

FA. 130. 003

ci- ani p subtract. nē bi [illegible] t compellendi ad [illegible]dines qñ necessitas uel utilitas subest. j. o et[illegible] qua. queris.

t Possint. alias sola uolūtas nō suf icit: ubi est ordi[illegible]o. j. de eo qui mit. in pos. cōstitutis.

u Promouendis. habes hic pstitutio trahit' a[illegible] dictū ē. s. ō cōst. c. ulti. Et hec ē ratio quare tractabitur ad pterita: qz sine aliqua pstitutione ad hoc tenētur p alia iura ātiqua.

s Promoti .i. electi z confirmati: sed nō sunt ordinati.

b Si canones. contra. j. ō eta. z qua. ut abbates. sic solue. hoc intelligitur de tali: qui sine culpa sua factus ē talis q ordinē recipere non potest fm canones: unde ppter hoc nō debet remoueri: licz ordinē nō possit recipere quia non est addēda afflictis afflictio. j. ō cler. egr. ex parte. z. vij. q. i. cū pcussio. z illō itelligit' ō tali: q culpa sua fact⁹ ē irregularis. z iō remouet'.

c Potestate. i. illa uice tm̄. j. e. cum uinton̄.

d Prīuatos. ipso iure. j. e. innotuit.

e Būficijs. non officijs quis enim officiaret tunc ecclesiā.

f Coerceat. si. lxij. di. docēdus. z. lxxxij. di. plures. i fi. z. C. de emēda. ppin. l. una z belli pestis interimat: quos delinquētes ad rectitudinis uiam dei pcepta non reuocant. xxiij. q. iij. si quos. in fi.

g Fecerit. cum ad eū pertinet collatio būficioꝝ.

b Cōferēdi. ea uice cū ad eām ptinet collatio būficij: uel cōfirmādo primū successorē. z hoc cū ad alios ptinet collatio: z insup a pceptione ppij būficij suspendatur. j. e. ti. c. nihil est.

i Capl'z. z ita bēs q mior supplz negligētiā maioris z e uerso. j. de pcess. pbē. nulla. z. c. qz diuersitatē. z. ix. q. iij. cū sim⁹. lxv di. c ulti lxxxix. di. c. ij. z maior negligētia mioris sz illō ē ordiariū. ut. i. c. cū simus.

a c Ausaz. q̄ ptulerit. illud qdē recte pōt fieri: z ē una de formis pcilij generalis. j. e. qz ppter. z ē si. ff. qō cuiusqz uni. Item eorū. §. si decuriōes. z etiā ex̄ collegiū pōt ppromitti: qz eps nō est ō collegio licz sit caput. j. de testa. requisisti. arg. v. nō est tanta cōmunio inter episcopum z monasteria.

b Promittentes. si. j. de renunc. post translationē.

c Prouideret. qd dices? nunquid pūt renocare talē collationē fcām epo añq̄ ipse puiderit? nō uidet'. j. e. in causis ubi dr̄ de hoc.

d Si tū idonea. arg. ē hic: q cū aliqd generalr pmittit' arbitrio alicuius ñ ualet. nisi legitie factū sit. j. de iureiu. qntauallis. z. c uenies. ff. de ritu nup. q̄q̄. ff. pro socio. uñ si nerue. z in autē. de he. z falē. §. his bis igit'. colla. i. z. ff. re qd in loco pub. l. ij. §. si quis a principe. z ff. de ope. li. si libertus. C. de inof. test. si qñ. j. de of. dele. ex pte. z. xvi q. i. z temporis. z. c. postq̄. ar. ō. xxij. q. ulti. c. ulti. z. ij. q. vi. §: arbitrarij z. j. de iureiu. si uero. z. ff. de reg. iu. qsqs. z. ff. de dā. infec. qui bona. §. cum inter. z. xxij. q. iij. displicet tibi. in pn. So. si arbiter est compromissarius eius arbitrio standum est siue equū siue iniquum. ff. de arbitris diē. §. stari. nisi ō ius scriptū uel ō formā pmisi sit latum: qz tūc non tenet. ii q. vi. §. diffinitiua. z. j. ō cōfir. utili uel inutili. exaiata. z. ff. de ā bi. si cum dies. §. cōpromissio. z. C. que sē. sine ap. re. l. i. Si uero tan q̄ uir bonus arbitrari debet: tunc nō ualet dictum suū: nisi sit equum ut in dictis. e. uenies. quintauallis. z. ff. pro socio. si societatē. l. se.

c Recipi. Sz qd si elegerit malā: nūqd alia eps poterit eligere: uel etiam si electa noluerit pfitere? ar. qz sic. j. e. cū terra z q optauit acetū pōt itez optare unuz. ff. ō op. le. l. ij. z reproba electio [illegible]lla. ē. vij. q. i. fact⁹ ē. z. ff. de pig. ac. elegāte [illegible] q reprobos. ff. ad uell. q̄u[illegible]. § si cū uenerit. Itē q iurauit alicui q̄ ei ōlatuz ē itez iuraī dz. ff. ō infiu. q p salutem. In casu isto nō poterit amplius eligēr: quia functꝰ ē officō suo [illegible]of. ōle. in litteris. z ff. ō re iudi. paulus. qui mel functus ē officio suo [illegible]ue bñ: siue male: ut ibi. s. e. c. pr. z. j. e. inotuit. z. c. i causis. z. j. ō of. ōle. i litteris.

f n Osti quomō. pcedē di. q si facēt ōberet fpelli. j. e. qualiter. z. j. ō p bē. cū iā dudū. i fi. nisi i casu j. e. nihil ē. §. ult. z illud dispēsatiue fit. ne interi eccl'ia patiat' ōtumūtū i tēporalib⁹ ī spiritualib⁹ ut ibi dicit'. Sz hic papa uoluit parcer huic electo: qz pp ipsum re pellere z facere sibi grām.

g Cōfirmata. p cōfirmati onē acgrit plenā admīstra tōz: z uiculū pīugale ꝑctū ē j. ō trāsla. inter cōporalia.

b Facultatē. imo prīuari deberet. j. e. qualiter.

i De pdictis. Ista decre. cōtinet gratiā i eo q ñ fuit pūit⁹ ptinz ius i eo q dicit q ñ habet facultatē dispōnēdi añ cōfirmatōez.

k Reuocar. Sz qō ē quō dicit q studeat reuocare? qz talia traditio nulla ē: qz pro nō dato habet': q ab illo donat' q de iure donare nō pōt. j. de iure pa. qō aūt. in fi. sz talis fuocatio potiꝰ erat de facto q̄ de iure: sicut donatio de facto tūc fuit: ne ex tali facto crederet us hr̄e: z ne credat hoc sibi licer̄. Itē ar. q aliqs pōt ꝑ factū suū uenir̄. xij. q. i. certe. lv. di. penitētes. xxxv q. ix. q qs commisit. C. de euic. si tibi liberā. Ar. ꝑ. xvij. q. iij. sunt q opes. xvij. q. ij. eleutherius. ff. de ser. ru. pre p fundū. j. de cle. pīu. diuersis. So. in sentētijs interlocutorijs iudex potest mutare uel reuocare suā interlocutoriā. ff. de re iu. qō iussit. j. de ap. cum cessante. Circa negocia distingue: si ex mutatōe nulli fit pīudiciū: licitū ē mutare: ubi ex mutatōe alteri fit pīudiciū adhuc re integra licitū ē mutare. ff. ō iurisd. omn. iu. si quenerit. re nō integra nō pōt ff. de reg. iu. nemo. nisi fauor aliud inducat. C. de li. cā. interrogata. z est sile in reuocatōe snie spūalis l' corporalis matrimonij: ubi decipit' ecclesia. xxxv. q. ix. snia [illegible]ra melius. §. his ita respondet'. z. j. de re iu. lator. z. c. psanguinei. z ideo pōt cōtrauenir̄: quia ad ministratio ē ei interdicta: z sic replicaret de admīstratōe si ei obūciat' q ꝑ factū suū uenir̄ ñ possit. ff. ō iureiu. l. iusiurādū. i. ñso. z. l. se. Ber.

l c Onsideramus. post ap. Appellare re fiat electio non ualet. sed ne fiat nisi canonica tunc bñ ualet. j. eo. cū nobis. z itellige q allegata fuit. aliqua pbabilis cā: qz siue appellet' i iudicio l' extra appellatōis cā exp̄mēda ē: ut i ōcre. Inno. iij. cordi nobis. t. ō ap.

m Prīuilegiorū. q̄ essent ista pūlegia ñ habem⁹ hic.

n Appellatōz. j. e. bone. i. z. j. ō ap. pstitutis. Cōtra in illis tenuit electio: secūdo loco facta: z post alteri⁹ ptis appellatōz i illa pstitutis tenuit electō fa qz pria ipo inr̄ nulla fuit: hic vo pria ñ fuit nulla: sz annullāda i ōcre. illa bōe pria ñ tenuit trib⁹ ō cauſ: ut ibi dr̄. ō hac mā dicet'. j. eo. auditis.

o Fama. ar. infamiā nō comitari depositū. ff. de re. mi. qui cum uiro. §. non ois. z. §. exauctoratus. Ar. ꝑ. ff. de his qui. no. infa. l. ij. §. ignominie. So. ē. j e. sup eo. qz non fuit cassata uicio psone.

p Ordinatōz. dic qdā pt istā q̄ nūc cassata ē q̄ itez pūt alterz eligē si uolūt j. e. sup eo. sz b ñ cr̄do: qz pp scādalū noluit papa q̄ i illa uacatōe aliqs coꝝ pmoueret': hodie tū alia dz ēē forma i electōib⁹ faciēdis. j. e. qz pp.

q f Uffraganeis. palliū. Sed contra uidet': qz ppter pallium nonduz

B 130. 003

receptū ꝓsecratio eꝑ ꝛ differret'.c.di.qñ.ubi de hoc.q; añ palliū receptū nō pōt ꝓsecrare uirgines ordines celebrare uel epos consecrare.j.e.qđ sic. ad idē facit.j.e.transmissaz.propter hoc dicunt quidam:qꝫ hec nō est dcre ſz fuit quedam ꝓuisio tū pot st tolerari .ꝛ uidetur sub esse quedā equitas: ut cū nōdum sit i mora peter i pallium:ut hoc habeat locum quod nō uide

tur:qa i traditiōe palij ple nitudo ꝓfertur pontificalis officij.infra de usu pal.nisi specialis.unde ꝛ cū ꝓ se hoc facere nō possit:n ucto até alijs faciēdi p are ōt.ꝛ ē op.ar.j.ō ꝓse.eccle. uel al.aqua.ꝛ arg.ff. ad se. ꝓsul.macedō. filium habeo. Die ergo hic: ut dixi.j.de trāsla.cum ex illo .Ber.

r ſ Uper eo . ꝓsone pu ta propter aliquam irregularitatem:quia erat illegitimus:uel ꝓpter cri men quod ei fuit obiectum ꝛ probatum : quod si ess probatum non potest e nec in illa : nec in alia ecc sia cum sit ineligibus .Et potest hic colligi arg. qꝫ cri men in modum exceptiōis ꝓbatum ꝓeiudicet ei in electione alia .sed h essz pe nam imponere ordinariaz: quod fieri non debet.j.de or.cog.cum dilectus.in fi.ꝛ .j.de excepꝯ. deniqz .ff.de bis qui no infa.lucius .Bi cas qō si per hoc grauata fuit.ꝛ est ipsius opinio: pōt ꝛ debet repelli.j.de testi.te stimonium .c. gregor. est : ubi casus iste ponitur.ꝛ ar.ij.q.v.presbyter'ꝛ.c.si mala fama.ꝛ.lxxxi.di.tātis ꝛ.j.de accusa.oipotens.uel repellitur in alia electione cum crimen obiectū probatum in modū exceptionis electionem de qua agitur contingebat. j.ō excep.deniqz.ꝛ.j.de confes.c.ij. sed si modo electionis:tunc non impeditur in alia electiōe.ut hic dicit. s.e.cōsideremus.

ſ Simoniace.i.q.i.c.i.arg.ꝫ.j.de simo.de regularibus.ꝛ.i.q.v.c.i.quod hie dicit' ius ē cōmune:qꝫ ibi dicit' dispensatio. Ber.

t c Um monasterium.abiecerint:unde deberent expelli.j.ne cle.l'mo na.relatum . Ber.

u In heremo.ꝛ ita uidetur qꝫ erat monachus:licet dicatur in heremo:als nō posset eligi sed postulari.j.e.cum causam .ꝛ.c.cum magistrum. ꝛ.c.officij ꝛ eiusdē relig onis uel maioris debz esse:quia nō licitum est descendē: ſz ascendere.j.de transla.licet.ꝛ.xciij.di.legimus .in fi.iuxta illud. Et ambula bant de uirtute in uirtutem ꝛc̄.de pe.di.ij.dum sanctam ecclesiam.sed si itel ligas qꝫ iste fuit heremita tunc abbas esse non potest:qꝛ heremita proprīū habet.ar.xix.q.iij.§.econtra paulus.sed monachus proprium habere non potest.j.de sta.mona.cū ad monasterium in fi.credo qꝫ iste fuit de heremo qꝫ sic appellatur:ꝛ est in thuscia:ꝛ sunt albi monachi:cui subsunt camandu lenses:ꝛ illi de sancto damiano iuxta pontē ferreum.

x Postulantes.Sed q̄re dicit postulātes:nonne poterat eligi? Dicas qꝫ primū monasteriū de pellicia erat alterius ordis:uel ille monachus erat in minoribus ordibus:ꝛ ideo debuit postulari:ut dictū est.s.de postu.prela.c. ulti.uñ dicit in fi.sicut canonice facta est:unde uidetur qꝫ competenti' pone retur in ti.p̄cedenti.Sed licet dicatur postulantes: nō tñ credo qꝫ fuerit sim plex postulatio:sed electio:ꝛ hoc satis innuitur ex eo quod dicit eandez or dinationē postulasti a se.ap.confirmari: ꝛ ex eo qꝫ papa dicit:nos eam con firmamus.si enī fuisset simplex postulatio:papa nō dixisset confirmamus. sed dixisset:ipsam admittimus uel non approbamus.s.ti.proxi.bone.i.ꝛ.c. bone.ij.ꝛ sic bene ponitur hic.

y Confirmamus . Sed nunquid sufficit in hac dispensatione consensus solius episcopi?ita:sed ad cautelam confirmatur.iste enim dubitabat an pos set hoc facere,ꝛ ideo papa respondendo cōfirmat factum ipsius .alias ipse papa [illegible] nos postulationem admittimus: sed ipse solum con firm [illegible]:uel iō qꝛ forsitan subeat dominio pape nullo me dio.a [illegible] c.i.ꝛ.ii.sed ista lra uidetur cōtradicere ibi.tu vo [illegible] dic ut.s.dictum est.

a c [illegible] icet hieroſolimitana.

pimus :qdaz i electiōib' prave psue tudis mor' irrepsit:ut cū alicui' pre lati electō dz celebrari : quentus ad quem ptinet dignoscit' duas psōas nomiet latenter aurib' patriarche ul' principis exprim̄ das: ut sic alteri' eli gēde:l' toti' electiōis penit' irritāde idē patriarcha l' princeps plenariā ha beat facultatē .Quia igit' h redūdat i graue pernicie ecclīastice libertatis pscriptā psuetudinis prauitatē sanci m' penit' abolendā : statuentes ut forma electōis canonice i oib' quen tualib'd ecclesijs obseruet' :uidelicet ut cū debet ecclesie cōsuli pastoris: regimine destitute:electores in unū locū:in quoe fuerit electio celebrāda ueniant etiā:ꝛ inuocata spiritus san cti gra psonam noient:qꝫ si in perso na fuerit uel in electōis mō peccatū tādiu in electōe diligentiāf inqsitōis apponant:donec uacanti ecclesie de psona idonea ualeant ꝓuidere. quo facto nō prohibem' quin regis seu patriarche:q ꝓ tpe fuerit requiratur assensus:sz ꝓpter hoc ipsaz electōz nolum' ipediri. Bem.

t Ransmissam: ꝛ infra.Quesiui sti quid faciendus sit tibi sup

b Funiculus . idest portio.

c Cōsuetudinis.nota psuetudinem ꝓtra libertatem ecclesie non ualere.De hoc dr̄.s. de psuetudi.c. primo.ꝛ.c.ulti.

d Cōuentualibus . ideo dic t cōuentua libus:quia ubi ē uni cus sacerdos patro nus dz eligē.j.ō inf pa.nobis.ꝛ.xvi.q.ul. decernimus .

e In quo.s.in eccle sia cui preesse debet in capitulo secundus consuetudinem loci illius : si commode fieri potest al's :ubi melius obtulerit se facultas.xxiij.distic: in nomine domini . xij.q.ij. preceptum . Et infra e.qꝫ sicut.

f Diligentiaz. h sumitur argu. qꝫ eligē tes possunt aliuz eli gere prima electiōe nō reprobata per su periorem . Sed con tra.s.e.cū in cūctis. ꝛ.j.e.innotuit.ꝛ.s.co .considerauimus.j.de concess. preben.c.post ele ctionem .Quod hic dicitur sic potest intelligi:diligentiam inquisitio nis apponant ꝛ cetera.non aliū eligendo statim :sed querendo ali quem idoneum:quem eligant alio reprobato:ꝛ hoc intelligitur post reprbationem alterius :uel cum sub ea conditione eligunt:si prim' non obtinuerit. argu.lxxxv.di.archi.florentinum .Et secunda electio expirabit prima obtinente:sicut fit in substitutiōe.C.de impu.ꝛ aliꝫ substi.post aditam.ar.ad hoc.lxi.di.studij.Et loquitur de ignorantib' uicium electi ꝛ diligentiam adhibentibus :alias priuarentur ipso iu re potestate eligendi supra eodem cum in cunctis.ꝛ.s.e. innotuit .ꝛ ita scripsit hic lau.hodie uero non ualet electio ꝑ uota conditionalia. ut in decre.inno.iiij.j.eodem que incipit in electionibus. Sed uidet' ex ipsa littera qꝫ aliꝫ sit intellectus.Et littera sic exponitur:qꝫ si in persona.s.eligenda de qua inter electores fit mentio ad eligendum nominato ante electionez factam :uel in electionis modo:quia forte non intersunt omnes qui debent interesse :uel non seruatur forma secundum antiqua uel secundum noua iura in ecclesijs cathedral.b' ꝛ abbatijs:quam habes.j.e.quia propter. tamdiu in electione facta seu facienda :siue i tractatu electionis .ꝛ sic tamdiu deliberent ꝛ inq rant de persona idonea quousqz ipsam inueniant:ꝛ tunc demum ipz eligant:ꝛ sic satis plane sonat etiam littera . Hodie uero uideretur seruanda forma etiam in conuentualibus ecclesijs omnibus: que tra ditur .j.e.quia propter.licet uideatur loqui de cathedralibus ex uer bis illis ecclesie uiduate.quia ille sole dicuntur uiduate : quia ibi di citur uinculum coniugale contractum : in alijs inferioribus non ita. sed tamen hodie extenditur ad omnes . licet improprie dicantur ui duate tamen quo ad multa uiduate dicuntur:exquo prelatum non habent:qui possit negocia illorum procurare.ꝛ quod sic littera expo nenda sit:patet ex eo qꝫ dicit :personam nominet:qꝛ per nominatōz non fit electio.

g t Ransmissam.mercimonia.qō non licet añ clericatum bene li cebat.lxxxviij.di.fornicari.ꝛ.xxxi.di.lex ꝓtinentie.

UNIVERSIDAD DE NAVARRA
BIBLIOTECA DE HUMANIDADES

EXCLUÍDO DE PRESTAMO

b Postposito.vñ ipso facto priuilegiū clericale perdere debent: nec ab ecclesia debent defendi.j.de uita & hõe.cleri.c.ultimo.quia in dignū est illis ab ecclesia subueniri: per quos constat scandalū in ecclesia generari.j.ne cleri.uel mo.c.sacerdotibus.& hoc est ueruz post admonitionem.ut.j.de uita.& bone.cle.c.ulti.&.j.de sen.excõ.i audiẽtia.& in pte decisa p sumit' ō admonitõe.

i De talibus.s.pertinẽtib⁹ ad iurisditõnẽ puta sicut est iudicare excõicare corrigẽ iuramẽta recipẽ a uasallis cõfirmaẽ i uestire beneficia p ferre:& psimilia que cõsistũt i iurisdictõe .s.c.nosti.j.ō trãsla. .c.i.hec oia i pfirmatõe psequit' electus. ea uero que sunt ordinis: sicut & clericos ordinare crisma conficere depositio clericorũ benedicẽ utrgies & ecclesias & altaria cõsecrare:& similia cõferũtur i cõsecratõe epali.j.e.q sicut.§. preterea . & .lxviij.dis.quis. cor cpi.& ar.j.de trãsla. iter corporalia.q añ consecrationẽ: quasi uidua dr ecclesia pp huiusmõi: ut ibi dr & sic iure cõi poterat illos clericos corrige re ac punire. Ber.

k c Vz iter.r.cogit q⁹ i⁹ ei⁹ dẽ forsitã magis uacillabat q̃ alteri⁹ partis: nec poterat sine magnis sumptib⁹ finẽ ponere liti: imo certe ipse idẽ si dubitaret l' diffideret de iure suo debebat renũciare liti.s.ō postul.bone.&.j.de simo.p tuas nec doluz facit q rẽ deserit: ut litẽ effugiat.ff.de alu.iudi.mu.cã fac.itẽ si.§.i.uel coegit pp bonũ pacis.j.de spõsa.ex litteris.& credo q̃ nõ fuit absoluta coactio sed cõditionalis.

l Cũ uiueret.licet enī prioratus nõ sint monachis cõfirmãdi.j.de cõfir.utili uel inutili.porrecta.si tamẽ electi canonice fuerint: nõ sunt remouendi sine cã.j.de statu mona.monachi.de hoc no.in illa decre. porrecta.

m Inuitus.& sic factus est uolẽs: q̃ coacta uolũtas est uolũtas. xv. q.i.merito.& xxiij.q.iij.displicet.

n Obtinere.imo put i integra cõtinet' ipsum.r.seniorẽ uerberauerũt pter q̃ fuerũt iterdicti a quodã cardinali: ut i lra ptinet'. Ipse uero .r.nihilominus appellauit: ne eligerent:& tñ elegerũt aduersariũ suũ .s.r.iuniorẽ: qui fuit ab epõ loci benedictus: nõ appellatio eius nõ tenuit: quia renunciauerat iuri suo.

o Quod ex cõsensu. Sed nõne eo ipso q̃ alij nõ seruabãt cõpos tõz poterat redire ista ad ius suũ pstinũ. ita uidet'.j.de pac.cũ pdẽ.&.j.ō renunct'. sane.&.j.de iureiu.c.iij.& ff.de cõ.cã da.cã nõ se. si quis accep totulerit.& si filius ipugnat testamẽtũ patris i quo mater est istituta heres: restituitur matri actio de dote que cõfusa erat per additionem hereditatis. C.ō inof.testa. si maritus.& si mulier iuuetur uelleiano restituitur actio creditori i ãtiquum debitorẽ.ff.ad uelleia. si mulier. Preterea simplici pacto nõ tollitur actio prima. C.de transac siue. nec debet ei fides seruari: q̃ contra pacta uersat': nisi cũ actio ẽ odiosa. C.de transac.cũ mota.& nisi i criminibus. C.ad turpill. huãuis sic ergo uidet' q̃ sua interesset appellare. ut.ij q. vi. non solet'. uel si actio subla ta fuit saltẽ dãda fuit actio de dolo. C.de dolo.cũ ꝓponas. põt dici q̃ actũ ut iter ptes: ut si altera ps resiliret a pacto. soluta pena ei staret'. ff.ō trã lactõ. ei qui fidẽ. sed hoc nõ credo: nec hic coll. git'. vñ dicas q̃ ubi cõpositõ interuenit.& pure renũciat aliqs iuri suo postea ñ audit'. ut hic &.j.ō renũc. in pñtia. & .vij. q.i. quã prei culosũ & remittẽtibus actõnes suas non est dandus fgressus ad eas. ff. de ed.l. edic. q̃rit'. §. si uẽditor. Et nõ q̃ qui renũciat spirituali iure siue beneficio: pure & sine aliquo pacto debet renunciare: alias simoniacum esset q̃ non habet ibi locuz renunciatio sub mõ: ul' sub cõditione: & inde est q̃ non põt redire ad pmũ ius sz i trãsac. uel in pacto secus ẽ. cũ ibi admittatur talis contractus: do ut des: facio ut facias: uel facio ut des. qõ locũ nõ hz in spñali beneficio.j.de transac.sup eo. Si dicas quare non fuit iste.r. auditus sup ꝓri beneficio sicut ibi.j.de pac.cũ pridez. &.j. de renũ. sane. Rñdeo qm̃ iste non habebat actionem ad agendũ: & nemo sine actione expitur. ff. de negocijs ge. si pupilli. §. uidemus. tum quia pure. renunciauit: ut dictũ est: tum q̃ recipiendo custodiam et prioratũ etiã iuri suo i totũ renũciauit. & q̃ ipse iudicis officiũ nõ iplorauit: sicut in illis cum pridem. & .c. sane. propter qõ auditi fuerunt & restituti ad agẽdum.

p Propositus & .capl'm. quibus forte negociũ commissum fuerat quorum lr̃is bene creditur. xix. q.iij. statuimus. & .lxxiij.di. in nomine patris & filij. in fi.

q Eps. hic ꝯcurrunt due psumptiones. s. factũ epi. & scriptura ppositi & capituli. & factũ legati. Facto epi credit'.j.de re iudi. sicut. &.j.de renunc. i presentia &.ij.q.vij. hoc etiã placuit. vñ nõ est uerisimile q̃ etiã suspenszuz & a fuspensis electũ bñdiceret uel ꝓfitemaret. In contrariũ psumit' ex lr̃is ppositi capituli qbus etiã credit' per iura pdicta: & ita cuca idẽ factum qñqz habẽt uarie psumptiones. lvij.di. si quis in egritudine. & ff. de in integ.resti. diuus & ar.j.de presump. lr̃as. ibi tñ una preponderat alteri: hic neutra. & ideo papa mandat inquiri de illo interdicto.

r Impendit. quare presumit' q̃ electio illius fuit canonica.

s Premisimus. de suspensione & interdicto a cardinali posito.

t Preiudicat. sed quia nescimus utrũ istoruz alteri preiudicet: iõ absoluimus reuz: q̃ in rebus dubijs ꝓmptiorẽ debẽus esse ad soluẽdũ q̃ ad ꝓdẽnandũ.j.de ꝓba. ex lr̃is. &.j.de fide instru iter dilectos. i fi. hic sec⁹ factũ fuit.

u A suspensis. ō. de cõsue. cum dilectus. ubi de hoc satis dictum est.

x Cassata. i. cassa nunciata: q̃ suspensi eligere non possunt.

y Consulat'. intellige q̃ per capitulum fiat electio: ex quo nõ dicit p quos. si. n. papa uoluisset monasterio p alios prouideri: illud mandasset sicut fieri consucuit. vñ mandat illos primo absolui a sententijs suspensionis: ut postea eligere possint. & sic sunt restitui ad eligendũ alias essz secus. & .r. seniori restituti fuerunt custodia & prioratus: ut cõtinet' in integra.

a q Aliter. administrationi. sic.j.de prebẽ. cuz iã dudum. &.j.eo. bone memorie. Sed contra.j.eo. qõ sicut. & .c. nihil est. §. ulti. hoc ius cõe illud dispensatio: ut ibi patet: itã tñ quod de rebus tẽporalibus nihil penitus alienent. Et ideo illud introductum fuit: quia si nimia subtilitate circa hoc uteremur: subtilitas in pniciez ecclesie ueniret'. C.ad trebel. l. ulti. Et

dixit hic lau q̄ si electus ante cōfirmatōuē aliq̄d disposuit de reb⁹ ecclesie ut salue essent quia erant periture: ⁊ hoc nō fecit tanq̄ prelatus sz tanquā simplex canonicus: non uidetur ob hoc administrasse ⁊ ei nō debet nocere .ff.de acquiren.here.pro herede.⁊.C.de tu.qui non satis.tutor.⁊.l.in dubiū cautius tamen faciet si abstinçat: si ē aliquis alius: qui hoc facere possit .q̄ etiam qui minimam particulam ō hr̄d tate attigerit administrasse uidetur.ff. ō acq̄r̄.here.si seruū.§.si qs seruus.propter hoc cassata est hic electio: ⁊ q̄ nō erat cōuenientis scientie.

b Cōuenies bene dixit cōuenies q̄ sufficit q̄ sit puenientis scientie licz nō sit eminentis.ī.e.cū nob⁹ oliz.

c Quicquid ex ea.C.ō le. nō dubiū.xij.q.ij.aliēatiōes .xix.q.c.ultio.ar.ꝫ iij. q.vij. §.tria.⁊.§.ucz.⁊.ī.de iure pa.cōsultatōib⁹.hoc itelligitur cū credebat⁹ ius hr̄e patronat⁹: secus ibi.

d c Uz iter uniuersas ad decanū. Nō.qō absente decano potest electio fieri: lz sit honorabilior ps capituli.ī.de cōcess.p̄bē. p⁹ electionē.i parte decisa.

e Noiat.⁊ male mādauerūt: ut sequit̄: q̄ eos expectare nō tenētur .ut.ī.dicit: q̄ periculosa est mora.

f Decem.xx. miliaribus pro dicta computatis.ff.de uerbor.sig.l.iij.⁊.ff.si quis cautio.l.i.⁊.ō.de rescrip.nō nulli.ubi de hoc satis dictum est.

g Remoti.a quo remoto loco añtes uocādi sint colligitur ex tribus: quia uocantur tā a r̄moto loco q̄tū est a mediolano usq̄ ad genuā.lxiij.dis.q̄to. sed nō debēt uocari a tā remoto loco: q̄tus est a capua usq̄ ad palearmum: ut hic dicit: ⁊ quia uocādi sunt: ubi sine piculo uocari possunt.ī.e.q̄ sicut.§. si āt Sz uidet̄ q̄ oēs q̄ sunt i eadē ꝓuincia sint uocādi: cū illi presentes dicantur.C.de prescrip.lon.tēpo.l.ulti.⁊.ī.e.corā.alias nō ualet q̄ faciunt presentes.ī.e.q̄ sicut.⁊.c.bone me.ij.q̄ oēs de prouincia sint uocādi habes.ī.c. in genesi.In b⁹mōi uocationib⁹ ꝓ electōibus faciēdis credo q̄ standū sit potius cōsuetudini: ut dicit̄ i illa decre.in genesi.que dicit q̄ō ō toto regno frācie uocāt̄ ad electōes de cōsuetudine generali i alijs negocijs ecclesie sufficit q̄ facit maior pars presentiū.x.q.ij.hoc ius.dūmodo maior ps siue due siue tres sint presentes.ff.quod cuiusq̄ uniuer.plane ⁊.l.nulli. nec uocātur absentes in talibus: ut ibi hoc ius.Ber.

h Cognouerūt.vñ uocari nō debuerūt: q̄ si sciuit certiorari non debuit.ff. de ac.emp.⁊ uen.l.i.in fi.vñ statim debebant uenire: ad tractandum de cōi utilitate.ff.de decu.curiales.ij.li.x.Itē nec ille est expectādus qui procurat: ne ad cū citatio ueniat: q̄ latitat.ar.ff.de euic.si dictū.§.si p̄sentē.⁊.ī.ut li.ñ ꝓtes.q̄ñ frequenter.§.i.credo tñ q̄ uocandi sunt dūmō sint in tali loco: uñ sint uocandi: licet sciant ecclesiam uacare.

i Reuersi.sicut quidā sunt reuersi: sic alij poterunt redire.xxiij.q.iij. displicet.circa prin.Ar.ꝫ.ff.de arbi.si cum dies. §. penul.

k Assumatis.alijs abñtibus: ⁊ tñ miserāt pro illis: ut ad faciendā electōz cū eis uenirēt.Sz pone q̄ ñ habuissent isti mādatū a papa ad eligendum: nūquid poterāt isti eligere añ terminū p̄fixum illis abñtibus: quos uocauerant? uidetur q̄ sic.argu.huius.c.quia non tenebantur uocare illos: uñ possunt mutare uoluntatē sine aliorū preiudicio.ff.de reg.iuris. nemo .a cōtrario sensu.cū eorum nō interfit.ff.de condi.ob cām da.si pecuniam. Et.ff.locati.l.penul.⁊.ī.de deposito.c.ij.§.i.⁊.ff.depositi.l.i.§.penul.⁊.ī. de precar.c. fi.⁊.ī.ō insti.cum uenissent. Preterea hoc faciebant de gratia ergo possūt illam reuocare quandocunq̄ uolunt.ō.de postulat.bone memorie.quia ius non uidetur acquisitum.ī.de uerb.sig.abbate .⁊.x. q. iij.quia cognouimus.

Sed ꝫ uidetur q̄ ex quo admiserūt illos uocādo ad electionem: ꝫ nō possunt reuocare.ī.e.cū uentionēsis.⁊.ī.de his que fiā pre.c.ulti. ubi de hoc.⁊.ff.de sec.ru predi.per fundum.ex eo quod nolunt ꝓcedere ad electionē sine illis: confitentur se hoc nō posse facere eis exclusis.ī.de of.delega.cū super.⁊ res ō facili ad suā naturā reuertit̄.ff.ō pac.si unus.§.quod si ñ totū. Preterea gratia ꝓcessa semel intēpestiue reuocari non pōt.ī.de cōmo. .c.uno.⁊.ff.ō cōmo. i cōmo.§.sicut.cū ñ ōcipi sz adiuuari beneficijs nos oportet ut in ꝓmis iuri b⁹. In cāu isto dixit io.quō bene possunt eligere cum eos uocare ñ tenerētur: mihi uidet̄: q̄ ex quo illos uocauerūt: tenētur illos expectare usq̄ ad terminū statutū: ⁊ hoc dico dūmō ex tali expectatōe preiudiciū ecclesie nō cōtigat: ul dānū aut periculuz si uero mora periculū induceret nō obstante tūc illa uocatiōe possunt eligere ⁊ hoc uidet̄ sonare lr̄a illius c.ubi.q̄ ꝏ mora ⁊c. ⁊ q̄ isti ꝓcesserūt in capl'o pñti hoc fuit: q̄ papa eis mādauit q̄ periculū ⁊ timebat̄ l' imminebat ex mora.

noſa: mādam⁹ q̄ten⁹ inuocata spūs sanc i gratia persoñā idoneā p electionē canonicā cōcorditer assumatis[k] ad regimen capuaue ecclesie: conse qnēter ad audiētiam nostram nunicios idoneos trāsmissuri: per quos a nobis uice regia postuletis assensuz ⁊ ap.ꝓximatōis gr̄az requiratis.

Dem archi.⁊ capl'o capuano.

c Um nobis olim de obitu: ⁊ ī fra. Cum autem constaz iter positā fuisse ap.ne fieret electio: nisi canonica: uideri poterat: q̄ post eaz medio tpe nihil ōbuit inouari: uñ talis electō iudicanda erat irrita ⁊ ianis utpote p⁹ ap.canōice iterpositā attē tata.sz ꝓtra cū appellatū fuisz nō ut nulla[b] electio fieret: sz ut fieret canōice: si fcm̄ electōis canōice fuerit subsecutū ñ utiqz ꝓtra formā ap.b⁹mōi sz magis secūdū ea uiōbat̄ eē ꝓcessū: ⁊ iō lz p⁹ ap .ñ trī ꝓtra eandē fuit electō celebrata: pp q̄ ñ erat aliq̄tenus irritāda: ⁊ ifra. Itē cū p⁹ap.emissam[c] archidia.cuz suis fautorib⁹ chorū exijsset ⁊ uos illos ut interessent electioni faciende uobiscum curassetis sollicite reuocare[d]: quoniam ad electionem faciendam accedere noluerūt .alienos se fecisse. uidentur:

l Regia.si.ī.de fo.cōpe.lz.sz ex tali assensu administrare non posset q̄ ex cōsentit i cū tanq̄ papa: sed tanq̄ rex.sic.ī.e.q̄ sicut.§.preterea ⁊.xxiij.q.iij.si ecclesia.i fi.⁊.ff.de adop.si pater.§.qui duos. Et sic duplex consensus exigitur.ō.e.cum terra.⁊.ī.e.sacrosancta.

a c Um nobis.innouari hic allegando dicit: quia nō extenditur appellatio: nisi ad ea q̄ illegittie fiunt: ⁊ illa sola cassat. ar. ī. de resti.spo.audita.⁊.ō.de rescrip.cāu.secus est i denuntiatione noui operis.ī.de no.ope.nunc.c.i.⁊.ij.

b Nulla talis.n.appellatio non ualet: ne id fiat q̄ō edicto perpetuo cauet̄.xxv.q.i.due ad ꝓpetuā.ff.ō ap.reci.uel nō.l.ulti.quoniam publice utilitatis interest: ut fiat electō.ff.de no.ope.nū. de pupillo.§.si qs ziuos.⁊ infra de his que fiunt a maio.par.capi.ex ore.in fi.⁊ supra.e. cum inter.r.

c Emissam.ab archidiacono ⁊ cōplicib⁹ suis qui appellabant eo q̄ō quidam nolebant extra gremiū ecclesie eligere.dicebat enim archi. q̄ q̄diu inueniebatur idoneus in ecclesia non debebant eligere ō alienā: ⁊ iō appellauit: ne fieret nisi canonica.

d Reuocare. Nūquid eo ipso q̄ admoniti nolūt redire qui presentes sunt possunt eligere? uidet̄ q̄ sic.ar.hic.⁊.ī.e.q̄ sicut.§.si autē .et ar.ō.de postu.bone memorie.⁊.ī.de testi.in nomine domini.lxv.di.si forte.ī.de offi.dele.cum super.maxie cū mora in talibus sit suspecta ō.c.ꝓxi.⁊ ar.ff.de admi.tu.tutor qui.§.i.⁊ ibi unus tutor alium non expectat.⁊.ī.ut lite non contest. quoniam frequenter.§.i.ar.C.de diuō.tu.l.i.in fi.Econtra uidetur q̄ teneātur expectare usq̄ ad finem trium mensium ar.ij.q.vi.appellatore.ī.de offi.dele.consuluit.⁊.xvi. q.iiij.placuit. Sepe uocandi eni sunt ad electionem.lxij.di. plebs. et ieus absens debet expectare usq̄ ad finem triennij.C .de iudi. properandum.§.huiusmodi autem scientia.⁊ ar.ff.de excu.tu.nō tantum ⁊.ff.de ꝏ.ob insulā.⁊ ita expectabunt usq̄ ad finem quousq̄ eligere possint. Dicit io.quod presentes procedere possunt circa ad finem triū mensium non precipiti festinatōe sed moratoria cunctatione.ar.ff.de

admini.tuto.tutor qui. §.i.ꝛ.j.de offi.dele.consuluit. Hoc non credo imo dico ꝙ si maior ꝛ sanior pars vult procedere ad electionem: potest ut prouideant ecclesie uiduate. s̄.c.prox.si uocauerit alios presentes uel absentes statuto eis termino cōpetēti ifra quem conuenīēter possint uenire: ꝛ si non uenerit nec assignauerint iustam causam: quare non ueniant: alij pñt postea ad electō nē procedere: quia uel debet uenire ul̄ iusta de causa impeditus cōstituere alium de collegio ꝙ curatorem cui uices suas committat.j.e. q: ꝓpter ꝛ ē rō.quia mora i talibus ē pe periculosa ualde.s̄.eo. .c.proxi.ꝛ.j.ut lite ñ contes.qñ.§.i.ꝛ preterea ꝙ a maiōi pte capli fit dz ualeī ni si mior aliqd ostēderit rōnabile.j.ō his q̄ fi.a ma.p ca.cū in cūctis.ꝛ sic ēt obseruat̄:ꝛ hoc idē dr̄ B.

e Alienos. exquo nolunt uenire uocati: potest procedi sin̄ illis: ut dictū ē ar.j. de of.dele.prudētiā. §.adijcimus.

f Manuz.lxxviij. dis.quid est cito et .xxiij.di.§.i.

g Ex officio.no.hic arg.quod iudex potest supplere etiam de facto: quia papa supplet hic ō facto. Quando in causis iudex debeat supplere: ꝛ qualiter dictum est.s̄.de postula.bone memorie.i. Sed in isto casu illud teneas: quia ꝛ si nihil obijciatur electo: ille qui confirmat electōz debet inquirere de mō electionis an sit canonice fcā: de persona etiā electi an sit idonea.j.eo.uenerabilem.alias si confirmaret indignum ipse punir̄tur ꝛ promotus debet repelli.j.e.ti.nihil est.ꝛ de oibus talibus debet ex officio suo inquirere: cum sua interest ne puniatur. Itē ꝛ si in alio casu ex officio suo iudex supplet etiā de facto.j. de ex. ep. exceptionem in fi.ꝛ.c.pia.ꝛ quos prohibet pretor i totū ꝓhibet etiā si nō opponatur.ff.de postu.quos prohibet.ꝛ i alio casu.ff.de pe.her. l.ulti.ſm opinionem.pla.

h Litteraturā.in prelato requiritur nō solum litteratura: sed etiā ꝙ sit sollicitus ꝛ prudens i temporalibus.xxxix.di.petrus. Que sciētia exigatur in episcopo habetur .xxiij.di.qui episcopus.ꝛ .xxxvij di.que ipsis.ꝛ.c.omnes psallentes. tamen conueniens scientia tolleratur in ipso: ut hic dicit.ꝛ ar.ad hoc.ff.de edi.edic.sciendum.§.illud.ꝛ.l.si qs ueuditor.§.uenditor.

i Procuratorem. Nūquid per talia uerba cōfirmat electionē? credo ꝙ sic suspēdit tñ cōsecratōz usq; ad legitimā etatē. Inno.papa.iiij. dicit ꝙ nō:ꝛ cū fuerit i etate legittima debet eligi i archiepiscopum: ꝛ papa dispēdat cum ipso: quia cum non esset etatis legittime: papa ipsum cōcessit in procuratorem ecclesie capuane: ac si esset simpliciter postulatus: alias electionē ipsius denunciasset: irritam ꝛ inanez.ꝛ canonici essent eligendi potestate ea uice priuati.s̄.eo.ti.cum in cunctis. ꝛ.j.e.c.proxi.si sciēter cum elegissent.

k Liberā.per illud uerbum nō datur ei potestas male administran

di.xxi.q.i.relatio.ar.C.de inof.testa.si quando.ꝛ.j.e.ecclesia uestra ad fi.ꝛ licet prelatus procurator dicat̄.xij.q.i.§.ult.ꝛ.c.ult.j.de dona.fraternitatē ñi donare potest si consuetudo est.j. de dona.ceterum.ꝛ.ff.de dona.filiusfam. lias.considerata consuetudine loci:ꝛ quantitate doni.ut i.c.predicto.ceterū ꝛ.ff.quod ui aut clam.l.prohibere.ꝛ non tantum.

ecclesia destituta pastore prior ꝛ consuetus eiusdē magistrū. Ad archidia. eborac.in episcopū elegerunt: cui⁹ confirmationē usq; in aduētum ipsius: q absēs eligebatur ꝛ inscius: distulisti⁽ᵃ⁾ qui tandē spontanea tibi ꝛ secreta confessione monstrauit: quod conscientia eius aliquantisp ex natalibus ēēt lesa:ꝛ infra. Cuius electionē capitulū petijt ꝙ sedē apostolicam confirmari presentato nobis electionis decreto⁽ᵇ⁾ subscriptionibus eligentium roborato: quidam autem suffraganeorum tuorum asseruerunt eum fuisse filium cuiusdam militis:ꝛ ab eo ex quadam ingenua⁽ᶜ⁾: et non coniugata susceptum. Idem quoque magister adiecit: ꝙ nunq̄z pater eius habuerat uxorem: sed matris eius uirginitatis florem preripuit quasi furtim:ꝛ infra. Quamuis autem canon. lateranen⁽ᵉ⁾. ꝓcilij ab alex.p.nostro editus ñ legitime genitos: adeo persequitur: ꝙ electionē talium innuit nullaz esse: nobis tñ ꝙ eum adempta ñ fuit dispensandi facultas: cū ea nō fuerit prohibentis intentio: qui successoribus suis nullū potuit in hac parte p̄ iudicium generare: pari post eū imo eadem potestate functuris: cum non habeat imperium par in parem⁽ᵍ⁾: et infra. Multa enim in hoc casu dispensationem inducere uidebantur litteraz scientia morum honestas uite uirtus ꝛ fama persone multiplicitez a quibusdam etiam ex fratribus nr̄is qui eum in scholis⁽ʰ⁾ congnouerant

a i Notuit. distuliſti ꝛ mēito: q: nec ei⁹ electionē confirmare poterat nisi primo ipse consentiret electioni sue.j.e.c.proximo ꝛ.j.de trāsla.licet.

b Decreto.decretum ōbz continere totam seriem et formam electionis nomia eligentium ꝛ eorum cōsensum ꝛ subscriptiones cuiuslibet in hunc modum. Ego talis canonicus talis ecclie huic electōi iterfui ꝛ cōsensi:ꝛ ꝑpria manu subscripsi: si scit scribere: alioqui ali⁹ ꝙ ipo ꝛ noie illi⁹:ꝛ ō ipsi⁹ mādato subscribē dz.j.de sentē.ꝛ re iudic.cū iter uos Et nomē electi dz ꝓtinere: ꝛ ad quā dignitatē ē electꝰ ꝛ ꝙ scriptura illa sit fcā ꝙ publicā manū l̄ ꝙ duos idoneos uiros.j.ō ꝓba quoniam ꝓtra falsam. Et sigillū capituli apponatur. Et hodie etiaz debet cōtinere iqui sitiōem ꝛ uoluntates singulorum ꝛ publicationes: ꝛ collatiōem ꝛ ellectōem: ita quod per tale decretum appareat formam seruatam fuisse: ꝛ illud decretum secundum quosdam ñ est de substātia electiōis: hodie uero ita ē de substātia: qō si ñ fiat publicatō uolūtatū ꝛ iquisitō ꝛ collatō ꝛ electō subsequēter: icōtinēti cassatur electio.j.eo.cumana ecclesia ꝛ.c.cū post petitā.

c Ingenua. ingenuus is ē q̄ statī ut nascit̄ liber ē. insti. de ingenu. in ꝓnci.

d Coniugata. si eni fuisset ꝓiugata filius esset spurius: nec posset legitimāri ꝙ matrimonū sequens.j.q filij sint le.tāta Quid si cōtraxisset postea cū ea nūqu'd iste posset eligi tāq̄ de legitimo mr̄imonio natus? nō uidet̄ q: non fuit de legitimo mr̄imonio natus. s̄.e.cū in cunctis. nec prodest ꝙ res deueniat ad cū casum ꝛc̄.tēpus.n. natiuitatis uidet̄ ꝓsiderari debere sicut tēpus electiō⁹.j.e.dudū.ꝛ ar.xxx.q.v.qualis. ut ibi in uirginitate despōsata.ꝛ hoc ita pōt dici. Dico ꝙ bñ pōt eligi: q: matrimonū sequēs oia p̄cedentia purgat:ꝛ ille tanq̄ legitimus ē habēdus.j.q fi. sint le.tāta idē dicit̄ in capitulo qual̄:q: uerba sunt intelligēda cū effectu.j.de clerī.ñ resi.relatum.

e Lateranen̄ cōcilū. s̄.e.cum i cunctis.

f Nullā esse. sic ergo pz ex eo ꝙ dicit: innuit nullā esse:ꝛ ex eo ꝙ dicit inferius electōz ipsā p̄dicti canonis auēte cassatā: ꝙ canon ille. s̄.e.cum in cūct̄. est canon late sententie.ꝛ.j.e.cū uintoniēsis. Dixit.t. ꝙ talis electio ē nulla ꝛ in hoc est canon late snie: sed q̄tū ad aliā penā que impōitur cligētibus nō est late snie sed ferende.ꝛ ad hoc iducit.j.e.quisquis.ꝛ.c.quia propter. sed hoc ñ dico: immo quo ad oia canon est late sñie. Sed huic contradicit quod dicit iferius: nec penā ifligimus ꝛc̄ i nolumus esse iflict̄: quia parcimus ei:ꝛ hoc ē: ꝙ ꝓmisit: parētes ñ modicū ꝛc̄.ꝛ illa duo.c.qr pp.ꝛ.c.gsqs. i alio casu loquunt̄: ut ibi dicemus. Ber.

g In parez. sic.xxi.di.iferior ꝛ.ff.ō arbi.nā magistratus.ꝛ.ff ad trebel. ille a quo. §.tēpestiuū. nisi se subijciat ei. ut.ff.de in.om.iu.ē receptū.ꝛ.ij q.vij. nos si incōpetēter. nisi rōe legatōis.xcvij.di.p̄cipim⁹.l̄ delegatōis.j.ō of ōle sāe.

b In scholis. multum enim operatur notitia scholastica. sicut ꝛ militaris:

.ff.de caſtren.pecu.miles enim. ⁊.l.ſi forte.in fi.

i Reatum.i.defectum ſiue impedimentum:quia ⁊ ſi nō ſit nota delicti: eſt nota tñ defectus impediētis promouēdnm.j.de pur.cano.accedēs.

k Permiſſam.⁊ ſic patet ꝙ illegitimus poteſt poſtulari de hoc dictū ē.s. de poſtu.c.ult.ſed nō alias idignus puta ſuſpēſus:uel qui ſuſpenſionem nō ſeruauit.s.de poſtul'.c.i.

l Ignorātiam. Ignorantia craſſa ⁊ ſupina non excuſat.j.de eo q reuñci. epi. .c.i.unde probare debebāt iſti ignorātiam quam allegabāt:ut hic dicitur. lxxxij. di.proposuiſti. Craſſa fuit iſtorū ignorātia:quia ipſi prouide ipſuz elegerūt ñ requirentes de eius perſona ab his per quos certificari potuerūt.xxxvij.di.§ ulti. ⁊.j. de re.iu.c.penul.⁊.ff.de iu. ⁊ fa igno.l.regula.⁊ ideo ō debāt probare diligētiā adhibitā.⁊ ſic probarēt ignorātiam.Hāc ignorātiaz poterāt probare p ūramētuz .j.de teſtibus. preſentium. ⁊.j.de excep.paſtoralis.ar. bo.j.de ſcru.c.unico.

m Ad petendā.alias ſi fuiſſent miſſi ad eligendū ſimpliciter bene potuiſſent poſtulaſſe.j.c.in cauſis.

n Suſceptionem.per hoc uidetur ſolui queſtio dñica liſ qua queritur ſi epiſcopo ꝺpoſito canōici eligunt alium anteq̄ recipiāt litteras pape quibus reſtituitur depositus.ar.eſt hic pro reſtituto .viij.q.ulti.c.ulti.C. de man.prin.l.una.j.ō prebē. inter cetera.ar. contra.vij. q.i.eos qui.ff.de decu l.ij. j.de renunc.ex tranſmiſſa. ⁊.C.de nup.neq̄.

o Preſentare.ſic p̄z ꝙ metropolitanus ñ pōt cū illegittimo diſpēſare: ex quo illū ſibi precepit pñtari.Ar.ꝑ.j.de cor.uicia cum de tua.Bez.

a p Um iter.capituli.No ꝙ licet diſſentio ſit iter canonicos ⁊ quidaz agāt ꝑ alios:ibi dicit eſſe capituli ubi eſt maior pars:⁊ poſſūt cōſtituere procuratorem:⁊ ille dicetur capituli procurator:⁊ i cōſtituēdo talem curatorem ñ requirūtur ſinguli de capitulo:ſz tm̄ illi qui ſūt maior pars alias committeretur falſum ſi ſingulorum nomia ibi ponerētur alijs ignorātibus.j.de his qui fi.a prela.ſine cōſen.ca.quāto.⁊ iſte procurato habebit ex pēſas de capitulo immo de bonis epiſcopatus i negocio electiōis.ut.j.eo. ut preterite.⁊ de procu.cum pro cauſa.

b Epilētico.de quibus habes.xxxiij.di.maritum. ⁊.c.clerici.⁊.c.cōmuniter diffinimus.

c Recuſatus.per hoc uidetur quod crimē i modum exceptiōis probatum i uno iudicio preiudicet i alio.ar.s.c.ſuper eo.⁊.ij.q.i.prohibētur.licet ei crimē i modū exceptiōis probatū nō ifamet.j.de ordi.cogni.cum dilectus.i fi. tamen grauat eius opinionem.unde inhoneſtum eſt admittere talem.ff.ō decu.eos.⁊.C.de adulte.⁊ ſi libidine.In cauſa uero criminali bene repellet teſtis a teſtimonio:ſi in alio iudicio eſſet repulſus.Probato enim crimie in modum exceptionis de quo grauata eſt eius opinio.j.de teſti . teſtimonium.ſed adhuc probandum eſt ipſum morbo epilentico laborare.quia nō cōſtabat illum ſic fuiſſe repulſum per illam allegationem.ſed ſi de hoc cōſtaret nō deberet amplius eligi.ar.s.de poſtu.gratum.ubi caſſatur electio illius ſeu poſtulatio ſecundo facta:que primo caſſata fuit propter uicium perſone.⁊.s.e.ſuper eo.

d Aliam.hic ſumitur argu.quod non eſt electio facienda de aliēa eccleſia quādiu reperitur idoneus in eadem.Sed pone quod maior pars capituli ⁊ ſanior eligat de alia eccleſia ⁊ minor de eccleſia ſua:que illarum prevalet.In hac queſtione dixit lau.quod ſi due partes capituli eligunt de aliēa eccleſia:tenet electio:quia due partes uicē totius capituli obtinent.s.eo.licet de euitanda.⁊.j.eo.ſcriptum eſt in apoca. ubi poſtulatio facta a duabus partibus prefertur electioni facte a minori parte: quia ſi due partes capituli non ſunt in eccleſia non uidetur capitulum eſſe.ff.de decre. ab ordine. fac.l.ij.⁊.ff.quod cuiuſq̄ uniuer. plane ſed ſi nō eſſent due partes:licet eēt maior pars: ⁊ eligant de aliena eccleſia: non ualet electio: ſi minor pars eligat de ſua eccleſia:⁊ ſic intelligit illa iura. .lxi.di. obitum. ⁊.c. nullus iuitis .lxxxv. di.florentinum. Unicem.⁊ io.dixerunt: quod ſemper preualet electō ō propria eccleſia a miori parte facta etiaz a duobus.arg.p̄dictorū ō cretorū.⁊.lxij.di.literas.⁊.C.de epiſc. ⁊ clerī.in eccleſijs.⁊ ⁊.j.de cle.peregri.c. ultio.⁊.vij.q.i.ōniq̄z ⁊ ꝙ dicit hic eſt allegatio.ſz ideo hic obtinuit electō de aliena eccleſia . Quia minor pars nullum elegit. Sed obſtat .j.eo.in cauſis . et illud dicunt propter formam mandati ut prevaleret poſtulatio de aliena eccleſia electioni de propria. Tā. dixit ⁊ melius:ut mihi uidetur:ꝙ electio facta a maiori ⁊ ſaniori parte capituli prevalet undecunq̄ ſiue de ſua eccleſia eligāt:ſiue de alia dummodo aliud canonicum non obſiſtat:⁊ hoc ſatis bene colligitur in hac decre.quia propter rationem illam quam hic allegabat.ſcilicz ſubdiaconus friuolam reputauit.ei inberet illi ſoli de morbo epilentico.ut.j.dicit non obſtante appellatione ſi qua ex alijs ſuperius memoratis cauſis cum eas friuolas ꝛc.⁊.s.eo.licet.in fi.⁊ optime facit .j.eo.quia propter.ubi dicit.Is eligatur in quem maior ⁊ ſanior pars ⁊ cetera non diſtinguendo de quacunq̄z eccleſia.⁊.c.in geneſi.⁊.c.eccleſia ueſtra. Ubi dicitur quod electio debet fieri a maiori parte capituli.Quid reſpondebis illis capitulis lxi.di.nullus.⁊.c.obitum.⁊ illi c.florentinum.Dicas quod uerum eſt quod ita deberet fieri:⁊ honeſtum eſſet:⁊ de iure eſt:ſi tamen maior pars aliter facit ualet:qr i hoc renunciauit iuri ſuo quod i fauorem ipſorū fuerat introductum: nam ⁊ optimus eligendus eſt ⁊ melior.lxij.diſtinctō.metropolitano ⁊.xxv.diſt.§.nunc autem.⁊.viij.q.i.licet ergo.⁊ tamen toleratur dum modo ſit ſufficiens ſupra eo.cum nobis olim.⁊.j.eo.c.cum dilecti.ubi multi meliores erant in eccleſia:⁊ ſufficit ne malus exiſtat.xvi.q. ult. monaſterium.

e Confirmauit.Sed nōne eoipſo ꝙ elegit confirmaſſe uidetur :ut lxij.di.i ſynodo.⁊.ff.de auct.tu.l.i.ſed non eſt uerum infra de fide inſtru.inter dilectos.v̄. ceterum.⁊.s .e.cum inter uniuerſas .in fin.quoniam tanquā arbiter elegit.⁊ tanq̄ archiepiſcopus confirmauit ar.ff. quando.ap.ſit.l.i.§.ſolet ſic.j.e.ꝙ ſicut.§ preterea.⁊.j.de conceſ.preben.poſtulaſti . Sed nunquid poteſt irritare propriam electionem: ſi tempore conſecrationis :uel confirmationis probetur ei crimen in

modum exceptionis? ar. quod nō: q; cum ipſam electionem teneatur defendere: eam nō debet impugnare. ar. ī. de na. ex li. uen. c. uno. ⁊. ī. de cleri. coniug. diuerſis fallacijs. ar. ff. de cōdi. inde. frater a fratre. ⁊ .ff. ſi ſeruꝰ. uen. altius. ſed non eſt ita: q; tanꝫ alius confirmat: ⁊ tāꝫ alius eligit. argu. iij. q. vij. §. tria. v. item ſi contra patrem pupilli ⁊ de hoc dixi plura. ar. s. .e. cū iter uniuerſaſ.

f Et ſubſcriptam. Argu. colligitur hic a contrario quod ante ſubſcriptionē poſſent recedere electores ab electione. ar. .ī. de cen. oliz. ⁊. i. q. .vij. ſaluberrimuz ⁊ lxiij. di. ꝯto. ſz nō eſt uerum q; poſtꝫ electus ē aliqs: non poſſunt electores mutare ꝓpoſitum ſuū dū modo ipſe electus uelit conſentire: ut ī. dicitur. immo etiā ante electionem facta facta publicatōne ſcrutinij uariare nequeunt electores .ī. eo. publicato ar. .ī. e. in cauſis. ⁊. ff. de ſer. ru. pre. per fūdū ⁊. ff. de regu. iuꝛ. nēo immo ſi nollent illū eligere in quem maior ⁊ ſanior pars cōſenſit: ōberent p ſuperiorem cōpelli. in fra eodem publicato. quia illum tenentur eligere ex quo iā ſic proceſſum eſt infra eodem quia propter.

g Coniugale. ſed i ueritate cōtractum non eſt uinculum cōiugale p conſenſum eligentium. ⁊ electi ātē cōfirmationem. ī. ti. prox. inter corporalia. v. vnde cum non ſit cc. ⁊. ī. ut lite nō cōteſ. quoniā. §. ſi uero. in prin. Et ideo dicit quaſi: quia poſſet renūciare ſine licētia ante cōfirmationem pape. argu. predicte decre. inter corporalia. ut ibi no. v. ſicut autem. ſed hoc ideo dicit: quia non poſſunt ab ea recedere: ⁊ quia uinculum illud iniciatū eſt. Et ido quaſi contractum. ī. ti. proxi. c. ulti.

h Ex alijs. ſ. quia erat de alia eccleſia ⁊ in eadem erant idonei.

i Reſilire. Cōtra. s. de poſtu. bone. ſed aliud eſt in poſtulatione ⁊ aliud in electione per quam ius acquiritur. viij. q. ij. dilectiſſimi. Et per poſtulationem ius non acquiritur. s. de poſtula. c. penult. immo poteſt dici q; idem ē ut ſi poſtulatio ſit publice facta in ſcrutinio uel ſuperiori preſentata non poſſunt ab ea recedere. s. de poſtula. bone. ut dixi. s. de poſtu. c. ulti. ⁊ penul.

k Cōpromiſerint. maxie ſupple: q; idē eſt ac ſi ꝓmiſiſſent: ut dr̄. s. q; ſiue ꝓpromiſerint ſiue nō pūt mutare ꝓſenſum ſuū. ut dictū eſt.

l Volente. ut uoluntas impleatur neceſſe eſt: quia ubi eſt opus facto uoluntas non ſufficit. ī. de eo q; mit. in poſ. cā rei ſer. conſtitutis. et. .ī. de biga. nuper.

m d Vdū conſcientias. No. cōſciētias eligentium examinandas ſicut cōſciētia accuſatoris. ij. q. vij. ſi qui ſūt.

n Deſtinarunt. qñ ita mādauit papa: q; ſi altera partium nollz quō ipſi iudices cām terminarent: cām inſtructam remitterent ad ipſum: alias non fuiſſet eis licitum recuſare.

o Numerus. ex eo quod hic dicit in fine colligitur quod numerus preferatur auctoritati. ī. de ap. cōſtitutis. nō. n. preferēda ē dignitas: niſi cū numeruſ ē par uel i modicū excedit. ff. de pac. maiorē. ⁊ .ī. e. eccleſia ueſtra. ubi numer⁹ ñ ꝓfuit. ī. de teſti. in noſtra. ⁊ de hoc dicem⁹ i illa decre. eccleſia ueſtra.

p Dignitate. ecce. in quibus cōſiſtit auctoritas. xxiij. di. c. i.

quoniam prepoſitus ſancti georgij eorum ſententie ſe aſſeruit nolle ſtare: proceſſum ad ſe. ap. deſtinarunt": ⁊ infra. Cunqz nuncij prepoſiti ſancto; apoſtolo; ſtatuto termino ad ꝑſētiam noſtrā acceſſiſſēt: ꝓpoſit⁹ ſācti georgij nec uenit: nec ꝓ ſe miſit idoneū reſponſalē: ⁊ infra. Deſtiſ igit' iudiciū diligēter inſpectis inuenimus q; p ꝓpoſito ſācto; apoſtolo; auctoritas: p ꝓpoſito v̄o ſancti georgij numer⁹° eligētiū faciebat: cū ꝑmuſa xiij. tū ꝑſonis tum cānicis: q alios dignitate⁹ etate ⁊ tēpore⁹ ꝓcedebant. ſecūdus v̄o a. xxiij. fuiſſet elect⁹: ⁊. ī. Cū āt allegatiōes ꝓ eodem ꝓpoſito ſācti georgij corā iudicib⁹ ipſis p:o poſite nobiſ nō fuerint preſētate' ꝓp q; nō potuim⁹ ſcire⁸ ꝓ nos qd obiecerint uł qd reſpōderint ad obiecta: ſicqz cauſa remiſſa non fuit ſufficienter inſtructa ad diffinitiuam ſententiam non duximus procedendū': ſed deciſionem cauſe ipſius iudicibus commiſimus ſub hac forma: ut uel ſi notoꝛium eſſet uel per ea que iam dicta erant conſtaret: q; prepoſitus ſancti georgij electiōis" tēpe pateret' uel in ordinibus uel in ſciētia uel in etate defectū qui eum iuxta canonū ſanctiones impediret ad huiuſmodi officium promoueri: ei non obſtante ipſius abſentia corporali" ſilētiuz imponentes: prepoſito ſanctorum apoſtolorum prepoſituram adiudicarent eandem. alioquin cum in euz nō ſolum plures ſed due pene ptes cōuenerint: ⁊ impedimētis³ ceſſantib⁹

q Et tēpe. qr ante ordinati fuerūt uel inſtituti in eccl'ia ī. de ma. ⁊ obe. c. i.

r Preſentate. ⁊ ſic ñ firmi ſerūt cāz ſufficiēter inſtructā ⁊ iō male fecerūt qr cām inſtructā remittere debuerūt. ut. C. de ap. ne cās. ī. de ap. cōſtitut⁹. C. de rela. l. i. ⁊. ij.

s Scīr. ſic. s. e. ſignificaſti.

t Procedendum. ꝓcedit' tamē contra cōtumacem in cā ap. ī. de ap. ſepe. ⁊ .C. de tēp. ap. l. ult. § .illud. ſz hec ñ fuit cā appellatōis.

u Electōis tēre. Iſta tria ꝑcipue requiruntur in eēo. s .e. cū in cunctis. Et nō q; in huiuſmōi electōibus tēpus electionis ſpectatur an ſint tūc idonei. ī. de eta. ⁊ qua. cū bone. ⁊. ī. de clerī. excōi. mi. poſtulaſti. ar. ī. eo .audi tis. Argu. ꝯ .s. de poſtula. bone. ī. e. q; ſicut. §. ſi autez So. tēs electōis dz ſpectari: ⁊ ſi tūc non tenuit electō ipſo iure ñ pōt tractu tēris cōualeſcere ut i primis cō coꝛ. ⁊. xvi. q. iij. §. pōt. v. q ab itio. ⁊c. ſi uero ab initio nō erat nulla ipſo iure: ſed p exceptōz poterat caſſari: tunc tractu tēris pōt rata haberi. ⁊ ſic loquūtur ꝯria. Item argu. eſt hic initium ſpectādū. i. q. i. ꝓcipatus. ⁊ xvi. q. iij. ſi ſacerdotes. ⁊. lv. di. ꝓcepta. ⁊. ī. ō ꝓbati. poſt ceſſionē. ⁊. ff. de orig. iu. l. i. ff. de reg. iuꝛ. q; ab initio. ff. de mio. ōniqz. §. i. ff. ō pub. iu. is q. ff. de iuri. om. iu. cū q̄dā. ⁊. ī. ō foro compe. propoſuiſti. ⁊. s. de reſcip. eam te. ff. man. ſi procuꝛator. i. rñſo. ff. ad mace. ſi tū. ⁊. ff. de penis. l. i. ⁊. C. de teſta. l. i. ⁊. ff. de uaca. mu. l. ij. §. munera. ⁊. ff. de pecu. lz §. ſi filius. i fi. argu. cō tra. ſ. finem ſpectādū. ī. de teſti. cog. c. ꝓterea. ī. ō deſpō. ipu. acceſſit. ⁊. c. lr̄as .ff. de ri. nup. ſi qs. ff. de iu. fiſci. ñ itelligit'. §. ſi qs palā. ff. de iudi. cū furioſus ff. de ſta. ho. liber hō. iſti. de ige. § .ſufficit. ⁊ ꝓ utraqz ꝑte. ff. cōia p. receptum ē ſo. uel ē initiū fore ſpectādū i ꝯctib⁹ l' qi ⁊ i delicto uel quaſi. i oi ei negocio ex quo actio oriri pōt. ⁊ i decret ⁊ cōſtitutōib⁹: niſi ꝓp fauorē aliud cōtigat: ſicut in matrimonio uel libertate: ut ꝑz p cōcoꝛ. ꝓxie poſitas: illud dr̄ ſi nē ſpectādū hz locū cū q̄rit' an id dedit uel ñ dedit: ſeu qñ dediſſe uidet': uel qñ poſſidz uel reſtituit: ſiue cū cape potuit. i aut. ō nup. §. qr v̄o hacten⁹ col. iij. ⁊. ff. de ali. ⁊. cib. le. l. mela. iſpicit'. n. tēs quo capax ē. ff. de iure fiſ. ñ intelligit'. §. ſi qs palā. ⁊ ſi ago ꝯ te ⁊ ñ ꝓpetit mihi ius: ſi tēpe ſnie ꝓpetit ſeqt' cō dēnatio. ff. de pecul. q̄ſitū. ff. de rei uē. ſin āt. §. i. ff. ōpoſi. l. i. § ñ tñ.

x In ordinibus. talis electio nulla eſt: ⁊ deuoluitur poteſtas eligendi ad alios licet pauciores: ut hic patet expreſſe. ⁊ hoc intellige qñ ex certa ſciētia eligit': alias nō eſſent priuati ſi ꝓbarent ignorātiā: ⁊ ita iſta tria ⁊ quodlibz illorum reddūt electionē nullā.

y Corporali. ſic. ī. de re iudi. cū olim. ⁊ bñ pōt procedi ꝯ abſentē in iſto caſu ēt li. ñ cōteſ. ī. ut lite cōteſ. qñ frequēter. §. porro. Ar. ꝯ. ī. de dolo ⁊ ꝓtu. cū olim. ubi expectat' p annū: ſz illō i eo q; appellauit: illud q; dixi q; pōt ꝓcedi ꝯ abſentē: legitie eo citato itelligas. ī. de appel. p tuas.

z Impediñtis. ꝓpoſitis ꝯ ipm in etate in ordinib⁹ in ſcientia i litteratura.

sicham dubitationem.in aut̃.de tabellio.circa mediũ cõstitutõis. col
lo.vi.t ita potius recipiuntur hic testes ad cautelã q̃ de iuris necessi
tate.uel quia ex superabundãti aliquis probatur.ff.de manu. causam
in prin.quia si transmisit non potuit esse non notorii.j.de trãsla. quã
to.uel forsan: quia sibi non erat notorium

dum corũ assertiõem electus: cũ ipsi
ap ad nos legitime interpositã ꝓtem
ptõis & precio licẽtiã nostrã recipiẽ
tes episcopũ incontinẽti reddiderũt
se indignos electionẽ archiepiscopi
ꝓfirmare.t.j. Licet aũt ẽẽnt no
forta q̃ cõtra dictũ warmũ episcopũ
& eius fautores fuerant obiecta: pre
dictus tamẽ legatus ad maiorẽ cau
telam multos testes recepit: ex ipsi⁹
archiepiscopi parte ꝓductos: unde
ipse iuxta mandati nostri tenorẽ pos
cedẽte prohibitione facta a warmũ.
cassauit & electiõnẽ eiusdẽ archiepis
copi memorati: quãdiu a pacifficũ⁹
celebrãda curauit auctoritate apost.
ꝓfirmari: ipsumq; ordinauit i presby
terum & tandem in archiepiscopum
consecrauit & intro. Contra legati ue
ro ꝓcessum hoc facere nidebatur: q̃
nõ citato warmũ episcopo & eius
fautorib⁹ procedit. Porro excel
sus noster⁹ examinatione nõ indi
gent: pro his que a iudice sunt acta
presumitur: q̃ omnia rite fuerint ce
lebrata: quãdiu & q̃ citati nõ fuerũt:
non potest de facili comprobari: q̃
negantis factum per iuris naturã⁹
nulla est directa probatio: cum et si
quilibet de se posset afferre: quõd ad
eũ citatio minime pertinuit: testi
la tñ uestruz essent in suo testimonio

k Cassauit.i reprobauit: uel uitaz nũciauit ut patet.ĩ. q̃ constitit ei quod administrauit & cepit ecclesiã preter auctoritatem ap.se.

l Ĩ pacifficũ⁹. sic.ĩ. ꝓpter gratiã.

m Notorius ut.ĩ. q.i.de manifesta. & j.de acta cognitõis.

n Presumitur.sic .j.de renunc .in presentia.& j. de re iudicata. & j. de proba. post cessionem.& ĩ. q. vi hoc etiam plenarie.ff.de publi.que tamen sẽper bodie non presumitur pro iudicio processa in preiudicium alterius: nisi quatenus constaret legitimis documentis.infra ĩ probationi, quoniã contra.

o Testimonia.i. quia sic ponitur. j. de iudi.sicut & quibus inter dum.i. quibus inter

p Factum sic.j.de renunc. super hoc. & j.de proba. quoniam contra.vi.q.viii. actor.

q Nam.ut.i sententiam cuiusq causarum C.de ꝑbe. credi. in bonc uel secundum rerum naturam.i. secundum naturalem probationem .i.per causam rerum: quoniam ea que non sunt: non probantur per aliquam causam.Ens.n.quod non est nulla est causa. Non enim ratio prima quã persona querenda est.ff.de ꝑba.obi quidam referunt: & ĩ. sed ea que sũt probãda de hac negatiua no. quod triplex modis dicitur.est enim negatiua facti iuris & qualitatis. Negatiua facti duplex est:pura & simplex:que non habet determinationem loci uel temporis uel alterius rei. Et hec negatiua plana & simplex probari non potest directe uel indirecte:ut si aliquis dicat se nunq̃ fuisse citatum: uel si quis dicat se non contraxisse cum berta:& de tali negatiua loquitur hic.t.vi.q.viii.§.actor q̃ asseuerat.ubi omne probandi transfertur ad aduersarium:& hoc ideo:quia negationum non sunt cause: ut dixi. Si autem adiciatur tempus:uel locus:uel aliquod consimile:tũc potest probari indirecte.ut infra de testi.ex tenore.t.c.ferueri.et C.de contraben.& omnit.si ipse quinam.ut si exhibeatur instrumentum in quo ipse actor continetur facte tali die:& loco.ut in predictis iuribꝰ Non ob quod dicitur ĩ.de probatio.tertiò.t.ĩ. de testi.ram litteris i si.quia ibi nõ probatur directe uel indirecte sed presumitur. Item negatiua facti probatur cum habeat in se implicitam affirmatiuam: ut si dicatur: ego non sponte renunciaui.q. ex coactione renunciaui.et hoc deberet probari ab eo qui hoc negat infra de renũcia. super hoc Item negatiua facti bene probatur: ut si negat se inchoationem rei facte:tam hoc ipsum probare debet.ff.de probat. ab ea parte.§.i. quia cui negat aliquid iuste factum dicit illud iniuste factum. unde illud probare debet. Negatiua qualitatis dicitur illa: ille non est idoneus:hic negatur qualitas: & hic non est legitimus: ille non est diligens. Non est solutus:hoc potest & debet probari ab eo: qui

Rubrica de verboꝝ obligationibus.

Dictum est supra de obligatiõibus in genere. sequit videre de obligationibus in specie. Ideo ponit Rubricam de verbo. obligatio.

Tipulatio nõ potest.

Lex nostra diuidit in septem partes ſm Jac. de are. Primo dubitatur vtrũ stipulatio reddatur inutilis ratione personarũ. Secundo vtrũ reddatur inutilis ratiõe interualli tẽporis. Tertio vtrũ reddat inutilis ratione defectus verboꝝ seu forme. Quarto vtr reddatur inutilis rõe diuersitatis in qualitate interrogationis ⁊ respõsionis. Quinto an reddatur inutilis rõne diuersitatis in quantitate. Sexto an reddat inutilis ꝓpter adiunctã rem in sermone. Septimo an reddat ũtilis ꝓpter diuersitatẽ loquele: ⁊ prosequor per partes.

Stipulatio nõ potest concipi nisi vtroqꝫ loquente et sermonis efficaciã intelligente. hoc dicit. Hoc principiũ diuiditur in tres ptes. primo ponit dictũ. scõo illationẽ. tertio consiliũ. scõa ibi ⁊ ideo. tertia ibi siquis igit. Jn tex. ibi loquente: subaudi ⁊ sermonis efficaciã intelligẽte

Oppo. habetur hic ꝙ stipulatio non põt cõcipi ⁊c. Cõtra. s. de adop. l. nõ aliter. Jac. de are. soluit ꝙ ibi in stipulatione ficta: hic in vera. vos habetis alios casus in quibus fingitur stipulatio. vt in. l. j. C. de re. vxo. actio. Jtem ex cursu longi temporis. vt. l. cuꝫ de in rem verso. s. de vsuris. Jtem patientia simplex in iudicio sine expressione vocis habet vim stipulatiõis. vt. s. de fideiuss. tu. l. cũ ostẽdimus. in fi. ⁊. j. qui. ap. nõ li. l. j. in quadam addi. Di. sup gl. Jtẽ in. l. si finita. §. eleganter. s. de dã. infec. vbi ex cõtumacia fingit stipulatio. Quero vtrũ debeat precedere interrogatio ⁊ sequi respõsio: ⁊ an sit de substãtia ita ꝙ puersio ordinis viciet: ⁊ videt ꝙ de substãtia sit. qd verũ est vt. l. j.. C. de vsur. ⁊. l. obligamur. §. verbis. s. ti. j. ⁊ no. insti. eo. ti. in prin. Contra hoc videt facere tex. j. ea. l. §. cũ adijcit. sed ibi dicã. Oppo. dicit hic neqꝫ mutus ⁊c. videtur ꝙ ifans possit stipulari. vt. l. seruũ. j. rem pu. sal. fo. Due sunt opi. vna Bar. quam tenet Pe. sed Di. tenet contrariã opi. ibi posita in glo. ꝙ ibi sit speciale in illa stipulatione. ⁊ hoc tenet glo. s. ti. j. l. j. in fi. Op. de. l. ea que. s. de dona. inter vi. ⁊ vx. ⁊. l. j. C. eo. So. nõ contrahit per epistolã: sed prius contracta per epiam. probat vt in. l. publia. in fi. ff. depositi.

Op. de. l. iij. ⁊. v. s. de spon. glo. nõ soluit hic ſz soluit in. §. itẽ verboꝝ. insti. de inuti. stip. ⁊ Di. hic ꝙ sponsalia possunt ẽ̃hi per stipulationẽ: ⁊ tũc inter absentes nõ ꝓtrahunt. Qñqꝫ cõtrahunt sine stipulatione: ⁊ tunc etiã inter absentes ẽ̃huntur. Quero quid si est surdus talis q intelligat videndo motũ labioꝝ: vt est do. Cellus de gabrielis de eugubio qui ꝓpter sui magnã prospicaciã: ſz nõ audiat oĩno: tñ ad motum labiorũ hõines ꝗtumcũqꝫ secrete loquentes intelligit quatenus eius visus ꝓtendit. et quosdã alios vidi: vtrũ potuerũt stipulari: Et vr ꝙ sic: qr intelligunt efficaciã sermonis. Crederẽ ẽ̃riũ: qr l. requirit ꝙ intelligant ꝓ sensum auditus ⁊ per sonũ vocis. vt. l. j. in fi. s. ti. j. nõ per motũ labiorũ seu alio nutuque enĩ est differẽtia inter motũ labioꝝ ⁊ digitoꝝ vel humerũ qb⁹ fit mot⁹: certe nulla. sile in illis in qbus regnt visus: nõ sufficit si alio mõ percipiat per intellectũ. vt. l. j. in prin. s. de bis que in tes. del. sed si vocez perciperet quis auribus sniam peiperet nutu sufficeret. vt videbit in. §. si quis ita. j. ea. l. ⁊. s. ti. j. l. j. in fi. facit. j. ea. l. §. vlti. Pone ꝙ aliqui nõ sunt pñtes nec stant simul sed vn⁹ in vna parte ciuitatis seu camera: alius in alia: an possint stipulari. videt ꝙ nõ qr absentes. sed certe exquo possũt se exaudire clamãdo possunt dici pñtes ⁊ absentes. hic accipiunt qui nõ possunt exaudire se. vt no. in. §. item verborũ. aliter dicit absens. vt. l. pñs. s. de ꝓcu. Opp. de. l. j. §. pe. s. ti. j. So. hec exceptio in infante loquit. vel dic siquis vult sibi aliquid stipulari: ⁊ tunc caderet in infantem. Oppo. pupillus nõ põt iubere. vt. l. j. §. si pupillus. s. qõ iussu. dic aucte tutoris. vel hic excipias infantẽ. ⁊ hoc mihi plus placet. Quero qualiter mutus iubeat: dic scriptura. vt. l. discretis. C. qui testa. fa. pos. ⁊ nutu: vt. s. de lega. iij. l. nutu. ⁊ absens per epiam. ſz surdus põt precipere verbo. Sed vr ꝙ nõ possit stipulari: quia isti equiparant furiosis ⁊ pupillis. vt. l. fulcinius. §. adeo in fi. s. ex qui. ca. in pos. ea. ⁊ insti. de cura. §. j. So. qñqꝫ est talis mutus qui oĩno nõ intelligit. ⁊ iste equiparat infanti qr iste nõ intelligit. Qñqꝫ aliquid intelligit ⁊ pfecte ſz nõ audiat neqꝫ loqui possit. ⁊ iste equiparat pupillo. vt. l. seruo inuito. §. pe. s. ad trebel. qui tex. est valde no. ad hoc. ⁊. d. §. adeo. vñ in pupillo requirit tutoris aucta ⁊ idẽ in muto. Sed qd de surdo tm̃: videt idez. vt. d. §. j. insti. de cura. qõ est verũ si oĩno nõ audiat: alis secus vt. s. ti. j. l. j. in fi. ⁊ de leg. tute. l. pe. ⁊. l. fi. Sed si esset talis surdus cuius infirmitas non esset ei nociua qn possit gerere negocia sua: vt in eo qui motũ labioꝝ cõprehẽdit tunc puto ꝙ nõ eget curatore. vt. l. quesituꝫ. in fi. s. de re iudi. Qualiter aũt ꝓbet mut⁹ ⁊ surdus. dictũ est in. l. j in fi. s. ti. j. ⁊ sic poterit facere ceteros cõtractus preter stipulationẽ. ⁊ circa hoc vide q dicã in. §. siquis ita. j. ea. l.

Quero quid est stipulatio? Rñdeo quedã verborũ obligatio. illud nil est dicere: stipulatio est cõtractus. ⁊ aliud est ℘ctus: ⁊ aliud obligatio. vt. l. j. s̃. de pac. Breuiter stipulatio est. vt dicit tex. in. l. quinta. §. stipulatio. j̃. eo. Ulterius quero quare dicat stipulatio? ⁊ dicat ab interrogãte: q̃ nobilior pars sui. vt ꝓbatur inst. q. mo. tol. obli. §. nõ idem. lz econtra qñq; reperiat. vt. l. si nõ sortem. §. j. s̃. de condi. inde. vnde dicitur stipulatio. dic vt in glo. Barto.

Qui præsẽs interrogauit. Omissio respõsionis vitiat stipulationẽ nõ modicũ interuallũ. b. d.

Opp. de seipso ad seipsum. Rñdeo in prima pte recessit ⁊ nunq̃ fuit sibi rñsum. in scõa parte statim redijt ⁊ fuit sibi rñsum. Oppo. de. l. cõtinuus. in prin. j̃. eo. So. vt in glo. q̃ incipit incõtinenti sine magno. Tenet ergo glo. ista q; longũ interuallũ nõ vitiat stipulationez. Sed ista glo. male dicit p. l. duos. in fi. j̃. de duo. re. ⁊. l si ex duob⁹. eo. tí. Et credo q; sit longũ interuallũ vnius diei. vt. d. l. si ex duobus. ⁊. l. cõtinuus. in prin. j̃. eo.

Ulterius dz q; si interuenit actus exneus q; act⁹ in medio veniens vitiat stipulationẽ. Cõtra. C. d testa. l. ambiguitatẽ. ⁊. l. cũ antiquitas. So. ibi necessarius nature actus fuit qui nõ nocet: hic de alio actu. Distingue ergo aut inter interrogationẽ ⁊ rñsionem habet magnũ interuallũ: ⁊ vitiat. vt. l. si ex duobus. in prin. ⁊. l. duos. j̃. ti. j. Aut nõ interuenit longũ interuallũ: ⁊ tunc aut nllis act⁹ interim est factus ⁊ nõ vitiat. vt. l. cõtinuus. in prin. j̃. eo. ⁊ hoc. §. Aut aliqs actus interim est factus: ⁊ tũc aut ex necessitate nature: ⁊ nõ vitiat. vt. l. cũ antiquitas. C. de testa. Aut erat actus nõ de necitate nature: ⁊ tunc aut erat de ptinẽtijs cõtractus ⁊ nõ vitiat. vt. l. duos reos. i fi. j̃. ti. j. Aut nõ erat de pertinẽtijs ⁊ vitiat. vt. l. ꝓtinuus. in ꝓn. j̃. eo. Oppo. de. l. qd dicimus. j̃. de solu. vbi alr accipit incõtinenti. vt. l. si debitor. s̃. de iudi. ⁊. l. j. §. fi. s̃. ad l. falci. So. hec loquela ⁊ statim ⁊c. fm diuersitatẽ casuũ aliter ⁊ alit accipit. ⁊ qñ loquimur de actu ex quo oritr stipulatio debet intelligi ꝓut dicit in. l. in bone fidei. C. de pac. ⁊. l. iij. de edil. edic. Quãdoq; de actu executiuo obligationis: tunc dicit magnum ⁊ paruũ interuallũ ad arbitriũ iudicis. vt. l. qd dicimus. j̃. de solu. Quãdoq; accipit in alia materia: ⁊ tũc aliter ⁊ alit accipit. vt. l. j. C. vñ vi. ⁊ ibi no. per Ci. ⁊. j̃. de vi ⁊ vi ar. l. iij. §. cuz igitur. vbi per glo. Bar.

Siquis ita. Sufficit quo ad obligationẽ cõsensum colligi ex verbis per interpretationẽ. secus si ex signis ⁊ actibus colligit. hoc dicit

Nota q; sufficit colligi per interpretationẽ. Secũdo nõ si nõ valet qd ago vt ago: nõ valet vt valere potest q; inutilis stipulatio hic nõ valet vt pactũ. Oppo. j̃. pro xi. §. vbi responsio debet esse consonans interrogationi. So. hic ex verbis eius colligit: ⁊ sufficit. Istud principium allegat per Pe. ad. q. quidã interrogatus. vis tu dimittere bona tua tali. dixit ille: cui alteri q̃ sibi vellez dimittere: an videat dimittere? Et Pe. determinat q; videtur dimittere. vt in isto tex. q; si est sic in cõtractibus multomagis in testamentis: cũ in eis fiat plenior interpretatio. vt in. l. in testamẽtis. de reg. iur. Sed ℘ hoc facit s̃. de testa. l. fi. So. ibi sunt verba iactantia ꝓlata testib⁹ ad hoc adhibitis. sed ꝫ fuerunt verba dispositiua adhibitis testibus ad hoc ⁊ alio interrogãte. Pro quo facit s̃. de leg. iij. l. pamphilo. §. ꝓpositũ. Item facit ad questionẽ. cõmissum fuit tribus q; cõsulerent: an ticius sit cõdẽnandus. vnus dixit condẽnandũ esse. alius dixit absoluendũ. tertius dixit nõ video cur nõ sit cõdẽnandus certe iste tertius videtur cõsulere q; sit condẽnandus per istum tex. ⁊ pro hoc facit. l. vxorem. §. cõcubine. s̃. de legat. iij. per rñsionem sceuole. Oppo. de. l. si vnus. §. acceptilatio. s̃. de pac. Glo. sol. hic ⁊ bene in se. sed tñ diuinare est. sed glo. aliter ⁊ melius soluit in. l. j. §. euz qui. s̃. de consti. pecu. quia aut tractamus de obligatiõe dissoluenda ⁊ tunc si nõ valet ⁊c. vt ibi. ⁊ de hoc si nõ valet q; ago vt ago. dic vt Di. ponit hic ⁊ parũ addit ad glo. do. Ci. ponit in. l. codicillũ. C. de testa. licz non perfecte ponat. Luz ergo queritr vtrũ q; ago si nõ valet vt ago valet vt valẽ põt. Dic aut cõstat disponẽtez valẽ voluisse vt põt ⁊ vz. vt. s̃. de codi. l. j. ⁊. C. d codi. l. si. ⁊ h in gl. Aut nõ apparz: ⁊ tunc aut inter id qd agit ⁊ id qd agi põt solũ est differẽtia in ꝓmodo ⁊ nõ in ꝓstituẽdi modo. aut ẽ differentia in cõstituendi modo. primo casu valet vt valere põt. vt. l. si tam augusti. s̃. de serui. ⁊. l. via. s̃. de ser. rusti. prædi. si vero est differentia in modo ꝓstituendi. ⁊ tũc aut in his que dependent ex volũtate vnius. ⁊ tunc aut loquimur in dispositione totali ⁊ nõ valet vt valere põt. vt. l. nõ codicillũ. C. de testa. aut de parte illius ⁊ valz. vt l. filius. §. vt quis heredem. s̃. de lega. j. ⁊. l. verbis ciuilibus. s̃. de vulg. ⁊ pupil. ⁊. l. sceuola. s̃. ad trebel. Aut in his que dependẽt ex volũtate duorũ. tunc aut de obligatõe cõtrahenda: ⁊ si nõ valet vt agit ⁊ tũc nõ valet vt valere põt vt hic. ⁊. l. j. §. eũ qui. s̃. de cõsti. pecu. Si de obligatione dissoluẽda. tũc aut est defectus in forma: ⁊ tũc si nõ valet vt agitur non valet vt valere potest. vt. l. an in utilis. j̃. de accep. fm vnam lecturã. Aut est defectus in materia ⁊ valet vt valere potest. vt. d. l. an inutilis. j̃. de accepti. fm aliã lecturã. ⁊. l. siquis acceptil. j̃. de accepti. ⁊. l si vnus. §. acceptilatio. s̃. de pac. Aut est defectus in causa efficienti hoc est in persona ⁊ tunc idem: quia valet vt valere potest. ar. eius qd no. j̃. e. l. multũ. ⁊. s̃. de procur. l. quacũq; ratiõe. ⁊ dixi in. d. l. an inutilis. Sz quid si super tali stipulatione fuerit iuratũ? Rñdeo videnr partes dicere q; valet vt melius valere põt. vt. l. cũ pater. §. filius. s̃. de lega. ij. vbi est no. tex. Secũdo quero qd in cõtractibus qui quotidie celebrank per illũ surdũ qui intelligit ex motu labioz de quo dixi in prin. l. cũ omnes ꝓtractus fiant hodie per stipulationẽ. Rñdeo valebit cõtractus tanq̃ sine stipulatiõe celebratus. hoc dico intelligi in illis cõtractibus qui possunt cõtrahi cõsensu. nam intelligere ex illorũ labioz motu vel quouis alio signo ẽ idem qd intelligere per nutũ. vt dicit tex. in. d. l. seruo in uito. §. pe. Nec ob. si dicas negociũ peccat in forma. vt i hoc. §. ⁊ vbi tractatur de obligatione cõtrahenda. vt. s̃. dixi. quia illud verũ est qñ stipulatio interponitur super aliquo facto qd de sui natura nõ cadit in formam alicuius cõtractus: vt si promissio fiat ex mera liberalitate: vl ꝓmittebat pecuniã tãq̃ debitã cũ nõ eẽt aio donãdi vel nõ ãtea debitã aio nouãdi vl nõ. vt in. §. eũ q. l. j. d ꝓsti. pec. Sedqñ interponit sup aliquo ℘cto de se obligatorio: vt super mutuo super emptione ⁊ venditiõe ⁊ si. ⁊ tũc inutilis stipulatio nõ viciat actionẽ oriri ex vtili cõtractu vt. l. si stipulatus. §. grisogonus. j̃. eo. ⁊. l. certi cõditio. §. quoniã. s̃. si cer. peta. ⁊ qd ibi no. ⁊ ideo dicerem si in instrumento nõ continet mutuũ esse contractũ. sed ꝓfessio mutui recepti q; nõ posset agi ex eo contractu: sed debet agi certi cõditione ex mutuo. ⁊ probat per confessionem contentã in instrumẽto: non tñ q; ex instrumento posset agi hoc est ex stipulatu. hec vera de iure cõmuni sz ex forma statutoz si sũt tlia instra guarẽtigiã ꝓtinẽtia q̃ habẽt vim snie seu pceptí facti: vt in ꝓfessũ. ⁊ tũc forte aliud deberet dici. sz q; talia statuta sũt facti nõ põt sniari nisi verbis statuti diligenter inspectis: ideo per teipsũ dispice.

Siquis simpliciter. Diuersitas in qlitate obligationis int interrogatiõz

inter interrogationē ⁊ responsionē viciat stipulationem: nisi diuersitas illico cōplacuerit. hoc dicit. Et diuidi tur. primo ponit diuersitatē in conditione. secūdo in tē pore. tertio ibi cum adijcitur limitat premissa. gl. magna nō venit declaranda hic: sed ipsam statim declarabo .ff. §. sed si mihi pamphilum. Dicitur hic ꝙ si interrogo sub conditione. Rñdeo pure ⁊c. Cōtra insti. de inuti. stipu. §. preterea. vbi talis responsio intelligitur qualis precessit interrogatio. so. hic respōdendo expressit pure nō simpliciter. Opp. dies est pars stipulationis sicut sūma. vt. s. de eden. l. j. §. diem. sed siquis in summa detrahit vel adijcit nō vitiat stipulationē. vt. ff. e. l. j. §. si stipulāti. ergo nec detractio vel adiectio diei. So. adiectio diei imutat substantiā ⁊ obligationis qualitatē: quia licz sit nata actio tñ obstat exceptio. sed qñ in quantitate detrahitur nō est diuersitas in obligationis qualitate: et ideo nō viciat. Dicitur hic illico cū placuerit ⁊c. Cōtra quia debet semper precedere interrogatio. vt. l. obligamur. §. verbis. s. ti. j. l. j. C. de vsur. sed hic precedit rñsio. ppter istam obiectionē sunt examinande quedaz opi. que sunt hic. Nam Jo. ⁊ Azo. intelligunt istum vsi. cum adijcit aliquid in quātitate vel qualitate: ⁊ sic refert ad precedē tia ⁊ sequentia. Et alij vt Ja. ⁊ Hug. intelligūt cum adijcitur in quātitate: ⁊ sic refertur ad sequētia tm. ⁊ Hug. fū dabat se ex illa dictione aliquid qđ est relatiuū substantie nō qualitatis. Pe. dicit ꝙ neutrius opi. est vera inqꝫ tum refert ad. §. si stipulanti. Et ratio est: quia debet precedere interrogatio. refert ergo ad precedentia qz precessit interrogatio: licz alio modo postea per alium consensum reformet. sed in quātitate in eo qđ adiecit nulla precessit interrogatio: ⁊ ideo nō valz. sed Di. ⁊ alij videntur tenere glo. ⁊ ego teneo. probo: quia. §. cuz adijcit. in medio ponit ergo ad vtrūqꝫ refertur. vt. l. iij. §. filius. s. de libe. ⁊ posth. Preterea, pbemus istud que est ratio ꝙ interrogatio debet precedere vt simus certi ⁊ vt ille respondeat animo obligandi se. modo ad propositū siqua interrogatio ad obligandū precessisset si nō precessisset de eo de quo fit respōsio: tñ ille respondens animo obligandi obligat secuta cōplacentia. quasi videatur noua quedaz alia stipulatio cōtracta fictione iuris. ⁊ sic dicit tex. hic ē vna glo. magna quā declarabo tibi in. §. pe. ⁊. §. fi. ⁊ istū §. allegabam ad vnam. q. dicit statutuz ꝙ reus in prima responsione debeat respondere simpliciter affirmādo vl negando alis habetur pro cōfesso. quidam reus interrogatus: respondebat se nō pecuniā habuisse. ⁊ si appareret eum habuisse dixit ꝙ expendit in negocijs petitoris. dixi ꝙ debet haberi pro cōfesso quia nō simpliciter respondet. nam simpliciter intelligitur. i. pure ⁊ sine duplicitate vt hic in prin. ⁊. l. coiri. s. pro socio. ⁊. l. j. s. de vul. ⁊ pupil. ⁊ facit. l. inter stipulantem. in prin. ff. eo. ⁊. l. eam quam. C. de fideicōmiss. ⁊. l. manifestissimi. §. j. C. de fur.

Si stipulanti. In maiori summa minor inest. hoc dicit. Primo loqtur quādo aliquid adijcitur. Secundo quādo detrahit obligatnōi. Opp. insti. eo. §. preterea. Glo. soluit duobus modis. vno ꝙ ibi fuit actū ⁊c. sed illud est diuina re licz in se sit verū. Alij dicunt ꝙ hec valet si illico cōplacuerit respōsio. Tu dic ꝙ valet quatenus cōcurrit nō in toto. Oppo. de. l. si decem. s. locati. Rñdeo illa lex limitat istam materiā: que debet intelligi in obligatōe simplici ⁊ ex causa lucrativa. l. cōtra. loquit in causis nō lucrativis. ratio quia posset abesse stipulanti ibi: hic non. glo. nō plus dicit. Oppo. s. proxi. §. So. ibi est diuersitas in qualitate: hic in quātitate. Ratio: quia diuersitas in qualitate inducit diuersitatē in substantia obligationis. alia enim est obligatio pura. alia conditionalis sed diuersitas in quātitate in ea quantitate in qua est concursus nullam diuersitatē parit quin sit eadem obligatio ⁊ eodem modo ⁊ ad idem licz sit minus. Dicitur hic ꝙ in maiori summa minor inest. hoc nō videtur verum. quia si ego dico nō habeo. c. non sequit ergo nō habeo xx. imo est vera propositio antecedens vno deficiente a c. vt. l. si is qui ducenta. in §. vtrum. s. de reb. dubi. Solu. hic loquitur quādo profert affirmatiue. secus si negatiue vt in cōtrario. Sed istud est contra. l. si vnus. §. si cum decem. s. de pact. vbi in mera negatiua loquit. dicas ergo: aut maior summa profertur affirmatiue: ⁊ tunc minor summa inest maiori vt hic cum si. Aut profert negatiue ⁊ tunc: aut loquimur in iudicijs vbi quis tenetur reddere aduersariū certum: ⁊ tunc in maiori sūma negatiue prolata inest minor. vt in. l. siquis cum totū. s. de exceptē. rei iudi. Aut in extraiudicialibus loquimur: ⁊ tūc aut certa quantitas profertur per modū incunde seu faciende cōuentionis ⁊ maiori sūme minor inest. vt. l. si vnus §. si cum decem. s. de pac. aut pet modū simplicis denūciationis seu cōditionis: ⁊ tunc maiori summe minor inesse nō intelligitur negatiue prolata. vt. l. si is qui. in. §. vtrum. s. de reb. dubi. ⁊ ista sunt verba Pe. Sz per hoc cōfunditur calūnia aduocatorū si positio cōtinet ꝙ mutuauit tibi centū ⁊ in veritate nō fuerunt nisi. lxxx. nā dicunt aduocati ꝙ reus potest totum negare. vt dicto. §. vtrum. qđ tenet Spec. in ti. deposi. §. vij. v. xj. circa prin. qđ est contra predicta. nam in iudicio interrogatio de toto intelligit de qualibet eius parte. sic etiam responsio intelligitur de toto ⁊ qualibz eius parte. vt. d. l. siquis cū totū. ⁊ est tex. cum glo. ff. de verb. signi. l. pupillus. §. fi. ⁊ est expressum de lega. ij. l. qui solidū. in prin. naz ille qui petit solidum licz nō deberet petere nisi partez in illa parte constituit aduersariū in mora. ⁊ sic apparet ꝙ ratione partis nō potest negari totū: alis in nulla parte constitueretur in mora. Et predicta sunt vera quādo positio cōtinet aliqđ falsuz in qnātitate sūme vel parte rei. sed si cōtinet aliquod falsuz in qualitate: vt dico ꝙ promisisti pure cum fuerit ad diem vel sub cōditione tota potest negari: quia alia res est vt. s. dixi. ⁊ iste tales diuersitates propter quas pōt tota positio negari vel nō multū declarabuntur ex distinctione quā ponā. ff. ea. l. §. fi.

Sed etsi mihi. Utile per inutile non vitiatur. hoc dicit. Sol. huius brocardi dicam in. l. grece. §. illud. ff. de fideius. Opp. de. l. pedius. s. de arbi. dic vt ibi. ⁊ hic adde in glo. et ꝑ glo. in. l. certi cōditio. §. quoniam. s. si cer. pe. ⁊ per Bi. in. c. vtile per inutile. de re. iu. li. vj. ⁊ per Ci. in. l. sancim⁹ C. de dona. Nunc examinemus glo. magnā positam s. in. §. cum adijcit. Oppo. insti. de inuti. stip. §. si de alia. Solu. ibi fuit responsio de alia re: hic de eadem cū alia mixta. Oppo. ff. e. l. inter stipulantē. §. si stipulante. Respondeo ibi fuit alternatiue: hic copulatiue. ratio que sit. ff. videbitis. Oppo. ꝙ nō sit differentia alternatiue vel copulatiue. vt in. d. §. si stipulāte. ij. rñso. So. aliud in summis: aliud in speciebus. ratio: quia in speciebus quot species tot stipulationes: sed in summis vna. Ista ratio nō videtur concludere: quia si est vna minus videretur admitti diuisio: vt dicemus in fine huius glo.

Dic ergo ꝙ ratio est: quia in speciebus si interrogo de vna ⁊ respondetur alternatiue de illa ⁊ de alia. hec diuersitas inducit diuersitatem in qualitate obligationis. nam fm interrogationem teneret precise ad illam speciez fm responsionē liberatur soluendo aliam: licz vtrūqꝫ sit in obligatione. Sed in sūmis alternatiuis minor sūma tantum est in obligatione. ⁊ ad illam tenetur eodem modo precise tantū sicut precessit interrogatio. ⁊ ideo nulla

inducitur diuersitas nisi in quãtitate. vt. l. si ita stipulatus fuero. x. aut. xv. ĩ. eo. cum si. ꝛ sic forte voluit intelligere glo. sed si cõtingeret ꝙ in alternatiua quantitatis vtrũq; esset in obligatione. ꝛ sic vtrũq; induceret diuersitatez in qualitate. tunc idem diceret qõ in speciebus. hoc aũt qñ fit dicam plene. ĩ. eo. si duo rei. in prin. Restat vna q̃ stio in glo. pone ꝙ stipulor a te omẽs seruos tuos. tu respondes ꝛ dicis promitto excepto vno. ꝛ dicit glo. ꝙ nõ valet nisi diuersitas ꝛc. nec obstat iste. §. si mihi pamphilũ. qz in questiõe proposita stipulor omnes seruos ꝛ sic vna stipulatio. ergo nõ potest diuidi per rñdentẽ dicentem excepto vno ꝛc. sicut in legatis. sed in hoc. §. fuit copulatiue: ꝛ sic põt diuidi. istud vult dicere glo. Certe hec non est bona ratio. naz in. §. si stipulante. fuit vna interrogatio. s. xx. vt. l. si ex toto. in fi. s̃. de lega. j. ꝛ tñ põt diuidi vnitas ergo vl pluralitas stipulationũ. nihil ad factum sed hoc tñ an dissonantia inducat diuersitatem in obligationis substantia vel nõ. Unde Bi. dicit ꝙ qñ nõ apparet qui fuerit exceptus. glo. dicit verũ. vt. ĩ. ea. l. vbi aũt nõ apparet in prin. sed si appareret tunc valeret. ar. l. si chorus. ff. de leg. iij. In primo membro nõ placz dictũ Bi. nam cum exceptus sit incertus nõ viciat stipulatio sed viciat exceptio. vt. l. ticie textorez. s̃. de lega. j. et l. si fuerit. s̃. de reb. dubi. Secũdo casu placet ꝙ nõ inducatur diuersitas in substantia obligatiõis: qm̃ illi qui remanent in obligatione eodẽ modo sicut interrogatio cõtinebat. Circa predicta latius distinguet. ĩ. §. pxi.

Eadem. Diuersitas lingue nõ vitiat stipulationẽ: si modo cõtrahentes intelligãt per se vel per interpretes. hoc dicit. Oppo. de re iudi. l. de certa. So. dicit glo. ibi inter latinos. q. d. latini debent vti verbis latinis greci grecis. Sed certe etiã si latini vtãtur verbis grecis dum tñ se intelligerent valeret stipulatio. vt instit. eo. §. vtrum. So. in. l. de certa dum dicit verbis latinis. expone. i. intelligibilibus ſm do. Oldra. et Bi. Item oppo. ꝙ dicto interpretis nõ debet stari sicut dicto vnius testis. vt. C. de testi. l. iusiurandum. So. dicunt quidã speciale hic vt stetur dicto vnius testis. sed certe nõ est testis imo interpres assumptus de voluntate partiũ sicut arbiter arbitrator messor ꝛ si. facit. l. theopõpus. s̃. de do. pele. Quero qualiter notarius latinus conficiet instrumenta inter duos theutonicos. Rñdeo faciat instrumentũ more solito. postea dicat in fi. ꝛ dictas partes sic voluisse ꝛ fecisse: licz ipsi verbis theutonicis loquerent cõstat mihi notario ex eox verbis interpretatis ꝛ declaratis ibidem per talẽ interpretẽ ad hoc assumptũ a dictis partibus in presentia mei notarij. vel si vnus esset theutonicus ꝛ alius latinus: dicat notarius. ꝛ predecã dictus theutonicus dixit ꝛ declarauit dicto latino secum cõtrahenti ꝛ mihi notario per talẽ interpretẽ ꝛc. Sed quero quid fiet in iudicio cũ theutonicus illitteratus ꝓducit testis inter latinos. Rñdeo iudex interrogabit eũ per interpretẽ. vt hoc. §. ꝛ sic iam de facto feci cũ assiderez pisis. Sed tunc ꝓcedit dubiũ qõo stabit dicto vnius testis. siquidẽ notarius esset interpres sufficeret: sicut ꝛ ei soli creditur. vt. l. siquis decurio. C. de fal. Et sic tota die notarij vulgarizãt rustico qõ est dictũ in litterali sermõe. idem in iudice. Sed si iudex vel notarius nescirẽt interpretari: tunc consiliũ est ꝙ adhibeãt duos interpretes si possunt haberi. vt ex. de proba. c. qm̃ contra falsam. vel vnũ tñ si plures nõ possunt reperiri. vt in auẽ. de nõ ali. §. quod aũt. facit. C. de fi. instru. l. cõparationes. ꝛ conficiet notarius primo instrumentũ qualit̃ tales sunt adhibiti interpretes pñte parte. vt dixi in simili in. l. qui bona §. fi. s̃. de dam. infec. postea cõficiet instrumentũ de examinatõe sic. talis testis iuratus citatus examinatus super dictis articulis sibi lectis ꝛ vulgarizat̃ per dictũ iudicez ꝛ me notariũ declaratis ꝛ interpretat̃ per talem interpretem ipsi testi. idem dixit ꝛ respondit in sermone theutonico interpretato ꝛ declarato per tales interpretes seu interpretem dicto iudici ꝛ mihi notario ꝛc. Vides ergo ꝙ diuersitas linguarũ nõ vitiat: sed quedã diuersitates alie vitiant. ꝛ glo. nõ plene ponit nec doc. bene declarant: iõ latius dico. Aut inter interrogationẽ ꝛ responsionez est diuersitas loquele: aut diuersitas effectus. Primo casu aut est diuersitas in ideomate: vt quia vnus latinus alius grecus ꝛ nõ vitiat vt hic. Aut idem ideoma est inter vtrũq; sed est diuersitas tm̃ in sono vocis: vt qz vnus dicit. iij. solidos. alĩ dicit. xxxvj. denarios ꝛ stipulatio nõ vitiatur. vt. l. que extrinsecus. §. fi. ĩ. eo. Aut est diuersitas in effectu. ꝛ tunc aut in qualitate obligatõnis est diuersitas. aut in re que deducitur in obligationẽ. Primo cãu vitiatur stipulatio. vt. §. siquis simpliciter. nisi diuersitas responsionis ꝛc. vt in. §. cum adijcit. Si vero est diuersitas in re: ꝛ tunc aut interrogatio cõtinet vnã rem ꝛ respõsio aliam penitus diuersam: aut interrogatio cõtinet totum responsio partem vel econtra. vel interrogatio continet vnam rem ꝛ respõsio eandẽ cum adiectione alterius rei. Primo casu stipulatio est nulla. vt in. §. si de alia. in sti. de inuti. stipu. Secũdo casu qñ cõtinet interrogatio totũ responsio partẽ: tunc aut loquimur de toto ꝛ parte numerali. tunc aut est actũ ꝙ nõ valeat stipulatio nisi super toto ꝛ non valet. vt instit. de inuti. stipu. §. preterea. et ſm vnam solu. hic in. §. si stipulanti. aut nihil est dictum ꝛ tunc aut si stipulatio valeret noceret stipulatori ꝛ nõ valet. vt. l. si decem. s̃. locati. aut non noceret ꝛ valet: vt hoc §. si stipulanti. Aut interrogatio continet totum non numerale. ꝛ tunc aut pars illa est pars impropꝛie. s. quo ad cõmoditatẽ ꝛ tũc viciat. vt. l. ꝛ per iusiurã. ij. rũso. ĩ. de acceptil. quia videtur esse alia res. Si vero est pars ꝓpꝛie ꝛ tunc aut precedit interrogatio generalis: vt cum dico omnes seruos meos: ꝛ sequit̃ responsio generalis cũ exceptione vel particularis ꝛ tunc stipulatio valet: vt in. q. hic in glo. notabili ſm ꝙ intellexi. Ratio: quia non inducit diuersitas stipulationis vt hoc. §. si stipulanti. quãdo precedit oratio vniuersalis seu indefinita. vt quãdo ponitur aliquod nomen collectiuũ sine signo vniuersali vt grex homo. ꝛ si in petitione hereditatis: ꝛ tunc si oratio vniuersalis erat resoluenda in solutionem particularem: vt promittis mihi hominẽ. ꝛ isto casu promittendo partem hominis in genere sicut precedit interrogatio valet stipulatio: quia nõ inducitur diuersitas obligationis vt. ĩ. l. proxi. §. si tamen hominẽ. ꝛ ibi dicam. Aut ꝓmitto partẽ certi hominis vt stichi: qñ precedit interrogatio de homine in genere ꝛ stipulatio nõ valet: quia inducit diuersitas obligationis. vt. l. inter stipulantẽ. §. si stipulante. ĩ. eo. cõiuncta. l. si cum his. §. fi. s̃. de condi. inde. ꝛ. ĩ. eo. l. proxi. §. ij. Si vo precedit interrogatio vniuersalis que requirit vniuersalẽ solutionẽ: vt ꝓmittis gregẽ vel ꝓmittis nauẽ. tunc isto casu subdistingue. aut respõsio cõtinet partem quotam vt dimidiã vel tertiam pro indiuiso ꝛ valet: ꝛ nõ inducitur diuersitas obligatõnis. vt §. si stipulanti. Si vo continet partem indiuidui vt illaz tabulã istius nauis vel illã ouem albã: ꝛ nõ valet qz alia res est. vt. l. j. in fi. cũ se. s̃. de rei vẽ. ꝛ. l. naue. s̃. de euict̃. Si vo precedit interrogatio indiuidui vt stichi: ꝛ sequit̃ rñsio partis ꝛ valet. vt. l. si stipulanti. ĩ. de solu. ꝛ hoc. §. si stipulanti. Tertio casu qñ sequitur rñsio que continet eandẽ rem cũ adiectiõe alterius rei vel ecõtra. ꝛ tunc aut adijcit alia res copulatiue ꝛ valet. vt hoc. §. ſz si mihi pãphilũ. ꝛ. l. inter stipulantẽ. §. si stipulante. ĩ. eo. Aut alternatiue. ꝛ tunc aut inter species ꝛ nõ valet. vt. l. inter stipulantem.

lantem. §. si stipulante. in pr imo casu: aut inter quantitates ꝛ valet. vt. d. §. si stipulãte. ij. rñso. quod dic vt dixi. s̃ §. proxi. verum qd̃ dixi nõ valere intellige nisi diuersitas illico cõplacuerit. vt in. §. cum adijcit. potes dicere quando diuersitas inter responsionẽ ꝛ interrogationẽ inducit diuersitatem in re vel qualitate obligationis vitiatur stipulatio. ꝛ ad hec dicta restringuntur omnia predicta mẽbra. Bartolus.

§ **Tipulationum.** Glo. cõtinuat legez: ꝛ si bene aduertis cõtinuationẽ glo. diuidit. l. precedentẽ. Oppo. ꝛ videtur q̃ stipulatio cõsistat in verboꝝ expressione. vt. l. j. eo ti. §. in prin. nõ in dando. Solu. dic in dando. i. in ꝓmissione dandi. Scõo oppo. ꝛ videt q̃ ista diuisio nõ sit perfecta: quia quedã est stipulatio q̃ cõsistit in dando ꝛ faciendo. vt. l. cum seruus. s̃. de cõdi. ꝛ demõ. Glo. sol. sic. nota q̃ sub simplicibus cõprehẽditur mixta. ꝛ ita habetur insti. de actio. §. omniũ. ꝛ ꝓ hoc s̃. de libe. ꝛ posthu. l. si ita. ꝛ de here. insti. l. si ita. §. j. ꝛ. l. clemẽs. Et illud inducebat ad. q. disputataꝝ boñ. papa cõcessit legato vt possit legitimare spurios. Item incestuosos. modo quidã erat spurius ꝛ icestuosus an possit legitimare: ꝛ videtur q̃ nõ: quia mixtũ est species per se. vt. l. adeo. §. cum quis. de acqui. re. do. Sed illa nõ facit quia ibi mutat rei substantia: hic nõ sed remanet. sed si sunt qualitates plures sub vno allegat q̃ debet cõsiderari potentius. vt. l. generaliter. j. de fideius. ita hic inspicimus incestũ: quia semper mibi ꝯsanguineus fuit: ex tẽpore vo fuit matrimoniũ. ideo incestuosus diceret. istud est nibil dicere quia hic sunt qualitates mixte que possũt simul esse. secus in. l. generaliter. vt. l. si adulterũ cũ incestu. j. de adul. Item allegat. l. seruus. §. si alij. s̃. de lega. ij. sed nibil facit. determinari põt per iura. s̃. allegata. s. per. d. l. si ita. de libe. ꝛ posthu. vbi dicit q̃ ꝑm iuris rigorem sub simplicibus nõ contineꝝ mixtuꝫ: sed ex benignitate sicut ibi. cum ergo questio nostra loquat in beneficiis fiat largissima interpretatio. vt. l. fi. ff. de cõsti. prin.

Item sub simplicibus cõtinetur mixta causa euitãde cõtrarietatis vt hic. Item vbi lex hoc exꝑmeret. vt in. §. oĩum. ꝛ sic extra hos casus dispositio facta de spurio ꝛ incestuoso separatim nõ porrigeret ad casuꝫ in quo esset simul incestuosus ꝛ spurius. vt. j. de adul. l. vim passaꝫ. §. prescriptione. vbi est casus. facit. l. tutores. s̃. de bis q. ut indig. Oppo. q̃ nõ sit bona diuisio: quia quedã est stipulatio in nõ faciẽdo. vt. j. §. itẽ si in facto. sol. vt in gl.

Extra glo. oppo. q̃ illa diuisio nõ sit bona: cum obligatio dandi contineat sub appellatõe faciendi. vt. l. in facto. s̃. de condi. ꝛ demõ. so. ibi ponit obligatio facti large ꝛ largissime: hic stricte.

Et earum omnium. Iste. §. est notãdus multũ. primo loquit in stipulatione que cõtinet diuiduũ in natura ꝛ effectu. secũdo de stipulatiõe que ꝯtinet indiuiduũ simpliciter. tertio de ea que cõtinet diuiduũ natura: sed indiuiduũ effectu. sed a ibi: quedã nõ recipiũt. tertia ibi quedam partis. Et breuiter hoc intendit: stipulatio dandi est diuidua natura ꝛ effectu. sꝫ stipulatio seruitutiꝫ est simpliciter indiuidua. sed stipulatio generis ꝛ alternatiua ẽ diuidua natura ꝛ indiuidua effectu. b. d. Dicit hic et earũ omniũ ꝛc. innuit q̃ stipulatio facti possit esse diuidua: quia supra posuit de stipulatiõe que cõsistit in faciẽdo. ꝛ hic dicit ꝛ eaꝝ ꝛc. Contra. j. e. l. stipulatiões nõ diuidunt. So. dicit glo. illud regulare: sed q̃ꝫ factuꝫ est diuiduũ. vt in. §. cato. ꝛ in. §. operaꝝ. Item in stipulatõe vsufructus. sed ista sunt specialia: ita sentit glo. prima huius. §. ꝛ alia glo. posita super verbo viam. Item opp. innuit glo. q̃ stipulatio vsufructus sit stipulatio facti. Cõtra. s̃. de vsufruc. l. j. vbi videt iuris glo. bene dicit: quia vsufructus est iur̃: tñ tenetur pati qd̃ est facti. vt. l. vbi autem. §. qui id qd̃. j. eo. ꝛ. j. dicam. Item oppo. glo. innuit. s̃. q̃ stipulatio operarũ diuiditur. Sed cõtra hoc opp. de. l. libertus. §. j. s̃. de op. le. ꝛ. l. stipulatiões nõ diuidunt. §. j. So. glo. q̃ volente stipulatore diuidi. hoc nõ est verũ. per. l. stipulatiões nõ diuidunt. j. eo. ideoq̃ dat aliã solu. quia ibi qñ duobus debent opere hic quãdo vni. Glo. nõ bene soluit. quia opera de se est indiuidua. vt. l. iij. de ope. liber. tãgetur. in. l. in stipulationibus §. operarũ. Quid dicemus: dico q̃ imo potest diuidi vt. d. §. operarũ. ꝛ. l. libertus. §. j. superius alle. Si vo vis diuidere vnam operam: ꝛ tunc nõ potes nisi deuenias ad taxationẽ quantitatis. vt. l. in stipulatõibus. §. operarum. ꝛ. l. stipulationes nõ diui. secũdo casu dicitur hic q̃ recipit prestationẽ natura ꝛ effectu. quid est hoc dicere: dic natura quia est diuisibilis. effectu ꝓpter duo: qꝛ propter. l. xij. tabularũ diuiditur. vt. l. j. C. si cer. peta.

Item partis prestatio prestat liberationẽ in parte. Venio ad secundã particulã ꝛ aduertaꝫ. dicit hic q̃ nõ recipiũt seruitutes diuisionẽ nec natura nec effectu. Opp. s̃. ad. l. falci. l. j. §. si vsufructus. So. speciale in vsufructu de hoc dicetur in. l. stipulationes nõ diuiduntur. j. eodẽ ideo dimitto. Oppo. de. l. stipulationes nõ diuidunt. ij. rñso. j. eo. so. illud qñ peruenit ad prestationẽ interesse secus qñ prestat seruitus. Quero aliquis stipulat viã vel aliquã seruitutẽ: an stipulat ius vel factũ. ꝛ dicit glo. q̃ factũ. Doc. vltramõtani insurgũt ꝯtra glo. ꝛ Pe. hic ꝛ Li. in. l. corruptionẽ. C. de vsufru. circa prin. ꝛ dicũt q̃ stipulat ius. vt. l. seruus cõis meus ꝛ tuus. j. de stip. ser. cõiuncto insti. de stipu. ser. §. sed cum factũ. Illud nõ est verũ: quia qñ seruus stipulat factũ fiendũ a seipso nõ acquiritur dño. vt. §. sed cum factũ. Sed cum stipulat fiendũ ab alio ipsi seruo dño acquirit. vt. l. qd̃ dicit. j. e. verbi gra: promittis seruo q̃ sibi ire ꝛ agere liceat nõ queritur dño. sed si ꝓmittis seruo facere domũ: ꝛ tunc qꝛ illd̃ factũ venit explicandũ a promissore nõ a seruo stipulatore dño queritur. Cõtra glo. facio vnã fortissimã rationẽ. de. l. j. in fi. de serui. vrb. pre. vbi dicit q̃ patientia venit p officiũ iudicis: ergo nõ est in obligatione. vt. l. qui p collusionẽ. s̃. de acti. empt. ergo nõ factũ sed ius videt stipulatus. preterea. l. dicit q̃ seruit est ius. vt. l. j. de re. diui. ꝛ insti. de re. co. ꝛ inco. §. j. Preterea iurisco̅sultus hic videt dicere vsqꝫ ad. §. itez si in facto de obligationibus dandi: ibi de obligatõibus faciendi. ꝛ sic hic videtur dicere q̃ sit iuris. Credo glo. bene dicere: ꝛ qui stipulatur seruitutẽ stipulatur ius ꝛ factum. ius inq̃ꝫtuꝫ seruitus debeat constitui. factũ inq̃ꝫtum patientia debeat prestari. vt. l. iij. post princ. s̃. de vsufru. in. v. dare. Et ideo glo. que est in. l. corruptionem. bene dicit q̃ cõstituendo nõ liberat: qꝛ etiam tenet ad factum scilꝫ pati. ꝛ sic remanet obligatus ad patientiã. idem no. j. eo. l. pluribus. §. j.

Ad. l. j. in fi. s̃. de serui. vr. predi. dic q̃ qñq̃ agitur reali. s. cõfessoria vel negatoria. ꝛ tunc patientia venit iudicis officio nõ iure actionis. hoc est quod dicit gl. in. l. barũ si ser. ven. ꝛ sic loquitur in. l. j. in fi. s̃. de ser. vr. pre. Sed qñ quis agit ex stipulatione vel actione ex testamento: tunc est in obligatione datio: hoc est cõstitutio seruitutis ꝛ patiẽtia vt expresse dicit tex. in. d. l. iij. §. dare. s̃. de vsufruc. ꝛ sic glo. bene dicit. Quero que est natura obligationis dandi: ꝛ que est natura obligationis faciendi. glo. hic tangit: dicam in. l. stipulationes nõ diuidũtur.

Venio ad tertiã partem. hic dicitur q̃ quedam sunt diuidua natura: sed indiuidua effectu. ꝛ sic statim reperitur contra. l. si nõ sortem. §. si decez. s̃. de condi. inde.

So.de rigore incõtinenti põt repeti: sed de equitate est impẽdẽti.ꝛ hoc dicũt due glo.que hic posite. Venio ꝛ intro glo.magnã ꝛ ad diuisionẽ oppo.sol.vt in glo.

Oppo.secũdo si nõ liberaꝛ ergo ꝛc.dico ꝙ inter eẽ obligatũ ꝛ nõ obligatũ est mediũ.s.cessatio obligationis ad tempus:ꝛ sic est impendẽti. Videamus quid vult dicere illa glo.nõ est obligatio sed obligatio cessat. Quero an cesset obligatio vel executio actionis. glo.hic põit verba impꝛopꝛie.Dic melius:qñq; obligatio semel fuit nata:sed ex aliquo casu dicitur impendenti.vt in casu.l. nostre.ꝛ tunc exactio est impendenti nõ obligatio: quia durat.vt.l.pecuniam.s̃.si cer.peta.vnde cum hic actio ꝛ obligatio esset semel nata pꝛopter solutionẽ partis nõ est impendenti obligatio quia durat.vt.l.pecuniã.s̃. si cer. peta.sed est impendenti exactio ratione futuri euentus. Quãdoq; ab initio obligatio nõ est nata sed est impendenti.ꝛ tunc natiuitas obligationis pendet pꝛopter spem ꝙ nascatur.vt.l.inter stipulantẽ.§.sacram.j̃.eo.Ostẽdo ꝙ glo.ista dicat male ꝛ cõtra.l.si stipulatus.j̃.de solut̃. nam si debes hominẽ in genere ꝛ soluis partez stichi totum potest peti.ꝛ sic nõ est impendenti obligatio nec exactio. So.dicit Bi.ꝙ glo.in ob.generis male loquitur in alternatiua bene dicit.per.l.si nõ sortez.§.pe.s̃. de cõdi.inde.ꝛ bene dicit Bi.Et est ratõ: quia in alternatiua vtraq; est in obligatione:ꝛ ideo soluendo stichum soluit partem eius qđ est in obligatiõe. sed in stipulatione generis nihil est in obligatione.vt.l.cũ incertus.s̃.de leg.j.

Sed cõtra hoc videtur hic tex. quia actio in obligatione generis dicit̃ esse impendenti.so.ꝙ dico in obligatione generis dico ꝙ nõ est impendenti obligatio:qꝛ potest exigi sicut pꝛimo.sed obligatio illa ex qua debet cõdici qđ est solutũ est impendenti vtrum nascaꝛ.valet igit̃ obligatio ꝛ cõditio indebiti pendet.ꝛ hoc est quod dicit tex.hic.aut impendenti ꝛc.istud dictũ videtur falsuz.Et pꝛo declaratione fozmo.q.positam in glo. Plures sunt heredes vnius ꝓmissozis hominis in genere:vnus soluit partem suã in sticho an liberatio cõtingat:ꝛ vide glo. que hic dicit ꝙ sic.glo.ista est cõtra pꝛecedentẽ determinationẽ:vbi in obligatione generis impendenti est obligatio.sed dictum glo.verũ est in heredibus ꝓmissozis sed qđ dixi pꝛimo est verum in ipso ꝓmissoꝛe. hoc dicit hic glo.licz nõ pꝛobet.sed ꝙ heredes nõ liberentur vide tur casus.j̃.pꝛoxi.§.ex bis.ꝛ.j̃.e.l. in executione.§. pꝛo parte.Dic ꝙ heres respectu pꝛesentis status liberaꝛ hoc est exercitiũ actionis cõtra eum impeditur donec alij cõueniaꝛ.ꝛ ita intelligit glo.in.d.§.ex parte.licz cõtra ipsum pꝛincipalez exercitiũ nõ impediretur.si autez glo.intelligeret ꝙ vere statim liberaꝛet male diceret.ꝛ.l.qui hominẽ.j̃.de acceptila.quã allegat glo.nihil facit vt dicam statim in.§.si tamẽ hominẽ.Et ratio differentie inter heredes ꝛ pꝛincipalem ꝓmissoꝛẽ potest esse:quia quãdo vnus heres soluit partem quã debet totũ soluit qđ debet.sed pꝛincipalis ꝓmissoꝛ nõ soluit totum qđ debet ideo nõ videtur impendenti obligatio.pꝛo hoc facit.j̃.§ cato.in fi. Reassumo ergo breuiter cuz queritur:vtrũ in obligatione generis vel alternatiua partis solutio faciat obligationem esse impendenti vel non. sic distingue. Aut queris vtrum sit impendenti obligatio vel liberatõ ad repetendũ solutum ꝛ est impendenti vt hic. Aut q̃ris vtrum sit impendenti obligatio.i.quo ad substantiã ipsius:ꝛ non est impendenti.vt.l.pecuniam.si cer.peta. ꝛ.l.si nõ sortem.§.si decẽ.s̃.de condi.inde.Aut quo ad exercitium:ꝛ tunc aut pꝛecessit obligatõ alternatiua ꝛ est impendenti.vt.l.si non sortem.§.si decem.s̃.de condit̃. inde.Si obligatio generis pꝛecessit:ꝛ tunc aut loqueris in pꝛincipali ꝓmissoꝛe:ꝛ tunc nõ est impendenti sed statim potest exigi.vt.l.si stipulatus.§.j.j̃.de solut̃.Aut loqueris in pluribus heredibus ꝓmissozis ꝛ est impendenti vt hic in glo. et.j̃.eo.l.in executione.§. pꝛo parte. quod intellige si vnus soluit totũ quod debet.secus si pꝛo tem partis quã debet quia esset idem qđ in ipso pꝛincipali. Pꝛocedo vlterius:tu dicis ꝙ heres soluit totũ quod debet ꝛ tamẽ nõ est perfecte liberatus. Contra in sti.qui.mo.tol.obli.in pꝛin.so.hic nõ soluit pꝛout debuit quia est dubiũ ne alius soluat in alio homine. Oppo.fm Bi.ꝛ videtur ꝙ stipulatio generis et alternatiue sint eiusdem generis.Contra:quia in alternatiua vtrũq; est in obligatione.vt.l.illud aut illud.s̃.de consti.pecu. ꝛ.l.si duo re.j̃.eo. in obligatione generis nullum est in obligatione.vt.l.cũ incert̃.s̃.de lega.j. Bi.dicit ꝙ eiusdem generis ꝛ conditionis sunt quo ad quedam.ꝛ idez dicit glo.in.l.cum bis.§.fi.de condi.inde. Item oppo.de.l.si stipulatus.§.j.de solut̃.So.ibi homo certus debebatur. Oppo.j̃.§.si tamen hominem. so.in glo. dic vt ibi dicam. Quero quid si alter heres non vult soluere in eodem homine.glo. dicit ꝙ fiet cõdemnatio in extimatione ꝛc.dicam.j̃.pꝛoxi.§. Quero dixi ꝙ aliquãdo exercitiũ obligationis alternatiue est impendenti.vt si debes decem aut stichũ ꝛ soluis quinq;.vt in.§.si decem.Quid est illud quod est impendẽti. Rñdeo exercitium respectu illoꝛũ quinq; solutoꝛum.vnde possum agere ad quinq; aut ad stichum:ita intelligo.§.si decez.

Quero dixi ꝙ si vnus ex heredibus soluit partez suam in obligatione generis ꝙ pꝛo illa parte est impendẽti:qualiter agam contra alios:dic vt in.l.in executione. §.pꝛo parte.ꝛ ibi dicam. Sed quero in obligatione generis quid est in obligatione.vna est glo.de lega.ij.l. meuius.§.duobus.super ver.hominis enim ꝛc.que dicit ꝙ in obligatione generis nullus est in obligatione ſz omnes in solutione.idem nota.in.l.cum bis.§.fi.de cõdi.inde.Istud nihil est dicere per.l.cum incertus.de lega.j.quia si nullus est in obligatione per solutionẽ eius quod non est in obligatione nõ tollitur obligatio: ꝛ hic vult ꝙ tollatur obligatio.vt.l.ꝛ per iusiur̃.§.si is qui hominem.j̃.de acceptil̃. Quidam hoc volentes sustinere: dicunt ꝙ ipsum genus est in obligatione nõ aliquod in diuiduũ per se.Sed illud est trufa:quia genus per se sũptum est quedam imaginatio que nõ est in cõmertto nostro:ergo nõ est in obligatione.vt in pꝛinci.instit.de inuti.stipu.Jac.de are.voluit dicere ꝙ quilibet est in obligatione sub cõditione si soluatur.vt supꝛa qui ꝛ a qui.l. iij.Sed istud est trufa:quia si nullus est in obligatione nisi cõditionaliter ante conditionẽ non posset agere. vt l.cedere diem.de verb.signi. Pꝛeterea si decederet legatarius non transmitteret contra.l. heres.§. si incerto.s̃. famil̃.hercisc̃. Quid dicemus:dico ꝙ glo.in.l.meuius.§.duobus.ver. hominis.in fine magne glo. dicit verum:quia nullus est in obligatione certus ꝛ determinatus:sed determinandus per solutionem:ꝛ ille qui soluet ab initio fingitur fuisse in obligatione. est ergo obligatus de pꝛesenti ad dandum vnum. sed ille vnus an sit hic vel ille pendet ex futuro euentu.ꝛ hoc vult dicere illa glo.l.cum incertus.de legat̃.j.ꝛ.l.iij. supꝛa qui ꝛ a qui.quia non est conditio pꝛopꝛie que suspendit ꝓpꝛie obligationem sed habet speciem conditionis:quia in.l iij.supꝛa qui ꝛ a qui.est dictio quodãmodo que est nota impꝛopꝛietatis.vt.l.si me in vacuam.supꝛa de acqui. posses.hoc non debet intelligi in.l.pamphilo.ꝛ.l.si hominem.de opt̃. lega.aliter si esset conditio pꝛopꝛie: licz tacita suspendet obligationem sicut expꝛessa. vt.l. item quia.supꝛa de pactis.ꝛ glo.ibi.ꝛ ideo nõ potest agere. Bartolus.

Ex bis

Ex his igitur stipulatiõibus In obligatione diuidua natura sed indiuidua effectu si sunt plures ꝓmissores heredes quilibet tenet̃ pro parte: sed partis ꝑstatio liberationẽ non probet. sed in obligatione indiuidua omnimoda heredes ꝓmissoris tenent̃ insolidum: ⁊ heredibus stipulatoris insolidũ actio competit. h. d. Diuidit̃ in tres partes. ꝓmo ponit vnã illationem vsq; ibi: ⁊ ideo. secundo ponit aliam vsq; ibi: ex quo. tertio ponit aliam vsq; ad. §. si tñ. Item ꝓma sub diuidit̃ in duas. s. dictum ⁊ rõnem. secũda in duas. s. dictum ⁊ determinationẽ qõnis circa illud. tertia in duas s. dictum ⁊ rñsionem tacite obiectionis. Partes patent.

Examinem⁹ istas illationes per particulas. In ꝓma dicit q; ex persona heredis nõ mutat̃ ⁊c̃. Cõtra. s̃. de re iudi. l. non tñ. glo. so. nõ mutat̃ ꝯditio obligationis sed ꝯdemnatio moderat̃. Dicit Pe. nõ debet mutari. verũ est ad cõmodum alterius: sed ad cõmodũ creditoris sic glo. dicit meli⁹ q̃ꝫ Pe. q⁹ ibi erat ex ꝓuilegio psone iõ ẽ q; mutat̃ q⁹ psonale. vt. l. q⁹ psonale. s̃. so. ma. sed q̃litas obligationis nõ mutat̃. Op. de. l. si legatarius. s̃. de le. j. So. glo. hic passiue: ibi actiue. ⁊ vult dicere q; ex persona heredis ꝓmissoris nõ mutat̃: sed ex persona actoris mutat̃. Sed ista so. nõ videt̃ vera per illationẽ in textu ꝑ factam. q⁹ idem est in heredibus ꝓmissoris ⁊ heredibus stipulatoris. In ꝯrio so. glo. q; ibi in diuiduis: hic in indiuiduis. Bi. non videt̃ tenere istam so. ⁊ dicit q; ibi alterius partis nõ interest: ĩmo sibi prodest. hic partis interest ⁊ nihil sibi prodest. Pe. dat aliam so. cõditio non mutat̃ respectu rei que est in obligatiõe: vt hic sed alio mõ bene recipit mutationẽ. quia obligatio inter heredes diuidit̃. Et Li. refert ẏba Pe. in. l. iij. C. de nego. ges. ⁊ hoc tenet Ja. de are. hic ⁊ dicit: ꝯditio obligationis. i. vtilitas rei q̃ est in obligatione. Oẽs so. sunt bone ⁊ so. glo. bona. q⁹ aliud in diuiduis: aliud in indiuiduis. ⁊ que est rõ istius qõ dicit Bi. q⁹ in diuiduis non noceret stipulatori: in indiuiduis sic. declarat̃ per solut̃. Pe. ⁊ Ja. Oppo. de. l. eadem. §. fi. So. vt ibi videbitis. q⁹ ibi qñ deuenit ad estimationẽ part̃. alꝫ secus.

Pro declaratione huius. l. formo vnũ contrariũ et oppo. s̃. eo. v̄. ⁊ harum. vbi dr̃ q; qñ decem sunt in obligatione partis ꝑstatio liberat heredẽ: sed defunctũ nõ liberat. ⁊ sic loquitur. l. tutor. §. lucius. s̃. de vsur. Quidã huius timore dicunt ꝓcedo oppositũ q; non liberat̃ prestãdo partẽ. Pe. tenet ꝯ hoc in. l. iij. de neg. ges. C. ⁊ dicit q; ibi est casus ꝓiungendo. l. heredes. §. an ea. s̃. fam. hercis. inducendo hoc mõ. ea que fiunt ex necessitate veniunt in actione famil̃. hercis. ⁊ ea que fiunt ex voluntate veniunt in actiõe nego. ges. sed in. d. l. iij. heres vnus soluendo totum habet actionẽ nego. ges. ergo non tenebat̃ soluere. sed casus est melior in. l. si testamento. §. j. ff̃. de fideiuss. Rñ. ad. l. istam q; hic loquit̃ in obligatione q̃ est indiuidua effectu: ibi vo diuidua omnino. ⁊ est ratio. q⁹ hic si esset liberatus ⁊ mutaret hic fieret solutio in alio q̃ꝫ tenebat̃ defunctus. q⁹ vnus soluit partẽ vnius rei ⁊ alter alterius: ⁊ sic cõtingeret mutatio respectu rei qõ defunct⁹ non potuit. secus qñ est diuidua. vt quantitas. q⁹ illam ꝑstant plures heredes quã defunctus ꝑstitisset. nec ꝓtingit mutatio respectu rei. vt quia id defunctus debuit: sed illud videt̃ contra. l. stipulationũ. §. fi. ff̃. e. Hic debes scire q; obligationes personales diuidunt̃ per. l. xij. tabu. vt. l. ea que. C. fami. hercis. ⁊. l. j. C. si cer. pe. vnde si teneris ad centũ ⁊ haberes duos heredes: vnusquisq; tenet̃ ad quinquaginta. Item illud qõ est in conditione in psona heredũ non diuidit̃. vt. l. cui fundus. in fi. s̃. de condi. ⁊ demon. sed illud qõ erat in obligatione respectu stipulationis penalis est in ꝯditione. Cum ergo ꝯditio nõ diuidat̃ inter heredes pena cõmittit̃ pro solido nisi solidum soluat̃. sed q̃tum ad ipsum ꝓncipale debitũ solutio partis liberaret pro parte vt plene videmus. ff̃. §. cato.

Glo. querit quid si vnus cõsensit in soluendo hoiem alij dissentiunt: Glo. dicit q; statur dicto maioris partis Sed illud nõ est verum. tunc enim statur dicto maioris partis q̃ sunt cõia pluribus vt vniuersis. secus si pluribus vt singulis. vt in casu. l. maiorem. s̃. de pac. Tangit Bi. in. c. qõ oẽs. ex̃ de regu. iu. li. vj. ⁊. l. qõ maior. ff̃. ad municipa. l. si aũt plures. de aqua plu. ar. ⁊ ibi de hoc dicam. Transit glo. ad aliam so. ⁊ aliã glo. habetis in. l. in executione. §. pe. in fi. mag. glo. ff̃. e. ti. vbi ponit duas solu. que ẽ ergo verior: Oldra. dicit q; ista est vera: illa nõ Rai. cõcor. videbat̃ illas glo. hoc modo. Qñq; maior pars contradicit minori: ⁊ tunc loquit̃ ista glo. qñq; sunt in pari numero: ⁊ tunc cogeret̃ consentire officio iudicis vt in. l. contra. Sed nescio quo iure istud ꝓbetur: dic q; ꝓmo debent considerari qualiter subueniat̃ ipsi creditori cõtra heredes. secundo qualiter consulat̃ heredib⁹ inuicem. Circa primũ dic q; siquidem ante sententiã ꝯstat iudici heredes debitoris dissentire: põt eos iudex ꝯdemnare in pecuniã ad petitionẽ creditoris. vt no. s̃. prox. §. in glo. mag. Item facit qõ no. s̃. de acti. emp. l. j. in ꝓn.

Item si iam facta esset ꝯdemnatio ad ipsum hominẽ ⁊ heredes dissentirent posset fieri executio in extimatiõe eadem rõne. vt. ff̃. statim videbitis in. v̄. sed quo casu. ar. ei⁹ quod no. ff̃. eo. l. eum qui certarũ. §. j. ⁊. l. si seruũ. §. fi. Item posset petere actor vt iudex cogeret eos ad cõcordiam. quia quotiens plures dissentiũt ad preiudiciũ tertij possunt cogi ad concordiã per iudicẽ. vt. l. huiusmõi. §. fi. de leg. j. Circa secundũ dic primo q; nõ est vera illa opi. q; stetur dicto maioris partis: vt dixi. Item non est verũ q; vnus coheredum possit petere q; per iudicem cogat̃ consentire. quia qñ plures dissentiunt ad ipsor in cõmodum cessat officium iudicis. vt. l. quotiens. de vsufruc. ⁊ de serui. rus. predi. l. itinere. lꝫ glo. ibi aliter sentiat Sed si adhuc nullus coheredũ est passus damnũ: sed timeret̃ pati possent petere vt sorte dirimat̃. ar. l. fi. in ꝓn. C. cõmunia deleg. ⁊ quod no. in. l. in executione. §. fi. in glo. mag. Si vo alter passus sit iã damnũ: tũc recupata coheredũ iudicio fami. hercis. vt hac glo. ⁊ est tex. hic in v̄. sed quo casu. Sed quero in stipulatiõe generis vel alternatiua si decedat stipulator pluribus heredibus relictis ⁊ nõ concordant: quid iuris: Respõdeo si electio erat stipulatoris habes casum in. l. heredes. §. si iuncto. s̃. fami. hercis. Si vo erat electio promissoris: tunc res ẽ expedita. quia potest offerre quod vult. Tamẽ si vni heredum vellet dare partem in vno homine: alij partem in alio: non cõtingeret liberatio. vt. ff̃. de solu. l. qui hominẽ §. j. vnde solutiõe facta pro parte vni eius respectu actio esset impendenti donec alteri soluat̃. sicut. s̃. dixi in heredibus promissoris. quia iste recepit totum quod sibi debetur. Venio ad. v̄. ⁊ ideo. Oppo. q; impossibile sit vnũ ex heredibus insolidũ ꝑstare seruitutẽ. vt. l. ꝓ parte s̃. de ser. qõ tñ dr̃ hic sed quo casu ⁊c̃. So. iste. v̄. põt referri ad ꝓmã illationẽ. s̃. de obligatiõe generis. vt tangitur hic in glo. ⁊ ꝑm hoc habes hic casum q; vn⁹ ex heredib⁹ de necessitate i obligatiõe generis habet soluẽ totũ. qõ patet. q⁹ põt repetere ꝓ actionẽ fami. hercis. vt. l. heredes. §. si vnus. s̃. fami. hercis. nam lꝫ actio ⁊ ꝯdemnatio fiat ꝓ parte: tñ perfecte non liberat̃ soluendo partẽ. puto tñ q; creditor nõ cogatur alꝫ recipere partẽ nisi alij heredes cõsentiant in alijs partibus eiusdem hominis. vt. l. in executione. §. pro parte. ff̃. e. ⁊ hic. quia si creditor reciperet partem cogeret̃: ⁊ heres qui solueret sponte ageret

nego.gef.ꝛ ceſſaret iudiciũ famil.herc. Illud aũt quod ſ.proxi.§.fuit dictũ pro parte ſoluta ab herede actio eẽt impendenti eſt verum in ſponte recipiente. Alio modo legit hic.v.q referatur ad hunc caſũ qñ eſt indiuiduum natura ꝛ effectu: vt in prima parte glo.ꝛ tunc ad cõtraria reſpõde q nõ cõſtituit ſeruitutẽ in ſoliduꝫ ſed ſoluit extimationẽ inſolidũ. Sꝫ tunc oppo.quãdo deuenitur ad extimationẽ nõ tenetur niſi pro parte.ergo ſoluens ſolidũ nõ ſoluit ex neceſſitate: qõ tex.innuit dum dicit fam. hercis. Rñdeo qñq actũ eſt cõtra vnum ex heredibus ad ſeruitutẽ inſolidũ: ꝛ eſt condẽnatus tunc in executiõe quia nõ poteſt cõſtituere ſeruitutẽ non liberatur: niſi ſoluat extimationẽ totius ita loquit hic.qñq ab ipſo initio formaꝫ actio ad intereſſe tunc daꝫ pro hereditaria portione.vt.j.eo.l.ſtipulationes nõ diui. Et predicta vera i heredibus ꝓmiſſoris.ſed ſi vnus ex heredibus ſtipulatoris ageret ad vnaꝫ inſolidũ ꝛ deueniret ad executionẽ ſuper intereſſe nõ preſtaret niſi pars.vt.l.heredes.§.an ea. fami.hercis. Ratio qꝛ nõ eſſet equũ vt haberet plus debito.ſed in precedẽti caſu ſtipulator conſequit totũ qõ ſibi debetur ab illo vno: ꝛ ille repetit a coheredibus. Nũc veniamus ad ver.ex quo.dicit hic q plures heredes ſtipulatoris ꝛc. Oppo.de.l.heredes.§.an ea.ſ.famil. her.ſol.vt in glo. Ulterius oppo.de.l.pro parte.ſ.ſerui. Sꝫ.qñ funduſ vadit ad ſucceſſorẽ pro parte ſtipulatio extinguit ꝛc.vt in glo. Ulterius op.de.l.ſi vnus in fi.ſ.de ſerui.ruſti.pre.certe ſm vnã lec.cõcor. ſm aliã diſcordat.dic ꝛ ſol.vt ibi. Extra glo.in hoc.vſi.quero ſi ſunt plures heredes ſtipulatoris: quilibet habet actionẽ inſolidũ ꝛ plures heredes ꝓmiſſoris in obligatione indiuidua tenent inſolidũ an ſint conrei. ꝛ Li.in auc. hoc ita.C.de duo.re.dicit q nõ: qꝛ ex natura rei dicunt inſolidũ obligati.ꝛ glo. videt in.§.ſi tñ hominẽ.ꝛ text.ſ.de euict.l.rem hereditariã.ꝛ dicam.j.de duob.re.l.j.vel in l.reos.§.cũ in talibus. Uenio ad.v.ſed quidã.ꝛ quero qualiter debet intelligi.ꝛ glo.ponit duos intellectus. ꝛ ſm vnũ intellectũ ſit vna obiectio: ꝛ eſt reſponſio tacita nõ expreſſa.ꝛ ſm iſtã pone caſum ſic.videt q iſta ſtipulatio vitiet: quia deuenit ad eum caſũ a quo incipere nõ põt vt cum per ſingulos non põt ſeruitus acquiri.ꝛ hoc quidẽ iuriſconſulti cõceſſerunt ꝛ male.vnde auctor legis reſpondit difficile eſt q ſeruitus ꝓſtituaꝫ pluribus: quia oportet oẽs cõſentire alis nõ valet.vt.l.cũ reſcriptũ. cõia predi.cũ ſi.no.hic in glo.ſed difficultas preſtationis nõ vitiat obligationẽ: qꝛ pro hoc nõ deuenit ad eũ caſum a quo nõ potuit incipere.potuit enĩ lꝫ cum difficultate. Sc̃o mõ legit.op.ꝛ videt q hec ſtipulatio vitiet: qꝛ reus nõ põt dare eandẽ ſeruitutẽ plibus inſolidũ.ꝛ ſic ſtipulatio vitiet tãq ꝓtinẽs impoſſibile qõ quidã cõceſſerũt.ſꝫ iuriſcõſultus auctor.l.dicit q illud eſt difficile reo ſicut dare mille marcas ei qui nõ habet.ſꝫ difficultas nõ vitiat obligationẽ.ꝛ iſta fuit lec.Jo. que colligit ex glo. mag.ꝟ poſita.tu tene primã pro vera ꝛ bona: ꝛ pcedens nõ eſt vera: qꝛ pluribus põt ſeruitus inſolidũ cõſtitui.vt l.lucio.ſ.de aq̃ quoti.ꝛ eſti.ꝛ.l.via.ſ.de ſerui.ru.pre. et ſic nõ eſt difficile. Uenio ad vnã.q.gl.quilibꝫ hẽdũ habet actionẽ inſolidũ.vnus egit ꝛ obtinuit: an poterit vti anteq̃ alij agãt: Quidã q ſic: Jo.q nõ.vide iſtã gl. q̃ iſtaꝝ opi.eſt vera ꝛ iſtud eſt difficile: ꝛ per glo.nõ põt haberi intellectus. Et videtur q prima opinio eſt vera: cum in confeſſoria vnius victoria proſit alteri. vt.l. loci corpus.§.ſi fundus.ſ.ſi ſer.vendi. Sed illud in ſeruitute conſtituta.ſecus in ſeruitute conſtituenda. ꝛ ideo lꝫ vnus egerit ꝛ obtinuerit ſibi pro parte nõ poteſt conſtitui: ideo nõ poteſt ipſe nec alius vti qõ ſibi nõ poſſit cõſtitui. eſt caſus in.l.pro parte.ſ.de ſerui. Quid dicemus: Iſta glo.debet intelligi hoc modo: ſiquidẽ heredes ſunt in diſcordia eis non põt cõſtitui ſeruitus. vt in l.itinere.ꝛ ibi no.ſ.de ſer.ruſ.pre.ꝛ nullus poterit vti cũ non poſſit conſtitui.ꝛ ſic loquitur opi.Jo. ſed ſi ille qui debet ſeruitutẽ vni vellet conſtituere ꝓ parte non põt cõſtituere: tñ ille cui eſt ſic conſtituta non poterit prohiberi quin vtatur.vt.l.per fundũ.ſ.de ſer.ruſ.pre. ꝛ ita loquit opi.alioꝝ. Pone econuerſo ad glo.q vnus ſuccubuit. Certe non nocet alteri.vt.l.ſi de cõi.ſ. ſi ſer.ven.ꝛ no.in d.§.ſi fundus.ꝛ alteri accreſcit.vt.ſ.cõi pre.l.propriũ.et perinde eſt ac ſi nõ ſit ille qui ſuccubuit.

Si tamen hominẽ. Iſte.§. legitur in glo.duobus modis: ꝛ tertio ſm Pe.ꝛ melius ꝛ ſm ſuã lec.h.d. Per ſententiã ꝛ acceptilationem vnus ex heredibus ꝓmiſſoris qui tenebaꝫ in genere põt liberari. Op.ſ.e.l.§.j. ꝛ.§.ex bis. vbi vno ex pluribus heredibus ſoluẽte non cõtingit liberatio obligationis. propt quod glo.dat duas lec. Una eſt q loquit in boĩe certo in obligationem deducto.ibi: in genere.ꝛ illa eſt in ſe vera per.l. ſi ita ſtipulatus.j.de ſolu.ꝛ eam tenet Bi.ꝛ glo.ſ.e.l.§.j.in gl. mag.ſed nullum dubiũ poneret. Alio mõ legitur ꝛ loquitur in obligatione generis q interim ſit impendenti. Sed iſta eſt contra tex.ibi: pars dũtaxat.ꝛc. Preterea iſta lec.non eſt bona per dictionẽ: ſi tñ: que eſt aduerſatiua ſuperioribus.vñ glo. dicit q hic fuit ſolutũ ſtipulatori nolenti.vt no.ſ.e.l.§.j. Iſtud non eſt verũ. quia.§.j. debet intelligi ſtipulatore volẽte.qꝛ inuit nõ põt cogi accipere partem: vt.ſ.§.prox.dixi. Quid ergo dicemus: Dic ſm Pe.q in obligatione generis non ꝓtingit liberatio per ſolutionẽ ſed per acceptilationẽ ꝛ ſententiã contingit ꝓ parte. Et rõ eſt que ponit in.l. in executione.§. pro parte.j.e.ꝛ eſt ratio ne alius heres poſſit ſoluere partem in alio homine.quod eſt abſurdũ.partẽ enim haberet in diuerſis hominib. Sed in ſentẽtia ꝛ acceptilatiõe hec ceſſat iniquitas. quia vnam partẽ tantũmodo debet habere.ꝛ per hoc habes intellectũ.l.qui hominem.j.de accepti.ꝛ ſm hoc expone hic egero ꝛ ſuccubuero. lꝫ glo. aliter dicat ꝛ nõ bene. Sed iſta rõne attenta dicas ſemp pro parte liberationẽ poſſe ꝓtingere: vbi non deuenit ad illam iniquitatẽ. Op.de.l.ſi ex pluribus.j.rñſo.j.de acceptil.glo.que eſt hic dat duas ſolutiones ꝛ quelibet ẽ bona. Una q ibi ſunt duo rei: hic nõ. ꝛ ſm hoc dixi vobis.ſ.prox.q idem eſt in re indiuidua in obligationem deducta: ꝛ nõ ſunt duo rei.ꝛ tene mẽti hanc glo. Querit glo.quid ſi acceptilatio fiat de vna ſpecie in obligatione generis: Dicit q ꝓtingit liberatio.vt.l. ꝛ per iuſiurandum.j.de acceptil.§.ſi is qui hoiem. ſed ſecus in pactis vt.l.ſi vn.§.ſꝫ ſi generaliter.ſ.de pac. dic vt ibi.ꝛ.d.§.ſi is qui hominẽ.

Item ſi in facto Uidiſtis.ſ. de obligationibus iuris ꝛ etiam aliqualit facti: nũc ponit de obligatiõe facti mere.ꝛ vſq ad.§.cato hoc intẽdit. vno ex heredibus ꝓmiſſoris ꝟfaciente oẽs tenent ꝓ hereditaria portione. ſed ſi vni ex heredib. ſtipulatoris ꝟfiat: ꝓ parte ſua tñ ſtipulatio cõmittitur ad intereſſe.ad penam vo cõmittit inſolidũ: licꝫ alij agentes exceptiõe doli repellant.h.d. ꝑ loquit qñ vnus ex heredibus ꝓmiſſoris ꝟuenit.ſecũdo qñ ventum eſt ꝟ vnũ ex heredibus ſtipulatoris.tertio diſtinctionẽ ponit. q̃rto rõnem ſue diſtinctiõis aſſignat.quinto extendit ad aliã obligationẽ.ſecũda ibi: ꝟ aũt.tertia ibi: nam ſi penã q̃rta ibi: in.l.idẽ.§.ſed hec dũa.quinta in.l.eadẽ.in ꝑn.

Nõ q in ſtipulationib. facti vno ex heredib. ꝓmiſſoris ꝟfaciẽte ꝓmittit pena inſolidũ. Itẽ nõ q vno ex heredib. ſtipulatoris ꝛc. Opp.j.eo.§.cato.rñdet glo.hic

in factis indiuiduis loquitur. §. cato loquit in factis diuiduis. z istud contrariū tangit hic glo. mag. hic posita.

Oppo. s̄. ea. l. v. ex quo quidē. vbi quilibet heres stipulatoris habet actionem insolidū. Solu. qñ agitur ad ipsum factum indiuiduū quilibet heres agit insolidū. vt in. v. ex quo quidem. secus qñ deuenit ad interesse quia tunc pro parte agūt. vt hic. Oppo. si vnus ex heredibus vadit ad rem cōmunem vadit nomine omniū z pro omniū vtilitate. q2 nulla est particula que nō sit cōis. vt l. meuius. §. duobus. s̄. de le. ij. ergo coheredū interest. vt. j. co. l. si stipulatus fuero per tc. z sic pñt agere. Solu. intelligo q̄ ibi ibat cōheres ad fundū suuz proprij qui sibi in diuisionē obuenerat vel ad partē suam p indiuiso: als si iret ad cōem pro indiuiso cum iret nomine oiuz omnes vident prohibiti. vt. d. l. si stipulatus. Oppo. in stipulationibus penalibus nō considerat interesse. vt l. stipulatio ista. §. alteri. j. e. glo. que est hic. dicit de stricto iure nō inspicimus: sed de equitate sic. z vide glo. in l. idem iuris. que incipit in stricto. z fm glo. istam. §. alteri videret imponere. l. verbis z nō rebus. q2 de equitate pena imposita nō valet. Dicit Pe. q̄ qñq̄ solet apponi pena in stipu. de cuius natura venit interesse: z tunc si nō interest nō agitur. vt hic. qñq̄ apponit pena rōne cōtemptus vbi interesse nō venit: z tunc non inspicit an interfit. vt in. §. alteri. Sed ista solu. videt contra casum. l. vl. j. de p̄to. stipu. dicunt ipsi nos rñdemus z fatemur q̄ nō debet probare quantū interesset sed q̄ aliquid interfit habz ꝓbare. sed illud nō est verū. q2 sine aliqua ꝓbatione cōmittit pena. Di. probat in cōpromisso venit interesse. vt. l. diem ꝓferre. §. fi. s̄. de arbi. Sed video q̄ si in cōpromissis pena est apposita nō inspicimus an interfit vt. l. cum penā. s̄. de arbi. ergo illud dictū non est bonū. Qualit dicemus: Dicit ipse aut offendit directo ille cui est ꝓmissum: z tunc nō inspicimus interesse. si offendere tur alius nō ille cui principalit est promissum: z tūc inspicimus an interfit. vt hic. z hanc solu. dat ipse hic z in. §. alteri. Sed fm illud dictū Di. iam sequeret q̄ heres hic nō offensus haberet probare sua interesse: als nō posset agere: quod est ꝓtra istum tex. vbi nō inspicit an interfit. Item est contra. l. fi. j. de p̄to. stipu. Sed si Di. voluit hoc intelligere vt dicam: bene dixit. Dic q̄ si offendit ille cui principalit est promissum: siue ille qui eius personam repñtat stipulatio cōmittit. nec inspicimus an interfit. vt. l. stipulatio ista. j. eo. §. alteri. insti. de inuti. stipula. Sed si offendit alter q̄z cui principalit est ꝓmissum vel alius qui personā eius non repñtat: tunc inspicit an interfit stipulatoris vel heredis eius qui eius personā repsentat: vt hic. z glo. est in. d. l. cum penā. cōiuncta. l. aduersus. s̄. de arbi. z quasi est casus hic. nam heres repsentat personā defuncti in totū: si est heres vniuersalis. vt. l. hereditas. s̄. de acqui. re. do. Sed heres particularis pro parte qua est heres repñtat personā defuncti: in alia parte est extraneus. vt. l. cum a matre. C. de rei ven. z no. in l. ij. in glo. mag. in. §. si. j. de p̄to. stipu. modo hic heres offensus z ꝓhibitus pro parte sua agit: z cōmittit stipulatio cum effectu: lz sua nō interfit. vt. l. cum penā. cōiuncta. l. aduersus. s̄. de arbi. sed pro parte alioꝝ qui repsentant personā defuncti cōmittit. non tñ effectualit. q2 ob. exceptio cum sint q̄stum ad illam partē extranei. vñ offensione facta alteri nō pñt agere. vt dicta. l. aduersus.

Quero in obligatiōe facti quid est: an factū: an interesse: z hoc dicam in. l. stipulatiōes nō diuidunt. vbi. q. istam examino. z vide istam glo. q̄ incipit: sequit de istis tc̄. Et tene menti istū. §. q2 est multū notabilis ad instrumenta pacis: promitto per me z meos heredes nō offendere te z tuos heredes: qd si offendit vnus ex heredibꝰ stipulatoris vel ꝓmissoris. hic Ja. de are. tāgit hoc z dices plene in. §. cato. Itē do. Ja. de are. inducit ad aliaz q. quidā florentinus hz repsalias cōtra pisanū occasione cuiusdā delicti cōmissi per vnū pisanū. mō quidam aliꝰ pisanus iuit florentiā. ille qui habet repsalias excussit istū. iste pisanus reuersus vult repetere ab isto cuꝰ occasiōe date sint repsalie: an possit: vī q̄ sic p istū. §. z p. l si vo. §. cū aūt. s̄. de bis q̄ dele. vl effu. z. l. lz. §. fi. s̄. nau. cau. sta. z. l. nā z seruus. s̄. de neg. ges. nō determinando dico sed allegādo: alibi forte dicemus.

Cato. Iste. §. est difficilis in sua materia: in cuius repetitione tenebo ordinē consuetū. primo cōtinuo hunc. §. ad p̄cedētia fm Pe. hoc mō. Dcm est supra in ea. l. ij. q̄ stipulationū q̄dam in dando: q̄dā in faciēdo ꝓsistunt. de bis q̄ in dando ꝓsistunt dixi. s̄. e. l. ij. vsq̄ ad. §. itē si i facto. lz ibi dixerit de seruitu. q̄ habēt in se aliqd facti. vt no. s̄. eo. l. ij. §. j. z ibi dixi. z ibi incipit dicere de bis q̄ in faciēdo ꝓsistunt: z hoc ꝓsecutus est vsq̄ huc. verū q2 cato circa hoc posuit vnū suū dictuz obscurū: ió illud hic ponit z declarat bñ iurisc̄sultus.

Secūdo iste. §. diuidit in q̄tuor ptes. p̄mo ponit dcm catonis de cuius intellectu dubitat: vsq̄ ibi ab oibus. In scdo distinctio catōis declarat vsq̄ ibi drie. In ctio drie rōem assignat vsq̄ ibi: sz videam⁹. In q̄rto revocat in dubiū qd̄ p̄ pro ꝓstanti posuerat. z decidit vsq̄ ad finē nr̄i. §. Hanc diuisionē ponit Di. Pe. Jac. de are. et oēs lz diuersimode loquant. tertio pone sūmariū sic.

Pena adiecta facto indiuiduo si cōtrafiat per vnum ex heredibꝰ ꝓmissoris pro parte hereditaria ꝓmittit cōtra oēs. in facto vo diuiduo pro pte ꝑfacientis tm̄modo: sz aduersus ip̄m cōmissorē insolidū. h. d. Veniam⁹ ad casum in terminis: p̄mitto tñ ad euidentiam q̄ hic. §. fm oēm lec. loquat de quatuor stipulationibus. quarū due cōtinent indiuiduū: vt per te iter fieri vel p te nō fieri quominus mihi ire vel agere liceat. Alie due ꝓtinent diuiduū vt amplius nō agit. z ticiū heredē eius ratū habiturū. Hoc premisso sic forma casū. quidā ꝓmisit se aliquid facturū vel nō facturū. z si ꝓtra stipulationē veniret promisit certā penā. iste ꝓmissor decessit pluribus heredibus relictis: vnus venit cōtra ꝓmissa. dubitabat qualit z aduersus quos stipulatio penalis cōmittat. nam inuenio q̄ cato scribit q̄ pena qñq̄ cōmittit aduersus omēs p portione hereditaria. qñq̄ aduersus illū tm̄ qui cōtrafecit pro portione sua. Modo q̄ro a vobis dñe iurisc̄onsulte q̄ declaretis mihi distinctionē catonis. h. d. prima pars. Ad hoc rñdit q̄ si pena fuit adiecta facto indiuiduo tūc pena cōmittit aduersus omēs. si vo facto diuiduo: tunc aduersus eū qui cōtrafecit tm̄. exēpla patēt in lra: z est clara h. d. scda pars. Tertio queritur que sit rō drie inter istos duos casus. Rñsio pz in tex. h. d. tertia pars. Sequit. v. sed videamus. vbi est duplex lra. quidā habēt lram affirmatiuā. quidā habēt lram negatiuā z ista habetur cōiter z istam prosequor. z licz littera sit satis scrupulosa: glo. bene eam declarat. Pone casum vt habes in glo. et lege litterā cum apostillis cōmunibus: notabilia collige per teipsum. Veniamus ad materiam examinandaz per contraria: z questiones z in tractādo materiā tenebo hunc ordinem: quia hic tractatur de facto indiuiduo. primo in cōtrarijs tractabo qualiter ipsi principales: z eorum successores teneantur ad ipsum indiuiduū. secundo qualiter z aduersus quos pena z interesse cōmittatur si cōtrafiat: tam cōtra ipsos principales q̄z etiā contra heredes. z eodez modo tractabo de diuiduo. alia tractabimus per questiones. Primo ergo oppo. hic dicitur q̄ si vnus contrafecit omnes tenētur pro hereditaria portione. Cōtra: q2 in indiuiduis quilibet

heredum tenet insolidū. vt. ſ. c. l. ij. §. ex his. ij. nſo. Solu. ſi agit ad ipſum indiuiduū quilibet tenet insolidū: vt ibi. ſi ad penam: quilibet tenet pro parte hereditaria: vt hic. Secūdo ꝓtra iſtud oppo. forte rem tradi ſeu rē reſtitui dicit factum indiuiduū. vt. j. eo. ſtipulationes nō diuidunt. ij. nſo. ſ. depo. l. ſi duo. ſed ſi duobus cōmodaui vel apud duos rem depoſui ita q̄ ad rem reſtituēdam quilibet tenet ꝑ parte. vt. ſ. depo. l. j. §. ſi apud duos. ⁊ ibi no. Item ſi vnus cōmodatarius decedit relictis pluribus heredibus. oēs tenent ad rem reſtituendā pro portione hereditaria. vt. ſ. cōmo. l. iij. §. heredes. Ergo patet q̄ nō eſt verū q̄ dī in indiuiduis ipſos ꝑncipales vel heredes teneri insolidū. So. indiuiduū ſumitur q̄tum ad propoſitū altero de tribus modis. Nā quoddam eſt indiuiduū quo ad contractū ſeu ſtipulationē: et quo ad obligationē: ⁊ quo ad ſolutionem. vt ſeruitutes que ꝑ parte nō poſſunt deduci in ſtipulationē: nec pro parte ſolui. ⁊ iſte non diuidunt inter heredes: ſed quilibet heredū tenetur insolidū. vt in. §. ex his. ⁊. l. ſtipulationes non diuidunt. in prin. Quedā ſunt obligatiōes diuidue quo ad contractū: ſed expoſtfacto ſunt indiuidue quo ad obligationē ⁊ ſolutionem. vt obligationes factorum indiuiduoꝝ. vt rem tradi: foſſam fodi: inſulā fabricari. ⁊ ſi. Iſte enim ab initio ꝑ parte ꝑnt deduci in ſtipulationem. q̄ poſſum ſtipulari rem ꝑ parte mihi tradi. vt l. locꝰ. de acqui. poſ. Item partē inſule edificari: ⁊ in iſtis idem. quia quilibet heredū tenet insolidū. vt. d. l. ſtipulationes non diuidunt. ij. nſo. Quedā ſunt diuidue quo ad contractū ⁊ quo ad obligationē. ſed quo ad ſolutionem tm̄ ſunt indiuidue. vt obligatio rem reſtitui. ⁊ iſta dicit quo ad obligationē inter heredes. q̄ quilibet tenetur ꝑ parte hereditaria. vt in ꝓtrario quo ad ſolutionem dī indiuidua. vt. l. ſi duo. ſ. depo. Indiuiduū ergo diuerſimode accipit: ⁊ ſic ceſſat ꝓtrariū. Et aduerte q̄ hoc eſt verum de obligatione ꝑmtiua que ꝓtrahit ad rem reſtituendā: non de obligatione que ꝓtrahit ſecundario ratione doli vel culpe alicuius vt. j. dicā. Quare autē obligato rem tradi ſit magis indiuidua q̄ rem reſtitui dicam in. l. ſtipulationes nō diui. in viij. ꝓtrario. ⁊ iſta ſunt difficilia. que do. Ci. tanq̄ habentia arduū ⁊ profundū timuit intrare: vt ipſe refert in auc. hoc ita. C. de duo. reis in. q. ij. nec ibi bene declarat. Tertio ꝓtra ꝓdicta obpo. tu dicis. ſ. prox. q̄ in obligatione ad rem reſtituēdā ſi ſunt plures heredes: quilibet tenet pro portione hereditaria. Contra. imo ille ad quem peruenit res reſtituenda tenet insolidū. vt. ſ. cōmo. l. ij. §. heres. So. regulariter actiones hereditarie tranſeūt in heredes ꝑ portionibus hereditarijs vt. ſ. dixi. ⁊ probat. C. de here. acti. l. pro hereditarijs. Fallit vbi eſt in obligatione rem reſtitui: ⁊ eſt actio bone fidei. quia tunc ꝓtra illum qui habet facultatem rei reſtituende dat actio insolidū. vt. d. §. heres. Ita dicit Pe. ſ. l. prox. ⁊ no. Ci. in. d. l. pro hereditarijs. q̄ hic ſequebat do. Rai. Sed iſta opi. videt cōtra. l. ſi plures. in prin. de vi ⁊ vi ar. vbi eſt actio ſtricti iuris ⁊ datur ad rem reſtituendā ſolum ꝓtra eum qui poſſidet: nō aūt pro portionibus hereditarijſ. vnde Bi. ſ. ad. l. fal. l. qui fundū. §. ſi tu ex parte. dicit quedā verba ſatis ſingularia Aut actio que cōpetit ꝑ reſtituenda re: competit ꝑ tali re pro qua darē etiam rei vendi. ⁊ tunc datur actio ꝓtra poſſeſſorē insolidū: vt. d. §. heres. ⁊. d. l. ſi plures. Aut ꝑ dicta re nō competit rei vendicatio: ⁊ tunc nō poteſt agi perſonali insolidū ꝓtra poſſeſſorem. vt. ſ. de le. j. l. ſi tibi homo. §. ſi fundus. Quid dicemus? Dico q̄ vterq̄ bñ dicit. Pe. q̄ tex. eſt pro eo in. d. §. heres. ſi bene aduertatur ⁊ hoc equitas operē cui deſeruit officiū iudicis in actione bone fidei. Item Bi. bene dicit per. l. quas alle-

gauit. ⁊ hoc operat vnio actionis perſonalis ⁊ realis: vt vna aliquid habeat ab altera: ſicut alibi ius accreſcendi propter vnionē quam habet cum ſubſtitutione pupillari trahit ad bona impuberis. vt. ſ. de acqui. here. l. qui pr.

Sed contra hoc poſſes tu opponere. nam pōt eſſe q̄ quis cōmodauit rem alienā vel ſibi per vim abrepta eſt: ⁊ ſic pōt agere cōmodati vel interdicto vnde vi: non autē vendicare. vt. l. ita vt ſi fur. ſ. cōmo. ⁊ quod ibi not. ergo Bi. nō bene dicit q̄ ideo ibi q̄ vendicatio pōt concurrere cum perſonali. Rñ. ⁊ dico q̄ q̄tum ad. §. heres. dictus Bi. nō procedit. ideo tene ſo. Pe. q̄tum vo ad. l. ſi plures. optime dicit. q̄ a poſſeſſore ſeu raptore pōt indiſtincte vendicare: nec pōt opponere exceptionē dominij. vt C. de ꝑſcrip. xxx. an. l. quis emptionis. §. ſed hoc ſuper his. ⁊ tangit per glo. in. d. l. ita vt ſi fur. ⁊ hoc mō intelligē q̄ dixi vtrūq̄ bene dicere. Cōiunge ergo iſtas duas opi. vt ſtatim dicam in diſtinctiōe. Sed contra iſtud tu poſſes inſtare de. l. ſiquis ex argentarijs. §. j. ſ. de eden. vbi nō eſt actio bone fidei. nec etiam ꝑ illa daret rei vendicatio: ⁊ tñ datur ſolum ꝓtra illum qui poſſidet. Dicit Pe. vt refert Ci. in. d. l. pro hereditarijs. q̄ ibi eſt iudicium quaſi bone fidei. q̄ competit officiū iudicis. truſa eſt Tu dic q̄ materia noſtra loquit de actionibus que dantur ꝓtra obligatoſ. ibi loquit de officio iudicis q̄ dat̄ contra non obligatū. vt. ſ. de acti. emp. l. qui per colluſionem. merito habet naturā rei ven. que datur contra nō obligatū. vt inſti. de acti. §. j. ideo dat contra ſolū poſſeſſorē. q̄ dic vt. j. de ꝓto. ſtipu. l. ij. i ſi. Ut ergo iſta mā liqueat q̄lit̄ qs teneat ad ipm indiuiduū: dic aut ē ſolus vn⁹ re⁹: ⁊ nō ē dubiū. aut plures: ⁊ tūc aut plures ꝑncipales: aut plures heredes vnius ꝑncipalis. ꝑ caſu aut loq̄ris in indiuiduo quo ad ſtipulationē: obligationē ⁊ ſolutionem: ſeu de indiuiduo quo ad obligationē ⁊ ſolutionem: ⁊ quilibet tenet insolidū: ſed nō tanq̄ duo rei. ar. ſ. eo. l. ij. §. ex his. ⁊. l. ſtipulationes nō diuidunt. ⁊. ſ. dixi. Aut de indiuiduo quo ad ſolutionem tm̄: vt rem reſtitui. ⁊ tunc quilibet tenet pro parte: niſi aliter actū ſit. vt d. l. j. §. ſi apud duos. ⁊ ibi no. ſ. depo. hoc verum niſi eſſet res apud vnū tm̄. quia tunc poſſes dicere vt ſtatim dicam in pluribus heredib⁹. Si vo loqueris in pluribꝰ heredibus vnius ꝑncipalis: ⁊ tūc aut loqueris in indiuiduo vtroq̄ modo: ⁊ tunc quilibet tenet insolidū. ſed nō tāq̄ duo rei. ar. ſ. e. l. ij. ⁊. d. §. ex his. Aut ī idiuiduo quo ad ſolutionem tm̄: ⁊ tūc aut quilibet heres poſſidet pro portione hereditaria. ⁊ ſic tenet. vt in. d. l. pro heredi tarijs. Aut vnus poſſidet totū: ⁊ tunc aut eſt iudiciū bone fidei: ⁊ ille ſolus tenet. vt. d. §. here. ſ. aut eſt iudiciū ſtricti iuris: ⁊ tunc aut ꝑ illa re reſtituēda poſſet cōpetere rei vendicatio: ⁊ ille ſolus tenetur. vt. l. ſi plures. ſ. de vi ⁊ vi arma. Aut non poſſet competere rei vendicatio: ⁊ tunc pro portionibus hereditarijs. vt dicta. l. ſi tibi homo. §. ſi fundus. Quarto oppo. hic dicit q̄ ex facto vnius pena cōmittatur cōtra omnes. Contra. ſ. ad ſylle. l. ſi. ſ. de ope. no. nunci. l. de pupillo. §. ſi pluriū. vbi ille ſolus qui contrafecit tenetur. Solu. lz ibi factum eſſet indiuiduum: tm̄ non deſcendebat ex cauſa hereditaria: nec ipi ex eorum contractu tenebant insolidū. vnde pena ſuum tenet auctorem: hic vo obligatio deſcēdebat ex cauſa hereditaria. vnde ſi vnus heredū qui repreſentat defuncti perſonā contrafaciat omnes tenent. Quinto contra iſtum oppo. nam videt q̄ etiam in obligationibus q̄ deſcendunt ex cauſa hereditaria: ille ſolus tenet qui contrafecit. vt. ſ. depo. l. in depoſiti. ⁊. l. ſequen. So. ibi loquit in actione bone fidei in qua officio iudicis cōuenit: vt ille ſolus teneat qui delinquit. ar. ſ. cōmo. l. iij. §. heres. et quod ſupra dixi. hic vo ſtricti iuris. Fateor ergo q̄ ſi

hec pena aliqua pateret actiõe bone fidei: forte informata ex pacto incõtinenti apposito q̃ ageret insolidũ cõtra illum qui ꝓtrafecit. ar. predictoꝝ iurium. hãc tenet Pe. s. l. prox. Vel solue aliter videlicz q̃ hoc in facto indiui duo omnino. s. quo ad obligationẽ z solutionẽ: ibi in facto indiuiduo quo ad solutionem tm̃. vnde cum obligatio ipsa p̃cipalis diuiduaꝫ inter heredes: merito vn⁹ ex facto alterius non teneꝫ. Et vtrãqz so. puto verã. Sexto contra p̃dicta oppo. z videꝫ q̃ in actione bone fidei z in his q̃ sunt indiuidua quo ad solutionem tm̃ dolo cõmisso quilibet insolidũ tenetur tanqz duo rei. vt. s. ꝑmo. l. si vt certo. §. si duobus vehiculũ. z depo. l. si duo. v. q̃ si lancẽ. z co. ti. l. j. §. si apud duos. vbi equiparanꝫ tutoribus quos constat insolidũ teneri. So. lz in intellectu dictoꝝ iurium sit magna difficultas z glo. intricate z male loquanꝫ in. §. si duobus. tm̃ omissis superfluis pono qd̃ credo verum. Dico ergo q̃ obligatio p̃cipalis adrem restituendã: qualiter contrahaꝫ dixi. s. in proxi. distinctione. z de tali nõ loquimur: sed obligatione q̃ contrahitur rõne doli culpe vel negligentie adhibite ad intẽesse: siquidem dolus cõmittatur ab vno tm̃: ille solus tenebitur: vt dixi. s. prox. ꝓtrario. Si ambo cõmittãt ambo teneanꝫ insolidũ. sic loquiꝫ. §. si duobus. z. l. si duo. et §. si apud duos. si bene inspiciaꝫ. Aduerte ad rõem. obligatio ad rem restituendã solum quo ad solutionẽ dicit indiuidua: vt. s. dixi. sed obligatio que contrahit ratiõe doli z culpe ex eo q̃ debeꝫ custodia z diligentia est indiuidua vtroqz modo. nõ enim possum adhibere custodiam in vna parte ꝑ indiuiso quin adhibeam in alia: nec possum cõmittere dolũ in vna parte quin ꝓmittaꝫ in alia est enim indiuidua omnino. merito ergo plures debitores in hoc sunt quodãmodo duo rei z quilibet teneꝫ insolidum. vt. d. §. si duobus. z no. q̃ tex. ibi dicit quodãmodo. qd̃ est nota impropꝛietatis. nõ enim sunt propꝛie duo rei. qz tunc ex facto vnius omnes tenerenꝫ. vt. l. fi. C de duo. re. sed hic quilibet tenetur ad custodiã: z iõ appellantur duo rei. sed tm̃ factum vnius solius nõ nocet alteri. sed si omnes delinquũt: omnes teneanꝫ insolidũ. Dices tu q̃ ista sunt cõtra casum nostri. §. nã hic plures heredes ad factum qd̃ est omnino indiuiduũ tenetur quilibet insolidũ nec propꝛie sunt duo rei vt dixi. z tm̃ factum vnius lz non noceat alijs vt quilibet insolidũ teneaꝫ: tenetur tm̃ pro hereditaria portione. sed in cõtrarijs nullo modo teneanꝫ. Possumus dicere q̃ ibi loquiꝫ in actione bone fidei vt. s. dixi: hic in stricti iuris: que habet cãm hereditariã. z ideo siue ad penam siue ad interesse ꝓmittatur ex facto vnius omnes teneanꝫ: lz per iudiciũ fa. berciſ. in effectu reuertiꝫ ad eum qui cõmisit. vt. s. co. l. ij. itez si in facto. z fami. herciſ. l. heredes. §. in illa. Ut ergo liqueat ista materia qualiꝫ z aduersus quos pena seu interesse cõmittatur si fiat cõtra obligationẽ facti indiuidui sic distingue. aut sunt plures debitores: aut sunt plures heredes vnius debitoris. Primo casu: aut fuit actũ q̃ quilibet teneret insolidũ: z tunc sunt duo rei z factũ vnius facit cõmittere penam z interesse aduersus oẽs. ar. C. de duo. re. l. fi. z de vsur. l. mora. §. fi. aut nõ fuit actum: z tunc aut vnus facit ꝓtra z non alij: z solus ille teneꝫ insolidum z alijs nõ preiudicat. vt. d. l. j. §. si apud duos. in fi. §. ratio. qz non sunt propꝛie duo rei vt dixi. aut oẽs fecerunt contra stipulationẽ: z omnes teneanꝫ insolidum quasi duo rei. vt in. §. si duobus vehiculũ. z. l. si duo rei. ij. rñso. s. depo. Secũdo casu qñ queris de pluribꝰ heredibus: z tunc aut illud factũ indiuiduũ non descendebat ex cã hereditaria: z factũ vnius sibi nocet z nõ preiudicat alijs: vt. s. ad sylle. l. fi. de no. ope. nun. l. de pupillo. §. si plurium. aut descendebat ex cã hereditaria: z tũc aut illa pena vel interesse petitur per iudiciũ bone fidei: z agitur contra eum tm̃ qui contrafecit. vt. s. depo. l. in depositi. z. l. se. z si omnes contrafaciũt: contra oẽs agẽdũ est. vt. d. l. si duo. aut per actionẽ stricte iuris: z tunc siue petaꝫ pena siue interesse ex facto vnius cõmittiꝫ ꝓtra oẽs pro hereditaria portione: lz postea contra illũ solũ habeatur recursus per actionẽ fami. herciſ. vt. s. fami. herciſ. l. heredes. §. in illa. z hic z. s. co. l. ij. §. item si in facto. z p̃dicta vera p̃terq̃ in stipulationibus ꝓtrajs in quib⁹ dic vt dicam in. ij. q. Et aduerte qz ideo hic nõ distinguiꝫ inter factum indiuiduũ omnino z inter indiuiduũ quo ad solutionem tm̃. qz in illo prout contrahiꝫ obligatio ad interesse: qz non restituiꝫ: est idem qd̃ dixi in p̃ma distinctione. sed prout ꝓtrahiꝫ obligatio rõe doli vel culpe vel diligentie omisse: tunc cadit in istam distinctionẽ. illa aũt sunt omnino indiuidua vt. s. dixi: ista sunt multũ difficilia que scripsi: prout putaui vera. z p̃dictis videꝫ assentire Ja. de are. Ja. bu. in. d. §. si apud duos. Nũc restat tractare de obligationib⁹ facti diuidui z de obligationibus dandi z qualiter teneanꝫ isti p̃cipales z qualiꝫ heredes. quod satis est clarũ. qz diuidiꝫ inter heredes p l. xij. tabu. Item satis habuistis. s. e. l. ij. in p̃nci. z. §. j. z glo. bene distinguit in. l. si seruus. §. si plurium. s. siquis cautio. Videamus ergo qualiꝫ z aduersus quos committaꝫ stipulatio ad penã vel ad interesse si fiat ꝓtra stipulationem ꝓtinentẽ factum diuiduũ vel dationes. Oppo. ergo septimo sic. hic dr̃ q̃ in facto diuiduo pena non cõmittiꝫ nisi ꝑ parte. p̃. j. e. §. in fi. So. ibi loquiꝫ in ipso p̃cipali: hic in pluribus heredib⁹ eiusdez p̃cipalis. qd̃ qualiter intelligaꝫ. j̃. dicam. Octauo oppo. qz etiã contra ip'os heredes videꝫ cõmitti insolidũ vno ꝓtrafaciẽte vt. j̃. l. prox. §. fi. So. dicunt quidã illud speciale qñ pecunia debeꝫ propꝛ singularia p̃cepta. vt. s. si cer. pe. l. singularia. z ita no. in p̃rio. Istud est falsum. qz illud quod ibi dr̃ in pecunia idem dr̃ in specie. vt. j̃. eo. l. in executione. §. pe. vñ glo. hic aliter dicit videlicz vt distinctio hui⁹ §. habeat locũ in obligatione faciendi. secus aũt in obligatione dandi. vt in ꝓtrario. qz quod ab vno dari debet põt meli⁹ dari per alium q̃ factũ vnius explicari ꝑ aliũ. vt hic habetis in glo. Ista rõ glo. nõ videt bona z ꝑ ꝓse quens nec solutio. nam vnus ex heredib⁹ sicut factũ alterius non põt explicare: ita nec partẽ fundi alterius dare eo inuito. vt in regu. iuris: id qd̃ nostrũ est. Et si tu dicas poterit dare extimationẽ: eadem rõne in facto poterit dare partem interesse. Preterea faciliꝰ est facere q̃ dare: vt s. de ope. liber. l. he opere. §. fi. no. C. de sen. que ꝑ eo. l. vna. ergo ꝛc. Ideo Odo. assignat aliam rõnem. s. qz datio põt explicari vno momẽto. facta aũt habent tractum successiuũ per dies. vt. l. j. s. de ope. lib. ideo facilius põt dare q̃ facẽ. Ista rõ nõ est bona. qz loquiꝫ in facto momentaneo. s. rem ra. ba. vñ Pe. dicit q̃ impossibile est quem esse obligatũ ad factum alienũ. vt. j̃. e. l. stipulatio ista. in p̃nci. sed bene possum esse obligatus ad dandũ rem alienã: lz istud dare sit mihi difficile z difficultas nõ impedit obligationẽ. vt. j̃. eo. l. cõtinuus. §. illud. v. sicut z generali. sed impossibilitas impedit. z ista rõne cohores non incidit in penã ex facto alterius. quia impossibile est eum ad illud teneri. secus in datiõe. Ita dicit Pe. licz per multa verba. Aduertatis hoc nõ credo verum lz enĩ difficultas nõ impediat ipsam obligationẽ p̃ncipalem. vt dicto. §. illud. tamen difficultas expostfacto superueniens impedit cõmitti stipulationem penalem. vt s. ad. l. rhodi. de iactu. l. si vehenda. §. idem iuris. z hoc est verum etiã in obligatione dandi. ut not. glo. in. l. qd̃ te. s. §. si cer. pe. in fi. antepenult. glo. Cum ergo esset mihi valde difficile dare partem coheredis mei: accusa-

rer a pena quod est contra hunc textum. Quid dicemus: dico glo. optime dicere si bene intelligat. nam melius pōt dari pro alio q̄ fieri. hoc declaro sic. Aut dari debet quātitas: ꝛ tunc certū est q̄ heres potest dare pro coherede. Aut debetur species: ꝛ tunc sicut vnus ex heredibus pōt soluere partem suā in illa specie: ita pōt soluere partem quā debet coheres suus ꝛ transferre dn̄ium hoc probatur. s̄. man. l. si procurator. §. si ignorātes. vbi fideiussor soluit de substantia dn̄i dn̄o ignorante. ita hic coheres poterit soluere partē coheredis. Preterea posito q̄ tradendo pro pte coheredū nō posset transferre dominiū: saltim ille cuius nomine solueretur cogeret habere ratū tanq̄ vtiliter gestū. vt. s̄. de nego. gest. l. pōponius scribit. ita dicit hic Ja. de are. qō mihi videt verū. ꝛ hoc voluit sentire glo. hic. pro hoc induco. l. benefacientē. C. de epis. ꝛ cle. auc̄. si captiui. ꝛ apertius in cor. vnde sumit in tex. vt cum de appel. cog. §. si vnum de predictis. ꝛ §. in his vero causis. in fi. coll. viij. pro hoc qō no. s̄. de iudi. l. venditor. in glo. ꝛ C. vbi de cri. agi oport. auc̄. qua in prouincia. Preterea socius inuito socio pōt vti re ad eum vsum ad quē destinata est. vt. l. si edes. s̄. cōi diui. ꝛ per Di. in. c. in re cōmuni. extra. de regu. iur. li. vj. Sed posses tu dicere que est ratio q̄ ipsa p̄cipalis obligatio dandi vel facti diuidui diuiditur inter heredes: adeo q̄ vnus soluendo partē suam nō potest amplius cōuenīri vt. j̄. de fideius. l. si testamento. §. q̄ si duo. ꝛ. C. de nego. gest. l. iij. ꝛ ibi per Ci. sed cōmissio penalis stipulationis: nō diuiditur in obligatione dandi: imo si cessatur in parte cōmittitur in totū. secus si in facto diuiduo. Rn̄deo illud qō est i obligatione q̄tuz ad stipulationē penalē est in conditione si bene inspicias. sed cōditio dandi per. l. xij. tab. nō diuidit inter heredes. vt. s̄. de condi. ꝛ dēmō. l. cui fundus. in fi. debet ergo a quolibet dari totum: ne stipulatio penalis cōmittat. Sed ꝯditio facti diuiduī bene diuiditur inter heredes ne deueniamus ad impossibile. vt hoc. §. qō tenet Ci. C. de condi. insert. l. si plures. in j. q. ꝛ ibi te remitto qualiter id qō est in conditione simpliciter debet impleri qō hic non tracto: lz glo. tractet in l. si seruus. §. si plurium. vbi nos remittit. Opp. viij. hic dicitur q̄ si ipse dn̄s ratū habet pro parte cōmittitur stipulatio pene insolidum. cōtra. j̄. rem ra. ba. l. si procurator. in prin. dicit glo. sol. vt ibi: ꝛ ibi dantur tres solu.

Prima est q̄ hic ipse dn̄s promisit. vnde pro pte nō habet ratum. ibi ꝓmisit procurator. Jsta solutio ponit diuersitatē casuū non rationem. Preterea est falsa. nam ipse ꝓcurator qui ꝓmisit ratū habituz videt promittere se facturū ꝛ curaturū ꝛc̄. j̄. co. l. quotiens quis. ꝛ not. Ci. C. de ꝓcu. l. j. in. vij. q. ergo ꝓmittit ꝓcurator factū suuz. si ergo factū hoc. s̄. curare nō impleuit nisi pro parte deberet cōmitti pena in totū: sicut hic q̄n̄ sipse dn̄s promisit: ꝛ pro pare tm̄ obseruat. Sc̄o modo soluit q̄ hic erat negociū tale qō pro parte poterat haberi ratū ab herede nō a defuncto. vt. l. legatarius. s̄. de lega. j. istud est diuinare. Tertia solutio est q̄ hic fuit pena promissa: ibi non. Jstam sol. impugnat Pe. qz nihil refert vtrum ad ijciatur pena vel nō fm eū. nam si pena adijciat est loco interesse. ꝛ ideo si nō interesset pena nō cōmittit saltem ope exceptionis. vt. s̄. eo. l. ij. in fi. ꝛ. l. se. ideo ipse Pe. soluit alio modo. ꝛ sic aut quis vult habere ratum pro parte vt habeat actionē ꝛ nō potest vt. l. cum querit. s̄. de ad. tu. ꝛ ita intelligit hunc fi. Aut vult habere ratū pro parte vt euitetur pena vel interesse cōmissio ꝛ potest. ita loquit. l. cōtraria. Jsta so. nō placet doc. quia si bene intueris hūc finem hic loquit in ꝓmissore qui volebat habere ratum pro parte vt euitaret pene cōmissio ꝛ nō potest. Quid ergo dicemus: certe tertia solutio glo. est verissima: quia hic fuit pena ꝓmissa ibi nō. ꝛ ideo ibi stipulatio cōmittit ad interesse: nō interesse aūt in plus q̄z ea parte in q̄ non est sublecuta ratihabitō. ergo ꝛc̄. ꝛ hoc ꝓbatur in tex. ibi quia nō cōmittit stipulatio ꝛc̄. ꝛ hoc tenet do. Ra. nec ob. ratio pe. qz verū est q̄ vbi stipulatio penalis succedit loco interesse nō cōmittitur nisi interfit. cū si in aliquo int est nō curatur quantū. sed pena cōmittit in totū. vt. j̄. de pacto. stipu. l. si. vel dic aliter vt dixi. s̄. l. ꝓxi. Decimo op. ꝛ videt q̄ cōtra ipsū principalē nō cōmittatur nisi ꝓ parte quia in alia parte obstat exceptio. vt supra. siquis cau. l. si seruus. §. si pluriū. Sol. mar. dixit indistincte in omnibus obligatiōibus dandi ꝛ facti diuiduī: licz pena cōmittat insoliduz. tm̄ de equitate obstat exceptio pro ea parte pro qua est paritū. ꝛ sic omnes iste. ll. determinant per. §. si pluriū. Jstud ab oībus reprobat. nam stultum est dicere q̄ illa lex que loquit in iudicijs ꝛ loquit in factis determinet. l. loquentes in cōtractibus ꝛ in obligationibus dandi. cum enim sit separata nō infertur de vno ad aliud: vt. s̄. de calum. l. fi. ergo glo. in. l. contraria aliā solutionē dat: videlicet q̄ speciale est i iudicijs vbi insolidum pena cōmittitur: sed in parte obstat exceptio: sed in cōtractibus solum in parte cōmittitur vt hoc. §. Jsta solutio est falsa: quia si aliud est in iudicijs aliud in cōtractibus debet esse aliud in hoc: cuz magis faueatur in iudicijs ad pene cōmissionem euitandā q̄z in cōtractibus. vt. s̄. siquis cau. l. ꝛ si post tres. C. de fideiusso. l. sancim⁹ Sed fm istam solutionē nō esset sic: quia durius cōmitteretur in iudicijs q̄z in cōtractibus. Preterea q̄ cōmittat stipulatio pro parte in facto diuiduo habet locum in heredibus principalis nō in ipso principali. vt hoc. §. in fi. ꝛ hoc etiam tangit glo. in. d. §. si plurium. Alij ergo dāt aliam solu. videlicet: aut potuit in totū implere ꝛ nō fecit ꝛ pena cōmittit in totum sine remedio exceptionis vt hic Aut partem fecit et partem omisit quia nō potuit. ꝛ tūc in parte obstat exceptio. vt dicto. §. si pluriū. ar. s̄. de colla. bo. l. j. §. si cum duobus. Hec solu. ponit ibi in fi. magne glo. Jsta solu. cōiter reprobatur per. l. cōtinuus. §. illud. j̄. eo. tm̄ in veritate vt dicit Ja. bu. in. l. cōtraria. in se vera est: qz difficultas superueniens licz nō excusat ab ipsa obligatiōe: tamē excusat a pene cōmissiōe. vt. d. l. si vehenda. §. idem iuris. ad. l. rho. de iac. ꝛ. s̄. dixi. tm̄ qz cōtinet diuinationem: ideo respuenda. Alij ergo vt Pet. dant aliam solutionē videlicet vt hic loquat quādo vnū factū diuiduū est in obligatiōe. sed. l. ꝓtraria. loquit quādo plura facta copulatiue sunt in obligatōne. vnde quia ibi fuit ꝓmissum sticbum ꝛ erotē in iudicio stare: ꝛ si stat tm̄ nō essent fuit ꝓmissa pena: si vnus fuit in iudicio tm̄ de rigore pena cōmittit in totum: quia veruz est eos statos nō esse oīno. ergo ibi sumpta fuit ex vniuerso: sed de equitate ibi in parte ob. exceptio. ꝛ idem intelligit Pe. esse in contractibus ꝛ in iudicijs. ꝛ hoc videtur sequi Jaco. but. in. l. cōtraria. Jsta opinio est cōtra. l. si is qui decenta. §. cum ita. ij. rn̄so. s̄. de reb. dubi. ꝛ. §. vtrum. ea. l. vbi indistincte dicit penam cōmitti aliquo nō facto.

Quid ergo dicemus: dico sicut gl. primo dixit videlicet q̄ speciale est in iudicijs: tamē alia specialitate q̄z glo. dixerit: qz in cōtractibus si in parte nō obseruat cōmittitur stipulatio in totū sine obstaculo exceptionis siue sit vnū factum vt hic: siue plura copulatiue cōcepta. vt in. §. cuz ita. ꝛ in. §. vtrū. sed in iudicijs mitius agitur qz stipulatō cōmittit insolidū. sed de equitate in pte ob. exceptō. vt in §. si pluriū. ꝛ illud vz̄ tenere glo. in. l. proxi. §. si. ꝛ. s̄. fam. herc. l. heredes. §. idē iur̄. hoc etiā tenet glo. in. d. §. vtz in vlti. glo. mag. ꝛ ibi hoc tenet Di. hoc etiaz tenuit do. Ra. me audiēte sup hoc. §. lz q̄nq̄z alr dixerit. ꝛ hoc puto verum in his que pertinent ad ordinationem. secus

in his que pertinẽt ad defensionẽ.q3 tũc idem qđ in contractibus.vt.ĩ.l.prox.§.fi.prout ibi loquit de sentẽtia arbitri.ar.eius qđ no.s̃.de arbi.l.celsus.in ꝑncipio. Ultimo posset opponi ad hunc finem.q3 si nõ licet defuncto implere ꝑ parte.ergo nec heredi.vt.s̃.l.ij.§.ex his.So. ibi indiuiduũ.vel dic vt ibi. Ut ergo ista materia liqueat qualit̃ z aduersus quos cõmittatur interesse vel pena adiecta facto diuiduo vel dationi:sic distingue.quia aut loqueris de ꝑncipali:aut de heredibus ipsi⁹. Primo casu:aut nõ fuit adiecta pena z stipulatio ad interesse cõmittitur pro ea parte pro qua nõ est obseruatũ.vt.ĩ. rem ra.ba.l.si ꝑcurator.in ꝑn. Aut fuit adiecta pena:z tunc aut loquimur in ꝑtib⁹ z pena cõmittit sine obstaculo exceptionis.vt hic z.l.si is qui ducẽta.§. cum ita.z.§. vtrũ de re.du. Aut in iudicijs : z tunc aut in his que ptinent ad decisionẽ:z idem.vt.ĩ.l.prox.§.fi. Aut ad preparationem:z tũc si in parte nõ obseruat̃ pena in totũ cõmittit̃ de rigore:sed de equitate in parte ob.exceptio.vt in.§.si plurium. Si vo loqueris in plurib⁹ heredibus:tũc aut in obligatione dandi:tũc vno ꝓtrafaciente pena cõmittit̃ ꝓtra oẽs.vt.ĩ.l.prox.§.fi.z.l.in executione.§.penul.ĩ.e. Aut in obligationib⁹ faciendi:z cõmittit̃ pena solũ ꝓtra eum qui ꝓtrafecit.vt in hoc.§. hoc semp saluo tam in ꝑncipali q̃ꝫ in heredibus:z tam in obligatiõe dandi q̃ꝫ faciendi.q3 si aliquis ex casu superuenienti impedit̃ implere totũ vel partem q3 illa difficultas excusat a pena. vt.d.l. si vehenda.§.idẽ iuris.s̃.ad.l.rhodi.de iac. quod tenet Ja.bu.in alle.§.si plurium. quod tñ nõ est intelligẽdũ sine distinctiõe. Sed dic vt dicam in.l.ꝓtinuus.§.illud. ĩ.e. Unũ etiam scias q3 canoniste p̃dicta ita subtiliter nõ intuentes non faciunt differentiã inter obligationem dandi z faciendi.vt ex̃ de penis.c.suã. dic vt ibi per eos

Expeditis ꝓtrarijs veniamus ad questiones ꝑtinentes ad nostrũ.§. Primo quero.loquit̃ hic qñ nomine pene fuit ꝑmissa certa pecunia:z sic res diuisibilis Sed pone ꝑmissum fuit nomine pene aliqđ indiuiduũ quid iuris:Rñ.Dicit Pe.qñꝫ facto vel dationi adijcitur pecuniaria pena:z tũc dic vt.s̃.in distinctiõe. qñꝫ adijcit̃ pena nõ consistens in pecunia sed in facto.z tunc qñꝫ facto diuiduo apponitur pena facti diuidui : z tũc idem qđ in pecuniaria.vt hic dicit̃.q3 cadeꝫ est rõ. qñꝫ adijcit̃ facto indiuiduo pena facti diuidui: z similit̃ idẽ. qñꝫ facto indiuiduo adijcitur pena facti indiuidui z sic vtrunꝫ indiuiduũ. z tunc ex facto indiuiduo vnius ex heredibus pena cõmittitur insolidũ contra oẽs. ar.s̃.e. l.ij.§.ex his.qñꝫ facto diuiduo adijcit̃ pena facti indiuidui.verbi gra:promisit aliquis nõ agere z si ageret ꝑmisit nomine pene iter fieri. Jsta est questio in qua ẽ dubium.nam ipsum primũ factum diuiduũ diuidit̃ int̃ heredes.sed illud quod est in pena non põt diuidi. qd ergo erit:Certe dicit Pe.q3 pena cõmittatur tñ aduersus eum heredem qui ꝓtrafecit.ar.huius.§.vbi dicit̃ q3 pena adiecta facto diuiduo cõmittitur tñ pro parte.verum q3 ipsa pena ꝓtinet indiuiduũ cõmittit̃ aduersus illũ heredem insolidũ hoc adiecto q3 actor debeat ei offerre extimationem ꝑ parte coheredũ.ar.s̃.si seruꝰ.ven.l. loci.§. fundus.z de le.ij.l.cum filius.in prin.s̃. ad.l.falci.l.lege falcidia interueniente.cum si. Jsta sunt verba Pe. q̃ vtrum sint vera hoc vltimo casu relinquo sub dubio.

Secũdo quero: aliquis ꝑmisit iudicatum solui sub certa pena que stipulatio ꝓtinet clausulã de defendẽdo. vt.ĩ.iudi.sol.l.iudicatũ solui. z iste decedit plurib⁹ heredibus relictis: vnus heredũ defendit alter nõ : queritur vtrum pena cõmittat̃ aduersus oẽs vel solum aduersus nõ defendentem:Dicunt quidã q3 cõmittatur solũ aduersus non defendentẽ. q3 talis stipulatio est diuidua. Casus est.ĩ. de ꝓto.stipu.l.ij.§.incertam.s̃.ad.l.fal.l.penales.§.iul̃. Pe.tenet contrariũ.s.q3 aduersus oẽs cõmittatur ꝑ portione hereditaria.hoc ꝑbat sic.promissio de defendẽdo dicit̃ indiuidua.vt.ĩ.prox.§.in fi.ergo z Preterea dr̃ in.l.q3 plures heredes coguñt dare vnum procuratorẽ ad defendẽdũ ne defensio diuidat̃. vt.ĩ.iu. sol.l.iam tñ.§.pe.ergo patet q3 stipulatio est indiuidua.

Preterea posito q3 stipulatio ista ꝓtineret diuiduũ:tñ adhuc pena cõmittitur contra oẽs.hoc sic probat. Jura sunt facta per puncta rõnis:vt vbi est eadẽ ratio sit idem ius.l.adigere.§.q̃uis.de iurepa.cum si.sed ratio quare in obligationibus dandi pena cõmittitur aduersus oẽs est.quia põt pro alio dare:vt.s̃.dictũ est. Eadẽ ratio est hic.quia quis põt pro coherede suo defendere. ergo si non fecit pena cõmittitur insolidũ. Nec ob.iste.§.vbi dicitur q3 in factis diuiduis pena cõmittitur pro parte tm̃ qr istud est verum in factis persone coherentib⁹: adeo q3 nõ possunt per alios explicari inuitis coheredib⁹: vt patet in exemplis positis in tex. Ita dicit Pe.ad.§.incertam.sed ad.§.iul̃.nõ respõdet. Sed quidã moderni harum partiũ respondẽt q3 ibi agebat̃ ad interesse.ideo agitur ad partẽ.secus si ageret ad penam.nos quid dicem⁹ Certe ꝑmo oportet videre an ista obligatio de defendendo sit diuidua vel indiuidua.z dico q3 ẽ indiuidua si aliquid petitur vna actione. hoc probat̃ per tex.ĩ.proxi.in §.fi.z.ĩ.co.l.cum ex causa.ĩ.iudi.sol.l.ex clausula. Preterea hoc probat̃ per rõnem. illud factum dicit̃ diuiduũ quod tantã vtilitatẽ affert in parte habita cõsideratione quo ad partem:quantã affert totũ habita consideratiõe quo ad totũ. Et econtra illud factũ dicit̃ indiuiduũ qđ nõ affert tantam vtilitatẽ in parte quo ad partẽ : quantã in toto quo ad totũ.vt pz ex exemplis huius.§.z probatur.ĩ.e.l.in executione.§.ij.z dicam latius.ĩ.e.l.stipulationes non diuidunt̃.sed in proposito siquis defenderet in totũ euitaret .ꝑmissionem penalis stipulationis: item euitaret penã contumacie.sed si aliquis vult ꝑ parte defendere nõ euitat cõmissionem penalis stipulatiõis nec penã contumacie inuito actore.vt.ĩ.iudi.sol.l.iam tñ.§. si cum plures.z ibi no.ergo est indiuidua. Collige ergo ex p̃dictis q3 stipulatio de defendẽdo est indiuidua:nec defensio põt diuidi:z hoc verũ actore inuito:ꝫ eo volente sic. Jtem hoc verum qñ vna actione agit̃ ad aliquid. secus si ex variis causis diuerse actiones intentant̃.vt.d. l.iam tñ.§.si cum plures.in glo. super ver. desiderante.

Nunc restat videre si ꝑ parte contrafiat qualit̃ penalis stipulatio cõmittatur.z dico quicquid dicat̃ q3 si ipse principalis contrafaciat in parte pena cõmittitur in totũ. vt hic in fi.facit de dam.infec.l.in stipulatione.ꝫ in pluribus heredibus si vnus contrafaciat : dico generalit̃ in qualibet stipulatione pretoria:siue cõtineat dationem: siue factum indiuiduũ siue diuiduũ:siue possit per aliũ explicari siue non : indistincte pena seu interesse cõmittitur aduersus eum qui contrafecit tm̃. Hic est casus in dicta l.penales.§.iulianus.s̃.ad.l.falci.ibi dicit̃ omnes pretorias stipulationes z̃.no.omnes.z sic siue sit apposita pena siue nõ. Jtem aduerte quia ibi ponitur exemplũ in stipulatione iudi.sol. que ꝓtinet dationem ex eo qđ verbum sonat:z tñ pena non cõmittit̃ aduersus oẽs: quod in alijs stipulationibus nõ pretorijs est secus vt.s̃. dixi. Jtem continet stipulationẽ de dolo qđ absit que est indiuidua. Jtem stipulatio de defendendo q̃ regulariter indiuidua est vt.s̃.dixi:z tñ non cõmittit̃ aduersus oñes: sed solũ aduersus eum qui ꝓtrafecit:ꝫ in alijs stipulationibus sec⁹.vt hoc.§. Jtem in casu quo stipulatio de defendendo est diuidua ꝓtinet factum quod põt per aliuꝫ explicari:z tñ non cõmittit̃ aduersus heredes omnes:vt

ibi patet. lz Pe. s. dixerit contrariũ z male. Dicendũ est ergo q. §. iste nõ habet locum in stipulationibus pretorijs sed in alijs. z ideo in stipulatiõe rem ra. ha. dz hic q indistincte cõmittatur ꝓtra eum qui ꝓtrafecit z ei soli cõtra quem fuerit contrafactũ siue fuerit interposita sup diuiduo siue sup indiuiduo si ponimus eam esse pretoriã. Et est rõ vt statim dixi in actionibus bone fidei: vbi ex facto vnius nõ conueniunt ceteri coheredes: sed ille solus qui ꝓtrafecit. z hoc propt equitatẽ officij iudicis qđ in illis actionibus multum põt vt dixi. s. ita hic in stipulationibus põtorijs officium iudicis multum põt. vt. j. e. l. in ꝙuentionalibus. z de põto. stipu. l. j. §. fi. z per hoc tollitur quicquid põt dici in contrariũ. Istud dictum ꝓbatur in. d. §. iuſ. probat etiam. j. de põto. stipu. l. ij. §. incertam. put dictio q̃uis ibi ponitur aduersatiue fm glo. z Bi. z sic tex. ibi dicit aliud esse in stipulatiõibus põtorijs aliud in alijs. Nec ob. põdictis. d. l. iam tñ. §. pe. quia ibi oẽs heredes veniebant ad defensionẽ z dabãt diuersos procuratores. ideo ꝓtra omnes cõmittit stipulatio. quia oẽs peccant in eo q nõ concordant in vno. sed in questione nostra ille solus peccat qui nõ defendit. Item non ob. j. e. l. cum ex causa. debetis enim scire q stipulatio duple q̃ñq̃ est pretoria: vt q̃ñ promittit pro seruo. tũc enim descendit ab edicto edilicio. q̃ñq̃ nõ est põtoria. vt q̃ñ interponit pro alijs rebus pretiosis. vt. s. de euic. l. empto ri. no. per glo. s. de edili. edic. l. q si nolit. §. q2 assidua. z dicam. j. l. prox. Dico ergo q. l. cum ex causa. loquit in stipulatione duple q̃ñ non est põtoria. als dicerem idem quod in alijs põtorijs propter generalitatẽ illius. §. iuſ. Ista sunt subtilia z vtilia. Tertio quero: aliquis ꝑmissit nõ excipere: vtrum videat promittere factum diuiduũ vel indiuiduũ: Dicit Pe. factum diuiduũ. nam stipulatio amplius nõ agi est diuidua. sed excipere est agere. vt s. de excep. l. j. ergo ꝛc. Tu dic aut est talis exceptio q̃ opposita ab vno herede facit ꝑiudiciũ actori etiam contra nõ opponentes. quod accidit q̃ñq̃ propter officium iudicis vt. s de ꝑcu. l. filiusfamilias. §. veterani. z de postu. l. quos ꝑ hibet. q̃ñq̃ propter ꝙnexitatem causarũ. vt. j. de appel. l. scio. §. j. z. l. siquis separatim. §. fi. z tũc iudicabit indiuidua: quia obseruata pro parte nõ affert vtilitatẽ. Quero quarto: aliquis tenet mihi ad agendũ contra aliquẽ. vt in casu. l. cum in plures. §. messem. s. loca. z. s. de le. j. l. si sic. §. fi. vtrum ista obligatio contineat diuiduũ vel indiuiduũ: Dicit Pe. aut quis debet agere nomine suo z ista actio ꝙtineat diuiduũ. quia int heredes diuidit per l. xij. tabu. vt. C. fami. hercis. l. ea que. Aut debet agẽ nomine alieno: z tunc ꝙtinet indiuiduũ. vt. j. iudi. sol. l. iam tñ. §. pe. Certe illa. l. nõ probat hoc: ĩmo in heredibus actoris indistincte permittit diuisionem iudicij. Dic ergo fm Ja. de are. z do. Ol. q illa est regula q diuisim possunt agere plures heredes. vt. d. l. iam tñ. §. pe. Fallit vbi natura negocij requirit simul z per vnũ agi. vt. s. de edi. edic. l. q si nolit. §. si plures. z fami. hercis. l. si familie. Ita no. dicti doc. in. d. §. pe. Item hoc verum nisi actio ꝙtineat indiuiduũ: vt dicam. j. prox. q. Quinto queritur: pone q ꝑmisit quis amplius nõ agere ea actiõe que ꝙtineat indiuiduũ vel ratũ haberi aliqđ indiuiduũ: vtrum ista stipulatio iudicabit diuidua vel indiuidua: Dicit Bi. q tunc iste stipulationes dicunt esse diuidue: q̃ñ actio cuius ꝓtemplatione interponit ꝙtineat quantitatem vel factum diuiduũ: als si illa actio cuius ꝓtemplatione interponit cõtineat indiuiduũ iudicabit stipulatio in diuidua. ar. eius qđ als dicemus q illud quod est diuiduũ de sui natura rõne adiuncti iudicabit indiuiduũ. s. de manu. tes. l. si ita fuerit. §. hec q̃stio. Pe. post multa verba dicit cõtrariũ. nam illa stipulatio dicit diuidua: que si in parte obseruet affert eam vtilitatẽ respectu ptis: quam obseruata in totũ affert respectu totius vt. s. dixi. sed hec est huiusmõi in effectu. ergo ꝛc. nam si sunt plures heredes quilibet habet actionẽ ad indiuiduũ. sed ille qui vult parere stipulationi nõ agit: lz alius agat insolidum: tñ non ꝓsequit seruitutem. vt. s. de ser. rus. predi. l. itinere. z diximus. s. e. l. ij. §. ex his. Idem in stipulatione rem ra. ha. Cum ergo in parte affert vtilitatẽ. ergo ẽ diuidua indistincte. ergo verũ est quod hic dicit q stipulatio amplius nõ agi z ratũ haberi sunt diuidue. qđ dicemus: Credo Bi. verum dicere per suas. ll. nõ ob. qđ dicit Pe. nam falsum est q afferat vtilitatẽ si obseruet pro parte. nam aut loqueris in seruitute formata: z tunc vnus ex heredibus nõ põt partem remittere: quin alijs cõpetat integrũ ius. vt. s. de serui. l. ꝑ parte. in fi. z quẽ ad. ser. amit. l. aquã. Aut loqueris in seruitute formãda z tunc agit vnus ad solidũ. q2 habet actionẽ z ista actio habebit talem effectũ. q2 vel pstabit iste extimationẽ pro parte alterius nõ agentis. vt. l. cum filius. in pn. de le. ij: vel posset iudicis officiũ implorare per quod cogat alter coheres vel ꝓsentire sibi vel sorti cõmittere ne inuicem se impediant. vt. C. cõia dele. l. fi. in pn. z. s. de iudi. l. in tribus. z sic apparet q non affert in parte tantã vtilitatem: quantã in toto. z sic est indiuidua. Sed certe lcz prestet partẽ extimationis: diuidua debet dici. q2 affert vtilitatẽ tãtã in pte respectu ptis: quantã in toto respectu totius.

Item istud quod dicit q alter coheres coget ꝓsentire vel sorte dirimere non est verũ hoc casu. q2 esset iniquum q quis cogeret ꝓsentire heredi male facienti z ꝓtra ꝑmissionem defuncti. sed potiꝰ ille agẽs deberet cogi nõ agere. vt. s. fami. hercis. l. heredes. §. an ea. z §. in illa. Concludendo ergo dico q in fuitute formata verũ dicit Bi. Item in seruitute formãda si ponam heredẽ qui agit habere totum fundũ cui seruitus debet ꝓstitui: ita q dissensus alioꝝ nõ impedit. z sic nõ habet locũ. l. itinere. als verum dicit Pe. Item lz stipulatio rem ra. ha. sit indiuidua: tñ q2 pretoria est cõmittit solũ ꝓtra heredẽ ꝓtrafacientem. vt hoc. §. in fi. z. s. dixi. Sexto quero: aliquis stipulatus est vsum alicuiꝰ fundi sibi z heredibus suis: iste decedit pluribus heredibꝰ relictis: nũquid quilibet habebit totũ vsum: an quilibet partẽ vsus: debetis enim scire q lz vsufructus sit diuiduus: tñ vsus est indiuiduꝰ. vt. s. de vsu. z ha. l. vsus pars. Dicebant quidã q sic: vt in alijs stipulationibꝰ seruitutũ realium que sunt indiuidue quilibet heredũ habet actionẽ insolidũ: tñ predium seruiens nõ in plus grauat q̃ñ si esset vnus dñs. vt. s. §. ex his. ita hic quilibet heredũ habebit vsum insolidũ cũ tantũ percipient quantũ fuisset necessitas testatoris z nõ plus. Aduertatis q2 hic dicunt ipsi ex equitate. nam nõ procedit fm puncta rõnis. debetis enim scire q seruitutes reales ꝓstituunt fm indigentiã predij dominãtis. vt s. de serui. rus. pre. l. ergo. §. fi. sed prediũ nõ eget plus si est plurium q̃ñ si sit vnius. z ideo lz habeant plures actiones insolidũ: tñ non ꝙsequunt plus q̃ñ vnus. sed seruitus vsus ꝓstituit fm indigentiã persone. vt insti. de vsu. z hab. §. j. sed plures psone plus indigent q̃ñ vna: z sic videret q quilibet deberet habere vsum ꝑ se. tñ q2 hoc videtur incõueniens: ideo sic dicunt põdicti doc. Pe. autẽ in ista materia mentẽ iuris subtilit inspiciẽs dicit q si essent centũ heredes quilibet habebit vsum insolidũ z quilibet pcipiet fm necessitatẽ sue psone. hoc sic oñdit. quedam sunt q̃ directo descendũt a psona defuncti ad heredem: vt

dē vt stipulationes ⁊ obligationes psonales: ⁊ q̄dā iura realia: ⁊ illa vel diuidūtur inter hēdes. vel si sūt idiuidua habet locū qđ. s̄. dixi. quedā iura psonalia que ad heredes nō trāseunt vt vsus ⁊ vsufructus: ⁊ in istis si aliqs stipulatur sibi ⁊ hēdibus suis: hēdes nō habebūt illud vt vsū vel vsufructū defūcti. ſz erit nouus vsus vl vsufructus ⁊ pinde est ac si defūctus eēt stipulat⁹ hoc modo. ꝓmitt⁊ mihi vsufructū. Jtē finito vsufructu meo q̄ ꝓmittis ꝓsti tuere heredibus meis. idē dicas in vsu. hoc ꝓbatur in. l. stipulatio ista. §. siqs ita. j. e. ⁊. s̄. qui. mo. vsu. amit. l. repeti. si ergo bñ respicis nō trāsit vsus ad hēdes. ſz qlibet heredū habet actionē ad vsū: actionē dico eis quesitā p eū q̄ potuit eis acgrere pinde ac si ipi essēt stipulati. modo hoc est q̄ qñ plures stipulātur aliqd diuiduum nec adijcitur insolidū qlibet videtur stipulat⁹ ꝓ parte: vt. C. de duo. re. auē. hoc ita. ⁊. j. ti. i. l. reos. §. cū in tabulis. ſz qñ plures stipulātur indiuiduū qlibet hz actionē insolidū: lz nō tanq̄ duo rei ſz verā opi. vt. s̄. dixi ⁊ nō in. d. auē. hoc ita ī p̄ma. q. p. Cy. ioō ī vsufr. stipulādo hēdib⁹ qlibz hēdū habēt ptez: q⁊ ē diuidu⁹. ſz ī vsu q̄ ē idiuidu⁹ qlibz hēbit insolidū ſz p̄dicta. ⁊ ita dic̄ Pe. multū nōbis nec mireris quō plēs possūt hāe vsū eiusdē fūdi isolidū: ⁊ qđ iurī si fruct⁹ nō sufficiāt oīb⁹: q⁊ dic vt nō. i. d. l. vsus parſ. ꝺ vsu ⁊ ha. Et ad hoc vt vtilitas p̄ñt materie magis eluceſcat induco matiam ī ar. ad aliq̄s. q. quotidianas. Quidā noie sēp⁊oni⁹ fecē pacē cū ticio suo inimico ⁊ ꝓmisit p se suisq̄z hēdes ꝺicto ticio recipiēti ⁊ stipulāti p⁊o se suisq̄z hēdibus eū suosq̄z hēdes nō offēdere sb̄ pena mille libraꝝ boñ. ⁊c̄. accidit q̄ dict⁹ tici⁹ decessit ſlicti pluribus hēdib⁹ quoꝝ vn⁹ fuit offēsus a ꝺcō sēp⁊onio. mō dubitat vtꝝ actio ad ꝺcām penā cōpetat illi soli hēdi offēso isolidū an ꝓ parte hēditaria an oīb⁹. Dices tu ille tici⁹ ꝺfūct⁹ stipulat⁹ fuit idiuiduū. s. non offēdi sub pēa. si vn⁹ de hēdib⁹ ē offēsus pena cōmittit isolidū oīb⁹ hēdib⁹. ſz ille sol⁹ poterit agē ad partē suā q̄ est offēsus ceteri remouent ex ceptiōe doli: vt. s̄. l. ij. §. fi. Certe istud nō est sic expeditū sed ad vidēdū vitatē oz videre vtꝝ ista obligatio sit trās missibilis ad heredē de iure nā vel nō. Debetis scire q̄ obligatio dicit trāsitoria ad hēdes ⁊ nō trāsitoria ex natura rei sup qua interponitur vt. s̄. vt. le. no. ca. l. i. §. siqs sub ꝺditiōe. ⁊ siqs cau. l. si eū. §. q̄ iniuriarū. mō ín ꝓposito si stipulor ꝓ te nō fieri q⁹ min⁹ mihi ire ⁊ agē liceat. ista stipō interponit rōne iurī qđ de iure nā solet trāsire ad hēdes. ſz si stipulor q̄ me nō offēdas ista stipō interponi t ad tutelā psone q̄ psona extinguit morte. q⁊ postq̄ qs est mortu⁹ nō pōt offēdi. pl⁹ aliq⁹ mō. iō ista stipō de iure nā ex pte stipulatorī iudicabit nō trāsitoria ad hēdes. nec potes dicē q̄ ēt defūct⁹ offēdit dū fit iniuria cadaueri: q⁊ ista iniuria fit hēdib⁹ ⁊ iure noie hñt iniuriarū actionē: vt. l. i. §. ⁊ si forte. j. de iniurijs. Cōcludo ergo in. q. ꝓposita si stipulatio de iure nā est trāsitoria ad hēdes p illā adiectionē. p se suisq̄z heredib⁹ ⁊c̄. cuilibet heredū videt stipulat⁹: vt. d. §. siqs ita. ⁊ etiā dixi. s̄. pxi. q. Jtez videt stipulati indiuiduū: q⁊ nō offēdi indiuiduū est. uō potes enim partē bois tāgere qn totū tāgas: vt. l. vulgari in p̄n. j. de furt. sic ergo ille hēs offēsus ex stipulatiōe quā ipse videt ꝓ se interposuisse hēbit actionē ad solidā penā ar. eoruz q̄ dicta sūt. s̄. px. q. sicut enī stipulatio vsus fit ad psone necessitatē. ⁊ multiplicata psona multiplicat necessitat⁹: ita hec stipulatio nō offēdi fit ad tuitionē psone. ⁊ multiplicata psona multiplicant tuitiōes qđ est notandū. Posses tu dicere q̄ imo dicta obligatio est trāsitoria ad heredes. nā ope libertoꝝ in nō faciēdo: vt in nō vocādo in ius etiā nō offendēdo ⁊ si trāseūt ad oēs hēdes etiā exne os: vt. C. de in ius vo. l. venia. ⁊ nō. s̄. de ꝺdi. inde. l. si ñ sortē. §. lībus. Rñ. lz hēdes nō possint vocari in ius sine venia: tñ nō est eadē obligatio q̄ cōpetebat defūcto ⁊ q̄ cōpetit hēdi. imo si vn⁹ ex hēdib⁹ solus vocet ex illo solo cōpetit actio qnquagita aureoꝝ: vt. l. pe. s̄. de ī ius vo. apparet ergo q̄ si multiplicat ipsa obligatio p̄ncipal ita ēt penalis. ⁊ sic facit ꝓ nō ꝓ. ſz dices tu qđ de hēdib⁹ ꝓmissorī si vn⁹ offēdat. Rñ. cōmittit pēa aduersus oēs ꝓ potiōe hēditarla lz alij hēdes habeāt regressū ꝺtra offendētē vt hoc. §. cū si. nō enī hñt locū p̄dicta ī eis. lz. n. ex parte stipulatorī sit psonal: q⁊ ad tuitionē sue psone fuerit interposita stipulatio vt dixi: tñ ex parte ꝓmissorī ē in rē ⁊ trāsit ad hēdes. nā ille stipulator offēdi pōt ⁊ a ꝓmissore ⁊ ab hēdib⁹ sicut vides in sili vsus ⁊ vsufruct⁹ ex parte stipulatorī est psonal: q⁊ ei⁹ morte finit ex parte ꝓmissorī in rē: vt istit. de vsufr. §. finit. s̄. si vsufr. pe. l. vti frui. §. i. ⁊. s̄. de vsufr. l. v. §. reo. sic etiā in alimētis q̄ sūt ad sustētationē psone. nā ex parte creditorī est in psonā cū ei⁹ morte finiat: vt. s̄. de ali. lega. l. iij. circa p̄n. ſz ex parte ꝺbitorī in rē: q⁊ etiā hēdes debēt: vt. l. libertus quos. §. i. eo. ti.

Ultio hec matia facit ad aliā. q. Lauet statuto q̄ q occidit occidat nisi habuerit pacez ab hēde occisi. ꝺtigit q̄ qdā fuit occisus q̄ habuit plēs hēdes ītersectoꝝ habuit pacē cū vno tm̄. q̄rit an debeat decapitari: qdā aduocati dicebāt q̄ sic: q⁊ illō ab hēde intelligit. i. ab oīb⁹ hēdib⁹: vt. s̄. de le. ij. l. si plib⁹. de le. iij. l. si. plēs. ſz do. Ol. dicit ibidē q̄ bonoñ. fuit determinatū ꝓ iuū. p̄ q⁊ in statuto ē vbū singularī numeri ergo ab vno tm̄ sufficit. Preterea ista rōe potissime mouebat. ius vēdicādi morte defūcti ē indiuiduū penes quēlibet heredē ꝺsistēs isolidū. ergo ⁊ ius remittēdi qđ ē ei⁹ ꝓ iuū. ergo sufficit vn⁹ remissio vt ī diuiduis dictū ē. s̄. hoc. §. ⁊. l. ij. §. ex his. ⁊ de ser. ru. pre. l. via. §. pe. ⁊ famil. hercis. l. hēdes. §. an ea. ⁊ de ser. le. l. fi. Preterea sufficit qđ facē vn⁹ ex plib⁹ tutoribus: vt. C. si vn⁹ ex plū. l. i. s̄. de admi. tuto. l. iij. i p̄n. ⁊ rō est: q⁊ ius tutele apd eos ē indiuiduū vt de admi. tu. l. iter tutores. ergo ī q. nra valet vn⁹ remissio cū tale ius sit idiuiduū: ſz ꝺtra hoc multū fac. s̄. ꝺ ser. ru. pre. l. p fūdum. ⁊. l. vn⁹. ⁊ cōia pre. l. fi. ſz ibi logt ī iure cōpetenti corpi hēditario qđ nō pōt remitiē vn⁹ sine alio: ſz ius vēdicādi ⁊ remittēdi non puenit ad eos vt corp⁹ hēditariū. vñ videt q̄ cuilibz insolidū cōpetat. ⁊ in hoc rīdet do. Ol. Jstō dcm̄ apd me nō est vsqueq̄z clar. video. n. q̄ in oībus. l. s̄. alleg. q̄ loquūt de indiuiduis lz apd quēlibz hēdē sit ius isolidū tñ est sine effectu nisi ceteri ꝺsentiāt: vt. s̄. de ser. ru. pre. l. itinere. fuit nō. p gl. s̄. l. ij. §. ex his. Preterea vides in plib⁹ tutoribus apud quos est ius tutele isolidū qlibet pōt p se gerere oēz actū vt. s̄. dcm̄ ē excepto actu illo p quē tolleret illō ius tutele idiuiduū alijs cōpetēs: vt. C. de auc. prest. l. fi. ita hic null⁹ hēdū dz posse facē illō per qđ illō ius vēdicandi alijs cōpetēs pimat. nec pōt hoc. s. ī plib⁹ tutoribus dici q̄ sit ius cōpetens corpi hāditario. Pretera si vba ⁊ mentē statuti bñ ꝺsideres voluit pacē fieri ab eo q̄ repñtat psonā defūcti: q⁊ ab hēde qđ ī dubio intelligit de hēde ex asse vt. s̄. ꝺ intro. act. l. si ꝺfensor. §. i. Sz ille q̄ ē hēs ex parte nō repñtat psonā defūcti nisi p parte. p alia pte hētur vt exīne⁹: vt. C. ꝺ rei ven. l. cū a matre. nō. j. de pto. stipu. l. ij. §. fi. añ fi. mag. gl. ergo pz q̄ ꝺ oīuz psona videt cogitatū ī statuto. Preterea p hoc videt q̄si tex. s̄. ꝺ ven. ispi. l. i. §. pe. qđ dicem⁹: crederē standū maiorī parti hēdū. vt si maior ps fecē pacē oēs vident fecisse pacē. maiorē ptē itelligo p nūo vnciaꝝ. ſz si sē pares ī vncijs tūc maior ps itelligat nūo: ſz si ī nūo ꝺcurrāt tūc stet ꝺignioribus. ſz si ī oīb⁹ sē eq̄les tūc stet remittētibus: vt s̄. ꝺ pac. l. vt suū hēdē. §. fi. ⁊. l. maiorē ī p̄n. ⁊. C. qui bonis ce. pos. l. fi. Si. n. b⁹ iducat fauoꝝ lībatiōis ab obligatione pecuniaria mltomag⁹ hoc iducet h̄ fauoꝝ liberatiōis a pena capitali in q̄ lībatio facil⁹ pmittit: vt. C. de transac.

l. trāſigē. r. ī. ꝺ bo. eoꝝ. q moꝛ. ſi. ꝓſti. l. i. r iſta ſnia vī mi hi vitati ꝓſona. ſz ꝑoꝛ ſnia ab eqtate diſcrepat. Quid enī ſi ex plib⁹ hēdib⁹ vn⁹ cēt qdā ribald⁹ q moꝛtez defūcti forte pūſ ſui modica pecunia remitteret: certe iniquū eēt ſibi hoc ꝓcedi r. ꝯ. l. ſz r ſi vn⁹. §. filio. v. inerdū. ī. de iuriſ. Ultio ḣ cēt tractāda mā diuidui r idiuidui quā pe. ponit ḣ r. ſ̄. ſigs cau. l. ſi fu⁹. §. ſi pliuz ī repeti. ſuis tñ ḣ omitto: qꝛ tꝑs non patit dicem⁹ i. l. ſtiplatiōes nō diui dūt. ī. e. vbi glo. tractat hāc mām quā. l. duce dño repete mus deo grās. Repetit fuit pñs. §. p me Bar. de ſaxo ferato ī cītate felici Piſan. iz 42. die 15. mēſis nouēbꝛ.

Sī is q duplā. Stipulatio duple. fructuaria dāni ifecti r de op. no. nūc. ſi ad itereſſe cōmittit iter hēdes ſtiplatoꝛ diuidit: ſec⁹ ſi ad factū. h. d. fz lec. quā teneo. r ꝑm iſtā diuidit in tres partes. nā ī ꝑma ponit ql̄iter diuidāt iſte ſtiplatiōes iter hēdes ſtipulatoꝛ qñ agit ad itereſſe. 2⁹. ql̄r diuidant iter hēdes qñ agit ad ipm factū. 3⁹. ql̄r diuidāt ex parte ꝓmiſſoꝛ. ſa ibi reſtitui tñ. ctia ibi ḣ vtilitatꝫ cauſa. r pono caſū ſic. ꝑmo dic q ex iſtis ſtiplatiōib⁹ ſi agit ad itereſſe diuidit iter hēdes ſtiplatoꝛ. 2⁹. dic q ſi agit ad factū ſcilz ad deſtructionē agit iſolidū. 3⁹. qrit ſi agit ꝯ ipm ꝓmiſſoꝛē vl hēdes ei⁹. Rñ. q hoc. ſ. q. diuidat ē introductū ex parte hēdū ſtiplatoꝛ vtilitatꝫ cā r vtilitatꝫ expōe. i. itereſſe ꝓſequēdi eā. vñ ibi ipi aūt ꝓmiſſoꝛi ſubaudi vel hēdi ei⁹ ꝑ parte neqz reſtitutio neqz defēſio dat: r ſic cuz ꝓueniūt ad factū vel itereſſe nō poſſūt diuidē hec ē vā lectio. Op. ḣ dī q ex nūciatione no. ope. r̄c. Op. de. l. ſtiplō. §. queſitū. ſ̄. de ope. no. nūc. dic glo. q qlibz agit ꝑ parte: ſz reſtitutio fit iſolidū. r vide glo. q̄ incipit ſtiplō dāni. itelligit g⁹ glo. būc. §. q ſtiplatōes facti ſūt diuidue iter hēdes q⁹ ad petitionē lz nō ad executionē: qꝺ ē falſū: qꝛ īmo actio cōpetit cuilibz iſolidū vt. ī. e. l. ī executiōe. §. ſecūda ſpēs. r de le. iij. l. fideicōmiſſi. §. pe. r fi. r. ſ̄. c. l. ij. §. ex his. v. ex q⁹. Qualit g⁹ itelliges dic q qñ petit itereſſe ꝑ parte agit vt i ꝑn. §. qñ ad factū tūc agit iſolidū vt ī v. reſtitui. Quero qd vult dicē reſtitutio r dicit glo. q deſtructio noui operis. Quero qd vult dicē de fēſio dicit trib⁹ mōis. vno modo ī dāno ifecto. r dic vt ī glo. lz nō videat verū p. l. ſi cōmunes. ſ̄. de neg. geſt. r qꝺ nō. i. l. plēs. ſ̄. de dā. ifec. Si g⁹ plib⁹ hēdib⁹ loquere mur nō dicēt vez hec lec. ſi loq̄remur ī ipo ꝓncipali verū diceret: vt. l. ī ſtipl'one r. l. plēs de dā. ifec. vñ alij dicūt q itelligat q nō poſſit ꝑ parte defēdere q ꝓmiſit aliquē ſe dēfēſuz ī iudicio r ꝓbāt. ī. iudi. ſol. l. ex clauſula. ſz illꝺ ñ ꝓgruit littere cuz ḣ de tali ſtipl'one nō fiat mētio: tñ i ſe vā eſt. Alia lec. q itelligat defēſio ī cā cuictiōis r iſta ē vera: qꝛ ī tex. dī de ꝓmiſſoꝛe tm̄ nō de ei⁹ hēde. Quero q̄lr iſte ſtipl'ones diuidāt iter hēdes ꝓmiſſoꝛi. Et ꝑ q̄ro ī ſtipl'one de no. ope. nūc. r in ſtipl'one cuictiōis. glo. rñdet ibi apparet ex ꝓdict r̄c. Videam⁹ illꝺ qꝺ gl. dic. dic gl. q appet q heres vēdent r edificāt r̄c. r ī hoc glo. dic verū q deſtruēdo partē nō libat: vt. l. ſtiplō. §. q̄ſitū de no. op. nū. defēdendo ꝑ parte nō libat: vt ī. l. ī executiōe. §. ī ſolidū. ī. eo. Sz ſi ad penā vl ad itereſſe ageret r ꝑ parte ſatiſſaciēdo libat: vt. l. cū ex cā. ī. e. Illꝺ qꝺ dic gl. nec ad penā ſi fuerit cōmiſſa itelligo q particlar ſolutio non ipedit penā ꝯmitti ſed poſtq̄z ē cōmiſſa glibz tenet ꝑ pte: vt. l. cū ex cā. Quero qd ī ſtipl'one fructuaria: glo. dic ī ſtipl'one fructuaria ſec⁹ cū diuiſionē recipit vſufruct reſtitutio. iſta glo. nō dic vez: qꝛ hēdes. ſ. vſufructuarij nō tenent ad reſtitutionē: qꝛ morte exticto redit ad ꝓpꝛietatē ipo iure: ſz tenet ad reſtitutionē rei. ipa aūt reſtitutio pōt fieri ꝑ parte: vt. l. ſi duo. ſ̄. depo. ſz ſi ageret ad itereſſe: qꝛ male vſus ſit tūc ſine dubio diuideret. Sed ꝯ. ꝓdicta vī. l. v. §. reo. ſ̄. de vſufru. dic q tenet ad vſufructū tenetur ad diuiduū: ſz q tenet ad reſtitutionē qꝺ ē idiuiduū ſolo pt nō libat eū. Quero qd i ſtipl'one dāni ifecti glo. dic vez qꝛ ſtipl'o ḣ nō cōmittit niſi ad itereſſe. l. in hāc ſtipulationē de dam. infec. ideo diuidit. bar.

Tipulationuz. Allie iudiciales. Iſtā legē hēt iſti. de diui. ſtip. r nō ē neceſſe ſūmare: qꝛ ē diuiſio: Op. dī ḣ q qtuoꝛ ſūt r̄c. ꝯ. qꝛ tria: vt. l. i. ī ꝑn. ī. ꝺ ꝓto. ſti. Rñ. ḣ diuidit ſtipl'o ī genē. ibi ſubdiuidit vnū mēbꝛuz tm̄. ſ. ſtipl'o ꝓtoꝛia. 2⁹. opp. de e. l. r vī q ſtipl'o ꝓtoꝛia ſit gen⁹ r iudicial ſit ſpēs. ḣ ponūt vt differētes ſpēs. So. alit ḣ iudicial accipit: qꝛ qñ ex officio iudic iterponitur ibi qñ ī iudicio tm̄ r tūc dī iudicialis. Op. de. l. liber hō. ī. e. ti. r. l. r libi. ſ̄. ꝺ ꝓtra. emp. gl. dic q fallit i libero hoīe q pōt vēdi nō tñ ꝺduci ī ſtipl'onē: ſz nō credo q bñ dicat: vt dicā. ī. e. l. lib hō. Op. dī ḣ q ꝓtoꝛ iubet r iudex facē eā iterponi: ꝯ. qꝛ ſic ē ī dam. ifec. vt. l. i. ſ̄. de dā. ifec. glo. dic q nō ē rō: ſz ē exēplū. Quero g⁹ quō itel ligat. l. iſta r qs ē caſus r q̄ ē dīa iter iudicialē ꝓtoꝛiaz r cōmunē. r glo. dic q iudicialis ē qñ ꝓpter aliud iudex adit r facē iterponē r allegat glo. duaſ. ll. Tu allega plēs ſ̄. man. l. ꝺ tuc. fami. herc. l. hēdeſ. §. an ea. r. §. ſe. r. l. barū r. l. egi ſi fui. ven. r fami. herc. l. ſi filia.. §. familie. r de rei ven. l. is a quo. de le. iij. l. fideicom. §. iterdū. r de no. ope. nūc. l. ſi ꝑuſ. r ſi cui pluſq̄z ꝑ. l. falc. ꝑ to. cū mlt alijs ſimi. Stipl'o vo ꝓtoꝛia iterponit iudice adito ob hoc ꝓncipalr r hec ꝑma ē dīa vt colligit ex duab⁹ glo. ꝑma ſup vbo cautio. Alia ſup. v. ꝓtoꝛie ī ꝑn. Scꝺa dīa ē qꝛ ꝓtoꝛia deſcēdit ab edicto ꝓtoꝛ iudicial ab alijs iuriſcōſult. Itē ctia dīa: qꝛ iudex maioꝛ facē iterpouē ſtipulationē ꝓtoꝛiā: vt. l. iubere cauē. Itē iudicial ſtipl'o a mīoꝛi iudice fallit i cautiōe dā. ifec. Itē dic inſti. de diui. ſti. q iudiciales ſūt diſparſe ꝑ totū coꝛp⁹ iuꝛ ꝓtoꝛie recipiūt ī ti. de ꝓto. ſti. ſz iſta dīa nō ē bona: qꝛ q̄daz ſūt q̄ ꝓtinēt vt ſtipl'o vt le. no. ca. r dāni ifecti. r ſic hēt gl. nō credo q bñ dicat r eā ſeq̄t Bī. r Jac. de are. de q⁹ miroꝛ r Ol. ſz Pe. eā reꝓhēdit p. l. ī oīb⁹. ſ̄. de iudi. vbi ē itro ducta a iuriſcōſulto: r tñ ꝓncipalr adit iudex r ē iudicialis. tu potes allegare. l. decernim⁹. C. de his q ad ec. ꝓfu. ī caſu de nō offēdēdo r̄c. r. ſ̄. de ꝓuile. cre. l. ſi creditoꝛeſ. r i. l. mutiane de ꝺdi. r demō. Itē in cautiōe quā gs pſtat de adiplendo modū. vt. l. gb⁹ dieb⁹ i fi. ſ̄. de ꝺdi. r de. r. l. ſi tibi de le. iij. Preterea q illa gl. nō dicat ve rū oñdo. dī ḣ q ſtipl'o q̄ deſcēdit ex edicto ediliū ē ꝓtoria. imo ē cōmunis: vt i ſtipl'one duple r i illa q̄ deſcēdit ex edicto. Preꝛea tex. iſti de diui. ſtip. i fine dic q ſtipl'o rē ratā hēri ē cōmunis: ſz ī ea nūq̄z ꝓncipalr iudex adit: ſz icidēter vt apparet i. l. i. C. de ꝓcu. r. l. nō ſulū. §. q alie no. ſ̄. de ꝓcu. lz glo. ibi videat dicē q alit accipiat cōis q⁹ ad illā ſtipl'onē: ſz nō vī mihi q ſit de mente littere: qꝛ ꝑm ḣ oīs ſtipl'o eēt cōis q̄ eēt ꝓtoꝛia. Preꝛea fz ḣ ſtipl'o dāni ifecti eēt cōmuniſ: qꝛ qñq̄z ꝓtoꝛ adit ꝓncipalr qñq̄z incidēter: vt ſi aliqs vult tollere rudera: vt. l. ꝓtoꝛ ī fi. cuz l. ſe. ꝺ dā. ifec. Itē qñq̄z iterponit ex ꝙuētione: vt. l. dāni. §. cū parietē de dā. ifec. ſz credo q pe. dicat vitatē r glo. nō bñ legat. r dic pe. ibi ſtipl'o iudicialis ē q̄ deſcendit a legib⁹ iuriſcōſultoꝝ ſiue iperatoꝝ ſiue iudex adeat ꝓncipalit ſiue incidēter: vr̄. l. ſ̄. alle. nō tñ ex edict ꝓtoꝛ deſcēdit. r ꝓtoꝛie dicūt q a mero ꝓtoꝛ officio introducunt vt ſi ꝓtoꝛ hoc ſtatuit tūc eſt ꝓtoria nec curo vtrū ꝓncipaliter vel icidēter adeat. Illa vo dī cōis q̄ deſcēdit a ꝓtoꝛe r a iuriſcōſulto: r hic ē caſus q ē i. v cōis vt ſtipl'o rē pupilli ſaluā foꝛe a ꝓtoꝛe: Itē a iuriſconſulto introducta qñ decernit adminiſtratio vni ex plurib⁹ tutoꝛib⁹ vt. l. iij. in fi. cuz l. ſe. ſ̄. de admi. tu. r a iuriſcōſulto introducit ꝓpter ſedā dā diſcoꝛdiā iter tutoꝛes. Sequit i tex. Item duple

ſtipula

stipl'o ꝛc̄. ⁊ edilicie sūt a ꝓtore introducte. Stipl'o vo ꝺ ꝺu pla solū a ꝓtore ē introducta i suo tm̄. Jn alijs vo ē introducta stipl'o ꝺuple a iurisc̄sulto. l. ēptor. §. de euic. Jtē i stipl'one de rato introducta a ꝓtore i ꝑsona actor. vt. l. nō solū. §. q alicno. s̄. de ꝓcura. Jtē extēdit i reo ⁊ ē introducta a iurisc̄sulto vt. l. põpo. §. sz ⁊ is. ⁊. l. nō solū. §. fi. s̄. de ꝓcura. ⁊ istꝺ põit ħ Pe. ⁊ Ja. de ra. põit i lec. sua in sti. de diui. stipu. ⁊ ibi pla. i sū. sua ħ tāgit lz nō ita late.

Nō illū tex. ibi ꝓtorie ꝛc̄. qz vides q cautio dānī ifecti ex officio iudicis petit de q̄ dic vt i. l. iglino de dā. ifec.

Quero de cautiōib⁹ q̄ introducūt ex forma statuti an sit ꝓtorie vl' ciuiles. effect⁹ ē ꝓpt id qꝺ nō. C de vbo. sig. l. sā cim⁹: ⁊ qꝺ dicet. ꝯ. e. i ꝙuētionalib⁹. Rn̄. sigdē statutū fiat a pplo vl' a ꝯcilio qꝺ repñtat pplz vt nō. C. q̄ sit lō. cō. sup rubrica de reg. iuris. l. alīꝺ. §. reser. tūc est ius ciuile vt. l. oēs ppli. s̄. de iusti. ⁊ iu. ⁊ sic cautio erit ciuil'. Si vo statutū fiat ab ep̄o comite vl' marchiōe tūc erit ius ꝓtorū qz a magistratib⁹ fit vt. l. ius ciuile. s̄. ꝺ iusti. ⁊ iu. ⁊ actiōes penales descēdētes ex ill' ꝓstitutiōib⁹ erūt annales vt. s̄. ti. i. l. i bonorarijs. lz illa statuta sint ꝑpetua vt dicet. ꝯ. de penis. l. fi. Sz qꝺ si statuta fiāt a ꝓtorib⁹ vl' ācianis ciuitatū q sūt. vj. vl'. viij. forte vt videm⁹ p italiā: Rn̄. sigdez ipi faciūt ex vigore eoꝝ officij erit ius ꝓtorū sic ħ ꝺr̄ i edicto ediliū. Si vo b⁹ facerēt aucte ꝯcilj gnālis: qz tūc ipsū ꝯcilū vī facē mīsterio ꝓꝝ ius ciuile erit: ꝑbat i. phemio ist. vbi ill' sapiētib⁹ fuit ꝯcessū vt aucte ꝑncipis legē cōponerēt ⁊ i ꝑma ⁊ i scꝺa ꝓstitut. C. nō enī illi sua aucte facie bāt ⁊ de ve. iu. enu. l. ij. §. oīa enī. ⁊ iō ius ciuile ē. ⁊ iō tūc sunt mlti aduertēda vba reformationū. dicem⁹. ꝯ. i mā ꝺ decre. ab ordi. faci. per totum.

Stipulatio aūt ē ver boꝝ. Dr̄ ħ q gs ꝓmittit se factuꝝ ꝛc̄. ꝯ. s̄. de euic. l. si ita qs. ⁊. l. quotiēs qs. ꝯ. e. vbi ꝑ vba ꝑñt tpis fit stipl'o. glo. dic̄ q spāle ē nō ē vez dic̄ gl. q ibi ponūt vba ifiniti modi ⁊ tpis qꝺ oi tpi ꝯgruit. naz vez ē dic̄ me amare de ꝑñti. me debēamare i futuro. me debuisse amare i ꝓterito ⁊ sic ifinitū ꝯgruit oi tpi. tene mēti de ifinito. vel dic q iterponit ꝑ vba ꝑñt tpis tm̄ hēt respect⁹ ad futurū itteresse. Op. s̄. de pac. l. tale. gl. dic̄ q aliꝺ i pacto: sz certe pactū fit ꝑ vba futuri tpis ꝑ. l. sigs i ꝯscribēdo. C. de pac. ⁊. l pactū. nō ob. l. tale. qz ibi refert ad futurū. Glo. q̄rit de vna. q. qñ ꝓmittit se facturū ꝛc̄. dic vt i glo. Querit gl. an sit ꝺr̄ia iter stipl'onē ⁊ obligationē ⁊ sūt opiniōes. dic aut accipit stipl'o mālr ꝑ ipsa cōceptōe vboꝝ sic̄ accipit ħ i tex. ⁊ differt ab obligatiōe verboꝝ sic̄ ꝯct⁹ ab obligatiōe vt. l. licet. §. ea obligatio. s̄. de ꝓcu. ⁊ tāgit de excep. rei iud. l. an eādem. §. actiōes. Est enī stipl'o ꝯct⁹ inoiat⁹ vt i. l. i. i fi. s̄. de pac. Aut accipit stipulatio ꝓut ē effect⁹ qdā resultās ex dicta vboꝝ ꝯceptione ⁊ tūc ē idē qꝺ vboꝝ obligatio. Querit glo. qd si promitto q do vel ꝓmittꝫ q das ⁊ sic ꝑ vba ꝑñt tpis an valeat. glo. dic̄ q nō. Pro but⁹ declaratiōe formo vnaz q. de fcō reperit i quodā istrumēto tic⁹ fec̄ sēproniū ꝑñtē stipl'antē ex cā donatiōis vsufructuariū oīuz bonorū: an valeat: qz stipl'o ꝯcepta ē ꝑ vba ꝑñt tpis: vī q non vt ħ. Cōtrariū ꝯsului. vñ debes scire q q̄ꝺā stipl'ones sunt ꝓtorie vl' iudiciales. ſ. q̄ extorquūt ab iuito ⁊ iste si qdem petūt ꝓncipali' deberet iterpōi ꝑ vba futuri tpis vl' ꝑ ifinita q̄ sūt apta ad oē tp̄s vt pz ex stipl'onib⁹ dānī ifecti legatoꝝ rē ra. ba. ⁊ i oib⁹ si. Si fieret ꝑ vba ꝑñt tpis nō valeret vt hac glo. imo ēt vboꝝ significatio nil iportaret. q̄q tal' stipl'o iterponit accessorie ad aliū ꝯctū tūc lz sit vba ꝑñt tpis tm̄ iterpt̄ant i futuꝝ fz nāz ꝯct⁹ vt. l. qꝺ dr̄. s̄. de euic. ⁊. l. si ita qs. e. ti. Quedā sūt stipl'ones ꝙuētionales ⁊ tūc si fiāt ꝑ vba ꝑñt tpis si qdē nō ē vez id qꝺ de ꝑñti ꝓfert vt dico do ⁊ ꝯcedo tibi stipulāti fūdū meū q fūc⁹ nō ē ꝑnis nō ꝺr̄ trāsferri dominiū. fz dcā vba iterpt̄abūt ħ ē q dabo vt. s̄. de dona. l. ad eū. i ꝑn. ⁊ ibi gl. b⁹ sētit dū dic̄ q hodie ex ill' vbis pōt agi. ⁊ ħ multū plene dic̄ Azo i sum. de dona. q̄ñq̄ illꝺ qꝺ exꝑmit ꝑ vba ꝑñt tēpor. tūc i vitate iteruenit vt i exēplo ꝑdicto posito q res sit ꝑnis ⁊ tradit vl' ꝓstituit se possidere ꝛc̄. Jsto casu ē aduertēdū. q̄ñq̄ ē obligatio mōtanea vt obligatio dādi ex cā lucratiua ita q ꝺe cuictiōe nō tencor tūc obligatio nō pōt ꝓbi: qz cū ipa traditiōe si eēt ꝯcta extingueret g⁹ tūc nō nascāt vt. l. ticio. cū morer̄. s̄. de vsufr. ꝯ. e. l. iter stipulātē. §. sacrā. sic pōt log hec gl. Si vo nō erat obligatio mōtanea vl' post ipsā datōez remāebat aliq̄ obligatio i futuꝝ vt puta de euic. vel si tūc illa vba q̄tūcūq̄ ꝑñtis tp̄is iterpt̄ant vt futuꝝ respiciāt ex illo ꝯct⁹ nā: vt. s̄. ꝺ ꝯdi. ob. cau. l. fi. vbi lz ꝑ vba ꝑñt tpis ⁊ ꝺ ꝓterito sit pfect⁹ ꝯct⁹ remanet obli. de euic. ⁊ stipl'o ipsi⁹ nāz segt vt. s̄. px. v. ꝙuētionales. ꝑ ħ dicta. l. q ꝺr̄ ⁊. l. si ita qs. s̄. de euict. ⁊ hec ē rō i. l. tale pactū i ꝑn. s̄. de pac. nā i pacto de non petēdo nō vtit qd mōtaneū: sz sēp tenet nō petere ⁊ iō ꝺr̄ nō posse impedire ex pte ꝓmittēt̄: vt nō. C. de pac. l. i. i fi. mag. gl. ⁊ sic lz fiat ꝑ vba ꝺ ꝑñti porrigit tm̄ ad futuꝝ ⁊ ꝑ ꝓdict⁹ fac. l. tres frēs. i ꝑn. s̄. de pac. i glo. sup. v. cauert.

Nūc ad ꝓpositū cū vsufruct⁹ nō ꝯtineat obli. mōtaneā: vt nō. i. l. corruptionē. C. de vsufruc. ⁊. ꝯ. e. l. pluribus. §. ⁊ si placet. cum constituis me vsufructuariū ꝑñtez ⁊ stipulantē intelligit. ſ. patientiā in futuro: vt. ll. dictis.

Satis acceptio. Satis acceptio est cuz si deiussore. h. dicit Nō fideiussorem obligari verbis tm̄: vt hic ⁊. ꝯ. e. l. sciendum ⁊. l. blanditus. C. de fideiuss. ⁊ est verum:

Si sortē promise ris. Jste. §. ē de medula §. cato. ⁊ ibi lat⁹ expedi tū fuit. Ꝑñtatio part⁹ ab vno ex cohēdib⁹ nō ipedit qn pena cōmittat isolidū i obligatiōib⁹ dādi. h. ꝺ. Opp. de. l. si fu⁹. §. si pluriū. s̄. siqs cau. qdā itelligūt istū. §. fm illū q ꝺe rigore cōmittat sz de eqtate sec⁹. sz illꝺ reprehenꝺit ꝑ tex. ħ i fi. ⁊ ꝑ. l. hēdes. §. an ea. s̄. fami. herc. So. va ē q aliꝺ i iudicijs aliꝺ in extiudicialib⁹ vt ħ qꝺ q̄lr debeat itelligi dixi i. ꝺ. §. cato. Op. de. §. cato. s̄. l. pxi. Sol. ibi ē i faciēdo ħ i dādo. ⁊ q̄ sit rō glo. assig. ⁊ nō est bona vt dixi i. §. cato. Op. ⁊ vī q ħ idē sit i faciēdo qꝺ i dādo qz ħ dr̄ idē i arbitris. sz parē arbitro ē fci. dic̄ gl. q ē spāle ⁊ rone finiēdaꝝ litiū. nō ē vez: qz mit⁹ debeat agi i iudicijs. Sz itelligo q i obligatiōe arbitri venit dari vñ idē qꝺ i obligatiōe dādi: sz si fieri tūc idē qꝺ i obligatiōe faciēdi. glo. tm̄ tene mēti q̄ tz idistincte q stare snie arbitri sit fci. Dr̄ ħ de pena q̄ ē ex cōpromisso ⁊ glo. dicit siue sit vn⁹ ex cōpromittētib⁹ siue sit vn⁹ ex hēdib⁹. tz g⁹ ista gl. q si sūt ꝓles cōpromittētes ex vna parte ⁊ vn⁹ nō paret oēs tenēt Ja. de are. tz q nō sit vez nisi eēt dictū q isolidū q libet teneret vt. l. reos. §. cū i tabulis. ꝯ. ti. i. Pone q vn⁹ venit ad defēdēdū i iudicio alter nō ⁊ tenerēt ābo defendere pōt ne velle solū defendē ille vn⁹? ⁊ vī q nō: qz iudiciuz ē idiuiduū: vt. l. i hoc iudicio. s̄. fami. herc. Dico q iudiciū sit diuiduū ⁊ vn⁹ pōt defendē ꝑ. l. de vnoquoq circa ꝑn. s̄. de re iudi. ⁊. s̄. de iudi. l. nō iccirco. ⁊ ꝯ aliū ꝓcederet tāq̄ ꝯ ꝓtumacē. l. g⁹ i ħ iudicio loqt qñ agit ꝓtra vnū. sec⁹ qñ ꝯ ꝓles. ⁊ q dic̄ glo. q si vn⁹ hēdū nō paret si i snia veniet dari dic̄ gl. vez. sz i facē distīgue aut diuiduum aut idiuiduū fz. §. cato. Quero solui tibi sortē ꝑ mea pte: sz ꝑ fcm̄ cohēdis mei icidi i penā: illꝺ qꝺ solui i qꝺ cōputabit. ⁊ dic q i penā: vt. l. i. ij. ⁊. iij. ꝯ. ꝺe solu. ⁊. l. vsuras. C. de solu. lz enī solutio sit fcā ex vna cā: tm̄ i aliā cām ꝙuertit: vt. l. ⁊ post lite. §. i. s̄. de trāsac. l. q si ꝺ stipulatu. s̄. ꝑ so. Opp. dic̄ q vno soluēte pena i totū cōmittit. ꝯ: qa obligatio ex. l. xij. tabu. iter hēdes diuidit: vt. l.

ẽ rusa qz idistincte ꝓcedit iudiciũ sine actione vt. l. cũ putarẽ sam. herc. ⁊ exꝑssius i. c. abbate sane. §. cetez. v. qm. de re iudi. li. vj. Rñ ꝫ ꝓcedit iudiciũ etiã si sit mãifestuz actionẽ nõ cõpetẽ ⁊ ꝓcedit ad ꝯdẽnationẽ ẽt pte opponẽte. ꝯtia loquũt qñ ꝫ nõ erat mãifestũ ⁊ a pte nõ opponebat. vñ istãtia tz ⁊ snia si seqret: tñ si iudici ꝓstaret stati absoluẽt vt nõ. C. d̃ trãsac. l. vbi pactũ fz vnã lec. gl. Quero circa ꝫ an deꝯ nou⁹ libell⁹ nata actiõe p ꝓtestationẽ: ⁊ do. Ray. dicebat q sic: qz erit nouũ iudiciũ. fz dico q ẽ falsũ: qz qñ ex fcõ de ꝑterito actio icipit cõpetẽ pẽdẽte iudicio tũc ex eadẽ istãtia seqr ꝯdẽnatio vt. l. si rẽ. i fi. s̃. de pig. ac. ⁊. l. si mãdauero tibi vt a ticio. s̃. mã. Op. ⁊ vz q dz expectari q ille dare nõ possit vt. l. ita stipl'. §. sabin⁹. ff. eo. Jstd ẽ difficile ꝯtiũ. ⁊ gl. dat plẽs so. ⁊ vna ẽ q spãle ẽ ꝫ rõe ꝑplexitaꝫ p. l. si tic⁹ de ꝯdi. isti. qdã videt di cer q ꝫ nõ sit ꝑplexitas. nã ꝑplexitas ẽ illa q̃ nõ põt dissolui: fz ꝫ fcõ, ꝓmissor⁹ põt dissolui. credo q sit ꝑplexitaꝫ qz. l. ꝑsumit q nũq̃z vellet dissoluẽ ar. ff. e. l. stipl'o nõ valz Alij dicũt ⁊ faz omitto. aut ꝓferꝫ i eadẽ pson̄a aut i diuersis: fz ista nullꝰ ẽ valor: qz nõ ẽ rõ diuersitaꝫ. Alij dicũt aut i eadẽ re aut i diuersis. ꝫ i eadẽ. ⁊ istaz so. tz Bui. de cu. i. l. ⁊ si post tres. ⁊ Ja. de are. ꝫ assignat rõez qz si ea dẽ res expectet q nõ possit dari stipl'o extiguẽt: qz nec sibi nec mihi posset dari: fz i diuersis reb⁹ spectaꝫ qz vna p empta alt̃a ẽ i obligatiõe. fz ista nõ sũt v̄a qz alio mõ põt desinẽ posse dari q̃z p rei iteritũ puta morte ei⁹ cui dz dari. p ꝫ. s̃. de ꝯdi. ⁊ de. l. ꝫ gen⁹. ⁊. l. pẽ seuer. nã. §. stich⁹. Quid dicem⁹: pe. d̃ bel. dat aliã so. ꝫ quã Li. tz i. l. si pacto. C. de pac. ⁊ dic ꝫ erãt duo rei credẽdi nec erat ꝓprie cõditio: qz tacite iest q vno litez ꝓtes. alt̃i nõ possit solui: vt. l. ex duob⁹. ff. de duo re. Nõ ob. tex. q dic sepat z: qa vn⁹ sꝫ cõmemoratiõe alt̃i⁹ fuit stipl'at⁹ ⁊ sic sil' videt stipl'ari: vt. l. modestin⁹. ff. de solu. Sz illd ẽ falsũ: qz iparitas q̃ nõ spaꝫ reduci ab paritatẽ viciat ꝓstõez duoꝝ reoꝝ. l. ea. §. i. de duo. re. nõ. p gl. ⁊ doc. i. l. ex duob⁹ reis la. i. ff. de duo. re. fz ꝫ ipossibile ẽ q vno tpe sit q̃sita actio eis g⁹ ñ sẽt duo rei. Que ẽ g⁹ v̄a so. dico q fa so. q̃ ẽ ꝫ. f. q p cõtestõem desinit fictiõe iur⁹ alt̃i posse dari: fz q̃re. l. fingit ꝫ ⁊ nõ alibi: dic rõe ꝑplexitaꝫ q̃ ẽ ꝫ vt dic gl. i ꝑma solutione. ⁊ qz nõ dissoluit ista ꝑplexitas alio mõ q̃z p ꝓtestati onẽ: dico q ꝫñt silitudinẽ duoꝝ reoꝝ ⁊ d̃ ꝫ dixi plene i l. ita stipl'aꝫ. Procedo vlt̃i⁹. Op. de. l. si vero. s̃. d̃ pecu. ⁊. l. sigs a mlt̃is. s̃. de noxa. Di. dic i. l. si plib⁹. de le. i. aut q̃rim⁹ d̃ iure q̃rendo ⁊ dz occupari p lit̃ ꝓtes. vt ꝫ aut de iur q̃sito ꝓfuãdo ⁊ tũc dz pueniri ad snias: fz illa so. i quolz passu repbẽdit i. d. l. si plib⁹. d̃ le. i. ⁊ ibi plẽ dicã.

Jta stipulatus fuero. x. aut. v. Jn alt̃natiua sũ maz ⁊ tpis min⁹ ẽ ⁊ obligatõe. h. d. Ex ꝫ colligit rõ quã bũsti. s̃. e. l. i. §. sigs simplr. dicã. ff. e. l. si duo rei.

Si añ calẽdas. Quero de rõe hui⁹. l. Rñ rõ ẽ: qz ꝫ dictio añ calẽdas itellr. ſ finitas ⁊ iõ ꝓbẽdit diẽ calẽdaz. hoc, ꝓbaꝫ i tex. ⁊ gl. ff. e. l. stipl'ones nõ diui. §. pe. ⁊ iõ si testes ꝯdicerẽt sibi ⁊ vn⁹ dicẽt añ calẽdas alt̃i⁹ die calẽdaz dic q nõ ꝯdicũt: qz qd̃ dicẽ testũ añ calendas dic. ſ. finitas. Op. de vbo ad vbũ de. l. si ita fuerit la. ij. s̃. de manu. test. vbi ẽ dña vtz dicaꝫ añ calẽdas vl' i calẽdis. so. ad icõmodũ stipl'atorꝭ tãtũ ẽ dicẽ añ calẽdas q̃tũ i calẽdis: qz vtrobiq̃z nõ põt exigẽ añ calẽdas vt ꝫ: fz ad cõmodũ rei ẽ dña: qz qñ dixit, ꝓmitto dare añ calẽdas qñcũq̃z vult põt soluẽ añ calẽdas: vt. d. l. si ita fuerit i f. rõ ẽ: qz pz q tpꝰ ẽ apposit̃ fauoꝝ rei seu ꝓmissor⁹: fz si cẽt dcñ calẽdꝰ ñ posset soluẽ simplr añ calẽdas. Sz ẽ distinguẽdũ an tpꝰ ẽ apposit̃ fauoꝝ rei vl' actor⁹: vt. l. i fideicõ. §. cũ pollid⁹. s̃. d̃ vsur. ⁊. l. si ita flictũ. §. pegasus. s̃. de le. ij. ⁊ videbit⁹ ff. e. l. q rome. i ꝑn. Quero de qõe Ja. de are. quã formauit i. l. ꝓtor. i fi. s̃. de ope. no. nũ. q̃ talẽ: Citaꝫ ẽ reꝰ vt veniat. ff. ix. dies quoꝝ. iij. p ꝑ. iij. p 2° iij. p 3° t̃mio ⁊ pemptorie fuer⁹ assignati. Jn ꝑ t̃mio ⁊ secundo cõpuit reꝰ ⁊ nõ actor. i 3° cõpuit actor ⁊ nõ reꝰ. q̃rit an reꝰ sit ꝓtumax: dic Ja. de are. q reꝰ ẽ i vltia mora ⁊ vltima mora nocet. ⁊ iõ potit ꝓcedi ꝯ reũ tãq̃z ꝯ ꝓtumacez ⁊ idẽ dic spe. i ti. de cita. §. videndũ. v. qd si i possessiõe. Sz ego credo q reꝰ nõ sit ꝓtumax ⁊ ꝑmitto sic. dicũt doct. q si i ꝑ t̃mio cessat reꝰ puniet i expẽsis. idẽ si i 2°. ꝓtumacia aũt t̃ij t̃mi aggrauat cũ vt possit pueniri ad ꝑmũ decretũ ita nõ. ex̄ de ꝓcu. c. ij. ⁊ Li. C. de iudi. l. sãcim⁹. ⁊ ex ꝫ appet q reꝰ ẽ ꝓtumax si nõ venit i ꝑma citatiõe. g⁹ ⁊ eadẽ rõe ⁊ actor si nõ venit: ⁊ illo actore ꝓtumace circun ducit edictũ ⁊ illa citatio: ⁊ icusata p reũ ꝓtumacia actori reꝰ licẽtiaꝫ ꝛcedit: vt. s̃. de iudi. l. ⁊ post. ⁊ sic ista citatio nõ artat eũ. Jtẽ citatio fa ⁊ t̃tia fit ad q̃incẽdã malicĩã rei si nõ venit i ꝑ t̃mio vt i auc. iubem⁹. C. d̃ iudi. si g⁹ reꝰ cõpuit i ꝑ t̃mio appet q fa ⁊ t̃tia dilatio euanuit ⁊ ei⁹ ꝯditio de sic q̃ ẽ si i ꝑ t̃mio nõ venit ⁊ iꝑz ampli⁹ fa ⁊ t̃tia citatio ñ artet. fateor tñ vnũ ⁊ i ꝫ posset dicẽ verꝫ Ja. de are. ⁊ spe. q lz i ꝑma citatiõe actor sit cõtumax tñ si iudex vult põt actorẽ expectare ad aliã dilationẽ: vt ẽ tex. ⁊ gl. i. l. ⁊ post edictũ. i ꝑn. s̃. de iudi. Si g⁹ iudex reũ veniẽtẽ nõ licẽtiat fz vult actorẽ expectare ꝫ casu si reꝰ nõ licẽtiaꝫ ꝛcedet tũc vz ꝓtumax i fa ⁊ t̃tia dilatiõe vt dic Jnno. i. c. ꝓsuluit. ex̄ de offi. ode. ⁊ ex̄ de pe. c. calũniã. ⁊ iõ facias scribi i actꝫ cõpuit reꝰ ⁊ licẽtiaꝫ recessit. Dices tu ꝫ ẽ ꝯ. l. statuli bos. §. stich⁹ d̃ sta. lib. vbi regrit q repũtet se i quolz termino. So. ibi erãt tres dilatiões date circa diuersa: qz. x. libre i vno ãno ⁊. x. libre i alio anno dẽbãt solui: fz ꝫ date erãt tres dilatiões ad idẽ ⁊ iõ te cõparẽte i ꝑio cessãt oẽs alie dilatiões. ⁊ iõ si esses citaꝫ q hic ad tres dies cõpeas ad talẽ qõez ⁊ ide ad tres dies i alia qõe tũc si cõparesi vna nihil ꝓdest i alia. Quero daꝫ t̃min⁹ ad̃ petitionẽ actori reo ad faciẽdũ aliqd. ff. octo dies dz ne actor stare sẽp. ff. octo dies vl' dz regri si. ff. illd tpꝰ venit reꝰ: videte. ista dilatio duob⁹ modis põt dari. ꝑ parti ad vnũ actũ tñ momẽtaneũ vt dat iudex t̃minũ octo dieꝝ ad veniẽdũ. ⁊ isto casu fateor q reꝰ põt venir̃ q̃cunq̃z ꝑte t̃mini vult. tñ ego actor ad cui⁹ petitionẽ daꝫ ẽ t̃mi⁹ nõ sũ ꝓtumax vt circũduci debeat edictũ ad rei petitionẽ nisi in vltima die termini ego actor nõ ceꝛ i iudicio nec alis põt iudex reũ licẽtiatũ dimittẽ: vt. l. ⁊ post edictũ. i fi. s̃. de iudi. rõ. qz añ li tẽ q̃cũq̃z vis tu reꝰ añ. viij. dies possis venire. tñ nõ ẽ ꝑsumẽdũ q tu reꝰ veniaꝫ nisi i vltia die t̃mi: vt. s̃. l. ꝑ. i fi. Q̃ñq̃z daꝫ t̃min⁹ ad aliquẽ actũ nõ momẽtaneũ vt ad. pbãdũ i q̃ mlta reqrũt ⁊ ꝫ casu si expectaret illa pars vsq̃z ad vltimã diẽ tũc nihil posses ꝓbare ⁊ tẽ reꝰ. ff. t̃minũ põt venire q̃cũq̃z vult tñ dz facẽ citari actorẽ vt veniat ad videndũ testiũ iuramẽta ⁊ articl'oꝝ ꝓductiões: ꝓbo p casũ i auc. ei q. C. de tẽpo. appel. ⁊. l. ij cũ sua gl. e. ti. rõ: qz ego actor bñ scio q tu posses ꝓbare. ff. viij. dies fz nescio qua die vl' hora ꝫ facies ⁊ iõ nisi mihi dies ⁊ hora denũciet ñ ꝛputaꝫ mihi: vt. l. aut q alr. §. i. s̃. qd̃ vi aut dã. dixi. s̃. q i quolibz actu dz adũsari⁹ citari. Sz q̃ro põe q ẽ. q. cuz cõitate si q stãt a lõge mittã ne ad locuz ita distãtẽ i quolibz actu cũ dilatio ad ꝓbãdũ ñ sit mlt̃ũ magñ: cogitabit⁹.

Jta eẽz stipulatus Stipl'o facti tũc cõmittit cũ trãsierit tpꝰ tñ q fcñ potuit explicari ⁊ ꝓpt casũ repentinũ reitegraꝫ dilatio. ꝫ. d. cũ. l. se. ⁊ iõ hesitaꝫ. iste ẽ nõbil' casus. Op. de. l. iij. §. sigs isulã. s̃. d̃ eo qd̃ cer. lo. dic q locꝰ ꝫ fuit adiect⁹ vbi dz fieri. Op. ff. e. l. stipl'ones nõ diuidũt. §. plane. So. aut vult agẽ ad ꝑticulare itereſſe ⁊ põt vt ibi: aut ad totale ⁊ nõ põt vt ꝫ.

Venio

Uenio ad.l.z iō op d̄.l. marīc. s̄. loca. gl. so. q; h̄ fuit cō
nētū q; eēt ꝓiculū edificāt̄: vl̄ dic q; h̄ fuit culpa edificāt̄.
scribētes istā tenēt. sz nō placet: qz si fuit culpa sua nō dz
reītegrari vt i r̄gula iur̄. dānū qd̄ qs culpa sua rē. dic p̄
ma ē va: sz ē diuinare. Sz pōt etiā sustineri q; fuit tal culpa q̄ nō venit i actiōe locati vt culpa leuissima: sz venit in
actiōe. l. aq̄l. vñ adhuc teneī reficē: z ex nā ꝯct nō ipedit
qn reītegrareī dilatio qz illā culpā nō pōt iputare ex nā
ꝯct. vl̄ dic q; dz refici fcā ꝓtributiōe expēsaꝝ a dño vt. l.
marīc: totū tps tñ reītegrabit qz si refeci ptē isule nō sū liberat vt. l. stipl̄ones nō diuidūt z. l. si is q; q̄dragīta. §. q̄dā. s̄. ad. l. fal. mō qz pfecta dom⁹ nō ē adhuc sū obligat⁹
sz ptē feceri: tñ qz culpa mea nō pijt r̄ficieī expēsis illi⁹ cui
edifico: vt. l. marīc. z hēbo tātū tps q̄tū añ vt h̄. Ad declarationē hui⁹ formo tibi vnā. q. Lōe b⁹ citat̄ elegit vnū
ptātē p. vj. mēses b⁹ acto q; suū eēt ptēz si nō posset gerē
officiū: ꝓtigit q; p ꝑmis trib⁹ mēsib⁹ casu fortuito ille ptās
officiū exercē nō potuit: nūc pōt̄an reītegreī sibi illō tps:
z vī q; sic vt h̄. Sz dico ꝯ qz q̄dā sūt q; sz tps labat̄ ipm
tñ r̄manet vt i casu ꝓpositō. nā siue fiat dom⁹ i isto solo
nūc siue postea eadē dom⁹ ē z tūc reītegrat̄ tps vt h̄. q̄nqz
ipz p̄ncipale qō ē i obligatiōe ex cursu tpis mutat̄ vt ope
vni⁹ boīs vt. l. si nō sortē. §. libē. s̄. d̄ ꝓdi. ide. z tūc tps nō
reītegrat̄ vt. l. si vsufruct⁹ mihi i biēniū. s̄. de vsufr. le. z sic
i casu nr̄o alīō ē regimē sex mēsiū p̄cedētiū z alīō regimē
sex mēsiū seq̄ntiū. Diceī vos b⁹ ē ꝯ casū. l. fu⁹ q; i testō.
§. i. s̄. d̄ sta. lib. So. ibi dēbat opaī q̄nqz ānoꝝ i gnē. vñ
illō qō d̄est pōt supplē: qz supuacuū erit eū. v. ānoꝝ operas p̄stitisse: sz qō ꝓponi⁹ qñ tps erat limitatū. s. vj. mēsi
b⁹ prīs q̄b⁹ trāsact̄ ipossibile ē eos reītegrari. Ultimo
nō. q; sz i tpe fiat aliq̄n restitutio solū de eo q; fuit ipedit⁹
tñ si ipedimētū seq̄ns absorbet oēz diligētiā p̄mo hītam
totū tps r̄stituit: vt data ē mihi dilatio vni⁹ mēſ ad ꝓbādū
acta cāu pēpta circa fi. mēſ certe totū tps r̄estituit ar. h⁹. l.

J sticbū aut Pāphilū. Jsta. l. ē solēnis z p̄ncipiū. h. d.
Si vn⁹ ex alīnatiuis stipl̄atorib⁹ efficiat nō solūēdo nō libat̄ ꝓmissor. h. d. Op. d̄. l. cū rē. §. sz z si. s̄.
de. le. i. dic̄ gl. q; alī i obligatiōe ē vl̄ alī⁹ soluat extimatiōnē z ista ē bona z illa q̄ dic̄ pcise nō ē bona. Op. d̄. l.
si sticbum in prīn. ī. de solu. Solu. hic sine promissoris.
culpa ibi culpa promissoris. Et querit hic gl. si ille suus
qui factus fuit creditoris fiat debitoris: possit illum eū
dē soluē. gl. dic̄ q; nō de rigore vt. l. meui⁹. §. duob⁹. s̄. d̄
le. ij. de eqtate sic. sz gl. nō bñ dic̄ p. §. sticbū. quē all̄. qz i
obligatiōe alīnatiua nō pōt solui nec de rigore nec eqtate: sz si ītelligeres glo. i obligatiōe generis gl. diceret vez
h̄ examio plene i. d. §. duob⁹. i p̄ma z ītia op. ītie part̄.

Stipulatio. Jste. §. est mlīū nōbilis z breuis. Op. ī. c. l. plib⁹. §. i. gl. dic̄ dic̄ vt
ibi z Bl. tz so. ibi aut stipl̄o ānua fit p̄enumeratiōez ānorū z sūt plēs. aut p vnā nūerationē z ē vna. Sz ad hoc
op. nec soluā. nōne nā distributiui ē vt sit p̄cise ac si essēt
plēs enūeratiōes vt. l. si cū i ānos i p̄n.. s̄. qui. mo. vsufr.
amīt. l. fi. C. d̄ ipu. z al̄. substi. h̄ vo vī dici ꝯ qz h̄ distributiuū. s. singl̄os p qd̄ vī annūerari vt. l. huiusmodi. §. pe.
s̄. de le. i. vbi vī expēssū: cur g⁹ nō opat̄ vt dicat̄ fcā enūeratio: cogitabit̄. Procedo vltī⁹ z op. de. l. ānua. i fi. s̄.
d̄ ānu. le. So. ibi relictū fuit pēsone q; nō pijt vt dignitati
h̄ i legato certe pēsone. Op. cē gl. de. l. si fu⁹ cōis meuij
z castrēsis peculij. ī. de stip. ser. So. vt ibi dicā. Quero
dī h̄ q; ē stipl̄o vna q̄re dicat̄ vna. z Bar. dic̄ ppt̄ vnā
ꝓceptionē. ista ñ placet gl. qz legatū ita dicēt vnū. q̄re dī
vna: qz ē vna actio rē. fz gl. z vide eā. 2° q̄ro q̄re dī q; ē
ītcerta. dic̄ gl. qz ītcertū ē quoad viuā: sz dicēs tu h̄ ñ fit mētio d̄ vīa. dic̄ gl. q; h̄ fuit dcīn quoad viuā all̄ ītellī a. l. z
vide hāc gl. i p̄n. di. z pe. ꝓcordāt q; ista gl. male dic̄ z di
cūt q; stipl̄o ānua ē ꝑpetua nisi appōat̄ quoad viuā: vt h̄
z. l. si pactū de ꝓba. nō ob lex i annalib⁹. qz ibi loquit̄ in
legat̄. rōnē dūie ibi dicā. sz sēp fui ausus hāc gl. sustinē.
ꝓmissio ānua qñ sit paupi boī vī fieri cā alimētoꝝ. h⁹ ꝓbat̄ ex tex. z gl. i. l. legatū de capī. di. z. l. si cui ānuū. s̄. d̄
ānu. le. cū gl. z. l. codicill̄. i p̄n. z ibi nō. s̄. de trāsacti. l. cū
hi. §. si ī ānos z. ibi clari⁹. z sz ibi loq̄t̄ i legat̄ tñ q̄tuz ad
h⁹ vt p̄sumat̄ cā alimētoꝝ ē eadē rō i stipl̄one. mō si ponim⁹ illā ꝓmissionē factā paupi boī. gl. dic̄ vez cū alimēta
morte finiāt̄: vt. l. cū hi. §. modus. s̄. de trāsac. Sz si ponim⁹ q; nō sit fcā paupi boī z tūc nō dī ippetuū obligat⁹
vt. l sācim⁹. §. fi. C. de dona. vbi nō extēdit ad hēdes nisi
de eis sit fcā expēssa mētio. Dō q̄re dī īcerta illa stipl̄o:
rō ē ista vt tu scias q; cōpetat actio ex stipl̄atu, p ista ānua
p̄statiōe nō q; agat̄ ex stipl̄one certi ꝓditiōis z vī, pbari. ī.
e. l. vbi aūt nō appet. §. q; sortē. dic vt ibi dicā. Procedo vltī⁹ qd̄ i legat̄: dico q; legata sūt pla z sūt īcerta: qz p
p̄mo ānō pura. p seq̄ntib⁹ ꝓditiōalia: vt. l. cū i ānos. z. l.
si i singl̄os. s̄. d̄ ānu. le. Sz q̄re dī ꝑpetua: dico qz tps
ñ ē mod⁹ tollēde vl̄ īducēde obligatiōis z post mortē durat: tñ exceptiōe hēī r̄pellit̄: vt. ī. e. l. cū q; ita. §. q; ita. Est
ne aliō i legat̄: certe sic: qz mortuo legatario ñ ꝓpetit p se
q̄nti tpe cū sit p. futur⁹ ꝓditiōale z sic actio ñ cepit ꝓpetē sz
postq̄z actio legati ñ cepit ꝓpetē ñ pōt finiri: vt. l. nēo pōt
s̄. d̄ le. i. qz testator ñ pōt facē vt finiat̄ actio ex testō tpe.

Tipulatio nō valet. De ista materia dicam in. l. centesimis. ī. e. ti. Bartolus legum rē.

Ji bis idē. Jsta. l. cū. l. si dari. ī. e. breuit̄. h. d. Qui bis
idē ꝓmittit nō tenet ex sc̄da ꝓmissiōe nisi ꝑma
i effectu esset̄z īualida h⁹ dic̄ z cessat ꝯtrū d̄. l. si dari. Op.
d̄. l. heres a debitore. §. i. ī. de fideiusso. dic̄ gl. q; tenet ex
p̄ma z ex seq̄nti: sz sc̄i soluēdo libat̄ i. l. si dari. Pe. tz q;
ex p̄ma nō tenet: qz nō ītercst stipl̄ant̄. sz q̄ ē vior: Bl. tz
gl. i. l. q bis. Idē tz pe. sz Ja. d̄ are. tz q; gl. i. l. si dari. sit
va z ea⁹ i h⁹ opi. sequor. Nō ob. l. heres a debitore. §. i.
qz ibi seqūēs stipl̄o hz cōmodū. s. ītcrlusoriū medij tpis.
sz sec⁹ si nullū hz cōmodū: vt. l q; vsufructū. ī. e. z. l. si pupill⁹. §. q; actū. ī. de noua. z h̄ tz gl. ī. e. l. scire dēm⁹. ij. rñso
Sz dicēs tu nōne ītercst exīa stipl̄one cū sit lōgior vite.
gl. dic̄ certe de h⁹ ītcresse nō cogitauit vide gl. i. l. q bis.
tenemēti eā z do tibi tex. multū nō. ī. de cast. pecu. l. pī q
castrēse i fi. ꝯ h⁹ fac̄. s̄. d̄ le. i. l. si creditori. dic vt ibi. Op.
de. l. si dari. So. ibi ītererat h̄ nō. Sz op. si h⁹ erit vez
tūc stipl̄o q̄ apponit̄ i actiōe empti nō valebit nisi ītersit ꝯ
l. stipl̄onū. §. ꝙuētionales. s̄. e. ti. z. l. p socio arbit̄. s̄. pro
so. So. qñ, pcedit, ꝙuētio bone fidei stipl̄o seq̄ns valz. qz
ītercst rei cū p̄ tenebat bonefidei nūc i stricti iur⁹ pōt ītercsse actori qd̄ hz claras ꝓbatiōes: vt. l. p socio arbit̄. s̄. p
so. Jtē ītcrest. qz cū sit ꝯcta obligatio vbis nō potit ītelligi nudo pactu sic añ. sec⁹ qñ, pcedit stipl̄o stricti iur⁹ vt h̄.
Et reassume fz Ja. de are. aut stipl̄o seq̄ns apponit̄ aīo
nouādi z valet. vt isti. q. mo. tol. obli. §. p̄terea. z. ī. de noua. p totū z. l. fi. C. de noua. Aut sequēs nō apponit̄ aīo
nouādi. z tūc aut p̄cedēs obligatio erat p stipulationē: z
tūc aut i se quēti stipl̄one vsat̄ aliqd̄ cōmodū z valet fa. vt
ī. e. l. si dari. z. l. hēs a debitore. §. i. ī. de fideiuss. Aut nullū ꝓmodū ꝓtiet z tūc ñ valet: vt. l. q; bis. idē all̄ ē hac. l. ꝓtū
cta. l. stipl̄o ista. §. alīi. ī. e. z. l. si pupill⁹ §. q; actū. ī. d̄ nou.
Aut p̄cedit all⁹ ꝯct⁹ stipl̄o z valz fa: vt. s̄. e. l. stipl̄onū. §
ꝙuētionales. z. l. pro socio arbit̄. s̄. pro so. z. l. fi. C. de noua. contra predicta facit. ī. e. l. si diuortio. dic vt ibi.

J ita stipulatio. facta fuerit. Dissolutio mrīmo-

nũ ꝺꝫ eẽ lĩba a penis ꝙuẽtionalib⁹.h.ꝺ. Op.ꝺe.l.ea q̃ §.ꝺe ꝺona.ĩter vi.ꝛ vx. So.ibi ꝓceſſit pena a ſtipulãte: vñ nõ ẽ pena ex pte ꝓmittẽtꝭ ꝫ ſec⁹. Et gl.op.ꝺe.l.ſi.ff.ꝺe ꝓtoꝛ.ſtip.vbi valet pena ꝙuẽtional' vltra legalẽ. Prete rea fꝫ hoc q ꝺicẽ lex iſta ꝓmiſſiões ſcẽ cũ pena ꝺe nõ oſ ſendẽꝺo nihil valẽt.ff.l.ꝺenũciam⁹.C.ꝺe his q ad eccl'. ꝓfu. So.itelligẽ ĩ ꝺiſſolutiõe mr̃imonij:vt.l.ij.C.ꝺe ĩ uti.ſtip. Opp.ꝺe.l.ſi.C.ꝺe ſpon. Solu.ibi in arris in quibus ꝺic vt ꝺicam.ff.e.l.ſi ita ſtipulatus fuero.§.ſi. Quero q̃ ſĩt pene legales ꝺic vt.C.ꝺe repu.l.ꝓſẽſu ꝛ.l.ſi.

Aiuſmodi ſtipula tiões. Op. q nõ ſit ni ſi vna ſtiplo g⁹ male ꝺicẽ ſtipl'ones ꝓp'ea qꝺaꝫ ſubaudiũt huiuſmodi ſtipl'ones ſcilꝫ hec ꝛ ſiles. Alij ꝺicũt q ſũt ꝺue vna ꝓmittẽtꝭ q tici⁹ ꝺꝫ, alia ꝓmittẽtꝭ cũ tici⁹ ꝺebitoꝛ eẽ ꝺeſierit. Itẽ ꝑma lec.ſubdiuiꝺit ĩ ꝺuas. pri ma ẽ q̃ ẽ ĩ lr̃a mihi.alia q̃ ẽ ĩ lr̃a tibi. Itẽ illa ꝓut ẽ ĩ lr̃a mihi ſubdiuiꝺit ĩ ꝺuas lec.vt.ff.patebit ĩ glo.fm hãc opi.ad iſtã lec.ꝓmittꝭ mihi ꝺare cũ tici⁹ eẽ ꝺeſierit ꝺebitoꝛ ff.ꝺ fideiuſſoꝛ.l.fideiuſſoꝛ obligari.vbi ꝓ eo q nõ teneꝫ nõ põt ĩteruenire fideiuſſoꝛ.ſꝫ h nulla ẽ obligatio:qꝛ ꝺicẽ ꝺeſierit. So.gl.q h a ꝓncipio fuit obligatio: ſꝫ iſta ſol. nõ ẽ va:qꝛ ſi ꝓncipalis ĩbaꝫ g⁹ ꝛ fideiuſſoꝛ.vt.l ĩ oĩb⁹.ff.ꝺ ſolu.ꝺic g⁹ ad.l.ſiqs poſtq̃.ꝛ.l.vbicũq.ff.ꝺe fideiuſ.q hic p ꝓſcriptionẽ erat ciuiliꝫ ſublata ꝛ remanebat nãlis cui fideiuſſoꝛ accedit ꝛ h⁹ vꝛ ſẽtire gl.ꝺũ all'.ꝺ.l.ſiqs poſtq̃.

Ex q̃ lec.nõ.q illa ꝙꝺitio ſi ꝺeſierit cẽ ꝺebitoꝛ vificaꝫ ſi ꝺeſinit ciuiliꝫ teneri remanẽte nãli:vl' aliꝫ ꝺico:qꝛ iſte ꝑn cipalis ꝺeſijt eẽ ſoluẽꝺo ꝛ vide gl.q̃ incipit pẽꝺet ergo ꝛc Sꝫ iſtã ſo.repꝫhendit Bi.qꝛ q ꝺeſijt eẽ ſoluendo rema net ꝺebitoꝛ vt.l.ſi is q.§.ꝺe ceſ.bo.nõ g⁹ eſt ſatiſſactũ cõ ꝺitioi.vel ſi vis ſuſtinẽ ꝺicẽ Bi.q ĩ effectu ꝺeſinit eẽ ꝺbi toꝛ vt ar.l.nã his.§.ꝺe ꝺolo. Ja.ꝺe are.ſuſtinet ſol'.aliꝫ ꝛ ꝺicẽ q fideiuſſoꝛ accipiꝫ ſi ꝑncipal' ꝺſijt eẽ ſoluẽꝺo vt in ſti.ꝺe repli.ĩ fi.mõ iſta vba ꝺñt itelligi fꝫ nam ꝓctus vt.l. ꝺam̃ ifecti.qꝺã.§.ꝺe ꝺã.ifec.ꝛ.l.ſi vno.§.i.§.loca.mõ ſi fideiuſſoꝛ accipiꝫ g⁹ ꝛc. Et fꝫ iſtã lec.nõ q ꝙꝺitio ſi ꝺebi toꝛ eẽ ꝺeſierit vificaꝫ ꝺebitoꝛe ꝺeſinẽte eẽ ſoluẽꝺo nõ bñ. Alia lec.ẽ ꝓut ĩ tex.tibi.tũc ꝺicẽ gl.iꝺẽ ꝺubiũ erat qꝺ.§. h⁹ ẽ verũ ſi hẽt ĩ tex.ſpõꝺco qꝛ eẽt iꝺẽ caſus cũ ꝓcedẽti: ſꝫ ſi hẽs ſpõꝺes tũc iſte q ſic ꝓmittit nõ ĩtercedit vt fide iuſſoꝛ:ꝛ iõ nõ ẽ iꝺẽ ꝺubiũ. Vel ſuſtine gl.q q̃ ꝓmittꝭ mihi qꝺ tibi tici⁹ ꝺꝫ videri ꝓmittẽ actionẽ quã hẽs ꝫ cuꝫ vt.l.legaui ꝺe lib.le.ꝛ ibi nõ.vñ cuꝫ aꝺijciꝫ cũ ꝺebitoꝛ eẽ ꝺeſierit vꝛ nõ valẽ q̃ſi ꝓmittat actionẽ eo tpe q⁹ erit extin cta ꝛ ita ſẽtit gl. Sꝫ rñ⁹ q itelligiꝫ cũ ꝺeſierit eẽ ſoluẽꝺo ꝛ ſic actio remanet vt.§.vl' cũ ꝺeſierit cẽ ꝺebitoꝛ ciuiliꝫ tm̃: ſꝫ remanet nãlis q̃ põt cedi:vt.l.ſi ci⁹ ad treb. Sꝫ q̃riꝫ fꝫ iſtas lec.qꝺ ſi ꝺeſijt eſſe ꝺebitoꝛ ſoluẽꝺo:qꝛ ſoluit.gl.nõ rñꝺet.ꝺic fꝫ ꝑmã lec.qꝛ ꝓmiſſoꝛ fuit vel fideiuſſoꝛ nõ te neꝫ qꝛ liꝺato ꝓncipali ipe liberaꝫ:vt.l.i oĩbus.ff.ꝺe ſolu. Sc̃ꝺm aliã lec.tenebiꝫ ille cui ẽ ſolutũ ꝺare ei cui ꝓmiſit id qꝺ exegit vt.l.fideicõmiſſa.§.ſi rẽ.§.ꝺe le.iij.ꝛ.l.ſi tici⁹ §.i.ꝺe le.ij.ꝛ fꝫ iſtas lec.h fuit vna ſtiplo. Legiꝫ ttio mo ꝺo q ſint ꝺue.ſ.ꝓmittꝭ mihi qꝺ tici⁹ tibi ꝺꝫ ꝛ hui⁹ ſtiplo nis nã appet ex ꝑꝺict. Itẽ fit fa ſtiplo h⁹ modo cũ ticiuſ ꝺebitoꝛ eſſe ꝺeſierit promittis mihi ꝺare fundũ: valet q̃ſi ſub quauis alia conꝺitione ꝛ ceſſant ꝺicte oppo.

Ꝺiuoꝛtio fcõ. Falſa cã nõ vici at ſtiplonẽ ſic nec legatũ.h.ꝺ.l.iſta Nõ q falſa cã nõ viciat ſti pulationẽ. 2° nõ argumẽtari ꝺe ꝫctib⁹ ad vltias volũta tes vt.l.fuũ filij.§.cũ q chirographũ.§.ꝺe le.i. Op.ꝺe l.pe.§.ſi mlier.§.ſolu.ma. So.ibi errãter h ſciẽt. Op. ꝺe.l.ſiqs fũꝺũ.§.ꝺe ꝓtra.emp. So.Bi.ꝛ Ja.ꝺe are.q ibi ex ꝺefectu cãe ꝺeficit ſbſtãtia ꝫct⁹ h ſec⁹: vl' ibi ĩ ꝫctib⁹ vltro citroq̃ obligatoꝛijs:h q̃ ex vna parte tm̃ vt plene ꝺiſtiguo ĩ.l.ꝺemõſtratio ĩ.iiij.q.§.ꝺe ꝙꝺi.ꝛ ꝺe. Op.q actiõe ꝺ ꝺote nõ poſſit peti cũ ꝑſumaꝫ nouatio q̃ ĩ ſeq̃n ti ſtiplone venit pl⁹ vt.l.q vſufructũ.ff.eo.ꝛ.l.ſcire. So.h fuit facta ſtiplo nõ aio nouãꝺi. Quero qꝺ ſi fiat ꝓſtãte mr̃imonio:gl.mouet iſtaꝫ.q.ꝛ vꝛ q nõ valeat vt.l.qꝺ ꝺe ſuo.C.ꝺ ꝺote cau.nõ numera.ꝺecuiꝫ ſi ſoluiꝫ mr̃imoniũ morte mariti ꝛ firmaꝫ vt.ꝺ.l.qꝺ ꝺe ſuo.ꝛ qꝺ ibi nõ.ſi vo ſoluiꝫ alio modo.ſ.ꝺiuoꝛtio vl' morte mulieꝛi tũc reuocaꝫ vt.l.fꝫ iteꝛi.§.ff.ꝛ.l.ſe.§.ꝺ ꝺo.ĩter.vi.ꝛ vxo. Quero qꝺ ſi añ mr̃imoniũ:certe ꝺe h⁹ ẽ tex.C.ꝺe ꝺona.añ nup.l.i. ꝺic vt ibi.vꝛ enĩ nõ valẽ. ꝑꝺicta va q̃ ꝺiuges ſũt equales

Quid ſi qꝺã vilis hõ ꝺitaꝫ ꝛ ꝺe nouo nobilez accepit vxoꝛẽ ꝛ ꝓfiteꝫ ſe recipiſſe ꝺotẽ quã nõ recepit ꝛ aio ꝺotã ꝺi eã an valeat:gl.tãgit ĩ.l.ſi volũtate.C.ꝺe ꝺo.ꝓmiſ.ꝛ Li.ibi nõ bñ ſe firmat. Dic q valeat ſtatĩ.nã ſiplex ꝺo natio ẽ ꝓhibita ĩter uiꝝ ꝛ uxoꝛẽ non aũt remuneratio ut §.ꝺe ꝺo.ĩter.vi.ꝛ uxo.l.qꝺ autẽ.§.ſi uir. Sꝫ iſta ẽ q̃ꝺaꝫ remuneratio:qꝛ ꝓſeſit nobil' ĩ eũ uilẽ:iõ r̃munerat ĩ ꝺote: ꝫ ſit ar.ff.ff.e.l.ſi ita ſtipl'aꝫ fuero te ſiſti ĩ ſi.ꝺic ut ibi. Ex gl.q̃ro utrũ alia cẽtũ q̃ ve erãt ĩ ꝺote ueniãt ĩ actiõez ex ſti pulatu:ꝛ uꝛ q nõ ut h.ꝛ.l.q bis.§.e.fm lec. Ja.ꝺe are. Sꝫ ff tenẽt ꝺoc.ꝛ etiã Ja.ꝺ are.qꝛ ĩtereſt mulieꝛi:qꝛ iſta actio ꝺeſcẽꝺẽs ex hac ſtipl'one nõ hꝫ ꝺilationẽ ãni ſicut actio ꝺe ꝺote ut.l.i.§.exactio.ſic etiã ꝺicim⁹ cũ ꝺos legaꝫ ut.l.i.§.ꝺe ꝺo.ꝓleg. Vltio nõ q h uꝛ tex.q legatũ no mine ꝺotꝭ nõ ſit ꝙꝺitiõale ut h ĩ ſi.ꝑꝛ. Cui ff rũ ꝺeĩmio ĩ.l.ticio.§.añ nuptias ꝺe ꝙꝺi.ꝛ ꝺemõ.ꝫ h fuit legatũ no mine ꝺotꝭ ſcilꝫ ꝓterite uir ut uxoꝛi ꝛ ꝑ filie noĩe ꝺotꝭ ipſi⁹ filie quã ꝑ rehabuit a tali uiro ſuo ꝺefũcto idẽ ꝺe ſoꝛoꝛe ꝛ falſa cã nõ uiciat q̃ cã ẽ ꝺe ꝓterito ut.l.ſi ita legatũ.§.ꝺ ꝙꝺi.ꝛ ꝺe. Illud vo qꝺ ꝺixi ĩ ꝺcõ.§.añ nuptias.itelligiꝫ cũ legauit cã ꝺotꝭ ſcilꝫ future ꝛ ſic facit cõꝺitionẽ. Bar.

Id qꝺ aurũ. Erroꝛ in mã non uiciat ſtipl'onẽ.h. ꝺ. Op.ꝺe.l.i uẽꝺitionib⁹.§.ꝺ ꝓtra.ẽp. So. q aliꝺ ĩ ꝫctib⁹ bone fiꝺei ut ibi:aliꝺ ĩ ꝫctib⁹ ſtricti iuriſ:ut h. Iſtã ſol.repꝫhẽꝺit pe.qꝛ ſi ꝺico ꝺo tibi maſſã argẽti ut ꝺes maſſã iſtã auri ꝛ tũc erroꝛ hꝫ uiciare:qꝛ ꝺeficẽ ꝙſeſus ꝛ ſic ẽ eaꝺẽ rõ ſic ibi.ſol.g⁹ q h logiꝫ ĩ ſtipl'one lucratiua iõ nõ uiciaꝫ ſtiplo:qꝛ nõ ꝺeficẽ ꝙſeſus.ſiue enĩ ſit auꝝ ſiue es lucroꝛ. Sꝫ op.q ſi itelligi ĩ ꝫctu lucratiuo g⁹ qs nõ teneꝫ ꝺ cuictiõe.multomiñ'ſi eſt uilioꝛ mãe ꝛ ſic uꝛ ob.l. ad res ꝺonatas.§.ꝺe edi.edic.ob hoc Ja.ꝺe are.intelli git q fuit ſtiplo nõ lucratiua. Credo pe.melius ꝺicẽ nec teneꝫ niſi ꝓmiſit ul' ꝺolo fecerit:ut.l.ariſto.ĩ ſi.§.ꝺe ꝺo na.ꝛ ſic h ꝓmiſit. ꝛ ſi itelligaꝫ q nõ ꝓmiſit tũc itelligaꝫ q fuit ĩ ꝺolo. Quero q̃ actiõe ꝙuenit:ꝛ ꝺic aut nos loqui mur ĩ ſtipl'one:ꝛ tũc vl' ageꝫ ex ſtipl'atu ſi ꝺoli⁹ ſtiplo ĩter ceſſit vel ꝺe ꝺolo ſi nõ ĩterceſſit ſtiplo:vt h ꝛ ar.l.elegant §.non ſolũ.§.ꝺe ꝺolo. Quero pone ĩ ꝫctu boneſiꝺei fuit erratũ ĩ mã vl' fuit alt⁹ ꝺefect⁹ q̃ actiõe aget pſ q̃ ꝺcepta ẽ:ꝛ glo.hic ꝺicẽ actiõe ꝺ ꝺolo vl' ex empto.alibi variat.§. ꝺe ꝺolo.l.elegãt ĩ ꝓn.ꝛ.C.q.cau.ma.l.i ꝫctib⁹.ꝛ.l.ſi ꝺo lo.C.ꝺe reſci.vẽ.Et iõ ꝺico q q̃ ꝫct⁹ boneſiꝺei ẽ nullus ipo iure ex partiũ volũtate tũc nõ põt agi actiõe ex eo cõ tractu vt reꝺꝺatur qꝺ ẽ vtriq̃ ꝺatũ vt.l.ex ẽpto.§.ſi is q vina.§.ꝺe act.emp.aut ꝫctus eſt nullus ꝓter partiũ volũ tatem.ꝛ tũc q̃q̃ ꝺꝫ agi ad id ad qꝺ obligatio oriꝫ tẽpe illi⁹ ꝫctus ſic ꝺe fcõ initi:vt q qs vult' agẽ ad itereſſe: vel q ꝺecipiaꝫ tũc agiꝫ actiõe ex eo ꝫctu:vt.l.ſi ſteril.§.q̃uis §.ꝺe act.emp.ꝛ qꝺ nõ.i.ꝺ.l.elegãter in ꝓn.ꝛ.l.in ꝫctib⁹. ꝛ.l.ꝺolo.q̃q̃ agiꝫ ad id ad qꝺ obligatio nõ fuit orta ſꝫ ex poſtfacto vt ad repetendũ qꝺ poſt eſt' traditũ ꝛ tũc agi tur ꝺe ꝺolo vt.l.elegãter ĩ ꝓn.§.ꝺe ꝺolo.ꝛ hoc modo ꝺꝫ intelligi.l.vẽꝺiti.C.ꝺe act.emp.q̃ ꝺeclarat iſtã ꝺiſtinctio

nem:quia

nem: q2 quasi in tex. sunt oia verba ista si bene aduertat. si vo cõtractus est aliqs tũc agit actiõe ex eo ꝓtractu: vt. l. ex empto. § siqs virginẽ. s̃. de act. emp. cũ si. C. de rescĩ. vẽ. l. actiones. cũ si. ibi dũ dicit super turpib⁹ reb⁹ ipositis ꝛc. idẽ tenet glo. qñqz ꝓctus inominatus est null⁹ ipo iure ꝛ tũc aut de partiuz volũtate ꝛ tũc agit actiõe ꝑscriptis vbis: vt. l. nãlis. §. i. s̃. de ꝑscrip. verb. ꝛ videbit⁹ i. l. i. s̃. ꝺ dona. si vo nõ ex ptiũ ꝙuentione ꝛ tũc aget ꝙditione ob cãm vel de dolo vt nõ. i. l. i. s̃. de dona. ꝛ. l. elegant i ꝑn. s̃. de dolo ꝛ nõ. i. l. ij. C. de ꝙdi. ob cau. Bar. legũ doc.

J ex delegati cã. Debitor ꝛ spe cialiter eius iteritu liberatur ante moꝛã que interpellatiõe contrahit si fiat maiori vl tutori pupilli. h. d. cũ. l. se. vide gl. in. l sed ꝛ si ex stipulatu. q̃ dicit suo noie ꝛ tene mẽti: q2 oz q tutorio noie iterpellet ꝛ citet. Opp. de. l. i rationc. §. incerte. s̃. ad. l. fal. tex. sol. ꝯtra: q2 dicit hic certuz hoiem secus si in genere. Op. de. l. cũ filius. §. si. ꝛ. e. So. ibi erat obligatio in diẽ vel sub cõditione ꝛ fuit facta iterpellatio ante ꝛ sic nõ tẽpoꝛe cõgruo. secus si post diez fieret.

Op. q2 tũc ipa dies iterpellaret: vt. l. magnã. C. eo. Ex hoc dicit Bui. de cu. q istа glo. sẽtit q cõditionis euẽtus cõstituat quẽ in moꝛa. dicã. ꝛ. e. l. quoticẽs. ꝛ plenius in. l. ita stipulatus i q̃stionibus. Op. ꝛ. e. l. qui seruũ. ꝛ. l. qd ergo. §. si heres de le. i. So. ibi meruit seru⁹ occidi Op. de. l. si dictũ. §. fi. s̃. de euic. So. gl. q illud ibi: q2 fauoꝛ pupilli vertitur. Dicit hic q pupillo nõ põt fieri nũciatio: ſz debet fieri ipi tutori noie tutorio. Quid i adultoꝛ glo. dicit idẽ si habet curatorẽ. sed qd si nõ habet curatorẽ? Ja. de are. dicit aut fit sup eo qõ per eũ põt explicari ꝛ expediri vt in his rebus que seruãdo seruari nõ possũt ꝛ tũc valet interpellatio. Aut fit in illis q̃ seruãdo seruari possũt ꝛ tũc nõ valet iterpellatio: vt. l. is cui. §. cessatuz. s̃. vt in pos. le. ꝛ. s̃. de vsufru. l. cũ qdã. §. si pupillo. Pe. hic dicit q illis i quibus auctoꝛitas curatoꝛis nõ requiritur ipe potest cõstituere procuratorẽ: vt. l. ij. s̃. q pe. tu: ꝛ ibi est gl. ꝛ. l. etiã. §. absens. s̃. de ma. vindi. ꝛ qõ nõ. ꝛ. rẽ ra. ba. l. iij. §. i. Quid ergo si debet pecuniã adultus? dic q in alienatiõe pecunie nõ requirit decretũ. ꝛ sic poterit iterpellari: vt nõ. ad trebel. l. i. §. fuit quesitũ. ꝛ apparet q tutoꝛ põt pecuniã mutuare sine decreto iudicis. ergo nõ est de his q̃ seruari possũt: vt in auc. vt hi qui ob. ba. se phi. res mino. §. qm̃ aũt. Sed qd si adultus erat obligat alĩnatiue ad. x. aut fũdũ? Istã q̃stionẽ bũi ꝺ facto. dico si electio ẽ creditoꝛis põt eligẽ pecuniã ꝛ adultuz iterpellar. si ẽ electio ꝺbitoꝛis tẽ ex euẽtu appebit: q2 si adultus soluet pecuniã appebit iterpellationez tenuisse. si soluit sũdũ appebit nõ tenuisse: vt. l. si sic. §. fi. s̃. ꝺ le. i. vbi ẽ casus facit. s̃. de fun. instruc. l. q si fundus. qõ dz intelligi fm predictã distinctionẽ. Quero quid si minoꝛ non habet tutorẽ vel curatorẽ i casibus vbi requirit. Rñdeo creditoꝛi petat constitui: vt. l. diu⁹. s̃. qui pe. tuto. Quero an talis interpellatio debeat fieri in iudicio vl ex: Respõdeo sufficit extra: vt nõ. ꝛ. rez ra. ba. l. amplius. ꝛ. ꝛ. e. l. qui rome. §. coheredes. ꝛ de fideiusso. l. fideiussoꝛ obligari. §. fi. nisi qñ peteret id quod solũ per officiũ iudicis est debitũ: q2 tũc requirit q fiat interpellatio i iudicio: vt l. cũ postulasse in ꝑn. de dã. ifec. ꝛ ibi dixi. Ultimo aduerte si interpellatio fit minoꝛi ex obligatiõe ꝑũs vel alt⁹ non sua. vel si interpelletur tutoꝛ debet reddi certus post ostẽsionẽ instrumentorũ vl alio modo alis tal iterpellatio nil noceret ar. s̃. depos. l. siquis inficiatus. ꝛ est glo. ꝛ. ꝺ re. iurl. l. qui in alterius. dico in materia protestationis.

J dari. Op. s̃. e. l. qui bis. dic vt ibi. Op. de. §. pact. So. ꝺ nõ fuit interposita aio nouãdi. Opp. q nõ videat remissa exceptio vt. l. i. §. q sub ꝙditiõe vt le. no. ca. Sol. ibi i stipulone ptoria q̃ nõ iterponit vt pl⁹ debeat: ſz vt magis sit caut⁹ vt. l. tici⁹ ad treb. ꝛ dixi i. l. nõ solũ. §. fi. s̃. ꝺ ope. no. nũd. ꝺ i ꝙuẽtionali q̃ ex certa scia fuit iterposita

Quero qd i dubio vtr ꝑsumat p errorẽ? dic vt nõ. ꝛ. ꝺ noua. l. siqs delegauerit. vbi gl. tãgit: ꝛ iõ notari apponũt quotidie i istris. ticius ex certa scia sciẽs se ad. ꝛ. scripta nõ teneri ꝛc. vt sic nõ possit allegar ꝑsũptionẽ error.

Generaliter nouimus. Stipulatio turpis ẽ ipo iure nulla. h. d. Op. de toto ti. de dolo vbi ẽ turpis stipl'o ꝛ valet. Aduerte tu dẽs scire q q̃dã stipl'o nulla ꝺ turpitudinẽ ꝛ tũc qñqz ẽ fm legẽ ꝛ valet vt i toto isto ti. Qñqz ẽ ꝑter legẽ vt qñ qs alt̃ stipl'at ꝛ tũc nõ valet ꝑncipale: ſz pena vt. l. stipl'o ista. §. alt̃. ꝛ. e. Quedã ẽ stipl'o q̃ ꝺ turpitudinẽ ꝛ ꝙtingit tribus modis: q2 aut i stipl'one venit turpe vt ꝓmitt⁹ facere homicidiũ ꝛ ẽ nulla vt ꝺ. ꝛ qñqz i ipa stipl'one nõ venit turpe: ſz ẽ turpit facta vt q2 dolo vl metu ꝛ tunc valet: sed dant remedia a iure vt i ti. qõ me. cau. ꝛ de dolo. Quedã sũt q̃ ꝺñt causã turpẽ: ſz qõ ꝓmittit nõ ẽ turpe: q2 ꝓmitto tibi. c. si fecer⁹ homicidiũ ꝛ i ꝺ⁹ est dubiũ ꝛ gl. tz ꝺ q ẽ ipo iure nulla. ibi dũ diẽ sup turpib⁹ reb⁹ iterpositis ꝛc. Idẽ tz gl. i. §. si ob maleficiũ. i. l. iurisgẽtiũ. s̃. de pac. Ja. de are. ꝛ Pe. vt ꝛfert Ci. dicũt q ẽ alt̃ã ista stipl'o: ſz obstat exceptio doli. l. ij. §. circa. ꝛ. §. se. s̃. ꝺ doli except. qõ tz Ci. C. qõ me. cau. l. ij. ꝛ. l. ex eo. de iuti. stip. nõ al legãt. l. q̃ ꝓ eis faciat. ꝛ vr casus exꝑssus. s̃. ꝺ ꝙdi. ob tur. cau. l. pe. cui ẽ difficile rñderi. ꝓ gl. vr tex. i. l. iurisgẽtiũ. §. si ob maleficiũ. vbi dr nulla ẽ ꝙuentio. pro gl. fac. ꝛ. e. l. si plagij. vbi dr q stipl'o nõ valz ab initio. ꝛ ibi Bi. exponebat nõ valet ipo iure. Dico q tut⁹ est tenẽ gl. p. §. si ob maleficiũ. ꝛ. l. si plagij. Nõ ob. l. pe. q2 itelligit ꝺ exceptiõe doli q̃ ẽ facti vl itentiõis vt nõ. i. l. q se debẽ. s̃. de ꝙdi. ob cau. vl dic q qñ cã turpis exꝑmit i ipa stipl'one ẽ ipo iure nulla vt. §. si ob maleficiũ. ꝛ. l. si plagij. Si vo nõ exꝑmit cã turpis ſz i vitate ob turpẽ cãm sit tũc valz. Sz obstat exceptio vt. d. l. pe. de ꝙdi ob tur. cau. fac qõ dicim⁹ i sntia aut ẽ exꝑssus error aut nõ. ꝛ vr ꝓbari hec dictio. C. ꝺ ꝙdi. ob tur. cau. l. i. Quero q2 ꝑdicta va qñ ẽ ꝺpitudo ex pte ꝓmissoris ꝛ ex pte stipl'atoris. Sz qd si ex pte ꝓmissoris tm̃ vt scholari q ꝓmittit meretrici valet ne ista stipl'o? gl. tz q ẽ nulla ipo iur i. l. iiij. §. ſzqõ meretrici s̃. ꝺ ꝙdi. ob tur. cau. Ja. de are. tz ꝯtra ꝺ ꝛ vide Ci. i. l. ij. C. ꝺ ꝙdi. ob tur. cau. vt ibi ꝛ dixi ꝺ dona. l. affectiõis.

Jrẽ tradi. Opp. ꝛ. e. l. in ꝙuẽtionalibus. So. vt ibi dicam.

Cire debemus. Ista est subtilis l. Tot sunt stipulationes quot sunt res vl summe specialiter designate: sed si res vniuersaliter vel generaliter designet stipulatio vna erit. h. d. Primo loquitur quando res specialiter designatur. secundo ponitur illatio ex precedentibus. tertio quãdo res designatur vniuersaliter vel generaliter. secũda ibi fm q. tertia ibi q̃uis aũt. Et ad itellectũ huius illationis dic q isto tempoꝛe si aliqd adijciebat in secũda stipulatione fiebat nouatio: secus si non adijciebat vt. l. qui vsufructũ. ꝛ. e. vnde si debebas mihi c. ꝛ stipuloꝛ. cc. presumebat nouatio. Sed quid si stipuloꝛ ꝑmo. c. ꝛ postea. c. vel stichũ ꝛ. c. certe non fieret nouatio: quia secunda stipulatio non continet plus q̃ prima. ꝛ illud quod est plus est i alia stipulatiõe per se ꝛ hoc vult dicere hic. v. fm q ꝛc. Item ad euidentiam secunde partis dic q stipulatio dicitur concipi vniuersaliter qñ ꝓmittit aliqd sub noie collectio vt ꝓmitt⁹ acerui pecunie familiã q̃drigã ꝛ filia. gnãli vo qñ appõit signũ vniuer-

sale vt ꝓmitt3 oĩa legata mihi relicta vl' oẽs fuos tuos.talis dẽa iter vniuersalẽ ꝛ gnalez colligit ex gl.i.mag̃ posita.ſ.de edẽ.l.i. Op.q vna sit stipl'o vt.l.ſi bẽdi ples.ſ.de ꝓdi.ist̃i.vbi loco vn⁹ iudicat nõ loco pluriũ. Breuiter ista ẽ vitas qñq3 ples res copulãt respectiue ad vnuz effectũ ꝛ tẽ bñt loco vn⁹:q2 vtrũq3 dz existẽ: vt.l.ſi bẽdi ples ꝺ ꝓdi.ist̃i. qñq3 ples res copulãt ꝛ simplr ꝛ nõ rspectie:sz qlibz dispositiue p se vt h ples res copulãt qlibz respectu sui ipsi⁹ q2 qlibz dz solui ꝛ tũc cẽsent ples vt h ẽ ꝛ ita põt itelligi.l.falsa i fi.ſ.ꝺ ꝓdi.ꝛ de. Op.ꝺ.l.ſi duos. ſ.ꝺ ꝓhẽ.emp.mõ itelligi tu ist̃a.l.nos logmur i stipl'one q̃ bz vnũ respectũ vt mihi q̃rat stipl'o ibi logt in ꝓctu ẽp. ꝛ vẽ.vbi hic ide q̃rit actio ꝛ tũc loco vn⁹ ꝓc⁹ vẽditiõs habeat cũ ibi due res respectu vn⁹ pcij noicnt iõ cẽsent vnuz vt ibi:sz h noiate fuert res nõ respectiue ad aliꝺ. Pos sum⁹ dicẽ etiã aut vis ꝓsiderare ,vnũ ꝓctũ ex vtraq3 pte ꝛ tũc ẽ vn⁹:sz ꝓsiderãdo qualibz obligationẽ p se.ꝛ tunc ex pte ei⁹ q duo ,pmisit due st̃ obligatiões.ex pte ei⁹q dz p cũ vna ẽ obligatio:vñ si tractam⁹ de aliq⁹ effectu cõi:vt ꝺ resolutiõe ꝓc⁹:q2 resolutio fit ex vtraq3 pte:vt.j.de acce. l.pe.cũ si.iudicat vn⁹ ꝓc⁹:vt.ꝺ.l.ſi duos.ꝛ de i diẽ adiec .l.cũ duo.ꝛ ꝺ edi.edic.l.cũ eiusdẽ.sz si tractam⁹ de aliq⁹ effectu sepato:vt de mõ agẽdi ille q emit petet qꝺlibet p se q̃si due sint emptiões:vt.l.ꝛ si vno.ſ.ꝺ act.emp.ille q petit pcũ petit q̃si vna sit vẽditio.ꝛ h⁹ colligit ex effectib⁹ quos.j.dicã. Op.ꝺ le.i.l.ſi ex toto.§.fi. So.ꝓcordat ibi fuert noia nũalia q̃ vnũ corp⁹demõstrãt h fuert corpa singlarit demõstrata ꝛ noiata. Quero qd si alternatiue an sit vna obligatio vl' ples:ꝛ gl vi dicẽ q vna stipl'o ꝛ vide eã.q̃ icipit aliꝺ si subdisiũctiua.ꝛ.ll.q̃s all'.videt,pbare q sit vna.sz.l.plane.§.pe.ſ.de le.i.vñ dicẽ q due.idẽ i.l.siqs fuũ.§.i.de le.ij. Sl.so.i.l.ſi ex toto.§.fi.ſ.de le. i.q sũt due q⁹ ad duas res i stipl'onẽ ꝺductas.vna q̃stũ ad solutionẽ ita soluit Bi.h dic:vt.ꝺ.§.fi. Quero cui⁹ vtilitat ẽ illꝺ an sint due vel vna:ī legat ẽ dẽa manifesta q⁹ ad agnationẽ:q2 qñ ẽ vnũ nõ possũ,p pte agnoscẽ ꝛ,p pte repudiare:sz qñ st̃ due sic:vt.l.ij.iiij.ꝛ.v.ſ.de le.ii.ꝛ l.ſi ex toto.§.fi.ſ.de le.i. Jn ꝓctib⁹ ẽ ali⁹ effect⁹ multiplex vn⁹ ẽ q⁹ ad ꝓc⁹ resolutiõis:vt i redibitoria ꝛ q̃sto mior q2 ,ppt vnũ resoluit ꝓc⁹ i alio.si esset ples nõ:vt.l.cũ eiusdẽ.ſ ꝺ edi edic.ꝛ dic vt ibi. Jtẽ q̃stũ ad nouationẽ:vt h i tex. Est ne ali⁹ effect⁹ ex gl.dic q vn⁹ effect⁹ ẽ ex pte promissoris seu debitoris tã i ꝓctib⁹ q̃s i vltis volũtatib⁹: videlz q2 põt solue vnã re aliaz nõ soluẽdo iuxto creditore:vt.l. vlt.ſ.q.mo.pig.vl' hypo.so.q nõ posset si eẽt vna obligatio:vt.l.tutor.§.luci⁹.ſ.de vsur ꝛ i h⁹ ꝓcor.Ja.ꝺ are.ꝛ Pe.Sz fz hũc effectũ vñ casus ꝓ.l.ſi is q.cc.§.cũ stipulamur.ſ.de re.du.sz illꝺ qꝺ dicũt doc.itelligo vez in stipulatiõe vbi nõ ẽ adiecta pena:sz i stipl'one penali non liberaret vnũ soluẽdo qn pena cõmittat,p toto:vt.l.ſi is q cc.§.cũ stipl'amur. Et rõ ẽ:qñ copulãt aliq̃ duo lz respectu obligatiõis ꝑncipal' respiciãt diuersos effect⁹:tñ respectu obligatiõis penal' ille due ꝺitiões sũt respectu vn⁹ dispositiõis penal:tũc bñt loco vn⁹:ꝛ iõ vn⁹ ipletio non facẽ cessare penã i totũ vt dcm̃ ẽ i.§.cato. Ali⁹ ẽ effect⁹ respectu stipl'ator⁹ i agẽdo ꝛ i modo agẽdi.i agendo.si stipulatio ꝓtinet ples res ꝛ sic st̃ ples stipl'ones sine dubio põt agi ad vnã ,p alia nõ:vt.l.icõmodato.§.duab⁹.ſ.cõmo. Sz qñ stipl'o ẽ vna vtz stipl'ator⁹ possit agẽ ad partẽ:dic q qñ stipl'o ꝓtinet vnũ corp⁹ itegrale vt vnã domũ vt vnũ vas.ꝛ tunc si volo agẽ ad partẽ durãte toto non possũ:dissolutiõe facta sic:vt l.icõmodato.§.duab⁹.ij.respõso.ꝛ ibi gl.de ꝓdi.fur.l.ſi fu⁹.§.bone. Si vo stipulatio ꝓtinet aliqd nõ itegrale vt familiã vl' oẽs fuos ꝛ tunc ad quẽlibet agẽ possũ:vt.l.ſi chor⁹.i pn.ſ.de le.iij. Jtẽ ẽ dẽa i agẽdi mõ.ꝛ illꝺ tene mẽti:q2 si ,pmisisti stichũ et pãphilũ.ꝛ tũc q̃libet res petit tãq3 ,pmissa.q2 st̃ ples stipulatiões. Sz qñ ẽ vna ,pmissio.vt q2,pmisisti oẽs fuos vl' familiã tũc nõ peto vnũ tãq3 ,pmissũ.sz vt debitũ ex cã stipl'onis pambule.ꝛ vide gl.tuã q̃ h⁹ dicẽ ꝛ ẽ valde nõ.ꝛ tene mẽti ista vba.ꝛ p h⁹ hẽs itellectũ.l.ꝛ si vno.ſ.ꝺ act. ẽp.vbi ẽ tex nõ.ad h. Et p h⁹ faciũt aduocati peto.cc. de sũma.ccc.q̃ ,pmisit ꝛ bñ faciũt:q2 nõ peto tãq3 ,pmissa sz tãq3 debita ex cã dicte ,pmissiõis. Reuoco i dubiũ petij.l.tãq3 mihi ,pmissa ,pbaui.c.mihi ,pmissa an debeat seq ꝓdẽnatio.ꝛ vi q ñ:vt h p gl.ist̃a:sz credo q lz male formet libell⁹ tñ sustinet: q2 ẽ,pmissus.vt.l.ſi chor⁹.ſ.ꝺ le.iij.ꝛ qñ vba ñ pñt sumi i libello ,ppe sumũt i,ppe vt.l. sz ꝛ si possessori.§.itẽ si iurauero.ſ.de iureiur.l.siqs itẽtione.ſ.de iu.j.e.l.iter stipl'antẽ.§.stichũ.cuz igit i libello dico peto qntꝫginta q̃ mihi ,pmisisti exponat ,pmisisti:sz sub gnalitate.c.vt.ſ.l.i.§.si stipulati. Jtẽ ẽ ali⁹ effect⁹ q̃stũ ad sniam:vt.l.qd tñ ꝛ.l.qualem.ſ.de arbi.ꝛ.l. etiam.ſ. de mino.quia de vna re poterit valere de alia non.

Si a fure. Qꝺ meũ ẽ possũ stipl'ari mihi tradi. nõ mihi dari.h.ꝺ.fz cõem opi. Vel alit: Qꝺ meũ ẽ possũ stipl'ari mihi dari ex cã furtiua.alis sec⁹.h.ꝺ. Quero q̃ ẽ rõ dẽe iter ꝑmũ casũ ꝛ secũdũ.ꝛ istꝺ ẽ difficile bꝛocar.ꝛ doc.solet cõit itelligẽ,put iacet lra:q2 i ꝑ stipulo2 tradi.i 2⁹ dari.qꝺ nõ possũ.l.,ꝑas.C.ꝺ le.ꝛ sic itelligit Bi.sz nõ vi bñ dcm̃. q2 possũ agẽ ꝓ furẽ i sui odiũ vt mihi det vt ist̃i.ꝺ ac.§.sic itaq3.ꝛ.l.ſi.ſ.vsufruc. quẽad.ca.i fi.ꝛ iõ dictũ ẽ q nẽo ꝓdicit rẽ suã p̃t̃q3 a fure cũ ꝺitiões sint ad dãduz q̃si dicat a fure possũ cõdicẽ ꝛ petẽ q mihi det ꝛ iõ Pe.dicẽ alit q i ꝑma stipl'one ẽ cã expssa.ſ.furti.i fa stipl'one nõ ẽ cã expssa,ppter quã dari dz ꝛ bñ dicẽ Pe. Op.nõ refert qd ex eqpollẽtib⁹ fiat. vt.l.iij.C.de ist̃i.ꝛ subst.ꝛ.l.mulier i pn.ſ.ad trebe.Bi. so.q hec nõ st̃ eqpollẽtia.ſ.dari ꝛ tradi.Tu dic fz pe.q nõ st̃ eqpollẽtia ,ppt expssionẽ cãe.ꝛ opi. Pe.mihi placet.tñ puto q nõ debeam⁹ nos ristringẽ ad ꝓditionẽ furtiuã.idẽ g⁹ li ex illa cã dz res restitui ꝛ tu,pmitt3 mihi q ex tali cã dẽs dare.q2 itelligeret.i.tradẽ fz cãz pambulã. vt l.ſi stipl'at.ſ.de vsur. Bi h q si postea sine mora decesserit nõ teneri furẽ ꝓditiõe. Quero ꝺ q̃ ꝓditiõe loqt: due st̃ rnsiones i gl.vna q loqt de cõditiõe furtiua alia q ꝺ certi ꝓdictiõe.fz ꝑmã legit duob⁹ modis.ꝑ q stipl'o fuit interp̃sita nõ aio nouãdi tũc si viuit põt ꝓdici si mor tu⁹ ẽ sec⁹.sz ex stipl'atu aget.ita dicẽ gl. Hec lec.põt ,pcedere si ponas fuisse fuũ pñtẽ tpe hui⁹ stipl'atiõis ꝛ sic fuit purgata mora ꝓcta p furtũ.vñ p mortẽ tollit ꝓdictio furtiua vt.l.q decẽ.§.idẽ rnsũ.j.de solu.ꝛ dicã.j.e.l.eũ q ita. §.fi.alis etiã.re pẽpta duraret ꝓdictio furtiua vt.l.i.C.qꝺ me.cau.ꝛ.C.ꝺ fur.l.ſi abducta.i eo vo q dicẽ gl.q ex stipulatu ageret nõ video qd velit dicẽ.nã iteritu libat nisi itercedat noua mora vt.l.ſi ex legati cã.ſ.e. 2⁹ mõ legit i stipl'one aio nouãdi iterposita ꝛ i ista dicẽ gl.ꝛ bñ q nõ põt ,pcedẽ.q2 ꝓdictio furtiua tollit siuez viuo siue mortuo suo nõ hita distinctiõe sit pñs an abñs vt.l.pui.ſ.de ꝓdi. fur. Vñ legit alio modo q stipl'o fuit interposita aio nouãdi ꝛ q h⁹ oz tollit ꝓdi⁹.ſ.certi ꝛ hãc tz Bi.pe.ꝛ Ol.sz h⁹ nõ vi nez.q2 cũ i hac stipl'one veniat rẽ restitui nõ hz locũ certi ꝓdi⁹ vt nõ.i.l.certi ꝓdictio i ꝑn.ſ.si cer.pe.vñ dic tollit ꝓdictio.i.psonal' actio q̃ ẽ actio ex stipl'atu.vl' tene ꝑmã ꝛ dic q euanescit ꝓdictio ,ppt stipl'onẽ secuta morte etiã euanescit stipl'o. Vel si vis sustinẽ q loqt de certi cõdictiõe dic q est verũ in odiũ furi cõtra quẽ oĩs cõdictio degenerat vt istitu.de ac.§.si itaq3.ꝛ.ſ.dixi fm Pe.

Tiendũ. Solẽnitas ũtriseca pũit.h.ꝺ. Sile isti.de iuti.stip.§.si scriptũ.ꝛ isti.de fideiuſ.§.fi. Op.ꝛ vi q nõ vale at,pmissio vt.ſ.de ,pba.l.cũ de idebito.i fi. So.gl.q h

scripsit i istro debiti principal: sec⁹ si alibi tene meti. sz do. Di.cā reprobedit p.l.si stipulat⁹.§.adhiberi.ff.de fideius.qz pot recipi añ z post obligationē principal⁹ vt ibi.sz i alio istro fideiussor⁹ oz qz fiat metio obligatois tā sce vl fide.

Op.z vī qz solēnitas nō psumat⁹ vt.ff.d pub.l.q̄cūq̄z.§.fi. So.fz gl.qz ibi nō psumit:qz ibi loqt de solēnitate extriseca ꝟ de itrinseca vt glo.clare dixit.z vide eā z tene meti vba hui⁹ so.z ē solēnitas itriseca q̄ sine platoz vboz nā ñ pot vificari:qz fideiusor nō pot itelligi nisi cū stipulone vt.l.stipulonū alie.§.sat⁹ acceptio.ff.e. Sz i quo ñ psumit solēnitas⁹.s.tutor⁹ auctas⁹:qz sine ea pot ee eptio z vēditio z iō ē solēnitas extriseca quā vboz platio ñ pbēdit.

Op.isti.de iuti.isti.§.si scriptū.vbi ē vou⁹ promisse qd pot se referre ad nudā promissionē z ad stipulonē vt.l.sciēdū §.decīm.ff.d edi.edic.z sic nā vboz platoz de necessitate nō pbēdit stipulonē z tñ psumit stipulo. Sz sol.Di.qz illa ē solēnitas itriseca quā nā platoz vboz pbēdit vel ē apta pbendē vt i vbo promisse z iō psumit. Cōtra h⁹ op.isti.de ep.z vē.§.pcū. So.ibi loqt d solēnitate mali ꝟ de solēnitate formali.z mal⁹ forma ē diffomis: qz pcū pot ee multipl:x:sz solēnitas⁹ formal⁹ psumit:qz ē vnifomis z tene meti ista vba:tāgit p Li.C.e.l.i. Sz op.C.d fi. istr.z iur⁹.aste.fis.l.i.li.x. So.gl.ibi itellr z plumit solēnitas⁹ si de ea i istro fit metio.z oz itelligi illa gl.qz psumit qñ tpe pfecti istri potuit illa solēnitas iterceisse vt istu.d fideius.§.fi.al⁹ nō,pbarz p auc.sigs i aliq⁹ docūeto.C. d edē.z i tali solēnitate bñ dic illa gl.exēplū dz i scriptura viso istro debiti hita fide qz tale ē iustū pciū rei fcā sub hastatioe zc.certe isto istrm tuū,pbat qz pstat de debito z qz illo ē iustū pciū:qz ꝟ tpe vēditiois potuit fieri.vñ talis solēnitas psumit:sz nō,pbat sbhastatoez:qz ille nō potuerūt fieri illo tpe cū debuerit.xx.dieb⁹ stare:vt.d.l.i.d iure as.fis.z ita itelliebat Ja.bu.illā gl. Sz ꝟ h fac.C.d pbē. z cōmit.isti.l.optimā.vbi it⁹ easdē psonas,pbat ēt ea q̄ ñ potuer⁹ tūc iteruenire. So.illā.l.itelligo qz vba enūciatiua,pbāt it⁹ easdē psonas si illa vba cēnt enūciatiua solēnitat⁹ cui ptes pnt renūciare als sec⁹:exēplū fisc⁹ maior vl ecclesia vēdit z dz i istro vēditiois ecclie pcedētib⁹ tractatib⁹ vl i istro vēditiois rei maior⁹ fit metio alicui⁹ solēnitat⁹ q̄ ñ potuit tūc iteruenire certe nō,pbat:qz nō posset illi renūciare vt.l.doli exceptio.§.diuersū.ff.d noua.z qd nō.C.d ī ite.rest.l.de tutela.als cēt apta via q̄ frauderent maiores ar.ff.de trāsac.l.cū hi.§.si cū lis.fac qz pfessio tutor⁹ non nocz pupillo vt.l.certū.§.sz an ipos.ff.d pfes. Op.z vī qz solēnitas itriseca ñ psumat⁹ vt.C.d vsu.l.i. So.ibi fuerūt vba,plata a testib⁹ h ab ipis pbētib⁹ vl a nouo eorum mādato scripta i libro rōnuz ibi dicā. Vt igit tibi liqat an solēnitas psumat⁹ distigne aut q̄rī de solēnitate extriseca aut itrinseca. Si de extriseca z tūc aut de ea nō fit mētio i istro z nō psumit⁹ vt.l.q̄cūq̄z.§.fi.de publi.aut de ea fit mētio z tūc aut possibile ē eā solēnitatē iteruenisse tpe pfecti istri z stat⁹ istro vt isti.d fideius.§.fi.ita dz itelligi.l. i.cū sua gl.C.d fi.istru.z iur⁹ ast.fis. Aut nō fuit possibile iteruenisse tūc cū istrm pficit z tūc aut q̄rī iter easdē psōas z psumit⁹ vt.l.optimā.C.d p.z cōmit.isti.si ē tal⁹ solēnitas cui ptes possint renūciare als sec⁹ vt dixi. Aut iter alias z nō psumit⁹ vt i auc.sigs i aliq⁹.C.de edē. Aut q̄rī d solēnitate itriseca z tūc aut q̄rī de solēnitate mali z nō psumit⁹ vt isti.de em.z vē.§.pcū.aut de solēnitate formali z psumit⁹ p istro vt ꝟ z isti.d fideius.§.fi.ij.rūlo.si p testes dic vt.ff.dicā. Aut de ea quā nā vboz platoz nō pbēdit: sz ē apta pbendē:z tūc aut i testib⁹ z nō psumit⁹ nisi,pbetur vt.l.i.C.de vsur⁹.z ibi nō.aut i istro z psumit⁹ vt isti.d iuti.stip.§.si ita scriptū.z.l.iurisgētiū.§.qd fere.ff.d pac. pmucta.l.sciēdū.§.decīm.ff.d edi.edic. Sz q̄ ē rō dūe it⁹ istrm z testes:dicūt qdā:qz nouꝫ sūt puti qd nō placz:qz ꝟ nō ponit⁹ qz notari⁹ scripserit sz qz ps. Preterea si ponēs testes ptos eēt eadē rō q̄ i notario qd qdā dicūt:vt refert Li.ff.d.l.i.C.de vsu.sz puto qz rō sit ista:qz testis dz testif cari d eo qd sēsu pcipit:vt.l.q testō.§.fi.ff.d testa.z.C.d test⁹.l.testiū.z nō.p Inno.ex de testi.c.cāz. Sz fideiubē z stipl⁹ar.ē nomē iuris nec pcipit sēsu sz magis itellectu. oz g⁹ deponē qz tal⁹ promisit tali iterrogāti z h⁹ ē scīm ex q⁹ resultet ius.s.stipl⁹o idē i fideiussore:sz ps pot scribē se fideiussisse vl mādare notario qz scribat z stat⁹ p se. Juxta pdeā q̄ro repit⁹ minorē.xxv.ān.se obligasse an psumat⁹ iurasse z mlierē fideiussisse an psumat⁹ velleiano rnūciasse:z dicit gl.h qz nō psumit⁹ isto scīr p qd aliqs videat⁹ renūciar⁹ velleiano:qz ē solēnitas extriseca:z vide glo.z tene meti. Et isto fac ad illud qd psuluit Di.mior⁹ iurauit nō venire p rōe minoris etat⁹:an videat⁹ rnūciasse būficio restit.i iteg.z vī qz non cū no psumit⁹ scire vt h.z idē cōsuluit Di.qz si nō psumit⁹ scīr:g⁹ nō rnūciat:vt.l.mr d ioff.test.z sic iuramētū ñ ponit⁹ ad id qd g⁹ ignorat:vt.l.fi.C.de nō nu.pe. z.ff.q satisda.cog.l.fi.ad muni.l.fi.i pn.z Li.h⁹ tāgit ī.l. ij.C.de r.sci.vē. Cōtrariū psului:qz ad h⁹ vt qs piudicet sibi p iuramētū nō regrit⁹ qz sciat illd:sz suffic iurar⁹ super fco:vt.l.si duo.§.idē iul.ff.de iur⁹ iur.z.l.duob⁹.§.sigs iurauerit.e.ti.ita h suffic.qz iuret nō venire p rōe minoris etat⁹ vl alia.z qdā doc.iuris canonici pcordauer⁹ mecū:tuti⁹ tñ ē qz ponat⁹ i istro qz minor fuit certificat⁹ de būficio restitutiōis. Quero h dz qz psumit⁹ solēnias an admittat⁹,pbatio i quiū:gl.dic qz sic:sz i h⁹ ē dūa an p testes vl p scripturā:z si vis,pbar⁹ p tenorē istri:z tūc admittit⁹ p scriptaz z nō alit⁹.C.d nō nu.pe.l.gnālit⁹. Aut p solēnitatē z tūc p testes bñ possū vt h z.d.§.qd fere i.l.iurisgētiū. Ex h⁹ apparet qz h ē psūptio nō fictio:qz tūc nō admittit⁹,pbatio i quiū:vt.l.nō ē visile.ff.qd me.cā. Quero ex gl.an plumāt testes rogati si repirēt i istro pntib⁹ talib⁹ teste⁹ nec dicit rogat⁹:z Di.tenuit qz sic p gl.i auc.de tabel.§.nos aūt. coll.iij.i gl.Li.sz quiū i.l.hac psultissima i pn.C.d testa. z refert Di.psuluisse qz nō psumit⁹ solēnitas illa q̄ sint rogati testes z idē dic Di.ff.d testa.l.bēdes palā.§.i testis sz spe.alit⁹ dicat i ti.d testa.§.i.v.sz qd i pdict⁹,sz postea i se.v.idē dic z bñ all⁹.z h⁹ vez ē:qz solēnitas extriseca ē nisi i istro ptineat⁹ tales rogati zc.qz tūc stat⁹ istro.C.d fi.istr. z iur.alt.fis.l.i.z qd ibi nō.nec ob.qd nō.i.§.nos vero: qz ibi i notario.itē h⁹ nisi testes se sbscribāt:vt.j.dicam.

Quero g⁹ qd si i istro nō repit⁹ qz notari⁹ sit rogat⁹.gl.dicit qz psumit⁹ Inn.ꝟ de fi.istr.c.ij. Idē spe.de istr.edic. §.i.v.z nō.nihil alle.fac.C.de iur⁹ delib.l.fi.§.sin āt dubi⁹ sz ibi nō fuit adhibit⁹ ad publicādū sz ad scribēdū loco alt⁹. vñ credo qz notari⁹ itellr rogat⁹ si dicat publicaui sz desijt rogat⁹:vt i auc.de tabel.§.nos aūt.cū gl. In teste ñ psumit⁹:vt.l.q̄cūq̄z i fi.Et q̄re sec⁹ i notario:qz si nōri⁹ dixit publicaui vī rogat⁹ cū nō possit pficē publicū istrz nisi roget z sic ē solēnitas itriseca.z p hoc induco ex de pbē. c.si motu,ppo.li.vj.p h⁹ fac.C.de rap.virg.l.i.añ fi.vbi mlier sz voles psumit⁹ subducta ab alio z sic nōri⁹ rogat⁹. z h⁹ si dixit publicaui.sz qd si dixit rogat⁹ scripsi nec dixit publicaui.credo qz sufficiat:qz nihil ē alid publicare:nisi rogat⁹ scribē se ē si ptieret i istro me tibi iterrogāti rnūdisse sat⁹ expmit⁹ stipulo:vt.ff.e.l.i.z.ff.ti.i.l.obligamur.§.vbi. Sz qd si dixit ego tal⁹ nōri⁹ scripsi nec dixit rogat⁹ nec publicaui.dic qz si h⁹ repit⁹ i q̄tis rogationū vl istroq̄:tūc oz alia oia sig nouꝫ vī publicū.al⁹ sec⁹:vt nō.C.d fi.istr.auc. ad h cū gl.sua z i cor.vñ sūt. Quid si dixit talib⁹ testib⁹ adhibit⁹ z vocat⁹ ad h⁹ an suff.ciat:credo qz sic.istd.n.ē rogare z ad h⁹ admittē seu itesse ita qz nō sint fortuiti vl trāseūtes:vt.C.de testi.auc.rogati.ff.de repu.l.nullū. de testa.l.bēdes.§.i testis:vbi ē expssū h⁹. Quid si dic adhibit⁹ nec dic ad h⁹ an sufficiat.certe si,pbaret qz nō ēent

adhibiti ad hᵒ nō sufficēt: vt dcō. §. i testis. ꝛ ibi dixi alʒ
ꝓesumo ad hoc adhibitos vt. j. vi. bo. rap. l. ij. §. boies.
ex eo enī q̄ ꝫ facēt ad hᵒ videt adhibiti: fac. s̄. ad mace.
l. iuli. §. pinde. Quid si testis sbscribit se pñte testōre vl̄
ꝓbētibᵒ: nec dic se rogatū vel ahibitū ad testificādū puto
q̄ ꝑsumat rogat: vt. l. q̄ patit. s̄. mā. ꝛ q̄ appet q̄ nō sūt
fortuiti vl̄ trāseūtes ꝛ vī tex. s̄. de testa. l. domitⁱ. ibi. n. so
lū ad scribēdū fuit rogat. Quid si dī notariⁱ vl̄ testī ro
gat nec dī a qᵒ: sat̄ credo q̄ itelligat a ptibᵒ vl̄ a pte ad cu
ius petitionē fit: vt. j. e. l. stipło ista. §. sigs ita cū si. Quid
si notariⁱ nō dixit iterfui ex eo q̄ publicauit ꝑsumit pñtia
ar. eⁱ qđ nō. C. e. l. i. Quero qđ i relatiōe nūcij an ꝑsu
mat oia solēnit acta: rīⁿ aut nūcⁱ ffert ex cōmissiōe sibi fa
cta a pte seu ptibᵒ ꝛ idē qđ i notario scribēte ex mandato
pt̄. idē puto si ipa ps aliqd ꝓsiteret aut ffert ex cōmissiōe
iudic. ꝛ tūc idē qđ. s̄. dixi i teste. Procedo vltⁱ repit
i act̄ tali die lis ꝓtes. ē nō dī plⁿ. spe tāgit i spec. đ li. ꝓtes.
§. ij. v. q̄dā aūt. ꝛ tz q̄ nō ꝓbat lit̄ ꝓtestatio nec aliqd aliđ
dic. i ꝓriū vī p ea q̄ dicta sūt ꝓiūcta. l. rē ñ nouā. §. ꝓoni.
C de iudi. ꝛ sigs vellet spe. excusare posset: qꝛ hec ē stipło
vniformis. sz lit̄ ꝓtes. pōt fieri p negationē ꝛ ꝓfessionē ꝛ sic
nō ꝑsumeret credo q̄ ꝓcessus valēt qcqd dicat spe. p̄ per
vnā rōnē vbi vbū ꝓmisisse pōt se ffrre ad pactū nuduz
ꝛ stipłonē. l. itelligit p modū magⁱ solēnē: vt isti. de iuti.
stip. §. si ita scriptū. ꝛ sic i lit̄ ꝓtes. put repit ꝓfessatū vel ne
gatū ꝑsumit lit̄ ꝓtes. sic iterceſſisse. Preterea qđ ffert siue p
ꝓfessionē vl̄ p negationē fuerit fcā lit̄ ꝓtes. cū lis ꝓtestata ē
ar. l. gall. §. si eⁱ circa fi. §. s̄. de li. ꝛ postu. ꝛ. l. si dubitet đ
acq. hē. vbi vī casus. teneo q̄ ꝓcessus valet. Quid si i sen
tētia ꝓtinet sniali ꝑmulgata nec dī lecta nec iudice sedēte
sat̄ credo q̄ ꝑsumat lecta iudice sedēte: qꝛ nā buⁱ vbi sē
tētialit̄ nō pōt alit̄ vīficari: vt. l. fi. C. de sen. ex peri. recī. ꝛ
sic est solennitas intrinseca.

¶ Jrē meā. Nō q̄ ad hᵒ vt sciamus an
valeat ꝯctⁱ ispicimⁿ tps ꝓdi
tiōis isistēt: ad hᵒ vadūt oia ꝯria. Op. j. e. l.
si filiⁱ. rīⁿ ibi qᵒ ad acqsitionē ħ qᵒ ad valorē stipłonis.
2ᵒ op. ad hᵒ de. l. vsufr. j. de sti. ser. So. ibi erat defectⁱ ex
pte stipłantis ħ ex pte rei. Cōtra hᵒ op. de. l. it̄ stipłantē.
§. sacrā. j. e. So. ibi erat defectⁱ circa rē tm̄: ħ mixta ꝓside
ratiōe stipłatorⁱ ꝛ rei. Reassūe gᵒ vt itelligas gl. istā si q̄rⁱ
qđ tps ispiciat. aut q̄rⁱ qᵒ ad acqsitionē ꝛ ispicimⁿ tps obli
gatiōis ꝯcte: vt. l. si filiⁱ. j. e. dic vt ibi. aut q̄rⁱ qᵒ ad valorē
robur ꝛ sbaz stipłatiōis: ꝛ tūc si ex pte stipłatorⁱ ē defectⁱ
ispicimⁿ tps ꝯctⁱ: vt. l. vsufr. j. de sti. ser. aut ex pte rei: qꝛ ñ
ē i cōmertio cōi. ꝛ ispicimⁿ tps ꝯctⁱ: vt. j. e. l. it̄ stipłantē i
§. sacrā. aut ē defectⁱ mixta rōe stipłatorⁱ ꝛ rei. ꝛ tūc sbdi
stigue aut stipuloꝛ sine ꝓditiōe ꝛ nō pōt fieri: vt. j. de so
lu. qui decē. §. sticbuz ꝛ. j. e. l. nemo rem suā. aut sub con
ditione ꝛ possum vt hic. quere ꝛ solue vt in glo.

¶ Jsticbus certo die dari ꝓmissus
Circa. l. istā q̄ ro
ꝓmisi tibi hoiez sticbū ꝛ bouē ad pascha añ tē
pus mortuⁿ ē: an teneoꝛ ad corez ꝛ ad carnes bouis: dic
aut bos erat meus ꝛ debetur mihi corez ꝛ carnes: vt. l.
solū. §. meū. s̄. đ rei vē. aut erat mihi debit ꝛ tūc aut ex cā
onerosa ꝛ idē qꝛ mihi đbet: vt. l. si fuⁿ. §. boue. s̄. de ꝓdi.
fur. ꝛ qđ dicā. j. ꝑx. q. Aut ex cā lucratiua ꝛ tūc ꝑ eo da
ret mihi rei vēdi. ꝛ idē. aut alia actio psonal ꝛ tūc secⁿ: vt
l. mortuo i ꝑn. s̄. de le. ij. Quero qđ si hō vl̄ bos ē iter
fectⁱ ab alio: an teneat đbitoꝛ creditori cedē actionē. l. aq
li. ista. q. ē difficil ꝛ fuit de hoc opi. iter Ja. đ ra. ꝛ pe. qđ
ffert Ci. de vbo ad vbū. C. e. l. nō mortuꝫ. tñ ex hᵒ nō est
declarata qō nec mā. ꝛ ió dic q̄ñqꝫ spēz debitā iterfec de
bitoꝛ. q̄ñqꝫ fideiussoꝛ. ꝛ isti duobᵒ casib dic vt. j. e. l. moꝛa
ꝛ. l. si fuū i ꝑn. q̄ñqꝫ iterfec cū creditoꝛ ꝛ post moꝛā ꝛ nō
tenet. l. aql. vt. s̄. ad. l. aq. l. legⁱ in fi. aut añ moꝛā ꝛ tūc si
erat debitū ꝓditiōale vel i die ícertā creditoꝛ tenet. l. aql.
ꝛ debitoꝛ libatuꝫ: vt. d. l. legⁱ i ꝑn. aut erat debitū pure ꝛ
tūc idē credo q̄ teneat creditoꝛ si forte fcā repetitiōe anni
vl̄. xxx. die nō erat debitū alʒ nō video qđ debitorⁱ it̄
sit. ꝛ ita itell gebat Ja. bu. i. l. arbitrio. s̄. de dolo. aut ier
fec eū tit ꝛ tūc aut eū itfec i dānū seu odiū creditorⁱ ꝛ tūc
đbitoꝛ libat qꝛ culpa creditorⁱ vī pijsse: vt. l. si merces. §.
culpe. s̄. loca. ꝛ ꝓduct. ꝛ. l. pe. i ꝑn. so. ma. ꝛ ió debitoꝛ ac
tionē. l. aql. nō hz sic si ipe creditoꝛ itfecisset sz hz credi
toꝛ actionē đ dolo: vt. l. arbitrio. §. fi. s̄. đ dolo. aut eū in
terfec i iniuriā debitorⁱ: ꝛ tūc đbitoꝛ nō libat q̄si dpa sua
pierit: vt. d. §. dpe. aut iterfec eū ñ i alicuⁱ iniuriā ꝛ tūc hz
đbitoꝛ actionē. l. aql. ꝛ libat vt ħ. Sz an illā actionez
teneat cedē tūc ē qō ꝛ gl. stⁱ ꝯrie: ꝛ ió dic. aut res ē debita
ex cā lucratiua ꝛ đbitoꝛ nō tenet cedē spe occisa. secⁿ si eēt
vulnerata: vt. s̄. ad. l. aql. l. huic scripte ꝛ nō. i. l. ꝓide. e.
ti. Si vo ex cā onerosa ꝛ tenet mihi cedere ꝛ daī q̄cquid
apud eum ex re illa est: vt. l. in summa. §. siquis seruum.
de cōdi. inde. ꝛ ita ꝓcedit glo. q̄ est in. d. l. arbitrio. §. fi.

¶ Jltū interest. Si res nō ē in cō
mertio stipłatorⁱ ñ
valet stipło. secⁿ si nō ē i cōmertio ꝓmissorⁱ. h. d.
ꝛ glo. pōit vnū bonū casū nō tñ bñ ꝓgruit lre. Op. de
l. filiusfa. §. sigs alicui. s̄. đ le. i. ꝛ. l. fideicōmis. §. si ſuo. s̄.
đ le. iij. vbi dic. q̄ legari pōt res ei q̄ ipsⁱ cōmerciū ñ hz.
due st opi. vna ē Jr. q̄ dic aliđ i legat aliđ in stipłonibᵒ
Alij dicūt q̄ sic distignit i legato ita i stipłone. ꝛ vid istā
gl. q̄ incipit aliđ ē i legato ꝛc. q̄ ē vioꝛ. Di. ꝛ Pe. tenēt q̄
ſa sit va q̄ ita distiguat ħ vt i legat. Ja. de are. itelligit p
ut Jr. p ar. l. i testis. j. đ re. iur. cū sua gl. q̄ i eis sit iterpta
tio larga cū hēant istar bōefidei: vt. l. i mioꝛ. C. i q. cau.
i ite. resti. nō ē necē. certe mihi plⁿ placet opi. Ja. q̄ alia
cū hec. l. nō repiat distincta. Quero qđ i legatoꝛ ꝛ gl. đ
stiguit ꝛ distigue tu vt gl. an ista gl. sit va tenēdo opi. Ja.
nō eēt opportunū q̄rē. ꝛ ꝑmū mēbꝛ distinctiōis nō vī vez
p. l. ceta. §. si duobᵒ. s̄. đ le. i. ꝛ. l. siqs iglinoſ. e. ti. sz Di.
dic ibi erat res extiabil ħ gl. loq̄t i re iextiabili: sz certe sic
ille res sūt extiabiles: deducta illa q̄litate: qꝛ inīūcta edib
ꝛ ascripta glebe ita res sacra đducta illa q̄litate pōt extia
ri: vt. l. sācimⁿ. C. đ sa. sā. ec. vñ dic Pe. q̄ hec res ñ erat
i cōmertio ꝓpt ipaz rē: ibi ꝓpt rei q̄litatē. Certe idē in re
sacra: qꝛ ꝓpt eⁱ q̄litatē nō ē i cōmertio. dic gᵒ tu q̄ hᵒ mē
bzū loq̄t qñ i nulliⁿ erat cōmertio: i ꝯrio potat eē i cōmer
cio eⁱ q̄ emebat domū vl̄ fūdū. Jtē vltimū mēbꝛ ꝓut
dic de iudeo ꝛ mācipio xp̄iano ꝛ de hētico nō vī bonū:
qꝛ ista. l. nō hūit respm̄ ad iudeū vl̄ hēticū vl̄ de xp̄iano
cum isti ꝓdētes iura. ffoꝛ. erāt pagani cum. ll. fuerunt fa
cte per. ccc. annos anteq̄ xp̄us veniret vel plus vt. l. moꝛ
tuo. §. labeo. igit i istī exēplis nō pōt itelligi. Qualit gᵒ
pōt pōi exēplū ħ. dic q̄ fuit ei iterdictū a iudice ne emat
vt. l mortⁱ. §. pe. j. de pe. vel aliter fuit vetit ne emat in tali
comitatu qđ fieri pōt: vt. l. i quoꝛ. s̄. de pig. cū glo. ꝛ isto
mō pōt poni exēplū ħ. vñ si statutū ē ħ q̄ foreīsis nō pos
set acqrere possessionē imobilē ꝓmitti sibi non poterit sz
ipse poterit alij ꝓmittē vt ħ. Sz qd erit si emat. rīⁿ ex neu
tra pte valet ꝯctⁱ: vt. l. sue rei. s̄. de ꝯhē. ēp. nisi. l. vltra. ꝓce
dat: vt. l. nō lz de ꝯhē. emp. ꝛ ħ. l. cū gl. loq̄t qñ ex cā lu
cratiua. An possit legari vl̄ īstitui. dic vt. l si ita gs. §. ea le
ge. j. eo. Breuit gᵒ q̄stū ē i mā legatoꝛ hēt gl. ħ ꝛ i. l. apđ
iul. §. fi. cuz. l. se. s̄. de le. i. Reassume vt addas ad gl. aut
nō ē cōmertiū rei ꝓpt ipsⁱ rei nāz: vt qꝛ sacra vl̄ religiosa
ꝛ tūc extiatio nō debet: vt. l. iter stipłantē. §. sacrā. j. e. aut
nō ē cōmertiū ꝓpter quādā q̄litatē vt qꝛ ē ꝓiūcta edibus
tūc extiatio debet: vt. l. ceta. §. si duobᵒ. s̄. de le. i. ꝛ. l. siqs
iglinos. i ꝑn. e. ti. Si vo rei ē cōmerciū i cōi. ꝛ tūc aut cū

magna difficultate: ꝛ tũc hẽt ꝑ impossibili: vt. l. apd iul. §. si. s̃. de le. i. aut ẽ cõmertiũ i cõi sine difficultate. tũc distigue vt i gl. aut ẽ defect ex pte ꝓmissoꝛ aut stipl̃atoꝛ. ꝛ ꝑ casu idistricte debet extiatio: vt ibi i tex. ꝛ gl. scd̃o casu ex quocũq; vicio ipi stipl̃atoꝛi nõ debet: vt i hᵒ tex. q idistricte loq̃t nec p. l. aliã distiguit fm Ja. de are. ꝛ sic erit aliud i ꝯctibᵒ alid i vltimis volũtatibᵒ: vt. s̃. pz ꝛ q̃re de aliq bus q̃. ꝯ. dicam in. l. continuus. §. cum quis.

ſ **Ꝯ stipuler ut id fiat.** Stipl̃o q̃ ꝯtinet impossibile de iure vel nã nõ valet. h. d. Op. q ista sit supflua p. l. impossibil. s̃. c. So. nõ ẽ: qꝛ h adijcit impossibilitas p modũ dispositiõis ibi p modũ ꝯditiõis.

Quero qd i alia muliere: aliqs stipl̃at aliquã i vxoꝛẽ an valeat: ꝛ vi q sic ar. a ꝯꝛio sẽsu vt h: ꝯꝛiũ tz gl. ꝯ. e. l. tricia ꝛ. l. iij. s̃. de spõ. ꝛ soluã i. l. ticia istas contrarietates.

Si in locãdo. Cõtractᵒ q celebrant ꝯsẽsu valet etiã nõ adhibita solẽnitate vboꝝ. h. d. Op. de. l. i. §. siqs ita. s̃. c. So. ibi agebat q fiẽt stipl̃o h nõ fm Ja. de are. idẽ si ageret q fierꝫ stipl̃o: vt. l. si ita stipl̃at. §. grisogonᵒ. ꝯ. e. nisi exp̃sse eẽt dictũ q aliter nõ valeret. dixi in. d. §. siquis ita.

ſ **Jqs cũ aliter.** Jsta ẽ bona. l. Cõtra stipl̃onẽ i q̃ fuit dolᵒ adhibit vl̃q i se dolũ hz: doli exceptio obij cit. h. d. Quero exẽpla ꝑme parꝫ: ꝛ qdã ponebãt q volebã tibi ꝓmittẽ tu iduxisti me vt tibi als obligarer: ſz repbendit ꝑ gl. p vbũ aliter positũ in tex. ꝛ sic p̃supponit q obligari volebã. ſz i mõ seu q̃litate fui decepᵗ. vñ pone q ꝯueni ꝓmittẽ fũdũ sine vsufructu: vl ꝯueni ꝓmittẽ fũdũ ꝯstituta fuitute ꝛ postea ꝓmisi simplr dolo aduersa rij qd placet. Quero exẽpla scdm pꝫ ꝛ qdã ponũt i cõtractu stricti iuris: volebã tibi donare rez valẽtẽ. c. ꝓmisi p errorẽ rẽ valẽtẽ. cc. vel pone i stipl̃one iterposita sup cõtractu bone fidei q hz in se dolũ: qꝛ qs est decepᵗ vltra dimidiã iusti p̃cij: vt. l. ij. de rescin. vẽ. ita dic̃ glo. hic qd nõ vt. ꝯ. dicã. vel pone i dolo icidẽti vt gl. dic̃. Quero circa ꝑmã ꝓtẽ q̃lit ꝓbet dolᵒ aduersarij. rñ vt. C. d resci. vẽ. l. dolus. ꝛ de dolo. l. dolũ. Quero circa ꝑmũ exemplũ fe pt ille q ꝓmisit hz exceptionẽ doli sz qd si iã tradidit an possit ꝯdicẽ: Azo i sũma. C. de rescin. vẽ. dic̃ q nõ põt agi sz solũ excipi. ego credo q i ꝯctu stricti iurꝭ sb ueniat actiõe de dolo ꝛ ꝓbo p. l. si id qd aux. s̃. e. ti. qa ibi subuenit stipl̃atoꝛi si decipit. q̃re gᵒ nõ idẽ i ꝓmissoꝛe ꝛ mlto magꝭ ꝛ sic puto q subueniat actiõe de dolo vl in fcm: vt. l. elegãter. §. nõ solũ. s̃. de dolo. vel potit ꝯdicere possessionẽ. vt. l. q excep. §. si ps. s̃. de ꝯdi. idẽ. ꝛ de le. i. l. si domᵒ. ꝛ. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ hec tutioꝛ tenẽdo opi. Azo.

Quero circa scd̃m exẽplũ pone tu vẽdidisti fũduꝫ i ꝯctu emptiõis ꝛ vẽditiõis iteruenit stipl̃o vt cõit fit i istrũ vtꝫ cesset remediũ. l. ij. C. de resci. vẽ. ꝛ hẽat locũ remediũ bu ius. l. ꝛ gl. vi dic̃ q hẽat locũ remediũ huiᵒ. l. ponendo h exẽplũ scd̃m. ꝛ credo q glo. bñ dicat. sed etiã credo q remediũ huiᵒ. l. hẽat locũ. s. iudic officio vl actiõe ex empto p. l. ij. C. de resci. vẽ. qꝛ qñ i eodẽ ꝯctu fit ẽptio ꝛ p stipl̃onẽ fit ꝓmissio illa stipl̃o q ẽ coeq̃lis ad emptionẽ ꝛ vẽditionẽ nõ nouat nisi exp̃sse sit dictũ: vt. l. duo societatẽ s̃. p socio ꝛ. l. fi. C. de noua. Preterea posito q noua ret ꝑmã uouat cũ oibᵒ q̃litatibᵒ ꝛ ꝑilegijs q̃ hẽbat ꝑmo ex nã ꝯctᵒ vel rei i obligationẽ deducte nisi aio abijciẽdi ꝑilegiũ sint fcẽ: vt. l. aliã. ꝯ. de noua. h voluit dicẽ tex. in l. v. §. ꝙuẽtiõales. s̃. e. ꝛ. l. si stipl̃at. s̃. de vsu. ꝛ. l. si legati fuinoie de le. i. ꝛ de dã. ifec. l. dãni. la. ij. i ꝑn. Quero qd si i ꝯctu trãsactiõis qs ẽ decepᵗ vltra dimidiã iusti p̃cij. Di. dic̃ q remedia huiᵒ. l. ꝛ. l. ij. de resci. vẽ. nõ hñt locũ: vt. l. lucaᵒ i fi. ad treb. Sz glo. ibi dic̃ ꝯꝛiũ: qꝛ ita hñt locũ i ꝯctu trãsactiõis sic i alijs ꝯctibᵒ. sz ẽ dña i mõ estimãdi qꝛ i trãsactiõe estiat dubiᵒ euẽt lit ad h vt videat an qs sit decepᵗ vltra dimidiã iusti p̃cij. nã illᵒ dubij euentᵒ venit i extiatiõe nõ aũt extiabit q̃tũ erat i vitate: vñ respectu vitat potit eẽ decepᵗ vltra dimidiã iusti p̃cij. Et idem dico qñ snia arbitratoꝛ petit reduci ad arbitriũ bõi viri: nã cũ arbitramẽtũ sit trãsactio q̃dã vt nõ. i auc̃. vt dif. iudi. §. i. ꝛ dicã. ꝯ. e. l. siqs arbitratu. ille q dic̃ arbitramẽtuꝫ ũiquũ dz ꝓbare ꝛ ꝯcludẽ q ĩspcõ dubio euẽtu lit ille inique arbitratᵒ ẽ ꝛ ille q decẽdit dz ꝓbare ꝛ ꝯcludẽ q eo respectu eq̃ arbitratᵒ ẽ: lz cõit aduocati hᵒ ignorãt. Quero dz i istrõ vẽditiõis: vẽdidit rẽ. p tãto ꝛ illd qd plᵘs valet dedit ꝛ donauit an p hᵒ cessabũt rmedia hanc legũ: dices tu q sic: vt. l. siqs donatiõis. s̃. de ꝯpẽ. ẽp. ꝛ hᵒ vi tenẽ gl. i. d. l. ij. d resci. vẽ. ꝛ Azo i sũ. illᵒ ti. Jn ꝯꝛiũ facẽ. l. ab ana stasio. C. mã. sz tu dices ibi i cessiõe ẽ spãle: gᵒ i ꝯꝛiũ ẽ ius cõe. dico sic si vẽditoꝛ sciebat valoꝛẽ rei: tũc p talia verba cessãt rmedia hanc legũ. sz si hᵒ ignorabat: tũc p talia vba nõ bẽbat aiuꝫ donãdi nisi modicũ: vt. l. si libᵗ. s̃. de op. lib. ꝛ. l hec adictio. d ver. sig. ꝛ ar. l. si de meis. §. rcepisse. ꝛ qd ibi nõ. s̃. de arbi. ꝛ iõ si quãtitas ẽ magna appet q i hᵒ ꝯctu donatiõis ẽ lesus: ꝛ sic hẽbit rmediũ huiᵒ. l. ꝛ. l. ij. C. de resci. vẽ. sz eos q dicũt hodie ꝯctũ donatiõis eẽ bonefidei. dicat gᵒ i istrõ ꝛ illd qd plᵘs valet siue sit q̃titas modica siue imodica dedit ꝛ donauit cẽ. vl renũciet bñficio dcẽ. l. ij. ꝛ siliuꝫ qd tãtũdẽ iportat. Sz an rmedio hᵒ l. possit renũciari. s. exceptiõe doli: qñ dolᵒ iest re ipa vi q nõ: qꝛ h ẽ dolᵒ futuꝝ et cõmittit cũ petit gᵒ cẽ. vt. l. si vnus. §. illd. s̃. de pac. dic ꝯ: qꝛ ex eo q huic bñficio renũciat d pñti cessabit dolᵒ tpe petitiõis: nõ tñ puto q sufficiat simplicit renũciare exceptiõi doli: nisi exp̃mat d hac. l. vl qd tãtũdẽ iportet. nã istd renũciare ẽ donare: vt. ꝯ. d noua. l. siqs dlegauerit: ꝛ sic ad modica rferi nisi exp̃mat vt dixi.

ſ **Ꝯ certos nũmos.** Nota q qñ quãtitas vt spẽs debet periit pcto stipl̃atoꝛi. Op. q nõ libat: vt. l. icendiũ. C. si cer. pe. ꝛ. l i rõe. §. icerte. s̃. ad. l. fal. So. ibi i gnẽ h i spe debet q̃titas: sac̃. s̃. loca. l. i naue. d le. i. l. ticie textoꝛes i si. q̃tũ ad. l. i naue. dic q qñ debet ꝓpe q̃titas i gnẽ ꝛ nõ pit: ar. l. icendiũ. ꝛ. l. i rõne. §. icerte. qñq; debet i gnẽ nõ ꝓpe sz respectu certe spẽi: ꝛ tũc pit pcto stipl̃atoꝛi: vt. l. i naue. s̃. loca. ꝛ. d. l ticie textoꝛes i si. de le. i. aut debetur certa species ꝛ idẽ qꝛ piculo stipulatoꝛis perit: vt hic ꝛ. l. si certos de le. i.

ſ **Jpulatio** ista hẽ licẽ. Jsta. l. ẽ multuꝫ difficil ꝛ hz glo. multũ difficiles ꝛ diuidit i tres partes vsq; ad. §. hi q. primo loq̃t ex cuiᵒ fcõ cõmittat hec stipl̃o. 2° loq̃t ex qᵒ fcõ. 3° cui ꝛ ꝯ quẽ cõmittat: scd̃a ibi siqs forte. tertia ibi sic ãt. ꝛ durat vsq; ad. §. hi q. Pria subdiuidit i aliaꝭ pticlas i ꝑma loq̃t i stipl̃one simplr iterposita. Ja loq̃t qñ de se tm̃ ꝓmisit. ctia qñ de exneo ꝓmisit. q̃rta qñ simplr ꝓmisit ꝛ sic dz iũgi cũ ꝑma. Ja ibi sz si se. ctia ibi sz ꝛ siqs ꝓmittat. q̃rta ibi sz q̃tenᵒ. ꝛ ista iũgat cũ ꝑma ponẽdo casũ. Et hẽ uiter hᵒ itendit. Stipl̃o hẽ licẽ simplr interposita oẽs ꝯtinet ĩspecto rigoꝛe vboꝝ. sz ex iurꝭ iterp̃tatiõe ex fcõ ꝓmissoꝛis ꝛ successoꝛis ipsiᵒ tm̃ cõmittit: idẽ si de se tm̃ ꝓmisit sz nõ ꝓ fcõ exneo etiã si exp̃sse sit dcm̃. nisi pena sit apposita h. d.

Jbi stipl̃o ista simplr iterposita ibi h ꝯtinet subaudi ispecta simplici significatiõe vboꝝ. Jbi sz si se. als dest si ꝛ tũc detmiat p̃cedẽtia als ẽ si. ꝛ tũc ponit nouũ casũ q̃ de se spãlr ꝓmisit ꝛ sz hãc diuisionẽ lege ꝛ nõbilia collige per tex. Op. dz i ꝑn. qñ ꝓmittit simplr tenet de fcõ oiuꝫ sz ꝯ. l. px. v. sz q̃tenᵒ. rñ ꝓncipiũ loq̃t sz siplicẽ significationẽ vboꝝ v. sz q̃ten loq̃t sz iterp̃tationẽ. Op. ad 2az pticulã. ꝯ. e. l. quotiẽs qs i ꝑn. vbi qs põt ꝓmittẽ fcm̃ alienũ

rñ̄. ꝓmittē facturuꝫ ſe ꝛ curatuꝝ q̄ ꝑ alios nō fiet q̄ mi/
n⁹ hẽ liceat fieri pōt vt ī ꝟrio. ſꝫ ꝓmittē ſcm̄ alienū ſimplr
ñ pōt fieri. ꝛ vide gl. q̄ icipit pſumit ꝓia facie ꝛc̄. Iſta ſo
lu. nō vī va: qꝛ vbi ſimplr ꝓmiſit qs vī ꝓmittē ſe facturū
ꝛc̄. vt. l. quotiēs qs. ī. e. ꝛ gl. iſti. de iuti. ſti. §. ſiqs aliū. vī
h tenē ꝛ Ci. idē i. l. i. i. vij. q. C. de ꝓcu. h⁹ tꝫ. ſꝫ illō ē ꝟ iſtā
l. h. ꝛ ī. ea. l. §. ſiqs dolū. vbi ſimplr ꝓmittēdo ad ſcm̄ al/
teri⁹ nō refert niſi exp̄ſſe dicat. teneo ḡ gl. iſtā q̄ i ſimpli/
ci nō itelligat me factuꝝ ꝛc̄. ſꝫ ꝟria ſī va ī ꝓtoꝛijs ſtipl̄oni/
b⁹: vt. l. quotiēs qs. ī. e. gl. ḡ i. §. ſiqs aliū. nō bñ itellexit
iſtā. l. Op. ī. e. l. iter ſtipl̄antē i ꝑn. vbi ponūt ꝓles ſo. h
dic q̄ teneꝫ de his quos pōt ꝓhibē: vt. l. fluium. §. q̄ꝫ q̄ꝫ
ſ. de dā. ifec. ꝛ. l. g. fūdū. ſ. loca. vel aliꝫ ibi logt q̄ñ pre/
ceſſerit ꝟct⁹ ex cui⁹ nā qs tenebat exneo euincēte. Op.
ꝛ ē gl. ſup vbo ꝓmittē de. l. ēptoꝛē. §. ſiqs autē. ſ. de act.
ēp. So. ibi tenebat ex nā ꝟct⁹ ꝓcedēt h null⁹ ꝓceſſit vl ſi
ꝓceſſit fuit ꝟct⁹ donatiōis: de q⁹ nō tenebat de euic. Sꝫ
ꝟ h op. ī. ꝓx. §. ſiqs forte. vbi dī diſtractū ꝛc̄. ꝛ ſic ꝓceſſit
ꝟct⁹: rñ̄ debes itelligē diſtractū nō ab eo q ꝓmiſit ſꝫ ab
illo vl ꝑ ꝟctū donatiōis vl fuit dcm̄ q̄ de euictōe nō tene
reꝫ: ꝛ ita tꝫ gl. i. l. ꝟria. Reaſſume ḡ iſtā māꝫ cū q̄rit quō
id ē ex cui⁹ fcō ſtipl̄o hẽ licē cōmittat. dic aut qſ ꝓmiſit ꝺ
ſe tm̄ ꝛ cōmittit ex fcō ſuo ꝛ ſuoꝝ ſucceſſoꝝ. vt hac. l. v. ſꝫ
ſi ſe. de fcō vo exneꝰ nō teneꝫ niſi ꝗten⁹ nā ꝓcedēt ꝟct⁹ in/
ducē: vt. l. ēptoꝛē. §. ſiqs aūt. ſ. ꝺ act. ēp. Aut qſ de exneo
ꝓmiſit: ꝛ tūc aut ꝓmiſit ſe factuꝝ ꝛ curatuꝝ q̄ alī⁹ ꝛc̄. ꝛ tē
cōmittit ar. l. quotiēs qs. ī. e. Aut nō ꝓmiſit ſe factuꝝ cu
ratuꝝ ꝛc̄. ꝛ tūc aut ꝓcedit ꝟct⁹ ꝺ cui⁹ nā teneꝫ de euictiōe ꝛ
de fcō ſucceſſoꝝ ꝛ exneꝰ teneꝫ ar. l. ēptoꝛē. §. ſiqs aūt. ſ. ꝺ
act. ēp. Aut nō ꝓceſſit ꝛ tūc nō teneꝫ vt. v. ſꝫ ſiqſ. Sꝫ ſi pe
nal̄ ſtipl̄o iterponit tūc pene metu de fcō alī⁹ teneꝫ vt hac
l. vſi. at ſiqs velit ꝛc̄. Si vo ſtipl̄o fuit iterpoſita ſimplr: tē
aut ꝓcedit nā ꝟct⁹ ex q̄ teneꝫ de euictiōe: ꝛ tūc de fcō exneꝰ
teneꝫ vt. l. iter ſtipl̄antē i ꝑn. ī. e. Aut tal ꝟct⁹ nō ꝓceſſit ꝛ
nō teneꝫ niſi de fcō ſuo ꝛ ſuoꝝ ſucceſſoꝝ ꝛ coꝝ quoſ potu
it, phibē vt i ꝑn. ꝛ. v. ſꝫ q̄ten⁹. Venio ad gl. q̄ ē ſup vbo
quāti. ꝛ q̄ro q̄ ē rō q ꝓnal̄ ſtipl̄o cōmittit. rñ⁹: qꝛ nō iſpi
cit an iterſit i pena. vt. ī. e. l. §. alīt. Sꝫ op. de. l. i. circa fi.
C. de ſē. q̄. ꝓ eo qꝺ itereſt. vbi nō pōt excedē duplū ḡ ſēp
ꝺꝫ videri vtꝝ itereſt. So. dicūt qdā fateoꝛ q iſpicit. ſꝫ ad
ꝟrium nō rñdēt. ꝛ vide glo. q̄ icipit i penali eni ꝛc̄. vſq ibi
penal̄ eni. ſꝫ iſta nō ē va: qꝛ ibi loqt de ſtipl̄one penali q̄
apponit ſup ꝟctu q ꝓtiet certū: ſꝫ h ꝓtinet icertū. ꝛ iō nō i
ſpicim⁹ an iterſit. Sꝫ op. de. l. nuda. C. de ꝟ. ꝛ ꝓmit. ſti.
ꝛ. l. ex pupillari. ſ. de vul. ꝛ pup. gl. dic fateoꝛ q acceſſo/
riū nō firmat p̄ncipale ſꝫ metu pene ꝑt. ſic i ſnīa arbitri
vt dic gl. quā vide ibi ſi nō a iudice dat hẽas non vt hēt
cōit. ſꝫ i libꝛo pe. de bel. pti. erat ſine nō. ꝛ ſic innuit q ex
ſnīa arbitri h⁹ ē iudic delegati nō deꝫ actio qꝺ falſuꝫ eēt:
vt. l. a diuo pio de re iudi. Op. ad p̄dicta ſēp tacite ex
ꝓmiſſis facti vī ꝓmitti itereſſe ſi nō fiat: vt. ī. e. l. ſtipl̄oes
nō diuidūt. g⁹ ſēp valebit ꝓmiſſio fcī aliēi. Ad qꝺ rñdet
Bi. illō qꝺ dī ſtipl̄o fcī hꝫ tacitā ſtipl̄onē de itereſſe. vel
ē ſi ē ſtipl̄o valida ſec⁹ ſi iualida ꝛ iutil: vt. l. ſi ſpōſuſ. §. ſi.
de dona. iter. vi. ꝛ vxo. h ē q̄dā gl. magna quā h recitare
omitto recitabo. ī. ꝓx. §. qꝛ ibi, p̄e cadit. Quero aliq̄ſ
vēdēs ꝓmiſit ēptoꝛē ꝟ oēꝫ ꝓſonā defendē de iure ꝛ de fa
cto. ille ēptoꝛ ꝑ aliq̄ē vi expellit: an vēditoꝛ teneat defē
dere: vī q̄ nō. C. de act. ēpt. l. fi. ſ. de acq. poſ. l. ꝓmiſceri
ꝫ vnā lect. Preterea, ꝓmiſſoꝛ nō teneꝫ niſi de fcō ſuo ꝛ eo
rū quos pōt, phibē: vt. l. fluium. §. q̄ꝫ q̄ꝫ de dā. ifec. ꝛ loca
l. ſi fūd. ꝛ. l. ꝛ h diſtinctio. ſꝫ Bi. dic hec va niſi ſit ꝓmiſſa
pena: tūc metu pene teneꝫ defēdē vt h ꝛ. ī. e. l. §. ſiqſ dolū
Ja. de are. tetigit h⁹ i. l. dāni ifecti qdā. ſ. de dā. ifec. Bi
co mō lat⁹. nā illa vba de fcō p̄nt itelligi plib⁹ modis. ꝑ ſi
moueat liſ i iudicio de iure vl de fcō ꝛ euicat ꝺ iure vl nō
vt. l. pī. i ꝑn. ſ. de do. ple. ꝛ modo pōt itelligi de fcō. ſ. vt
ī iudicio faciat ea q̄ fci ſūt: vt aſſiſtē apud tribunal, pducē
teſtes ſoluē expēſas ꝛ ſi. ar. ad h⁹. C. de ī lit. dā. tut. l. ij. ꝛ ꝺ
euic. l. ſi parētes. ꝛ modo pōt itelligi de iur ꝛ de fcō h⁹ ē
armata manu reſiſtē ꝛ recupare. ſꝫ iſte ttꝰ mod⁹ nō debet
ex nā ꝟct⁹: vt. ꝺ. l. ſi. C. de act. ēp. ꝛ. l ꝓmiſceri. ſ. de acqui.
poſ. g⁹ itelliget ꝫ nāꝫ ꝟct⁹ vt ad hūc ttū caſū nō pozzigat
vt. l. ſi ſtipl̄at. ſ. ꝺ vſur. ꝛ. ꝺ. l. dāni ifecti qdā. de dā. ifec.
ꝛ qꝛ vba ābigua ī dubio it̄pt̄at ꝟ ſtipl̄atoꝛē: vt. ſ. ꝺ pac.
l. vetib⁹. ꝛ h⁹ tꝫ Ja. ꝺ are. ꝛ Ol. ꝛ idē tꝫ h Ricar. malū. ꝛ
addit rōnez: qꝛ cū nā ꝟct⁹ emptiōis ꝛ vēditiōis ſit tal nāe
q ī eo nō veniat caſus foꝛtuit⁹ ꝑ talē, pmiſſionē gnālē nō
tenebit cū alij caſus foꝛtuiti nō ſūt notati: vt. l. ſꝫ ꝛ ſiqs. §.
q̄ſitū. ſ. ſiqs cau. ꝛ loca. l. op⁹ q aduerſiōe opat g⁹ tal ꝑ/
miſſio vt teneat ad duo. ꝑ qꝛ nō teneꝫ vēditoꝛ ſi ēptoꝛ ex
pellat de fcō ꝫ ꝑdictos. ſꝫ mihī vī i h⁹ ꝑ caſu diſtinguen
dū. aut ēptoꝛ expellit ab aliq⁹ ſuo īmico. ꝛ ſic ꝓpt odiū
ipſi⁹ ēptoꝛi ꝛ vēditoꝛ nullo mō teneꝫ: qꝛ ēptoꝛi culpa h ac
cidē. l. iterp̄tat: vt. l. ſi merceſ. §. culpe. ſ. lo. ꝛ. l. pe. ī ꝑn. ſ.
ſo. ma. aut fit ab inimīd vēditoꝛi ꝛ tūc, ꝓpt ſui odiū teneꝫ
ēt ſi nō eēt dcm̄ de iure ꝛ de fcō: qꝛ ipſi⁹ vēditoꝛi culpa h⁹
accidit: vt. ꝺ. l. ꝺ q teneꝫ ex nā ꝟct⁹. aut neutri⁹ culpa h⁹ acci
dit. ſꝫ qdā h⁹ fac ad ſuū lucrū nō, ꝓpter odiū poſſeſſoꝛi ꝛ
tūc ſto cū ꝑdict⁹: in alijs duobus caſibus ſto cū eis.

Si qs forte nō. Hec ſtipl̄o ꝓtinet nō fieri
q⁹ mi⁹ hẽ liceat occaſiōez
dominij vel alteri⁹ iuꝛ hīti vl hñdi. h. ꝺ. cū. §. ſe. ꝛ h ꝺī ex
q⁹ fcō ſtipl̄o cōmittat. Itē qñ hec ſtipl̄o cōmittat. Op.
ꝛ icipio a gl. mag. ꝑcedēt. §. q̄ ꝺꝫ h recitari. Op. ſi iſta
ſtipl̄o cōmittat ſolū ꝓpt ꝓtrouerſiā de iuꝛ. g⁹ nūq̄ cōmit
tit: qꝛ ſi tu, pmiſiſti de euictiōe. tūc poſſū exceptione te re/
pellē: qꝛ quē de euictiōe ꝛc̄. vt. ſ. de euic. l. vēdicātē. Iſtꝺ
ꝟrium. l. ſoluit ī gl. i ꝑn. ꝛ i ſi. Et ꝓria ſo. ē q de iure agit ꝫ
exceptiōe repellat. vl dic q ꝫ ꝓtineat ius: ſtipl̄o tñ cōmit
tit ſi de fcō mouet: ꝛ iſta tāgit i fi. gl. ꝛ hāc tꝫ De. dic ipe
diabolicū eēt dicē q ſi agēdo de fcō nō cōmittēt. qd eni
ſi rē alienā vēdo nō obligabor. nō ob. lra hic ī. §. q̄ſitū. q̄
dic q cōmittit ſi res efficit, pmiſſor nō alīs: qꝛ illꝺ iō dic
qꝛ nō ē viſile q ille agēt ſi nō hꝫet dñiuꝫ fateoꝛ tñ q com
mittit agēdo de fcō ꝫ Bi. Ja. de are. ꝛ oēs cōiter tenent
ꝟrium ꝛ ē caſus. ī. i. §. hī q. vbi dī q hec ſtipl̄o ꝓtinet iuſ ex
vtraq; pte. nec ob. ſi ꝺicꝺ qd ſi vēdo rē alienā: qꝛ fateoꝛ q
hec ſtipl̄o nō cōmittēt. ſꝫ hēbit locū actio ex ēpto. Se/
cūdo op. q cōmittat ſi agit ſic ī trāſactiōe: vt. C. ꝺ trāſac.
l. vbi pactū. Rñ⁹. gl. dic q ar. a trāſactiooē ad iſtā ſtipla
tionē nō ē bonū cū trāſactio pōt fieri ſup re aliēa: vt. l. vl
ti. C. de vſuca. ꝑ ēp. ꝛ. l. ſi ꝑ fūdo. C. de trāſac. h vo nō ſu
per re aliena vt h. Itē fit trāſactio ꝑ lite pñti vl futura. h
vo etiā ſi nō ſup lite iterponit. Itē trāſactio nullo dato vl
retēto nō valet. C. de trāſac. l. trāſac. hic ſec⁹ ꝛ h⁹ ē qꝺ dicit
gl. ex libalitate mera īponi. Itē trāſactio iterponit ſup li
te pēdēte vt. l. cū agliana. ſ. de trāſac. ꝛ. l. ſi de certa. C. ꝺ
trāſac. vbi nō venit ius futuꝝ. ſꝫ i iſta ſic pñs ꝛ futuꝝ. Itē
ē qnta ꝺīa. i trāſactione eni cōmittit penal ſtipl̄o ſi ꝺ fcō
venit vt. l. vbi. ꝛ. l. ſiqs maioꝛ. C. de trāſac. ſꝫ iſta non niſi
de iure ꝛ iſte due ꝺīe vltime nō ſūt i gl. Op. qꝛ iſta ſti
pulatio cōmittit ꝑ fcō alieno q̄ñ ē ꝓmiſſū vt h ī. §. q̄ſitū.
g⁹ nō ē neceſſe ꝓtrouerſiā moueri de iure. So. dic q ibi
ille ali⁹ ꝓtroūſiā mouebat ꝺ iuꝛ ali nō cōmittēt i re aliēa
ſic nec ſuo ſtipulāte dic gl. Sꝫ ꝟ h⁹ op. qꝛ cōmittit in
ſuo ſtipulāte: vt. ī. e. l. §. hī q. So. nō cōmittit de rigoꝛe
ſꝫ de eqtate cōmittit ꝛ vide gl. ibi ꝛ iō nec in re aliena ꝛc̄.
Ibi ſꝫ ꝛ ſi ſu⁹ ſub ꝓditiōe h⁹ ē vez de iure ſtricto ſꝫ de eq
tate ſec⁹ vt ibi. Op. ꝺī h q, ꝑ re aliena q̄ pſeuerat alie/
na nō pōt cōmitti. ꝟ. agā ꝟ te rei vē. ēt, ꝑ re aliena ferī ſē/
tētia ꝟ te, ꝛ ſic ī cā poteꝛi agē ꝟ me: qꝛ nō potero dicē q

male sit iudicatū: vt. l. si fu⁹ pluriū. §. fi. ff. de le. i. et sic ꝓ re aliena ꝓmitteret. Breuit fateor ꝑ. q ꝓ re aliena pōt cō mitti vex ē secuta sīa dic̄ gl. ꝛ bñ. Op. ad id qđ dixi dānū qđ gs sua culpa sētit sētire nō videt: vt ī reg. iur. dā nū qđ gs. sz stipl'ator fuit ī culpa: qz potuit obijcē excepti onē ꝑ agentē. So. dic̄ gl. q culpā obijcē nō pōt ex q̄ lu crū sētit. ar. l. cū in fūdo. §. q si mlier. ff. de iure do. ꝛ nō ī l. vēdicantē. ff. de euic. Sz op. nōne pot̄o dic̄ q ꝓ iuriā ē iudicatū: vt. ff. de euic. l. si. ꝓ ip̄rudentiā. gl. dic̄ q nō: vt ī. l. si fu⁹ pluriū. §. i. de le. i. ꝛ bñ. Op. ff. đ euic. l. qđ ad fuitutē. So. ibi ī stipl'atiōe duple hic ī stipl'one hāe licē. Op. ĵ. e. l. ĩter stipulātē ī p̄n. So. ibi p̄cessit cō tract⁹ de cui⁹ nā debet euictio ēt de fcō alieno. Jtē op. de. l. emptorē. §. cū aūt de act. emp. so. ꝛ ibi p̄cessit ali⁹ cō tract⁹. Sz ad illđ op. de. §. siqs forte. qz dic̄ distractū. sol. dic distractū ab alio vel ab eo. ſ. donādo. vl' dic q fu it dictū nō teneri de euictiōe. Reassume g⁹ vt tibi liq̄at ꝓ q⁹ facto ħ stipl'o cōmittat. dic aut venit ꝑ ꝓmissor vl' ei⁹ hēs aut exne⁹. p̄ casu aut rōe alicui⁹ sui iur' ꝛ cōmittit sti pulatio: vt. v. sigs forte. aut venit đ fcō sigđ sīa ē lata ꝓ eo lz ūuste ħ stipl'o cōmittit. l. si fu⁹ pluriū. §. i. ff. de le. i. si vo sīa nō ē lata nō cōmittit: vt ī. §. q̄stū nisi ad expē. l. si sine. §. marcell⁹ ꝛ §. cū aūt. ĵ. rē ra. ha. Aut venit exne⁹. ꝛ tūc si de fcō nō cōmittit: vt ħ ꝛ §. hi q. ĵ. e. Aut de iure ꝛ tūc aut p̄cessit ꝑcī ex cui⁹nā debet euictio ꝛ cōmittit: vt. l. ĩter stipulātē ī p̄n. ĵ. e. ꝛ. l. ēptorē. §. q. aūt. ff. đ act. ēp. aut nō p̄cessit ꝑcī ali⁹ ꝛ tūc nō tenet đ fcō alteri⁹ nisi pena sit ap posita: vt ħ ꝛ. ff. ꝑx. §. Procedo vlt⁹ ad scđaz māz: vidi stis ex q⁹ fcō cōmittat mō ē videē q̄n. ꝛ dic̄ tex. q̄stati mo ta ꝓtrouersia. Sz op. đ. l. hāe licē. ff. de euic. so. dicūt q dā q ꝓ aliđ ibi ꝛ aliđ ħ. vel alr vt ibi: ꝛ ista ē va sol. aut ille q ꝓmisit agit ꝛ tūc statū cōmittit vt ħ aut ali⁹: ꝛ tūc euictio ne secuta vt ibi. Ja. de are. dic̄ aut loqmur ī ꝑctu ēptiōis ꝛ vē ditōis. ꝛ si ē apposita stipl'o hāe licē ꝛ sto illi. l. hāe licē Aut loqmur ī alio ꝑctu: ꝛ tūc aut ꝓstat q eā mouet de iu re ꝛ statū cōmittit vt ħ ꝛ. §. sigs forte. ꝛ. l. ꝓcuratoz ad exhi ben. §. i. ĵ. rē ra. ha. aut ꝓstat qđ de iure nō mouet ꝛ non cōmittit vt ħ ꝛ. ĵ. rē ra. ha. l. ꝓcuratoz. ꝛ. l. si. aut ē dubiū ꝛ expectat sīa vt nō. ħ et ꝓbat. ff. de iureiur. l. iusiurandū qđ ex ꝙuētione ī fi. interi cōmittet ad expēsas: fac ad id qđ dicā. ĵ. e. l. vēditorel. Jtē op. q si euict⁹ ꝓ iure futo nō cōmittit stipl'o: vt. l. luti⁹. ff. de euict. ꝛ. l. i. ff. đ pi. ꝛ cōmo. rei vē. so. ibi logt qñ ius possessor⁹ minuit fcō suo vl casu fortuito tūc nō tenet ꝓmissor. ħ qñ ius possessor⁹ minue ret ꝓpt ius supueniēs ꝓmissori qđ ante erat apud aliuz et sic nō casum quod dicā. ĵ. in. §. duo fratres.

Sicut aūt ex rei. Hec stipl'o cōmittit ꝑ ꝓ missorē et ei⁹ successores et stipl'atori et ei⁹ successorib⁹. h. d. Quero vtrū cōmit tat ī rē ꝑ successorē ꝛ determio p. l. fluminū. §. adijcit. ff. de dā. infec. q cōmittat stipl'o ꝛ ei⁹ successorib⁹ vniuersalib⁹ sz singl'ari nō sz sibi cedet: vt. l. dāni. §. ēptor. ff. de dā. in fec. idē ē ī ꝓmissore q successor singl'ari nō tenet: sz ex ei⁹ fcō tenet auctor vt. l. fluiuz. §. adijcit. ꝛ qđ ibi nō. et. l. uj. §. op⁹. ff. đ ali. iudi. mu. cau. fac. Quero an ē idē si nō iterfit p̄cipal' stipl'ator cū de euictiōe non tenet: qz forte donauit: hēs glo. in. l. si ꝓ re pupilli in fi. glo. ff. de euic.

Hi q̄ sunt. Hec stipl'o ius ꝓtinet si pōt alis re ferī ad fcm. h. d. Nō q talia sūt p̄dicata q̄lia demōstrāt subiecta. dic̄ pe. ꝛ fu⁹ ē sbiectū su per q⁹ stipl'o hāe licē iterponit: ꝛ nō q stipl'o q̄ ꝓpe nō po test itelligi trahit ad ip̄ropuz. Op. de. l. si a p̄e. §. si a filio. ff. de peti. hē. rī⁹. q filiꝰ ꝓmittēs de iure nō pōt cuin cere. sz qñ filio ꝓmittit: tūc dz itelligi de iur' vt. l. si a p̄e. ff de peti. hē. sz ī p̄sona filij hodie de iur' dz itelligi cū po test acqrē: vt. C. de bo. q̄ libe. l. cū oportet. Vltio nō ex h⁹. §. ꝓ itellectu toti⁹. l. q licē seu licitū ee pōt intelligi duob⁹ mōis. p̄ lz de iur' nō ī de fcō. 2⁹ licet seu licitū ē de iure ꝛ de fcō. aut g⁹ vbū licē referī ad vbū iur' vl' ad vbū cōe qđ se hēat ad ius ꝛ fcm vt ē vbū hāe: vt. ĵ. §. hāe. ꝛ tūc itellr licē de iure ꝛ lz aliqđ sit ipedimētū fci nō dz đsinē li cē hāe: vt. §. siqs forte ꝛ. §. q̄sitū. ꝛ ħ fallit si ꝓpt ꝓditionē p̄sōe aliđ statuat vt ħ si vo referī ad vbū significatiuū fci: vt ire agē licē: vt isti. e. §. sz cū fcm. ꝛ tūc itellr licē đ fcō: vt ħ ī v. cū vero ꝛ. ĵ. ꝓx. v. plāe. significatio g⁹ istu⁹ vbi licē facē istā difficultatē ī hac. l. ꝛ ex his hēt itellect⁹ istu⁹ stipl'ōis ꝛ seq̄ntiū.

Hec quoq; stipulatio. Verbum possidē itel gīt ciuil'r nisi ꝓditio p̄sone faciat itelligi de nāli detētatio ne. h. d. Nō q possidere itellr ciuil'r: tenē itelligit đ fa cto: ꝛ hāe ē cōe ad possidē ꝛ tenē vt videbit⁹ stati. Et illđ ē qđ ponit ī libell'. ſ. quā hz tz ꝛ possidet. Et gl. iducī ī ar. ad qōne. Rustic⁹ it⁹rogat⁹ sup̄ articlo dic̄ ꝛ tenuit q posse dit ꝛc̄. rñdit quō scit q tenuit ꝛ possedit tāto tpe ꝛc̄. ꝛ ió qz rustici nesciūt qd sit possessio itellr de possessiōe q̄ ē fci ꝛ vide istā gl. ꝛ adde ī fi. gl. ar. ff. de ꝓdi. ꝛ demō. l. q⁹ di eb⁹. §. dñs. l. nec fu⁹. ff. de pecu. Dī. ꝛ Pe. ipugnāt glo. qz si h⁹ eēt vex null⁹ ippetuū viceret ĩterdicto vti possidet⁹ ī q⁹ nō suffic̄ detētatio: vt. l. si duo. §. creditores vti pos. sz fz istā gl. nō. ꝓbaret ciuil' possessio. nō ob. iste. §. qz ió h⁹ euēit ħ ne stipl'o irrīret: sz certe rustic⁹ depōit. đ nāli detēta tiōe q̄ ē fci ꝛ ista gl. bñ dic̄. nā cū testī hēat deponē solū đ eo qđ sēsu ꝓcipit vt. l. testiū. C. đ. testi. ff. đ. testa. l. hēdes palā. si vellet deponē de possessiōe iur' nō valēt ei⁹ dcm: qz illa nō ꝓcipit sēsu sz ex alijs fact⁹ colligit iudicio itelle ct⁹. Ad rōnez pe. q nūq̄ ꝓbabit possessio iur' nō ē vex qz ꝑ istā ꝓbationē rsultat ꝛclusio iur'. vbi gra đpono q mutuasti. c. ꝛ sic testī depōit q mutuasti ex q̄ ꝓbatiōe re sultat obligatio. ꝛ sic ī casu nro ꝓbata bac detentatiōe fci ꝓsumit possessio iur': vt. l. q̄dā. ff. de rei vē. ꝛ. l. ij. C. đ ac q. pos. ꝛ. ff. đ acq. pos. l. i. ī p̄n. ĵ. đ solu. l. ticia. Jtē ista gl. ē bona ꝓpt aliđ. plēs testes sī ꝛ vn⁹ ꝓbat q tici⁹ possidet ꝛ ali⁹ q seyus possidet. quō pōt eē. dic q quēlibz vidit đ fcō đtinē. Jtē ē bōa ꝓpt aliđ: qz camerarij faciūt fforma tionē ꝛ appōit vbū qđ pōt se aliqñ hāe ad itellectū iuris cōis ꝛ aliqñ fz cōez vsū loq̄ndi: q̄lr itellr istđ vbū credo fz cōez vsū loq̄ndi: qz fz vba ꝓferēt⁹ dz itelligi vt ī hac glo.

Siqs ita. Stipl'o iterposita sup iure mere ꝑso nali ad hēdē nō trāsmittit nisi exꝓma tur. h. d. ꝛ nō bñ q alt⁹ ē vsufruct⁹ ī p̄sona hēdis ꝛ ali⁹ in p̄sona stipl'atoris. Op. de auc̄. siqñ. C. de ꝓsti. pe vbi vī q ip̄sonalitas vitiat stipl'atiōē. rñ⁹ q̄dā ē ip̄sonalitas ex pte ꝓmissoris q̄ viciat stipl'atiōē. sz ex pte stipl'atoris nō vi ciat: qz sēp stipl'ator vult sibi acqri. Op. đ. l. fi. circa fi. fz vnā lec. ff. si cer. pe. rī⁹ q̄dā ē ip̄sonalitas ī vbo obliga tiuo. vbi gra satisfiet tibi. ꝛ tūc ip̄sōalitas viciat stipl'onē. sz si ip̄sonalitas ē ī vbo executiuo vt ꝓmitto q tibi satis fiet: ꝛ tūc nō viciat stipl'onē: vt. l. illa. ĵ. e. ꝛ. l. fi. ī fi. ff. si cer. pe. ꝛ ista nō. bñ ꝑ doc. ī auc̄. siqñ. C. de ꝓsti. pe. Dī ħ lz diuersi sint fruct⁹ ꝛc̄. Quero qd vult dic̄ ꝛ vna gl. dic̄ q fruct⁹. i. vsufruct⁹. qz ī p̄sona defūcti ē vsufruct⁹ ī p̄sona hēdis ali⁹ ē vsufruct⁹ ꝛ istđ placet. si ponas đfunctū vsu fructuariū ꝓstitutū fuisse seu sibi ꝓmissū ꝓ se ꝛ hēdibus ꝛ erit effect⁹. qz hēl egebit noua ꝓstitutiōe vsufruct⁹. Si vo ponēs đfunctū tm̄ fuisse vsufructuariū nō hīta mētione hēdū postea fuit stipl'at⁹ sibi hēdiq̄ suo vti frui licē. tunc ꝓcedit scq̄ns expositio gl. qz defūct⁹ ꝓcepit vt vsufructū. hēs vo vt cāz. qz ē q̄dā obligatio ad fruct⁹. qz aliđ ē hāe vsufructū. aliđ hāe obligationē ad fruct⁹. ꝛ vide istā gl. q̄ icipit. i. vsufruct⁹ ꝛc̄. ē ergo bōa ista so. ꝛ ꝑ qz ī p̄sona hē dis est vsufruct⁹ nou⁹: vt. l. ātiqtas. C. đ vsuf. nā ali⁹ ē vsu fruct⁹ ī p̄sona đfūcti ꝛ cū sua p̄sona finit. ꝛ ali⁹ vsufruct⁹ ē

ī pſona bēdis: ⁊ in ſua pſona finiť. ⁊ ſiſe ī. l. r̄petita. s̄. q. mo. vſuf. amit. Quero an iſta ſtipulatio vti frui licere ꝓtineat ius vl̄ fcm̄ ⁊ ſic an cōmittať ppt̄ impedimentū iurl̄ vl̄ facti: dico q fcm̄ ꝓtinet ſic ire agē licē: vt h ⁊. s̄. §. hi q. pbať. s̄. loca. l. ex ꝓducto. ī p̄n. ⁊. l. ſi fūd⁹. nō ob. s̄. ſi vſu fru. peta. l. vti frui. ī p̄n. qz ibi ponit vbū ius. vñ ſi ſtiplo eēt ꝓcepta, pmitt̄ mihi ius eē vti frui. tūc cōmittet tm̄ pro pt̄ ꝓtroverſiā iurl̄. ſic nō q ī ſtipulatiōe mere pſōali alia ē obligatio pſonal̄ ī pſona bēdis: ⁊ alia ī pſona defūcti: vt ſi, pmitto te nō offendē neq; bēdes tuos: vt dixi in. §. cato. Quero vtr̄ ſit dūa iter duas ſtipultaōes d̄ qb⁹ fit mētio hic: dic q ſic vt i gl. ſz iſtd ē verū ſi ponaſ iter ac tū ꝓſtitutū. ⁊ ſic iſta ſtipl̄atio ire agē licē iterp̄taret ſz nāz ipſi⁹: vt. ī. ea. l. iter ſtipulātē. ī p̄n. ſz ſi ponim⁹ hāc ſtipl̄ati onē ſimplr̄ iterpoſitā: tūc ꝓtinet merū fcm̄ pſone nec trāſit ad bēdē niſi de eo fiat mētio: ſic nec ad dñz: vt iſti. d̄ iuti. §. ſz cū factū. ⁊. s̄. §. hi q. v̄. cū vo. ⁊ in pſōa bēdis alia ſtiplo eēt vt. s̄. l. ij. §. fi. ſi fuit exp̄ſſe bīta mētio heredis. ⁊ hoc, pbať. s̄. de le. i. l. apd̄ iurl̄. §. ſiqs alicui. faċ. s̄. de ſer. le. l. p̄ ⁊ hoc vult dicē h. Circa. l. iſtā formo vnā. q. quā format Pe. in alijs termis. Tu, pmittis aliqd ticio ⁊ ſuiſ bēdib⁹ vtr̄ iſta adiectio bēdū aliqd opeť ī re q̄ ē trāſ/miſſibil̄ ad bēdē: dic pe. q ſic: qz potit agē ex ſtiplone ſua hēs ⁊ ſtiplone d̄fūcti. vt ar. l. ſi ſu⁹ cōis ſibi ⁊. ī. de ſti. ſer. meli⁹ faċ ſz ipe nō alleget. l. r̄cuſare. §. tici⁹. s̄. ad trebe. ⁊ ſi iſtd eēt verū eēt multū vtile, ppt̄ p̄ſcriptionē: qz ī ſtipu latiōe defūcti a die ſtiplonis defūcti ⁊ alia eēt p̄ſcriptio ī pſona bēdis. Itē alia exceptio poſſet opponi defūcto q̄ ad bēdē nō trāſiret. ⁊ ī oib⁹ iſtr̄is hodie de bēdib⁹ fit mē tio. ꝓiū credo p̄ p iſtā gl. ſcd̄o p tex. i. l. cū q ita. §. te ⁊ ti ciū. ī. e. vbi dī qd ſup vacuo fit mētio de bēde niſi ille ſol⁹ noiať ſit hēs. Preterea p. l. ꝓtinu⁹. §. fi. ī. e. vbi dic tex. q neceſſe ē oib⁹ acqri. ⁊ ſic loqť de ſtiplone q̄ incipit ī pſōa de fūcti. ſcd̄a ergo ſtiplo ex pſona bēdis eēt iutil̄: vt. s̄. e. l. q bis. nec illd̄ itereſſe tpis ꝓſiderať: vt dixi i. d. l. q bis. ſed poſito q dicat verū pe. tñ iſta actio ē bēditaria incipiēs ab bēde: vt. l. i. C. vt act. ab hāde ⁊ ꝯ hē. alis ſi alr̄ pōeres tūc ſeq̄reť q exneo poſſet ſtipl̄ari ꝯ. l. ſi tibi decē. §. ſi pacť. s̄. de pac. faċ. l. hēditariū. s̄. de bo. auct. iudi. poſ.

Siqs dolū malū. Stiplo doli ſimplr̄ ī/terpoſita ēt dolū here dis cōprehendit nō exneī niſi pena fuerit appoſita. h. d.

Quero an penal̄ ſtiplo ſup dolo malo iterpoſita ſim plr̄ cōprehēdit fcm̄ alienū: ⁊ hic vī caſus q ſic: vt. ī. e. l. ī/ter ſtipulantē ī p̄n. Cōtrariū credo: qz tex. s̄. e. l. ī p̄n. ⁊ v. q̄re. ſic dic. q lz de rigore v̄boꝝ exneī ꝓprehēdant tñ de eqtate ñ. mō ad ,pposītū ſtiplo penal̄ dz limitari fm nāz ꝓtract⁹ ſup quo ē iterpoſita: vt. l. ſi iſ q. cc. §. cū ſtipl̄amur s̄. de re. du. ⁊. l. ſi cū. §. q iuriaꝝ. s̄. ſiqſ cau. ⁊ ſic credo q debeat exp̄ſſe dici de fcō alieno: vt. s̄. hac. l. ī p̄n. v. aut ſi gl. nec ob iſte. §. qz adde qd̄ dz adīci poſt factā mētiōez de exneo. nec ob. l. iter ſtipulātem vt ibi dicetur.

Sue perſone. Opp. debere. vē. l. i. So. hic itellige de bēde d̄fūcti. Op. C. de pac. l. filius. ſo. vt gl. Quero an p̄ poſſit ꝓue/nīri ex pſona filii arrogati: ⁊ dic vt gl. q̄ remittit ⁊ bene.

Inter certā. Debitū ī die certū pōt ſolui āte die ſecū. ſi ī die certa. h. d. Op. ad p̄mū dcm̄ de. l. ſi pupillus. §. q ſub ꝓditiōe. ī. de no/va. ſo. gl. q ibi pure hic ī die. dic vt ibi. Op. de. l. in fideicōmiſſi. §. cū pollid⁹. s̄. d̄ vſur. ⁊. l. ſi ita relictū. §. pe gaſus. s̄. de le. ij. ſo. ibi ī fauorē creditor̄ hic ī fauorē de/bitor̄. Op. s̄. de. l. cū q de annu. leg. ſo. ibi ī p̄ rñſo fuit dies adiecta ī fauorē creditor̄. i ſecūdo rñſo fuit po ſita ī fauorē debitor̄, ⁊ ſic ꝓcordat cū p̄. Sz op. ī. e. ti. l. libť. §. largť. ſo. ibi fuit ſolutū excutori cui pure debe/bať. Op. de. l. ſz ſi añ. s̄. ad trebel. ſz ibi de die īcer/ta. ⁊ ſic ꝓcordat cū ī. rñſo. Venio ad ſcd̄z ⁊ op. de. l. poſt mortē. C. de fideicō. gl. nō ſol. dic q ibi loqť d̄ die i certa qñ: ſz certa an: qz certū ē q qs dz mori: illd̄ nihil ē dicē q̄tū ad illā. l. qz ibi loqť ī vltimis volūtatib⁹ ī qb⁹ di es mort̄ hēť ,p ꝓditiōe: qz fideicōmiſſari⁹ pōt añ mori. breuit̄ iſta ē vitaſ h añ die ſi ſoluť nō fit qd̄ ē, pmiſſū vt ſi at lībatio. ſz fateor q añ poſſū accipe ⁊ tu dare. ſz nō tāq̄ debitū ex vigore illi⁹ obligatiōis ſed ex tua lībalitate. po ſtea tñ exīte ꝓditiōe ꝓuertet in ſolutū. ī. de ſol. l. ſiqs ſub ꝓditiōe. Alti⁹ op. de. l. cū furti. s̄. de ī litē iur. ⁊ iſti. d̄ ac. §. pl⁹. gl. fateť q pl⁹ faċ: ſz gl. nō bñ dic: qz ñ faċ qd̄ dz ſz alid̄ prorſus. Quid g̃ voluit iſta. l. dicē. ⁊ dic q vult dicē q ī die certa poſſū añ ſoluē: qz poſſū offerre ⁊ conſi gnare vt ad te piculz trāſeat: vt. l. ob ſignatōez. C. de ſol. ⁊. l. acceptā. C. de vſur. ſz ī obligatiōib⁹ ī die īcertā añ of/ferēdo nō fad qd̄ ,pmitt̄ nec me poſſes cogē ſi nolo. nec p ſignatiōem trāſit in me piculū. lz ſi recipiā ſpōte poſ/ſet. ⁊ ſic intelligit iſtum. §. Ja. de are.

Alteri ſtipulari Nō pōt qs alti ſtipulari niſi ſili⁹ vl̄ ſu⁹. ſz metu pe ne ei ſtipl̄atiōi pereť. h. d. p̄ ponit regla. ī. exceptio. ꝫ. rō rle. q̄rto ꝓſulit ꝯ regla ꝫ: ſcd̄a ibi p̄terq̄. tia ibi iuente ſūt q̄rta ibi plane ſi veli. Op. ī. e. l. §. ſi ſtipuler. ⁊. §. ſi iſu lā. ſo. ibi iteret ſtipl̄ator̄ hic nō. Op. ⁊ vī q qs pōt alti ſtipl̄ari exneo. gl. i. l. huiuſmōi ī p̄n. s̄. de le. i. ſo. ſi ſti pulor alti nō valet vt hic. ſz ſi ſtipulor mihi noīe aliēo va let: vt ī ꝓio ⁊. l. pe. s̄. d̄ nego. geſ. ⁊. l. q̄cūq;. s̄. ti. i. cū ſua gl. Op. ⁊ vī q ſēp nr̄a iterſit. nā ſi ſoluis alti poſo re petē: vt. l. vero, pcuratori. ī. de ſol. ⁊ inſti. de iuti ſti. §. ſiqs alij. Itē iteret mea: qz hēo obligatū nālr̄ eū cui ſoluit: vt ī. §. ꝓſuluit. l. ſz ſi lege. s̄. de peti. hē. rñ⁹. ad p̄mū q ñ poſ ſū repetē ⁊. l. vero, pcuratori ⁊. §. ſiqs alij iſti. de iuti. ſtip. loquť ī adiecto: ſz hic nō ī adiecto: vt gl. determinat ī. l. i. de pac. ī gl. mag. Ad ſcd̄z rñ. q nec ꝓſiderať intereſſe illd̄ qd̄ nālr̄ ē obligať: vt. l. ſi fideiuſſori. s̄. de pact. ⁊ ibi nō. Sz ꝯ p̄dicta vī q poſſū repetē: vt. l. donatiōes ī pcubinā. §. pe. ⁊ ibi nō. s̄. de dona. ⁊. ī. de ſol. l. ſi cū colo/neli⁹. vbi ille vī faċ, pcurator ſtipulāt: faċ. s̄. mā. l. ſi man dato ticij ī p̄n. ſo. i illq̄ qs ſtipulabať alti qd̄ erat ipſi⁹ ſtipu lāt̄ vl̄ ſibi debitū. vñ ⁊ illū tertiū vī facē, pcuratorē ſeu ge ſtorē negocii ſui. ſz hoc dz itelligi d̄ eo qd̄ nullo iure añ ſtipl̄ationē dēbať. vñ cū ſtipulor alti nō adhibeo eū ī ali quo meo negocio. Op. d̄. l. ea q̄ ciuil̄r. de acq. re. do. ⁊ de. l. iii. ī p̄n. s̄. qd̄ vi aut clā. ſo. in q̄libz pz. Op. de l. ſtiplo hoc mō. ī. e. vbi ſi nō valet ſtiplo nec pēa. ſo. hic ē ſtiplo p̄ter legē: ibi ē ꝯ legē vt vidiſti nō. s̄. eo. l. gnālr̄ ⁊ C. de pac. l. pacta q̄ ꝯ. Et q̄re iſta ſit p̄ter. l. rō ē qz. l. non vetat. ſz legi rō nō aſſiſtit ſibi: qz inuēte ſt̄ huiuſmōi ſtipu latiōeſ tē. ⁊ hoc dic Bi. hic ⁊ ibi ī. d. l. gnālr̄. ⁊ ī c. q̄ ꝯ. ex de reg. iur. li. vi. Op. de. l. ſeru⁹ ea. s̄. de ſer. expor. gl. ſo. q ibi pena adīciť pacto nudo h ſtiplonī. ⁊ hāc Bi. ſz hic ⁊ ī. l. iii. s̄. e. pe. dic ꝯiū p. l. ſi ūtio. C. d̄ pac. iter ēp. ⁊ ven. Dico gl. nr̄as bñ dicē p. l. fu⁹ ea de ſer. expor. vbi ē exp̄ſſū ⁊ hoc ī pēa. In vſura vo dz diſtīgui aut ad pe nā ī pecunia tenebať. ⁊ tūc dz iteruenire ſtipl̄o: vt. l. q̄ſuiſ C. de vſur. aut ſup alia re ⁊ tūc ſuffic pactū nudū ī ꝓtinē/ti appoſitū: vt. d. l. ſi initio. ⁊ qd̄ nō ī. d. l. q̄ſuis. Sz eſt ne dīa iter penā ⁊ vſurā: rñ. ſic: qz vſura minutati colligi tur pena ī vna p̄ſtatiōe ⁊ vna p̄ncipali⁹ vt videbit⁹. ī. e. l. ſti pulāti. ⁊ iō vſura ē limitata i. l. eos. C. de vſur. pēa ē ma/gna. iō pacto nudo nō cōmittit: qz i ea vtit magnū pīculz ī vſu. modicū. Op. q ꝓſideret inteſſe: vt. s̄. e. l. iii. ſol. vt ibi dixi. Op. ī. e. l. ſi pupill⁹. ⁊. l. mulla d̄ re. iur. di cit gl. fiet lit̄ ꝓteſtatio de fcō ſup q̄ cōmittet penal̄ ſtiplo: ſz dico q iſta gl. nō bñ dicit: imo cōmittit ex euētu ꝓditi

tionis

onis sic̄ si processisset valida q2 per moraz cōmitteret sca interpellatione ita hic si interpellabitur lz nō cōstituatur in mora: q2 nulla petitio cū existat cōditio penalis stipulationis: necesse est ergo vt interpelleť. z q hoc sit verū di cit tex. ibi plane si veli z̄c. ibi vt si ita factū non fuerit z̄c. q̄si dicat si nō obseruarēť ꝓmissa: secus si p̄cessisset stipla tio valida pena cōmittatur z sic per interpellationez exi stat cōditio: qñ autē debet p2cedere litis contes. examinabo in. l. ita stipulatus. ff. c. Quero an ex tali promissione quis obligetur naturaliter: glo. hic q sic: idē videtur nō. s. de pac. l. i. vbi dicit q est pactū: z sic cōtrabitur naturalis vt. s. de pac. l. si vnus. §. pactus ne petēt. idem Li. C. de pac. l. pacto successoꝝ. Possetis vos dicere ergo ille qui recepit mihi debitū: gerit negocia mea qd̄ ē ꝓtra illud qd̄. s. dixi. Rñdeo nō est obligatus mihi naturaliter ad decē: sed est obligatus dare illi tertio z sic pecunia nō est mihi debita. Quero quid si expresse dicatur promittis mihi dare illi pro me: dico q sufficerz sicut cū stipulor dari procuratori meo vt. ff. c. l. §. siqs insulaz.

Quero quid si ex postfacto incipit interesse vtrū possit agere: doc. dicūt q sic: q2 ab initio ista cōuentio nō fuit nulla: p2o hoc. s. e. l. §. quesitū. z. s. man. l. si remunerādi §. si tibi. nō. per Li. in. d. l. pacto successoꝝ. Sed qd si super tali ꝓtractu iuretur: dicā. ff. d̄ fideiuss. l. siqs pro eo.

Quero dicitur hic que sit quātitas inspiciť qd est hoc dictū: dicūt quidā vt nō excedat legitimū modū vsuraz si est vsurarius. Innuit ista glo. q in homine nō cōsueto fenerari nō habēt locū. ll. quas allegat q lz Inno. tāgat: tamē nō firmat. canonistę ꝓtra hoc tenēt extra d̄ pe. c. suā. quibus in hoc est inherendū. Alij dicūt inspicitur que sit quātitas vt duplū nō excedat lz videatur ꝓtra. s. de euic. l. si dictū. sed dic vt. d. l. i. C. de sen. que p2o eo. dicit glo. ibi dicit q per nomina multiplicatiua nō pōt excedē duplū als sic. Doc. vltramōtani dicūt q hoc est imponere. l. verbis z nō rebus: vnde dicūt q pene cōuentionales possūt indistincte ascēdere quātum partes voluerint. Bi. tenet glo. dic aut pena adijcitur certa quātitate expssa in instrumēto: vt dico vēdis domū p2o. c. z in fi. adijcitur sub pena dupli tripli quadrupli vel quintupli possū ꝓut volo sicut si certā quātitatē exp̄merē sub pena mille: vt. d. l. si dictū. de euic. quia eadē est ratio. certa enī quātitas exp̄mitur: aut ponitur pena respectu icerti vt sb̄ pena dupli eius qd̄ dicta res valebit vel dupli eius qd̄ i tererit: z tūc per hec nomina nō pōt ascēdere duplum vt d. l. vnica. C. de sen. que p2o eo. z nō. s. e. l. in p̄n. in glo. que incipit in penali. ratio quia hoc secūdo casu poss ni mū ascēdere vltra q̄ cogitauerit pars q̄ rō cessat qñ certa quātitas exp̄mit. alij dicūt alit illi. e. §. alti. dic vt ibi.

In stipulationibus. Opp. de. l. interstipulātē. §. i. ff. e. ti. Sol. ibi cōstabat ab initio de dissensu h̄ erat dubiuz.

Opp. ff. e. l. quotiens. Solu. illud qd̄ dixi est verū qñ vtroq3 modo pōt valere ibi qñ vno tm̄: sed nōne constat statim de dissensu cuz actor dicit se sēsisse de vno reus de alio. rñdeo nō: p2o cuius euidētia est videndū qualit de hoc dubio queriť. Dico p̄mo potest actor p̄cipaliter petere vt declaret iudex quis sit ille stichus debitus cū sint duo stichi: z hoc per officiū iudicis vt hic z. l. cū queritur s. de re. du. z qd̄ dixi in. l. si finita. §. elegāter. s. de dam. infec. probatur. C. de fideico. l. volūtatis. z potest in hoc iudicio petere simpliciter interrogari testes de quo fuit sē sū. Item posset articulari limitate sensū fuisse de nigro vl̄ de albo z tūc siquidē reus diceret se sensisse de alio z p2o baretur viciaretur stipulatio quia cōstat de dissensu. Si vo diceret z non probaret z de dissensu non constat quia dicto rei nō statur p2o se: cēt aūt p2o eo quia non tenetur tuz quia non constat de consensu interpretabitur p reo vt hic. Secundo modo pōt queri de hoc dato libello principaliter petēdo stichū z reus probabit duos esse stichos: vnde tēpore sentētie queritur in quo sit cōdemnandus. Tertio potest de hoc queri in executione cum sententia fuerit lata simpliciter.

Cum qui ita. Oppo. z videtur q de alijs decem non de ei dez instī. de duo. re. in p̄n. Preterea nonne ī. l. quinquaginta. s. de proba. diuersitates scripture inducūt diuersitatē quantitatis z personarū cuius contrariū dicitur hic vt. ff. c. l. cuz qui ita in prin. Rñdeo si duplex est quātitas expressa z vnus actus promittēdi vt ticius decem seius decem promittis: z tūc de eisden decē intelligitur. idem ex parte stipulatoris vt mihi decē z ticio decem promittis vt h̄. Si vo est duplex quātitatis expressio z duplex actus promittendi: vt si dico sempronio promittis decē z tu ticio promittis decē tūc de diuersis quātitatibus intelligit nisi dicatur eandem vt instī. de duo. rei. in prin. dicam in materia de duo. re. in. l. ij. in. §. cum in talibus. Quero vtz ista stipulatio valeat in totum vel in partē: z glo. dicit q in parte quia quādo sub eadē compagine verborum sit promissio tunc p2o parte valeret vt dicit glo. z ll. allegate per eam: sed quādo sub diuersitate conceptionis verborum: z tunc in persona vnius valet z est vtilis: in persona alterius est inutilis nec viciatur vtile per inutile. vt. s. l. i. §. sed z si mihi. sicut dicimus in reconūctis. vt. C. de cadu. tol. l. i. §. vbi autem. z. §. seq. facit. ff. de sti. ser. l. sed si mihi. Quero qd si dixit dena: dic glo. q itelligit de xx. probatur de le. i. l. siquis testamēto. Sed quid si ī alia qua constitutione penali ponatur pena denarū librarum z̄c glo. q intelligitur de. xx. vt in prima constitut. ffoꝝ. §. pe. super. v. denarum. Contrariū nō. C. de mur. legul. l. qui testamentum. li. xj. ar. l. interpretatiōe. de pe. quod non placet quia cum verba sint clara q. xx. significat vt d. l. siquis testamēto. nō est locus interpretationi vt. l. ille aut ille. §. cum in verbis. s. de le. ij. Predicta vera nisi hec dictio dena adijciatur p̄stationi annue: tunc intelligitur. i. x. singulis annis vt. ff. e. l. si ita stipulatus in p̄n. z de annu. le. l. iij. in prin.

Si stipuler alicui. Qui alteri stipulatur potest ex ea stipulatione agere si sua interest hoc dicit vsq3 ad. §. siquis ita.

Oppo. q ista stipulatio alteri facta nō valeat: vt. l. qui cūq3. s. ti. i. glo. que est hic dicit z bene ī modo stipulādi alteri ē dūa: q2 qñ cōfertur in psonā alteri? vbū ꝓmissiuū z vbuz obligationis executiuū vt promittis illi q dabis illi: z tūc non valet: vt. l. quecunq3 aut verbū promissiuū cōfertur in psonam stipulātis: executiuū in persona alterius vt promittis mihi q dabis ticio: z tūc valet si itereset vt hic: contrariū dicit glo. in. l. quecunq3. doc. tenēt istaz per. d. l quecūq3. Oppo. de. l. eū qui. §. si actor. s. de costi. pecu. vbi cōfertur in personā alterius verbū promissiuū z valet. dicit glo. q fallit in tutore z curatore furiosi z actore vniuersitatis: dicit ne bñ. Ja. de are. tenet contrarium z dicit q. l. cuz qui. loquitur quādo verbū promissiuū cōfertur in personā stipulatoris: verba executiua ī psonaz alterius: vt. l. quoties de admi. tu. vbi videť tex. lz aliter glo. ibi dicat z glo. in. l. i. ī p̄n. ff. de sti. ser. tenet idez qd̄ hic. idem Bi. Credo tutius tenere glo. z rō quia tex. in. l. eū qui. §. iul. z. §. si actor. vult facere differentiā inter tutorē z actorē ex vna parte z procuratorē ex alia: sed in ꝓcuratore dicto modo stipulāte valet vt. ff. dicā. z sic nulla esset dūa. Ut ergo sit dūa oz nos ponere illud qd̄ dicit gl. z tex. in. d. §. si actor. q dicit tutor z curator cōstituí debet intelligi hoc est cū ipo tutore ꝓtractū cōstitutio-

nis celebrari: verba autem intellige dirigi ad pupillum & similes: pro hoc facit qđ. ff. dicã quod canoniste tenẽt in sentẽtia proferẽda in. c. sciscitata. de in inte. re. sed tu dices idẽ in tutore q̃ non valet nisi interfit vt hic dicit tex. Rñdeo tex. iste totus loquitur quãdo quis stipulatur alteri vt sibi stipulanti queratur actio: sed si stipulatio interponẽtur vt alteri queretur actio: & tunc loquũtur cõtraria. Ad declarandũ istã glo. dic q̃ multiplex est mod⁹ concipiende stipulationis: qñq̃ concipitur tali modo q̃ verba promissiõis & executionis cõferuntur in alterũ dic q̃ nulla est stipulatio: & hoc tenet glo. & ẽ tex. ff. ti. i. l. que cũq̃. lz glo. ibi nõ. cõtrariuz & male. idẽ videtur sẽtiri gl. C. per quas per. no. acq. l. i. & ff. de pcu. & l. qđ procurator ex re. sed semper huic glo. inhereas. Fallit ī tutore curatore & actore vt hic in glo. & l. i. in prin. ff. de fti. ser. & l. quotiẽs. ff. đ admi. tu. Item fallit in filio & suo vt. l. i. ī p̃n. in tex. & glo. ff. de fti. ser. vbi in psonã p̃is & domini possunt conferri verba vt ff. e. l. quodcũq̃ in p̃n. & ī fi. Et p̃dicta sunt vera in cõtractibus qui verbis cõtrahuntur in his que cõsensu si esset nũcius posset celebrari ī personã dñi: vt. l. qui autem. §. fi. ff. de cõsti. pecu. & Ci. vide in. l. multum. C. siquis alteri vel sibi. Scđs modus q̃ verba promissionis cõferantur in personam stipulatoris & verba executiua obligationis in personã alterius. & tũc est videre an valeat vt actio stipulãti q̃ratur & certe valet si interfit stipulantis: vt hic in. §. si stipuler & §. siqs insulam. ergo si nõ interest non valet vt sentit hic glo. a cõtrario sensu Quãdoq̃ queritur an valeat ad querendum actionẽ ei in cuius personã verba executiua cõferuntur ipso iure vel per cessionẽ vt ff. dicetur: & tũc in persona tutoris curatoris & actoris valẽt sine dubio: vt. d. §. si actori. sed in ꝓcuratore est dubiũ an valeat ꝓmitto ꝓcuratore q̃ dabo dño in. l. i. ff. de sti. ser. glo. videt dicere q̃ nõ pro qua facit. d. l. eũ qui. §. iuli. de cõsti. pecu. sed glo. q̃ est in. l. in oibus. ff. de pto. sti. & cõtra q̃ valeat: idẽ nõ. ff. e. l. si ꝓcuratori p̃tis. & est tex. ī. l. pe. C. ad exhi. nõ ob. l. eũ qui. §. iuli. qz debet intelligi q̃ qs cõstituat se ꝓcuratori soluturũ nõ domino subaudi. f. cõstituat se solutu rum quasi dicat verba ꝓmissionis cõferantur in psonaz ꝓcuratoris: alias istud esset cõtra casum. l. pe. C. ad exhi. & ex hoc apparet q̃ si va eẽt opi. Ja. de are. nulla eẽt differẽtia inter actorẽ & ꝓcuratorẽ qđ tex. vult: vt igit sit differẽtia verũ dicit glo.. & male Ja. de are. & idẽ dico in negociorũ gest. qđ in ꝓcuratore. Nec ob. si dicis q̃. l. pe. C. ad exhi. loqtur in cõtractu q̃ celebratur verbis qz ibi nõ erat nũcius: & tũc est idẽ qđ siue verbis siue consensu contrahatur. quia nũq̃ verba debent cõferri in psonam absẽtis: vt. l. multũ. siqs alteri vel sibi & d. l. quecũq̃. ff. ti. i. Sed ꝓtra hoc videt tex. ff. e. l. si ita stipulatus. §. grisogonus: sed dic q̃ ibi alia fuit stipulationis cõceptio vt stati dicã. Tertius modus cõcipiendi stipulationẽ est q̃ verba obligatiua ex pte stipulãtis sint impersonalia: verba executiua sint ad aliũ directa: tũc stipulatio ẽ nulla qz ei videmur stipulari cui debz solui: vt. d. §. grisogonus. dixit enim sic promitt̃ q̃ dabis dño meo vt ibi dicã.

Quart⁹ modus est q̃ vtrũq̃ verbũ promissiuũ & executiuũ impersonalia cõcipiantur: tũc sine dubio valet qz intelligit persona stipulantis vt. ff. e. l. §. sicut enim. & §. siqs ita. & d. §. grisogonus. Quintus modus q̃ vtrũq̃ personaliter in psona stipulãtis suo noĩne cõferatur & hoc nõ bz dubiũ qđ valet nisi in casu. ff. de sti. ser. l. ij. Sextus mod⁹ ẽ vt vtrũq̃ verbũ cõferatur in persona stipulãtis noĩe tñ alterius: vt promittis mihi dare noĩe ticij &c. & ista valet sine dubio in ꝓcuratore. Item in negotiorum gestore vt l. pe. C. ad exhi. l. huiusmodi in p̃n. ff. de le. i. nõ. ff. ti. i. l. quecũq̃. facit. l. si ego. ff. de negotiis gest. Et ex p̃dict̃ apparet ratio. l. i. C. de sẽ. & interlo. que dicit sententiã non valere si ꝓcurator nõ cõdemnet: sed dñs qui nõ est p̃s ratio qz in snia quasi cõtrahit vt. l. iij. §. idẽ scribit. ff. de pecu. & sic verba snie debẽt referri ad psonã ꝓcuratoris q̃ est p̃s cũ quo quasi cõtrahitur alias nõ valet vt hic & d. l. quecũq̃. ff. ti. i. Sed si esset tutor actor vel similis tũc verba cõtractus p̃nt cõferri in psonam domini: vt. d. l. eũ q̃ §. si actori. ita etiã sufficeret si verba snie referẽtur ad dñz & iõ quedã glo. iuris canonici ex de in inte. resti. c. sciscitata. dicit q̃ snia fertur in monasteriũ nõ in sindicũ: quia ius canonicũ de hoc nõ curauit: sed nõ bñ dicit quia đ iure ciuili snia ferri posset in monasteriũ nõ in sindicũ: vt in. d. §. si actori. de hoc etiã tangit de elec. c. querelã. & b⁹ circa vba snie condẽnatorie vel absolutorie: vba vo executiua possũt cõferri ī personã dñi. vt condẽno ticiuz tali ꝓcuratori ad dandũ & soluendũ dño: ipi enim procuratori nõ est facienda solutio nisi habeat spãle mãdatũ vt. ff. de solu. l. hoc iure. vbi de hoc dr. Quero qñ qs stipulatur alteri & neq̃ sibi an querat actio sine cessiõe illi cui qs stipulatur? & glo. dicit q̃ sic in casibus nõ. ifti. de iuti. stip. §. siqs alij. Ci. per modũ distinctionis tradidit in. l. multũ. C. siqs alteri vel sibi. & minus pfecte Buil. de cu. tangit in. l. certi cõditio. ff. si nũmos. & si certũ pe. vbi ponit. ix. casus exceptuatos q̃ sẽ in. d. §. siqs alij. in gl. & ponit Buil. dictas exceptiões quasi p regulas. nos examinemus đ quasdã remittẽdo quasdã đ ponendo plene. & dicit Buil. stipulari alteri nemo põt. Fallit ꝑmo vbi est psonarum idẽtitas vt filius vel seruus q̃ sunt eadem psona cũ dño & patre: vt. §. ei qui tuo. insti. de iuti. stip. & illđ est difficile qualit̃ possint stipulari patri vel auo dño: vel ecõuerso dicã plene. ff. e. l. qđ dicitur. Scđo fallit vbi est officij necessitas vt in tutore & curatore: vt. l. quotiẽs. & đ admi. tu. & l. eũ q̃. §. si actori. & §. se. & de cõsti. pecu. & dicit verũ ī his q̃ ptinẽt ad administrationẽ ipsorũ tutorũ stipulantiũ. alias secus vt. l. solutũ. §. p liberã. & de pig. ac. & acgritur vtilis. Tertio fallit vbi est psone auctoritas vt notarius vel alius officialis & vtilis acquirit vt. l. i. §. exigẽ. de magis. cõue. l. nõ quasi. ff. rẽ pu. sal. so. & l. nõ aliter de adop. an hoc sit verũ in oibus stipulationibus dicã ī. l. nõ quasi. Quarto fallit vbi est p̃toria solẽnitas vt ī stipulationibus p̃torijs. l. in oibus. ff. de pto. sti. & bñ dic. qz & in oibus que in iudicio agunt vt. l. in cause. & de pcu. & glo. ff. đ pto. sti. l. iij. & l. in oibus. & ibi dicã. Quinto vbi est rerũ cõnexitas vt qñ stipl̃o interponit sup re mea: & in hoc semp dubitaui & est tex. in. l. q̃ ꝓcurator ex re. & de pcu. & l. iul. §. si pcu. & de ac. emp. Idez tenet in. l. multũ. & glo. in. §. siqs alij ifti. de iuti. sti. & de hoc miror quia videt cõtra tex. in. l. solutũ. §. p liberã. & de pig. ac. vbi p ꝓcuratorem non queritur pignus qđ sup re mea fit.

Breuiter oportet me dicere q̃ qñq̃ ꝓcurator stipulat qđ est meũ & mihi queritur vtilis est tex. ī. l. pe. C. ad exhi. Qñq̃ stipulat qđ ex re mea vt pcium vel fructus & idez vt. l. iul. §. si ꝓcurator. & de ac. emp. & l. qđ ꝓcurator. & đ pcu. nec ob. C. p quas pso. no. acq. l. i. qz ibi res nõ durat dñi sed in emptorẽ transfertur. Item nõ est ex pte domini illa cõuentio. l. cõmissorie. sed magis in penã non soluẽtis vt stati dicã in vsura. Aliud ergo crederẽ ī pacto adiectiõis in diem quia illud habet instar p̃cij: vt. l. si fũdũ in p̃n. de ꝓben. emp. & si stipuler ꝓpter rẽ meã nõ mihi acquirit: vt. l. possessio. §. i. de acq. pos. & l. solutũ. §. per liberã. & de pig. ac. & iõ glo. q̃ est in. l. qđ ꝓcurator. que dicit in vsura nõ dicit bene: quia nõ est ex re sed ꝓpt rẽ: vt. l vsura pecunie. ff. de ver. sig. & fallit qñ stipulat: vl alio cõtractu psonali q̃rit dño: tũc q̃ret accessoriũ qđ esset propter rem vt. l. ij. C. p quas pso. no. acq. & nõ. in. d. §. p liberã. Sexto fallit vbi est p̃ntia persone & vicinitas & hoc non est

non est dubium vt.l.si ꝓcuratoꝛi pñtis.ſ.e. Septio vbi est deficientis vtilitas actionis vt ille q̃ deberet cedere nõ est vel nõ reperitur: vt.l.i.in fi.cũ.l.ſe.s̃.d̃ inſtito.glo.eſt in.l.damni infecti.s̃.de dam.infec.z.l.i.C.de act.z obl. l.ſancimus ad trebel. Octauo fallit vbi eſt ꝓſonarũ affectio z rei de qua agitur equitas vt.l.gaiuſ.s̃.ſo.ma.dicã in.l.q̃d dicatur.ſ.e.qualiter ille caſus debet itelligi. Nono z vltimo fallit vbi eſt poſſeſſio z ꝓprietas. z vult dicere Guil.q̃ vbicũq̃ ſuper re q̃ eſt mei ſtipulãtis ſtipuloꝛ vel paciſcoꝛ alteri acgritur vtilis ſine ceſſione vt.l.quotiens.C.de dona.q̃ ſub mo. Ego dubito in intellectu illi⁹ l.qꝛ de iure antiquo dicit ibi tex.q̃ alteri nõ acquirit: ſz poſtea benigna interꝓretatione iperatoꝛ cõcedit vtilẽ: mihi videtur ſic dicendũ q̃ñq̃ paciſcoꝛ ſuper re mea q̃ durat mea z alteri queritur vtilis: vt.s̃.depo.l.publia i ꝓn. nec dicat quis q̃ ibi ſpeciale in filio quia imo ius cõe cũ per matrẽ nõ poſſit queri filio vt.l.debitoꝛ in fi.ad treb. dicã.ſ.e.l.q̃d dicit.facit q̃d nõ.s̃.de dona.l.donatiões in cõcubinã.§.pe. Quãdoq̃ ſtipuloꝛ ſuper re q̃ eſt mea tamẽ nõ durat mea: z tũc alteri nõ queꝛit actio regulariter: vt.d.l.quotiẽs.C.de dona.q̃ ſub mo.z.C.de pac ꝙuen. l.pactũ.fallit fauoꝛe exercẽtis liberalitatez: vt.d.l.quotiens. Itẽ fallit ꝓpter ſingularia ꝑcepta pecunie: vt.l.certi cõditio.§.ſi nũmos.s̃.ſi cer.pe.z ſic vides q̃ quãdo qs ſtipulatur alteri. Quãdoq̃ queꝛit actio ipi ſtipulãti: q̃ñq̃ ei cui quis ſtipulat q̃ omnia pfecte ſũt expedita lz glo. in.§.ſiqs alij.hoc inculcet. Predicta vã in bis que acq̃rũtur ꝑ actum ciuilẽ: ea vo que acquirũtur ꝑ actũ naturalem z coꝛpoꝛeũ pñt queri per alterũ vt.l.ea que ciuiliter. de acq.re.do.z.C.ꝑ quas pſo.no.acq.l.i. Itẽ predicta vera q̃ñ quis paciſcitur alteri ad actionẽ. Si vo paciſcit ad exceptionẽ in mõ cõcipiendi cõuentionẽ eſt idem q̃d ſupra: vt.d.l.quecunq̃.s̃.ti.i.z.l.et heredi.ver.totiens. s̃.de pac.ſed in mõ querẽdi differunt qꝛ exceptio queꝛit ſine ceſſiõe vtilis pacti vel doli vt.l.Reſcriptũ.§.fi.s̃.de pac.z.l.heredi.§.nos autem.e.ti.

Edem. Dicit glo.q̃ iuriſconſultus non bene arguit. Bi.dicit q̃ ſic: quia hic vertitur factum in obligatione nõ datio. facit quod nõ.in.l.liberi. de contraben.emp.dicetur.ſ.e.l.liber homo.

Dominus ſeruo. Hec.l.non habet locuz in adnenticijs quo ad ꝓprietatem dicit gl. Bi.dicit hoc verum quando filius ſtipulatur ſibi non quãdo pater filio. tu dic vt dicaz.ſ.e.l.quod dicitur.quia credo glo.ſimpliciter bene dicere.

Im qui calendis. Qui ſtipulaꝛ de calendis intelligitur de proximis niſi aliud actum ſit.h.d. Opp.s̃.e.l.ſtipulatio iſta.§.in ſtipulationibus. So.h ideo ne ſtipulatio eſſet inutilis. Queꝛit glo.quid ſi dico promittis dare in diebus illis: glo.dic de duobus intelligitur vt.l.inter illũ.ſ.de verbo.ſig.facit l.libertas.§.fi.ſupra de manu.teſta.

Quotiens. Si dies in ſtipulatione non adijcitur preſenti die debeꝛ.h.d. Opp. de.l.promiſſoꝛ.s̃.de cõſti.pe.glo.dicit dic vt ibi: z ibi videtur dicere q̃ ibi fallit. ſed aduerte qꝛ alius eſt dies qui ineſt in obligatiõe z diẽ obligatiõis impedit venire vt.l. cedere diem.de ver.ſig.z obligatiõi ſimpliciter ꝓcepte talis dies non ineſt immo ſtatim debetur vt hic cũ ſi. aliuſ eſt dies qui miſerationiſ cã ſolutioni indulgeꝛ: z iſte i cõ ſtituta pecunia eſt limitatus.ſ.x.dieꝝ vt.d.l.ꝓmiſſoꝛ.in alijs tps tale eſt arbitrio iudicis: vt iſti.d̃.iuti.iſti.§.fi.z.ſ. de ſolu.l.ratũ z.l.q̃d dicimus. Pro hac diſtinctõe facit l.ſi cũ militi.§.i.s̃.de cõpenſa.q̃ eſt nõbilis ad hoc.

Si hoc anno. Quando vna ꝓſtatio eſt facienda petitur in fine tẽporis hoc dicit.l.noſtra: z opp.ſ.e.l.liber homo.§.decẽ. So.ibi tps fuit appoſitum gratia cuiuſdã demõſtrationis nõ dilationis: vt h. Op.de.l.i.C.q̃ñ dies le.ce.z.l.in ſingulos.s̃.de annu.le.vbi in ꝓncipio anni debet peti.rñ.vna ſo.daꝛ iſti. e.§.ſi ita.q̃ aliud ſi dico annuũ z aliud ſi dico ſingulis annis. Glo.nõ eſt vera z eſt cõtra.l.nec ſeꝛ.§.nouiſſime. s̃.q̃ñ dies le.ce. Alia ſo.eſt.C.q̃ñ di.le.ce.l.i.q̃ ibi i vltimis volũtatibꝫ h in cõtractibus: hec nõ eſt vera ꝑ.l. eum qui ita.§.q ita.ſ.e.z.l.ſi ſeruus cõis meuij z caſtrẽſis peculij.§.fi.ſ.ti.ij. Quid dicemus? glo.tangit vnum verbũ q̃d eſt verum q̃ aliud eſt dicere hoc anno aliud ẽ dicere annuũ: z vide q̃d dixi in ſũmario: qꝛ q̃ñ dixi ãno eſt vna preſtatio z tũc in fine anni debeꝛ vt hic: q̃ñq̃ ſũt plures ꝓſtationes vt annuũ: z in ꝓncipio cuiuſlibz anni debetur. Oppo.de.l.lecta.s̃.ſi cer.pe.rñdeo illud debet intelligi q̃ñ tps eſt appoſitũ cã differẽde ſolutionis quia fuit appoſitũ i executiõe poſt obligationẽ pfectam ꝓ vna ſumma fuit ꝓſtatio diuiſa: h vo cã multiplicande obligationis z ideo tunc in ꝓn. Cum ergo queꝛitur quãdo illud quod debetur quo in tpe debeat ſolui diſtingue. quia quãdo in ſtipulatione apponitur tps cã demõſtrationis ſeu deſignationis z tũc ſtati põt peti vt.l.liber homo.§.decẽ.ſ.e.q̃ñq̃ tempus apponitur in ſtipulatione cauſa limitãde obligationis: z tũc ſtatim illo tempoꝛe nõ expectato debetur: vt.l.eum qui.§.q ita.ſ.e.l.ſi fideiuſſoꝛ.§.fi.s̃.mã.l.obligationum fere.§.i.s̃.de acti.z obli.quãdoq̃ tempus apponit cauſa dilationis ſeu cã multiplicande obligationis z iſta eſt mã noſtra. Aut eſt facienda vna preſtatio aut plures. ꝓmo caſu aut tempus fuit appoſitũ per accuſatiuũ vt in annos vel poſt annos z tunc intelligatur in fine temporis vt in.l.ſi in ãnos: z l.nõ putabam.s̃.de condi.z demõ.q̃ñq̃ tempus apponitur per ablatiuũ: z tũc aut verba ſunt relata ad euz cui obligatio queꝛitur vt accipias in anno vel petes in ãno z tunc i ꝓncipio temporis poteſt peti vt.l.ſi ita fuerit libertas in ꝓn.s̃.de ma.teſt. Aut verba ſũt relata ad eũ qui obligatur: vt dabo in ãno vel hoc ãno z tũc in fine temporis vt hic: quãdoq̃ dubitatur z tũc gratia promiſſoris videtur appoſitum: vt.l.eum qui.als incipit iabolenus.s̃.de annu.le. Si vo ſunt faciende plures ꝓſtationes: z tũc aut tempus adijcitur cã multiplicãde obligationis: q̃d ẽ q̃ñ apponit i tpe obligatiõis: z tũc d̃bet i ꝓncipio cuiuſlibet ãni tã i ꝓctib⁹ q̃ in vltimis volũtatib⁹: vt.l.nec ſeꝛ i ꝓn.s̃.q̃ñ di.le.ce.z.C.quãdo dies le.ce.l.i. z.ſ.e.l. euz q.§.qui ita. Fallit ꝑ q̃ñ ꝓſtatio fit ob aliq̃ neceſſitatem quia tũc inſpicitur tempus neceſſitatis: vt.l. nec ſemel.§.ſi in habitatione.s̃.quãdo dies le.ce. Fallit ſecũdo quando debent preſtari fructus certe rei.l.firmio.§.pater.s̃.quando dies le ce. Si vo tempus apponitur cauſa differende ſolutionis quod eſt quando apponitur in executione: z tunc ſemper in fine vt.l.lecta.s̃. ſi cer.peta.z.l.ſi cui.s̃.de le.i.do. Guil.d̃ cu.tangit in.l. lecta.z nõ plene maxime in primo membꝛo do. Ci.in.l. i.C.quando dies le.ce.z Bi.alibi.

Iquis arbitratu. Arbitratore non arbitrante non valet ſtipulatio z ab eius pſona nõ receditur.h.d. Oppo.de.l.ſi ſocietatem.§.arbitroꝛuz s̃.ꝓ ſo.vbi reducitur ad arbitrium boni viri.glo.dicit dic vt ibi.hic nullo modo arbitratuſ eſt: ſed ibi male arbitratus eſt: que eſt ratio quãdo arbitratur lz iniq̃ ſtipulatio valeꝛ: rñdeo quia iam eſt firmatus ꝓtractus: vnde eſt actio que poteſt intentari cui actioni iudicis offi-

cium ſeruit vt reducatur ad arbitrium boni viri.l.ſi ſocie
tatem.§.arbitrorũ.ſ.ꝑ ſo.ſed quãdo nullo modo arbi
tratur actio nõ eſt ſuper qua officiũ iudicis poſſit implo
rari ita in cõtractu ſtricti iuris:vt.l.ſi libertus.ſ.de ope.
libe. Op.ſ.de ope.liber.l.ſi libertus. So.ibi fuit ini
que arbitratus. Op.de.l.hec vẽditio.ſ.de ꝓhẽ.emp.
So.ibi fuit iníque arbitratus:ſed ibi ponitur alius ca
ſus in quo nõ fuit arbitratus:dic q ibi in arbitriũ vniuſ
ex ꝓtrahẽtibus fuit compromiſſum:vnde eo nõ arbitrãte
recedetur a perſona.h̃ i arbitriũ tertij:ratio ſi per vnũ ex
ꝓtrahẽtibus ſtat:tũc cõtractus habetur ꝑ impleto:vt. l.
iure ciuili.ſ.de cõdi.t demõ.t ideo cũ ſtat p eũ ꝛc̃.vt.c.
imputari.eẋ de re.iu.li.vj.t eſt exp̃ſſum.j.e.l.i executiõe
§.fi.h̃ ergo cũ ſtet per eum cõtractus eſt formatus poteſt
actio intẽtari t operabitur officiũ iudicis ita debetis itel
ligere:t hoc intellige quãdo ponitur i arbitriuꝫ alterius
ex ꝓtrahẽtibus tali caſu quo cõtractum ab initio nõ facẽ
nullũ alꝫs ſecus:vt.l.qõ ſepe.§.i.de ꝓtrahẽ.emp. Op.
de.l.fi.§.ſed t ſiquis.C.cõia dele.reſpõdeo ibi eſt ſpãle
fauore vltime volũtatis.h̃ aduertatis quia talia v̄ba ar
bitrio ticij ꝛc̃.in ꝓtractibus faciũt cõditionez:vt.l.fi.C.õ
ꝓtrahẽ.emp.cum ſi.ideo eo nõ arbitrãte cõtractus ẽ nul
lus. Sed in vltimis volũtatibus talia verba cõditionez
nõ faciũt:vt.l.i.i fi.de le.ij.t in hoc eſt fauor vltime volũ
tatis :ideo eo nõ arbitrãte recedetur a ꝑſona. Sed ſi in
vltimis voluntatibus poneretur cõditionaliter per ſi. vt
ſi ticius arbitratus fuerit.tũc eo nõ arbitrãte nõ valeret ſi
cut ſi queuis alia cõditio deficeret:vt.d.l.i.de le.ij.t ibi
nõ.in fi.glo.mag.t eſt tex.de acqui.here.l.is qui heres
in ꝑn.lꝫ glo.ibi nõ bñ loquitur. Sed opp.cõtra prędi
cta de.l.ſi ſic in ꝑn.de le.i.t de le.iij.l.fideicommiſſa.§.
q̃q̃.vbi ponit cõditionaliter t receditur a ꝑſona. So.l.
ibi fuit collatum in arbitrium heredis:t ideo eo nõ arbi
trãte ſtat per eum t habetur cõditio ꝑ impleta ſicut dixi
ſ.ꝑx.ſecus ſi in arbitrium eẋnei cõditionaliter appona
tur ſicut dixi in cõtractibus. Sed op.de.l.multa i ꝑn.
ſ.de cõdi.t demõ.reſpõdeo Pe.ſoluit q ibi loquitur
in facto qõ non habet certos fines limitatos t Ci.tãgit
de contraben.emp.l.fi.in fi. Certe nec in.§.ſed t ſiquis.
erant limitati fines. So.ergo q quantũ ad pene com
miſſionẽ non receditur a perſona ſed quo ad valorez le
gati ſic. Formo tibi vnã.q.quam habui de facto.quidã
de terra mea vendidit fundñ alteri pro.c.pacto appoſito
q ſi appareret hunc fundum eſſe emphiteoticũ fieret di
minutio precij arbitrio lucij ticij ꝛc̃.tempore quo apparꝫ
fundum eſſe emphiteoticũ.lucius ticius eſt mortuus qd
fiet de iſto contractu:certe cum cõtractus ſit firmatus:er
go eſt recurrendũ ad arbitrium boni viri.ſ.iudicis.do ti
bi caſum in.l.domũ.ſ.de cõtraben.emp.t.l.ſue rei. cuꝫ
l.ſe.e.ti.idem dico quãdo arbitriũ alicuius adijcitur in
aliqua qualitate vt vẽdo tibi fundum ꝑ.c.t do tibi cum
fundo vnum de duobus meis arbitrio lucij ticij: tũc lu
cio ticio nõ arbitrante recurritur ad iudicem vt arbitret:
vt.l.ſi in emptione in ꝑn.ſ.de cõtrahẽ.emp. Et vt tibi
liqueat vtrum a perſona arbitratoris recedatur vel non:
diſtingue aut loquimur in vltimis voluntatib9 t tũc quo
ad ſubſtantiam legati t poteſt recedi:vt.l.fi.§.ſed t ſiqs.
C.cõia dele.qõ intellige cũ diſtinctione:aut fuit datũ ar
bitriũ ꝯditionaliter aut nõ vt.ſ.dixi:aut quo ad pene cõ
miſſionẽ t a perſona nõ receditur vt.l.multa in ꝑn.ſ. de
cõdi.t demõ.aut loquimur in ꝓtractibus:t tũc ſi fuit ar
bitratus iníque recedítur a perſona:vt.l.ſi libertus.ſ.õ
op.libẽ.l.ſi ſocietatem.§.arbitrorũ.ſ.ꝑ ſo.aut nunq̃ fuit
arbitratus: t tũc aut fuit vnus de cõtrahentibus t rece
ditur:vt.l.h̃ venditio.ſ.de cõtraben.emp.aut fuit tertꝰ:
t tũc aut fuit aſſumptus ſuper cõtractu perficiendo t nõ
receditur a perſona vi h̃:t dicam.j.ꝑri.q.aut ſuper cõ
tractu perfecto t in aliquo acceſſorio t receditur a perſo
na:vt.l.domũ.ſ.de cõtraben.emp.l.ſue rei.cuꝫ.l.ſe.t.l.
ſi in emptione in ꝑn.e.ti.t qõ.ſ.dixi in.q. Quero per
promiſſorem ſtat quo minus arbitrator arbitraretur cõ
mittetur ne ſtipulatio t receditur a perſona t recurrit ad
arbitrium boni viri:t dico ſi ſtat per vnum de cõtraben
tibus:t tũc pena cõmittitur vt.l.diem.ſ.de arbi. Si vo
non eſt adhibita tunc receditur a perſona:vt.l.h̃ vendi
tio.ſ.de cõtraben.emp.t.j.eo.l.in executionibus.in fi.
t hoc vult tex.hic ſi ꝓmiſſor fuiſſet in mora teneretur ad
id qõ bonus vir arbitraretur vel ad penam ſi fuiſſet pro
miſſa. Quero quando arbitrator debz arbitrari an re
quiratur partꝫ preſentia:de arbitro nõ eſt dubiũ:vt.l.die
m.§.ſiqs litigatorꝫ.ſ.de arbi.in arbitratore Pe.t Ja.
dicunt q eſt caſus hic t Ci.in.d.l.fi.C.de cõtrahẽ.emp.
q debet parte preſente vt h̃:qr dicitur q ſi moram ſtipu
lator fecerit :apparet q eo abſente nõ poteſt qr ſi abſente
parte poſſet tunc non contraheretur mora:vt.l. diem.§.
ſiquis litigatorũ.ſ.de arbi. Vidi quendam aduocatuꝫ
ſatis ſolennẽ conſulere cõtrarium: qr arbitrator non debz
iudicialiter cognoſcere vt nõ.ſ.de iudi.l.i.t de arbi.l.ſz
t ſi in ſeruuꝫ.§.ſiquis iudex. in auc̃.vt dif. iudi.in prin.
ſed ad ea q̃ cauſe cognitionez non requirunt non requrit
partis preſentia:vt.l.diem proferre in ꝑn.t.l.ſed iterpel
latur.§.i.ſ.õ arbi.t pro hoc de bo.poſ.l.iij.§.penulti.t
qõ ibi nõ. Preterea talis arbitrator habet nudũ mini
ſterium:ergo ꝛc̃.vt.l.ſi vt proponis.C.de execu.rei iudi.
Preterea ſicut in euentum conditionis nõ requirit par
tis preſẽtia vt.l.ij.de condi.t demon.ita nec i ntali arbi
tramẽto.nec ob.hec.l.qr h̃ debet intelligi q fuit actum
q parte pñte arbitraretur:vel dic q adhibuit aliud ipe
dimentũ mortis vel ſimile non fuit ſimplex abſẽtia ita di
cebat ille.Credo Pe.t Ci.ſimpliciter dicere veritatem
per hunc tex.t dicte ſolutiones ſunt diuinatiõeſ. Prete
rea caſus eſt de edi.edic.l.q ſi nolit.§.ſiquidẽ ita.vbi ſu
um placitum non poteſt parte abſente declarare:t idem
importat placuerit qõ ſi arbitratus fuerit vt.l. thais .§.
ſororem.ſ.de fideicõmiſ.li. Preterea lz iudicialiter nõ
cognoſcat tamen partes debent conuocari t eas interro
gare:vt.l.iij.§.ſed t ſi nõ cõſtat.ſ.vbi pu.edu.de. Pre
terea eſt expreſſum in arbitratore qui debet partes diſcu
tere t eas interrogare:vt.l.ſi de meis.§.recepiſſe.ſ.de ar
bi. Preterea videtur expreſſum in.l.legatum de vſufr.
le.vbi iudex vt bonus vir facit commutationẽ legati t re
quiritur partis preſentia pro hoc.C.de ſecũ.nup.l.hac
edictali.§.bis illud.vbi tales arbitratores tenentur iura
re:ergo parte preſente:vt.l.ſi quando.C.de teſti.hoc ꝓ
batur ratione naturali qr poteſt ledi:ergo vocandi vt.l.
nam ita diuus.ſ.de adop.t poſſet trahere arbitratorem
in aliam ſententiam vt de arbi.l.itez ſi vnus in fi.nõ ob.
all̃.in contrarium qr loquuntur in his que parti non pa
rant preiudicium:vt nõ.d.l.iij.§.pe.ſ.de bo.poſ.nõ ob
ſtat.l.ſi vt,ponis.quia ibi preceſſit plena cognitio in cã
principali t ita conſului. Quero quanto tempore du
rat poteſtas arbitrandi:ſpec.in ti.de arbi.§.differt.v.itẽ
quid in triennio.videtur dicere q talis poteſtaſ non fini
tur triennio ſed nil boni allegat t male intellexit in arbi
trio tangitur in.l.ſed t ſi compromiſſum.ſ.õ arbi.t per
Ci.in.l,pperandum.§.ſin autem in medio.C.de iudi.ſz
de arbitratore nihil dicitur ideo ſciendũ eſt q talis po
teſtas finitur eo nolente arbitrari vt.ſ.loca.l.ſi merces.i
ꝑn.t.C.de cõtraben.emp.l.fi.t inſti.de contrahẽ.emp.
§.preciũ.qñ autẽ dicatur nolle variant iura : ideo dico
q qñq̃ arbitramentũ confertur in aliquẽ ex cõtrahenti
bus in caſu ꝓmiſſo t tũc ſi conſiſtit circa ea q̃ ſũt de ſba

libus con

libus cõtractus circa ipsaz rẽ:tũc debet arbitrari.ĩ.xxx. dies vt.d.l.q; si nolit.§.siqdem ita. Si circa aliq̃ extrin seca tunc tenetur arbitrari q̃p̃mũ poterit vt.l.hec vẽditio de ꝓtrahẽ.emp.facit.s̃.de ꝓdi.ꝛ demõ.l.hec vẽditio Si vo arbitramentũ ꝓfertur in tertiũ tũc dico q; si.ĩ.an nũ arbitrareť vl nolle arbitrari vt.C.cõia dele.l.fi.§.sed ꝛ siqs.nec dicat aliqs q; ibi est speciale fauoꝛe vltime vo luntaťq; qꝛ in eo est spãle q; receditur a psona nõ inter suã vt ibi nõ.p glo vel in alio ꝓsistit spãlitas vt.s̃.dixi ꝛ prędicta in ꝓtractibus.in vltimis volũtatibus dicã in.l.i.de le.ij. Quid si partes nõ notificauerint arbitratoꝛi ꝛ sic elapsus est dies:dico q; p̃ h̃ partes negligẽtes videntur recessisse ab eius arbitrio ar.d.§.fz ꝛ siqs ꝛ ar.ei⁹qđ dr đ eo q; per annũ negligit pñtare lr̃as iudici delegato extra đ rescrip.c.plerũq;. facit.C.de pscrip.xxx.an.l.siqs em ptionis.§.sed ꝛ siqs.ꝛ de appe.auẽ.ei q; appellat.đ suc. edic.l.i.§.largius. Sed an arbitratoꝛ postq̃ est sibi no tificatum cogať arbitrari nõ.per glo.ꝛ p Bi.de le.ij.l.i.

Nunqd arbitratoꝛe moꝛtuo trãseat ad heredẽ dicã.ĩ. eo.l.si stipulatus fuerim in p̃n.Li.in.l.fi.C.de ꝓtrahẽ. empt. Quid de arbitratoꝛe exbannito an potit arbitra ri:puto q; sic:vt.l.cũ pr̃.§.hereditatẽ de le.ij.ꝛ.l.ex facto §.siqs rogatus.s̃.ad trebe. Idẽ puto in excõicato q; p̃ dictis eqparať:vt nõ.isti.de ca.di.§.minoꝛ.ꝛ qꝛ hic nõ est actus iudiciarius dicã.ĩ.e.l.cẽtesimis in fi.facit.ĩ.de ver.sig.l.illa v̄ba.ꝛ qđ ibi diceť. Quid si aliqs ex ꝓtra bentibus moꝛtuus est:puto siqdẽ fuit assũptus arbitra toꝛ super ꝓtractu pficiẽdo idẽ qđ in arbitrio vt extinguit vt.d.l.diez.s̃.de arbi. Si vo assumit sup ꝛctu pfecto vt sup aliquo accessorio:tũc sicut ꝛctus transit ad heredẽ:ꝛ sic illđ arbitriũ vt.s̃.de acq.pos.l.fũdi vẽditoꝛ.ꝛ đ offi. dele.c.sup gr̃a.li.vj. Quid si aliqs ex ꝛbentibus ẽ bã nitus ꝛ bona publicata:dico idẽ qđ ĩ moꝛtuo qꝛ põt ar bitrari ꝛ exñs ꝓditio nõ ligaret fiscũ:vt.l.quotiẽs in fi.ĩ. de noua.facit.s̃.p so.l.actione.§.publicatiõe. Isti ar bitratoꝛes q; quotidie assumunť in litibus videtur assu mi sup cõtractu pficiendo vt dixi de ope.noui.nũ.l.i.§.ꝛ post operis. Fꝛmo aliã.q.videmus q; in arbitratoꝛe nõ recedit̃ a psona qd in ꝓsultatione.cõmissũ fuit ticio vt arbitrareť de ꝓsilio sẽpꝛonij sempꝛoni⁹ nõ vult ꝓsiliuz dare vel est moꝛtuus:dixi vobis in.l.i.§.si plures.s̃.de exerci.ꝛ hodie habemus casũ ex̃ ne se.va.c.i.circa fi.li. vj.dicã si deo placebit ĩ.l.ticiũ ꝛ meuiũ ĩ p̃n.de admi.tu.

Quodcunq; stipulatur. Opp.insti de inuti.sti.§.sed cũ factũ.ꝛ.s̃.eo.l. stipło ista.§.hi q.so.ibi in stipulatiõe facti. Opp.ĩ.de sti.ser.l.ij.ꝛ.l.añpenl.so.fallit ibi vt ibi dicã. Opp.de l.cũ opz.C.de bo.q̃ liber. Sol.glo.q; aliud in aduẽti cio hodie hoc intellige q; filꝰ stipulať sibi qꝛ si pr̃i stipu lareť fm Bi.ꝛ oẽs ipi pr̃i q̃rit̃.s̃.e.l.stipło ista.§.alteri.

Sicuti. Filꝰ stipłať sibi dare.x.cũ pr̃ moriet.h.d. an sibi vl pr̃i q̃ratur dicã ĩ.l.si filius.ĩ.e.

Siquis ita. Si stipulatio p̃is cõfertur in tem pus existẽtie sui iuris filio queritꝰ vtilis actio.h.d. Iste.§.intrat mãm illã q̃liter pr̃ querat filio vel ecõtra dicã.ĩ.e.l.qđ dr. Bi.ponit h̃ additionez ĩperfectam. Op.s̃.e.l.dñs seruo. So acqrit sibi pr̃ sti pulãdo filio nisi ꝓferať in tps sui iuris. Op.s̃.đ pac. do.l.cũ dos.so.vt ibi ꝛ dicã.ĩ.e.l.qđ dicit. Nõ q; di recto q̃ritur pr̃i ex stipłone filij:vt.s̃.e.§.alteri.l.stipłatio ista.ꝛ.s̃.e.l.in pr̃in.ꝛ quando ex stipulatiõe patris que ritur filio vtilis dicam in.l.quod dicitur.ĩ.e.

Non solum. Inter si ꝛ cũ nõ est dr̃ia cuz ap ponitur actui extrinseco. h.d. Añq̃ opponã per.l.istã dãdo vnã opi.quã ponit Li.i l.exneum.C.de hẽ.q; est dr̃ia inter istam institutionẽ cũ morieris q̃ est ꝓditionalis cũ est incertũ qñ quis moriať ꝛ illã institutionẽ si morieris qꝛ illa est cõditio necessaria vt.l.si pupillus.§.sub cõditione.ĩ.de noua.sed male di cit per istũ tex.ꝛ.l.qbus diebus.§.qdaz ticio.s̃.de ꝓdi.ꝛ demõ. Op.ĩ.e.l.pxi.§.fi. Breuiter ista est so.qñq; si ꝛ cũ apponũtur actui extrinseco ꝛ tũc nulla est dr̃ia:vt hic. Aut apponũtur actui intrinseco vt volũtati ꝛ tũc log tur.ĩ.e.l.pxi.in fi. Et vt liq̃at qñ sit dr̃ia inter si ꝛ cũ cuz apponitur actui intrinseco fm Pe.ꝛ Bui.in.l.q;pmisit s̃.de ꝓdi.inde.dic sic. Aut ista v̄ba apponũtur actui qui tacite inest de necessitate ꝛ non est dr̃ia:vt.l.iij.s̃.đ le.i.ꝛ l.inuito.§.hanc aũt.s̃.de tute. Aut apponitur actui q; ta cite nõ inest ꝛ tũc hec dictio si facit ꝓditionẽ vt.l.si ticius s̃.e.ꝛ.l.si decẽ cũ petiero.ĩ.e.ꝛ ibi nõ.,pbatur melius ĩ.l. si ticio.s̃.qñ di.le.ce.ꝛ de condi.ꝛ demon.l.quibus die bus.§.qdam ticio. Si vo queris de ꝓditione cũ:tũc aut additur executioni obligationis:aut ipsi obligationi.p̃mo casu nõ facit cõditionẽ vt.C.qñ di.le.ce.l.ex bis ꝛ.l. firmio.in p̃n.s̃.qñ di.le.ce. Si vo obligationi:ꝛ tũc aut v̄ba sapiunt exactionẽ de pñti in cõceptione sui ꝛ nõ facẽ ꝓditionẽ vt.ĩ.,pxi.l.si decẽ.ꝛ.l.ticie heredis.s̃.de ꝓdi.ꝛ demõ. Aut nõ sapiunt exactionẽ in cõceptione sui:ꝛ tũc nõ est dr̃ia vt h̃ ꝛ.l.q ,pmisit de cõdi ĩde.qꝛ faciũt cõditi onẽ. Si vo apponitur in actu intrinseco vt puta volũtatis dicam.ĩ.pxi. Opp.q; nõ sit bona eqparatio cũ p̃ma conditio moꝛtis sit certa.ꝛa sit incerta:dicit Bi.qꝛ bene differũt in hoc fz nõ in mõ cõmittẽdi qꝛ quocũq; mõ ve neris ꝛ qñcunq; stipło cõmittit ita quocũq; modo mori aris ꝛ quandocunq;.

Entesimis. Nõ q; ĩ obligatiõe ĩ diẽ obligatio ẽ pñs. Quid de actione dicã.ĩ.e.l.ita stipulaťĩ q̃stionibus.

Id autem quod in facto. Stipło fa cti q̃ cõcernit personã ,pmissoꝛis ad heredẽ nõ transit.h. d. Op.de.l.veteris.C.de cõtraben.ꝛ cõmit.sti. Sol. ibi ĩ facto qđ ꝛcernit personã stipulatoꝛis h̃ ,pmissoꝛis ꝛ distingue:vt ibi per Li.ꝛ tangam.ĩ.e.l.si sic.

Si ita stipulatus fuero. Aduerte qꝛ sumus in periculosa mã ꝛ breuiter.h.d. Promissio cũ volueris valet si ante moꝛtẽ declaras te velle:secus in,pmissione si volueris.h.d. Op.de.l.senatus.§.legatũ.s̃.đ le.i.l.si ita legatũ.§.illi si volet.rñdeo stipulatio collata in volũ tate ,pmittẽtis nõ valet vt h̃:sed si in volũtate eius cui ac quiritur sic vt in ꝓtrarijs fz ꝓtrariũ nõ.p glo.in.l.a ticio. ĩ.e.vbi reꝑhenditur p Bi. Sed op.de.l.sub hac.s̃.ti. i.ꝛ.ĩ.e.l.siqs stipulatus sit stichũ. Breuiter so.qñ dictio cũ adijcitur futuro indicatiui nõ valet vt ĩ ꝓtrario:aut fu turo subiũctiui ꝛ valet vt h̃ si cõstituas te velle ante moꝛ tem sed p dictionẽ si nõ valet siue adijciať futuro subiun ctiui siue indicatiui dic vt glo.ꝛ bñ dicit. Sed q̃ ẽ dr̃ia rñdeo:nã futurũ indicatiui habet quãdaz dependentiã: vt,pmitto cũ volã.i.volẽs ero cũ dabo:ꝛ iõ.l.psumit me nũq̃ velle:sed cũ dico cũ voluero tũc fozmatur a ꝑterito indicatiui fz nõ ꝑmaneã in volũtate sufficit semel velle:fz tpe traditionis nollez vt.ĩ.e.l.si ita stipulatus sit stichuz. ꝛ iõ verificata est illa ,ppositio cũ voluero ꝛ nõ.s̃.de ꝓtra ben.emp.l.hec venditio. Sed cõtra h̃.s̃.de le.iij.l.vxo rem.§.penul.vbi videtur q; valeat si dico cũ vellet. So. ibi dixit cũ vellet qđ est ꝑteritum ĩpfectũ subiunctiui vl pñtis optatiui:sed hoc non placet qꝛ ex eo q; est pꝛeteri tum imperfectum habet quandam dependentiam sicut futurũ indicatiui:ꝛ iõ eadẽ est ratio:dico ergo aliud in vl timis voluntatibus vt ibi qꝛ dicta v̄ba cũ volet vel cũ vo

lam videntur solū facere diem incertam vt sic post mortē debeatur vt ibi patet: sed q3 dies incertus est cōditio in vltimis voluntatibus vt. l. dies incertus. s̄. de ꝓdi. ⁊ de mon. iō tex. in. l. fideicōmissa. §. q̄ꝫ q̄ꝫ. de le. iij. dicit eē cō ditionalem. hoc etiam ꝓbatur. s̄. de ma. testa. l. seruos.

Op. q3 in p̄n. dicit q̄ valet si cōstituit in vita. in fine di cit q̄ nō valet: rn̄deo q̄ p si nō valet: p cuz valet. ratio dif ferentie est fm glo. quando dictio cū adijcitur futuro tē pori est aduerbiū tpis. nō ergo confertur in ptāte an ve lis sed quādo velles: sed qn̄ dictio si apponit est in ptāte an ⁊ qn̄ velles: ⁊ illud dicit glo. i. ⁊ in glo. ij. mag. Sed male dixit q3 si solū tp̄s esset in ptāte sua: tunc transierit ad heredē nec extingueretur morte: vt. d. l. vxorem. §. pe. ⁊ de re. du. l. vtrū. §. pe. facit optime. s̄. so. ma. l. post dotē fm q̄ntam lec. Ex hoc dicerez q̄ si hec dictio cum vo lam vel cū voluero adijcitur executioni: puta ꝓmitto. x. q̄ tibi dabo cū volam vel cū voluero q̄ me mortuo stati tenetur heres vt dictis. ll. facit. l. ex his verbis. C. qn̄ di. le. ce. contra istū tex. q̄ est ergo ratio dūe dic fm Pe. dic tio cū denotat p̄ncipaliter cōditionē. secūdario tp̄s tex. est in. l. ticio. s̄. qn̄ di. le. ce. Dō qn̄ dico cum volueris nō exp̄mitur conditio ⁊ exp̄ssa nocēt: non exp̄ssa nō no cent: vt. l. nōnūq̄. s̄. de cōdi. ⁊ demō. Ja. de are. dat aliā so. ⁊ recidit in idē in. l. fideicōmissa. §. q̄ꝫ q̄ꝫ. ⁊. §. si fidei. de le. iij. ⁊ ibi nō. q contradicūt huic tex. vbi dicitur q̄ si moritur statim tenetur heres. h̄ dicit q̄ extinguit. dic gl. ibi aliud in cōtractibus aliud in vltimis voluntatibus ⁊ ista est vera: ⁊ alie so. q̄ ibi dātur sunt false ꝓtra. d. l. vxo rem. §. pe. de le. iij. Et aduerte non intelligas q̄ i vltimis voluntatibus qs moriēdo videatur velle q3 nulla. l. hoc cauetur. lz qdam hoc dicant sed dico q̄ in vltimis volū tatibus idem est dicere heres det cū volet vel cū voluerit qd̄ est dicere det post mortem suam vt. d. l. vxorez. §. pe. ⁊ ideo debetur tāq̄ aduenīēte die. In ꝓtractibus vo ista verba faciunt diem ⁊ cōditionē ⁊ iō eo moriente añq̄ ve lit deficit cōditio. idem esset in vltimis volūtatibus si po neremus esse cōditionaliter ꝓlatā vt si volet vt. d. l. si ita legatum. §. illi si volet. de le. i. Quero qd si dictio cum adijcitur p̄terito subiūctiui vt ticius ꝓmittit dare. x. cum voluisset: rn̄deo ista verba q̄n̄q̄ significant futurū tp̄s vt j. e. l. q rome. §. augerius. ⁊ qd̄ ibi nō. ⁊ de le. i. cum cert' ⁊ de contraben. emp. l. si emptor. §. vlsimile. vbi ponitur verbuz esset ⁊ tñ significat futurz: rn̄deo q3 tūc erat idē q̄ si apponitur futuro subiūctiui q3 p̄teritionem significat.

Quero qd si nō apponitur dictio cū sed aliud aduer biū tpis vt donec voluero vl quouscz ⁊ si. dico idē qd̄ in dictiōe cum q3 oia faciunt secūdario cōditionē p̄inci paliter tp̄s: vt dicam plene de cōdi. ⁊ demō. l. i. Quid si non appono dictionē si nec conditionē cū nec tp̄s ali cuius vbi: vt ꝓmittis mihi dare. x ad tui volūtatem. rn̄. videtur dicere si tu volueris vt. s̄. so. ma. l. post dotē i. v. lec. ꝑ hoc facit qd̄ dico in. l. i. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ tūc. s. q̄ p̄positiones sit cōditio exp̄ssa. Quero cū in vltis vo luntatibus fiat distinctio an apponātur hec verba si vo lueris aut si arbitratus fuer' vt. d. l. fideicōmissa. §. q̄ꝫ q̄ꝫ ⁊ de le. i. l. si sic in p̄n. ⁊ de fideicō. liber. l. fideicōmissaria libertas. an hec dūia sit in cōtractibus: dico circa ea q̄ sūt de sba contractus dicta vba nō attēduntur: vt. l. qd̄ sepe. §. i. de cōtraben. emp. ⁊. C. de cōtraben. emp. l. si. Sz cir ca alia accidentalia significatio dictorū vborum attendi tur vt. l. hec venditio. de ꝓtraben. emp. ꝑ ratiōe cogita.

Quero quāta est virtus istius vbi voluerit: rn̄. vt pos set facere qs volūtatem suā etiam iniq̄. l. vt cū qdam. de le. ij. dū tamē dolus mal' absit vt. s̄. mā. l. creditor. §. lu cius. semper enī dolus videtur exceptus. Vltimo for mo hic vnam. q. difficilem: iudex dixit pono ticium ad confinia donec voluero vel donēc revocauero. moriī iu dex an cōfinia sint finita: qdaz dicūt q̄ sic: vt h̄ dic Pe. ⁊ Li. refert. C. de contraben. emp. l. si. Ja. de ra. dixit q̄ snia debet eqparari ꝓtractibus nō vltimis voluntatibus q3 snia est stricti iuris. vltime volūtates hñt instar bone fidei: vt. l. in minoz. C. qui. cau. in ite. resti. nō ē ne. Pe. dicit aliter sicut ibi Li. refert q̄ verba nō recito q3 iuris sa porem non hñt. tu ergo dicas considerāda esse vba: aut iudex dicit quoad voluero vel volam. ⁊ tunc ista vba so nant vt eatenus durēt confinia q̄tenus durat voluntas: ⁊ iō voluntate cessante finiuntur cōfinia: voluntas vo per mortem cessat' ergo ⁊c. h̄ est casus. s̄. loca. l. iiij. C. man. l. mandatū. isti. mā. §. item si adhuc. h̄ enī non requritur q̄ contraria voluntas superueniat sed sufficit q̄ p̄ma cesset. Et p̄dicta va si iudex dixerit quoad ipe voluerit referen do ad psonā suā: si vo rettulit se ad dignitatē: vt quoad potestati placuerit q3 tūc dignitas nō moritur morte pso ne nō finiretur: vt. l. annua. §. i. de an. le. ⁊ de iudi. l. pro ponebatur ⁊. est hodie casus ex̄ de rescrip. c. si gr̄ose. li. vj. ⁊ p̄dicta va si appareret ex vbis q̄ ꝓfinia fuer̄ de pre senti. revocatio fuit collata in p̄dictū tp̄s vt q3 dixi quo ad vel quouscz ⁊c. vt dixi ⁊ facit. l. si cū in annos in p̄n. Si vo diceret pono te ad cōfinia ad meam voluntatē vl ad meū beneplacitum: tunc cōfinatus nō esset nisi iudex declarauerit se velle ponere cū dicta vba faciant dispositionē conditionalez: vt dixi in p̄cedentib'. q. Qn̄cz iu dex dicit pono te ad cōfinia quoad revocauero ⁊ hoc ex ꝓpria significatione nō sufficit voluntatē p̄mā cessare sz requiritur noua voluntas ꝓtraria: sed moriēdo qs nō vi detur velle vt hic ergo ⁊c. Et iō h̄ insurgit dubiū an ista vba habeāt istū intellectū sicut in ꝓtractibus an vo intel ligātur sicut in vltimis voluntatibus: vt sit sēsus pono te ad cōfinia donec vixero nisi añ revocē: vt. d. l. vxorez. §. pe. ⁊ videtur q̄ sicut in contractibus casus est ex̄ de offi. dele. c. si delegatus. li. vj. ⁊ idē in p̄cario q3 qs nō moriē do nō videtur revocare vt. s̄. de p̄ca. l. i. in p̄n. ꝓiuncta. l. q̄situm. §. i. eo. ti. Tamē dicerez assumendam benignio rem interpretationē: vt. l. si p̄ses. ⁊. l. inꝑpretatiōe. j. d̄ pe. vnde in casu ꝓposito intelligitur vt in vltimis voluntati bus vt in. d. c. si delegatus. ⁊ ideo assumit' alit' q3 ibi illa inꝑpretatio est benignior: ad h̄ facit. s̄. de pig. ac. l. nō est mirum. vbi snia eqparatur vltime voluntati fac. s̄. d̄ ma. testa. l. si ita fuerit. in fi. vbi vba testatoris ⁊ p̄toris pariter interp̄tant. p̄o hoc facit glo. i. d. c. si delegat'. lz illa glo. in alio male dicat q3 non intellexit differētiaz int' illa ver ba vsq̄ ad bñplacitū ⁊c. ⁊ donec revocauero. Quero qd si iudex non est mortuus sz eius officium est finitū: rn̄deo idem q̄ si esset mortu' q3 dicta vba debēt intelligi donec voluero. s. ego exn̄s in officio sic finito officio fi niatur voluntas: vt in. l. fi. j. de pe. causa enī q̄re reserua uit sibi voluntatem erat officium: ergo finito officio finit' voluntas: vt. s̄. de oper. no. nun. l. non soluz. §. fi. vbi cā nunciationis erat dominiū rei que finit' alienata re. ⁊ sic cessāte illa qualitate: lz persona duret. p̄o hoc videt tex. s̄. de fideicō. li. l. lucius la prima. cū. l. se. vbi arbitriū da tum alicui vt heredi cessat eo desinente esse heres. facit. l. cum apud: ⁊ qd̄ ibi nō. j. iudi. so. ⁊ quod nō. in simili. s̄. de iudi. l. venditor. §. iudices. Sed contra p̄dicta facit s̄. de le. ij. l. cum pater. §. hereditatē. ⁊ ad treb. l. ex facto. §. siquis rogatus. Sed ibi testator cōtulit expresse in tē pus mortis electionē qd̄ de naturali intelligitur secus si simpliciter dedisset electionē q3 tūc cum statim desinit eē heres finiretur illud ius: vt. d. l. lucius. Item facit aliq̄lit' ꝓtra quod nō. p Jnno ex̄ de offi. dele. c. lz vndicz. sz nō curo. Quid si iudex excōicatus vel alio modo nō po test officium exercere tamen durat officiū: respondeo nō

dicitu

dicitur desinere voluntas si ipe remanet sane mentis: vt in excõicato ar. eius qđ. s. dictum est de deportato qui egparatur excõicato: vt insti. đ ca. di. §. mino. z videtur expressũ de offi. dele. c. si is cui. li. vj. z. c. i de offi. vi. c. li. vbi non expirat iurisditio delegati q̃ tamẽ expirat morte. Si vo ipse nõ remanet sane mẽtis vt qz efficitur furiosus tunc lz remaneat iudex: vt. l. cũ furiosus de iudi. tĩ videtur volũtas cessare: vt. s. de acq. here. l. siquis alicui.

Quero an durãte excõicatione possit reuocare ꝓfinia: credo q̃ sic cũ hoc nõ sit actus iudiciarius vt. d. l. cũ pr. §. hereditatẽ. z. d. l. ex facto. §. siqs rogatus. z patet quia morte finitur qz non est actus iudiciarius. Predicta vera si iudex sibi reseruauit reuocationẽ ꝓfiniũ i snia al. sorte non posset: vt. j. de pe. l. relegati in fi. dic vt ibi.

Si sic stipulatur. In stipulatione noua te dies ꝑcedentis obligationis intelligitur repetita. h. d. De materia ista vtrũ intelligatur repetita dicam in. l. diem. z. l. stichũ. §. i. j. de noua. Vide glo. q̃ incipit ar. de repetitione in fine. dic ibi ne actio reddatur inutilis que ratio hic cessat.

I decem cum petiero. Facultas denunciãdi trãsit ad heredẽ non facultas condition̄is implende. h. d. Glo. dicit q̃ ista est cõditionalis inspecta significatione verboꝝ: sed veritate inspecta non: z sic est aliquãdo econtra. Opp. q̃ verbũ petiero intelligitur de litꝭ conte. vt. l. amplius. j. rẽ ra. ha. Hic de denunciatione ex̄ iudiciũ. So. q̃qz verbũ petiero refertur ad personã eius qui obligatur: z tunc intelligitur p litis cõte. vt. l. amplius. Quandoqz verbũ petiero refertur ad psonam eius cui acgritur obligatio: z tũc intelligitur de q̃dam admonitione vt hic. Quero qd si dixit si petiero: Glo. dicit q̃ tũc ꝑncipaliter faceret ꝓditionẽ sed dictio cũ non. z vide glo. que incipit h̃ est cõditionalis zc. Quero qd si dixit. x. q̃ petiero: rñdeo idez q̃ si dicerẽ cũ: vt. l. si ita qs ꝓmiserit in ꝑn. j. e. Nec ob. q̃ relatiuũ qs vel q iunctum verbo futuri tpis facit cõditionẽ: vt. l. stichũ q meus erit de le. i. vt dico in. l. i. de cõdi. z demõ. Quero quando apponitur si z sic facit cõditionem quãdo committit stipl̃o: Glo. videtur dicẽ q̃ p contestationẽ litis duz all̃. l. si ticius. s̃. e. z ibi nõ. z nõ. C. e. l. nuda. z. s̃. e. l. stipulatio ista. §. alteri. Tu dic p simplicem admonitionẽ impleri conditionẽ vt hic pz: qz refertur ad actorem vt dixi: z ille glo. dicũt verum q̃ si ante non sit facta admonitio p litis cõtes. implet cõditio z ꝓcedit iudicium. Quero an ista admonitio debeat fieri ex̄ iudicium: dic q̃ sufficit ex̄ iudiciũ vt nõ. glo. in. l. ampli. j. rẽ ra. ha. facit. l. si ex legati. s̃. e. z. l. mora. s̃. de vsuris. nõ. j. e. l. q rome. §. cohẽs. in glo. parua. z de fideius. l. fideiussor. §. fi. z ibi nõ. Solet esse qõ vtrũ in cõtractibus inter viuos ius implendi cõditionem trãseat ad heredes. do. Li. referẽdo pe. ponit istam. q. C. de ꝓdi. iser. l. pe. z facit tria mẽbra: q̃qz cõditio habet ꝑcedentẽ dispositionẽ: z tũc aut dispositio z cõditio ꝓfertur in psonã vnius z trãsit ad heredes. l. diem. §. i. s̃. de arbi. z. l. q rome. §. flauius. j. e. verbi gra ꝓmitto tibi dare. c. si. c. non dedero dabo. cc. z tũc habet ꝑcedentẽ dispositionẽ. Se cũdo casu q̃ cõfertur in psonam diuersoꝝ z tũc nõ trãsit ad hẽdes: vt. l. fideiussor obligari in fi. j. de fideiu. qđ glo. ibi dicat: z ibi ego dicaz. Q̃qz incipit a ꝑceden ti conditione z tũc conditionis implementũ nõ trãsit ad ipsum heredẽ: vt. l. a testatore. s̃. de cõdi. z demõ. sed ibi illa nihil facit qz in vltimis voluntatibus iõ nimirũ vt i §. sin aũt. C. de ca. tol. Bui. de cu. facit istam. q. s̃. đ pig. ac. l. si necessarias. §. si de vẽdẽdo. z all̃. s̃. de col. bo. l. ij. in ꝑn. z. l. q rome. §. augerius. j. e. q̃ bñ facit. vltra Guil. z oẽs allo istam. l. vbi est casus qz hec est q̃dam admonitio iõ transit sed si cesset conditio nõ transiret. Sed cõtra istam do tex. in. l. ij. C. de pac. inter emp. z vẽ. z ibi dicit glo. q̃ superuacuo dicit de herede zc. tu posses rñdere altero de duobus modis q̃ illa glo. dicat male qz cõtra istam. l. imo optime dicit z ꝓbatur ex eadẽ. l. nã i persona eoꝝ in quoꝝ persona cõditio debebat impleri nõ fuit facta mẽtio de heredibus z tamẽ in psona eoꝝ põt impleri multo magis in herede eoꝝ q̃ debẽt cõditionẽ implere: vt. C. de ca. tol. l. vnica. §. ne autẽ. cõiuncta. l. cũ ita de cõdi. z demõ. z. l. si penũ. s̃. qñ di. le. cc. nam ex parte implentis de facili põt impleri p alium vt. l. aretusa. s̃. đ sta. ho. z. d. §. ne autem. ex parte eius in cuius psona debet ipleri non ita de facili: vt. d. l. si penũ. qñ di. le. cc. z. l. sub diuersis. in fi. z. l. cũ ita. de condi z demõ. Sed in. l. ij. de pac. inter emp. z ven. recedit a psona cui debet ipleri: multo magis in psona implẽtis. vel ibi ꝑcessit dispositio. i. venditio. sed ista non est vera: qz illud qđ ẽ dictum qñ habet ꝑcedẽtem dispositionẽ est verũ qñ illud venit in cõditione qđ in ꝑcedẽti dispositione: vt in exemplo. s̃. posito. sed in. l. ij. venit aliud in cõditione q̃s in ꝑcedenti dispositione. Quid dicemus: dico q̃qz ille q̃ ẽ futurus obligari ex cõditionis implemento percepit aliquid vt obligetur: z tunc tã ex parte iplẽtis q̃s cui impletur transit ad heredẽ ius conditioni smiplẽde: vt. l. ij. C. de pac. inter emp. z ven. q̃qz nihil est lucratus vt hic: z tunc nõ transit ad heredẽ vt h̃. z. l. q rome. §. augerius. j. eo. vbi declaro. vide casũ in. d. l. ij. Et hoc ꝓbatur p. l. si pdio in ꝑn. s̃. de in diem adiec. Sed sunt cõtra casũ in sti. de ver. oblig. §. ex conditionali. z. j. eo. l. siqs si ticius. Fateor q̃ stipulatio conditionalis q̃ habet cõditionez causalẽ trãsit ad heredes. secus in cõditionibus potestatiuis que ad heredes non transeunt vt dixi qz videt actum vt ipa ꝑncipalis persona impleat: vt hic.

Am filiussa. Nora principalis nocz fideiussori z patri: secus ecõtra. h. d. Tota die allegatur. l. ista q̃ pater tenetur de pecul̃. z filius vt ꝑncipalis: pater tãq̃s fideiussor. cõcor. sunt in glo. Opp. de. l. si seruus. s̃. de bis q no. insa. so. vt ibi. Opp. de. l. iij. §. sed vtrũ. s̃. de mino. vbi pater non equiparatur fideiussori. dicẽ glo. fallit ibi. vt ibi nõ. Tu dic latius an pater egparetur fideiussori. hoc põt intelligi multꝭ modis. Primo in modo constituendi non egparatur fideiussori: qz fideiussor nõ obligatur nisi verbis vt. s̃. eo. l. v. §. satis acceptio. z. l. sciẽ duz. z ibi pater obligatur de peculio ex edicto pretoris. Secũdo in modo cõueniendi nõ egparatur naz fideiussor non põt conueniri ante ꝑncipalẽ excussum: vt. C. đ fideius. autꝭ pñte. sed pater potest statim cõueniri: vt. d. §. sed vtrũ. z de pecu. p to. hoc enĩ non reperitur mutatuz. z hoc tenet exꝑsse Ja. de are. j. e. l. si seruum. §. an filius. Tertio in modo exequẽdi. nam in fideiussorẽ contract⁹ non fit executio: vt plene dicetur. j. iudi. sol. l. i. sed in patrem fit executio i peculium: vt. l. si filio la. ij. z ibi nõ. p glo. s̃. so. ma. z de noxa. l. z si condẽnatus. qđ patet: qz ẽ fideiussor iudicij: vt. l. iij. §. idẽ scribit. s̃. de pecul̃. Hoc autẽ an ꝓcedant in peculio aduẽticio: ibi dixi. z. s̃. đ dã. infec. l. si finita. §. si de vectigalibus. Quarto in modo recupandi a ꝑncipali: nã pater nõ recupat a filio: sz fideiussor a principali: vt nõ. in. d. §. sz vtrũ. Quinto ex hoc alia dña insurgit: qz beneficium restitutionis qđ competit filio nõ transit ad patrẽ: vt in. d. §. sed vtrũ. Sexto in modo committẽdi seu ꝓpetuandi obligationẽ. z in hoc pat̃ equiparatur fideiussori vt h̃ z. j. e. l. si fuum. §. an filius. In alio etiam equiparatur: vt sicut actio furti denega

tur patri:ita ꝛ fideiussori:vt.ĩ.de fur.l.cum qui.§.an pa ter. Sed contra predicta videtur ꝙ prius debeat excu ti filius ꝯ perueniatur ad patrem:vt.l.libertus.§.i.ĩ.ad munícip.cum sí.ꝛ ibí nõ.C.de decurí.l.i.ꝛ ibi nõ. Sed ego dixí contrariũ.rñdeo illud verum quando pater cõ uenitur insolidum ex gestis per filium.idẽ videtur nõ.in d.l.i.C.de decurl.lz glo. aliter dicat ꝛ male in.l.tria one ra de excu.tu.ꝛ ibi reꝓhenditur per Ja.de are.sed quan do pater conuenitur de peculio:tunc procedit quod hic dicitur. Vltimo Bí.inducit istam.l.in ar.ad questio nem istam. Pater ex forma statuti tenetur soluere cõdẽ nationem ꝓ filio vsq; ad legitimam:contigit ꝙ filius est positus in banno:ꝛ condẽnatus fm consuetudinẽ Jta lie que habet contumacem ꝓ cõfesso:an hoc sufficiat cõ tra patrem:ꝛ videtur ꝙ sic per hanc.l.quia mora filij no cet patri:sed hic pater erat obligatus de peculio ex cõtra ctu filij.de quo constat in.q.nostra:de maleficio non cõ stat.vnde contumacia filij non debet facere fidem contra patrẽ:vt.l.i.§.quando ex fac.tut.ꝛ hoc videt tenere Bí. Ego autem cũ ista questio mihi de facto contigisset ĩ hac ciuitate perusij disputaui:ꝛ determinãdo dixi verba sta tuti que coartant patrem esse diligẽtius intuẽda.quoni am certuz est ꝙ de iure cõmuni pater nõ tenetur.nã quã doq; statutum simpliciter dicit:pater in casibus malefici orum tenetur soluere condemnationẽ factã de filio. ꝛ isto casu sufficit filiuz condẽnatum esse siue presentẽ siue con tumacem:cum statutuz nõ requirat maleficiũ esse cõmis sum:sufficit filium condẽnatum ꝓ maleficio:ꝛ ex ipa cõ demnatione pater obligatur ex verbis statuti.ideo vere equiparatur fideiussori iudicatuz solui:vt.l.iij.§. idẽ scri bit.§.de pecul.ꝛ.ĩ.iud.sol.l.i.ꝛ.l.iudicatum solui stipu latio expeditã.ꝛ.l.cuz querebatur.cõiuncta hac.l.ĩ ꝑn. ꝛ semper intelligatis ex forma dicti statuti ꝓcedere. De iure cõmuni an pater teneatur ꝓ filio de peculio:ꝙ filio condẽnato ob contumaciã dixi in.d.§.si de vectigalib⁹. Quãdoq; verba statuti coarctant patrẽ cõditionaliter hoc modo:si maleficium cõmiserit filius.pater cogatur ꝛc.ꝛ ita dicebat statutum perusij.isto casu cõtigit filio condẽ nari tribus modis.primo cõparet filius ꝛ negat:ꝛ cõtra eum maleficium ꝓbatur.ꝛ tunc ad perfectionẽ intellect⁹ dic:quandoq; ex vno maleficio ꝓceditur contra plures tanq; cõtra plures pariter ꝑncipales:ꝛ sentẽtia ꝛ ꝓbatio nes facte contra vnũ nõ preiudicabunt alteri:vt.l.denũ ciasse.§.fi.ĩ.de adult. Quãdoq; ad vnuz peruenitur ꝑn cipaliter:ad alium per consequentiã:quia condemnatio vnius est ꝓambulum executionis fiende in persona alte rius:ꝛ tunc aut hoc respicit priuatam vtilitatem:ꝛ alij nõ ꝓiudicat:vt.l.i.C.de fal.ꝛ quod ibi nõ.ſ.ꝙ sentẽtia lata contra matrez non preiudicat filio.facit.C.ꝺ fide instru. l.si veteris.ꝛ quod nõ.per Ci.C.qui accu.non poss.l.i. circa fi. Si vo respicit vtilitatẽ publicam seu publicã bur sam:tunc ꝓbationes ꝛ sentẽtia lata contra principalẽ fa ciunt fidem contra eum ad quẽ peruenitur ex consequẽ tia:vt.C.vbi cau.fis.l.i.vbi sentẽtia lata ꝓtra homicidas habet effectum confiscandorum bonorum contra bere des.ita intelligitur gl.§.ad fill.l.i cognitione.ꝛ.C.ad.l. iul.maiest.l.quisquis.vbi lata sentẽtia contra patrẽ habet effectum inferende pene in filium sine nouo ꝓcessu: ibi. paterno enim debet perire supplicio ꝛc. Item habet ef fectum reuocandorũ bonorũ alienatorũ a die cõmissi cri minis:vt ibi.ꝛ.l.fi.eo.ti.ꝛ.ĩ.de accusa.l.ex iudiciorum. exꝓssius extra de here.c.cum fm leges.li.vj.ita ꝛ in. c.ꝓ posito cum hoc respiciat bursã publicaz.sententia ꝛ acta contra filium preiudicãt patri. Cautius tamẽ facit iudex si patrẽ moneat vt interſit iudicio:si sua putat interesse: vt §.de inoffi.testa.l.si suspecta.ꝛ.C.de litigi.aut.nũc si be res.nõ.in simili per Ci.C.de aduo.di.iu.l.i.circa fi.hoc tamen non potest esse de necessitate:sed magis de consi lio. Secundo cõtingit ꝙ filius comparet ꝛ negat:ꝛ cõ tra eum ꝓbantur indicia ꝓpter que ponitur ad tormẽta ꝛ tunc confitetur ꝛ condẽnatur:ꝛ tunc idẽ puto per predi cta iura.ꝓbatur expresse.§.de.ꝓba.l.cum probatio.q̃.l. confirmat precedentia. Tertio cõtingit ꝙ filius ab ini tio sponte confitetur ꝛ condẽnatur:ꝛ tunc idẽ.multo ma gis cũ de suo facto interrogatur:vt.l.i.§.diuus.ĩ.ꝺ q̃sti oni.ꝛ quod ibi nõ.ꝛ.§.de edi.edic.l.quero.§.si. Pro hoc quia confessio serui ꝛ filij ꝑiudicat patri ꝛ domino ĩ bis in quibus habent liberã administrationẽ:vt.l. seruꝰ quod detulit.cum.l.se.§.de iureiur. Hoc verũ nisi pater vellet ꝓbare contrariuz:vt.§.si ex noxa.cã. aga.l.ij.§.i. vbi est de hoc glo.nõ.ad hoc. Quarto cõtingit ꝙ filius est contumax:ꝛ ex forma statuti habetur pro cõfesso: ꝛ tunc talis ficta confessio ꝛ sentẽtia nõ preiudicat patri: quia talis ficta confessio personam non egreditur: vt.l. eius qui delatorem.ĩ.de iure fis. Preterea vbicunq; la ta est sententia cõtra vnũ preiudicat alteri.illud fallit qñ sententia lata est contra contumacẽ:vt.l.qui repudiãtis. in fi.ꝛ.l.papinianus.§.meminisse.§.de inoffi.testa.ꝛ de cuic.l.si ideo.ꝛ.C.de peri.ꝛ cõmo.rei ven.l.i.ꝓ hoc facit quod nõ.§.de iureiurã.l.duobꝰ.§.i.vbi ficta solutio nõ sufficit ad dandã actionez contra ꝑncipalem.facit quod nõ.instí.de noxa.in fi.ꝛ hoc tenet Ci.in simili.C.vñ vi. l.si quãdo.nec curo hoc casu vtrum pater sciuerit contra filium ꝓcedi vel non:quia quãdo contra contumacẽ fer tur sententia non habet locum dicta distinctio scientie ꝛ ignorantie:vt.C.de pig.l.preses.ꝛ ibi notatur quod est menti tenendum.

Si stipulatus sum. Obligatio non fa ciendi cõmittitur si contra fiat per principales.secus si per fideiussorẽ.h.d.

Opp.ꝙ fideiussor ꝓhibens teneatur:vt.l.qui pẽden te.§.de act.emp.l.qui iniuriarũ.ĩ.de iniurl.ꝛ.l.i.§.item sciendum.§.de aqua plu.ar.rñdeo ꝙ tenetur actiõe iniu riarum:vel nego.gest.nõ tamẽ ex illa stipulatiõe. Op. §.l.pri.ꝛ.l.in condẽnatione.§.vnicuiq;.ĩ.de regu.iurl. Glo.sol.mirabiliter.hic loquitur quãdo promisit de fa cto ꝛc. Vult glo.dicere ꝙ in obligatione dãdi idem ꝓ mittit principalis ꝛ fideiussor.quia quilibet promittit de se.ſ.ꝙ dabit.sed in obligatione facti principalis promit tit de facto suo.ꝛ fideiussor promittit de facto principalis: nõ de suo fideiussore.ꝛ sic ex facto seu mora fideiussoris stipulatio committi nõ potest.hoc etiaz sentit glo.hic in fi.ꝛ bene concor.tex.in.l.si libertus moram de oper.li.

Sed contra hoc glo.opp.fideiussor promittit factũ alienum:ꝛ sic non tenetur:vt.§.e.l.stipl'o ista in prin.sed re spondeo fm Rug.speciale in fideiussore istud est ꝓtra ca sum.l.cum reus.ĩ.de fideiuſ. Unde alij dicunt ꝙ ḣ pro misit indẽnitatem:ꝛ sic interesse. Alij vt Jo.ꝙ promisit se facturum ꝛ curaturum ꝙ principalis faciet. Prima ꝙ indẽnitatem promisit bona est:ꝛ fm hoc non cõmitti tur mora ex facto fideiussoris:lz glo.in.d.l.si libert⁹ mo ram. faciat distinctionez inter certa facta ꝛ incerta:ꝛ non bene.per.l.inter artifices.ĩ.de solu. Item illa ꝙ promi sit se facturũ ꝛ curaturum est bona : nec fideiussor potest teneri si ipse prestat impedimentum:quia de hoc nõ pro misit:ꝛ ita loquitur hic.sed bene tenetur si esset in mora curandi:ꝛ sic ex sua mora cõmitteretur:quia de hoc pro misit. Sed contra predicta oppo.per glo.ergo ad ali ud tenetur fideiussor q̃s principalis:ꝛ sic non tenetur: vt l.grece.§.siquis stichum.ĩ.de fedeiuſ. So.dicit.glo.cir ca idem illa duo versantur.ergo non est aliud. Istud est verum:qz casus est.ĩ.de fideiuſ.l.stipulatus es. Vel dic

dicit glo.

dicit glo q̄ simpliciter intercessit: dicēdo pro tali fideiu-
beo. & istud etiam puto verum quia simpliciter intercedē
do videtur promittere de indēnitate: vel se curaturū vl̄ fa
cturum q̄ ipse faciet in casu in quo valeret vt. j. dicetur
verum quia de hoc habemus glo. diuersas. s. qualiter fi
deiussor possit accedere obligationi faciende habem⁹ gl.
in. l. siquis pro eo. & in. l. si cū reus. j. de fideiuss. & l. inter
artifices. j. de solu. & l. nemo est. j. ti. j. Et oportet nos b⁹
videre vt sciamus an fideiussor teneatur ex mora p̄ncipa
lis. Et dic aut est in obligatione aliqd fieri aut aliqd nō
fieri. Primo casu aut fideiussor, pmisit interesse seu indē
nitatem: & valet: vt in hac glo. & l. stipulatus es. j. de fide
iusso. & isto casu fideiussor ex sua p̄sona nō p̄t constitui
in mora: cum tenetur ad interesse quod est post morā p̄n
cipalis in obligatione. vt. l. stipulatōes nō diui. §. celsus
Quandoq̄ fideiussor promittit se curaturū: & tūc ex sua
mora adhibita in non curando tenetur vt. s. dixi. & fide
iussio valet vt hac glo. Quandoq̄ fideiussor, pmittit fa
ctum: & tunc aut, pmittit q̄ p̄ncipalis faciet: & nō valet. vt
l. si cum reus. j. de fideiuss. frustra ergo queritur de mora
Quandoq̄ ipe, pmittit q̄ faciet illud quod debet facere
p̄ncipalis: & tunc aut est eiusdē peritie cuius p̄ncipalis.
vt. l. nemo est q̄ nesciat. j. ti. j. & ex sua p̄sona potest esse in
mora: vt in. d. l. nemo. & eadē est ratio que est in quātita-
te. Aut non est eiusdem peritie: & non valet. vt. l. grece. §.
siqs stichus. j. de fideiusso. frustra ergo q̄ritur de mora.
Aut fideiubet simpliciter: & tunc aut est factum quod po
test ab alio explicari: & tunc tenetur ex sua persona: & con
stituit in mora: vt. j. iudi. sol. l. si reus. Aut est tale factus
qđ non potest explicari per alium: & tunc non p̄t consti
tui in mora ex persona sua: vt. l. inter artifices. j. de solu.
& l. si libertus morā. s. de ope. li. Si vero accedit obli
gationi non fieri: & tunc nō p̄t ex sua persona constitui
in mora. vt hic in nostro. §. difficili. Et per hoc deciditur
questio: datum est p̄uilegium in multis partibus om-
nibus cruce signatis ne possint cōuenīri. j. annū: modo
queritur vtrum p̄uilegium competat seu p̄osit fideiusso-
ri: & videtur q̄ sic: vt. C. de usu. rei iudi. l. fi. nō facit: quia
ibi non est p̄uilegiū personale sed reale: & personale non
transit ad fideiussores: vt. l. exceptiones que personе. s.
de excep. & l. si fideiussor. s. de re iudi. vnde in obligati
onibus dandi vbi fideiussor ex sua persona potest i mo
ra constitui sibi uō, pdesset exceptio: sed posset esse q̄ in
obligatione facti intercessisset in qua ex sua persona fide
iussor non potest constitui in mora: & tunc transiret ad fi
deiussorem per consequentiam: cum in mora nō p̄t cō-
stitui principalis. Istam questionē ponit Ci. in vlti. qōe
C. de preci. imp. off. l. quotiens. & ibi repetit istum. §.

In hac stipulatione. Stipo de non faciēdo cōmit-
titur si contra fiat per heredem: etiam ignorantē. secus si
est pupillus. h. d. Op. de. l. q̄ in alterius. j. de reg. iur.
Glo. sol. fateor q̄ tenetur mero iure: sed de equitate resti
tuitur in integrum. Di. limitat istam glo. ꝺ q̄ debet intel
ligi q̄ restituatur quādo impediuit volentē ire & agere in
fundum possessum ab ipso herede: & sic defendēdo. secus
si non posset ire ipse heres: & faceret impedimētum. ar. j.
de reg. iur. l. qui in alterius. ij. rīso. hoc tenet Di. in. c.
cū qs in ius ex̄ de reg. iur. li. vj. Sed gl. in. l. q̄ in alter⁹.
non videtur facere dīam. Credo Di. verū dicere: q̄ ista
restitutio datur ex clausula generali: siqua mihi iusta cā
cē. sed in agente non est iusta causa quare restituatur. cū
anteq̄ agat debet explorare: vt. l. qui in alter⁹. sed in de
fendēte est iusta ignorantia. Op. quādo obligatio ha
buit originē contra maiorem nō cōsideratur persona mi
noris: vt. l. apud iul. in p̄n. ꝺ. ex qui. cau. in pos. ea. & l. j.
& ij. C. si aduer. ven. pi. Glo. in. l. cōtraria dicit q̄ hic tot
stipulationes sunt quot facta. quasi dicat hoc in persona
heredis committitur ex noua stipulatione que in perso-
na heredis cepit. Ista so. pōt esse vera aliquo casu: vt pa
tet ex his q̄ dixi. s. e. l. stipulatio ista. §. siqs ita. tū nō est
generalis: quia si interponitur talis stipulatio sup eo qđ
de sui natura transit ad heredē est vna stipulatio q̄ pluri
es committatur: vt. j. eo. l. si sic. & ideo glo. melius dicit b.
Quādoq̄ stipulatio q̄ incipit a defuncto cōmittitur pro
pter non factum. & tunc minor non vtitur iure suo. Quā
doq̄ stipulatio debet committi propter factum: & tūc cō
sideratur persona minoris: cum nō solum ex cōtractu fa
cto a maiore committat: sed etiaq̄ ex facto minoris. & istō
vult dicere glo. & istam glo. bene notāt doc. in aut. quas
actiones. in qōe illa. vtrū p̄uilegiatus succedēs nō p̄uile
giato vtatur p̄uilegio suo. sed debes limitare. q̄nq̄ com-
mittitur propter non factum simpliciter: vt quia pecunia
non soluitur debito tēpore posito in contractu: & tūc mi
nor non vtit̄ p̄uilegio suo. Quandoq̄ propter nō factū.
aliquo tamē gesto cū minore seu cū p̄uilegiato. & isto ca-
su vltimo vtēt̄ p̄uilegio suo. Exemplū obligatio non ha
bet diem. interpello heredem minorē q̄ solueret. non fa-
cit. & pone q̄ defūctus non fuerat in mora: tūc q̄ ex per-
sona heredis minoris mora contrahitur haberet restitu
tionem ex persona sua. & glo. videtur facere istam limita-
tionē in. l. si cū militantibus. C. de resti. mili. & glo. videt
tāgere in. l. q̄ in alterius. j. de reg. iur. Habes ergo quā
doq̄ cōmittitur propter factū & tūc vtit̄ p̄uilegio vt b: aut
ppter non factū. & tūc aut nihil est actū cū p̄uilegiato. &
non vtit̄ p̄uilegio suo. Aut aliqd est actū. & tūc potest. vt
glo. in. l. si cū militantib⁹. C. de resti. mili. Quero heres
succedens in re emphiteotica non soluit pensionē an ca
dat a iure suo: Et glo. in. l. ij. C. de iure emph. in vltima
glo. dicit q̄ cadit. sed dat restitutio. idez tenet Di. hic. &
d. c. cū qs in ius. & spec. de loca. §. nūc aliq̄. v. xviij. Pe.
dicit q̄ nō restituit̄. q̄ contract⁹ hūit originē ex persona
maioris & nil est gestū cū herede. ergo tē. vt. l. j. & ij. C. si
aduer. ven. pi. & hoc videt̄ sentire Ci. in. l. ij. C. de iur em
phi. in. xij. q. sed hoc non placet. Quare dic aut enim he
res vult restitui p̄uilegio sue persone q̄ minor vel miles:
& nō p̄t si nihil est gestū cū eo: vt. s. dixi. Aut vult resti-
tui ex cā iuste ignorantie: & sic ex clausula gnāli: & istō nō
p̄tinet p̄uilegiū: q̄ etiā ipi defūcto cōpeteret si ī iustā igno
rantiā incideret & tunc p̄t indistincte restitui siue minor
siue maior: vt dixi. s. in p̄ p̄rio. & sic intelligo dictā. l. j. & ij.
C. si aduer. vē. pi. & de mino. l. emilius. qđ est verissimus
& notādū. Quero: quō potuit hēs absēs impedire: Bl.
timore huius dicit q̄ heres fuit absēs tpe interposite sti-
pulationis: erat tū p̄ns cū p̄hibuit. ita colligitur ex dua-
bus glosellis sup verbo videtur & sup verbo absit. Alij
dicunt q̄ vere erat absens: sed forte colonus vl̄ procurator
eius impediuit: & tenetur. q̄ debuit curare stipulator ne im
pediretur: vt. j. l. p̄ri. & hoc est verū vt dicā ibi. & hoc sētit
glo. sup verbo oportet. Quero: qd si pupillus habeat
tutorē & eo volēte, p̄hibuit: certe stipulatio cōmittit̄: vt. s.
e. l. si ex legati. cū. l. se. sed daret restitutio. idez in adulto
bñte curatorē. qd in nō bñte: dic, vt. d. l. si ex legati. Ul
timo ex p̄dictis apparet cognitio q̄ sit cōtumacia procu-
ratoris & q̄ dñi. Nā si, procurator est p̄tumax vel negligēs
nullo actu celebrato cū eo dī p̄tumacia dñi: nō, procura-
toris. vbi gra. citat̄ dñs: ipse cōstituit, procuratorē q̄ nō cōpa
ret: certe est dñs cōtumax. q̄ cū, procuratore nil ē gestū: sic
hic diximus q̄n nihil ē gestū cū hēde defūcti dicit mora
defūcti. Item si dñs debz soluere vel aliqd facere certa die
facit, procuratorē ad istō faciendū q̄ nō facit: dī mora dñi:
non, procuratoris. nō eni excusat: q̄ mādauit qđ ipe facere

debuit vt.l.si ꝓcura .§.si tutores.ff.man. vbi est tex nō. Sed si cum ꝓcuratore esset aliquid gestū: qr ipse fuit citatus vel interpellatus: tunc est cōtumacia ꝓcuratoris sicut.ff. dixi q̄ est cōtumacia hetedis: z tunc recurrim⁹ ad illam materiā. an cōtumacia ꝓcuratoris noceat dño tetigi.ff. de dā. infec. l. q̄uis. Sed qd si in casu p̄dicto qñ cum ꝓcuratore nil est gestū, ꝓcurator nō fuit cōtumax: sz fuit iusto impedimēto impeditus. rñdeo si cā excusationis in ꝓcuratore esset priuilegiū persone: hoc non posset allegare dñs. vt.ff. de mino. l. cū mādato. sicut nec heres vt.ff. dixi. Sed si cā excusationis esset casus fortuit⁹ quē posset allegare dñs: si in eius psonam contigisz poterit allegare: vt. l. cū a mr̄ib⁹. C. qui pe. tu. z ex ō pig. c. significāte. sic posset hēs ignorātiā vt dixi z hec sūt nōbilia.

Si promissor. Interpellatio facta non congruo tempore non constituit quē in mora. h. d. Quero feci ꝓtestationē die feriata: vel cū deberes soluere florētie inueni te perusij: fui protestatus vt solueres florentie. de hoc per Ci. in. l. in minorum. C. in qui. cau. in inte. resti. non est necess. vbi tenz q̄ valet: qr sufficit conferri in tēpus licitū vel locū licituz: vt l. in tēpus. ff. de here. insti. l. fi. de offi. p̄to. vrb. Sed ī eo q̄ dicit de die feriato nil ad ꝓpositū: cū hec interpellatio sit actus ex̄ iudicialis: vt dixi. ff. eo. l. ex legati causa. z. l. si decē. ergo dies feriata non curat: vt. C. de ferijs. l. dies Sed pone interpellationē factā ante diez vt soluēt post diem: z valet. sed hic fuit interpellatus vt solueret añ diē de loco puto q̄ verū dicat. z si creditor est eius fori: non habet necesse dicere ꝓtestor q̄ soluas florētie in tali hospitio: sed sufficit simpliciter dicere q̄ soluat. cū extūc teneatur reus eū q̄rere in loco sue habitationis. alis si non esset eiusdē fori debet exprimi locus ciuitatis: z deberet creditor oīdere se illa die ibi fuisse. z tutius est q̄ oia in ꝓtestatione declaret. ar. ff. qd vi aut clā. l. aut q̄ aliter. §. j. z p̄dicta ꝓbant de cōsti. pecu. l. ite illa. z ibi nōtur.

In illa stipulatione. Non sufficit abstinere a malo nisi fiat qd bonum est. h. d. Opp. q̄ factū alienū nō videtur qs ꝓmittere: vt. ff. e. l. stipulatio ista in p̄n. Bl. nō soluit. vñ dic q̄ hic videtur factū suū ꝓmisisse: demū alio impediente tenetur si eum poterat ꝓhibere: alis nō. ff. locati. l. fundus. z. l. fluminū §. q̄q̄. ff. de dam. infec. fm Pe. z Bl. vide glo. q̄ incipit vt. ff. de here. ven. ibi q̄ autem. Sed h̄ in p̄cedētib⁹ cōcor. in idipsū cuius acquisitionē impediuit futurus erat obligari ex p̄cedēti cōtractu: in cōtrario secus. vel loquit in cōtrario de actione q̄ datur cōtra alium. hic de ea que datur aduersus ipm non lucrantē. Pro declaratione huius. l. q̄ro. aliqs fecit quietationē ō pecunia sibi debita z ꝓmisit vlterius nō petere sub pena. ipe nō petijt sed ꝓcurator eius generalis: an cōmittat pena: videt q̄ non quia hoc nō venit in generali mādato: vt. l. si ꝓcur. cum si. de ꝓdi. inde. Et h⁹ puto verū siqs ageret ad penā tanq̄ dominus petierit vel peti fecerit. sed siqs ageret ex alio capite tacite intellecto. s. qr debuit curare ne peteret. s. ab ipsis quos ipse poterat ꝓhibere vt a ꝓcuratore vel a sili tunc pena cōmitteretur z exigi posset. casus est hic z. ff. l. ꝓx. §. in hac. z ibi dixi. z glo. in. l. inter stipulātez ī p̄n. fm so. Jo. nam est quasi in culpa q̄ procuratorem non monuit ne a tali peteret. Et idē in sili: vt. ff. man. l. si fide iussor. §. j. cū si. Et p̄dicta vera in obligatione vbi ipe tacite vel expresse est obligatus curare cē. vt hic: alis secus. tunc enī regritur q̄ habeat facultatē ꝓhibēdi eo tēpore quo aliquid illicitū fit: vt. l. in delictis in p̄n. z. ff. l. iij. de noxa. secus si nullū haberet mandatū. ī. rem ra. ba. l. ꝓcurator. Vel dic si esset ꝓcurator specialis ad hoc vt nō dicatur cōtra illū facere. ante contestationē debet dominus sibi denunciare: vt. d. l. si fideiussor. §. j. si generalis. z tunc idē in his q̄ ipso facto expediūtur: vt. ff. l. proxi. §. in hac. In his que expediuntur in iudicio satis videtur prohibere re ipa: si facit ne instrumēta ad ꝓcuratorē ipz perueniāt. ar. ī. rē ra. ba. l. amplius. z hoc plus placet.

In cōuentionalibus. Secūdū opi. quā puto veriorē. h. d. Verba dubia in stipulationibus cōuentionalibus interpretant ex mēte cōtrahentium: in p̄toriis ex mēte p̄toris. h. d. Ibi dant. sb audi: z ideo eoz mēs in ambiguo sermone seruat: vt. ff. e. l. eū qui. in p̄n. de reg. iur. l. sēper. Ibi detraheret. sub audi per interpretationē verbi ambigui. qr eorū mēs interpretata est a p̄tore. fm q⁹ ex glo. possū colligere habet duas lec. vnam in stipulatione interposita. aliā in stipulatione interponēda. fm p̄mam op. ī. de preto. sti. l. j. in fi. So. nō licet detrahere sine licētia p̄toris viui vt remaneat p̄toria: sed trāsit in cōuentionalē: vt h̄ volebat detrahere per interp̄tationē verbi ambigui qd̄ volebat interpretari fm mētem ipsius stipulantis vel promittēt. qd̄ qdē nō licet: qr debet interpretari ex mēte p̄toris: vt hic z ī cōtrario. Alius ergo est modus cōcludendi qñ petit declaratio verbi ambigui in stipulatione p̄toria. alius ī cōuentionalibus. q̄ hoc posset p̄ncipaliter peti. dixi in. l. stipulatio ista. §. in stipulationibus. ff. e. Secundo mō legitur in stipulatione interponēda. tūc op. d. l. j. §. stipulatio duple. ī. de p̄to. sti. Sol. nō licet addere vel detrahere vt remaneat pretoria qr efficitur cōuentionalis. ar. ff. de insti. z iu. l. ius ciuile. alis nō licet addere vel detrahere de necessitate sed ex partū cōuentione sic. z hec ē vera. Sed q̄ro cū additur vel detrahit. an remaneat pretoria. vel efficiatur conuentionalis: gcqd h̄ dicat glo. tu dic aut additur vel detrahitur aliqd circa id qd̄ nō erat ab edicto p̄toris mortui limitatū vel alia. l. sed erat in iudicis cognitione positum. z tunc remanet p̄toria. qr hoc fit de mēte p̄toris. Quid enī aliud agit p̄tor nisi vt ptes cōponat vt. l. j. §. z post operis. ff. d op. no. nū. z h̄ ē tex. in. l. si finita. in p̄n. ff. de dam. infec. Aut additur vel detrahitur circa illud qd̄ a p̄tore est limitatū. z tunc aut talis adiectio vel detractio inducit diuersitatē in qualitate obligationis. z tunc efficitur cōuentionalis. qr alia res est vt. l. j. §. siqs simplicit. ff. e. z qd̄ distinxi. e. l. §. fi. Aut in qualitate nō inducit diuersitatē sed in quātitate vel alterius rei adiectione. z tunc remanet pretoria. vt patet in adiectione pene. vt. l. fi. ī. de p̄to. sti. facit. ff. l. j. §. si stipulanti. z qd̄ distinxi in fi. l. j. Quero qualiter hec intelligitur pretoria: dicit Bi. omnis que ab initio extorquetur. vt. l. j. de preto. stipu. quod satis placet.

Siquis uacuam. Promissio traditiōis vacue possessionis nō ꝓtinet nudū factū. sed cāz bonoz. h. d. Ibi cāz subaudi necessariā ꝓsecutiuā traditiōis q̄ est dñiuz si tradēs erat dñs vsucapiēdi ꝓditionē si nō est dñs. Op. de. l. si rē tradi. ff. e. Timore hui⁹ cōtrarij. ista. l. hz plures lec. vna hic intelligat cā bonorū. i. interesse. Ad istā op. de. l. iij. §. j. de ac. emp. Item op. de. l. si stipulatus. ff. de vsu. So. vt in glo. z plene dicam. ī. e. si filius. §. j. Secūdo modo legitur q̄ exponat cā bonorū. i. dominiū. vel vsu capiendi cōditio: tunc ob. ꝓtrariū. rñdeo qr aut p̄cedit ꝓtractus ex cuius nā qs tenebatur ad trāslationē dñij si est dominus vel vsucapiendi cōditionē. vt cōtractus emptionis z venditionis. vt. l. ex empto in p̄n. ff. de act. ēp. z procedit ista. l. Aut talis ꝓctus nō procedit. z tūc sec⁹. vt. d. l. si rē tradi. Ex quo nō q̄ obligatio qua tenet venditor. non continet merum factum sed mixtuz. vt hic patet nō. glo.

tet.nō.glo.in.l certi conditio in prin.s.si cer.pe. ꝛ dicaz late in.l.stipulationes non diuiduntur.

Tipulationes cōmodiſ simū. Clauſula gnāl ñ ꝛferꝛ ad ſpecificata.h.d.

A ſtipulationibus. Sipla tio ſpecierum diuiditur in quota. ſtipulatio generum diuiditur numero hoc dicit.

Operarum. Stiplo pluriū oparū diuiditur numero. ſecus ſi vna' opa.h.d. Op.d.l.ſtiplones nō diuidūt.j.e. Breuit' opa nō diuidit. ſz extiatio ſic. ꝛ illd ꝓuū examiabo in.l.ſtip.nō di.

Im quis ſibi. Heredi adiecto nō pōt ſolui.h. d. Et ratio eſt qꝛ in adiecto eſt merū factuz. nec aliqd iurꝭ ſibi acgritur. videbiꝫ i.l.iul.j.co.ti. Preterea aſſilat mādato. vt.d.l.iul.§.j.ꝛ ſic morte mādatarij finit.

Im qui ita. Qui ſtipulatur ſibi ꝛ alij.x.de eiſdez.x. non alijs intelligitur. hoc dicit.

Te et ticium. Expꝛeſſio futuri heredis nihil operatur. ꝛ perinde habet ac ſi' expſſus non eſſet. h.d. iſte.§.vel ſic. Non pōt cōtrahens vnū ex pluribus heredibꝫ cōtrahendo grauare. h.d. Et habet.§.iſte altā mām non explicandā h. ſed.j. e.l continuus.§.vltimo. vñ nō pōt ꝓtrahens vnū ec heredibus grauare. Op.s.de pac.l.auus. Sol.in cōtrario multū glo.inuoluit' ſe. breuiter ibi in pacto liberatorio: hic in obligatorio. Sed videtur hic ꝓtra. ibi ꝛ qꝫ uis conueniſſet ꝛc. dic ibi ex poſtfacto: hic in ipa obligatione. Op.de.l.continuus.§.fi.j.e. So.vt ibi dicam.

Qui ſibi aut filio. Adiecto ad ſolutionem etiam poſt emācipationē pōt ſolui. ſecus ſi adijciatur ad obligatiōez. h. d. Op.de.l.cū qs.j.de ſolu. Sol.ibi conditio mutatur in deterius. h in melius. Op.de.l.gaius.i fi.s.ſo.ma. vbi adiectus eſt ad obligationē per dictionem aut. ꝛ ſibi pōt ſolui. ꝛ ſic ob.in duob⁹. Primo qꝛ adiecto ad obligationē per dictionē aut: pōt ſolui.: hic ſecus. Sol.hic adijciebatur ad obligationē querēdaz alteri. ibi ad obligationē querendā ipſi adiecto. Scōo ob.qꝛ per dictionem aut videtur adijci ad obligationē. qō videtur cōtra hūc tex. ſed dic qñqz ſtipulatoꝛ adiūgit ſibi aliū in obligatione per cōiunctionē copulatiuā: ꝛ tunc ꝓ ſua parte valz obligatio: ꝛ ille habetur ac ſi nō eſſet adiectus. vt.j. e.l.ſi mihi ꝛ ticio. ꝛ hac.l.i ꝑn. qñqz adijcitur per coniūctionē alternatiuā aut: ꝛ tunc aut ꝓcedit ꝑſona ſtipulatoris: ꝛ ſequitur perſona adiecti: ꝛ tunc videtur adiectuſ vt poſſit ei ſolui. ſiue ſit filiꝰ ſiue nō: vt h. aut ꝓcedit ꝑſona adiecti ꝛ ſequitur perſona ſtipulatoꝛis: ꝛ tūc aut pōt ſibi queri actio: ꝛ videtur tunc ad obligationē adiectus. alꝫ ſi nō poteſt ſibi queri: tunc ſibi ſolui poteſt. vt.l. gaius i fi.s.ſo.ma. ꝛ.j. de ſti.ſer.l.j.§.penul. ꝛ ibi habet qꝫ idez eſt in dictione vel quod in dictione aut quantū ad propoſitum Op.j.de ſti.ſer.l.ſed etſi ita. So.h primo qs ſtipulatur ſibi ꝛ alius adijcitur per coniunctionē aut. ſecꝰ ſi duobus alternatiue ſtipuleꝫ: vt in contrario vides tex. h. Et opp.qñ ex perſona filij queritur actio patri: tunc filio poteſt ſolui: vt.l.quod ſeruus.s.ōpo.de pac.l.ſi vnꝰ in ꝑn. So.qñqz ex perſona ſerui vel filij acquiritur nobis obligatio ſine aliquo noſtro facto: ꝛ tunc loquuntur cōtraria. Quandoqz acquiritur nobis interueniente facto noſtro: tunc loquitur hic. Et ex hoc apparet ſolutio queſtionis: promiſi monacho an ſibi poſſum ſoluere: ꝛ dic qꝫ ſi facto ſuo acquiritur obligatio abbati ſine facto abbatis: ꝛ poteſt ſolui vt ex predictis apparet. Idez dico in ꝓcuratoꝛe. Nam ſiqs pecuniā mutuo accepiſſet a ꝓcuratoꝛe: vel cū eo aliter cōtraxiſſet: nullo actu dñi interueniente poſſet ꝓcuratori ſoluere. ar. expſſum. j. de ſolu. l.qō fuus. ſed qñ interueniēte actu dñi: puta qꝛ actionē ſā queſitā dño deduxit in iudiciū: ꝛ fecit reū condēnari. nō pōt ꝓcuratori ſolui: vt.j. de ſolu.l.hoc iure cum ſi.

Qui ita ſtipulatur. Obligatio ſui natura eſt perpetua ꝛ non finitur tēpoꝛe ipo iure: etiam ex partium cōuētione ſed ope exceptionis: quod tribus ꝓbatur exemplis. h. d. Nō qꝫ in initio temporis pōt peti. Nō qꝫ tēpus nō eſt modus tollēde vel inducende obligationis: vt.l. obligationū fere.§.placet.s.ti.j.ꝛ.l.nemo pōt.s.de le.j. Habeo iſtū.§.ꝓo ſubtili ꝛ aduerte. Opp.s.e.l.q hoc anno. So.ibi adiectum fuit tēpus cauſa differēde ſolutionis. hic cauſa limitande obligationiſ. eo qꝫ dixit: quo ad viuā. Itē cā multiplicāde obligatiōis: eo qꝫ intelligit annuū vel menſtruū: vt.j. dicam. ꝛ hoc vult dicere gl. ſuper verbo ꝓfeſtim ꝛ bene. Opp.de.l.lecta.s.ſi cer.pe. Sol.ibi tempus fuit adiectū executioni hic obligationi. Ex glo.opp.dicitur in.l.noſtra: poſt tempus petere non poſſū ꝛc. Cōtra de.l.ſi mandato ticij.§. paulus rīdet.s.mā. vbi poſt diem videt poſſe peti. Di.format illud contrariū ꝛ ſoluit bene qꝫ ibi tempus fuit adiectū cā ſolutionis differēde. hic cauſa limitande obligationis. ꝛ illud eſt verū. Sed vnū eſt dubiū: qñ dicatur tēpus adiectum cauſa limitande: ꝛ qñ cauſa differēde obligationis: dicaz altiſſime. Añqz dies apponitur ꝓditioni: ꝛ tunc aut dies apponitur cōditioni affirmatiue: ꝛ tūc videtur appoſitum cauſa limitande obligatiōis: vt conditio veniens.j. tempus faciet cōmitti obligationē. ſecus ſi veniet poſt tempus: vt.l.damni.§.ſabini.s.de dā infec. Añqz apponitur conditioni negatiue: ꝛ tunc vtrū videatur adiectum cauſa limitande vel cauſa differende vidiſtis .s.e.l.in illa. ꝛ.l.hoc iure.s.e. Añqz dies apponitur diſpoſitioni: ꝛ tunc aut dies apponitur diſpoſitiōi per hāc conditionē ex: vt ex die calendaꝝ: ꝛ tūc videtur appoſitum cauſa differēde ſolutionis: vt.l.obligationū. fere..§.j.ꝑmo rñſo..s.ti.j. Aut apponitur per dictionez ad vel dictionē quoad vel quouſqz ꝛ ſi. ꝛ tunc aut precedit obligatio in qua adiectuz eſt tempus cauſa multipli cande obligationis: ꝛ tunc cā limitande obligationis vī facta: vt promittis mihi dare.x. annua quoad viuam vt hic in.§.noſtro. Aut precedit obligatio ſimpliciter: ꝛ tūc aut obligatio continet aliquid qō habeat cauſā ſucceſſiuam vt pati: ꝛ tūc videtur apponi cauſa limitāde obligationis: vt h vltimo rñſo. ꝛ.l.iiij.s.de ſeruitꝫ. Aut contiz aliquid qō cauſā habeat momētaneam: ꝛ tunc cā differēde ſolutionis videtur facta. niſi in ꝓtrariū agant cōtra hētes qꝫ cā limitande obligatiōis fiat. vt.l.obligationuz fere.§.j.ꝛ.ij.rñſo. ꝛ ibi nō.s.ti.j.ꝛ.l.ſi mandato ticij.§. paulus reſpondit.s.mā. ꝛ.j.prox.§.ꝛ.j.e.l.ad diē. ꝛ.C. e.l.magnā cum ſimli. Quero promittis mihi dare.x. quoad viuam: quid eſt hoc dictuz. intelligitur ne de vna .i. ſemel.x.tm̄ aut de.x.annuis: Tex. hoc non declarat ſed glo.j.dicit menſtrua. ꝛ habemus tex.s. de annu.le. l.legatum. vbi dicit qꝫ debemus intelligere annua. Pe. non hic ſed alibi dicit qꝫ in ſtipulatione non debet intelligi de annuo. ꝛ ſic in.l.legatum eſt ſpeciale fauore vltime voluntatis. facit.l.pe.e.ti. de annu.le. ꝛ glo. videt ſētire in.l.legatū. Quid dicemus: dubito in hoc: ſed reducerem me ad tex. in.l. cum hi.§.ſi in annos.s.de trāſac. vbi dicitur ſi eſt perſona pauper tunc ꝑſumitur cā alimētoꝛū. ſed ſi nō eſt perſona talis ſecꝰ. ex hoc dico qꝫ ꝑ caſu qñ ꝓ alimētis preſumit annuū. alꝫ ſecus. ſed vī qꝫ ali-

quíd det annuatim donec viuet mínutati. íta q̄ in ſũma aſcendat dictam quantitatez. vt. l. ſi cum prefinitione. in p̄n. quãdo dies le. ce. facit quod dixi. ſ. e. l. ſi ſtichũ. §. j. Moueo tibi vnũ dubiũ. heres egit: nõ fuit ſibi oppoſíta exceptio pacti. mõ in allegationib⁹ dicit allegãdo q̄ ſi bi obſtat exceptio. an ſufficit. ⁊ ꝺ tex. vi regrere q̄ oppo natur exceptio. Dico ſic. qñq̄ exceptio ineſt ipſi obligationi: vt in pactis incõtinẽti appoſit̃: vel in pact̃ q̄ tacite intelligunt: vt. l. lecta. §. dicebaz. ſ. ſi cer. pe. ⁊. l. iuriſgentiũ §. qn ĩmo. ſ. de pac. ⁊ in his non eſt opus q̄ pars appo nat: q᷑ ipi actiõi ineſt: ⁊ ſic actor ꝓponẽdo actionẽ ꝓponet eam cũ exceptione q̄ ſibi ineſt ſui nã. vñ ipſius actionis expſſio ſufficit aduerſario. ſile. ſ. de iureiur. l. ſi duo patroni. §. ſiqs iurauerit. ⁊. §. marcellus. ⁊ iõ ꝺ ſuffic̃ hoc allegari tpe allegationis. Qñq̄ exceptio non ineſt obligationi: ſed venit extrinſecus: vt ſũt exceptio pacti poſtea facti: ⁊ ois exceptio q̄ partiũ cõuentione nõ venit: vt exceptio metus ⁊ erroris ⁊ ſiles: ⁊ tũc ẽ neceſſe q̄ opponatur vt inſti. de excep. per totum. ⁊. ſ. mã. l. ſi fideiuſſor. §. cui dam cũ ſi. Itẽ q̄ro: debitor in diẽ põt cõuenirí añ diẽ: ſz obſtat exceptio an hẽat neceſſe opponẽ: ⁊ ſiqdẽ pactũ de dilatiõe fuit ſcm̃ poſt ex interuallo dz opponi: vt inſti. ꝺ excep. §. tpales. Si vo ab ipſo initio fuit dilatio conſtituta. adhuc dz opponi exceptio: vt. l. exceptiões. C. ꝺ pba. alis ſeq̄ret cõdẽnatio. Et aduerte: q᷑ ꝺdẽnatio ſeq̄tur ad q̄ſtitatem ſoluendã tpe debito nõ ſtatiz. Ratio: q᷑ iſta dilatio ineſt obligationi ad differẽdam ſolutionẽ: vt. l. j. §. diem. ſ. de edẽ. Eadẽ ratiõe ſolutio differt: etiã ſi nõ apponat: ſed quo ad impediendũ iudiciũ q̄ ſeq̄tur abſolutio q̄ſi male agat ante diem. hoc nõ ineſt. Opponitur enĩ ad ꝓceſſum nõ obligationi. facit ad p̄dicta qꝺ nõ. p Inno. ex̄ de excep. c. paſtoralis. Ex p̄dict̃ intellig̃ qd ẽ dcm̃ pactũ ineſſe vel nõ ineſſe tu q nunq̄ intellexiſti añ.

Qui ſtipulatur ante calẽdas.

Oppo. de. l. ſi ita fuerit data libertas. ſ. de manu. teſta. Glo. dat tres ſolones. neutra eſt bona. dic: dz itelligi añ calẽdas. ſ. finitas. ⁊ dic vt dixi in. l. qui ante. ſ. e.

Si a te ſtipulatus.

Et breuit. h. ꝺ. q̄ ſolutũ non inducit liberationẽ: illud ꝓmiſſũ nõ inducit nouationẽ. Itẽ ſolutione totius liberatur debitor partis. h. ꝺ. Opp. q̄ fiat nouatio: q᷑ ſtipulatur partẽ eius qꝺ deuenit in primam obligationẽ. ergo ⁊c. vt. inſti. qui. mo. tol. obli. §. ꝑterea. So. vt in glo. ⁊ plene dicã. ſ. e. l. qui in vſufru. Scꝺo opp. de. l. ſi is cui. ſ. de ac. ⁊ obli. So. hic q̄libz ꝓmiſſio erat ex cã lucratia. ſecus ſi vna ex cauſa lucratiua: alia ex cauſa onerosa: vt in ꝓtrario videtur formari libell⁹ vt petatur vſufructus. Contra q᷑ ĩmo põt petere totũ funduz: vt. e. l. iul. §. j. ⁊. l. etiã. ſ. de ſolu. Dicit glo. fateor contrariũ q̄ nõ poſſit petere vſufructũ. cõtrariũ nõ. ſ. de le. ij. l. meuius. §. fundo. ſ. q̄ ſolus vſufructus petatur. ⁊ hoc tenet Bi. per hũc. §. ⁊ per. l. nõ quocũq̄z. §. fũdi. ſ. de le. j. Ad. l. iul. §. j. ⁊ ad. l. etiã. Bi. rñdet: ꝺ ſoluta eſt pars rei. ſ. ꝓpꝛictas. ideo alia pars petit ibi tota res erat ſoluta. ſed deficiebat aliqꝺ ius extrinſecum: iõ petit̃ totũ. ſile vidiſtis in. l. ſi ſtipulatus. §. j. ſ. de ſolu. Sed iſtud dictum videtur cõtra. l. ſi ſtipꝛlatus. §. ſi ticius. ſ. e. Dic Bi. q̄ nõ cõtingit liberatio in aliqua parte: ſed in parte ſoluta ẽ impendẽti. iõ petere nõ poſſũ niſi partẽ: vt. l. ij. §. j. ſ. e. ⁊. l. ſi nõ ſortẽ. §. ſi decẽ. ſ. de cõdi. inde. ⁊ tex. ꝺ. q᷑ nec ſoluendo ⁊c. lz glo. dicat q̄ ꝓtingat liberatio in. ꝺ. §. fũdi. ⁊ male. Sed q̄ eſt ratio q̄ ſi debeo fundũ: ⁊ ſoluo medietatẽ: tũc cõtingit liberatio in medietate: vt. ꝺ. l. ſi ſtipulatus. §. j. ſed ſi ſoluo ꝓpꝛictatẽ nudã nõ cõtingit liberatio in aliquo. Ratio ẽ q᷑ obligatio fũdi quo ad ſolutionẽ bñ eſt diuidua per quotas. ſed dividẽdo in ꝓpꝛietatẽ ⁊ in vſu fructũ. tũc ẽ indiuidua. Rationẽ huius collige ex his q̄ dicam in. l. ſtipulationes nõ diuidunt. ⁊ patet in tex. ſ. e. l. ſi ita ſtipulatus. §. j. quia non aufert tantam vtilitatẽ in parte reſpectu partis quantam in toto reſpectu totius.

Si hominem.

Iſte. §. ſolz videri horribilis ſcholaribus: nec poſſet exhiberi intellectus. ſed aduerte: ſtipulatio ꝺditionalis aio nouã di morã p̄cedentem nõ purgat: ⁊ cũ certũ eſt ſecundã ſtipulationẽ cõmitti nõ poſſe: ſtatim põt agi ex p̄ma: ⁊ re ꝺficiente in cõditionis euentũ ſa committi nõ põt. ſecus ſi extat lz p̄ma obligatio ſit ſublata. h. ꝺ. caſũ pone ſub nube. Op. ſtipulatio ſequẽs purgat morã p̄cedentẽ: vt. l. quotiens. v. vnde marcellus. ĩ. de nouati. ergo hoie mor tuo ꝓmiſſor nõ tenetur. vt. l. ſi ex legati cã. ſ. e. So. huius timore. l. iſta habz duplicẽ lec. vna lec. eſt q̄ mora fuit cõtracta per ticiũ poſt ſtipulationẽ aio nouandi interpoſitã ⁊ ſic fatetur q̄ p̄ma fuit purgata: ſed ꝓpter nouã moram tenetur. Sed cõtra de. l. pecuniã. ſ. ſi cer. pe. vbi ſub cõtraria ꝺditione tenetur ex p̄ma obligatiõe. iõ mora poſt ſecundã nõ poteſt cõmitti: q᷑ ibi nulla põt eẽ petitio: vt. l. nulla. ĩ. de reg. iur. ⁊. l. ſi pupillus. ĩ. eo. So. dicũt qdã q̄ mora nõ põt ꝓtrahi negligẽdo: ſed cõtrahit faciendo ſcilz occidẽdo. Cõtra: q᷑ dicit tex. q̄ deceſſit poſt morã ſed ſi ponis morã p̄cedere caſũ: tũc deceſſit ꝓpter morã ⁊ in ipſa mora. Glo. volẽdo ſuſtinere dicit q̄ primo eum vulnerauit: ⁊ poſtea occidit. ⁊ vide iſtã lec. in glo. ibi. alij qꝺ ꝺ ⁊c. vſq̄ ibi tertij. ⁊ ad hoc tendit. ĩ. e. glo. ibi: vl dic ⁊c. in. v. itẽ op. q᷑ pẽdente ⁊c. ibi: vel dic q̄ ꝺ poſtea ⁊c. ⁊ iſta ſol. videtur vera in ſe: ſed cõtinet magnã diuinationẽ. Alij rñdent q̄ nõ põt eſſe in mora verũ eſt ſiqdẽ ip ſe ꝓmittit. ſecus ſi alius. ⁊ vide glo. ibi. v. qñ illud ⁊c. ſz certe tex. eſt q̄ nõ refert ſiue ipſe ſiue alius. vt. l. pecuniaz. ſ. ſi cer. pe. Et ex hac lec. ſuſtinẽda habes nõre q̄ ꝺbitor ſub cõditione nõ põt cõſtitui in mora negligendo: ſz põt cõſtitui faciẽdo. ⁊ tene mẽti: q᷑ vera eſt in ſe. tñ q᷑ cõtinet diuinationẽ: iõ ſecũdo modo legitur q̄ añ ſecundã ſtipulationẽ interpoſitã fuit mora cõtracta. ſtiplo ſequẽs aio nouãdi interpoſita tollit ⁊ purgat p̄cedentẽ morã. vt. l. quotiens. v. vñ marcellus. ĩ. de noua. mõ ſi eſt purgata tũc interitu ſpeciei liberat. vt. l. ſi ex legati. ſ. e. Huiuſ cõtrarij timore iſta lec. ſubdiuiditur in duas. Una eſt q̄ ſe cũda ſtipulatio fuit aio nouãdi interpoſita vt in p̄ma gl. parua ſuper verbo ꝓmiſerat. ⁊ in magna glo. ibi tertij q̄ ꝺ. ſed iſta eſt vera in ſe. ſed ſi nõ eſt facta aio nouãdi non refert ſiue ſtichus viueret ſiue nõ. q᷑ ex p̄ma poſſet agi. ſz illud eſſet cõtra tex. iſtũ q̄ innuit q̄ nõ põt conuenirí niſi poſt mortẽ ſi nõ eſſet nouatio ſi añ cõueniretur. vt. l. ſcire debemus. §. fi. ſ. e. Sic ergo legitur alio modo q̄ ſtiplo fuit interpoſita aio nouandi. Et ꝓ ſolone cõtrarij dic gl. q̄ ꝺ fuit actũ tacite ne mora p̄cedens purgetur. cũ ꝓmittens voluit ꝓuidere creditori nõ reo ꝓmiſſori. q᷑ nõ ratione ꝓmiſſoris fuit interpoſita. Et vide in glo. in p̄n. vſq̄ ibi alij. ⁊ dũ dicit glo. ꝺ ꝓ ſeipſo ⁊c. colligit̃ q̄ noluit purgare morã ꝓpter ipſũ debitorẽ ſed ꝓpter creditorẽ ⁊ eius cõtemplatione. q̄ lec. videtur vera ⁊ nõbilis. ⁊ ꝓbat ex tex. q᷑ ſi ꝓmiſiſſet q̄ſi fideiubẽdo p̃ liberato. per acceptilationẽ liberaretur ſecũdus q̄ vt fideiuſſor intercedit. vt. l. ⁊ per iuſiurandum. §. fideiuſſore. ĩ. de accept. ⁊. l. iiij. §. nunc de effectu. ſ. de libe. le. In dubio puto fauore debitoris promitti. vt. l. fideiuſſor. §. interdũ. ſ. de le. iij. qꝺ patet. quia habet contra eum actionem negoci. geſt. vt. l. ſoluendo. ſ. de neg. geſ. ⁊. ĩ. de ſolu. l. ſolutionẽ. ⁊ quod in eis nõ facit. l. ſi ſtichus. §. fi. ĩ. de noua. Alia ſo. eſt q̄ fuit actuz exp̄ſſe q̄ non tolleretur p̄ma mora ⁊ vide i gl. ibi: quarti reſpondẽt ⁊c. ⁊ iſtam tenet Bi. que lz ſit vera

in se continet tamẽ diuinationem. Que est ergo vera so. dic q̃ p̃cedens. vel dic ſm Jac. de ra. ⁊ Pe. ⁊ An. piſ. do. rai. q̃ sequens stipulatio cõditionalis animo nouandi interposita: re absente nõ purgat effectũ p̃cedentis more. secus si esset res pñs: vt. l. quotiens. v̄. vnde marcellus .j. de noua. ⁊ ibi glo. tangit istam so. Sed contra de. l. parui. s̃. de condi. fur. So. ibi fuit stipulatio aĩo nouandi facta pura. secus si conditionalis vt hic. ⁊ hoc modo debet intelligi. j. de solu. l. qui decẽ. §. siquis mihi stichũ ⁊ ista so. est satis nõbilis. Reassume ergo tria cũ queri vt̄ sequens stiplo purget effectũ precedentis more. distinguae aut stipulatio interponitur animo nouãdi aut non. primo casu aut fuit actuz tacite vel exp̄sse q̃ effectus precedentis more non tollatur: ⁊ non tollitur: vt hic ſm vnã lec. quam tenet Bi. aut nihil fuit actum: ⁊ tunc aut erat pura secũda stipulatio: ⁊ tũc p̃ma mora tollitur: vt. l. parui. s̃. de condi. fur. Aut conditionalis fa: ⁊ tunc aut res erat pñs: ⁊ tollitur effectus p̃cedentis more: vt. l. quotiẽs v̄. vnde marcellus. j. de noua. ⁊. j. de solu. l. qui decẽ. §. qui mihi stichum. ſm lec. modernor̄ doc. Aut non erat presens: ⁊ tunc non tollitur vt hic ſm verã opi. Secundo casu quãdo non animo nouãdi. aut est res pñs: ⁊ nõ tollitur: vt. l. qui decẽ. §. si mihi stichum. j. de solu. fz lec. positaz in. l. parui. s̃. de condi. fur. Et circa hoc plenius distingue. j. de noua. l. si rem in p̃n. Ultimo nõ q̃ liberato principali acceptilatione non liberatur ille qui promittit animo nouandi. quod intellige vt. s̃. dixi.

Jquis stichum. Effectus obligationis cõditionalis transit ad heredes hoc dicit. Op. s̃. e. l. si decem cuz petiero. Solu. vt ibi dixi.

Ji usufructum. Si secũda stipulatio continet plusq̃ prima: presumitur nouatio. secus si minus: nisi actum sit exp̄sse. h. d. ista. l. Opp. j. de fide ius. l. si a reo. So. vt in glo. Opp. de. l. qui bis. s̃. eo. Glo. fatetur contrariũ q̃ valet secũda: lz obstat exceptio Tu dic vt ibi dixi q̃ non valet nisi sua interſit. Opp. j. de noua. l. fi. insti. qui. mo. tol. obli. §. p̃terea. vbi videtur q̃ debet fieri nouatio. So. dicunt quidam: fateor q̃ fit nouatio quãdo secũda stipulatio interponitur super eodẽ iure: vere vel interp̄tatiue: vt ibi. secus si sup diuerso oĩno. vnde dicunt qdam q̃ in p̃mo casu huius. l. quando p̃mo stipulatus fuit fundũ. secũdo vsufructũ: qa vsufructus est pars fundi: interpretatiue fit nouatio. Jtẽ qñ stipulatur primo decem: deinde qnqz: quia iste sunt vere pars fit nouatio. secus quando primo actũ: secũdo iter. vel primo vsufructũ: secũdo vsum. quia ista non sũt vere pars nec interpretatiue. Jsta recitãtur hic ĩ vltima mag. glo. ⁊ hoc videtur ꝓbari ex tex. ibi: sed qui actũ ꝛc. natura enim huius aduersatiue sed: est aduersari ad precedẽtem: vt. l. ij. ⁊ ibi nõ. s̃. siquis in ius vo. non ie. ⁊ de petẽ. bere. l. sed et si lege in p̃n. ⁊. s̃. de dam. infec. l. hoc amplius. §. de his autẽ. ⁊ ibi nõ. hec opi. est falsa. p̃mo in exẽplo de. x. ⁊. v. vt hic patet in tex. Jtem in exẽplo de fundo ⁊ vsufructu est contra casũ. l. ei qui ita. §. pe. Jtem predicta sunt contra casũ. s̃. eo. l. scire debemus. ij. rñso. vbi non fit nouatio si secũda continet tantũdem vel minus. secus si plus. ⁊ hoc vult dicẽ iste tex. nec obstat dictio aduersatiua sed: vt glo. hic posita dicit ⁊ bene. Qualiter ergo respõdetur ad. §. preterea. ⁊ ad. l. fi. vbi dicitur q̃ isto iure fiebat nouatio si addebatur. ⁊ Pe. soluit ⁊ male: vt Li. refert in. d. l. fi. Nec etiam ipse Li. bene soluit. Unde dic q̃ in materia nouationũ tria sũt iura. primũ ante tempora ffor̄ũ. ⁊ tunc fiebat nouatio siue addebatur vel non. ⁊ de tali iure fit mẽtio in cõtrario. Secundũ ius fuit ius ffor̄. ⁊ isto iure fiebat nouatio ita dm̃ũ si secũda stipulatio continebat plus. secus si tantũdez vel minus. nisi esset expressum vt hic. ⁊. l. si pupillus. §. qui actuz. j. de noua. ⁊. d. l. scire debemus. ij. resp̃so. Jtez tertiũ est ius C. ⁊ institutionũ. ⁊ tunc nullo modo fit nouatio nisi actũ sit vt in cõtrarijs. ⁊ hoc tangit glo. in. d. § preterea. dicaz plenius in. l. pe. j. de noua. Ultimo ꝓ declaratione istius. l. ⁊ glo. quero vtrum vsufructus sit pars fundi: ⁊ iter sit pars actus ⁊ si. Glo. tangit hic. ⁊ de excep. rei iudi. l. si mater. §. siquis iter. j. de ver. sig. l. recte dicimus. in p̃n. ⁊ videtur sibi inuicẽ contradicẽ. Unde pro huius euidentia sciendũ est: q̃ vnuz est totũ integrale ⁊ partes integrales: vt domus que consistit ex suis partibus. Jtez. x. cõsistunt ex quinqz ⁊ quinqz: ⁊ sic in alijs numeris ⁊ corporibus. Quoddã est totuz vniuersale ⁊ partes subiectiue seu predicamẽtales: vt genus ⁊ species. nã animal est genus: ⁊ sic totũ. homo: bos: ⁊ similia sunt partes seu spẽs subiectiue. quia subijciũtur dicto generi ⁊ predicãtur de genere: quia si dico homo est sequitur igitur animal est. ⁊ sic dicitur pars predicamẽtalis. Hoc premisso dominium potest accipi pro quodã genere, p dominio pleno: vt j. de acqui. re. do. per totũ. Jtez pro ꝓprietate nuda. Jtẽ pro vsufructu simplici. Jtez pro vsu. Omnis enim qui habet aliquod ius in re potest recte dicere: ego habeo dominium illius iuris: vt. s̃. si vsufru. pe. l. qui vsufructum. nõ. s̃. de acquir. pos. l. naturaliter. §. nihil cõmune. ⁊ isto modo assumendo dominiũ recte dicimus vsufructus est pars dominij: hoc est species. ⁊ sic pars subiectiua seu predicamẽtalis. ita nõ. s̃. de vsufru. l. iiij. ⁊ bene. Alibi dicitur: vsufructus est pars fundi vt hic: non dicit dominij. Hic aduerte: quia fundus potest accipi prout est quoddam corpus. ⁊ isto modo ꝓprietas ⁊ vsufructus non est pars fundi. hoc est illius corporis. ⁊ ita voluit dicẽ glo. h̃ non proprie ꝛc. vt hac vltima glo. Alio modo potest intelligi fundus pro dominio pleno. hoc est pro pleno iure fundi. ⁊ sic accipimus h̃ dominium non pro genere sed pro vna specie. s. pro dominio pleno. ⁊ isto modo si vsufructus accipiatur vt seruitus est species distincta a dominio. si accipiatur vt cõmoditas: tunc est pats integralis fundi seu dominij: quia ex proprietate ⁊ vsufructu cõstituitur istud totum integrale. s. fundus seu plenum dominium. ita debet intelligi quod nõ. in. l. recte dicimus. in p̃n. j. de ver. sig. ita debet intelligi hec glo. ⁊. s̃. c. l. euz qui ita. §. pe. cuz glo. ibi posita. Eodẽ modo dico q̃ iter si accipiatur vt seruitus est species separata ab actu: vt. l. i. s̃. de ser. ru. pre. sed si accipiatur vt commoditas: tũc est pars integralis ad actum: quia ex cõmoditate itineris ⁊ agendi constituitur actus. ⁊ ita debet intelligi h̃ tex. ⁊. j. de noua. l. si pupillus. §. qui actum. ⁊ hunc intellectũ voluit habere glo. in. l. si mater. §. siquis iter. s̃. de excepti. rei iudi. lz illa glo. sit corrupte scripta. idez dico in vsufructu ⁊ vsu. ⁊ ſm predicta debet intelligi. j. de accepti. l. ⁊ p iusiurandũ. §. i. ij. iij. ⁊. iiij. rñ predicta sic legaliter dicta sint quicquid dicant logici ꝛc.

Jotiens. In extimatione q̃ venit iudicis officio inspicitur tp̃s more. h. d. Opp. ſm glo. s̃. man. l. hominẽ. So. intellige hanc fz illã q̃ inspicitur dies ⁊ etiã mora. Op. de. l. cũ quis. s̃. ti. pri. So. intelligo illã fz istã. Op. ſm Bi. j. de noua. l. fundũ cornelianũ. Sol. ibi debetur extimatio iure obligationis. hic iudicis officio. Distingue de hoc vt in. l. in hac. s̃. de triticaria. ⁊ p doc. in. l. vinũ. s̃. si cer. pe. Quero an euentus conditiõis cõstituat quẽ ut mora. ⁊ videtur q̃ sic: vt hic duz dicit in dem vel sub conditione. cum equiparatur dies ⁊ cõditio. Jstã. q. tangit do. Li. in. l. in minor̄. C. ĩ qui. cau. in ĩte.

resti.nō est neces. Guil.de cu.ponit ī.l.qō te.s.si cer.pe. ꝛ breuit oēs tenēt illō:qz euēt ꝓditiōis nō ꝓstituit moꝛā. Et ratio est:qz de mente iuris est iniquum q eo puncto quo quis obligatur:eo puncto in moꝛa constituatur: vt l.qō dicimus.ſ.de solu.ꝛ.l.ꝓmissoꝛ.s.de cōsti.pe.§.fi. insti.de inuti.sti.sed ante conditionē non est obligatio. ergo ꝛc. Non ob.ista.l.quia intelligo q dies obligationis venit:ꝛ per interpellationē contracta est moꝛa que tamen interpellatio in obligatione in diem fit per cursū dies apposite in obligatione conditionali per verā interpellationē. Non ob.l.euictis.s.de vsuris.qz ibi re ipa contrabitur moꝛa. Non ob.l.si ex legati cā.s.c.cum gl.sua. quia ibi aliter debet intelligi illa glo.ꝛ induco duas.ll. vnam.s.c.l.si ex legati cā.cum legatū debetur sub tacita conditiōe si heres adierit hereditatē vt.l.iij.s.de le.i.nō tamen constituitur in moꝛa nisi iterpelletur.facit.l.si penum.s.quando di.le.cc. Item videtur casus.s.de peñ. le.l.i.vbi pro secundo anno non constituitur in moꝛa p aduentum illius anni:quod patet.quia admittitur purgatio vsqz ad litis contestationē:quod non esset si essz dies ꝛ pena. Istud dicam.ſ.e.l.si insulam.sed in quadam glo.in.d.l.i.posita videtur innuere contrarium in gl.super verbo mēte.vbi dicit q si testatoꝛ iussit dari de fructibus futuri anni q euentus fructuū constituit in moꝛa.ꝛ constat q istud est conditionaliter legatum:vt.l.i.in fi. s.de condi.ꝛ demō.ꝛ.ſ.e.l.interduz in ꝑn. Sed dico q id non est bonum exemplū. Pone ergo ibi exemplū p l.nec semel.§.si in habitatione.s.quando di.le.ce. Vel melius dic q glo.intelligit quādo fuerunt fructus adiecti causa designationis:ꝛ sic non conditionaliter:vt dicetur.ſ.l.inter stipulantem.§.sacram.

Tipulatio hoc mōdo.

Non valet stipulatio per quam aufertur libera testamēti facultas.h.d. Oppo.fm Di.de.l.siquis seruum.de ac.emp.ꝛ.l.iij.§.de illo.s.p so.vbi valet pactū de futura successione. Dic per Li.in.l.fi.C.de pac.ꝛ p Guil.s. de pac.l.ꝛ heredi.ꝛ idem dicunt.tamē quia minus perfecte.ideo statim dicam latius. Per istam.l.dā do vnā opi.Di.quā aduocati habēt pro canonizata:an testamētum possit fieri taliter q non possit reuocari Di. in.c.qō semel placuit de reg.iu.li.vj.dicit q non est dandum consilium stādo in finibus vltime voluntatis.sed si transeat in cōtractuz hoc modo si cōtingeret me facere aliud testamentū dono omnia bona mea ꝛc.hoc non placet quia talis donatio aufert liberā testamenti factionez. ꝛ videtur facta hec donatio in penā mutantis testamentuz.ꝛ sic tanqz cōtra bonos moꝛes nō valet vt hic.ꝛ hoc reperio Di.consuluisse lz sic scripserit in.d.c. Facio aliam qōnem.vtruz hoc pactū possit iuramēto firmari.ꝛ videtur q sic.ex de pac.c.ij.li.vj.ꝛ de iureiur.c.licet. co.li. Di.salua reuerentia nō intellexit.c.non est obligatoriū. de re.iu.li.vj.ꝛ dico q non firmatur.quia dicit.c.q iuramentum contra bonos moꝛes non est obligatoꝛium:sed illud est contra bonos moꝛes.vt ħ in tex. ergo ꝛc. rñde ad.c.ij.ꝛ.c.licet.dic q quandoqz est tale pactū de futura successione quod inducit votum captande moꝛtis. quale est pactum de succedendo.vel aufert liberam facultatē faciendi testamētum.ꝛ tunc nō valet nec firmatur iuramēto:vt.l.fi.C.de pac.ꝛ hec ratio quia cōtra bonos moꝛes facit ex de preben.c.nec captande.li.vj.quādoqz nō aufert testamenti facultatem vel votum captande moꝛtis:vt patet in pacto de non succedendo patri:sed.l.nō vult vt sit de futura successione ea foꝛteratione:qz p̄sumit q pro modica re dimitteret multa.ꝛ tunc iuramēto firmatur vt ex de iureiu.c.licet.ꝛ.c.ij.ex de pac.li.vj.vbi loqtur quā do pactum fit patri de non succedendo.sed si pactum fieret fratri de nō succedēdo patri non impedit filia iurans ex testamēto succedē ne auferatur libera testamenti facultas:vt.C.de pac.l.pactuz.ꝛ predicta vera de iur canо.quicqd dicat glo.de iure ciuili in.l.pactuz.C.d̄ coll.

Quero aliquis vult facē vt habeā bona sua post moꝛtem eius quis erit modus:glo.in.l.fi.C.de pac.dicit q promittat bona per stipul.post moꝛtē suam:vt.l.i.C.de act.ab herede ꝛ contra heredē.ꝛ erit donatio causa moꝛtis fm Al.sed hoc modicum consiliū est:quia si est donatio causa moꝛtis potest reuocari.faciet ergo hanc pro missionē animo donādi inter viuos:vt.l.vbi moꝛtis.de dona.cā moꝛ. Sed an tūc valeat:Li.tetigit in.d.l.fi. tu dic latius.aut promittit hereditatē.ꝛ sic ius succedēdi ꝛ non valet vt hic.ꝛ.C.de transac.l.cum donationis.in fi. nec valet etiam pactum vt quis instituat aliquē etiaz si sit iuramēto firmatū.ita nō. Inno. in.c.fi.de pac. Aut promittit bona.ꝛ tūc aut omnia bona presētia ꝛ futura.ꝛ nō valet.quia aufert liberam testamēti facultatē per indirectum:quia nullus vellet esse heres sine commodo ꝛ hoc Li.consuluit.pro hoc facit insti.ad.l.fal.in ꝑn. cōiuncta l.q de bonis.s.ad.l.fal. Aut dicit bona omnia nō autē adijcit presētia ꝛ futura.ꝛ tunc valet vt.l.omnes.§.lucr. s.de his qui in frau.cre.ꝛ.d.l.i.vt act. ab herede ꝛ contra hēdes.ꝛ.l. hēditarium de bo.auc.iud.pos.ratio qa poterit lucrari post vēditionē quod.l.p̄sumit:vt.l.si defunctus.C.ar.tu.ꝛ in illo lucro poterit testari.ꝛ sic nō aufert liberam testamēti factionē. Item quia a volēte fit nō curatur.quia nō inducit votum captāde moꝛtis.vt.d.l. fi.C.de pac. Idem puto si donauit omnia bona sua presentia ꝛ futura.reseruata sibi certa quantitate vel re. Idē dico si vendidit omnia bona sua presētia ꝛ futura.nam i hoc precium quod pcipit ab emptoꝛe.ar.l. damni.§.cū parietem.de dam.infec.vnde in illo pcio poterit testari. secus puto si diceret vendo hereditatē meam:quia ipoꝛtat ius succedēdi sibi quod nō potest.vt dictuz est. Ultimo cum queritur an valeat pactū de futura successione plenius q̄z doc.distingue ꝛ dic:aut fuit pactum pro iure successionis seruando.aut pro iure successionis amittendo seu perdēdo.aut pro iure successiōis acquirēdo. aut de eo quod acquireretur per successionē certo modo disponendo.primo casu valet pactum: vt insti.de legi.agnat.§.fi.secundo casu aut tale pactum est admixtum cuz delicto.ꝛ valet vt.l.i.§.si parens.s.siqs a pa.fu.ma. aut non est admixtum delictum.ꝛ tunc aut firmatur iuramēto.ꝛ valet vt.c.ij.de pac.li.vj.aut non firmatur iuramento.ꝛ non valet.C.de coll.l.pactum.tertio casu non valet vt hic.ꝛ.C.de pac.l.pactum.ꝛ.C.de transac.l.si donationis.ꝛ quod ibi nō.etiam si fuerit iuratum vt est dictuz Quarto casu aut pactū fuit interpositū sup hēditate hominis incerti.ꝛ valz:vt.l.iij.§.de illo.s.pro so.aut hominis certi.ꝛ tunc aut hoc venit ex ꝓnia prioris contractus ꝛ valet:vt.l.siquis seruum.s.de ac.emp.aut non ꝛ tunc aut venit sub quadā vniuersitate ꝛ valz vt.l.ij.§.illud.de here.vel ac.ven.aut fit per se principaliter.ꝛ tunc aut cōtinet liberationē pacisentis vt valet.vt.l.ꝛ seruuz.§.filia s.de pac.aut continet obligationem.ꝛ tunc aut ille ō cuius bonis agitur non consensit.ꝛ non valet etiam si iuretur.aut ꝓsensit ꝛ valet si ꝓsensus durat vt.C.de pac.l.fi.

Eruus uetante.

Seruus acquirit inuito domino hoc dicit.

Iquis ita stipuletur.

Stipulatio semel commissa iteruz non cōmittitur.ꝛ ad veritatem disiūctiue sufficit alterā esse verā.h.d.De mā.

huius.l.dicet.ſ.e.l.ſi ſic. Nō q dictio ſiuē: eſt vere diſiū ctiua lz ꝓpria nā ipſi⁹ eſt vt diſiungat vba coniūgat ſeſū vt Alexander ſiue paris. vt nō. C. de in litē dā. tu. ad ꝓtegendā. tamē h perpendit ex nā oīonis vbi apponitur.

Aliuſmōi ſtipulatio. Pōt cōfici ſtipulatio ſub conditione vt exīte conditiōe retro a die interpoſite ſtipulationis annua pecunia debeatur. h. d. Op. de. l. cum qdam. s̄. de vſur. So. ibi ſpeciale: q⁹ curſus vſurarū eſt odioſus. ſed hoc eſt ꝑ. l. lecta §. ſi. s̄. ſi cer. pe. lz iſta eſt vera q illud eſt ne excedat legitimus modus vſurarū. z iſta eſt va. verūtamē ille. ll. modicum faciunt ad ꝓpoſitū: q⁹ ibi fuit exp̄ſſum a die interpoſite ſtipulatiōis. Hic vo dixit ex hac die. z ſic poteſt intelligi de die interpoſite ſtipulatiōis z de die exītis cōditionis. ſed q⁹ dictio hec eſt demōſtratiua de p̄nti vt plene dixi. s̄. de ope. no. nū. l. i. in p̄n. ideo intelligo de die de qua loquitur. z hic eſt effectus huius. l. ſecus ergo ſi dixiſſet ex illa die.

Ale extrinſecus. Verba ſuperuacua. Item diſſonantia in verbis ſi cōſonantia eſt in mēte ſtipulationē non vitiat. h. d. glo. exemplificat iſtam. l. ꝓmittis mihi dare hūc equū cum eſt bos in p̄ntia q valz. Sed cōtra de. l. ſiqs in fundi vocabulo. s̄. de le. i. vbi error in appellatione nois viciat. dic q iſtud operatur demōſtratio rei q̄ eſt p̄ntia que facit oēm errorem ceſſare. z hoc ſm Ja. de are. induco. l. nemo. s̄. de here inſti. Itē op. inſti. de inuti. ſti. §. ſi de alio. So. hic non reſpondit de alia re ſed de eadem. Aduerte ad glo. ſuper vbo denarios. ſi ponimus q erant denarij de mā eadem. iſtud eſt ſine dubio. Pone tres medalee auri valent vnū aureum. vnde interrogaui ꝓmittis dare ſex medaleas. rn̄des ꝓmitto duos aureos valet: q⁹ ꝓpter idētitatem materie eadem res eſt vt. l. i. in ſi. s̄. de au. z ar. le. Sed ſi nō eſſet eadē mā tūc videtur oīno res diuerſa vt nō. ſ. d̄ ſol. l. paulus. niſi diceres q erat cōſuetudo regionis q acciperetur vnū ꝓ alio vt nō. C. de dona. l. ſiqs argentū. ſaē q̄d nō. ſ. e. l. vbi autē in p̄n. z dicam in. d. l. paulus.

I minor. xxv. Quod ego per me nō poſſum neq ab alio ſtipulari fieri poſſū d̄ re ad me ꝑtinēte. h. d.

La ſtipulatio.

Eum qui. Impersonalitas circa verbum executiuū obligationis ſtipulationē non viciat. h. d. Op. s̄. de le. i. l. ſi hēs iuſſus. Sol. hic promiſit curare. ibi fuit iuſſus facere. q⁹ tunc videtur iuberi q det. qñq enim ꝓmittit qs dare. z tunc tenetur p̄ciſe vt. ſ. e. l. vbi autē. §. ſi. qñq ꝓmittit curare. z tunc non tenetur vt det. ſed liberatur dando fideiuſſorem vt hic. aut ꝓmittit facere vt detur. z tūc eſt caſus in. l. ſi heres iuſſus. s̄. de le. i. q tenetur dare. z nō. i. l. ſi. ſi cer. pe. z iſtud cōiter tenetur. lz q̄daz dicant q ibi ē ſpeciale fauore vltime voluntatis. Op. de auc̄. ſiqñ. C. de cōſti. pecu. Sol. vt plene dixi. s̄. e. l. ſtipulatio iſta habere licere. §. ſiqs ita. Quero vtrū als ſit d̄ia ſi ꝓmitto me curaturū vel facturū. glo. q ſic. tu dic aut iſta vba referuntur ad merū factum. vt ꝓmitto facturū domum vel ꝓmitto me curaturū q̄d tibi fiet. z inter iſta vba eſt d̄ia ita loquitur hic. Idem ſi ſimpliciter ꝓferuntur. vt ꝓmitto me facturum q fiet vel curaturū q fiet. z ſic impersonaliter. Si vo referantur ad factum alienū puta ꝓmitto me facturū q ticius faciet domū vel ꝓmitto me curaturum. z tunc nulla eſt d̄ia vt. ſ. e. l. quotiens q̄ſ. in p̄n. ꝓiuncta. l. iter ſtipulantē in p̄n. Et iō notarij hodie vt iſta dubietaſ ceſſat appohūt vtrūq vbum. ſ. me facturꝫ z curaturū ꝛc.

I penam ſtipulatus. Obligatio dandi q̄ñ mea totaliter non intereſt ad itereſſe cōmittitur. h. d. Op. ex glo. q⁹ in ſtipulatione dādi nō ſuccedit obligatio ad intereſſe. vt. l. vbi autez. in fi. l. ſi ſeruum. in fi. ſ. e. l. ꝓmiſſor. s̄. de conſti. pe. Glo. ſoluit q h non ꝓmiſit dare ſed credere. q̄d eſt facti. iſta glo. peſſime dicit z in obligatione dandi non cōmittitur ad intereſſe q⁹ intereſt mea ſimpliciter inq̄ntum ꝓmittis vt q̄ñ ꝓmittꝫ mihi dare irreuocabiliter. vt ſic ꝓmittens cogitur p̄ciſe ad dandum. alis nō cogitur p̄ciſe. ſed debet dare irreuocabiliter tñ z tunc mea ſimpliciter intotū nō intereſt. ideo non poſſū agere niſi ad intereſſe vt hic z ſic non eſt d̄ſia vtrum promiſit mutuare vel credere h dicam. ſ. e. l. ſtipulationes nō diuidūtur. in. xij. cōtrario. Quero ad q̄d cōmittatur? Reſpondet glo. q forte ſub pena tenebatur alij. Sed nōne iſta pena eſt intereſſe extrinſecū. ergo nō venit. vt. l. ſi ſteril. §. cū per vēditorē. s̄. de act. emp. Sol. in nūmis non venit intrinſecum intereſſe. iō venit extrinſecum. l. nūmis. s̄. de in litē. iuran. z ibi nō. Quero promittis mutuare pecuniam z mutuaſti. an hanc repetes i⁹ continēti? glo. dicit q ſic. ſed nō credo per glo. in. l. penul. C. commo. quia debet agi cum diu eſt in ſolutione ceſſatum. vel facilis eſt ſolutio.

I homo mortuus. Pena adiecta p̄cedenti diſpoſitioni impoſſibili non pōt cōmitti. h. d. Op. s̄. e. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. Sol. ibi non erat impoſſibilis h ſic. q⁹ tēpe diſpoſitionis ſtichus erat mortuus. Quero q̄d ſi tunc nō deceſſit: ſed poſt añ cōditionis euentum? in glo. ſunt opi. z glo. tenet p̄mam p̄ l. ſi deceſſerit. s̄. qui ſatiſda. co. z per. l. in illa. s̄. e. Sz veritas eſt in contrariū: q⁹ ſuperueniēs impoſſibilitas excuſat a pena: vt. l. ſi vehenda. §. idem iur̄. s̄. ad. l. ro. de iac. nec ob. l. in illa. q⁹ ibi ſtichus nō erat in obligatione. ſed ſolū in cōditiōe. vñ penalis ſtipl̄o nō debeat ibi cōmitti ex mora ſed ex ꝯditionis euētu. z h tenz Bi. Buil. Ol. Ci. z omnes. z ſic tene opi. Ja. h poſitam ꝛc.

Alier. Infans ſtipulari non pōt. h. d. dic vt dixi. s̄. e. l. in p̄n.

Im quid. Hic ponitur forma contractus q̄liter pena debeat apponi facto vel non facto hoc ꝓ ſūmario.

Tipulationes nō diuidunt. Iſta l. vſq ad. §. ſiquis ita. tractat mām valde difficilē. Ad cuius euidentiam p̄mitte q quedā ſtipulationes ſunt totaliter in diuidue ab initio z ex poſtfacto vt ſtipulationes ſeruitutum. nā pro parte in ſtipulationē deduci nō p̄nt: vt. s̄. de fuitu.. l. ꝓ parte. Item non p̄ſtat ꝓ parte. z inter plures heredes ꝓmiſſoris vel ſtipl̄atoris nō diuidit vt. s̄. e. l. ij. §. ex his. Quedam ſunt ſtipl̄ones indiuidue poſtq̄ ſūt cōtracte. ſed ab ipſo initio poſſunt ꝓ parte cōtrahi vt ſtipulatio facti. puta rē tradi. nā ab initio poſſū ꝓmittē tradere partē rei vt. s̄. de acq. poſ. l. locus. ſed poſtq̄ ꝓmiſi nō diuiditur in partes vt hic. Itē p̄mitto q regularit̄ in obligatione facti poſt morā ſuccedit obligatio ad itereſſe. vt. ſ. dicaz. His p̄miſſis. l. nr̄a diuidit̄ in duas partes p̄ncipales. p̄ tractat de obligatiōe p̄mitua ſeruitutuz z factorū. 2° de obligatiōe ſubrogata ad itereſſe poſt moram. fa ibi celſus tñ ꝛc. Itē p̄ma ſubdiuiditur ī tres particulas. q⁹ p̄ logtur de ſtipl̄one totaliter indiuidua: vt de ſtipl̄one fuitutū. 2° de ſtipl̄one indiuidua ex poſtfcō: vt d̄ ſtipl̄one fcōr. 3° aſſignat rōez. fa ibi idē puto. fia ibi horū eni Itē ſecūda ſubdiuidit̄ in alias tres. p̄ponit vnū

dictū. ſ. q̄ poſt moram ſubrogat̄ obligatio ad intereſſe
2° ponit illationē ex dicto. ſ. q̄ iſta obligatio ſecūdaria ē
diuiſa. 3° ponit aliam illationē: q2 ſicut intereſſe ſuccedit i
obligatione ita in petitione. ſcd̄a ibi iōq3. tertia ibi ſcd̄m
que. Et breuiter. h. d. Stipulationes ſeruitutū nullate
n⁹ diuiduntur. Stipulationes factoꝝ partis p̄ſtatione
non implentur: ſed poſt moram ſuccedit obligatio ad i-
tereſſe q̄d diuidit̄ t in petitionē deducitur. h. d. Caſū
in terminis pone per te vt patet ex p̄dictis. quo poſito ex
pone litteram ſtipulationes non diuiduntur. i. pro parte
non interponuntur. ſed ſi ꝑ ſolido fuerūt interpoſite par
tis p̄ſtatione non implent. nec inter heredes diuidūtur.
Idem puto quātum ad hoc: q2 partis p̄ſtatione nō im-
plentur nec inter heredes diuidūtur. Harum enī diuiſio
ideſt ꝓticularis p̄ſtatio in ſtipulationibus deducta ꝑ put
refertur ad p̄mum caſum. vel. i. particularis p̄ſtatio ſtipu
lationem non implet ꝑ put refertur ad vtrūq3 caſū. cetera
ſunt plana. Nōbilia collige p te ip̄m. Op. primo t vi-
detur q̄ ſeruitutes ſunt diuidue vt patet in ſeruitute aq̄ q̄
diuidit̄ temporibus t menſibuſ: vt. ſ. de aq̄ coti. t eſti.
l. lucio in fi. t. l. ſe. ſ. cōi di. l. arbor. §. fi. ſ. de ſer. ru. pre-
l. ſi partē. Glo. in. d. l. ſi partem. ſignat hoc cōtrarium t
ſol. duobus modis. qdam dicūt q̄ ſpāle eſt in aque du
ctu. hoc eſt cōtra. l. i. §. ſi vſufructus. ſ. ad. l. fal. vbi exci-
pit ſolū vſufructum. in alijs ſeruitutibus remanet regula
firma q̄ ſunt indiuidue. Soluit ergo glo. ſcd̄o modo q̄
non diuidatur ſeruitus vt ħ patet. ſed cōmoditas aq̄ ſic
vt in cōtrarijs. Secūdo cōtra iſtud opp. iura dicunt̄ di
uidua t indiuidua fm nām eius q̄d in illo iure ꝓtinetur
vt patet in obligationibus q̄ fm id q̄d in obligationem
deuenit dicuntur diuidue t idiuidue. vt. ſ. e. l. ij. t bac. l.
t in actionibus nō. p Bi. in. §. cato. t ibi dixi. ſed ſi ipſa
cōmoditas aque eſt diuidua ergo ipſa ſeruitus diuidua
So. in qualibet ſeruitute prediali debemus conſiderare
quattuor. ſ. fundū ſeruientem. Item fundū dominantē.
Item inſtrm quo vtitur qs ſeruitute. Item tps quo qs
vtitur ſeruitute. ſi poſſideres fundū fuientē nō pōt qs du
cere aquam vel ire p partem illius fūdi ꝑ indiuiſo. Idē
de predio dominātē non pōt qs ad eum ire vl aquā du-
cere ꝑ parte certa ꝑ indiuiſo. t iō vt hic glo. dicit domi
nus non pōt ꝑ parte ſeruitutem acqrere nec imponere:
vt. ſ. de ſeruit. l. ꝑ parte. t de ſer. ru. pre. l. ſi vnus in p̄n.
i. e. l. fi. ſi ſub vna. §. i. t iſtud eſt cōe ad ꝙēs ſeruitutes p̄-
diales. t iſto reſpectu dicūtur indiuidue. aut conſideras
inſtrumētum quo qs vtitur ſeruitute. t iſtud vt plurimuꝝ
reperitur indiuiduū: q2 ſi ſcindatur vel diuidatur in par
te nullus eſt eius vſus. exemplū in ſeruitute itineris t ac
tus nam inſtrm quo quis vtitur ſeruitute eſt homo vl iu
mentū. ſed ſi tale inſtrm diuidas in parte ꝑ indiuiſo nō
pōt ire vna pars hois vel iumenti qn vadat alia. ſi ꝑ di-
uiſo diuidis nullus erit eius vſus: t tūc etiam reſpectu i-
ſtrumēti dicitur indiuidua. Q̄nq3 tamē tale inſtrm repe
ritur diuiduum vt in ſeruitute aque ductus. nam ipſa aq̄
bene poteſt diuidi vt in ꝓtrarijs. ip̄m autem ius ſeruitut̄
ꝑ pter alios reſpectus. ſ. poſitos eſt oīno indiuiduuꝝ lꝫ
q̄dam glo. ſ. cōi di. l. arbor. §. fi. i fi. mag. glo. dicat q̄ ip
ſa ſeruitus diuidatur dū exponit̄ iter aquarū. i. ſeruitus.
ſed falſum eſt vt ex p̄dictis patet. Aut cōſideras tēpus:
t fm hoc oīs ſeruitus. i. cōmoditas pōt diuidi: vt. ſ. de
ſerui. l. via. §. i. tamē remanēt indiuidue ꝑ pter alios effe-
ctus. Diuiſio ergo aque vel alterius inſtrī vel tpis nō eſt
diuidere ſeruitutē. ſed eſt modificare eam ſeu ei modum
adijcere: vt. ſ. de ſerui. l. iiij. in fi. Tertio opp. ꝓtra p̄di-
cta. diuiſio eſt ꝑ pte t vere q̄n fit ꝑ diuiſo vt patet i toto
ti. fami. herc. t cōi di. ſed ad certam partem ꝑ diuiſo fui
tus poteſt cōſtitui t remitti: tam reſpectu fūdi dominātiſ
q̄ reſpectu fundi ſeruientis: vt. ſ. de ſeruit. l. a⁹ certū. t. l.
ſicui. t cōia p̄di. l. q per certū. ergo patet q̄ reſpectu fūdi
dominantis t ſeruient̄ ſeruitus eſt indiuidua. So. lꝫ fū
dus diuidatur q̄libet pars ꝑ diuiſo pōt dici vnus fund⁹
t cuilibet parti ꝑ diuiſo poteſt dici deberi integra ſeruit⁹
debetur enī vni fūdo non parti hoc dicit tex. ſ. cōi. p̄di.
l. ſiqs duas. §. ſiqſ partē. vnde patet q̄ ipa ſeruitus non
diuiditur. t lꝫ forſan poſſet poſſideri ꝑ diuiſo tamē fma
net vnus fund⁹ vt dicaꝝ. ĵ. in. i. q. tñ q̄tum ad hoc hētur
loco vnius fundi. Dices tu hoc nō ſufficit mihi q̄n pro
certa parte ſeruitus remittatur. nam ſi totus fūdus debe
at ſeruitutē ſi remitto in certa parte certam partē ſeruitut̄
in alia remanebit alia pars ſeruitutis. ergo ſeruitus diui
ditur. Et ſic p̄dicta rñſio nō vī ſufficiens. So. dico q̄ eti
am tunc ſeruitus nō diuiditur ſed modificatur vt illa ea
dem ſeruitus q̄ hēbat ita largas hēnas q̄ poterā ire per
totū fundū illa tota duret modificata t reſtricta ad certā
partem. q modus pōt adijci ſeruitutibus: vt. l. iiij. §. mo-
dus. ſ. de ſerui. Et de hoc do tibi exemplū māle. theolo
gi t phi dicūt q̄ aīa hois eſt tota in toto t tota in q̄libet
parte corporis. ita in ſeruitute q̄ eſt tota in toto fūdo t to
ta in q̄libet pte fūdi: vt. ſ. de ſer. ru. p̄di. l. via ꝓſtitui. §. ſi.
Nō pone corpus humanū eſt diuiſū puta q2 oculi ſt̄
ſeparati ab aliquo corpore erit ne diuiſa aīa? certe nō: ſꝫ
modificata: q2 ꝑ hēbat vtutem viſiuam ꝑ pter iſtrm ocu-
lorū mō non habet. ita in ꝑpoſito ſeruit⁹ modificat nō di
uidit non poſſū vobis dare aliter itelligere. Iſta ſunt ſ̄
tilia t cōſiſtūt multū in itellectu. Quarto op. ſi ille q̄ eſt
dñs p̄dij dominant̄ efficitur dñs p̄dij ſeruient̄ ꝑ certa
parte ꝑ indiuiſo fuitus retinet: vt. ſ. d ſer. l. vt pomū. §.
i. plene nō. de ſer. ru. pre. l. ſi cōi. ſed res ſua nemini ſer-
uit vt. ſ. de ſer. vr. p̄di. l. in re cōi. t quēad. ſer. amit. l. ij.
§. ſi vſufructus. t. l. vti frui. in p̄n. ſ. ſi vſufru. pe. remanet
ergo q̄ pars ſua ꝑ indiuiſo ſibi nō ſeruit ſed parſ ſocij. er
go pars fūdi ꝑ indiuiſo debet ſeruitutē q̄d eſt ꝓtra p̄dcā
So. dico q̄ tot⁹ fūdus debet ſeruitutē lꝫ ſit dñs pro pte
Et q̄ dī res ꝑ pria nemini fuit verū eſt ꝑ pria iſolidū. lꝫ
res cū alio cōis poteſt ſeruirē vt i cōtrarijs. ſic enī ab ini-
tio ſeruitus partis indiuiſe non poteſt acqri. ita iam acq⁹
ſita non cōfundit. niſi tot⁹ fūdus ſeruiens ſit dominant̄
ar. pro hoc. l. tria p̄dia. de ſer. ru. pre. glo. tamē i. l. vn⁹ ex
ſocijs. i p̄n. de ſer. ru. pre. tenet q̄ ſeruit⁹ ꝑ parte retinet t
male. q2 diuiſionē non recipit vt ħ i tex. t ibi cū. ll. alleg:
ibi vbi dicitur q̄ retinetur pro parte. expone. i. occaſione
partis retinetur pro ſolido vt ibi nō. fm veram opinio.

Opp. gnto dicit ħ ceterarumq3 ſeruitutū. contra. ſ. ad
l. fal. l. i. § ſi vſufructus. vbi dicitur q̄ vſufruct⁹ eſt diuidu
us. glo. ſoluit duob⁹ modis. vno modo q̄ regula ħ tra-
dita fallit i vſufructu. Alia ſo. ē q̄ iter hēdeſ ꝑmiſſor⁹ nō
diuidit̄ fuit⁹ vſufruct⁹ ſic alie fuitutes. t ita logt̄ hic. Iſta
ſa ſo. eſt falſa t contra caſum. l. cum reo. ſ. de vſufr. alꝫ.
l. v. §. reo. t eam reprobant Bi. t Pe. lꝫ Bi. ponat ali-
as rationes quas nō curo recitare. Tene ergo p̄maꝝ q2
fallit i vſufructu. cetere ſūt idiuidue ſiue ſint reales ſiue p
ſonales vt vſus. ſ. de vſu. t ba. l. vſus pars. Et q̄ ſit rō i
ter vſufructū t alias dicā. ĵ. i qōib⁹. Certo op. ad ſcd̄oꝝ
dictuꝝ. ħ vī dici q̄ fcā ſūt indiuidua. ꝯ ego poſſū ſtipula
ri partē fūdi tradi: vt. ſ. de acq. poſ. l. locus. Itē certa pſ
ſouee pōt purgari. vt. ſ. de aq̄ plu. ar. l. ij. §. ꝑterea. ergo
ſunt facta diuidua. ħ autem dicit̄ q̄ nō diuidunt̄ q̄re ꝛc.
So. dico q̄ iſta ſūt facta diuidua tpe ꝓtract⁹. q2 ꝑ parte
pōt quis ſtipulari fūduꝝ tradi foſſā fodi t ſilia. ſed poſtq̄
ꝑ ſolido ſunt deducta in ſtipl̄onesꝝ nō diuidūtur aliquo
modo. t ita loquitur ħ. t in hoc differt a ſeruitutibus q̄
nō diuidūtur tpe cōtractus vt dixi. ſ. Et ideo tex. ħ di-
xit notabiliter aliqd ſtipulatus ꝛc. vt oſtēdat ſolum poſt

stipulationē esse indiuiduā. Et aduerte ne erres inter facta ⁊ seruitutes ex pdicta dīa: q2 facta p parte pñt ab initio deduci in obligationē sed nō seruitutes. cōueniūt tñ añ stipulationē in hoc q̄ sicut seruitus imponi non pōt ab initio ab vno ex dñis certe partis p indiuiso. ⁊ si post stipulationē alienatur pars fundi extinguit stipō. ita in facti quibusdam. nō enī possit stipulari vnus ex dñis in fundo cōi insulā edificari. ⁊ si post stipulationē dñs partem fundi alienaret extingueretur stipō eadē ratione vt dicit glo. nec ob. l. cōtinuus. §. fi. ī. e. q2 si vni ex heredibus plegat fundus ad quē respicit factū vl seruitutes ad eum transit actio. q2 pōt ad eū transire cum sit heres. secus in successore singulari. Possent etiā esse quedam facta q̄ ab initio nō possent p parte deduci in obligationem vt nō impedire. nō offēdere ⁊ similia. vt patet ad sē sum. tñ pdicta pcedūt in exēplis. l. nīe. Reassume ergo clarī q̄ quedam sūt faciēda de solo vt fundū tradi. ⁊ hoc ab initio pōt p parte diuisa ⁊ indiuisa in obligationem deduci: vt. d. l. locus. Quedam sunt facienda in solo vt fossam fodi vel insulam fabricari vel destrui. ⁊ istō factū p pte diuisa ab initio pōt i obligationē deduci. ar. d. §. pterea. ⁊. ar. s̄. de dā. infec. l. ptor. §. ex hoc edicto. Pro indiuiso vō nec respectu ipsius operis nec respectū fūdi potest in obligationē deduci sicut nec seruitus vt dictuz est. q̄dam facta sunt q̄ respiciunt psonā. vt nō ipedire nō agere ⁊ si. ⁊ istorum q̄dam sunt diuidua quedā nō ꝫ regulas q̄. ī. dicentur Septimo contra hoc op. ⁊ videtur q̄ etiam post stipulationē factam facta sūt diuidua: vt. s̄. e. l. e. §. cato. So. dicit glo. q̄ regulariter facta sūt indiuidua vt hic. sed fallit in. d. §. cato. ⁊ gbusdā alijs. ita nō. s̄. e. l. ij. in gl. q̄ incipit ergo earū ⁊c. dicit pe. q̄ p hoc nūq̄ cognoscerem⁹ facta diuidua ⁊ indiuidua. Dicēdum est ergo aut est tale factū qō si p parte cōpleatur affert tā tam vtilitatē respectu partis quātam afferat si totū cōplerētur respectu totius. ⁊ tunc factū dicitur diuiduū sic logtur. §. cato. in stipulationibus agi nō amplius. ⁊ rem raba. aut si p parte impleatur nō affert tantā vtilitatē respectu partis quātam affert totū respectu totius. ⁊ tunc dicit factuz indiuiduū vt hic. ista sūt sua verba pulchra. Quero vtrū sint vera ⁊ pcedant in exemplis nīe. l. dicam. ī. i iij. q. Octauo op. ⁊ videtur q̄ rē tradi sit factū diuidum cū qlibet heredū teneatur p parte: vt. s̄. e. l. ij. §. heredes. de vi ⁊ vi. ar. l. si plures. Istud contrariū habet sol. valde pfundā. nam glo. in. l. i. §. si apud duos. s̄. depo. fatetur hoc q̄ rem tradi sit factū diuiduū. ⁊ apud plures heredes vnius pncipalis. nec ob. hec. l. q2 intelligit q̄ fuit expsse actū. Istud est diuinare ⁊ ē quedā trufa. Alij vō dixerunt aut talis obligatio venit ex cōtractu bonefidei. ⁊ diuidit. vt. d. §. heres. ⁊ de edi. edic. l. q̄ si nolit. §. si plures. aut ex cōtractu stricti iuris. ⁊ tūc est indiuidua vt hac. l. Eorū opi. reprehendit Ci. C. de duo. re. auc̄. hoc ita in. ij. q. ⁊ bene q2 est cōtra. d. l. si plures. de vi ⁊ vi. ar. ⁊ contra. l. in pditione. s̄. de pdi. fur. vñ tertij vt pe. dicūt q̄ obligatio rem tradi dicitur diuidua quo ad obligationez vt in cōtrarijs. nam inter heredes diuiditur obligatio. lz quo ad solutionē dicitur indiuidua. q2 solutiōe partis nō ptingit liberatio: vt. l. si duo. s̄. depo. ⁊ isto modo accipit h̄. sic dicimus in obligatione generis. ī. e. l. in executione. §. p parte. ⁊ hoc tenet Ci. in. d. auc̄. hoc ita. Ista so. non placet mihi: q2 hic dicitur q̄ equalit sunt indiuidua fundū tradi ⁊ fossam fodi. ⁊ insulā fabricari. sz pstat q̄ insulam vel aliud opus fieri est indiuiduuz quo ad obligationē: q2 qlibet heredū tenetur insolidū: vt. s̄. de le. iij. l. fideicōmissa. §. pe. ⁊. ī. e. l. in executionibus. §. ij. ergo ⁊c. Quarti ergo dicunt aut obligatio rē tradi vl rez restitui contrahit re. ⁊ est diuidua q̄tum ad obligationē. q2 inter heredes diuiditur. q2 obligatio re nō ptrahitur in plus q̄ peruenit. aut ptrahitur verbis. ⁊ tūc est indiuidua vt hic. hoc non placet per. l. in pditione. s̄. de pdi fur. nam pditio furtiua non nascitur ex cōtractu celebrato verbis nec re. sed ex delicto vl ex varijs figuris causarum vt solet dici in. l. si p fure. §. fi. de pdi. fur. qd dicemus credo Di in ista materia optime sentire si bñ intelligatur. ipe enī in distinctione quā hic ponit facit differētiam inter rem tradi ⁊ rem restitui. idē in distinctiōe quā ponit in. l. in executione. ī. e. ponit oīa facta in vno mēbro. rē restitui in alio mēbro. dico ergo q̄ facta de qbus h̄ fit mētio vt rē tradi ⁊ alia sūt indiuidua quo ad obligationē ⁊ solutionē. nec ob. ꝫia q̄ loquunt in obligatione rē restitui qō factū est diuiduū quo ad obligationē inter heredes. sed nō quo ad solutionez: vt. l. si duo. s̄. depo. Videamus rationē pdictorū. obligatio fūdum dari vel aliam spēz dī diuidua quo ad oīa. nā inter heredes diuiditur. ⁊ p parte soluēdo ptingit liberatio: vt. ī. de solu. l. si stipulatus. §. i. s̄. l. ij. §. si tñ hoiez. rō: q2 lz qs soluat partē aliam partē cogeret precise soluere. ⁊ nūq̄ etiā post interitū succedit obligatio ad itēresse: vt. ī. e. l. si seruū. §. fi. itē obligatio fundū tradi dī idiuidua quo ad effectū distributionis: q2 nō diuidit obligatio iter heredes: ⁊ quo ad solutionē q2 solutio partis nō affert liberationē vt h̄ ratio est vt. s̄. dixi. q2 in ea stati post moza succedit obligatio ad interesse. nūc ergo ne deueniatur ad illud incōueniens q̄ dē pars fūdi ⁊ pars interesse ex nā obligationis dī oīo indiuidua post obligationē ptractā. Itez obligatio rem restitui ⁊ ista tenet mediū inter obligationem rē dari ⁊ obligationē rem tradi. nā donec res extat pōt pcise cōpelli ad dandū nec succedit post morazꝫ obligatio ad interesse ⁊ in hoc participat cū obligatione dādi. Itē postq̄ res est pempta succedit obligatio ad ītēresse: vt. s̄. de pdi. fur. l. in re furtiua. lz glo. ibi aliter dicat ⁊ de rei ven. l. q restituere. ⁊ depo. l. si duo. cū si. sed Di. vt. ī. dicam. ⁊ i hoc discrepat ab obligatione dandi in q̄ nūq̄ succedit obligatio ad interesse. ⁊ sapit de nā obligationis facti. sicut ergo eius nā tenet mediū ita in diuisibilitate eligit mediū vt quo ad obligationē dicat diuidua sicut obligatio dandi. quo ad solutionez iudicatur indiuidua. sicut obligatio faciēdi. Dices tu ista vba lz beāt colorē nō tñ hñt saporē. q2 idē est in effectu i obligatiōe dādi q2 qñ nō pōt dari res extimatio soluet. vt. d. l. si seruū. §. fi. Rñ nō curo q2 illud nō ptingit ex nā obligationis. sed in obligatiōe rē restitui cōtingit ex nā obligationis. ⁊. l. vult q̄ in psona heredū nō varietur pditio obligationis: vt. s̄. e. l. ij. §. ex his. ⁊ ex eo iudicat obligationē diuisibilē ⁊ idiuisibilē. Itē posses instare cū i obligatiōe rē tradi succedat obligatio ad ītēresse alternatiue vel absolute: vt. ī. dicā vī q̄ debeat dici diuidua quo ad obligationē sed nō quo ad solutionē: vt. ī. e. l. i executione. §. p parte. vbi sic dī de alternatiuis. Ad hoc rñdeo de obligatiōe dādi posito q̄ sint i gnē vel alternatiue nō variat nā obligatiōis penes heredes nec penes ipm pncipalē ex moza q2 id qō fuit i obligatione ab initio illud est post morā. iō obligatio dī diuidua quo ad obligationē. sed q2 variatio pōt cōtingere circa solutionē. iō quo ad solutionē dī idiuidua. vt. d. §. p parte sed i dicta obligatiōe rē tradi. ⁊ in ceteris similibus. si heres posset soluē partem rei ⁊ partē interesse cōtingeret variatio ⁊ circa rē ⁊ circa obligationem. ⁊ ideo dicitur indiuidua etiā quo ad obligationē. Nono op. h̄ dī q̄ obligatio opaz nō diuidit p. s̄. e. l. in stipone. §. operaz. dic glo. dic vt ibi.

Aduertat glo. hic i fi. gl. mag. soluit vno modo videlz q̄ hic loquatur ex parte heredum pmissoris. ptraria loquunt ex parte hēduz stipulatoris. ⁊ hoc tz pe. hic ⁊ in. §.

cato.ꝛ ſi op.de.l.ij.§.i.ff.de ꝓto.ſti.vbi dicitur q̄ etiã ex parte ſtipulatoris ſit indiuidua.dicit pe. rñ.debes ſcire q̄ quedam ſunt facta que ſi vni ex heredibus fiant pro ſunt oibus.vt quando eſt in obligatione opus deſtruere ꝛ iſto caſu etiã ex parte ſtipulatoris eſt indiuidua. vt d.l.ij.§.i Quedam ſunt facta que ſi fiunt vni non pro ſunt alteri.ꝛ tũc diuiditur obligatio inter heredes ex pte ſtipulatoris vt.d.l.ſtip.§.i.ꝛ.l.ſeq.de ope.lib. Cum ergo queritur vtrum ſtipulatio facti diuidatur inter heredes vel non ſic diſtingue.aut loqueris de ſtipulatiõe facti diuidui.ꝛ non eſt dubiũ:vt in.§.cato.aut facti indiuidui quod eſt regulariter.ꝛ tunc aut eſt vnũ factũ aut plura facta.ſi vnum.aut loqueris de heredibus promiſſoris ꝛ non diuiditur vt hic.aut loqueris de heredibus ſtipulatoris.ꝛ tũc aut ſi fiat vni prodeſt omnibus ꝛ non diuiditur alis ſic vt in.ll.predictis.aut ſtipulatio cõtinet plura facta:ꝛ tunc aut ejuſdem qualitatis vt duas operas pictorias ꝛ diuiditur numero vt.d.§.operarum.aut diuerſe qualitatis vt vnã operam pictoriã:ꝛ libꝝ ſcribi ꝛ tũc eſt idem ac ſi vnum opus eſſet promiſſũ cum diuiſio numero ibi non bñ cadat:ar.d.l.in ſtipulatione in ꝑn.§.i.ꝛ ita dicit Pe.in eo q̄ dicit q̄ fũt plura facta credo eum optime dicere.in eo q̄ facit differentiã inter hẽdes ſtipulatoris ꝛ promiſſoris credo eũ male dicere.Et Bi.h reprehendit glo.ꝛ eũ:nam ea que ſunt diuidua ex parte promiſſoris ſunt indiuidua ex parte ſtipulatoris : vt.l.ij.§. ex bis.ſ.e.ꝛ loquitur ibi in ſeruitute.q̄ ſi cõcedatur vni non ꝓdeſt omnibus.vnde diſtinctio pe.nõ eſt bona cuꝫ opera ſit oio indiuidua. Qualiter ergo rñdemus ad cõtrarium:glo.in.d.§.operaꝝ.dat ꝑmo vnam ſo.q̄ opera poteſt diuidi voluntate ſtipulatorũ vt ibi eis volẽtibus. ſecus vt hic.idem nõ.ſ.e.l.ij.in ꝑn.Bi.ibi hãc ſolu. reprobat.nam cum ibi dicatur q̄ harũ diuiſio corrũpit ſtipulationem etiam ſtipulatore nolẽte non poterit diuidi. quia ſi diuiditur non ſoluitur qd̄ deuenit in ſtipulationem ſed aliud vnde bene poſſet cõtingere liberatio tãq̄ aliud ꝓ alio ſolutũ creditore volente.ſed nõ q̄ ſit ſolutũ qd̄ deuenit in ſtipulatione.nam per diuiſionẽ ẽ alia opa q̄ ꝓmiſſa.vnde glo.ponit duas alias ſo.in.l.cõtra.ſ.q̄ ibi intelligatur partem opere.i.partem extimatiõis ope vel petetur tota opera.ꝛ cõſequetur partem extimatiõis. ꝛ iſtas tenet Bi.do.ray.qd̄ credo verꝫ per.l.ſi qñ.in ꝑn. ſ.de op.lib.vbi loquitur de operis preteritis in quibus de neceſſitate deuenitur ad extimationẽ.ꝛ ſic exponatur pars ope.i.pars extiationis.ſed in futuris ſecus. Nũc ad ſecũdam partẽ op.decimo.hic dicitur q̄ poſt moram ſuccedit obligatio ad intereſſe. Cõtra vt.ff.e.l.ſi ſeruũ.§. fi.vbi hoie mortuo adhuc homo petitur.ꝓ hoc.ſ.de cõſti.pe.l.ꝓmiſſor hois.ſ.e.l.eũ qui.§.fi. Timore huius cõtrarij glo.que eſt.ſ.de re iudi.l.ſiquis ab alio.§.fi.dicit q̄ intereſſe nõ eſt in obligatione nec in petitione vt in ꝓtrarijs.ſed venit in cõdemnatione officio iudicis ita itel ligitur h:ꝛ.l.omnes ſi.Idẽ videtur tenere glo.ff.e.l.cum ſtipulatus.§.fi.Ille glo.cõiter reprobantur.ꝛ Bi.reprobat eam hic ꝛ in.c.mora.in.i.q.ex̄ de reg.iurl.li.vj.nam hic eſt tex.in fi.qd̄ eſt in petitione ibi danda petitiõe ꝛc. ꝛ glo.hic dicit q̄ eſt in obligatione.ꝛ hoc etiã probat.ſ. e.l.ſi pena.ꝛ ſ.de ac.emp.ꝛ ven.l.i.in ꝑn. ſiqs i ius vo. non ie.l.ſi.ff.e.l.quotiẽs qs.in ꝑn.ꝛ.l.ſiquis ſtipulatus ſit ſtichum.§.fi.cũ multis ſi. Ad ꝓtraria ſic rñdent q̄ ibi in obligatiõe dandi in qua non ſuccedit obligatio ad intereſſe.hic in obligatione faciendi.nec ob.l.ſtipulatio.§. ſiue aũt.ſ.de ope no.nũ.quia illa ſic intelligitur q̄ factuꝫ ꝛ intereſſe eſt in obligatione ſicut hic. Sed iuxta ꝓdicta poſſes querere de ratione quare aliud in obligatiõe dãdi q̄ in obligatione faciendi.Li.querit de hoc.C.de ſẽ. que ꝓ eo qd̄ intereſt.l.vnica.in.iiij.q.principali circa fi. diſtinct.ꝛ nõ rñdet.ꝛ vt ſcripta referũt non poſſunt dari rationes neceſſario cõcludentes:ſed ꝓſuaſiones quedaꝫ ſatꝭ apparẽtes. Ecce vna : dari ſit de leui ꝛ põt explicari vno momẽto.ſed facta vt plurimũ habent tractatũ lõgũ. vnde cogere ꝓmiſſorem ad faciendũ eſſet quedam ſpẽs ſeruitutis ar.ſ.d̄ li.ho.exhi.l.j.ꝛ.ij.ꝛ ideo.l.ſubrogauit obligationẽ ad intereſſe. Iſta ratio ſumit ex dict̄ Bi. in.l.ſtipulatio.§.ſiue antem.ſ.de ope.no.nũ. Ita ratio non eſt generalis quia quedã ſunt facta que habẽt cãm momentaneã:vt rẽ ra.ha.ꝛ rem tradi ꝛ ſi. Unde alij moderni dicũt q̄ dare non diuerſificatur ex tempore nec ex perſona.nam ſiue hodie ſiue cras des ſiue tu ſiue aliꝰ prote idem dominiũ erit eiuſdem rei ſed non in factis: qꝛ vt plurimum diuerſificãtur ex tempore.nam aliud eſt factũ de die.aliud de nocte.aliter ſanus facit.aliter infirmꝰ ꝛc. vt.l.ſi non ſortem.§.libertus.ſ.de cõdi.inde.vñ cum ſeꝰ fuit in mora faciendi nõ videtur q̄ illud poſſit ampliꝰ fieri.vnde.l.ſubrogat obligationem ad itereſſe.ꝛ iſta ratio ſatis videtur bona.ſed non eſt generalis.qꝛ rẽ tradi non variatur ex tempore.idem rem reſtitui niſi diceres q̄ iura adaptantur ad ea que frequenter accidũt.Tertiam rationem ponit pe.dari ſemp intereſt ſtipulatoris merito ipſa obligatio põſe continet aliquid dandum.ſed in factꝭ qñq̄ intereſt quandoq̄ non intereſt.vnde cuꝫ iſte ſtipulationes ſint inuente vt ſtipulemur q̄ noſtra iterſit.i obligatione faciendi ſubrogauit.l.obligationeꝫ ad intereſſe. ne forte alis qs poteret q̄ ſua non intereſſet qd̄ in dãdis nõ cõtingit.Et iſta ratio videtur generalis:quia in obligatione rem tradi põt eſſe q̄ mea nõ intereſt.quid erit ſi tradis rẽ mihi exiſtẽti male fidei.certe teneboꝛ vero dño ad fructus preceptos ꝛ percipiendos.ſed ſi mihi das trãſferendo dominium iſtud nõ poteſt accidere. Quartaꝫ rationẽ poſſumus dare.l.curat q̄ aliqd nõ ſit in incerto vt.l.i.ſ.de vſuca.in obligatione faciẽdi ipm factum eſt i obligatione.vel vt ꝓprius loquar ipm fieri ſeu actus faciendi qd̄ nõ eſt in rerum natura anteq̄ fiat.ꝛ eſt incertũ vt.ff.e.l.vbi autez.§.qui id qd̄. ideo.l.poſt moraꝫ ſubrogat obligationẽ ad intereſſe qd̄ cõſiſtit in quãtitate q̄ de ſui eſſẽtia certificata eſt in rerum nã.ſed in dandis ab ipſo initio eſt certũ in obligatione.ſ.dominiuꝫ ipſius rei ꝛ eſt in rerum natura.ideo.l.nõ curauit q̄ cõtraheret obligatio ad itereſſe.iſte poſſũt eſſe ratiões. Undecimo op. ꝛ videtur q̄ in obligatiõe dandi ſuccedat obligatio ad intereſſe vt.l.i.ſ.de re.permu.de preſcrip.ver.l. naturaꝫ. §.i.dicit Bi.illud eſt in ꝓtractibus innominatꝭ: quia ſicut ſunt debiles in cõtrahendo obligationẽ ita etiam in cõtracta exequenda:vt.ſ.de cõdi.ob cau.l.ſi pecuniam. Iſtam opi.tenet glo.C.de ſẽ.q̄ pro eo.l.i.ꝛ.C.de re.permu.l.cũ precibꝰ. Pe.fuit in cõtraria opi.quia.l. ſi fuũ. §.fi.ff.e.loquitur guãliter.ergo idẽ in cõtractibus noiatꝭ. ꝛ inoiatis.ita refert Li.i.d.l.cũ precibꝰ.ꝛ in.d.l.vnica.d̄ ſen.que ꝓ eo.in.iiij.q.ꝑncipali circa fi.diſtinctiõis.non ob.d.ll.all.in ꝓtrariũ:qꝛ ibi venit intereſſe dicit ipſe nõ i obligatiõe.ſed forte venit iudicis officio.ita credo q̄ ipſe voluit dicere. Quid dicemus:certe.d.ll.multum apte loquũtur ꝓ glo.ꝛ Bi.vñ nõ audeo tenere cũ pe.ſꝫ de ratiõe quã Bi.ponit ego dubito.nam vꝫ ꝓcludere ꝓ eum. nã ſi itereſſe eſt in obligatiõe re ſoluta adhuc poterit peti reſiduũ itereſſe qd̄ nõ eſſet ſi officio iudicis veniret itereſſe vt.C.depo.l.iiij.ſ.de eo.qd̄ cer.lo.l.centũ capue.ꝛ qd̄ nõ.de dolo.l.eleganter.§.nõ ſolum in fi.mag.glo.ꝛ ſic videtur q̄ difficilius tollatur in ꝓctibus inominatis q̄ in alijs noiatꝭ. So.ꝓctus inoiati differũt a noiatꝭ quãtum ad ꝓpoſitum i duobus.ꝑmo quia debitor nõ põt cogi pciſe ad rem dãdam vt.d.l.cũ precibꝰ.ſed i ꝓctibus

noiatis sic vt.l. vbi aũt in fi. ff. e. & ista ratiõe cõtractus ino minati dicũt debiliores in obligatione exequẽda. põt. n. esse q̃ interest rei potius soluere interesse q̃stũcunq; sit q̃ ipsam rẽ dare. Et istud cõsiderauit Bi. vide rationẽ suã 2° differũt in alio: q; ĩ inoiatis interesse est in obligatiõe. secus in alijs. & ex hoc resultat id qd̃. s. dixi: q; nõ ita d̃ facili tollitur ius actori cõpetens ad interesse sicut tollere tur si veniret officio iudicis. & isto mõ possemus dicẽ q̃ difficiliores sunt in obligatione exequẽda cõtractus ino minati. & huius põt esse ratio q; in noiatis obligatur qs interueniẽte duplici actu. s. ꝓprio pacto. Itẽ rei traditiõe secuta. ergo cũ eo debet durius agi. ar. C. ad vell. l. si mu lier. Duodecimo oppo. ad idẽ q̃ in obligatione dan di veniet interesse. vt. ff. e. l. liber bõ. §. fi. Sol. illud quan do dandũ est alij. h̃ vo qñ dãdũ est ipsi stipulatori. Idẽ dicit glo. in alia mã. s. de act. em. l. iul. in ꝑn. & ratio põt esse ista. qñq; dari interest stipulatoris indistincte. & non succedit obligatio ad interesse. vt qñ dãdus est sibi. qñq; dari est ita qualificatũ q̃ stipulatoris põt interesse & non interesse: vt quando dandũ est alij. & tũc eadẽ ratio est in dari q̃ est in fieri. & ideo succedit obligatio ad interesse. ea dem potest esse ratio in. l. si penã. s. e. nã quãdoq; stipu lor mihi dari irrevocabiliter. & tũc interest mea nec succe dit obligatio ad interesse. qñq; stipulor mihi dari revo cabiliter. vt te crediturũ vel mutuaturũ mihi: & tunc quia potest esse q̃ mea interest & q̃ nõ interest. & sic eadẽ ratio est que in facto merito succedit obligatio ad interesse. ita intelligo. d. l. si penam. ly glo. & doc. aliter dicant. Ter tiodecimo op. s. de cõdi. inde. l. in sũma. §. in frumento. vbi patet q̃ erat obligatus ad reddẽdum & sic ad dãdus vt. l verbũ reddẽdi. de ver. sig. & ibi petitur extiatio. & sic ꝑ q̃ est in obligatiõe. so. Li. ĩ repetitiõe sua. l. vinũ ĩ vlt. q. itelligit illũ. §. i frumẽto q̃ ibi frumẽtũ petat & extiatio veniet in cõdẽnationẽ. sed hoc est cõtra illũ. §. vnde tu di cas aliter videlz q̃ in cõditione indebiti nõ est qs ꝓprie obligatus ad reddendũ. sed est obligatus ex quadã eq tate naturali inq̃tũ est locupletior: vt. l. nam hec natura & l. si nõ sortẽ. §. libertus. s. de cõdi. inde. si vo frumentũ sit cõsumptum remanet qs locupletior in extimatiõe fru mẽti. merito illa petitur vt. d. §. in frumẽto. Eadez põt eẽ ratio. s. qd̃ me. cau. l. fi. nã ipsa actio qd̃ me. cã. datur in extraneũ inq̃tuz locupletatus est: sed si rem cõuertit ĩ p cium in solo ꝓcio locupletatus est. ergo ꝓcium petetur fz pe. vt ipse nõt in. d. l. si ipa. in brocardis suis. sed contra ipsum ꝑncipalem etiã re perempta petetur res ipsa: vt. C. qd̃ me. cã. l. i. An aũt posset peti extimatio dicaz. ff. prx.

Quartodecimo op. & videtur q̃ ipa extimatio succedat in obligatiõe & petitiõe. vt. l. si filio la. i. d̃ dona. cã. mor. & q̃ ipsa res peti nõ possit vt ibi in fi. dicit. So. glo. vide tur ibi dicere q̃ ad seruũ agitur. sed extimatio soluet. & iõ ad extimationẽ videtur agi. sed hãc exceptionez ille tex. nõ patitur. nec. l. illud. §. iul. e. ti. Alij vt Bi. dicũt q̃ ibi est obligatio rẽ restitui qd̃ est falsũ. ĩmo rem dari vt. l. i. s. de cõdi ob cau. & ibi nõ. potest ergo tẽtare dicere q̃ ibi agitur ad dandũ seu reddẽdũ ex cõtractu inoiato q̃ re sultat ex donatiõe cã mortis: vt. l. naturalis. §. i. s. de pre scrip. x. sed h̃ nõ placet. q; ibi loquitur qñ agitur ꝑscript verbis vt fiat qd̃ cõuenit: & sic petit qd̃ nõ est nec fuit suũ fz cũ agit cõditione ob cãm ad repetẽdũ qd̃ fuit suũ. ipa res etiam perẽpta debet repeti vt. d. l. pe. de cõdi. ob cã. Bic aliter ad. d. l. si filio. videlz q̃ ibi dicitur nõ res sub audi tñ. nam res vel extimatio peti põt secundũ electio nem actoris vt. e. ti. l. illud. §. iul. & si dicis immo ipa res debet peti: vt. l. si seruuz. ĩ fi. ff. e. rñ. q̃ illa obligatio sapit naturã dãdi. Item naturã ĩstituẽdi. qd̃ patet. q; tenetur vtili in rẽ: vt. s. l. si mortis. & l. qui mort de do. cau. mor.

ideo eligitur media via vt cũ reus nõ potest restituere sit in electione actoris. Idẽ dico in actione qd̃ me. cã. Idez dicã si cõpetat ꝑsonalis & vtilis in rẽ: vt. l. metũ. §. volẽti s. qd̃ me. cã. Idẽ dicã in actiõe ex testamẽto, ꝓ re legata ꝓ q̃ cõsueuit dari ꝑsonalis & in rẽ. vt cũ res ꝑstari nõ pos sit si heres tenetur possit agi ad rẽ vl extimationẽ: vt. l. fz & si res. s. de le. i. & l. cũ res. §. itaq;. & §. fi. e. ti. & de le. ij. l. mortuo. §. i. & ij. isti. d̃ le. §. nõ solũ. sic debet intelligi. C. de le. l. cũ aliena. Si ergo queritur vtrũ in obligatiõe dãdi succedat obligatio ad interesse: distingue aut ex cõtractu noiato aut inominato. & tũc aut idistincte interest mea da ri. aut põt interesse & nõ interesse. vt patet ex ꝑdict. Ve niamus ad materiã diuidui & indiuidui. quã Pe. late tractat in. §. cato. & in. §. si pluriũ. & in qbusdã bene dicit in qbusdã male dicit in aliqbus minus pfecte. Ego vo pono qd̃ reputo verum omissis ꝓbatiõibus brevitatis cã Primo q̃ritur qualiter res corporales dicantur di uidne & indiuidue. 2° qualiter de incorporalib. Ad pri mum scire debetis q̃ ꝑ res dicitur diuidua vel idiuidua fm naturã. Alio modo dicitur diuidua vel idiuidua fz iuris dispositionẽ: vt. s. de le. i. l. nõ amplius in fi. Be vtroq; videamus. dic ergo aut queris vtrũ sint diuidua fm naturã. & cõstat vt vnaquecq; res corporalis põt ĩ par tes diuidi. vt vnus bõ vl equus. & hoc patet ad oculum fm pe. h̃ fallit q̃ñq; ꝓpter rei modicitatẽ vt pũctus q̃ põt esse, ita paruus q̃ fz naturã nõ recipit diuisionẽ. Aut q̃ ris vtrũ sint diuidue fm iuris dispositionẽ seu ordinatio nem & tũc aduerte q; nõ sequor ordinẽ pe. diuiduũ põt dici tribus modis. vno modo diuiduũ qd̃ recipit partes multiplicatiuas puta dimidiã tertiã quartaz & similia, ꝓ diuiso. alio modo dicit diuiduũ ĩ qualsdã ptes iuridicas .s. ꝓprietatẽ & vsufructũ. Terrio modo dicitur diuidua .i. sepabiles in partes discretas. ꝑ modo vnaq̃q; res dici tur diuidua. ista eni ps, ꝓ diuiso ex quocũq; ꝓtractu po test induci vt. ff. de sti. ser. l. fluus cõis. & sic. s. de acq. pos. l. locus. ij. rñso. & patet ꝓ totũ ti. fami. herc. & cõi diui. 2° modo q̃libet res corporalis dicitur diuidua nisi sit talis q̃ vsu. cõsumatur vt. s. de vsu. ea. re. q̃ vsu cõsumunt. l. i. & ij. 3° modo dicit pe. q̃libet res corporalis est diuidua regulariter: vt. ff. & C. cõi di. & fallit in casibus fm eum. ꝑ rõne incõmoditatis q̃ seqretur ex diuisione vt isti. de of fi. iudic. §. q; si incõmode. C. cõi di. l. i. & ij. & de dona. l. sancimus. §. sin aũt. 2° propter legis, phibitionẽ vt in prę dio pupillorũ. vt. s. d̃ re. eo. l. si pupillo. Idez intelligit de, phibitione testatoris cuius volũtas est lex. vt in auẽ. de nup. §. disponat. ad qd̃ facit qd̃ nõ. C. d̃ ꝓdi. ob cau. l. ea lege. 3° fallit ratione cõuentionis: vt. s. cõi di. l. in h̃ iudicio. §. si cõuenerit. Quarto ratiõe ꝑscriptiõis: vt. C. de anna. excep. l. i. §. ad hoc ita dicit pe. hec sũt vba gl. C. cõi di. l. fi. q̃ in qbusdam nõ sunt vera. vnde dic vt ibi nõt Li. & in. ll. ad quas remittit. Juxta ꝓdicta dubitat q̃liter fiat ista diuisio seu separatio. rñde q̃dã sũt q̃ nõ ha bent certos fines a natura vt fũdus & ĩ istis fit diuisio de stinatione patrisfamilias. Quedã habẽt certos fines fa cto hois vt domus: & in istis sit diuisio pariete in medio infiecto. vt. l. siqs duas. §. siqs partem. cõ. ꝓdi. Quedã sũt q̃ habẽt fines a nã vt tignũ & si. & in istis fit diuisio si arbor scindat vt. l. rerũ mixtura. s. de vsuca. de le. iij. l. li gni. Itẽ dubitat vtrũ vna res possit possideri ꝓ diuiso a pluribus ita q̃ remaneat vna. Brevit quicquid dicat pe. nos habemus glo. ff. de verbo. sig. l. recte dicimus. §. fi. q̃ potest possideri ꝓ diuiso & remanet vna res ex vo luntate diuidentium. ꝓ hoc facit de le. ij. l. gaius. §. i. hoc sic credo debere intelligi q̃ in his que recipiunt di uisionem destinatione patrisfamilias oportet q̃ constet de voluntate. In his vero in quibus non fit diui-

sio nisi pariete interposito,pcedit de facili. ℙone exẽplũ in ampla domo ego possum possidere vnã partem versus orientẽ tu aliam versus occidentẽ.ꝛ tamẽ erit vna domus nisi paries ponatur in medio:vt.s̃.de dam.infec.l. si finita.§.ex hoc edicto. Jn eo vo qõ nõ recipit diuisionem nisi p scissionẽ,pcedit de facili.vt.s̃.cõi diui.l.arbor s̃.de acq.re.do.l.p regione.vtrum autẽ istud sit vna res vel plures vtile est scire.ꝑmo propter acqsitionem possessionis.nã ad possessionẽ acgrendã sufficit ingredi partẽ vnius rei.sed si sũt plures res debꝫ ingredi in oẽs.vt.s̃. de acqui.pos.l.iij.ij.respõso.qõ nõ.per ℞i.extra de re. in.c.i.in.v.q.li.vj. Jtẽ est vtile quia si sũt plures ꝓtest i vna agnosci legatũ ꝛ in alio repudiari.secus si eẽt vna.s̃. de le.ij.l.iiij.ꝛ.v.scõo quero qualiter incorporalia dicantur diuidua ꝛ indiuidua puta in actione ꝛ obligatione ꝛ similibus.ad qõ dico ꝙ si queris vtruꝫ sint diuidua �fm naturã facil est rñ.cũ enĩ nõ possit videri nec tãgi p ꝓñs nec diuidi.vt insti.de re.cor.ꝛ incor.§.incorporales.ꝛ hꝰ dicit ℞i.j.de fideiuss.l.grece.§.illud.in fi.magne additionis. Si vo queris �fm iuris ordinationẽ tũc dico ꝙ dicũtur diuidue ꝛ indiuidue ꝫ naturã eorũ que in actione ꝛ obligatione deueniũt.ita sentit glo.in.§.cato.vt ibi dixi.ꝛ ibi per ℞i.de hoc.Et quia in obligatione qñq̃ est dare factuꝫ.qñq̃ seruitutes ideo de singulis videamus. Et primo qñ in obligatione est rẽ dari tunc qñq̃ debetur quãtitas ꝛ ista obligatio est diuidua quo ad effectuꝫ distributionis quia diuiditur inter heredes. Jtẽ quo ad effectum solutionis ꝛ liberatiõis.qz partis solutio affert liberationẽ vt.s̃.e.l.ij.§.i.j.e.l.in executione.§.i. Sꝫ dicitur indiuidua quo ad pene cõmissionẽ quia ꝓ minima parte nõ soluta cõmittitur pena in totũ:vt.s̃.e.l.v.§. fi. Qñq̃ debetur species certa tũc ista obligatio diuidit inter heredes. Jtem dicitur diuidua quo ad petitionẽ ꝛ solutionem vt.j.de solu.l.si stipulatus.§.i.hoc tamẽ itelige si soluatur pars certa ꝓ diuiso:vel certa portio ꝓ indiuiso.si vo solueret certa pars puta vsufructus vel nuda ꝓpetas tũc in nulla pte cõtingeret liberatio: vt.j.e. l.si ita stipulatus fuero si ticius.§.i.ꝛ quo ad hũc modũ dicitur indiuidua. Jtẽ quo ad pene cõmissionem dicit etiam indiuidua:qz si pars non soluitur pena cõmittitur insolidum vt.l.in executione.§.pe.j.e. ℚar.tamẽ dicebat ꝙ ꝓ parte obstat exceptio.quod dic vt plene dixi in.§.cato.q̃q̃ debetur species in genere vel alternatiue tũc dicitur obligatio diuidua quo ad effectũ distributionis:qz qlibet heredum tenetur ꝓ parte. Jteꝫ quo ad effectũ petitionis qz ꝓ parte tm̃ debet peti.sed quo ad effectum solutionis dicitur indiuidua:quia nisi tota res integra soluatur nõ cõtingit liberatio.vt.s̃.e.l.ij.§.i.ꝛ.l. in executione.§.ꝓ parte.ꝛ ibi patet ratio. Jnter tamen obligationẽ in genere ꝛ alternatiue cõtractam est aliqua differẽtia vt nõt.℞i.in.d.l.ij.§.i.s̃.e. Jtem aduerte qa dicta obligatio in genere vel alternatiua dicitur idiuidua quo ad effectũ liberationis cõsequẽde per solutionẽ.sed si liberatio cõtingeret alio modo puta per acceptilationẽ vel per sententiã absolutoriã:tũc diceretur diuidua quo ad effectum liberationis:vt.j.de accept.l.qui hominez. ita debet intelligi.s̃.e.l.ij.§.si tamẽ hominẽ.ratio qz quãdo soluitur ideo partis ꝓstatione non liberatur ne partes soluant in diuersis rebus:vt.d.l.in executione.§.p parte.Sed quando quis accepto fertur vel in parte absoluatur cessat ꝓdicta ratio ideo ꝛc̃.fm pe.lꝫ glo. male intellexerit.d.l.qui hominem. Tertio quero vtruꝫ obligatio facti dicatur diuidua vel indiuidua:ad hoc sciendum est videre vtrum ipsum factũ sit diuiduũ vel non.ad hoc dico aut queris vtrum sint diuidua �fm naturã.ꝛ tũc añq̃ sint facta nõ sunt in rerum natura ꝛ sic nõ põt diuidi qõ non est vt.s̃.de iniust.rup.te.l.nam ꝛ si.§.i.ꝛ.j.e.l. decẽ. Si queris postq̃ sunt facta tunc est sublata obligatio. tamẽ vtq̃ sũt diuidua de natura.dicas aut ex facto resultat certum corpus puta insula edificata:tunc dic vt in rebus corporalibus vt.s̃.est dictũ.quandoq̃ ex facto non resultat corpus certum vt puta defendit si ratuꝫ habuerit tũc quia est incorporale nõ diuiditur �fm naturã. Si vo queris �fm iuris ordinationem tũc aut sunt plura facta ꝛ diuiditur numero.vt.s̃.e.l.in stipulatione.§.operarum. quod itellige si sũt eiusdẽ qualitatis.alꝫ secus vt dixi.s̃. in nono cõtrario. Si vero est vnum factũ tũc, ℙe.tradidit talem regulam quãdo est tale factum qõ si ꝓ parte impleatur affert tãtam vtilitatem respectu partis q̃taꝫ affert si totum compleretur respectu totius:ꝛ tũc factũ diuiduũ dicitur vt rem ra.ba.amplius nõ agi.vt i.§.cato. Sed quãdo ꝓ parte impletur nõ affert tãtam vtilitatẽ respectu partis quãtam totuꝫ respectu totius tũc dicitur factum indiuiduũ vt in.l.nostra. Jsta regula sine dubio cõgruit exemplis aliquibus.l.nostre.puta ĩsulam fabricari. fossam fodi ꝛ si.naꝫ cũ ex sui cõsummatiõe recipiãt formam:vt.s̃.ad.l.fal.l.si is qui.§.quedaꝫ.qui nõ facit totũ nil facere videtur. Jtem tota domus perfecta defẽdit a pluuia ꝛ vẽto.si faceres partem puta parietẽ sine tecto:vel tectũ sine parietibus nõ defẽderet a pluuia ꝛ vẽto sed tamẽ istud videtur cõtra vnum exẽplum hic positum .s.fũdum tradi.nam si ꝓ parte tradatur tãtam vtilitatẽ afferret respectu partis quãtam totum respectu totius.ꝛ tamẽ ħ dicitur indiuiduũ factum. ℙosses dicere ꝙ partis prestatio nõ affert tãtam commoditatẽ.nam traditur in cõione que cõio multa parit icommoda:vt.l.cum pater.§.dulcissimis.s̃.de le.ij.l.si nõ sortem.§.si cẽtũ.de cõdi.ide.sed alia ratio est quare fũdum tradi dicit indiuiduum factum.s.quia si posset prestare partẽ fũdi postea prestaretur ꝓ alia parte itteresse:ꝛ sic fieret solutio in diuersis rebus quod ius nõ patitur:vt.j.e.l.in executiõe. §.ꝓ parte. Ut omnis ergo cesset dubietas sic forma regulas.illud factũ dicitur indiuiduũ quod ꝓ parte ipletum nõ affert tãtam vtilitatem respectu partis quãtam totum respectu totius.vt patet in exemplo insulã edificari.fossam fodi.romã iri ꝛ si. Jstud probatur ad tex.j.e. l.in executiõe.§.fa ibi.quia operis effectus ꝛc̃.Jtẽ illud factum dicitur indiuiduũ qõ si ꝓ parte fiat ꝛ ꝓ parte interesse prestet in diuersis solutionibus fieret.hoc patet in exemplo fundũ tradi.ꝛ facit.j.e.l.in executiõe.§.ꝓ parte.ꝛ.j.etiam ꝓbabo.Et p̃dicte regule sunt vere alternatiue.qz quelibet per se est vera. Sed circa facta diuidua do vnam regulã copulatiue.illud dicitur factũ diuiduum qõ ꝓ parte impletũ affert tantã vtilitatez respectu partis quantã totũ respectu totius.ꝛ si ꝓ parte fiat ꝓ parte interesse prestatur in eadẽ re contingit solutio. Jstã regulã probo.non est dubiũ ꝙ qui tenetur ad restituendũ tenetur ad factũ. ℙone ergo aliquis tenetur ad restituendũ sacculũ pecunie.istud factũ dicitur diuiduũ quia si ꝓ parte non implet ꝓ parte soluit interesse sẽper habeo idẽ.s.pecuniã que in suo genere recipit fũctionem.sed pone tenebar ad restituendã certam speciẽ nũc dicitur factum diuiduũ.quia si ꝓ parte fiat prestatio interesse ꝓtingeret solutio in diuersis rebus. hoc probatur s̃. depo.l.i.§.si pecuniam.ꝛ.l.si duo.ꝛ sic intelligo.§.cato.stipulatio amplius nõ agi.actio ex mutuo vel alia q̃ ꝓtineat pecuniã si ꝙ pte ipleat:qz nõ agit ad pecuniam bãc.qz apud me remanent.sed ꝓ parte ago ad interesse.ꝛ pecuniã semper cõsequor.sed si actio continet speciẽ ita ꝙ deueniat ad illud inconueniẽs ꝙ quis haberet ptẽ speciei ꝛ partẽ pecunie.tũc illã iudicarẽ stipłonẽ idiuiduam per ea q̃ dcã sunt in.l.in executiõe.§.ꝓ parte.j.e.

Jdem per

Idem per oĩa dico in stipulatiõe rẽ ra. ha. dico ergo illa facta q̃ sunt indiuidua ex regla p̃dicta sũt indiuidua quo ad obligationẽ preter solutõz z pene cõmissionẽ z inter heredes nõ diuidũtur: quia qlibet tenetur insolidum Fallit in obligatiõe rez restitui que dicũt indiuidua quo ad solutionẽ: vt plene dixi in octauo cõtrario. Illa vero facta que apparent esse diuidua ex regula p̃dicta dicunt diuidua quo ad omnia. s. quo ad effectũ distributionis inter heredes petitiõis solutionis. Itez quo ad pene cõmissionẽ q̃tum ad ipsos heredes. sed quo ad ipsũ principalem dicunt indiuidua cõmissionis pene. vt in. §. cato. in fi. Quarto quero de indiuiduitate seruitutum aut queriũ vtrũ sint indiuidue fm naturã: z tunc nõ sunt diuidue: quia incorporales siue eas cõsideres per se siue ꝓut insunt in fundo: qz cum tota seruitus sit in toto z tota in parte: vt supra dixi diuiso fundo nõ diuidit seruitus: licz Pe. dicat contrariũ. Instrumentũ aũt quo quis vtit seruitute potest esse diuiduũ vt dixi circa cõtraria. Si vero queris vtrũ sint diuidue fm iuris ordinationẽ. Respõdeo: regula est q̃ omnes seruitutes sunt indiuidue vt hac. l. excepto vsufructu. vt. s̃. ad. l. falci. l. j. §. si vsufructus. Sed. j̃. ti. ij. l. si cum duoꝝ. videt nota. q̃ vsufructus sit indiuiduus: sed illud verũ fm naturam secus fm iuris ordinationẽ vt ibi in alia opi. z. s̃. dixi.

Qualiter aũt seruitutes reales dicant indiuidue z q̃re: dixi. s̃. eo. circa cõtraria. Unũ restat videre quare seruitus vsufructus est diuidua. seruitus vsus dicit indiuidua cum quelibet sit personalis. vt. s̃. de vsu. z hab. l. vsus pars. Dicit Pe. q̃ ratio ꝓbabilis nõ potest reddi: tñ talem rationẽ assignat. vsufructus est certus qz continet emolumentũ totius rei. z ideo quia certũ diuiditur vsus vero est incertus quia debet fm necessitatẽ persone vt. s̃. de vsu. z ha. l. plenũ. §. j. z necessitas persone est incerta: quia hodie egebit vno cras forte egebit duobus. ideo vsus dicit incertus: ita dicit Pe. Hoc etiam sentit glo. in. d. l. vsus pars. Ista ratio Pet. videt falsa per. l. vbi autẽ. §. fundi. j̃. eo. vbi dicit q̃ qui stipulat vsufructũ stipulat incertũ. ergo vsufructus ratione eius incertitudinis deberet dici incertus. Posses dicere q̃ vsufructus dicit incertus habito respectu ad eius vitã: qz nescimus quanto tẽpore duret vt ibi notat. Sed vsus est incertus quo ad vitã z quo ad rem percipiendã: licz aũt dicta ratio sit satis bona. Tu melius declara: vsus ideo dicit indiuiduus qz habet oĩmodã similitudinẽ cum seruitutibus realibus. nam ille debent a re alteri rei z habetur respectus ad necessitatẽ predij dominanti. vt. s̃. de seru. rusti. pre. l. j. ergo ita seruitus vsus debetur a re persone habito respectu ad necessitatẽ persone. nec ergo ipsa persona cui debet potest pro parte vti rĩspectu persone. nec potest vti pro parte rei pro indiuiso quin etiã alia pars vtatur. vnde sicut alie seruitutes dicunt indiuidue: z quo ad constitutionẽ z quo ad distributiõz inter heredes z quo ad solutionẽ. nam respectu partis pro parte solutũ non affert cõmoditatẽ quã faceret solutũ in totũ respectu totius. nam si homo comederet dimidiũ tñ eius quod habeat necesse comedere cito moreret. ergo debet iudicari seruitus indiuidua fm regulas supra positas. vsufructꝰ vero nullã habet similitudinẽ cuz aliis seruitutibus. nã licz sit ius debitũ a re persone: tñ nõ habet respectus ad necessitatẽ persone. habet tñ similitudinẽ cum dominio ĩmo pars dñij est. vt. s̃. de vsufruc. l. iiij. z ideo sicut põt acquiri dominiũ certe partis pro indiuiso: ita etiam põt acquiri vsufructus. est ergo vsufructus diuiduus quo ad cõstitutionẽ qz potest pro parte ꝓstitui: z quo ad effectũ distributõis inter heredes z quo ad solutionez. vt. s̃. de vsufruc. l. v. Et hoc apparet ex regulis supradictis. nam cõstitutũ in parte tantã cõmoditatẽ affert respectu partis quantã totũ respectu totius: vt patz ad sensũ. Item nõ potest deuenire ad illud inconueniens q̃ ꝓ parte det vsu fructus pro parte extimatio. nam qui tenetur constituere vsufructũ tenet dare. vnde põt precise cõpelli ad constituendũ sicut in obligatione dandi. vt. s̃. de vsufruct. l. ij. in prin. ꝓbatur insti. de inuti. stipu. §. sed cum factũ. cõiuncta. l. si seruus cõis meus z tuus. j̃. de stipul. ser. not. per Ei. C. de vsufruc. l. corruptionẽ. qd̃ intellige vt dixi. s̃. e. l. ij. §. j. Si vo queras vtrũ vsufructus quo ad pene cõmissionẽ sit diuiduus vel nõ: glo. s̃. eo. l. ij. in prin. dicit q̃ quilibet vsufructus dicit factuz diuiduũ. si sic ergo quo ad pene cõmissionẽ diuidit inter heredes: licz non quo ad ipsum principale. vt in. §. cato. Ego aliter dico aliqñ quis tenet ad vsufructũ cõstituendũ: z iste tenet ad dandũ vt modo dixi. ergo idem qd̃ in alijs obligationibus dandi: quia nõ sufficit partẽ dari ad euitandam penã. aliqñ post vsufructũ cõstitutũ quis tenet nõ impedire quia tenet pati. de quo habes casũ in. l. baꝝ. z. l. egi. s̃. si ser. vendi. istã obligationẽ ego puto oĩno indiuiduam: qz nõ potest pro parte impediri. vt. s̃. e. l. ij. §. si.
Sed cõtra p̃dicta posses tu oppo. vsufructus nõ potest esse sine vsu. vt. s̃. de vsu. z ha. l. per seruũ. §. j. ergo vsufructus ratione vsus sibi adiũcti debet iudicari indiuiduus vt. s̃. de ma. testa. l. si ita fuerit. §. hoc tñ. qd̃ cogitabis ꝓ solutione. Item posses querẽ vtrũ ius feudi sit diuiduum vel nõ: qd̃ dic vt. x. coll'. de prohi. feu. ali. §. preterea

Nunc veniam' ad qões secũde ptis. z qz nos vidim' s̃. q̃ in obligatiõib' facti succedit obligatio ad interesse.

Quito loco q̃ro qñ cõmittat ista stipło ad interesse: z videt q̃ statim cũ est in mora inchoandi. vt. j̃. v̄. plane. ecõtra q̃ tunc cum est in mora perficiendi. vt. l. cum stipulatus fuero a te. s̃. eo. do. Andr. recitat vnaz distinctionez Pe. in. l. si insulã iudicio meo defectuosaz. vnde tu dic latius: aut erat in obligatione nõ fieri: z sic interesse committit: quia factũ est qd̃ fieri nõ debuit. Aut erat in obligatione fieri: z sic cõmittit quia nõ est factũ qd̃ fieri debuit. Primo casu: aut factũ est reiterabile: aut nõ. si est reiterabile tunc aut illud factũ porrigit suũ effectũ pro toto tẽpore futuro: z statim ꝓmittit ad totale interesse. vt. s̃. locati. l. si in lege. §. colonus. Aut nõ porrigit suũ effectum nisi ad tẽpus pñs: z tunc statim cõmittit ad particulare interesse. z si sepius cõtrafiat sepius cõmittit. vt. j̃. eo. l. si sic iudi. sol. z. l. nouissima: Si vo nõ est reiterabile: z statim cõmittit ad totale interesse. arg. j̃. rem ra. ha. l. si procurator. in fi. z ibi no. Secundo casu qñ cõmittit quia nõ est factũ qd̃ fieri debuit. aut erat in obligatione factũ momentaneũ puta rem tradi: tunc statim post morã cõmittit obligatio ad totale interesse vt hic. z. j̃. eo. l. si fundum. s̃. de acti. empti. l. j. Fallit quãdo est in obligatione rem restitui. in qua dic vt dicam. j̃. ꝓxima q̃stione Aut factũ nõ erat momentaneũ puta insulã fabricari et similia. z tunc aut in obligatiõe erat apposita certa dies ab homine: z tunc ante diem nõ cõmittit sed statim post diem. vt. j̃. proxi. §. siquis ita. j̃. eo. l. insulã. Cõtra hoc videt. s̃. locati. l. insulã. §. in operis. Aut dies nõ erat apposita. z tunc aut factũ erat explicandũ in iudicio: puta promisit iudicatũ solui: z sic videt promittere de defendendo. z tunc si nõ facit aliquo tempore cõmittit statim ad totale interesse. vt. j̃. iudi. sol. l. iam tamẽ. §. in hac. z. l. cũ querebat. Aut factũ erat explicandũ ex iudiciũ. z tunc: aut queriũ qñ cõmittat ad particulare interesse: z tunc statim cũ nõ inchoauit'. vt. j̃. ꝓxi. v̄. plane. Aut queris quo ad totale interesse: z tunc cõmittit cuz transiuit tñ tẽpus quo potuit pficere z nõ perfecit. vt. l. si stipulatus essem abs te. z. j̃. e. l. cõtinuus. §. itẽ qui insulã. Fallit in stipu-

latiõe nouí operis que ꝓmittit cũ fuerit iudicatũ. vt.l.ſti pulatio.§.habet aũt.s̃.de no.ope.nũ. Sed põt q̃ri que eſt ratio q̃ qñ factũ eſt explicandũ in iudicio ſtatim cõmittit ad totale intereſſe.ſed qñ extra iudiciũ expectat tẽpus quo potuit fieri.Dicit Pe. in ℨctibus eſt reperire certũ tẽpus infra qđ quis poſſit:vt ſiquis ꝓmiſit ſcribere libꝝ vel edificare inſulã certũ tẽpus eſt infra quod hoc põt fieri. ⁊ iõ hoc tẽpus ſpectat.ſed in iudicijs nõ ẽ agrimenſor in mũdo qui illud tẽpus poſſet limitare: licꝫ enim tẽpus inſtãtie ſit certũ qz durat triẽnio.vt.l.ꝓperandũ:tñ tẽpus litigij eſt oĩno incertũ.põt enĩ eſſe q̃ durabit anno aliqñ biẽnio.⁊ aliqñ perpetuo vt in curia romana.⁊ ideo qz expectare ſinẽ iudicij eſſet expectare regẽ ſaxonũ.ideo lex voluit q̃ ab ipſo initio ꝓmitteret ad totale intereſſe. Sꝫ iuxta hoc põt queri quare ex clauſula dolũ malũ ab eſſe ad intereſſe particulare cõmittit. vt.s̃.dixi.⁊ ꝓbat in.l.nouiſſima.ff.iudi.ſol. Sꝫ ex clauſula de defendẽdo cõmittit ad totale:cũ vtrũq̃ fiat in iudicio.Item plus delinquit qui dolũ cõmittit: ⁊ ſic facit qđ nõ debet q̃ ille qui nõ defendit.⁊ ſic nõ facit qđ debet.vt.s̃.de acti.emp.l.iul.in prin.⁊ ibi no. Rñdeo ſcripta hoc nõ tangũt qñ quis nõ defendit intereſt actoris i totũ:qz nõ poteſt puenire ad ſniam:ſed ſolũ in tempore aggrauat reus:qz ſtati cõmittit ſtipulatio ſine iudicij nõ expectato ⁊ grauamẽ in tẽpore de facili ꝓmittit.vt.C.de ꝓci.impe.of.l.quotiẽs.Sed qñ quis cõmittit dolũ nõ intereſt actoris in totũ:vtputa cõmiſit dolũ in hoc q̃ teſtes actoris ita cito nõ fuerũt examinati.vnde,ppter hoc oportet actorẽ expẽdere plus ſolũ in illis expenſis intereſt ſua ⁊ nõ plus.Lex vult q̃ intereſſe cõmittat vltra q̃ intereſſit:qz ſic aggrauaret in ipſo negocio principali qđ de iure nõ concedit.vt.d.l.quotiẽs.in prin.ſi tamẽ cõmittere tur dolus talis in quo vẽiret intereſſe totius cauſe nemo dubitat q̃ ad totũ cõmitteret.iſta vt videtꝫ ſunt ſubtilia.

Sexto quero vtrũ in obligatione rem reſtitui cõmittat intereſſe ⁊ qñ cõmittat. Di.hic videt dicere q̃ donec res extat ꝓciſe agit ad ipſã rem ſi nõ extat ad intereſſe.vt s̃.de rei vẽdi.l.qui reſtituere.de cõdi. inde.l.in ſũma.§. qui ſeruũ.de cõdi.fur.l.in re furtiua. pro hoc regula huius.l. que vult q̃ in obligatione faciendi ſuccedat obligatio ad intereſſe poſt moraꝫ.glo.in.d.l.in re furtiua.tenet contrariũ.ſ.q̃ etiã re perẽpta adhuc debet agi ad ipſã:licꝫ in condẽnatione veniat extimatio ſicut in obligatione rem dari.vt.ff.e.l.ſi ſeruũ.§.fi. Bul. de cu.in.d.l. in re.diſtinguit:aut obligatio ad rem reſtituendã ꝓtrahitur ,ppꝛie ⁊ ſm ius cõe:⁊ tunc verũ dicat glo.q̃ ſemp ipa res ſit in obligatiõe ⁊ petitione.aut obligatio cõtrahit ℨ ius cõe:vt in fure.⁊ tunc poſt interitũ rei cũ dicat extimatio.vt.d.l.in re furtiua. iſta opi. ,pcedit ſine legib⁹ vnde de ea nõ curo. Videamus ergo que verior eſt opi.vel glo.vel Di.Ci.C.de ſen.que pro eo in.iiij.q. principali recitat Di.ſimpliciter ſm q̃ hic ſcripſit.nos iſtud examinemus:⁊ videt q̃ glo.ſit vera q̃ poſt interitũ rei res ipſa petat:⁊ videt q̃ caſus.s̃.re.amo.l.ſi concubinã.§.nõ ſolum.ff.e.l.inter ſtipulantẽ.§.pe.s̃.de condi.furti.l.ſi ſeruus.§.bone.pro hoc inſti.qui.mo.re cõtrahit ob.§.itez is.in fi.§.vbi dicit q̃ etiam re perempta teneat de ea reſtituẽda. Preterea hoc probat per rationẽ qđ iuris eſt de toto ad totũ.idem debet eſſe de parte ad partẽ ⁊ ecõuerſo. Sed ſi res eſt reſtituta deterior nõ põt agi ad extimationẽ deteriorationis iure actionis.ſed debet agi ad ipaꝫ rem.vt.l.iij.§.ſi reddita.s̃.cõmo.ergo idẽ qñ tota res pempta eſt. In cõtrariũ per Di.facit.d.l.in re furtiua nõ cauillando tex.ſed.l.in ſũma.§.qui ſeruũ.quã ipſe allegat nil facit:quia ibi loquit in obligatione de re reddenda.⁊ hoc tetigi in vltimo cõtrario.Itez pro eo facit.s̃.de vi ⁊ vi ar.l.j.§.rectiſſime.C.de pig.acti.l.ſi creditor.in fi. Pro hoc.regula.l.noſtre.quia cũ rem reſtitui ſit factuꝫ ergo ſuccedit obligatio ad intereſſe. Quid dicemus:ſcripta nõ examinãt.Ego dico Di.verũ dicere.ſ.q̃ i obligatione rem reſtitui non ſuccedit obligatio ad intereſſe ſtatim poſt moraꝫ.ſed cũ reus deſinit habere facultatẽ rei reſtituẽde.⁊ hoc per iura.s̃.pro hac parte allegata. Preterea ſi nũq̃ ſuccedat obligatio ad intereſſe ſtatim de neceſſitate ſequeret q̃ rem reſtitui ſit diuiduũ ſicut rem dari qđ eſt falſum vt hic plene examinaui.s̃. in octauo ℨrio. ⁊ iſtud multũ me vrget. Ad iura allegata pro alia pte Rñdeo q̃ licꝫ ſuccedat obligatio ad intereſſe. tñ prima nõ extinguit. vnde ſi vult põt agere ad ipſaꝫ rem:⁊ extimatio fiet in condẽnatiõe.vt.d.ll. Item põt ipſum intereſſe in petitionẽ deducere vt mõ dixi. Ad.§.ſi reddita. dico q̃ ibi nõ eſt perempta res nec pars rei:ſed ipſa res eſt effecta deterior.⁊ ideo extimatio nõ petit iure actõnis ſed ipſã rem oportet peti.vt.l.iul.§.qui fundũ.ff.eo.

Sed circa hoc eſt videndũ vnũ.ſ. quare in obligatione rem reſtitui nõ cõmittit obligatio ad intereſſe poſt moraꝫ ſicut in alijs in obligatiõibus faciendi. Rñdeo.ſicut in obligatione dandi nõ cõmittit obligatio ad itereſſe poſt moraꝫ:qz ſemper ſtipulatoris intereſt dari vt ſupra dixi. ita in obligatione rem reſtitui ſemp lex fingit actoris intereſſe. Hinc eſt q̃ nõ põt reus referre q̃neꝫ dñij. vt.C.locati.ſiquis cõductiõis.s̃.cõmo.l.cõmodare. ⁊.l.ſe.quia igit habet aliquã ſimilitudinẽ cũ obligatiõe dandi:ideo tardius cõmittit obligatio ad intereſſe. Septio quero qualiter obligatio cõmittit ad intereſſe:hoc eſt vtrum tollat primã obligationẽ ꝓtractã ante factum:an vo vtrũq̃ duret ita q̃ reus ſit obligatus copulatiue ad factum ⁊ ad intereſſe:an alternatiue ad factuꝫ.aut ad intereſſe.de primo certũ eſt q̃ obligatio que ſuccedit ad intereſſe nõ tollit primã.hoc patet.ll.s̃.proxima.q.allegat. Hoc etiam patꝫ q̃ ſm omẽs põt agi ad factũ ⁊ cõſequi intereſſe vt.l.ſiquis ab alio.de re iudi.in fi.⁊ not.s̃.de act̃.emp. l.j.in prin.hoc tenet hic Di.⁊ oẽs. Item certũ eſt q̃ vtrũq̃ nõ eſt in obligatione copulatiue: quia ſm hoc poſſet vtrũq̃ exigi qđ eſt cõtra regulã. bona fides nõ patitur. Item ſi dicis obligationẽ ꝓtrahi alternatiue.nam libellus ⁊ ſnia erũt alternatiui.⁊ ſic in executione erit illud inconueniens qđ dicit in tex.⁊ glo.ff.eo.l.eũ qui certarum. Preterea hec.l.vult q̃ ſolũ intereſſe poſſit deduci in petitione. Preterea pꝫ ex.l.ſi inſulã.ff.eo.vbi dr q̃ purgatio more admittit vſq̃ ad litꝫ cõteſtat̃.ergo ꝓteſtatio litis ſit ſuper ſolo intereſſe.naꝫ ſi alternatiue vtrũq̃ eſſet in obligatione ⁊ vtrũq̃ peteret poſſet eligere reus etiã poſt ſententiã.vt.d.l.eum qui certarũ.§.j. Timore pdictoruꝫ dicit Pe.q̃ factũ ⁊ intereſſe eſt in obligatione abſolute: ⁊ in obligatiõe ſoluta electio eſt actoris qđ petat.ar.s̃. de pact̃.l.reſcriptũ.§.ſi pacto.de act̃.empt.l.predia. ita refert Ci.C.de ſen.que pro eo.l.j. Preterea q̃ in obligatione ſoluta põt vtrũq̃ peti. videt probari.ff.de ver.ſig: l.ſepe.§.cũ vero dicimus. Bo.andre.de piſ reprehendit iſtam opi.⁊ bene:qz ſolutio licꝫ ſit per ſe oratõis ſpecies diſtincta ⁊ ſeparata in effectu. tñ eſt ꝓiuncta vt diſiũcta ſm mentẽ ,pferent̃.vt.l.alienatiõis.§.ſi.ff.de v.ſig.et ſi de mente nõ apparet vel erit diſiuncta ſm quoſdã. vt ff.de regu.iur.l.in eo q̃.§.niſi verba.vel ſm alios erit cõiuncta per.d.l.alienatõis.⁊.l.triplici.§.videam⁹.ſm qđ oportet nos dicere q̃ habeat vim cõiuncte vel diſiuncte ⁊ ſemp ſequũt incõuenientie predicte. Nec ob.l.ſepe.§. cũ vo.qz illud nõ ex virtute ſolutionis.ſꝫ ideo qz vnũ refert ad aliud ſm illud debet intelligi.vt.s̃.de here.inſti. l.aſſe toto.in.§.cum vo.obligatio ſoluta refert ad obligationẽ certã.nam,pmittis mihi q̃ ticius dare vel facere

oportet

oportet. certe si ticius tenebat ad dandū agam ad dādū si tenebat ad faciendū agā ad faciendū. vnde ibi ideo ē q2 habet respectus ad obligationē ticij. Quid ergo dicemus: breuit do. Andr. dicit z bene q factū z interesse sunt in obligatiōe alternatiue: nō tñ intelligas q sit vna obligatio ꝯtinēs duas res alternatiue: imo sunt due obligationes: vna facti inducta ab hoie. alia ad interesse surrogata a lege alternatiue. Ad incōuenientias. s̄. dictas qūo rñdemus: do. And. vt narrāt scripta circa hoc in. l si insulā. bene p vnā colūnā nil boni dicit. Tu dic breuiter. qñq alternatiua cadit inter res q̄ sunt in obligatōne tūc est electio debitoris. vt. l. plerūq. in fi. s̄. de iur. dot. qñq alternatiua est inter actiōes tūc nō est dubiuz q est electio actoris. vt. s̄. de tribu. l. q in heredē. §. eligere. qñ q cadit alternatiua inter res z actōes mixti: tunc siliter est electio actoris: q2 si dares reo electionē tolleres actori actionē. vt. s̄. de eo q̄ cer. lo. l. ij. §. qui stichū. in fi. §. ita est in proposito. nam hic est mixti alternatiua rerū z actionū: debet enim factū aut interesse: ecce alternatiua rerum Item factū petit per actionē ex stipulatu q2 est iunctū. vt insti. de ver. ob. in prin. interesse vō per certi ꝯditionē. vt s̄. si cer. pe. l. certi cōditio. in prin. merito ergo electio est actoris. Aduerte tñ q2 cum talis alternatio sit inter actionē z obligationē. si actor eligit agere ad factū q̄tū ad illam obligationē interesse est in facultate soluēdi. vt. s̄. e. l. in stipu. in fi. si eligit agere ad interesse reus pōt liberari soluēdo factū vsq ad lit̄ cōtesta. hoc aūt declarabitur j. in. ix. qōe. z ibi videbit̄ rōnem. Octauo quero vtr reus possit precise ꝯpelli ad factū vel precise ad interesse de isto interesse certū est q pōt peti vt dictū z precise compellet soluere: nisi morā purgauerit vsq ad lit̄ cōtesta. vt l. si insulā. j. eo. q̄ dic vt ibi. Utrū autē ad factū pōt precise cōpelli. ista questio iudicio meo est multū dubia z ideo eā diuido in tres ptes. Prīo qñ est in obligatōe factū simplr. secūdo qñ est in obligatōne rem restitui. tertio. qñ est in obligatōe rem tradi. Ad primū dico q in hoc sunt diuerse opi. nam qñq factū ad q̄ quis tenetur est explicandū in iudicio: z tūc habemus glo. que de hoc aperte satis loquit̄. s̄. de ꝓcur. l. sed z hoc. §. preter. qñq factū est explicandū extra iudiciū: tunc glo. que est in. l. stipulatio. §. siue aūt. s̄. de ope. no. nū. in. q. de scriptore videt dicere q sit in electōne actoris vel pōse ad factū vel ad interesse. idem tenet Li. C. de sen. q̄ pro eo. l. j. z hoc tenebit Bu. vt no. s̄. de re iudi. l. siquis ab alio. in fi. huic sñie videt assentire do. Mar. de sano. doc. antiquus qui in hac. q. vtitur his verbis: vtrū quis cōpellat precise ad factū. l. stipulatio. §. siue autē. videt velle q sic. hoc enim alijs multis cōprobat exemplis. Ecce enīz cogit̄ quis cauere. s̄. de iudi. l. in oibus bonefidei. de ꝓto. stipu. l. paulus. cū si. cogit̄ administrare. de admi. tu. l. j. in prin. cogit̄ actionē cedere. de acqui. pos. l. possessio. in fi. cogit̄ distrahere. s̄. de act̄. emp. l. iul. §. idem celsus. et q̄ ibi no. cogit̄ quis reficere. C. loca. l. cōductores. Sz glo. ibi posita īuit q liberet prestando interesse. cogit̄ qs defendere. vt. l. sed z h. §. ꝓter. cogit̄ quis certū rñdere. vt s̄. de cōfes. l. certū. cogit̄ quis reuerti ad patriā ptātez. de pa. po. l. iij. z iiij. cogit̄ quis incertū locū edere. vt. l. ꝓtor §. fi. s̄. de eden. cogit̄ quis exhibere hoiez z exhibere tabulas. vt in tit. de tab. exhi. z de li. ho. exhi. cogit̄ quis facere apachā seu cautionē de recepto. C. de fi. instru. l. plures. z de pac. l. fi. cogit̄ quis reponere in pristinā obligatōnē. vt. s̄. q̄ me. cā. l. metū. §. fi. z. l. illud. cogit̄ quis manumittere. de fideicōmis. li. l. iiij. §. si alienos. per totū. cogit̄ qs iudicare. vt. s̄. de iudi. l. de q̄ re. z de mu. z ho. l. numer. §. iudicādi. cogit̄ qs dotare filias. s̄. de ri. nup. l gl̄ōs. C. de do. ꝓmis. l. fi. Quid plura dicā: ipsa charta deficeret si vellet oīa scribi. Cōcludit ergo q qs possit cōpelli ad factū indistincte. Sz qñq est q ille qui tenebat facere nō fecit. vñ forte nō pōt amplius facere vel actoris nō interesset q fiat: z tunc cogit̄ ad interesse. ita intelligit hanc. l. z de re iud. l. siquis ab alio. s̄. loca. l. si lege. §. colonus. certe ista opi. nō est vera per. l. in stipulationib⁹. §. operar̄. s̄. eo. vbi factū pōt fieri: z est in electione debitoris vel interesse pstare vel factū facere. Qualiter aūt p̄dicta intelligant patebit ex. j. dicēdis. Scōa opi. ē q regulariter nō possit qs pcise cōpelli ad factū: sz reus pstando interesse liberat̄. hoc tenet glo. s̄. de vsufr. l. iij. § nec tñ. fundat se p. l. siqs ab alio. in fi. de re iudi. Hanc opi. tractat glo. in. d. l. siqs ab alio. sz nō firmat. Sz istā opi. segtur Bi. vt ipse hic scripsit dicēs: ad factū nō pōt qs pcise ꝯpelli regulariter cū reus liberet prestādo interesse vt. l. siqs ab alio. in fi. de re iudi. s̄. e. l. in stipulationib⁹. §. operar̄. fallit in casibus. prim⁹. C. de fideicō. li. l. fi. scōs de ꝓcu. l. filius. §. fi. l. sed z h. §. ꝓter. tertius. s̄. q̄ me. cā l. si cū exceptōe. §. sz z siqs. quart⁹. s̄. de ope. no. nū. l. stipulatio. §. siue aūt. qntus. s̄. de aq̄ plu. ar. l. si ticius. §. officiū. z. l. si stipulat⁹. §. fi. Et in his casib⁹ est videre rōem diuersitat̄ vt in qualibz ear̄ apparet. Ista sunt vba Bi. q̄ sequit̄ Li. C. de sen. q̄ pro eo. l. j. in. iiij. q. ꝑncipali. Idē tenet do. and. in. l. si insulā. vbi circa hoc leuiter pertrāsit. Ista sñia nō videt pfecta. nā multos casus. s̄. numerauit in q̄bus qs precise ꝯpellit ad factū quos Bi. nō excipit. ꝓterea. l. fi. de fideicō. li. vbi dicit ipse q regla fallit nō loqtur de obligatiōe facti sed de obligatōe dandi nā ibi debebat ser⁹ legatario z legatar⁹ tenebat dare libertatē. Tertia fuit opi. aut qs tenet ad tale factū q̄ nō pōt fieri p aliū: z ꝯpellit quis pcise als nō. ar. C. de cadu. tol. §. ne aūt. ita no. glo. in. d. l. siqs ab alio. sz nō firmet Ista opi. nō est vera vt patebit ex his q̄. j. dicā qñ est electa industria alicui⁹. Quarta fuit opi. aut qs agit vt sibi fiat: z coget re⁹ pcise. aut agit vt fiat alij z liberat̄ reus pstādo interesse. ita tenet gl. s̄. d̄ dona. l. hereditatē. q̄ vī sequi Pe. sz distīguat lati⁹ vt. j. videbit̄. p̄dicta aūt opi. nō vī vera per. d. l. in stipulatōibus. §. opar̄. Quinta fuit opi. Ja. de are. aut factū est in obligatōe legali z qs cōpellit pcise ad factū. vt. s̄. q̄ me. cā. l. si cū exceptione. §. sed z siqs. z de op. no. nū. l. stipulatio. §. siue aūt. z de ꝓcu. l. sed z h. §. ꝓter. nā dict̄. l. sz quis sit obligat⁹ ex stip. tñ stipulatio successit in locū obligōis legalis. sic pñt itelligi oīa. s̄. alle. p Mar. de sa. Aut factū est in obligatōne hoīs: z tūc nō pōt cogi pcise qs. vt. l. siqs ab alio. z. l. in stipulatōibus. §. opar̄. z h cū si. ita scripsit Ja. de are. sz multū breuiter in. d. l. hereditatē. cui⁹ opi. tenet. Old. Certe ista opi. sz multū ꝓxima veritati sit tñ nō est pfecta Primo q2 in. l. fideicōmissa. §. fi. s̄. de le. iij. inducit obligatio ab hoie. s. testō: z tñ heres pcise ꝯpellit. nisi dicēs q illud fauore vltie volūtat̄ q̄ est lex. vt ibi dicit idē Ja. Preterea. s̄. de ꝓcu. l. fili⁹. §. fi. cogit̄ quis pcise ad factū tñ erat obligatio inducta facto suo: nec succedit vlteri⁹ in locū alteri⁹ obligatōis legalis. Sexta fuit opi. Pe. de bel. pti. qui in hoc pūcto lati⁹ distinguit vt in suis brocardis repit̄. Si q̄rit̄ an qs possit pcise cōpelli ad factū: distingue: aut q̄ris de eo q est obligat⁹ ad factuz. aut de eo qui nō est obligat⁹. vt qñ agit̄ actiōe reali. prīo casu: aut factū est iplendū in pson̄a alteri⁹ q̄ actoris interest: z liberat̄ pstādo interesse. vt. s̄. e. l. stipl̄o ista. §. si simplr. aut erat iplendū in pson̄a ipsi⁹ actor̄. z tūc: aut affert tātā vtilitatē hīe interesse quātā hīe ipsū fecīt. vt si stiplatus sum mihi mutuari tūc sufficit pstare interesse. vt. s̄. e. l. si penā. aut pstare interesse nō affert eq̄lē vtilitatē: z tūc aut est tale factū pmissū q̄ ex tacito intellectu nō cogit̄ eū iplere. vt cū pmittit defendē vbi sat̄ ē. z̄c. vt. s̄. de i ius vo. l. satisq. z̄c.

tunc nō ꝓpellit̄ pcise. vt. l. nō cogēdū. §. sabi. s̄. de ꝓcur. Fallit vbi actio est tpe pitura. vt. l. mul'. §. fi. ꝛ no. in. d. § sabin'. Itē fallit vbi frāgēt fidē duob'. vt. l. fil'. §. fi. Itez in ꝓcu. actoris. vt. l. sz ꝛ h. §. ꝓter. ꝛ ibi no. aut ē tale fcm qd̄ fm tacitū intellectū poterat ꝓpelli ꝓplere pcise: vt cuz scriptor locauit opas suas ꝛ tūc pōt pcise cōpelli. vt. l. stipulatio. §. siue aūt. s̄. de no. op. nū. ꝛ. s̄. qd̄ me. cā. l. si cū exceptiōe. §. sz ꝛ siqs. fallit in. l. si ꝓcur. §. mādati. s̄. mā. Scd̄o casu qñ ꝯ cū qui nō est obligat' puta actiōe reali tūc aut agit̄ ad factū tñ ꝑncipaliter ꝓpt̄ int̄esse vt cū agitue hypothecaria agit̄ ad restitutionē rei: tñ ꝑncipalit̄ ꝓpter debitū ꝯndū tūc sufficit pstare int̄esse. vt. s̄. qui. mo. pig. vel hypo. sol. l. paul'. aut agit̄ ad ipsū fcm ꝑncipalit̄ vt qz agit rei vēdi. ꝛ cogit̄ pcise. vt. s̄. de rei vē. l. qui restituere. ita dicit ℙde. Ista distinctio nō placet. ꝑ qz nō cō ꝑhendit oēs casus vt ex his q̄ dicta sunt apparet. ℙreterea ipse vī tenere ꝙ vbi est electa industria qs possit pcise ꝓpelli qd̄ sequit̄ Ci. C. de usufr. l. antiqtas. ꝛ de his qui bo. ce. po. l. j. in. j. q. ꝛ idē Bul. qd̄ est ꝯ. l. in stipulatōibus. §. opaꝝ. ꝛ ꝯ. §. mādati. l. si ꝓcu. s̄. mā. ꝛ ꝯ opi. Bi. posita in. l. stipl'o. §. siue aūt. et ꝯ id qd̄ no. h. qd̄ idē Ci. alibi seqtur vt. s̄. dixi. ℙreterea ipse facit reglaz ꝙ regularit̄ qs ꝓpellit̄ pcise. sz tex. facit regulā in ꝯriū in. d. l sigs. de re iudi. Quid ergo dicem' inter tot ꝛ tātoꝝ varietates. dubito loqui. tñ finaliter sic dico: aut agit̄ ꝓtra obligatū. aut ꝯ eū qui nō est obligatus vt cū agit̄ reali. prio casu: aut obligatio facti inducit̄ a lege: aut a testōre. aut ex ꝙuentiōe partiū. ꝑ casu qñ inducit̄ a lege tūc indistincte pōt qs cōpelli pcise ad factū. vt. s̄. qd̄ me. cā. l. si cū exceptiōe. §. sed ꝛ siqs. Inducī a lege intelligo qñcūqz qs obligat̄ ꝓter ꝑncipale ꝓpositū ei' qui obligat̄. ita loquūt oīa iura. s̄. all. ꝑ Bar. de fa. aut inducit̄ a testōre ꝛ cogitur pcise. vt. d. l. fideicō. §. fi. s̄. de le. iij. Fallit si inducēt ꝓpetuā seruitutē. vt. l. ticio. §. ij. de cōdi. ꝛ de. Si vō iducit̄ a cōuentiōe: tūc aut est surrogata talis obligatō in locū obligatōis legalis: ꝛ idem pcise ꝓpellit̄. vt. l. stipulatō §. siue aūt. ita pōt loq. l. sed ꝛ h. §. ꝓter. s̄. de ꝓcu. aut est surrogata in locū legalis obligōis. ꝛ tunc aut illud factū est explicandū in iudicio. ꝛ dic vt no. in. l. sed ꝛ h. §. ꝓter q̄ glo. optīe dicit. aut ex̄ iudiciū: ꝛ tūc indistincte dico ꝙ nō ꝓpellit̄ expresse ad factū sed liberat̄ soluēdo int̄esse vt hic. ꝛ. l. siqs ab alio. in fi. ꝛ. s̄. e. l. si pena. j. e. l. si stipulatio. §. fi. s̄. mā. l. si ꝓcu. §. mādati. secūdo casu qñ agit̄ cō tra eū qui nō est obligatus. ꝛ tūc dic vt. s̄. ꝑ ℙde. qz aut agit̄ ad factū ꝓpter int̄esse ꝑncipli ꝛ liberat̄ pstando int̄esse. vt. l. paul'. §. j. s̄. q. mo. pi. vel hypo. sol. aut ad factū ꝑncipaliter ꝛ tūc ꝓpellit̄ pcise. vt. l. qui restituē. Idem dico qñ agit̄ cōfessoria vt reus cogat̄ pcise pati. ꝛ sic bene loquit̄ glo. que est. s̄. si ser. vēdi. l. baꝝ. in glo sup v̄. iube at. Dō videam' rōez p̄dictoꝝ. in obligatōe facti succedit obligatio ad int̄esse nō tm̄ odio rei q est in mora sed etiā ꝓpter iurī rigorē: qd̄ induxit stipl'o ꝙ quis stipulat̄ ꝙ sua int̄sit. vt i. §. alteri. vñ cū in factī qñqz intersit qñqz nō. iō re' liberat̄ prestādo interesse ne actor ꝙsequat̄ plus q̄z intersit sua: vt. s̄. dixi in. x. ꝯrio. ꝛ ista sit rō in obligōe hoīs. Sed in obligatōe legis exquo lex obligat quē ad factū: lex hoc iducit ex sua eqtate vl' rigore: nec curat vtz intersit. vñ iō dicit lex siue iure siue iniuria ꝛc. vt. s̄. d̄ op. no. nū. l. j. in ꝑn. ideo pcise ꝓpellit̄ ad factū. Ex p̄dictꝫ pz ꝙ distinctio illoꝝ q dicūt: aut est electa industria vl' nō in obligatōe hoīs male dicūt: qz vbiqz est eadē rō. ꝛ scriptor nō ponet̄ in cōpedib': nisi dicēs spāle fauore studij ꝛ publice vtilitatꝫ qd̄ nō vī de mēte iuris. Item quare aliud in testamētis q̄z in ꝓtractibus apparet. ꝓmo ꝙ voluntas testatoris est lex. vt in. §. dispōat. ergo idē qd̄ i obligatōe legali. Item fauore vltīe voluntatꝫ. De his vero qui sūt obligati patz rō: qz cum coganť ex quadā equita te a lege iducta ꝓpter ius qd̄ residet penes agentē debz iudicari idē qd̄ in obligatōe legali. Ad scd̄m vēio qñ est obligatio rem restituī: ꝛ istud iaz est expeditū. aut enī habet rei restituēde facultatē ꝛ cogit̄ pcise. aut nō: ꝛ tūc succedit obligatio ad int̄esse. ꝛ ratio patz ex his q̄. s̄. dixi in. vj. q. Hoc verū nisi qñ agit̄ hypothe. tunc indistincte prior liberabit̄ prestādo interesse. vt. s̄. ꝓxime dixi.

Ad tertiū venio. s. qñ est in obligatiōe rem tradi: vtruz quis pcise cōpellat̄ ad tradendū. variāt glo. naz. s̄. de acti. emp. l. j. approbat opi. Bul. ꝛ Jo. ꝙ indistincte vēditor liberet̄ prestādo int̄esse. p. d. l. j. in ꝑn. ꝛ C. de act. ēp. l. si traditio. sed insti. de cōtrab. emp. §. preciū. approbat opi. Bar. ꝛ distinguit vtrū habeat facultatē rei tradende ꝛ ꝓpellit̄ precise. vt. d. §. preciū. ꝛ de ac. emp. l. ex ēpto in ꝓin. Aut nō habet facultatē rei tradēde ꝛ prestat int̄esse. vt in. ll. alle. ꝑ alia ꝓte. ꝛ istā opi. tenet Jac. bic. Bi. ꝛ ℙde. vt dicit Ci. in. d. l. si traditio. de act. emp. Jac. de are. tenet ꝙ ad tradēdū possit ꝓpelli precise si hz facultatē tradēdi alis condēnat̄ ad interesse. sed tm̄ istud int̄esse nō venit in petitōe sed est vt refert Ci. C. de sen. q̄ pro eo in. 4. q. ꝑncipali. Sz alij doc. dicūt ꝙ interesse est in petitione. ꝛ est casus in. d. l. j. de ac. emp. Quid dicem' ꝛ dico sic: aut rem tradi est in obligatiōe ex ꝓtractu emptꝫ. ꝛ vēdi. ꝛ teneo opi. Bar. vt distinxi habeat facultatē tradendi vel nō. per iura. s̄. alle. qd̄ tenēt cōiter omēs. Aut rē tradi est in obligatōe ex alia simplici stipulatiōe: ꝛ tūc indistincte reus liberat̄ prestādo int̄esse vt hac. l. ibi fundū tradit̄ ꝯiuncto. v̄. se. ꝛ j. e. l. si funduz prestari. Rō: qz qñ quis tenet̄ ex causa emptōis nō tenet̄ ad merū factuz imo dicta obligatio pticipat nām obligatōis dandi. nā si est dñs transfert dñium vēditor vel usucapiēdi ꝯditionē. vt. s̄. de ac. emp. l. ex ēpto. Ex eo ergo ꝙ pticipat cuz obligatiōe dandi cōpellat̄ precise si hz facultatē tradēdi. ex eo vō ꝙ factū est in obligatiōe succedat obligatio ad interesse. ꝛ ꝙ ista obligatio nō cōtineat merū factū habet glo. s̄. si cer. pe. l. certi cōditio. in. iij. glo. ꝛ vī tex. s̄. eo. l. in cōuentōibus. in fi. intelligēdo ꝙ ibi ꝓcessit cōtractus emptōis. sed qñ rem tradi est in obligatōe ex simplici stipulatiōe: tunc merū factū est in obligatiōe. vt. s̄. e. l. si rez tradi. Nono restat videre practicā pñtis materie. s. q̄liter factū seu interesse petat̄ ꝛ exigat̄. Circa hoc reperit triplex modus traditus a glosatorib' nr̄is. ℙrimus est ꝙ petat̄ factū in libello: ꝛ tēpore sniē interrogēt reus si vult facere vel nō. ꝛ si dixit nō tūc iudex ꝯdēnabit eū ad interesse. ar. s̄. de re iudi. l. siquis ab alio. ita no. s̄. de ac. ēp. l. j. in ꝑn. in magna glo. Nec mirū si aliud petit̄ ꝛ aliud in condēnatione venit: qz ꝛ als hoc accidit. s̄. si certꝫ. pe. l. vinū. de edi. edic. l. ediles. §. item sciendū. Itē dicit glo. pe. ꝛ An. zafa. sequētes eū reprobant istā practicaz nam stult' est iudex q in alio condēnat q̄z petitū sit. vt. l. fi. C. de fideicō. li. vnde dicūt ipsi qñ factū simplr petitur aut reus desinit posse facere: puta tenebat scribere libruz ꝛ amputata est sibi man': tūc de necessitate fiet ꝯdēnatio ad int̄esse. vt. s̄. de cōdi. furti. in re furtiua. ꝛ de cōsef. l. iulian'. ꝛ de ꝓsti. pe. l. ꝓmissor. cū si. ꝛ nō erit loc' dicte interrogatōi quā glo. dicit. Aut nō desinit posse facere: ꝛ tūc aut ab initio reus negabat se teneri ꝛ tm̄ ꝓbatū est ꝛ condēnabit ad ipsū factū: qz fatuus est iudex ꝛc. Aut ab initio cōfitebat̄ se teneri: sz dicebat nolo facere qz volo interesse prestare: ꝛ tūc nō sequet̄ ꝯdēnatio sed liberat̄ a petitione facti: cū pcise nō teneat̄ sm ea q̄. s̄. dicta sunt ad. l. vinū. ꝛ. §. itē est sciendū. quā ꝓ se allegat. Rñdent ꝙ ibi loquit̄ in his q̄ veniūt offō iudicis: qz accidit post litꝫ cōtesta. sed h vō int̄esse est in obligatiōe ꝛ ꝓmissione ita dicūt ipsi. ꝛ sic nullo casu erit locus dicte interrogatōi quā

glo. dicit

glo. dicit. Ego sustineo glo. nã qñq3 desijt posse facere ꝛ tunc quid iuris. ſ. dicã. qñq3 est possibile fieri factũ ꝛ int esse prestari. ꝛ tunc aut obligatio ad interesse fuit ꝓtracta post litꝫ ꝓtes. puta qꝛ ante nõ erat in mora tũc certũ ẽ glo: bene dicere qꝛ iudex poterit ad interesse cõdẽnare. quia post litꝫ cõtes. accidit. vt. d. §. sciendũ. aut obligatio ad interesse fuit ꝓtracta ante: ꝛ tũc siue reus negat siue cõfiteat dico q3 posset fieri interrogatio. vt dicit glo. qꝛ iudex poterit condẽnari ad interesse. Hoc ꝓbo p̃ per. l. si qñ. §. heres. s̃. de le. j. vbi vꝫ casus fm q3 glo. intelligit ibi. Preterea iudex põt sñiare ꝑ ꝓuenit inter ptes. vt. s̃. de re iudi. l. si cõuenerit. si ergo ptes cõcordãt q3 fiat ꝯdẽnatio ad interesse satis est. Preterea si petit factũ ꝛ fiet condẽnatio ad interesse nõ est aliud. sed idẽ interp̃tatione iuris hoc p̃obat sic: fideiussoꝛ nõ põt ꝑmittere aliud q̃ p̃ncipalis. vt. l. grece. §. siqs stichũ. j. de fideiuss. sed si p̃ncipal ꝑmittit factũ fideiussoꝛ poterit ꝑmittere interesse. vt. j. de fideiuss. l. stipulatões. ergo p3 q3 nõ est aliud. Et per hoc patet rñsio ad rõem eoꝝ. ſ. q3 fatuus est iudex qui cõdẽnat in alio ꝛc. qꝛ dico q3 nõ est aliud. Sed iuxta p̃dicta moueo vnũ dubiũ. pone iudex nõ facta dicta interrogatiõe ꝯdẽnauit reũ ad factũ simplicit: nũquid reus postea liberabit soluẽdo interesse: vꝫ q3 nõ: qꝛ ab initio agit ad interesse: reus nõ habet ptãtez soluẽdi factũ nisi vsq3 ad litꝫ ꝓtesta. vt. l. si insulã. ita ecõtra vbi agit ad factũ nõ habet facultatẽ soluendi interesse nisi vsq3 ad litꝫ cõtes. Contrariũ dico. nam debetis scire q3 q̃q3 vnũ est in obligatiõe. aliud in solutiõe ex dispõe hois. ꝛ tunc illa facultas soluẽdi desinit per litꝫ cõtes. vt. j. de solu. l. siqs stipulatus fuerit. x. in melle. ita dicit. l. si insulã. nã factũ est in solutione ꝛ obligatiõe ex dispõe hois. Q̃q3 vnũ est in obligatione. aliud in solutiõe ex dispõne legali: ꝛ tunc durat facultas soluẽdi etiã post sñiaz donec fuerit cõuentus ꝑ actiõe iudicati. vt. s̃. de re iud. l. miles. §. x. ꝛ de pe. hẽ. l. item veniũt. §. cum p̃diximus. ita in ꝓposito cum factũ petit interesse est in facultate soluẽdi ex dispõne legali vt s̃. dixi. ergo etiã post sñiaz donec fuerit cõuentus ꝑ actiõe iudicati. qꝺ tenemenți. Secũdus modus ꝓcticãdi est q3 ab initio actoꝛ interrogz reũ. ꝛ si nõ vult facere stati agat ad interee. iste modus nota. in. d. l. j. in p̃n. de ac. emp. Iste modus est verus oĩno. nã cum. s̃. sit pluries dictũ q3 interesse est in obligatiõe ꝛ petitiõe p̃ moraã. patet q3 interesse põt peti etiã si reus nõ interroge tur. sed reus habebit facultatẽ purgãdi moraã vsq3 ad litis ꝓtes. vt. l. si insulã. ꝛ illud cõiter oẽs tenẽt. Tertius modus ẽ vt sic petat. peto factũ fieri ꝛ si nõ fecerit peto interesse. Iste modus no. ꝑ glo. s̃. e. l. ij. §. itẽ si in facto. cũ d. l. j. de ac. emp. ꝛ ibi dꝫ q3 hoc tutius est. ꝛ hoc tenet etiam Li. C. de ac. emp. l. si traditio. Sed ꝯ hoc op. h̃ ꝑponit duas actões: sed actoꝛ cogit eligere q̃ agit: ergo ꝛc vt in. §. eligere. Bo. an. fatet q3 si reus opponit actoꝛ coget eligere. sed si nõ opponit ꝓcedit iudiciũ. Ego dico q3 iudiciũ oĩno ꝓcedit ꝛ reo opponẽte actoꝛ nõ cogit eligere. nam verba dicti libelli possũt intelligi duobus modus. primo vt vtrũq3 petat iure actõis. ꝛ tũc ꝓcederet id qꝺ dicit An. secũdo põt intelligi q3 iure actõis petat factũ. interesse aũt petat ꝑ put est in facultate soluendi. sicut cũ peto. x. aut noxe deditionẽ. vt. l. miles. §. x. de re iud. ꝛ insti. de off. iudi. in p̃n. qui libellus sine dubio procedit: ꝛ tñ hoc casu nõ ꝓponit nisi vnã actionẽ hic nõ cadit electio. ꝛ fm istũ scõm modũ qui magꝭ facit pro actore debet libellus intelligi. vt de iudi. l. siqs intentione.
Sed iuxꝫ predicta põt dubitari. pone q3 factũ desijt posse fieri: vtrũ ãmodo factũ possit peti in libello. Bi. dicit hic indistincte q3 nõ: sed de necessitate petit interesse. vt. s̃ de vsufruc. le. l. si vsufr. mihi in biennũ. Istud dcm̃ Bi. vꝫ ꝓtra ea q̃ dixi. s̃. in. vj. q. nã dixi q3 qñ est in obligatõne rẽ restitui etiã re pempta ipsa res põt deduci in petitõnẽ. vt ꝑbant multa iura ibi alle. Quid ergo dicemus? dico q3 factum est quoddã quod postq3 desijt posse fieri actoꝛ in hoc nõ põt p̃tendere ignorantiã: nec põt illud factũ in libello colorari per modũ possibilẽ: tũc de necessitate petit interesse. vt. d. l. si vsufructꝰ mihi in bieñiũ. si enĩ mihi debeat vsufructꝰ in bienniũ a morte testatoris: elapso bieñio ego actoꝛ sum certus q3 vsufructũ illius bienñij hẽ nõ possũ. nec possũ hoc in libello petere per modũ possibilẽ: cũ semp in libello apparet ipossibilitas. nõ enim possũ dicere q3 facias me fructuariũ ꝑpis elapsi qꝺ est impossibile. Idẽ est videre vbicũq3 quis est obligat ad nõ faciendũ: tũc si stipulatio est ꝓmissa ad interesse qꝛ facit qꝺ nõ debuit de necessitate petit interesse. nõ enim possũ petere in libello q3 nõ sit factũ illud qꝺ est factũ qꝛ est ipossibile. ꝓbat. s̃. de euic. l. si ita quis. j. de reg. iuris l. verũ. ꝛ p3 in oĩbus. ll. q̃ ponũt casum in eo qui est obligatus nõ facere. vt. s̃. e. l. ij. §. item si in facto. ꝛ j. e. l. si sic fa. herd. l. heredes. §. in illa. s̃. de ac. emp. l. iul. in p̃inc. cũ si. Quoddã vo est factũ qꝺ lz desinat posse fieri actoꝛ põt p̃tendere ꝓbabilẽ ignorantiã. Itẽ põt peti in libello per modũ possibilẽ: vt si teneris ad rem restituendã que est perẽpta ego actoꝛ possũ ignorare. Itẽ in libello possũ hoc colorare per modũ possibilẽ talẽ q3 in libello nõ apparet impossibilitas: qꝛ possũ licite dicere peto dictaz rem restitui tũc ꝓcedit petitio: lz fiat ꝯdẽnatio ad interesse ꝛ ita loquũt oĩa iura supius allegata in. vj. q. Eadẽ ergo rõe si ei q debebat scribere libꝝ est ãputata manus: possũ petere in libello: peto q3 scribas libꝝ: lz ꝯdẽnatio fiat de necessitate ad interesse. Decio ꝛ vltio queritꝫ qualit petat interesse. glo. in. l. certi cõditio. s̃. si cer pet. dicit q3 petet ꝑ certi cõditionẽ ꝛ petet nõ expressa certa quãtitate in libello. tñ postea in sñia fiat certũ. vt insti. de act. §. curare. doc. nr̃i cõiter tenẽt oẽs. so. cũ glo. in eo q3 dicit q3 interesse petit per certi cõditionẽ. ꝛ hoc est ibi in. d. l. certi cõditio expressũ. nam ibi dꝫ q3 illa actio que cõpetit ex. l. aq̃l. ꝓpetit ad interesse. vt. s̃. ad. l. aquil. l. ij. in p̃n. et insti. de. l. aq̃l. in p̃n. ergo ꝛc. qꝺ h̃ nõ disputo dicatis vt ibi. In eo vo q3 glo. dicit q3 interesse petet incertũ i libello sunt ꝛrie opi. Ja. de are. Pe. ꝛ Li. dicũt enĩ q3 si oĩo interesse petit per certi ꝯditionẽ qꝛ sperat certificari. eadẽ rõe oñe factũ poterit peti certi cõditiõe: qꝛ sperat certificari futuro facto. ergo idẽ in oĩ facto. ac istud est falsum qꝛ pro facto agit actiõe ex stipulatu. vt insti. de ver. ob. in p̃n. ꝛ j. e. l. vbi aũt. §. q id qꝺ. dicũt ergo q3 interesse petit certi cõditiõe: ꝛ ponet in libello certũ ꝛ taxatũ. hoc ꝓbat qꝛ qui interesse petit pecuniã dari petit vt. hac. l. sed q petit pecuniã debebit certã quãtitatẽ exp̃mere. vt. s̃. de rei vẽ. l. in rẽ. ergo ꝛc. Preterea sñia dz esse ꝓformis libello vt. s̃. cõi diui. l. vt fundus. sz in sñia iudex ꝯdẽnat ad certã pecuniã. vt. l. siqs ab alio. s̃. de re iud. ergo ꝛc. Ad. § curare. quẽ glo. ꝓ se allegat. Rñdet: interesse quoddã est preteritũ vel p̃sens: istud cũ sit certũ etiã nã debz peti certũ in libello: ꝛ istud iure actõis. ſ. per certi cõditionez. Quoddã interesse est futurũ. ſ. qꝺ põt crescere vsq3 ad sentẽtiã. vt. s̃. si cer. pe. l. vinũ. ꝛ l. in hac. de tritica. ꝛ istꝺ nõ põt peti iure actõis. vt. s̃. de iudi. l. nõ quẽadmodũ. sed petet iudex offo mercenario. ꝛ huius occasione admittit adiectio icerte ptis hoc mõ. dico ꝯ te: tu debes mihi dare vinũ vel aliã rez ꝛ fuisti in mora: vñ interest mea in. x. q̃ x. peto: ꝛ si ꝓtigerit interesse augeri vsq3 ad sñiaz in illud peto te ꝯdẽnari. mõ dicũt ipsi adiectio ista iũcta declarabit per iudicẽ in sñia: cũ de hoc loquit. §. curare. ita dicit Li. C. de sen. q̃ pro eo qꝺ interest. l. j. circa. 4. q. p̃ncipalẽ. ꝛ in. d. l. certi cõditio. in. vlt. q. in repetitõe sua: ꝛ ibi lati⁹

hoc declarat. Ego credo glo.bñ dicere.ꝑ per legẽ. ſcdo ꝓ rõem.per.l.C.de inuti.ſti.l.iij.in fi.vbi ẽ caſus.nã ibi agit ad intereſſe ⁊ dr obligatio iũcta actõnis in factũ ⁊c. nõ enĩ põt dici ꝙ ibi loquat de intereſſe futuro: qr tũc nõ diceret ipſa actio incerta ſz offm.loquit ergo exꝑſſe de intereſſe ꝑterito qd venit iure actõis: ⁊ petitõ erit incerta cõ dẽnatio certa vt ibi pz. Scdo ꝓ rõez ſic.qñcũqꝫ declaratio incertitudis nõ eſt in ptãte actoris admittit libell⁹ in certus.vt.ſ.quoꝫ le.l.j.§.qr aũt. etiã dicim⁹ in obligõe alternatiua ꝙ qñ electio eſt debitoris.vt.j.e.l. vbi aũt.§. q illud aut illud.ſz declaratio intereſſe nõ pẽdet ex ptãte actoris ſed ex ſubtilitate iudic.vt.C.de ſen.q̃ pro eo qd intereſt.l.j.ergo admittit libellus incert⁹. Et in hac opi. videnť eſſe Buil.Jac.bu.⁊ ceteri nr̃i citramõ. Ad rões in ꝓriũ rñdeo primo ad id qd dicũt ꝙ hac rõe oẽ factuz poterit peti certi cõditiõe. dico ꝙ falſũ eſt: qr q̃tũ ad intt eſſe eſt certũ in rez nã tpe quo petit: ſz nõ exprimat in libello. merito venit incerti cõditio. vt.l.cũ ad pñs.⁊.l.ſe. ſ.ſi cer.pe. Facta vo anteqꝫ fiant nõ ſũt certa in reruz nã Ad.l.in rem.de re.vẽ. rñdeo ꝙ debet peti certa q̃titas: qñ pendet ex ptãte actoris alꝫ ſecus. Ad.l.vt fundus. rñdeo qr ſnia eſt ꝓformis libello hic: qr intereſſe petit et ad intt eſſe ſit ꝓdẽnatio: ſz in ſnia deducat certũ in libello ſuſtinet incertitudo p rõez quã dixi. fateor tñ ꝙ ſigs libellũ formaret ſm opi. ꝓdictoꝝ doc. ꝙ libellus ꝓcederet. ſed ſi de minori intt eſſe ꝓbaret reus abſolueret ab eo quod eſt vltra petitũ qd noceret actori ꝓpter ꝓdẽnatiõnẽ expẽſaꝝ ſz libello formato ſm glo. nõ põt illud accidere. Barto.

Siquis ita ſtipulatus. Penalis ſtipulatio adiecta obligõi facti cũ adiectiõe diei. demũ adueniente die ꝓmittit: alꝫ cũ ceperit eſſe in mora inchoãdi ad pticulare intereſſe cõmittit. h.d. Op.de prin.ad fi. Rñdeo debeť ſcire pro declaratiõe ꝙ in hoc.§.differt prin.a fine ꝑ qr in prin.penalis ſtipulatio incepit a ꝓcedenti ꝓditõe in fi.a ꝓcedẽti cõuentiõe. Scdo qr in ꝑ caſu fuit certũ tẽpus adiectũ. in.v. plane nllim tps.⁊ iſta eſt nõ. differẽtia Tertia dria eſt ⁊ bona: qr ꝑ caſu fuit appoſita pena: i ſe cũdo nõ.⁊ iõ vt penalis ſtiplo ꝓmittat oz ꝙ totũ tps labat. ſecus in intt eſſe: qr ſtati ꝓmittit ad pticulare intt eſſe.

Op.de.l.ſi ita ſtipulat⁹ eſſẽ abs te.ſ.eo. Sol.dicũt quidã ibi pena fuit appoſita hic nõ. Iſtud eſt truſa. tene iſtã ad totale intt eſſe nõ ꝓmittit niſi tantũ tps trãſierit ꝙ poſſit dom⁹ fieri. Sz ad intt eſſe pticulare cõmittit cuz inceperit eſſe in mora vt h.⁊ hãc oẽs tenẽt qr eſt tex. i.l. ꝓtinuus.§.itẽ qui inſulã.j.e. Opp.de.l.exiſtio.§.ex hac. So.eo mõ quo.ſ.pri.ꝙ ad pticulare intereſſe cõmittit dũ eſt in mora inchoãdi ⁊c.⁊ circa mãz huius.§. diſtingue plene vt dixi.ſ.pri.in.v.q. Exĩ glo.op.et eſt op.pe.⁊ iſta.l.put dixi in ꝑ ꝓrio: vi cõtra illã regulã exꝑſſio eoꝝ q̃ tacite inſunt ⁊c.⁊ no.in.l.nõ recte.C.de ſi deiuſ.⁊.l.iij.ſ.de le.j.ſz hic ſic exꝑmit tps qr tacite ineſt ⁊ aliqd opat. ſo. aut exꝑmit eo mõ quo ineſt: ⁊ tũc nihil opat. aut alio mõ q̃z ineſt ⁊ loquit hic qr tps qd exꝑmit eſt ad arbitriũ ꝓmiſſori. l.ſtipulatio iſta.§.inter certã.ſ. eo.ſi nõ exprimat tẽpus tũc ineſt ex natura rei.⁊ tunc exꝓſſio aliquid operat.

Interdum. Stipulatio pura ſm verba qñqꝫ ex nã rei recipit dilationẽ.h.d. Op.⁊ vi ꝙ in obligatiõe in diẽ ſit ante nata actio: ſz obſtet exceptio. vt.l.j.ſ. qñ di. vſufr.le.ce. hic dicẽ vi tex. ꝙ adueniẽte die incipit. So. glo.exponit incipit. ſ.cũ effectu. Pe.dicit ꝙ tex. ſtat ꝓ prie.⁊ tũc eſt caſus pro eo ꝙ ante diẽ nõ eſt nata actio. Et pro declaratiõe ei⁹ qd Pe.dicit formo dubiũ: an obligatio ſit nata añ diẽ.⁊ Pe. dicit ꝙ ſic. vt.l.cẽteſimis. i prin.ſ.eo.⁊ ſm hoc obligatio eſt pura qñ ꝓmitto fruct⁹ futuros: ſz exactio differat. hoc dicit Pe.ꝓbo.j.e.l.int ſtipulantẽ.§.ſacrã. vbi pendet: ergo ⁊c.ſ.e.l.ij.§.j. Bre uiter Pe.dicit ꝓ caſũ.l.ſ.de ꝓdi.⁊ de.l.j. vbi dr ꝙ ẽ cõditionalis ⁊ ẽ tacita q̃ ipedit natiuitatẽ obligõis. vt no.ſ de pac.l.itẽ qr. Nõ ob.§.ſacrã. qr ibi pẽdet natiuitas obligõis. vt dixi.ſ.e.l.ij.§.j. Quid dicem⁹? dico ꝓ ꝙ ſi q̃ramus de obligatõib⁹ in qbuſdã exẽplis eſt nata in cõtinẽti. vt ſi ꝓmiſi domũ edificare vel dare chartaginez ⁊ in qbuſdã exẽplis nõ eſt nata: vt in ptu ancille ⁊ fructi b⁹ futuris. vt.d.l.j.de cõdi.⁊ de. Si vo q̃rim⁹ de actione de qua q̃rit tex. tũc in illis exẽplis vbi nõ ẽ nata obligatio tex. ſtat ꝓprie. in aliis exẽplis dico idẽ: qr cũ dies inſit ex nã obligõis ſeu rei in obligõez deducte impedit natiuitatẽ actõis. vt.l.ſi tutor reipublice.§.ſi. de tut.⁊ ra.di.⁊ ꝓ nõ deſtruẽdo tex.⁊.ſ.e.l.ſi ita ſtipulatus eſſez abs te.⁊.j.e.l.ita ſtipulatus. in.ij.q.ꝓncipali. dic vt ibi. ⁊ ſic glo.q̃ exponit incipit. ſ.cũ effectu nõ bñ dicit. Querit glo.q̃ ſint iſte ope.⁊ dicit ꝙ icerte. aliud ſi certe vt artificiales. Bi. dicit ꝙ eadẽ eſt rõ in opis certꝫ q̃ in incertꝫ Bi. bene hũt bonũ intellectũ ⁊ etiã glo.⁊ ꝙ iſte tex. loq̃tur de incertꝫ apparet ex eo ꝙ dicit ꝙ in dicte ope: quia tũc añqꝫ iudicãt ſunt incerte. vt.l.ſi nõ ſortẽ.§.liberť.ſ. de cõdi.inde. Itẽ apparet qr ante nõ naſcit. vt.l.quotiẽſ de ope.li.q̃tũ ad hoc vt teneat reus: ſz q̃tum ad hoc vt mora ꝓmittat eadẽ ẽ rõ in certꝫ ⁊ i icertꝫ vt tãtũ tps trãſeat

Si ſeruus hereditarius. Op.de l.ſeruus hereditari⁹.j.de ſtip.ſer. glo.diſtinguit optie: qr hoc dz intelligi ſm illã. ⁊ vide glo.que incipit: diſtinguẽdũ ẽ ⁊c

Promiſſor ſtichi. Iſte.§.tractat mãm purgatõis more. et hic poſſet tractari ꝓut in.l.ſi inſulã. ⁊ qr Bi.ibi poſuit: iõ oẽs doc.ibi tractãt ⁊ ibi dicemus. ⁊ breuit dicit ꝙ licitũ eſt morã purgare. In prima pte loquit in ſpẽ debita. In ſcda pte loquit in quãtitate debita. Op.⁊ vi ꝙ nõ liceat offerre.j.e.l.ſi inſulã. Glo.dicit ꝙ nõ licet poſt litꝫ cõteſ. vt ibi. Cõtra: qr imo ſemp licet. vt inſti.de ppe.⁊ tẽ po.ac.in fi.⁊.l.ſi reus.ſ.de ꝓcu. Rñdeo ad.l.ſi inſulã. qñqꝫ ad purgationẽ more offert illud qd petit.⁊ tũc põt ſemp offerre. vt inſti.de ppe.⁊ tẽ.ac.§.fi. vt ſi peto ſtichũ tu offers: vel peto.x.⁊ offers.x.⁊ ſic loquit hic: ⁊ re⁹ tunc abſoluet ab inſtãtia iudicij. qñqꝫ vnũ petit ⁊ aliud offert vt peto intereſſe tu offers factũ. vel peto penã tu ꝓncipale debitũ offers poſt litꝫ ꝓteſ.⁊ tũc nõ licet. vt.l.ſi inſulã.j e.⁊ hoc tenẽt oẽs doc. excepto do. Rai. ⁊ magno tpe tenuit iſtã. poſtea mutauit opi. p.l. ſed ſi alꝫ.ſ.de ꝓſti.pe. Ad.§.fi.inſti.de ppe.⁊ tẽ.ac. rñdeo ꝙ q̃ſtuz in fine loq̃t ad euitandũ periculũ interit⁹ offerre nõ poſſũ. vt.l.ſi alia Aut q̃tũ ad euitandũ inſtantiã iudicij ⁊ poſſũ. vt inſtit. de perp.⁊ tẽ.ac.in fi. hoc nihil eſt dictũ: qr loquit qñ ab inſtantia abſoluit quia ſoluit. qũo ergo remanet periculũ interit⁹ cũ a toto eſt abſolut⁹. poſtqꝫ dixi ſibi iſtud cuz ſimul piſis legeremus. ipſe rñdit ꝙ interest actoris vt p ueniat ad ſniam ne ille poſſit dicere ſe ſoluiſſe indebitũ: ſed illud eſt ꝓtra dictũ iſtud: qr poſſũ euitare iudiciũ. et tex.eſt in.§.fi. abſoluor enĩ ab inſtantia nec alia ſpectat ſnia. ſed dum legebã piſis ſequẽdo caſſiũ qui ſniam magiſtri ſui bene excuſat: dixi cũ bene dicere. nam tex.in.§ fi. loquit in ſoluẽte ſeu ſatiſfaciẽte. hic loquit in offerente tm̃. vnde dico ꝙ ante litꝫ cõteſ. ſola oblatio purgat morã vt hic.⁊.l.ſi ſeruũ.§.ſequit.j.eo.⁊.l.illud.ſ.de peri.⁊ cõmo.rei ven.ſz poſt litꝫ ꝓteſt. nõ ſufficit oblatio. vt.l.ſed ſi alia.ſ.de cõſti.pe. ſed requirit alia ſo. vel ꝙ vicẽ ſoluti onis obtineat vt oblatio ⁊ depoſitio ⁊ cõſignatio. vt.l.ob

ſignatione

ſignatiõe.C.de ſolu.vel in iudicio offerat.vt.l.ſi rẽ.in fi: ſ.de pig.ac.ꝛ tunc loquit inſti.de ppe.ꝛ tẽ.ac.in fi.Le/ tera dic plene vt.l.ſi inſulam.ĵ.eo.

Tipulationum quedaz.

Uſqꝫad fi.l.ſe.breuiter hoc intẽdit.Qñ in ob ligatõne venit id quod nõ eſt variabile ex natura rei vel ꝓmiſſoris volũtate ſtipulatio cõtinet certũ alis incertum. h.d.Et aſſume tibi hoc:qꝛ qñ certũ deuenit in ſtipulati one tunc agit certi ꝑditiõe.qñ incertũ tũc actiõe ex ſtipu latu.vt inſti.de ver.ob.circa prin.Itez qñ venit in ſtipu latiõe incertũ certificandũ ex aliquo futuro euẽtu ſtipl̃o recipit dilationẽ.vt.ſ.l.prĩ.in prin.Et ꝓpter iſtos duo/ os effectus eſt facta iſta.l.cũ ſe.Poſtea venias ad caſuz ꝛ ad.l.noſtrã.op.ꝛ aduertaꝫ.naz cũ dico fundũ tuſcula nũ nõ apparet quantũ.Glo.dicit q̃ q̃ſtũ referꝛ ad quan titatẽ nõ ad ſpeciẽ.ꝛ hoc innuit glo.ſup ver.aurei.ꝛ ſi be ne inſpiciaꝫ eſt alia glo.magna in prin.l.ſe.Pe.dicit q̃ inq̃ſtũ apparet a capite vſq; ad pedẽ:forte nõ dicit male ſed glo.habuit reſpectũ ad tex.qui dicit ex ipſa ꝓnũcia tione nõ appet quãtũ dicit hic q̃ qui fundũ ſtipulaꝫ ſim plicit incertũ ſtipulaꝫ.Cõtra:qꝛ nihil valet.vt.l.ita ſtipu latus.ĵ.e.ꝛ.ſ.de iur.do.l.cũ poſt.§.gener.So.vult in/ certũ ſtipulari:ꝛ iõ eſt incerta ſtipl̃o: an aũt valeat hic nõ dicaꝫ.dico ergo q̃ nõ valet vt in q̃rio.ꝛ hoc vult glo. Op.de.l.triticũ.ĵ.e.So.vt glo.qꝛ in frumẽto fuit adie/ cta quãtitas lz nõ qualitas. Uenio ad glo.magnã.et ſi hoc eſt verũ certi cõditio ex mutuo nõ habet locũ niſi cũ mutuaꝫ optimũ vinũ.Cõtra.ſ.ſi cer.pe.l. certi ꝑditio in prin.ꝛ.l.cum qd.ꝛ per totũ.ſo.ibi p̃ceſſit mutuatõ ex qua limitaꝫ q̃litas ꝓtractus:qꝛ debet reddi vinũ eiuſdez bonitaꝫ.vt.l.cum qd.hic qñ nõ precedit aliquis q̃ctus.

Ex̃ glo.oppo.ſi hoc eſt verũ nulla ſtipulatio certa eſt: qꝛ melius vinũ eſt vernatia:ꝛ in ipſo eſt differẽtia.ergo q promittit vinũ optimũ ꝓmittit incertũ.Sol.debet intel/ ligi ſm regionẽ ꝛ ſm cõem vſum loquẽdi.vt.l. cũ delani onis.§.aſinã.ſ.de fun.inſtruct.ꝛ inſtru.le.ꝛ.l.ſemp i ſti pulatõibus.ĵ.de reg.iur.ꝛ pro iſta determiatione facit il lud qõ ſtatim dicã. Op.hic dicit q̃ qui ꝓmittit aure os ꝓmittit certũ.Cõtra: qꝛ aurei ſunt de florẽ.iañ. de venetijs de vngaria ꝛ ſunt varij.Dic q̃ aurei intelliguñ ſm regionẽ ad pondus regiõis.vt ar.l.nũmis.ſ.de leg. iij.l.ſẽp in ſtipl̃onib⁹.ĵ.de reg.iu.ꝛ.l.ipatoꝛeſ.õ q̃bẽ.ẽp.

Fundi certi. Ut intelligas ſũmariũ meum q̃re vſufruct⁹ eſt incertus ꝓpter varietatẽ pecunie ad quã teneris.Itẽ in vino melioꝛi põt ſolutõ variari ex volũtate ipſius:ſz qñ nõ põt variari tũc eſt certũ. Oppo.ſ.de vſufru.eaq; re.q̃ vſu ꝙſu.l.tribuſ ſo.ibi in vſufructu rerũ earũ que vſu ꝙſumunt.Et ratio eſt:qꝛ trãſit dñium.ſecus qñ ſtipulaꝫ vſufruct⁹ rei imobi lis.vt in §.qui id qõ. Op.de.l.j.§.generaliꝫ.ſ.de tri ti.ſol.triticarie danꝫ ad incertũ.

Illud dubitationẽ recipit.

Op.qꝛ nõ videꝫ q̃ apparet qd quale vel quãtũ.dic glo. q̃ apparet ex poſtfacto.nam eoipſo q̃ exp̃mit vt ſpecies videꝫ apparere quantã.vt.ſ.l.prĩ.Item q̃ eſt certũ ap/ paret:qꝛ variatio ſolonis nõ eſt in ptãte rei nec pẽdet ex nã rei iõ dicit certũ hic: vt cũ ꝓmitto oleũ illi⁹ amphoꝛe aliud ſoluere nõ poſſũ.ꝛ videbiꝫ ſtatiz in.§.q illud.glo. ſignat ar.cõtra.ꝛ vide eam q̃ incipit mihi ibi ar.ẽ.ꝛ.ibi l.j.§.j.melius diceret.l.aũt prætoꝛ.§.j.ꝛ ſic eſt certũ:quia per relationẽ ad certũ.Item ibi q̃ in ſtipulatiõe. ſol.ibi vſure nondũ erant in ſe certe quia de futuri agebaꝫ:ꝛ ibi ita fidei.ſo.vt ibi.Item ibi in p̃n.§.iſte nõ accedit ad ꝓ/ poſitũ ſed magis eſt ꝓtra.l.ij.§.incertã.ĵ. de p̃to.ſti. ſed ibi eſt incerta ſtipulatio reſpectu initij. ſed inſpecto exitu eſt certa vt ibi.vel dic vt in p̃mo caſu q̃n ſtipuloꝛ partum areth uſe ſi erit natus eſt certa. Quero vtrũ agaꝫ actio ne ex ſtipulatu vel certi cõditione.dicit Bi.q̃ actione ex ſtipulatu.Ja.de are.dicit q̃ certi cõditõne.ꝛ ꝓbatur:qꝛ anteq̃ partꝰ naſcaꝫ nõ põt agi.vt.l.interdũ.ſ.e.poſtq̃ ẽ natus eſt certũ:ideo agit certi cõditione.vt.l.certi ꝑditio in prin.ſ.ſi cer.pe.ibi ſiue ex incerto q̃ctu ẽ.Bi. poſſet dicere verũ in fructu annuo vt dicã ſtatim in.§. qui ſortẽ Et ſi dicis q̃re hic dꝛ q̃ incertũ ſtipulaꝫ. Rñdeo ꝓpter ſecundũ effectũ quẽ dixi in prin.l. vt oſtendat interiz nõ poſſe agi.

Qui id quod in faciendo.

Obligatio fieri vel nõ fieri eſt incerta.h.d.Et plene examinaui.l.ſti pulationes nõ diuiduntur.

Qui illud aut illud.

Obligatio alternatiua ſi electio ẽ ꝓmiſſoris cõtinet incertũ.ſi creditoꝛis certũ dicaꝫ cõtine ri.hoc dicit.Et iſtũ.§.nõ.ꝛ per iſtũ.§.dicũt doc.q̃ in ob ligatione alternatiua ſi eſt electio debitoꝛis ꝓcedit libel/ lus alternatiuus.vt no.inſti.de ac.§.curare.ꝛ inſti.de in iur.§.prætoꝛ.ꝛ.§.q aũt.ſi vo eſt electio creditoꝛis debet eligere ꝛ vnũ petere vt hic.ꝛ.ĵ.e.l.ſiquis ſtipu.ſit ſtichuz. ꝛ ex hoc dico regulariꝫ q̃ qñcũq; declaratio incertitudi/ nis nõ eſt in actoꝛis ptãte nõ habet exprimere certũ in li bello.vt.l.j.§.hoc interdictũ.ſ.quoꝫ le.ꝛ ſcribo i.l.ſtip. nõ diuiduntur.in vlti.q.

Qui ſortem.

Qui ſtipulaꝫ ſortem ꝛ vſuras ſti pulaꝫ certũ quo ad ſortẽ:incertũ quo ad vſuras.h.d. Petet ergo ne vſura actiõe ex ſti pulatu vel certi cõditione.ꝛ certe ſiqdez vſura q̃ currit pe tiꝫ:ꝛ tunc agit certi cõditiõe lz ex incerto cõtractu vt.ſ.di xi.ſi vo petiꝫ vſura futura:ꝛ tunc agit actione ex ſtipula/ tu ad incertũ. Quero ergo vtrũ vſura futuri tpis poſſit peti:videꝫ q̃ nõ.in.l.j.§.j.ſ.de vſur.Breuiter qñ aliqd annuũ vel menſtruũ debeꝫ vtrũ poſſit peti pro futuro tẽ/ poꝛe.habem⁹ glo.varias.vna eſt in.l.nõ quẽadmodũ.ſ de iudi.q̃ dicit q̃ pro futuro tpe põt peti.idẽ in.§.p̃iudi ciales.inſti.de ac.ꝛ glo.in.l.j.C.de fideicõ.Cõtra vꝛ te/ nere glo.i.l.j.C.de iudi.in gl.pua. Quid dicem⁹ dñi: ſemp tenui illã opi.q̃ pro futuro poſſit peti nõ ſimplr ſz cũ diſtinctiõe.qõ ſiquidẽ eſt in ptãte mea petere ſtatiz to tũ ita q̃ ex futuro nõ pendeat:ꝛ tunc ꝓ futuro nõ poſſũ petere.vt.l.j.ſ.de vſur.vbi ꝑdẽnando reuz põt facere vt vſure nõ currẽt exigendo.ſed qñ nõ eſt in ptãte creditoꝛ/ ris tũc ſemp pro futuro põt peti etiã in vſuris.l.j.ſm vnã lec.C.de ſen.que ſine cer.quãti. idem in annuo legato: vt no.glo.in.l.nõ quẽad.ſ.de iudi.l.j.C.de fideicõ.ꝛ.l male agit.C.de p̃ſcrip.xxx.an.facit.l.ij.in prin.ſ.õ ali. ꝛ ci.le.ꝛ circa hoc plene diſtinxi hoc anno in.l.j.C.de ſẽ tẽ.q̃ ſine cer.quãti.pſe.Redeo ad.§.nr̃m qñ eſt i electi one debitoꝛi tũc agit ex ſtipulatu.facit.l.qui rome.i p̃n. ĵ.eo. Quero qd eſt hoc dictũ q̃ due ſunt ſtipl̃es:ꝛ vi/ de glo.que incipit:ſors ꝛ vſura ẽ.ſed iſta.l. eſt q̃ caſum l.ſi ſtichũ.§.ſtipl̃o.ſ.e.Breuiter:aut glo.dicit q̃ illã.l.vt dic q̃ fuit facta expreſſa mẽtio annoꝛ. vt.l. plurib⁹.§.j. ĵ.e.ſm Bi.vel dic q̃ ibi loquit qñ eſt ſtipl̃o ãnua ſimplr ꝛ ſic bz ſolã die.hic vo ineſt cõditio.ſ.ſi debitoꝛ fuerit in moꝛa ſoluẽdi ꝛ ſic nõ eſt pura. vñ quot ſũt anni tot ſunt ſtipl̃oes.vt.l.ſeru⁹ cõis meuij.§.ſi.ĵ.ti.ij.ꝛ ibi dicam.

Hec ſtipulatio.

Qui teneꝫ ad dandũ da re p̃ciſe cõpelliꝫ.hoc dicit Nõ hic dare eſt accipiẽtis facere. Op.ſ.de ac.ẽpt̃. l.j.ꝛ.l.ſi rẽ tradi.ſ.eo.ti.dicũt quidã q̃ ſuccedit obligatio ad intereſſe.nõ eſt verũ:qꝛ tunc eſſet ſtipl̃o incerta:qꝛ

vari?bilis ex ptāte ꝓmissoris: sicut in stipl'one facti qđ ē ꝛ. §. nr̄m. dic ergo q ꝛria loquūtur in obligatōe facti: ħ in obligatōe dādi. fallit in. l. si pena. s̄. eo. ⁊ plene dixi in l. stipu. nō diuidunt. ℳp. de. l. stipulat'. s̄. de vsur. so. ibi ꝓpter nām p̄cedentē ꝛctus de cuius nā nō veniebat datio p̄cise. vt. l. fi. C. de cōdi. ob cau.

¶ stipulatus. Facultas eligēdi nō transit ad aliū ꝓter stipulatoris heredē. h. d. ℳp. q? qcquid q̄rūt filius ⁊ seru? querūt dño ⁊ p̄i. vt. l. acgrit. s̄. de acq. re. do. ⁊. l. placet. de acq. here. hic dī ꝛriū quare male. respōdet glo. ꝛ. e. l. fi. in p̄n. q ista est quedā facultas eligēdi nō ius. iō inheret psone serui ⁊ nō queri? per seruū. vt s̄. e. l. stipso ista. §. hi qui. qđ est notādū. nam si hec electio cōpeteret per modū iuris posset in aliū trāsferri per cessionē: vt ius eligēdi ep̄m vel abbatē qđ ꝓpetit canonicis vel monachis. ⁊ de hoc sūt plures casus ex̄ de electꝫ.

Sed cōtra hoc opp. q istud eligere seu arbitrari sit iuris: ⁊ in seruū nō cadet. vt. l. illa verba. de ver. sig. ⁊ no. ꝛ. de regu. iur. l. qđ attinet. So. quedā est electio que consistit in mera ⁊ libera voluntate: vt electio in alternatiuis vel in legato emptōis: ⁊ istud est facti ⁊ cadit in seruū vt hic. ⁊. ꝛ. e. l. fi. in p̄in. fallit in seruo pene. vt. l. ex facto. §. sigs rogatus. ad trebel. Quedā est electio siue arbitramentū qđ nō cōsistit in libera volūtate: sed arbitrari debet vt bonus vir. sed si nō faceret cogeret? per iudicem: ⁊ istud est iuris. ⁊ in seruū nō cadit vt in ꝛriis. si ergo seru? stipularet? aliquid arbitrio suo fieri nō valeret stipulatio: q̄si sit collata arbitrio incerte psone. vt. l. si merces in p̄n. s̄. loca. imo dices tu si est iuris trāsibit in dñm sicut cetera iura vt dictū est. sed istud est ius inseparabile a persona. vt. l. sigs arbitratu. s̄. eo. ℳppo. si illa facultas eligendi est facti. ergo nō transit ad heredē. vt. s̄. e. l. cū qs sibi. sed hic dicit? ꝓtra ꝛc. ⁊ sic trāsiret in dñm seruo mortuo. Rñdeo istud est factū executiuū iuris p̄ambuli: et iō sicut transit ius: ita ⁊ istud factū. Sz ꝓtra hoc op. glo. de. l. si sic. §. siquis ita. s̄. de le. ꝛ. So. dicūt quidam ibi fuit verbū velim hic voluero. trufa est. vel dic q est p sonalis stipulatore viuo. sed eo mortuo est realis ⁊ trāsit in legatariū. Videam? rōes istorū per ordinē. Rō q̄ re est personalis stipulatore viuo est: q? si alij posset cedi vel in aliū trāsferri fieret cōditio ꝓmissoris deterior: q? ille forte eligeret aliter q̄ꝫ prius eligeret. vt. l. is cui. de fidei cō. li. ⁊. l. generalit̄. §. fi. e. ti. sed post mortē desijt esse personalis. Rō: q? hoc videt esse actū: vt sicut obligatio ip̄a p̄ncipalis est transmissibilis ita ⁊ ista: alis mortuo eo stipulatio esset inutilis qđ eo viuo nō pōt ꝓtingere. Item iō transit ad heredē q? p̄sumit scire voluntatē defuncti vt. l. siquis a filio. §. siquis plures. ⁊ ibi no. s̄. de le. ꝛ. ⁊ legatarius in hoc habet? loco heredis. vt. s̄. de vsucap. l. id tēpus. Item alienatio in heredē est necessaria. ergo ꝛc. ar. l. peto. §. p̄diū. de le. ij. ⁊ sic ex p̄dict? p̄z q nā huius facultatis ē q post mortē pōt trāsire ī aliū in vita nō nisi fiat ex necessitate. Sed ad quodlibz istor? op. ⁊ videt q trāseat etiā in vita. vt. l. si pāphilo. de opt̄. le. So. ibi seruus erat alienat? vel manumissus: ⁊ sic desierat esse eadē psona cū dño. ħ vo durabat dñiū vt ibi p̄z. ⁊ iō hic seru? acquirit dño de necessitate. Ex quo nō q ſt nomē debitoris alternatiui cui? electionē habebat creditor assignaret? ex secūdo decreto creditori creditoris trāsiret facultas eligēdi: tum q? fit ex necessitate: tuz q? transit in personā cui stipulator non pōt imperare. vt. d. l. si pāphilo. quod optime probat? per. l. ꝓ herede. §. siquid tñ. de acquir. here. ibi: cum petitio earū etiā creditoribus. ꝛc. ⁊ qđ ibi no. in fi. glo. ℳp. ad secundū ⁊ videt q talis facultas nō transeat ad heredē. vt. l. siquis arbitratu. s̄. eo. ⁊. C. đ cōtrahē. emp. l. fi. So. dicūt quidā docto. q̄ꝫ ius eligendi seu arbitrādi cōpetit alicui iure suo ⁊ pro se. ⁊ tunc transit ad heredes vt hic. ⁊. l. illud aut illud. de opt̄. leg. ⁊. C. cōia de le. l. fi. ⁊ insti. de le. §. optionis. aut iure alieno ⁊ pro alio: ⁊ tūc nō transit ad heredes. d. l. siquis arbitratu. cum si. ita refert Li. C. de ꝓtrab. emp. l. fi. in. viij q̄one. Certe predicta distinctio nō est vera in iure arbitrādi ꝓut iuris est: q? in illo iure vel nō recedit a psona. vel si recedit itur ad iudicē etiaz q̄ꝫ q? habet ius arbitrandi iure suo ⁊ pro se. nec transit ad heredē. vt. l. ħ venditio. đ cōtrahē. empt̄. ⁊. ꝛ. eo. l. cum stipulatus sim mihi a procu lo. sed in facultate eligendi ꝓut facti est ꝓcedit dicta distinctio. nam si cōpetit iure suo trāsit ad heredē vt hic cū si. Si iure aliēo ⁊ pro alio nō. vt. C. cōia dele. l. fi. §. sed ⁊ siquis. Quero licz hec facultas nō possit cedi stipulatore viuo: an possim facere procuratorē simplicē ad petendū ⁊ eligendū. puto q sic. nam lz ius petendi restituti onē iuris fideicō. nō possit cedi vel procurator in rem suam cōstitui. vt. s̄. de iur. dot̄. l. si mulier. §. ex asse. tamen bene pōt procurator simplex constitui. vt. l. qui ita. §. j. ad trebel. ⁊. l. restituta. §. j. eo. ti. ⁊ ibi notatur. pro hoc est tex. s̄. de procura. l. si is. ⁊. ꝛ. rem rat. hab. l. cuz debitore in fi. ⁊ per casdem. ll. dico q procurator generalis nō potest eligere: sed oportet q habeat speciale mandatuz. vel q sequatur ratihabitio. Qualiter aūt formet libellus: vi distus. s̄. l. ꝓxi. §. qui illud.

¶ Cum stipulamur. Verba p̄sentis tēporis nō porriguntur ad futura. hoc dicit. ℳppo. de. l. nō quēadmodū. s̄. de iudi. vbi dicitur q futura inducūtur in iudicio quādoqꝫ dic vt in dicta. l. nō quemadmodū. anno distinxi in. l. j. C. de sentē. que sine cer. quāti. tetigi in. l. vbi autem. §. penulti. s̄. eo. Inducitur in arg. ad. q. si testamentū dicit q si nō valet iure testamēti valeat iure codicillorum: q si rumpit agnatione posthumi: tunc ista clausula nō habz locū quia tēpore testamēti valebat. sed debet dicere si nō valet vel valebit vt hic ⁊ simi. Fz Di. dic vt plene dico de iure codicillorū. l. j. Quero potestas iurauit seruare statuta huius ciuitatis. fit vnū statutum post iuramentū an debet seruare: Videtur q non vt hic. cōtra. l. si seruitus. de serui. vrba. predi. Dicunt quidam: aut promisit seruare statuta: ⁊ tunc de futuris nō intelligitur vt hic. et ꝛ. eo. l. si a colono. Aut promisit se seruaturū: ⁊ tunc veniunt futura. vt dicta. l. si seruitus. lz cañ. cōtra extra de iureiurā. c. pe. sed hoc nihil est dicere: quia infinituū ꝓprehendit futurū. Breuitet dicerē ꝓut not. s̄. eo. l. proxi. §. stipulatio. q seruare statuta intelligat de futuris si modi cum p?iudicāt iuranti. sed si multū p?iudiciū afferent: tunc ad futura nō porrigeret. vt arg. l. vlti. C. que res pig. ob. pos. nec ob. de iureiurā. c. pe. quia ibi iurauit seruare statuta edita. ⁊ sic se ad iam edita restrinxit. hic vo simpliciter ⁊ indefinite iurasse ꝓponit. Item tale iuramentum nō refert ad illicita vel impossibilia vel obuiātia ecclesiastice libertati. vt. c. j. de iureiurā. li. vj.

¶ D die sub pena. Etiā hēditate iacēte ex cursu diei apposite pena ꝛmittit. h. d. ℳp. de. l. pe cunie. §. j. s̄. de vsur. dicūt quidā cōmittit: lz ob. exceptio Glo. dicit cōtrariū q ibi hereditas creditoris iacet: quia nō est cui soluat: ideo nō debet debitori p?iudicare. hic vero iacet hereditas debitoris: ideo creditori nō debz p̄ iudicari. Pe. dicit q nō est verū per. l. sciendū. cū. l. se. s̄ de vsur. vbi siquis est absens ex causa necessaria non cōmittit mora. ⁊ sic pena nō potest cōmitti q̄ꝫ est causa necessaria vt est in mortuo. ⁊ iō dicit ipse. aut debitor decessit ꝓuisus ⁊ tūc cōmittit vt hic. aut non decessit prouisus

⁊ tūc nō

ꝛ tunc nō cōmittit. vt.l.sciendum.ꝛ do. Ci. tangit in.l.ij. C.de inſt. emphi. in. xij. q. Breuit iſte ſunt imaginatiōes dixi tibi in.l.cum filius.§. in hac.s̄.e. q aut cōmittit ex pacto pena ſine aliquo heredis facto.ꝛ ita loquitur hic. aut ex mora.ꝛ tunc loquunt ꝓtraria.ꝛ glo. eſt in.l.ſi cum militantibus. C.de reſti. mili. tñ Bi. tenet hic q dat reſti tutio heredi. vt.l.cum filius.§. in hac. qd̄ no. in.l. qui in alterius. ī. de reg. iu. Quero qñ pena promittit an debeat dici: promitto tantū nomine pene: an ſufficit dicere ſub pena. Et videt q ſic per iſtum tex. habetis glo. in.l. reſcriptū.§. ſi pacto. s̄. de pac. ꝛ tex. fami. her. l. heredes. §. idem iuris. cum ſi.

s Ī filiusfamilias. Sub ꝓditione ⁊ꝫtum ad acquiſitionē tp̄s cōtracte ſtipulationis inſpicit h.d. Op. de.l.legata. ī. de regu. iu. ꝛ glo. in.l.ſi vxor. C.de ꝓdi. inſer. So. ibi in legatis hic in ꝑctibus. que eſt rō. d. glo. in.l.ſi vxor. C.de condit. inſer. q in legatis nō vertit factū filij. ideo inſpicimus tp̄s ꝓditionis. in ꝑctib⁹ vertit factum filij. ideo patri acquirit. Sed certe pōt eſſe ꝑctus in quo nō pōt verti opera filij. l. liber homo. §. j. s̄ de acqui. re. do. ꝛ rōnem hui⁹ poſui in.l. ſi is qui ꝑ emptore. s̄. de vſuca. ꝛ iſta eſt rō q in ꝑctibus ꝓditione exiſtente fingit retro queſiſſe ꝛ celebratū eſſe ꝑctum. vt.l. ne ceſſario. §. q ſi pendente. s̄. de peri. ꝛ cō. rei ven. ꝛ.l. poti or. ꝛ.l. qui balneū. s̄. qui po. in pig. ha. in legatis nō trahitur retro. vt.l.j. §. j. s̄. ad ſylle. Op. de.l. ſi debitori. §. cum filius. ī. de fideiuſ. ꝛ.l. quidam cum filiū. ī. e. glo. ꝛ doc. ſoluūt vno mō ꝛ bene. ſed in rōne male: ꝛ dicūt q ibi poſt emancipationē interuenit talis actus: qui actus ſufficeret ad pariendū actionē ſtipulatione nō p̄cedente Illud nihil eſt dicere. q⁹ nos querim⁹ de actione que naſcitur ex ſtipulatione p̄cedenti nō ex actu ſequenti. Sed que eſt rō? Dic q iſtud qd̄ venit in ꝓditione poteſtatiua nō trahit retro. vt.l. potior. ꝛ.l. qui balneum. ꝛ.l.j. s̄. qui po. in pig. ha. ꝛ ꝫria in ꝓditione poteſtatiua loquunt: ſz hic loquit in ꝓditione caſuali que retro trahit. vt. d. ll. Op. de.l. ſi vō nō remunerandi. §. ſi filio. s̄. man. vitas ē q ibi loquit de actione que dat ex equitate vt in factum nō de actione que naſcit ex p̄cedenti ꝑctu. Si. in.l. ſi dubitet. in fi. ī. de fideiuſ. ꝛ ibi dicam. Op. de.l. quidā cū filium. s̄. de here. inſti. Breuit glo. tangit in.l. vl. ī. de ſtipu. ſer. ꝛ.l. noſtra loquit in cōditione extrinſeca. ſec⁹ ſi in intrinſeca ꝓditione q reſpicit tp̄s exiſtētie ſui iuris. Iſta eſt bona ꝛ optima niſi talis cōditio adijceret dolo. vt.l. vl. ī. de ſti. ſer. Accipe ergo tres caſus vtrum ⁊ꝫtū ad acquiſitionem inſpicit tp̄s exiſtentis ꝓditiōis in vltima voluntate? Dic q ſic. vt.l. que legata. ī. de regu. iu. l. ſi vxor de ꝓdi. inſer. Sed ſi in ꝑctibus: ꝛ tūc aut ꝑctus talis cōfertur ſub ꝓditione quadā extrinſeca. ꝛ tūc aut illa cōditio eſt poteſtatiua: ꝛ inſpicit tp̄us exiſtentis ꝓditionis. l. quidā cum filium. in fi. ī. e. Si vō erat caſualis ꝓditio: ꝛ tunc ⁊ꝫtū ad inquiſitionē inſpicit tp̄s obligationis ꝑcte. vt hic. Fallit qñ ex equitate dat vtilis: vel actio in factū. vt.l. ſi vō nō remunerandi. §. ſi filio. s̄. man. ꝛ. ī. de fideiuſ. l. ſi dubitet. §. fi. Si vō confert ſub ꝓditione intrinſeca que ꝓfert in tp̄s exiſtentie ſui iuris: ꝛ tūc aut ꝓmiſſio fit ab ipſo p̄e: ꝛ inſpicit tp̄s ꝓditionis. vt.l. pe. de collabo. aut ab extraneo: ꝛ tunc aut in tp̄e mortis patris ꝛ ipſi patri acquirit ſtipulatio. vt.l. quodcūq⁹. §. j. s̄. e. ꝓiuncta. l. vl. s̄. de ꝓdi. inſti. Si vō confert in tp̄s poſt mortē: ꝛ tūc aut ſine dolo ꝛ tp̄s ꝓditionis exiſtentis inſpicit. l. quidā cum filiū. s̄. de here. inſti. aut cum dolo: ꝛ tunc tp̄s ſtipulationis inſpicit. vt.l. fi. ī. de ſtipu. ſer.

Cum fundū. Iſte eſt difficilis. §. In actiōibus ſtricti iuris nō venūt fructus niſi a tp̄e litis ꝓteſ. hoc dicit tex. cū glo. ſua. Ad l. noſtrā opp. de.l. ſi fundū certa die p̄ſtari. ī. e. ti. Glo. q eſt hic dicit q ibi loquit de intereſſe qd̄ ꝓſiſtit in damno hic de eo qd̄ conſiſtit in lucro. Truſa eſt. Alia eſt ſo. q ibi veniūt fruct⁹ vt intereſſe: nō vt fruct⁹ vt hic. Sed iſtud eſt nihil dicere ⁊ꝫtum ad.l. hāc. tō dic q ibi loquit in obligatione facti: hic in obligatiōe dandi. ideo nō veniunt fruct⁹. Preterea ibi nō dz q veniant fructus ſed q venit intereſſe vt. ī. dicam. Op. de.l. in hac. de triti. Dic q a tp̄e more lz nō veniūt fructus: tñ habebit rō fundi quanti plurimi a tp̄e more fuerit. vt dicimus in vino. vt.l. vinū s̄. ſi cer. pe. ꝛ.l. fi. de triti. ꝛ iſtud eſt vtile propter practicā nam ſi in libello peterem ꝓdemnari ad fundū cum fructibus ſuccumberē in fructibus. vt hic. Si vō peterem condemnari ad fundū quanti plurimi fuerit a tp̄e more vincerem. nec eſt dubiū q plus valebat cum erat fructib⁹ plenus. vt.l. fi. §. fructus. de his q in frau. cre. Oppo. de l. videamus. §. ſi actionē. s̄. de vſur. So. ibi veniūt poſt litis conteſ. ante nō: vt hic. ꝛ ꝓbatur. s̄. ſi cer. pe. l. cū fundum. in p̄nci. Oppo. de.l. in cōuentionalibus. §. fi. s̄. e. vbi qñ eſt rem tradi venit cā bonoꝝ. ergo fructus. Rñ deo illa. l. habet plures lec. ꝛ ꝓut intelligis in obligatione facti tunc veniūt fructus vt intereſſe: nō vt fructus. per l. ſi fundū. ī. e. Quid prodeſt hoc? Rñ. quia qñq⁹ plus continet vnū ⁊ꝫ aliud. Pone ruſtic⁹ debet mihi doctori prediū tradere: percepit magnos fructus: ſed ego perciperem paruos ſi ego peterem vt fructus deberent omnes quos ipſe percepit. ſi peto vt intereſſe: deberent omnes quos ego p̄cepiſſem. in effectu ergo differt: item ī modo practicādi. nam fructus petunt officio iudicis. vt.l. videamus. §. ex cā. s̄. de vſur. Sed qñ intereſſe petit: tunc venit iure obligatiōis. vt.l. ſtipulatiōes nō diuidunt. v. celſus. Erit ergo aduertendū in forma libelli. ꝛ ꝓ hoc intelligis glo. d. §. ex cā. ꝛ. d. l. in ꝓuentionalib⁹. in fi. Op. de.l. ſtipulatus. s̄. de vſur. So. ibi fuit ſtipulatio rem dari ꝛ vacuam poſſeſſionē tradi: ꝛ hic ſic nō fuit ſtipulatus ꝛ ideo iſta duo ſimul iuncta aliquid operant. Vltimo op. ꝛ videt q fructus veniant. vt.l. iul. §. ſi fructibus. de ac. emp. Glo. dicit ibi in actione bone fidei: hic in actiōe ſtricti iuris. Pe. dicit reprehendendo iſtam glo. nō video rōnem inter cōtractus bone fidei ꝛ ſtricti iuris. ſed dicit ipſe: aut veniunt ex cā lucratiua: ꝛ loquit hic. aut ex cauſa oneroſa: ꝛ loquit ibi. Iſta diſtinctio eſt cōtra. l. rō. §. j. de ac. emp. Item cōtra ſecundū membrū eſt. s̄. de le. j. l. apud iul. §. j. vbi eſt cā lucratiua ꝛ tñ veniunt fructus. q⁹ illa actio habet inſtar bone fidei. Dic ergo tres caſus Aut in obligatione venit rem dari tm̄: ꝛ tūc aut eſt ꝓtractus ſtricti iuris: ꝛ nō veniunt fructus niſi a tp̄e litis ꝓteſ. vt hic ꝛ.l. videamus. §. ſi actionem. s̄. de vſur. haberet tñ ratio quāti plurimi fuit a tp̄e more. vt.l. vinū. ꝛ.l. in hac. Si vō loquimur in contractu bone fidei: ꝛ tunc veniunt fructus a tp̄e more. vt.l. iul. §. ſi fructibus. s̄. de ac. emp. l. videamus. §. ex cā. s̄. de vſur. Aut eſt in obligatōe fundum tradi: ꝛ tunc fructus vt intereſſe veniūt a tp̄e more. vt. ī. e. l. ſi fundū tradi. Aut venit in obligatione fundū dari ꝛ vacuam poſſeſſionē tradi: ꝛ loquit. l. ſi ſtipulatus s̄. de vſur. Sed oppo. de.l. fructus pendentes. s̄. de rei vendi. Dicit Pe. reſpectu iuris realis fruct⁹ ſunt ps fundi. ſed reſpectu iuris pſonalis nō. vt hic. Sed iſtud eſt cōtra. l. ſi. §. vt fructus. s̄. de his que in frau. cre. ideo dic q glo. optime dicit. quia illud eſt verū in fructib⁹ pendentibus. hic ſecus. Ratio. q⁹ fructus ſunt pars ꝛre ad tempus. ideo poſtq̄ ſunt ſeparati a terra nō poſſunt peti vt pars. Sed in reali hoc eſt plus. quia quādoq⁹ etiam ſeparatos poſſum petere vt meos: nō vt partem fundi: ſed tanq̄ meos. quia perceptos ex fundo meo.

e **I procuratori presentis.**

Pñtia pſone inducit vt alteri p alterum actio queraſ. h.d. Op. de. l. poſſeſſio. §. ꝛ ſi poſſeſſio. ſ. de acqui. poſ. inſti. de inu. ſtipu. §. alteri. dicunt quidã q̃ h in ꝓtocia ſtipu. Tu dic q̃ hic operaſ pſone pñtia. vt dixi ſ. e. l. ſtipulatio. §. ſiquis inſulã. Quero q̃lit verba debent cõcipi: Et vide glo. q̃ incipit: hoc in ꝓtocijs. ibi: itẽ hic in ſtipulatione ꝛ actꝫ ꝛc. Et no. iſtam glo. ꝛ allegaui eã in. §. ſiquis inſulã. Pe. de bel. pti. dicit q̃ etiã ſi verba obligationis ꝛ executionis ꝓferunt in pſonã ꝓcuratoris valet. ꝛ qñq̃ ſine ceſſione alteri per alterũ queritur actio. vt no. in. l. j. in ꝓn. j. de ſtipu. ſer. Sed illud nõ eſt verũ. ꝛ. l. j. de ſtip. ſer. cum glo. loquit in filio ꝛ ſeruo qui vident eadem pſona cum pre ꝛ dño. vt in. §. ei qui. de in uti. ſtipu. ꝛ q̃ Pe. nõ bene dicat. ſcitis q̃ ex ſentẽtia q̃ritur alteri actio ſine ceſſione. vt. l. in cauſe. §. fi. ſ. de ꝓcu. ꝛ tñ oportet q̃ vba obligationis ꝛ ꝓdemnationis in pñte pſona referant. vt. l. j. C. de ſen. ꝛ inter. om. iu. Quid ſi tpe ſnie eſt pñs ꝓcurator ꝛ dñs ꝛ verba oia ſnie referunt ad dñm: an valeat: Videt q̃ nõ. vt hic. ſed hic ideo. qꝛ dñs nõ loquebaſ qõ in ſtipulatiõe requirit. ſed in ſentẽtia ſufficit pñtia: nec oportet q̃ loquaſ. ꝛ ſic puto q̃ valet ſi dñs erat ibi volens cãm ꝓſequi: qõ põt fm ea q̃ dicã j. iudica. ſol. l. ſi poſt acceptũ. ſecꝰ ſi eſſet ibi aſſiſtẽs ꝓcuratori. qꝛ in eũ nõ debet ferri ſnia in inuitũ. ſed ſi p ſe ferꝫ pſumo eum in dubio voluiſſe litigare. alꝫ ſecus.

q **Notiens in ſtipulationibus.** In ambiguis aſſumimꝰ interp̃tationem q̃ vitio caret. h.d. Quero quõ dicaſ ambigua: Et dicit glo. propt equiuocationẽ. vt canis q̃ eſt quedã ſtella: ꝛ ẽ canis latrabilis: ꝛ eſt canis piſcis natabilis. item propt ꝓpoſitionẽ ꝛ diuiſionẽ ꝛc. Op. j. e. l. int ſtipulantẽ. §. ſi ſtichũ. gl. diſtinguit hic. de quo vidiſtis. ſ. e. l. ſtipulatio iſta. §. in ſtipulatiõe. ꝛ plene in. l. veteribus. ſ. de pac. plenius p Di. in. c. cũ ſint partiũ iura. de reg. iu. in. vj. Nõ ex hac. l. exemplũ qõ dicit glo. de libro Ariſt. ꝛ ſic ad ſignificationẽ genitiui de qua dixi. ſ. de ope. no. nun. ſup rubri. Item no. exemplũ de bononia cum ſint due ciuitates q̃ iſto nomine vocant. vna iſta lombardie: ꝛ alia vltra montes. qõ facit: qꝛ in hac ꝓuincia ſunt plura caſtra ciuſdẽ nominis ꝛ variant per aliqua cognomina. tñ in actionibus criminalibꝰ non põt dici certũ: nec licet vagari debẽt exprimi. alꝫ forte vitiaret. ar. j. de iur. fiſ. l. ita fidei. in ꝓnci.

q **Notiens quis alium.** In ſtipulationibus ꝓcurãs ſimplicit ꝓceptis videtur quis ꝓmittere ſe curaturũ. Item in obligationibꝰ facti ſuccedit obligatio ad intereſſe. hoc dicit ibi: nam qui alium ſiſti ꝛc. No. bonũ tex. Op. ꝓmiſſio facti alieni nõ valet. vt. l. ſtipulatio iſta. in ꝓn. ſ. e. So. hic ꝓmittit factũ ſuũ. i. ſe facturũ ꝛ curaturũ. Sed oppo. de. l. ſtipulatio iſta. in ꝓn. ſ. e. Glo. nõ rñdit hic ſed inſti. de inuti. ſtipu. §. ſiqs alij. q̃ in ꝓtocijs ſtipulationibꝰ eſt ſpeciale q̃ reſoluatur ſe facturũ ꝛ curaturũ. ꝛ illud voluit dicere hic gl. q̃ incipit in iudicio. qꝛ ſecꝰ eſt in alia ſtipulatiõe. Sed nõ videt q̃ bene exponaſ. qꝛ ſeruus nõ põt eſſe in iudicio: Fallit in caſibꝰ ꝛ ibi: illos hic debes intelligere. ideo vide glo. ꝛ adde ad eam ibi in caſibꝰ. vt. l. hos accuſare. j. de accu. Item ibi mometanea. vt. C. ſi q̃ vim vel alio mõ l. j. Item ibi ceſſari. vt. C. vbi cauſe fiſ. l. fi.

Si procurator fiſci. Stipulatio ꝓcuratoris refert ad intereſſe dñi. h.d. Sic in. l. ſi ꝓcurator. ſ. ſiquis cau. et facit. l. ſtipulatio. in fi. ſ. de oper. no. nun. ꝛ vide qõ dixi in. l. ꝓtor. e. ti. Tangit Ci. in. l. j. C. de ꝓcu. in. q. j.

n **Emo rem ſuam.**

Si poſt moram. Periculũ interit ſpectat ad debitorẽ: vel periculũ interitus ſpectat ad morioſum. h.d. Iſta mã eſt in. l. qõ te. ꝛ. l. incendiũ. ſi cer. pe. nõ examinabo hic. Quero an debeat diſtingui ſi res eſſet peritura eodẽ mõ vel nõ: Et vide glo. q̃ incipit nõ peritur eodẽ mõ. ꝛ iſta q. fm q̃ ſcitiſ multũ reuoluit. ſ. ſi cer. per. l. qõ te. ꝛ. l. mora. ſ. de vſur. Ci. ponit in. l. in minor. C. i qui. cau. in integ. reſti. non eſt ne. Guil. de cu. ponit in. l. qõ te. ſ. ſi cer. pe. Dic qñq̃ ad reſtitutionẽ ſpeciei ꝓuenit quis actione reali: ꝛ tunc tene glo. in. l. item ſi vberatũ. in fi. cum. l. ſe. ſ de rei ven. qñq̃ in actione pſonali quis tenet ex delicto. qꝛ ſubtraxit: ꝛ tũc indiſtincte ſpectat ad debitorẽ vt. l. j. §. rectiſſime. ſ. de vi ꝛ vi ar. l. ſubtracto. C. de furt. ꝛ. C. qõ me. cau. l. j. fallit in. l. ſi cum exceptiõe. §. q̃ ſi bõ. ſ. quod me. cau. Rõ fallantie no. in. d. l. qõ te. qñq̃ quis ẽ debitor ex ꝯctu. ꝛ in hoc glo. diuerſificãt. Et Az. tenet q̃ debet fieri diſtinctio an eſſet ꝛc. l. ſi pluref. in fi. ſ. depo. ꝛ. l. ſi duo. ſ. de ꝓſti. pe. Jo. cõtra Pe. de bel. pti. tenet opi. Azo. aut debitor ꝓtempſit tm̃ partis intẽpellationẽ: ꝛ tũc habet locũ diſtinctio Az. in. l. alle. per eũ. aut cõtempſit iudicis ꝓceptũ: ꝛ tunc eſt vera opi. glo. vt. l. vbi. §. j. ſ. de eden. Sed iſta opi. eſt falſa per. l. cum res. §. fi. ſ. de leg. j. q̃ Guil. de cu. dat aliã diſtinctionẽ ꝛ dicit: aut ꝯctꝰ fuit celebratus gra creditoris tm̃: ꝛ tunc dicit verũ Az. ꝛ hic eſt caſus in. l. ſi plures. in fi. ſ. depo. Si vo gra debitoris vel vtriuſq̃ fuit celebratus ꝯctus: ꝛ tunc loquit opi. glo. ar. l. ſi ſeruus. §. cum quis. ſ. de le. j. cõiuncta. d. l. cũ res. §. fi. Iſta nõ ẽ bona diſtinctio. Tu debes ſcire q̃ fur ꝛ morioſus equiparant. vt. j. l. prox. §. pe. Sed in fure et raptore ꝛ in ſi. nõ adhibet iſta diſtinctio. vt. d. l. j. §. rectiſſime. ꝛ. l. ſubtracto. C. de fur. ꝛ ſic in morioſo. Preterea i contractibꝰ qui celebrant gratia creditoris tm̃: vt depoſiti: ꝛ tũc mora rei dicit perfidior ꝛ magis punibilis q̃ in alijs cõtractibus. vt. l. j. §. j. ſ. de his qui no. infa. ꝛ. l. furti. §. fi. e. ti. ꝛ ideo periculũ interitus debet ad eum ſpectare. Teneamus ergo glo. noſtrã. Ad. l. ſi plures. in fi. reſpondeo vt glo.

i **Pater ſtipulantem** Nõ põt quis factum alienũ ꝓmittere. ſed ſimplr ꝓmittẽdo videtur ꝓmittere ſe curaturũ qñ p̃cedit ꝯctus ex cuꝰ natura hoc venit. hoc dicit ibi negociũ. i. obligatio. ar. l. ariſto. ſ. de dona. Examinem ſecũdã lec. glo. ꝛ habet duo ꝓria. Dicit hic q̃ ſtipulatio iſta hãe licere ꝓtinet alterius factũ. ꝯ. ſ. e. l. ſtipulatio iſta. in ꝓn. Rñ. ꝛ glo. dat q̃ttuor vel quinq̃ ſo. ꝛ vna eſt q̃ hic p̃ceſſit ꝯctꝰ ex quo debebatur euictio exĩneo euincẽte. ꝛ iſta ẽ vera. Alia ſo. ẽ q̃ ꝓmittere videt ꝓ ſe ꝛ eis quos põt ꝓhibere. vt. l. fluminũ. §. q̃q̃. ſ. de dam. infec. ꝛ iſta põt eſſe bona. Tertia ſo. ẽ q̃ dãa eſt int ſtipulationẽ hãe licere interpoſitã. qꝛ videor factũ alienũ ꝓmittere. ſecꝰ ſi exp̃ſſe ꝓmitto. ꝛ hãc tenet Pe. vt recitat Ci. in. vij. q. C. de ꝓcu. l. j. Sed iſta nõ eſt bona. per. l. ſtipulatio iſta. in ꝓn. ꝓiuncto. v. ſed quaten. Quarta ſo. eſt Jo. q̃ ponit in glo. hic ꝛ ẽ veriſſima ꝛ notabilis. ſed debet ꝓiungi cum p̃cedentibꝰ vel altera earũ. ꝛ ſic tenet de facto alieno qñ p̃cedit ꝯctꝰ de cuꝰ nã hoc veniat vel de facto eoꝝ quos põt ꝓhibere. tñ tũc nõ formabitur libellus q̃ſi per eũ nõ liceat hãe ꝛ ſic ipſe ꝯfaciat ſed q̃ſi p ipſum nõ curet q̃ alius nõ faciat. qõ bene no. dixi ſ. e. l. in illa. alie ponunt in glo. ꝛ eſſent bone ſed nõ haberent dubiũ. Oppo. de. l. ſtipulatio iſta. §. ſiqs dolũ

ſ̃.e.glo. dicit hic vt dixi in pe. ſo. ⁊ ſi habetis penul. tũc non põt ad penul. adaptari. ſi habetis antepe. põt: vt. ſ̃ dixi. Si poſſet adaptari vl. ſo. tunc nõ haberet dubium iſta. l. Item dicit glo. vel vt in ſecũda. ⁊ iſta eſt bona. ibi ⁊ in tertia dicit glo. nõ eſt bona. vt. ſ̃. reprobaui. vel tene ſecundã vel primã. Breuiter iſta ſtipulatio dolũ malum abeſſe ⁊ habere licere nõ ꝓtinet niſi factum ſuũ ⁊ ſucceſſorum ⁊ quos prohibere põt ⁊ qñ precedit contractus ex quo euictio debeť. vt dixi plene in. l. ſtipulatio iſta habẽ licere. in p̃n. Alij volentes euitare ꝓria dicunt. ⁊ eſt lec. Ja. de are. ⁊ Ol. ⁊ Rai. ⁊ in p̃n. l. non variať caſus. ſed in. v̄. ⁊ qui ſpondet. Et pone q̄ quis ꝓmittit dolum malum abeſſe. dicit iuriſconſulť q̄ nõ videť ſimplex abnegatiuũ ꝓmittere vt de facto omniũ ꝓmittat ſed de facto ſuo Et adde ad tex. ſm Ja. de are. ⁊ Ol. ibi ſimplex abnegatiuũ: hoc eſt ſimplex ⁊ indiſtincte abnegatiuũ doli etiam a quolibet extraneo ꝓmittendi: ſed curaturũ vt ad ſe venientiũ ⁊ a ſe abſit. ⁊ tunc concor. cum ꝓrio. ⁊ lec. Ja. de are. ⁊ Ol. Pe. de bel. pti. legit alio mõ ⁊ in idem recidit ⁊ formãt. q. ſic. Pone q̄ aliquis vult teneri de dolo alteri⁹ qualiť debet ꝓmittere: Certe nõ ſufficit ꝓmittere dolũ malũ abeſſe: ſed oportet q̄ ꝓmittat ſe facturũ et curaturũ q̄ dolus malus aberit: ⁊ tũc de facto alteri⁹ tenebiť. ⁊ hoc mõ legit Pe. Et aduerte ad illud ſimpliciť i. ſine diſtinctiõe: vt dixi. ſ̃.e.l.j. ſ̄. ſiqs ſimplr. Secũdo tene mẽti ad illud qđ ſciũt aduocati ⁊ ſemp allegãt iſtã l. ad hoc. vult dicere aduocať q̄ ticius nõ fuit in tali loco. ⁊ ipſe dicit ceſſauit eſſe in tali loco: vel fuit ab⁹q̄ eo. ⁊ nõ videť negatiua poſtq̄ nõ proponiť negatiue. Sz certe quocũq; mõ ponis ꝑuationẽ ponis negationẽ: vt hic nõ ſimplex abnegatiuũ. ⁊ ꝓ hoc glo. in. l. ſi. ſ̄. ſi. in ſi. vl. glo. ſ̃. de do. excep. ⁊. l. actor. C. de ꝓba. ⁊ ibi Li. tangit Ulterius inducunt quidã iſtud p̃cipiũ. vtrũ dolus tertij faciat reſcindi ꝓtractũ: Et iſte tex. inducit q̄ ſic. ſed aliter intelligiť. l. iſta vt dixi. dic vt. l. elegant. in princ. ſ̃. de dolo.

Si ſtichum ſtipulatus. Et iſte ẽ vtilis. ſ̄. diſſenſus vitiat ſtipulationẽ ſed non iudiciũ. h. d. Op. de. l. ſi in emptione. in p̃n. ſ̃. de ꝓtraben. emp. So. ibi in quibuſdam acceſſorijs fuit diſſenſus. Op. ſ̃.e.l. quotiẽs in ſtipulationibus. So. h̄ ꝓſtabat: in dubio dic vt ibi.

Op. dz hic q̄ conſenſu ſtipulatio ꝓtrahiť. Cõtra. ſ̃.e.l.j. in p̃n. So. ꝓtrahiť conſenſu verbis exp̄ſſis. Op. q̄ iudicium reddiť in volente. vt. l. ſi reus. ſ̃. de ꝑcura. ⁊. l. ſi domus. ſ̄. qui ꝓfiteť. ſ̃. de le. j. So. reddiť iudiciũ in inuitũ ſaltem cauſatiue. Sed op. iudiciũ ſine litis ꝓteſ. nõ valet. vt. l. j. C. de liť ꝓteſ. ⁊. l. prolatã. C. de ſen. modo ſi agitur de ſticho. Et ego rñdeo de alio nõ eſt facta liť cõteſ. quia nõ ad idem. Pe. neſciuit ſoluere ꝓtrariũ. vel ſcꝑta male referũt. ⁊ dicit ipſe q̄ fateor ſi ꝓſtaret de vno actorẽ ſenſiſſe ⁊ de alio reum: tunc nõ valeret. ſed hic loquimur in caſu dubij. Sed illud nõ põt eſſe verũ. qz premiſit caſum vbi eſt certũ in ꝯctibus. ergo ⁊ hic in iudicio. Quid dicemus: Et dico ſi ex ipſa ꝓteſtatione ꝓſtaret q̄ de vno ſenſerit actor ⁊ de alio reus: nõ valeret: ſed ſi eſt dubium In hoc eſt differẽtia inter ꝓtractus ⁊ iudicia. qz in ꝓtractibus poſſum ꝓbare q̄ ipſe non ſenſerit de eo qđ ſenſit actor: in iudicijs nõ admittar ad hoc probandũ. qz. l. p̃ ſumit q̄ reus ſenſit de eo qđ ſenſit actor. Plus dico q̄ ſi ad probandũ eſſet admiſſus reus ⁊ ꝓbaret diſſenſum nõ propť hoc irritareť iudicium. ⁊ de hoc eſt caſus hic. Crederem tñ q̄ ſi ex hoc iuſto ducť errore omiſiſſet aliquam defenſionẽ: reſtitueretur ex clauſula generali. Op po. q̄ iudiciũ ſit omnino nullũ. vt. l. pomp. ſcribit ſi frumentum. ſ̄. ſi. ſ̃. de rei ven. videte ſing. gl. hic. ⁊ ibi dicit vnũ verbum valde notabile q̄ hic actor viuebat qui volebat declarare. ſecus ſi nõ viueret. ⁊ vide glo. que incipit viuenti ⁊ eligere volenti. ⁊ ſic iſtud ius declarandi nõ trã ſit ad heredẽ ſm iſtã glo. ꝓ hoc facit. ſ̃.e.l. cẽteſimis. in ſi. ⁊ no. etiam in. l. ꝓria. ibi cum dicit deceſſiſſe. qđ bene no. Sed nõne eſt ꝯ caſum. l. ſi ſtipulaťr fuerim. in p̃n. ſ̃. e. Aduerte differẽtia eſt inť declarationẽ volũtatis ⁊ electionem. qz ſi ꝓmiſiſti ſtichum vel pamphilũ poſſum eligere. vt ibi. ſed hic loquiť de declaratione volũtatis: qñ de certo ſenſit. Sed ꝯ illud videť. l. ſiquis a filio. ſ̄. ſiqs plures. de le. j. v̄. heredis eſt electio ⁊ declaratio voluntatis. ſed ibi ẽ fauor vltime volũtatis. Item ibi quicqd heres eligit eſt ad ꝓmodũ creditoris ⁊ iõ põt ꝓdeſſe. ſz hic nõ põt eligere aliud. qz obeſſet ꝙuentio: cum ſi aliũ eligeret reus nõ feciſſet defenſionẽ quam debuiſſet. ⁊ ad hoc facit glo. in. d. ſ̄. ſiqs plures. in alio dubio. ⁊ iſtud plus placet q̄ꝫ p̃cedẽs. rõ propť qđ dico: q̄ ſi decedit reus eo caſu quo ad eum ptinebat declaratio. vt. l. ſtipulatio. ſ̄. i ſtipulationib⁹. ſ̃.e. ⁊ no. in. l. quotiẽs. ſiquidẽ ſtipulatio erat ex cã lucratiua: ita q̄ qcqd eligať prodeſt ſtipulatori q̄ heres debebit eligere. ar. d. ſ̄. ſiqs plures. ſed ſi ex cã oneroſa: tũc vitiať ſtipulatio ꝑ ea q̄ dicta ſunt. facit. ſ̃. loca. l. ſi decẽ. ⁊ qđ ibi no. Et iſta. l. facit ad. q. reperiť q̄ teſtis examinaťr in iudicio depoſuit ambigue de ſticho: nõ dixit de quo: quero an debeat interp̃tari ꝓ reo vel ꝓ actore dictũ teſtis: Et v̄ba doc. dicunt. aut loquiť de his que ptinent ad litis ordinationẽ: ⁊ fauem⁹ actori. vt. l. de die. in p̃n. ſ̃. qui ſatiſda. co. aut de his que ptinent ad litis deciſionẽ: ⁊ tũc fauem⁹ reo. vt. l. fauorabiliores. ⁊. l. arrianus. ſ̃. de ac. ⁊ ob. Ita dicit Bi. ſ̃. de dam. infec. l. fluminũ. ſ̄. item apud iul. ⁊ ex̄ de regu. iu. c. cum ſint partiũ li. vj. Sed nõne loquiť hic in his que ptinẽt ad litis deciſionem: ⁊ tñ fauemus actori. ideo illa v̄ba nõ placẽt mihi. Uñ dic q̄ aut in iudicijs oriť dubitatio circa v̄ba: et tũc aut ſunt prolata ab aliquo ex his in quor̄ pſona iudiciũ p̃cipaliť ſuſtentaťr. aut ſũt prolata a quodã alio. Si ab vno ex his ſemp interpretaťr ab ꝓput hic. ⁊. l. ſiqs intentione. ſ̃. de iudi. ſiue ſit actor ſiue reus. ⁊ no. ꝙ Bi. in. c. ꝯ cum. de regu. iu. li. vj. Uñq; ſunt v̄ba prolata ab alio nõ ab ipſis litigantib⁹: vt in teſte. vel defunctⁱ eſt aliquis qui protulit verba ſucceſſorem habens: ⁊ tunc aut tu vis facere interpretationẽ cã vitandi aliquam ꝓrietatẽ ⁊ tunc põt fieri interp̃tatio. vt hic eſt caſus. ex̄ de teſti. c. cum tu. ⁊ in p̃ma ꝓſti. C. ſ̄. quib⁹. aut tu nõ vis facere cauſa vitandi ꝓrietatẽ: ſed vt proſit alij vel propť aliquã aliã cãm: ⁊ tunc nõ põt fieri. Sed illud verbũ dubiũ nõ valet. vt. c. in p̃tia. ex̄ de ꝓba. ⁊ hic in glo. ⁊. l. pom. ſcribit ſi frumentũ. in ſi. ſ̃. de rei vend. Si vo inſurgit dubietas circa aliud q̄ꝫ circa v̄ba: ⁊ tũc recurre ad dicta doc. Aut loquimur in his que ptinent ad litis ordinationẽ: ⁊ tũc ſi actor inſtat ⁊ proſequiť fauemus actori. vt. l. de die. in p̃nci. ſ̃. qui ſatiſda. co. Si vo actor nõ inſtat: ⁊ fauemus reo. vt. l. ſi ea. C. qui accu. nõ poſ. ⁊. l. properãdũ. ſ̄. ſiquidem. ⁊. ſ̄. ſin aũt. C. de iudi. Aut in his que ptinent ad litis deciſionẽ: ⁊ tunc fit interp̃tatio pro liberatiõe. vt. l. arrianus. ſ̃. de ac. ⁊ obliga. ⁊. l. legatũ. ſ̃. de manumiſ. Ex his dico q̄ intentio dubia debet declarari in ꝓbationibus. nam ſi ꝓbatio eſſet dubia: tunc fieret interp̃tatio cõtra eum vt dixi. licz enim poſſit dicere ſic intellexi in libello: non tñ poteſt dicere ſic intellexit teſtis vel ſic debet intelligi inſtrumentũ. Item dico q̄ ſi litis conteſ. facta eſt ꝑ confeſſionẽ: non ſtabitur ei qđ ſentit actor. qz cum conteſtatio facta eſt per confeſſionẽ: tunc conteſtatio nõ eſt ſolum ordo iudicij: ſed etiã eſt probatio. ⁊ ideo cogiť declarare reus. vt. l. certum. de ꝓſeſ. Uel ſi nollet declarare habet locum. l. de etate. ſ̄. qui tacuit. ff. de interroga. actio.

ꝛ quod no.per Bi.in.d.c.cõtra eum. Item dico ꝙ si libellus est datus per dñm ꝙ verbũ ambiguũ non põt declarari per procuratorẽ generalem nisi habeat expreſſum mandatũ a dño sicut non põt heres vniuersalis. Item si est datus libellus a ꝓcuratore. siquidẽ dñs mã dauit specialiẽ sic dari libellum declarabit dñs: alꝫ ꝓcurator. vt.s̃. de li.cã.l.in seruo.ꝛ quod no.de edil.edic.l. eum mancipiũ.ꝛ si nollet declarare tenetur dño cũ sequatur absolutio. hec enim declaratio ꝓsonalissima est vt vides.quod bene no.quia si libellus est incertus ꝓbationes sunt certe:debent articuli esse dati ad declarationem habendã:vt ex predictis vides. Idẽ si reus obscure excipit. Idem puto in iudice inquirẽte vt eius successor nõ possit declarare eadem rõne. Sed quid si post sententiam appareat incertitudo:dic ꝙ siquidẽ ex actis appareret certum presumit iudicem de eo sensisse. vt no.s̃.de exep.rei iudt.in.l.siquis ad exhibendũ. Idem dico si nõ apparet ex actis: nõ statur declarationi actoris vel rei de quo sensit. sed debet ꝓstare per verisimilia de quo sensit s̃.de iudi.l.si in iudicijs.omnia enim que.s̃.dixi nõ posse declarari per successorẽ vel similes:intelligo qñ declaratio consistit ex mera volũtate. secus in declaratione q̃ fit per verisimilia.vt.l.semp in stipulationibus.ff.de reg. iu. Et ideo boni assessores qñ capiunt aliquem exbannitum.quia forte reperit alius eiusdem nominis ꝛ cognominis: faciunt eum cõfiteri se esse illum hominẽ ꝛ illud idem corpus ꝛc.vt dixi de condi.ꝛ demon.l. demõstratio.in princi.vel si nõ posset hanc confessionẽ extorquere habeat probationẽ ꝙ hic est ille homo qui de hoc malefitio inculpabat vel qui illud fecit:vel habeat verisimilia de eo: ita ꝙ verisimile sit iudicẽ qui iudicauit de eo sensisse. Item postq̃ quis semel declarauerit nõ poterit postea variare.vt.l.quicquid astringẽde.in ꝑn.s̃.e.fm vnã lec.ꝛ ibi dixi.

Si stipulante. Si alternatiue interroganti respondeat de vno vitiat stipulatio in specie:lz secus in sũmis. Item secus si precedat interrogatio copulatiua. hoc distingue plene vt dixi s̃.e.l.j.§.siquis simpliciter.ꝛ.§.fi.

Sacram rem. §.iste consueuit reputari difficilis. Si res a cõmercio cõmuni eximat super ea obligatio non contrahit ꝛ iam cõtracta extinguit nec reuiuiscit impedimẽto cessante.secꝰ si fructus nati pereant vel nauis reponẽdi animo dissoluatur.tunc enim obligatio non extinguit sed cessat.ideo reassumit effectũ impedimento cessante.h.d. Iste.§.diuiditur principaliter in septem partes. Primo determinat vnam questionẽ.secundo determinat aliã que dependet ex antecedentibꝰ.tertio assignat vnam rõnem in ꝓtrariũ. quarto ponit duo dicta que vident esse contra p̃cedentẽ determinationẽ. quinto soluit dicta cõtraria dissimilitudinem assignando inter stipulationẽ hominis liberi ꝛ vini seu fructuũ.sexto ponit differentiã inter hominẽ ꝛ nauem.septimo ponit effectũ pñtis inquisitionis. secunda ibi nec reuocant.tertia ibi quoniãquidẽ.quarta ibi nam ꝛ si nauem. quinta ibi sed h dissimilia. sexta ibi ꝛ nauis si hac. septima ibi hic tractatus. Prima subdiuidit. qꝛ ꝓmo soluit.q.secũdo rõnem dubitationis. tertio rõnem solutionis.secũda ibi q̃uis res sacra. tertia ibi nam ꝛ cũ quis.ꝛ est ratio talis.obligatio iam nata extinguit si res efficit sacra vel homo liber. ergo multo magis impedit contrahenda. Sequit secunda pars ibi reuocat ꝛc. Sequitur tertia pars ibi quoniãquidẽ. Hoc legit duobus modis. Primo ꝙ sit rõ precedentiũ sic premitto ꝙ sicut fm naturã de homine viuo possit mortuꝰ fieri ꝛ de mortuo nõ põt fieri viuus:sic obligatio nata põt extingui: ſz extincta non põt resuscitari nisi miraculose. Huc ad prõpositũ ꝙ ꝑdicta sint vera probo.qꝛ alꝫ sequeret absurdũ s.ꝙ eadem cã esset obligandi ꝛ liberandi.hoc est eodem mõ reuiuiſceret sicut extinguit:quod est ꝓtra naturam ꝙ de nõ esse transeat ad esse.ꝛ hoc vult dicere glo. Secũdo mõ põt poni ꝙ sit rõ contra ꝑdicta.hoc mõ dictũ est s̃.ꝙ nõ reuiuiscit impedimento cessante. Cõtra.qꝛ ꝓriorum eadẽ est natura.qꝛ sicut hoc facit extingui obligationem:ita si cessat facit reuiuisci.q.d.ista rõ est sufficiens vt propt̃ hoc reuocet in obligationẽ.ꝛ sic est rõ remotiua vt tangit glo.in fi. Sequit nam ꝛ si nauem. Ista duo exempla sunt clara ꝛ contradicũt p̃cedenti determinationi.

Sequit ibi sed h dissimilia. Volens solucre cõtrariũ p̃mittit ꝙ sicut stipulatio liberi hominis nõ valet pure: ita nõ valet sub cõditione.qꝛ res debet esse in nostro cõmercio tempore cõtractus. Hoc p̃misso nõ ob.exemplũ de vino nasciturο.qꝛ illa obligatio continet vinũ in genere qđ in genere põt subijci cõmercio nostro. Item dicta obligatio habet tempus quo fructus nascerent:ꝛ expectare ꝙ fructus nascant est ciuile ꝛ honestũ.sed liber homo est certũ ꝙ tpe cõtracte stipulationis non põt subijci cõmercio nostro. Item expectare ꝙ efficiat seruus non est honestũ.qꝛ casum aduersamq̃ fortunã ꝛc. Habes solutum ꝓtrariũ de exemplo vini. Sequit ꝙ nauis. Hoc tollit contrariũ de exemplo nauis: sic.certũ est ꝙ qñ res efficit sacra fit ea mente vt nunq̃ efficiat prophana. ꝛ cũ seruus efficit liber fit ea mente vt nũq̃ efficiat seruus.qđ patet.quia expectare eius seruitutẽ esset inhonestũ vt dixi.sed in naui si resoluta esset animo ꝙuertendi in alium vsum ꝛ postea reficeret esset alia nauis: nec obligatio tũc reuiuiſceret.ꝛ sic esset idem qđ in homine libero.sed si deponit animo reficiendi:animus est honestus. ꝛ ideo tũc videt eadem nauis. Ad hoc facit qđ dicimus de domo ꝛc. Sunt clara vsq̃ ad fi. No.in ꝑma particula ꝙ liberum hominẽ nõ possum stipulari. Aliud no.ꝙ obligatio semel extincta ꝛc. Oppo.de.l.cetera.§.si duobus. s̃.de le.j.ꝛ.l.siquis inquilinos.eo.ti. So.vt dixi.s̃.e.l. multũ int̃est. Secũdo opp.de.l.is cui.s̃.de testa.ꝛ de l.j.§.siquis aũt.s̃.de bo.pos.fm tabu.Bi.signat ꝓtrarium illud h loquit qñ cõtingit mutatio circa rem: ibi qñ circa personã sine eorum delicto. Salua reuerentia Bi. nõ bene significat illa ꝓtra.h. quia ille.ll. loquunt ꝙ ea que nõ impediunt iam facta impediũt ꝓtrahenda. vt.ff. e.pluribꝰ.§.si placet.hic vo loquit qñ ea q̃ tollunt iã cõtracta impediunt ꝓtrahenda. Sed op.de.l.ij.§.j. de ca.dimi. So.qñq̃ impedimentũ superueniẽs reddit rẽ inhabilẽ in futurũ:ꝛ habet locũ regula vt hic.qñq̃ in futurum inhabilẽ non reddit:ꝛ in isto casu habet locũ ista regula sibi sile.in.l.si debitori deportato.ff.de fideiuſ. Op.de.l.si sub ꝓditione.ff.de solu.ꝛ.l.quotiẽs.ff.de noua.vbi tollerent iam ꝓcta : ꝛ tñ nõ impediunt ꝓtrahẽda Breuiter ibi loquit de actu qui p̃ncipaliter ad liberationem tẽdit.ꝛ ideo nisi proponat obligatio nõ põt sequi liberatio.hoc nõ tendit ad liberationẽ principaliter sed secundario ꝛ p quandã ꝓsequentiã. Et cum querit vtrum ea q̃ tollũt iam ꝓcta impediũt ꝓhenda:Dic aut q̃ris de his q̃ respiciũt p̃ncipaliter liberationẽ:ꝛ tunc aut talis actꝰ de liberando respicit tm̃ preterita: ꝛ tunc q̃ tollũt iam cõtracta nõ impediunt ꝓhenda.vt.d.l.si a colono.ꝛ.d.l. si stipulatus fuerim.§.j.s̃.e. aut respiciũt tm̃ futura:ꝛ tunc aut illa liberatio tendit ad inducendã liberationẽ doli:ꝛ que impediunt iam cõtracta nõ tollunt ꝓtrahenda.vt.l. si vnus.§.illud.s̃.de pac. aut ad liberationẽ doli nõ tendũt:ꝛ tunc nõ impedit obligatio contrahi sed effectũ. sic ꝛ vno ꝓtextu obligatio nascit ꝛ perimit.vt.l.sub ꝓditiõe. ff.de solu.ꝛ.l.quotiẽs.ff.de noua. Secũdo qñ queri-

mus de his que nō respiciūt liberationē principaliter. et tunc aut illa qualitas reddit personā vel rem inhabilem in futuro. ꝛ tūc que impediunt iam cōtracta impediūt cō trabenda. vt hic ꝛ.l.iij.§.desinere.s̄.vsufru.quemad.ca. de vsufruc.le.l.sempronio attauus. Aut nō reddit perso nam vel rem inhabilē in futuro: ꝛ tūc que impediūt iam contracta nō impediunt ꝓtrahenda. vt.s̄.de capi.dimi. l.ij.§.j.ꝛ.l.si debitori deportato.ī.de fideiuſ.ꝛ.ī.e.l.exi stimo. et ista sunt vtilia ad.q. Statutū est ḃ q̄ ille qui fu erit exbānitus elapso termino bāni nō possit esse de pri oribus etiam si fuerit rebānitus. alio statuto cauet q̄ qui interfecerit aliquem rebellē sit exemptus ꝛ eximat ab om ni banno qō incurrisset vel incurrere posset propt eius p terita delicta. cōtingit q̄ quidam post bannū sibi datum infra terminū banni interfecit rebellem: querebat vtrum iste posset esse de prioribus? Videt q̄ sic. quia iste nūq̄ fuit exbannitus. quia durāte termino superuenit cā que bannū perfectū extingueret. ergo impediuit bannū incur rere. Sed certe cum ista causa tendat directo ad liberati onem: nec de bāno posset eximi: nisi ille qui incurrit i eo puncto quo terminus bāni currit est exbannitus ꝛ exem ptus. ꝛ sic verū est cum fuisse exbannitū. vt.d.l.si sub cō ditione.ī.de solu. cum si. secus si statutū de cetero redde ret personā inhabilem ad exbanniendū. per ea q̄ dicta sunt habetis hic q̄ nō reuiuiscit cōtractus. Contra. quia cessante cā cessat effectus. vt.l.generaliter.C. de epiſ.ꝛ cle. Bi. dicit q̄ in obligatione que omnino nō perimeretur: tunc procederet contrariū. secus si omnino esset sublatū. vt.l.si vnus.§.pactus.s̄.de pac. Oppo.q̄ operat op positum in opposito ꝛ propositū in proposito. vt.l.si.de le.iij.ꝛ.l.ꝛ si cōtra.de vul.ꝛ pupil. Rñ.q̄ illud operatur ꝛc. verum est eodē concurrente. vnde cum ad cōtrahen dam obligationē duo requirunt. ſ. consensus verbis ex pressus ꝛ q̄ res possit subiici nostro cōmercio: quorū si quod deficit obligatio esset nulla. Est ergo rō quare libe ratur. q̄ desinit esse in cōmercio. ideo extinguit obliga tio ipso iure. sed nō restituat obligatio ipso iure: cum ver bis contrahat. ꝛ lz res reincipiat esse in nostro cōmercio tñ verba que sunt necessaria nō superueniunt. Bi. ponit in.c.qui sentit. ex de regu.iu.li.vj.ꝛ glo.in.l.fin naturā: ī.de regu.iu. Oppo.contrarioꝝ eadē est disciplina. vt.d.l.fin naturā. cum si.ꝛ.d.l.ꝛ si ꝓtra.s̄.all. So. istud contrariorū eadē est natura pōt intelligi duob⁹ modis. Uno mō eadē est natura q̄stum ad cognitionē. q̄ cog nito vno cognoscis aliud. vt no.s̄.de his qui sunt sui vl alī.iu.l.j. Item alio mō q̄stum ad iuris dispositionē est eadem natura. vt.l.diem.§.stari.s̄. de arbi.ꝛ ibi ratio ē. quia ꝓtrarietas cadit circa quedā accidentia: nō circa id qō est causa eius effectus: de quo loquimur ibi equū et iniquū nō est causa quare debet stari: sed cōpromissum. Tertio modo intelligit eadem est natura: per contrariū: vt ꝓtraria eodem mō operent contrariū effectū. ꝛ tūc ob. ad hanc.l. Sed rñdeo verū est vbi est eadem ratio. vt in c.qui sentit. ex de regu.iu.li.vj. Oppo.de.l.si chor⁹. §.fi.s̄.de le.iij.glo.que est hic ponit so.ꝛ non bonā. veri tas est q̄ si talis homo efficiat seruus restaurat legatū ex noua voluntate. vt.l.cum seru⁹.s̄.de adi.lega. ponit glo. in.l.si chorus. in fi.ꝛ in.l.qui res.§.arcam.ī.de solu. Uenio ad.v.nam ꝛ siquis nauē.ꝛ oppo.ī.e.v.ꝛ nauis. Rñ. ista verba debent intelligi cum distinctiōe ibi posi ta. Uenio ad.v.ꝑ quo etiā illud. Op.de.l.cum cer tus.de vi.tri.ꝛ ole.le.l.ꝛ si debitor.§.verisimile.de ꝓtra ben.emp.glo.hic ꝛ ī ꝓtra. dicit q̄ hic adiecit ex illo fun do: ibi quod natū erat. ꝛ vide eam que incipit in adiciē do. Quid est hoc dictū qō glo. dicit: dico q̄ ratio est. q̄ relatiuū quis vel qui adiectū verbo futuri tpis facit cōdi tionem. vt.l.stichū qui meus erit.s̄. de le.j.ꝛ.l.nuper.s̄. de le.iij. que conditio intelligit de ꝑma vice. vt.l.bouem §.hoc sermone.ī.de ver.sig. ꝛ ideo deficiēte ꝓditione nō debet. sed si dico ex tali fundo nō facit ꝓditionem. Sed ista so. videt contra.l.lucius.de ali.le. Rñ. ibi certus lo cus adijcit gratia designationis: nō gratia taxatiōis seu ꝓditionis. quod apparet ex eo q̄ certus locus ibi adijci tur in executione: nō in obligatione. hic vō adijcit obli gationi principaliter ꝛ in eadem oratione. Ista so. probat in tex. in.l.quidā testamento. in ꝑn.s̄.de le.j. ibi q̄ in in itio pure datum ꝛc. Et vt tibi liqueat ista materia qñ fru ctus debet ex certo fundo: vtrum obligatio extinguat vl differat distingue sic. aut certus locus adijcit causa desi gnationis: qō est qñ prestationi adijcit in alia oratione. aut adijcit gratia taxationis. Primo casu qō est ꝓmis sum debet statim vel ex illo loco vel aliunde. vt.l.lucius. s̄.de ali.le.ꝛ.l.quidam.de lega.j.ꝛ.l. paulo calimacho. §.fi.de le.iij. Qñq̄ adijcit gratia taxationis. ꝛ tunc aut dicit per relatiuū ꝛ ita facit conditionē: ꝛ tunc aut est vna tm̄ prestatio: aut sunt plures p̄stationes annue: vel men strue: si est tm̄ vna prestatio: ꝛ tunc si ꝑmo anno nō colli guntur fructus: de cetero nō debent. vt.l.cum certus. de vi.tri.ꝛ ole.le.ꝛ.l.si debitor.§.verisimile.s̄. de cōtraben. emp. Si vō sunt plures p̄stationes annue vel menstrue: quod defecit in vno anno supplet in alio. vt.l.legatum. §.vni falerni.de an.le.ꝛ.l.ex eo.s̄.de vi.tri.ꝛ ole.leg. Si vō non adijcitur relatiuū: ꝛ tunc spectant fructus sequen tium annoꝝ. si in ꝑmo anno: nō sufficiunt. vt hic ꝛ.l.fir mio. in princi.s̄.qñ di.lega.ce.ꝛ hec sunt verba Pe. hic per Ci. recitata in.l.siquis argentū. in fi.C.de dona.

Quero an in tertio anno expectat? Et glo. dicit q̄ non: nisi duo anni expectent. vt.l.nemo.de lega.j. Sed illa glo. dicit cōtra istum.§.qui dicit q̄ cessat ꝛ nō extinguit. Preterea obligatio vini est in genere qō perire non pōt vt.l.in ratione.§.incerte.s̄.ad.l.falci.ꝛ.l.incendium.C.si cer.pe.ꝛ ideo qñcūq̄ nascitur debebit cum non pereat. ꝛ q̄ sit in genere dilata: tm̄ in diem dicit hic in tex. Sed cōtra. quia imo obligatio fructuū nascendorum est cōdi tionalis. vt.l.j.in fi.s̄.de condi.ꝛ demon.ꝛ dixi.s̄.e.l.in terdum. Rñdeo. qñ promitto fructus futuros simplicit non exprimendo quantitatē: ꝛ tunc indistincte est ꝓmis sio conditionalis. vt dicta.l.j.in fi. ꝛ fructibus nō natis sine culpa promissoris ꝑmo anno debitor liberat. vt.s̄. de coutraben.empt.l.nec emptio. ꝛ tunc non distinguit vtrum apponat relatiuū vel non. sed qñ certam quantita tem fructuū stipulor: tunc si non apponat fundus cōditi onaliter obligatio est in diem: vt hic patet. et sic debet in telligi p̄dicta distinctio. Item oppo. dicit hic casum fortunam ꝛc. Contra de.l.generaliter.§. si libero homini. s̄.de fideicō.liber. glo. non sol. hic dicit Bi. q̄ ibi est li bertatis fauore. Oppo. dicit hic q̄ nō inspicit quod euenire pōt. Cōtra.l.qui bona.§.cum inter edes.de dā. infec. Et vt tibi liqueat an inspiciat quod euenire potest: breuiter dic. aut id de quo agitur respicit tm̄ tempus pñs: ꝛ nullam habet dependentiā de futuro: ꝛ nō inspicit qō euenire potest. vt.l. si stipulatus fuerim.§.j.s̄.eo. ꝛ.l.si a colono.ꝛ.l.sciendum.§.fi.s̄.qui satisda.cog. aut respicit futurū: ꝛ tunc aut illud quod euenire pōt est contingens fm naturā ꝛ hominis dispositionez: ꝛ inspicimus quod euenire pōt. vt.l.heres meus.§.fi.s̄.de condi.ꝛ demon. ꝛ.l.fi.§.sin aūt auaricie.C. cōmunia deleg.ꝛ.l.siquis do mum.§.fi.s̄.loca. aut fm legem est cōtingens: ꝛ tunc aut est contingens de iure speciali: ꝛ non inspicit qō euenire pōt. vt.l.iiij. circa princi.s̄.de fideicō.liber. aut de iure cō muni: ꝛ inspicit. vt.d.l.iiij. ꝛ.l.sed ꝛ si per ꝓtorem.§. sed cū femine.s̄.ex qui.cau.ma. aut est contingēs pter nām

ꝛ ꝑter legē: ꝛ tunc aut ꝑsens status rei indicat contingentiam de futuro: ꝛ tunc inspicimus quod euenire pōt. vt l. qui bona. §. cum inter edes. s̄. de dam. infec. ꝛ l. habitationes. §. si. s̄. loca. ꝛ l. in hac. in fi. s̄. de dam. infec. ꝛ l. si idem cum. e. in fi. s̄. de iurisdi. om. iudi. Aut ꝑns status rei nō indicat contingentiā de futuro: ꝛ tūc nō inspicitur. vt hic. Fallit rōne culpe. vt. l. diuorcio. s̄. de nego. gest. ꝛ l. eum qui. §. pompo. j. de fur. ꝛ de tabu. exhi. l. locum. §. cōdemnatio. cum si. Fallit fauore libertatis. vt. l. generalit. §. si libero homini. s̄. de fideicō. li. ꝛ illud Bro car. tangit in. l. j. de in li. iuran. ꝛ ibi per Bul. sed nō explicat. Et p̄dicta faciunt ad multa que dixi in. l. siqs sub cōditione. de testa. tu. Item facit. frater diuisit cum fratre qui modo mouit relicto filio pupillo: dicit ꝙ frat non pōt esse eius tutor. qz inter eū ꝛ pupillū est obligatio conditionalis. ſ. si res euincat que obuenit in diuisione. ergo ꝛc̄. vt no. ibi aūt minoris. dixi ꝙ si ꝑns status rei ad hoc intendit. ſ. ꝙ res euincat hoc verū esset. alis secus. vt ex p̄dictis patet. Pro hoc induco exp̄sse. s̄. sicut plusq̄. per l. fal. l. hoc aūt. in princi. Uenio ad. v. ꝛ nauis. ꝛ dī ꝙ nō est eadem domus si domus deponat vsq; ad finem. Contra. s̄. de ser. ur. p̄di. l. seruitutes. §. sublatum. dic domo deposita ꝛ restaurata nō est vere eadem. vt hic. ſz fm fictionem in actiōe personali nō est etiā eadem: vt hic ꝛ s̄ de le. j. l. si ita. §. fi. ꝛ ibi vide multa pertinētia ad istā materiam. facit quod dixi in. l. damni. §. si is qui vicinas. ff̄ dam. infec. Aut quo ad actionē mere realem: ꝛ tūc intelligitur eadē. vt. l. seruitutes. §. sublatum. s̄. de serui. ur. p̄di. ꝛ l. paulus. §. fundus. s̄. de pigno. Aut est in actione mixta. vt in vsufruc. ꝛ tunc nō est eadē. vt. l. repeti. s̄. quimo. vsufruc. amit. ꝛ facit. l. qui vsufruc. co. ti. Quero q̄ est differentia int̄ nauem ꝛ domū. Rñdeo quia domus deposita animo reficiendi nō est eadem: nauis sic. ꝛ glo. voluit assignare differentiā ꝛ vide eam que incipit: hic in domo speciale. ꝛ glo. assignat in. l. qui vsufructū. in glo. mag. s̄. de vsufruc. ꝙ nauis de facili reficit non domus. Illud est trufa. quia facilius inueniunt magistri pro domo reficienda q̄; pro naui. Dic ergo rōnem Bar. verā quia nauis in mente eius qui edificat ꝓsistit: ꝛ ideo est eadem. sed domus cōsistit in solo: ideo nō est eadē. ꝛ istud forte voluit Bar. sentire. Declaro incorporalia vt actiones sequunt̄ personā quocūq; vadant. vt. l. fi. de p̄scrip. lon. tem. īmobilia non sequunt̄ personā cum sint īseparabilia a solo. ideo animus circa retentionē ipsorum pro ut sunt corpus non pōt operari. sed mobilia possunt separari a corpore ꝛ sequi dñm. ideo anim⁹ in eius retentione facilius operat. ꝛ ideo q̄n quis deponit nauem animo reponēdi: illa nauis semp videt retenta in mente nec vnq; deposita: vt hic dicit tex. Quid de ecclesia destructa funditus ꝛ reedificata an dicat eadem: Bof. dicit idē qđ hic in domo in sūma de eccle. edi. in fi. quod puto cē verum si ecclesia accipiat pro loco parietibus circūdato. secus si accipiat ecclesia pro capitulo toto. vt no. Az. in sum. de sacrosanc. ec. in prin. ꝛ hoc est vtile propt̄ id qđ dī ex̄ de rescrip. c. fi. in cle. ſ. ꝙ lr̄e non porrigunt̄ ad noua beneficia. sed puto interesse an dicat ecclesia: ꝛ habēt locum p̄dicta. an dicatur beneficiū: ꝛ illud etiā durat ecclesia deposita. qz nomen est omnia cōtinens. vt. l. quoties. §. fi. de vsufruc. vnde ſz sit alia ecclesia: tñ idem beneficium est. Inducit Bar. ad. q. sunt excōicati canonici quidā: alij loco illoꝝ sunt positi: an illi sint excōicati: dicatis ꝙ. q. est canonistarū in. c. aduersus consules. ex̄ de īmu. ec. ꝛ per Inno. in. c. grauē. ex̄ de sen. ex.

Si rem quā ex causa. Due cause lucratiue nō p̄nt ꝓcurrere circa eandē rem nisi vna sit reuocabilis. h. d.

Materiā duarum causarū lucratiuarū habes in repetitione mea. l. meuius. §. duobus. s̄. de le. ij. Examino. q. glo. hec res mihi debita ex causa lucratiua effecta ē mea ex causa lucratiua: tñ est recessura a me: an cōtra p̄mū debitorem potero statim agere: Glo. dicit ꝙ sic. ꝛ vide eaz que incipit merito haberi. Pe. dicit cōtra. vt no. in. l. neracius. s̄. de condi. inde. glo. in. l. non quocūq; in prin. de leg. j. ponit ambas istas opi. ꝛ Bi. tenet ibi ꝙ demū existente cōditione pōt agere. ꝛ dicit ꝙ casus est in quodam. v̄. l. nō quocunq;. Ja. de are. dicit ꝓcordādo istas opi. aut volo agere ad seruū: vel ad extimationē debitā: ꝛ nō possum. Ita loquit̄ quod no. in. l. neracius. de cōdi. inde. ꝛ ita intelligat opi. Bi. ꝛ Pe. Aut volo agere ad id qđ video⁹ minus habere. qz est dubiū ipsam in futurum esse penes me: ꝛ possum. vt ar. l. j. §. heres. ad trebel. ꝛ ita loquatur alia opi.

Stichum qui decessit. Res pempta post moram pōt condici ꝛ in stipulationē deduci. h. d. No. ꝙ in obligatione rem restitui re perempta ipsa res condicit̄. vt no. hic ꝛ l. seruus. §. boue. s̄. de condi. fur. dico in. l. stipulationes nō diuidunt̄. s̄. e. ꝛ l. nemo rem suā.

§ Insulam. Ista. l. habet materiam profundā. Glo. tractauit eam in. l. ꝛ si post tres. s̄. siquis cau. Bi. ex dictis Odofre. posuit vnam distinctionē hic. Ja. de arē. ꝛ Pe. de bel. pti. aliter ponūt vt refert Li. C. de pac. l. si pacto quo penā. Ego in oppositiōibus examinabo q̄si dicta omniū. Diuidit in duas partes. Primo loquit̄ de tempore ante lit̄ contesta. Secūdo de tempore post lit̄ contes. cum interesse cōmissum post moraā petit̄ ante litis contes. admittit̄ purgatio more. post litis contes. sec⁹. hoc dicit. Uel diuide in tres partes. primo ponit̄ thema ꝛ questio. secundo respōsio de tempore ante litis cōtesta. tertio de tempore post litis contesta. Pone sūmarium vt. s̄. deinde pone casum in terminis ꝛ lege litterā. ibi: potuisti facere. ꝛ sic cōmissa est stipulatio ad interesse totum. vt. s̄. e. l. si ita stipulatus essem abs te. querit̄ modo an admittat̄ purgatio. ibi: contestatus. ſ. super interesse. Nota ꝙ ante litis contestationē admittit̄ purgatio more. Item no. ꝙ post litis contestationē nō admittitur purgatio more. Ad ista declarāda intendam: licz Pe. de bel. parti. ꝛ Andre. de pisis qui repetierūt hanc l. tractant hic quomō factum sit in obligatione ꝛ quomō interesse succedat in obligatiōe. que omnia dico in. l. stipulationes non diuidunt̄. s̄. e. ꝛ l. ita stipulatus. s̄. e.

Oppo. ad primū notabile de. l. si ita quis. §. seio. j. e. Sol. glo. purgatio admittit̄ nisi creditoris interſit. vt in contra. ꝛ probat̄ in. l. si cum dies. §. fi. cum. l. sequen. s̄. de arbi. Sed cōtra hoc oppo. nam hic dicit tex. cōmissam esse stipulationē ad interesse. ergo creditoris interest: ꝛ sic purgatio non admittit̄. quod est contra hunc tex. Sol. dicit Bi. ꝙ glo. dicit nisi creditoris interſit: debet exponi: hoc est nisi interesse creditoris excedat extimationem facti. tunc enim non admitteret purgatio. qđ intellige nisi factum fieret ꝛ daret̄ illud quod vltra interest. ꝛ hoc tenet Bi. hic ꝛ glo. in. l. si cum dies. §. fi. ꝛ l. sequen. s̄. de arbi. ꝛ sic habetis vnam limitationē. ſ. ꝙ admittitur purgatio ante litis contes. nisi creditoris interſit. Sed contra hanc limitationē oppo. ꝛ videt̄ ꝙ debet sic limitari. admittit̄ purgatio more nisi ius actoris sit factū deterius. vt. l. ꝛ si post tres. s̄. siquis cau. So. qñ in obligatione est aliquod factū quod spectat ad litis ordinationem. vt promisisti mihi de iudicio sisti vel de defendendo: tunc debem⁹ vti illis verbis quib⁹ vtit̄. l. ꝛ si post tres ſ. si ius actoris ꝛc̄. nam damna ꝛ expensas prosequimur

officio iudicis. vt.l.non ignoret.C.de fruc.t liti.expen. t.C.de iudi.in.l.sancim⁹. t ideo nō curamus si actoris interſit.nec per hoc impedit purgatio. ſed iudex vt dixi ex ſuo officio nō audiet niſi refectis expenſis t damnis. ſed qñ factum venit explicandū extra iudiciū : tunc ipſe creditor impedit purgationē ſi ſua intereſt niſi intereſſe oſ/ feratur vt dictū eſt. Ex p̄dictis dico q̄ ſi promiſiſti facere domū in fundo meo t fuiſti in mora t poſtea fundū alie nauit:nō poteris de cetero morā purgare. quia ius meū eſt factum deterius.vt dicta.l.t ſi poſt tres.nam iſta ver/ ba niſi actoris interſit cōprehendunt etiam qñ ius acto/ ris eſt factū deterius. Secūdo oppo. t videt q̄ ſolū infra modicū tempus admittat purgatio. vt.l. ſi ita q̄s. §.ſeia.ī.eo.hic vo dicitur vſq; ad litis conteſ. t poſſet eē q̄ conteſ.litis haberet magnā dilationem. So.dicit ibi glo.q̄ hec.l.limitat per illam.ſ.q̄ vſq; ad litis cōteſ.ad/ mittatur purgatio.ſ.ſi cōteſtatio fiat infra modicū temp⁹ t bñ dicit. Sed dubitat quid ſit modicū tempus:Glo. in.l.t ſi poſt tres.ponit opi.Finaliter dicit q̄ ſtabitur ar/ bitrio iudicis. t dicit bene per tex.in dicta.l.ſi ita quis. §.ſeia.vbi tex.hoc dicit expreſſe lz glo.t doc.nō allegēt ad hoc. Sed poſſet dubitari qualiter iudex arbitrabi tur iſtud modicū tempus:Reſpōdeo ex qualitate ope/ ris vel temporū arbitrabit iudex tempus.vt.ī.eo.l.conti nuus.§.item qui inſulā.t ſic habes aliam limitationē.

Tertio oppo.de.l.traiecticie.§.de illo.s̄.ti.j.t.C.eo. l.magnā.vbi videt q̄ nullo modo admittat purgatio. Solu.ibi erat dies t pena ideo non admittit purgatio. hic vo nō erat dies nec pena. Ita videt velle glo.in.l.et ſi poſt tres. t Odofre.t Bi. hic in diſtinctione ſua.licz Pe.de bel.pti.contra.vt dicam.ī.proximo ꝓtrario. Quarto oppo.ad iſtā ſolutionem de.l. t ſi poſt tres.s̄. ſiqs cau.vbi erat dies t pena t admittit purgatio. So. hic loquimur in cōtractibus : ibi in iudicijs ſpeciale.ſm glo.t Bi.Sed Pe.dicit q̄ hec eſt truſa.nam dicere in iudicijs multa ſunt ſpecialia ergo hoc eſt ſpeciale:ē mul/ tum incōueniens.Dicit ergo Pe.q̄ in dicta.l.t ſi poſt tres.ē caſus ꝓtra Bi. Reſpōdet ad.§.de illo.q̄ ibi erat talis pena que p̄t peti vna cum p̄ncipali:vt vſura. ideo nō admittit purgatio.hic vo t in.l.t ſi poſt tres.nō pote rat peti vna cum p̄ncipali. Ad.l. magnā reſpōdet q̄ ibi dicitur q̄ pena cōmittit:non aūt prohibet q̄ mora poſſit purgari. Examinem⁹ verba Pe. dicit ipſe vbi pena p̄t peti vna cum p̄ncipali non admittit purgatio. hoc ē falſum vt.ī.dicam in queſtione illa qñ eſt dictū rato ma nente pacto. Item dicit ipſe q̄ vbi nō p̄t peti pena vna cum p̄ncipali tunc admittit purgatio. Sed iſtud eſt ꝓtra tex.in dicta.l.traiecticie.§.ſi.vbi ī pacto.l.cōmiſſorie.nō admittit purgatio:t tñ non poterit peti vna cum p̄ncipa li. Qualiter ergo reſpondem⁹ad.l.t ſi poſt tres:Dico ſm glo.t Bi.ſpeciale in p̄torijs t iudicialibus ſtipulationi/ bus.Aſſigno aliam rōnem q̄ ipſi.quia p̄torie ſtipulati ones t iudiciales iudicant de mente p̄toris: ſed cōuenti onales ex mente contrahentiū. vt.l. in cōuentionalibus s̄.e.ſed cum p̄tor habet equitatem ante oculos. vt.l.q̄ ſi ephesi.s̄.de eo quod cer.lo. ideo cum videt ius actoris nō eſſe factum deterius: ideo admittit purgationē more Nō ſic in cōuentionalibus que ex mente t volūtate con trahentium iudicant. Item ꝓtra iſtam ſo.Bi.oppo.do: Rai.de ſol.de.l.j.s̄.de penu le. vbi dicebat ipſe q̄ erat caſus cōtra Bi. Sed certe imo ibi vere eſt caſus ꝓ Bi. nam ibi inter cetera ponit caſus vbi penus relictus eſt ī annos ſingulos.t ſi penū nō dederit decem daret. nam ibi eſt dies.ſ.in annos ſingulos t pena : t tñ admittitur purgatio.vt ibi dicit tex.Sed certe Bi.intelligit quādo eſt appoſita dies ſolutioni:cuius dici euentus conſtituit quem in mora.ſed.l.j. de penu leg.loquit de die qui ap ponitur gratia multiplicande obligatiōis: cui⁹ dici euen tus nō conſtituit quem in mora. nam cum ex cuētu dici in vltimis voluntatibus naſcat obligatio:non p̄t eodē momento naſci obligatio t mora.vt.ī.de ſolu.l. qō dici mus.licz ſecus in cōtractibus eſſet.vt.l.ij. de iur.emphi te. Sed ſi poneremus q̄ in vltimis voluntatibus cēt di es appoſita ſolutioni:tunc nō admitteret purgatio.vt di cta.l.j.de penu lega.ibi: niſi alia dies adiecta ſit tc. vbi eſt caſus ꝓ Bi. Quinto opp.de.l.qui rome.§.fla/ uius.ī.eo.vbi eſt pena t tñ admittit purgatio. Solu.di cit Bi.ibi erat pena t nō dies.ſed quod.s̄.dixi habz lo cum qñ eſt pena t dies. Sed cōtra hoc dictū Bi.inſur/ git do.Andre.de piſis. quia in obligatiōe ſaltem ineſt dies tacita.ſ.cum petiero.vt.l.ſi decem cum petiero.s̄.e. ſed dies tacita t expreſſa operat idem vt Bi.dicit t ꝓba tur in dicta.l.j.de penu lega. ergo tc.t ſic recedit a dicto Bi. Sed certe Bi. loquit de illo die cuius dici curſum promiſſor poterit ꝓuidere ex natura obligationis. nam ſi nō potuit prouidere: tunc de equitate admittit purga/ tio:que purgatio ſit ex equitate.vt.l.ſi ſeruū.§. ſequitur. ī.eo. Sexto oppo. de.l.ſi ita quis.§.ſeia.ī.e. Sol. Bi.q̄ ibi eſt dies t non pena ideo admittit purgatio. Sed cōtra hoc inſurgit Andre.de piſis.quia licz ſit di es tm̄:tamen pena ineſt tacite.ſ.intereſſe quod poſt mo/ ram ſuccedit in obligatione. vt.l. ſtipulationes nō diui/ duntur.v̄.celſus.cum ſimilib⁹.ergo non deberet admitti purgatio ſicut qñ eſt dies t pena ex diſpoſitiōe hominis ſed intereſſe ſuccedit in obligatiōe ex diſpoſitione legis. vnde t eadē equitate qua lex illud inducit eadē equitate purgationē admittit.ſecus qñ homo ſibi ſpecialiter proui dit.illā enim p̄priā prouiſionē auferre lex nō vult. naz lex ſuū non tibi tuū denegat auxiliū. vt not.C.ſi aduer. ven.l.j.t firmius quis habet qō querit ſua prouiſiōe q̄ꝫ quod ꝓuiſione alterius.vt.s̄.de fideicō.liber.l.ſi filius. §.erit.t.l.ij.s̄.de offi.procon.t de lega.ij.l. qō principi. t.l.ſi auguſta. Item eſt alia ratio.quia mitius agit cum lege q̄ꝫ cum homine.vt.l.celſus.s̄.de arbi.t.ī.dicam. Item contra predicta videt predicta.l.ſi ita quis.§.ſeia. vbi videt dies t pena.ſ.vſura.Sed certe ibi ſoluunt vſu re vt ſors.ſed nos loquimur in pena que cōmittit ex cur ſu diei. Septimo oppo.de.l.j.in princi. de pe.lega. t qñ di.lega.ce.l.cum ſiue.t.l.ſi penum.vbi licz ſit pena admittit purgatio.Solu.dicit Bi.q̄ ibi eſt pena t non dies.ideo mora cōmittit per interpellationē t admittitur purgatio. Sed cōtra hoc opp.ſtipulatio penalis no uat precedentē.vt.l.obligationū fere.§.ſi.s̄.ti.j.t.ī.co.l. ita ſtipulatus. in ſi.t ibi dicam. Quomō ergo admittit purgatio:ſed certe Bi.in.l.ſi ſeruū.§. ſequitur.ī.e. dicit q̄ iſta nouatio nō impedit purgationē. vt dictis.ll.vbi ē caſus qō placet.nil enim impugnat q̄ vnū ſit in obliga/ tione:aliud in ſolutiōe.vt.l.ſi ita ſtipulatus fuero decem in melle.ī.de ſolu. Item ꝓtra dictuz Bi.arguit do. An/ dre.de piſis.nam ſequit incōueniens.quid enim ſi ē cō/ miſſa pena dupli : nōne actor erit in damno ſi purgatio admittat. Sed hoc ſomniū eſt vt ipſemet dicit.t ego di/ co q̄ eſt cōtra caſum.l. ſi cum dies.in fi. cōiuncta.l.non diſtinguemus.in princi.s̄.de arbi. p̄terea eſt ꝓtra caſum dicte.l.j.in fi. de penu lega. vbi ex ceſſatiōe quantitatis anni vnius cōmittitur pena maior pro toto:t tamen ad/ mittit purgatio.Ex his cōcludamus dictum Bi.in om nibus eſſe tenendū. Octauo oppo.Dixi ſm Bi.s̄. q̄ vbi eſt dies t pena in iudicijs admittat purgatio mo/ re.Sed contra.s̄.de arbi.l.celſus. Solvit Bi.q̄.l.t ſi poſt tres.t quod.s̄.dictū eſt habet locum in preparato/ rijs.ſed.l.celſus.habet locū in deciſorijs.Ratio p̄t ē.

quia in ꝓtoꝛijs ſtipulationibus ⁊ iudicialibꝫ iudicam⁹ ꝑm mentẽ ꝓtoꝛis. ſed hoc nõ ſic in his que pertinẽt ad litis deciſionem vbi iudex iam functus eſt officio ſuo. vt ſ. de re iudi. l. iudex. Sed ꝓtra hoc videt. d. l. ſi cum dies. §. fi. vbi etiã in deciſoꝛijs admittit purgatio. So. dicit glo. in. d. l. celſus. in ꝑn. ⁊ Bi. q in. d. l. ſi cum dies. in fi. fuit appoſita dies. at in. l. celſus. in ꝑn. fuit appoſita dies ab homine ⁊ mitꝫ agit cum. l. q̃ cum hoie. Sed ꝓtra hoc op. glo. in. d. l. celſus. de. l. ſi libertus minoꝛem ff. de iurepa. Ideo do. An. dicebat dictam ſolutionẽ nõ eſſe veram. ideo dictum ꝓtrariũ. l. ſi cum dies. §. fi. quidam ſoluunt q durius agit cum homine legis miniſtro q̃ cum. l. vt. d. l. celſus. Nec ob. d. l. ſi libertus. qꝛ ibi loquitur de homine nõ miniſtro legis. Sed certe hoc eſt falſum. nam arbiter nõ eſt legis miniſter. nullã enim habet iuriſditionẽ ſed notionem. vt. l. ait ꝓtoꝛ. in ꝓnci. ſ. de re iudi. ⁊ ideo dicit q Bi. bene dicit. Nõ ob. l. ſi libert⁹. quia q̃q pena reſpicit annullatiouẽ ipſius act⁹ de quo agitur. tunc durius agit cum lege. qꝛ facilius lex põt annullare q̃ homo. vt. C. de le. l. non dubium. q̃q pena nõ reſpicit annullationẽ ipſius actus de quo agit ſed venit extrinſecus. vt pena pecuniaria que cõmittit ſi aliqd fuerit factũ vel non factũ. tunc duri⁹ agit cum homine q̃ cum lege. Ultimo oppo. ad iſtam partẽ ⁊ ea q̃ dicta ſunt. qꝛ in preparatoꝛijs admittit purgatio poſt multos dies vbi eſt dies ⁊ pena. vt. C. de fideiuſ. l. ſancim⁹. So. ſpeciale eſt in fideiuſſoꝛe de iudicio ſiſti qꝛ alieno vitio laboꝛat. vt dicit glo. in. d. l. ⁊ ſi poſt tres. Venio ad ſecundam partẽ. dicit hic q poſt litꝫ conteſ. nõ admittitur purgatio. Oppo. ꝑmo de. l. interdũ. §. fi. ſ. e. ⁊. l. ſi ſernũ §. ſequitur. ff. e. ⁊. §. de illo. vbi indiſtincte dicit q offerendo rem debitã purgat moꝛa. So. dicit glo. in. d. l. interdum. q illa intelligit ꝑm iſtam. ſ. offerendo ante litꝫ ꝓteſ. Sed ꝓtra hoc inſurgunt Pe. ⁊ Andr. de piſis ⁊ quaſi oẽs doc. dicentes q hec. l. loquitur qñ vnũ petitur. ſ. pena vel intereſſe. ⁊ ad purgationẽ moꝛe aliud offert. ſ. ipſum factũ. ſed qñ illud quod petit offertur: tunc ſemper admittit purgatio. vt. d. l. interdũ. in fi. ⁊ probat inſti. de perpe. ⁊ tempo. ac. §. fi. Sed do. Rai. ſuſtinebat glo. p l. ſed ſi alia. de conſti. pe. vbi etiam qñ id quod petit offertur: nõ admittit purgatio poſt litꝫ conteſ. Nec ob. inſti. de perpe. ⁊ temp. ac. §. fi. qꝛ aut loquimur quo ad euitandam inſtantiã iudicij: ⁊ loquit ibi. aut quo ad periculum interitus: ⁊ tũc ſecus. vt. d. l. ſed ſi alia. Sed hoc nil eſt dictũ. quia in. d. §. fi. de perpe. ⁊ tempo. ac. abſoluitur ab inſtãtia tanq̃ alꝫ liberatus ſolutione. vñ nullus ſubeſt timoꝛ de periculo interit⁹. Dicas ergo ſuſtinẽdo cum ⁊ glo. q qñ idem petit ⁊ offertur nõ admittitur purgatio poſt litis conteſ. ſ. per ſolam oblationẽ ſicut poterat fieri ante. vt. d. l. ſi ſeruũ. §. de illo. ⁊ ita loquitur. l. ſed ſi alia. Sed ſi poſt litis conteſ. ſolueret vel offerret ⁊ cõſignaret tunc liberaret ⁊ ſequeret abſolutio ab obſeruatione iudicij. vt. d. §. fi. ⁊ hec eſt veritas. quod eſt notandũ ⁊ menti tenendũ. Secundo opp. q vſq̃ ad ſententiã admittatur purgatio. vt. l. iij. §. fi. ⁊. l. ſe. ⁊ ſe. ff. iudi. ſol. So. ꝑm Pe. ſpeciale eſt ibi. rõ. quia in obligatione facti nõ committit ſtatim obligatio ad intereſſe totale: niſi tantũ tempus tranſierit quo factũ potuerit explicari. vt. l. ſtipulationes nõ diui. §. plane. ⁊. l. cõtinuus. §. item ſi inſulã. ff. e. ſed in ſtipu. iudicatũ ſolui ſtatim cum nõ venit ad defendendum cõmittit ad totale intereſſe nõ expectato q tranſierit tantũ tempus quo iudiciũ potuerit expediri ⁊ hoc fauoꝛe ſtipulatoꝛis. ideo hoc inducit cõtra eũ vt vſq̃ ad ſententiã admittat purgatio. Tertio oppo. de. l. fideiuſſoꝛ euictiõis. ſ. de do. excep. vbi etiã poſt ſentẽtiã admittitur purgatio. So. dicit Pe. ibi qñ obligatio eſt cõmiſſa ad intereſſe propter culpã: hic qñ propter moꝛã. et põt eſſe rõ dicit Andre. qꝛ culpa ſine dolo: moꝛa vo cũ dolo cõmittit. Sed hoc eſt contra. l. qõ te. ſ. ſi cer. peta. vbi moꝛa ꝓmittit ſine dolo. vñ Guil. de cu. in. l. ⁊ ſi poſt tres. dicit q in. l. fideiuſſoꝛ. eſt in obligatione factũ momentaneũ: hic vo factum ſucceſſiuũ. Sed hoc eſt ꝓtra. l. ſi ita quis. §. ſeia. vbi eſt factum momentaneũ: ⁊ tñ non admittit purgatio niſi vſq̃ ad litis conteſ. Vera ergo ſolu. eſt alia quã ponit Andre. de piſis. qꝛ in. l. fideiuſſoꝛ. non tractat de purgatione moꝛe. nam ſoluit totũ qõ debet. Sed quid eſt ibi mirabile: qꝛ cum ꝓmiſſa ſit obligatio ad intereſſe ⁊ ſic ad quantitatem admittit ſolu. fundi loco quantitatis equiualẽtis: ⁊ ſic aliud ꝑ alio cõtra. l. ij. ſ. ſi cer. pe. ſed illud ideo qꝛ quantitas eſt in obligatiõe reſpectu illius ſpeciei. vnde eius ſo. admittit. vt. l. ſi vo. §. fi. ſ. ſo. ma. ⁊ ibi tex. Quarto op. q vſq̃ ad ſententiã admittit purgatio. vt. ſ. de publi. l. hoc edicto. Solu. ibi loquit in penis legalibus q̃ ꝓmittunt ex delicto: ⁊ ſic nõ eſt noſtra mã in. l. qui ea mente. ff. de fur. ⁊. l. ſiquis nõ dicam rapere. C. de epiſ. ⁊ cle. Vel dic q ibi loquit in actionibus arbitrariis ꝑm q dicimus in actione qõ me. cã. vt. l. ſi cum exceptione. §. ſatis clementer. ſ. qõ me. cau.

Quinto oppo. de. l. item veniũt. §. ⁊ cum ꝑdiximus. ſ. de peti. here. vbi admittit purgatio vſq̃ ad litis cõteſ. ſup actione iudicati. So. hic loquitur qñ ex moꝛa ſuccedit noua obligatio: ibi qñ ab ipſo initio vnũ fuit in obligatione: aliud in ſolutione. vnde vſq̃ ad qõ tp̃us durat facultas ſoluendi: dic vt dicam in. l. ſi ita ſtipulat⁹ fuero decem in melle. ff. de ſolu. Veniam⁹ ad qõnes ex quibus declarabit noſtra mã. Quero ꝑmo que ẽ rõ q poſt litis conteſ. nõ admittit purgatio: Rñdeo. qꝛ eſt duplex moꝛa q̃ magis nocet q̃ vna. ⁊ ideo dico q ſi ante litꝫ conteſ. nõ fuiſſet in moꝛa ſed fuit ꝓtracta moꝛa in ipſa ꝓteſ. nõ poſt. vt. l. in fideicõmiſſi. in ꝓnci. ſ. de vſur. tũc admittitur purgatio moꝛe vſq̃ ad ſententiã. de hoc eſt glo. C. de tranſac. l. ſiue apud acta. ⁊. l. ſi maioꝛ. intelligendo eã ſic q facta litis conteſ. tranſegi tecum ⁊ illud qõ cõuenꝛas dare nomine tranſactiõis nõ ſoluiſti in termino ⁊ ſic fuiſti in moꝛa poſt litis ꝓteſ. ego proſequoꝛ primã actionem ⁊ ꝑmã inſtantiã. certe habes facultatẽ ſoluẽdi vſq̃ ad ſententiã. ⁊ ita intelligit illas glo. Pe. ⁊ Li. ibidẽ qõ eſt notandũ. Secũdo quero: quid ſi in ſtipulatione appoſita ſit pena ⁊ dictũ rato manente pacto vtrum admittat purgatio: Iſta queſtio fuit de facto in ciuitate iſta ⁊ quidã dicebant q erat glo. ff. de ſolu. l. id qõ pene. alij dicebant q erat queſtio Bi. in. l. qui rome. §. duo frẽs. ff. eo. Item ꝑ hoc facit opi. Pe. qui dicit q qñ pena poteſt peti vna cum ꝑncipali nõ admittit purgatio. vt. l. tra iecticie. §. de illo. ſ. de acti. ⁊ obli. dicebam ꝓtra. ſ. q admittat purgatio. Primo per. l. ij. §. qui ſtichum. ſ. de eo qõ cer. lo. nam certũ eſt q intereſſe qõ venit in arbitrariis actionibus põt peti vna cum ꝑncipali. ⁊ tñ ibi dicit tex. q actoꝛ habet electionẽ vbi petat: reus vo vbi ſoluat añ litis conteſ. ⁊ ſic admittit purgatio vſq̃ ad litis ꝓteſ. licꝫ poſſit peti vna cum ꝑncipali. Secũdo per. l. ſi rem. ſ. de arbi. nam pena que apponit in cõpromiſſo põt peti vna cum ꝑncipali vt ibi. ⁊ tñ admittit purgatio. vt. l. ſi cũ dies. §. fi. ſ. de arbi. Tertio. qꝛ qñ pena eſt maioꝛ q̃ ipſum ꝑncipale debitũ põt peti principale debitũ ⁊ pena in eo q excedit. vt. l. ſiquis a ſocio. ſ. pro ſo. ⁊. l. p̃dia. ſ. de ac. emp. ⁊ tñ admittit purgatio moꝛe ad totã penã. vt ſ. dictũ eſt. per. l. j. ſ. de penu. le. ⁊. ff. e. l. qui rome. §. flauius. Et ſi dicis quid operabit pactũ: dico operabit qñ moꝛa nõ purgaret. ⁊ ita debet intelligi glo. ⁊. ll. alleg. in contrariũ. ⁊ etiam dictũ Bi. ⁊ ita fuit determinatũ. Predicta vera niſi interueniet aliud impedimentũ impediẽs

moꝛe

more purgationē vt dictum est. Quero tertio: quid si ignorans se posse purgare soluit penam vel interesse: an possit repetere? Rñ. nō. casus est in. l. qui ob rem. de cō di. inde. Preterea solutio habet vim litis cōtes. vt. l. amplius. j. rem ra. ha. sed post litis contes. nō admittit purgatio vt hic. ergo nec post solutionē. Preterea p solutionem facta est executio. sed executione facta nō est locus purgationi. vt dicam. j. prox. q. ergo rē. Quarto q̄ro quid si executio nō est facta ab homine sed est facta a lege. vbi gratia. testator legauit ticio centū: & si centū nō dare legauit eidem fundū: heres nō dedit centū: & sic ipso iure transit in ipsum ticiū dominiū fundi: an heres potest purgare morā? Dico q̄ nō. vt de le. ij. l. si is cui. & no. per Di. in. l. si seruū. §. sequitur. j. e. quod est multū notandum. q̄n sepe occurrit in testamētis & in alijs dispositionibus vt post morā fiat executio ipso iure. & sic nō est locus purgationi siue executio sit facta ab homine siue a lege. Quinto quero: quid si in cōtractu est promissa pena & iuratū non contrauenire: an iuramentū impediat purgationē more? Dico q̄ impedit. casus est. C. de trās. ac. l. siquis maior. maxime iungendo cum his que. s. dixi. q̄ ibi lex facit executionē ipso iure. Sexto q̄ro: quid si stipulatio est cōmissa propter maleficiū. nam que s. dixi habent locum q̄n est cōmissum propter nō factū: an tunc admittat mora purgatio? And. de pisis dicebat q̄ nō per. l. cum filius. §. in hac. s. eo. inducēdo eam sic: ibi enim minor restituit: vt ibi no. in glo. ergo apparet q̄ de iure cōi non poterat purgare morā. Sed an bene dicat? p eo videt casus. s. depo. l. j. §. siquis rem. & x. coll. quid iuris sit si vasal. feu. quod alie. redi. c. j. In cōtrariū videt casus in. l. si in lege. §. colonus. s. loca. facit. C. de appel. l. siquis libellos. Dicerem, p modo sic. Quoddā est factum momentaneū: & tunc si pena est cōmissa vel interesse: quia maleficiū: nō admittit purgatio. vt. d. l. j. §. si quis rem. & d. c. j. Quoddam est factū successiuū: & tunc ly in modico quis ptrafaciat admittit mora purgatio infra modicū tempus. vt. d. l. si in lege. §. colonus. Et cum hac determinatione intelligo glo. in. d. l. cum filius. §. in hac. s. e. Septimo quero: quid si cū essem infra tempus quo poteram purgare morā & res periit cui? periculo periit? De hoc est casus no. C. de fideius. l. sancimus. §. penul. vbi dī q̄ periit periculo debitoris. qd̄ fateor verum esse: tñ isto casu puto q̄ offerendo extimationē rei p dicte liberabit ab omni alia pena sicut si rem ipsaz offeret. ar. de le. j. l. cum res. & Di. videt sentire hoc in. d. l. si seruū. §. sequitur. j. e. Octauo quero: quid si pcentio est collata in personā vnius et pena in personā alterius: an tunc penalis stipulatio cōmissa possit purgari? Do. Andre. dicit q̄ est dubitabilis questio qualit̄ possit auferri actio illi. exemplū huius questiōis possum ponere j. de stipu. ser. l. j. in fi. hoc enim tota die vtimur in partibus nostris q̄ aliqui ꝓmittunt obseruare & nō contrauenire sub certa pena quā promittunt notario recipienti ꝓ fisco: cuius formā tetigi. j. de iur̄ fis. l. j. Quid dicemus? omissis dictis alioz qui nil dicunt: puto de mente iurisconsultoz hoc esse q̄ siquidē dispositio sic simplicit̄ confertur si ticio nō dederis scio dabis centū: intelligatur. i. si ticio dare nō potueris. vt. l. iij. §. j. de adi. le. nō enim ē certum q̄ omnino voluerit a p̄mo auferre propter morā debitoris. Sed si ponis verba testatoris vel ptrahentis certe tunc credo q̄ nō admittit purgatio per rōnem. l. iij. C. de noua. quia q̄n actio facit transitū de persona vnius ad personā alterius: nō licet p̄mo creditori soluere si debitor sit. facit. s. de transac. l. fi. Nono quero. nam ea que. s. dixi de purgatione habent locū ex parte rei: q̄ro quid ex parte actoris: an admittat purgatio more? Distingue sic: aut actor vult purgare ad conseruandū actionem iam constitutā: & pōt. vt. l. si ita quis. §. seia. j. e. aut ad actionem de nouo querendā: & tunc aut p̄ncipaliter querendā: & non pōt. vt. l. thais. §. intra. s. de fideicō. li. aut querendā accessorie: & pōt. vt. l. celsus. §. fi. & l. se. s. de arbi. & hoc est verū. quia licet actori purgare morā. tñ hec purgatio more ab actore facta nō egredit̄ personam eius: cuius psone respectu fit purgatio. nec valet quo ad alios forte conreos aduersus quos actor fuerit in mora vt. l. mora. §. fi. j. e. Ultimo in materia nostra ē distinguendum. cum quer̄t an mora possit purgari sic distingue. aut queris an possit purgari ex parte actoris. & dic vt. s. prox. q. aut ex parte rei. & tunc aut pena est cōmissa propt̄ maleficiū: aut propt̄ non factū. p̄mo casu dic vt. s. prox. in. vij. q. secūdo casu. s. q̄n propt̄ non factū: dic aut est facta executio ab homine: vel a lege: & nō admittitur purgatio vt dixi. s. in. iij. q. aut nō est facta executio & tūc aut in stipulatione est iuratū: & non admittit̄ purgatio. vt l. siquis maior. C. de transac. & dixi. s. in. v. q. aut non est iuratū: & tunc aut in stipulatione seu in alia dispositione est dies & pena: aut dies & nō pena: aut pena & nō dies: aut nec pena nec dies. Primo casu q̄n est dies & pena: aut est dies causa multiplicāde obligationis: & nō impedit purgationem. vt. l. j. s. de penu le. aut est dies cā limitande solutionis: & tūc aut loquimur in obligationibus cōuentionalibus: & non admittit̄ purgatio. vt. l. traiecticie. §. de illo. s. ti. j. C. e. l. magnā. aut de stipulationibus ptorijs & iudicialibus: & tunc aut ptinet ad litis ordinationem: & admittit̄ purgatio. nisi ius actoris sit factū deterius. vt. l. & si post tres. s. siquis cau. dum tñ infra paucos dies vt ibi. nisi sit fideiussor iudicio sisti. vt. l. sancim⁹ C. de fideius. aut pertinet ad litis decisionē: & tunc aut est dies apposita ab homine: & nō admittit̄ purgatio si a lege admittit̄. vt. l. si cū dies. §. fi. & l. se. & l. celsus. s. de arbi. Secūdo casu q̄n est dies & nō pena: & admittit̄ purgatio. vt. l. si ita quis. §. seia. j. e. quod intellige cū distinctione quam dicam. j. in quarto casu q̄n nō est dies nec pena. Tertio casu q̄n est pena & nō dies: admittit̄ purgatio. vt. l. j. de penu le. & q̄n di. le. ce. l. cum sine. & l. si penum. quod intellige cum distinctione quā statim dicam j. prox. casu. Quarto q̄n nō fuit dies apposita nec pena: & tūc subdistingue. aut queris an admittat purgatio ante litis contes. aut post litis contes. aut post sententiā. Primo casu admittit̄ purgatio duobus cōcurrentibus s. q̄ actoris nō interfit & q̄ sit infra modicū tempus: alis secus. vt dixi. s. in p̄mo & secūdo contrario. Secūdo casu q̄n lis est contes. & tunc aut post litis cōtes. offert illud idem quod petit: aut aliud. Primo casu per solā oblationem non purgat: nisi vt dicam in sequēti membro. vt l. sed & si alia. de consti. pe. secus si soluerat vel offerret et ꝓsignaret. vt instit. de perpe. & tempo. ac. in fi. & dixi. s. in p̄mo contrario. Ad secundā partem: aut vnū petit & aliud offert: & tunc aut quis cepit esse in mora post lit̄ ꝓtes: & admittit̄ purgatio: vt dixi. s. in p̄ma. q. aut cepit esse añ & tunc nō admittit̄ purgatio. vt hic. fallit in. l. iij. in fi. j. iudi. sol. & rōnem dixi. s. in secūdo contrario secūde ptis. Tertio casu. s. post sententiā: & non admittit̄ purgatio nisi vt dixi. s. in tribus vltimis contrarijs.

i **In executiōe.** Usq; ad. §. p̄ parte breuiter hoc dicit. Obligatio dandi certe quantitatis est diuidua quo ad obligationē & solutionē obligatio faciendi vel nō faciendi est penitus indiuidua. h. d. Quero quid in obligatiōe certe speciei? Tex. est in. l. si stipulatus. §. j. j. de solu. Item in. §. secūdo nota. q̄ illud dicit indiuiduū cuius effectus est indiuiduus. dixi plene

in.l.stipulatiões non diuiduntur.s.e. Item no.q obligatio factorum non diuidit quo ad petitionē: vt hic. qđ est contra glo.in.l.eadem.§.fi.s.e. sed illa male dicit: vt ibi dixi.

Pro parte autem. Obligatio generis z alternatiua est indiuidua quo ad petitionē interesse: indiuidua quo ad solutionē. No.bene rōnem que hic ponitur in tex.dixi plene.s.e.l.ij.§.j.

Insolidum. Denūciatio debet fieri cuilibet heredum insolidū. Item defensio non diuidit sed interesse diuidit.hoc dicit. No.bene quod dicit de denūciatiōe: sic.j.e.l.cum ex causa hoc dicit.intelligatis istum tex.quolibet deficiente.i.parte aliq deficiente.nam vnus posset defendere insolidū.j.e.l. cū ex causa.z ibi videbitis.

Item si ita. Stipulatio penalis adiecta obligationi dandi etiā certe speciei ꝑ solido cōmittitur nisi solidū detur.hoc dicit. Oppo. z videt q qui recepit partē preiudicet sibi ne pro illa parte cōmittatur pena. vt.l.ij.s. siquis cau.z.l. cōmissorie. C.de pac.inter emp.z vendi.z.l.post diem.s.de lege cōmis.glo.dicit fateor ꝛm Jo.q hic recipit partē ignorās. secus si sciens.Bo.Di.dicit q non est verū.quia prędicte.ll.loquunt post diem z post penā cōmissam:hic ante.z ideo secus.quia iuri futuro non pōt renūciari.vt.l.si ita.de lega.ij.z.l.is pōt.de acqui.here.z no.in.l.j.C.de pac.ergo non videt renunciari ante penam cōmissam in dubio.nec videt recipere animo renūciandi:post sic.

Quero an receptio partis fundi computet in penam: Glo.dicit q sic.sed nō est verum in quacūq parte quia nō admittit compensatio speciei ad quantitatē.vt.l.si cō uenerit.s.de pigno.ac. Vult ergo dicere q species retinebitur donec soluat. secus si solueret quantitas. per.l. post diem.s.de transac.z.l.stipulatus.j.de solu. Quero quid si vnus heredū vult soluere: alij non: Dic vt dixi in.l.ij.§.ex his.s.e.z ibi glo.tāgit. Di.hic distinguit plenius. Dic vt dixi in.§.cato.z.l.stipulationes non diuiduntur. Bar.

Quicūq. Oppo.q liceat qñq.vt in exemplo posito in glo. Respōdeo.illud est iō quia videt tacite actum.vt.l.cum quid.s.si cer.pe. Hoc probatur.s. de pscrip.v.l.si gratuitā.in fi. Sed glo.ibi posita videt contra istam.Dic qñq impedio plus proijciendo:z licet.quia videt actum. qñq impedio quia nolo proijcere: vt sic nō appareat quis vicerit:z non licet.vt ibi no.quia hoc est cōtra illud quod fuit actū. Ultimo materiā huius.§.dic per Di.in.c. cum stat per eum. de regu.iu.li.vj.

q **Quod dicitur.** Hanc examina vt s.e.l.scire debem? Di.querit hic de eo qui percussit eodē tempore bis: an puniat pro duabus percussionibus: Dic plene vt.l.nunq plura.j.de pua.delic.

n **Emo rem suam.** Ista.l.legit in glo. trib? modis si bene intelligat. Uno modo in glo.parua super verbo stipulat. Sed contra istā lec.oppo.de l.si is qui.s.ti.j. So.hic fuit expressa cōditio si erit mea tunc ab ipso initio est inutilis stipulatio.vt hic z.l.si rem meam.s.e.z hoc ibi no.z instit.e.§.item si rem.sed.l.si is qui stichum.loquit in stipulatione simplicit interposita: z tunc adhibet distinctio an ex causa lucrativa vel non. Alia lectura est q in re que debet esse mea sub velamine sit cōditio collata in tempus cum erit mea: z tunc subdiuiditur in duas lecturas. Una est q in re que debet esse mea in euentū conditionis infallibilit si viuit vt in re mihi legata sub conditiōe. Ad istam oppo.de.l.j.§.siqs sub conditione.vt le.no.caue.sustinendo istam lec.stipulatio valet. est tñ modice vtilitatis. z ideo dicit hic nemo vtilit zc.quasi dicat.stipulari pōt sed sine vtilitate. Sed contra.quia si nō habet vtilitatem nō debet interponi.vt l.hec stipulatio.§.diuus.vt le.no.caue. z facit.l.qui bis s.e. Solu. dico q habet vtilitatem propt fideiussores. Item est alia vtilitas vt dixi.s.e.l.qui bis. Item oppo. cum sit futura mea ipso iure ex testamēto.ergo quod meum est actiōe personali amplius petere nō potero. vt insti. de acti.§.sed iste.z.s.vsufruc.quemad.ca.l.fi. Sol. dic q stipulor mihi rem tradi nō mihi rem dari. Uel aliter.ibi loquit in quantitate legata que adueniēte conditione non efficit mea: vel fuit legata res aliena. sed si ponimus in re testatoris: z tunc recidit in illā questionē quomodo actio ex testamento pōt concurrere cum rei ven. z Li.ponit in.l.j.C. cōmunia dele.tres responsiones.s.vt quia ad rem tradendā ago actione ex testamento. Uel dic q si eligit actionem ex testamento non pōt eligere rei vendi.vt in.§. nostra aūt.insti.de le.z ibi no. Alia ē opinio Alberti de sul.quam ponit Li.in.d.l.j.C.cōmunia dele.videlicz q ex testamento competit dominiū ex iure speciali: ideo non impedit actionē personalē.vt.l.in bello.§.siquis seruū.j.de capti. z postli. sicut ergo actio ex testamento que personalis est cōcurrit cum rei vendi. ita dicta actio ex stipulatu que eius naturā assumit. vt dicta l.j.§.siquis sub cōditione. Alia lectura est in re que non debet esse mea infallibilit. z vide glo.sed non bene dicit. quia adueniēte cōditione pōt esse vtilis si tunc res stipulatoris non esset.vt.l.existimo.j.eo.z ideo huic.l.nō congruit. Bar.

m **Mora rei.** Mora rei nocet fideiussori: nisi creditoris mora quo ad fideiussorem pcesserit. mora tñ fideiussoris ipsi soli nocebit.hoc dicit. Oppo.j.de fideius.l.fi.z.l.j.s. quod cer.lo.Dic q nō nocet quo ad augmentū obligationis: sed quo ad eam producendā sic.z dic plene vt in l.centum. Oppo.q vltima mora nocet.vt.l.si seruū.§. sequitur.j.e.z de peri.z cōmo.rei vendi.l.illud. z sic vltima mora rei nocebit fideiussori. So.dicit Hu.fateor.ſz ego hoc intelligo q fideiussor obtulit post morā rei.z sic rei purgauit morā.secus si ante obtulisset. Primū membrum est verum in se z omnes tenēt q nō. quia oblatio fideiussoris purgat morā rei. tñ huic legi non congruit. quia vt ex ordine littere apparet prius fideiussor obtulit demū reus fuit in mora. Ad contrariū respondeq mora pncipalis nocet fideiussori nisi creditoris mora pcesserit quo ad fideiussorem.z hec est veritas.hic est casus notabilis nec est alibi vt dicit Di. Oppo.ad solutionem z videt q fideiussor qui occidit teneat de dolo: z sic non ex stipulatu. vt.l.si fideiussor.s.de dolo. Glo.soluit hic tribus modis. Tu dic vt no.in.l.cōtraria.tres casus. Qñq fideiussor occidit post morā vtriusq.quia.s.rei et fideiussoris:z tūc directa teneť ex stipulatu. Qñq interfecit ante morā rei pncipalis post morā fideiussoris : tūc tenetur vtili ex stipulatu.vt hic in fi.z.l.mora.s.de vsur. Aut ante morā vtriusq:z tunc de dolo teneť.vt.l.si fideiussor.s.de dolo. Sed quomō ante morā: cum occidendo semp est in mora.vt.l.si seruū.j.eo.Glo.in.l.cōtraria.dicit aliud in fideiussore:aliud in pncipali. quod posset esse verum ꝛm iura hodierna vbi debet excuti prius pncipalis.vt dicam.j.e.l.si seruū.§.nunc videamus. Sed ꝛm ista tempora ꝛm que pōt cōuenīri ante fideiussor nō video rōnem differentie. vnde forte vt de pūti debeatur hic post interfectionē remanet dies. Propt hoc dicit Ja.

dicit Ja. de are. ⁊ Oldra. q̄ in. l. si fideiussor. erat debitor in diem antecꝫ non pōt constitui in mora vera vt. l. si cum filius. in fi. s̄. eo. sic nō in ficta. ⁊ ideo datur de dolo

Oppo. ad hoc. j̄. de. l. eum qui ita. §. fi. fm vnam lec. sed ibi in ipso actu occidendi purificabat obligatio interfectoris. Capias tres casus. Q̄nꝫ debitor interfecit rem debitā postꝫ venit ⁊ cessit dies obligationis ⁊ emp est in mora. vt. l. si seruū. in princi. j̄. eo. ⁊ hic in fi. Q̄nꝫ occidit ante diem: ⁊ tunc si in actu interficiendi nō purificatur conditio seu dies: nō est in mora interficiēdo. ⁊ ideo conuenit de dolo. vt. l. si fideiussor. s̄. de dolo. Q̄nꝫ in ipso actu interficiendo purificat obligatio precedens: et tunc occidendo constituit in mora. vt. l. eum qui. §. fi. s̄. eo. Bartolus.

c **In stipulati sumus.**

Litis cōtestatio cursum vsurariū nō impedit. hoc dicit. Circa. l. istam possent dici omnia que dicunt in. l. j. C. de iudi. Oppo. de. l. nouatio. j̄. de noua. Solu. ibi in nouatione volūtaria: hic in necessaria. s. in contestatione. vt. l. aliam. j̄. de noua. Quero que sit differentia inter penā ⁊ vsuras. Hoc tāgit Ja. de are. ⁊ Pe. hic. Breuit pena est nomen generale ⁊ pōt comprehendere etiam vsurā. vt. l. qui sine. in fi. s̄. de nego. ges. Tñ si vis accipere specialit penam ⁊ tunc differt ab vsura. quia vsura apponit quantitati vel ei quod habet loco quantitatis. vt. l. in fideicōmissi. in fi. s̄. de vsur. Pena vo etiaꝫ adijcitur in obligatiōe facti. Item pena p toto tempore consueuit apponi: vsura distinctis temporibus: vt quolibet mense vel anno. vt. l. trajecticie. §. de illo. s̄. ti. j. ⁊ hoc tenent canonistę. ex de pēn. c. tuam. Preterea debet pena ex mora. vt. j̄. e. l. ita stipulatus. vsura deberi pōt ex stipulatione. vt. l. lecta. in fi. s̄. si cer. pe. Dicam in. l. qui rome. in princi. j̄. e. Hic dubitat de vno apponit pena an sit vsura vel pena: Et glo. tangit in. l. cū allegas. C. de vsur. ⁊. l. iul. §. papiñ. s̄. de ac. emp. Dicerem sic: q̄nꝫ apponitur pena dationi: ⁊ tūc aut apponit pena vel per dinumerationem annorū vel mensium: ⁊ est vsura. vt hic. aut apponitur vna pena tm̄: ⁊ tunc aut est solitus fenerare: aut nō. vt. l. cum allegas. C. de vsur. ⁊. l. iul. §. papiñ. de acti. emp. ⁊ dixi. s̄. e. l. stipulatio ista. §. alteri. aut apponit obligationi facti: ⁊ dixi in. l. cum seruus. de condi. ⁊ demō.

Quero quid si testator apponit penā heredi non soluenti: Rñdeo si per dinumerationē annoꝝ vel mensium est vsura. vt. l. iij. in fi. s̄. de annu. le.

s **Si seruū stipulatus.** rc. Rep empta vl' a cōmuni cōmercio exempta tenetur debitor si mora vel culpa pcessit ipsius vel eius qui ab eo causam habet. hoc dicit vsqꝫ ad. §. sequit. Nota q̄ culpa intelligitur in faciendo ⁊ negligendo. Oppo. de. l. qui seruū j̄. e. So. ibi occidit seruū debite: hic indebite ⁊ sine iuris permissione. Opp. de. l. venditor ex hereditate. §. quē admodū. s̄. de here. vel acti. ven. vbi de negligentia non tenet. Huius contrarij timore dicūt quidam q̄ negligēdo non teneat. Sed ista opi. est falsa ⁊ contra. l. q̄ si nolit. §. si mancipiū. s̄. de edi. edic. ⁊. l. cum res. §. penul. de lega. j. ⁊. l. quid ergo. §. si heres. e. ti. ⁊. l. videamus. in pn ci. s̄. de vsur. Glo. nō respondet ad. l. venditor. Sed dic q̄ est quedā negligentia circa ipsam rem debitā: ⁊ ita loquitur hic. quedā est negligentia circa fructus rei debite ⁊ tunc ista non imputat debitori. vt. l. venditor. Ista solutio videt contra casum. l. videamus. in pn. Dic q̄nꝫ aliquis conuenit ad rem: ⁊ tunc dic q̄nꝫ agitur actione reali. ⁊ dic vt. l. siquid possessor. §. sicut aūt. ⁊. l. ei qui. §. fi. s̄. de peti. heredi. ⁊ de rei vendi. l. si homo. q̄nꝫ cōuenitur actione personali: ⁊ tunc si creditor est in mora debitori culpa negligentie speciei non imputat. vt. l. si mora. s̄. so. matri. ⁊. l. si per emptorē. de peri. ⁊ cōmo. rei vē. Si vo creditor non fuit in mora si peto actione personali quod fuit meum semper tenet de negligentia siue circa rem siue circa fructus. vt. l. videamus. in pn. s̄. de vsur. Si vo peto quod nunqꝫ fuit meum sed mihi debitū: et tunc circa ipsam rem imputat negligentia. vt hic ⁊. l. q̄ si nolit. §. qui mancipia. s̄. de edi. edic. Si vo circa fructus ⁊ tunc si nō est in mora: ⁊ non tenet de negligentia. vt. l. venditor. §. quemadmodū. s̄. de heredi. vel ac. ven. Aut post morā: ⁊ tenetur vel ad fructus vel ad interesse fm distinctionem quā dedi in. l. si filius. in fi. s̄. eo. Oppo. de. l. inter stipulantē. §. sacram. So. vt in glo. Oppo. s̄. de lega. j. l. cum res. §. qui alienus. vbi in re aliena cōmittitur negligentia. Solu. vt in glo. que dicit bene.

Venio ad questionē extra glo. Dicit hic q̄ tenet de culpa in faciendo ⁊ negligendo: quero de qua: Respōdeo de culpa lata leui ⁊ leuissima fm distinctionem cōtractuum. vt. l. si vt certo. §. nunc videndū. s̄. cōmo. ⁊ hoc tenet Pe. hic. Quero an expensas factas in curando seruum debeat recuperare: Ja. de are. dicit q̄ repetit. l. iul. §. ex vendito. ⁊. §. j. s̄. de ac. emp. Pe. dicit contrariū. qz in. §. ex vendito. a die venditionis ptracte lucrat fructus. si non luxratur nō tenetur. vt hic. ⁊ sicut fructus lucrat ita tenetur. Tu dic q̄ quedā est impensa que fit ad perpetuam rei vtilitatē: ⁊ tunc recuperat: sed factas nō ad perpetuam vtilitatē: sed gratia querendorum fructuū: ⁊ non repetit. vt. l. j. §. fi. cum. l. sequen. ⁊ se. s̄. de impen. in re. dota. fac. Ista. l. facit q̄ si emptor facit opus nouū quod tenetur: vt dixi de hac questione in. l. fluminū. §. adijcitur. s̄. de dam. infec. ⁊ glo. in. l. iij. §. hoc opus. s̄. de ali. iud. mu. cau. fac. Item quero qualiter probabit negligentia: sufficitne probare q̄ nō adhibuit medicos: Sed certe non: imo debet, pbari q̄ medici erant in ciuitate quos poterat adhibere ⁊ non adhibuit. vt. s̄. pro so. l. idemqꝫ. in princi. quod est notandū. Idem etiā in similib⁹. Sis ergo cautus tu qui formas articulos. Sed certe hec probatio nō est necessaria in ciuitatibus ⁊ locis insignibus quia ibi esse p̄sumunt. vt. c. statutū. de rescrip. li. vj. in aliis locis esset necessaria.

Item si homo. Glo. ponit hic casum qui non procedit. tñ dicit tex. ex anteceden i causa. fm glo. nō esset antecedens. Itē dicit tex. seruo promissoris. sed seruo heredis nō pōt dari directo libertas. vt no. j̄. proxi. §. ergo non pōt fieri liber sine suo facto. quod est cōtra hunc tex. Preterea factum defuncti censet factum heredis. vt. l. si seruus. in pn ci. s̄. de condi. fur. Pone ergo casum q̄ pmo seruo erat relicta libertas ⁊ heres promisit postea. Et oppo. de. l. si seruus. cum glo. sua. s̄. de cōdi. fur. Verū est. sed hic an teceſſit: ibi fuit secuta defuncti voluntas. ⁊ ideo nil pōt sibi imputari: ibi sic.

De illo. Oppo. de. l. generaliter. §. j. s̄. qui ⁊ a qui. Solu. glo. q̄ hic erat heredis. Sed oppo. de. l. heres. s̄. qui ⁊ a qui. Sol. ibi ad extimationem tenet manumissor. Oppo. de. l. in sūma. §. si seruū. s̄. de condi. inde. Quicquid glo. dicat: alibi natura conditionis indebiti est q̄ non tenet ad illud quod recipit. sed inq̄tum factus est locupletior. vt. l. si non sortem. §. libertus. s̄. de condi. indebi. Seruo ergo manumisso in nullo est factus locupletior: ⁊ sic non tenebit: vt ibi. ⁊ sic ibi in alia actione: hic in alia. Sed nōne illud est de iure q̄ quando debitori non pōt imputari culpa vel mora: nō tenet. sed hic potuit in culpa esse vel in mora postꝫ ignorabat ⁊ causam habebat ignorādi. Una

glo. est q̄ heres debet scire que sunt in testamēto. alis est in culpa. vt. §. si vo heredis. insti. de leg. Et alia glo. in. l. qđ ita. in. l. siquis filium. in glo. magna. s̄. ad trebel. ꝛ fa cit glo. in. l. cum heres. de li. lega. Ista solutio nō est per fecta q̄ntum ad primū casum. l. nostre. vbi quis erat debi tor nō ex testamento. Item q̄ntum ad secundū. quia erat debitor ex codicillis cum eos non habet necesse scire. vt l. iij. §. j. s̄. de transac. quia heres non pōt adire nisi sciat se esse heredem. intellige in extraneo: secus in suo. vt. s̄. si cer. peta. l. eius qui. in fi. ꝛ. l. sed ꝛ si de sua. de acqui. he re. ideo oportet q̄ videat testamentū. quod nō est in co dicillis. ꝛ dicam. j. ti. ij. l. seruus qui in testamento. ꝛ. j. e. l. qui rome. §. duo fratres. Idco p̄dicta solutio est cōtra dictam. l. ꝛ rōnes. Alia solutio est mag'is generalis in. l. in sūma. §. seruus. s. q̄ in herede est speciale. quia ex per sona defuncti sentit lucrū. Et hoc modo pōt intelligi iste §. q̄ in p̄cipio erat debitum ex causa hereditaria: ꝛ tunc nō licet ignorare. aut est debitum nō ex causa heredita ria: ꝛ tunc possent habere locū iste distinctiones. aut fuit in mora vel culpa vel nō. ꝛ hoc est verum in negligente: qui cum putat se dñm simpliciter non pōt esse in culpa. vt. l. siquid. §. siquid aūt. s̄. de peti. here. Idem in facien te actum licitū. s. manumissionis vel aliū. vt. l. qui seruū. j. eo. ꝛ hic. sed in eo qui occidit illicite. tunc tenetur nulla adhibita distinctiōe. vt hoc. §. ꝛ hac. l. in prin. ꝛ. j. l. pri. §. inter.

Sequitur uidere. Ultima mora nocet: ꝛ in pari causa melior est cōditio possidentis. hoc dicit. No. q̄ mora in faci endo cōmissa nō purgatur. Secūdo nota q̄ mora com missa in negligendo purgat. Tertio nota q̄ mora pur gatur ex equitate. Quasdā questiones Bi. tangit. di cam in. l. si insulam. Quero cum per sequentē oblatio nem mora purget: an etiam creditor in mora constituat vel remaneat in eo statu quo esset nulla facta oblatio ab aliqua parte. effectus est magnus vt patet ex. l. si mora. s̄. so. matri. ꝛ. l. si per emptorem. in p̄nci. s̄. de peri. ꝛ cōmo. rei ven. ꝛ tex. hic. ꝛ. s̄. eo. l. interdum. in fi. videt dice re q̄ solum purget morā. ꝛ hoc videtur velle glo. s̄. solu. matri. l. semel mora facta. in glo. parua. que dicit sine do lo ꝛ culpa ꝛc. nam si creditor constitueret in mora debi tor non teneret nisi de dolo. vt dicta. l. si mora. cum simi libus. Contrariū credo. s. q̄ ista secūda oblatio moram purgat ꝛ creditorē in mora constituat. vt dicta. l. si p emptorem. in princi. ꝛ in. §. j. de ac. emp. ꝛ de peri. ꝛ cōmo. rei vendi. l. illud. in tex. ꝛ glo. Si bene aduertat nō ob stat hec. l. ꝛ. l. interdum. in fi. quia supplet per illas. Nō obstat glo. l. semel. q̄ debet intelligi de culpa. s. lata: alis male diceret. Inducitur ad questionē. duo p̄miserunt se nō offendere sub pena: offenderunt se simul: nec ap paret quis p̄or rupit: an ex vtraq̄ parte sit cōmissa: Videt q̄ non. vt hic ꝛ. l. cum par. j. de reg. iu. facit. l. cum pater. §. libert. s̄. de le. ij.

Nunc uideamus. Mora p̄ncipalis obligationē perpe tuat quo ad se ꝛ fideiussores ꝛ eorū successores mora fi deiussoris quo ad se ꝛ successores suos. h. d. Oppo. ꝛ videt q̄ mora principalis nō nocet fideiussori. vt. l. mo ra. s̄. eo. So. nō nocet si creditoris more quo ad fideius sorem p̄cesserat. vt ibi: alis sic vt hic. Oppo. q̄ fideius sor non pōt esse in mora nisi prius cōueniat principalis vt. C. de fideius. auc̄. presente. So. hic erat species debi ta: ibi quantitas. sed hoc est cōtra casum illius auc̄. Dic ergo si est renunciatū beneficio illius auc̄. vel est certum principalē non posse conueniri: tunc procedit ista. l. alis fateor q̄ hodie nō posset fideiussor constitui in mora si non p̄cedat excussio principalis. facit. j. e. l. decem. ꝛ qđ ibi no. Quero an mora p̄ncipalis hodie noceat fide iussori: Et respōdeo q̄ntum ad obligationem nil hodie est īmutatū. ideo tenetur fideiussor quia in oēm causam fideiussit. vt hic dicit tex. sed in modo exequendi est īnouatū. Posito ergo q̄ species sit perempta post morā principalis: fideiussor remanet obligatus: sed nō poterit peruenīri ad eum nisi excusso p̄ncipali. Quero cuius denunciatio facit quem esse in mora: Et dic vt glo. quaꝫ vide que incipit hoc articulo. in fi. Et tenet glo. q̄ gestor negociorū perpetuat obligationem. Richar. malum. vi detur dicere contrariū. q̄ negociorū gestori non pōt so lui quia nō habet mandatū. vt. j. de solu. l. vo. ꝛ. l. hoc iu re. ꝛ. l. qui hominē. §. si nullo. Non ob. l. siquis solutio ni. dicit ipse quia intelligo in administratore legitimo tu tore vel curatore vel simili. Pe. dicit idem quod glo. ra tihabitione secuta. Ego vo sic dico: aut negocioꝝ gestor interpellauit debitorē q̄ solueret sibi gestori: ꝛ non valet interpellatio. quia sibi solui non pōt. vt dicto. §. si nullo. Idem dico in ꝓcuratore qui non habet mandatū ad re cipiendum solutionē. Aut interpellauit q̄ solueret dño ꝛ tunc si debitor ꝛ creditor sunt eiusdem fori ita q̄ debi tor pōt accedere ad domū creditoris: ꝛ tunc ꝓcedit ista glo. ꝛ. l. siquis solutioni. Aut est alterius fori: ꝛ tunc nō constituit debitor in mora. quia ipsi qui nūciat non pōt solui. quia ad domū non tenetur ire. vt not. s̄. de consti. pecu. l. item illa. ergo ꝛc. In eo vo casu in quo ex parte eius cui fit nunciatio requirit sola abstinentia: ꝛ tunc sine dubio nūciatio pōt fieri per gestorem. vt. s̄. quod vi aut clam. l. prohiberi. in p̄nci. Quero: actor est alteri⁹ fo ri: facit procuratorē contra me tm̄ ad agendum: ita quia sibi non pōt solui: an litis contestatio facta per eum cōsti tuat me in mora: Respōdeo si ego fui confessus ꝛ nolui cōtendere non sum in mora per rōnem predictā. iudiciū tm̄ suscipere cogor nisi obseruem ea que dicunt in. l. si filius. s̄. de procu. moram tm̄ euitat eo ipso q̄ dicit solucrē si haberem cui. vt ar. s̄. de le. j. l. si domus. §. qui confitet Sed si volui cōtendere: tūc ex hoc sum in mora. vt. l. ne mo. in fi. s̄. eo. tm̄ tunc forte finito iudicio finiet illa mora vt. l. qui rome. §. penul. est enim eadē ratio hic que ibi in actore. ꝛ ideo est necesse q̄ interpellatio fieret per perso nam que posset recipere solutionē. iudex enim condem nat me vt soluam dño nō ipsi procuratori. Predicta ve ra nisi q̄nq̄ dñs fuisset p̄s cui potuisset solui. tunc enim ad purgandū moram lꝫ nō habeat cui soluat deberet au ctoritate iudicis deponere ꝛ consignare. ar. d. l. si reus. s̄ de procu. C. de vsur. l. acceptam.

An filius. Mora filij perpetuat obligationem contra patrē. hoc dicit. Vide q̄ pa ter iubens tenetur q̄ iussu tanq̄ intercessor ꝛ de peculio tanq̄ fideiussor. Jaco. de are. mouet dubiū. nos habe mus in auc̄. presente. C. de fideius. q̄ prius conuenit p̄n cipalis: postea fideiussor. Quid in patre qui est vt inter cessor vt q̄s iubet: Dic q̄ non est idem in filio quod in fideiussore. quia pater principaliter conuenitur. vt. l. j. §. j. s̄. quod iussu. De hoc plene dixi. s̄. eo. l. cum filius. in princi. Bar.

Effectus huius. In obligationib⁹ dan di res perempta post morā durat in obligatione quo ad petitionē acceptilati onis ꝛ nouationis. hoc dicit. Oppo. q̄ non sit in ob ligatione cum ipsa pecunia pōt constitui. vt. l. si ꝓmissor s̄. de consti. pecu. So. ibi aliud non debitū pro alio de bito constituit. Contra. d. l. si penam. s̄. e. So. vt ibi di xi. Oppo. de. l. eum qui ita. §. fi. s̄. eo. vbi nō durat obligatio nec in nouationem deducit. Dico q̄ re perem

pta

pta pōt deduci in obligationē cum effectu si hoc partes sciuerunt: vt hic z.l. inter stipulantē.§.penul.s̄.eo. sed si partes ignorabant tūc secus. ar.d.l. eum qui.in fi. sicut enim obligatio iam contracta extinguit etiam ibi hic eadem rōne. Quero que est ratio q̄ homo petit: Respondeo homo est in obligatione z per ꝯsequens in actione nō extimatio. ideo siquis peteret extimationē ageret sine actione. Quero qualiter formabit libellus: Respondeo dedarabo si volo iudici dicens: peto eum condemnari ad hominē ad hoc vt consequar extimationem vt dicit tex.in simili.j.eo.l.iul.§.j.z ibi dicam z hic sentit glo.z tangit Li.C.ad exhiben.l.exhibitionis. Quero qualiter formabit sententia: Respōdeo in arbitrio iudicis est damnare in extimatione vt dicit tex.s̄.de cōfes. l.iij.vel damnare ad hominē: z executio fiet in extimatione.vt no.j.que senten.sine appel.re.l.fi. Ex hoc patet q̄ procederet hec cōclusio quare peto hominē vt eum cō demnetis in extimatione.z ista videt melior q̄ precedēs per.l.predictā.de confes.que multū precise loquit. Puto etiam q̄ siquis peteret hominē simpliciter nulla facta mentione mortis q̄ procederet. z si postea in ꝓcessu appareret stichum mortuū iudex posset condemnare in re vel in extimatione ſm ea que dicta sunt. Et dico in simili in.l. stipulationes non diuidunt. dum pono practicas illas. Bar.

s **Sita stipuler.** An esset idem si nomen hēdis nō est additum. z glo. dicit q̄ sic. Pe. cōtra dicit. dic vt dicam.j.e.l.si sic.

s **Si sit stipulatus.** Electio est creditoris si verba executiua referant ad eum. hoc dicit. Oppo. s̄.eo.l.stipulatio ista.§.in stipulationibus. So. hic non est mens dubia. z per istam.l. tollitur vel declarat glo. q̄ est in.l.lucio.s̄.de lega.ij. vbi dicit aliud in cōtractibus. Sed nō dicit verum. q2 idem in contractibus qđ in vltimis voluntatib⁹ ad quē verba executiua referant: ille habet electionem. sed q̄n verba sunt dubia est diuersitas inter cōtractus z vltimas voluntates.

t **Riticum darem.** Incertitudo vitiat stipulationem nisi ex cōiecturis probabilibus declaretur. hoc dicit. Oppo. z videtur q̄ illud qđ omittitur habeat pro omisso. vt.l.j.§.j.s̄.e.z.j.e.l. qcgd astringende. So. verba que sunt de forma stipulationis: vt interrogatio z responsio. illa debent exprimi. alia vo q̄ sunt circūferentia nō debent de necessitate exprimi. Quero que sunt ille probabiles cōiecture ex quibus hoc declaretur: Glo. dat duas resp̄siones que recidunt in idem. z bene. Nota q̄ stipulatio sequēs intelligit in dubio de illa quātitate in qua precessit mutuū. Idē credo si quantitas exprimat sed nō causa. vt promitto tibi dare centū: intelligat ex causa mutui vel alia que p̄cessit. ar. huius.l. z glo. z qđ no. s̄. de excep. rei iudi. l. siquis ad exhibendum. Sed quid si mutuaui tibi decem: postea reperit q̄ per stipulationē promisisti mihi decē ex causa mutui: an intelligemus de eisdē decem: an p̄sumemus alia fuisse: Respōdeo si incontinenti hoc fiat presumet eadem. vt.l.si stipulatus. z.l.cum enim. Si ex interuallo: puto idem. vt.s̄.eo.l.si diuorcio. ar.de do.prele.l.ij.§.j. Sed nisi aliud appareret presumeret accepisse tempore stipulationis. vt.j.eo.l.si stipulatus.§.grisogonus. z ibi dicā Sed si p̄mo mihi decem promisisti per stipulationē decem ex causa mutui: deinde p̄ stipulationē ex causa mutui: si constaret q̄ de eisdem decē senserit: inutilis est stipulatio. vt.s̄.e.l.qui bis. Ideo in dubio intellige de diuersis decem. vt.l.quinquaginta. z qđ ibi no.s̄. de proba. ideo tunc necesse est q̄ adiiciat q̄ omnis alia ꝓmissio computet in ista. vel similia verba ex quibus voluntas appareat. precedentia vo locum habent q̄n simplex mutuum p̄cessit vel alius contractus nō stipulatione vallatus. Eadem rōne puto q̄ siquis fuerit bis cōfessus se recepisse decem mutuo: non tñ per stipulationē promisit: quod intelligit de eisdem decem. nam cōfessio nō est nouatio dispositio: sed ꝓbatio. vt.l.publia.in fi.s̄.depo. Est ergo idem ac si de eodē quis haberet plures ꝓbationes ar. ad hoc de lega.ij.l.sempronius. Sed si essent due cōfessiones in iudicio que inducunt dispositionē: tunc forte aliud esset nisi exprimat. quia tunc ꝓducit actionem. z sic vident diuerse dispositiones. ar.d.l.quinquaginta. Quid si mutuaui centū z postea per stipulationē promisisti quinquaginta: an presumat de illis centū vel intelligatur prorsus alia quātitas: Respōdeo: siue quantitas sequens sit maior siue minor idem iuris est. vt.l.si diuorcio.s̄.e.z.d.l.proculus.s̄.de lega.ij.z de adi.le.l.cū centum. Quid econtra: si p̄mo promisit per stipulationē: postea per numerationē accepit: Dic vt.l.si stipulatus. z.l.cum enim.j.de noua. Quero hic. dicit triticū quid est triticum: Rñdeo q̄ quicquid area terit: z est generale nomen sicut seges siue blada. No. istud q̄ dicit blada. nam in vulgari dicimus. l.nō habemus. z semel habui de facto: dicebat statutū q̄ non liceat extrahere bladum ꝛc. querebat an semen lini esset bladum: z hic videtur q̄ sic. quia area terit. De hoc blado fit etiam mentio j. ad municipa. l.nō debere. in glo. facit qđ dixi de aqua plu. ar.l.j.§.de opere. Querit glo. quid si tradidi rem determinaturus cām quam postea nō determinaui: an transeat dominiū: Glo. dicit q̄ nō. Pe. dicit hoc si actū fuerit q̄ dominiū non transiret: als in dubio videt translatum licz repetat causa nō secuta. vt.l.j.s̄.pro dote. et.l. dotis.§.fi.s̄.de iur. dot. Credo glo. melius dicere. quia nuda traditio nō facit transire dominiū. vt.l.nunq̄ nuda.s̄. de acqui.re.do. Sed in dicta.l.j.z.l.dot. erat expressa licz futura causa habilis. secus q̄n nulla est habilis. vt hic in glo.

Si insulam. Qui stipulat opus fieri debet locū exprimere vbi z talem q̄ interfit stipulatoris. h.d.

q **Si seruum mihi.** Promissio l. debitorē excusat. h.d. Similē. l. habetis in.l.quid ergo §.heres. de le.j. z.l. elegant. in fi.s̄. de pig.ac. Per hoc determinauit Oldra. talem questionē. feci pacem cum meo inimico z promisi nō offendere eum: demū fuit ipe exbannit z ex forma statuti poterat impune occidi: cum occidi z offendi: querit an videar frangere pacē: Et Oldra. determinauit q̄ nō. ar. huius.l. coniuncta. l.si seruū in princi.s̄.e. Audiui q̄ bononie fuit disputatū contrarium per.l.si filius.s̄.de fideicō. liber. z.l.siquis legatū. in fi.j. de fal. z ille.ll. dicunt q̄ id quod habeo ex ꝓmissione mea difficilius perdo q̄ quod habeo ex ꝓmissiōe legis. sed in.l.nostra habet creditor ne seruus possit occidi ex ꝓmissione legis. z ꝓ hoc.l.ij.C.si aduer.ven.lex suum non tuū denegat auxiliū. Sed credo q̄ illud sit trusa. quia q̄n promitto nō offendere intellige nisi lege permittente. vt.l.quero.§.interlocutorē.s̄.loca. z.j.eo.l. quidam cum filiū. z ego in terminis cōuersis disputaui questionem quā pono.j. de peñ. l. quidā sunt. dic vt ibi.

s **Sita stipulatus.**

Possum utiliter. Qui promittit se soluturum pro alio ꝓ

mittit factū. ideo succedit obligatio ad intereſſe. ſecus in eo qui ſe daturum. hoc dicit ſm verum intellectū. Opp. de. l. iure noſtro. C. de fideiuſ. So. glo. fateor. ſz hic nō fuit fideiuſſor: ſed promiſit ſe ſoluturū ſi non curauerit ⁊c. vt in glo. Sed glo. deſtruxerunt iſtum tex. q; hic nō fit mentio de hoc. ⁊ ideo Bi. intelligit q; hic ꝓmiſit ſe ſoluturū quod eſt facti. vt hic in fi. facit. l. ꝓſilio. de cu. furi. ⁊ no. glo. ĵ. de ſolu. ſuper rubr. Hoc etiā tenet Pe. ſecus ſi dico fideiubeo pro illo. quia video; ꝓmittere illud qđ ille debet. vt. s̄. e. l. vbi aūt. §. illud. in fi. ſed hic ē differentia an ꝓmittat ſe ſoluturū: ⁊ videt promittere factum: an promittat ſe daturū. vt hic ſm Pe. ⁊ Bi. Sed hoc nō placet. nam in larga ſignificatione etiā dare eſt facti. vt. s̄. de condi. ⁊ demon. l. in facto. ſic ⁊ ſoluere. Sed ſtricte accipiendo prout dare differt a facere ſcire debetis q; ſoluere eſt facere id quod quis ꝓmiſit. vt. ĵ. de verbo. ſigni. l. ſolutionis verbo. in fi. Aut ergo in obligatione erat dari: ⁊ qui ꝓmittit ſoluere ꝓmittit dationē. aut erat fieri: ⁊ ꝓmittit factum. ⁊ ſic nō eſt differentia ſi promitto me daturū vel ſoluturū. Quis ergo eſt intellectus huius §. Rñ. qñ ego ꝓmitto ticij nomine me ſoluturū tibi: iſta promiſſio in dubio videt fieri cauſa ticij. vt. l. ſi fideicommiſſa. §. interdū. de le. iij. vnde videris mihi ꝓmittere gerere negocia ticij ſoluendo mihi. ⁊ ſic video; alteri ſtipulari. merito nō ago niſi quatenus mea interſit. vt. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ⁊. §. ſi ſtipulet. s̄. e. Item natura fideiuſſoris eſt q; poſſit ſoluere pro ſe ⁊ obligatione ſua. Item q; poſſit ſoluere pro obligatione rei p̄incipalis. vt. l. inde bitam. s̄. de condi. inde. Qñ ergo ꝓmittit ſoluere noīe ticij nō eſt fideiuſſor. In iſto ergo. §. ponit hec differētia aut ꝓmitto me ſoluturū vel daturum nomine ticij: aut ꝓmitto ſimplicit me daturum vel ſoluturū ⁊c. nō adiecto nomine ticij: ſed qđ ticius debet ⁊ ſimilia verba.

s **I tibi nupſero.** Inter ſponſum ⁊ ſponſam non valet ꝓmiſſio ex cā lucratiua que in matrimonij tempus confert. h. d. Op. q; pōt ꝓmitti ex cauſa dotis ⁊ donationis propt nuptias. vt. l. ſi cōſtante. s̄. de dona. inter vi. ⁊ vx. dicit Jo. hoc verum ſi exprimeret cōditio: ſi nupſero: nō valet. vt hic. Hoc non placet. q; hoc tacite intelligit. vt. l. ſtipulatio. s̄. de iur. do. ergo ſi exprimitur per cum modū non vitiat. Dic ergo q; hic loquit qñ promiſſio fit ex mera cā lucratiua. ſed dos eſt cā onerosa. Item donatio propt nuptias ideo fit quia dotē recipit. vt. d. l. ſi conſtante. ⁊ auc. item equalitas. Op. de. l. fi. C. de ſponſa. dicit glo. fallit quia pōt ꝓmitti pro arris. vnde intelligas q; arre realiter tradant: ⁊ ꝓmiſſio fiat de reſtituendo duplicatas vel triplicatas. vt. d. l. mulier. alis iſta glo. nō eſſet vera: vt dicam plene. ĵ. e. l. ticia. in p̄n. Op. ĵ. e. l. ex ea. in p̄nci. Dicit glo. fallit ibi. Tu dic q; ibi nō promittit ex cā mere lucratiua: ſed in recompenſationē iniurie ſibi fiende. ꝓterea ibi eſt cā honeſta vt a delicto abſtineat. Op. extra glo. s̄. de condi. inſti. l. vter ex fratribus. ⁊. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. j. So. ab altero ipſorum coniugū non pōt quis inuitari ad matrimoniū ſpe lucri: vt hic. quia eſſet p̄ſumptio q; fieret cā libidinis que rō non eſt ꝓbabilis nec ſm bonos mores vt hic dicit tex. ſed quolibet alio ꝓmittente eſſet licitū: vt in p̄ris ⁊. l. ticio. §. j. de ꝓdi. ⁊ demon. ⁊ dicam. ĵ. e. l. ticia. in p̄n. vnde dico q; ſi ꝓſtaret q; fieret cā libidinis nō valet. ſed ideo quia ꝓmittens erat forte vilis ꝓditionis: alia pars erat nobilis. vnde faciebat cā habendi illam parentelā. vel hoc fiebat cā pacis: tunc valeret. ⁊ hoc eſt quod dicit tex. cā cognita. facit qđ dixi. s̄. e. l. ſi diuorcio.

e **Eſtimo.** Qñ eſt impedimentū mixta conſideratione rei ⁊ perſone valet ſtipulatio ſi impedimentū ceſſat tpe exiſtentis cōditionis. h. d. Hec. l. videt difficilis iuuenibus: nō tñ eſt. Diuide. p̄mo ponit duo dicta. ſecundo illa ꝓbat per reductionem ad abſurdū. ⁊ p̄mo reducit ad abſurdū circa p̄imū dictum. ſecūdo circa ſecundū. Partes patēt. ⁊ cauſa in terminis patet intelligenti. Op. de. l. ſi vſufruct'. ĵ. de ſtipu. ſer. So. ibi erat defectus rōne perſone tm̄.

Op. de. §. ſacram. So. ibi erat defectus rōne rei tm̄ hic mixta cōſideratione rei ⁊ perſone: de quo ibi dixi. et l. ſi rem meaz. s̄. e. ⁊. l. nemo rem ſuā. s̄. e. hic habes vnū brocardum an vitiet res ſi deuenit ad eum caſum a quo incipere non pōt. dicam. ĵ. e. l. pluribus. §. ſi placet. Itē habes expreſſum hac. l. q; due cauſe lucratiue poſſūt diuerſis temporibus circa eandē concurrere rem. Caſus ē hic. plene dico in. l. meuius. §. duobus. de le. ij.

Ex hac ſtipulatione. De hac materia dixi in. l. ſtipulationes nō diuidunt. in fi.

q **Quicquid aſtringende.** Iſta. l. ſm lec. glo. non eſt facilis ſm lec. veram quam glo. j. in fi. tangit ⁊ eam tenet Bi. eſt ſatis clara. et breuiter ſm Bi. hoc intēdit. Obſcuritas omnimoda vitiat ſtipulationē. ſi pōt interpretari interpretat pro ꝓmiſſore: ſed vbi verba ſunt clara interpretationē non recipiunt. h. d. ſm lec. Bi. In p̄ma parte fuerunt verba omnino obſcura. In ſecūda fuerūt verba equiuoca. In tertia fuerunt verba clara pro ſtipulatiōe. ſecunda ibi aut. tertia ibi nec rurſus. Lecturas oēs hic tangam. In p̄ma parte habes q; illud quod nō eſt expreſſum habet pro omiſſo. Contra. q; iſte tex. ſibi ꝓtradicit. quia p̄mo dicit quod eſt dictū: ſecundo dicit ſi non exprimat. So. huius contrarij timore illud p̄nci. habet duas lec. Una eſt dictum. i. dicendū. ⁊ tangitur in glo. j. ⁊. ij. ſed iſta repugnat lr̄e ⁊ eſt vitiare lr̄am. Et eſt alia lec. que ponit in fine lr̄e ⁊ eſt vera q; fuerunt dicta verba obſcura. ⁊ ſic fuit dictū ſed non palam. ⁊ hoc tripliciter exemplificat in ſecunda glo. poſt p̄in. vt promitto fundū: quod nō valet vt. l. cum poſt. §. gener. s̄. de iur. dot. vel promiſit triticū non exp̄ſſa quantitate. vt. s̄. e. l. triticū. ⁊. ĵ. e. l. ita ſtipulatus. ⁊ iſta exempla placent Bi. ⁊ mihi. Tertio ponit in fi. ſecunde glo. vel pone exemplū q; contrahentes diſſenſerunt: vt eadem glo. ſed tunc nō eſſet propt obſcuritatē ſed propt diſſenſum: ⁊ ſic nō congruit lr̄e. Vel exemplū pone q; eſt locutus verbis nō intelligibilibus: ſicut fecit quidā cancellarius bononien qui ſic fecit dictamen obſcurum q; Jo. papa nō intellexit. ⁊ ſic ſi notarius faceret inſtrumentū per verba obſcura ⁊ nō intelligibilia nō valeret. facit. §. ſup dictis. C. de emen. iuſti. co. Alia lec. eſt q; in ꝓmiſſione fuit adiectū aliquod verbū ſpeciale. vt ꝓmittis brocarda. nam alie rōnes non continent: ⁊ ſic interpretatione extenſiuā non recipit ſtipulatio. Oppo. de. l. cum quid. s̄. ſi cer. pe. So. ibi ex natura negocij intelligebat vt hic no. in contrario dant plures ſolutiones Una ſo. eſt q; hic in cōtractibus qui verbis ibi recōtrahuntur. Iſta nō eſt vera per. l. triticum. s̄. e. Et aduerte ſi verba ſtipulationis nō ſunt expreſſa ⁊ ſic eſt tacitū illud quod facit peccare in ſua forma: ⁊ tunc nō intelligit ſi nō eſt expreſſum. ſecus ſi habet formā. quia in circūferentijſ habet pro expreſſo. vt. l. triticū. s̄. e. Cum ergo querit an illud quod tacite agit habeat pro exp̄ſſo: dic aut loquimur in his que dependent ex volūtate vnius: vt in vltimis voluntatibus tacitū habetur pro exp̄ſſo. ⁊. l. inē veſtem. s̄. de au. ⁊ ar. lega. ⁊. l. in conditionibus. s̄. de condi. ⁊ demon. Aut loquimur in his que dependēt ex voluntate duorum. vt in cōtractibus: ⁊ tunc aut in cōtracti-

bus

bus qui celebrant verbis: ⁊ tūc aut est omissum illud qō facit cessare formā stipulationis: ⁊ stipulatio nō valet. vt hac. l. in princi. fm vnam lecturā. ⁊. l. j. s̄. e. in p̄n. aut forma stipulationis est exp̄ssa: sed aliquid accessorium est omissum. tunc dic vt dicā in contractibus qui re vel consensu contrahunt. Et si queris in his cōtractibus qui re vel consensu contrahunt: ⁊ tūc aut queris de his que insunt ex natura cōtractus: ⁊ tacitum habet pro exp̄sso. vt l. cum quid. s̄. si cer. pe. aut in his que nō insunt de natura cōtractus. aut fuit tacite intellectū ab vno: ⁊ non habetur pro exp̄sso. vt. l. si repetendi. C. de condi. ob cau. aut fuit tacite intellectū ab vtroq3: ⁊ habet pro exp̄sso. vt l. triticum. s̄. e. ⁊. l. si stipulat. in fi. s̄. e. ⁊. l. cum quid. cum si. alle. ibi. s̄. si cer. pe. Fallit in casu. l. fi. C. de noua. ⁊. §. p̄terea. insti. qui. mo. to. ob. vbi oportet q expримat. Sz si dubitat an fuerit actum ab vtroq3: Rñdeo videt actū ab vtroq3 q venit ex natura cōtractus: vt. d. l. cum quid in fi. Dicit in secundo rñso q verba debent interp̄tari. p promissore. Quero exemplū in. v. aut certe. ⁊ glo. quarta ponit quedam exempla bona. vt sensit de sticho albo tu de nigro: ⁊ illud est bonū. Aliud exemplū est in obligatione generis: sed non est bonū. quia certa est stipulatio ⁊ p̄trahentes exp̄sserunt qō voluerunt: nec fuit omissum aliquid quod tacite ageret. ⁊ iste lec. tangunt in p̄nci. magne glo. Oppo. de. l. si mihi ⁊ ticio. §. fi. j. eo. So. ibi verba erant clara pro stipulatore nō ambigua.

Oppo. de. l. inter stipulantē. §. si stichum. s̄. eo. So. ibi in iudicijs: aliud in cōtractibus. Op. de. l. de die s̄. qui satisda. co. So. vt ibi. q ibi in preparatorijs iudiciorum: hic in decisorijs. vel dic vt ibi. Quero exemplum in. v. nec rursus. ⁊ fm exemplū primū glo. posituz in glo. mag. clarum est: p̄missi omnia vasa: tūc si dico intellexi de vasis ligneis nō possum illud interp̄tari. Alia lec. est fm glo. vt continuet ad p̄cedentia. Dicebam ego promissor me sensisse de albo ⁊ tu de nigro: interp̄tatio fit fm promissorem. ⁊ hoc dictū est in secūda parte. Sed pone q semel ego p̄missor elegi: nō potero amplius eligere ⁊ dicere me sensisse de alio. ⁊ ponit exemplū in magna glo. post princi. Iste casus est singularissimus ita q nescio alibi. Op. j. co. l. qui ex pluribus. ⁊. l. eū qui certarū. So. qñq3 quis habet electionē ex natura alternatiue vel obligationis generis: ⁊ tunc ille p̄t variare. ⁊ ista est p̄prie electio. Quedā est declaratio: vt qñ non apparet de quo sensit: tñ senserūt de certo tempore stipulationis interposite: quā si semel declarat āmodo variare non p̄t. ⁊ istum tex. cum ista glo. tene mēti. ⁊ ideo ex hoc dico q si testis deposuit: postea non p̄t variare et dicere alio modo. q3 ip si habent declarare que sciunt. sa teor tñ in teste ⁊ hic in parte q si incontinenti anteq3 primum dictum habeat pro perfecto ⁊ cōpleto vult variare possit. quia non videt declarasse. ar. C. de fi. instru. l. contractus. facit quod not. Spe. in ti. de teste. §. j. v. quid si dicit. Ultimo hec. l. allegat q statuta nō recipiunt interp̄retationē. quia vt hic etiā habes in p̄mo dicto q declarationem extensiuā nō recipit stipulatio. Item secundo interp̄retationē declaratiuā recipit. vt ibi. aut certe interp̄retationē restrictiuā nō. vt ibi: nec rursus. ⁊ sic in statutis dicunt quidā. Dic vt plene dicam. j. de mu. ⁊ bo. l. vt gradatim. §. ⁊ si lege. ⁊ dixi in. l. oēs populi. s̄. de iusti. ⁊ iur̄.

Stipulatus. Habes q ista cōditio negatiua apposita tāto tempore dicit extitisse finito tempe. sed quātū tempus requirat ad implendam conditionē potestatiuā: ⁊ tunc si tempus apponitur statur illi tempori. vt hic. Si vo non apponit tempus sed est negatiua: ⁊ tunc est locus muciane cautioni. vt. l. muciane. de cōdi. ⁊ demon. in p̄tractibus videbitis in. l. ita stipulatus. j. eo. In cōditione affirmatiua dic vt no. per Ci. in. l. si plures. in. v. q. C. de condi. inser.

Onditio in preteritum.

Conditio de p̄ti vel de preterito nō suspendit hoc dicit. Bar.

Aberes. An quis possit restitui aduersus naturalē obligationem: Blo. dicit q nō. dicam. j. de fideiusso. l. marcellus. Bar.

Enditores. Qui p̄mittit sumptus factos de lite in re: non tenet ad sumpt̄ factos ī lite de p̄cio. h. d. Pone q vēditor nō p̄mittit sumpt̄: an teneat: Et glo. remittit in. l. j. C. de euic. vbi dicit. aut succumbit in proprietate ⁊ repetit sumptus. aut obtinet: ⁊ non repetit sumptus. ⁊ ista est. l. bona q sumpt̄ nō veniūt eo casu quo emptor obtineret. ⁊ ideo notarij ponūt in instrumentis: ⁊ p̄misit reficere omnia damna ⁊ expeñ litis ⁊ ex̄ que nō venirent alis. ⁊ hoc faciunt p hanc. l. si. glo. in. l. q absentes. de p̄cu. Sed ibi tenet Guil. contrariū per. l. si sine. §. marcellus. ⁊. §. cum aūt. j. rem ra. ha. ⁊. l. si vt certo. §. idē labeo s̄. cōmo. Teneo cum Guil. reprobata glo. quam semp reprobaui. Primo per. l. si plus. §. mota lite. s̄. de euic. ⁊. d. l. qui absente. vbi dicit q mota lite tenet defendere venditorē. ergo si nō defendat tenet ad interesse ob rem nō defensam. ar. l. cum querebat. in fi. j. iudi. sol. Item probo per rōnem. venditor tenet emptori vt sibi habere liceat. vt. l. emptorē. §. pe. in fi. s̄. de ac. emp. modo in obligatione habere licere veniūt sumptus extra litē. vt. l. stipulatio ista habere licere. v. q si forte. s̄. e. ⁊ ibi no. ergo ⁊c. Nō ob. l. j. C. de euic. q3 illud in euictione rei hereditarie. Item nō ob. l. si status. e. ti. quia nō possum agere ex clausula de euictiōe. quia res nō est euicta. sed ex clausula ob rem nō defensam siue hoc fuit exp̄ssum vel non. quia a lege tacite subintelligit. vnde pōt agere ad interesse vñ est aduertendū in modo p̄cludendi in libello. Non ob. ratio q iniuria venditori nō nocet. vt. l. si per imprudentiam. s̄. de euic. verū est si per iniuriā iudicis. secus si per iniuriā partis a quo potuit me liberare suscipiendo litem. Preterea non pōt dici q a iudice sit facta iniuria quia nō cōdemnauit victū victori in expeñ. quod debuit. quia habebat iustam cām litigandi victus. ideo in expensis nō debuit condemnari. Preterea pōt esse q iudex modice taxauit. ad qō facit quod no. s̄. de alie. iudi. mu. cau. fac. l. in fi. mag. glo. Quero si venit ex natura cōtractus quare fit ⁊ deducit in stipulationē ⁊ quis est effectus: Dico propt̄ no. in. l. non solū. s̄. de rei ven. ⁊. l. iij. §. si rem. s̄. de le. iij. quia plura auxilia interest me habere. Item est differētia in modo agendi. quia qñ est p̄missum petam directo sumptus factos in lite. sed qñ non est p̄missum nō petam sumptus directo: sed petam interesse quia nō defendit: in quo interesse venient sumptus. Quero. hic dicit si p̄misit sumptus ob litē de proprietate ⁊c. quid si hoc nō apparet: Dicit glo. parua q hoc in dubio p̄sumit. Sed vt arbitror nō bene dicit. quia ista stipulatio debet intelligi fm naturā contractus p̄cedentis. vt. l. j. §. siquis sub p̄di. vt. lc. no. caue. et l. damni quidā. in p̄in. s̄. de dam. infec. l. si stipulatus. s̄. de vsur. sed ex p̄cedenti p̄tractu in vnoquoq3 iudicio tenebat. ergo ⁊c. Do tibi tex. in. l. stipulatio ista. v. q si forte. s̄. e. ⁊ habere licere venit ex natura p̄tractus emptionis ⁊ venditiōis. ergo ⁊c. Et vt puto glo. dicit q in dubio p̄sumit: non vt excluderet litē de proprietate: sed excluderet litē de p̄cio. Tñ hodie notarij vt cesset ista opi.

ponũt in instrumentis expresse siue moueret lis de ꝓpria etate siue de possessione.

Iber homo. Liber homo vel fũdus hostium in stipulatione deduci non põt.h.d. Op.de.l.et liberi.s.de ꝓtraben.emp. So.dicit Ruge.aliud in emptione vt hic in ꝑma glo.nõ bene dicit. quia nec in emptione nec in stipulatione põt homo liber deduci vt ipe debeat: vt hic. sed in põiudiciũ emptoris sic vt ipse teneat de euictione. Idem in stipulatione si ponerem cãm onerosam vel fuisset in dolo. ꝛ hoc tenent oẽs moderni. Oppo.de.l.ab omnibus.§.etiam.ꝛ.l.si seruus.s. de lega.j. Glo.dicit aliud in legatis: vt ibi: aliud in cõtractibus: vt hic. Idem tenet.j. de regu.iu.l.in testamẽtis. Et assignat rõnem.quia stipulatio assumit vires tpe stipulationis interpolite: legatum a die aduenientis ꝓditionis. Sed ista so.nõ est bona.quia cõtra regulam catoniana ꝛ.l.cetera.§.j.s.de leg.j. Dico idem in legatis ꝛ in ꝓtractibus.vt no.in.l. id quod.s.de le.j. nam fundũ hostiũ qui nunqꝫ fuit noster nõ possumus promittere nec legare modo.quia in eo nullũ ius habeo.ita loquit hic. sed fundũ hostium quia iam fuit noster ꝓmittere vel legare possumus.qz habemus ius postli.ꝛ hoc vult exprsse tex. in.d.l.id quod.ꝛ.d.§.etiã. Et hac rõne vt puto papa q ꝓcessit rgnũ hierusalẽ regi Karolo ꝛ suis successoribꝫ hoc licite potuit.quia illud regnũ iam fuit nostrũ: licꝫ modo occupatũ sit ab hostibus. Sed cõtra pdicta videt ex de re iudi.c.abbate sane.li.vj.vbi rex aragonũ donauit fũdum hostium qui nunqꝫ fuit suus. Rñdeo.pure concedere fundũ hostium nõ possum: vt hic.sed cõcedere sub conditione si capiet possum: vt ibi. quia expectare istam conditionẽ honestũ est: licꝫ res de pñti in nostro cõmercio nõ sit. Pro hoc facit.C.ad.l.fal.de plagi.l.in fuga. Ista verba in concessione prouinciarũ qñ occurrũt sunt dubia ꝛ ponderosa.ideo tene menti.

Ẽm seruus. Sufficit contractũ impleri a cõtrahente vel alio eius nomine.h.d. Vel aliter.hac.l. non refert a quo aliquid fiat dũmodo fiat. Vt intrem glo.op.de.l.ij.s.de cõdi.ꝛ demon.vbi refert a quo fiat. quia debet ad hoc fieri. So.dicit glo.fuit manumissus ab ipso cõtrahente vel ab alio volũtate eius. Op.de l.iij.§.si liber homo.s. de condi.ob cau. So.hic seruꝰ: ibi liber homo. Op.de.l.si puellã.C.si man.ita fue. alie. ꝛ siquis vellet soluere illud brocardũ non refert ꝛc. oporteret totũ corpus iuris pquirere: vt nõ refert a quo iudiciũ fiat: a quo interrumpat prescriptio: a quo fiat ministratio .ꝛ sic de si. vnde nõ potest dari certa regula: sed propria materia est de implemẽto contractus: ꝛ tũc an referat a quo impleat. Et Bi. ponit duo verba hic notabilia in imensum. Si queris vtrũ refert a quo impleatur ꝛ tunc aut queris de obligatiõe inducenda: aut quo ad pene cõmissionem euitandã. Si de obligatiõe inducenda ꝛ refert a quo: vt hic.ꝛ.l.ij.s.de ꝓdi.ꝛ demon.aut ad pene cõmissionem euitandã: ꝛ tunc nõ refert a quo. vt dicta.l.si puellã. Vides ergo quid habes articulari.qz ad actionem ꝓsequendã debes ꝓbare factum esse ꝛ ꝑ te esse factũ vel tuo mandato.sed quo ad pene euitationẽ sufficit ꝓbari esse factum. vnde vidi de facto. testatoꝛ picturã certo loco fieri mandauit: reperit pictura facta: nescit per quem. Dico qꝫ sufficit heredi qꝫtum ad penã euitandã. vt in auc.hoc amplius.C.de fideicõ.ꝛ ad penam excõicationis que ꝓsueuit apponi ex ꝓstitutione epi ꝓtra non implentes voluntates defunctoꝝ. Et aduerte lꝫ predicta duo debeant ponere.s.factũ esse: item ꝑ se factum esse: tñ qñqꝫ vnũ tñ probari sufficit: aliud presumit. vt si tale factum requirebat sumptũ: tunc eoipso qꝫ est factũ presumitur factũ ab ipso ꝛ eius expeñ ad quem hoc facere spectabat. vt.C.de ali.pu.pre.l.fi.vbi est casus notabilis. Itez qñqꝫ nec ipsum factũ necesse est ꝓbare: sed ipsa natura hoc ꝓbat. vt pupillũ esse alitũ: vt ibi patet. qz natura constat quem nõ posse viuere sine alimẽtis. Eadem rõne dico cũ creditoꝛ repeteret expeñ factas in equo sibi pignori dato. nam presument tales expense facte ꝛ per eum facte. Idem dico cum aliquis possessoꝛ vellet deducere de fructibus expeñ factas causa querẽdoꝝ fructuũ qꝫ tales expeñ presumunt esse facte cũ de necessitate sine his fructus nõ possent percipi. Item psumũt facte ab ipso possessoꝛe. ꝛ ideo sine aliqua ꝓbatione iudex ex suo officio hoc habebit taxare per.d.l.fi. Quero qñ tractat de cõseruatione iuris mei an refert a quo fiat: Bi. dicit hic qꝫ nõ refert a quo. vt.l. qui fundũ .s.quemad.ser.amit.l.j. §.quesitũ.de aqua quoti.ꝛ esti. Istud dictũ Bi. est verũ in seruitute reali mere. sufficit enim qꝫ ad vtilitatẽ fundi fiat vsus: nõ curat per quem: cum fundo debeat: sed in iure quod coheret persone: vt dominiũ ꝛ vsufructus: tunc est necesse qꝫ fiat per eum qui ius habet vel eius nomine vt.s. qui.mo.vsufruc.amit.l.pomp. Quo ad interrumpendam prscriptionẽ dicemus.s. de vsuca.l.naturaliter. Quo ad alia an refert a quo: dicemus suis locis. Et pre dicta fm primũ modum legendi. Secũdo modo legitur qꝫ aliquis fuit assumptus vt mediatoꝛ seu prosenecta: vt faceret me liberari: ꝛ ego ꝓmisi sibi certam quantitatẽ Certe a quocũqꝫ manumittoꝛ ipse debebit habere pecuniam: dum tñ hoc fiat opera accipiẽtis pecuniã. vt in ꝑncꝰ.sequen.glo.facit ad pdicta.j. de prosene.per to.

Ipulatus sum damã. Una ex rebus alternatiue debitis oblata post eius interitũ debitoꝛ liberat.h.d. Oppo.C.de vsur.l. acceptã.ꝛ.j. de solu.l.qui decem. Glo.dicit intellige hic ꝓtinuo.s.secuto interitu. ꝛ sic verbũ precisum recipit limitationem.qz continuo est dicere incõtinenti: ꝛ tñ limitat. sic.s.de arbi.l.licet. Quero vtrũ liberet ipso iure vel ope exceptionis: Glo.qꝫ ope exceptionis.secus in obligatione generis.vt in glo.patet. Contra hoc videt.s.e. in executione.§.pro parte.ꝛ.l.ij.§.j.vbi idem iuris est in obligatione generis ꝛ obligatiõe alternatiua. Et hoc videtur tenere Ja.de are. Tu dic si electio esset ita facta qꝫ reus nõ posset variare. vt quia reseruauit sibi exprsse per futurum subiunctiui: tũc ille solus qui est oblatus est in obligatione: ꝛ eius interitu liberaret ipso iure. ꝛ hoc voluit hic glo.dum dicit: electione sibi reseruata. Intellige vt dixi. Si vo potest variare quod ẽ qñ tacite habet electionem a lege: tunc quia adhuc alius durat in obligatione liberaret ope exceptionis ab alio exemplo ob.in genere. Et idem dico si offeret illud quod est in solutione tm̃: non in obligatione: tunc eius interitu liberat ope exceptionis. Bar.

Ji expluribus. In obligatione generis sb̃alterni est electio debitoris: ꝛ põt variare vsqꝫ ad solutionẽ.h.d. Op.de.l.j.l.qui duos. So.aliud in legatis vbi est electio creditoris. aliud in ꝓtractibꝰ vbi est electio debitoris. de quo plene no.s.de le.j.l. legato generalit.ꝛ.s.fami.hercis.l.heredes.§.si incerto. Op. de.l.quicqd astringende. So.ibi est declaratio: hic electio. vt ibi plene dixi.

Trum turpem. Valet ꝓmissio facta ꝑ aliquo emancipato.h.d. No.hũc casum: an in hunc casum pt possit cogi eũ emãcipare: Bl.dicit qꝫ sic officio iudicis

iudicis. vt. l. si cui. ſ. de cõdi. ⁊ demõ. ſed nõ eſt verũ niſi pater aliquid reciperet pro eo emancipãdo. vt. d. l. ſi cui ⁊ no. in. l. cogi. §. ſi pater. ad trebl. Di. Preterea ſi cogi poſſet ergo turpit̃ acciperet. ſ. de cõdi. ob tur. cau. l. pe. ⁊ ly poſſet quis dicere nõ põt cogi iure actõis non curo. ſufficit q̃ poſſit cogi ad partis petitionẽ ly iudicis officõ vt. l. iij. §. ſi tibi ob iudiciũ. ⁊ qõ ibi no. de cõ. ob tur. ca.

a **Ticio.** Stipulatio cõcepta ſub cõditione que dependet ex facto incerte perſone valet: et vbi diuerſitat̃ ratio reddi non põt idem ius eſt. h. d. Nõ q̃ ſtipulatio collata ſub conditiõe ly nõ habeat aliã cauſam valet. ipſa enim cõditio eſt ſufficiens cauſa vt hic. ⁊. ſ. l. proxi. ⁊. l. quicqd aſtringende. in fi. ⁊. ſ. e. l. hoc iure. ⁊ j. co. l. quidã cum filium. cum multis ſi.

Nulla. Oppo. de. l. ſiquis ſemproniũ. ſ. de her. inſti. So. ibi in volũtate velata: hic expreſſa. Op. de. l. centeſimis. in fi. j. e. So. vt ibi. Quero an poſſit cõferri in voluntatẽ ſtipulantis: ⁊ ſic idez qõ in ꝓmittente. Rñdeo ſic eadẽ ratione. vt. ſ. e. l. ſub hac. Di. cõtra per. l. ſenatus. §. legatũ. ſ. de leg. j. ⁊. l. ſi ita relictũ. §. illi. eo. ti. Alij volẽtes ſuſtinere glo. dicũt q̃ hec. l. ⁊ glo. loquitur in ℞ctibus in quibus nõ põt conferri in eius voluntatẽ: qz ſtatim cum ſtipulaꝫ videt velle. vt not. ſ. de do. cau. moz. l. ei cui. ⁊ no. de leg. ij. l. cum pater. §. mater. per glo. Sed p̃dicta ſunt vera niſi hec conditio ſi voluerit expreſſe exprimaꝫ. nõ enim ſequit̃ volo. x. ſtipulari modo qõ poſtea velim. ar. pro hoc. ſ. de ſpõſa. l. in poteſtate. in fi.

J ita ſtipulatus fuero. x aut. xv. In alternatiua ſũmarũ inſpicimus id quod eſt minus. in alternatiua tẽporis inſpicimus quod eſt lõgius.

J mihi et ticio. In cõtractibus nõ eſt locus iuri accreſcendi. h. d. Op. de. l. ſtipulatio iſta §. in ſtipulatõibus. ⁊. §. cũ quis. ſ. e. So. vt ibi. Op. de. l. fundus ille. de cõtrahẽ. emp. Sco a ſo. glo. eſt vera ⁊ iõ an in cõtractibus ſit locus iuri accreſcendi. diſtigue aut in vſufructu ⁊ habet locũ. vt. l. j. in fi. de vſufru. accre. aut in ꝓprietate vel alio iure. ⁊ tũc aut in his queritꝫ que diuidua ſunt ⁊ habet locũ ius accreſcẽdi. vt. ſ. cõ. predi. l. propriũ. qõ intellige vt ibi no. qõ eſt propter ius nõ de creſcendi. aut in his que ſunt diuidua: ⁊ tunc aut in diſpoſitõe principis ⁊ habet locũ ius accreſcẽdi. vt. C. ſi impe. libe. ſo. l. j. li. x. aut inferioris a principe: ⁊ tunc aut in tereſt cõcedentis q̃ habet locũ ius accreſcendi ⁊ habz locũ. vt. l. fundus ille. de cõtrahẽ. emp. et nõ. hic in gl. aut cõcedentis nõ intereſt ⁊ nõ habz locũ vt hic. ⁊. ſ. de iure iurã. l. ſi duo patroni. in prin. ⁊. l. aquã. ſ. quẽad. ſer. amit. Fallit in aſſignatiõe libertoꝝ que ly nõ ſit legatum uel fideicõmiſſũ. vt. l. aſſignare. de aſſig. libe. tñ habet locũ ius accreſcendi. vt. l. vtrũ. ſ. e. ti. ⁊ d̃ his dixi in. l. re cõiuncti. circa fi. ſ. de leg. iij. Quero an habeat locum in donatiõe cã mort̃ q̃ ſapit naturã ℞ctus ⁊ vltimaꝝ volũtatũ. vt. l. tã his. §. j. ⁊ ibi dicẽt. ſ. de don. cã moz. Rñdeo locũ habet ſicut in legatis. calus eſt. C. de cadu. tol. §. fi. ibi: necnõ in mortis cã donatione ⁊c. Quero: qd in mort̃ cã capiõe. Rñdeo idẽ: qz locũ habet ſicut in legatis ⁊ fideicõ. vt. l. thais. §. ſtichus ſeruꝰ. ſ. de fideicõ. lib. ibi enĩ nõ erat legatũ vel fideicõ. vt. l. plane. la. ij. in fi. ſ. de le. j. ſed cã cõditionis implende. Et iõ predicta indu cunt̃ ad. q. cõceſſũ eſt duobus fratribus p̃diũ in emphiteoſi moritur vnus: queritur an eius portio reuertatur ad dominũ vel ad aliuz fratrem. ⁊ Di. ſcripta diuerſimo de habentur hic. ⁊. l. codicillis. de vſufruc. lega. Speculator ponit in titulo de locat̃. §. nunc aliqua. v. lxix. Li. ponit C. quãdo nõ pe. par. l. j. Breuiter veritas eſt iſta quãdo conceditur emphiteoſis fratribus duobus preſentibus ⁊ tunc altero decedente non eſt locus iuri accreſcendi: qz nec in cõtractibus vt hic cum ſimilibus. ⁊ quia poſt emolumentũ iam alteri queſitum nõ habet locum ius accreſcendi. vt. l. j. circa finẽ. de vſufruc. accreſcẽ. ⁊ per text. x. coll̃. de duobus fratribus. de nouo benefi. inueſti. c. j. et de gradi. ſucce. in feu. c. j. ⁊ ſic reuertetur ad eccl̃az ſeu dominũ. vt. l. lucius. §. gayo. ad trebel. ⁊. l. finali. §. filium. de legat̃. ij. quod intellige niſi fuerit emphiteoſis paterna vt ſtatim dicam. Quãdoqz cõceditur vni tñ hoc modo: concedo tibi ⁊ ticio fratri tuo abſenti: tunc ſi cõceſſio ſit ex cauſa lucratiua ab initio nõ valet niſi pro dimidia vt hic. nec eſt locus iuri accreſcendi. Sed ſi eſſet ex cauſa oneroſa: quia conceſſio fieret pro certa quantitate quã dabat ab initio pro penſione annuatim ſoluẽda: tunc accreſceret ab initio ipſo iure: quia in perſona alterius nõ valet. vt dicta. l. fundus ille. Quãdoqz cõceditur ſic. cõcedo tibi recipienti pro te ⁊ nomine ticij fratris tui: tunc ab initio valeret cõceſſio in totum. ⁊ ſic reuertitur ad dominũ ſicut ſi illi ticio preſenti cõceſſiſſet. vt. l. fundum cuz mihi venderes. de acti. empt̃. non eſt ergo locus iuri accreſcendi niſi ſit dictum. vt dicto. c. j. de duo. fratr. de nouo benefi. inueſti. Quero ſi emphiteoſis eſt conceſſa patri recipienti pro ſe ⁊ filijs: qui deceſſit relictis duobus filijs. demũ vnus deceſſit ſine herede: an eius portio reuertatur ad eccleſiam? Dico q̃ nõ: quia eſt emphiteoſis paterna. ergo frater fratri ſuccedit. vt. x. coll̃. qui feu. dar. poſſunt. c. cum vero conradus. ⁊ de gradi. ſucce. in feu. c. j. ⁊ de duobus fratri. de nouo benefi. inueſti. c. j. quod fortius probo. Iſta conceſſio in perſona patris eſt inter viuos. filij vero capiunt demũ patre moriente. vt dicam j. eo. l. quod dicitur. ⁊ ſic in eoruz perſona eſt mortis cauſa capio. vt. l. qui precio. ⁊. l. mortis cauſa capitur. §. ij. ibi ſed ⁊ dos quam quis ſtipulatur ⁊c. de donat̃. cau. moz. ⁊ dicam. j. eo. l. qui rome. §. flauius. ſed in mortis cauſa capione eſt locus iuri accreſcendi. vt dicta. l. thais. §. ſtichus. ⁊ etiam in mortis cauſa donat̃. vt in dicta. l. j. in fine. C. de cadu. tollen. ergo ⁊c. Preterea idem videmus in ſtipulatione operaruz: licz filij non veniant vt heredes ſed vt filij. vt. l. vt iuriſiur. §. ſi liberi. ſ. de oper. liber. tamen fratre decedente accreſcit alteri fratri. vt. l. iuriſiur. §. ſi liberi. de operis libe. Preterea iſta verba: ſtipuloz mihi meiſqz filijs vſqz ad tertiam generationẽ. ⁊c. ex natura huius dictionis vſqz: important vt ſtatim cum finita eſt emphiteoſis in perſona vnius videatur renouata ſeu de nouo conceſſa in perſona alterius. vt. l. repeti. in p̃ncipio. ⁊. l. ſi cum in annos. ſ. quibus mo. vſufruc. amitt. ⁊ ſic ex noua conceſſione videtur alter frater habere. ſed quando cõceditur duobus fratribus pro ſe ſuiſqz filijs. ⁊c. intelligitur quilibet pro parte ſua recipere. pater autẽ ſuper toto qõ puto veriſſimũ: ⁊ ſic de facto per iſtam vltimã rationez conſului. Sed quid ſi abbas emphiteoſim paternam de nouo cõceſſit duobus fratribus. Reſpõdeo: licz eſſet finita emphiteoſis in perſona patris et gratia eſſet filijs cõcedere: tamẽ eis nõ concedere erat iniuria. vt. l. j. §. permittitur. de aqua quoti. vnde tunc credẽ verba contractus debere intelligi ſm naturã precedentis cõtractus: vt ſuper toto quilibet ſibi ſuiſqz filijs videatur ſtipulatus eſſe ⁊ recepiſſe: vt omnia in hoc repetita videantur. ar. ſ. loca. l. item queritur. §. qui impleto. ⁊. ſ. ſolu. matri. l. pe. §. vxor. de vſuris. l. ſi ſtipu. ⁊ eſt caſus expreſſus in dict̃. c. de gra. ſucc. in feu. c. j. ⁊ de duo. fratri. c. j. Sed quid ſi vnus frater decedit relictis

duobus filijs an erit locus inter eos dicto iuri accrescẽdi ex vigore dicte stipłois: si fuerit anita emphiteosis nõ est dubiũ. si paterna tm̃ tunc idẽ in portione patris eor̃ ꝓtingente rõe predicta.

Si stipulatus. Quãdo verba sunt clara ꝑ stipulatõe interp̃tationez restrictiuã nõ recipiũt. h. d. habuistis. s̃. e. l. quicqd astringende. Oppo. de. l. stipulatio ista. §. in stipulatõibus s̃. e. So. ibi verba erant ambigua: hic clara. vt. l. ille aut ille. §. cum in verbis. s̃. de le. iij. Op. de aur. z ar. leg. l. inter vestẽ. So. ibi in his que dependent ex volũtate vnius. s. testatoris. vnde eius volũtati statur: hic ex volũtate duor̃: ideo nõ staẽ volũtati solius ꝑmittentis.

J stipulatus fuero. Contractus stricti iuris recipit interp̃tationẽ extensiuã qñ alis nõ habet effectũ. h. d. qđ no. tetigi. s̃. e. l. qcqd. dicã plenius in. l. vt gradatim. §. z si lege. j. de mu. z ho. ió enim extendit ad alium qz alter vti nõ posset. facit ad. q. tu et ego habebam⁹ domũ cõem: tu ducebas sociuz tuũ: ego ꝓhibui. ille fuit ingressus an puniaẽ: videt ꝙ sic: qz potior est causa ꝓhibentis. vt. l. sabinus. s̃. cõi diui. In ꝓtrariũ z bene: qz nõ prodesset mihi habitare nisi possim ducere amicũ. ad hoc facit. s̃. cõi di. si edes. z qđ ibi no. qz res est destinata ad hunc vsum. ergo vnius tm̃ sufficit cõsensus. sed si ab alio socio nõ ducebaẽ sed sua spõte ipse intrauit sufficit vnius ꝓhibitio. vt. l. de pupillo. §. si pluriũ. s̃. de ope. no. nũ. vt ipse solus videatur iniuriatus. facit. l. sed z si hac lege. §. pe. s̃. qui z a qui. lz in aliquo videaẽ contra. s. qz nõ potest reuocari in seruitutem sine oĩum cõsensu. sed nec hic posset solus agere de iure quod respiceret ipsaz rez sed de iniuria facta sibi ꝑ introitũ sic.

J quis stipulatus. Qui habet electõnem per futurũ subiũctiui nõ potest variare. sz si per futurũ indicatiui sic. h. d. Diuide in duas partes. Ex prima nõ ꝙ post electionẽ ille solus qui est electus ẽ in obligatione. Secũdo nõ qđ dixi in sũmario. Ad primũ oppo. j. e. l. si duo. z de consti. pe. l. illud. Sol. illud ante electionẽ: hic post electionẽ z intellige electionẽ perfectã ita ꝙ nõ sit locus variationi. vt. j. dicã. Op. de le. j. l. huiusmodi. §. stichum. So. in legatis demũ facta electione statim dñium est legatarij. in stipulatõe sec⁹. z ideo electio trahit secũ executionẽ. ad idẽ qđ no. in. d. §. stichũ. z. l. statuliberũ. §. stichũ. s̃. de le. ij. z de op. le. l. apud aufidiũ. Jsta ratio nõ est vlis. pone testatorẽ reliquisse res heredis alternatiue: vel res alienas tunc dicta ratio cessaret. z ideo dic rõem generaliorẽ: qz vltime voluntates nõ possunt esse in pendẽti sicut ꝓtractus. vt. l. fi. s̃. cõ. predi. Op. s̃. de procu. l. si is qui. Sol. vt ibi: qz ibi fuit lis cõtes. z sic cõcor. cum ista. Op. j. e. l. cuz qui certarũ. in fi. So. ibi habebat electionẽ tacite a lege: hic ab hoĩe vt ibi diceẽ. Ex predictis nõ ꝙ vbicunqz electio secũ trahit executionẽ nõ est locus variationi. z ió si poneremus in prin. l. ꝙ vnus solus est in obligatõe vt tex. dicit intelligo postq̃ nõ potest variare. z sic electio est pfecta: z hoc significat illud verbũ elegerit qđ rem pfectaz significat. vt. l. j. in fi. s̃. qđ quisqz iuris. nam eoipso ꝙ alter solus est in obligatione alter nõ posset ex variatione eligi. vt. l. si is cui. de lega. ij. Quero que est differẽtia inter futurũ subiunctiui z futurũ indicatiui. dixit Jo. grãmatici certant. vel dic verius sm̃ Azo. futurũ subiũctiui formaẽ a preterito indicatiui: ideo cuz semel velit semper erit verũ eum voluisse: z ideo nõ est locus variationi: qz impleta est electio. Sed verbũ volam formatur a p̃senti. cum igit̃ dico cum volam intelligit̃. i. cuz volens ero seu volens durauero: ideo licita est variatio vsq̃ ad cõt̃. ab inde nõ est licitũ variare: quia iam posset auferri parti cõtestanti litem ius defendendi. Quero predicta nõ videnť respondere questioni ꝓposite. nam in prin. qs stipulatus est quem vellet: z hec dictio vellet est preteritũ imperfectũ subiunctiui z presens optatiui qđ hic in responsione nõ ponitur. Rñdeo cuz hec dictio vellet nõ significet rem perfectã idem est qđ in futuro indicatiui vt dixi. s̃. e. l. centesimis. in fi. Quero an ista. l. sit correcta per auc̃. qui semel. C. qũo z qñ iudex. dico ꝙ nõ: quia illa loquitur in differente: hic vero loquit̃ in desistẽte a petitione prima z incipiente secundã. Sed tunc cõtra: quia renũciare liti videtur per pactũ de nõ petendo. vt. l. postq̃ liti. C. de pac. sed pactũ factum de vna ex rebus alternatiue debitis porrigit̃ ad aliam. vt. s̃. de pac. l. si vnus. §. sed si stipulatus. Sol. predicta vera nisi de mente paciscentiũ aliud appareret: vtputa paciscor ne peram stichũ ideo quia volo petere pamphilũ. vel aliud in ꝓpacto expresso de nõ petendo. aliud in hoc pacto tacito qđ inducit̃ per renũciationẽ: quia ad aliã rem vel personam nõ porrigit̃. Ratio: qz habet in se cõditionẽ annexam. s. ꝙ volo aliud petere vt dixi. vt̃ ex natura taciti qđ nõ operatur tantũ quantũ expressum vt̃ in tacita pupillari z simi. Ex hoc patz ꝙ postq̃ semel variauit iterũ redire ad alium nõ potest: quia de illo videt̃ fecisse pactũ de nõ petendo vt dictũ est. Quero vtrũ varians condẽnetur in expensis. Rñdeo sic. vt not. in sili in. l. edita actio C. de eden. s̃. in mã de cumulatõe.

Siquis ita. Qui promittit satisdare: si non satisdat tenetur ad interesse quod ẽ inquantũ principalis nõ est soluendo vel si ꝓueniri non potest. hoc dicit. Jn tex. ibi: nisi ꝙ plerũqz rc̃. subaudi determiatiue nõ correctiue ponitur hoc: nisi Di. qua si dicat predicta vera si reus principalis est soluendo et potest cõueniri vel est legalis homo. secus si esset soluendo nõ tamẽ posset cõueniri de facili: quia habet fortẽ rocham in qua stat. vt. l. ij. circa princ. s̃. qui satisda. cogũ. z ibi no. Idem si est homo qui non solueret sine litigio: hoc enim interesse extimatur. vt. l. iij. in fi. s̃. de in diẽ ad iec. Et legitur duobus modis sm̃ vnã lectu. Oppo. j. de fideius. l. qui satisdare. Sol. ibi scienter accepit non idoneũ: hic ignorans. hec vera licz glo. aliter ibi dicebat z ibi dicemus. Oppo. quia semper nostra interest habere plures reos. vt. l. iiij in fi. de lib. le. fateor. sed istud interesse nõ extimatur de presenti: nisi quatenus principalis nõ esset soluendo. Quero quid si principalis esset soluendo de presenti: sed habet possessionem in loco suspecto: ita ꝙ verisimile est ꝙ fiat pauper: an huius habebitur ratio. Vel pone obligationẽ esse in diem vel sub conditione ita ꝙ statim non potest exigi. Respondeo sic. vt nota. supra solu. matri. l. ij. §. j. in glo. magna. Sed qualiter fiat extimatio hic z primo casu quãdo nõ potest cõueniri: vel nõ est legalis sed litigiosus. Respondeo quanto minus talis actio posset vendi. vt. s̃. ad trebel. l. j. §. si heres.

Jm stipulatus sim. Prorogatio termini impedit penam cõmitti: sed cõmissam non perimit. hoc dicit. Diuide. primo ponit questionẽ. secundo questionis solutionem. tertio respondet tacite obiectioni. quarto concludit ad premissa. secunda ibi proculus. tertia ibi nec ad rez. quarta ibi z prope modum. Pone casum in terminis vt patebit ex sequentibus. Et quia hec lex est difficilis lege litteram z eam expone si opus certe forme. Nec obstat. l. multa. supra de condi. z demon. in princi. Item ibi non desiderauerit

ſubaudi.nō tñ erat neceſſe q hoc deſideraret vel inꝯpel laret:cum dies appoſita interpellaret ꝓ ſtipulatore ibi ſuperfuiſſet.ſed hoc eſt falſum:imo bene pena eſſet com miſſa:q nō erat hic in cōditione opus ſi fieri arbitraue rit.ſed illa verba arbitratu meo qñ apponunt operi cer te forme etiaz ſi intelligāt.i.deſiderio meo importāt quā dā āmonitionē vt celerius fiat nō conditionē:z ſic nō ex tinguit mortuo ſtipulatore.vt.s̄.eo.l.ſi.x. cum petiero. Nō q mortuus arbitrari non pōt ſi adijceret operi in certo.qō dic vt.s̄.e.l.ſi ſtipulatus fuerim.in pin.habet tria.p̄ q pena cōmittit licz quis nō arbitret.ſcō q pe na cōmittit ante tēpus ſtatim:cum certū eſt perfici opus ante tēpus nō poſſe.tertio q ꝓrogatio termini impedit penam cōmitti z cōmiſſaz nō tollit ad quodlibet iſtorū.

Op.ad p̄mū q pena nō ꝓmittit niſi ſit arbitrat.naz op.de.l.multa.in pin.s̄.de cōdi.z demō.So.ibi venit in diſpoſitiōe fieri opus incerte forme certificandū arbi trio alterius.vnde illo nō arbitrante pena nō cōmittitur ſed ꝟ fuit opus dicte certe forme alis pena iſta nō poſſet cōmitti. Op.q tu dicis cōtra hunc tex.qui dicit opuſ arbitratu meo:ſi eſſet opus certe forme tunc nihil releua ret arbitrio meo.dicit gl.q in qualitate opis.i. in opere prorogando z perficiēdo ꝛc. Quid vult dicere:dico q opus certe forme fuit expreſſū:ſz qualitatē operis ap probandā poſt opus factū:an ſit factū bene vel male:re ſeruauit arbitrio meo.z hoc vult dicere dñs dicit in quali tate operis vel reſeruauit arbitrio meo vt poſſem ꝓroga re terminū operi perficiēdo ſtatutū.vl dic arbitratu meo imutando formā operi datā fm Ja.de are.vel dic arbi tratu meo q infra illud tēpus ante calēdas poſſum te in terpellare ſi velim.q̄ſi dicat illud tēpus ſit arbitrio ſtipu latoris nō ꝓmiſſoris.z licz quelibet expoſitio ſit vera:tñ hec vltima plus placet.z tex.innuit ibi nec ad rem ptinere

Op.iſta verba ſunt ambigua ergo ꝓ ꝓmiſſore inter pretāt.vt.l.ſtipulatio iſta.§.in ſtipl̄onibus.s̄.e.So.hoc operat hic expreſſio certe forme.Itē q fuit adiectū certū tēpus.z ex hoc apparet q ꝓhentes voluerūt facere ꝓditi onē ſed ſtipulatori reſeruare ꝓrogationē termini vel ap probationē opis:vl ponere in ſui ptāte q ante poſſit de ſignare tēpus. Op.per ſi deſignat p̄ncipaliter ꝓditio vt no.s̄.e.l.ſi decē cū petiero.z ibi glo.dixi.s̄.e.l.cēteſi mis.in fi.z qñ di.le.cc.l.ſi ticio.hic ergo eſt cōditio non monitio.Rñdeo q iſta verba ſi opus factū non erit añ calēdas maij cōditionē ſignificat.ſz illud arbitratu meo nō faciunt ꝓditionē cū iam ſit declarata certa forma ope ris.vel ergo facit monitionē vt infra tēpus poſſit moneri ſtipulator ſi vult vel poſſit terminū ꝓrogare: vel facit cō ditionē reſolutiuā vt ita demū nō teneatur ſi ſibi placue rit formā operis mutare fm diuerſas lectu.s̄.poſitas.cū ergo nō mutat formam videt durare in prima voluntate expreſſa:z qui nō facit incidit in penaz. Venio ad:ſe cundū:hic dicitur q pena eſt ante diem cōmiſſa cōtra.l in illa ſtipulatiōe.ſi calendis.s̄.eo.g'o.ſoluit q ante ad uentū dici ipſo iure eſt cōmiſſa ſed ante non pōt exigi vt in cōtra. Cōtra illud q ipſo iure nō ſit cōmiſſa.opp: de.l.quicqd aſtringēde.§.fi.s̄.e. So.illā fm iſtā intelli ge.vel ibi erat actus momētaneus de quo nō poteſt eſſe certū menō aſcendere capitoliū intra bienniū niſi totuz tranſeat:hic nō eſt actus momētaneus. Sed cōtra il lud op.q in opere qō eſt certū ante diem pfici nō poſſe nō cōmitti ipſo iure.vt.l.ſtipulatiōes nō diuidunt.§. ſi quis ita.vbi nō cedit dies ante elapſuz totū tēpus. So. vt ibi:q nō cedit dies cum effectu vt antea poſſit exigi. z illa eſt verior expoſitio per iſtā.l. Op.ī.e.l.inſulā. Rñdeo.glo.tua que eſt hic dat vnā reſponſionē not. q menti eſt tenēda ita q nullo modo exeat.dicit glo.q ibi nō fuit adiecta pena:hic ſic. Nō ergo q qñ adijcitur pe na ab hoīe ſi nō fiat infra certū tempus ſtatim ipſa ꝓmit titur:cum certū eſt infra tēpus fieri nō poſſe lz ante diem nō poſſit exigi.ſed ſi pena apponit a lege ſicut eſt in.l.in ſulam.vbi venit intereſſe tunc nō cōmittit niſi elapſo to to tempore. Sed dices tu etiā intereſſe videt appoſitū a partibus.vt.s̄.eo.l.ſtipulatōnes non diuidunt.v.cel ſus.z ibi no.So.hic loquit qñ a partibus apponit pe na expreſſe.ſecus ſi tacite vt ibi. et iſta ſunt notabilia ad multa. Pone dicit ſtatutū q elapſo termino banni īpu ne poſſit occidi.poteſtas exbāniuit quendā ſi non vene rit infra tertiam diem.exbannitus eſt florētie:elapſi ſunt duo dies:in vno nō poteſt venire: an poſſit occidi ante elapſū terminū:z certe non:q hec pena imponit a lege. nec curo ſi exprimit a iudice eo modo quo ineſt.vt.s̄.de leg.j.l.iij.dicam in.l.iiij.§.ſiquis ꝑdēnatus.s̄.de re iu. hoc probat ex̄.de elec.c.cōmiſſa. Poſſes dicere idē eſſet ſi a iudice modo imponeret:cum lz ante tēpus com mittat non tñ ante tēpus poteſt exigi vt.s̄.dictū eſt. Rñ deo predicta vera qñ in executione exigit factū hominiſ ſed in executōne que fit a lege:vt q quis ſit offendibilis q ſit infamis vel excōicatus:iſta ſtatim cū eſt ꝓmiſſa eſt facta executio.vt.l.furti.in pin.s̄.de his qui not.infa.de penis.l.qui vltimo nō.ſi a nō cōpe.iudi.l.fi. Itez fa cit:arbiter ſtatuit terminū parti ad aliqd faciēdū.an poſ ſit terminū ꝓrogare:poſtq̄ certū eſt partē infra terminū expedire nō poſſe vt per hoc euitet pene cōmiſſio. dic q dā eſt pena q̄ infert a lege:puta vt ille qui nō ꝓbat infra terminū poſtea nō audiat.z quo ad iſtā ꝓdeſt ꝓrogatō q nō eſt cōmiſſa. Alia eſt pena ꝓuētionalis: z iſta ſiqui dē expreſſe erat ꝓmiſſa in hunc caſū iaz erat ꝓmiſſa z ꝓrogatio arbitri in hoc nō ꝓdeſſet.vt.l.quid tñ.in fi.ō ar bi. Vel forte poſſes dicere q eoipſo q hz ptātez ꝓrogā di terminū etiā in pena cōmiſſa obſtat exceptio.ar.ī.e.l. qui rome.§.calimachus.in fi.§.ſed ſi nō erat cōmiſſa,p rogatio ꝓdeſſet vt dictū eſt. Itez quid ſi ꝓrogauit termi nū iuramenti poſtq̄ certū erat infra terminū te expedire nō poſſe qō per iuramentū ꝓmiſeraſ:an elapſo termino eris piurus:Et quidā dicunt q ſic per iſtā.l.ſz nō bene dicūt:q pena piurij imponit a lege:z iō niſi totū tēpus tranſeat nō eſt piurus. Venio ad tertiuz:dicit hic q termini ꝓrogatio nō tollit penā iam cōmiſſaz. Op.s̄. ſiquis cau.l.ij.z.l.poſt diem.s̄.de le.ꝓmiſ.z.l. cū in plu res.§.j.s̄.loca.glo.tua dicit fateor ꝓtrariū q ego qui ele gi opus nō poſſū petere penā obſtāte exceptione:niſi eſ ſet dictū rato manente pacto.ita dicit ibi glo.habet ergo locum hec.l.q vtrūq̄ poſſit peti ſi dicatur rato manen te pacto.ſecus ſi non dicatur. De.reprehendit hāc glo. quia opus erat in cōditione nō in promiſſione: vt innuit in pin.l.z ſic nō poteſt dici q aliqō pactum preceſſit.di ſtinctio ergo iſta non videt bona.vtrūq̄ ergo habebitur fm q dicimus in.l.centum capue.s̄.de eo qō cer.lo.z ꝟ videtur pena loco cōemptus poſita. Dicit ne bene:cer te'non.tene iſtam glo.z intellige q opus fieri fuit in con ditione. ſed quia poſtea opus noluit exceptione repel litur. Vel intellige q vtrunq̄ fuit in obligatione ſcilicet opus fieri.z ſic fuit dictum rato manente pacto.Et vt ꝓ bem glo.z reprobem Petruz habetur in iure iſtud pa ria ſunt poſt moram cōmiſſam ſtipulationem incepiſſe a precedenti conditione vel a precedenti conuentione. vt l.j.§.ſi ita.j.z.ij.reſpōſo.ſupra ad.l.falci.quia poſt mo ram illud quod deuenit in precedenti promiſſiōe eſt no uatum.vt.l.obligationum fere.in fi.s̄.titulo.j.non curo ergo de dicto De.preterea probo quando vnum eſt in obligatione aliud in ſolutione:recipiendo vnū p̄iudicat in alio:z pōt purgari moza vſq̄ ad li.p̄t̄.vel vſq̄ ad ſen

tentiã. vt. l. itẽ veniũt. §. cũ p̃ dixim⁹. s̃. de peti. here. ꝛ. l. si stipulatus fuero. x. in melle. j̃. de sol. ꝛ ita b̃ posito q̃ op⁹ nõ sit in obligatiõe tñ est in solutiõe. ꝛ sic suscipiẽdo op⁹ p̃iudico in pena. Et op. vlterius: dicit q̃ ante diem est pena cõmissa. Cõtra: qꝛ pena apponit loco interesse: sed ante diẽ nõ cõmittit interesse totũ. vt. l. stipulatões nõ diuidunt. §. fi. So. nõ sequit: qꝛ in istis penis inspicit qd̃ inrersit nõ q̃ꝫtum interfit. vt. l. fi. j̃. de p̃to. stip. Vltio vnũ dubiũ formo. ꝓmitto tibi dare centũ vsq̃ ad pasca ꝛ ab inde in antea ad tuã petitionẽ queris: vtrũ aduenie̾te die pascatis sim in mora sine aliq̃ interpellatiõe. ꝛ videt q̃ nõ: qꝛ nõ promisi simplicit vsq̃ ad pasca ergo debet interpellari. vt. l. si ex legati cã. s̃. e. Jn cõtrariũ est veritas: qꝛ qñ dicit abinde in antea ad suã petitionẽ: verus est in ꝓgatiõe termini: qꝛ põt ꝓgare si vult. tñ dies interpellat pro hoie. casus est hic ꝓput illa verba arbitratu meo intelligunt termini ꝓgati: vt dicit glo. sup v̄bo arbitratu. ꝛ nil ad rẽ vt. s̃. dixi.

Cum uenderet. Qui nõ dat fideiussores ꝛ nõ liberat vt ꝓmisit tenet ad interesse. h. d. Qualiter istud interesse estimabitur: ꝛ puto q̃ fiet hoc mõ: q̃ q̃ꝫto minus venderet tantũ sit interesse. vt. l. j. §. si heres. in fi. s̃. ad trebel. Dicũt enim lai ci: vendas eã pro. l. libris vel mín⁹ ꝛ nõ curo vt ꝓmittas liberare. ista gl. que hic dicit q̃ interesse nõ est in obligatione male dicit. vt dixi in. l. stipu. nõ diuidunt.

J fundum. Op. de. l. videamus. §. ex causa. s̃. d̃ vsur. dic vt vidisti in. l. si filius. §. fi. s̃. e. vt tibi dixi. Vltimo no. istã. l. ad vnũ. habuisti de stipulatiõe fundũ dari in. l. si seruũ. §. fi. s̃. eo. ꝛ. l. vbi aũt. §. fi. s̃. eo. Jtem habu isti stipulationem fundum tradi. vt. s̃. e. l. si rem tradi. Jtẽ habes hic fundũ prestari q̃d̃ idem est q̃d̃ stipulatio fundũ tradi. Quero qd si ꝓmisi fundũ simplicit non adiecto dari vel tradi. Rñdeo intelligit dari. casus ẽ. s̃. e. l. si filius in fi. cũ glo. de cõtrahẽ. emp. l. si ita. in fi. Rõ est: qꝛ fundus nõ est aliud q̃ꝫ ꝓprietas ꝛ vsufuctus. vt. s̃ e. l. qui vsufruc. vnde qui promittit fundũ promittit proꝓrietatẽ ꝛ vsufruc. ꝛ sic dari. idẽ dico siquis in libello peteret simplr ticium condẽnari ad fundũ nisi natura preteriti cõtractus: vel natura narrationis aliud induceret. vt l. si stipulatus. s̃. de vsur. cũ si.

Ta stipulatus. Hec. l. famosa ẽ ꝛ vtilis tãtũ quãtum alia que sit in corꝓore iuris. Et breuiter b̃ dicit. Penalis stipulatio vitiat ex errore vel incertitudine que principalẽ stipulationẽ reddit inutilem. sin autẽ vtilem cõuẽtionẽ penalis stipulatio subsequat tunc penalis cõmittit: cum super p̃ma mora cõtrahit. q̃ si nõ cõuentio sed cõditio penalẽ stipulationẽ precedat tũc committit cũ oĩno ꝓditionẽ existere certũ erit. sed in vltis volũtatibus absq̃ distinctõe a tẽpore cessatõis pena cõmittitur que pena solũmodo exigit nisi actũ sit vt vtrũq̃ petatur. hoc dicit hec. l. fm Bí. Diuidit in duas ptes. primo tractat qñ penalis stipulatio ꝓmittit. Secũdo quid cõmissa ea exigat. secũda ibi in fi. q̃ sine dubio. Jtem p̃ma subdiuidit fm Bí. in. v. partes. qꝛ in p̃ma tractat de quadã p̃toria stipulatõe q̃ incipit: a p̃cedenti cõuentione vsq̃ ibi: sed si ita. Jbi secũda in qua tractat de stipulatiõe ꝓuentionali q̃ incipit a precedẽti cõditione in non faciẽdo vsq̃ ibi. itẽ sigs. Jbi tertia in q̃ ponit dictũ pegasi de stipulatiõe q̃ incipit: a precedẽti cõditiõe. in nõ dando vsq̃ ibi: sabinus. Jbi q̃rta in q̃ ponit dictũ sabini: qd̃ dicto pegasi ꝓdicere videbat vsq̃ ibi: itaq̃. Jbi qnta in q̃ discordãtia sabini ꝛ pegasi ad ꝓcordãtia reducit vsq̃ ibi: q̃ sine dubio. Alij aliter diuidũt qd̃ nõte nõ tñ curo. predicta diuisio placet preterq̃ in p̃ dicto: qd̃ Bí. videt intelligere tm̃ in stipulatiõe pretoria. sed certe imo loquit vel de pretoria vel de cõuentionali: vt patz ex secunda glo. hic posita. qd̃ puto verũ vt ex infrascriptis apparebit. Casum in terminis pone per te ꝛ lege litteram ꝛ expone vt patebit ex sequentibus: ꝛ fm predicta circa fi. l. ibi: q̃ sine dubio. ponit q̃ pro sed. ꝛ littera legit vt ĩ glo. ibi posita. posset etiam fm Ol. legi plane ꝛ erit alius intellectus: vt illud qd̃ sit relatiuũ hoc modo. dictũ sabini est q̃ nõ expectet qd̃ desinat posse dari vel fieri: sed ꝓmittat statim cum potuit dare ꝛ nõ dedit: qd̃. s. dictum sabini sine dubio verum erit cum id actũ probat ꝛc. ꝛ sic plane lege. Ratio huius est: qꝛ cum est actũ vt vtrũq̃ debeatur si inspiceret dictuꝫ pegasi inutilis est talis stipulatõ quia cõcepta in casuꝫ in quo vtrũq̃ dari nõ possit: ꝛ isto casu sine incipiat a precedenti stipulatiõe seu pactiõe sine a precedenti conditione habebit locum dictũ sabini per rationẽ predictã fm Oldra. ꝛ fm istam lec. ille. v̄. cõtinetur sub quinta parte. sed licꝫ lec. banc putez verã in se: tñ fm diuisionẽ predictã ꝓsequor lecturã precedentẽ ꝛ fm eam collige nõ. per teipsũ. Venio ad cõtraria in quibus ꝓcedam fm ordinẽ tex. Primo op. de. l. cũ quid s̃. si cer. pe. s̃. e. l. triticũ. So. glo. hic agebat tm̃ a stipulatore in illis ab vtroq̃. hec so. nõ placet: quia illud quod agit tacite ab altero ex cõtrahẽtibus tm̃ nil releuat. C. de cõdi. ob cau. l. si repetẽdi. s̃. eo. l. quicqd. iij. rñso. fm lectu. Bí. ꝛ no. in. d. l. cum quid. Scd̃o soluit glo. q̃ iternos cõuenerat vt sisteres certa die: ꝛ ante diem te certificarem: quod cum proposuerã per errorem omisi stipulatio nõ valet vt hic. hec sunt verba glo. ista verba sunt dubia. nam si tunc cum agebat de stipulatione interponenda fuit certa dies expressa puta vsq̃ ad pasca: et tunc in ipsa stipulatiõe intelligeret tacite repetita. vt. l. ticia. §. idẽ rñdeo. j̃. eo. ꝛ si ego stipulator deberẽ te certificare añ illã diem alia certificatiõe q̃ꝫ ea quã facit. l. per lapsuꝫ diei interposite ꝛ nõ fecit: tunc stipulatio non cõmitteret magis propter defectũ cõditionis q̃ꝫ per errorẽ ꝛ nõ est de mẽte huius. l. Banc tñ so. tene ꝛ eã intelligas hoc mõ. ꝛ per hoc pone casum in prin. l. cõuenit inter nos vt sisterẽ certa die: nõ expressimus eã sed in ipsa stipulatiõe debebat exprimi ꝛ declarari per errorẽ hoc fuit omissũ: certe non valz stipulatio. Est aũt huius dicti rõ duplex. ꝓmo qꝛ in stipulatione requirit consensus. vt. l. j. s̃. de pac. sz hic nõ est cõsensus ꝓpter errorẽ. vt. s̃. de iurisd. om. iu. l. si per errorem. Alia rõ potest esse: certũ est q̃ protestatio seu derogatio precedẽs declarat in futuro consensu nõ esse. vt s̃. de acquirẽ. here. l. qui in aliena. §. finali. ꝛ de lega. iij. l. siquis in principio testamenti. Sed cum cõtrahentes ab initio agũt vt certa die promittatur: videtur tacite agi o si absq̃ die promittatur alio videtur esse denegatum. vt supra de lega. ij. l. statu liber. §. stichum. de postulã. l. imperatores. videtur ergo protestasse ꝛ derogatoriaz dispositionem fecisse: ꝛ ideo presumitur deficere consensus.

Sed contra istam lecturã instatur de. l. cum pater. §. meos. de legat. ij. ꝛ. C. de instit. ꝛ substi. l. penul. Solu. dicit dñs Rai. ibi fuit omissa qualitas: hic substantia. arg. s̃. de eden. l. j. §. diez. ita videtur tenere Bí. in dicto §. meos. ꝛ Ci. in dicta. l. penulti. Jstud dicere q̃ dies sit de substantia non videtur verum: quia est qualitas non substantia. vt infra ti. j. l. ex duobus. ꝛ ibi nota. licꝫ qualitas fm quid faciat videri plus ꝛ minus debitum. vt dicto §. diem. ꝛ instituit. de actio. §. plus. sicut videmus in ipso homine qui fm diuersas qualitates plus et minus extimatur. vt. C. comunia deleg. l. finali. §. j. non tamen ille qualitates sunt de substantia. Preterea in dicto §. meos. de legat. ij. ꝛ dicta. l. penulti. fuit omissa cõditio

tñ certũ est q̃ cõditio magis deberet dici de substãtia cũ ex eius existẽtia vel defectu dependeat dispositio qđ nõ est in dic. vnde hec so. nõ placet: quare dico q̃ in. ll. ℨri/is dispositio fuit perfecta: licz disponens pollicet se addi turũ diem vel cõditionẽ. vnde si nõ adijciat dispõ rema/net de se valida. sed in casu nostro ante stipulationem in choata p̃cessit cõuentio de adijcienda certa die: que ꝑuẽ tio habet vim ꝓtestationis seu derogatõis: vnde merito facit dispositionẽ nõ valere. Sz si vis sustinere so. dictaz in casu isto dic q̃ in factis dies est de substãtia. nam ali/ud est factũ vna die aliud alia: sed in datione semper est idem qđ datur. vt. l. si nõ sortem. §. libertus. de cõdiẽ. in de. in auẽ. de instru. cau. §. j. collꝰ. vj. Alij soluũt cõtra: et respõdent ad. d. l. cuz quid. q̃ ibi in obligõibus que re cõtrahunt: hic in his que verbis. z hanc so. videt ponere glo. ibidem. z Odofr. eã tenet. sed Ja. de ra. Pe. Li. et dẽs eam reprehendunt per. l. triticũ. s̃. eo. j. de reg. iur. l. semper. vnde de ea nõ curo. Secũdo op. glo. de. l. si finita. §. j. s̃. de dam. infec. Blo. soluit tribus modis. pri ma nõ est bona: qz nõ potest bene reddi ratio ſspecialitaſ tertio est diuinare. sed scđa est vera z eã sic declarate. vos scitis q̃ error in corpore impedit actũ gerendũ. vt. l. cum in corpus. s̃. de acquí. re. do. z de acq. pos. l. si me in va/cuam. sed error in causa nõ vt toto ti. de ꝑdi. inde. sed in l. si finita. fuit error in h. quia credebat ꝓmissor debere se ꝓmittere in perpetuũ: z ideo ꝓmisit. vnde fuit error in cã ideo nõ vitiat. h aũt voluerũt promittere in diem certam z per errorem ꝓmiserũt sine die. vnde in ipsa stipulatiõe seu corpore stipulatõis fuit error merito non valet. prete rea h deficit cõsensus vt ex predictis patet ibi nõ. Ter tio op. gl. de. l. de die. s̃. in prin. qui satisd. co. doc. hic z ibi procedũt multũ intricate. So. illa. l. habet duas lec. nam intelligiť primo de discordia que est inter partes de die ponẽda in stipulatione ante cõtractã stipulationẽ. et fm hoc nõ ob. huic. l. Alio modo intelligiť prio de dis/cordia post stipulationẽ interpositã in q̃ dies fuit omis/sa z tunc ob. z qdam soluerũt q̃ ibi in stipulatiõe iudici ali: hic in cõuentionali. Et põt esse ratio fm istos: quia ĩ illis iudex se interponit: in cõuẽtionalibus nõ. vt. s̃. e. l. in cõuentionalibus. sed hec so. nõ est bona: qz hoc p̃nci pium loquiť in pretorijs z cõuentionalibus ſm glo. vel in ꝓtorijs tm̃ ſz Di. preterea si hec est ratio q̃ nõ valz. s. ꝓpter defectũ cõsensus: eadẽ ratio est in iudicialibus et cõuentionalibus: quare dicas q̃ ibi fuit omissa dies nõ ꝓpter errorẽ q̃ hic nõ agebať ab initio vt certa dies po/neret. nec fuit omissa ex certa sciẽtia: qz de hoc nil fuit di ctuz sed omissa fuit partibus nil de hoc cogitãtibus tũc enim valet stipulatio: sed pretor ibi diem limitabat qz fu it iudicialis. si enim esset cõuentionalis nõ egeremus de clarationibꝰ pretorijs. sed si interpellatus cõgruo loco et tpe nõ sisteret cõmitteret stipulatio vt. j. dicã in alijs ꝑuẽ tionalibus. Ad predicta instať z videt q̃ in pretorijs di em statuat lex nõ iudex. vt. j. rem rat. ha. l. quo eni. §. j. So. ibi in stipulatione rẽ ra. ha. in qua dies declarať a lege vel a pretore mortuo. sz stipulatio iudicio sisti nõ ha bet diem declaratã a lege vel ꝓtore mortuo: z ideo decla rat iudex. vt. d. l. de die. Et aduerte: qz dico q̃ nõ est de/clarata dies in qua debeat sisti: sed dies vsqz ad quã te/neatur bene est declarata. vt. l. grece. §. post litẽ. j. de fide/iul. z. C. de fideiuſ. l. pe. Secũdo instať ad predicta: qz qñ est cõuentionalis nõ cõmittiť per interpellationez. vt hac. l. v. q̃ ſ i ab initio. Solu. ibi dies fuit omissa ex cer ta sciẽtia z collata in voluntatẽ ꝓmissoris vt statim dicã.

Ex predictis distingue: aut queriť de die apponenda in stipulatiõe interponẽda. z tunc aut est iudicialis z ꝓtor reducit eos ad ꝯcordiã. vt. l. de die. in ꝓnc. fm vnam lec. Aut ꝑuentionalis z vitiať fm materiã. l. j. §. siqs sim pliciter. s̃. e. z h nõ est nãa mã. Aut queris de die omis/sa in stipulatiõe interposita. z tunc aut omittiť per errorẽ aut ex certa sciẽtia. aut nec per errorẽ nec ex certa scientia Primo casu aut fuit error in causa: aut in stipulatione. Secũdo casu serua. v. q̃ si ab initio. Tertio casu aut est iudicialis: z tunc aut dies apponitur a lege aut nõ. si nõ serua. l. de die. si cõuentionalis tunc serua qđ. s̃. dixi. et qđ. j. dicam. Quarto oppo. ad id qđ dicit de põdere numero z mensura de. l. quidã in testamento. s̃. de le. ij. quam glo. alle. pro cõcor. de iur. do. l. cum post. §. gener vbi dicit q̃ talis incertitudo nõ vitiat stipulationẽ. Sol. dicit glo. in. d. §. gener. z in. d. l. quidam. q̃ hic ponit re gula que fallit in dote. vt in. d. §. gener. z in legato ad re fectionẽ vie. vt. d. l. quidam. Item fauore alimentorũ. vt d. l. si cui. de annu. le. Li. C. de do. promiſ. l. j. dicit q̃ in dictis casibus nõ est speciale qz potest certificari ratione adiuncti. s. dos ex qualitate personarũ. expense vie ex q̃/litate vie. idem de alimentis. hoc nõ placet: quia fm hoc omnis stipulatio que fit ex causa valeret. ex causa enim possemus certificare quãtitatẽ. vnde si promitteret mihi ex causa emptionis vel locationis preciũ incertũ valeret: qz certificaret ex qualitate rei qđ est ꝓtra mentẽ huis. l. et cõtra. §. gener. z incertitudo de qua loquiť. l. cũ duo. de in di. adiec. nõ haberet locũ. Preterea cum legatuz fiat ob meritũ. vt. s̃. pro so. l. nec adiecit. iam nullũ legatum esset incertũ sed certificaret ex meritis qđ est cõtra. §. ge/ner. Tene ergo glo. z circa hoc dic qñ stipulatio cõtinet incertã quantitatẽ: aut certũ est q̃ cõtrahentes cogitaue/runt de certa quãtitate: qđ potest apparere vel ex verbis vel ex cõtractu precedenti z tunc valet stipulatio. vt. s̃. e. l. triticũ. aut nõ constat z tunc nõ valet stipulatio vt hic. fallit in dote via z alimentis. Quinto oppo. ad id qđ dicit insulam edificari nõ adiecto loco. nam insulã edifi cari est opus: sed operas incertas quis põt stipulari. vt s̃. eo. l. interdũ. v. item qui operas. z de op. li. l. quotiẽs. §. est. z. l. he opere. So. aliud est opera q̃ est diuinũ offi ciũ. vt. s̃. de ope. li. l. j. assumit enim hec opera pro actu p̃ sone: z istas operas quis põt stipulari incertas vt in cõ/trarijs. aliud est dicere opus fieri: hoc enim referť ad ip/sum opus factũ prout est certe forme. vt. s̃. ad. l. falci. l. q quadringenta. §. quedam. z istud nõ potest promitti ni/si appareat locus in quo vt hic. Sed cõtra istud opp. nam possum promittere nauẽ fabricandã: z sic est opus nõ opera. Item possum promittere scribere libꝝ z simi. z valet nõ adiecto loco. vt. j. de solu. l. inter artifices. z. j. eo. l. cõtinuus. §. si ab eo. cum si. Sol. aut opus qđ de/bet fieri est tale qđ coheret solo: z tunc exigit certuz locũ vt hic. aut solo nõ coheret: z tunc non vt in cõtrario. ar. s̃. de vi z vi arma. l. j. §. siquis de naui. Ratio: quia qñ nõ coheret solo vbicũqz fiat mea itereſt. secus i his que solo coherent. vt. s̃. eo. l. qui insulam. Ex predictis ergo collige. aut qs stipulať opas ꝓut referť ad actum pſone aut opꝰ certũ. z hoc scđo casu: aut est tale opus qđ cohe ret solo: aut nõ. Sexto op. ad id qđ dĩ fundũ nõ ad/iecto noie ꝛc. de. l. qui ex pluribꝰ. s̃. e. glo. sol. duobꝰ mo dis z bñ. z ꝓiũge eas sil. z dic aut cogitauerũt đ certo ex primẽdo z nõ expſſerũt per errorẽ z nõ valet vt hic. ar. ĩ prin. huius. l. Aut nõ cogitauerunt de certo exprimẽdo z tunc: aut est incertũ de incertis: z tunc non valet vt hic aut incertum de certis z valet vt ibi. Septimo oppo. de lega. j. l. legato generaliter. z de op. le. l. ij. So. glo. et bene: aliud in hoie qui habet certos fi. a nã. aliud in fun do qui habet certos fines destinatione patrumfa. vt ptz per. ll. alleg. in glo. z not. in. d. l. legato generaliter. z per Di. in. c. in obscuris. de regu. iuris. li. vj. Octauo op.

de.l.si domus.s̄.de le.j.dicit glo.solue.e.modo.vult dicere q̄ sicut homo nō habet fines certos destinatiōe patrisfamiliaſ:ita domus habz fines facto hois nō sola destinatione.vt.s̄.cōmu.prędi.l.siquis duas.§.siqs partē hoc tenet glo.in.l.legato generaliter.ꝛ.l.cū post.§.gener de iur.do.ꝛ Bi.in.c.in obscuris.de reg.iur.li.vj. Pde. nō tenet istā solutionē. dicit'enī q̄ cū dom⁹ ex duob⁹ seu ex tribus cōsistat.vt.l.solū.s̄.de rei vendi. ꝛ de vsuca.l. eū qui edes.q̄ posset quis facere vnam domū ita p̄uam q̄ in ea nō posset quis ponere caput.vnde est eadē ratō in domo ꝛ fundo:ꝛ ideo ipse in vtroq̄ distinguit eodez mō.aut testator vel ꝓmissor habet fūdos vel domos in patrimonio ꝛ debeā vnus ex eis ꝛ valet stipulatio ꝛ legatum.vt.d.l.si domus.aut nō habet fundū vel domuz in patrimonio:ꝛ tunc neutrum valet vt hic.ꝛ in.d.§.gener. Hanc opi.tangit glo.licz nō approbet. in.d.§.gener.in prin.mag.glo. Hoc nō placet mihi. nō enim est verū q̄ eadem ratio sit in domo ꝛ in fundo.nam siquis ꝓmittit fundū simplr licz plures fundos habeat in patrimonio: pōt dicere se intellexisse de palmite terre ꝛ erit fundus cū hoc in sua nuda volūtate consisteret. Sed siquis ꝓmisit domū cū plures domos habeat nō pōt dicere se intellexisse de ita parua domo cum nullā ita paruā haberet. nō enim hoc cōstat in sua nuda voluntate sed requiritur interiectio parietꝫ.ꝛ ideo nō ita de facili vnum dicit' derisoriū sicut aliud:ꝛ hoc vult dicere gl.in.d.§.gener.teneo ergo precedentē so. Tertiā solu.videt ponere glo.in.d l.si domus.in prin.vz.q̄ illa.l.intelligaſ qñ testator sensit de certa domo:tunc enī tam in domo q̄z in fundo valet legatum:licz nullū exprimaſ dicta.l.legato generalit. ij.rñso. Hec so.cōtinet diuinationē q̄tum ad.d.l. si domus.vnde tene qđ.s̄.dixi.verūtamē scias q̄ ista solutio cōtinet in se veritatē in materia legatoꝝ que cum cōsistāt ex volūtate vnius.s.testatoris si sensit de certo valet: ꝛ ei⁹ voluntatis declaratio pertinet ad heredē tanq̄z eius qui melius nouit.vt.d.l.legato generaliter.Et nōbiliter dic̄ glo.in.l.siquis a filio.§.siquis plures.co.ti.sed in stipulatōibus que cōsistunt ex volūtate duoꝝ: si cōtrahētes sentire noluerint de certo.nec constat de quo vitiaſ stipulatio cum nō sit per quem declareſ.vt hac.l.ꝛ hoc voluit glo.in.d.§.gener.si bene aduertatur. Sed cōtra prędicta oppo.de ver.sig.l.locus.§.fi.vbi dicit' q̄ ager habet certos fines:sed dic certos destinatiōe patrisfamilias. lz glo.hic oppo.ꝛ nō sol. Nono oppo.s̄.eo.l.vbi aūt. in prin.So.expone vt ibi no.ꝛ ꝓcordabit cum ista. Ut igitur ista materia liquecat quādo nō est adiectū nomen fundi sic distingue.aut fuit actum de certo exprimendo ꝛ per errorem fuit omissum.aut nō fuit actum.primo casu aut loquimur in legatis ꝛ valet.vt.l.legato generaliter.ij rñso.aut in stipulatione ꝛ nō valet si nō constat de quo. ar.huius.l. Secūdo casu aut est incertū de certis ꝛ valz vt.s̄.eo.l.qui ex pluribus.aut incertū de incertis:ꝛ tunc aut loqueris in prędio rustico qđ habet fines destinatione hominis ꝛ nō valet vt hic. ꝛ.l.cum post.§.gener. aut de fundo vrbano vtputa domo que habet fines per iniectionē parietis.ꝛ distingue:aut habet domos in patrimonio.aut nō.vt.d.l.si dom⁹. Decio ꝓcedo ꝛ op.ad v.q̄ si ab initio.hic dī fm cōem modū legēdi q̄ hic agebaſ q̄ ꝓsisteret q̄cūq̄z die:nō tñ fuit dies expressa q̄ stipulatio valet ꝛ ꝓmittit. Cōtra:qđ nō exp̄mit habeā ꝓ omisso.vt.s̄.eo.l.eqđ astringēde.ergo vī q̄ stipulatio vicieā sicut qñ ab initio fuit p errorē omissū. Glo dat duas so. vna fuit Ol.ꝛ lz obscure loquaſ. hic vult dicere q̄ dies habeā ꝓ omissa in p̄ncipali stipulatiōe adeo q̄ ex ea nō possit agi cū nec valeat. Sz lz p̄ncipalis vitieā penalis remanet valida adeo q̄ ꝓmitteā ꝓinde ac si inceperit a p̄cedēti ꝓditōe nō p̄cedēti pactiōe.hec so.tollit'. Primo hic vī velle facere driaz inter p̄mū casū hui⁹.l.ꝛ hunc fm hec nulla esset dria.lz ad hoc rñdet q̄ volūt sustinere q̄ dria est:qꝛ p̄ casu neuter valet:hic valet saltem stipl̄o penalis. Sc̄o tollit'.nā hic supponit' q̄ stipulatō iudicio sisti nō valet sine die.lz hoc est falsū.vt.s̄.qui satisda.co.l.de die in p̄n.C.de fideiuſ.l.pe.j.de fideiuſ.l.grece.§.post litem ꝓpter q̄s rōes do. Raī.nō tenet hanc so.ꝛ bñ. ꝛ hec rō excludit' ꝓut h intelligit' in stipl̄oe iudiciali. Preterea vt s̄.vidistis qñ principalis vitiaſ rōe incertitudis ꝛ penaſ. vt pz.s̄.in exēplis posit' de incertitudie dici quātitaſ loci ꝛ nois.si ergo ponim⁹ h̄ p̄ncipalē rōem incertitudis vitiatā ergo ꝛ penalis:siue per errorē siue nō cū sit peccatū in forma: vt dicā.j.pxi.ꝫ.de.§.alteri. Preterea h̄ cō fundit' p.l.si homo mortuus.s̄.e.ꝛ qđ ibi not.quare gl. dat aliā so.videlz q̄ dies nō fuit omissa: lz fuit apposita alia dies que placeret ꝓmissori.ꝛ fm hoc vtraq̄z stipulatio tenet.s.p̄ncipalis ꝛ penalis.ar.ad h̄.s̄.e.l.centesimis §.fi. que so.placet. Undecio oppo.si h̄ incepit a p̄cedenti cōuentiōe:ergo debeā cōmitti a tpe more.vt.j.v.ita q̄z.dicit gl.q̄ quidā dicūt q̄ h̄ corrigit' p infrascripta qđ nō placet:qꝛ nō est verisile q̄ statuz se corrigat.vt.s̄. de cō di.ꝛ demō.l.nam ad ea. Alij dicūt q̄ speciale in iudicō sisti qđ nō placet:qꝛ q̄tum ad casum istius.l.nō est reperire rōem specialitatis. Quid ergo dicemus:ex varietate solutōis precedentꝫ ꝛrij pendet solutio istius.dic̄ enī glo.q̄ hec cōuentio p̄cedens nō valuit.Et ratio est prinde ac si inceperit a p̄cedēti cōditiōe.hanc.s̄.reprobaui. Alij dicūt q̄ istud ī̄ō est:qꝛ tēpus sistēdi fuit collatuz in arbitriuz ꝓmissoris.ī̄ō tardius ꝓmittit.s.qñ desijt posse sisti.istā sequit' do. Raī.qđ puto verum. Sed Guil.de cu.in.l.de die.s̄.qui satisda.co. dicit indistincte q̄ qñcū q̄z stipulatio de iudicio sisti interponit' extra iudiciū sine die nūq̄z cōmittit' nisi cum desijt posse sisti per hanc.l.sed ipse nō respōdet ad.v.itaq̄.vnde de suo dicto nō curo. tene ergo precedentē so. Sed ꝫ hoc instat'.ꝛ. naz lz ista stipulatio valeat qñ confert' in volūtate obligandi per futurū subiunctiui.s.cū volueris.tñ si ꝓmissor decedat antēq̄z voluntatē suā declaret stipulatio vitiaſ.vt.s̄.eo.l.cēteſimis.in fi.lz in legato secus: qꝛ moriendo videā velle. vt.l.fideicōmissa.§.sic fidei.de le.iij.patet ergo q̄ in casu nostro cū moriendo desijt posse sistere vitiaſ p̄ncipalis:ꝛ per ꝓñs penalis.vt.s̄.e.l.si homo mortuus.ꝛ qđ not.p Bi.in.c.nemo pōt.in fi. de reg.iur.li.vj. Rñdeo q̄ñq̄z quis ꝓmittit cū noluerit simplr:tunc qꝛ ista dictio cū denotat p̄ncipaliter tēpus secūdario ꝓditionē. vt.l.si tucio. s̄.qñ di.le.ce.ꝛ de cōdit̄.ꝛ demō.l.siquis legata.in p̄n. est in sua ptāte an velit ꝛ qñ velit.ideo eo moriēte euanescit stipl̄o.vt.d.l.cēteſimis.sed h̄ fuit actū vt oīno sisteret lz dies fuit collata ī arbitriū ꝓmissoris.nō est ergo ī suo arbitrio an sistat ied qñ sistat.ꝛ ī̄ō eo moriēte cōmittit' stipulatio.hoc ꝓbo per tex.s̄.qui sine manu.ad lib. pue.l fi. Ex p̄dict̄ ergo collige:aut quis est obligatus simpliciter cū voluerit.aut ꝓmittit pure sed dies solutōis confertur in volūtatē ꝛ arbitriū ipsi⁹ ꝓmissoris.p̄mo casu aut i stipl̄one ꝛ valet si in vita declarat se velle.secus si añ moriaſ.vt.l.cēteſimis.§.fi. aut in legat̄ ꝛ moriēdo vī velle.vt §.sic fidei.sc̄o casu serua hūc.§. Duodecio op.ꝫ p̄dicta:tu dicis q̄ vitiata stipl̄one p̄ncipali vitiaſ penalis. ꝫ.s̄.e.l.stipl̄o ista.§.alteri. Rñdeo q̄ñq̄z principalis stipulatio deficit ab initio solū ea rōe quia nō interest tunc penalis valet:qꝛ in ea deficit rō predicta.s.quia in pena nō ꝓsideram⁹ interesse.q̄ñq̄z stipulatio p̄ncipalis deficit rōne erroris seu incertitudinis: tunc videā esse defect⁹ in forma ꝛ sic in consensu.vt.s̄.eo.l.j.§.siquis ita.ꝛ nō valet principalis nec accessoria. vt hac.l. q̄ñq̄z principalis

stipulatio nō valet rōe impossibilitat̄: ꝛ tunc habet locuz qđ no. per Bi. ī. e. l. quidā cum filiū. qñqz p̄ncipalis stipulatio ab initio valet in cōceptione sui ꝛ sperat̄ cōmitti penalis per morā cōmissam in p̄ncipali: tunc si ꝓpter aliquē casum quis liberet̄ a p̄ncipali liberat̄ a penali tanqz sibi accessoria. vt. d. l. si homo mortuꝰ. nam cū ipsa pena lis ceperit habere dependentiā a p̄ma si prima tollit̄ ꝛ secūda. ar. eius qđ no. s̄. de lib. ꝛ post. l. iij. §. fi. ꝛ de iur. tes. l. nam ꝛ si sub cōdit̄. Expediti de prima particula prime ptis. veniamus ad secundā ꝛ tertiā p̄ter. Opp. primo. s̄. e. l. quicqd. §. fi. So. ibi fuit adiecta certa dies inter quā deberet ascendere capitoliū: hic nō. Secundo oppo. ī. eo. v. sabinus. So. patz in. v. itaqz. quia hic incepit a cōditione: ibi a pactione. Ratio diuersitat̄ est: quia vbi precedit cōuentio quis est obligatus ad id qđ in cōditione deuenit. sed qñ precedit cōditio nō facilius debet in penā incidere qui nō facit id ad qđ est obligatus q̄z qui obligatus nō est. ar. s̄. siqs omi. ca. tes. l. siqs sub ꝺditione. ꝛ ita dicit Ja. de ra. ꝛ hoc videt̄ sentire prima glo. huius. l. Tertio oppo. ꝛ videt̄ q ymo statim sit cōmissa stipulatio ꝛ possit agi si reo dat̄ facultas soluē di qđ deuenit in cōditione: sicut videmus in causa noxali. vt. s̄. de re iudi. l. miles. §. x. de peti. here. l. item veniūt §. item recte. So. dicebat Jr. fateor cōtrariū ꝛ pegasus ī illo casu bene dicit siue incipiat a pactione siue a cōditione: vt habet̄ in glo. que nō tenet opi. Jr. q cōtra text. in §. itaqz. nec ob. qđ dicimus in causa noxali: q ibi ab initio estimatio est in obligatiōe. lz per. l. detur facultas dā di seruū pro noxa. vt. d. §. x. qđ nō est hic: quia illud qđ deuenit in cōditione nō est in obligatione. vt. d. l. siquis sub cōditione. siquis omi. cau. te. Item stipulatio penalis est cōcepta sub cōditione. ergo ante cōditōis euentuz nil est in obligatione. vt. l. cedere diez. de ver. sig. somnia uit ergo hic Jr. Veniamus ad quartā particulā ibi: sabinus aūt ꝛc̄. Et oppo. ad. v. idem defendi ꝛc̄. vbi dī q nō expectat̄ q desinat posse dari: sz stipulatio ꝺmittit ex mora seu cessatione. sed ꝺ. s̄. ꝑx. v. ꝛ. ī. ꝑx. v. itaqz. circa hoc sunt tres opi. Una Pe. ꝛ Ja. de ra. quā hic tangit glo. lz nō approbet q hic legatum incepit a precedēti legato: sed. s̄. ꝛ. ī. a precedenti cōditione. vnde ita distīguūt ipsi in legato sicut in stipulatione. hoc probant per l. cū sine p̄finitione. s̄. qñ di. le. ce. do. Rai. hanc repro bat per hunc tex. ibi: idqz vtilitatis causa ꝛc̄. vbi videtur velle denotare aliqd specialitat̄ in legato penoris. Ad. l cum sine rñdeo q ibi est differētia vtrū incipiat a p̄cedēti cōditiōe vel legato q̄tū ad cōstituēda plura legata vel vnū. Sed q̄tū ad hoc vtruz citius vel remissius debeat illud qđ legat̄ quasi in vim pene nulla est differētia. Credo q Pe. q̄tū ad hoc nō bene dicat ꝑ tex. s̄. ad. l. falc. l. j. §. itē si ita. vbi est casus q q̄tū ad hoc nulla est differētia incipiat a cōditione vel legato. Alia est opi. quam glo. ponit in. l. ꝛ si post tres. s̄. siqs cau: qđ fallit in vltis volūtatibus in qbus ꝫ est regulare q siue incipiat a cōditione siue a dispōe cōmittat̄ pena cū potuit fieri ꝛ ē cessatū. vt. d. l. j. §. itē si ita. ꝛ hic ꝺ penu le. l. j. ꝛ qñ di. le. ce. l. si penū. qđ ergo dicit ī penu grā exēpli ponit. ergo idē in alijs. vt. s̄. de dā. infec. l. dāni infecti stiplo ptinet. ꝛ hu ic opi. adheret Bi. Sed ꝺ istā opi. instat̄ de hoc text. qui ponit duas rōes. s. in obligatōe defuncti volūtate et ipsius rei nāz quasi ꝫ sit spāle ꝓpter nāz penoris. Propter ꝫ fuit tertia opi. alioꝝ qui dicūt q hic sit duplex rō spāl̄itat̄. s. fauore vltime volūtat̄. nā reipublice interest vt volūtates defunctoꝝ exitū habeāt. vt. s̄. quēad. te. ape. l. vel negare. Secđo ꝓpter rei naturaz. i. propter fauorem alimētoꝝ. nam legatuz penoris in alimētis cōsistit. vt. s̄. de pe. le. l. ij. ꝛ in quibus maxie fauet̄ a iure. vt. s̄. de trās ac. l. cū hi. de an. le. l. si cui. de ali. ꝛ ci. le. per totū. cū enīz ista. l. loquat̄ copulatiue: ad eā veritatē requirit̄ ambas rōnes ꝓcurrere: ꝛ fm hoc erit spāle in penore ꝛ aliment̄. in alijs vō vltis volūtatibus erit idem qđ in stipulatiōe. et hanc opi. sequūt̄ quidā moderni. ꝛ glo. hic videt̄ dicere q sit speciale in penu: nec de alijs legat̄ aliquid dicit.

Quid dicem⁹? teneo gl. l. ꝛ si post tres. s. q sit spāle in vltimis volūtatib⁹ qđ tenet Bi. ꝛ Bul. de cu. s̄. de condi. ob cau. l. dedi. vbi dicit indistincte q qñ cōditio in non dādo vel nō faciēdo in vltis volūtatibus apponit̄ in ꝑsona grauati sicut in casu nr̄o ꝺmittit̄ cū est cessatū nec fit differētia incipiat a cōditōne vel legato. pro hoc induco tex. ī. de sol. l. ratū. vbi cū de legato repellēdo ꝛc̄. fm vnā lec. expressius in. l. si peculiū. §. fi. s̄. de sta. lib. per quem tex. ꝓfundit̄ dictoꝝ opi. nec possūt dicere q ibi sit spāle fauore libertat̄: q ꝫ ipsi reprobāt in ꝫrio de. l. liberta s̄. de manumiss. tes. vt. ī. dicā. Preterea si bene inspiciat̄ l. illa ꝓcedit ponēdo ius cōe qđ tollit̄ ex mente testatoꝛ pro hoc. s̄. de cōdi. ꝛ de. l. hec cōditio. ꝛ ista est cōis opi. Nec ob. l. ista ꝛ si. que loquūt̄ solum de penore: q istud ponit̄ exemplificatiue: qđ patet ex. l. si penū. qñ di. le. ce. vbi idem ponit̄ in penu ꝛ in fundo. Nec ob. q ꝫ ponūt̄ due rōes copulatiue qñ lex ponit duas causas seu rōes finales. si vna deficit ꝛ alia remanet. remanet etiā iuris dispositio. vt insti. de nup. §. affinitat̄. no. in auc̄. de nup. §. si vō etiā rationabiliter. ꝛ no. etiā. s̄. de priui. cred. l. si neuter. §. in bonis. no. etiā. s̄. de exce. re. iud. l. siqs ad exhibendū. Vel aliter rñdeo q iste tex. aliter intelligit̄. naz due sunt rōes. nā ꝑ fauor vltie volūtat̄. Itē rei nā: q pendet cōditio de ptāte heredis fm q glo. expoit. ꝛ si bene advertis iste rōes in oī legato habēt locū. Secđo ꝫ predicta fortit̄ instat̄ de. l. siqs ita libertatē. in prin. de sta. lib. So. ibi verba in ꝓceptiōe sui sapiūt mortē hois expectā dā. Tertio op. ꝛ videt̄ q qñ legatū est relictū sub cōditione nō faciēdi statim admitti debeat cum cautiōe muciana. vt. s̄. de ꝺdi. ꝛ demō. l. muciane. in fi. Glo. dicit aliud in cōtractibus. vt hac. l. ita stipulat⁹. aliud in vltis voluntatibus. Ista est trufa. hec. l. nil facit ad materiā cautionis muciane: que loquit̄ quādo cōditio consistens in nō dando vel nō faciendo confert̄ in personaz legatarij: vel alterius cui aliquid relinquit̄. sed. l. nostra loquit̄ qñ condītio confert̄ in personā eius a quo aliquid relinquitur vel qui aliquid debet. ꝛ ita sentit hic glo. ꝛ bene.

An autez in cōtractibus quādo cōditio confert̄ in personam eius cui aliquid debet̄ habeat locum cautio muciana: hic nō insisto. dic per Bul. de cu. in. d. l. dedi. ꝛ Li. in. l. siue apud acta. per do. Rai. in. l. muciane. Summa ergo ita circa vltimas volūtates: quādoqz condītio confert̄ in personam grauati: ꝛ tunc aut habet diem ꝛ expectat̄ dies. vt. d. l. si peculium. in fi. Aut nō habet diez ꝛ tunc aut verba in cōceptione sui sapiunt q expectatur q desinat posse dari vel fieri ꝛ expectat̄. vt. d. l. siquis libertatem. Aut nō sapiunt ꝛ tunc debet statiz impleri cū potest̄ vt hic. Si vero confert̄ in persona eius cui aliqd relinquit̄ tunc aut est affirmatiua aut negatiua ꝛc̄. vt plene per Bul. in. d. l. dedi. per do. Rai. in. l. muciane. hic nō dico: quia nō est nostra materia. Venio ad quintam particulā ibi: itaqz. ꝛc̄. ꝛ dicta particula cōtinet duo dicta. primū qñ incepit a cōditiōe. secundū qñ a pactiōe Op. per ordinē lz glo. intricet ad primū. Prio op. de. l. libertas. §. j. s̄. de manu. tes. Sol. dicit glo. hic ꝛ in l. ꝛ si post tres. ibi spāle fauore libertat̄. Ja. Pet. Bul. de cu. Lam. de rampo. ꝛ do. Rai. dicunt: aut viciat̄ qđ in dispositiōe venit si expectaretur q posse desinat posse dari vel fieri ꝛ non expectat̄ vt ibi. aut non vitiaret̄. ꝛ expectat̄ vt hic. Videte dñi salua reuerentia predictoꝝ:

nec contrariū mihi placet: nec so. nam. l. nostra loquitur quādo cōditio est apposita in psona grauati seu obligati. sed. l. cōtraria loquit qñ cōditio est apposita in psona bonorati seu cui aliquid debet. vnde nō est ↄtraria. l. nostre. Nec so. dictoꝝ placet hoc ostēdo per casum. l. s̄. de condi. ⁊ demon. l. heres meus. §. pe. Hoc declaro: certū est q vsufructus nō potest relinqui in tempus mortis. vt s̄. de vsufru. l. ticio cū morietur. de vsufru. le. l. v. pone ergo testator relinquit ticio vsufructū si nō ascendit capitoliū: nō est dubium q si expectamus conditionē q legatarius desinat posse ascendere vsufructus extingueret: nūquid ergo sufficiat q si legatarius nō ascendit cum pōt: certe sufficeret ſm opi. predictoꝝ per. d. l. libertas. §. j. ſz hoc est falsum. vt. d. l. heres meus. §. pe. nam nō habet pro impleta sed recurrit ad remediū cautionis mutiane: sicut in ceteris legatis vt ibi. Si ergo op. de. l. libertas §. j. ad hanc. l. solue q ꝺ conditio fuit adiecta in persona grauati: sed ibi in persona bonorati. Sed ad illam. l. oppo. de. l. mutiane. tunc oportet te dicere q sit speciale fauore libertatis. Secūdo ad idem oppo. de. l. si ticius. s̄. eo. glo. hic ⁊ in. l. cōtraria. dat circa hanc. l. quattuor solutiones. Una est q ibi sit speciale rōne perplexitatis vt hic late dicit glo. Quidā impugnāt hanc so. nam dicit perplexitas cuius dissolutio nō pendet ex facto alicuius. vt. s̄. de vul. ⁊ pupil. sub. l. fi. §. ticius. ⁊ de condi. insti. l. si ticius. sed in. l. cōtraria potest dissolui facto debitoris. ergo nō est perplexitas. Sed hec so. pōt sustineri. nam. l. imaginat ipsum ꝓmissorē nūq̄ dissoluere perplexitatē per quā dissolutionē obligaret. sicut dicimus q nō valet obligatio in rei voluntatē collata: qz. l. presumit eum nūq̄ velle obligari. vt. s̄. eo. l. stipulatio nō valet. et l. ⁊ si ticius. in fi. cum si. ⁊ sic remanet perplexitas. Alia solu. est q illa cōcordet cum ista: cuꝫ enī facta est ab vno litꝫ. cōtes. desijt alteri posse solui ⁊ sic euenit conditio ⁊ ita cōcordant. ⁊ hanc tenet Bi. Certe ꝺ fateor: qz per litꝫ cōtesta. desijt alteri posse solui: qz hoc dicit tex. in. l. ↄtraria Sꝫ quare istud sit ibi q finis illi cōditioni imponat per litꝫ cōtes. cum hic nō sit alꝫ. vt hac. l. hoc nō dicit Bi. nec glo. vnde dicta so. nō videt perfecta. Tertiaꝫ so. ponit glo. aut cōditio confert in personā alterius ⁊ habet locū l. illa. aut in personā eiusdem ⁊ habet locum hec. l. vt ibi no. glo. Hec so. hic nulli placet qz nō habet rōnem. preterea videt destrui per. l. fideiussor ob. §. fi. j. de fideiuss.

Quartā solu. dat glo. qz ibi cōditio est in eadem re in qua est dispositio: hic in diuersis rebus. ⁊ huic sol. videtur adherē Guil. de cu. qui dicit q illud est i. l. illa ne deueniamus ad absurdū. nam si expectaremus q illa res desineret posse dari: expectaremus casū in quo dispositō nō haberet effectū: qz res esset perēpta. Hec so. nō placet nec etiā dictū Guil. qz pōt res desinere posse dari vni aliter q̄ per interitū rei: vt per mortē vnius ex illis in quoꝝ persona est collata cōditio. facit. s̄. de cōdi. ⁊ demon. l. ꝺ genus. ⁊ l. pater. §. socrus. Nec pōt dicere dabit heredi suo per. l. cum ita. de condi. ⁊ demō. Quintam so. dat Pe. vt ipse refert in. l. si ticius. ⁊ in. l. ⁊ si post tres. ⁊ Ci. in. l. si pacto quo penā. C. de pac. q in. l. si ticius. fuit cōtracta obligatio duorū reorū. nec ibi fuit aliqua cōditio nisi ea que tacite inberet in duobus reis. vt. l. si ex duobus. j. ti. j. Nec ob. dicit ipse q fuerunt separatiꝫ accepti vt. l. duos. §. fi. de duo. reis. qz cum vnus ↄtrahit sub cō memoratione alterius videt simul cōtrahere. arg. j. de solutiꝫ. l. modestinus. Istud suū dictū parū valet. nam disparitas cōditionis que nō sperat reduci ad paritatē impedit cōstitutionē duorū reorū. vt. l. ex duobus. ⁊. l. eadē §. j. ti. j. nec iste ꝓditōes in persona reoꝝ vtriusq̄ poterūt cōcurrere: ergo ⁊c. Nec pōt dici q illa cōditio tacite ibe reat qz hoc est falsū: qz tacita cōditio impedit natiuitatez actionis. vt. s̄. de pac. l. item qz. ⁊ ibi no. sed nō est dubium q in duobus reis vtraq̄ ab initio nascit. ergo ⁊c.

Quid dicemus? breuiter dic q illa cōcordat: qz ibi pliꝫ cōtes. desijt posse dari ciuiliter. Et est rō: qz ibi sufficit cōtestatio rōne perplexitatiꝫ: cuius dissolutionez ꝓmissor posuerat in sua ptāte. verū quia. l. imaginat ipsū hāc perplexitatē nunq̄ dissoluere lege: introducit modū q dissoluat per litꝫ cōtes. Et est ratio quare hic mō introduxit qz illa obligatio habet aliquid similitudis cū obligatione duorū reorū: ꝝ nō sint duo rei. ⁊ ideo sicut in duobus reis vnus per litꝫ cōtes. preoccupat sibi: ita voluit. l. q ita fieret. ⁊ sic aliquas ex supradictis solutōibus simul iūge

Tertio opp. de. l. fideiussor obligari. §. fi. s̄. de fideiuss. Glo. soluit optime q ibi precessit cōuētio in persona p̄ncipalis cuius mora nocet fideiussori. vt. s̄. eo. l. mora. ergo ⁊c. ⁊ hoc tenet Guil. de cu. Quarto oppo. de. l. q rome. §. flauius. j. e. So. videt sentire hic Bi. in quadā additōe q ibi sit speciale fauore libertatis: qō non expectat q desinat posse manumittere: sed cōmittat pena ex sola mora. sed certe ille. §. nō ob. ad hoc: qz ibi precesserat cōuentio de seruo manumittendo vestita coherentia cōtractus. modo habes cōtraria qñ incepit a cōditione

Quinto oppo. q sit idem qñ incepit a pactione ⁊ ꝓditione. vt. s̄. ea. l. v. q si ab initio. so. vt ibi dixi. Sexto oppo. ⁊ videt q etiā vbi incipit a pactione nō possit agi statim cū est cessatū: sed oportet q expectet litꝫ cōtes. vt. Ceo. l. nuda. So. dicit glo. ꝺ in precedēti pactiōe vestita. ⁊ ideo citius cōmittit q̄ per litꝫ cōtes. ibi in p̄cedenti pactione nuda ⁊ ideo remissius cōmittit qz per litꝫ cōtes. Aduertatꝫ dñi qz ista sunt difficilia: duo supponit glo. q p̄cedit pactio nuda ⁊ cōmittit pena ⁊ hoc primo. Item cōmittit per litꝫ cōtes. ⁊ hoc scō. Ad primū oppo. forte pena cōmittit ex mora vt hic videtꝫ. ⁊. l. si penū. qñ di. le. ce. ⁊ dicā. j. proxio cōtrario. sed vbi nulla petitio ibi nulla mora. vt. l. si pupillus. j. e. ⁊ de regꝫ. iur. l. nulla. Sol. dicit Ja. de ra. vbi nulla petitio ibi nulla mora q̄tuꝫ ad ipsū principale qō petit. vt. l. si pupillus. sed q̄tuꝫ ad accessoriū puta penā sicut in cōtrarijs. Pe. ⁊ omēs hoc reprobant per. l. lecta. §. sed cū sortiꝫ. s̄. si cer. pet. vnde circa hoc glo. in. l. nuda. ⁊ j. de reg. iu. l. nulla. ⁊ Bi. ⁊ omēs vident tenere q ibi cōmittit pena nō ex mora sed ex euētu cōditionis: sub qua penalis stipulatio erat cōcepta. s. si ꝓmissa nō seruent. Ad secundū qō dicit q ista ꝓditio videt extare per litꝫ cōtes. Oppo. nemo sine actione experit. vt. l. si pupilli. §. videamus. de nego. gesꝫ. ⁊ de admi. tu. l. quotiēs. §. item si tēporali. sed iste nō habꝫ actionē qz pactū est nudū: ergo ⁊c. Circa hoc sunt quattuor opi. Prima est q ibi fiat litꝫ cōtesta. de facto: per quā videat impleta cōditio sicut alꝫ: cuꝫ de iure fieri nō pōt. vt s̄. e. l. si ticius. de cōdi. insti. l. mulier. §. pe. j. e. l. quidam cum filiū. ⁊ ista fuit opi. Jo. quā sequūtur quidā. sup penali enim dicūt litem nō posse cōtestari: cū cōditio penalis stipulatōis nō extiterit vt hic. ⁊. l. cedere diez. de versigni. Alij dicūt ⁊ ista fuit Azo. q litꝫ cōtes. fit super actōne penali ꝛz nondū cōmissa. ⁊ hoc videt ꝓbari expresse per. l. si pacto quo penā. ibi ex stipulatu ⁊c. nec ob. l. cedere diem. qz verū est q quis nō agit ex obligatione nō dū nata nisi per exercitiū ipsius quis cōsequat actionez. simile. s̄. e. l. si ticꝰ. j. rez ra. ha. l. si in debitū. de ac. emp: iul. §. siquis colludēte. ⁊ huic opi. adheret Guil. de cu. ⁊ Ci. in. d. l. nuda. per talē rōem: ex duobus malis minus malū est eligendū. vt. j. de reg. iur. l. quotiens nihil. sz cū cōuentio nuda penalē stipulationē p̄cedit in agēdo duo sunt mala: qz si agat ex nuda malū est cōtra. l. iurisgētiū. §. quinimo. si agat ex penali nondū cōmissa malus est ꝺ

l. cedere

l. cedere diem. Sed hoc vltimo casu est minus malum. nam licz nō habet actionē ad penā: tñ habere speratur. sed ad illud qđ in pactione nuda deuenit nō habet actionez nec habere speratur. pro hoc quibus ad lib. pcla. nō li. l. lucius. que. l. facit hoc modo: quia ibi idem operat potētia cōsequendi libertatē: qđ ipsa libertas competens. facit de fideicō. li. l. cum vero. §. j. z hanc tenet Jabutri. z Rai. per. l. si pacto quo penam. vbi dicūt esse casum. Tertia est opi. Bi. in. c. nō est in moza. de regu. iuri. vj. qui tenet q vtraqz predictarū opi. sit vera. s. q possit ex nuda. vt. l. nuda. Itē ex pēali. vt. l. si pacto. z tamē in vtraqz. l. dispensatiue ꝓcedit: quia nō potest agi de iure cōi aliquo predictoꝝ casuū vt ibi patz p eū. Quarta fuit opi. Jaco. de ra. z Pe. qui dicūt agi recte ad penaz ꝓmissaz: nec agit dispensatiue vel de facto sed de iure cōmuni: cum pena sit de iure ꝓmissa. hanc opi. probat Jaco. pdictus. primo per. l. fideiussor ob. §. fi. j. de fideius. vbi dicit esse casum ponēdo in seruo qui ab initio ꝓmiserat. z sic erat naturaliter obligatus. Sed ista rō nō mlt̄ placet qz est diuinare. Secđo sic probat simplr promittens videt ꝓmittere pure. s. dare: cum ab eo fuerit postulatū. vt. §. eo. l. cum qui calēdis. §. quotiēs. z. l. si decē cum petiero. z. l. si ita quis. in prin. z solet dici in tractatu moze eodē: modo qui ꝓmittit per pactū nudū est obligatus soluere eodē tempoze z eadem cōditione. soluz in hoc est differētia: quia p̄ma parit actionē secūda nō. vt. l fideiussor. §. fideiussor. j. de fideiuss. sicut ergo ille qui est obligatus ex pactione vestita interpellatus cōgruo loco z tempoze nō soluit facit existere conditionē penalis stipulationis z eam cōmittere: sic qui promisit pactiōe nuda: si interpellatus nō soluit incidit in stipulationē penalem. nam cū promittis lz pacto nudo: z postea si nō feceris promittis penā videt repetitū si nō feceris eo mō quo in pactione intelligitur. vt. l. ticia. §. idem respōdit. §. eo. Pe. probat hoc esse alijs rōnibus. nam cū precedit pactio nuda pena cōmittit per cōditionis euentuz. sed posito q ista cōditio nō possit existere de iure: tñ sufficit q existat de facto. s. q in moza constituat de facto. vt. l. quidam cum filiū. j. eo. z de cōdi. z demō. l. meuius. z de cōdi. instī. l. mulier. §. pe. sic ergo stipulatio de iure cōmittitur: nec in agendo erit aliqua iuris dispensatio. Preterea verisimile est q illi qui stipulationē interponūt velint eam valere. vt. §. de manumis. testa. l. siquis locuples. in fi. z. l. hec stipulatio. §. diuus. vt le. no. ca. sed voluntatez cōtrahentiū interpretamur eo modo quo pōt valere. vnde. l. dicit q si testator reliquit ticio fideicōmissū: si decesserit sine heredibus intelligimus de heredibus suis: h̄ ē de filijs: ne alis fideicōmissū. sit inutile. vt. l. ex facto. §. fi. j. ad trebel. ita in casu proposito intelligit si non dederis cum petiero eo modo quo peti pōt: cum certū sit q per viam actōis petere nō possuz. pro hoc facit. §. eo. l. stipulatio ista. §. hi quoqz. qđ videt tenere Li. in. d. l. si pacto quo penā. Quid dicem⁹: certe salua reuerētia alioꝝ ego teneo opi. Ja. de ra. z Pe. s. q agat ex stipl̄oe penali cōmissa per interpellationē factā cōgruo loco z tpe etiaz ex̄ iudiciū. nec in hoc. l. dispēsatiue ꝓcedit. h̄ probo p text. duarū. ll. p̄mo in. d. l. si pacto quo penā. ibi moze aliorū iudicioꝝ ⁊c. nā moze iudicioꝝ est q nemo sine actiōe experit. Preterea h̄ probat per casū expressū: certū est q sicut ex pacto nudo nō oritur actio sic nec ex sīa arbitri. vt l. j. C. de arbi. sed si aliqs ꝓmisit penā si sīe arbitri non stareꝫ exigereꝫ ne cōtes. lit̄ de facto sup actiōe in factuz ex sīa arbitri vel sup actione penali ad hoc vt pena cōmittat. certe nō: sed tūc ꝓmitteꝫ cū ꝓmitteret si sīa fuisset talis ex qua oriret actio. vt. l. si cum dies. §. fi. §. de arbi. ita in ꝓposito cōmittat per interpellationē factā ex̄ iudiciū. sicut si pactio vestita precessisset. Nec pōt aliqs dicere q ibi stipulatio penalis ceperit a precedenti pactione vestita: vtputa qz promisit per stipl̄ationē stare arbitrio: z si nō staret promisit penā: qz volo vos scire q totus ti. de arbi. qui loquit̄ de pena inserēda in ꝓpromisso q arbiter nō cogat sīare si nō est pena apposita: loquit̄ qñ partes cō promiserūt nudo pacto: vl̄ pacto promiserūt stare sīe: alis etiā sine pena valeret cōpromissū z arbiter cogeret sīare vt. §. de arbi. l. diē pfere. §. fi. z hoc mō intelligo. l. stipulatio ista. §. alteri. s. q ꝓmittat stipulatio penalis eo casu z eo tpe quo ꝓmitteret si stipulatio fuisset vtilis. s. si interpellatus ꝓgruo loco z tpe nō soluit̄. z hoc pz ex tex. d. §. ibi: penā stipulari ꝓueniat vt si ita factū nō sit vt ꝓprehensū est. ⁊c. q. d. si nō obseruet ita sicut teneris obseruare: si de iure obligatus esses incides in penā. z glo. ibi posita q̄ ad cōmissionē dicte pene regrit lit̄ cōtes. nō bene dicit: qz imo ꝓmittit ex euētu ꝓditōis: vt pz ex fi. d. §. q ꝓditio extat vt dixi. §. Sed ꝛ̄ istā opi. op. fortit̄ de. l. nuda. q vī dicere q ꝓtestet lis sup nuda petitione z q ꝓditio existat per lit̄ ꝓtes. nō per interpellationē factā ex̄ iudicium Ad hoc rñdeo q illa. l. nō dicit q ꝓtestet sup pactōe nuda. z iō intelligo sup penali cōcordādo eā cuz. l. si pacto quo penā. Ad aliud vbi dī. s. cōditioz existere p lit̄ ꝓt̄. Rñ. Pe. duob⁹ mōis. p mō qz extat ibi cōditio p ꝓt̄. lit̄ si añ interpellat nō erat. sile. §. ꝓmo. l. iij. §. in hac. đ tri. l. ī hac. vel alit̄ añ lit̄ ꝓte. extat ꝓditio: ſz purgabilit̄ post lit̄ ꝓtes. extat ipurgabilit̄: quālibz credo bonā. Septio op. z vī q nō possit agi statim cū est cessatū: ſz sit necesse q interpellet ꝓgruo loco z tpe. vt. l. si penuz. qñ di. le. ce. z. l. fideiussor ob. §. fi. j. de fideius. Glo. j. hui⁹. l. fatet ꝛ̄rium. s. q regrat interpellatio. Alia glo. hic in. v. sabinus. dubitat z vī tenere ꝛ̄riū. p̄ma vera z eā tenet Bi. vt dicaz j. circa. vj. q. p̄ncipalē. z sic qñ precedit ꝙuentio vestita cōmittit penalis p moza. Venio ad ꝛ̄ria vltie ptis: hic đ q si nil est actū sola pecunia petet. z sic vī q penal' stipulalis nouet p̄mā. sic. §. ti. j. l. obligatōnū fere. §. fi. ꝓtra imo vī q ad vtrūqz possit agi z vno exacto possit agi ex reliquo in eo q plus ē. vt. l. siqs a socio. z. l. duo societatē. §. pro so. z. l. p̄dia. de ac. empt̄. Rogo q aduertat̄: qz istud est valde difficile z glo. z doc. variāt. glo. enī in. d. l. siqs a socio. vī ponere in fi. glo. talē solutionē q ī eo q quātitas stipl̄onis penalis ꝓcurrit cū quātitate p̄cedent̄ obligōis fiat nouatio. z in hoc cōcor. cuz ista. in eo vo q quātitas p̄me obligōis excedit nō fiat nouatio z ī eo bñ poterit agi p̄ma actiōe. Jsta so. est falsa p. l. duo societatē e. ti. z p. l. p̄dia. q̄ vident velle q ad totū possit agi prima actiōe. vñ glo. in. e. l. siqs a socio. dat aliā so. vz aut scđa stipl̄o ꝓtinet plus q̄s p̄ma z nouat vt h̄. z. l. obligationuz fere. §. fi. aut ꝓtinet min⁹ z nō fit nouatio vt in ꝛ̄ris. poterit ergo ad vtrūqz agi: sed p exactionē vni⁹ fiat nouatō alterius ī eo q ꝓcurrūt. z ista so. tenet Ja. de ra. z appropriat eā sibi. pbat p tex. l. qui vsufructū. §. e. z. j. de noua. l. si pupillus. §. q actū. Jsta so. cōiter reprobat z spāliter p Pe. nam si q̄rat de stipl̄one penali vtr̄ nouet p̄mā non curam⁹: vtrū ꝓtineat plus vel min⁹. sed h̄ an in scđa repetat qđ deuenerat in p̄ma. vt vī pbari in. d. l. duo societatē. pterea hec. l. z. l. obligationū fere. §. fi. vī velle indistincte q sola pena petat nō habita distinctiōe vtrū plus vel minus in penali stipl̄one deuenerit. hoc vī pbari. §. ad. l falci. l. j. §. itē si ita. de penu le. l. j. qñ di. le. ce. l. si penum Hec so. nō est bona vt. j. clarius apparebit. vñ glo. ī. d. l. duo societatē. in glosella sup v̄bo posse: dat tertiaz sol. aut qs vult agere actiōe p̄ma añ ꝓditōis euentū: z sic añ cōmissaz stipl̄onez penalē z pōt: ita loquit̄ illa iura. aut post stipl̄onē penalē ꝓmissā z nō pōt: qz p̄ma est nouata ita loquit̄ hic. z. l. obligōnuz fere. §. fi. Jsta so. nō ꝓtinet

veritatē.ꝑ per.d.l.siqs a socio.⁊.l.se. vbi exꝑsse dī q̄ eti am post ꝓmissā ⁊ exactā penā pōt agi ꝑma in eo qđ plus est idē in.d.l.ꝑdia. Ꝑterea ſz glo.dicat posse agi pri ma donec pēdet ꝯditio penalis stipłonis. hoc nō est ex peditū.⁊ glo.tenet ꝯ in.l.j.§.itē si ita.s̄.ad.l.fal.quā gl. Bi.sequit ⁊ exaīabo.j.circa.vj.q. Uñ glo.dat.viij.sol. vz q̄ in ꝯrijs fuit actū exꝑssū vt ꝑma nō noueť per pena lē.hoc sentit glo.in.l.ꝑdia.circa fi.magne. glo.idez sen tit in.l.reſcriptū.§.si pacto.de pac.ſz hoc est diuinare er go ⁊c. Uñ glo.in.d.l.ꝑdia.añ fi.mag.glo. dat.v.so.vz aut ꝑcedit obligatio q̄ ꝯbiť ꝯsensu: vt ēptio societas ⁊ si. ⁊ hñt locū ꝯria. aut ꝑcedit obligō q̄ ꝯbiť verbis: ⁊ fit no uatio ⁊ sola pena peti pōt ita loquiť hic.⁊.l.obligationū fere.§.fi. Frā.ac.tenebat hāc so.in.l.reſcriptū.§.si pacto ſz p alia v̄ba. dicebat enī: aut ꝑcedit ꝯuentio bone fidei: ⁊ habēt locū ꝯria. aut ſtricti iuris: ⁊ tūc fit nouatio. istud recidit in idē cū.d.glo.idē tenuit Bi.in.l.in ꝓuinciali. de op.no.nū.in addi.mag.idē tenet Ꝑe. vt refert Ci.i l.si pacto quo penā.C.de pac.ſz q̄ ista opi.nō sit v̄a pro bať sic.actio ex testō equipať actōi bone fidei.vt.l.in mi nor.C. in q.ca.in ite.re.nō est ne.ſz actio ex testō p pēa lē diſpōez ſequentē nouať ipo iure.vt.l.j.§.itē si ita.ad.l fal.⁊.l.j.de penu le.⁊ q̄ñ di.le.ce.si penū.ergo etiā ꝯuen tio bone fidei p ſequētē stipłonē penalē: cuius ꝯrij tioze vt arbitroz. Guil.đ cu.dat ſextā so.in.l.reſcriptū.§.si pa cto.⁊ vtiť his v̄bis.aut ꝑcedit ꝯuentio iuriſgē. ⁊ non no uať vt in ꝯrijs.aut ꝑcedit cōuentio ſeu obligō iuris ciuiť ⁊ nouať p penalē vt hic.⁊.d.l.j.§.itē si ita.cū si. naz obli gatōes deſcendētes ex testō ſunt iuris ciuilis.vt.s̄. de te sta.l.iij.⁊ hāc opi.tetigit Bi.in.d.diſtōne posita in.l.in ꝓuinciali.hoc v̄ tenere Ja.bu.in.l.ꝑdia.hoc etiā mō te net do. Rai. Hec opi.salua reuerētia tātoz doc.nō pla cet mihi.ꝑ qz est ꝯ casū.d.l.ꝑdia.fm vnā positionē tenē do q̄ ibi ſcđa cōuentio fuerit stipłone vallata q̄ est iuris ciuilis:⁊ tñ ipso iure nō tolliť p penalē. Ꝑreterea ꝓstat q̄ ꝯctus emphiteoſis est iuris ciuilis a iuregentiū inco gnitus.vt inſti.loca.§.adeo.no.s̄.de pac.l.legitia. ſz cō stat q̄ obligō ⁊ eius ꝯctus emphiteoſis p ſequentē pēa lē nō nouať.vt no.C.de iur.emphi.in glo.mag.quā gl. oēs ſequūť:ergo ⁊c. Ꝑreterea ꝑdicta opi.deſtruiť p rō nē.nam nulla rō pōt aſſignari q̄re magis noueť obligō iuris ciuilis q̄ꝫ obligō iuriſgen.nā ſz in mō tollēdi p ac ceptilaťꝫ facilī tollať vna q̄ꝫ alia.j.de accep.l.an inutil.§ accepto ferri.⁊.§.fi.⁊.l.si acceptilatū. tñ in mō tollēdi p ſequentē stipulationē.⁊ sic p nouationē nulla est dria.vt de transac.l.aqliana.⁊.l.cū aqlia.inſti. q.mo.tol.ob.§. sicut aūt.⁊.j.de noua.l.j.vñ ptās iuris in tollēdo est par in vtraqz: nec est aliqd ꝓpter qđ ꝑsumamī aiuz nouādi ex volūtate ꝯbentiū magis in vno q̄ꝫ in alio.vñ hec opi. nō placet. Dices tu rñdeo ad.l.duo ſocietatē.s̄.pro so. vbi v̄ tex.q̄ si ꝑma cōuentio fuit p stipłonē:⁊ sic iuris ci uilis noueť alīs nō. Rñdeo debeť ſcire q̄ fm ista tpa q̄ñ post ꝑmā ꝓuentionē adijciebať stipło coeq̄lis ꝓtinēť tātū dē vel plus ꝓſumebať nouatio.vt.s̄.e.q vſufructu.⁊.l. ſcire debemī. i ꝑn.mō in.l.illa duo ſocietatē.ꝓuenerunt vt grāmaticā legerēt ⁊ ꝓuenerūt pacto nudo vt queſtī eſ ſent cōes.ſz huic pacto fuit adiecta stipło hoc mō ea oīa dari fier ine ſpōdes ⁊c.tūc nō pōt agi pro ſocio:ſz actiōe deſcendēte ex stipłone nouāte ꝑmā fm ista tpa:cū sit sti pulatio ꝑme coeq̄lis ꝓtinēs tātūdē:ſz hodie nō ꝑſume reť nouatō.p.l.fi.C.de noua.⁊ si post ꝑdictā stipłonē co eq̄lē fuit adiecta stipło penalis: illa penalis nō nouat p cedētē.nec ibi hoc dicit: imo ꝯriū si bene aduertať. Uñ videamī ſeptimā opi.quā ponit Bi.sup hac.l.recedēdo a ꝑdictis.dicit enī q̄ hec.l.debet intelligi fm illas vide licet q̄ ita demū transſerať ꝑma in ſcđam: si actor eligat agere ex ſecūda.nō alīs nisi exꝓreſſe ſcđa eſſet ꝓcepta aīo nouādi.qđ ergo h dicit q̄ ſola pecunia petať: intellige si actor eligit h.⁊ qđ dī in.l.obligationū fere.§.fi.q̄ fit q̄ſi nouatio intellige ſi actor h eligit.idē intelligit Ja.đ are. ſi p̄cedet obligatio ſtricti iuris. ſz ſi p̄cedet obligō bone fidei tūc nullo mō fit nouatio fm eū. Ista opi.nullo mō placet nec aliqs eā tenet.ꝑ id qđ dicit Ja.de are.de ꝯctu bone fidei ⁊ ſtricti iuris nō est verꝫ vt.s̄.reꝓbaui.aliud qđ dicit Bi.est falsū p.l.siqs a socio.⁊.l.ꝑdia.qz etiaz si qs eligat agere ad penā nō fit nouatio ſed pōt agi ꝑma in eo qđ plus est. Ꝑreterea istud est ꝯ casū.l.j.§.itē si ita ad.l.fal.de pe.leg.l.j.⁊ si penū.q̄ñ di.le.ce. vbi pena cō missa ꝑmū legatū nullo mō peti pōt. Quid ergo dice mus? dubitabile est.tñ mihi v̄ sic dicendū. Et erit octa ua so.q̄ aut p̄cedēs obligō est ex cā lucratiua: ⁊ tunc cō missa stipłone penali ſibi obiecta noueť ipso iure nō di ſtincto vtrū ꝓtineat plus vel mīn. ita loquiť de penu le. l.j.ad.l.fal.l.j.§.itē si ita.q̄ñ di.le.ce.l.si penū.⁊ h.l.i fi. ⁊.l.obligationū fere.§.fi.ſed q̄ñ p̄cedēs obligō est ex cā nō lucratiua ſz oneroſa tūc nō fit nouatio ſz pōt ex qua libet agi:⁊ vna exacta poterit agi ex reliq̄ in eo qđ plus ē vt.l.siqs a socio.⁊.l.duo ſocietatē.⁊.l.ꝑdia. hoc ēt ꝓba tur.s̄.de doli excep.l.apud celſū.§.labeo.⁊.j.e.l.qui ro me.§.flauius.⁊.§.duo frēs.vbi p̄ceſſit cōuentio p stipło nē:nec nouať per penalē. Rō:qz est ex cā oneroſa:vt di cā.j.in alijs ꝯrijs ꝓxi.⁊ iste v̄ ꝓprius intellectus istius māe.rōem istoz videre est facile:q̄ñ mihi debeť aliqd ex cā nō lucratiua:si adijcio penā ſi datū vel factū nō fuerit nō videoz ꝓ h nouare: imo adijciť vt metu pene citī cō ſequar mihi debitū.vt.s̄.de re iudi.l.iij.§.sed si pigno ra.ſz q̄ñ ex cā lucratiua debeť tūc v̄ agi q̄ si nō dabit il lud pena tm̄ pōt peti.⁊ in tui ꝓmissoris fauoze hoc vide tur actū.vt.s̄.de le.j.l.si q̄ñ.§.heres.⁊ hoc ꝓbat tex.nr̄e l.in fi.si bene aduertať.nō enī est par eadēq̄ cā ⁊c. vt.l. ſcimus.§.licētiā.C.de iu. deli.de codicil.l.fi. Et si oppo nis mihi qs reuelauit tibi q̄ hec.l.obligationū fere.loq̄ tur de obligōne ex cā lucratiua. Rñdeo ad hoc me vrget sol.ꝯrietaťꝫ ꝑdicte q̄ alio cōgruo mō ſolui nō pōt. Ꝑre terea cū nō dicať ex qua cā in dubio in stipłone intelligi tur cā donatōis ⁊ sic lucratiua.vt no.s̄.de do.excep.l.ij §.circa.⁊ ꝓz in.l.cāpanus.de ope.li. Et si opp.de.l.siqs a socio.q̄ videť velle q̄ ꝑma tollať in eo q̄ cōcurrit. Rñ. ꝑmā tolli vi exactōis facte ex ſecūda:nō vi q̄ſi nouatiōis ita intelligūt eā alij doc.tenētes alias opi. Itē si dicis q̄ re tex.in.l.obligationū fere.§.fi.dicit fieri q̄ſi nouationē cū sit vera nouatio. Rñ.qz vſq̄ ad litī ꝓtel. pōt offerēdo qđ venit in ꝑma liberari.vt.l.j.de pe.le.qđ nō est ī vera nouatiōe.ita intelligit Ci.in.l.nuda.in fi. Scđo op.et v̄ q̄ nō fiat nouatio aliquo casu p stipulationē penalem ip o iure ſz ope exceptōis.vñ videť ob. de do.excepť.l. apud celſū.§.labeo.glo.in.l.ꝯria ponit plures so.qdaz apꝓbant ꝑmā ſed est calūniare illā lram. Alij tenēt se cundā:ſz v̄ ꝯ.d.l.obligationū fere.§.fi.cū si. Alij tenēt alias ſol.q̄ nō placēt vt ex ꝑdictis ptz. Dic ergo q̄ ꝑma ibi nō nouať ipso iure:qz obligō ꝓcedēs erat ex cā nō lucratiua. ꝓmiſerat enī mihi reſtituere boiez meū ad quē mihi erat ꝯdēnatus.⁊ iō nō fit nouatio ſed actor pōt eli gere actionē quā vult. ſz qz ibi ambabī actionib agebať fm vnā lec.iō ibi opponiť doli exceptio. vel fm aliā si ſo lū vna ageret repelleret doli exceptiōe q̄tenus ꝓcurrūt vt ibi ꝓz. Tertio op.de.l.q rome.§.flauiuſ.j.e. vbi vide tur q̄ ꝑma nō noueť per ſequentē penalē. So.dicūt qui dā ibi ſpāle fauoze libertaťꝫ.ita tenet glo.in.l.obligatio nū fere.§.fi.⁊ ita hic.⁊ ibi tenebat do. Rai. ⁊ ita h innit Bi.sed Guil.de cu.in.d.§.si pacto.dicit q̄ ibi iō:qz p ceſſit cōuentio iuriſgē.h oīa.s̄.reꝓbaui.dic ergo q̄ ibi

ꝓmiſſio

ꝑmissio de manumittẽdo fuit ex cã onerosa nõ lucratia nam lz tu seruũ meũ habeas ex cã lucratia: tñ ego te habeo obligatũ ex cã onerosa qz seruũ meũ dedi ꝓ hoc. Quarto op. de. l. qui rome. §. duo frẽs. ff. e. dicẽ Guil. ibi ꝓcessit cõuentio iurisgen. hic ciuilis ꝫ nil est vt dixi. Alij dicũt: aut loquit de exceptiõe vtrũ nouet per penalẽ: certe nõ vt ibi. aut de obligõne: & tunc nouat vt hic. & hec posset esse bona vt statim dicã. vel dic melius q ibi ꝓcessit obligatio ex cã nõ lucratiua sed onerosa vt ibi pz hic ex cã lucratiua. Quinto op. de. l. rescriptũ. §. si pacto. s̃. de pac. gl. ibi vz dicere q illa. l. loquit fm iura noua fm que tacite nõ fit nouatio. vt. C. de noua. l. fi. vl ibi fuit expresse actũ ne nouet. Guil. vo dicit q ibi precessit cõuentio iurisgen. true sunt vt. s̃. dixi.. Alij vt Frã. ac. dicũt & bene q ibi ꝓcessit pactio liberatoria. vñ nõ nouatur per penalẽ: ꝫ obligatoria. Rõ: qz fauorabiliores tẽ. vt. l. arrian⁹. & hanc sequit Di. in. d. l. in ꝓuinciali. & pe. vt not. Ci. in. l. si pacto quo penã. & Ja. bu. & do. Rai. & est ipsa veritas. vide rõem: nouatio est vnius obligationis in aliã transfusio tẽ. vt. ff. de noua. l. j. illud ergo qđ est obligatio põt nouari: sed pactũ de nõ petẽdo hz tres effectus: tollit naturalẽ elidit ciuilẽ & obligat quẽ nãliter nõ petere. vt no. in. l. itẽ si vnus. §. pactus ne peteret. licz ergo illa naturalis obligatio q̃ quis est obligatus nõ petere tolli possit ꝑ nouationẽ. tñ alij effectus dicti pacti q ꝓ se sufficiũt ad pariendã exceptionẽ nõ cadũt in nouatiõe cũ nõ sit in obligõne. & ex hoc pz q glo. i. ff. de ꝓto. sti. l. j. in fi. secũde mag. glo. que vz ponere indistincte q exceptio nouet nõ dicit oĩno verũ. Sexto op. ff. de stipu. ser. l. j. §. fi. So. ibi fuit collata stipło penalis in ꝑsona alteri⁹: hic in persona ciusdẽ: & iõ difficili⁹ ibi fit nouatio. ita tenet ibi glo. & Pe. in. d. l. si pacto. ar. ꝓ hoc ff. e. l. fi. §. fi. in ꝓin. lz Ja. de ra. dixit q ibi loquit de exceptiõe facti vel intẽtionis. Septio op. de. l. qui vsu ꝛ fructũ. s̃. e. & ff. de noua. l. si pupillus. §. qui actũ. So. dicunt quidã ista intelligit fm illã videlz. aut stipło secũda penalis cõtinet minus & nõ fiat nouatio vt ibi: alis sic ita loquit hic. & istã opi. tenet Pe. Ja. bu. Sed do. Rai. dicit aliter videlz q ꝫ loquat qñ vna stipulatio surrogat in defectũ ꝑme vt penalis stipulatio. ℨria loquunt qñ sũt due stipłones pariter ꝓncipales. Istã so. credo verã. videte rõem qñ obligõ est ℨcta & ius nubi quesitũ: si queritur vtrũ per aliquẽ actũ introducta sit liberatio inspicit mẽs liberantis. vt. ff. de accep. l. si ex pluribus. & l. emptor §. lucius. de pac. ita in ꝓposito: si ego stipulor id qđ mihi iam debebat: vtz per stipulationẽ videar recedere a ꝑma. l. inspicit mentem mei stipulantis: vt si stipulor plus videar recedere: si minus secus: sed ipso actu cõtrahẽdi stipu. lex respicit animũ ꝓmittentis ꝓut verisimiliter põt adaptari ad verba stipulantis. vt. s̃. e. l. quicqd astringende. cũ ergo simul & semel stipulor dari: & si nõ detur stipulor penã. inspicit mens ꝓmittẽtis que est vt si nõ det stichũ vt pena tñ petat: & nec inspicit vtruz sit plus vel minus. nam qđ eoz solueret in sua ptãte videt reseruasse. vt hac l. in fi. & s̃. de le. j. l. si qñ. §. heres. Octauo op. & videtur q nullo mõ per penalẽ stipulationẽ fiat nouatio. naz qñ aliud venit in scđa stipulatõe q̃ꝫ in ꝑma nõ presumit nouatio. vt. ff. de noua. l. fundũ cornelianũ. So. ibi i stipulatõibus coeqlibus & parit principalib⁹. hic in penalibus que in locũ alterius surrogant: & sit rõ vt. s̃. dixi.

Nono op. C. de noua. l. fi. instit. qui. mo. tol. ob. §. preterea. vbi nũq̃ presumit nouatio nisi expresse agat. dicit glo. q ista materia hodie cognoscitur per dicta iura. idem dicit in. l. obligationũ fere. §. fi. & l. rescriptũ. §. si pacto. & in. l. ꝑdia. qđ videt tenere Pe. Ja. de ra. & alij quidã Sed Ja. de are. & Guil. de cu. & Rai. dicũt aliter videlz q hodie nil sit innouatũ hoc casu. nam qñ ꝑma & secunda stipło est pariter ꝓncipalis: tunc debet fieri vera nouatio. & in hoc est discordia iter iura noua & antiqua. ſz qñ ꝑma est principalis secũda penalis: tunc debet fieri quasi nouatio vt. s̃. dixi. & in hoc per iura noua nil est hodie imutatũ. qđ credo verũ. & de hoc per Ci. in. d. l. si pacto. circa fi. Decimo op. ego dixi. s̃. q qñ nõ fit nouatio: vna actio tollit per aliã vi exactionis in eo q cõcurrunt Cõtra: imo videt q nouatio nõ fiat per stipulationẽ penalẽ: sed ex q̃libet exigat insolidũ: certũ est q vsura ẽ pena. vt. s̃. de nego. gest. l. qui sine. circa fi. sed sequẽs stipulatio vsurarũ & sic penalis nõ nouat primã. imo vtrunq̃ poterit exigi & pena & sors. vt. s̃. ti. j. l. traiecticie. §. de illa ff. e. l. qui rome. §. calimachus. s̃. de vsur. ꝓ to. Solu. qñ pena apponit loco particularis cessatiõis: vt qz ꝓmittis sex denarios ꝓ libra ꝓ quolibet mense quo cessabis soluere tunc ꝑma nõ nouat sed vtrũq̃ petit totũ vt in cõtrarijs. hic aũt loquimur qñ pena apponit loco talis interesse & totalis cessationis. ita tenet Pe. ff. e. l. qui rome §. duo fratres. ita voluit recitare Ci. C. de transac. l. cũ ꝓponas. lz ibi nõ bene recitauerit Pe. Undecio opp. ad idẽ. s̃. de arbi. l. siquis rẽ. So. dicit ibi glo. aut pena apponit loco rei seu interesse & habet locuz nr̃a materia. aut apponit loco cõtẽptus: & tũc nõ fit nouatio ſz vtrũq̃ petit & exigit totũ vt in cõtrario. Sz hoc dictũ glo. Pe. intelligit esse verũ si agat diuersis actõnibus: puta peto penã per actionẽ ex stipulatu: rem vo peto rei vendicat. vt. d. l. siqs rem. sed si agat actiõe desceñ. ex eadẽ cã: puta peto rem actiõe desceñ. ex snia arbitri emologata & penã actiõe ex stipulatu: qz nõ paritũ snie tũc nõ posset ſz debet altera esse cõtentus. vt. s̃. de arbi. l. celsus. ita dicit Pe. in. d. §. duo fratres. & Ci. in. d. l. cũ ꝓponas. C. de transac. qđ satis placet. Ut ergo liqueat ista materia: qñ stipło penalis nouet ꝑmã. do. Ci. in. d. l. si pacto. ponit seriatim distinctiões oium quos videre potes. Ego vo. s̃. tetigi in ℨrijs. Tu aũt fm opi. quã teneo breuiter sic dicas: aut pena apponit loco interesse: aut loco cõtemptus. si loco interesse: tunc aut loco interesse particularis & nõ fit nouatio sed vtrũq̃ exiget totũ. vt. s̃. ti. j. l. traiecticie. §. de illo. & de vsur. per totũ. Aut loco interesse totalꝫ & tunc aut ꝓcessit cõuentio liberatoria & penalis non nouat. vt. s̃. de pactis. l. rescriptũ. §. si pacto. ff. e. l. qui rome §. duo fratres. & q̃ sit rõ. s̃. dixi. Aut ꝓcedit cõuentio obligatoria: & tũc aut ex causa onerosa: aut ex causa lucratiua. si ex cã onerosa non nouat. vt. l. siqs a socio. & l. duo societatẽ. & l. ꝑdia. de do. excep. l. apud celsũ. §. labeo. ff. e. l. qui rome. §. flauius. & §. duo fratres. Si ex causa lucratiua: tũc aut vtraq̃ dispõ cõferit in personam vnius: & tũc nouat ipso iure vt hic. & l. obligationũ fere. §. fi. s̃. ti. j. de pe. le. l. j. ad. l. falci. l. j. §. itẽ si ita. cũ si. aut in ꝑsonaz diuersoz̃ & tunc nouat ope excep. vt. l. j. §. fi. ff. de stipu. ser. Si vo pena apponit loco ꝓemptus tũc ꝑma nõ nouat. vt. s̃. de arbi. l. siquis rem. qđ intellige vt. s̃. dixi. & ꝑdicta vera de stipulatiõe penali. Uñ aũt alia stipło eque principalis nouet ꝑmã Guil. ponit in. l. rescriptũ. §. si pacto. ego plenius dixi de ꝓto. sti. l. pe. & hec sufficiant quã tũ ad ℨria. Veniamus ad qões: & qz hec. l. tractat ꝓncipaliter de cõmissiõe stipłonis: ideo de hoc plene videndũ est. & glo. nostra istã materiaz expediuit in. l. & si post tres. siquis cau. & ibi posuit vnã breuẽ distinctionẽ q̃ cõtinet tñ sex casus in se. ideo nos examinemus istã materiã per sex. q. principales. Primo enĩ quero de stipulatõne simplici nõ penali pura. Secũdo de stipłone simplici in diem. Tertio de stipłone simplici sub cõditione. Quarto de stipulatiõe nõ simplici ꝫ est penali que incipit a ꝓcedẽti cõditõe. Quinto de stipulatõe nõ simplici

que incipit a ꝑcedenti pactõe nuda. Sexto de stipulatõ ne nõ simplici.ſ.penali q̃ incipit a precedẽti pactiõe vesti ta.ista sunt mẽbra glo.in.d.l.7 si post tres. Quero er go primo qñ stipl̃o simplex 7 pura cõmittat: Rñ.aut q̃ ris q̃tum ad obligationẽ 7 actionez: 7 tunc regula est q̃ statim cõmittit.vt.l.eũ qui calẽdis.§.quotiens.s̃.eo.de ver.sig.l.cedere diẽ.de reg.iur.l.in oibus.insti.e.§.oĩs.

Fallit in obligõne vbi ineſt tacita ꝺditio vt in fructib' futuris 7 partu arethuſe.vt.s̃.de cõdi.7 demõ.l.j. 7.l.in terdũ.s̃.e.tũc enim nõ nascit obligõ nisi aduenięte cõdi/tione sicut in cõditiõe expressa.vt no.s̃.de pac.l.item q7 Itẽ fallit in ob.in qbus ineſt dies tacite: vt ꝓmissi facere domũ 7 dare chartagiez in qua est illõ q̃.j.dicã de ob ligatione in diem. Sed circa predicta dubitat de vno nam vĩ q̃ omnis stipulatio q̃tumcũq̃ pura habeat diẽ vt.s̃.de cõsti.pe.l.ꝓmissor.j.de solu.l.q̃ dicimus.inst. de inuti.sti.§.fi. Rñ.do.Li.C.de cõsti.pe.l.ij.in.j.q.fa tet in cõstituto q̃ ante.x.dies nõ sit efficaciter obligatus sed in alijs sit efficaciter obligat': 7 illud modicuz tẽpus q̃ ei dat fm.l.q̃ dicimus.j. de so.ei datur a iudice vt interim nõ sit in mora nõ ex natura actõis. 7 istud videt sentire glo.in.d.l.ꝓmissor.§.j.lz nõ ita clare. Alia' glo.ĩ d.l.ij.C.de cõsti.pe. videt dicere q̃ id q̃ est in cõstituto de termino.x.diez idem sit in alijs obligõib'. Quid dicemus: vos debet scire q̃ quoddã est tẽpus q̃ ineſt obligationi vel ex ꝙuentõe vel ex nã contractus: 7 tale tẽ pus impedit diẽ obligõis venire. Est quoddã aliud tẽ/pus q̃ obligationẽ nõ tangit sed miseratõis causa ĩdul get solutõni.vt.s̃.de ꝙpen.l.si cũ miliți.§.fi.per quẽ tex. declarat ista materia. Modo ad ꝓpositũ dico q̃ in oĩ obligatiõe pura dies statim venit 7 cedit cũ effectu vt pre dict' iuribus ꝓbatur.sed tẽpus in eis miseratõis cã ĩdul get solutõi.q̃ aũt istud tẽpus sit gl.variat ĩ.d.l. q̃ dici mus.7 de reg.iur.l.in oibus.7 insti.de inu.i.sti.§.fi.vbi pleniſſime. Mibi aũt vĩ q̃ regulariter istud tẽpus non sit limitatũ sed sit arbitrio iudicis: lz hodie ex cõsuetudi ne statuat a iudicib' decẽ dierũ.vt insti.eo.§.omnis.7.s̃ de iudi.si debitor. Sed in qbusdã casibus tẽpus istud est expressũ: vt in cõstituto vbi ẽ tẽpus.x.dierũ.vt.d.l.ꝓ missor.q̃ aũt illud tẽpus sit miseratõis causa indultũ ap paret: q7 tribuit exactõi. Item in actõe iudicati est tẽpus quattuor mensiũ.vt.d.l.si cũ miliți.in fi.de cõpen. Itez in actõe de dote est tempus anni.vt.C.de re.vx.ac.§.ex actio.q̃ aũt illud tẽpus sit miseratõis causa solutõi idul tũ patet: q7 tribuit exactõi.vt.d.§.exactio. Preterea si ta lis dies impediret diem actõis venire iam ĩpediret p̃scri/ptionẽ inchoari que nõ inchoat nisi aduenięte die.vt.l cũ notiſſimi.§.illud.C.de p̃scrip.xxx.an. Sed in actõe de dote incipit prescriptio statiz finito matrimonio.vt.C de iur.do.l.in rebus.in fi.ergo tale tempus nõ impedit diem actõis venire sed miseratõis causa indulget. Dicet' vos qs est effectus: vtrũ tempus insit obligõi: an misera tõis causa indulgeat solutõi. Rñ.magnus ꝓpter multa ꝓmo ꝓpter cõpensationẽ.vt.d.l.si cum miliți.in fi.ſecõ ꝓpter duplicãdas inducias si ante tẽpus agat.nam ba bet locũ solum qñ dilatio est ex pacto vel ex natura actõ nis.vt insti.de excep.§.hodie.sed in tẽpore indulto mi/seratõis causa secus puto: cum.l.j.illud tempus permit/tat agere: vt dixi 7 statim dicam.tertio ꝓpter inchoandũ cõcursum prescriptõis.vt patz ex.d.l.cum notiſſimi.§.il lud.ꝓiuncta.l.in rebus.in fi.C.de iur.do. Ex hoc pz q̃ j.illud tẽpus miseratõis causa indultũ põt agi: lz nõ exi gi als nõ curreret prescriptio pro hoc: q7 interdũ põt agi 7 etiã exigi.j.tempus: deducto tñ cõmodo medij tpis. vt.s̃.so.ma.l.si ꝓstante.§.quotiẽs. quarto ꝓpter regulã dolo facis q̃ petis 7c.nam petẽti aliqd q̃ oporteat eũ restituere post tẽpus nõ põt opponi exceptio dolo facis vt.s̃.vt le.no.ca.l.fi.§.fi.fm nr̃os ꝺoc.nam istud dictuz est verũ in eo qui debet restituere post tẽpus q̃ respicit obligationẽ: 7 sic impedit diem actõis venire. secus esset in tempore q̃ miseratõis gr̃a indulget.ar.eius q̃.s̃.di ctũ est de cõpensatõe. 7 est expressum.s̃.sol.ma.l.nupta. §.fi. 7 de cõdi.ob cau.l.si donatarius.in fi.que.l.loqtur in viro petẽte cui tempus indulget gr̃a miseratõis vt di/xi. Ex quo patz q̃.ll.que loquũtur in actõe de dote nil faciũt ad.q.vtrũ ante diem sit nata actio de qua stati di/cam. Sed cõtra p̃dicta vĩ.s̃.rerũ amo.l.si mulier.§. rerũ.7.l.ob res.vbi vir agit ad res dotales ꝓpter inter/lusoriũ medij tẽporis.nec ei obijcit exceptio dolo fac. So.ille.ll.habent aliũ intellectũ fm quẽ nõ obstat. Vl melius illud cõtingit ꝓpter delictũ mulieris. Item est vi dendũ qñ talis stipulatio cõmittat quo ad more cõmissi onẽ: dic q̃ regrit q̃ intelligat vel intelligere debeat se de bere: 7 sit interpellatus cõgruo loco 7 tẽpore 7 absq̃ rõ/nabili causa recusat.vt.s̃.si cer.pe.q̃ te. de vsur.l.mora. s̃.e.si ex legati causa. Fallit in casibus in quibus mora re ipsa absq̃ interpellatõne cõmittit. vt plene no.in.d.l. mora.dic vt ibi.7 per Li.in.l.in minorũ.C.in q.ca.in in teg.re.nõ est ne. Secũdo p̃cipaliter queri qñ ꝓmit tatur stipl̃o in diem. Ista qõ habet plures dependẽtias nam qñq̃ stipl̃o habet diem causa differẽde solutõis. et ista qñq̃ est certa qñq̃ incerta: qñq̃ habet diem cã mul tiplicande obligõis. qñq̃ causa limitãde obligõnis: de quolibet ergo est videndũ. Primo ergo q̃ro stipl̃o que habet diem certã causa differende solutõis qñ cõmittat quo ad obligõnez quo ad actionẽ quo ad morã. Circa h̃ sunt opi.nam glo.vbiq̃ tenẽt q̃ statim est nata ob/ligatio 7 actio: sed agenti obstat exceptio. sed per euẽtuz diei tollitur obstaculũ exceptiõis.vt.l. cedere diem.j.de ver.sig.qñ di.vsufru.le.ce.l.j.in fi.nõ.si cer.pe.l.certi cõ ditio.in p̃n.de pac.l.item q7. 7 in multis alijs locis. Pe. 7 Li.post eũ dicunt q̃ ante diem est obligatio nata non actio.vt plene no.per Li.C.vt ac.ab heredi. 7 ꝑ here.l.j do Bartolucius de pra' disputauit 7 tenuit se cum glo. do An.de pis in quadã sua repetitõe de.l.si insulã. oia reassumit 7 tenet se simplr cum glo.q̃ hic recitare eẽt lõ gum 7 fastidioſũ. Mibi aũt in ista.q.vĩ distiguẽdũ sic: aut dies adijcit post obligõnez iam cõtractam 7 actionẽ natam puta per pactũ: 7 tunc durat obligõ 7 actio lz ob stet exceptio.vt insti.de excep.§.tempozales. Aut dies vna cum ipsa dispõne ꝓducitur: 7 tunc aut dies adijcit ab homie: aut subintelligit a lege. si ab hoie: 7 tunc aut in stipu.deuenit aliqd quod nõ est transitorium ad here des vt vsufructus 7 vsus: 7 tunc ante diem nõ nascat ob ligatio nec actio.vt.s̃.qñ di.vsufru.le.ce.l.j.circa fi. Rõ q7 posset stipulator ante mori. 7 sic est dubiũ vtrũ stipula tio habeat effectũ. aut in stipulatõe deuenit aliqd quod est transitoriũ ad heredes: 7 tunc statim cõmittit quo ad obligationẽ 7 actionẽ.vt.d.l.j.in fi.qñ di.vsufru.le.ce.s̃ man.l.qui mandatũ.de verb.sig.l.cedere diez. 7 in hoc tm̃ bene dicunt nr̃i glosatores. Ratio: q7 tunc certũ ẽ in debitũ iri. Secũdo casu qñ subintelligit a lege: tunc aut subintelligit ex natura cõtractus vel rei ĩ stipl̃onez dedu cte. aut ꝓpter aliqd extrinsecũ accidens. ꝓmo casu statim est nata obligatio sed nõ actio. hoc probat in tutore q est obligatus pupillo ex quasi contractu tutele vel stipl̃one rem pupilli saluã fore. nam est obligatus in diem finite tutele que dies est certa: lz ante posset finiri 7 cõstat q̃ an te obligat: nõ tm̃ ante orit actio.vt.s̃.de tute. 7 ra.dis.l.si tutor reipublice.§.fi. 7 rẽ pu.sal.so.l.iij.§.hanc stipl̃onẽ. qui tex.nõ possunt cauillari. 7 doc.nõ allegãt. h̃ idem ꝓ batur qñ dies ineſt ex natura rei.vt.s̃.e.l.interdum. vbi

est tex.

est tex. nisi glo. destrueret. facit. ſ. e. l. ſi ita ſtipulatus esſe abs te. Si vero dies ſubintelligit a lege ꝓpter aliqd extrinſecū accidens tunc ſtatim oritur obligatō. vt. d. l. ſi tutor. in fi. & l. ſe. ꝓut loquūtur de alijs actōibus q3 tutele. Nec ob. predict qd dī de actione de dote que orit ſoluto matrimonio & tñ habet diem a lege: q2 illa est dies miseratōis causa indultus. vt dixi. ſ. i. q. ꝑxi. Ratio predictorū est: q2 cum actio oriatur ex obligatōe ex ptāte legis nō possunt cōtrahētes per adiectionē diei impedire natiuitatē actionis que est a lege. ar. de op. lib. l. cerdonē. ió orit actio de stricto iure: sed de equitate ob. exceptio. sed ipsa lex bene pōt impedire natiuitatē actōis: qd facit q̄n dies tacite subintelligitur. & per hoc reducunt ad cōcordiā omnes allegatōes hincinde per doc. facte. Si quaratur q̄n cōmittat quo ad moram: dico q in casibus in quibus ante diem est nata obligatio mora cōmittit per cursum diei appositę. vt. C. e. l. magnā. de iur. emphi. l. ij. idem in die tacita. vt. ſ. eo. l. ſi insulam. sed in casib' in quibus ante diē nō est nata obligatio. dico q mora nō cōmittit per cursum diei appositę: ne eodē tempore ꝓtrahatur obligatio & mora: qd. l. nō vult. vt. l. qd dicimus. j. de solu. & dicā statim circa obligationē cōditionalē. ex hoc apparet effectus inuestigatōis premisse. Est etiā alius effectus: q2 siquis ageret ante diez nec a reo oppone ret exceptio eo casu quo ante diem est nata obligatio et actio reus succūberet: q2 nō opposuit exceptionē si eo casu quo nō esset nata actio: etiā reo nō opponēte absolueretur: q2 actor sine actiōe experit: & isti sunt effectus manifesti. Secūdo iuxta hoc quero q̄n cōmittit stipulatio que habet diem incertā? Rñ. aut dies est oio incerta. ſ. an & q̄n: & tunc habet ꝓ cōditione. vt. ſ. eo. l. stipulatio ista. §. inter cetera. Si vo est dies incerta q̄n sed certa an vt dies mortis: tunc vī q statim nata sit obligō & actio: q2 certum est indebitū iri: vt. ſ. diximus de die certa. & h videt tenere glo. C. vt actio. ab heredi. & ꝑ here. l. j. & ibi Azo in sum. & insti. de inuti. stip. §. post mortē. In cōtrariū q ante diem nō sit nata obligatio nec actio tenet gl. j. de reg. iur. l. in omnibus. & hoc tenet Bi. j. de noua. l. si pupillus. §. qui sub cōditiōe. & hoc puto verū per. d. l. j. C. vt ac. ab here. & cōtra here. vbi est casus nisi tex. destruat. Glo. cōtrarias puto falsas. Dices tu modo cum certū sit indebitū iri debet haberi ꝓ puro sicut in legatis vt. ſ. de cōdi. & demō. l. heres meus. So. habet ꝓ pura quo ad transmissionē in casu. d. l. heres me. Itē quo ad hoc vt solutū nō posset repeti. vt. ſ. de condi. inde. l. nam & si cū. nō aūt q̄tum ad hoc vt ante diem nascat obligatio & actio. Et est rō inter diem certā & incertaz: q2 in die incerta quid sit in obligatiōe est incertū: q2 incertum est q̄tuz sit interusuriū medij tpis. & ideo ante diē nō nascit obligatio nec actio: sicut in fructib' futur & partu arbuse. vt. ſ. de cōdi. & demō. l. j. in fi. no. ſ. de pac. l. item q2. sed q̄n dies est certa interusuriū est certū. Posset dicere q etiā in die incerta interusuriū est certū. per. l. hereditatū. ad. l. fal. sed si glo. d. l. bene cōsideras nō est ꝓtra Ex predict patz q per cursū diei incerte nō ꝓstituit quis in mora ne eodē tempore obliget & cōstituat in mora. vt ſ. dixi & j. dicā. Tertio est videndū q̄n obligatio habet diē causa multiplicāde obligōnis seu prestatiōis q̄n nascat obligatio & actio. exemplū in obligatione annua. in hoc dic q est differētia inter ꝑctus & legata. nam in ꝑctibus statim est nata obligō & actio pro toto tpe. vt. ſ. e. l. si stichū. §. j. ſ. de dona. cā mor. l. senatus. §. fi. Itez ꝓ debito ꝑmi tpis pōt statim agi quo ad effectū exactōis. sed pro tpe futuro statiz nō potest agi quo ad effectū exactionis ſz condēnationis ſm ea q̄ no. C. de fideicō. l. j. facit qd no. per Bi. ſ. e. l. qui h anno. & ꝓ Ci. q̄n di. leg. ce. l. j. in legat vo pro primo anno statim est nata obligatio & actio. pro sequētibus nō est nata obligatio nec actō sed est ꝓditionale. vt. ſ. de an. leg. l. ſi in singulos. & l. in singulis. & q̄n di. le. ce. l. cū in annos. lz tñ pro futur nō sit obligatio: tñ ꝓpter obligationē primi anni lex permittit q statim agat pro oibus annis vt sequatur sntia nō vt exigat. vt. d. l. j. C. de fideicō. lz. quidā ꝓtra: qd dic vt ibi no. Et est videndū vtrū cursus dici apposite cā multiplicāde obligationis ꝓstituat quē in mora. Rñ. in ꝑctibus certū est q sic. vt. C. de iur. emphi. l. ij. in vltis volūtatibus dico q nō ne eodē tempore nascat obligō & mora vt. ſ. dixi. Preterea hoc ꝓbatur ꝓ. l. j. ſ. de pe. le. sic inducendo. vbi est pena & dies cui' ꝓcursus cōstituit quē in mora: non admittit more purgatio. vt. ſ. ti. ꝑxi. l. tra iecticie. §. de illo. no. per Bi. ſ. e. l. ſi insulā. sed in. l. j. de penu le. fuit pena & dies cā multiplicande obligatōis et tñ pōt mora purgari vsq ad litꝫ ꝓtes. ergo ꝓcursus dicti diei nō cōstituit quē in mora: q2 tunc nō posset purgari. fuit ergo ibi mora alio mō ꝓtracta. ſ. per interpellationez & tō admittit purgatio. Quarto est videndū q̄n stipō hz diem cā limitande obligatōis q̄n nascit obligatio et actio? Rñ. statim est nata obligō & actio & pōt agi infra diem quo ad effectū exactōis: & cursus ꝓdicti diei nō cōstituit quē in mora sed parat reo exceptionē vt vltra id tēpus nō teneat. vt. ſ. ti. j. l. obligationū fere. §. j. ſ. mand. l. ſi fideiussor. §. fi. ſ. de dam. infe. l. dāni infecti. §. sabini & ibi no. per Bi. in solu. ꝓrij in. l. de illa. Tertio prīcipaliter q̄ro qd in stipone simplici cōditionali q̄n ꝓmittat? Ista. q. habet multas dependētias. nam q̄dam est cōditio necessaria: quedā impossibilis. q̄dam ꝓtingens Item q̄nqz stipulatio hz cōditionē & diē mixtiz. de qua libet est videndū. Primo de stipone q hz cōditionez necessariā. in hac dico q quedā est cōditio necessaria de pūti que nullū hz tractū de futuro. & si quidē est necessaria necessitate facti: vt si celū nō tetigeris habet ꝓ pura: vt. ſ. e. l. impossibilis. ij. rūso. & l. in illa. in fi. Si vo ē necessaria necessitate iuris: vt si stichū non occidero dabis decē. ista enī est necessaria de iure: cū eius cōtraria sit impossibilis & tunc stipo nō valet. vt. ſ. de pac. l. iurisgen. §. si ob malefi. Alia est cōditio necessaria que hz dependentiā de futuro: vt si moriar, ꝑmitto centū. & in hac videtur dicere Pe. aut apponit per dictionē cū & spectat eūdē tus. aut per dictionē si: & tunc nullā habet suspensionem sed habet ꝓ pura. vt. l. si pupillus. §. qui sub cōditiōe j. de noua. Rō istoz est: q2 cū denotat ꝓncipaliter tēpus si vo prīcipaliē denotat cōditionē. vt. ſ. q̄n di. le. ce. l. si ticio. ita tenet Ci. C. de here. insti. l. extraneū. & hoc vī tenere glo. C. de fideicō. l. post mortē. in. ij. glo. Istud reputo falsissimū & ꝑ casū. l. qd cūq3. §. pe. ſ. e. & de cōdi. et demō. l. quib' diebus. §. qdam ticio. vbi apponit per dictionē si & habet suspensionē. dico ergo siue p si siue p cū idem qd dixi. ſ. in obligōne que hz diem incertā. Secundo est videndū de ꝓditiōe impossibili. Rñ. vitiat obligationē. vt. ſ. e. l. impossibilis. lz secus in legat. qd dic vt no. p Bi. in. c. nemo pōt. d. re. iu. li. vj. & p Ci. C. de insti. & substi. l. j. & C. de his q̄ pe. no. l. j. Tertio est videndū de cōditōne possibili seu ꝓtingenti q̄ se habet ad esse & nō esse. in hoc casu omēs ꝓcordant q ante cōditionis euentū nō est nata obligatio nec actio. vt. l. cedere diem. de ver. si. idem ī cōditione tacita. vt no. in. d. l. item q2. d pac. Sed dubitat vtrū euentus cōditōis ꝓstituat quez in mora? Bul. de hoc disputat in. l. q te. ſ. si cer. pe. Ci. C. in q. ca. in inte. re. nō est nc. l. minorū. in. vj. q. & ocs tenēt q nō ꝓstituat quis in mora per illā rōem ꝓcipue nec obliget & cōstituat in mora eodē tempore cōtra. l. qd dicimus. j. de solu. dic ergo vt dicti doc. notāt. Quarto

circa ꝑdicta est videndū qd est in dispōne q̄ habet conditionē t diem t qñ cōmittat. t certū est q̄ donec pendz cōditio nō est nata obligatio nec actio vt. s. dixi. Itē certum est q̄ si cōditio exciit: sed dies supest q̄ est nata obligatio t ac io. vt. s. e. l. cuz stipulatus sim. circa ꝑn. Sz an ante diē possit agi sine obstaculo exceptōis dubitat. t de hoc sunt multe opi. in solu. ꝯrij. l. in illa. t. l. ꝟ iure. s. e. Di. tenet ibi opi. Jo. quā puto verā. t videt ꝓbari per. c. cōmissa. de elec. li. vj. lz Pe. aliter dicat: tñ qz per hoc nō habet plena noticia: iō circa hoc distingue plene tam in ꝯctibus q̄ in vltimis volūtatibus. aut loquimur in his q recipiūt diem t stipl'oes t legata et si. aut in his que diem nō recipiūt vt hereditas. ꝑ casu aut dies adijci tur dispōni aut cōditōi. si dispōni regulariter spectat dies. vt. s. de cōdi. t demō. l. si ita legatū sit ticio. t. l. cuz tale. §. meuie. ij. rñso. e. ti. Fallit in casu. d. §. meuie. j. rñso t que sit rō ibi no. Si vo dies apponit cōditōi: tūc aut cōditio pendet ex facto debitoris seu ꝓmissoris t spectatur dies. vt. d. l. in illa. s. e. t. c. cōmissa. sic intelligit. s. si qs cau. l. si eum. §. j. nam qui ꝓmittit hoiez iudicio sisti: ꝓmittit se curaturū ꝛc. vt. s. e. l. quotiēs quis. t sic ꝓmittit factū suū. Aut cōditio pendet ex facto alterius vel viribus fortune. t tūc aut fuit adiecta dictio extremitatē temporis significatiua t spectat dies. vt. s. de cōdi. t demō. l. iiij. §. j. Aut nō fuit adiecta t tunc dies nō expectat. vt s. e. l. hoc iure. Secūdo casu ꝑncipali qñ loquimur in his que diem nō recipiūt vt hereditas. tunc aut existente cōditione remanet dies simpliciter t nō spectat. vt. s. de acq. here. l. siquis ita heres. no. s. de cōdi. instu. l. ij. Aut nō remanet dies simplr sed cū aliquo facto: vtputa perse uerātia in societate: t tunc etiā dies spectat. vt. s. de cōd. instu. l. iij. in ꝑn. t ibi no. Ratio: qz tunc videt esse ꝯditio Ex his possunt solui multe. q. de facto. Quarto ꝑncipaliter querit qd in stipulatōe nō simplici sed penali q̄ incipit a ꝓcedenti cōditione: Glo. in. l. t si post tres. s. si qs cau. facit regulā t quattuor exceptōes. Regula est q̄ tūc cōmittit qñ desijt posse dare vel facere illud qō deuenit in conditōe. vt hac. l. t istud dictū nō est generale. nā solūmō loquit qñ precessit ꝯditio negatiua in nō dando vel nō faciendo. Sed qd si ꝓcessit ꝯditio affirmatiua: vt si ticiꝰ emācipet vel exheredet tunc cōmittit cuz factū vel datū fuerit qō in cōditione deuenit t sic cum extiterit cōditio. vt. j. e. l. quidā cum filiū. Procedit glo. t dicit q̄ istud fallit rōe pplexitatis. vt. s. e. l. si ticius. Istud q̄liter debeat intelligi dic vt dixi. s. in scō oppo. quinte pticle Item fallit dicit glo. j. de fideius. l. fideiussor obligari. §. fi. t in hoc bene dicit vt dixi. s. in scō oppo. qnte pticule. Item fallit dicit glo. rōe vltīe voluntat. vt. s. ad. l. fal. l. j. §. item si ita. Circa hoc sunt multe opi. qō declara vt dixi. s. in ꝑma oppo. qnte pticule. Item fallit dicit glo. fauore libertat. vt. l. libertas. §. j. s. de ma. testa. Alij aliter dicūt q̄ declarat per ea q̄. s. dixi. in prima opi. quīte particule. Item fallit ex̄ glo. si in cōditione esset adiecta diei tunc ꝑterita die posset agi. vt. s. e. l. qcquid astringende. in fi. Item fallit si hoc esset actū vt vtrūq; posset peti: tūc enim nulla esset differētia vtrū incipiat a ꝓcedenti cōditione: vel vtrū a ꝓcedenti pactōe. vt hac. l. vltimo Rñ. fm lec. dñi Ol. quā. s. posui. Ex his apparet dicta. q. declarata. Quinto ꝑncipaliter querit quid qñ penalis stipulatio incipit a ꝓcedenti pactiōe nuda: hunc articulum plenissime exaiaui. s. ꝓxi. in. vj. op. quinte pticule. dic vt ibi dixi. Sexto ꝑncipaliter querit quid in stipl'one penali que incipit a ꝓcedenti pactiōe vestita: Glo. in. l. t si post tres. rñdet q̄ tūc cōmittit cū facere vel dare potuit t nō fecit. vt hac. l. Tu vo distingue. aut dies dandi vel faciendi erat collata in ptāte ꝓmissoris t tūc cōmittit. cum dare vel facere posse desijt: sicut qñ incepit a ꝓcedenti cōditiōe. vt hac. l. v. qō si ab initio. fm veraz lec. aut nō fuit collata in ꝓmissoris ptāte sed simplr ꝓmisit: t tunc ꝓcedit dictū glo. qz tunc cōmittit cum dare vel facere potuit t nō fecit. vt hac. l. v. itaq;. Sed circa hoc dubitatur an hoc solū sufficiat q̄ poterat dare vel facere t nō fecit: an requirat interpellatio: Glo. circa hoc in hac. l. videt sibi ꝯdicere. nam in ꝑma glo. huius. l. tenet q̄ requirat interpellatio. postea in. v. sabinus. videt tenere q̄ nō requiratur interpellatio. t q̄ istud vltimū sit verū ꝓbatur ꝑ hāc l. q̄ indistincte loquit. Preterea qui certus est certiorari nō debet. vt. l. j. in fi. de ac. emp. In ꝯrū videt caius. j. de fideius. l. fideiussor obligari. §. fi. Sed posses rñdere q̄ ibi loquit in diuersis personis. Itē videt casus. s. qñ di. le. ce. l. si penū. Sed posses rñdere q̄ ibi ꝓcessit debitū ex dispōne defuncti quā potes ignorare. Item videt casus. s. de colla. bo. l. siqs filiū. §. stipulatio. Sz posses rñdere q̄ ibi erat stipl'o simplex nec erat adiecta penalis Sed qcquid dicat veritas est q̄ requirit interpellatio. sicut enim ad cōstitutionē more quo ad periculū interitus requirit interpellatio. vt. s. e. l. si ex legati cā. t quo ad cōmissionē more. vt. d. l. siquis filiū. §. stipulato. ita quo ad cōmissionē pene t ita tenet Di. qō puto verissimū. ꝑ. d. l si penū. qñ di. le. ce. nec est bona rñsio. s. scripta: qz non pōt ꝓbabiliter ignorare ea que dependēt ex testō. ar. s. de transac. l. de his. qō no. de lib. le. l. cū heres. Itē circa predicta dubitat vtrū ante penalē stipl'onē cōmissā possit agi ad id qō deuenit in ꝑma vestita. In hoc aduerte aut per cōmissionē penalē nō sperat nouari ꝑma. t tunc nō est dubiū q̄ posset agi. sed qñ sperat nouari tunc procedit qō. t de hoc sunt glo. ꝯrie. nam in. l. obligationū fere. §. fi. tenet q̄ interim posset agi. idem tenet. s. pro so. l. duo societatē. in glo. sup verbo posse. Cōtrariū tenet. s. ad. l. fal. l. j. §. itē si ita. t vz casus. s. de pe. le. l. j. t qñ di. le. ce. l. cum sine. t. l. si penū. t hanc partē tenet Di. t Jaco. de are. per talē rōem iura volūt litꝫ cōtes. super eo sup quo pōt pueniri ad sniaz: sed sup eo qō deuenit in ꝑma ꝓmissione nō potest ad sniaz pueniri cū ipsa litꝫ cōtes. cōmitteret penalis t fieret nouatio ꝑme. nō ergo debet admitti ꝓpositio illius actōis q̄ ꝓposita nō releuat. ar. l. ꝟ stipulatio. §. diu⁹. vt le. no. ca. do. Old. reducit predicta ad cōcordiā sic. petitio eius qō deuenit in ꝑncipali: pōt cōsiderari tribus modis. vno mō quo ad effectū exactionis. t isto mō non est in petitiōe. sic intelligit qō no. in. l. j. §. item si ita. t. l. j. de pe. le. cum si. Secō mō potest ꝓsiderari q̄tū ad transfusionē seu quasi nouationē inducēdam. Tertio modo quo ad purgationē more impediēdā. t istis duobus mōis bene est in petitiōe. ita loquitur glo. in. d. l. obligationū fere. §. fi. do. Rai. dicit plus videz q̄ cū in electione rei est qō velit soluere. vt. l. si qñ. § heres. de leg. j. q̄ si aliquis agit ad id qō deuenit in prima: t reus tacet nec soluit penaz q̄ tunc optīe ꝓcedit cōdēnatio ad id qō deuenit in petitiōe. nam cū reus eligēdo penā potuisset sortis petitionē elidere t non fecit ipse tet sibi. Ego dico aut penalis stipulatio sequēs nouat ꝑmā ope exceptōis: t tunc ꝓcedit dictū Rai. nam si reus omisit opponere exceptionē imputet sibi qz sequit cōdēnatio. vt. s. man. l. si fideiussor. nec enī potest post sniam talē exceptionē opponere: nisi in casibus nōtis. C. de iu. t fac. igno. l. j. Aut stipl'o sequens nouat ꝑmaz ipso iure t tunc bene dicit do. Ol. nā in quacūq; parte iudicij perimat ius actoris sequit absolutio ab instātia. vt instī. de ppe. t tēpo. ac. §. fi. etiam si reus nihil dicat: cū iudex videt actorē nō habere actionē debet eum repellere. vt no. C. de transac. l. vbi pactū. t hoc de ꝑ effectu. s. exactionis

De secō vo effectu. s. quasi nouatōis seu transfusionis credo Ol.

credo Ol. bene dicere. nam alicui ꝓmittit agere vt possit esse certus de actione competitura sibi. vt. ſ. rem rat. ba. l. cū indebitū. de ac. emp. l. iulian⁹. §. siquis colludente.

Circa tertiū effectū. ſ. q̄tum ad impediendā purgatōnē more nō, vī mihi bene dictū qđ dicit Ol. nam tunc p lit̄ ꝯtest. impedit purgatō more qñ post lit̄ ꝯtest. nō offertur id qđ petit: vtputa peto interesse: r p⁹ lit̄ ꝯte. offers factū nō potes. vt. l. si insulā. vel peto penū: r p⁹ lit̄ ꝯtest. offers penā nō potes. vt. l. ſ. de pe. le. cū si. sed si peto penuz vel factū etiā post lit̄ ꝯtest. pōt mihi solui qđ peto vsq; ad sententiā r absoluet reus soluēs. vt. d. §. fi. insti. de ppe. r tē po. ac. in quo aūt preiudicet reo lit̄ ꝯtest. isto casu vltimo exaiauī vobis hoc anno in. l. insulā. vnde hic non repeto. deo gratias. Bar.

Decem stipulatus. Nō sequit priuatio ni si precedat habitus. h. d. Op. dicit in ꝑncipio iudicatū rc. cōtra in. v. paulus. dic fm vnū modū legendi qđ nōt. i. approbat: vel. i. corrigit vt in gl. Op. de. l. fi. si cer. pe. glo. dicit q; verū est si certū est eū nō esse soluendo. r vide istā glo. r nō eam q̄ incipit: si dubitetur

Nota q; illud qđ dī q; prius debet excuti reus ꝑncipalis postea fideiussor: est verū qñ certū nō est a ꝑncipio principalē esse soluēdo. secus si certū oīno est. Et habui in marchia istā. q. quidā fuerat fideiussor tyrānī qui nō poterat ꝯueniri cū erat rebellis ecclesie mānifestus. r ideo dixi ante excussionē ipsius posse deueniri ad fideiussorē sed q̄liter fiet notoriū iudici: r dic q; in ciuitatibus in q; bus est estimū cōe tunc est facile: qz monstrabo libros q; tm̄ apparet cum habere in bonis: si alius qui cōuenitur vult dicere q; sit plus in bonis ipse probet. vt no. glo. in l. cū de lege. §. de ꝓba. Quero an in excussione r in ꝓnūciatione q̄ pronūciat deueniri ad possessores vel fideiussores debeāt citari fideiussores r possessores. Jac. de are. dicit q; sic. ar. C. si ꝓpter pub. pensi. l. ij. r de re. coz. l. magis puto. §. ne passim. Ja. bu. videbat tenere q; nō: quēadmodū legatarij nō citant qñ pronunciatur testm̄ i officiosū vt. l. papinian⁹. §. si ex cā. §. de inoffi. test. allego glo. in ꝯrariū in. l. cū miles. §. ſ. §. ex qui. cau. ma. r illā tene menti. Sed aduerte q; in ꝓposito puto q; sufficiat citatio generalis per tubā. ſ. quicūq; vult defendere talē rc. vt moris est. ar. auc. si oēs. C. si vt ab ber. se absti. r de remiſ. pig. l. si eo tēpore. Excepi cōtra aliquē r dixi q; erat excōicatus: r ipse dixit sum absolut⁹: an intētio mea sit probata: si nō, ꝓbat se absolutū: dicit Pe. q; intētio nō est ꝓbata. per. l. nō vtiq; §. de excep. r. c. exceptionez obijciēs. de reg. iur. li. vj. Nō ob. ista. l. q; posita ꝑuatōe sequitur habitus. hoc est verū fm veritatē vt hic: nō fm iuris interpretationē. r q; ista so. sit mala ꝓbatur in auc. si dicat testis. C. de testi. ꝓbatur per glo. in sili in. l. si mihi r tibi. §. in legat⁹. in. j. glo. §. de leg. j. facit. l. iulian⁹. de repu. Quid dicemus: modo do tibi vnā doctrinā vtuz ad positionē priuatōis sequat habitus fm iuris effectū: Dic aut ꝑuatio ponit a iurisc̄sulto cuius est ꝓprie loq r tunc sequit positio habitus vt hic. r. l. iulianus. §. de repu. aut ꝑuatio ponit a partibus: r tunc aut vtraq; ps ꝑuationē confitet. aut vna ꝯfitet alia negat. ꝑ casu aut hoc cōtingit circa id in quo partis cōfessio sibi nō preiudicat vt in seruitute. vt. C. de libe. cā. l. interrogatā. r tūc ad positionē priuatōis nō sequit positio habitus: lz enim ꝯstet me manumissū nō tñ sequitur q; fuerim seruus. vt insti. de inge. §. fi. r. C. de inge. ma. l. ij. Fallit in auc. si dicat. vt. ſ. dicā. Aut in casibus in q; bus cōsitēdo quis pōt sibi preiudicare: r tunc sequitur positio habitus: qz si partes cōsitent solutionē presumit̄ p̄cessisse debitū nisi cōtra ꝓbetur vt. §. de ꝓba. l. cū de indebito. r in auc. qui mo. nat. effi. legit. §. q̄m. coll. vj. Sc̄o casu qñ alia pars negat: tunc si dicta priuatio nō ꝓbatur nō presumit habitus. vt. d. l. cū de indebito. sic intelligo. l. nō vtiq; §. de excep. r qđ ibi dicā. Si vo probat tunc ad cōmodū neganti nō presumet habitus: sed ad eius icōmodū sic. vt. d. l. cū de indebito. Predicta fallūt in auc. si dicat. C. de testi. Rō: qz in dicto testis negatio vel affirmatio parti nō attendit sed solū virtus ipsius dicti. vnde cū testis dicat se manumissū: nā huius verbi iportat q; ipse fuit seruus: r in hoc q̄tum ad eū repellendū ei stat vt ibi patet. r not. per Jn no. in si. de accu. c. inquisitiōis. Jtē importat q; ipse fuit liberatus. r in hoc ei nō credit nisi ꝓbetur vt ibi ptz: qz quo ad vtilitatē persone ipsius testis iudex debet alit in uestigare q̄ sibi credē. vt. §. de testi. l. iij. §. j. in glo. super vbo inimicitie. Nec ob. si dicis: qz circa libertatē nō potest sibi ꝑiudicare qz ibi hoc cōsitet in iudicijs. vel meliuſ nō ꝑiudicat ibi sibi quo ad statū suū: sed solū quo ad eū repellendū vel admittendū ad testimoniū. Predicta circa ꝯtractus r alia que ex nra mera volūtate nō depēdēt in his: dic vt in vltimis volūtatibus. vt in. l. cum tale. §. falsum. de cōdi. r dem. r ibi scripsi. Ex his apparet sol. qōis ꝓposite: qz si dico me absolutū ab excōicatiōe r ps negat nō ꝑsumor fuisse excōicatus. si dico r aduersarius confitet presumor fuisse excōicatus: nisi ꝓbem ꝛriuz qđ nō puto verū: qz cōsitendo nō possum me facere excōicatū vt. §. dixi. sed si ego peterē me absolui ab excōicatiōe tunc eoipso videor me cōsiteri esse in quasi possessiōe excōicatōis r debeo vt excōicatus euitari nisi ꝓbem ꝛriū. vt ex de elec. c. venerabilē. v. sunt enim. r ibi no. p Bar. nisi dicerē me petere absolutionē ad cautelā. vt no. plene per Jnno. de sen. excō. c. per tuas. sicut cū quis petit remissionē nūciationis vel rescissionē ꝯtractus q̄tenus de facto ꝓcessit. vt. l. ex empto. §. is qui vina. de act. emp. lz in casu precedēti lz dicaz me absolutū: nō tñ dico de presenti me excōicatū r sic me euitandū. facit ad p̄dicta qđ no. de ope. no. nū. l. j. in ꝑn. in glo. mag. Sed pone pupillus liberauit me modo petit debitū. ego dico q; me liberauit r ipse ꝯfitetur: tñ negat solēnitates debitas interuenisse r sic dicit liberationē nullā: sed vult ex ea ꝓbare debitū: quid iuris: Dico q; sicut ille qui oīno negat fcm̄ sic qui negat de iure valere nō pōt pro se presumptionez assumere. vt. l. post legatū. in prin. de his qui. vt indig. r ar. d. l. cū de indebito. Predicta vera nisi expresse in instrumento ꝑtes fuissent cōfesse debitū p̄cessisse: tunc enim licz nulla esset liberatio instrumentū ꝓbaret illud qđ expresse i eo ꝓtinet. vt. ſ. e. l. si ita stipulatus. §. grisogonus.

Jber homo. Liber homo bone fidei possessori ex stipulatōe obligat. Ex qua causa ab alio stipulādo mihi acqrit ex eadē tibi ꝓmittēdo nō obligor. Jtem ex ꝓmissiōe facta fructuario vel bōefidei possessori a seruo dñs de peculio nō tenet. h. d. Op. q; nō pōt obligari qui suā cōditionē ignorat. vt. l. homo liber. de acq. re. domi. Solu. ibi in his que ex mera voluntate dispōnētis cōsistunt: hic in his q̄ pendēt ex volūtate duoz. facit de test. l. de statu. r de le. iij. l. j. in prin. Op. qz pater obligat filio nāliter: r tñ patri quereret si alius sibi obligat. vt no. in. l. frater a fratre. in glo. magna. Sc̄o. vt. ſ. dicam de fideiuſ. siqs pro eo. §. j. Op. de. l. si creditor. §. fi. §. de pecul. due sunt so. r vtraq; est bona q; ista intelligatur fm illā vl aliter vt glo. r bene.

Decem hodie Adiectio instant̄ tēporis exactionē nō differt. h. d.

Jste est casus nōbilis r singularis. Per istā. l. fuit determinata quedā questio r disputata per quēdā magnū doc. dixit iudex parti q; hodie esset ad audiendā sniam

querit an iudex debeat expectare vltimū sine diei ad dā dum sn az: Et determinauit per istam.l.q nō: istud nō placet. nam si bñ respicis istū tex. ideo hec adiectio hodie nō differt executionē: qz istud hodie videt adiectum vt denotet tēpus ipsum in quo fit ꝓmissio. q̄si dicat ista est dies in qua ꝓmitto vt in fi. aperte dicitur. Sed si apponeret solutōi: vt ꝓmittis dare. x. que solues hodie tūc nullū esset dubiū q̄ deberet expectari tota dies vt ꝑz hic in tex. Nūc in qōe ꝓpposita si intelligeres sic statuo termi nū hodie ad audiendū sniam: hoc est: hec est dies ī qua statuo terminū: tunc terminus esset incertus z sic nō vale ret. vt. l. aut qui aliter. §. j. qd̄ vi aut clam. z snia nulla. sz si intelligas statuo terminū hodie: hoc est hodierna dies tibi statuat ꝓ termino: tūc iudex debet eū expectare vs q̄ ad vltimā horā diei iudicialis: hoc est vsq̄ ad vesperas vt. §. sedebūt. in auc̄. de iudi. z no. insti. e. §. ois. vel vsq̄ ad tenebras. vt. c. cōsuluit. de offi. dele. facit qd̄ dixi. s̄. e. l. qui ante.

Decem mihi. Si datio referat ad stipulatorē obligatio cōtinet certū si ad aliū cōtinet incertū. h. d. Contra: qz interesse petit cōditione certi. vt. l. certi cōditio. in p̄n. s̄. si cer. pe. Sol. glo. q agit cōditiōe certi ad interesse qd̄ cōtinet incertū.

Op. qñ est electio stipulatoris tūc ꝓtinet certū. vt. l. vbi aūt. §. qui illud aut illud. s̄. e. So. vez est qñ in vtra q̄ parte alternatiue venit certuz. secus qñ ex altera parte icertū. Deinde op. fm Pe. qñ quis aliquid stipulat in faciendo nō venit interesse extrinsecū. vt. l. si sterilis. §. cū per venditorē. de ac. emp. sed hic venit ergo ꝛc. Pe. fm q refert Ci. in. l. j. C. de sen. que pro eo qd̄ interest. in. §. est scōa diuisio. i. v. sz ꝑdicta. dic q gl. nō itelligūt istā l. qz agit ad. x. pmissa: iō qz interest ꝓpter penā ñ agit ad ipsā penā tāq̄ interesse. Istud ē trusa vt dixi in. l. si penā. s̄. e. ti. cū hic nō veniat interesse intrinsecū sz veniat extrinsecum. vt. l. nūmis. cū glo. s̄. de in lit̄. iurā. Op. qz in obligōe dandi nō venit interesse. vt. l. vbi aūt. in fi. z. l. si seruū. in fi. s̄. e. Pe. vt refert Ci. in. d. l. j. z glo. ibi dic q hic factū fuit in obligōne qz solo. vt. l. si stipulatus fuero §. j. s̄. e. sed istud nō est verū: qz in psona tici est datio nō meū factū. So. ergo in obligōne dandi nō succedit obligatio ad interesse: verū est qñ stipulatori dz dari. secus si alij: qz tūc venit interesse cū eadē sit rō ī obligatōe dandi q̄ in obligōe faciēdi. vt. l. si penā. s̄. e. z ibi dixi in. l. sti pu. nō diuiduntur. z ibi plenissime dixi.

Oli clausula. Clausula generalis nō refertur ad specificata. h. d. Pone exemplū. s̄. e. l. stipl'ones cō modissimā. Op. de. l. si seru' seruū. §. inqt lex. s̄. ad. l. aql'. Dicit glo. q ibi clausula fuit apposita vt oia specificata cōprehēderet hic vt alia. Sed q̄liter cognoscā. et dic q duobus modis. vno mō si hoc exprimit vt in oibus regulis iur'. vt. l. j. ff. de reg. iu. z hoc mō forte voluit loqui. l. si seru' seruū. §. inqt lex. alio mō qñ omia spālia sunt specificata tūc nō fit ꝓpter alia. z hoc etiā mō potuit loqui. l. si seruus seruū. §. inqt lex. secus qñ nō sūt oia specificata: qz tunc ad specificata non refert. Vel dic fm Bi. q ibi ꝓpbendit oia. s. nō specificata. ꝑus dictū satis placet. Op. de. l. libertis. quos glo. nō soluit. So. ibi spāle z generale ꝓpter ob eandē cām z in diuersis scripturis. Nec ob. §. basilice. in. l. stichus incertus. eo. ti.

Op. Bi. de. l. j. §. j. s̄. de no. op. nū. vbi interdictū qd̄ vi aut clā. qd̄ ē generale refert ad casus spāles. Rñ. clausula generalis nō refert ad specificata qñ in eadē dispositione ꝓpter. secus si in diuersis vt ibi dixi per doc. i. l. qui sepulchrū. C. de sepul. vio. z tangā in. l. sanctio legū. ff. de pe. z idē ꝓbat in solutiōe p̄cedentꝫ ꝓtranij. tñ aduerte qñ genus z spēs circa idē ꝓpter in diuersis scripturis seu dispone a testatore: tūc vltia scriptura venit correctiue ad primā. vt. d. l. libertꝫ quos. in prin. sed qñ ad. l. tunc venit additiue vt dixi in. d. §. j. Fozmo qōem. quidam reliquit oibus fratribus cappaz z priori bibliā: an admittat ad cappā prior. dic vt per Ci. qui in ea distinguit. fm Pe. C. de le. l. cū questio. in fi.

Ita stipulatus. Conditio de ꝓterito deficiens reddit stipu. inutilē ab initio. h. d. Ibi hāc facta demōstratione: qd̄ ꝑsumit ꝓpter dictionē hanc. ar. de here. insti. l. nemo dubitat. in prin. Ibi facit cōditōez que obligationē suspendat. Op. de. l. si seru'. §. q qn q̄. s̄. de lega. j. Sol. hic spāliter fuit actū q cōditionalis esset si mera esset. secus si nō fuit actū: qz illud qd̄ est debet vt in cōtrario. Ex quo nō q falsa demōstratio vitiat disponez ex volūtate disponentꝫ. dixi de cōdi. z demō. l. demōstratio. Item nō q cōditio ꝓprie est semp de futuro. plene dixi in. l. j. s̄. de cōdi. z demon.

Ex ea parte. Legit per glo. duob' modis. primo vt loq̄tur in stipulatiōe interposita fm istam lec. nihil habet vtilitatis. Venio ad ad aliā lect. qui promisit cauere ad sensum sapientꝫ z nō cauet ad interesse tenetur h. d. Op. q sapiens possit dicere vltra illud qd̄ est de iure. vt. l. si mādato ticij. in fi. s̄. man. hic dicit q implet pena qd̄ est extra ius cōe. do. Rich. malū. dicit alibi q hoc erat de cōsuetudine vt stipulatio dupli poneret. esset ergo illud dicere q operent̄ illa verba ad sensuz sapientꝫ z dic vt dixi in. l. illa institutio. de here. insti. z vide in' spe cu. de emp. z vē. §. sciendū. v. itē si instrumēto. Pōt legi fm aliā lec. z h dicit. q ꝓmissiōis nō vult facē instrm ad interesse teneat. h. d. Est ne bona ista lec. z sum in ista opi. q si aliqs vēdidit rē: vel si dat dotē dz mihi facē instrm fm ꝓsuetudinē ciuitatꝫ. illud q faciat instrm ꝓbat ꝑ. l. si cut datā. C. de li. cā. z ex d̄ testi. c. significauit. ꝓ h. l. si pupill'. in p̄n. j. de noua. l. ij. in p̄n. s̄. so. ma. z in q̄libz eaz nō. plene dixi. s̄. de dā. infec. l. si finita. §. elegant. illd fz ꝓsuetudinē ꝓbat in. l. q si nolit. §. qz assidua. s̄. de edil. edic. l. si ꝑus. §. j. s̄. de aq̄ plu. ar.

Mulier ab eo. Nō casū. qdaz ludebat multū. dixit amico suo: volo tibi facere instrm q nūq̄ ludā: z si ludā dabo tibi c. noie pene: an valeat istud instrm. z dic q ē tex. hic.

In insulam. Nō sufficit ciuiliter factū. ꝯ de. l. j §. fi. s̄. de bono. pos. ꝯ tab. z. s̄. ꝑ so. l. actōe. §. publicatōe. So. di. p verba lōga. dic tu ad dēdo ad gl. q ī illis ciuiliter factū repūtat eūdē effectū qd̄ nāliter ꝑ Ci. in. l. deo nobis. in p̄n. C. de epis. z cle.

Ex facto. Do tibi regulā q qñq̄ doluſ purgat ꝑ actionē ex eo ꝯctu heres ex dolo defuncti tenet. vt. l. si hoiez. §. dat. s̄. depo. z hoc tangā i locis pluribus spāliter in. l. ex depositi. de act. z ob.

Mi rome pecuniam. Si tē pus adijcit gra creditoris vl vtriusq̄ nō pōt solui añ tps. h p̄mo. Itē oblato fca in ꝓgruo loco z tpe debitorē nō excusat. ista tō nra. l. ē nō. vide q qñ tps fuit adiectū gratia creditionis nō pōt ante solui. Oppo. de. l. qd̄ in diem. de solu. j. z. s̄. ti. j. l. qd̄ quis. dicunt quidā hoc facit rō tpis qd̄ nō est verū. Sz ratio est: quia hic habet ratio loci z temporis. z quia scilz contractus gratia virusq̄ celebratus est. vt dicit in vltima glo. Quero quid si vult offerre pecuniā cum omni loci vel tēporis iniuria an audiat. glo. q sic in p̄n. glo. mag. z hic tex. innuit dū dicit: detracta ea sūma ꝛc. facit d̄ do. exce. l. si fideiussor.

Quero

Quero: quid si accepi centũ sub vsura: cõueni non reddere vsq; ad annũ: an possim ante tps soluere: & glo. dicit q; nõ nisi soluam totũ interusuriũ medij tpis. Sed qd si ab initio soluit vsuras duoꝝ mensiũ: Et dicit glo. q; põt. Sed in quo differũt iste qõnes a tex. Dico q; in glo. est tps tm̃: in tex. est tps & locus. Quero: qd si dicit pignus: Dic vt in glo. & plene in. l. fi. C. de pac. pig.

Quero: qd si fuit actũ ne liceat soluere ante annũ: an ante tps possit fieri solutio: Glo. que est hic arguit pro & ff. & finaliter determinat q; nõ. ar. l. si ita relictũ. §. pegasus ff. de leg. ij. l. in fideicõ. §. cum pollidius. ff. de vsur. Bi. distinguit: si tpus est appositũ gra debitoris ante diem: põt soluere. vt. l. eũ qui. in fi. ff. & l. stipulatio ista. §. inter certam. ff. & cuꝝ si. Aut gra creditoris tm̃ vel creditoris & debitoris: & ante tps non põt solui: nisi offerat interusurium medij tpis: vt hic. Aut dubitat: & tunc gra debitoris. vt. l. cum qui. alis. l. iabolenus. ff. de an. lega. Sed quõ istud põt esse q; in dubio gra debitoris: nõne ẽ gra creditoris qñ apponit vsura: Et glo. hic videt dicere q; gra vtriusq; semp cum apponit vsura. vt. l. qui pecuniã. ff. si cer. pe. in glo. Sed verba Bi. sunt vera qñ non apponit vsura. secus si vsura apponit. Et tunc capias tria vba & dic qñq; in obligatione apponit tps cursui vsurarum tm̃ nõ ad sortis solutionẽ: & tunc ante possum soluere. vt. l. acceptã. C. de vsur. cum sua mã. Rõ. qz tunc debetur solũ ex cessatione solutiõis. sic enim videt actum vt vsure currant donec debitor cessauerit soluere. Qñq; apponit solutioni sortis & cursui vsurarũ: vt mutuo vsq; ad annũ centũ libras ad decẽ denar. p libra in mense: & tũc qñq; apponit per vba infra vel ante vel silia: vtputa mutuo quinquaginta soluenda infra annũ: & tunc ante debitor põt soluere semp qñ vult. vt. l. si ita fuerit. §. fi. ff. & ma numiss. tes. qñq; apponit per verbũ ad vel simile. vt mutuo vsq; ad annũ. & tunc nõ põt soluere ante. vt hic glo. j. & l. qui pecuniã. ff. si cer. pe. & facit qd dixi in. l. qui añ. ff. e. Moueo tibi vnũ dubium: an ista distinctõ habeat locum in loco: Dic q; nõ. sed indistincte habet rõ loci siue pro actore siue pro reo. vt. l. q; si ephesi. & l. ij. & eo quod cer. lo. Quid si adijcit locus & tps: Dic psiderãdum vtrũq;. vt hic no. in pn. glo. & iõ dic vt in qualibet ff. sepatiz dixi. Quero: qd si fuit actũ vt fruct' pdij haberent pro vsuris: & debitor soluit ante fruct' collectos: Puto fieri diuisionẽ fructuũ fm formã. l. diuorcio. & l. de diuisione. ff. so. ma.

Calimachus. Añ ponebat questio longa in scholis dñi Bi. vt audiuit a Ci. dicebat est longior q;. §. calimachus. & breuiter hoc intendit. Qui est positus ad recipiendñ solutionem nõ põt terminũ prorogare: nisi locus & tps fuerit in eius volũtate collata. h. d. Op. de. l. fi. §. pe. ff. de publica. So. vt ibi dicam. Pone q; cõmisi alicui q; reciperet solutionẽ & addidi in pdictis & circa pdicta haberet liberã & plenã administrationẽ an possit prorogare tminũ: Dico q; sic. qz illud qd importat psessio libere & gnãlis administrationis quo ad oia. vt. ff. de. pcu. l. pcurator cui libera. Istud idem importat psessio libere & gnãlis quo ad certam speciẽ vel cãm. & hoc vult dicere hic tex. in fi. facit de admi. tu. l. si duo. & habem' hodie exẽssum de. p cura. c. qui ad agendũ. li. vj. in fi. ibi vel cause &c. Sed hic aduerte. si enim est dictũ facio te pcuratorẽ in cã tali quam habeo vel habere intẽdo cum tali &c. psedens in pdictis liberã & generalẽ administrationẽ. & tunc pcedit qd dixi. Si aũt dixi: facio te pcuratorẽ ad agendũ & defendendũ libellũ dandũ litj ptes. &c. & dans in pdictis liberam administrationẽ. tunc non esset huic psessa libera administratio cãe: sed solũ instãtie vt ipsa vba importãt. & ideo de cã nõ posset transigere: sed solũ dẽ instantia. et idem in similib'. Idem si dixi: pstituo te pcuratorẽ in cã quã habitur' sum cum tali nec cãm exẽssi. tũc enim hoc verbũ cã de necessitate refert ad instantiã: nõ ad ipm ius pncipale. qd est de pñti. instantia vo est futura. ergo &c. vt. ff. e. l. cũ stipulamur. & l. si a colono. Jura in hoc sunt satis aperta siquis pdictoꝝ inspiciat rõnes.

Flauius hermes. Sũmo fm meam opi. stipulatio penalis nõ nouat pcedentẽ psuentionẽ ex cã onerosa. Item vbi est pena & nõ dies admittit purgatio more. Item ex pacto libertatis põt agere seruus dño differente. h. d. Ad pmũ casum op. qz manumissio nõ fuit in obligatione sed in pditione. ergo ad id nõ põt agi. vt. l. obligationum fere. in fi. ff. ti. j. So. hic adiectũ fuit expsse q; pmissor manumitteret. Op. qz cõmissa pena est nouata. iõ nõ põt ãmodo pueniri ad manumittendũ. vt. l. obligationum fere. in fi. So. dicunt quidã q; hic est fauor libertatis. nõ est verũ regulariter tenendo in. l. ita stipulatus. q; stipulatio penalis nouat obligationẽ pcedentẽ ex cã lucratiua. sec' ex cã onerosa: vt hic. Tu posses dicere nõne fuit hic donatio: ergo cã lucratiua. Verũ est q; fuit donatio respectu eius cui seruus fuit tradit'. sed ille qui recipit pmissionẽ de manumittẽdo recipit ex cã onerosa. qz seruũ dedit. & hoc est de qua loquimur an noueꝛ. Op. q; ipso iure cõpetat libertas. vt. l. ea quidẽ. & l. si puellã. C. si man. ita fu. ali. vt manu. Pro soluẽdo isto ꝯrio tm̃ sunt ꝯria in. l. nra tendentia ad idẽ. & vera est solu. q; hic de actu manumittẽdi fuit cogitatũ. & hanc tenent doc. in l. ea quidẽ. Si aũt de effectu bñficij cogitatũ fuisset: tũc succedit pstitutio. hoc vult dicere glo. & est rõ. qz lex põt repũtare libertatẽ qñ de ea sola fuit cogitatũ: sed nõ actũ psone. Ista so. pcedit fm illã opi. q; hic fuit in mora manumittendi. fm aliã q; nõ fuerit in mora istud nõ hz locum. Venio ad sequẽs rñsum q; vbi est pena & dies admittit purgatio more. ff. & l. traiecticie. §. de illo. ff. ti. j. l. magnã. C. de ꝯhen. & cõmit. sti. So. vna est q; hic fauore libertatis. Alia est q; nunq; fuit in mora. Et si op. de tex. liberat. expoñ. i. ne in obligationẽ incidat. Sed est trufa. Dic fm Bi. hic nõ fuit dies sed pena tm̃: in ꝯrio pena & dies: vt dixi ple. in. l. si insulã. ff. e. Op. de. l. vltima. ff. qui sine ma. ad lib. pue. Quidã dicũt q; ꝟ duo mẽses nõ transierũt. Tu dic q; hic de actu nõ de effectu pstõnis fuit cogitatũ. Op. de. l. thais. §. intra. ff. de fideicõ. li. glo. dicit. So. vt ibi. Veritas est q; ex parte rei admittit purgatio more: vt hic ex pte actoris ad actionẽ psequendã more purgatio nõ admittit. Op. de. l. mãcipia. ff. qui sine ma. ad lib. pue. So. hic fuit cogitatũ de actu manumittendi: ibi nõ. Alter' habetis hic q; seruus põt agere vt manumittat. vt in fi. §. mõ quidã donauit alicui vnũ fundũ vt post certũ tps esset cuiusdã eccie iste donator vult istud pactũ remittẽ: queritur an possit: vr q; nõ. qz eccie est iam q̃sita actio vtilis. vt. l. quotiẽs. C. de dona. q̃ sub mõ. Tu dic ꝯ. sicut hic queritur ius seruo: vnde ista pactio põt tolli volũtate donatoris soli' vel vtriusq;. vt. l. iij. & quod ibi no. ff. de ser. expor. heres aũt nõ posset mutare voluntatẽ: vt ibi. Quero hoc casu: qd si donator decesserit sine herede: Videt q; libertas non cõpetat. qz istud pactũ habet instar vltime voluntatis. qz põt mutari vsq; ad mortẽ. sed ex volũtate vltima nõ põt deberi ẽt ab intestato nisi adeat hereditas. vt. ff. de fideicõ. li. l. iij. & ibi dixi. Cõtra ẽ veritas. casus ẽ. ff. q; sine ma. ad liberta. pue. l. j. Non obstat cõtrarium: qz ibi loquit quãdo est mere vltima volũtas. hic sapit naturam cõtractus sicut dicimus in donatione causa mortis. vt de dona. causa mor. l. tam bis. §. j. Bar.

Coheredes cũ prędia. Qui tenet ſb pena vni alienare: illo exñte in mora põt alienare cui vult. h. d. Et iſte eſt caſus multũ no. ⁊ no. glo. que dicit etiã exñ ius. et facit. l. ſi ex legati cã. ⁊. l. mora. de vſur. ⁊. j. de fideiuſ. l. ſi fideiuſſor obligari. §. fi. ⁊ ibi glo. j. rem ra. ba. l. amplius hoc ⁊ ibi no. Hic facio vnã. q. debeo interpellare eum cui debeo vendere q̃ emat: facio. ſed quanto tpe debeo expectare? Et credo q̃ p̃ duos menſes. vt in ſi. C. de iur. emphi. l. fi. Sed q̃ro an ſepius debeant fieri iſte interpellationes. q̃ hic dicit tex. ſepi⁹. dicam. j. e. l. §. pe. Glo. ſignat duo p̃ria. ⁊ ſoluit bene. Item dicit Bal. per. l. iſtã q̃ ꝓhibitus alienare extra familiã põt vendere exñeo coheredibus nolentib⁹ emere. ⁊ alibi nõ reperit dicit ipſe. ſed bñ facit. l. ſi. C. de iur. emphi. qõ puto verũ ſi ſolum eſſet ꝓhibitus alienare extra familiã. ſed ſi eſſet adiectuꝫ vt familie relinqueret vel filia verba. vt. l. peto. §. fratre. dõ le. ij. tũc nullo mõ poſſet alienari tanꝯ res que ſubiacet reſtitutioni. vt auc. res que. C. cõia dele. Item no. formã denũciationis alternatiue. ſi enim denũciaſſet ſimpliciter q̃ emeret nõ teneret denũciatio ſicut ab eo qui debet alternatiue petere vnũ tm̃. Sed quero an tutor ex hac cã poſſet vendere partẽ pupilli? Credo q̃ nõ. vt. §. de re. eor. l. ſi fundus. in p̃nci. Ad quid ergo fit hec denũciatio vt vendat ⁊c. Rñ. forte pupillus habebat es alienũ propt̃ qõ poſſet vendere: vel ver⁹ vendere poterit ſi ẽ vtile pupillo ex volũtate defuncti qui hoc voluit qñ tale pactum interpoſuit. vt. l. fi. de re. eor. Nec ob. eo. ti. l. j. §. ſi defũct⁹. q̃ hic impoſuit. l. ſibi ⁊ ſucceſſorib⁹ ſuis. ibi ſec⁹.

Augerius. Facultas implendi ꝯditionem ad heredẽ nõ tranſit. h. d. fm verã lecturam. Quero an ſufficiat de debito ꝓſtare poſt mortem defuncti? Rñ. ſi intelligis ꝓſtitiſſet in p̃teritũ ab initio fuit ſtipulatio nulla. vt. §. e. condit̃ in p̃teritũ. ⁊. l. ſi ſtipulatus fuero hanc ſũmã in fi. Si vo intelligis ꝓſtitiſſet in futurũ: tunc debet ꝓſtare in vita ꝓmiſſoris: alis implementũ conditionis in perſonã heredis nõ tranſiret. vt. §. e. l. ſi decẽ cum petiero. ⁊ hoc vult glo. Quero q̃ iſtarum ſit verior? Et videt q̃ in p̃teritũ. q̃ verbũ ꝓſtitiſſet ẽ p̃teritũ pluſq̃perfectũ ſubiũctiui. ⁊ vt. l. j. ⁊ ibi no. §. ſi inge. eſſe di. Contrariũ dico q̃ iſta vba que ſunt ſubiũctiui modi lz ſint tpis p̃teriti: tñ ad futurũ trahunt. vt. l. ſi debitor. §. veriſile. de ꝯben. emp. l. cum cert⁹. de vi. ⁊ ole. lega. ⁊ ita hic. Et ita ſi ꝓſtitiſſet defuncto viuo valeret. ⁊ iſta ſũt vtilia ꝓ clauſulis q̃ apponunt in fine teſtamẽti ſi nõ valet ⁊c. Dixi plene de iur. codicil. l. j. tangam. j. eo. l. cum ſtipulamur.

Scia. Nõ currũt vſure ſi creditor eſt in mora recipiendi. h. d. No. q̃ qui venit ꝯ tranſactionẽ vel aliam ꝙuentionẽ ⁊ eſt vict⁹ põt redire ad eã. Quero dicit hic q̃ creditor fuit in mora q̃lit̃ hoc fuit? Dicit glo. q̃ debitor obtulit. Tu dic ſtatim q̃ maluit litigare eſt in mora. vt. l. nemo rez ſuã. §. j. §. e. vnde nõ debet fieri alia oblatio. ⁊ hoc voluit dicẽ iſte tex. ⁊ ſic facit q̃ ille qui appellat ab aliq̃ interlocutoria ſtatim eſt ꝙtumax nec debet ampli⁹ citari. vt ex̃ de accu. c. ad petitionẽ. ⁊ ibi p Hoſti. Nec ob. tex. hic qui dicit: ſi ſcia nõ ceſſaſſet offerre. q̃ intelligo poſtq̃ ille fuit victus: ⁊ ſic ampli⁹ nõ ꝓſequebat: ⁊ ſic ei⁹ mora ceſſabat. Predicta intelliguntur lit̃ pendeñ. ⁊ idem dico in appellante poſtq̃ ſuccubuit in appellatione debet citari ſicut ſi renũciaſſet. vt. C. de ap. l. ſiquis libellos. Quero vtrũ ſufficiat ſemel interpellare vel offerre? Et videt q̃ ſepius. vt. §. §. coheredes. ibi: ſepi⁹ ⁊c. ⁊. §. man. l. ſi mãdato ticij. §. ille. de mino. l. emilius. in p̃n. §. de pig. ac. l. ſi ꝙuenerit. ⁊ hic tex. videt dicere ſi nõ ceſſat. In p̃riũ habem⁹ glo. in. l. mora. in p̃n. §. de vſur. in glo. parvula. ⁊ tex. habetis in. l. ticia ſcia. §. vſuras. de le. ij. et l. iij. §. j. qõ vi aut clam. ⁊ de ope. no. nũ. l. cum ꝓcur. §. j. ⁊ iſtud puto verũ. fallit in. l. ſi ꝙuenerit. de pig. ac. Nõ ob. §. coheredes. cum ſi. q̃ denotat facti accidentiã. Nõ ob. hec. l. fm opi. quã teneo. hic creditor fuit in mora re ipſa eoipſo q̃ litigare cepit. vñ litigio finito finita eſt mora. ar. d. §. vſuras. ideo debitor debet offerre. ſed ſi mora eſſet ꝯcta per oblationẽ: nõ haberẽ neceſſe vlterius offerre. vt ex p̃dictis patet. Et iõ ex parte rei dicerẽ q̃ ſi lis eſt ꝓteſ. ꝓtra eum lata ſnia nõ debet vlter⁹ interpellari. quia actor inſtando ſemp eum interpellat. ⁊ ſic per interpellationẽ eſt ꝯcta mora. ſecus in actore in caſu huius. l. quia lz reus ſe defendit: nõ tñ ſolutionẽ offert.

Duo fratres. Iſte. §. habet quotidianam materiã ⁊ multũ ſubtilẽ. bre uiter. h. d. In iſta ſnĩa per quã quis ꝓtra diuiſionẽ facere declarat̃ facit penam cõmitti. h. d. Primo ponit thema ⁊ qõnem. ſecũdo rñſionem. No. q̃ per diuiſionem videt tranſactũ de iure fideicõmiſſi. ⁊ ſi fuit ꝓnunciatum vtrũ bene vel male. j. patebit. Secũdo no. q̃ illud qõ tractũ eſt in vno iudicio non põt in alio refricari. nam in iudicio vbi petit̃ pena nõ poſſum dicere male ꝓnunciatum ſup principali. Item no. q̃ ille qui aliquẽ reppulit exceptione nihilomin⁹ habet actionẽ ad penã. ⁊ ad iſta tria opponem⁹ per ordinẽ. Ad p̃mũ oppo. dz hic q̃ p diuiſionẽ receſſum eſt a iure fideicõmiſſi. ꝓtra. §. de trãſac. l. qui cum tutorib⁹. in p̃nci. Huius p̃rij timore ſunt in glo. noſtra plures opi. ⁊ ſolu. Una ponitur in. l. ꝓtraria hic non tangit̃ per glo. q̃ ibi frater fratri ſucceſſit directo hic per fideicõmiſſum: q̃ſi dicat: qñ directo ſuccedit̃ non erat fratris tranſigentis illa hereditas nec re nec ſpe ⁊ nõ põt videri remiſſa: hic erat ſpes. Iſta ſo. videt mihi veriſima qñ frater ſuccedit directo fratri ab inteſtato. q̃ tempore tranſactionis nõ dicebat debita re nec ſpe. Caſus ẽ expreſſus. §. de lib. lega. l. poſt emancipationẽ. ſi bñ inſpiciatur tex. cum glo. Sed ſi frater ſuccederet fratri directo forte ex vigore ſubſtitutionis pupillaris: tunc poſſet dici ſpem ſubeſſe. vt. l. ij. §. de ſta. libe. ⁊ de hoc tangam. j. per queſtionẽ. Et hoc facit ad. q. duo frẽs inuicẽ diuiſerunt ⁊ renũciauerũt omni iuri qõ ſibi inuicẽ ꝓpeteret in parte alter⁹. demũ vnus nõ ſoluit legata infra annũ fm q̃ requirit auc. hoc amplius. C. de fideicõ. propt̃ qõ alt⁹ vult petere hereditatem: opponebat ſibi de remiſſione. Certe dixi q̃ non põt. quia illius portio non erat debita nec re nec ſpe ſed ex legis diſpoſitiõe. ⁊ ſic non venit in remiſſione generali. vt dicta. l. qui cum tutorib⁹. fm dictã ſolutionem. facit optime. §. de dam. infec. l. damni. §. j. Secunda lec. eſt q̃ ibi frater fratri ſucceſſit p fideicõmiſſum ſicut hic. tunc ob. ꝓtra. ſolu. fm Bu. hic male fuit iudicatum: vt hic dicit glo. Sed tũc dices quomõ de hac iniq̃ ſentẽtia fuit facta. l. ꝓtra. §. quibus. in. j. cõſti. C. Rñdeo tenendo iſtam opi. q̃ eſt veriſſima vt. j. dicet q̃ de hoc fuit facta. l. ne ſolueret vnũ dubium pulchrũ: vtrum ſententia iniqua per quam declarat̃ ventum eſſe cõtra diuiſionem faciat penam cõmitti. nam ſi eſſet bene iudicatũ nullum eſſet dubiũ q̃ cõmitteret pena. ⁊ lex debet intelligi prolata in caſu dubij. vt. §. de carbo. edic. l. qõ labeo. et hoc facit ad queſtionẽ quam cõſuluit Bal. quidã ꝓmiſit arbitrium nõ petere reduci ad arbitriũ boni viri ſub certa pena: petijt ⁊ ſuccubuit: vtrum pena ſit cõmiſſa? Et cõſuluit ipſe q̃ ſic. quia per illam ſentẽtiã fuit declaratũ ipſum indebite petijſſe: quod placet. ⁊ banc. l. induco pro caſu fm iſtam lec. ſiue iuſte ſiue iniuſte ſuccubuerit. facit §. de ope. no. nun. l. de pupillo. §. meminiſſe. v. totiens. ⁊ iſtam ſolu. ego teneo. Tertia ſo. eſt q̃ hic fuit bene iudicatũ ex parte iudicis: ſed male reſpectu partis propt̃

eius defectū. quia nō fuit opposita replicatio. ⁊ sic fuit ꝓ nunciatū contra ius litigatoris. ⁊ hanc videt tenere glo. s. de pac. l. tres frēs. Hec so. nō est vera. q2 per diuisionē non tollit ius fideicōmissi: nec ipso iure nec ope exceptionis. ⁊ iō nō est necessaria replicatio. nam in. l. ꝓtra. dī exceptione transactionis nō submouet. ⁊ sic non ob. exceptio: nec ē necessaria replicatio. vt. l. ij. de excep. Quarta solutio est lz in ordine glo. sit tertia ſm Ruge. qđ hic fuit expresse dictum q nō veniet ꝯ diuisionē nec ex fideicō misso nec alio mō. sed ista in se ꝓtinet diuinationē: ideo nō est vera q̄tum ad. l. an aūt sit vera in se tangam. j. in qōnibus. Quinta so. est eiusdem Ruge. q in. l. ꝯria fuit simplex diuisio seu transactio: hic vo fuit dictū nihil contra diuisionē facturos ⁊c. ex quo vbo videt renuncia tum iuri fideicōmissi. Et hanc so. tenet hic Bi. ⁊ Bul. dō cu. in. l. qui cum tutorib⁹. Sed ista so. nō est vera. q2 ista verba nihil ⁊c. nō important hoc. Casus est in. l. j. §. idē quesijt. de ꝓdi. inde. Et falsitas huius opi. j. lati⁹ declarabitur. Sexta so. fuit Az. qui dixit q per diuisionem nō videt renunciatū iuri fideicōmissi. sed q2 in diuisione quis tenet de euictiōe. vt. l. si frēs. C. cō. vtri. iudi. ⁊. l. si familie. C. fa. hercis. iō iste agens fuit repulsus illa exceptione. q2 de euictione tenet. vt. l. vendicantē. de euic. ⁊ sic dixit ipse q bene fuit iudicatū in dimidia ⁊ male in alia dimidia. q2 quilibet fratrū medietatē partis sue habet iure suo: aliam dimidiā iure coheredis. In illa ergo pte quā ille coheres mortu⁹ habebat iure suo ei frater supuiuens nō tenebat de euictiōe. ⁊ in hoc fuit male iudicatū. ⁊ hāc tenet glo. hic ⁊ in. l. ꝓtra. Sed ista opi. est ꝓtra hūc tex. vbi videt q ꝓtra eum ꝓnunciatū fuit quasi de hoc trāsactum sit. Nō ergo fuit ꝓnunciatū quasi de euictiōe teneatur. Sunt etiā alie rōnes propt quas hec lec. nō est vera. vt. j. dicam in qōnibus. Septima so. ponit in. l. ꝯria. q2 hic petit id quod deuenit in diuisionē: ibi vo petitur aliud quod in transactionē nō deuenit q2 solum de parte sua transegit nō de alia. ⁊ hec pōt esse bona. ⁊ ista⁊ tenet etiā Bul. de cu. Octaua so. ibi ponit in glo. videlicꝫ q in. l. ꝯria actiue: hic passiue. Ista verba sunt obscura. forte hoc voluit dicere q ibi frater qui mortuus est nō potuit transigendo perimere actionē fratri nō ꝓpetentem. vt. l. stichum. in fi. j. de noua. ⁊ hoc vult dicere actiue: hoc est alteri nō pōt p̄iudicare: hic vo diuidendo sibi p̄iudicauit. ⁊ hoc vult dicere passiue: hoc est sibi p̄iudicare. Sed hec so. nō placet. nam hic ⁊ ibi querit qualiter inuicem sit generatū p̄iudiciū. si enim nō p̄iudicaret fratri meo nec frater me⁹ mihi: ⁊ sic hoc nil valet. Teneatis ergo vel primā vel secundā q hic fuit male iudicatū. ⁊ hoc placet plus. vel tene septimā so. vt. s. dixi. Secundo op. s. de pact. l. tres frēs. So. hic fuit male iudicatum. ⁊ sic ꝓcordat. ⁊ glo. ibi sentit. Tertio op. de. l. paulo calimacho. §. j. de le. iij. So. hic fuit male iudicatum. Cōtra: imo bene. q2 per hanc diuisionē videt ius fideicōmissi remissum. vt. l. ticius. s. qui. mo. pig. vel hyp. sol. So. aliud in pignore. q2 sicut solo ꝓsensu ꝓtrahitur ita facilius tollit. vel melius ibi ius pignoris erat de p̄nti: istud fideicōmissum erat de futuro. Item hic depēdet ex testamēto ⁊ ura dependētia ex testamēto: nō ita de facili perimunt. vt. l. si post diuisionē. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ facit quod no. in. d. l. tres frēs. s. de pac. ⁊ de transact. l. de bis. Quinto oppo. ad secundū no. ⁊ videt q pena nō sit cōmissa in effectu. nam illud qđ semel est decisum in vno iudicio per viā exceptionis pōt in alio iudicio refricari. vt. s. de euict. l. vendicantē. ⁊. l. se. vnde hic in petitione sup pena poterit dicere nō veni ꝓtra diuisionem. sed hic dī contra. ergo male. So. l. ꝓtraria loquit qñ sup exceptione ꝓnunciat contra excipientē in cuius ptāte nō erat agere. hic vo ꝓnunciatū fuit per excipientē ꝯ actorem. ⁊ hoc videt tenere Ci. C. qñ ciui. ac. crimi. p̄iudi. l. j. vnde ad quedā verba Pe. que Ci. refert. C. sent. re. nō pos. l. peremptorias. Addēda sunt aliq̄ membra: ⁊ dicam⁹ plenius sic. aut sup exceptione ꝓnunciat in casu in quo sūmaria fit cognitio: ⁊ tūc nunq̄ in alia cā nocet. vt qñ pronunciat sup aliqua dilatoria. ar. de re iudi. l. a diuo. §. si sup rebus. Et ita intelligo dicta Inno. ex. de or. cogni. c. sup. spoliatiōe. ⁊ ibi hoc sentit circa fi. magne glo. Si vo pronunciat in cā in qua cognoscit plene ⁊ tunc aut ꝓtra agentē pro excipiente: aut ecōtra. p̄ casu: aut aliud iudiciū est accessoriū ⁊ quodāmodo depēdēs ex ꝓmo. vt hic in stipulatiōe penali: ⁊ tunc qđ semel decisum est nō pōt in alio iudicio refricari: vt hic. Aut aliud iudiciū est ꝓncipalius vel eque ꝓncipale: ⁊ tunc iterū poterit refricari. vt. s. de excep. l. sed si ante. vbi si egi ꝓfessoria de via ⁊ aduersari⁹ excepit dicens me nō dn̄m ⁊ succubui: nō nocet postea mihi agenti rei vendi. Secūdo casu: aut illa ꝓnunciatio respicit fauorē status: ⁊ nō pōt in alio iudicio reiterari. vt. l. j. C. de ordi. iudi. ⁊ ibi no. in vlti. glo. aut nō respicit fauorē status. ⁊ tunc dic vt dicūt docti. aut in ꝓmo ⁊ secūdo iudicio proponit ad eundē effectū: ⁊ non pōt reiterari. vt. l. qđ in diē. de ꝓpensa. aut tendūt ad diuersos effect⁹: ⁊ pōt. vt. d. l. vendicantē. in fi. ⁊. l. se. de euic. Sexto ad idē oppo. q talis snīa nō faciat penā cōmitti. q2 est lata ex falsa cā: ergo nulla. vt. l. si testō. de excu. tu. ⁊. l. ij. C. qñ ꝓuo. nō est ne. So. quidā fatent ꝓtra ⁊ dicūt tenēdo q hic fuit male iudicatū q cōtra petitionē pene obstabit exceptio doli. Ita videt tenere hic glo. circa fi. ⁊. s. de do. excep. l. apud celsum. §. itē queritur. vbi tex. videt hoc ꝓbare. Sed hoc nō placet. q2 snīa lata ex falsa cā ita demū ē nulla si lata fuit dolo aduersarij. vt no. in. l. si ꝓtor. §. marcellus. s. de iudi. secus si sine dolo. tūc debet rescindi p appellationē. vt no. s. dō acqui. he. l. si is ad quē. Dic ergo q hic nō fuit expressus error in snīa. dixit enim quasi de hoc trāsactū: nec expressit transactū esse p diuisionē. vel melius qñ super aliquo passu sunt opi. doc. tūc si iudex eligit vnam lz malā nō ē snīa nulla. vt. l. cū prolatꝫ. ⁊ ibi dixi. s. de re iudi. nā opi. doc. faciunt rem ambiguā. vt no. s. de legi. l. nō pñt. ⁊. C de legi. l. cum de nouo. ⁊ no. in. j. ꝓsti. C. §. quib⁹. in glo. sup ver. certas. Septimo op. ad tertiū no. ⁊ videt q postq̄ remouit eū exceptiōe: pena nō possit peti. vt. l. rescriptū. §. si pacto. s. de pac. So. dic q hic fuit dictū rato manēte pacto. vel si nō fuit dictū dic q pōt peti pena q̄ten⁹ excedit. vt. l. siqs a socio. s. p so. ⁊. l. p̄dia. s. de ac. emp. Alij dicūt vt glo. hic tāgit q aliud in pacto: vt ibi. aliud i snīa: vt hic. qđ nō placet. etiā hic loquit in pacto.

Octauo op. q p̄ma ꝙuentio fuit nouata p stipulationem penalē: ⁊ sic nō pōt ex vtraq̄ agi. vt. l. obligationū fere. §. si. s. de ac. ⁊ ob. So. vt plene dixi in. l. ita stipulatus. in ꝯrijs vl. ptis. s. e. Expedit⁹ de ꝯrijs examinem⁹ mām. l. nr̄e per qōnes. Primo q̄ro vtrū p diuisionez simplicē nō adiecta clausula nil ꝯ diuisionē facturos ⁊c. videat int fratres ius fideicōmissi remissum: Dicūt quidam q sic nō ipso iure sed ope excepti. q2 quē de euictione tenet actio ⁊c. vt. l. vendicātē. s. de euic. ⁊ ex hoc dicit Az. q hoc est verū in dimidia quā quis habebat ex persona isti⁹ fratris petentis fideicōmissum: aliā vo dimidiā quā frater p̄mortu⁹ habebat iure suo: pōt frater superuiuens petere. q2 p ea nō tenet de euic. Itē iste frater supuiuēs hz actionē prescripti. v. p dimidia q̄ remanet apō se quā habebat ex psona fratris p̄mortui. q2 cū sit sibi debita ex cā fideicōmissi cui⁹ ꝙditio modo extitit ipse videt sibi euicisse. s. de euic. l. si vendideris. ⁊. l. nō tñ. ⁊ ista est intētio glo. licꝫ quedā alia tangat que. j. declarabunt.

Sed ista opi. mihi videt falsa. Primo. quia hic nō fuit ꝓtra petentem ,pnunciatū ideo qꝛ de euictione tenet: sed quasi de hoc transactū. vt tex. dicit. Secūdo est falsa in eo q̄ dicit solū partem peti posse iure fideicōmissi. ſ. eam que apud fratrē remansit iure suo: qđ est falsum. qꝛ pars quaꝫ frater p̄mortuus habuit a fratre viuo successit loco eius portionis quā frater viuus habet a fratre mortuo. ⁊ sic videt totum frater p̄mortuus habere iure suo: ⁊ totuꝫ venit in petitione fideicōmissi. vt. l. impator. §. fi. ⁊. l. se. s̄. de le. ij. cum in vniuersali vna res succedat loco alterius vt. l. si ⁊ rem ⁊ p̄ciū. de peti. here. maxime in quotis. vt. l. quid ergo. la. ij. s̄. de le. j. ad trebel. l. deducta. §. nūmis. ⁊ ibi no. s̄. si pars here. pe. l. ij. in fi. Tertio. qꝛ si habes aliqđ ius psonale ad aliquā partem rei ꝓ indiuiso et fiat diuisio totū ius meū remanet in illa seu ad illā partē que ,p diuiso aduenit debitori meo. vt. s̄. de acti. emp. l. iulian⁹. §. idem celsus. sed in fideicōmisso vniuersali nō est aliquod ius reale ante restitutionē. vt. l. testamēta. ⁊. l. restituta. ſ. ad trebell'. ergo illud ius psonale. Sed actio ex testō solum remanet sup illa portione q̄ fratri premor tuo obuenit in partē: ⁊ sic tota petet iure fideicōmissi.

Quarto dicit male in eo q̄ dicit q̄ frater supuiuēs cuin cens teneat de euic. nā si rem quā habes a me ego vin co ex tuo facto vel auctoris tui de euictione nō teneor. vt s̄. de euic. l. fundū meū. de do. p̄le. l. licꝫ placeat. ⁊ ad. l. fal. l. si a me. In proposito peto fideicōmissum ex facto auctoris illius fratris p̄mortui. ſ. ex eo facto defuncti. qꝛ illud reliquit. vñ videor agere ex facto suo. vt no. s̄. de cō di. fur. l. si seruus. in p̄n. in glo. iij. Item ex facto ipsius proprio. ſ. ex suo quasi ꝯctu quē innuit adeundo. vt. s̄. qui. ex cau. in pos. ea. l. apud iulianū. §. fi. ergo de euic. nō teneor. Ex p̄dictis habes duas notabiles ꝯclusiones. Prima q̄ tota portio q̄ obuenit fratri ex diuisione petit iur̄ fideicōmissi. ⁊ sic sufficiet vnū iudiciū. ſm Alꝫ. erant necessaria duo iudicia. ⁊ hoc cum agat actiōe psonali ex testō. sed si ageret reali ꝯ alium possessorē: quid iuris sit ꝯ. dicā. Et q̄ dixi totū peti intellige deducta quarta legi tima ⁊ forte trebell'. ſm quosdam. Secūdo habes q̄ ego frater supuiuens agēs nō teneor de euic. Remanet ergo vera opi. q̄ per simplicē diuisionē nullo mō tollit ius fi deicōmissi. qđ tenent oēs. casus est in. l. cum pater. §. he reditatem. de leg. ij. Secūdo quero. pone q̄ diuisio nō fuit simplex: sed ,pmiserunt inuicē ꝓtra diuisionē nō facere vel venire: an per hoc videat renunciatū iuri fidei cōmissi: Ruge. rñdet q̄ sic. ⁊ hic est casus nostri. §. ⁊ hāc opi. tenet Bi. ⁊ Guil. de cu. Sed Hu. tenet q̄ fuit male iudicatū. quod videt tenere glo. in. l. tres fratres. Et hoc tenet Pe. ⁊ multi alij moderni cū quib⁹ ego. Et q̄ opi. Ruge. ⁊ Bi. non sit vera ,pbo multis rōnib⁹. Primo sic ſm oēs per simplicē diuisionē nō videt renunciatū fi deicōmisso. vt. l. cum pater. §. hereditatē. de le. ij. ⁊. s̄. di xi. Nūc arguo sic: stipulatio generalis ⁊ indefinita limi tatur ſm naturā p̄cedentis contractus. vt. s̄. de vsur. si sti pul'. de le. j. l. si legati serui nomīe. vt le. no. ca. l. j. §. si sub ꝓditione. de dam. infec. l. damni infecti quidā. in p̄n. sed ex natura p̄cedentis ꝓtractus hoc nō venit. ergo hec sti pulatio ad hoc nō porrigit. Preterea ,pbat ex ,ppria verbor signification̄e. nam dicit nil facere contra diuisio nem. sed si hoc in diuisione nō venit. ergo hoc petendo nō facit contra diuisionē. ar. d. l. damni infecti quidā. in p̄n. ⁊. §. cum parietē. Preterea q̄ hec vba hoc nō im portent est casus in. l. fi. §. idē q̄siuit. de ꝓdi. inde. Pre terea ē casus in. l. si de certa. C. de trāsac. vbi p̄cedit clau sula spālis ⁊ sequit gnālis ⁊ restringit ad specificata. Et si dicis ibi loquit in transactiōe. rñdeo in transactiōe nō veniūt nisi ea de quib⁹ est lis. ita in diuisione nō veniunt nisi cōia. vt. l. j. ⁊. ij. fami. her. sed ius fideicōmissi nō erat cōe ſz cuiuslibet ,ppriū. ergo ꝛc. ⁊ hoc ꝓfirmauit glo. in. l. tres frēs. s̄. de pac. nam lꝫ tex. loquat in diuisione: tñ gl. distinguit sicut in transactiōe ⁊ p illas. ll. Preterea cla gnālis dꝫ referri ad specificata si pōt salua rōne recti ser monis. vt. ī. de solu. l. si ex plurib⁹. Preterea cla gnālis nō refert ad ea q̄ dependēt ex testō. vt no. in. l. tres frēs. ergo nō refert ad ius fideicōmissi. Preterea ,p hoc vī ca sus. in. l. paulo calimacho. §. j. de le. iij. vñ opi. Ru. Bi. ⁊ se. est falsa. Tene ergo q̄ hic fuit male iudicatū. Repe rio tñ q̄ Bi. in quodā ꝓsilio determinauit istā opi. q̄ per hec vba videt remissum ius fideicōmissi. ſ. a scientib⁹: hic ignorātia p̄sumit. vt. l. veri⁹. de ,pba. ⁊. l. hoc aūt. de ad mi. tu. Sꝫ an hoc sit verū dicam. ī. ,px. q. Sed lꝫ hoc sit verū qđ dī de ignorantia: ego idē dico in sciente. ⁊ p hec vba ius fideicōmissi nō videat remissum: vt ex p̄dictꝫ pꝫ. Ponam⁹ ergo ex p̄dictis casus indubitabiles ſm oēs. Primꝰ q̄ p simplicē diuisionē nō tollit ius fideicōmissi. Secūdus q̄ int̄ ignorātes nō vī remissum ius fideicō missi: etiā si sint vba gnālia videlꝫ nil facturos ꝯ ꝛc. Ter tius si nō essent substituti inuicē si frater maior minor: vl masculus mulieri. nam tūc nō est verisile ius fideicōmissi remissum ab vno: cū alt⁹ remissionē non ꝓsequat. vt. ī. de v̄. sig. l. semp in stipulationib⁹. ⁊ qđ ibi no. in glo. ſz si fu erunt inuicē grauati ⁊ diuisio nō fuit simplex: tūc ē opi. vt vidistis. Tertio q̄ro an sit verū q̄ frēs p̄sumant ig norare fideicōmissum: Bi. vī tenere q̄ sic. vt. s̄. vidistis. In ꝓmiū vī. qꝛ heres p̄sumit scire q̄ in testō ꝓtinent. vt. s̄. de libe. le. l. cū heres. ⁊ ibi no. ad trebel. l. quidā ita. §. si qs filiū. ⁊ ibi no. in glo. mag. ⁊ ego distinxi: aut fideicō missum est relictū in testō: aut in codicillis. p̄ casu: aut est institut⁹ heres su⁹: ⁊ nō p̄sumit scire: nisi ,pbet. vt. s̄. si cer. pe. l. ei⁹ qui in ,puincia. §. fi. ⁊ ita loquit. s̄. de acq. re. do. l. q̄situ. q̄ innuit heredes posse ignorare. ⁊. ī. de sti. ser. l. si seruus testō. Aut sunt heredes ex̄nei: ⁊ tūc p̄sumit scia Rō est. qꝛ nō p̄nt adire nisi sint certi de virib⁹ testamēti. vt. l. sed ⁊ si de sua. de acqui. here. ⁊ iō ex eo q̄ heres est p̄sumit scire q̄ in testō ꝓtinent. vt no. in. d. l. cū heres. ⁊ di cto. §. siqs filiū. Aut in codicillis ⁊ nō p̄sumit scire. s̄. de transac. l. nō ē ferēdū. ⁊. s̄. e. l. si seruū. §. de illo. ⁊ ita dice bam olim. postea vo subtili⁹ inspiciēs ꝓpt facti occur rentias in p̄mo membꝛo in quo dixi q̄ in suis nō p̄su mit scia puto aduertēdū: aut ꝓfitent se heredes ex testō. aut ꝓfitent se heredes simplr: vel de hoc nil est positū vel probatū. Primo casu p̄sumit scia sicut dixi ⁊ dicā in ex traneis. qꝛ eadē rō est. vt. l. cum bonis. de acqui. here. cō iuncta. d. l. sed ⁊ si de sua. Secūdo casu q̄ñ simplr ꝓfiten tur vel de hoc nil est positū: ⁊ non p̄sumit scia per dictas leges nisi ,pbet aliquid ex quo p̄sumat. vt qꝛ soluit lega ta vel cum legatarijs pactus est. qꝛ talia nō possunt fieri nisi inspectis verbis testamēti ⁊ cognitis vt. l. j. §. j. s̄. quē admo. tes. ape. ⁊. l. de his. de transac. ⁊. C. de iureiu. l. fi. Et aduerte aduocate. qꝛ oportet te ponē q̄ ipsi heredes erant ex testamēto: vel p̄dicta fecerāt ante diuisionē: vt sic p̄sumat scientia tpe diuisionis. Pōt ex alio p̄sumi. po ne q̄ erant duo filij masculi ⁊ due filie femine: vel duo la ici ⁊ vnus clericus: ⁊ illi duo diuiserunt hereditatē equa liter: illis filiabus vel clerico dederūt illud quod defun ctus iusserat in testamēto: vel nō dederūt ⁊ sic nō diuise runt eo modo quo ab intestato succedebant. ex hoc p̄su mentur heredes ex testamēto: ⁊ sic scire vires testamēti vt dictū est: nisi ostendāt quare alij remiserunt: cum sic eq̄ liter diuidere nō possint vt sui ab intestato. Est ergo ea dem rō que in extraneo. Idem puto si ,pbaret q̄ erat fa ma ⁊ cōmunis opinio q̄ talis eoꝝ pater sic fecerat te stamentū: vt ex hoc p̄sumat sciētia. vt no. in si. C. de peri.

tu. l. si tutor petitus. etiam vide alios modos ꝑsumendi sciam qui ibi ponunt in glo. Sup secūdo membro dicebam q̄ in extraneis ꝑsumit scia. Istud puto verū indubitant in maioribꝰ exneis qui aduertunt hereditatē ꝑ se. sed in minoribꝰ est aduertendū. nam si fuit infans ꝑ quo adiuit tutor. vt. l. si infanti. C. de iur. deli. tūc factus maior nō ꝑsumit scire. q̄ ex facto alieno. vt. l. fi. ꝑ suo. ꝛ q̄ dō no. in. l. si res. de le. j. nisi postea fact maior interuenit aliqd ex his ex quibꝰ dixi sciam ꝑsumi. Si vō erat pupillus: tūc sine eius scia ꝛ facto nō pōt adiri. vt. C. de iur. deli. l. potuit. l5 tñ tunc pfecte nō intellexerit: tñ fact maior intelligit: q̄ in pupillari etate sciuit. vt no. s. de testa. l. ad testm. ꝛ de testi. l. iij. §. lege iulia. ꝛ j. de ver. sig. l. notionē. §. instror. tō si factus maior diuideret: puto q̄ ꝑsumat scia. Idem in adulto. Sup tertio membro dixi q̄ in codicillis nō ꝑsumit scia. hoc verū in codicillis separatis a testō. sed si sunt simul cum testō. verbi gra: fuit dictū si nō valet iure testamēti valeat iure codicillor. tūc q̄ nō potuit deliberare an adiret ex testō vel ab intestato nisi inspectis ꝛ cognitis verbis illius dispōnis ꝓsumant illa verba ꝑus inspecta. ar. de acqui. here. l. illud. facit. C. de codicil. l. fi. Quarto quero. pone q̄ in diuisione exp̄sse fuit dictū q̄ ꝑmiserunt nō ꝓtrauenire etiā occasione fideicōmissi inuicē debiti vel debendi. si enim diceret occasiōe fideicōmissi debiti nec vltra ꝑcederet ad fideicōmissum debitū sub ꝯditione nō extenderet. de le. ij. l. si ita scripsisset. ꝛ s. eo. l. si ita stipulat fuerim. ꝛ l. si a colono. Pone ergo q̄ ꝑmisit nō ꝓtrauenire occasione fideicōmissi debiti vel debendi ex testō paterno: an hoc sufficiat vt videat remissum: Videt q̄ nō. nisi appareat hoc esse factū inspectis ꝛ cognitis verbis testamēti. vt. d. l. de his. de transac. l. j. §. j. quemad. testa. ape. ꝛ l. fi. C. d̄ iureiuran. nec vident sufficere verba testamēti alis esse cognita. cum enim tex. dicat inspectis ꝛ cognitis ꝛc̄. debet intelligi inspectis ꝛ cognitis ad hoc. vt. l. ij. homines. j. vi bo. rap. ꝓiuncto p̄n. eiusdem. l. vbi dī coactis homini bus. ꝛ debet intelligi hominibꝰ coactis. s. ad hoc. Preterea ꝑbat per rōnem. absoluti ablatiui resoluunt in ꝯditionem. vt. l. a testatore. s. de ꝯdi. ꝛ demon. ꝛ s. de sta. liber. l. sticho libertas. in p̄n. Ista ergo ꝯditio q̄ verba testamenti cognoscant ꝛ inspiciant debet impleri scient ad hoc nō fato seu fortuna. vt. l. ij. de ꝯdi. ꝛ demon. Sz puto hoc sufficere. vt. C. de pac. l. j. ꝛ. l. cum proponas. C. d̄ transac. l. de fideicōmisso. Nec ob. d. l. de his. cum si. q̄ illud quod dī inspectis ꝛ cognitis. intelligit. s. ꝑ oculos intellectus. Quid enim si esset testm̄ sine aliq̄ scriptura factum: Certe oculis corporeis nō posset inspici. ꝛ hoc ꝑbo per. l. inciuile. s. de le. ꝓiuncta. l. scire leges, eo. ti. vbi est casus. Et aduerte q̄ aliud esset si lex vel statutū diceret lectis vbis testamēti ꝛc̄. quia dī legi q̄d oculis corporeis inspicit. vt. l. j. in p̄n. de his q̄ in test. delen. facit ad p̄ dicta de acti. ꝛ obli. l. nō figura. Quinto quero. pone q̄ dictū est in diuisione: remisit vnus alteri in partē suā oē ius pns seu futurū ex testō vel ab intestato iure fideicōmissi seu substitutionis cuiuscūq̄: vel ꝑmisit nō ꝓuenire iure substitutiōis vel fideicōmissi vel alio quocūq̄. an hec verba sufficiāt ad remissionē fideicōmissi: Et differt hec. q. a p̄cedenti. q̄. s. exp̄ssum fuit iure fideicōmissi debiti ex testō paterno. hic vō fuit dictum iure fideicōmissi simplicit nō adiecto ex quo testō. In hac. q. videt nō valere remissionē. q̄ etiam quo ad intellectū nō pnt dici inspecta ꝛ cognita verba testamenti. q̄d requirit: vt dixi in q̄one p̄cedenti. Et iō dico siquidē isti diuidentes nō sūt de illis in quibus ꝓsumat scia nec probet: dico remissionem nō valere quo ad id q̄d ignorabat ꝛ ignorare ꝓsumitur. vt. d. l. de his. cum si. de inoffi. test. l. mater. ex his enim verbis non ꝓsumit scientia. qm̄ dixit iure fideicōmissi simplicit: nec dixit ex quo testō. sed si esset sciēs vel ꝓsumeret scire: puto q̄ sufficeret. q̄ ad illud videt se referre. Pro hoc videt casus. j. de accepti. l. ꝛ vno. §. j. vbi dī vel aduersus te psecutio. ꝛ glo. exponit. s. fideicōmissi Et illa est forma tradita a gallo aquilio per quā patet q̄ nō est necesse q̄ in illo tunc inspiciant ꝛ cognoscant verba testamenti. sed sufficit ꝓtrahentes scire: als ad hoc stipulatio non pozzigit. vt. s. de transac. l. cum aquiliana. Et aduerte. q̄ si verba remissionis referrent ad tempus pns vel essent indefinita: non pozzigent ad istud ius fideicōmissi. quia pendet ex futuro cuētu. vt. d. l. si ita scripsisset. de lega. ij. ꝛ ideo in dicta. l. ꝛ vni. dī pns in diem vc. Sexto quero: quid si dictū fuerit remisit vnus alteri oīe ius q̄d habet vel habere sperat in dictis rebus an sufficiat vt videat remissum ius fideicōmissi. et differt hec questio a p̄cedenti. q̄ hic nulla facta est mentio testamenti vel fideicōmissi. sed. s. sic. Rñdeo in ignorāte constat q̄ nō per ea que dixi. Si vō loquamur in sciēte: tūc est dubiū. q̄ verba generalia nō referunt ad ea que dependent ex testamēto. vt no. in dicta. l. tres fratres. s. de pac. Item quia nō pōt dici in mente verba testamēti cognita ꝛ inspecta cum de hoc nulla sit facta mentio.

Ad solutionē huius questionis oportet sciri q̄ ista verba: remittit oē ius quod habet ꝛ habere sperat. vel si dī: remittit oē ius q̄d habet vel habere pōt. nam hoc verbū pōt cum sit extensiuū trahit ad futura. vt. l. si ita quis. de lega. ij. idem important ꝛ intelligunt de iure q̄d quis habere sperat ex aliqua causa subsistente de pnti. Probat s. de condi. ob cau. l. q̄d seruus. vbi dī: donec matrimonium contrahi pōt. intelligit ex causa subsistente de pnti vt ex sponsalibus iam ꝓtractis. quod ibi no. Preterea statu liber dī qui habet spem libertatis. vt. j. de statu liber. l. j. Licz ergo omnis seruus possit sperare libertatē: tñ q̄tum ad ꝓpositū non dicit statu liber nisi qui sperat ex aliqua causa subsistēti de pnti. vt. j. de sta. libe. l. ij. ꝛ ista est spes que pōt cedi. C. de dona. spē. ꝛ ideo in hac generali remissione non videt remissum ius succedendi ab intestato. vt dixi. s. in p̄ma solutione p̄mi contrarij. Nunc ad propositū. Aut tempore diuisionis erant alie cause ex quibus cōtrahentes sperabant in dictis bonis habere aliquod ius: puta ex aliquibus p̄cedentib̄ contractibus: ꝛ tūc non refert ad istud ius quod dependet ex testamento per rōnes predictas. Aut nulla alia causa apparebat nisi istud ius fideicōmissi: ꝛ tunc istud ius videt remissum. quia videt nominatim expressum: cum nō sint plura iura. vt. l. ij. de libe. ꝛ posthu. Et verba premissa sunt verissima ꝛ notabilia ad multa. Septimo quero: an per hec verba generalia videat remissum ius succedendi ex substitutiōe pupillari quod erat inter fratres diuidentes. quod videt. quia dicit subesse spes ex causa de p̄senti. vt dicta. l. ij. de statu libe. Contrariū credo. cum enim per pupillarē substitutionem quis sit heres pupilli: hoc eēt pactū de futura successione: quod est improbatū. Et hoc tenere videtur glo. C. de pact. l. j.

Octauo quero. quid si in instrumēto diuisionis vt assolet fuit dictum q̄ facit vnus alterū ꝛ alter alterum in dictis rebus ꝑcuratorem tanq̄ in rem suam: ita vt āmodo possit pro dictis rebus agere: se tueri: ꝛ omnia facere que ipse dns constituens faceret vel facere posset si presens interesset ꝛc̄. vel fuit dictum q̄ concesserūt inuicem dictas res ad habendū ꝛ tenendū vendendū ꝛ alienandum ꝛc̄. quid iuris: Respōdeo siquidē alienatio est secuta: puta q̄ emptor non possit postea inquietari iure fideicōmissi: siue fratres diuidentes fuerūt scientes siue ignorantes. vt. l. si mandato ticij. s. mand. ꝛ. l. si fundū per

fideicõmissum.in ꝑn.de le.j. An aũt habeat regressum ꝫ alienãtẽ:dic vt.d.l.si fundũ per fideicõmissum. Si vo alienatio est secut ꝫ: ꝛ tunc ex illa ꝓmissione de alienãdo nõ parat ei aliquod ꝑiudiciũ.vt.l.sicut.§.superuacuũ.et §.pe.qui.mo.pig.vel hypo.sol. Vides ergo qualit vba ꝫctus diuisionis sunt diligent intuenda. Nono q̃ro: pone q̃ nõ est remissum ius fideicõmissi:nec data licẽtia de vendẽdo:ꝛ vn⁹ ex fratrib⁹ post diuisionẽ vendidit bona sua cuidã exneo: postea extitit conditio fideicõmissi: quero an frater supuiuens possit petere totũ ab emptore:Et videt q̃ solũ possit petere partẽ quã frater ꝑmortuus habebat iure suo:nõ illã quã habuit ab isto superuiuente. nam lz ius psonale qꝺ mihi cõpetit in certa parte pro diuiso remanet in ea parte q̃ debitori obuenit ex diuisione.vt.l.iulian⁹.§.idem celsus.de ac.emp.tñ iura realia remanẽt in tota re ꝑ indiuiso sicut ante diuisionẽ.vt l.si ꝓsenserit.§.fi.s̃.qui.mo.pig.vel hypo.sol.ꝛ.l.is qui fundũ.s̃.de vsufruc.le.ꝛ no.ꝑ Ci.C.si cõ.res pig.da.fuerit.l.j.fm Pe. Sed ꝫ tertiũ emptorem nõ põt agi psonali:sed oportet q̃ agat actiõe in rem.vt in.l.fi.§. sin aũt auaricie.C.cõia dele.ꝛ no.ad trebel.l.pe.ergo nõ potest agi nisi ꝑ medietate illarũ rerũ ꝑ indiuiso. Cõtrariũ credo.nam ab ipso fratre seu eius herede totũ peteret actione psonali.vt dixi.s̃.in.j.q. ꝛ totũ debet restituere. ſz ab emptore petit ac si restitutio esset facta.vt.d.§.sin aũt auaricie.ꝛ no.in.d.l.pe.ad trebel. ergo totũ põt vẽdicari ac si totum esset restitutũ. Preterea siquis habet ius in re pro indiuiso etiã si est ius reale facta diuisione ab eo vel eo pñte remanet ius reale in illa parte q̃ ex diuisione obuenit.vt.s̃.cõi diui.l.cõi diuidundo.§.si debitor.ꝛ.s̃.de iur dot.l.cum in fundo.§.pe. Cũ ergo ipsemet qui habebat ius fecerat diuisionẽ in illa parte q̃ debitori obuenit remanet ius reale ꝛ personale. Ex ꝑdictis ergo qñ quis habet ius in re ꝑ indiuiso:an facta diuisione remaneat ius in eo qꝺ debitori pro diuiso obuenit:sic distingue.aut erat ius psonale:aut reale.ꝛ si reale:aut creditor interfuit diuisioni:aut nõ.vt ex ꝑdictis patet clare. Decimo quero: duo fratres habebant fundũ emphiteoticũ cõem: ita q̃ portio vn⁹ debebat post mortẽ deuenire ad alium.diuiserũt ꝛ remiserunt adinuicẽ oẽ ius qꝺ habebant vel sperabãt habere ꝛc̃.mortuo vno fratre sine liberis alter petijt illum fundũ emphiteoticũ ex vigore illius instr̃i.ecclesia domina dicit q̃ ipse cecidit a iure emphiteotico propt duo. Primo.qꝛ diuisio est alienatio in qua ecclesia nõ fuit requisita.ergo ꝛc̃.vt.C.de iur emphi.l.fi. Secũdo qꝛ fuit renũciatũ. Circa ꝑmũ q̃ emphiteote nõ possunt diuidere inuicẽ vel alienare facit.s̃.de transac.l. cum hi.§.si plurib⁹.ꝛ ibi Guil.hoc videt tenere. Ego dico ꝓriũ. Casus est.x.coll.de ꝓhi.seu.ali.per Fede.l.imperialem.§.ꝑterea. Item ꝓbat per.l.volũtas.C.de fideicõ. Preterea p rõnem. rõ quare ꝓhibita est alienatio dño irrequisito est. qꝛ extran⁹ nõ recognoscit ecclesiã in dominã:vt dicunt doctores in.d.l.fi.C.de iur emphi. ꝛ dicam.ſ.de ver.sig.l.in stipulationib⁹.sed q̃ alienãt int se cessat dicta rõ.ergo ꝛc̃. Ad secundũ quod dicit de hac remissione.dico q̃ hoc ecclesie nõ ꝓdest.qꝛ pactum nõ porrigit nisi ad eum ad quẽ vt porrigat paciscẽtis interest.vt.l.ꝛ heredi.§.fi.s̃.de pac. Sed q̃ istud pactum porrigat ad ecclesiã fratris paciscẽtis nõ interest.ergo ꝛc̃ Preterea si remisi tibi oẽ ius qꝺ habeo in fundo qꝺ tibi nõ querit remanet apud me remittentẽ. vt.l.nec vtilẽ. s̃.ex qui.cau.ma.sed ex hoc nil fratri cui facta est remissio querit.ergo remanet apud fratrẽ remittentẽ. Undecimo quero:posito lz verum nõ sit q̃ iste frater qui petit fideicõmissum teneat de euictione: vtrũ hoc sit verum si alter frater cũ quo diuisit fuit sciens hui⁹ fideicõmissi. Dicit glo.hic q̃ nõ.nisi fuerit de euictiõe stipulat.vt.C. de euic.l.si fundũ sciẽs. Ja.de are.repbendit istud.quia etiã sciẽs hz actionẽ de euictione saltẽ ad ꝑciũ. vt.l.si.§. si.C.cõia dele. vbi est spãlis casus in legato ꝛ fideicõmisso de quo hic loquimur. Sed certe licz in emptore dicat verũ Ja.de are.tñ in diuidentib⁹ nõ dicit verũ.qꝛ inuicẽ vident mutuũ periculũ suscepisse quilibet in sua parte.vt no.C.fam.her.l.si familie. Sed mihi videt q̃ ꝑdicta nõ habeãt locũ in casu nr̃o.nam ꝑdicta iura loquunt qñ cõtrahentes sciũt ius tertij in re q̃ emit vel diuidit. Sed si scio te a quo emo vel cum quo diuido hẽ ius in re:hoc deberet mihi ꝓdesse vt mihi queratꝫ.hoc enim agit ideo ius supueniens tibi,pdesset mihi.vt.l.cum vir.de vsuca. Ista ergo distinctio scie ꝛ ignorãtie nõ facit ad ꝓpositũ.

Duodecimo q̃ro: qd si ille cui facienda est restitutio rei ab aliquo eã emit:an ãmodo habeat locũ fideicõmissum. Glo.dicit q̃ ex dictis ꝑ eã apparet q̃ ipse põt agere tanq̃ si ipse sibi euicisset.ar.s̃.de euic.l.si vendideris. ad.l.fal.l.fundo. Sed Bi.videt sic distinguere.aut rẽ mihi legatã emo ab alio: aut ab eo a quo mihi relicta ẽ. ꝑ casu nõ ꝑiudico mihi in iure fideicõmissi. vt instit.de legat.§.si res aliena.de le.j.l.plane.§. q̃ si rẽ emissem. Secundo casu aut res erat mihi legata sub ꝯditiõe:aut pure. ꝑ casu nõ video renũciare iuri fideicõmissi siue sciens siue ignorãs fuerim.vt.l.fundo.ad.l.fal.ꝛ.d.l.si vẽdideris.ꝛ hic no.ꝑ glo.de le.j.l. si a substituto.in ꝑn.in glo.q̃ incipit maxime.lz Bi.illã nõ alleget. Secũdo casu qñ erat legata pure:tũc aut sui ignorãs:ꝛ nõ ꝑiudico mihi in iure fideicõmissi.vt.l.cui res. de ac.emp.de le.j. l.huiusmõi.§.qui seruũ. Si vo sui sciẽs tũc mihi ꝑiudico.vt.s̃.qui.mo.pig.vel hypo.sol.l.tic⁹.ꝛ ar.a ꝓrio sensu.ll.,prime allegatarũ. Ita dicit Bi. Sz in hoc vltimo dubito an verũ dicat.qꝛ.l.tic⁹.nõ loquit in his q̃ dependent ex testõ:hic sic.ꝛ iõ nõ ꝑsumit renũciatio.vt dixi.s̃. in solu.ꝓ.dicte.l. Preterea sicut exne⁹ emens rem legatam scient nõ sibi ꝑiudicat.vt.d.l.fi.§.fi.C.cõia deleg.q̃ l.loquit in legato puro vel ꝯditionali:vt patet ex ꝑcedẽtibus in d.l.si.positis.ꝛ sic est vera ꝓma so.vt glo.ibi posita q̃ sit spãle in legatis.ergo eadẽ rõne ipse idẽ emens nõ ꝑiudicat sibi:vt dictũ est. eadẽ rõne si emit ab ipso qui est grauat⁹.vñ cogitetis. Tertiodecimo q̃ro an int diuidentes det actio de euictiõe ? Glo.l.si familie.C.fa.her. distinguit:aut diuisio ẽ facta a ptib⁹ seu a iudice:aut testatore.ꝛ hoc vltimo casu nõ agit de euictiõe.vt.l.cum pr̃.§ euict⁹.de le.ij.ꝛ no.C.fami.her.l.si cogitatiõe. Sed alij vt Ci.ibi refert repbendũt hoc dicẽtes q̃.§.euict⁹.loquit in ꝓlegatis.sec⁹ in diuisione.ꝛ ꝑ hoc.s̃.fa.her.l.si paterfa. Sed ego puto glo.bñ dicere.nã diuisio testatoris hz vim ꝓlegati.vt.l. qd ergo.§.j.de le.j.ꝛ de here.instit.l.ex facto.C.fa.her.l.quotiẽs iõ ꝛc̃.vt in.§.euictos. Nõ ob. l.si paterfa.qꝛ ibi loquit qñ res euincit culpa coheredis erat enim res obligata ꝑ debito hereditario:qꝺ debitũ qꝛ heres nõ soluit:iõ agit hypothecaria.ibi ar.expssum.ꝑ hoc ad trebel.l.j.§.si heres. Vel dic q̃ i.d.l.si pr̃ heres. hoc ꝓsequit excipiẽdo nõ agẽdo.sicut in.§.euict⁹.ꝛ iõ latius q̃z glo. distingue.aut diuisio ẽ facta a testatore : aut a ptib⁹ seu iudice. ꝑ casu aut euincit culpa coheredis:ꝛ agit de euic.alis nõ agit de euic.sed excipit:vt ex ꝑdictis pz. Secũdo casu:aut post diuisionẽ vendicat vn⁹ ex heredib⁹ diuidentib⁹:aut quidã ali⁹.ꝑ casu aut vendicat ex facto alteri⁹ coheredis seu ex dispõne defuncti:ꝛ põt:nec de euic.tenet. Ita intelligo istã mãm.ꝑ.l.fundũ meũ.s̃. de euic.ꝛ.s̃.de do.pre.l.lz placeat.ꝛ.s̃.dixi. Si vo vẽdicat ex alio suo iur:tũc repellit exceptõe ꝑ.l.vẽdicãtẽ. aut vẽdicat exne⁹: ꝛ tũc aut fuerũt sciẽtes: ꝛ nõ tenet de euic.

niſi fuerit ſtipulatus. vt. l. ſi fundū ſciens. de euic. ⁊ cōia vtriuſq; iudi. l. ſi fratres. Aut fuerūt ignorantes: ⁊ tūc tenetur ꝓ parte quā coheres a quo euictꝰ habuit ab eo.

J plagii faciēdi. Promiſſio facta de ꝑterito vel de futuro ob turpem cām eſt ipſo iure nulla. h. d. Quero ergo vtrū valeat iſta ſtipulatio: ꝓmitto centū ſi plagiū feceris? Videt q; nō. vt hic ⁊ l. generaliter. ff. e. Jn ꝯriū videt. ff. de ꝓdi. ob tur. cau. l. pe. ⁊ hoc tenent vltramontani. nō alle. illam. l. dic vt dixi. ff. e. l. gnā liter. Quero quid ſi ꝓmitto q; plagiū feciſti? Dicit gl. iſta eſt magis dubia q; nō inuitat ad delinquēdū: qđ ſecus eſt in ꝑma. ſed hic eſt tex. q; non valet. Pe. tenet q; valet: q̄ſi ſcient ꝓmittat indebitū. vt. l. j. de ꝓdi. inde. Nō ob. hec. l. q; ponit exemplū per. l. ſi. de ꝓdi. ob tur. cām. vt hic in ſi. glo. Sed certe tunc nō fiet ꝓmiſſio cā plagij facti. ſed cā reſtitutiōis faciende. ⁊ hoc ſentit glo. ff. de cō di. ob tur. cau. ſup rub. dum dicit q; habet locū ob cām de ꝑterito. lz ibi Ci. teneat opi. Pe. ⁊ male. Quero ſi valeat iſta ſtipulatio: ꝓmitto tibi centū ſi tica plagiū fecerit. tunc hec. q. bona pōt eſſe. q; tica eſt meus ꝓiunct' amicus vel ꝓſanguineus nō faciet plagiū ne incidā in penā. ⁊ tūc valet ⁊ eſt ſm bonos mores. vt. l. ex ea pte. §. j. ff. e. Si vo eſt ꝓſanguineus ſtipulatoris nō valet. q; inuitari poſſet ad delinquēdū vt ſtipulator lucraret. facit. l. heres me. §. fi. ff. de ꝓdi. ⁊ demon. ⁊. l. ꝓuenire. ff. de pac. do.

Aſulā. Stipulatio facti q̄ habet diē non ꝓmittit ad intereſſe ante diē: lz certum ſit ante diē fieri nō poſſe. Op. de. l. ſtipulationes nō diuidunt. ff. e. ti. So. ibi nō erat adiecta dies hic ſic. vbi ad nihil ꝓmittit q̄ eſt dies. Op. de. l. cum ſtipulat'. ff. eo. So. aliud in ſtipulatiōe penali. vt ibi: aliud in ſtipulatōe vbi pena ex diſpōne legali ſuccedit. hoc eſt obligatio ad intereſſe q̄ añ diē nūq; ꝓmittit in aliquo. qđ glo. tenet in. l. cum ſtipulatus. ff. e. caſus eſt in. c. commiſſa. ex de elec. li. vj.

Am ſtipulamur. Verbū preſens nō trahit ad futurū. h. d. Quidā hñt oportet. qđ eſt pñs indicatiui: ⁊ tūc hec. l. nō habet dubiū. Alij habēt oporteret. qđ eſt ꝑteritū imperfectū ſubiūctiui: ⁊ tūc ē dubiū. q; pōt trahi ad futura. vt dixi. ff. e. l. qui rome. §. augeri. Dicendū eſt ergo ſm dictā lram oporteret q; ſi aliquid reperit debitū in ꝑterito illud ſolū ꝓphendet ⁊ nō futura. ⁊ ſic interptat pro ꝓmiſſore. ſi vo nil deberet in ꝑteritū: tunc intelligat in futurū ne alis ſtipulatio reddatur inutilis. vt. ff. e. l. quotiens.

J ita ſtipulatus. Exīte ꝓditione pōt retro deberi pecunia. h. d. No. q; pena. q̄ adijcit pſtationi annue intelligit de decē ſingulis ānis. dixi. ff. e. l. ſtipulatio iſta. §. eū qui. Op. de. l. cū qdā. de vſur. So. vt dixi. ff. e. l. huiuſmodi. ⁊ hoc facit hec adiectio ex hoc. ſec' ſi dicūt ex illa die: vt dixi ibi. Item idē qđ hic ſi dicerem exnūc vel exnūc ꝓut extūc. ⁊ ſilia vba vt clarius exprimeret. vt. d. l. cū quidā. ⁊. l. lecta. in fi. ff. ſi cer. pe.

Ticius a menio. Qui ꝓmiſit vſufructū ⁊ ꝓprietatē ſeparatim ſolutiōe vſufructꝰ liberat. ſec' in eo qui plenā ꝓprietatē promiſit. h. d. No. differētia ſi ꝓmitto fundū pleno iure vel ꝓprietatē per ſe ⁊ vſufructū per ſe. Op. ī. de ſol. l. ſi ſtipulat'. §. q decē. glo. ſol. optime. dic vt ī ea. ſed qd peteret? dic totū pempto vſufructu: vt h. lz vſufructu durāte petit ſolū ꝓprietatē: vt ple. dixi in. l. eū q ita. §. j. ff. e.

Buſogonus Per liberā perſonā nō queritur nob actio ex ſtipulatiōe ſed ex nūatiōe. ſic ⁊ qui ſtipulat' impſonaliter ſibi videt ſtipulari: ⁊ nūq̄ pſona extrinſec' ſbintelligit. h. d. Diuidit in tres ptes. ꝑ ponit ꝓceptio ſtipulationis. Jn ſecūda declarat quedā dubia emergētia circa ſtipulationē ꝓncipalem. Jn tertia q̄dā dubia circa ſtipulationē penalē. Secūda ibi: rñdi p liberā. Tertia ibi: ſequēs ſtipulatio. Et ſecūda ſubdiuidit in tres. ꝑ ponit duas regulas. ſecūdo ex eis decidit. q. deſcendētē ex ſtipulatiōe ſecūda. tertio q. deſcendētē ex nūatione. ſecūda ibi: ſed q;. tertia ibi: ſu pereſt vt queram'. Tertia ꝓncipalis ſubdiuidit in tres. in vnū dictū ⁊ duas rōnes. Jn ꝑma pte ponit factū qđ nō habet ꝯria. pone tñ ꝓ cōſtanti q; ſcriptura hec ꝑuata nō reuocabat in dubiū ne intres in mām. l. ꝓparatiōes. de ſi. inſtru. ⁊ qui po. in pig. ba. l. ſcripturas. Venio ad ſecūdū vbi dī q; per liberā pſonā nō queritꝰ actio. Op. q; pſona liberti nō ſit libera: q; debet reuerētiā ⁊c. vt. ff. ⁊. C. de iurepa. So. per pſonā nob ſubiectā acquirit nobis rōne dñice vel patrie ptātis vel ꝓfeſſionis ſeu monachationis eadē rōne. vt in auc. ingreſſi. ⁊ in auc. ſi qua mulier. ⁊. l. deo nobis. §. j. nō alteri'. ⁊ iō liberꝰ non querit patrono. eadē rōe nec vaſallus dño: nec ciuis reipublice ſue ciuitatis. facit qđ dī. ī. de iur fiſ. l. j. Opp. q̄ verba obligationis ꝓferunt in pſonā ſui verba executionis in pſonā tertij valet ſtipulatio q̄ ipſi' ſtipulantis intereſt. vt. l. ſi ꝓcuratori pñtis. ff. e. in glo. ⁊. l. ſtipulatio iſta. §. ſiquis inſulā. ff. e. videbitis. ī. l. j. in ꝑn. ī. ti. ij. ⁊. l. in omnib'. ī. de ꝑto. ſtipu. modo hic vba ſtipulatiōis ſūt adiecta in pſonā zoe liberti: ⁊ vba executionis in pſonā illi' patroni. So. hoc nō dī in tex. ſed dicit q; liberꝰ fuit ſtipulatus. qđ intelligo. i. vba interrogationis ipſe ꝓtulit ⁊ ſibi eſt rñſum. Cū ergo nō appareat in cuius pſonā verba obligationis ſint collata intelligo in eius pſonam collata in cuius pſonā fuerūt collata vba executionis. ⁊ iſtud eſt veriſimili' vt dixi in. d. §. ſiqs inſulā. als ſtipulatio valeret ſm cōem opi. glo. que ꝓbat per. l. pe. C. ad exhiben. Venio ad. v. ſupereſt. Op. ⁊ videt q; iuriſcō. reuocet in dubiū id qđ eſt exꝑſſum in iure. ſ. q; ei qui noie alio mutuat nō queritꝰ actio niſi in caſu. l. ſi abſentis. C. ſi cer. pe. ſed hic liberꝰ mutuauit noie patroni. vt patet hic in ꝑn. §. in glo. ſuper. v. agente. ergo ⁊c. Propt hoc Ja. de are. dicit q; nō mutuauit noie patroni. ⁊ tex. dicit agēte. qđ erat actor ſiue caſtaldio patroni. qđ iudicio meo ē notādū. q; ſm hoc nō ſufficit in veritate nūare alteri' nomine niſi hoc exprimat ⁊ agat cum eo cui numerat. vt. l. certi ꝓditio. §. ſi nūmos. ſi cer. pe. Vel ſi vis ſuſtinē glo. dic q; hic mutat caſum. vel expone hic tex. ipſe. ſ. patronus qui contraxit. ſ. per libertū qui ſibi ſtipulat ſm eundem Ja. de are. Vel dic q; hic in tex. nil dicit de numeratione in themate. Facit. C. de ſacroſanc. ec. l. iubemus C. ſi vendi. pigno. aga. l. j. ⁊. l. ij. ⁊ quod ibi no. C. de preſcriptꝭ. xxx. anno. l. j. ⁊ quod ibi no. Sed q; ille cōfeſſus eſt ſe accepiſſe ⁊ ideo dubiū eſt an mutuū iſtud qđ probatur per hanc confeſſionē pariat actionem ei cuius nomine numeratio facta eſt. Et reſpōdeo q; iſta verba recepiſſe ⁊c. innuūt numerationē preceſſiſſe ⁊ ſtipulationē ſecutam inutilē. tñ ideo ex numeratione poteſt agi probata per hanc confeſſionē. quod eſt notandū. quia talis cōfeſſio appoſita in contractu inutili probat. vt. C. de ſacroſanc. eccle. l. iubemus. ⁊. C. ſi de vendi. pigno. aga. l. j. et ij. ⁊ de ꝑſcriptꝭ. xxx. anno. l. j. ⁊ quod ibi no. Item aduerte q; licz illa verba recepiſſe ⁊c. ſint preteriti pluſq̄ꝑfecti: tamen in dubio intelligit ſtipulationem ſecutā eſſe in continenti poſt receptionem: quod eſt notabile ꝓ inſtrumentis dotalibus. quia ſi preſumeret vir qui confitetur ſe dotem recepiſſe multū ante recepiſſe: ſtipulatio nō preiudicaret mulieri: ⁊ tamen in veritate preiudicat: vt hic.

ꝛ plene examinaui in.l.post dotem.ſ.ſo.ma.tetigi in.l.
ꝑdia.de acqui.poſ. Op.de.l.cum enim.ĩ.de noua.et
l.ſi ſtipulatus. Dic vt in.§.qm̃.in.l.certi ꝓditio.ſ.ſi cer.
pe.per Ci.in.l.ſi abſentis.C.ſi cer.pe. Venio ad.v.
ſequens ſtipulatio. Hoc dicit ꝙ conditio ꝛ tps raro in
telligunt. ꝛ lz glo.ponat exemplũ p.l. interdũ.ſ.e. ego
credo ꝙ voluit dicere raro ineſt in vtute repetitiõis. hoc
eſt ex eo qõ dictum eſt in ꝑcedentibus: vt ſic faciat ad ꝑ
miſſa. Cõtra: imo regula eſt ꝙ que in ꝑfationibus dicũ
tur ꝛc. vt.ĩ.e.l.ticia.§.idem rñdit. So.ibi loquit de his
que in prefationibus dicunt: hoc eſt in his que agunt
inter partes anteq̃ perueniat ad ſtipulationẽ ſuper eo õ
quo actum eſt. vt.l.item quia.de pac. ꝛ de hoc dic vt.d.
§.idem rñdit. hic vo loquit de his que dicunt in ꝑceden
tibus an intelligant repetita in ſequentib⁹. Circa qõ dic.
qñq̃ tempus vel cõditio vel alia qualitas adijcit in ꝑce
dentibus ꝛ dubitat an videat repetitũ in ſequentibus ea
dem oratione ſeu conceptione verbor. ꝛ hoc cõtingit vel
circa res vel circa ꝑſonas. Si circa res intelligit repetitũ
vt.l.ſeie.§.gaio.de fun.inſtruc. ꝛ dic vt ibi. Si circa per
ſonas: vt ticio ſi nauis ex aſia venerit ꝓmitto centum et
ſempronio. ꝛ tunc dic vt.l.ſi.§.ſeio.de lega.ij. ꝛ de ꝓdi. ꝛ
demon. ꝛ de.l.mulieri ꝛ ticio. ꝛ.l. iulianus paulus.e.ti.
ꝛ ibi glo. ꝛ ibi plene ſcripſi. nõ eſt noſtra mã. Qñq̃ du
bitatur an dicte qualitates intelligant repetite in alia ora
tione ſeu conceptione verbor. ꝛ tunc aut iſta alia oro cõ
tinet diſpoſitionẽ aliam per ſe ꝓncipalẽ: ꝛ tunc non intel
ligitur facta repetitio: niſi hoc induceret natura alicuius
dictionis repetitiue: vt hoc amplius vel item. vt.l.in repe
tendis.de lega.iij. dic vt ibi. Qñq̃ illa ſequens diſpoſi
tio eſt de acceſſorijs ꝑcedentiũ: ꝛ iſta eſt noſtra mã. Dic
ergo aut ſequens diſpoſitio acceſſoria tendit ad vnum ꝛ
eundẽ effectum cum ꝓncipali: vt obligatio fideiuſſoris: ꝛ
intelligit facta repetitio. vt.ĩ.de fideiuſ.l.ſi vt proponit. ꝛ
ĩ.e.l.ſi.§.fi. Aut tendit ad aliũ effectũ per ſe lz acceſſorie
ad primũ: vt obligatio vſurarum ꝛ ſimiles. ꝛ tũc aut illa
qualitas reſpicit actũ perſone ꝓtrahentis. puta ꝓtrahit.p
curatorio nomine. ꝛ tunc illa qualitas intelligit repetita:
vt hic. qr hic libertus videt ſtipulari vſuras nomine pa
troni ꝛ cedere cogit: vt patet in tex. ꝛ.ĩ. dicam. cum enim
ſit eadẽ perſona merito cum eiſdem qualitatib⁹ intelligit
repetita. Aut talis qualitas reſpicit ipſam diſpoſitionẽ:
ꝛ tunc non intelligit repetita. vt.l.ſi ita quis. in ꝑn.ĩ.e. et
ſ.de ꝓtraben.emp.l.qui fundũ. vbi dies nõ intelligitur
repetita. Predicta vera niſi per quandã conſequentiã.
vt ſi ſtipulatio penalis ſeu vſurarũ cõmittat ex mora: tũc
enim ſi differt petitio circa principalẽ: ꝛ ſic ceſſat mora. et
per conſequens differt ſtipulatio ſeu petitio vſurarũ. vt.ſ.
ſi cer.pe.l.lecta. Item ꝑdicta vera in his que adijciunt
circa ꝑcedentẽ diſpoſitionẽ in diem: nõ ad ea que adijci
untur ꝑcedenti conditioni: an intelligant repetita diſpo
ſitioni dixi.ſ.e.l.in illa ſtipulatione ſi calendis. ꝛ pleni
us in.l.ita ſtipulatus circa cõnes. Item ꝑdicta vera in
diſpoſitione contrahentiũ. In vltimis voluntatib⁹ dico
latius. de le.j.l.licet. Item in diſpoſitione legis ſeu ſtatu
torum dico plene in.l.iij.ĩ.vi bo.rap.§.ij. Item an in ſti
pulatione nouante intelligãt repetita que fuerunt in ꝓn
cipali dico.ĩ.de noua.l.aliam. Item ꝑdicta vera in aliq̃
qualitate que ineſt diſpoſitioni ꝑcedenti per modũ cu
iuſdam acceſſionis: ꝛ directo eam reſpicit. Si vo in diſ
poſitione totali ponit per ſe quedã clauſula nulli ãnexa:
tunc ſi dubitat cui referat: an ꝑcedentibus: an ſequenti
bus: an omnibus. iſta eſt mã per ſe ſeparata a ꝑcedenti.
ꝛ ita ponit Spe. de inſtru. edit. §. nunc aũt. v. item exci
pe. ibi tex. melius in.l.iij.§.filiũ. de libe. ꝛ poſthu. ꝛ.l.ta
lis ſcriptura. de le.j. Hic omitto. qr longũ eſſet. Op.
hic dicat ꝙ perſona nunq̃ intelligit repetita. Cõtra. imo
videt ꝙ perſona intelligat repetita. vt.l.j.C. de diuer.re
ſcrip. So. ibi rei cõitas: ꝓiudicij modicitas: ꝛ rõnis idẽ
titas faciunt ceſſare cõtrariũ. vel verius: in diuerſis ſtipu
lationibus ſeu diſpoſitionib⁹ perſona non intelligit repe
tita: vt hic. ſed in vna ꝛ eadẽ ſic. quis enim dubitat ſi in
terrogo: ꝓmittis mihi dare ꝛ ticio: ꝛ tu rñdes promitto.
ꝙ intelligit vtriq̃ ꝓmittere. inſti. de duo. re. in ꝑn. ꝛ.ſ.e.
l.ſi mihi ꝛ ticio. ꝛ hoc cum imperſonaliter rñdet. ſed ſi ex
primit perſona vnius: vt ꝓmitto ticio: ꝛ tunc alteri nõ vi
detur ꝓmittere. vt.ĩ.de duo. re. l. duos. v. ſed ſi a duob⁹.
Fallit in.d.l.j. de diuer. reſcrip. per rõnes quas dixi.
Op. ꝛ videt ꝙ nõ ſit neceſſaria ceſſio. ut.l.ij.C. per quas
perſo. no. acqui. So. credo hoc verũ hodie per iſtam.l.
Ultimo hic.§. facit ad multa. Primo ad ſigna q̃ ſub
ſcribentes partes teſtes vel notarij apponũt in inſtrumẽ
tis: vt patet ex glo. ſuper. v. aſſignante. facit. C. de aſſeſ. l.
ſi. in auc. de inſtru. cau. ꝛ ſi. §. oportet. quod no. in ſpe. õ
inſtru. edi. §. j. in. v. vbi aũt. Item facit. pone incipit ꝓcu
rator agere nomine dñi ꝛ poſtea fecit vnũ actum ꝛ nõ di
xit ꝓcuratorio nomine vel nomine talis: an videat feciſ
ſe ꝓcuratorio nomine: Videt ꝙ nõ. ar. huius. §. griſo
gonus. ꝛ dico ꝙ hoc videt repetitũ procuratorio nomi
ne. quia hic dicit ꝙ ꝓditio ꝛ tempus ꝛ iſte qualitates re
petite intelligant: perſona nõ. Modo cum repetit eadẽ
perſona: tunc qualitas. ſ. ꝓcuratoris nomine repetita in
telligit: ꝛ perſona in qua ſubſtantiet actus non intelligit
repetita. vt hic eſt tex. cum glo. ibi plerũq̃ ꝛc. cum glo. q̃
incipit: per actionẽ mandati. Facit quia actio nõ poteſt
ptinere ad ꝓcuratorẽ ſuo nomine. ergo ꝛc. vt.l. poſt mor
tem. ꝛ quod ibi no. qñ ex facto tutoris. Facit qõ dixi. ſ
de ope. no. nun. l. j. §. nunciatio. Et ideo cõſulo ꝙ pona
tur in libello: agit ꝛ agere intendit talis ꝓcurator. vt ſem
per ipſe tangat ꝙ tanq̃ ꝓcurator agat: vt etiam in futu
rum cõprehendat. ar. l. cum ſtipulamur. cum ſi. ſ. e. Itẽ
reperitur inſtrumentũ ꝙ ille fuit ꝓfeſſus ſe habuiſſe ꝛ re
cepiſſe centũ mutuo que ꝓmiſit reddere ꝛ reſtituere. mo
do in libello propono ꝙ mutuaui tibi centũ: quare pe
to te ꝓdemnari. ꝛ ad huiuſmõi ꝓbationẽ induco inſtru
mentum: an ꝓbet. quia inſtrumentũ continet ꝙ fuit con
feſſus ꝛc. Dico ꝙ eſt caſus in iſto. §. qr hic intentas acti
onem ex numeratione. modo ſi fuit vtilis ſtipulatio: tũc
male intentas actionẽ ex numeratione que nõ eſt nata. lz
ſi ſtipulatio aliquo mõ eſſet inutilis: tũc bene ageres. qr
ex numeratione eſſet nata tunc: vt hic. Facit. l. publia. in
fi. ſ. depo. Tangit Ci. in. l. ſi abſentis. C. ſi cer. pe. Item
Bi. format queſtionẽ talem: quidam ꝓmiſit me nõ offen
dere ſub pena faciendo pacem. modo nõ offendit me ſz
fratrem meũ: an teneat: Et videt ꝙ ſic. vt.l.j.ij. ꝛ.iij. ꝛ.iiij
ſ. de libe. cau. In contrariũ eſt veritas. quia ꝑſona fra
tris non intelligit niſi exprimat. vt hic. Facit de pac. l. ſi
vnus. §. ante omnia. Bi. hoc puto verum. qr certe ſunt
perſone per quas iniuriamur inẽ quas nõ eſt frater. vt.l.
j. in fi. cum. l. ſe. ĩ. de iniur. Preterea tunc dicor offen
di qñ ex illo facto poſſum petere penã imponi. vt.l. iſtud
de manumiſ. teſ. ſed hic nõ poſſum petere iure meo: licz
poſſem forte vt quilibet de populo. ergo ꝛc. Non ob. le
ges alleg. de libe. cau. quia lz interſit: non tñ dicor offen
di. facit. ĩ. de iniur. l. lex cornelia.

J pupillus. Interpellatio que nõ conſtituit ꝓncipalẽ in mora nõ nocet fideiuſſori. h. d. No. vbi nul
la petitio ibi nulla mora. Op. de. l. nuda. C. e. Solu.
ſpeciale in pupillo: ꝟ falſa. vt. l. nulla. de reg. iu. Alij di
cunt ꝙ non eſt in mora q̃tum ad ipſum ꝓncipalem: ſed
q̃tum ad penã ſic. ꝛ hoc tenet Ja. de rauen. qõ eſt cõtra
caſum

casum. l. lecta. §. sed cum sortis. ꝯ. si cer. pe. vñ dic ꝙ ibi penalis stipulatio nō cōmittit ex mora sed ex euētu ꝓditionis. vt ibi no. t. j. de reg. iur. l. nulla. facit qđ not. per Bi. in. c. nō est in mora. eꝛ de reg. iu. li. vj. Opp. de. l. siquis solutiōi. ꝯ. de usur. vbi neg. gestoꝛ cōstituit i moꝛa ſz negociorū gestoꝛ nō habet actionē. vt. l. si pupill'. §. videamus. ꝯ. de neg. gest. So. hic nulla est petitio. ſ. respectu cause. secus si respectu persone vt in cōtra. Oppo. de. l. marcellus. j. de fideiuſ. sed illa fm intellectū glo. cō coꝛdat cum ista. Oppo. de alia. ſ. de. l. is cui. ꝯ. eo. et l. si a reo. §. si a furioso. j. de fideiuſ. t ad illam bene seq' tur solu. glo. t dic ꝙ ibi nō pōt accedere fideiussoꝛ: quia nō obligat etiā naturaliter. hic vero pupillus naturaliter obligat. de quo pupillo loquat dicemus in. l. j. j. de no nati. Bar.

Si duo rei stipulandi. Si ꝙ sona vel res ad obligationē adijcitur inutiliter non ꝓdest ad solutionē. h. d. Nō ꝙ in alternatiua obligatione vterqꝫ est in obligatione. Item nota ꝙ illud qđ ꝓdijcit obligationi: si modo nō valet obligatio nec solutio. concoꝛ. sunt in glo. Ratio est in tex. satis notabilis in persona: sed in re nō ponit. dic ꝙ eadē est ratio: quia res apponit vt ꝓ seipsa possit solui nō loco alterius. Item ratio hic posita nō habet locū in. l. cum qui ita. §. qui sibi. sed ibi est alia ratio que colligit ex. l. hoc iure. j. de solu. Op. de. l. qui decem. §. stichum. j. de solut. Glo. dicit hic res desijt esse mea alio moꝛtuo. secꝰ si alio existente viuo. nō bene dicit: quia in obligatione alternatiua si tempoꝛe stipulatōis vna est mea: nunqꝫ pōt mihi solui. sed contra. loquit in obligatōe generis generalissimi vel generis subalterni: vbi nullus est in obligatione. Idem dixi in. l. stichū. ꝯ. eo. Op. de. l. si ita stipulatus fuero decē aut quindeci. ꝯ. eo. vbi minus est in obligōe. hic dicit vtrūqꝫ esse. Pe. de bel. perti. dicit tria verba q̄ refert Ci. in. l. cum quidā. C. de ver. sig. Q̄nqꝫ alternatiua cadit inter res inter quas cadit affectio: vt in specieb' tunc in alternatiua vtraqꝫ est in obligatōe vt hic. Q̄nqꝫ alternatiua cadit inter res inter quas nō cadit affectio vt in sūmis. t tunc aut est electio debitoꝛis: t tunc qđ ē minus est in obligōne. vt. l. si ita stipulatus fuero decez aut qnqꝫ. t. l. si ita stipulatus fuero decē aut qndecim. Aut est electio creditoꝛis: t tunc vtrūqꝫ est in obligatiōe. arg. l. plane. §. pe. ꝯ. de leg. j. Et ratio est: in speciebus interest mea magis habere vnū q̄ aliud: in sūmis nō est affectō sed q̄ est electio creditoꝛis nō cadit ista pꝛesumptio: qꝛ forte eliget minus. sed q̄ debitoꝛis tūc ꝓsumit. l. ꝙ semper soluet minus: qꝛ maius de facili quis remittit q̄ det Et ex his apparet ꝙ si soluo qndeciz tunc quinqꝫ nō fuerūt in obligōe: sed causa dōationis videoꝛ dare. lz glo. aliter sentiat t nō bene. in. l. si ita relictū. in si. de le. ij. sed ista verba recipiūt limitationē. fallit si in sūmis caderet affectio: vel rōne cause pꝛo qua quis ꝓmisit. vel rōe persone cui est facienda solutio: vel ratione loci seu tempoꝛis mea interesse posset magis soluere quoꝫ plus est. vt. l. si is cui. j. de noua. t. l. qui res. §. mihi decē. t. §. se. j. de solut.

Si quis ita stipulatus Ad veritatem copulatiue requirit vtrunqꝫ esse factū. Ad veritatē alternatiue seu disiunctiue sufficit alterū tm. h. d. Nota ꝙ dictio nec habet in se inclusam copulatiuā. Et nō idē est de dictiōe neqꝫ: quia habet negatiuā inclusaz cum copula. Op. de. l. falsa. ꝯ. de cōdi. t demon. vbi ad veritatē copulatie vnū sufficit. Ego tetigi tibi in. l. scire debemus. in ꝓin. ꝯ. eo. ꝙ ista lex debet intelligi quando hec copulant respectiue nō ꝓncipaliter: vt due oꝛationes vt in cōtra. t tunc sufficit alteram veram. ita vides in l. j. ꝯ. de his qui no. infa. ibi: dānatus infamia t qui fuerit ꝛc. tunc in quolibet eoꝝ verificat disposito: nec oporteꝛ tet ꝙ vtrūqꝫ fiat. t tunc est dictio t magis ꝓtinuatiua q̄ copulatiua. dicā plene. j. de ver. sig. l. sepe.

Quod dicitur patrem. Si pater stipulat filio qđ iuris est sibi acquirit. secꝰ si illud qđ est facti per filiū explicandi: filius nō querit patri siue factū siue ius stipulet eidem. h. d. Lex ista diuiditur in duas partes. pꝛima loquit in stipulatione facta per patrem filio. Secūda q̄ filius stipulat patri. secūda ibi: contra aūt. t diuersificatur in hoc: qꝛ. ꝯ. pater stipulādo filio sibi acquirit. hic vero stipulando patri ipsi patri acquirit. Contra. ꝯ. de leg. iij. l. vꝛoꝛē. §. testamēto. So. ibi loquit in his que filio possunt acquiri: qꝛ dos potest sibi acquiri. vt. l. pompo. philadelphꝰ. ꝯ. fami. hercis. t tunc sibi filio queritur t nō patri. t ideo dicit glo. ꝙ si stipularet ex causa castrensi vel quasi: vel aduenticia non q̄ritur patri sed filio. ideo est intelligēndū ꝙ in profecticio pater stipulat: cum sibi patri statim queritur. vt. l. placet. de acqui. here. l. j. siquis a pa. fu. ma. t similē glo. habes in. l. dñs seruo. ꝯ. eo. t limitatio Bi. quā ibi ponit nō fuit necessaria. idem tenet glo. in. l. quodcūqꝫ. in pꝛin. ꝯ. e. t insti. eo. §. ei qui. t. C. eo. l. ij. Sed contra hoc videtur expꝛesse. ꝯ. de pac. l. si tibi. §. si pactus. cuz glo. vbi dicitur ꝙ qñ pater stipulatur filio vt bene merito nil sibi q̄rit. sed cū stipulat vt bene merito stipulat ex causa aduētícia vt pꝛobabo. ergo ꝓdicta non vident. Sed hoc pꝛobo: quicquid filius querit ex opera sua t ex meritis suis est aduenticiū. vt. l. cum oporteꝛet. de bo. que lib. t ibi no. ergo ꝛc. Sol. qñqꝫ pater stipulatur filio vt bene merito t tunc quādoqꝫ merita filij sunt causa vt pater stipuletur filio: t tunc vt extraneo videtur stipulari: t nō valz qꝛ patria potestas debet esse causa stipulationis vt valeat. sed quādo merita filij sunt causa quare quis pꝛomittit patri pꝛo filio: t tunc valet stipulatio vt filio per patrem queritur vtilis vt. j. dicam. Oppo. quia per filiū acquiritur factū: quia possessio est facti. vt. l. j. §. si vir. de acqui. pos. sed per filiū acquiritur possessio patri. vt. l. j. §. itez acquirimus. de acqui. pos. Preterea seruitus habz quid facti. vt. l. ij. post pꝛin. cum glo. ꝯ. e. sed acquiritur per filiū seruitus. vt. l. seruꝰ cōis meus t tuus. j. de stip. ser. Glo. que est hic soluit multū notabiliter. Tu debes intelligere ꝙ hic quādo pater stipulatur factū filij explicandum ab ipso filio. secus si stipulet ab alio fienduz ipsi filio: vt domū edificari ꝛc. tunc eadē est ratio que in dando. t vide gl. que incipit: puta aliquid dari ibi: quid ergo si. ꝛc t vsqꝫ ibi: item nec cōia. Item ibi queritꝫ tertio an hec valeat. vsqꝫ ad finē. similē glo. habetis in. §. sed cum factū. insti. de stipu. ser. lz per minoꝛa vba. t bene dixi per vba huiꝰ. l. qꝛ duo possunt cōcurrere vt valeat stipulatio: qꝛ aut est iuris: t tunc pōt filio stipulari vt sibi q̄rat. vel ē factū qđ patri pōt acquiri vt hic tex. dicit. Sed videtur ꝙ ista verba nō ꝓcedant. per. l. stipulatio ista. §. hi qui. v. cum vero. ꝯ. eo. vbi venit explicandū factū ab alio: tñ nō valet vt patri querat. ideo debuit glo. clarius dicere: si est factū qđ persone filij ineſt vel coheret: tūc siue sit explicādū a filio siue ab alio ipsi filio nō acquirit patri vt hic dū dicit: alioquin si factū ꝛc. exemplū etiam in operis quas quis stipulat a liberto. vt. l. seruꝰ patrono. t. l. si is. ꝯ. de ope. li. qui tex. bene declarat ꝓdicta. Venio ad qōez glo. dicit hic ꝙ cum pater stipulat factū filio: an sit inutilis quo ad patrem t quo ad filiū. t glo. dicit ꝙ sic. t incipit glo. filio: factū enim filij ꝛc. Dicit ne bene ista glo. cer

te nō simplr.p.l.siqs operas.s̄.de ope.lib.z.l. cū patro nus.§.j.vbi queritꝫ vtilis filio. Sz dico q̄ qñ ꝓstaret ex pīsse q̄ pī stipulet vt ipsi patri q̄reret:tūc vex diceret glo. secus si simplr:qz tunc filio ex stipłone patris vtilis q̄reret.z intelligo qđ dicit q̄ est inutilis patri nisi sua interfit nō cuiuslibet exīci.vt.s̄.e.l.stipło ista.§.siqs insulā.

Pro declarāda ista materia oportet q̄ formē quinqz vł sex.q. Primo q̄ro vtrū pī possit stipulari vel paciscī filio ita q̄ effectus ꝓferat in personā filij in vita. In ista.q. est distinguendū.qñqz pī stipulat filio illud qđ per filiū patri acquiritꝫ z valet stipło z ipsi patri acqritꝫ vt hic. z.l. dñs eruo.s̄.e.qñqz stipulat illud qđ ipsi filio pōt acqri:z tunc si stipulat aliqd dari:z tunc aut filio: z valet stipulatio z filio queritꝫ vtilis.vt.l.vxorē.§.testō.s̄.de le.ij ꝓuncta.l.pōpo.philadelphus.s̄.fa.her.z.l.z heredi.§. nos aūt.s̄.de pac.facit in auē.de nup.§.deinceps. Aut stipulat vel paciscī vt legitim⁹ administrator: z pōt quererе vtilē exēplo tutoris.vt not.s̄.de pig.l.si legati. Aut stipulat vel paciscī filio vt exīneo:z stipulatio est nulla ipso iure.vt.l.si tibi.§.si pactus.s̄.de pac. z ibi no. Si vo stipulat aliqd fieri:z tunc aut est tale factū qđ psone filij nō coheret:z tūc est idem qđ in obligōne dādi.vt hac.l. cū sua glo.z in.§.sz cū factū.inst.de stip.ser.cū glo. Aut est tale factū qđ psone filij coheret:z tunc aut q̄ris an valeat quo ad filiū z valet:z sibi queritꝫ vtilis.vt.l.siqs operas.s̄.de ope.lib.l.cū patronus.§.j.e.ti. ar.huius.l. in fi.facit.l.vt iureiurl.§.si liberi.,put loquitꝫ de filijs in potestate.e.ti. Si vo queris an valeat quo ad patrē:z non valz. vt hac.l.ij.rñ.nisi sua pecunialiter interfit sicut si exīneo stipularet.vt.l.stipulatio ista.§.si stipuler.z.§.siquis insulā.s̄.e. Secūdo q̄ro qñ pater stipulat filio in ptāte existēti si ꝓferī stipło in tēpus exñtie sui iuris.de hoc vidisti in.l.quocūqz.§.ij.s̄.e.z in h: dic aut stiplat filio vt heredi:z si heres extat queritꝫ directa. vt.l.auꝰ.s̄.de pac. do. Aut stipulat filio vt filio z sibi filio queritꝫ vtilis:siue ad excipiendū siue ad agendū.vt.l.quocūqz.§.j.s̄.e.z.l vt iureiurā.§.si liberi.de ope.lib.z.l.z heredi.§.nos aūt s̄.de pac. Si stipulat in exīneo z nō valet.vt.l.si tibi.§.si pactus.s̄.de pac. Si vo est dubiū:an vt heredi: an vt filio,dicit glo.in.d.§.si pacꝰ. Si nec ex verbis nec ex alia ꝓiectura id perpendā psumo vt heredi.z optīe dicit. Declaro illā glo.si pater stipulat filio:illud quod nō potest pertinere ad eum nisi tanqz ad heredem.z loquitꝫ tūc.l. auꝰ.s̄.de pac.do.q̄ vt heredi videt stipulari. Qñqz nō pōt ptinere ad filiū nisi vt filiū:nō vt heredez vt opere libertorū q̄ nō transeūt ad heredes exīneos: z tunc vt filio videt stipulari.nec inspicit ex qua pte sit heres.vt.l.vt iureiurī.§.si liberi.de ope.lib. Qñqz pōt ptinere ad filium vt filiū z vt heredem:z tūc in dubio vt heredi. z ita gl.loquit.z est casus.s̄.de pac.do.l.anus. Jnduco ad.q. pī recepit rē in emphiteosim ,p se z filijs:an videat vt filiis vel vt heredibus acquirere:z dico q̄ ista vba intelligūtur ordinate:pro me pmo:,p filijs meis postea.vt.l.gallus.§.j.cū sua glo.s̄.de lib.z posth.z.l.vt.iureiurā.§. si liberi.s̄.de ope.li.p Ci.in.l.liberti liberteqz.C.de op.li. z tūc dico q̄ in emphiteosi ecclesie que nō trāsit nisi ad filium.vt in auē.de nō alie.§.emphi.vero.collī.ij.tūc vī vt filio stipulari:nō vt heredi vt in operis.z iō ad eos pertinet ctia si nō heredes sint.vt.d.§.si liberi. Iz sit arg.p̄.x. collī.an agna.vel filius rē.c.j.sz illud de iure cōsuetudinario in feudis.z hoc tenet spe.de loca.§. nūc aliq̄.v̄.clxx.

Quero an pater possit stipulari filio emancipato.z dico q̄ in illis casibus in qbus nō pōt stipulari filio in potestate:in eisdem nō pōt filio emācipato per easdē leges In illis vo casibus in qbus filio in ptāte pōt:in illis z filio emācipato queritꝫ vtilis.vt.l.vt iureiurā.§. si liberi.,p vt loquitꝫ in filio emācipato.s̄.de ope.li.z.l. si genero.C de iur.do. Preterea ,pbo p rōem:qz paria sunt aliqd fieri in tpe z ꝓferre in tps.vt.l.qđ spōse.C.de do.inter vi. z vx.z.l.in tēpus.de here.insti.sz filio pōt stipulari in tē pus sui iuri.vt.l.quocūqz.s̄.e.ergo rē. Quero an mater possit stipulari filio:Et vī q̄ sic.vt in.l.publia.in p̄n. cū glo.s̄. depos. In p̄riū est veritas.alle.doc.l.debitor. in fi.s̄.ad trebel.allega tu.l.pactū.C.de pac.ꝓuē.z.l.gaius.s̄.so.ma.p locū a spāli. Et rñde ad.l.publia.qz ibi nō queritꝫ ex stipulatiōe matris qz mr̄:sz sic esset in quocūqz exīneo:vt plene dixi in.§.siqs insulā.z.l.stipło ista. s̄.e. Ulterius q̄ro an ex stipłone filij querat patri existenti in patria ptāte.dixi.s̄.e.l.si filius.vtrū p filiū emācipatū querat patri:Doc.dicūt q̄ nō.vt.l.debitor.in fi. s̄.ad trebel.allego ,p hoc.l.si ita stipulatus.§.grisogon⁹ vbi per libertū nō pōt queri:sic nec p emancipatū. Sed posses dicere q̄ est rō q̄ filio emācipato per patrē q̄ritur z pī per filiū nō:z est rō votū patris q̄ q̄rat filio:qđ votū nō est in filio.z Ci.tāgit in.l.ij.C.e.per Di.in.l.quocūqz.§.j.s̄.e.tū nō plene explicat. Sz q̄ro an pī possit stipulari filio monacho. Rñ.sic.vt.d.l.vt iureiurā.in fi. de op.li. Itē an pī possit stiplari liberis q erūt nati z cōcepti post mortē eī:vt nepotibus z filijs.z vī q̄ nō.vt.l. j.§.siqs,primior.cū si.vñ cogna. Cōtrariū credo:qz illđ solū quo ad heredes.vt.l.paulꝰ.de bo.lib. vbi est casus

Quid si mr̄ accepit rem in emphiteosim ,p se z filijs suis seu liberis:vī q̄ eis nō querat vt dictū est. Sz p̄ puto cū hec stipło intponit p̄mo sup re q̄ est vel futura est ipsi⁹ matris iure vtilis dominij. ergo rē.vt.d.l.publia. z qđ dixi in.l.si stipulor. z §.siqs insulā. z probatur.x.coll. de bñfi.femie.c.j.

Azlianus scribit.

Qui fundum. Si in re soluta deficit aliqđ ius:adhuc ipsa res peti pōt. h.d.ibi:vt sibi de euic. ,pmittat.nō formā libelli. Opdī hic q̄ possū petere de euic.mihi caueri. Cōtra:qz cui debet res ex cā lucratiua:nō debet euic. vt.l.aristo.§.fi. s̄.de dona.z.l.ij.C.de euic. Huius p̄rij timore dicit gl. z Pe.q̄ hic p̄cessit p̄ctus ex cuius nā debet euictio. nō dicūt verū:qz qñ quis est obligatus ad dandū tenet de euic. vt hic:qz fuit stipulat⁹ dari.z hoc est qđ dicunt glo. Aut donatio cepit a p̄cedēti ꝓuentiōe semp tenet de euictiōe:qz fuit stipulat⁹ dari.vt est glo.no.in.l.ij.C. de euicti.z.l.aristo.§.fi.s̄.de dona. Op.de.l.si domus.§.fi. de euic.s̄.de le.j. Glo.dicit h̄ p̄cessit p̄ctus ex cui⁹ nā debet euictio. Di.in.l.si domus.§.fi.de euic.repbēdit istā glo.qz qñ est obligō dandi semp tenet de euictiōe z non pōt peti euictio:sz ipse fundus petit p̄ncipaliter vt de euic. caueat vt hic. Ulterius ,pcedo:z vī q̄ nō debeā petē rem:qz eā habeo:sz debeo petē qđ mihi deest.vt.l.si stipulatus.§.j.de solu.z.l.eū qui ita.§.pe.s̄.e. Glo.soluit z bene. Op.de.l.elegant.§.nō solū.s̄.de dolo. gl.solui t.dic vt ibi plene no.p Ci.in.l.exhibitōis.C.ad exhi.

Quero qūo formet libellus. Ci.in.l.exhibitiōis. dat plures formas.dico tibi q̄ faciaſ iudicē clarꝫ de eo q̄ petis fundū:nō vt fundus det sz de euic.caueat vt h̄ i tex.

Quero an ab adiecto posset p̄peti z q̄ actiōe:de hoc ē opi.in glo. Tu dic:qñqz aliqs ad solutionez adijcit aīo donādi:z nō pōt ab eo repeti vt hic in fi.exp̄ssius.s̄. de vsufruc.l.sed z siqs.in p̄in. Qñqz adijcit nō aīo donādi z cōstat.z tūc aut p̄cessit mandatū z tenet actiōe māda ti vt hic.. Aut mādatū nō precessit: z tūc aut est adiectū presens:z tūc videt repeti actōe mādati. Aut nō p̄ns:et tūc actiōe nego.gest.hoc mō debēt ꝓcordari opi.glo. et glo.in.§.siqs alij.insti.de inuti.sti. in dubio donare nō p̄sumit.

presumit. vt. l. cũ de indebito. ſ. de ꝓba. ⁊ hic no. in gl.

Quero vẽdidi tibi rem: de euictiõe ꝓmiſi: iſtã rem alij donaſti: a donatario ẽ euicta: an de euictiõe emptor poſſit agere: ⁊ Ja. de ar. dicit q hic in fi. eſt caſus q nõ ⁊ bene. Glo. eſt in. l. ſi pro re. in fi. vlti. glo. ſ. de euic. ⁊ qdaz volũt iſtud dictũ intelligere diſtinguẽdo. aut ille fuit ſimplex donatariꝰ: ⁊ tunc ꝓcedit dictũ iſtorũ ⁊ glo. Si gẽa remunerãdi: ⁊ tũc de euic. tenet. adducũt. l. idemq. §. fi. ⁊. l. ſe. ⁊. l. ſi vo nõ re. in prin. e. ti. Iſtam. q. format Ja. de are. ⁊ ꝑdicta puto vera ſi ſimplicit facta eſt donatõ rei ſed ſi inſtrumentũ donatõis eſſet pingue ſicut fieri cõſuevit: vt donauit rem ⁊ omne ius ſibi cõpetẽs vel ꝓpetitum in re vel eius occaſiõe: faciẽs eum ꝓcuratorẽ in rem ſuã ⁊c. tunc talis donatarius poſſet illi ꝓmo venditori denũciare ⁊ re euicta de euictõe agere. caſus eſt nõ. ſ. de euic. l. ſi res. qõ tene menti pro inſtrumẽtis emptõnis: qr poſſet dicto caſu emptor directo denũciare auctori auctoris ſui: ⁊ euitaret circuitus. qui no. in. d. l. ſi pro re. Et predicta puto vera q̃tum ad actionẽ ex empto vel ꝑſcriptꝭ verbis pro euictiõe. ſed in actiõe ex ſtipulatu pro dupla ſecus: qr illa habet ꝓditionẽ ſi euincat ei vel eius heredi: qõ hic nõ eſſet iõ nõ ꝓmitteret. vt. l. ſi cum venditor. §. ſi ſeruus. ſ. de euic. facit qõ no. in. d. l. ſi pro re. Item ex ca ſa ꝑdicto cum auctori auctoris ſui denũciaret: debet exꝑmere q hoc facit tanq̃ ꝓcurator in rem ſuã ſeu ex iure ſibi cõceſſo ⁊c. nõ vt ſimplex donatariꝰ vt hic. ⁊. d. l. ſi res. Item emptor qui habet bona auctoris ſui tacite obligata: pro euictiõe poſſet ex vigore vtilis ſibi cõpetentꝭ ꝓ hypotheca denũciare auctori auctoris. vt. d. l. cũ res. in fi. qõ etiam hodie ꝓcedit ſi ꝓximus auctor nõ eſt ſoluẽdo alis eſt dubiũ ꝓpter diſcuſſionẽ que fm quoſdã debet pcedere anteq̃ iſta via poſſit intẽtari. vt no. ꝓ Li. in. l. nomẽ. C. q̃ res pig. obli. poſ.

Vidam cum filiũ. Quia liquem tanq̃ filiũ tractare ꝓmittit ipſũ emancipare inſtituere vel exheredare teneꝰ de iure vel de facto: alis pẽa cuicũq̃ ſtipulatori cõmittit. h. d. Iſta. l. ꝓſueuit reputari difficilis: ⁊ hz caſum ſingularẽ qui nõ eſt alibi. ꝑ ponit tres qões. ſcõo vnã rñſionẽ generalez ex q̃ colligit rñſio ſecũde qõis. tertio ponit rñſio tertie qõis. q̃rto ponit reſpõſio ꝑme. ſcõa ibi: rñdeo ſtipulatio. tertia ibi ſz videam. q̃rta ibi in ea aũt. In tex. ibi reppulit. ſubaudi hoc nõ faciũt patres ſed eos retinẽt ⁊ alunt. vt. l. ſiqs a liberi in ꝑn. de lib. ag. ⁊ iõ hoc caſu pena cõmittit fm Jac. de are. ibi: cõmittat. certe ſic vt. ſ. v. ſed ſi is. ibi: agentꝭ fuerit ſubaudi certe nihil. ibi: ſtiplo cõmittat. ⁊ certe nõ ꝓmittit vt. v. ſz videam. ibi: rñdeo ſtiplo. So. q̃dam gñalis ad oẽs ꝑdictas qões: ex q̃ colligit determiatio medie. q. fm Di. ibi: cõmittat ſtiplo: ſubaudi a quocũq̃ ſit traditus. Sed videam iſta ſubdiuidit. ꝑ ponit ſolutionẽ tertie q̃ ſtiõis. ſcõa ibi: qd ergo. tollit vnũ dubiũ circa illã. tertia ibi quare dat cõſiliũ. q̃rta ibi: quo tñ. format vnũ dubiũ circa dictũ cõſiliũ: ⁊ ſoluit vſq̃ ad. v. ſi in eo. lege litteraz ⁊ ibi an victo ſubaudi ꝓpter ꝓbatõis defectũ vel iudicis ignorantiã vel iniuriã. Ja. de are. vel qr excluſus erat tẽpore. vt. C. de in inte. re. mi. l. j. Venio ad ſcõam pticulã ⁊ op. alteri ſtipulari vel paciſci nemo põt. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ſ. e. Sed ꝟ fuit poſita. q. in qua fuit ſtipulatus exneus pro exneo. huiꝰ timore ꝺrij dõ in vtroq ſ. ꝑ ⁊ tertio ⁊ nõ ſecũdo. ⁊ vide glo. q̃ incipit. i. eũ expulit ſed iſta ſolutio nõ videt vera: qr. ſ. iuriſconſultus poſuit duos caſus. vnũ qñ nõ adoptauit. aliũ qñ adoptauit: lz tres fecit. q. ſed forte glo. habuit reſpectũ ad. v. ⁊ q inter ſit. vbi ponunt tria dicta. ſ. ſi filius: ſi alũnus: ⁊ ſi ꝺgnat quare in ſecũdo nõ procedit. ſ. in alũno. ſed nõ video q̃ re plus in cognato q̃ in alũno ꝓpter qõ dic vt ſequens glo. qr intereſt mea rõne affectionis. ar. l. cum ſeruus. ſ. manda. ⁊ vide glo. que incipit: hoc patz lippis ⁊c. Iſta ſo. nõ eſt vera: qr ratio affectionis habet in actionib bone fidei. vt. l. cum ſeruus. qõ in ſtricti iuris nõ reperim. imo reperimus cõtrariũ. vt. l. fideiuſſor. ſ. de pact. que ẽ ſo. dic ⁊ bene fm Di. q hic ſibiipſi ſtipulat ⁊ nõ alteri et pena cõmittit lz nõ interſit: qr in penis intereſſe nõ inſpicitur. Venio ad. v. ſed videamus. dicit hic q exhere datus habz querelã cõtra. l. cũ in adoptiuis. §. ſed ne articulũ. C. de adop. So. illud de iure nouo: ꝟ de iure antiquo. ⁊ vide glo. q̃ incipit: olim plane. Op. inuit hic q filius poſſit emãcipari inuitus. ꝓtra in corpe qui. mo. na. effi. ſui. §. generalit. l. nec auus. C. de emã. li. dico q ille leges debẽt determinari per iſtã q filius nõ põt cogi emãcipari niſi ex cã vt hic. ⁊ ſicut pat cogit ex cauſa emãcipare filiũ: ita filius cogit recipere: licz cõtrariũ dicat gl. ⁊ male. inſti. qui. mo. ius pa. po. ſol. in fi. ⁊. d. l. nec auus ⁊. d. §. generaliter. in auc. qui. mo. na. effi. ſui. Op. q emancipatio nõ ſit pena ſed honor. vt. l. filiofami. vt leg. no. caue. l. vtrũ. ſ. e. facit. l. cũ oportet. §. cuz aũt. C. de bo. que lib. Rñdeo et ſunt verba Ja. de are. fateor q emãcipatio quo ad quid eſt honor. qr ſoluit pẽa ptãs quo ad quid eſt pena: cũ filius adoptiuus priuet totaliter a ſucceſſiõe. vt. l. cũ adoptiuus. C. de adop. Item in nãli fm iſta tpa erat pena: qr admittebat ius agnatõis. vt. l. tutelas. ſ. de capi. di. Venio ad. v. quare. Opp. ſtiplo il la per quã quis inuitat ad delinquendũ eſt nulla ipo iure. vt. l. cõuenire. ſ. de pac. do. ⁊. l. ſi vn. §. illud. ſ. de pactis. ſed hic inuitat ad delinquendũ ergo ⁊c. Rñdet gl. q debet intelligi qñ nõ meruerit. ⁊ vide glo. que incipit hic nõ. ⁊c. ſed iſtud videt cõtra tex. qui dicit: victo in q̃rela. ⁊ ſic meruit. ⁊ iſtud tenebat Guil. de ſu. Ad rõez reſpõdet q pater põt patriã ptãtẽ exercere in filiũ viuens: qõ ſufficit. l. j. ⁊. ij. C. de pa. po. ⁊. l. cõgruẽtius. ſed illud nõ placet mihi: qr pẽ in vita ⁊ in morte penã põt ꝺponere filio: nõ ergo pacto cõtrahentiũ põt remitti. vt. l. iuriſgẽtium. §. ſi paciſcar. ſ. de pac. ⁊ per hoc filius inuitaret ad delinquendũ. ⁊ iõ teneo glo. nãm que bene loquit: q nõ intelligat victo cũ cauſa ſz per iniuriã iudicis vel p ignorantiã: vel qr tẽpus erat elapſũ: vel dixi fm Ja. de are.

Sed op. ſi fuit victuſ per iniuriã in querela hic nõ poterit refricari in actiõe penali. vt. l. qui rome. §. duo frẽs. ſ. e. fm opi. quã teneo. So. ꝟ ideo qr iſta obligõ penalis cõmittit alteri q̃ filio victo cui nõ põt nocere filius: et ſi ponis hũc filiũ illi ſtipulatori ſucceſſiſſe. Rñdeo qr diuerſo iure petit: ⁊ ſic penalis nõ eſt acceſſoria ad primaz actionẽ. Et ſic nõ q qñ dicit in arbitrio ꝓmiſit nõ petere reduci ad arbitrium boni viri: intelligit niſi inique arbitratus fuerit per Di. plene ex. de reg. iur. in. c. ſcieti. li. vj. per Li. C. de arbi. l. cũ antea. ꝑ Guil. de cu. in. l. ſi vn. §. illud. de pac. per cano. de iureiur. c. quintauallis. hic examinare cõtrariũ eſſet difficile. Facit ad põem. qdam promiſit defendere meũ caſtrũ: cõmiſi delictũ ita q exercitus fit: querit an iſte teneat defendere? Et certe non teneꝰ defendere qñ iuſte ſibi inferꝰ bellũ. arg. huius. l. ⁊. x. coll. in ti. hic finit lex. in. c. dño guerrã. Venio ad. v. in eo aũt. ⁊ op. ſtipulatio que admit teſtamenti facultatẽ eſt nulla. vt. l. ſtipulatio hoc modo. Glo. tua magna q̃ ẽ hic tranſit per aliud ⁊ aliud. ⁊ vide glo. mag. in fi. ⁊ dico q magna eſt differẽtia inter vnã ⁊ aliam: quia aut erat filius adoptiuus: ⁊ nõ poterat exheredari iniuſte. ⁊ ſic ante tenebatur ita ⁊ modo: ſed ſi ante exheredauit idez: qr poteſt exheredare ſicut primo. In eo vero qui nõ eſt adoptatus: ſed promiſi ſimpliciter tractare eum vt filiũ idẽ quia ita poſtea ſicut primo poſſũ relinquere cui volo: lz

habeat inſerere illa verba: de facto exheredo ꝛc. vt no. ℔ Sed ſi ponerem⁹ q̄ iſtū nō adoptatū ꝓmiſiſſet nō exhē dare: tunc faciendo teſtamentū prętereūdo incideret i pe nam ex vigore primi capit̄ vt hic in fi. exheredādo inci deret in penā ex vigore iſtius ſecūdi capit̄. ꝛ ſic metu pe ne cogeret eum inſtituere. ꝛ ideo tunc dicerem nō valere quia auferret liberā teſtamenti factionē. Venio ad .v. quo tū oppo. dicit hic q̄ habet vtrāq; actionē. Opp. inſti. de inoff. teſt. §. cum aūt. l. maximū vitiuz. in medio C. de lib. prę. ſo. iſta duo remedia dant ad diuerſa ĩo cō currunt. Venio ad vltimā partem: ꝛ q̄ro de intelle ctu. .v. ſed ſi is. ꝛ iſte. .v. legit̄ in glo. quinq; modis. ꝑmo in eo qui nō adoptauit ſi emancipet vel exheredet pena eſt cōmiſſa licz nō cum effectu. ꝛ vide glo. que incipit: r. ꝛ m. Iſta lectu. nō eſt vera: quia iſte nō tractauit eum aliter q̄ vt filiū: q⁹ hoc ſolet in filio fieri: ideo ſtipulato non eſt cōmiſſa: ꝛ ſic nō obſtat exceptio. Alia eſt lec. Aug. ꝛ diſ fert a precedenti: q⁹ illi dicebant q̄ pena ꝓmittebat̄ ſine effectu quia obſtat exceptio. hic cum effectu pena cōmit tit̄. ꝛ illa verba lz ſuperuacuo aliter expōit vt ptz ex glo. ſed iſta eſt mala lec. q⁹ patrio iure vtitur. Tertia lectu. eſt q̄ querit̄ an pena ſit cōmiſſa: tex. nō reſpondet: ſed ipſi ſic q̄ pena nō eſt cōmiſſa. ꝛ vide glo. ibi: tertij dicunt ꝛc. ſed iſta lec. videt̄ velle q̄ ſtipulatio cōmittat̄. ꝛ ſic eſt ꝓtra caſum. .v. rñdeo ſtipulatio. ꝛ illi qui volūt hanc tenere di cunt q̄ ille. .v. cozrigit̄ per iſtū vltimū. ꝛ vide gl. circa p̄n. huius. l. que incipit. i. cuz expulit. ꝛc. ibi caue ꝛc. ſed iſta nō eſt vera: quia nō eſt veriſimile velle ſe incōtinēti cozri gere. ꝛ ſm omnes iſtas tres lec. exponit̄ hic qui nō fecit .i. nō adoptauit. Eſt alia lec. Azo. ꝛ illam tene: ꝛ ſm illā expone q̄ hic nō fecit. i. nō exheredauit vel emancipauit ꝛc. expone vt in glo. Quinta lectu. eſt q̄ loquat̄ in vere adoptato ꝛ expone vt in glo. i. nō emācipauit ſed de do mo expulit ꝛ pena eſt ꝓmiſſa. ſed ſm hanc nō eſſet reſpō ſum prime qōni. ꝛ quia eſt cōtra mentē lr̄e noſtre. tene er go lectu. Azo. ſm quā nō q̄ emācipatio et exheredatio eſt res inepta in extraneo. Secūdo nō q̄ qui nō poteſt facere de iure debet facere de facto ad euitandū pene cō miſſionē. Opp. q̄ exheredatio poſſit fieri de ex̄neo. vt. l. iij. §. ſi emācipatus. de bono. poſ. cōtra ta. So. ℔ lo quitur in extraneo proꝛſus cui nullo iure eſt debita here ditas: ibi in filio emancipato qui nō eſt oīno extraneus vt no. C. de impo lucra. deſcri. l. j. §. ceteris. li. x. Ratio: q⁹ exheredare ſignificat. i. hereditate priuare. ſed ille cui nullo iure debet̄ nō poteſt priuari. vt. l. x. §. e. ſz filio emā cipato debetur de iure prętoꝛio: vel hodie de iure ciuili: facit. §. de inoffi. teſta. l. cum ꝓponas. eadē ratiōe poſſūt exheredari parētes a filijs. vt. l. j. ꝛ l. pater filiū. §. de in of. teſta. ꝛ ibi no. ꝛ C. ad tertul. auc̄. in teſtamēto. ꝛ idem in fratre. vt. l. fratres. C. de inof. teſta. Op. q̄ etiam ꝓpr ſus extraneū licet exheredare. vt. §. de here. inſti. l. pater fami. teſtamento. So. ibi extraneus erat inſtitutus: ꝛ ſic aliquo iure ſibi debebat̄ vt ibi. ꝛ no. de teſta. mili. l. ſi cer tarū. §. eo. ſecus ſi nullo modo eſſet inſtitut⁹ vt hic. adeo q̄ etiam ſi poſtea adoptaret̄ nō confirmaret̄. vt. l. nō pu tauit. §. ſi emancipatū. de cōtra tab. no. in. l. filio. in prin. de lib. ꝛ poſthu. Oppo. filius poteſt exheredari ſicut extraneus. vt. l. iij. in p̄n. de libe. ꝛ poſthu. ergo eadē rati one ex̄neus q⁹ iſta paria ſunt. vt no. §. de pac. l. ſi tibi. §. ſi pactus. ꝛ dixi. §. ea. l. qō dicit̄. So. illud procedit de mū patre ſciente. vt ibi no. in. d. l. iij. ꝛ ideo lz hec verba dicant de eo vt extraneo. tñ mens exheredantiſ̄ eſt exhere dare eum propter demerita que cōtraxit vt filius. ſz in. § ſi pactus. habuit reſpectū ad merita vt extraneus. Ex p̄ dictis collige diſtinctionē per teipſum. Venio ad vl timū dubiū ꝛ oppo. qñ ſtipulatio cōcipitur ſub cōditiōe impoſſibili nūq; cōmittit̄. vt. l. impoſſibilis. ꝛ l. ſi homo mortuus. §. e. hic dō contra: q⁹ impoſſibile eſt q̄ ex̄neus emancipet̄ vel exheredet̄ ꝛ tñ teneat̄. Di. ponit hec verba nō illud qō dicit̄ q̄ conditio impoſſibilis vitiat: verū eſt cōditio ipoſſibilis de natura vel de iure cui ius reſiſtit re ijcit̄ q⁹ turpis. ſecus ſi ius ei nō reſiſtit ſed ei nō aſſiſtit. ꝛ tunc ſaltim de facto debet impleri ne pena cōmittatur. et iſtud eſt multū no. Nō ergo ad euitandū pene cōmiſ ſionē ſufficit de facto fieri ſi de iure nō poteſt. hoc ideo ℔ q⁹ cōtrahentes hoc ſenſerunt. non enim poterat de iure tractari vt filius qui nō erat filius. de facto ergo intellexe runt. Sed pone q̄ promiſi tibi ſtichum ex cauſa lucra tiua ſub pena: qui ſtichus effectus eſt tuus ex cauſa luc̄ tiua: liberoꝛ ſine dubio nec teneoꝛ dare tibi de facto. vt. §. ti. j. l. omnes. ꝛ. §. e. l. inter ſtipulātē. §. ſi rem. Item q̄tuz ad actionē ꝓſequendā ſufficit de facto fieri: lz de iure nō poſſit. vt. l. mulier. in fi. de condi. inſti. ꝛ. l. meuius. de cō di. ꝛ demō. Utrum aūt ſufficiat de facto fieri tangā in. l cōtinuus. §. cum quis. j. e. Ultimo q⁹ hec. l. habz ma teriam ſingularē. ꝛ ego habui vnū magiſtrū qui me pri mas lr̄as docuit: qui vōbat̄ fr̄ Petrus de aſſiſio. nunc .v. in ciuitate venetiaꝝ vocatur frater Petrus pietat̄ ſic dictus: q⁹ locum ibi erexit qui domus pietatis vocatur vbi infantes expoſiti nutriendi recipiunt̄: vir eſt expertus nullius hypocriſis mire ſanctitat̄ apud me ꝛ omēs qui eum bene noſcūt: cui gratias ago exemplo Acquilij re guli. §. de dona. l. aquilius. qui duz me rexit cuſtodiuit a lapſu: ꝛ dei gratia ꝛ ſui doctrina me talem reddidit q̄ in. xiij. anno etatiſ mee in ciuitate Peruſij ſub dño Li. de piſtoꝛio iura ciuilia audire incepi ꝛ eius perſeuerante gratia taliter cōtinue ſtudendo perfeci q̄ in. xx. anno bo nonie repetendo ꝛ diſputādo publice de iure rñdi. ꝛ de mū in. xxj. anno doctoꝛatus fui: ꝛ ex multo amoꝛe quez ad illius fratris Petri bonitatē gero: cuz calamus boc ſcribit coꝛdis oculꝰ lachꝛymat̄: ipſeq; vir venerabilis pe trus dixit mihi q̄ plures ex illis pueris expoſit̄ alijs tra didiſſet hoc pacto q̄ eos nō alr̄ q̄ vt filios obſeruarent Igitur pro hmōi legis declaratione q̄ro circa primū ca ſum: quid ſi eum de domo expulit? Ja. de are. reſpōdet q̄ pena cōmittit̄. vt dixi ſuper tex. qō puto verū niſi hoc fecerit ex iuſta cā. vt. l. iij. ꝛ. iiij. C. de pa. po. ꝛ hic. Quid ſi eū nō induit ſicut alios filios? puto ſufficere ſi facit ad qō tenet̄ arbitrio iudicis. vt. l. ſigs a liberis. §. ſi vel pa rens. hoc eſt q̄ faciat id ad qō filius poſſet eū cogere.

Quid ſi nō tradidit eū in diſciplinā: puto ſtipulationē cōmitti ſi facultates eius patiunt̄: ꝛ ꝓditio pueri perſone nō repugnet. vt. §. vbi pu. edu. de. l. qui filiū. hoc enī pu to filiū poſſe petere a patre per. d. l. Quid ſi eū exhere dat ſine cā: puto hodie ſtipulationē cōmitti: q⁹ eum aliter tractat q̄ filiū. vt. C. de lib. prete. auc̄. nō licet. Quid ſi inſerit cām in exheredatōe ꝛ heredes nō ꝓbant cām: pe na nō cōmittit̄: q⁹ ipſe eū tractauit vt filiū ſaltim de facto vt hic. ꝓbare aūt vel nō: nō incūbebat ei. Quid ſi euz ex modico heredē inſtituit? Rñ. idem: q⁹ eū tractauit vt filiū. vt. l. oīno. C. de inof. teſta. nō tñ habebit ius agēdi ad ſupplementū ſicut hic nō hz querelā. ſed ſi oīno p̄te rijt pena cōmittit̄ vt hic ptz. Quid ſi inteſtatus decedit Rñ. pena nō cōmittit̄. nō enī aliter ꝛc. Sed an heredes teneant̄ ſibi ad aliqd. Rñdeo ſi in ꝓmiſſione nulla ē fa cta mentio heredis: heredes nō tenent̄: q⁹ vti patrio iure coheret perſone. ſed ſi facta eſſet mētio: teneret̄ heres tra ctare vt filiū teſtatoꝛis ſeu fratrē: alſ pena cōmitteret̄. Cō ſulo ergo q̄ faciat ꝓmitti expreſſe alicui publice perſone recipienti pro dicto infante q̄ ei alimenta prestabit ipe ꝛ ſui heredes: ꝛ q̄ eum doceri faciet arte aliqua ꝓut puer aptus apparebit. ſi enim ita ſub nube ſtipulatio ꝓcipiat̄

dubitationē

dubitationē recipit vt vidistis.s. Ultio hec lex facit ad qōem quā habui de facto. ciuitas ꝓmisit cuidam fe-neratori eū tractare vt ciuē. demū fecerūt statutū ꝙ illi fe-neratori nō licēt petē debitū vsq; ad tres annos. q̄rebat an esset factū cōtra pacta: dixi per istā. l. ꝙ nō: q̄ eū tra-ctauit vt ciuem: q̄ etiam cōtra ciues suos cōsueuit ꝓcedi exceptio dilatoria. vt. l. quotiēs. C. de preci. impe. offe.

Sed quid si dixit eū tractare vt alios ciues: certe tunc faciēdo cōtra eū legē specialē faceret cōtra pactū: ita ḃ si promisisset eum tractare vt alios filios: vnde sis cautus q̄n talia pacta fiunt.

Filiusfamilias. Si stipulatio sub cōditione ptātiua cōcipitur q̄tum ad acq̄sitionē tēpus existentis ꝺditōis inspicitur b.d. Op. de. l. si filius.s.e. So. glo. vt ibi. ꝛ tu dic vt ibi plene dixi.

I sic stipulatus Breuiter dicit Stipulatio semel ad interesse cōmissa si factū est reiterabile: iterū cōmittet quotiēs cōtra fiet nisi aliter actum sit. h.d. Expedio glo. mag. que est circa si. Et opp. ꝙ stipło nō cōmittatur sepius. vt. l. vēditor ex hereditate. s. de he re. vē. So. stipulatio nō cōmittit ad idē sed ad diuersa: Oppo. de. l. si duo. in fi. s. de arbi. Breuiter dicit gl. hic ibi in stipulatione penali que nō ꝺmittitur nisi semel tm̄: nisi sit dictum ꝙ totiens ꝛc̄. hic in interesse. glo. in. l: cōtraria. loquitur magis intellectualiter: ibi loquit quā-do est pura pena. quasi diceret loco cōemptus apposi-ta: hic loquitur quādo est interesse. idem si esset pena ap posita loco interesse in casibus in quibus per cōmissio-nem penalis stipulationis: prima nō nouaret: tunc enī totiens cōmitteret quotiens cōtrafieret in eo ꝙ interesse excederet penaꝫ. vt. l. siquis a socio. s. pro so. ꝛ. l. prędia de actꝫ. emp. Oppo. s. eo. l. si ita quis stipulatus. So lu. hic loquit q̄n cōmittit ad aliud quod p̄ncipaliter in obligatione non deuenit ibi ad id quod p̄ncipaliter in obligatione deuenit: ꝛ ideo ibi semel cōmittitur. Reas-sume ergo verba Di. s. e. l. si ita quis aliquibus addit̄. Si queris vtrū stipulatio semel cōmissa amplius cōmit tatur: aut est cōmissa ad id quod p̄ncipaliter in stipulati one deuenit: ꝛ amplius nō cōmittitur. vt. l. si ita quis. s. e. ꝛ. l. venditor. in prin. s. de here. ven. aut ꝺmittit ad ali ud vt ad interesse: ꝛ tunc aut factū est reiterabile: ꝛ totiēs cōmittit quotiēs cōtrafactū est vt hic. aut nō est reiterabi le: ꝛ tunc aut fuit cōmissa ad totale interesse ꝛ nunq̄ꝫ am plius cōmittit. vt. l. cū querebat. ff. iudi. sol. ꝛ. l. qō dicit. de euic. aut ad particulare interesse fuit cōmissa ꝛ iterum pōt cōmitti. vt. l. si ꝓcurator. ff. rē ra. ha. Aut loquerīs in pena: ꝛ tunc aut est mera: ꝛ tunc nō cōmittit nisi fuerit di ctū totiens ꝛc̄. vt. l. si duo. in fi. s. de arbi. Aut in pena q̄ apponit loco interesse: ꝛ tunc aut pena est nouata ꝛ āplius nō potest cōmitti q̄ sublata est prima. vt. l. obligatio nū fere. in fi. s. ti. j. Aut nō est nouata: ꝛ tūc sepius potest cōmitti. vt. l. siqs a socio. s. pro so. ꝛ. l. p̄dia. de act. emp. habetis expeditā glo. mag. Restat aliud dubiū: dicit hic promisisti per te heredēq; tuū: quid si nō fuerit facta adiectio heredis. glo parua dicit idem. idem dicit glo. in l. si ita stipuler. s. eo. Pe. de bel. perti. ꝛ Li. eū sequēdo in. l. veteris. C. e. tenēt cōtra. ꝛ dicūt ꝙ stipulatio negatiē cōcepta est personalis: nisi sit expressuꝫ de herede. vt. l. q in futurū. s. de pac. ꝛ ideo dicūt ꝙ ista glo. nō dicit verū sed ipsi ponūt tria mēbra in quibus ista glo. posset susti neri. ꝛ debetis scire ꝙ quedā stipulatio concipit negatiē idem in pacto. ꝛ tunc aut p̄cedit cōtractus de cuius na-tura heres tenet ꝛ transit ad heredes. vt. l. inter stipulātē in prin. s. eo. ꝛ. l. emptorē. in fi. de ac. emp. Aut nō p̄ces sit: ꝛ tunc aut talis stipulatio nō afferret cōmodū nisi trā siret ad heredem ꝛ tranlit. vt. s. eo. l. si ita stipuler. ibi enī si stipulator decedit ante collectā vindemiā: nullū habe ret cōmodū nisi transiret ad heredē. Aut afferret cōmo modū: etiam si ad heredē nō trāsiret: ꝛ nō transit nisi fiat expressa mētio de herede vt hic. ꝛ. s. e. l. ij. §. item si in fa cto. probat. s. de pac. l. iurisgentiū. §. pactorū. ꝛ. l. qui in futurū. primū ꝛ secundū membrū est verus. vt. l. si neces-sarias. §. si de vendēdo. s. de pig. ac. Tertiū nō videt ve rū. vt. d. §. pactorum. ij. rñso. ꝛ de lib. le. l. nō solum. §. si liberatōis verba. Ideo Guil. de cu. ꝛ Jac. but. in tertio mēbro vident sic distinguere. aut persona adijcit verbo obligatiuo seu promissionis. vt ego promitto nō petere: vel ex parte rei ꝓmitto tibi nō petere: ꝛ tunc videt pactuꝫ seu stipulatio in rem: ꝛ persona adiecta ad ostendenduꝫ eum cū quo cōtrahat ꝛ transit ad heredē. vt. d. §. pactoꝝ ij. rñso. Aut persona adijcit verbo executiuo: vt ꝓmitto nō petere a te: vel ꝙ nō petet a me: ꝛ tunc pactū est perso nale. vt. d. §. pactoruꝫ. ꝛ. l. qui in futurū. Ista verba sunt cōtra casum. s. l. stipulatio ista. in prin. v. sed si se. ꝛ. l. in illa stipulatōe per te nō fieri ꝛc̄. ideo in primis duobus mēbris sto cū Pe. In tertio dic: aut psona adijcit solū vbo obligatio seu promissiuo: ꝛ est in rem vt dictum est Aut verbo executiuo: ꝛ tunc aut adijcitur persona tertij vt promittis nō pete re a lucio ticio: vel nō impedire luci um ticiū forte filium vel seruū: ꝛ est personale: ꝛ ad alios nō porrigit nisi sit actū. vt. l. ꝛ heredi. §. nos aūt. de pact. ꝛ. d. §. pactorū. ꝛ. s. eo. l. stipulatio ista. §. hi qui. v. cū vo Aut adijcitur persona ipsius stipulantꝫ seu paciscentis: ꝛ tunc si est talis qui nō potest habere heredē vt seruus et filius fm̄ ista tēpora tunc personale est. vt. l. acquirent. §. j. cōiuncta. l. ꝛ heredi. in prin. s. de pac. Aut pōt habere heredē: ꝛ tunc in dubio intelligit persona heredis. vt. d. §. pactorū. ꝛ. d. l. stipulatio ista. in prin. nec potes dicere ꝙ illud sit ibi ex natura p̄cedentꝫ cōtractus vt ibi ptꝫ ex solutione ꝓriorū. ꝛ. d. l. in illa. ꝛ. l. nō solū. §. si liberatōis verba. de libe. le. Fallit si esset apposita aliqua dictio ta-xatiua: vt promitto nō petere a te solo vel a te tm̄. vt. d. l. nō solum. §. tale. de libe. le. ita intelligo de pact. l. qui in futurū. q: subaudit tm̄ ibi fm̄ Fran. Accur. ꝛ Ja. de bel ui. Item fallit si ex alijs cōiecturis hoc appareret. vt. d. § pactorū. Quero quid de stipulatiōe factorū affirma tiue cōcepta: an transeat ad heredes stipulatoris. Pe. ꝛ Li. dicunt indistincte ꝙ sic. p. l. si pactū. de ꝓba. Tu dic aut precedit cōtractus de cuius nā est vt ad heredes nō transeat ꝛ nō transit nisi sit dictū. vt. s. e. l. stipulatio ista. §. siquis ita. Aut nō precessit: ꝛ tunc aut quis stipulatur factū: qō coberet psone stipulantꝫ vt ope obsequiales q̄ ad heredes vt ad heredes nō transeūt: nec ad alium nisi sit cōmissa stipulatio ad interesse: tunc transiret sicut que libet stipulatio pecūie credite. vt. l. a duobus. de ope. li. ꝛ. l. fabriles. in fi. ꝛ. l. opere in rerū. Aut factū nō concer nit personā stipulantꝫ ꝛ ad heredes trāsit. vt. d. l. si pactū ꝛ. s. eo. l. qui rome. §. flauius. ꝛ. s. e. l. stipulatio ista. §. si cut enī. Quero an stipulatio facti affirmatiua trāseat ad heredes seu cōtra heredes ꝓmissoris. In hoc Pe. ꝛ Li. in. d. l. veteris. dicunt satis bene. Aut factuꝫ cohēt persone ꝛ nō transit ad heredes. vt. s. e. l. centesimis. §. j. ꝛ ar. C. de cadu. tol. §. nunc aūt. Aut nō coberet persone vt si stipulor domū fieri vel librū scribi habet magi respe ctus ad ipsū corpus: qō resultat ex facto q̄ꝫ ad ipsum fa ctū: ꝛ ideo dicit nō coherere persone: tunc aut stipulatō est cōcepta in tēpus mortis vel post ꝛ transit ad heredeꝫ vt. l. fi. C. eo. Aut nō est collata in tēpus mortꝫ: ꝛ tūc aut factū nō respicit industriā persone ꝛ transit ad heredē. vt C. e. l. veteris. Aut respicit industriam persone ꝛ nō tran

sit. vt. l. inter artifices. ⁊ qđ ibi not. ſ. de ſoluţ. tunc enim videt coherere perſone niſi eſſet obligatio cõtracta ad interesse. vt. d. l. a duob⁹. aut dubitat ⁊ in dubio dic vt. d. l. inter artifices.

Jcia que. Stipulatio penalis inter poſita inter ſponſos ⁊ eius parẽtes ſuper ſponſalibus eſt ipſo iure nulla. b. d. Op. C. de ſpon. l. fi. So. aliud in arris aliud i pena. vt ibi dicit in tex. rationẽ. ſ. dicam. Op. ſtipulatio cõtra bonos mores eſt ipſo iure nulla. vt. s̃. e. l. generaliter. ſed hic dicit q obſtat exceptio doli. So. ſm Jac. de are. dic exceptio doli. i. facti vel intentionis. Opp. de l. ticio. §. j. de cõdi. ⁊ dem. So. aliud eſt quẽ inuitari ad nuptias ſpe premij vt ibi. aliud metu pene vt hic. Op. de. l. ea que. s̃. de don. inter vi. ⁊ vx. So. ibi erat magis amiſſio lucri q̃ damnũ pati vt ibi no. Op. q nec i ſpe lucri liceat. vt. s̃. eo. ti. l. ſi ita ſtipulatus fuero te ſiſti. §. fi. So. nõ licet ſpe lucri percipiendi ab altero ex cõiugib⁹ ſz ab alio ſic. ideo ex predictis diſtingue per teipſum. Quero quid ſi extraneus promittit mihi ſub pena ſe facturũ ⁊ curaturũ q ticia ꝓſentiet in me an valet: Blo. dicit q ſic. glo. alle. nec bene ꝓbat. melius probat p. l. mulieri ⁊ ticio. de cõdi. ⁊ demõ. cõiunctţ. ll. alle. in glo. Tñ doc. moderni in hoc dicũt ſolẽniter. aut ille extraneus ẽ cõiunctus vel multũ amicus ſponſi: ita q veriſimiliter metu pene puer vel puella cõſentiunt ꝓtrahenti: ⁊ nõ valet eadem rõe qua in patre vel in matre vt hic. ⁊. l. hereſ meus. in fi. s̃. de cõdi. ⁊ demon. aut eſt penitus extraneus: ⁊ procedit hec glo. Quero an poſſit dari pignus: dic vt in glo. que bene dicit quicqd dicat Ci. in. l. j. C. ſi rec. prouin. Et predicta ſunt vera q̃ pignus datur pro pena ſeu pro arra. ſed ſi pignus datur pro ipſo matrimonio: tunc eſt locus arre. vt. l. j. C. ſi rec. ꝓuin. ⁊ per Jnnoc. in c. gẽma. extra de ſpon. qđ eſt verũ ſi pignora tradant realiter ⁊ cõſiſtant in quãtitate vt. ſ. tangã. Quero quid ſi mea pecuniaritez intereſt: glo dicit forte valet vt intereſſe. vt. s̃. de ſpon. l. ij. idem ibi no. cõtra no. s̃. e. l. ſi ita ſtipuler. Bi. diſtinguit: aut volo petere intereſſe qđ cõſiſtit in dãno ⁊ poſſũ: qz nõ eſt pena. vt. l. ſi is cui. in fi. de fur. ⁊. l. proculus. de dam. infec. Aut intereſſe quod cõſiſtit in lucro ⁊ tunc ſecus. ⁊ ita intelligit glo. s̃. eo. ſi ita ſtipuler. Pe. ⁊ Jaco. de ra. tenent indiſtincte q non pot agi quia ſm hoc poteſt agi ad penã quaten⁹ intereſt qđ lex indiſtincte vetat. ⁊ Ci. tangit. C. de ſpon. l. ij. Ego idẽ teneo per hunc tex. qui dicit q ideo nõ valet: quia eſt contra bonos mores. ergo nulla ⁊ ex ea nullo mõ pot agi. vt. s̃. e. l. generaliter. ſed ſi ille cõmiſiſſet dolũ ⁊ ſic feci expenſas: fateor q teneret mihi actiõe de dolo ad intereſſe

Quero que eſt dria inter penam ⁊ arras: Ber. ex de ſpõ. c. gẽma. videt dicere q nulla eſt diuerſitas: ideo idẽ ius ſm canones: ſz ſecus ſm leges. ſed Jnno. hãc driaz ibidẽ admittit. Que eſt ergo ratõ: poſt multa doc. dicũt q de facili quis ꝓmittit penã magnã que cõſiſtit in vbo ſolo: ſz nõ de facili dat magnas arras. ⁊ iõ nõ ſic de facili impedit libertas matrimonij. ⁊ hac rõe attenta dicũt ipſi q ſi pena reſpectu perſonarũ eſt parua ita q veriſimilit nõ impediret ꝓpter hoc libertas matrimonij q pena cõmittat. ⁊ ſi arre ſunt magne ita q veriſimiliter impediret libertas matrimonij nõ valet: ⁊ leges que fecerũt driaz inter arras ⁊ penã cõſiderauerũt frequentiã. ſicut no. in ſimili. s̃. e. l. ſi ſeruũ. circa ꝑn. in. v. ſi vo alienus. ita tenet Ja. de ra. ⁊ Pe. ⁊ Ci. in. d. l. ſi. Et audio q Jo. an. idẽ ſcribit i. d. c. gẽma. Ego aũt ab opi. gl. nr̃az ⁊ Jnnoc. nõ recedo. ſ. q eſt dria inter penã ⁊ arras. ⁊ dico q oĩs pena cõuẽtionalis q̃tũcũq modica nõ valz. p̃ per. d. l. ſi. in fi. q̃ pciſe loquit nec p aliquã aliã diſtinguit. Jtez p. l. neq. C. de nupţ. cũ gl. q̃ dicit q etiã ſi dotẽ ꝓmittat nõ valet: ⁊ illa eſt modica quãtitas. Jtem p. l. ea que. de don. inter vi. ⁊ vx. vbi dicit tex. de. xx. que eſt modica quãtitas. ⁊ tñ nõ valeret niſi a donatore ꝓcederet. Jtem per tex. s̃. e. l. ſtipulatio iſta. vbi cõtenti eſſe debemus penis legalib⁹. et ſi per vnũ denariũ eſſet dictũ vltra nõ valet. Jtem p hanc l. nõ obſtat q in. d. l. fi. ꝓmittit paciſci vſq ad quadruplũ: qz illa eſt pena legalis ex eo q de mente. l. interponit. vt dixi in ſili. s̃. e. l. in cõuentionalibus. Et ideo pro huius declaratiõe videamus que ſunt iſte pene legales Rñdeo q̃q matrimoniũ eſt perfectũ: ⁊ tunc pene legales ſunt expreſſe. ſ. amiſſio dotis ⁊ donationis ꝓpter nuptias. vt. l. cõſenſu. de repu. ⁊. l. iubemus. e. ti. Q̃q ſũt cõtracta ſola ſponſalia verbo ⁊ tunc nulla eſt pena legalis. vt. l. j. C. de ſpon. eadem rõe nec aliqua cõuentionalis vt hic cum ſi. Q̃q fuerunt cõtracta ſpõſalia nõ ſimplici verbo ſed ꝓceſſum fuit vltra ad realẽ traditionẽ arrarũ: ⁊ tunc habet locũ pena legalis ſm formã legis ſi. C de ſpon. verũ qz nõ eſt veriſile q lex voluerit imponere maiorẽ penã dirimenti ſpõſalia q̃ dirimenti matrimonium ſed pariter debẽt ambulare. vt hac. l. ⁊. d. l. neq. de nup. ideo dico q pena arrarũ vel dupli vl quadrupli circa arras nõ põt excedere quãtitatẽ dotis vel donationis ꝓpter nuptias. vel vbi nõ eſſet dos quãtitatẽ poſita in d. l. iubemus. ⁊ h dico per. l. ſtipulatio iſta. s̃. e. ⁊ ita debet limitari. d. l. fi. Quero quid ſi dixit ꝓmitto me curaturũ ꝛc. ſi nõ fecero ꝓmitto centũ nomine arrarũ. Reſpõdeo nõ valet ſicut nec pena: qz in arris requirit traditio corporalis. vt. d. l. fi. ⁊ quicqd extra diffinitionẽ illius l. ꝛc. vt ibi patet in fi. nec ob. qđ no. s̃. e. ti. l. ſi ita ſtipulatus fuero te ſiſti. §. fi. vt ibi dixi. Jtem quid ſi altera ps cõfeſſa fuit ſe recepiſſe noĩe arrarũ nec aliter de numeratione cõſtat: Rñdeo ſtari cõfeſſioni cõtra eam. vt. l. publia. depoſi. niſi ex aliquo appareret hoc fraudulẽter factũ. Quid ſi ego cõfiteor me habuiſſe centũ noĩe arrarũ a ticia ⁊ ipſa tantũdem a me vt vidi fieri de facto: Reſpõdeo nõ valet: qz apparet q ego cõfeſſus fui habere a te: qz tu fuiſti cõfeſſus habere a me nõ aũt interuenit numeratio vera. Jtem ꝓpter aliã rõem vt ſtatim dicam. Quid ſi in veritate: ego numerauí tibi pecuniã noĩe arrarũ ⁊ tu mihi eandẽ vel aliã eiuſdẽ quantitatis: Rñdeo fraus eſt ⁊ data nõ videt. vt. l. qui ſic. ſ. de ſolu. ꝓterea. l. vltima loquit q̃ datio arrarũ fuit ab vna parte tñ: ⁊ qđ quid extra caſus ibi poſitos ꝛc. vt. d. l. fi. in fi. Quid ſi do tibi fundũ meũ pro arris ⁊ cõſtituo me tuo noĩe poſſidere: Rñdeo nõ valz: qz requirit q corporaliter tradatur qđ patz: qz ibi dicit accipit ꝛc. vt no. inſti. de re. diui. §. itez lapilli. facit. C. de ſuffra. l. vna. Plus dico q ſi fũdus vel ſpes pro arra tradit nõ habet locũ. d. l. fi. qz ibi loquit in re q̃ põt duplicari ⁊ etiam q̃druplari. ſed ſpecies nõ eſt hmõi. vt. l. lucius. §. impuberẽ. de lega. ij. ⁊. l. plane. §. j. ⁊. ij. de le. j. ergo. ꝛc. qz extra diffinitionẽ illius l. vt ibi in fi. Quero an in p̃dictis caſibus vbi de iure nõ valet põt firmari iuramẽto: Rñdeo nõ: qz cõtra bonos mores vt hic dicit: ergo ꝛc. vt. c. nõ eſt obligatorius de reg. iu. li. vj. Quid ſi in matrimonio ſpũali promiſi me curaturũ q talis ingrederet monaſteriuz. vel q talis abbas reciperet talẽ ſub pena vel tradite ſunt arre: Reſpõdeo indiſtincte q nõ valet qz ſiue metu pene ſiue ſpe premij ſiue arre quocũq modo pecũia interueniat ſimonia eſt. vt extra de ſimo. c. ne ſatis. ⁊. s̃. de here. inſti. l. ille aũt. ⁊ qđ ibi no. facẽ qđ dixi in. l. ticio. §. j. de ꝓdi. ⁊ de.

Jdem reſpondit. Que in p̃fationibus dicunt in ſtipulatõnibus repetita intellguntur. Op. C. de vſur. l. per retẽtionem. So. dicit glo. ibi ex interuallo: hic incõtinẽti ⁊ verum dicit

rum dicit vt statim dicã. hic enim loquit de his que dñr in pfationibus: ḃ est in his que partes cõueniunt antecꝫ fiat cõtractus seu stipulatio sup eadem. vt. s̃. de pac. l. itẽ q̃. §. fi. ibi vo loquit de his que dicunt in anteriori pte ꝯtractus: an intelligant repetita in posteriori parte instrumenti seu cõtractus circa alia de quo dixi in. §. grisogonus. Oppo. de. l. si tibi liberũ. de act. emp. ⁊ de seruit. vr. predi. l. si binarũ. ibi in traditione nõ intelligit repetita seruitus. Sol. ibi ex interuallo facta fuit traditio: alias secus vt hic. ⁊ sic eoipso q̃ aliud est factũ q̃ fuerit actum in prefationibus presumit error vt. d. ll. ⁊. l. sed ⁊ si me putem. §. j. Idẽ in vltimis volũtatibus. vt. l. quotiẽs. in pn. ⁊. §. j. ⁊. ij. s̃. de bere. inst. qui ergo vult cõcludere q̃ videatur actũ debet ꝓbare in prefationibus actũ esse. Itẽ cõtractũ infra modicũ tempus secutũ esse vt hic pz. sed qui vult ꝓbare errorem sufficit solũ probare qõ in prefatiõibus dictũ est ⁊ postea omissum. Itez p̃dicta vera nisi repetitio vitiaret vt hic. Item nisi inter alias psonas. ar. eꝰ qõ no. in. l. in repetẽdis. de le. iij.

Idem respondit. Verbum ꝓmisit redactũ in scriptis intelligitur per stipulationẽ. h. d. Quero an in dubio videatur actũ inter parẽtes. glo. C. e. l. j. dicit q̃ sic. alij dicunt ꝯrium per. l. ij. C. de statu. ⁊ ima. Sol. hic est de solẽnitate intrinseca verbi ꝓmisit: vt dixi. s̃. co. l. sciendũ quod ibi cessat. Item facit pro eis. C. eo. l. optimã. ⁊ insti. de inuti. stipu. §. item verborũ. So. ibi ad maiorẽ cautelam scribit inter parentes actũ esse. Bar.

Ita quis promisit. Verbũ qua die petiero nõ denotat conditionẽ sed magis admonitionẽ. h. d. Dixi tibi ⁊ feci te notare q̃ dictio si facit principaliter conditionẽ. dictio cum principaliter tempus. vt. l. si ticio. q̃n dies le. ce. dixi in. l. centesimis. s̃. e. ⁊. l. si decẽ cũ petiero. ⁊ scitis q̃ dictio quis vel qui adiũcta verbo futuri tẽporis facit conditionẽ. vt. l. stichus qui meus erit. s̃. de leg. j. ⁊. l. nuper. de leg. iij. Sed quero an faciat cõditionẽ ꝓncipaliter vt si. vel secundario vt cum. ⁊ dico q̃ est casus hic q̃ faciat conditionẽ vt dictio cuz. idem videtur tenere glo parua in. l. stichũ qui meus erit. ⁊ est casus in. l. j. de condi. ⁊ demõ. ⁊ ibi plene dicã. Item nõ q̃ hec dies qua petieris nõ intelligit repetita in stipulatione vsurarũ: dixi in. §. grisogonus.

Scia cauit. Ex parte actoris ad actionẽ ꝓseruandã admittitur purgatio more intra modicũ tempus si aduersarij nõ interest. hoc dicit notabiliter. casus est etiam bonus. Opp. ⁊ videt q̃ alia debent requiri vt more purgatio tẽ. vt. l. si insulam. s̃. e. glo. dicit idem qõ ibi. s. q̃ hic lis nõ est contestata. dicit ne bene glo. ⁊ non ad casum nostri. §. qz hic loquitur in actore cui nõ solet cõtestatio litis nocere. vt. l. nõ debet. j. de re iudi. ⁊. l. aliam. j. de noua. l. si insulã. loquitur in reo. Op. de. l. traiecticie. §. de illo. s̃. ti. j. ⁊. l. magnaz C. de cõtrahẽ. ⁊ cõmit. stipu. dicit glo. in ꝓrario non admittit qz est dies ⁊ pena. hic vo nõ est penalis. sed cõtra istam glo. est: qz etiã hic est dies ⁊ pena: cum est dies in calendis est pena. s. sors cum vsuris. ⁊ tñ admittit purgatio more. dico q̃ hic vsura non apponitur vt pena sed vt sors: apponit simile in. l. idẽq̃. §. ij. s̃. man. vel aliter q̃n est dies ⁊ pena nõ admittit purgatio more ad euitandaz cõmissionẽ pene vt in cõtrario: sed q̃tum ad cõseruãdã mihi actionẽ: ⁊ tunc admittit purgatio more vt hic. Op. de. l. thais. §. inter. s̃. de fideicõ. li. tetigi in. l. qui rome. §. flauius. s̃. e. vbi ex parte actoris nõ admittit more purgatio. So. ad actionẽ acquirendã nõ admittit purgatio. vt. l. thais. §. iuter. sed ad actionẽ cõseruandã sic vt hic. latius explico mãz in. l. si insulã. s̃. e. ti.

Ea lege. Prohibitio alienatõis in ꝯctu nõ ipedit translationẽ dñij: lz cõtrafaciens ad interesse teneat. h. d. Op. q̃ tale pactũ sit nullũ ipso iure. vt. l. nemo. s̃. de pac. Post multa ista est veritas pactũ est nullũ: nisi interfit pacisscentis vel in datiõe rei mee apponat. vt. l. fi. C. de pac. inter em. ⁊ vẽ. ⁊ ibi doc. dicũt et. s̃. de pac. l. in traditionib⁹. Op. de. l. ex hoc edicto. §. sed heredẽ. s̃. de alie. iu. mu. cau. fac. glo. nõ soluit. sed Bi. dicit dic vt ibi ⁊ bene q̃ ibi nõ ꝓhibet alienatio sed punit dolus qui instituẽdo heredẽ nõ p̃sumit. Op. de l. quedã. de acqui. re. do. Sol. ibi alienatio ꝓhibetur a lege simplr. vnde in facto heredis nõ vr̃ ꝓhibita: hic de ꝓhibitõe bois certarũ personarũ: ideo nõ põt instituere. Venio ad. q. ⁊ quero quid venit in interesse: dic estimatio rei. vt. l. ea lege. C. de cõdi. ob cau. cũ sua glo. Venio vltimo ad qões magis ꝓpinquas. vna est vtrũ alienatione ꝓhibita in cõtractu ꝓhibeat alienatio dñij ptis cularis titulo singulari. Dic q̃ꝫ ille qui tale pactũ apponit in re sibi aliquod ius seruat: ⁊ tũc talis ꝓhibitio impedit translationẽ dñij. vt. l. fi. C. de iur. emphi. ⁊. l. si creditor. §. fi. s̃. de distra. pig. fm vnã lec. put ibi est nullaz esse venditionẽ que lra vera est: qz cũ semel mihi expediret ꝓpter. q. de facto misi vsq̃ ad pisas ad pandectã. ⁊. l vlti. C. de re. ali. nõ alie. Aut non seruat sibi ius in re: ⁊ tunc aut alienatio est reuocabilis: ⁊ tunc dominij translatio impedit. vt. l. ea quidẽ. C. si man. ita. fu. alie. Aut est reuocabilis: ⁊ tunc dñij translatio nõ impedit: lz cõtrafaciẽs teneat ad interesse vt hic. ⁊. l. ea lege. C. de condi. ob ca. ⁊ sũt vtilia. Vendo tibi rem ne alienes sub pena. c. ⁊ illã rẽ volo esse mihi obligatã iure pignoris: ⁊ tunc alienatio impedit fm. l. si creditor. in fi. s̃. de distrac. pigno.

Ulterius tu habes rẽ emptã pacto p̃dicto: vis ibi edificare edem sacrã ista nõ est reuocabilis. ex predictis apparet q̃ impedit dñij translatio. Quero vtrũ ꝓhibitio legalis impediat dñij translationem titulo singulari. Bices tu sic. vt. l. quedã. s̃. de acqui. re. do. ⁊. l. j. s̃. de fũdo do. no. plene in. l. ea lege. C. de cõdi. ob cau. ⁊ bñ dicis. Sed illud moui ꝓpter vnũ statutũ qõ est in ciuitate ista: videlicet q̃ oĩs donatio debet insinuari infra mẽsez alis nõ valet: nõ fuit insinuata infra mensez: sed ab initio fuit res tradita: an impedit trãslatio dñij: ⁊ tunc dic: q̃ñq̃ statutũ vel lex p̃cipit aliquid fieri tpe ipsius ꝯctus: et tunc si nõ obseruat ꝯtractus est nullus ipso iure. vt. l. nõ dubiũ. C. de legi. Q̃ñq̃ lex disponit sup ꝯctu iam facto tunc ipso iure nõ annullat sed debet per sniam reuocari vt ar. l. vniuersa. C. de ꝓci. impe. offe. cũ sua glo. ió ex illo ꝯctu est translatũ dñiuz. Predicta vera nisi statutũ diceret expresse ꝯctus sit nullus ipso iure. tunc enim annullatur ipso iure cõtractus: tamẽ vt puto dominiũ ipso iure nõ transfertur. ⁊ ideo locus est cõditioni sine causa vel ob causam. vt dicam in. l. j. s̃. de donat̃. facit quod not. C. de fide instru. l. ꝯtractus. Procedo vlterius ⁊ quero vtrum ꝓhibitio legis vel testatoris vel contrahentiuz de nõ alienãdo impediat institutionẽ heredis seu impediat translationẽ in heredes: ⁊ in hoc dubito ꝓpter aliquas glo. sed dicã sic. q̃ñq̃ lex vtit verbo alienatõis per missiue: ⁊ tũc heredis institutio cõtinet. vt. l. siquis ꝑoris §. certũ. C. de se. nup. q̃ñq̃ lex seu ꝯhentes vtuntur vocabulo alienationis prohibitiue. ⁊ tunc aut prohibet alienatio simpliciter: vtputa fundus dotalis: ⁊ tunc heredis institutio non cõprehendit. l. j. s̃. de fun. dota. ⁊. l. quedã s̃. de acqui. re. do. Ratio est in ꝓmptu: qz nõ põt omni tempore viuere: ideo oportet q̃ habeat heredẽ. Quãdo q̃ꝫ prohibetur alienatio in certas personas singulares: ⁊ tunc nec per heredis institutionẽ ex testamẽto: nec ab in

testato potest venire q̄ nō fiat cōtra prohibitionē vt hic. ⁊ l. codicillis. §. mater. s̄. de lega. ij. Sed in hoc est differentia: quia prohibitio legis vel testatoris impedit translationem dominij: prohibitio ꝓtrahentis nō: nisi vt dixi s̄. in titulo singulari. Aut est ꝓhibita alienatio in certuz genus personarū vt non alienes extra familiā: ⁊ tūc aut est prohibitus heres legitimus: ⁊ talis prohibitio ad eū nō extenditur. vt. l. cum pater. §. cum inter. de legat̄. ij. et no. in. l. peto. §. fratre. de leg. ij. ⁊. l. pater. §. iul'. agrippa. s̄. de lega. iij. Aut est heres testamentarius: ⁊ tunc videt prohibita alienatio. vt. d. §. cum fratre fm Jaco. de are. qđ tenet Bi. ⁊ bene. Per hoc formo tibi qōem valde notabilē. ciuitas ista habet vnū statutū q̄ nullus possit alienare rem alicui non allibrato. mō quidā de ciuitate ista vult facē vnū heredē nō allibratū an possit: ⁊ hēm gl. C. ne lice. metro. ba. l. j. li. xj. vbi tenet q̄ possit. nescio quid illa glo. velit dicere: quia si prohibita est alienatio in certum genus personarū vt in forenses: ⁊ tūc debet distingui: an sit legitimus vel testamentarius ita dicerē h: licz iura que allegaui loquant̄ in vltima voluntate: tamē plus deberet posse lex prohibere q̄ testator. Pone ec clesia cōcessit in emphiteosim ne liceret tibi alienare in ecclesiam vel in potentiorem: an liceat instituere ecclesiaz ⁊ transeat. ⁊ vide glo. ⁊ est tex. de suis ⁊ tene menti. videamus an dicat verum. Et quidā dicunt indistincte q̄ nō bene dicit: quia non reperit̄ q̄ ecclesia habeatur loco filij. sed opi. Richar. malū. quā recitat Li. in auc̄. nisi rogati. C. ad trebel. quaz puto veram: ⁊ fm hoc indistincte nō transfertur dominiū. tamē quidā nō reprehendūt indistincte ⁊ dicunt q̄ tunc habet loco filij quādo ingredit monasteriū. secus si non ingredit: quia tunc nō habetur loco heredis legitimi sed testamentarij. ⁊ istam tenet hic Bi. sed cum hic nō fuerit facta prohibitio in certum genus personarū debemus distinguere: aut ecclesia successit iure legitimo: aut iure testamentario. illum autē passū an ecclesia habeatur loco filij. plene dixi in. l. si ita quis. §. j. de lega. ij. ⁊ predicta vera in ꝓhibitiōe facta a ꝑsonis vel a lege. Si a testatore nō dico. modo dic vt Bi. in. l. pater. §. iul'. s̄. de le. iij. per Li. in. l. ea lege. C. de cōdi. ob cau. ⁊ ego exuberātius scripsi in. l. filius. §. diui. de leg. j. Qualiter aūt posset fieri q̄ in cōtractu prohibeat dñij translatio: dicet̄ in. l. absenti. §. j. de acqui. poss. ⁊ in glo. quā legi ibi dum dicit: est enim modus in rebus ⁊c. nescio quid voluit dicere. Old. dat plures sol'. forte voluit allegare in auc̄. de nō alie. §. ij. vbi dicit̄ q̄ in ecclesia optima mensura est donatarū rerum imēsitas. vel vult allegare. s̄. de serui. l. si cui. de dam. infec. l. dāni. in princi. vbi dicit̄ modus honestus ⁊c. Ol. vel dic q̄ voluit allegare illos versus cōes. Est modus in reb⁹: sunt certi denīq̄ fines. vel vult allegare. j. e. l. ꝓtinuus. §. itē q̄ insulā.

Filia que de inofficioso. Transactō facta super vna cā nō obstat agenti ad eandē ex alia causa h. d. nō casum. l. qui est contra glo. in. l. si de certa. C. de transact̄. lz ibi disputat. Bar.

J sub una significatiōe.

Siquis uiam. Iste. §. est subtilis ⁊ bonus ⁊ breuiter dicit: Ante rem pfectam ⁊ consumatā vitiatur si deuenit res ad eum casuz a quo nō potuit inchoari. h. d. Que est ratio: q̄ ab initio siue in illa parte erat dñs siue pro parte seruitus non poterat cōstitui. vt. l. j. cōia predi. ⁊. l. pro parte. de serui. vnde per alienationē deuenit ad eū casum ⁊c. qđ brocardū soluā in. l. pluribus. §. ⁊ si placet. j. eo. Op. de. l. via. §. quecūq̄. de ser. rus. predi. So. ibi erat seruitus ꝓstituta ⁊ sic res perfecta. hic secus. Op. j. eo. l. pluribus. in fi. So. ibi decessit pluribus heredib⁹ relictis: hic vo successore singulari. h dicit glo. ⁊ tñ glo. formal vnam qōez Aliquis stipulatus fuerat a vicino q̄ nō prohiberet venire aquā iuxta domū eius: nunc vendidit istā domuz: an istud pactū transeat ad emptorē. ⁊ glo. dicit q̄ nō nisi per cessionē. sed ista glo. videt cōtra tex. vbi dicit q̄ euanescit stipulatio: quo ergo potest āmodo cedi: ⁊ dic q̄ stipulor aliquid causa cōstituendi ius in re: ⁊ tunc per alienationē extinguit̄ ⁊ euanescit stipulatio oīno vt h. in tex. q̄nq̄ stipulor aliquid pro re non tñ ao cōstituendi ius reale: vt volo q̄ patiaris q̄ persona tua sit obligata persone mee ad patiendū ductionez aque. ⁊ isto casu dicit verus glo. tua. vt. l. fluminū. §. addit. s̄. de dam. infe. ⁊. l. damni. §. emptor. c. ti. ⁊ cogitur venditor cedere vt dictis legibus. ⁊ hoc tenet Pe. frustra ergo formal hic oppositio q̄ actio inutilis penes cedentē efficiatur vtilis penes cessionariū. Quero quid si ex parte promissoris fiat alienatio: Respōdeo nō extinguit̄: quia nō deuenit ad eum casum ⁊c. q: etiam dñs pro parte pōt esse personaliter obligatus ad prestandum seruitutē. vt. l. per fundum. de serui. rusti. predi. Quero quid si vēdidit fundum ⁊ cedit actionē illam personalē pro seruitute: Rñ. aut ante cedit ⁊ postea vendidit ⁊ non valuit cessio q: facta dño. Aut primo vendidit ⁊ postea cedit ⁊ non valet: q: iam est extincta vt hic. Aut eodē momento facit vtrūq̄: intelligo vendit ⁊ dñium transfert̄: q: contractus celebrat̄ in fundo: vel cōstituit se possidere noīe emptoris et actionē cedit: tunc nō extinguit̄ stipulatio eadē rōe qua nō extinguit̄ in herede vt dictuz est in glo. quicqd dicat Pe. Quero quid in dubio: an per talē ꝓmissionez ⁊ silēs videat promitti ius reale vl̄ personale: Rñ. q̄nq̄ ꝓmissor nil cōcedit sed solum promittit se nō impedire: ⁊ tūc est obligō mere ꝑsonalis vt h in terminis glo. ⁊ ar. C. de trāsac. l. si ꝓ fundo. Si vo ꝓmittit ꝓcedere q̄ possit ducere aquā ⁊ q̄ritur tūc: an videat ꝓmittere seruitutē vel tm̄ ꝑsonalē colligit̄ ex. l. pe. s̄. de serui. vel ex his que no. in. l. apud iulianū. §. siqs alicui. de le. j.

Ontinuus Quero quid est dictum quo minus: glo dicit icō tinēti. tu dic. i. ī pñtia. C. de legi. l. fi. in pn. ⁊ ibi nō. Quero an valeat vt pactū: Rñ. nō: vt plene dixi s̄. e. l. j. §. siqs ita. ⁊ mām huius prin. dic vt. e. l. j. §. j.

Si hominem. De hoc habuisti. s̄. e. l. inter stipulantem. §. j.

Cum ita stipulatus. Si solutio certo loco cōferi stipulatio habet diē qua potuerit ibi cōmode peruenirī: ⁊ vbi est certū cōiecture nō est locus. h. d. Nō q̄ vir bonus dicit iudex vt hic. ⁊. l. sed ⁊ si vnus. §. ait prator. de iurī. ⁊. j. iudi. sol. l. vir bonus. ⁊ pro so. l. si societatē. §. arbitro rū. Sed nō tex. ibi in eo q̄ plerisq̄ eiusdē cōditionis hoies ⁊c. ex quo scies qualiter debes formare articulū ⁊ qualiter testes debēt reddere rōez. sufficit enim si dico q̄ maior pars hoiuz eiusdē cōditionis cuius ipse est ad dictū locū tāto tpe pueníre solet. ⁊ illud qđ dico maior ps apparet ex dictōe plerisq̄. testis aūt qui h dicit interrogatus de cā scie dicit: q: scio distantiā loci p̄dicti: ⁊ solitus fui in tāto tēpore ire ad dictū locū cum hōibus eiusdem cōditōis: ⁊ semp vidi maiorē partē tāto tpe pueníre. vel clari⁹ dicat: q: scio distantiā dicti loci ⁊ suz ꝓsuet⁹ p alia itinera silia ire cū hōibus eiusdē ꝓditionis ⁊ mult̄: ⁊ cōiter in tot dieb⁹ tm̄ iter pambulare solēt. vt ar. huius. §. vl̄ putarem standū opinioni vulgi: q: hec liquido probari nō possūt. vt. §. a barbaris. Itē aduerte: q: debet actor ꝓbare se habere procuratorē vel institorem epheſi cui pōt

solui

ſolui. alꝫ non imputaret reo ſi nō iuit. ar. ff. de arbi. l. arbiter ſi kalendis. niſi eſſz actū q̄ deberet mittere aliquem cum debitore ad recipiēdū. vt. ff. e. l. qui rome. §. calimachus. ff. ti. j. l. traiecticie. §. de illo. tunc ſufficit q̄ creditor obtulerit ſe paratū mittere talem cum eo. Item no. q̄ lz hoc poſſit expediri per aliū: qualitas tñ perſone debitoris inſpicit. Item facit iſte tex. ad ꝓbationem intereſſe ſingularis: vt dicam. j. ti. j. l. nemo. Sed ꝫ hanc. l. op. quia videt q̄ nō ſit neceſſariū arbitriū boni viri: cum a lege tps eſt limitatū. vt. l. j. ff. ſiquis cau. glo. dicit q̄ aliud in iudicijs: vt ibi: aliud in ꝯctibus: vt hic. Pe. dicit neſcio quare aliud. dic aut nō ſunt limitata miliaria: ꝛ loquitur hic. aut ſunt limitata: ꝛ loquit. l. contra. ꝛ idē voluiſſe videt hic Jr. qđ ſatis placet. Sed quid ſi ſunt due vie vna breuior alia? Rñdeo. debet inſpici illa q̄ eſt ſecurior ꝛ magis frequentat. vt. j. de fal. l. eos. in fi. ꝛ. C. de curſu pub. l. ij. li. xij. Opp. de. l. is qui. ff. de eo qđ cer. lo. So. poſſum ſi ſoluam intereſſe tuū cui ſolui. facit qđ no. ff. e. l. qui rome. in ꝑn. Oppo. de. l. ſed ſi ante. So. ibi in die incerta: hic certa.

Item qui inſulam. Quanto tpe opus poſſit edificari arbitrio iudicis cōmittit. Item ſi non inchoat ad particulare intereſſe ſtipulatio cōmittit. Item poſt morā admittitur purgatio. h. d. No. bene ꝑmū dictum. Item ex fi. no. q̄ ad purgationē more equiparat obligatio faciendi ꝛ dandi. Oppo. j. de ſolu. l. int̄ artifices. de leg. iij. l. fideicō. §. fi. So. dicit glo. hic fuit actū ne per ſe ſolū faceret. hoc aūt intelligo agi ex qualitate pſone. vt ſi ꝑmiſſor nō erat artifex. j. e. l. §. ſi ab eo. ꝛ ex qualitate operis. vt ſi erat ita opus magnū q̄ p ſe nō poterat expediri niſi in magno tpe non eſt veriſimile ꝯbentes hoc feciſſe. ar. C. e. l. fi. facit. j. de pollici. l. de pollicitationibus. Oppo. ff. e. l. in ſulam. So. ibi adiectū fuit certum tps: hic nō. quod dic vt. ff. e. l. cum ſtipulatio. Sed quid ſi eſſet appoſita pena: an poſſit interim agi ad particulare intereſſe: qđ videtur ꝓpt electionē que concedi videt actori. vt. l. reſcriptum. §. ſi pacto. ff. de pac. ꝛ. l. p̄dia. de ac. emp. Tñ dicendū eſt ꝫ. q: hec ſtipulatio ſperat nouari. vt. l. ſi penū. ꝛ. l. cum ſinc. qñ di. lega. ce. ꝛ no. in. l. j. §. item ſi ita. ad. l. fal. ideo pendente ꝯditione ſtipulationis nouantis non p̄t agi ex nouāda. vt. l. pecunia. ff. ſi cer. pe. l. ſi debitor. ꝛ. l. antepe. ff. de iuſ. do. Bi. dicit hoc verū ſi ponam⁹ ſtipulationem ex cā lucratiua. ſecus ſi ex cā oneroſa. q: tūc non ſperat nouari. vt dixi plene in. l. ita ſtipulatus. Itez de hac mā dic vt plene dixi in. l. ſtipulationes non diuidunt. Quero ſi fabri nō ſunt in terra an teneat inuenire ex locis circūſtantibus? Hic videt dici q̄ nō. ibi: undiqz ꝛc. ſed illud qñ in terra ſunt aliqui alꝫ ſecus. ar. ff. de tu. ꝛ cu. dan. ab his. l. diuus.

Illud inſpiciendum. Difficultas nō impedit diē obligationis cedere ꝛ venire. ſecus ſi eſt impoſſibilitas. hoc dicit. ꝛ iſte. §. eſt bonus vtilis ꝛ ſubtilis. Diuide in ſex ptes. Primo format vnam. q. Secūdo ponit vnam rōnem ꝓ vna parte. Tertio illi rōni rñdet. Quarto ꝓbat illam rōnem eſſe falſam per reductionē ad inconueniens. Quinto ꝓcludit ꝛ ponit determinationē qōnis. Sexto probat dictā rñſionem eſſe verā per reductionē ad inconueniens. Secūda ibi: qd ergo. Tertia ibi: ſed hec recedunt. Quarta ibi: alioquin ſiqs. Quinta ibi: ꝛ gnāliter. Sexta ibi: ne incipiat. Lege lram ꝛ ſub. in tex. teneat. i. in ipſo momento rñſionis veniat. ꝛ cedat dies vt ſtatim poſſit agi. ibi poſſit pecunia. ſubaudi ꝛ videt⁹ q̄ ſic. quid ergo ꝛc. ibi inueniretne creditorē. videt q̄ ceſſet obligatio. alꝫ dicam⁹ eum teneri ad impoſſibile. Item ibi permittunt. ꝓcludit ergo q̄ ꝓfectim teneat. No. q̄ difficultas obligationē nō impedit. vt. ff. e. l. ij. §. ex his. Item no. ꝛ ſigna bene tex. ꝛ glo. ſi vis cognoſcere q̄ ſit impoſſibilitas. dicit q̄ illud qđ nō p̄t fieri impedimēto nāe vl iuris eſt impoſſibile. ſed illud dr̄ difficile qđ ꝓpt impedimentū pſone nō p̄t fieri. Pro declaratione hui⁹. l. habem⁹ videre p̄ an difficultas impediat obligatiōis vigorē. ſecundo an impediat exactionē. tertio an impediat moze ꝓmiſſionē. q̄rto an impediat cōmitti penalē ſtipulationē. ꝛ iſta tanguntur p glo. ꝛ doc. min⁹ pfecte: ꝛ q̄dā examinabo p ꝛia: q̄dā per qōnes. Ad p̄mū ex̄ glo. op. ꝛ videt q̄ difficultas vitiet obligationē. vt. ff. de eo quod cer. lo. l. ij. §. ſigs ita. ꝛ inſti. de v. obli. §. loca. So. difficultas exp̄ſſa vitiat ſtipulationē: vt ibi. ſec⁹ in difficultate nō exp̄ſſa: vt hic. Op. de. l. inſulā. §. j. ff. loca. So. ſi ē ꝯctus bone fidei nō vitiat ꝓpt difficultatē exp̄ſſam. in ꝯctu ſtricti iuris ſec⁹. ꝛ ex hoc apparet difficultas. §. ſigs ſeruos. in. l. ſi mihi ꝛ tibi. de le. j. Et glo. multū ibi variat tñ veritas eſt q̄ teſtm̄ habet inſtar bone fidei. vt. l. in minoz. C. in qui. cau. in inte. reſti. nō eſt ne. ideo difficultas exp̄ſſa in teſtō remouet. Diſtinguo ergo: aut difficultas nō eſt exp̄ſſa: ꝛ nō vitiat: vt hic. aut eſt exp̄ſſa: ꝛ tūc aut in ꝯctibus bone fidei: ꝛ idem. aut in ſtricti iuris: ꝛ tunc aut hñt inſtar bone fidei: aut nō. vt ex p̄dictis patet. poſſet tñ eſſe tanta difficultas q̄ haberet pro impoſſibilitate. vt. j. e. l. §. cum quis. ꝛ ibi no. ꝛ ibi dicam. ꝛ tūc impediret.

Ad ſecundū an difficultas impediat exactionē hic videtur dici q̄ nō. dicit enim ꝓfectim ꝛc. ꝫ. ff. de iudi. l. ſi debitori. §. fi. cum. l. ſe. ꝛ inſti. de inuti. ſtip. §. fi. ꝛ de offi. iudi. §. j. vbi dat dilatio donec poſſit cōmode dari. ꝛ ſic videt q̄ nō ſit aliqua dr̄ia an ꝓmittā tibi ſtichū dare ephe ſi: an ꝓmittam ſimplr ſtichū qui tñ non eſt epheſi. cuius ꝛiū dicit tex. ꝛ glo. So. fateor. ſed vn⁹ bz dilationē a lege: alⁱ a iudice ſm Bi. Quid ē hoc dictū? Rñ. cū exprimit loc⁹ bz quis dilationē a lege ſeu cōuentione q̄ impedit obligōnis diem venire: ꝛ ſic ante diē male agit. vt ff. e. l. §. cum ita. ſed qñ locus nō exprimit tūc tps miſerationis cā indulget ſolutioni: ꝛ ante diem p̄t agi ꝛ in cōpenſationē deduci. vt. ff. de cōpen. l. ſi cū militi. in fi. qui tex. iſta declarat. Sed ꝫ hoc inſti. de inuti. ſti. §. fi. So. nō p̄t agi quo ad effectū executionis vt ibi: ſed quo ad effectū ꝺdemnationis ſic: vt hic in tex. Sed ꝫ. ſm hoc ille qui nō habet pecuniā nō poterit exigi: nec ꝺdemnat⁹ in carcere nō poterit detrudi. ꝛ ſic nō erit neceſſaria ceſſio bonoꝝ cōtra. l. j. C. qui bo. ce. poſ. Rñdeo p̄dicta ſūt vera qñ difficultas eſt in p̄ſtatione ſpeciei. ſecus in p̄ſtatione quātitatis. ſicut enim caſus nō liberat debitorem: ita nec difficultas impedit exactionē vltra tps quod dat iudicatis. vt probat in. l. cum res. §. j. ff. de lega. j. Facit tñ difficultas qñqz vt cogat creditor ꝓ quantitate ſpeciē recipere. vt. C. de ſolu. auc. hoc niſi. Item ꝫ vt in ſpecie nō differt exactio propter difficultatē nō debet p̄ſtari quantitas ſi non p̄t p̄eſtari ſpecies. vt. l. non dubiū. ff. de lega. iij. So. ſi difficultas eſt tempalis differt executio donec ſuperueniat facultas. vt. d. l. p̄tor. in fi. cum. l. ſequeñ cum ſi. Si vo eſſet difficultas dubia ſeu perpetua: tunc deuenit ad eſtimationē. Contra hoc videt. quia qñ ſeruus eſt fugitiuus difficultas eſt dubia: ꝛ tñ non deuenit ad eſtimationē. vt. d. l. cum res. §. ſed ꝛ ſi alienus. ꝛ. l. cū ſeruus. e. ti. So. qñ ſeruus eſt fugitiu⁹ difficultas eſt tanta q̄ aſſimilat quodāmodo caſui fortuito: lz non totaliter qz eum habere nō licet cuius aliqua ſpes ſit. vt. l. iulian⁹. §. j. de ac. emp. facit. l. in fuga. C. ad. l. fa. de plagi. Sed predicta loquunt vbi nō eſt tanta difficultas. Item ꝫ illam differentiā quā feci int̄ obligationē quātitatis ꝛ ſpeciei videt iſte tex. vbi equiparat. So. fateor q̄ equiparat

ctui in substantia obligationis. secus quo ad modū exactionis: vt dixi. Item ꝯ hoc. q2 eadem sunt tpa executionis siue sit debita spēs siue quātitas. vt. l. in fideicom. in ꝑn. s̄. de vsur. So. circa hoc glo. variant. veritas est q̄ idem est tps exactionis vtriusq; qñ agit actiōe psonali. vt. l. ordo. C. de execu. rei iudi. z ibi plene p glo. Sed iudex pōt ex cā prorogare z abbreuiare vt ibi no. z hoc est ex cā tm̄ que cā est fm̄. d. §. fi. insti. de inuti. stipu. nam ē cuidētior cā q̄ in pecunia. vt si est spēs epheſi: tūc iudex statuit diem. z iō ex cā pōt prorogare diē. sed in actione in rem tps nō est limitatū: sed iudex statuit officio suo. vt insti. de offi. iudi. §. j. iō distingue: aut queris vtrum difficultas impediat exactionē quo ad effectū ꝓdemnatiōis: aut quo ad effectū executiōis. z tūc aut in obligatiōe est quātitas: aut spēs seu factū. z hoc secūdo casu aut ē difficultas tpalis: aut dubia. z si dubia: aut multum magna: aut nō. Habem̄ videre tertiū z q̄rtū. Et op. fm glo. et videt q̄ difficultas obligationē impediat. vt. s̄. ad. l. rhodi. de iac. l. si vehenda. glo. dicit. fallit ibi. Item op. de l. ij. s̄. siqs cau. Glo. dicit fallit ibi. Di. vo dicit aut est in obligōne factū z est adiecta pena: z difficultas impedit obligationē in pena oriri. vt. l. si vehenda. z. l. ij. s̄. siquis cau. aut in obligōne est datio: z tūc aut difficultas est ex pte ꝓmissoris: z tūc nō impedit. vt. l. ad diem. s̄. c. aut in re z tunc impedit. vt. l. si homo mortu⁹. s̄. e. An bñ dicat Di. z tu habes glo. valde no. in. l. qd̄ te. s̄. si cer. pe. sup v̄. in ptāte tua. vbi dicit q̄ morā impedit difficultas etiā ex pte psone. z vbi est datio in obligatione. ꝑ hoc videt tex. in. l. thais. §. j. s̄. de fideicō. li. l. cum seru⁹. de le. j. z. l. cum res. in ꝑn. §. sed si stichus. e. ti. Dñi oportet nos advertere. Anteq̄ videam⁹ vtrū impediat pene obligatiōez cōmitti: videam⁹ an impediat more cōmissionem: Et dic aut est in obligōne spēs dari: z tunc difficultas impedit cōmissionē more. vt. l. qd̄ a te. s̄. si cer. pe. z. l. cum seru⁹. z l. cum res. s̄. de le. j. aut est factū in obligōne: z tunc idē. q2 impedit morā cōmitti. vt. l. j. §. si frater. s̄. de coll. bo. aut quātitas est in obligōne: z tūc secus vt. s̄. dictum est. Nec ob. l. thais. §. j. q2 ibi respectu serui factū erat in obligatione. s. luitio sed respectu alioꝝ nō. Ex hoc habem⁹ videre an impediat cōmissionē pene: Et dic q̄ in oibus casib⁹ in quibus ex mora cōmittit pena. tūc q2 mora nō pōt cōmitti propt̄ difficultatē: nec pena. vt. l. ij. s̄. siquis cau. z. l. celsus. s̄. de arbi. Si vo cōmitteret pena ex ꝓditionis euentu nō ex mora: tūc secus. ar. s̄. e. l. in illa stipulatione si calendis. Predicta vera nisi esset in obligatione quātitas dari: vt. s̄. plene dixi.

Si ab eo stipulatus sum.

Possum stipulari ab eo qui nō pōt facere illud qd̄ per aliū est factibile. h. d. Ho. q̄ qui nō pōt facere p se debet facere p substitutū. hoc ideo. q2 nō fuit electa industria psone. et sic fuit cogitatū de effectu qui resultat ex ope z de ꝓditione q̄ resultat tam ex scriptura q̄ de ipso actu: vt dicam plene. j. ti. j. l. nemo. Et glo. inducit ad. q. filij aduocati ꝓcessum fuit in emphiteosim vel feudū cuidam aduocato aliquid: an debeat heredib⁹ eius licz nō sint aduocati cum possint p aliū seruire: Et glo. istam. q. formal i. l. quisqs. C. de epis. z de. z ibi p doc. Spe. formal in ti. d̄ aduo. §. j. v̄. sed pone abbas. Nō est bene declaratū. iō ꝑ est videndū an ipse idē viuens possit seruire p substitutū: Dic siquidē ipe impedit ex cā supuenientis dignitatis vel alteri⁹ necessitatis: z pōt. vt. C. de decuri. l. nullus. li. x. de ꝑn. agen. in re. l. pe. li. xij. Si vo nō impedit sed ipse sua sponte vult seruire p substitutū: z non pōt. q2 videt electa industria psone certe. vt. l. int̄ artifices. j. de solu. z hic. §. nō facit. nō enim pōt dici q̄ hic fuit cogitatum de facto: sed magis de ipso fieri. Si vo ipse aduocatus est mortuus: tunc in herede eius est aduertendū qualit̄ sit facta ꝓcessio. nam si fuit dictū concedo tibi istū fundū vt sis meus aduocat⁹: tunc videt ꝓcessum iur̄ plene proprietatis: z sufficit defunctū fuisse aduocatū donec vixerit. heres aūt in nil tenet. vt. C. de suffra. l. j. §. q̄ si p̄dia. z. j. de va. z exord. cogni. l. j. §. diuus. z hoc verum si ꝓcedens erat ꝑuata psona. si vo esset ecclesiastica tunc videt concedi ad tps donec aduocat⁹ esset: z sic ad heredē non transiret. vt no. ex̄ de insti. c. cum venissent. p Bar. Sed si ponimus fuisse cōcessum in feudū vt glo. ponit: tunc parcat mihi Ja. de belui. qui scripsit sup vsibus feudoꝝ. z in. d. l. quisqs. C. de epis. z de. posuit distinctionē an in feudis possit quis seruire p substitutū. z ideꝝ hic recitabat do. Rai. Ego dico q̄ p̄dicta nil ad propositū. nam istud est feudū datum ꝑ certa mercede. z ideo cōcedens qñcunq; post annū pōt reuocare. vt. x. coll. de feu. guardie z castal. c. j. ꝓuncto ti. de ꝓrouer. inter do. z vasal. c. j. in fi. z ideo heres non pōt habere nisi dño volente.

Cum quis sub hac cōditiōe.

Nō sufficit de facto fieri ad pene ꝓmissionem. h. d. Tu dicis q̄ impossibile est rem sacrā vendere. ꝯ. imo possibile. q2 papa pōt z impator. vt. l. apud iulianū. §. fi. s̄. de le. j. dicit glo. q̄ id qd̄ est possibile explicari per vnū tm̄ est impossibilitas. Di. dicit ista vba in. c. semel deo. ex̄ d̄ regu. iu. li. vj. Oppo. q̄ de iure pōt vendi res sacra lz nō alienari. vt insti. de ꝯhen. emp. §. fi. z s̄. de ꝯhen. empti. l. liberi. dico q̄ rei sacre z religiose nulla ē emptio respectu rei simplicit. quia non transfert dominiū: z qñ ꝑhibet venditio prohibet talis q̄ int̄ scientes valet. quod no. hic. Sed istud videt contra. l. cum pater. §. libert̄. d̄ lega. ij. vbi ꝓhibitio testatoris impedit translationē dominij tm̄ vendens incidit in penā z tenet restituere. Breuiter ibi valet venditio etiā inter scientes. q2 eius rei cui⁹ est cōmerciū: tunc semp pōt venditio fieri int̄ scientes: vt glo. tenet in. l. si emptione. §. si emptor. s̄. de ꝯhen. emp. lz glo. ꝯ teneat z nō bene simplicit. in. l. si is qui pro emptore. §. fi. s̄. de vsuca. Sz si nō est cōmerciū rei: tūc venditio impedit inter scientes z de facto dī fieri: nec pena cōmittit. vt hic. Opp. q̄ sufficit de facto fieri ad pene cōmissionem. vt. l. lucius. §. tres heredes. s̄. ad trebel. So. ibi fuit actum z cogitatū exp̄sse de facto: hic nō. ideo in dubio p̄sumit de iure. Sed ꝯ. C. de transac. l. vbi pactum. So. ibi factū de facto affert incōmodū ideo de facto p̄sumit cogitatū: hic sec⁹. Sed dices tu nōne affert incōmodū q2 coget vendicare qd̄ ꝑus possidebat ecclesia: Rñ. sola venditio nō tribuit hoc incōmodū: sed traditio. sed hic fuit in ꝓditione sola venditio. z istud an sufficiat de facto fieri quo ad pene cōmissionē: dic p Li. C. si manci. ita fu. ali. l. ea quidā. si quo ad pene euitationē dic vt. l. quidā cum filiū. in fi. s̄. e. si quo ad actionē cōse quendā: dic vt. l. mulier. §. fi. cum si. de ꝓdi. insti. Quero: ciuitas ista vult vēdere aliquā plateā an possit: Glo. hic videt dicere q̄ nō nisi ꝑncipe statuente. Sed dico q̄ in istis ciuitatib⁹ que nō cognoscūt superiorē papam vel ꝑncipē q̄ ille pñt. ipse enim sui ipsi⁹ sunt ꝑncipes z ppls liber est. vt. l. nō dubito. de capt̄. z no. e. ti. l. hostes. Sz si ponam⁹ q̄ ꝑncipē cognoscāt: idē dico. q2 ipsa ciuitas statuēdo pōt alienar̄: hoc ē ꝑus legē faciēdo. vt. l. ꝓhibere. §. plane. s̄. quod vi aut clam. vbi ē casus. Preterea probatur. s̄. nequid in lo. publi. l. ij. §. viam publicam. z ibi glo. que in hoc videtur equiparare ꝑncipē senatum z ciuitatem in faciendo locum publicū vel non. Et ideo feci de facto fieri primo statutum: q̄ locus ille esset pri-

uatus: postea feci fieri venditionē solennit. satis puto etiam sufficere si fiat statutū de vendēdo ipsum locū publicum: vt p̄dixi. Hoc ergo p̄misso habes hic aliud notabile q̄ id quod nō p̄t obtineri nisi fiat noua lex per ciuitatem ita difficile est q̄ reputat impossibile. facit quod no. per Jmo. ex̄ de testa. c. filius.

Si ut. Jste. §. ponit formā stipulationis. sic. s̄. e. l. cum quid.

Preterea sciendum. Subtilis est. In dādis nō p̄t quis vni ex heredibus ꝓuidere. secus in faciendis.

Op. de. l. quod dicit. s̄. e. So. ibi pater stipulat factū fieri a filio: hic ab alio ipsi filio. Uel aliter vt in glo. quia cum hic stipuleť post mortem valeret etiā si vt filio stipuletur. vt. l. quodcūq; §. j. s̄. eo. Illa. l. nil facit ad propositum. quia ibi loquit an queratur mihi q̄ filio meo stipuletur: hic vō an heredi acquirat. Uenio ad. l. nostrā et quero q̄ est rō diuersitatis inter obligationē dandi ꝛ obligationem faciēdi. Glo. dicit q̄ in obligatiōe dandi pariter interest virtusq; secus in obligatiōe fieri: vt in exemplis positis in glo. Sed ista rō videť contra casum. l. auo s̄. de pac. ꝛ. l. auus. s̄. de pac. do. sed ibi loquit in pactis que fiunt ad exceptionē: hic in his que fiunt ad actionē Uel aliter vt in glo. mag. quam totā recita vt iacet. Et p eius declaratione ꝛ totius mātē intendo examinare istam materiā per quattuor q̄nes. Primo an quis stipulando possit vni ex heredibus ꝓuidere quo ad actionem. Secūdo an possit vni ꝓuidere quo ad exceptionē. Tertio an possit vnū ex heredibus tm̄ cōtrahendo grauare. Quarto an ꝓuidere vel grauare vltimā voluntatē ꝓdendo. Ad p̄mū quero p̄ que est rō q̄ in dandis nō p̄t quis vni ex heredibus stipulari. Pe. videť dicere q̄ rō est. q̄ obligatio incipit a defuncto nec eius morte finitur etiam si velit. q̄ obligatio est perpetua. vt. l. eum qui ita. §. qui ita. s̄. e. ꝛ ex. l. xij. tabu. diuidit inter heredes. vt. l. ea que in omnib⁹. C. fami. hercis. ꝛ si cer. pe. l. j. ꝛ de pac. l. pacto successor. ideo transit ad heredes. Ex hoc ꝓcudit ipse q̄ si obligatio nō cepit a defuncto ſz inciperet ab heredc. vt. C. vt ac. ab heredi. ꝛ ꝓtra here. l. j. q̄ tūc posset quis vni ex heredibus stipulari. quia cessat rō predicta. ꝛ ex hac p̄sumptione ponebat suam distinctionē satis lōgam quam nō refero. q̄ falsa est ꝛ fundata sup dicta rōne quam ꝓbo falsam. heres enim repūtat personā defuncti solū pro ea parte ꝓ qua est heres. vt. C. de rei vendi. l. cum a matre. no. j. de p̄to. stipu. l. ij. §. fi. in glo. magna Pro aliis partib⁹ extrane⁹ est. vt in dictis. ll. ꝛ. C. de heredi. acti. l. si adulta. ꝛ de bo. auc. iudi. possi. l. si vxor. ad l. fal. l. licz. cam si. Posito ergo q̄ si stipulatio nō incipe ret a defuncto sed ab herede: si dices ei queri insolidum: statim sequereť q̄ possit quis alteri ex̄neo stipulari: cum pro aliis partib⁹ sit extraneus. qđ est ꝓtra. §. alteri. Pretera licz ab herede incipiat obligatio tñ hereditaria est. vt. l. hereditariū. de bo. auc. iudi. pos. ergo etiā fm eū debet diuidi inter heredes per. l. xij. tabu. vt. l. ꝓ hereditarijs. C. de here. acti. Dic ergo tu q̄ est rō quare ei cui voluit ꝓuidere non queriť insolidū. q̄ pro aliis partib⁹ est ex̄neus ꝛ sic ei stipulari nō potuit: vt dictū est. Si q̄ris que est rō q̄ aliis queriť quib⁹ ipse ꝓuidere voluit: Rñ. rō est. q̄ obligatio perpetua est ꝛ transit in heredes p. l. xij. tabu. etiā inuitis ꝯhentib⁹ vt dixi. Item quero q̄ est rō q̄ in obligatiōe faciendi p̄t vni ex heredib⁹ stipulari Rñ. facta sunt indiuidua regulariť. vt. l. stipulatiōes nō diuidunť. ideo cuilibet heredū competit actio insolidū. vt. l. in executione. §. ij. s̄. e. Jdeo nō est mirū si ex stipulatione defuncti cōpetit heredi noīato insolidū. q̄ etiam si nullus esset nominatus insolidū sibi ꝓpeteret. Et si dicis que est rō q̄ aliis nō nominatis nō cōpetit: Rñ. q̄ eoꝝ non interest. vt in exemplis positis in glo. alis si eorum interesset oībus cōpeteret. q̄ esset eadem rō que in obligatione dandi. Et si poneres hoc in facto diuiduo: tunc idē quod in obligatione dandi. q̄ cessat rō p̄dicta Jdem in facto indiuiduo si ageret ad interesse. Sz qđ si stipularet aliquid quod de sui nā nō cit transitoriū ad heredes: vt vsus ꝛ vsufructus stipulat⁹ est quis sibi ꝛ heredi suo ticio: tunc illi ticio acquiriť ꝓout p̄t. q̄ in vsufructu qui est diuiduus acquiriť. s. pro parte hereditaria pro aliis nō. q̄ sibi vt extraneo defunctus stipulari non potuit: ad alios heredes nō pertinebit. q̄ ex persona defuncti finiť ꝛ ad heredes nō transit nisi sit actum. vt. l. stipulatio ista. §. siquis ita. s̄. eo. sed de aliis non fuit actū. ergo ꝛc. In vsu vō qui est indiuidu⁹. vt. s̄. de vsu ꝛ habita. l. vsus pars. queriť illi heredi nominato actio insolidum sicut in aliis indiuiduis aliis heredib⁹ nihil eadem ratione qua. s̄. Ex p̄dictis collige distinctionē per te sic. aut loquimur in his que sunt trāsmissibilia ad heredes. aut in his que cum ꝑsona finiunť. Primo casu aut cōtinet dationem: aut factū. ꝛ si factum: aut diuiduū: aut indiuiduū. ꝛ si indiuiduū: aut agit ad interesse: aut ad ipm factum. ꝛ si ad ipsum factū: aut omniū heredum interest equaliť: aut eius qui est noīatus tm̄. vt ex p̄dictis patet.

Secūdo casu q̄ cum persona finiť: aut continet diuiduū: aut indiuiduū. vt. s̄. plene dixi. Quero iux̄ predicta q̄ factum quis stipulat sibi ꝛ ticio heredi: qđ si interest alterius ex heredib⁹ nō nominati: illius aūt noīati nō interest: Rñ. illi cōpetit actio soli p ea que dicta sūt.

Quero q̄ dari stipulat an alij heredes nō nominati hñt actionem vt dictū est: an exceptione repellanť: Dicit glo. hic q̄ sic. q̄ contra defuncti voluntatē agūt. Jdē no. s̄. de pac. l. auus. Ego dico q̄ defuncti voluntas fuit vt ita demū exceptione repellanť si ei cui voluit ꝓuidere totum acquireret. alis secus. nō enim voluit a dimē aliis qđ nominato nō queriť. ar. s̄. ex qui. cau. maio. l. nec vtilem. ꝛ iō si illi nominato aliquo casu esset quesita vtilis ꝓ portionib⁹ nō hereditarijs. vt q̄ fuit inꝑposita stipulatio sup reb⁹ ipsi⁹ defuncti. vt. l. pe. C. ad exhi. vel aliť vt dixi. s̄. e. l. stipulatio. §. siqs insulā. vel q̄ testator hoc nomen ꝓlegasset sibi tacite vt dicam: vel exꝑsse. vt. l. ex legato. C. de lega. tunc verū diceret glo. ꝛ ita loquit. C. de excep. l. j. alis secus. Sed quero alij nō fuerūt exceptione repulsi ꝛ sic exegerūt: an noīato restituere teneantur actione fa. hercis. Glo. hic q̄ sic. Tu dic latiꝰ: aut testator vnū noīauit quem tūc solū heredē futurū credidit et postea habuit plures: ꝛ tūc alij petent nec restituēt. ar. s̄. de pac. l. tale. in fi. ꝛ tāgit glo. in. d. l. auus. aut sciebat se hīe debere alios: ꝛ tūc nisi testator voluntatē mutauerit videť illi noīato tacite legare. ergo ꝛc. vt. l. filie. C. fa. hercis. fm glo. Sed istud est verū q̄n deuentū est ad traditionez. alis secꝰ. vt. C. de cas. pecu. l. j. li. xij. ꝛ. l. ij. C. siqs alteri vel sibi. alis morte nō ꝓfirmareť. vt ar. s̄. de dona. inter vi. ꝛ vx. l. papinianꝰ. ꝛ tangam. s̄. de dona. l. donationes. §. pī. ꝛ. l. pī. in p̄n. vñ credo q̄ actiōe fa. hercis. nō teneat: nisi ex aliis appareat q̄ voluit legare tacite vel expresse. Ad secundū an vni ex heredib⁹ possit ꝓuideri quo ad exceptionē inter glo. nr̄as fuit opinio. Finaliter dicūt idem qđ in actione: cum rō diuersitatis reddi nō possit. Jta no. hic ꝛ. d. l. auus. Boc. oēs tenent ꝓtiū q̄ exceptio vni tm̄ possit queri. vt. d. l. auus. de pac. ꝛ. l. auus. de pac. dota. Et rō diuersitatis est fm Ja. de arc. q̄ creditoris interest q̄ alij heredes nō noīati non possint excipe. sed debitoris nō interest vtrū vn⁹ vel oēs agāt Uel dic fm alios ꝛ melⁱ: exceptio vel pacta liberatoria p̄t esse p̄sonalia. vt. l. iurisgentiū. §. pactoꝝ. s̄. de pacť.

ꝛ.l.qui in futurũ. vnde põt facere paciscens q̃ ad here-
des nõ transeat.secus in pactis obligatoriis:vt dictũ est
ideo nõ transibit nisi ad nominatũ. Idem in pactis ob-
ligatoriis q̃ essent eiusdem nãe:vt. s̃.vidistis. Sed cõtra
hoc videt.s̃.eo.l.eum qui ita.§.j.ibi ꝛ q̃uis ꝛc. So.ibi
pactum videt factum ob cãm.s.si heres nominatus tene
tur in totũ. Cum igit nõ teneat nisi pro parte: ideo illud
pactũ est inutile. Quero quid si illũ cui pactus est solũ
putabat sibi heredem:Rñdeo omnib⁹ prodesset.ar.s̃.d̃
pac.l.tale.§.fi.ꝛ no.in.d.l.auus. ꝛ q̃ cõstat q̃ voluerũt
facere pactum psonale. Venio ad tertiũ an vnũ ex he-
redibus possit ꝓtrahendo grauare:Et lex expresse videt
dicere q̃ non.vt.s̃.e.l.eum qui ita.§.te ꝛ ticium.Rõ.q̃
sicut nõ possum obligare extraneũ.vt insti.e.§. siqs aliũ
ita nec possum heredẽ pro illis portionibus ꝑ quibus
nõ est heres.quia quo ad illa est extraneus:vt dixi.tran
sit ergo in personam alioꝝ heredũ sicut cetere obligatio-
nes hereditarie. Sed quero qd si est talis obligatio q̃
põt finiri ex cõuentione in persona ꝑmissoris. vt ꝑmis-
sio de aliquo nõ faciendo.vt.s̃.eo.l.si sic. Rñdeo. tunc
possum tm̃ vnum ex heredib⁹ grauare quo ad ipsum fa-
ctum. Sed si ageret ad interesse:tunc oẽs heredes tene-
rentur ꝑ hereditaria portione. vt.l.iulianus. in p̃n.s̃.e.
Intelligo enim q̃ ibi ex solius tici facto stipulatio com
mittit ex facto alioꝝ non.q̃ ꝓtrahentes noluerunt quod
potuerũt vt dixi. sed postq̃ est cõmissa omnes tenent ꝑ
portione hereditaria ad interesse. Ad quartũ venio.s.
an vnũ possit grauare.s. vltimã voluntatem condendo:
Dic aut queris de obligatione iam cõtracta: aut de con
trahenda ex ipsa vltima volũtate. Primo casu aut vult
vni prouidere legando actionẽ quam habet:ꝛ põt.vt C.
de excep.l.j.ꝛ ibi no.de le.j.l.ex legato.cum si. Aut vult
grauare vt sustineat onus vnius obligatiõis qua teneba
tur:ꝛ tunc quo ad creditorẽ non põt vt habeat actionem
ꝓtra eum solũ.fallit in actione de dote.vt.l.cum ab vno.
s̃.de lega.ij.dic vt ibi. sed põt vt coheredib⁹ teneat actio
ne fami.hercis.vt ibi plene no. Secũdo casu distingue
aut grauat vnũ ex heredibus in specie hereditaria: ꝛ tũc
non tenet nisi ꝑ hereditaria portione. vt.l. si fundũ sub
ꝓditione.§.libertus.de lega.j. ꝛ no.de lega.ij.l.meuius
§.eum.aut in specie nõ hereditaria : ꝛ tunc grauat heres
in totum.vt.l.si tibi homo.§.j.de lega.j. aut in quantita
te:ꝛ tunc insolidũ.vt.l.ab omnibus.in p̃nci.de leg.j.q̃d
dixi in specie hereditaria tm̃ teneri pro parte intelligo ni
si onus iniunctũ fuerit indiuiduũ.vt.l.cũ quasi.§.si plu-
res.de fideicõ.li. ꝛ istud vltimũ bene tetigit Guil.de cu.
in.d.l.auus.

e Im qui certarũ. Promissio facta in nun
dinis intelligit de die vltima nundinarũ.h.d.
Quero que erat rõ dubitatiõis huiusmõi.l. Et est ratio
cum stipulat qs in nũdinis videt stipulari vt in nũdinis
possit expendere:ꝛ sic in p̃ncipio:ꝛ hoc ꝑ sabino.ꝑ pro
culo facit regula.l.qui hoc anno.s̃.e. Glo.querit si ẽ
exp̃ssum vel tacite actũ ab vtraq̃ parte:Et glo.dicit for-
te.sed sine forte:q̃ tunc die ꝛ tpe acto illo dent. vt.l.eum
qui calendis.s̃.e. Ex p̃sumptionibus ergo hoc est ex
bis que in p̃fationibus sunt dicta debebit hoc ꝓbari vel
ex qualitate personarũ.sed iurisconsultus inspexit hic so
lam verboꝝ significationẽ. sed glo.videt contra istũ tex.
insti.de inuti.stipu.§.penul. Sed distingue an apparet
quid actũ sit:aut non.

Cum pure. Iste.§.ẽ subtilis.Qui habet ele-
ctionem a lege põt quandocũq̃ variare.h.d.Assumo glo.mag.ꝛ op.de.l. siqs stipulat⁹
sit.vbi distinguit volam vel voluero.Glo.soluit q̃ ibi in
creditore qui hz electionẽ ex ꝓuentione partiũ:hic in de-
bitore qui hz electionẽ a lege.ꝓcedit vltra glo. q̃ idẽ eẽt
in debitore si exp̃rimeret qd̃ in creditore q̃ post litẽ ꝓtes.
nõ possit variare si haberet electionẽ per vbũ volã. Idẽ
dicit tertia so. Idẽ dicit Bu.in alia gl.etiã si tacite hz ele
ctionẽ. Sed istud ẽ falsũ.nã actor hz eligere in ipso libel
lo.vt.s̃.e.l.vbi aũt.§.qui illud.merito sibi ꝑ litẽ ꝓtes.p̃iu
dicat.q̃ iterũ videt eligẽ. sed in reo hoc nõ põt ꝓtingere
q̃ qñ rei ẽ electio fit libellus alẽnatiue:vt ple.dixi in.d.§
illud.vnde litẽ ꝓtes. nõ eligit. nõ põt ergo dici q̃ ꝓhibet
variare:cũ nllo tpe elegerit. Preterea qñ exp̃mit electio
per vbũ volam exp̃mit per eũ modũ qui tacite inest:vt.j.
dicã.ergo nil opat.vt.l.iij.de le.j. Nec ob.l.ij.§.gnãlit.
s̃.de eo qd̃ cer.lo.hic alle.in glo.q̃ ibi erat electio credi
toris.iõ debitor admittit ad purgandã morã vsq̃ ad litẽ
ꝓtes.postea nõ.s̃.e.l.insulã.vñ glo.ponit aliã opi.verã.
q̃ aut tacite ponit:ꝛ põt variare:vt hic.aut exp̃ssit : ꝛ tũc
aut ꝑ verbũ voluero: ꝛ nõ põt.vt.l. siqs stipulatus.s̃.e.
si ꝑ verbũ volam:põt variare ac si nõ eẽt exp̃ssum. q̃ ex
primit per eũ modũ per quẽ tacite inest.Et ex his no.q̃
qñ electio ꝓcedit a lege videt ꝓcedi ꝑ futurũ indicatiui.ꝛ
h est glo.per quã põt rñderi ad.q. q̃ posset fieri si credi-
tor hz electionẽ.vt.l.ij.§.sceuola. de eo qd̃ cer.lo.q̃ põt
variare vsq̃ ad litẽ ꝓtes.postea nõ.ac si esset ꝓcessa ꝑ vbũ
volam. Et p̃dicta sunt vera si vtrũq̃ ẽ in obligõne. si vo
vnũ est in obligõne aliud in solutiõe: actor postq̃ semel
elegerit nõ põt variare.vt.l.si plurib⁹.in fi.de leg.j.vel il-
lud q̃ in legat̃.sz p̃ma placet:vt i reo statim dicã. Op.
de.l.huiusmõi.§.stichũ.s̃.de leg.j.ꝛ.l. apud ausidiũ.s̃.
de opt̃.lega.ꝛ.l.fideicõ.§.sic fideicõ.s̃.de le.iij. So.ibi
in vltima volũtate:hic in ꝯctib⁹. ꝛ rõ est hec.q̃ in vltima
voluntate trahit secũ executionẽ electio. q̃ trãsfert domi
niũ.vt.l.siqs stipulat⁹.s̃.eo.ꝛ.l.huiusmõi.§.stichũ.ꝛ ibi
glo.de le.i.ꝛ.d.l.apud ausidiũ.ꝛ ibi glo. Vel ꝓm Pe.
rõ est. q̃ vltime volũtates nõ p̃nt esse impendẽti. vt.l.si.
s̃.cõia p̃di.ꝛ ista ẽ magis gnãlis rõ: vt ple.dixi in.d.l.si
quis stipulat⁹.s̃.e. Op.ex glo.de.l.qcqd.s̃.e.in me-
dio mag.glo.So.loc⁹ est variatiõi hic in electiõe:ibi vo
in declaratiõe volũtatis ambigue in qua nõ licet variare

Op.de.l.si stipulat⁹ fuero decẽ in melle.j.de solu. bre
uiter ibi vnũ erat in obligõne aliud in solutiõe.iõ post li
tis contestationẽ nõ põt variare : hic vtrũq̃ erat in obli-
gatione. Cõtra istud oppo.vltimo loco de.l.item veni
unt.§.ꝛ cum p̃dixim⁹.s̃.de peti.here.l.miles.§. decẽ.
s̃.de re iudi.vbi post sententiã admittit variatio. So.in
ꝓrijs vnũ erat in obligatiõe:aliud in solutione ex dispo-
sitione legis.sed qd̃ dixi.s̃. hz locũ qñ ex dispõne ꝯhẽ-
tiũ. Ex p̃dictis ergo collige distinctionẽ ꝑ te ipm.q̃ aut
loquimur ĩ declaratiõe : aut in electiõe. Et si in electiõe:
aut in vltimis volũtatib⁹:aut in ꝯctibus. si in ꝓtractibus
aut in actore:aut in reo.ꝛ si in reo: ꝛ tunc aut vtrunq̃ est
in obligatiõe:aut vnũ in solutione ꝛ aliud in obligatiõe.
vt ex p̃dictis apparet. Venio ad aliã glo.ꝛ aduerta-
tis ad istã dicit variare quandocũq̃.ergo qñ fiet execu-
tio semper variabit:ꝛ sic nunq̃ poterit fieri executio : qd̃
est ergo remediũ:Dic q̃ vnum remediũ est q̃ fiat execu
tio in estimatione actionis: cum propt̃ impossibilitatem
rei que debet prestari fiet estimatio.vt.l.si seruus.in fi.s̃.
de condit̃.furt̃.l.j.§.si heres.ad trebell. Aliud remedi-
um dat Pe.ꝛ Jaco.de are.si vult q̃ certũ tempus statu
atur infra quod eligat.vt ar.l.mancipiorũ .s̃. de opt̃.le-
ga.C.de ingenu.ma.l.diffamari.l.si eo tempore.de dis.
pigno. cum si. Istud remediũ non videt esse sufficiens.
Statuo tempus tibi infra quod eligas:nõ eligis : quid
erit:Videte alterum de duobus erit:vel q̃ electio trans-
feratur ad actorem.vt.l.j.cum.l.se.j.de solu.facit qd̃ no.

in simili in.l.heredes.§.si incerto.s̄.fami.her. ⁊ l.legato generalit̄.de lega.j. Vel dic q̄ habeat electa q̄ deterior est ꝓmissori ⁊ magis stipulatori prodest.vt ar.l.scimus. §.pe.C.de iur.delī. Tertiū remediū datur per glo.q̄ est in.l.siqñ.§.heres.s̄.de lega.j. vt ante sententiā interrogetur reus quid velit dare post sentētiā mutare nō poterit. Rai.allegat illam.l.ad hoc. Pro hoc pōt allegari glo.in.l.j.in p̄n.s̄.de ac.emp.in glo.j.magna. Vel dic q̄ si semel elegit ⁊ iudex pronūciauit in eo faciendā executionem amplⁱ non pōt variare: sicut nec actor post litⁱ contes.secus si ante sententiā elegisset in vno cōdemnari vt dictum est ne sit eluforiū pretoris decretū. vt.l.si ptor. in p̄n.s̄.de iudi.⁊ istud puto verissimū. Sed si añ decretum iudicis superuariaret: tunc dico q̄ postq̄ vnam rem bis elegisset nō pōt amplius variare: sicut nec actor post litⁱ contes.q̄ bis eligit vt dictū est. Ad idē.C.ad vel leia.l.si mulier. facit q̄ nō licet tertio ꝓuocare. ⁊ hoc inducit significatio huius dictiōis quotiens.hic posita. sicut in dictione rursus.vt.l.fideicōmissa.§.siquis decem. s̄.de lega.iij.⁊ vt lega.no.ca.l.j.§.sicui ita. Sed ꝓtra dicit.l.sicut.in p̄nci.s̄.qui.mo.vsufruc.amit.⁊ quod no.in d.§.siquis decem. Sed nō curo de dictione quotiēs vel rursus.vt.l.vl.s̄.de eden.nam dictio quotiens intelligit de multis vicibus noua supueniente causa. vt.d.l.sicut. sed si nulla esset cā sed solum alterius damnū tūc bis tm̄ vt dixi.facit optime.C.de emen.iusti.codi.l.j.§. supradictis.ibi cum nemini ⁊c. Restat vnū vtrum alibi sit differentia inter expressum ⁊ tacitū: Et glo.ponit vnū exemplum in.l.si cum dies.in fi.⁊.l.celsus.s̄.de arbi. ⁊ istud est clarum. Item distinguit inter mandatū tacitum ⁊ expressum.⁊ vide in glo.ibi.⁊ sic distinguit ⁊c.sed.ll.alleg. in glo.videnī dicere contrariū.q̄ in mandato expsso videtur posse reuocari in adiecto in quo est mandatū tacitum: tunc non pōt reuocari. Breuiter vt saluemus glo. oportet intelligere primū dictum ,put iacet: ⁊ intellige in eo qui nō est simplex mandatarius: sed sibi fuit stipulat⁹ ⁊ actio fuit sibi quesita in adiecto: Dic q̄ post litⁱ contes. pōt prohiberi: ante nō. Item an in adiecto sit mandatū tacitum vel nō dixi in.l.iulianus.§.fundū.s̄.e.

Aim ex causa duple. In causa euictionis si ,p parte non defendat pena insolidum cōmittit̄.h.d.in tex.ibi: ceteris que subsistere.i. rem vendicari a creditore agente hypothecaria pro suis partibus liberare.vt.s̄.de euic.l. rem hereditariā. vel cū agente iure dominij pecunia data ,p parte trāsigere.vt.s̄ de rescin.ven.l.si.§.j. Ja.de are.⁊ Ol.dicunt hic q̄ oēs denunciandi sunt.vidistis.s̄.e.l.in executione.§. insolidum. Op.de.l.antepe.s̄.si ex noxa.cā.aga.vbi si vn⁹ vult pōt pro omnibus defendere:fateor q̄ sufficeret. sed h̄ non ,p omnibus.ideo apostillā illam in tex.dedi. Op.q̄ in ptorijs stipulationibus vno ex heredibus ,pmissoris contrafaciente contra illum tm̄ pena cōmittit̄.l. penales.§.iulianus.s̄. ad.l.fal. hic in stipulatiōe duple que est ptoria.vt.l.ij.§.stipulatio duple.j. de pto.stipu. So. tunc est ptoria qñ sup venditione serui interponit: vt plene dixi in.l.stipulationū alie.circa p̄n.s̄.co. Intelligo ergo q̄ hic non erat ptoria.itez in.§.cato dixi oppositum.quia si oēs defenderent: si tm̄ res euinceret cōmitteretur stipulatio.vt.l.euicta.de euic. So.intelligo h̄ q̄ defendunt ita q̄ rem liberant.⁊ ita apostillani tex.

Luribus. Istud principiū habuistis in.l.ticia.§.fi.s̄.co.⁊ eius effectū plene in.l.scire debemus.s̄.e.ti.

De hac. §.istum declarani in.l.si stichum.§.stipulatio.s̄.e.in tex.ibi id.i.eiusdem generis.vt.x.pondo argenti. Oppo.de.l.si stichū.§.stipulatio.s̄.e. Glo.dat plures solutiones. Tene mediam solu.q⁹ aut fit denominatio annoꝝ:aut nō.

Et si placet. Dispositio nō perfecta ⁊ nō consūmata vitiat̄ si ad eundē casum deuenit a quo nō potuit inchoari. secus in dispositione pfecta.h.d.p̄mo ponit regulā. secundo ponit tria exempla in quibus regula fallit. Oppo.⁊ videt̄ q̄ res nō vitietur lz deuenerit ad eum casum a quo nō potuit incipere.vt instī.de lega.§.ex ꝛrio. Glo.dicit q̄ fallit ibi. Sed Bi.hic ⁊ in.c.actum legitime.de regu.iu.li.vj.dicit: aut casus supueniens tendit ad eundem effectū ad quē ipse actus:⁊ tunc non vitiat̄:vt ibi.⁊.l.verbis.ad.l.fal.aut tēdit ad alium effectū:⁊ tunc vitiat̄. Oppo.quia dicit̄ q̄ fallit regula in pluribⁱ heredibus nō est verum.q⁹ vterq⁹ habet actionem insolidū.vt.l.ij.§.ex bis.s̄.e.⁊ ab initio si duo sunt dñi ⁊ quilibet dñorum stipulet insolidū valeret.vt.l.vnus.s̄.de ser.rus.p̄di.q̄ est verum in seruitute nō constituta.vt.l.ij.§.ex quo quidā.s̄.e.lz quidam habent additionē Bi.que dicit alit̄. sed falsa est additio. Glo.soluit ⁊ bene. Sed oppo.de.l.si sub vna.§.fi.s̄.e.So.ibi loquit̄ in duobus successoribⁱ singularibⁱ:hic in vniuersalibus.rō apparet ex his que ibi dixi. Op.q⁹ hic ponit exempla in seruitute ꝓstituta:regula in stipulatione ponit̄. Glo.soluit duplr.quia lz iurisconsult⁹ ponat regulā in exceptiōe intellexit largius. Vel alit̄ ⁊ subtilius:qui ꝓstituit seruitutem tenet̄ ad patientiā:nec incōtinenti liberat̄ ipso iure.vt no.in.l.corruptionē.C.de vsufruc.⁊ hic glo.dicit. lz Pe.ꝓtradicat:vt plene dixi in.l. ij.§.j.s̄.eo. Quero:vendidi tibi fundū detracta seruitute:seruitus est amissa tpe an remaneat actio psonalis ꝛ te ad ꝓstituendā seruitutē: Glo.dicit hic q̄ sic.⁊ fm hoc debes sic habere glo.hinc est q̄ exempto tenet̄ q⁹ seruitutem in vendendo fundo retinuit si illo tpe est amissa ⁊c. q.d.adhuc durat psonalis. Sed hoc est ꝛ casum.l.corruptionē.C.de vsufruc.⁊.l.in vendendo quā alle. Glo. alio casu loquit̄. Alij h̄nt glo. hic q̄ exempto tenet̄ qui seruitutē in vendendo fundo retinuit.⁊ fm hoc est casus in.d.l.in vendendo.§.j. Sed nō facit ad propositū:nisi dicas venditorē teneri vt cedat actionē personalē. q⁹ est ꝛ.d.l.corruptionē. Venio ad gnālia q̄ ponit glo.que incipit:veluti stichо. Primū est q⁹ ponit in tex.in eadē glo.ibi:sic econtra illud est. aliud gnāle.s. q̄ tractu tpis non firmat̄ q⁹ a p̄ncipio nō subsistit. ⁊ in isto dic p Bi. in.c.non firmat̄.ex de regu.iu.li.vj. Circa p̄mū.s.an vitiat̄ res si deuenit ad eū casum a quo nō potuit inchoari: p̄ debes scire q̄ sunt quedā que veniūt directo ad rescindendū.vt querela inofficiosi testamēti: actio q⁹ met⁹ cā:⁊ beneficiū in integrū resti.⁊ silia. ⁊ in istis nō quero. Quedā sunt q̄ ad rescindēdū nō veniūt p̄ncipalit̄. ⁊ dic q̄ ,qñq⁹ supuenit defect⁹ cāe finalis.⁊ pone exemplū vt intelligas q⁹ habeo dicē.pone in.§.ecōtrario.q̄ est rō q̄re legatū valet.q⁹ affert legatario ꝓmodū : supuenit cā que nō affert ꝓmodū:an vitiet̄: Et dic aut casus supueniens tendit ad eum finē ad quē ipse act⁹:⁊ tūc nō vitiat̄.vt ī.§. ecōtrario.instī.de lega.⁊.l.verbis.ad.l.fal.⁊ p Bi.in.c. actū legitime.de regu.iur.li.vj. Aut nō tendit ad eundē effectū:⁊ tunc aut est talis actus qui nō vitiaret partibus volentibus:⁊ tūc casus superueniens nō vitiat.vt.l.sciendum.§.fi.s̄.qui satisda.co. Aut vitiaret id quod agitur etiam partibus volentibus:⁊ tunc vitiat.vt.l.vranius.v̄. sed cum duo.j.de fideius. Induco ad questionē.vir vergit ad inopiam : soluta est dos mulieri fm.l. vbi.C. de iure dot̄.⁊.l. si constante.in p̄nci. supra solu.matrimo. superuenerunt diuitie : an irritet̄ assignatio dotis: Glo. in.l.vbi. tenet q⁹ non vitiatur. Specu.in ti.de dona.int

vi. ꝛ vxo. tenet ꝓtra. iſtud poſui in repeti. l. ſi conſtante. in penul. vel vl. q. ſo. ma. ꝛ ex theorica p̄cedenti apparet ſolutio queſtionis. q2 diuitie ſupuenientes tendunt ad eũdem effectũ ad quem ſolutio dotis: vt ad cõſulendũ mulieri. ergo ſolutio non vitiaꝫ. Item per. l. ſciẽdũ. s̃. qui ſatisda. co. Q̃nq3 ſuperuenit defect⁹ cauſe materialis: ꝛ tũc q̃nq3 ſuperueniẽs vitiat rem. vt. l. inter ſtipulãtẽ. §. ſacrã. ꝛ hic in duobus exemplis glo. Q̃nq3 ſuperuenit defect⁹ in cã efficienti vt in perſona: ꝛ tũc aut actus erat pfectus ꝛ conſũmatus: ꝛ tunc non vitiaꝫ. vt. l. patre furioſo. s̃. de his qui sũt sui vel ali. iu. ꝛ. l. cecus. s̃. de iudi. aut nõ erat res perfecta ꝛ conſũmata. ꝛ tunc aut ſuperuenit defectus cum delicto perſone: ꝛ vitiaꝫ. vt. l. ſi metallũ. de his que pro nõ ſcrip. ba. aut ſine defectu perſone: ꝛ non vitiaꝫ. vt l. is cui bonis. s̃. de teſta. ꝛ iſta duo membra ponit glo. in. l. j. §. euenit. s̃. de bo. poſ. ſm tabu. Q̃nq3 ſuperuenit defectus mixtim in cã materiali ꝛ in cauſa efficienti. vt in caſu noſtro. vbi eſt defectus mixta ꝓſideratione rei ꝛ perſone. ꝛ tunc aut res nõ erat perfecta ꝛ conſũmata. ꝛ tunc aut diſpoſitio reſpicit rem ꝓpt̃ rem: vt in ſeruitutibus ꝛ diſpoſitio vitiaꝫ. vt. l. ſi ſub vna. §. j. s̃. e. aut reſpicit perſonam: ꝛ tunc diſpoſitio non vitiaꝫ. vt. l. damni. §. emptori. s̃. de dam. infec. l. ſi ſub vna. §. j. s̃. e. ꝛ ibi gl. aut res erat perfecta ꝛ conſũmata: ꝛ nõ vitiaꝫ. Caſus eſt hic in ſi.

J ſeruus aut filiusſfamilias. Facultas eligendi coheret perſone. h. d. et q̃ cohereat perſone vidiſtis in. l. ſi ſtipulatus ſim. s̃. eo. ꝛ ibi dixi. Op. de. l. iuſ. de lega. j. Glo. hic dicit aliud in legatis vt ibi. ꝛ hanc tenet Di. Pe. determinat hãc per illam q̃ iuſſus dñi debet interuenire vt ibi no. ſm vnam opi. puto ꝑmũ verius q2 in ꝛcibus verſaꝫ opera filij. ar. eius quod no. C. de condi. inſer. l. ſi vxorẽ. ꝛ inſti. eo. §. ex conditionali. Preterea hic põt filio vel ſeruo ſolui. vt s̃. de pac. l. ſi vnus. in ꝑn. ꝛ depo. l. qd̃ ſeruus. merito poteſt eligere. alꝫ nõ poſſet ſolutionẽ recipere. in legatis nõ põt filio ſolui cum nulla opera eius verſet. ergo ꝛc. vt. l. cum qui ita. §. qui ſibi. s̃. e. Vel dic q̃ hic in electione q̃ cadit in alternatiua in qua vtrũq3 eſt in obligatiõe. ideo remanet merũ factum electionis qd̃ ad patrem nõ tranſit. vt hic no. ibi in optione legata in qua non verſaꝫ merum factũ cum nullũ ſit in obligatione. ꝛ ideo plus iuris querit̃ patri ꝛ dño. ꝛ ſic diſtingue tria membra. Opp. de. l. ſi. §. ſed ꝛ ſiquis. Solue vt in glo. ꝛ dixi in. l. ſiquis arbitratu. s̃. e.

Pupillus. Iſte ẽ ſubtilis. §. ꝛ quotidianus Vbi eſt etatis defectus p̃is auctoritas nõ ſufficit ad obligandũ. h. d. Dicit hic q̃ patria poteſtas nõ eſt ſufficiens ad obligandũ. Opp. de l. pupillus. j. de ver. ſig. Dic vt in glo. Oppo. de. l. obligari. s̃. de auc. tu. ꝛ inſti. de auc. tu. in ꝑn. So. glo. aliud in patre: aliud in tutore. quia auctas patris eſt ad conſigendũ: auctas tutoris eſt ad adminiſtrãdũ. Vel dicit glo. q̃ contra patrẽ actionem habere non põt: ꝓtra tutorem ſic. Similis glo. eſt inſti. de inuti. ſtipu. §. pupillus. Habes glo. declaratã. reſpice ad me ꝛ ꝓtra iſtam. l. videt caſus exp̃ſſus in. l. ſi infanti. C. de iur. delib. Gl. fo⁹ manuit ibi ꝛ ſoluit q̃ ibi in hereditate que affert cõmodũ Sed iſtud eſt truſa. quia ſi hereditas affert ꝯmodũ ſine tutore poſſet adire contra. §. neq3. inſti. de au. tuto. Pe. ſoluit ꝛ dicit q̃ iſta iura ſint correcta: cum pater ſit legitimus adminiſtrator hodie. vt. l. j. C. de bo. ma. ꝛ. l. cum non ſolũ. C. de bo. que libe. Dñi iſtud non eſt verũ q̃n tractatur de pupillo obligãdo mere: ꝛ auctoritas patris non ſufficit: vt hic ꝛ. §. pupillus. inſti. de inuti. ſtip. q̃nq3 tractatur mere de acquirendo: ꝛ põt tunc etiam ſine patre. q̃nq3 tractaꝫ de actu in quo põt eſſe vtilitas ꝛ damnũ ꝛ tũc patris auctoritas ſufficit. vt. l. ſi infanti. C. de iu. deli. ꝛ eſt ratio. q2 iura noua faciunt patrem legitimũ adminiſtratorẽ in illis rebus in quibus patri acquirit̃ vſufructus. vt. l. j. C. de bo. ma. ꝛ. l. cum non ſolũ. §. vbi aũt. C. de bo. que li. in alijs nõ. vt ibi ꝛ in auc. vt liceat matri et auie. §. j. modo ſi pupillus obligaꝫ: quid habet facẽ auctoritas in illo. ſed ſi tractaret de alienatione rei in q̃ pater habet vſufructũ: patris auctoritas ſufficeret. vt. l. cum non ſolũ. §. filij aũt. ſed in perſonali obligatione filij pater nihil habet facere. ſed q̃n eſt dubium: vt in hereditate. quia põt patri acquiri vſufructus: tunc põt pater auctoritatem interponere. Ex hoc habes practicã cuiuſdã queſtiõis. filiusſfamilias minor eſt in iudicio: an ſufficiat auctoritas patris: vel debet curator dari. ꝛ dic q⁹ aut ẽ ſuper re in qua põt patri acquiri aliquid vel habere vſufructum: ꝛ tunc patris auctoritas ſufficeret. ſed ſi eſſet ꝓuentus ſuper re que nõ pertinet ad patrem: vt in obligatiõe perſonali vel criminali: tũc patris auctoritas nõ ſufficeret: ꝛ daret̃ curator. Primũ ꝓbaꝫ. C. de bo. ma. l. j. vbi glo. dicit q⁹ dat procuratorẽ filius patre auctore. qd̃ intelligitur cuiuſcũq3 etatis ſit. vt. l. cum non ſolũ. §. vbi autẽ in vnũ. vbi eſt tex. no. C. de bo. que li. Secundũ ꝓbatur dictis. ll. ꝛ videt expreſſum ex̃ de iudi. c. ſi. li. vj. Tene menti iſta.

Si ita fuero. Dicit glo. ſiue in interrogatione ſit adiectus: ſiue in rñſione ſufficit. Credo q̃ in tota obligatiõe debet interuenire nominatio. vt. l. vero ꝓcuratori. j. de ſolu. Vel clarius ſi interrogo ꝓmittis mihi vel ticio: ꝛ reſpondes ꝓmitto. intelligitur repetita pſona adiecta. ſed ſi reſpondes tibi ꝓmitto. tunc perſona adiecta non intelligit̃ repetita. vt inſti. de duo. re. circa prin. cõiuncta. l. duos reos. iij. rñſo. j. ti. j. Bar.

Si inter eos. Anguſtia temporis vitiat ſtipulationem niſi in loco deſtinato p̃tia procuratorꝫ interueniat. Oppo. de. l. ij. §. ſi queſita. s̃. de eo quod cer. lo. So. hic in p̃tia procuratoris ſupplet. Oppo. de. l. ſi mihi. §. ſi ſeruus. s̃. de lega. j. So. ibi in vltima voluntate: hic in contractibus. ꝛ plene dixi in. l. cõiunctus. §. illud. s̃. eo.

Cum mihi aut ticio. Diuerſitas rerum tempoꝝ ꝛ qualitatũ vel conditionũ adiectionem extranei in ſtipulatione vtili facta nõ vitiat: nec ob eiuſdem factũ valida ſtipulatio impedit̃. h. d. vſq3 ad ſi. No. ſi ſoluit̃ aliud ꝓ alio adiecto nõ contingit liberatio ipſo iure. No. que dicuntur in perſona ꝓncipalis in pſona adiecti intelliguñ repetita. niſi aliud appareat. facit. j. de fideiuſ. l. ſi vt ꝓponitur. facit qd̃ dixi. s̃. e. l. ſi ita ſtipulaꝫ. §. griſogon⁹. Nõ vitiato ꝓncipali vitiaꝫ acceſſoriũ ſz nõ ecõuerſo. Ad primũ op. q⁹ liberet ipſo iure. inſti. qui. mo. tol. ob. in ꝓnci. So. illud cũ ſoluit̃ creditori: ſec⁹ ſi alij. Sed ꝛ hoc. j. de ſolu. l. ſolutã. inſti. de inu. ſtipu. §. ſiqs alij. So. dicit glo. idẽ eſt ſoluere creditori vel alteri volũtate ipſi⁹: ſz nõ ꝓ oia idem. Vel dic q̃ ſolui põt adiecto etiã inuito creditore. vt. l. vero ꝓcuratori. ꝛ. l. aliud. j. de ſolu. Quero q̃n ſtipulor mihi ꝛ adiecto citeriori dic: ſi illi adiecto ſoluitur: an ſoluẽs liberet? Glo. dicit imo ĩ obligõne nõ incidit. hoc falſũ puto. nã iſta obligatio eſt in diẽ. ergo fuit ſtatim obligaꝫ. vt. s̃. e. l. cẽteſimis. ꝛ ẽ exp̃ſſum. j. d̃ ſolu. l. q res. §. mihi decẽ. nec ob. iſte tex. q2 illa ꝯditio ẽ q̃ ad ſolutionẽ nõ quo ad obligationẽ. niſi diceres hoc exp̃ſſe actũ. vt. d. l. q res. §. q ſtipulaꝫ. tũc verũ diceret glo. Quero: ſtipulor mihi pure adiecto ſub ꝯditõe: an añ cõditionẽ agẽ potero? Rñ. ſic. ar. j. ti. j. l. ex duob⁹.

De duobus reis constituendis. Rubrica.

Si stipulatur. Glo. querit vnde dicatur reus? Et respõdet ꝛ ponit quattuor determinationes. Prima est ꝛc. nõ curo. qz de hoc habemus tex. ſ. q reus dr a re: vt in. c. fozus. eꝛ de ver. sig. hic nõ sunt alia.

Item duo. Primo ponit qualiꝛ cõstituant duo rei. Secundo quis est effectus. Hec adiectio eadẽ facit vt videant constitui duo rei debendi ꝛ credendi ꝛ vni⁹ petitione ꝛ acceptilatione tollit obligatio. h. d. Hic vellem tractare qualiꝛ constituant duo rei. et iõ cum hac. l. legã §. cum in tabulis. positũ in. l. reos. j. e. quẽ vide. Plures intelligunt in dubio virliꝛ obligari ꝛ virliꝛ stipulari nisi aliud actũ sit. h. d. §. cum in tabulis. Op. dr hac l. ij. q duo rei insolidũ vident in dubio. ꝛ. j. co. l. reos. § cum in tabulis. So. dicit glo. q hic fuit actum: ꝛ sic con coꝛ. Sed certe hoc non dr in tex. Dic ergo sustinẽdo q intelligiꝛ actum ex eo q hec dictio eadẽ fuit adiecta in ꝓmissione. facit insti. e. in ꝓn. qõ intellige vt statim dicã distinguendo. Secũdo oppo. in auc̃. e. in ꝓn. posita. C. eo. auc̃. hoc ita. glo. dicit hodie secus. ꝛ sic ista. l. corrigiꝛ Aduerte in quo. qz olim constituebant duo rei siue tacite siue expꝛesse agat: hodie requiriꝛ q expꝛesse agat. ꝛ in hoc iura antiqua ĩmutant. hoc declarat glo. in. §. cum in tabulis. que incipit expꝛsse ꝛc. Et istud tenet glo. ꝛ Ja. de are. ꝛ. e. l. eadem. in ꝓn. ꝛ. s. man. l. si mandato. §. paulus ꝛ. l. creditoꝛ. §. duobus. ꝛ Az. in sum. huius ti. sed glo. in auc̃. eo. super ver. sustinere. tenet q in modo ꝓstituendi nil sit innouatũ. ꝛ insti. de fideius. §. si plures. ꝛ glo. h ponit in hoc. §. cum in tabulis. ꝛ sic h. l. ij. in nullo ẽ immutata. ꝛ hoc cõprobat glo. in ꝓn. in auc̃. hoc ita. C. eo. qõ tenet Bi. Ja. de belui. ꝛ oẽs moderni ꝛ mihi placet.

Quero ergo ꝑ qualiꝛ ꝓstituant duo rei qñ diuiduũ venit in obligatiõe siue ꝓtrahat obligatio verbis siue cõsensu siue testamento h. hic pono ꝓ eodem. Distingue: aut est actũ: ꝛ sunt duo rei: vt hoc. §. cum in tabulis. ꝛ. C. e. auc̃. hoc ita. siue sit dictum q teneant insolidũ: siue q sint duo rei. Aut non est actũ: ꝛ tunc aut obligauerũt se siue testatoꝛ obligauit eos alternatiue: ꝛ sunt duo rei. vt l. si ex toto. §. j. de le. j. ꝛ no. ꝛ. e. l. siue. ꝛ. C. de ꝓsti. pecu. auc̃. siqñ. aut copulatiue: ꝛ tunc aut sunt duo actus ꝓmittendi ꝛ due rerũ expꝛssiones. vt tu ꝓmittis mihi centũ ꝛ ticius ꝓmittit mihi centũ. ꝛ tunc aut apponiꝛ verbũ eadem: ꝛ sunt duo rei. aut nõ apponiꝛ eadem: ꝛ nõ sũt duo rei: sed sunt due obligationes diuersarũ sũmarũ. vt insti. e. in ꝓn. ꝛ. §. duo rei. ꝛ hac. l. ij. ꝛ. ꝛ. ti. j. l. si ex re. §. si ipsi. ꝛ l. si seruus cõis stipulatus fuerit. ꝛ gl. in auc̃. hoc ita. aut fuit vnus actus ꝓmittendi: sed due rerum expꝛssiones. vt ego decẽ ꝛ ticius decem ꝓmittim⁹ tibi: ꝛ erũt duo rei debendi: cum intelligaꝛ eadem. vt. s. ti. j. l. stipulatio ista. §. eum qui. ꝛ ar. l. eum qui. in ꝓn. aut est vnus actus ꝓmittendi ꝛ vna rei expꝛssio: ꝛ tunc aut est appositũ pronomẽ distributiuũ quilibet: qõ de sui natura rem cuilibet insolidum attribuit vel aliud simile distributiuũ: ꝛ tunc erunt conrei. vt. l. si pluribus. in ꝓn. s. de le. ij. ꝛ ibi no. Aut nõ est adiectum tale distributiuũ sed simpliciꝛ dictum: tunc siquidẽ est actũ erunt duo rei. alꝫ quilibet tenebiꝛ in viri leꝫ. vt hoc. §. cum in tabulis. ꝛ. C. eo. ꝛ auc̃. hoc ita. ꝛ in hoc nihil est innouatũ per iura auctenticoꝝ. Secũdo quero de duobus reis credendi qualiꝛ constituant? Circa p̃dicta dic q aut est actũ q sint duo rei credendi: ꝛ nõ est dubium. aut non est actũ: ꝛ tunc aut dispositio est collata in eoꝝ personã alternatiue: aut copulatiue. Primo casu aut vni tm̃ põt acquiri obligatio ꝛ alter habeꝛ vt adiectus: nec erunt duo rei. vt. s. de ꝓsti. pecu. l. sed ꝛ si filio. §. j. ꝛ. ꝛ. ti. j. l. j. §. si fructuarius. aut vtriq; põt acquiri ꝛ tunc aut electio fuit collata in volũtate debitoꝛis: ꝛ valet: ꝛ sunt duo rei credendi. vt. s. de leg. ij. l. si ticio. aut seio. Aut nõ fuit collata in ptãte debitoꝛis: ꝛ tunc de iure isto antiquo vitiabiꝛ stipulatio. vt. ꝛ. ti. j. l. j. §. si fructuari⁹ ꝛ. l. item si seruus. §. si. ꝛ. l. se. ꝛ. l. seru⁹ cõis. ita hodie valet ꝛ alternatiua resoluiꝛ in copulatiuã. vt. C. de ver. sig. l. cum quidã. que loquiꝛ etiam in cõtractibus. vt ibi in fi. vnde erit idem dicendũ qõ statim dicam de copulatiua. Predicta vera qñ dispositio conferꝛ in personã vtriusq; equaliꝛ alꝫ si vnus tm̃ stipulareꝛ sibi ꝛ alteri: semper ille actus habereꝛ vt adiectus. vt. l. eum qui. §. qui sibi. s. ti. j. quod dic vt ibi. Secũdo casu qñ dispositio conferꝛ copulatiue distingue ꝑ omnia. vt. s. dixi circa reos debẽ di per easdẽ. ll. ꝛ in hoc etiã nil est innouatũ per iura auctenticoꝝ. Tertio quero: quid si in obligatiõe veniat aliquid qõ est indiuiduũ. Rñ. quedam sunt indiuidua quo ad solutionẽ tm̃: ꝛ de his dicam. ꝛ. e. l. candẽ. in ꝓn ci. quedã sunt indiuidua quo ad obligationẽ ꝛ solutionem. vt via: iter: ꝛ actus: vel quid silẽ. ꝛ h dicit glo. in hoc §. cum in tabulis. q olim contrahebant in his duo rei: etiam si hoc nõ exprimereꝛ. hodie vo ꝑ auc̃. idẽ est in indiuiduis quod. s. dictũ est in diuiduis. Docto. reprehendunt istam glo. qz per iura auc̃. nil est innouatum in mõ ꝓstituendi: sed in mõ exigendi. ꝛ bene dicunt. Sicut igiꝛ olim in indiuiduis plures tenebant insolidũ etiã si non sit dictũ: ita hodie. ꝛ in hoc oẽs cõcordant. Sed an sint duo rei est opi. Ja. de bel. in auc̃. e. tenet q sint duo rei: putans forteq; semp qñ plures tenebant insolidũ dicantur duo rei. Pe. ꝛ Li. ꝛ in. d. auc̃. hoc ita. q nõ sunt cõrei debendi: liꝫ insolidũ teneant. nihil allegant. Ego puto hoc verum ꝑ casum. s. de euic. l. rem hereditariã. secũdo per glo. de ver. obli. l. ij. §. si tm̃ hoiem. licꝫ ibi loquat in his q̃ sunt indiuidua quo ad solutionẽ tm̃. tertio perrõnem in duob⁹ reis credendi si vnus est liꝫ contes. ꝛ ali⁹ non: põt agere. vt. ꝛ. e. l. ex duob⁹. sed in his que hñt actionem insolidũ ex nã indiuidui: vno agente insolidũ alius põt agere. vt. s. ti. j. l. ij. §. exquo quidã. ꝛ ibi no. ergo nõ sunt duo conrei. Plus dico q etiã si exꝛsse esset dictum q insolidũ tenerent: nõ essent duo rei. qz esset expꝛimere ea que tacite insunt: sed debuerat expꝛimi q aio cõstituendi duos reos sic ꝓmittunt. vt. C. de fideius. l. non recte. vbi est casus. ꝛ hoc prodest propt̃ multa iura q̃ in conreis loquunt vtrum factũ vnius alteri noceat vel nõ. vt plene dicam. ꝛ. e. l. ex duobus. Item posito q exꝛsse esset dictum: non tñ habent beneficiũ diuisionis. qz hoꝝ diuisio stipulationẽ corrumpit. vt. s. ti. j. l. stipulationes non diuiduntur. Idẽ dicerem in duobus reis credẽdi. vt l. ij. §. ex his. ꝛ. §. exquo quidã. s. de ver. obli. facit. s. de serui. ruſ. põdi. l. via constituit. in fi. alia circa modũ constituendi duos reos dicam. ꝛ. e. l. eandem. in ꝓnci. ꝛ. l. si id quod. ex quibus iste articulus apparebit expeditus.

Circa secũdã partem huius. l. quero ꝓmo: quid est hoc dictum acceptilationis ꝛ petitionis ꝛc. Glo. dicit actiue ꝛ passiue accipe sicut cetera alia nomina verbalia: qõ nõ Quidã aduocatus volens ꝓbare q ticius cognouerat seiam inferẽdo sibi vim: formauit articulũ q tici⁹ cognouit seiam violenꝛ ꝛ sic etiã deposuerunt testes. dixi q isti testes nõ probant. quia istud aduerbiũ violenꝛ põt intelligi actiue hoc est violentia illata ab ipso ticio: ꝛ passiue: hoc est violentia illata ipsi ticio per quã ꝓpulsus est hoc facere. vndeꝫ verba libelli vel articuli deberent intelligi ſm intentionẽ proferentis: tñ verba testis semp in dubio intelliguntur contra proferentem. vt plene dixi in. l. inter

stipulantẽ.§.j.de ver.obli. Nec ob.p̃dictis.s̃.de manu mis.tes.l.si ita sit scriptũ stichus.ibi diligenter tc̃.imo facit pro. quia lz ibi verba interpretent fm intentionẽ testatoris qñ constat q illud aduerbiũ diligenter põt intelligi de diligentia que est vtilis ipsi seruo ꝛ de ea que ẽ vtilis dño.ꝛ sic in dicto testis interpretabit contra ꝓducentem.faciunt concor.ibi posite. Secundo quero quõ petitione vnius alter liberet actiue ꝛ passiue. Tertio quero quomõ acceptilatione. Quarto quomõ confusione. Sed hec omnia dic vt dicam.j̃.e.l.ex duob⁹. vbi placuit omnia ista ꝛ similia simul ponere. Tu qui legis recita hec ibi prout expedit.

¶ duobus.

Licz prius cõtrahat obligatio vnius postea obligatio alterius: non vitiat constitutio duoꝝ reoꝝ ꝛ frustra timet nouatio.h.d. Oppo.q interuallũ vitiet.ut insti.e.in p̃n. So.glo.ibi de reis stipula.hic promittendi. Hoc videt contra casum.l.duos reos.§.fi.j̃.e. quare dicit glo.q ibi interuallũ inter interrogationem ꝛ rñsionem vitiat: siue ex parte reoꝝ credendi siue debendi vt in contrarijs.sed interuallũ inter vnius rei obligationem ꝛ obligationẽ alterius nõ vitiat: dũmodo hic agat q sint duo rei.vt hic.lz glo.de hoc dubitauerit.j̃.eo.l.si ex duobus.in p̃n.ꝛ ibi plene dicam.

¶bi duo rei.

Põt a quolibet correorũ solidũ peti ꝛ etiam ꝓ parte ꝛ vna solutio sufficit.h.d. Oppo.hic dr̃ q vna est obligatio.contra.j̃.e.l.eandem.§.fi.cum si. So.glo.ꝛ bñ.

Item opp.j̃.iudi.sol.l.iam tñ.§.pe. So.ibi loquitur in conuent̃.ꝛ actor scindere volebat: hic loquit in credire volente diuidere fm Bi. Op.in auc̃.e.§.j.vbi non põt exigi insolidũ. So.dicit glo.ꝛ bene.in hoc iura antiqua determinant per auc̃.qd statim plene dicã. Vltimo glo.inducit ad cõnem an videant inuicẽ fideiubere Dicam.j̃.e.l.reos. Pro declaratiõe igitur pñtis materie intendo hic tractare de mõ exigendi: hoc est qualit duo rei exigant̃ ꝛ exigant. Et p̃mo quero an possint plures rei debendi simul cõueniri. Ad qd dico q qñq; qs vult plures reos conuenire ꝛ quemlibet ꝓ parte virili. ꝛ tunc sine dubio põt.vt hic ꝛ j̃.e.l.reos.in p̃n.cũ si. Sed dubium est vtrũ possit hoc fieri diuersis libellis: an vno ꝛ eodẽ libello: Et puto q tam diuersis libellis q; vno. vt colligitur.j̃.de appel.l.siquis sepatim.in p̃nci.ꝛ.§.j.ꝛ C.e.auc̃.h ita.ꝛ idem dico de duob⁹ reis credendi.quia quilibet põt agere ꝓ parte.vt.j̃.e.l.§.j.que sic põt intelligi ꝛ debet:vt probat ex fi.huius.l.ꝛ etiam ꝓbat ꝓ equiparationem quã facit.s̃.e.l.ij.ꝛ puto q eodem libello siue diuersis ar.eoꝝ que dicta sunt in reis debendi.ꝛ facit optime.C.de accusa.l.si accusatorib⁹.ꝛ qd ibi no. Qñq; quis vult cõuenire plures reos debendi ꝛ quemlibet in solidum. Hic est aduertendũ. siquidẽ eos volo cõuenire simul ꝛ eodem libello ꝓtestando q vna solutio sufficiat possum.C.e.auc̃.hoc ita.ꝛ in corpore vnde sumit ꝛ ꝓbatur.C. si plu.vna sen.fue.odem.l.j. ꝛ ibi innuit q iudex potuit eos cõdemnare insolidũ. ergo sic erat petitum vt snia sit conformis libello.facit.s̃.de re iudi.l.paulus. et s̃.man.l.si mandato ticij.§.paulus rñdit vnũ. ꝛ ibi hoc tenet glo.ꝛ idem tenet Bi.s̃.de le.ij.l.si pluribus.ꝛ Ja. de are.in hac.e.l.§.j.pro hoc facit.s̃.de ver.obli.l. in executione.§.insolidũ. Si vo vult eos cõuenire insolidum nõ facta illa ꝓtestatione q vna solutio sufficiat:vel similibus verbis nõ appositis que hñt vicem dicte ꝓtestationis:talis libellus nõ deberet admitti.vt.C.de fideius.tute.l.j.ꝛ iõ glo.parua ibi super ver.agi. exponit ita q exigit.q.d. secus si diceret q vna solutio sufficiat. ꝛ eodem mõ credo duos reos posse agere eadem rõne. ꝛ facit.d. l.si accusatoribus.C.de accu. Sed contra p̃dicta videtur.s̃.de aqua plu.ar.l.supra iter.§.cassius. vbi videt q plures nõ possunt eodem libello agere nec cõuenire: sed debent sepatim. Rñdeo lz sibi permittat agi: non tñ ꝓhibet agi simul si ꝟsent ant: imo potuerunt.ar.ꝓ hoc.s̃. de ope.no.nun.l.stipulatio ista.§.fi. ꝛ probat.s̃.fa.hercis.l.heredes.§.inter me.facit qd no.per Li.C.si cer.pe. l.eo q.lz in eo qd ibi dicit diuersis actionibus.nõ bene dicit.ar.s̃.de ac.emp.l.nõ est nouũ.cum sua glo. Qñq; quis vult cõuenire plures sepatim insolidũ ꝛ diuersis libellis:tunc siquidẽ simul ꝛ eodem tpe cõtra plures porrigat libellũ seu libellos. puto debere dici idem qd qñ vno libello.ar.d.l.supra iter.§.cassius. Fateor tñ q ad petitionẽ aduerse partis posset agẽs pars cõpelli eos cõuenire vno ꝛ eodem libello: ꝛ eos diuersis instantijs nõ molestare.ar.d.l.non est nouũ.de ac.emp.ꝛ de le.j.l.bu iusmodi.§.fi. Si vo ꝑmo datus est vnus libellus:secundo offert alius: tunc siquidẽ loquit in pluribus reis credendi post l.ẽ contes.ab vno alius nõ audit. vt.j̃.eo.l.si ex duobus.ꝛ j̃.dicemus. Si vo in reis debendi in hoc reperio opi.varias. nam gl.in auc̃.e.circa fi.dicit q vno cõuento alius non põt conueniri pendẽte iudicio. Idez dicit Az.in sum.huius ti.Bi.vo.s̃.e.l.ij.dicit q glo.dicit verum pendẽte cã principali.per.l.quotiẽs.§. si creditor.s̃.de pecu. secus pendente cã appel. vt.l.creditor.in p̃n.s̃.man. Ja.de are.videt tenere cõtra glo.per.d.l.creditor.in p̃n.s̃.man.ꝛ puto cum bene dicere cum inc causam principalẽ ꝛ cãm appellationis non põt reddi ratio diuersitatis. Nõ ob.l.quoticns.§.si creditor.qꝛ ibi non loquit de duobus reis debendi fm ea que dicam.j̃.e.l. eandem.in p̃n.in vl.q. sed loquit in his quoꝝ electione vnius etiã sine exactione liberat:alius mero iure.iõ interim alius non põt conueniri.vt.l. si ex duobus.in p̃nci. ꝛ.l.j.s̃.de pecu. sed de equitate vno reperto nõ soluẽdo põt ꝟueniri alius.vt.l.si ex duobus.s̃.alle. que equitas nõ habet locum nisi sentẽtia lata ꝛ facta executione ꝓtra vnũ:cum peculiũ possit semp crescere.vt.l.quesitũ.s̃. de pecu.sed nos loquimur in his in quib⁹ electio vnius nõ liberat alium mero iure.vt no.e.l.ij.ꝛ dicam.j̃.e.l.ex duobus. ꝛ ideo vno cõuento poterit alter cõueniri. vt.d.l. creditor.in p̃n.s̃.man. Secũdo quero:quid si vnus tñ ex duobus reis vult insolidũ conuenire ita q nõ alium: Breuiter quidã sunt qui nõ sunt proprie duo rei. vt plures tutores ꝛ plures magistrat⁹ ꝛ alij similes de quibus dicet.j̃.e.l.eandem.in p̃n.ꝛ isti de iure antiquo habebant beneficiũ diuisionis.vt.l.vulgaribus. de his nõ loquor. Item plures obligati accessorie:isti habebãt beneficium diuisionis ex epla diui hadriani: ꝛ etiã de his nõ loquimur. Quidã sunt quodãmodo duo rei. vt qñ pluribus eadem res deponit vel cõmodat. ꝛ loquimur de obligatione secũdaria que contrahit rõne doli vel culpe:vt dicam.j̃.e.l.eandem.in p̃n. ꝛ isti nõ habent beneficium diuisionis fm Jac.de bel.qꝛ lex nõ cauet. Contra puto q etiã de iure antiquo habebãt beneficiũ diuisionis:sicut plures tutores.vt.s̃.depo.l.j.§.si apud duos. ibi exemplo duorum tutoꝝ tc̃.etiam de his hic ꝓncipaliter non loquit: sed de his qui sunt duo rei vere ꝛ ꝓprie de his loquimur. ꝛ constat de iure ffiorũ ꝛ codicis q creditor poterat eligere vnũ insolidũ.l.j.C.e.ꝛ hac.l.in.§.j. ꝛ.s̃.loca.l.cum apparebit.ꝛ.C.loca.l.si diuisa.cum si. Sed an hoc sit hodie imutatũ per ius auc̃. hoc ita.C.e. est videndũ. Dico ergo aut plures rei debendi sunt cõstituti ex cõtractu celebrato cum vno:vt plures dñi ex contractu vnius institutoris vel exercitoris.vt dicam.j̃.eo.l. eandem.in p̃n.ꝛ tũc nil est imutatũ ꝛ remanet firma rõ. l.ne in plures.s̃.de exerci.nam auc̃.hoc ita.C.e. ꝛ in corpore vñ

pore vnde sumit: loquit ꝓprie in duobus reis ꝓstitutis ex ꝯctu celebrato cũ pluribus. aut plures rei sunt ꝓstituti ex ꝯctu celebrato cũ pluribus vt regulariter fit: ꝛ tunc aut in obligatione erat aliqd indiuiduũ: ꝛ p ius auc̃. nil est innouatũ: qz eoꝝ diuisio corrũperet stipu. vt. s̃. ti. j. l. stipulões nõ diuidunt. ꝛ. C. e. auc̃. h̃ ita. loquit in his q̃ sunt diuidua. lz glo. j. e. l. reos. §. cuz in tabulis. dicat ꝯrium ꝛ male. vt dixi. s̃. c. l. j. Aut in obligõe venit aliqd diuiduũ: ꝛ tunc per iura auc̃. est innouatũ. vt hodie si vn⁹ insolidũ cõuenit habeat beneficiũ diuisionis: nisi aliud sit absens vel inops. vt. C. e. auc̃. hoc ita. qđ est verum qñ per cõstitutionẽ duoꝝ reoꝝ inducit alternatiua fideiussio vt pz in corpore. e. als puto q̃ iuri antiquo nil sit immutatũ. vt dicit. j. e. l. reos. in prin. vnde per auc̃. hoc ita C. e. solũ in mõ exigendi est imutatũ nõ in modo cõstituendi. Tertio quero qd in plurib⁹ reis credendi: Respõdeo per ius auc̃. in eis nil imutatum reperit. ꝛ h̃ tenet glo. in auc̃. e. circa fi. Quarto quero vtrũ in his casibus vbi plures rei cõueniunt insolidũ simul vno vel diuersis libellis sit aliquid imutatũ. Breuiter dico q̃ sic. nam olim reperiebat prohibitũ lz processus simul inchoatus esset cõtra vnũ ꝓcederet ꝛ cõtra aliũ supersederetur imo permissum. vt. s̃. ꝺ iudi. l. nõ iccirco. hodie ṽo ꝺz ad partis petitionẽ cõiter negociũ examinari ꝛ cõiter terminari. vt. C. e. auc̃. hoc ita. ꝛ in corpore vnde sumit. ꝛ puto q̃ si aliter fieret sñia per appellationẽ rescinderet. ar. j. q̃ sen. sine ap. re. l. j. in fi. ꝛ sic est imutatũ in modo procedẽdi. Secũdo olim poterant per sñiam plures rei insolidũ condẽnari: ꝛ per ꝯs poterat fieri executio contra quẽlibet insolidũ. hodie ṽo posito q̃ sic essent insolidũ condẽnati: tñ tẽpore executionis fieret excussio facultatũ vtriusq̃: ꝛ si vterq̃ esset soluendo fieret executio pro parte. vel si alter pro sua parte nõ esset soluendo fieret cõtra alium ꝛ hoc vult dicere tex. in corpore vnde sumit: ibi substãtie eoꝝ qualitas examinabit qđ est post sniam vt ibi patet. ex ordine lre. Dices tu ergo bñficiũ diuisiõis põt oppoi p⁹ sñiaz ꝯ. l. fideiussor. i fi. C. de fideius. ꝛ ꝯ id qđ p Bal. j. de fideiu. l. si dubitet. ꝛ p Cy. i. d. l. fideiussor. ꝛ. l. excepti. i vl. q. C. de ꝓba. dico q̃ i casu isto vbi plures cõueniũt simul: hoc acto q̃ vna solutio sufficiat: est verum qđ ego dixi. nec est tunc necesse q̃ talis exceptio opponat: quia hic de diuisione faciẽda ꝓut quisq̃ soluẽdo est: videtur agi tam ab actore q̃m a reo ꝛ lex sic disponit. sed qñ fit cõuentio simpliciter insolidũ imputet sibi qui exceptionez nõ opponit. In hoc ergo est aduertendũ q̃ si actor vult cõuenire aliquẽ ex duobus reis sepatim est locus beneficio diuisionis pẽdente ꝓcessu. vt in auc̃. e. §. j. aut vult cõuenire eos cõiter lz insolidũ: ꝛ tunc nõ est locus beneficio diuisionis pendẽte ꝓcessu: sed eo finito tẽpore executõis. vt in auc̃. e. §. pe. Quinto quero qd in pluribus reis credẽdi: certe nihil in his reperit imutatuz: nec in modo cõstituẽdi nec in mõ exigẽdi. ita no. in auc̃. e. § fi. in vlti. glo. in eo q̃ dicit. l. ex duobus. j. e. nõ esse correctã. Sed circa h̃ quero an vnus ex reis credẽdi possit facere aliũ ꝓcuratorẽ. glo. dicit q̃ nõ. vt. l. licet. §. poro. s̃. de ꝓcu. Cõtra puto: qz vnus põt agere nõie alterius. vt. j. de solu. l. si duo rei. ꝛ glo. cõtraria all. nõ fundat se bona. l. si bene aduertat. Sexto quero: dixi beneficiũ diuisionis habere locũ inter cõreos si ambo sũt soluendo: quero cui incumbit onus ꝓbandi: vl actori vnũ soluẽdo nõ esse: vel reo opponẽti illum soluẽdo esse. breuiter nõ insisto in all. Est quoddã beneficiũ diuisiõis de iure antiquo ex epla diui adriani qđ cõpetit fideiussoribus. vt insti. de fideius. §. si plures. ꝛ. C. de cõstit. pe. l. fi. ꝛ de fideius. l. iij. ꝛ. l. fideiussor. cum si. ꝛ istoꝝ exẽplo beneficiũ diuisionis habẽt tutores ꝛ curatores ꝛ si. vt dicit tex. de tu. ꝛ ra. dis. l. ij. §. nunc tractemus. in ꝓn. ꝛ in isto beneficio diuisionis est aduertendũ: qz si qdem soluendo sunt oẽs ꝛ hoc ꝓstat ꝓpetit bñficiũ diuisiõis. si cõstat q̃ nõ sunt soluẽdo cessat tale beneficiũ. vt. d. ll. Si dubitat tunc qui petit diuisionẽ audit si velit aliũ ꝓuenire suo periculo ꝛ de hoc satisdet. vt. j. de fideius. l. si dubitet. et sic videt q̃ ille qui petit diuisionẽ debet ostẽdere aliũ cẽ soluendo vel grauat illa satisdatione. Est aliud beneficium diuisiõis qđ venit ex hac cõstitutiõe noua de duob⁹ reis. ꝛ in hoc videt q̃ in casu dubij reus nõ possit cõueniri nisi pro parte. vt in auc̃. e. §. j. ꝛ ibi glo. sup verbo interim. ꝛ sic videt q̃ onus sit creditoꝛi q̃ non possit agere cõtra vnũ insolidũ nisi facta excussione si alius reperiat nõ soluẽdo. Ratio de reo est: qz vident inuicẽ fideiubere: ꝛ iõ vnus nõ debet cõueniri pro pte alterius nisi alio discusso. vt. C. de fideius. auc̃. ꝑsente. q̃ aũt ad exemplũ illius beneficij cõcessi fideiussoribus hoc sit cõcessum duobus reis apparet ex auc̃. e. in prin. qualiter intelligant inuicẽ fideiubere. j. dicaz. Septio quero: pone q̃ ad vnũ ex cõreis peruenit tota quãtitas vtruz posset petere q̃ ille prius excutiat: Rñ. si quidem hoc fuit actũ ab initio cum creditore vt ad vnũ tm̃ peruenire pecunia ꝛ alius esset fideiussor: vere tm̃ obligaret se principaliter vt cõreus: tunc sine dubio hoc posset petere per ti. in auc̃. de fideius. §. j. ꝛ. C. ꝺ fideius. auc̃. ꝑnte. si vo hoc nõ fuit actũ cũ creditore sed tm̃ inter eos: tunc videt prima facie q̃ factũ eoꝝ creditori nõ preiudicet. vt in auc̃. e. §. si vo nunus idoneus. ibi nomẽ ꝛc. finaliter dico q̃ si alter cõreus ostẽdit h̃. s. pecuniã ad aliũ peruenisse seu negociũ ad alium totaliter ptinere. ꝛ iõ petit aliũ primo discuti ipsius periculo q̃ actor cogit hoc facere. vt. l. vnde queritur in prin. s̃ cõmo. ꝛ ibi est casus ꝓut est in lra ꝓuenire. pro hoc facit qđ dicit q̃ tutor qui gerit prius cõuenit q̃z qui nõ gerit. qz ad eũ negociũ principaliter spectat. Sed cõtra predicta facit: qz qñ vnus tenet alio excusso nõ sunt cõrei. vt. l. x. s̃. ti. j. sed illud verũ si ipsa obligatio in illa cõdiõe differt. hic vo obligatio est presens: sed executio est dilata. Item facit cõtra. C. de cu. bo. dan. l. ij. in fi. sed dico q̃ illa debet intelligi fm istã determinationẽ. s. nisi alius ad quẽ principaliter nõ spectat petat aliũ cõueniri suo periculo. ar. d. l. vnde queritur. s̃. cõmo. Octauo quero dixi q̃ ad hoc vt istud beneficiũ locũ habeat. s. diuisiõis requirit q̃ oẽs sint presentes: quero qualiter debet intelligi ꝛ qualiter cõstare debet de ꝑntia vel absentia. Aduertatis vt ego dixi. s̃. istud beneficiũ diuisionis est introductũ ad exemplũ beneficij qđ per auc̃. datur fideiussoribꝰ glo. in auc̃. de fideius. §. j. intelligit presentes si sunt in eodez territorio ita q̃ facile possint citari. Et aduerte q̃ gl. ibi intelligit in eodem territorio. s. eiusdẽ ciuitatis. secus si essent eiusdẽ prouincie ꝛ sub eodẽ preside diuersarũ ciuitatũ vt ibi patet. q̃ doc. tenent. ꝛ tex. videtur exprimere ibi dum dicit: acerbũ est creditorẽ mittere alibi ꝛc. sed eo casu cũ sint eiusdez territorij puto q̃ ad hoc vt contra vnũ tm̃ possit procedi debet ꝓcedere solẽnis excussio de persona sicut dictũ est de rebus. s. vt citet. ꝛ si non venerit mittat familia ad capiendũ ꝛ ducendũ eũ: ꝛ si retulerit ipsum nõ posse haberi tunc ꝓcedetur contra vnũ tm̃. ita videt colligi ex auc̃. e. §. pe. ꝛ hec discussio circa personã ꝓbat de leg. ij. l. cum quidã. §. fi. cum. l. se. Nono quert vtrũ vni cõreo sit dandũ tempus ad reducẽdũ absentem sicut fideiussori: Glo. tenẽt q̃ nõ. C. e. auc̃. hoc ita. ꝛ C. de fideius. auc̃. ꝑsente. ꝛ in auc̃. e. §. si vo minus idonei. plura sunt alia querenda circa materiã huius. l. que dicã. j. e. l. si ex duobus. §. si a ticio.

Jo rei. Siue vna cõuocatõe siue pluribus respondeat nõ viciatur

constitutio duorum reorum.

Emo est qui nesciat. Obligatõi operarũ põt accedere fideiussor ꝛ in ea actiue ꝛ passiue possunt duo rei cõstitui.h.d. Jsta est singularis lex ꝛ glo.diuidit eã in glo.que incipit.i.operarũ. ibi pz ergo.sed ego diuido fm Jac.de are. ꝑ loquitur in simplici ꝓmissore.scdo in fideiussore ꝛ ꝑncipali.tertio in duobus reis.partes apparent in lra. Reperio in.l.nostra duas lec.vnam gl. Nõ ꝙ vbi est eadẽ peritia ficte sũt eedẽ opere. Opp.de.l.stipulatio ista.in prin.ff.ti.j. ꝛ.l.sicut.j.de fideiuss.vbi factũ alienũ ꝓmitti nõ potest. gl.videt dicere ꝙ põt qñ sunt eiusdẽ peritie.Jac.de are. dicit aliter ꝙ sicut in ꝓmissione facti ita operarũ põt cõsiderari.ꝑ ipsum fieri:ꝛ tunc nemo põt ꝓmittere factũ alienũ.qñq nõ habeꝫ respectus ad ipsũ fieri sed ad factuꝫ perfectũ:vt ꝓmittis libꝛũ scriptũ ꝛ factũ manu talis magistri.ꝛ tunc quis põt promittere factum alienũ. de ꝟ est casus in.l.cõtinuus.§.si ab eo.ff.ti.j.ꝛ ita intelligit hanc l.que lec.vera est in se ꝛ tene menti.sed in ꝓposito credo ꝙ melius dicit glo.per.fi.l.que dicit eiusdẽ peritie ꝛ fm dictũ Ja.de are.qñ habeꝫ respectus ad opus perfectum etiam qui nõ esset eiusdẽ peritie posset ꝓmittere ꝛ sic nõ bene sua lec.applicaꝫ textui. Op.dicit in.ij.rñso: ꝙ fideiuss or põt adhiberi obligatõi operarũ cõtra.l.sicut.j de fideiuss. So.nõ dico hic:ꝛ glo.tetigit.in.l.cum filius ff.ti.j.dicam in.l.siqs pro eo.j.de fideiuss. dicit hic duo rei cõstituunt in operis.Cõtra:qꝛ ex mutatione personarũ dicunt alie ꝛ alie opere.vt.l.si seruus patroni.cum.l.se.ff.de ope.li.sed qñ alia ꝛ alia res ꝓmittit nõ sunt eiusdem rei credendi.vt.l.si id qd.§.j.j.eo. Sol.cõtra.loquunt in operis que coherẽt ꝑsone:ꝛ tunc in illis non possunt cõstitui duo rei qꝛ alie ꝛ alie sunt.quedã nõ coherent ꝑsone:ꝛ in his possunt duo rei cõstitui. Sed op.ꝙ nõ possunt dici duo rei qꝛ nõ possunt debere insolidũ.vt.l.ij.ff.eo.ti.cõuncta.l.qui insulã.ff.ti.j. qꝛ si solum est alienũ ꝛ stipulamur insulã fieri nihil interest nra si est cõe tunc pro parte.So.intelligo in operis que nõ coherent solo sed cuilibet insolidũ possunt attribui vt ff ij.rñso. Demũ op.ad tertiũ responsũ dicit ff ꝙ ꝑnt cõstitui duo rei debendi qꝛ sunt eedẽ.Cõtra:qꝛ eiusdẽ hominis opere nõ dicunt eedem.vt.l.si nõ sortem.§.libertus.ff.de condi.inde.multo minus si diuersorũ.Solu. glo.hic in operis incertis:ibi certis.sed nõ est verũ:qꝛ ff eiusdem peritie ergo certe opere:qꝛ aliter non posset apparẽ an eẽnt eiusdẽ peritie. So.gl.ꝙ vere nõ sunt eedeꝫ sed fictione iuris fingunt eedẽ. Sed cõtra:qꝛ fm ff opere possent repeti qd est cõtra dictũ.§.libertus. Sol. dic ꝙ ad hoc ꝙ opere duorũ hominũ fingant eedẽ duo requrunt copulatiue.ꝙ ff agatur inter cõtrahẽtes ꝛ sint eiusd peritie vt hic dicit glo.ꝛ nõ.induco ad.q.Doctor ꝓmisit legere libꝛũ:põt ne per substitutuꝫ legere.ꝛ in.l.j.§.ne aũt.C.de cadu.tol.format Ci.istam.q.ꝛ dicit fm Dct. ꝙ.§.ne aũt.nõ facit:qꝛ ibi loquit in addiscente ꝙ nõ potest per substitutũ addiscere. sed docẽs bene seruire põt per substitutũ si est eiusdẽ peritie.per hanc.l.sed nõ placet.qꝛ oportet ꝙ sint eiusdem peritie.Et ꝙ hoc inter cõtrahẽtes sit actũ vt hic.sed si erat doctor qui ex casu consueuerat sepe hoc facere ex cõditiõe persone q̃ nõ potest seruire videt actum.C.loca.l.exceptio.ꝛ insti.loca. circa ꝑn. vel si esset ꝯsuetudo studij.vt.l.ꝙ si nolit.§.quia assidua.ff.de edil.edic.ꝛ.de aqua plu.ar.l.si prius.§.j.vnde circa mãꝫ huius.l.distingue q̃liter duo rei debẽdi cõstituant in obligõe facti.dic qñq in obligatiõe habeꝫ respectus ad opus perfectũ ita ꝙ est explicabile per alium vt.l.cõtinuus.§.si ab eo.ff.ti.j.ꝛ isto cãu sine dubio possunt cõstitui duo rei vt hic fm lec. Ja.de are.qñq habetur respectus ad ipsum fieri ꝛ ad persone industriã:ꝛ tũc aut ꝓmittentes sunt eiusdẽ peritie ꝛ possunt ꝯstitui duo rei vt hic.aut sunt diuerse peritie ꝛ nõ possunt vt ibi.Circa reos credendi dic.aut in obligatiõe venit tale factum qd cõcernit personã stipulantis.vt ꝓmitto seruire in camera vel mensa vel curare ab infirmitate ꝛ nõ possũt ꝯstitui duo rei.vt.l.si id qd.j.e.iũcta.l.seruꝰ patroni.§.si.ꝛ.l.se. de ope.li.aut nõ cõcernit personã stipulantis.ꝛ tunc aut vtriusq interest equalit ꝛ insolidũ.vt ꝓmitto ticio ꝛ seio insolidũ scribere libꝛũ:vel operas incertas puta zappatorias pictorias vel si.ꝛ possunt cõstitui duo rei vt ff.aut nõ interest equaliter:vt facere domũ in fundo vnius vel cõi ꝛ nõ possunt duo rei cõstitui qꝛ nõ interest cuiuslibet insolidũ.vt.l.qui insulam.ff.ti.j. Ultimo hec.l.inducitur ad.q.qualiter ꝓbetur interesse singulare. qd tangit glo.C.de sen.q̃ pro eo.l.vna.in glo.sup verbo subtilita tẽ.in fi.Alij doc.dicunt ibi ꝙ possunt deponere de affectione eoꝝ si sunt eiusdẽ peritie.ꝛ sic videt affectio actoꝝ per hanc.l.qd nõ placet:qꝛ ista fictio habet locũ demuꝫ duobus cõcurrẽtibus vt.ff.dixi q̃ cessant in testibus.dic ergo ꝙ testes deponẽt ꝙ ipsi viderunt homines eiusdeꝫ cõditionis habere rem illius qualitatꝫ tantũ cara vl nollent ꝓ tãto carere ea.vt ꝓbat.ff.ti.j.l.cõtinuus.§.cũ ita.

Ex duobus reis. Ex duobus interrogatꝫ vel interrogãtibus qui respondet obligat ꝛ cui respondet queritꝫ obligatio: ꝛ ab vno tm̃ ex cõreis põt accipi fideiussor. h.d.gl.signat ar.ꝯraria ꝛ nõ soluit ibi.§.habet.sed illud intelligit ibi ex ꝑsũpta mente cõtrahentiũ:qꝛ aliud tẽpus cõmissionis nõ habꝫ annexũ.hic enim ex ꝓpositũ diceret intelligi Bi.vel aliter ibi verba stiplois sapiũt vim ꝯditionis:hic nõ.Rai.

Duo rei. Modicũ interuallũ cõstitutionẽ duorũ cõreoꝝ nõ vitiat nec actus medi cõstitutionẽ cõreoꝝ nõ cõtrarius.h.d. Nõ modicum tẽpus nõ vitiat:ergo longũ tempus vitiaret. Item no. ꝙ actus nõ cõtrarius cõstitutioni nõ vitiat. Op.ff.e. l.iij.in prin.glo.sol.vt ibi.vera sol.est illa. Inter interrogationẽ ꝛ responsionẽ eiusdẽ actus cõtrarius vel longuꝫ interuallũ impedit cõstitutionẽ vt hic:sed longũ interuallũ inter obligationẽ vnius ꝛ alterius nõ vitiat. Quero quid si in instrumto interrogas me dico facias scribi:de inde Rñ.dicit glo.ꝙ in ꝯtinẽti videt respõdere tenet mẽti:qꝛ singularis est. Quero quid in alio actu medio interueniente qui nõ pertinet ad hoc.ꝛ glo.dicit ꝙ omnis actus dicit ꝯtrarius ad obligationẽ nõ ꝯtinens.glo.nõ bene dicit simplr:sed debet determinari per.l.cũ antiquitas.C. de testa. qꝛ ibi vides ꝙ actus necessarius nature interueniẽs nõ dicit actus ꝯrius.

Ex duobus reis. Disparitas q̃litatis que speratur reduci ad paritatẽ nõ vitiat ꝯstitutionẽ cõreoꝝ.h.d. Op.de.l.eandẽ.§.j.j.e.So.plures dant hic tene vltimã:qꝛ hic est disparitas in tẽpore:ibi in culpa.Et ratio est:qꝛ hic adueniẽte ꝯditione reducit ad paritatẽ:ibi nunq̃ reduci sperat. Op.de.l.si id qd.So. ibi est disparitas in re:hic in qualitate. Quero vtrum hodie sit correctũ p ius auc. vt ille qui est obligatus pure possit opponere beneficiũ diuisionis pendẽte ꝯditiõe alterius.glo.tangit.C.e.auc.hoc ita.Bi.tangit hic dicã j.e.l.si ex duobus.§.si a ticio.

Is uerbis. Si in vniuꝰ persona nõ consistit obligatio: alter tenetur insolidũ si tanq̃ duo rei se obligabant alis in virilẽ.h.d. Nota ꝙ dictio que debet scribi breue qñ est cõiunctio:alis longũ.vt in glo.

Eandẽ

e Eadem. Re verbis testamẽto cõsensu possunt constitui duo rei.h. dicit. Op.in auc.c.in pzin. Sol. dicit glo. aliud olim aliud hodie. Tu dic q̃ in mõ ꝓstituendi nil est innouatũ vt dixi.s̃.c.l.ij. Pro declaratione huius.l. z materie q̃ro ꝓmo:an in obligõe que re ꝯbitur ad diuidua vt tantũdez reddat in genere:vt in mutuo possint cõstitui duo rei:videt q̃ sic.vt.C.si cer.pe.l.ſi nõ singuli z.C.e.l.ꝑpter.cõtrariũ dicit do. Mar.si.i. dicẽs q̃ ãte possent cadere sydera de celo q̃ obligatio que re contrahit ꝯbatur vltra q̃ puenit.vt.l.si tibi.in pzin.s̃.de pact. z in.ll.ꝯrijs fuerũt ꝓstituti duo rei vbi cõiter oẽs tenent ꝯrium per pzin.huius.l.z.C.e.ꝑpter.z.C. si cert.pe.l.si nõ singuli. Ad cõtrariũ rñdeo q̃ si vni numerarẽt alioz volũtate oĩbus numeratũ videt iuris fictione.vt not.per glo.in.d.l.si nõ singuli. Sed cõtra hoc instatur id qd̃ est impossibile de natura nõ põt fieri:per.l.vt si pater. in fi.s̃.de adop.z loca.l.qui ad certũ.sed impossibile ẽ fm naturã vt eadẽ pecunia perueniat ad plures' insolidũ.ergo nõ põt fingi.huius timore dicit Pe.q̃ nõ fingit ad plures puenisse insolidũ:sed ad oẽs simul peruenit i veritate:z sic nõ nascunt plures obligatiões sed vna que tenet plures hoies:sicut vnus funis ligat plures.z hoc tenet Lu.in.d.l.si nõ singuli.z.C.e.l.ꝑpter.hoc nõ placet q̃ in pluribus reis lz sit vna obligõ in effectu:tñ in veritate plures sunt obligationes z quilibet tenet pro parte obligatione.vt hac.l.§.fi.z.l.si reus.z de fideiuss.l.generaliter. Teneo ergo solutionez glo.q̃ fingit pecunia ad quẽlibet puenisse pro solido. Nec ob.si dicat q̃ lex non fingit sup impossibili:q̃ verũ est sup eo qd̃ est impossibile in genere:vt q̃ filius sit antiquior patre. sed si in genere est possibile lz sit impossibile in spẽ:vt in his terminis in quibus loquimur:tunc lex fingit.exemplũ impossibile est q̃ ille qui est filius ticij sit filius meus. tñ q̃ in genere possibile est q̃ habeã vnũ filium talem z eius etatis põt fingi p̃ius q̃ talis sit meus.vt.d.l.si pat.in fi.cũ.l se.de adop.sic impossibile est q̃ ille qui fuit apud hostes semp fuerit in ciuitate.tñ q̃ in genere suo possibile est videz q̃ talis semper fuerit i ciuitate:ideo lex põt fingere ipsum fuisse in ciuitate.ita hic possibile ẽ q̃ in genere suo talis pecunia puenit ad me. Itez q̃ puenit ad te z ad alium:ideo hoc inducit per fictionẽ:lz in casu in quo sum' s.donec pecunia est apud vnuz impossibile sit esse apud aliũ.z ista ego dixi in.l.si is qui pro emp.s̃.de vsuca. vl aliter impossibile est q̃ eadẽ res pueniat apud plures insolidũ.dico verum est in effectu:sed bene põt puenire ad plures sed apud vnũ remanet in effectu: q̃ vna exactio sufficit. Cõcludo ergo q̃ plures rei debendi possũt re cõstitui si hoc agat sine aliqua stipulatione:sicut.s̃.dictum est in alijs obligatõibus.z idẽ dico de duobus reis credendi.vt.C.si cer.pe.l.cum te. Secũdo quero qd̃ in obligõe que re contrahit vt eadem spẽs reddat: vt in deposito z cõmodato z si. Rñ.debes scire q̃ ex hoc cõtracta due oriunt obligatiões.vna p̃mitiua ad rei restitutionem.alia secũdaria rõe doli vel culpe cõmisse in rem.aut ergo queris de illa p̃mitiua obligatione ad rem restituẽdam:z tunc ita demũ cõstituũt duo rei debendi si ẽ actũ vt.C.loc.l.si diuisa.als quilibet tenet pro parte.ar.s̃.cõmo.l.iij.§.heres.z depo.l.si duo.lz tñ quilibet pro parte teneat.z sic est obligatio diuidua diuisa quo ad obligationẽ:tñ vnus soluendo partem nõ liberat.z sic est in diuidua quo ad solutionẽ.vt.d.l.si duo.z de hoc plenꝰ dixi in.§.cato.s̃.de ver.ob.lz glo.circa hoc nesciat quid dicat.s̃.depo.l.j.§.si apud duos. Si vo queris de obligatione secũdaria que contrahit rõe doli vel culpe:tunc aut est actum q̃ sint duo rei z sunt.aut nõ est actũ:z tunc aut vnus tñ cõmisit dolũ vel culpam z ille solus tenetur vt.l.j.§.si apud duos.in fi.s̃.depos.aut vterq̃ cõmisit: z tũc vterq̃ tenet insolidũ tanq̃ duo r i.vt.d.§. si apud duos.z.l.si vt certo.§.si duobus vehiculũ.in fi.§.s̃. cõmo.z.l.si duo.s̃.depo.z hoc de reis debendi.rei vo credendi in tali obligatione nõ cõstituunt nisi hoc agat.s̃. depo.l.j.§.sed si duos. Tertio quero quid si in obligatione veniat aliquid qd̃ sit indiuiduũ quo ad obligationẽ z solutionẽ.dic vt dixi.s̃.e.l.ij. Quarto quero quid in obligatione facti an possint cõstitui duo rei:dic vt.s̃.e.l.nemo. Quinto quero qd in his que obligãtur accessorie:Ista.q.habet duo capita.primo vtrũ teneant insolidũ etiam si nõ exprimat.secdo posito q̃ insolidum teneant vtrum sint duo conrei siue duo rei debẽdi Circa primũ dico q̃ q̃q̃ quis obligat accessorie.s.pro alio alienã obligationẽ principaliter suscipiẽdo.z isto casu nõ tenet insolidũ nisi sit actũ.vt.C.ad vell.l.si paternã z ibi no.idem no.ff.de fideiuss.l.si ticius. q̃q̃ obligant plures pro alio cõstituendo plures z tunc idem:q̃ quilibet tenet pro parte nisi sit dictũ q̃ teneant insolidũ: vel obligauerũt se alternatiue.vt.C.de consti. pe.auc.si q̃. q̃q̃ aliqui obligant pro alio ꝑprie fideiubendo: z tũc quilibet tenet insolidũ etiam si nõ sit dictũ.vt insti.de fideiuss.§.si plures.z.C.de fideiuss.l.non recte. q̃q̃ plures obligant pro alio mãdato:z tunc diuerse sunt gl.nã gl.que est.s̃.man.l. si mãdato ticij.§.paulus rñdit. vnũ videt velle q̃ hodie requirat q̃ expresse agat.expressius in.l.creditor.§.si duobus.e.ti. Contrariũ.s.q̃ in mãdatoribus nil sit ĩmutatũ hodie.no.gl.s̃. qd̃ iussu.l.j.§.fi. z hic in glo. que incipit z mandato. z istud puto verius per id qd̃ no.in.d.§.si plures.insti. de fideiuss. z.d.l.nõ recte.z hoc cõiter tenent doc.q̃ per auc.nil est ĩmutatus in modo cõstituendi vt.s̃.dictum est. Sed que est rõ diuersitatis inter ꝓdictos casus. Circa secdm credo q̃ primo cãu qñ ꝑncipaliter obligationẽ alterius suscipiunt si ĩb agat vt teneant insolidum sunt duo rei.vt.d.l.si paternam.z qd̃ ibi no.z videt expressum.s̃.ad vell.l.vir vxori.§.fi.cum.l.se. In his vo que obligant constituendo nõ obligant insolidũ nisi agat:vel alternatiue ꝑmittatur tunc dicunt duo rei.z dic vt statim dicam in duobus fideiussoribus z mandatoribus q̃ eadem est rõ.vt.l.si.s̃. de consti.pecu. In duobus vo fideiussoribus vel mãdatoribus lz teneant insolidũ etiam si nõ fit dictũ: z licz dicant cõfideiussores vt.ff.de fideiuss.l.si tici'.nõ tamẽ sunt duo cõrei.patet ex diuersitate nominũ z titulorꝫ. nam si idem esset quare fecisset per se titulũ de duo.re.z ti.de fideiuss.z manda. Preterea pz ex hac.l.z.l.j.C.e.cõiũcta l.vt fideiussor.ff.de fideiuss. Preterea lz factũ vnius correi alteri noceat.vt.j.e.l.pe.nõ tñ factum vnius fideiussoris nocet alteri sed solũ sibi z suis successoribus.vt.s̃.ti.j l.si seruũ.§.nunc videamus.z ibi not.ad ĩb ergo vt iura duorũ reorũ haberẽt locũ inter eos esset necesse q̃ hoc expresse ageret q̃ tanq̃ duo rei intercedũt.vt expresse dicit in.d.l.vir vxori.in fi.cum.l.se.s̃.ad vell. Plus dico q̃ etiã si expresse ageret q̃ insolidũ tenerent. hoc casu nõ sufficeret ad constitutionẽ duorꝫ reorũ: q̃ esset expressio eorꝫ que tacite insunt.vt.C.de fideiuss.l.nõ recte. est ergo necesse q̃ exprimat q̃ tanq̃ duo rei ꝑmittũt z hoc de reis debendi.plures vo rei credendi accessorie nõ cadũt.

Sexto q̃ro quid in pluribus qui gerunt aliqd̃ officium vel aliquã administrationẽ:an obligent virilit vel insolidũ:z an sint duo rei:Aduertatis an quilibz habeat insolidũ administrationẽ. dixi in repetitiõe.l.j.§.si plures s̃.de exer.nunc dico qualiter obligent. Circa qd̃ dico q̃ qñ plures gerunt aliqd̃ negociũ spõte nullo p̃cedẽte mandato:z tunc nõ tenent insolidũ lz ꝑput quisq̃ gessit

vt.l.cum alicui.in fi.ff.de nego.gest.z qđ ibi no.in glo: qñqz precedit aliquod mandatū a lege vel ab homie: z tunc aut officiū seu administratio que gerit est publicuz auctoritate z vtilitate.aut publicuz aucte sed ꝓuatū vti litate.aut auctoritate z vtilitate ꝓuatū. ꝓmo casu quilibet tenet insolidū.vt.l.imperator.ad munici.z de ma.cōue. l.magistratus.z sunt duo rei debendi lz nō per omnia. vt.l.si pupillus.ff.de admi.tu.z hoc dico siue sit admi nistratio ordinaria siue delegata.ar.l.ex facto.in fi.ff.de nego.ge.z de mag.cōue.l.fi.z qđ ibi no. in vltima glo. lz inter hoc sit aliqua differētia in illa materia quā tracta ui in.§.si plures. Scđo casu qñ est munus publicū au ctoritate sed vtilitate ꝓuatum.z tunc idem: qz quilibet te net insolidum z sunt duo rei debendi lz nō per omnia. vt.d.l.si pupillus.ff.de admi.tu.z.l.j.§.nunc tractemus ff.de tu.z ra.dis.z de admi.tu.l.ij.cum si.z qđ dico i tu toribus idem in actoribus cōstituti ab eis.ar.d.l.ex scō. in fi.ff.de neg.ge. Tertio casu qñ administratio est ꝓua ta aucte z vtilitate: z tunc aut sunt institores: aut exercito res: z tunc qz eis videt mandata administratio insolidū credo eos teneri z esse duos reos lz nō per omnia.vt.l.j §.si plures.de exerci.cum sua glo.que equiparat eos tu toribus.z.l.si pupillus.de admi.tu.aut logmur in pluri bus ꝓcuratoribus: z tunc aut fuerunt facti insolidū z q libet tenet insoliduz: z erunt duo rei sicut duo tutores.vt l.creditor.§.duobus.ff.man.z qđ ibi no.in prin.glo.et iste est verus intellectus illius.§.qz officium erat eis cō missum insolidū.sed erat dubiū qualiter obligatio q̄ cō trahit rōne doli vel culpe cōmittat. z dicit q insolidum. nam si intelligis q esset actum q insolidum teneret nul lum esset dubiū illius.§. necin hoc est aliquid innouatum per iura auc.lz glo.ibi aliter dicat z male: qz in mo do cōstituendi nil innouat vt pluries dictum est.z hic est regula q qui possunt administrare insolidū insolidū te nent.vt.l.si plures.ff.de cu.bo.dā. Si vo administra tio nō fuit cōcessa insolidum: tunc vnus nō potest cōtra here sine alio: z quilibet tenet tantū de suo facto: nec erūt duo rei.vt.l.cum alicui.in fi.de nego.gest.z ar.de exer ci.l.si tñ plures.in prin.z hoc de reis debēdi.plures ve ro rei credendi hoc modo nō admitto posse cōtrahi: qz quilibet ageret pro suo interesse. Septimo quero plu res mercatores vnā mercantiā gerunt vel vnam negocia tionē: an ex cōtractu vnius quilibet teneat insolidū z q libet posset agere insolidū: z an sint duo rei: Pe.z Ja. de ra.dicunt q sic.z Li.sequēdo eos.ff.si cer.pe.l. q te ad similitudinem tutorū z magistratuū. certe male dicunt z cōtra casum.l.si tñ plures.in prin.ff.de exerci. Unde tu dic q aliqñ a pluribus quedam gerit negociatio q̄ eis decernit ex publico: z tunc fateor q sunt duo rei actiue z passiue.vt.l.si vnus.in prin.ff.de pac.z.l.si duo.ff.de ar bi.z de pac.l.idem in duobus.vbi loquit in plurib⁹ ar gentarijs quibus officium decernebatur ex publico. vt l.argentarius.in prin.ff.de eden.z no.in.l.quedā.§.nū mularios.eo.ti.z facit qđ dixi.ff.de tu.z cu.z magistra. facit.ff.de lo.pu.fru.l.j.vbi vterqz socioꝝ insolidū habz actionē.si vo talis negociatio ꝓpria volūtate fuerit assū pta nō ex publico: tunc aut plures gerunt istam negoci ationē z mercantiā per suos institores seu exercitores q in vulgari appellant factores: z quilibet eoꝝ tenet inso lidum institoria seu exercitoria.vt.ff.de exerci.l.j. in fi.z l.se.z de insti.l.habebat.§.fi.z.l.se. z satis arbitror eos esse tanqz duos reos debendi: qz ad idem z eadez obli gatione tenet vterqz.cōstat enim ipsos esse obligatos.vt l.j.§.pe.de exerci.z sic talis actio est natiua nō datiua. Item snīa lata pro vno prodest alteri: vt.d.§.pe.itez pu to q.l.fi.C.eo.habeat locum in eis per illam rōem ne in plures ꝛc.vt.ff.de exercit.l.ij. dico ergo q sunt duo rei debendi: duo vo rei credendi nō ita cōstituunt: qz ex cō tractu institoris seu exercitoris nō queritur actio dñis nisi cessa actione z nisi in subsidium.vt.l.j.in fi.cum.l.se. de instito.z.l.si eum.§.j.de insti.si vo talem negociationem gerunt per seipsos: tunc aut ambo simul z quilibet tenet pro portione quā habet in negociatione.vt.l.si tñ plures in prin.de exerci.aut exercent separatiz: puta sunt duo socij: vnus exercet perusij: alius exercet florentie: tunc q libet tenet insolidum. videt enim inuicē institores ꝓpo siti.ar.ff.si cer.pe.l.eius qui in ꝓuincia.in fi.C.de fabri. l.iure ꝓuisum.li.xj.facit de acqui.re.do.l. traditio.§.fi. pro hoc facit illa rō ne in plures ꝛc.qđ tenet Ja.de are. in.d.l.si tñ plures.in prin.lz glo.in.l.j.in fi.e.ti.vacillet

Octauo quero institor z exercitor possūt cōueniri ex eoꝝ cōtractu: Item ꝓponens z quilibet insolidū an di cant duo rei: qđ videt.vt.l.j.§.pe.ff.de exercito. Cōtra: puto q vnus teneat ꝓncipaliter: alius accessorie: z iō ma gis equipararē eos fideiussori z principali: sicut dicimus in patre z filio.vt.l.cum filius.in prin.ff.de ver.obli.cō stat aūt fideiussorem z principalē nō esse duos reos. vt no.j.de solu.l.cum quis.§.siquis pro e⁹. z qđ not.per doc.C.eo.l.fi. Nono quero plures dñi eiusdem ser ui tenent de peculio insolidū.vt.ff.de pecu.l.z ancillarū § siquis cum seruo.cum si.an erunt duo rei: Breuiter di cerem: qñqz quilibet insolidū tenet etiam respectu pecu lij qđ est penes socium.qñqz tenet insolidū tm̄ respectu pe culij qđ est penes se.vt ꝓbatur.ff.de pecu.l.si noxali.§. fi.cum.l.se.ꝓmo casu dicerem eos esse duos reos: qz ad idem z eodem respectu tenent z eadem obligatione sicut duo rei: z sicut.ff.in pluribus ꝓponentibus vnum insti torem. Secūdo casu dico eos nō esse duos reos: qz in singulis p rsonis ꝓpriuz est per se id qđ debet: ergo ꝛc. vt.l.si id.j.e. ista enim actio de peculio habet nām actio nis realis.vt.l.quesitū.in prin.de pecu.z not.per Li.C. q cum eo.l.dominū.z sic quilibet per se videt teneri ad diuersam rem. alia que circa hanc materiā de modo cō stituendi deficiūt. dicā in.l.si id qđ.j.eo.

Sed siquis in deponendo. Imparitas culpe ab initio vitiat constitutionē duorum cōreorū. secus si ex postfacto.h.d. Nota q factū vnius ex reis debendi ꝓdest alteri si sunt socij. Opp.ff.e.l.ex duo bus.z insti.eo.§.fi.glo.dicit so.qz hic imparitas culpe: ibi diei vel cōditōis: qz posito q ꝓmitto pure tu sub cō ditione nō est imparitas qz tu interim nō teneris. Preterea imparitas diei sperat reduci ad paritatē. imparitas culpe nūqz sperat reduci ad paritatem z ista est vera. Opp.qz vitiat res si deuenit ad eum casum a quo incipe re nō pōt.vt.l.pluribus.§.z si placet.z.l. si sub vna.§.j. ff.ti.j.z.l.si pro parte.§.versum.ff.de in rez verso.z.l.suf ficit.ff.de condi.inde.z.l. si a reo.§.si diuersis.j. de fide ius. So.nego maiorē q deueniat ad eum casum a quo incipere nō pōt: qz si remittat culpa pacto ex postfacto: tūc exceptionez parit z remanet obligatio que ab initio fuit z nunc est par. secus si a principio remittat culpa: qz tunc nō est par obligatio. dicit hic q pactum factuz vni ex reis debendi si sunt socij alijs ꝓdest si cōis culpa inē ueniat: quero ergo vtrum pactū vnius ex reis debēdi ꝓ sit alijs: z dic vt plene dicam.j.c.l.ex duobus.

c **Im duos.** Disparitas locoꝝ non impedit constitutionez cōreorum.h.d. Opp.ff.ti.j.l.j.in prin.vbi dicit q inter absentes nō valet stipulatio.glo. dicit q fu erūt duo rei cōstituti ꝓsensu nō verbis.vel pōt esse q ho die stipulor hic z seruus meus florentie.ar.l.fi.§. si inter eos.ff.

eos.s̃.ti.j. vel aliter stipulor hodie hic ab vno: ꝛ alibi stipulor ab alio recto tramite eundo. sed nõ hoc oportz te ponere: qz interuallũ temporis inter vnam obligationez ꝛ aliaz nõ viciat si agat hic ꝙ sunt duo rei. vt.l.iij.in p̃n. s̃.e.ꝛ ppter hoc inculcatio glo. nõ fuit necessaria. vel potest esse ꝙ existẽs chartagine a duobus fuit stiplatus ex diuersis locis: hoc est ꝙ vnus moueret se de florẽtia ꝛ alter de roma ad eundũ capuã: ꝛ sic primo posui casũ qui placet Bi. sed qd̃. s̃. dixi plus placet. Item hic dicit ꝙ sunt plures obligões. Op. de.l.iij.in fi. s̃.e. Sol. due sunt vere in effectu vna. nõ habetis alia.

J duo rei. Conreus nõ socius non opponit cõpẽsationez de eo qd̃ alteri cõreo debet. h.d. Oppo. de.l.si quis. s̃. de cõpen. So. aliud in fideiussoribus vt ibi. aliud in duobus reis vt hic. ꝛ ex hoc cõcludit Jo. pro sua opi. ꝙ duo rei nõ vident inuicem fideiubere. vt dicaz de hoc. j̃.l.pri.

Eos. Duo rei possunt inuicem fideiubere ꝛ põt actor actionẽ diuidere quo ad quantitatẽ ꝛ quo ad petẽdi modũ. h. dicit. Op. in auc̃. e. in prin. posita. C. e. auc̃. hoc ita. So. hodie habent beneficiũ diuisionis: olim nõ: qd̃ plene dixi s̃.e.l.iij.§.fi. Op. de.l.j.§.nunc tractemus. s̃. de tu. ꝛ ra. distra. So. ibi loquit in plurib' tutoribus. Op. insti. de fideiuss. §. si plures. So. ibi loquit in his qui tenẽt accessorie: vt plene dixi in. d.l.iij. s̃.e. Restat videre an duo rei inuicem videant fideiubere. ꝛ ideo pro declaratione plena huius materie principalit videndũ est q̃liter vni cõtra alium succurrat. ꝛ p̃ circa duos reos debendi. Ad qd̃ inuestigandũ p̃ videndũ est an videant inuicem fideiubere. Jsta. q. tangit h. t. ꝛ C. e. in multis locis vt in. l. vir vxori. s̃. ad vell. ꝛ j̃. de fideius. l. manius. C. e. l.j. ꝛ fuit magna cõtrouersia inter oliz ꝛ hodie. Mar. tenuit ꝙ videant fideiubere. Jo. cõtra. s. ꝙ non videant fideiubere. ꝛ Azo distinxit vt plene no. ĩ. l. vir vxori. ꝛ ibi glo. tenet opi. Azo. ꝛ in auc̃. e. in p̃n. sed glo. tenet. C. e. l.j. opi. Jo. Sed ꝯ op. fideiussor nõ potest obligari nisi verbis. vt. C. de fideius. l. blanditus. ꝛ. s̃. ti. j. l. v. §. satis acceptio. ꝛ. man. l. si hereditatẽ. §. j. sed si duo rei possunt in re cõstitui. vt. C. e. l. ppter. ꝛ. s̃. e. l. eandem. ergo non vident inuicem fideiubere. Bi. tenet opi. Azo. ad hanc rõem rñdit ꝙ ista rõ cõcludit in fideiussione expressa sed nõ in tacita. Pe. ꝛ Ja. de ra. ꝛ Li. sequẽdo eos dicunt ꝙ duo rei nullo modo vident fideiubere. nam in duob' reis quilibet equaliter debet obligari insolidũ vt principalis: nec attendit ad quẽ pecunia peruenit. vt. j̃. e. l. pe. ꝛ. C. si cer. pe. l. si nõ singuli. sed fm eos qui dicunt ꝙ vident fideiubere hoc nõ esset: ergo ꝛc. Preterea nõ reperitur ꝙ de iure. ffior. ꝛ codic. duo rei habent beneficiuz diuisionis: ergo ꝛc. Itẽ hoc nulla. l. cauetur ꝙ videãtur fideiubere ergo ꝛc. ꝛ in hoc residet Li. C. e. l. j. lz per mlta verba. vides ergo ꝙ ex dict eoz nullã claritatẽ habes Quid ergo dicemus: Jac. de bel. disputauit istaz. q. et posuit eaz in auc̃. e. qui melius attingit veritatẽ q̃s aliqs. tñ multũ obscure loquit. Tu ergo clarius ꝛ melius ad declarationẽ presentis materie debes scire ꝙ ex fideiussione oriť duplex obligatio. vna qua fideiussor obligat creditori: ꝛ ista semper contrahit verbis vt dictum est. ꝛ talis habet beneficiũ fideiussorũ. vt auc̃. presente. C. de fid̃ius. nec eget beneficio huius auc̃. de duo. re. ꝛ iste est p̃ p̃prie fideiussor respectu creditoris. Alia est obligatio q̃ cõtrahit inter reum ꝛ fideiussorẽ ꝛ ista contrahit cõsensu. nam reus videt mandare fideiussori ꝙ soluat. vt. l. inde bitã. s̃. de condi. inde. ꝛ de hac loquit ti. man. ꝛ hoc mõ considerat fideiussor respectu ipsius debitoris. Item fideiussor põt intelligi stricte qui aliene obligationi accedit vt. j̃. de fideius. l. j. ꝛ l. fideiussor obligari. §. si fideiussor. põt etiam accipi large fideiussor omnis qui est obligat' pro negocio qd̃ ad aliũ spectat nõ ad se. hoc mõ accipit in ti. ad vel. C. ad vel. l. j. Si ergo q̃rit an duo rei videãt fideiubere inuicẽ: dic aut queris vtrũ dicant fideiussores inuicem respectu creditoris. ꝛ dico ꝙ sic duobus casib' tm̃. s. si ꝟ est actum expresse vt hac. l. vel si est color questus. vt. s̃. ad mace. l. sed ꝛ iul. §. j. ꝛ istis casibus habẽt beneficiũ de fideiussoribus. nec esset necesse beneficium de duobus reis. extra istos casus duos non videnť fideiubere respectu creditoris. hoc expresse dixit tex. in. d. l. sed ꝛ iul. §. j. ꝛ hoc mõ intelligendo verum dicũt vltramõtani. Aut queris vtrum videant fideiubere inuicẽ quo ad actionẽ dandaz inter eos ꝛ assumendo fideiussores large. ꝛ tunc aut duo rei sunt constituti ex mera liberalitate ꝛ tunc verũ dicit Jo. qz videnť fideiubere si sunt socij nõ alis. vt. l. in lege fal. hoc obseruandũ. ad. l. fal. Aut nõ ex mera liberalitate: puta qz vere pecuniã quã petierat recepерat. ꝛ tunc vera est opi. Azo. qz eatenus videt fideiubere alter pro altero quatenus negociũ ad alterũ in veritate spectat. vt. d. l. vir vxori. ꝛ ibi no. ad vell. ꝛ de in rẽ vso. l. si pro parte. §. j. ꝛ ad mace. l. sed ꝛ iul. §. item si duos. ꝛ in istis casibus nõ habent beneficiũ de fideiussoribus sz habent beneficiũ auctenticũ de duobus reis: qd̃ expresse inducit isto casu qñ talis alternatiua fideiussio inducit vt. s̃. dixi in. l. iij. §. fi. s̃. e. p̃dicta vera in duobus reis q obligant expresse: sz in his qui obligant tacite vt plures tutores illi lz nõ essent ,pprie fideiussores: tñ de iure antiquo cõueniebant exemplo fideiussorũ. vt. l. j. §. nũc tractemus. s̃. de tu. ꝛ ra. distr. ex his apparet veritas huius materie. Op. de. l. j. C. e. vbi dicit in tex. ꝙ si vnus soluit repetit ab alio. So. vt in glo. Quero qua actione repetat an indistincte hoc sit verũ: quicqd dicat hec ẽ veritas. Aut duo rei obligant ex mera liberalitate: ꝛ tunc aut sũt socij ꝛ vnus soluẽs repetit ab alio partẽ per actionẽ pro socio. aut nõ sunt socij ꝛ nllo modo repetit. vt. d. l. in lege fal. hoc obseruandũ. s̃. ad. l. fal. Aut nõ obligauerunt se ex mera liberalitate: ꝛ tunc aut totum negociuz pertinet ad soluentem: puta qz tota pecunia peruenit ad eum vel alio modo: ꝛ tunc iste nil repetit. aut negociũ pertinet ad alium: ꝛ tunc ab eo repetit eatenus quatenus ad eum pertinet ꝛ sic in totum vel in partem. vt. l. j. C. e. ꝛ. s̃. de exerci. l. nec quisq̃. ꝛ de insti. l. habebat. §. fi. ꝛ. l. se. sz qua actiõe agit: Hic est aduertendũ: aut plures obligãtur simul ex ,pprio cõuentione: ꝛ sic vnus presente altero ꝛ habet locum actio mandati. vt. ff. man. l. si remunerandi. §. si passus. ꝛ. l. qui patit. insti. de ver. obli. §. j. aut vn' obligat altero absente qd̃ põt contingere. vt. s̃. e. l. iij. et dixi supra. eo. l. eandem. §. finali. ꝛ tunc aut sunt socij: et repetit alter ab altero actione pro socio. vt dicta. l. nec qsq̃. de exercito. aut nõ sunt socij: ꝛ tunc aut habebant beneficiũ diuisionis: ꝛ sic negociũ nõ poterat expediri pro parte. ꝛ tunc aut debitũ fuit contractũ occasione alicuius corporalis rei ita ꝙ cadit in iudiciuz cõi di. ꝛ repetit per actionẽ cõi diui. vt. l. habebat. §. fi. cum. l. sc. s̃. de instit. aut fuit contractũ debitum simpliciter: vt qz pecuniã acceptam diuiserũt ꝛ quilibet cõuertit in suos vsus. ꝛ tunc habet locum cõdictio ex hac. l. j. C. e. cum nõ sit cautum quo actionis noie agatur. Si vo habebãt beneficiũ diuisionis: ꝛ sic negociũ poterat expedire pro parte: ꝛ tunc habet locũ actio nego. ges. ꝛ hoc modo põt intelligi gl. l. j. C. e. ar. ff. de neg. ge. l. si cões. fa. her. l. heredes. §. itẽ si vnus. cum si. sed fm istam distinctionez debet intelligi lex si in rem. C. si cer. pe. ꝛ no. C. loca. l. si diuisa. Tertio quero quid in pluribus tutoribus curatoribus ꝛ ad

miniſtratoꝛibus ciuitatis ſi vnus ſoluit qua actõe repetit alter ab altero: dic vt plene no. in.l.j.§.nunc tractemus. de tu.ꝛ ra.diſtra.C. de tranſac.l.j.ꝛ.s̃. de nego.geſ.l. ex facto. ad muni.l. imperatoꝛ. in fi. cuꝫ.l.ſe. Quarto q̃ ro quid in pluribus depoſitarijs vel cõmodatarijs qui in obligatiõe ſecũdaria que cõtrahit rõne doli vel culpe tenent vt duo rei. Ja. de bel. dicit q vnus ſoluens nullã actionẽ hꝫ niſi ſibi cedat. vt.l. vnde querit. s̃. cõmo. Rõ qꝛ lege cautũ nõ reperit. ꝯ dico q in eis ſit ſicut in pluribus tutoꝛibus quibus in hoc equiparant. vt. s̃. depo.l. j.§. ſi apud duos. ibi dum dicit: exemplo duoꝝ tutoꝝ. ꝛc. Quinto quero: pone q vnus ex duobus reis ſuo iuramẽto liberat aliũ: an poterit ab alio repetere per inde ac ſi ſoluiſſet: videt q ſic: qꝛ iuramentuꝫ habet vim ſolutionis. Glo. dicit cõtra ꝛ bene. s̃. de iureiur. l. duob⁹ §. a fideiuſſoꝛe. dic vt ibi. Sexto q̃ro an ille cui facta eſt acceptilatio poſſit ab alio quẽ liberauit repetere ſicut ſi ſoluiſſet. qõ videt: qꝛ acceptilatio habet vim ſolutõnis vt dictum eſt. Tu diſtingue an fuerit ei acceptilatũ cauſa remunerationis: vel nõ. vt.l. idemq;. §. fi. cuꝫ.l.ſe. s̃. mã. Septio q̃ro qd ſi vn⁹ culpa alt̃ ex ꝓreis ẽ dãnificat⁹ an ille dãnificat⁹ poſſit repetẽ: credo q ſic. vt. d.l.j.§. nũc tractemus. de tu.ꝛ ra.di.ꝛ depo.l.j.§. ſi apud duoſ.ꝛ di xi. s̃. in. iiij. q. Octauo quero quid in pluribus reis credendi: vnus recepit ſolutionẽ: an alter poſſit repetere ab eo partẽ ꝛ qua actiõe: Glo. videt dicere q repetẽ poſ ſit actione nego. ge. vt no. s̃. de cõd. inde. l. frater a fratre in pr̃in. mag. glo. idem no. de leg. ij. l. ſi ticio aut ſeio. ali bi dicit glo. q ita demũ eſt cõicandũ ſi ſint ſocij. vt no. ff. de ſol. l. qui hominẽ. §. j. ꝛ videt tex. s̃. ad. l. fal. l. in lege fal. hoc obſeruandũ. Breuiter diſtingue: aut ſunt plur⁹ rei credendi ex cauſa mere lucratiua: ꝛ tũc alter alteri qõ exigit cõicare nõ tenet niſi ſint ſocij. vt. d. l. i lege fal. hoc obſeruandũ. ꝛ qõ no. in. d. l. qui hominẽ. §. j. ꝛ ſic eſt fal ſa glo. que eſt in. l. ſi ticio aut ſeio. de leg. ij. referendo eã ad tex. Aut ſunt cõſtituti ex cã oneroſa: ꝛ tunc aut nego cium vere ſpectat ad eum qui ſolutionẽ recipit in totum. vt qꝛ ſua tota pecunia fuit mutuata vel alio modo ſup're ſua tota fuit cõtractũ: ꝛ tunc alter nil repetit ab eo. vt ar. d. l. ſed ꝛ iul. §. nõ ſolũ. ꝛ §. ſe. s̃. ad mace. aut negocium ſpectat ad aliũ cui nõ eſt ſolutũ in totũ vel in partẽ: ꝛ ille q̃tum ad eum ptinet repetit ab alio. vt. l. ſi cõi. s̃. de noxa. per regulã poſitã. s̃. ſi cer. pe. l. ſi ꝛ me ꝛ ticium. ꝛ quia duo rei debendi ꝛ credendi equiparant. vt. s̃. e. l. ij. fꝫ in reis debendi hoc eſt. vt. C. eo. l. j. ꝛ. s̃. pxi. dictũ eſt ergo ꝛc. hoc etiã ſtatim ꝑbabit̃ clarius: ſed qua actõe repetet dubitat. dic aut ſunt ſocij ꝛ actione pro ſocio. aut nõ ſũt ſocij: ꝛ tunc aut tale creditũ fuit contractũ occaſione ali cuius rei cõis in qua cõpetit aliqd̃ iudicium diuiſoꝛium vt cõi diuidũdo. ꝛ fa. ber. ꝛ tunc repetet. vt. d. l. ſi in re cõ muni. de noxa. fa. ber. l. itẽ ex diuerſo. ibi ſtipulatus ne eſt ꝛc. aut creditum eſt ꝓtractũ alis q̃ de re cõi: ꝛ tunc aut fuerunt cõſtituti duo rei credendi ſimul ꝛ vnus altero p̃ ſente: ꝛ habet locum actio mandati: qꝛ cum pa tioꝛ te ſti pulari ex re mea videoꝛ mandare vt ad meã vtilitateꝫ ſti puleris. vt. l. ſi mulier. s̃. de iur. do. facit qõ no. s̃. ſo. ma. l. que dotis. ꝛ e. ti. l. poſt dotem. fm lec. Bi. Aut fuerũt cõſtituti duo rei credendi in abſentia: qõ põt fieri qñ vn⁹ ſub cõmemoꝛatiõe alterius ſtipulat̃ etiam ex interuallo: vt. s̃. e. l. iij. ꝛ tunc eum puto repetere actione nego. geſ. ꝛ ſic intelligo gl. l. frater a fre. ar. s̃. de neg. ge. l. pe. facit de ver. ob. l. iul. §. fundũ. ꝛ inſti. de ver. ob. §. ſiqs alij. ꝛ qõ ibi no. Nono quero qnid ſi vnus ex reis credẽdi ſuo facto liberauit aliũ: puta acceptilatõne vel alio mõ: an al ter poſſit ab eo repetere: Rñ. ſic eo modo ac ſi ſolutionẽ recepiſſet. pro hoc eſt tex. optime faciens. s̃. de iur. do. l. ſi vir ab eo. ꝛ glo. hoc expreſſe dicit. s̃. de pac. l. ſi vnus. in pr̃in. ſup verbo nouare. dum dicit vnum: vtrũ nõ poſ ſe nouare quin ſocij teneant. Ultimo eſſet videndum de actione que debet cedi vni ex reis debẽdi: an ꝛ qñ et quo iure ꝛ in quantũ cedi debeat: ꝛ quid ſi cedi nõ põt: ꝛ multa alia circa hoc q̃ glo. tãgit in. l. j. C. e. ꝛ. C. de trãſ ac. l. j. ꝛ vbiq; per Li. ꝛ. s̃. man. l. papi. de ſolu. l. modeſti nus. ꝛ ibi per Bi. ꝛ ibi dicam. ꝛ. C. de fideiuſ. l. cum alt̃. ꝛ ibi per Li. q̃ omitto hic. plene dicam in. l. modeſtinus de ſolut̃.

Cum in talibus. Hunc. §. legi. s̃. eo. l. ij. dic vt ibi. Bar.

J ex duobus. Interualluꝫ inter ueniens inter inꝛ rogationẽ ꝛ reſpõſionẽ impedit reſpõdẽtez ob ligari. h. d. Oppo. ꝛ videt q interuallũ nõ vitiat cõſti tutionem. vt. l. duos reos. §. fi. s̃. e. So. ibi⁹ interuallum modicũ: hic magnũ. Oppo. de. l. iij. s̃. eo. glo. que eſt hic dubitat. Breuiter interuallũ inter interrogationem ꝛ reſponſionẽ vitiat vt hic. ſed interuallũ inter vnam obli gationẽ vnius cõrei perfectã ꝛ alterius obligationeꝫ per ficiendã non vitiat vt ibi: ꝛ hec vera. Ultimo nõ q ꝓ poſitio ab ſeparationẽ denotat vt hic in glo. ꝛ. l. ratio. §. ſi. s̃. de ac emp.

Si a ticio et pupillo. Diſparitas ĩ ob ligatiõis ſubſtã tia nõ impedit duoꝝ reoꝝ cõſtitutionẽ. h. d. Op. et videt q ſeruus nõ poſſit donare. vt. l. ſi liberam. C. q cũ eo. ꝛ. l. cõtra iur̃. in fi. s̃. de pac. So. vt in glo. Opp. de. l. iij. §. filius. s̃. de pecu. So. duo rei nõ vident fide iubere vt dictũ eſt. Quero vtrum iſte vnus qui tenet ciuiliter ꝛ naturaliter põt exigi inſolidũ: an habeat bene ficium diuiſiõis ſi alter nõ poteſt exigi: ꝛ tex. in coꝛpoꝛe dicit q ſi alter eſt pñs ꝛ ſoluendo nõ poteſt agi ꝯ alium inſolidum. Sed quid ſi eſt pſens ꝛ eſt ſoluendo: ſed nõ põt exigi: quid iuris: ꝛ videamus quot modis ħ po teſt accidere: ꝛ ſiquidẽ nõ põt alius exigi ꝓpter defectuꝫ perſone: vt quia pupillus vel minoꝛ caret tutoꝛe vel cura toꝛe: tunc ſi cauſa faciendi dare tutoꝛem vel curatoꝛẽ ha beat neceſſe ire alio loco: vel deberet dari cũ inquiſitiõe tunc haberetur pro abſente: ꝛ ſic ille nõ habet beneficiũ diuiſionis. glo. eſt in ſimili in auc̃. de fideiuſ. §. j. ꝛ ħ ha beret locũ maxime ſi pro petẽdo tutoꝛe eſſet neceſſe pere grinari. ar. l. cum a matribus. C. qui pe. tu. qꝛ periculoſũ eſt: ideo habet ac ſi eſſet abſens. qñq; pſens nõ põt con ueniri ꝓpter defectũ ex perſona agentis: qꝛ nõ hꝫ actio nem inſolidũ cõtra alium niſi naturaliter obligatũ vt hic in caſu iſto. ꝛ videt q inſolidũ: vt in hac. l. Li. vo in auc̃. hoc ita. videt dicere q ſi creditoꝛ ſciuit alius habet bene ficiũ diuiſionis: vt ar. l. ſi ticius. j. de fideiuſ. credo cõtra q indiſtincte ille qui põt cõuenire cõuenit inſolidũ: ꝛ ꝓ bo: beneficiũ aũt de duobus reis eſt inductũ ad exẽplũ beneficij qõ datur fideiuſ. vt in auc̃. e. in pn̄. ꝛ. §. j. adeo q ſi nõ eſt tacita fideiuſſio beneficiũ de duobus reis nõ habet locũ: mõ ſi fideiuſſoꝛ obligat ſe pro illo qui eſt tm̃ nãliter obligatus: an habeat beneficiũ de fideiuſſoꝛibus ſ ꝛ Bi. dixit q ſic in. l. marcellus. j. de fideiuſſo. in addi. mag. Idem ſi principalis eſt reſtitutus. vt. l. ſi minoꝛ. s̃. de ꝓcu. ꝛ. l. j. ꝛ. ij. C. de fideiuſ. mi. pro hoc. l. iij. s̃. qõ qſ q̃ iuris. §. ſi is pro quo. Ad. l. ſi ticius. rñdeo ibi in be neficio diuiſionis qõ dat̃ fideiuſſoꝛibus: hic in beneficõ de duobus reis. Rõ: qꝛ ſi tu ꝓreus peteres q diuident ꝓ illa pte illũ nõ poſſet cõuenire nec te: ꝛ ſic mihi nõ re maneret ius ſaluũ. in. l. ſi ticius. creditoꝛi remaneret ius ꝯ ꝓncipalẽ. ſi. in. l. ſi minoꝛ. de ꝓcu. ꝛ. l. ij. C. de fide. mi. ſed ſi poneres ꝓncipalẽ nãliter tm̃ teneri: tunc eſſet durũ

videre

videre rõem.tertio põt ꝺtingere ꝑpter diem vel cõditõꝫ vt si vnus ꝑmisit pure alter in diem vel sub ꝺditõe:an il le qui pure tenet possit insolidum ꝙuenire:ꝛ de iure anti quo nõ est dubiũ.vt.l.ex duobus.s̃.e.ꝛ insti.e.§.fi. sed an sit hodie correctũ:videt simplr glo.in.l.si plures.ff.ꝺ fideiuss. gl.tangit.C.e.auc̃.hoc ita.nec determinat aliqd do.Bi.dicit ꝓrium ꝙ illa.l.ex duobus.sit correcta p.l. si plures.ff.de fideiuss.cõiuncta auc̃.e.ꝛ idem tenet Li.ſz nõ credo simplr istud esse verũ:qꝛ tex.in corpe eo. videt velle ꝙ tunc hꝫ beneficiũ diuisionis qñ inuicẽ sibi fideiu bent:sed impossibile est ꝙ obligatus pure videat fideiu bere pro eo qui sub ꝺditõe tenet.vt.l.grece.§.illud.ff.de fideiuss.ꝛ sic remanet incorrecta.l.ex duobus.s̃.e.sed pu tarẽ Bi.bene dicere si alternatiua fideiussio inter eos re sultaret vt.s̃.dixi. Quero an beneficio qꝺ cõpetit du obus reis possit renũciari.glo.ꝛ doc. ꝙ sic per regulam generalẽ:qꝛ licitũ est renũciari iuri suo pro se ꝛc. vt not. insti.e.in fi.ꝛ in auc̃.e.§.j. Aduerte tñ ꝙ notarij dicunt: renũcians beneficio nouaꝝ ꝰstitutionũ de pluribus reis debendi ꝛ bene dicũt:nõ enim est solũ beneficiũ diuisio nis:sed aliud.s.ꝙ simul fiat examinatio causę:vt dixi.s̃ e.l.iij.§.fi.illud aũt qꝺ dicũt notarij.s.ꝛ bñficio de fide iussoribus fit ad cautelã ꝑpter illã opi.an plures rei vi deant inuicem fideiubere. Quero an vnus ex reis cre dendi agens teneat cauere aliũ rem ra.ba.gl.dicit ꝙ nõ s̃.so.ma.l.iij.in fi.magne glo.qꝺ tenent doc.C.e.auc̃.hꝫ ita. Aduerte tñ solicite:qꝛ lz nõ teneat cauere de rato:qꝛ nõ agit noie alieno sed suo ꝯ tñ:tñ tenet cauere de defen dendo reum si ꝙueniret ab alio reo nõ credẽdi:vt.l.fidei cõmissa.§.plerũqꝫ.in fi.s̃.de le.iij.qꝺ est no.

J reus promittendi. Due obligationes paris potẽtie inuicem nõ tollunt:sed magis potens tollit minus potentẽ.h.d. Quero si ba beo istas duas actiones an possim vnã intẽtare ad vnã partẽ:ꝛ aliam actionẽ ad aliam partẽ:ꝛ dic ꝙ actor eas in libello vno ꝑponere põt.vt.l.nõ est nouũ.s̃.de act̃. emp.ꝛ.l.heredes.§.si inter duos.ꝛ.l.cum duobus.s̃.ꝑ so. Quero quis sit effectus:dic vt videbit̃.ff.de fideiuss so.l.vranius.

T stipulationum. Vide.l ij.§. incertã.ff.de ꝓto. sti.qꝛ refert semꝑ qtenus interest: vt.l.stipulatio.§.fi.s̃.de op.no.nũ. dicit glo.ꝙ ꝰstituũt duo rei ꝑmittendi nõ stipulandi.ꝛ glo.dicit verum nisi certa quantitas exprimat:qꝛ tunc possunt duo rei cõsti tui fm quosdã.Credo ꝙ isti doc.nõ dicunt verũ qñ di uersitas cãe impedit ꝰstitutionẽ duoꝝ reoꝝ credẽdi.vt.ff. l.pri.dicã.sed si ponam ꝙ vnusquisqꝫ petit pro suo in teresse:ergo diuersa cã ꝛ sic impedit.

J id quod. Ista.l.est bona ꝛ subti lis ꝛ qsi clauis hui ma terie:ꝛ breuiter hoc dicit:Disparitas rei debite vt causę debẽdi impedit ꝰstitutionẽ duoꝝ reoꝝ. Ad cui dentiã põmitto ꝙ alius est vsufructus in psona mea:ꝛ ali us in psona ticij.vt.l.stipulatio ista.§.siqs ita.s̃.ti.j. hic habet̃ glo.multũ lõgas. Vide.l.ex duobus.s̃.co: So.ibi disparitas sperat reduci ad paritatẽ: vt dixi.s̃. e.l.candẽ.in prin. Quero q̃ est rõ ꝑmi dicti ꝙ qñ plu res stipulant vsufructũ nõ põt deberi tanqꝫ duobus reis credendi.dicit glo.ꝙ fundus erat stipulatoris:ista est q̃ dam diuinatio.Dic ergo rõ est quã ponit tex. qꝛ vsufru ctus nõ põt eẽ idem in persona vtriusqꝫ:sed est in psona cuiusqꝫ ꝑprium.alius est enim vsufructus in psona mea alius in psona alterius.vt.l.stipulatio.§. siqs ita.s̃.ti.j. et.s̃.qui.mo.vsufr.amit.l.repeti.ꝛ no.ff.ti.j.l.si cũ duoꝝ ꝛ sic apparet ꝙ diuersitas in re impedit cõstitutionẽ du rũ reoꝝ. Sed pone ꝙ duo stipulant a ticio vsufructum fundi istius tertij insolidũ an valeat vt saltẽ cuiqꝫ ꝑ par te acquirat:dubiũ est fm Jo.ita dicit gl.ꝛ nõ plus.Bi. arguit ꝙ nõ:qꝛ si nõ valet qꝺ ago vt ago nõ valet vt va lere põt.vt.C.siqs alteri vel sibi.l.multũ.s̃. de cõsti.pe.l j.§.eum qui.s̃.ti.j.l.j.§.siqs ita.sed ꝫ nõ valet obligatõ tãqꝫ sint duo rei:ergo ꝛc. Ecõtra ꝙ valeat pro parte. vt s̃.de serui.l.si tam angusti.ꝛ de iureiur.l.sed ꝛsi possesso ri.§.sed si reꝝ.ꝛ istud vltimũ Bi.tenet.Tu dic ꝙ vterqꝫ tenet insolidũ nõ tñ tanqꝫ cõrei.ꝛ ideo solutiõe vni facta ab altero nõ cõtingit liberatio ipso iure sed ope exceptõ nis:vt hac.l.in fi.Sed ponẽ ꝙ duo fuerũt stipulati ab initio vsufructũ pro parte. dicit glo.ꝙ tũc nõ est dubiũ. Scꝺo dicit hic ꝙ si stipulati tu ꝛ ego sumus centũ noie doꝝ.ꝙ nõ sumus duo rei credendi.Sz que est rõ:Rñ. qꝛ lz eadem res debeat tñ cause est diuersitas:cum non possit duobus esse nupta nõ põt esse eadẽ cã.ꝛ sic diuer sitas causę impedit cõstitutionẽ duoꝝ reoꝝ.facit gl.s̃.de inter.actꝝ.l.qui seruũ.in glo.mag.ꝛ.l.si pro patre.in fi.s̃ de in rem verso.ꝛ ex hoc apparet sol.vnius dubietat̃:q̃ est rõ ꝙ duo rei debẽdi possunt ꝰstitui.vt.l.fi.C.de do. cau.nõ nu.ꝛ qꝺ no.in.l.ij.C.ne fide.do.dent.ꝛ tñ duo rei credendi nõ possunt ꝰstitui vt hic.Rñ.rõ est:qꝛ duo possunt debere ex eadẽ causa: idem si dotis cã. secus in duobus reis stipulandi si ponis vnũ esse virũ:secus si es sent duo extranei.in scꝺo rñso huiꝰ.l.ff.in.v.idem ait.ꝛc quero que est rõ:dic vt ī gl. Item dicit ꝙ si vni soluit̃ ali us põt agere de rigore: lz de equitate ob.exceptio. Rõ est de rigore:qꝛ nõ sunt duo rei credendi:ideo factũ vniꝰ nõ põt alteri ꝓiudicare.rõ equitatis est:qꝛ volũtas cõtra hentiũ fuit:ꝛ iõ doli exceptio datur que est ex eqtate. vt l.qui exceptiõe.s̃.de do.excepꝫ. Sed quero quid de sticho si soluit̃ an cõtingat liberatio ab eo qui stichũ pe tere nõ poterat sed decẽ.ꝛ glo.dicit ꝙ sic.

X duobus. Unus ex reis credendi litꝫ cõtes.perimit ius alte rius.h.d. Opp.de.l.si vnus.in ꝓn.s̃.de pac. So.hic in litꝫ cõtes.ibi in pacto:ꝛ hec põt esse bona.vel dic ꝙ ibi erant socij:hic nõ. Nõ mirabilẽ sol.ꝙ plus põt preiudicare si nõ sunt socij q̃ꝫ si socij sint:qꝺ est verũ in aliquibus casibus vt.ff.videbitis.nõ tñ in casu.l.nr̃e: vt dicam.ff.in.iij.q.ꝛ iõ pro declaratõne huius mãe hic ꝑncipaliter est videndũ an factũ vnius ꝑsit vni vel noce at alteri cõreo debẽdi vel credẽdi: ꝛ hoc videndũ est cir ca multa.ꝑ de solutiõe.scꝺo de acceptilatiõe.tertio de pe titione.quarto de snia.quinto de iureiur.sexto de pacto septio de nouatiõe.octauo de cessione.nono de cõfessiõe decio de successiõe seu de cõfusiõe.vndecio de mora.du odecio de culpa.decimotertio de rescisione.ꝛ in quolibet istoꝝ videndũ est tam ex pte reoꝝ credendi q̃ꝫ debendi.

Primo ergo quero an solutõ facta vni ex cõreis cre dendi tollat actionẽ alteri:ꝛ dic si solutio est facta itegre tollit actio alterius.vt.l.ij.ꝛ.iij.in fi.s̃.e.ꝛ de pac.l.si vnꝰ in prin.de noxa.l.si rem.ꝛ de arbi.si duo.cuz si.ꝛ ꝫ si so lutio est facta sibi vel eius legitimo ꝓcuratori:si vo negocioꝝ gestoꝛi:dic vt.l.siqs offerenti.in fi.ff.de solu. Si vo pars tñ fuerit soluta tunc posset dubitari:nam sicut litis cõtest.pꝫiudicat alteri cõreo in totũ:vt.ff.dicã. ita etiaz vz per partis ꝓceptionẽ.ar.ff.de noua.l.iij.tñ cõtra est veri tas qꝺ apparet:qꝛ parte vna soluta alij põt solui alia ps vt.l.qui hominẽ.§.j.ff.de solu.ergo apparet ꝙ alteri nõ erat perempta.ar.s̃.ti.j.l.si duo rei.ꝛ illud ar.ꝙ ptis per ceptio equiparat litꝫ ꝓtes.nõ est verũ in nr̃a materia:vt ꝑ bat̃ ex.l.cum decem.in prin.ff.de solu.cõiuncta.l.siquis fuerit stipulatus.x.in melle.eo.ti.sed videamus de reis

debendi ꝛ hoc certuꝫ est ꝙ solutio facta ab vno de tota quantitate liberat alios. vt. d. l. ij. ꝛ. iij. s̃. e. sed an solutõ ne partis ab aliquo facta videaꝫ facta diuisio: ita ꝙ qui libet ãmodo debeat cõuenιri viriliter iure exceptõis pacti: dic aut erant duo rei tales qui nõ habebant beneficiũ diuisionis: ꝛ tunc recipiendo solutionẽ partis sue ab vno videor diuidere: ita ꝙ alios iure exceptiõis pacti de beo viriliter cõuenire. vt. l. si creditores. C. de pactꝫ. fallit fauore legatorũ. l. si ex toto. §. j. in fi. de leg. j. ꝛ ibi glo. tãgit istam solutionẽ. aut sunt tales qui habent beneficiuꝫ diuisionis: ꝛ tunc aut vnus soluit exprimẽdo ꝙ pro parte sua spãliter soluebat. ꝛ tũc iste solus liberaꝫ pro eo qõ soluit ipso iure pro residuo ope exceptõis. vt. j. de sol. l. in his. §. j. ꝛ. l. quotiẽs vnus. ꝛ ibi de hoc per Ja. de ar. ꝛ. j. iudi. sol. l. ex iudicatũ. ceteri remanẽt insolidũ obligati. aut soluit simpliciter nõ exprimẽdo pro parte sua ꝛ recipiendo partis solutionẽ de rigore iuris nõ videor diuidere: ꝛ sic in residuo possum quẽlibet insolidũ cõuenire: sed de equitate ille soluẽs cõuentus põt opponere de beneficio diuisiõis: vt sic illa solutio p̃ facta ꝑficiat. vt. l. inter eos. §. j. j̃. de fideiuſ. lꝫ enim ibi loquit in fideiussoribus: tñ idem ius ꝛ eadẽ regula hodie in duobus reis habentibus beneficiũ diuisionis. Rõ est: vbi nõ habẽt diuisiõis beneficiũ creditor nõ tenebaꝫ recipere partẽ. vt l. plane. fa. ber. ꝛ. l. tutor. §. lucius. de vsur. si ergo recipit videt ex liberalitate facere: ꝛ sic iuducit pacti exceptio. sꝫ in eo qui recipit ab vno eor qui habẽt beneficiũ diuisionis. hoc dici nõ potest: qꝛ hoc facit ex necessitate: ꝛ tunc nemo liberalis existit. vt. l. fideicõmissa. §. si rem. de leg. iij. de adimẽ. le. l. rem legatã. ꝛ hoc tenebat Ol. ꝙ autez ex necessitate teneaꝫ recipere: babes tex. ꝛ glo. in. l. in bis §. j. j̃. de solu. ꝛ. l. ex iudicatũ. j̃. iud. sol. sed possetꝫ dicere quis est effectus huius cũ etiã p̃mo casu de equitate sibi ꝑficiat. Rñ. qñ ipso iure per partꝫ receptionẽ fit diuisio: tunc si alij efficianꝫ postea nõ soluẽdo nõ p̃iudicat ipsi p̃mo soluenti. vt. l. inter. §. cum inter. j̃. de fideiuſ. sed qñ p receptionẽ ptis nõ sit diuisio ipso iure: tunc illa egras ita demũ habet locũ si illo tpe quo cõuenit ceteri sunt soluẽdo. vt. d. l. inter. §. j. p̃iudicat ergo soluẽti si post solutiõꝫ suã alij efficianꝫ nõ soluẽdo. Juxta p̃dicta quero: verus est ꝙ vnus creditor recipiẽdo partẽ ab vno ex cõreis debẽdi p̃iudicat sibi p̃i sꝫ an alteri ꝓreo credẽdi p̃iudicaret dico ꝙ ex tali ptis receptõe inducit pacti exceptio: iõ eo casu qꝰ pactũ vniꝰ p̃iudicaret alti ꝓreo credẽdi eo casu p̃ iudicaret taꝫ ptꝫ pceptio. 2° q̃ro vtrũ acceptilo fcã vni ꝑ sit alteri vl facta ab vno reoꝝ credẽdi noceat alteri. q̃daꝫ glo. videnꝫ distinguere an sint socij vel nõ. vt. l. ꝛ per iusiurandũ. §. fi. de acceptil. ꝛ de noua. l. si rem. §. si duo. in glo. sup verbo fere. ꝛ. C. e. l. ij. Alia glo. indistincte videt dicere ꝙ vnius acceptilatio alteri noceat. vt. s̃. de pac. l. si vnus. circa fi. p̃me magne glo. ꝛ de soln. l. qui hominẽ §. fi. ꝛ facit pro glo. in. l. ij. §. si tñ hominẽ. s̃. ti. j. ꝛ ibi gl. ꝛ hoc est ipsa veritas. nam acceptilatio facta vni reoꝝ debendi prodest alij: lꝫ nõ sit socius. expressum est de li. le. l. iij. §. nunc de effectu. facit de acceptil. si ex pluribꝰ. vbi etiam videt expressum. Idem dico ꝙ facta ab vno cõreorũ credendi nocet alteri ettam nõ socio eadem rõe que est in reis debendi cum in hoc equiparentur. vt. l. ij. s̃. e. et quia. l. ꝛ per iusiurã. §. fi. loquit generaliter. ꝛ qꝛ. l. si rem §. si duo. j̃. de noua. equiparat partem vnius ex reis credendi circa litꝫ cõtesta. ꝛ acceptilationẽ: sed per cõtes. vni us preiudicaꝫ alteri nõ socio. vt expressum habetꝫ in. l. fideicõmissa. §. plerũqꝫ. in fi. de lega. iij. ergo ꝛc. dico ergo breuiter q̃tum ad hoc: idem in acceptilatiõe ꝛ solutiõe: per. d. l. si ex pluribus. de acceptil. predicta vera qñ acceptilatio interponit super obligatiõe iuris ciuilis. Si vo super obligatione iurisgentiũ dicam. j̃. in. vij. qõne.

Quid ergo si acceptilatio facta est vni tantũ pro sua parte: certe in alia parte alteri nõ prodest nec nocet: vt supra dictum est de solutione: ꝛ videtur casus. j̃. iudi. sol. l. si ex duobus. Item quid si acceptilatio est facta insolidum vni hoc acto ꝙ sibi tantũ ꝛ nõ alij prosit: an hoc pactum impediat ad alium pꝛrigi effectũ suũ: Glo. tenet ꝙ sic: j̃. de acceptil. l. ꝛ per iusiuran. §. si legatorum. ad qõ facit de libe. leg. l. siquis reum. s̃. de nego. gest. l. at qui natura. Preterea hoc videmus in solutiõe. nam si vnus soluit hoc acto ꝙ pro sua obligatione tantũ soluat alter nõ liberatur. vt. l. modestinus. j̃. de sol. ꝛ ibi hoc tenet Bi. circa hoc tñ est plenius videndũ quia subtile est. Tertio quero de petitiõe ꝛ si quidẽ petatur ab vno reorũ credendi vtru h̃ alijs prosit: ꝛ siquidẽ fuit facta petitio simpliciter ita ꝙ ad litꝫ contesta. nõ processit: ꝛ facta ab vno potest alijs ꝓdesse quo ad interruptionẽ ꝓscriptionis vt C. e. l. fi. Si vero ꝓcessum est ad litꝫ cõtesta. ꝛ ista est materia nostre. l. ꝛ tunc siquidem litis cõtestatio facta est super toto debito: lex videt velle ꝙ ille qui cõtestatur litem totum debitum sibi preoccupat ita ꝙ alij nõ potest solui vt hac. l. ex duobus. sed de intellectu istius. l. in glo. dubitatur. nec per doc. declaratur. naꝫ ꝑm Azo. hic loquit qñ ñ erat socij. secꝰ si erat socij q̃ opi. mirabil est h̃ respcũ aliarum glo. ꝙ plus preiudicet is qui non est socius q̃ꝫ qui socius est: quod videtur contra omnes alias glo. vt supra tetigi ꝛ infra dicam. Alij ꝙ vnus egit ꝛ succubuit ꝛ istud licꝫ sit in se verum: tamen q̃tum ad legẽ nostram diuinatio est. Dic ergo simpliciter verum ꝙ per solaꝫ litis contestationẽ factam ab vno ex cõreis credendi: ille totum debituꝫ sibi preoccupat siue sint socij siue non: vt s̃. de legatꝫ. iij. fideicõmissa. §. plerũqꝫ. ꝛ. §. finali. vbi est expressum. Si vero alter de reis credendi tantum partem petierit lite contestatꝫ. pro ea parte tantum sibi preoccupauit. vt supra eo. l. iij. in fi. Et quod dictum est supra in solutione ꝛ acceptilatione. ex parte vero reorũ debendi si ab vno petatur vtruꝫ prosit creditori quo ad alios constituendos in mora: infra dicam. Sed an alijs reis debendi prosit vt de toto debito petitiõe facta ab vno alter reus debendi sit liberatus: Text. in. l. ij. supra eo. videtur dicere ꝙ sic. ꝛ de euictꝫ. l. si per imprudentiam. §. finali. sed tex. C. de fideiusso. l. finali. dicit contra. Glo. dant plures solutiones. Una est: aut quis peteret in iudicio: aut extra. ita nota. s̃. eo. l. ij. que solutio est contra casum dicte. l. fina. C. de fideiusso. Alij dicunt ꝙ in. l. ij. supra eo. petijt animo nouandi quod nõ placet: quia cũ petitur ab vno ex reis debendi agitur contra euꝫ ex sua propria obligatione. sed nouatio que fit lite cõtestata tũc fit cum vnus litem contra alium incboatam alterius nomine suscepit. vt infra de nouatꝫ. l. delegare. Alia est solutio ꝛ illa continet veritatem ꝙ petitione ꝛ perceptione facta ab vno alter liberaꝫ. vt dicta. l. ij. secus in petitione tantum. vt infra ti. j. l. finali. facit supra de bis qui deie. vel effu. l. perceptionẽ. ꝛ depositi. l. j. §. si apud duos. Si vero ab vno ex reis debendi pars tñ petitur. an partis petitione videatur facta esse diuisio. glo. C. de pactꝫ. l. si creditores. videtur dicere ꝙ sic: ꝛ dicta. l. si per imprudentiam. §. finali. Veritas est: aut vnum tñ ꝓuenio pro parte ꝛ non videor diuidere. vt. l. si ex toto. §. j. supra de leg. j. Aut omnes pro parte conuenio ꝛ videor diuidere. vt C. de fideiusso. l. liberũ. intelligo autem de petitione que sit lite contestata: vt dicta. l. patet. Sed quid: si vnus reorum credendi egit: reus fuit cõtumax: propter quod creditor missus est in possessionẽ ex p̃mo decreto: an ex hoc debitum videaꝫ sibi primo occupasse: cuꝫ hic nõ interuenerit litꝫ cõtes. cogitetꝫ. Itẽ quid si post litꝫ ꝓtes. iustãtia periſt

tia perijt: an remanebit actio cõmunis vtriusq; reoꝝ credendi. qd videt. qꝛ perempta instantia perimit litis contes. ꝛ omnis eius effect⁹. vt. l. mortua lite. ff. iudi. sol. facit optime glo. de fruc. ꝛ litꝫ. expen. l. ij. in. j. glo. Cõtra. credo. nam verũ est ꝙ instantia perempta perijt litis cõtes. ꝛ omnis effectus eius. s. nõ perfectus sed pficiendus in futurũ. s. secuta snia. effectus aũt iam consũmatus ꝛ interruptio ꝓscriptionis vel vitiũ litigiosi ista durãt. vt no. C. de iudi. l. properandũ. §. ꝛ siquidẽ. in glo. que incipit vt nõ teneat. Nec ob. illa glo. C. de fruc. ꝛ litꝫ expen. in. l. ij. qꝛ illa nõ dicit verũ. sed hic effectus acquisitiõis per litꝫ contes. est iam pfectus. ergo ꝛc. Sed an per litꝫ contes. facta cozã arbitro ab vno reoꝝ credendi consolidat sibi totũ debitum: Dico ꝙ nõ. vt. l. si duo. s. de arbi. nã ibi sententia lata contra vnũ non impedit aliũ agere qui socius nõ est. sed si per litꝫ conte. sibi ꝓoccupasset alter omnino impediret. ꝛ hoc ꝓcedit de iure antiquo. hodie secus in arbitro assumpto sine pena. vt. l. cum antea. §. pe. C. de arbi. Quarto quero de snia. ꝛ hic ꝑmo videndũ est an lata sentẽtia ꝓ vno ex reis debendi alijs prosit: Circa quod dic: aut sentẽtia est lata sup facto quasi non debitũ vel quasi nõ contractũ. aut sup iure quasi ꝓsona vni⁹ nõ potuerit obligari. aut dubitat. Primo casu: sententia lata ꝙ vno indistincte alteri prodest siue sint socij siue nõ. ꝛ ħ ar. ll. dicentiũ ꝙ sententia ꝙ fideiussore lata prodest ꝑncipali: lꝫ fideiussoris nõ interfit. vt. l. ex duobus. §. a fideiussore. s. de iureiuran. ꝛ de fideius. l. amissi §. j. Secũdo casu aut quasi ꝓsona ipso iure nõ teneat ꝛ nõ prodest alteri. quia nõ sunt duo rei. vt. l. si ex duob⁹ s. e. in ꝑn. aut quasi teneat: sed tutus est aliqua ꝓsonali exceptione vel tenebat saltem nãlit vel quia non ꝙbauit creditoꝛ: ꝛ tunc aut sunt socij: ꝛ absolutoꝛia lata ꝓ vno ꝙdest alteri. aut nõ sũt socij: ꝛ tũc nõ ꝙdest. vt. ff. rem ra. ba. l. j. et facit. s. de arbi. l. si duo. ꝛ sic debet intelligi qd no. Ja. de are. C. e. l. ij. vbi ista tetigit. Aut dubitat: et in dubio videt absolutus. qꝛ creditoꝛ nõ ꝓbauit: vt recte inspiciendo colligit ex. l. iul. in ꝑn. s. de condi. inde. et l. procur. §. j. ff. rem ra. ba. de excep. rei iudi. l. si inter me ꝛ te. in ꝑn. de li. cau. l. diui. licꝫ aliud sit in iureirãdo vt dicam. ff. prox. q. Secũdo videndũ est vtrum sentẽtia ꝙdemnatoꝛia lata contra vnũ ex reis debendi alteri ꝓiudicet: Et dico indistincte ꝙ nõ vt colligit ex. l. fi. C. de fideius. vbi sentẽtia lata contra vnũ non mandat executioni contra aliũ. lꝫ contra eum remaneant integre actiones ꝛ sic opus est nouo processu. ꝛ sic absolutoꝛia qñq; alteri prodest: cõdemnatoꝛia nunq; nocet. Simile. s. si servendi. l. loci coꝛpus. §. si fundus. ꝛ. l. si de cõmuni. eo. ti.

Tertio est videndũ de reis credendi. ꝛ hic indistincte dico ꝙ latã ꝓ vno siue ꝓtra vnũ indistincte nocet alijs nam per litis contes. sibi preoccupat debitũ ille agens sive sint socij siue nõ. vt. l. fideicõmissa. §. plerũq;. de lega. iij. ꝛ hic. ergo ꝛc. ꝛ est casus in hac. l. ex duobus. ſm vnã lec. hic posita in glo. s. ꝙ egit ꝛ succubuit. Dices tu hoc est cõtra casum. l. fi. de arbi. vbi lata sentẽtia contra vnũ ex reis credendi nocet alij. ita demũ si socius est. sed ibi in sentẽtia arbitri ex qua nulla oꝛit actio. vt. C. de arbi. l. j. ꝛ litꝫ contes. facta cozam arbitro nõ habet illũ effectum. de quo dixi. s. prox. q. sed solũ ius siquod est oꝛit ex cõpromisso. de quo dicemus. ff. in. vj. q. Quinto quero de iureiurando: Et hic videt quodãmodo dicendũ qd in sententia. nam ꝑmo videdũ est de iuramẽto delato vni ex reis debendi qui iurauit se nõ teneri an alij prosit: Et dic aut iuramentũ fuit super facto quasi nõ debitũ: ꝛ indistincte prodest alij sive sint socij sive nõ. ar. d. l. duob⁹. §. fideiussore. s. de iureiuran. aut sup iure quasi ꝓsona iurantis nõ teneat: ꝛ tunc si sunt socij prodest alteri. alꝫ secus. vt. l. duob⁹. §. si ex duob⁹. de iureiuran. ꝛ ibi no. aut dubitat vtrum sit iuratũ super facto vel sup iure: ꝛ in dubio videt iuratũ sup facto. vt. l. si. de iureiu. ꝛ glo. hoc tenet in. d. l. duobus. s. de iureiu. ꝛ qua. re. ac. nõ da. l. j. § si fideiusſor. Et si dicis quare sc⁹ in sentẽtia vbi nõ videtur in dubio iudicatũ sup facto. vt. s. prox. q. est dictũ rñdeo. qꝛ iuramentũ habet vim solutionis. qd secus est in snia. ꝛ hoc videt de mente illarũ glo. contra allegataꝝ

Secũdo est videndũ: quid si vnus ex reis debendi alteri detulerit iusiurandũ an conreo noceat: Dico ꝙ nõ. vt. s. dixi i snia. vt. l. iij. §. pe. s. de iureiu. ꝛ. l. nã ꝛ postea. §. fi. cum. l. se. eo. ti. Istud est verum q̃ztũ ad actionem q̃ oꝛitur ex iureiurando. sed q̃ztũ ad ꝓscriptionẽ interruptionis alteri nocet. Dic vt. C. e. l. fi. ꝓiũcta. l. nam ꝛ postea. §. si is qui tpali. s. de iureiu. Tertio videndũ est de iureiurando delato ab vno ex reis credendi: vtrũ alteri noceat: Et dico ꝙ alteri noceat indistincte siue sint socij sive nõ. nam cum hoc iuramentũ habeat vim litꝫ contes. vt d. §. si is qui tpali. ꝛ per contes. vnius alteri ꝓiudicat: vt dictũ est. l. fideicõmissa. §. plerũq;. de le. iij. ergo ꝛc. Sic loquit. l. duobus. in ꝑn. s. de iureiuran. ꝛ glo. hoc sentit in. l. si vnus. in prin. s. de pac. vnde glo. in. l. duobus. q̃ ibi distinguit sũt socij aut nõ male loquit. Sexto quero de pacto ꝛ ꝑmo an pactũ factum vni ex reis debendi prosit alij: Et cõis doctrina est ꝙ pactum vni factũ prodest alij si socij sunt: alꝫ secus. Ita no. s. de pac. l. idẽ in duob⁹. ꝛ tex. videt. s. e. l. eandem. §. j. ꝛ de arbi. l. si duo. de hoc de libe. le. l. iij. §. nũc de effectu. Sed certe tex. in d. l. eandem. §. j. videt requirere duo. s. ꝙ sint socij ꝛ cõis culpa interuenit. Item glo. in. d. §. nũc de effectu. videt sentire idem qñ nõ sunt socij. Unde ꝙ isto passu declarando ⁹p oportet videre qualit oportet intelligi illud qd iura dicunt si socij sunt sive nõ: de qua societate hic intelligit. De hoc sunt multe glo. Una est ad. vell. l. vir vxori. §. fi. in glo. mag. q̃ dicit ꝙ lꝫ cõiter ꝓtrahant ꝛ in cões vsus accipiant: nõ tñ dicunt socij. Alia glosella sequens ibidẽ dicit ꝙ ita demũ sunt socij si hoc est actũ: alꝫ secus Alia glo. est in. l. si duo. s. siquis cau. q̃ dicit ꝙ debet intelligi de socijs omniũ bonoꝝ vel eiusdem obligõnis. sed certe inq̃ztũ glo. ꝑdicte intelligũt de socijs omniũ bonoꝝ bene dicunt: sed inq̃ztũ intelligunt de socijs eiusdẽ litꝫ vel eiusdẽ obligatiõis etiã bene dicunt. ꝛ est casus. ff. rem ra. ba. l. siquis vni. sed debes intellígere hoc acto ꝙ oẽ cõmodũ vel incõmodũ ꝓueniens ex illa lite vel obligatione sit cõe: ꝛ tũc vere sunt socij. vt. s. pro so. l. si vnus ex socijs. in ꝑn. Ita Ja. de are. tenet. s. eo. l. eandẽ. §. j. ꝛ l. si duo rei. Hoc ꝑmisso dico ꝙ pactũ factum vni ex reis debendi prodest alteri. s. inq̃ztũ interest eius cuius pactum factũ est ſm regulam positã. s. de pac. l. ꝛ heredi. §. fi. ꝛ hoc siue sint socij siue nõ. Declaro ꝑmo in nõ socijs si factum est pactũ vni de nõ petendo: si alter ꝓuentus et exactus haberet regressum ꝓtra eum cui pactũ factum ẽ in totũ. qꝛ forte tota pecunia ad eum puenerat: vel in partem si pars pecunie tm̃ peruenerit eatenꝰ sibi pactũ proderit. qꝛ extenꝰ eius interest cui pactũ factũ est. ꝛ hoc tenet glo. in. d. l. iiij. §. nũc de effectu. de libe. leg. Sed si sunt socij: tunc idẽ. qꝛ si alter cõuentus nõ esset habiturus regressum ꝙ illũ cui pactum factũ est. vtputa si ex ꝓpria culpa conuenit: tunc pactũ factũ vni nõ prodest alteri. secus si esset habiturꝰ regressum ꝑ actionẽ ꝙ socio: vt qꝛ ex cõi culpa ꝓuenit. ꝛ hoc ẽ qd dicit tex. in. l. eandẽ. §. j. s. e. ibi si socij sũt ꝛ cõis culpa intercesserit. q. d. secꝰ si ex culpa ꝙ ꝓpria ꝓueniat. Ad vnũ tñ aduertendũ est. qꝛ eo casu quo socius ꝙ sociũ habiturꝰ est regressum: tunc pactũ factum vni prodest alij insolidũ: ꝛ in hoc differunt a non socijs. Ad cuius intelligẽtiã pono exemplũ. sunt duo rei socij

in viginti: facio vni pactum: aliū non potero cōuenire in decem. quia si ille solueret quicq̄ repeteret a consocio. ⁊ eodem mō si vnū minimū denarium peterem: illius partem repeteret ab eo cui pactū factum est: cum omne ꝓmodum ⁊ incōmodū debet esse cōmune: vt. s. dictū est. ⁊ iō quia non pōt alter cōueniri quin inquietet ille cui pactū factum est. ideo pactū sibi prodest insolidū. ⁊ hoc vult dicere tex. si bene aduertaꝫ. s. de arbi. l. si duo. ꝓout loquitur in duobus reis debendi. facit. s. siquis cau. l. si duo in ꝑn. ⁊ quod ibi no. Sed contra ꝑdicta videt. l. si ex duobus. de nego. ges. que ꝯdicit in duobus. Primo. qr denūciatio vnius ex socijs nō prodest alijs: hic secus in pacto. Sed certe lz ibi sint consocij non tñ erant conrei. qr quilibet tenebaꝫ pro parte. ideo denunciatio impedit pro parte sua tm̄ actionem oriri. sed hic loquimur cum erant conrei insolidū obligati ⁊ consocij. ideo pactū factum vni simplicit solidā obligationē respicit: cum insolidum teneant. ideo alij prodest. qr pacisscentis interest: vt dictum est. sed si poneres pactum esse factū tm̄ pro parte eius cui factum fuit pactum: tūc fateor q̄ alij nō proficeret. qr esset eadem ratio que est in. d. l. si ex duob⁹. Secundo opp. ad id qđ dixi q̄ etiam si alius pro parte dimidia conuenit haberet regressum contra aliū. quia hoc videt contra predictā. l. si ex duob⁹. ⁊ quod ibi no. in vl. glo. Sed certe glo. j. illius. l. dicit q̄ illa. l. non pōt habere locum in socijs omniū bonoꝝ. ⁊ ideo inq̄tum hic loquimur in socijs omniū bonoꝝ illa. l. nō ob. lz ꝑ ut h̄ loquimur in socijs eiusdem obligatiōis illa. l. cōtradicit. So. forte illa glo. non bene loquit. quia tex. dicit q̄ ille qui prohibuit nō debet damnū pati ex persona alterius non aūt dicit q̄ ex persona alterius lucret. sed si alius cō municaret sibi lucrum pueniens ex gestione: ⁊ illud qđ soluit gestori nō recuperaret iam lucraret. Sed posito q̄ illa glo. verum dicat: rñdeo q̄ ibi ꝑhibitio habet vim solutionis pro parte prohibentis tm̄: hic vo pactū vim solutionis nō habet. vt no. in. l. si vnus. ¶. sed si generaliter s. de pac. ideo quia nil ꝑ parte sua videt soluisse ille cui pactum est factū alter cōuentus ab eo repeteret. Habes ergo ex ꝑdictis. qñq̄ sunt duo socij nō conrei: ⁊ loquit l. si ex duobus. qñq̄ sunt duo conrei non socij: ⁊ loquit glo. in. l. iiij. ¶. nūc de effectu. ⁊. s. dixi. qñq̄ sunt duo socij ⁊ conrei: ⁊ tunc aut pactū fit vni pro parte sua tm̄ non alterius. ⁊ alius pōt ꝑ sua parte conueniri. arg. d. l. si ex duobus. Si vo fit simplicit: ⁊ dic vt. s. dixi. Sed quero que est rō diuersitatis inter pactū ⁊ acceptilationem: Ratio patet. qr acceptilatio vim solutiōis habet. Itez quero quare aliter distinguit in sentētia ⁊ iuramēto ⁊ pacto: Rñdeo rō est. qr sententia ⁊ iuramentū declarāt debitum nō subesse. secus in pacto. Item iuramētū habet vim solutionis vt dixi. Vidimus virū pactum factū vni reo debendi prosit alteri. Sed quero an factū ab vno alteri noceat: Dico q̄tum ad interrumpendā prescriptionem alteri nocet. vt. C. eo. l. fi. quo ad alia nō reperio q̄ debeat nocere. ergo ꝛc̄. vt. l. si vn⁹. ¶. ante omnia. de pac. Non ob. l. pe. j. eo. qr ibi de alio facto loquit vt ibi dicemus. Supereſt vt videamus de reis credendi an pactū vnius prosit vel noceat alteri: Et hic est aduertēdū. quia quedā sunt pacta que pristinā obligationē totaliter perimunt: vt acceptilatio. ⁊ de hoc dictū est. s. quedā sunt pacta que pristinā obligationē non tollunt totalit. vt pactū de non petendo. Item pactū de constituendo. vt. l. item illa. ¶. fi. s. de consti. pecu. quedā sunt pacta que lz ꝑmā obligationē totaliter habeant perimere: tm̄ relique remanent. vt nouatio. nam noua obligatio loco ꝑme constituitur. ⁊ ista duo genera pactoꝝ q̄tum ad propositū videtur esse eiusdem nature. ⁊ sic videt q̄ vnius pactū alteri non noceat. vt. s. de pac. l. si vnus. in ꝑn. In contrarium videt q̄ noceat de consti. pe. l. idem est. de noua. l. si rem ¶. si duo. Glo. in. d. l. si vnus. ponit quasdā solutiones: q̄ ꝓtinent merā diuinationē. sed in. d. ¶. si duo. ponit alias in quas ponit hanc. aut sunt socij ⁊ pactū ⁊ nouatio vnius nocet alteri. ita loquit. ¶. si duo. aut nō sunt socij ⁊ nō nocet. ita loquit. l. si vnus. in ꝑn. ita tenet Di. Certe ista solu. est cōtra casum. d. l. si vnus. in ꝑn. vbi exꝑsse loquitur in socijs lz glo. videaꝫ euadere. sed non pōt euadere sine magna violentia. Unde Guil. de cu. dicit totū contrariū. aut sunt socij: ⁊ pactū vnius non nocet alteri. Idem in nouatiōe. vt. d. l. si vnus. in ꝑn. aut nō sunt socij ⁊ pactum ⁊ nouatio vnius nocet alteri. vt. d. ¶. si duo. Rō huius est. qr qñ sunt socij debitum est cōe vnde vn⁹ non pōt pacisci in ꝓiudiciū alterius. sed qñ non sunt socij tunc debitū est cuiuscunq̄ ꝓpriū ⁊ vnus pōt facere quicqd vult: nec alteri in aliquo tenet. Pro hoc est tex. s. ad. l. fal. l. in lege fal. hoc obseruandū. Istud idem tenet Ja. de bel. in corpore eodē. Istam opi. puto veram. do glo. q̄ dicit hāc opi. fuisse Az. in hac. l. si ex duob⁹. lz iste idem Az. in sum. alit dixerit. Dic ergo latius sic. aut sunt duo rei credendi ex cā onerosa. qr mutuauerūt vel vendiderunt vel alio silī mō. aut sunt duo rei credēdi ex cā mere lucratiua. vtputa ex cā legati vel donationis. primo casu pactū vnius nō nocet alteri. qr debitū nō est cuiusq̄ ꝓpriū: sed cōe est magis si pecunia cōiter ab vtroq̄ processit. Casus est in. d. l. si vnus. in ꝑn. put glo. intelligit ibi in socijs re ipsa nō ꝓuentiōe. vt ibi no. ⁊ no. in. d. ¶. si duo. Fateor tm̄ q̄ si pecunia ab vno tm̄ ꝑfecta esset: pactū ipsi⁹ alteri noceret. qr tunc est debitū suū ꝓpriū. ar. s. ad mace. l. sed iul. ¶. non solū. ⁊ ¶. fi. Secūdo casu distingue. aut sunt socij aut nō vt. s. dixi. ⁊ ꝑm ꝑdictā distinctionē debet intelligi. s. ad vell. q̄uis. ¶. q̄q̄. ⁊ qđ ibi no. in glo. Sed hoc videt ꝯ. l. si duo. s. de arbi. sed statim apparebit. Est aliud genus pactoꝝ ꝑ quod ꝑma obligatio nullo mō perimit: sed ꝑsona pacisscentis obligatur ad penā si fecit vt cōpromissum. nam si arbiter vetuit nō petere ius ꝑmū remanet incōcussuꝫ sine alicuius exceptiōis obstaculo. vt. l. j. C. de arbi. sed petēs incidit in penā si socij sūt: alꝫ secus. vt. d. l. si duo. Dicetis vos q̄ est rō q̄ hic magis ꝓiudicat factū eius qui soci⁹ est q̄ ei⁹ qui non est soci⁹: cum. s. ꝑx. ꝯriū dixi in pacto. Rñ. iste qui ꝑmisit nō culpa gessit: cum negocia cōia gessit ea diligentia qua sua gessit. vt. l. soci⁹ socio. ff. ꝑ so. iō si ali⁹ soci⁹ petit qcqd exegerit debet ei cōpromittenti cōicare. ⁊ sic si petit nomine ei⁹ videt peti ad eius vtilitatē: merito i penā incidit. ⁊ hoc dicit tex. in. d. l. si duo. lz in pacto pacisscenti culpa imputaꝫ cur debitorē liberauit. iō alius socius pōt ꝑ parte sua agere: nec repellit pacti exceptione. qr illud qđ exegit socio cōicare nō debz propt̄ sui culpā ⁊ sic noie pacisscētis nō videt agi. sed si poneres q̄ id qđ exegit deberet cōicare pacisscenti: dico q̄ nō obstaret pacti exceptio ꝑ. d. l. si duo. ⁊ siquis cau. l. si duo. in ꝑnci. ⁊ ibi no. vbi est casus. ⁊ ista sunt subtilia ⁊ de mēte iuris ꝑ cedunt. Septimo quero de nouatiōe. ⁊ ꝑ de reis debendi: Dic aut vn⁹ ꝑmittit alio nouādi ⁊ liberādi aliū: ⁊ tūc nō ē dubiū q̄ alij prodest. qr hoc posset quilibet exneus. vt. l. stichū. ¶. fi. de noua. ⁊. l. si debitor tu⁹. j. de sol. aut vn⁹ ꝑmittit alio nouādi obligationē qua ipse tm̄ tenetur hoc exꝑsso q̄ ad aliū nō prorogaꝫ ⁊ ali⁹ nō liberaꝫ. qr idē ꝓtingit in solutiōe. vt. s. man. l. paꝑ. de solu. l. mode stinus. ⁊ ibi ꝑ Di. ⁊ lz in acceptilatiōe idem ꝓtingat vt s. dictum est. aut simplr alio nouandi ꝑmittit: ⁊ tūc dico q̄ vterq̄ liberaꝫ. vt. s. ad vell. l. si ꝑ vno. ⁊ no. e. ti. l. q̄uis. ¶. q̄q̄. De pluribus vo reis credendi an si vnus stipulatur animo nouādi alteri noceat. s. prox. q. dictum est.

Sed circa vnũ posset dubitari qualit acceptilatio vni us prodest indistincte ꝛ nocet alteri. sed in nouatione di stinguit: cum nouatio habeat vim solutionis sicut acceptilatio. vt. d. l. si rem. §. si duo. de noua. Cogita tu, puete. Sed pone ꝙ erant duo rei credendi ex cõtractu in risgen. vnus liberauit reum per stipulationẽ ꝛ subsecutã acceptilationem: an alteri conreo prodicet fm ea que dicta sunt? Item acceptilatio in eo ꝙ per nouationẽ nõ perimitur valet iure pacti nõ iure acceptilationis. vt. ff. d. acceptil. l. si acceptilatũ. sed pactum non prodicat simplicit vt dictũ est. ergo ꝛc. Est ergo in questione an pactũ hoc quod ex acceptilatione resultat habeat eandẽ vim quaz habet vera acceptilatio in preiudiciũ conrei. Et videt ꝙ sic. vt. l. ꝛ per iusiur. §. ꝛ si fideiussore. ff. de acceptil. Contra dico per. d. l. si acceptilatio. ꝛ de pac. l. si vnus. §. pe. Nec ob. §. ꝛ si fideiussore. qz ibi fideiussor tenebat verbis cum alit teneri nõ posset. ideo in eius personã valuit iure acceptilationis. Sed quid de nouatione q̃ fit p delegationem? Rñdeo siue vnus ex reis credendi delegauerit: siue vnus ex reis debendi fuerit delegatus: dico idem p omnia ꝙ est in vera solutione ꝛ acceptilatiõe. vt d. l. si rem. §. si duo. v. alioquin. de noua. soluit enim qui delegat. vt. s. ad vell. l. quis. §. interdũ. ꝛ man. l. int causas. §. abesse. Item per hanc delegationẽ liberat quis a creditore totalit sicut ille qui soluit ꝛ cui accepto fertur. nec põt vti exceptiõe cõtra ipsum cui delegatus est. vt. l. doli exceptio. de noua. sed in nouatione q̃n promittit eidem cui tenebat primo hoc nõ contingit. facit de noua. l. aliã. de dona. si id quod. in pn. ꝛ §. fi. Octauo quero de cessione? Circa quod dic: aut cessio fit reo debendi contra quẽ fit consentiente eo. ꝛ tũc idem qd in delegatione dictũ est. vt. d. l. si rem. §. fi. ibi vel nuptura ipsa. fm vnũ intellectũ. aut eo nõ consentiente: ꝛ tunc aut fit cõreo suo: ꝛ iste conreus cui cedit ista cessione est liberatus. Casus est singularis. s. de le. ij. l. qui duos. facit de libe. le. l. si is qui duos. aut fit cessio extraneo: ꝛ tunc hec qõ est duplicit consideranda. Primo ex parte reoꝝ credendi si enim vnus cedit actionẽ sine alio ille cessionarius ẽ loco rei credendi. ꝛ sic, int eos erit locus iuri poccupatiõis ꝛ solutionis recipiende sicut pmo. vt. l. qd ipsis. ꝛ. l. heredem. ff. de regu. iu. ꝛ. l. si minor. in fi. s. de procu. Secundo ex parte reoꝝ debendi. vt si contra vnũ fiet cessio alio inuito vel ignorante per hoc alter nõ liberat: sicut nec petitione facta ab initio nec, pcuratoris constitutione. vt. C. de fideiuss. l. fi. tñ si cedens exigeret ab eo contra quẽ nõ est facta cessio onerat se. qñqz facto eius alius cõtra quẽ facta est cessio liberatus est. vt. l. si is qui duos. de leg. ij.

Nono quero de ꝓfessione: an confessio vnius alteri prosit vel noceat? Et circa reos debendi dic ꝙ vnius cõfessio põt alteri nocere quo ad interrumpendã pscriptionem. vt. C. e. l. fi. pdesse aũt non põt sicut nec petitio nec sentẽtia condemnatoria: vt. s. dictũ est. Circa reos credẽdi dic: aut vnus ex reis exigit ꝓfessionem a reo debendi: aut ipsi reo ꝓfessionẽ facit ad eꝰ liberationẽ. Primo casu siquidẽ in iudicio alteri nocet. cum enim ꝓfessio habeat vim sentẽtie: vt. s. de confes. l. j. appropriat sibi totũ debitum multomagis qz per litẽ contes. si extra iudiciũ: tũc alteri conreo nihil prodicat: cum talis ꝓfessio solã pbationem inducat. vt. l. publia. s. depo. in fi. prodesse non põt ad prescriptionẽ interrumpendã. vt. C. e. l. fi. Secundo casu dico ꝙ talis ꝓfessio habet vim pacti de nõ petẽdo. vt. l. tale pactum. in pn. s. de pac. ꝛ not. ff. de solu. l. si ex pluribus. in pn. ꝛ ideo que dixi in pacto hic eodem mõ dico. Decimo quero de successione. ꝛ hic est aduertendũ: aut vnus ex reis debẽdi succedit alteri conreo vel reus credendi alteri conreo credẽdi: ꝛ tũc neutra obligatio extinguit: sed i vnius ꝑsona vtraqz obligatio durat. vt. s. e. l. si reus. ꝛ. ff. de fideiuss. l. generalit. ꝛ. l. si reus. ꝛ. ff. de solu. l. si duo rei. aut creditor qui solus erat succedit vni ex reis debendi: ꝛ hic est casus in. l. vranius. ff. de fideiuss. Ex qua colligit talis distinctio: aut illi rei debendi erant socij: ꝛ ab alio cui nõ est successum põt solum ꝑ parte peti: vt ibi patet. aut nõ erant socij: ꝛ tũc ab alio cõreo de rigore põt creditor petere solidũ debitum: vt ibidem patet in tex. aut queris de equitate inspecto obstaculo exceptionis: ꝛ tunc aut fuerunt constituti duo rei ex cã onerosa quia fuit eis mutuatũ. aut ex cã lucratiua: qz ex mera liberalitate ꝓmiserunt. vt duo rei. Primo casu aut ad conreũ cui creditor succedit puenit pecunia mutuata in totũ vel in partem: ꝛ eatenus creditor agens exceptione repellit per has regulas. pmo quia, ꝑ ea parte nõ põt cedere actionẽ contra seipsum. ergo ꝛc. vt. l. stichum. §. pe. ff. de solu. ꝛ no. glo. in. d. l. vranius. secũdo qz si exegisset tenet illi exacto pro parte illa. vt no. C. e. l. j. ꝛ dixi s. e. l. reos. vnde dolo facit ꝙ petit ꝛc. Si vo ad illum reum cui successit nil puenit: tũc in nulla parte obstat exceptio: cum cã dande exceptionis nõ subsit. Secũdo casu q̃n ex mera causa lucratiua: idem. qz in nulla parte exceptione repellit: cum nulla cã dande exceptionis subsit. vt. l. in lege fal. hoc obseruandũ. ad. l. fal. Idem puto si vnus ex pluribꝰ reis debendi successit illi creditori qui solus erat. nam in mõ ponendi ab altero idem iuris est quod. s. dixi. aut vnus reus debendi qui solus erat successit vni conreoꝝ credendi: ꝛ tũc idem quasi. qz tunc alter conreus põt ab ipso petere partẽ si sunt socij: vel si nõ sunt socij petat ab eo partẽ que ab eo profecta est. vel si ex mera liberalitate fuerũt constituti duo rei credendi alter põt totum petere. ar. eoꝝ que dicta sunt ꝛ. s. so. ma. l. si socer. in prin. Idem si vnus reorũ credendi successit reo debendi qui solus erat eadem rõne. aut vnus ex pluribus reoꝝ credendi successit vni ex pluribus reis debẽdi: vel econtra: ꝛ tũc quid iuris sit habes ex ꝑdictis.

Sed circa hoc posset dubitari: nõne successio pro soluti one est. vt. ff. de fideiuss. l. si debitori. ꝛ. l. stichum. §. aliqñ ff. de solu. sed per solutionẽ vnius vterqz liberat: vt dictũ est. ergo ꝛc. So. patet ex his que dixi in. l. si is qui pro emptore. in penul. q. s. de vsuca. ꝛ tangit per glo. in. d. l. si socer. s. so. ma. ꝛ in. d. l. vranius. Undecimo quero de mora an mora vnius alteri prodest vel noceat? Et ꝓmo videamus de reis debendi: ꝛ circa hoc est magna dissensio in gl. nam in. l. mora. §. fi. s. de vsur. dicit ꝙ nõ nocet. C. eo. l. fi. ff. ti. j. l. penul. videt dicere contra ꝛ quelibet earum glo. variat. vnde dic aut queris vtrum mora vnius noceat alteri quo ad impediendũ cursum prescriptionis contra creditorẽ: ꝛ nocet sicut si vtriqz facta esset interpellatio. vt. C. e. l. fi. aut queris vtrũ noceat quo ad hoc vt quilibet teneat de interitu vel ad vsuras: ꝛ tũc aut sunt socij: ꝛ nocet. ff. eo. l. penul. aut nõ sunt socij: ꝛ non nocet. vt. l. mora. §. fi. s. de vsur. Ita tenet glo. in. l. vnicuiqz. ff. de regu. iu. alis est. §. in. l. in cõdemnatione. Idẽ tenet Bi. extra de regu. iu. c. mora. in fi. li. vj. Ratio potest esse. verum sicut pactũ vnius prodest alteri: ita mora nocet. Sed iuxta ꝑdicta quero quid econtra? creditor fuit in mora recipiendi quo ad vnũ ex reis debendi: qui ponamus obtulit pecuniã debitam: que postea perempta est: an alteri hoc prosit? Credo ꝙ sic indistincte. quia quolibet alio extraneo offerente prodesset. vt. C. de cap. ꝛ postli. reuer. l. cum postliminiũ. ꝛ. ff. de solu. l. qui decem. §. qui decem. ꝛ. §. cum in stichum. ibi: quemadmodum ꝛc. Facit quod no. C. de solu. l. obsignatione. Est etiam videndũ circa reos credendi an vnius mora in recipiẽdo alteri noceat? Et dico ꝙ sic indistincte. cũ enim

quilibet possit solutionẽ recipere. vt.l.si vnus. in princi. ff.de pac.& l.si rem.§.si duo.ff.de nouatõ. & mora eius qui põt solutionẽ recipere nocet ei ad quem res ptinet posito q nullum ius habeat in re sed sit nudus minister. vt l.si pro te.ff.de vsur.& de ac.& obli.l.traiecticie.in pn.ergo multo magis in casu nostro. Sed quid si mora facta est vni ex reis credendi: vtrum alteri prosit: Et cõstat q sic quo ad interrumpendã prescriptionẽ.vt.ff.l.fi. Itẽ credo quo ad perpetuandã actionem vt reus teneat de interitu.q; idem esset quolibet extraneo interpellante.vt ff.de vsur.l.siquis solutionẽ.& quod no.ff.de ver.obli. l.si seruũ.§.nũc videamus. Item iuxta pdicta quero.pone q pmo creditor fuit in mora vno ex duobus reis offerente: secũdo creditor interpellauit aliũ reum qui non obtulit an per hoc videat purgata mora creditoris: quo ad pmũ dico q non.vt.l.mora.la.ij.ff.de ver.obliga.

Duodecimo quero de culpa an culpa vnius alteri noceat: Circa qõ dic: aut duo rei constituunt in ptractu cuius obligatio cõmittit rõne culpe ad interesse: & tunc vnius culpa alteri nocet: vt sic vnus ex facto alterius teneat vt.C.loca.l.si diuisa.& ff.loca.l.cum apparebit. & ff.e.l. eandem. Si aũt constituunt duo rei ad aliquã speciem ad quam statim cõmittit obligatio: sed rõne culpe perpetuatur quia de interitu tenet: & tũc dic idem quod.ff. dictum est in mora.vt.l.pe.ff.eo.& ibi est casus fm vnã lec. Predicta vera nisi culpa esset cõmissa in his de quibus ff.specialit dictũ est.quia tũc dic vt dixi.ff. Sed an culpa vnius ex reis credendi noceat alteri: rñdeo in acquirendo hoc est in faciendo cõmitti stipulationẽ nocet si socij sunt.vt.l.si duo.ff.si quis cau. In alijs dic vt dictum est.ff.de pacto & de mora. Decimotertio quero de rescisione vtrũ rescisio facta in psona vnius cum oẽs essent liberati ista liberatio in psona vnius rescindit: an alteri noceat: Dic aut liberatio rescindit in psona eius cui pncipalit est facta: & alteri nocet.vt.ff.ad vell.l.si p vno. & ff. his que in frau.cre.l.fi.circa pn. Idem si ab initio in ei⁹ persona ipso iure nõ valuit.vt.l.si sponsus.§.j.de dona. inter vi.& vx. Predicta puto vera nisi ille actus p quem liberatio ptingit dolo creditoris intercessit. ar.ff. de fideiuss.l.si ticius.ff.de solu.l.que res.in pnci. Si vo rescisio ptingit in psona eius ad quẽ liberatio pertingit p quandam consequentiã: & tũc alteri nõ noceret. vt.d.l.si sponsus.§.j.de libe.le.l.si is qui duos.& ibi no. sic debet intelligi de dona.cau.mor.l.senatus.§.duobus. & qõ ibi no. Decimoquarto & vltimo quero gnãliter de qualibet exceptione vtrũ exceptio cõpetens vni ex duob⁹ reis debendi pertingat ad aliũ.de exceptionib⁹ loquor de quibus.ff.dictũ non est specialit: Et dic aut exceptio est mere psonalis & ad aliũ non pertingit: sicut nec ad fideiussorem.vt.l.exceptio.de excep.cum si.aut sunt alie exceptiones que ad fideiussorẽ pertingunt. & tunc aut fuit quesit⁹ color.q; in veritate fideiussor erat & nõ conreus: & ad eũ pertingit.vt.l.sed & si iul.§.j.ff.ad macedo. aut nõ fuit color quesitus.& tunc aut erant socij: & vnius exceptio pertingit ad aliũ.vt.ff.e.l.si duo rei.aut nõ erant socij: & tunc siquidẽm obligauerũt se ex cã oneroſa. quia mutuo acceperũt: & tunc eatenus cõpetit exceptio alteri quatenus ad eum cui exceptio sine dubio cõpetit puenit de pecunia.vt.d.l.sed & si iul.§.item si duos.ad maced. Si vo obligauerũt se ex mera liberalitate: tũc exceptio vni⁹ cõpetens nõ prodest alteri si nõ sunt socij. vt.d.l.si duo.ff. e.& l.si ex duobus.§.j.

Iue a certis. Heredes in dubio vident pro portionibus hereditarijs grauati.h.d. Opp.de.l. turpia.§.fi.ff.de le.j.& l.nõnũq;.ff.ad trebel. Glo.dicit q nominatim põt intelligi nomine ꝓprio: & sic intelligũtur ꝓria. Item nominatim põt intelligi nomine appellatiuo: vt hic.& tene menti.q; nominatim dr̃ fieri etiã nomine appellatiuo.facit.ff.de libe.& posthu.l. ticius testamẽto.in pn. Item oppo.q; quilibet videt grauatus insolidum.vt.l.si ex toto.§.j.ff.de le.j. Do.dicũt quidam q ibi testator expſſit: sed diuinare est.alij q ibi verbũ dato bis fuit expſſum.& sic due fuerũt orationes. qõ non placet.q; tunc quilibet tenet ad diuersa decẽ nec essent duo rei.vt.ff.e.l.ij.& ibi dixi in pma.q. Alij dicũt & ista est vera q ibi alternatiue: hic copulatiue. Item oppo.ff.eo. l.eandẽ.in pn.vbi etiã copulatiue. Do.ibi testator hoc expſſit fm veram opi. Ultimo aduerte glo.hic in fi. q̃ dicit: si testator dicat duos heredes quos pmo nominauit ꝛc.videt eos nominare nominib⁹ appellatiuis: & sic nominati per relatiuũ quis vel qui non vident nominati nominib⁹ proprijs.qõ est verum.vt.l.si pater filio.ff.õ vulga.& pupil. ſ Li.& vltramon.cõtra. vt no.in.l.fi.C. de impu.& ali.substi.per.l.lucius.§.lucius.de le.ij. Sz illa nõ ob.vt ibi dixi. Item scias q glo.que est.ff.õ sta. li.l.siquis ex testamento.facit differentiã vtrum nomine tur pars heredũ: an omnis heres. qõ est contra hanc.l. sed p illa facit.l.turpia.§.fi.ff.de le.j. Sed dic vt ibi per glo.& plenius ibi dixi & de quibusdã ibi quesiui que videre potes si vis.

X duobus reis. Factũ vni⁹ ex reis debendi nocet alteri.h.d. Opp.de.l.mora.§.fi.ff.de vsur. Plures sunt opi.vna Pla.& nõ est vera. Breuit tene hic sunt socij: ibi non.& glo.videt tenere eam in.l.in ꝓdemnatione.§.j.ff.de regu.iur. Bi.in.c.mora.circa fi. de regu.iu.li.vj. Opp.de.l.fi.C.e.So.q̃tum ad interruptionem pscriptionis factũ vnius nocet alij: q̃tum ad alia nõ nisi cum distinctione.aut sunt socij: & nocet.vt hic.aut nõ sũt socij: & nõ nocet.vt.l.mora.in fi.ff.de vsur Et ratio est interruptionis pscriptionis. quia tractat in pscriptione de lucro captãdo cum iniuria alterius. vt.l. si is qui.§.j. & l.siquis vxor.§.penult.& qõ ibi no.ff.de fur.& qñ sunt socij quo ad alia nocet: & tũc ratio est.quia sentẽtia p vno prodest alij.vt.l.si duo.ff.de arbi.& l.eandem.ff.e.& ideo cum cõmodũ habeant incõmodũ habere debent.facit qõ plene dixi in.l.ex duobus.ff.e.

Am duo. Si persona vnius ex cõreis debendi ab obligatione eximit obligatione remanente alter non liberat: & põt illi obligationi fideiussor accedere.h.d. Oppo.& videt q per deportationẽ non libereꝫ: imo remanet obligatus naturalit.quia retinet ea que sunt iuris gentium.vt.l.quidam.ff.de pen. Timore huius contrarij sunt glo.contrarie. Hec glo.dubitat nec se firmat.sed in.l.vbicũq;.ff.de fideiuss.tenet q remanet obligatus naturaliter. Sed in.l.si debitori.e.ti.tenet q nullo modo remanet obligatus. In.l.j.C. de fideiuss.tenet q vtraq; obligatio remanet: sed obstet exceptio. Et dic q est veritas q omnino est liberatus: non q tollat obligatio: sed transfundit in fiscum.quia succedit vt glo.dicit in.l.si debitori.ff.de fideiusso. Casus est in.l.quotiens.in fi.ff. de nouatõ. quia si contingeret deportatũ obligari naturaliter: tunc sequeret q nouaret prima obligatio.prout glo. ibi innuit & male.quia cõtra illum tex. Et illud est bonũ scire pro exbanitis quorum bona omnia publicant. Oppo.hic dicit q põt fideiussor accedere contra.l.si debitor.ff.de fideiuss. Do.aut accedit obligatiõi qua tenet deportatus: & nõ possumus q; nulla.aut p obligatione illa simpliciter: & tunc quia nõ est extincta põt fideiussor accedere. Primo quero gratia huius que diuersitas

impedit constitutionẽ duorũ reorum. Circa qd dico q̃ qñq̃ est diuersitas in obligationis cõtracte tempe. quia vnus obligat vel obligat vno tpe: alius alio. ⁊ tunc aut ẽ diuersitas modici tpis: ⁊ non impedit constitutio duoꝝ reorum. vt. l. duos. §. fi. s̃. eo. aut interuenit interuallum longũ. ⁊ tunc aut fuerũt duo simul interrogati: vel simul interrogauerunt: ⁊ vnus statim: alter ex interuallo rñdet vel alteri ex interuallo rñsum est. ⁊ vitiat constitutio duorum reoꝝ debendi ⁊ credendi. vt. l. si ex duobus. in p̃n. s̃. eo. aut sepatim quilibet fuit interrogatus ⁊ quilibet interrogauit: ⁊ sic sepatim est rñsum ex interuallo respectu obligationis p̃cedentis. sed incõtinenti respectu facte interrogationis: ⁊ tunc aut in sequenti obligõne fuit habita mentio p̃me: vel exp̃sse hoc actũ q̃ essent duo rei: ⁊ nõ impedit constitutio duoꝝ reoꝝ. vt. l. iij. in p̃n. s̃. eo. facit de solu. l. modestinus. aut in secũda obligõne nõ fuit facta mentio p̃me: ⁊ nõ erunt duo rei. vt insti. e. §. j. Ñq̃ est diuersitas in obligõnis forma. vtputa ego emi ⁊ ex cã emptionis promisi precũ: alius ꝓmisit idem p̃cũ per stipulationem cum ipse nõ emeret tunc vitiat ꝓstitutio duorum reoꝝ. quia oẽs. ll. que de duobus reis loquunt dicunt q̃ constituunt eodem ꝓtractu vel stipulatiõe vel alio mõ. vt. l. j. ⁊. ij. ⁊. l. eandem. in p̃n. s̃. e. ⁊ probat de in rem ver. l. si patre. §. fi. vbi pater qui obligat qd̃ iussu. ⁊ filius qui obligat mutuo non dicunt duo rei. Hoc etiã patz in p̃ncipali ⁊ fideiussore qui nõ sunt duo rei vt dictũ est. qz diuersis obligõnibus tenent. Preterea ex diuersitate forme obligandi inducit diuersitas cãe: vt patet in exemplo p̃misso. sed diuersitas cause impedit ꝓstitutionẽ duorum reoꝝ: vt statim dicam. ergo ⁊c. Nõ ob. l. reos. s̃. e. vbi dicit diuersis actionib⁹. qz expone vt ꝓsueuit ibi dici ⁊. j. dicam. Ñq̃ est diuersitas in obligõnis substãtia. qz licz eadem forma ꝓmittant: vnus obligat nãliter ⁊ ciuiliter: alter nãliter tm̃. ⁊ tunc nõ impedit ꝓstitutio duoꝝ reorum. vt. l. si ex duobus. §. j. s̃. e. Ñq̃ est diuersitas in obligõnis cã. qz lz eadem quãtitas sit ꝓmissa: tm̃ cã obligationis aliter respicit vnũ aliꝫ alium: ⁊ vitiat ꝓstitutio duoꝝ reoꝝ. vt. s̃. de interro. ac. l. qui seruũ. ⁊ ibi glo. magna. ⁊. s̃. e. l. si id qd̃. prout loquit ibi in dote. Ñq̃ est diuersitas in re que in obligõne deducit: ⁊ tunc vitiatur ꝓstitutio. vt. l. si id quod. s̃. e. Ñq̃ est diuersitas in obligationis qualitate. ⁊ hic est aduertẽdũ: aut talis diuersitas supuenit post ꝓstitutionem reoꝝ iam factã: ⁊ nõ vitiatur. vt. l. eandẽ. §. sed ⁊ siquis. ij. rñso. s̃. e. aut ista diuersitas fuit ab initio: ⁊ tũc aut est impossibile talẽ diuersitatem reduci ad paritatẽ: ⁊ vitiat ꝓstitutio duoꝝ reorũ. vt. d. §. sed ⁊ siquis. j. rñso. aut põt reduci ad paritatẽ. vt si est diuersitas tpis vel ꝓditionis vel loci. nam in quolibet p̃dictoꝝ possibile est venire tps quo vterq̃ equaliter teneat: ⁊ non vitiat ꝓstitutio duoꝝ reorum. vt. l. ex duobus. in p̃n. ⁊. l. eandem. §. fi. s̃. eo. insti. e. §. fi. Et si dicis que est rõ q̃ iste diuersitates impediunt ꝓstitutionẽ duorum reoꝝ: Rñdeo lz obligatio duoꝝ reorum in veritate sunt plures obligõnes. vt. l. eandem. in fi. s̃. e. ⁊. l. reos. in p̃n. ibi diuersis actionibus. ⁊. l. si reus. s̃. e. ⁊ de fideiuss. l. generaliꝫ. ⁊. l. si reus. ⁊ insti. e. §. j. tm̃. l. vult q̃ habeat tm̃ effectum vnius obligõnis. vt insti. e. §. j. s̃. eo. l. iij: §. fi. de solu. l. qui hominẽ. ⁊ ideo qz loco vnius habent talis diuersitas que ad paritatẽ non põt reduci non admittit. quia q̃ esset tanta diuersitas ius nõ posset fingere q̃ loco vnius haberent. vt. s̃. eo. l. nemo. sed posset dici diuersitas qualitatis in diem vel ꝓditionem vitiat stipulationem. vt. s̃. ti. j. l. j. §. siquis simplr. Quare nõ vitiat ꝓstitutionem duoꝝ reorum: Rñdeo. quia ibi loquit in stipulatione que est vna fm veritatẽ ⁊ fm fictionẽ. vnde diuersas qualitates nõ recipit. ar. s̃. d̃ vsuca. l. eũ qui edes. hic sunt plures obligõnes vere lz vna in effectu. et ideo põt diuersas q̃litates recipere. vt. l. rerũ mixtura. §. fi. de vsuca. Secũdo quero plures fecerũt pacem cum pluribus ⁊ ꝓmiserunt quilibet insolidũ se inuicem non offendere sub pena mille: vnus fuit offensus: an oẽs ex illa parte p̃t agere insolidũ tanq̃ conrei credendi: ⁊ an oẽs ex parte offendentis teneant insolidũ vt rei debẽdi: Vidi quosdam qui se reputant multa scire tenere q̃ sic. sed hoc falsum est. nam ꝓut in obligõne venit nõ offendere coberet p̃sone cuiuslibet stipulantis ⁊ ꝓmittentis. alia enim est offensio in p̃sona vnius: alia in p̃sona alterius: ⁊ sic nõ sunt duo rei actiue ⁊ passiue. qz est diuersitas in re. vt. d. l. si id quod. s̃. e. Si vo istam obligõnem respiciam⁹ prout ꝓtinet penã: tunc idem. qz resultat diuersitas cause. nam ei qui ẽ offensus debet dicta pena suo nomine ⁊ sue offensionis noie. alijs vo deberet noie offensionis aliene seu alieno noie. ⁊ sic vitiat constitutio reoꝝ vt. d. l. si id qd̃ in exemplo de dote. qd̃ est verũ q̃ ille p̃ncipalis nõ est conreus alijs: sed alij si sunt plures ⁊ obligatio penalis ex vna offensa esset cuilibet ⁊ a quolibet facta insolidũ. vnde possent esse conrei inᵗ se. qz nõ resultat diuersitas cause. nam quilibet debet vel cuilibet debetur ex offensa aliena. Tertio dico q̃ si penalis stipulatio fuit simplr adiecta q̃ intelligat fm nãm p̃cedentis stipulationis: vt quilibet videat promisisse penã pro sua offensa tm̃ ⁊ cuilibet videat esse ꝓmissum ꝓ offensa facta in persona sua tm̃. ar. de vsu. l. si stipulatus. ⁊ de le. j. l. si legati seruí nomine. de dam. infec. l. damni infecti quidã. s̃. de ver. obli. l. inter stipulantẽ. in p̃n. cum glo. sua. Si vo in stipulatione fuerit exp̃ssum q̃ ꝓ vna offensa sit pena ꝓmissa cuilibet insolidũ actiue ⁊ passiue: tũc dico q̃ nõ sunt conrei p ea q̃ dicta sunt: ⁊ de rigore vno soluente alij⁹ remanet obligat⁹. ⁊ si vni soluat alteri remanet actio. sed de equitate obstat exceptio. vt. d. l. si id quod. in fi. s̃ e. Tertio quero: plures ex delicto tenent insolidũ ciuiliter: an sint conrei: Breuiter rñdeo q̃ nõ. qz non tenent ad idem nũo: lz teneant ex eadem cã. qd̃ apparet ex eo q̃ vnius solutio nõ liberat alium. vt. l. siquis id qd̃. §. fi. s̃. de iurisdict⁹. om. iudi. ⁊. l. item mela. §. si plures. ad. l. aquil. s̃. de condi. fur. l. j. ⁊ ideo non põt dici vna obligatio in effectu quod requirit natura conreoꝝ. Item sentẽtia lata ꝓ vno nõ prodest alteri regulariᵗ. vt. l. denũciasse. §. fi. de adul. Quarto quero quid si plures tenent ex quasi maleficio aut sunt conrei ⁊ istud est dubiũ: Videtur q̃ nõ. sed quilibet tenet pro parte. vt. l. si. §. si plures. ⁊ ibi no. nau. can. sta. ⁊ no. ꝓ glo. insti. de obli. q̃ ex quasi delic. §. fi. Jn ꝓmiũ videt. ff. de bis q deie. vel effu: l. j. in fi. ⁊. l. sc. ⁊ se. ⁊ qd̃ no. s̃. de ac. ⁊ oblig. l. ex maleficiis. §. is quoq̃. in vl. glo. §. Quid dicemus: Dico q̃ nõ sunt ꝓprie ⁊ ve duo rei. sed quodãmõ sicut plures tutores erunt q̃si duo rei: lz non p omnia vt dixi. s̃. in. viij. q. qd̃ apparet. quia sicut illi tenent insolidũ ex quadam necessitate legali: ita isti ex quasi maleficio. vt. d. l. j. in fi. de bis qui deiece. Item sicut inᵗ illos est beneficiũ ordinis vt p̃us conueniat gerens q̃ nõ gerens. ita inᵗ istos qui tenent ex q̃si maleficio vt p̃us conueniat faciens q̃ alij. vt. l. si vo plures. §. interdũ. de bis qui deie. vel effu. ⁊ nõ eo. ti. l. ij. Item sicut inᵗ illos vnus soluens habet cõtra alios beneficiũ vtilis actiõis: ita inᵗ istos. vt. l. iij. de bis qui deie. vel effu. Item sicut inᵗ illos est beneficiũ diuisionis: ita inᵗ istos eadem rõne. Ita intelligi debet dicta l. fi. lz nostri doc. hoc nõ declarauerint. Item apparet q̃ vnius solutio liberat alios. vt dicta. l. j. in fi. cum. l. se.

Quinto quero: filius acquisiuit obligationẽ ex causa peculij profecticij: et sic etiam hodie acquirit patri: licz apud filium remaneat naturalis: vtrum pater et filius

erunt duo credēdi: Et videtur q̄ sic. quia quanc̄ apud vnū sit cuilis: apud alium nālis. si tñ ad idem ex eadē causa non impedit constitutio duoꝝ reorū. vt. l. si ex duobus. §. j. s̄. eo. ꝛ hoc tenet glo. s̄. de condi. inde. l. frater a fratre. in. j. glo. mag. ℙro hoc videt tex. s̄. de pac. l. si vnus. in p̄n. Contrariū credo q̄ non sunt conrei. primo q̄ hic est diuersitas in causa. nam filio debet ex suo contractu patri ex dispositiōe legali. ℙreterea si essent cōrei debitor posset soluere filio etiam patre ꝓhibente. ar. l. vero procuratori. §. j. de solu. ꝛ. l. aliud. sed filio nō posset solui patre vetante. vt. l. qō seruus. s̄. depo. ꝛ. j. de solu. l. si quis seruo. ergo ꝛc. ℙreterea quia pactū filij vel iurandum ab eo delatū patri non nocet. s̄. de pac. l. contra iur̄. §. fi. ꝛ. l. quantomagis. de iureiurā. cum si. quod secus est in duobus reis: vt. j. dicam. Nō ob. glo. l. frater a fratre. quia ibi est dictio quasi: que est nota impropietatis. Idem dico in. l. si vnus. filius ꝛ pater equiparantur duob⁹ reis credendi. quia vtriq̄ p̄t solui antep̄hibitionē p̄is. nō tñ sunt duo rei: sed magis eos equiparo cedenti ꝛcessionario. vt. l. iij. C. de noua. Sexto ꝛ vltimo concludo circa p̄missa duas regulas. ℙrima est q̄ plures rei debendi sunt q̄ñ plures insolidū debent idem vere vel ficte ex vna eadēq̄ causa principaliť ꝛ ex voluntate. Expone istam regulā: plures insolidum dixi. q̄ secus si pro parte. vt. l. reos. §. cum in tabulis. s̄ eo. ꝛ. C. e. auc̄. hoc ita. Idem dixi. q̄ secus si diuersum. vere vel ficte dixi propt̄ ea que dixi. s̄. e. l. nemo est qui nesciat. ex vna eademq̄ cā dixi. propt̄ ea que dixi. s̄. e. l. in. ij. q. p̄ncipali. p̄ncipaliť dixi. q̄ secus in accessorijs vt dixi. s̄. eo. l. eandem. in. v. q. ex volūtate dixi. q̄ si ex necessitate nō sunt proprie duo rei vt plures tutores: vt dixi. s̄. e. l. eandem. in. vj. q. vel plures ex q̄si maleficio. vt hac. e. l. in. iiij. q. vel ex natura rei. q̄ in dimidia. vt dixi. s̄. eo. l. ij. in. iij. q. Secunda regula est q̄ plures rei credendi sunt q̄ñ pluribus insolidū debet idem vere vel ficte ex vna eadēq̄ cā principaliť ꝛ ex voluntate. p̄ncipaliter dixi. quia secus si vni principaliť: alij ex ꝓsequētia. vt dixi hac. l. in. j. ꝛ. ij. ꝛ. v. q. Cetera verba sunt exposita s̄. Et sic hanc mām qualiť constituunt duo rei habes expeditam inter has. ll. videlicz. s̄. eo. l. ij. ꝛ. l. nemo est qui nesciat. ꝛ. l. eandem. ꝛ hac. l.

De stipulatione seruorum. Rubrica.

Am seruus stipulatur. Oppo. j. eo. l. ij. ꝛ. l. seru⁹ cōis meus ij. Glo. dicit q̄ hic est regulare. fallit ibi ꝛ in alijs casibus hic no. ꝛ i quolibet eoꝝ ratio videbit. Quero an sit differentia si ꝓcurator stipulet sibi vel dño: Et quidam q̄ si stipulat dño idem est ac si stipularet extraneo. sed si sibi ꝓcuratorio nōie valet. ꝛ vide gl. istam glo. nō tenui vobis simpliciť. q̄ etiam ad hoc vt actio queratur sibi est necesse q̄ verba conferant in personā ipsius. vt dixi in. l. stipulatio ista. §. si quis insulā. de ver. obli. ꝛ dic vt ibi dixi. Quero quid de tutore ꝛ curatore: Dic vt in glo. et bene. tñ plene in. d. §. si quis insulā. dixi. ꝛ istam glo. teneatis. Vltimo ad ostendendā vtilitatē huius māe idem dico in monacho stipulāte sibi vel monasterio q̄d hoc ti. dī in seruo. ar. eius quod no. s̄. de acqui. possess. l. cum heredes. §. fi. ꝛ q̄d ibi dixi.

Si seruus tuus. Stipulatio inutilis nō tollit dño rei vendicationem. h. d. Oppo. de. l. ij. s̄. si cer. pe. So. hic in stipulatione inutili: ita in stipulatione vtili.

Si seruus cōmunis meus. Stipulatio facta vni nō tollit certi cōditionē ex mutuo alteri ac quisitam. h. d. Op. de. l. si stipulatus. ꝛ. l. cum enim. j. de noua. So. ibi fuit stipulat⁹ ille qui mutuauit: hic alt⁹ vt vidistis in. §. grisogonus. Quero quare vterq̄ non p̄t petere: Et rō est ne teneat soluere vterq̄. q̄ bona fides non patit. vt. l. qui bis. s̄. de ver. obli. Sed quero q̄ est rō quare magis dat actio illi cuius noie fuit mutua ta: Dic rōnem per. l. bona fides. s̄. depo. ꝛ doc. alle. istū §. An per sequentē stipulationē tollat obligatio nata ex nūatione: quod dic plene. s̄. si cer. peta. l. certi ꝓditio. §. q̄ñ. ꝛ plene per Li. C. si cer. pe. l. ij.

Cōmunis seruus. Quod vni ex dñis nō acquiritur alteri queritur cui solidum queri p̄t. h. d. Oppo. de. l. si plures. s̄. de pac. Glo. que est hic nō soluit ista ꝓria: sed tangit. ꝛ videam q̄ incipit quo ad quid: ꝛ quo ad quid nō Et quid sit istud dicere ponit Bi. So. dic latius: q̄ñq̄ habet respectus ad substantiā persone: ꝛ tunc tm̄ p̄t sustinere personā vnius. vt. l. si plures. s̄. de pac. aut habet respectus ad officiū: ꝛ tunc aut sunt officia repugnantia: ꝛ non p̄t vicem plurium personarū sustinere. vt. l. glq̄s. de postulan. l. nemo. de accef. aut nō sunt officia repugnantia: ꝛ p̄t. vt. l. iij. s̄. de adop. Oppo. de. l. pinde. §. si seruus cōis. So. vt glo.

Si fructuarius. Alternatiua inť personas quibus equaliť p̄t queri vitiat stipulationē. sed si alteri tm̄ p̄t queri alius habebitur vt adiect⁹. h. d. Ad euidentiā debetis scire q̄ seruus fructuari⁹ querit fructuario ex re fructuarij ꝛ opa sua dño vero suo p̄t ex quacūq̄ causa querere. Quero: vtrū stipulatio alternatiua sit inutilis totaliter: Glo. variat. Hoc tu tene q̄ est inutilis totaliť. ꝛ est ratio. q̄ vterq̄ est capax obligationis in p̄mo casu. §. vt hic dicit tex. lra affirmatiua potuisset que est vera. ꝛ hoc tenet glo. j. eo. l. si ex re. in p̄nci. ꝛ Bi. hic. Item no. q̄ hoc hodie corrigitur: vt dicam. j. eo. l. item si seruus. in fi. Item no. q̄ adiectio fit per vel sicut per aut. Item no. q̄ vsufructuarius adiectus lz sit p̄mo nominatus. ar. cōtra so. ma. l. gaius. in fi. vbi dixi. ꝛ. s̄. ti. ij. l. eum qui ita. §. qui sibi. Vltimo no. q̄ omnia que dicunt in seruo fructuario puto q̄ habeant locū in monacho monasterij vnius positi ad regimen alicuius ecclesie: vt ecclesie querat ex re vel opera sua: monasterio vo proprio querat alijs casibus.

Cum seruus cōmunis. Si stipulatio p̄ncipalis conferť in personā vnius: penalis in personā alterius: prima per penalē non nouat ipso iure: sed ope exceptionis perimit. h. d. Oppo. de. l. obligationū fere. §. fi. ꝛ. l. ita stipulatus. in fi. s̄. de ver. obli. So. dicit glo. ibi q̄ñ in personam vnius: hic q̄ñ in personam diuersorum. ꝛ assignat rōnem. quia cōditioni dñi primi nō potest facere deteriorē. Sed ista ratio non videt vera. quia licz post acquisitionem perfectā non possit: tamen in ipso actu acquirendi potest. vt. s̄. de pac. l. contra iur̄. §. fina. cum. l. sequen. ꝛ. s̄. de do. excep. l. apud celsum. §. in hac fm Bi. Sed forte potest preiudicare non ipso iure: sed ope exceptionis. Vel dic q̄ etiam si ipse stipulator conferret stipulationē penalem in personam alterius: nō noceret ipso iure per hunc. §. Ratio. quia nō est presumptio voluntatis. argu. pro hoc. s̄. ti. ij. l. fina. §. cum mihi. Dices tu: imo contrarium. quia interuentu noue persone facilius presumit nouatio. vt insti. quibus mo. tol. obliga. §. preterea. Solu. illud verum quando interuenit noua persona ex parte promittentis: hic quando

ex parte stipulantis: sine cuius voluntate non põt nouari actio. vt. ff. de noua. l. stichum. §. fi. sed hic inducãt ista nouatio facto debitoris nõ soluentis sine creditoris voluntate. sed quia creditor ab initio cõsensit: inducãt doli exceptio. z hoc intelligas qñ ex causa lucratiua: vt plene dixi in. d. l. ita stipul. s. ti. ij. Quero ista stipulatio penalis cui queratur? Una glo. dicit q̃ vtriq̃. z male dicit. quia ꝓtra tex. ideo dic q̃ vni tm̃. z p̃mo ob. exceptio ex equitate quam dixi.

Seruus cõmunis ipse. Int eum qui sibi stipulat z rem in stipulationẽ deducta debet esse diuersitas. h. d. Glo. ponit casum vsq̃ ibi: z ratio est zc. Diuide. p̃mo ponit dictum. secũdo rñdet tacite obiectioni. secũda ibi: non enim zc. z subaudi ibi in tex. sic. sed cum dominiũ querat traditione. ergo ipemet tradetur sibiipsi. qd̃ est impossibile: cum inter accipientẽ z rem traditã debet esse diuersitas. Ad hoc rñdetur: nõ enim zc. No. q̃ debet esse diuersitas int accipientem z rem acceptã: inter stipulantem z rem stipulatã. Op. s. eo. l. j. in p̃n. So. fallit hic. z est rõ vt glo. dicit duplex ciuilis z naturalis. naturalis. quia illo iure quilibet est liber. ergo zc. Item ratio ciuilis est: illud põt queri seruo quod posset ei facto libero. vt. C. si ser. exte. l. j. sed ei facto libero non posset queri stipulatio de seipso. ergo zc. Istud vult dicere glo. Contra istam rõnem ciuilem oppo. ff. eo. l. si seruus cõmunis meus. vbi seruus põt stipulari viam vel iter: lz sibi facto libero nõ possit queri. quia nõ habet fundũ. So. lz non possit sibi queri: põt tñ queri alij vel etiã ipsimet facto libero si cõtingeret eum habere fundũ. Contra hoc oppo. de. l. z si maxime. de ser. le. So. aliud in legato: aliud in stipulatiõe. Rõnem dicam. ff. eo. l. proinde. §. fi. habes recitatã glo. Quero: quidã notarius fecit quendã procuratorẽ z ipsemet scripsit instrumentũ publicum: an ꝓbet z sufficiat? Videtur q̃ nõ. quia notarius debet esse rogatus. vt in auc. de tabell. §. nos aũt. coll. iiij. sed inter rogantẽ z rogatũ debet esse diuersitas: vt hac. l. ergo instrumentũ nõ est publicũ Ego dico q̃ instrumentũ procuratoriũ continet duo p̃ncipalit̃. Primo mandatũ factum ꝓcuratori. z hoc ꝓbatur. z ad hoc sufficit tale instrumentũ: sicut in lris dñi. vt l. si ꝓcurator. s. de procu. Item sicut liber rõnum ꝓbat contra argentariũ. vt no. s. de eden. l. quedã. §. nũmularios. licz ipse debeat rogari. vt. l. siquis ex argentarijs. §. pertinere. s. de eden. z l. nõ putauit. §. siquis sua manu. de bo. pos. contra tabu. Nec ob. q̃ nõ est rogatus. qz illud verum q̃ debet rogari a partib' vbi sunt partes: vel ab vna vbi est vna tm̃. vt no. in. d. §. nos aũt. sed vbi nulla est pars sufficit q̃ ipse ꝓpria volũtate scribat. A simili iudex debet suum officiũ z auctem interponere pte petente. vt. l. iiij. §. hoc aũt. z ibi plene dixi. de dam. infec. sed qñ ipse ad sui petitionem auctem interponit non est necessaria alterius petitio. vt. s. de adop. l. si consul. cum si. Et p̃dicta vera q̃ hoc instrumentũ ꝓbat pro ipso procuratore hoc inducẽte ad legitimationẽ persone sue. Itẽ probat ꝓ parte hoc inducente cõtra ipsum ad hoc vt factum ꝓcuratoris ei p̃iudicet. sed si ipse ꝓstituens vellet ꝓbare aliquem fuisse procuratorẽ suum ex instrumẽto suo pro eo fidẽ non faceret. vt ar. ff. de fal. l. vxori. §. j. z quod ibi no. z. l. de eo. cum. l. se. e. ti. nisi ꝓbaret ante illi instrumento fidem impositã. ar. C. de fi. instru. l. fi. Secũdo continet instrm̃ procuratoriũ stipulationem per quã ꝓcurator relevat̃ ab onere satisdãdi fm̃. §. sed z siquis. insti. de satisda. z in hoc dico q̃ tale instrm̃ non sufficit. qz ipsemet notarius non põt a seipso stipulari. qm̃ int̃ stipulantem z ꝓmittentẽ debet esse diuersitas. ar. huius. l. z. s. de auc. tu. l. pupillus. §. j. v. ipse quoq̃ tutor. ꝓ hoc optime. s. de procu. l. licz. §. si plures. Quero pono q̃ aliquis iudex est notarius: an possit scribere gesta coram se. Rñdeo nõ. quia tractat tam de p̃iudicio alterius q̃z suo Alium ergo debet adhibere. vt ex̃ de proba. c qm̃ contra falsam. z de testi. c. cum a nobis. z ibi per Inno. fallit si esset statutũ vel consuetudo ciuitatis vel castri. tũc enim illi scripture staret. ar. C. de emanci. libe. l. j. z videt expsum ex̃ de fi. instru. c. cum dilectus. Quero an notarius possit scribere z publicare testamentũ suum proprium? Dico q̃ sic. qz de facto suo proprio tractat z nemini ex hoc damnũ affertur: lz forte lucrũ auferat venientibus ab intestato. ar. eorum que. s. dicta sunt. ꝓ hoc. l. quotiens. §. j. de here. insti. ibi: ipsemet testator scripsit. z semp intellige adhibitis testibus. Quero circa. l. que est ratio q̃ non põt stipulari se sibi: sed se dño sic. Rñdeo qñ stipulat se sibi querit̃ dño per mediã personã ipius: qd̃ est non põt. sed si stipulat se dño queritur dño directo: ita q̃ nullo modo ꝓ ipsum seruũ facit translatiũ. Juxta hoc quero: si tutor stipularet vel emeret sibi ipsi tutorio nomine a seipso: nõ valeret. ar. huius. l. z. d. l. pupillus. v. ipe quoq̃ tutor. Sed pone q̃ stipulent a seipso pupillo. põt enim pupillo stipulari. vt no. s. l. prox. in p̃n. an valeat quod videt vt hic. Contrariũ credo q̃ hoc casu facit trãslatiũ per personã tutoris cui querit̃ directa z pupillo vtilis. vt. l. cum qui. §. si actori. de consti. pecu. z quod no. s. de admi. tu. l. quotiens. in p̃n. ergo est eadem rõ.

Item quero an tutor vel alius officialis possit sibimet tradere? Videt q̃ nõ vt hic. z ex̃ de insti. c. fi. In ꝓtrariũ s. de contraben. emp. l. fistulas. §. j. Dic aut quis sibiipi tradit z accipit eodem respectu: z nõ põt: vt hic. qz hic vt seruus tradebat z vt seruꝰ accipiebat. aut diuersis respectibus. vt qz tradit vt tutor: accipit vt ipse. z tunc aut hoc fit ex necessitate p̃cedentis contractus: z põt fieri. vt. d. l. fistulas. §. j. aut nullus p̃cessit contractus: z tunc nõ põt vt. d. c. fi. de insti. z ar. eorz que dicta sunt. Horz ratio patet intelligenti.

Si seruus cõmunis sibi z vni. Snãlis promissio refert etiã ad eum cui postea p̃ncipalit̃ est ꝓmissum. h. d. Op. de. l. j. §. seruus cõis. s. e. So. ibi nõ poterat querẽ vtriq̃: hic sic. Op. de. l. cum qõ. C. de lega. Glo. dicit aliud in vltimis voluntatibus. aliud in ꝯctibus. sed nõ est rõ diuersitatis. Vel alit̃ vt glo. sed nõ constat. Tu solue qñ sunt plures nominationes vniformit̃: z per eundem modũ nil releuat. secus si non vniformit̃: vt hic. z hanc so. ponit Gl. Oppo. de. l. alimenta. §. basilice. s. de ali. lega. So. ibi legatũ non est multiplicabile: hic venit in dispositiõe illud quod erat multiplicabile. Oppo. de. l. stipu. cõmodissimũ. z. l. doli clam. s. de ver. ob. z. l. sanctio legũ. ff. de peñ. So. qñq̃ precedit clausula. s. specialis z sequitur generalis. tunc non refert ad specificata in cõtrarijs. qñq̃ econtra precedit generalis z sequit̃ specialis. tũc refertur ad omnia etiã specificata: vt hic z. l. ticio. §. q marcho. s. de an. lega. Ex hoc apparet solutio questionis. lego fratribus p̃dicatoribus cuilibet cappam z pozi bibliam: an prior debeat habere cappã z bibliam? Certe sic. si clausula generalis p̃cessit: secus si secuta est. vt ex p̃dictis patet fm Pe. hic. z ponit̃ per Ci. in. l. cum questio. C. de lega. Sed contra predictã distinctionẽ videt casus in. l. seruo. s. de pecu. le. Sed ibi genus z species cadit inter res legatas: hic vo inter personas quibus legatur. Ratio patet intuẽti.

Seruus cõis sic omniũ.

Ex stipulatione serui cõmunis acquiritur dominis pro parte dñica nisi fuerit vnus nominatus vel iubẽs. idem in alijs acquisitionibus.h.d.cum.l.sequen. Opp.de l.seruus cõmunis ita.j.eo. vbi debet inspici an nomine proprio vel appellatiuo. So.intellige istas fm illam. Ulterius dz q ei acquirit qui iussit. Contra.C. p quas per.no.ac.l.fi.intellige qñ vnus iussit z ei fuit stipulatus secus qñ vnus iussit z alteri stipulat nominatim:tunc ꝓcedit illa.l.fi. Sed quero tũc quid iuris? Glo.hic videt distinguere fm Jo.ad quem res pertineat. Alia est opi. Azo.sed ista est vera vt inspiciamus ad quem ptineat. z colligit ex tex.illius.l.fi.ibi neqꝫ est zc. dum dicit alienũ lucrum.z dum dicit repentinũ aduocat solatiũ.

Roinde Oppo.j.e.l.seruus cõis ita So.intellige q ꝫ noĩa appellatiua ꝑcess.runt.vt in glo. Sed pone q ꝑtes dominice nõ faciunt totum:vt glo. z sic non totũ acquiritur. Dicit glo.q diuidit illud quod acquirit. hoc aũt esse põt si alter dñs haberet pro derelicto vel decesserat hereditate nõ adita. Jstud dictũ non ꝓcedit in terminis tex.si duo fuerũt nominati vel iubentes. nam tuncꝫ eorum portiones non faciũt totum hab. bunt:ut tex.dicit. z in tot partes diuideret. nam si vnus habet tertiã partem alius quartã z cozꝫ iussu seruus stipulatus est heret de toto quod stipulat est septem partes:q̃ttuoz habebit vnus tres alius.vt.l.interdũ.§.j.de here.instit.z.l.si ita. de li. z posthu. Sed questio glo.ꝓcedit si poneres seruũ stipulatum simplicit:tunc de parte vacante est dubiũ.Dic ergo q querit hereditati si hereditas est.vt.l.si seruus cõmunis meuij.in ꝓnci.j.eo. Jn seruo habito ꝓ derelicto dic vt no.j.e.l.qõ seruus.

Si seruus cõmunis. Qui stipulatur ab vno ex dñis si alteri nominatim vel iubenti valet stipulatio in totum: vel ꝓ portionibus dñicis aliozum.h.d. Opp.z videt q debeat acquiri totum ei cui põt.vt.j.eo.l.item si seru? z.l.j.§.cõmunis seruus. Solu.ponunt plures ibi vt in glo.sed ista est vera q ꝫ in persona ꝓmittentis valet mre retentionis.secus si ad traditionẽ procederet.vt.l.per seruũ qui pignori.§.j.s.de acquiren.re.d.o. ita intelligo illam:tunc acquirit cui põt. Oppo.de.l.verum.§.seruo.s.pro so.Dic ibi speciale fauore liberalitatis.sed certe z hic fuit liberalitas. Dic ergo fauore vltime voluntat.

Interdum etiam si neqꝫ. Quod vni nõ põt acquiri alteri querit cui põt.h.d.cum.l.se. z ꝑnci.l. sequen.vides hic casum q in ꝓtractibus inter vivos est locus iuri accrescendi. Oppo.de.l.z si maxime.s.d serui.lega. Rñdeo.aliud in legato:aliud in stipulatiõe. Rõnem assignat Di. quia in legato nõ vertit opera serui:in stipulatione sic.vt.l.si vxor.de condi.inser. dicitur hic q in cõtractibus habet locum ius accrescendi cõtra l.si mihi z titio.s.de ver.oblig. So.ibi fuit coniunctio hominis: hic est cõiunctio legis. Sed contra illud.s. sed si stipulat est ꝓiũctio hois. So.hic fuit ꝓiũctio hominis z legis.nam eoipso q seruus stipulat coniunctio legis est. Sed oppo.q minus ex cõuentione legis ꝓcedit ius accrescendi q̃ ex cõuentione hois.vt.l.z procu lo.s.de le.iij. So.z omnes istas determinabis p illam. qz hic loquit qñ a principio fuit inualida in psonã vnius sed in cõtrario fuit inualida z a ꝑncipio in personaz vtriusqꝫ:lz postea repudiauerit vnus.z ideo ex ꝑdictis z bis que dicta sunt.s.prox.§.distingue an ex cõuentione legali sit locus iuri accrescendi in cõtractibus inter vivos.vide per teipsum.z ego scripsi in.l.re cõiuncti.s.de le.iij.circa fi. Quero:quid si vnus ꝓcurator duoꝝ stipulat aliquid ꝓcuratorio nomine duoꝝ cum vni ex his non queratur:an alijs accrescat cogita.

Tem si seruus.

Et si cum duos. Hoc dicit cum.iiij.ll.sequentibus. Qui stipulatur pluribus dñis quibus equaliter põt queri alternatiue inutiliter stipulat.secus si sibi ꝑmo.quia tunc dñi vt adiecti habent. Jdem si vni queri nõ possit.quia habebitur vt adiectus.h.d. Oppo.de.l.j.§.penul.s.eo. Sol.vt ibi. Oppo.de.l.fideiussor obligari.j.de fide ius. So.i la cõcordat. Oppo.qz alternatiua que cadit int duos facit vt habeant tãqꝫ duo rei. vt.l.titio aut seio.s.de lega.ij. So. verba ibi posita in vtraqꝫ coz zc. tollunt contra.quia videt quilibet insolidũ. secus si simpliciter. Oppo.de.l.cum quidã.in fi.C.de ver.signi. So.omnes iste.ll.correcte sunt q alternatiua posita int personas resoluit in coniunctã:z hoc in vltimis voluntatibus z in ꝓtractibus.z hoc tenet Pe.z ibi pz in tex.

Eruus meus cum apud.

Si seruus stipulat nominatim male fidei possessori nec sibi nec dño querit.h.d.l.ista fm vnam lec. Uel aliter. Qui stipulat ei cui seruit intelligit stipulari ei cui de facto seruit.h.d. Quero quid velit dicere tex. quia mihi nõ seruiret? Rñdeo si habes illa verba post ꝑ.sed nec ego.vt cõmuniter habet: dic ideo mihi nõ queritur quia mihi nõ seruiuit:hoc est mihi non stipulabat:sz alteri nominatim.ergo zc.vt.j.e.l.seruus alienus. Similis expositio.j.e.l.si a ien?.z sic glo.mag.hic posita non est necessaria.z sic ꝑmo modo sumariũ posui. Si vo haberes ꝑdicta verba post dictionẽ sabinus: tunc pone casum sicut secũdo modo posui q nõ.z erit rõ remotiua et procedit sequẽs lec.glo. z etiã lec.R. que in idem recidit. Alij habẽt ei.z est plana.

J cõmunis seruus me

us z tuus. Ex stipulatione serui acquirit ei dño cui põt si individuũ stipulet.alꝫ cuilibet insolidũ. h.d. Oppo.de.l.z si maxime.s.de serui.lega. So. aliud in cõtractibus:aliud in legatis.rõnem dixi.s.eo. l.perinde.§.fi. Oppo.extra glo.de.§.sed cum factũ.in sti.eo. So.hic stipulat ius ibi factum. z sic qui stipulat viam ius stipulat.quod dic vt dixi.s.ti.ij.l.ij.§.j.

J seruus cõmunis me

uij. Mortuo vno ex dñis sine herede vel hereditate nõ adita ex stipulatione serui querit insolidũ supviuente dño.h.d. Opp.de.l.meo.s.de acqui.re.do. So.vt in glo.z bene. Uel dic vt ibi. z etiã illa bona in seruo.ergo in totũ sibi querit castrense peculiũ.dic vt ibi in seruo cõmuni.dic vt hac.l. Ultimo scias q in.l. ab emptione.s.de pac.no.per Guil.de cu.q due fictiones nõ possunt circa idem esse. ego allego istam.l. cum glo.sua cõtra eum z istũ passum tractaui in.l.si is qui ꝓ emptore.s.de vsuca. hodie filiusfamilias habet heredi tatem per ti.de here.que ab intes.

Seruus capto. Seruus z filius acquirũt patri z dño reuerso quocunqꝫ modo stipulent.sed si ibi decedat stipulatio nominatim cõcepta est nulla simpliciter concepta.videlicꝫ in seruo.secus in filio.h.d. Uide glo.que incipit:que fingit. in fi.imo est ratio que ponit in tex.quia nec tunc zc.alia dic vt glo.

Tum seruus fructuarius. Jste §.est multũ

multū subtilis. z diuidit in tres partes. ꝓponit dictū iul. scō id declarat. tertio tacite obiectōi rñdet. scda ibi que sūt. tertia ibi: nam z cū idē seruus. h. d. Si seruus fructuarij aliquod annuū pro operis stipuletur in initio cuiuslibet anni vsufructuario quereꝰ vsufructu durante pro futuro tempore dño quereꝰ iure suo. h. d. Nō q̄ in stipulatiōe annua inspiciat principiū cuiuslibet anni. dicitur q̄ stipulatio nō transit de persona in ꝑsonam. Cōtra de. l. sed sigs. §. si operas. s̄. de vsufruct. vbi tex. est totaliter ꝯrius huic: z nescio q̄liter possit solui. So. hic glo. transit quo ad ꝯmodū vt hic: nō quo ad ius vt ibi. hoc nō placet: q̄ transire est de vno ad aliū. vt. l. j. ī. de noua. ſz hoc cōmodū quod habet dñs nūq̄ fuit apud fructuarium. Alia sol. est ꝫ q̄ transit in genere nō in specie: z ista posset esse bona. So. q̄ stipulatio seu actio trāsit in genere: q̄ actio pro tempore ꝑsenti est penes fructuariū: et actio cōpetit dño pro tēpore futuro eodē genere: nō illa eadē specie sed alia. z istam teneat̄ pro minus mala. z sic videt q̄ gl. tenet hic q̄ est dare q̄ actio sit in genere. vt in. l. iij. s̄. de neg. gest. z. l. iij. §. fi. s̄. de acqui. pos. z ibi glo. z melior tex. q̄ alibi z melius ꝓbat. pro hoc. l. dñm. C. de iur. pro hoc. l. at. sigs. §. si operas. de vsufru. Ultramōtani hoc reprobāt. teneat̄ glo. nostra: nec curo de dictis eorū. z ꝓbat glo. per. §. ij. insti. de actio. z. l. actionū genera. s̄. de acti. z obli. Opp. extra glo. z iste tex. me facit dubitare. dicit enim q̄ inspicimus initiū cuiuscūq̄ tpis z sic quot sunt anni tot stipl̄ones contra. l. si stichū. §. stipulatio. de ver. ob. z. l. senatus. in fi. de do. cau. mor. do. Rai. soluebat hoc mō q̄ stipulatio annua est vna q̄n stipulans est capax ab initio totius obligōnis vt ibi. secus si nō est capax ab initio. sed ista so. videt mihi cōtra. d. l. si stichū. §. j. z. l. senatus. Ja. de are. dicit: stipulatio ānua aut nō requirit implementū ex parte stipulatoris: z tunc est vna. vt. l. si stichum. §. stipulatio. z. l. senatus. in fi. de do. cau. mor. secus q̄n ex parte stipulant̄ implementū requirit vt hic: q̄ fuit stipulatio annua pro opis ex pte stipulatoris p̄standis: ſz ista sunt verba cōtra. l. si a colono. j. de fideiuss. Quid dicemus: dico q̄n̄q̄ est aliq̄d implendū a stipulatore q̄d̄ persone coheret: tunc tot sunt stipulationes quot sunt ipa. vt. l. post duos. C. de aduo. diuer. iudi. z. s̄. de ac. emp. l. si sterilis. §. fi. ibi enim est habitatio q̄ coheret persone. z iō quot sunt anni tot sūt obligatiōes. ita intelligit glo. in. l. si ex toto. §. fi. s̄. de leg. j. facit. s̄. qui. mo. vsufru. amit. l. si cum in annos. §. fi. z loquit hic: q̄ he opere que debent p̄stari coherent persone. sed si nō coherent ꝑsone tunc pro toto tpe vna est. p. l. si stichum. §. stipulatio. z. l. senatus. §. fi. z apparet manifesta rō: q̄ q̄ coheret persone nō est perpetua stipulo vt. l. cōtinuis. §. fi. s̄. de ver. ob. z ideo sunt plures p dictā. l. si cum in annos. z ꝓbat bene. l. post duos. C. d̄ ad uo. diuer. iu. Ex predict̄ distingue: aut stipulatio ānua fit per expressas dinumeratiōes tēporū: z quot sunt anni tot sunt stipulatiōes. vt. l. pluribus. §. j. s̄. ti. ij. Aut nō enumerant̄ anni: z tunc aut nil est implendū a stipulatore: aut debet aliquid implere. p̄ casu: aut stipulatio omni anno debet cōmitti in euentū alicuius cōditōis: vt si reus fuerit in mora. z tunc quot sunt anni tot sunt stipulatōes vt. l. vbi aūt. §. pe. z ibi dixi. s̄. ti. ij. aut debet cōmitti indistincte ex solo cursu tēporis: z tunc est vna pro oīi tēpore. vt. l. si stichū. §. stipulatio. z. l. senatus. §. fi. Si vō est aliquid implendū ex parte stipulantis: z tunc aut coheret persone: z tunc tot sunt stipulationes quot sunt anni vt hic. z. d. l. si sterilis. §. fi. de act̄. empt. z dicta. l. post duos. cum sīmi. aut nō coheret persone z est vna. vt. l. si a colono. j. ti. j. Oppo. dicit hic q̄ stipulatio p̄t esse impendenti. sed cōtra. j. e. l. vsufructus. Sol. vt hic. glo. tangit melius so. q̄ alibi q̄ ipse valor stipulationis non p̄t esse in pendenti: sed acquisitio. i. an acquirat: z hoc potest esse in pendenti. z vide glo. que incipit. i. tamdiu. in fi. Ulterius ꝓcedo iste. §. videt esse contra doctrinam glo. z doc. in. l. edem. C. locati. vbi dicit q̄ scholaris conducēs domū debet soluere pensionē in fine anni. z ꝫ tenet ibi glo. quā allegant doc. sed iste. §. videt ꝯrarius z istud contrariū tangit ibi Pe. vt refert Ci. z dicunt q̄ cōmittat̄ stipulatio in initio cuiuslibet anni. sed non p̄t exigi nisi in fine anni. z ex hoc habes limitationē ad hoc q̄d̄ distinxi in. l. qui in hoc anno. s̄. de ver. obli. q̄ omia illa sunt vera nisi sit aliquid implendū ex parte stipulatoris: quia tunc ante omia debet impleri. ar. l. iul. §. offerri s̄. de ac. emp. sed dicit hic q̄ initium anni inspicimus.

Quero quid si vsufructus nō durauerit nisi per medietatem anni. z glo. dicit q̄ vsufructuario obligatio queritur pro toto anno. pro alia vero medietate cogit̄ ipse vel eius heredes restituere proprietario cōdit̄. sine causa. et pro hoc. l. diuortio. s̄. so. ma. z ista est vera. z sic debet intelligi. s̄. de vsufruc. l. si operas. licz quidā dixerūt aliter vt ibi no. Et facit ad hoc: si promittis mercedis nomine aliquid pro operis omni mense vel quolibet die: vt tot sint stipulationes quot sunt menses vel dies. l. nec semel §. nouissime. s̄. quando di. leg. ce. z si fiat locatio domus z promittat̄ pensio in annos vel menses singulos vna ē locatio quia nihil est implendū ex parte locatoris q̄d̄ cohereat persone: sed plures sunt p̄statiōes quicquid dicant doc. in. l. edem. C. locati. sed in omnibus casibus ꝑ dictis si locatio fieret in decē annos vna mercede vna esset locatio. z p̄statio vna: sed cōtra dictū huius glo. est l. defuncta. §. si. s̄. de vsufru. So. ibi fructus erant percepti qui tempore preterito vident̄ percepti. secus in pensione: licz querat̄ in initio anni: tñ in fine debetur. Ulterius dicit̄ per doct. no. ar. si dono tibi id quod ticius debet mihi q̄ video: donare actionē mihi cōpetentē ad id quod debet ticius: vt hic dum ipsa glo. exponit pecunia. i. actio de petenda pecunia. facit. l. si sic. §. j. s̄. de le. j. l. legaui. de lib. le.

Alienus seruus. Q̄d̄ vni ex possessoribus queri nō potest queritur alij cui potest. h. dicit. De hoc habes tex. in. l. qui bona. §. j. s̄. de acqui. re. do. Contra habes tex. in. l. si seruo fructuario. §. si duos. s̄. de vsufruc. z ibi directe est huic ꝯrius. z vide glo. que sol. q̄ hoc est propter rationez naturalem. secus est de ratione ciuili: z quicquid dicat̄ intelligamus ſm glo. q̄n ex re vnius stipulat̄ aliquid alteri possessori vel dño acquiri nō potest: q̄ sua nō interest. ar. l. si seruus cōis: z q̄d̄ ibi no. s̄. de dam. infec. z ibi in simili vidisti. eo modo intellige. l. qui bona. §. j. vel intellige eaz vt in glo. q̄ stipulabat̄ seruus aliquod indiuiduū. ar. l. si seruus meus z tuus. s̄. eo. sic ergo querit̄ possessori ad quē spectat insolidū. dño aūt nil querit: q̄ etiam si quereret haberet restituere: z sufficit plene quesitū ei ad quē spectat: alis ꝓ parte querit̄ dño: z pro parte possessori. habes igit̄ q̄ q̄n q̄ stipulat̄ ex re vnius possessoris bone fidei q̄d̄ alteri possessori nec dño p̄t queri: z tūc illi totū querit̄ cui stipulabat̄ vt hic. z. l. si seruus cōis. s̄. de dam. infe. Q̄n̄q̄ stipulat̄ q̄d̄ alijs p̄t queri: tūc si est indiuiduū idē: q̄ totū querit̄ cui stipulat̄. vt. l. qui bona. §. j. s̄. d̄ acq. re. do. Q̄n̄q̄ stipulat̄ id q̄d̄ nō est indiuiduū: z tunc pro parte dño querit̄: z pro parte querit̄ possessori ex cuius re stipulat̄. vt. l. si seruo fructuario. §. si duos. s̄. de vsufruc. tñ cogit̄ restituere. ar. l. pe. j. eo.

Iber homo. Homo liber bona fide possessus quod

nō pōt q̄rere sibi q̄rit possessori qđ nō pōt q̄rer possesso ri q̄rit sibi.b.d. de expositōib⁹ glo. tene menti secundā.

Apud labeonez. Cum tractat de cōmodo filij existentia sui heredis eum facit heredē etiam errantē ⁊ ius ignorantem. hoc dicit. Opp.s̄.eo.l.proinde.§.si seruus.⁊.l.seruus cōmunis.sic.s̄.eo. So.hic fuit stipulatus simpliciter nō notatim. Secūdo oppo.q hic interuenit iussus ergo ⁊c.vt.d.l.v.sed si iussu. So.dicunt quidā q inspecto effectu nō totum queritꝫ: q⁊ habet restituere. vel aliter ⁊ melius fuit iussū vt stipularet quanta pecunia ⁊c.⁊ hec vera:⁊ expone vt glo. Oppo.de.l.si ex re.§.j.j.eo. So.pupilla ꝓpter iussum habebit dimidiā: sed in alia dimidia q⁊ stipulatio fuit simpliciter interposita habebit dimidiā eius.vt.d.l.si ex re.quā tamē restituere tenebit cōditione sine causa:⁊ ideo nō videtur sibi queri. et hoc vult tex.vnde ad glo.que dicit in fi.q dimidiam queritꝫ q⁊ bona fide possidet:dic imo q⁊ iussus interuenit. Scitis q est opi.an existentia sui heredis operet transmissionem ante aditionē.⁊ quicqd glo.dicat in.l.si infanti.C de iure deli.⁊.l.fi.§.j.C.de cura.furi.tene q sic:quando de eius cōmodo tractatur.vt.l.apud hostes.C. de su.et legi.⁊ facit.l.hereditatem.§.filius.j.de castren.pecu.⁊.l. qui cum duos.§.cum in bello.s̄.de re.du.⁊.l.ex militari.cum.l.seq.de testa.mili.cum infinit⁹ si. Ja.de belui.in quadā disputatione quā ponit in auc̄.de trien.et semis. dicit q in predictis.ll.nō transmittit : q⁊ fuit impeditus filius ignorantia facti vl⁹ alio legitimo impedimento: ita nō potuit adire.sed ipse dicit cōtra istum.§.quia hic fuit ignorantia iuris que nō est impedimentū legitimū: imo lata culpa.vt no.in.l.liberorum.§.notant.s̄.de bis qui no.infa.istaz tamē materiā de existentia sui heredis: plene scripsi in.l.si filius qui pāi.s̄.de vul.⁊ pu.dic vt ibi.

Ꝯ seruus cōmunis. Stipulatio alt natiua inter personas quibus equaliter potest queri vitiat.b.d. Et si appareret q vni posset queri alij nō:tūc cui potest queri habetur vt adiectus: nec curo q precedat dūmodo vni nō possit acquiri.vt.l.j.§. cōmunis seruus.s̄.eo.⁊.l.gaius.s̄.solu.matri.⁊ ibi est specialle q per alium acquirat nepoti.vt dixi in.l.eum qui ita. §.qui sibi.s̄.ti.ij. Qualiter autē possit esse impēdenti dicam.j.eo.l.vsufructus.

Seruum fructuarium. Luz ij.se. Oppo.de.l.per seruū.§.j.s̄.de acq.re.do.so: vt glo. Op.de.l.j.§.pe.s̄.eo. expone vt ibi. Op. j.eo.l.si cum duorū.dic vt in glo.

Ꝯ seruus hereditarius. Prescriptio currit a die a quo fuit facilitas agēdi.hoc dicit. Oppo.de.l.si seruus.s̄.de diuer. ⁊ tē. prescrip.glo.hic soluit primo ⁊ no.bene.vel hic stipulatus est heredi ⁊c.ista potest eē bona:quia habet in se cōditionem si adeatur hereditas.vt.l.interdum.§.penl.s̄. ti.ij.verior est ista solu.q.l.cōtraria loquit quando fuit seruus stipulatus ex ea causa quaz potest in iudicio deducere vt in momentanea possessione:hic erat alia causa Oppo.de.l.si filius.s̄.de verbo.obliga. So.ibi quo ad acquisitionem.hic quo ad stipulationē purā vel conditionalē.

Sufructus. Substantia stipulationis pure vel conditionalis non potest esse impendenti:sed legatum potest pendere anteq̄ eius dies cedat.hoc dicit. Hec l.valde no.⁊ tenenda menti.⁊ hec.l.ē scōs punctus nō. in hac lectura. Nota tex.ibi quia ex temporis.⁊c. Nota tex.ibi:legari aūt ⁊c. Nota primo q persona ficta vt hereditas representata nō est capax vsufructus vt hic in prin. Secūdo nota q legatum pōt esse in pendenti. Tertio nota q stipulatio pura nō potest esse ī pendenti. Quarto nota q vbi est defectus in persona stipulantis inspicimus initium nō tempus existentis cōditionis vt hic in fi. Ad primū oppo.⁊ videtur q hereditas possit capere vsufructum:quia hereditas repsentat vicem persone.vt.j.ti.j.l.mortuo.⁊.l.hereditas.s̄. de acqui.re.do.dicit glo.hoc verum in persona vera: secus in persona representata. Et est ratio:quia nec vti nec cauere potest hereditas.ita dicit glo.ſz nescio quare hoc casu non sustinet personam defuncti:quia omni casu sustinet. Item potest vti ⁊ satisdare per curatorem bonis datum.vt.l.j.s̄.de cura.bo.dan.sed respondeo a contraria:personam defuncti representat hereditas vt in cōtrarijs.sed vsufructus iam acquisitus morte defuncti extingueret.ergo in hoc casu nō potest queri defuncto.vt.l.titio cum morier.s̄.de vsufru.⁊ hec est ratio huius.l. ⁊ habes intellectum q in alijs personis representatis: vt collegio ⁊ populo.vt.l.proponebat.s̄.de iudi.⁊.j. de fideius.l.mortuo cadet vsufructus. q⁊ representāt personam viuaz:⁊ finit vsufructus.c.annis.vt.l.in vsufructu.s̄. de pac.dota.⁊.l.an vsufructus.s̄.de vsufruct. ⁊ in hac.l.pz q nō statim eius dies cedet. Contra:imo cedet statim a die mortis.vt.l.j.s̄.qñ di.lega.ce.⁊.l.j.§. in nouissimo. C.de cadu.tol. Sol.illa regularia:sed in vsufructu speciale q cedit a die adite hereditatis. Sed aduerte quādo legat vsufructus seruo hereditario requirit q sit adita hereditas legantis.vel q sit adita illa de qua est seru⁹ vt probatur.s̄.qñ dies le.ce.l.cum ita.§.j. ⁊ tunc nō est dubium q illi seruo pōt acquiri:quia illa hereditas representat personā viuentē. Dicit hic q stipulatio nō potest esse in pendenti:sed legatum sic. Cōtra de verbo ad verbum.s̄.cō.predi.l.fi.vbi cōtractus sunt in pendēti:sed vltime voluntates nō.glo.dicit ħ speciale. Alij dicunt actus viuentiū possunt suspendi vt ex aliorum arbitrio cōfirmentꝫ.vt.l.siquis arbitratu.s̄.ti.ij.actus morientium nō possunt ex alieno arbitrio pendere.vt.l.in illa: s̄.de here.instit.⁊ ita loquitur.l.fi.s̄.cō.predi. Sed quedam dependentia est que nō venit ex alieno arbitrio ſz ex ipsius dispositione.naz ⁊ in hac pōt plus pendere vltima voluntas q̄z cōtractus vt hic:⁊ est bona so. Alī melius anteq̄z cedet dies legati potest magis pendere legatum q̄z cōtractus. sed postq̄z cedit dies legati potest magis pendere cōtractus q̄z vltima voluntas:vt ibi intelligit glo. Item oppo.q stipulatio possit esse in pendenti.vt.l.si seruus cōis meuij.§.fi.ibi:nam ⁊ cum idem ⁊c. So.vera est quā glo.ponit ibi:stipulatio.i.stipulatiōis substantia:an valeat vel non:nō potest esse in pendenti vt hic.sed cui acquirat.i.ipsa acquisitio potest esse in pēdenti:vt ibi dicit tex.⁊ glo.ibi sentit. Contra hoc opp. de.l.si seruus cōis ita.s̄.eo.vbi non pōt esse in pendenti cui acquirat.possumus dicere eo modo.s. q non pōt esse in pendenti an valeat:⁊ sic concordat.vel ibi dicit q nō potest esse impendenti.s.acquisitio.qđ verum est qñ a parte stipulatoris nihil erit implendū vt ibi. sed si esset a parte stipulatoris implendū tunc pōt esse in pendenti. vt.l.si seruus cōis meuij ⁊ castrensis peculij.§.fi.s̄.e.fm Ja.de are. Ultimo dicit hic q ad valorē stipulationis inspicit initiū cōtracte stipulationis. Cōtra.s̄.ti.iij.l. si rem meā dicis.glo.ibi loquit de cōditiōe intrinseca q̄ pōt facere stipulationē in pendēti esse: sed hic loquit de ꝯditione extrinseca.⁊ illā appellat glo.cōditionē intrinsecā que de necessitate facit stipulationē ꝓmitti: alis dicit

extrinseca

extrinseca. vide glo. que dicit. facit. ſ. de ver. obli. ⁊ in eo q̃ dicit in ſecũdo vt ſi ticius. hoc nõ eſt verum: quia et in hoc ſecũdo caſu valet ſi cõtingeret q̃ tempore exiſtẽtis cõditionis res nõ eſſet ſtipulatoris. Sed contra hoc oppo. q⁊. l. ſi rem meã. loquit̃ ꝓtra hunc caſum vt ibi apparet. Quid dicemus: Glo. plene ibi dicit ⁊ ibi dixi. hic loquit̃ quãdo eſt defectus perſone ex parte perſone: q⁊ inſpicimus initiũ vt hic. idem ſi eſſet defectus in re ex parte rei. vt. l. inter ſtipulantẽ. §. ſacram. ſ. de verb. obli. ſed ſi eſſ̃ defectus mixta ꝯſideratõe pſone ⁊ rei tũc inſpicimus tempus exiſtentis cõditionis. vt. l. ſi rem meã. ⁊ ibi dixi per Bi. Item op. ſ. de vſufruc. l. ſed ⁊ ſiquis. §. interdum. So. vt modo dixi in ſolutiõe cõtrarij. l. ſi ſeruus cõis meuij. in fi. faciunt hec ad queſtionẽ. Statutũ eſt hic q̃ nullus poſſit eſſe de prioribus niſi de arte. modo tempore quo quis fuit electus ⁊ miſſus in ſacculo nõ erat de arte: ſed tempore ipo quo debet adminiſtrare eſt de arte: ſi iſtam electionem equiparamus contractui poteſt eſſe impendenti. ſi vltimis volũtatibus nõ vt hic. licꝫ hodie habemus caſum q̃ debet inſpici tempus electionis. vt in. c. ſi eo tempore. extra de reſcrip. li. vj. ⁊ hoc tangit Bi. in ſi. in. l. ij. circa prin. ſ. de excu. tu. non habetis alia. Bar.

¶ ex re. Quero per que verba fuit cõcepta iſta ſtipulatio. Dicit glo. hoc modo: ꝓmittis mihi pro dño meo dare: vel pro fructuario. Iſta poſitio glo. nõ procedit: q⁊ quãdo dicit ꝓmittis mihi apparet q̃ ſtipulatio valet ⁊ acq̃rit dño. ⁊ in eo q̃ adijcit pro dño vel pro fructuario tunc adijcit tanq̃ negocia eor̃ geram. vt. l. linea margaritarũ §. j. in prin. ſ. de lega. j. ⁊ l. quecũq̃. ſ. de act̃. ⁊ obli. ⁊. l. pe. ſ. de nego. ge. ⁊ ſic valet ſtipulatio: ⁊ ei acquirit cuius negocia gerit. Sed vera lec. eſt q̃ dicimus q̃ b̃ fuit cõcepta ſtipulatio: promittis dño meo vel fructuario. he glo. dicunt rem nõ valẽ ratione incertitudinis: imo valere ratione certitudinis: quia quereret dño ⁊ fructuarius haberet vt adiectus. vt. l. j. §. pe. ſ. ti. ij.

¶ Si ipſi. Nota b̃ q̃ dictio eadẽ cõſtituit duos reos inſolidũ vt b̃. ⁊. j. l. pxi. ⁊ dixi. ſ. ti. ij. l. ij.

¶ Illud. Hereditatis aditio retro ad tempus mortis trahit. h. d. Nõ. tex. ibi: q⁊ que poſtea ꝛc cõcor. ſ. de acqui. here. l. ſeruus quoq̃. ⁊. l. omnis hereditas. ⁊. l. oĩa fere. j. de reg. iur. Aduerte: dicit ſtatutũ: ſi quis intrauerit rem alterius ſoluat centũ dño. modo alii quis intrauit rem hereditate iacente: poſtea adit: vtrũ poteſt illa centum petere ex forma ſtatuti. habes tex. q̃ nõ in. l. iij. §. hec verba. ſ. de neg. geſ. ⁊ illũ tex. alle. in. l. omnes populi. ſ. de iuſti. ⁊ iur. in illa. q. vtrum ſtatuta recipiant interpretationẽ extenſiuã ſim id q̃ eſt de fictione. videte ibi. ⁊ alio anno ego dixi nõ habeb̃ alia. Bar.

¶ ſeruus. Nota q̃ dictio eadem conſtituit duos reos. vidiſtiſ. ſ. l. pxi. §. ſi ipſi. Bar.

¶ cum duorum. Si ſeruus vni ex fructuarijs ſimpliciter ſtipuleꝫ noĩatim ex re que ptinet ad vtrũq̃ ei ſoli querit. h. d. Iſta. l. inuit tacite q̃ ex hac ſtipulatõne ſi poſita eſſet ſimpliciter ex re fructuarij vtiq̃ fructuario quereret ⁊ nihil dño. ad id q̃ tacite innuit. Op. de. l. ſed ⁊ ſiquis. §. ſi duos. ſ. de vſufruc. Sol. dicunt quidã q̃ iſte intellectus tacitus nõ debet ſumi: q⁊ ſi ſtipuleꝫ ſimplr quereret dño dimidia. ⁊ hec fuit opi. Jo. Iſta ſolutio nõ eſt vera vt apparebit ex ſequẽtibus. Soluit ergo aliter q̃ ibi ex re vnius poſſeſſoris tm̃ fuit ſtipulatus: hic ex re vtriuſq̃. ⁊ iſta eſt vera. Probo per rõem qñ vnus eſt poſſeſſor vel fructuarius ⁊ ſeruus ſtipulando ſingulariter ex re que pertinet ad eum: ei ſoli querit. ergo qñ pertinet ad vtrũq̃ ambobus quereret. ſed quãdo pertinet res ad vnũ tm̃ ex poſſeſſoribus ex ſtipulatõne ſimplici nõ poteſt ei queri niſi pro parte. pro alia parte de neceſſitate dño pertinet alij poſſeſſori queri nõ poteſt: q⁊ nõ pertinet ad eum. Item op. de. l. ⁊ſi duorũ. ſ. eo. So. intellige illam fm̃ iſtam. Itez op. de. l. ſi alienus. ſ. eo. So. eodẽ modo. Ulterius opp. ſeruus fructuarius nõ põt querere fructuario ex re que ad eum nõ pertinet. vt. ſ. eo. l. ſi ex re. in prin. ⁊. ſ. proxi. l. ſz hec res ad fructuariũ non pertinebat ſaltim pro dimidia. ergo nõ queritꝫ ſibi. dicit glo. q̃ pertinebat ad fructuarium Item per ſimilitudinẽ ei querit. Uel dic q̃ b̃ ſtipulatus eſt ex re cõi: ⁊ q̃ cõe eſt meũ eſt aliquo reſpectu. vt. l. illud. ſ. de ri. nup. Quero quid eſt dictuz id q̃ dicit tex. q̃ inter fructuarios nulla eſt iuris cõio. Dicunt quidam q̃ vſufructus diuidi nõ poteſt. hoc eſt falſum: quia eſt diuiduus vſufructus. vt. l. j. §. ſi vſufruct̃. ſ. ad. l. fal. quia de eo defalcat̃. ⁊ no. ſ. de ver. obli. l. ſtipulat̃. nõ diuidunt̃. Secunda eſt opi. Jo. ⁊ vera: inter duos fructuarios nulla eſt iuris cõio. ita dicit tex. quia alius eſt vſufructus in perſona tua: alius eſt in perſona mea. ⁊ ſic q̃ libet ius eſt ſeparatũ per ſe. vt. l. ſi id quod. ſ. ti. j.

¶ liber homo. Nõ ſi monachus ſtipulat̃ meo mãdato acquirit̃ actio mõaſterio nõ mihi: tm̃ actõnem debet monaſterium cedere mihi in totũ: ſicut hic dicitur in ſeruo fructuario.

¶ ſeruus teſtamento. Lib̃ hõ ſtipulando nõ querit malefidei poſſeſſori. h. d.

Dicit hic: ſi modo ſciuerunt: quero qũo poteſt eſſe q̃ heredes ignorent ſeruũ manumiſſũ: cum nõ poſſint eſſe heredes niſi cognito de viribus teſtamẽti. vt. l. ſed ⁊ſi de ſua. ſ. de acqui. here. ⁊ alibi dicit̃ q̃ heres preſumit̃ ſcire q̃ in teſtamento cõtineꝫ. vt. l. cũ heres. ſ. de lib. leg. Dicit Ja. de are. ⁊ ego dixi alr̃ q̃ hoc põt cõtingere in bene de ſuo qui poteſt eſſe heres: ſz vires teſtamenti ignoret. vt. l. eius qui in ꝓuincia. in fi. ſ. ſi cer. pe. Ultimo nõ hanc. l. q̃ ſi in monaſterio ſit quidã monachus quẽ abbas ſcit nõ eſſe iuſte ꝓfeſſum ⁊ vere non eſſe mõchuz q̃ ex illius ſtipulatione nõ queritꝫ monaſterio. Bar.

¶ Aliod ſeruus. Stipulatio ſerui q̃ nõ habet dñm non valet. h. d. Nota tex. ibi: nam ⁊ hoc genere.

Oppo. q̃ ſeruus habitus pro derelicto ſtatiz ſit liber. vt. ſ. qui ſine ma. ad liber. perue. l. ſeruo. Rñ. aut habeꝫ pro derelicto ſeruus languens ⁊ ſtatim efficit liber vt in cõtrario. Aut ſeruus ſanus: ⁊ tunc liber nõ efficit vt hic: niſi ſeipſum in libertatẽ preoccupet. vt ar. l. ſi. ſ. pro derelic. ⁊ b̃ in glo. Ultimo nõ ex hac. l. duo. primo q̃ ſi ẽ monachus ſine mõaſterio: ſtipulatio eius nihil valet. caſus eſt hic. Diceres tu q̃ nõ poteſt eſſe monachus ſine monaſterio. dicit quedã decre. de regula. li. vj. q̃ regulares mendicantes nõ poſſunt recipere aliquẽ ad ꝓfeſſionem illius regule niſi poſt annũ. modo aliquis ingrediens illam religionẽ ſtatim facit ꝓfeſſionem. Dicunt canoniſte q̃ ille efficit religioſus in genere: nõ q̃ ſit obligatus illi religiõi vel alicui. ⁊ ſic eſt dare monachũ ſine monaſterio: ⁊ ſic ſtipulatio nõ valet vt hic. Ulterius dicunt canoniſte q̃ ſiqs ꝓfiteꝫ religionẽ in manibus cuiuſdam monachi q̃ ille efficit religioſus ⁊ monachus: nõ tm̃ incorporat̃ illi monaſterio vnde erat recipiens: q⁊ nõ habebat ptãtem incorporãdi in monaſterio ſuo. ⁊ ſic eſt dare monachũ ſine monaſterio: ⁊ ſic eius ſtipulatio nõ valet:

vt hic. Sz ponamus vnū casum pulchrū. Pone q̄ est vnū capitulū sine monasterio: qz eoz monasteriū est occupatū a sarracenis vel a mari vel ab alia inundatione. quid erit de istis monachis? Certe istos monachos eq̄ parabo seruis hereditarijs quoz dñs est mortuus z speratur q̄ alius eorū locuz assumat vt sic acquirant monasterio z capitulo eoz futuro: qđ succedit in locum primi

Ultimo nō tex. hic. dicit enim: nam z hoc genere quedā donatio est. Nota cōtra infinitas fraudes. vnde dicit statutū hic q̄ de quolibet ptractu soluat gabella. ego nolens soluere cogitaui hanc fraudē. ego volens dona re tibi habui funduz pro derelicto: z tu occupasti. Certe istud habere pro derelicto est quedā donatio: z ideo solueī gabella tanq̄ ex cōtractu donationis. z hoc tangit glo. in. l. j. circa prin. ff. si ex noxa. cā aga. z eodē mō dicit. l. q̄ pendente iudicio nō possit alienari. modo habeſ hoc pro derelicto. certe hoc videt quedam donatio z alienatio. Dices tu: quomodo est donatio cum saltim pactum nudū requirat hodie: z vtriusq̄ cōsensus requirit. vt. l. siquis ar. C. de dona. Rñ. donatio que fit in personam certaz requirit vtriusq̄ cōsensum z presentiā. secus in donatione que fit in personā incertam vt hic. z. l. qua rōe. in fi. ff. de acqui. re. do. z ibi no.

¶ seruus communis ita

Singularis. l. est. breuiter. h. d. Si propria nomina exprimant vocant dñi in viriles. si exprimant appellatiua vocant in dñicas. sed si vtrūq̄ exprimat in dubio inspicit qđ precedit. h. d. Op. de. l. pinde. ij. rñ. ff. eo. So. intellige notatiz nōibus appellatiuis vel si intelligas ꝓprijs dic q̄ precesserūt appellatiua. Extra glo. op. q̄ nō sit differētia inter nōia ꝓpria z appellatiua. vt. l. certum. ff. si cer. pe. So. q̄tum ad reddendū rez certam nō est differētia vt ibi: qz tam per ꝓpria q̄ per appellatiua eadē persona significat. sed q̄tum ad modū significandi est differentia. naz per hoc nomen dñs quod est appellatiuū significatur persona eatenus quatenus sibi illud nomen appellatiuū cōgruit. s. pro parte dñica. sed per nomen ꝓprium persona significat integre: qz nomia propria vtriq̄ equaliter congruūt: z ideo equaliter vocā tur. Et istud est vere z proprie dictum q̄tum ad casū huius. l. tamē vniuersaliter dicta ratio nō cōcludit. Pone q̄ seruus pluriū fratrum stipulat ab alio fratre hoc mō: promitt̄ fratribus tuis vel filijs talis z similia. certe istud nomē appellatiuū congruit omnibus equaliter: tamē nō vocant equaliter. text. est not. ff. ad trebell. l. lutius. §. meuia. Dic ergo q̄ nōia appellatiua sunt omnibus cōmunia. z ideo presumit q̄ respectu cōionis que erat in ipso seruo fuerit stipulatus. sz nōia ꝓpria sunt cuiq̄ propria. z ideo puto q̄ si fuisset stipulatus per nōia appellatiua nō cōia in persona oīuz dñoz. Exemplū: ꝓmittis filio ticij z filio seij: tunc dñi vocarent in viriles. vt. l. nōnunq̄. ff. ad trebel. z ecōtra qñ per nomina ꝓpria vocent in dominicas seu hereditarias partes. vt. l. thais. §. stichuz. ff. de fideicōmiss. liber. So. distinctio huius. l. habet locum in dubio. sed si apparent alia indicia ꝓpter que presumere tur disponētes aliud sensisse nō staremus huic pſumptōni: vt in. l. cōtra. vbi nō inspicimus nōia ꝓpria vel appellatiua: sed onus inūnctū: vt pro quibus partib⁹ vocent ad onus ꝓ illis vocent ad cōmodū. z hoc est qđ text. ff exp̄sse dicit qñ sunt exp̄ssa ꝓpria z appellatiua: inspicere debemus p̄ cōiecturas quid cui⁹ demōstrandi gra ꝛc. i. an ꝓpria ad designationē appellatiuoz̄: an ecōtra vt dicit glo. si nō apparent tunc inspicimus qđ ꝓcedit vt text. dicit fm veram opi. sz Ol. cōtra vt in glo. de cuius opi. nō curo. Unde p̄ presumptionē illi⁹. l. do aliquas nōbiles cōiecturas. Primo recedit ab hac pſumptōe rōne oneris iniuncti vt modo dixi. Scđo rōe rei sup qua fit dispositio. vt. l. si seruus cōis. de dā. infec. sic in. l. cum post ff. de admi. tu. vbi si tutor cōtrahit sup re pupilli videt tutorio noīe: sz p̄cedat nomē ꝓprium. ad idē. ff. de instit. l. si. qđ nō. Tertio rōe noticie. vt. l. qui habebat. ff. de reb. du. vñ distinctio huius. l. habet locū qñ noīant persone note. sed si incognite noīent in dispositione semp vident adiecta ꝓpria noīa ad demonstrationē appellatiuoz̄: et sic inspiciunt appellatiua. ar. d. l. qui habebat. z hac. l.

Quarto qñ fm vnū modū pōt valere fm alium non: et tunc nō inspicit qđ precedit: sed valet eo mō quo potest vt in. l. quotiens. de re. du. z. ff. eo. l. seruus hereditarius z facit qđ no. ff. de iurisdi. omn. iudi. l. z qz. z de pac. l. tale pactū. in fi. Ultimo glo. sūmat istā materiā de stipulatione seruoz̄: que sz sit nobis extranea: tñ quo ad multa pōt esse vtilis: ideo examinem⁹ eam plenius. Et ꝓmo quero qñ seruus pluriū stipulat qualiter acquirat dñis. Circa qđ dic q̄ qñq̄ seruus stipulat simpliciter: et tunc aut omnibus pōt queri pro portione dñica: z omnibus querit pro portiōe. vt. ff. e. l. si seruus cōis sit. si tñ ad alterū ex dñis pertinuisset: alteri restituere cogeret cōditione sine causa. vt. j. e. l. pe. aut nō potest omnibus queri pro portiōne dñica: z queritur omnibus pro ea portione pro qua potest queri. vt. l. si seruus cōis. ff. de dam. infec. aut nō potest omnibus acquiri: z acquirit eis quibus potest vt. ff. e. l. j. §. si seruus cōis. z. l. si alienus seruus. in fi. Et ista sunt vtilia ad qōem de vno institore vnius societatis in qua sunt plures socij z habent plures partes in societate: vt in eo qui simpliciter stipulat vel acquirit qđ certū est acquiri dñis. vt in. l. j. in fi. z. l. se. ff. de instito. acquirit eis pro portionibus dñicis: vel nō fm precedentē distinctionē. Et predicta sunt vera etiam si seruus stipulatus est dñis: z noīatim nominibus appellatiuis siue sibi vt hic. z. ff. ea. l. siue mihi. Q̄ñq̄ seruus pluriū stipulat noīatim alicui ex dominis: z tūc illi soli querit. vt. l. si seruus cōis sit. ff. eo. Aut stipulat noīatim pluribus dñis vel oībus: z tunc aut eos noīat alternatiue: z tunc dic vt ff. eo. l. item si seruus. cum se. aut copulatiue: z tūc aut oibus noīatim pōt queri viriliter: z oibus querit. aut oīmibus nō pōt queri: z tunc querit illis quibus pōt queri. vt. l. pinde. §. fi. ff. e. z eodē modo distinguendū est si iussu alicuioz̄ fuerit stipulatus: qz tunc querit iubenti seu iubentibus pro dñicis tm̄: vel eis quibus pōt. vt. d. l. si seruus cōis sit. ff. e. Fallit in. l. si seruus duoz̄. ff. de acquirere. z rō ibi no. Q̄ñq̄ vnus iubet z alium noīat: z tūc dic vt dixi in. d. l. si seruus cōis sit. ff. e. z idem dicerez in institore pluriū mercatoz̄ vnius societatis: vt si noīatim respectu aliquoz̄ ex societate ꝓhit: vel intercedēte speciali iussu aliquoz̄ q̄ illis solis querat. Q̄ñq̄ seruus stipulat noīatim nōibus ꝓprijs z appellatiuis: z tunc aut exprimunt nōia ꝓpria z appellatiua cozundē: aut nōia ꝓpria quozundā z alioz̄ appellatiua: aut quozundā ꝓpria z nōia appellatiua. p̄ casu habet locū distinctio huius l. vt distinguamus q̄ precedat nisi intercedat aliqua de presumptōibus supradict̄. scđo casu noīato noīe ꝓprio acquirunt viriles: noīato noīe appellatiuo acquirunt ꝓportiōibus dñicis. ar. ff. eo. l. ꝓpinde. in prin. Tertio casu qñ aliquibus noīatim noīe ꝓprio z alijs noīatim nomine appellatiuo: z tunc fiet diuisio eo modo quo dicit ff. eo. l. si seruus cōis. q̄ nominati habent suas ptes viriles: z oēs dñi habent vnā virilē ad quā vocabunt etiam noīati pro portionibus dñicis vt ibi pz. Et ista faciunt ad. q. fm cōsuetudinē z fere totius italie in libris cū lris mercatoz̄ vnus noīat noīe ꝓprio z oēs alij noīe appellatiuo hoc mō: Ticius z socij talis societat̄ ꝛc. naz videt q̄ ex vtute

q̄ ex virtute taliū verboꝝ ille noiatuſ teneaī: ꝛ ſibi acqra tur pro dimidia alijs omnibus pro portionibus ſocietatis. Ñ puto ſic dicendū q̄ ex virtute dictoꝝ verboꝝ quatenus cōtinent ℨctum ex quo dicti mercatores debe ant obligari: ſiquidem ageret inſtitoria quilibet teneī in ſolidū: quaſi per illum omnes negociationes exerceant vt. ſ. de exerci. l. iij. in prin. ibi: ſed plures ⁊c. Si vero in dicta ſcriptura contineī totum ex quo eis mercatoribus debet obligatio queri: tunc rigor verboꝝ importat illud quod ſupra dixi in ſeruis ſtipulatoribus. equitas tamen ꝛ vſus cōis ſuggerit contrariū. nam ille vnus qui nomi naī nō ad hoc nominaī vt ſibi magis queraī: ſed vt oſtē datur q̄ ille ſocietaī obtinet. Et ideo forſan dicendū eſt q̄ omnibus quereret pro portiōibus societaī. Secū do quero qñ eſt vnus ſeruus in quo habent plures vſu fructū qualiter ſtipulādo vel aliter acquirendo acquirit. Dic aut acquirit ex opera ſua: aut aliūde. p̄mo caſu aut acquirit ſimpliciter nemine iubēte ꝛ neminē nominādo: ꝛ idem qd̄ ſupra dictū eſt in pluribus dñis. Si vero ſtipulaī nominatim vel aliquo iubente: dic vt in gl. Si ve ro vnus iubet ꝛ aliū nominat: dic vt ſupra dixi in pluri bus dñis. Si vero ſtipulaī vel acquirit ex re dñi vel ali unde nō ex re fructuarioꝝ: ſimiliī dic vt in glo. Et predi cta ſunt vtilia ad qōem de monacho cui cōmiſſum eſt re gimen alicuius eccleſie ab abbate ſuo. naz illud qd̄ dicī monachus querit ex re eccl̄ie quā regit vel ex opera ſua querit illi eccleſie quā regit: cum p̄dicta eccleſia poſſit di ci quodāmodo fructuaria dicti monachi. ipſi enim eccle ſie debet monachus operari. Si vo quereret aliūde: tūc quereret eccleſie p̄ncipali cuius eſt monachus ꝛ ſub cui obedientia durat. ꝛ ſi eſſet ꝓpoſitus regimini duaꝝ eccle ſiarū dicerē, idem qd̄ in ſeruo in quo habent plures vſu fructū. ꝛ ꝓbaī ex. de offi. ordi. c. p̃nti. li. vj. niſi ex cā au ctoritate abbaī poſſet ꝛuerti in vtilitatē monaſterij. vt ex de offi. ordi. c. quāto. ꝛ predicta intelligas vera niſi trāſ ferat ad regimen alterius eccleſie taliter q̄ liberaretur ab obedientia primi monaſterij ꝛ abbaī ipſius: tunc enim illi eccleſie in quā tranſferī omīno quereī. vt ex. de privi leg. cum olim. ꝛ ibi per Inno. ꝛ alios doc ꝛ. xvij. q. j. c. ſtatutū. Tertio quero: quid ſi ſeruus vniuſ ab aliquo vel ab aliquib⁹ bona fide poſſideī ꝛ aliquid ſtipulaī vel acquirit: cui acquiraī ⁊ dic vt in glo. hic. ꝛ. l. ſi alien⁹ ſer uus. ſ. eo. ꝛ. l. liber hō. §. j. ſ. eo. Et p̄dicta ſunt vtilia ad .q. de eo qui vere eſt monachus vnius monaſterij et ab alio monaſterio bona fide tanq̄ mōachus retineī: vt eo dē modo acquirat ea que querit p̄m q̄ dicimus in ſeruo bona fide poſſeſſo: oia enim que de acquiſitiōe ſeruoꝝ dicunī poſſunt intelligi de acquiſitiōe que ſit per mona chū. vt not. Inno. in. d. c. cum olim. ex. de p̄uile. ſin autē mala fide detineī tūc abſq̄ dubio detinēti nō quereī ſed monaſterio quereī cuius vere eſt monachus. vt. ſ. eo. l. ſi ſeruus teſtamento. ꝛ. l. ſeruus meus. Quarto quero quid in libero homine ſi ab aliquo poſſideaī vt ſeruus: dic vt in. l. liber homo. ſ. eo. ꝛ idem dicerē de eo qui vere non eſt monachus: tñ vt monachus ab aliquo monaſterio detineī per ea que dicta ſunt. Quinto q̄ ro: quid de eo qui eſt monachus tñ nullius monaſterij: R̄ñ. qualiter poteſt hoc cōtingere: ꝛ quid iuris ſit: dic vt dixi. ſ. l. p̄xi. Bar.

Licquid. Licz ſtipulatio ſerui ꝛ fi lij conferaī in tempus ex iſtentie ſui iuris: nihilominus patri ꝛ dño que ritur. h. d. Oppo. de. l. que legata. j. de reg. iur. So. aliud in legatis: aliud in cōtractibus. Dicī hic ſed tñ dolo malo: quid in dubio? dicit glo. q̄ in dubio p̄ſumitur dolo malo. facit. ſ. de pecul. l. ſūma cuz rōe. in p̄n. per iſtam. l. dico q̄ ſi vendo tibi vel dono omnia bona mea ſi cōtingat me cōmittere aliqd̄ maleficiū propter qd̄ bona publicari debent: certe precedens donatio vel alie natio videī facta dolo vt hic. dico plene in. l. poſt ℨctum ſ. de dona. Ultimo quero qūo poteſt eſſe q̄ nō ſit fa cta dolo malo: ꝛ q̄ dolus nō p̄ſumaī habes in. l. qui dam cum filiū. ſ. de here. inſti. Bar.

De fideiuſſoribus ꝛ mādatoribus. Rubrica.

Querit glo. que eſt differētia inter fideiuſſorē ꝛ man datorē? Dicit glo. q̄ fideiuſſor ſemper ſequiī: mandator precedit vt in glo. ſed hoc videī contra. l. pe. ꝛ. l. ſi ſtipu latus. j. e. ſed Di. ſuſtinet hoc modo: ſi cōſideras modū obligationis cōtrahende: ꝛ tunc ante ꝛ poſt poteſt acci pi. ſi cōſideras cōueniendi effectū: ꝛ tunc nō poteſt niſi poſt effectum obligationis p̄ncipalis cōueniri. Que eſt ergo differētia? Et dic fideiuſſor ante ꝛ poſt: mandator ante. vt in auc̄. e. poſt p̄n. ꝛ. l. ſi vo. §. poſt creditā. ſ. man da. Item fideiuſſor obligaī verbis tm̄. vt. l. ſi hereditatē. §. j. ſ. man. ꝛ. l. blanditus. C. eo. ꝛ. l. v. §. ſatisacceptio. ſ. de ver. obli. Item mandator cōſenſu. vt. l. ſi hereditatem §. j. ſ. man. Item fideiuſſor actiōe ſtricti iuris ꝛ ſtipulatu teneī: mandator vo ex bone fidei iudicio: vt ex dicta dif ferentia apparet. Quero quid vult dicere rubrica dū dicit: de fideiuſſoribus ꝛ mandatoribus? Dicebat Ru ge. i. de fideiuſſoribus mandatoꝝ. q. d. de fideiuſſorib⁹ ꝛ de his pro quibus quis fideiubet qui dicunī mand ato res. Sed glo. nō ſtat in iſta ꝛ merito. qz de ꝛtractu man dati inter fideiuſſorem ꝛ principalē tractaī in ti. ſ. man. non hic. vnde dic vt in glo. ꝛ ꝓbatur. j. eo. l. ſi mandato meo. ꝛ. l. vranius.

Omni obligatiōi. Omni obliga tiōi ꝛ ciuili ꝛ naturali pōt accedere fideiuſ ſor. h. d. cum. l. ſequeñ. Opp. j. e. l. cum lege. ꝛ. l. nō dubiū. C. de legi. So. ibi nul la eſt obligatio. quia lex reſiſtit: hic ſubeſt obligatio p̄m glo. ꝛ Ja. de are. Oppo. de. l. j. C. ne fideiuſ. do. den. So. q̄ ibi fallit: ꝛ hic ponit genera ſingulorꝝ: nō ſingula generum. qz omni obligationi accedit: nō ſingulis obli gationibus. Quero an obligationi que ex maleficio naſcaī poſſit fideiuſſor accedere? Glo. dicit q̄ ſic. nō alle gat. probaī in. l. grece. §. ſed ſi a ex delicto. ꝛ. l. ſi a reo. §. penul. j. eo. ti. glo. no. in p̄n. inſti. eo. Secundo quero an obligatiōi naturali tm̄ poſſit accedere fideiuſſor? Cer te ſic. vt hic ꝛ. l. iij. ꝛ. l. ſi fideiuſſor. §. j. ꝛ. l. marcellus. j. e. quod intellige niſi eſſet talis naturalis cuius effectus eēt extinctus. vt eo. l. ſiquis poſtq̄. Quero an ciuili ob ligationi poſſit accedere fideiuſſor? Et glo. dicit q̄ ſic. C. de nō nume. pecu. l. ſicui. Cōtrariā glo. habes in. l. ſi ſti pulatus. j. e. Aduerte. dñs Di. dicit meliuſ q̄ Pe. que dam eſt obligatio ciuilis que habet effectū exactiōis. vt obligatio ex ſentētia. iſta habet vinculū ciuile non natu rale. vt. l. iul. de condi. inde. licz quidam dicant q̄ etiam naturale ſi non appellaī. vt. l. ab eo. C. quō ꝛ qñ iudex. Sed ꝛmunis opinio eſt q̄ ciuilis tm̄ naſcatur. ꝛ in hoc pōt interuenire fideiuſſor. vt. l. iiij. §. ſi ex cōuentione. ſ. de re iudi. ꝛ. j. eo. l. grece. §. ꝛ poſt lītem. Quedā eſt que nō habet exactionem. quia reus habet exceptionē non numerate pecunie: ꝛ nō pōt accedere fideiuſſor. vt. l. ſi ſti pulatus. j. eo. ti. ꝛ ibi no. qd̄ intellige in effectu. qz ipſo iu re teneret. ſed habet exceptionem ſicut ipſe p̄ncipalis. vt no. glo. j. eo. l. fideiuſſor. §. fideiuſſor. ꝛ inſti. e. ti. in p̄nci. ꝛ ibi glo. exprimit q̄ fideiuſſor habet illam exceptionem

quã habet ꝑncipalis. Sed cõtra ꝓdicta op. q2 videtur cõtra. l. iij. §. i. ſ. de conſti. pe. So. ſi actio ciuilis ſubeſt naturalis vero de iure ꝓtorio eſt ſublata: põt fideiuſſor accedere p ſtipulationẽ. ſz ei cõpetit exceptio q̃ ꝛ ꝑncipali: ſz ꝓſtitui nõ põt. rõ eſt: q2 ꝓſtitutio fuit inducta ex edicto ꝓtoris. ſz vbi nõ ẽ debitũ de iure ꝓtorio: tunc ꝓſtitui nõ poteſt vt in cõtrario. facit. §. de conſtituta inſti. de ac. Quero an ꝑ eo qui tenet officio iudicis poſſit accedere fideiuſſor. dicã. j. eo. l. marcellus.

T cõmodati. Quero qualiter ex cõtractu depoſiti ꝛ ꝓmodati teneat. Et dicit glo. q ſi dolo fecit q tũc tenet naturaliter ꝛ ciuiliter: vt. l. i. §. an in pupillũ. ſ. de po. ꝛ ſi ẽ factus locupletior: vt. l. iij. in ꝑn. ſ. ꝓmo. ꝛ indiſtincte fideiuſſor tenet. Sed quid ſi nõ dolũ ſz culpã cõmiſit. Et dicit glo. q in cõmodato tenet naturaliter ꝓpter culpã. in depoſito nõ tenet naturaliter ꝓpter culpã niſi ex dolo: qd vult dicere iſta glo. vos habetis vnã regulã q in quibus maior tenet naturaliter ꝛ ciuiliter in illis pupill⁹ tenet naturaliter tm̃: vt. j. ti. i. l. i. ꝛ dicã ibi q in ꝓmodato maior tenet de lata ꝛ leui culpa ciuiliter et naturaliter. ergo minor tenet de lata ꝛ leui naturaliter tm̃ eodẽ mõ. ſz fideiuſſor tenet ciuiliter in depoſito. maior nõ tenet niſi ex dolo ꝛ p ꝓñs fideiuſſor. ſz certe in depoſito venit etiã culpa latior ꝛ culpa lata: vt ſ. depo. l. qõ nerua. ꝛ. C. dꝓpo. l. i. ꝛ iſtis caſib⁹ pupillus tenet nãliter ꝛ etiã fideiuſſor accedit.

Quero: qd de ſeruo? Reſpõdeo idẽ ſm glo. regula ẽ q in omnibus in quibus liber homo obligat naturaliter ꝛ ciuiliter: ſeruus obligatur naturaliter tm̃. ꝑbatur de pecul. l. non ſolum. §. ſi.

Si ſatiſdare. Qui dat reuz illũ q non põt ꝓueniri: vel nõ eſt ſpes vt fiat idoneus: ſtatu mutato nõ videt ſatiſdare: alꝫ ſecus hoc dicit. Dicit hic q nõ ſufficit ſatiſdare de facto. Contra: dc. l. meuius. ſ. de ꝓdi. ꝛ demõ. Glo. nõ ſoluit. ſz dic q ibi erat talis ꝓditio q̃ de iure impleri nõ põt. vnde ſufficit ſi de facto fiat. l. mulier. §. i. ſ. de ꝓdi. inſti. hic poterat impleri de iure. Di. �herm dicit q debet dari fideiuſſor qui poſſit ꝓueniri ꝛ obligari.

Quero: qd ſi dat aliquẽ q poſſet de iure ſz nõ ꝺ facto ꝓueniri. Glo. dicit q videt ac ſi de iure non poſſet ꝓueniri: vt. l. ij. in ꝑn. ſ. q ſatiſda. co. ꝛ ibi glo. Quero in q bus caſibus det actio de peculio ex facto ſerui. Breuit ſi in cã peculiari fideiubet tenet alꝫ nõ: vt. l. lz. §. i. ſ. ꝺ pecu. Quero in qbus caſibus actio de peculio det ꝓpt ꝓtractũ filij. dic vt in glo. Sed quero qd hoc ẽ dicere q2 video q filiuſſa. obligat ex ꝯctu ſuo ciuiliter ꝛ naliter. vt l. filiꝰ. C. e. ꝛ. l. licz. §. ſi filius. ſ. ꝺ pecu. qd ergo ad rũbũ ſi nõ bz peculiũ: q2 idẽ ẽ in eo qõ in debitore q nõ ẽ ſoluẽdo. Breuit Ja. de are. dicit q aliud eſt in filio q̃ in alio debitore: q2 ratione ꝑſtini ſtatus nõ poteſt ꝑſumi q poſſet effici diues cuz ſm iſta tpa acquireret patri hodie quo ad vſufructũ. in alio eſt ſpes q fiet diues: vt. l. ſi defunctus. C. ar. tu. l. cura. §. deficientiũ. j. de mu. ꝛ ho. Dicitur �herm q mulier iuuatur velleiano. Quero an ipſo iure ſit tuta. Glo. dicit q tenet: ſed ope exceptionis fiet tuta. vide glo. que incipit �herm nõ tenetur. ꝓtrariã glo. habes C. de reput. que fiunt in iudicio. l. j. Iſta glo. �herm eſt vera ꝑbatur per tex. l. ſi mulier in iure ad velleia. ꝛ. l. ſtichum aut pamphi. j. de ſolu. §. aliqñ. hodie fallit in caſib⁹ poſitis in. l. antiqua. C. ad vellei. Quero: �herm dicitur ꝓpro bauit ꝛc. an idẽ ſit ſi ſciuerit ſiue ignorauerit. et glo. dicit �herm maxime ſi ſciuit: quaſi dicat: ſiue ſciuit ſiue ignorauit idem. Contra. no. ꝛ melius in. l. inter cauſas. §. abeſſe. ſ. man. ꝛ. l. ſi is a quo. §. fi. ſ. vt in poſſeſſio. le. ꝛ eſt tex. ꝛ glo. in. l. ſi ſtipulatus fuerim ſtichum aut pamph. §. fi. ſ. de ver. ob. ſ. q nõ preiudicatur ignoranti. ꝛ hoc tenet Di. facit. ſ. ſo. ma. l. ſi cum dotẽ. §. ſi mulier. ꝛ. ſ. de iu. do. l. pmittẽdo. §. ſi a debitore. Et hoc cõmuniter tenẽt omnes doc. qõ qualiter, pcedat dicam ſtatim. Quero vtrũ ꝑmo caſu huiꝰ. l. qñ dedit fideiuſſorẽ inhabilem cõueniendi facultate debeat diſtingui: an quis accepit ſcienter aut ignoranter. de hoc in glo. Hic ſunt opi. Nam glo. que incipit ſic. ſ. ꝛc. dicit maxime ſi ignoranter accepit talem: quaſi dicat: idem ſiue ſciens ſiue ignorãs acceperit. ꝛ idẽ ſiue errauerit in iure ſiue in facto. ꝛ hoc in primo caſu legis ſm quoſdam: vt dicitur in vltima glo. �herm.

Et nota hic duo mirabilia q toleratur ignorantia iuris ſed facti nõ. q. ꝺ. in ꝑmo caſu errans in iure non ſibi ꝓiudicat. in ſecundo caſu errans etiam in facto ꝓiudicat ſibi. ſed hoc vltimũ nõ eſt verum ſm opi. Di. ꝛ aliorum vt. ſ. dixi. ꝛ. j. declarabo. Alij dicũt q etiam in ꝑmo caſu. l. debet intelligi de errante in facto. qõ dic vt in glo. quid dicemus. certe glo. que eſt in. l. j. ſiquis in ius voca. nõ ie. in fi. ſecũde glo. tenet q in ꝑmo caſu huius legis etiam inſcienter ſibi nõ ꝓiudicat. Sed que poſſet eẽ ratio. dicũt quidam ratio eſt: q2 in ꝑmo caſu offenditur l. in ſecũdo caſu homo. ar. de iure pa. l. libertuſ. ſ. de pactis. ſ. iuſ publicũ. ſed certe poteſt bene offendi i. l. ab eo in cuius fauorem ẽ inducta: vt. C. de pac. l. penult. Preterea eſt expreſſum: q2 recipiendo non idoneum eo mõ quo dicitur in ꝑma parte huius. l. poſſum mihi ꝓiudicare: vt. l. ſi ticius. j. eo. ti. Unde poſſes aſſignare aliã rationem que colligitur ex. l. ſi nomẽ. ſ. de here. vel acti. vẽ. nam in ꝑmo caſu huius. l. qui dat talẽ fideiuſſorẽ nihil agit: nec debitorẽ ꝓſtituit: vt. l. debitor. j. de ver. ſig. ſecuſ ſi eſt nõ idoneus facultatibus: q2 debitorẽ eſſe certum ẽ vt. ꝺ. l. ſi nomẽ. Sed hoc videtur cõtra ꝓdictam. l. ſi nomẽ. ibi dũ dicit niſi aliud ꝓuenit. ꝛ ꝓtra. l. ſi ticius. j. eo. quid ergo dicemus. Reſpõdeo q ꝑncipiũ huius. l. poteſt intelligi in ſcieñ. ꝛ ignorã. ꝛ eodẽ modo finis ꝑn. ꝑ ut loquitur in ignorante planũ eſt. ꝑut loquitur in ſciẽte intelligas de ſcia ſimplici abſq; dolo creditoris recipientis. nam ſi eius dolo talis fideiuſſor interceſſiſſet ſibi preiudicaret: vt. ꝺ. l. ſi ticius. vl'ſi ſpecialiter fuerit actum alꝫ ſimplex ſciẽtia non noceret: vt in. ꝺ. l. ſi nomen. Itẽ finis poteſt intelligi in ſcientẽ: ꝛ ſm hoc non contineret dubitationem: vt. l. ſi ab arbitro. ſ. qui ſatiſda. cog. vbi hoc eſt expreſſum ꝛ hic. Item poteſt loqui in ignorante: ꝛ tunc dico q videtur eum approbare quo ad hoc vt amplius nõ poſſit agere vt ſatiſdetur vt hic: quia ꝑmiſſionem impleuit: ſed poteſt agere ad intereſſe quatenus fideiuſſor datus non eſt ſoluendo: vt. ꝺ. l. ſi ſtipulatus. §. fi. ſ. de ver. obli. Sed contra predicta videtur. l. ſi is a quo. §. fi. in prin. vt in poſ. le. ſolu. Aut quis tenetur ſatiſdare iure actionis: ꝛ tunc dando non idoneum facultatibus liberatur a prima obligatione ꝛ tenetur ad intereſſe: vt dictum eſt. fallit. ſ. ſo. ma. l. ſi cum dotem. §. ſi mulier fauore dotis: vt ibi nota. ſed quando quis tenetur ſatiſdare officio iudicis: tunc ſi dedit non idoneuz ignoranti non liberatur: quia adhuc durat equitas que officium iudicis mouet: vt. ꝺ. l. ſi is a quo. §. fi. ꝛ. ꝺ. l. ſi ab arbitro. §. fi. ꝛ ſic debet intelligi. l. quotiens. ꝛ. l. de die. §. j. qui ſatiſda. cog. Quero: quid ſi mulier renunciat velleiano. Puto q ſufficiat ſm opi. communem que tenet q poſſet renunciari. ar. pro hoc. ſ. ſiquis in ius voca. non ie. l. j. Quero: quid ſi dederit fideiuſſorem dericum. videtur q non valeat: vt in primo caſu huius. l. ꝛ. ꝺ. l. j. ſ. ſiquis in ius vo. non ie. ꝛ qõ no. in. l. quotiẽs ſ. qui ſatiſda. cog. Sed credo q illud ſit verum in fideiuſſore de iudicio ſiſti: quia oportet q ſit eius fori i quo agitat iudiciũ: ſecus ſi ſimplici fideiuſſore. ſufficit enim

q poſſit

q̄ poſſit ſine exceptione cõueniri. Quero an ſi talis fi deiuſſor datus efficit poſtea non ſoluẽdo debitor: an de beat iterum ſatiſdare? Reſpondeo nõ per.l.ſi nomen.s̃. de heredi.vel acti.ven.t.j̃.de ſolu.l. pupilli.§.ſoror. nec obſtat.l.ſi is a quo.in fi.t.l.ſi ab arbitro.in fi.s̃.qui ſa tisda.cog.t.l.prætor.§.penul.s̃.de ope.no.nunci. q̄ ibi loquitur q̄ quis teneť ſatiſdare officio iudicis. vnde ſta tim cum deſinit eſſe cautũ ſuperuenit equitas ex qua ori tur officiũ iudicis. ſed q̄ debetur iure obligationis que eſt extincta ſatiſdatione non põt propter ſuperuenientẽ inopiam renouiſci.

Oteſt. Nota q̄ fideiuſſor habet quan doq̄ actionẽ mandati: q̄ñq̄ acti onem negociorũ geſ. quod dic vt in glo. Item aduerte q̄ hodie nõ eſt quaſi in vſu q̄ talis fideiuſſor ac cipiatur: ſed magis accipiť promiſſor qui de indemnita te promittit. qui ꝓmiſſor differt a fideiuſſore. vt. C. ſi ma. indem. promit. l.j.t.ij.t.s̃.ad velleia. l. tutor. in p̃n.

Fideiuſſor. Hũc.§. intellige q̄ñ actio eſt trã ſitoria de ſui natura cõtra here des. alis ſecus. vt no. inſti. e.§. fideiuſſor.

Eneraliter. Obligatio p̃ncipalis ex tinguit acceſſoriam ſi in eadem perſona cõcurrant. ſecus ſi in duab⁹ ob ligationibus paris potentie. hoc dicit cum. l. ſequeñ.

Oppo. de. l. heres a debitore. §. q̄ ſi h. j̃. eo. So. fide iuſſoria extinguiť per principalem q̄ñ principalis eſt va lida. alis ſecus: vt in contrario. t ex hoc arguiť. fideiuſſor ſuccedit reo p̃ncipali t inuentariũ fecit. modo creditor cõ uenit fideiuſſorem ex obligatione p̃ncipali contra quam opponit beneficiũ inuentarij: ſi ex obligatione fideiuſſo ria cõuenire vult eum creditor: tunc dicit fideiuſſor pem pta eſt confuſione. Sed Bi. dicit q̄ eſt confuſa in q̃tum põt conſequi ex bonis debitoris. alis non. vt dicta. l. he res a debitore. §. ſi hic ſeruus. t. l. ſi debitor. s̃. de ſepara. t ibi de hoc. t hoc ne beneficiũ fideiuſſoris in alter⁹ pre iudicium vertať. vt. l. nec auus. C. de emanci. libe. dicam plenius in. l. ſtichum aut pamphilũ. §. quod vulgo. j̃. de ſolu. Bar.

J reus ſtipulandi. Nota q̄ nã duaꝝ obligationũ reſidentium in vna t eadem perſo na. hoc eſt vt per conteſtationẽ litis vna electa alia tolla tur. Contra de. l. item illa. in fi. s̃. de conſti. pecu. So. ſm Bi. hic ſũt ambe p̃ncipales: ibi vna p̃ncipalis t alia ſucceſſoria. Sed hoc nõ placet. Quare dic due p̃ncipa les obligationes paſſiue non tolluntť electione: vt ibi t. l. ij. s̃. de duo. re. hic in obligationibus que actiue dantť. Oppo. de. l. ſi is qui ſtichum op. s̃. de acti. t obli. So. hic pariter erant due obligationes p̃ncipales t ꝓtra eun dem. ibi vo due p̃ncipales t contra diuerſos.

J ſtipulatus ſum a reo. Continuať cum. l. ſequeñ. Quero an pro ob ligatione ciuili poſſit accedere fideiuſſor? Et glo. dicit q̄ non. dic vt dixi. s̃. eo. l. j.

Rece.

Et poſt. Poſt litis conteſtationẽ põt accipi fi deiuſſor: t fideiuſſor de iudicio ſiſti nõ tenetur poſt ſententiã. h. d. t hic eſt caſus qui bene non reperiť alibi. Oppo. C. eo. l. penul. Blo. multũ ſe in uoluit. Pe. dicit t bene q̄ q̄ñq̄ actor eſt ſollicitus in p ſequendo litem: t tunc teneť donec durat lis: vt hic. ali quando vo actor eſt negligens: t tunc liberať ſpacio du orum menſiũ: niſi in cauſa publica vel in ſcriptis ſit fide iuſſor. Quero. quid ſi non eſt ſententia lata: ſed curſu temporis eſt pempta inſtantia. dic q̄ nõ tenetur. vt not. glo. in. l. pe. C. e. l. ſi ſeruus. s̃. de diuer. t temp. p̃ſcrip. l. mortua lite. j̃. iudi. ſol. Quero: quid ſi eſt appellatum an teneatur poſt appellationem fideiuſſor de iudi. ſoluẽ do. Eſt glo. in. l. eam. j̃. iudi. ſol. In fideiuſſore de iudi cio ſiſti glo. habemus in cor. d̃ his qui ingre. ad appel. coll. v. in p̃n. Quero vtruz fideiuſſor de iudicio ſiſti patiať executionẽ. dicã in. l. j. j̃. iudi. ſol.

Illud commune. Iſte. §. eſt ſubtilis. Fi deiuſſor non poteſt te neri in grauiorẽ cauſam q̃ reus p̃ncipalis ſed in leuiorẽ ſic. h. d. Oppo. de. l. ij. s̃. eo. t. s̃. l. pxi. Reſpõdeo. fi deiuſſor non poteſt accedere in cauſam grauiorem alte ro de quattuor modis. ſ. re. loco. tempore. et cauſa: vt in ſti. de ac. §. plus aũt. t glo. vult hoc dicere t melius in. l. ſi pupillus. s̃. de ver. ob. Quero principaliť, pmiſit. x. fideiuſſor. xx. an in aliq̃d teneatur fideiuſſor? Et gl. hic t omnes cõmuniter tenent q̄ in nullo teneatur. t hoc p batur: quia hic dicit omnino eos nõ obligari. t formatur Bi. negatio poſtpoſita ſigno vniuerſali facit equipolle re ſuo ↄtrario. vt. l. legitimos. §. an ergo. s̃. de leg. tu. et l. in bello. §. i. j̃. de capti. ſed hic poſtponitur ſigno vni uerſali. ergo ꝛc. Jac. de are. dicit. omnino non. i. nullo mõ. t ꝓbatur per. l. iij. §. j. in fi. s̃. de adminiſt. tu. t. l. iij. §. j. j̃. rẽ pupil. ſal. fore. De ſignificatiõe oĩo ſiue nõ ha bes i tex. in. l. ſi cũ exceptiõe. §. q̃ten⁹. s̃. q̄ me. cau. i du abus glo. Secũdo, ꝓbatur opi. Jo. fideiuſſor nõ po teſt plus teneri tempore. j̃. l. pxi. t. l. fideiuſſor obligari. §. j. ergo nullo modo tenetur in quantitate t glo. tenet i l. pecunie fenebris. in fi. s̃. de vſur. t inſti. e. §. fideiuſſor. t iſta eſt vera opi. Ad ↄtraria rñdeo. primo facit contra vtile p̃ inutile nõ oz vitiari. vt. l. ſãxim⁹. C. d̃ dona. t. c. vti le. extra de re. iu. li. vj. t. l. j. §. ſi ſtipulãti. s̃. de ver. obli. Bi. dicit q̄ obligatio eſt res incorporalis. t p ↄſequẽs eſt indiuidua. vt. l. j. §. ſi vſufructus. s̃. ad. l. fal. ſi indiui dua vtile p̃ inutile vitiať. vt. l. j. §. illud. s̃. d̃ aqua quoti. t eſti. t. l. pecunie. s̃. de vſur. Iſtud eſt nihil dicere: q̃ ob ligatio cenſetur diuidua t indiuidua ſm rem ſup qua i terponiť vt dicit ipſe Bi. in. l. eadem. §. cato. s̃. de verb. obli. ſed res ſup qua interponitur eſt diuidua. ergo ꝛc. Buil. d̃ cu. in. l. certi ↄditio. §. q̃m. s̃. ſi cer. pe. dicit q̄ h erat indiuiduũ rõne forme: q̃ tex. diſponit h ſup forma ipius obligatiõis qualiť fiat. t hic actus dicit indiuidu us. t ideo vtile p̃ inutile vitiatur. hoc tenet Ja. bu. ſequẽ do opi. Buil. Et ſo. huius brocardi vtile per inutile po nit Bi. in. c. vtile p̃ inutile. extra de re. iur. li. vj. Li. in. l. ſancimus. C. de dona. t Buil. hic in. d. §. q̃m. Tu dic tenẽdo glo. in. l. pecunie. s̃. de vſur. aut loquimur in idi uiduis t nõ ſepabilibus: t vtile p̃ inutile vitiať. Aut lo quimur in diuiduis t ſepabilib⁹: t tũc nõ vitiať. t ꝓbať in. j. §. illud. t. §. trabatius. s̃. de aqua quoti. t eſti. Et di ciť indiuiduũ altero de quattuor modis. quoddã eſt in diuiduuz hoc t inſepabile de natura. vt. d. §. illud. t. §. cato. Quoddã eſt indiuiduũ rõne voluntatis ↄtraben tiũ. vt. l. pedius. s̃. de arbi. Quoddam eſt indiuiduum ratione dependentie vt principale t acceſſoriuz. vt. l. tũc inutile de pe. le. Quoddam eſt indiuiduum ratione for me vt hic. et iſta erãt verba Ja. bu. Oppo. ſcdo de. l. hactenus. in fi. cum. l. ſe. s̃. de conſti. pecu. So. aliud in conſtituta pecunia. vt. l. ſi vero. §. poſt creditam. s̃. man.

Oppo. de. l. pecunie. s̃. de vſur. So. ibi in ſeparabili bus. Oppo. de. l. rogatus. s̃. man. So. ibi interceſſit in maiorem quantitatem q̃ ſibi mandatũ eſſet: nõ i ma iorem q̃ principalis teneatur. Oppo. de. l. ſi a reo. j. reſponſo. j̃. eo. So. ibi pendente cõditione nulla eſt ob

ligatio.ꝛ ideo durior iudicari nō poteſt. Oppo.de.l. iij.ꝛ.iiij.ſ.man. So.ibi in his q̄ inuicē tenent:ꝛ tenent actione mandati nō principaliꝫ ſed acceſſorie.

Si quis ſtichum. Alternatiue obligatioꝝ non poteſt accedere fideiuſſor.hoc dicit. Glo.hic nihil dicunt. Tex.innuit hic ꝙ vna ꝛ eadē ſit obligatio p̄ncipalis ꝛ fideiuſſoria vt in ver.ſed quia in alia ꝛc̄.tex.in.l.generaliter.ſ.eo.videtur dicere ꝙ ſint diuerſe. So. dic ꝙ ſunt due. ſed reſpectu plurium eſt vna.ar.l.iij.in fi.ſ. de duo. reis.ꝛ.l. nemo eſt qui neſciat. Quero quid vult dicere glo.que incipit quia hic de tota.ꝛ vult innuere ꝙ fideiuſſor in toto principalis in parte. nō eſt verum in parte:quia tenetur ad exhibendum.vt.l.ſtichum.ſed vult dicere alia.vt l.j.§.ſi quis ſimpliciter.ſ.de ver.ob.ꝛ ſic alia dicit:q; ſi fideiuſſor alternatiue p̄ncipalis pure ꝛ nō eodē mō eſt in obligatiōe res eadē.

Idem iulianus ait. Quo ad electionem fideiuſſor nō poteſt in cauſam duriorem accedere: ſed in cauſam leuiorem ſic.h.d. Oppo.de.l.ſtichum.j.eo.in prin. So. ibi erat electio rei:hic creditoris.nam ſi eſſet electio debitoris accipitur fideiuſſor:tunc eſt alia obligatio: q; vnū volet debitor:ꝛ aliud fideiuſſor vt in ꝓtrario.hic vo ē electio creditoris.ideo nō eſt alia.

I dubitetur. Si dubitetur an fideiuſſor ſit ſoluendo nō p̄t opponi beneficiū diuiſionis ſimplr.h.d.

Quero vtruz beneficiū diuiſionis poſſit opponi poſt ſolutionem.ꝛ dicit Di.ꝙ non.vt.l. ſi in teſtamento.§.j. ver.ſed verior.j.eo. Quero an beneficium diuiſionis poſſit opponi ante litis conteſtatio.Et di. dicit quādoq; eſt certum fideiuſſorem eſſe ſoluendo:ꝛ tunc indiſtincte poteſt.vt.l.ſi.C.eo.ꝛ.§.ſi plures.inſti.e.ti. Fallit ī caſibus ibi notatis.quandoq; eſt certum ꝙ fideiuſſor nō eſt ſoluendo:ꝛ tunc non poteſt opponi. vt.l. inter fideiuſſorem.j.eo. In dubio ſtamus huic.l.ita dicit di. Sz nonne prius debet excuti vnus:ꝛ per talem excuſſionez debet probare creditor illum non eſſe ſoluendo vt dicitur in duob⁹ reis.vt in auc̄.de du. re.§.j. ſed nō p̄t aliud dici niſi ꝙ ſec⁹ ſit in iſto bñficio q̄ in bñficio de duobus reis.vt colligitur ex verbis.l. nam epiſtola. ita demum concedit beneficiū diuiſionis ſi cōfideiuſſor ē ſoluendo. vnde ille qui opponit exceptionem diuiſionis ex epiſtola debet p̄bare id quod eſt cauſa ſue intentionis.ſ.confideiuſſorem eſſe ſoluendo vel ſatiſdare vt hic ſed per auc̄.de duobus reis diuiſio debet fieri ſimpliciter.excipitur ſi apparuerit conreum eſſe abſentem vel nō eſſe ſoluendo.vnde reus habet exceptionem ſine aliqua conditione.actor vero ſi vult illam excludere debet oſtēdere de diſcuſſione per quam appareat inopia vl̄ abſentia cōrei.ꝛ ſic debet docere id quod eſt cauſa ſue replicationis. Quero an poſt litis conteſta.poſſit opponi exceptio diuiſionis ex epiſtola.glo.ꝙ non inſti.e.§.ſi plures. ꝛ ſic dicit ꝙ eſt exceptio anomala:vt ibi not. Sed Pe. dicit idem ꝙ ante litis conteſtationem debet opponi.tamen dicit ꝙ eſt dilatoria:quia non principaliter opponitur ad perimendum ſed ad derimendum. vt.d. §.ſi plures.ꝛ idem tenet Ci.C. de proba.in.l. exceptiones.in vltima queſtiōe.ꝛ.C.eo.l.fideiuſſor. Sed tex. ꝛ glo.in.l. fideiuſſor.C. eo. dicunt ꝙ poteſt opponi ante ſententiam.ꝛ idem tenet Di.ꝛ idem ſpecu.de renunci. ꝛ conclu.§.j.ver.in primis.ꝛ verſi.ſequen.quod puto verum:quia hec exceptio vere eſt peremptoria . nam facta diuiſione fideiuſſor ꝑ altero nō poteſt teneri.vt.j.e.l.inter eos.§.cum inter.vnde idem eſt petere diuiſionem:et petere peremptionem actionis,ꝑ parte confideiuſſoris. vnde non eſt verus quod dicit Pe.nec obſtat.§.ſi plures.ꝛ.j.eo.l.inter eos.§.j.qui dicunt inſpici an ſit ſoluēdo tempore litis ꝓteſta.quia faciunt pro iſta parte. quomodo enim poſſet ſciri an ſit ſoluendo tempore litis cōteſta.niſi lis eſſet iam conteſtata:vnde q̄ ſ.dixi ꝙ ante poſſit opponi concedo:ſed debet reſeruari poſt. nec obſtat ſi dicatur ꝙ in litis conteſta.negauit.vt.j.dicam,primo.§. De exceptione diuiſionis que cōpetit tutoribus idem dico : quia huiuſmodi exemplo eſt introducta. vt l.j.§.nunc tractemus.ſ.de tut.ꝛ ra.diſtr.ſaluo eo q̄ dicam in.l.inter eos.§.j.j.e. De beneficio vero diuiſionis q̄ ꝓpetit duobus reis dic idē q̄ in beneficio.auc̄. de fideiuſſoribus.vt dicā in.l.excep.ſ.de excep.an autem poſſit opponi poſt ſñiaz exceptio ex hac epla. Di.dicit ꝙ nō.q̄ intelligo niſi ſit appellatū.vt.l. fideiuſſor.C.e. ti.ꝛ ibi no.ꝛ in ſpe.ti.de renun.ꝛ ꝯclu.

Ita demum. Dicit ꝙ fideiuſſor qui negat amittit beneficium diuiſionis. Et ex hoc tex. ꝯcludunt quidam ꝙ poſt litis ꝓteſta. nō poſſit opponi:q; litis ꝓteſt.vt plurimum fit per negationem.ſed dic ꝙ per mendacium circa illud quod eſt cauſa beneficij facit perdere beneficium.vt ſi ſocius negat ſe ſocium perdit beneficium ſocietatis.vt.l. ſi vnus.ſ. prō ſo.ſimile in filio qui eſt in poteſtate ſi negat ſe eſſe vel fuiſſe in poteſtate tunc amittit beneficium.l.ſi ex parte.ꝛ.l. §.ſ.q̄ cū eo. ita hic in fideiuſſore ſi negat ſe fideiuſſiſſe perdit beneficium diuiſiōis:q; negat id q̄ eſt cauſa beneficij.vt.l.ſed hoc ita.ſ.de re iudi.ſed in litis ꝓteſt. nego narrata,put narrant eſſe vera.non dico me nō eſſe fideiuſſorē:ideo nō ꝑdo beneficiū.

Filiusfamili. Filiusfa. ꝑ patre vtiliter fideiubet.ꝛ ex hac cauſa pater q̄ iuſſu ꝛ de in rem verſo tenetur:ꝛ filio emancipato ſoluēti de peculio caſtrenſi ſubuenitur.h.d.vſq; ad ſi. Oppo.q; filius non poſſit fideiubere ꝑ patre : quia cenſet eadem perſona.C.de impub.ꝛ ali.ſubſti.l.ſi. So. cenſetur eadem perſona quo ad quid ꝛ nō per oīa. Quero an ſit verum ꝙ filiusfa.teneatur inquantum facere poteſt.hic videtur dici ꝙ ſic. Contra per.d.l.pe.ſ.q̄ cum eo.vbi inſolidum tenetur lz habeat exceptionem. Et ex hoc habemus formam libelli q̄ inſolidum poteſt agere ipe vero poteſt exceptionem opponere. Quero: dicit hic ꝙ filius durante patria poteſtate poteſt inſolidū cōdemnari.ſed an durante patria poteſtate poteſt fieri executio.ꝛ glo.in.l.iij.§.ſed vtrum.ſ.de mino.in ver.,pinde in glo.ſuper verbo ꝓueniri tenet ꝙ non. vt.l. ꝙ ſi minor.§.q̄ ſeruus.e.ti. Doc.ibi tenent ꝓtra. q; poſito ꝙ nō poſſit fieri executio:tamen poteſt cedere bonis. vt.l. filij.C.qui.bo.ced.poſ.ꝛ inſti.de noxa.§.ſi.cū ſua glo. ſed ſi filius nō cederet bonis deberet detrudi in carcerē ꝛ ſic patet ꝙ fit executio.ꝛ hoc tenet glo.ſ.ſo.ma.l.ſi filio.la.ij. Ad ver.ſed an.oppo.obligatio principaliſ ꝛ acceſſoria nō poſſunt cōcurrere in eadem perſona.vt.l. generaliter.ſ.e.ti.ſed hic dicit ꝙ tenet pater vt principalis ꝛ q̄ iuſſu.ergo ꝛc̄. So. Ja.de are. dicit hic ꝙ filiusfa.fideiuſſit principaliter aio nouādi,pmittēdo : merito tenet q̄ iuſſu. Ad aliud q̄ dicit de in rē verſo.dic ꝙ tenet alteri mutuāti filio fm gl. vl̄ filiusfa.interceſſit aio nouādi:ꝛ ſic nūq̄ repitur ꝙ teneat principaliter ꝛ acceſſorie. Tu dic ꝙ nō p̄t teneri vt principal ꝛ fideiuſſor ꝑ ſeipō lz bñ p̄t teneri p̄ncipaliter,ꝑ ſe ꝛ acceſſorie ꝑ alio: vt ꝑ filio:lz ille due obligatiōes tēderent ad idē.ar.ſ.de duo. reis.l.reos.i p̄n. Venio ad.v.plane. Op. ꝙ debem⁹ inſpicere tps ꝛcī.vt.l.fi.ſ.ti.j.ꝛ.l.ſi filius.ſ. ꝺ v. ob. ꝛ ſic nō h̄et filiusfa.actionē. Glo.ſol.q; ꝺ interuenit nouus

contractus

contractus. Sed hoc nō placet. quia hic non queriť de actione que oriť ex illa ſolutione: ſed ex veteri cōtractu. Item hic nō poſſes dicere q̄ ſit ꝓditio poteſtatiua. nam non retrotrahiť. quia hic ſoluit ex neceſſitate: ⁊ ſic retrotrahiť. vt. l. j. ſ. qui poti. in pigno. ha. Vera ergo eſt ſolutio q̄ hic dicit q̄ datur vtilis ex equitate vel in factum nō ex preambulo cōtractu: ſed ex. l. rōne preambuli contractus. Ita dicit tex. in. l. ſi vō nō remunerandi. ſ. ſi filio. ſ. manda. Oppo. ſm Bi. quia ab initio tenet pater filio naturaliter tm̄. ergo non pōt confirmari. vt. ſ. de acti. ⁊ obli. l. obligationes. ⁊. l. qō ab initio. j. de reg. iu. So. hic interuenit nouus actus. Vel dic vt dixi q̄ non datur ex p̄cedenti contractu: ſed a lege vtilis. Oppo. de. l. liber homo. ſ. de ver. obli. vbi dicit q̄ ex qua cauſa queris mihi ex eadē cauſa nō poſſum tibi obligari. Solu. dicit Bi. hic fideiubendo pro patre nō obligat illum apud quem fideiuſſit ſibi. ⁊ ideo nō poſſit querere patri: imo obligat ſe ei. ⁊ ideo pater obligať ſibi. Hoc nō placet. quia hic nō querimus de obligatione que oriť ex p̄miſſione facta a filio creditori: ſed de obligatione q̄ oritur ex mandato. quod videť fieri a patre ipſi filio fideiuſſori q̄ ſoluat. vt. l. indebitā. ſ. de condi. inde. quo caſu ſi filio mandareť ab alio quereret patri. ⁊ ſic ob. contrariū Dic ergo q̄ hic pater non teneť ex contractu ſed vtili data a lege. Oppo. q̄ filius ſoluens pro patre videať donare. vt. C. de nego. geſ. l. ſi filius. Dicit Bi. ſolue vt ibi. Tu dic q̄ ibi filius ſoluit ſponte: hic ex neceſſitate p̄ambuli cōtractus. ⁊ ſic nemo in neceſſitatibus liberalis exiſtit. vt. l. rem legatam. ſ. de adi. le. facit. l. heredes. ſ. ſi filius. ſ. fami. herciſ. ⁊ facit ad ea que dicam in. l. ſtichum de pecu. lega.

Ji contra. Vbi nulla ſubeſt obligatio non pōt accedere fideiuſſori. h. d. Oppo. q̄ pater dando fideiuſſorem videť approbare contractū. vt. l. ſed ⁊ iuľ. ſ. penul. ⁊. l. ſequeñ. ſ. ad macedo. So. Bi. dicit q̄ h debet intelligi qñ pater errauit. ſecus ſi ſciuiſſet. q̄ tunc videtur approbare. vt. l. ſed ⁊ iuľ. ſ. penul. ⁊. l. ſequeñ. ſ. ad macedo. Alij doc. dicunt contra. ⁊ bene. ⁊ idem Rai. ď forť. q̄ dicit Bi. cōtra iſtum tex. cum nulla eſt obligatio poſt mortem. ergo pater nō poſſet eam approbare. cōtraria loquunť filio viuente. Quero an hec. l. habeat locū hodie. Et dic q̄ nō. q̄ filius habet heredem hodie qui eius perſonā ſuſtinet. vt in auť. de heredi. que ab inteſ. ⁊ ita tenet glo. ſ. ad macedo. l. creditorē. Oppo. q̄ pater non teneať de peculio filio accipiente mutuū. vt. l. penul. C. ad mace. So. dicit glo. intelligo h alio celebrato contractu. ⁊ ſic nō referas ad mutuū. Vel aliter dicit glo. in dicta. l. creditorē. q̄ contra patrē datur actio lz obſtet exceptio. ⁊ ideo dādo fideiuſſorē videť approbare obligationem de peculio. ⁊ hec ſolutio magis placet ⁊ videť ꝑbari in tex. d. l. penul. C. ad mace.

J mādato meo. Glo. op. ⁊ nō ſoluit. vide eā ⁊ incipit: vt ſupra. ibi: ſi reus. ſed ibi erāt pariť p̄ncipales ⁊ ꝯ eundem: hic ꝯ diuerſos. Bi. Bar.

Jm reus. Dicit glo. q̄ hec. l. debz intelligi qñ exceptio cōpetens fideiuſſori erat pſonalis: ita q̄ ſibi tm̄ cōpetebat. qō placet. quia ſi competeret p̄ncipali opponeret eam ex perſona ſua. Preterea ſicut obligatio fideiuſſoria nō cōfunditur per p̄ncipalē qñ noceret actori. vt. j. e. l. heres. ſ. q̄ ſi ſeruus. ita qñ noceret debitori: vt hic cum glo. qō tene menti.

J ſtipulatus eſſes a me. Fideiuſſor p̄t opponere exceptionē ex pſona rei eo inuito. h. d.

Si ex duobus. Pactum vnius de fideiuſſoribus nō preiudicat creditori contra alium fideiuſſorē agenti. Oppo. fideiuſſori debet cedi actio. vt. l. vt fideiuſſor. j. eo. ſed ſi creditor non poteſt cedere repelliť exceptione cedendarum vt. l. ſtichum. ſ. ſi creditor. j. de ſoluť. ⁊. l. ſi pupill. alterū. ſ. de adminiſ. tuto. Timore huius contrarij ſunt plures ſolutiones. Una eſt q̄ ille qui p̄mo liberatur non tenetur in effectu. vt. l. q̄uis. ſ. marcellus. ⁊. ſ. ſi mulier. ſ. ad velleia. ⁊. l. ſi ticius. j. eo. ⁊ illa eſt vera in ſe licz ſit diuina re. ⁊ eſt vera per. l. ſi procurator. ſ. liber homo. ſ. māda. Secunda ſolutio eſt q̄ fideiuſſor conſenſit liberatiōi alterius. ⁊ tunc nō poteſt opponere exceptionem cedendarum. Ita glo. tenet in. l. ij. C. eo. ⁊ ibi tenet Ci. ⁊ dixit q̄ Bi. eo audiente tenebat eam. Hanc etiam tenet glo. in l. niſi. ſ. de pac. ⁊ iſta eſt vera in ſe licz ſit diuinare. Tertia eſt q̄ illum liberauit ad tempus. Illa nō eſt bona qz ad tempus obſtaret exceptio. vt. l. ſi tibi mandaucro. in princi. ſ. manda. Alia eſt q̄ ille cum quo fuit tranſactū fuit fideiuſſor fideiuſſoris. Truſa eſt licz ſit vera in ſe. Alia eſt q̄ beneficio cedendarū renunciauit. Iſta eſt notabilis. glo. tenet eam in. l. niſi. ſ. de pac. tamen licz vera nō bene congruit littere. Alia eſt q̄ ibi de rigore: hic de equitate. ⁊ glo. in. l. ij. C. eo. eam tenet. ſed non placet. qz tex. dicit hic: nullam exceptionem. ſed omnis exceptio ē de equitate. vt. l. qui equitate. ſ. de excep. do. Ex hoc apparet q̄ nulla equitate repelliť creditor. Alia ſolutio eſt q̄ pactum non interceſſit ſed datio vt non peteret. quod glo. reprobat ⁊ bene. quod no. quia ex hoc probatur q̄ ſicut in vltimis voluntatibus modus adiectus inducit diſpoſitionē ⁊ ex eo poteſt agi. vt. l. ſi. C. de his que ſub mo. ita in contractibus. quod nota. Alia ſo. eſt Bar. quam tenet Azo. ⁊ illa eſt vera. ⁊ Jaco. de are. tenet eam ⁊ dicit: quandoqz fideiuſſores fideiubēt reſpectu mutui periculi. quia nō fideiuberem ſine te nec tu ſine me. ⁊ tūc habet locum beneficiū cedendarum. quādoqz fideiubēt non reſpectu mutui periculi. vt ſi p̄mo fideiuſſi poſtea tu ⁊ ſic non cōtemplatione alterius p̄mus fideiuſſit. ⁊ tunc in caſu iſto ſi liberauit ſecundū fideiuſſorem nō poſſum opponere beneficiū cedendarum. Et iſta videť probari per. l. ſi ticius. j. eo. ⁊ iſtam tenet Oldra. ⁊ mihi placet. Alij dicunt q̄ in contrarijs liberauit principalē: hic liberauit fideiuſſorem. ⁊ ita dicunt Bi. dixiſſe. Ratio eſt. qz liberato principali nullum remediū habet fideiuſſor. ar. eius quod no. j. eo. l. vt fideiuſſor. Sed non placet. qz eadem eſt ratio in confideiuſſore que eſt in conreo. ergo cē. vt. l. ſi pupillus. ſ. de adminiſ. tuto. Preterea ſupereſt aliud remediū. ſ. actio mādati contra principalem. vnde tene primā. Et ideo pro declaratione diſtingue: quādoqz creditor nō poteſt cedere actionem ex natura obligationis. quia ſibi nulla competit actio. ⁊ tūc nō obſtat ſibi exceptio cedendarum. l. q̄uis. ſ. mulier. ⁊. ſ. marcellus. ſ. ad velleia. ⁊. l. ſi procurator. ſ. liber homo. ſ. manda. ⁊ hic in p̄ma ſolutione. Quandoqz nō poteſt cedere facto debitoris: ⁊ idem. vt. l. in his. ſ. ſi duos. in fi. j. de ſolu. ⁊ hic in fi. glo. Quādoqz nō poteſt cedere facto ipſius creditoris: ⁊ tunc aut ille alius qui petit ceſſionē cōſenſit liberationi: ⁊ tunc imputet ſibi: vt hic. ⁊. C. eo. l. ij. in. ij. glo. magna. ⁊ in. l. niſi. ſ. de pac. aut nō conſenſit liberationi: ⁊ tunc aut fuit renunciatū beneficio cedendarum: ⁊ ſecurus eſt creditor: vt hic ſm vnam ſolutionē. et no. ſ. de pac. l. ij. aut nō conſenſit: ⁊ tunc aut fideiuſſerūt ſimul: aut diuerſis temporib'. Primo caſu ob. exceptio cedendarū. vt. l. ſtichum. ſ. ſi creditor. j. de ſolu. ⁊. l. ſi pupillus. ſ. ď admi. tu. rō eſt. qz videnť fideiubē rōe mutui

periculi. Secũdo caſu aut fuit liberatus ille fideiuſſor q̃ interceſſit poſtea: ꝛ agitur contra primũ: aut ecõtra. Primo caſu non põt opponi exceptio cedendarũ creditori. quia ille nõ interceſſit contemplatione illius vltimi fideiuſſoris: vt hic ſm ſo. Bar. ꝛ Azo. que vera eſt niſi ab initio erat conuentũ q̃ alius daretur. quia tunc videnť ſi mul dari. vt. j. de ſolu. l. modeſtinus. Secundo caſu obſtat exceptio. quia ſecũdus fideiuſſit cõtemplatione p̃mi ſed in pignore hoc nõ haberet locũ. quia ſemp quis videtur intercedere cõtemplatione obligationis bonorum p̃ſtium ꝛ futuroꝝ. vt. C. que res pigno. oblig. poſ. l. fi. ꝛ obligatio pignoris debet cedi ſicut obligatio cõtra fideiuſſorem. vt. l. ij. C. e. ꝛ intellige q̃ ab initio fuit contracta obligatio perſonalis cum obligatione bonorũ. vt no. p doc. C. eo. l. ij. Quero pone q̃ in eo caſu in quo debet fieri ceſſio: ille contra quem debet fieri nõ eſt ſoluendo: ego dico ego liberaui eum quia nõ erat ſoluẽdo: an ob. exceptio? Et videť q̃ non. quia ſi teneor ad factum ſi nõ facio quod debeo teneor ad intereſſe. vt. l. ſi ſtipulať. in fi. s̃. de ver. obli. modo facis dolo petere id quod tua nõ intereſt. ſed tua nõ intereſt q̃ tibi cedatur actio. ergo ꝛc̃. ꝛ hoc videtur tenere glo. in dicta. l. niſi. s̃. de pac. Sꝫ contra hoc facit. quia videť liberando cum accipere pecuniam ꝛ ſibi donare. C. de iur. doꝫ. l. vir ab eo. preterea potuiſſet effici ſoluendo. ꝛ hoc placet. Quero liberaui fideiuſſorem: ſed p̃ncipalis eſt ſoluendo: an fideiuſſor modo cõuentus poſſit opponere exceptionem cedendarum? Et videť q̃ non. quia ſua non intereſt. Dico ſic in pignore ſi creditor habeat pignus apud ſe ꝛ reſtituit cuꝫ debebat illud tradere fideiuſſori tũc obſtat ſibi exceptio quia intererat potius eius nõ ſoluere ꝛ pignus retinere q̃ꝫ in perſonã agere. vt. j. de fur. l. itaq̃ fullo. ſed ſi habebat ſolum bona ſibi obligata: tunc ſufficit ſi cedat actionem ꝛ promittat debitorem eſſe idoneũ. ſed in fideiuſſore puto ſi creditor eſt paratus ei dimittere quantũ eſt deterius nomen debitoris propter fideiuſſorem liberatũ q̃ tunc ſibi non ob. exceptio. ar. eius quod no. s̃. de arbi. l. vtiq̃. Cetera quando liberauit pignora dic vt. C. eo. l. ij. Bartolus.

Ideiuſſor obligari. Seipſam ſũmat.

Oppo. s̃. eo. l. ij. So. dicit glo. fallit ibi Tu dic q̃ ibi eſt naturalis obligatio que eſt p̃ncipalis.

Oppo. de. l. itẽ ſi ſeruus. in fi. s̃. de ſtipu. ſer. Solu. vt ibi. Quero an hypothecaria poſſit cedi ſine p̃ncipali? ar. q̃ non: vt hic ꝛ. j. e. l. §. fideiuſſor. ꝛ. l. ſi mihi aut ticio. ar. contra. l. ex ſextante. §. latinus. s̃. de excep. rei iudi. ad trebell. l. debitor. C. de lui. pigno. l. ij. Dicit Bi. credo q̃ non poſſit cedi ſine p̃ncipali. ar. ll. p̃mo allegatarum. Ad contra. reſpõdeo q̃ in caſibus illarum. ll. ſuppererat naturalis ſm verum intellectũ earum. ll. ſm Bi. ſed in. l. debitor fuit confuſa ciuilis ꝛ naturalis. Tñ pro eo eſt glo. C. de here. vel acti. vendi. l. fi. In contrariũ eſt glo. C. de pigno. l. vſucapio. ꝛ. s̃. de pigno. l. j. §. cum predium. Ci. in dicta. l. fi. dicit q̃ Bi. ſe audiente concordauit illas glo. quia hypothecaria non põt cedi extraneo. vt. l. fi. C. de here. ven. ipſi p̃ncipali debitori ſic. vt. l. vſucapio. C. de pigno. Iſtud idem tenet Spec. in ti. de ceſſion. actio. §. j. v. ſed quid ſi ceſſi. Ego dico q̃ indiſtincte põt cedi hypothecaria ſine p̃ncipali. vt. s̃. de lega. iij. l. iulianus. in princi. de pigno. l. grege. §. cum pignori. C. ſi pig. pig. da. ſit. l. ij. Nec obſtat hec. l. quia fateor q̃ non põt conſtitui ab initio hypothecaria ſeu fideiuſſoria obligatio ſine p̃ncipali: vt hic cum ſimilibus. ſed bene cõſtituta põt ſeparari: vt dictis. ll. Nec obſtat quod no. C. de heredi. vel ac. vendi. l. fi. vbi dicit q̃ ſequeret q̃ ſi cedẽs ageret perſonali q̃ ceſſionarius perderet hypothecariã. qꝛ per hoc non concludit q̃ ceſſio non valeat: ſed q̃ poſſibile eſt q̃ erit ſine effectu. Huius ergo gratia videndũ eſt quis eſt effectus huius ceſſionis. ſ. qñ ceditur hypothecaria ſine p̃ncipali. Ad hoc reſpõdeo. quia qñ ceditur hypothecaria ſola quia perſonalis nõ ſubeſt. vt. l. ij. C. de lui. pigno. ꝛ tunc habet effectũ. qꝛ alius agere non põt perſonali. quod etiam contingit qñ ceditur ipſi debitori. vt dicta. l. vſucapio. de pigno. ꝛ. s̃. de pigno. l. j. §. cum prediũ. Quandoq̃ perſonalis ſubeſt: ꝛ fit ceſſio extraneo. ꝛ tunc aduerte: aut ceſſio fit ex cauſa mere donationis: ꝛ tunc habet effectũ vt poſſit pignus retineri donec ſibi donatario ſoluat. vt. l. iulianus. in princ. s̃. de lega. iij. Et puto q̃ ſi donator vel heres eius ageret perſonali q̃ tenetur ipſi donatario vel legatario quaſi ipſi? dolo factum ſit vt res donata vel legata intereat. vt no. s̃. ď tranſac. l. fi. Si vo ceſſit ex alia cauſa puto inſpiciendũ cauſam quare ceſſit. ſi enim ceſſit ex cauſa emptionis idẽ vt. l. j. §. non tantũ. ꝛ. §. feciſſe. s̃. de heredi. vendi. Si vo ex cauſa pignoris idem: cum debitor ſoluendo debitum faceret ceſſare preſumptionẽ doli. vt. C. de crimi. ſtellio. l. j. Item talis creditor nõ poſſet agere hypothecaria niſi vſq̃ ad quantitatẽ ſui debiti.

Qui certo loco. Non põt obligari ideiuſſor in duriorem cãm

boc dicit vſq̃ ad. §. cum fideiuſſor. No. iſtum tex. q̃ debitor proprie dicit a quo inuito põt extorqueri. alꝫ debitor dicit abuſiue. vt. j. de verbo. ſigni. l. debitor. quod facit ad multa. Quero vtrum ex naturali ſola naſcatur actio? Glo. dicit q̃ ſic. aliquando ex nudo pacto. vt. l. ſi quis. ar. C. de dona. ꝛ de doꝫ promiſ. l. ad exactionem. Contra no. s̃. de accu. ꝛ obligať. l. naturalis. Ultramõtani dicunt q̃ in obligatione que conſenſu contrahit ex ſola naturali naſcať obligatio: nec eſt ibi vinculũ ciuile. Ita no. in. l. legem. C. de pac. Tu dic. quandoq̃ lex fouet peccatũ gratia ipſius pacti. vt in cõtractibus bone fidei. tunc pactum dicit veſtitũ conſenſu: ꝛ tũc oritur actio ex eis: ꝛ ſic non oritur ex nudo pacto. vt in contractibus qui contrahunť conſenſu. ꝛ ita eſt in cõtractu dotis de iure antiquo. vt dicta. l. ad exactionem. hodie vo eſt ibi tacita ſtipulatio per ti. ď rei vx. acti. Quãdoq̃. l. fouet peccatuꝫ ratione p̃ſone: ꝛ tunc pactum remanet nudũ. ꝛ ex hoc pacto oritur actio. vt. l. etiam. s̃. de vſur. Et iſto caſu poſſet dicere veruꝫ iſta glo. Quandoq̃ lex nõ fouet peccatuꝫ: ſed propter pactũ producit actionem. vt. C. de donať. l. ſiquis ar. tunc pactum remanet nudũ ꝛ oriť actio ex pacto ſed ex lege propter pactũ. ꝛ ſic hic glo. in exemplo quod ponit nõ bene dicit. Ita dicit Jaco. bu. in. d. l. legẽ. C. de pac.

Stipulatione in diem. Nota q̃ iſta

obligatio dicitur impendenti. Contra. s̃. ti. j. l. vſufructus. So. l. illa habet locum qñ ab initio vitium ſtipulationis eſt certũ: vel ex parte rei vel ex parte perſone ſtipulantis: vt ibi plene dixi.

Cum ideiuſſor. Ideiuſſoris obligatio

concepta ſi reus p̃ncipalis nõ ſoluerit ex mora rei p̃ncipalis vel ex eius morte cõmittitur. h. d. ad primũ quod dicit ex mora cõmittitur.

Oppo. de. l. ita ſtipulatus. s̃. de ver. obli. Sol. glo. et bene. hoc ideo. qꝛ p̃ceſſit diſpoſitio in perſonã rei cuius mora nocet fideiuſſori. ſecus ſi ſimpliciť incepiſſet a p̃cedenti p̃ditione negatiua. ſecũdo habetis no. ex. l. noſtra q̃ ſi p defunctũ rcum nõ eſt impleta nõ põt eam implere heres. Sed ꝓtra id opp. qꝛ idem p̃mitti debet heredi qď defuncto. l. diem. §. nec vtimur. ꝛ. l. q̃ꝫuis. s̃. de arbi.

glo. dicit q̄ hic deceſſit ſine herede. Pe. de bel. perti. C. de condi. inſti. l. penul. in. iij. q. dicit credo q̄ huic glo. diabolus reuelauit id quod dicit ⁊ peſſime dicit. Ad cō trarium reſpondet: ius implende cōditionis trāſit ad he redem ad euitandū penam. hoc eſt verum qñ in eadem perſona p̄ceſſit diſpoſitio ⁊ cōditio. vt in cōtrario. hic in perſona vnius p̄ceſſit diſpoſitio: in perſona alterius con ditio. ideo trāſit ad heredē. Di. hic videt tenere glo. iſtā Quid dicemus: Credo Pe. melius dicere: p̄mo per. l. iſtam. ſecūdo per. l. qui rome. §. augerius. s̄. de ver. obli. tertio p̄obo per. l. poſtq̄. in p̄in. s̄. vt le. no. caue. vbi di citur q̄ ſi cōditio obligationis fideiuſſorie exiſtit cū per ſona p̄ncipalis non ſubeſt non cōmittit. Ratio eſt. quia tunc nō eſt perſona in qua ꝓſiſtat obligatio. modo ſi po nis iſtum deceſſiſſe ſine heredibus: tunc nō eſt perſona in qua poſſit cōſiſtere p̄ncipalis obligatio. ideo fideiuſ ſor non p̄t eſſe obligatus cū iſta conditio impleat poſt mortem. quia poſt mortē verum eſt eum nō ſoluiſſe. Sz contra hoc facit. s̄. de admi. tu. l. ſine herede. in p̄inci. ⁊ l. ſtichum aut pamphilū. circa p̄inci. ff. de ſolu. So. qñ fideiuſſor eſt iam obligatus p̄t remanere obligatus etiam p̄ncipali decedente ſine herede. ſed qñ non eſt obli gatus ſed obligādus requirit q̄ perſona ſit tempore exi ſtentis conditionis. Item poſſes dicere q̄ in. l. poſtq̄. loquit in captiuo qui deceſſit ſine herede. ⁊ q̄ ſic intelli gatur habes glo. no. l. j. §. idem pomponius. in fi. s̄. de po. ſed hic eſt hereditas iacens que repñtat perſonam, p qua p̄t accedere fideiuſſor. vt. ff. eo. l. mortuo. Sed di co q̄ tūc hereditas dicit qñ eſt ſpes vt adeatur. ſed cum omnes deficiunt de quibus eſt ſpes adeundi: tunc dicū tur bona vacantia. vt. l. iij. in p̄inci. ⁊ §. an bona. de iur. fiſ. l. nō poſſunt. C. de bo. va. ſed hic deceſſit cum herede ⁊ teneo opi. Pe. Quero quidā promiſit ſoluere: q̄ ſi non ſolueret tunc, pmiſit penam: mortuus eſt anteq̄ in terpelletur: an tranſeat ad heredem facultas ſoluendi ad euitandū penam: Dic vt in glo. ſ. q̄ nō teneas q̄ ſine he rede imo cum herede: ⁊ incepit a p̄cedenti cōuentione in eadem perſona. ⁊ debet interpellari ſi dies nō eſt expreſ ſa vel tacita. vt. l. ad diem. s̄. de ver. oblig. ⁊. l. diem. s̄. de arbi. quia tūc dies interpellaret pro homine. Quero an debeat interpellari in iudicio vel extra: Glo. dicit al terutrum ſufficit. Similē glo. habuiſtis in. l. qui rome. §. coheres. s̄. de ver. obli. ⁊. ff. ampli⁹ rem ra. ha. Quero an ſit cōditionalis obligatio fideiuſſoria: Et glo. di cit q̄ nō. ſed male. quia hic fuit appoſita dictio ſi que cō ditionem facit. vt. l. ſi decem cum petiero. s̄. de ver. obli. ⁊ no. ibidem per glo.

Ideiuſſoribus. Quero an ceſſio debeat fieri inſo lidum an ꝑ rata: Et dic q̄ pro rata. Alie glo. aliter dicunt in. l. j. C. de duo. re. ⁊ in. l. ſi plures. de ad mi. tu. Dicam in. l. modeſtinus. ff. de ſolu. Quero an hypothecaria debeat cedi: Certe ſic. vt. C. eo. l. ij. Ex glo. queſiuit Aber. de bobio ⁊ Di. hic creditor nō egit contra fideiuſſorem. ſed fideiuſſor ſua ſponte vult coge re debitorem vt cedat ſoluendo p̄us ⁊ offerendo debitū an poſſit ponit Li. in. l. ij. C. eo. determinationē Di. de verbo ad verbum ⁊ bene. Dic vt ibi dicit ⁊ hic nō ſcribo cā breuitatis. Quero quo iure petatur ceſſio: Dicam ff. de ſolu. l. modeſtinus.

Si debitorem. Intellige hanc l. vt. l. inter cās. §. abeſſe. s̄. man. ⁊ tetigi in. l. iij. s̄. co. ti. Glo. ſi gnat ar. contraria ⁊ nō ſoluit. vide eam ibi. §. qui repro bos. ſed ibi ignorant recepit ideo nō preiudicat ſibi: hic ſcienter. ⁊ ideo nocet. ar. s̄. de iur. dot. l. promittendo. §. ſi debitorem. Di.

Seruus inſcio. Si pro ſerui fide iuſſione ſoluat pe cunia dñica vendicat. ſi peculiaris: pro debito non repetit: pro indebito condicit. ſed ſi dñs ſoluat ipſe ab eo cui ſoluit repetit. h. d. Ad euidentiā: ſeruus ex tra peculiarem cām non p̄t fideiubere. vt. l. licet. §. ſed ⁊ ſi filius. s̄. de pecu. Oppo. nemo condicit rem ſuam p̄terq̄ a fure. vt. l. ſi. s̄. quemadmo. vſufru. caue. ſed iſti us pecunie non eſt translatū dominiū. ergo p̄t vendica ri. q̄ nō ſit translatum patet. quia ſi nō eſt cauſa habilis transferendi dominiū ipſum non transfert. l. nunq̄. s̄. d acqui. re. do. ſed hic fideiuſſio fuit nulla: ⁊ ſic nō erat cā habilis. Preterea licz conceſſa eſt ſibi adminiſtratio nō tñ videt per hoc cōſenſum habere vt donet vel alienet in hanc cauſam. vt. l. cōtra iuris. in fi. s̄. de pact. ⁊. l. ſi is. §. flauius. ff. de ſolu. Glo. tenet hic q̄ p̄t condici ḥ a fure vel cōditione triticaria a poſſeſſore. Sed hoc nō placet mihi. quia ſm hoc nō eſſet differentia an de peculiari vel dñica ſoluat quod tex. requirit. Teneo ergo q̄ eſt trans latum dominiū: quia erat adminiſtrator credēs cauſam ſubeſſe. Hoc tenet Ruge. nihil allegat. Dic vt. s̄. de cō di. inde. l. cum indebitū. in p̄in. ⁊ ibi no. ⁊ iſtam teneo.

Venio ad. l. ſequeñ. ⁊ oppo. de. l. ſi ſeruus alienus. dicit glo. q̄ hic dñs errauit. als videt approbare: qd̄ nō placet. quia cum obligatio ſit nulla non p̄t approbari. vt. l. obligationes. s̄. de acti. ⁊ obli. Vel ibi agebat man dati: hic nō. quod nō placet eadem rōne. Dic ergo ſm Di. ſic q̄ hic ſoluit dñs pro fideiuſſoris obligatiōe que eſt nulla. merito repetit. ibi pro obligatione p̄ncipalis q̄ eſt aliqua. quia videt mandaſſe ſeruo q̄ pro eo ſolueret. vnde dñs ſoluendo approbat contractū illum mandati

Querit vtrum ex cauſa fideiuſſionis ſeruus obligeť naturaliť: Et glo. tenet q̄ nō hic in duabus glo. ⁊ idem tenet in. l. in perſonā. §. qui pecuniam. in glo. ſed ⁊ ſeru⁹. ⁊c. s̄. de pac. quod puto eſſe verū. quia lex reſiſtit obliga tioni. ⁊ ideo non oritť nec ciuilis nec naturalis. vt. l. ſi nō ſortem. in p̄inci. s̄. de condi. inde. ⁊ quia talis iuſſio cō tinet donationem que aliena eſt a ſeruo. vt. s̄. quē res pi gno. obli. poſ. l. ij. Quero vtrū conſumptione ſecuta liberet debitor p̄ncipalis: Et glo. dicit q̄ ſic. ſed male di cit. quia ſecuta conſumptio illud operat quod a p̄ncipio dominij translatio. vt. l. ſi filius. s̄. ſi cer. pe. ſed dominij translatio nō liberat: vt hic. ergo nec cōſumptio.

Eres a debitore. Actiones que ſite heredi ex ſuo facto nō tranſeunt in fideicōmiſſariū vel in eum qui euincit per contra tabu. niſi facta ceſſione. h. d.

Oppo. extra glo. de. l. j. ⁊ per totum ti. s̄. ad trebell. vbi tranſeunt ſine ceſſione. So. dic q̄ ibi tranſeunt acti ones hereditarie ad heredē: hic in fideiuſſorē. que nūq̄ fuerunt penes heredem ex perſona defuncti ſed ex perſo na ſua. ⁊ iſtud p̄obatur in. l. ſi heres pecuniā. ad trebel.

Item oppo. ceſſione facta contra p̄incipalē videt fa cta ceſſio cōtra fideiuſſorem. vt. C. de heredi. vendi. l. em ptori. ⁊. l. ſi in ſolutū. C. de acti. ⁊ obliga. ⁊. l. emptori. s̄. d here. vel ac. vendi. ⁊ ibi no. ergo cum hic tranſeat p̄inci palis debet tranſire fideiuſſoria. So. ex trebelliano tran ſeunt actiones ceſſione legali: in contrariū eſt ceſſio ho minis. ⁊ ideo tranſeunt actiones cōtra fideiuſſorē: etiam facto hominis. Opp. ſm glo. de. l. ſi tibi. §. cum poſ ſeſſor. s̄. de pac. vbi euincenti nō p̄odeſt peccatū factum a poſſeſſore. Solu. ponit multas glo. nec ponit veram. Dic quandoq̄ poſſeſſor eſt verus heres: ſed ab eo euin citur per contra tabulas vel alio modo: ⁊ tunc p̄odeſt pactū euincenti. vt hic. cum ſi. aut nō eſt heres: ⁊ tunc nō

prodeſt euincenti. vt in contra. Fallit ſi conſtaret q̄ volu
erit prodeſſe cuilibet qui eſt heres. vt.l.antepenul.ſ̄.de
pac.⁊ ille qui recipit videt negociū gerere hereditatis.fa
cit.ſ̄.de pac.l.ſed ſi tantū.

Non eſt nouū. Due obligationes fide
iuſſorie p̄t concurrere in
perſonā vnius.h.d. Oppo.de.l.quinis.ſ̄.de ver.ob
li.dic vt ibi.vide glo.quam recita vt iacet.

Seruo tuo. Nō p̄t quis fideiubere pro ſe
ipſo:ſecus pro alio.hoc dicit. et
hic eſt notabilis tex.

Quod ſi hic ſeruus. Iſte eſt bonus
tex. Si debi
tor ſuccedit fideiuſſori extinguit acceſſoria ſi p̄ncipalis ē
vtilis:ſecus ſi inutilis.h.d. Concordat.ſ̄.de ſepa.l. ſi
debitor.in p̄nci.⁊.l.ſtichū.§.qđ vulgo.ī.de ſolu. Op.
q̄ due ciuiles poſſunt eſſe ſimul. vt.l.generaliter.ſ̄.e.ti.
So.q̄ dicit in tex.ciuilis. ſubaudi quarū vtraq̄ eſt effi
cax.⁊ ſubaudi ⁊ inequalis: vna fideiuſſoria:alia p̄ncipa
lis.alſ non eſſet bona ratio.vt.ſ̄.e.l.generalit. Di.⁊ fa
cit ad id quod dixi de inuentario.ſ̄.eo.l.generalit. ⁊ di
cam.ī.de ſolu.l.ſtichum.§.aliqñ. Quero.dicit hic ſi
obligatio ciuilis pereat:quomō p̄t perire: Glo.dicit ac
ceptilatione vel tempore. Sed in eo q̄ dicit de acceptila
tione nō dicit bene.q⁊ tunc extingueret p̄incipalis.vt.l.
⁊ per iuſiurādū.§.⁊ ſi fideiuſſor.ī.de acceptil. Aliud ex
emplum de tempore eſt bonū.

Quod ſi ſtipulator. Si p̄ncipalis re
us ſuccedit credi
tori omnis obligatio extinguit: ſi fideiuſſoria ſola fide
iuſſoria obligatio extinguit. hoc dicit.l.iſta cum ſequen
§.qui ſequens.§.eſt ſubtilis in tex.ibi debitoris.ſubau
di latitantis. Di.alſ eſt in glo.⁊ tunc ſubaudi ibi vel dic
cedentis bonis.vt innuit glo.magna. No.q̄ miſſio in
omnia bona non liberat fideiuſſorē: vt hic.⁊ inſti.de re
plica.in fi. Quero qualiter adaptat ad caſum iſtud ar
gumentū quod fit in tex. Glo.primo ponit qñ eſt facta
miſſio in omnib⁹ bonis eius qui ceſſit bonis. quo caſu
licz liberet cedens bonis non liberant fideiuſſores.ita ḃ
econtra liberat fideiuſſor ⁊ nō debitor. ſed ſm hoc innu
it q̄ per ceſſionem bonoꝝ debitor liberet.quod nō ē ve
rum.vt.l.is qui bonis.ſ̄.de ceſſi.bo. quod examinabo
ī.eo.l.vbicūq̄. Vel dic dicit glo q̄ refert ad.§.q̄ ſi ſer
uus.⁊ p̄cedit ſine ſcrupulo. Sed nō eſt veriſimile q̄ re
tulerit ſe ad ita remota. vnde dic tertio vt dicit in ſequen
glo.qñ fit miſſio in bonis debitoris latitantis per quam
non liberat fideiuſſor.idem ſi cedat bonis:vt dictū eſt.⁊
etiam probat inſti.de replica.§.fi.⁊ iſte caſus nō ſic repe
ritur alibi. De eo vo cuius bona publicant dicam.ī.eo.
l.ſi debitor deportato.

Cum tu. P̄ōt vnus eſſe fideiuſſor duoꝝ conre
orum.hoc dicit.

Cum fideiuſſor. Succeſſio nō habet lo
co ſolutiōis ad lucrum
heredis.h.d. Oppo.de.l.ſi ei.ſ̄.de euic. Glo.que eſt
hic ponit caſuū diuerſitatez. Sed aduerte hic eſt quedā
fictio.quia a ſeipſo dicit exegiſſe.⁊ inducit propter equi
tatem ne heres remaneret in damno.vt.l.ſi ei.ſ̄.de euic.
ſed ſi heres vult iſtud inducere ad ſuū cōmodū nō poſ
ſet.vt hic.eſſet enim ſibi cōmodum. quia haberet actio
nem mādati que eſt bone fidei: cum obligatio qua tene
batur p̄ncipalis erat forte ſtricti iuris. Item ſi eſſet here
di damnū ſucceſſio nō habet vim ſolutionis. vt.ſ̄.pxi.
§.prout intelligit qñ creditor ſucceſſit vni conreoꝝ ſm q̄
habet vim ſolutionis ad hoc vt damnū euitet. dicam.ī.
e.l.vranius.⁊ caſus eſt in.l.ſtichum aut pamphilū.§.ali
qñ.ī.de ſolu.tangam in repetit.l.ſi is qui p̄ emptore.ſ̄.
de vſuca.in.q.que incipit: que fuit cauſa fictionis.⁊ ibi
plenius dicam.

Ortuo. Si obligatio cōſiſtit in perſona
repſentata p̄t accipi fideiuſſor.
h.d. Quidā habent in tex. vice defuncti ⁊ quidam nō. ⁊ in hoc differt hereditas a curia ⁊ ſocietate et
collegio in quibus repreſentat perſona viuēs: vt dixi.ſ̄.
ti.j.l.vſufructus.

J mihi aut ticio. Adiect⁹ fi
deiuſſorem
recipere non p̄t.h.d. Ratio eſt.quia in eius
perſona nō conſiſtit obligatio.

Icius ticius. P̄ro parte here
ditaria tm̄ conſu
ſione extinguit obligatio:⁊ heredes fideiuſſo
ris vel mandatoris non tenent inſolidū.h.d. No.ex
iſta.l.q̄ lr̄e iſte p̄iudicant ſcribenti: quod non eſt dubi
um qñ continent certū: vt hic fuit. Sed quid de lr̄is
que dicunt in vulgari lr̄e credentie: Circa eas eſt ſciēdū
nam qñq̄ ſunt multū generales. vt Tali latori p̄ntium
in his que vobis dixerit dabitis plenā fidem.tunc vigo
re earum nil poterit agere talis lator in p̄iudiciū ſcriben
tis.qm̄ iſte lr̄e ſunt magis cōmendatorie.q.d. iſte lator
eſt fidelis perſona poteſtis de ipſo cōfidere.⁊ ſic nō ob
ligant ſcribentē.C.qđ cum eo.l.fi.ſ̄. de dolo.l.elegant.
§.fi.ſ̄.man.l.ſi vo nō remunerandi.§.cum quidā. Fal
lit ſi ex qualitate pſone ſcribētis appareat aliud ex quo
gnālitas illa certificaret.vt ſi ille de quo ſcribebat erat fa
ctor ſeu inſtitor ſcribentis in aliqua mercantia. quia tūc
videt dicere q̄ ei adhibeat fidem in negocio illi⁹ mercan
tie. Caſus eſt de hoc no.ſ̄.de inſti.l.cuicq̄.§. ſed ⁊ cū ful
lo.v.plane.ar.ſ̄.de ver.obli.l.triticū.⁊ ibi no. Item fal
lit ſi dixit in epla: Et adhibete ei plenā fidem ſup me vel
meo periculo.vt.ſ̄.man.l.ſi vo nō remunerandi.§. ſiqs
mandauerit.in fi.§. Aliq̄s iſte lr̄e ſunt magis ſpeciales.
vtputa Tali latori p̄ntium de intentione nr̄a plenarie in
formato dabitis plenā fidem: vel ſup tali negocio dabi
tis plenā fidem. Et hic aduerte q⁊ mandat tm̄ vt tali cre
datur id qđ ei refert.non aūt mandat vt cum eo aliquis
p̄tractus celebret.aliud eſt enim credere referenti q⁊ hoc
nullam diſpoſitionē continet:aliud eſt p̄trahere. Si er
go cum tali aliquis celebret contractus nō obligat man
dantem.q⁊ exceſſit fines mandati.vt.ſ̄.man.l.diligent.
⁊ quod no.de p̄cu.l.qui p̄curatoris.in p̄n.ī. de ſolu.l.
hoc iure. Fallit rōne perſone.vt ſi eſſet inſtitor vt dixi. fa
tetor tm̄ q̄ ſi ſum paſſus damnū occaſione illi⁹ credulita
tis poſſum recuperare per actionē mandati. puta:ille la
tor lr̄arum dixit mihi ex parte ſcribentis q̄ ſi ego vellem
talem libr̄ū pro tanta quātitate mitterem. ego credēs mi
ſi ⁊ in hoc expendi.dñs nō vult dare libr̄um.iſtud dam
nū repeterem.vt.ſ̄.man.l.ſi tibi mandauero.§.fi. Sz
pone q̄ ille lator lr̄arum dixit:talis fecit me p̄curatorem
ad contrabendū tecum. ego credidi ⁊ tanq̄ cum p̄cura
tore contraxi:an p̄iudicet dño: Dico q̄ nō.nō enim de
bet credi ei qñ narrat aliquid qđ ſpectet ad ipm referen
tem per quod ei acquirat cōmodū vel officiū niſi quate
nus lr̄is eſſet exp̄ſſum ne det materia malignandi.vt.d.
l.fi.C.qđ cum eo.vnde eſt neceſſe q̄ in lr̄is permittat q̄
poſſit cum tali nūcio contrahere gnāliter vel ſpecialit. vt
d.l.fi.⁊.ſ̄.qđ iuſſu.l.j.in p̄n. Sed quero an tali lato
ri debeat credi ſine iuramēto: Et videt q̄ nō.l.theopom
pus.ſ̄.de do.ple. Sed puto cōtra.quia fides huiuſmo
di eſt approbata ab vtraq̄ parte.ſ. a mittēte ⁊ ab eo qui
recipit.ergo ⁊c.vt no.ſ̄.de fer.l.j. Sed contrariū loquit
d.l.theopompus.

Arcellus. Qui fideiubet pro pupillo furioſo vel prodigo naturaliter obligatis efficaciť tenetur nec cõtra eos p mandati actionem regrediť.h.o. Diuido tibi glo. Iſta ꝑma pars gl̃o. tractat de fideiuſſore pro pupillo. ſecũda de fideiuſſore ꝑ prodigo ⁊ furioſo. ſecũda ibi: qđ aũt.

Oppo. cõtra primũ: imo videť q fideiuſſor pupilli habeat actionẽ mandati vel nego. geſ. vt. l. ſi pupilli. in ꝑnci. s̃. de nego. geſ. vt. l. at ſi quis. §. qui mandati. s̃. de religio. Timore huius cõtrarij dicit glo. q iſta loquitur de pupillo naturaliť tm̃ obligato ⁊ in quo nõ habet fideiuſſor regreſſum. ſecus ſi eſſet naturaliť ⁊ ciuiliter pupillus obligatus vel q locupletior effectus vel alio modo ⁊ tũc haberet regreſſum. ⁊ vide glo. Oppo. pupillus non obligať naturaliť nec ciuiliter. vt. l. ſi pupillo. s̃. de auc. tu. ⁊. l. pupillus. s̃. de acti. ⁊ oblig. Do. intellige qñ naturaliť tm̃ obligať. quod qñ ſit dicam. j. tu. j. ij. Oppo. quia ſi ſuccurrit minori ⁊ fideiuſſori ſuccurrit. vt. l. ſi minor. s̃. de procu. ⁊. C. de fideiuſ. mi. l. j. ⁊. ij. hic tex. cõtradicit. glo. dicit q fideiuſſori non ſuccurrit nec ꝑ reſtitutionem in integrũ niſi ſicut ſi interceſſiſſet ꝑ quolibet maiore vel ꝑ adulto. ⁊ ſic glo. innuit q hoc caſu qñ pupillus obligať naturaliter tm̃ reſtituať. ⁊ tunc talis reſtitutio aliqñ prodeſt fideiuſſori. ꝑ quo facit. s̃. de condi. inde. l. interdũ. Sed veritas eſt q pupillus tm̃ naturaliter obligatus aduerſus illam obligationẽ naturalẽ non reſtituit. ergo etiã nec fideiuſſor. vt glo. melius dicit in. l. ſi pupillus. s̃. de arbi. ⁊. l. ſi minor. s̃. de ꝑcu. in glo. magna. ⁊ inſti. qui. mo. tol. obli. §. ꝑterea. ⁊. s̃. de ver. obli. l. puberes. ⁊ ꝑbať in. l. in cauſe. la. ij. s̃. de mino. Nec ob. l. interdum. q ibi reſtituit aduerſus ſolutionẽ nõ aduerſus obligationẽ naturalẽ. vt. C. ſi aduer. ſolu. l. ſi. Vel ſi diceres eum reſtitui aduerſus obligationẽ naturalẽ ẽ verum qñ per eam pupillus ledit. q iam ſoluit: vt ibi. alſ ſecus. Sed fateor q ſi dolo eſſet inductus ſuccurreret ꝑ actionem de dolo ex ꝑſona ſua. Principũ ergo glo. et iſtam partẽ ſũmo lic. aut fideiuſſor interceſſit pro minore ciuiliť ⁊ naturaliť obligato: ⁊ tunc fideiuſſor tenet vtiliť: niſi reſtituať ex perſona minoris. dic vt. l. ſi minor. s̃. de procu. ⁊. l. ij. C. de fideiuſ. mi. aut fideiuſſor interceſſit ꝑ pupillo naturaliť tm̃ obligato ⁊ nõ iuuať aliquo modo vt hic. ⁊. s̃. e. l. ij. aut interceſſit pro eo qui nullo mõ erat obligatus: ⁊ tunc non põt aliquo modo teneri. vt. s̃. e. l. ſed ⁊ ſi ſerui dñs. ⁊. l. ſi fideiuſſor obligari. in ꝑn. Quero quid pro eo qui nulla obligatione tenet ſed põt officio iudicis exigi an poſſit accedere fideiuſſor? Videť q nõ. quia non ꝑſupponit obligationẽ. vt. l. qui p colluſionem. s̃. de ac. emp. ⁊ ven. ⁊. l. cum poſtulaſſem. s̃. de dã. infec. Ego dico q accedit fideiuſſor. ⁊ eſt caſus in. l. pecunie verbum. §. fi. cõiuncto. §. penul. eiuſdem. l. j. de v. ſigni. expreſſius. j. de ſolu. l. cum quis. §. ſiquis ꝑ eo. et de officio iudicis mercenario eſt exꝑſſum. s̃. de eo quod cer. lo. l. cẽtũ capue. ⁊. l. fi. ⁊ loca. l. quero. ⁊. j. rem pupil. ſal. fo. l. ſi poſtea. ⁊ patet ex hac. l. q falſa ſit opinio illoꝝ qui dicunt q qñ fideiuſſor accedit nãli obligatione habet exceptionẽ de qua tangit glo. s̃. e. l. qđ enim. Quero quid ſi fideiuſſor interceſſit ꝑ pupillo auctę tutoris? Et videť q ſit aliud. q ſi auctas tutoris interceſſit in cõtractu mandati fideiuſſor repeteret a pupillo: ⁊ tũc videretur debere ſubueniri. ⁊ glo. hic innuit in ſecunda parte glo. ſed nõ eſt verum. q ꝫ habeat regreſſum ꝓtra pupillum: põt tm̃ pupillus reſtitutionẽ in integrũ poſtulare aduerſus actionẽ mãdati que dať fideiuſſori. Caſus eſt in l. ij. C. de fideiuſ. mi. Quero qualiť ponit in tex. iſta ratio qm̃ is ⁊c. Glo. dicit põt eſſe rõ recta ⁊ remota. hoc eſt dicere recta rõ per quã dictũ probať hoc modo. ideo ſi deiuſſori nõ ſubueniť. q rei ꝑncipalis nõ intereſt. Et q ipſius rei nõ interſit probať. q ꝓtra eum nõ datur actio mandati. Secũdo mõ põt intelligi q ſit rõ remotiua. h eſt rõ quedam per quã tolliť ⁊ removeť id quod in ꝓriũ dici poſſet. ⁊ hoc mõ videť q ſubueniať fideiuſſori ſicut ꝑncipali. Ad quod rñdeo q illud eſt verũ qñ principalis intereſſet. ſed hic nõ intereſſet. ergo ⁊c. Et q nõ interſit probať. q nõ eſt habiturus regreſſum ⁊c. ⁊ ſic in idez recidit. Venio ad ſecundã partem glo. dicit hic q fideiuſſor interceſſit ꝑ furioſo ⁊ prodigo: ⁊ tenet contra. l. is cui. s̃. de ver. obli. ⁊. l. in negocijs. j. de regu. iu. Huiꝰ timore ſunt q̃ttuor ſo. Una eſt fateor q nõ reſtituit q nõ tenet. ſi enim teneret tunc reſtitueret. No. iſtud q furioſus ⁊ prodigus ſi ſunt leſi ex cõtractu eo q ſunt obligati cum effectu q reſtituunt. q reſtitueret fideiuſſor multo magis ⁊ ipſi furioſi. ⁊ hanc tenet Di. hic. Cõtrariũ tenet Li. in. l. ſi infanti. C. de iuť. deli. Sed truſa eſt. q ſi reſtituitur abſens ⁊ pupillus qui habent intellectũ quare nõ furioſus ex gnãli clauſula. s̃. ex qui. cau. ma. l. j. ⁊ iſta ſolutio eſt bona in ſe tota. ſed nõ placet ad. l. quia qñ vna diſpoſitio referť ad duas ꝑſonas debet intelligi equaliť. vt. l. iam hoc iure. s̃. de vul. ⁊ pupil. ſubſti. ⁊. l. hereditatẽ C. de impu. ⁊ ali. ſubſti. Secũdo ſoluit q iſti fideiuſſores interceſſerunt ꝑ furioſo vel prodigo obligatione cõtracta ante vel poſtea ꝓtracta re ipſa. Iſta ſo. etiã eſt vera in ſe ſed non q̃tum ad. l. quia tunc fideiuſſor teneret cũ effectu ⁊ poſſet actione nego. geſ. repetere. vt. l. iij. §. furioſus. s̃. de nego. geſ. ⁊. l. pupilli. in ꝑn. j. eo. ti. Alia ſo. eſt q hic nõ interuenit fideiuſſor in p̃udiciũ prodigi vel furioſi. ſed in preiudiciũ ipſorum fideiubentiũ. ſed iſtam repꝛhendit glo. ⁊ bene. Dať quarta ſo. quam teneo. tm̃ oportet q diuinem. ⁊ dicit q hic loquit in furioſo ⁊ prodigo nãliter obligato. Quõ aũt accedere poſſunt naturali obligationi? Dic q nudo pacto ꝑmiſerant anteq̃ eſſent furioſi vel ſucceſſit cuidã nãliter obligato dũ erat in furore. Iſtam tenebat Rai. de foſſ. ⁊ iſtam teneo ꝑ vera. Ex p̃dictis ſũmemus: qñq̃ interceſſit pro furioſo ⁊ prodigo nullo mõ obligato: ⁊ nullo modo teneť. qñq̃ pro furioſo ciuiliter ⁊ nãliter obligato: ⁊ tunc teneť naturaliter: ſed contra eos habet regreſſum. ſ. p actionẽ mandati. vt. l. ſi a reo. §. ſi a furioſo. j. e. qñq̃ interceſſit ꝑ obligato nãliter tm̃: ⁊ tunc teneť: ſed nõ habet regreſſum p actionem mãdati. Ulterius oppo. hic Di. ⁊ videť q nõ poſſit teneri in plus q̃ principalis. vt. l. grece. §. illud cõe. ⁊. §. ſi ſtichum. So. nõ teneť in plus ſed efficacius. vt. l. ſi pupillus. s̃. de ver. obli. ⁊ ibi tibi dixi. Tm̃ oppo. q. l. iſta nõ poſſit ꝓcedere ſm iura hodierna. q ꝑus debet diſcuti ꝑncipalis. vt in auť. ꝓſte. C. de fideiuſ. ſed h non põt diſcuti ꝑncipalis. ergo non diſcutieť fideiuſſor. So. Di. q hec auť. debet intelligi qñ de iure vel de facto põt diſcuti. quod hic nõ eſt. ideo remanet hec. l. ⁊ ꝑ hoc. s̃. de duo. re. l. ſi ex duobus. ⁊ ꝑ hoc habes declaratam. l. iij. §. ſi is pro quo. s̃. qđ quiſq̃ iuris. quę. l. patitur eadem cõtraria. ⁊ tene menti. Oppo. de. l. idem. §. ⁊ generaliť. s̃. man. vbi ſi eſt aliquod beneficiũ quod competeret ꝑncipali ⁊ nõ fideiuſſori: tunc ꝑncipalis debet ſumere iudiciũ in ſe ⁊ opponere exceptionẽ ex ꝑſona ſua: ⁊ ſic ſuſcipiet pupillus inuito creditore. vt. l. ꝓcurator ad exhibendũ. §. j. j. rem ra. ha. ⁊. d. l. idem. §. ⁊ generaliter. Di. ſoluit q contraria loquunť in eo qui eſt habiturus regreſſum contra ꝑncipalẽ. ⁊ ſic qñ principalis defendit de neceſſitate. quia fideiuſſor habet regreſſum cõtra eum. Et p̃dicta faciunt ad queſtionẽ quam diſputaui. de qua dixi in. l. procurator ad exhibendũ. §. j. j. rem ra. ha. Ultimo Di. diſtinguit in materia. qđ dic vt. l. hi qui acceſſionis. j. e.

Ater fideiuſſores. Si ante diuiſionē vn⁹ fideiuſſor efficiatur non ſoluendo vel ſine herede decedit ad periculū ceteror̄ ſpectat.h.d. Contra q̄ nō pertineat ad periculum ceteror̄.ĵ.e.l.inter eos.§.cum inter.So.ibi diuiſio facta erat l̄z exactio nō ſecuta: hic vo debet intelligi ante diuiſionē factam. Quero quid ſi ipſo iure eſt diuiſa:Et glo.dicit q̄ nō erit idem.Bi.allegat.l.cum ita.§.idem rñdit legator̄.ſ.de leg.ij.als incipit lex legator̄.pro hoc.ſ.ad.l.rho.de iac.l.ij.§.antepenul.ibi probat iſtam diſtinctionē.

J plures. Fideiuſſor qui tenet ſub cōditione facit locum bñficio ep̄le.ſed ſi tunc ſoluendo nō eſſet in alios fideiuſſores actio reſtituet.h.d. Circa.l.noſtrā formantur tres queſtiones. Una eſt an iſta.l.habeat locū ſi interceſſerunt ſeparatim:Glo.dicit q̄ nō. quia tunc nō habent beneficiū diuiſionis.vt.ĵ.eo.l.ſi a ticio.z hāc tenet Specu.de renun.z conclu.§.j. Bñs Bi.z Ja. de are.tenēt contra.z bene per.l.ſi ticius.ĵ.e. vbi videt caſus z ibi dicam. Nec ob.l.ſi a ticio.q̄ ibi fideiuſſores erant accepti a diuerſis.z hoc tenet Li.in.l.ſi fideiuſſor.C.e.ti.in fi.

Quero vtrum iſtud quod hic dicit in duobus fideiuſſoribus habeat locū in duobus reis:Et glo.dicit q̄ nō alle.l.ſi ex duobus.ſ.de duo.re. nō diſtinguit quo iure vel veteri vel nouo.Glo.in auc.hoc ita.C.de duo.re.dubitat.Bi.determinat in.l.ſi ex duob⁹.dic vt ibi. Querit glo. an ipſo iure vel reſtitutione in integrū reddatur actio:Et glo.dicit q̄ reſtitutione in integrū.Sed quare nō ipſo iure:vt.ſ.l.prox.Et glo.dicit q̄ videt liberatus per ep̄lam z abſolutus per ſententiā.quia cum eſt ꝯdemnatus in parte videt in parte abſolutus.z hoc ĩnuit tex.dum dicit actionem reſtituendā. Sed contra hoc op. quia ep̄la non tollit actionē ipſo iure. vt.ſ.l.prox. ergo nō eſt neceſſe q̄ reſtituat cum competat. vnde poſſet ſor te dici q̄ glo.non bene dicit.Et q̄ hic dicit actionē reſtituendam: dic.i.exercitiū actionis reſtituendū ipſo iure: cum apparet eum nō eſſe ſoluendo. Pro hoc facit tex. qui dicit q̄ ei ſuccurrit vt interim nō ꝓueniat. ergo poſt pōt conueniri. Dico q̄ ſiquidem ſic eſſet pronūciatū vt interim cōditione pendente conueniat in virilem: tūc cōditione finita ipſo iure poſſet agere.vt.l.imperator.ff.ō poſtu.z de le.ij.l. ſtatuliber.§.ſtichum. Sed ſi eſſet pronunciatū ſimpliciter actionem diuidendā:tunc ipſo iure tolleret actio z opus eſſet reſtitutione. z ita loquitur hec glo. Nec ob.ſ.l.prox. quia verum eſt q̄ ep̄la non diuidit ipſo iure: ſed poſtq̄ eſt oppoſita ħ exceptio diuiſionis z in ea eſt obtentū:tunc perimit ipſo iure actionem,p parte cōfideiuſſoris.vt.ĵ.e.l.inter eos.§.cum int.z ideo dixi hanc exceptionem eſſe peremptoriā.vt.l.ſi dubitet. in prin.ſ.eo. Per hoc apparet ſo.queſtionis no.p Li. C.de excep.l.exceptionē.ſ. vtrum actio perimat ipſo iure per exceptionē poſtq̄ venit ad conflictū.Ja.de are.q̄ ſic. Pe.contra.vt ibi patet. Tu dic aut ibi venit ad cōflictum per ſolam propoſitionē:nec eſt ſuper ea obtentū z non perimit actionē.quod patet.quia actio pōt replicatione adiuuari.vt inſti.de replica.in p̄nci. z ita intelligit Pe. Fallit in exceptione cōpenſationis que ſtatim perimit cum opponit.quia habet vim ſolutionis.aut ſuper ea eſt obtentū:z tunc perimit ipſo iure.Caſus ē hic. z ita intelligit dictum Ja.de ra. Item opponit q̄ condemnatus in parte non videat abſolutus in alia parte. vt no.C.ſi aduer.rem iudi.l.j. So.iſtud ideo quia ꝓtra aliam partē erat oppoſita exceptio peremptoria. Quero quid ſi nullo modo extitit conditio:Dicit glo.idem quod hic.

Preterea. Fideiuſſoris heredi z eius confideiuſſori datur beneficiū ep̄le reſpectu confideiuſſoris.ſecus reſpectu rei p̄ncipalis. et in bonis p̄ncipalis computant vires fideiuſſoris.h.d. qđ no.Glo.aſſignat ar.contra.z nō ſoluit. z vide eam que incipit ſic.C.ad vell.tē.ibi.§.ſoli. ſed ibi eſt beneficium mere p̄ſonale.ſic.ſ.ſo.ma.l.maritū.cum.l.ſe.

J contendat. Iſta.l.habet vnam ſingularē gl.Quero quid implicat iſta dictio etiā:Glo.dicit q̄ implicat q̄ non ſolū competit exceptio: ſed etiā iudicis officium.z q̄ non ſolū poterit agi vt fiat diuiſio: ſed etiam excipi.quod multū no.z habeo iſtam glo.pro multum no.quia ſm iſtam poſſum agere cōtra te vt diuidat actio z hoc ex ep̄la diui hadri. Item officiū iudicis vt ſi at diuiſio z ſilentiū imponat. z de iſto habes glo.no.in l.aurelius.§.centum.ſ.de libe.le.plenius dixi in.l.ſi finita.§.eleganter.ſ.de dam.infec.

J ſub impoſſibili cōditione. No.vbi aliquid promittit ſub cōditione impoſſibili nec naturalis nec ciuilis obligatio contrahitur.q̄ non pōt fideiuſſor accedere:vt hic.z q̄ non naſcatur ciuilis nec naturalis determinat Bi.in.c.impoſſibilium nulla eſt obligatio.ex̄ de regu.iu.li.vj.

X perſona. Vide glo.que incipit: vt mandatoribus.ibi z de compenſatiōn.vt.ſ.de compenſat.l.ſiquis a fideiuſſore.ibi:tanti temporis.vt.ĵ.eo.l.ſi teſtamento. §.fi. Bar.

J eum hominē. Inſtantia cauſe tranſit ad beredem: quo nō defendente cōmittit ſtipulatio contra fideiuſſorē datum a defuncto iudicatū ſolui. niſi heres ſeruus fuerit petitoris.h.d. Quero que ſatiſdatio fuit iſta:Et dicūt quidā q̄ de iudicio ſiſti.z debet intelligi q̄ ſiſtatur in iudicio ille ſeruus qui petit.als ſi ipe reus tunc morte rei eſſet extincta. vt.l.ſi deceſſerit.ſ.qui ſatiſda.cog.z ſic glo.nō bene diceret.Alij dicunt de iudicato ſoluendo.z hoc puto verū per tex.ĵ.qui dicit:ob rem nō defenſam. Oppo.inſti.de ſatiſda.§.ſz hodie z.ſ.qui ſatiſda.cog.l.iul.Glo.dicit q̄ hodie nō ſatiſdat de iudicato ſoluendo:olim ſecus.z vide in glo.eadē.ibi ſicut harum legū tempore ⁊c. habemus glo. variantes. quia.ĵ.iudi.ſol.ſup rubrica eſt glo. que dicit q̄ ſiue ſup reali ſiue ſup perſonali:debeat ſatiſdare de iudicato ſoluendo.Cōtraria glo.eſt qui ſatiſda.cog.l.iul. vbi dicit q̄ in reali tm̄ ſatiſdabat de iudicato ſoluendo.z illa ē vera.vt hic Bi.z in.l.j.z ſup rubrica.ĵ.iudi.ſol.z per.l.ſed z he.§.defendere.ſ.de procu.z.l.ſi pluriū.§.j.ſ.de noxa.l.hec aūt.in fi.ſ.ex qui.cau.in poſ.ea. Oppo.de l.ſi ꝓſtante.§.fi.ſ.ſo.ma.vbi mortuo reo perimit inſtantia z non tranſit ad heredē.Ja.de are.dicit q̄ ibi loquit in fiſco qui nō eſt vere heres. Probat in.l.quotiens.in fi.ĵ.de noua.z glo.ĵ.e.l.inter eos.§.fi. Iſtud dictū non videt verum per.l.tam ex ꝓtractibus.ſ.de iudi. vbi inſtantia tranſit ad patrē qui nō eſt heres ſed occupat iure peculij.z ideo do.Rai.dicebat in.l.ſi cōſtante.in fi.iudicium perit.ſubaudi q̄ſtū ad mulierē:ſed in fiſcum tranſiuit.ſed tex.ibi non patit. ideo pōt dici q̄ ſpeciale eſt ibi in fiſco qui habet iudices ſuos ſpeciales vt coram eis iudicium agitet.Et ideo ꝑ huius declaratione quero vtrū inſtantia in heredem vniuerſalē poſſit continuari:Rñ. q̄ inſtantia cauſe p̄me criminalis nō tranſit: cā appellationis tranſit nō preciſe ſed cum diſtinctiōe que eſt in.l. fi. ſi penden.appellat.mors interuen. z.l.iij. ſi reus vel

accu.mor.fue.ſed inſtantia cauſe ciuilis tranſit paſſim et ſine dubio ad heredes: vt hic ⁊ l.ſi ſeruus.§.de his qui no.infa.⁊.l.ſi in rem.§.de rei ven.⁊.l.ij.in fi.ff. de pœto. ſtipu.l.j.C.ſi pen.ap.mors interue.l.j.⁊ tangit ibi p Ci. fallit in fiſco vt.§.dixi. Quero an tranſeat in fideicõmiſſarium vniuerſalẽ: Rñ.inſtantia iudicij que erat incepta cum defuncto tranſit ad eum: ſed ea que erat incepta cum herede nõ trãſit ad eum.vt.l.ij.§.j.§. ad trebel. ⁊.l.cum hereditas.eo.ti.⁊ per hoc habui queſtionẽ.qui dam heres defuncti egerat contra quendã ⁊ dederat libellum ⁊ ceſſit illam actionẽ alij hoc modo: cedo tibi illam actionẽ quam habeo contra ticiũ ⁊ que mihi competit tanq̃ heredi.ceſſionarius fuit proſecutus inſtantiã inceptã per heredem: Conſului q̃ nõ poterit ſequi condemnatio. quia actio ſolũ competebat ſibi tanq̃ heredi ⁊ iure hereditario: inſtantia vo competebat ſibi ſuo iure ⁊ ſuo facto.ideo nõ tranſit in fideicõmiſſarium.vt.d.l.cũ hereditas.§. ad trebell. hic aũt fuit facta ceſſio ſolum de eo quod cõpetebat ſibi vt heredi. Quero vtrũ inſtantia tranſeat ad ſingularẽ ſucceſſorẽ: Iſta queſtio põt dupliciter intelligi. Primo an inſtañ.poſſit cedi: Rñ.ſic. vt.l.in cauſe.§.ſed ⁊ ſi ex parte.§.de procu.hoc verũ niſi eſſet vitiũ litigioſi.de quo ti.de liti.loquit. Secũdo modo põt intelligi vtrũ ad eum ad quẽ tranſit res vel actio tranſeat inſtantia ſup re vel actione: Rñdeo q̃ ſi res vel actio tranſit de neceſſitate tũc inſtantia trãſit. vt.l.in hoc iudicio.fami.herciſ.⁊ no.per Ja.de are.l.inter quos.§. j.§.de dam.infec. Sic loquitur.ff. de iniu.l.ſed ⁊ ſi vn⁹. §.filio.i fi.§.⁊ de rei vx.ac.l.j.§.⁊ hoc ex rei.Aut nõ trãſit de neceſſitate:⁊ tunc inſtantia nõ tranſit.vt.l.ij.§.non ſolũ.C.de here.ven.⁊.l.ſi pigno.in fi.§.fami.herciſ.⁊.l. ij.C.de here.ven.⁊ no.in fi.q̃ iacente hereditate nõ committit clauſula de defendendo.

b **J qui acceſſionis.** In cãm leniorez põt quis intercedere nõ in grauiorem.hoc dicit. Oppo.q̃ nõ debeat attendi mors.§. de tranſac.l. cum hi.§.fi. So.hic attendit id ad quod res naturaliter tendit:ibi ſecus.lz glo.non ſoluat.Di. Oppo.de.l.grece.§.ſi is qui ſtichũ.v.marcellus aũt.§.eo.ti.glo.nec ibi ſoluit.Ja.de ra.dicit ibi ponit caſus ecõuerſo. quia hic reus alternatiue:fideiuſſor pure. ibi ecõtra reus pure:fideiuſſor alternatiue.ideo ibi fideiuſſor in cauſam grauiorem eſt acceptus. Videte fateor q̃tum ad iſtam regulã de cauſa grauiori ſolutũ eſt contrariũ.ſed alia regula ſeu ratio ponit in.l.contra.propter quã ob.cõtrariũ.ſ. quia alia eſt obligatio fideiuſſoris:alia pncipalis:⁊ ſic fideiuſſio nulla.quod aliq̃n mihi viſum eſt verũ. ar.§.de v.obli.l.inter ſtipulantẽ.§.ſi ſtipulante.mihi modo videt aliter. quia verũ eſt q̃ talis diuerſitas inter interrogationẽ ⁊ rñſionem vitiat.quia alia obligatio eſt. nam in obligatione ſimplici res eſt in obligatiõe ſimpliciter:in alternatiua vo licz ſit in obligatione tñ ſoluendo aliam creditore inuito liberaret:⁊ ſic alit eſt in obligatione merito vitiat. ſed talis diuerſitas nõ vitiat obligationem fideiuſſoris. quia ſi pncipalis promittit ſtichum aut pamphilũ ⁊ fideiuſſor promittit ſtichum ſimpliciter:in dubio videt ꝓmittere eo modo quo pncipalis vt ſoluendo pamphilũ liberetur.vt.ff.e.l.ſi vt proponit. Sed ſi hoc eſſet exp̃ſſe actũ q̃ ſoluendo pamphilũ non liberet: tunc videt adiectus in aliam obligationẽ ⁊ in duriorẽ cauſam.⁊ ita loquit.l. contraria.quia cum fideiuſſor ꝓmittat alternatiue ⁊ principalis pure:tunc nõ põt dici q̃ fideiuſſor teneat eo modo quo principalis:imo expreſſum eſt in contrariũ. Ut ergo liqueat iſta materia ſciendũ eſt q̃ circa iſtam materiam Di. poſuit vnam diſtinctionẽ.§.e.l.marcellus. que nõ eſt perfecta. ⁊ ideo prout modo eſt mihi poſſibile dic ſic. Quandoq̃ in obligatiõe pncipalis ⁊ fideiuſſoris eſt omnino paritas:tũc ſine dubio valet.vt.§.eo.l.j.⁊ q̃ſi per totum. Quandoq̃ in obligatiõe eſt diſparitas ⁊ hic eſt aduertendũ:quandoq̃ eſt diſparitas in tempore cõtrahende obligationis: ⁊ tũc nõ vitiat ſiue precedat ſiue ſequat.vt.§.eo.l.ſi ſtipulatus.§.adhiberi.⁊ hoc dicebat Di.Si vo eſt diſparitas in ipſa obligatiõe iam contracta:⁊ tũc dico aliter q̃ Di. quia aut eſt diſparitas in efficacia obligationis:aut in re in obligationẽ deducta:aut in qualitate:aut in quantitate:aut in tempore: aut in loco.de quolibet videamus. Primus caſus eſt q̃n diſparitas eſt in obligationis efficacia: tũc ſiquidẽ obligatio rei eſt efficacior. vt quia pncipalis vtroq̃ modo ẽ obligatus: fideiuſſor vo obligatus ſit naturaliter tm̃: ⁊ valet.vt inſti.qui.mo.tol.ob.§. preterea.ff.ti.j.l.j.in fi. Si vo econuerſo obligatio fideiuſſoris eſt efficacior: idem. §.de ver.obli.l.ſi pupillus.§.eo.l.ij.⁊.l.marcellus.⁊.l. fideiuſſor obligari.§.fideiuſſor.§.e. Circa ſecundũ q̃n eſt diuerſitas in re deducta in obligationẽ: tunc aut loquitur in obligatione dandi:⁊ non tenet fideiuſſor.vt.ff. e.l.ſi ita.⁊ ibi no.aut in obligatiõe faciendi:⁊ dic vt.ff.e. l.ſiquis pro eo.in prin. Circa tertium q̃n eſt diuerſitas in qualitate:iſtud põt ptingere multis mõis. nam q̃nq̃ contingit propter appoſitionẽ conditionis: q̃nq̃ propt alternationem:q̃nq̃ propter generalitatẽ ⁊ ſpecialitatez. q̃nq̃ propter adiectionẽ perſone ad ſolutionẽ. Primo caſu q̃n propter conditionẽ: aut pncipalis ꝓmittit pure fideiuſſor ſub cõditione.vt.ff.eo.l.ſi a reo.§.j. aut principalis ꝓmittit in diem fideiuſſor ſub cõditione:⁊ eſt impendenti.vt.§.eo.l.fideiuſſor obligari.§ penul.aut ecõtra principalis ſub cõditione fideiuſſor pure:⁊ nõ tenet. vt.d.l.ſi a reo.§.j.ff.eo. ⁊ intelligo fideiuſſorem obligari pure ſi expreſſe hoc actũ eſt: alis ſimplicit promittẽdo videtur ꝓmittere ſub ea cõditione qua pncipalis.vt.l.ſi vt proponit.ff.e.aut vterq̃ promittit ſub cõditione:⁊ tunc ſi quidem eſſet eadem cõditio nõ eſt dubium.ſi vo diuerſe tunc dic vt.l.ſi a reo.in pn.⁊.§.j.ff.e. Secũdo caſu q̃n diuerſitas qualitatis cõtingit propter alternationẽ:tunc aut pncipalis promittit pure plures res ⁊ fideiuſſor alternatiue illas res:⁊ valet.vt.l.grece.§.penul.§.e.aut reus promittit vnũ ſimpliciter:fideiuſſor plura alternatiue: et non tenet.vt.l.grece.§.ſiquis ſtichum.§.eo. aut econtra reus plura ꝓmittit alternatiue:fideiuſſor vnũ ex his ſimpliciter: ⁊ tunc aut fuit actum vt nõ poſſit alium ſoluere: ⁊ non teneat.q⁊ alia obligatio eſt durior cõditio.aut promiſit ſimpliciter:⁊ valet.q⁊ melior eſt eius conditio.vt hac l.in fi.⁊.§.dixi.aut vterq̃ promittit easdẽ res alternatiue ſed eſt diuerſitas in eligendi poteſtate: ⁊ tũc aut in obligatione rei eſt electio creditoris:in obligatiõe ipſius electio fideiuſſoris:⁊ obligatio valet quia in cãm leniorem vt.§.e.l.grece.§.penul.nec videt alia obligatio. quia illum videt eligere creditor quem elegerit fideiuſſor.aut in obligatione rei eſt electio rei:in obligatiõe fideiuſſoris ẽ electio creditoris: ⁊ nõ valet quia in cãm duriorẽ. vt.d. l.grece.§.idem iuſt.aut in obligatione rei eſt electio rei in obligatiõe fideiuſſoris eſt electio fideiuſſoris:⁊ nõ valet. q⁊ poſſunt diſcordare.vt.ff.eo.l.ſtichum.in pnci. Tertio caſu q̃n hoc contingit propt generalitatem ⁊ ſpecialitatẽ tunc quia hoc nõ habemus expreſſum in tex.eſt eundũ per rones.⁊ ideo ſi pncipalis ꝓmittit ſtichum:fideiuſſor hominẽ in genere:nõ valet q⁊ cã durior.ar.d.l.grece.§. ſiquis ſtichum.aut ecõtra: ⁊ valet.ar.huius.l.in fi.⁊ ar. ff.eo.l.ſi a reo.§.ſi reo.ſed ſi vterq̃ ꝓmitteret genus ⁊ eſt diuerſitas in electione.dic vt.§.dixi. Quarto caſu quando diuerſitas contingit propter perſonam adiectam in

ſolutione: tunc aut in pſona rei non adijcit: in persona fi deiuſſoris adijcit: ⁊ valet. aut ecōtra: ⁊ non valet vt h. aut in persona p̄ncipalis adijcit vnus: in pſona fideiuſſoris alius: ⁊ tunc idem. q̄ non valet. eo enim ipſo q̄ non ha bet facultatē ſoluendi illi persone cui' pōt p̄incipalis ſol uere durior causa eſt. vt hic. debet enim pſona rei inſpici vt. l. ſi teſtamēto. in fi. ff. eo. Circa quartum q̄n eſt diuer ſitas in quantitate dic vt. l. grece. §. illud. s̄. e. Circa quin tum q̄n eſt diuerſitas in tempore: dic aut fideiuſſor pro mittit tempore longiori: ⁊ valet. vt inſti. eo. §. item ſi ille. aut ꝓmittit tempore breuiori: ⁊ nō valet. quia videt acce ptus in duriorem cām. fallit ſi fideiubeat conſtituendo. vt. l. ſed ⁊ ſi citeriori. s̄. de conſti. pecu. Circa ſextum q̄n eſt diuerſitas in loco: ⁊ tunc aut eſt diuerſitas in loco in quo fit ꝓmiſſio: aut in loco in quo debet fieri ſolutio. p̄ caſu valet. ⁊ habet ratio loci ex pſona vtriuſq̄. vt. l. ſi te ſtamento. §. fi. ff. eo. ſecūdo caſu credo q̄ non valet fide iuſſio. nam eoipſo q̄ fideiuſſor pōt cōueniri alio loco q̄ p̄ncipalis eſt eius causa durior. ⁊ ſic nō valet. vt hic ⁊ in d. l. ſi teſtamēto. in fi. ff. eo. Quero circa p̄dicta. pone p̄ncipalis eſt obligatus ſimplicit: fideiuſſor vo eſt obli gatus publico inſtro continente in ſe capitulū guarenti gie ita q̄ habet paratam executionē ſicut ſentētia: an va leat: Et videt q̄ non. q̄ in duriorem cām ergo ꝛc. Con tra. credo. nō enim eſt obligatus in plus ſed efficacius. vt. s̄. e. l. j. ⁊. l. marcellus. ⁊. s̄. de ver. obli. l. ſi pupillus. ⁊ ibi no. Quero ſecūdo pone q̄ p̄ncipalis eſt obliga tus ſimplicit: fideiuſſor vo promiſit penam an teneatur: Et videt q̄ nō. quaſi ei' cā ſit durior. ergo ꝛc. vt hic. Di co ſic aut fideiuſſor promittit penā pro mora rei cum ipe reus nō promiſit: ⁊ tunc non tenet. q̄ cauſa durior vt h. aut ꝓmittit pro mora ſua: ⁊ tenet. quia nō eſt incongruū q̄ ex ſua mora teneat in plus q̄ p̄incipalis. vt. l. mora. s̄. de ver. obli. ⁊. l. ſi ſeruū. §. nunc videamus. e. ti. Et ex hoc concludit q̄ in obligatione facti in quibus fideiuſ ſor ex ſua mora teneri nō pōt ſm ea que dixi in. l. cum fi lius. §. j. de ver. obli. q̄ tunc fideiuſſor non pōt ꝓmittere penam ſi p̄ncipalis non ꝓmittit: lz poſſit ꝓmittere inter eſſe. quia ad illud etiā principalis obligat. vt. ff. e. l. ſi ſti pulatus eſt. ⁊ no. ff. e. l. ſiquis ꝓ eo. in p̄n. Tertio que ro quid ſi fideiuſſor renunciauit quibuſdā exceptionib' quibus nō renunciauit p̄ncipalis an teneatur: Rñdeo: aut ſunt exceptiones ꝓuenientes ex pſona fideiuſſoris q̄ ad principalem nō tranſeunt: ⁊ iſtis pōt renunciari. vt. l. ſi fideiuſſor. §. quedā. ⁊ ibi no. s̄. man. Si vo ſunt exce ptiones que cōpetebant p̄ncipali: tunc ſiquidē ſunt exce ptiones dilatorie: nō valet fideiuſſio. quia ſm hoc debe tur plus tempore: vt dictū eſt. Si vo eſſent peremptorie in totum vel in partē: ⁊ tunc idem. quia nō valet fideiuſ ſio: quia ſic teneret in plus. vt. s̄. de duo. re. l. eandem. §. j. ⁊. s̄. de conſti. pe. l. iij. §. j. Quarto quero: quid ſi in veritate fideiuſſor eſt p̄ncipalis ⁊ ad eum principalit ne gocium ſpectet an poſſit teneri in plus: Rñdeo: quedā ſunt que reſpiciunt effectū: ⁊ in iſtis illud quod eſt in ve ritate inſpicit. vt. l. ſed ⁊ iulianus. §. j. ad mace. ⁊ ad vell. l. ſed ⁊ ſi cum. ⁊. l. aliqñ. ⁊. s̄. de pac. l. ſed ⁊ ſi tantū. Que dam ſunt que reſpiciunt formā fideiubendi: ⁊ in iſtis nō curo quid ſit in veritate: ſemp inſpicimus formā: hoc eſt quis aſſumat vt principalis: quis vt fideiuſſor. vnde cū hoc ſit de forma q̄ fideiuſſor non obligeť in plus: vt di xi in. l. grece. §. illud. puto q̄ obligationē vitiaret. ⁊ hoc eſt quod hic dicit: hi qui acceſſionis loco accipiunt ꝛc. ſufficit enim q̄ accipiat loco acceſſionis: nec cura quid ſit in veritate. Quinto quero quid in eo qui pro alio ꝓ mittit principaliť in ſe ſuſcipiendo obligationē an poſſit teneri in plus: Glo. dicit q̄ non. s̄. e. l. grece. §. illud. per illum tex. qui generaliť loquit de omnibus qui ꝓ alijs intercedunt. Ego cōtra. puto. aut enim quis promittit ꝓ alio alio nouandi: ⁊ tunc conſtat q̄ pōt obligari in plus vt. ff. ti. j. l. in diem. Idem ſi ab initio ſuſcipit obligationē pro alio eadem rōne. Idem ſi principaliť promittit pro alio remanente in obligatione: vt patet in eo qui ꝓ alio conſtituit ſe ſoluturū. vt. l. ſed ⁊ ſi citeriori. s̄. de conſti. pe cu. ⁊ hoc eſt qđ hic dicit tex. hi qui acceſſionis loco ꝛc. q. d. ſecus in his qui principaliť aſſumunt.

c Am is. Fideiuſſori ſoluenti debent actiones cedi quia ſoluendo videt eas emiſſe. h. d. No. q̄ ſoluens videt emere actiones. Item no. q̄ actio inutilis cedenti eſt uti lis ceſſionario. Oppo. q̄ poſt ſolutionē non poſſit ce di. vt. l. modeſtinus. ff. de ſolu. Glo. hic dicit q̄ hic ceſſit incontinenti: vel ſoluit hoc acto q̄ cederet: vel dixi ſoluo vt cedas: qđ idem eſt. glo. diceret verū in his qui princi paliter tenent. vt. d. l. modeſtinus. ſed in his qui tenent acceſſorie ſemp ſoluens pro ſuis obligationib' videt ſol uere. vt. l. ſed ⁊ ſi filius: s̄. de in rem ver. ⁊. l. papinianus. s̄. man. ⁊ per Di. in. l. modeſtinus. ff. de ſolu. Opp. de. l. nemo ideo. ff. de regu. iu. So. ibi eſt regula a cōtra rio ſumpta. Oppo. q̄ exceptio que obſtat cedenti et ceſſionario. vt. l. apud celſum. §. de auctor. s̄. de do. ex cept. ſed hic cedens poterat repelli exceptione. ergo ꝛc. Glo. dicit q̄ iſtud ideo. q̄ iſte ceſſionarius etiā ſine ceſſi one ſoluens erat habiturus actionem. Sed iſta rō con cludit contra reum p̄ncipalē non contra fideiuſſorem. vt l. vt fideiuſſor. ff. e. Ideo dicit Di. inhereas rationi tex. Sed certe per rōnem tex. non tollit ꝓtra. ideo dic q̄ qñ illud quod eſt cā exceptionis purgat ⁊ tollitur facta ceſſi one: tunc exceptio que obſtat cedenti nō obſtat ceſſiona rio. vt hic ⁊. l. fi. in prin. C. de iur. dot. alis ſec'. vt. l. apud celſum. §. de auctore. Querit glo. pone q̄ creditor nō vult cedere actionē quo iure pōt agi: Et remedia ſunt q̄ iudicis officio. vt. l. modeſtinus. ff. de ſolu. per Di. ⁊. l. ſi res. §. j. s̄. de lega. j. Glo. hic dat remediū q̄ pōt condi cere tāq̄ indebitū. quod no. Et ſi opponeret creditor q̄ eſt debitū: tunc dic q̄ non ceſſit. Quero an in partem vel inſolidū: Et dic vt dicā in. l. modeſtinus. ff. de ſolu.

Iquis poſtq̄. Quero de quo error: Et glo. dicit facti. Di. dicit vel iuris. vt. l. j. s̄. vt in poſſeſ. le. Quero. quid ſi ex certa ſciētia: Et glo. dicit q̄ teneretur. vt. l. ſed ⁊ ſiquis. §. fi. s̄. ſiquis cau. ſm hoc intelligas qđ hic dicit q̄ fideiuſſio eſt nulla. ſ. in effectu. quia liberatio pōt condici. quia ꝓditio hic ceſſat propter ſcientiā. Sed ſi intelligeres q̄ eſt nulla ipo iure. quod videt verius. vt ff. dicam. tunc fideiuſſor ex certa ſciētia non teneret. quia nō eſt obligatio cui accedat. Quero vtrū ille qui ē li beratus tempore ſit liberatus a ciuili ⁊ naturali vel a ciui li tm: Et hic videt caſus q̄ a naturali ⁊ ciuili. quia ſi a ci uili tm: tunc teneret fideiuſſor. quod hic negat. In con trarium eſt veritas. vt. l. obligationū fere. §. placet. s̄. de ac. ⁊ obliga. ⁊. l. ſi pupillus. s̄. de admi. tu. ⁊. l. at qui na tura. in p̄n. s̄. de nego. geſ. glo. tangit. ⁊ per Di. in. l. vlt. ff. rem ra. ha. ⁊ ibi plene dicam. ⁊ per Ci. in. l. cum quis. C. de iur. ⁊ fac. igno. ſed hic fuit error ⁊ per errorē inter ceſſit. Sed iſtud facit me plus dubitare. q̄ ſi eſt natura lis: tunc fideiuſſor debet teneri ⁊ debet cōdici liberatio: vt. l. j. in p̄nci. s̄. vt in poſſeſ. le. Sed rñdeo q̄ obligatio eſt aliqua ſed nō in effectu. Sed glo. in. d. l. j. ſup verbo ex teſtamento. tenet q̄ hic ipſo iure eſt nulla. vnde opor tet nos intelligere hanc. l. eo caſu quo tempore tollit na turalis obligatio vel omnis eius effectus. qđ dic vt ple ne dicam. ff. rem ra. ha. l. ſi.

Si ſtichū

J ſtichũ aut pamphilũ. Ibi quatenus noluiſſet. ſed ſimplicit̃ bñ poſſum fideiuſſorem accipere. quia tũc nõ poſſet eligere aliud q̃ p̃incipalis. vt. ſ. e. l. grece. §. ſtichum. Rai.

A ticio qui mihi. Si tempore exiſtẽtis conditionis nõ ẽ res vel perſona que in obligationem deducat fideiuſſor nõ obligatur. h. d.

T fideiuſſor. Fideiuſſori cõtra fideiuſſorem non dat actio niſi ceſſa. h. d. Oppo. q̃ imo ſit dãda vt. ſ. e. l. fideiuſſoribus. C. e. l. cum alter. So. nõ datur a lege ſed cedit a creditore. vt in cõtrario. quod q̃ñ fiat tangit hic glo. Sed dic vt dixi. ſ. e. l. cum is. Opp. imo q̃ ſine ceſſione agatur. vt de tu. ꝛ ra. diſtra. l. j. §. nunc tractemus. So. aliud in tutorib̃ ꝛ ſimilibus. Sed quero que eſt ratio diuerſitatis: Glo. aſſignat vnam rõnem. q: illi ex neceſſitate: hi ex voluntate obligant. Sed hoc nõ concludit. quia ſm hoc nec cõtra reum p̃incipalẽ deberet dari: quia voluntarie fideiubet. Item vnus de cõreis habet actionem cõtra aliũ licꝫ voluntarie ſe obligẽt vt. l. j. C. de duo. re. Dat aliam rõem glo. quia fideiuſſor habet regreſſum contra illum: ſed tutor ꝛ magiſtrat̃ non Et iſta ratio nõ concludit. pone q̃ p̃incipalis nõ eſt ſoluendo vel nõ datur regreſſus cõtra p̃incipalẽ. vt. l. marcellus. ſ. eo. Quare dicunt doc. q̃ ratio eſt. q: fideiuſſor ſoluens negociũ p̃incipale gerit: nec ſpectat ad confideiuſſorem in veritate. ideo cõtra eum nõ dat actio niſi ceſſa. Cõtra cõfideiuſſores nõ ſubuenit: ſed in tutorib̃ ꝛ duobus reis ſecus. quia equalit̃ ad vtrũq̃ ſpectat. Et glo. tangit in fi. magne glo. l. ſi ex duobus. ſ. de nego. geſ. ꝛ in. l. j. in fi. magne glo. C. de trãſac. ꝛ per Ci. in dicta. l. cũ alter. Bar.

J fideiuſſores. Si fideiuſſor ĩ defectum p̃incipalis accipit̃ eo exiſtente ſoluendo fideiuſſor nõ tenetur. h. d. Oppo. ꝛ videt̃ q̃ non ſit curandũ an heres ſit ſoluendo vel nõ: ſed ſtatim põt conueniri. vt. l. fideiuſſor. §. fi. ſ. e. ti. quod ſoluit glo. q̃ ibi deceſſit ſine herede quod nõ placet vt ibi dixi. Dic ergo q̃ hic debet diſcuti heres ſicut defunctus. q: fuit habitus reſpectus ad rem. quod apparet. q: diſcuſſio debet fieri ipſo volente ſolue re. vt. l. decem. in fi. ſ. de ver. obli. ſed in. l. fideiuſſor. ĩ fi. fuit habitus reſpectus ad perſonã. quod apparet. q: eo ipſo q̃ eſt in mora ſtipulatio impleꝫ: lꝫ ſit ſoluendo.

Idem tibi. Exceptio que nõ impugnat ſententiã põt opponi per ſententiã. Oppo. de. l. peremptorias. C. ſen. reſcin. nõ poſ. Glo. dicit q̃ ſpeciale eſt hic. Sed illa ẽ veritas. quia ideo opponi põt. quia nõ impugnat ſententiã: alꝫ nõ poſſet opponi. Iſta fuerunt verba Bi. relata per Ci. in. d. l. j. C. d̃ in. ꝛ fac. igno. Oppo. de. l. fideiuſſor. ſ. eo. So. ibi impugnat ſententiã beneficiũ diuiſionis.

J ita fideiuſſorem. Si p̃ncipalis promittit pecuniã fideiuſſor in aliam quantitatem non teneꝫ. h. d. Sed dicit hic fideiuſſor non põt obligari in aliam rem q̃ p̃incipalis. Oppo. de. l. j. §. antepenul. ſ. de conſti. pe. So. illud in ꝓſtitutore: aliud in fideiuſſore. Ratio. q: qui conſtituit nõ ita acceſſorie teneꝫ. Querit glo. pone q̃ p̃ncipalis ꝓmiſit decem corbes frumenti: fideiuſſor extimationẽ: Tex. videt̃ innuere q̃ valet. Glo. dicit contra in. l. grece. §. ſiquis ſtichum. ſ. eo. Sed cõtra iſtam glo. alia glo. eſt in. l. ſiquis ꝓ eo. in p̃ncipio. j. e. ꝛ videt̃ caſus. j. e. l. ſtipulatus es. Dic q̃q̃ venit in obligatiõe quid dari: ꝛ tunc loquit̃ iſta glo. ſed ſi p̃ncipalis promiſit factũ: tunc fideiuſſor põt ꝓmittere pecuniam: vt in p̃rio. Et rõ eſt. quia in obligatione dari non venit intereſſe. ſed in obligatione facti ſic. vt. l. ſtipulationes nõ diuidunt̃. ꝛ ideo quia eſt ſpes vt deueniat̃ ad extimationem fideiuſſor põt pecuniam ꝓmittere.

J a ticio. Fideiuſſores diuerſoꝝ nõ recipiunt beneficiũ diuiſionis.

Tipulatus es: Contract̃ cui nõ ſtatur conditiõe non impleta nõ inducit pene cõmiſſionẽ. h. d. Tu habes hic tria notabilia multũ. P̃rimũ q̃ ſi p̃ncipalis ꝓmittit factũ fideiuſſor põt promittere pecuniã. et no. in. l. cum filius. §. j. de ver. obli. Secũdo no. q̃ ꝓtractus cui nõ ſtatur non facit cõmittere ſtipulationẽ. Item no. q̃ eſt par ſi ego facio ac ſi alteri locaſſem. Et facit ad qõnem q̃ ſi emi domũ ꝛ fuit a me euicta ꝛ ego fui aduocatus: an poſſem petere ſalariũ meũ: Et videt̃ hic caſus q̃ nõ. Sed iſta. l. nihil facit. quia hic tenet̃ fideiuſſor ſub illa ꝓditione qua fuit ſtipulatio cõcepta. ſ. quanti alij locaſſem ꝛc. Quidam tñ iſtud idẽ tenent per. l. q̃ ſi dom̃. in fi. ꝛ. l. habitatores. ſ. loca. Specu. tangit iſtã. q. in ti. de expeñ. §. poſtremo. v̊. q̃ ſi ab emptore. ꝛ determinat idem per. l. ſed ꝛ ſi lege. §. q̃ aũt. in fi. ſ. de peti. here. que nihil facit. q: ibi expreſſe verat facte: in. q. propoſita nõ erant facte expreſſe. ideo illa cõiectura hic nõ habet locum Sed determino ſic: in iſtis obligationib̃ empti ꝛ venditi venit intereſſe. ideo agam ꝓ te ad intereſſe. q: deſij propter hoc lucrari ex alia aduocatiõe in qua nõ potui eſſe propter hanc cãm: ꝛ ideo vincam. ſ. de ac. emp. l. j. in p̃n. ci. ꝛ. C. de euic. l. ſi cum qõ. aut ego volo petere ſalarium meũ proprĩũ: ꝛ nõ poſſum. vt. C. de fruc. ꝛ li. expeñ. l. fi. ſm ſecundã lec. facit ad p̃dicta. l. non ignoꝛ. C. de fruc. et liẽ. expeñ.

Jdeiuſſor pro uenditore Fideiuſſor poſtq̃ eſt cõdemnatus põt agere. h. d. No. ꝯcluſionẽ libelli alternatiui licꝫ tex. in. l. luci. ſ. man. videat̃ dicere q̃ poſſit agere ſimplr: vt. l. libereꝫ. ſed illa ſuppleꝫ per iſtam. ꝛ. ſ. man. l. ſi mãdato meo. circa p̃nci. ꝛ hic eſt ar. q̃ q̃ñ fideiuſſor obligat ſe per inſtrm confeſſionatũ vel guarantigiatũ q̃ habet paratã executionem ſicut ſnia ex forma ſtatuti q̃ ſtatim poſſit agere.

A Jm lex. Ubi lex reſiſtit venditioni nõ teneꝫ fideiuſſor. h. d. Oppo. de. l. ꝛ ſi is. C. de p̃di. mi. So. hic loquitur q̃ñ lex reſiſtit odio emptoris. vt q: dolo vel metu extorſit venditionẽ: ibi vo reſiſtit pſone p̃uilegio. ꝛ hec ẽ vna lec. ſm quam debet hic intelligi q̃ ab initio fideiuſſor teneꝫ ipſo iure ſed liberat̃ per actionem q̃d metus cã vel de dolo: ꝛ habet exceptionẽ. vt. ſ. quod me. cau. l. ſi cum exceptiõe. §. labeo. ꝛ. l. metũ. §. ſꝫ q̃ ptor. ꝛ. ſ. de exceptiõ. l. exceptiones. §. rei. Uel ſoluit. glo. hic loquit̃ q̃ñ lex reſiſtit propt̃ nãm rei cui nõ eſt cõmerciũ. vt q: res ſacra vel religioſa vel liber hõ. Jn ꝯrio vo propt̃ p̃uilegium pſone. vt inſti. de ꝯben. emp. §. fi. ꝛ ſm iſtam lec. q̃ h dicit liberat̃. expone. i. ab initio nõ teneꝫ. Uel dic vt ibi dicit glo. Sed nõ curo de ſolu. q̃ ibi pon nt̃. Tu potes dicere q̃ ſi in. l. ꝛ ſi is. lex nõ reſiſtit venditiõi ſꝫ reſiſtit alienationi: hoc eſt trãſlatiõi dominij q̃ nõ põt fieri. ideoq̃ obligõni pſonali põt accedere fideiuſſor: cum p hoc nõ p̃iudiceꝫ minori. Jta tenet P̃e. ꝛ Ci. refert. C. de legi. l. nõ dubiũ. q̃d fatis placet vt. j. dicam. lꝫ etiam p̃dicte ſo. placeant. Op. ad rõnem buius. l. nam vt ꝑfideiuſſori ſuccurrat̃ ꝓtra p̃ncipalẽ fideiuſſor nõ libereꝫ: lꝫ liberatur p̃ncipalis. vt. l. j. C. de fideiuſ. mi. Dicit glo. fateor q̃ per

lꝫ

iſtam rõnem fideiuſſoꝛ nõ ſemp excuſat: qđ non placet. qꝛ fm hoc rõ nõ eſſet gnãlis. Dic ergo q in.l.ꝫ. mínoꝛ põt in integrũ reſtitui ꝫ fideiuſſoꝛẽ ſicut ꝫ reum ꝑncipalem. ideo fideiuſſoꝛ nõ ſuccurꝛit. qꝛ in effectu non habet regreſſum ꝫ mínoꝛem. Oppo. ꝫ ſecundã lec. ſ. poſitã ꝛ videt q valeat venditio rei ſacre vel liberi hois. vt. l. liberi. ꝛ. l. ꝛ liberi. ſ. de ꝫben. emp. ſi ergo tenet príncipalis nõ excuſat fideiuſſoꝛ lꝫ poſſit habere regreſſum ꝓtra príncipalẽ. So. dicit glo. fateoꝛ ꝫrium. niſi poneres venditoꝛem ignoraſſe. alꝫ fideiuſſoꝛ nõ põt excuſari ꝓpt reum ſed ꝓpt ſe ſic ſi ex pſona ſua haberet aliquã exceptionem. Sed ꝫ iſtam glo. op. ꝛ videt q ſcia vel ignoraãtia venditoꝛis nõ debet attendi. vt. d. l. liberi. ꝛ. l. ꝛ liberi So. dicit Bi. q nõ debet attendi q̃tum ad emptiones ꝫbendã: vt ibi: ſed q̃tum ad hoc vt ea ꝓtracta teneãt vẽditoꝛ ad intereſſe curaꝫ: vt hic. ſed certe ſaltem ad reſtitutionem ꝑcij tenet. vt. l. emptoꝛẽ. §. fi. de ac. emp. ergo ad illud ſaltem tenet fideiuſſoꝛ: ꝛ ſic hic. So. nõ placet. dic ergo q hic dꝛ in glo. venditoꝛẽ ignoraſſe. ſubaudi ꝛ emptoꝛem ſciuiſſe. vt. ll. ꝫrijs: tunc ꝓcedit hec. l. ſine ſcrupulo. Quero qd in fundo dotali? Rñdet glo. forte idez qđ in mínoꝛe fm Jr. ꝛ ſic innuit q teneaꝫ ſicut tenet ꝓpdio mínoꝛis vendito. vt. C. de ꝑdí. mi. l. ꝛ ſi is. Jn ꝫriũ videt glo. ſ. de teſ. mili. l. dotalem. que videt velle q rei dotalis nõ ſit cõmercium ſicut nec rei ſacre vel religioſe. Idem no. C. de iuꝛ. doꝯ. l. ſi prediũ. Ci. ibi tangit ꝛ bñ dicit q fundi dotalis nõ eſt ꝓhibita venditio: ſed alienatio fauoꝛe mulieris. ꝛ iõ ſi ipſa mulier vendit nõ tenetur ipſa: nec fideiuſſoꝛ haberet regreſſum ꝫ eam. qđ eſſet cõtra hanc. l. Jta debet intelligi qđ no. in. d. l. ſi ꝑdiũ. ꝛ. C. de legi. l. nõ dubiũ. aut vendit maritꝰ vel extraneꝰ. ꝛ tunc tenet ipſe ꝛ fideiuſſoꝛ. Jta loquit hic glo. ꝓbatur. ſ. de vſuca. l. cum vir. cum ſi. His ꝑmiſſis ꝑ declaratiõe tex. ꝛ glo. videamus gnãliter qñ lex reſiſtit ꝫctui vtrum ex illo ꝫctu naſcaꝫ nãlis obligatio: ꝛ vtrum poſſit accedere fideiuſſoꝛ: et ex his apparebit declarata hec. l. ꝛ mã tota. Pro cuiꝰ euidentia debes ſcire q q̃ttuoꝛ ſunt ſpẽs contractus. ſ. ꝫctus: obligatio: actio: ꝛ executio. vñ lex qñq̃ reſiſtit ꝫctui ꝑcipiendo ne fiat. ꝛ hoc fit qñq̃ dirigendo ꝑceptũ ad perſonas ne ꝫbant: ꝛ tunc nõ valet nec oꝛitur obligatio ciuilis nec nãlis: nec põt accedere fideiuſſoꝛ. vt C. que res ven. nõ poſ. per to. C. de ſacroſanc. ec. l. iubemus. ꝛ auc. hoc ius ponꝛectũ. ꝛ. C. de agri. ꝛ cen. l. quem admodũ. li. xj. ꝛ nõ licet. ba. metro. l. j. li. xj. ꝛ de cõpꝛeſ. ꝛ luto dam. l. j. ꝛ. ij. li. xj. ꝛ q tali caſu obligatio nãlis non naſcaꝫ probat in. l. eos. §. j. C. de vſuꝛ. ꝓiũcta. l. ſi nõ ſoꝛtem. in ꝑn. de ꝓdi. inde. ꝛ hoc caſu, poterit loqui hec. l. et C. de legi. l. non dubiũ. Idem ſi ꝓhibitio fiat ex ꝑte vnius ꝫbentiũ tm̃. tunc enim nõ põt queri obligatio etiam nãlis. vt. C. ſiquis alteri vel ſibi. l. fi. ꝛ. ſ. de ꝫben. empt. l. nõ licet. ꝛ hoc caſu etiã poterit intelligi hic ꝛ. d. l. nõ dubium. Rõ predictoꝝ eſt. qꝛ obligatio nãlis dꝛ de iure gentiũ. vt. l. ſtichum. §. nãlis. j. de ſolu. ꝛ. l. cum amplꝰ. in fi. de regu. iuꝛ. ſed de iure gen. debemꝰ obedire maioꝛibus. vt. l. veluti. ſ. de iuſti. ꝛ iuꝛ. Ille ergo qui ꝫbit cõtra ꝑceptũ legum facit ꝓtra iuſgen. merito nõ obligaꝫ naturaliter. Pro hoc facit qꝛ peccat moꝛtaliꝫ: ꝛ ſic de iure naturali nõ obligaꝫ. vt dicam. j. eo. in. l. ſiquis ꝑ eo. in ꝑn. Et ꝑdicta tene menti ꝑ ſtatutis terrarũ que ꝓhibent certas pſonas contrahere. nam impedit ꝫbere nãlem obligationem. Pro hoc. ſ. de ꝫben. emp. l. ſi in empti. §. j. ibi moꝛes ciuitaꝫ ꝛc. Preterea ſi interdictũ iudicis hoc operaꝫ. vt. l. is cui bonis. ſ. de ver. obli. ergo eadem ratione interdictũ legis. Sed iuxta ꝑdicta quero: quid ſi ſtatutũ dicit q mínoꝛ vel mulier non poſſit vendere ſine ꝓſenſu ꝓſanguineoꝝ: an ꝑ hec verba videaꝫ eis ꝑceptum factũ ne vendant: vt ſic impediaꝫ obligatio nãlis? Videtur q nõ. nam. l. dicit q alteri ſtipulari nemo põt. vt. ſ. de ver. obli. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ꝛ inſti. de inuti. ſti. §. alteri. ꝛ tñ non impedit obligatio nãlis: vt ibi no. Cõtra. puto vt. d. l. j. ꝛ. ij. C. que res ven. nõ poſ. Preterea dicere q nõ poſſit ꝫbere nil eſt aliud q̃ auferre ptãtem ꝛ facultatẽ vendendi. ſed qñ auferꝛ facultas ꝫbendi impeditur obligatio nãlis. vt. C. de ſacroſanc. ec. l. iubemꝰ. cõiuncta. l. non dubium. C. de legi. ergo ꝛc. Nõ obſtat §. alteri. quia ibi loquitur de pñti. ſ. alteri ſtipulari nemo põt. ꝛ ſic declarat q ius nõ aſſiſtit illi obligatõni. nõ aũt aliquid, ꝓhibet in futuꝝ: nec aliquã facultatẽ aufert. ſed dic q nõ põt. ſed in queſtione pñti aufert ptãtem in futurum dum dicit nõ poſſit ꝛc. Secũdo dixi q qñq̃ lex reſiſtit obligatõi. qꝛ dicit lex aliquẽ ex aliquo ꝓtractu nõ obligari: an ex hoc impediaꝫ nãlis obligatio? Videt q nõ. quia dicit. l. q pupillus obligari nõ põt. vt. l. pupillus. in ꝑn. ꝛ. l. obligari. in ꝑn. ſ. de auc. tu. Sed ꝑdicta nõ faciunt. quia loquunꝫ per verbũ poteſt. quod ꝑſentis temporis eſt: ꝛ ſic nõ reſiſtit. ſed nõ aſſiſtit vt dixi. ſ. ꝓxime. Dic ergo q qñ lex reſiſtit obligõni impedit ciuilẽ et nãlez. vt. ſ. e. l. ſꝫ ꝛ ſi ſerui. ꝛ ibi dixi. ꝛ ꝓbaꝫ exꝑſſe. C. ad vell. l. antique. §. fi. Sꝫ pone q. l. dic q talis ꝫck ínẽ tales nõ valeat qd ipoꝛtat hoc verbũ nõ valeat. Rñ. ſiqui dẽ dicit q nõ valeat ab initio: tũc videt, ꝓhibita natuꝛalis ꝛ ciuilis obligatio. hoc ꝓbaꝫ. ſ. de do. inter vi. ꝛ vx. l. i. vbi dicit donationẽ inter virũ ꝛ vxo. nõ valere qđ intelligit etiã quo ad naturalẽ obligationẽ qđ patet qꝛ ei nõ põt accedere fideiuſſoꝛ. vt. l. iij. §. ſi vxoꝛ viri. ſ. đ dona. inter vi. ꝛ vxo. ſic dꝛ intelligi. C. ad velle. auc. ſi qua mulier. ꝛ in coꝛ. vnde ſumit. Si vo ꝓtractus ab initõ valet: ſꝫ ſi ex poſtfacto aliqd nõ obſeruet lex dicit q nõ valeat: tũc nõ ipedit obligatio ſꝫ paꝫ exceptio. q. d. nõ valet in effectu. vt. C. de ꝑci. ipa. offerẽ. l. vniuerſa. ꝛ ibi eſt expreſſum. ꝛ ideo ſtatutũ huius ciuitaꝫ qđ dicit q iſtrumẽta donationũ debeant inſinuari infra ſex mẽſes. alꝫ nõ valeãt nõ irritat donationẽ ipo iure ſed, pducit exceptionẽ: ſed ſi lex diceret ex poſtfacto tales ꝓtractuſ caſſamus ꝛc. tũc tolleret ciuilis tm̃ ꝛ remaneret naturalis. vt dicã in reſcripto ꝑnci. ſ. e. l. vbicũq̃. Tertio dixi q lex qñq̃ reſiſtit actiõi ſeu petitiõi vt qꝛ lex dicit q ex tali ꝓtractu actio petitioue nõ deꝫ vel talis nõ audiaꝫ: ꝛ tũc ſi ille actus ſup quo lex ſic loquit erat talis: ex quo alꝫ de iure cõi oꝛiebaꝫ actio: tũc ꝑ dicta verba non impedit actio oꝛiri ſꝫ paꝫ exceptio. vt. ſ. ad velle. l. iij. §. j. ꝛ. ſ. ad mace. l. j. in ꝑn. ꝛ. ſ. ad trebel. l. j. in ꝑn. ꝛ. §. i. q̃ ſunt multũ notanda, ꝑpter ſtatuta. Si vo ex illo actu nõ oꝛiebaꝫ actio ſed ſolũ officiũ iudicis: tũc dicta verba inducũt vt nullo modo audiaꝫ. vt. C. qui ꝛ aduer. quos. l. fi. qđ patet qꝛ cũ nulla ſubſit obligatio ſed ſolũ ſibi deꝫ obedientia ꝑ officiuꝫ iudicis ea audientia denegata denegabaꝫ ſibi totũ. ꝛ ideo benẽ dicit Jac. de are. qui dicit q in criminalibus dicta verba videlicet ſibi nõ deꝫ petitio iducũt q ipo iure nõ audiaꝫ ꝛ bene dicit qꝛ accuſatoꝛes nõ fiũt ꝑ actionẽ ꝛ obligationẽ ſed ꝑ accuſatiões. vt inſti. đ pub. iudi. in ꝑn. igit cũ deneget audientia denegaꝫ totũ facit. C. de his qui ad eccle. ꝓfu. l. ſi ſeruus. Quarto dixi q lex aliqñ reſiſtit executiõi. exemplũ. l. dicit q reſ mínoꝛis nõ alienet ꝑ tutoꝛẽ vel res dotalis: ex eo enĩ q interdicit alienationẽ nõ interdicit ꝓtractũ vel obligationẽ vel actionẽ ſed effectũ hoc ẽ tranſlationẽ dominij qđ ſequit ex traditiõe que ẽ executio obligationis: ſed licet ꝑdicta nõ ,ꝓhibeant exꝓreſſe: tñ videnꝫ ꝓhiberi qꝛ ſunt ꝑambula ad alienationẽ. ar. l. oꝛo. ſ. de ſpõ. ꝛ ideo ẽ advertendũ: nã tacite videt, ꝓhibitus ꝓtractus obligatio ꝛ actio quatenus ſe extẽdit ratio legis. vnde in re mínoꝛis

eius

eius fauore ē ꝓhibita alienatio: ⁊ ꝓ ꝓſequēs videt ꝓhi bitus ꝓtractus obligatio ⁊ actio. ⁊ ideo ſi minor ſe ꝓobli garet nō teneret ciuilit nec naturalit nec poſſet accedere fideiuſſor vt hic: ſed ſi extraneus ꝓmitteret de euic. ⁊ da ret fideiuſſorem teneretur. vt. d. l. ſi is. idez in muliere vt ꝙ. dixi. Bar.

J debitori deportato. Pro deportato ex maiori obligatione nō pōt accipi fideiuſſor. h. d. Quero an liberat reus ab obligatione ciuili ⁊ naturali: ⁊ dic ꝙ ſic vt hic ⁊ iure trāſfuſiōis: qz in fiſcū ē translatū dicā. j. e. l. vbi cūqz. Oppo. de. l. fi. ꝙ. de duo. reis. So. ꝓ fiſco poteſt intercedere vel ꝓ alia obligatiōe ſimplicit: vnde pōt accedere fideiuſſor ꝓ ipo reo deportato.

Si filius. Si filius numerat poſt emancipationē acquirit ſibi actio. lz tpe patrie poteſtatis fuerit ſtipulatus. h. d. de iſto caſu dixi plene in. l. filius. ⁊ in. l. quidam cum filiū. ꝓ. fi. ꝙ. de ver. obli. ⁊. l. ſi dubitet. ꝓ. filius. ꝙ. e.

J ticius. Fideiuſſor q non pōt effectu alit cōuenīri facit locū beneficio diuiſiōis niſi ꝓfideiuſſor fuerit ſciēs vel errans iniuſte vel ex interuallo interceſſerit niſi his caſib⁹ fuerit in dolo creditor. h. d. Et hic eſt tex. ex quo fundo vnā opi. in. l. ſi ſtipulatus. in fi. ꝙ. e. q ſi diuerſis temporibus intercedūt fideiuſſores vnus cōtemplatiōe alteri⁹ nō videt fideiubere: ⁊ ideo nō hz beneficiū cedēdarum. Itē fundabat ex illo tex. ꝙ. e. l. lz ſi plēs. q ſi duo ex int uallo fideiuberūt q hūt bñficiū diuiſiōis qñ pōt alt effectualr ꝓueniri: ſec⁹ ſi nō poſſz effcūalr ꝓuēiri vt h. Op. C. ad vell. l. ſi pīnā. vbi mliere ſubducta de medio ali⁹ fideiuſſor tenet ꝓ pte tm. ſoluit gl. ibi intēceſſerūt ꝓnciplr obligationē ſuſcipiēdo: ⁊ ſic quilibet tenet ꝓ pte cū non fuerit dictū inſolidū hic interceſſerūt fideiubēdo: ⁊ ſic tenent inſolidū etiā ſi non ſit dictū. Op. C. de repu. que fiunt in iudicio. l. j. So. fallit hic in odiū doloſi creditoris. Opp. de. l. q̄ q̄ ꝙ. ad velle. So. ibi nō fuit in dolo hic ſic. Querit glo. quid vult dicere tex. ꝓpter incertū etatis ⁊c. dic vt in ea. Quero quid ſi minor ꝑmo ſe cūdo maior intercеſſit ex interuallo. ⁊ glo. dicit q idem vult dicere qz dubitabā de morte ne reſtitueret. iō ſcōm fideiuſſorez accepi. ſecus qñ ſimpliciter fuit acceptus: qz tūc reſpectu mutui piculi videt intercedere ⁊ haberet beneficiū diuiſionis ſicut ſi ſimul fuiſſent accepti. Quero que ē differētia inter mulierē ⁊ minorē: dic qz mulierem quis ſcit vel ſcire debet nō poſſe intercedere vel errat in iure: ſed in minore pōt eſſe error facti. ⁊ ſic ꝓbabiliter errat fideiuſſor: vnde ſi in muliere poneremus iuſtum eſſe errorē eſſet idē qđ in minore. ſi in minore ponerē errorē improbabilez quia omnibus aſpectu videbatur minor eſſet idē qđ in muliere: vnde diſtingue quandoqz fideiuſſor nō poteſt cōuenīri effectualiter: ⁊ tūc aut hoc ꝓtingit ꝓpter eius inopiā ⁊ nō eſt locus diuiſioni. vt. ꝙ. e. l. inter. aut alis ⁊ tūc aut vnus fideiuſſor fuit acceptus ꝓpt timorē hunc ne alius iuuaret ⁊ nō eſt locus diuiſiōi. vt hic in glo. aut nō fuit ſic acceptus: ⁊ tūc aut interceſſerūt ſimul aut vnus poſt alium. ꝑmo caſu aut ꝓfideiuſſor ſciuit aliū nō poſſe intercedere cū effectu ⁊ nō eſt locus diuiſioni: aut ignorauit eū: ⁊ tunc aut fuit iuſta ignorātia aut ſupina. ꝑmo caſu eſt locus diuiſioni vt hic ꝓut loqtur de minore. ſecundo caſu nō ꝓut loquitur hic de muliere. ſecundo caſu quādo vnus fideiuſſor interceſſit primo alius poſtea: tunc ille qui ꝑmo interceſſit nō habet beneficium diuiſionis vt hic: ille vo qui interceſſit ſecundo habet eodē mō quo qñ ſimul interceſſerunt ꝓ hāc. l. vbicūqz dixi diuiſionis beneficiū nō habere locuz fallit ſi dolo creditoris alius fideiuſſor fuit acceptus. vt hic i fi. qđ no. facit. j. de ſolu. l. qui res. ꝓ. huic.

J teſtamento liberatū. Exceptio que cōpetit ꝑncipali competit fideiuſſori. h. d. Op. de. l. ſiquis reum. ꝙ. de libe. le. So. ibi fideiuſſor nō habebat regreſſum ꝓtra principalem hic ſic.

Ex duobus. vbi ſolutū poteſt recipi vel reditū teneri talis ſolutio non pit liberationē. h. d. Ibi ꝑterea q creditor ⁊c. iſte. v. non reperit alibi ita bene. ⁊ hic videt caſus q naturalis obligatio qua quis tenet ad antidora ipedit repetitionē indebiti ſoluti. ſed glo. ꝙ. de iuſti. ⁊ iur. l. ex hoc iure. circa fi. glo. magne dicit q nō ipedit ſemp. vt. l. ſi nō ſortem. ꝓ. libertus. ꝙ. de ꝓdit. inde. q. d. regulariter impedit caſualiter nō: ſed certe in. ꝓ. libertus illa naturalis erat redacta ad preſtandi neceſſitatem ſm glo. ibi poſita: vnde circa hoc ſic dicas: aut talis obligatio eſt redacta ad neceſſitatem: ⁊ tunc aut talis obligatio eſt redacta ꝓ ius ciuile ad neceſſitatem: ⁊ tunc aut talis obligatio reſpicit preſtationem certe rei vel facti vt eſt libertus qui naturaliter tenet ad operas obſequiales. ⁊ iſto caſu impedit. d. ꝓ. libertus ſm alios qui intelligunt q ibi ope obſequialeſ erāt oīo indebite: nā ſi eſſent debite fruſtra tractaret de ꝓditōe indebiti. facit. ꝙ. de ꝓdi. inde. l. cū is. ꝓ. penul. ꝓut loquit ibi in matre. ꝓ hoc quia ſi naturalis ꝓcedens ex pacto nudo impedit multo fortius ea que ꝓcedit ab ipſa natura que eſt fortior adeo q pacto nō poteſt tolli. vt. l. iura ſanguinis. j. de reg. iur. ⁊ de pac. l. ius agnatiōis. aut nō reſpicit certam preſtationem. ſed ſtat in ſuo genere vt benefacienti benefaciamus: tūc aut indebite ſoluitur illud idē vel tantūdē ꝓpter qđ fuit ꝓtracta obligatio naturalt ⁊ impedit repetitio. vt hoc. v. aut ſoluit aliud ⁊ nō impedit repetitio qz talis effectus nō repit in iure: facit. l. ſed ⁊ ſi lege. ꝓ. ꝓſoluit. ꝙ. de pe. here. cū glo. ⁊ glo. dicte. l. ex hoc. cū. n. iſta obligō ꝓtineat icertū nō ē efficax. vt. l. triti cū. ꝙ. de ver. ob. de iure do. l. cum poſt. ꝓ. gener.

Quod ſi duo fideiuſſores. l. xij. ta. diuidit obligationē inter heredes ipſo iure. ideo qđ ſoluitur vltra debitū poteſt ꝓdici. ſecus in diuiſione que fit ex epla. b. d. Iſte. ꝓ. ē ſubtilis ⁊ eſt d legibus nū quid poſſit vnus ex heredibus ſoluere partē ſuā dixi in l. ij. ꝓ. ex his. ꝙ. de ver. ob. ⁊ doc. in. l. iij. C. de neg. geſ. ⁊ l. pe. de cōdi. inſ. Secundo not. q exceptio epl̄e diuidi non facit locū repetitiōi. Nō q ſemel diuiſum iterum diuidi poteſt. ar. ꝓtra ad hoc. l. ſi. j. rē pu. ſal. fore. ⁊ ibi dicā. Op. tutus exceptiōe fauorabili ſoluens indebitum repetit. l. qui exceptionem. ꝙ. de ꝓdi. inde. ſed hic eſt tutus exceptione fauorabili. ergo ⁊c. So. hic fauorabilis ſed nō perpetua quia poteſt eſſe q alter nō ē ſoluendo: ſed Bi. dicit q eſt dubia ⁊ ideo ꝑpetua: vt. l. ſufficit. ꝙ. de ꝓdi. inde. nō dicit plus. glo. inſti. e. ꝓ. ſi pluresdicit q nō eſt ſic fauorabilis q poſſit repeti ⁊ ſic innuit q ſit odioſa: ſed ſi illa glo. eſſet vera: tunc non poſſet beneficio diuiſiōis renunciari. vt. l. tam ⁊ ſi. ꝙ. ad mace. ſed huic beneficio pōt renunciari. vt in auc̄. de duo. reis. et auc̄. hoc ita. C. de duo. reis. l. ſi ſtipulatus. ꝙ. e. ergo ē fauorabilis: quid dicemus dixi. ꝙ. e. l. ſi dubitetur q exceptio diuiſionis reſpicit modū exigendi nō ipſaz obligationē. ideo illa exceptio nō pit indebite repetitionē. qz. l. vult vt tuum recipias nō venit principalit ꝑmendo ius actoris effectualit. ⁊ ratio eſt in. l. ſi dubitetur. ꝙ. e. qz nō eſt facilis noīs emptio ideo diuiditur. ſed hic ceſſat illa ratio. poſtq̄ enim ſoluit ⁊ videbatur facilis emptio: vel hoc erat expreſſum in epiſtola vt hic: ⁊ per hec habeſ q ius diuiſionis reſpicit modum ⁊ formā agendi nō ipſaz

obligationem ꝓmendo effectualiter.

Queſitum eſt. Ex perſona rei principalis ⁊ fideiuſſoris habetur ratio ta citi tpis ꝓpter locum.h.d. Extra glo.op.de.l.moza. in fi.ſ.de ver.obli.vbi fideiuſſor tenet ex ſua moza: hic dicit contra. So.in his que veniũt tempore ſtipulatiõis contracte non põt teneri fideiuſſor ex ꝑſona ſua in plus q̃ꝫ principalis:vt hic.ſed in his que emergũt poſtea po/teſt fideiuſſor amplius teneri ex ſua moza: ſed nõ ꝓpria obligatione fideiuſſoria tenet ſed vtili:vt ibi dicit tex.ſm Oldra.

J debitori creditor. Pro q̃ quã titate creditor debitori ſuccedit ꝓ ea poteſtate ſolutionis obligatio extinguit.h.d. Oppo.de.l.vrani us.j.eo. So.ſucceſſio ⁊ ſolutio equiparant nõ per oĩa: vt hic. Eodem mõ reſpondet ad.l.ſi ſocer. in prin.ſ.ſo. ma.dixi tibi in.l.heres a debitore.§.fi.ſ.eo.q̃ ſucceſſio habet vim ſolutiõis vt heres euitet damnũ.vt.l.ſi ei.ſ.d euic. nõ habet vim ſolutionis vt heres habeat lucrum. vt.l.heres a debitore.§.fi.ſ.eo. Item nõ habet vim ſo/lutionis ſi heres incideret in damnũ. vt.l.vranius.j.eo. ſed qñ non affert damnũ vel lucrum habere vim : tunc vtrũq̃ põt dicere iure confuſionis ⁊ poteſtate ſolutiõis. vt.l.ſtichum aut pamphilũ.§.aliqñ.j.de ſolu. ⁊ iſtud vl timũ eſt verius:vt hic.

Inter eos. Inter fideiuſſores qui tenent inſolidũ eſt locus eple. ſecus ſi interceſſerint in virili.h.d.

Fideiuſſor. Iſte.§. eſt ſubtilis ⁊ nõ hz glo. h.d. Quod eſt ſolutũ nõ venit in diuiſionis rõnem ex epla de rigore: ſecus de equitate. h.d. No.ex iſto tex.⁊ inſti.e.§.ſi plures. q̃ beneficiũ diuiſionis non põt opponi poſt litẽ conteſ. vt quidã di/cunt.⁊ dixi.ſ.e.l.ſi dubitet. Opp.C.de proba.l.iij. So.in fideiuſſore qui tenet ex volũtate inſpicit tempus litẽ conteſ.vt hic in pluribus tutoribus qui de neceſſitate tenent inſpicit tempus quo ꝑus cõuenir poterit.vt.l.iij. C.de ꝓba.per Ci. Quero que eſt iſta exceptio de qua tex.loquitur:Glo.dicit de exceptiõe deſcendẽte ex epla vel doli propt electionem. Primũ non eſt verũ.qz ꝓtra id quod dixerat.ſ. Item ſecũdũ qd̃ dicit doli propt ele ctionem.nõ bene dicit:quia electio nõ ꝓiudicat. vt.C. e.l.reos.lz diuiſio ꝓiudicaret.vt.l.liberum.C.e. Cõiun/gas ergo q̃ iſta exceptio oriꝫ ex epla cõiuncta cum equi/tate.tu dices mihi q̃ diuiſio bene ꝓparit exceptionẽ.ſed h nõ fuit diuiſio ſed electio. Cõtra.quia recipiendo partẽ videor diuidere.vt.l.ſi creditores.C.de pac.ſed hic par/tem recipit.ergo ꝛc. Ja.de are.dicit ⁊ ſoluit q̃ hic ſoluit fideiuſſor ſimplicit.ſecus ſi dixiſſet:ſoluo ꝓ obligatione mea.vt.l.ſi creditores. Sed nõ placet per iſtum tex.qui dicit:qui partẽ ſuo nomine ꝛc. Ol.ſoluit q̃ hic in duo/bus fideiuſſoribus:ibi in duobus reis.⁊ hoc ideo.quia neceſſario habebã iſtud facere.ſ.partẽ accipere.qz habe/bam beneficiũ diuiſionis. ⁊ ideo nõ videor diuidere:ex quo inducaꝫ tacitũ pactum.quia nemo in neceſſitatibus ꝛc.ar.l.fideicõmiſſa.§.ſi rem.ſ.de lega.iij.⁊.l.rem lega/tam.de adi.lega.ſed in duob9 reis ſm iſta tempa poſſuz inſolidũ petere.iõ videor diuidere. vt.d.l. ſi creditores. C.de pac. hodie in illis caſib9 in quibus duo rei habe/rent beneficiũ diuiſionis creditor partẽ recipiendo nõ vi detur diuidere ſz eligere. Ex ꝑdictis habes q̃ diuiſio ꝓiudicat electio nõ ſm veram opi.Jo.in.l.reos.⁊.l.libe rum.C.e. Sed cum queriꝫ an videaꝫ diuidere creditor vel eligere:ſic diſtingue. aut creditor cõuenit in iudicio: aut pecuniã recepit extra iudiciũ. Primo caſu aut cõue nit oẽs pro parte:⁊ videt diuidere.aut cõuenit vnũ tm̃ ꝓ parte vel inſolidũ:⁊ nõ videt diuidere ſed eligere.vt.l.re os.⁊.l.liberũ.C.eo.⁊ ex hoc apparet glo.in.l.ſi credito/res.C.de pac.nõ bene in omnib9 dicere. aut recipit par/tem extra iudiciũ : ⁊ tunc aut recipit ab eo a quo poterat cogi partẽ recipere ꝓ beneficiũ diuiſionis.⁊ tunc videtur eligere ⁊ nõ diuidere:vt hic. aut ab eo a quo nõ poterat cogi partẽ recipere:⁊ tunc videt diuidere partẽ recipiẽdo vt.l.ſi creditores.C.de pac.fallit fauore vltime volũtatis ſ.de le.j.l.ſi ex toto.§.j.

Duo rei. Inter fideiuſſores diuerſorũ nõ ẽ lo cus diuiſionis beneficio.h.d. Que ro vnũ.pone q̃ plures fideiuſſores interceſſerũt ſimplici ter ꝓ pluribus reis:an ſit loc9 beneficio diuiſionis:⁊ Ja co.de are.q̃ ſic.vt.l.ſi duo.in ꝑn.ſ.de admi.tu. Secũ do quero ſm Bi. duo rei habent hodie beneficiũ diuiſi onis:an fideiuſſores habent ex ꝑſona principaliũ reoz: Et Bi.dicit q̃ ſic.vt.l.pupillus.ſ.de fi.tuto.ꝓiuncta.l. fi.j.rem pupil.ſal.ſo.

Creditor. Nõ cogit quis ꝑus pignus diſtra/here q̃ꝫ ad fideiuſſores venire.h.d. Quero an corrigat per auc.de fideico. Et glo.ibi di/cit q̃ nõ. Bo. Bi.diſtinguit:aut pignus non põt vendi ſine magna difficltate:⁊ ita loquit ibi.aut põt vendi ſine difficultate. Et dicit Bi.q̃ ꝑus debet vendi.⁊ ꝓbo per rõez.qz fiſc9 debebat ꝑus excutere bona debitoris añq̃ꝫ veniret ad fideiuſſores.vt.l.moſchis.j.de iur fiſ.ſic ꝑus cogit pignus vendere.vt.l.fideiuſſor magiſtratũ.§.j.j.e. ⁊ hodie eſt ius cõe vt ꝑus ꝓncipalis q̃ꝫ fideiuſſor diſcuti atur.ergo prius vendent pignora. Sed credo diſtincti/onem Bi.verã eſſe.

Tuz inter fideiuſſores. Poſt factã diuiſionem periculũ pertinet ad creditorem.h.d.

Bonis damnati. Fiſcus vt heres fide iuſſoris põt benefici um diuiſionis implorare.h.d.ibi : damnati propt delic/tum.⁊ ſm hoc vno modo legit hic. Alia lec.eſt que hic nõ habet ſed ponit.C.eo.l. fideiuſſor.q̃ fuit damnatus in cã fideiuſſoria ⁊ poſtea bona deuenerunt ad fiſcũ. vñ cum fiſcus conuenit iudicati petit diuiſionẽ. Ad iſtam lec.oppo.C.e.l.fideiuſſor. Ja.de are.dicit q̃ ſpeciale eſt hic ꝑuilegio fiſci. ſed glo.in.l.fideiuſſor.C.e. dicit q̃ hic appellauerat. Sed hoc nõ ꝓcedit.quia poſt appellatio nem nõ pñt opponi exceptiones q̃ debent opponi ante litẽ conteſ.vt.l.ita demũ.C. de ꝓcu.ſed hoc eſt de illis q̃z opi.quam tenui in.l.ſi dubitetur.ſ.eo. Tene ergo q̃ ex cã delicti nõ fideiuſſoria erat damnatus.⁊ iſta ſine ſcru/pulo ꝓcedit. Quero an damnatus debeat damnari vel fiſcus:Et glo.dicit q̃ ille ⁊ nõ fiſcus. qz non per oĩa fiſcus habet loco heredis. ⁊ in hoc q̃ fiſcus nõ habet ꝓ omnia loco heredis bñ dicit glo. vt videbitis in.l.quo/tiens.in fi.j.ti.j. ſed in eo q̃ glo.dicit q̃ fideiuſſor ſic dã natus fuerit nõ eſt verum.quia poſtq̃ꝫ eſt in totũ libera/tus non põt damnari.vt.l.ſi debitori.ſ.e. niſi eſſet reſti/tutus.vt.l.ſi debitor.C.de ſen.paſ.⁊ reſti.

Diſſi ruina. Damnũ amiſſi pi/gnoris ad creditorem nõ ſpectat.h.d.

Inter fideiuſſores. Ibi damnũ dabit nec reſtituit minor cum vſus ſit iure cõi.vt.ſ.l.pr.§.cum inf. Op.de.l. etiã.C.ſi tu.vel cu.infue. So.⁊ hic nõ fuit leſus ſz vſus iure cõi.qz fuit facta diuiſio eo tpe quo fideiuſſores erãt ſoluendo. ſed tutores tenent ſi fuerint negligẽtes in exi/gendo.ſed qñ fideiuſſores nõ eſſent ſoluendo tpe diui/ſionis

ſionis: tunc minor eſſet leſus ⁊ reſtitueret.

Fideiuſſores a colonis. Iſte. §. hēt duplicem lec. ⁊ hoc breuiꝰ dicit ſm vnā. Fideiuſſor ſimplr acceptus tenetur ad p̄cium inſtrumenti fundi.

Plures eiuſdem pecunie. Absoluatoria lata p̄ vno ex mādatoribus alijs nō prodeſt. h. d. Iſte. §. debet intelligi ſm diſtinctionē. l. duobus. §. a fideiuſſore. ⁊. l. vl. s̄. de iureiu. ⁊. l. j. §. ſi fideiuſſor. qua. re. ac. nō da. An abſolutio fuerit facta tanq̄ nō debitū vel quia nō probatū eſt ⁊c̄. ⁊ dixi plene in. l. ex duobus. s̄. de duo. re.

Apitis. Fideiuſſores tenent licz capite p̄ncipalis ſit damnatus. h. d.

Do. Di. dicit q̄ queſtio fuit mutine. due erāt domus que habebant inimicitias ſimul: fecerūt pacem ⁊ dederunt inꝰ ſe fideiuſſores de nō offendēdo. vnus ex vna domoꝝ interfecit. xij. ex alia domo. modo illi de domo interfectoꝝ fecerūt exbanniri illum interfectorē: dein de volunt petere a fideiuſſoribus penā. fideiuſſores dicunt nō poteſtis: qr veſtro facto fuit damnatus talis. determinatū fuit q̄ poſſit exigi pena: vt hic. Sed quid ſi fiſcus ageret ad penā ſibi ꝓmiſſam? Rñdeo. fiſc⁹ habet loco heredis q̄ ſunt bona publicata fiſco. vt. l. inꝰ eos. §. fi. s̄. eo. ⁊. l. iij. C. ad. l. iul. de vi. quia q̄ fiſcus ſuccedit debitori fideiuſſor non teneꝰ. vt. l. heres a debitore. §. fi. s̄. e. ⁊. l. in fraudem. §. p̄ncipalis. j. de iur. fiſ. ſecus ſi bona nō ſunt publicata. qr tunc p̄t a fideiuſſore petere penam. l. in fraudem. §. p̄ncipalis. j. de iur. fiſ. ⁊ hoc eſt verum de fideiuſſore de iudicato ſoluendo. ſec⁹ de fideiuſſore de iudicio ſiſti. qr in vna cā damnatus in alia nō tenetur ſiſtere. vt. l. ſed ⁊ ſiquis. in p̄n. ⁊. §. ij. s̄. ſiquis cau. ſm Di. quod dic vt dixi. s̄. e. l. inꝰ eos. §. ſi. ⁊ hoc multotiens vidi q̄ q̄ñ fiunt paces dicunt ſub pena tanti: cuius medietas ſit partis: alia ſit fiſci.

J in pignore. Qui fideiuſſit i p̄ncipali non teneꝰ in eo qd̄ venit in pignoraticia. h. d. Vide glo. q̄ incipit intereſt aūt ibi. l. qui aūt. §. j. ⁊ de hoc intereſſe plene dic vt. s̄. de pigno. ac. l. cum debitore. ⁊ ibi per glo.

J ita ſtipulatus. Si verba ſūt apta ad infinitatem tolerat infinitas. h. d. Vide glo. q̄ incipit ſic ibi. §. hoc ſermone. ſed hec verba erant apta ad infinitatē: ibi ſecꝰ. ⁊ ꝺ hoc diſtinxi. s̄. de dā. infec. l. ſi finita.

Jquis pro eo. Juramētū nō eſt modus inducendi obligationē in ingenuo: ideo ei non p̄t accedere fideiuſſor. h. d. Et aduertatis ad notabilē. l. Nō qd̄ dixi in ſūmario q̄ iuramentū nō eſt modus inducende obligōnis in libero hoīe: ſed in liberto ſic. vt. l. ſi. s̄. ꝺ libe. cau. ⁊. l. vt iureiuran. in p̄n. s̄. de ope. li. Secūdo no. q̄ in obligōne facti p̄t accedere fideiuſſor ſi p̄ncipalis eſſet obligab⁹. nam hic ideo nō teneꝰ qr p̄ncipalis nō tenebat. Ad hoc vltimū opp. de diuiſione. vt in glo. q̄ incipit: deficit. ibi ſtipulatio iſta. in p̄n. ⁊. j. e. l. ſicut. So. vt in glo. q̄ hanc ſo. ponit magis pfecte q̄ aliq̄ alia. ⁊ dic ibi qui p aliū facit. p hoc ē caſus. s̄. de v. obli. l. ꝯtinuꝰ. §. ſi ab eo. Be iſta mā vos habuiſtis vnā glo. in. l. cū filius. §. j. s̄. de v. oblig. ſed illa p̄ncipaliꝫ loquiꝰ q̄ñ p̄ncipalis teneꝰ ad nō faciēdū: hic loquiꝰ q̄ñ teneꝰ facere. Aliā glo. habuiſtis. s̄. de du. re. l. nemo ē. Alia glo. ē. j. e. l. ſicut. Alia ē in. l. inꝰ artificeſ. j. de ſolu. ſz hec ē melior aliq̄ alia. Pro cuꝰ declaratiōe q̄ñ p̄ncipalis teneꝰ ad faciēdū an fideiuſſor poſſit accedere: diſtingue. aut fideiuſſor accedit ſimpliciter dicēdo fideiubeo ⁊ valet. ⁊ intelligiꝫ fideiubere oī modo quo valere p̄t. vt. l. quotiēs. s̄. de v. obli. ⁊ no. in. l. cū filius. §. j. e. ti. aut in fideiubendo exp̄miꝫ illud qd̄ ꝓmittit: ⁊ tunc aut ꝓmittit intereſſe: aut ipſz factū. p̄mo caſu valet. vt. l. ſi ſtipulatus eſt. s̄. e. ⁊ not. hic in fi. glo. Nec ob. s̄. e. l. ſi ita. ⁊ qd̄ ibi no. qr ibi in obligatiōe dandi vt ibi dixi. Aut ꝓmittit ipm factū ⁊ hic ad uerte: ⁊ tūc aut habeꝰ reſpectus ad ipſū factū perfectum: hoc ē ad id qd̄ reſultat ex facto: puta ꝓmitto tibi dare libru manu talis ſcriptoris ſcriptū: ⁊ tunc valet: qr potero facere q̄ per ipſū fiet ⁊ dabo. vt. l. cōtinuus. §. ſi ab eo. s̄. de ver. obli. ⁊ ſic intelligo glo. hic ibi: in ſcō mūe ⁊c̄. Si vō habeꝰ reſpectus ad ipſū fieri ſeu ad ipſum actuz faciēdi: tūc aut fideiuſſor ꝓmittit q̄ p̄ncipalis faciet ⁊ nō valet. vt. j. e. l. ſicut. ⁊ hic no. in glo. aut ꝓmittat ſe factuꝝ ⁊ curaturū q̄ p̄ncipalis faciet ⁊ valet. vt. l. inter ſtipulātē. in p̄n. s̄. de ver. obli. ⁊. l. ſtipulatio iſta. §. ſiquis volū. e. ti. ⁊. l. quotiēs quis. aut ꝓmittit ſe facturū id qd̄ p̄ncipalis ꝓmiſit: ⁊ tunc aut ſunt eiuſdē pitie ⁊ valet. vt. l. nemo s̄. de duo. re. alꝫ nō valet: qr diuerſum videꝰ ꝓmittere: ⁊ ſic vitiaꝰ fideiuſſio. vt. l. ſi ita. s̄. e. ita debeꝫ intelligē iſtaz materiā ſumus expediti de glo. Ex glo. oppo. dicit hic q̄ iuramentū nō eſt modus inducēde ob. cōtra. s̄. ꝺ iureiur. per totū. So. quedā ſunt iuramēta liꝫ deciſoria vel alicuius dubietatiꝫ: ⁊ ex iſtis oriꝰ actio ⁊ obligō ſicuti ex ſnīa ex ti. s̄. de iureiur. Sed iuramentū introductū p qd̄ volo vnā obligationē de nouo inducere quā conſtat nūq̄ fuiſſe nō eſt modus ob. inducēde vt hic cum ſimi.

Sed ℈ iſtud op. C. ſi aduer. vendi. auc̄. ſacra. So. ibi eſt iuramentū ꝓfirmatoriū ℈ctus inualidi fauore iurantiꝫ qd̄ p̄t fieri vt ibi. nō aūt p̄t p ſe ob. inducere vt hic cuz ſi. ⁊ iō glo. ibi dicit q̄ nō oriꝰ actio ex iureiurā. ſed ex cōtractu q̄ſi cū iuramēto ℈beret. ⁊ ſic habes tres caſus. Juramentū quoddā eſt declaratoriū ⁊ liꝫ deciſoriū. qd̄daz eſt introductoriū ob. per ſe p̄ncipalr. quoddā eſt ꝓfirmatoriū. Examinemus aliq̄ circa iſta. p̄ dixi q̄ quoddā eſt iuramentū declaratoriū ⁊ liꝫ deciſoriū de hoc nihil dico qr habet ti. per ſe. Scd̄o eſt iuramentū introductoriū obligatōis: iſtud de iure ciuili nō eſt modus ob. inducē de niſi in liberto vt hic cū ſi. Sed q̄ro quid de iure canonico. Jnno. videꝰ dicere q̄ idē. ex̄ de iudi. c. nouit. ⁊. c. cū veniſſent. de inſti. audio q̄ Jo. an. in. d. c. cum veniſſent. tenet ꝯtra. ſm Hoſti. ⁊ hoc plus placet. cū enim dicaꝰ in cañ. omne iuramētū eſſe ſeruandū niſi vergat in diſpendiū ⁊c̄. vt ex̄ de pac. c. q̄uis. li. vj. ⁊ in. c. cū contingat. ex̄ de iureiur. ⁊. c. licet. e. ti. li. vj. cum ſi. Ex eo q̄ dicit ſeruandū eſſe patet q̄ oriꝰ actio ⁊ exceptio ex illo caſu vt. l. ſtatuas. s̄. de acqui. re. do. ⁊ not. in dicta auc̄. ſacramenta. in glo. ſuper verbo obſeruabit. Secūdo quero vtrū de iure ciuili tale iuramentū obliget ſaltim nāliter: hic vī tex. q̄ nō. nam ſi naturaliter obligaret huic nāli poſſet accedere fideiuſſor vt. s̄. e. l. ij. ⁊ ſic teneꝰ hic. ⁊ ſic oportet te dicere q̄ nulla p̄ceſſit ꝓmiſſio etiā ex nudo pacto: ſed fuit ſimplex iuramentū. nam ſi pactū p̄ceſſiſſet ſaltim illi naturali obligōni accederet fideiuſſor. ⁊ ex hoc pz q̄ iuramentū nō habet vim pacti. nō enim iurādo ꝓmitto parti ſz magis deo. ⁊ ideo nō eſt pactum qd̄ eſt duoruz ℈ſenſus in idē. vt. l. j. s̄. de pact. merito nō oriꝰ nālis ⁊ h̄ circa ſcd̄m. Venio ad tertiū: dixi q̄ tertiū iuramentū eſt ꝓfirmatoriū ℈ctus inualidi. Aduertatiꝫ qr qd̄ dicā alibi nō inueniet. ſed aliq̄liꝫ dixi in. l. ſeius ⁊ augeri. s̄. ad l. fal. ſed dicā nunc pleniſſime. q̄ñq̄ enī ⁊ p̄mo ℈ctus reprobat: qr eſt ꝯtra bonos mores. q̄ñq̄ ⁊ ſcd̄o rōe publice vtilitatiꝫ p̄ncipalr. tertio rōe publice vtilitatiꝫ ſecūdario. q̄rto in odiū creditoris. qnto in fauorē debitoris. ſexto qr lex nō aſſiſtit ſibi: nō aūt reprobat. ſeptimo ex defectu

ſolẽnitatis probatorie. octauo ex defectu ſolẽnitatis formalis. nono ex defectu rei vel materiei ſup qua ꝓbitur. decimo propt alias vtilitates ſubiectoꝝ. Videamus de quolibet. Primo dixi qñq; reprobat ꝓtractus. qz cõtra bonos mores. Iſto caſu nõ validat iuramento. vt in. c. nõ eſt obligatoriũ. de reg. iu. li. vj. ideo pactũ future ſucceſſionis per qd inducit votũ captande mortis alteri nõ ꝓfirmat iuramento. qz ꝫ bonos mores. vt. l. ſi. C. de pac. Item pactũ per qd aufert libera teſtamẽti factio. vt. s. de ver. obli. l. ſtipulatio hoc mõ. t ibi dixi. Item pactũ per qd aufert libertas matrimonij. vt. l. ticia. in pn. s. de ver. obli. t idem dico de qualibet ꝓuentione turpi. vt. l. gnãliter. t. l. ſi plagij. s. de ver. obli. t ibi dixi de cõtractu qui ꝓtinet turpe. Si vo eſſet turpit factus vt dolo vel metu: dic vt ex de iureiu. in. c. quemadmodũ. Secundo qñ reprobat ꝓtractus fauore publice vtilitatis ꝑncipalit: tũc nõ confirmat iuramẽto. vt ex de ſo. cõpe. c. ſi diligenti. circa fi. t. C. de agri. t cenſi. l. ij. t. l. quemadmodũ. t ibi no. li. xj. Et p hoc dico q venditio rerũ q̃ ſunt affixe edibus nõ confirmat iuramẽto. qz rõne publice vtilitatis ẽ prohibitũ. vt. l. cetera. s. de le. j. t. l. ſenatus. s. de ꝓtrab. emp. Idem in pacto p quod prorogat inſtantia litis. qz nõ ꝓfirmat iuramento. qz ꝓtra vtilitatem publicã. vt. l. ꝑ perandũ. §. ſed t ſiquidẽ. t qd ibi no. C. de iudi. Idẽ in l. iuregentiũ. §. ſi paciſcar. s. de pac. t p hoc dicebam: in ciuitate iſta erat ſtatutũ quo cauebat ſic ad lrãm: vt ciuitas iſta abundet hominib q̃ poſſint ſoluere collectas t laborare ꝑdia: ſtatuim q ſiquis teneret dare frumẽtũ liberaret certam dando pecuniã pro quolibet corbe. q ſi per pactũ huic ſtatuto renunciet: nõ valet renunciatio etiam cum iuramẽto. qz ob publicã vtilitatẽ principalit hoc fuit ſtatutũ. Pro hoc eſt q̃ſi exꝑſſum in. d. l. ij. cum ſua glo. C. de agri. t cen. li. xj. Tertio dixi q qñq; contractus nõ valet rõne publice vtilitatis ſecũdario. vt i alienatione fundi dotalis: cum dos ſit fauorabilis rõe publice vtilitatis ſecũdario. l. j. s. ſo. ma. tũc iuramento ꝓfirmatur ſm ius canonicũ. ex de iureiu. c. cum ꝓtingat. t. c. licz. e. ti. li. vj. Et aduerte lz illa capta nõ dicũt ꝓtractũ cõfirmari ſed dicunt ſolũ iuramentũ eſſe ſeruandũ: tñ ſatis puto contractũ remanere validũ quaſi iurando liceat alienare. vt in auc. ſacra. in glo. ſup ver. obſeruari. hoc inueſtigari eſt magni effectus. vt. j. dicam. Aduerte tñ qz predicta ſunt vera qñ lex ꝓhibet ꝓtractũ vel alienationẽ tm vt in. l. iul. de fun. do. t ſic nullũ preceptũ dirigit ad ꝑſonam. ſed ſi lex ꝓciperet ꝑſone t diceret q mulier nõ alienet vel q aliquis nõ emat: tũc talis ꝓtractus non poſſet iuramẽto ꝓfirmari. probo hoc. qui facit ꝓtra ꝑceptũ legis facte ab habente auctem peccat mortalit. qm̃ ſcriptũ eſt: Qui nõ obedierit ꝓncipi morte moriat. vt ex de ma. t obe. c. ij. Siue igit alienando vel ille recipiendo peccauit mortalit: iuramentũ interpoſitũ ſup obſeruatiõe peccati mortalis eſt nullũ. qz ita demũ debet ſeruari ſi ſeruatum nõ vergit ad diſpendiũ ſalutis eterne. Pro hoc induco vnũ dictũ Hoſ. t Jo. an. qui dicũt q vbi mulier ꝑ iurauit ſe nõ alienaturã fundũ dotalem: poſtea alienauit t iurauit de nõ veniendo ꝫ: nõ valet ſecũda alienatio. ita no. glo. in. d. c. lz. de iureiu. li. vj. t ſm hoc dico q ſi fideiuſſor ꝓ dote ꝓſeruãda daret ꝓtra ti. ne fideiuſ. do. den. q talis fideiuſſio iuramento nõ confirmaret. nam ibi ꝓhibitio dirigit ad perſonã. ſ. ne mulier det nec vir recipiat. igit ſi fieret ꝫ eſſet factũ ꝓtra ꝑceptũ legis. t hoc videt ſentire ibi glo. dicẽs q illi legi nõ pot renũciari. Et hoc volo te multũ notare propt ſtatuta diuerſa q̃ ſunt p mũdum: vt ſemp inſpicias an ſtatutũ ꝓhibeat ꝑſonas ꝓtrahere. vtputa nullus ꝫhere audeat cum muliere vel mulier nõ ꝫhat niſi ſic. t tunc nõ ꝓfirmaret iuramẽtũ: alis ſec.

Quarto dixi q ꝓhibet ꝓtract in odiũ creditoris. iſto caſu videt q iuramentũ ſit ſeruandũ. vt ex de pig. c. ſignificante. vbi videt q pctm̃ legis cõmiſſorie in pignoribus qd eſt reprobatũ odio creditoris ſi iuramentũ ibi apponatur eſſet ſeruandũ. Et aduerte: dico q iuramentũ ẽ ſeruandũ. nõ dico q pactũ ꝓfirmet per iuramentũ: vt videt tenere Inno. in. e. c. hoc eſt magni effect propt multa. Primo q ſtatim cum ego obſeruaui iuramentũ meum ego ſum abſolut a iuramento meo t apud creditorẽ remanebit res ſine cã. t iõ poterit ille qui iurauit petere q liberet vel abſoluat a iuramento ſi remaneret obligatus. vel poterit agere ꝫ creditorẽ ꝓditione ſine cã. Exemplũ: qñ quis iurauit ſe ſoluturũ vſuras: qd pctm̃ eſt ꝓhibitũ odio creditoris. ſi iſtud pctm̃ pot impleri ſoluendo t impleat: poterit debitor repetere. ſed ſi nõ haberet implemẽtum: vt ſi iurauiſſet ſe nõ repetiturũ: t ſi non pot impleri totalit peteret debitor ſe abſolul a ſuperiore ab illo iuramento. vt in. c. debitores. ex de iureiu. t iõ dico q ſi filiusfamilias renũciaret macedoniano q ipſe poſſet ſoluere propt timorẽ iuramẽti t poſtea cõdiceret. vel poſſet petere ſe abſolui ad cautelã. Idez dico in omnib ꝫctibus prohibitis odio vni partis tm̃: vt in officiali qui ꝓhibetur emere durãte ſuo officio. vt. l. nõ licet. de ꝫhen. emp. t. l. ſi. C. ſiquis alte. vel ſi. t iſta ſunt notabilia ad ſtatuta q̃ ſunt in ciuitatib que qñq; ꝓhibent vnam partẽ tm̃: vt prohibent nobiles certos ꝫctus facere: t ſilia. Quinto prohibet ꝓtractus fauore debitoris: tũc dico q ꝫct confirmat iuramẽto. vt in auc. ſacra. C. ſi aduer. ven. t in corpo. vnde ſumit. Et iõ dico q ꝫctus fideiuſſionis factus a muliere ꝓfirmat iuramẽto. ar. d. c. cum ꝓtingat. nam ſenatuſconſultũ velleianũ ſi vba ei inſpicias nõ iubet mulieres nõ intercedere: ſed ſolũ dicit q ſi intercedũt nõ teneant. vt. l. ij. §. vba. s. ad vell. Sed ſi vba legis ꝓhibentis ꝓhiberent perſonã: tunc aliud eſſet. nam pot eſſe q prohiberet perſonã ꝫhentis creditoris nõ ei odio: ſz fauore alterius. ſ. debitoris. vtputa ſi dicit: nullus audeat ꝫhere cum minore vel cum muliere ſine ꝓſenſu ꝓſanguineoꝝ. iſto caſu iuramentũ minoris vel mulieris non pot ꝓfirmare ꝓtractũ q̃tũ ad cõmodũ ipſi creditoris. qz ipe prohibit eſt recipere etiã a volente. Pro hoc facit optime glo. in. l. inuit. §. fi. circa fi. ti. j. de regu. iu. t hoc caſu eſſet illud idẽ quod dixi. s. pr. qñ ꝫctus ꝓhibet odio creditoris. Si vo ꝓhibitio fieret ex pte debitoris. vt nullus minor vel nulla mulier vel ſiles ꝑſone poſſint aliquẽ ꝫctũ facere ſine tali ſolẽnitate: tũc ꝫctus nõ ꝓfirmaret tali iuramẽto propt pctm̃ mortale qd ex tali iuramẽto reſultat: vt dixi. t hoc tene bene mẽti propt multa ſtatuta terrarũ. Sed quero qd de ꝫctu ei cui interdictũ ẽ bonis tanq̃ prodigo an ꝓfirmet iuramẽto? Dixi in. l. ſi is cui bonis. s. de ver. obli. Sexto dixi q ꝓhibet ꝫctus qz lex nõ aſſiſtit ſibi. non aũt reprobat. t hic aduerte exemplum pone in. §. alteri. l. ſtipulatio iſta. de ver. obli. tunc qz ex tali ꝓuentiõe oritt obligatio nãlis vt ibi notaui. Itẽ in pacto nudo puto q de iure canonico p iuramentũ talis ꝓuentio validat ſicut penalis ſtipulatio ſup ea apposita valet. vt. d. §. alteri. t. C. de ꝫhen. t cõ. ſtipu. l. nuda. cum ſi. Septimo ꝓhibet rõne ſolẽnitatis ꝓbatorie. et iſto caſu dico q iuramento nõ pot firmari ſi talis ſolennitas deficit. rõ eſt. qz iſte ſolẽnitates ſunt introducte ob publicã vtilitatẽ: nec pñt pacto nec iuramento ꝑuatoriz tolli. vt. l. ius publicũ. s. de pac. l. nemo pot. de le. j. t qd s. dixi in. ij. q. qñ ꝫctus ꝓhibet rõne publice vtilitatis. Ad vnũ tñ aduerte q iuramentũ interpoſitũ ſup aliquo actu importat idẽ ac ſi diceret: ſi nõ valet iſto modo quo agit valeat omni mõ quo melo pot. t ideo ſi ſup teſtamẽto iurat t ibi nõ eſt ſolẽnis numerus teſtiũ proinde ẽ ac

ſi diceret

ſi diceret: ſi nō valet iure teſtamenti valeat iure codicillorū. vt. l. cum pī. §. filiꝰ matrē. ff. de le. ij. Octauo, phibet rōne defectꝰ ſolēnitatis formalis. exemplū in ſtipulatiōe in q̄ dēbet eē vba ex vtraq; parte: ſi ex altera pte nō rñdeatur nō valet. vt. l. j. §. qui pñs. ff. de v. obli. tūc puto idē q̄ iuramēto nō firmet: vt ſit ſtipulatio, put agebat. q̄ deficit forma q̄ dat eſſe rei. ideo nō pōt eſſe ſtipulatio. tñ cū ibi nō valeret iure pacti nudi: tñ iuramento videt valere omni mō quo melius pōt: vt. ff. dixi. ideo puto q̄ in toto ti. de fideiuſ. in quo ſumꝰ vbi dicimus fideiuſſores nō teneri q̄n interceſſerūt in duriorem cām vel q̄n promiſerunt aliud vel q̄n principalis nō tenet: q̄ iſtis caſibꝰ iuramento teneat nō vt fideiuſſor. q̄ deficit forma fideiuſſionis: ſed vt p̄ncipalis, pmiſſor. q̄ iurando videt velle teneri omni mō quo pōt. Predicta q̄ dixi de effectu ſolennitatis formalis intellige vera niſi ſit defectꝰ circa conſenſum. nam tūc ſi ꝓſenſus deficiat totalit̄ vel eſt limitatꝰ certo mō vel certa ꝓditione eodem mō intelligat iuramētum. nō enim ſe extendit niſi vſq; quo ꝓſenſum eſt. vt. l. ſi. C. de nō nu. pecu. ꝛ. l. ſi. qui ſatiſda. co. l. libertus. ff. dō ope. li. ꝛ. l. ſi. in p̄n. j. ad munici. Nono dixi q̄ ꝟctus prohibet rōne rei vel māe ſup qua ꝟctus interponit. vt ſi ꝟbitur ſup re cuius nō eſt cōmerciū. tunc puto q̄ nō valet iuramento nec iuramētū obliget. q̄ videt ꝓtinere impoſſibile de facto vel de iure. vt. l. apud iul. §. fi. ff. dō le. j. ꝛ. l. inter ſtipulantē. §. ſacram. ff. de v. obli. ꝛ q̄ ꝓſenſus p̄uator non pōt ſupplere defectū rei. Decimo, phibetur propt̄ alias ſubditor vtilitates. exemplū in. l. cum hi. ff. de tranſac. vbi, phibet tranſactio ſup alimentis. Itē prohibet pactū per qō quis renūciet ſucceſſioni future. vt. l. pactū. C. de pac. ꝛ. l. pactū. C. dō colla. ꝛ iſtis caſibus puto q̄ ꝓfirmaret iuramēto de iure can. vt in. c. q̄uis. ex de pac. li. vj. nō enim ſunt, phibita iſta q̄ ſunt ꝟ bonos mores: ſz ideo q̄ de facili, p modico remitteret illud ius futurū. ideo lex volens vtilitatibꝰ ſubditor, puidere hoc ſtatuit nō principalit̄ ob fauorē publicū. Idem in donatione puto int̄ virū ꝛ vxorem que, phibita eſt ne vnꝰ efficiatur ditior alter pauperior propt̄ nimiū amorē quē habent ad inuicē. Hoc tenet Guil. de cu. in. l. j. ff. de do. inter vi. ꝛ vx. ꝛ in. l. ſed ꝛ ſi poſſeſſori. §. item ſi iurauero. ff. de iureiuran.

Item ſi filius a patre: Quero primo q̄ eſt rō huius. §. Dicit glo. q̄ qñ filius ſtipulat a patre illa obligatio qua p̄ obligat filio acquirit ipſi p̄i: vnde ipſemet eſſet ſibimet obligatꝰ. ideo nō pōt intercedere fideiuſſor. Idē in ſeruo. Iſtud dictū nō videt verū. nam p̄ obligatur filio ꝛ dñs ſeruo nāliter: que naturalis nō querit ipſi patri. vt no. in. l. frater a fratre. ff. de cōdi. inde. in. j. glo. mag. circa fi. ꝛ. l. ſi id quod. e. ti. Propt̄ qō debes ſcire q̄ glo. iſta nō dicit verū prout refert ſe ad nālem obligationem: ſed prout refert ſe ad ciuilē dicit verū. Sed ꝓtra hoc op. q̄ ſi nālis queſita filio vel ſeruo remaneat apud ſeruū. ergo ei pōt accedere fideiuſſor: ꝛ ſic nō erat obligatus eidem, p eodē. Contra iſtū tex. rñdeo: obligatio naturalis qua tenet pater ipſi filio nō querit ipſi patri. vt in d. l. frater a fratre. ſed obligatio nālis ꝛ ciuilis qua tenet alius bene querit ipſi patri: vt no. in. l. frater a fratre. per regulā que vult q̄ quicquid querit filius querat patri. vt l. j. ff. ſiquis a pa. fu. ma. l. placet. de acqui. here. ꝛ iō obligatio qua tenet fideiuſſor ciuilis ꝛ naturalis querit ipſi patri. vnde remaneret fideiuſſor obligatus eidē pro eodem: qō eſſe nō pōt. vt hic. Item cōtra p̄dicta oppo. q̄ ex eadem cā qua ſtipulādo ab alio mihi querit ex eadem cā ego, pmittendo tibi nō obligor. vt. l. liber homo ff. de ver. oblig. Modo ad propoſitū: naturalis qua tenetur alius ipſi filio queritur patri ergo eadē obligatiōe pat̄ promittēdo filio nō obligatur. Rñdeo regula poſita in. l. liber homo hz locū in ciuili obligatiōe nō in naturali ſm Di. Quero an hodie ex cā aduēticia poſſit eē obligatio ciuilis intra patrem ꝛ filiū. ita q̄ fideiuſſor acced at: glo. hic dicit q̄ ſic ſed allat ar. cōtra inſti. de inuti li. ſti. §. ei qui. ſol. loquitur ſm iura antiqua: ſed ſm iurā hodierna oritur obligatio ciuilis inter patrē ꝛ filiū caſus nō. in. l. iubem⁹. §. i. C. ad trebel. ꝛ nō. in auc̄. vñ ſi parēs C. de inoffi. teſ. ꝛ. l. pactū. C. dō pac. ꝓuē. ꝛ nō. in. l. frater a fratre circa p̄n. magne glo. ff. de cōdi. inde. Sz qūo pater obligetur filio ex cā aduenticia diſcutiamus per aliquos cōtractus. Et primo videamus in cōtractu mutui. glo. fatetur hoc in. l. frater a fratre. q̄ mutuuz cōſiſtit int̄ patrē ꝛ filium in pecunia aduēticia. h̄ dictū debet intelligi q̄n patri nō queritur vſufructus illius pecunie: vel q̄ hac lege peruenit ad filium vt in auc̄. excipitur. C. dō bo. que lib. vel pater renūciauit vſufructui vt. l. cum oz. C. de bo. que li. nā ſi patri queritur vſufructus cū pecunia ſit res q̄ vſu cōſumitur pater haberet dominiū ꝛ ꝓprietatē pecunie: q̄ aliter vſufructus cōſtitui nō poteſt vt habes per totū ti. de vſufruc. earū re que vſu conſu. ideo nō cōſiſteret mutuum: q̄ acciperet pater a filo pecuniā ſuam propriam patris. idem dico in cōtractu emptiōis ꝛ venditionis. nam ſi filius emeret a patre videndum eſt dō qua pecunia ſoluit. nā ſi ſoluit de pecunia aduēticia cuiꝰ dominiū pertinet ad patrē nō eſſet ſoluere cuz ipſi patri deberet queri tāq̄ ex cā profecticia vt. ff. ti. i. l. ſeruus cōis meuij. §. fi. ꝛ per hoc potes quaſi diſcurrere per omnes cōtractus in quibus ex parte filij venit ſoluēda pecunia vt in locatione in ſocietate ꝛ ſilibus. In alijs autem cōtractibus qui interponūtur ſuper re que vſu nō cōſumitur procedit iſta glo. ſine ſcrupulo. cōtrahitur enim inter patrem ꝛ filium ciuilis obligatio quod eſt verū preterq̄ ex cā donationis. nam pat̄ ita demum poteſt donare filio ſi preceſſerunt merita filij digna illa remuneratioe etiam ſi cuilibet extraneo hoc feciſſet: q̄ tūc filio dz queri ex cā aduēticia ex operis ſuis vt nō. in auc̄. vñ ſi pens. C. de inoffi. teſt. licet aliter videat nō. ꝛ nō bene in. l. ſi donatiōe C. de colla.

Si nummos. Nō. tex. ibi in oēm enim cām ꝛc. glo. querit in. l. ſi a furioſo in p̄n. ff. ſi cer. pe. q̄n pecunia aliena mutuatur ſecuta cōſūptiōe: vñ oriatur certi cōditio vel ex cōſūptōe vel ex numeratiōe preambula. ꝛ dicit q̄ tex. eſt hic q̄ ex numeratiōe ita dicit glo. Opp. ff. e. l. ſi in pignore. So. hic de obligatiōe que oritur ex ipſa numeratione p̄ncipalit̄ ibi ſcdario. Itē op. de. l. lucius. §. pe. j. ad muni. Sol. eo dē mō qō plene dic vt in. l. quero. ff. locati. ꝛ. l. cētum cap̄ue. ff. de eo qō cer. lo. Ultimo h̄. §. inducit̄ ad. q. an cōtra fideiuſſorē poſſit fieri executio ſñie ꝛ facit h̄ tex. q̄ ſic ibi dum dicit in oēm enim cāz ꝛc. quod dic vt dixi. j. iudi. ſol. l. i.

Pro furti actōe. Opp. de. l. ſi cui. j. de v. ſig. So. in popularibus actionibus diſtingue duos caſus. nam aut quis agit populari actiōe pro priuato cōmodo ꝛ pōt accedere fideiuſſor ar. l. lz. ff. de procur. aſt. añ lit̄. cont̄. nō poterit recipere fideiuſſorem vt h̄: q̄ nō eſt creditor: ſed poſt lit̄. con⁹. pōt recipe fideiuſſorē vt in cōtrarijs. Bar.

Ja colono. Dixi de h̄. ff. ti. i. l. fu⁹ cōis meuij. §. fi. ꝛ. l. ſti chū. §. ſtipulatio. ff. de v. ob. dic vt ibi dixi.

Cum facto Habuiſtis in. l. ſi ſeruum. §. ſeq̄ ff. de v. ob.

Aulus. Hanc legē habetis. C. de dolo l. i.

Bicunq; l. ista est multuꝫ vtilis ꝛ ſ̄b-tilis ꝛ h̄ intendit. Si debitoꝛ liberatur a ciuili fideiussoꝛ cū effectu teneť. ſecus ſi prima iure nouatiōis tollatur. h. d. Habetis ergo duas regulas. ꝛ ad primā propter quā est facta glo. magna. j. ſcripta. Oppo. ꝛ vī q; vbi ciuilis tollitur ꝛ naturalis remanet q; fideiussoꝛi ꝛſulatur vt. l. exceptiones §. rei. s̄. de excep. Huius ꝓtrarij timoꝛe sūt hic due opi. vna est in fi. glo. q; tenetur: sed nō cū effectu ꝛ vide gl. ibi quarto posset dici cē. sed ista ſo. est ꝓtra tex. qꝛ eēt idē in p̄mo quod in ſcō qñ ope exceptiōis liberatur q; tex. in nuit ꝓtrariū per aduersatiuā que ponitur in tex. dicit ergo gl. in p̄n. q; tollatur ciuilis beneficio personali ꝛ cohe renti persone nō coherenti rei. ꝛ vide in glo. ꝛ sic glo. po-nit quatuoꝛ exēpla in quibus quis liberatur a ciuili ꝛ remanet naturalis tm̄ ꝛ oritur exceptio coherēs rei. que exē pla examinemus. vnū est qñ est liberatus per prescriptionē ꝛ sic innuit q; sola ciuilis prescriptione tollatur. nō dico hic tetigi. s̄. e. l. siquis post q̄. dicā. j. rem ra. ba. l. fi. Scōm exēplū est in ſnīa absolutoꝛia tollitur ciuilis vt. l. iulianus. s̄. de cōdi. inde. sed ibi dicit verū tex. qñ debitoꝛ erat obligatus vtraq; obligatiōe: sed si erat obligatus ciuiliť tm̄ vt ex cā iudicati ď qua dubitabať ꝛ sic agebať ꝛ fuit lata ſnīa absolutoꝛia tūc tollitur oē vinculū obligationiſ ciuile ꝛ naturale ficte seu intellecte a iure. vl̄ erat obligatus per rescriptū p̄ncipis ꝛ tūc ſnīa tollit oē vinculuꝫ qꝛ est pariſ potētie ar. l. de q̄bus in fi. s̄. de le. Itē intelligo illā. l. qñ absolutoꝛia sequitur qñ nō probat: sed si sequereť absolutoꝛia exceptiōis pemptoꝛie obiectum tūc tolli oē vinculū vt dixi. s̄. e. l. si plures. ꝛ per doc. in. l. exceptiōes. C. de ꝓba. Tertiū exēplū est in iureiurl. innuitur q; tollatur ciuilis ꝛ naturalis remanet. nō ē verū imo naturalis tollitur ꝛ ciuilis elidiť vt. l. ſticbū. §. naturalis j. de solu. ꝛ. l. pe. s̄. de iureiur. ꝛ. l. ij. e. ti. ſz dicit Bi. verū in iuramēto volūtario: sed si loquimur in iuramēto necessario delato a iudice pte inuita tūc tollit ciuilē ꝛ naturaliſ remanet. ita intelligit Ja. ꝛ Buſ. in. l. ij. ď iureiur. Quartū exēplū est in pacto: sed nō potest dari exēplū q; tollat ciuilē: qꝛ cātur ex ꝓsensu ꝛ ideo tollit naturalē: sed bene pōt tollere pactū vtrūq;: vt. l. ſi vnus. §. pacť ꝛ. l. ſi tibi. x. §. quedā. s̄. de pac. ꝛ e. ti. l. ab emptiōe. nō ergo reperio q; tollat ciuilē ꝛ remaneat naturalis. debet ergo intelligi hec. l. qñ tollitur ciuilis ꝛ remanet naturalis ꝛ oritur exceptio mere personalis. Quero exēplū. gl. q̄ est h̄ dat mlta exēpla pro maiori parte nō vera. primū est in deporta to. nec ob. l. ſi debitori. qꝛ ibi postea fuit acceptus ita dicit gl. dedi vobis gl. d. ſcordātes in. l. fi. s̄. de duo reis. ſz ista glo. est ꝓtra cāum. l. quoť. in fi. iuncta. l. i. j. de noua. remanz ergo istď exēplū nō bonū cū ois obligatio tollať respectu p̄sone ď̄bitoris ꝛ trāſſūdit in fiſcū vt dixi. in. d. l. ſi. de duo. reis ꝛ. d. l. ſi debitori. Secūduꝫ exēplum est de relegato qď Bi. reprehēdit: qꝛ nulla tollitur per relegationē vt. l. relegati. j. de interdic. ꝛ rele.. Tertiū exēplū est in capite minuto: qꝛ dedit se ad arrogādum. remanet naturalis ꝛ tollitur ciuilis vt. l. ij. s̄. de capi. dimi. sed istď exēplū nō est bonū: qꝛ de iure ciuili licet tollať tm̄ ex edicto pretoris de capi. di. restituit in eū vtilis: sed tu posses dicere q; nō in totū restituitur: sed inq̄tū facere pōt p ti. s̄. qď cū eo. ergo in eo q; nō restituitur adaptabitur huic l. sed dico q; in totū restituitur nec per titulū qď cū eo tollitur ciuilis in aliquo ſz ꝺdēnatio moderet vt. l. pe. j. eo. ti. ꝛ sic nō pōt adaptari illud exēplū. Quartū exempluꝫ in cedēte bonis q; tollitur ciuilis ꝛ remanet naturalis: ſz tu habuisti glo. in. l. heres a debitoꝛe. §. q; si ſtipuloꝛ. s̄. eo. q; vtraq; tollit: sed nō est verū: qꝛ nulla tollitur: ſz paratur exceptio: vt. l. ex ꝓtractu. ď bo. auc. iudi. poſ. Item appet: q; ď postea acquisitis pōt cōueniri per. l. is qui. ꝛ l. qui bonis. s̄. de ceſ. bo. nō. per Ci. in. l. i. in. viij. q. C. q bo. ce. poſ. Quintū exēplū est in ď̄bitoꝛe qui ius iniquū ipetrauit Bi. Ja. de are. ꝛ Rai. istud exēplum tenēt tanq̄ verū: ſz videť q; nō ſit verū: qꝛ priuilegiū per qď absoꝛbetur in totū ius alterius nō valet vt. l. quoť. C. de preci. ip̄a. offe. nisi dicas q; in p̄uilegio fuit positū nō obstante tali. l. ſ. l. quoť. ꝛ. l. rescripta ꝛ gl. sic ſol. in. l. iij. §. ſi is pro quo. s̄. qď quiſq; iuris. Itē opp. q; si hoc est verū tunc fideiussoꝛ habebit regreſſū cōtra me: vt. l. cū lex. ff. e. ꝛ sic priuilegiū nullius erit vtilitatis mihi. Bar. dicit q; opponā exceptionē ꝓtra fideiussoꝛē: qꝛ impetraui q; a nullo creditoꝛe possim ꝓueniri. ꝛ sic erat p̄uilegiuꝫ. sed si ponis vt glo. innuit q; cōtra creditoꝛē habebam tm̄ p̄uilegium: tunc ex persona mea ſubibo iudicium pro fideiussore. vt. l. idēq;. §. ꝛ generalieer. s̄. mā. ꝛ sic erit bonum exēplum ꝛ hoc sentit glo. dum al̄. §. ꝛ gēneraliter. Itē hoc intellige qñ in obligatiōe est datio ita q; fideiussoꝛ potest ꝓueniri ex persona sua ꝛ esse in moꝛa. secus si esset tale factum q; ſtipulatio nō posset ꝓmitti niſi ex persona principalis vt. l. cū filius. §. i. s̄. de v. ob. ꝛ qď nō. per doc. C. ď vſur. rei iu. l. ſi. Ex̄ glo. potest dari exēplum in. l. i. C. de fide. mino. vbi per restitutionē ciuilis tollitur. h̄ verū est tm̄ quidam dicunt ꝓtra ꝛ remanet naturalis cui accedit fideiussoꝛ ꝛ ipſe tenetur. Bat. vi. exēplum glo. q; pactuꝫ p̄sonale sit factum quod glo. non placet: qꝛ tunc naturalis tolleretur. nō credo q; glo. bene dicat: qꝛ nulla tollit p illud pactū p̄sonale: ſz ē dilatoria ad tp̄s incertū. ꝛ ideo nō credo q; aliqua tollať imo ſubest naturalis ꝛ ciuilis cui opponit illa dilatoria vt inſti. de excep. §. tp̄alis. naturalis remanet tm̄ qď exēplū nō ē bonū. Itē nō ꝓcedit h̄ exēplū p. l. ſi vbi. §. pactū. s̄. ď pac. vbi in vita rei ꝓdest fideiussoꝛib⁹. Septimū exēplū gl. ē qꝛ quidā sūt qui ponūt exēplū qñ ſublata est ciuilis naturali remanente cui accessit fideiussoꝛ ꝛ tunc teneť. ꝛ differt ista a p̄cedētib⁹: qꝛ s̄. p̄ fideiussit postea est secuta liberatio a ciuili remanēte naturali. h̄ vo p̄ fuit liberatus a ciuili postea accessit fideiussoꝛ naturali. Sz op. s̄. e. l. siquiſ post q̄. ſo. ibi errāter intercessit. Octauū exēplū glo. ē q; fuit liberatus tp̄e non prescriptiōe: sed pacto qď gl. nō plz: qꝛ tūc esset exceptio coherēs rei nō persone. preterea Bi. dicit q; istud tacituꝫ pactū tollit naturalē sicut exp̄ſſū pactū: vt. l. eum q ita. s̄. de v. ob. vbi dī post tp̄s exceptio taciti pacti obstat et sic eadē rōne ipedit illud tacitū qua rōne exp̄ſſū vt. l. qd s̄. ſi cer. pe. Quero q̄ ps ē va istū alternatiue: ꝛ dicit gl. q; p̄ma gl. nō bñ dicit: qꝛ alternatiua. l. vtraq; ē vera vt dixi in. l. ſi is qui ducēta. §. vtrū. s̄. de re. du. ꝛ doc. dicūt in. l. cuꝫ quidā. C. de. v. ſig. p. l. quintus in fi. s̄. de au. et ar. le. ꝛ. l. i. s̄. qď vi aut clā. ē ergo vtraq; va in suis cāib⁹: qꝛ nouatio qñq; tollit ipo iure. qñꝫ ope exceptiōis: vt. l. pe. j. de preto. ſti. ꝛ ibi dicā.

Iut apponitur. Baldus ſimpliciter videtur mādare in eum locū in quem p̄ncipalis ꝓmisit se solutuꝫ. h. d. Nō. q; ſimpliciť mādādo tibi q; mutues vīdoꝛ mādať ēt q; ꝓuenias cū ď̄bitoꝛe ď loco solutiōis. ꝛ ibi ego videoꝛ ꝗhere et sic tale mandatū nō restringitur ad certū locū: ſz vī referri ad locū in quo ꝗbitur vere vel ficte vt hic. Et h̄ facit ad qōm. quidā existens in ciuitate ista mādauit quibusdā vt interficerēt quēdā in ciuitate florētie: secutū ē hōicidium. Quero an ibi vbi ē ꝓmiſſū delictū. ſ. florētie ille mādās possit accusari ꝛ ꝓueniri. ꝛ Ja. de are. format istā. q. h̄ ꝛ dicit q; sic arguendo de ꝓtractibus ad delicta vt. l. tā ex ꝗctibuſ ꝛ. l. oēm. s̄. ď iudi. pro hoc vī cāuſ in auc. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi oportet fm vnam lec. idē videtur tenere Ricar. malū. ſed quidā referunt Bi. dixiſſe ꝛ ꝓſuluiſſe

se ꝛ ꝓsuluisse ꝙ non potest conuenirí nisi in loco in quo fuit mandatū ꝛ assignat rōem: qz ibi fuit cōmissū delictū ergo ꝛc. sz nō credo fuisse Bi. sed aduerte vt hāc qōem i telligas opz nos scire vtrū mandās delictū ꝓmitti puníatur ex delicto vel ex mādato: ꝛ gl. s. de seruo corrupto l. j. §. psuadē. dicit ꝙ alis ꝑterqꝫ in actione serui corrupti mandās punít pp mandatū: sed in actiōe serui corrupti punít nō ex mādato: fz psuasione. idē nō. insti. de ob. q̄ ex delic. nas. §. ope. ꝛ h̄ ē qd̄. l. dicit ꝙ ille q̄ ꝑstat opem furto tenet furti: vt. l. is q̄ opē. j. d furtis. q̄ dicat tenetur ex furto ꝓpter opē. ꝛ h̄ ē qd̄ dic̄ lex ꝙ tunc incipit teneri cū delictū ꝓmissū ē: vt. l. si quis vxo. §. neqꝫ verbo. j. de furtis ꝛ. l. si quis seruo. §. j. e. ti. vñ ex delicto tenetur nō ex mandato. Itē videam an ratihabitōe qz ex ea nō oritur actio sed ex nego ges. ꝓpter ratihabitionē fm veraz opi. vt dicit tex. in. l. si pupilli. §. itē querit. s. de neg. ges. lz gl. ibi alr dicat. facit. s. de vi ꝛ vi ar. l. i. §. deiecisse. ꝛ. § seq. vñ sic̄ ratihabitio trahit ad me negociū ꝛ delictū ita mandatū. Sz ꝫ h̄: qz videm in ꝯctibus vbi quis obligat ex mandato. So. illud ē verꝫ in obligatiōe q̄ orit inter mandatū ꝛ eū cui mandat vt in toto ti. mandati: sz in obligatiōe q̄ teneret alteri: vt puta mandasti Titio vt gereret negocia mea licz inter te ꝛ Ticiū ꝫhatur obligatio ex mandato tñ iter te ꝛ me orit obligatio ex negocio gesto ꝓpter mandatū. vt. l. ita aūt. §. gessisse. s. de admi. tuto. sz in delict inc mandantē ꝛ eū cui mandatur non orit actio mandati: qz ē nullum vt. j. eo. l. si a reo. §. fi. ꝛ. l. si reū. §. rei turpis. s. mand. ꝯcludit ergo ꝙ ex delicto punitur. Itē ꝫ ꝑdicta fac̄. j. de peñ. l. aut facta in ꝑn. sed solue vt ibi. h ꝓmisso cū teneat ex delicto ꝛ delictū ē cōmissū Florentie ergo ibi dz puniri qz ibi deliquit dicaz j. de iniurl. l. non solū. §. si mandato.

Ideiussor. Si ad denūciatiōez fideiussoris debitor idoneus nō exigit creditori nō iputat. h. d. Opp. d. l fideiussoris. s. eo. So. ibi fuit accept in eo qd̄ a reo exigi nō posset hic simplr fm glo. rō qz qñ ē accept simplr tūc ꝓncipalē eē idoneū vl nō: nō ē cā dāde actiōis in fideiussorē: iō nō ē qd iputet creditori: sed in ꝫrio ꝓncipalem nō eē soluēdo ē cā dāde actiōis in fideiussorem: iō ei denūciatiōi dz credi. Opp. s. de euic. l. si cū venditor. gl. nō soluit. Bi. soluit ꝙ ibi habebat ēptor causā a venditore h nō: sz Ol. soluit ꝙ ibi nō fiebat denūciatio ad exigendū: sz cū ad h tēderet fiebat vt aliā actiōem intētaret: sz istud ē diuersificare casū sz fm rōem adhuc durat ꝫ. qre. n. ibi dz sibi denūciantj credi h nō: dic ergo ꝙ illud ibi agere erat cā dāde actōis ꝫ denūciantē iō dbet sibi credi. Quero vtz h. l. sit correcta. gl. tāgit ꝛ nō pfecte. puto ꝙ ista. l. sit correcta: qz hodie reū eē idoneum vl nō nō ē cā dāde actiōis vl denegāde ꝫ fideiussores p auc̄. de fideiussorl. nisi eēt renūciatū illi bñficio. Sed q̄ro qd si creditor differt agē in necē fideiussoris. Rñ. nocet sibi vt. s. de aqua plu. ar. l. j. §. idēqꝫ. d rei vēdi. l. i fūdo. fz gl. sz puto ꝙ tūc videat facē in fideiussoris necē qñ h ē cā dāde actiōis ꝫ fideiussores. vt dixi alis nō. qz vtit iure suo sed eo cāu possit vti fideiussor remedio. l. si deiussoribꝰ. s. eo. s. ꝙ offerat ꝛ petat sibi actiōem cedi vl vtat remedio. l. fideiussor. j. e. s. offerre. Quero fideiussor denūciauit creditori ne numeraret an creditor possit numerare ita ꝙ nō noceat fideiussori. gl. dicit ꝙ ista q̄ō ē sabbatia. ista q̄ō tāgit p gl. s. de ꝓcur. l. ticius. ꝛ. C. de nō nu. pecuni. l. tā mādatori ꝛ ibi Ci. nil dicit. ꝛ in spec. de fideius. §. j. v. quid si fideiussor. qdā dicūt talem denūciationē valere. vt. l. i. §. sed si ego. s. qd̄ iussu. Alij distinguūt an fideiussor habeat iustā cām denūciandi aut nō vt. s. man. l. si boiem. fm Ubertū de bobio. Alij di cūt aut erat res integra aut non. tu dic aut creditor erat obligatus numerare ꝛ tūc denūciatio non ꝓdest aliqd fideiussori. aut non erat obligatus ꝛ tunc sec arg. ꝓ hoc s. de publi. l. siquis ꝓhibuerit. ꝛ de consti. pecu. l. vtrum cum. l. sequenti ꝛ hoc cōiter tenetur. Sed tunc quero ꝓmisisti mihi centum sub spe future numeratiōis. an sis obligatus recipere ꝛ ego tibi dare. tex. videt ꝙ nō vt. s. si cer. pe. l. qui pecuniam. sed dico ꝙ si creditoris interest debitor tenet recipere vel intereē prestare. vt. s. de verbo. obli. l. qui rome. in ꝑn. ꝛ qd̄ ibi nō. nam tpe quo se obligauit videtur actum ꝙ recipiat: sed in creditore puto ꝙ teneatur numerare si debitoris interest vel interesse ꝑstare vt. l. si penam. s. de vbo. obli. Sed quero vnde oritur obligatio qua creditor tenetur. rñdeo ex stipulatiōe si intercessit vt dicta. l. si penam. alias licet tpe promissionis sit actum ꝙ numeret tamen hoc pactum ē nudū nec pōt vestiri ad cōmodum debitoris coherentia ꝓmissionis que ē facta pro aduersario. puto tñ ꝙ creditor possit soluere: ꝛ fideiussorem obligatum habebit: quia cogitur numerare vt verecundiam euitet que esset ei non fuare promissa vt. l. quintus. s. man. ꝛ d ali. le. l. pecunie. in fi. ꝛ no. s. de publi. l. si quis ꝓhibuerit. qd̄ puto verū si debitor ē eiusdem conditionis: secus si mutauerit statū vt quia factus est non soluendo tunc non esset sibi verecundia ar. l. is a quo in fine vt in pos. legatorum. Bartolus legum.

Ater creditorem et debitorē Ex vbis ꝯctus colligitur fideiussorez teneri in id qd̄ minus ex venditione pignoris posset rediri. hoc dicit Bartolus leguz.

Icut reus. Etiam fideiubendo non potest quis factum alienuz promittere hoc dicit. Glo. que ē hic nō eget alia recitatione nisi vt dixi. s. co. l. si quis pro eo in principio vbi est bona glo.

Xceptione. Iniuriosa sententia lata contra fideiussorem sui culpa non preiudicat debitori hoc dicit. In tex. ibi iniuria iudicis quem prouocasti contra te dicendo sibi vituperium Ja. de are. Oppo. ꝙ iniuria facta vni nocet alteri vt. l. si fundus in fi. s. loca. ꝛ. l. ad eos s. cōmo. glo. non sol. tu dic ꝙ hic non nocet alteri quo ad actionem dandam contra alterum. sed ibi nocet ad exceptionem parandam contra alium. sed nec etiam ad exceptionem prodesset si ipse fuit causa iniurie vt. l. si merces. §. culpe. s. loca. ꝛ hic ꝛ de hoc Ci. ponit distinctio. in. l. si de fundo. C. loca. ꝛ an quo ad exceptionem alteri noceat iniuria dic vt ibi. sed an quo ad actionem dandam ipse non bene dicit ideo dicam hic. Opp. C. quando prouo. non est nec. l. i. Solu. hec sententia non continet expressum errorem. Quero quomodo fuit commissa culpa a fideiussore. dicit glo. quia dānatus fuit ꝛ non appellauit. et istud exemplum est bonum in se non tamen in ista. l. quia non appellare non est causa donationis iniuste. sed est causa non faciende reuocationis. solu. dicit glo. ꝙ exceptionem non opposuit quod verum est in se per. l. si fideiussor. s. manda. sed non in hac. l. quia tex. dicit exceptione vsus. Aliud exemplz est ꝙ non probauit vel per minus idoneos testes: sz istud nō ē bonum: quia sic sententia eēt iusta. qz fm probata respectu iusticie humane. dat ergo exēplum Ja. de are. ꝙ fuit iniuriatus iudici ꝛ dixit sibi vituperiū vel dic ꝙ exceptionem opposuit sed inepte. vel dic ꝙ conduxit aduocatum minus peritum qui nesciuit allegare iura ptis vl nullz cōduxit ar. ei qd̄ nō. s. so. ma.

l.ſi ab hoſtibus.§.j. Secũdo quero: dicit hic ſi culpa tua: quid ſi ſine tui culpa: glo. dicit idem: ꝛ hic ſubau de maxime ꝓz Jo. ꝛ idem Bi. cõtra. videt tenere glo. in l.ſi per imprudentiã. in prin. ff. de euic. ꝛ glo. in. l. ſiquis ꝓhibuerit. ff. de publi. ꝛ Ja. de are. dicit q glo. cõtrarie ſunt vere ꝛ iſta nõ. ꝛ alleg. l.ij.§.ſolent. ff. de here vendi. ꝛ idem Ol. ſed in iſtis dictis duo ſunt inculcata. vnum eſt vtrũ iniuria facta fideiuſſori noceat ꝑncipali. Scõm eſt vtrũ iniuria facta emptori noceat venditori. ꝛ in fideiuſſore ꝛ principali tene opi. Jac. de are. cõtra iſtaz glo. per iſtam. l. ſumptã a ꝓtrario ſenſu. ꝛ per. l. ſi procurator §.ſi ignorante. ff. mãda. probo per ſimile. negociũ illud nõ pertinet principaliter ad fideiuſſorẽ ſed ad reum ꝑncipalẽ: modo ſnia lata cõtra eum ad quẽ negociũ nõ ſpectat ꝑncipaliter nõ nocet ſibi ſed dño licz iniurioſa. vt. l. etiã. C. manda. ꝛ ſic in fideiuſſore ꝛ ꝑncipali. Jn alio videlicet de emptore ꝛ venditore male dicunt glo. cõtrarie ꝛ Ja. de are. ꝛ Ol. q dicunt cõtra. l. ſi per imprudentiã in prin. nam q̃liter põt poni q culpa partis ſit imprudẽtia iudicis: certe nõ ſed culpa ipſius iudicis ꝛ eius q fecit eum eſſe in illo officio. ꝛ ideo nõ datur regreſſus ipſi emptori: q ꝛ periculũ caſus fortuiti pertinet ad emptorez facta emptiõe. vt. l. neceſſario. ff. de peri. ꝛ cõmo. rei ven. ꝛ l.j. C. de peri. ꝛ cõmo. rei vẽ. ſed illud qđ fecit iudex fuit caſus fortuitus quo ad partes iõ ad emptorẽ ſpectat. facẽ qđ doc. tangũt in. l. emptori. C. đ euic. nõ tñ dicunt iſta ad. l.ij.§.ſolent. ff. de here. ven. Rñ. q ibi eſt caſus cõuerſus ad. l. ſi per imprudentiã. q ibi fuit lata ſentẽtia cõtra venditorẽ ad quem nõ ſpectabat periculũ rei.

Quero ꝛ reuoco in dubiũ an ſentẽtia contra vnũ lata ꝑ iniuriã noceat alteri quo ad actionẽ dandã contra aliuz Docto. in. d. l. ſi de fundo. C. loca. dicunt indiſtincte q non. Tu vero dic: aut queris an noceat alteri hoc eſt ei pro quo eſt lata: an cuidã extraneo. ꝓmo caſu aut eſt lata pro eo ꝛ ad eius vtilitatez ꝛ cõmodũ ꝛ poteſt ei nocere vt cõtra eum actio detur: quia nõ po: eſt dicere ſententiam iniquã. vt. l. ſi ſeruus plurium. §.j. ff. de leg. j. ꝛ no. ff. de verb. obl. l. ſtipulatio iſta. circa prin. in glo. magna aut eſt lata pro eo ſed nõ ad eius vtilitatẽ vt in cauſa criminali: ꝛ tunc iniurioſa ſententia nõ poteſt accuſatori ꝑ iudicare vltra id q đp cũ petitũ eſt vt cõtra eũ poſſit dari actio ex vigore eius ſentẽtie. vt. ff. de bo. lib. qui cum maior. §. quid ergo. Scđo caſu dic: aut ſnia fuit iniuſta culpa ꝓtis ꝛ alteri nõ nocet vt cõtra eũ detur actio vt hic ſic debet intelligi. l. ſi pro ea. C. man. aut pars nõ fuit in culpa. ꝛ tunc aut ad illum cõtra quẽ eſt lata ſnia nõ pertinebat negociũ principaliter ſed ad aliũ: ꝛ tunc põt alteri nocere: vt cõtra eum ad quem principaliter pertinebat detur actio vt hic a cõtrario ſenſu. ꝛ. C. man. l. etiam. ꝛ ff man. l. ſi procurator. §. ſi ignorantes. niſi ei poſſit opponi culpa, puocationis omiſſe. vi. d. §. ſi ignorantes. aut negociũ pertinebat ꝑncipaliter ad eum cõtra quem eſt lata ꝛ tunc aut ad eum cõtra quem eſt lata rei periculũ pertinebat: ꝛ tunc ſibi nocet. vt. l.ij.§.ſolent. ff. de here. vel ac. vẽdi. Quero dixi ſi culpa ſua hoc accidit imputet ſibi de qua clpa intelligat: Rñ. de illa que venit ex natura cõtractus de quo tractat. Quero ſecũdo an in dubio preſumatur culpa: Glo. q nõ ꝛ bene. ꝛ lz alis dicat q in dubio ꝓſumit pro ſnia. vt. l. berẽnius. §. gaia. ff. de euict. tñ hic ponit pro cõſtanti ſniam eſſe iniuſtã: ſed dubitabat de culpartis: an ille qui dicit debet ꝓbare: ꝛ ſic ſit cautus aduocatus. Quero de qua exceptõe loquit hic: Rñ. de ea que ꝓueniebat ex perſona rei vel ei reo poterat ꝓdeſſe alis ſecus. vt no. in. l. ſi fideiuſſor. §. quedã. ff. manda.

Quero an reus teneat dare fideiuſſori ꝓbationes ad hmõi exceptionẽ: Rñdeo ſic. vt. ff. de act. emp. l. ſi credi tor. C. de fideiuſ. l. inſtrumenta. Quero qñ fideiuſſor ſuccũbit an in actione mãdati recuperabit ſumptus liẽ: Rñdeo ſic. ar. C. mãda. l. etiã. ꝛ. ff. manda. l. ſi mãdato meo. §. ſi fideiuſſor. poterit etiaz vt puto pẽdente iudicio petere a reo vt ſibi pecuniã pro expenſis det q ꝛ eius negocium gerit vt. l. ſi vero non remunerãdi. §. fi. ff. man.

Jdeiuſſores magiſtratuum. Qui i intercedit pro officiali ſimpliciter videtur intercedere in intereſſe non in penam ex maleficio impoſitam. h. d. Nõ. facit. j. ad muni. l. libertus. §. fi. ꝛ iõ fiunt hodie ſtipulationes magis large: vt ꝓmittat ad intereſſe ꝛ penã ꝛ ſoluere oẽz condẽnationez que de eo fieret ꝛc. Querit hic di. ſtatutum ẽ q ꝑ vulnere quis ſoluat centum. ꝑ homicidio quis ſoluat mille. ꝓtingit q accuſatus de vulneribus dedit ſideiuſſorẽ de iudicio ſiſti ꝛ iudicato ſoluẽdo. poſtea vulneratus ẽ mortuus ꝛ reus ẽ cõdemnatus in mille an fideiuſſor teneatur. hic videtur q nõ ꝛ. j. eo. l. ſi. ff. de lit. iur. l. i. de eo qđ cer. lo. l. centum capue. ꝛ. j. pxi. §. facit. de pe. her. l. itẽ veniunt. §. ſed cum prediximus. Ecõtra videtur q teneatur: quia tunc videtur mortuus cum fuerit vulnerat' vt. ff. ad. l. aquil. l. ait lex. ꝛ. l. huic ſcripture. ꝛ de dã. infec. l. dãni. §. ſabini. Jtẽ q ꝛ habeẽ ꝑ ſcõ qđ de, primo fiendum ẽ vt. ff. de teſtõ mili. l. pe. ꝛ de excu. tu. l. non tm. facit. ff. e. l. ſi quis ꝑ eo. §. ſi nũmos. cõiter ꝓſueuit determinari aut tpe quo fideiuſſit apparebat vulnus mortale: ꝛ teneatur vt. ff. quoꝛ le. l. fi. i prin. ſi nõ apparebat nõ teneatur ar. ff. ad. l. aquil. l. qui occidit. et l. in lege ſm Bi. ſed mihi videtur q debeamus aliẽ dicere: nam fideiuſſores iudicatum ſolui ꝛ ſimiles nõ tenẽtur niſi cũ eẽt iudicatum ſeu cũ ꝓceditur ſuper illa actiõe ſeu accuſatione in qua interceſſerũt vt. l. cũ querebat. j. iudi. ſolui. Eſt modo videre an ſuper eadem actiõe ſeu accuſatione ſit modo cõdemnatus in qua fideiuſſor interceſſit: ꝛ de iure cõi bene diceret verũ Bi. vt. l. dãni. §. ſabini. ff. de dã. infec. q ꝛ fuit intentata accuſatio ex. l. cornelia cũ mortaliter vulnerauit. teneẽ enim ſiue ſequatur mors ſiue nõ ꝛ tũc eſt vã opi. Bi. q ꝛ tũc dicitur mortua tpe vulneris: lz de iure ſtatutoꝛ: q ꝛ vna ẽ pena vulneris: ꝛ alia occiſionis fideiuſſor interueniens ſuper illo vulnere de homicidio nõ teneẽ q ꝛ non ſuper eadem accuſatione ẽ dãnatus. vt. j. iudi. ſol. l. cuz querebat. dixi in. l. dãni. §. ſabini. ff. de dam. infec. ꝛ ibi vide. ꝛ predicta vã ſi interceſſerit accuſatione iaz ꝓpoſita. ſed ſi nulla eẽt ꝓpoſita accuſatio: ſed ſolum ſuper vulnere ꝓmiſit de iudicio ſiſti ꝛ iudicatũ ſolui tũc tenetur q ꝛ tũc videtur fideiuſſiſſe in oẽm cãm que ex vulnere deſcenderet vt. l. ſi quis ꝑ eo. §. ſi nũmos. ff. e.

Pro aurelio. Qui intercedit in ſũma nõ teneẽ ad vſuras. h. d. dic de hoc vt. l. quero. ff. loca ꝛ. l. centũ capue de eo qđ cer. lo.

Jtor datus. Si obligatio fideiuſ ſoris tpe tollit in aliã trãſfũdit ꝛ ꝑncipal remãet: ſolutio fideiuſſoris liberat ꝑncipalẽ ꝛ mãdati actiõez ꝫ eũ pit. h. d. ꝛ ẽ difficilis i tex. ꝛ diuido eã: q ꝓmo formar vnã qõnẽ inẽ tutorẽ ꝛ pupillũ. ſcđo ponit qõ inẽ ꝑncipalẽ ꝛ tutorez eundẽq fideiuſſorẽ qñ ſolutio ẽ fcã finita tutela. tertio põit qõ inẽ tutorẽ ꝛ ꝑncipalẽ ꝛ ſoluit durante tutela. ſcđa ibi q̃uis ẽtia ibi lz eni. Nõ q vna actio i aliã trãſfunditur vt. l. quotl. §. ſi tpali. ff. đ admi. tu. ꝛ. l. diuortio de neg. geſ. Secũdo nõ. qñ inſpicitur cauſa nõ titulus actõis. Jtẽ nõ. q tutor nõ põt ſe liberare ſe auctore principaliter: ſed per quãdam cõſequẽtiã ſic. Opp. đ. l.

iij.§.idem ſcribit.ſ.de pecul. vbi inſpicit titulus ꝛ non cauſa.glo.nō ſoluit.Bi.C.ad mace.l.ſi filius. dixit ibi q̄ ibi titulus nouus nō trahit originē ab obligatōe noua:hic ab antiqua.ſed illud eſt nihil dicere:q̄ h̄ etiā ab obligatiōe noua.ſ.cōtractu tutele. Tu dic q̄ in ꝯrario ex mutatiōe tituli mutat ratio legis.ſed hic ex mutatōne tituli nō mutat rō legis q̄ declara vt.ſ.dicam. Opp. de.l.ſi.ſ.de auc.tu.Sol.hic videt tex.reſpōdere q̄ ſua auctoritate p̄incipaliter nō liberat:ſed per quandā conſequentiā. Sz cōtra hoc videt.l.quoţ.§.ſicut.de admi: tu.glo.dicit ibi cū iudice.Bi.dicit dic vt.l.ſi.ſ. de auct. tuto.vbi glo.dicit q̄ ſe auctore tutor ſoluēdo pōt ſe libe rare indiſtincte a pupillo.vt.l.quoţ.§.ſicut. alio modo q̄ꝫ p̄ ſolutionē nō poſſet p̄incipaliter ſed per cōſequētiaz ſic.vt.l.ſ.ſ.de auc.tuto.ꝛ hāc tene. Et q̄ hic dicit q̄ ſua auctoritate efficere nō poſſet ꝛc.intellige.ſ.als q̄ꝫ per ſolutionē.glo.tñ.ſ.ſi cer.pe.l.ſingularia.in p̄ma glo.dicit q̄ eſt ſpeciale in cauſa mutui qđ eſt falſum.vt.l.fiſtulas. §.j.ſ.de ꝯben.emp. Quero qualiter eſt fideiuſſor liberatus tpe:Rñdet glo.q̄ ad tēpus fideiuſſit. ꝛ intelligе q̄ talis liberatio nō poꝛrigebat ad reū:als h̄.l.nō ꝓcederet.facit.ſ.de adm.tu.l.pupillus.in ſi.ꝛ qđ ibi no.

Quero quare hic nō mutat rō ex mutatōe tituli actionis.ſed ſecus in.l.iij.§. idem ſcribit.ſ.de pecul. Rñ. pater cōcedendo peculiū videt velle q̄ filius cōtrabat:ꝛ ſic equū fuit eum obligari ex eius cōtractibus de peculio:ſed nō vult q̄ delinquat.ideo actione ex delicto nō tenet.vnde ſi cōtingit q̄ illa actio que eſt ex delicto conuertat in actionē deſcendentē ex cōtractu vel quaſi ſupuenit ratio equitaţ que vult patrē teneri de peculio: que ratio nō erat p̄ius.ſed in hac.l.nō mutat ratio: q̄ ideo tutor incidit in ſecundā obligationē q̄ tenebat ex p̄ma. Item ſoluēdo ex hac ſecūda liberat reū:vnde equitas ē eadem cōtra reum dari actionē mandati ſicut ſi ſoluiſſet ex p̄ima. Bartolus.

J a reo. P̄ro obligato ſub cōditione pōt accipi fideiuſſor ſub duabus cōditionibus copulatiue cōceptis.ſi vero diſiunctiue inſpicit qđ p̄ius extiterit.h.d. Oppo.ſ. eo.l.grece.§.illud. Sol.dicit glo.refert an in quātitate vel tēpore vel in qualitate ſit plus vel minus.q.d.hic eſt plus qualitate ibi quātitate vel tēpore qđ nō placet.vt.ſ eo.l.hi qui acceſſionis.dic ergo ſm Bi.q̄ h̄ cū pendet cōditio nullo tēpore eſt obligatus in plus.

Sub diuerſis. Si inter obligationē p̄incipalis ꝛ fideiuſſoriſ eſt diuerſitas cōditionis inſpicit que precedit.hoc dicit. Glo. opp.de.l.verbis.ſ.ad.l.fal.ꝛ nō ſoluit.Dic q̄ hic euētus inſpicitur quo ad impediendā actionē naſci ex hoc ꝯctu:nō quo ad tollēdā aliā actionē ad eundē effectū tēdentē.vt no.per Bi.in.c.actus legitimi. de reg.iu.li.vj.

Si reo. Si reus promittat fundū poteſt accipi fideiuſſor in vſufructu.h.d. Dicit hic q̄ ſi p̄incipalis promittit fundū ꝛc.ſed tex.videt dicere cōtra in.l.ꝛ per iuſiurandū.j. de acceptil.§.illud.glo.non ſoluit.Dic q̄ in accipiente vſufructū eſt pars fundi i remittente nō vt ibi.ꝛ ratio eſt ſi teneris mihi ad vſufructū formalē qui traditur mihi a te ꝛ ab alio habeo ꝓprietatem:tunc ille vſufructus formalis penes me efficiet cauſalis ꝛ erit illud idem.ſed in remiſſione hoc nō poteſt cōmittere teneris mihi ad fundum ꝛ libero te ab vſufructu tm̄ remanes mihi obligatus ad p̄prietatē: qua tradita remanet apud te vſufructus formalis qui nūq̄ fuit debitus ꝛ ſic eris liberatus ab eo qđ nō debebat.ideo nō valet:q̄ alia res eſt vt in cōtrario.facit.ſ.de ver.ob.l. ſi ita ſtipulatus fuero ſi ticius.§.j.ꝛ qđ ibi dixi.

Adeo. Oppo.q̄ ſi ipſe ſeruus interrogat videtur fideiuſſor teneri p̄ro eo apud eundē cōtra. l.heres a debitore.§.j.ſ.e.ꝛ j.l.pxi.ſo.vt in glo.

Si a furioſo. Op.ſ.e.l.marcellus.ſo.vt ibi Querit glo.quid ſi ſciēter intercessit.dicit quidā eū teneri.glo.cōtra.q̄ nō eſt p̄incipalis cui accedat qđ placet niſi iuraſſet:q̄ tunc v̄ actuz vt valeat oñi mō quo melius pōt.vt dixi.ſ.e.l.ſiquis.p eo.in p̄n.ꝛ ideo tenet vt p̄ncipalis.

Jd quod vulgo. P̄ro maleficijſ nō poteſt accedere fideiuſſor ſed p̄ro obligatōibus deſcendētibus ex maleficio ſic.h. dicit. Nō ſi ꝓmitto tibi ſoluere penā ſi cōmiſeris tale maleficiū nō valet talis ꝓmiſſio:qđ maxime eſt notādū p̄ro ſindicis cōitatis qui ad petitionē potentū nō denūciant maleficia ꝛ recipiunt promiſſiones de indēnitate: q̄ nō valet. Sed an valeat pactū qđ inuicē faciūt ꝓſortes in tuſcia.ſ.q̄ ſiquē eorū cōtingeret cōdemnari ꝓ maleficio oēs cōtribuerēt.Et videt q̄ nō vt hic: q̄ inuitant ad delinquendum. Bar.

Ranius. Iſta eſt bona.l.ꝛ ſubtilis ꝛ hoc dicit. Per confuſionez perſona ab obligatiōe eximit ꝛ eius acceſſorie obligationes:ſecus in cōreis p̄ncipaliter obligat: q̄ in obligatōe remanet.h.d.vſq̄ ad.§.ſi ponamus.Et diui de.primo ponit thema ꝛ.q.ꝛ all. p̄ro vna parte.ſcđo ponit quedā ꝓferentia ad deciſionē.q.tertio oſtēdit iuriſcōſultus dubitationē ꝛ ponit deciſionē.q.q̄rto ꝓſoluit mādatori de equitate.quinto loquit qualiter cōtra cōreum pōt agi.ſexto ponit nou' caſus.ſ.ſi creditor fideiuſſori ſuccedat.ſcđa ibi:ꝛ qd. ttia ibi ſz cū duo rei.q̄rta ibi plane quinta ibi:cum altero aūt.ſexta ibi q̄ ſi creditor. Nō vnam regulā q̄ ſucceſſio habet vim ſolutionis.Item q̄ apud eundē p̄ro eodē nō poteſt eſſe fideiuſſor. Itez nō q̄ ſucceſſio eximit perſonā ab obligatiōe.Item nō q̄ q̄ impediūt cōtrahenda impediūt iam cōtracta. Nō illū tex.qui dicit:aut ſunt ſocij:aut nō. Et extra glo.opp. q̄ in.v.ꝛ quidē. dicit q̄ ſucceſſio habet vim ſolutionis. in.v.ſed cum duo.q̄ iure cōfuſionis eximit p̄ſona.So: ſucceſſio vim ſolutōis habz qñ ex hoc nullū incōmodū patitur heres:vt in.v.ꝛ quidē.ſed cum eſſent duo rei haberet incōmodū ſi haberet vim ſolutōnis ſucceſſio. vt in v.ſed cum duo.ꝛ.l.ſi ei.ſ.de euic. Venio ad glo.dicit hic q̄ que impediūt cōtrahenda ꝛc. Opp.de.l.patre furioſo.de his qui ſunt ſui vel alie.iu.ꝛ.l.puribus.§. ꝛ ſi placet.ſ. de ver.obli.Sol.hic fuit defectus cauſe ſinalis.in cōtrarijs ſecus:vt plene dixi in.d.§. ꝛ ſi placet.

Oppo.ꝛ nunc venio ad oppoſi.fortes:dicit hic q̄ ſi deiuſſor ſeu mandator poteſt eligere fiſcum inſolidū.cōtra:quia fiſcus nō poteſt intelligi obligatus eſſe:cū ſucceſſio eximat perſonā ab obligatione:ꝛ ſic talis mandator nō ſoluit p̄ro eo.huius timore dicit glo.q̄ fiſcus ſuccedens debitori:ꝛ fideiuſſor ipſo iure nō liberat ſed ope exceptionis.ſed hoc nō eſt verum per.l. in omnibus.j. de ſoluţ.vbi dicitur q̄ obligatio ipſo iure tollitur ſucceſſione. veritas eſt dicit Jaco.de are. fateor q̄ ille non eſt obligatus:ꝛ p̄ro eo non ſoluit ſed p̄ro alio. ſi ſoluit tamen contra illum habet actionē mandati. vt.j.proxi.§. ꝛ liberatio ſuperueniens vni ex cōreis non nocet mandatori quādo habet eum obligatū actione mandati inſolidum. Oppo.q̄ mandator non poſſit agere contra quēlibet inſolidum:quia nō fuit actum:ergo ꝛc.vt.l. reos.§.cuz in tabulis.ſ.de duo.reis.Sol.dicit glo.eo ipſo q̄ ipſi ꝓmiſerūt inſolidū apparet p̄ro eis mādatorē teneri inſolidū:ꝛ ſic inſolidū cōtra eos hz actionē mādati qđ nō. Extra glo.opp.hic dicit q̄ pōt fiſcū elige-

re inſolidũ. ꝓtra q2 duo rei habent beneficiũ diuiſionis vt in co2. de duo. reis ⁊ ex ꝑſona eoꝝ mandato2es . vt. l. inter eos. §. duo rei. ⁊. §. credito2. s̃. e. fuit no. per Bi. in l. ſi pupillus. s̃. de fideiuſ. tu. ſo. dicit Bi. ⁊ quidam ba' bent et quidã nõ q̃ hic ꝓcedit ſm iura antiqua. ſec̃ ſm iura hodierna q2 imputet ſibi ſi nõ oppoſuit beneficiuꝫ diuiſionis: ſed iſtud ẽ verꝫ ſi mandato2 vellet agere ꝓtra aliũ conreum cui fiſcus nõ ſucceſſit: ſed ꝓtra ipm fiſcum ſecus q2 fiſcus nõ poteſt obijcere culpam ex qua lucruꝫ ſentit. vt. l. cum in fundũ. v̊. q̃ ſi mulier. s̃. de iure do. nõ enim poteſt dicere debuiſti mihi opponere beneficiũ di uiſionis: ſed glo. in. d. v̊. q̃ ſi mulier dicit q̃ agẽdo non poſſum culpam obijcere ex qua lucrum ſentio: ſed excꝛ' piendo ſic ⁊ ita fiſcus poteſt opponere excꝛipiendo q̃ nõ petijt diuiſionẽ: ſed nõ eſt veruꝫ per. l. vendicantem. ⁊. l. ſe. s̃. de euic. ⁊ qd̃ ibi no. Vt autẽ intelligas capias bre uiter tria verba. qñq3 culpa alterius ex qua lucrũ ſentio eſt cauſa actionis mee: ⁊ tunc nõ poſſum ſibi opponere agendo. vt. l. cum in fundo. §. q̃ ſi mulier. s̃. d̃ iure do. ⁊. l. nupta. §. j. s̃. ſo. ma. quandoq3 culpa eſt cauſa excꝛ' ptionis mee: ⁊ tunc aut eſt cõmiſſa circa illam actionem ꝓtra quam volo ſibi exceptionẽ opponere ⁊ tunc poſſuꝫ opponere. vt dicto. v̊. q̃ ſi mulier. in glo. que ſic debꝫ in telligi. aut eſt cõmiſſa illa culpa circa aliud q̃ circa actio nem ex qua agis: ⁊ tũc nõ poſſuꝫ obijcere culpã ex qua lucrũ ſentio. vt. l. vẽdicantẽ. s̃. de euic. vel verius ⁊ breui us dic aut culpã ex qua lucrũ ſentio volo obijcere alicui ad ꝓſequendũ vel retinendũ illud lucruꝫ qd̃ inde ꝓcepi ⁊ poſſum vt in vſucapiõe ⁊ ꝓſcriptiõe que pariunt actio nem ⁊ exceptionẽ ⁊ ita loquit glo. in. d. l. cũ in fũdo. aut habito illo lucro occaſione illius culpe volo ad aliud ꝫ te agere vel excipe ⁊ nõ poſſũ. vt. d. v̊. q̃ ſi mulier. ⁊ glo. in. d. l. vẽdicantẽ. ⁊ ſic dꝫ intelligi qd̃. s̃. dixi. Venio ad glo. magnas ⁊ ꝫ illud qd̃ dicit inſolidũ agi ſi nõ eſt ſocius obſtãt tres regule. ꝑma ẽ: q2 bona fides non pa tit q̃ bis idẽ exigat: mõ fiſcus habebat ſolidũ ſucceden do. Jtẽ nũc habebit a ſocio ſolidũ habebit ergo bis idẽ Alia ẽ regula q̃ tenet cedere actionẽ ꝫ ꝓreũ cui ſucceſſit qd̃ nõ põt ergo repellit exceptione. vt. l. ſtichũ. §. pe. ⁊. l. modeſtinus. j̃. de ſolu: ⁊ iſte tangit in glo. Extra glo. ẽ alia regula q̃ ſi ſoluo ſolidũ medietatẽ repetam a nõ ſo cio actiõe neg. geſt. vt. l. j. ⁊ ibi no. C. de duo. reis. ergo obijciã fiſco q̃ nõ põt me ꝓuenire in ſolidũ cũ poſſum a te repetere. huius ꝫrij timoꝛe dicit glo. q̃ de rigoꝛe dicit verum tex. ſed de equitate obſtat exceptio. Sed cõtra ħ op. quia ſi hoc eſſet verum tunc idem eſſet in caſu quan do ſunt ſocij: quia de rigoꝛe tenentur in ſolidum: ſed q2 ſocij: ⁊ poteſt repetere tunc de equitate ꝓ parte conuenit huius contrarij timoꝛe dicit Roge. q̃ nõ eſt differentia niſi quia magis aperte habet actionem ſocius q̃ ſi non eſſet ſocius. quid dicemus? certe durũ videt mihi q̃ tan tus homo quantus Paulus fuit iuriſconſultus auctoꝛ huius. l. loqueretur ita ſtulte: ⁊ ideo dico q̃ hic loquitur quando erant duo rei debendi ex cã lucratiua ⁊ ſic nul' la regula obſtat. nã nõ ob. ꝑma q2 ꝓ ſucceſſionẽ non vi det habere ſolidum : q2 nõ habet vim ſolutiõis vt dixi. Jtem nec ſecunda quia nõ debet cedi actio vt dicam. j̃. ti. ij. l. modeſtinus. Jtem nec tertia regula q2 non poteſt repetere. vt. l. in. l. fal. hoc obſeruandum. s̃. ad. l. fal. ſed huic ob. iſta. l. in ꝑin. que loquitur quando duo rei ſũt ex ꝫctu mutui ergo non ex cã lucratiua. ſz rñdeo q̃ licet queſtio ꝓponat̃ i duob' reis ex cã mutui tñ ab illo. v̊. ſed cũ duo loquit̃ gnãliter i duobus reis ex cã lucratiua ⁊ ſic nõ refert̃ ad caſũ ꝓpoſitũ. vl̃ ſi vis dicere q̃ ad ꝓpoſitũ ꝑmũ caſũ referꝫ dic q̃ ħ pecunia tota puenit ad illũ con reũ cui fiſcus nõ ſucceſſit ⁊ ſic dicte regule nõ obſtant ea dem rõe. Ulterius cõtra predicta opp. nam legata li beratione acceptilatio facta vni ex duobus reis ſocijs ꝓ deſt alteri in totũ. vt. l. iiij. §. nunc de effectu. s̃. de libera. leg. quare nõ ſucceſſio que loco ſolutõis habet̃. Jtẽ ſen tẽtia abſolutoꝛia ꝓdeſt alteri. vt. l. ſi duo. s̃. de arbi. ⁊ ſic cõfuſio. So. dicit glo. q̃ cõfuſio nõ habet ſolutiõis vim ſed iſtud nõ declarat: q2 pactũ factũ vni nõ habet vim ſo lutionis ⁊ prodeſt alij in totũ. vt. l. eandẽ. §. j. s̃. de duo: re. ⁊. l. iiij. §. nunc de effectu. s̃. de lib. le. vnde aduerte di xi tibi in. l. ex duobus reis. q̃ eatenus quatenus ſocius põt repetere a ſocio liberato eatenus ſibi ꝓdeſt pactũ. vt l. eandẽ. §. j. s̃. de duo. re. ⁊ facit. d. l. iiij. §. nunc de effcũ de libe. le. modo ad propoſitũ qñ ſunt duo ſocij ſi vni ẽ factũ pactũ ſiue ab alia petat̃ dimidia: ſiue etiã vnus de narius partẽ iſtius qd̃ ſoluit repetet a ſocio: q2 omne cõ modũ ⁊ incõmodũ debet eſſe cõe: ſiue ſint ſocij oĩm bo noꝝ: ſiue illius obligatõis tm̃. ⁊ illud verꝫ qñ accidit du rante ſocietate. hic vo iſta cõfuſio fit poſt mortẽ. ⁊ ſic ſoci etate finita merito partem petet a ſocio. nam cũ ſocietas ſit finita nõ poteſt cogi cõicare id qd̃ exegerit. ſolum eni illud exigit qd̃ ipſi qui cõuenit ſoluendo in diuiſiõe ob uenit. ⁊ ideo puto q̃ ſi facta diuiſiõe inter cõreos vni fi' at pactũ illud nõ prodeſt alteri in parte que ſibi obuenit ſoluenda. Ultimo hec. l. inducit̃ ad plures qões. pri' mo inducit̃ per glo. an duo rei debendi videant̃ inuicez fideiubere. dixi vobis. s̃. de du. re. l. reos. in ꝑn. Que rit Bi. hic ſi pendẽte inquiſitiõe ſupueniat legitimus ac cuſato2: an debeat ſuperſederi in inquiſitõe? Et videt̃ q̃ ſic per iſtam. l. ibi: vt quẽadmoduꝫ ꝛc̃. ⁊ de hoc per Bi. in. c. actus legitimi. de reg. iur. li. vj. ⁊ dicam in. l. ſi mari' tus. §. j. de adul. ⁊ per Li. in. l. ea quidem. C. de accuſa. Deinde querit Bi. quidaꝫ accuſauit alterũ: deinde fuit exbannitus : modo iſte accuſat̃ dicit q̃ ſup accuſatione ſua facta per exbannitũ nõ debet procedi per formã ſta' tuti quo cauetur q̃ querimonie exbannitoꝝ nõ audian tur. ⁊ videt̃ q̃ nõ poſſit ꝓcedi per iſtũ tex. ibi: vt quẽad' modũ incipereꝫ ꝛc̃. ⁊. l. ſi poſt finitã. s̃. de ſuſpec. tut. ⁊. l. bos accuſare. §. hoc beneficio. j̃. de accuſ. ⁊. l. iij. §. pe. s̃. de lib. agno. Ecõtra videt̃ q̃ poſſit procedi poſtq3 iudi' ciũ eſt iam inchoatũ. vt. s̃. de iuriſdi. om. iud. l. cum que dã puella. ⁊ ita quidã habent iſtaz qõem inſolutã: tam ẽ videt̃ mihi q̃ ſit caſus in. l. negãda. C. qui accu. nõ poſ. ⁊. l. ſi is qui reus. j̃. de publi. iudi. vbi accuſationẽ de no uo nõ poteſt dare deportatus ſed antiquã ꝓſequi. Ad cõtraria reſpõdeo primo nõ ob. l. iſta: quia hic ſuperue' nit defectus in cauſa finali. in qõne propoſita ſuperuenit defectus in perſona. i. in accuſante nõ in cauſa finali: q2 nõ deſinit delictũ eſſe: licz accuſato2 ſit exbannitus. Nec ob. l. bos accuſare. §. hoc beneficio. j̃. de accu. q2 ibi ſu' peruenit beneficiũ accuſato quo poteſt vti. ſed in queſtio ne propoſita vtitur exbãno accuſati qd̃ nõ licet per iura s̃. allegata. Non ob. l. iij. §. fi. s̃. de libe. agno. ⁊. l. ſi poſt finitã. s̃. de ſuſpec. tu. q2 ibi ſuperuenit defectus in cauſa finali vel materiali. vt dixi. s̃. de verb. obli. l. ſi pluribus. §. ⁊ ſi placet. Bar.

Si ponamus. Pactũ factũ vni ex conreis nõ ꝓiudicat mãdato2i. h. d.

Oppo. q2 imputet ſibi mandato2 ſi ſoluit. vt. l. ſi fide' iuſſo2. in ꝑin. s̃. man. So. dicit glo. ħ mandato2 ſeu fi' deiuſſo2 fuit ignoraꝫs. ſecus ſi ſciens vt in cõtrario: vel ſu it pactũ ꝑſonale. ſed tex. alr ſoluit. dic ergo q̃ hic fuit fa' ctũ pactũ vni ex cõreis debendi ita q̃ non prodeſt alteri reo ⁊ fideiuſſo2 ſoluit pro eo. qui remanet ſic obligat̃ ha bet actionẽ etiam contra liberatũ per rõnem in tex. quia nõ potuerit auferre accuſationẽ mandato2i qui cõtẽpla' tione vtriuſq3 interceſſit. vt. s̃. ꝓxi. dixi.

Placet. Iste. §. habet duas lectiones. Nota secundā q̄ mandatū pōt impleri per alium quod procedit in casu. §. nostri q̄n in mādato venit dari q̄d per alium pōt explicari. C. de ca. tol. l. vna. §. ne aūt. secus si fieri vt ibi.

I fideiussori. Acceptilatio facta fideiussori qui in obligationē nō incidit nō ꝓdest fideiussori. h. d.

Am procuratori. Cōtumacia rei nō auget obligationē fideiussoris. h. d. Hec. l. loquitur in fideiussore rem ratā haberi: qd in fideiussore iudicatū solui: z an iurat in litē cōtra eū an intelligat in eo q̄ crescit illa accusatio ꝓpter iuramentū: glo. in. l. j. §. de in li. iurā. dicit q̄ sic. ego reꝓhendo glo. per. l. iudicatū solui stipulatio certā. j. iudi. sol. ſz sustinēdo eā dic: qñq̄ iurat in litē in actiōe bone fidei: z tunc nō dat niſi vna ſnīa z tūc ad id q̄d in illa ꝑma deuenit tenet fideiussor. vt. d. l. iudicatū solui. facit q̄d no. de act. emp. l. j. in ꝑma glo. magna. qñq̄ finiunt due ſnie: z tunc fideiussor tenet ad id q̄d deuenit in ꝑima: niſi forſan interceſſerit etiā in ſecundo iudicio. Bartolus.

De nouationibus z delegatōibus. Rubrica.

Ouatio. Primo dicit quid ſit nouatio. Secūdo vñ dicat nouatio. Tertio q̄lis debet eſſe obligatio nouata. Quarto qualis dz eſſe obligō nouās. ſecūda ibi: nouatio enī. tertia ibi: illud. q̄rta ibi: dūmō. ꝑma z ſecūda pars nō egent ſūmario. tertia z q̄rta breuiter hoc dicūt. Per ſequentē obligationē etiam naturalē tm̄ nouat precedēs qualiſcūq̄ obligō fuerit. h. d. Nō ꝑmo quid ſit nouatio. Scōo vnde dicat. Itē nō q̄ naturalis nouat precedentē. Itē nō q̄ pupillus ſine tutoris auctē nāliter obligat. Opp. primo q̄ nouatio eſt ſtipulatio: iō debuit diffinire nouationez ꝓut ſtipulationē. vt. l. qnta. §. ſtipło. s. de ver. obl. Sol. nouationē vocat hic nō ipſū cōtractū. ſ. in modo fiēdi ſz effectū ipſius ſm glo. z iſtud diffinit hic. Op. j. eo. l. aliā. So. ibi loquit de nouatiōe neceſſaria: hic de volūtaria. Quero vtrū precedēs obligatio poſſit nouari p ciuilē tm̄: z glo. dicit q̄ nō: q̄ ciuilis fit ex ſtipulatiōe q̄ habet ꝓſensum: z ſic nālem parit. vt. l. j. in fi. s. de pac. Sed glo. nō bene dicit: q̄ poſſibile eſt q̄ ciuilis tm̄ nouet: q̄ teneris ad centū ſub ſpe future numeratōis: z inde eſt ante biēniū obligō ciuilis tm̄ ſm gl. nr̄am. vt not. C. de iur. z fact. ig. l. cū quis. z. s. de cōdi. inde. l. j. z iō ſi interim ꝓmitto illa. c. ſub ſpe future numeratōnis etiam per ciuilem nouat ꝓima z nihil repugnat. Dat gl. aliud exemplū p q̄d lit̄ cōtes. fit nouatio p ciuilē obligationez tm̄. vt. j. eo. l. delegare. ſed certe per lit̄ ꝓte. inducit nouatio neceſſaria. z de illa nō loquit hic. ſed dicā. j. e. l. aliaz q̄ñq̄ fit per lit̄ cōtes. nouatio volūtaria: q̄ volūtarie ꝓtestaris litē. de qua loquit. j. e. l. delegare. in iſta etiā eſt cōſensus: z ſic etiā nālis obligatio ſubeſt vt doc. dicūt in. l. j. C. de iudi. Sz q̄ro an per aliū ꝓtractū poſſit fieri nouatio precedentis obligōis q̄z per ſtipulationē. z videt q̄ nō per. l. itē illa. in fi. s. de cōſti. pe. vbi interuētu noue p ſone in cōſtituto nō fit nouatio. Cōtrariū ego dico z do tex. quē neſcio alibi. vt. l. ſi mandato meo. §. fi. s mā. tm̄ h eſt plus q̄ per ſtipulationē p̄ſumebat nouatio in aliis alis nō preſumebat niſi hoc ageret. vt. l. item illa. in fi. s. de conſti. pecu. z. l. ſi mandato meo. §. fi. s. mandati.

Quero quid ſi ſeruus ꝓmittit animo nouādi an nouet. ꝑma glo. dicit q̄ nō: q̄ cum ſit interceſſio nō obligatur ciuiliter nec naturaliter. vt. s. titu. i. l. ſeruus inſcio. z l. ſe. de hoc habes tex. inſti. e. §. preterea. vnde puto q̄ ſi nō eēt interceſſio vt q̄ ꝓmitteret ex cā peculiari q̄ tūc ſi eret nouatio. Quero quō ſtipulatio que eſt actio ciuilis poteſt tollere obligationē iuriſgent. vt. j. ti. iij. l. an in utilis. §. ſi acceptilatū. z. l. ſi acceptilatū. dic q̄ actio iuris ciuilis que directe tendit ad ꝓmendū obligationem nō pōt eā tollere. ſed actio ciuilis tendēs ad eundē effectū ad quē obligatio iuriſgen. bene pōt tollere z ſic ē mirabilis, pditio. vt no. inſti. e. §. itez p acceptilationē. in fi. §. p glo. Venio ad. v. illud. Op. s. de cōdi. inde. l. q̄ pupillus. z. l. pupillus. s. de acti. z ob. huius ↄtrarij timore ſūt in glo plures ſo. vna ē q̄ hic loquit in pupillo qui ē ꝓximus pubertati ſiue ſit locupletioz vel nō. cōtraria loquūt ſi ē ꝓximus infantie vel infans. z dic q̄ ille dicit ꝓximus pubertati qui hz. x. annos z dimidiuz q̄d intelligo in maſculo. In femina vero in. ix. annis cū dimidio dicit ꝓxi. pubertati. nā cū ifantia duret vſq̄ ad vij. annos. vt. C. de iure deli. l. ſi infanti. illud q̄d ſupeſt ad pubertatē diuidit p mediū z ſic apparebit an ſit ꝓximus infantie vl̄ ꝓximus pubertati ita dicit glo. j. de re. iur. l. pupillū. in ꝑn. z inſti. de inuti. ſti. §. ſed q̄d diximꝰ alibi videt dici aliter. vt. l. nō tm̄. s. d excu. tu. q̄ ꝓximꝰ pubertati ē ꝓximus p ſex mēſes. ſed in alio caſu ibi loq tur. ſtarē huic glo. alius tex. ē in. l. i. §. pe. s. de li. ho. ex hi. que ꝑma facie videt ↄtra ꝓdicta: ſed ſi bene inſpiciat nil facit. dicit glo. in hoc bene ſed in ſolutiōe cōtrarij nō bene dicit p. l. ſi pupillus. s. de auc. tu. vbi etiā ꝓximus pubertati nō obligat naturaliter. dat glo. aliā ſo. q̄ aut p uenit aliquid ad eū z tenetur naturaliter als ſecus q̄d nō placet: q̄ tunc teneret ciuiliter z naturaliter. vt. l. ſi pupilli. j. de ſolu. z. s. cōmo. l. iij. Alij dicunt vt Bar. q̄ vtrūq̄ requirit. ſ. q̄ debet eē ꝓximus pubertati z locupletioz ſz nō bene dicūt q̄ tūc teneret ciuiliter z nāliter. vt. d. l. ſi pupilli. z. l. iij. in ꝑn. s. cōmo. Alij dicūt aliter aut pupillus habet tutorē z poteſt obligari naturaliter cum diſtinctiōe tm̄. aut nō habet tutorē z nō poteſt naturaliter obligari ita no. C. de inuti. ſtipu. l. ſi. ſed nō placet: q̄ q̄ñ non habet tutorem facilius debet poſſe obligari argumē. l. ſi curatorem. C. de in integ. reſti. vnde alij antiqui aliter dixerunt. ſ. ecōtra. aut pupillus habet tutorem z nō pōt ſine eo naturaliter obligari vt dictis. ll. aut nō hz z pōt obligari naturaliter vt h. ar. d. l. ſi curatorē. iſtā opi. ſibi appropriat Ja. de are. ſz fuit antiquoꝝ vt refert glo. in. d. l. pupillus nec velle. j. de reg. iur. ſz iſta opi. ē ↄtra caſū. l. ſi. s. d iureiu. nō ob. q̄ dz q̄ equipat ꝓdigo. vt. d. l. ſi curatorē habēs. q̄ nō ē verū in oībus. nō obſtat q̄ dicit q̄ ſm h ↄtractus pōt valere iure retētiōis ſi ſolueret: q̄ in h pupillo ſuccurrit p. l. interdū. s. de ↄdi. inde. nō obſtat ſi dicis q̄ dādo ſibi curatorē videt ſibi iterdicta adminiſtratio. vt. j. dicā. Va ergo ſo. eſt quā ponit glo. tua h. z. d. l. pupillus nec velle. j. de reg. iur. vt diſtinguatur ſic. Aut pupillus ē infans z nō obligat ciuiliter nec naturaliter etiā ſi aliqd pueniat ad eū. vt. l. ↄria. ſm gl. q̄d itellige q̄ nō teneat actiōe ex eo ↄctu: ſz ↄditiōe ſine cā vel ad exhibendū vt. s. cōmo. l. iij. z q̄d ibi no. Itē q̄ dico de infante itelligo d ꝓximo ifantie vt inſti. de inuti. ſtipu. §. ſz q̄d dicim. z no. i. d. l. pupilꝰ nec velle. Si vo ē maior infante z ꝓximꝰ pubertati tunc ſi ꝓmittat ſuo tutori nec ciuiliter nec naturaliter obligatur. vt. l. pupillus. de auc. tu. ſm glo. q̄d intellige niſi ſit locupletioz vt ibi patet. aut promittit alij ſine tutoris auctoritate z tunc obligatur naturaliter vt hic z inſti. e. §. preterea. ſm glo. quod intelligo indiſtincte ſit locupletioz vel non: habeat tutorem vel non vt s. de iureiuran. l. ſi. s. ad. l. fal. l. ſi pupillus. quando dies lega. ce. l. cum illud. §. i. ad trebel. l. ſi eius. j. ti. i. l. in

numerationibus: ꝛ ſi eſſet locupletioꝛ obligaꝛet ciuiliter vt dicit hic glo. in fi. Si aũt ꝓmiſit cum tutoꝛis auctoꝛitate tunc obligaꝛ ciuiliter ꝛ naturaliꝛ: ſed põt reſtitui ſm gl. vt. l. impuberes. ſ. de auc. tu. ſm glo. predicta que dixi pupillũ teneri ciuiliꝛ ꝛ nãliter intellige niſi ꝓmiſſio ſit facta de re cuius alienatio ſit interdicta: qꝛ tunc nec ciuiliter nec naturaliꝛ obligaꝛ ſine decreto. vt. l. ſi ad reſoluẽdã. C. de predi. mi. rõem. ĩ. dicã. Quero de rõe predictoꝝ: Rñ. infans ꝛ infantie ꝓximus nõ obligaꝛ naturaliter qꝛ deficit ꝓſenſus. pupillus ſi ꝓmittit ſuo tutoꝛi nõ obligaꝛ nãliꝛ: qꝛ ꝓhibiꝛ ẽ tutoꝛ talẽ ꝓmiſſiõẽꝫ recipere i mo puniꝛ. vt. l. nõ licet. de ꝓbẽ. ẽp. ꝛ no. C. de ꝓ. ẽp. l. cũ ipſe. vñ lex reſiſtit ꝓctui ꝛ nõ naſciꝛ ciuilis vl nãlis obligõ vt. l. ſi nõ ſoꝛtẽ. in ꝓn. ſ. de cõdi. inde. ꝛ iſta eſt rõ quare ille cui eſt interdictũ bonis nõ obligaꝛ nãliter: qꝛ ei ẽ interdictũ. ꝛ ſic lex reſiſtit huic ꝓtractui: ſeu preceptũ iudicꝫ factũ auctoꝛitate legis: ſed pupillo nõ eſt interdictũ ꝓtrahere per legẽ vel p iudicẽ: ſꝫ lex eoꝝ ꝓctibus nõ aſſiſtit. Item iudex ſibi dãdo tutoꝛẽ nõ interdicit ei adminiſtratiõnẽ ſꝫ ſupplet defectũ etatiſ: ꝛ hoc ꝓncipaliꝛ agiꝫ vt ſuppleat defectũ qui eſt a nã nõ vt interdicat ei id qꝺ naturaliꝛ põt. vt. ſ. de tute. l. j. ꝛ ideo in caſibus in quibuſ lex reſiſtit eoꝝ cõtractibus vt in alienatiõe ꝓuentiõe ꝛ ꝓmiſſione rerũ ĩmobiliũ: dico ꝙ nãliter nõ obligaꝛ: qꝛ ꝺ eis ĩterdiciꝛ. vt. d. l. ſi ad reſoluendã. C. de predi. mi. ar. ſ. de cõdi. inde. l. ſi nõ ſoꝛtẽ. §. fi. ꝛ ideo dico ꝙ ſi ex forma ſtatuti alicuius ciuitaꝭ eſſet ꝓhibitũ ne pupillus vel aliꝰ minoꝛ ꝓheret ſine ſolẽnitate certa. vel ſi eſſet facta ꝓhibitio ex parte ꝓhentis cũ eo: vt ſi ſtatutũ eſſet ꝙ nullus ꝓhat cũ minoꝛe niſi ꝺr̃ mõ ꝙ tunc ex tali ꝓctu pupillus vel minoꝛ nõ obligaꝛ nãliter per ea que dicta ſunt qñ pupillus ꝓtrahit hic cũ tutoꝛe ꝛ per alia de ꝓctu interdicto a lege. Preterea põdicta ꝓbanꝺ alia rõe: qꝛ qñ in ſtipulatõe vel ꝓtractu venit id cuius cõmertiũ eſt interdictũ ei cui ꝓmittit nõ cõtrahiꝛ obligatio nãlis. vt. ſ. de actꝫ. ꝛ obli. l. j. §. ſi id qꝺ. ꝛ ibi glo. idem ſi eſt interdictũ cõmertiũ: hoc eſt alienatio ex ꝑte ꝓmittentiſ. vt. d. §. ſi id qꝺ. ꝛ in glo. ꝛ qꝺ dixi. ſ. in ꝓdigo. Nõ ob. l. multũ. cum ſi. ſ. de ver. obl. quia ibi loquiꝛ qñ ꝓmiſſoꝛi nõ eſt cõmertiũ: hoc eſt non põt emere nec ſibi acquirere. eadẽ ratiõe ſi eſt ꝓhibitus vendere: ad qꝺ facit: qꝛ faciẽdo ꝓtra preceptũ legis peccat moꝛtaliter. ꝛ ſic nõ teneꝛ id obſeruare de iure naturali ꝛ diuino. vt dixi. ſ. ti. j. l. ſiquis pro eo. in prin. Idẽ dico in mulieribus ꝛ alijs qbus ex ſtatutꝫ terrarũ ĩterdictũ eſt cõtrahere: vnde eſt aduertendũ qualiter verba cõcipiaꝛ vt dixi. ſ. ti. j. l. cum lex. Quero qd iuris ĩ ad ulto: Glo. dicit aut habet curatoꝛẽ ꝛ idẽ qꝺ in pupillo. aut nõ ꝛ tunc teneꝛ ciuiliꝛ ꝛ nãliter ꝫ poſſet reſtitui. vt. l. ĩ puberes. ſ. de ver. ob. Sed ꝓ. C. de in integ. reſti. l. ſi curatoꝛẽ. vbi equiparaꝛ ei cui bonis eſt interdictũ: qꝺ qui dã tenẽt qꝺ mihi nõ placet ꝙ plus obligeꝛ pupillus qꝫ adultus curatoꝛẽ habẽs. dico ergo ꝙ per datiõnẽ tutoris vl curatoꝛis nõ interdiciꝛ alicui adminiſtratio ꝛ ptãs adminiſtrãdi quã habet de iure nãli: vt. ſ. dictũ eſt ĩ pupillo: ſed tolliꝛ fomentũ qꝺ dabaꝛ a iure ciuili. Sed qñ bonis expreſſe interdiciꝛ tunc tolliꝛ oĩs ptãs. vt. d. l. is cui bonis. Nec ob. l. ſi curatoꝛẽ. qꝛ equiparaꝛ prodigo: ꝙtum ad ciuilẽ obligationẽ. puto tñ ꝙ ſi iudex interdiceret pupillo vel adulto adminiſtrationẽ ex cã ꝙ tũc nõ obligareꝛ ciuiliꝛ vel nãliter. Videm⁹ qualiter obligeꝛ pupillus ex ꝓctu. quid ſi ex dolo: ꝛ nõ eſt dubiũ. vt. l. j. C. ſi aduer. delic. ꝛ. l. j. §. an in pupillũ. ſ. depo. Quid in culpa: dic vt glo. habuiſti in. l. ij. ſ. ti. ꝓxi.

Omnes res. Omnis obligõ poteſt nouari ſi tñ hoc agaꝛ. Dicit ꝺ dũmodo ꝺ agaꝛ: qliꝛ intelligiꝛ ꝛ agatur: dicit glo. ſiue tacite ſiue expreſſe. vt inſti. eo. §. ꝓterea ſed cõtra. C. e. l. ſi. So. dicit glo. ꝙ hodie expreſſe debet agi. dic tamen ꝙ vbicũqꝫ olim fiebat nouatio tacite: hodie fit ope exceptionis. iſtam glo. habeo pro vera. ꝛ idẽ tenet glo. C. eo. l. ſi. ꝛ Azo in ſũma huius titu. Dicit hic ꝙ erant obligationes due. Quero an vtraqꝫ ſit efficax: dic vt dixi in. l. quibus. ſ. de ver. obli. per Jac. de are. ꝛ qualiter fiat nouatio dabo materiã in. l. pe. ĩ. de ꝓ to. ſtipula. Hic tamen quero dicit in inſtrumento: titius promiſit ſeio centũ ex tali cauſa cõputato in hoc oĩ alio inſtrõ: vtrũ ex hoc videaꝛ facta nouatio precedentiũ puto ꝙ ſic per. d. l. ſi. C. e. ꝛ ar. ſ. de le. iij. l. paulo calimacho. §. j. Sed quero qualiꝛ fiat tacite: Dic vt dixi de ver. obli. l. qui vſufructũ. ꝛ dicam in. d. l. pe. ĩ. de ꝓto. ſtipu. Quero vtrũ actio in rem poſſit nouari: Dic ꝙ ſic. vt. ĩ. ti. ij. l. ꝛ vno. §. j. Quero nũquid id qꝺ venit p officium iudicis noueꝛ: Dicam. ĩ. e. l. emptoꝛ.

Ji bonis interdictum.

Quero qd ſi nec melioꝛẽ nec deterioꝛẽ ſuã cõditionem facit: Glo. dicit ꝙ valet. vt. ĩ. de ſoluꝫ. l. in pupillo. ꝛ. ſ. de dolo. l. nõ debet. Cõtra: glo. habetis. ĩ. e. l nouare. Bi. tenet iſtã per. l. quam alle. Sed ꝓ iſtam determinationẽ facit glo. ſ. e. l. iij. So. aut queriꝫ de pupillo ꝓueniendo ꝛ exigẽdo: ꝛ tũc requiriꝫ ꝙ vere ſit locupletioꝝ alis ſiqd ab eo exigereꝛ efficereꝛ pauperioꝝ. ꝛ ita loquitur illa glo. aut queriꝫ an ſit locupletioꝝ quo ad alia: ꝛ tũc ſufficit ꝙ nõ ſit pauperioꝝ. vt hac glo. ꝛ. l. allꝫ. in ea.

J vſufructus debitoꝛẽ.

Jſta. l. eſt ſubtilis. In obligationibus q̃ ꝓbuntur ſup rebus inſepabilibꝰ a ꝑſona nõ cadit vera delegatio. h. d. in fi. ibi: coherenti. i. ꝓtracta ſup re que ꝑſone cohereat. No. ꝙ debeo ꝺ petere cuius ꝓrium nõ eſſem poſtulaturꝰ. Item no. ꝙ idem in alijs rebꝰ que ꝑſone coherent. Op. de. l. mulier. §. ex aſſe. ſ. de iur̃. do. quam glo. alle. Pro ꝓcordantia vide glo. q̃ incipit: impropꝛie ponit ꝛc. in fi. ꝛ ꝓcordat in eo qꝺ ibi dicit ꝙ nõ põt fieri delegatio. In alio diſcordat qꝺ dicit ꝙ nõ eſt liberatus debitoꝛ: hic dr̃ ꝙ eſt liberatus ſaltem ope exceptionis. Dic ꝙ ibi delegato nihil aberat ꝛ ei cui facta eſt delegatio nihil aderat: hic aderat ſm Ja. de are. Op. inſti. ꝺ vſufruc. §. finiꝫ. qꝛ nõ põt delegari vel cediꝛ Glo. dicit ꝙ hic eſt ſpãle. Sed certe nõ video rõnem ſpecialitatis. vñ glo. ſoluit aliꝛ ꝙ hic nõdũ fuerat vſufructus ꝓſtitutus. et ſic actio cediꝛ. Glo. nõ dicit verũ. qꝛ ſicuti vſufructus nõ põt cedi ita nec actio. vt. l. corꝛuptionẽ. C. de vſufruc. ꝛ. l. oĩs. §. deſinere. ſ. vſufruc. quẽadmo. ca. ꝛ. l. ſempꝛonius attaliꝰ. de vſufruc. lega. nec põt delegari ipſo iure: vt hic. qꝛ alius eſt vſufructꝰ in ꝑſona delegantis: aliꝰ in perſona eius cui facta eſt delegatio. vt. l. ſtipulatio iſta. §. ſiqs ita de v. obli. tñ ꝓpꝛ ꝓſenſum debitoris ꝛ creditoris liberatur ope exceptiõis: vt hic. ſed ceſſio nullo mõ valeret. qꝛ nõ ꝓſenſit debitoꝛ. ꝛ ideo ſi exigereꝛ ab eo cui facta eſt ceſſio cogereꝛ ſoluere aliud ꝑ alio inuitus. Sed ꝓ hoc videꝛ ꝙ etiã in delegatione non libereꝛ. vt. ſ. de ope. li. l. opere in rerũ. cũ. l. ſe. ꝛ ſe. So. nõ liberaꝛ ipſo iure vt ibi: ſed ope exceptiõis: vt hic ꝛ. l. ſi. §. cum mihi. ſ. de v. obli. Item ꝓ ꝙ nullo mõ libereꝛ: vt. d. §. ex aſſe. rñdeo: ibi delegaꝛ nõ liberaꝛ a creditoribꝰ ꝛ legatarijs hereditatis. qꝛ illi nõ ꝓſenſerũt delegatiõi: ſed ꝓſenſit ſolũ ille cui debebat fieri reſtitutio. Item nõ liberaꝛ ab illo fideicõmiſſario. qꝛ ei cui eſt delegaꝛ nil queriꝫ. nam in dicta reſtitutione operaꝛ auctas ſenatuſcõſulti trebell. que nõ habet locũ in eo cui facta ẽ delegatio. Opp. ꝛ videꝛ ꝙ vſufructus finiaꝛ ex ꝑſona cedẽtis. vt. l. neceſſario. §. fi. ſ. de pi-

ꝛ cõmo.rei ven. So.ibi nõ fuit ceſſus vſufructus:ſed cõ moditas vtẽdi.hic vo fuit actio delegata ꝛ vſufruct⁹ fuit cõſtitutus in pſona eius cui facta eſt delegatio:iõ ex eiuſ perſona finiꝝ facit.s̃.ſo.ma.l.vſufructus.

N diem obligatio. Obligatõ pura põt nouari ad diẽ ꝛ ante diẽ nõ fiet exactõ.h.d. Hic eſt ambibologia q̃ verba poſſunt duplr intelligi:ſed vera lec.eſt in ſũmario Quero ſi obligõ in diẽ nouaꝝ in purã an ſtatim poſ ſit agi.ꝛ glo.hic dicit q̃ ſic.ꝯtra glo.eſt.j̃.e.l.ſtichũ.§.j.ꝛ ibi videbitis.ꝛ Bl.hic tangit.

J ita fuero ſtipulatus. Obligõ fideiuſſoris nõ nouat p̃ncipalẽ.h.d.

Am pecuniam. Si vna cã vẽit ad implemẽtũ alter⁹ agiꝝ ex implẽto nõ ex implẽte.h.d.

Op.de.l.certi cõditio.§.qm̃.s̃.ſi cer.pe.ſo. ibi fuit in vtilis ſtipl̃o. Op.d̃.l.j.§.ij.s̃.de ſti.ſer.ſo.ibi noie vni us fuit ſtipulatus ꝛ noie alterius numerauit. Opp.de l.quidã cum filiũ.s̃.de ver.ob.ꝛ de.l.cõtra.s̃.ad mace. glo.ſo.q̃ numeratio fuit facta ex interuallo ibi:hic incõ tinẽti.ſed nihil eſt dicere. Dic ergo q̃ ℞ie.ll.nõ vetãt q̃ ex ſtipulatiõe nõ naſcaꝝ ſed querit cui acquiraꝝ. ꝛ dic vt dixi in.l.quidã cum filiũ. Quero qualiter intelligaꝝ incõtinẽti: ꝛ glo.in diuerſis ptibus dicũt: vel parũ ante vel parũ poſt.vt.l.iij.C.de edil.edic.ꝛ.l.iuriſgen.§.quin imo.ꝛ.l.in bonefidei.C.de pac. Ja.de ra.dicit hic q̃ in cõtinenti intelligiꝝ anteq̃ ptes habeant ℞ctũ pro abſolu to.vt.l.cõtractus.C.de fi.inſtru.dicã de hoc.j̃.de ſo.l.j.

Quero quid in dubio:an numeratio videaꝝ facta cã implẽde ſtipl̃onis:vel vt ex ea oriaꝝ actio.dic vt glo. ſed doc.dicũt q̃ in dubio ſiue ante ſiue poſtea fiat ſtipl̃o ſit ſemp cã implende ſtipl̃onis numeratio ꝛ nõ vere nec fi cte ex numeratiõe naſciꝝ actio.ꝛ iſtud eſt vtile ſcire ꝓpter formationẽ libelli:an intẽtes actionẽ ex numeratõne vel ſtipl̃one.dixi in.l.ſi ita ſtipulatus.§.griſogon⁹.s̃.de ver. ob.ꝛ per doc.de hoc in.l.certi cõditio.§.qm̃.s̃.ſi cer.pe ta.plene dixi ibi.ꝛ per Ci.in.l.ſi abſentis.C.ſi cer.pe.

Querit glo.qd ſi dixi me ſtipulaturũ ꝛ numero ꝛ po ſtea nõ ſtipulor:an naſcaꝝ ex numeratiõe actio:ꝛ Et certe ſic:q̃ inutili ſtipulatiõe interpoſita naſciꝝ actio ex nume ratiõe.vt.l.certi cõditio.§.qm̃.s̃.ſi cer.pet. multomagis vbi eſt nulla ſtipulatio.illũ modũ arguendi ſequiꝝ impe rator in.l.j.poſt prin.C.de rei vx.ac.

J ſtichum. Stipulatio nouãs tollit primã obligationẽ ꝛ pur gat moraꝝ.h.d. Quero vtrũ in ſequentẽ ob ligationẽ trãſeat mora p̃cedens:quidã q̃ ſic niſi expreſ ſe agaꝝ ℞rium.iſtud eſt verũ:q̃ iura iſta ſunt ĩmutata in hoc:q̃ hodie debet expreſſe agi vt pſumaꝝ nouatio.Sz circa h̃ an pena vel mora p̃cedẽs videaꝝ repetita in obli gatiõe nouãte an ſit ĩmutatũ.dicã.j̃.e.l.quotiens.ꝛ ple nius in.l.ſi rem aliquã.j̃.e.dixi in.l.eũ qui ita.§.ſi.s̃.de ver.obli.

Legata Obligatio in diẽ vel pura põt ſtatĩ no uari.ſed cõditionalis demũ in ꝯditõis eventũ.h.d. Hic dicit q̃ obligõ in diẽ ſtatim nouaꝝ. Quero vtrũ ex ſtipl̃one nouãte poterit ſtatim agi:ꝛ Blo. dicit q̃ nõ ſed expectabit dies ita dicit glo.ſz.s̃.e.l.ĩ diẽ no.cõtra.Dicũt quidã q̃ hic loquit in.l.nr̃a qñ exp̃ſſe fuit dies repetita.in.l.in diẽ.loquit glo.qñ eſt dubiũ: vt ſic in dubio nõ intelligaꝝ repetita.ar.l.alleg.in gl.ita di cebat dñs Bl.ꝯtra iſtud dictũ videt caſus in.l.q ſic. de ver.ob.vbi in dubio dies repetita videt.mihi videt q̃ de beamus dicere in dubio ſic:aut in ſequẽti ſtipl̃one nulla fuit deducta quãtitas:ſed ſic dictũ qd̃ ex p̃ma ſtipulatio ne debes ꝓmittis:ꝛ tunc dies intelligaꝝ repetita.aut fuit expreſſa quãtitas vt centũ que mihi debes ꝓmittis tunc dies nõ intelligiꝝ repetita.h̃ ꝓbaꝝ.s̃.de re iudi.l.nẽſen nius.cum ſua glo.in.l.ſi prior.cũ ſua glo.s̃.ſo.ma.non ob.l.q ſic.q̃ ibi fuit facta exp̃ſſa cõmemoratio diei.

Siquis ita. Cõceptio ſtipulatõis nouanꝺ põt precedere ſtipulationẽ nouatam. Op.eodẽ tẽpore nõ põt qd oriri ꝛ extingui. vt.l.ticio cũ morieꝝ.s̃.de vſufruc. So.q̃ hic dicit eodẽ tẽpore nõ intelligas in eodẽ inſtãti:ſed p̃cedit p̃mo obligatio ticij ꝛ ſequiꝝ poſtea obligatio nouans.

Idem celſus. Actio iudicati nõ nouaꝝ p ſti pulationẽ iudicatũ ſolui.

Si decem. Si debita duobus alternatiue,ꝓmit tanꝺ nouatio nõ ꝯtingit.h.d. Op po.glo.de.l.is cui decẽ.j̃.e. So.ſolue vt ibi. Itẽ ꝯtra.j̃. e.l.a te.ſo.vt ibi. Circa iſtaz.l.querunꝺ duo.p̃ quis fu it iſte ticius.ſo.põt intelligi de ipſo debitore vel de quo dã extraneo:ꝛ ſic erũt due lec.ſm h̃ querit qd in dubio dicit glo.in dubio p̃ſumo.vt.j̃.ti.j.l.ꝛ magis qd̃ in eo. vel ſm quoſdã vt inuit.j̃.e.l.a te.ꝛ.l.is cui. Iſta gl.ẽ diſ ficilis.nam ad hoc vt p̃ma rñſio ꝓcedat oportz te ſic for mare qõem:quid ſi iſte ticius ſoluit ſimplr nõ exp̃mẽdo p⁹ quo ſolueret.ꝛ intellige q̃ iſte ticius erat ille idẽ de bitor nõ erat exneus:ꝛ tunc ꝓcedit rñſio p̃ma q̃ in du bio videt ſoluere noie ſuo.vt.d.l.ꝛ magis.j̃.ti.j.ſz ſi ille ticius fuiſſet quidã extraneus ꝛ dubitaret iu qnã cauſã caderet.ſo.dic vt.l.j.ꝛ.ij.j̃.ti.j. Scđo mõ põt intelligi iſta.q.q̃ in dubio hoc eſt vtrũ iſta ſtipl̃o preſumaꝝ facta aĩo nouãdi vel nõ:ꝛ tũc bene,ꝓcedit ſequẽs rñſio. dic vt j̃.e.l.is cui.ꝛ.l.ſi a te. Bar.

Si ab alio. Põt alius me inuitũ liberare:nõ aũt inuito mihi actionẽ auferre.h. d. Dicit hic q̃ erãt duo obligati: ſed vno ſoluẽte libe raꝝ alter:ĩmo videt ſũma duplicari.quid eniz ꝓbibet q̃ tu debes mihi centũ noie dotis vxoris mee ꝛ vxori alia centũ:vnde videt obſtare inſti.de duo.re.in prin.ꝛ.s̃.d̃ acti.ꝛ obli.l.lucio.So.intelligas q̃ hic fuit dictũ in ꝓ miſſione eandẽ pecuniã.ꝛ ſic apparet q̃ ſenſerũt de ea dem pecunia. Quero qñ aliquis liberat me inuituz an habeat cõtra me actionem negociorũ geſtorũ:ꝛ Blo. hic dicit q̃ nõ.cõtra.tenet glo.in.l.ſoluendo.s̃.de neg. geſt. Alia gl.in.l.ſoluꝯ.j̃.ti.j.intelligit illud quãdo ſol uit p⁹ ignorante:ſecus ſi p⁹ inuito. Guil.de cu.dicit q̃ tunc quãdo ſoluit p⁹ inuito habet actionez negod. geſto.quod ꝓbat per.l.at ſiquis.§.labeo.s̃.de religio. Item probat.l.ſiquis mancipijs.§.ſi.s̃.de pecu.ꝛ quia nõ eſſet equũ vt quis locupletaret cum aliena iactura.vt l.nam h̃ natura.s̃.de condiꝯ.inde.ꝛ ſic equum eſt actio nem dari.vt.l.quotiens.s̃. de preſcriptꝯ.verb. ꝛ hoc te net Ci.in.l.finali.C.de nego.geſt. Ad.l.ſi.de nego.ge. reſpondet Guil.q̃ qñq̃ prohibitio fit ſuper tali geſtio ne q̃ propter eam geſtor incidit in delictũ:vtputa prohi beo ne labores funduz meum nec intres cauſa laborã di:tunc ſi intras delinquis.vt.l.iij.s̃.de acquirẽ.re.do. merito nõ debes habere actionẽ negocioꝝ geſtoꝝ. vt.l. ſine hereditaria.s̃.de nego.geſt. ſed quãdo prohibitio nõ facit geſtorẽ delinquere:vtputa prohibeo tibi ne ſol uas p⁹ me:ſi ſoluis tunc habebis ꝯtra me actionẽ ne gocioꝝ geſtoꝝ per dictas rationes qcquid dicat Guil. ipſe dicit ꝯtra caſũ.l.ſi p⁹ te.s̃.man.ꝛ ſic iſta glo.dic ve rũ.facit.l.ſi ex duob⁹.s̃.de neg.ge.ꝛ ſic iſta gl. vez dicit ꝛ glo.q̃ eſt in.l.ſoluẽdo.intelligaꝝ in eo q̃ ſoluit p⁹ igno rante alis male diceret.nõ ob.l.at ſiquis.§.labeo.q̃ ſpe ciale eſt in expenſis funeris. Non obſtat.l.ſiquis man

cipijs.in fi.ſ.de pecu. qz ibi ideo qz ſeruus poteſt obligare dñm inuitũ de peculio ita ñdet glo. in.d.l.fi.C.de nego.geſt.nõ ob.q nõ dz locupletari cũ aliena iactura z qz equũ eſt actionẽ dari qz ũmo nõ eſt equũ,ppter ,pbitionẽ ſibi factam vt dictis.ll.

J pupillus. Vide gl. que incipit videtur ſuperflua ibi ſed dicit q nõ. Nota argu.q poſſum petere vt fiat mihi inſtrumẽtũ liberatiõis vt magis de facili poſſez liberationẽ oſtendere vt hic.z.l.plures apochis.C.de fi de inſtru.

Qui ſub conditione. Quero exẽplũ glo.ponit exemplum ſi ſtipuloz ſi antixps naſcet.nam certũ eſt q naſcetur. Secũdo modo ponit exemplũ glo.ſi ſtipuloz cẽtum cũ moziar.nã iſta ſtipulatio eſt pura ũmo nõ eſt pura:qz lz hoc ſit certum q moziar nõ tamẽ eſt certum quãdo.ideo debet expectari dies ita not.in.l.in omnibus. de reg.iur.quare glo.ponit exemplum quando,pmitto x.ſi celum tetigero digito. nam eſt certum q nunqz celũ digito tangã ideo eſt pura.vt.l.in illa.in fi.ſ.de ver.ob.

Qui actum. Si ſecũda ſtipulatio cõtinet minus nõ pſumit nouatio. ſecus ſi ꝓtineat plus.h.d. Quero quid eſt hoc dictum quando ſecũdo ſtipuloz minus nihil agitur. dicũt quidaz q nõ fit nouatio etiã ſi eſt hoc actum hoc eſt falſum.vt.l.q vſufruc.ſ.de ver.ob. Alij dicũt q ſequẽs ſtipulatio nullũ habet ꝓmodũ.tu dic nihil agit:qz nouatio nõ pſumitur z ita debemus intelligere cũ ſumus in materia nouatiõis. Quero qñ ſtipuloz ꝑmo iter ſecundo actum an nouatio pſumat.glo.dicit q nõ qz aliud ẽ qd in ſecũda ſtipulatione deducit.videt q ũmo ſit nouatio vt ,pbat in l.qui vſufruc.ſ.de ver.ob.ſm verũ z cõmunẽ intellectuz z ita debet itelligi hic vt ſic faciat ad ti. nõ obſtat q hic dicit q ſtipulatur aliud:qz intelligo q ſtipulatur aliud ſ.plus.

Si recte. Op.glo.de.l. nouare.j.e.z.l.nõ ideo. So.dicit glo: hic dicit q fallit ĩ adiecto. fallit etiã in qbuſdã aliis.ruge.vero vt iſta ꝯ.ſoluat addit ad regulam cui recte ſoluit.ſ.vt ſibi debitũ : tũc iſta regula nõ cõprehẽdit alios caſus enumeratos in glo.z verum dicit Ruge.tñ formãdo ſic regulã exceptio nõ bñ adaptat ad regulam Itẽ in quibuſdam caſibus ille cui põt ſolui noĩe alieno põt nouare vt in tutoze in curatoze z ,pcuratoze habente mandatũ cũ libera.j.eo.l.nouare.z.l.fi.j.eo.

Elegare. Dicitur hic delegare eſt vice ſua aliũ reum dare creditori. an hec.l.ſit hodie correcta p.l.fi.C. de noua. z inſti.e.§.ꝓterea.certe nõ videt:quia illa.l.nõ facit mentionẽ niſi de nouatione nõ de delegatione . z ſi tu dicis immo facit ibi mentionẽ de delegatiõe dũ corrigit iura antiqua que dicebant q interuentu noue perſone noua naſcitur obligatio z inducebatur nouatio qd ad delegationẽ,ppzie videbatur referri q nõ ob.qz noua perſona poſſit interuenire abſqz iuſſu z delegatiõe debitoris.ſed ſi debitor delegat eũ vel dat aliũ expromiſſorẽ forte nouatio nõ inducitur.nõ pono hoc,p ꝓſtanti. Venio ad ſecũdũ paſſum dicit hic q ſit delegatio p ſti: z p litis cõteſt.ꝓtra.j.e.l.delegare. So.in delegatiõe ẽ duplex act9 vnus ẽ inter delegantẽ z delegatum debitorẽ z iſte talis actus fit nuda ſcriptura z ſimilibus modis.vt.j.e.l.delegare.quidam eſt actus qui fit inter delegantem z eum cui fit delegatio z iſte actus ſolũ fit p ſtipulationẽ z litis ꝓteſt. ꝯ.qz ſolũ ſtipulatione fit.vt.l.i.C.e. So. ſubaudi ibi vel ꝓteſtatiõe. Querit glo.ꝑmo qliter fiet iſta delegatio per ꝓteſt. Rñ. quãdo alius ſuſcipit iudicium ,p me agio nouãdi: tũc ego liberoz z ille icipit teneri vl ponam9 alio mõ dicit glo.q ego cedo tibi actionẽ cõtra debitorẽ meũ z tu litẽ cõteſ.es cum eo:ipſe incipit teneri tibi z liberat a me.exemplũ iſtud nõ eſt bonũ: qz magis eſt exẽplum ceſſionis qz delegationis.vnde tene primũ. Sz quero que actio dabit cõtra debitorẽ ſic delegatũ per cõteſ.dicit glo.q datur illa vtilis que cõtra debitorẽ dabatur directa. Iſtam glo.tenet Bi. Ja.de are.z Li.in.l.j. C.de iudi.z nõ alleg.aliud niſi iſtam glo. Quero facta cõteſ.vtrum ,pcedat ſuper eadẽ inſtantia cõtra debitorez Rñ.videt q nõ:qz tẽpore dati libelli iſta actio nõ cõpetebat: ſed incipit cõpetere in ipſa litẽ cõteſt.ergo zc. vt.l. nõ poteſt.ſ.de iudi.cõtra,dico q ex eadẽ inſtãtia ſequit condẽnatio z ,pcedit iudiciũ hoc mõ:qz omnes act9 formabunt cõtra illũ debitorẽ ſic delegatũ z ſuſcipientẽ iudiciũ defenſorio noĩe rei principalis ſeu tanqz contra defenſorẽ aio nouandi rei ꝑncipalis.,pbatur in.l.liberto.§ fi.ſ.de nego.geſ. ita debet intelligi.l.ſoluẽdo.eo.ti.z.j. ti.j.l.ſolutẽ.

Jquis delegauerit. Iſta eſt bona.l. Delegatus ſciens ſibi exceptionẽ cõpetere ez videt remittere.ignorans nõ poteſt excipere contra eum cui facta eſt delegatio:ſed cõtra delegantẽ ſibi ſuccurrit. h.d. Nõ.tex.ibi ſimilis ei videbit qui donat qñ remittere exceptionẽ videt zc.z ſic no.q remittere exceptionẽ eſt donare qd tene mẽti.vnde aduerte in inſtrumentis ,pcuratõis z in inſtrumentis factis a ,pcuratoribꝰ in qbus renũciant tali z tali exceptioni.nam videt q nõ poſſet remittere:qz renũciare exceptioni perẽptorie eſt donare niſi haberẽt mandatũ ad renũciandũ. Opp.de.l. iulianus.ſ.de do.excep.ſol.hic loquit qñ delegatio eſt facta vero creditori ibi qñ eſt facta creditori putatiuo vel animo nouãdi. Querit glo.quid in dubio ſi non eſt certũ vtrum ſciuerit vel ignorauerit:Glo.reſpõdet ſolenniter:aut exceptio cõpetebat ex facto ſuo z preſumit ſcire aut ex facto alieno:z preſumit ignorare qd tene menti.ſimile no.in.l.ſi res.de lega.j. Primũ dictuz qd ex facto ſuo preſumit ſcire:intellige niſi factũ ſuũ eſſet multũ longinquũ.vt.l.peregre.in prin.ſ.de acq.poſ.z no. p Bi. in.c.preſumit quis ignorare.ex de reg.iur.li.vj. Itez intellige niſi factũ eſſet valde intricatũ ita q memorie de facili retineri nõ põt.vt.l.emptor.§.lucius.ſ. de pac.z.l.ſi deicõmiſſũ.ſ.de cõſeſ.Bar.

Totiens. Iſta eſt multũ ſolẽnis.l.et diuidit in duas partes. ꝑ qñ ſtipulatio cõditionalis interponit ad nouã dũ purã.ſcõo qñ ſtipulatio pura interponit ad nouãdã cõditionalẽ.ſecũda ibi:ſed ſi qd.z breuit hoc dicit.Stipulatio cõditionalis nouat purã in cõditionis euentuz: ſed ſtatim moza precedẽtis obligõis purgat. Item ſtipulatio pura nouat cõditionalẽ in ꝯditiõis euentũ: ſi tunc exiſtat perſona in quã obligatõ cadat.h.d.in ſũma tex. ibi egiſſe videat:qz per eaz receſſũ videt a ꝯditionali obligatione ſm mentẽ ꝓtrahentiũ.z habes idem qd hac.l. in pecuniã.ſ.ſi cer.pe. Ad.v.vnde marcellus. Opp. fortiter.de.l.eum qui ita.§.fi.ſ.de ver.obl.vbi per ſtipulationẽ cõditionalẽ nõ tollit moza precedẽs. Sol.vt ibi dixi.z dicã in ,pxi.cõtrario. Item op.de.l.ſi rem.j.e. Glo. dicit q ibi fuit expreſſe actũ vt moza ſic purgaret. iſtud eſt diuinare.vel ibi loquit qñ reo abſente fuit facta ſtipulatio ſcõa animo nouãdi.hic reo ꝑſente:z iſta ẽ vera z nõbilis ſol.z iſtam tenui in.l.eum qui ita.§.fi.ſ.de ver.obli.z eam tenet Ja.de ra.z oẽs moderni:lz Ja.de ra.in.l.eum qui ita.§.fi.iſtaz ſo.ſibi appropriat.z ,pbat iſta ſol.

ista so.in.l.qui decem.§.idem respondit.ff.de sol. Venio ad secūdā partē & videt qp lz persona sit ꝺportata qp nouet obligatio.nā fiscus ē heres. ideo est persona que pōt obligari.vt.l.nouatio.ff.e. Sol. dicunt quidam hic loquit qñ post deportationē bona nō erant adhuc a fisco agnita & sic nōdū erat heres.hoc nō placet:qz idē est hereditatem iacere vel aditam esse. vt.d.l. nouatio. vel aliter & istam tenet Bi. aliud ē quē eē mortuū naturalit aliud eē quē deportatū.& si tu dicis fiscus habet loco heredis:dico qp nō est verꝝ p oia.ita habuistis no.ff.ti.i.l. inter eos.§.fi.q̄ glo. ꝓbat p hanc.l.vt ibi dixi. Ex quo no.qp in obligatione iam ꝓtracta fiscus habet loco heredis:sed in obligatiōe ꝯhenda q̄q̄ ex cā de ꝓterito nō habet loco heredis vt hic. Ulterius quero dicit ḃ qp deportatus nō ē psona que obligat quero an deportat' obliget naturalit & ciuilit. glo.hic dicit qp nō obligat ciuiliter:sed naturaliter sic.hoc nō est verꝝ in casu nostre.l. qz si obligaret naturaliter ꝓma obligatio nouaret. vt.ff. e.l.j.qō est ꝓta istū tex.dico ergo qp in casu nostre.l.nō obligat ciuilit vel naturalit:& ideo aduerte tria.nā q̄daz sunt obligatiōes de ꝓterito ꝯcte & ab illis p deportationē liberat fideiussor a ciuili & naturali & transfunditur in fiscū.vt.ff.ti.i.l.si debitori deportato.quedā sūt obligatiōes de nouo ꝯhende & in illis obligat deportatus naturalit.vt.l.quedam.ff.de penis.qm̄ retinet ea que iuris gen.sūt vt ibi.quedā sūt obligatiōes de nouo pficiende tñ ex cā de ꝓterito & in illis nullo mō obligantur vt hic.

Ultimo no.istā.l.qp lz exñs ꝓditio trahat retro ad tē pus stipulatiōis ꝯcte.vt.l.qui potior.ff.l.qui balneū.ff. qui po.in pig.ba.tñ hoc est verum si tpe existentis cōditiōis repiret extremum habile ad obligationem contrahendam. secus si reperitur inhabile vel ex parte rei vt ḃ secūdo respōso.vel ex parte persone vt hac.l.vltimo respōso tene menti perpetuo. Bar.

Creditor. Nō intelligitur pena repetita in stipulatione nouante.h.ꝺ.

Elegare. Oppo.ff.e.l.delegare, Sol: vt ibi.

Ouatione. In stipulatiōe nouāte nō intelligitur repetitū pignꝰ vel vsura.h.ꝺ.

Oli mali. Ista ē notabilis.l. & ꝓfūda & breuit.h.ꝺ. Exceptio que obstabat deleganti nō obstat ei cui facta est delegatio nisi ꝓta eum eadē ratio ꝓcedēde exceptiōis substat.h.ꝺ. Nota ibi tex.diuersū si iam excesserit ꝛc. qz nō habes alibi ita expressum.ex hac.l.no.qp exceptio q̄ obstat deleganti nō obstat ei cui ē facta delegatio. Secūdo no.versum diuersum p quē dicūt doct.vltramoñ. qp mulier nō pōt renuntiare vellei.beneficio.naz eodem mō quo decipit intercedēdo eodē mō decipit renunciādo licz glo.dicant cōtra & ꝓsuetudo se habet ita:sed credo qp vltramoñ. dicūt verꝝ de iure per hanc.l. de quo p Li.C.de epi. & cle.l.siquis in cōscribendo.& in.l.vlti.ad vellei. Tertio no.ꝟ.idē que.qp minor nō pōt renuntiare beneficio restitutiōis.qz in renuntiatiōe eodē mō decipit de quo ē glo.in.l.si intra.C.de in ite.resti.& l. si index circūuento.ff.de mino. Quarto no.ꝟ. diuersū ē si iam.qp in his que quis ꝓtrahit post.xxv.annos.ff.illud quadriennīū.ff.qō pōt petere restitutionē tñ nō restituit ita habes hic.fallit in casu quē habes.C.de repu. here. l.si. Ultimo no.qp quis nō ꝺz eē curiosus de negocijs alienis. Sp.de.l.apud celsū.§.fi.ff. de do.excep.so. aliud ē in exceptione metus vt ibi:qz ē scripta in rem:aliud in exceptiōe doli que ē in personam vt hic fm Azo. quam glo.reprehendit:quia etiam exceptionem metus quis videt remittere,pmittēs secūdo.vt.C.qō metus cā l.ij.& ff.e.l.siquis delegauerit. Ista reprehensio glo. est verissima.nā ille cui facta est delegatio nō agit ex ꝓma obligatiōe ꝯcta p metū : sed agit ex secunda interposita spōte. Itē oppo.de.l.sed & iulianus.§.nō soluz.ff.ad mace. So.vt ibi. Ulterius op.de.l.q̄uis.§.si mulier ff.ad vellei. So.ibi loquit fz opi. Marcelli que nō approbat. Itē op. ad finē huius.l. & videt qp gs ꝺebeat eē curiosus de psona eius cū quo ꝯhit.vt.l.ij.§.pe.ff.ꝺ in rē verso.& l.q cū alio.ff.de re.iur.glo. dicit ibi in mutuādo hic alit ꝯhēdo.nil ē dictū. vl dic ibi volebat aliū obligare ex alterius ꝯctu hic secus. ista ē optima si bene itelligat.nā in p̄iudiciū ipsius cū quo ꝓtraho nō ꝺebeo eē sollicit' & curiosus qd ipe egerit: ſz si ex illo actu volo aliū mihi obligari vl alteri p̄iudicare tunc ꝺebeo eē curiosus.vt.l.ꝓtra.& hoc mō ꝺz intelligi illud qꝺ dicit qp imputat ei qui nimis fuit credulus.vt.ff.ꝺe eo p quē factū ē.l.fi. Et p hoc induco tibi ad.q.aliquis est ꝓcurator ad accipiendū pecuniā mutuo & eā ꝓuertendā in emptionē instrumēti vel in fabricā talis domus.,ꝓcurator venit ad me & accepit pecuniā mutuo vtꝝ ꝺebeo eē sollicit' qp illa pecunia ꝓuertat in illā cāz. Rñ. si hz spāle māda tū ad recipiendū pecuniā mutuo ꝺ hanc cāz sufficit,procuratorē cāz asserere.vt.l.j.§.an aūt.ff.ꝺe exerci.secus si nō habeat speciale mandatū. vt.l.fi.ff.e.ti. & Azo tenet in sūma illius ti.& Inno.in.c.fi.extra de fideiuss. Ultimo ad plenā ꝺeclarationē huius materie Bi. posuit hic vnā summariā distinctionē satis planā que tñ in aliquibus ꝺeficit ideo examinemus eaz p q̄stiōes. Primo queritꝝ qñ aliquis ē ꝺelegatus creditori putatiuo vtꝝ exceptio q̄ ob.delegāti obstet ei cui facta ē ꝺelegatio. Bi. dicit indistincte qp sic vt.ff.ꝺe doli excep.l. iulian'.i.rñ. & ꝺe dona.l.ij.§.itē si ei. Ubi videt sic dicēdū. aut exceptio que ob.delegāti erat talis ex qua soluti p errorez ꝺaret repetitio & verꝝ dicit Bi.p dictas.ll. aut non ꝺaret repetitio vt exceptio erat odiosa.& tunc nō ob. exceptio ei cui facta ē ꝺelegatio:sed ei solueret & ab eo delegans repetet nisi aliud obstet sibi sicut si scient' ꝓmisisset.vt.ff. ꝺ cōdi.ob ca.l.qui se ꝺebere.ꝟ.fz si cū sciret. Secūdo q̄ro qd si ꝺelegatio facta est creditori vero. Bi. distinguit aut ꝺelegatus sciebat sibi ꝓpetere exceptionē & videt eaz rē vere & nō pot eā opponere.vt.ff.e.l.si quis delegauerit.in ꝑn. aut ignorabat:& tunc aut fit ꝺelegatio ex cā lucratiua aut onerosa.si lucratiua tūc aut exceptio q̄ ei cōpetebat erat in psonā ꝺeleganꝭ & ꝺelegati & nō ob.ei cui facta ē ꝺelegatio:qz nō egredit psonā.vt.ff.ꝺe ꝺona.l.q id qꝺ.§.si cū ꝓmus.ita dicit Bi. Sz ḃ ꝺz ītelligi qñ ꝺelegatus ꝓmisit expſſa certa quātitate.si vero ꝓmisit simpliciter illud qꝺ ꝺz:tūc secus.vt no.ff.so.ma.l.si ꝓcur.& ꝺe re iudi.l.nēsem'.in ꝑn.,pſeqt Bi.aut exceptio erat in rē ex pte opponēt in psonā aut ex pte illius cui op. vt exceptio doli.vt.ff.ꝺe doli excep.l.ij.§.j.vel in rē ex pte vtriusq vt exceptio qꝺ me.ca.vt.l.apud celsū.§.fi.ff.ꝺ doli excep.& tūc ob.exceptio ei cui facta ē ꝺelegatio.vt.ff. ꝺe doli excep.l.iulian'.i.rñ.ꝺe ꝺona.l.ij.§.itē si ei.ij.rñ.ita ꝺicit Bꝺ.qꝺ ītellige qñ,pmisit ignorāt tali errore & tutus tali exceptiōe ex qua ipi ꝺeleganti solutū posset repeti & ꝓmissū cōdici.vt.l.ūj.§.i.& ibi no.ff.ꝺe cōsti.pecu.,pſequit Bi.aut fit ex cā nō lucratiua:& tūc aut subest eadē cā ꝓcedēde exceptiōis ꝓta eū cui facta ē ꝺelegatio q̄ ſꝺ erat ꝓta ꝺelegātē & ob.exceptio ei cui facta ē ꝺelegatio vt hac.l.ꝟ.diuersum.& ꝟ.ꝺenicꝝ.& ff.ad vellei.l. q̄uis. §.si mulier.fm' opi. Ja. que ibi approbat in gl. ita dicit Bi.ſz aduertendum hic: qz ista exceptio que ob. ei cui facta ē ꝺelegatio nō ē eadē numero cū ea que obstabat

deleganti. est enim noua exceptio que de nouo tempore secũde pmissionis oritur lz sit eadem genere. Prosequitur Bi. aut nõ subest eadẽ causa cõcedende exceptiõis z tũc aut res est reditura ad delegantẽ doloſum : z tunc obstat exceptio ei cui facta ẽ delegatio. vt. l. apud celsuz. §. apud iulianũ. z. l. pure. §. si cui. de do. excep. ibi nisi iã diuerterit ita dicit Bi. qd̃ itellige si ꝓmisit tali errore ex quo si pmissset ipi deleganti cõpeteret cõditio vt dictũ ẽ Prosequit Bi. aut nõ est reditura ad delegantẽ z non ob. exceptio. vt. s̃. de do. excep. l. apud celsum. §. sed z si mulier. z. §. de auctoris. z §. sz cũ legitima. z. j. e. l. pe. z. s̃. e. l. si quis delegauerit. z hac. l. z de cõdi. ob. cau. l. si donaturus. z hoc in exceptiõibus psone coherentibus. in exceptiõibus vo rei coherentibus videt dicendum q̃ debebant obstare etiã habenti ti. nõ lucratiuũ. vt in. l. i hoc iudicio. §. si inter socios. s̃. cõi diui. z. l. idẽq̃. §. fi. s̃. proso. l. si supatus. §. per iniuriã. de pig. in. l. fi. de excep. rei vẽdi. de excep. l. exceptiões. de re. iu. l. inuitus. §. pe. ita dicit Bi. Jsta determinatio nõ est vera in delegatiõe: qz cõtra banc. l. ibi idẽq̃z in similibus. z ibi p gl. z apparet ex his que. s̃. dicta sũt de exceptiõe qd̃ metus cã. z. l. allegate p Bi. nõ loquũt in delegatiõe: sed in cessiõe. Rõ differẽtie patet ex his que dixi in p̃mo p̃rio. z sic indisticte dixi eis hoc casu exceptionẽ nõ obstare. Prosequitur Bi. si vo est dubiuz vtr̃ sciuerit vel ignorauerit dicit glo. q̃ si exceptio ei cõpetat ex sua psona presumit scire: qz in facto suo nõ ẽ tolerabilis ignorãtia. vt. s̃. ad velle. l. q̃ q̃. si ex psona alterius psumit ignorare. qz in alieno facto zc. j. d̃ re. iur. l. q in alterius. p suo. l. fi. z no. s̃. e. l. si q̃s delegauerit. Bi. sz hoc intellige vt dixi in. d. l. si q̃s delegauerit. Querit Bi. qd̃ in exceptiõe cõpensatiõis Rñ. patet ex p̃missis. ẽ enĩ exceptio rei coherẽs. vt patz in. l. si qs a fideiussore. s̃. de ꝓcura. z de exceptiõibus. l. exceptiões. Bi. sz illud nõ procedit in delegatiõe: vt. s̃. dixi. Jtẽ qz in exceptiõe ꝓcuratiõis tut' nõ hz' repetitionez indebiti nisi put no. in. l. q inuicẽ. s̃. de ꝓdi. ide. sz' istud procederet in cessiõe actiõis de quo p Bi. ex de re. iur. c. si qs in ius. li. vj. Li. C. de ꝓcur. l. eius. dic vt ibi. Querit Bi. qd̃ in exceptiõe banni z excõicationis q̃ poterat opponi cedẽti. Rñ. patet ex p̃dictis: qz tũc habẽt originẽ ex delicto cedẽtis: nec est delictũ circa rẽ de qua agit in acquisitiõe ꝓmissum . videt distingui an cessio fiat ex cã lucratiua vel nõ lucratiua. vt. d. §. de auctoris. z §. sed cũ legitima. z. d. §. si mulier. z. d. §. si quis autem. ita dicit Bi. z. d. c. si quis in ius. Jac. de are. tenet q̃ indistincte obstet: sed de hoc est. glo. in. d. §. sed cum legitima. vt ibi dicã. Quero vtr̃ exceptio que obstat deleganti obstet ei cui est facta delegatio. glo. dicit q̃ circa hoc est adhibenda distinctio que colligitur ex quibusdam. ll. sed Bi. ponit longaz distinctionem que eget aliqua supplectione sed causa breuitatis omitto zc.

Quare. Pupillus. Opp. q̃ pupillus possit nouare vt. s̃. e. l. iij. So. verum est si sibi expediat. Sed tũc oppo. ergo idem erit in pupillo habente tutorẽ: z cum tutor ita demum potest nouare si pupillo expediat z sic inter eos non est differentia. dicit glo. tutor potest nouare q̃ñ est dubiũ vtr̃ pupillo expediat' vel nõ: sed in pupillo oportet q̃ sit certũ q̃ faciat meliorem cõditionẽ suam z hanc tenet Bi. Sed Jac. de are. dicit aliter z qd̃ dicit tex. si pupillo expediat exponit idest expedire putat z sic faciat bona fide. vt. l. cũ plures. §. qui bona fide. s̃. de admi. tuto. secus si faceret mala fide aũ donandi. vt. l. tutor ad vtilitatẽ. s̃. de admini. tuto. z. l. li p̃ses. C. de trãsac. fm eũ. z p̃dicta intellige q̃ñ ista nouatio interponit sup aliqua obligatiõe in q̃ venie bat aliq̃d qd̃ seruãdo seruari nõ poterat: sz si poterat seruari nõ possz nouari dicta obligatio sicut nec res alienari sine d̃creto ita no. p gl. C. si aduersus trãs. l. j. z ij. facit C. de p̃di. mino. l. siqs ad resoluẽdã. Quero q̃d si pupillus nouãdo nõ facit ꝓditionẽ suã meliorẽ nec deteriorem. gl. videt ꝟ velle q̃ ꝟ nõ possit facere pupillus: sed tutor ꝑ no. s̃. e. l. iij. z illam tenet Bi.

J debitorem. Ratio ẽ dicit Ja. d̃ are. qz ꝟ sũt int' se diuersa z sic ẽ ar. q̃ qui hz mandatũ ad recipiendã solutionẽ nõ hz mãdatũ ad remittẽdã solutionẽ qd̃ no. lz enim procuratorem sit cõstitutus ad solutionem recipiendam nõ credo q̃ sufficiat si cõfiteatur sibi solutũ vl' solutionẽ recepisse: aliud ẽ. n. recipe: aliud ẽ cõfiteri recepisse. Jdẽ in eo qui hz mandatũ ad recipiendũ mutuũ. nã nõ sufficit q̃ cõfiteat' se mutuũ recepisse. differũt. n. inter se vt ꝟ. z. l. ij. in fi. s̃. si cer. pe. z est tex. cum glo. in. l. j. §. si mutuam. s̃. siquis in fraud. pa. z sic dz dicere in instrumento que dedit z numerauit in presentia mei notarij.

Ouatio. Quidam dicũt q̃ hic est tex. q̃ hereditas sustinet psonam heredis. vt ibi cuius sustinet zc. sz nõ dicit hoc hec. l. quia debes exponere ad heredem illi'. s. defuncti cuius. s. defuncti psonam interim zc.

On ideo. Nota q̃ filio z suo põt solui illud qd̃ ipi mutuauerũt vt ꝟ. j. ti. i. l. q̃ fu'. z de pac. l. si vn'. i p̃n. z dpositi. l. q̃ fu'. sic z i monacho. nã monacho põt solui illud qd̃ ipe mutuat vl' deponit non tñ posset nouare vel alio mõ remittere. tex. ẽ ꝟ qd̃ not. multũ.

J is cui. Ad istũ finem op. s̃. e. l. si stichũ. §. si decẽ. z. j. e. l. a te. Sz rñ. ꝟ loquit' qñ fuit expresse actuz vel alternatiua, p copulatiua poneret' als secus vt in p̃rijs. Scdo op. fortius in alternatiua quãtitatẽ minor tm̃ sũma debetur. vt. l. si ita stipulatus fuero decẽ aut. xv. z. l. si stipulatus fuero. s̃. de ver. obl. ergo minor sũma videt nouata glo. rñdet z male. dicit. n. minor sũma ẽ in obligatiõe: verũ ẽ nisi eligat' maior. videte in alternatiua sũmaz minor sũma nõ inest in obligatiõe z etiã si obligat' nõ põt solui tanq̃ debita: sz ex cã donatiõis solueret. vt. l. si ita. in fi. d̃ le. ij. z. in. ll. all. p p̃rio. Qd̃ ẽ verz qñ in sũmis nõ cadit affectio: qz pmisse sũt simplicit. semp enim videt velle qd̃ minus ẽ. sz qñ pp aliquã adiectionẽ in sũmis caderet affectio tũc vtrũq̃ ẽ in obligatiõe sicut in spẽbus vt hic est casus in. l. nra. forte interest mea magis soluere. xv. que debet Ticius q̃. x. que debet Seius. Jdem si caderet affectio ratione loci vel persone adiecte. vt. j. ti. i. l. qui reis. §. qui stipulat'.

Optor. Duas lect. ponit glo. in hac. l. z vtraq̃ ẽ notabilis z fm p̃mã. h. d. Cursus vsurari. ex natura actiõis precedẽs in stipulatiõe nouante nõ intelligit repetitus. h. d. Scdm hanc lect. quero an vsure rõne pteriti tpis debeant. glo. que ẽ ꝟ videt dicere q̃ sic nõ tanq̃ vsura: sed tã q̃ sors. cũ enĩ pmitto q̃ Ticio debeo ex cã emptiõis, pmitto q̃ debebã p sorte z vsuri. z ideo ille vsure debent vt sors. Jstud, pbat. j. rẽ pu. sal. fo. l. cũ pupillus. z. l. se. z qd̃ ibi not. Alio mõ legit hec. l. z breuit. h. d. Vsure que debent officio iudicis in stipulatiõe nouante nõ vident deducte. h. d. Aduerte ista opi. posset ee vera si poneremus ista verba nouatiõis esse cõcepta quicquid ex l. vendito actiõe te dare facere oportet, pmitto: sed si poneremus verba cõcepta in rẽ quicquid occasione vendi tiõis vel quicquid ex vendito dare facere oportet tũc debent vsure pteriti tpis tãq̃ sors. Quero an id qd̃ officio iudi

cio iudicis venit possit in nouatione deduci. puto q̄ sic vt j. ti. ij. l. z vno. §. j.

Jndum cornelianū. Si secunda stipulatio cōtinet aliud q̄z p̄ma nouatio nō p̄sumit. Item q̄n estimatio debet iure actiōis tp̄e cōtracte obligatiōis q̄n officio iudicis tp̄s petitiōis inspicit. h. d. Opp. de l. si seruū. §. fi. s̄. de v. ob. so. bene p̄t fieri nouatio si hoc ē actū vt ibi: sz in dubio nō p̄sumit actū vt hic. Itē opp. de. l. si pupillus. la. ij. §. qui actū. s̄. e. sm opi. quam tenui vbi aliud stipulabat z p̄sumitur nouatio. So. ibi nō stipulat aliud oio: sz ē idē respectu ꝓmoditat̄. Ulterius op. ad. v. itaq̄. de re. iur. l. bona fides. z. l. locū. §. ꝓdēnatio. s̄. de tabu. exhi. So. vt ibi p glo. z p Bi. in c. bona fides. de reg. iu. li. vj. Tertio op. ad fi. de. l. vinū. s̄. si cer. pe. z. l. in hac. s̄. de tritica. So. hec. l. distinguit oēs illas: q2 aut estimatio debet iure actionis z obligatiōis z inspicit tp̄s cōtracte obligationis vt hic. z. l. hominē. s̄. man. aut venit estimatio officio iudicis z habēt locū distinctiōes que in. ll. ꝓ. ponunt.

Liam. Per litis ꝓtest. non fit deterius iuris agent̄. Itē in stipulatiōe nouante intelligunt repetita p̄uilegia que fauore agētis vel cāe erāt in p̄sona nisi aliud sit actū. h. d. z ista l. multū no. z no. eā circa fi. z aduertat̄. Opp. de. l. ali q̄n. §. de pigno. s̄. ad vellei. glo. signat eā p ꝓrio: sz istud ꝓriū nō debuit signari hic: sz. j. l. p̄xi. z ibi dicā. Quero que nouatio fiat p litē ꝓtest. Rn̄. tu debes scire q̄ triplex nouatio ē: quedā ē que ē vnius obligatiōis in aliā transfusio. vt. s̄. e. l. j. z ista fit p stipulationē z p cōtes. facta a volētibus aio nouādi. vt. s̄. e. l. delegare. Quedaz ē nouatio hoc ē ad veterē actionē noue qualitatis adiecto. z ista dicit fieri p litis cōtestationē que fit necessario ab actore vt hic nō enim tollit p̄ma actio. sz ei noua forma adijcit. q̄ p̄ma nō tollat patet. s̄. de verb. ob. l. cū stipulati simus. z. C. de iudi. l. j. q̄ noua qualitas adijciat patet q2 si p̄ma erat tpalis p ꝓtest. efficit ppetua z transitoria ad heredes vt hic cū si. Quedā ē nouatio h ē noue actiōis ad veterē adiectio. z ista fit p sniaz de hoc loquit. l. si. C. de vsu. rei iudi. z h tāgit p doc. C. de iudi. l. j. Quero vtz p̄uilegia p̄me actiōis intelligant repetita in stipulatiōe nouāte. tex. cū glo. videt h dicere q̄ sic nisi sit actū in ꝓriū. Tu dic circa h q̄ in actiōe p̄ma nouata q̄nq̄z insūt aliq̄ ad cōmodū rei vt dilatio: z ista an ītelligant repetita dixi in. l. stichū. §. j. s̄. e. quedā insunt ad ꝓmodū actoris z tūc aut ista talia insūt ex cōuētiōe z dispositiōe ꝓtrahētiū: vt fideiussores pignora z pene z ista nō intelligunt repetita. vt. s̄. eo. l. si creditor. z. l. nouat̄. z C. etiā ob. chi. pe. i. l. j. quedā insūt ex legali dispositiōe z tūc aut ista insūt fauore creditoris vel cāe z intelligunt repetita nisi aliud actū sit vt hic. q̄nq̄z insūt odio debitoris mora vt vsure q̄ veniūt i ꝓctib' bone fidei. z iste nō intelligunt repetite. vt. s̄. l. emptor. z in. l. nouatiōe.

Aulus. Opp. de. l. aliq̄n. §. de pignorib' s̄. ad vellei. So. vt ibi q2 ibi nō tenuit nouatio cū effectu.

Jrem aliquā. Nō ē aliqua. l. in corpore iuris que habeat fortiora contraria q̄z ista. z hz ista. l. iiij. lec. in glo. z vnam extra glo. Bi. z Ja. de are. tenēt tertiā lec. positā in glo. que lz in se vera ē. tamē ego teneo quintā lec. que nō est in glo. Et diuido istud p̄ncipiū in tres ptes vt patet ex littera. Et sm lec. tertiā positam in glo. h. d. Stipulatio cōditionalis nouat puram in conditiōis euētum si tunc res existat vl ante secundam stipulationē post moraā de fierit vl post secūdā facto debitoris petierit. h. d. Opp. de. l. ali quā. s̄. de. l. quotes. v. vnde marcellus. s̄. e. huius timore fūt h q̄ttuor lec. vna ruge. qui dicit q̄ h fuit actuz vt p̄ sequentē stipulationē nō nouet̄ mora p̄cedēs. Sz ꝓtra ista op. ex p̄ma stipulatiōe nō p̄t agi pendēte ꝓditiōe. vt. l. pecuniā. s̄. si cer. pe. Itē nec ex secūda añ cōditiōis euentū z sic non poterit agi. Dicit Rugeri. h esset verū nisi eēt actū. Sed op. si res nō existat tpe existentē cōditiōis nō p̄t cōmitti stipulatio. dicit ruge. verū ē nisi sit actū q̄ mora nō purget. videte ista lectu. est vera in se tñ diuinationem cōtinet. Alij ergo vt Jo. timore huius soluūt, aliter q̄ hec res p̄it facto, p̄missoris: vnde habetur pinde ac si res extaret. Cōtra illam lec. op. q2 sm h isti duo. v. s. v. nisi p ꝓmissorem. z in v. z si p̄iuscz repeteret bis idē dicit Jo. fateor tamē sm suū dictū ē causa maioris declaratiōis z euidentie. z ita ponit glo. tua in fi. que debet iūgi cū dicto Jo. vide glo. que incipit h totum ibi Jo. aliter dixit z ibi si tñ dicatur p̄ius ꝛc. z ita lege istaz glo. Jsta opi. Jo. est vera in se tamē ē diuinare. Itē ibi ē absurdū q̄ bis repetat idē cū nō declaret magis in secundo dicto q̄z in primo. Legūt alij tertio modo q̄ v. nisi p̄ ꝓmissorē loquat q̄n res p̄it post moraā ante secundā stipulationē. nā h p̄t deduci in stipulationē animo nouandi. vt. l. inter stipulantem. §. pe. s̄. de ver. ob. z. l. si seruum. §. fi. eo. ti. sed v. z si p̄ius. loquit quando periit post secundam stipulationē facto ꝓmissoris. z sic in illo v. si p̄ius tenet opi. Jo. in p̄cedēti nō. z hanc opi. tenet Ja. de are. z Bi. z Ol. z multi moderni z ē in se verissima: tamē quia glo. inter istam lec. interserit quandā aliā ideo video glo. vt eam iungas ꝓut debes. vide glo. ibi vel potes p̄imā partē vsq̄ ibi. alij dicūt z omitte versuz alij dicūt z assume v. q̄ autē dicit dantur sequit ꝛc. Jsta lect. in se ē vera tamē cōtinet diuinatiouē in se quare alij dicūt totū ecōtra ad istam lec. q̄ in. l. cōtraria erat mortuus post moraā ante stipulationē. hic vo erat mora ante stipulationē: sed nō mortuus. z dicit glo. qō ē verius. certe ista lec. ē omnino falsa in qualibet sui parte. nam in p̄ma parte quando erat mortuus post moraā ante secūdā stipulationē nō p̄t loqui. l. cōtraria. quia tūc mora non purgaret. vt. l. inter stipulantē. §. pe. s̄. de ver. ob. q̄ non p̄t dici ficta oblatio cum iam eēt mortuus. z sic nō erat res sup qua posset fingi: vt. l. qui decē. §. idē responsum j. de solu. Itē secūda pars qua dicit hic loquit quando mora erat añ stipulationē secundaz: sed nō erat mortuus nō ē vera: q2 tunc mora purgat z desinit p̄iculū p̄tinere ad ꝓmissorē. vt. d. l. stichū. in p̄in. z. d. l. quotiens.

Quid ergo dicemus? breuiter glo. dat aliam lec. in. d. l. quotiēs. v. vnde marcellus. que ē verissima. ibi loquit quando quis fuit stipulatus post moraā sub cōditiōe re p̄sente merito p̄t habere vim obligatiōis. z intelligit mora purgata. hic vo debet intelligi re absente. vt. l. qui decē. §. idē responsum. de solu. z hanc tenebant Jac. de are. Pe. Andre. de pis. z do. Ray. z puto q̄ sit vera z licz cōtineat aliquam diuinationē: tamē hoc facimus ex distinctiōe quam facit tex. in. d. l. qui decē. §. idē responsum. de solu. z hanc teneatis. Cōtra p̄dicta opp. de. l. parui. de condi. furti. So. stipulatio interposita animo nouādi pure purgat moraā indistincte siue res sit p̄sens siue nō vt in cōtrario: sed quando interponit sub ꝓditione habet locū distinctio p̄sentie vel absentie. Itē opp. mora purgat q̄n p creditorē noua dilatio cōcedit. vt. l. mora. s̄. de vsur. sed hic cōcedit noua dilatio in cōditionis euētū ergo ꝛc. So. illud ē verū q̄n concedit noua dilatio p̄incipaliter hic p̄incipaliter agebatur vt liberaretur a p̄ma obligatiōe in euentum conditiōis: vnde dilationē habebat p quandā cōsequētiaz alis nō. Oppo. de. l. eū qui. §. fi. s̄. de ver. ob. vbi licz mora nō purgetur

tamen stipulatio conditionis animo nouandi interposi sita nõ cõmittit re perempta. So. ibi loquitur qñ vnus erat debitor & ab alio sum stipulatus rẽ animo nouãdi hic qñ ab eodẽ debitore: vnde quãtũ ad eũ videt res extare cũ interijt post eius morã nõ purgatã secus quo ad aliũ. Vltimo Bi. ponit hic vnã distinctionẽ iperfectã satis ideo eẽt repiloganda vt recolligam' ꝓdictas lec. iõ ꝓ declaratione distingue. quando precedit obligatio & mora an per sequentem stipulationẽ purgetur mora & seqũs stipulatio cõmittat. sic distingue aut secunda stipulatio interponit nõ aio nouãdi aut aio nouãdi. ꝓmo casu aut res erat pñs & purgat mora: aut erat absens & tũc secus. vt. l. qui decẽ. §. idẽ rñsũ. de solu. ſm q glo. intelligit illũ. §. & l. pui. s̃. de cõdi. fur. aut fuit interposita aio nouãdi: & tũc aut pure & purgat mora indistincte. vt. d. l. pui. aut sub cõditiõe & tũc aut res desierat eẽ añ secũdã stipulationẽ post morã tñ. aut extabat. primo casu mora nõ purgat & nouatio fit. vt. l. inẽ stipulantẽ. §. pe. s̃. de v̄. ob. & l. si seruũ. §. fi. e. ti. secũdo casu aut res fuit pñs aut absens. ꝓmo casu mora purgat & seqũs stipulatio non cõmittit si res nõ extat tpe cõditiõis. vt. l. quotiẽs. v̄. vñ marcell'. s̃. e. fallit si eẽt actũ q mora nõ purgaret vt hic ſm lec. Ruge. secũdo casu qñ res non erat pñs. aut res pijt postea facto ꝓmissoris. Itẽ fallit si res piret facto ꝓmissoris: q tũc stipulatio cõmitteret: vt h̃ fz lec. Jo. & ſm tertiã lec. quam tenuit Bi. & Ja. de are. qõ ẽ verꝫ qñ ab ipso eodẽ debitore erat stipulatus aio nouandi secus si ab alio: tũc. n. lz mora non purgeꝫ tñ seqũs stipulatio nõ cõmittit. vt. l. eũ qui ita. §. fi. s̃. de ver. ob. secũdo cãu qñ res nõ erat presens tũc mora nõ purgat & seqũs stipulatio cõmittit: vt h̃ ſm lec. quã tenet glo. in. l. quotiẽs v̄. vnde marcellus. quã tenẽt moderni doct. & ꝓbat in. l. qui decẽ. §. idẽ rñsum. j. de solu. intelligẽdo q ibi secunda stipulatio fuit aio nouandi. qõ dixi q secũda stipulatio cõmittit intellige si ab eodẽ fuerit stipulatus. secus si ab alio. vt. d. l. eũ qui ita. §. fi. s̃. de ver. ob. Itẽ in hac l. habetis glo. que ponit casum & nõ bene vt ex ꝓdictis apparet & credo q fuit additõ ceruotina: iõ dõ ea ñ curo.

Si duo. Vnus ex reis credẽdi põt in alterius p̃ iudiciũ nouare delegare & noia debitoris cedere. h. d. Cõtra hanc. l. op. de verbo ad verbũ s̃. de pac. l. si vnus. in p̃n. dicũt quidã ibi in pacto h̃ in nouatiõe nõ ẽ verꝫ: q& tex. ibi loquit de nouatiõe. alij dicũt id qõ ibi dicit de duobus reis nõ refertur ad oĩa p̃missa. trusa ẽ hoc dicere. alij dicũt q ibi nõ erãt socij hic sic. trusa ẽ q& ibi dicit de argẽtarijs socijs. gl. dicit ibi loquit de alia societate. & hanc so. tenet glo. hic & ibi & vbi q&. Bi. & Ja. de are. & Ol. & oẽs excepto Buil. de cu. q dicit totũ p̃riũ ibi loquit in duobus reis socijs h̃ in duobus reis nõ socijs. vide rõnẽ qñ sũt duo rei socij qcqd ab vno recipit insolutũ deberet inẽ eos cõmunicari. naz vides q vnus nõ põt alteri p̃iudicare recipiẽdo solutionẽ eodẽ mõ nec nouatiõe nec pacto. secus qñ nõ sunt socij: q& tũc põt p̃iudicare solutiõe & eadẽ rõne nouatiõe & pacto. vt hic & l. in. l. falcidia h̃ obseruandũ. s̃. ad. l. fal. & hec opi. fuit renouata per Buil. que fuit antiqua opi. Azo. in. l. ex duobus. s̃. de duobus reis. Cõtra istam so. facit. l. si duo. s̃. d̃ arbi. dic vt ibi dixi ĩ mã d̃ duo. re.

Iticius. Exceptio coherens persone que obstabat deleganti non obstat ei cui facta est delegatio. h. d.

Habitari. Qui habet liberam peculij administrationẽ potest nouare nisi animo donandi faciat. h. d.

In summa. Vna stipulatio põt nouare plures stipulatiões. h. d.

De solutionibus & liberationibus. Rubrica.

Ista rubrica cõtinuat hoc modo. Dictũ est supra de nouatiõe obligationũ: verꝫ q& nouatio equiualet solutiõi. vt. s̃. tit. i. l. si rem. §. fi. ideo ponit hic rubrica de solu. Querit gl. quid differt solutio a liberatiõe: & gl. respõdet q solutio est facti & sic ponit ꝓ ipo actu solutionis. liberatio est quidã effectus iuris qñ quis absoluitur ab obligatiõe. Cõtra istud op. ꝓmo dicit q solutõ est in facto. cõtra imo solutiõis verbũ generale ẽ. vt. j. e. l. solutiõis. dicit glo. fateor q qñqz ponit largissime: sed h̃ ponit stricte ad differentiã alterius liberatiõis. qõ q̃liter intelligat dicam in. l. cõtraria. Secũdo op. h̃ dicit q solutio facti ẽ. cõtra imo ẽ iurꝫ. h̃ ẽ dominij translatio nam si dominiũ nõ transfert nõ diceret solutio. vt. j. e. l. q si forte. §. fi. sed translatio dominij dicit esse iurꝫ. vt. l. vbi aũt. in fi. s̃. de ver. ob. ergo ꝛc. So. si nos accipimus factũ largissime vt cõprehendat dationẽ tũc ista glo. precedit sine scrupulo. vt. l. in facto. s̃. de condi. & demõ. si vo accipimus stricte, put est spẽs distincta a datiõe tũc vtrũ solutio sit facti vel nõ dic. vt. l. si ita stipulatus. §. possuz & ibi dixi. s̃. de ver. ob. & q so. sit facti vide in. l. cõsilio. i fi. s̃. de cura. furio. tñ debet intelligi dictus text. ſm ꝓdicta. habetis examinatã ꝓmã opi. & veram. Alij vo dicũt aliam differentiã inter solutionẽ & liberationẽ: q& dicunt q solutio ẽ qñ obligatio tollit. liberatio ẽ qñ ab obligatiõe eximit remanente obligatiõe in rey natura vt in deportato vt vidistis in. l. si debitori deportato. s̃. ti. ij. qõ glo. nõ multum placet: sed satis põt sustineri. Quero vtrum iste ti. loquatur de liberatiõibus que contingunt ipo iure an de his que cõtingũt ope exceptiõis. glo. dicit q de vtraqz & bene.

Notiens. Ista. l. cõtinuat vsqz ad. l. in his. §. si duos. & cõsueuit videri difficil tñ clara ẽ: & diuidit in quattuor partes. Primo loquit qñ debitor soluẽs eligit in quam causam soluat. Secundo quando nõ eligit debitor sed creditor. Tertio quando dz fieri ista electio. Quarto quid iuris sit nemine eligente. secũda ibi quotiẽs vo. tertia ibi sed constituere. q& ta in. l. ceterum. v̄. q si forte. & durat vsqz ad. §. si duos.

Oppo. C. eo. l. j. & de vsur. l. si vsuras. vbi prius videt solutum in vsuras q̃z in sortem. glo. dicit intelligo istud ꝓncipiũ in pluribus causis ꝓncipalibus: secus si vna est ꝓncipalis alia vsuraria vt in ꝓtrarijs. hoc nõ ẽ verꝫ quã tũ ad principiũ huius. l. sup quo posita ẽ glo. nã qñ debitor eligit in illã causam ẽ solutũ in quã eligit nõ habita distinctiõe cãz: sed dictũ gl. est verꝫ qñ solutio ẽ facta simplicit electiõe a nemine facta. Secũdo op. j. l. pr. Sol. q hic dicit q ẽ in arbitrio soluentis ẽ verꝫ nisi creditor ꝓtradicat vt dicã statim in. l. ij. Tertio op. videt q soluẽs nõ possit dicere. l. quã ipe vult in soluẽdo. vt l. in traditiõibus. & ibi glo. s̃. de pac. So. soluẽs põt dicere legẽ quã velit circa electionẽ cause in quam soluat: aliã vo legẽ nõ posset dicere si soluit debitũ ciuiliter & naturaliter. vt no. in. d. l. in traditionibus. s̃. de pac. qõ tene mẽti q& singularis est glo. Venio ad secũdã partẽ & videt q arbitriũ datũ creditori nil iportet: q& debebit semper eligere causam grauioreꝫ sicut elegisset debitor. & sic hec. l. videtur frustra posita. huius timore sunt in hac. l. due glo. vna est hic. alia in. l. ceterum. in gl. magna que ponũt multas solutio. dicunt quidã q ꝓdest in h̃: q& potest eligere debitũ cuius ꝓbationẽ nõ habebat. istud nõ est verꝫ ſm glo. & oẽs modernos: q& h̃ faciẽdo non faceret negociũ debitoris vt suum. ꝓterea istud debitũ est in

ꝓtrouer

controuersia. ergo istud non potest eligere vt hic in text. Preterea nō ee & nō apparere pia sūt. vt. l. in lege. §. de cōtrahē. emp. & h tangit p Ci. in. l. j. C. e. in ꝑma op. dat ergo glo. alias solutiōes ostendēdo quid h ꝑdest creditori & in olbus glo. bene dicūt. Tamē vnū no. inter cetera q ista electio ꝑdest creditori in h: qz pōt eligere in cāz leuiorē dū tñ sic eligat ꝑut in re sua eligeret. quid enim si ē homo ita curialis & nobilis q ipe citius solueret creditori sine vsuris qz ei creditori qui ē cum vsuris: sufficit enim q faciat negociū debitoris: vt suū negociū gereret

Itē op. de. l. ceteꝝ. j. eo. vbi dicit q semp videt debere cōputari in causam duriorē. Sol. illud ē verꝝ in dubio sed si cōstat vel p cōfessionē partiū vel p alias ꝓbationes sic ipsuz gerere negocia sua: & sic ꝑ se faceret & solueret si haberet soluere satis ē. Sz op. fatuitas creditoris nō debet obesse debitori. vt. l. nō debet. de reg. iur. So. im putet sibi debitor qui cū potuerit ab initio eligere & non eligit vel cū potuerit creditori eligēti in talē causam non resistit. vt. l. qd quis. de re. iur. Itē op. de. l. si cōstante §. si maritus. s. so. ma. vbi culpa que in rebus proprijs toleraī in alienis punit. Rñ. aduerte qz h est multū notandū. Culpa in rebus cōibus estimaī si aliquis nō facit illud in cōibus sicut in suis. vt. l. heredes. §. nō tm. s. fami. herc. & l. si socius socio. s. pro socio. in rebus alienis estimaī culpa si nō facit illud qd deberet facere diligēs paterfami. vt. d. l. si cōstāte. §. si maritus. & s. de act. & obli. l. j. §. is quoqz. qd verꝝ ē nisi res aliena sit ꝓmissa ei⁹ arbitrio: tūc enim ista verba ei⁹ arbitrio h importāt vt faciat illud qd in re sua faceret etiā si minus diligenī faceret. tex. est hic cū sua gl. qd est valde notandum. vide tex. ibi quotiens vo nō dicimus id qd solutū sit in arbitrio est accipientis ꝛc. aliud est ergo deponere cōmodare vel locare vnā rē simpliciī. aliud est cōmittere in arbitrio tuo: qz tunc excusaris licet male facias si ita facis sicut faceres in tuis. vide glo. que incipit hec exempla ꝛc. Itē vide gl. in. l. ceterum. que incipit nec a creditore ꝛc.

Ulterius procedo h tex. videtur innuere q debet eligere in id quod pro alio quis fideiusserat: aut cuius dies nōdū venerat: sed iste nō sunt cause grauiores. vt. l. & magis ergo ꝛc. Sol. huius timore quidam intelligunt hūc tex. vt dicat nō debet eligere debitū qd est liquiduz sed debitū quod est in cōtrouersia: vnde cū tex. dicit nō eligāt debitū qd nō est in cōtrouersia bene sequit: aut illud quod pro alio quis fideiussit: aut cuius dies nōdū venit quasi diceret ista nō eligat & sic non ob. contraria. Ista lec. nō placet quia debitum quod est in controuersia nō potest eligi donec liquidetur arg. C. de cōpē. l. fi. & ar. s. de re iudi. l. a diuo pio. §. si super rebus. & §. seq. & ideo debet legi affirmatiue vt dicamus indebituz qd nō ē in cōtrouersia: sed ē liquidū debet eligere solutum. & quod sequit haud in illud pro quo ꝛc. ponaī haud ꝑ nō & sic cū aspiratiōibus: vt sic haud ꝑ nō ponaī & q sequit aut cuius dies ꝛc. illud aut stet ꝓprie. Veniamus ad tertiam particulam: sed constituere videt q ista littera sibi cōtradicat. nam primo dicit q debet fieri statim cū solutū est & sic re perfecta deinde dicit cū in re agēda. & sic videt q debeat fieri ante rem perfectam. huius timore glo. supplet hic q dicit in re agēda supple que fuit. alij aliter dicūt q apparebit ex declaratiōe sequentis questiōis. Quero qualiter intelligaī in re presenti: quidam dicūt parū ante vel parū post & istud ē satis bene dictū. vt. l. iij. C. de edili. actio. & l. modestinus. j. eo. cōiūcta. l. iurisiur. circa principiū. s. de oper. li. & l. in bona fidei. C. de pac. tamē Ja. de are. dicit magis intelligibiliī. ea omnia dicūt incōtinēti fieri que fiūt anteqz contractus vel alius actus sit a partibus habitūs ꝑ pfecto & absoluto. vt. l. contractus. C. de fide instrumē. & hoc idē dicam in solutiōe hic anteqz solutio sit habita ꝑ perfecta & absoluta debet fieri ista electio. Ci. hoc refert. C. eo. l. j. in ꝑma questiōe. & sic tex. qui hic dicit statim atqz solutū est idest hoc ē anteqz res sit habita ꝑ absoluta & q requirit in re agēda ꝛc. eodē modo intelligo: qz res agenda dicit anteqz sit habita & ꝑ pfecta & absoluta a partibus posito q numeratio sit perfecta. Secūdo quero video q debitor debeat eligere incōtinēti quid de creditore an possit eligere ex interuallo: glo. magna in hac. l. ceterū. in princi. glo. magne videtur dicere q sic q creditor posset eligere donec viuit nō postqz est mortuus: qz nō transit ad heredem. alia glo. in hoc v⁹. sed cōstituere. supra verbo cōstituere tenet ꝓtrariū. istam puto veram ꝑ tex. qui dicit si alio nomine ē solutū quis eoꝝ velit. ergo videt q quilibet eoꝝ debeat incōtinēti eligere. debet tamē aliquantulū spectare creditor debitorē eligentē cū ꝑ us electio ad eū ptinet. Itē puto q creditor debeat facere illam electionē ꝑsente debitore: quia licitū ē sibi cōtradicere & ex hoc potest ledi ergo debet esse ꝑsens. vt. l. nam ita diuus. s. de adopt. Tertio quero pone q cū iam pecunia esset in manibus creditoris ipse dixit ego ascribam tibi in talē causaz: debitor ꝓtradicit imo ascribas in talē causam nec cōcordant an creditor teneaī debitore volēte reddere pecuniam. certe puto q sic & si nō reddit videt cū spoliare ꝑ vim illa pecunia. arg. l. iij. s. de pig. act. & hoc videt sentire glo. que ē hic in. l. j. super verbo indebitū in fi. glo. Venio ad quartam particulam ibi q si forte. & oppo. q nō cedat in causam duriorē. vt. j. eo. l. in his. §. impator. Solutio ibi loquit in pecunia redacta ex pignore vēdito h in pecunia soluta.

Itē oppo. de. l. j. C. e. & de vsur. l. si vsuras. Sol. dicūt quidam istud oz intelligi quando vtraqz causa ē principalis. secus si vna ē principalis alia vsuraria: quia tunc prius cedit in vsuras qz in sortē. & ita dicit ꝑma glo. parua antiqua que ē sup. l. j. hodie ē sup principio. l. prime vna glo. magna que fuit additio q in fine sui ponit aliā solutionē ad ista cōtraria & dicit q nō obstant ille leges quia vsura ē grauior causa quia debitores tenaces quādo soluūt vsuras videtur sibi extrahere oculos: & ideo ē melius q cedat in solutionē vsurarū ne de cetero teneaī soluere vsuraī. Alij dicūt q h nō ē verꝝ qz sors parit vsuras sed vsura nō parit vsuram. Tu tene primā sol. qz lz causa sortis sit durior tamē videt prius solutū in vsuras & h expssa cōstitutiōe principū. vt in legibus contrarijs qd ē verꝝ si vsura eet debita ciuiliī & naturaliī secus si naturaliī tm. vt. d. l. i his. §. impator. Et potuit ee rō odiū debitoris qui passus ē vsuras cōcurrere sua mora ꝺ hoc no. in. l. si vsuras. C. ꝺ vsur. Ultimo habemus hic distinguere. nam de ista materia habetis glo. nouam posi tam in ꝑn. l. que distinguit. & habetis glo. antiquam sup l. ceteꝝ. in fi. glo. magne que similiī distinguit Di. etiaz de h ponit vnaz suā distinctionem. & Ci. C. eo. l. j. quas omitto h. dicam forte in ꝓcessu ti. qz ille sūt impfecte.

Ultimo no. banc. l. & magis. q in dubio magis videt qs soluere vl aliū actū suo noie facere qz alieno. tetigi in l. si stipulatus. §. grisogonus. s. de ver. ob.

Si duos. Oppo. plures fideiussores tenenī in solidū vt insti. de fideius. §. si plures. ergo si ꝑ vno soluit insolidū alter liberaī. vt. l. ij. & iij. in fi. s. de duo. re. huius timore hic. §. legitur duobus modis. vno modo q fideiusserūt quilibet ꝑ parte hoc expresso & hec ē clara. Alio modo q fideiusserūt simpliciī & tūc obstat ꝓtrariū: sed respōdet duobus modis. Primo q fuit facta particularis solu. creditore volēte. Ista nō placet vt dicaz infra. Alio modo q solutio fuit facta

particularis creditore inuito: quia cum quilibet esset sol uēdo poterat p beneficiuz epistole petere diuisionē ideo creditor cogebat admittere particularē solutionē p fideiussore z ista ē vera. Alterius opp. si vnus fideiussor ē liberatus creditor alteri fideiussori qui remansit in obligatōe nō poterit actionē cedere fz q̄ teneť. vt. l. vt fideiussor. z. l. cū his. de fideiuss. z sic p cōsequētiā alter videť liberatus. vt. l. stichū. §. penul. j. eo. So. illud verz qñ creditor nō pōt cedere actionē facto suo secus si facto debitoris eo inuito vt hic ita intelligit glo. būc. §. s̄. ti. ij. in. l. si stipulatus. §. fi. in fi. glo. magne. z ideo nō ꝓcedit illa solutio q̄ hoc cōtingit volūtate creditoris. Item nō ꝓcederet iste. §. quando fideiussores nō haberēt beneficium diuisionis vel quia alter nō esset soluendo: vel q̄ eēt illi beneficio renunciatum: quia tūc particularis solutio nō admitteret inuito creditore.

Imperator. Iste. §. diuiditur in duas partes quia primo loquit in pecunia redacta ex venditiōe pignoris. Secūdo in pecunia soluta secunda ibi sed z si forte. Item quelibet pars diuiditur in alias duas particulas: vt patet in tex. vide tex. ibi nō habebunť. z dic immo cedere debet prius in vsuras naturaliter z ciuiliter debitas: vel in sortē nō in vsuram debitam naturaliter tm̄. Oppo. q̄ solutio cedat in diuersas causas vsurarum ꝓ rata. vt. j. eo. l. pupilli. §. penult. So. hic summe debiti principalis erāt equales licet sūme vsuris diuerse: ibi nō erant equales sūme debiti principalis ita intelligit dominus Ol. licz glo. nō soluat.

Item oppo. de. l. si finita. §. cū autē. s̄. de dam. infect. So. illa magis cōcordat q̄z discordat z qualiter intelligat verbū equalit dic vt ibi. Tertio op. j. e. l. paulť. §. paulus. So. hic loq̄t quādo creditor nō elegit qđ poterat. vt. l. cōtra. Ultimo tene menti hūc. §. in fi. qui distinguit. l. j. C. eo. z. l. si vsuras. C. de vsur.

Apud marcellum. Quando mēs legē certa de ordine nō curatur. h. d. Nota tex. in. l. nec enim. Vide gl. que incipit nota ordinem in fine glos. dic sm Bi. Solutio vbi certa intentio disponētis vel iuris cōmunis nō attēditur ordo: vt hic z. s̄. de leg.. ij. l. cū pater. §. fideiussor. als secus vt in cōtrarijs tu dic latius vt dixi tibi in. l. ij. §. si prius. de vulga. z pupilla. sub.

Quid ex famosa Not. q̄ illa dicit cā grauior que ē famosa. z ideo si ē aliqđ debitū quo nō soluto quis incideret in excōicationē ex cōstitutiōe epi illa diceret cā grauior. Itē illud qđ ē debitū cū instrumēto qđ hz patā executionē dicit deberi ex cā grauiori q̄z illud qđ debet p libelluz vt h ꝓput loquit de cā iudicati qđ tene mēti.

Illud. Quero quid si vna summa ē maior altera. glo. dicit nō eē curādū vt. l. si in duabus. j. de reg. iur. Tu dicas h vt dicā in. l. pupillus. §. pe. j. eo.

Stipulatus. Si seruus ē adiect nō pōt solui dño. h. d. Et rō huius ē: q̄ seruus adijcit ad simplex factū solutiōis recipiēde. ideo nō trāsit in dñm. vt. l. qui heredi. in p̄n. s̄. de cōdi. z demon.

Qui decem. In obligatiōe quātitatis vl spēi certe solutio partis liberat a pte secus in obligatione generis nisi in eadē reliqua ps solua. h. d. No. tex. ibi deniqz homo ꝛc. Op. ad principiū q̄ nō admittat solutio ptis. vt. l. tutor. §. lutius. s̄. de vsur. So. verz ē creditore inuito: sed hic volēs recepit

Itē op. qñ deficit aliquid in re debita nō cōtingit liberatio. vt. l. iulianus. §. j. s̄. de verb. obl. So. hic pars rei erat soluta pfecte. ideo in illa parte cōtingit liberatio: sed in. l. cōtraria. tota res erat soluta impfecte: ideo peti pōt tota res. Tertio op. q̄ totus homo peti nō possit imo obligatio sit impēdēti. vt. l. ij. §. j. s̄. de ver. ob. z ibi not. so. vt ibi plene dixi z ibi examinaui bñ māz huius. §.

Quod stipulatus. Nota q̄ adiectus nullo modo pōt liberare nisi recipiēdo solutionē. vt hic z. l. cui recte. s̄. ti. i.

Si stipulatus. In solutiōe que ad cōmodū pupilli nō cedit tutoris auctoritas non requiritur. h. d.

Opp. j. eo. l. pupillus. Solutio ibi pupillus erat creditor ideo non potest sibi solui sine tutoris auctoritate: quia reū liberare non potest sine tutoris auctoritate: sed erat hic adiectus nō creditor. Ad hoc oppo. quia etiā quando nō est creditor requirit tutoris auctoritas. vt. j. eo. l. si seruus daret decē. cōiūcta. l. si quis sub cōditione s̄. si quis omissa causa testa. Sol. licz ibi nō esset creditor tamē solutio sibi facta debebat cedere ad eius cōmodū. ideo tutoris auctoritas requirit ne pdat pecuniā. hic solutio cedebat ad cōmodū alterius. ideo diceret si esset adiectus ad sui pupilli cōmodū requirit tutoris auctoritas. Querit gl. de quo pupillo loquit: dicit glo. de ꝓximo pubertati. Quero vtz tutori posset solui habes hoc i. l. stichū. §. vsufructū. j. e. dic vt ibi.

Ero procuratori. Hec ē bona. l. z ponit i p̄n. duo dicta z incipit iurisconsultus tractare cui solui possit z ponit multū dare. Quero dicit hic q̄ procuratori omniū bonoz potest solui. Quero an requirat q̄ habeat liberā: glo. dicit q̄ nō ꝓ. l. allega. in ea vide eam que incipit z libera fm quosdā ꝛc. Aduerte alij dicunt cōtra quoz opi. tangit glo. in p̄ncipio. nā recipe solutionē ē alienare vt insti. qui. alie. licz vel non. §. admonendi. Sed procurator omniū bonoz nō potest alienare nisi habeat liberā. vt. l. procurator cui libera. z. l. procurator totoz z. l. mandato generali. s̄. de procurat. ergo ꝛc. Rñ. q̄ hic alienatio fauore liberatiōis ē admissa. vt. l. eius qui in ꝓuincia. s̄. si cer. pe. Secūdo quero an cōiūctis psonis qui possunt agere sine mandato possit solui: dicit gl. q̄ non. vt. l. iij. §. sed si forte ex liberis. j. iudi. solui. Ista solutio ē verissima z ē casus in. l. ij. s̄. vt lega. no. caue. s̄. solu. ma. l. iij. z. l. qui hominē. §. si gener. j. eo. tit. z ex hoc debes ppēdere formationē libelli quando quis agit tā q̄z cōiūcta psona. nam cōcludet hoc mō peto eū cōdēnari mihi tanq̄z cōiūcte psone talis ad dandū z soluendū illi ꝓ quo agit vel alteri ꝓ eo legitime recipiēti. nam si diceret peto eū cōdēnari ad dandum mihi cōiūcte psone nō ꝓcederet vt hoc tangam in. l. hoc iure. j. eo. Alterius iste v. interdū videť cōtra eos qui dicūt q̄ adiectus videť habere mandatū licz sit absens. nam hic apparet q̄ nō ē procurator z sic nō habet mandatū de quo dic. vt. l. iulianus. §. j. s̄. de ver. ob.

Sed z si quis. Hic ponunt etiam alij duo casus z hoc dicit. Manda tū potest reuocari: sed nō facultas soluēdi adiecto. h. d.

Nota vnū q̄ si mandauero tibi q̄ ticio soluas nō est necesse q̄ ego ꝓhibeam te ne ei soluas: sed sufficit q̄ ꝓhibeam ticiū accipere te sciente. nā ex hoc videor ꝓhibere ne tu soluas. Cōtra hoc op. q̄ scientia debitoris nō requirat. vt. l. si pater. s̄. de manu. vin. So. vt tibi ꝓ Bi. z Li. C. man. l. mandatū. licz glo. nō sol. Oppo. z videtur q̄ possit ꝓhiberi ne soluat adiecto. vt. l. cū quis. j. e. z. l. si stipulatus fuero decem in melle. j. eo. So. hoc qđ hic dicit

hic dicit fallit si cõditio primi adiecti sit mutata vel lis sit cõtestata vt in cõtrarijs.

Sed & si nõ vo. Oppo. de. l. quid ergo. in ꝑnc. ẽ. de his qui no. infa. glo. nõ soluit. tu dic qñq; est limitatũ tempus certũ in quo debeat certus fieri tũc in illo tpe debet haberi ratũ alis non valet. vt. d. l. quid ergo.. & l. obligari. §. tutor. ẽ. de auct. tu. qñq; est determinatũ certũ tempus. ĩ. qõ debet aliquid fieri & tũc qñcũq; põt haberi ratũ dũ tñ infra illud tempus ratum habeat. vt. l. bonoꝝ. ĩ. rem ra. ha. & l. si quis alicui. ẽ. de acqui. here. qñq; nullũ tps est determinatũ & tũc procedit ista regula ratihabitionẽ retrotrahi & mandato cõparari. quaꝫ declara ꝓut declarat Bal. in. c. ratihabitio. extra de reg. iur. li. vj. & Cy. in. l. vlt. C. ad mace. Ulterius dicit hic q; ratũ habere dꝫ dñs cũ ꝓmũ certior factus ẽ. immo videt q; qñcũq; ratihabitio sequit inducat liberatio vt. l. dispẽsatorẽ. ĩ. eo. So. quantũ ad liberandũ solvẽtẽ sufficeret sequẽs ratihabitio: sed quantũ ad ꝟ ne cõmittat stipulatio de rato loquit hic qõ dic vt dicã in. d. l. dispensatorẽ. Itẽ dicit sicut in legato cũ de repellẽdo logit ꝛc. quid ẽ hoc dictũ: glo. ponit duas ꝓncipales lec. prima q; intelligat de legato relicto a testatore & sic neutraliter. Secũda q; loquat de legato misso ab aliqua ciuitate. ꝓmus intellectus subdiuidit in duas: qꝝ põt intelligi de legato repellẽdo. i. de repellẽdo legatario a petitione pene in quã ꝓmũ legatũ transfundit. vt. l. j. §. itẽ si ita. ẽ. ad. l. fal. vl dic de repellẽdo legato. i. de repellẽdo legatario a petitiõe legati sibi facti & translati in aliũ si ipe nõ accepit. vt. l. iij. §. si quis ticio. ẽ. de adi. lega. Alij dicũt q; hic debet intelligi de legato repellẽdo. i. repudiando q. d. quis legatũ debet repudiare statim cũ sciuit alis videt agnoscere. ar. ẽ. de le. i. l. si fundũ sub conditiõe. §. si ticius. Sed hoc nõ placet. nõ enim videt agnoscere nisi aliquẽ actũ faciat qui nõ põt fieri citra ius, & nomẽ legatarij. vt. l. ꝓ herede. §. pap. ẽ. de acqui. here. cõiũcta. l. si quis ita. cũ sua glo. ẽ. de cõdi. insti. Nota ergo fm primam lect. quam posui hic sup isto verbo q; hic ẽ casus q; legatũ qõ incipit a precedẽti cõditiõe negatiua statim cõmittit cũ quis ẽ in mora faciẽdi nec spectat q; desinat posse dari vel fieri & est ꝟ generale in hoc legato non solũ in pena: vt hic & l. si peculiũ. in fi. ẽ. de statulib. lꝫ aliter quidam dicant: vt plene dixi in. l. ita stipulatus. ẽ. d ver. ob. Item all. tua glo. ad ponẽdũ exemplũ ꝟ. l. si hereditatẽ. §. j. ẽ. man. que nihil facit fm Jac. de are. Alia lec. ẽ q; hic loquit in legato misso ab vna ciuitate que lectu. ẽ clara. vide gl. que incipit neutraliter. Venio ad l. q; si forte. hic dicit q; competit condictio vel prescriptis verbis actio vt fiat qõ ẽ ꝓmissum vl condictio ob causaꝫ vt. l. si ꝓcuratori falso. ẽ. de condi. ob cau. non habetis hic alia.

Sunt quidam. Hic ẽ valde magistralis. §. Oppo. de. l. si ex pluribꝰ ẽ. de auct. tu. So. quandoq; vni cõcedit administratio ita q; ipe solus administrat & nõ alij. & tũc alijs videt interdicta administratio: quandoq; vni concedit administratio per hoc nõ videt interdicta alijs administratio vt hic & plenius distinguit in. l. contra. dic vt ibi. Item dicit hic tutores honorarij. Quero qui sũt isti tutores honorarij: dicit gl. qui sunt dati causa honoris sui: alij dicũt dati a pretore sicut dicit ius honorariũ ius pretoriũ ita isti vocant tutores honorarij. glo. tenet primam qõ honorarij dicunt honoris sui causa qõ intellige sui ꝟ ẽ pupilli: ita intelligit glo. in. l. iure nostro. §. j. ẽ. de testa. tu. & illa verior. Quero secũdo quid possunt facere isti tutores honorarij. dicit glo. nõ coguntur administrare possunt tamẽ si volũt vt hic & l. iij. §. si parẽs. & §. tantundem. ẽ. de auct. tu. Quero dicit hic & tene mẽti q; ei qui est postulatus suspectus ẽ interdicta administratio. & all. glo. concor. que reperiunt in. l. eũ quẽ. C. de sus. tu. & insti. eo. §. si quis. & hoc faciũt malitiosi aduocati: qꝝ quando volũt impedire tutorẽ administrare faciunt eũ accusari de suspecto. nam interim pẽdẽte causa de suspiciõe nõ possunt administrare. Quero vtr hoc sit verꝫ simpliciter q; ei qui ẽ postulatus suspectus sit interdicta admi. glo. dicit q; sic. & dicũt idẽ in plato. vt no. in d. §. si quis insti. de suspe. tu. Sed tex. habemus in cõtrariũ extra de offi. dele. c. venerabilis. vbi dicit q; adiũgit sibi alius cũ quo administret. ratio huius potest esse quia prelatus ꝓ suspicionẽ etiam ꝓbatam nõ remouet sed alius sibi adiũgit: vt in. c. licꝫ hely. extra de simo. merito interim nõ debꝫ sibi administratio interdici. & ideo dico q; si ẽ talis tutor qui accusatur suspectus qui ꝓpter suspicionẽ etiam ꝓbatam nõ debet remoueri: sed dꝫ alius adiũgi sibi vtputa si ẽ coniũcta psona. vt. l. si tutor alicui. ẽ. de sus. tu. fm distinctionẽ ibi positam: tũc nõ cẽt sibi interdicta administratio pẽdente lite: sed deberet sibi alius adiũgi ne sit deterioris conditiõis qui ẽ in casu dubij q; qui ẽ in casu certi. vt. l. ordinata. de libe. causa.

Quid ergo si ei. Nota tex. ibi si mõ nõ ẽ alius ꝛc. Item no. text. i v. curatori. ibi: sed pupilli curatori ꝛc. & tene menti hunc casum. Quero hic dicit q; curator substituit in locũ tutoris quero vtr ad ꝟ requirat presentia tutoris. gl. dicit q; sic. vt. l. curator. ẽ. de tu. & cura. da. ab his. tu dic melius vt ibi no. Quero vtrum requirat presentia pupilli glo. dicit q; sic: quia ipemet debet sibi petere & sic dꝫ esse maior infante: all. glo. l. ij. ẽ. qui pe. tu. melioꝛ tex. habetis in. l. qui habet. §. si pupi. ẽ. de tu. Ulterius no. q; postq; ẽ aliquis substitutus in locũ tutoris nõ potest tutori solui sicut si ꝓcurator q; habet mãdatũ ad substituẽdũ ꝓcuratorẽ substituit ꝓcuratorẽ ipe ꝓcurator substituẽs nõ potest amplius gerere & desinit eẽ ꝓcurator: vt hic & ẽ casus in. c. is qui. extra de ꝓcu. li. vj. & ideo cautela ẽ q; in mandato ponant ista verba q; possit substituere & etiam cũ substitutis remaneat ꝓcurator. idem forsan si dicit in mandato q; possit substituere semel & pluries. nã ꝓ ꝟ q; dicit pluries videt velle cõstituẽs q; ꝓcurator substituẽdo nõ desinat eẽ ꝓcurator. Ultimo nota q; curatori pupilli potest solui. vt ꝟ in v. curatori. in fi. qõ tene menti.

Pupillum. Opp. dicit hic sed & si dederit. ꝓ qõ innuit translatũ dominiũ. postea seqꝫ vẽdicari poterũt & sic ꝓtradicit sibi. sol. expone dederit. i. tradiderit. Secũdo op. de. l. interdũ. de condi. inde. So. ibi soluit pupillus tñ debitũ naturale hic soluit debituꝫ ciuile & ista vera de hoc dic vt ibi not. & l. ij. C. si aduer. solu.

Ab conditione. Ista. l. ẽ multũ subtil. Debitor ꝓditionalis solutione vera vel ficta tũc liberat vere qñ ꝓditio extiterit retro tñ fingit liberatus. ꝟ. d. & diuidit in duas ptes. ꝓma loquit in vera solutione. secũda in acceptilatiõe. Not. q; retro fingit quis liberat.

Secũdo no. q; dñiuꝫ pecunie stati efficit accipiẽt: lꝫ liberatio ꝓtingat vere tpe ꝓditiõis exñtis. Op. ille q; nõ ẽ obligatus nõ põt liberari. vt. l. x. ẽ. de ver. ob. & l. quotiẽs. ẽ. ti. i. & l. qõ in diẽ. ĩ. de accep. So. dicit glo. fateor q; vere liberat tpe exñtis ꝓditionis ante nõ põt liberari: qꝝ nõ erat obligatus: sed fingit retro liberatus. ita loquitur iste tex. & fm hoc nõ ꝓtradicit sibi ꝓmus casus cũ secũdo. nã in ꝓmo loquit fm fictionẽ. i secũdo loquit fm veritatẽ vt apparet ex lra. & rõ huius fictionis ẽ qꝝ quis

fingitur retro obligatus. vt. l. potior in prin. ff. l. qui balneum. §. qui po. ff. pig. ba. eadē rōe fingitur retro liberatus. Sz cōtra ꝑ op. fingitur impossibile q̄ quis fuerit obligatus ꝛ liberatus illo tēpore quo nō erat. gl. fatetur istud quod fingitur ipossibile circa finem prime gl. istud non videtur vm. nā. l. non potest fingere impossibile: vt. l. si pater ff. si. ꝛ. l. se. §. de adop. ꝛ. §. loca. l. q ad certum. ꝛ. l. certe. §. de preca. no. in. l. iij. §. pro sol. Dicendum est ergo q̄ lex nō pōt fingere impossibile ī suo genere vt q̄ filius sit antiquior suo patre vel q̄ furiosus cōsentiat vt in contrarijs tamē bene pōt facere illud qđ in illo casu particulari de quo loquimur nō ē possibile vt q̄ filius ticij sit filius meus. Iz ꝑ nō pōt eē vere tamē pōt fingi: sz tamē ī genere suo ē possibile: vt qz tante etatis q̄ possit eē filius meus. dixi plene i. l. si is qui ꝓ emptore. ita ī proposito possibile fuit retro quē fuisse obligatum. erat enim capax persona obligationis iō fingitur retro liberatus. Sed ꝫ ꝑ op. ꝑm ꝑ due fictiones concurrūt ꝑ qđ videtur ꝫ gl. l. j. C. de do. promis. ꝛ. l. cū post. §. gener. §. de iure do. rñ. quādo sūt due fictiones quarum vna venit ī consequētiā alterius bene possunt cōcurrere. vt insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. si ab hostibus. ꝛ. l. cum due. ff. đ cap. ita hic ex eo q̄ fingitur retro obligatus in consequentia fingitur retro liberatus. vel aliter iste due fictiones cōcurrūt circa diuersa vna circa obligationem ꝛ alia circa liberationem. simile ī. l. singularia. §. si cer. pe. vel aliter iste due fictiones habent originem ex diuersis fontibus. vna. n. causatur fauore creditoris. alia fauore debitoris. facit quod būistis in. l. si seruus cōis meuij circa pri. glo. đ stip. ser. Subdit glo. vnum verbum quod eodē mō pōt intelligi quod dicitur ī. l. añpe. C. de do. inter vir. ꝛ vxo. vt fingatur dña fuisse a tempore collate donationis in eam. idem no. in. l. sequēs questio. §. de le. ij. ꝓtra no. in. l. ij. C. de ioffi. do. ꝛ in. d. l. antepe. ff. q̄ illa fictio nō ꝓcedit nisi quo ad fructus ꝛ ille sūt vere ista nō. rō qz tpe ꝓstantis matrimonij mulier nō pōt eē dña rei donate ꝛ p cōsequēs nō potest fingi retro eā fuisse dñaz eo tpe quo est inhabilis. deficit enī habilitas extremoꝝ: ita no. in. l. ij. C. de inoffi. do. facit. l. quotiēs. §. ti. i. ꝛ qđ ibi dixi vobis. Quero vtr ꝑ ꝓncipiū habeat locū in quolibet debitore conditionali. Rñ. nō nisi sit debitor sub cōditiōe casuali. nā si ē debitor sub ꝓditiōe potestatiua sicut existēte ꝓditiōe nō fingitur obligatus retro: vt. d. l. potior. ꝛ. l. qui balneū. §. q po. in pi. ha. ꝛ. l. j. co. ti. eadē rōe nō pōt fingi retro liberatus. idē dico si eēt debitor ex causa legati. nam cū nō fingat retro obligatus. vt. l. si mater. §. eadē. §. de excep. re. iudi. ꝛ. l. j. §. j. ad silley. ꝛ dixi in. l. si is qui ꝓ emptore. §. de vsuca. eadē rōne nō pōt fingi retro liberatus.

Quero ad quid ē vtilis hec inuestigatio vt sciam⁹ vtrū retro fingat liberatus vl̄ nō: dicit glo. ꝓpter duo. ꝑmo ꝓpter pauliānā actionē reuocatoriā. secūdo ꝓpter cōicationē pecunie fiendā inter creditores missos in possessionē qđ dic vt in glo. Quero quid in illis casibus ī quibus nō fingit retro liberatus: vt in cōditiōe potestatiua vel ex testamento an erit locus pauliane vl̄ cōioni. innuit glo. q̄ sic qđ nō placet: qz. l. respicit factū an sit factum in fraudē: ꝛ ideo tps facti debet inspici. vt. l. si minor. §. de ser. expor. ꝛ. l. j. C. de iure fis. li. x. nisi ponas illud factū eē causa fraudandoꝝ futuroꝝ creditoꝝ. vt no. gl. C. de do. ante nup. auc. sed iaz necesse. facit. §. qui ꝛ a qui. l. sed ꝛ si maritus. in fi. Venio ad secūdam partē dicit hic in fi. dominiū eē trāslatū incōtinenti in ꝓtra. cōditio apposita suspēdit trāslationē dominij in cōditiōis euentū. vt. l. qui absenti. §. j. §. de acqui. possess. hic dicit ꝓtra ergo male. huius timore sūt in glo. plures solut. q̄ illud qđ hic dicit an eius pecunia facta est. i. facta fingit. Iste ē cōtra istū tex. qui vult exp̄sse vt ante trāsferat dominiū q̄s libereť. si intelligeres đ ficta trāslatiōe. eodē mō retro fingit liberatus: ꝛ sic eēt idē in trāslatiōe dominij ꝛ in liberatiōe. Alij dicūt ecōtra q̄ vere statim transfert dominiū tpe traditiōis. qđ in ꝓtrario dicit de tpe existētis cōditiōis intellige ꝑm fictionē. istud ē ꝓtra tex. l. ꝓtra. Alij dicūt q̄ fuit data ꝑ pecunia sub mō. ſ. p vt ibi sub ꝓditione ꝛ istā tenet Ja. de are. nec obstat iste text. qui dicit ea cōditiōe ꝛc. qz si sequit postea dictio vt p hec verba non inducit cōditio sed modus. vt. l. ij. §. fi. §. de dona. ꝛ. l. meuia. §. de ma. test. sed hoc nō placet. nā illud ē verū ni si qñ cū cōditiōe vt imiscet dictio si qz tūc facit ꝓditionē vt. d. l. qui absenti. §. j. idē si imiscet dictio vt cū ablatiuis absolutis. vt. l. si ego. §. j. §. de iure do. cum ergo ꝑ dicat ea cōditiōe vt si ꝛc. apparet q̄ fuit cōditio nō mod⁹. soluit gl. alit q̄ ꝑ nō fuit adiecta cōditio trāslatiōi dominij sz cessiōi insolutū quasi dicat solutio fuit facta simplicit sed fuit dictū q̄ cederet ī solutū sub cōditiōe. ista ē vera ꝛ hāc tenet Bi. do. Ol. ꝛ oēs moderni. Aduertatis ꝓtra ꝓdicta op. traditio facta sine cā nō trāsfert dñiuz. vt l. nūq̄s nuda. §. de acqui. re. do. sed hic pēdēte cōditiōe nō bz casū vl̄ titulū. ergo nō pōt trāsferre dñiuz. So. nō bz ti. ꝓriū ꝛ spāle sz bz titulū. ꝑ suo. ē. n. effectus dñs. ꝑ pter spē future obligatiōis cōmittende ꝛ sic bz interī titulū ꝑ suo: vt. l. ij. §. si quis sub conditiōe. ꝛ. l. j. ꝛ. l. ij. §. ꝑ dote. ꝛ hec vera. Ulterius op. ꝛ videt q̄ cōditio apposita titulo impediat trāslationē dñij: vt. l. si ego. §. j. §. đ iure do. So. dicit glo. ꝑ fuit soluta pecunia in qua magis de facili trāsfert dñiuz ibi vo alia spēs. istā reprēdit gl. p. l. ij. §. si pecunia. §. de do. tu sustine eā nec ob. §. si pecuniā. qz ibi fuit apposita cōditio trāslatiōi dñij nō titulo spāli. Itē ꝫ ꝑdicta extra gl. opp. ꝛ videt q̄ simplex traditio dñiuz nō trāsferat in dubio: vt. l. cū pat. §. pat pluribus. ꝛ ibi glo. de le. ij. So. ibi nulla fuberat cā legitima vl̄ spe ad trāsferēdū dominiū ꝑ sic. Item op. de. l. si ego. §. fi. §. de iure do. vbi cā fuberat: ꝛ tñ in dubio dominiū nō videt trāsferri solu. ꝑ fauore accipiētis fuberat cā. simile vides in deposito. nā in dubio nō videt transferri dñium lz possibile sit trāsferri excedendo terminos depositi. vt. l. lutius. §. đpo. Reassume ergo ꝑdicta. qñ q̄s apponit cōditio trāslationi dñij. qñq̄s apponit titulo nō trāslatiōi dñij: qñq̄s nec apponit ti. nec trāslatiōi sed solvit simplicit. ꝑmo casu impedit trāslatio dñij. vt. l. q absenti. §. j. §. de acqui. pos. ꝛ. l. ij. §. si pecuniā. §. de do. se cūdo cāu aut soluit pecunia aut alia res. si pecunia nō impedit trāslatio dñij: vt hic. si alia res tūc impedit. vt. l. si ego. §. j. §. de iure do. Tertio casu aut nulla cā fuberat trāslatiōi dñij re vl̄ spe ꝛ in dubio nō videt trāsferri dominiū sed magis tradi cā custodie. vt. l. cuz pat. §. pater pluribus. §. de le. ij. Aut fuberat aliqua cā re vel spe ꝛ tūc aut illa fuberat fauore dātis aut fauore accipiētis. ꝑmo casu nō videt transferri dominiū. vt. l. si ego. §. si. §. de iure do. facit. §. depo. l. lutius. secūdo casu dominiū videt transferri in dubio. vt. l. sed hoc nisi. §. de iure do. ꝛ. §. ꝑ dote. l. j. nō habetis hic alia.

Assius. Op. de. l. si quis vxori. §. iulianus. ff. de fur. Sol. cōpetit actio mādati vt hic ꝛ etiā furti. vt. l. ꝫria. Itē op. đ l. si tibi. §. de dona. So. dicit glo. anteq̄ cōsumat possū habere ratum ego mādator. vt. l. ꝫria. ꝛ ꝓderit mihi. tu dic q̄ ratihabitio mādatoris quātū ad liberationē ipsius mādatoris nihil opat qz suo noīe nō ē gestū: sz bene opat quātū ad ꝓmodū mādatarij q̄ soluit suo noīe ꝛ ī iudiciū mādāt. vt. l. mat. C. de rei vē. ꝛ. l. si fundus. §. j. §. de pig. sz. l. si tibi. §. de dona. loquit in creditore q̄ an teq̄ cōsu

tēꝫ cōsumat pōt illā pecuniā sibi solutā retinere ꝑ debi to dñi. Quero dicit hic si eos cōsūpsit sine dolo malo quid si dolo malo eos consumpsit. Rñ. tunc habent ꝑ extantibus. vt. l. parē. ff. de re. iur.

I quis seruo. Si ad reuocationē mādati sufficit vnū illud ignorari oportet a debitore soluēte. si-req rūt duo sufficit ignorare vnū vt liberatio ꝓpetat lz recipi ens scient furti teneat. h. d. Op. q ꝑ manumissionem nō sit reuocatū mādatū sic nec ꝑ emācipationē. vt. ē. de ver. ob. l. eū qui ita. §. qui sibi ꝓiūcta. l. cū qs. in ꝑn. ff. e. t videt expssū in. l. in eū. §. j. de insti. quidā ḃ fatent q ꝑ manumissionē nō videt reuocatū mādatū. ꝛrium ē veri tas vt hic t. ff. de fur. l. si is qui rē. §. iulianus. nō ob. qđ dī de emācipatōe: qz aliud ī filio aliud in liberto. ē. n. tā ꝗ ꝓiūcta pson q mādati reuocatio nō psumit. nō ob. l. in eū. §. j. qz ibi tō qz apparebat durare dñi voluntatē

Ulterius op. dicit hic furtū facit dño. ꝓtra immo facit furtū debitori qui erat dñs pecunie. vt. l. si vendito. §. si ticius. ff. de fur. t. l. si rē. §. fi. ē. de prescrip. v. So. dicunt quidam fateor contrariū. t q ḃ dicit dño furtū facit itel ligo dño. s. pecunie t sic debitori. Alij dicunt t melius vt glo. refert q dz inspici quali aio ab initio acceperit vt in glo. Juxta hoc posset dubitari qualit potuit acquiri dominiū pecunie ꝑ istū cuius mandatū erat reuocatum dicam. ff. eo. l. cum quis. §. j.

Agitiuus. Ista ē sat pulc. l. solutio fcā fuo fugitiuo ab igno rāte eū liberat si pecūia soluta efficiat dñi. h. d. Op. đ. l. j. §. sz t ꝑ eū. ē. de acq. pos. So. ꝑ seruū fugi tiuū nō acgrit possessio. vt. l. ꝛria. sz dñiuz sic vt ḃ t etiā ibi no. Itē op. ff. e. l. q boiez. §. si nllo. ī fi. §. ī gl. ponūt plures solutōes teneas alterā de duab vna q ibi sciebat fugitiuū: ḃ nō. vl alit ḃ liberat đ egtate nō đ rigore tene quā vis ex istis. Itē op. đ. l. si mādauero. §. fugitiu. ē. mā. dic gl. aliud ī vēditōe vt ibi aliud ī mutuo vt ḃ qđ nō plz. Bl. dic. q. l. illa ꝑ oia ꝓcedat t ista vera si dñs agat mādati ꝛ eū cui ē fcā solutio mādato fui liberat de bitor: qz dñs agēdo vī hāe ratū. ē. đ fideiuss. l. si fu. alien. t ita loqt ꝑmū rñsū. l. ꝛrie. sz si ñ agat mādati nō vī hāe ratū t ꝓpterea debitor nō liberat vt ḃ. t ī. ij. rñ. l. ꝛrie. vl dic fm Ja. đ are. q ibi soluebat mādato fui alteri recipi enti ꝑ suo t ꝓcuratorio noīe ipius serui īō videt soluere ipi suo. hic soluebat alteri recipiēti ꝑ seipo nō ꝑ seruo t hoc etiam tenebat Ol. Item op. de. l. cum fundus. §. seruum tuū ignorans. ē. si cer. pe. So. dico q soluēs al teri de mandato serui nō liberat ipo iure vt hic: sed cedē do actionē domino sic vt in cōtrarijs.

Item. Si res non efficit pfecte creditoris debitor nō liberat. h. d. Op de. l. si seruū. §. sz t si sic. ē. de ver. ob. So. au. debet aliqua res in genere aut in spē. Si in genere dz fit eri accipiētis pfecte sine dubio. vt. l. cū quis. §. qui hom ī nē. ff. eo. t. l. qui decē. §. fi. ff. e. t. l. si a substituto. §. heres: ē. de le. i. Aut debet in spē t tūc aut cā ꝑpt quā pōt ad uocari pcessit obligationem t liberat soluēdo eam talē qualis ē. vt. d. l. si seruū. §. sed t si sic. aut sequit illā cām obligatiōis t tūc nō liberat vt ḃ: qđ intellige si sequat fa cto debitoris. vt. d. l. si seruū. §. j. ē. de ver. ob. Item pdi cta intellige qñ pcedit obligatio ex cā lucratiua: secus si ex cā onerosa vt ex cā emptiōis t vēditionis t tūc indi stincte de euic. tenet ꝑ ti. ē. de euic. Itē aduerte qz int vē ditionē t emptionē t alios ꝓtractus quibus quis tenet ad dādū ē hec differētia: qz in emptiōe re tradita quis li berat: no. in auc. sacra pubert. tūc incipit teneri de euicti one re euicta. vt. l. euicta. ē. de euic. Sz in alijs contracti bus nūqꝫ liberat nisi ita eaz faciat accipiētis q euelli ab eo nō posset: vt ḃ cū si. t iō hic nō agit de euictiōe q̄si re euicta. sz agit pstina actiōe quasi ab ea nūqꝫ sit liberat.

Decem stipulatus. Blo. hic querit de vno qđ solue vt in glo. t materiam huius. l. plene dixi in. l. x. ē. de ver bo. obli.

Filius. Nota istā. l. cōcor. sūt in gl. Que rit Bl. filius liberauit debitorē pa ternū. postea heres extitit patri nunqd filio po stea agēti obstabit exceptio. videt q nō qz liberatio ab i itio nō tenuit ergo ex postfacto nō cōualescit vt ī re. iur. qđ ab initio. Jn contrariū q filio obstat exceptio ꝓbat ē. ad trebel. l. filiā fratribus. t. l. cū dñs. §. fi. ē. de pecu. le. t. l. cū vir. ē. de vsuca. t de fun. do. l. pe. t istud est veri tas. dicit Bl. mihi videt q debeamus sic dicere qñqꝫ filius liberat debitorē ex cā lucratiua ita q si debitor ꝓuēit nullā habet actionē ꝓtra filiū isto casu filius pōt eū cōue nire nō obstāte q sit heres patris. ar. ad ḃ. ē. qui t a q. l. si seruo. t no. in. l. rē alienā. ē. de pig. acti. qñqꝫ libera uit debitorē filius nō ex mera liberalitate: sed aliquid re cipiēdo vl alit ꝓmittēdo ita q ipe ē obligatus si a debi tore aliquid peteret tūc sibi obstat exceptio ita loquunt oēs. ll. all. ꝑ Bl. plene dico in. l. cū vir. ē. de vsuca. predi ta vera cū filius remisit debituz patris in quo nullū ius filius habebat. secus si haberet ius in eo: vt in dote que ē cōis patris t filie: qz tūc filia remittēdo sibi ꝓiudicat vt l. ij. §. q si in ꝑis. ē. so. ma. t. l. t heredi. §. filia. ē. đ pac.

Olutionem. Hec ē subtilis. l. t sum mat seipsam t de duo bus tractat. ff. de solutione t de iudicio. Tex. ibi ꝑ nobis. ff. liberādis. q. d. ḃ acto q ꝑ hūc modū libe remur. Tex. accipiēdo. i. alio actū solutiōis implēte vel iudiciū susciptēte. Op. in auc. vt oēs obe. iudi. ꝓuin. §. si vo alit. So. ibi loquit in ꝓcuratore simplici qui nō liberat nos. ḃ in eo loquit q qui suscepit iudicium aīo no uādi. Itē ꝓtra. ff. de re. iur. l. inuito. So. ibi loquit in ꝑ uilegio ḃ in liberatiōe. ita dicit glo. de ḃ etiā habet ī. l. ḃ iure. §. nō pōt. ē. de dona. t. l. seruus vetāte. ē. de ver. ob. t ꝑ Bl. in. c. inuito. ex de re. iur. li. vj. bis ꝓtrarijs ꝑ missis venio ad. q. Primo q̄ro circa solutionē dicit ḃ q solutiōe debitor liberat inuit. Quero an sit necesse creditorē eē volētē. gl. dicit q nemo pōt eū cogere recipe solutionē: sed pōt offerri t ꝓsignari t deponi t sic inuito creditore debitor liberat solutiōe. vt. C. đ vsur. l. acceptā tene mēti ista gl. q̄ firmat hic q oblatio t depositio facta ab extraneo liberat debitorē ipo iure de quo glo. dubi tat. C. e. l. obsignatiōe. tñ ista gl. dicit veritatē. casus ē ex pssus. ff. e. l. q. x. §. cū mihi. v. quēadmodū si quolibet. t C. de capti. l. cū postliminij. Quero vtz iste q soluit ꝑ alio possit repetere ꝑ actionē neg. gest. dixi đ ḃ vobis ē. ti. i. l. stichū. §. fi. dic vt ibi. Quero vtz solutiōe libe ret debitor ipo iure vl ope exceptiōis. gl. dicit t bene q ipo iure vt insti. q. mo. tol. ob. in ꝑn. Venio ad iudi ciū dicit ḃ q iudiciū suscipiēdo liberamur inuiti. Quero vtz hoc possit ḃ fieri creditori inuito. glo. dicit q nō qz nemo cogit agere. C. vt nemo inuitus ꝛc. Sz circa hoc querit Bl. qd si creditor vult agere an eo inuito ad mittat defensor: t arguit ꝑ t ꝓtra. t ꝑmo videt q admit tat. vt. l. plane. ī fi. ē. fa. herc. ē. de peti. here. l. sz t si. l. §. itē si rē distraxerit. ī v. qd tñ. t. ē. de nox. a. l. de illo. §. fi. cū. l. se. Jn ꝓtrariū q non admittat. ista duo sūt paria si eri nouationē t ꝑ stipulationem t ꝑ cōtestationē. vt. l. de legare. ē. ti. ꝑmo. sz ꝑ stipulationez nō potest quis cogi nouare. vt. l. j. C. de nouatio. t. l. nec creditores. ergo ꝛc. ꝑ ḃ videtur tex. in. l. actor. ē. de ꝓcu. dicit Bl. q debet

distinguí aut ꝑncipalis ē legalioꝛ aut non: ita no. glo. in d. l. plane. in fi. s̄. fami. her. quasi dicat si ꝑsona dñi ē legalioꝛ nō admittit talis defensoꝛ alis sic. vt. d. l. si actoꝛ. de ꝓcu. ꝛ C. de ꝓcu. l. fi. adde qꝛ etiā si dñs sciret veritatē melius ꝛ eēt melius informatus posito ꝙ nō eēt legalioꝛ nō deberet admitti ꝓcuratoꝛ. vt. l. ij. ꝛ. l. defēdi. ꝛ qđ ibi no. s̄. ex qui. cau. in poss. ea. ita debēt intelligi verba Bi. videte dñi ꝑ examinatiōe huius. q. duo sūt videnda. ꝑmo an creditoꝛ cogaꝫ recipe defensoꝛē venientē animo nouandi. ꝛ h nō tetigit Bi. si de isto intellexisset de terminatio sua nō eēt bona. vt. ī. dicā. Secūda questio an creditoꝛ cogaꝫ admittere defensoꝛē qui vult defendere tanq̄ ꝓcuratoꝛ in rē suā ita ꝙ fiat ꝓtra eū executio nō aīo nouandi ꝛ liberandi debitoꝛē. vt. l. plautius. s̄. de ꝑcu. ꝛ in isto secūdo ꝓcedit determinatio Bi. cū additiōe quā feci. Circa ꝑmū sūt opi. nam in. l. liberto. in fi. s̄. de neg. gest. gl. tenet ꝙ cogaꝫ inuitus admittere: sed in. l. nō solū. in ꝑn. circa fi. i. gl. mag. s̄. de ꝓcu. videt tenere ꝓtrariū ꝛ h videt verꝫ ꝑ tex. l. si mādato. §. j. s̄. man. ꝛ h tenet pe. ꝛ aliqui moderni vt Ci. refert. C. vbi in rē act. l. j. ꝑdicta vera sūt in defensoꝛe qui venit ad defendendū cū mādato: sed quid si venit defensoꝛ ad defendēdū sine mandato: Rñ. si venit ad suscipiēdū iudiciū aīo nouādi idē qđ. s̄. ꝑ easdē leges: sed si vult suscipe tanq̄ ꝓcuratoꝛ i rē suā nō aīo nouandi tunc ab initio pōt creditoꝛ eū nō admittere ex causis supradictis. si nō ē ꝑsona ita legalis sicut dñs vel dñs scit melius veritatē: ſz postq̄ eū admisit nō posset eū repellere. ar. l. pōp. §. rati. s̄. de ꝓcura.

Quero vtꝛ ꝑ susceptionē iudicij quis liberaꝫ ipo iure vel ope exceptiōis. Old. dicebat ꝙ ope exceptiōis vt. l. post venditionē. C. de pac. ꝛ de inē. act. l. qui ex pte. glo. dicit ꝙ ipso iure liberaꝫ si ab vtroq̄ h agaꝫ: qꝛ ista duo s. solutio ꝛ litis susceptio ponunt vt paria h ꝛ. s̄. ti. i. l. delegare. ꝛ. l. si ꝑ patre. circa ꝓnci. s̄. de in rē verso. ita dicit gl. Ad ꝓtraria rñdet Bi. nā in. l. qui ex pte. nō agebatur a creditoꝛe ꝙ alius liberaꝫ quē ipe ignoꝛabat eē heredē. vl dic ꝙ ibi nō determinaꝫ vtꝛ libereꝫ ipso iure vel ope exceptiōis ꝛ magis innuit ꝙ ipo iure. ad. l. post vēditionē. dic ꝙ ibi nō fuit acceptū iudicium aīo nouādi volēte creditoꝛe ꝛ tūc nō ē dubiū ꝙ libereꝫ ipo iure debitoꝛ vt hic ꝛ. l. delegare. s̄. ti. i. qñq̄ iudiciū suscipit vt ꝓcuratoꝛ seu defensoꝛ in rē suā nō aīo nouandi ꝛ tūc aut libellus daꝫ ꝓtra ꝓncipalē ꝛ ille se offeret defensioni: ꝛ tunc nullo mō liberaꝫ debitoꝛ: vt. l. si rē. s̄. eo. ꝛ. d. l. plautius s̄. de ꝑcu. fm vnū intellectū. Quādoq̄ ego do libellum ꝓtra illū ꝓcuratoꝛē vl defensoꝛē ab initio tanq̄ cōtra defensoꝛē in rē suā: ꝛ tūc ꝓncipalis debitoꝛ liberaꝫ ope exceptiōis. hic ē casus in. l. post venditionem. C. de pac.

Quero qñ iudiciū accipiꝫ aīo nouandi vtꝛ sit necesse ꝙ h agaꝫ expſſe. gl. dicit ꝙ olim ꝑsumebaꝫ nouatio: sed hodie requiriꝫ ꝙ agaꝫ expſſe vt insti. qui. mo. tol. ob. §. ꝑterea. videte dñi in nouatiōe que fit ꝑ litis ꝓtesta. nihil ē hodie īmutatū. nā olim ꝑsumebaꝫ nouatio h ē noue q̄litatis adiectio vt fiat de actiōe tpali ꝑpetua de nō transitoria fiat trāsitoria in heredes vt. l. aliā. s̄. ti. i. ꝛ h ita hodie sicut olim ꝛ ita olim sicut hodie: sed nouatio h ē vnius obligatiōis ad aliā transfusio nec ꝑsumebaꝫ nec oliꝫ nec hodie. vt. d. l. aliā. s̄. ti. i. ꝛ de reg. iur. l. nō solū. ꝛ. C. de iudi. l. j. ꝛ ista inuestigatio ē magni effectus. nā si eēt verꝫ ꝙ olim ꝑsumebaꝫ vt glo. dicit ergo hodie fieret nouatio ope exceptiōis. vt no. in. l. ij.. j. ti. i. ꝛ. C. de noua. l. fi. tene ergo ꝙ in nouatiōe que fit ꝑ litis ꝓtest. nihil est hodie īmutatū. Querit gl. qñ fit nouatio quis iurabit de calūnia: dicit glo. iste ꝓcuratoꝛ in rē suā. vt. l. ij. §. sinautē reus. C. đ iura. calū. h examina vt plene no. i. l. nō solū. in. ij. glo. mag. s̄. de ꝓcur. Querit glo. an ille qui subijt iudiciū ꝑ alio repetat ab illo: dicit glo. ꝙ sic si accessit eo animo vt repeteret ꝑ. l. si quis seruū. s̄. de inter. act. qđ intelligo qñ suscipit iudicium ꝑ ignorante. secus si ꝑ inuito fm ea que dixi in. l. stichum. §. j. s̄. ti. i.

Sum expeditus de glo. querit Bi. que actio intentabiꝫ cōtra eum quia subijt iudiciū animo nouandi. Bi. dicit vtilis que cōtra ꝓncipalē cōpetebat directa vt not. in. l. delegare. s̄. ti. i. Item querit Bi. an talis defensoꝛ possit cōstituere aliū defensoꝛē ante litē cōtest. ꝛ videt ꝙ nō. vt. l. neq̄. ꝛ. l. nihil. C. de ꝓcu. Preterea cū ꝑ litis cōtest. fiat h nouatio. vt. d. l. delegare. ante litis cōtesta. nō pōt facere defensoꝛē: qꝛ ante nō ē dñs litis ꝛ nō dñs nō cōstituit ꝓcuratoꝛē. vt. l. j. s̄. de ꝓcu. In cōtrariū determinat di. ꝑ. l. ticius. s̄. de ꝓcu. vbi dicit ꝙ eo ipo ꝙ satisfecit loco dñi habeꝫ de hoc in spe. de ꝓcu. §. j. v. sed nunquid defensoꝛ. Item querit di. an iste defensoꝛ post prestitā istā satisdationē ante litis cōtest. possit defensionez recusare seu renunciare. videꝫ ꝙ sic qꝛ pōt a dño reuocari ante litis cōtest. ꝓcuratoꝛ qui satisfecit. vt. l. ante litē. ꝛ ibi no. s̄. de ꝓcu. cōtrariū determinat di. ꝑ. d. l. ticius. s̄. de ꝓcu. Quero qualiter formabunt acta ꝛ sniā contra talem defensoꝛem. Rñ. debet dici. Ego ago contra talem defensoꝛem talis defensorio noīe ꝑ eo. ꝛ eodē mō in sententia cōdemno talē defensoꝛē talis defensorio nomine ꝑ eo ita videtur velle tex. in. l. liberto. §. fi. s̄. de neg. ges. ita no. Inno. i. c. causaz. ante fi. mag. gl. exē q fi. sint legi. Ultertus quero an ꝓtra defensoꝛē talē fiat executio. dic vt. l. plautius. s̄. de ꝓcu. Ex ꝑdict̄ habes declaratā banc. l. ꝛ etiā. l. soluēdo. s̄. de neg. gest.

Bi fideiussoꝛ. Quero vtꝛ iter. x. ꝛ. x. ꝛ. xx. sit aliqua differentia. glo. dicit ꝙ sic vide gl. que incipit i. vna. x. in fi. Ex hac glo. determinaui questionē. Statuto ciuitatis lucañ. cauebaꝫ ꝙ exbannitus a. c. libris. s̄. possit offendi impune. modo quidaz habebat plura banna vnū in quinquaginta aliud in quadraginta aliud in quinquaginta bene cumulata excedūt centuz: sed nullum per se efficiebat centuz: querebatur an possit impune offēdi: ego dixi ꝙ nō quia qnq̄ginta ꝛ qnq̄gīta nō sunt cētū: aliud ē enī quinquaginta ꝛ quinquaginta aliud. c. vt hac. l. Sed quid si in sententia dicat cōdemnamus eū in ducentis libris videlicet in quinquaginta ꝑ percussione in facie in qnquaginta ꝑ percussione in brachio: ꝛ sic de singulis an iste dicetur condemnatus in cc. si consideras summas per se singulariter nominatas nō est cōdemnatus in. cc. vt hic. si consideres cumulum ꝑmo nominatū ē cōdēnatus in. cc. puto ꝙ ille cumulus nō dz attēdi. ita videt tex. cū gl. i. l. ediles aiūt. cū sua gl. s̄. de edi. edic. ꝛ facit optime. l. lutius. §. q habebat. s̄. ad trebel.

Ex parte. Vidistis in. l. si ex testamēto. §. j. s̄. de fideiuss. ꝛ dic vt ibi.

Ex creditoꝛ. Nota hūc text. ꝙ si pāū pignoris soluaꝫ creditoꝛi vere vel ficte debitoꝛ liberaꝫ ficte ꝑ acceptilatione ꝛ ꝑ stipulationē animo nouādi.

Tiam. Si in re soluta deficit aliquod ius liberatio non cōtingit. h. d. No. ꝙ res petitur lz res habeatur. de hoc per glosam in. l. eleganter. §. non solum. s̄. de dolo. ꝛ ꝑ Bi. in. l. huiusmodi. §. si res. s̄. de legat. i. ꝛ per Ci. C. ad exhib. l. exhibitiōis. ꝛ dixi in. l. iulianus. §. j. s̄. de ver. ob.

Im stichus. Obligatio specierū diuiditur per quotaſ obligatio generis vel quantitates diuiditur numero. h. d. vidistis de hoc i. l. stipulationib⁹. đ v. ob.

I debitor. Op. sola obligatiõe nõ liberat debitor. vt. j. eo. l. si decẽ. in ꝑn. ⁊. C. eo. l. obsignatiõe. So. huius timore hec. l. dz intelligi altero de tribus modis fm gl. ꝑmo q̃ ħ obtulit ⁊ deposuit: vt in cõtrarijs. secũdo q̃ ħ obtulit tñ tñ hec oblatio fuit facta in iudicio ꝑ quã oblationẽ debitor ipso iure liberat. vt. l. si rẽ. §. fi. ff. de pig. act. ⁊. l. aliena. §. si ꝑ creditorẽ. eo. ti. Sed certe iste casus nõ placet: qr lz ꝑ oblationẽ factã in iudicio pignora liberent: ita q̃ põt agi pignoratitia tñ creditori nõ denegat petitio pecunie debite ꝑ solã oblationẽ. vt. l. acceptã. C. de usur. Fallit in duobus casibus ibi no. fm glo. quos casus exami̇nabo in. l. qui decem. j. eo. in ꝑn. Alio mõ põt legi q̃ ħ pecuniam obtulit ⁊ pdidit eam absq; dolo ⁊ etiã culpa ⁊ sic cõcordat cũ. l. qui decẽ. ⁊ hec posset esse bona ⁊ etiã ꝑma. Itẽ op. glo. duobus modis ⁊ dic vt in ea habet.

Inter artifices. Dicit ħ q̃ debet facere ꝑ se nõ ꝑ aliũ. Quero vtr in dubio videat electa industria psone: glo. que ẽ ħ videtur dicere q̃ sic nisi ex qualitate psone aliud appareat. si enim aliud apperet liberaret faciẽdo ꝑ aliũ. primũ q̃ in dubio videat actũ q̃ faciat ꝑ se cum ꝑmittit ipse facere, ꝑbat in. l. si ideiussor. §. fi. de le. iij. Secũdũ, ꝑbat in. l. cõtinuus. §. si ab eo. s̃. de ver. ob. Quero qualiter in obligatiõe faciendi vel nõ faciẽdi possit accedere ideiussor dixi in. l. cũ filius. §. j. de ver. obli. ⁊ in. l. si quis ꝑ eo. in ꝑn. s̃. de ideiuss. ⁊ in. l. nemo ẽ qui nesciat. de duo. reis. ⁊ glo. ħ tangit dic vt ibi. Ultimo facit ad questionem an doctor possit legere ꝑ substitutũ de qua. q. dixi in. d. l. nemo ẽ qui nesciat.

I seruus. De hoc habuistis i. l. si gs seruo. s̃. eo. ⁊c.

Ai sibi. Dicit ħ in primo dicto q̃ habet actionẽ si euincit. cõtra immo nũq̃ fuit liberatus. vt. l. iul. §. j. s̃. de verb. ob. ⁊. l. si rẽ meã. s̃. eo. So. cõcedo cõtra. ⁊ q̃ ħ dicit hz actionẽ. s. ꝑmã que nũq̃ fuit sublata. Ad secũdum dicũ op. de. l. si seruũ. §. j. s̃. de ver. ob. So. dico q̃ ħ fuit ꝑmissus hõ in genere vnde nõ liberat dãdo statuliberẽ lz ibi fuit ꝑmissus in spẽ quo cãu dz distingui vt ibi dr.

Qui sticbum. Hic ẽ notabilis. §. ⁊ breuiter h. d. So. vel oblatio rei deteriorate facto debitoris cũ nõ liberat. h. d. Op. ⁊ videt q̃ talis debitor liberet. vt. l. elegant. §. nõ solũ. s̃. de dolo. So. dico q̃ liberat ab actiõe ꝑma nõ ab actiõe d̃ dolo. ⁊ ita loquit ħ ⁊ sic cõcordat cũ illa. ista ẽ vna so. Cõtra istã so. op. de. l. iij. §. si reddita. s̃. cõmo. ⁊. l. j. §. si res s̃. depo. So. ibi loquit in cõtractib' bone fidei in qbus nõ liberat a ꝑma hic in cõtractibus stricti iuris q̃d dic. vt. d. l. iul. §. j. s̃. de ver. ob. ⁊ fuit tractatũ ꝑ glo. s̃. e. l. etiam. Secũdo mõ soluit ħ cõtrariũ q̃ ħ nõ soluit: sed solucre volebat creditor aũt noluit recipe vulneratũ: qr nõ offerebat estimatio deteriorationis. vt in glo. ⁊ sic respondet ad cõtrariũ q̃ ibi creditor recepit ħ nõ. vide gl. que incipit hic ⁊ inferioribus casibus ibi vel alit. quã glo. tene mẽti qr ẽ casus notabilis ⁊ fm hãc lec. habes casum locator rõcini qñ vis sibi restituere rõcinũ deterioratũ sine ꝓcio deteriorationis põt nõ accipe casus ẽ hic fm hãc lec. Soluit etiã alio mõ ħ cõtrariũ de quo ħ nõ curo.

Quero quid si creditor recepit rẽ deteriorata an possit postea petere ꝓciũ deteriorationis. glo. ħ videt dicere q̃ sic ita no. in. d. l. elegant. §. nõ solũ. s̃. d̃ dolo. Sed Li. in. l. exhibitiõis. C. ad exhi. referendo. d. pe. videt aliter dicere. tu vo dic latius aut debitor deteriorauit rẽ ꝑ dolũ ⁊ in perniciem creditoris ⁊ tũc indistincte tenet de dolo. vt. d. l. eleganter. §. non solum. s̃. de dolo. Si autem nõ in perniciẽ creditoris ⁊ tunc aut vitiũ erat latẽs ⁊ tũc recipiendo nõ videt remittere ⁊ potest adhuc petere estimationẽ vt no. in. l. in hac. circa ꝑn. s̃. de triti. si vo vitiũ erat patẽs tũc aut estimatio deteriorationis venit petenda iure actionis: ⁊ poterit peti. aut iudicis officio mercenario ⁊ nõ põt peti ar. C. depo. l. iiij. ⁊ de eo q̃d cer. lo. l. si. ita debet intelligi q̃d no. in. d. l. eleganter. §. non solũ. facit. l. supra iter. §. cassius. s̃. de aq̃ plu. ar. lz pe. dicat alit in. d. l. exhibitiõis.

Ai hominem.

Si duo. Nota tex. ibi qr obligatõ cõmunis effi ciet ⁊c. Aduerte quero si vnus ex reis credẽdi recepit totũ debitum an teneat alteri cõicare. glo. que ẽ hic dicit q̃ sic vide eã que incipit ideo qr cum sũt ⁊c. Idẽ videt tenere glo. in. l. frater a fratre. in ꝑma magna glo. s̃. de condi. inde. idẽ tenet in. l. si ticio aut seio. s̃. de le. ij. idẽ videt tenere Bi. C. de duo. re. l. j. ⁊ in auc. ħ ita. In cõtrariũ videt casus in. l. in. l. falc. hoc obseruã dũ. s̃. ad. l. falci. dic aut sunt socij omniũ bonor vl illius obligatiõis. ⁊ tũc debet cõicari vt hic: aut nõ sunt socij ⁊ tũc si quidẽ sũt duo rei credẽdi ex causa nõ lucratiua puta: qr mutuauerũt pecuniã cõmunẽ tũc debet cõicari ita loquit glo. que ẽ in. l. frater a fratre. Si vo sunt duo rei credẽdi ex cã meri lucratiua: qr debitor volens donare duobus, ꝑmisit insolidũ tanq̃ reis credẽdi tũc nõ debet cõicari q̃d exactũ ẽ ab vno. casus ẽ in. l. in lege falci. hoc obseruãdũ. ⁊ ideo glo. que ẽ in. l. si ticio aut seio., put se refert ad tex. illius. l. nõ bene dicit: qr ibi sũt duo rei credẽdi ex cã lucratiua. Ultimo tu habuisti q̃ ꝑ litis cõtest. facta ab vno ex reis credendi ipse appropriat sibi totũ debitum. vt. l. ex duobus. s̃. de duo. re. Quero an partis ꝓceptione appropriet sibi totũ debitũ: videt q̃ sic qr litis cõtestatio ⁊ partis ꝓceptio equipant. vt. l. iij. C. d̃ noua. In cõtrariũ habuistis casum hic lz enim vni soluat ps alteri poterit solui alia pars. ad cõtrariũ rñ. qr ad aliud ꝓcedit illa equipatio.

Stipulatus. Hoc quod hic dicit q̃ liberat ꝑmissor intellige hoc ope exceptionis. vt. l. si. §. j. s̃. de ver. ob.

Si ticium. Hic ẽ nõbil. §. reuocatõ mãdati nõ nocet debitori soluẽti i cui' noticia nõ puẽit. h. d. No. tex. nõbilẽ ibi nã is q̃ ⁊c. Ex quo hẽs q̃ ille q̃ facit, ꝓcuratorẽ ad solutiõz recipiẽdã vl mãdare debitorib' q̃ ei soluãt q̃d tene bñ mẽti. q̃ro quõ potero ego q̃ reuoco, ꝓcuratorẽ notificare ħ oĩbus debitoribus Rñ. modus erit faciẽdo, ꝑponi edictũ i aliquo publico loco vl faciẽdo ꝓconizari. ar. l. lz ⁊ si pupill'. §. ꝓscribere. s̃. de ĩstito. Circa ħ tñ dic vt not. Li. C. man. l. mãdatũ.

Si nullo. No. hãc distinctionẽ. aut soluit ꝓcurator penit' falso qr nũq̃ habuit mãdatũ ⁊ debitor nõ liberat vt hic. aut habuit mãdatũ sed fuit reuocatũ ⁊ tũc distinguit. aut puenit in noticiã debitoris soluẽtis. aut nõ vt videbitis ꝑ multas. ll. huius ti.

Si gener socero. Hic hẽs casũ q̃ solutio facta ꝓiũcte psone nõ liberat debitorẽ. quis enim ẽ magis ꝓiũcta ꝑsona q̃ pat filie ⁊ tñ nõ põt sibi soluere certe nullus. Quero q̃ societas dicit inter patrẽ ⁊ filiam in dote: dic vt no. ꝑ glo. ⁊ Bi. in. l. iij. s̃. so. ma.

Si debitorem. Querit gl. cui' sint interi isti nũmi: ⁊ vr q̃ nulli' vt gl. dic lz postea cũ dñs ratũ hz vl pecuniã recipit efficit sua ⁊ fingit retrofuisse de hoc ẽt hẽtis gl. i. l. si ego. s̃. d̃ neg. gest. veritas ẽ q̃ interim pecunia remanet soluentis: qr dominiũ nõ pdit nisi ci cui fit traditio acgrat. vt. l. cuz quis.

§.si debitorem.ĩ.eo.t.s̃.ex qui.cau.ma.l. nec vtilem. t ita tenet Bul.in.d.l.si ego. Nō ob.l.qđ meo.§. si a furioso.s̃.de acqui.pos.quia aliud in possessiõe que facilius perdit q̃ dominium.vt.l.si quis vi.§. differentia.s̃. de acqui.poss.

Quidam filiũ. Op. q nō liberetur qz heredi tas nō extat momento penes filiũ: vt l.placet.s̃.de acqui.here. So.ista est vera filius vere est heres t per eũ pater.vt.l.cũ filio.de le.i. tistud qđ dicitur q hereditas nō remanet momento penes filiũ est verũ qñ tractat de iure inter patrẽ t filiũ secus inter extraneos: qz ius cõcessum patri nō debet cõuerti in perniciem alioz.vt.l.nec auus.C.de emancip.lib.

Qui perpetua. Eadem solutio nō põt parere liberationem t repetitionẽ.b.d. Op.de.l.in numeratiõibus.ĩ.e.solue vt ibi.

Quod seruus. Nota text. ibi enim videt voluntate dñi tc. Nota q ille qui ꝓponit ad cõtrahendũ videt ꝓpositus ad solutionẽ recipiendã tene mẽti. Quero dicit hic nisi aliq̃ iusta cã intercederet.quero que ẽ ista iusta causa. Rñ.si scit eũ alienatũ vel si scit peculiũ ademptũ cũ esset manumissus.vt.s̃.đ ꝓtra.ẽp.l.quotiẽs.t.l. si qs seruo.s̃.e.ti.

I pater. Quero qd si nemo nascit vtq̃ snia sibi ꝓiudicet in totũ.glo. que ẽ hic dicit q sic sup v.egisse. Sed ista gl. videt cõtra tex.t ideo dic aut certũ est neminẽ nasci ante q̃s ferat snia t tũc ꝓeiudicabit super toto ar.l. si rẽ.§. si. s̃.de pig.act.aut nō fuit certũ t tũc snia nō ꝓeiudicabit nisi in parte casus est hic.

Quotiens. Fideiussor soluẽs nomine rei,p pte sua se solũ liberat b.d. Op. t videt q solutio fideiussoris ,psit omnibus,p rata.vt.l.inter eos.§.j.s̃.de fide.glo. ponit hic duas so.neutra tñ ponit veritatẽ. ideo dic ante solutionẽ nullus fideiussoꝛ liberat ipo iure: sz p exceptionẽ descẽdentẽ ex epistola si sunt soluẽdo.vt.s̃.e.l. inter fideiussores. aut post solutionẽ t tũc aut fideiussor soluit ,p pte sua tantũ h exprimẽdo aut soluit simplicit.ꝑmo casu,p pte soluta liberat ipo iure.casus est hic,p alia parte que respicit fideiussorẽ liberat ope exceptiõis taciti pacti vt.l.si creditores.C.de pac.s̃.eo.l.i bis.§.i. Si vo soluit simpliciter tũc loquitur.l.inter eos.§.j.s̃. de fideius.

Quis. Jsta.l.ẽ affricani t ideo difficilis t subtilis tota t ꝑn. b.d. Si cõditio adiecti mutat in deterius ei nō potest solui.b.d. Oppo.de.l.eum qui ita.§.qui sibi.s̃. de ver ob.dicũt.quidã ibi post mutatã ꝓditionẽ põt solui stipulatore volẽte:secus eo inuito.vl melius ibi mutauit suã ꝓditionẽ in meliusꝰ: hic loquit quando mutauit suã conditionem in deterius. hec vera. Jtem op. de.l. stichuz.§.vsufructũ.ĩ.eo.so. vt ibi videbitis. Quero qd si adiectus ingressus ẽ monasteriũ an põt ei solui: videt q sic.qz mutauit statũ suũ in meliorẽ cõditionẽ. vt.d.l. eũ qui ita.§.qui sibi.Jn cõtrariũ deteminãt oẽs doc. p tex.istũ siue p adoptionẽ tc.nã trãsit in potestatẽ alterius cũ intrat monasterium nã quantũ ad exactionẽ respectu creditoris transit in deteriorẽ conditionẽ: lz respectu sui transeat in meliorẽ conditionẽ.ita tenet Di. Jac.de are.t Ray.in sua disputatiõe. Ultimo hec.l. facit ad q.de,procuratore qui mutauit cõditionẽ t factus ẽ quidã ribaldus vl baratator seu exbãnitus vtq̃ videat reuocatũ mandatũ de qua.q.dicã.ĩ.eo.l.si cũ cornelius.

Si debitorem. Hic ẽ valde subtilis t notabilis.§.t breuit.b.d. Post reuocatũ mãdatũ debitor igno rãs soluẽdo liberat ipo iure si recipiẽs bonũ animũ baburit alꝭ ope exceptiõis si soluẽs ꝓditionẽ sit paratus cedere.b.d. Hic innuit in ꝑma parte q p falsum ,procuratorẽ recipientẽ bono animo querat dominiũ ei cuius dicit se,procuratorẽ.ideo cõtingit liberatio. Cõtra in.l.si ego.s̃.de neg.gest.t.l.si cõis seruus.§.j.s̃. de acq.pos. So.dicit glo.h cõtingit h,ppter ꝓcedẽs mandatũ.vt.l. ij.§.si a furioso.s̃.,p emptorẽ.t.l.semp.de reg.iu.t.l. cũ putarẽ.s̃.fa.her.hoc nō videt verꝝ qz minus põt nobis acquiri p,procuratorẽ reuocatũ q̃s p,procuratorẽ qui nunq̃s fuit vt videbitꝭ.ĩ.e.l.dispẽsatorẽ.t.l.hic all.in glo.h non ,pbãt:quare dicit quedã glo.que ẽ in.l.acceptam.C.de vsur.q in casu huius.§.nō quert dominiũ creditori. lz cõtingat liberatio.que glo.ẽ expsse ꝯ istũ.§. vt apparet. in v.sicuti tc.qđ tenet glo.in.l.si quis seruo.s̃.e.in glo. que incipit.i.debitori.t h ẽ veritas: qz dñium querit debitori.nō ob.ꝯ.qz h ẽ spãle ,ppt ꝓcedẽs mãdatũ t fauore liberatiõis.cũ .n.l.voluerit debitorem liberari p ꝓs voluit dñium queri creditori:sz in.l.ꝯrijs.nec mandatũ ꝓcesserat nec erat fauor liberatiõis. Ulterius opp.ad v.alioquin.t videt q nũmi nō remaneant debitoris.qz hũit animũ ꝓdẽdi dñiuz.ergo tc. vt.l.qđ meo.§.si a furioso.s̃.de acq.pos.h gl.sol.notabilit aliud ĩ dño:vt h qđ nō ꝓdit nisi alij querat. vt.l.nec vt lẽ.s̃. ex qui.cau. ma.aliud in possessiõe.vt in.l.ꝯria. ista ẽ vera t facit qđ no.in.l.vir vxori.s̃.de do.inter vir. t vxo. lz alit sentiat glo.t male.s̃.e.l.qui hoiez.§.si debitorẽ.t ibi dixi.t.l. si ego.s̃.de neg.gest. Jtẽ opp.si pecunia remãsit debitoris.ergo nō bz ꝓditionẽ furtiuã:qz nemo ꝓdicit rẽ suã vt.l.fi.s̃.vsuf.quẽadmo.ea.dicit glo.intellige q hic erat pecunia ꝓsupta alꝭ deberet pecuniã vẽdicare nō cõdicere:vl verius ꝯ furẽ ꝓpetũt iste due actiões.s. cõditio t vẽdicatio.vt insti.de act.§.sic itaq̃.t.l. ,p furẽ.s̃. de cõdi. fur. Venio ad v.sicuti.op.de.l.vir vxori.in fi.s̃.đ dona.inter vi.t vxo.dicit glo. ibi mulier accepit bona fide credẽs donationẽ valere.sz h recepit malafide t ẽ sat; bona. Jtẽ op.de.l.iij.§.fi.ibi ceteꝝ debitorẽ tc.s̃.de do. inꝰ vir.t vx.so.gl.eodẽ mõ ibi mulier recipiẽs credebat donationẽ valere. tu dic melius ibi mulier recepit pecuniã viro pñte:vñ viro videt soluta merito liberatio cõtingit vt ibi: sz qñ fuit soluta viro absente habet illa distinctio an habuerit recipiẽs bonã fidẽ vl nõ.vt.l. vir vxori s̃.all. Quero qd si nõ ꝓstat q̃lẽ animũ,procurator faliuꝰ habuit vtq̃ debitor liberet. Rñ. sic.nã iste text.regrit q habuit animũ lucrãdi sibi. Sz tũc quero q̃lit ,pbabit iste animus. Rñ.ex sequẽtib⁹. naz si noluit dño restituere p̃sũptio ẽ q receperit aiõ lucrandi sibi.vt.l.sz iulianꝰ.§.,p inde.s̃.ad mace. Ultimo q̃ro circa finẽ.§.dicit q ꝓditio cedit ꝯ mulierẽ.q̃ro q̃ ꝓditio:dicit gl.đ ꝓdi.fur.qdã reꝑhẽdũt ista gl.qz ꝯ vxorẽ nō dat cõditio furtiua.vt.l. ij.t ibi no.s̃.re.amo.vnde intelligunt h de cõditiõe sine causa.t ita videbat hic dicere Ja.de are.tu potes dicere q cõditio furtiua nō cõpetit viro cõtra vxorẽ cõstãte matrimonio.vt.l.cõtra.Sed extraneo cõtra vxorẽ bene potest cõpetere quaz cedit viro:vt hic t,pbatur.s̃. re.amo. l.iij.in ꝑn. Ultimo scias q iste.§.est quasi fundamentũ materie.l.falsus.C.de fur.t.l.si ,procuratori falso.s̃. de cõdi.ob cau.

De peculio. Eadẽ so.,pdest ad diuersas cãs obligatiõis tollendas.h.d.v.t magis dissimile ẽ t aliquãtulũ difficilis,put ẽ ĩ lra sile sz ,put habetis dissile lra ẽ clara. Op.de.l.qui hominẽ. in fi.s̃.eo.So.eadẽ solutio ,pdest ad diuersas causas liberatorias nō ad vnã obligatoriã t aliã liberatoriam vt in ꝓtrario qđ dic vt dicã.ĩ.e.l.in numeratiõibus. Venio ad fi.quero que dissimilitudo ẽ inter v. ꝑmũ t fi. cũ videat dissimilitudo dic vt in glo.t dare.

Qui hominem. Iste. §. ẽ etiã subtilis. qui homĩẽ dz in genere solũedo statulibeꝝ non liberaꝫ nisi ꝺditio libertatꝭ eo viuo defecerit secus si eo mortuo. h. ꝺ. tex. ibi q̃ si interi. i. anteqũ creditor agat vl̃ eo agẽte añ finitũ iudiciũ ꝺditio. s. libertatis alioquin dixi. s̃. q̃ si qꝺ obstaculũ ẽ impediẽs liberationẽ tpe solutiõis oportet q̃ tollaꝫ re exñte in rerꝫ natura vt cõtingat liberatio nõ aũt re pempta. alioquin i. si quocũq; tpe impedimẽtũ cessans faceret retro liberationẽ inductam, ppe erit ꝛc̃. vt in text. videaris q̃ nũc eo mortuo desinit vsufructus alienus eẽ cũ rei interitu finiatur vt insti. ꝺe vsufruc. §. finiẽ. ꝛ sic videꝫ sublatũ obstaculũ qꝺ tpe solutiõis liberatiõi obstabat. Ibi deceſſiſſz naz ex h interitu serui finiẽ cõio que liberatiõi obstiterat qꝺ nullo mõ, pbandũ ẽ vt. s̃. pxi. dixi. Nota q̃ qñ impedimẽtũ, pximũ cessat requiriẽ rẽ extare. facit ad id qꝺ dixi in. l. quotiẽs. s̃. ꝺe ꝺona. ꝛ plene examinaui in. l. si is qui, p emptore. s̃. ꝺe vsuca. Itẽ op. ꝺe. l. neratius. s̃. ꝺe cõꝺi. inꝺe. so. ibi hõ ꝺebebaꝫ in spẽ h in genere. Itẽ opp. ꝺe. l. statulibeꝝ meuio. §. pe. s̃. ꝺe sta. libe. solue vt plẽ no. in. l. neratius. s̃. alli. Vltimo quero vtꝝ h sit verum simplr q̃ qñ res a creditore põt aꝺuocari liberatio nõ cõtingat. ꝛ loquor qñ in obligatiõe est rẽ ꝺari. breuiẽ ꝺico sic si res põt aꝺuocari re vl̃ spe rõe ꝺominij vl̃ vsufructus q ps ꝺominij ẽ. casus ẽ h vt viꝺistis in. l. si ita stipulatus. §. j. s̃. ꝺe ver. ob. sz qñ res põt aꝺuocari per aliquã actionẽ psonalẽ: vt per saluianã vel caluisianam vel forte per actionẽ hypothecariã. tũc tex. viꝺeꝫ ꝺicere iꝺez q̃ nõ cõtingat liberatio. vt. s̃. e. l. si rẽ meaz. qꝺ intellige qñ res simpliciaꝫ soluiꝫ ꝛ ꝺe euictiõe nõ caueꝫ. nam si ꝺe euictiõe caueaꝫ tũc liberatio cõtingit. tex. ẽ qui facit hãc ꝺistinctionẽ in. l. si. s̃. ꝺe cõꝺi. ob cau. facit aꝺ h. j. e. l. q̃ res. circa p̃n. v. ꝺiuersum.

Si quis ꝓ eo. Hic est ita solẽnis. §. sicut aliqs qui sit in h ti. Pro eo ꝯ quẽ põt in integrũ restitutio postulari põt accedere fiꝺeiussor ꝛ cursus tpis q̃, pꝺest reo pñti nõ, pꝺest reo abseti. h. ꝺ. ꝛ ꝺiuiꝺiẽ p̃mo ponit ꝺictũ. secũꝺo ꝺeterminationem ꝺicti. secũꝺa ibi ꝛ quiꝺẽ ꝛc̃. Op. ꝺe. l. si quis postq̃. s̃. ꝺe fiꝺeius. vbi, p liberato tpe nõ põt accedere fiꝺeiussor. So. potes ꝺicere q̃ h interceſſit sciens ibi ignoraꝫ vl̃ verius fm gl. h poterat restitui actio ꝯ ꝺebitorẽ qꝺ no. naz ex hoc habes casum q̃ ꝓ eo qui solo iuꝺicis officio põt cõueniri põt accedere fiꝺeiussor ꝺixi in. l. j. s̃. ꝺe fiꝺeius. Sz cõtra hoc op. ꝺe. l. si ꝺebitori. s̃. ꝺe fiꝺeius. nã cõtra ꝺeporatũ põt actio restitui per ti. vt. C. ꝺe sen. pass. ꝛ rest. ergo ꝓ eo põt accedere fiꝺeiussor qꝺ ẽ ꝯ illã. l. rñ. q̃ꝺã ẽ restitutio q̃ ꝺz concedi ex mera iustitia ex vigore. l. scripte. vt ea q̃ cõcediẽ ex ti. ꝺe mino. ꝛ ex qui. cau. ma. ꝛ tũc ꝓ tali põt accedere fiꝺeius. vt h. q̃ꝺã ẽ restitutio q̃ nõ põt cõcedi nisi ex quaꝺã mera misericorꝺia ꝛ tũc ꝓ tali non põt accedere fiꝺeiussor. vt. l. ꝯ. Itẽ op. ꝺiciẽ h q̃ post ꝺatũ fiꝺeiussorẽ restitutio nõ põt peti nisi. j. annũ tm̃. Contra p ꝺationẽ fiꝺeiussoris interrũpiẽ pscriptio. vt. l. cũ notissimi. §. sed ꝛ si quis. C. ꝺe pscrip. xxx. an. ꝺicũt quiꝺã hec corrigiẽ p illã: sed certe euitãꝺa ẽ legũ correctio. alij ꝺicũt q̃ ibi loquiẽ qñ fiꝺeiussor ꝺaꝫ ante pscriptionẽ finitã. h qñ ꝺaꝫ prescriptiõe finita. rõ q̃ res facilius cõseruaꝫ q̃ꝫ res extincta resuscitet. Nota hãc solutionẽ q̃ quotiꝺie allegaꝫ h. l. aꝺ h. ꝛ hanc tenet Ꝺi. ꝛ eã sequebatur Ol. ꝛ vera ẽ in se ꝛ p hec nõ soluiẽ ꝓriũ. nam, put respicimus actionẽ p̃mã extinctã prescriptiõe, pceꝺit solutio: sz, put respicimus officiũ iuꝺicis p qꝺ impetraꝫ restitutio in integrũ, solutio nõ, pceꝺit: q̃ iſtuꝺ officiũ aꝺhuc non erat extinctũ: sed pẽꝺebat vt apparet ex text. ꝛ ex his q̃ ꝺixi in p̃mo contrario. ꝺat glo. aliã so. q̃ h fiꝺeiussor interceſſit ignorante ꝺebitore: ideo nõ interrumpiẽ prescriptio. hec est vera in se sed cõtinet ꝺiminationẽ. Ꝺat glo. quartã so. notabilẽ in imensum q̃ illuꝺ qꝺ ꝺicaꝫ in. l. ꝯ. q̃ per ꝺationẽ fiꝺeiussoris ppetuaꝫ actio ẽ verꝝ qñ p litis cõtest. ppetuaꝫ: sed ea que nõ ppetuaꝫ ꝓtestatiõe perpetuatur fiꝺeiussoris ꝺatiõe casus ẽ hic. nã restitutio in integrũ p litis cõtest. nõ ppetuaꝫ. vt. l. fi. C. ꝺe tẽp. in inte. resti. pe. ꝛ ẽ mirabilis solutio ꝛ pe. tenet eam ꝛ ẽ verissima. Alij ꝺãt quintã so. q̃ h ꝺeꝺit fiꝺeiussorem, ptestãꝺo q̃ nolebat teneri p h in plus q̃ꝫ apparebat eũ teneri ꝛ per hoc nolebat sibi in aliquo p̃iuꝺicare. h ẽ notabilis sol. aꝺ, ptestatiões q̃ tota ꝺie fiũt lz cõtinet aliquã ꝺiuinationẽ quare tene solutionẽ p̃cedentẽ. Et ex hac vltima solutiõe no. q̃ illuꝺ qꝺ ꝺicit in. l. cũ notissimi. q̃ ꝺando fiꝺeiussorẽ cõsiteꝫ ꝺebitũ ẽ verꝝ qñ ꝺat fiꝺeiussorẽ simpliciter secus qñ ꝺat in eo qꝺ apparuerit eum ꝺebere in hac so. no. Itẽ op. vtilis annus nõ currit abseṅte eo cuz quo ꝺz agi. vt. l. j. s̃. ꝺe ꝺiuer. ꝛ tẽp. prescrip. sz hic fiꝺeiussor erat absens ergo vtilis annus nõ currit. tex. tñ ꝺicit contra. huius ꝯrij timore ẽ facta glo. mag. q̃ ẽ h. ꝺicũt qꝺaz q̃ in v. ꝛ quiꝺã. iuriscõsultus mutat casũ suũ ꝛ sic Jul. in p̃cedẽtibus male ꝺixit: sz certe nõ ẽ verisile q̃ Jul. male ꝺixisset: vñ nõ placet hec sol. alij ꝺicũt q̃ h ꝺicit q̃ annꝰ p̃terit. s. ꝓtinuus. nã annus vtilis nõ põt p̃terire si nõ est ptãs ꝓueniẽꝺi fiꝺeiussorẽ ꝛ hec fuit so. Azo. quã sequebaꝫ Ol. viꝺe glo. ibi alij vt azo. iſta azo. so. nõ placet: qz fm h hec. l. nullũ hẽt ꝺubiũ: qz nemo ꝺubitat q̃ si ãnꝰ vtilis nõ ẽ lapsus. ꝛ sic restitutio nõ põt peti q̃ fiꝺeiussor nõ liberaꝫ. ꝺico ergo sic q̃ reus erat pñs ꝛ iõ currit annꝰ vtilis: qz ẽ ptãs cũ eo expiẽꝺi: fiꝺeiussor vo erat absens iõ respectu fiꝺeiussoris non currit: qz ꝓtra eũ nõ poterat agi nec cursus tpis poterat cõtra eũ interrũpi. Sz ꝓ h op. qz imo agẽꝺo ꝓtra p̃ncipalẽ viꝺeor iterrũpere p̃scriptionẽ ꝓtra fiꝺeiussorẽ. vt. l. vl. C. ꝺe ꝺuo. re. ꝛ sic est qꝺ i puteꝫ mihi. so. huius timore quiꝺã recesũt ab eo qꝺ. s̃. ꝺixi. ꝛ ꝺicũt q̃ ꝺe necessitate ꝺz poni q̃ h nõ erat ptãs expiũꝺi cũ reo nec cũ fiꝺeiussore als cõuẽtio facta cũ reo induceret interruptionẽ p̃scriptiõis etiã ꝯ fiꝺeiussorẽ. vt l. ꝯ. ꝛ h tenet ista gl. mag. in fi. ꝛ iꝺẽ tenet gl. i. l. si fiꝺeiussor. §. fi. s̃. mã. alij ꝺicunt q̃ interruptio facta ꝯ p̃ncipalẽ nõ iterrũpit p̃scriptionẽ ꝯ fiꝺeiussorẽ: casus est h fm lec. quã tenui vobis nec ob. l. fi. C. ꝺe ꝺuo. re. q̃ aliuꝺ i ꝺuobꝰ reis. aliuꝺ in reo ꝛ fiꝺeius. Jstã so. tenet sequẽs gl. q̃ incipit etiã, p fiꝺeiussore quã viꝺe q̃ ẽ multũ no. nec ẽ alibi ꝛ hãc so. puto verã p tex. istũ. l. ꝛ hãc so. tenet Ci. in. l. ꝯ. lz ꝺe hac gl. nõ faciat mẽtionẽ: rõ ẽ q̃ ꝺuo rei tenẽtur eaꝺẽ spẽ obligatiõis secus in reo ꝛ fiꝺeiussore. nam fiꝺeiussor obligaꝫ sp verbis sed reus põt alio mõ teneri. Itẽ sp ꝺifferũt i h q̃ vna obligatio ẽ p̃ncipalis alia accessoria: sz obligatiões cõreoꝝ sũt equales. vt. l. si reus. s̃. ꝺe ꝺuo. re. ꝛ. l. gnãliẽ. ꝺe fiꝺeius. Et p hoc ego ꝺico q̃ interruptio facta ꝯ vnũ ex tutoribus p̃iuꝺicat alijs si ꝓtra eũ actio erat iã nata q̃ teneꝫ eaꝺẽ spẽ obligatõis. vt. l. si pupillus. ꝛ ibi no. s̃. ꝺe admi. tu. secus esset in interruptiõe facta ꝯ vnũ tutorẽ. nã ñ iterrũpit ꝯ mgr̃atũ aꝺ quẽ ꝺeuenit in subsiꝺiũ: q̃ nõ teneꝫ eaꝺẽ spẽ obligatiõis. vt. l. j. s̃. ꝺ magis. ꝓuẽ. ita itelligo. ꝺ. l. si pupill. s̃. ꝺ admi. tu. p h ꝺico q̃ iterruptiõe fcã ꝯ eũ q teneꝫ ꝺirecta iterrũpit p̃scriptio ꝯ eũ q teneꝫ vtili ꝛ ecõtra: q̃ actio vtilis ꝛ ꝺirecta vr̃ eaꝺẽ i. l. actio. ꝺ neg. ges. ꝛ ẽ tex. in. l. cũ heredítas. s̃. aꝺ trebel. Sz ꝯ p̃ꝺicta op. nã viꝺeꝫ ꝯ casũ. l. ꝺ q̃ iterpellatio facta ꝯ reũ ppetuat actionẽ ꝯ fiꝺeiussorem. vt. l. seruũ. §. sequiẽ. ꝛ. §. nũc viꝺeamus. s̃. ꝺ v. ob. Rñ. q̃ñq; actio ꝺr̃ ppetuari respectu rei q̃ ẽ i obligatõe vt re pẽpta reꝰ nõ liberet ꝛ tũc si ppetuaꝫ ꝯ p̃ncipalem ppetuaꝫ cõtra fiꝺeiussorem: quia aꝺ eaꝺẽ rem tenentur. vt. l. si ita. s̃.

de fideiuſ. ita loquitur. l. contra. quandoq3 loquitur de perpetuanda actiõe reſpectu ipſius actiõis ⁊ obligatiõis ⁊ tũc interruptio facta cõtra principalẽ nõ p̃iudicat fideiuſſori q2 diuerſis actio. ⁊ diuerſis obliga. tenent ẽ caſus ħ. Jtẽ ꝓtra predicta op. quõ tractamus hic de interruptiõe vel de ꝓpetuatiõe cũ officiũ iudicis de quo hic loquit nõ recipiat ꝓpetuationẽ. Rñ. fateor q nõ ꝓprie ħ loquit de interruptiõe: ſed p quandaz ſimilitudinẽ q2 ſi habeo poteſtatem experiundi cum reo videor habere poteſtatem experiundi cum fideiuſſore vel non videor ſm p̃dicta. Jtẽ cõtra p̃dicta op. ſi ponimus reũ libera tũ fideiuſſor poterit opponere exceptionẽ deſcendentem ex auc̃. p̃nte. C. d̃ fideiuſ. hoc mõ ꝙuenias p̃ncipalẽ: ſed p̃ncipalẽ ꝙuẽire ñ potes. g̃ ⁊c̃. So. exceptio ex auc̃. p̃nte nõ hz locũ qñ p̃ncipalis nõ põt cõueniri ſm ea que dixi ſm Bl. in. l. marcellus. s̃. de fideiuſ. Jtem op. fideiuſſor poterit opponere exceptionẽ cedendar̃ actionum ſed actor nõ poterit cedere ergo excludet. vt. l. ſtichũ. §. penul. j̃. eo. ti. So. hoc ẽ verũ niſi cum põt fideiuſſori aliquid imputari vt ħ erat. nã poſſet dicere creditor ħ contingit mihi ꝑ̃ factũ tuum: q2 ſi fuiſſes p̃ns ceſſiſſem tibi actionẽ: ſed q2 nõ fuiſti p̃ns nõ potui te cõuenire eo tpe quo poteraꝫ tibi actionem cedere ⁊ ſic tibi ĩputes: ſz hoc hodie creditori nõ ꝓdeſt: q2 fideiuſſor põt dicere etiaz ſi fuiſſem p̃ns nõ potuiſſes me prius cõuenire: vñ ĩputes tibi quare reũ prius nõ cõueniſti: vñ hec. l. hodie ꝓcederet ſi eẽt renunciatũ beneficio cedendarũ actionũ vel beneficio d̃ fideiuſ. vt cõiter fit. Ulterius ad fi. huius. §. opp. de. l. ſi fideiuſſor. s̃. de dolo. So. vt in glo. ⁊ plene dixi in. l. mora. s̃. de ver. ob. Ultio eẽt videndũ qualiter in hac reſtitutiõe que ĩpetraꝫ ꝫ fideiuſſorẽ eẽt formãdus libellus q d̃ vide p te vt ex tex. colligitur.

Qui pro te. Si fideiuſſor debitori ſuccedit oĩs obligatio fideiuſſoria extinguit: ſecus ẽ in pignore h. d. ⁊ ẽ ſingularis caſus. Quero rõnẽ diuerſitatis inẽ p̃mũ caſũ. ⁊ ſc̃m. dicit gl. rõ ẽ q2 hypotheca hz ſuas cõditiões: vt duret donec debitũ ſit ſolutũ vl alĩs ſit ſatisfactũ. vt. l. grege. §. etiã. s̃. de pig. ꝑ hoc optime facit. l. debitor. in p̃n. s̃. ad trebel. ⁊. l. ex ſextãte. §. latinus. s̃. de excep. rei iudi. iſtas autẽ cõditiões nõ hz fideiuſſor fideiuſſoris ⁊ hec eſt vna ratio. Jtẽ pignus põt retineri ob pecuniam chirographariam. vt. l. i. C. etiã ob chi. pe. multomagis poterit retineri ħ caſu que rõ ceſſat in fideiuſſore: ſed ratio iſta ꝓcedit qñ pignus ẽ cõſtitutũ traditione ſed prima ratio eſt magis generalis.

Si soluturus. Iſta. l. diuidit in quatuor ptes. in prima imputat creditori culpa in male eligẽdo. Jn ſecũda imputat culpa ad ꝓbationẽ retractandam. Jn tertia pte imputat culpa ſine cauſa oblationem recuſãdo. Jn quario ⁊ quinto caſu nulla culpa ſibi imputat. ſecunda ibi cũ tñ. tertia ibi. nã tunc ꝓinde. quarta ibi in qua ſpẽ quinta ibi his cõſequẽs etiam. tex. ibi nũmulariũm a te cõſiderant electũ. Nota q electio mali depoſitarij ẽ in culpa. ⁊ ideo ẽ periculum eligentis: ⁊ ideo eſt tutũ q fiat depoſitio apud edẽ ſacram vel apud aliquem quem declarauit iudex ſm formã. l. acceptaz. C. de vſur. puto tñ q ſi quis elegerit nũmulariũ talem de quo omnes diligentes cõiter cõfidiſſent q ſatis ſit vt nõ poſſit imputari culpa. facit ad hoc. l. eũ. §. fi. s̃. cõmo. Secũdo nota q oblatio d̃z fieri cõgruo loco ⁊ tpe de hoc habetis in l. mora. s̃. de vſur. facit qd̃ habuiſtis in. l. cũ filius. in fi. s̃. de ver. ob. Tertio nota qñ emptor ⁊ venditor inuicem nõ cõfidũt deuenit ad depoſitũ qd̃ qualit̃ intelligatur dicã. j̃. Op. de. l. creditor. j̃. e. ſo. vt ibi. Quero qñ emptor ⁊ venditor inuicem nõ cõfidũt qd eſt faciendũ. glo. in. l. iul̃. §. offerri. s̃. de act. emp. dicit q ille p̃us debet adimplere ꝓtractũ ex parte ſua qui vult agere: ſed ego intelligo adimplere adeo q ſe nõ ponat in periculo p̃dẽdi. ſi. n. ẽ p̃ſona de qua nõ cõfidit nõ debet ſibi tradere: vt hic. ⁊ ꝑ ħ habetis tex. in. l. ſz ⁊ ſi alienare. in p̃n. s̃. de fideicõmiſ. li. Alibi habetis tex. i quo dicit q emptor ante oĩa d̃z adimplere ex parte ſua quicquid debet. vt. l. ediles. §. fi. cũ. l. ſe. s̃. de edi. edic. intellige tñ implere tradendo vel deponẽdo ſi de venditore nõ ꝓſidit vt hic. Quero facta iſta depoſitiõe cuius ſit periculũ. Rñ. ſi deponẽti nõ põt imputari culpa male electionis debemus aduertere vtr̃ ſibi alia culpa poſſit imputari vtputa: q2 venditor nõ cauebat emptori de euictiõe ſm q debebat. ideo cõtractus non pficiebat traditione tũc eſt periculũ venditoris. vt hac. l. ij. rñſo. ⁊ eadem ratione ad eũ venditorẽ ſpectaret periculũ rei quaſi ipe eẽt in mora: ſed quando neutri poſſit imputari culpa tunc periculum pecunie ẽ emptoris ⁊ etiam periculum rei q̃d ſpectat ad eũ tempore contractus. vt. l. j. s̃. de pi. ⁊ ꝓmo. re. ven. ⁊. l. id quod. ⁊. l. neceſſario. ⁊ hac. l. in fi. Sed oppo. nõne facta depoſitiõe pecunie debitor eſt liberatus. vt. C. e. l. obſignatione. ⁊. C. de vſur. l. acceptam. ſo. verum eſt quando deponit animo abdicandi a ſe dominiũ ⁊ q creditor poſſit accipere qñ vult: ſed ħ nõ deponit aĩo abdicandi a ſe dominiũ: ſed ita demũ ſi res ſibi tradat: vnde nõ habuit animũ tranſferẽdi dominiũ. ar. l. nõ omnis. s̃. ſi cer. pe.

Ip me. Oppo. ſm ħ per liberam ꝓſonaz acquiratur nobis actio contra. l. poſſeſſio. §. ⁊ ſi poſſeſſio. s̃. de acqui. poſ. ſo. per liberam perſonam non queritur nobis actõ ſed per factũ libere perſone ſequit vt creditor iniuſte retineat, ꝓpter quam detẽtionẽ nobis actio cõpetit. tex. eſt in l., phibere. circa p̃n. s̃. q̃d vi aut clam. vnde ex cõtractu noſtro ⁊ ex facto iſtius detinẽtis indebite querit nobis actio, ꝓpter factum tertij ſoluentis nõ q ex ſolutione tertij oriatur actio.

Eo. Alienatio neceſſaria nõ interdicit reo criminis. h. d. Op. de. l. ſi. in fi. j̃. de reqrẽ. re. ſo. ibi reꝰ erat ꝓtumax ħ vo ꝓparuerat Qaz hui⁹. l. examinaui plene i. l. poſt ꝯctũ. s̃. d̃ dona.

A nominibus. Text. promiſſores. i. fideiuſſores. Oppo. de. l. ⁊ heredi. §. fi. cum. l. ſeq. s̃. de pac. So. ħ loquit qñ liberatio ꝓtingit ipſo iure q̃d cõtingit multis modis dicit glo. vt no. in ſũ. Azo. ⁊ iſti. qui. ma. tol. obl. circa fi. ti.

A numerationibus. Una ſolutõ poteſt parere diuerſos effectus non cõtrarios h. d. ⁊ eſt nota. tex. in fi. Oppo. quia in principio dicitur in numerationibus ⁊ in primo caſu non ponit exemplum de numeratione ⁊ ſic incongrue loquitur. Rñ. fateor q de numeratione non ponit primum exemplum: ſed de remiſſione que habet vim numerationis Jtem oppo. de. l. qui hominem. §. fi. s̃. e. ſo. poſſumus dicere q ibi ponit regula: quia vna ſolutio non parit diuerſos effectus: ſed hic ponũtur exceptiones quod patet: quia in principio dicitur aliquando. vel aliter vna ſolutio poteſt parere diuerſos ſeu plures effectus ſimiles ⁊ eandez rationem habentes in. l. cum quis. § de peculio. s̃. eo.

Jtem poteſt parere plures effectus habentes diuerſas rationes non tamen contrarias: vt hic. ſed plures effectus contrarios non poteſt parere: vt liberationem ⁊ repetitionẽ eodem reſpectu vt liberet tanq̃ ſolutum ſit debitum ⁊ repetet tanq̃ indebite ſolutum. vt. l. contraria.

Ultimo habui questionē de facto. semel quidā ī uado fuit cōdēnatus locare alicui vnā apothecā ꝛ ī cōpromisso erat apposita maxima pena. mō ille locauit ꝛ ī locatōe fuit apposita modica: pena postea veīt ꝯ locationē querit an ꝓmittatur pena cō. pmissi an pena apposita in īstrumēto locatiōis? determinaui p hanc. l. in fi. ibi tantundē ꝛc. q locādo fuit liberatus a pena cōpromissi: vt hic in fi. sed ista determinatio hz multa ꝯria difficilia de quibus dixi. s̄. de le. i. l. si fideiussor. in fi.

Jamuis. Pactū de pignore dādo īnsolutū nō preiudicat creditori possidēti. h. d. Jsta ē notabil. l. quaz nō credo cē alibi. Op. de. l. ticius. s̄. de pig. act. So. glo. dicit hic qñ ille qui ꝓmisit dare īnsolutū possidet iō nō ꝓiudicat sibi: ibi qñ possidet creditor: ꝛ sic tale pactū nō valeret ad actionē sed ad retentionē sic �means istaz glo. no. Possemus aliꝫ soluere hoc ꝯriū q ista ꝓmissio fuit hic facta cōstāte mrīmonio. iō in quātū cōtinet spēm donationis nō valet ad actionē. ꝛ h so. tangit in glo. pua sup v. spospōderit. sz ista so. nō placet: qz hic non distinguit vtz mrīmoniū fuerit solutū morte vl diuortio qz si morte solutū eēt tūc donatio eēt cōfirmata: ꝛ iō tūc posset cogi dari īnsolutū iō tene ꝓcedētē so. Cōtra h op. de. l. i. C. de pac. pig. quā hic all. glo. ꝓ cōcor. vbi tale pactū indistincte nō valet. Rñ. ibi pactū d pignore dādo īnsolutū fuit appositū ab ipo initio iō nō valet: qz ē sile pacto legis cōmissorie. h fuit apposituz ex interuallo iō valet. vt d. l. ticius. s̄. de pig. act. valet dico ad retētionē vt ibi nō ad actionē: vt hic. ꝛ iō itelligo hāc. l. qñ pactum ex interuallo fuit appositū. Cōtra h op. de. l. si fundus. §. fi. s̄. de pig. hui? rūmore debet scire qñ apponit pactū d dando pignore īnsolutū vl de pignore vēdēdo creditori iusto ꝓcio tūc tale pactū indistincte valz. vt. l. si fundus. in fi. s̄. de pig. iustū aūt ꝓciū extimabit bonus vir. i. iudex. vt. l. fi. circa fi. C. de iure do. ipe. qñq opponit pactū de vēdēdo seu dādo īnsolutū ꝓ debito. ꝛ tūc si apponit ab initio tpe ꝯcti debiti tale pactū ē nullū: qz ē sile pacto. l. cōmissorie. vt. l. j. C. de pac. pig. ꝛ h si agit de dando īsolutū ipi creditori secus si fideiussori. vt. l. fi. in ꝑn. de ꝯ. emp. ꝛ no. in. d. l. j. s̄. de pac. pig. ꝛ p Guil. in. l. tici⁹. s̄. de pig. act. Qñq apponit ex interuallo ꝛ tūc tale pactū valet. vt. l. ij. C. de pac. pig. fm vnā lec. valz. dico quo ad retentionē. vt. l. ticius. s̄. de pig. ac. nō quo ad actionez vt hic. Qñq sit ꝓmissio de vēdēdo vl de dando īsolutū simplicit nō adiecto iusto ꝓcio vel ꝓ debito: tūc sigdē fiat ꝓmissio de vēdēdo vel dicat pignus sit emptū vel similia verba intelligit iusto ꝓcio. vt. l. si fundus. in fi. s̄. d pig. si vo dicit dabo tibi pignus īsolutū vl habeas īsolutū intelligit tūc ꝓ debito ꝛ tūc an valeat vel nō recurrit ad ꝓcedētē distinctionē casus ē h. Quero qd si vir faciat pactū de dando vxori īsolutū aliqd nō obligatum ꝓ dote ꝛ ē ꝓcij maioris q̄z dos. Rñ. tūc illud pactū nullā hz similitudinē cū pacto. l. cōmissorie. ꝛ iō siquidē fieret soluto mrīmonio valeret. vt. l. si diuortio. s̄. de v. ob. Si vo fieret cōstāte mrīmonio cōtineret donationē: ꝛ iō nō valeret nisi morte confirmaret illa donatio. vt ibi plene dixi. Quero q̄ ē rō vtz pactū de dādo īsolutū apponat ab initio vl expostfacto. Rñ. ab initio debitor ꝓ mitteret quicquid vellet creditor vt pecuniam haberet ꝛ sic quasi violenē vt habeat pecuniā istud pactū facit quo rō qñ ꝓmittit ex postfacto cessat. Quero an illis casib⁹ qbus dixi pactū nō valere ꝯfirmet iuramēto? dic vt dixi in. l. si quis ꝓ eo. in ꝑn. s̄. de fideius. Ultimo vides h q pignora pñt dari ꝓ dote reddēda ꝛ eodē mō dicūt q dam q pñt dari fideiussores ꝓ dote reddēda: lz nō pñt dari ꝓ dote cōseruanda p ti. C. ne fide. do. dē. ꝛ ibi tangitur per glo. ꝛ per doc. ego tetigi plene in. l. si cōstante. §. quotiens. s̄. so. ma.

Jquis aliam. Si spēs ꝓ spē soluta euicat in totū vl in ptē liberatio nō ꝓtigit. h. d. Op. q debeat agi d euictōe ñ actōe ꝑma. vt. l. si pdiuz. C. d euic. ꝛ de pig. ac. l. elegāt. in ꝑn. So. h non fuit facta res accipientī: ꝛ fuit euicta p hypotheca. h sol. nō placet lz pe. teneat eā. C. de sen. l. libera. rō quare nō placet qz eo. mō nō liberat soluēs rē alij obligatā sicut soluēs rē alienaz vt. l. si rē meā. s̄. e. ti. Alij dicūt q h soluit eo pacto vt a pristina obligatōe nō descēderet h tāgit gl. hic ꝛ in. d. l. libera. qd ē verissimū in se ꝛ ē notabilis practica. qñ tibi aliquid dat īsolutū apponas pactū q si ꝓtingat rē euici q a ꝑma obligatiōe nō discedat qd est vtile. ꝓpt fideiussores q sūt in ꝑma obligatiōe q forte nō sūt in secūda Jtē. ꝓpt hypothe. antiquiorē in tpe ꝛ. ꝓpt multa. tñ ista so. lz sit vera in se ꝯtinet diuinationem āre glo. sol. tertio mō q hic soluit spēs ꝓ spē: sz in ꝯrio soluit spēs ꝓ pecunia. ꝛ hec ē vera rō. qñ soluit spēs ꝓ spē ē quedā pmutatio in q̄ quis tenet ad dandū ꝛ ad rē accipiēt faciēdā vt s̄. de re. pmu. l. j. vñ si rē accipiēt nō faceret nō fuit a ꝑsti na obligatōe liberatus: sz qñ soluit spēs ꝓ pecunia est q̄ dā emptio. vt. l. iij. s̄. ꝓ emp. ꝛ. l. fi. s̄. de bo. auc. iu. pos. in q̄ qs tenet ad tradendū. vñ eoipo q tradidit fuit liberatus. si euincat tenet vtili ex empto de euictōe nō ꝑma.

Sed ꝯ pdicta op. de. l. qui res. in ꝑn. j. e. gl. neutrobi soluit hoc ꝯriū. Bi. dicit q fuit ibi soluta spēs ꝓ spē sicuti h iō nō ob. pdict. hec so. ē ꝯ tex. ꝛ glo. ibi positam. vñ Ja. de are. videt dicere q pōt agere pristina actiōe: vt h ꝛ. d. l. q res. in prin. ꝛ etiā vtili de euictiōe. vt. d. l. si pdiū ꝛ. l. elegant. in ꝑn. pal. istud dictū ē ꝯ tex. in. d. l. elegāt. in ꝑn. vbi dicit q tollit actio ꝑma iō dico ad. l. q res. q ē spāle ibi fauore dot vt spēs ꝓ pecunia soluta liberatō nē nō pariat ab actiōe ꝑma sile in. l. si cū dotē. §. si mulier. ꝛ qd ibi no. s̄. so. ma. Cōtra pdicta op. de. l. si pro fundo. C. de trāsac. vbi spēs soluta ꝓ spē ꝛ re euicta non pōt agi actiōe ꝑma. so. quicquid dicat pe. veritas est q ibi spāle fauore minuendaꝝ litiū. simile in. l. q̄uis. C. d transac. vbi lz transactio sit ꝯtractus innoīatus tñ nō hz locū ꝓditio ob cāz: sed agit actiōe ꝑscriptis verbis vt cōtractus impleat fauore minuendaꝝ litiū: ꝛ ideo vt cōprehendā quosdā casus quos in predictis nō nominaui ꝛ vt plene liqueat h mā: distingue aut vnū soluit ꝓ alio ex causa transactionis: aut ex alia causa. primo casu re euicta non agitur actione prima fauore minuendarum litium. vt. d. l. si pro fundo. secundo casu aut soluitur species pro specie aut genus pro genere. species pro genere aut genus pro specie. ꝑmo casu aut euincitur species ex causa dominij ꝛ sine dubio potest agi actione ꝑma siue ab initio non fuit facta accipientis siue ex postfacto desinat propter alicuius conditionis euentum: vt hic. ꝛ. s̄. l. cum quis. §. hominez. C. de sen. l. libera. Aut euincitur per hypothecariam vel aliqua alia actiōe personali: tūc aut ille qui soluit de euictiōe promisit ꝛ liberatus ē actione prima ꝛ debet agere de euictione. vt. l. si. s̄. de condi. ob cau. Aut de euictione nō promisit ꝛ debet agi actiōe prima a qua liberatus nō fuit. vt. s̄. e. l. si rem. Si vo datur genus pro genere idem quia debet agi actione ꝑma fm distinctionem precedentem. vt. l. deferre. §. fi. ꝛ. l. se. j. de iure fis. tertio casu quādo species ꝓ genere aut illud genus consistebat in pecunia numerata ꝛ re euicta non potest agi actione prima sed vtili ex empto. vt. l. si predium. C. de euict. et. l. eleganter. in princi. s̄. de pignora. act.. Si vo non consistebat in pecunia: tunc non posset esse emptio: ideo ageret actiōe prima a qua nō fuit libe-

ratus.vt.l.qui concubinam.§.si heres.de le.iij. Quarto casu qñ soluit genus,p spē tunc indistincte tenet face re rem accipientis.vt.l.si a substituto.§.heres.de le.i. et d.l.qui cōcubinam.§.si heres.ideo si nō fecit debet agere actione p̄ma. Predicta que dixi q̄ actio p̄ma tollit ꝛ agit de euictiōe.fallit in duobus casibus fauore dot̄. vt l.qui res.in p̄n.ī.e. Item si essz actū vt actio p̄ma nō tollat vt hic fm vnam so.posset eē vnus casus dubitabilis qd si soluit spēs ,p spē ꝛ ,p pecunia simul ꝛ semel ꝛ spēs soluta euincat:cogitabitis. Quero qñ illud qō est data ī solutū euincit vtz debeat fieri denuntiatio ei qui dedit in solutū sicut venditori.de hoc habes tex. in.l. libera.C.de sen.ꝛ.d.l.qui cōcubinam.§.si heres.de le.iij.

Ultimo oppo.ad hanc.l.ꝛ videt q̄ vna re euicta nō debeat agi p̄ma actiōe in totū.vt.s̄.de euic.l.cū plures. so.ibi fuit ꝓtractus emptiōis ꝛ venditiōis vnde tradita re actio erat extincta:qz solū ad tradendū tenebat meritо nō potest agi nisi ,p re euicta tm̄ hic vo actio p̄ma nō erat extincta. Ultimo per hanc.l. determinaui semel vnam.q.duo vendiderūt cuidā fundū hoc pacto vt ille teneat reuendere eis vsq3 ad certū tempus.ī.illud vnus ex venditoribus voluit reemere partem suam:ego determinaui q̄ ille nō videt reuendere ꝑtem illam : qz emptor ille ab initio nō emisset nisi in solidū habiturus fuisset:vt hic.pro hoc est tex.in.l.qō autem.§.fi. ꝛ.l.se.s̄. de in diem adiec.

Sed et siquis. Iste.v. potest intelligi duobus modis.vno mō cuz dolus fuit adhibitus a creditore q̄ creditor induxit dolo debitorem ad dandū insolutū. iste modus legendi non ꝓgruit littere:qz si dolo creditoris intercessisset datio īsolutū valeret ꝛ etiam debitor esset liberatus si vellet ratam habere dationē insolutū.vt.s̄.de dolo.l.elegāter.in p̄n ci.ꝛ qō ibi no.ꝛ ideo melius est q̄ h̄ intelligamus in dolo adhibito ab ipso debitore in faciendo extimari rē vltra q̄3 valeret.

A pupillo. Quando aliquem eē locupletem est cā actionis dande vel denegande litis ꝓtest.tempus inspicit.ꝛ ille dicit locupletior q nō ē pauperior.h.d. Op. q̄ inspiciat tempus sententie.vt.s̄.de pe.her.l.si a patre §.quo tpe.dicit glo.fateor q̄ inspicit tempus quo petit ꝛ quo iudicat.ꝛ sic vtrūq3.tu dic qñq3 aliquē locupletez eē vel nō est causa actiōis dande vel denegāde tūc inspicit tempus litis ꝓtest.vt hic cū simi. Quandoq3 ē cā cōdemnatiōis moderande:ꝛ tūc inspicit tempus sententie vt.l.contra.ꝛ.l.rei iudi.in p̄in.s̄. de re iudi.

Icia. In pretorio pignore fructus extenuant debitū.h.d. Dicit hic in p̄n. omnia ,p dño egit.istū tex. inducūt quidaz q̄ si aliquis recolligit fructus vt dñs ꝛ vsus ē re vt dñs q̄ dñs presumatur.pro quo videtur tex.in.l.litibus.C.de agri.ꝛ censi.de quo dic vt dixi in.l.quidam in suo.in fi. s̄.de condi.insti.

Olutam v̄.q̄ si acceptilatum subaudi i.debitum qd.i.,ppter qō stipulatiōis nōie.i.,ppter modū stipulatiōis solutiōis naturalis.de quo dixi in p̄n.lz glo.itelligat alr. Op.ad p̄n.de.l.fi.§.fi.in p̄n.s̄.d̄ ver.ob.so.vt ibi ad fi. Op.de.l.solutiōis.ī.e.so.vt ibi dicam.

I cum aurum. Indebitum solutū scienter contra agentem ex eadem causa ope exceptiōis repetit.h.d. Nota qō dixi in casu.ꝛ est simile in.l.elegant §.qui reprobos.s̄.de pig.act. Op.qui sciens soluit i debitū videt donare vt.l.cuius p errorē.ī. de re.iur. hic dicit cōtra.dicit glo.q̄ ibi dicit donatio est expone.i.irreuocabilis datio.q.d.nō est,ppie donatio.hūc passuz an sit,ppie donatio exaiaui tibi plene.i.l.i.s̄. de dona. ideo hic omitto.ad ꝓtrariū aūt qualiter respōdemus videamus in se.ꝓtra. Op.indebitū solutū scienter non repetit.sed hic fuit solutū scienter. ergo non potest repeti dicūt quidam q̄ p viam actiōis nō potest repeti.sed per viam exceptiōis sic.casus est hic.sed hoc nō est bene dictū.nam quandocūq3 soluit scienter indebitū ē vera donatio vt dixi in.l.j.s̄.de dona.quare docto.dicūt q̄ qñq3 potest eē alia presumptio,ppter quam animus donādi deficiat ꝛ potest habere locū repetitio ita tangūt doc. in.l.falsus.C.de fur.in mag.distinctiōe quam ibi refert Ci.in lect.de hoc tangam.ī.e.l.dispensatorem.tñ quantū ad ,positū dico q̄ hic cessat animus donandi.qz apparet q̄ dedit animo dissoluendi obligationem. ꝛ ideo si ex eadem causa agit ex qua soluit solutuz repetet ope exceptiōis:secus si ageret ex alia causa:qz tunc exceptio nō obstaret.Item secus si ab initio sciuisset nullam causam subesse:qz tūc nullo modo repeteret.vt.l.j.s̄. de cōdi.inde. Item op.de.l.si id qō.s̄.de ver.ob.ꝛ de pig. act.l.j.solue vt in qualibet earum dixi. Quero vtz isti us eris soluti transferat dñium in accipientē. R ñ. licqz ꝓsensum ē in corpore.vt.d.l.j.s̄.de pig.act.

Ispensatori. Hanc legem intellige vt habuistis in.l. cum quis.§.si debitorē.s̄.e.ti.

Atisfactio. Opp. quia aliud ,p alio solui non potest creditore inuito.vt.l.ij.§.j.s̄.si cer.pe.so.intellige h̄ creditore volente.vt.d.glo.

Oluere. Op.C.de iu.delibe.l.nec eme re.ꝛ extra de reg.iur.c. inuito. li.vj.So.per obliquum hic ꝓfertur beneficiū in inuitū qō dic.vt no.in.l.hoc iure.s̄.de dona.

Olutionis. Ista lex est aliquantulū difficilis. Op.de.l. solutam.in p̄n.ꝛ in fi.s̄.e.vbi verbū solutiōis nō cōprehendit acceptilationem.hic dicit cōtra quare male dicit.Bi. verbū solutiōis accipit large quandoq3 ꝛ ita hic.quandoq3 accipit stricte ꝛ ita in.l.ꝓtra. Istud dictū nisi magis declaret nullius est effectus ideo dico sic.qñ q3 verbū solutiōis nō ,ferē simpliciter sed cū adiuncto: verbi gratia tu ,pmittis soluere pecuniam. vel dicit statu tū si non solueris pecuniam ꝛ similia: tūc accipit stricte ꝛ requirit naturalis solutio rei adiūcte ad verbū solutiōis ita loquit.l.solutam.s̄.e.quandoq3 adiūgit verbū obligatiōis.verbi gratia si soluta fuerit obligatio ꝛ consequitur aliquid dicit.l.vl̄ ,pmissio.ꝛ isto casu refert ad omnē omnino liberationem:ita loquit hic.idem si verbū solutiōis sine aliquo adiūcto ,ferē qz refert ad obligationē ꝛ quocūq3 modo sit soluta obligatio sufficit. ꝛ hic est casus in.l. nostra. Querit Bi. tu promittis mihi dare x. si vsq3 ad calendas non solueris illud quod mihi debes interim libero te per acceptilationem: an si non solueris naturaliter incidas in penam.Bi.dicit q̄ non:qz verbum solutiōis accipitur large vt hic parcat ipse mihi quia ipse non intellexit banc.l. quare ego dico fateor q̄ non incidit in obligationem seu in penam:quia creditoris facto illud quod debebatur desijt esse in obligatiōe ꝛ eo volente nō est solutum.vt.l.in executione.§.fi.s̄. de ver.obli.ꝛ.l.ij.circa p̄in.s̄.siquis cau.non autem liberatur:id eo quia soluisse videat:qz in ,posita.q. verbuz solutionis fuit appositum cuz adiūcto.ſ.si nō soluerit id qō debet:ideo eius nālis solutio requirit:secus si fuerit appositum simpliciter vt si non solueret vel si obligatio non fuerit

non fuerit soluta vt dictū est ꝛ ista sunt multū nō. Bart.

Ali sic. Ista lex ē subtilis ꝛ notabilis. Opp.de.l.qui id qđ.§.ea lege.ſ̄.de dona.ꝛ.l.ſi tibi.ſ̄.ſi cer.pe.dicūt glo: ſo.vt ibi.Ja.de are.in.l.ſeruus dotalis.ſ̄.ſo.ma.Solvit vno verbo qñ ſoluo eo pacto vt recipiā an tranſferat dñium.dic aut ille q est redditur⁹ nullū est bīturus com modū ex traditione ſibi facta:ꝛ tūc dñium nō trāſfertur. caſus est hic.aut est bīturus cōmodū:ꝛ tūc trāſferī vt in cōtra.ꝛ ꝑz in.d.l.ſeru⁹ dotalis.ſ̄.ſo.ma. Si velles dicē latius ꝑ maiori declaratiōe dicas ſic.aut ſoluēs dz recipere poſt tps:aut ſtati.ſi ꝑ caſu trāſferī dñiuz:vt.l.ſi tibi areā.ſ̄.de ꝓcrip.ver.ꝛ est rō qꝛ accipiens q ē redditurus pōt hēre cōmodū medij tpis. Fo caſu aut ille ꝑ dans ex redditione ſibi facta dz remanē obligatus reddenti.aut nō debz remanē obligatus reddēti.ꝑ caſu trāſferī dñiuz de eqtate vt.d.l.ſi tibi.ſ̄.ſi cer.pe.ꝛ.l.q id qđ.§.ea lege. ſ̄.de dona. Ratio qꝛ reddēs ꝓſequtur cōmodū. Fo caſu: aut ille q ſtatī reddit ex illo momētaneo dñio cōſequī aliqđ cōmodū ꝛ trāſferī dñium: vt.l.ſeru⁹ dotalis ſo.ma. Aut nullū cōmodū ꝓſequtur ꝛ dñij trāſlatio ipedit caſus est hic. Cōtra hoc op.ī.e.l.ſigs duos.ſo.ꝑdicta oīa q̄ dixī habēt locū qñ ille cui ſoluit tenetur reddē ex pacto: ſed ſi ſtatī ipſe reddidit ex ſua liberalitate trāſlatio dñij non impeditur vt.l.contra.

Iquis. ſtipulaꝭ. Ista est nōbilis lex ꝛ nūq̄ credo me intellexiſſe co modo q⁹ nūc.ꝛ huic.l.neſcirē dare ꝓcor.nā.ll: q̄s glo.all.ꝑ ꝓcor.ſūt cōtrarie. Cōteſtatio litꝭ tollit facultatē ſoluēdi circa rē adiectā ad ſolōez ꝛ circa ꝑſonā.h.d. Nō hic duo.ꝑ ſi ſtipulor.x.in melle vl in frumēto ꝛ ſilia x.ſunt in obligatione mel in facultate ſoluēdi. Fo nō q ꝑ litꝭ cōtꝭ.qs ꝑdit facultatē ſoluendi ꝛ hoc neſcio alibi:lz glo.all.ꝑ cōcor.quaſdā.ll.q̄ vere ſunt cōtrarie. Ad ꝑmū dictū op.ꝛ vī q ꝙ poſſit ꝓmittē ſoluere ſpēm ꝑ pecunia vel aliud ꝑ alio ꝛ est in obligatione vt.l.j.§.an pōt. ſ̄.de cōſti.pe.ꝛ.l.ſi fūdum in fi.ſ̄.de pig. Sl. vt arbitror huius timore dicit q hic verba ſtipl̄onis fuerī aliꝭ ꝓcepta q̄ tex.ſonat qꝛ fuit dictū ꝓmittis decē aut mel.ꝛ ita ē bonū ſile qđ ponīt in fi.l.ita dicit glo.qdā reꝓbendunt hāc ſo.qꝛ vtrūq̄ est in obligatiōe.ꝛ ꝑ cōſequēs deberet dari libell⁹ alternatiue.ꝛ etiā ſnia deberet ferri alternatiue ꝛ poſſet etiā poſt ſniam ſoluere qd vellet vt.l.eū q certaꝝ §.fi.ſ̄.de ver.obli. Ego ſuſtineo glo.qñq̄ vtraq̄ ꝑs alternatiue est ita ſufficienter ꝓpoſita q ad obligationē ſufficeret vtrūq̄ est in obligatione:ꝛ tūc ꝓcederet cōtrariū. ſed qñ vna parſ est recte cōpoſita:qꝛ ꝓtinet certū alia nō qꝛ cōtinet incertū:tūc ꝓcedit ista glo.nā ꝓmittꝭ dare.x.ī decē cōſiſtit obligatio cū adiecto.aut mel in melle nō ēt exꝓſſa q̄ſtitate ideo obligatio est nulla in melle.vt.l.triti cū.ſ̄.de ver.obli.ꝛ.l.ita ſtipulatus circa ꝑn.ꝛ ita dz intelligi.aut mel.ſ.ſoluēs ꝑ illis.x. Qñq̄ ad obligationē mel nō pōt intelligi adiectū ꝓpter incertitudinē:ꝛ tūc ꝓcedit exemplū de adiecto:qꝛ adiectus nō pōt videri ad obligationē cū ſibi nō potuerit q̄rī ꝑ liberā ꝑſonaz: ꝛ iō videt adiectus ad ſolutionē.ꝛ ita logtur glo.nr̄a ꝛ ē notabilis caſus. tñ qꝛ ista lec.ꝓtinet aliquā diuinationē:iō glo. intelligit hāc.l.ꝓut lr̄a iacet vt exponamus ꝓmittꝭ x.in melle hoc est.x.q̄ mihi debes dabis in melle vl eo rū ſolutionē faciēs in melle. Aduertaꝭ ponēdo caſū hoc modo remaneret cōtra ꝑ ſignatū:qꝛ pōt ꝓmitti ſolui aliud ꝑ alio:ſed ad cōtra. Rñde q ista verba nō fuerī adiecta ſeu relata ad verbū obligatiuū.hoc est ꝓmittꝭ facere ſolutionē in melle.ſed ad verbū obligationis executiuū vt poſſes facere ſolutionē in melle vel liceat tibi facere ſolutionē ī melle ꝛ ſilia v̄ba.ꝛ ita apoſtillabat hic do. Sl. q̄ verba mihi ſatis placent tñ aliquātulū faciūt violentiā tex.iō intellige ſimplr̄ put iacet q aliqs ſtipulatus fuit.x. in melle intelligit mel adiectū ad ſolutionē tm̄. rō qꝛ nō cōtinet intereſſe agēt̄:ſed magis intereſſe rei.qđ apparz: qꝛ mel ꝓmiſſū est in genere. Itē qꝛ nō est taxatū certum ꝓcium mellis.iō debebitur iuſto ꝓcio meritoꝝ nō cōtinet meū.i.creditoris aliqđ intereſſe:ſed ſolū debitoris q facilius pōt ſoluē.ſed ſi ponerem⁹ q eſſet ꝓmiſſa certa aliqua ſpecies vt promittis dare.x in tali fundo:tunc quia mea intereſſe poteſt habere fundū etiaz ꝓ iuſto ꝓcio ꝓpter aliquā affectionem:tunc totum eſſet in obligatione.ſ.dare.x.in illo fundo vt.l.ꝛ ſi equo.ſ̄.de le.j.ita loquuntur contraria.idem puto ſi eſſet taxata quātitas in melle vt puta promittis mihi dare.x.in melle ad rationē vnius florenī ꝓ quolibet cado ſeu mēſura . tunc quia poteſt mea intereſſe quia venderē plus dicerē totum eſſe in obligatione vt ꝓallegat.l.cōtra. ꝓ hoc facit quod dicimus de loco adiecto:ſi promitto ſoluere in certo loco:quia mea poteſt intereſſe ſolui in illo loco nō potes mutare locū vt.l.ij.ꝛ per totuz ti.ſ̄.de eo qđ cer.loco.facit.l.qui rome in ꝓin.de verbo.obli.ꝛ ideo ſi promitto tibi dare.c.libraſ in florenis floreni nō ſūt in ſolutiōe tm̄ immo etiam in obligatione. Ratio quia florenī habent certam cōmunem extimationē.vnde promitto dare tm̄ ī florenis ſm̄ cōmunem extimationē.ꝛ de iſta extimatione limitata contingit quādoq̄ lucrari. Sed pone q dixi promitto tibi dare.c.in pecunia minuta quid releuat iſtud:certe videtur q nihil releuet:quia in obligatione ē pecunia minuta vt.l.nummiſ.de le.iij.ergo adijcitur ad ſolutionē illud idē:puto tamen q aliquid operetur.naz cum ſm̄ conſuetudinez poteſt ſolui ꝓ pecunia minuta florenus vt notatur in.l.ſiquis argentū.C.đ.dona.ꝛ dicaz.ī.e.l.paulus. operabitur illud.c.in pecunia minuta hoc est non liceat tibi ſoluere in pecuniā groſſam ꝓ illis.c.ſic enim per litis conteſta.poſſum mihi ꝓiudicare in eo qđ est in facultate ſoluēdi:ita poſſū mihi ꝓiudicaī per exꝓſſionem iſtorum verborū. Expedito primo caſu venio ad ſecūduz. dicitur hic q per litis conteſ.quis perdit facultatē ſoluendi aliud ꝓ alio.contra.ſ̄.de peti.hered.l.Item veniunt.§.cum prediximus.ꝛ.l.miles. §.decem.ſ̄.de re iudi.vbi durat facultas ſoluēdi donec iudicati agatur.ſed hic ſufficit litis conteſ.facta ſuper ꝑncipali.iſte ergo.l.que hic all.per glo.ꝓ cōcor.ſunt dicte cōtrarie.ꝛ ſic iſta.l.remanet ſingularis. So.dicūt quidam q in ipa ſentētia deducitur q habeat facultatē ſoluendi. Ista ſo.est vera in ſe.ꝛ nota q̄tum ad illas.l. ꝛ ꝑ hanc ſolu.dico q in inſtrumētis cōfeſſionatis ꝛ continētibus guarentigiam que habent executionē paratā ſicut ſentētia.ſi ibi vnum venit in obligatione:aliud in ſolutione durat facultas ſoluendi donec petatur executio illius inſtrumenti vel magis ꝓprie donec fiat litis conteſ.vel quaſi cōteſ.ſuper illa executione.ar. predicti.§.cū prediximus.ꝛ.§.decē. Itez ex predictis dico q libellus debet formari in caſu noſtre.l.ꝛ in ceteris ſimilibus conuentiōibus hoc modo vt petatur illud tm̄ quod ē ī obligatione:nec habeat neceſſe actor dicere q ille aliud ſoluendo liberetur. Si enim illud peteret actor q condemnaretur ad.x.ſoluenda in melle quis dubitaret q etiam poſt ſententiā poſſet ſoluere in melle cū hoc ꝙueneriit in ſentētia.x.ergo ſunt petenda ſimpliciter.vel ſiquis vellz aduerſariū reddere certiorē.poſſet dicere peto reum condemnari ad decē ꝛ paratus ſuz recipere ante litis cōteſ. illa.x.in melle vnde ſolutionē predictā factam ad contra.in ſe veram puto. Sed quero quid ſi in caſu.l.contrarium hoc in ſententia non fuiſſet dictum. Reſpōdeo idem quod noxe deditio eſſet in ſolutione quoad cōue-

niretur iudicati vt dictis.ll.z ar.pro hoc expressum.s.d doli except.l.fideiussor euict.non obstat hec.l.quia hic loquitur quãdo vnum est in obligatione aliud in soluti one ex dispositione hominis.secus si ex dispositione le gis:quia tũc non precluditur facultas soluendi nisi do nec iudicati conueniatur vt predictis.ll. Ratio horum est quia mitius agitur cum.l.qꝫ cum homine vt dicã in simili.ĩ.rem ra.ba.l.amplius.z fm predicta intelligo.l. si vo.§.fi.s.solu.ma.sic etiam possemus dicere in hypo tecaria in qua siquis cõdemnatur ad rem restituendam lz habeat facultatem cõuentus offerendi debitum prin cipale vt.l.mulier.s.qui.mo.pig.vel hypo.sol.z idez in multis similibus quã tene menti perpetuo. Tertio ha betis hic q facultas soluendi adiecto tollitur per litꝫ. cõ testa.z hoc est clarum.

Iquis offerenti. De materia huius.l.dixi tibi in.l.falsus.§.j.infra de fur.

Si creditor. Nota ex ꝓmo dicto q pater ar rogator potest ratũ habere illud quod gestum est nomine filij arrogati ante arrogationẽ hoc facit ad.q.vtrum successor possit habere ratũ id qd̃ est factum nomine prioris prelati. Item an heres possit habere ratuz id quod est factũ nomine defuncti.de quo plene vide per domi.Bi.eẍ de reg.iur.c.ratũ.vbi queri potest z videbitis in.l.si is cui bonis.ĩ.rem ra.ba.in.ij. respõso. Nota q ego possum habere ratuz eo tempore quo nõ posset mihi solui. simile videbitꝫ.ĩ.e.l.cũ.x.§.ij. Sol.oppo.ĩ.rẽ ra.ba.l.bonorum.solu.vt ibi dicam.

I ita stipulatus. Per cõstitu tum non tol litur facultas soluendi adiecto. Item adiecto a filio potest soluere pater.z qd̃ adiecto soluitur potest cõ dici a domino.h.d. Op.q differẽtia sit vt.l.aliud.ĩ. e.z.l.vero.§.j.s.e.so.qd̃ hic dicit nihil itereſt dic qꝫtum ad ea q̃ hac.l.dicunt:sz qꝫtũ ad alia bñ itẽst vt.l.ꝫrijs.

S qui. Usucapio creditoris pro soluto libat debitorẽ soluentẽ.h.d.vl breui. So.recõciliat vsucapiõe.h.d.ꝓcor. sic i gl.

Motiens. Due cause lucratiue non possũt circa idẽ concurre re.h.d. Oppo.de.l.si is qui stichũ.s.de ac. z oblig.solu.intellige q ibi erant due cause quaruz vna non erat lucratiua hic ambe erant lucratiue.

Ispensatorem. Ista.l.est multuz nõ.z breuiter hoc intendit. Debitũ in seruitute cõtractuz minuit peculium:secus si est cõtractus in libertate. Itẽ quod se mel reprobaui postea approbare nõ possum ad actionẽ cõsequendam.hoc dicit:z diuiditur in duas partes. pri ma quãdo debitores liberantur solutione. secũdo quã do nõ liberantur solutione.secũda ibi si vo non liberan tur. Item prima subdiuiditur quia quãdoqꝫ soluitur ac tori reuocato post libertatem.qñqꝫ ante libertatem. secũ da ibi cum vo ante.v.si vo non liberantur.z est nõ. tex. Circa primum dictũ glo.formar vnam questionẽ dicitur in tex.si debitores liberantur.quero quãdo hoc est ver Respõdeo quãdo ignorant creditorẽ mortuum esse qd̃ dic vt declarat tex.optime in.l.siquis seruos.s.e. Ulte rius quero quid si aliquis soluit sciens mandatum re uocatuz esse? dicit glo.non potest repeti a domino si ille ꝓcurator recipiens ex actis personis tenetur in eo q gl. dicit dispensatorez non teneri domino.intellige quãdo nõ recipit nomine domini.z sic ab initio habuit malum animum.als dominus posset habere ratum illam solu tionẽ factam suo nomine vt in si.istius.l.Item illud qd̃ dicitur q iste dispensator tenetur ex actis personis soluẽ tibus scienter videtur cõtra.l.j.s.de condi.inde. quia il le qui scienter soluit indebitũ non repetit Ja.de arc.C.d fur.l.fi.circa prin.distinctionis mag.dicit q illud est ve rum q solutum nõ repetitur quãdo animus donãdi p sumitur:sed quãdo soluitur falso ꝓcuratori animus do nandi nõ presumitur:ideo potest repeti.z dicit ipe q est opi.sua.tamen vt videtis hoc tenet glo.hic. Sed cõtra glo.habemus in.l.si procuratori falso.s.de condi.ob. cau.z istam partez tenet Bi.z probatur per tex.in.l.qui fundũ.§.seruus meus.v.q si scienter.s.pro empto.z de le.ij.l.cum pater.§.meuio.pro hoc etiam.s.de cõdi. in de.l.si non sortem.§.si filio. Sed ista glo.posset dicere verum quãdo quis soluit falso procuratori scienter hoc acto q eum faceret liberari:sed siquis soluere tibi tanqꝫ dispensatori seu tanqꝫ procuratori cum sciret mandatuz esse reuocatũ:tũc donare videtur.ita loquũtur cõtraria.

Expedito de primo passu venio ad secundũ.dicitur h quod semel reprobaui nõ possum postea approbare.cõ tra in.l.quo enim.§.j.ĩ.rem ra.ba.glo.soluit optime qd̃ semel reprobaui nõ possuz postea approbare qꝫtum ad actionẽ cõsequendam vt hic:sed qꝫtum ad exceptionem sic vt.l.cõtraria:ita dicit glo.que incipit.ĩ.rem ra.ba.cc. quã gl.multum nõ.specu.in ti.de defensore.§.j.v.sz po ne egisti.formar istam.q.si semel non habui ratum factũ a defensore mõ an non possuz postea ratũ habere? dicit ipe q nõ qꝫtum ad mei cõmodum per.l. istam. z sic an quo ad exceptionem videtur q non proficiat ratihabi tio si semel reprobaui fm eum.quid dicemus.hunc pas sum dimitto nunc dicam vobis cras. Ulterius dicitur hic q reprobando tollitur actio nego.ges.cõtra in.l. põ ponius scribit.s.de nego.ges. Sol.dic actio tollitur.i. eius natiuitas impeditur.z sic cessat cõtrariũ. Bart.

I pupilli. Pupillus non obligatur facto suo nisi inqꝫtum est factus locupletior.hoc dicit. Bartolus.

Iquis duos. Una res potest sol ui ex duabus cau sis lucratiuis. Itez in quantitatibus nõ habet locum regula de duabus causis lucratiuis.h.d. ibi qꝫ dedisse:sed ecõtra potius dedisse qꝫ soluisse ex alio ꝓcio precedente. Oppo.due cause lucratiue nõ possunt cõ currere circa idẽ vt.l.meuius.§.duobus.s.de le.ij.dicit glo.ibi de stricto iure hic de equitate. vel ibi debebatur idez ex duabus causis lucratiuis hic ex vna.sed certe h possunt due cause dici:quia quot sũt homines tot sũt sti pulationes vt.l.scire debemus.s.de verb.oblig.vl sustí nẽdo glo.dic q hic est tm̃ vna causa:quia dixit duos ho mines non dixit stichum z pamphilum vt.l.si ex toto.§. fi.s.de le.j. Sed instatur si vna res nõ potest solui ex duabus causis lucratiuis multo minus debet posse sol ui ex eadem causa.quare tenerẽ primã solutionẽ q illud sit verũ de rigore hic de equitate vt dicaz.ĩ.e.l.qui decẽ. §.stichum. Item oppo.de dicto.§.duobus. solu.illa regula de duabus causis lucratiuis non habet locuz in quãtitatibus.casus est hic z plene dico i.§.duob'. Item opp.de.l.qui sic.s.e.so.ibi ex pacto se astrinxit ad red denduz hic vo dabat ex mera liberalitate vt ibi plene di xi. Quero quid in dubio quando ego tibi do z tu statim reddis.vtrum in dubio presumatur precessisse pa ctum.quidam q sic.ar.l.si heres pecuniam.s. de sta.li. sed certe.l.illa non facit.z puto contra.verũ per hãc.l.in fi.que loquitur quid sit presumendum in casu dubio ex eo q dicit videri.contra hoc tamen facit.l.sed z iulia.§. proinde.s.ad mace.solu.fateor q si ego statim reddidi presumitur q ego ab initio habuerim animum reddendi non

di non tamen q̄ preſumatur pactum cū creditore. ⁊ ita loquitur quod dixi ſupra.

J ſeruus. Iſta eſt notabil. l. ⁊ breuit h.d. Conditio conſiſtens i dando in perſona pupilli ſine tutoris auctorita te vel curatoris non impletur. ſecus ſi in faciendo conſiſtit hoc dicit. Oppo. de. l. ſi ſtipulatus fuero mihi decē ſ. e. ſolu. ſm veraꝫ lec. ibi pupillus erat adiectus ⁊ ei ſoluebatur ad vtilitatem alterius: non ad vtilitatem ipſius pupilli. hic vō ſoluebatur ad vtilitatez pupilli. Itē op. de. l. meuius. ſ̄. de condi. ⁊ demon. ſol. ibi conditio nullo modo effectualiter poterat adimpleri. hic ſic. Quero hic loquitur de curatore furioſi ⁊ tutore pupilli quid de curatore adulti: de hoc habetꝫ nō. tex. in. l. lucius. ſ̄. de manu. teſta. dic vt ibi.

J hominem. Non liberatur quis dando ſeruum pro noxa pignoratū vel in quo habetur vſufructus hoc dicit. Iſta. l. eſt aliquantulum fortis. Ad. l. iſtam oppo. de. l. ſi oleum. §. ⁊ ſi tu. ſ̄. de dolo. ſolu. q̄ ibi dicitur de dolo dic. i. iudicati nomine doli. Iſta ſol. non eſt bona quia. l. debet intelligi in dubio de actione de qua tractat ti. ſub quo poſita eſt vt nō. in. l. ſi. in prin. ſ̄. de cō di. inde. probatur in. l. imperatores. ſ̄. de in diem adiec. ergo debet intelligi ibi de actione de dolo. Solut. ibi quia reus dedit ſeruum pro noxa fuit abſolutus ab obſeruatione iudicij. ⁊ ſic quia cum non fuerit lata ſentētia condemnatoria non poteſt agi iudicati: ſed hic dedit ſeruum pro noxa poſt latam ſententiam condemnatoriaꝫ.

Oppo. quia per hanc datione preiudicatur creditori ⁊ vſufructuario vt. l. ſi ex duobus. §. ſi. ſ̄. de noxa. ⁊. l. ſi noxale. e. ti. glo. ponit duas ſolu. accipio vltimaꝫ dico q̄ in contrarijs creditor ⁊ vſufruc. erat preſens tempore quo fuit iudicium agitatum ⁊ ſecuta condemnatio meri to ſibi preiudicat. hic vō non fuit preſens. Iſta ſolu. eſt vera probatur in tex. ⁊ glo. in. l. ſi is qui. ſ̄. de dam. infe. ⁊. l. ſi finita. §. ſiqua iura ſūt. ⁊. §. ſi de vectigalibus. e. ti.

Sed contra predicta oppo. de. d. l. ſi noxale. §. ſi. e. ti. vbi preiudicatur creditori etiam abſenti: vt contra eū detur exceptio. ſo. ad hoc vadit propie prima ſolu. poſita in glo. quia illud verum eſt quando dominus agit contra creditorem vel fructuarium vt aut conferat ad extimationem litis: aut dimittat ius quod habet. hic vō quando contra tales non egit. Iſta ſolu. non videtur vera: quia finis. d. l. ſi noxale. loquitur etiam quando contra eos non eſt actum ⁊ tamen competit exceptio cōtra eos: vnde Jaco. de are. dicit q̄ verum eſt q̄ exceptio competit contra vſufructuarium ⁊ contra creditorem: tamen ħ non ob. poteſt agi iudicati vt hic dicitur. ideo quia ille q̄ debet dare ſeruum pro noxa tenetur rem accipientis facere. hoc ergo lz accipiens habeat exceptionē donec dānum ſibi emendetur non tamen res eſt facta perfecte accipientis merito agit iudicati vt. ſ̄. de acqui. poſſ. l. non videtur. Contra iſtud dictum oppo. quia ſi habet exceptionem contra creditorem ⁊ fructuarium ergo pinde eſt ac ſi illi non haberent actionem vt. l. ſiquis obligatione. §. j. ī. de reg. iuris. Reſpondeo ſuſtinendo Ja. de are. q̄ hic nō competit huic cui ſeruus eſt datus pro noxa exceptio ſimpliciter vt poſſit retinere: quia poſſet ille emendando. ſ. damnum ſeruuꝫ auferre merito quia ſibi habere nō licet poteſt agere iudicati ac ſi traditus nō eſſet. cō tra. loquitur quando quiſ habet exceptionem que oīno perimit actionem aduerſarij. vel aliter dico q̄ ille cui ſeruus eſt datus pro noxa habet exceptioneꝫ contra creditorem ⁊ fructuarium. verum eſt ſi probet de delicto contra eos. nam probatio facta contra dominum ipſis abſē tibus non preiudicat vt. d. l. iſ qui. ⁊. l. ſi finita. §. ſiq̄ ſunt iura. ⁊. §. ſi de vectigalibus. ſ̄. de dam. infec. merito poteſt agere contra dominum iudicati ne grauetur nouis probationibus ⁊ nouo iudicio contra illos. Item oppo. extra glo. de. l. ſtatuliberū meuio in prin. ⁊. §. illud. ſ̄. de ſta. libe. vbi non fecit perfecte accipientis. ⁊ tamen dādo pro noxa liberatur ſolu. ibi ex cauſa ex qua ſperabatur ſeruum auferri ab eo cui traditus erat talis qui habebat conſūmare actionem noxe ⁊ etiam dominiū vt libertas que ſperabatur: ſed hic non erat talis cauſa que actionē noxe extingueret: ideo durat actio iudicati. pro hoc facit. l. pretor in principio. ſupra de noxa.

Aod in diem. Opp. de. l. ſi ita relictum. §. pegaſus. ſ̄. de le. ij. ⁊. l. in fideiuſſore. §. cū pollicitus. ſ̄. de vſuris. ſolu. illud cuꝫ tempus apponitur gratia debitoris. Item oppo. ſ̄. de vſufr. le. l. ſi mihi. vſufructus in biennium. ſol. glo. q̄ ibi biennium erat taxatum cauſa limitande obligationis nō cauſa differende ſolutiōis merito poteſt agi ante illam diem. ſatis eſt bona iſta ſo. vel aliter ibi tps non fuit adiectū obligationi ſed fuit adiectū ad limitandū tps quoad vſufruct durare debebat.

Am decem. Bona. l. eſt iſta nota ex hac. l. coniūcta. l. ſiquis ſtipulatus fuerit decē in melle in fi. ſ̄. e. q̄ partis perceptio. ⁊ litis conteſ. non equiparant. ſimile habetis in. l. qui hominem. §. j. ſ̄. e. coniuncta. l. ex duobus. §. j. ſ̄. de duo. rei. Cōtra hoc facit. l. iij. C. de noua. ſo. alius caſus eſt diuerſam rationem habens in quo cogita. Si fideiuſſor. Nota q̄ ratihabitio ſequēs poſt liberationem fideiuſſoris reconciliat ſolutionem factam falſo procuratori: ſed contra. ī. rem ra. ha. l. ſi. §. ſi. ſolut. lz fideiuſſor hic eſſet liberatus tempore tamē reus remāſerat obligatus. ⁊ ſic eo tempore quo negocium ratū habitū fuit poterat rei nomine ſolui. ⁊ ab eo repeti. ⁊ ſic nō ob. l. bonorum. ī. rem ra. ha. Item ſi ignorans. Actus medius interueniens facto hominis qui impediret negocium geri non impedit ratihabitionem retro trahi. h. d. ⁊ eſt nō. caſus. facit ad predicta. ſ̄. e. l. ſiquis offerenti. Oppo. de. l. bonorum. ī. rem ra. ha. ſo. vt ibi dicaꝫ. Ja. de are. inducit hunc. §. ad duos. q. primo ſi tu obligaſti rem meam primo. ego ſecūdo alteri obligaui. tertio rataꝫ habeo obligationē tuam quis eſt potior. De hoc dicam. ī. rem ra. ha. l. ſi indebitum. alias incipit cum idebitum. §. j. vbi glo. tangit hanc queſtionē. ſecundo iducit ad aliam. q. ego habui filiuꝫ ex cōcubina: poſtea duxi vxorem ex qua habui filium. tertio moritur vxor illā primam concubinam in vxorem duxi: mō quero quis tanq̄ primogenitus p̄ferat in regno vel in ducatu. an natus ex concubina que poſtea effecta eſt vxor an natuſ ex p̄ma vxore. quā. q. diſputauit Rica. malūb. ⁊ poſtea Jo. an. poſuit eam in mercu. ſuis forte ſub. c. ratihitio.

Ji decem. Re perempta poſt oblationem debitor generis liberatur ope exceptionis: ſpeciei debitor ipſo iure. idē in debitore generis ex cauſa dotis. h. d. Aduertatis op. de. l. ſi ſoluturus. ſ̄. e. ſol. ibi nō fiebat oblatio congruo tempore ⁊ loco hic ſic. Oppo. C. de vſur. l. acceptam. vbi non liberatur debitor per oblationē. ſo. ibi res oblata non perijt ſed erat apud debitorē hic erat perēpta. Contra hoc oppo. C. de cōdic. inſer. l. ſi. glo. dicit fallit ibi vbi per ſolam oblationem debitor libera tur. certe domini ibi non erat debitum ſed erat in vim conditionis ſoluende: ideo oblatione facta ſi ille cui debebat ſolui recuſauit habetur conditio pro impleta: vt. l. iure ciuili. ſ̄. de condi. ⁊ demon. ī. de regu. iur. l. iure ci-

nili. ille vo cui debebat solui actionē non habebat: vt.l. siquis sub conditione.s.siquis om.cau.te. Item op. de.l.si ex legati causa.s.de ver.obl.z.l.si seruum.in pn. eo.ti. vbi videtur q debeat liberari ipso iure.solutio ibi erat species debita hic erat debitum in genere Sed cō tra hoc opp.de pn.huius.l.in.v.z sane. ibi aut nūmos zc.plures soluti.ponuntur ibi in glo.tene illam q ibi sit speciale fauore dotis vt quis facilius inuitetur ad offe rendum z ista placz.vel dic q ibi erat pecunia debita in specie. hoc nō placet: quia deriuationē continet. Item opp.de.l.creditor.j.e. Solutio vt ibi. Item oppo. de l.celsus in fi.s.de arbi.so.vt in glo. Vltimo quero hic dicitur si ea sine culpa sua pericrint quero per oblationē a qua culpa liberatur quis. Respōdeo siquidē ante ob lationez quis tenebatur de casu fortuito vt debitor gene ris: tunc per illam oblationem ab illo casu fortuito libe ratur z de omni culpa teneť. casus est hic. si vo ante obla tionem tenebatur tm̄ de culpa tunc per oblationem libe raťa leui culpa. z solū de dolo z lata culpa teneť. probať hoc in tex. z gl.s.so.ma.l.si mora. qō ppetuo tene mēti.

Si cum mihi. Stipulatio cōditionalis ani mo nouandi non tollit effe ctum more si res erat presens. alis secus. h.d. z est nō. §. forte non habes hoc alibi in tex. Nota ex hac.l. idem esse rem offerri z per stipulationem ꝓmitti. Scdo nō q alius pro debitore offerendo liberatur sicut si ipsemet debitor obtulisset. z sic est casus questiōis nō. C.e.l. obsi gnatione. quaz dixi vobis. s.e.l.si solutionem. facit. C. de capti.l.cū postliminij. Vltimo nota distinctionē q hic ponitur in tex. aut seruus est presēs aut ignoras quā non habes alibi in tex. de qua questione dixi. s. de no ua.l. quotiens. v. vnde marcellus. z.l.si rem in prin.e.ti.

Oppo.de.l.parui.s.de condi.fur.gl.sol.hic vno mo do: sed ibi dicit melius. z in glo. illius.l. declaratur iste §. nam ibi stipulatio fuit interposita animo nouādi pu re hic sub conditione: z ideo h distinguitur aut fuit seruꝰ presens aut ignorans. Item potest hic intelligi quando stipulatio fuit interposita simpliciter non animo nouādi de quo dixi in.d.l.si rem. in prin.s.de noua.

Stichū. Iste. §. diuiditur in tres partes. prima loquitur in obligatiōe alternatiua secū da in obligatione generis generalissimi. tertia in obliga tione generis subalterni. secunda ibi sed ei. tertia ibi at si ex his zc. principium loquitur in obligatiōe alternatiua secundum responsum loquitur in obligatione generis.

Contra hoc oppo.de.l.meuius. §. duobus. s.de le.ij. glo. dicit q ibi erāt due cause lucratiue: quia duo homi nem in genere legauerunt. hic erat tm̄ vna causa lucrati ua. Iste so. est contra tex. illius. §. dic ergo q hic de eq tate potest solui: de rigore non vt ibi. sed in obligatione alternatiua non liberatur soluendo neq; de rigore neq; de equitate vt in prin. huius. §. ratio quia in obligatiōe alternatiua sunt due regule impedientes. vna est: qz vtraq; res adijcitur ad obligationē. z regula est q res in q̄ cōsi stit obligatio nō cōsistit solutio vt.l.si duo rei. s. de ver. oblig. Alia regula est de duabus causis lucratiuis que non possunt concurrē circa idem: lz in obligatione gene ris nihil adijcitur ad obligationem ideo non est ibi nisi vna regula impediēs. s. de duabꝰ causis lucratiuis: merito contra illam regulam de equitate dispensatur vt hic. sed contra hoc facit tex. qui dicit vi quidem ipsa z glo. expo nit et ego etiam dixi. i. ipso iure. Respondeo non est in congruum q ipso iure liberetur z liberetur de equitate. dixi de hoc plenius in.d.l.meuius. §. duobus. Ve nio ad tertium rn̄. z oppo. de prin. huius. §. solu. dicunt quidam q in prin huius. §. seruus ille desijt esse stipu latoris altero iam mortuo z sic obligatione iam extincta vnde concordat cuz vltimo. z hec fuit opinio hugl. quā recitat glo. in prin. huius. §. Alij dicunt q i isto tertio re sponso illi duo sunt mortui ante stipulationem interpo sitam: sed vt glo. dicit istud videtur contra tex. soluamus ergo sic. principium loquitur in obligatione alternatiua finis in obligatione generis subalterni in qua nullū adij citur ad obligatiōem sicut in obligatiōe generis generalissimi vt. s. dixi. z ideo in qualibet cadit solutio. z hanc solutionem videtur hic ponere glo. in fi. fm azo. que so lutio est bona. licet contra. videtur dicere glo. in. l. stichū in prin. supra de verbo. obliga.

Qui hominem. Qui soluit rem quaz ha bere creditori non licz nō liberať: secus si habere sibi licet q̄uis vilez. h.d. Op. ad fi. de.l. legato generaliter. s. de le. j. z quod ib nō. so lu. q dicit vespertilionē aut turpem intellige de persona vili non autē vilissimum: ita q haberi non expediat: tūc enim non liberaretur talem soluendo vt nō. in. l. ꝓtraria.

Promissor. Per istū tex. determinat Guil. de cu. q si tu debes mihi dare omni anno vnum par caponū q debes dare viuos: nec liberaris dando mortuos. tales enim debes dare q pos sum ad libertatez producere eos. ita determinat per hūc §. Guilel. in. l. q te. s. si cer. peta.

Bi ob triginta. Pecuniam re dactam ex ven ditione pignoris potest creditor in quam cau sam vult conuertere. h.d. Opp. de.l. in his. z de.l. ma gis. s.e. cū suis concor. dicit glo. ibi debebať ex vna cau sa tm̄. tu dic q contraria loquuntur in pecunia soluta ℔ in pecunia ex venditione pignoris redacta vt.l. in his. §. imperatores. e.ti. Bartolus.

D quod pene. Opp. de.l. pre dicta. supra de ac. emp. z pro socio. l. siquis a socio. z.l. apud cel sum. §. labeo. s. de doli excep. solu. id quod hic dicit id quod pene nomine intelligo de pena legali. z sic non ob stant contraria. z ꝓbatur hec lec. s. de pig. ac. l. si pigno re. z. j. de fur. l. si debitor. secūdo modo potest intelligi de pena conuentionali: z tunc dic q fuit dictum rato manē te pacto ne obstent contraria. Bar.

Odestinus. Non valet cessio facta post solutionem contra correum pariter obligatuz nisi pactum de cedē do precesserit. h.d. z diuiditur in partes duas primo qñ cessio fit post solutionem nullo precedente pacto. secūdo quando ante vel post fit precedente pacto. secūda ibi q si ante. Nota q post solutionem nō valet actionis ces sio. secūdo nota q paria sunt aliquid ab initio fieri vl fie ri ex postfacto si ab initio pactum de faciēdo precesserit.

Oppo. z videtur q tutor habeat contra tutorem actio nem sine aliqua cessione etiā post solutionē vt.l.j. §. nūc tractemus. s. de tu. z ra. distra. sol. concedo oppo. q vti le habet a.l. non autem sibi potest cedi a creditore. vide glo. que incipit. i. actori. z q dicit in rem vtilem dic. i. ac tionē vtilē. est enim hec glo. corrupta vicio scriptoꝝ. Op. q ex interuallo possit fieri cessio vt.l.si minorū. s. de ad mini. tu. solu. ibi fuit actum tempore solutionis q cede retur. z ita concor. cū ista: sed hoc est diuinare quare di cas q ibi loquitur de duobus dispariter obligatis. naz vnus tenebatur quia gesserat tutelam: alius quia gesse rat curam. hic vo ambo: quia tutelam gesserant. hec sol. nō. in glo. j. e.l. stichuz aut pamphilū. §. si mādato. z est vera solu. Secundo oppo. de. d.l. stichuz. §. si māda to. j. e. solu. ibi soluit ꝓ sua obligatione tm̄ z hoc consta

bat

bat. Ista est vera solu. sed est diuinare. vel ibi actum fuit de cedēdo. certe ꝛ hoc diuinare est. dic ergo vt nō. in cōtrario: quia ibi loquitur in pluribus dispariter obligatis sed hic erant obligati pariter ꝛ vna actione. Item oppo. de. l. dominus sticho. s̄. de pec. le. in p̄n. ſo. dicit glo. solui tur eisdem modis. tu dic q̄ hic loquitur de duob⁹ pariter obligatis. ibi loquitur de duobus quorū vnus erat obligatus alius nō: sed ex alia actiōe soluebat vtputa cā conditionis implende. vel si diceres ambos obligatos erant obligati dispariter. Itē oppo. de. l. alterius. s̄. ō tu. ꝛ ra. dis. ſo. eodem modo q̄ ibi loquitur in dispariter obligatis. Itē oppo. de. l. pap. s̄. man. solu. dicit glo. ibi loquitur in mandatoribus vel fideiussoribus in quibus dic vt ibi. hic loquitur in pluribus tutoribus ꝛ correis qui tenentur principaliter. certe ibi glo. in omnibus mēbris dicit verum preterq̄ in vno. in eo q̄ dicit q̄ mādator vel fideiussor soluēdo simpliciter perimit omnem obligationē adeo q̄ nō potest fieri cessio non dicit verus per. l. cum his. s̄. de fideiuss. nō violando litterā ꝛ per. l. si filius. s̄. de in rē verso. ratio diuersitatis est quia pluriū tutorum ꝛ correorū vna videt obligatio: ly vere sint plures vt. s̄. de duo. re. l. iij. in fi. ꝛ. l. candē. §. fi. e. ti. sed plurium mandatorū vel fideiussorū non dicitur vna obligatio nec vnus soluens videtur contēplatione alterius solue re vt. s̄. de fideiuss. l. vt fideiussor. ꝛ ibi dixi ꝛ hoc tenēt cōiter omnes doc. Itē oppo. de. l. si res obligata. in fi. s̄. de le. j. dicit glo. ibi fuit facta cessio ante solutionē: sed istud est contra illū tex. ideo dicas q̄ ibi loquitur ī duobus quorū vnus erat obligatus alius nō: sed soluebat causa liberande ꝛ retinēde rei sue. sed hic loquitur ī pluribus pariter obligatis. Pro declaratione igitur materie. Bi. posuit hic vnā distinctionē suaz bonam tu tamē magis perfecte ꝛ magis late dic aut soluens soluit nomine illius contra quez fit cessio. aut illius ꝛ alterius: ꝛ tūc cessio est inutilis siue fiat ante solutionē siue in ipsa solutione siue post ipsam solutionē interueniēte pacto vl nō: quia per solutionem tollitur omnis obligatio vt insti. q. mo. tol. obl. in p̄n. ꝛ d. l. pap. s̄. man. ꝛ hic in prin. Aut soluit nomine ipsius soluentis tm̄ ꝛ hoc constat: ꝛ tūc valet cessio facta post solutionez nullo interueniente pacto: quia actiones ꝓpetentes cōtra debitores principales nō extinguūtur vt. l. sticho. §. si mādato. j. e. ꝛ. d. l. pap. si vo dubitatur cuius nomine soluerit: tunc aut loquimur in pluribus obligatis principaliter aut in pluribus quorū vnus est obligatus principaliter alius accessorie: aut in pluribus obligatis tm̄ accessorie: aut in pluribus quoz vnus ē obligatus alius nō sed ex alia causa soluit. Primo casu aut plures sunt obligati principaliter eadē specie actionis ꝛ ex eodem cōtractu vel quasi vt plures tutores ꝛ correi: ꝛ in his serua distinctionē istius. l. aut cessio fit ante solutionē vel in ipa solutione vel post incōtinenti vel ex interuallo p̄cedente pacto facto: ꝛ valz cessio vt hic: aut fit ex interuallo non p̄cedente pacto ꝛ nō valz quia in dubio p̄sumitur soluere pro tota obligatione vt hic in p̄n. aut sunt obligati dispariter: quia vnus vna actione alius alia actione: vel vnus ex vno quasi contractu alius ex alio: tūc in dubio p̄sumitur soluere pro obligatione sua ꝛ valeret cessio statim post solutionē: vt. l. si minorū. s̄. de admi. tu. ꝛ. l. alteri⁹. s̄. ō tu. ꝛ ra. distra. Secundo casu quando loquimur in pluribus quorū vnus est obligatus principaliter. alius accessorie. ꝛ in dubio videtur ille obligatus accessorie ꝓ obligatiōe sua soluere: vt. j. e. l. si sticbum. §. si mandato. ꝛ. s̄. de in rem verso. l. si filius. ꝛ. d. l. pap. s̄. man. ꝛ ideo cessio posset etiā fieri ex postfacto: principalis vo soluens videtur soluere ꝓ tota obligatione: vt. l. cū quis. §. de peculio. s̄. e. Tertio casu quando loquimur de pluribus obligatis accessorie soluens in dubio videtur soluere ꝓ sua obligatione: ꝛ ideo cessio posset sibi fieri ex interuallo: vt. d. l. pap. s̄. man. ꝛ s̄. de fideiusso. l. cum his. non violādo litterā. Quarto casu quando sunt plures quorū vnus est obligatus alius nō: sed ex aliqua causa soluit: tunc idem quia ꝓ causa sua ꝛ ad eum pertinēte videtur soluere in dubio vt. l. ꝛ magis. s̄. e. ꝛ ideo etiam ex postfacto potest fieri sibi cessio vt. l. dominus sticho. in prin. s̄. de pecu. le. ꝛ. l. si res obligata. in fi. s̄. de le. j. Expediuimus primā glo. que tangit contraria. veniamus ad questiones. ꝛ hic hēmus videre primo an inter predictos debeat fieri cessio. secundo quo iure debeat fieri cessio. tertio quādo debeat fieri cessio. quarto in quantum est faciēda cessio. quinto quarum actionum. sexto quid si cessio nō potest fieri. Primo quero an cessio sit facienda: quedā glo. in. l. vnde q̄ritur in fi. s̄. cōmo. dicit q̄ si est renunciatū beneficio diuisionis nō potest peti cessio. doct. illam glo. reprehendūt naz qui renūciat vni beneficio nō videtur renunciare alij vt. l. si dñs. s̄. de ser. vr. pre. ideo qui renunciat bñficio diuisionis non per hoc videtur renūciare beneficio cessionis. ꝑterea ego probo inter correos nō erat olim beneficium diuisionis. ꝛ tamē vnus postulat cessionē cōtra alium vt nō. in. l. j. C. de duo. re. vnde dicenduz est q̄ inter p̄dictos est facienda cessio vt hic ꝛ. l. fideiussoribus. s̄. ō fideiuss. ꝛ. l. sticbū. §. si mandato. j. e. ꝛ. C. de fideiuss. l. ij. ꝛ. l. cum alter. cū multis si. quas. ll. all̄. j. in alijs questionibus. fallit si conueniatur ex dolo ꝓprio vel cōmuni vt l. si plures. s̄. de admi. tuto. secūdo fallit si vnus cōueniatur ex ꝓpria culpa: vt. l. vnde q̄ritur. s̄. cōmo. tertio fallit si esset huic beneficio renūciatum vt. l. siquis in cōscribendo. C. dē pac. ꝛ est expressum fm vnā lec. in. l. si stipulatus. §. j. s̄. de fideiuss. quarto fallit si sūt plures correi ex causa mere lucratiua vt. l. in. l. falcidia hoc obseruanduz s̄. ad. l. fal. ꝛ. j. dicam. Secundo quero vtrū de iure debeat fieri ꝛ quo iure debeat fieri ꝛ quo iure petatur. Bi. dicit hic aut inter euz qui postulat cessionē ꝛ eum a quo postulatur p̄cedit aliquis ꝓtractus vel quasi ex quo possit creditor obligari soluenti. ꝛ agitur ex illo: vt. l. sticbū. §. si mandato. j. e. als autem postulabitur officio iudicis vt. j. de iur fis. l. in fraudē. §. qui pro alio. ꝛ. s̄. de le. j. l. si res obligata. in fi. ita ēt refert Ci. C. de fideiuss. l. cū alter. tu vo dic darius. quandoq̄ cessio postulatur ante solutionem. quādoq̄ post. primo casu aut hoc petitur a creditore agente ad suum debituz ꝛ petitur ope exceptiōis vt. l. si fideiussor es. §. fi. s̄. de fideiuss. aut petitur a creditore non agente: ꝛ tunc petitur officio iudicis vel conditione ex. l. fideiussoribus. s̄. de fideiuss. aut petitur hoc post solutionē in casibus in quibus potest peti vt dictuz est: ꝛ tunc aut p̄cessit aliquis cōtractus ex quo creditor posset obligari soluēdo ꝛ illo potest agi vt. l. sticbū. §. si mādato. j. e. aut talis ꝓtractus nō p̄cessit: ꝛ tūc aut illud qō soluebatur ꝓsistebat in pecunia numerata aut in alia specie vel q̄ztitate. primo casu poterit agi actione ex ēpto gaemisse videtur illas actiōes vt hic in fi. ꝛ. l. cū his. s̄. de fideiuss. ꝛ. l. si dubitetur. in p̄n. e. ti. si vo ꝓsistebat in alia re tūc nō pōt esse emptio: sed erit q̄dam cōtractus innoiat⁹: ꝛ iō puto q̄ posset agi actione prescriptis verbis vt. l. j. §. siquis seruū. s̄. depositi. posset etiā hoc casu cōdici illud qō est solutū cū sit solutū ob certam cām q̄ non est secuta. ꝓ hoc habuistis glo. in. d. l. cū his. s̄. de fideiuss. Et p̄dicta vera quādo loquimur in pluribus obligatis p̄n cipaliter vl accessorie nō curo. sed qñ est vnus tm̄ obligatus: sed alter nō qui tm̄ soluit ex aliqua causa tunc illi officiuz iudic cōpeteret vt sibi cessio fieret vt. d. l. si res obligata. in fi. s̄. de le. j. ꝛ. l. in fraudē. §. q ꝓ alio. j. ō iure fis.

Predicta oia hñt locum in casu pñtis. l. qñ soluēs postulabat sibi fieri cessionē cōtra alium. alīs aūt ex diuersis causis ⁊ cōtractibus cessiones postulant vt. l. is q puteū §. si postea. s̄. qō vi aut clā. ⁊. l. q sepe. §. si res. s̄. de contraben. emp. Et sequitur etiā qs qñq; cessionē p quādā pñtiā: vt. l. cum qs. §. si debitorē. s̄. e. ⁊. l. si vendidero. §. si ticius. j. de fur. sed non est nostra materia. Tertio q̄ro quādo dēat fieri cessio. rñdeo vt apparet ex bis q̄ dixi. s̄. circa contraria. Quarto q̄ro in q̄tum est faciēda cessio. istaz. q. disputat hic glo. ⁊ in. l. i. C. de duo. re. ⁊. l. si plures. s̄. de admi. tu. quidā faciūt dūiam inter tutores ex vna parte. quib⁹ debet fieri cessio ꝓ parte. ratio quia vnus habet actionē cōtra aliū vt dictū est ⁊ plures correos ex alia parte quib⁹ debet fieri cessio insolidū. sz gl. dicit q̄ hoc nihil est. verū dicit qz etiā correis datur actio sine cessione inuicē. vt. C. de duo. re. l. j. ⁊ ibi nō. per glo. Est ergo eadē ratio q̄ est in pluribus tutoribus. Alibi dicit glo. aut est renunciatū bñficio diuisionis ⁊ debet fieri cessio insolidū. aut nō est renūciatū ⁊ debet fieri cessio pro parte. ita nō. in. l. si plures. s̄. de admi. tu. quā glo. Bi. reprehendit prout loquitur in pluribus tutoribus vel in plūbus correis. nā cū vnus habeat actionē contra aliū pro parte sua nō posset agere insolidū contra eū: qz posset sibi conuentus obijcere quō petis a me solidū: qz si soluissem a te possē repetere partē vt. l. dolo. s̄. de doli excep. ⁊ ita loquitur. l. cū pupillus. s̄. d tu. ⁊ ra. dis. ⁊. d. l. si plēs. s̄. de admi. tu. sed in plūbus fideiussoribus. Bi. approbat illam glo. quia vnus nō habet actionē contra aliū vt. l. vt fideiussor. s̄. de fideiuss. Li. C. de duo. re. l. j. dicit q̄ etiam in fideiussoribus. forte illa glo. nō bñ dicit nec dicit plus ⁊ verū dicit vt. j. dicā. Alia est opi. Jo. q̄ cōiter per glo. teneī q̄ ꝓ parte tm̄ cessio fiat vt hac gl. per. l. all. in ea. doc. tñ. C. de duo. re. l. j. distinguūt circa hoc tñ qz imperfecte distiguūt iō ego examiabo hāc. q. per tres qōnes. ꝑma inq̄tū cedatur vni ex plūbus tutoribus. secūda inq̄tū vni ex plūbus correis. tertia iq̄tū vni ex plūbus fideiussoribus vel mādatoribus. Circa ꝑ mū aut cōuenitur ex dolo ꝓpio vel cōi: ⁊ tūc nō debet fieri cessio in aliquo vt. l. si plēs. s̄. de admi. tu. aut cōuenitur ex culpa: ⁊ tūc aut ex culpa ꝓpria tm̄ ⁊ in nullo fit cessio. aut ex culpa alterius tm̄: ⁊ in totū fit cessio. aut ex culpa cōi ⁊ fit cessio ꝓ ea pte q̄ ꝓtigit ꝓtutorez tm̄ vt. s̄. cōmo. l. vñ q̄ritur. ⁊. l. si plures. s̄. de admi. tu. ⁊. l. cū pupillus. s̄. de tu. ⁊ ra. dis. facit. l. cū possessor. j. de cēsi. ⁊. l. q̄situ. s̄. d peculio. ⁊ ad. l. rodiā de iac. l. . ⁊. l. ij. §. egssimū. Circa secūdū. s. circa duos reos. dic aut ipsi sūt obligati ex mera liberalitate qz nihil ad eos ꝓ illa obligatione peuenit: ⁊ tunc in nullo fit cessio nisi sint socij vt. l. in. l. falc. hoc obseruādū. s̄. ad. l. fal. per quā. l. tenet ħ Bui. aut sē obligati ex alia cā: ⁊ tūc aut sūt plures correi ex cōtractu vel quasi in quo venit dolus vel culpa. ⁊ de illa obligatione tractatur. ⁊ tūc idē dic qō. s̄. pxi. dixi. in plūbus tutoribus. Aut sunt obligati alīs vtputa: qz acceperūt pecuniā mutuo vel qz promiserūt ex cā emptionis vel simili ⁊ sic de tali obligatiōe ꝑmitiua tractaī nō de ea q̄ descendit ratione doli vel culpe. ⁊ tūc aut negociū ptinet in totū ad cōuentū: ⁊ in nullo fit cessio. aut in totū ad aliū correū: ⁊ in totū fit cessio. aut ptinet ad vtrosq; cōiē ⁊ fit cessio tm̄ pro illa parte ꝓ q̄ pertinet tm̄ ad illum correū per l. s̄. all. ⁊ per id qō nō. i gl. in. l. vir vxori. §. si. s̄. ad vell. ⁊ qō dixi vobis in. l. reos in ꝑn. s̄. de duo. re. reprobata in omnibus p̄dictis distinctis. glo. posita in. d. l. si plēs. videlicet an sit renunciatū benefic o diuisiōis vel nō per rationē Bi. s̄. dictā. Circa tertiū casū. s. circa plēs fideiussores. Bi. tenet illā distinctionē. s. si est renūciatū bñficio fit cessio insolidñ alīs ꝓ parte. puto q̄ ista distictio nō sit vera nā posito q̄ bñficio diuisionis sit renūciatū si opin. Bi. esset vera ista actio quā creditor habet contra fideiussores hēret in se illud onus ānexū q̄ actionē insolidū tenetur cedere cōtra alios: cuz ergo ista cā trāsiret ad fideiussores cui facta esset cessio vt. l. pōponius. §. cuz qs. de acq. pos. ⁊. l. apud celsū. §. de auctore. ⁊ qō ibi nō. de doli excep. si igitur fideiussor ageret ex actiōe sibi cessa isolidū ꝯ aliū fideiussorem diceret iste so conuentus cedas mihi actiones insolidū ꝯ alios. ⁊ sic haberet necesse cedē ꝓtra seipsū. ⁊ sic peteret pro parte sua qō redditurus essz ꝓtra. l. dolo. facit. s̄. de doli excep. ⁊ sic ē eadē ratio i plūbus fideiussoribus q̄ est in plūbus tutoribus. dico ergo q̄ fideiussori ꝓtra p̄ncipalē ceditur insolidū. ꝓtra fideiussorē vō fit cessio ꝓ pte cōfideiussoꝝ: vt dicā. j. pxi. q. ⁊ q̄ hoc sit idē i fideiussoribus qō in tutoribus q̄si tz glo. in. d. l. cū his. ⁊. l. cū fideiubeat. s̄. de fideiuss. Quero iuxta hoc pone q̄ sunt tres rei vel tres tutores vel fideiussores ⁊ vnus soluit insolidū: an saltē ꝓ duabus partibus ceterorū fiat cessio insolidū. glo. q̄ est hic dicit q̄ sic ⁊ bene. ⁊ est ratio qz tale ius debet cedere quale ē apud eū vt. l. stichū. §. pe. j. e. ⁊. l. ij. C. de fideiuss. ⁊ hoc etiā tz glo. ⁊ Li. ibidē. C. de duo. re. l. j. Attñ Ja. d are. hoc intelligit qñ alij duo sūt soluēdo. nā si alter eorū soluēdo ñ eēt tūc deberz iuicē pticz cōicari. ar. l. vex. §. si cū tres. s̄. ꝓ so. ⁊. l. si plēs. s̄. de admi. tu. ꝑm intellectū azo. ita etiā tenet Bl. ⁊ Li. tangit in. l. ij. C. de duo. re. Sed quero qñ ille cui facta est cessio ꝓtra alios duos insolidū agit cōtra vnuz insolidū ex actione cessa. an debeat illi cedi actio sibi cessa cōtra aliū. dicit Bi. q̄. sic: qz etiā vtilis cessa potest cedi vt. s̄. ad trebe. l. j. §. d illo. ⁊. l. ex asse. ⁊ ibi nō. c. ti. ⁊. l. ēptor. ⁊ ibi nō. C. de hēdi. vel ac. vē. Quero qnto q̄ actio debet cedi. rñdeo psonalis ⁊ hypotecaria contra ꝑncipalē ⁊ cōtra fideiuss. vt. C. de fideiuss. l. ij. ⁊. l. cuz alter. ⁊. s̄. de fideiuss. l. fideiussoribus. ⁊. l. cū his. Itē debet cedere officiū iudicis qō cedi potest vt. l. si minoris. s̄. d admi. tu. ⁊. l. q̄ si minor. §. fi. s̄. de mino. Itē puto q̄ debeat cedere nālem obligationē tm̄ si illā solā habz: qz ⁊ cedi potest vt. l. si eius. s̄. ad treb. Sed q̄ro iuxta p̄dicta: an in hac cessiōe regrant ille solēnitates q̄ ponunt i. l. ꝓ diuersas. ⁊ in. l. ab anastasio. C. mā. rñdeo non vt expresse dicit in tex. in. d. l. ꝓ diuersas. Septio q̄ro qd si creditor dictas actiones nō pōt cedere. rñdeo vt plene dixi in. d. l. si stipl̄at. §. si ex duob⁹. s̄. de fideiuss. nō sūt alia. Bar.

J alieni. Cōmixtione nūmorū recōciliatur so⁹. h. d. Opp. q̄ mixtione nō efficiantur recipientis vt. l. si frumētum s̄. de rei ven. ⁊ insti. de rerū diui. §. si frumētū. so. spāle est in nūmis ꝓpter singularia p̄cepta vt. l. singlaria. s̄. si cerpe. Quero hic loqtur qñ bona fiō accepit qd si accepit mala fide. Rñ. ꝓmixtiōe nō recōciliari solonē nec dñiuz sibi acqri. ar. l. de eo. §. siqs. s̄. ad exhibē. ⁊. l. rogasti. i fi. s̄. si cer. pe. ⁊. l. sed ⁊ si pater. in fine. s̄. ad mace.

Ecuniam. Per aspectum queriī dominium rei solute. h. d.

Rout quisq;. Quelibz obligato dissoluit eo modo quo ligatur. h. d. Opp. de. l. sicut ⁊. l. in oib⁹. s̄. e. so. q̄ hic dicit pōt dissolui nō negat qn ⁊ alijs mōis possit dissolui vtputa ꝓfusione vel alijs modis. Bar.

J stipulatus. Heres adiecti nō potest solutionē recipē h. d. Quero q̄ est rō. dicūt qdā q̄ morte adiecti vi revocatū mādatū qō gl. reprehendit ⁊ bene vt hēs i gl. dic ergo q̄ rō est ista: qz solutio put in psona adiecti ꝓferī ē mere facti: iō ad hēdē nō trāsit vt. l. q hēdi. i ꝑn. s̄. de cōdi. ⁊ demon. dixi in. l. eū q. §. q sibi. s̄. de ver. obli.

Si lancem

Si lancem ¶ Vis indiuidua quo ad solutionē pōt q̄busdā ex bēdibus solui mā/dato iudic.h.d.est pulcher casus ⁊ mēti tenēdus. Qui dā dicūt p hūc tex.q̄ actio depositi non nascit nisi dolo cōmisso:sed glo.dic̄ ⁊ melius q̄ obligatio ⁊ actio ad rei restitutionē statim nascit facto depositō:sed actio ratione doli nō oriť nisi dolo cōmisso qđ dic vt bēs in gl.Bar.

J cū cornelio. ¶ Pactū de soluēdo ťtio ex i ťuallo appositū idē opať qđ simplex mādatum. h.d.singlāri.l.⁊ mēti tenēda quam nescio alibi. Nō tex.ibi nec cām habuisset ⁊c̄. Nō qđ dixi i sūmario.fac ad h°.s̄.de dona.l.ħ iuř.§.siqs ođit. Op.s̄.e.l.vo ꝓcuratori.so.aliđ in adiecto tpe stipl'ois ꝯcte.aliđ i isto pacto ex ťuallo appositō qđ dic vt dixi in.d.§.siqs ođit. Jtē op.C.de iure do.l.ij.⁊.l.cū ma ritus.§.fi.s̄.de pac.do.sol.ibi ille cui de'ebat solui fuit stipulatus hic secus. Vltimo ex hac.l.nō.duo primo habes hic casū.q.nōte.s̄.de pac.l.j.q̄ si ꝓmitť mihi q̄ dabis illi tertio nullū ius q̄ritur. Jtē p fi.huius.l. determinat Di.⁊ alij doc.q̄ si post mandatū factū ꝓcuratori est facť q̄dā ribaldus vl' alis ꝯditionē muta uit in deterius q̄ vī eo ipso reuocatū mādatū vt ħ.⁊.l.cū qs.i p̄n.s̄.e.ti.⁊ hoc tenet Ci.C.đ fur.l.falsus.i p̄ma.q.

J tuo seruo. ¶ Qui soluit đbitū nāl'ť tm̄ ñ repetit.h.d.B.

Visti. ¶ Op.de.l.cū qs.§.de peculio.s̄.e. so.intellige p̄n.huius.l.q̄ lis pendet vel absoluť est dns qz in peculio nihil' erat vel soluit certā partē non sufficientem ad debitum:secus si soluisset totum vt in contrario. Bartolus.

Olidū. ¶ Ibi nō minus quātitate q̄ dic. dic iō si offerať post diē nō tene or recipere sine itereſſe fm Ja.de are. Bar.

Oc iure. ¶ Procuratori litť nō pōt solui nisi ad hoc datus sit.h.d. nō.l.Nō q̄ ꝓcuratori litť nō pōt solui.simile i l.sed si tātum.s̄.de pac.secūdo nō q̄ ꝓcuratori nō datur actio iudicati. Ad p̄mū dictū op.de.l.iiij.C.de noua. ⁊ de solu.l.inductū fm Ja.de are.ibi fuit datus procuř. ad exigendū quod verbū importat ab inuito extorquere vt.l.fideicōmissa.§.si rē.s̄.đ le.iij.iō ei pōt solui.ħ fuit datus simpliciť ad agendū fm eū qđ satis placet. Tñ ꝯ hoc op. de.l.iij.s̄.so.ma.⁊ qđ ibi nō.vbi verbū exigēdi nō cōtinet q̄ possit recipere solutionē. Rñdeo mādatū de exigendo q̄ñq̄ sit seruo vl' alij q̄ i iudicio esse nō pōt ⁊ tunc sine dubio referť vt solutionē possit recipere. nam ad actū iudicialē nō pōt referri.q̄ seruus nō pōt experi ri in iudicio vt.s̄.e.l.siqs seruo. Aut referť ad liberū ⁊ tē aut referť simpliciter aut cū adiūcto. Primo casu itel/ligitur q̄ possit agere ⁊ solutionē recipē vt.l.iiij.C.de do na.⁊.l.inductū de solu.aut ꝓfertur cū adiūcto:⁊ tūc aut adiungitur actui experiūdi in iudicio:vt si dico facio ꝓ curatorē ad agendū exigendū ⁊c̄.⁊ tunc sine dubio īpor tat vt solutionē possit recipere alis nihil īportaret.aut ad iungitur verbum recipiendi solutionē vt facio te ꝓcura torē ad exigendū ⁊ solutionē recipiendū ⁊c̄.⁊ tūc sine du bio verbū exigendi nō continz q̄ possit solutionē recipē q̄ ꝓpter expſſionē alterius apparet ꝓferētē voluisse sub illo verbo ad exigendū cōprehēdi q̄ possit solutionē re/cipere.⁊ ita loq̄ť.l.iij.s̄.so.ma. Jtē opp.de.l.cū qs.§. si debitorē.⁊.l.vo ꝓcuratori.s̄.e. Sol. ibi loqtur in ge/nerali ꝓcuratore oīuz bonoꝝ hic loqtur i ꝓcuratore ad litē tm̄:⁊ iō dico q̄ si ꝓcurator esset ad lites ⁊ alis genera lis ei nō posset solui ex vigore illius mādati qđ hz ad li tes:sed ex vigore generalis mādati ei posset solui vt i cō trarijs. Hoc etiā apparz in tutore cui lz litť exercitū sit mā datū:tm̄ ei pōt solui ex vigore generalis administratiōis vt.l.q̄ si forte.§.j.s̄.e. Venio ad secūdū dictū. dicit ħ q̄ ꝓcuratoꝝ nō hz actionē iudicati īmo hz:lz ope excep tionis repellať vt.l.si.ꝓcuratoꝝ.s̄.đ ꝓcuř.vbi đ̄ q̄ habz actionē iudicati:lz exceptōe repellať.potes dicē q̄ ibi lo qtur de exceptiōe facti vel intentiōis.vel dic q̄ ꝓcurator habet actionē iudicati directā:vtilis aūt cōpetit dño sine cessione vt.l.in cāe in fi.s̄.de ꝓcuř.⁊ iō ꝓcurator agens iudicati exceptione repellit.⁊ qđ ħ đ̄ q̄ ei actio iudicati nō dať intelligo ope exceptiōis ⁊ hoc plus placet.qz re/perio ecōtra qñ ꝓcuř.est condēnatus q̄ ipe tenet directa ⁊ dns vtili:vt.l.iiij.§.si ex cōuentione.s̄.de re iudi.⁊ ibi nō.in vltia glo.§.⁊ tñ cōstat q̄ in ꝓcuratorē actio iudica ti nō dať vt.d.l.iiij.in p̄n.de re.iu. Cōtra hoc opp.de l.ij.⁊.iij.s̄.de admi.tu.so.tutor habet administrationē ge neralē nō solū ad lites:⁊ iō pōt actionez iudicati intētare ex vigore gnālis administratiōis sibi cōcesse:idē dico i ꝓ curatore q̄ habet mādatū ad lites ⁊ alias hērz gnāle mā datū.nā ex vigore illius mandati gnālis posset actionē iudicati intētare.⁊ hoc ꝓpetuo tene mēti.nā sel' in ciuita/te ista dicebā q̄ ꝓcurator ad lites nō porať petē q̄ snīa mandaret executioni.hoc tm̄ intelligo verū qñ petit exe/cutionē snie in qua ipse fuit ꝓcurator:nā snīa lata finituz est eius mādatū.ita loq̄ť hic ⁊ iā noua lis incipit esse:sed snīas latas añ mandatū sibi factū nō video q̄re nō pos/set petē mādari executiōi vel q̄re actionē iudicati intētar nō possit cū istud aliquo respectu possit dici lis:⁊ litť ex/ercitū est mandatū. Et idē dico si esset fcūs ꝓcuř. ad li/tes p̄ntes ⁊ futuras q̄ petē possit executiōi snīam māda ri ⁊ actionē iudicati intētare ex vigore mandati ad lites futuras nō ex vigore simplicis mādati.pro hoc facit qđ nō.glo.⁊ ego clari° dixi in.l.dāni.§.si is q̄ vicinas.s̄.de dā.infec.⁊ bec sūt multū vtilia ad formationē libelli.naz ꝓcuř. q̄ est ad agendū ⁊ nō pōt solutionē recipere debz cōdudere in libello reū condēnari sibi vt.l.j.C.de snījs. ⁊ dādū ⁊ soluendū dño vel alij legitime recipiēti pro eo nā si peteret reū ꝑdēnari ad dandū sibi nō procederet li bellus:nisi in casu in quo posset solonē recipē vt dictuz est.s̄.⁊ eodē modo q̄ñ ꝓcurator intētaret actionē iudica ti vel peteret executionē sententie.sed si sibi nō potest sol ui debet petere cogi ad soluenduz domino. pro hoc fac qđ dixi in coniuncta pſona i.n.l.vero ꝓcuratori.s̄.eo.ti.

Jodlibet. ¶ Op.đ.l.si is cui.§.fi.j. e.ti.sol.q̄ dicit hic qđli bet debitū itellige qđ possit ab inuito exigi.nā si est debitū qđ nō possit exigi nō vī mādatū q̄ exigať.

Jlie. ¶ Ex re pupilli per exneuz nō tutorē si bi nō q̄rit nisi in subsidiuz :h.d.⁊ est nōbilis.l. Oppo.de.l.q̄ in aliena.§.q̄z q̄z.de neg.gest.⁊.l.q̄ boiez.§.si nullo.s̄.e.⁊.l. sīqs offerenti.in p̄n.s̄.e.so.dicūt qdā hic ignorauit debitor soluēs istuz esse negociorū gestorē in cōtrarijs sciuit:sed certe iste tex. loq̄ť etiam in sciēte vt in fi.l.pz.q̄re glo. soluit aliter q̄ ħ solutū est negociorū gestori ex posteriori ꝯctu ibi ex p̄ce/dēti.ita dicit glo.sz qđ vult dicē glo.ista. Rñdeo ħ so/lutū est ex posteriori cōtractu.s.celebrato cū mere negoci/orū gestore ibi ex p̄cedēte cū gestore negociorū nō cō/tracto.ista est vera so.quā nō.nā de ꝓcuře an sibi possit solui habuistis multa spāliter in.l.hoc iure.s̄.e.ti. Jtē habuisti q̄ ꝓcuratori dato ad ꝯbendū pōt solui ex vigo re illi° cōtractus:q̄ enī mādat q̄ ꝯbat vī mādare q̄ rcipi at solutionē.s̄.e.l.q̄ seruus.⁊ iō q̄ hz mādatū ad vēden dū hz mādatū ad solutionē recipiendā:sz de negociorū gestore in nulla parte bēs exp̄ssū sicuti hic.aut enī soluiť negociorū gestori illud qđ alis debebať dño ab scz facto sui gestoris ⁊ nō pōt solui ei vt.d.l.q̄ in aliena.§.q̄z q̄z.s̄.

de neg.gest.ꝛ.l.q hoiem.§.si nullo.s̄.e.cū si.aut ꝺbeba
tur dño ex ꝓtractu celebrato cū ipso gestore:ꝛ tūc aut sol
uēs ignorabat hoc ad dñm ptinere ꝛ indistincte liberaꝫ
vt hic.aut sciebat ꝛ tūc aut gestor ē soluendo ꝛ liberatur.
aut nō est soluēdo ꝛ nō liberaꝫ vt hic.ꝛ hāc doctrinā ne
scio alibi ita bñ sicut habemus hic. Vlterius opp.q̄
isti argentarij indistincte teneanꝫ pupille.qr ex re pupilli
q̄ritur sibi actio p aliū vt.l.si vt ꝓponis.C.de rei ven. er
go fuit illi pupille q̄sita actio incōtinenti.qdā hoc fatenꝫ
alij dicūt ꝛ hoc tenet glo.hic q̄ illud est verū in tutore p
quē q̄ritur pupillo ex re sua indistincte etiā si pupilli no
mine nō ꝓberet:sed p exīneū nō q̄ritur pupillo nisi i sub
sidiū.hic est casus nō.in.l.nr̄a.hoc etiā tz Ja.de are.s̄.
qñ ex facto tu.l.ij.ꝛ ibi ipse hoc nō.quod tene menti.

J ex pluribus. Jsta est bona.l.ꝛ breuiter.h.d.
cla gnālis restringiꝫ ad specificata tm̄ si hoc po
test fieri salua ratiōe recti sermōis.h.d.nō.l. Oppo.q̄
cla gnālis referatur ad oīa vt.ī.ti.j.l.pluribus.so.h̄ pōt
referri ad specificata tm̄ salua rōne recti sermōis: ibi sec̄
ita debz itelligi qꝺ nō.ī.l.emptor.§.lucr̄.s̄.de pac.ꝛ ple
ne dixi in.l.aurelius.§.gaio.s̄.de lib.le. Vlterꝰ que
ro ista verba ꝓfiteor me habuisse ꝛ habē ꝛc.qd iportāt:
vna glo.hic dicit q̄ importāt remissionē p pactū.ꝛ ē gl.
super.v̄.gaia.alia glo.in hoc eo.§.dicit q̄ ista verba ha
bent vim cuiusdā cōfusiōis facte sub spe futre numerati
onis ꝛ iō.j.xxx.dies posset opponi exceptio nō nume
rate pecunie.ꝛ est fi.gl.huius.§.qd dicemus. Rñdeo ꝛ
dico q̄ in casu nr̄i.§.nō videtur facta spe future numera
tionis qꝺ apparz qr dixit accepto tulisse cuius acceptil.
nā est vt qs confiteatur se accepisse:tz nō accepit:nec po
test opponi exceptio nō nu.pec.casus ē.j.de acceptil.l.si
accepto latū: ꝛ iō dic̄ dōationē p acceptil̄ fieri vt.l.morꝫ
cā capit ī fi.s̄.ꝺ dona.cā mor.sec̄ cēt ī alia siplici ꝓfessiōe

Lucius ticius. Jlle q hēt mandatū recī
piēdi solutionem ex certa
cā nō pōt ex alia cā recipē.h.d. Opp.q̄ ꝺbitor possit
eligere in quā cām vult vt.s̄.e.l.j.dicit glo.illud verū in
creditore pñte:sed h̄ miserat ꝓcuratorē in vnā cāz tm̄: iō
in aliā cāz nō pōt sibi solui.ista so.est optima.vel dic sol
uens volebat cām eligere ex interuallo qꝺ nō licet.cum
eni p̄cessisset petitio limitata vt solueret in certā cām ꝛ fue
rit secuta indeterminata solutio debet limitari fm p̄cedē
tem petitionem vt.l.si fideiussor.§.j.s̄.de interro.ac.ꝛ in
stitu.de inutili stipulati.§.preterea.

Lutius. Siplex solutio refertur ad cām antiqo
rē si vtraqz ē vsuraria:tz vna grauioꝛib⁹
p̄grauet vsuris.h.d. Opp.q̄ debeat inspici cā grauī
or vt.s̄.e.l.j.cū.l.se. Rñdeo hic vtraqz cā erat vsuraria
nec attēditur q̄ vna p̄grauetur maiori pōderi vsurarum
qꝺ est nō. Jtē opp.q̄ h̄ nulla sit cā vetustior:qr q̄libet
est ꝺcta eadē die vt hic dī.so.nō debet inspici dies obli
gationis ꝺcte:sed dies solutionis qꝺ tene menti. Bar.

Jlius. Solutio facta ei heredi q postea
per in integrum restitutiōem ē ab
solutus liberat debitorē.h.d. Bartolus.

J debitor. Per nouationē debitor
inuitus ꝛ cōtradicēs po
terit liberari.h.d. Nō q̄ ille q ꝑmittit mihi,p alio me
mandante est tutus cōtra me doli exceptione tene mēti.

J mihi. Manumissio filis est morti.h.
d. Oppo.de.l.si hoiez.s̄. de
edi.edic.so.manumissio nō ē filis mort ip oīa
vt ibi. Jtē op.de ꝺdi.īde.l.nerati.solue vt ibi. Bar.

J duo rei. Obligatio p̄ncipalis p cō
fusionē extinguit accessori
am:secus in alia parte p̄ncipali. Jtē cui ad idē cōpetunt
due actiones debet exp̄mere quā intētat.h.d. Op.de
l.si duo.s̄.de arbi.vbi pactū vnius alteri nocet.solu.hic
nō erāt socij ibi sic qꝺ dic vt plene dixi.s̄.ꝺ duo.re.l.ex
duobus. Circa hāc.l.formāt qdā qōnez vtrum quā
do cessionarius agit debeat exp̄mere vtrū agat vtili vl̄ di
recta.ꝛ vber. ꝺ bobio dicebat q̄ ꝺbebat exp̄mē p hāc.l.
idē tenet Bl.in.l.si mihi.in p̄n.s̄.de le.j.ꝛ assignāt rati
onē:qr pōt esse q̄ ꝺ vtilē obstaret exceptio q̄ nō obstaret
ꝺ directā.ꝛ ecōtra.hoc vltimū qꝺ pōt cē q̄ exceptio que
obstaret directe actiōi ꝛ nō vtili ꝛ ecōtra ponit Bl.in.c.
p possessore.de re.iur.li.vj.ꝛ nō per glo.in.l.quotiens.
circa p̄n.s̄.de admi.tu.pbaꝫ p tex.in glo.in.l.cū māci
piū circa fi.s̄.de edi.edic.de hac qōne habes i specu.de
pcu.§.seqꝫ.v̄.sed si q̄raꝫ.ꝛ.v̄.se.ego tamē consuetus sum
dicē q̄ ego nō video q̄liter b⁹ possit ꝓcedere.nā ille q in
tentat directas actiōes intētat eas ꝓcuratorio noīe cedēdo
vt.l.plane.s̄.fa.ber.ille q intentat vtiles tz narraret fun
dū ex psona alterius:tm̄ cōcludit reū cōdemnari sibi vel
simpliciter vl̄ suo noīe qꝺ est idē.qꝺ ꝓbatur.C.de.pcu.
l.q stipiēdia. vñ nō possū videre q̄ ex libello nō appare
at q̄ intētet directā vl̄ vtilē:sed si ex libello nō apparez
tenerē opi.p̄dictorū. Sed posset q̄rī an de instrō cessī
onis debeat fieri copia añ litꝫ cōtes. Jstam.q disputauit
Ja.bu.ꝛ determinauit sic.aut agit directo noīe cedentꝫ:ꝛ
tūc qr agit ꝓcuratorio noīe debet ante oīa facē fidē de i
strumēto cessiōis:sic alius ꝓcurator simplex: qr alīs sua
psona nō est legitima:aut agit vtili noīe suo:ꝛ tūc nō ꝺz
facē copiā.ꝛ istā qōnē ponit spe.vī mihi in ti.de cess.ac.

J is cui. Numeratio pecunie aliene li
berationē vel obligationē nō
parit nisi ea consūpta vel ꝺnō satisfcō. credꝰtor
tm̄ agēs id restituere tenet.h.d. Op.s̄.e.l.si alieno.so.
hic supplet p illā:qr hoc est verū nisi nūmi cēnt cōmixti.
Jtē op.q̄ fideiussor possit agere añqz cōueniat:qr id si
bi abesse videt in quo est obligatus vt.l.si mādato.§.j.
s̄.māda.so.illud verū est qñ mediāte obligatiōe fideius
soris debitor ē liberaꝫ vt.l.ꝺuia ꝛ.l.si is q negocia.s̄. mā:
ꝛz h̄ p talē obligationē fideiussoris debitor nō liberaꝫ q̄ ꝛc.

Flauius. Solutū simpliciter videtur solutuz
in cām efficacē ꝛ mandatū de soluē
do ad cām efficacē videtur directū.h.d.ista.l.nō.tex.ibi
qr nō est verisimile ꝛc. Nō q̄ appellatione debiti simpli
citer facta referr ad debitū qꝺ pōt exigi.aliud nō dicitur
debitū ꝓprie sed abusiue vt.l.fideiu.§.fideiu.s̄. de fide.
Vltimo nō q̄ mādatū simpliciter de soluēdo refertur
adꝺ debitū qꝺ pōt exigi. Cōtra p̄mum op.de.l.qbus ꝺ
ebus.§.dñs.s̄.de ꝺdi.ꝛ de.so.ibi verbū debiti referr ad
seruū q nō pōt teneri ciuiliꝫ. vñ de necessitate ꝺz intelli
gi de nāli. Vltimo iste tex.in fi.facit ad qōnem de eo
q mādauit in testamēto suo reddi cuicqz debēti recipē q̄
ex illo testamēto nō ꝺbet audiri creditor q exceptiōe po
terat repelli:forte ꝓpter cursū decēnij ex forma statuti hu
ius ciuitatis.p hoc.l.legaui.ꝛ ibi dixi.s̄.de li.le.

Tichum. In obligatiōe alteruatiua
sine culpa debitoris alt̄a re
pēpta in supstite obligatio tm̄ durat. idē si vili
or periit eius facto:ꝛ per interitū alteriꝰ postea ꝓtigentez
liberaꝫ debitor a directa:sed ad extīationē p̄or vtiliꝫ ꝺue
niꝫ.h.d. Jsta.l.diuidit p qñ erat electio creditoris. 2° qñ
erat electio debitoris.fa ibi q̄ si ꝑmissor ꝛc. Jtē fa subdi
uidit in tres ptes.p̄ma qñ vna ex reb⁹ alternatīe debitis pe
riit sine culpa ꝓmissoris.fa qñ pijt culpa ꝓmissoris.ctia qñ
vna periit culpa ꝓmissoris alia sine culpa.fa ibi cniuero.
ctia ibi tm̄ ꝛ si alter.tex.ibi nō cōmiserit stipl̄onē.i.nō fu
it i mora. Exaiemus hoc p̄n.p pticulas.Ex p̄ ꝺcō nō

q̄ qñ

q̄ qñ electio creditor̄ vna re p̄epta illa q̄ supest p̄ot peti: nisi mora p̄cesserit: q2 tūc mortu⁹ tm̄ p̄ot peti. Opp.q̄ possit peti etiā mortu⁹ vt.l.si seruū.§.fi.s̄.de ver.obli.so. ibi logt qñ d̄cessit p⁹ morā.sz istō p̄n.qñ añ morā d̄cessit 2⁹ op.q̄ qñ d̄cessit p⁹ morā possit creditor petē eū q̄ sup uiuit q2.sz ei variaī vt.l.sigs stipłaī sit stichū.s̄.d̄ ver.ob. so.istud dz itelligi qñ p̄cessit electio ⁊ debitor fuit īmora p lit̄.p̄t.ita q̄ creditori variare nō licz.alꝫ posset variaī ⁊ eligē viuētē.vt.l.ꝫ.posset ēt itelligi ħ qñ aliqs eēt credi tor ex testō quo casu facta electiōe variare ñ p̄ot.vt. l.hu iusmōi.§.stichū.s̄.de le.j.Hēs ergo ħ qñ electio ē credi toris.aut vna ex reb⁹ pijt añ electiōem ⁊ añ morā ⁊ solus qui supest p̄ot eligi vt hic inuit.aut p⁹electiōem ⁊ p⁹ mo rā.⁊ tūc aut creditor hēbat facultatē variādi.⁊ tūc adhuc poterit variare petēdo viuētē vl̄ mortui extimatōez vt.l.si qs stipłaī fuerit stichū.s̄.de ver.ob.aut nō hēbat ptātez variādi.⁊ tūc solus ille q̄ ē mortu⁹ poterit peti.sic̄ si solus fuisset in oblone vt ī hoc p̄n. Venio ad scd̄am ptē d̄ ħ qd̄ supest eq̄ p̄ot peti.ꝫ in alternatis vtrūq3 dz peti vt l.vbi āt.§.q illud.s̄.de v̄b.obli.so.ibi qñ vtraq3 res sup est ħ qñ vna erat interēpta. Cōtra ħ op.de.l.cū res.§. q̄rōe.s̄.de leg.j.so.fateor q̄ ille tm̄ q̄ supuiuit dz peti vt dictū ē tm̄ ille ꝓmissor cui⁹ erat electio liberaī soluendo mortui extimatiōem vt.l.ꝫ. Itē op.⁊ vr̄ q̄ debitor sit liberaī p vni⁹interitū absq3 sui culpa p.l.hmōi.§.stichus s̄.de le.j.⁊.l. statulib.§.fi.s̄.de le.ij.glo.dicit hic q̄ hoc ē verꝫ qñ vna ex reb⁹ perijt añ electiōem debitoris. secus si post vt.l.ꝫrijs. Aduertaꝫ.l.ꝫrie loquūt in.vltima volū tate qua electiōe facta stati fit executio a iure ⁊ trāsfertur dñium in legatariū merito ad eū spectat pclm interitus ꝫ in ꝫctibus nō ē sic.⁊ iō re pempta dz pire ipsi debitori cuius ē d̄nium vt.C.de pig.ac.l.pign⁹.facit.s̄.de leg.ij. l.si is cui.sustinēdo tm̄ gl.dico q̄ logt gl. qñ res pijt p⁹ electiōem debitoris ⁊ morā creditoris.⁊ sic merito ad eū spectabat pclm.ar.in p̄n.hui⁹.l.⁊.l.si seruū.§.segt.s̄.de v̄.obl. Venio ad.v.eniuero.⁊ in isto.v.ē q̄dā gl.sup v̄bo interim q̄ intricat istū tex.q̄ de se ꝓcedit clare ⁊ plāe iō de illa glo.nō curo. Op.ad tex.nā fm hec sequere reī istud incōueniēs q̄ si mortu⁹ eēt lōge p̄cioſior nō pos set peti ei⁹ extimatio.⁊ sic delictū debitoris cedet ad ꝓmo dū ei⁹ qd̄ ē ꝫ hoc p̄ncipiū in fi.Breuit glo. intelligit vt ista absurditas euitet q̄ eo casu quo mortu⁹ erat maior p̄cij illo casu poterit peti ⁊ ħ colligit ex rōe tex.ibi quin id ꝓ petitore in penā ꝓmissoris ⁊c. Ex quo nō q̄ de bitor pp culpā suā p̄uatur facultate eligēdi ⁊ transfertur in creditorē.scd̄o oppo.de.l.cū res.§.qua rōe.s̄.d̄ le.j. solu.ibi res perijt absq3 ꝓmissoris culpa. Quero cir ca istū.v.qñ mortu⁹ erat p̄cioſior qd petet creditor: vr̄ q̄ possit petere solū viuentē vt hic in tex.ibi q̄uis interi nō ali⁹ ⁊c.fm hoc seq̄tur istud mirabile q̄ petēdo viuū ꝓsequet extimatiōem mortui.vl̄ meli⁹dico q̄ petā mortu um vt ei⁹extiationē cōseq̄tur.simile in.l.si fuū in fi. s̄. de v̄bo.ob.⁊ qd̄ ibi dicitur in tex.q̄ p̄ot peti solus ille qui viuit.intellige qñ mortu⁹ erat melior ⁊ istud plz. Vēio ad.v.tamen ⁊ si alter.opp.⁊ vr̄ q̄ alia re mortua absq3 sui culpa mero iure possit conueniri pp culpam admis sam in p̄ma.vt.l.si fuum in p̄n.s̄.de ver.ob.so.illud est verum qñ vna res tm̄ debebaī.hic qñ plēs debebantur alternatiue.ex quo nō q̄ mora cōmissa in vna ex rebus alternatiue debit̄ nō videtur cōmissa ī alia re qd̄ tene mē ti. Ulteri⁹ad hūc.v.opp̄.dicitur hic q̄ datur de dolo contra in.l.mora.s̄.de verbo.oblig.so.vt ibi ⁊.l.si fide iusso⁹ supra de dolo. Reassume ergo quādo ē electio debitoris.aut perijt vna de rebus alternatiue debit̄. aut vtraq3.primo casu.aut perijt ante electionem vel post: si ante.aut absq3 sui culpa.⁊ tunc creditor potest petē so lum eum qui superuiuit vt hic.debitor vero potest solue re extimationem mortui vt.l.cum res.§. qua ratione.s̄. de lega.j.si vero sui culpa.tunc aut res que perijt erat vi lior ⁊ solum p illū qui supercst potest peti ⁊ solui.vt ħ in ver.eniuero. aut erat p̄cioſior.⁊ tunc potest peti ēt mor tu⁹vt eius extiationē ꝓsequt vt ex rōne hui⁹tex.colligit. Si vo perijt post electionē:tūc aut crāt res debite ex testō ⁊ peūt piculo creditori cui⁹ erāt iā scē vt.l.huiusmodi.§.sti chū de le.j.⁊.l. statulibex.§.fi.s̄.de le.ij.⁊.l.apd̄ aufidiū de opti.le.idē itellige nisi culpa d̄bitori pierit:⁊ tūc tenet l.aql.q2 rem aliena interemit. Si vo erat debitor ex tra ctatu tūc aut p⁹ electionē creditor fuit ī mora recipiēdi. ⁊ idē q2 pijt piculo creditori:vt hic nō.i gl.qd̄ itellige nisi debitori culpa īcesserit vt dixi ī.l.q.x.i p̄n.s̄.e. si vo cre ditor nō fuit in mora.tūc pijt piculo debitori cui⁹ erat vt s̄.dcm̄ est. Eo casu qñ ābe res pierūt.tūc aut vtraq3 pijt culpa debitori:⁊ tūc trāsfert electio in creditorē vt hoc.§. enivo.aut vna pijt sui culpa alia sine culpa:⁊ tūc aut fuit culpa ꝓmissa i re q̄ vltio loco pijt:⁊ illa tm̄ debebit d̄ stri cto iur̄ peti.sic̄ si sola fuisset in obligatiōe.ar.hui⁹.l.ꝓiun cta.l.si fuū in fi.s̄.de ver.obl. Si vo culpa cōmissa fuit i re q̄ p̄ pijt tūc re Eo casu pēpta debitor libaī mero iure.sz actiōe de dolo tenet vt hic. i fi. Ultio vos hēt̄ hic i fi. hui⁹.§.q̄ fideiusso⁹ tenet de eqtate qñ debitor sine hēde decessit. Cōtra imo vr̄ q̄ teneaī de rigore vt.l.mortuo. s̄.de fideiuss.so.illd̄ est verū hēditate iacēte q̄ sustinz pso nā defūcti.merito de rigore fideiusso⁹ accedēs tenet.sz ħ logt qñ desijt eē spes aditiōis q⁹ casu dicūt bona vacā tia nec est psona va vel ficta ī quā obligatio sustēt̄et.ideo dr̄ de eqtate teneri.vt.l.sine her̄.i p̄n.de admi.tu.facit ad h⁹ qd̄ nō.p doc.i.l.itellige.C.de lui.pig. Quero dr̄ hic q̄ qñ debitor d̄cessit sine hēde fideiusso⁹ tenet. Quero an de nouo possit itercedē fideiusso⁹ q̄ añ nō itercesserat ⁊ dic vt dixi in.l.postq3 in p̄n.vt.le.no.ca.

Aditio. In isto.§.ponūt tres effect⁹ aditiōis hēdi tat̄.nā qūq3 obligatio extīguit iur̄ ꝓfusi onis:qñq3 enī extīguit iur̄ solutiōis:qñq3 obligationem ꝓfirmat. Exp̄ dicto nō q̄ aditio extinguit obligatiōez iur̄ ꝓfusiōis.qd̄ est verꝫ qñ p hoc heres nō dāmificaī:nec est necesse ei vt habeaī loco solutiōis ad euitandū dānū vt dixi.s̄.de fideiuss.l.vlan⁹.⁊.l.heres a debitore.§.fi.e. ti. Ex eo dicto nō q̄ successio extīguit obligationē iure solutiōis qd̄ est iō q2 hic tractabaī de ponēda rōe inē he redes ⁊ legatarios ꝓ deducēda fald.vel.trebel.⁊ iō nisi vim solutiōis haberet heres dāmificaret: q2 nālis obliga tio alꝫ effectū hīe nō p̄ot nisi fiat solutio.merito loco so lutiōis cedit vt.l.si ei.s̄.de euic.⁊ qd̄ dixi vobis ī.l. vla ni⁹. Ex tertio dicto nō.q̄ qñ ille q̄ tenet directa iefficaci ter succedit ei q̄ tenet vtili ⁊ efficacit̄ p̄ma directa ꝓfirmaī sicuti enī p̄ncipalis extīguit accessoriā vt.l.si duo.ī fi.s̄. e.⁊.l.gnālr.s̄.d̄ fideiuss.ita directa extīguit vtilē vt ħ:⁊.l. si hēs.ī p̄n.s̄.ad treb.rō aūt q̄re illa exceptio extīguit ē: q2 cessat ei⁹ eqtas. Ulteri⁹ nō q̄ qñ mulier itercedens succedit reo p̄ncipali extīguit exceptio velley.rō q2 cessat ei⁹ eqtas. Ad istud op.īmo qñ fideiusso⁹ succedit p̄nci pali extīguit accessoria ⁊ remanet p̄ncipal vt.l.si duo.in p̄n.s̄.e.⁊.l.gnālr de fideiuss.so.itellige q̄ mulier ħ itercessit p̄ncipaliī ī se obligationē suscipiēdo:vt glo.dic̄. Itē op.qd̄ ab initio nō valet tractu tp̄is nō cōfirmaī vt.l.qd̄ ab initio.extra de re.iu.li.vj.glo.soluit.vel melius dic vt nō.p Bi.in.c.nō confirmatur.extra de re.iur.li.vj.

Quod uulgo. Iste est difficilis.§. multum ⁊ iste.§.in.v. econtrario ha bet duplicem litteram.fm vnam est ibi vna tantum ne gatio. secundum aliam est ibi negatio duplex p̄out est vna negatio. Iste.§.diuiditur in duas partes. prima

loqꝫ qñ fideiusſor ſuccedit debitori efficaciꝫ obligato. ſe cũda loqꝫ qñ fideiusſor ſuccedit debitori tuto exceptiõe trãſitoria ad hẽdes nõ ad fideiuſſores. ſa ibi econtrario ꝛc. ꝛ ſm iſtã pone caſũ ꝛ lege lr̃am. tex ibi dũtaxat. dicit glo. i. oĩno ſubaudi: ita ꝙ nulla obſtet exceptio vt ĩ fine eiuſdẽ glo. Uenio ad. v. econtrario, put eſt vna negatio tm̃. tex. dicit ſic. ecõtrario nõ poteſt dici tolli fideiuſſoris obligationẽ ꝛc. ſm quã lr̃am iſta pars ſubdiuidit in duas partes. ꝑma ponit dcm̃. ſa exẽplũ. ſa ibi nã ſi mĩori ꝛc. ſed ſm aliã lec. put eſt hic duplex negatio dicit ſic ecõtrario nõ põt dici nõ tolli fideiuſſoꝝ obligationẽ ꝛc. ꝛ ſm hãc lec. legiꝫ duobus modis. vno mõ ꝙ ꝑmo loqꝫ iſte. v. ecõtrario qñ fideiuſſor ſuccedit debitori tuto exceptiõe ꝑſonali nõ trãſitoria ad hẽdes neq; ad fideiuſſores.

Secũdo iſtud, pbaꝫ ꝙ ſiſ̃ qñ fideiuſſor ſuccedit debitori tuto exceptiõe perſonali trãſitoria ad hẽdes nõ tm̃ ad fideiuſſorẽ: vt bñficiũ reſtitutiõis ĩ integ. iſta lec. tangitur in gl. paruula ſuper verbo deſẽſionẽ. alio mõ legi põt ꝙ totũ loquaꝫ vno caſu. ꝛ ꝑ ponat dictũ in gnẽ ſcõdo exẽplũ ꝛ iſta lec. tangiꝫ in glo. ſuper verbo ecõtrario. tex. ibi retinere. i. ꝙſeruare ſm Jo. vel. i. impedire quo minus ſortiaꝫ effectũ ſuũ. ſic dr̃ in vulgari: teneas ipſũ ne faciat tale qd. i. ipedias ipſũ ſm rugeriũ: ita apoſtillabat dñs Ol. Aduertaꝫ ꝑmã lec. put eſt vna negatio tm̃ tz rugeri⁹. ex q̃ nõ ꝙ ꝓpter bñficiũ reſtitutiõis in ĩtegrũ qõ ꝙpetit ꝑncipali ꝙſeruaꝫ obligatio fideiuſſoris ne extinguatur ſucceſſiõe. Cõtra iſtã lec. opp. de lr̃a q̃ dicit retinere fideiuſſoris obligationẽ. ſed rug. exponit retinere. i. ipedire quo minus ſortiaꝫ effcm̃ ſuũ vt dixi. Itẽ cõtra iſtã lec. op. de lr̃a q̃ dicit in fi. ꝙ auxiliũ reſtitutiõiſ fideiuſſori cõpetit. dicẽ rug. verũ eſt ſi cõueniaꝫ vt heres: ſecꝰ ſi ꝙueniaꝫ vt fideiuſſor. Itẽ cõtra iſtã lec. eſt alia lec. buiꝰ. §. put ẽ h duplex negatio. ſed ad iſtã lec. rñdet rug. ꝙ nõ eſt bona aliꝫ tm̃ ꝑ hãc lr̃am, put eſt duplex negatio dãnant opi. ruge. ꝛ etiã, ꝓpter verbũ retinẽ ꝛ ꝓpter finẽ buiꝰ. §. ꝛ ſic tenẽt opi. directe ꝓriã ꝙ bñficiũ reſtitutiõis qõ cõpetebat ꝑncipali nõ ĩpedit gn extinguaꝫ obligatio fideiuſſori. Ad hãc lec. op. ꝛ vĩ ꝙ bñficiũ reſtitutionis nõ trãſeat ad fideiuſſorẽ vt. l. ſi mĩor. s̃. de ꝑcur. ꝛ. C. dẽ fideiuſ. mi. l. j. ꝛ. ij. ſoluũt qdã ꝙ illẽ vex eſt niſi fideiuſſor ſuccedat mĩori. ꝛ iſtã opi. tenet glo. ꝛ q̃ſi oẽs aliꝫ dicũt ꝙ h debet intelligi ĩ illis caſib⁹ in qbus bñficiũ trãſit ad fideiuſſorẽ vt ſi doluſ creditori inceſſit: vl̃ alĩs vt nõ. in. l. cõtrariꝫ. Sz iſta lec. eſſet vera in ſe: tm̃ nõ hẽret dubiũ. qd dicem⁹. cõiẽ tenetur opi. gl⁹. mihi vo vĩ ꝙ q̃libet opio põt eſſe vera in ſuo cãu nã tu debeſ ſcire ꝙ tũc demũ ſucceſſiõe extinguiẽ obligatio fideiuſſori qñ ꝑ hoc cõditio creditori deterior non fit vt. l. hẽs a debitore. §. ꝙ ſi hic ſeruus. s̃. de fideiu. ꝛ. l. debitor. s̃. de ſepa. Ad ꝓpoſitũ lz bñficiũ reſtitutiõis nõ trãſeat ad fideiuſſorẽ: tm̃ ſi fideiuſſor eẽt hĩturꝰ regreſſum ꝫ mĩorẽ mĩor poſſet aſſumẽ defenſionẽ ꝑ fideiuſſore ſuo ꝛ vti ꝫ creditorẽ inuitũ bñficio reſtitutiõis vt. l. idez q̃. §. gnãliter. s̃. mã. ſecꝰ ſi nõ eẽt hĩturꝰ regreſſũ. ꝛ iſto caſu intelligo opi. glo. ꝛ alioꝝ q dicũt obligationẽ fideiuſſori extingui: qz ꝑ hoc ꝙditio creditori nõ fit deterior: qm̃ ipſemet vel eiꝰ heres poſſet creditorẽ eius excludẽ ab actiõe intẽtata ꝫ fideiuſſorẽ. ſz ſi ponerem⁹ ꝙ fideiuſſor nõ erat hĩturꝰ regreſſũ ꝫ minorẽ: tũc minor nõ poſſet aſſumẽ eiꝰ deſẽſionẽ ꝛ vti ſuo bñficio, vt dixi ſm Bl. ĩ. l. marcellus s̃. dẽ fideiuſ. ꝛ iſto caſu ſit vã opi. rug. ꝙ fideiuſſoris obligatio nõ extinguaꝫ ꝛ ꝙ non hz bñficiũ reſtitutiõis: vt fideiuſſor. rõ ne ꝑ hoc fiat deterior ꝙditio creditori. Reaſſume ſic aut fideiuſſor ſuccedit debitori efficaciter obligato: ꝛ ſine dubio extinguiẽ fideiuſſoria vt hoc. §. in ꝑn. cũ ſi. aut ſuccedit debitori nãliter tm̃ obligato: ꝛ ſine dubio nõ extinguiẽ obligatio fideiuſſoria vt. l. heres a debitore. §. ꝙ. ſi h ſeruus. s̃. de fideiuſſ. aut ſuccedit debitori obligato nãliter ꝛ ciuiliter ſz tuto exceptiõe. ꝛ tũc aut erat exceptio q̃ trãſit ad fideiuſſorẽ ꝛ hẽdẽ: ꝛ ſine dubio extinguiẽ obligatio fideiuſſoria: qz ꝑ hoc nõ fit deterior ꝙditio creditori. aut erat exceptio q̃ nõ trãſit: neq; ad fideiuſſorẽ neq; ad hẽdẽ: ꝛ idẽ qz extinguiẽ acceſſoria: qz ꝛ ꝑ hoc nõ fit deterior ꝙditio creditori vt h in. v. ecõtrario ſm vnã lect. aut erat exceptio q̃ trãſit ad hẽdem nõ ad fideiuſſorẽ vt bñficiũ reſtitutiõis: ꝛ tũc in hoc ſunt opi. q̃s ꝓcordat vt. s̃. dixi. Ulrio formo queſtionẽ fideiuſſor ſuccedit debitori efficaciter obligato ꝛ fecit inuentariũ: nunc ſi cõueniꝫ vt fideiuſſor dicit ꝙ obligatio fideiuſſoria eſt extincta: qz ſuccedit ꝑncipali ſi ꝙueniꝫ vt ꝑncipalis heres dicit hẽditas nõ eſt ſoluẽdo ꝛ fecit inuẽtariũ. Queriꝫ qd iurĩ. Bl. poſuit hãc. q. s̃. de fideiuſ. l. gnãliter. ꝛ determiat ꝙ fideiuſſor nõ poſſit vti iſta exteptiõe ꝙ eius obligatio ſit extincta nã ꝑ hoc fieret ꝙditio creditoris deterior qõ eſſe nõ debet vt. d. l. debitor de ſepa. ꝛ. l. heres. §. ꝙ ſi buiꝰ ſeruus. s̃. dẽ fideiuſ. ꝛ hoc. §. ꝑterea beneficiũ vni ꝓceſſũ nõ debz ad alterius iniuriã extẽdi vt. l. impuberum. ff. de admitu. hoc idẽ tenet Ci. in. l. ſcimus. §. in computatione circa ꝓin. C. de iure. deli. ꝛ ſpe. in ti. de fideiuſ. §. j.

Naturalis obligatio. Nãlis obligatio pacto ꝛ iureiurãdo tolliꝫ ipſo iure qõ ꝓdeſt fideiuſſori. h. d. Opp. ſm glo. de. l. ſi vnus. §. pactꝰ ne peteret. s̃. de pac. ſo. pactũ obligatorium cõtrario pacto tolliꝫ ipſo iure. ſecꝰ ĩ pacto liberatorio: rõ qz ꝓmptiores ꝛc. vt. l. arrianꝰ. s̃. dẽ ac. ꝛ obli. Cõtra hoc extra glo. opp. ꝛ videꝫ ꝙ per iuramentũ ſola obligatio ciuilis tollaꝫ: ſicut per ſniaz qz eiuſdẽ ptãtis eſt vt. l. ij. s̃. de iureiur. cõiuncta. l. iulianus. s̃. de cõdi. inde. ſo. intelligo iſtã de iureiurãdo voluntario delato a parte parti. ꝛ ſic habet cõſenſum. facit. l. q iuraſſe. in fi. s̃. de iureiur. ſecus in iuramẽto neceſſario: qz tũc haberet eandẽ rationẽ quã habet res iudicata. Item op. s̃. ꝓxi. ver. bñficiũ reſtitutionis nõ ꝓdeſt fideiuſſori ſo. aliud eſt in bñficio reſtitutiõiſ vt ibi: aliud in pacto vl̃ iureiurãdo: vt hic. ꝛ hoc voluit dicẽ iuriſcõ. cũ hic poſuit hũc. §. poſt precedentẽ qõ apparet: quia etiã hic loqtur in minore cui factũ eſt pactũ. Sed cõtra hoc fortiẽ opp. nã per reſtitutionẽ ĩ ĩtegrũ cogiꝫ qs liberare pupillũ: ꝛ ſic deuenitur ad pactũ. ergo per ꝓſequens fideiuſſor libera tur vt hoc. §. Ja. de are. ꝛ Li. C. de fideiuſſ. mi. l. ij. circa fi. variãt multũ in ſo. huius. §. dicẽtes ꝙ ꝑ reſtitutionẽ in ĩtegrũ nõ tolliꝫ obligatio: ſed perſona eximitur qõ nõ placet cũ tale bñficiũ ad heredes ꝓrrigaꝫ vt. l. nõ ſolũ. s̃. de in integ. reſti. ergo perſona tm̃ nõ eximiẽ. vel dicũt ipſi ꝙ hoc caſu erit idẽ qõ eſt qñ ꝑncipalis ſine herede deceſſit. quo caſu fideiuſſor tenetur lz ꝑncipalis nõ ſit vt s̃. e. l. circa fi. ꝑncipij. qcqd ipſi dicãt tex. hẽm⁹ hic q ſoluit hãc ꝓtrarietatẽ. dico ꝙ ꝑ reſtitutionẽ in ĩtegrũ toliiẽ ciuilis obligatio ꝛ remanet nãlis: ſed ꝑ paciũ tolliẽ etiaz nãlis qõ ꝓdeſt fideiuſſori. ꝛ hoc volunt dicere iſti duo §. ꝛ hoc, pbaꝫ in. l. iij. §. ſed vtrũ. s̃. de mĩo. ꝛ ſi dicis ꝙ ꝑ reſtitutionẽ deuenitur ad pactũ. ergo ꝛc. Rñdeo ꝙ ĩ pacto hoc debet exꝑmi ne ꝓrrigatur ad fideiuſſorẽ vt. d. §. ſed vtrũ. de h dicã. j. de acceptiẽ. l. ꝛ ꝑ iuſiurandũ. §. ſi legatorũ. Itez poſſes dicere nõne beneficiũ reſtitutõis eſt ex, equitate: ſicut pactum vt. l. j. s̃. de minori. ſolutio illa equitas eſt limitata quatenus ſe ꝓrrigit ad minorem nõ q̃tenus ꝓrrigiẽ ad fideiuſſorẽ vel ad partẽ: ita etiam pactũ qñ limitaretur ſic nõ ꝓrrigiẽ ad fideiuſſorẽ vel ad aliũ. Ultimo dr̃ hic nãlis obligatio. quero quo iure ſit inducta nãlis obligatio. glo. dicit de iurĩ gẽ. Ja. butri. diſputauit de h iſti. de ac. ĩ ꝑn. breuiẽ, ꝑ iſta gl. hẽm⁹ caſũ ĩ. dẽ re. iurĩ. l. cũ ãpliꝰ. ĩ fi. lz ipe nõ all. hãc gl. nec illũ tex.

Quesitum. Tūc pater adijcit a filio ad solonē cū patri actio nō q̄rit: sed filius idi stincte a patre adijcit. h. d. Circa p̄n. q̄ro q̄n est hoc q̄ per filiū stipulantē nō q̄ritur actio p̄i. rn̄deo q̄n filius in castrē si peculio stipulatur. Quero qd si filius stipulat sibi: aut patri i casu i quo p̄i acqrit. qdā dicūt q̄ stipulatio nō valet. gl. dicit cōtra z̄ bene: vt habes i ea. Itē q̄ro q̄n pater stipulat filio eo casu quo p̄i nō pōt acqri. an stipulatio valeat. glo. dicit q̄ non: sed non dicit verū. imo illo casu filio acquiritur vtilis vt. l. quodcūnq;. §. j. s̄. de verbo. oblig. z dixi plene. in. l. quod dicitur. e. ti.

Usufructum. Iste. §. est aliquātulū ītricat. p̄ loq̄ an possit solui adiecto capite minuto. scō an possit solui vel cā p̄ditiōis iplende dari ei q repñtat personā adiecti rōne admīstratiōis. tertio an hoc possit fieri in p̄sona eius q repñtat personā adiecti rōne dñij. Fa ibi nā si furiosi. tertia ibi ceterū q seruo. tex. ibi erit dari. si ergo in id tp̄s pōt conferri. ergo tal casus supueniēs nō est de modis tollēde vt. s̄. de vsufr. l. ticio. z de vsufr. le. l. vsufructus iutiliter. Ad p̄mū dictū op. de. l. cū qs in p̄n. s̄. e. dicūt qdā q̄ hic fuit spāliter actū q̄ p capite miuto posset solui. sz illud est diuinare. Itē est cōtra tex. q dicit stipulari possumus ꝛc. z nō dic q̄ sic fuerit factū: sed q̄ sic pōt fieri. vel dicit glo. q̄ est speciale i vsufructu. ista placet. aduerte. nā q̄n stipulatur vsufructū mihi aut ticio. alius est vsufructus in persona ticij z alius in persona mea vt. l. stipulatio ista. §. siqs ita. s̄. d̄ ver. obl. z iō ne auferatur facultas soluēdi aliā rē: iō durat facultas q̄ possit sibi adhuc solui. Itē ē alia rō fortior: nā vsufructus nō q̄rit dño per mediā personā, procuratoris: vt l. q ita. §. j. z ibi nō. s̄. ad treb. z iō cū stipulor mihi aut ticio vsufructū nō videor stipulari sibi vt procuratori meo iō capitis diminutione ista facultas soluēdi nō tollit. vl dic q̄ hic fuit minutus capite p emācipationē: z sic statū suū mutauit in melius. Quero vtrū vsufructus ita p̄stitut tollatur capitis diminutione. glo. dicit q̄ sic fm bug. Tu dic vt habes hodie in. l. corruptionē. C. de vsufr. Uenio ad fam partē z opp. de. l. lucius. §. tutela. z. §. si. s̄. d̄ admi. tu. so. aliud est soluere tutori debitū aliud est dare cā iplende p̄ditionis vel ei soluere vt adiecto. Itē op. de. l. seruus. s̄. e so. illa intelligitur fm tstam.

Si creditor. Sola p̄uētione rei facta ad creditorē nō liberat debitor nec fideiussor. h. d. Op. z vz̄ q̄ libereī fideiussor vel debitor saltz ope cōpensationis vt isti. de ac. §. in bone fidei. qdā fatētur istud p̄tra. q̄ nō liberat ipso iure sed ope cōpensationis. tu potes dicē q̄ nō liberat ope cōpensatiōis eo q̄ illō q̄d ad eū p̄uenit apd eū nō durauit: sz coact fuit restituē

Dolo. Perceptione rei oēs liberantur: sed p̄ceptione p̄cij nō liberatur possessor rei. h. d. ad istā. l. facit. s̄. d̄ pe. here. l. etiā. §. pe. q̄d dic vt ibi. facit etiam q̄d dixi in. l. locū. §. condēnatio. s̄. de ta. exhi.

Si mandato. Q̄n obligatōes sūt dispes solūes etiā ex iteruallo pōt petē q̄ sibi actiones cedātur. h. d. z habet multū de fūdamēto. l. modestin. hec. l. tex. ibi tutori q neglexit p̄uenire debitorē pupilli. nō q̄ ex interuallo agitur vt actio cedat. Nō scō q̄ iure actiōis cessio petit. q̄d plene examinabo in. l. modestin. s̄. e. Itē opp. de. l. modestinus. s̄. e. vbi dicitur q̄ ex interuallo non potest fieri cessio. so. hic obligationes sunt dispares ibi pares. Ista solu. est vera z plene ibi dicam. Bar.

Si creditor. Iste. §. ē bn̄ nō. Si creditor nō pōt cedē actiōes mādatori vl fideiussori exceptiōe cedendarū actionū repellit. h. d. Op. de. l. si stipulatus. §. si ex duob. s̄. de fideius. solue vt ibi plene dixi. Quero dicit h̄ sua culpa. q̄ro q̄d si sua culpa accidit ne possit actionē cedere. sol. si hoc p̄tigit p sententiā iniustā quā creditor haberet p̄tra se: idē q̄ exceptio rei iudicate trāsit ad mādatorē z fideiussorē vt. l. exceptiōes. s̄. de excep. nō ergo dz opponē exceptionē cedē dar actionū: sz exceptionē rei iudi. sz si all sine sua culpa accidisset sibi. tūc ei n̄ iputat vt plē dixi i. d. §. si ex duob.

Si inter empto rē Glo. op. d̄. l. cū ēptio. s̄ de rescin. vē. so. vt in glo.

Pupilli. Delegatio tutori liberat debito rē pupilli: ita demū si fuerit fcā bona fide. h. d. z est bona. l. z eius p̄n. ē singulare nescio alibi. Opp. z videt q̄ debitor soluēs sit ipso iure liberatus. vt. l. q̄ si forte. §. j. s̄. e. z. l. lucius. §. fi. z. §. tutele. s̄. de admi. tu. so. illud est verū q̄n soluit bona fid secus si mala fide vt hic. Cōtra hoc op. q̄ si bona fide soluit d̄bitor subuenit pupillo p ti. C. si aduersus sol. so. dicūt qdā q̄ ibi loq̄t q̄n soluit pupillo cū tutori aucte. se cus si ipi tutori. trufa est p. l. etiā. C. si tutor vel cura. ifue. vñ fateor p̄: q̄z, sz ipso iure libereī: tn̄ pupill pōt restitui si est lesus. Quero in casu hui. l. q̄lr subuenit pupillo p̄ tutorē: certe p actionē tutele z hoc sine dubio. Secūdo q̄ro q̄lr subueniat pupillo p̄tra debitorē: Rn̄. vel ipso iure q̄si p̄ma obligatio nō sit sblata q̄n debitori supuenit dolus: vel q̄n bona fide p restitutionē i integz. Tertio q̄liter subuenit pupillo cōtra creditorē pupilli q fraudē participauit: hic dz q̄ subuenit iterdcō fraudatorio. sz qd iterdcm istud sit dubitat. nā qdā dicūt q̄ hoc int̄dcm nō repit alibi z dicūt hoc int̄dictū sic oli fuisse. glo. rep̄hēdit z dicit hoc inuenim. in. l. si postulantē. in p̄n. s̄. ad treb. sz de hoc aliqs titul nō repiat. alij dicūt q̄ istd interdcm fraudatoriū p se nō est interdcm: sed est titul. s̄. de bis q̄ i frau. cre. Jo. an. in arbore videt voluisse q̄ istd sit iterdictū p se: z huic interdcō fecit spāliz cellulā. Roffre. etiā i libellis suis, p̄sequit int̄dcm hoc spāliter. vñ ego puto q̄ istd int̄dcm sit spāle: nec alibi repiat q̄s hic. nec obstat si dicit q̄ h̄ loq̄t de interdcō de bis q̄ i frau. cre. q̄ istud hz locū q̄n qs alienauit res suas. sed hic tutor alienauit rē pupilli. nec obstat. l. si postulāte. q̄ fateor q̄ ibi interdcm fraudatoriū accipit, p int̄dcō de bis q̄ in frau. cre. z hoc vz tenere etiā Ja. de are. si igit vis intelligē hāc. l. q̄ creditor p̄ticipauit fraudē cū tutore. z ppter illā fraudē p̄uenit d̄ necessitate dicem. q̄ ē spāle int̄dictū q̄d ē hic z nō ē alibi in tex. sz in glo. C. si vē. pig. aga. l. j. z. C. de iure fisci. l. iij. in gl. mag. sed si vellem. dicē q̄ creditor pticipauit fraudē cum debitore soluēte: tunc q̄ ille debitor in fraudem alienauit res suas. posset hic accipi interdcm fraudatorium p̄o illo. s. de bis. que in frau. cre. z isto respectu illa lectura p̄cederet. sed p̄cedēs lec. plus placet.

Si cum pupilla. Transactiōe recissa ex q̄ inducebat exceptio tollitur exceptionis effectus p trāsactionē induct. h. d. Nō h̄ q̄ trāsactio facta a tutore nō pōt rescindi a pupilla aduersa pte inuita. Secūdo nō q̄ parte volēte pōt rescindi quo ad omnes eius effectus. Aduertat op. q̄ ista pupilla possit istā trāsactionē rescindere vt. l. j. z. ij. C. si aduersus transac. so. verū est si esset lesa haberet i inte. rest. sed hic nō fuit lesa. imo negociū fuit vtiliter gestū. ergo ꝛc. vt. l. nā postea. §. si minor. s̄. de iureiur. z sz glo. dicat q̄ hoc sit ideo quia ipsa nō fecit sed tutor. tamen ista rō nō est bona q̄ eodē modo restitutio datur siue tutor intueniat siue nō vt. l. etiā. C. si tutor vel curator interue. dic ergo q̄ est ideo quia nō fuit lesa. Ad secūdum oppo. q̄ actio nō cōpetat: quia actio semel extincta nō pōt amplius resuscitari. l. qui res. §. arcam. j. e. dicit gl. q̄ hic actio prima sublata est exceptione nō ipso iure: q̄ si ipso iure nō

posset resuscitari vt in cõtrario. glo. mouet banc. q. C. de transac. l. si diuersa. mihi videtur quantũ ad casũ. l. ppo site q glo. nõ dicat verũ. nã hic magistratus tenebat ex delicto z actiones descẽdentes ex delicto tollũtur per pactũ ipso iure vt. l. si tibi. §. quedã. z. l. si vnus. §. pactus ne peteret. s̃. de pac. dico ergo q tex. voluit directo soluere q actio vtilis restituitur que prius fuerat directa. z sic q dicitur q actio extincta nõ resuscitat fateor eadẽ: sed vtilis sic vt hic z videbitis i. d. §. areã. dic ergo tria v̄ba qñ receditur a trãsactione: an possit agi actione prima vl q̃li ter. dic aut per transactionẽ fuit sublata actio ope exceptionis aut ipo iure. primo casu põt agere prima actione vt hic fm istã glo. que dicit verũ in se. aut fuit sublata ipso iure z tũc aut est talis actio que nõ põt partiũ cõuentiõe restaurari vt actiones descẽdentes ex delicto: z tunc a lege restituitur prima vt hic. aut põt restaurari partiũ conuentione: z tũc debet agi ꝑdi. sine causa vel ob cãm vt se reponat in pristinam obligationem vt. l. siquis accepto. z quod ibi nõ. s̃. de condi ob. cau.

Sozor. Periculũ nominis cessi pertinet ad cessionariũ. h. d. Oppo. s̃. solu. ma. l. si cũ dotez. §. si mulier. dicit glo. speciale est ibi ī dote. tu dic aut loqueris de periculo inopie subsecute post cessionẽ. z loquitur iste. §. aut loq̃ris de periculo inopie subsistẽtis tẽpore cessionis z loquitur contraria. l. z qđ plene dixi in l. qui satisdare. s̃. de fideiuss. in nomine v̄o vendito cuius sit periculũ. dic vt. l. si nomine. z. l. se. s̃. de hẽ. vl ac. ven.

Cum in eodem. Dicit hic q preciũ puer tit ꝑ rata ī quolibet creditoz. ꝯ. s̃. eo. i his. §. iperator. sol. vt ibi. z dic vt ibi dixi.

Ji res. Euicta re ꝑ alio debito insolutũ data prima actiõe agitur nisi dolus creditori imputetur. Jtẽ ad liberationẽ sufficit rẽ perfecte solutã ex postfacto creditoris fieri h. d. valde singulariter ꝓncipium est hoc. z diuiditur in quattuor partes. ꝓma quãdo res data in solutũ euincit z recipienti eam in solutũ non potest dolus vel culpa imputari. secũdo quãdo põt ei imputari culpa. tertio quando põt ei imputari dolus. quarto quãdo res data in solutũ ab initio creditoris perfecte nõ efficitur. secunda ibi diuersum. tertia ibi huic applicatur. quarta ibi rẽ autez.

Nõ ex ꝓmo dicto q euicta re pro pecunia in solutum data agitur ꝓma actione. cõtra in. l. si prediũ. C. de euic. z. l. eleganter. in ꝓn. s̃. de pig. ac. huius timore dicit Bi. q glo. q̃ est hic intelligit q fuit data in solutũ res pro pecunia nõ dicit verũ. sed Bi. intelligit q dos erat in spe: z sic fuit soluta res pro re. Sed ħ videt cõtra tex. Ja. de are. aliter dicit vt dixi in. l. siqs aliã. s̃. e. tu dic ħ esse speciale fauore dotis. ar. eius quod nõ. in. l. si cũ dotem. §. si mulier. s̃. so. ma. ideo dixi q iste est casus singularis: nec credo esse alibi. istã materiaz tractaui plenius in. l. si quis aliã. s̃. e. Venio ad. v. diuersum. opp. q quis teneatur re euicta extraordinario iur̃ vt. s̃. de euic. l. minor z. l. si cuz venditor. §. si is. huius timore gl. intelligit bũc v. quando libertus donauit alicui fundũ: ideo re euicta non tenetur de euictione: quia fuit donatio vt. l. ad res donatas. s̃. de edi. edic. certe fm hoc iste. v. non haberet dubitationẽ: nec faceret aliquid ad premissa: nisi sustinẽdo glo. velis dicere q donatio hic incepit a ꝓmissiõe z soluit libertus. vnde re euicta: alis teneret de euic vt. nõ ī l. Aristo. in si. s̃. de dona. sed quãdo reuocantur per fauianã de euic. non tenetur. z hic est singularis casus. tñ lz hec lectura in se possit sustineri: non tamẽ congruit littere in proposito. nã secundum hoc res q̃ debetur soluit sed materia huius. l. est quando soluitur aliud pro alio ideo alij ponunt hic casũ q libertus suo creditori cui debebat decẽ dedit in solutũ rem valentez. xx. in fraudem patroni. vnde illud qđ valet vltra decẽ reuocat patronus act̃. fauian̄. z tamẽ creditor nõ põt agẽ actiõe ꝓma vt ħ. Sed ꝓra hoc op. de. l. siquis aliã. s̃. eo. vbi parte euicta agitur actione prima. solu. fallit illud quãdo euincit per actionẽ fauianã vt hic. ratio põt esse fz q dicit Bi. quia creditori põt imputari culpa in eo q recepit a libero rez maioris p̃cij ꝑ minore. vnde ꝑpter sui culpam hoc contingit. nã sciendo suas conditiones hoc debuit cogitare vt. l. qui cũ alio. j. de reg. iur. z ideo dico si creditori non põt imputari culpa: quia per hoc non debebat verisimiliter credere ꝓnũ fraudari: tunc duraret prima actio re euicta vt. d. l. siquis aliã. s̃. e. vel. ageret de euic. si est promissum vt. l. fi. s̃. de cõdi. ob. ca. Venio ad. v. huic applicatur hic habes. lz minor restituatur: non tamẽ restituitur actio creditori. ꝯ. C. de reputa. q̃ fiunt in iudi. in ite. resti. l. j. z. l. in cause. la. j. in fi. z. l. se. s̃. de mino. huius timore gdaz dicunt q istud qđ hic dicitur in tex. huic applicatur zc. applicetur principio. l. nõ proximo p̃cedenti responso z sic contraria cõcor. certe hoc nõ videtur de mẽte iurisconsulti. est enim violare litterã. vnde dic fm gl. q applicetur p̃cedenti rñso. ad contrariũ respondeo q hic iõ quia minor fuit circũscriptus dolo creditoris. qđ nõ ga per hoc limitatur tota illa materia de repu. q̃ fiunt in iudicio in integ. resti. nec habes hunc casuz in terminis nisi hic. sed rationẽ habes in multis locis. ar. ad hoc. l. si ticius. s̃. de fide. facit. l. propter veneni. §. neptis. s̃. ad silleyia. Venio ad. v. rẽ autem. dicitur hic q soluẽdo rẽ castrensis peculij. videtur soluere rẽ alienã. cõtra. j. de castrensi pe. l. hereditatẽ. §. pater. in ꝓn. z. §. cũ filius. gl. nõ soluit. Bi. dicit q in ꝓn. illius. §. libertas tenuit propter presens ius patris. in fi. v̄o debet intelligi fm istã. l. Jtẽ oppo. de. l. qui rẽ. in fi. C. de euic. so. ibi in venditione in qua non requiritur q quis faciat rẽ accipientis. suffic̃ q tradat nisi esset in dolo vt. l. seruus q̃s in fi. s̃. de ac. emp.

Quero vtruz sint plures casus in quibus ex futuris ī preteritum extimamus. glo. multos enumerat. dic vt ī gl.

Mihi decem dare. Causa leuior vel durior adiectionẽ nõ viciat. h. d. Opp. non potest esse plus in accessorio q̃s in ꝓncipali vt. ibi qui accessionis. s̃. de fideiuss. z. l. grece. §. illud. e. ti. so. non potest esse plus in accessoria obligatione vt in cõtrarijs. sed hic loquitur in adiecto ī quo nulla obligatio fundatur. Barto

Qui stipulatur. Jtẽ est. §. difficilis. ꝓmo loquitur quãdo propter adiectũ stipulatio est cõditionalis. z hoc colligitur ex dictiõe si. Fo qñ est conditionalis z hoc apparet ex mẽte expressa. tertio qñ de hoc nihil apparet. quarto ponit vnũ casũ qñ adiectus adijcitur ad maiorem q̃titatẽ q̃s ꝓncipalis. secũda ibi z ideo. tertia sibi z vbi. quarta ibi ꝯcta.

Opp. ad fi. quia in accessorio nõ põt esse plus vt. l. grece. §. illud. s̃. de fideiuss. z instit. de fideiuss. §. nec plus. so. vt dixi. s̃. ꝓxi. §. nã hic in adiecto. q nõ apponit ad obligationẽ. Jtem opp. qñ alternatiua cadit inter sũmas sẽ per minor est in obligatione vt. l. inter stipulantẽ. §. si stipulante. z. l. si ita stipulatus fuero. x. aut. v. de ver. obli. sol. ibi eidẽ debebãt solui. x. aut. v. hic diuersis. ita dicit glo. z bene. ratio in alternatiua sũmaꝝ: ideo minimũ est in obligatione: quia inter sũmas nõ cadit affectio sz vbi affectio caderz vtrũq̃ esset in obligatiõe vt. ti. j. l. si is cui x. z ibi dixi. sed hic ratione adiecti potest mea interesse. forte facilius soluerẽ vni alteri. x. q̃s tibi. v. vel propter affectionẽ quam habeo ad personã adiecti qui anteq̃s restituat tibi aliqđ commodũ sentiet vel propter aliam rationez: sed vbi est eadem persona ista affectio non cadit.

Extra glo. oppo. ad secūdum responsum ⁊ videtur q̄ in quantitatibus non possit pena esse maior sorte: quia sic esset in fraudem vsurarum vt. l. cum alias. C. de vsur. hic dicitur contrarium: quia si non soluo quinq; p̄mitto dare decē. sol. illud in obligatiōibus dādi mere: sed istō non videtur mera datio quādo confertur datio in persona alterius: vel si dicas q̄ sit mera datio: tamen habet eādem naturā quam habet obligatio facti vt vidistis in l. liber homo in fi. s̄. de verbo. oblig. ⁊ l. si penam. e. ti. ⁊ per hoc possunt vsurarij facere fraudem vt dicant sic. p̄mittis dare ticio decē hinc ad pascha ⁊ si nō dederis p̄mittis mihi viginti nomine pene. nam tūc non videt ad iectum in fraudem vsurarum per hāc. l. vltimo. respōso. Quero postq̄ quinq; sunt soluta adiecto reliqua quinq; qualiter petentur. nam adiectus non habet actionē p̄ncipalis stipulator non videtur habere actionē: quia illa quinq; vltra videtur stipulatus alteri non sibi. Respondeo stipulator p̄ncipalis hoc petit: quia interest sua vt soluatur suo procuratori cōstat hūc adiectum esse procuratorem suum quod apparet: quia eum cōuenit actione mandati vt. l. liber homo. §. fi. de verbo. oblig. ⁊ l. stipulatio ista. ⁊ l. siquis insulam. e. ti. sed si nō esset procurator suus haberet maius dubium.

Nibi rome. Iste. §. diuiditur ī tres partes. p̄ma loquitur in obligatione mixta dandi ⁊ faciendi. secunda q̄ñ in obligatone mere dandi. tertia quādo in obligatione mere facti. secūda ibi liberaretur. tertia ibi aut vbi.

Si seruus. Hūc. §. habuimus in. l. j. supra de stipulatione seruo.

Aream. Hunc. §. habuistis expeditum in. l. int stipulantem. §. sacraz. s̄. de verbo. obli. nam hic habetis eadem argumenta ⁊ easdē rationes q̄s habuistis ibi. ⁊ breuiter hoc dicit. Exemptio speciei debite de rerum natura vl cōmuni commertio obligatiōez permit: nec reuiuiscit impedimēto submoto. translatio vo in corpus integrale obligationē non permit: sed res ipa debet peti: extimatio vo p̄stabitur creditori hoc dicit. Nota aliud est obligationez extingui: aliud ē obligationem cessare. de hoc dixi in. l. ij. §. j. s̄. de verb. obli. Secūdo nō q̄ obligatio extincta nunq; resuscitatur. tertio nō q̄ area promissa cui edificiū est superimpositū potest peti: lz extimatio debeat p̄stari. Oppo. q̄ si iterum factus est seruus iterum possit peti vt. l. si chorus. §. fi. s̄. de le. iij. solu. potest peti ex noua voluntate non ex p̄ma. ⁊ ista est vera. Itē oppo. q̄ actio extincta resuscitetur vt l. pupilli. §. i. s̄. e. ti. ⁊ l. cūis. §. si mlier. ad velle. ⁊ l. j. §. fi. s̄. si ex noxa cau. aga. ⁊ l. si cum quis. §. fi. j. de fur. dicit glo. ista est regula cōtraria sunt specialia. tu dic vt plene dixi in repetitione. l. meuius. §. duobus. de le. ij. Itē oppo. de. l. seruum filij. §. si aree. s̄. de le. j. sol. aliud in legato aree vt ibi. aliud in promissione aree vt h. Vltio quia glo. alle. hic quedam pro concordantia que sūt cōtraria. ideo vide glo. ⁊ eam corrige que incipit potest determinare. ⁊ ibi vt. j. de fur. l. si cū. §. fi. dic q̄ ista p̄tradicit: ideo debuit eam ponere cum alijs in quibus fallit regula. Itē ibi de ser. vr. pre. l. siquis edes. ī istis duab. l. de capti. di. ⁊ in. l. siquis edes. non fallit regula. vnde deberent poni sub p̄cordantijs que faciūt regulā. Bar.

Aulus respondet. Als incipit creditorez.

Quero quando promitto tibi centū libras de qua pecunia videor promittere. Respōdeo de moneta que currit in ciuitate cuius respectu dicitur solidus ⁊ libra vt. l. nummis de le. iij. Sed quero quid si in ciuitate sunt due monete quarum respectu dicitur solidus ⁊ libra: vt est Florentie. nam quādoq; dicitur solidus ⁊ libra respectu florenorū minutorum antiquoz de quibus valet florenus auri. xxix. solidos. Item est alia moneta eorum noua vt florenī noui de qua valet florenus tres libras. de qua intelligitur si promitto tibi centuz lib. Respondeo fm consuetudinē ciuitatis ⁊ verisimilitudinē iudicabuntur ista. q̄ dico fm cōsuetudinē. ideo dico quia est ibi consuetudo q̄ in pannis ⁊ in serico appellatio solidi ⁊ libre referatur ad florenos minutos antiquos: in alijs rebus intelligatur de florenis nouis. Item q̄ dixi ⁊ verisimilitudinē. dico quia si intelligeremus appellationem solidi ⁊ libre referri ad monetam nouā contingerz q̄ res magni precij daretur pro modico vel ecōrra. si itel ligeremus de moneta antiqua cōtingeret q̄ res vilis precij daretur pro magno. vnde semper debemus inspicere hanc verisimilitudinem ex qualitate rei vt. l. semper in stipulationibus. ⁊ ibi nō. de reg. iur. ⁊ facit pro hoc. l. imperatores. s̄. de p̄hē. emp. Secūdo quero vidi q̄ pecunia intelligatur promissa vtrū possit debitor vnam pecuniaz pro altera solue: hic iurisconsultus videtur velle q̄ non si creditor est ex hoc sensurus aliquod incōmoduz. ergo a cōtrario sensu si nullum incōmodum est sensurus creditor videtur velle q̄ debitor possit soluere vnā pecuniā pro alia. Sed contra quia aliud pro alio inuito creditore solui nō potest vt. l. ij. §. j. s̄. si cer. pe. ⁊ l. eum a quo e. ti. vnde dixerunt quidā vt glo. dicit q̄ semper cū creditor nō vult dicitur sentire incōmodum: quia fit cōtra voluntatem suam. ſō sibi solui nō poterit. ar. insti. de ac. §. preterea. certe non credo q̄ iurisconsultus senserit hic de tali incōmodo. Preterea iurisconsultus dicit hic damnū quod est diminutio patrimōij vt. l. ij. ⁊. iij. s̄. de dam. ife. sed lz non impleatur voluntas creditoris: nō tamen pro hoc minuitur ei patrimoniū ergo ꝛc. vñ alij dicunt q̄ cogitur reciper si aliquod damnuz nō patitur. Ad id q̄ dicitur q̄ aliud pro alio ꝛc. respōdeo q̄ nō dicitur solui aliud pro alio fictione huius. l. immo idē videtur solui: lz alia sit forma. ar. l. siquis argentū. in p̄n. C. de dona. ⁊. l. j. in fi. ⁊. l. ticie amice de auro ⁊ arg. le. declaro: hic pecunia debet esse talis q̄ prebeat suam vtilitatez in forma equaliter: sicut in materia vt. l. j. s̄. de cōtraben. emptio. ⁊ ideo si tu debes mihi boloninos de argento ⁊ tu dares mihi aliam monetam argenteā eiusdem lige hoc est eiusdem bonitatis in materia lz essent diuerse forme: tamen idem videtur solui vt. l. contrarijs. sed si tu dares monetam alterius materie que non esset eiusdem lige de iure posset creditor licite refutare: q; aliud pro alio solui non potest vt dictum est. vnde q̄ hic dicitur in tex. in aliā formam intelligatis tamē de eadez materia. igitur si tu qui debes pecuniam minutā velles dare florenos vel ecōtra licite possem recusare de iure: lz de consuetudine obseruetur contrariū in ciuitate ista ⁊ in multis alijs vt nō. in. l. siquis argentum. C. de dona. cui consuetudini debemus stare vt. l. imperatores. s̄. de p̄trahē. emp. Quero quādo moneta approbat ab his qui appositi sūt a cōi oz q̄ aliq̄d expēdat. Quero cuius expensis oz fieri vl solue tis vl creditori. Rñ. expeñ. cōib. vt. l. iij. §. i. s̄. finiū regū

Quero quid si moneta ē mutata de qua moneta debebat solui. Respondeo ꝟ mutatio potest duobus modis contingere vel q̄ mutetur materia vel forma: ita q̄ in bonitate aliqua mutatio contingit: vel q̄ non mutetur materia vel forma: sed mutatur eius bonitas in hoc q̄ florenus auri vel alia moneta de argento grossior valeret pl bodie q̄s consueuerat. primo modo dicunt nostri doc. ⁊ bene siquidem de moneta antiqua reperiatur ⁊ eius cursus non est reprobatus poterit ⁊ debebit de illa moneta antiqua solui. sed si non reperiatur vel eius cursus est to

taliter reprobatus debet solui extimatio illi⁹ monete antique vt.l.eleganter.§.qui reprobos.ff.de pig.actꝫ.⁊ ē expressum in.c.olim causam de censibus.⁊ nō.per Ci.i.l. in minoris.C.in qui.cau.in integ.resti.non est necessar. Secundo modo contingit mutatio vt dixi.⁊ hic est aduertēdum siquidem debitor non est in mora:tunc liberatur soluendo illam monetaꝫ absqꝫ dubio:quia variatio nulla contingit circa bonitatem rei intrinsecam.nam i eadem forma ⁊ materia redditur fm q̄ debet vt.l.res.i dotem date.ff.de iur.dotꝫ.⁊.l.cum quid.ff.si cer.pe.sed cōtingit mutatio respectu extimationis quod non imputatur debitori qui nō ē in mora vt.l.vinum.ff.si cer.pe.sed si debitor fuisset in mora diceres tu incōtinenti omne detrimentum inde contingens a tempore more pertinet ad eum vt.d.l.vinum.⁊ istud est subtile ⁊ difficile videre. Aduertatis nam vos scitis q̄ quādo quis est in mora i non soluendo ipse non tenetur de interesse quod cōsistit in lucro.sed de itheresse quod cōsistit in damno vt.l.si sterilis.§.cum per venditorem.de ac.emp.modo videam⁹ in casu proposito.vtrum creditor est damnificatus quasi pecunia minuta sit minus bona in sui extimatione.an vo pdiderit lucrum quasi si ab initio habuisset illam pecuniā emisset ex ea plures florenos q̄s posset emere modo sic fuisset lucratus tantum: nam si hoc esset interesse non attenderetur vt.d.§.cum per venditorem. Aduertatis res dicit deteriorari quando eius extimatio respectu pecunie est vilior.vt dicta.l.vinum.ff.si cer.pe. ⁊ ideo in ceteris speciebus que extimantur per pecuniam vt.l. si ita.ff.de fideius.illud est facile videre.sed in pecunia que non extimatur per res vt.d.l.si ita.est videre vtrum vna pecunia per aliam extimetur.breuiter mihi videtur q̄ pecunia auri vel argenti grossa extimetur per minutam .et hoc apparet ad sensuꝫ.minuta autē nunqꝫ extimatur p grossiorem.nō enim possum dicere q̄ per florenum extimetur vnus nummus paruus ⁊ p ꝯns nec duo nec tres ⁊ sic de singulis in infinitum. aceruus autem nummorū vel vna summa nummorum bene posset extimari p florenum .sed ipsi nūmi singulariter cōsiderati non ⁊ h̄ pꝫ ad sensum. Item probatur.illa res dicitur extimare aliā que est conuertibilis ⁊ permutabilis in aliam quācunqꝫ vt.l.i.ff.de contraben.emp.sed mōeta parua est permutabilis in omnem maioremꝫ.ergo per illam extimatur maior:sed moneta magna nō est ꝯuertibilis in oēm minorē ergo per monetā maiorem nō extimatur minor. mō ad propositū.si dēs mihi centum lib.pecunie minute. dico q̄ pecunia mutata nō dicitur deteriorata rīspectu extimationis sue:quia nō habet aliquid quo extimetur. ideo creditor diceretur amisisse lucrū nō passum fuisse dānuꝫ merito h̄ nō imputabitur debitori vt.d.§.cum per venditorem. Nec ob.l.nūmis. de in litem iurā.quia lꝫ in nūmis veniat interesse extra rem vuꝫ est in eo quod nō consistit in lucro. Sed si tu poneres q̄ ego deberem tibi dare centum flo.auri in cal.iañ.⁊ florenus valebat tūc quatuor lib.nūc cum soluis valet minus.dico q̄ a tempore more pertinet periculū ad debitorem: vt.d.l.vinuꝫ. ratio quia cum florenus extimetur per pecuniam minutā.⁊ extimatio floreni est mutata.apparet q̄ florenus est deteriorat⁹ in extimatione:sicut dicimus in vino ⁊ in alijs speciebus. Idem dico de qualibet moneta grossa que p minutam extimatur. Vnuꝫ tamen volo te scire q̄ augmentum vel diminutio extimationis floreni vel alterius monete que modico tempore durauit vt vna die duob⁹ vel pluribus diebus:vel quādoqꝫ nō est attendenda:vt l.precia rerum circa fi.⁊ quod ibi nō.ff.ad.l.fal. Sꝫ q̄ro quid si ego mutuaui tibi vel in dotem dedi centū lib. in florenis nunc vis mihi reddere:an ego cogar recipē vel tu dare in eadem extimatione que erat tunc an in ea que est nunc tempore solutionis. Rñdeo ista verba soluo centum lib.in florenis.est h̄ dicere istos florenos do tibi in solutum pro centū lib.vt.l.si stipulatus fuero.x. i melle.ff.e.⁊ ideo nō possunt peti nisi centuꝫ libre.sicut si aliqua res eēt data in dotem pro extimata: vt.l.cū dotez C.de iure do.⁊.l.si extimaꝫ.ff.so.ma.⁊ dānum ⁊ lucruꝫ in florenis contingens pertinet ad eum qui recepit.ideo illa verba non operantur aliquid: sed quid essꝫ in deposito: si depono apud te centum libr.in florenis quid teneris reddere? breuiter dico idez:nam hic ego videor tibi illos florenos vendere pro illis centum libris ⁊ precium apud te deponere vt.l.certi condītio.§.fi.⁊.l.se.ff.si cer.pe.facit.l.si ex precio.C.si cer.pe. Sed quid si fuit dictum depono apud te centum lib.in florenis hoc acto q̄ reddas in florenis sub eadem extimatione. tunc sub eadem extimatione debet reddi.probatur in.l.penl.§.si mancipia.ff.so.ma.sed si non est dictum in eadem extimatione.puto q̄ dbeat reddi in extimatione communi que esset tempore quo debet fieri solutio vt.d.l.si stipulatus fuero decem in melle.ff.e.ti.

Aero Solutio pertinet ad illos qui habent administrationem loci vbi ē facienda:nec locus contracte obligationis inspicitur nisi aliud actum sit.h.d. Per istam.l.fundantur due opiniones docto.prima est multe sunt species prorogatiōis iurisditionis que ponuntur in.l.ij.§.si iudex. ff.de iudi.sed dubitatur an possit fieri prorogatio de loco ad locum.docto.inducunt banc.l.q̄ sic.ita refert Ci. C.d epi.au.l.siqui ex consensu.⁊ vide Guil.d cu.in.d. l.ij.§.si iudex. Secūdo inducitur ad aliud.vos scitis q̄ ibi qs videtur cōtraxisse vbi est fiēda solutio.⁊ ibi potest conueniri vt.l.contraxisse.ff.de ac.⁊.obli.sed dubitatur vtrum in loco contractus possit cōueniri:glo.videt velle q̄ non.C.vbi conue.qui certo loco da.pro.l.j.⁊.ff. de bo.auc.iu pos.l.iij.alibi glo.vacillat in.l.eum qui.§. iulia.ff.de cōsti.pecu.veritas est ista q̄ in loco cōtractus non inspicitur ⁊ ibi nō potest conueniri:sed solus locus solutionis faciende inspicitur nisi aliud actū sit.casus est h̄.⁊ hāc.l.all.ad hoc pe.de bel.pti.i.l.ꝫxisse d ac.⁊ ob.

Aulus Solutuꝫ potest repeti non parit liberationem.h.d. Quero vtꝫ hoc qd̄ hic dicitur sit verū:siue pignus erat obstrictuꝫ,p illa naturali obligatiōe siue nō:glo.ponit opi. veritas est q̄ hoc debet intelligi quādo pignus erat obligatum pro illa naturali obligatione vel non.ita videtur probari supra.e.l.pupil.

Reditor Si creditoris vel tutoris culpa non precessit periculū pecunie pertinet ad debitorē vel pupillum.h.d.

Oppo.post obligationē est periculuꝫ creditoris:vt.l.q decē in prin.ff.e.sol.hic creditor noluit recipere:quia cōgruo loco ⁊ tempore non offerebatur. ista est vera solu. Alij dicūt q̄ istud est speciale cum res pu.aufert. prima placet. Ista.l.inducitur per doc.in ar.ad qōnem cotidianam.expulsa est vna pars de ciuitate illi qui remāserūt exigunt omnes debitores illorū exticiorū: vtrum per h̄ debitores soluentes sint liberati:⁊ videtur q̄ nō per hāc .l.⁊.per.l.si hominem.§.si nullo.ff.e.ti. Item quia periculum casus fortuiti non pertinet ad debitorem vt.l.icē dium.C.si cer.pe. In contrarium videtur q̄ sint liberati vt.l.paulo calimacho in fi.ff.de le.iij.⁊.l.liberto.§.lucius.ff.de annuis le. Istaꝫ.q.mouerunt doc.antiqui.ff. vber.de bobio.⁊ Albertus papiēsis.⁊ Bi.etiam ponit ⁊ dicit debitorē liberari facta solutione mutati per.d.l.liberto.§.lucius.ff.de annu.le.⁊.l.paulo cali.i fi.d le.iij.

Non ob.hec.l.quia hic fuit accepta pecunia vt debitoris sed in.q.proposita fuit accepta pecunia in iniuriã creditoris.ergo non debet nocere debitori vt.l.si merces.§. culpe.s̃.loca.t.l.pe.in prin.s̃.solu.ma. Et hoc quãdo bona non sunt publicata:alis non esset dubiũ per.l.bonorum de verb.sig.ita dicit Bi.Specul.ponit banc.q. in ti.d obl.t sol.§.ij.v.illud etiã. ī p̃n.t ibi videt se referre aut res pu.hẽbat bona debitoris obligata vel non. tu vo dicas sic.aut res pu.habebat bona illius creditoris cuius debitor est exactus obligata ex aliquo contractu vel ex aliqua causa.t tunc non est dubium q̃ solutione facta rei pu.debitor liberatur:vt.l.nomẽ.C.que res pi. ob.pos.si vo non habebat obligata:tunc aut bona illius creditoris erant publicata ex aliqua iusta causa t idem quia non est dubium q̃ debitor soluens liberatur:quia fiscus habetur loco heredis:vt.l.si debitor depor.s̃. de fideius.t.l.ij.C.ad.l.iulia. de vi.si vo bona non erãt publicata vel erant publicata iniuste:tunc aut res publica exegit in iniuriam debitoris:aut in iniuriam creditoris: aut simpliciter exegit non habita cõtemplatione ad iniuriam alicuius.primo casu est periculum debitoris vt hic secũdo casu est periculũ creditoris vt.l.si merces.§. culpe.s̃.loca.t.l.pe.in prin.solu. ma.ita loquitur.l.paulo calimacho in fi.de le.ij.t.l.liberto de ãnu.le. Si vo accepit simpliciter:quia accepisset cuiuscũq; fuisset:tũc aut erat species debita:aut quãtitas. si species est periculũ creditoris:si quãtitas est periculum debitoris.hoc pbatur in.l.lectos.t.l.se.s̃.de peri.t con.rei.ven.t in gl. ad idem.l.fi.in fi.de pig.act̃.facit.l.lucius.s̃.de euictione. t.l.itez si verberatum.§.j.s̃.de rei ven. Itez quero an sit idẽ si pecunia exigeretur ab aliquo priuato:certe non quia tunc debitor non liberaretur.rationez collige ex.l. ij.in fi.cum.l.se.s̃.siquis caut̃. Tertio quero vtruz debitor quando banc exceptionẽ opponit creditori q̃ ipse fuit exactus a re publica debeat probare se exactum per vim:an vo sufficiat ad executionẽ debitoris ostẽdere or dinamentuz ciuitatis factum super hoc penale t grauecerte puto q̃ sufficiat ordinamẽtum ostendere. est enim iustus timor vt.l.fi.§.j.t.§.se.s̃.qd̃ me.cau.t.l.j.§.q̃ bonorande.s̃.quaruz rerũ actio non datur.v.t in summa facit quod nõ.C.de transac.l.interpositas.ad idẽ optie facit.s̃.qbus ex cauſ in pos.e.l.fulcini.§.qd sit latitare.

Cum de sorte. Pecunia cedit in causam expressã a soluẽte hoc dicit. nota nouum modum pronunciandi in cã. ap. naz non pronunciauit hic bene iudicatum vl male fm formã data ín.l.eos.C.de ap.sed aliter dixit.ad hoc facit quod dicam in.l.cum apud sempronium.ſ.iudi.sol.facit.l. of fidius.t ibi glo.s̃.de le.iij.

Valerianus. Solutũ in dubio cedit in causam antiquiorẽ.h.d. Nota istum.§.q̃ ex libro t scriptura recipientis solutionẽ probatur in quaz causam ipse recepit si aliud non apparet.

Titius mu.Quod in causam indebitã est solutũ cedit in debitum.h.d.vide glo.que incipit facit.s̃.ibi.C.de fideiu.l.j.sed ibi speciale fauore vltime voluntatis t alimentorum:hic autem in odium vsurarum.Item.l.cum de in rez verso.s̃.de vsur.so.vt ibi.

Im ex pluribus. Ego dixi vobis .s̃. e.l.j.q̃ Bi.ibi summabat istã materiaz sz ego pro declararatione presentis materie t eorum q̃ nõ. gl. in.l.j.s̃.e.t quod ibi nõ.Bi.t pro declaratione eorum que nõ.C.e.l.j.debes videre q̃ quãdoq; dubitatur in quam causaz debeat conuerti pecunia soluta. quãdoq; dubitatur de pecunia ex pignorum venditione redacta.

Circa primũ dico aut sunt plures cause principales:aut plures cause vsurarie.aut est vna cã p̃ncipalis t vsuraria in seipsa.p̃ casu aut debitor soluens soluit per procuratorẽ aut per seipsum.si per procuratorem:aut habebat mandatum limitatum ad soluendũ in certaz causã t in aliã causam nõ potest intelligi solutuz vt.s̃.e.l.si ex pluribus.§. j.Aut nõ habebat mãdatum limitatũ:t tũc idem quando soluit per seipsum. Si vo soluit per seipsuz:t tũc aut elegit in quã causam soluit t creditor cõsensit vel tacuit: aut non elegit.p̃mo casu siqdem causa quaz elegit continebat debitum in illã cedit vt.s̃.e.l.j.in p̃n.t.l.proxi.in prin.si vo continebat indebitum perinde est ac si nõ elegisset vt.s̃.l.px.in fi. Si vo nõ elegit:tũc aut creditor ip se elegit in quã causam acciperet debitore cõsentiente t ī illam causam cedit vt.s̃.e.l.§.j.t hoc ī causa est certa: sz si electio cause esset dubia recurrimus ad causam antiquiorem perinde ac si nulla electio esset facta vt.s̃.l.pxi.§. pe.si vo vnus elegit t alter contradicit.tũc impeditur solutio vt.s̃.e.l.j.in fi.cum.l.sequẽ.t tunc debitor habebit offerre t consignare in quã causaz vult vt liberetur vt.l. obsignationẽ.C.e.ti.aut neuter aliud dicit:t tũc aut vna causa est grauior altera:t cedit in causaz grauiorẽ vt.s̃. e.l.in bis.causa autem gravior psideranda est circa quatuor nam quedam causa dicitur gravior:quia ledit statum vel famaz nostrã vt causa famosa.t in ista in dubio semper primo intelligitur solutum vt.s̃.e.l.siquid ex famosa t.l.cuz ex pluribus.t dico plus q̃ si iter istas causas esset vna gravior altera:quia per vnam solutionẽ qs custodit famam suam per aliam custodit membrum vel vitam:certe intelligitur solutio facta in gravioremem causã. ar.l.j.ſ.de bonis eorum qui mor.sibi consci.Quãdoq; dicitur causa gravior que respicit nostrum patrimoniuz vt quia est penalis vel vsuraria:t in ista post precedentez prius intelligitur solutum vt.s̃.e.l.cũ ex pluribus. tamẽ in hoc aduertendum quia si vna causa continet maiorez penam pecuniariã q̃ alia vel maiores vsuras:ista grauitas que est in maiori vel minori q̃titate nõ inspicitur:vt l.si ex pluribus.§.fi.s̃.e. Tertio dicitur causa gravior respectu validioris obligationis:vtputa quia vna debetur sub pignoribus t hypoteca t alia sine:t in ista videtur solutũ post illas vt.d.l.cum ex pluribus.s̃.e.ti. Idẽ si debeo cum fideiussore vt.l.t magis.s̃.e.ti. Quarto dicit causa gravior respectu affectionis:quia in vna causa teneor pro me in alia pro alio.certe in illa qua teneor pro me videtur solutũ post precedentes vt.s̃.e.l.cum ex pluribus.t.l.t magis.s̃.e.ti. Quito dicitur:causa gravior respectu facilioris exactionis: quia vna potest exigi incontinenti: quia habet forte paratã execut̃.alia nõ. t in ista videtur prius solutum post precedentes: vt.l.siquid ex famosa t hac.l. Sexto dicitur causa gravior hoc est gravioris quãtitatis.t istud non attenditur vt.l. si in duabus.ſ.de reg.iuris. Si vo nulla causa est gravior altera:tunc aut vna est antiquior t cedit in antiquiorẽ vt.s̃.e.l.in bis.§.fi.t.l.cũ ex pluribꝰ in fi.s̃.e.t.s̃.l.pxi. §.pe.t.intelligo causam antiquiorem non inspecto tẽpore contractus:sed tempore quo debet fieri solutio vt.l.si ex pluribus.§.fi.s̃.e.ti.si vo nulla est antiquior:tunc in quãlibet causã p rata cedit vt.s̃.e.l.illud.t.l.pupilli.§. pe.dũ tamen in causaz que continet debitũ naturale tm̃ in dubio non videatur solutum vt.l.si is qui.§.fi.s̃.e.ti.

Scõo casu p̃ncipali q̃n sũt plures cãe vsurarie: aduerte aut ex vna cã debet nãlr:ex alia ciuilr. aut ex vtraq; ciuilr primo casu videtur in dubio solutuz in causã qua ciuiliter debetur vt.l.j.in.§.imperator.s̃.co. Secũdo casu quãdo ex vtraq; causa ciuiliter debebatur.tunc aut vna causa erat antiquior alia.t in illam prius cedit.vt.l.si ex

pluribus.§.fi.si non erat antiquior tunc cedat in quãlibet causã pro rata vt.d.l.illud.ſ.e.ti. Tertio casu pncipali quando est vna causa principalis ꝛ vsuraria:tunc si vsure debentur ciuiliter ꝛ naturaliter.primo videtur solutum in vsuras q̃ in sortem. sed si debetur naturaliꝫ tm̃ prius in sortẽ vt dicta.l.in his.§.iperator.ſ.e.ꝛ.l.si vsuras.C.de vsuris. Restat videre de pecunia redacta ex vẽditione pignoris.isto casu distingue:aut creditor vult illam conuertere prius in debitum pro quo pignora nõ sunt obligata ꝛ non potest vt.ſ.eo.ti.l.paulus.§.j.ꝛibi nõ.in.l.pupilli.§.pe.ſ.e. Aut vult conuertere in causas pro qua pignora sunt obligata: ꝛ tũc aut vna cã est antiquior altera:ꝛ in illa debet conuerti conuertendo prius in vsuras q̃ in sortẽ vt.ſ.e.l.pupilli.§.pe. Si vo vna causa non erat antiquior altera:tunc aut iste cause erant equalis summe in sorte:aut disparis.primo casu cedet i q̃libet causam equaliter non attenta disparitate vsurarum vt.d.l.in his.§.imperator.ſ.e. Si vo quantitates erãt dispares:tũc cedunt pro rata quãtitatis sortis.vt.l. pupilli.§.pe.ſ.e.ti.semper tamẽ conuertitur dicta quantitas prius in vsuras q̃ in sortẽ etiam si vsure essent debite naturaliter tm̃ vt.d.l.in his.§.imperator. Quero circa hanc materiã quid de pecunia quaꝫ creditor debꝫ suo debitori:an possit sibi eam compensare in quã causam vult. Respõdeo siquidẽ creditor habebat bona debitoris obligata per cõsequens nomen suimet: tunc põt ipse soluere sibiipsi: ꝛ puto q̃ potest imputare in quam causam vult:sicut dicimus in pecunia ex venditione pignoris redacta.ꝛ idem dicerem in pecunia exacta a debitore debitoris:cuius nomẽ erat obligatũ vt.l. nomẽ. C.que res pig.ob.pos.eadem enim est ratio. sed si nomen obligatum nõ erat.tunc illa pecunia non cedit i solutum nisi apposita compensatõ.vt nõ.in.l.iij.ſ.de compen.ꝛ sic erit in electione debitoris in quam causam cõpensationem opponat.

Ante restitutam. Oppo.de.l. fi.§.si autẽ auaritie.C.cõmunia dele. Respõdeo hic loquitur in alienatione necessaria ibi in voluntaria.ar. ad hoc.ſ. e.l.reo.vel aliter speciale est istud fauore dissoluẽdarum obligationum vt.l.arrianus.ſ.de ac.ꝛ obli.

Quod dicimus. Nota tex.ibi non enim cum sacco ꝛc.dicitur hic cum aliquo.ſ.temperamẽto. Quero quid sit istud temperamentũ.dicit glo.q̃ ẽ decem dierum vt.l.promissor.ſ.de consti.pe.vel est tempus arbitrio iudicis quod magis intellectu percipit q̃ exprimi possit vt.ſ.e.l.ratum.ꝛ.l.j.§.item si ita.ſ.ad.l. fal.ꝛ ista est vera.vnde debetis scire q̃ est qdam tẽpus quod inest obligatiõi:ꝛ illud producit exceptionẽ sic vt ante diem male agatur.quoddam est tempus quod mi serationis gratia indulgetur solum:ꝛ istud non impedit quẽ agere nec compensare vt.l.si cuꝫ militi.ſ.de cõpen. qui tex.facit.istaꝫ distin. De isto vltimo debetis scire q̃ a iure reperitur limitatum in duobus casibus vel forte i tribus.primus in re iudicata vt.l.fi.C.de vsuris rei iu.ꝛ ſ.de re iudi.l.iiij.§.siquis condemnatus.secundus i cõstituta pecunia vt.l.promissor.ſ.de consti.pe. tertius in dote vt.l.j.§.in exactio.C.de rei vx.act.in ceteris casibꝰ istud tempus est arbitrio iudicis vt hic ꝛ insti.de inuti. stipu.§.fi. Vltimo per hanc.l.ꝛ eius rationẽ nos dicimus q̃ euentus conditiõis non cõstituit quẽ in mora:qꝛ absurdum est dicere q̃ in eo puncto quo qs obligatur teneatur soluere vt hic.de hoc dixi in.l.quotiens in diem.ſ.de verbo.obliga.ꝛ scripsi in.l.ita stipulatus.eo.ti. in.q.illa quando stipulatio incipit a precedenti cõuenti one que non habebat diem. Barto.

Liud est. Jus quesitum ex conuentione non tollitur vni parꝰ tis reuocatione:secus in mandato.de hoc dixi.ſ.eo.l.vero procuratori. Oppo.ad primũ dictum de.l.siquis stipulatus fuerit decẽ in melle.ſ.eo.ti. solu. per litis cõtes.potest tolli facultas soluẽdi adiecto vt ibi nõ.per simplicem renunciationẽ vt hic:nec etiam p partis receptionẽ vt.l.cum decem mihi in prin.ſ.e.ti. Secundo oppo.ad idẽ.de .l.si cum cornelius.ſ.e.ti. Respõdeo q̃ ibi loquitur quãdo conuentio ꝺ soluendo alteri fuit facta ex postfacto:sed hic quãdo inest in ipo tẽpore contracte obligationis.

Qui mandato. Duas partes habet ꝛ finis eius est aliq̃tulum fortis p̃terea in primo casu huius.l.fuit mandatũ alicui q̃ stipularetur ꝛ stipulatus est.in secũdo fuit mandatũ q̃ sibi solueretur nec fuit solutum. Cõtra primum dictũ oppo.de.l.si cũ cornelius. ſ.e.ti.respõdeo ibi fuit factum pactum inter creditorẽ ꝛ debitorem q̃ tertio solueretur.vnde illi tertio nullũ ius fuit quesituꝫ:sed hic ille tertius fuit stipulatus. vnde ius fuit sibi quesitũ. Item oppo.ſ.de le.iij.l.cum quis.§.j. Sol.ꝛ aduerte quia est difficile ꝛ vtile ꝓtrariũ:ibi ille tertius adhibitus fuit stipulatus sibi contemplatiõe legati quod sibi faciebat testator vel cõtemplatione donatiõis causa mortis.ꝛ ideo sicut legatũ est donatio potest reuocari.sed hic fuit stipulatus simpliciter non cõtemplatiõe legati vel donatiõis causa mortis.Et per hoc potest determinari questio que fuit bonoñ.cõtra fratres predicatores. Quidaꝫ scholaris veniens ad mortẽ habebat pecuniam penes campsorẽ:ꝛ fecit eã promitti fratribus p̃dicatoribus:mõ ille euasit: fratres p̃dicatores volebant pecuniam pro eis.facit hec.l.in prin. Contrariũ est veritas:quia eis fuit facta promissio cõtẽplatione cuiusdam relicti qõ scholar̃ facere volebat si decederet:quo relicto finito finitur promissio vt.l.cũ quis decedens.§.j.ſ. de le.iij. Venio ad secundã partem oppo.de.l.si ego.§. si res.ſ.de iure dotꝫ.dicit gol.speciale in dote.ꝛ dic plenius vt ibi. Itẽ oppo.ſ.de dona. causa mortis.l.mortis causa.§.ticia.glo.soluit ibi mandatũ fuit collatũ post mortez.hic vo fuit collatũ in vita ꝛ ista est vera. Sed cõtra hoc videtur tex.iste ad litteram.sed glo.legit tex.trãs positiue vt verba illa post mortem meã determinãt verbuꝫ soluitur:quasi dicat iussi q̃ sibi solueretur in vita: ei non recte soluitur post mortẽ meam.ꝛ fm hoc non ob. aliud contrariũ de.l.si vero non re.§.fi.ꝛ.l.ſe.ſ.mã. Itẽ oppo.de.l.cum pater.§.meuio.de le.ij.dicit glo.ibi fuit mandatum collatũ in vita:tamẽ effectus eius extẽdebatur post mortẽ.ideo ibi eligitur quedaꝫ media via vt ibi patet quã glo.tene menti. Sed lꝫ iste solutiões vere sint in se:tamen faciunt violentiaꝫ littere:quia illa verba post mortem videntur determinare verbum soluere. Unde quidã alij dicunt q̃ lꝫ mandatum conferatur post mortem tamen morte finitur. Ad cõtraria respõdeo ꝓmo ad.§.ticia:quia ibi speciale est in donatiõe causa mortis. ꝛ eodem modo respondeo ad.l.si vero nõ re.§.fi.ꝛ.l.ſe. Sed iste solu.nõ sunt bone:quia regula est q̃ mandatũ collatum post mortẽ non finiatur morte vt.l.cõtrariꝫ. Quar̃ dic q̃ iste tex.voluit dicere q̃ si mãdaui alicui solui post mortem meam ei nõ recte soluitur me inuito.qõ apparet quia finita est voluntas:sicut in alijs mandatis simplicibus mandatuꝫ morte finitur:qua fundatur voluntas:ꝛ sic ratio hic posita in fine:quia mandatuꝫ morte dissoluitur nõ refertur ad mandatum de quo.ſ.pxi. dixerat sed ad subauditum vt dixi.ſ.

De acceptilationibus.

Cõtinuationẽ hui⁹ rubrice collige ex.l.j.ſ.ti.j.

Tceptilatio. Dicitur hic per mutuã interrogationem. cõtra imo nõ eſt niſi vna interrogatio ⁊ vna reſponſio: vt l.⁊ vno.§.i.j.eo.ti.glo.dicit interrogatio.ſ.interrogãtiſ ⁊ interrogati vult dicere mutuam interrogationẽ.ſ.per mutuam verborum expreſſionẽ ⁊ interrogãtis ⁊ interrogati. Vel dic ꝙ hoc dicit inſpecta nouatione que regulariter acceptilationẽ precedit.⁊ ſic eſt duplex interrogatio: vna creditoris in nouatione:alia debitoris in acceptil. Item dicitur ꝺ ab eodẽ nexu:⁊ ſic innuit ꝙ liberentur debitor ⁊ creditor. Cõtra creditorꝝ nõ ẽ obligatus ergo ei nõ cõtingit liberatio:vt.ſ.de.vb.ob.l.x.⁊.ſ.ti.j.l.x.dicit glo.in debito eſt quedã obligatio qua vnus tenetur ⁊ alius tenet. vñ ſtatim cũ liberatur ille qui tenetur dicitur liberari ille q tenꝫ allat.l.cũ antiquioribus.C.de iure deli.ſed iſta.l.cuꝫ antiquioribus nõ facit aliquid ſꝫ bene faciunt alie.ll.quaſ allat glo.videlicet.l.j.§.nõ aũt.ſ.de exceci.⁊.l.quotiens §.ſicut.de admi.tu.⁊ eas allat Azo in ſumma huius ti. Alij dicũt ꝙ vterꝙ inuicẽ debebat.dicit gl. ꝙ hoc non placet:qz eſſent due acceptilationes Ja.ꝺ are.dicit ꝙ in vno debito quilibet tenetur.nam debitor tenet dare creditor accipere:vt.l.ſideicõ.§.ſi rem de le.iij.⁊ iſto reſpectu poteſt dici ꝙ vterꝙ eſt debitor ⁊ vterꝙ liberat.

Pupillum. Opp. glo.cum debeat ꝓcedere obligatio per aqlianam ſtipulationem qũo poterit obligari pupillus.dicit glo.ꝙ poterit obligari cum fiat ad ſuũ commodũ.⁊ ſic nõ ꝙ pupillus poteſt ſe obligare quãdo eſt cõmodum ſuũ.gl.tamẽ videtur alibi dicere ꝙ ex tali obligatione pupillus obligatur naturaliter tm̃:qz naturaliſ eſt efficax ad tollendas precedentes obligationes que naturalis poſtea tolletur per acceptũ.ita nõ.in.l.obligari in prin.ſ.ꝺ auc.tu. Opp.pupillus nõ liberaretur ſoluẽdo:vt.l.ꝙ ſi forte.§.fi.ſ.ti.j.ergo nec per acceptũ.vt.j.e.l. in diem.reſpõdeo pupillus nõ liberaretur ſoluendo verum eſt niſi cõſumptione ſecuta.acceptilatio ergo equiparatur ſolutioni:cui ſolutioni ſecuta eſt poſtea cõſumptio ita debet intelligi hic.

Er procuratorem. Quero qꝺ mandatum requiratur. Rñdeo quidam dicũt ſpeciale mandatũ:⁊ iſta ẽ vera. Alij dicunt ꝙ ſufficit generale mandatum cũ libera:⁊ iſta nõ eſt vera.naꝫ tutor habet generale mandatũ cum libera:vt nõ. in.l. mandato generali.ſ.de procur.⁊ tm̃ nõ põt accepto ferre vel ei accepto ferri:vt.l.qui per iuſiur.§.tutor.j.eo. Sed quero que eſt rõ ꝙ per procuratorem nõ poteſt nobis queri liberatio p acceptũ.dicã.j.eo.l.⁊ p iuſiur.§.tutor. Itez q̃ro vtrũ acceptũ.invalida propter defectũ ꝓcur.habeat vi pacti.dicam.j.e.l.an inutilis.

A diem. Opp.de.l.ꝙ in diem.j.eo.ti. So.acceptilatio non recipit diem vel cõditionem expreſſam vt hic:ſꝫ tacitam ſic vt in contrario. Secũdo oppo.ſolutio poteſt fieri ſub ꝯditione:vt.l.ſub conditione.ſ.ti.j.ergo eodẽ modo acceptilatio que eius exemplo eſt iducta. Aduerte dicas ſic ſolutio prout eſt actus nõ poteſt fieri ſub cõditione.ſ.qz vere ſtatim ſoluitur.ſed effectus liberatiõis poteſt ꝯferri ſub conditione:vt.l.cõtraria.ita hec verba acceptilationis nõ poſſunt eſſe cõditionalia :vt habeo acceptũq; fero ſi imperator venerit in italiam:vt glo.exẽ plificat.ſed ſi dicerem ſic habeo acceptũq; fero pure hoc acto ꝙ iſta acceptilatio liberet te ſi imperator venerit in italiam.certe credo ꝙ iſta acceptilatio valerꝫ exemplo ſolutionis:vt.l.ꝓtraria.vnde debes inſpicere vtrũ conditio apponatur ipſi acceptilationi an effectui:vt videm⁹ in ſolutione.nam ipſi ſolutioni vel acceptilationi nõ poteſt apponi quia ſi ibi repugnantia ſeu ꝓtradictio. qꝺ enim ego recepertm in preſenti vel in preterito: ⁊ ꝙ hoc idem pendeat ex futuro euẽtu eſt cõtradictio:ideo non recipit ꝯditionem vel diem.ſed effectus liberationis bene põt pendere,ex futuro:vt.ſ.dixi. Quero dicitur hic ꝙ acceptilatiꝺ non recipit diẽ.quero vtrũ acceptilatio ſit nulla p appoſitionẽ diei:an annulletur appoſitio diei ⁊ acceptilatio remaneat valida.dicũt quidam acceptilationẽ remanere validam exẽplo ſolutionis. Alij dicunt aliud in acceptilatione:aliud in ſolutione q̃tuꝫ ad hoc.rõ qz in ſolutione creditor habet vere.merito cõtingit liberatõ incõtinenti.ſed in acceptilatione nõ habet vere.⁊ iſta placet mihi.ratio qz quãdo in acceptilatione apponit dies vel cõditio eſt peccatum in forma:qz in ipa forma eſt cõditio:vt.ſ.dixi. merito nullã liberationẽ parit:vt.j.eo.l. an inutilis in prin.

Luribus Acceptilatio generaliſ refertur ad omnia niſi appareat eſſe ſenſum de certis hoc dicit. Nõ ꝙ verba liberationis generalia referuntur ad omnes obligationes vt ꝺ.⁊ dixi.ſ.ti.j.l.ſi ex pluribus.§.j. plenius dixi in.l.aurelius.§.gaio.ſ.de li.le.

N inutilis. Hic eſt duplex littera. vna negatiua:alia affirmatiua ⁊ fm vtrãq;.h.ꝺ. Si acceptilatio peccat in forma nõ hꝫ vim pacti ſecꝰ ſi peccat in mã ꝺ.dicꝫ vnam lec. habet vim pacti fm aliam nõ. Quero que ẽ verior lectura.glo.hic diſputat finaliter ⁊ bene fm oẽſ determinat.aut acceptilatio peccat in ſui forma qz ſub cõditione vel in diem vel inter abſentes:⁊ non habet in ſe tacitũ pactum vt hic.aut peccat in materia:⁊ tunc habet in ſe tacitum pactum.vt.j.e.§.accepto ferri ⁊.l.ſi accepto latũ.j.e. Nõ ergo ꝙ maius eſt peccatum in forma q̃ in materia. Quero quid ſi eſt peccatum in cauſa efficienti quia facta eſt p procuratorẽ nõ habentẽ ſpeciale mandatũ:vt.ſ.e.l.iij.certe puto ꝙ vim pacti habeat.pro hoc in duco.ſ.ꝺ procur.l.quacũq; rõne.⁊ predicta itellige ni ſi faciens acceptilationem fuerit prudens ſcienſq; nõ valere nõ facturus ſi ſciret valere.⁊ de hoc oportet ꝙ ꝓſtet. nã lz nõ p̃ſumatur ignorañ iuſ:tñ qz ius vult hãc ꝙẽtionẽ in caſibus ꝓdictis ſaltim valere iure pacti p̃ſumit hoc ſciuiſſe ⁊ ꝙ voluiſſet hoc mõ valere,put valere põt ꝺ hoc dixi plenius de.v.ob.l.j.§.ſi quis ita.

Seruus communis. Seruus cõmunis qui q̃rit obligationem:poteſt querere obligationis liberationem: hoc dicit.

Accepto ferri. Oppo.de.l.ſi accepto latuꝫ j.e.⁊.l.cũ emptor.ſ.ꝺ reſci. vẽ. So.nõ poteſt tolli per aceptilationem poteſtate acceptilatio.ſed vi pacti ſic vnde habet vim pacti. Itẽ op. j.e.l.⁊ p iuſiur.§.⁊ ſi fideiuſſore. So.vt ibi. Itẽ op.C. de trãſac.l.vt reſponſũ.dic vt ibi.

Filiuſſam lias. Obligatio ciuilis tollit per acceptil nõ ꝓtoria. Item ſublata principali tolluntur acceſſorie vndecunq; inducte.b.ꝺ. Oppo. de.l.ſiquis reum.§.idem iul. vbi pater poteſt liberari per acceptil. So. verum eſt iure pacti non iure acceptũ:qz nõ tenetur ciuiliter ſed de pecu

lio. Sed ꝓtra hoc oppo.ĩ.ꝑx. Rñdeo vbi dominus liberatur per acceptꝫ.licet dominus teneaꝫ de peculio. So.dñs accepto ferẽdo ipse sibi nõ potest liberari iure acceptilationis sicut nec pater vt hic.sed per acceptilationem factam a seruo liberato seruo qui tenetur verbis ꝛ p cõsequentiã quandã liberatur dominus vt hic.idem eẽt in ꝓono vt.s̃.ꝑx.rñso. Item oppo.q actus ciuilis tollat obligationẽ iuregẽtium vel de iure pretorio vt videmus in nouatione:vt.s̃.de noua.l.j. So.nouatio tẽdit ad eũdem effectum ad quẽ tendit prima obligatio scilz ad obligandũ:ideo quelibet obligatio patit se perimi ꝛ nouari per aliam obligationẽ sed acceptil.directo tendit ad perimẽdum.vnde nõ potest perimere nisi obligationem que de iure ciuili est verbis inducta:ita nõ.h ꝛ isti. qui.mo.tol.ob.§.j. Dicitur hic q acceptil.est iregentiũ ꝓtra imo est iure ciuili introducta a Gallo aquilio: vt.l. vno.§.j.ĩ.e.ti. So.dicunt quidam iuregentium approbata h nõ placet.nõ enĩ potuit approbare insgentiuz id quod nõ cognouit.vel dic dicit glo.q est iuregentiũ pp pactũ qõ habet in se. ista est satis bona.vel aliter est iure gentiũ per fictionẽ.nam acceptilatio est imaginaria. so. sed solutio de iure gẽtiũ est:vt.s̃.de cura.fur.l.cõsilio in fi.ꝛ.s̃.ti.j.l.pe.ergo ꝛc̃.

Ars. Istam.l.ꝛ sequenrem declara: vt dicam.ĩ.eo.l. ꝛ per iusiurandũ.§.j.

Aiod in diem. Oppo. de.l.acceptilatio ꝛ.l. in diẽ.s̃.e. So.hic habet diem vel conditionem tacitã secus in die expressa vt ibi.

Per iusiurãdũ. Opp. quod nõ cõtractum verbis nõ potest tolli verbis:vt.s̃.e.l. an inutilis.§.accepto ferri. So.obligatio que ꝓtrahitur iureiurando cõtrahitur verbis.ita dicit glo.Ja.de are videtur dicere q hoc nõ est verũ: qz iuramentum obligationem nõ inducit.sed obligationem iam inductam quis per iuramentum cogitur obseruare:sed hoc puto verum in omnibus preterq̃ in liberto:nã libertus solo iuramento obligatur:vt plene dixi.s̃.de fideius.l.si quis ꝓ eo in ꝓn.

Si id quod in stipulationẽ.

Legam tex.vsqz ad.§ eum qui.ꝛ postea tradam vobis regulas per quas apparebit declaratio istius materie. Opp.d̃.l.loci.§.i.s̃.si seru.vẽ.ꝛ.l.qui in sella in ꝓn.s̃.d̃ serui.rusti.prẽ. So.ab initio potest separatim constitui iter ab actu:sed postq̃ actus est cõstitutus vl promissus nõ põt ab itinere separari per acceptꝫ.vt h. Ulterius oppo.ad.§.illud.ꝛ videtur q vsufructus sit pars fundi: vt s̃.de vsufruc.l.iiij. ergo videt q possit per accep̃.tolli. So.lex cõtra.loquitur in vsufructu formali qui dicitur pars fundi.hic loquitur in vsufructu causali qui erat in obligatione qui vsufructus causalis nõ dicitur pars.preterea cum acceptilatio fit de vsufructu:fit de vsufructu formali ꝓut est separatus a proprietate.sed ille nõ erat ĩ obligatione:sed erat in obligatione vsufructus causalis. sz contra hoc op.exꝫ glo.s̃.de fideius.l.si a reo.§.de eo.vbi fideiusso2 potest accedere in vsufructu:lz principalis promiserit fundũ.ergo apparet q nõ est aliud. So.aliꝺ est in actu obligatiõis:qz ꝓmittendo vsufructũ habetur respect̃ ad causalem vt vniaꝫ cũ proprietate q causalis erat in obligatione:sed in actu liberationis cũ tractatur ꝺ separatione a proprietate ꝛ necessitate habetur respect̃ ad formalẽ qui in obligatione nõ erat.possumus etiã soluere alio modo cõtrariũ de.ꝺ.l.iiij.s̃.de vsufruc.vt dicamus q vsufructus est pars fundi scilicet integralis:quia ex vsufructu ꝛ proprietate cõstituitur fundus sicut cemenꝛa ꝛ paries est domus vt hic dicitur.sed illud quod tex. hic dicit q qui accepto facit debet totũ vel partẽ accepto facere.debet intelligi de parte discretiua:vt.iij.iiij.vel.v. ꝛc̃.vt.s̃.eo.l.pars.vel de aliqua parte certa:vtputa de tali dimidia a tali parte sic cõfinata. Sed ꝓtra hoc videtur qꝺ h dicit in tex. parietẽ vel dietam.in eo q dicit dieta est quedam pars discretiua.ergo videtur q possit accepto ferri. So.intellige de dieta que per se nõ consistit nec coheret solo ita q partem discretiuam nõ faciat. sed magis est quedam accessio seu superficies:vt vidistis ĩ.l. si duo.§.labeo.s̃.vti possideꝫ. Uenio ad.§.siquis vsufructũ. Oppo.de precedenti.§.nam sicut se habet vsufructus ad fundũ totũ ita habet se vsus ad vsufructũ.ergo ista acceptilatio hic nõ debet valere sicut in precedentibus dictum est.preterea fm hoc temanet fructꝰ sine vsu quod esse nõ potest:vt.l.per seruũ.§.i.s̃.de vsu.ꝛ ha.hꝰ timore dicit glo.q lz tollatur vsus per acceptꝫ.tamẽ remanet eius cõmoditas .certe fz h ista acceptilatio nihil releuaret:quare glo.dicit q ista remissio valet ad hoc q ꝓ prietarius possit alijs ꝓstituere vsum: ꝛ ego q prius habebam vsufructũ habeo cõmoditatẽ vsus ꝛ vsufructus ĩ eo quod supest.alĩ.nihil habeo si nihil supest.sz fm hoc nõ tenebit iure acceptilationis extinguentꝫ vsum sed magis iure cuiusdam pmissionis pmittendo aliũ pferri mihi quod satis placet. Sed de vno dubito an idẽ sit in pcedentibus vt videar pmittere debitori meo q alij cõstituat vsufructũ vel iter per acceptꝫ.predictas:dicunt qdaz q sic quod mihi videtur omnino cõtra mẽtem tex. qui facit expressaz dr̃iam inter ista.ꝛ ideo Ja.de are.dicit q sit aliꝺ h ꝛ aliꝺ in pcedẽtibꝰ.rõ acceptilatio fit verbis:iõ ĩ ea verba multuz attẽduntur:sed quãdo ego ꝓmitto vsufructum ꝛ postea tu liberas me ab vsu saltim acceptilatio cũ obligatione cõcordat cũ verbis:qz vsus erat in verbis obligationis sicut in verbis acceptꝫ.sed in pcedentibus secus.nam si ꝓmisisti mihi fundũ fm verba vsufructꝰ in obligatione nõ venit. Item si promisisti viam fm verba iter in obligatione nõ est.ita dicit Ja.de are. Uenio ad.§.si is qui hominẽ.oppo.de.l.si vnus.§.sed ꝛ si generaliter.s̃.de pac. So.dicunt qdam hic voluit in totũ renũciare obligationi ibi nõ. Alij dicunt aliꝺ in acceptꝫ. vt hic aliud in pacto:vt ibi:ꝛ ista vera.ratio qz acceptilatio est imaginaria so.vnde sicut per solutionẽ vnius tota obligatio soluitur ita per acceptꝫ.vt hic. Item oppo.de l.hominẽ.s̃.de optꝫ.le. So.aliud in repudiatione vt ibi aliud in acceptꝫ.vt hic per rõnem ꝓdictam. Ultimo ex predictis in materia acceptilatiõis colle aliquas regulas negatiuas ꝛ aliquas affirmatiuas. Prima videlicet q valet acceptilatio partis in obligatione diuidua vt hic in v.plane. Secũda q valet acceptilatio qñ fit de omnibus partibus integralibus vt hic in.v.sin aũt iter ꝛ actus. Tertia q valet acceptilatio si fit de toto integrali:vt in.§ illud. Quarta q valet acceptilatio si fit de eo quod nõ ẽ in obligatione:tamen potest solui creditore inuito:vt ĩ.§. si is qui hominem. Do regulas negatiuas. Prima nõ valet acceptilatio partis in obligatione indiuidua:vt h in.§.j. Secunda nõ valet acceptilatio eius qꝺ nõ est in obligatione:vt in.§.illud. Tertia non valet acceptilatio vnius partis integralis eius quod est in obligatione:vt ꝺ.§.illꝺ in quo tñ distingue aut acceptilatio ꝓcordat cũ obligatiõe saltim verbis ꝛ nõ valet vt.s̃.dixi.

Cum qui fundum. Oppo.de.l.si vnus.§.illud.s̃.de pac. So.aut dolus est cõmissus ꝛ potest accepto ferri vt ĩ cõtrario:aut logꝫ ꝺ dolo ꝓmittẽdo ꝛ nõ põt accepto ferri p rationem positam in tex. ꝛ quia esset contra bonos mores.

si stichum

Si stichum. Si acceptilatio non valet in exp̄so non valet in tacito. Opp.de l.si vnus.§.si stipulatus.s̄.de pac. rn̄deo ibi stipulatio erat pura ꝛ sic acceptilatio valet in expꝛesso.hic vero i expꝛesso non valuit quia in rerum natura non erat tempore existentis conditionis.

Et si fideiussori. Acceptil'.interpositā ſu per obligatione verboꝝ̄ per ꝯsequentiam tollit obligationem alio modo ꝓtractā h.d. Opp.s̄.e.l.an inutilis.§. accepto ferri. So.hic cōsequitur reus per aliū quod per se non posset:ꝛ sic per cōsequentiam quod principaliter non posset. Opp.j. pr.§.So.vt ibi videbitis. Itē op.j.e.l.i.§. qui ita. So.vt ibi videbitis.

Si legatorum. Qui ita. Glo. variat i intellectu istoꝝ̄.§. Acceptilatio facta fideiussori pendē te conditiōe cuius exīntia nō fingit quē retro obligatum nō prodest principali h.d. Oppo.s̄.px.§.vbi acceptilatio facta fideiussori prodest principali.dicit glo.b̄ in p ſona fideiussoris:tantum vult dicere b̄ fuit actum ꝙ acceptilatio esset personalis nec pꝛrigatur ad reum principalem.istam so.tene menti.nam in ti.de libe.le.l.iiij.habes ꝙ semper cum quis nō vult acceptilationem pꝛrigi ad principalem debet liberare fideiussorem pacto nō acceptilatione.sed b̄ habes ꝙ etiam acceptilatione potest liberari vnus ita ꝙ nō pꝛrigatur ad alium. quod satis placet: quia hoc video in solutiōe que fieri potest vni ita ꝙ non pꝛrigatur ad alium: vt.l.in his.§.j.s̄.ti.j. ergo idem in acceptil'.que est imaginaria.So.vt.j̄.l.si ex pluribus ꝛ.s̄.de noua.l.si rem.§.si duo.sed licꝫ ista solutio sit vera in se:tñ non ꝓgruit huic littere que est hic in.§.q ita.Aliam rōnem assignat.s.ne reus liberetur acceptil. antiquioꝛe q̄ꝫ sit obligatio.dat ergo glo.aliam so.vt ponatur casus hic pꝛout ponitur in.l.pe.s̄. de fideius. sed ista casus positio nō est bona:qꝛ fm hoc acceptilatio eēt inutilis quare glo.dicit ꝙ est ſpāle in legato cōditionali videte hoc nil est dicere:vt.j̄.pꝛox.§.qui ita.ergo vera ē ista reus nō potest liberari per acceptilationem fideiussoris antiquioꝛi obligatione:sed in legatis quis dicitur obligari existente conditione:nec retrofingitur obligatus: vt.l.j.§.j.s̄.ad sil'.ꝛ.l.si mater.§.eadem.de excep.rei iudi.merito acceptilatio facta fideiussori ad reum non pꝛrigitur. Idez in.§.qui ita.nam obligatio que pendet ex conditione ptātiua nō trahitur retro conditione exīte: vt.l.potiꝛ in prin.ꝛ.l.j.s̄.qui po.in pi.ba.sed b̄ loqꝛtur de conditione ptātiua.s.qō ticio credidero dare spōdes merito cum hodie sit obligatus reus nec fingatur retro obligatus acceptilatio antiquioꝛ nō pōt prodesse. secus esset in cōditione causali:quia tunc retro fingeretur obligatus ꝛ liberatus:vt.l.sub cōditione.s̄.ō solu.ita debetis intelligere istā materiaz.ꝛ eodē modo intellige.j̄.e.l. si ex pluribus.ideo assume hic tria verba qñ acceptilatio fit fideiussori aut acceptilatio est nulla ꝛ principali nō ꝓdest: vt.l.pe.de fideius.aut est aliqua.ꝛ tūc aut tēpoꝛe facte acceptilatiōis principalis erit obligatus vere vel ficte vt quia sub ꝯditione que retrotrahitur ꝙ acceptilatio ꝓdest principali:vt.s̄.px.§.ꝛ.j̄.e.l.si ex pluribus.quod intellige nisi cōtrariū actum sit expꝛesse vt hic fz vnam solutionē:aut nō erat tunc obligatus vere vel ficte vt in legat̄ ꝛ cōditione ptātiua ꝛ ad eū nō pꝛrigitur liberatio casus est b̄. Quero que est ratio ꝙ pꝛrigitur ad ipsū fideiussorē cui est facta ꝛ nō ad alium:ꝛ dicit Ol.qꝛ nō ē tante potentie acceptilatio respectu eius ad qō solet pꝛrigi per ꝯsequētiā quante est respectu principalis. ꝛ ideo dicitur qñq̄ꝫ ꝙ principalis liberatur ipso iure:sed ille ad quem pꝛrigitur per ꝯsequentiā ope exceptiōis. vt.l. rescriptum.§.plane.s̄.de pac.Item est ratio naturalis : quia actus violētus nō est tante potentie q̄ꝫte actus naturalis sed vt fideiussoꝛ liberetur cui est facta acceptilatio est actꝰ naturalis.sed vt pꝛrigatur ad reum est actus violentus: ideo nō est tante potētie. Sed quero quid ecōtra si facta esset acceptilatio reo in casu istius.§.an pꝛrigeē ad fideiussoꝛem. Respōdeo nō virtute acceptilationis per rationes predictas:sed puto ꝙ fideiussoꝛ liberaretur per aliam regulam:qꝛ fideiussoꝛ nō potest teneri pꝛo eo qui nullo modo est obligatus:vt.l.fideiussoꝛ obligari in p̄n. s̄.de fideius. Quero quid si fideiussoꝛ est liberatus acceptilatione ita ꝙ pꝛrigatur ad reum principalez an ipe potest repetere a reo ac si soluisset:quod videtur:qꝛ acceptilatio habet vim solutionis. certe de hoc habetis tex. qui distinguit in hoc:vt.l.deniqꝫ.§.fi.cū.l.se.s̄.mā. Ad rationē cum dicis acceptilatio habet vim solutionis . rn̄ de vt glo.dicit in simili in.l.si duobus.§.a fideiussoꝛe.s̄. de iureiu.vbi dicitur ꝙ iuramentū habet vim solutionis: ꝛ iō iuramētum fideiussoris pꝛodest principali:ꝛ tamen nō poterit repetere.dic vt ibi in glo. quia ē notabilis ad hoc multum.

Tutoꝛ. Nunqꝫ potui videre que ratio mouit iurisc̄onsultum ad dicendum hoc. Sed queramus que est ratio ꝙ tutoꝛ ꝛ curatoꝛ ꝛ similes non possunt accepto ferre cum eis possit solui.vt.l.vero procuratori.s̄.ti.j.ꝛ.l.ꝙ si forte.§.j.e.ti.possumus dicere hec acceptilatio est imaginaria so. ꝛ sic est quedam solutio ficta.Alia fictio est ꝙ tutoꝛ ꝛ curatoꝛ ꝛ procuratoꝛ habentur loco domini:vt.s̄.pꝛo emptoꝛe.l.qui fundum.§.si tutoꝛ.Item debes scire ꝙ aliquid fieri potest ad fictionem qñ illō fieri cōmode potest:ar.l.quia rō.s̄. de cōdi. isti. ꝛ dixi hoc in.l.si is qui pꝛo emptoꝛe.s̄.de vsuca.sed isti possunt nouare.ꝛ sic nō erūt tot fictiones:merito.l. non permittit eis acceptilationez nisi pꝛius nouent. Scōo quero que est ratio ꝙ tutor ꝛ curatoꝛ nō possūt liberari acceptilatione:possumus dicere ꝙ acceptilatio est actus ciuilis:ideo alteri per alterum non potest queri directo: vt.l.que ciuiliter.s̄.de acqui.re.do.sed videmus ꝙ ꝓcuratoꝛ nō querit domino directo:vt.l.rescriptum in fi.s̄.ō pac.nec tutoꝛ pupillo:vt.l.quotiens in prin.ō admi.tu. ista ratio nō placet per.l.iij.in fi.s̄.e.vbi per ꝓcuratoꝛez potest queri per acceptil'.si habet pꝛocuratoꝛ speciale mādatum.ꝛ tamē per pꝛocuratoꝛem nō potest queri actio directa:quare potes dicere ꝙ est ratio ne due fictiōes cōcurrāt:vt.s̄.dixi.sed ista eadem ratio impediret pꝛocuratoꝛem habentem speciale mandatum.que ergo est ratio rn̄deo quia sic placuit iurisc̄onsulti.nā nō video aliquam rationem vrgentem.

Ex pluribus. Istum.§. declara vt dixi i.l. ex duobus.s̄.de duo.re.

Si consensu. Si in acceptilatione venit aliud q̄ꝫ sit i obligatione nō valet.b.d. De materia hui⁹ l.dic vt dixi.s̄.l.px.§.i.

Is qui stichum. Adiectio vltra debitū acceptil'.nō viciat.b.d.

Ex pluribus. Acceptilatione facta vni ex pluribus reis debendi ceteri liberantur sicut solutione.b.d. Oppo.glo.de.l.ij.§.si tamen hominez.s̄.ō verb.ob.dicit glo.b̄ fuit facta acceptilatio in rem ibi in pſonā.sed dic vt ibi :quia ibi nō sunt duo rei:vt ibi nō.

Si iudicati. Oppo.de.l.ꝛ p iusiurā.§. si legatoꝛuz.s̄.e.gl.soluit duobus

modis. tu dic vt ibi dixi.

Aſi hominem. Pars vnius ex rebus alternatiue debitis potest per acceptil. ab obligatione sub duci. h. d. Aduerte qꝛ est difficilis. Opp. qꝛ quinqꝫ solutis in nulla parte cõtingit liberatio: vt. l. si stipulatus §. qui decẽ. s. ti. j. t. l. ij. §. j. s. d. v. ob. t. l. si nõ sortem. §. qui decẽ. s. de pdi. inde. huius timoꝛe hec. l. legitur duo bus modis. ꝓmo quia hec sit alternatiua. l. nõ hominis t sic loquatur in obligatione simplici nõ alternatiua: vt quia debebas mihi hominem simpliciter. vel debebas x. simplr t fz hoc nõ obstant cõtraria que loquuntur in obligatione alternatiua. alio modo legitur t ista con gruit magis huic littere qꝫ hic loquatur in obligatiõe al ternatiua. sed glo. nõ soluit hoc contrarium bene: nec h nec alibi. ideo dic qꝫ aliud in solutione vt in ꝓtrarijs: aliꝺ in acceptilatione vt hic: ratio solutio partis nõ parit libe rationem ne si solueretur pars in alia re sequeretur incon ueniens qꝺ ponitur in. l. in execu. §. pro parte. s. de vb. ob. qꝺ inconueniens nõ potest habere locum quando qs liberatur per acceptil. vt hic. idez in eo qui a parte absol uitur ꝑ sñiam: vt. l. ij. §. si tamen hominem. s. de vb. ob. t ibi pe. hoc tenet t ibi dixi.

Tuno. Eius rei. Nota ex hac l. qꝫ officium iudicis t actio in rem põt nouari qꝺ qualiter intelligatur. j. dicam. ti. j. §. j. Secundo nõ qꝫ obligatio t acceptilatio qñ hoc agit potest ponigi ad omnes obligationes etiã quas qs ignoꝛauit si hoc aga tur. Oppo. qꝫ h sint aliqua verba superflua. glo. insti. qui mo. tol. ob. §. j. hoc fatetur: tamẽ nõ est incõgruꝫ qꝫ in cõtractibus apponãtur aliqua verba superflua ad ma iozem declarationem: vt. l. que dubitationis. j. de re. iur. sed sceuola repꝛehendit gallum aquilium de superfluita te t bꝛeuitate i illa forma testamẽti quã dedit i. l. gallus. Opp. qꝫ res mea nõ potest pꝛomitti mihi: vt. l. nemo rẽ suam de vb. ob. dicit glo. hic nõ pꝛomittitur res mea: sed pꝛecium rei mei.

Jaccepto latum. Oppo. s. eo: ti. l. an inutilis in prin. So. vt ibi dicitur.

Jaccepto. Nõ qꝫ vbi apponitur ac ceptilatio nõ requirit nu meratio t ei nõ potest opponi exceptio nõ nu merate pecunie. t adde banc. l. pro casu ad id qꝺ dixi s. ti. j. l. si ex pluribus. in prin. t ibi adde banc. l.

Jego. Resoluta vna parte cõtractus to tus cõtractus resoluitur hoc dic. Oppo. de. l. cuꝫ emptoꝛ. s. de rescin. ven. dicit glo. hoc nõ contingit natura accep. sed magis potestate cõuentionis. Item oppo. de. l. si conuenerit. s. ꝺ pac. So. glo. hic erat res integra ibi nõ. vel tu dic bꝛeuiter qꝫ ibi remisit pꝛecium animo donandi h nõ. t eodem mo do solue contrarium de. l. si tibi habitationem. s. locati. Item oppo. de. l. si celsus. §. si fundum. s. de contra hen. emp. So. vt in glo. Ultimo nõ banc. l. ad. q. ca uetur statuto qꝫ nullus possit emere frumentum sine licẽ tia officialis. de venditoꝛe nihil dicit: an idez videtur sta tutum in venditoꝛe. hic tex. cum si. faciat qꝫ fic. pro hoc C. de indic. vidu. l. fi. vbi statutum in muliere intelligi tur de viro. pro hoc videtur expꝛessum. C. de cupꝛessis. t lucro dan. l. ij. li. xi. in contrarium facit. C. siquis alteri vel sibi. l. vlt. sed si rationem legis consideras non est contra.

De pretoꝛijs stipulationibus.

Retoꝛiarum. Hec. l. di uiditur in partes quattuoꝛ. primo ponit diuisio nem stipulationum. secundo quamli bet partem diuisiõis pꝛosequitur. ter tio dicit qualiter debent interponi. qꝛ to ad cuius iurisd. spectat cognitio super eis. secunda ibi iudiciales. tertia ibi stipulationẽ. quarta ibi qꝫ si sit. Op. hic ponitur pretoꝛia vt genus: iudicialis vt species. sz iste sunt species coequeue. vt. l. v. s. de vb. ob. t insti. de di uisi. sti. ergo male dicit h. Et codẽ modo. oppo. de cõi bus hui⁹ ti. dicit glo. diuersimode accipitur iudicialis t cõmunis h qꝫ ibi. glo. hic t in. d. l. v. de vbo. ob. t insti. de diuisi. sti. pꝛosequitur suum errozez. nõ enim bene in tellexit diuisionem stipulationuz: vt dixi in. d. l. v. sed qꝫ tum ad ꝓpositum dico qꝫ eodem modo accipitur ꝓto ria stipulatio h t ibi. s. que est introducta ab edicto pꝛe toꝛis. Ad cõtrariũ duz dicis ergo est species coeq̃ua ad iudicialez. rñdeo qꝫ ibi ponit diuisio stipulationũ in ge nere: sed hic diuiditur solum illa species diuisionis stipu lationum pretoriarũ t iudicialis ibi accipitur vno modo s. inuenta a iurisc̃onsulẽ. vel ab alijs peritis viris nõ a pꝛe toꝛe: vt iudiciũ sit ratũ merito est quedã species istius ge neris subalterni qꝺ est pretoria stipulatio. t eodẽ modo dico de cõi. Item op. qꝫ species stipulationũ sũt quattu oꝛ vt ibi. hic dicit qꝫ est vna tm̃ quare male rñdeo. ibi di uidũt oẽs stipulatiões hic vna tantũ.

Judiciales. Oppo. ad primũ dictũ dicitur h qꝫ stipulatio iudicialis dicit qua interponitur vt sit ratũ iudicium: vt iudicatũ solui ꝛc̃. cõ tra stipulatio iudi. sol. interponitur vt sit rata sñia non vt sit ratũ iudicium. dicit glo. concedo qꝫ hic accipitur pro sñia: t ideo omnis stipulatio pretoria que respicit effectũ sentẽtie debet dici iudicialis: t ideo stipulatio ꝺ ope. no. nũ. interponitur de ope demoliendo quatenus per sen tentiã apparebit iniuste edificatum: t ideo quia respicit effectũ sentẽtie: ideo dicitur iudicialis: vt. l. stipulatio. §. habet autẽ. s. de ope. no. nũ. Item dicitur hic cautio nales ꝛc̃. cõtra omnis stipulatio potest dici cautionalis: vt. j. v. t sciendum. So. cõcedo qꝫ largo modo sumẽdo omnis stipulatio potest dici cautionalis: sed hic accipit stricte. Quero in quo differt cautionalis a iudiciali. Respõdeo qꝛ cautionales nõ interponũtur respectu ali cuius sñie: sed iudiciales sic. Item dicitur hic qꝫ iste cau tionales habẽt instar actionũ. Quero quid est hoc dictũ. dicit glo. qꝛ sicuti per actionez agimus vt quid no bis detur vel fiat t ab initio extoꝛquemus: ita istas stipu lationes exigimus ab inuitis. fallit in stipulatione rem ra. ba. que nõ exigatur ab initio: vt. l. mutus. §. pena. s. de procur. vbi cãtine cogitur cauere quis de rato si vult admitti nõ pꝛecise Bi. repꝛehendit hãc glo. nã nec alie stipulationes de quibus hic loquitur exigũtur ab inuito: vt patet in stipulatione legatoꝛũ quã nõ cogitur ꝑsta re ille qui vult pati imis. in possessionẽ. Jdẽ in stipulatio ne dãi infecti: vt. l. pretoꝛ in prin. s. de dam. infec. qua re Bi. sustinẽdo gl. dicit qꝫ glo. habuit hunc intellectuz qꝫ omnes stipulatiões de quibus h loquitur possũt ꝑn cipaliter peti. t ideo habent instar actiõis pꝛetꝛqꝫ stipu latio rez ra. ba. que nõ petitur ꝑncipaliter sed per modũ exceptꝫ quis eam cõsequitur. ita voluit dicere glo. credo qꝫ gl. habuit hunc intellectũ: tñ ego puto qꝫ idem sit i sti pulatione rem ra. ba. qꝺ in alijs vt possit pꝛincipaliter pe ti: nã hic nõ loquitur in stipulatiõe rẽ ra. ba. q̃ iterponit in iudicio. illa enĩ vel esset iudicialis: qꝛ respicit effectuz sentẽtie: vel esset cõis: qꝛ respicit processũ t sentẽtiaz: sed

loquitur de

loquitur de ea que interponit extra iudiciū: vtputa qñ solu itur procuratori. vel quādo interponitur sup alio actu q fit extra iudiciū vt apparebit ex eadē glo. pone cōtraxi te cum tanq̄ cū procuratore vel solui tibi tanq̄ procuratori possum agere cōtra te vt ostendas te procuratorē vel caue as de rato: casus est hic vbi dicitur cautio hz instar actio nis hoc est pōt exigi ab inuito per officiū iudicis. probo ille q vēdidit tanq̄ creditor debet docere se creditorē eē: vt. l. i. C. credi. euic. pi. nō de. ita qui cōtrahit vt procurator debet docere se procuratorē esse z ibi Ja. de bu. hoc tene bat. Itē ille qui vendidit nomē vt creditor debet parere se creditorē esse: vt. l. si nomen. s̄. de here. vel act. vē. Itez ille qui locat vt vsufructuarius debet docere se vsufructu arium: vt. l. siquis domū. §. i. ergo eodez modo procur. q contrahit vt procurator debet docere se procuratorem vt hic: vel caueat de rato vt hic z. l. i. C. de procur. z ideo non est dicendum q id qđ dicitur hic fallat in stipulatiōe rē ra. ba. quia esset dicere q iurisconsultus male diceret h̄. Item dicitur hic vt sit nouatio. quero que nouatio sit p istas stipulatiōes: duplex est opi. quidaz dicūt q sit no uatio hoc est noue act̄. adiectio q prima nō tollat sicut i nouatione que fit per lit̄. cōtes. z per sententiaz: vt dixi in l. aliam. s̄. de noua. Alij dicunt q sit nouatio proprie. pri ma opi. est va. nā iste stipulationes que ex necessitate iter ponuntur nō nouant nisi expresse agatur: vt. l. pe. j. e. p batur in. l. stichum. §. si legata. s̄. de noua. Quero po sito q est actum q interponatur animo nouandi quid nouabitur p istas stipulatiōes. Et primo quero de sti pulatiōe legatoz quid nouat qñ hoc agat. Respōdeo nouat actionem ex testamento in euentum cōditiōis vel diei: vt. d. l. stichum. §. legata. s̄. de noua. gl. dicit verum q nouat in euentū cōditiōis: quando legatū erat cōdi tionale. Item in euentum diei quando hoc est actū. pōt enim agi vt obligatio in diem nouetur incōtinenti: vt di xi in. d. l. stichum. §. legata. Item hec stipulatio pōt iter poni super legato puro: vt. l. hec stipulatio in prin. z. l. ēt s̄. vt leg. no. ca. z tunc nouaret incōtinenti sine dub'o. se cundo hoc videamus in stipulatiōe de tutela qd nouet si hoc agitur. Respōdeo ista est sti. rē pu. sal. so. que no uat actio. tutele q̄ debz oriri tutela finita: vt. l. si pupillus s̄. de noua. qđ dic vt ibi fuit dictū. tertio videamus i sti pulatiōe rē ra. ba. qd nouet: dicit gl. q nouat conditiōez i debiti q̄ petet cōtra suum procuratorē si stipulatio non esset interposita: vt. l. si sine i pn. j. rem ra. ba. Ex hac glo. habes q nō logtur de solutione que fit in iudicio iudi ce pcipiente. naz tunc nō haberet locuz conditio idebiti: vt videbitis i. d. l. si sine. z probatur i dicta. l. i. C. đ cōdi. ide. Quarto videamus de stipulatiōe dāni infecti qd nouet qñ hoc agitur: gl. dicit q p hanc nouat interdictū qđ vi aut clā cōpetēs aut petituru si facias opus qđ mihi no ceat p quo illud interdictū cōpeteret. z ista est bōa opi. Alij vt Dar. Jo. Azo. z Hugo. dicūt nouari actionē l. aql. vel in factum q̄ peteret si illa stipulatio nō eēt in terposita: qđ nō videt verū. nā stipulatio dāni ifecti non porrigit ad ea dāna p quib' posset agi vel aql. vt. l. flu minū. §. preterea de dā. infec. Alij dicūt q nouat quedā exceptio que cōpetit dānum passo cōtra dñm domus rui nose vt nō aliter dominus tollat nisi omnia tollat z đ dā no futuro z pterito caueat: vt. l. prето. i fi. z. l. se. s̄. đ dā. infec. Nota mirabilē glo. fm quam babes q nouatur exceptio. Examinemus hoc an sit verum nouatio ē vni' obligatiōis in aliā trāsfusio: vt. s̄. de noua. l. i. ergo exce ptio nō nouat: qz nō est vnius obligatiōis in aliā trāsfu sio glo. in. l. rescriptū. §. si pacto. s̄. de pac. dicit q pactū pducit istos effectus. nā tollit naturalē: elidit ciuilē z ob ligat quē naturaliter nō petere: vt. l. si vnus. §. pactus ne peteret. s̄. de pac. modo illa naturalis obligatio que iest in pacto pōt nouari: ita dicit glo. in. l. rescriptū. §. si pa cto. Aduertatis hz illa naturalis obligatio possit trāsfūdi in aliā obligationē p nouationē: tñ alij effectus resultan tes ex pacto nō possūt trāsfundi in aliā obligationem.

Preterea ponamus q est exceptio que nō oritur ex pa cto sed ex alia eqtate: vt. l. qui equitate. de doli exce. quo nouabit ista. videte dico q nō pōt prie nouari hoc est in aliaz obligationē trāsferri. sed pōt per stipulationē cō tractā tolli illa equitas que exceptio. producebat: vt in exem plo posito hic in glo. babebā exceptio. vt dñs nō tolleret rudera nisi oia tolleret z caueret de dāno pterito z futuro certe interposita stipulatiōe dāni infecti tollitur illa eqtas qua inducebatur illa exceptio: z ista dicit nouatio. vide in simili: habebat maritus exceptionem ne ducniat nisi in q̄tū facere pōt: pmittit so. ma. animo nouādi certe ol lit equitas que exceptionē producebat. Idē in muliere q̄ cauit. secdo que pdit exceptio. l. velleia. Idē in herede q ca uēdo pdit exceptio. l. fal. vt. l. vlt. C. ad. l. fal. z eodē mō di co in eo qđ dixi. s̄. ti. i. l. z vno. §. i. q officiū iudicis z rei vē. nouat nō, pōe q sit vni' obligatiōis i aliā trāsfusio cū officiū iudicis z rei vēdicatio nō pōsupponāt obligationē sz dicit nouari hoc ē nouā act̄. induci p quā illa equitas p quā officiū inducit perimit: z idē dico in rei vē. Alij vo dicūt q nouat quoddā interdictū qđ dat ei qui dānū passus ē p qđ dñs cogitur: aut rudera tollere aut edes, p derelicto habere qđ vocatur interdictū de ruderibus tol lendis. de quo habes in. l. prето. in fi. s̄. de dā. infec. et ista pōt esse satis bona. Venio ad. §. cōes. dicit h̄ q cōes stipulatiōes sūt que fiūt in iudicio sistēdi causa.

Quero quare vocātur cōes glo. rñdet tribus modis. p mo qz partī respiciūt, processū iudicij ptim rspiciūt sētētiā. ista est bona vt patet ex exemplo h̄ posito de iudi. sisti.

Alij dicūt q dicit cōis ideo qz interponit tam ab actore q̄ a reo. de hoc possumus ponere exemplū p auc. gene raliter de epis. z cle. z de lit. pt. auc. libellū. sed hoc non placet q h̄. l. exēplificetur p illas. qñ ille nō sūt caut̄. pre torie a prетore inducte de quibus tractat hic ti. sed pos sumus sustinere vt dicātur prетorie. qz ab inuitis extor quentur vt intelligat prima glo. huius. l. Alij dicūt q dicūtur cōes: qz interponūtur tā in iudicio q̄ extra iudi ciū. sed nō placet qz ille que interponūtur ex̄ iudiciū non sūt pторie de quibus hic titulus tractat. Venio ad. v. z sciēdū. dicit hic vt qs cautior sit z securior vides q idē videtur importare ista verba. facere me cautū z facere me securū. z subijcitur in tex. interposita stipulatiōe: z sic fi deiussor nō regritur. alibi vbz cautiōis cū fideiussore ac cipit: vt. l. ptor. §. deniq̄ de ope. no. nū. z. s̄. qui satisda. eo. l. i. z ex h̄ dicit Ja. de are. in. q. illa si promisi te facere securū liberor, pmittēdo p simplicem stipulationē: quia verba cautiōis in dubio intelligūtur de eo qđ minus est sz h̄ verificāt in sola stipulatiōe ergo ꝛc. habes đ hoc gl. in. l. si. mādato ticij in fi. s̄. man.

Stipulationum. Opp. đ. l. prетor. §. dein de. s̄. đ ope. no. nū. So. vt ibi. Itē opp. de. l. i. in prin. s̄. de ripa munic. So. vt nō. e. l. §. i. Tertio oppo. de. l. si finita. §. de ceteris. s̄. de dā. infec. So. qđ hic dicit de edibus intellige đ edi bus priuat̄. secus de publicis: vt in. l. otraria. z iō gl. q̄ h̄ intelligit de edib' publicis vl priuatis nō bene logt fm. Di. Venio ad. §. stipulatio duple op. q regrat satisda tio cū fideiussore: vt. l. si post. C. de euic. dicit gl. illđ vbz qñ in limine otractus imminet euictio: z sic sūt duo casus. vnus qñ hoc ocurrit vt h̄ dicit in tex. alius qñ euictio im minet in limine otract': vt. l. si post. C. de euic. z. l. pe. s̄. đ pi. z cōmo. rei vē. Item est tertius casus in. l. i. in fi. C. de

bonis ma. qñ pat vendit de bonis filij. Iz quidam doc. aliter intelligãt. Quartus casus ẽ qñ venditio p rescriptũ ꝓncipis ꝓfirmaret. ar. l. vniuersa. C. de ꝓci. impera. offe. Quintus casus ẽ qz debet satisdare si est ꝓsuetudo: vt. l. q si nolit. §. qz assidua. s̃. de edi. edic. z. l. si prius. §. i. s̃. de aqua plu. ar. Sed q̃ro qñ imminet euictio: an dabũ tur fideiussores tm̃ ꝓ illa euictiõe que iminet. an generaliter quocũq; mõ vinceret? Bi. dicit quocũq; mõ euinceret ar. l. fi. §. i. s̃. de rescin. ven. z idẽ tenẽt doc. in. l. si post. C. de euic. Iz glo. nõ declaret i. d̃. l. pe. §. i. d̃ peri. z ꝓmo. rei ven. Secũdũ hoc inuẽta est fraus per quã vẽditor cogetur satisdare: qz emptor facit sibi moueri qõnez tũc non coget emptor sibi soluere pciũ nisi sibi satisdet pro omni euictiõe. sed an cõtra istam fraudem sit aliquod remedium dicam cras. Vltimo querit glo. quando imminet euictio vtrum fideiussio petatur ꝓncipaliter: an vo ope excepc̃ contra petentem precium: quod vltimũ est vuz: vt in glo. Bartolus.

Quod si sit aliqua. Hic ponitur tertia pars in qua ponit cuius iurisditio super istis stipulationib̃. z diuidit h. §. ꝓmo loqtur qñ mouet ꝓtroversia tpe stipulatiõis inꝺponende: z an debeat interponi. scd̃o qñ mouet post stipulatiõem iterposita vel ante. s. qualit debeant interponi. scd̃a ibi; Iz z si qd. dicit hic q sũmatiz ptor cognoscit. cõtra imo plene: vt. l. iiij. §. si forte. s̃. de dã. infec. dicit glo. qdam dicũt h fallit qñ sit missio ex scd̃o decreto. vel alit ibi nõ querit an sit satisdatũ vel nõ: sed qz nõ est satisdatum dubitat an missio sit facienda z bona est ista. so. circa sũmariã tm̃ cognitionez. dic vt nõ. in. l. iij. §. sciẽdũ. s̃. ad exhibẽ. ita dicit glo. sed certe per id qd̃ dicit ibi nullũ intellectũ habebis. do. Jo. fagioli. de pisis fecit de hoc vnũ pulchrũ tractatũ. quẽ specu. ponit de vbo ad verbũ in ti. de offi. iudi. dicatis vt ibi Bi. dat hic vnaz suã doctrinã in duobus verbis: z dat talem regulã. z dicit q regula ẽ q vbicũq; agit de cã super qua sẽtentia lata ẽ tribuit ius finale z aufert plenũ ius vni z dat alteri. ibi deficerat plena cause cognitio. Iz vbi ecõtra nõ desideratur plena sed sufficit semiplena: vt. l. ij. s̃. quis or. in bo. pos. fue z. l. iij. §. si causa cognita. s̃. de bo. pos. ita dicit Bi. Tu dic si lex dicit sũmati cognosci i casu i quo sñia lata nõ parat plenũ ꝓiudiciũ: z tũc sũmati intelligit tã in ordine q̃ etiã in ꝓbatione: qz sufficit semiplena ꝓbatio. forte etiã per iuramẽtũ: vt. l. thesaurus. s̃. ad exhi. z ideo in primo decreto nõ regritur plena probatio: vt nõ. i auc. de exhi. z intro. reis. §. suscepto. Jdẽ dico in cã alimentorũ in qua cognoscit sũmatim si remanet cã filiationis z idem in similibus: sed si lex vtit isto vocabulo sũmatiz i cã que plenũ ꝓiudiciũ parat z tũc intelligit sũmati quo ad ordinẽ: sed ꝓbatiões regrũtur plene: vt. l. de submersis. C. de naufra. li. x. z ita intelligit. c. sepe de vbo. sig. in de. Et ideo in secũdo decreto qd̃ pat plenum ꝓiudiciũ regritur sũmaria cognitio: tm̃ ꝓbatiões debẽt esse plene: vt. l. iiij. §. sed z si forte. s̃. de dã. infec. z plene dixi in. l. si finita. §. iul. z. l. fulcinius. §. i. quibus ex ca. in pos. ea. et hoc mõ debz intelligi in. d. l. iij. §. si cã cognita. s̃. d̃ bo. pos. z. l. ij. s̃. qs or. in bo. pos. fue. Añq; lex nihil dicit circa cognitionem z tũc intelligit de plena cãe cognitiõe vt. l. iudices. C. de iudi. nisi eẽnt cãe breviores: vt i auc. nisi breviores. C. de sen. ex peri. recit. Ad secũdum dictũ oppo. z videtur q postq̃ sñia est lata iudex est functus suo officio nec potest addere vel detrahere: vt. l. iudex et l. paulus de re. iudi. huius tmore. iste. v. legitur duob̃ modis. ꝓmo q hic dicat addi vl detrahi ante stipulationem interpositã z ante iussũ factũ de ea interponẽda. et dicatur addi minui. addi q pretor mortuꝰ dixit z sic nõ ob. ꝓtrariũ. Sed ad istam lec. opp. de. l. in ꝓuẽtionalib̃ s̃. de vb. ob. So. verũ ẽ q nõ põt addi vel detrahi. s. ab alio q̃ a pretore. sed a põtore sic. vel aliter z melius nõ potest addi vel detrahi etiã a põtore viuo: nisi quatenus ꝓcederet de mẽte põtoris mortui: vt. l. si finita. in pn. s̃. de dã. infec. z ita potest intelligi hic. secũdo mõ põt itelligi q hic addat vel detrahat post iussũ factũ a põtore añ stipulationẽ interpositam. Ad cõtraria rñdeo q functus ẽ officio suo verũ est in sñia diffinitiua. sed ista est iterlocutoria p quã iudex iubet satisdari vl nõ satisdari ergo rẽ. vt. l. qd̃ iussit. s̃. de re. iudi. fm hoc videtur q iste. v. debz intelligi qñ satisdatio petit incidenter. nam si peteret pncipaliter ista eẽt sñia diffinitiua que d̃cideret illã cãm: tm̃ etiã si eẽt diffinitiua putarẽ idem: quia in istis que expediunt mero iudicis officio ita durat officiũ iudicis post q̃ semel iudicauit si subest equitas sicuti primo vt appa ret h z. j. e. l. pe. z dixi plene i. l. qd̃ iussit circa fi. s̃. de re iudi. tertio mõ põt intelligi q hic addat vel detrahatur post stipulationẽ interpositã. Sz tũc ob. qz videt q hoc iudex nõ possit facere: vt. l. sed z sigs. §. fi. s̃. siquis caut. So. dico q nõ põt post stipulationẽ interpositã nisi volẽtibus ptibus: vel nisi cã cognita, ꝓpter iustum errorem vel ex alia iusta cã: vt. d. l. Iz z sigs. §. fi. j. e. l. pe. qd̃ nõ. multũ. habes enim q sñia interlocutoria põt per iudicẽ revocari anteq̃ sit executiõi mãdata: vt. l. qd̃ iussit. Iz post q̃ est executioni mandata nõ põt revocari nisi volentib̃ partibus: vel nisi cã cognita ex iusta causa ita nõ. hic. vide glo. que incipit addit ante eam ibi. Item quid. qua gl. nõ. multum. Plenius dixi i. l. qd̃ iussit. s̃. d̃ re iudi. qd̃ hic dicit q quãdo iterlocutoria est mãdata executioni facto hominis. idẽ puto quãdo secũ trahit executꝫ. vt puta iudex ꝓnunciauit te nõ audiẽdũ vel nõ esse te admittẽdum ad ꝓbandum z silia que hominis executꝫ. nõ requirũt. cũ enim a lege fiat executꝫ. nõ poterit revocari nisi sicut hic causa cognita vel partibus volẽtibus: vt. l. si is. s̃. de le. ij. z. l. apud aufidium in fi. de optꝫ. le. quarto potest intelligi hic q iudex addit vel detrahit. addit q dicit aliqua ptiũ qd̃ satis potest, pceder. ar. l. d̃ die i pn. s̃. qui satis. cogũ. Quero quid si mutata est in aliaz formam q̃ pretor dixit. Rñdeo tunc nõ erit pretoria vt hic dicit gl. z plenius dixi in. l. in ꝓuentionalib̃. s̃. d̃ vb. ob.

Retorie. Nota q quando in stipulatione venit factum indiuiduũ ad quẽlibet heredum trãsit insolidum. vt. l. ij. §. ex his. s̃. de vbo. ob. z. l. eadẽ. §. fi. z. l. in executꝫ. §. secunda species eo. ti. Secũdo nõ q stipulatio q̃ continet q̃titatẽ diuidit inter heredes, pmisso. vt. l. ij. §. i. s̃. d̃ vbo. ob. z. l. eadẽ. §. fi. z q h dicitur q̃uis possit dici aduersatiue ponitur nõ connectiue. Opp. z videt q stipulatio iudi. sol. cõtineat certã q̃titatẽ: vt. l. iudi. solui. j. ti. ij. So. cõtinet incertã q̃titatẽ ante sententiam sed post sententiam certam quãtitatez vt ibi. Vltimo nõ q idẽ ẽ ꝓmittere iudicatum solui z ꝓmittere solui iudicatũ: vt hic Iz diuersas litteras. nã quidã habẽt iudicatũ solui z qdã solui iudicatũ. hoc tz Pe. z Ci. refert. C. vñ legitimi. l. fi. in. i. q.

Sed si unus. Iste. §. est subtilis z diuiditur i partes tres ſm lec. veriorem et cõem. in prima decedit quis rei vẽ. conuentus ante lit. cõtes. z queritur qualiter heres qui totam rem possidet in rei ven. cõdẽnet. Jn secũda qualiter heres condemnet in stipulatiõe iudicatũ solui. Jn tertia decedit reus post. lit. cõte. in rei. ven. z querit qualit cõdẽnet heres q totũ possidet in rei vẽ. secũda ibi inq̃tum. tertia ibi sed si lite. lec. quã. s̃. posui fuit lec. mar. Jo. Azo. z hi discordãt a p̃dictis. z dicũt q ẽt post lit. cõt. possessore defuncto ille solus

ille solus heres teneť q possidet. ꝛ hūc. v. ſz ſi lite. itelligūt in stipulatiōe iudi. sol. ꝛ ideo ꝓ iſta. q. declarāda videamus ratiōes ꝓo vtraq; ꝑte ꝛ finaliť cōcludemus id qđ nobis videbiť. Bar. ꝛ alij dicūt q; ſi possessor cōuētus rei vē. decedit ante lit. cōt. ille solus heres teneť qui possidet ſi post lit. ꝓt. qlibet teneť ꝓ hereditaria portiōe. licz vnus possideat. ꝛ ita intelligūt hāc. l. ꝓo eiſ videtur. cāuſ in. l. ſi possessor. s̄. đ rei vē. vbi tex. notabiliť dicit ante iudicium acceptum. ꝑterea hic tex. dicit ſed lit. ꝓteſ. cē. ꝛ ſic ponit dictionē aduerſatiuā. ſed eius natura eſt aduerſari p̄cedentib⁹: vt. l. ij. s̄. ne quis eaz q in ius vo. ꝛ ibi nō: ꝛ. l. hoc amplius. §. de his aūt. s̄. de dā. infec. ergo in p̄cedēti. §. dixit quādo đceſſit ante lit. cōteſ. vt aduerſario ſit bona. ꝑterea actiōes hereditarie trāſeūt ad heredes ꝓo hereditarijs portiōibus: vt. l. ꝓo hereditarijs. C. de here. acti. vnde ſi possessor decedit ante lit. cōt. ſolus ille heres q possidet teneť: q; đfunctus nulla obligatiōe tenebatur cū nulla obligatiōe ſit obligatus qui rei vē. cōueni tur: vt inſti de acti. §. i. ſed cū decedit iam lit. cōte. cepit teneri defunct⁹ ex illo quaſi cōtractu q celebrať in illa cōteſtatiōe: vt. l. iij. §. idē ſcribit. s̄. de pecu. merito ad heredeſ trāſibit ꝓo hereditarijs portiōibus: ita dicunt mar. et Al. Sed oppo. q; iſta ratio nō ſit va. nā in. §. idē ſcribit. dicit q; quaſi cōtrahit in iudicio per ſñiam nō in ꝓt. Rñdeo iſta glo. ꝛ illa dicit vz. nā p lit. ꝓteſ. qs obligať ei qđ in ſñia deuenit ꝛ ſic in vtroq; cauſu quaſi ꝓtrahit: vt ꝓbatur hac gl. cōiuncta cū illa qđ nō: quarto probāt ipſi in eo qui dolo deſijt possidere diſtinguitur an deceſſit ante lit. cōteſ. an post: vt. s̄. de rei ven. l. cū autem. et heredes post lit. ꝓteſ. tenētur omnes lz nullus possideat ergo eadem ratione hic illi qui nō possidēt tenebuntur. iſte rōnes ſūt eoz. Ad. l. in ꝓtrariū alle. rñdeo q; oēs illas intelligo in eo q decedit ante lit. ꝓt. vt in glo. tñ iſta rñſio eſt ꝑfecta: vt oſtēdā allegādo iſtas. ll. ꝓo alia parte vt. ſ. dicā. Alij vt Jo. Azo. ꝛ Hug. dicunt q; etiā ſi decedit ante lit. ꝓteſ. ille q possidet ſolus tenetur ꝓo eis. facit s̄. de rei vē. l. ſi possessor. certe ibi decedit ante lit. ꝓteſ. vt ibi dicit in tex. Item ꝓo eis facit. s̄. cōmo. l. ſed mihi. §. hereſ. dicit mar. ꝛ Al. ibi decedit ante lit. cōteſ. iſta nō eſt bona ſo. nam ibi in. §. heres defūctus erat obligatuſ ad rem reſtituendam ex ꝓtractu. ergo quilibet heredum debet teneri ꝓo parte ſicut mar. dixit in eo qui đcedit post lit. ꝓteſ. ſed ꝑ mar. rñdeo q; illud ibi ſpeciale in cōtractibus bonefidei. ſed rei ven. nō eſt de iſtis ergo ꝛc. nec obligatio que oritur ex illo quaſi cōtractu q celebratur ī iudicio. hoc tetigi in. l. eadē. §. cato. s̄. de vbo. ob. ꝛ doc. tā gunt in. l. ꝓo hereditarijs. C. de here. act. tertio facit ꝑ Jo. l. ſi plures. s̄. de vi ꝛ vi ar. So. dicit mar. ibi deceſſit ante lit. cōteſ. nō videť va iſta ſo. eadem rōe: q; ibi defūctus tenebať obligatiōe ꝛ actiōe ꝑſonali hoc eſt interdicto. vnde vi. ergo debuit trāſire ad heredes ſicut mar. et ſequaces dicūt in eo qui decedit post lit. cōteſ. ſed rñdeo ꝓo eis per ea que nō. per Bi. in. l. qui. fundū. §. ſi tu ex parte. s̄. ad. l. fal. vbi dicit q; ibi ideo: q; actio perſonalis habet comitātiā cū rei ven. ꝛ ideo trahit ab ea vt ꝓtra illū deť inſolidū qui possidet: ſed nos nō possumus ſic hic dicere in illa obligatione que oriť ex lit. conteſ. nam iſta habet oꝛtum per ſe ſepatum ꝛ diſtinctū a rei ven. nec oriť ſimul cum ea. Item facit ꝓo Jo. ꝛ ſequacibus: quia ſi possessor lit. conteſ. deſijt possidere ſine dolo ꝛ culpa eſt abſoluendus: ꝛ econtra ſi incipit possidere eſt dānand⁹ vt. l. ſi autem. §. i. s̄. de rei. ven. per qđ videtur q; heres q eſt eadem perſona cū defuncto qui deſijt possidere nullo modo teneatur: ꝛ ille qui incepit possidere teneatur ī ſolidum. Ad hoc reſpondet glo. ꝑ Bar. multum notabiliter q; illud q; dicitur heres eſt eadem ꝑſona cū defūcto eſt verū ꝓo ea parte ꝓo qua eſt heres ꝓo alia parte dicitur extraneus: vt probatur in. l. cum a matre. C. de rei ven. ſimile dicimus in ſuo qui repreſentat perſonam domini ꝓo partibus dñicis q; alijs eſt extraneus: vt. l. ſeruus cōis ſit omniū. s̄. de ſti. ſuo. ꝛ ideo ſi ad vnum ex heredibus peruenit tota poſſeſſio eſt ꝑin de ac ſi peruenisſet ad extraneum ꝓo portionibus ꝓo qbus nō ē heres ꝛ ideo ex illo iudicio teneri nō pōt: vñ gl. tz opi Bar. ꝛ Al. ꝛ idez Bi. ħ ꝛ Ci. in. l. ꝑ hereditarijs. C. đ here. act

Sed ꝓtra predicta facit quia ſi ad vnum ex heredibus peruenit tota poſſeſſio facto teſtatoꝛis videtur ſua culpa deſijſſe poſſidere que culpa venit post lit. ꝓteſ. vt. l. ſi homo. s̄. de rei. ven. ſed ſi puenit ſine facto teſtatoꝛis nō videtur q; aliquid ſit heredibus imputandum: quia deſierunt poſſidere abſq; ſui vel defuncti culpa ꝑ ea que dicta ſūt. s̄. videte gl. magnā. Ultimo videtur iſtud ꝓbare: mihi vero videť q; quādo res puenit ad vnum facto teſtatoꝛis vel heredū q; nō debeamus diſtinguere, vtrum lis fuerit conteſ. vel nō: maxime ſm iura hodierna ſm q̄ ꝑ ſolā libelli oblationez ſit res litigioſa: vt in auč. litigioſa. C. de liti. ꝛ iō ſi teſtator legaret vni rem adhuc tenētur heredes: vt. l. ij. ꝛ auč. nunc ſi heres. C. de liti. idem ergo ſi vni ex heredibus prelegat quoniā ꝓo alia portiōe dicit exneus vt dixi: quādo vo puenit ad vnū abſq; facto defūcti vel heredū: tūc fateoꝛ q; illi qui nō possident nō possūt ꝓueniri. deſierunt enim possidere abſq; dolo vel culpa: ſed tamē ille qui possidet inſolidū ex eadē iſtātia inſolidū cōueniri nō posſet: ſed q; illa obligatio inſtātie nō tenet eum niſi ꝓo hereditaria portiōe: vt. s̄. dictū eſt. Reaſſume igiť predicta ſic quādo ꝓuētus rei ven. đcedit relictis pluribus heredib⁹: aut ꝓueniebatur vtili q̄ ſi dolo deſijſſet poſſidere: aut cōuēiebatur quia vere poſſidebat. primo caſu aut decedit ante lit. cōteſ. ꝛ heredes tenent in factū. Aut post. ꝛ tunc quilibet tenetur vtili: vt l. cū autē. s̄. de rei ven. cū. l. prece. ſo caſu ſi poſſeſſio puenit ad quēlibet ex heredibus ꝓo hereditaria portōe nō eſſet dubiū: ſed ſi peruenit ad vnuz tm̄ ſeu ad aliquos: tunc dic: aut ille reus deceſſit ante lit. conteſ. aut post. primo cauſu aut puenit ad vnum tm̄ facto teſtatoꝛis ꝛ quilibet ex heredib⁹ teneť: vt. d. l. ij. ꝛ auč. nūc ſi heres. C. de liti. aut abſq; teſtatoꝛis vel heredū facto. ꝛ tenetur ſoluz ille qui possidet: vt hoc. §. in ꝑn. ꝛ đ re. ven. l. ſi poſſeſſore. Si vero decedit post lit. conteſ. tunc aut poſſeſſio puenit ad vnū facto teſtatoꝛis vel heredum: ꝛ qlibet tenetur ꝓo parte hereditaria: vt hac glo. ꝛ. d. l. ij. ꝛ auč. nunc ſi heres. Si vero puenit abſq; facto teſtatoꝛis vel heredū tunc ille qui possidet ex eadem tenetur ꝑ parte hereditaria tantū. Alij qui nō possident abſoluuntur. s̄. vt dictū eſt. Quero dixi q; ante lit. cōteſ. reo defuncto ille solus qui possidet tenetur aliquo caſu. an ſuper eodem libello ꝓcederetur porrectio ꝓtra đfunctū videtur q; nō q; ꝓo alijs partibus ꝑſonā defuncti nō repreſentat vt dictuz ē s̄. In ꝓtrariū vr̄ q; iſte tex. alias nullā cōtineret dubitationem puto q; ſuper eodē libello ꝓcedatur: tamen đbebit in proceſſu liquidari qūo ipſe poſſideat inſoliduz lz ipſe ſit heres ꝓo ꝑte ꝛ hoc mō cū eo fiet lit. cōt. per iſtuz. tex. Secundo q̄ro dixi q; post lit. cōt. reo defūcto ille qui poſſidet inſolidū cōdemnatur ſolū ꝑ hereditaria pōtione eadē inſtātia. Quero quid ſi actoꝛ velit nouam inſtātiā reincipe. Bi. videť tenere q; poſſit. in ꝓtrariū facit C. qūo ꝛ qñ iudex auč. qui ſemel. ꝛ ī coꝛ. vnde ſumitur. puto Bi. vuz dicere: nā q ſemel actionē ꝓponit cogiť in ea pſiſtere cōtra cūdē: ſed nihil ꝓhibet ꝓtra aliū dirigere petitionē ſuā ꝛ renūciare ꝑme vel nō renūciare: vt. l. iij. in ſi. s̄. de duo re. ita in ꝓpoſito cū libellū do ꝓtra heredē poſſidētē inſolidū do libellū tanq̄ ꝓtra poſſeſſoꝛem

nō tanq̄ ꝓpria heredē: vt. l. de eo in fi. s̄. ad exhi. ꝛ sic conuenio eum tāq̄ extraneū. Uenio ad fm dubiū de stipulatiōe vt ponitur in tex. Quero qualit̄ isti heredes conueniant̄ ex stipulatione: iurisconsulti non determinat. vna glo. dicit q̄ reus p̄ncipalis ꝛ fideiussor tenent̄ insolidum heredes vero pro pte. ꝛ istud dicit glo. parua posita sub verbo cōmittatur. alia glo. magna in fi. dicit aliter. aut p̄missor decessit ante lit. cont. ꝛ ille qui possidet tenet̄ insolidum: sed cōdemnatur p parte. Alij qui nō possidēt tenent̄ ꝛ cōdemnant̄ p partibus tm̄: post lit. vō cōtes. oēs tenent̄ pro partibus tm̄: ꝛ dicit gl. q̄ in hoc omnes concordant. Sibi vō videt̄ aliter q̄ hec stipulatio catenus teneat quēlibet ex heredi. quatenus tenet ipsa actio principalis. ꝛ inq̄ tū in p̄mo iudicio quilibet heredū cōdēnatur in tm̄ hac stipulatiōe tenētur. tex. est i. l. penalis. §. iul. s̄. ad. l. fal. rationē huius dixi in. l. eadē. §. cato. s̄. de vbo. ob. faciat. l. in depositi. s̄. depositi. fm hoc totus iste. §. loqtur in conuēto rei. ven. lz p̄dicta sint va possit aliter intelligi q̄ hic. §. loquat̄ fm p̄cedentia quādo qs cōueniebat̄ interdicto de op. no. nū. in quo venit res hoc est operis restitutio. q̄ actio cū sit in rem scripta: vt. l. pe. de ope. no. nū. eadez ibi dicenda erūt que dicta sunt in rei ven.

Retorie. Concor. sūt in gl. Quero qd in eo qui tenetur satisdare ex promissione ꝛ satisdedit ꝛ fideiussor est factus nō soluēdo an iterū teneatur satisdare: certe puto q̄ non quia periculum inopie subsecute pertinet ad creditorem vt. l. pupilli. §. soror. s̄. de solut̄. aliud est in istis p̄torijs stipulationibus que interponūtur officio iudicis. nā finita prima fideiussione adhuc subest equitas que iducit officium iudicis ad faciendū eam iterū interponi: sed q̄ promisi satisdare ꝛ satisdedi finita prima obligatiōe nulla remanet actio per quā possunt cogi ad iterū satisdādū.

A omnibus p̄torijs.

Ex stipulatione pretoria per procuratorem queritur actio dño sine cessione causa cognita sicuti ex cōtractibus institoris. h. t. Oppo. ꝛ videt̄ q̄ indistincte i p̄torijs queratur domino sine cessione: vt. l. in cause in fi. s̄. de procura. ꝛ. l. si procurator. e. ti. So. dicit Ja. d̄ are. illud est vez in stipulationibus interpositis in iudicio: secus si essēt interposite extra iudiciū: q̄ tūc nō dat̄ dño sine cessiōe nisi cā cognita ita logtur h̄. Quero qd vertat̄ in cause cognitiōe: intellige si procuratoris copia haberi nō possit ita q̄ nō pōt cedere ꝓpter eius absentiam vel mortē sicut dicimus in institore: vt. l. i. in. fi. s̄. de isti. ꝛ h̄ in fi. ꝛ. l. dāni. in fi. ꝛ ibi. nō. s̄. de dā. infec. ꝛ. C. d̄ ac. ꝛ obli. l. i. ꝛ sic vides q̄ inter p̄torias stipulatiōes interpositas extra iudiciū ꝛ al' q̄tū ad acq̄sitionē nō ē differētia. Sc̄o quero qualit̄ hec stipulatio fuit cōcepta. dicit glo. intellige q̄ procurator fuit stipulatus dño ad istar tutoris vel curatoris secus si sibi nomine dñi q̄ tūc indistincte sibi querit̄: sed dño cedere tenet̄ per actionē mandati videte si procurator stipularetur ipsi dño stipulatio esset ipso iure nulla: vt nō. s̄. de vb. ob. l. stipulatio ista. §. sigs insulā ꝛ ibi dixi. facit q̄d nō. in. l. i. s̄. d̄ sti. fuo. sile vides in sentētia que nō valet si cōfertur in psonā domini absētis: vt. l. i. C. de sen. vñ intellige h̄ qñ procurator ē stipulatus sibi noīe dñi alis nō valeret.

A omnibus p̄torijs.

Uides hic q̄ lz de natura p̄toriarū sit vt committatur ad interesse: vt. l. ij. §. incertā. s̄. e. tñ si pena apponit̄ cōmittitur ad penam. nec desinit esse pretoria quia pena apponit̄ loco itereſſe d̄ mēte p̄toris: vt hic ꝛ. j. e. l. fi.

Retorie. Hec. l. legitur in glo. duob' modis secūdum vnam lec. dicit. In pretorijs stipulationibus nō pōt qs dare pignora vel depositū facere loco fedeiussoris: sed si deiussores tenētur dare. fm aliā lect. dicit q̄ nō cogit̄ qs dare pignora vel facere depositū p̄ fideiussore. pōt tamē si vult. tex. ibi fingit̄. i. fingi pōt fz vnā lec. vel fingitur. i. fingi cogit̄. pōt tamē si vult fm aliā lect. Op. ad primā lec. de. l. p̄missor. §. fi. s̄. de consti. pecu. So. aliud cum p̄mitto satisdar̄ ꝛ sic teneor ex mera conuentiōe vt ibi: aliō cū teneor ex edicto pretoris: vt hic. istā lec. tenet p̄ma gl. istud idē tenet. j. de re. iu. l. in eo. §. nemo. p glo. ꝛ. C. de lit̄. cōt. auc. offerat̄. vbi tenet q̄ quis nō pōt dare pignora vel facere depositū si vult: ꝛ qui tenent hoc assignāt rationē: q̄ p̄torie stipulatiōes sūt ita limitate: ꝛ ista certa forma est eis data a qua nō est recedēdū: ꝛ hoc vidi q̄ñq̄ tenere Ja. bu. hec opi. nō ē va per. l. i. §. an pignoribus supra de colla. bo. quoz le. l. fi. §. si legatarij. que. ll. exp̄sse loquūt̄ i pretorijs stipulationib'. p hoc videt̄ tex. in. l. habere. §. i. j. de vbo. sig. nec ob. hec. l. q̄ dz exponi fingit̄. i. fingi cogit̄: ꝛ istō tz sc̄da glo. h̄ ꝛ. s̄. q̄ satisdā. co. l. i. ꝛ i auc. d̄ exhi. ꝛ itro. reis. §. suscepto: ꝛ hoc tenebat. Bar. silī. q̄d puto vez per. l. plus cautiōis. j. de reg. iu. Alterius op. q̄ nō regrat̄ fideiussor: vt. s̄. e. l. i. §. stipulationū So. regularit̄ regritur fideiussor: fallit i casibus vt ibi. Itē op. q̄ q̄ñq̄ pignora de necessitate regrant̄: vt insti: d̄ satisda. §. si vō aliqui. dicūt quidā ibi speciale quādo dominus satisdat p suo procuratore. vel veri' ibi nihil dicit de pignore q̄d tradat: sed dicit de hypotheca: vnd̄ cogitur bene quis obligare bona nō tamē pignora tradere vt hic. Quero an hoc sit vez indistincte q̄ qs cogat obligare oīa bona sua cū fideiubet vel dat fideiussorem: glo. nō determinat. puto hoc esse arbitrio iudicis remittēdum vt. s̄. e. l. ij. in fi. q iudex arbitrari debet quando dñs p suo procuratore satisdat: vt in. §. si vō aliquis. Itē quādo qs nō tenet̄ nisi ad simplicē cautionē: vt. l. si filio s̄. vt le. no. ca. ꝛ bocidistincte approbat consuetudo vt semp bonorum obligatio interseratur. Quero quid si dat fideiussorem aliquem qui non possidet immobilia an sufficiet: Bi. remittit ad notata in auc. de exhi. reis. §. sancimus. dic vt ibi. An autem sit idem si aliquis promisit cauere idonee vtrum tunc sufficiat nuda promissio cum hypotheca bonorum: gl. parvula videtur dicere q̄ sic in. l. si mandato ticij in fi. s̄. man. sed non puto verum quia promissio cum hypotheca dicitur nuda promissio vt. d. l. filio. ꝛ qui tenetur ad nudam promissionem tenetur ad hypothecariam: vt. s̄. dixi. dz ergo verbū idonee aliquid operari: aut ergo glo. illa non bene dicit: aut aliter debet intelligi.

Aulus. Ad euidentiam debetis scire q̄ heres institutus sub pendente p̄ditiōe pōt petere bonoz possessionē: vt. l. ij. §. si sub p̄ditiōe. s̄. d̄ bo. pos. fz ta. Op. de. l. int̄ oēs. s̄. q satisda. co. h̄ timore hec. l. legit̄ duob' mōis. p̄ Paulus nōt approbādo qd̄ seq̄t. alio mō Paulus nōt reprobādo qd̄ seq̄t vt gl. dar̄ dic̄ q̄ dic̄ bñ i oīb' p̄tq̄ i fi. ibi dū dicit q̄ vbi agnouit bo. pos. nō satisdat ꝛc. q̄ gl. ē ꝛ. l. int̄ oēs. nam sine dubio tenet̄ satisdare vt ibi.

A pretorijs. Op. d̄. l. d̄ die i p̄n. s̄. q satisda. co. dicūt qdā q̄ ibi logt̄ i stipulationib' int̄ponēdis: h̄ i stipulatiōe iaz int̄posita: tu dic siue sit stipulatio interposita siue int̄ponēda p̄toris ē int̄p̄tatio: tñ in his q̄ pertinent ad preparatoria iudiciorum interpretatur pro actore: vt. d. l. die. in alijs interpretatur, put ei surggerit eqtas. Oppo. s̄. de pact. l. veteribus. ꝛ. l. stipulatio ista. §. in

iſta.§.in ſtipulationibus.ſ. de verbo. obliga. So. aliud in conuentionalibus ſtipulationibꝫ.vt ibi. aliud in pretorijs vt hic vt dicit tex in.l.in conuentionalibus. ſ.de verbo.obli.

Alexianus. Iſta.l.ē difficilis ⁊ ſubtilis.⁊ alias incipit valerianꝰ.⁊ alias incipit preſes.⁊ hoc dicit. In ſtipulationibus pretorijs interuentu noue perſone nouatio non preſumitur ipſo iure ſꝫ ope exceptionis.h.d.

Op.q̄ ſcḋa ſtipulatio nō valeat.vt.l.qui bis. ſ. de verb.obli.vt dicit gl. nō valent ābe qꝛ ex vtraq̄ nō potest exigi inſolidū.tñ vtraq̄ valet ⁊ habet effectū. tu dic verius vt ibi dixi ſm Ja.de are.qꝛ ſecūda nō valet quādo ꝓtinet tm̄ q̄tū prima.hic vō continet aliud ideo valꝫ ſcḋa. Item op.de.l.iudex.ſ. de re iud.So.hic loqꝫ in ſententia interlocutoria ibi in diffinitiua.certe idē puto ſi iſta eēt diffinitiua ſm q̄ dixi in.l.i.in fi.ſ.e.titu.

Op.⁊ nūc intro māꝫ nouationū quā māꝫ ꝓmiſi me dicturū hic.⁊ videt q̄ per nouatiōem tollat prīa ipſo iure non ope exceptionis ꝓut hic dicit.vnde videtur obſtare.l.i.ſ.ḋ noua.⁊ inſti.qui mo.tol.ob.§.preterea.dic gl. hic pretor voluit facere iſtaꝫ nouationem non ꝫbentes.nam ſi ꝫbentes voluiſſent ꝑma eēt ipſo iure ſublata.

Contra hoc op.qꝛ imo ſtipulatoꝛ hoc voluit cū interuentu noue pſone ſm iſta tp̄a preſumebatur nouatio.vt C.de noua.l.ſi.⁊ inſti.qui.mo.tol.ob.§.preterea.Sol. dicit glo diſtingue tres caſus.aut agitur expreſſe q̄ fiat nouatio ⁊ fit.aut agitur exp̄ſſe q̄ non fiat.⁊ vtraq̄ obligatio remanet ⁊ non fit nouatio.vt.l.iiij.§. ſi ex cōuenti one.ſ.de re iudi.aut agitur tacite.⁊ tunc remanet vtraq̄ ſed ꝑma ope excep̄t.reijcitur.vt hic niſi ſit actū q̄ remaneat ar.l.fideiuſſoꝛ in ꝓnci.ſ.qui ſatiſda.co.iſtud quod glo.dicit.q̄ q̄ñq̄ tacite agitur nō fit nouatio ipſo iure ꝫ cōtra tex.⁊ gl.ſ.de noua.l.i.⁊.ij.put loqmur ſm ḃ tempora.iō Buil.de cu.dicit hanc glo.dicere vex̄ in ſtipulationibus p̄toriis.nam in ꝙuentionalibꝫ ſiue agatur tacite ſiue expreſſe fiebat nouatio.ita nō.ipſe in.l.reſcriptuꝫ §.ſi pacto.ſ.de pac.quod ſatis placet. Ide.tñ vt refert Li.C.de noua.l.vlti.dicit q̄ hoc ē iō qꝛ ſtipl̄o interpōit cū alijs perſonis.ideo nouatio ipſo iure nō preſumitur quod non placet quia interuentu noue perſone magis defacili deberet preſumi nouatio.vt.ḋ. §. preterea.inſti. qui.mo.tol.obli.⁊.l.vlti.C. de noua.⁊.j.dicam. Item op.q̄ nullo modo fiat nouatio niſi agatur expreſſe. vt.l vlt.C.de noua.⁊.ḋ.§.p̄terea.glo.que eſt hic dicit vnum mirabile q̄ in modo faciendi nouationem nihil eſt immutatū.qꝛ tacite ⁊ expreſſe poterat fieri olim ⁊ hodie.ſed in modo preſumendi nouationem fieri tacite eſt immutatū facilius enim preſumebatur olim ⁊ difficilius hodie. et hoc tenet Ja.de ra. ⁊ dicebat eſſe ſuam opi.⁊ refert Li. in.l.vlt.C.de noua.tamen quicquid dicat eſt contra caſum.ḋ.l.vlt.⁊.ḋ.§.preterea.⁊ contra id quod tenet glo. in.l.ij.ſ.de noua.⁊ ideo dico q̄ hodie eſt immutatum quia nouatio non fit niſi expreſſe agatur.Et ideo ꝑ declaratione preſentis materie ſi queris qualiter ⁊ quādo preſumitur nouatio.dic aut loqueris ſcḋm iura antiqſſima ante tempora.ff.⁊ tunc ſiue addebatur ſiue detrahebatur interuentu cuiuſlibet noue perſone preſumebatur nouatio.⁊ de iure iſto fit mentio in.l.fi.C.de noua.⁊ in d.§.preterea.⁊ ibi glo.aut loquimur ſm tempora. ff.⁊ tunc in ſtipulationibus pretorijs non fiebat nouatio ipſo iure niſi expreſſe ageretur hoc a partibꝫ vt hic: ſed fiebat ope excep. Si vō loquimur in ſtipulationibꝫ cōuentionalibus.tūc aut ſecūda continet plus q̄ꝫ prīa aut minus aut tantumdem aut aliud ꝓſus. Primo caſu preſumebat nouatio.Scḋo caſu non preſumebat.vt. l. qui vſufructum.ſ.de v̄bo.obli.⁊.l.ſi pupillus.§.qui au tez.ſ.de noua.quod intellige q̄ ſcḋa cōtinebat minus re. Si vō cōtinebat minus tpe.dic vt dicam.ſ.in queſtionibus.tertio q̄ continet tantūdem tūc aut interueniebat noua perſona ⁊ preſumebat nouatio niſi eēt actum q̄ eēnt duo rei.vt.l.iij in p̄n.ſ.de duo re.aut ñ iterueniebat noua perſona ⁊ non p̄ſumebatur nouatio.vt.l.ſcire debemus in p̄n.ſ.de v̄b.obli.q̄rto caſu non preſumebatur nouatio niſi expreſſe ageret.vt.l.fūdū cornelianū ſ.de noua.ſi vō loq̄ris ſm iura hodierna. C.nūq̄ p̄ſumit nouatio niſi hoc actū ſit exp̄ſſe.vt.l.vlti.C.ḋ noua. ⁊.ḋ.§.p̄terea.tamen vbicūq̄ olim preſumebatur nouatio tacite.hodie nouatio fit etiam ope excep.vt in.l.ij.ſ. de noua. Predicta omnia ſunt vera in ſtipulationibus coequalibus. ſed ſi vna eſſet ſtipulatio principalis alia eſſet penalis an fiat nouatio: dixi plene in.l.ita ſtipulatus: circa contraria vltime partis.ſ.de verbo obligatio.

Quero quid ſi ego promiſi tibi dare.x.i foro madij. poſtea ꝓmiſi dare.x̄.in foro auguſti. an poteriſ agere ex ꝑma ſtipulatione: dicit glo.q̄ noūaꝫ prima ope excepti. cōtra eum.ſcḋa contineat minꝰ tempore cum promittaꝫ i tempus longius.ergo non preſumit nouatio. vt. l. qui vſufructū. Reſpōdeo illud verū quando cōtinet minus re.ſed ſi cōtinet minus tempore qꝛ ꝓmittitur in tempus longius ſemper videtur fieri termini prorogatio.vt.l.cū ſtipulaꝫ ſum mihi a ꝓculo.ſ.de v̄bo.obli.merito nouatio fit ope excep. Ultimo quero.aliquis dedit fideiuſſorem de iudicio ſiſti ⁊ iudicatum ſolui. poſtea iterato dedit alios fideiuſſores vtrum videatur a prima obligatione receſſuꝫ.vt primi fideiuſſores ſint liberati: videt q̄ ſic ope excep.per hanc.l.ſed non puto.naꝫ hoc ḋbet intelligi quando obligatio principalis eſt renouata et noui fideiuſſores dati.⁊ ideo puto q̄ ſi ille qui prio reſpondet accuſationi ⁊ dedit fideiuſſores ſi iterato reſpōdeat ⁊ ꝓmittat ⁊ iterato det alios fideiuſſores primi ſūt liberati ope excep.ꝑ hāc.l.ſꝫ ſi pꝰ prios fideiuſſores datos alios daret ⁊ itez alios daret nulla facta mētiōe prie obligationis.tūc primi fideiuſſores nō eēnt liberati ⁊ ſecundi eis accederent.argu.l.ſi ticius.ſ.de fideiuſ.

A huiuſmodi. Oppo.de.l. nō autez. ſ.de arb. glo.dicit q̄ iſta.l.continet conſiliuꝫ q̄ certa pena inferatur non autem q̄ ſi omitteretur ſtipulatio vicietur.facit ad hoc.ſ.e.l.in omnibus el.ij. Querit gl. vtrum quis cogatur ꝓmittere penam.⁊ arguit glo. pro ⁊ cōtra multū ſolenniter.vt in ea patet.finaliter determinat q̄ quis penam ꝓmittere nō cogatur niſi velit.vt.l.ij. §.fi.ſ. q ſatiſda.co.⁊.l.ſed ⁊ ſi quis.§.fi.ſ.ſiquis cau. idem tenet gl.in.ḋ.l.ij.§.fi.ſ.qui ſatiſda.co. Bar.ſil. dicebat indiſtincte cogendū certam penam ꝓmittere hodie ꝓpter cōſuetudinem.vt.l.q̄ ſi nolit.§.quia aſſidua. ſ.de edi.edic.⁊ idem tenebat Ja.bu. Alij dicebant diſtinguendum.an hec ſtipulatio interponatur ſuper re extimabili.⁊ loquitur iſta glo.an ſuper re inextimabili cogatur promittere certam q̄ſtitatem.vt.l. ꝓcurator ad exhi.§.fi.j.rem ra.ha.⁊.l.iiij.infra de cuſto.re. Alij vt Ol.dicunt hoc totum relinquendum arbitrio iudicis. vt.l.ij.in fi.ſ.eo.titu.mihi videtur q̄ omnes bene ſentiant.vnde dico ſic: an pena debeat inferi, vel non hoc eſt arbitrio iudicis relinquendum.vt.l.ij.in fi.ſ.eo.ti.hoc autem debet iudex arbitrari in caſibus.primo ſi interponatur ſuper re inextimabili.vt.ḋ.l.,ꝓcurator ad exhibē. §.fi.ſcḋo q̄ ſufficit nuda cautio ſine fideiuſſore.qꝛ hoc fideiuſſori ē facile ita dicit glo.nōbiliter in.l.iij.§.quanuis.ſ.ſi cui pluſq̄ꝫ p.l.falci.tertio q̄ ḃ ſatiſdatio interponitur ad purgandam moram ſeu ad euadendaꝫ aliquā

penam vel obligationem in quam inciderat: tūc equum ē q̄ certa pena ꝓmittatur ⁊ magna. ita dicit glo. nōbilit̄ in. l. iij. in fi. s̄. de ali. iu. mu. causa fac. Quarto si ē cōsue tudo. vt. l. q̄ si nolit. §. q̄ assidua. s̄. d̄ edi. edi. ⁊. l. si d̄ pignore. i fi. s̄. de pig. ac. ⁊. l. si p̄uſ. §. j. s̄. de aqua plu. ar. ſc̄do querit Bi. quid si in ſtipulationibus ꝓmiſi ſtare d̄ expenſis ⁊ intereſſe tuo dicto vel tuo iuramento an valeat ⁊ quid opatur talis ſtipulatio: certe valet. ⁊ si arbitratur bñ ſtabit̄ ſuo dicto. alias reducereť ad arbitriū boni viri. vt. l. hec venditio. s̄. de ꝓhen. emp. ⁊. l. in ꝓſonaꝫ §. generaliter. j. de re. iur. ita dicit Bi. ſpe. d̄ ꝓba. §. videndum. v̄. qd si dicitur. vī dicere q̄ talis ꝓuentio nihil operetur. dñs Li. in. l. ſiquis in ꝓſcribēdo. C. de epiſ. ⁊ cle. dicit q̄ talis conuentio nō valet quia per hoc quis inuitaretur ad delinquendū. vt. l. cōuenire. s̄. de pac. do. nō ob. l. iuſiuran. qd̄ ex conuentione. s̄. de iureiuran. q̄ p̄ debitū ꝓctum bene poſſuꝫ alicui deferre iuramentū. ſed de debito ꝓbendo iuramentū deferri non p̄ot. ar. eī qd̄ dicimus de pacto. l. cōmiſ. ſ. an interponať ab initio vel ex poſtfacto. vt. l. q̄uis. alꝫ incipit calipodī. s̄. de ſolu. nō ob. l. theopōpus de dote ꝑle. quia illud i vltimis voluntatibus. ⁊ hoc tꝫ pe. Alij dicūt q̄ id qd̄ dicit Bi. q̄ reducatur ad arbitriū boni viri nō ꝓcedit. q̄ verba ſtipulationis ꝓmitto ſtare dicto tuo vel ſimplici v̄bo tuo vel tuo iuramento. que verba important meram voluntatem. ideo non eſt locus reductioni ad arbitrium boni viri. vt. l. cum quidaꝫ. de le. ij. ⁊. l. fideicōmiſſa. §. q̄ q̄ d̄ le. iij. ⁊. l. vtruꝫ. §. j. s̄. de re. du. ⁊. l. fideicōmiſſa in fi. s̄. d̄ fideicom. liber. Quid dicemus: puto q̄ si ꝓmitto ſtare ſimplici tuo dicto ſeu v̄bo vel tuo iuramēto q̄ iſtud me ñ obliget quin ego poſſim hoc reuocare anteq̄ tu declares: caſus ē in. l. ſiquis iuſiuran. C. de re. cre. ⁊ iureiurā. vbi erat facta declaratio in iudicio que habet vim ſtipulationis. vt. l. cum oñdimus. s̄. de fideiuſ. tu. ⁊ tamē p̄ot reuocari: multomagis si hoc ē factum extra iudiciuꝫ. ſed poſtq̄ quis declarauit dico q̄ valet eius declaratio. tñ dꝫ reduci ad arbitrium boni viri. vt. l. ſi libertus. s̄. de op. li. ⁊ nō. i. l. pe. s̄. d̄ arbi. ⁊. l. ſi p ea. C. de do. p. ⁊ qd̄ ibi nō. per glo. ⁊ per doc. nō ob. ſi dicis q̄ per hoc inuitatur ad delinquendū. q̄ arbitrium boni viri tollit ꝓriū nō ob. ſi dicis q̄ qñ ꝓferť i ſimplicē volūtatē nō hꝫ locū arbitriū boni viri q̄ ſemper intelligitur. dū tamē dolus abſit. vt. l. creditor. §. lucius. s̄. man. ſed dolus p̄ſumeť ſi plus debitor arbitraretur. ergo ⁊c. Ultimo hec. l. facit ſm Bi. q̄ ſit triplex intereſſe. ſ. intereſſe ſingulare ⁊ cōe et conuentionale. videtis hic q̄ ꝓmittatur certa q̄ſtitas ꝓ intereſſe. Alij dicunt q̄ hic eſt caſus in ꝓrium. ſ. q̄ non ē niſi vnū intereſſe. hoc aūt eſtimetur diuerſimode quandoq̄ eſtimatione ſingulari qñq̄ cōi. qñq̄ eſtimatiōe cōuenta vt hic ⁊ hoc placet. conſueuit tractari. C. d̄ ſen. que ꝓ eo qd̄ intereſt. ⁊ Bi. ponit in. c. mora de reg. iu. li. vi. ⁊ glo. ponit in. l. j. in p̄n. s̄. de act. emp.

Rem pupilli vel adolſcentis ſaluam fore.

Im pupillo Quero quando p̄ot agi tutele ac. gl. dicit q̄ tutela finita. vt. l. niſi finita ſupra de tu. ⁊ rōnibus diſ. Quero an omnis tutor teneat ſatiſdare. gl. dic̄ q̄ sic niſi ſit teſtamentarius vel datiuꝰ ex inquiſitione. vt inſtit. de ſatida. tu. ⁊ cu. §. j. alibi videtur glo. velle q̄ indiſtincte omnis tutor ſatiſdet. vt nō. C. de tu. ⁊ cu. qui satis nō dede. l. j. alibi glo. diſtinguit ⁊ melius. aut quis eſt datus ex inquiſitione a iudice maiore ⁊ nō ſatiſdat. aut a iudice minore ⁊ tunc sic. vt nō. in auc̄. vt bi qui ob. ha. ꝓhi. res mino. §. pe. de hoc. per Li. C. de tu. vel cu. qui ſatiſ. non dede. ſuper rubrica. Quero que regrunt̄ ad hoc vt tutor poſſit adminiſtrare. dicit glo. q̄ ſatiſdet in caſibus p̄dictis. Item q̄ iurēt bene adminiſtrare. vt i auc̄. vt bi qui ob. habere ꝓhi. res mi. §. ſi. certe ⁊ alia plura requirūtur. vt nō. s̄. de legi. tu. l. legitimos eo addito q̄ d̄ ſenſionem ꝓmittat ſm formam. l. vlti. §. defenſionē. C. d̄ admi. tu. ⁊ ibi de hoc per doc.

J pupillus cum. l. ſequē.

Nō melius eſt p̄opūium q̄ cōe. ⁊ iō hic fit vt ſtipuletur pupill̄ p ſe vel per ſeruum vt ſibi queratur directa. nā quando ſtipulatur per alium queritur ſibi vtil̄. ⁊ apud alium eſt directa. Quero vtruꝫ ex ſtipulatione notarij detur pupillo vtilis ſine ceſſione. ⁊ tex. hoc ñ exprimit. Bi. dicit q̄ ſine ceſſione ⁊ nihil allegat. habes tex. in. l. ij. C. de ma. cōue. Quero cum hoc ſit verum in ſtipulationibus p̄toꝝijs ⁊ iudicialibus q̄ ex ꝓctu nobis queritur vtilis qd in conuentionalibus. de hoc ſūt opi. Jnno. in. c. dudū de conuer. coniu. tꝫ q̄ hoc nō habeat locū in conuentionalibus. q̄ oēs leges que d̄ hoc loquūtur loquunt̄ in p̄toꝝijs ⁊ iudicialibus. vt hic ⁊. l. ñ aliter. ⁊. l. bis v̄bis. s̄. de adop. idem videtur tenere glo. Jo. an. in. c. q̄q̄. de vſu. li. vi. glo. nīa vī ꝓriū tenere q̄ i diſtincte p nōium queratur dū ponit hunc caſū iter alios qbuſ q̄ritur vtilis. ⁊ nō. inſti. de inutili. ſti. §. ſiqs alij idē tꝫ Bi. in. l. i. §. exigere. de ma. ꝓue. idē tenꝫ Guil. de cu. in. l. nō alie. s̄. de adopt̄. ⁊ alle. l. gaius. s̄. de vſu. que lex p̄ot facē vno modo intelligēdo. quid dicem teneo i diſtincte q̄ p ſtipulationem nōrij vel cuiuſcunq̄ alterius officialis publici poſſit nobis queri actio vtilis. d̄ notario ꝓſtat hic ⁊. l. nō aliter ⁊. l. bis v̄bis. s̄. alle. de alijs officialib̄ ꝓbatur in auc̄. vt ſine ꝓhi. ma. cre. ⁊ debi. §. q̄ v̄o. ⁊ ibi nō. ⁊ in auc̄. de bis q ꝓue. ⁊ recon. §. j. ⁊ ibi nō. vñ ſumit̄ auc̄. libelluꝫ. C. de lit̄ ꝓt̄. ⁊ ibi et nō. ⁊ in auc̄. d̄ litig. §. ad excludendas. vñ ſumitur auc̄. generalr. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ ibi etiā nō. ⁊ in auc̄. d̄ here. que ab intel. dle. §. ex bis. vñ ſumit̄ auc̄. mīri ⁊ auie. C. qñ mulier tuto. oſſi. fūgi p̄ot ⁊ ibi et nō. Preterea q̄ idē ſit in cōuentionalib̄ ꝓbo. nā in mō acquirēdi nō ē dīa iter ſtip̄. ꝓuentionales ⁊ p̄toꝝias iterpoſitas ex iudiciū. ſed in p̄toꝝijs intpoſitis ex iudiciū nobis querit̄ p nōrium. vt inſti. de ſatiſda. §. ſi v̄o aliqs. ergo idem in cōuentionalib̄. ⁊ h̄ puto verū. puto tñ q̄ ꝓſiliū ſit q̄ si nōrius ē pñs facias tibi cedi qꝫ ad h̄ cogeť. vt. l. poſſeſſio. §. ⁊ si poſſeſſio. s̄. de acqui. poſ. ſi v̄o non poſſet haberi. tunc ſine dubio cōpeteret tibi vtilis ſine ceſſiōe. vt. l. i. i fi. s̄. d̄ iſti. ⁊. l. i. C. d̄ ac. ⁊ obli. ⁊ nō. in. l. dāni infecti. in fi. s̄. de dam. infec. ⁊ dixi s̄. ti. j. l. in p̄toꝝijs el p̄. Quero qñ notarius ſtipulat. vtrū ē neceſſe q̄ dicat ꝓmittis mihi nōrio tanq̄ publice perſone recipienti nomine omnium quoꝝ intereſt ⁊c. Rñdeo fateor q̄ si non ſtipularetur tanq̄ publica perſona nō poſſet alij querē. ſed ego p̄ſumo q̄ ſi ſtipulat tanq̄ nōrius q̄ p̄ſumat ſtipulari tanq̄ publica perſona ⁊ noīe oīum quoꝝ intereſt vt. l. cum poſt. §. j. de admi. tu. ⁊. l. vlt. de inſti. §. illud.

On quaſi. Nota hic q̄ ea que ſtricti iuris ſunt extenſionem nō recipiunt. nam hic vides q̄ qui promittit rem pupilli ſaluam fore non tenetur niſi ad id quod venit in actione tutele directa. non ad id quod venit in actione vtili. facit ad hoc. l. ſi pregnās. ⁊. l. ſi vacce. ſupra de euictio. ⁊ de lega. j. l. non quocunq̄. §. fina. cum ſua glo.

Secūdo nota tex. eius quod querit Bi. ī. l. j. ī p̄n. s̄. de admi. tu. quare cogit̄ tutor gerere quia etiā nō gerēs tenetur vtili. ibi dantur plures actiones vnam habes h̄.

ꝛ ad hoc vt possit teneri ex stipulatione rem pupilli salvam fore. querit glo. an teneatur vtili ex stipulatione: quidam dicũt q sic vt Bar. gl. dicit ꝯ ꝛ bene. Quero qd si tutor quedam gessit quedam nõ. an ꝓ nõ gestis teneat hac stipulatiõe: puto q sic q teneatur directa ar. l. si tutor in ꝓn. ff. de auc. tu. coniuncta. l. j. in ꝓnci. ff. de admi. tu. ꝛ h. §. tene menti hunc. §. quia notabilis ẽ.

Hanc stipulationem. Nota q tutor ꝓt conuenire demũ finita tutela. sed curator statim. cõtra de admi. tu. l. ack. Sol. vt plene nõ. C. de admi. tu. l. aduersus. dic vt ibi plene q ẽ longa materia.

Si tutor. Quero cõtra quem agetur: dicit glo. contra defensorẽ eius vel ꝯ curatorem datũ bonis. ꝛ hoc vltimũ placet. id vo qd dicit de defensore qui veniret in iudicio noie capti ab hostib' ꝓcedẽt si ille captus reuerteret. si vo ibi moriret qd gestũ est nõ valeret. vt. j. que sen. sine ap. re. l. i. in fi. ar. ad hoc in. l. si fuus cõis meũj. §. seruus capto. ff. de stip. fuo.

Si quis curator. Oppo. q etiam si nõ gerit teneatur. vt. l. ij. in fi. de cura. bo. dã. glo. dicit aliud in curatore dato bõis vt ibi. aliud in curatore adulti. vt hic. Vel dic fm Bi. ibi gessit ex volũtate hic ex necessitate. ar. l. üj. §. i eo. de admi. rerũ ad ciui. perti. Quero que ẽ rõ differentie inter tutorem ꝛ curatorẽ. dic vt in glo. Quero quid ẽ h dictum in se reuoluit: due sunt opi. vna. i. sepius stipulatio cõmittitur. s. quotiens male gerit ꝛ ista ẽ vera. Alia vt dicamus reuoluitur. i. obligatio vna deuoluitur i aliam vltimã. verbi gratia pro mala administratione tenebar tibi dare centum: statim cum non exigo illa centum. prima obligatio conuertitur in aliam secũdam quia nõ exegi. ꝛ sic de singulis. sed hoc non placet q ꝛ vna actio deuoluitur in aliam ita demum si actoris interest. vt. l. diuortio. ff. de neg. gest. sed h actoris non interest. ergo ẽ. quare tene primã. sed ad illam op. de. l. si duo. ff. de arbi. So. ibi mera pena hic interesse.

Eruum. Op. d. l. i. in ꝓn. ff. de vb. obliga. Sol. fallit hic. vt hic dicit per glo. ꝛ dixi plene i. d. l. j. in prin. ff. d verbo. obliga.

T si ad species. Quero vtrum curator datus ad litem teneatur satisdare. glo. dicit q sic per banc. l. quã tene menti. sed an teneatur facere inuentarium. glo. tenet q non in. l. de creatiõibus. C. de epali audi. ar. ad h. l. nullum. §. cum autem. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ ar. l. hoc iure. ff. de solu. nam cum curator ad lites non possit solutionem recipere. vt. d. l. hoc iure. ergo non debet facere inuentarium quod fit postq̃ receperit. vt. d. §. cuz autem. Alij dicunt q tenetur facere inuentarium q saltem ad eum perueniunt instrumenta cause. arg. h'. l. ꝛ l. chirographis in princ. ff. de admi. tu. ꝛ l. tutores. C. de admi. tu. ꝛ illa instrumenta dz ponere in inuentario. Alij distinguũt. aut loquimur in procuratore actoris ꝛ tũc quia ad eum debent peruenire instia pupilli debet facẽ inuentarium. Aut loqmur in curatore ex pte rei. ꝛ tunc q nõ bz aliqñ aliqd facere nisi negare. ꝛ tũc nõ debz facere inuentariũ. hanc distinctionem ponit Ol. sed ñ plz q quandoq̃ ex pte actoris non sunt instrumenta sz solum testes ꝓducuntur ꝛ fiunt interrogationes. ex parte rei sunt quandoq̃ instrumenta. sed de consuetudine nõ faciunt inuẽtarium. ꝛ de hoc in speculo de actore. §. i. v. pubes ꝛ v. se.

Am pupillus. Innuit h q nomina non sunt in ꝓmonio. ff. de v. sig. l. bonoꝝ. So. fateor q noia sũt in ꝓmonio. sed ea que a debitore debẽt exigi non sũt in patrimonio. ꝛ eo respectu sic loquitur h. l. Quero vtrũ vsure veniant in hac stipulatione: quidam q non tu dic ꝯrium vt in duabus. ll. se.

J postea cum. l. se. Nota q si deiussor sipliciter acceptus tenetur in vsuras que veniũt officio iudicis ex nã ac. de hoc in. l. quero. ff. loca. ꝛ l. cẽ tum capue. ff. de eo qd cer. loco ꝛ ibi dixi.

J plures. Hec lex diuidit. primo ponit vnum dictum q fideiussor vnius tutoris non habet bñficium diuisionis. scdo respondet cuidam tacite obiectioni quare sec' sit in pluribus tutoribus. tertio format vnam obiectiõez ꝛ ei rñdet quare secus in fideiussoribus alioꝝ. scda ibi nec qsq̃: tertia ibi ceteꝝ. ꝛ ẽ pulchra ꝛ nõbilis. l. ista.

Opp. ff. de fideiuss. tu. l. si pupillus. So. ibi erãt plures fideiussores diuersoꝝ tutoꝝ. hic erãt vnius tm tutoris fideiussores.

Judicatum solui.

Glo. cõtinuat. dixit de ꝓtoribus stipulatiõib' in genẽ ꝛ ꝓsecut ẽ vnã spẽm. nũc ꝓsequit aliã spẽm. Et circa rubricã q̃rũtur plura: Prio qñ dz interponi ista cautio. dicit glo. añ litꝭ cõt. vt. l. de die. §. si fuus. ff. q satisda. co. idẽ nõ. instit. e. ti. §. si vo. qd intellige nisi ꝓcurator interueniret post litꝭ cõt. q tũc ẽt interponeretur. vt. l. ij. C. de ꝓcur. eiusdẽ litꝭ. ꝛ nõ. in. l. pomp. §. rati. ff. de ꝓcurat.

Scdo q̃ro a quo dz ꝑstari ista cautio: dicit glo. oliz a quocũq̃ suo vel alieno noie ꝙnto reali vel ꝑsonali actiõe. hodie non prestatur ab eo qui suo noie ꝙnitur. vt instit. de satisda. in ꝓn. ꝛ §. sed hodie. in eo q dicit q olim prestabatur a cõuento suo nomine personali nõ dicit verum vt dixi vobis fm Bi. in. l. si cum hominez. ff. de fideius. Tertio quero vtrum ꝑstetur ista cautio a ꝓcuratore qui habet mandatum: gl. dicit q sic. vt. C. de satisda. l. i. in fi. ꝛ fideiubet pro suo procuratore dñs si ẽ ꝑns. si vo esset absens ꝓcurator inuenit sibi fideiussorem primũ qd dicit siue habeat mandatum siue non est verꝝ. licz sit secus in cautione de rato que nõ prestatur cuz ẽ certũ de mãdato. vt. C. d ꝓcu. l. i. ꝛ j. ti. i. l. nec satisdatio rõem dic. vt. l. nõ solũ. §. q alieno. ff. d ꝓcu. ꝛ p doc. i. l. j. C. de ꝓcu. fm q dicit si ẽ absens dñs ꝓcurator sibi inueniat fideiussores. dicit Bi. ẽ verꝝ nisi eẽt a dño releuatus p ꝓmissionem factã notario recipienti noie quoruz intererit, put ꝓsuetudo ẽ. ꝛ tex. dicit instit. de satis. §. si vo. aliqs. ꝛ isto casu dz dñs fideiussor. q ẽt, p absẽte ꝛ ignorante põt qs fideiubẽ. vt. l. fideiubere. ff. de fide. ꝛ l. ex mãdato. §. j. ff. man. Sz circa hoc querit an saltiz nuda cautiõe teneat ꝓcurator ꝓmittere. licz sit a dño releuat'. spe. i ti. de satis. §. expedito. circa ꝓn. §. tz q nõ. sz ꝯ h facq̃ obligatio fideiussoria ñ põt eẽ sine ꝓncipali. vt. l. fideiussor obligari. i ꝓn. ff. de fideius. sz h nõ ẽ ꝓncipalis. ergo dñs nõ põt dici fideiussor. Quidã volẽtes sustinere istã opi. dicũt q h fideiussor accipit sine ꝓncipali vt no. i l. ij. §. j. ff. q satisda. co. ꝛ ita loqt. l. si barsatorã. C. d fide. sz h ñ ẽ bñ dictũ. q spãle ẽ i cautiõe de iudicio sisti vt dicat fideiussor sine ꝓncipali. vt nõ. i. l. ij. §. j. ff. q satisda. co. ꝛ ita loqt. d. l. si barsatorã. sz nra. l. loqtur i cautiõe iudicatũ solui i q̃ reqrit ꝓncipalis ꝛ fideiussor. vt. ff. ti. ij. l. ꝓtor. Vñ alij volẽtes hoc sustinẽ dicũt q ꝓcurator est ꝓncipal' q obligat ꝑ litꝭ cõt. i qua q̃i contrabitur. vt. l. üj. §. idem scribit. ff. de pecul. ꝛ no. in. l. ij. §. fi. ff. ti. ij. Hoc nõ est bene dictum. nam per litꝭ cont. quis obligatur in

stantie: non autē obligatur ei qđ in snīa venit quod apparet. quia in ꝓcuratore non fit executio vt. l. plautius. ff. de ꝓcu. hic āt loquitur in cautione iudi. sol. in q̄ nullo modo ꝓcurator reperitur obligatus. ⁊ sic eēt fideiussoria sine p̄ncipali. Alij volētes hoc sustinere dicūt q̄ hoc non ē mirū q̄ fideiussor sit sine p̄ncipali sicut alias quādo p̄ncipalis sine herede decedit. vt. l. stichum aut pamphilum. circa fi. p̄n. ff. de so. ⁊. l. sine herede. ff. de admi. tu. sed hoc non ē bene dictum. q̄ ab inutio non pōt ꝯhi obligatio fideiussoria sine p̄ncipali. licz ex postfacto possit q̄nq̄ subsistere. ita nō. ff. depo. l. j. §. idem pōp. ꝓbat in. l. postq̄ in p̄n. vt le. no. ca. Di. hic non bene se firmat dicit tamen q̄ ē ar. q̄ ꝓcurator ipse debeat cauere nuda cautione. ff. de vsufru. eaꝝ rex que vsu consu. l. tribus. et ar. l. filio ⁊. l. si q̄n. §. j. ff. vt le. no. ca. Bñs Ci. in. l. j. C. đ satisda. mouet istam. q. ⁊ dixit me audiente q̄ ista fuit p̄ma questio que fuit sibi cōmissa postquā rediit de bononia ⁊ determinauit q̄ ꝓcurator debet cauere iudicatum solui vt sic ipse sit p̄ncipalis dominus fideiussoris. hoc ꝓbat per. d. §. si vo aliquis. insti. de satisda. vbi dicit q̄ dominus fideiubet ꝓ ꝓcuratore suo. ergo ꝓcurator ē p̄ncipalis. ꝓ hoc. ff. de ꝓcura. l. minor. vbi dicit minori ⁊ fideiussoribus succurritur. ergo apparet q̄ ꝓcurator ē obligatus. Ja. de are. tāgit hāc qōnez. j. e. ti. l. si ad defēdēdum. ⁊ ibi dicit sic: modus releuandi ꝓcuratorez pōt eē duplex. vnus modus q̄ dñs ꝓmittat ꝓcuratori suo nōrio recipienti nomine eorum quorum intererit ⁊ det vnū fideiussorem ipsi notario: tūc sufficeret q̄ eēt p̄ncipalis ⁊ fideiussor. vt. d. l. ⁊ si ad defendendū. j. e. l. melius facit lz ipse ñ alleget. l. si defuct. ff. de ꝓcu. Alio mō releuat q̄ dñs ipse ꝓmittat simplr nec dat fideiussores. tūc non sufficit sed ꝓcurator debet cauere nuda cautione. vt. l. i. §. exigere. ff. de ma. ꝓue. qđ mihi placet. vt. d. l. tribus đ vsufruc. earū rex que vsu. consu. ⁊. l. siqñ. §. j. ff. vt le. no. ca. hoc sentit glo. in. l. iij. §. q̄uis. ff. si cui plusq̄ p. l. fal: licet ita sit de iure. tñ ēt in multis ptib⁹ consuetudo obstat ꝯriū nec vidi vnq̄. obtineri super ista exceptione.

Querit Di. qñ ꝓmittit ꝓcurator ⁊ p̄ncipalis fideiubet ꝓ eo in quē prius fiet executio: dicit Di. reuera dñs est p̄ncipalis. ⁊ ideo ꝯtra eū fiet prius executio ⁊ contra fideiussorē in subsidiū. vt in auc. de fideius. in p̄n. ⁊. §. j. facit ad hoc. ff. de pac. l. fideiussor. cū. l. se. ⁊. l. đ die. §. q̄ multi erē. ff. qui satisda. co. qđ intellige nisi eēt ꝓcurator in rez suam ar. p̄dictarū legū. Querit qd si dñs qui ꝓcuratorem suū sic releuauit non ē soluendo nec possidet immobilia. rñdeo non vr̄ idoneus fideiussor. vt nō. in auc. de exhi. ⁊ intro. reis. §. sancimus. ⁊ saltē non pōt releuare ꝓ curatorem suū a cautiōe de iudicio sisti q̄ ipse dñs si eēt pñs cogeretur eam prestare. vt. l. sciendū. ff. qui satisda. co. Quero vtr̄ possit releuari ꝓcurator in instrumēto ꝓcurationis a cautione de defendendo. spe. in ti. de satisda. §. expedito. v. itez queritur. vr̄ dicere q̄ non. quia si dñs ꝓmittit de dēfendēdo qđ debebat facere procurator ꝓmittit factū alienū qđ nō pōt. debet ergo dicere sic. ꝓmitto me facturū ⁊ curaturum q̄ defendet ⁊ sic ꝓcederet. ꝯriū puto q̄ promittēdo de defendēdo simplr suffi cit. nā in pretorijs stipulationibus talis promissio resoluitur vt videatur ꝓmittē se curatuꝝ ⁊ factuꝝ vt dixi in. l. quotiēs. ff. de vbo. obli. ⁊. l. stipulatio ista in p̄n. eo. titu. Sed quero vtr̄ ꝓmissio ista facta ꝓ procuratorem suffi ciat substituto ab ipso procuratore. rñdeo non vt. l. si añ acceptum. j. eo. ti. ⁊ iō consuetudo ē vt dicat q̄ ipse ꝓmittit pro ipso procuratore ⁊ pro substituto ab eo ⁊c.

Stipulatione.

Op. đ. l. cedē diem. j. đ. vbo. sig. dic gl. fateor q̄ dies cedit lz nō venit. gl. ñ dicit verum. nam tempus quod datur iudicatis miserationis gratia indulget solutioni. nec impedit diē obligationis cedere ⁊ venire. vt. l. si cū milite. ff. de ꝓpensa. lz l. cedere. diem loquitur de die qui inest obligationi.

Op. q̄ añ snīam cedat dies. vt. l. cū quereba. j. eo. So. h̄ loqtur cum stipulatio cōmittitur ex dā qđ verbū sonat. Sed clausula de defendendo vel de dolo malo pōt cōmitti ante sententiam. vt. l. contraria ⁊ probatur. j. eo. l. iudicatū solui. Quero đr h̄ lz exactō i tps reo p̄ncipali idultū differi. Quero vtrum sententia lata contra principalem possit fieri executio contra fideiussorem sine nouo processu: glo. in. l. vlti. C. de vsu. rei iudi. simpliciter dicit q̄ sic. idem Ja. de are. ff. de fideius. l. si quis pro eo. §. si nūmos. tñ ꝑm oēs illud non hz locum in fideiussore ꝯctus sed in fideiussore iudicij. ⁊ q̄ in fideiussorē ꝯctus nō fiat probat in. l. grege. §. si a debitore. ff. đ pig. ⁊. l. a snīa. in p̄n. j. de appel. ⁊. C. đ his qui ad ec. cōfu. l. p̄nti. §. adijciētes. hoc tenet Ol. et spe. in ti. de exe cu. snīe. §. sequitur. v. sed nūquid sentētia. h̄ tenuit Bar sias ⁊ dñs Jo. an. in. c. j. de iniur. ⁊ de dā. da. li. vi. ⁊ Ci in. d. l. vlti. de vsur. rei iudi. ⁊ Guil. de cu. in. l. ij. in fi. ff. qui satisda. co. vnde teneo hoc pro vo q̄ in fideiussorez ꝯctus non fit executio sine nouo processu. Sed an in fideiussorē iudicij de hoc sunt opi. ⁊ iō h̄ reuoco in dubium. Et quero an in fideiussorem iudi. solui fiat executio glo. dicit q̄ sic in. d. l. vlti. de vsu rei iudi. ⁊ videtur tex. h̄ in hac. l. preterea si aliter diceres sequeretur istud q̄ res abiret in infinitū. nam contra fideiussorez dares de nouo libellum. ⁊ ipse respōderet per procuratorē ⁊ daret fideiussorem iudi. solui. ⁊ tūc iterū haberes necesse dare libellum ꝯ illū fideiussorē. ⁊ sic de singulis vsq̄ in infinituz ⁊ nūq̄ fieret executio. ⁊ ista ē vna opi. Alia fuit opi. Odof. q̄ in fideiussorē iudicatū solui ex clausula quod vbum sonat fiat executio sine nouo processu. vt hic in. d. l. vlti. C. de vsu. rei iudi. sed ex clausula de defendendo vel de dolo non possit fieri executio sine nouo processu qđ apparet q̄ nō habet expeditam quātitatē sed ꝓmittitur ad interesse qđ ē incertū qđ sec⁹ ē in clausula iudi. sol. vt. j. e. l. iudicatū solui. el. ij. ⁊ hoc tenet guil. đ cu. in l. ij. in fi. ⁊. l. se. ff. qui satisda. co. per illum tex. alij sunt q̄ dicunt simpliciter q̄ in fideiussore iudi. sol. non fiat executio. ⁊ hoc dicebat Ja. bu. per. l. duobus. §. ergo sigs iurauerit. ff. de iureiu. vbi ipse dicebat esse casum. Preterea potest esse q̄ fideiussor habet aliquas exceptiones quas non habet principalis. vt. l. idemq̄. §. generaliter. supra manda. ⁊ plene nota. in. l. fideiussor. §. quedam eo. titu. Preterea res inter alios acta ⁊c. vt. C. res inter alios acta ⁊c. ⁊ hoc tenebat dominus Rai. et dicebat esse casum in. l. ista. vbi dicitur q̄ cedit dies stipulationis. non dicit q̄ sententia mandetur executioni quid dicemus: puto q̄ contra fideiussorem iudicatum solui acceptum in iudicio ex clausula quod verbum sonat fiat executio sine nouo processu hoc probo per tex. d. l. vlt. C. de vsu. rei. iudi. vbi dicit statim. ex quo verbo sic arguo verbum statim significat sūmariā cognitionem absq̄ ordie iudiciario. vt. C. vnde. vi. l. moñtanee. ergo apparet q̄ non debet fieri nouus processus ordinarie. Preterea verbum statim seu confestim importat vt non requiratur noua sententia. vt in auc. de incest. nup. §. i. coll. ij. ⁊ ibi nota. ergo ⁊c. Preterea non est dubium q̄ confessio facta coram iudice meretur executio. absq̄ noua sententia. vt. l. j. C. de confes. ibi nam ⁊ soluere cogitur. et. l. si debitori. ff. de iudi. Sed iste qui in iudicio promisit iudicatum soluere iam est confessus se debere illud quod iudicabitur ergo ⁊c. Preterea debitum est liquidum iudici vt iudici. ergo meretur executionem

vt.l.ij.C.ꝺ execu.rei iudi.nō ob.l.si duobus.§.ergo.si quis iurauerit. nec illud qꝺ ꝺr̄ qꝫ fideiussor posset,bēre exceptionē quā non habebat ꝓncipalis quia hoc ꝓcedo.tñ hoc exaiabitur in illa sūmaria cognitione que fit tpe executionis vt.l.a diuo.§.si sup rebus.s̄.de re iudi. z sic fideiussor nō ledet.nō ob.qꝫ ꝺr̄ res inter alios acta ꝛc̄.q; hoc nō ē vex indistincte specialit̄ qñ actum est cuz alio te volente z cōsentiēte: vt.l.sepe de re iudi. Non obstat ħ.l.que dicit in stipulatione ꝛc̄.q; fateor qꝫ sententia lata ꝯ ꝓncipalē nō mandat executiōi ꝯ fideiussorē: sz stipulatio qua fideiussor obligatus ē iudicatū soluere declarata p snīaz illa meret executionē sicut sententia. z iste ē casus in.l.nr̄a. vñ aduerte modum quo executionē petes vt pz ex ꝓdictis. Quero an in fideiussore de iudicio sisti fiat executio. Bui.de cu.qꝫ non in.d.l.ij.in fine s̄.qui satisda.co. Repij qꝫ ꝺn̄s Jo.fazioli de pisis in q̄ dam sua disputatione tenuit ꝯ p.l.sancimus.C.de fideiuss.qꝺ mihi satis placet duobus ꝛcurrentib⁹. Primo qꝫ certa pena sit ꝓmissa si non steterit iudicio: z si stipulatio hēat certam q̄ztitatē z liquidā. Scꝺo qꝫ sit apposita certa ꝺies sistendi in iudicio. ita logtur.d.l.sancimus qꝺ ꝓbo quia tex ibi dicit statim ergo ꝛc̄.vt.s̄.dixi de vbo statim. Item tex.ibi dicit oīo psoluat que denotant execu.si vꝺ haberet ꝺiem limitatā nō tñ haberet certam penam sed cōmitteret ad intereē: adhuc dico idez qꝫ me reatur execu.p rōes quas dixi.s̄.in fideiussore iudi.sol. q; vr̄ ꝓfessus se debere interesse si non steterit. z si dicas qūo meretur executio.cū q̄ztitas nō sit certa. Rñ.in ipa executione certificabit̄ z declarabit̄ istud intereē sicut apparet qñ fertur sententia incerta in vniuersalib⁹ iudicijs q; certificabit̄ in execu.vt no.in.l.j.in ꝑn.in ꝑma gl. magna.s̄.de eden.sic ꝺbet intelligi.l.j.C.de sen.que si. cer. q̄zti. Et ita ēt practicamus quotidie in instrumentis guarantigionatꝫ seu ꝓfessionatis q̄ merent̄ executiōem ex forma statutoꝝ italie: nā si non ꝓtinent certā q̄ztitatē merentur nihilominus executionē ꝺeclarata pr⁹ z limitata q̄ztitate. si vꝺ nō ꝓtineret ꝺiem sistendi in iudicio non meretur executiōem: casus ē in.l.ij.in fi.j.e.rōem ibi dicā incontinenti. idem dico de clausula de defendendo. nā si habet certū z limitatū tps in quo ꝺebeat ꝺfendere meatur executiōem alias nō.vt. j.e.l.ij.in fi.z ibi dicam in clausula vꝺ de dolo dico simplr mereri executionem. vt dicā statim.j.e.l.ij.in fi. Jn oībus casibus predictis in quibus dixi executiōem mereri intelligo si sit talis stipulatio interposita in iudicio coꝝā iudice alias sec⁹ ar. l. ij.C.ꝺ execu.rei iudi.z.l.minoꝝ.xxv.annis cui fideiuss.s̄ de mino.ratio qꝝ tūc nō ē liquidū iudici nec videtur cōfessio facta coram iudice. Quero quid de stipulatiōe rem ratam haberi.an mereatur executionem: ꝺicam . j. rem ra.ha.l.si sine.§.j. Quero qñ fideiussor iudicatum solui est exactus facta ꝯ eū executione vtz ipse hēat necesse agere ꝯ ꝺn̄m via ordinaria.s. actione mādati.an vero possit ꝯ ꝺn̄m ipetrare executionē. Rñ. sic sine ꝓcessu ordinario. tex.ē i.l.si.in fi.C.de vsu.rei iudi.id qꝺ dixi qꝫ in fideiussorē iudicio sisti fit executio intellige si ñ steterit tpe debito i iudicio nō si per snīam fuerit iudcatū qꝝ p snīaz liberat̄.vt.l.grece.§.z pr⁹ litē.s̄.ꝺ fideiuss.

Am lite Perempta instantia liberatur fideiussor iudicatū solui hoc dicit. Quero qualiter lis perierit. ꝺicē glo.lapsu triennij z istam tene. Ulterius dicit glo. qꝫ finita cā triennio prima acta non valent.doc.dicūt aut sūt acta pertinentia ad decisionē cause vt ꝓfessiones z attestationes z similia: z tūc non pereūt sed ꝓsunt etiam i scꝺa vt.l.iubemus.C.de libe.cā.z.l.cum antea.§.fi.C.de arbi.z.l.vlti.de testi.z nō.in.l.ꝓperandū.§.fi.C. de iudi. hoc in attestationibus videtur eē vex ſm Ja.de are.si in prima instantia dicta testiū fuerunt publicata alias sec⁹ vt.l.gesta.C.de re iudi.z ita intelligit ipse gl.que ē.s̄.de his que in frau.cre.l.ij.circa fi.z ita refert Li.C.de iud. l.ꝓperandū.§.fi. Jnno.tñ videtur velle ꝯriū extra de testi.c.albericus.sed.j.dicam.aut sunt acta pertinentia ad litis ordinationē vt libelli oblatio citatio z fideiussorum datio.z ista pereūt ita loquitur hic z ita debet itelligi qꝺ nō.in.l.si vt ꝓponis.C.qūo z qñ iudex.z ibi per doc.z hoc tz Jnn.ex̄ de testi.c. cāz el primo. Sed q̄ro licet acta pertinentia ad litis ordinationem pereāt an pereat effect⁹ eoꝝ.vbi gza per litꝫ ꝓt. quis efficit male fidei. actio ꝓpetuatur. Itē transit in heredez. Itē fit litigi.res an per empta instantia pereunt oēs isti effectus: glo.in.l.ij.C.ꝺ fruc.z litꝫ.ex.dicit qꝫ sic.sz in.l.ꝓperandū.§.j.dicit ꝯriū z ista ē vа quā ēt tz Jnno.in.d.c.cām. ꝓbatur ergo ex ꝓdictis qꝫ acta ptinētia ad ordinatiōem litis pereūt per empta instantia quo ad effect⁹ futuros lz quo ad effectus iā pfectos z ꝓsumatos remanēt illa acta z eoꝝ effectus: z ista ꝑ b⁹.l.lectura scholastica sufficiant. Ut aūt predicta oīa clarius intelligantur. Quero vtrum acta facta ī vno iudicio faciant fidem in alio de quo per glo.z Li. C. de eden.l.is apud quem z.l.si vt proponis.C.qūo z quando iudex.tu dic quandoqꝫ queritur an actū sit: qñqꝫ q̄ritur de effectu actoꝝum. Prio casu cū queritur an actū sit z acta facta in vno iudicio faciunt fidez in alio quocūqꝫ z inter quascūqꝫ personas. postqꝫ enim nōtius reduxit in publico instrumento sic libellum datuz. sic litꝫ.ꝓt. sic rñsum sic iuratuz sic snīatum z silia in quocunqꝫ iudicio z inter quascunqꝫ personas de hoc queritur hoc publicum instrumentum facit fidem.vt.C.de re iudi.l. gesta.z de ꝓba.cum res.extra de.ꝓba.c.qm̄ contra.z isto respectu nūqꝫ perempta instantia pereunt acta.semp. n: ꝓbant sic actum esse. Quandoqꝫ queritur de effectu actoꝝum.z tunc scias qꝫ quedam sunt acta que pertinent ad litis ordinationem: quedam ad veritatꝫ indagatiōez quedam ad litis decisionē. primo casu dico qꝫ dicta acta habent quosdam effectus qui respiciunt ipsam instantiam: z isti effectus siue sint perfecti siue perficiēdi pereunt perempta instantia: z ita loquitur hic. exēplū datio libelli z litꝫ cōtꝫ. z datio fideiussorum z silia habent effectum qꝫ ex his pōt peruenirī ad diffinitiuam: z hic effectus ē de futuro.z perit vt hic: nec ob.qꝺ dixi.s̄.de re iu.l.cuz querebatur.quia ibi instantia non perierat.quia sententia erat nulla. Item habent effectum qꝫ amplius dilatorie vel declinatorie non possunt opponi: vt. l.fi.C.ꝺ excep.l.pomp.§.rati.s̄.de procura.z iste effectus erat ꝑfectus. nihilominus perit vt.l.bos accusare.§.hec beneficia infra de accusat. Habent etiam quosdam effectus qui respiciunt potius causam q̄ instantiam. vt qꝫ actio perpetuetur.qꝫ res fiat litigiosa: qꝫ possessor sit male fidei z isti effectus remanent vt supra dixi.tamen isti effectus se non extendunt ad alias personas vt.l. cum notissimi §.sed z siquis.C.de prescript.xxx.ann.z ibi nota.z. C. de prescript.long.tempo.l.j. Item non extendunt se ad instantiam que fit ex alia causa vt.l.fiscus in questione infra de iure fisc.z ibi est casus.z ibi dicam. Extendunt ergo se solum ad aliam instantiam ex eadem causa z inter easdem personas vel que habeantur loco eiusdem. Quedaz sunt acta que pertinēt ad veritatī indagationē vt testes z ꝓfessiones. Uideam⁹ primo de effectu testium.z dic qꝫ si non sunt publicata: non faciunt fidem in alia instantia secūdum Jacob.de arena.vt.l.gesta z ibi notatur.C.de re iudi. verumtamen in illis casibus in q̄ bus st essent publicata facerent fidem vt statim dicam. in illis casibus potest peti etiam a iudice alterius instātie.

vt illa dicta publicet. ita intelligo dictū Inno. in. c. albericus. nisi eēt aliqua iusta causa impediendi publicationem extra de testi. c. ꝓstitutis in pñtia. ⁊ ibi ē casus. si vo testes sunt publicati: tunc hñt duplicem effectum. primo q̄ eis credatur. scdo q̄ alij testes non recipiātur: ꝑm' effectus durat in alia instantia inē easdem personas scdm gl. C. de eden. l. is apud quē. nō iter alias nisi loco eiusdem hñtur. vt ibi nō. tu dic aut sunt recepti ab arbitro. ⁊ tūc faciunt fidē in alia instātia vt. l. cum antea in fi. de arbi. Fuata distinctiōe que ponit. C. de testi. l. fi. si vo sūt recepti coram iudice. tunc faciūt fidē inter easdem personas in cā ciuili non seruata distinctione. l. fi. C. de testi. ⁊ l. gesta de re iudi. ⁊ ita tz Inno. extra de testi. c. cuz in tua. licet glo. vī dicē ꝫ in. l. ꝓperandum in fi. C. de iud. ⁊ hoc tenebat Ja. bu. quōd itellige si alia cā tēdit ad eūdem finem. alias dic vt dicam in. l. ij. §. j. ī. vi bo. rap. ⁊ hoc in ciuili. In cā vo criminali an faciant fidem dicaz in. l. ij. ꝑal. §. i. vi bo. rap. si vo queris an faciant fidem inē alias psonas do rām q̄ in illis casibus in quibus snīa lata inter alios alijs ꝓiudicat in illis ꝓiudicant ille ꝓbatiōes. ē casus. s. de iureiuran. l. sed ⁊ si possessori. §. fi. ⁊ l. sequen. ⁊ hoc tenet Inno. exī de testi. c. causam. et idem consuluit Bi. vt dixi in. l. si mater. §. fi. de ex. rei. iudica. ⁊ idē dico de confessione vt. l. iubemus. C. de libe. causa. Sed contra predicta facit de excu. tuto. l. spadonem. §. qui absolutus. ⁊ de vaca. mu. l. i. §. qui excusatꝫ. ideo quidam limitant predicta vā eē in his que cursu tē poris non mutantur. alꝫ ⁊ inter easdem personas nō faciunt fidem: vt dictꝫ. ll. ⁊ ita. di. Bi. in. d. §. qui absolutus. ⁊ Ci. in. l. si vt ꝓponis. C. quomodo ⁊ qñ iudex. sz nō bene loquunt. nā ibi in ꝑmo iudicio ꝓbabat tūc liberos viuere. ⁊ iō si in scdo quereret an illo tpe liberi viuerent. illa ꝑma acta ꝓbarēt inē easdem psonas: vt dictum ē: sed qr in secūdo iudicio q̄ritur an nunc viuāt liberi: et sic de alio q̄z fuerit dictū in ꝑmo. iō in hoc non ꝓbāt: īmo ⁊ si in eodē iudicio testis diceret q̄ vidit iā sunt anni viuere liberos nō sequeretur. ergo hodie viuunt: vt. d. ll Scds effectus. s. an in alia īstantia possint de nouo produci sup eodē nō obstāte publicatione facta in ꝑma dicā. ī. vi. bo. rap. l. ij. §. j. qr aut testes ꝓducūtur ad eūdez finem: ⁊ nō pñt. aut ad alium finem ⁊ possunt: vt ibi dicam. Quedā sūt acta ptinentia ad liz decisionē vt snīe: ⁊ iste vtz alijs ꝓsint vl̄ noceāt nō ē nza mā b sed. s. d̄ re iudi. l. sepe. ⁊ C. quib' res iudi. nō no. l. i: Juxta ꝑmissa quero aliquis fuit de publico crimīe accusatus. ⁊ fuerūt recepti testes ad offensionē ⁊ defensionem. deinde perit instantia: superuenit de nouo ad accusandū quidā q̄ suam iniuriam ꝓsequitur ⁊ docet se ignorasse. an testes recepti in prima faciant hic fidem: ⁊ videt q̄ testes ad offesam ꝓsint: qr ꝺdēnatoria si fuisset lata in ꝑmo sufficerz huic scdo accusanti: testes vo ad defensam videtur non posse induci: qr absolutoria lata huic non ꝓiudicaret. vt l. si cui. §. hisdem de accu. Sed dico si accusator vult vti testibus ad offensam cogitur admittere testes ad dfēsam. vt. l. petende. C. de temp. in inte. resti. ⁊ qr non pōt ꝓ parte ratum habere. vt. l. in causē in ꝑn. s. de ꝓcura. ⁊ qr dz vti adminiculo auctoris cum sua cā vt. l. pompo. §. eū qs. de acqui. pos. Scdo quero certū ē q̄ in illis casibus in quib' sententia ē lata ꝓtra vnū alteri nocet est vez si ē lata contra pñtem: secus si contra contumacem: vt. l. pap. §. meminisse in fi. ⁊ l. qui repudiantis de inof fi. testa. ⁊ C. de pig. l. si presses. pone ergo q̄ testes sūt recepti parte presente quando iurauerūt: sed in illa publicatione pars fuit contumax quid erit in alio iudicio: certe q̄tum ad easdem personas non est dubium q̄ preiudicant: sed q̄tum ad alias personas videtur q̄ examīa tio preiudicet. sed nō publicatio: quia facta parte cōtumace: sicut non preiudicaret sententia ꝑm ea que dicta sunt: ⁊ sic esset necesse q̄ quo ad istas partes iterum publicentur. qd̄ potest fieri etiam ab alio iudice: vt dictum est: ⁊ predicta faciunt: pone q̄ tertius cuius itereſt appellat: an poterit iterum testes producere: forte tangam in. l. a sentētia. ī. de appella.

Jquis apud aliquem.

Jsta lex qualiter debeat intelligi declarabitur ī. e. l. cum apud sempronium: ideo hic non insisto.

Stipulationem. Hic. §. diuiditur. Primo dicit q̄ possunt istā stipulationem vtiliter exigere procurator tutor ⁊ curator. Scdo format aliquas. q. circa procuratorē. Tertio format qnestiones circa tutorez. quarto format questiones circa curatorem. secūda ibi ꝓcuratorem. tertia ibi sed et q̄ de tutore. quarta ibi sed ⁊ curatorē. in tex. ibi stipulari pñt. dic. i. exigere vtiliter. ita q̄ vtilē ex stipulatione acquirant ei cuius personam in iudicio representant vt. s̄. de ꝓcura. l. in cāe. §. vlti. ⁊ l. si ꝓcurator. ita dicebat. Ol. Nō. in. §. ꝓcuratorem. v. sed ⁊ si ratum. q̄ illis casibus quibus per procuratorem queritur vtilis in eisdem queritur per gestorem ratihabitione secuta. Jtem in. v. sed ⁊ si forte. ibi vir vxoris noīe dic. s. interuenit ⁊ cautionem iudicatum solui recepit. Nō. tex. ibi q̄ enim eis ⁊c. tex. ibi cauendum quasi nunq̄z fuerit cautum. secus si verus ꝓcurator cautionem recepisset ⁊ dñs litem inchoaret. nā tunc cum transiret cautio in dñm non esset de nouo cauendum vt. s̄. de ꝓcura. l. in cause. §. fi. ⁊ l. si procurator Nō etiam ex isto. v. q̄ coniuncta persona non est procurator: ⁊ sic facit ad id qd̄ dixi vobis. q̄ enim coniunctē persone non potest solui. vt dixi in. l. vo procuratori. s̄. de solu. Opp. de. l. si ante acceptum. ī. eo. ti. so. vt ibi.

Scdo op. q̄ coniuncte persone possint agere sine mādato. ergo videtur idem in eis qd̄ in ꝓcuratore vt. l. sed ⁊ he. in ꝑn. s̄. de procura. ⁊ l. maritus. C. de ꝓcu. Sol. licz mandatum non exigatur tamen eorum factum non preiudicat dño nisi mandet vel ratum habeat vt. C. quibus res iudi. non nocet. l. j. ⁊ hoc in tex. ⁊ ideo cautio recepta per eos non transit ī dñz: qd̄ secus eēt in vero ꝓcuratore vt dixi super tex.

Sed et si cum tutor. Ibi administrabat. i. administrare poterat de iure. Et nō notabilem casum in. v. sed ⁊ si quidē. q̄ illud qd̄ facit tutor ē necesse q̄ faciat tanq̄z tutor: vt pupillus teneat. Cōtra hoc op. de. l. post mortē. §. j. ⁊ qd̄ ibi nō. s̄. qñ ex facto tu. ⁊ l. cū post. §. j. s̄. de admi. tu. So. qñ tutor ignorat se tutorē: tūc sine dubio nō facit vt tutor vt. l. pe. s̄. de eo qui ꝓ tuto. neg. gest. sed qñ sit se tutorē datum si qd̄ē facit mētionem officij: vt qa dic̄ talis tutor lz ñ dicat tutorio noīe facē vī. vt. d. l. cū p' §. j. de admi. tu. ⁊ l. vlt. s̄. de insti. si. vo non facit mentionem de officio: si quidē contractus celebratur super re ptinēte ad pupillū vī ī dubio facere tutorio noīe: si vterq̄z contrahentium sciret ipsum tutorem. vt. d. l. post mortez §. i. ⁊ quod ibi. s̄. quando ex facto tu. secus si alter contrahentium ignoraret vel aliud exprimeretur vt hic: tutius ergo est q̄ sp in omnibus actibus apponatur tutorio nomine: facit ad predicta quod dixi in. l. i. §. nūciatio. s̄. de no. ope. nūc. ⁊ l. si ita stipulat'. §. grisogon'. s̄. d̄ ver. ob. Jn iudice autem an requiratur q̄ sciat se iurisdictionē hre dic vt dixi in. l. multū. s̄. de condit. ⁊ demon.

Ex. v. si tutor. nota q̄ quo ad res que nō sunt de administratione tutoris ipse habetur vt extraneus. facit ad hoc supra de admini. tuto. l. vel ex parte ⁊ l. si duo ⁊

ſ̃.de ſolu.l.quero. Contra hoc op.de.l.per tutores. ſ̃.de admi.tu. So.aliud ex parte ꝓuenti vt ibi aliud ex parte agentis vt hic.

Si reus. Vſq; modo iuriſconſultus tractauit ꝺ perſonis que ꝑnt iſtam ſtipulationẽ recipere: que ſtipulatio habet in ſe tres clauſulas: vt.j.eo. l.iudicatũ ſolui. Hic incipit tractare de ꝓma.ſ.ꝺ clauſula de defendendo.ꝛ de hac tractatur hic.ꝛ in duabus ll.ſequẽ. Oppo.ad verſi.ob rem.ſeꝺ hoc iſta ꝓpulatio nũq; cõmitteretur: quia ſemper exiſteret aliquis q eũ defenderet: cũ quilibet extraneꝰ admittatur ad defendendum: vt.j.e.l.iam tamen.§.iuſ. Reſpondeo illꝺ qꝺ hic dicitur exiſtere põt intelligatis.i.exiſtat de facto. vt ſic verbũ põt denotet actũ magis q; potentiã vt.l.iij. §. ſiquis ſic acceperit.ſ̃.de ſtatuli.vl aliter ꝛ melius dico q; tũc videbit non poſſe extare quando facta ſolenni reqſitione ꝓſanguineorũ ꝛ amicoꝝ nullus eſt qui eũ defẽdat ſm formam.l.item ait prꝺor.§.ſi.ꝛ.l.ſe.ſ̃.ex q.cau.ma. ꝛ.l.hoc aũt.§.j.ſ̃.qui ex cau.in poſſ.ea.ꝛ hoc ſentit gl. ꝛ doc.tenent.

Si plures. Mora cõmiſſa in non defendẽdo põt purgari vſq; ad ſententiã. poſt ſniam vo vel ſolutiõem purgari nõ poteſt.h.ꝺ. Et ẽ iſte valde notabilis.§.ꝛ allegaui ipſum multum fortit in materia.l.ſi iſulã ſupra de verbo.obli.i tex.i.l.is autez.ibi abſolui debet dic.ſ.ab obſeruatione iudicij. Item in.l. iã tñ ibi ſolutum ẽ.qꝺ eſt falſũ ꝛ iniquũ. Nota ꝓmo q; poſt litis ꝓteſta.poteſt purgari mora. Contra hoc oppo.de.l.ſi inſulam de vbo.obli.glo.non ſol.dicũt qꝺam ibi in contractib' hic in iudicijs.vel ibi logtur i ꝑncipali conuento hic in fideiuſſore.trufe ſunt. Sol. ergo dicit Pe.ꝛ idem ſequebat dñs Anto.de piſis in repetitione.l.ſi inſulaz.hoc ideo.qꝛ ſtipulatio citius cõmittit q; debeat.ideo i alio releuet vt vlteriori tempore admittatur purgatio. declaro hoc quando quis tenetur ad factũ non cõmittitur ſtipulatio ad totale intereſſe: niſi cum tranſierit tantũ tempus quo factum illud perfici potuerit.vt.l.ſi ſtipulatus eſſem abs te ꝛ.l.ſtipu.non diui.§. plane. de verbo.obli.vnde hic nõ deberet ſtipulatõ obrem nõ defenſam cõmitti: niſi trãſierit tm tps quo iudiciũ potuerit perfici.ſed qꝛ iſtud ẽ incertũ vel forte expectare eẽt longũ.ideo cõmittitur ſtipulatio ab ipſo initio ad intereſſe totale: ꝛ qꝛ reus in hoc grauat: ideo admittit purgatio longiori tempore.ſ.vſq; ad ſniam. Secũdo nõ q; ꝓtra fideiuſſorẽ de defendendo opus ẽ noua inſtãtia.nam hic vides q; ꝓtra eũ fit de nouo lit; conte. Cõtra hoc opp.ꝺ eo qꝺ dixi vobiſ.ſ̃.eo.l.i. So. hic non erat limitata certa dies qua deberet ſiſtere ꝛ ꝺfẽdere.ideo cũ citius cõmittatur ſtipulatio longiori tẽpore admittit purgatio vt dictum ẽ: ne ergo auferat reo facultas purgãdi morã ſuã ſm beneficiũ huius.l.regritur q; de nouo fiat ꝓceſſus. auferet.n.ſibi ſi hec ſtipulatio haberet paratã executionẽ.ſed ſi eẽt limitata certa dies: tũc putarẽ q; haberet executiõez: ꝛ nõ admitteret purgatio vltra lit; conte.vt dixi.ſ̃.e.l.i. Tertio in.l.iam tamen in ꝑn.nõ q; facultas purgandi moram ꝓmittitur p' ſolutionẽ factã.ꝛ iõ dico q; poſtq; facta ẽ executio ſiue a iure ſiue ab hoie tollit facultas purgãdi morã.vt hic ꝛ.l. qui ob rẽ.ſ̃.de condi.inde.que cõcor.cũ iſta: ꝛ plene dixi in.l.ſi inſulã.ſ̃.de vbo.ob.§.

In hac ſtipulatione. Stipulatio ſemel cõmiſſa ad intereſſe totale vlterius non cõmittitur.h.ꝺ. Op.j. e. l.ſi. So.intellige hic: qñ ẽ ꝓmiſſa ex vna clauſula ad totale intereſſe: ꝛ q; totũ exigatur: ſecus ſi nihil exigat. quia prima purgetur.vt.ſ̃.l.iij.in fi.vel ſi non exigat niſi pro pte vt.ꝺ.l.ſi.j.e.tũc enim alia clauſula poterit committi in alia parte.

Nunc videamus. Nõ tex.ibi ſi vo extrinſecus ꝛc.qꝛ ẽ nõ bilis tex. Item nõ caſũ in.v.q; ſi quis cum ꝛc. Quero qñ fideiuſſor venit ad defendenduz.vtrũ debeat ſatiſda re: tex.dicit hic q; non: ꝛ hoc videtur tenere Rog.j.pro xi.§.ſi ex fideiuſſoribus.gl.tz hic ꝓriũ.ꝛ etiã ibi qꝺ plz qꝛ tales fideiuſſores non hñt mandatuz de defẽdẽdo ſz de ſoluendo.vt.j.e.l.§.in hac.ideo tanq; extraneus debet ſatiſdare. Sed quero hic tex. diſtinguit aut offert ſe defenſurum cum ſatiſdatione an ſine. Quero vtrum ſufficiat q; quis dicat ſe paratum defendere ꝛ ſatiſdare: an vero ẽ neceſſe q; habeat fideiuſſores ad manus ꝛ puto q; ſic: nec ſufficiat verbo tm offerre. vt.l.ſeruus ſi hered.in fi.ſ̃.de ſta.libe.ꝛ ar.ſ̃.de ſo.l.qui x.§.idez reſpõdit in fi.§.circa quod dic vt dixi.ſ̃.de op.no.nũ.l'ptor. ait.§.ſiquis paratus. Item dicitur hic iſtius ſtipulatiõis nullam ptẽ ꝓmitti. Quero quare dicit nullam partez dic vt in glo.

Si ex fideiuſſoribus. Quero quid ẽ hoc dictum cete raq; eadem eẽ: hic ſunt tres opi. vna Hu.ſecũda Joan. ꝛ quelibet iſtarum ẽ va. tertia fuit Rog.ꝛ illam reproba ui.ſ̃.pri.ꝛ de his tractabit.j.e.l.ſi añ acceptũ.

In hac ſtipulatione. Iſte eſt notabilis.§.ꝛ in multꝫ locis allegaui in.v.quid tñ ꝛc.ꝛ ẽ glo.multarum. ll.ꝛ ẽ male intellectus iudicio meo. Nota tex.ibi quaſi iuxta mandatũ ꝛc.ꝺr hic q; ſi ſuccubuit repetit qꝺ ſoluit.non tamẽ repetit ſũptus. ꝓtra qꝛ etiã illud qꝺ ſoluit nõ videtur poſſe repetere. nam ſnia nõ ligauit dñz.vt.j.e.l.ſi añ ꝛ.l.plautius.ſ̃.de ꝓcu.ꝛ.l.iiij.in ꝑn.ſ̃.de re iudi. So. non repetit quaſi cum liberauerit ab obligatione ꝑſtina qua tenebatur ꝛ repetat neg. geſ.vt.l.de qua re.§.fi.ſ̃.ꝺ iudi.ita debetis intelligere hic. Item dicitur hic ſi obtinuit repetit ſumptus. ſecus ſi ſuccubuit. contra. C.mã. l.ẽt ꝛ.ſ̃.de ꝓcura.l.qui prohibio.§.litis. dicit glo.ibi loquitur de mandatum habente. hic de eo qui mandatuz non habet. Contra hoc iterum opponitur. qꝛ etiaz ſi non habet mandatum ſufficit negocium vtiliter eſſe ceptum vt.l.ſed an vltro.§.i.ſ̃.de nego.geſ. Sol.glo.hic non bene exprimit. ſed alibi dicit aliud in contractibus aliud in iudicijs: ita nõ.in.l.ex parte in ꝑn.ſ̃.fami.her. Pe.vo in dicta.l.etiam videtur tenere q; idem ſit in cõtractibus qꝺ in iudicijs nõ tamen, vltra declarat: nos tamen declaremus iſtam materiam ſic.ꝛ primo videamus de eo qui defendit ſine mandato gerendo negocia alterius. dic quandoq; ꝓſtat q; vtiliter defendit lz ſuccubuerit quod poteſt eſſe quia intereſt rei vt ſententia condemnatoria detur propter ſtipulationem de euict. vt.l.vtiq;. ſ̃.de rei ven.ꝛ.l.at qui natura.§.cum me.ſ̃.de neg.geſ. iſto caſu ſine dubio ſumptus repetentur: quia vtiliter geſtum eſt vſq; ad finẽ.vt.ꝺ.l.ſed an vltro.§.i. Item poteſt contingere ſi expediebat reo magis defendere q; ſententiam pati in non defenſum vt in cauſa noxali ꝛ damni infecti: iſto caſu ſimiliter repetentur expenſe.vt.l.prꝺor.§.bis verbis.ſ̃.de bo.auct.iudi.poſ. ꝛ idem dicemus hic ſi forte erat pena promiſſa ſi non defenderetur longe maior q; ſit id quod eſt iudicatum. nam conſtat q; vtiliter geſſit licet ſuccubuerit. Quandoq; vtiliter geſſit ab initio. ſz inutiliter finiuit quia ſuccubuit. ꝛ hoc poteſt contingere ſi ab initio propoſite actionis non debebat reus condemnari. ſed pendente iudicio aliquid ſuperuenit ꝓpter qꝺ reus fuit iuſte ꝺmnatus. quod contingit i caſibus nõ.in.l.non põt.ſ̃.de iudi.ꝛ iſto cãu ex

pense facte vsq; ad id tps quo vtiliter gerebatur repetun
tur. sed expense facte postea non repetūt: ar. l. siquis insi
cias. s. dpo. Q̃q; ꝓstat q̃ iutilr cepit z iutilr finiuit qz
succubuit: z tūc expense nō repetūtur: casus ē hic: z si di
ceret iste defensor q̃ ab initio ipse habebat iustā causam
ignorantie: nō ꝓpter hoc diceretur vtiliter cepisse: nā de
buit considerare anteq; ad defensionem accederet dili
genter vt. l. qui in alterius. ff. de re. iur. nam lz iste alium
defendat: tñ finaliter tendit ad actionem querendaz sibi
ꝓpria: z ideo debuit sibi ab initio diligenter ꝓspicere
vt. d. l. qui in alterius. Jn dubio ergo sententia declarat
ipm nō vtiliter ab initio cepisse: z ita loquit hic. Scdo
hoc si queris an differētia sit int iudicia z ff̃ctus: dico q̃
non in effectu: sed in iudicijs ē hoc plus q̃ apparet sen
tentia: ex qua declaratur inutiliter ab initio gestum: qd̃
nō ē in extraiudicialibus. Scdo quero de eo qui d̃
fendit cum mandato an repetat sumptus litis? breuiter
dic aut iste defendit utiliter: quia obtinuit: z sine dubio
repetit expeñ. casus est hic: sed inutiliter quia succubuit:
tūc aut habuit speciale mandatū ad defendendū in tali
cā z repetit. vt. l. etiā. C. man. z. l. qui ꝓpio. §. litis. s. de
ꝓcu. z supra man. l. q mutuā. §. fi. z ibi nō. z. l. i. §. si pro
curator. s. si quis ius di. non ob. si vo habebat manda
tum ad soluendū nō ad d̃fendendū: tūc est idē qd̃ si nul
lū habebat mandatū vt hoc. §. Si vo habebat manda
tum ad soluendū tūc si quidem assūpsit ab initio defen
sionem iniustam calūniose z euidēter sūptus lit̃ nō repe
tit alis repeteret vt. l. nō ē ignotū. C. de admi. tuto. facit. s
d̃ le. ij. l. qui solidū. §. ēt. rō qz ex eo q̃ hēbat necesse sol
uere incūbebat sibi de necessitate: q̃ iustitia debiti exa
minaretur: z sic nō videtur se defensioni sponte offerre si
cuti in precedentibus casibus: sed si habuisset mandatū
ad defendendū generale tm̃: tūc puto eē idē qd̃ quādo
mandatū nō habet: nam in hoc mandato gnāli non ve
nit vt inutiliter defendat vt. l. si ꝓcurator. s. de con. ide.

Sed ꝓtra predicta op. nam quando vincit recuperat
expeñ. a victo per. l. ꝓperandum. §. sin aūt. C. de iudi.
ergo non videtur posse agere ꝓtra ꝑncipalem. So. intel
lige hic qñ non potuit recuperare expeñ. forte quia ad
uersarius habebat iustam cām litigandi. Quero in ca
su h'. §. qñ obtinuit qua actione expeñ repetet? glo. inu
it q̃ vtili mandati quasi iuxta mandatū fecerit lz māda
tum non fuerit vt dicit tex. qd̃ est notabile verbz: ar. ꝓ
b. s. man. l. fi. §. fi.

Si tamen plures. Hic ē nōbilis. §. nō
tex. ibi d̃siderāte hoc
s. auctore. Nota ex tex. in eo q̃ dicit desiderante. s. hoc
actore q̃ in his que pertinēt ad vtilitatē partis iudex nō
debet interponere suum offm̃ nisi ad partis petitionem
facit. s. de iudi. l. ad peremptoriū. ꝓ hoc. s. de dam. in
fec. l. iiij. §. hoc aūt iudicium. z ibi hunc passuz plene exa
minaui. Secūdo nota q̃ ex pte rei defensio non pōt
diuidi in plures. Tertio nota q̃ ex parte actoris actō
pōt diuidi. Op. de. l. oium. s. de ꝓcura. Solu. dicit
glo. mirabiliter quando aliquis conuenit pluribus act̃.
tūc pñt interuenire plures defensores ꝓ qualibet act̃.
sed si conuenitur vna tūc defensio illius non debet scin
di in plures: ita loquitur hic qd̃ tene menti. Ad que
stionem quā vidi de facto vn' accusabatur de pluribus
crimīnibus inter que erat vnū: qd̃ ingerebat penam san
guinis: comparuit ꝓcurator. iudex ꝓnunciauit ipsū nō
eē admittendū ꝓpter illam penam corporalem fm̃ māz
quā dixi. ff. de publi. iudi. l. pe. §. ad crimē. certe male fe
cit: nam debuit eū admittere in alijs crimīnibus. que pe
nā sanguinis nō ingerebāt: qz ista defensio potest scindi
ar. d. l. oiuz. z. ff. ad turpil. l. i. §. si plura. Secūdo op.
s. de ꝓcu. l. siquis cum procu. §. vnius. breuiter si iudi
cium ē ceptum cū defuncto coguñ heredes dare vnum
defensorem vt hic als non videtur defendere: sed si non
ē ceptū cū d̃functo tunc cū per. l. xij. tab. diuidatur actio
inter heredes poterit iudiciuz diuidi vt ī. l. ꝓria. z ita ibi
glo. videtur sentire. Tertio op. ad id qd̃ dicit de heredi
b' actoris z op. q̃ coguñ simul agere vt. s. de edi. edic.
l. q̃ si nolit. §. q̃ si plures. z. s. fami. her. l. si familie. So
lu. istud veruz nisi natura negocij exigat q̃ per vnū aga
tur vt in. ll. contrarijs: licet glo. allegat istas. ll. pro ꝓcur.

Item op. de. l. hmōi. §. fi. s. de le. i. Sol. plures here
des non cogūtur agere vna actione vt. l. ꝓria. Ultimo
iste. §. facit q̃ si ex parte rei ꝓstituañ plures ꝓcuratores
insolidū. ita q̃ non sit melior condītio occupātis vt mo
ris ē: q̃ talis procurator non debeat admitti: circa quod
dic vt determinatur hodie per cano. in. c. si duo. de pro
curatoribus li. vi. tangā. ff. e. l. si ante acceptū.

Judicatum Jstam materiam de re
defendenda būistis ex
peditam. s. ꝑx. §. pe. z vsq; huc. materiā de re
iudicata incipiet statim. ff. l. ꝑxi.

Ante acceptum. Jsta est dif
ficilis. l. sicut
ē aliqua que est in isto libro: z diuiditur ī ptes
tres. ꝓmo ponit vnum dictū bimembre. scdo ponit rōes
tertio ponit duas illationes ex rōe. scda ibi nā vt cōmit
tatur: tertia ibi z ideo. Et breuit̃ hoc dicit ī sūma. Bu
tata conditione defensoris z rei de habente mandatum
ad non habentē vel econtra vel ipsum ꝑncipalez actore
sciente stipso iudicatum solui cōmitti non poterit. secus
actore ignorante. h. d. ista. l. valde nōbilis z subtilis.

Op. z videt q̃ postq; ꝓ procuratore fuerit satisdatuz
non possit reuocari: quia res nō est integra vt. l. si defun
ctus. s. de ꝓcu. So. satisdatio impedit reuocationez ta
citam que fit morte vt. d. l. si defunctus. z quo ad illam
reuocationem facit rem non eē integram: sed non impe
dit reuocationem expresse: ita nō. in. l. ante litem. s. d̃ ꝓ
cu. z quantū ad hoc satisdatio non facit rem non esse in
tegram. nam satisdatio est quid ꝓparatorium ad iudicia
z prepatoria non faciunt rem desinere esse integram. vt
l. si pecuniam de condi. ob cāz. Scdo op. dicitur hic in
ꝑnci. stipulationem cōmitti contra ar. a diuisione: aut di
cis stipulationem cōmitti ex clausula de re iudi. z male
dicis: qz talis sententia non ligat dñm vt. l. plautius. s.
de ꝓcu. z per cōsequens nec fideiussores datos ab eo.
aut dicis cōmitti ex clausula de re defendenda: z male
dicis: quia fuit defensum vt hic dicitur in tex. aut dicis
cōmitti ex clausula de dolo: z male dictum ē: qz null' do
lus interuenit: h' timore. l. ista tribus modis intelligitur
quidam vt rog. dicunt q̃ committitur ob rem non d̃fē
sam. Alij q̃ cōmittitur ob clausulam de re iudi. Hug.
ob clausulā d̃ dolo. Jste lec. tāgūt ī gl. mag. se. Rog. di
cit q̃ hic cōmittitur stipulatio ob rem non defensaz: nec
ob. qd̃ hic dicitur q̃ hic res fuit defensa: quia verū ē: sed
mutata fuit conditio persone: ideo non videtur defendi
Jsta opi. ē falsa: quia extraneus penitus veniens ad de
fensionē impedit istam stipulationem cōmitti vt. l. iā ta
men. §. nunc videamus. s. eo. ergo multomagis si idem
defendat: lz qualitas mutetur: vnde legitur alio mō fm
Joan. q̃ hic cōmittatur ex clausula iudicatū solui. Ad
hoc q̃ dicitur q̃ hec sententia non ligat dñm: dicit Jo.
hoc ē in odium revocantis qui non certiorauit actorez.
ista opi. Jo. placet sed non responsio: nam hec sententia
lata contra talem procuratorem revocatum actore igno
rante ligat reum sicut si non eēt revocatus vt. l. si ꝓcura
torem. s. de procura. z ibi no. z. l. i. C. d̃ satisda. z ibi nō

z ista

ꝛ iſta eſt vera opi. ſm omnes. Tertia opi. fuit Hug. qui dicit ꝙ hic cõmittitur ex clauſula de dolo. Ad illud qđ dicitur ꝙ hic nullus dolus interuenit. reſpõdetur ꝙ. dolus eſt procuratorem reuocare nec certificare đ hoc actorem. ſed hoc non placet. nam hec ſtipulatio ob clauſulã de dolo cõmittitur ad intereſſe. vt. l. iudicatũ ſolui. ꝛ ibi nõ. ĵ. e. ꝛ. l. nouiſſima. ſed cum ſententia liget eum eodẽ modo quo ligaret ſi ꝓcurator reuocatus non eẽt. vt. ſ. dixi. ergo non intereſt actoris. Preterea cum iſta ſtipulatio cõmittatur ad totale intereſſe ex clauſula iudicati. vt. ſ. dixi non põt cõmitti ex clauſula de dolo. vt. ĵ. ea. l. cum querebatur. vnde datur alia reſponſio ꝙ hic fuit cõmiſſus dolus ex parte rei. vt pro ſe daretur ſnĩa. nec hoc multum placet. nam hic dolus non habuit effectũ: ſi ponamus ſcõm precedentem lec. eẽ latam ſnĩam ꝓ actore. Preterea ratio que hic ponitur in tex. nã vt cõmittatur ꝛc. locum nõ haberet. teneam⁹ ergo opi. Jo. ꝙ hic loq̃t de clauſula iudicati. Sumus expediti de primo ver. venio ad ver. ꝙ ſiquis. Oppo. de ꝑn. huius. Sol̃ dicit Rog. ꝙ quando actor ſcit. ſtipulatio non cõmittit̃ obrem non defenſam. quãuis non defendatur. quia non ẽ illud iudiciũ i quo fideiuſſores ſe obligauerũt. ꝛ ſic iſtud nõ defendi cõmittit̃ in alio iudicio q̃ꝫ i eo in quo fuit facta ꝓmiſſio. ſed in ꝑnci. licet ſit aliud iudicium tamen ẽ quid imputetur reo. qui procuratorẽ reuocauit. Iſta gl. Rog. ꝓſequitur opi. ſuam. qđ. ſ. reuocaui. iõ dicas ꝙ ſ. in ꝑn. l. ſnĩa tenet eas ꝑſonas quas teneret ſi reuocatio ſecuta eſſet. ſecus in hoc. v. quando actor ſciuit qz tũc ſententia reũ nõ ligat ideo fideiuſſores nõ tenentur. Quid aũt velit dicere Rog. cũ dicit ꝙ eſt aliud iudiciũ declarabo vobis. Venio ad ver. nã vt cõmittatur. et oppo. de ꝑn. b⁹. l. vbi mutatur cõditio perſone. tamẽ ſtipl̃o cõmittit̃. So. dicit glo. ꝙ iſta rõ non ẽ ſufficiens. ſed eſt rõ qz quando actor fuit ſciens reus qui reuocauit ꝓcuratorem non fuit in dolo. ſed in ꝑnc. l. fuit in dolo ſcõm Hug. iſta glo. ꝓſequitur lec. Hug. quã. ſ. reprobaui. iõ dicas ꝙ in ꝑn. non videt̃ mutata conditio procuratoris cũ eodem modo reus ligaretur per ſententiam ſicut primo. Venio ad ver. ꝛ ideo op. ſ. de bis qui no. ĩfa. l. ſeruus vbi eſt idem iudiciũ. ꝛ tenetur ſi fideiuſſor vel ꝓcurator ſuccedit domino. So. glo non ſol. Alij dicũt ꝙ remanet idem iudiciũ quo ad ꝑncipales perſonas vt ibi nõ quo ad fideiuſſores vt hic. Tu dic ꝙ licz ſit idem iudicium. tamen nõ eſt eadem cõditio perſone qđ requiritur ad hoc vt hec ſtipulatio committatur. Venio ad vltimum reſponſum ꝛ ħ pendet totum. Oppo. de l. iulianus. ſ. qui ſatiſda. cog. vbi ſi contingit mutatio đ non habente ad habentẽ mandatũ ſtipulatio nõ extinguit̃. dicit gl. ſm quoſdam ꝙ ħ mutatio contingit añ litꝭ cõ. qđ ꝓbatur per tex. qui dicit̃ ſi ante acceptum ibi poſt ꝛ eodẽ mõ ſoluũtur. ſ. de ꝓcu. l. in cãe. §. ſi. ħ ſo. nõ ẽ vã nã poſt litꝭ cõ. maior dicit̃ mutatio fieri q̃ꝫ ante. ꝛ ideo facil⁹ debẽt extingui ſm gl. in. d. l. iulianus. Preterea dic̃ Di. in. l. iulia. dicit̃ petitur⁹ fundũ. ꝛ ſic apparet ꝙ lis nõ erat ꝓteſt. cũ vtatur ptic̃pio futuri tp̃is ſed erat ꝓteſtãda Preterea ħ ſo. erat ꝫ caſũ. l. j. §. fi. ſ. q. mo. pi. vel hyp. ſol. ſoluam⁹ g⁹ iſtud ꝓtra. eodẽ mõ quo ſoluemuſ. ĩ. pr:

Op. de. l. in cãe. §. ſi ex pte. ſ. đ ꝓcu. ꝛ. d. l. iul̃. So. ad. d. l. iul̃. ꝫ quoſdã ibi loq̃t i ſtipl̃one đ iudicio ſiſti. ħ i ſtipulatiõe iudica. ſol. q̃ lec. an ſit vã q̃ꝫtũ ad illã. l. exactis vt ibi tñ q̃ꝫtũm ad iſtam. l. non ẽ bona ſo. nã cautio de iudicio ſiſti facilius extinguit̃ q̃ꝫ cautio iudica. ſol. vt. l. grece. §. ꝛ poſt litẽ. ſ. de fideiuſ. vnde ſi iſta extinguit̃ mutatione perſone. multo magis extinguit̃ illa. ſz vt illa l. itelligit̃ in cautiõe iudicatũ ſolui ꝓcederet oppoſitio de ill⁹ duab⁹. ll. ſo. gl. ibi loq̃t qñ ꝓtigit mutatio ex pte actoris ſi ħ qñ ꝓtigit ex pte rei. Iſtã tz gl. ħ ꝛ ibi ꝛ oẽs tenẽt eã. ſz videre rõnem ẽ difficile. gl põit hic duas rões ꝑncipales. prima quia in. l. noſtra perſona mutata nõ defendit̃ legitime. in. ll. ꝯrijs legitime ẽ in iudicio. Iſta rõ eſt falſa per. v. ꝛ ideo. in eo ꝙ loquit̃ de ꝓcuratore qui heres extitit dño. Item ẽ cõtra vltimũ rñſum cũ fit mutatio đ nõ hñte ad habẽtẽ mãdatũ. vel cũ đfẽſor ſuccedit dño i omnibus iſtis caſibus legitime defendit. ꝛ tamen ſtipulatio nõ cõmittitur. vnde glo. aſſignat aliam rõem. quia in. ll. cõtrarijs nõ põt imputari dño vel eius ꝓcuratori. quare iterum non exegit cautionem. quia eẽt nimis grave reo ꝙ totiens ab eo exigeret̃ ex facto ipſius actoris. ſed hic põt ei imputari. nam mutata perſona debet petere cautiõem de nouo cũ mutatio perſone contingat facto ipſius rei. ꝛ ſic ẽ quid reo imputet̃. Iſta nõ eſt vã. nã ꝓut hic loquitur de morte cum ꝓcurator reo heres extitit. nõ ẽ quid imputet̃ reo quando deceſſit: vnde glo. in l. iul̃. ponit duas alias rationes. prima quãdo mutatio cõtingit ex parte actoris nõ dicitur mutatio ꝓprie. nam quando nullũ habebat mandatum non poterat agere ꝛ ſic iudicium nullũ. merito qđ nullum eſt non poteſt mutari. ſed ex parte rei poteſt fieri defenſio etiam ſine mandato. ꝛ ideo valet iudicium. ꝛ ideo ſuperueniente mandato dicitur mutari iudiciũ quod erat aliquod. hec rõ ſic intellecta non videtur vera per. l. iij. §. ſi forte ex liberis ſ. e. vbi ex parte actoris erat aliquod iudiciũ. qz ꝓiuncta perſona agebat. ꝛ tamen ſuperueniente mandato vel ratihabitione nõ extinguitur. vnde non placet iſta rõ licz gl. videatur eam velle ſuſtinere in. d. l. iul̃. do. Mar. ſil̃. intelligit iſtam ratiõem alio mõ. vt dicamus ſic. ex parte actoris nõ põt quis venire in iudicio niſi actoris nomine. ꝛ ideo ſuperueniente mandato vel ratihabitione retrotrahitur. ꝛ fingitur negocium ſemper ad actorem pti nuiſſe vt. l. ſi pupilli. §. vnde querit̃. ſ. de neg. ge. merito ſtipulatio cõmittitur. quia nulla variatio. ſed ex parte rei põt quis venire ad defendendũ alium ſuo nomine. vnde ſuperueniente mandato eu⁊ defendit alieno nomine ꝛ ſic contingit mutatio nec poteſt retrotrahi cum eius nomine nõ ſit geſtum. ſcõm iſtam rõnem ſequeretur ꝙ. l. iſta non haberet locum. niſi cum aliquis venit ad defendendum ſine mandato ſuo nomine animo nouandi ſecus ſi veniret vt ꝓcurator licz nõ eſſet. vel ſi veniret ad defendendu⁊ tanq̃ꝫ gerens negocia rei. quia tunc ſuperueniens ratihabitio vel mandatum rei traheretur retro. ꝛ nulla contingeret mutatio ſcõm eum. qđ tenet Guil. de cu. in. d. l. iul̃. hoc non placet mihi per iſtum tex. qui loquitur generaliter. Preterea quando aliquis defendit ſine mandato per ſententiam ꝓtra eum lata⊼: ipſe ſolus defenſor obligatur. ꝛ pro illa fideiuſſor iterceſſit. ſed q̃ñ ſuperuenit mandatum ſẽtentia ligat dñm. vt. l. plautius ſ. de procu. ꝛ pro illa obligatione fideiuſſor nõ intercesſit. merito nõ debet teneri. nec curo ſi ipſe defenſor interuenit tanq̃ꝫ geſtor negociorum. quia fideiuſſor nullum habuit reſpectum ad illam obligationem que oritur ex illo negocio geſto. ſed ſolum ad obligationem que orit̃ per ſententiam que mutatur propter ſuperueniens mandatum. Dic ergo ꝙ ratio vera eſt. quia quando contingit mutatio ex parte actoris non mutatur ille reſpectus. cuius reſpectu fideiuſſor interuenit. nam ipſe ſemper ꝓmiſit reſpectu iuris quod eſt vel erat apud actorem. ꝛ ſiue iudiciũ exerceat per actorez vl̃ eius procuratorez vel per eius coniũctam perſonam. ſemper illud ius actoris in iudicio deducitur. ſed quando contingit mutatio ex parte rei mutatur iſte reſpectus cuiuſ reſpectu fideiuſſor promiſit. Ecce in exemplis. l. noſtre quãdo habẽs mandatũ dedit fideiuſſores ꝓmiſerunt fideiuſſores reſpectu

sententie que ligaret dominum. z feretur in ꝓcuratorem secuta reuocatione mandati. si iste respectus non mutat quia actor ignorauit non extinguit satisdatio. secus est si mutatur quia actor sciuit. quia tunc sententia non tenet nisi illum defensorem sine mandato. Idem in alio exē plo. quando procurator heres extitit domino. nā reuocatum est mandatū. cum ipse idē rei sue procurē esse non possit z sic in eū tāq̄ in procuratorem factū sentētia ferri nō pōt. Idē in tertio responso qñ dedit fideiussores ꝺ̄ fensor sine mandato. nam intercesserunt fideiussores respectu sententie. que ipsum defensorem tm̄ ligaret secuto mandato ligat ꝺ̄ñm. z sic non ē illa sententia ꝓ qua intercessit. merito satisdatio extinguitur. Ad vnū tamen aduerte q̄ illa verba solutionis glo. q̄ in ꝑ̄ijs contigat mutatio ex ꝑte actoris. ꝟ ex parte rei sunt bona q̄stū ad casum. ll. ꝑ̄iarū. sed tu potes loqui generalius ꝛ Ꝑde. vt dicamus q̄ ibi contingit mutatio ex parte recipiētis satisdationem ꝟ ē ex parte satisdātis.. Ꝑer hoc volo dicere q̄ si actor dedisset satisdationem ſm formam auc̄. generaliter. C. de epi. z cle. z ſm formam auc̄. libellum. C. ꝺ̄ litꝫ ꝛ̄ct̄. si ex eius parte cōtingeret mutatio extingueret datio fideiussoris q̄ mutaretur respectus. Ulterius op. ꝺ̄ de. l. iij. §. stipulatiōem. s̄. e. So. eodez modo ibi ex parte actoris contingit mutatio hic ex parte rei. Item opp. s̄. de iudi. l. licz. So. ibi de satisdatione nihil dicit.

Expeditus de contrarijs venio ad questiones. z primo quero hic dicit si ante iudiciū. Quero quid si p̄ litis conte. ꝓtingat hec mutatio: glo. dicit idem per rōez que ponitur in tex. Alij dicūt contra. q̄ post prohibere non pōt. ita dicit in glo. j. pro cuius declaratione duo sūt videnda. primo an post litꝫ cōt̄. possit fieri ex parte rei ista mutatio. Respondeo q̄ qñ incepit defendere ꝓcurator p̄ litis ꝛ̄ct̄. non pōt reuocari eo inuito sine cause cognitione. sed eo volente pōt reuocari ēt ignorāte actore. vt nō. in. l. si ꝓcuratorem in fi. s̄. de ꝓcu. in fi. vltime glo. ſz qñ ab initio defendit aliquis sine mandato. tūc puto q̄ aduersario inuito non possit fieri post litꝫ ꝛ̄ct̄. ista mutatio. nam cum ille defensor ceperit esse obligatus actori ista actio non pōt auferri ab inuito vt. l. ſtichum in fi. s̄. ꝺ̄ nouatꝫ. Hoc premisso venio ad aliud vtrum si contingat mutatio ex parte rei post litꝫ ꝛ̄ct̄. liberentur fideiussores. dicit q̄ sic vt hic dicit glo. z est tex. in. l. j. in fi. s̄. qui. mo. pig. vel hy po. sol. Quero quid si ꝺ̄ñs satisdedit pro seipso in casibus in quibus suo noīe conuentus olim satisdabat vt dixi vobis in. l. si cū hominem. s̄. de fideiusso. si postea dat ꝓcuratorē an fideiussores teneātur: gl. hic in vltima parte. l. super verbo satisdederit dicit stipulationem nō extingui. z bene dicit q̄ nō mutatur ille respectus: cuius respectu intercessit fideiussor. nam ipse intercessit pro sententia q̄ teneret ꝺ̄ñm. sed snia lata in ꝓcuratorem tz ꝺ̄ñm. ergo ꝛc̄. sec̄ si superuenisset defensor sine mandato. Ulteri⁹ quero. nos habemus hic in plurib⁹ gl. q̄ per talē mutationem mutat iudiciū. ita nō. in p̄ma gl. magna q̄ ē sup vbo ꝛ̄ct̄ post p̄n. idē dicitur i alia glo. magna q̄ est super verbo cōmitti. que incipit q̄uis idem dicit vltima glo. magna circa p̄n. quid dicemus.

Aduertatꝫ ista mutatio pōt fieri altero ꝺ̄ tribus mōis z ꝟ non declarant doctores alicubi. vno modo scōm q̄ nō. in. l. mutari. s̄. de ꝓcu. quasi oīa acta de nouo fiant licz vno momento. sic recipio libellū ꝓut receptus fuit. z sic litꝫ ꝓte. z sic respondeo isto casu dicit mutari iudiciuz ꝟ est instantia. z ꝟ casu extingueret satisdationes tam ex parte actoris q̄ ex ꝑte rei. vt. l. ij. s̄. e. z. l. iij. §. sed z si forte ex liberis in fi. deberet ergo isto casu ex integro ꝓmitti vt. d. ll. Quandoq̄ fit ista mutatio per cessionē iure instantie vt nō. in. d. l. in cāe. §. si ex parte. s̄. de ꝓcu. z ratio huius cessionis est. q̄ ad ꝟ vt sententia valeat req̄rit q̄ p̄cedat libellus z litꝫ ꝛ̄ct̄. vt. l. ꝓlatam. C. de sen. vnde si vn⁹ est effectus dominus instantie snia non posset ferri nisi ad illum alius pertineret ius instantie. idō fit ista cessio isto casu. si ex parte actoris fiant non extinguunt stipulationes quas ipse recepit vt ibi secus in ꝓmissionibus quas fecisset vt. s̄. dixi. sed ex parte rei extingueret satisdatio vt hac. l. tamen diceretur idem iudicium z eadem instantia. z qō in istis gl. dicitur. q̄ non ē idem iudicium debet intelligi hoc ē non ē eadem sententia ꝓpt̄ diuersitatem effectus. vt dixi supra. Tertio modo fit ista mutatio hoc modo. procuratori ꝛ̄petit directuz ius istātie domino competit vtile. potest ꝺ̄ñs ꝓsequi eandem instantiam respectu iuris sui vtilis absq̄ aliqua cessione sibi facta. vt. l. paulus. s̄. de ꝓcu. z. l. ꝺ̄ñs litis. C. de appel. ex parte vō rei pōt ꝓsequi etiam quilibet si ad eum ius instantie nō pertineat. quia quilibet potest venire ad defendendum. vt. l. iam tamen. §. nunc videamus. s̄. e. z isto casu ēt dicitur idem iudiciuz hoc est eadem instantia. z qō hic dicitur q̄ est aliud iudicium debet intelligi. idest alia sententia propter diuersitatem effectus. Ulterius quero quid si contingat mutatio hoc modo. quia ꝓcurator qui satisdedit substituit alium: an extinguētur stipulationes? Respondeo aut procurator substituit alium ex virtute mandati sibi facti de substituendo. z tunc ille substitutus videtur constitutus a ꝺ̄ño. vt. l. j. circa fi. s̄. de ꝓcura. z ideo sicut mutatione persone ꝓcuratoris extingueretur satisdatio. ita hic. sed si ꝓcurator substituit eum ex virtute iuris sui sibi quesiti per cont̄. tunc nō extinguitur sicuti quando reus satisdedit pro seipso. z ipse idem dedit ꝓcuratorem vt nō. hic in glo. z dixi. s̄. Et iō dico quando reus dedit plures procuratores hoc adiecto q̄ non sit melior conditio occupantis. sed qō p vnū ceptum fuerit alius possit ꝓsequi. z si lis fuerit cepta per vnū q̄ dedit fideiussores. si postea fuerit per alium terminata extinguitur fideiussoris datio. quia ille alius superueniens est datus a ꝺ̄ño non a ꝓcuratore. z ideo est satisdandum pro alio superuenienti. Ultimo circa istā materiam que mutatio faciat extinguere istam stipulatio distingue vt dicam plene infra. eo. l. cum apud sempronium.

Judicatum solui. banc. l. declara vt ī gl. Ista. ē bona. l

Ꝑ ad defendendum. Quero quādo hoc est q̄ dominus teneatur satisdare ꝓ suo procuratore. Respondeo quādo dominus est presens in ciuitate vel in portis scōm glo. vt. l. z qui in foro de ꝓcura. secus ergo si ꝺ̄ñs esset absens.

Sed quero quid ad ꝓpositum. vtrum dominus satisdet vel alius. Aduerte ꝟ est vtile ꝓpter dilationes. nā si ꝓcurator cum mandato peteret dilationem ad faciendum comparere ꝺ̄ñm. z ꝓ eo satisdet daretur sibi iste terminus si assereret dominum esse presentem alias secus defensor vō sine mandato non pōt istam dilationem impetrare: quia ipsemet debet sibi inuenire fideiussorē ita intelligit hāc. l. Ja. de are. Quero an sufficiat illa satisdatio quā dominus facit in instrumento procuratorius. dic vt dixi. s̄. e. super rubrica.

Ꝑ seruus. Opp. gl. de. l. si quis tibi seruum. C. de euic. So. ibi ꝺ̄cessit ante litꝫ cont̄. ꝟ post. z eodem mō solui tur. l. si seruus. s̄. de euic. rōnem huius vide vt nō. in gl. s̄. de rei vendica. l. vtiq̄ Bartolus.

Ꝑ reus. Opp. infra. e. l. vir. bonus. dic vt tibi videbitꝫ. Bartolus.

cū querebatur

AJm querebatur. Jsta.l. diuiditur ī ptes qnqz pr̃o põit vnaz.q.sc̃o oñdit dubiũ q̃ĩs tertio facit vnam allegationē ī q̃e.q̃rto q̃nem determinat.quito ponit vnã nouã.q. ꝑa ibi dicebã.ꝯtia ibi ecce n.q̃rta ibi ꝓinde videndũ.quinta ibi ꝓinde ⁊ si forte vsqz ad ℣.fi.⁊ breuiť.h.d.Diffinitiua lata ꝫ ꝓtumacē extinguit actionē competentem ob rē non defensam:nisi super ea fuerit ꝓius lis conte.Jtem quocũqz modo desinat actio competere vel lis fuerit terminata stipl̃o ob rē non defensam finitur.h.d.ista.l.nõbiľ.tex.ibi vnaz clausulam dic.i.vnam verborum cõceptionē. Jtē ibi vna clausula.i.ad vnũ interesse cõmittať.Dy.vl dic vna clausula.i.vna verborum cõceptio.Jtem ibi committi possit ⁊ videtur q nõ ecce enim ⁊c̃.vt sequiť.Jtē tex ibi ceperit ñ defendi.⁊ iõ cũ nõ videatur cõmissa ex clausula ob rē non defensam cõstat cõmissaz eē ex clausula iudi. Oppo.C.de secũ.nup.auc̃.sed ⁊ siquis.Sol. ibi obligatio sepius cõmittiť a lege non ex pacto.Jtē op.ff.ti.j.l.si ꝓcurator.⁊.l.ñ q̃si. ℣.siqs curator.s̃.ti.j.So.stipl̃o semel cõmissa ad totale interesse nõ põt ãplius cõmitti vt h̃ secus si eēt cõmissa ad iteresse ꝓticulare.qđ dic vt plene dixi.in.l.si sic.s̃.de.ť.ob.tangã.put ad pñtem.l. ꝓtinet.ff.e.l.fi. Jtē op.dr̃ h̃ q ob rem non defensaz stipulatio cõmittitur cũ sup ea fuerit lis ꝓtest.ꝫimo ꝓmittitur statī cũ nõ defendiť vt.s̃.e.l.iij.℣.ob rem.So.vē cõmittiť sed secuta snia crediť nõ ꝓmissa fictiõe iuris: nisi fuerit lis cõte.ita logť h̃. Sed op.ꝫ h̃ litꝫ cõte.nõ impedit purgari morã stipl̃ois ob rem nõ defensam.imo quocũqz đ sẽdente vsqz ad sniam extinguitur.vt.l.iij.℣.fi.⁊.l.iam tamen.℣.nũc videamus.s̃.e.sed ille ī quez ferť snia ex bermodicio vī cõparere ⁊ se đfendere.q⁹ eius abñtia dei repletur pñtia vt.l.ꝓperandum.℣.sin aũt reus. C.de iudi. ergo et p⁹ litꝫ ꝛꝫ.secuta snia extinguiť stipl̃o. So.qñz p⁹ rē nõ defensam qs nõ cõparet ad defendendũ vel vē vel ficte.⁊ tũc stipl̃o cõmittiť cũ effectu vt.d.l.iij.℣.ob rem.s̃.e.q̃nqz cõparet ad defendendũ ficte.⁊ tũc extinguiť stipulatio.ita demũ si lis nõ fuerit cõtꝫ.vt hic.q̃nqz comparet ad defendendũ vē. ⁊ stipl̃o ob rem non defensam extinguitur:nisi fuerit super ea lata sẽtẽtia vel solutio facta vt.l.contraria. Quero hic dictur q requiritur litis contest. quero super quo requiritur litis contestatio ⁊ glo.vacillat.dic q reqritur litis ꝓte.sup stipulatione ob rem non defensã.vt pz ex tex. Ultimo aduerte advnũ dicitur in.c.j.de litis cõte.li.vj.q exceptio rei finite ipedit litis cõtꝫ.sed in hac.l.in ver.pinde ⁊ si forte. colligiť q exceptio solutionis transactiõis ⁊ acceptilatiõis ē exceptio rei finite.ergo litꝫ.ꝛꝫ.impedit.de exceptione transactionis nõ ē dubbiũ.vt.l.eleganter.℣.si post.s̃.de cõdi.inde.⁊.l.fratris.C.de transac. Jdem puto de exceptione solõnis ⁊ acceptilationis.⁊ de qualibet alia per quã ꝛcludiť actori actiõem nõ competere.h ꝓbať. pr̃o p ista.l.que dicit istas eē exceptiões rei finite. Secundo ꝓbať per.l.si pupilli.℣.videamus.s̃.de neg.gest.vbi dr̃ sine actiõe nemo experiť.impedit ergo.l.ipsum experiri ⁊ sic ipedit ne quis experiať.ne agat.impedit ergo contest.simile videtis in.l.nam postea.in pñc. s̃.de iureiur. vbi prętor dicit actionem non dabo.idem ē dicere q nõ patiar eum agere.⁊ iõ exceptio iuris iu.impedit litꝫ. ꝛꝫ. h̃ tñ demũ ē vm si iste exceptiones pñt probari incõtinẽti.alꝫ si requirent altiorem indagnie reseruarenť p⁹ litis ꝛꝫ.ita nõ.in.l.nam postea in pñn.s̃.de iureiu.Est tamẽ aduertendũ in modo ꝓponendi istam exceptionem.nã debet quis dicere.dico non potes agere.q⁹ non habes actionem.secus si diceret.dico q non foues iusticiam q⁹ solui.q⁹ tũc nõ opponeretur ad ꝓcessum sed magis ad merita cãe. Ultimo nõ hic q sicut fideiussio de iudicio sisti extinguitur lata snia vt.l.grece.℣. ⁊ post litẽ.s̃.đ fideiuss. ita fideiussio de defendẽdo.

Si fuero. Mutatio actionis vel rei impedit stipulationem iudicatũ solui cõmitti.h.d. Opp.q postq̃z vna actio fuit semel ꝓposita non potuit alia ꝓponi.vt in auc̃.qui semel.C. qũo ⁊ quãdo iudex. So.dic q ista stipulatio fuit interposita ãte libellum.vel dic q post libellum ꝓductum fuit interposita.⁊ loquitur hic fm iura antiqua.fm q̃ licebat mutare vsqz ad litꝫ.contꝫ.vt.l.edita actio.C.de eden.vel dic q actio ñ fuit mutata.sed fuit alia actio cumulata fm mãm in.d.l. edita.⁊ super actione cumulata fuit iudicatũ:merito nõ cõmittitur stipulatio. Jtem op.de.l.⁊ an eandem. s̃.de exceptꝫ rei iudi.vbi variatio actionis nihil operať.Sol. dic q h̃ fuit variata actio ⁊ res:vel fuit variata actio ⁊ cã licz non res fm gl.vel verius sufficit si fuit variata actio tm̃.si super ea noiatim fuerit interposita stipulatio.secus si stipulatio fuerit interposita simpliciter super cã. q⁹ tũc ꝓcederet illud qđ dicit glo.

J.ex duobus. Opp.ff.e.l. ex clausula.So.fateor q cõtra quemlibet fideiussorẽ stipulatio cõmittitur insolidum.tñ ipsi bñt bñficiũ diuisionis.

Quotiens bonus.℣.ē ⁊ nõ. q quando fideiussor repetit a dño id qđ soluit dz docere dñz liberatũ vel cauere de eo defendẽdo qđ no.

X iudicatum. Nõ q qui patus ē soluere non cogitur suscipere iudicium.vt hic ⁊.l.si debitor. s̃.de iudi.⁊.l.si reus.s̃.de ꝓcu. Quero quid ē h̃ dẽm neqz enim ē equũ aut iudicio ⁊c̃.glo.se iuoluit. Jsta est vitas vt dicas non ē equũ iudicio astringi.s.iaz incepto aut ad istitutionē cõpelli.s.noui.iudicij.

X clausula. Op.⁊ videť q ex clausula doli non cõmittať isolidum.vt.ff.eo.l.nouissima.So.q hic dr̃ insolidum.declaratur in tex.q⁹ ꝓ parte litꝫ põt cõmitti ⁊ pro parte non. Jtē dicit insolidũ respectu fideiussoris .quia quilibet tenetur insolidũ lz habeat bñficiuz epistole. nõ ãt intelligaſ insolidũ hoc ē ad totale interesse. q⁹ istud ñ hz locum in clausula de dolo.lz habeat locũ ī alijs clausulis vt vidistis in.l.cũ querebať.

Jr bonus. Jsta ē nõbilis.l: Oppo.s̃.e.l.si reus.Huiꝰ timore sunt h̃ plures opi.seu lec.ꝑma q ibi loq̃tur qñ quis non cogitur se defendere ꝓuilegio personali competenti ipsi reo.h vo quando quis non cogitur se đfendere ꝓpter nãm actionis intentate: vt quia ꝫ patrem ⁊ patronum intentabatur actio famosa.vel rõe rei petite vt quia iudeus petebat mancipium xp̃ianum vel petebatur liber improbate lectionis. Jsta so.ē satis bona scdz quã nõ q ista exceptio que competit patri ⁊ patrono ne intẽtetur actio famosa ipedit litꝫ ꝛꝫ. quia tex.h dicit prętor iudicium accipere non cogiť. Jtem nõ q illa exceptõ que competit ꝫ hereticum vel iudeum vel contra alium petentem rez quã sibi habere non licet impedit litꝫ cõte. fm hanc lec.quã tene menti,ꝓpter statuta terraꝝ que pro hibent non subiectos ⁊ non alliberatos habere possessiones in territorio. Scdo mõ legitur q hoc intelligiť. qñ lis erat finita transactione solutione vel acceptil.vt.l. cum querebatur.℣.,pinde.s̃.e.⁊ ita intelligit Jo.quod nõ.q⁹ fm hoc est expressum hic q exceptio solutionis ⁊ acceptilationis impedit litꝫ,ꝛꝫ.nam hec glo.se refert ad illos casus qui ponuntur in.℣.,pinde.⁊ sic oẽs illi casus qui ibi ponuntur impediunt litꝫ contꝫ.Alij soluunt ꝓtra

aliter: ꝛ dicunt refert an exceptio supueniat post satisdationem datam. ꝛ quis debet defendi vt. l. ꝓria. an competebat tpe interpositę satisdationis. ꝛ tūc nō dz defendi vt hic. Ad istam lec. videlicet ad ꝑmū membrū op. s. e. l. hec stipulatio. vbicūqz qñcunqz superuenit cā ꝓpter quā quis nō debet defendi. stipulatio cōmittitur. Sol. ibi loquit in cā perēptoria q̄ ius agentis ꝑmit vt solutio trāsactio ꝛ silia. sed. l. si reus loquitur qñ superuēit quoddam bñficiū tpale ꝛ personale. Item ad fm mēbrum op. qz si exceptio cōpetebat tpe interpositę stiplois satisdando videtur renūciare. qz ꝓmittit iudicatū solui. ꝛ ꝓ ꝙs ꝓmittit defendere. ꝛ sic defendere dz. als stiplo cōmittitur. So. gl. de hoc dubitat. j. qñ ap. sit. l. fi. an p satisdationem iudicatū solui videat renunciatū exceptioni fori vt ibi pz. vltas ē q̄ non videtur renūciatum. nisi ex ꝑsse qs renūciet: casus ē in auc. offeratur. C. de litꝭ contꝭ. de hoc tangit per Ci. C. de spōrtu. l. vltī. circa fi. facit. s. si qs in ius vo. nō ie. l. i. Quarto modo legi istam. l. q̄ ħ supervenit cā in persōa ipsius defēsoris ꝓpter quā ipse defendere non cogebat. que cāe ponūtur in. l. muc̄ ¶. fi. cum. l. se. s. de ꝓcu. ꝛ tunc ad ꝓriū rñdetur q̄ ibi supervenit exceptio in persona ꝓncipalis ħ in persona defensoris. Quinto modo legitur in legato qui hz ius revocandi domū. vt. l. ij. ¶. legati. s. de iudi. Contra istā lec. posset opponi. qz vī per satisdationem huic bñficio renūciare. sed ñ ē vex. vt. s. dixi. Reassume ergo materiā huius. l. sic. aut supervenit exceptio q̄re qs ñ cogat suscipere iudiciū in persona ipius defensoris. aut supervenit in reo ꝓncipali. ꝛ hoc scō cāu aut supervenit exceptio ex nā actionis intentate vel rei petite. aut supuenit ex ꝓuilegio psonali cōpetēti ipsi reo. ꝛ hoc scō casu. aut tale ꝓuilegium cepit cōpetere expostfacto. aut competebat ab initio vt ex ꝑdictis pz.

Quissmia. Hec lectura diuidit ī tres partes. primo loquitur ad que tempora porrigatur stipulatio doli. scō ad quas personas. tertio ponitur declaratio ꝑmi dicti. scōa ibi itaqz. tertia ibi doli autē. ꝛ hoc dicit. clausula doli cōmittitur ꝓpter dolum cōmissum ab initio stiplonis vsqz ad finē iudicij ex dolo ꝓncipalis ꝛ heredis ei⁹ ꝛ etiā extranei si pena fuit adiecta. h. d. tex. ibi factum demonstrat q̄si diceret continet dolum futuro tpe committēduz vel dic fm Ja. de are. demonstrat cessationem doli perpetuo permanentem: quasi nec nunc nec in futurum cōmittatur dolus. Item ibi ad principiuz stipulationis ꝛ nihilominus ad medium ꝛ ad finē vt. s. dictū ē. Op. ꝛ videtur q̄ si hec stipulatio pro vno dolo sit commissa pro alio futuro committi non possit vt. l. cum querebat. s. e. Sol. ibi loquitur ī stipulatione ob rem non defensā que ad interesse totale committitur: ħ ī stipulatione doli que committitur soluz ad illud qđ interest ī presenti dolum non esse commissum. vnde si propter tuum dolum aliquo tpe res ē dilata vl aliquas expeñ. feci ad illud solum interesse committitur stiplo doli. Ultimo vide glo. que incipit post stipulationem ibi. l. vbuz erit. So. hic factum ꝑteritū erat finitum. iō sub futuro non cōprehenditur. ibi non erat finitum vt ibi nō. p By. Item oppo. q̄ stipulatio simpliciter interposita nūq̄ cōmittatur pro facto extranei: vt. l. stipulatio ista ī ꝑn. s. de vbo: obl. So. vt ibi ꝛ ī. e. l. ¶. siqs. ꝛ vt ibi dixi. ꝛ ita itelligas banc. l.

Im apud. Fideiussor acceptus in prima causa nō tenetur in eo quod iudicatur in causa appellatiōis nisi aliud actum sit. ħ dicit ista notabilis. l. ꝛ habeo banc l. pro singulari. l. vide tex. Nota sententiam eē ferendam in defensorem: vt ħ. ꝛ. l. libertus. ¶. fi. s. de nego ges. ꝛ. l. j. C. de senten. Item nō ex eodem verbo q̄ reo absoluto si actor appellat ꝛ fouet iustam cām iudex appellationis debet eum cōdēnare nec debet simpliciter ꝓnunciare male appellatum ꝛ bene iudicatū fm formā. l. eos C. de appel. hoc ꝓbat ħ ꝛ nō. in. l. offidi⁹. s. de le. iij. ꝛ. l. chirographis. ¶. j. ꝛ ibi nō. s. de admi. tu. facit ad hoc s. de so. l. creditor. ¶. j. quod tene menti. Tertio nota q̄ cautio interposita corā ꝑmo iudice ꝑme cause non cōmittitur corā iudice appellationis. Quero ergo pro huius declaratiōe quid si ī stipulatiōe nō ē expressū nomen iudicis an cōmittat in causa appellatiōis? Bart. sil. disputauit hanc. q. ꝛ determinauit q̄ cōmittatur. quia q̄tum ad ista que respiciunt dilatorias exceptiōes causa appellationis videtur eadem cum ꝑma. vt. l. ita ōmū C. de ꝓcu. sed dare istos fideiussores respicit exceptiōes dilatorias. vt. l. pompo. ¶. rati. s. de ꝓcu. ergo ꝛc̄. Ista fuit opi. Bar. sil. sed dñs Guil. de cu. dicit q̄ ista. l. loquitur quādo reus qui satisdedit fuit absolutus ꝛ actor appellauit. secus si ipse fuit condemnatus ꝛ ipse appellasset. quia fideiussor ipse teneretur ne sit in sua potestate se ꝛ suos fideiussores liberare. vt. l. ne in potestate supra de arbi. ita nō. Guil. in. l. iul. s. qui satisda. cog. domini glo. or. ī. l. ij. C. de ꝓcu. tenz indistincte q̄ in cā appellationis non cōmittitur. ꝛ hoc ibi tex. videtur ꝓbare qui simpliciter loquitur hic. videtur tex. insti. de satisda. ¶. si vo aliquis in fi. ¶. ꝓbatur per rōem. per mutatiōem istā tie liberantur fideiussores. vt. l. ij. s. eo. ti. sed cā appellationis dicitur alia instantia a ꝑma quod apparet. quia post publicationem noui testes recipiūtur qđ non posset fieri si eēt eadē instantia vt colligitur ex. l. vltꝭ. C. de testi. ꝛ. l. per banc. C. de temp. ap. ꝛ ibi per doc. Non ob. quod dicit Bar. sil. quia q̄tum ad exceptiones dilatorias videtur eadem causa appellationis cū ꝑncipali quia hoc fateor. ꝛ iō qui ħ⁹ non petijt in ꝑma non potest hoc petere in secunda. sed non q̄tum ad ipsas satisdationes. separata enim est exceptio seu petitio satisdationis ab ipsa satisdatione. non ob. l. ne in potestate quam Guil. allegat quia imputet sibi actor qui nō petijt đ nouo satisdari in causa appellationis in qua defensor non audiretur sine noua satisdatione. vt. d. l. ij. C. de ꝓcu. et in. d. ¶. si vo aliquis. insti. de satisda. hoc apparet p rōnem. nam si iudex appellationis condēnat oritur actio ex ista sententia condēnatoria non ex ꝑma quantūcūqz confirmata. vt. l. furti. s. đ bis qui nō. insa. ꝛ nō. in. l. eos C. de appel. sed ꝓ illa snīa non satisdedit. ergo ꝛc̄. fateor tamen q̄ si reus victus appellasset ꝛ appellationem nō fuisset ꝓsecutus. quia fideiussores tenerentur. quia tunc ex snīa ꝑma oritur actio non ex scōa in qua iudex confirmat ꝑmam. quia appellationem non est ꝓsecutus. vt. l. si. C. de temp. ap. Quero pone q̄ corā vno iudice fuit satisdatuz iudicauit successor eius an stipulatio cōmittatur: vī q̄ nō. vt. l. itj. in ꝑn. s. e. ꝛ ħ. Tu dic breuit quādoqz post interpositam satisdatiōem ē recessum a ꝑmo iudice ꝛ itur ad alium iudicem alterius tribunalis. ꝛ tūc stipulatio non cōmittatur vt in. d. l. iij. in ꝑn. s. e. Quandoqz itur ad iudicem alium eiusdem tribunalis forte ad collegam vel successorem. Tunc ē aduertendum an ī stipulatione fuerit adiectum ꝓpium nomen iudicis. ꝛ tunc stipulatio non cōmittitur nisi eēt adiectum qui ve in ei⁹ locuz successit vt ħ. si vo ꝓpium nomen non fuit expssuz tunc stipulatio cōmittetur. quia idez iudex videtur ꝛ idē iudicium. vt. l. ꝑponebat. s. de iudi. ꝛ hoc vī tenere spe. in. ti. de of. iudi. dele. ¶. excipit. v. qd si plures. Quero satisdedi apud iudicem ordinarium ꝓprio noie non expresso qui demum causam delegauit an fideiussores

teneātur

teneantur? Rñdeo sic quia videtur idem iudicium: vt.l. vbi acceptum.ſ̃.de iudi.ꝛ qꝺ ibi nõ. Quero hic logꝫ de ſtipulatione iudicatum ſolui.quid de ſtipulatione iudicio ſiſti.an mutato iudice extinguatur? Rñdeo idem qꝺ in iſta vt in auth.de his qui ingre.ad appel.circa p̃n ci.coll.vi.tetigi in.l. grece.§.poſt lite.ſ̃.de fideiuſſo.

Quero quid in ſtipulatione de rato vtrum mutato iudice extinguatur? Bi.conſuluit q̃ extinguitur nec durat in cauſa per.l.iſtam ꝛ inſti.de ſatiſda.§.ſi vo aliquis.ꝛ probatur per tex.ꝺ.l.ij.C.de ꝓcu.que.l. loquitur ſimpliciter de qualibet ſatiſda. Quero poſito q̃ eẽt ꝯcepta ſtipulatio ſm ꝯſilium claudij poſitum in fi.huius.l.an committeretur ſtiplo in cã appellationis? Rñdeo iſta verba dicũt qui ve in eius locum ſubſtitutus erit.credo q̃ non comprehẽdant iudicem appellationis qui ẽ maioꝛ. nec collegam ſed ſolũ ſucceſſorem vel delegatum in eꝰ locuꝫ poſitum.ar.l.vbis ciuilibus.ſ̃.de vul.ꝛ pu. Quero vtrum defenſor qui ſatiſdat cogatur adijcere in ſtipulatione ꝓmitto ſoluere iudicatum per hunc iudicem vl̃ per iudicẽ appellationis? videtur q̃ ſic ne alis eẽt fruſtra conſilium huius.l. Breuiter de ſubſtituto cogitur ꝓmittere vt inſti.de ſatiſda.§.ſi vo aliquis.ſicut nec cogit cãm appellationis proſequi.vt.l.inuitus.C.de ꝓcurato.

Ultimo qꝛ videtis hic q̃ iudicis mutatiõe quãdoq; extinguitur ſtipulatio iudicatum ſolui.ꝛ de multis alijs mutationibus ſupra vidiſtis. Pro declaratione huius diſtingue cum queritur qua mutatione extinguitur ſatiſdatio iudicio; diſtingue: aut contigit mutatio rei petite ꝛ extinguitur ſatiſdatio.vt.l.cum querebatur in fi. ſcõm vnam lec.ſ̃.e.ti.aut contingit mutatio actionis ꝓpoſite ꝛ tunc aut fuit mutata actio tm̃ ꝛ nõ cã.ꝛ tũc aut fideiuſſor fuit datꝰ ſimpliciter expreſſe in illa actione.vt dixi in illo fi.§.aut contingit mutatio iudicis.ꝛ tunc aut mutatio contingit per modum cuiuſdaꝫ receſſus.quia recedo ab vno iudice ꝛ vado ad alium.aut per modum appellationis.aut per modũ cuiuſdã ſubrogationis. Primo caſu ſtiplo extinguitur.vt.l.iij.in p̃n.ſ̃.e.ti.qꝺ intelligo ſi vado ad alium iudicem alterius tribunalis. ſecꝰ ſi irem ad collegam primi.qꝛ tunc dic vt dicam in tertio caſu quando per moduꝫ ſubrogationis. Secũdo caſu quando per modũ appellationis idẽ qꝛ extinguitur ſatiſdatio niſi aliud ſit expreſſe actũ.vt in auẽ.de his qui ingre.ad appel.in p̃n.ꝛ ibi nõ.ꝛ.C.de ꝓcu.l.ij.ꝛ inſti.de ſatiſda.§. ſi vo aliqs.reprobata diſtinctiõe.Guil.de cu.ꝛ Mar. ſil.vt.ſ̃.dixi de quo etiam tangit Li.in.ꝺ.l.ij. Tertio caſu aut fuit expreſſum nomen ꝓpꝫum ꝛ extinguitur datio fideiuſſoris.aut non fuit expreſſum ꝛ non extinguit. quia idem ẽ iudicium.vt.ꝺ.l.ꝓponebatur.ſ̃.de iudi.ꝛ. l.vbi acceptum.ꝛ ibi nõ.e.ti.ꝛ quod nõ.in ſpe.de iudi. dele.§.excipitur.v.quid ſi plures. Quandoq; ꝓtingit mutatio circa perſonas litigantiũ.ꝛ tũc aut contingit mutatio circa ſubſtantiam perſone.aut circa qualitatem.primo caſu aut illa perſona repñtat eandem que prius litigabat vt quia eius heres vel eius ꝓcurator ꝛ ſtipulatio non extinguit.vt.l.ij.in fi.de ꝓcto.ſtipu.ꝛ qꝺ nõ.in.l.ſi añ acceptũ. in gl.ſup vbo ſatiſdetur.ſ̃.e.ti. ſi vo illaꝫ perſonam non repñtat tũc ſatiſdatio extinguit.vt.l.iam tamen.§.videamus.ꝛ.§.ſe.ꝛ.ſ̃.e.ti.ſcõo caſu quando contingit mutatio circa qualitatem.dic aut contingit mutatio eius que recepit ſatiſdationẽ ꝛ nõ extinguitur ſatiſdatio.vt.l.in cauſe.§.ſi ex parte.ſ̃.de ꝓcu.ꝛ.l.iul.ſ̃. qui ſatiſda.co.aut contingit circa perſonam ſatiſdantis. ꝛ tunc aut ex tali mutatione non cõmittatur effectus ſententie ꝛ ſatiſdatio non extinguit.vt.l.ſi añ acceptum.i.reſpõſo.ſ̃ e.ti.aut mutatur effectus ſententie ꝛ tunc extinguit ſatiſdatio.vt.ꝺ.l.ſi ante acceptuꝫ.ſcõo rñſo.ꝛ per oẽs alios caſus illius.l.ꝛ.l.j.in fi.ſ̃.qui.mo. pi. vel hypo. ſolui. Añq; ꝓtingit mutatio inſtãtie.ꝛ tunc datio fideiuſſoris extinguit.vt.l.ij.ſ̃.e.ti.

Junus. Lex noſtra primo ponit duo dicta ſcõo reſpondet cuidam tacite obiectioni.ſcõa ibi qm̃ in vnius cẽ.ꝛ in fi.huius.l.ſũmat ſeipſam hoc modo. Hec ſtipulatio ex duabus clauſulis põt cõmitti contra diuerſos. ſed ꝓtra eũdem non: ſed prevalet cã iudicati.h.ꝺ. Oppo.de l.cũ querebat.ſ̃.e. So.tex.in fi.vult ſoluere.quia ꝫ eundem non pñt ꝯmitti iſte due clauſule vt ibi lꝫ contra diuerſos ſic vt hic. Et ideo vt iſta mã tibi liqueat diſtingue cuꝫ queritꝫ vtꝫ ſtipulatio iudicatũ ſolui ſemel cõmiſſa iterum cõmittatur.aut queritur de iteratione ex eadẽ clauſula aut ex diuerſis. Primo caſu nõ cõmittitur amplius q̃ ſemel vt.ſ̃.ea.l.iam tñ.§.i hac.fallit in hac clauſula ꝺ dolo.vt.ſ̃.e.l.nouiſſima.ꝛ ẽ ratio qꝛ cõmittitur ad particulare intereſſe.vt ibi vidiſtis. Secũdo caſu aut queritur de iteratione cõmiſſionis quo ad effectum exactiõis aut de iteratione ſcõm rigiditatem iuris.primo caſu aut contra eundem ꝛ ſemel cõmiſſa iterum non cõmittitur. vt hic ꝛ.l.cum querebatur.ſ̃.e.aut contra diuerſos.ꝛ tũc aut ẽ conſecutus totum intereſſe ꝛ amplius non cõmittitur ꝛ commiſſa nõ exigetur.vt.ſ̃.e.l.ſi ex duobꝰ.§.quotiens.aut ẽ conſecutus partem.ꝛ tunc poteſt pluries cõmitti.vt.ꝺ.l.ſi ex duobꝰ.ꝛ.ꝺ.l.ea iudicatum.ꝛ hac.l. in ꝓnc. Secundo caſu quando queritur de iteratione ſm rigiditatem iuris: ꝛ tunc dico q̃ poteſt ſepius cõmitti.vt hic in fi. Sed dubitatur que prevaleat.ꝛ in hoc eſt aduertendum poſtq̃ clauſula ob rem non defenſam eſt commiſſa.aut res incipit defendi poſtq̃ ſuper iſta clauſula eſt iudicatum vel ſolutum.aut ante.primo caſu prevalet clauſula ob rem non defenſam.vt.l. iam tamen in prin.ſ̃.e.ti.ſi ante.ꝛ tunc aut poſt litis conte.aut ante.ſi poſt aut incipit defẽdi vẽ ꝛ prevalet clauſula iudicati. vt hic in fi.ꝛ.l.iij.in fi.ſ̃.eo.aut incipit defẽdi ficte ꝛ prevalet clauſula ob rem non defenſam.vt.l.cum querebatur ſi vo ante litis conteſta.defendit ſine dubio ꝓualet clauſula iudicati.vt.ꝺ.l.iij.in fi.ſ̃.e.ti.

Rẽ ratã haberi ꝛ de ratihabitiõe. Rubrica.

Duas partes habet hec rubrica.primo rem ratã haberi.hoc ẽ de illa ſtipulatione rẽ ratã haberi.ſcõo dicit de ratihabitione.hoc ẽ qualiter poſſit haberi ratum.

Am quis. Quando conuenit iſte cui exceptio rei iudicate competẽt ſi verus ꝓcurator exegiſſet ſtipulatio de rato committitur.h.ꝺ. Tex.ibi ꝓ dño exponit Bi.i.ꝓ eo q̃ ſtipulatus fuit de rato. Opp.ad id quod dicit de cõſideiuſſore ſtiplo iſta cõmittitur ad intereſſe.vt.l.ſi cõmiſſa.j.eo.ꝛ.j.e.l.px.ſed confideiuſſoris non intereſt ſi alt fideiuſſor conuenitur.vt.l.vt fideiuſſor.ſ̃.de fideiuſſ.ergo hec ſtiplo ñ ꝯmittit. Sol. ītellige q̃ iſti fideiuſſores erãt ſocij.ꝛ ſic qꝺ in fine dr̃ de duobꝰ reis referat ad vtrũ q̃.vl̃ alr dicas q̃ tex.ꝛ gl.h̃ hũit reſpectũ.qꝛ ſi fideiuſſor ꝙuẽt deberꝫ ſibi cedi actio.iõ moleſtaret ille q ꝑ fuit abſoluꝰ ſm Bi.ſꝫ ꝓcedẽs ſo.magꝫ plꝫ. Et põdicta ſũt va ꝓ ut nos ponim̃ h̃ q̃ iſte ꝙuẽt fuit abſoluꝰ. Itẽ poſſem̃ ponẽ q̃ iſte ꝙuẽt fuit ꝯdẽnatꝰ ꝛ ſoluit.tũc ſine dubio intẽt eſt eꝰ ne fideiuſſor ꝙueniat.nã fideiuſſor ꝙuẽtus hẽret regreſſũ ꝫ ꝑncipalẽ debitorẽ.ſꝫ iſte fideiuſſor ꝑ ꝙuẽt q̃ ſoluit ad h̃ vt poſſit repetẽ ꝓ actiõem mãdati dꝫ ꝑncipalem debitorẽ defẽdẽ.vt.ſ̃.ti.j.l.ſi ex duobꝰ.§.quotiens ꝛ ſic

eius interest fideiussorē nō ꝓueniri. non hētis hic alia.

A stipulatione. Vos habetis vnā magnā gl. que nō tendit nisi ad positionē casus. ꝛ bz hic tex. duas lec. ꝑncipales. scda ibi circa fi. glo. ibi scdo pone casum. tñ fm ꝑmā expositionē lr̄e. lec. hui⁹. l. variatur q̄ttuor vl̄ qnq; mō̄is. tñ tu tene scdam expositionē litte re que ē clara ꝛ plana.

Am minor. Ista ē nōbilis. l. ꝛ dī uiditur in ptes quattu or. Primo loq̄t i. pcuratore vero minoris. Se cūdo in. pcuratore falso minoris. Tertio dat ꝓsiliū circa verum procuratorem. Quarto dat consilium circa falsū ꝓcuratorē. scda ibi idēq; tertia ibi ꝛ iō. quarta ibi mandato vo ꝛc̄. tex. ibi alioquin si nō ꝓueniat. dic. i. si ꝫ clausula de ꝑstando itereē si restitutio petat nō apponeretur. Itē ibi ꝓsentiat. i. ratū hēat. Item ibi dari oportebit de iure cōi minore nō hīte ratū nec petēte restitutionē. Oppo. ꝛ vr̄ q minor nō possit ꝓstituere ꝓcurato rem. vt. l. neq;. C. de ꝓcu. dicit gl dic q ꝫ ꝓstituit cuz auctoritate tutoris vl̄ curatoris. vel dic q illa in iudicio sed ista ex̄ iudiciū. dic̄ glo. hec pōt eē va si ponis minorē nō hēre curatorē: nā sicut ipe possit solutiōem recipere. vt. l. si curatorē. C. de in inte. resti. eodē mō poterit ad hoc ꝓ curatorez ꝓstituere. ar. l. diuus. ꝛ quod ibi nō. s. qui petant tu. ꝛ. l. ēt. §. absens. s̄. de man. iudi. ꝛ qđ nō. ex̄. d̄ restitu. spo. c. ex pte. Quero duo. ꝑmo quid velit dicē tex. ibi alioqn si nō ꝓueniat ꝛc̄. gl. vacillat tu expone fm qđ dixi circa tex. Scdo quero an cogat procurator falsus ꝛ ēt verus cauē cū hac adiectione q si minor petit restitutionē in inte. dabit q̄ti ea res erit: quidā vt Old. dicūt procuratorē falsū nō debere cauere nisi ꝓsentiat vt ꝫ: ꝛ fm hoc ver⁹ procurator astringit plus q̄ falsus fm eū. sed Rug. dixit mīn⁹ intelligūt q hoc signāt quasi dicat malus intellect ē q plus astringat ver⁹ procurator q̄ falsus. Joā. vo posuit ꝫ gl. suā breuē sic nō p oia rectū ꝓsiliū dat Jo. q̄si dicat nō ē ratū ꝓcuratore nolēte cauē cū nō cōpellatur. vnde glo. dicit ꝓcuratorē vez ꝛ procuratorē falsū posse cogi prestare istam cautōnem si minor petet in integrū restitui ꝛ causatiue vt ei aliē nō soluat nisi caueat. p̄dicta va nisi debitor nō curet cauere sibi quia tūc nō cauet nisi ꝓueniat ꝛc̄. ꝛ ita loq̄t iste tex. Alij dicūt q ista ē mala līa ꝛ corrupta. gl. tamē residet i p̄cedēti ꝫz quā hēs notare q procurator mīnoris ver⁹ vel falsus cogit cauere si minor petit restitutiōem in inte. qđ nō quia hoc oppones adhuc ad mille ītrumta. ꝛ hoc probat ꝑ Bi. ꝛ spec. de procu. §. rōe quoq; ꝓstituēt. v. itē q ꝓstituēs. Ja. de are. tz ꝓriū. nā nō dz defensor vl̄ procurator cogi ad illud ad qđ nō cogeret ꝑncipalis ꝑterq; quo ad illā cautiōem de qua loq̄t. l. fz ꝛ hec. §. defēdē de procu. ꝛ. l. minor. §. qm̄ eo. ti. fz ipse minor nō cogeret renūciare bñficio restitutiōis. īmo nō valz si renūciaret. vt. l. si infra ꝛ ibi nō. C. de in īte. resti. ꝛ. l. si iudex circumuēto supra de mino. ꝛ. l. doli exceptio. v. diuersū. s̄. de nouat.

Ego puto q glo. ista dicat vez ī casu suo. s. in solone nā nō cogitur quis soluere ꝓcuratori nisi caueat p̄dicta cautiōe. Rō q minori possz taliē soluere q bñficiū restitutionis cessaret. s. soluendo iudicis auctoritate. vt. l. ait ꝑtor. §. pmittit. s̄. de mino. vñ per aduentū procuratoris nō dz eius conditio fieri deterior vt vidistis in. l. ij §. defendi. s̄. ex qui. cau. in pos. ea. fz in procuratore qui venit ad litigādū puto q verū dicat. Ja. de are. q nō cogitur p̄stare istā cautionem quā nō cogeret p̄stare ꝑncipalis. quod dico in procuratore vo idem intelligo ī procuratore falso. Ultimo inducit hāc. l. ī ar. q si minor cōpromittit in arbitrū ꝛ promittit penā si nō parebit sententie q petēdo restitutiōem in integrū nō icidit ī penā

Idem dico si aliquis promittit se habiturū ratam sē tentiam arbitri: ꝛ eā petit reduci ad arbitriū boni viri nō incidit in penā. nā ratam bz qui hoc petit. ꝛ ideo dz expresse adijci q non petet reduci ad arbitriū boni viri. q̄ clausula quid opetur nō. ꝑ Bi. in. l. quidā cū filiū. s̄. d̄ v. ob. ꝛ. c. sciēti de re. iur. li. vi.

Falsus. Nō nōbilez tex. q ille qui appellat habet ratam sententiam. ratio quia alis nō competeret sibi ius appellandi nisi sententia eēt aliqua. vt. l. si expressim. ff. de appel. vnde confirmat sniam tanq̄ sic latam non tanq̄ bene lataz. facit. l. pompo. scribit s̄. de neg. gest. an autem appellando videatur quis approbare sententiā nullaz. dic vt. d. l. si expressim. Dicit ꝫ cū ad auxiliū cōe. Quero qd vult dicere auxiliuz cōmune: dicit glo. cōe oium condēnatoꝝ vel cōe rei ꝛ procuratoris. Quero quid si decursum sit ad auxilium speciale restitutionis in integrū. dicit glo. idem vt. s̄. proxi. qz illud auxilium ē contra ius cōe. secus si eēt ꝫz ius cōmune. qz peteret in iudicio vel extra iudiciuz. gl. non habuit malū respectum. sed verba sua non sunt generalia. iō ē aduertendum an aliquis venit contra ea rōne q̄ posset ēt si verus procurator litigasset ꝛ non videt ꝑprobare vt hic. ꝛ in ꝑn. huius. l. secus si venit contra ea rōne quasi verus procurator nō sit.

Rocurator. In hac. l. glo. pōit casum duobus modis. Oppo. q cautio de rato hodie non possit cōmitti. quia dominus iurat de calūnia: vt in auē. principales. C. de iura. ca. ergo videtur habere ratuz factum a procuratore. glo. respondit certe ꝑ iuramtū potest procuratorem reuocare ꝛ ei contradicere. tu dic vt nō. ꝛ melius in. l. pomp. §. ꝛ si is. s̄. de. pcu. ꝛ vide glo. que incipit q̄liter quis ibi sed ar. contra. sed in omnibus ē reperire fauorem vel aliam iustam cām. Quero quando dominus videatur habere ratū: Rñdeo quandocūq; facit illud qđ facere non potest nisi illud sit ratum qđ factum ē a ꝓcuratore. vt in exemplo hic posito. facit. l. pro herede §. pōponi⁹. s̄. de acq. here.

Actor. In causa suspecti procurator ex parte rei cogitur cauere d̄ rato hoc dicit. Oppo. ꝛ videtur q ex parte actoris prestetur ista cautio. sed ex parte rei sufficiat cautio iudicatum solui. vt. l. non solum. §. qui alieno. ꝛ §. se quē. s̄. de procu. So. speciale est in causa suspecti tutoris. ꝛ in quibusdam alijs qui ponuntur in. §. si status. ꝛ §. se. in. d. l. non solum. ratio quando per cautionem iudicatum solui est cautuz actori non debet interponi cautio de rato. quid enim interest sua dominus habeat ratuz vel non si sibi soluitur: certe nihil. sed quando dño non est cautum. vt in causa status vel suspecti vt hic. tūc etiam ex parte rei debet caueri de rato vt hic.

Is cui. Heres non potest ratum habere qđ factum est nomine d̄ functi in his que ad heredem non transeunt. hoc dicit. Opp. de. l. si quis offerenti. §. fi. s̄. de solu Solu. ibi in his que ad heredem transeunt hic in alijs. vt nota. per Bi. de re. iu. c. ratum in pe. q. li. vi. ꝛ. l. pantoni⁹. s̄. de acq. here. dicā pleni⁹. ff. e. l. bonoꝝ Itē op. de. d. l. pantonius. So. speciale in restitutōe in integrū.

Rocurator. Proposītio actōis q̄ exceptio rei iudicate ñ obstaret si dñs ver⁹ egisset. nō facit stipulationem de rato ꝓmitti. h. d.

Si ꝓcurator. Hic est multum singularis. §. ꝛ. h. d.

Defensor

Defensor ex necessitate põt exceptiõez ex sua psona po
nere hoc dicit aduerte. Oppo.t videtur q post
q̃ dominus recepit pecuniam a procuratore videtur ha
bere ratum factum ab eo.vt.l.quidaz.s̃.de euict̃.t.l. cũ
indebitum.C.de condi.inde.t sic postea non põt ipro
bare. So.intellige hic post improbationem factam sibi
solutum. Item oppo.q ista exceptio doli que com
petit principali competat etiaz ipsi procuratori.vt.l.quo
enim.§.iul.j.e.So.dicunt quidam vt Jac.de are.hoc
esse verum q etiam procuratori competat quod mihi ñ
placet.nam exceptio doli que competit ex ratihabitione
facta postea post improbationem competit ipsi procura
tori sicut domino.vt.l.contraria.t nõ.in.l. dispensatorẽ
circa fi.s̃.de solu.sed hec exceptio doli non causatur ex
ratihabitione.non enim potest habere ratuz.quia termi
ni sũt mutati.vt.l.cũ indebitũ.j.eo.t.l.bonorum.sz cau
satur ista exceptio ex debito naturali qd̃ ipsi domino ñ
procuratori competit Contra hoc oppo. si competit
domino t nõ procuratori.ergo dominus qui defendit
pcuratorem nõ poterit vti ista exceptione cum non de
beat melior conditio esse procuratoris seu defensoris q̃
domini.vt.l.si minor.§.quoniam .s̃.de pcu. Ratio ibi
loquitur in defensore voluntario.hic loquitur in defen
sore necessario.necessitate tamen causatiua.q2 si pcura
torem non defenderet procurator haberet regressum cõ
tra eũ.vt hic dicitur.vnde põt exceptionem proponere
ex persona sua.simile in.l.idemq̃.§.generaliter. s̃. mã.
t facit.l.sed t si lege.§.item.si rem.s̃.de peti.hered. qd̃
nõ.per Bi.in.l.marcellus.t ibi dixi.s̃.de fideiusso.

Per hoc ego determinaui q si cõiũctus meus petijt
rem ab extraneo cui ego vendidi.t cui de euictione tene
or q ego comparens possum petere q fiat compromis
sum ex vigore statuti loquentis de questionibus cõpro
mittendis inter cõiunctos. Incontra.fortiter facit.l.ven
ditor.s̃.de iudi.quod dic vt in disputatione mea que in
cipit cõsiliũ ciuitatis pisane decreuit. Quero dicitur
hic q stipulatio committitur quero ad quid cõmittat:
dicũt quidam ad sũptus litis tm̃.vt.l.si sine.§.cũ autem
t.§.marcellus.glo.dicit q cõmittitur ad totam quanti
tatem t ad totum interesse. t hoc videtur velle tex. hic
tamen plenius dicam in.d.§.cum autem t.§.marcellus

Secũdo quero certũ est q secuta absolutoria a vo
debito remanet debitum naturale.vtrum ex tali debito
possit opponi cõpensatio:scõm gl.que est hic videt ca
sus q cõpensatio possit opponi in glo.super verbo exce
pt.hoc tenebat Bi.doct. omnes nostri tenent contra
per.d.l.quo enim.t quod ibi nota.ad banc.l.respõdẽt
q hic est exceptio doli nõ cõpensationis.nam cõpensa
tio est debiti t crediti contributio.t sic oportet q actor
t reus inuicem sint debitores t creditores. hic autem ẽ
vnũ debitũ qd̃ petitur t de quo exceptio opponitur.ita
tenent doc.C.de cõpen.l.ex causa.t ibi plene vide Li.

Quero vtrũ dñs iste possit suscipere defensionẽ istiº
pcuratoris eo inuitor:glo.que est hic dicit q nõ. Sed
cõtra hoc op.de.l.solutionem.s̃.de solu. Respõdeo ibi
loquitur quando suscipiebat animo nouandi.t volen
te auctore eo inuito.secus vt ibi dixi. Item ptra hoc op
po.gl.de.l.si procurator.s̃.de pcu. glo. non soluit. di
cas q ibi ambo cõcurrunt in iure iam quesito domino
hic loquimur in iure querendo q pcuratore inuito nõ
põt queri dño ita intelligitur dictum Jo. Quero an
isto casu cum pcurator nõ patitur dñm defendere pos
sit agere cõditione indebiti vel sine cã cõtra dñm.rñ. nõ
q2 dãnũ illud sẽtit sua culpa t dãnũ qd̃ qs sua clpa tẽ.

Siquis a procuratore. Nota tex. ibi.sed la
beo tẽ. Oppo.q pcurator ex parte rei non caueat
de rato.sed ex parte actoris.vt.l.non solum.§.qui alie
no.s̃.de pcu.So.speciale in causa status.vt dixi.s̃. e.
l.tutorem. Opp.q in cautione de rato nõ cogat̃ qs
inserere certam sũmam.vt.l.fi.s̃.de preto.sti.Solu.hic
speciale.quia interponitur super re inestimabili. Ul
timo nõ q ista stipl̃o ꝓmittit eo ipo q dñs ratũ nõ bẽt
de quo dicã.j.e.l.quo enim.§.i.

Ctor. In hac.l.iurisconsultus facit men
tionem de quattuor personis qua
rum prima tenetur cauere de rato tres non.

Opp.de.l.item eorum.§.actor.s̃.qd̃ cuiusq̃ vni
uer.Solu.si cõstet de mandato actoris vniuersitatis nõ
cauet de rato vt hic. secus si nõ cõstet.vt in contrario.

Venio ad questiões t primo circa actorem tutoris q̃
ro qualiter ꝓstituatur.respõdeo debz cõstitui solenniter
t cũ decreto.vt insti.de cura.§.si.t ita dicit hic glo.circa
p̃n.sed.j.i e. gl.circa mediũ dicit q modus instituendi
ẽ q precedat mandatum tutoris t sequatur decretũ iu
dicis.hoc est q tutoris mandatum interueniat. t q tu
tor ipse cõstituat actorem cuz decreto iudicis videtur.p
bari in tex.h dũ dicit actor a tutore datus quasi ipse tu
tor det.hoc videtur ꝓbari in.l.solent.s̃.de tutel. vbi tu
tor dat permittente iudice. Incõtrarium videt q ipse iu
dex debet dare ad petitionem tutoris vt.l.si actor.C.de
ap.licz glo.ibi aliter sentiat t.d.§.fi.insti.de cur. t hoc
sentit hic gl.parua super verbo datus.dum dicit.i.dari
petitus quasi iudex det ad petitionem tutoris.veritas ẽ
q vtraq̃ practica est bona.vel q tutor ipse ꝓstituat acto
rem t iudex interponat decretum.vel q iudex ipse con
stituat ad petitionem tutoris.vt nõ.glo.in.l.neq̃.C.de
pcura.eo autem absente nõ posset cõstitui vt.C.qui da.
tu.pos.l.curatorem. Secũdo quero vtrũ requiratur
causa in cõstitutione actoris.dico q sic.vel causa necessi
tatis ꝓpter infirmitatem vel absentiam necessariam. vel
causa voluntaria ꝓbabilis tamen vt propter honestatez
vt in muliere vel alia egregia persona.vt.l.decreto.s̃. de
admi.tu.t.d.§.fi.insti.de cu.t quod nõ.in predicta. l.
curatorez.C.qui.da.tu.pos. Hoc premisso quero vtrũ
talis actor debeat cauere de rato? gl.dicit hic q quãdo
cõstat de mandato tutoris tm̃ t non de iudicis decreto.
tũc omnino debet cauere. ita loquitur hic dũ dicit tex.
actor a tutore datus nec aliquid dicit de decreto. Si vo
de vtroq̃ constaret tũc non caueret.ar.l.i.C. de procu.
t.l.ne satisdatio.j.e.ti. Roff.in libellis suis in titu. de
acti.ex sti.rem ra.ha.dicit q actor omni mõ debet caue
re etiam si cõstet de decreto.t dicit q hoc tenuit quidaz
suus doctor qui vocatus fuit Karolus. Pro hoc facit
iste tex.qui dicit omni mõ.t rõem dicit ipse iter actorem
t alios qui h nominãtur.q2 actor cõstituitur a nõ dño
alij a dño.do.Old.dicit idem q etiam si cõstat de man
dato t de decreto debet cauere actor.rõ q2 in ꝓstitutiõe
actoris regritur cã vt dictũ ẽ.vnde si cã eẽt surrepticia d̃
cretum eẽt nullum.vt.l.cum vo.§.subuentũ.s̃.de fidei
cõ.liber.t.l.j.§.hec verba.j.ne vis fiat ei.vnde adhuc ẽ
dubiũ de mandato an sit validum mandatum actoris
lz cõstet de decreto t de mandato.innuit ergo q si de cã
ꝓstaret legitime q tũc nõ cauerz.t ista sua opi. placz mi
hi multũ. Quero de quo cauet iste actor tutoris.gl. di
cit q debet cauere q minor ratum habebit.t fz rug. dz
pmittere certã sũmã pecunie si minor restitutõem petat.
vt.l.iij.§.j.s̃.e.ti d̃ h.fo dic vt dixi ibi.tñ d̃ ꝑ dubitat t
vr̃ q ñ debeat cauẽ q pupill ratũ hẽbit.sz q ratũ hẽbit
tutor qui eũ cõstituit.vt.l.ij.§.j.de cu.bo.dã.pro hoc fa
cit q2 nõ dicitur ipse actor agẽ immo tutor agit per acto
rem.vt.l.j.C.de acto.a tuto.dã.videte dubito in boc.tñ

ſinaliter pro modo dicerem aduertendum ad modum cõſtituendi. nam ſiqdem tutor ipſe ꝓſtituit cũ decreto iudicis. tũc teneatur cauere rem ratam tutorẽ habiturũ. vt d.l.ij.§.j.de cur.bo.dã. niſi forte eẽt dubiũ de tutela. nã tũc ſicut ipſe tutor teneꝫ cauere. vt.l.vulgo.ſ.de admi.tu to. ita actor ꝓſtitutus ab eo. qꝫ tm̃ durat offm̃ actoris q̃ꝫ tum durat officium tutoris ꝛ eiſdem modis regulaꝫ. vt nõ. in.d.l.neq;. ſi vo actor eẽt cõſtituꝫ a iudice petente tu torem. tũc ipſe gerit negocia pupilli. ꝛ ꝑ pupillo tutoris periculo tũc puto q ꝯſta gl. ꝓcederet q cauere rem ratã habiturũ pupillũ. hoc eſt vtile ſcire. qꝛ quando tutor vlt releuare in inſtrum̃to actoris actorem ab onere ſatiſdã. tũc ſi ꝓmittit pupillũ ratũ habiturũ. qõ faciet actor cuꝫ debeat ꝓmittere ſe ratũ habiturũ. tutius ẽ tamẽ q ꝓmit tat ſe ꝛ pupillũ ratũ habituꝝ. vt ſic cõprehendatur taꝫ tu tor q̃ꝫ pupillus. Quero qñ poterit pupillus ratũ ha bere. rñdeo factus adultus. vt.l.ſi pupillus in ꝑnc.ſ.de noua. Quero vtrũ bona iſtoꝝ actoris ſint obligata pu pillo ꝓ adminiſtratione. Reſpondeo ſiquidẽ ẽ ꝓſtituꝰ a tutore. tunc ipſe gerit cõtemplatione tutoris nõ pupil li. vt.d.l.j.C.de acto.a tuto.dan.ꝛ ar.l.mãdaſti.ſ.de ne go.geſt. ideo bona tunc eẽnt tacite obligata ſicut bona tutoris. vt.C.de admi.tu.l.pro offõ. ꝓ hoc facit ſupra õ ꝑui.cre.l.dabimus.§.j.ꝛ qõ ibi nõ.facit.C.de iudi.l.ꝓ perandũ.§.pe.ꝛ hoc ſufficit circa ꝑmum. Venio ad actorem ciuitatis. ꝑmo quero qualiter ꝓſtituatur. gl. dic q in iſtis non reqritur ſolẽnitas quaſi dicat decretũ ſu perioris non exigitur. vel ſi exigit ꝓſumit̃ interceſſiſſe qõ eſt notabile dictũ. Videam ꝑmũ dum dicit q decretuꝫ nõ reqritur ꝯriũ. nõ. in.l.nulli.ſ.quod cuiuſq; vniuer. no. per.l.j.C.de ſerui.reipu.ma.ꝛ illud Bi. Bul.õ cu. in.d.l.tꝫ ꝯriũ. ſ.q nõ requirit decretũ ſuperioris. ſed ſuffi ciat ipſum decretuꝫ decurionum. hoc eſt ipſa ordinatio ꝛ conſtitutio decurionũ. vt.l.itẽ eoꝝ.§.ſi decuriones. ꝛ.§ actor. ſ.qõ cuiuſq; vniuer. no. ꝛ ita logtur tit. de decre. ab or. fa. ꝛ.C.de decre. decu. Preterea dicit ipſe ea que requirũtur ad ꝓſtitutionem alicuius actus requirũt ad deſtructiõem. vt in auth. de defen. ci.§.ſed interim. ꝛ. l. ſi vt proponis. C. de nup. ꝛ de diuor. auth. ꝯ ſi liberi. ſꝫ ego video q in reuocatiõe actoris vniuerſitatis ſufficit ſolũ decretũ decurionũ. vt.d.l.itẽ eoꝝ. ergo ꝛ in conſtitutione Non ob.l.j.C.de fuiſ.reip.ma. quia ibi logtur in actu odioſo. ſ. in alienatiõe rei ꝓprie in qua reqritur decretuꝫ ſuperioris. ita dicit ipſe. ꝛ hoc puto verum qõ tenet Inn. ex̃. de ꝓcu.c.vlt.ꝛ de iura.ca.c.cum cãm.ꝛ ẽ magni effe ctus. nam ſi ſuperior eẽt excõicatus nõ poſſet conſtitui actor ſeu ſindicus ab vniuerſitate: immo plus q ſi inter poneret decretum ſuum ſuperior excõicatus: licꝫ nõ fue rit neceſſe de iure. tamen non valet cõſtitutio talis acto ris ꝛ ſindici. vt.d. ca. vltimo de ꝓcu.ꝛ ibi per Innocẽ. Predicta vera quando ꝓſtituitur ſindicus ſeu actor ad ea que pertinent ad vniuerſitateꝫ tm̃. ſecus ſi pertinẽt pa riter ad vniuerſitatẽ ꝛ ad ſuperiorem. vt nõ. in ſpe. de ſin di. §.j.v. item q ẽ cõſtitutus. facit extra de reſcrip. c. edo ceri. Sed iuxta predicta formo vnum dubium. põe q eſt ꝓſtitutus ſindicus vel actor decreto ſuperioris. vel pone in alia materia q pupillus cõſtituit ꝓcuratorẽ au ctoritate tutoris ſm formam. l. neq;. C. de ꝓcura. an tu tor ſolus poterit reuocare vel vniuerſitas ſola. Bul. de cu. ſm rõem ſuã quam ſupra recitaui. videtur tenere q ñ poſſit reuocare. ꝛ ꝑ hoc facit optime tex. in.l.ſi qs man cipium. §. ſi pupillus. ſ. de inſti. tamen ibi idem Bul. dicit aliter videlicꝫ q ſolius tutoris reuocatio ſufficiat. ꝑ l. ſi epiſtolam. ſ. de acqui. here. non ob. §. ſi pupillus. qꝛ ibi logtur in inſtitore cuius mandatum non finitur. hoc ẽt tꝫ Inno. extra de teſti. c. ad hec. que erat olim extraua gans poſita hodie in. c. pñtium. de teſti. li. vj. vbi dicitur q abbas ſolus põt reuocare ſindicum conſtitutum ab eo vna cum capitulo. Ratio qꝛ etiam ipſe ſolus hꝫ exer citium actionis ſicut ꝛ tutor vt. d. l. ſi epiſtolam. Et ideo in hoc aduerte an ille qui reuocat haberet ſolum exerci tium: ꝛ tunc ſolus reuocare põt ꝛ alꝫ non. Ulteriꝰ vẽio ad ꝑm dicitur hic in glo. ẽt ſi decretum regratur q preſu mitur decretum. dñs Old. dicit ꝯrium. quia ẽ ſolẽnitas vt. l. quecũq;. ſ. de publi. ꝛ dixi in. l. ſciendũ ſupra õ ver bo. obli. ꝛ pro iſta ꝯglo. videtur caſus extra de his que fi. a prela. c. ea noſcitur. vbi dicitur q illud quod facit ꝑla tus ꝑſumitur facere cum ꝓſenſu capituli. ꝑm glo. ꝛ Inn. ibi. tamen audiui q doc. moderni aliter hodie illud ca pitulum intelligunt. vt non preſumatur quod placet ma gis. poſſumas tamen ſuſtinere iſtam gl. iſto modo vos ſcitis q vniuerſitas non debet coadunari niſi de mãda to ſuperioris. vt.l.ij.C.de decu. ꝛ.l.ſi aliquis libertus. ꝛ de lega.l.ſi quis in legatꝫ li. x. vnde ſi apparet vniuerſita tem eẽ coadunatam. ꝛ hoc de mandato ſuperioris poſ ſet dici q ꝑſumatur decretũ. imo ipſum coadunare ad ꝫ ꝛ hoc ꝓmittere ẽ ipm̃ decretũ. ar. ad.l.ſolẽt. ſ. de tutel.

Hoc ꝓmiſſo quero an talis actor debeat cauere õ ra to vel ſindicus. rñdeo aut ꝓſtat õ mandato ꝛ nõ tenetur cauere alꝫ ſecus. vt.d.l. item eoꝝ. §. ſi actor. an autem in inſtrumẽto ſindicatus reqrãtur noia ꝓſtituentiũ dicã vo bis. j. õ albo ſcri. l. j. Vẽio ad tertiũ. ſ. ad magiſtratũ ſeu magiſtrũ vniuerſitatꝫ. ꝛ breuit̃ i eo dico idẽ ꝑ oia qõ i actore ꝛ ſindico ciuitatis. vt.l.ciuitas. ꝛ qõ ibi nõ. ſ. ſi cer. pe. Qualiter ãt poſſit eſſe vniuerſitas vel ciuitas vel collegium ſine actore tangam vobis. j. de coll. illi. l. i.

Venio ad quartum dicitur hic q curator datus bo nis cõſenſu creditoꝝ nõ cauet. Quero vtꝝ in tali cura tore reqraꝫ decretũ ſuperioris. gl. ꝫ in ſi. dicit q nõ. In cõ trariũ vꝫ tex. in. l. ij. circa ꝑn. ſ. de cu. bo. dan. ꝑ iſta gl. facit. l. vlt. ſ. de cu. bo. dan. So. qñ curator datur bonis abſentꝫ reqritur q detur a iudice. vt. l. ij. ſ. de cu. bo. dã. ꝛ ibi dixi. ſed ſi datur bõis alicuius q ceſſit bonis: tunc põt dari a creditoribus. vt. d. l. ſi. de cu. bo. dan.

Interdum. Dicit hic q extra iudicium ꝑſtatur ex conuentione quaſi dicat in iudicio ex neceſſitate: ꝫ vult dicere q extra iudicium ex parte eius cui cauetur ꝛ ca uentis dicitur ex conuentione. quia q̃ꝫtuncunq; caueat de rato non tenetur vendere vel contrahere. ſed in iudi cio eſt quedam neceſſitas cauſatiua ex parte cauentꝭ. qa non auditur niſi caueat. Item ex parte eius cui cauetur quia habet neceſſe ſe defendere vel pati.

Ito enim. §. rẽ haberi. Quero quo modo fiat iſta probatio: dicit Rug. non improbare ratihabitioni par eſt. Contra iſtam glo. videtur tex. in. l. procurator ad exhibendum in ſi. ſupra eodẽ titulo vbi non approba re eſt improbare. ad idem infra proxi. §. tu dic ſic quan doq; geritur aliquis actus me preſente. ꝛ in hoc vtrum preſens videatur conſentire vel diſſentire non eſt noſtra materia. ſed de ea habes per gloſam in. l. filius. §. inui tus. ſupra de procura. ꝛ. l. gaius ſupra de pigno. ac. et ꝑ Binum in cap. is qui tacet de regu. iur. lib. vi. ꝛ per Li. C. de procura. l. inuitus. ꝛ ego plenius in. l. que dotis ſupra ſolu. matri. Quandoq; geritur aliquis actus me abſente. tunc ſi ego cognoui ꝛ taceo an videar ap probare vel improbare eſt noſtra materia in qua dic aut geritur aliquis actus pertinens ad acquiſitionem ꝛ ad mei commodum. ꝛ tunc non improbare eſt appro bare. vt. l. ſi abſentis. C. ſi cer. peta. ibi per gloſam ꝛ per doctorem. ꝛ hoc caſu poteſt verum dicere Ruge. qñq;

geritur

geritur actus qui põt respicere meũ pĩudiciũ vel respicit ꝛ tũc quãdocp superuenit simplex sciẽtia ꝛ eo casu non approbare ẽ ĩprobare: vt.l. ꝓcurator in fi.s.e.ti.ꝛ.j.px. §.qñcp superuenit sciẽtia cũ aliquo actu: vt cũ põtatione litterarũ vel instrumẽti ꝛ dñs recipit: ꝛ tunc nõ ĩprobare est approbare: vt.l.si filius.s.ad mace. facit ex ꝺ procu. c.j.ꝛ.j.fur. aduersus nau. caup. sta.l.j.§.fi. Predicta sal lũt in.l.fi.s.qui ꝛ a quibus ꝛ.l.in spõsalibus.s.de spõsa. Quero vtp quis possit habere ratũ abñte pte. Rñ deo sic: vt nõ.in.l.pomp. scribit .s.de neg.ges.

Julianus. Opp.de.l. dispẽsatorẽ in fi.s. de solu. So. ibi quo ad actionẽ nõ potest haberi ratũ qꝺ semel reprobauit: ꝟ quo ad exceptionem sic: qꝺ plene dic: vt ibi dixi.

J commissa. Oppo. ĩmo videtur cp interesse nõ habeat rõ lucri: vt.l.si sterilis .§.si p vẽditorẽ.s.ꝺ.act. emp. Solu. ibi petitur interesse propter non factum. hic propter male factum. male enim fecit agere tanquam procurator cum non esset. ita nõ fm Guil. de cu. ibi.

J quis uni Hic habes cp equiparat stipulatio rẽ ra.ha.ꝛ am plius nõ peti quo ad ea que hic dicũtur: quo ad alia tamẽ differunt. vt videbitur.ꝛ.j.l.prox. Secũdo habes hic qualiter accipitur quasi per totũ corpus iuris vbi dicitur de duobus reis si sũt socij. nã intelligit ĩ hoc tex. cp sufficit si sunt socij eiusdem obligationis: ꝛ cp omne commodum ꝛ incõmodum quod contingit ex obligatione sit cõe vt ꝟ.

Oplius non peti Ista ẽ val de solẽnis l.ꝛ est multũ singularis. nõ tex. ibi ꝟ enĩ nõ petit ꝛc. Et breuit. h.d. Petitio cũ ꝓtestatione solonis receptio ꝛ cõpẽsatio stipulationẽ amplius nõ peti commit tere faciũt: secus si neutꝛ eoꝝ interuenit. h.d. Opp. cp sĩñ ꝓtestatõe ꝛ solutiõe ꝟ stipulatio ꝓmittat. vt.s.e.l. procurator in fi.ꝛ.l.quo enĩ.§.j.ꝛ.§.fi.s.eo.ti. So. aliud in stipulatiõe rẽ ra.ha. que citius cõmittit vt in ꝓtrarijs: aliud in hac stipulatiõe q cõmittit tardius. Nec ob.s.l.prox. vbi eqparãtur iste stipulatiões: qꝛ quo ad aliud ibi loqt

Opp. cp verbũ peti verificet per simplicez petitionẽ facta ex iudiciũ: vt.l.si.x.cũ petiero.s.de vbo.obli. Sol: dicit glo. aliud ibi ꝛ aliud hic. Ex hoc nõ haberes intellectũ quare dico sic: qñcp verbũ peti refert ad eꝝ cui ex petitiõe ꝺz acquiri: ꝛ tũc verificat ex simplici petitione extra iudiciũ: vt in.l.ꝓtraria. qñcp refertur ad eũ qui ex petitiõe ꝺz obligari. ꝛ tũc regrit litꝭ cõtes. ꝛ alit nõ vificatur nisi ex litꝭ cõte. vel ex aliquo actu ex his que ꝟ ponunt. Itẽ op.s.de in ius vo.l.q̃uis.solu. ibi libertus tenet in ius nõ vocare: vnde ex simplici citatiõe pena cõmittit. ꝟ autẽ tenebat nõ petere: ꝛ sic illa.l.q̃uis. quã glo. allegat ve debꝫ assignari pro ꝓtraria. Itẽ op.C. de trãsac.l.si qs maior. gl. dicit so. vt ibi. nã ibi fuit ꝓmissũ nõ ꝓtrauenire quo casu stipulatio cõmittit quocũcp mõ veniat cõ ꝟ ãt fuit ꝓmissũ amplius nõ peti. Itẽ op.s. de solu.l. cũ mihi. x.§.j.ꝛ.§.fi. glo. nõ soluit. dicit Bi. cp ibi ignorãs factũ falsi procuratoris fuerat litꝭ cõt. hic sciẽs. ita dicit Bi. qꝺ nõ. qꝛ fm hoc totũ hoc qꝺ dicit in hac.l. itelligit in sciente qꝺ satis placet. Vel dic q̃tuz ad contrariuz cp ibi nõ agitur de stipulatiõe cõmittẽda: qꝛ non fuit ibi ꝓmissũ amplius nõ peti: sed agit ibi de debitore nõ liberãdo. Itẽ opp.de.l.pap.§.meminisse.s.de inoffi.tes. ꝛ de bo. libe.l.in seruitute.§.petijsse.ꝛ.l.qui cum maior.§.accusasse.ꝛ.C.de his quibus vt indi.l.alia. in q bus videtur cp requiratur vt quis persistat vsqꝫ ad sñiã ad hoc vt incidat ĩ penã glo. non sol. Bi. dicit ille leges habent locũ in penis legalibus hic autẽ in penis conuẽtionalibus: ꝛ mitius agit cũ.l.q̃ cum homine: vt.l.cels. s.de ar. ita ẽt dicebat dominus Old. Quidã doc. repẽdunt ĩmo dicunt quia durius agit cum.l. q̃ cũ homine: vt.l.si libertus.s.de iure pa. nec ob.l.celsus: qꝛ mitius agitur cũ.l.q̃ cum homine ministro.l.nam ibi loquitur de iudice vel de arbitro qui est minister.l.ꝛ iõ cuꝫ eo agitur durius: qꝛ qñ ipe offendit. offẽdit.l.ꝛ homo sec in homine simplici. ita refert Ci. in.l.siquis maior. C.de transac.ꝛ.l.in criminali .C.de iurisdic. om.iu. Istud dictum nõ placet. nam arbiter nõ est minister.l.fm tempora. ffoꝛ. cũ ex eius sñia non oriet actio neq exceptio. nec ob.l.si libertus. quia debet scire cp est quedã pena q respicit annullationem ipsius actus: ꝛ in hoc durius agitur cum.l.q̃ cuꝫ homine quia.l. potest facilius annullare q̃ dispositio hominis: vt.d.l.si libertus. ꝛ qꝺ nõ. in.l ea lege. C.de cõdi. obc̃aꝫ. quedã est pena extrinseca in ista durius agit cũ homine q̃ cũ .l.vt ꝓbat ex hac.l.ꝛ ĩ cõtrarijs. ꝛ sic teneo solutionẽ. Bi. sed cõtra hoc facit foꝛtiter. C.de plus peti.l.j. vbi ẽ pena legalis ꝛ tñ petere dicitur vsqꝫ ad litꝭ cõt. solu. specialis casus est ibi. ideo qa deliquit in duobus. s. in exigendo cautionẽ dolo ꝛ plus petendo. Itẽ oppo.s.de.v.ob.l.stipulatio ista.§.j. ibi sed quatenus ꝛc. vbi sufficit qualis. qualis cõtrouersia. So. aliud in stipulatione habere licere vt ibi. aliꝺ in stipulatione amplius nõ peti: vt hic habes expeditã istam gl. Et ideo vt tibi liqueat ista materia dic clarius: qñcp interponitur stipulatio rẽ ra.ha.ꝛ tũc quãdo cõmittatur vidistis.s.e.l. procurator ad exhibẽdũ.§.fi.ꝛ.l.quo enim §.j.ꝛ.§.iul. qñcp quis promittit nõ cõtrauenire. ꝛ tũc cõmittit quoquo modo cõtrauẽiẽdo: vt.l.si quis maior. C. de trãsac. qñcp quis promittit cõtrouersiã nõ mouere. ꝛ tunc quoquo modo fiat ꝓtrouersia cõmittitur stipulatio ante litꝭ cõt. siue post: vt.l.diu. ꝛ.l.sed ꝛ si.l.§.ante litẽ.s. de peti. here. siue agendo siue excipiendo: vt.l.nõ soluꝫ §.si status.s.de procu. facit.l. cõtrouersia. C.de cuicq. qñ cp quis ꝓmittit nõ petere: qꝺ dic vt hac.l. aut verbũ peti refertur ad creditorẽ aut ad debitoreꝫ: aut hoc venit in obligatione legali: aut in conuentionali: vt.s. dixi. fallit in casu.l.j.C.de plus peti. quia ibi propter duplex ꝺ lictum. quandocp quis promittit questionem nõ mouere ꝛ istud est dubiũ. nam glo. in.l.ij. ꝛ.iij.C. finium regũ videtur intelligere questionez per litꝭ contes. alibi in.l. q fidem.s.de transac. videtur intelligere quocunq modo moueatur controuersia etiam ante litꝭ conte. dubito. finaliter possumus dicere cp quando verbum questionis ꝓfertur a.l. tunc intelligatur per litꝭ contes. vt.d.l.iij.C. finium regun. si ꝓfertur ab homine tũc intelligitur etiam ante litꝭ cõtes. vt nõ. in.d.l. q fidẽ ꝛ.l. lucius.§. tres heredes ad trebel. licet qñcp hoc verbũ questio in iure aliter assumitur. ponitur enim questio idest dubitabilis ꝓpositio: vt.l. questionem. C.de fideicõ. ꝛ.l. vlti. C.de pac. cũ si. quandocp ponitur pro toꝛtura: vt in ti. de questionibꝰ C. ꝛ.ff. quandocp quis promittit causam vel litem non mouere: tũc qualiter intelligatur dic. vt. C. de transac. l. causas ꝛ.l.j. in prin. de testi. quandocp quis promittit ĩ ius non vocare tunc cõmittitur per solaꝫ citationem: vt.l q̃uis.s. de in ius vo. quandocp promittit habere licere tũc etiã cõmittitur per solam cõtrouersie motionem vt.l. stipulatio ista.§.j.s.de vbo. obliga. ꝛ hic nõ in fi. glo.

Unde intelligas cp notarij non sine causa apponunt in instrumentis ꝛ promisit non mouere questionem litẽ ꝛ controuersiam ꝛc. Uenio ad.v. si vo soluta ꝛc. dicitur hic cp per solutionem factam extra iudicium committitur hec stipulatio. cõtra per actum factuz volenti nõ incidit quis in penam: vt.l. quamuis in fi.s. de in ius

vo.ꝛ de re.iur.c.ſcienti li.vi. vnde per ſolutionem factam volẽti recipere a volẽte videt nõ ꝓmitti penã. Preterea tutuſ exceptõe pemptoria ꝛ fauorabli ſoluẽs ſcient videtur donare: vt.l.j.ſ.de ꝓdi.ide.l.q exceptionẽ co.ti.ꝛ.l. ſiqs delegauerit.ſ.de noua. vnde iſte cui erat facta, pmiſſio amplius nõ peti erat tutuſ exceptiõe: meríto ſoluens ſciẽter videt donare nec ad penã põt agere: ſz ħ dr̃ ꝓtrariũ. ergo male. So. ad vtrũq; dico q ħ dz intelligi ĩ eo qui ſoluebat ignoraãter qđ apparet ex ꝓtinuatiõe ꝓceden tis.l. ad cui⁹ declarationẽ facta ẽ ħ.l.nã ibi fuit factũ pactũ amplius nõ peti vni ex duob⁹ reis.ꝛ ab alio petitur: ita ħ intelligo q ab alio ignoraãte ſoluebat: ſecus ſi a ſciente p rõnes ꝓdictas. Quero pro declaratiõe: maritus legauit vxori multa ſi dotẽ nõ repetierit: modo ipa recepit dotẽ ab herede ſponte ſoluẽte ꝛ ſciẽte vtq; iſta vxor videatur dotẽ recepiſſe ꝛ repetiſſe: ꝛ ſic ipſa videat defecta cõditio: videt q ſic p hũc tex. Jn ꝓtrariũ facit qđ modo dixi: qr ſolutũ ẽ a ſciẽte: ſed nõ ob.qr qđ.ſ.dixi hz locũ in eo cui eſt factũ pactũ amplius nõ peti: ex quo ipi reo acgritur exceptio: ſed ħ nõ peti venit in cõditiõe ex quo ſoluẽti nulla exceptio querebat. ſed adhuc ſoluere tenebat imo eſt quid iputet mulieri cui debuit denunciare ſe paratuz liberare heredẽ acceptilatione vel cauere de non petẽdo vt.l.mulier in ꝑn.ſ de condi.inſti. ꝛ.l. mutiane ſ.de condi.ꝛ demõ. Venio ad.v. nam ꝛ ſi quis. hic habes q ille qui cõpẽſat videtur ſoluere. Jtem ille q cõpẽſat videtur petere. Juxta ꝑmum quero aliqs ꝓmiſit tibi ſoluere certã quãtitatẽ ꝛ hoc iurauit nũc compenſat totũ: nunqd per hoc liberatur a piurio. Breuit̃ videtur dicere q nõ. extra de iureiur .c.ad noſtrã. qr iuramẽtũ debet impleri in forma ſpecifica. Ego pũto cõtrariuz nã cõditio debet ipleri in forma ſpecifica ſicut iuramẽtũ vt.l.qui heredi in ꝑn.ꝛ.l.meui⁹.ſ.de condi.ꝛ de. ſz ego video q iuſſus dare ſeu ſoluere implet cõditionẽ cõpenſando: vt.l.ſi peculiũ.§.j.ſ.de ſta.libe. ergo ꝛc. Preterea ſi ego impedior iuſta de cã facere qđ promiſi nõ ſuz periurus: vt.l.vlt.ſ.qui ſatiſda.co. ſed ſi ego nõ ſoluo tibi quãdo tu debes mihi tãtundẽ ego impedior a te. qa ideo tibi nõ ſoluo. qr tu nõ ſoluis mihi vnde quaſi ſco tuo impeditus nõ debeo eẽ piurus. hanc rõnem facit tex.in.l.iij.circa ꝑn.v. vnde queritur.ſ.de ſta.libe. Circa fm quero excõmunicat⁹ nõ poteſt petere. ſed poteſt excipere vtrũ poſſit compẽſationẽ obijcere: hic videt tex.q nõ qr qui cõpenſat petit. pro ħ fac̃ .l.qm̃ alexãdrum. C. đ adl. hoc tz Ol.ꝛ Ja.de are.ꝛ Jnno.ꝛ Bern. ex̃ đ except.c.cum inter. poſſumus etiã dicere per hãc.l.q ille q opponit compẽſationem debiti ſoluti incidat in penam ſtatuti loquentis đ eo qui petit debitum ſolutum vt hac l.probatur.

J indebitum. Quero quãdo promiſit procurator rez ratam dn̄m habiturũ ad qd poſſit agi contra eũ. Rn̄deo ſi quidem trāſiuit tm̃ tẽpus quo dn̄s potuit habere ratũ. poteſt agi ad intereſſe: vt.l.procurator in ſi. e.ti.ꝛ.l.quo.n.§ iul.ꝛ.l.ſi ꝓmiſſa. ꝛ hoc ſi ẽ certũ. ſi vo ẽ dubiũ. tunc poteſt agi cõtra procuratorẽ. q dn̄s ratum habeat ꝛ tunc lit̃ cõteſ. ſuper hac ſtipulatione ad intereſſe ꝛ poterit agi cõtra ipm̃ procuratorẽ ad itereſſe. ꝛ hoc nõ poteſt intelligi ħ vt dignoſcat quid ſit faciendum non q hec ſit concluſio libelli ſed venit conſecutiue. nã ſi dominus ante lit̃ conteſ. ratum habeat ipſe cõuenitur. aliaſ ſi nõ hẽbit ratũ certũ ẽ ꝓmiſſã eẽ ſtipulationẽ ꝫ ꝓcuratorẽ. eodẽ mõ põt intelligi. ſ. de ac. emp. l. iul. §. ſi qs colludẽte. vbi tex. vī ponere ſilem modũ petẽdi.

Si procurator Bonus. §. eſt. Factum ei⁹ qui cauſam habet a me cenſetur factum meũ. h.đ. iſte. §. Nõ. quod dixi in ſummario. Quero quid ſi dominus ignorans vẽdidit poſtq̃ factum procuratoꝛ ſciuit habet ratum. an iſta ratihabitio ſufficiat: glo. dicit videtur q nõ. nam nõ debet nocere ei cui prius vẽdidit. Jn cõtrarium videt q ſic. cuz ratihabitio retro trahat ꝛ nõ allegat aliud. nõ iſtam glo. multum qr iſta queſtio ẽ quotidiana. ꝛ q ratihabitio ſtrotrahat nõ obſtante actu medio ſcilicet venditiõis videt probari in.l.ſi quis offerenti. §. fi. ſ. de ſolu. ꝛ.l.cum mihi. x. §. j. ꝛ.ij. eo. ti. ꝛ ibi per Ja. de are. tangitur iſta queſtio ĩ cõtrarium q retro nõ trahatur. facit. quia actus medius interueniens impedit ratihabitionẽ trahi retro. nam tunc debet ratum haberi. cum ille actus poſſit celebrari vt.j. eo.ti.l. bonoꝝ .ꝛ de ap.reci.l.j.§.j. Sed poq̃ res erat effecta dn̄ij alterius nõ poſſet talis actus geri p dn̄m in p̃ iudicium alterius ergo ꝛc. Et hoc tenebat Ol.ꝛ dominus Rai.ꝛ Guil. tãgit hãc. q. in ſili in. l. aliena in ꝑn. ſ. de pig. act̃. ꝛ determinat idẽ q ratihabitio nõ p̃iudicat ei cui res prio erat vendita vel pignorata vt.l.ſi ptẽ in fi. ſ. quẽad. ſer. amit. ꝛ.l. potior ĩ fi. ſ. qui po. in pi. ha. hãc ptẽ teneo ad.l.ſi quis offerẽti. ꝛ.l. cũ mihi. x. nemo rn̄dit ſed ego rn̄debo. ĩ. e.l. bonoꝝ dic vt ibi. Querit glo. qd ſi dominus vẽdidiſſz ante ſn̄iaz latã inter procuratorẽ et eũ cui vẽdebat: dicit glo. idẽ ꝛ bene. nã idẽ ẽ dicẽdũ qđ dixi. ſ. prox. queſtione.

J jm debitorꝛ. Opp. de. l. cauſe in prin. ſ. de pro cur̃. vbi non poteſt pro parte haberi ratũ ꝛ pro parte non. glo. non ſoluit. dn̄t quidam ibi loquitur ĩ vo procuratore hic in falſo. vel dic nõ poteſt pro pte ratum hr̃i procuratore inuito. vt.l. cõtraria. ſed eo volẽte ꝛ ad eius cõmodũ ſic vt. hic.

J procuratorꝛ. Stipulatio q̃ ad particulare intereſſe ꝓmittit põt ſepius cõmitti. h.đ. Op. q ratum pro pte haberi nõ poſſit. vt.l.ea. §. cato in fi. ſ. đ. k. ob. gl. ponit ħ plures ſo. dic vt ibi. Jtẽ op. q ſtipulatio ſemel cõmiſſa amplius cõmitti nõ poſſit: vt.l.ſi duo ſ. de arbi. ꝛ.l. cũ querebat. ſ. ti. j. ſo. ħ cõmittit̃ ad ptic̃re intereſſe. in ꝓrio ſec⁹ qđ dic vt dixi in.l.ſi ſic. ſ. đ vbo. ob. Ultio ex ħ textu nõ q qs repetit expẽſas quas facit in aduocat̃. ꝛ ħ ,put exponit̃ aduocat idẽſt aduocat̃ miniſtrat. Jtẽ nõ. q qs repetit id in quo damnificat ex eo q a ſuis negocijs aduocatur fm aliam expoſitionem eiuſdem littere.

E ſatiſdatio. Cautio de rato nõ interponitur cuz eſt certũ de mãdato. ſecus in cautiõe iudicatũ ſolui h.đ. rõ ẽ in promptu. qr cautio de rato iterponit̃ ex pte agẽt̃. vñ reo ẽ cautũ cũ ẽ certũ đ mãdato. qm̃ ſi ẽ abſolutus poſſidet ꝛ hz exceptionẽ. ſec⁹ ẽ ĩ ,pcuratore ex pte rei qr lz actor vincat. adhuc tñ actor vadit q̃rẽdo. qđ petijt de ħ p doc. in. l. j. C. de ,pcur. ꝛ vide gl. ín. l. nõ ſolũ. §. q alieno. ſ. de procu. Ultio nõ q procurator ꝓſtituz apđ acta nõ debz cauere. de hoc i. l. j. C. de ſatiſdã.

J ſine. Hec. l. vſqz ad. §. ſi procurator. diuidit̃ p Bi. in duas ptes. ꝑma loquit̃ ĩ procuratore falſo exigẽte vſqz ad. §. cũ ãt. ibi ĩ ,pcurator vo. Jtẽ hec prĩa ps diuidit̃ ĩ. iiij. ptes. ꝑma loqr̃ de procuratore falſo exigẽte in debitũ ex̃ iudicium. ꝛa loqtur de falſo procuratore exigente debitũ ex̃ iudiciũ. ꝛtia de procuratore falſo exigente indebituz in iudicio. q̃rta de procuratore falſo exigente debitum in iudicio. ſecunda ibi. ſi procurator. tertia ibi q ſi procurator per iudicem. quarta ibi. q ſi debitum. Oppo. ĩ. e.l. §. cum autẽ. ſo. q hic dicit̃ de procuratore intellígas

ſ.falſo.vel ad alia cõſtituto.ita q̃ nõ habebat mandatũ ſed in.§.cuz autẽ.loqtur de procuratore vo. Itez op. q̃ cõtra procuratorem nunq̃z deꝛ conditio indebiti.ſed cõditio ob rẽ.vt.l.falſus.C.de furt̃.ſolu.itellige hãc.l. ſz diſtinctionẽ q̃ ponit in.l.falſus.§.j.j̃.de furt̃.z.l.cum gs.§.ſi debitorẽ.s̃.de ſolu.z hic nõ in gl. Itẽ opp. q̃ nouatio nõ fiat niſi hoc exp̃mat: vt.l.vlt̃.C.de noua. ergo cõditio indebiti nõ tollit̃ p iſtã nouationẽ. qdã fatẽtur ꝯ hodie.tu dic q̃ h̃ cõditio indebiti nouat̃.h̃ ẽ ei⁹ natiuitas impedit̃.ita ẽt itelligit̃.l.j.poſt p̃n.s̃.de p̃to.ſtip. z ſic de hac.l.nihil hodie corrigit̃. Itẽ dꝛ hic q̃ agit̃ ex ſtipulatu.ꝯ imo certi cõditiõe ex ſtipulatiõe dic vt in gl. Uenio ad.v.q̃ ſi ꝓcurator p iudicẽ.op.de tex.ad ſeip̃z nã p̃mo dicit nõ agi fo dicit ꝯ.ſo.dicit gl.p̃ logt̃ dꝛ rigore.fo dicit de eqtate:ſz ẽ videdũ vñ deſcẽdit iſte rigor vñ iſta eqtas.gl.dicit rigor appz ex rõib⁹ poſit̃ in tex.q̃ negociũ ptinet ad dñz.iõ nõ põt ratũ habeꝛ̃.z qꝛ nõ intereſt ſtipulatoꝛis q̃ ratũ habeat̃.nã cũ ſit ſoluta aucte iudicis: ẽt dño ratũ habẽte nõ poſſz repetere: vt.l.j.C.de ꝓdit̃. inde.Eqtas vo inſurgit ex hoc:qꝛ lz nõ habeat cõditio nẽ indebiti ꝯ dñz h̃ntez ratũ. tñ haberet ꝓditionẽ ſine cã.vt.l.ſi fideiuſſor.§.oib⁹.s̃.mã.ita dicit Ul.h̃.tz ergo iſta gl.q̃ indebitũ ſolũ p ſñiaz poſſit repeti p cõditionẽ ſine cã.idẽtz in.d.§.oibus.z in.l.j.C.de cõdi.ind̃. doct. tenẽt ꝯ z bñ:qꝛ tũc põt repeti cõditiõe ſine cã q̃ñ p hoc nõ ifringit̃ ſñia:ſz ei⁹ cã deuenit ad nõ cãz:vt.l.ſi ſullo.s̃. de cõdi.ſine cã.nã ſi fui tibi cõdẽnat⁹ z ſolui:qꝛ rẽ nõ reſtituebã ſi res poſtea puenit̃ ad te:tũc cã deuenit ad non cãz.z agẽdo nõ dico ſñiaz nullã vel male iudicatũ. imo dico bñ iudicatũ.tñ cã illa deuenit ad nõ cãz.idẽ ſi dol⁹ actoris iteruenerit: vt.l.ſi ꝓtor.§.marcell⁹.s̃.d̃ ind̃.idẽ ſi illa exceptio p quã appz indebitũ nõ potuit exaiari in p̃ iudicio:vt dixi in.l.j.§.j.s̃.quod vi aut claz. hoc tenent doc.in.l.j.C.de cõdi.inde.hoc eẽ vez̃ ꝓbo p hũc tex.nã ſi vuz ẽt q̃ dñs ratũ habẽs teneret cõditiõe ſine cã de rigore cõmitteret ſtipulatio:qꝛ intereſt ſoluẽtis q̃ dñs ratũ habeat.vñ iſta rõ glo.nõ ẽ va.q̃ ergo ẽ rõ iſtu⁹ eqtat̃.

Rñdeo:qꝛ ꝓcurator q obtinuit nõ põt allegare illã pecuniã fuiſſe indebitã.z ſic ſe obtinuiſſe p iniuriоſã ſñiaz. vt.l.ſi fu⁹.§.j.s̃.de le.j. Expediui p̃cipiũ omiſſo.v. q̃ ſi debitã.vñ venio ad.v.q̃ ſi d̃bitã. dꝛ hic q̃ ſi fideiuſſor teneꝛ̃ iſolidũ.idẽ dictũ eſt.s̃.p̃x.v.q̃ ſi fideinſſor teneꝛ̃: ꝯro ad q̃ſtiõ:gl.dicit in id qd̃ ſtipulator actori p̃ſtiterit vl̃ circa iudiciũ expẽdiderit.qd̃ qdã exponũt actori.i. ꝓcuratori falſo fz Ja.d̃ are.z Ol.certa iſta expoſitio va ẽ i ſe tñ huic gl.ñ cõgruit:qꝛ.j.dꝛ.q̃ hec ẽ opi.rug.ſz exponẽ do hoc mõ eẽt ꝯ opi.rug.quaz habuiſtis in.l.ꝓcurator ad exhibẽ.§.j.s̃.e.vbi dꝛ q̃ ſolũ in expẽſis cõmitti ſtipulatio.vñ alij exponũt iſtaz gl.ſic in id qd̃ ſtipulator actori p̃ſtiterit.i.d̃no poſtea agenti.z fm hoc poſſz eſſe opi. rug.tñ tex.congruit magis precedenti opinioni. Bar.

Cum autem §.iſte diuidit̃ in ptes duas primo loqtur q̃ñ nõ habẽs ratuz factum vi ꝓcuratoris obtinuit.fo q̃ñ ſuccubuit.fa ibi marcellus.z q̃libz iſtaꝝ ptiũ hz duas lec:p̃ q̃ñ ꝓcurator verus egit z obtinuit.ſecundo quando procurator verus egit z ſuccubuit.dñs vo nõ habens ratũ egit z obtinuit in iſtis duob⁹ cãibus.fa ps ſilr hz duas lec.q̃ñ procurator verus egit z ſuccubuit vl̃ quãdo egit z obtinuit. ſz domin⁹ poſtea agẽs ſuccubuit. Ad q̃ intrẽ glo.op. tu itelligis hũc.§.in vo ꝓcuratore.ꝯ verus ꝓcurator nõ cauet de rato.vt.l.ne ſatiſdatio.s̃.e.ti. ſz hic dꝛ q̃ cauet d̃ rato ergo.ꝛc.ſol.lz h̃ eẽt ver⁹ ꝓcurator.tñ dubitabat̃ d̃ mãdato iõ fuit̃ p̃ſtita cautio.ita itelligit glo.hũc.§.s̃.e.l. ꝓcur̃.ad exhibẽ.§.j.z.s̃.d̃ iureiur.l.alias. Scdo op. ꝓcuratori de cui⁹ mãdato dubitat̃ ẽt cũ cautiõe de rato nõ põt ſolui.vt in auc̃.de colla.§.eos.ita tz gl.in.l.nõ ſolũ.§.q alieno.s̃.de ꝓcur.z Ci.C.de ꝓcur.l.j.in.viij.q. ſz hic dicit̃ q̃ ꝓcuratori cauẽti de rato fuit ſolutum.ergo ꝛc.reſpõdeo poſſum⁹ dicere q̃ nõ cogit̃ qs ſolui ꝓcuratori de cui⁹ mãdato dubitat̃ vt ibi.ſz ſpõte bene põt ſoluere vt h̃. Ad h̃ qd̃ facit.s̃.e.l.inẽdũ.breuit̃ iſtd̃ videt ꝯ p̃n.iſtius.l.in.v.q̃ ſi ꝓcur̃. p iudicẽ. vbi logt̃ quãdo exegit ab initio nõ a ſpõte ſoluẽte z ꝯ.l.iij.§.j.s̃.e.z ꝯ.l. ꝓcur̃. ad exhibẽ.§.j.z iõ credo q̃ poſſit ſolui ꝓcuratori de cui⁹ mãdato dubitat̃ ſi de rato cauet. Nõ ob.§.eos qꝛ ibi loqtur in exactore publico cui nõ dꝛ credi niſi oñdat mãdatũ z lr̃as publicas.vt.l.j.C.de mã.p̃n. Nec ob. q̃ ibi dicit̃ in tex. ex p̃uatis negocijs ꝛc.qꝛ ibi logt̃ in exactore publico ad exigẽdũ id qd̃ ptinet ad publicũ vl̃ ad p̃uatũ.vnde mandatũ publicũ ptẽdebat.z ſic debz itelligi in.d.l.nõ ſolũ.§.q alieno.ſec⁹ quando ptẽdit mãdatũ p̃uatũ vt hic cũ ſi. Itẽ op.z nũc intro glo.de.l.p curator ad exhi.§.j.s̃.e.vbi dicit̃ q̃ ſtipulatio ꝓmittit̃ ad totuz.ſo.fm rug.illa itelligit̃ fm iſtaz vt ibi nõ. Sed Jo.dicit alit̃ z melius q̃ ibi cõmittit̃ ad totũ. vt patet in tex.l.cõtrarie in v.ſz cũ debitor.nec ob.hec.l.qꝛ ibi logt̃ in ꝓcuratore falſo cui põt iputari cur exegit ab initio. h̃ logt̃ in ꝓcuratore vo cui nõ põt iputari ſi dñs obtinuit qꝛ hoc contingit vl̃ culpa debitoris vl̃ iudicis iniuria.ſed ſoluz litis impendia poſſũt ſibi iputari:qꝛ iſta debitor euitare nõ potuit. Quero de duabus q̃ſtionibus que ſũt in glo.ſup verbo hoc caſu.p̃ quando falſus procurator egit z ſuccubuit.domin⁹ poſtea egit z obtinuit ad qd cõ mittat̃ ſtipulatio.dic̃ gl.ad totum qd̃ dñs exegit z nihil allegat.probat̃ in.l.iij.§.ſi. Scdo q̃ro retẽto eodẽ the mate procur̃.falſus egit z ſuccubuit ad qd cõmittit̃ ſtipulatio de rato cõtra falſuz procuratorez z eius fideiuſſorẽ. Jo.dicit q̃ ſimilit̃ cõmittitur ad totuz intereſſe qd̃ probat per tres rationes hic in gl. p̃mo ſimpliciter q̃ñ veruſ procurator egit poſtea domin⁹ nõ habẽs ratuz egit tunc ſiue obtineat dominus ſiue ſuccũbat ad tantundẽ cõmittitur ſtipulatio vt hic in.§. cuz autẽ z.§.marcell⁹.ergo eo modo in falſo procuratore.ſed cõſtat q̃ ſi dominus obtinuiſſet cõmitteretur ſtipulatio in totum vt dixi.s̃.i ꝓx. queſtione.ergo ꝛc. Preterea ſufficit ab initio intereſſe vt.l.qui autem.§.j.s̃.ſi qs cau. Sed pone q̃ debitor qui fuerat abſolutus vere erat debitor in.c.ſtatim do mino agente incipit intereſſe ſua in.c.ergo licet domin⁹ poſtea ſuccumbat ad totum.c.debet agi. Preterea iniuria facta vni alij nõ debet ꝓdeſſe vel obeſſe vt hoc.§. cuz autem.z.l.excepti.s̃.de fidecom.ſed hic dominus q poſtea egit ſuccubuit per iniuriam iudicis.ergo iſta iniuria non debet prodeſſe procuratori vt teneatur ad minus.iſte ſunt tationes glo.quam glo.vide que incipit.i. cum hic ibi ſicut ergo non ago ꝛc. Iſtud idem tenet glo.s̃.ea.l.procur. ad exhiben.§.j.in fi.prime glo. magne prout ibi dicit maxime.hoc tenet expreſſe in.ll.allegatis.s̃.de iureiuran. Docto.communiter tenent contrarium z bene.nam ſtipulatio de rato non committitur niſi ad id quod intereſt.vt.s̃.e.l.ſi commiſſa.z.l.in ſtipulatione. ſed ſi ego ſum abſolutus a domino z a vo procuratore non intereſt mea niſi in ſumptibus.ergo ſolum ad ſumptus comittetur.pro hoc videtur caſus.j.e. l.ſi.in p̃in. Preterea ſi reus fuit abſolutus a domino non poteſt dicere ſe abſolutum per iniuriam iudicis vt.l.ſi ſeruus plurium.§.j.s̃.de.le.j.z quod nõ in.l.ſtipulatio iſta.§.q ſi forte.s̃.de vbo.ob.z ſic non poteſt allegari ꝓtra procuratorem ſua intereſſe in toto debito. Preterea quãdo ex poſt facto deſinit intereſſe z ceſſat damnum de preterito non ſufficit ab initio intereſſe. vt l.ſi cum.§.qui iniuriarum.in ſi.§.s̃.ſiquis cau. ſed hic

secuta absolutoria cessat dãnũ de ꝓterito ergo ꝛc. Et per hoc apparet rñsũ ad oēs ratiões Jo. nõ enĩ ob. ꝑma rõ. qz nõ ꝓcedit illa similitudo inꝛ ꝓcuratorẽ falsũ ⁊ vez ꝓ pꝛ diuersitatẽ rõnũ. Nõ ob. ꝯra rõ: qz nõ põt reus docere sua interesse in toto ꝺbito: qz diceret cõtra sẽtẽtiaz ꝓ se latã ⁊ qz cessat dãnũ de ꝓterito vt dixi. Et eodẽ mõ nõ ob. tertia rõ: qz nõ põt allegare sẽtẽtiã latã ꝓ se esse iniuriosã. nõ ob. l. ꝓcur. ad exhibẽ. §. j. s. e. ꝓ quã gl. hoc tenet in. l. alias. s. de iureiur. qz ibi logꝛ qñ falsus ꝓcur. obtinuit ⁊ exegit ⁊ dñs succubuit. merito interest debitoris in toto eo qꝺ soluit ꝓcuratori. questio nostra loquit qñ falsus ꝓcur. succubuit ⁊ ẽt dñs. sed si vellez intellgere ꝙstionẽ istiꝰ gl. ibi dũ dicit. q eque insolidũ ꝺz cõmitti: ẽt vbi ego dñz iniuste supaui ꝛc. q ꝓcur. falsus me vicerat tũc ista gl. diceret vuz ꝓ dictã. l. ꝓcur. ad exhibẽ. §. j.

Et iõ ꝓ declaratiõe huiꝰ materie debes assumere quattuor ꝓbinatiões in ꝓcur. vo ⁊ quattuor in falso. Jn vo, procuratore ꝑma ꝓbinatio ẽ qñ vus ꝓcur. ꝑmo egit ⁊ succubuit. dñs postea egit ⁊ obtinuit: certe cõmittit stipulatio ad expẽsas litꝫ tm̃. vt in. §. cũ autẽ. fm vnã lecturã. Scda cõbinatio ẽ: qñ verus ꝓcur. egit ⁊ obtinuit. ⁊ dñs postea egit ⁊ silr obtinuit: tũc videt idẽ q solũ ad expẽsas litꝫ cõmittat stipulatio ista: vt in isto. §. cũ ãt. fm vnã lec. Hoc tñ intelligo: qñ illi ꝓcuratori fuerat solutuz: qz habebat mãdatũ ad solutionẽ recipiẽdã. ⁊ sic sẽtit glo. al' in nullo ꝓmitteret stipulatio. nã ẽt si ipe dñs egissz ⁊ obtinuisset nõ facta solutiõe ñ obstarz sibi exceptio rei iudicate: vt l. euidẽter. s. qꝺ excep. rei. iudi. sic nõ ꝺz nocer si egit vus ꝓcur. ⁊ obtinuit. ⁊ sic. stipulatio ñ ꝓmittit: vt j. e. l. §. si, procur. Jdẽ si soluissez illi vo ꝓcuratori nõ hñti mãdatũ ad recipiẽdã solutionẽ. nã tũc hec stipulatio nõ possz ꝓmitti iõ qz dñs egit ⁊ iudicatũ vl' sñiaz ratã ñ habuit p eãdẽ rõnẽ. sz bñ põt ꝓmitti: qz ñ hz ratã solutionẽ si sup hoc fuit cautũ. Tertia ꝓbinatio ẽ qñ ꝓcurator vus egit ⁊ obtinuit ⁊ dñs egit ⁊ succubuit: ⁊ tẽ ꝓmittit stipulatio ad expẽsas litꝫ tm̃: vt hic in. v. marcellus fm vnã lec. qꝺ intelligo si ꝓcuratori fuit solutũ vt habebat mãdatũ ad hoc alꝫ secus: vt. s. dixi. Quarta cõbinatio ẽ qñ ꝓcurator vus egit ⁊ succubuit ⁊ dñs silr egit ⁊ succubuit. tẽ nõ põt ꝓmitti stipulatio nisi ad litꝫ in expẽsas: vt h in. v. marcellus. Possumꝰ addere quintã ꝓbinationẽ qñ ꝓcurator verus egit ⁊ obtinuit siue succubuit nõ curo ⁊ dñs postea egit nec obtinuit nec succubuit: sz lis pẽdet vl' pẽpta ẽ instãtia vl' alio mõ finita rei inꝛitu: isto cãu nõ ꝓmittit stipulatio nisi ad expẽsas: ita põt intelligi h. v. marcellus sz vnã lec. quã tãgit hic gl. sup vbo admiserit. Videa mꝰ ꝺ falso ꝓcuratore ⁊ in eo ꝑma cõbinatio ẽ qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ succubuit: dñs egit ⁊ obtinuit cõmittitur stipulatio ad inꝛeẽ totale. ad id qꝺ dño ẽ solutũ ⁊ ad expẽsas: vt. l. iij. i fi. s. e. ti. ⁊ nõ h ī gl. Scda cõcubinatio ẽ qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ obtinuit dñs egit ẽt ⁊ obtinuit. ⁊ idẽ qz ad totũ inꝛeẽ cõmittit. ar. ꝺ. l. iij. in fi. s. eo. ti.

Tertia cõbinatio ẽ qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ succubuit dñs egit ⁊ silr succubuit ⁊ in hoc sũt opi. vt vidistis super hac glo. ego tenui q solũ ad ipẽsas cõmittit: vt in. l. fi. in ꝑn. s. e. ti. Quarta cõcubinatio ẽ qñ ꝓcur. falsus egit ⁊ obtinuit dñs egit ⁊ succubuit. ista subdistiguit i duos casus. aut iste falsus ꝓcurator exegit indebitũ. ⁊ stipulatio de eqtate cõmittit ad totũ inꝛesse: sz de rigore ad nihil vt. s. hac. l. v. q si ꝓcurator ꝓ iudicẽ. aut iste ꝓcurator exegit debitũ ⁊ tũc sũt opi. in. l. ꝓcur. ad exhibẽ. §. j. s. e. ti. Vitas ẽ q ad totũ inꝛesse cõmittit ⁊ ad totũ id qꝺ illi falso ꝓcuratori ẽ solutũ: vt. ꝺ. l. ꝓcur. ad exhibẽ. §. j. ⁊ s. proxi. v. q si debitũ. Quinta cõbinatio ẽ qñ falsus ꝓcur. egit ⁊ obtinuit siue succubuit. dñs postea egit nec ad finẽ litẽ ꝓduxit. isto casu sigdẽ ꝓcur. egerat ⁊ exegerat statiz cõmittit stipulatio ad totũ: qz in toto interest rei stati cũ nõ habeꝛ ratũ: vt. l. ꝓcur. ad exhibẽ. i. fi. ⁊ l. quon. §. j. ⁊ §. iul. s. e. ti. Jn casu tñ nõ põt ex ea stipulatione agi nisi post sẽtẽtiã. vt. ꝺ. l. ꝓcur. ad exhibẽ. in fi. s. eo. ti. sed si ꝓcurator egit ⁊ nõ exegit: tũc statiz cũ dñs agit cõmittit stipulatio ad litꝫ impẽsas: ⁊ si postea plus impẽdet vl' dñs exigeret. ad plus cõmitteret: vt. l. si ꝓcur. s. eo. ti. qꝺ dixi in dño agẽte idez intelligas in eo q haberet ab eo cãm: vt. l. cuz indebitã in fi. s. e. secus si ageret aliuꝰ q ab eo cãm nõ haberet: vt. j. e. l. ꝓcur. Restat in gl. vna questio ꝓcur. verꝰ egit ⁊ exegit: dñs silr egit ⁊ exegit vtz dominꝰ posset repetere a vo ꝓcuratore illꝺ qꝺ ipse exegerit: glo. hic sup verbo iniuria in fi. tz q nõ. qz si dñs h cõsequeret a debitore ⁊ ꝓcuratore esset iniuria: ⁊ sic quidã intelligũt istũ tex. ista lectura repbẽdit p. l. qui negocia s. de neg. gez. ⁊ p. l. q. proꝑa. §. procur. vt in ceteris. s. de procur. ⁊ p. l. ex mãdato in ꝑn. s. mã. Cõtra oia pꝺicta op. venire cõtra de facto nõ facit stipulationẽ cõmitti: vt. l. cõtinuꝰ. §. cũ qs. s. de v. ob. sed si verꝰ procurator egit dñs nõ põt postea agere de iure. ergo egit de facto. vnde nõ ꝺz ꝓmitti. gl. h q ẽ posita sup verbo ipẽsa. fatet q hec stipulatio ẽ huiꝰ nature q cõmittit ẽt si aliqs solũ ꝺ facto agat. mihi videt q h nõ agat ꝺ facto imo de iur qz res iudicata cũ ꝓcuratore nõ pemit actionẽ dño cõpetẽte ipso iure: sz ope exceptiõis. Preterea posito q eẽt actio pẽpta solutiõe adhuc agit de iure: qz valet ⁊ tz istãtia lz nõ habeat actionẽ: vt. l. cũ putarẽ. s. fami. her. ⁊ exꝺ re iudi. c. abbate sane li. vi. Nõ tamẽ per hoc impugno qn ẽt si agat de facto tm̃: vt coram iudice incompetẽti vel ex alia cã q cõmittat stipulatio saltiz ad sumptꝰ: vt. l. vbi. C. de trãsac. Nõ ob. l. ꝓtinuꝰ. §. cũ qs. s. de vbo. obl. vt ibi dixi. Jtẽ op. sñia ꝓtra sẽtẽtiaz ẽ ipso iure nulla: vt. l. j. C. qñ prouo. nõ ẽ ne. sz hic si procur. ꝑmo obtinuit vl' succubuit nõ põt valere sẽtẽtia lata postea cũ domino. ꝑmaz vl' ẽt fz ꝑmaz fz alios modernos in. d. l. j. C. quando, puo. nõ ẽ ne. ꝺz intelligi quando ex eadez instantia ferunt due sẽtẽtie: qz tũc ꝑma tm̃ valet. secus si ex duabꝰ instantijs: qz tũc potest valere vtraqꝫ vt h ⁊. s. de excep. rei iudi. l. duobꝰ. ⁊ qꝺ ibi nõ in gl. Pro decla ratiõe huiꝰ materie quero duo. ꝑmo vtrũ actio descẽdes ex hac stipulatione sit ꝓtoria vel ciuil'. Rof. in libell'. suis sup hoc ti. dicit q ẽ ciuilis. s. certi cõditio ex stipulatione vl' actio ex stipulatu. ⁊ iõ ꝺr ꝓtoria hec stipulatio: qz p ꝓtorem est inducta eo q quis cogat eaz pstare non q actio sit ꝓtoria. pro hoc facit. s. de bon. pos. hẽ. pe. l. j. ⁊ qꝺ ibi nõ. Altio q̃ro an stipulatio rẽ. ra. ha. habeat patã executionẽ ꝓtra fideiussorez. vr q sic sicut in stipulatione de iudicio sisti: vt dixi. s. ti. j. l. j. Jn contrariũ videt q debeat nouo iudicio agi: vt. s. e. l. procurator ad exhibẽ. §. j. ibi sz cũ debitor ex stipulatione agere cepit ꝛc. ⁊ s. ea. l. circa ꝑn. ibi existimo actione hac cũ eo agẽdũ: et sic innuit nouũ iudiciũ eẽ inchoandũ. breuiter dico aut ista stipulatio interponit ex iudiciuz ⁊ est opus nouo iudicio. ita logt. s. ea. l. in ꝑn. nec potest fieri executio. ar. pro hoc. s. de re iudi. l. a diuo pio. §. sz si emptor. sed si eẽt inꝛposita in iudicio tũc puto q haberet parataz executionẽ p rationes q̃s dixi in stipulatõe iudicatũ solui s. ti. j. l. j. ⁊ p rationes q̃s dixi in stipulatione de iudicio sisti ⁊ similibus.

Si procuratori Nota q factũ nomine ꝺ functi potest haberi ratuz p hr̃dẽ. ꝯ. s. e. l. si is cui. so. vt ibi dixi. ⁊ dicã. j. e. l. bonorũ. Op. si iste fuit vus ꝓcur. stipl'o nõ põt ꝓmitti nisi ad ipẽsas: vt. s. pr. §. solu. itellige q ꝓcur. erat sũdictꝰ falsus vl' si erat vus erat vocatꝰ morte dñi ⁊ soluẽs sciebat eum mortuũ alꝫ eẽt liberatꝰ: vt. l. cũ qs. §. j. ⁊ l. dispẽsa. s. ꝺ so-

Si in stipulatiõe. Hũc finẽ itelligit gl. q̃ p imprudẽtiã stipulatoris cõmittebaꝫ ꝓmittẽte ꝓmittẽte dolũ. ⁊ intellige q̃ dolus fuit in hoc cõmissus qz fuit in stipulatiõe adiecta dictio tm̃: vt lutiũ ticiũ tm̃ ratũ habituꝝ. nã si hoc nõ esset dictũ simplex stipulatio de hẽdib⁹ intelligeret: vt vidistis ff. d. v. ob. l. stipulatio ista.. i ꝑn. vñ. ꝓpẽ hoc clausula doli nõ posset ꝓmitti.

Si procurator. Nõ istã regulã q̃ ponit ff ibi plerũq; enĩ.

Quis patris. Mutatione psone extinguit cautio rẽ tatã haberi. ⁊ iõ i stipulatiõe sũt ꝓcẽdẽde psone ad qs visimilit iudicium dz trãsire hoc dicit. Ad euidẽtiã sciaꝫ q̃ ex iuria facta filio ꝓpetit actio iniuriaꝝ pr̃i seu auo q eũ hz in ptãte et ipsi filio. tm̃ pr̃ seu auus hz exercitiũ vtriusq; actiõis. Se cũdo sciaꝫ q̃ pr̃e mortuo seu filio emãcipato instãtia isti⁹ actiõis iuriaꝝ trãsit ad filiũ q̃q; nõ sit heres: vt. ff. d. iur. l. fz si vni⁹. §. filio. Hoc ꝑmisso pone cãuz i ẽminis vt lr̃a iacet. nõ q̃ mutatiõe psone cauẽtis extiguit cautio de rato. ⁊ iõ de necessitate dz alia psona ꝓpẽdi. Opp. d. l. nõ solũ. §. si paꝫ. ff. de ꝓcur. so. ibi agebat ipe paꝫ ff alĩ⁹ ꝓcuratorio noie ꝑ patre d̃ cui⁹ mãdato dubitabaꝫ. ista ẽ va solo. Quero circa hãc. l. quã actionẽ itẽtabat iste ꝓcur. dicũt qdã q̃ itẽtabat actionẽ iuriaꝝ ꝓtoriã ꝓpetẽ tẽ pr̃i ꝑ iuria facta filio. Alij dicũt q̃ intẽtabat actionẽ iuriaꝝ ex. l. cornelia que ꝓpetit ipsi filio. prziz opi. fz gl. fa bui⁹. §. ⁊ glo. magna sup vbo filij. nã cũ hic ꝓcur. ageret noie pr̃is nõ põt dici q̃ itẽtet actionẽ ex. l. cornelia q̃ pr̃i nõ ꝓpetebat ff̃z istã glo. vel ver⁹ dico q̃ ff intẽtabaꝫ actio ex. l. cornelia cõpetens filio: sed qz pr̃ illi⁹ actõis habebat exercitiũ iõ ꝓcur̃ pr̃is itẽtabat illã actionẽ sic̃ poterat ipse pr̃ ⁊ istã puto verã. nã si iste ꝓcur. egisz actiõe ꝓpetẽti ipsi pr̃i illi⁹ actiõis istãtia nõ trãsiret in filiũ. fz p⁹ litẽ ꝓte. trãsiret in heredẽ. aut mortuo pr̃e extigueret. vt l. iuriaꝝ. ff. de iniur. ⁊ l. si eũ. §. q̃ iuriaꝝ. ff. si qs cau. et iõ hoc itelligit q̃ ff intẽtabaꝫ actio ꝓpetẽs filio cui⁹ exercitiũ cõpetit pr̃i. ita itelligit gl. hic sup vbo ad filiũ. Quẽrit glo. vtz sufficeret si in stipulatiõe diceret ꝓmitto ratuz bituꝝ eũ ad quẽ ea res ptinet: dic̃ gl. q̃ nõ: qz illis vbis solũ hẽdes ꝓpẽdunt. ⁊ bñ dicit glo.

Procurator. Ista est notabil lex ⁊ clara. ⁊ breuit. h. d. Factũ falsi ꝓcuratoris nõ faꝫ ꝓmitti stipulatiõez d̃ rato ab alio intẽpositã. h. d. Nõ tex. ibi. nã in stipulatiõe caueꝫ ꝛc. nõ q̃ dixi in sũmario. Scõo nõ forma stipulatiõis iterponẽde de rato. fz Ci. d̃ hoc disputet. in. l. j. C d̃ ꝓcur. allegat bñ hãc. l. dz tñ i hac fõma stipulatõis adij ci clausula doli q̃ ꝓmittat dolũ malũ abeẽ abfuturuꝝq; eẽ vt. ff. pr. §. in stipl̃õe. Itẽ dz adijci q̃q; psona alteri⁹ ad quã iudiciũ põt visimilr trãsire: vt. ff. l. pr. §. fi. Querit glo. vtz ff casu saltẽ hec stipl̃o ꝓmittaꝫ ad ipẽsas. glo. dicit q̃ nõ. ⁊ aliud ẽ in vo ꝓcuratore: vt vidistis. ff. e. l. si sine. §. cũ aũt.

Onoruz. Hec lex d̃beret scribi lr̃is aureis. Breuit hoc itẽdit. Si supuenit defect⁹ ex pte ratũ habẽtz ratihbitio ipe dit. secus si ex pte gerẽtz. h. d. Nõ. l. ⁊ nõ bñ ⁊ mẽti tene v. an aũt. ꝛc. Op. de. l. q̃ mihi. x. §. j. ff. de so. gl. nõ solu it. tu dic ibi tpe quo ratũ habeꝫ poterat geri negociuz: qz poterat solui ꝑ reo obligato fz fideiussor eẽt leberaꝫ. Scõo op. C. ad mace. l. fi. ⁊ l. si fili⁹. ⁊ de alijs. ll. q̃ dñt ratihabitiõez retrotrahi ⁊ mãdato ꝓpari. so. dicit Bi. ff ⁊ in. c. ratihabitio de re. iur. li. vi. ⁊ Ci. in. l. vltz. C. ad mace. q̃ istd̃ ẽ iõ qz põt huic ratũ hñti iputari culpa tacite repudiatiõis. nã tacẽdo p. c. dies vł repudiare: vt. l. j. §. ita aũt. ff. si ta. te. nl. extra faĉ qd̃ nõ in. l. si ego. ff. d̃ neg. ge. istd̃ nõ placet mihi. qd. n. si mortuus est iste cui⁹ noie petita ẽ bonoꝝ possessio. certe nulla culpa põt sibi iputari. ⁊ tñ nõ heres põt habere ratũ: vt. l. si is cui. ff. eo. Pre terea hic sũt duo ꝑmũ ẽ ius petẽde bonoꝝ possessiõis. ⁊ de hoc logt Bi. qz videt tacite repudiare. fz ẽ agnitio facta p istũ gestoꝛẽ. ⁊ ista nũq; fuit repudiata: qz de hac nõ dicit. cõstat. n. q̃ si semel repudiasset nõ posz postea ratũ habere: vt. l. dispẽsatoꝛẽ. in fi. ff. de so. fz ego video qñ qs expsse repudiauit ꝑmũ ius sup quo act⁹ ẽ celebra t⁹ nõ ipedit ratihabitio: vt. l. cũ mihi. x. §. ij. ⁊. l. si qs offerẽti. §. fi. ff. de so. ergo hoc nõ ipedit ꝓpt tacitã repudiationẽ. so. ergo q̃stũ ad signata ꝓria dico q̃ ratihabitio retrotrahit qñ ratũ habeꝫ tpe quo negociũ põt geri: secus si defect⁹ supueniat. ita logt hic. Sz ꝓtra hoc op. d̃. d. l. cũ mihi. x. §. ij. ⁊. l. si qs offerẽti. §. fi. so. fz dubitẽ hic supuenit defect⁹ ex. l. dispositiõe ibi ex dispositiõe hois. rõ qz in his q̃ respiciũt nullitatẽ ipi⁹ act⁹ duri⁹ agit cũ. l. q̃ cũ hoie: vt. l. si liber⁹ de iure patro. ⁊ dixi in. l. ãpli⁹. ff. e. ti. Et iõ ꝑ declaratiõe bui⁹ mãe distigue qñq; supuenit defect⁹ ex pte gerẽtz qñq; ex pte ratũ hñtz. qñq; ex pte rei. ꝑ casu ratihabitio nõ ipedit vt hac. l. ij. rñso. ꝛo casu aut supuenit defect⁹ ex. l. dispõne ⁊ ratihabitio ipedit vt hac l. j. rñso ⁊. l. se. in fi. aut supuenit defect⁹ hois facto. ⁊ tũc aut qs vult ratũ hr̃e in p̃iudiciũ ei⁹ q̃ gessit illũ actũ q̃ ratus habeꝫ ⁊ tũc nõ ipedit ratihabitio: vt. l. cũ mihi. x. §. ij. ff. de solu. aut in p̃iudiciũ tertij. ⁊ tũc aut ille ẽtius fingitur vna psona cũ gerẽte. ⁊ idẽ qz põt ratũ haberi. exẽplũ in duob⁹ reis in. l. si qs offerẽti in fi. ff. de solu. aut ẽ pso na ꝓrsus extranea. ⁊ in eius p̃iudiciũ nõ põt ratũ haberi vt. l. si ptẽ. §. fi. ff. quẽadmoduz fui. amit. ⁊. l. potioꝛ. i fi. ff. q̃ po. in pig. ba. ita intelligit qd̃ dixi in. l. cuz idebituz §. fi. ff. e. ti. Tertio cãu qñ supuenit defect⁹ in re sup q̃ aliqd agit ratihabitio ipeditur: vt. l. necessaria. §. q̃ si pẽ dẽte. ff. de pi. ⁊ cõ. rei. vẽ. ⁊. l. eũ q ita. §. fi. ff. de vbo. ob. ⁊. l. quotz. ff. de nouatz. Sz q̃ro quid si defectus ipediens ratihabitionem supuenit. ⁊ postea cessauit. an impedit ratihabitio. Rñdeo nõ. sufficit. n. extrema esse habilia nõ curo de medio: vt. l. existimo. ff. de vbo. ob. ⁊ l. fz ⁊ si in cõditiõe §. solem⁹. ff. de here. instit. faĉ qd̃ dixi in mã fictiõis trãslatiue in. l. si is q ꝓ ẽptoꝛe. ff. de vsuca. ⁊ per hoc possumus determinare questionem aliqs habuit cõcubinã ⁊ filiuz ex ea: postea accepit vxoꝛez que mortua est nunc vult accipe cõcubinã in vxoꝛez an mrio niũ ipediat legitimationez filij ꝑ nati⁹ ⁊ p ꝑdicta videt dicẽduz q̃ nõ. ⁊ ita vł ponere ꝓ cõstãti in quadã sua disputatiõe ricar. malũ. quã disputationẽ ponit Jo. an. i mercu. suis. s. in. c. sine culpa de regu. iu. li. vi. Quero vtruz factum noie defuncti possit haberi ratũ p heredẽ? Bi. tractat in. c. ratũ in penul. q. de reg. iu. li. vi. ⁊ ibi determinat q̃ aut fuit gestus actus q̃ nõ solet trãsire ad heredẽ ⁊ nõ põt p heredẽ ratuz haberi. l. si is cui. ff. eo. et ar. huius. l. in ꝑn. aut est actus trãsitoꝛ⁹ ad hẽdez. ⁊ põt p ꝓcuratoꝛẽ ratuz haberi: vt. l. si is cui. ff. e. ti. ⁊. l. si sine. §. si ꝓcuratoꝛi. ita dicit ipse. ⁊ bñ. Quero vtruz gesta nomine alterius possint haberi rata p abbatẽ monasterij qd̃ ingressus ẽ postea. Rñdeo sic sicut dicimus de patre arrogatoꝛe. ff. de solu. l. si qs offerẽti. §. si creditoꝛ. Quero vtruz gesta noie plati possint rata haberi p successoꝛẽ in platura? Bi. dicit q̃ sic. in. d. c. ratũ. in vltima. q. si fuit gestũ noie prelati tanq̃ plati. ⁊ sic cõtemplatione ecclie vel dubitaꝫ ar. coꝛuz que. ff. diximus de herede qui repꝛesẽtat defunctuz: vt. l. annua. §. vltz. de annu. le. secus si nomine plati tanq̃ priuate persone. qz ratuz ali⁹ habẽ nõ potest qd̃ eius noie nõ ẽ gestũ: vt. l. si pupilli. §. sed si ego. ff. de neg. ges. quod saz placet. Querit vltra

Bi.vtrū gesta noīe vni⁹ canonici possint rata haberi p canonicū qui ei postmodū successit. Inno.dicit q non nā in iuribus canonici succedit capitulū lz alius succedat in prebēda.ita nō p Inno.extra de elec.c.q sicut. ī glo.super verbo ꝓpter bonū qđ est notabile nō habet hic alia. Bar.

Ater. Ista est notabilis lex ꝛ breuiter hoc intēdit. Qñ quis succedit ei quē ꝓ misit ratū habiturū successio,p ratihabitione habet. hoc dicit notabilis lex ꝛ mēti tenēda. Et sac̄ ista lex ad ea que dixi in.l.cū iur.circa fi.supra de vsuca.

Procurator. Defectus superueniēs ex pte ratū habētis ex.l.dispositiōe ipedit ratihabitiōez.h.d.ꝛ ē aliquātulū difficilis. Nō h ar.fm gl.q tutus exceptiōe.xxx.an.si soluat rpetere pōt ar.s̄.de admi.tu.l.si pupillus.vbi dr̄ q pscribēs similis est soluēti.ꝯtra liberatus tpe adhuc remanet obligatus naturali:vt.l.obligationū fere.§.placet.s̄.de act̄.ꝛ obli. ꝛ de fideiusso.l.vbicūq.ꝛ ibi nō.s̄.de neg.gest.l.atq natura.in ꝓn.ꝛ ibi nō.ergo soluēs nō repetit. Sꝯ.dic̄ Bi. q lz tpe nō tollat naturalis:tollit tn̄ ois eius effect⁹.ꝛ sic pōt repeti solutū vt h. Idez tz Ci.C.de iur.ꝛ facti igno rātia.l.cū qs.sed Bul.đ cun.in.l.j.in fi.s̄.qđ qsq iur. videt dicere simplr q remaneat naturalis cū suis effecti bus.spe.tangit de hoc de pscripti.§.j.v.j.mihi videtur circa hoc sic dicēdū.qñq quis liberat tpe ex ꝓuētiōe:qz voluit esse obligatus vsq ad tps tm̄ nō vltra:ꝛ tunc ista cōuentio hz vim pacti:vt.l.cū qui ita.§.q ita.s̄.de vbo. ob.merito natural obligatio tūc tollit ꝛ ciuilis remanz si cut per pactuz vt.l.si vnus.§.pactus.s̄.de pactis. qñq qs liberat tēpore:qz tenet actōe tēporali ꝛ tūc dico q tol lit ciuilis tm̄ ꝛ remanet naturalis:vt.d.l.at qui natura. ī prin.ꝛ qđ ibi nō.s̄.de neg.gest.qñq qs tenet actiōe ppe tua sed liberat.xxx.an.vel.xl.an.pscriptiōe. tūc dico q liberat a ciuili:naturalis vo remanet q̄uis ciuilē tollere nō pōt:vt insti.de iure natura gē.ꝛ ci.§.sed naturalia q dē.tollit tn̄ ois effectus ei⁹ obligatiōis naturalis:vt.l.si cut.ꝛ.l.oēs.C.de prescrip.xxx.an.vbi dic̄ sit plenissima munitiōe securus.ꝛ sic omnis effect⁹ naturalis obligatio nis tollit.ꝛ hoc vltimū tenēt vltramōtani: vt refert Ci.ī.l vlt̄.C.ex qui.cau.ma. Nec ob.pdict̄.l.siqs postq̄.s̄.đ fideiuss.qz eā intellige vt ibi dixi. Qualiter ergo hāc.l. intelligemus.dico q possumus eā intellige fm ꝑmuz modū qñ liberatus est tēpore ex ꝓuētiōe:tūc cū tollatur naturalis nō impedit ciuilis lz cōpetit repetitio. Sz cō tra,istā lec.op.qz actus medius impedies supueniēs fa cto hominis nō ipedit ratihabitionē:vt dixi.s̄.l.prox. Sꝯ.que ibi dixi habēt locū quādo supuenit actus me dius post celebratū actū.de quo rato habēdo tractatur hic factū hominis. hoc est cōuentio ipa pcessit illud qđ postea secutū est ex iuris effectu. Scđo modo potest intelligi hic qñ qs liberat tēpore actiōe tēporali. Sz tūc ob.qz cū remaneat naturalis obligatio.ergo repetitionē impedit indebiti soluti:vt.l.error.C.ad.l.fal.ꝛ.l.cuz qs C.de iur̄ ꝛ fac.ig. Rñdeo hic nō repetit: qz fuit solutū falso ,procuratoi cui nullo modo debebat:ꝛ ideo cōcedo q si dñs supueniret ꝛ defensionē istius ,procuratoris sibi soluētis susciper posz doli exceptionē opponere.vt.l.p cur.ad exhibē.§.j.s̄.e. Tertio modo potest intelligi q est liberatus tēpore pscriptiōe.xxx.vel.xl.an.tūc pōt repeti cū omnes effectus naturalis obligationis sint sub lati:ꝛ hoc prout habetur respectus ad iura hodierna:tn̄ illa.lec.non ꝓgruit bene huic.l. qz fm hec tēpora ffor. prescriptio.xxx.an.erat incognita.vt nō in.l.qui occidit §.j.s̄.ad.l.aqui.ꝛ.l.iul̄.al incipit non solū.s̄. ex q cau. ma.ꝛ in auc̄.vt eccl̄ia roma.gau.pscrip.c.an.§.j.fac̄. qđ dicā i.l.in omnib⁹.s̄.đ diuer.ꝛ tēp.pscrip.nō sūt h alia.

Sequitur de priuatis delict̄.

Glo.cōtinuat.dictū est.s̄.de obligatiōibus descen dētibus ex contractib⁹ segtur vidē de actionib⁹ dscē. ex delict̄:qz ex delict̄ qñq oriunt actiones ꝛ obligationes ad priuatā vtilitatē. Itē oriunt qñq accusationes ꝑua te qñq oriuntur accusatiōes publice.premittit hic de pri uatis delictis.quia maiorem conformitatē habent cum precedentib⁹.in sequēti libro dicit de publicis iudicijs.

Julis. Hec lex diuidit in tres ptes ꝓncipales.ꝑmo logt qñ ac cusationes ex delicto trāseūt contra here dē. Scđo qñ trāseūt ad hr̄dē. Tertio qñ trāseūt ꝯ eūdē mutata cōditiōe.fa.ibi he redes.ctia ibi nō tm̄. Hec ꝑma ps subdiuidit ī duas p tes.ꝑma logt de actiōe penali.fa de psecutoria.fa ibi sz q̄uis. Op.s̄.de nau.feno.l.fi.so.ibi de actiōib⁹ penali bus q̄ descēdūt ex ꝯtractu.h vo ex delicto. Scđo op. de.l.ex ꝯtractibus.s̄.de ac.ꝛ ob.so.dicit glo.h logt qñ delictū cōmittit circa contractū.l.ꝯria logt qñ delictū cō mittit ex̄ ꝯctū.ita dicit glo. Aduerte videte gl.C.si ex de lic.de.l.j.q̄ ponit quosdā cāus spāles in qb⁹ dicit actōes descēdētes ex delictis nō dari ꝯ heredes:lz dolus ꝓmit tat ex cōtractu seu in delicto. Itē nō in.l.si hominē.§. dat.s̄.depo. Veritas ē ista si qđē delictū venit purgā dū p actionē descēdētē ex ꝯtractu trāsit cōtra heredē.ita logt.l.ex ꝯtractib⁹.ꝛ.l.ex depositi.s̄.de ac.ꝛ ob.ꝛ.d.l.si hominē.§.dat cū si.si vo dolus venit purgādus p alias actionē ex ꝯctu tūc siue dolus sit cōmissus in ꝯctu siue ex nūq̄ dat ꝯ heredē.ita logt insti.de ppe.ꝛ tēpo.ac.§.ali qñ.ꝛ oēs cāus enūerati in.d.l.j.C. si ex delic.đ. ꝛ ī.d.§. dat. Itē op.ꝛ vī dictū heredē teneri:vt.C.si ex dlic.đ.l. j.so.post lit.cōt.nō tenet nisi đ eo qđ ad eū puenit ꝛ hoc mō logt hic ꝛ sic cōcor.cū illa. Sz cōtra hoc op.ī.ad l.iul̄.re.l.ij.solu.fallit ibi fm diuersas lecturas. Itē op. de.l.si,p fure.in fi.s̄.de cōdi.furti.vbi ꝓditio furtiua dat ēt in eo qđ ñ puenit.gl.dicit ibi q ꝓditio furtiua nō oriť ex delicto sz ex varijs figuris cāꝝ qđ est falsū:vt.l.si mu lier.§.fi.s̄.re.ām̄o.ꝛ.l.si ābo.§.quot̄.s̄.de ꝓpē. Dicen dū ē ergo q fallit ibi ,ppt̄ frequētiā furtoꝝ vt ar.ī.de pe nis.l.aut facta.§.fi.ꝛ hoc tz Bi.Ja.de are.ꝛ oēs. Itē ex̄ gl.opp.s̄.ad silley.l.gaius.so.dicūt qdā ibi logt qñ delictū ꝓmittit in nō faciēdo.tūc pena trāsit ad heredes h qñ dlictū ꝓmittit in faciēdo.ego puto q sit trufa:quia hoc nō hz ratiōez.quare veritas est ista.ibi,ppt̄ nō vindi catā mortē dfūcti fuit inflicta pena ipo iure.qđ apparet qz possessor ꝓueniri pōt a fisco petitiōe hereditat̄: vt.l.j. C.de bis q.vt indig.ꝛ nō in.l.in cognitiōe.s̄.ad sille. et sic nō agit̄ ad penā iponēdā.sz ad penā a iure ipositam exigēdā merito tn̄ sit ꝯ heredē.simile habet̄ in.l.ꝓmissa s̄.đ publi.ꝛ.l.ij.§. q aūt.s̄.q qsq iuris. Et iō reassu me bzuit̄.aut pena iterponit̄ ipo iur̄ a lege. ꝛ trāsit ꝯ he redē:vt dictū ē.aut iponit̄ ab hoie.ꝛ tūc aut dlictū ꝓmit tit̄ circa ꝯctū aut ex̄ ꝯctuz.si circa ꝯctū.aut purgat̄ p acti onē descēdētē ex ꝯctu:vt per aliam vt dictum est.si extra contractum tunc aut lis erat cōtest.ꝛ dat̄ contra heredes vt.l.j.ī ꝑn.C.si ex dlic.đ. Fallit ī.l.ij.ī.ad.l.iul̄.repe.fz vnā lec.aut lis nō erat ꝓt.ꝛ tūc dat̄ ꝯ heredē in id qđ ad eū puenit.ꝛ nō vltra.fallit in cōditiōe furtiua. Itē fal lit in dicta.l.ij.ī.ad.l. iul̄.repe. fm aliam lectu. tamen in hoc est differentia:quando lis non est conte. contra defunctum.siquidem actio que competebat contra defū ctum erat ciuilis illa eadem dabitur contra heredem vt dicta.l.si pro fure. in fi. Si vero erat pretoria

siquidē actio denominabat a delicto: vt vnde vi ⁊ vi bo. rap. ⁊ si. ⁊ nō dabūtur cōtra heredē ille actiōes. sz actio i factum: vt. l. ij. in fi. ff. vi. bo. rap. ⁊ vnde vi. l. j. in fi. sed si nō denominātur a delicto tūc dat ꝓtra heredē in id qđ ad eū puenit p dictā. l. j. C. si ex dlic. de. Circa hoc habemus aliqua q̄rere. dixi q nō datur actio penalis contra heredē in actiōib⁹ descēdētibus ex delicto qđ in dscē dētibus ex quasi delicto. Rñdeo idē vt. s̄. de iudi. l. si filius. in fi. cū. l. se. Quero qđ in delictis q̄ purgātur per officiū iudicis qđ deseruit actōi intētate: dic vt. s̄. de reiven. l. si in rē actū sit. Quero vtz det cōtra successorē p̄ lati ista actio penalis: videt q nō. nā hic dicit ceteros successores qdez ⁊c. vitas est ista si quidē p̄latus tenebat ex delicto suo nomine nō dignitatis nomine vl p̄latiōis puto q in sequētē nō detur nisi inq̄stū ad eū puenit. ⁊ quatenus est locupletata p̄latura sua. ita habes in. l. lz. §. si ex cā. s̄. de pecu. sz si prelatus tenebat noīe dignitat: tē successor tenebit in solidū: q2 est eadē dignitas ita intelligo extra de ordine cog. c. cū dilectus. ⁊ qđ ibi nō. p Jn.

Jtē hic dicit ciuilis cōstitutio est. Quero qđ đ iure naturali: dicit glo. idē. Cōtra hoc videt q de iure naturali teneantur heredes satisfacere de dlicto defūcti vt extra đ rap. c. j. so. quedā sūt actiōes penales ex vtraq̄ pte ⁊ ille nō trāseūt ꝓtra heredes aliquo iure nisi fz distinctōez p cedētē. quedā sūt actiōes penales ex parte rei: sed p̄secutorie ex pte actoris: tūc hoc casu differt ius ciuile a canonico. nā de iure ciuili nō datur nisi quatenus ad heredē peruenit: sed de iure canonico datur insolidū: vt. d. c. j. de rap. ⁊ qđ ibi p doc. nō. Jtē quero dixi. nisi sit lis cōtes. cū defuncto quero quid si fuit cōfessus in iudicio: certe videt idē ēt si hoc esset ꝓfessus in iudicio criminali ita tenet spec. in ti. đ accu. §. j. v. quid si latro. qđ satis puto vz in cōfessione va. nā in cōfessiōe ficta secus regulariter: vt. l. eius q delatorē. ff. de iure fisci. fallit in casu. l. ij: ff prin. ff. de bo. co. q mor. sibi cōsci. Ulterius q̄ro vtrū de iure ciuili heredes vsurij teneāt ad restituēdas vsuras videt q nō: nisi q̄tū ad eos puenit: q2 ex delicto agit: vt hic. ꝓtra. est verū: nā vsure nō repetūtur per actionē dscēdētē ex delicto: sed p conditionez indebiti vel sine causa vt. l. si nō sortē. in p̄n. s̄. de condi. inde. ⁊ nō. per Jn. extra de vsuris. c. michael. Ulterius quero quid si nō ē lis contestata: sed ꝓcessū est contra cōtumacē ad p̄mum decretū an habeat viz cont. vt faciat actionē trāsitoriā cōtra heredes. videtur q nō: vt. ff. i fi. l. j. de requi. re. sed ibi loqtur in delictis publicis in quibus nō sufficit cōtestatio: sed regritur sētentia: vt. l. ex iudiciorum. ff. de accu. sz in actionibus ciuilibus puto q sufficeret ad faciēdum actionem trāsitoriā cōtra heredes p. l. vt perfectius. C. đ anna. excep. vel saltem ad faciēduz q possit petere restitutionem in inte. q2 per defunctū stetit quo minus lis cōtestaret: vt. l. j. s̄. ex qui. cau. ma. Ulterius in. v. sz q̄uis dicitur reiuēdicatiōe tenebit re exhibita. ⁊ sic innuit q actio ad exhibēdū debz p̄cedere reiuē. nec possint ꝓponi in eodē libello. de quo dic vt. s̄. ad exhi. l. j. ⁊. l: quid de inofficioso in fine magne glo. s̄. de inoffi. test. ⁊. l. j. đ inter acti. ⁊ per Ci. C. de reiuendi.. l. ordinarij. in prima questione.

Heredem autem. Quero q̄ est ratio dif serētie int actionez iniuriarū ⁊ alias: gl. dicit q actio iniuriarū nō intelligitur esse in bonis nostris. s. ante lit̄. cont. vt. l. iniuriaz actio ff. de iniur. Sz quare non est in bonis nostris sicut alie actiōes penales. Rñdeo q2 competit ad vindictā: sed alie penales ꝓsequūtur rem familiarez nō vindictā. Qñ autez hoc cognoscatur: dicet ff. vi. bo. rap. l. ij. §. j. vbi de hoc per Di. Circa istam regulaz dicas sic q̄dam sūt actiones penales que ꝓpetebāt defuncto tanq̄z cuilibet de populo. ⁊ ille nō trāseūt ad heredē nisi lit̄. cōtes. vt. l. si cui. ff. de vb. sig. Quedā sūt que competebāt sibi tanq̄z ꝓprie ⁊ ille si quidē competunt ad vindictam nō trāseunt ad heredes: nisi lit̄. contes. vt hic in fine. ⁊. l. iniuriaz. ff. de iniur. si vo competunt ad rem familiarez: tunc regula est q trāseunt ad heredes: vt h ⁊ instit. đ perpe. ⁊ temp. ac. §. j. fallit in. l. hec actio. s̄. de calū. Possemus hic querere quid de iure accusādi criminaliter ex delicto priuato vtrum trāseat ad heredem: vidistis in. l. ex iudiciorum. ff. de accu. sed an trāseat ad heredem. dicā ff. eo. l. si. Bartolus.

Non tantum. Quero in quo sequit̄ noxa caū. Rñdeo vt contra euz agatur actiōe illa apud quē seruus est vel contra ipz eūdem si liber est effectus: vt instit. de noxa. §. sz criminalib⁹ qñ contingit mutatio p̄sonaz de vno statu ad alium. dic vt. l. j. ff. de penis.

Jnquam plura. Hec est vna nōbil lex. ⁊ glo. bāc. l. diuidit in duas ptes primo ponit regulā. Scđo ꝓbat eā octo exēplis sz in vitate nō ponit octo exēpla: q2 vnū dictū ponit hic qđ nō est exēplū regule. sed est vnū dictū circa p̄dicta. ideo diuide in quatuor ptes. p̄mo ponit rgula. Scđo ꝓbat eā quattuor exēplis. Tertio format vnā questionez circa predicta. Quarto redit ad regulā ⁊ probat eā tribus alijs exēplis secūda ibi. qui hominez. tertia ibi. Jtem quesitū. quarta ibi. itē siquis. Circa istaz materiaz intendo tenere hunc ordinem quādoq̄z plura delicta committūtur ex parte iferētis ⁊ recipiētis circa p̄sonā. ⁊ de hac materia tractabo hic. quādoq̄z plura delicta committuntur ex parte committētis circa rē. ⁊ de hoc nō dicam hic principaliter: sz dicam. ff. ti. j. l. inficiando. §. infans. quandoq̄z committūtur plura delicta verbo de hoc dicam. in. l. itez apud labeonem. §. conuicium. ff. de iniur. quandoq̄z committitur vnum delictum ex parte inferentis. sed est pluralitas ex parte recipientis: vt si aliquem percutio cum bidente: vel forcipe. de hoc dicam. ff. arborum fur. ce. l. si gemina. quādoq̄z cōmittuntur plura delicta propter plures personas cōmittentes de hoc dixi. ff. de sica. l. si in rixa. qñ q̄z committūtur plura delicta verbo de hoc dicam. in. l. itez apud labeonem. §. conuicium. ff. de iniur. quandoq̄z committitur vnum delictum ex parte inferentis. sed est pluralitas ex parte recipientis: vt si aliquem percutio cum bidente: vel forcipe. de hoc dicam. ff. arborum fur. ce. l. si gemina. quādoq̄z cōmittuntur plura delicta propter plures personas recipientes. de hoc dicam in. l. si plures. ff. ar. fur. ce. qñ q̄z cōmittitur vnum factum tm̄ ex quo resultant crimina plura. de hoc dixi in. l. senatus. ff. de accu. ⁊. l. si adulterium cum incestu. ff. de adulte. Modo ad propositum redeamus quādo sunt plura delicta ex parte inferētis in personam. Oppo. de. l. fi. C. de modo mulctā. vbi dicitur q nō potest ponī pena nisi ter. dic gl. ibi in extraordinarijs criminibus hic in ordinarijs. hoc nō placet. nam crimen furti de quo loquitur hic ponitur extra ordinem ⁊ crimen iniuriarum ⁊ quasi omnia priuata delicta: vt. ff. l. prox. ⁊. ff. ti. j. l. fi. ⁊. l. fi. ff. de iniur. vnde dicit glo. alibi q ibi loquitur in mulcta. hic in pena hoc dicit glo. in. l. quicunq̄z. C. de seruis fu. ⁊ illam tenet Jaco. de ra. ideo quia si iudex haberet in mulcta nimis largas habenas posset partem multum grauare. Di. vo aliter sol. ⁊ dicit ibi loquitur in dlicto qđ nō vertit ad alicui⁹ iniuriā sed habet tm̄ cohertionez morum. Ja. de bel. in quadā sua disputatione dicit aliter q ibi debet intelligi quādo contumacia continuatur circa idē. nunc iudex non potest mulctare vltra ter. sec⁹ si circa diuersa ar. hu⁹us. l. ⁊ iō si iudex facit citari aliquez q cōpeat in iudicio ad respōdendū positionibus sub certa pena. ⁊ iterū facit citari non pōt imponere penā nisi ter. sed si ex diuersis cāis fuerit citat⁹ quot⁹ delinqueret posset imponi pena. Jste

tres solutiões placẽt mihi si cõiunctim accipiantur: vt dicamus sic. ibi loquit i mulcta que imponit ꝑ delicto qđ nõ vertitur in alterius iniuriã ꝓncipaliter que nõ põt imponi nisi ter si illud delictũ cõmittit circa idẽ. ita loquit ibi als quotiẽs deliquerit totiẽs puniat: vt hac.l. Scđo oppo.de.l.nemo ex bis.§.quotꝫ.ſ̃.de re iudi.ꝛ.l.q seruum ꝛ.l.plura.ſ̃.de ac.ꝛ ob.ſo.hic plures actiões descẽdũt ex diuersis factis ibi ex vno facto.ideo vna tãtũ agi potest. Cõtra hoc opp.de.l.cũ ex vno.ſ̃.de ac.ꝛ ob.ꝛ.l.i.j̃.vi.bo rap.solu.qđ dixi ex vna tm̃ agi intelligi põt nisi quatenus plus sit in vna qꝫ in alia.ita dicit glo. qđ an sit verũ dic vt dixi in.l.i.§.dixerit aliquis.ſ̃. de publi.ꝛ ibi plene ꝑ Bi. Item oppo.ſ̃. loca.l.si vulneratus. ꝛ de ac.ꝛ ob.l.qui seruũ.§.si is. Ista gl. soluit qꝫ ibi est vna ex delicto.alia ex ꝓtractu.hic ambe ex mero delicto.ꝑterea ibi ambe sũt psecutorie.hic saltẽ altera est penalis.tu dic vius qꝫ ibi ambe dant ex eodẽ facto hic ex diuersis factis: vt dictum est in solutiõe ꝓcedẽtis cõtrarij ſm Bi.ꝛ Ol. Itẽ op.de.l.inficiãdo.§. infans .j̃.ti.i. so.dicit glo.ista.l.loqtur qñ sũt diuerse species delictoꝝ secus si sũt plura delicta eiusdẽ speciei: qꝛ nõ puniũt nisi ꝑ vno vt in cõtrario. Istud dictũ gl. reprehẽdit ꝑ Bi.ꝑ l.quicũqꝫ.C.de seruis fu.ꝛ.j̃.ti.i.l.inter oẽs.§.fi. quare dicit Bi.qñ sũt diuerse species delicti punit totiẽs quotiens deliqt vt hic: sed si sũt eedẽ species. ita demũ põt agi pro qualibet vice si sepius agẽtis interest: vt dicta.l. quicũqꝫ.ꝛ.l.inter oẽs. in fi. als generalit agaret pro vna vice tm̃: vt.dicta.l.inficiãdo.§.infans. Mihi videtur qꝫ Bi.ꝛ glo.dicãt cotra illã.l.inficiãdo.§.infans. nã ibi ẽ vnũ furtũ tm̃ merito pro vno agit. sed si eẽnt plura furta etiã si essent mille pro mille ageret vt hic.ꝛ.l.inter oẽs.in fi. ꝛ in.l. quicũqꝫ. sed pro Bi.ꝛ glo: qꝫ sint plura furta: videt tex.in.l.qꝫuis.j̃.ti.i.circa prin. Pro quarũ.l.solutiõe debes aduertere qꝫ sicut in ꝓtractibus sunt qdam ꝓtractus noiati ꝛ qdam innoiati: ita in delictꝫ sũt qdã delicta nominata quedã inominata: vt nõ.j̃.ad turpl.l.ꝛ i ꝑuatis .quedã enim đlicta habẽt nomina a iure: vt furtũ nã ex animo lucrãdi ꝛ ex ꝯtatiõe colligit vnũ qđ appellatur furtũ. Itẽ homicidiũ ex pcussione secuta examinatiõe vocat homicidiũ. Idẽ de adulterio.nã ex illa formicatiõe habito respectu ad matrimoniũ colligit hoc nomen quod appellat adulteriuꝫ. Alia sũt delicta innominata: vt percutere verberare domũ introire ꝛ similia vt l.cornelia .j̃.de iniur. Ista enim sũt nomina actus nõ delicti: quia possum percutere etiam sine delicto ꝛ ingredi domũ etiaꝫ sine delcto. sed nõ possũ cõmittere furtũ vel adulteriũ sine delicto. Hoc premisso licet pluries ego cõtractẽ rẽ tuã accipiendo furtuꝫ prout est nomẽ iuris vnũ furtũ est. ita loqtur.l.inficiãdo.§.infans. sed si tu acciperes furtũ pro cõtractatiõe sola fateor qꝫ sepius ꝯctatur. ꝛ hoc modo dicit fieri sepius furtũ. ℔ est sepius fit ille act ex quo seqtur furtũ .tamẽ quia animus ẽ magis ꝓtinuatiuus qꝫ reiteratiuus ꝑprie debet dici vnũ furtuꝫ. ita đ intelligi.l.qꝫuis.j̃.ti.i. Itẽ op.de.l.sed ꝛ si subripuerit .j̃.ti.i.so. vt ibi. Itẽ op.ſ̃.ad.l.aq.l.illđ.§.fi.so.dic gl.℔ fuerũt ista plura delicta cõmissa ex interuallo: secus si sil ꝛ semel. Vide hãc glo.que esset notãda si esset va. Ista gl. si esset va destrueret totũ mũduꝫ. nã si pcuterẽ aliquẽ pluribus percussiõibus simul nõ tenerer nisi de vna qđ ẽ ꝓtra textũ hunc in ꝑn. ibi dum dicit plura delicta cõcurrẽda. ergo fuerũt simul plura facta. Ad.l.illđ. respõdet Bi.ꝛ bene qꝫ ibi plura delicta tendunt ad vnuꝫ finalem effectũ hoc est plura vulnera ad vnũ homicidiũ: secus si quodlibet delictũ per se tenderet ad suũ effectũ: vt percussisti aliquez pluribus percussionibus. naꝫ ex pluribus percussionibus teneberis. ita dicit Bi.ꝛ bene. Venio ad secundã ꝑtem .ꝛ op.de.l.qui seruũ.in fi.ſ̃.đ ac.ꝛ ob. Quidam dicũt qꝫ hic põt agi actiõe.l.aqui. in eo qꝫ plus est in ea qꝫ in ꝓditiõe furtiua. Alij vt Hug. dicũt qꝫ hic agitur insolidũ ex vtraqꝫ: quia ex diuersis factꝫ descendũt. precedens opi. cõmuniter tenet: vt nõ. insti.si qua. pau.fe.di.ꝛ.l.idemqꝫ.§.fi.ſ̃.nau.cau.sta. Secundo op.ꝛ videtur qꝫ in conditiõe furtiua inspiciat.qꝫti plurimi fuerit a tpe furti facti: vt.j̃.ti.i.l.inficiãdo.§.infans dic vt in glo. Venio ad aliquas questiões quãdo plura delicta cõmittũtur ab eodez ꝓtra eundem in psona.dixi qꝫ si tẽdunt ad eũdez effectũ vna pena tãtum imponit Exẽplũ in pluribus vulneribus ex quib sequitur homicidiuꝫ. hoc dictũ glo. intelligit si fiant eodem tẽpore: sec si ex interuallo. puto qꝫ gl. bene intellexit: sed male locuta est imo debemus dicere aut omnia ista fiunt eodẽ impetu aut nõ: vt dicta.l.illud ad.l.aqui. Per hoc cõcludo qꝫ si ego vulneraui te ex proposito volens plus facere tamẽ ꝑpter aliquod dictuꝫ vel factuꝫ a te superuenit impetus ꝑpter quez te occidi teneor de vulnerato ꝛ đ occiso: qꝛ nõ eodẽ impetu lz incõtinenti . ꝛ ecõtra: si te vulneraui ꝛ persecutus suꝫ te per plures horas ꝛ finaliter te occidi teneor de occiso tm̃ licet ex interuallo: quia eodez impetu: vt.l.quod ait.§.fi.j̃.de adul. ꝛ sic debes intelligere omnia exẽpla huius.l. Quero circa hoc quid si volo te accusare de vulneribus nõ de occiso: dico qꝫ possũ facere vt.l.pretor edixit.§.j.j̃.de iniurijs. tamẽ iudex nõ debet hoc pati vt ibi dicit: quia si esset punitus de vulneribus nõ posset postea puniri de homicidio.ꝛ ideo puto qꝫ si eẽt maior pena de vulneribus qꝫ de homicidio: vt pluries cõtingit in ciuitate ista tũc iudex pati debet qꝫ accuset de vulneribus .nõ enim vnuꝫ delictũ ob aliud đlictũ debet minuere penã: vt hic in prin. Secũdo põe exẽplum.quãdo tẽdunt ad eundẽ effectũ in insultu ꝛ ꝑcussione. nã nõ punitur nisi de percussione tm̃: vt nõ. in l.qui de crimine.C.de act.ꝛ ob.l.illud. Iuxta hoc q̃ro: vtruꝫ secuta ꝑcussiõe declaret ex insultu actionẽ natã non esse. an vo fuerit nata: sed confundatur cuꝫ percussione: videtur qꝫ nõ fuit nata ex insultu: vt.l.vuꝫ.j̃.ti.i.sꝫ certe ibi nõ fuit nata actio furti quia ad illã requiritur animus lucrãdi qui ibi nõ fuit: sed ad accusationẽ sufficit adesse simplicit animus iniuriãdi.ꝛ ideo stati facto insultu nata est actio iniuriaꝝ. que tamẽ ꝓfunditur secuta ꝑcussiõe tanqꝫ accessoriuꝫ cũ suo principali: vt.l. generaliter.ſ̃.de fideiusso. Et ex hoc dico qꝫ si de insultu eẽt maior pena qꝫ đ ꝑcussiõe qꝫ possꝫ puniri đ insultu. nã ꝓncipale ñ extinguit accessoriũ i eo qꝫ accessoriũ affert pl vtilitatis qꝫ ipsuꝫ ꝓncipale: vt.l.heres a debitore.§. qꝫ si hic seru.ſ̃.de fide.ꝛ.l.debitor.ſ̃.de separa. puto qꝫ hoc possit fieri in eađ instantia vel diuersis. quia si ẽ accusatus de vulnere potest accusari de insultu in eo qđ plus est: quia i eo nõ ẽ facta cõfusio. Dices tu hoc est cõtra id quod dixi: quia siquis est punitus de homicidio nõ potest puniri de vulneribus vel econtra. Respondeo: quia si punitur de homicidio homicidium tanqꝫ genus comprehendit omnia vulnera precedentia. ideo non punietur de cetero. ꝛ si est punitus de vulneribus nõ puuietur de homicidio quia homicidiũ nõ est actus simplicis separati a vulneribus. sed de vulneribus omnib est impunitus. ergo illa vulnera amplius in iudicio deduci nõ possunt: sed insultus est separatus a percussione merito licet pena sit secuta ex vno potest ex alio seq quatenus nõ est facta cõfusio. Possent dari plura exẽpla. puta siquis coadiuuauerit gẽtem ꝛ miserit illã ad aliquẽ locũ: certe cũ isti actus tendãt ad eundẽ effectũ nõ puniretur nisi ex vno: vt.l.iij.j̃.ad.l.iul de vi. Sequit videre quãdo sunt plura delicta tẽdentia ad diuersos effectus.

Circa qđ

Circa quod quero. quid si aliquis percussit aliquem vno ictu vel simul pluribus alaphis vel pluribus percussionibus an debeat puniri ꝑ omnibus an ꝑ vna. ⁊ fm gl. hic videt q ꝑ vna tantū: qz sunt plura delicta eiusdē speciei: vt notat hic in glo. magna circa finē. sed illā glo. reprobaui: ideo de ea non curo. Preterea q vna pena tm inferat videt velle alia glo. que est hic sup verbo occiderit que dicit: aut fit hoc eodē tpe aut ex interuallo: sed illā glo. reprehendit Bi. vt dixi. ⁊ ideo dicit ipe q cum ex istis pluribus delictis sequunt plures effectus q plures pene veniant imponēde. vt. l. iij. ff. de termi. mo. nec obꝛ ff. de iniur. l. pretoꝛ. §. si mihi plures. qz recte intelligēdo facit ꝑ. nā debet illas plures iniurias quis ꝓsequi in eo dē libello: tm ex qualibet p se pena imponi. vt. l. nō ē nouum. s̄. de act. emp. ⁊ dicit in. d. §. si mihi plures. Pro b. l. si adulteriū cū incestu. ff. de adulte. si enim ex vno facto sequunt plura delicta punit ex quolibet vt ibi: multo magis si ex pluribus factis sequūtur plura delicta. nec ob. l. illud. s̄. ad. l. aqui. vt. s̄. respōsum est: qz ibi plura facta tendebāt ad eundem effectū: ⁊ ita tenebat Bi. Jaco. de are. dicit alit in. l. apud labeonē. §. cōuicium. ff. de iniur. vbi dicit ipse aduertēda ee verba statuti. nā aut dicūt puniri ꝑ quolibet vulnere ⁊ ꝑ qualibet alapa seu ꝑ qualibet percussiōe: ⁊ tūc fateoꝛ dictū Bi. aut dicūt siquis alaphauerit vl percusserit: ⁊ tūc ꝑ omnibus iponitur vna pena: qz ē vnus actus alaphādi seu percutiēdi. lz sint plures alaphe. vt. d. l. itē apud labeonē. §. cōuicium. vbi ex pluribus verbis fit vnū cōuiciū. ego teneo cpi. Bi. ꝑ iura allegata p eū. nec ob. §. cōuiciū. qz questio nostra logꝛtur in legibus seu statutis que puniūt delictū sub nomine alicuius actus vt ꝑ percussiōe ꝑ vulnere ⁊c. seu siquis percusserit ⁊c. nō curo. sed. §. cōuiciū. loquit in quodā delicto. qđ recipit nomē a iure. appellat enim cōuiciū aliq oratio seu vociferatio significatiua iniurie alterius vt ibi. vnde omnia verba ibi ꝑlata tendūt ad eundē effectum: secus si tenderēt ad diuersos effectus vt ibi dicā. nec obstat rō que mouit eū qñ statutū dicit siquis alaphauerit vl siquis percusserit q vna sit percussio. imo in veritate sunt plures percussiōes lz simul facte. l. ter enixa. ff. de ver. sig. ⁊ l. lex cornelia. §. fi. ff. de iniur. ad qđ facit. l. scire debemus. s̄. de ver. ob. cū suis si. ⁊ hoc obseruat ꝓsuetudo.

Predicta vera nisi p impositionē vnius pene alia pena ꝓsumaret: vtputa si essent duo crimina simul ꝓmissa ⁊ ex quolibet illoꝝ deberet imponi pena mortis. nō enī posset occidi nisi semel. ⁊ ideo si mel tm punieꝛ. vt. l. vulgaris. in ꝑn. ff. ti. i. ⁊ ibi dicaz. Cetera autē ptinentia ad banc māz dicā in locis ꝓsuetis.

Iquis actiones. In hac. l. non sūt ꝓria.

Sz quero de qbus maleficijs loquit hic. Rñ. de ꝑuatis. de publicis enim nō ē dubiū q quis se subscribit. vt. l. si cui. in ꝑn. ⁊ l. libelloꝝ. in ꝑn. ⁊. §. j. ff. de accu.

Quero an ꝑ furto possit agi criminalit. glo. dicit q nō nisi ꝓtra furē nocturnū. sed ꝓtra tenet glo. ff. de fur. bal. i l. j. ⁊ bene. nā ꝓtra furē nocturnū auget pena. vt. l. aut facta.. §. tps. ff. de penis. tñ de vtroq pōt accusari. vt. ff. tit. i. l. fi. Quero hic dicit ad ius ordinariū remittendus est. Sed quid est istud ius. glo. dicit q id qđ olim erat in titulo de formulis. vl dic ad ius ordinariū. i. ad penā ordinariā dupli vl quadrupli. tu dic ⁊ verius. i. ad ordinē qui est in publicis iudicijs. Quero quid in crimīe iniuriaꝝ. ⁊ in alijs in quibus nō est certa pena apposita que est pena ordinaria. dicit glo. arbitrio iudicis: vt no. in. l. iniuriaꝝ estimatio. ff. de iniur. ⁊ puto q sit ordinaria pena illa que ꝑ illo delicto ꝓsueuit apponi. vt. l. qđ ergo. §. pena grauioꝛ. s̄. de bis qui no. infa. ⁊ l. hodie. ff. de penis. Quero quō cognoscā vtr sit iudiciuz ciuile vl criminale. Rñ. aut quis agit ad penā applicandā sibi: ⁊ est iudiciū ciuile: aut agit ad penā applicandā fisco vl inferendā parti in corpus: ⁊ tunc est iudiciū criminale ita notat hic. ⁊. l. iij. in ꝑn. ff. de sepul. vio. Quero qualiter fiat ista subscriptio: dic vt dixi in. l. si cui. in ꝑn. ff. de accusati. Quero an ciuilis actio tollat ꝑ criminalē: dic vt dicit in. l. j. §. j. ff. vi bo. rap. Quero vtr de istis criminibus priuatis possit accusare quilibet extraneus. glo. que est hic videt dicere q nō. Bi. intellexit hāc gl. qñ ex delicto venit pena imponēda pecuniaria. als qui libet de populo posset accusare. ita dicit Bi. ita no. glo. ff. de popu. act. sup rubrica: ⁊ notat etiā in. l. fi. C. de litigi. qđ qualiter intelligat dicam sup rubrica. ff. de popu. act. Quero dicit glo. ista q extranei nō admittuntur. quero qui dicunt extranei. Rñ. intellīgo quantuz ad ꝑ positū q admittant omnes illi qui ꝓpter illā iniuriaz vident iniuriā pati vt cōsanguinei ⁊ affines qui ponuntur in. l. cornelia. circa ꝑn. ff. de iniur. ⁊ qđ ibi no. in glo. vel dic aliter omnes illi admittunt qui in eū inuiti testimonium dicere nō coguntur. vt. l. ij. ⁊ qđ ibi dixi. ff. de accusati. Et p hoc apparet soluta questio. an ius accusandi de ꝑnato crimine transeat ad heredē: ⁊ dico q nō transit ad heredē vt heredē: qz nō erat in bonis defuncti. vt. l. iniuriarū. ff. de iniur. sed bene potest accusare heres tanqz persona cuius interest ⁊ qui ꝑsequit ꝓpriā vindictā cum ꝑ sequit iniuriam defuncti. vt. l. j. §. ij. ff. de iniur. Querit glo. an ꝑ dāno dato vbi bz locū actio. l. aquil. possit qs accusari criminalit. ⁊ cōstat q si dānū ē datum p vim bz locum accusatio. l. iulie de vi publica. sed questio nostra dz intelligi qñ dānū ē datū leuissima culpa que venit in l. aquil. vt. l. in. l. aquil. s̄. ad. l. aqui. vtr tūc possit accusari criminalit. Ci. in. l. siquis nō dicā rapere. circa fi. C. de epi. ⁊ cle. videt tenere q nō. sed habuistis cōtrarium no. in. l. respicien. §. delinquūt. ff. de penis. ⁊ ibi dixi vobis ꝑbatur. s̄. ꝺ legi. l. j. ibi spōte vl ignorantia ⁊c. ⁊ qđ ibi no. in glo. Quero an ꝑ rapina habeat locū accusatio ꝑuata de publica. cōstat. ff. ad. l. iul. de vi pub. vl priua. glo. nō declarat istud. veritas ē ista. q in casu pōt eē ꝑ rapina accusatio ꝑuata. vt. l. siquis ex domo. ff. tit. i. ⁊ no. in. l. infamē. ff. de publi. iudi.

De furtis rubrica. Dixit supra de ꝑuatis delictis in genere sequit videre in specie. sed qz delictū furti frequētius cōmittit ideo de furtis ꝓmittit.

Artum.

Ponit tres diffinitiones furti. ꝓma est a tpe. secunda est ab aio. tertia est ab actu corporeo in v. sola cogitatio. pone casum. Quero vtr ex sola cogitatōe quis cōmittat furtū: videt q sic qz furtum dicit a fraude. ⁊ sic ab aio iurisconsultus determinat ꝓtriū. No. ergo q ar. ab ethimologia vocabuli nō ē validum. ⁊ pōt eē rō: qz huic repugnat diffinitio sequēs. simile in. l. j. s̄. de tute. ⁊. l. ij. §. appellata. s̄. si cer. pe. ⁊ insti. de testa. in ꝑn. dixi in. l. j. s̄. de testamētis. in ꝺn. in v. furtū. ponit diffinitio furti. dicit hic q furtuz ē cōtractatio. Quero quid est cōtractare. Rñ. de loco ad locū admouere. vt. l. rei. §. si rē. s̄. de acqui. pos. Itē dicit hic lucri faciēdi. qđ si nō intendat lucrari sibi sz alteri. rñdeo sufficit. vt. l. siquis ꝓferendū. in ꝑn. ff. e. Cetera circa hāc diffinitionē dic vt in glo.

Ir est manifestus.

Ex hac l. no. q delictū dicit esse manifestū qñ quis deprehenditur in ipo delicto vl in aliquo actu ꝓpinquo ad delictū

ita vides hic si deprehenditur quis cuz re furtiua. lz nō fuerit visus furari est manifestus fur. Idem dico si aliquis deprehendit in domo alicuius vbi pulchra mulier est. certe facit hunc adulterz manifestū. ita debet intelligi. l. capite quinto. ff. de adulte. Item si aliquis fuerit visus effugere cū gladio euaginato. z reperit aliquis mortuus. certe ex hoc est homicidiū manifestū qđ talis fecit

Secūdo quero an ad hoc q fur sit manifestus requiratʒ apprehensio seu captura. quidam dicūt q sic p hanc l. sed cōtrariū est verz: qz sufficit q fuerūt visus cū re cōtra eū acclamatū. vt. l. siquis in seruitute. §. j. ff. eo. z not. per Ci. s̄. de fur. l. falsus. in. iij. opi. Ista. l. facit ad questionem dicit decretalis q nō valet testamentū vsurarij manifesti. Quero quis dicaʒ vsurarius manifestus. videt q' requiratʒ apprehensio: vl' acclamatio contra eū in ipso actu: vt hic. glo. tamē dicit aliter extra de vsuris. c. vsurariū. z. c. q̄ꝫ. li. vj. vbi dicitur q ille est vsurarius manifestus qui tenet altare paratū ad mutuandū: vl' de hoc est cōfessus vel cōuictus. tu de hoc dicas quandoq̄ queriť vtz quis dicaʒ delinquēs seu peccator manifestus: vt fur vsurarius vl' alio modo respectu certi z limitati delicti. z tūc requiriť apprehensio seu acclamatio cōtra eū in ipso actu delinquendi vl' in his que sunt ꝓxima delicto: vt in istis. ll. Quandoq̄ queriť vtrū aliquis sit manifestus peccator alicuius delicti in genere. z tūc nō sufficit q faciat semel aut bis illud delictū. sed requiriť q stet publice paratus ad illud delictū faciendū vt facit meretrix in prostibulo vl' vsurarius ad banchū. vt. l. palā. in p̄n. s̄. ꝺ ri. nup. z qđ no. in. ꝺ. c. vsurariuz. Idem si nō facit ita palam sed quasi: vt puta mutuat in camera sua cuilibet volenti. ar. ꝺ. l. palam. z. l. iij. circa p̄inci. s̄. ad macedo. ita intelligo hanc materiam. Famosus autem fur qualiter intelligaʒ vidistis in. l. capitaliū. §. famosos. ff. de penis. z sic est differentia inter manifestū z famosū. Alterius no. in. l. q̄uis. illud quod dicit glo. initiū appellat illud totale tempus quo ducit ad locū destinatū. Istud facit ad questionē. dicit statutum q potestas teneaʒ aliquid facere seu aliquam inquisitionē in p̄ncipio sui officij. Quero quomodo intelligiť in p̄ncipio sui officij. hic videt glo. q p̄ncipiū intelligatur p̄ma dies. vt hic. l. quo destinauerit. ff. eo. z p hoc videt tex. s̄. de aqua cotidiana z esti. l. j. §. estatem. z. §. sequē. In cōtrariū videt q p̄incipiū dicaʒ vsq̄ ad medium sui officij a medio retro dicaʒ finis: vt nota. s̄. si quis ius di. non obtē. l. j. bz uiter puto dicendum sic. q p̄incipiū dicatur p̄ma pars rei. z ideo si res de qua agitur habet diuisionē z distinctionem partiū intelligo in p̄incipio idest in p̄ma parte. vt. C. de iudi. auctoritas ad hec. nam iudiciuz diuiditur in tres partes p̄incipiū vsq̄ ad cōtestationem inclusiue mediū vsq̄ ad cōclusionem cause. post cōclusionē vsq̄ ad sententiam intelligiť finis. vnde in p̄incipio intelligitur idest in p̄ma parte. facit. l. siquis in p̄ncipio testamē̄ti. de lega. iij. nam ibi intelligiť in p̄ncipio idest in primo capitulo. eodem modo siquis diceret in p̄incipio seculi intelligitur de prima etate que fuit ab adam vsq̄ ad noe quia sic est diuisum seculum per etates: sed quando res de qua agitur nō habet partes: vt in casu ꝓposito vt qz fit furtum. nam quanto tempore fuit furtū ignoraʒ z quāto tpe duret fur cū furto ignoraʒ ideo intelligiť de prima die. Ad ꝓpositū cū statutū dicat q potestas teneaʒ facere aliquid in p̄incipio officij sui z officiū potestatis duret. vj. mensibus intelligam in primo mense: quia habet sex p̄incipales partes. Item si duraret anno intellige rem in p̄incipio. i. in p̄ma parte. i. in p̄mo mense: quia annus habz partes. xij. sed quid dices i re corporali ad quam refertur hec appellatio p̄incipij. Rñdeo quelibz res corporalis diuiditur diuisione legali in partes. xij. vt. l. seruum. §. hereditas. s̄. de heredi. insti. ideo dicam fieri in p̄incipio platee illud quod fit in prima parte ea diuisa in. xij. partes: z in fine dicam fieri id quod fit i vltima parte. Predicta vera nisi cōmunis vsus loquendi aliter se haberet q' certam partem appellaret p̄incipiuz: tūc standū est cōmuni vsui. vt. l. circa p̄in. s̄. de flumi.

Sed quero a qua parte faciēmus p̄incipiū: certe a pte superiori. inferior autē pars ad quam descēdit cursus aque dicit finis. ar. l. j. in fi. s̄. de aqua plu. ar. Ulteri' op. ff. l. ꝓx. so. vt ibi videbimus.

Iquis in seruitute.

Hic ponitur nouus casus fm glo. Oppo. ad p̄incipiū. s̄. l. prima. vbi videt q sufficiat aliquē capi tota illa die anteq̄ perferat ad locum destinatum. duc sunt solutiones. vna q hic loquitur quando quis isto medio tempore mutauit statum. z hoc tenet glo. in. l. precedenti. Alij dicūt q istud p̄incipium corrigitur per v. idem pompo. ita dicit glo. hic. z hanc solutionem tenet Di. quasi mutatio conditiōis persone nil releuet. vt. l. j. ff. de penis. Possumus sustinere glo. vt illud quod facit mutatio diei faciat mutatio status psone. nō obstat. l. j. ff. de penis. quia ibi loquitur in pena iam cōmissa in qua nō nocet mutatio status. hic in pena cōmittenda seu alteranda. Ulteriuſ oppo. de. l. in omnibus causis. ff. de reg. iur. glo. nō soluit. Di. dicit hic q potest aduersario imputari culpa: qz fuit nimis timidus ibi nō. vl' ibi vis infertur ab alio. qđ hic fur nō facit: Ultimo nota finem huius. l. ibi quilibet transiens ꝛc. ex quo habes q quilibet potest occurrere ad deprehendendum delinquentem. simile vidistis s̄. eodem. l. iij. Iuxta hoc quero vtruz laicus possit capere clericum delinquentem: puto q sic: vt euz ducat ad iudicem: nō vt ipse eum detineat. ar. l. ait pretor. §. si debitorem. de his que in frau. credi. z. l. capite quinto. ff. ꝺ adulte. z quod no. insti. de act. circa p̄incipium. hoc tāgit Inno. in. c. vt fame. extra de senten. excō. Ultimo ex ꝺ tex. dico q quilibet potest iuuare z defēdere aliquē offensum. nam si quilibet potest me iuuare ad defensionē rez: vt hic dicit tex. multomagis pōt me iuuare ad defensionē psone.

Iquī furti.

Hec est multum notabilis lex z diuiditur in tres partes. primo ponit vnum dictum. secūdo ponit aliud scilicet quid sit officium iudicis quando p̄mo agitur contra furem reiuē. Secūdo qđ sit officium iudicis quando prius fuit actum conditione furtiua: z tūc agitur reiuendica. secūda ibi. sed si eam. tertia ibi. q si ex conditione. textus ibi decreuisset. i. decrescendo peruenisset seu permansisset: fm Jaco. de are. de ꝓprietate cognoscit scilicet in qua licet iudici qđ ex arbitrio equū videtur decernere: vt insti. de act. §. preterea. q si ex condi tione vbi nullum iudex potuit exercere arbitrium cū nō sit arbitraria: z sic nō coegit petitorem ad remittendā rei vendicationem ibi sustulerit. nunc autem conuenitur rei uendica. que est arbitraria in ea erit officium iudicis. qđ sequitur vt autem ꝛc. Oppo. ad p̄incipium de. l. inter omnes. §. fi. z. l. si dominum. ff. eo. solu. hic intelligitur fm illas scilicet nisi res ad dominū sit reuersa vel dominiū mutatū. Item videt q re restituta extinguiť condi tio ipo iure. vt. ff. eo. l. si pignore. §. cum furti. solu. verus est si consecutus fuisset quis rem. secus si estimationem vt hic. Ulterius oppo. z videtur q ista cautio sit supuacua: seu ista remissio cum habeat exceptionem. solu. vt in glo. Ultimo oppo. ad fi. de. l. eius rei. s̄. de rei uendica. vbi videtur q ille qui soluit litis estimationem

efficiatur

efficiatur dominus adeo q̄ non possit ꝓuenirí reiuendi ca. ſo. hic in fure: ⁊ ſic in malefidei poſſeſſore qui nō habuit cauſam ab actore. ibí ſecus. Et intelligo hic q̄ tēpore ſolute eſtimatiōis nō erat poſſeſſio penes furē. alis ſecus: vt notať p Bi. in. c. p poſſeſſore. extra de regu. iur. lib. vj. in quinta. q. vel ſi dicit q̄ erat penes furem intelligo actore ignorāte. ita dicit Ja. de ra. vt notať p Li. C. d̄ cōditiōe fur. l. j. in. quarta. q. dixi in. l. litis eſtimatio. ſ. p empto. Ulterius querit glo. pone q̄ feci tibi pactū de nō agendo furti. vtrum ex noua contractatione oriatur actio furti. videť q̄ non: vt hic. contrarium determinauit glo. q⁊ nō eſſe natā actionē vel eſſe natā ⁊ ſublatā eſſe paria ſunt. vt. l. ſi dari. ſ. de ver. ob. ſed ſi nō eſſet nata ab initio naſceretur furti actio ex noua cōtractatione. vt. l. j. C. de noxa. ⁊. l. ſerui ⁊ filij. j. eodem. ti. ⁊. l. iij. ſ. reamo. ergo ⁊c. Preterea ꝑ hoc videtur caſus. j. eo. l. ſi quis vxori. §. ſiquis iurauerit. ita dicit glo. Contra iſtā glo. videť alia glo. in. l. eum qui. §. in popularibus. ſ. d̄ iureiuran. ⁊. l. qui iuraſſe. §. ij. eo. ti. ⁊. l. ſi a te. de excepti. rei iudica. dicūt quidam hanc glo. dicere veritatem. ⁊ alias glo. eſſe falſas. tu dic illas ⁊ iſtam eſſe veras. nam hic loquitur quando poſt factum pactum interuenit nouus actus ſcilicet contractationis ⁊ animus lucrandi. merito actio furti naſcitur: ſed glo. ꝓtrarie loquūtur quādo nullus actus de nouo ſuperuenit: ſz durat q̄d antiquit̄ erat ꝑ hoc induco. d. §. ſiquis iurauerit. Ultimo hec lex facit ad queſtionem q̄ ſi aliquis fecit furtū in ciuitate florentie: ⁊ hic reꝓbēdať cū furto q̄ hic nō poſſit puniri: q⁊ aſſidua cōtractatiōe actio furti nō naſcit poſtq̄ in principio nata fuit. dicā. j. ea. l. ſi dñm.

S cuius. Iſtā regulam gloſat hic iuriſcōſultus. ⁊ in. ll. ſequētibus. ſed glo. limitat hāc regulā. ⁊ declarat in. l. manifeſtiſſimi in p̄ma glo. C. eo. dic vt ibi.

Taq⁊ fullo. Nota ex iniquitate ſua nemo cōſequit̄ actionē. Oppo. de. l. j. §. ſi predo. ⁊. l. bona fides. §. j. ſ. depoſiti. l. ita vt ſi fur. ſ. cōmo. glo. ſo. q̄ ibi ex contractu ſuo nō ex iniquitate. ⁊ ſic nō eſt cauſa ꝓxima actiōis ſed remota cauſa iniquitatis. Item oppo. de. l. j. §. qui vi a me. ſ. de vi ⁊ vi ar. gl. magna notabiliter ſoluit ⁊ ſic innuit q̄ rapina vel violentia ſit delictū q̄d cōmittit in ꝑſonā. furtū vō nō ꝓmittit in perſonā: vt notatur. de quo plene dicā in. l. licitatio. §. q̄ illicite. ſ. de publi. Iſtud dictū licz ſit verꝫ in ſe. tamē ſo. cōtrarij nō eſt vera: q⁊ idē eſt in violentia q̄d in furto. vt. l. ij. §. generaliter. j. vi bo. rap. ideo glo. in. d. l. j. §. ſi predo. dat aliā ſolutionē que lz habeat apparentiā: tamen nō cōgruit ratiōi poſite hic ſcilicet ne ex improbitate ſua cōſequeť ⁊c. Et ideo alibi ſoluit aliter. ⁊ ſic q̄ in. §. qui vi a me. agitur furti ad poſſeſſionem que ſibi vi abrepta ē q̄d poteſt. ne habeat actionem ex improbitate ſua ſed auferentis. hic nō pōt agere fur furti actiōe ad duplum vel quadruplum que actō furti datur ad intereſſe agentis. vt. ll. cōtrariꝫ. ſed hoc intereſſe nō eſt ſine ſua improbitate. ergo ⁊c. Et ideo ſi fur vellet poſſeſſionē repetere actiōe triticaria poſſet. vt. l. ij. ſ. de triti. ⁊ ita intelligūt qdā. l. inficiādo. §. infans. j. eo. ⁊ ibi aliquid tangam. hanc ſolutionem ponit glo. j. de regu. iur. l. cum par. §. j. Li. tangit ⁊ non ita clare. C. eo. l. ſi. in p̄n.

S cui ex ſtipulatu. Nō. q̄ id q̄d dic. ſ. eo. l. is cuius intereſt. intelligit ſi intereſt ratiōe poſſeſſiōis vl̄ iuris realis: ſecus ſi rōe actiōis ꝑſonal. ita glo. iſtā. l. intelligit. vtꝫ aūt hic debitor actionē cedendo liberet dic vt in glo.

Im qui. Hec eſt multum notabilis lex. dicit hic q̄ ēptor actionē furti nō habz. cōtra: q⁊ ſua intereſt nō ſurripi ergo ⁊c. vt. l. is cuius intereſt. ſ. eo. ſo. hic intereſt ratiōe iuris perſonalis nō ratiōe iuris realis vl̄ poſſeſſionis. vt dixi. ſ. l. ꝓxima. Secūdo oppo. ad ſi. l. de. l. ſi ex ſtipulatiōe. ſ. de acquiren. poſ. vbi dicit q̄ nō licet accipere rem ꝓpria auctoritate etiam precio ſoluto. ſol. cōcedo q̄ nō licet accipere. ⁊ nō dicit bone fidei poſſeſſor immo predo: vt ibi. tamē furti actiōe nō tenet: quia nō intereſt venditoris: vt hic. Item dicit hic q̄ emptori debet cedi actio. quia eius periculum eſt. quero quid ſi eſt periculū venditoris. dic vt in. l. venditor ex hereditate. in fi. ſ. de here. ven. vel ac.

Preterea. Oppo. q̄ colonus ſit dominus fructuum. vt. l. ſi apes. §. fi. ⁊. l. fullo. §. fructibus. j. eo. glo. dicit hoc eſt verū poſtq̄ fructus ſunt percepti ⁊ ſeparati a terra: vt in cōtrarijs. ante autem ſecus vt hic. ⁊ hoc dicit gloſa in colono partiario: ⁊ in colono q̄ colit nūmiſ. q̄d an ſit verū dicā. j. e. l. ſi apeſ. §. fi.

Is autem apud quem. Ex improbitate ergo ſua depoſitari⁹ actionem furti nō cōſequitur. ꝓtra. j. eo. l. qui vas. §. ſi ego. glo. dat duas ſolu. ſecūda eſt vera. quia hic depoſitarius cōmiſit furtum vtendo re vl̄ interuertendo poſſeſſionem domini per vſum eius. in cōtrario cōmiſit furtū alij cedendo. ita q̄ domino retinebat poſſeſſionem. iſta ē veritas: vt dicam in cōtrario. Quero cum depoſitarius teneatur de lata culpa ⁊ latiori. vt. l. q̄ nerua. ſ. depoſi. ⁊ C. depoſiti. l. j. an illo caſu ipſe habeat actionem furti. videtur q̄ nō: quia dolo comparatur. Cōtrarium eſt veritas. nam verus dolus furis prepōderat culpe depoſitarij. vt. l. itē ſi obſtetrix. in fi. ſ. ad. l. aq̄l. ita tz Ja. d̄ are.

Papinianus tractat. No. q̄ iodiuz furis inſpicimus illud quod euenire poteſt licz veriſimiliter res nō tendat ad hoc. facit. l. diuortio. ſ. de nego. geſt. brocardū iſtud bene ſolui. ſ. de verbo. obliga. l. inter ſtipulantem. §. ſacram.

Idem ſcribit. Circa hunc. §. querit glo. dicit hic q̄ creditor poterit agere actione furti. Quero ad quantuz: vtrum duplabit creditum an extimatio rei ſubtracte. glo. circa hoc diſtinguit hic plene: ⁊ vide eam que incipit inſoliduz. ⁊ no. eā Secūdo querit glo. quomodo poteſt hic agi actione furti. ad. x. cū eſſent. x. debita. videť q̄ debeat agi ad duplū. ſ. ad. xx. glo. fateť: q⁊ qui petit viginti petit. x. vel dic q̄ ſeruus valebat tm̄ quinqz: ideo agebať ad. x. actione furti: nā illud q̄d dicit q̄ debet duplari debitū eſt verum qñ res ſubtracta valet pluſ q̄ debituz valeat: ⁊ ita videť hic ſentire dñs Ol.

Idem dicitur. Oppo. q̄ occaſione cuiuſlibet in totum agat. vt. ſ. ea. l. §. papinianus. ſolutio hic ſimul factum fuit. ⁊ ideo dicitur totum furtum vnum. ita dicit glo. quam nota ⁊ mēti tene. Nota q̄ ſi plures res ſimul ſubtrahuntur dicitur vnum furtum quantū ad actionem penalē. Et hoc facit ꝑ ſtatuto quo cauetur vt ꝑ p̄mo furto fuſtigetur. ꝑ ſecūdo amputetur auricula. ꝑ tertio ſuſpendať. q̄ ſi plures res furetur quis totum hoc dicatur vnum furtum.

Ulterius querit glo. quare nō ꝓbatur ibi in. §. papinianus. alter retentus quantū. ⁊ hic alter amiſſus: vt ſcilicet ꝑ parte ibi agatur. Reſpōdet glo. quia ibi ille q remanſit remanet periculo creditoris hic vterqz trāſit in periculū furis. iſta ratio nō eſt ſemper vera: quia periculo creditoris perit ita demuz ſi perit ſua culpa vel ſi hoc

eſſet actum: vnde rationem aſſigna que ponitur in text. o. §. papiniani.

Idem pomponius. Quero qd ſi cõmodatarius non fuit in dolo vtr habeat actionẽ furti. dic q ẽ electio dñi ꝓtra quẽ agat. vt. l. fi. §. j. C. eo. ti.

An pater. Nota vbi intereſt ratiõe obligatiõis perſonalis quis furti actionẽ nõ habet: vt hic t. ſ. ea. l. in prin. t. ſ. l. prima. Secũdo nota q pater equipaꝛ fideiuſſoꝛi: vt hic t habeꝫ i. l. filiuſſa. in pn. ſ. de ver. ob.

Si filiusfamilias. Oppo. pater nõ habet in filium domini um nec poſſeſſionem: quia liber homo non poſſidet. ergo zc. vt. ſ. l. prima. Rñ. dicit glo. huius timoꝛe q habet actionem furti pater. hoc eſt accuſationem criminalẽ nõ ciuilem: ita notatur inſti. de obli. que ex de. naſ. §. interdũ. Iſta ſolu. eſt cõtra iſtum tex. qui expreſſe dicit de actiõe furti. Ad cõtrariũ reſpõdeo ſic. pater nõ habꝫ dominium vel poſſeſſionem cõcedo: ſed habet quaſi dominiũ: ideo datur vendicatio patri. vt. l. j. §. per hanc. ſ. de reiuen. Item oppo. q nõ poſſit agi furti: cũ liberũ coꝛpus nõ recipiat eſtimationem. vt. l. liber homo. ſ. ad. l. aqui. ergo nõ reperit quid dupletur vl quadrupletur. di cũt quidam q duplabit illud ꝓ quanto iurauerit ſe nolle carere illo filio. t iſtã ſolu. tenet glo. in. l. t tm. ſ. de ſeruo coꝛrup. tamen hic glo. reꝓbat eã t bene. qꝛ in actione furti nõ habet ratio lucri vl affectiõis: vt dicit gl. quare ſoluit aliter q duplabit eſtimatio opaꝝ perditaꝝ a patre ꝓpter furtũ. Iſtam ſo. tenet Bi. iſtam etiaꝫ tenet Ci. C. eo. l. ſiquis ſeruo. t iſtã teneatis. Itẽ op. j. e. l. maꝛ. ſo. poteſt agere actiõe furti vt ibi: ſed pater ſic. t rõ eſt duplex: qꝛ mater nõ bꝫ ius poteſtatis in filio. Itẽ matri ope nõ debent. ſecus in patre.

Non ſolum. Querit glo. vtrum poſſit ꝓ cõditionem incerti cõmodatarius repetere illã ſuam detentationem: dicit gl. q ſic. hoc qđ dicit de cõditiõe incerti reꝓhenditur per glo. C. e. l. ſi. §. ſed cũ in ſecũda. t illa verioꝛ. dixi in. l. aquilius. ſ. de dona. t. l. rẽ que nobis. ſ. de acquir. poſ. Iſte. §. facit ad queſtionẽ ſi vendo tibi equũ an videoꝛ tibi vendere frenũ t ſellã t ſimilia. t h videt q ſic: dic vt. l. ediles atũt. in pn. ſ. de edi. edic. t ꝓ Guil. de cu. in. l. ſi vt certo. §. vl qđadeo. ſ. cõmo.

Si epiſtola. Nota tex. ibi t ſi cuſtodiaꝫ t in v. finge zc. Nota q dicitur in principio de dominio epiſtole ad quem pertineat ꝓcoꝛ. ſunt in glo. Secundo nota in v. ſed t ſi interfuerit. q quis poteſt eſſe nuncius in re ꝓpria. nã hic vides q qs portat litteras ad ſui vtilitatem. hoc tangitur per Ja. de are. in. l. j. §. denunciatio. ſ. de no. ope. nun. t ego dixi in l. iuſte. ſ. de acqui. poſ. Tertio nota q ille qui accipit rem perferendam tenetur de periculo rei in duobus caſibus ſi ſuſcipit cuſtodiã: t ſi accepit preciũ ita vides hic.

Cõtra qđ oppo. q mandatarius teneatur etiam de leuiſſima culpa. vt. l. a ꝓcuratoꝛe. C. man. ſo. quicquid dicatur iſta eſt veritas. quandoqꝫ in mandato venit aliqd qđ requirit exactiſſimam diligentiam vt facere ꝓcuratorem ad iudicia: tũc ꝓcuratoꝛ tenetur de leuiſſima culpa quia videt aſſerere ſe peritũ in illa peritia que in iudicio requiritur ſuſcipiendo mandatũ. ita loquitur. l. a ꝓcuratoꝛe. t qđ notatur per Bi. in. c. in peritia. de regu. iur. li. vj. Quandoqꝫ mandatur aliquid qđ requirit diligentiam nõ tantam: t tũc tenetur de lata t leui: quia ita diligenter videtur ſe aſſerere: ꝓut illa res cuius mandatum ſuſcipit requirit: vt. l. in re mandata. C. man. quandoqꝫ mandatur aliquid qđ nullaꝫ requirit diligentiam: quia omnes ſcirent facere vt portare vnam litteram ſeu epiſtolam vl aliquid aliud de vno ad aliũ: t tunc nõ tenet niſi de dolo t lata culpa niſi preciũ ſuſceperit ſeu cuſtodiam in ſe receperit vt hic. ſimile in mandato qđ videtur fieri ſi deiuſſoꝛi q ſoluat. nam fideiuſſoꝛ nõ tenetur niſi de dolo t lata culpa. vt. l. ſi fideiuſſoꝛ. circa princi. ſ. man. facit bene. l. ij. ſ. de pigno. cõtra iſtud vltimũ ita debetis intelligere banc. l.

Reditoꝛ. Dominus.

Nota q dicit quaſi pignoris loco. Quero circa hoc quid ſi cadat a poſſeſſione vtrũ habeat hypothecariam certe nõ: quia text. dicit quaſi pignoris nõ pignus ꝓprie. ad qđ facit. ſ. de le. i. l. ſi domus. la picola. cum. l. ſequen.

Et cum filio. Oppo. q ſit ciuilis conſtitutio: vt in. §. hi qui. iſti. e. ſol. vt in gl. Itẽ op. in. l. ſigs vxoꝛi. §. ſed ſi filius. j. e. ſol. ibi de caſtrenſi vel quaſi caſtrenſi.

Erui t filii. Videꝫ q nõ poteſt agi furti ciuiliter: ſz an poſſit furti criminaliter. dic vt in. l. reſpiciendũ. §. furta domeſtica. j. de penis.

Illud queſitum. Iſte. §. legitur duobus modis in glo. ꝓmo in bonefidei poſſeſſoꝛe. t ꝓ iſta lectura faciũt multe ſolutiones cõtrariorũ. ꝓ hoc facit etiam tex. qui dicit ꝺ vſucapione que vſucapio in dño vero nõ caderet. Secundo modo legit hec. l. in vero domino: ꝓ quo facit tex. qui expreſſe in domino loquitur. ponamus ergo caſũ vt littera iacet t in cõtrarijs expediemus. Oppo. C. eo. l. apud antiquos. §. ſi autem deſinat. ſolu. hic loquitur in bonefidei poſſeſſoꝛe quod apparet ex eo q dicit de vſucapione. ibi ꝺo loquitur in vero domino. t quod hic dicitur in tex. pluribus locis domino expone ideſt bonefidei poſſeſſoꝛe: ita intelliguntur quaſi omnes glo. hic poſite: ſed ꝓut intelligeres banc. l. in vero dño. ad. l. apud antiquos. Reſpõdeo ꝓut hic dicitur in ſecũda ſolutio. quia ibi ſeruus fuit poſtea reuerſus apud verum dominuꝫ hic nõ. Secundo oppo. ſ. ad. l. aquil. l. ſi ſeruus ſeruũ. §. ſerui. ſecũdo reſponſo. ſolu. hic glo. vno modo q aliud in aquilia: aliud in actiõe furti per rationẽ quaꝫ hic aſſignat ibi ſo. aliter t melius. ideo tene illã ſolu.

Item oppo. ſ. ea. l. in prin. vbi dicit q dominus non habet actionẽ furti ꝓ furto ſerui. ſolu. ꝓut intelligis hic in bonefidei poſſeſſoꝛe. nõ ob. cõtrarium. ꝓut intelligis hic in vero domino: tũc glo. ſoluit q hic intelligatur de furto qđ cõmiſit dum eſſet apud ſecũdum bonefidei poſſeſſoꝛem. tũc enim cũ dominus nõ poſſet eũ ſeruum cohercere ceſſat ratio que ponitur in prin. l.

A actione. Nota modum formandi libellum qualiter res certa debet poni in libello. Oppo. ſ. depo. l. j. §. ſi quis argentum. dicit glo. aliud in depoſito. vbi deponens potuit ſibi prouidere quod nõ eſt in furto.

Sed tunc oppo. quomodo poterit duplari vel quadruplari ſi neſcitur pondus alicuius vaſis. Rñ. qđ hic dicitur ſufficit quantum ad dandum libellum nõ quantum ad condemnationem ferendam niſi poſtea in proceſſu declaretis de põdere: vt nota. in dicto. §. ſi quis argentum. t hic in vltima glo. in princi. huius. l. ſuper verbo petet. puto q licz in actione depoſiti ꝓcederet quod dictum eſt. tamen cõtra furem probato furto de extimatiõe ſtatur iuramento actoꝛis. C. vnde vi. l. ſi quando. dicam in. l. quidam tabularum. j. eodẽ. Ulterius quero cum

ro cum materia argentea sit diuersarū specierum. alia est est enim lega perusina alia lega senensis ⁊ alia ē lega venetor. vtrum debeam ponere in libello de qua lega sit. Respondeo sic. hoc enim totum pertinet ad declaratio nem materie. ⁊ si hoc ignorat̄ non potest sciri extimatio vt. l. cum aurum. ff. de aur. ⁊ argen. lega. Vltimo nota q̄ hic dicitur in tex. aureos tot plures ve q̄ admittitur libellus quando ꝓpono aliquid certum. ⁊ adiiciam clausulam illam ⁊ plus. tamen ista clausula plures ve nihil operat̄ nisi postea ꝓbetur aliquid certū. vt. l. cū furti ff. de in lit̄. iurā.

Qui rem. Oppo. de. l. si rē. §. si. ff. de pres. ver. ⁊ l. si vendidero. in fi. ff. eo. so. q̄ hic dicitur nō possidebat. intellige si aliquo tpe creditor ceperit possidere: debitor tamē postea rogauit a creditore ꝓcario. ⁊ sic creditor salti ciuilit̄ possidebat. alij vt Jr. dicūt etiā si nūq̄ creditor possedit committit furtū debitor qđ pōt ꝓcedere qñ spālit̄ res erat obligata vt videtis. ff. eo. l. si is qui. in ꝓn.

Ames. **Si bona.** Nota casum in quo fit furtum ⁊ cōpetit actio furti. ⁊ nō est res furtiua. de hoc vide glo. in. l. sequitur. §. si rem. ff. de vsuca. Oppo. de. l. si de eo. §. fi. de acq. pos. so. alio casu loquitur: ita dicit glo. qđ declara. nam ibi dicitur q̄ rei ꝓprie quis nō est clandestinus possessor. nec dicitur clandestinata. ita hoc nō dicit furtiua possessio nec res furtiua: ⁊ ideo si cōueniretur interdicto vti possidetis. vel vtrobi. iste dñs nō posset sibi obijcere q̄ possessio ista sit clandestina. sed bene tenet furti. Oppo. de. l. ij. §. hac actiōe. ff. vi bo. rap. so. vbi nō fuit in dolo. q⁊ putauit sibi licere. Oppo. ff. eo. l. qui iniurie. §. fi. Rñdeo ibi habebat ex causa lucratiua ille cui res ē subrepta. ita q̄ sua nō intererat si res esset subrepta. secus si sua interesset vt ibi patet. Vlteri⁹ opp. q̄ vsucapio hic sit interrupta ꝓpter naturalē interruptionē. vt. l. naturaliter. ff. de vsuca. so. hic nō interrumpit vsucapio: q⁊ res sit furtiua sed ꝓpter interruptionē possessionis. posset ergo a nouo incipe possidere ⁊ vsucape.

Algaris. Hec. l. diuidit̄ in tres partes. primo ponit̄ questio. Secundo resp̄sio offilij ⁊ eius ratio ⁊ illatio. tertio ponitur resp̄sio iurisc̄onsulti auctoris huius. l. ⁊ ꝓbatio per exempla. secūda ibi offilius. tertia ibi sed vez. Nota tex. ibi qui auriculam ⁊c̄. Pro declaratione huius tex. quero qualiter iste v̄. nam ⁊ si quis. inducit ad ꝓbationem determinatiōis iurisc̄onsulti. Respōdeo q⁊ fm q⁊ sentit glo. ⁊ Bi. cū iste tex. dicat eiusdem rei manifestus fur erit ⁊ nec manifestus. videt dicere q⁊ de alijs nō est fur. vt. l. cum pretor. ff. de iudi. Oppo. de dicto offilij. ad dictū vulpiani. so. glo. offilius loquit̄ de rigore: sed vulpia. loquit̄ de equitate. puto q⁊ offilius nō dixerit verū nec de rigore nec de equitate. nō obstat rō sua quia qui aurem alicuius tetigit ⁊c̄: quia illud loquitur i toto integrali qđ cōsistit vno spiritu seu vna alimentatione: nec diuiditur: sed questio nostra loquitur in toto qđ cōsistit in partibus separatis. ⁊ qđ diuiditur vt aceruus frumenti. Ad idem oppo. ff. de incen. rui. ⁊ nau. l. ij. §. senatus. solu. ibi est alius casus. preterea ibi in toto ꝓfit domino. vnde de toto interest. Item oppo. dicitur hic in fi. q⁊ eiusdem rei est fur manifestus ⁊ nec manifestus. cōtra. immo ex prima cōtractatiōe tm̄ tenet. vt. l. ei qui. ff. eo. dicit glo. fateor q⁊ ex prima tm̄ cōtractatiōe tenetur sed tamen plura furta sūt. nam ex qualibet cōtractatiōe est vnū furtū sicut plura sūt adulteria si pluries accedis ad vxorem alterius: tamen vna pena tātū imponet reo. ita dicit glo. que incipit immo videt q⁊ tm̄ ex ꝓma cōtractatiōe ⁊c̄. Ista so. duo dicit. ꝓmo q⁊ plura furta sūt. ff. illud ē cōtra casum. l. inficiando. §. infans. ff. e. nec ob. l. cuius. ff. e. vbi dicit q⁊ sepe furtū fit: q⁊ intelligo. i. sepe cōtractat. tamē vnū furtū est vt dixi. ff. ti. i. l. nūq̄. dicam in §. infans. Secūdo dicit gl. q⁊ si pluries ad vxorē alterius accedis vna tm̄ pena imponet. contra hanc habes glo. in. l. mariti. §. vj. mensiū. ff. de adulte. ⁊. l. si quis diuturno. ff. de penis. resp̄de fateor q⁊ ex quolibz coitu nascit accusatio. l. iul. de adulte. q⁊ nūq̄ plura ⁊c̄. vt. ff. ti. i. l. nūq̄. sed quia pena nō est reiterabilis quoniā pena capitis imponit ꝓ adulterio. vt. l. cuius. in fi. C. de adult. ꝓ tanto dicit glo. q⁊ vna tm̄ pena imponit. ita debet intelligi ista glo. ff ergo glo. ista in ista parte dicat vez. tamē so. in se ad cōtrariū nō est vera. vt patet ex predictis. vnde glo. soluit alio mō que incipit eiusdem rei cū dicit q⁊ assidua cōtractiōe nō nascitur actio furti. verū est nisi res iterum reuertatur in domini potestatem. vt. ff. ea. l. inter omnes. in fi. sed hic fuit cōtractatio facta ⁊ res dimissa i domini potestate postea iteruz cōtractata merito ex qualibet nascitur actio furti. arg. l. sequitur. §. item labeo. ff. de vsuca. ⁊ hoc tenet Bi. ⁊ hoc vos teneatis. Oppo. cū omnes res hic fuerūt sit ⁊c̄. vt. ff. ea. l. j. in fi. respōdeo ff omnes res fuerūt contractate nō tamē fuit animus lucrandi nisi in vna re se. scilicet in exportatis. vt. ff. l. ꝓxima. §. j. requirit enim animus lucrandi vt cōpetat actio furti. vt. l. j. in fi. ff. eo. Quero statutū est in hac ciuitate q⁊ si quis percusserit aliquem cū sanguine in platea amputetur sibi manus. mō quidam percussit aliquem pluribus percussionibus cū sanguine: an debeant amputari plures manus. Habui hanc questionē de facto. ista gl. facit q⁊ nō. sed intellecta vt dixi vobis q⁊ hoc ideo fuit: quia pena nō recipit reiterationem nō faceret quoniā manus sūt due vita autem est vna. vnde videt dicenduz q⁊ siquidem statutū dicit amputet manus. simpliciter ⁊ indiffinite nō dicit que manus. s. dextra vl sinistra. ⁊ tūc potuerūt amputari ambe. sicut enim genus generalissimū vt pena que ē in quātitate recipit multiplicationem: ita hic genus subalternū recipit multiplicationez donec durat. ar. l. in rōne. §. diligent̄. ff. ad. l. fal. sed si dicit manus dextra hic ē aduertenduz: siquidē illa plura delicta ꝓcesserūt antecq̄ de aliquo fieret cōdemnatio: tūc sufficit amputari vnā manū ꝓ oībus sicut hic dicit. ar. eius. qđ dicit q⁊ si vnus seruus cōmittit plura delicta vna datiōe illi⁹ indiuidui dñs liberat̄. vt. l. siqs a multis. ff. ō noxa. ⁊. ff. ti. i. l. nūq̄ plura. v̄. ff si seruus. sed si ꝓmo facta essz ꝯdēnatio de vno delicto postea cōmitteret ille aliud delictū: tūc posset iudex alterare penā vt amputaret altera manus: cū illa pena āputatiōis man⁹ dextre non posset āplius iponi. vt in. l. hos accusare. §. oībus. ff. de accu:

Si is qui. Differt iste. §. a pcedēti. q⁊. ff. fuit exportatio tm̄ in parte hic fuit exportatio in toto. tm̄ animus furandi fuit in parte. Op. ff. px. §. so. vt statim videbitis.

Si quis es. Dicit in. §. siqs es. q⁊ inspicit potius veritas q̄ opinio. sed in. §. pcedēti ⁊ se. dicit ꝯtra. q⁊ inspicit potius opinio q̄ veritas so. dicūt doc. hic in. §. siqs es. inspicit potius veritas: q⁊ ē circa eandē rē in. §. pcedēti ⁊ se. inspicit potius opinio q⁊ ē circa diuersas res. ita dicunt doc. C. ad. l. iul. de vi. l. qm̄ multa. dixi in. l. diuus. ff. de siccar. vl fm glo. magl rationabilit̄ in. §. siqs es. fuit error circa qualitatē qui error nō facit cessare animū furādi: sed in. §. pcedē. ⁊ se. fuit error circa dominiū ⁊ facit cessare animū furādi. Cōtra hoc opp. de. l. in actiōe. in fi. ff. eo. so. ibi sciebat ius alienū esse lz suā crederet. ⁊ eodē modo rñde. ff. l. ꝓxi. in fi.

Jtem oppo. in v. sed si ansaz. vbi error in dominio nō impedit furtū. so. ibi loquit in toto integrali nō diuiso ꝺ se nec per furē. ideo pars accedit z error in dominio excusat ab illa parte. z ideo ē aduertendum ꝑ declaratiōe materie. qñqz totū ꝓtractaꝝ. sed pars exportaꝝ tūc illius partis tm̄ fit furtū siue sit totū qꝺ cōsistit ex partibus separatis. vt hac. l. in ꝑn. z hic in v. sed z si de naui. ꝛc. siue sit totū integrale cōsistēs ex partibus coherētibus. vt ff. l. pxi. in fi. qñqz totū exportaꝝ: sed animus nō ē in toto. tūc aut animus errat in qualitate rei z totius fit furtū. vt in. §. siquis es. aut errat in dominio. z tūc aut erat totū integrale z totī fit furtū. vt in v. sed z si ꝺ naui. aut illꝺ totū cōsistebat ex partibus sepatis z illius partis tantū i qua animus fuit fit furtū. vt in istis. §. dicaꝝ.

Qui furti. Oppo. q delictū habeaꝝ ꝑ facto. vt l. siquis nō dicā rape. C. de epi. z de ri. so. illa materia: s. punit affectus etiā si nō sequaꝝ effectus habet locū quantū ad accusationē criminalē vt i cōtrario: nō quantū ad ciuilē actionē. vt hic: ita no. fm Jaco. de ra. z pe. vt refert Ci. in. d. l. siquis nō dicā rape. in iij. op. z in. l. siquis a se fūdū. in. iiij. q. C. ad. l. iul. de vi. tamē in casu huius. l. nō credere q posset puniri crimi naliē de furto: qz nō habuit affectū furandi aliquaz rem ꝓprie. sed intrauit animo furandi simpliciter. ideo punit extra ordinē tāqz extraordinario crimine. vt. l. pe. in ꝑn. j. de extraor. crimi.

Jtem si quis. Glo. intelligit q totius ē furqñ cōtractauit vt omnes tolleret. ista expositio videt contra tex. ibi lz soluerit vt singulas ꝛc. puto glo. dicere vez. z q dicit lz soluerit intelligo vt tolleret singulas hoc ē singulariē quālibet rē non omnes simul forte: qz oēs simul portaret videret ꝛc.

Si duo. Simile habetis in. l. ita vulneratus. in fi. §. ad. l. aql.

Japēs. Jtem constat.

Op. de. l. cū in plures. §. messem. §. loca. but timoz glo. distinguit inter colonū qui colit nūmis z colonū partiariū. vide glo. que incipit hic est. z ibi dū dicit ipe solus. dic vt. §. diximus in co q glo. dicit q fructus ꝓcepti a fure sūt coloni qui nūmis colit dicit male. nā tales fructus ita demū efficiunt coloni si sunt ꝓcepti ab eo vel ab alio eius noīe. vt j. eo. l. si seruus cōis. §. locaui. sz fur nō ꝓcipit iure coloni ergo ꝛc. Preterea fructuarius habet plus iuris q̄ colonus: z tamē fructus nō efficiuntur sui ꝓcepti a fure. ergo nec coloni. vt. l. si fur. §. de vsu fruc. Ex hoc sequit q colonus talis cōditionē furtiuam nō habet. z sic male dicit glo. nō obst. iste tex. hic: qz hic nō dicit q fructus ꝓcepti a fure sūt coloni. sed dicit q colonus habet actionem furti. qz sua interest. Jnterest aūt coloni in hoc: qz si fur nō accepisset q̄ꝑ primū fructus fuissent ꝓcepti a colono vel ab alio suo noīe fuissent sui. vnde ē impeditus colonus ꝓ furē z istud est suū interesse. z ista ē vera rō. tex. quam tenet Ja. de are. Jn eo vo q intelligit glo. de eo qui cōduxit ad nō modicū tempus dicit vez: qz ille habet vtile dominiū. Jtē in eo qꝺ glo. itel ligit. §. messem in colono ptiario. hic z ibi nō dicit verū: qz ibi dicitur q agitur ex locato. ergo loquitur in eo qui colit nūmis. nam partiarius ageret actiōe ꝑ socio. vt. l. si merces. §. vis maior. §. loca. z. l. cū duobus. §. si in coeunda. §. ꝑ so. pre. glo. alibi nō facit differentiam inē colonū ptiariū z eū qui colit nūmis. vt. l. eū qui. §. preterea §. co. ti. Sed illa glo. nō dicit vez in eo q dicit fructus qui percipiūtur per furē effici coloni. Pro huius igit declaratione debes scire q reperiunt coloni quadruplicis temporis. quidam cōducūt ad nō modicuz tempus z isti sine dubio habent actionem furti z cōditionem furtiuam: quia habent vtile dominiū. quidam cōducūt ad tempus modicū. z isti quandoqz nūmis colūt. quandoqz dant pensionem in alia materia. vt tm̄ de frumēto vino z oleo nō inspecto eo qꝺ percipitur ex fundo. quandoqz est colonus partiarius z inter istos est differentia: quia primus agit locati secūdus prescriptis verbis agit quasi ex cōtractu innominato licz quandoqz appelletur locatio. vt. l. si olei. C. loca. tertius agit actiōe ꝑ socio. vt dicto. §. vis maior. Jtem duo primi nullo mō faciūt fructus suos nisi ab eis vel eoz nomine sint percepti. vt. l. si seruus. §. locaui. j. e. z ideo si subripiantur nō habēt cōditionem furtiuam. quia nō efficiuntur domini: sed habent actionem furti. quia sua interest vt hic. tertius eodē modo si haberet actionem furti nō cōditionem furtiuaz tamē differt a precedētibus quia nō habet actionem furti nisi ꝑ parte sua: quia ꝑ illa dimidia sua interest. alij habēt actionē furti insolidū.

Ji tabulas. Nota tex. ibi. quid si iam erant inanes: qz solutū ꝛc. Pro declaratiōe. l. z glo. quero ꝓmo quid vult dicere tex. circa ꝓncipiū dū dicit. z si tanti interfuerit. Rñdeo dicūt quidam forte. qz pars debiti erat soluta. z sic ꝑ illa parte interest. hoc ē falsū: qz etiam toto debito soluto dicit interesse. vt in v. q si iam. dicendū est ergo q hoc ideo dicit: quia si forte alie ꝓbatiōes eēnt de parte vel de toto nō interesset in tm̄. ita intelligit gl. qꝺ an sit vez dicam incōtinēti in se. §. Quero quā do debitū ē solutū quid duplaꝝ. glo. respōdet z bene. q totū. qz possibile est sua interesse in totū qꝺ ibi continet vt. j. e. l. fullo. z. l. sarcinator. Hoc premisso habes notare ꝓmo q si notarius scriberet instrumentū in tabulis de ligno vel de cera q faceret fidē vt hic in prin. z. l. j. in ꝑn. §. de bo. pos. fm ta. z. l. incōmodato. §. sicut. §. cōmoda. z ibi per Guil. de cu. Secūdo nota hoc ar. ad statutū cōis perusij quo cauet si quis habet instrumētū donatiōis testamēti vl codicilloz a. x. libris. §. teneaꝝ insinuare. vt intelligaꝝ etiam a. x. libris si tanta quantitas ē ꝓmissa vel legata nō inspecto vtz debitor sit soluēdo vl nō soluēdo vt videbitis hic: lz enim debitor soluēdo nō eēt possibile ē q peruenire ad pinguiorē fortunaz. z sic vez ē q instrumentū ē de tanta quantitate quanta ibi cōtineaꝝ. Tertio tu habes hic q debitor potest a creditore petere sibi reddi instrumētū debiti soluti vt hic. z. C. de cōdi. sine causa. l. dissolute. Ex hoc habes casum cōtra Azo. qui dicebat q actor nō edit reo ad exceptionē fundandam: ita no. in. l. j. §. edicit. §. de eden. z. l. fi. C. ꝺ eden. certe hic est casus q reus petit ab actore sibi reddi instrumentū debiti vt possit fundare exceptionē suā. s. se soluisse. Ultimo habetis hic q per instrumentū q̄ꝑ cancellatū z inane ꝓbatur debitū precessisse. nā hic ideo retinet creditor instrumentū vt posset ꝓbare fuisse debitū. vt videbitis. j. e. l. fullo. z. l. sarcinator. Quero circa hanc materiam quando debitor petit sibi reddi instrumentū debiti soluti. z creditor nō haberet ipm ad quid cōdemnabit creditor. certe vt eū liberet per acceptilationē. vt. l. ab omnibus. §. j. §. de le. i. Ulterius quero qñ creditor reddidit instrumentū debiti vtz possit cogi debitor facere instrumentū ꝑ qꝺ appareat debitū ꝓcessisse z debitū soluisse: certe sic alis eēt captio creditoris: vt hic videtis ꝓbaꝝ. C. de fide instru. l. plures. apochis.

Jnde potest queri. Jn hoc v. forma casum. dictum est. §. pxi. q duplatur illud quod cōtinetur in instrumento si modo tm̄ interfit inde quero ꝛc. No. ergo q si sūt alie ꝓbatiōes de debito nō videtur interesse. cōtra ħ oppo.

quia alie

quia alie probationes possunt deperire ergo videtur in totū interesse. vt. ff. e. l. eū. §. pap. dicit bug. ista verba iurisconsulti. que dicūt: sed mihi videt ꝛc. q male sibi videt ita dic. hic bug. rationes ergo precedentes sunt meliores alij vt pla. dicunt q bene videt iurisconsultus locutus. ꝛ quicquid ē dictū. ff. ē dictū philosophice. ꝛ disputando hic vo loquit determinando sed mihi videt ꝛc. Bi. ꝛ. d. Ol. videnī tenere opi. bug. glo. tenet opi. pla. hic ꝛ. ff. in iij. glo. l. Ego credo glo. dicere veritatem. primo p text. huius. l. secūdo per casum in. l. quidam tabulaꝝ. j. eo. vbi est expressum q si tempore furti essent alie ꝓbationes nō videt interesse. nō ob. §. pap. l. eū. ff. eo. quia ibi agit de extimando iure qđ habet in re hic de iure extimādo qđ habet extra rem. Preterea ibi inspicitur qđ euenire potest. s. mors serui que potest cōtingere sine culpa creditoris: sed q alie ꝓbationes peant nō potest ꝓtingere sine culpa creditoris qui habet in sua potestate agere contra suū debitorē. Quero quid si habebat instrumentū ꝛ testes: subtractū ē instrumentū qđ habebat paratam exe cutionē fm formam statutoꝝ vel saltim habebat ꝓbatio nē paratam de iure cōi: nōne creditoris interest. certe pu to q sic. q debeat extimari sua interesse quanto minus venderet illud nomen ꝓpter illas ꝓbationes subtractas. arg. l. j. §. si heres. ad trebel.

Sed siquis. Dicit hic q qui corrumpit tabu las tenetur actione furti. cōtra. ff. ad. l. aquil. l. si qui testamentū. §. si. solu. dicit Rug. hic subaudit q nō amouit. s. tātum. ꝛ hanc tenet Bi. alij di cūt q quando quis delet instrumentuꝫ animo lucrandi sibi: quia erat obligatus in illo instrumento: vel animo lucrandi alij quem diligebat. ar. l. si quis ꝓferendū. j. e. tunc tenet furti. quia deletio illa nō potest fieri sine cōtra ctatiōe. sed si nō fecit animo lucrandi: sed aīo iniuriādi ꝛ nocendi creditori tūc nō tenet furti sed damni iniurie. ita debetis intelligere. ista enim est vera. puto etiam q si quis sine cōtractatiōe deleret vt quia deiceret oleum vel aquam in loco vbi instrumentū iacet q tūc nō tenet furti sed. l. aqui. fm precedentē solutionez. Secūdo dicitur hoc delendo nihil ad penam adijcit. cōtra. ff. ti. i. l. nūq̄ solu. glo. duobus modis ꝛ bene. primo hic duo facta fu erūt eodē momēto ibi separatim qđ satis placet. quia il la duo tendūt ad vnū ꝛ eundē effectum. vel dic q nihil adijcit. s. ad penā bene tamē tenet noua actōe. s. ex. l. aq. ꝛ est etiam bona so. Item habetis hic q potest agi in terdicto quoꝝ bonoꝝ. ꝓtra interdictū quoꝝ bo. nō com petit cōtra debitorē. vt. l. vltra. ff. quo. bo. so. expone qđ dicit quoꝝ bonoꝝ. i. interdicto de tabul' exhibendis qđ ē ꝑparatoriuꝫ illius interdicti.

Aidam tabularum. Jsta ē notan da. l. ꝛ pulcherrima. In hac. l. habes casum expressum q si tēpore furti facti sunt alie ꝓbationes non dicit interesse. Quero quando deletū ē instrumentū in quo erat debitū cōditionale vtꝫ ageret ad totū an fiet exe cutio statiz: dic. vt. l. in. l. aqui. si deletum. ff. ad. l. aqui. ꝛ dixi in. l. locū. §. cōdemnatio. de ta. exhib. Quero vtꝫ sint alij modi ꝓbādi interesse q̄ illi qui ponunt hic. ꝛ. l. argētarius. §. cū aūt. ff. de eden. rñdeo in. l. aquilia si po nimus dānū esse datū culpa nō puto q sit alius modus ꝓbandi nisi illi q ponunt his. ll. sed qñ furtū est factū vl damnū esse datū dolo tūc crederē q ꝓbato furto ꝓbare tur interesse p iuramētū. vt no. in. l. j. §. hoc interdicto. ff. de vi ꝛ vi arma. ꝛ. C. vnde vi. l. si qñ. que ꝓbatio aduer sus p̄ncipalē debitorē nō sufficeret.

S qui opem. Jsta est notanda lex ꝛ aduerte vt tu intelli gas. argu. quod hic facit iurisconsultus debes sic intel ligere. actio furti manifesti est pretoria. vt insti. de perpe. ꝛ tem. act. §. j. ꝛ edictum requirit vt si quis teneatur illa actiōe q sit fur manifestus: sed ille qui prestat opem nun q̄ est manifestus. immo qđ plus est nunq̄ est fur: quia nō cōtractat vt hic dicit glo. ꝛ ꝓbatur insti. eo. §. interdū merito nunq̄ potest teneri furti manifesti: dico etiam q si cōprehendatur in illo actu prestandi opem q non est fur manifestus: immo nec fur vt dixi merito illa actio nō cōpetit cōtra eum. Ad hoc oppo. de. l. hec verba. j. de adulte. respōdco vt dixi verba edicti sunt ꝓcepta in p sonam vt fur manifestus teneatur illa actiōe furti manife sti: nō autem dicebāt illa verba ꝓ furto manifesto: sed di cebant fur manifestus: sed p̄stans opem nō est fur ergo ꝛc. facit. l. aut qui aliter. in fi. ff. qđ. vi aut clam. l. si seruū. §. amouisse. ff. de acqui. here. merito ille qui prestat opē nō punitur illa actiōe sed ista. Et ex hoc sequitur q ille qui prestat opem homicidio nō est homicida: ꝛ teneat đ homicidio. Item qui prestat opē percussori nō est p cussor ꝛ puniatur de percussiōe vt manifeste ꝓbatur in glo. huius. l. canoniste tamē quantum ad repellendum aliquē a ministerio alterius appellant homicidam illuꝫ qui prestat opē homicidio qđ explorētis ab eis. Que ro circa hanc. l. in casibus in quibus prestans opē ꝓpre henditur. vel quia verba essent scripta in rem vel hoc eēt l. expressum. qualiter puniatur prestans opē Ci. tangit. C. de nili. agge. nō rumpē. l. j. ꝛ ibi nil determinat: tamē referūt quidam q Bi. consuluit q opē prestans puniat media pena eius qua puniretur principalis per banc. l. que determinatio est mala per. l. is cuius opē. j. de adul te. ꝛ per. l. nihil. j. de sicca. facit. l. j. §. incidit. j. ad turpil. Ray. dicebat aut agitur ciuiliter. ꝛ est vex dictū Bi. vt hic. aut agitur criminaliē: ꝛ tūc eadem pena puniat vt di ctis legibus. ꝛ. l. si q̄ q̄. C. de epi. ꝛ cle. qđ nō placet. po ne in casu nostre. l. q principalis fur nō fuit deprehēsus certe in tm̄ tenetur opem prestās quantū principalis. vt l. sepe. circa fi. de verb. sig. Quid ergo dicemus: videte domini ego dico q regula est q prestans opem punitur eadem pena qua principalis punitur. vt. ll. ff. alleg. fallit in casu. l. raptores. C. de rap. vir. ꝛ. d. l. j. C. de nili. agge. nō rumpen. quia sic est ibi expressum. Item fallit quan do qualitates ꝓpter quas pena debet augeri vel minui reperiunt diuerse in persona facientis ꝛ opē prestātis vt hic: qđ tamē intellige vt statim dicā ad hoc vt cessent cō traria. Pro cuius declaratiōe debetis scire q quedam sunt qualitates ex quibus augent que superuenerūt pre ter ꝓpositū delinquentiū ex postfacto extra ipm delictū vt deprehensio de qua hic dicit: ꝛ tunc quilibet punitur fm q illa qualitas inest in eo vt hic: ꝓpter qđ dico q si p̄ncipalis offendēs est cōdemnatus in plus: qz negauit vel quia fuit cōtumax: certe si opē prestans fuit cōfessus vel presens nō cōdemnabitur in plus ꝓpter cōtumaciā p̄ncipalis. quia in eo iste qualitates cessant. Quedā sūt qualitates que insunt ab ipo initio tēpore delicti fm ꝓ positū delinquentiū: ꝛ iste quidē insunt in psonis delin quentiū. Exemplū p̄ncipalis occidēs erat filius: opem prestans erat extraneus: isto casu opē prestās punitur i plus ꝓpter qualitatē inherentem ipi filio p̄ncipali. vt. l. vtꝫ. ad. l. pōpo. de parricidijs: ꝛ ideo dico q si ppⁱaris prestaret opē nobili qui punitur in plus fm statuta hu ius ciuitatis. vel ciuis prestaret opem forensi: q puniet in plus ꝓpter qualitatē inherentē p̄ncipali delinquenti Quedā sunt qualitates que insunt tempore delicti rōe loci vel temporis vel persone eius in quem deliquerunt Exemplū ego prestiti tibi arma ad homicidiū cōmitten dum de die: tu cōmisisti de nocte: vl ego prestiti tibi opē

ſtando ad tui ſecuritatem extra plateam vel extra eccleſiam: ꝛ tu cõmiſiſti in eccleſia. vel ego preſtiti tibi opẽ hoc ẽ arma ad interficiẽdũ ticiũ qñ erat ꝑuatus. tu interfeciſti eũ qñ erat in dignitate poſitus vtr opẽ preſtãs puniatur in plus ꝓpter illas qualitates ĩherẽtes ipi delicto. Iſta queſtio iacet in hoc an pſtãs opez obligeꝫ ex delicto tũc cum opem preſtat: an tunc cum delictũ perficit: certe tũc cum delictum perficitur. vt. j. eodem. l. qui ſeruo. verſi. plus pompo. ꝛ. l. ſi quis vxori. §. neqz verbo. j. eo. ꝛ videꝫ glo. velle alibi ꝙ obligeꝫ ex delicto ꝓpter mandatũ ſeu ꝓpter precedentẽ opẽ: ita ſentit gl. in. l. j. §. ꝑſuadere ff. de ſeruo corrup. ꝛ inſti. eo. §. opẽ. ſi ergo tũc obligetur ergo in preſtãte opẽ inſunt ille qualitates: qz de nocte incipit obligari ex delicto ꝛ in platea ꝛ in homine ꝛ in dignitate videtur deliquiſſe ſicut ꝓncipalis. ꝛ ideo equali pena punietur. de hac opezꝫ aliqua. j. e. l. in furti. §. opc. ꝛ. l. qui ſeruo. §. fi.

Iquis perferendum. Vides hic ꝙ ſi duo delinquũt circa idẽ. ꝛ in vno ſubeſt qualitas augmẽtãdi penam in alio ceſſat. in vno augmẽtatur qualitas in alio nõ. Opp. ꝛ videt ꝙ ille qui accepit rẽ pferẽdã nõ teneatur furti: qz nõ facit animo lucrãdi ergo ꝛc. vt. l. j. §. fi. ff. eo. ſo. nõ facit animo lucrãdi ſibi ſed alij: vnde ſufficit ꝙ faciat alio lucrãdi alteri.

Si ſeruo. Qui preſtat opẽ furto irregulari nõ tenetur furti niſi furtũ regulare ſequat. No. tex. ibi tũc tñ incipere teneri. Ad ꝓmũ dictũ op. de. l. neratius. §. qꝫuis. ff. de ſer. coz. dicit glo. ꝙ ibi ſecuta fuit fuga hic nõ: ꝟ nõ ẽ verꝫ vt patet in ver. plus pomp. veritas ẽ ꝙ ibi fuit ſecuta fuga: ꝛ ille qui ꝑſuaſerat recepit ſeruũ fugientẽ: vñ furtũ regulare cõmiſit retinẽdo eũ: merito furti teneꝫ. arg. l. eos. C. eo. Itẽ op. de. l. cõſilij. j. de reg. iur. ſo. glo. tũc de malo cõſilio quis obligatur de dolo: qñ nõ cadit in ſpãle nomẽ maleficij: ꝛ intereſt eius cuius cõſiliũ ẽ datũ ſed ꝟ nõ intereſt eius qz fuga nõ eſt ſecuta: ꝛ ſi eẽt ſecuta dareꝫ alia actio ſpãlis. ſ. ſerui corrupti merito nõ cõpetit de dolo. in eo ꝙ glo. dicit ꝟ ꝙ fuga nõ ẽ ſecuta dicit male vt patet in ver. plus põp. ſo. ergo ſic ibi loquit qñ ipſe cui datũ ẽ cõſiliũ malũ vult agere ꝓtra dantẽ. hic ꝙr qñ vult agere alius in cuius perniciẽ ẽ datũ cõſiliũ facit ad hoc. l. ſi cũ ſcires. ff. de dolo. Itẽ op. ſeruus fugitiuus facit furtuz ſui ipſius. ergo ille qui ꝑſuaſit videt preſtare opẽ furto: ꝛ ſic obligat. l. j. C. de ſer. fugi. gl. ſoluit tribus modis. ꝓmo verũ ẽ ꝙ ſeruus fugiẽdo facit furtum ſui ſi alius euz appꝛhẽdat. alꝫs ſecus. cum. n. nõ ſit q ꝓncipaliꝫ teneat non põt qs teneri acceſſorie tanqꝫ preſtãs opem. Iſta ſo. nõ ẽ vera in ſe p. §. itẽ placuit. j. pxi. illud tñ qꝺ dicit gl. ꝙ põſtãs opẽ teneꝫ acceſſorie qualiꝫ ꝓcedet dicã in ſequẽti. §. Scꝺo mõ ſoluit ꝙ ſit furtuz ad impediẽdã vſucapionẽ nõ quo ad alia. Tertia ſol. ẽ ꝙ ideo ꝟ nõ ſit furtũ: qz ſeruus hic nõ aufugit: ꝛ ſic cõtractatio nõ eſt ſecuta. hãc reꝓbauit: qz fuga fuit ſecuta. vt in v. plus põpo. quare ſo. fm Ja. de are. ꝙ ſeruus fugiẽdo facit furtũ ſui: tñ ꝟ vocaꝫ furtũ irregulare: qz intẽ furẽ ꝛ rẽ ſubtractã dz eẽ diuerſitas: ſed in ſeruo fugitiuo ẽ vnũ ꝛ idẽ fur ꝛ res furata: ideo furtũ irregulare eſt. ꝛ ideo qui ei preſtat opem non teneꝫ furti: ſecus ſi eſſet furtũ regulare vt ĩ ver. ſed ſi aliuſ. ꝛ. in ver. plus põp. vbi dicit ꝙ ille qui ꝑſuadet vel mandat maleficiũ cõmitti non obligatur: niſi tunc cũ maleficiũ cõmittit. facit. l. ſi quis vxori. §. ſi eque verbo. j. eo. qꝺ tene menti. Quero quando quis perſuadet alicui ꝙ fugiat: vtr eſt neceſſe ꝙ habeat animum ꝙ capiat ab alio. glo. hic videt dicere ꝙ nõ ſufficit ꝙ ſit ſecuta rapina vel furtum ab alio. iſta opi. videtur ꝓbari in. l. verum. j. eo. ti. ꝛ ideo gl. videt velle ꝙ quis habeat animũ ꝙ rapiat ab alio nõ dico ab alio certo. ſz ab alio in genere. ita ĩtelligit gl. j. l. ꝓx. ꝛ. l. in furti. §. ope. j. e. ti.

Item placuit. Habes ꝙ lz ꝓncipalis nõ teneatur punit tñ preſtans opẽ Cõtra preſtans opẽ acceſſorie teneꝫ. vt habes. ff. in ꝓn. l. ꝛ ꝓbat in. l. nõ eo minus. C. de accu. ſi ſic ergo nõ poteſt teneri niſi teneat ꝓncipalis vt. l. grece. §. illud. ff. de fideiuſſo. ſo. quantũ ad iſtũ. §. dico ꝙ ꝓncipalis teneꝫ naturali obligatiõe. vt. l. ſed ſi damnũ. §. ſiue aũt. ꝛ §. ſe. ff. de pecul. ergo ei põt accedere obligatio vt teneat quis acceſſorie efficacius. vt. l. ſi pupillus. ff. de ver. ob. ꝛ hoc videtur innuere tex. in. l. ſiquis id qꝺ. §. fi. ff. de iuriſ. om. iu. vbi nullo mꝺo ꝓncipalis teneꝫ: ꝛ tñ preſtãs opem tenetur Pro cuius declaratiõe debetis ſcire ꝙ preſtãs opẽ dicitur teneri acceſſorie nõ ꝙ obligatio accedat obligationi qz qlibet obligatio ẽ ꝑ ſe ꝓncipalis: qꝺ apparet qz vno ſoluẽte alꝫ nõ liberat. vt. ff. d. l. ſi quis id qꝺ. §. fi. ꝛ. l. ſeq. ꝛ põt in plus teneri vnus qꝫ alius. vt. l. is q opẽ. ff. e. ſed dicit teneri acceſſorie: qz factũ accedit facto. nõ. n. qs põt preſtare opẽ alteri facto niſi illud factũ fiat. vt. l. ſi is qui. §. ſi tu ticiũ. j. e. ꝛ ideo merito ſufficit ꝓncipaliter feciſſe illud factũ ad hoc vt preſtãs opẽ teneat: nec requirit ꝓncipalẽ eſſe obligatũ. nõ enim ob ligatio accedit obligatiõi ſz factũ facto. Juxta ꝟ pone ꝙ in cõmittẽte maleficiũ ẽ quedã qualitas ꝓpt quã pena ẽ minor in põſtãte opẽ: ꝛ que dã ẽ qualitas ꝓpt quã pena ẽ maior. exemplũ nobilis põſtitit opẽ pplari delinquẽti. vl forẽſis põſtitit ciui opẽ tenebit ne in minus põſtãs opẽ: certe nõ: imo qualitas q ẽ in pſona eius ſp inſpicit: nec minorabit pp pſonã ꝓncipalis delinquẽtis. vt hic ꝛ. l. ſi qs id qꝺ. in fi. ꝛ ꝓbat. j. ad. l. pomp. de parri. l. j. vbi ſi aliqua de cõiũctis pſonis mãdaret extraneo vt interficeret ꝓiũctã pſonã ſimiliꝫ teneꝫ de parricidio vt ibi ꝓz duz dicit cuius ve dolo malo ꝛc. ꝛ differt ꝟ. q. ab eo qꝺ dixi heri in. l. is q opẽ. ff. e. qz ibi dixi qñ in ꝓncipali delinquẽte erat qualitas q augebat: ꝟ qñ in ꝓncipali ẽ qualitas q minuit iſta tene mẽti.

Idem pomponius. Op. de ꝓn. huius. l. rñ. ꝟ aufugit cũ rebus: ꝛ ſic eſt ſecutũ furtũ regulare: qz alius ẽ cõtractãs ꝛ aliud res cõtracta ꝛ hoc eſt qꝺ dicit tex. qz opem ꝛ cõſiliũ cõtractatiõi tulerit ꝛc.

Si duo. No. §. ꝙ qs teneꝫ de ope ꝛ auxilio inuicẽ preſtito. Facit ad queſtionẽ. duo interfecerũt vnũ. queritꝫ vtr quilibet teneat de homicidio ꝛ auxilio inuicẽ preſtito: ꝟ videt eſſe tex. ꝙ ſic. breuiꝫ ego determinaui ꝑ hũc modũ. qñqz plures cõmittunt vnum maleficiũ vt vnũ homicidiũ vl furtum vnũ vt oẽs ſimul ſubtrahẽdo trahẽ: tũc qlibet teneꝫ vt ꝓncipalis. vt. ff. e. l. vulgarl. §. pe. ꝛ. l. ita vulneratuſ. circa fi. ff. ad. l. aql. ꝛ iõ nõ põt teneri acceſſorie. vt. l. generaliꝫ. ff. de fideico. ꝛ lz poſſet dicere duo facta fuerũt ꝛ homicidiũ ꝛ auxiliũ oia iſta tendũt ad vnũ effectum. ꝛ ideo vna pena imponit. vt l. illud. in fi. ff. ad. l. aql. qñqz plures cõmittũt maleficia diuerſa vtpua furanꝫ diuerſas res. vl vnus facit vnũ vulnus in capite ꝛ alius in brachio. tũc põt teneri vt ꝓncipalis de vulnere vl de furte ſuo vt opẽ põſtãs vulneri vl furto alterius. ꝛ ꝟ ẽ caſus in nro. §. aduerte tñ ꝟ ſecũdo caſu qualiꝫ formeꝫ accuſatio vl ingſitio. nã ſi ego dicerẽ ticius pcuſſit gayuz in capite ꝛ martinus in brachio. ꝛ ad põdicta cõmittẽda põſtiterũt ad inuicẽ auxiliũ ꝛ fauorẽ ex hac accuſatiõe nõ põt ſequi cõdẽnatio de auxilio: qz nõ expꝛimit qualiter preſtiterũt auxiliũ vel fauorẽ ꝛ ideo cũ verba debeãt intelligi in benigniorem ptem. vt. l. ſi põſes de penis. intelligeꝫ ꝙ pcutiendo põſtituſti mihi opem ſeu auxiliũ: ꝛ ego tibi põſtiti ſiliꝫ auxiliũ pcutiendo ꝛ ſic actuſ

meus

meus fuit auxiliuz tibi ꝛ tuus mihi. ſed de iſto actu ego puniꝛ vt ꝑncipalis: nõ puniar tãq̃ ꝑſtãs opem: ſed dz dicere accuſatio vl' ingſitio q̃ vnus ꝑſtitit opem alteri aſſiſtendo: vnus alteri vt habiliꝰ cõmitteret ꝛ ſic preſtitit opez ꝑ aliũ actũ q̃ ꝑ illũ. de quo ꝑncipalis accuſatur ergo ꝛc̃. vt hic: ſed ſi in accuſatiõe vl' ingſitiõe diceret auxiliũ ꝑſtitit ꝛ cõſiliũ ꝛ fauoꝛem. ex eo q̃ dicit cõſiliũ poſſet puniri tãq̃ ꝑſtãs opem: qz ꝑſuadens videt ꝑſtare cõſiliũ: qõ eſt ꝑſtare opẽ vt ꝓbaꝛ ꝑ totã hãc. l. lz tex. videaꝛ int' opẽ ꝛ cõſiliũ facere differentiã. vt. j. e. l. in furti. §. ope ꝛ §. cõſiliũ. ꝛ ibi dicã. ꝛ iſtud cõſilium de neceſſitate ꝓ ſupponit aliũ actũ q̃ illũ de quo accuſaꝛ: merito põt puniri: ita debetis intelligere tene menti.

I pauonem. An autez requiratur q̃ ille qui ꝓſecutus ẽ ſuppoſuerit euz qui cepit: dic vt in glo. ꝛ ibi dixi. §. l. ꝓxi. §. item placuit.

m Ater. De materia huius. l. mater. ꝛ l. ſi filius. dic vt dixi. §. eo. l. eum qui. §. ſi filius.

Erum eſt. Dicit hic q̃ inſpici dz animus nõ factũ. Cõtra. §. e. l. vulgaris. §. ſiquis es. ſol. ibi ꝑter animũ ſuũ incidit in eãdẽ ſpẽm delicti grauioꝛẽ q̃ cogitaret: ideo inſpicit cuẽtus. hic vo incidit in aliã ſpẽm delicti q̃ cogitaret ideo nõ inſpicit cuentus. vt dixi in. l. diuus. j. de ſicca.

Secũdo op. gl. j. e. l. fullo. §. q ancillã. plures ſol. dãt illa ẽ vera ꝟ erat meretrix ibi nõ. ideo ꝟ cã quare iſtud faciebat lz eẽt mala: tñ erat a iure ipunita: qz coitus cũ meretrice ẽ ipunitus. vt. l. j. de cõcubi. ſed cã ꝓpt̃ quã furti puit ẽ punibilis de iure. ideo ſi facit vltra cũ ab initio daret operã rei illicite tenebit̃. Quero ꝑ rebus ſubtractis nõ teneꝛ furti. quare in actiõe. l. aql. teneatur. Rñ. q̃ ſic quaſi videatur dediſſe occaſiõez dãni. vt. l. q occidit. §. i hac. §. ad. l. aquil. ꝟ lex facit ad tria. primo q̃ ille qui rapuit ꝑ vim meretricẽ nõ teneaꝛ pena illius ti. de rap. virgi. ꝛ notaꝛ in. l. j. in ꝑn. C. de rap. virgi. Secundo facit q̃ tu feciſti pacẽ cũ aliquo ꝛ ꝓmiſiſti eum nõ offendere ꝛ poſtea cõmiſiſti adulteriũ cũ vxoꝛe eius. an incidas ī penã. Gui. d̃ ſuza. determinauit q̃ nõ ꝑ hãc. l. qz nõ facit aio iniuriãdi ſed cã libidinis: ꝛ ſic nõ facit cã vidicandi ſeu retractãdi inimicitiã iã ſopitã: ſed ſi faceret cã vidicãdi: qz forte ipẽ paſſus ẽ ſimilẽ iniuriã: de qua facta ẽ pax tũc ſine dubio incideret in penã. Cõtra iſtã determinationẽ facit. x. coll'. q̃ fuit ꝓia cã bñ. amit. §. ꝑterea. ꝛ §. ſe. vbi vaſallus ꝓdit feudũ ꝓpt̃ adulteriũ cũ vxoꝛe vel cuz filia dñi. ſed ibi in vaſallo q̃ ꝓmittit dño fidelitatẽ. Iſti vo faciẽtes pacem nõ ꝓmittũt niſi ſolũmõ nõ offendere occaſiõe ꝓcedẽtẽ bzige: facit qõ dixi in. l. aut facta. §. cã. j. de penis. Et eodẽ mõ facit ſi aliqs facit furtũ ei cũ quo fecerat pacem q̃ nõ incidat in penã: qz nõ facit aio vidicãdi ſed aio lucrãdi: ꝑ hoc facit qz lz furtũ ſit iniuria ſeu offenſa nõ ẽ offenſa in ꝑſonã. vt no. in. l. itaq̃ fullo. §. e. ꝛ dixi plene. §. de publi. in. l. licitatio. §. qõ illicite. Itẽ facit ꝟ. l. q̃ ſi aliquis liberã mulierẽ tenuerit cã libidinis nõ poſſit accuſari de plagio ſeu de ꝓuato carcere: ſz ꝟ loquitur de meretrice: ſed in alia muliere libera ꝑ vim detenta putarẽ aduertendũ vtz detenuerit eã ꝑ. xx. horas vel nõ. vt. l. capite quinto. j. de adul.

Si iumenta. Glo. q̃rit ſi ſic facit furtũ: qd duplabitur vl' quadruplabit̃. vtz ꝑciũ rei vl' preciũ vſus: ꝟ ſunt opi. qdã dicũt ꝑciũ rei qdã ꝑciũ vſus: ꝛ iſta ſecũda opi. ẽ vera. ꝛ glo. tenet eã ꝟ ꝛ iſti. e. in ꝑn. ꝑ hoc facit qõ no. §. de cõdi. fur. l. qui furtũ. circa fi. glo. ꝛ hoc tz Ci. C. de ſer. fug. l. j. in ꝓma. q. Quero vtz res efficit furtiua videtur q̃ nõ: qz nõ fit furtũ rei ſed vſus ipius. preterea res nõ deſijt eſſe in poteſtate dñi. ergo nõ incipit eẽ furtiua. vt. l. ſeq̃. §. labeo. §. de vſuca. qz ꝑ iſtũ cõmodatarium dñs poſſidet: ſed ſi poſtea interuerteretur poſſeſſio: tunc inciperet res furtiua eſſe: ꝛ non ꝓcederet vſucapio. vt. d. §. labeo.

I ſeruus. Dicit ꝟ q̃ actio ẽ vulgaris formula. Cõtra inſti. d̃ act. in ꝑn. dicunt ibi quidã ꝛ ita dicit ibi tex. aliud erat olim actio aliud hodie qõ non eſt vez: qz actio erat idem olim qõ hodie. vt. l. nihil. §. de act. ꝛ obli. ſed ſolẽnitas ꝛ forma impetrandi eſt ſublata hodie per tit. C. de formu. ꝛ reſpectu illius ſolẽnitatis iſta actio appellaꝛ formula vulgaris. Item oppo. actio deſcendens ex delicto nõ datur de peculio. vt. l. j. §. cum ſeruus. §. de his qui deie. vel effu. ꝟ dicitur contrariũ. ſo. ex ꝟ habebis intellectũ huius. l. debes ſcire q̃ ex edicto nau. cau. ſta. deſcendit actio. quãdoq̃ ex recepto ꝛ ſic ex cõtractu vt qñ eſt perditũ aliquid abſq̃ facto exercitoꝛis naute vl' cauponis. ꝛ ideo tũc datur actio de peculio que durat infra annũ etiam ſeruo manumiſſo vt ꝟ. quandoq̃ illa actio deſcendit ex delicto. vt ſi res ꝓjt facto naute cauponis. ꝛ tũc nõ daꝛ actio de peculio ſed noxalis: que actio ſeq̃t caput ſerui: ita logt̃ ꝟ. ꝓbant̃ ꝓdicta. §. nau. cau. ſta. l. lz §. poſſumus.

Alſus. Lex iſta in ſui ꝑn. eſt ſubtilis. Op. de toto ti. de cõdi. inde. vbi ſoluens ꝑ errozẽ hz ꝓditionẽ indebiti. ꝛ ſic trãſfert dominiũ: qz nemo rem ſuam ꝓdicit. dicit glo. ꝟ dz intelligi qñ qs labit̃ in perſonam: aſſerebat enim ſe eſſe ticiũ cũ nõ eſſet. vt. j. eo. l. ſiqs vxoꝛi. §. cuz ticio. dicit Di. iſta ſo. nõ eſt neceſſaria. imo ſiue labaꝛ in perſonam ſiue nõ: nunq̃ tranſfert dominiũ in falſũ creditoꝛem ſciẽtem vt hic ꝛ. l. qm̃. in ꝑn. §. de cõdi. furti. Nõ obſtat ti. d̃ cõdi. inde. nam nemo ꝓdicit rem ſuam ꝑter q̃ a fure. vt. l. ſi. §. quẽad. vſufruc. ca. ſed ꝓtra furez degenerat omnis actio. ꝛ ſic ꝓtra eũ poterit dari ꝓditio indebiti. ſed glo. cõmuniter tenet qõ ꝓius dixi vt ꝟ not. ꝛ. d. l. qm̃. mihi videt dicendũ ſic quandoq̃ falſus creditoꝛ ſimulat ſe creditoꝛem. ꝛ ſic ſuo facto inducit debitoꝛem ad ſoluendũ indebitũ. iſto caſu facit furtuz pecunie. vt hic dicit tex. ꝛ d. l. qm̃. in princi. de cõdi. fur. videt enim ſoluere ſub cõditiõe ſi eſt creditoꝛ. Quandoq̃ ipe nõ ſimulat ſe ſz debitoꝛ erat abſq̃ facto creditoꝛis ꝛ ſoluit ei indebitũ ſua ſpõte nõ creditoꝛis ſuggeſtiõe: iſto caſu videt ſoluere pure ꝛ ſimpliciter ꝛ tranſferꝛ dominium. ꝛ ꝟ mõ põt loqui alia opi. ꝛ ſic intelligaꝛ totus ti. de cõdi. inde. Ultimo vide glo. que incipit videt enĩ ſub q̃dã ꝛc̃. ibi. l. qõ meo. §. j. ſo. vt ibi. ꝛ. d. l. ſi me inuacuã.

Falſus. Hic eſt nota. §. Op. de. l. q mihi donatum. §. de dona. Solu. vt ibi patet

Quero qñ fiãt nũmi ꝓcuratoꝛis. glo. que eſt hic dicit in duobus caſibus. ꝓmo qñ credo eũ ꝓcuratoꝛẽ in rem ſuã. Secũdo qñ ꝟ agit vt ſui fiant ꝛ ipe faciat me liberare. ꝛ ex iſtis glo. in. l. ſi ꝓcuratoꝛi falſo. §. de condi. ob cau. ꝛ. l. falſus. C. e. diſtinguit ſic. qñq̃ ſoluit falſo ꝓcuratoꝛi vt ipſe poſſet creditoꝛi: ꝛ tũc ſine dubio fit furtum ꝟctando vt hic. ꝛ iſto caſu hz locũ actio furti ꝛ cõdi. fur.

Quandoq̃ ſoluit falſo ꝓcuratoꝛi credẽs eũ ꝓcuratorẽ in rẽ ſuã ꝛ tũc hz locũ ꝓditio indebiti. vt. l. creditoꝛis. C. de condi. inde. qñq̃ ſoluit falſo ꝓcuratoꝛi vt faciat liberari debitoꝛẽ. ꝛ tunc hz locũ ꝓditio ob cãz. ꝛ ita intelligit̃. l. ſi ꝓcuratoꝛi falſo. Iſta diſtinctio vera ẽ in ſe: tñ q̃ ꝟ ſit intellectus illius. l. ſi ꝓcuratoꝛi. nõ ẽ vez. nã hec diſtinctio loquit̃ qñ daꝛ cõditio ob cãm: ideo qz nõ feciſti me liberari fm q̃ ꝓmiſiſti: ita logt̃ hec diſtinctio. ſed. l.

ſi ꝓcuratori. loquitur quando quis ſoluit ꝓcuratori fal ſo vt ꝓcuratori ſimplicit: quo caſu videt agi inter ſoluẽ tẽ ⁊ ꝓcuratorẽ recipientẽ q̃ debitor ſtatim liberet ſi reci piẽs ẽ ꝓcurator. vel q̃ dñs habeat ratuz: ⁊ ſic liberet ra tihabitiõe: nec transſert dominiũ in ꝓcuratorẽ ſed credi tur ꝑ ꝓcuratorẽ trãſferri in dominum. vt. l. qui mihi do natũ. ſ. de dona. ideo ratihabitiõe nõ ſubſecuta cõpetit ꝓtra ꝓcuratorẽ ꝯditio ob cauſam: qz nõ fecit dñm ratuz habere ſm q̃ tacite cõuentũ fuit. Jtẽ põt agi furti. qz illã pecuniã inuito debitore ꝓtractauit. ita loquit. d. l. ſi ꝓcu ratori falſo. Opp. de. l. ij. ſ. ij. ſ. ꝑ empto. So. ibi ſol uit falſo ꝓcuratori ſciẽs eũ eſſe falſuz qꝺ exaĩa vt ibi ⁊. l. diſpenſatorẽ. ſ. de ſo. cetera que ptinẽt ad hanc materiã nõ dico h̃. dic plene per doc. in. l. falſus. C. e. ⁊ in. d. l. ſi ꝓcuratori falſo.

Sed ſi is. Quero que ẽ rõ huius. l. dicit gl. qz breui manu ⁊c. videt eni ſolutum ipi creditori qñ ſoluit alteri eo mandãte ⁊ ſic videt ipe cõtra ctare qꝺ tene menti. Jſta aũt fictio nõ põt habere locuz cõtra abſentẽ. vt. l. qui decẽ. ſ. idẽ rñſũ. ſ. de ſo. facit qꝺ no. in. l. ſingularia. ſ. ſi cer. peta.

Si quis. Op. de. l. ſi qs vxori. ſ. cũ ticio. ſ. eo. So. ibi mẽtitus ẽ circa ſubſtãtiam ꝑſo ne: h̃ circa qualitatẽ. Jtẽ dicit hic in fi. ſi alia actio nõ ſit ꝓtra ſp ẽ alia actio gnãlis vt certi ꝯditio ĩ ꝑn. ſ. ſi cer. pe ta. So. nõ intelligit de alia actiõe gnãli ſz de alia ſpãli. Jtẽ op. qz cõpetit alia actio. ſ. certi ꝯditio ſpãlis ex mu tuo. dicit gl. q̃ põt cẽ q̃ nõ cõpetit vt in ſeruo ⁊ filio. alij dicũt q̃ nõ repit certi cõditio ſpãlis ex mutuo qꝺ dic vt ſolet dici in rubrica. ſ. ſi cer. peta.

Qui alienum. Qñqz res aliena iacet in pu blico abſq; cuſtodia perdita caſu vt h̃. ſ. qñqz iacet in publico ꝓiecta ſpõte. vt in. ſ. ſi qs ſpõte. qñqz iacet ꝓiecta volũtate coacta. vt. ſ. ſi iactũ.

Nota tex. ibi neqz. n. furtũ fit ⁊c. Jtẽ no. tex. ibi nec hic videt. no. in ꝑn. ſ. ꝑ ſtatutis diuerſis que dicũt ſi qs intrauerit vel occupauerit rem alterius q̃ nõ ẽ neceſſe q̃ qs ſciat dñm: ſufficit eni rẽ ſcire alterius eẽ. facit ad hoc l. ſi is q in puteũ. ſ. ſiqs cũ putat. ſ. qꝺ vi aut clã. Se cũdo no. q̃ rei que nõ hz dñm nõ fit furtũ. qz repugnat diffinitio cum nõ poſſet fieri inuito dño Tertio no. q̃ ſufficit q̃ qs putet nõ ſubeſſe dñm. rõ ẽ tunc qz ꝯtatio nõ ẽ fraudulo ſa: ſed iſtũ tex. intelligo q̃ qs dicat ſe pu tare motus aliq̃ rõne. alis ei nõ crederet cuz iuris ꝓſum ptio ſit cõtra euz. vt. C. vñ vi. l. cuz q̃rebat. dicã. ſ. e. l. inſ oẽs. ſ. recte. ⁊. ſ. e. l. ſ. ſi iactum. Ulterius no. q̃ ille q accipit redditus nõ tenetur furti. ſed circa hoc q̃ro qd ſi nõ repit cui reddat: an põt ſibi licite retinere eaz. rñdeo ſi qdẽ putabat eã habitã ꝑ derelicta põt licite retinere ⁊ vſucape eã ti. ꝑ derelicto. vt. ſ. ꝑ derelic. ꝑ totum. ſed ſi nõ putauit h̃ dz eã dare paupibus ꝑ aĩa eius cuius fuit ar. in auc. oẽs peregrini. C. cõia. de ſuc. Ulterius ha betis h̃ de libello qui ꝓponit q̃ ꝑ teſtationem manife ſtat animus. Ultio habes h̃ q̃ quis nõ põt petere ꝑ ciũ inuentiõis: qꝺ no. ꝓtra hoc videt tex. in. l. idẽ ſi. ſ. ſi ob iudiciũ. ſ. de cõdi. ob tur. cau. Sol. qñqz res pdita ẽ iã inuenta: ⁊ tũc nõ poſſũ petere preciũ inuẽtiõis vt h̃. cũ eni debeo facere gratis: accipiendo pecuniã turpit fa cio. vt. l. pe. ſ. de cõdi. ob. tur. cau. Si vo nõ ẽ inuẽta ſz inueniẽda: tunc poſſũ petere preciũ inuentiõis. vt. l. ij. ſ. ad. l. ro. de iac. ⁊. d. ſ. ſi tibi ob iudiciũ. puto etiã q̃ ſi ꝑ re tua inueniẽda aliqd expẽdidi teneaꝛis mihi ad illud reddẽdũ actiõe neg. geſt.

Si iactum. Nõbilis ẽ iſte. ſ. No. ex. ſ. iſto q̃ q ſcit rẽ quã ꝓiecit picturã hẽ ꝑ de relicto videt. Op. ad h̃. ſ. de acq. re. do. l. q̃ rõe. ſ. ſi. ⁊ l. qui leuande. ⁊. l. ij. ſ. fi. ſ. ad. l. ro. de iac. So. glo. no. h̃ ex q̃litate ꝓiciẽdi apparet animus: vt puta qz ꝓiecit libꝫ aptũ: ſed ſi ꝓieciſſet inuolutũ in pãnis cereis nõ ꝑ ſumeret habuiſſe illũ animũ: qꝺ tene mẽti: qz ẽ multum notabile. Jtẽ op. rei q̃ nõ poſſidet nõ fit furtũ. vt. l. be reditarie. ĩ. e. ſz res iſta iactata nõ poſſidet. vt. l. rẽ q̃ no bis. de acq. poſ. ergo ⁊c. ſol. rei q̃ nõ poſſidet nec vnq̃ fuit a dño poſſeſſa nõ fit furtũ vt rei hereditarie vt ibi: ſz h̃ dñs habuit iã poſſeſſionẽ: lz nũc nõ habeat: ad hoc fa cit qꝺ no. ꝑ doc. ĩ. l. ſi abducta. C. e. Ultimo not. fi. ſ. ibi q̃ ſi putãs ⁊c. ex quo no. q̃ ſi aliquis interrogaꝛ qd cogitaſti: putaſti ne rẽ habitã ꝑ derelicto. põt rñdere cir ca hoc: nihil tũc cogitaui: qꝺ eſt notandũ ad multa.

I ſocius. Op. de. l. merito. ſ. ꝑ ſocio So. dic q̃ in dubio nõ ꝓſu mit furtũ facere rei cõis: lz poſſet facere hoc qꝺ dixi q̃ nõ preſumit ẽ vex qñ vtit re ad eũ vſũ ad quẽ eſt deſtinata: ſecus ſi vteret aliter ita q̃ ſocio auferet cõmo ditas partis ſue. vt. d. l. merito. ⁊. l. ſabinus. ⁊. l. q̃ edes. ⁊ qꝺ ibi no. ſ. cõi diui.

Ater omnes. Actio noxal nõ ex tinguit lz ex poſtfa cto deſinat intereſſe. h. d. Aduertaꝛ op. ⁊ vz q̃ ſi deſinit intereſſe extiguaꝛ actio. vt. l. vbi. ſ. de eden. ⁊ l. q ãt. ĩ ꝑn. ⁊ qꝺ ibi no. ſi qs cau. So. h̃ ĩ actiõib̃ mere penalib̃: ibi ĩ actiõib̃ q̃ dãt ad itereſſe. Op. ⁊ vz q̃ ñ ſit ſilis mãumiſſo ⁊ mors. vt. l. ſi hoiez. ꝺ edi. edic. ſol. q̃ ad q̃dã ſũt ſilia quo ad q̃dã ſũt diſſilia. Jtẽ op. ⁊ vz q̃ nõ ſit idẽ ĩ cõditõe furtiua. vt. l. ſiue. ſ. fi. ⁊. l. ⁊ iõ. ſ. de cõ di. furti. So. q̃ h̃ dicit in tex. re extincta durare cõditio nẽ furtiuã: itellige ſine facto dñi furtũ paſſi. alis ſecus vt ĩ ꝺrijs. Op. vltimo de. l. fullo ſi actiõe. ĩ. e. ſo. vt in glo.

Si ſeruus. Jſte. ſ. vſq; ad. ſ. recte. h̃ dicit. plu ribus cõpetit actio furti: ſi pluriũ in tereſt. h. d. Sl. op. vide eã que incipit ⁊ ita pluribus ĩ l. ſi plures. expone vt ibi.

Recte. Hic ẽ notãdus. ſ. ⁊ breuit. h. d. Jn delict lz allegare ignoraãtiã ad cõmodũ ignoraãt nõ ad incõmodũ. h. d. tene mẽti. Op. de. l. ſi qs pſua ſerit. C. e. ſo. ſpãle ẽ ĩ cãu illo. Jtẽ op. de iſto tex. ad ſe ipz. dicũt qdã q̃ põponi corrigit ꝑ finẽ nr̃i. ſ. ⁊ hoc pla cet. Alij dicũt q̃ põponi loqt ĩ caſu. d. l. ſiqs ſeruo. qꝺ nõ placet: qz illa ẽ cõſtitutio noua quã põponi ignoraꝛ uit vt ꝓbat iſti. e. ſ. placuit. Alij dicũt q̃ furtũ fit ſed nõ hz locũ actio furti: nec hoc placet: qz repugnat diffinitio nõ. n. fit inuito dño. ergo ñ ẽ furtũ: lz h̃ gl. teneat iſtã opi. ⁊ male: ſz meli dicẽ iſti. eo. ſ. placuit. Quero circa hanc l. p̃ de volũtate dñi vtz ĩ dubio ꝓſumaꝫ volẽs vel ꝺicẽs dicẽ gl. ⁊ bñ q̃ ĩ dubio ꝓſumit ꝺicẽ. vt. ĩ. e. l. q vas. ſ. ve tare. Juxta h̃ q̃ro iudex iqſiuit ꝺ aliquẽ de furto: ꝓpa ret dñs rei ſubtracte coraã iudice: ⁊ dicit illud factũ fu ſſe eo volẽte vtz pp hoc ille libereꝫ ab actiõe furti: vz q̃ ſic ꝑ hũc tex. ⁊ h̃ diſputãdo tenuit Ja. bu. ⁊ dicebat ſic. offici uz iudic ingrẽt ſuccedit ĩ locũ pt̃. vt. l. ꝓperandũ. ſ. ⁊ ſi qdẽ. C. ꝺ iudi. ⁊. l. ſi ob cãz. C. ꝺ euic. ſz furtũ ẽ delictũ ꝑ uatũ: vñ nõ poſſz accuſare alius inuito dño. eadẽ rõne iu dex q repſentat pſonã dñi nõ poterit ingrere dño inuito ⁊ ꝺicente. Breuit qcqd ipe dicat vos debet ſcire q̃ ex eo q̃ fit ꝑuato q̃rit ius reipublice ad vindictã. vt. l. lici tatio. ſ. qꝺ illicite. ſ. de pub. ſicuti ex facto fui ⁊ filij que rit patri ⁊ dño. vt. l. veluti. ſ. de inſti. ⁊ iu. ⁊. l. poſt limini uz. ſ. filius. ĩ. de cap. Ado ego video q̃ cõfeſſio fui vel filij in bis q̃ dependet ex factis eoꝝ nõ nocet pãi vel dño niſi appareant alia indicia. vt. l. q̃ro. in fi. ſ. de edi. edic. ⁊. l. cum ꝓbationes. ſ. de ꝓbati. ⁊ ibi no. facit qꝺ no. in l. ij. ſ. ſi ex noxa. cã aga. ita confeſſio iſtius dñi non pre

indicat publico: nisi appareant aliqua indicia de suo cõ
sensu: vt q2 erat sibi cõsanguineus vel amicus: z res erat
parua. vel cõsuetus erat talia cõcedere z similia. alis quis
de facili euaderet vnũ furẽ: qõ eẽt absurdũ ad id quod
Ja. bu. dicebat q iudex inquirẽs assumit officiũ partis
cõcedo nõ officiũ partis ꝑncipaliter iniuriati vt dixi in
l. ij. §. si publico. ff. ad adul. Quero circa voluntatẽ fu
ris quid si fur dicit se putasse dñm cõsensuꝝ. glo. dicit ꝟ
q credit furi quantũ ad ꝟ vt libereť ab actiõe furti. sz ad
ꝟ vt teneať actiõe alia inspicimus vtrũ debuerit credere.
ꝑ hac glo. facit insti. de act. §. alie. vbi in his que depen
dẽt ex volũtate nostra stať dicto nostro cũ sacramẽto: sed
ſm ꝟ nũq̃ puniret aliquis fur de furto: q2 semꝑ diceret
credebã dñm ꝓmissurũ. Breuiť glo. insti. eo. §. placuit
dicit melius. aut quis habuit rẽ ab initio dñi voluntate
vt q2 dñs sibi cõmodauit equũ vsq; ad villã: tũc de faci
li põt credere dñm ꝓmissuꝝ in iter lõgius: sz si ab initio
subtrahit dño ignorante: tũc nõ ẽ credendũ furi: ꝟ satis
placet. Tamẽ breuius possumus dicere q cõtra furẽ ẽ
ꝓsũptio iuris q ipe credidit dñm nõ ꝓmissuꝝ cum ne
mo ꝓsumať iactare rẽ suã z pecuniã suã. vt. ff. eo. l. q vas
§. vetare. z ideo nisi fur ostendat aliqua indicia verisimi
lia ꝓpter que sit credendũ ipm putasse dñm ꝓmissurus
nõ crederet ei. nec ob. glo. in. §. alie. q2 illud est vex in his
in quibus nõ ẽ iuris ꝑsumptio cõtra asserentez. ar. C. de
iniur. l. si nõ ꝓuicij. Ultio hũc. §. allego ad duo valde
notãda. ꝓmũ ẽ q tu interfeciśti aliquẽ bannitũ quẽ licet
occidere: vtꝝ habeas tu necesse docere te sciuisse ipm eẽ
exbãnitũ tpe quo occidisti: puto q nõ. imo etiã si igno
rabas iusta ignorantia: z credulitas tua nõ põt tibi alle
gari ad incõmodũ tuũ. casus ẽ hic z insti. eo. §. placuit.
facit. l. z ideo. §. de his qui no. infa. Sed econuerso ad
cõmodũ tuũ põt allegarr dicẽdo putabã eũ exbannitũ
cũ ipe nõ sit qõ dicis. vt. l. pe. ff. de adul. Secundo di
cebã ꝑ banc. l. q in maleficijs nõ debet respõderi positi
onibus ꝑ credit z nõ credit: sed debet respõderi de veri
tate: sic ẽ vel nõ est. naz vides q in maleficijs credulitas
nõ inspicit ad incõmodũ accusati sz veritas vt dicit tex.
hic ibi se facere sciuit z ibi ꝑ cõtrariũ ꝛc. z sic debet respõ
dere de veritate nõ de credulitate: de hoc dixi plene in
l. marcellus. §. re. amo.

Si furtiua. Op. §. eo. l. ei qui. So. ibi fuit assi
dua cõtractatio non interrupta. ꝟ
vo fuit interrupta.

I dominium rei. Intuẽtu no
ui domini as
sidua cõtractatiõe nascit actio furti. h. t. in sũ.

Op. z videť q assidua cõtractatõe nõ nascať actio fur
ti. vt. l. ei qui. §. eo. so. dicũt quidã ꝟ ideo q2 ex ꝓma cõ
tractatiõe nõ habebat actionẽ: z sic hec. l. ꝓcedit clare in
legatarijs ꝓut vere loquiť in heredibus z bonoꝝ posses
soribus z patre adoptiuo nõ habet actionẽ ex noua cõ
tractatiõe sed ex veteri: ita intelligit Rug. hic cuius opi.
tenet glo. in. l. si abducta. C. e. sed ista opinio Rug. ẽ cõ
tra mentem huius. l. z glo. reprehendit eam hic z etiã in
l. sed nec legatarius. §. de cõdi. fur. Ad cõtrariũ rñdeo
assidua cõtractatiõe nõ nascit actio furti noua: vex est ni
si cõtingat mutatio dominij vt hic: ista vera ẽ: habebit er
go heres bonoꝝ possessor z pater duas actiões furti ꝑ
eadẽ re: vnã ꝓ cõtractatiõe facta in vita defuncti. aliaz ꝓ
ea que ẽ facta postq̃ ad eũ puenit dominiuz: z istud est
valde notanduz. Et aduerte aliquis fecit furtũ florentie
reperiť ꝟ cũ re subtracta: poterit ne puniri hic: cõit dice
reť q nõ de iure: q2 assidua cõtractatiõe non nascit actio
furti: sed cõtra. tibi dico ꝑ hãc. l. nã sicut mutatiõe domi
nij nascit noua actio furti ad penã applicandã parti: sic
mutatione territorij z iurisditionis noua nascit actio seu
accusatio furti ad vindictã publicam per istam. l. no. z tẽ
ne menti. Op. rei nõ possesse nõ fit furtũ. vt. l. hereditа
rie. ff. eo. sed istam rem nunq̃ possedit heres: ergo nõ sit
furtũ. rñdeo. qñq̃ quis nunq̃ possedit rẽ facto furis: z
tunc non impedit nasci actio furti vt ꝟ. z. l. si abducta. C.
e. z ibi glo. qñq̃ nũq̃ possedit rẽ. rõ q2 nõ apprehendit
absq; facto furis: z tunc nõ nascitur actio furti. vt. d. l. he
reditarie. Ultimo Bi. inducit in ar. banc. l. ad. q. q si
arbitratores inceperũt cognoscere tanq̃ arbitri de iure:
z postea assumpserũt tertium q interuẽtu noue ꝓsone vi
deať nouũ cõpromissum: z ideo possunt redire ad viam
arbitri vel arbitratoris: z eligere aliã viã ꝓcedendi: sed
l. ista facit multũ a lõge. de hoc ponit Bi. z ibi dixi i. l.
iij. §. de testa. mili. z in spe. ti. de arbit. §. sequiť. v. quid si
cõpromissũ. Utrũ autẽ assumendo tertium videať no
uum cõpromissũ eẽ. vos debetis scire q quãdo tertius
assumiť ab ipsis arbitris vel a iudice: q nõ est nouũ cõ
promissũ: certe nec ille tertius est arbiter: sed ẽ quidã ter
tius assũptus ad cõcordandũ eos: adeo q ipe nõ debz
sententiare: sed arbitri cogent sniare ſm cõsiliũ suũ. vt. l.
nõ distinguemus. §. pe. §. de arbi. z qõ no. in glo. z cla
rius in spe. ti. de arbi. §. fi. v. sed nũquid iste tertius. Si
vo ille tertius assumeret a partibus: tũc satis puto q il
le tertius sit arbiť z nouũ cõpromissũ videať: ar. l. pedi.
in fi. §. de arbi. facit ad ꝟ. §. de iusti. z iu. l. ius ciuile. ꝟ ãt
ẽ vex de iure cõi: iura tñ municipalia ĩ qbusdã locis di
cũt assumẽdũ tertiũ arbitrum tũc. q2 ius municipale ap
pellat eũ arbitrũ: dicendũ ẽ q ẽ arbiť: z cogeť sentẽtiare.

Ai uas. Oppo. z videtur q domin⁹
auferẽdo rẽ perdiderit ius su
um. vt. l. extat. §. qõ me. cau. z. l. si quis in tãtã.
C. vnde vi. Sl. dat multas so. sed vltima so. est vera. naz
hic dicitur q nõ obstante violentia furti debet cõdẽna
re ad penam circa quam nullũ delictũ cõmissũ est aufe
rendo rem. sed secus esset in cõditiõe furtiua circa quam
delictũ fuit cõmissũ auferendo rem: quia cõditio furtiua
est ex re: z ideo auferendo rem amisit ius suuz: sed actio
furti est extra rem. z hanc opi. tenet Li. C. vnde vi. in. d.
l. si quis in tantam. Item op. q quis nõ teneať dicere
põdus. vt. §. eo. l. in actiõe. so. ꝟ sponte dixit. Ex hac. l.
no. duo. ꝓmũ est q si quis dicat rẽ maioris põderis z re
periať minoris q nihilominus debeat sequi cõdemna
tio ꝓut reperiť: sicut cũ peteret. x. z nõ ꝓbat nisi in. v. de
bet in parte ꝓdemnari z in parte absolui. vt. C. si aduer.
rem iudicatã. l. j. z qõ ibi no. Quero quando est cõtẽ
tio de aliquo vase: vtꝝ actor possit petere vt illud vas ex
hibeať vt testes illud recognoscãt: z videať de põdere va
sis z qualitate materie. tex. iste facit q sic, tu dic vt dixi i
l. si cũ exhibuissent. §. de publi.

Qui furem. Quero qualiter teneať celans fu
rẽ. aduerte qñq̃ quis celat furẽ ꝟ
ẽ seruũ fugitiuũ: z tũc nõ ẽ dubiũ q teneť furti cũ distin
ctiõe tñ que est. ff. pxi. §. facit. l. j. in ꝑn. §. de ser. fu. qñq̃
quis celat aliũ furẽ: tunc aut celat eũ cũ re furtiua: z tunc
teneť furti tanq̃ prestans opẽ furto. vt. C. eo. l. eos. sed si
celat furẽ simpliciter non teneť furti: sed teneť pena illius
ti. §. de receptato. Ultimo videtis ꝟ q qs nõ cogit in
dicare furẽ: hoc ẽ vex q nõ cogit a pte vel a lege vt hic.
sed a iudice põt cogi. vt no. in. l. ciuilẽ. C. e. z. l. idẽq̃. §.
si tibi ob indiciũ. §. de cõdi. ob tur. cau.

Ietare. Non consentire est vetare. ista materia
tangit hic ꝑ glo. z plenius in. l. filiussa.
§. inuitus. §. de ꝓcura. plenius ꝑ Bi. in. c. qui tacet. de
reg. iur. li. vj. z ꝑ Li. in. l. inuitus. C. de ꝓcu. dixi plenissi
me in repetitiõe. l. que dotis. §. so. ma.

Si ego. Op.de.l.eu3.§.is apud quẽ.ff.e.ti.7.§. idẽ põpo.gl.nititur ſoluere ibi. tu dic vt ſtati dicã. Itẽ op.ff.nau.cau.ſta.l.ſed 7 ipi.gl.ſo.vno mõ.tu dic 7 aduerte q̃ qñ res puenit ad furẽ ab initio p̃ dñi volũtatẽ: 7 tũc nũq̃ h3 actionẽ furti occaſione illius rei vt.l.itaq̃ fullo.ff.eo.qñq̃ res puenit ad furem ab initio dñi voluntate: vt q2 ẽ ſibi cõmodata locata vel ſimili mõ p̃ceſſa: 7 tũc aut ipe ẽ fur eiuſdẽ rei reſpectu ꝓprietatis eiuſdẽ: q2 dñm p̃uare voluit ꝓprietate: 7 tũc actionez furti nõ h3: 7 ita loquit.l.eũ.§.is apud quẽ.7.§. idẽ põpo.ff.eo. ſed ſi ẽ fur reſpectu vſus vt q2 alij cõmodauit: 7 tũc poterit agere furti caſus ẽ hic. rõ q2 h ſecundo cãs cõmodatarius nõ p̃uat dñm poſſeſſiõe.vt.l.qui vniuerſas.§.ſi.ff.de acqui.poſ.7 ita tenẽt doc.C.e.l.ſi.circa p̃nci.facit q̃ no.inſti.e.§.furti. Opp.dicit h idẽ in pecudibus.ꝓtra imo ſetus pecoꝝ ſtati efficiunt̃ bonefidei emptoris.vt.ĩ.px.§.v.ex furtiuis. Rñ.illũ v.idẽ in pecudibus referas ad p̃ncipiũ.§.nõ ad ꝓximũ p̃cedẽtẽ caſum

Itẽ op.de.l.ſi aliena.§.ſi.ff.de vſuca.ſol.gdã dicũt q̃ illa corrigit̃ p iſtã: tu dic q̃ ibi fuit ꝓceptũ apud furis beredẽ qui erat bonefidei hic fuit ꝓceptũ apud ipm furem

Quero que ẽ rõ qñ partus eſt natus apud bonefidei poſſeſſorẽ ꝓceptus apud furẽ ẽ furtiuus ſed nõ naſcitur actio furti.rñdeo qui ẽ in vtero quãtũ ad ꝓmodũ habet p nato.vt.l.qui in vtero.ff.de ſta.ho.ſz de cõmodo partus ẽ q̃ nõ poſſit vſucapi: 7 ſic dominiũ nõ imutet.vt.l. generaliter.§.ſi.de fideicõ.lib. ideo ẽ furtiuus 7 a fure crit ꝓtractus ſed q̃ actio furti cõpetat: h nõ ẽ cõmodũ part̃: ideo quantũ ad actionẽ furti nõ videt cõtractus. Circa pertinentia ad hãc materiã dic plene vt per gl.7 doc. in.l.ſi ego.§.partus.ff.de pub.7.C.eo.l. ancille.

Cum fur. Op.de.l.ſi res.ff.de iure do.glo.nõ ſoluit.dicũt quidã ibi ſpãle vel ibi ponit caſus ecõtra: dic tu q̃ in vlibus iudicijs p̃ciũ ſuccedit loco rei ſicut in petitiõe hereditatis 7 in fideicõmiſſis vlibus.vt.l.ſi 7 rẽ 7 p̃ciũ.7 q̃ ibi no.de peti.here.ff.7.l.impator.§.ſi.cũ.l.ſe.ff.de le.ij.ſed dos ẽ quoddã vle ſicut hereditas peculiũ 7 ſi.vt.l.q̃ dicit.ff.de ipẽ.7 ibi no.di ri plenius.ff.ſo.ma.ſup rubrica in.q.illa qd ſit dos.

A furti. Op.de.l.ſiqs fur.§.q lãcẽ. 7 l.q tabulas.ff.e.glo.dicit: ſub audi h tñ: quaſi diceret ſit i electiõe actoris qd dupleꝫ: dic tu q̃ duplaꝫ ĩtereſſe vcꝝ 7 cõe ñ ſingulare h ẽ affectiõiſ. Pro cuius rei gra debetis ſcire. qñq̃ qs vult agere furti rõne dñij rei ſubtracte: 7 tũc ſit duplatio vl q̃druplatio reſpectu veri dñij vt h. Itẽ reſpectu intereſſe vt l.q tabulas.7.l.ſiqs vxori.§.pe.7.l.ſi vendidero.in p̃n: Qñq̃ qs vult agere furti reſpectu alteriuſ intereſſe: 7 tũc ſp duplaꝫ vl q̃druplaꝫ illud intereſſe.vt.d.l.ſi vẽdidero. §.j. Sz ſi q̃raꝫ q̃ ẽ iſtud intereſſe q̃ duplaꝫ. Rñ.nõ loquimur de intereſſe ſingulari affectiõis vt hic: ſed d alio intereſſe 7 extra rẽ 7 etiã p̃ſiſtẽte in lucro ſine alterius iniuria: q2 bene veniet duplandũ. vt.d.l.ſiqs vxori.§.pe. lz quedã opi.ſit hic in glo.que innuit ꝓtra 7 male.

Ope. Ad id q̃ d h dicit inimicitiaꝝ tñ cã. Op. d l.qui iniurie.ff.e. So. h ſcibat alios facturos furtũ certos vl incertos nõ curo ibi ſecus.ſimile habuiſtis ff.e.l.qui ſeruo.§.plus põpo.7.l. ſi pauonẽ. Circa.l. iſtã cẽnt querẽda duo. p̃mo de p̃ſilio.ſecũdo de ope.materiã de p̃ſilio ponit Bi.in.c.nullus ex p̃ſilio.ex de reg. iur.li.vj.7 glo.in.l.p̃ſilij.ff.de reg.iur.dicã plene in.l.nõ ſolũ.§.ſi mãdato.ff.de iniur.7 de auxilio 7 ope dicã hic aliq̃. Aduerte debet ſcire q̃ punit qñq̃ opeꝫ 7 auxiliũ ſimplicit datũ alicui nõ ꝓtẽplatiõe certi actus: vtputa dicit ſtatutũ quicũq̃ dederit opẽ vl auxiliũ exbannito puniaꝫ in tñ. qñq̃ punit auxiliũ reſpectu certi actus: vtputã qui dederit auxiliũ ad maleficiũ cõmittendũ. p̃mo caſu auxiliũ intelligit multũ late ꝓ quolibet adiutorio ſiue mutuet pecunia: ſiue parit aſſocier: ſiue quicquid aliud faciat: q̃ ad eius vtilitatẽ ptineat. h ꝓbaꝫ in.l.iij.in p̃n.ff.ad.l.iul.ma.ibi cuius re opa 2c. Tamẽ circa hoc ẽ aduertẽdũ: q2 qñq̃ p̃bet tali auxiliũ ſciẽte ſupiore iplorãdo ſimplicit̃ miaz: vt ſi ꝓcuro hic q̃ aliqs exbanniaꝫ iſtud ẽ licitũ regulariter. vt.l.ſi fuerit.ff.de re du.7.l.in metallũ.ff.de penis.7.l.diuus.fallit in eo qui eſſz dãnatus ꝓ crimine leſe maieſtatis: ꝓ quo nõ lz ſupplicare.vt.l.gſ qs.C.ad.l.iul.maieſta. qñq̃ hoc fit cozã ſupiore in via iuſticie: vt q2 peto ꝓnũciari bãnũ nullũ: vel peto caſſari allegans aliquã cãz iuſticie: 7 pone q̃ ſuccũbã: an ego q fui ꝓcurator vl aduocatus in curia videor prestare auxiliũ.ad hoc facit q̃ ponit multũ late Inno.extra de ſentẽ.ex.c.ſolẽt.in glo.mag. Qñq̃ preſtaꝫ auxiliũ extra iudiciũ ignorãte ſupiore vt mutuãdo pecuniã vl aliud adiutoriũ: 7 tũc punit.vt.d.l.iij.ĩ.ad.l.iul.maie.7 hoc d p̃ imo. Venio ad ſecũdũ 7 debes ſcire qñq̃ qs p̃ſtat auxiliũ ante maleficiũ: vt ſi p̃ſtat ferramẽta vl ſcalã cã faciẽdi furtũ vel pecuniã cã inueniẽdi aſſaſſinũ vl domũ vbi ſtat ad talia faciẽdũ 7 ſimilia: 7 tũc videt p̃ſtare opẽ maleficio.vt.ĩ.e.l.ſi pignore.§.ferramẽta.7.l.vtꝝ.ĩ.ad.l.põpe.de parri.7.ĩ.de adul.l.q domũ.7 iſte puniet eadẽ pena q̃ p̃ncipalis delinquẽs habita tñ diſtinctiõe q̃litatis ſm q̃d dixi in.l.is q opẽ.ff.e. In accuſatione tñ que fieret de tali auxiliãte nõ ẽ neceſſe q̃ ponaꝫ tp̃s illius auxilij antea p̃ſtiti: ſed ſufficit tp̃s delicti 7 locus delicti: q2 illo tũc obligaꝫ.vt.ff.e.l.q ſeruo. 7 ibi dixi.7.ĩ.e.l. ſiquis vxori.§.neq̃ verbo. Qñq̃ qs p̃ſtat auxiliũ in ipo actu quo maleficiũ cõmittit aſſiſtẽdo malefactori vt habilius cõmittãt: 7 tũc idẽ punit tanq̃ p̃ſtãs opem 7 eadẽ pena ſp cũ diſtinctiõe quã dixi in.l.is q opẽ.ff.e.pbaꝫ in.l.j. C.de rap.vir.que ẽ notabilis.l.ad iſta. Qñq̃ p̃ſtaꝫ auxiliũ poſt maleficiũ: vtputa quidã p̃ſtitit auxiliũ homicide ad euadẽdũ: vidi iã aliquos aſſeſſores illos punire tanq̃ p̃ſtãtes opẽ homicidio: ar.d.l.raptores.ſed mihi nõ placet.nã ſi bñ reſpicis hanc.l.regrit q̃ p̃ſtet auxiliũ ad ipm homicidiũ ſeu maleficiũ cõmittẽdũ ſed in.q.noſtra nõ fuit preſtitũ auxiliũ ad cõmittendũ ſz ad euadẽdũ: 7 ĩõ puto q̃ teneaꝫ ex illo ti.C. de bis q latro 2c.l.j. 7 vltia.vl ſi ipediret familiã cape teneret.l.iul.de vi.vt in l.lege iulia.ĩ.ad.l.iul.de vi.pub.7 in auc.vt oẽs obe.iu. §.pe.dixi in.l.ij.in fi.ĩ.ad.l.coz.de ſic.h probat.d.l.raptores. punitq̃ alit iſtos q preſtãt auxiliũ ad euadẽdũ q̃ eos q preſtãt auxiliũ ad maleficiũ cõmittẽdũ. p̃dicta vera.niſi p̃ceſſiſſet cõſiliũ ante: puta facias: q2 ego adiuuabo te ad euadendũ: q2 tũc illa ſpes data ẽ auxiliũ ad maleficiũ cõmittendũ vt h dicit. Quero vtrũ ille q dat cõſiliũ videaꝫ preſtare opem. Rñ.tex.in.l.qui ſeruo.v. idẽ pomp.ff.e. videt dicere q̃ ſic: ſed hic videt dicere cõtra. Breuiter large ſumendo omnes qui dant cõſilium dant opẽ.eſt enim quoddã adiutoriũ 7 quedã conforta tio iſta talis impulſio 7 cõſiliũ: ſed ſtricto mõ loquendo differt ꝓſiliũ ab ope vt hic.7.l.ſepe.ĩ.d v.ſig. Alia plura circa opẽ dic vt dixi ĩ.l.iſ q opẽ.ff.e.7.l.q ſuo.p to.legẽ

Iqs uxori. Opponi. dicitur hic q̃ vxor tenetur rerũ amotarum. Contra.C. eo.l.ſi.§.ſi. Sol. intellige rerum amotarum h eſt in factum ꝓpter res amotas ſm Ja.de are.7 no.in.l.contraria. Item opp.de.l.7 ideo ij.rñſo.ff.rerum amota. gl.ſoluit q̃ ſuus ibi nõ cõmiſit furtum: quia erat bonefidei. ideo tanq̃ preſtans opem mulier nõ poteſt teneri.hic vero fecit furtum. Item oppo.ad id q̃ dicit de conſilio 7 videtur q̃ tex.ſibiꝑi contradicat.ſo.dicũt quidam q̃ ſequẽſ rñſũ corrigit p̃cedẽs

vel verius primo loquitur quando filius castrense pecu liũ nõ habebat. secũdo qñ habebat. Opp. q in patrẽ actio famosa nõ det. so. fateor q nõ datur actio furti nec alia actio famosa sed dat actio in factuz. Ultimo tene mẽti distinctionẽ hic positaz in gl. z. l. sequit. §. si rẽ. s̃. de vsuca. circa qð vide qð no. Ci. in. l. j. i. viij. op. C. de ser. fu. z qð dixi in. d. §. si rẽ. Principiũ huius. l. inducebant quidã ad. q. q qñ p furto ponit pena corporalis puniat filius subtrahẽs patri: qm̃ hz vnde soluat. s. corpus suũ sicut cũ hz castrense peculium: sed de hoc habu istis tex. in. l. respiciendũ. §. furta. j. de penis.

Si sulphurarie. Circa materiam huius. §. dic vt habuistis. s̃. eo. l. si apes. §. j.

Apud labeonem. Hic. §. ẽ singulari nec reperit alibi. Circa. §. nostrũ querit vtrũ iste vẽditor siliginis liberetur cedẽdo actionẽ. quidã dicunt q sic: vt ruge. nec aliquid allegat sed p eo allegat Bi. s̃. e. l. cũ qui. in ꝑn. z. l. cũ quis. §. si debitorẽ. s̃. de solu. z. l. si quis seruo. Alij dicũt cõtra. nã si iste siliginarius erat debitor in genere. ergo nõ liberat interitu: ita dicit glo. Ad. l. ꝯtrarias rñdet Bi. qz in l. euz qui. erat debitor spẽi: merito interitu liberat: si sine culpa desinit possidere. Ad. §. si debitorẽ. z ad. l. si quis suo. rñdet q ibi fuit spãle mãdatũ de soluẽdo certe pso ne: hic aũt fuit mãdatũ gnãle vt qz nõ designata certa p sona cui solueret. ista opi. ẽ glo. z Bi. z ista satis placet. ar. p hoc. s̃. de solu. l. si hominẽ. §. si nullo. Ulterius ista. l. iducit in ar. p scholari vt si alius q̃z famulus suus vadat ad bidellũ p libro z ipe sibi tradidit nõ liberet bidellus: ita dicit Bi. z nõ plus dicit. sed certe h̃. §. loquitur in eo qui ẽ debitor generis: sed bidellus est debitor spẽi certe: z ideo ẽ aduertẽdũ qñq̃ scholaris recedit z assignat libz bidello spãliter: z tunc videndũ ẽ cui bidellus reddidit: aut. n. reddidit famulo ꝓsueto aut socio cosueto: ita q sibi culpa nõ põt imputari z nõ teneat. vt. l. cum qui. §. fi. z. l. argentũ. s̃. cõmo. z idẽ puto eadẽ rõe si reddidit alteri apportanti aliqð signũ cui deberet bidellus verisimiliter credere. sed si libz non assignauit bidello: sed simplicit posuit in scholis: an teneat bidellus: tex. videt q sic in. l. j. in fi. s̃. nau. cau. sta. sed certe ille ti. loquit cõtra nautas caupones z stabularios spãliter cõtra ius cõe vt. l. iij. in fi. eo. ti. z ibi no. z habuistis no. s̃. e. l. qui vas §. si ego. vnde cũ bidellus nõ sit de illis de iure cõi non tenet: sz magis dicerẽ i eũ debere dari actionẽ fm distinctionẽ. l. dñs oneoz. in ꝑn. s̃. loca. z. l. ex diui. C. loca.

Si fugitiuum. Hic ẽ etiã bonus z singularis casus. Aduerte circa. l. istã ꝑmo not. q custodes carcerũ qui aliquos dimittũt de mãdato rectoris nõ tenent: sed tenet rector cuius mãdato dimittit: sed si qua actio dari debeat dabit ꝯ ipm qui facit dimitti. vt. l. ne quis. j. de custo. re. Ulterius dicit hic q dat actio in duũniros vt ipi cedãt actionem Cõtra imo actio ꝓpetit ipo iure ex stipulatiõe istoz officialiũ sine cessione. vt. l. j. §. exigere. s̃. de magist. cõue. So. dicit glo. cõcede de vtili: sed h̃ loquitur de directa doc. dicũt z bene q. l. ꝯtraria loquit qñ officialis stipulat noie alterius z ad vtilitatẽ alterius: secus si stipulet ad cautelã z defensionem sui: tũc nulla actio ꝓpetit nisi cedat: ita loquit hic. Sed quero q̃ cautio fuit ista quã duũuiri receperũt. gl. dicit q ista fuit cautio de rato. potius puto q ista fuit cautio de cõseruãdo duũuiros idẽnes vel de defendẽdo eos. vt. l. cum idẽ. s̃. de peti. here. quã gl. all. z. l. si is a quo. s̃. de reiuen. z fm hoc habes hic casum satis pulchrũ: tu habes q qui iudici dederit aliquid vel ꝑmiserit sibi ad hoc vt habeat sententiã inci dit in penam falsi. vt. ꝯ. ad. l. cor. de fal. l. j. §. ij. sed illud dz intelligi qñ ꝑmittit aliquid p qð sibi acquirat: ita loquit. l. j. z. ij. s̃. ð calũ. sed si ꝑmittit tantũ defensio de cõseruãdo eũ indemnẽ: tũc nõ incidit in crimẽ falsi. vt hac l. Tertio vos habetis hic in fine q si duũuiri nõ recte rũt fideiussores q ipi duũuiri nullo mõ teneãt. Cõtra qui incaute dimittit seruũ alienũ detentũ in carcere teneat ei cuius interest argu. in. l. mãcipia. circa fi. C. de ser. fugi. z. l. fi. in fi. ꝯ. de custo. reo. So. debes hãc. l. intelligere q iste seruus vt fugitiuus detinebat in carcere: z ignorabat cuius eẽt. vt. l. liminarche. s̃. de ser. fugi. z sic cuidã ꝑpositi fuit redditus tanq̃ ꝑprius cũ alius cõtradictor vt dñs nõ apparet. qð no. ꝑ rectore qui qñ alique repit i carceribus: nec repit cã q̃re sit ibi: si facti bãni mentis nõ repit aliquis qui faciat eũ detineri: poterit eũ licite relaxare: vt hic z iam ego pluries fieri feci.

Si quis de manu. Quod hic dicit alius intelligas siue alius sit ab eo suppositus siue nõ. vt. l. in furti. §. opẽ. s̃. eo. z ibi dixi.

Siqs massam. Que erat rõ dubitandi: dicit glo. rõ ẽ qz videbat q ð sijsset eẽ dñs p specificationem. sed hoc nõ est verũ: qz nõ specificauit bona fide. z ista rõ est generalis ad totũ. §. preterea. in massa z in poculo est alia rõ: qz potest reduci ad aliã rudẽ mãz. vt. l. adeo. §. cũ qs. s̃. de acqui. re. do.

Neqz uerbo. Bi. ponit casum p. l. si is qui simulabat. j. eo. de hac. l. vidi stis. s̃. eo. l. qui seruo. in princi. z in. §. plus pomponius tene menti.

Si qs asinum. Ibi furandi animo. i. non soluendi: qð p tali vsu consueuerat dare.

Cum ticio. Hoc est verum si erratur in psona secus si in qualitate psone. vt. l. falsus. §. siquis mihi. s̃. eo.

Si maiora. Hanc materiam habes. s̃. de dolo. in. l. arbitrio. §. dolo cuius. s̃. de dolo.

Si linea. In hoc q dicitur hic de margaritis q debet dici numerus debes intelligere de margaritis grossis que vẽdunt ad numez: sz de margaritis minutis dz dici põdus vl̃ mensura sicut in vino frumento z similibus: qz ẽ eadẽ rõ.

Si qs iurauerit. Intellige hũc. §. fm ea que dixi. s̃. e. l. eĩ qui.

Si seruus. Hic est bonus. §. Op. q in actione furti nõ habeatur ratio lucri. vt l. si is cui. j. e. glo. sol. hic multũ notabiliter nõ habet rõ lucri pcipiendi cũ alterius iniuria vt in ꝯrario: sed h̃ pcipit sine iniuria alterius. hoc tenet Bi. s̃. de dã. infec. l. pculus. z oẽs. z sic glo. que est in. l. j. C. de sen. que p eo qð interest que dicit q hodie indistincte habet rõ lucri: nõ dicit verũ imo hodie distinguit sicut z olim.

Si statuliberum. Op. de. l. inter oẽs. in ꝑn. s̃. eo. sol. hic extitit ꝓditio ante aditã hereditatẽ: z sic nõ potuit cõmitti furtũ: z hec est vna lectura: z fm hanc lecturam hec. l. nõ haberet dubiũ. ideo dicũt alij q hic fuit res subrepta post aditã hereditatẽ: ante tñ q̃s adiret iudex ꝓditio extitit vl̃ res perijt: z sic ob ꝯriũ. sed glo. rñdet q hic extinguitur actio furti cõditiõe furtiua. sed. l. ꝯria. loquit in actione penali. Alij vt Ci. sequendo vltramon. q hic loquit qñ desijt interesse ex causa que retrotrahitur. ibi vo secus. vt argu. pro hac solutio. j. l. si vendidero. §. ticius. ver. q si pecunia. ita no. per Ci. C. de fur. l. fi. circa princi. hoc nõ

placet q̄ in legatis ꝺditio exñs trahaꝫ retro. vt.l. si mat ℈.eandē.s̄.de excep.re.iudi.t.l.j.℈.j.s̄.ad sill'.ideo tene so.gl. Itē op.de.l.si vēdidero.℈.cū aūt.j.c. sol.fateor q̄ cōsideraꝫ vex̄ ꝑciū rei: sed vex̄ ꝑciū ē quāti res vendi pōt hōi qui sciat cōditionē t qualitatem eius vt hic t.l. mor̄ cā capio.℈.fi.s̄.de dona.cau.mor.

I quis ex domo. Hec est singularis lex nec hz cōcordātē. Op.j.vi bo.rap.l.j. t isti. vi bo.rap.in ꝑn.vbi qui rapit vi tenet furti.dicit pla.so. spāle in ista rapina que cōmittit sine violētia psone cū p sona nō inuenit.h non placet glo.t ideo dicit q̄ h dicit actionē furti tolli intellige p exactionē que ē facta p actionē vi bo.rap.als secus. Itē scias q̄ pla.p hāc.l.funda bat vnā suā opi.q̄ raptor nō tenet furti manifesti etiā si ipe depēdat: sz ipe dicit ꝯ casū.l.si vēdidero.℈. cum rapt or.j.c. Ultio scias q̄ glo.dicit q̄ hic ē casus spāl in q̄ rapia ē ꝑuatū crimē: ita hūistis no.j.ꝺ pu.iu.l.isamē.

Si iniurie causa. Op.de.l.in furti.℈.ope.s̄.eo.so. ibi habuit animum vt furaret res ab alio certo vel in certo: vt ibi dixi als secus.

Si seruus. Hic.℈.ē aliquātulū difficilis. Dicitur h q̄ actio furti euanescit si desinat actoris interesse.ꝯ de.l.int' oēs.in ꝑn.s̄.e. dicit glo. expone furti actiōe.i.cōditiōe furtiua. Ista expositio nō pōt sustineri.nā ꝺditio furtiua daꝫ solū dño nō ꝯmodatario.vt.l.j.s̄.de ꝺdi.fur.t.l.fi.℈.sz cū in scꝺa.C.eo. Dicēdū ē ergo ꝑūt no.in.l.ꝯria.q̄ ibi loquit' q̄n agit' actione furti rōe dñij: secus si rōe alterius interesse. vt.l. sullo si actōe.j.e. Rōnē aūt diuersitat̄ cogitet̄ p vos. hodie aūt istud ꝓcederet sine scrupulo cuz cōmodatario nō detur actio furti nisi cōueniaꝫ cōmodati vt.d.l.fi.C.eo.vnde si dñs ē patus actionē remittere nūq̄ videt nata actio furti cōmodatario. Itē op.q̄ iste actiōes inuicē tolli debeant cōpēsatiōe quatenus cōcurrūt.vt.l.j.t.ij.s̄.de cōpē. so.h lz ex vtraq̄ pte debeaꝫ quātitas tñ ex vna pte ē datio ꝑ noxa insolutū: t ideo quodāmō spēs videt debe ri: cū sit in electiōe debitoris merito cōpēsatio nō pōt obiici.vide glo.que incipit.i.cōditio ibi.sed quare ꝛc. ꝓtra h videt tex.in.l.si seruus cōis.℈.j.j.e.ideo intellige hāc glo.vt ibi dicā. Circa secūdū rñsū querit glo. que ē rō q̄ ex cōtractatiōe serui cōmodatarij nō nascit actio furti sed ex ꝯctatiōe ipius ꝓmodatarij oriretur: glo. nō rñdet sed dic q̄ pōt eē rō fm doct. q̄ q̄n cōmodatarius ꝯctat ē psona que pōt obligari cōmodāti cui dāda ē actio: sz q̄n seruus ꝯctat nō ē psona que pōt obligari cōmodatario dño suo cui tūc dareꝫ actio.certe ista rō ꝓcedit fz hec iura hodierna cū nō debeat dari actio cōmodatario sed ipi cōmodāti si vult.vt.d.l.fi.C.eo.dicēdū eēt hodie obligari cōmodatariū ex psona sua.

Qui ferramenta. De mā huius.℈. dixi. s̄.e.l.in furti.℈ope.

Im creditor. Hec ē etiam notāda.l. ꝓtra hanc.l. op.C.vi bo.rap.l.iij.dicunt quidā h loquit' in dubio.ar.l.merito.s̄.ꝑ socio.sed ibi loquit' in cāu certo q̄ cōstabat q̄ habebat animū lucrādi.videte ista so. est vera in se quātū ad actionē furti q̄ in dubio nō videtur auferre alio lucrādi sibi: sed vt incumbat pignori suo: sed quātū ad penā.l.si quis in tantā.vel ad penā edicti diui marci in.l.extat.q̄ me.cau.t.l.creditores.j.ad.l.iul. ꝺ vi ꝑua. Ista so. nō ē bona q̄ nō licet sibi ius dicere etiā vt pignori incūbat: quare dicit glo.q̄ hic accepit ex conuentiōe vl' iudicis auctoritate.t banc so.tenet Ci. in.l. si quis in tantā.in vi ꝓtrario.C.vnde vi.

Interdum. Iste est notabilis.℈. t non est alibi.

Qui furem. Habes hic q̄ licet capere furem t ducere cū ad iudicē. Cōtra nemo debet sibi dicere ius.vt.l.extat.s̄.q̄ꝺ me.cau.t.l.siquis in tantā.C.vnde vi.t.l.vltima.C.de exhib.reis. Solu. speciale ē hic.quia si nō liceret capere ipse aufugeret t ꝑ hoc facit.s̄.eo.l.siquis in seruitute.℈.fi.t.l.capite quinto.j.de adulte.t.l.ait prętor.℈.si debitorē.s̄. de his que in frau.cre.t.C. de iude.l.nullus. ista est vna so.t vera. alij dicunt q̄ hic fuit datus a dño. vel ipemet se dedit si erat liber vt eū torquerē t crimē inquirerē nō q̄ daret iudici: sed ego dedi.vt.l.cū seruus.s̄.de condi.ob.cau.in quantū glo.dicit de seruo vex̄ dicit p.d.l.cū seruus.sed inquantū dicit de libero hoīe videt mirabile q̄ ista glo. tenet q̄ liber homo pōt se dare alteri: vt cuz torqueat ad crimē interueniēdū naz videt ꝯ: q̄ nemo ē dñs mēbror̄ suor̄.vt.l.liber hō.s̄.ad.l.aquil. Ꝑreterea ptās torq̄n di est meri imperij.vt.l.defensores.C.de defen.ciui. t in auc̄.de testi.℈.scimus.q̄ꝺ tenet Guil. de cu.in.l. iperiū. s̄.de iur.om.iu. sz ea q̄ sūt meri iperij nō pūt pact̄ ꝓtor cōcedi.vt.l.priuatorz.C.de iur.om.iudi.ergo male dicit glo. Ꝑreterea qs nō pōt se ꝯmittere ꝑuato vt sibi faciat iniuriā.vt.l.j.℈. vsq̄adeo.j.de iniur.t ibi dicā.vñ in libero hoīe puto q̄ ista glo.nō dicat veritatē. Secūdo habet̄ notare q̄ p criminalē accusationē tollit' ciuilis ꝯ. C.q̄n ciui.acti.crimi.p.l.j.glo.dicūt spāle in casu huius ℈. q̄n sic ciuiliē t extraordinario mō duxit ad iudicem. ita tenet glo.hic t vbiq̄ dicam in.l.ij.℈.j.j.vi bo.rap.

Tertio hēt̄ dz h q̄ pecūia subrepta fuit restituta ꝺ mā dato iudicis hoc ē psidis vl' pfecti vigilū. iquātū logt ꝺ presidē ē planū: sed inquātū dicit de pfecto vigilū videt cōtra: q̄ de re ciuili cognoscere nō pōt.vt.l.iij.℈.j.s̄. de offi.prefec.vigi. Rñ.in h ē mirabilis.℈.iste q̄ iudex maleficiorz cognoscat de re ciuili qui de re ciuili cognoscere nō pōt.vt.l.solemus.℈.latrūculator.s̄.de iudi.tñ incidēter poterit cognoscere de questiōe ciuili descēdēte ex eodē facto de quo criminaliter cognoscit iubēdo rē restitui h est tex.t.in.l.iiij.℈.si dicaꝫ.s̄.fini.regū. Et ꝑ hoc dico q̄ q̄n formaꝫ libellus seu accusatio de dā.dato.vl' de robaria facta dicēdo peto eū puniri t ꝺdēmari t rem mihi restitui seu damnū emēdari q̄ talis libellus ꝓcedit nec videt intentari ciuilis t criminalis ī eodē libello ꝓtra.l. interdū.j.de publi.iudi.sed videor intentare criminalez tm̄ t incidenter implorare officiū iudicis: vt incidenter faciat rē mihi restitui seu dānū emēdari fm formā huius.℈. t.d.℈.si dicaꝫ.sic intelligo.l.medicos.j.de va.t extraor. cog.t.l.pe.s̄.de calū.t.l.qꝺ euitādi.C.de cōdi.ob tur. cau.cū multis si.facit ad hoc qꝺ no.ꝑ Ci.C.ad.l.iul. ꝺ vi.l.siquis ad se fundū. Sz ꝯ h op.de.l.defuncto.℈.j. j.de pub.iud. Rñ. ꝓtra ipm delinquētē ꝓtra quē iudex maleficiorz pōt criminaliē cognoscere ꝓtra eundē pōt cognoscere in ciuili incidenter vt h: sed ꝓtra tertiā psonaz nō vt.l.ꝓtraria.qꝺ tene menti.

I is qui rem. Op.de.l. in actiōe ℈.si rē.s̄.eo.glo.nō sol.so.ibi habebat retētionem occasiōe debiti. idē t h q̄n hz retentionē ob aliquā cāz occasione debiti Itē op.s̄.e.l.cū es.℈.j. sed ibi habebat cāz ab alio q̄ꝫ a fure fm Bi. puta ibi intererat sua retinere ꝓpter actionē de euictiōe.facit qꝺ no.s̄.e.qui iniurie.℈. si.

I seruus cōis. Hec.l.diuidit' in vj.ptes ꝑma logt in suo cōi subripiēte.secūda de suo pignorato tertia de seruo redibito. q̄rta de suo certo ēpto mādato alicuius.quinta de suo deposito.sexta de suo cōmoda

to. secunda ibi is etiã ꝛc. tertia ibi idem dicendum. quarta ibi qđ vo ad mandati actionẽ. quinta ibi idq; euidẽtius. sexta ibi circa ꝓmodatũ vsq; ad. §. locaui. no. tex. ibi cõi diuidundo ꝓtineri ꝛc. q2 ẽ no. tex. Op. de. l. falsus §. fi. ff. e. so. actio furti nõ nascit. imo nata extinguit si aliquis dñs efficeret partis. vt. l. ꝓtraria. sed nascitur actio cõi diuidundo: vt h. ꝓtra hoc videt iste tex. ij. nõ. vbi dicit q; partẽ suã alienauit remanet actio. so. intellige q; pte suã alienauit socius nõ ille cui erat furtũ factũ. nã si ille alienaret nõ haberet cõi diuidundo: q2 alienauit. nec haberet actionẽ furti: q2 fuit dñs ptis. vt. d. l. falsus.

Is etiam illud. Hoc ẽ verũ nisi sciẽs dederit vt. ff. in v. q; si sciens.

Idem dicendum. No. tex. ibi q; in his q; amplius sit aduerte. Op. de. l. si heres generaliter. ff. de leg. j. so. glo. dicit aliud hic: q2 hic sua spõte heres se obligauit aliud in cõtrario q2 obligauit se de necessitate vt heres: sed certe idẽ ẽ ibi qđ hic vt ibi not. Quero quid vult dicere illa lra dũ dicit nisi q; in his ꝛc. ꝑ cuius declaratiõe debetis scire q; qñq; in extimatiõe dãni vl' datiõe ꝑ noxa est plus q3 sint fructus: q2 seruus valet plus q3 sint fructus. tunc nõ cogit restituere fructus opposita cõpẽsatiõe. idem ꝛ si tm̃ sit in sola noxe deditiõe quantũ sint fructus ꝛ plus ẽ in extimatiõe dãni. si vo sit tm̃ in extimatiõe dãni quãtũ ẽ in fructibus minus aũt ẽ in noxe deditiõe: tũc nõ põt obijcere ꝓpẽsationẽ ꝑ facultatẽ quã hz dñs dandi ꝑ noxa. ita dicit glo. hic. Cõtra istã glo. ꝛ text. videt alia glo. in. l. qui iniurie. §. j. ff. e. Possumus dicere q; illa intelligit sm istã videlicet q; noxe deditio tũc impediat cõpẽsationẽ qñ in extimatiõe serui ẽ minus q3 sit debitum Certe istud nõ videt verũ: q2 spẽi ad quãtitatẽ nõ admittit ꝓpẽsatio. vt. l. si cõuenerit. de pig. act. ꝛ ideo nõ est curandũ quantũ sit in extimatiõe serui siue modicum siue multũ. Quare Ja. de are. dicit q; ista glo. nõ dicit verũ simpliciter. ꝛ q; hic dicit i tex. nisi quid in his amplius. exponit in his scilicet negocijs: q2 sciens furẽ dedit vl' furẽ nõ eẽ ꝑmisit. vt infra sequit: ita intelligit Ja. de are. Videte credo q; ista glo. posset sustineri qñ ex vna pte ẽ debitũ quãtitatis simpliciter ex alia pte ẽ debitũ quãtitatis ꝛ spẽi alternatiue: vl' ẽ debitũ quantitatis sed ẽ spẽs in solutiõe vt in cã noxali. si quidẽ quis vult obijcere ꝓpẽsationẽ simpliciter ꝛ vult ꝓpẽsare inuito tali debitore nõ potest ita loquit glo. in. l. qui iniurie. §. j. sed si vult obijcere ꝓpẽsationẽ ꝓditionaliter h mõ si eligeres mihi soluẽ quãtitatẽ oppono tibi cõpẽsationẽ: tũc nõ põt opponi: ꝛ ita loquit ista glo. hoc ꝑbat ꝑ duas. ll. no. ad hoc. ꝑma est in. l. si debes. ff. de cõpensa. vbi loquit in debito alternatiuo. ꝛ. C. si maior fact. ra. nõ ha. l. v. vbi loquit in debito quantitatis qñ spẽs est in solutiõe.

Quod uero ad mandati. Nota tex. ibi iustissime enim ꝛc. ꝑmo nota q; officiũ suũ nemini debz esse damnosum. Ad hoc op. glo. C. de dolo. l. j. sol. vt in glo. Secũdo nota ꝛ tene menti q2 alibi nõ reperies q; in actiõe mãdati ꝓtraria venit leuissima culpa. Tertio habes hic q; in actiõe depositi cõtraria que dat depositario cõtra dñm venit leuissima culpa qđ alibi nõ reperies ꝛ q; veniat leuissima culpa ꝑbat: q2 dñs ad id tenet ad qđ tenent boues diligẽtiores. istud aũt vt scitis est leuissima culpa. ꝛ plene dicã in. l. qđ nerua. ff. depo. ꝛ dicã in. l. cõtractus. j. de re. iur. Quarto no. q; in actiõe cõmodati cõtraria nõ venit nisi dolus tm̃ vt h ꝛ habetis in. l. pe. ff. cõmo. Ultimo hec. l. inducit in ar. ad. q. de ambasiatoribus qui fuerũt capti vl' in itinere mortui an cõe teneat ad emendã. b. q. fuit bononie de facto in pso na. Jo. an. tempore legati' qui missus ad curiã in reditu fuit captus ꝛ derobatus: tũc legatus voluit scire vtr de iure teneat emendare damnũ: ꝛ omnes doc. dixerunt q; sic de curialitate nõ de iuris rigore. vt. l. inter cãs. §. non oia. ff. man. ꝛ ibi not. sed alius antiquus doctor repit q; tetigit istã. q. multus solenit: vt Jo. fasioli de pisis cuius additionẽ habui de libro dñi Ci. ꝛ dicit primo videt q; nõ debeat fieri emenda de iure. vt. l. int' cãs. §. nõ oia. ff. mã. Preterea. ãbasiatores habẽt certũ salariũ ergo ꝛc. vt. l. idẽq; v. sed ꝛ si ad vecturã. ff. mã. ꝓterea cũ debeat facere istas opas suo sumptu ꝛ suo piculo. vt. l. suo sumptu. de op. li. Preterea debuit cogitare h posse euenire vt. l. siquis domũ. §. j. In ꝓtrariũ q2 officiũ suũ non dz eẽ sibi dãnosũ: vt h ꝛ. ff. quẽad. tes. ape. l. sed siquis ex signatoribus. ꝓterea officiũ legatiõis ẽ munus necessariũ vt. l. j. §. j. ff. de mu. ꝛ ho. ꝛ. l. munerũ. §. legati. ergo nõ dz ei eẽ nociuũ in aliquo: vt. l. post legatũ. §. aduocatũ. ff. đ bis qui. vt indig. ꝛ. l. cũ postulassem. in fi. ff. de dã. infe. ꝛ ꝑ hoc videt eẽ rñsũ ad oia iura cõtraria que loquũt đ ꝓcuratoribus cuius officiũ ẽ volũtarium. Finaliter distinguit sic do. Jo. aut' illa ãbasiata fuit ꝓcurata tũc nõ dz sibi emẽdari sicut nec ꝓcuratori. vt. d. l. int' cãs. §. nõ oia ꝑ h induco. ff. de excu. tu. l. tria onera ibi nõ affectata. ꝛ qđ ibi no. si vo nõ fuit ꝓcurata ista ambasiata: ꝛ tũc aut portabat res nõ necessarias ad ambasiatam: vtputa ꝓpẽ põpã sui duxit plures equos q3 deberet vl' alias res tũc nõ dz sibi emẽdari vt h: q2 ẽ qđ sibi iputet vt h in v. h ita puto vera. si vo portauerit res necessarias ad ambasiatã tũc ista debẽt sibi emẽdari. vt. l. cũ duobus. §. dãna. ꝛ §. quidã sagariã. ff. ꝑ so. qui tex. ꝑbat istã distinctionem ita determinat ille solẽnis doctor: sed hoc est verũ si dicte res pierũt nõ al' pitur: secus si al' pitur' fuissent nãlit: vt in. d. ll. ꝑbat sm eundẽ do. Jo. fasioli de pisis.

Locaui. Solẽnis. §. est iste. Oppo. dicitur h q; cõuenit q; fructus eẽnt pignori. ꝓtra immo etiam sine cõuentiõe sunt pignori. vt. l. in predijs ff. in qui. cau. pig. ta. cõtra so. dicũt quidã q; verũ ẽ q; fructus sũt tacite obligati ꝑ mercede: sed tamẽ ista tacita obligatio nõ sufficeret vt eius causa dñs haberet furti actionẽ. requirit enim q; res fuerit expresse obligata. vt. l. si is q. j. e. ꝛ ideo h ponit q; fuit expresse cõtrauentũ. glo. hoc reprobat ꝛ dicit q; tacita obligatio sufficit ad hoc vt cõpetat actio furti. l. qui seruum. §. si is qui. ff. de acti. ꝛ ob. ꝛ q; hic dicit cõuenit scilicet causa dubitationis tollende idem tenet in. d. l. si is qui. Cõtra. videt tenere. ff. e. l. in actiõe. §. fi. s. q; requirat expressa obligatio. ꝛ istam opi. veram puto p. d. l. si is qui. in prin. ꝛ q; tacita obligatio nõ sufficiat est text. in. l. interdum accidit. vbi apparet q; vxor nõ hz actionẽ furti ꝑ re dotali. Iz sit sibi tacite obligata. nõ ob. l. si seruum. §. si is. ff. de act. ꝛ obli. vbi dicit q; colonus subripuit aliquid ex fundo ꝛ tenetur furti. nam ibi intelligo q; subripuit aliquid ex fructibus pertinentibus ad dominum qđ apparet: quia ibi subijcit de act. l. aquilia. que domino nõ daretur ꝑ fructibus qui essent effecti colon': ita intelligo. l. istam sm istam glo. q; dicit tacite sufficere ad actionem furti ꝛ glo. que est. j. eo. l. si is qui. in princi. nõ dicit verum. Item oppo. dicit h in v. sed ꝛ si tu. q; si emptor fructus percepit incidit in causam furtiuam. cõtra emptor pcipit bona fide ꝛ iusto titulo: ergo nõ facit furtũ q2 nõ cõtractat aio furãdi: ꝛ sic fructus nõ sũt furtiui. huius timore dicit quedã gl. hic: dic vt. ff. e. l. ffs. §. fz si is. vult dicere q; hic emptor pcepit presente colono. ꝛ sic colonus ipe videt pcipe. vt. d. §. sed si is. hoc nõ placet. q2 sm hoc tã i ꝑmo cãu q3 i secũdo fieret furtũ ab ipo colono respectu pignoris fz text. ꝛ glo. hoc h nõ vult: q2 ꝑmo casu fit furtũ respectu pignoꝛ i fo

respectu dominij. Dicendus est ergo q̄ iste emptor scie bat fundū locatū ꝛ fructus p̄cepit obligatos: ꝛ ita intelli git Ja. de are. Tertio op. dī hic q̄ colonus p̄cipiēdo fructus facit eos suos. cōtra nō soluto p̄tio vel merce de nō auferī dominū: vt instī. de re. di. §. vēdite. So. intellige q̄ hic erat p̄ciū solutū vel fides habita de pre cio: ita dicit glo. quam vide ꝛ nota bene. Videamus an ista glo. dicat verū in se. secūdo an dicat verus quo ad istū. §. In se. innuit q̄ nō solū quo ad cōtractū emptio nis ꝛ venditiōis sed etiam in alijs contractibus debeat p̄cium esse solutū: vel fides de eo habita: vt hic vides in cōtractu locatiōis idem in contractibus innominatis tenet glo. in. l. cū ꝑponas. C. de dolo. in glo. super v. re mansit. cōtra. tenet gl. C. de pac. l. traditiōibus. in p̄ma glo. C. de re. p̄mu. l. j. q̄ solū in cōtractu emptionis ꝛ vē ditionis habeat locū. §. vendite. all. in glo. in alijs trans ferī dominium p̄cio etiam nō soluto vel fide de p̄cio nō habita: puto istā glo. dicere veritatē reprobaꝺ alijs ꝑ tex. in. l. ij. s̄. de pigno. acti. vbi si redditur res pignorata nō recepta solutione vl̄ habita fide de ea nō remittit pi gnus: ꝛ sic non trāsferī ius qđ erat apud dantē. non ob stat. §. vendite. q̄ intelligo ibi venditionē large ꝑ quoli bet contractu: ex quo debet trāsferri dominium: ꝛ sic lar ge. vt. l. statuliberi a ceteris. §. fi. s̄. de sta. libe. Ad p̄dī cta facit. l. ꝑcurator. §. plane. s̄. de tribu. ꝛ qđ no. ꝑ doc. in. l. inciuile. C. de rei vendi. Secundo videamus an ista glo. dicat verum quo ad. §. ꝛ inquantum glo. dicit q̄ merces sit soluta non dicit verum: q̄ illo casu iam do mini non interest: ꝛ sic non haberet actionē furti sed ī eo q̄ dicit vl̄ de p̄cio fides habita dicit bene q̄ dominus p̄mittebat colono fructus p̄cipere antecq̄ sibi pensionez solueret ꝛ istud p̄mittere est habere fidem de p̄cio seu de mercede. vt no. in. d. §. vēdite. ꝛ in. d. §. plane. Quar to op. dicat hic q̄ quando fructus p̄cipiunt ab alio q̄ a colono non efficiunt coloni. Contra. s̄. e. l. si apes. §. j. vbi fructus p̄cipiunt a fure ꝛ efficiunt coloni. so. glo. di cit alius p̄cepit ex voluntate coloni ibi ꝓtra voluntatem videte scōm ḃ colonus efficeret citius dñs quando fru ctus p̄cipiunt ꝓtra eius voluntatē q̄ quādo fructus p̄ci piunt eius voluntate qđ est absurdus. ꝛ ideo dico q̄ in l. si apes. fructus nō efficiunt coloni vt ibi dixi. Quin to op. q̄ fructus efficiant emptoris: nam cū colonus ha beret ius p̄cipiendi eos ꝛ faciendi suos pōt hoc ius in aliū transferre. vt. l. in edibus. §. j. s̄. de dona. ꝛ. l. in ven ditiōibus. in p̄n. ꝛ §. j. s̄. de bo. auc. iudi. pos. Rñ. illud est verū qñ colonus haberet ius p̄cipiēdi fructus simpli cit ꝛ esset merces soluta. sed mercede nō soluta nō videt q̄ habeat potestatem vendendi fructus alteri cum debe ant remanere in fūdo obligati dño ꝑ mercede ita debeꝺ intelligere. l. istam.

Furtum. Oppo. s̄. de seruo. cor. l. j. in p̄n. ꝛ §. psuadere. gl. dicit itel lige q̄ hoc fecit in odiū domini vl̄ vt eius iram euitaret nō vt seruus aufugeret. hec est trufa. quare dic q̄ ḃ ideo q̄ ḃ. s. aufugere est furtū irregulare: ideo p̄stans opē huic furto irregulari nō tenet furti nisi furtū sit subse cutū. vt. s̄. e. l. qui seruo. ꝛ facit iste tex. ad id qđ dixi. s̄. e. l. in furti. §. ope. q̄ ille qui p̄stat opē ad aliquez eua dendū nō videt p̄stare opē maleficio iam facto: vt dixi sed ꝓtra hoc videt. l. eos. C. e. vbi receptauit eū post fur tū factū ꝛ tenet tanq̄ p̄stans opem. So. illud qđ dixi habet locū in delicto iam ꝓsumato pfecto ꝛ finito: sed. l. eos. loquit in furto. qđ delictū lz sit ꝓsumatū tamen ad huc durat: q̄ fur semp furat donec rem cōtractat: vt. l. in ficiando. §. infans. ī. e. ideo recipiendo furem cū re dat opē furto: q̄ illo tpe cū furē recipit facit furtū iō tenet.

On poterit. Hoc intellige nisi causa cognita pēa fuerit aucta vl̄ minuta: vt. l. quid ergo. §. pena grauior. s̄. d̄ his qui no. infa. Querit an sententia sola sine causa ī famet: gl. tangit ḃ. ꝛ in. l. fi. ī. de pub. iudi. dic vt ibi. Cō suevit queri an cōdemnatus ex. l. municipali vl̄ ex inqui sitiōe fit infamis. dic vt dixi in. l. infamē. de pub. iudi.

a **Ticio.** Nota q̄ dominiū rei legate dire cta via trāsit in legatariū. Con tra hoc op. de. l. cū vo. §. fi. s̄. de fideicommis. lib. so. vt ibi. Item opp. de seruitute. l. pōponius. dicit glo. solue vt ibi: q̄ ibi testator legauit rē heredis nō ipsi us testatoris: tūc enim nō transit dominiū in legatariuz nisi traditiōe facta: vt ibi ꝛ in. l. siquis inquilinos. §. ser uum. s̄. de le. j. ꝛ no. in. l. si heredis seruus. e. tī. ꝛ ibi ple ne dixi. lz glo. aliter dicat in. l. ij. C. cōia. dele. tamē reꝓ hendit ꝑ doc. Quero dicit hic q̄ dominium recta via trāsit in legatariū. quero a quo tpe transit. Rñ. ficte a tē pore mortis: vt. l. j. ꝛ ij. C. cōia. dele. vere a die adite he reditatis. vt. l. si tibi hō. §. cum seruus. s̄. de le. j.

Si ea mente. Breuiter hoc inten dit. Qui tenet ex d̄ licto actiōe penali originaliter nō liberat peni tētia. h. d. in. l. siquis nō dicā rape. doc. solebant tracta re de hac materia ego hic tractabo an sit locus peniten tie. Op. de. l. sequit. §. itē labeo. s̄. de vsu. dicit gl. ibi vendidit ꝛ nō tradidit ꝛ sic nō cōtractauit: vnde delictuz nō fuit ibi pfectum ḃ sic: hoc est falsum quantum ad. l. illā. dic ergo vt ibi no. q̄ ibi ex penitētia purgat vitium rei: q̄ desinit esse furtiua si redijt in domini potestatē nō autē liberat fur ab actiōe penali furti. Scd̄o op. s̄. de ser. fugi. l. j. §. j. so. glo. ibi ignorauit ip̄m esse fugitiuum qui receptauit: ꝛ sic fuit in culpa hic in dolo. hoc est con tra casum illius. l. in p̄n. vbi dicit q̄ est fur. Alij dicunt q̄ ibi loquit in mulcta hic in pena qđ nō placet: q̄ cum ibi sit certa quātitas statuta nō pōt ꝑprie dici mulcta: vt l. aliud. ī. de ver. sig. quar. dic q̄ ibi delinquit quis inci tatus a re sup qua delinquit: q̄ seruus fugitiuus iuit ad eū vt eū retineret: ꝛ ideo dicerē q̄ si in domo tui schola ris venūt pulli alieni ꝛ tu retines eos mala fide animo comedēdi postea ꝑnia ductus reddis q̄ admittit peni tētia. Item opo. s̄. de in ius uocā. l. q̄uis. so. ibi spāle. rō spālitatis est vt quidā dicūt: q̄ ibi pater vel patronus nō ledit: vl̄ melior ratio est ista q̄ statuat ibi aliquid spe ciale cōtra filiū vel libertum facilius admittat penitentia ista pōt esse ratio. Item op. de. l. si cōuenerit. s̄. de iu ris. om. iudi. so. illa. l. nihil ad ꝓpositū: nā ibi loquitur i facto inualido in quo locus est penitentie. hic vo loquit in delictis pfectis ꝛ cōsumatis. Ulterius op. de. l. j. C. de cri. stel. glo. que est hic dicit fallit ibi. tu dic melius q̄ ibi nō fallit. sed sequēs penitentia facit cessare p̄sumpti onem p̄cedētis doli. nam p̄mo videbat decipere nunc cū omnibus satisfaciat apparet q̄ nō habuit animū de cipiendi. Item op. de. l. si adulteriū. cū incestu. §. j. ī. d̄ adulte. so. eodem modo: q̄ ibi penitentia sequēs decla rat ab initio delictuz nō fuisse vt ibi dixi. Item op. C. ne tu. vel cura. vectiga. ꝓdu. l. j. so. eodem modo ibi pe nitentia sequens facit cessare p̄sumptionē doli in p̄te rito: vl̄ aliter ibi statutum est specialiter cōtra tutorem ali quid: ideo facilius admittitur penitentia: vt. s̄. dixi de fi lio ꝛ liberto. p̄ima tamē placet. Item op. de. l. j. §. si se cerit. s̄. de publi. dicit glo. fallit ibi: ꝛ hoc satis placet. rō fallendi est q̄ ibi remanent alie actiōes ꝑ quas actori ē ꝓsultum vl̄ actio ex illo edicto de publicanis non est ab origine penalis vt ibi patet. Item opp. s̄. qđ me. cau. l. si cū exceptiōe. §. satis clementer. dicit glo. fallit ibi. tu dic q̄

dic q ibi loqtur in actione que ab origine nō ē penalis z iō satisfaciēdo z penitēdo potest quis facere ne in penā incidat. h vo actio q ab initio est penalis z ē cōmissa cōmisso furto. Itē op. de. l. cogitatiōis penā. ff. de penis. so. hic loqtur in delicto pfecto z cōsumato ibi in eo q cogitauit tātū z nō perfecit: z sic nō est nostra materia. Itez op. C. de sū. tri. epistola inter claras. vbi dicit q ecclia nū q̄ claudit gremiū redeūti. so. Bi. i. c. peccatū extra ꝺ re. iu. li. vi. dicit q aliud est de iure diuino in foro cōscientie. aliud de iure nostro in foro seculari. rō dicit Bi. qa de iure diuino facilꝰ delinqtur. s. sola cogitatione z deliberatione: z ideo qz facilius delinqt facilꝰ ei remittit. sed de iure nostro qs nō delinquit cogitando. Itez opp. C. de apostatis. l. hi. q sāctā. so. licet ibi loquat in delicto ecclīastico tñ ibi loqt i ꝺlicto puniēdo i foro ciuili ñ i foro ꝺscie merito ñ admittit ibi pñia. Preterea ꝺbet scire q aliter accipit penitētia hic. aliter in foro cōsciētie. nā hic accipit penitētia quādo res potest reponi in pristinū statum. sed in foro ꝺscie accipit pro sola animi cōtritiōe sed pñia de qua hoc loqtur nō hz locuz in. l. hi q sāctaz vbi res ad pristinū statū reduci nō pōt. Itē oppo. de. l. ex hoc edicto. §. pe. s. de alie. mu. iudi. cā fac. so. dicit gl. ibi loqtur in exordinarijs crībus. hic vo in ordinarijs. h est contra. l. j. ff. de exor. crimini. dicit glo. q ibi actio q̄ oritur ex delicto ort ad interesse sz qz ex pñia desinit interē merito pñia admittit. h vo loqt i delictis in quibus oritur actio ad penā. Itē opp. in auc. vt iudi. sine quo. suffra. §. si tibi. coll. ij. gl. dicit q ibi fallit. mihi videtur q ibi nihil sit speciale. nam ibi dicitur q nisi admoniti nō emendent puniuntur: vnde ibi delictum non est perfectum nisi cum admoniti nō emēdauerint merito est locꝰ penitētie. Itē oppo. C. de nō nu. pec. auc. ꝯ qui ꝓpriā z i corpore vñ fuit ꝺ trie. z se. so. dico co mō q ꝺlictū ibi nō fuit cōsūatuz nec in penā inciderat. qz penituit añq̄ partē aggrauaret probatiōe. Itē op. s. de inoffi. testa. l. papinianus. §. meminisse z. C. de. bis q. vt indig. l. aliā Rñdeo ibi delictū oīo nō est perfectū anteq̄ sit deuētuz ad sñiam merito est locꝰ pñie. hoc ꝓbat in. l. qui cū maior. §. accusasse. s. de bo. liber. z. l. in seruitute. §. petijsse. eti. z sic debet intelligi. C. loca. l. cōductores. z. l. nō ab re C. vñ vi. Ultio op. in auc. sz nouo iur. C. ꝺ pena iudi. q male iudi. so. ibi ē spāle. rō qz illa ꝺlicta corrūpēdo iudicem cōmittūt. ita occulte q expedit rei publice cōcedere veniā alicui vt ꝓducat ea in lucē. z eodē mō. Rñde ad. l. edicto. ff. de iur. fis. z. C. de his q se de. p. to. ti. li. x.

Reassūe ergo breuit q̄stū ptinet ad materiā nostraz in delicto perfecto z cōsumato an sit locus pñie: distingue aut loqmur de iure diuino z cōsciētie aut hūano. ꝑ casu ē locus pñie vt in epla inter claras. z ꝑ Bi. i. c. peccatū. z hic indistincte. sed ꝓtra nōne dicit apostolus q peccauerit in spm sāctū nūq̄ ei remittet. ergo z in foro ꝺscie ē aliquod delictū qꝺ ex pñia nō remittit. Rñdeo dñt theologi z ēt magister sñiaꝫ q peccare in spiritū sanctū ē nunq̄ velle penitere. z sic est vltima despatio merito nō remittit cū nunq̄ peniteat. Scꝺo casu aut ex pñia declarat in ꝑteritum nō fuisse delictū z admittit pñia. vt. l. j. C. de cri. stellio. z. l. j. C. ne tu. vel cu. vetig. cōdu. z. l. si adulterium cuz incestu. §. j. ff. de adul. si vo nō declarat: z tūc aut ē ille delictū qꝺ ꝑ pñiaz nō pōt retroduci in pristinū statū vt homicidiuz z similia. z sine dubio penitētia nō admittit: vt dicta. l. hi q sanctā. C. de apost. si vo pōt reduci in pristinū statuz z tūc aut qs deliquit incitat a re super q̄ ꝺliquit z admittit pñia: vt. l. j. §. j. s. de ser. fug. Aut deliquit alias z tūc aut tali delicto oriebat actio ad interesse aut ad penā. ꝑmo casu locus est pñie si ꝑ eā desinit iteresse: vt. l. ex hoc edicto. §. pe. s. de ali. mu. iudi. cau. fac. aut oriebat ad penā: z tunc aut illa actio erat pēnalis ab origine z nō admittit pñia vt hic cuz si. fallit in. l. q̄uis s. de in ius vo. z in auc. sed nouo iure. C. de pena iudi. qui male iudi. rōnes dixi. s. aut actio nō erat penalis ab origine. z tūc locus ē pñie: vt. l. j. §. q si fecerit. s. de publi. z. l. si cuz exceptiōe. §. satis clement. s. qꝺ me. cau. Et ꝑdicta in ꝺlictis cōsūat. Jn delictis vo nō cōsūat dic vt ꝺ per Li. C. de epi. z cle. l. si quis nō dicā rapere. sed an in ꝓtractibus sit locꝰ pñie. dic vt per Li. z gl. in. l. sic C. de act. z ob. in vltimis volūtatibꝰ dic vt plene dixi in l. siquis in ꝑn. testi. s. de le. iij. z ꝑ Bi. in. c. qꝺ semel placuit. ex de reg. iur. li. vi.

Jis qui rem. Dicit hic specialiter. Quero vtz de actiōe furti requirat specialis obligatio: vī q sic vt h z. l. si ab eo. C. de ser. pig. da. ma. Alij dicūt q sufficit generalis obligatio. z hoc tenet h gl. z q h dicit speciali pactiōe. i. expressa z h placet. tacita aūt nō sufficeret vt dixi in. l. fuꝰ cōis. s. e. §. locaui.

Si is cui. Dic plene in. l. si dominum. s. eo. ti.

Si tu ticium Videt hic q si ille qui accipit nō ē i dolo z ille q fac accipi nō tenet furti. Cōtra hoc op. s. ꝺ iurisd. om. iu. l. si gs id qꝺ §. fi. so. ē ista vt alias dixi furtū ē nomē iuris qz est cōtractatio rei aliene rē. z iō nisi sit animus furādi in faciente nō est furtuz. si furtū nō est factuz nō potest dici opez pstitā eē furto. sed in ꝓtrario est nomē act: vtputa siqs corrūpit album pretoris z cetera. nā siue dolo siue sine dolo albuz corruptuz sit ve corruptuz est. z ideo potest qs teneri faciēs corrūpi tāq̄ prestās doluz ad corrūpēdū albū vel tāq̄ faciēs corrūpi. licet ꝑncipalis faciēs non sit i dolo. Cōtra hoc op. ff. ad. l. cor. de sic. l. nihil cū sit a gl. nā ibi homicidiuz nō est nomē iuris. z ꝑncipalis faciens ibi nō fuit in dolo. z tñ tenet tāq̄ pstans opē. Rñdeo licet ibi faciēs nō sit in dolo tñ non ipedit quin sit homicidiū: sed hic ꝓpter defectuz doli impedit q non ē furtū: vnde nō potest quis teneri tanq̄ pstans opem. nā vt dixi vobis ille qui prestat opem tenet necessario: qz ē necesse q factuz accedat facto: lz obligatio obligatiōi non accedat. dixi. s. e. l. qui seruo. Item op. de. ꝺ. l. q seruo §. itē placuit. s. e. z. l. si qs vxori in ꝑn. s. e. so. ibi committit furtuz licet nō nascat actio vel obligatio furti: vñ potest teneri tāq̄ prestans opem. hic vo furtuz non committit. Ultimo ex isto. §. nō practicā maleficioꝝ quando procedit ꝓtra aliquē q ipe prestitit opē vl auxiliū ad aliqꝺ maleficiuz oportet q ꝑus constet de maleficio ꝑncipali z oz q ꝓstet in processu q fit ꝓtra auxiliātē: licet. n. ꝑncipalis sit ꝓtumax vl alio mō ꝯ ipsuz ꝺ maleficio cōstet tñ hoc non nocet auxiliāti: vt. l. denūciasse. §. si. ff. de adul. z ibi dixi tene mēti.

Si stipulatus. Vidisti. s. e. l. cuius interest. z. l. itaq̄ fullo z. l. se.

Pficiando. Opp. ad fi. z vī q reqrat ꝓtractatio oīmodo vt. l. iij. §. si rē. s. de acq. pos. sol. fateor ꝯriuz. et qꝺ hic dicit in fi. pro suo hre destinauit intelligo z ꝯctauit. h ē va so. alie sol. dant in glo. que veritatē non continēt z. ꝯ. ꝺ. §. si rem.

Si tibi. In actione furti habet ratio intesse qꝺ ē exr rē. h. ꝺ. de hoc dixi i. l. i furti i ꝑn. s. e.

Infās. Hic est bonus. §. z breuiter hoc itēdit. Pro toto tpe vnū furtū ē nisi fuerit possessio interrupta. Itē in actione furti inspicit q̄sti res plurimi fuerit a ꝑncipio a tēpore furti facti. h. ꝺ. Opp. ad hāc. l. z vī q plura furta sunt: vt. l. q̄uis. s. e. circa princi

pium ꝛ glo. in. l. vulgaris in ꝑn. ſ. eo. Rñdeo plura furta ſũt hoc ẽ plures cõtractatiões: tñ in veritate vnum furtũ eſt ꝓtinuatũ per plura tpa. ſic exꝑſſe ꝓz in hoc. §. i. ꝑn. ꝛ in fi. ꝛ iõ ſẽl põt agi furti. Jtẽ dicit ḃ q duo furta pla ſũt qñ poſſeſſio fuit intrupta ab alio fure ꝛ tñ ſemel tñ põt agi. furti. ꝯ. ſ. ti. j. l. nũq̃ plura. Rñdeo ſm veritatez ſũt plura furta qz ve fuit poſſeſſio intrupta. ſm fictã poſſeſſionẽ nũq̃ videt ꝑdidiſſe: qz eã poterat recuperare: vt l. ſiquis in ꝑn. ꝛ l. nõ videt. ſ. de acq. poſ. ꝛ iõ videt vnũ furtũ merito ſemel tñ põt agi: ſz in cõtrario ſũt plura delicta ve ꝛ ficte. Juxta hoc q̃ro. dixi q fur põt recuperaꝛ poſſeſſionẽ ab alio fure quero quo iure: tex. hic dicit q eã recupat ab altero fure nec dicit quo iure. gl. ĩ. e. l. q rez §. j. dicit q recupabit de facto. Ego dico q etiã de iuꝛ põt recupare: vt ibi dicã. Modo circa iſtũ. §. qz vos videtis ḃ q ꝓtinuatio tẽporis nõ ſegt pluralitatẽ delictoꝝ iõ quero circa hãc. l. qñ fiũt ꝺlicta circa rẽ exꝑſonã qũo poſſũ cognoſcere an ſint plura ꝺlicta vl vnũ: ꝛ ſic an veniant iponẽde plures pene vel vna. Circa qꝺ debes aduertere: qz quedã delicta ꝓmittũt negligẽdo quedã faciẽdo Circa ꝑmũ ſcias q in delictis q̃ negligẽdo ꝓmittũt ſiquiꝺẽ pceſſit diſpõ ſeu pceptũ ꝺ faciẽdo. ꝛ ſi nõ fiat iponaꝛ pena: tũc dicit eẽ ꝓmiſſa negligẽtia qñ ẽ elapſũ tps ſtatutũ in diſpoſitiõe vel ſi nõ eſt appoſitũ qñ eſt lapſũ tẽpus tñ qꝺ cõmode potuit explicari: ſz ſi incipet a ꝑditiõe tũc diceret eẽ cõmiſſa negligẽtia qñ deſijt poſſe dari vel fieri vt. l. ita ſtipulatus. ſ. de. v. ob. ꝛ l. ſi ita ſtipulatus eſſẽ abſte. ꝛ l. inſulã. ꝛ l. ꝓtinuꝫ. §. itẽ q inſulã cũ ſi. e. ti. hoc tenz Jnno. exꝑ de ꝓbẽ. c. extirpãde. hoc ẽt ꝑbaꝛ per iura infra ſcripta. Hoc ꝑmiſſo dico q ſi aliqs fuerit negligẽs p lõgiſſimũ tps totũ hoc eſt vna negligẽtia ꝛ mereꝛ vnã penã niſi ex pluralitate terminoꝝ ſtatutoꝝ induceret plureſ negligẽtie. ꝓbo ꝑmũ. aliqs negligit vindicare mortẽ defuncti vel negligit petere curatorẽ patri furioſo vl negligit redimere patrẽ captũ ab hoſtibꝫ totũ hoc eſt vna negligẽtia: vt. l. j. C. de bis q. vt indig. ꝛ C. de epiſ. ꝛ de. auc̃ ſi captiui. ꝛ C. de epi. audi. auc̃. liberi furioſi. ꝛ iõ ſi ſindicꝰ comitatus q maleficia teneꝛ denũciare ſtaret per plures menſes nõ diceret tot negligẽtie cõmiſſe quot mẽſes fuerũt: ſz vna tm̃ negligẽtia. dixi ꝑdicta va niſi pluralitas terminoꝝ ſtatutoꝝ aliud induceret. exẽplũ. l. auc̃. credẽtes. C. de hereticis: vbi p ꝑmã cõtũaciaz excõicaꝛ poſtea ſi fuerit cõtumax per ãnũ pluſ puniꝛ. ſimile in miſſione in poſſeſſiõez que fit in actiõe reali. nã pro ꝑma ꝓtumacia fit miſſio ſi eſt poſtea ꝓtumax ĩ. ãnũ nõ audiꝛ poſtea niſi de ꝓpcta te vt. l. ſi qs. §. ſz ꝛ ſi quis. C. de ꝑſcrip. xxx. an. ꝛ iõ ſi per iudicẽ vel p legẽ eẽnt ſtatuti certi termini ad aliqd faciendũ ꝓ quolibet tẽmino poſſet dici vna negligentia ꝛ vna cõtumacia ꝛ ꝓ q̃libet iponiꝛ noua pena. Qñq̃ cõmittitur plura delicta faciẽdo. hic eſt aduertẽdũ: qz quedaz ſũt delicta momẽtãea. q̃dã ſũt delicta ſucceſſiua. momentanea. exẽplũ aliqs ꝓduxit plures teſtes falſoſ vl euulſit plures tẽminos puniet ne ꝓ quolibet. Di. tãgit hoc in. l. nũq̃ plura. ſ. ti. j. ꝛ ibi dicit ſic ſiqdẽ plures teſtes ꝓducanꝛ ad vnũ effectũ vna ẽ ꝓductio ꝛ ꝓ vno tm̃ ꝺlicto puniet: ar. l. illud. ſ. ad. l. aq. ꝛ qꝺ dixi in. d. l. nũq̃ plura. ſ. ti. j. ſz ſi ꝓducãtur ad diuerſos effectus: tũc ꝓ quolibz puniet: ar. l. agraria. ĩ. de termi. mo. ꝛ. d. l. nũq̃ plura. ſ. ti. j. Jdẽ dico ſi teſtis dixerit falſũ ſuper diuerſis articulis: ſi illi articuli tẽdunt ad vnã cõcluſiõez ꝛ vnã victoriã vnũ delictũ eſt: ſi tẽderẽt ad diuerſos effectuſ eẽnt plura.

Jdẽ dico de euellẽte tẽminos. ſi quidẽ eẽnt plures lapides in vno loco vnus tẽminus diceret euulſus: tũc ꝓ vno tẽmino tãtum puniret: qz tẽdunt ad eundẽ effectũ: ſi illi lapides eẽnt in diuerſis locis: tũc pro quolibet puniretur: qz tenderent ad diuerſos effectus: vt. d. l. agraria. quedã ſunt ꝺlicta q̃ habent cauſã ſucceſſiuã: ꝛ hic aduerte quia iſtoꝝ delictoꝝ. q̃dam ſunt in qbus animus plurimũ operat. exẽplum vt in heretico: vt ꝺ. auc̃. credẽtes. Jtẽ exemplum in furto vbi regritur animus lucrãdi. Jtẽ exemplũ in retẽtiõe poſſeſſiõis vbi regritur animus: vt. l. iij. i ꝑn. ſ. de acqren. poſ. in iſtis pro toto tempore vnũ maleficium eſt. caſus eſt hic niſi poſſeſſio interrumpatur. ad idez facit. ſ. de vſuca. l. ſi is qui pro emptore. §. pe. ꝛ. l. q bõa fide. §. ſi. eo. ti. ꝛ iõ ſi ego accuſarẽ te q tu occupaſti vel tenuiſti per viz aliquã meã poſſeſſionẽ. vel retinuiſti p vim aliquã ciuitatẽ vel caſtrũ ꝯ dominũ: vel retinuiſti ſeruuz meũ: ſi p plures annos eũ tenueris vnũ ꝺlictum eſt niſi iſta retentio eẽt interrupta. vt hoc. §. ꝛ. l. qcunq̃. C. ꝺ ſer. fugi. Quedã ſunt in qbus animus nõ tm̃ operatur: ſed magis actus corporeus: vt portare arma vl portare veſtes ſericas ꝛ ſimilia. ꝛ q̃ actuz pſone mere cõcernunt: tũc puto qz iſta naturaliter intrũpant. ꝛ tunc debeamus dicere q pro quolibet die fit vnũ delictũ: vt. l. forame. ſ. de ſer. vr. põdi. facit. ſ. e. ti. l. quo deſtinauerat. ꝛ ꝺ oper. libe. l. j. Quidã ſũt actuſ qui habẽt quãdã ſucceſſionẽ ex reiteratiõe. verbi gra. phibitũ ẽ ne vinuz vẽdaꝛ vltra. viij. ꝺnarios ꝓ qualibet foglecta ſeu meſura tota vna die vendidiſti. certe puto quot pſonis vendidiſti ꝛ quot meſuras ſingulariter vendidiſti tot ſunt ꝺlicta: vt. l. cum mãcipiũ ſ. ꝺ edil. edic. ꝛ. l. ſcire debem̃. ſ. vbo. ob. Sz ꝓ huiuſ modi declaratiõe q̃ro dicit ſtatutũ ſi quis luſerit ad azardũ puniaꝛ ad tãtũ: mõ luſi vno ſero cũ pluribꝫ ꝛ pluries vici ꝛ pdidi an videãtur plures ludi ꝛ pluria ꝺlicta. Rñdeo ex pluralitate vincẽdi ꝛ pdendi nõ ſunt plura ꝺlicta ſed puto q totꝰ ille dicaꝛ vnus ludus donec ſit habitus ꝓ pleto ꝛ abſoluto recedẽtibꝫ luſoribus vt. l. ꝓtract. C. de fide inſtr. nec enĩ poſſũ dicere pfecte viciſſe donec ludus nõ ſit pfecte pletus qz adhuc ſupeſt ſpeſ pditiõis. multa enĩ poſſũt accidere p que pecunia quã vici pdam ꝛ recedet a me: vt. l. naturalem ꝛ. l. in laqueũ. ſ. de acquire. ꝺo. facit. l. qui cũ maior. §. accuſaſſe. ſ. de bo. liber. ꝛ l. in ſeruitute. §. petiſſe eo. ti. ꝛ iõ aliud eſt hic q̃ dixerim ſ. in vẽditiõe vini. qz ibi in pſona cuiuſlibet ꝛ in qualibz meſura eſt pfecta venditio: nec ſupeſt ſpeſ reſcidende illius vẽditiõis. Jtẽ circa ludũ dico q ex pluralitate perſonaꝝ cũ quibꝰ vna ſimul ego ludo nõ dicunt plura ꝺlicta nã ille perſone cuz quibꝰ ego ludo nõ dicunt offẽſe a me ſed magis offẽdit res publica. iõ vnum ẽ ꝺlictum: vt. l. ſi plures. ſ. ar. fur. ce. Eadẽ rõne dico. dicit ſtatutuz q nullus poſſit ducere vltra tres famulos ꝛ aliquis duxit. xx. certe vnum ꝺlictuz eſt nõ ãt ẽ vnum ꝺlictum ꝓ quolibz famulo vltra numeꝝ debitum ducto ſed ꝓ oibꝰ eſt vnuz cuz ipi offendãt ex tali ductiõe. ſed magis reſpublica q̃ eſt vna offẽdit ab vno ducẽte vltra numeꝝ. Eadem rõe ſi ſtatutũ dicit q nemo poſſit habere ad cõuiuiũ vltra de cẽ pſonas ſub certa pena. certe ſi hũit. xxx. vel. xl. vnum ꝺlictũ eſt ꝓ oibꝰ qui excedũt nũeꝝ. vt dictũ eſt. Juxta ḃ q̃ro de q̃ſtiõe quã vidi ꝺ facto piſis. Dicebat ſtatutũ q ad nuptias nõ poſſũt cõuitari ſeu inuitari niſi. xij. dñe. mõ quidã ducebat vxorẽ ipe ꝛ filius ſuuſ vtz poſſint cõuitari. xxiiij. dñe tãq̃ ſint due nuptie an. xij. tm̃. Reſpõdeo lz duo ſint matrimonia ꝛ iſto reſpectu poſſunt dici due nuptie: tñ qz fit vno tpe ſiꝫ quo ad ſolennitatẽ vnice nuptie dicũt. vt. l. patris ꝛ filij. ſ. ꝺ vul. ꝛ pupi. ꝛ qꝺ ibi nõ ꝛ hec ſufficiant.

Hereditarie. Nõ habet quis per aliũ qꝺ p ſe habere nõ poteſt. h. d. cũ duabus. ll. ſequentibꝰ. Op. de. l. eos in fi. C. de vſuris. glo. hic dat duas ſolutiones vt in ea habes. aliã ſolutionez dat gl. in. l. labeo in fi. ſ. de vſucap. de ḃ p Di. i. c. qꝺ alicui nõ lz ꝺ reg. iur. li. vi.

quero

Quero q̃ est rõ q̃ rei hereditarie nõ fit furtũ nisi ĩ istis casib⁹. Rñdeo furtũ est cõtractatio rei aliene ĩuito dño ꝛc̃. sed res hereditaria nõ habet dominũ. ergo ꝛc̃. sed in istis casib⁹ est persona cõmodatarij creditoris ꝛ vsufructuarij qui repꝛesẽtat pſonã. ꝛ iõ fit furtũ in his casibus rei hereditarie.

Iis cui. Oppo. de. l. rei cõmunis. ꝑ so. ꝛ. l. qui seruũ. §. si is. s̃. de act. ꝛ oblig. so. q̃ hic dicit furti dic. i. conditiõe furtiuã. nã actio furti pẽalis nõ tollit ꝑ persecutoriã: licet hodie forte secus: vt glo. dicit. Quero que est rõ q̃ actio cõmodati tollit ꝑ conditionẽ furtiuã ipso iure: sed cõditio furtiua per actionẽ cõmodati ope exceptiõis. Rñ deo q: ꝓditio furtiua est plenior vt glo. dicit.

Eius rei. Hic est. §. notãdus ꝛ ẽ glo. multaꝫ legũ. Oppo. de. l. cuz es. §. j. s̃. e. so. bene põt agere actiõe furti bonefidei possessor sed nõ q̃ extimet dominiũ ac si vsucepisset. Itẽ opp. ꝛ videt q̃ etiã habeat lucri rõ: vt. l. si qs vxor. §. pe. s̃. e. so. ibi loquit in lucro qõ ꝓcipit sine alterius iniuria: secus in lucro qõ ꝓcipit cũ alterius iniuria: vt vsucapiẽdo vt hic quod ẽ notabile multũ.

Empronia. Quero quid ꝓtinebant isti libelli: due sunt gl. ꝑma dicit q̃ erat libellus repudij. Alij dicũt q̃ erat libellus quo ꝓtinebat qdam debitor sempronie: qui postea aufugit. ꝓpter hãc oppositionẽ ista secũda placet

Scõo quero vnde nascat actio ista furti: gl. dicit ex eo q̃ legit istũ libelluz hoc nõ est verꝫ vt. l. si quis vxoris. §. neqꝫ vbo. s̃. eo. dicẽdũ est ergo q̃ ista actio furti nascatur ex furto ꝛ ex ꝓtractatiõe ipoꝝ libelloꝝ. Bar.

Ai re sibi. **Si quis alteri.** Dicit hic q̃ fur prior nõ põt agere. ꝓtra s̃. e. l. insiciãdo. §. isãs. dicit gl. q̃ ibi ꝛcuperauit de facto Videte domini imo põt fur possessionem recuperare õ iure vel cõditiõe certi vel triticaria. s̃. de cõdi. tri. l. ij. Circa hoc vide qõ nõ ꝑ Li. C. e. l. fi. circa ꝑn. ibi sequit ex honesta. ꝛc̃. Ulterius dicit ꝫ in fi. q̃ põt agere cõtra vtrũqꝫ cõdi. fur. cõtra. C. de cõdi. fur. l. j. so. glo. ꝛ dic̃ q̃ hic debet distingui aut prius fuit cõsecut⁹ rẽ a ꝑmo ꝛ ñ tollit cõditio furtiua ꝫ aliũ. aut prius fuit ꝓsecut⁹ extimationẽ. ꝛ tũc ꝓditio tollit. vide hãc glo. que incipit alterius iniuria. ista glo. est corrupta scriptoris vicio ꝛ vult dicer̃ totũ ꝓtrariuz ꝛ debet dicere sic aut prius fuit ꝓsecutus extimationẽ ꝛ nõ tollit cõditio furtiua. aut prius cõsecutus fuit rẽ: ꝛ tunc tollit.

Ai saccum. Oppo. furtũ. nõ ꝓmittit sine animo: vt. l. j. §. j s̃. e. hic dicit cõtrariũ. ergo male. Rñdeo licz ꝫ nõ sit animus ꝑncipaliter furãdi saccũ accessorie ẽ tamẽ ibi animus. simile habet. s̃. e. l. eũ qui. §. nõ soluz. Itez istã. l. habetis canonizatã in decret. l. di. c. q saccũ. Ultimo nõ casus in quibus non committit furtũ: vide gl.

I debitor. Puto tamẽ circa hanc. l. q̃ si debitor anteqꝫ condẽnetur patus sit soluere debituz q̃ libereꝫ ab actione furti. vt. l. fullo. §. qui ancillam. j. e. ꝛ. l. qui iniurie §. j. s̃. e.

I uendidero Ibi cũ ãt. nõ q̃ qñ agitur actione furti ratione dominij extimat dominiũ. quãdo agit ratione interesse ipz interesse extimatur tenemenți. õ boc plene. s̃. e. l. in furt.

Cum raptor. Hec est bonus ꝛ singularis tex. ibi furti scilicet manifesti.

Quero vtrũ omnis raptor sit fur manifestus: quidaz dicũt q̃ sic q: publice ꝛ manifeste rapit. veritas est in cõtrariuz q: ad hoc vt quis sit fur manifestus regritur q̃ repꝛe hẽdatur vel post eũ clameꝫ nec sufficit sola visio: vt. s̃. e. l. ij. ꝛ. l. si quis in seruitute. vnde raptor ita õmũ erit fur manifestus si ꝫ eũ clameꝫ seu occurratur. Ulterius hic dicitur q̃ ille qui prestat opẽ raptori nõ teneꝫ furti manifesti contra. j. vi. bo. rap. l. j. glo. dicit fateor q̃ teneꝫ furti nec manifesti licz plura dixerit cõtra: sed furti manifesti non tenetur nisi õprehẽdatur. Istud vltimũ qõ gl. dicit nõ ẽ verum. nam etiam si deꝑhẽdat opẽ pstaꝛ nõ ẽ manifest⁹ fur: vt dixi. s̃. e. l. is qui opẽ nõ habeꝫ hic alia.

Si ticius. Iste. §. est notãdus. ꝑmo loquit quãdo falsus ꝓcurator indebitũ recepit fo quãdo recepit debitũ. tertio ponit quasdã q̃stiões circa ꝓdicta. secũda ibi q̃ si pecunia. tertia ibi falsus autem vide lram. Hic dicit q̃ nomine ciusdẽ q̃titatis habz locũ conditio indebiti ꝛ condicio furtiua. Cõtra cõditio idebiti presupponit dominiũ esse translatũ. vt. l. fi. s̃. vsufr. quẽad. caue. vbi nemo cõdicit rẽ suã ꝛc̃. sed cõditio furtiua pſupponit dominiũ ñ eẽ trãslatũ. vt. l. j. s̃. õ ꝓdi. fur. So. cõditio furtiua fuit nata tẽpore solutionis quo tpe soluens erat dominus. sed conditio indebiti nascitur tẽpore ratihabitiõis quo desinit esse dominus. Sz cõtra hoc oppo. si desijt esse dominus: ergo extinguit cõditio furtiua. vt. l. ꝛ iõ. s̃. de cõdi. fur. solu. hic desinit eẽ dominus absq̃ suo facto. ergo nõ extinguitur dicta conditio furtiua. vt. d. l. ꝛ ideo. Itẽ op. dicit hic in fo rñso q̃ ꝑ ratihabitionẽ extinguit actio furti. contra in. l. inter omnes. in ꝑn. s̃. e. so. hic desijt interesse ex cã que retrotrahit ibi nõ. Ultimo circa materiã h⁹. l. dic. vt in. l. falsus. s̃. e. ꝛ. l. si procuratori falso. s̃. de cõdi. ob. cau.

Qui rem ticii. Nõ tex. ibi neqꝫ dominium neqꝫ possessio. Op. q̃ ille q̃ nõ habet dominiũ vel possessionẽ habeat actionez furti. vt. l. si is q̃ in ꝑn. s̃. e. ꝛ. l. rẽ ispiciẽdã. s̃. e. so. fateor q̃ ꝫ tex. debet suppleri q̃ nõ habeat ius in re nec ad eũ pertinebat piculũ rõe custodie. Ultimo q̃ro dicit ꝫ q̃ hz locũ conditio indebiti ꝛ cõditio furtiua. Quero ad qd dentur ille actiones. Azo in summa de condi. indebi. in. §. datur. dicit q̃ cõditio indebiti tãtũ datur ad possessionẽ que statim fuit translata in illum falsũ procuratorẽ sed conditio furtiua daꝛ rõe dñij ipi soluẽti. ꝛ sic diuersis respectibus iste cõditiões dant.

Illo Qui ancillam.

De hoc dic vt i. l. veruz. s̃. eo.

Qui tabulas. Hic ẽ bonus. §. ꝛ notabilis nota tex. ibi qz ex his debitũ ꝛc̃. Ex quo habes q̃ per instrumẽtũ cancellatũ proba tur debitũ solutum. Quero an hoc sit verum. Respõdeo si quidem tabule cancellate reperiũtur penes creditorem. ille tabule probant debitũ precessisse ꝛ solutũ esse hoc modo potest intelligi hic. sed si reperiunt penes õbitorem tunc si debitor esset persona domestica creditoris nõ ꝓbaret debitum solutum nisi probaret illud sibi redditũ. vt. l. j. §. ille. ãt. C. de iati. li. tol. sed si nõ est domestica persona probatur debitum solutum. vt. l. si chirographũ. s̃. de proba. ꝛ nõ per Ja. de are. ꝛ Li. in. l. si õ possessione. C. de proba. eadem rõne si instrumentum cãcellatũ ꝛperit penes tertiã pſonã pſumit õbitũ pcessisse ꝛ solutionẽ esse factaz. s̃. e. l. qui tabulas. Et per hoc iã dixi duo verba. ꝑmo ego solui pro ticio cõdemnationẽ ꝛ reperitur condẽnatio cancellata et pecunia soluta in camera cõis: certe licz sit cancellata condemnatio tñ pſumit condẽnatio preceſſisse preterea tota die in curia epi per istru

mẽtũ cãcellatũ rẽdditũ ꝺbitori,pbaꝫ ꝺbitũ fuiſſe ſolutũ.

J quis ex bonis. Jn ſi.ibi vna facti.i.iu dicij facti ſup furto ſimul cõmiſſo.

S cuius intereſt.

Jtem is cui. Oppo.ꝺicit hic ꝙ is qui habz ex teſtamẽto actionem nõ habet actionẽ furti. Cõtra.ſ.e.l.ſi ꝺominũ.ꝛ.l.ſi is q.§.j.ſo. intellige hic ꝙ res erat ſibi obligata ſub cõꝺitiõe vel nõ erat res hereꝺitaria:vt nõ in.l.ſi is qui.§.j.ſ.e.

J libertus. Nõ iſtaz.l.ꝙ qñ iſti ꝺomeſtici furãtur non oꝛit actio furti qꝺ eſt verũ ſi res moꝺica ſubtrahaꝫ vt.l.reſpiciẽꝺũ.§.furta ꝺomeſtica.j.ꝺe penis. Bar.

Reditori. Be hoc ꝺic vt plene habu iſtis nõ i.l. eũ q.§.iꝺẽ ſcri bit.ſ.eo.

Illo. Be hoc ꝺic vt.l.inter omnes.ſ.e ꝛ.l.q iiurie.§.j.ſ.eo.ti.

Nemo. Exẽplũ ponit gl.per.l.ipuberẽ.§.j.ſ.e. Oppo.j.ꝺe parrici.l.vtz. Rñ.ꝫ ꝺbes intelligere in eo qui nõ põt facere furtũ ꝓpter ꝺefectũ cõ ſilij ꝛ intellectus:ꝛ ió nõ põt teneri tanqz pſtans opẽ fur to:qz nõ eſt talis pſona q̃ poſſet fingi ꝙ faciat furtũ:ſz in l.cõtraria alia rõe nõ poterat cõmittere parricidiũ.Bar.

Eminiſſe. Hec.l. eſt bona:ex qua ha beſ ꝙ pꝛoſurto agitur crimi naliter:ꝛ qualiter ponaꝫ iſta pena criminaliter vidiſtis .j. ꝺe pe. capitalium.§.famoſos.

Rubꝛica de tigno iniuncto:

Glo.cõtinuat rubꝛicã ꝺic vt habetis in ea. Supꝛa ꝺictũ eſt ꝺe furtiſ in genere:ſz qꝛ quedã ſũt in ſpecie ideo ponit ti.ꝺe tig.iniunc.Jtẽ ꝺicit glo. ꝙ Rubꝛica ponit familiariter.vel põt ꝺicere et aꝺꝺere ꝺe furto pꝛo tigno iniũc. ꝛ hcc eſt vioꝛ vt pz ex p̃n.l.j.j.e.qꝺ eſt vtile pꝛopt ea que.j.ꝺicam.

Ex.xii. tabularum.

Oppo.ꝺe p̃n.buiꝰ.l.aꝺ ſi. Rñꝺeo nõ po teſt vẽꝺicari reſ tanqz a poſſiꝺẽte vt in p̃n. ſeꝺ tãqz ab eo qui ꝺolo ꝺeſijt poſſiꝺere ſic vt in ſi. Jtẽ nõ poſſũ te cõuenire:vt oio reſtituas vt ī p̃n. ſeꝺ vt ꝯ te iureꝫ in litẽ ſic vt.l.q res in ſi.ſ.ꝺe ſo. Que ro quot actiõeſ ꝺãtur ꝯ iſtũ qui ꝺolo malo iniũxit tignũ alienũ in eꝺibꝰ vl muris ſuis.gl. ꝺicit qnqz.ſ. actio furti cõꝺitio furtiua.actio ꝺe tigno iniuncto ꝛ actio aꝺ exhibẽ ꝺum ꝛ rei venꝺicatio.Sz quero an vna iſtaz per alium tollatur:ꝺicam.j.l.pꝛox.

Ed ſi pꝛoponas. Opp.ſ.l.pꝛ. in p̃n. So.nõ põt vẽꝺicari vt extimaꝫ vt ibi ſeꝺ vt iureꝫ in litẽ ſic vt hic.ꝛ.l.qui res in ſi.ſ.ꝺe ſo. Scꝺo opp.extra gl. ꝙ p actionẽ tigni iniũcti tollaꝫ rei venꝺicatio:vt inſti.ꝺe re.ꝺiui.§.appellatiõe.gl. ibi ſoluit ꝙ ꝫ fuit actũ nõ tam exactũ:ꝛ ſic nõ tollit electiõe vna iſtarũ actionũ per aliaz ſeꝺ perceptione. Quero cũ quinqz actiões cõpetãt cõ tra iſtũ vt viꝺiſtis.ſ.e.l.pꝛox.quomoꝺo tollaꝫ vna ꝑ ali am:glo.in.l.in rem.§.tignũ.ſ.ꝺe rei.vẽ.tractat pleniuſ iſtaz mãz qz alibi.ꝛ etiã in ꝺicto.§.appellatione .ꝺicit ꝙ rei vẽꝺicatio ꝛ actio aꝺ exhibẽꝺũ ꝛ cõꝺitio furtiua tollũ tur aꝺ inuicẽ:qꝛ ſunt rei perſecutorie. Jtez tollit actio igni iniuncti in eo ꝙ in iſto ꝺuplo cõtinet ipam rẽ non in pena: actio ꝺo tigni iniũcti tollit pſecutorias ꝓceptiõe cũ in illo ꝺuplo inſit res vt ꝺictũ eſt.actionẽ ꝺo furti non tollũt actiões ꝺicte rei pſecutorie:nec actio ꝺe tigno iniũ cto tollit actionẽ furti niſi in eo ſimplo qꝺ eſt pena. eoꝺẽ mõ actio furti cũ ſit mere penalis nõ tollit pſecutorias ſz tollit actionẽ tigni iniũcti in eo ꝙ ẽ penalis. Pe.ꝺ bel. pti.in hoc ꝙ ꝺicit ꝺe iſtis actionibꝰ penalibus ꝺicit ꝓtra glo.nã qñ ſũt ꝺue actiões penales que hñt ſe vt genuſ ꝛ ſpecies:tũc verũ ꝺiceret glo.ꝙ vna tolleret per aliã quate nus cõcurrunt vt.l.j.j.vi bo.rap.Sed qñ ſe hñt vt exce ꝺẽtia ꝛ exceſſa tũc vna per aliã nõ tollit in aliquo. vt.l.j. §.ꝺe tutela.ſ.ꝺe tute.ꝛ ra.ꝺiſ.ꝛ.l.ſi aꝺulterũ cũ inceſtu. j.ꝺe aꝺul.ꝛ ꝺixi in.l.j.§.ꝺixerit aliquis.ſ.ꝺe publi.ſeꝺ actio ꝺe tigno iniũcto aꝺ actionẽ furti habet ſe tanqz ex cẽꝺẽtia ꝛ exceſſa.nã põt eẽ tignũ iniunctũ ꝛ furtũ nõ eſſe ꝓmiſſũ.ꝛ põt eſſe furtũ ꝓmiſſũ ꝛ tignũ nõ iniunctũ:ita ꝺi cit ipe.Tu tene glo.nã iſta actio nõ eſt ꝓpoſita niſi ꝓ ti gno iniuncto furtiuo ſeu ꝓ furto.ꝺe tigno iniũcto vt patz in p̃n.buiꝰ.l.cũ glo.ſuper rubꝛica:ꝛ ſic hñt ſe vt genus ꝛ ſpecies:nã furtũ eſt genus:furtũ tigni iniuncti eſt ſpecies Sed ꝓtra hoc op.nã ego viꝺeo ꝙ ille qui iniũxit bona fiꝺe ꝛ ſic nõ ꝓmiſit furtũ:ꝛ ille q hz iniũctũ teneꝫ vt nõ. hic in glo.ꝛ.ꝺ.§.tignũ.ergo nõ ẽ verũ ꝙ ſemp requiraꝫ furtũ factũ.rñꝺeo ꝺe natura actiõis tigni iniuncti ſz ver ba.l.xij.tabu.regrit furtũ factũ vt hic pz.ꝛ illuꝺ qꝺ glo. nõ ẽ ex extẽſione ꝛ interꝓetatiõe,ꝓpter alias leges nõ ex verbis.l.xij.tabularũ. Cetera circa iſtã mãm ꝺic vt nõ i ꝺicto.§.tignũ. Quero qꝺ ſi tignũ põt a ꝺomibus vel a muris ſeparari ſine ꝺeformitate vel ſine ꝺãno:an poſſz agi vt ſepareꝫ:Pe.ꝺicẽ ꝙ ſic:qꝛ ceſſat rõ buiꝰ.l.ergo ꝛc. ar.l.aꝺigẽ.§.q̃uis.ſ.ꝺ iurepa.mihi viꝺeꝫ ꝓtra vt.ſ.e.l. ꝓx.§.tigni.vbi ꝺicit ꝙ tigni appellatiõe ꝓtinẽtur tegule ꝛc.ꝛ qs ꝺubitat ꝙ tegula poſſet accipi ſine ꝺeformitate et alia poni:certe nemo.aꝺ ſuã rõnẽ cũ ꝺicit ceſſat rõ.ꝺico ꝙ non ceſſat rõ. eſt.n.alia rõ qꝛ tegule per ſe nõ cẽſent. vt.l.rerum mixtura.ſ.ꝺe vſucap.ꝛ.l.eũ qui eꝺes eo.ti.

Si quis teſtamẽto liber eſſe iuſſus fu. Ru:

Glo.cõtinuat vt in ea habes. Jtẽ ꝺicit glo.ꝙ ꝫ ru bꝛica nõ ponitur materialit ſz ſignificatiue .vl ponit vba edicti.ꝫ nõ placet vt.j.e.l.j.§.nõ aũt.vel ponit ſũmariuz titz.ꝺe iſtis ꝺuabus tene quã vis vt ꝺicaz in.ꝺ.§.nõ ãt.

J ꝺolo malo. §. Hec ãt actio quero que eſt actio. ꝺicunt quiꝺam actio in factũ que ꝺeſcenꝺit ex quoli bet eꝺicto.vt.l.iiij.§. an tñ.ſ.ꝺe ꝺã. infec.ꝛ.l.ſi.ſ.ꝺe eo per quẽ fac. eſt: Alij ꝺicũt ꝙ ẽ cõꝺitio ex.l.vt.ſ.ꝺe cõꝺi.ex.l.l.j. qꝺ nõ placet.qꝛ illa.l.intelligit qñ actio introꝺucit noua lege ſ.ciuilj.ſecuſ ſi pꝛetoꝛia: qꝛ tunc ſemper cõpetit actio ī fa ctum in ꝺubio vt ꝺictũ eſt: Quero vbi eſt pꝛetoꝛis eꝺi ctũ in hac mã.ꝺicunt qꝺam ꝙ eſt in rubꝛica .quod non placet vt ꝺixi ſuper ea.Alij ꝺicunt ꝙ nõ habemus vba eꝺicti ſeꝺ eius mentẽ vt hic in p̃n.qꝺ ſatis placet. Que ro ꝺicit hic ꝙ pꝛo tali furto ceſſat actio furti ciuilis . qꝺ ꝺe actione furti manifeſti que eſt pꝛetoꝛia.glo.ꝺicit iꝺem lz Bar.ꝺixerit cõtrariũ. Ultimo nõ iſtum tex.cõtra ꝺominũ pfectum ꝺe vrbe romana qui coꝛonat imperato rem.nã ꝺe cõſuetuꝺine imperatoꝛ tũc ſatiſſacit omnibuſ creꝺitoꝛibus ſuis ꝛ eum a ꝺebitis liberat ꝛ ipe pꝛefectus quãꝺo ſentit aꝺuẽtuz p̃ncipis auꝺacioꝛ factus cõtrahit multa ꝺebita ꝓpter ſpẽ liberationis fiende a p̃ncipe. vt ab iſtis ꝺebitis nõ ꝺe beat liberari. Jtẽ facit iſte tex. ꝯ eos qui

eos qui ſetiunt pacẽ ꝓmulgandã de ꝓximo ⁊ ꝓp hoc ſe ſtinant ad delinquẽdũ ꝓpter ſpem imunitat.

Non autem. Nõ tex.ibi ſed culpa dolo cõ. Ex quo nota q̃ lata culpa eq paratur dolo in maleficijs. Sz cõtra.ĩ.ad.l.coꝛ.de ſic.l in.l.cornelia.ꝓ huius declaratiõe ſũt glo.varie.vna eſt in.l.in actionib⁹.ſ.de in litẽ iurã.que dicit q̃ vbi tractaꝫ de pena coꝛporali lata culpa nõ equiparaꝫ dolo vt.l.con traria aꝫ.ſecus vt hic. Iſta nõ ẽ ꝓfecta ſo.nã ẽt vbi tracta tur de pena pecuniaria lata culpa nõ eqparaꝫ dolo vt.ſ. ne vis fiat ei.l.j.§.ſi quis iõ. ⁊ qd ibi nõ.⁊.ĩ.vi.bo. rap. l.ij.§.hac actione.vnde glo.in.d.l.lege cornc. dicit q̃ in criminalibus lata culpa nõ eqpaꝫ dolo: vt ibi. Jn alijs ſecus vt h̃ cũ ſi.hoc nõ placet: qꝛ ẽt hic in criminalib⁹ lo gtur lz agaꝫ ciuiliꝫ.ad idẽ.l.j.§.j..ſ.ſi meſſoꝛ fal..mo dix. ⁊.l.ſi.ſ.de eden.vnde glo.alibi dicit: veritatẽ in.l.magna negligẽtia.ĩ.de ꝟbo.ſig.quã glo.cõiũgas cũ glo .d.l.in actionibuſ.⁊ dicas ſic vbi tractaꝫ de pena coꝛporali lata culpa nõ eqparaꝫ dolo: vt.l.ĩ lege coꝛ.ĩ.ad.l.coꝛ.d̃ ſica. ⁊ nõ in.l.in actionib⁹.ſ.de in litẽ iurã.vbi ꝟo tractaꝫ d̃ pe na pecuniaria ſiue ſit criminalis accuſatio ſiue ciuiliſ actõ dic aut.l.expreſſe regrit dolũ ⁊ lata culpa nõ eqparaꝫ dolo vt.ĩ.vi.bo.rap.l.ij.§.hac actiõe.⁊.l.j.§.ſi quis ideo.ſ.ne vis fiat ei.⁊ nõ.in.d.l.magna negligẽtia. Aut.l.expreſſe dolũ nõ regrit.⁊ tũc lata culpa equiparaꝫ dolo: vt.l.j.§. j.ſ.ſi meſ.fa.mo.di. Sed hec ſo.vꝫ cõtra iſtũ tex.naz ex ꝓſſe hec.l.regrit dolũ vt pz in rubꝛica ⁊ in ꝓn.eius .d.l. ⁊ in ꝓn.hui⁹.§.⁊ tñ lata culpa equiparaꝫ dolo. So.dico q̃ nõ habemus verba edicti in hoc tĩ.⁊ q̃ in ꝟbis edicti nõ fiebat mẽtio doli: lz iuriſcõ.referẽdo mẽtẽ edicti dixe rit h̃ aꝫ.oporteret te dicere q̃ hoc ꝓcedit ex extẽſiõe iuriſ cõ.magiſ q̃ ex natura verboꝝ edicti. Juxta hoc quero qd ſi ꝓ aliquo facto ꝓ ſtatutũ ꝑponit pena vtꝫ ꝓ illo fa cto regraꝫ dolus vel ſufficiat lata culpa. Rñ.ſi ſtatutũ fa cit expſſã mẽtionẽ de dolo nõ ſufficeret lata culpa.idem ſi tractareꝫ de pena coꝛporali vt dictũ eſt. Sed ſi loquit ſimplr h̃ eſt aduertẽdũ: nã quedã ſũt vocabula que ipoꝛ tãt dolũ vtputa dꝛ: ſi quis fecerit furtũ vel falſitatẽ vl̃ ſilia que hñt in ſe dolũ: vt.l.j.ſ.de fur.⁊.l.nec exẽpluz .C.de fal.tũc lata culpa nõ ſufficeret. Quedã ſũt vocabula q̃ nõ ipoꝛtãt dolũ in ſe ⁊ h̃ aduerte.aut ſtatutũ punit actuz qui inferꝫ ꝓcipaliter in ꝑſonã: vt ſi quis percuſſerit ali quez tũc requirit dolus: qꝛ talis iniuria nõ põt inferri in ꝑſonã ſine affectu faciẽtis.vt.l.iij.ĩ.de iurijs. Si ꝟo pu nit actũ qui inferꝫ in re tũc puto q̃ lata culpa equipareꝫ dolo.vt hic.⁊.l.j.§.j.ſ.ſi meſ.fal.mo.di.cũ ſi.⁊ per hoc dico in accuſatiõe de turbata poſſeſſiõe iducta ex forma ſtatutoꝝ .an debeat qs abſolui ſi doceat ſe ingreſſũ eſſe aliqua rõe.ita q̃ dolus malus abſit.aſſeſſoꝛes cõiter di cũt ſine iuſtis ſiue nõ iuſtis rationibus abſoluẽdus eſt: qꝛ ceſſat dolus.vt.l.j.in fi.ĩ.de abigeis ⁊.l.igitur .§.j.ſ. de libe.cau.ſz in.ll.illis ẽ rõ: qꝛ requirebaꝫ dolus . ideo putarẽ aduertẽda cẽ verba ſtatuti.nã ſi dicũt ſi quis tur bauerit aliquẽ in poſſeſſiõe ſua vel moleſtauerit aliquez vel per ſilia verba que denotãt actũ illatũ in perſonã . vt moleſtiã vel turbationẽ illatã in aliquã: tũc regraꝫ dolus per ea que.ſ.dixi.⁊ tũc veniet abſoluẽdus niſi ꝓbetur dolus. Sed ſi punit actũ illatũ in re.vtputa ſi quis igreſ ſus fuerit in poſſeſſionẽ alterius.vel ſi quis occupauerit poſſeſſionẽ alteri⁹ vel turbauerit.⁊ tũc nõ requirit dolus ſed ſufficeret lata culpa per ea que ſupꝛa dicta ſũt.ꝓ hoc inſti.vi.bo.rap.§.qꝛ tñ.⁊ per.l.ſi quis in tãtã.C.vñ vi. Aliud eſt igit dicere: ſi quis turbauerit aliquẽ in poſſeſ ſione ſua ⁊ aliud eſt dicere ſi quis turbauerit poſſeſſionẽ alicuius.⁊ ideo tunc nõ excuſareꝫ ſi nõ eſſet motus ratio nibus iuſtis. Bartolus.

Hoc itaq;. Jſte eſt pulcher tex. Nõ h̃ i.v. qd tñ. q̃ actio introducta in ſubſidiũ nõ habz locũ ꝓtra eũ qui iure oꝛdinario põt coerceri. et ideo puto q̃ de iure cõi dñs nõ poſſet cõcedere repꝛeſa lias cõtra vniuerſitatẽ ſibi ſubditã quã põt iure oꝛdina rio coercere.cadẽ rõne nõ põt ciuitas ſeu cõmune cõcede re repꝛeſ alias ꝓpter factũ ſui ſubditi quẽ põt iure oꝛdi nario coercere in ar.h̃ induco nõ determino. Ad hanc l.op.ĩ.e.l.ſi.ſo. vt ibi.

Si ſeruus pure. Opp.inſti.de noxa.§. ſi ſeruus.ſo.cõtra dñm nõ põt agi actione oꝛdinaria.ſed hac actione ſic. J tẽ ꝓtra iſta actio nõ eſt introducta niſi cõtra eũ qui liber eẽ iuſſ⁹ eſt vt hac .l.in ꝑn.ſo.ẽt ꝓtra eũ qui eſt legatus inducitur per extẽſionẽ iuriſcõ.vt h̃:

Ante aditam. Supꝛa expoſita ſũt verba ſi quiſ teſtamẽto lib.eẽ iu.fuerit nũc exponũtur ꝟba ante aditã hereditatẽ.

Hec actio. Nõ tex.ibi nã ⁊ ſi in locum cõ. Quero vtrũ hoc ſit verũ indiſtin cte q̃ actio ſubrogata in locũ alterius ſapiat eius nãm. Jſtã mãz tetigit Ja.de are.in.l.qui id qd̃ in ꝑn.ſ.d̃ do na.⁊ modicũ dixit. do.Ci.tetigit eã.C.de rei vxo.act.l. vnica.§.iij.glo.aliq̃tulũ dicit in.l.certi cõditio.ſ.ſi cer. pe.in ꝑma glo.ma.circa fi. quidã alij ertraoꝛdinarij do cto.ẽt diſtixerũt: mihi vꝫ latiꝰ ⁊ clarius dicendũ ſic.q̃q̃ vna actio ſubrogaꝫ in locũ alterius per modũ ſuppletio nis.quia actio ꝓducta certis caſibus nõ cõpetebat.vñ ſupplet alia in illis caſibus in loco deficientis actionis. Q̃q̃ hoc fit per modũ ſubſtitutiõis: qꝛ in locũ alteriuſ actiõis extincte alia introducit.q̃q̃ fit per modũ cumu latiõis qꝛ actioni iam inuẽte ⁊ nate alia actio cumulatur in eodẽ caſu ⁊ ad idẽ.ꝑmo caſu aut queris vtrũ ſapiat eã dem nãm circa id qd̃ actio trahit ex natura efficiẽtis ſeu introducẽtis eam.⁊ tũc ita demuz ſapit eandẽ nãm ſi ſũt idẽ efficiẽtes ſecus ſi diuerſi.exẽplũ in hac.l.iſta actio ẽ introducta ad ſupplẽdã actionẽ furti ciuilẽ vt.ſ.e.l.j.§. j.cũ iſta eſt ꝓtoria vt hic.illa eſt ciuilis ⁊ hoc parit diuer ſos effectus ꝓp inuẽtoꝛes varios.nã vna eſt ꝑpetua.alia eſt tẽpoꝛalis.idẽ in ſilibus legibus allegãdis.ĩ. Aut q̃ ris an ſapiat eandẽ nãm quo ad aliã.⁊ dico q̃ ſic regu lariṫ vt h̃ ⁊.l.pe.§.ſi.ſ.ſi q̃dru.pau.fe.di.⁊.l.quẽadmõz §.magiſtatus.ſ.ad.l. aqui.⁊.C.ad.l.aql.l.de pecoꝛibus Fallit ꝑmo in his ꝓpter que ꝑma actio nõ cõpetebat vt apparet in hac.l.cũ ſi.nã hec .l.habet locũ in caſu i quo nõ habebat locũ actio furti. Jtẽ fallit in his que i acti one ſubrogata ſpecialiter ſũt expꝛeſſa . vt pꝛobaꝫ in hac l.⁊.ſ.e.l.§.j.cũ ſua glo.nam hic ſpecialiter eſt ſtatuta pe na dupli. iõ nõ hz eã naturã quã hz actio furti.vt ſi depꝛ hẽdatur ſit pena quadrupli.qꝛ hic pena ſpecialiter ẽ ex pꝛeſſa vt nõ.ſ.in.§.j.in gl.ſuper verbo ciuilis qd̃ nõ. ꝓ pter multa ſtatuta. Secũdo caſu ꝑncipali qñ actio ſb rogaꝫ per modũ ſubſtitutiõis in locũ actionis extincte h̃ aduerte aut iſta ſubſtitutio fit a lege aut ab homine. Primo caſu aut fit ꝓtra ius cõe ⁊ nõ hz eandẽ naturaz ſpecialis quo ad vitã vt apparet in actiõe vtili reciſſoꝛia reſtituta vt.l.in honoꝛarijs.v.ſed cuz reciſſa.ſ.de act.et obli.⁊.l.ſi.C ex qui cau.ma.ſic intelligo.l.j.⁊.ij.C.ſi ad uerſus trãſ. Aut ſubſtituit ꝑm iuſ cõe.⁊ tũc aut ad idem ⁊ ſapit eãdẽ nãm.vt.C.de rei.vxo. act.§.j.ij. ⁊.iij.⁊ iſti. d̃ act.§. fuerat.aut circa diuerſã rẽ ⁊ tũc ñ ſapit eãdẽ nãz ſi rei diuerſitas diuerſitatẽ rõnum inducat.vt.l. cũ in fũ do.§.cũ fũduſ.ſ.d̃ iure.doꝫ. Aut ſubſtituit ꝑ hõiez ⁊ tẽ aut q̃ris an ſapiat eandẽ nãm quo ad executionẽ. ⁊ di co q̃ nõ ſapit eãdẽ nãm ſi ꝑma habebat executionẽ pa ratã.vt.C.de exec.rei iu.l.ſi cãm .⁊.l.iiij.§.ſi ex cõuẽtiõe

ſ̃.de re ind. ſi vo queriſ quo ad alia dic vt in. l. aliã. ſ̃. de noua. Tertio caſu ꝑncipali qñ ſubrogat ꝑ moduꝫ cumulatiõis. tunc aut accumulat acceſſorie aut ꝑncipaliter ꝑ caſu ſapit eius nãm vt. l. ſi eũ. §. q iniuriarũ. ſ̃. ſi quis cau. ꝛ. l. j. §. ſi quis ſub cõditiõe vt lega. no. ca. Aut accumulatur ꝑncipaliter. ꝛ tũc aut ex diuerſis ꝑncipijs aut ex vno. Si ex diuerſis ꝑncipijs. tũc nõ ſapit eandẽ naturã reglr. ꝛ diuerſa principia intelligo ſiue oriant ex diuerſis factis. vt. l. iij. §. idem ſcribit. ſ̃. de pecu. ꝛ. l. tutor. ſ̃. de fi deicõmiſ. ſiue ex eodẽ facto diuerſis tñ obligationibus vt. l. rei cõis. ſ̃. pro ſocio. ꝛ. l. ſi duobus. §. ſi colonus. ſ̃. ꝺ iureiur. cũ ſi. ꝑdicta va qñ cumulatio iſta fit per. l. Jdẽ ſi fiat ab homine vt. l. itẽ illa. §. qꝺ adijcit. ſ̃. de ꝓſt. pecu. ꝛ. ꝺ. l. iiij. §. ſi ex conuẽtione. ſ̃. de re iudi. ꝛ. l. ſi credito ri de le. j. ꝛ. l. fideicõmiſſa. §. plerumqꝫ. de le. iij. fallit i. l. q id qꝺ. ſ̃. de dona. Rõ eſt ne ex liberalitate ſua ꝛc̃. vt. l ne ex liberalitate. de re iudi. Si vo deſcẽdit ſeu accumulat ex eiſdẽ ꝑncipijs: tẽ aut vna accumulat pp aliã aut q̃ libet per ſe ꝑncipaliter. ꝑ cãu illa que ꝓpter aliam accumulat ſapit eꝰ naturã vt. l. ꝛ tñ. in ꝑn. ſ̃. de ſer. coꝛ. qꝺ itelligo de natura quã ipa actio ꝑmoꝛdialiter habebat. non de ea q̃ ſuperuenit ex accidẽti. vt. l. itẽ veniũt. §. ſed cũ prędixim⁹. ſ̃. de peti. here. Jtẽ preterq̃ quo ad ifamiã. vt nõ in. l. certi cõditio in ꝑn. in fi. mag. glo. ꝑme. ſ̃. ſi cer. pe. Si vo quelibet ꝓpter ſe ꝑncipaliter cumulat. tũc nulla ſapit naturã alterius vt. l. cũ filius. §. varijs de le. ij. ꝛ. l. j. ꝛ. ij. C. cõia delega. ꝛ inſti. ꝺ lega. §. noſtra ãt. vbi treſ actiones accumulãt ꝓpt legata ꝑncipaliter ꝛ quelibet habet propriam naturã.

Sceuola ait. Dictũ ẽ. ſ̃. pr. §. q iſta actio ꝑtineat ad furta mõ querit vtrum ꝓprie ad furta pertineat ꝛ rñdet vt in tex. Oppo. q rei nõ poſſeſſe nõ fiat furtũ vt. l. falſus. §. ſi iactũ. ſ̃. de fur. ſo. vt ibi. Jtẽ oppo. q aditio trãſferat poſſeſſionẽ in heredẽ vt. l. cũ miles. ſ̃. ex qui cau. ma. ſo. vt ibi. Jtẽ op. de. l. q a ſeruo. in ſi. ſ̃. de. act. ꝛ ob. ſol. ibi hereditas nõ poſſideꝫ ꝓprie. ſꝫ ipropꝛie: qꝺ dic vt dixi. ſ̃ de vſuca. l. ſi is qui ꝑ emptore ſup. v. q ſi ſeruus. Quero vtrum iſta actio habeat locũ in cõmiſſis poſt aditã hereditatẽ ante apprehẽſã poſſeſſionẽ: ꝟ vi q ſic: ꝟriũ eſt veritas cũ ſtatiꝫ ꝑuul ſit liber adita hereditate vt. ſ̃. e. l. §. ante aditã qꝺ eſt vuꝫ ſi libertas ſit relicta pure ſecus ſi ſub cõditiõe vt. j. e. l. ſi. ꝛ. ſ̃. e. l. §. ſid ſi fideicõmiſſaria. Ultimo q̃ro ad qd ſceuola ꝟ dixit. ꝟ rñdeo qꝛ q dictũ ẽ. ſ̃. iſtã actionẽ ptinere ad furta: ꝟ declarat q ipropꝛie dixit furta. vñ magis ꝓprie dixiſſet pertinere ad intercepta. qm̃ iacente hereditate nõ fit ꝓprie furtũ. Bar.

Abeo. Op. ſ̃. pr. l. ſi pauloante. ſo. ibi diu ſtetit in fuitute poſt furtũ fẽm ꝛ dñs ignoꝛauerit: hic autẽ ſtatiꝫ furto facto p uenit ad libertatẽ. Quero dicit ſtatutũ q ptãs poſſit ꝓcedere de maleficijs cõmiſſis retro p annũ. cõtingit q fuit cõmiſſũ quoddã maleficiũ occultũ vtputa fuit factũ vnũ inſtrumẽtũ ſlm ſecrete qꝺ in noticiã puenit poſt ãnuꝫ an de hoc poſſit ꝓcedi. vꝛ de hoc tex. q ſic in. l. annus. ſ̃ de calũ. ꝛ. ſ̃. qꝺ vi aut dã. l. ſemp. §. hoc interdictũ. Jn ꝓtrariũ vꝛ hec. l. prima ꝓcedẽs que incipit ſi pauloante ꝑ quo facit. ſ̃. de diuer. ꝛ tẽpo. ꝓſcrip. l. ſi. in fi. vbi ignorãtia nõ ipedit currere ꝓſcriptionẽ. in hac. q. dubito ꝛ eſt de facto: mõ in his terminis dimitto nũc: qꝛ volo meliuſ cogitare. Ad vnũ tñ aduerte: qꝛ an ignorãtia excuſet aliquẽ a pena de hoc nõ ẽ dubiũ q ſic. vt dixi in ſindico i ſimili in dicto. §. hoc interdictum. ſed an ignorantia conſeruat ius alicui de hoc logt. q. nra. ꝛ de hoc ẽ dubiũ.

Rubꝛica furti aduerſus nautas caupo. ſtabu.

Glo. q̃rit q̃ eſt dria int hũc titu. ꝛ titulũ. ſ̃. nau. cau. ſta. qdam ponũt hic vnã driam quã driaꝫ glo. repꝛehẽdit vt habes in gl. ſed in rubꝛica illius ti. glo. ponit aliaſ tres drias. Prima eſt qꝛ ibi tractat de actiõe in factuꝫ q̃ eſt ex cõtractu. ſ. ex recepto ꝛ de ea que ẽ ex quaſi maleficio: ꝟ de ea que eſt ex maleficio tm̃: hec eſt bona dria ꝑterea ibi loqtur qñ arguit factũ certe pſone: vt. l. pe. §. j. eo. ti. hic qñ factũ certe pſone nõ arguit. Jtem ibi totũ duplũ eſt pena ꝟ in iſto duplo ſimplũ ẽ rei perſecutio ita dicit ibi glo. Sed certe puto q glo. potius voluit dicere ꝟriũ q hic totũ ſit pena ad inſtar actiõis furti ibi in vno duplo cõtinet ſimplum. Roff. in libellis ſuis ſuper ꝟ ti. dicit q inter ti. iſtũ ꝛ illũ nulla eſt dria. ꝛ ſic dicas q̃ re fecit duos ti. Rñ. qꝛ hic tractabat de quibuſdã furtis ſpecialiter. iõ voluit facere ti. ſpecialẽ que i alio ti. ponũt incidẽter. hec opi. mihi multũ placet: ſed opi. glo. cõiter tenet. Quero q̃ actio oriatur ex hoc edicto: quidã dicunt actio furti manifeſti vel nõ manifeſti aduerſus nautas caupo. ſtabularios. Bi. ꝛ Roff. intelligũt ꝟ q agat actiõe in factũ aduerſus nautas caupones. ꝛc̃.

Ait eos. Primo ponit mẽtẽ edicti vſq; ibi ad. v. nauigãdi. Quero q̃ eſt illa actio: dicit glo. ꝑ caſu qñ ipſi faciũt furtũ eſt actio ciuilis qꝛ ex eoꝝ facto cõueniũtur. Scꝺo caſu qñ cõuenit ex facto alieno ẽ ꝓtoria actio ex quaſi delicto vt iſti. de obli. q̃ ex quaſi delicto. §. fi. glo. dicit verũ in ſe q actio furti ciuilis põt ꝓpetere aduerſus nautã vel eũ q conuenit ex ſuo furto. ſed ſi qs ex hoc edicto vult ageꝛ ſẽper erit ꝓtoria. arg. pro hoc. l. j. in ꝑn. ꝛ. §. dixerit aliqs. ſ̃. ꝺ publi. ꝛ. ſ̃. nau. cau. ſta. l. idẽ ait. §. ex hoc edicto.

Serui. Gl. ſignat vnũ ꝟrium dic vt in gl. Nõ q de facto viatoꝝ caupo nõ tenet ꝟ i. l. j. §. ſi. ꝛ. l. ſicut. ſ̃. nau. cau. ſta. ſo. ibi recipit ſaluũ foꝛe hoc ẽ fuerũt ſibi aſſignate ꝛ ipe recepit hic nõ. Scꝺo nõ hic q q nõ iprobat approbat qꝺ dic vt dixi in. l. quo eni. §. j. ſ̃. rẽ ra. ba. Jtẽ dt̃ hic q qs ñ põt repellere iter agẽtes cõtra. l. j. in ꝑn. ſ̃. nau. cau. ſta. vbi dt̃ q eſt in eoꝝ arbitrio nõ recipere. ſo. dicit Guil. de cu. q ab initio eſt in eoꝝ arbitrio nõ retinere hoſpitiũ vel ſtabulũ vel ſimilia vt. l. ꝟria. nõ eni quis cogitur recipere hoſpites regulariẽ niſi in caſu aduenientis multe militie. vt. l. j. C. ꝺ metat̃. li. xij. ꝛ. l. ij. ꝛ facit. C. ꝺ epi. ꝛ cle. l. i. ſed poſtq̃ quiſ cepit tenet hoſpitiũ ꝛ qs poſuit ſigna hoſpitij tũc hoſpites cogitur recipere vt hic ꝛ facit. l. in cõmodato. §. ſicut. ſ̃. cõmo. niſi ex cã recuſaret vt ꝓpter multitudinẽ hoſpitãtiũ ſicut dicimuſ de notario qui ꝛ cogat facere inſtrumẽta: vt. C. de colla. fundo. pa. l. placuit li. xi. tñ excuſat ꝓpter multitudinẽ ꝟctuũ vt in auc̃. de tabel. circa mediũ corl. iiij. Quero quid ſi hoſpes intrauit hoſpitiũ ꝛ in mane dicit ſubtractã ſibi eẽ pecuniã vl̃ alias res ſed ꝓbationẽ nõ habꝫ Hãc q̃ſtionẽ ꝛ ſe. ponit Roſ. i ti. ſ̃. nau. cau. ſta. ꝛ guil. in. l. j. ſ̃. nau. cau. ſta. ꝛ nõ allegat Roſ. ſed Ja. de ra. ꝛ dicũt ipſi q in quibuſdã partibus eſt cõſuetudo q credatur hoſpiti. ꝛ tũc illud eſt ſeruãdũ. Sꝫ qñ cõſuetudo nõ apparet eſt videndũ de ꝓditiõe hoſpitãtis ſi eſt homo male cõditiõis vel nõ. ꝛ de cõditiõe hoſpitati vt ſi ẽ qdã peregrin⁹ qui vadit romã vel ad ſedẽ ſãcti Jacobi ꝛ de q̃ntitate pecunie quã dicit ſe amiſiſſe. ꝺ modica quãtitate credeꝫ ſuo iuramẽto ꝓpter ꝑdictas ꝑſumptiões. ẽ eni veriſimile q tãtã pecuniã portauerat q ſibi ſufficiat pro eũdo ꝛ redeũdo ar. l. admonẽdi. ſ̃. ꝺ iureiur. ꝛ in. l. i bonefidei. C. ꝺ iureiur. mihi vꝛ q hoc nõ ſit verꝫ. nã caupo vel ſtabularius nõ tenet niſi de facto ſuo ꝛ eoꝝ quos in naui vel caupona ſua hꝫ qñ nõ recipit ſaluũ foꝛe vt hic. vnde poſito q ſint oẽs ille ꝑſũptiões: tñ nulla ꝑſũptio ẽ q magis

q magis fecerit hoc caupo vel alij familiares sui q3 alij viatores. vñ ꝓtra eũ nõ video q possit deferri iuramẽtuz q aũt sit remediũ dicã.ĵ. Secũdo q̃ro qd si hospitatus dedit cauponi valisiã vel fardelliũ: z in mane dicit hospes aliqd sibi subtractũ de valisia. dicit Rof. si quidẽ valisia fuit data signata z sigillata z r̃ddit sigillata nõ hz hospes de quo cõqueraĩ. Si vo nõ fuit data sigillata vel reperit nõ sigillata tũc eodẽ mõ recurrẽdũ ẽ ad ꝑsũptionẽ vt.s. imo plus hoc casu cũ cõstet de maleficio stabit iuramẽto hospitis. ar.l.si q̃.C. vnde vi. ita dicit Roff. z Guil. hoc sentit. ar.l.semp.§.hoc interdicto.s.qd vi aut clam mihi vo vr̃ q q̃ valisia reddit sigillata q ipse dicat vez cessat.n.ois suspicio q̃ signa nõ sũt mutata vt.l.vlt̃.C. de edic.diui adri.tol. Sz q̃ reddit sigillata tũc nõ credo q steĩ eius iuramẽto. nã.l.si q̃ z.l.sẽp.§.h interdicto. loquũtur i eo q dolũ ꝓmisit z hoc ꝓstat vt probatur extra qd me.cau.c.vlt. sed hic nõ ꝓstat vtrũ ipse caupo fecerit. an alius. z sic nõ cõstat an cõueniaĩ ex facto suo vl ex quasi maleficio ex facto alterius. vnde leges ille non hñt locũ vñ. pbari dz recte qd sit i valisia vt.l.j.§.si cista. s. dꝑo. z ibi nõ. sz qualiter poterit fieri ista probatio. in hoc dico q daĩ cõsiliũ a.l.q2 iudex hz sup h ptãtem toz mẽtãdi familiares domus z alios q erãt in domo z ꝓcedẽdi sup h sũmatim vt.C.de naufr.l.quotiẽs. z.l.de submerfis co.ti. z ita de facto obseruaui cũ pisis mihi occurrisset de facto.

Si familia furtũ fecisse dicaĩ. Ru.

Ad enidẽtiã debes scire q iste titulus nõ iducit nouã actionẽ: sz ẽ q̃daz additio per quã pena minuitur. vt ĵ. videbitis.

Tilissimum. Oppo.de.l.familia z.l.quotiẽs in fi.ĵ.e.vbi dñs delingt z tñ hz beneficiũ hꝰ edicti.glo.nõ soluit. So.h logtur q̃ dñs delingt circa ipm maleficiũ ꝓmissũ ibi q̃ ex postfacto delingt detinẽdo dolo possidere. Itẽ op. d.l.ij.§.j.z.l.si ex duob⁹.s.d noxa.z.l.iij.§.cũ dñs eo. ti.so. vt ibi. Circa hãc.l.q̃ro ꝑmo q̃ dñs sciuit vtrum ipse teneaĩ suo noie: glo. r̃ndet aut dñs iussit z tũc ẽt ipse teneĩ suo noie z ẽt noie fuorũ. vt.l.ij.§.j.z.l. si ex duob⁹ s. de noxa. aut sciuit tm̃ z tunc suo noie nõ teneĩ. sed tenet noie fuoz nec hz beneficiũ hui⁹ edicti. z ita logt h intellige h nisi in illis casibus in qb⁹ ex sola scia quis punit de qbus vidistis. ĵ. ad.l.põp. de parri. l. vtrũ in fi. Quero hic logt de furto z dãno. quero qd d iniuria illata in psona. certe vr̃ sec⁹ vt.l.si familia in fi.s. de iurisd.om.iu. vl verꝰ ibi i iuria vt ibi pz z tex. expone vt ibi qd h tz Bi. Quo etra gl. qd si vna familia hominũ liberoz deliqsset an sufficeret tm̃ prestari q̃tũ si liber fecisset. Bi. q sic vt ipse nõ in.l.sẽp.§.j.s. qd vi aut clã. Cõtra dico q istd edictũ ẽ statutũ in fauorẽ dñoz. vnde in liberis homini bꝰ q nõ hñt dñm cessat rõ bꝰ edicti. hoc ẽt apparet q2 si esset plures fui diuersoz dñoz ꝑ quolibet deberet ꝑstari solida pena vt.ĵ. de iuriis. l. si plures. z nõ in. d.l. si familia in fi. glo. mag. s. de iurisd. om. iu. Quero vtrũ ista. l habeat locũ q̃ pluresꝫ serui de vna familia accusaĩ crimi nalr. r̃ndeo q nõ. ꝑ p tex. d.l. si familia. nã q̃ agit ad vi dictaz publicã nõ hz locũ edictũ istd vt ibi dr̃. Secdo ꝓbo p rõnez accusatio ex qua ꝓponeret pena pecuniaria nõ cadit in fuũ: vt.l.hos accusare. §. omnibꝰ. ĵ. de accu. sz deberet illa pena alterari in corporalẽ q̃ caderet in seruũ vt. d. §. omnibꝰ in fi. sz q̃ tractaĩ de pena corporali ñ hz locũ istud edictũ: qd ẽ introductũ in fauorẽ dñi ne cogaĩ nimiũ soluer̃ z sic vbi de solutiõe nõ tractaĩ nõ hz locũ. Ex ꝓdictis ẽt appz q q̃ plures homines liberi accusant criminalr nõ hz locũ istud edictũ. q2 agit de vidicta publica vt. d.l. si familia. Tu habes h q q̃ dñs sciuit z iussit teneĩ insolidũ suo noie ꝑ vno iussu. Quero qd ecõtra si plures iusserũt vni vt faceret aliqd maleficiũ. an debeat vna ꝑstari pena ab oibꝰ qd vr̃ p tex. in. d. l. si familia. sed certe ibi logt tm̃ in familia fuoz: sz si plures liberi iusserũt vni quilibz tenetur in solidũ nec vnius solutio aliũ liberaret vt.l.si pluriũ fuꝰ: z ibi nõ. s d noxa.

Cum plures. Si fm iudiciũ ita se hz ad ꝓmũ q cõdẽnatoria lata in primo z exactiõe secuta tollaĩ fm interi differt et cumulatio ipedit hoc dicit. Nõ nouã regulã ipediẽde cumulationis quã dixi in summario quã Bi. nõ ponit in. c. nullus pluribꝰ d r̃gulis iu. li. vi. nec pe. in. l. edita actio. C. d edẽ. de hac regula feci mẽtionẽ in. l. naturalr. §. nihil cõe. s. d acq. pos. in repetitiõe quã feci d illo. §. Quero dr̃ hic pene noie duplũ z cõditiõe simplũ. q̃ro qd si familia fecit furtũ manifestũ. dicit glo. dz ꝑstare quadruplũ sicut si liber hõ fecisset. Ex h tex. cũ gl. nõ q q̃ vna pena iponit respectiue ad aliã itelligit cũ oibus qualitatibꝰ illius pene ad quã fit relatio. z p h erat h anno q̃stio. Dic statutũ q nobilis puniaĩ pena q̃drupli eꝰ in quo puniret ppl'aris: cõtigit q nobil' deligt de nocte vel i platea q̃ rit vtrũ debeat q̃druplari pena simplicis maleficij an vo pena maleficij sic qualificati z hic est casus q pena maleficij sic qualificati quadruplicetur: quia ad illam refert cũ oibus suis qualitatibꝰ. In cõtrariũ facit. l. in furti. i ꝑn. s. de furtis. de h oc plene scripsi in. l. sanctio leguz. ĵ. de penis.

Notiens. Hec. l. ẽ difficilis. z diuidit in duas ptes. ꝑ an solutio dñi ꝑsit hñtibus cãm a dño. fo an solutio hñtium cãm a dño ꝑsit dño. fa ibi q si prius. nũq̃ legi istã l. q nõ daret mihi laborẽ. Opp. z vr̃ q solutio dñi nõ ꝑsit manumisso: q2 hz titulũ lucratiuũ vt. ĵ. sequit in eadẽ. l. So. dñt quidã q hic fuit manumissus data pecunia: certe nõ placet q2 seruus cũ ex suo facto z ex suo delicto cõueniaĩ nõ põt habere regressũ ꝓtra dñm. z iõ non video quid operet datio pecunie vel nõ. Alij dicũt q iste. v. idẽq erit. refert ad casũ subauditũ q̃si diceret solutio dñi ꝑsit ẽpori dũtaxat subaudi nõ donatario z qd sequit idẽ erit in manumisso subaudi qd in donatario. z in hac gl. residet. Tu potes dicere q ꝑn. l. loquit quando dñs soluit cui⁹ solutio ꝓdest manumisso. fa ps legis loquit q̃ manumissus soluit cuius solutio nõ prodest dño. Sed ꝓtra hoc facit qd dr̃ in hoc ꝓncipio q ꝓdest emptori dũtaxat quasi diceret nõ hñti cãm lucratiuã. sed manumissus hz cãz lucratiuã ergo tc. vnde si dicerẽ aut dñs soluit añq̃ alienaret: z tũc cũ illa solutiõe oẽs serui sũt liberati ꝓderit postea manumisso vl alienato quocũ q̃ titulo. Si vo dñs soluit post alienatiõez tũc nõ ꝓdest nisi emptori dũtaxat. ita itelligo hãc. l. nõ. n. nisi factum dñi ꝓdest ei qui hz cãm ab eo si ipsius dñi nõ interest. vt nõ in. l. rem alienã. s. de pigno. act. Venio ad faz ptẽ. Op. q solutio manumissi ꝑsit dño vt. s. de noxa. l. de illo in fi. z. l. se. So. ibi cũ vnus fuus delinquit hic q̃ delinquit tota familia: rõ q̃ vnus deliquit a quocũ q̃ soluat illius delicti z psõe nomine seu cõtẽplatiõe solui⁹. secus q̃ deliquit a familia: ita loquit hic z eodẽ mõ r̃nde ad. l. si seruus nauẽ. §. fi. s. de furt ad qd facit. l. si fuũ. s. de intro. act. Op. de. l. ẽt. §. pe. s. de peti. here. vna glo. dicit h. so. vt ibi. alia glo. mag. intrat in vnã distinctionẽ satis lõgã. Timore hui⁹ ꝛrij q nec clare nec bene expedit iõ tu dicas q̃ quis teneĩ ad rẽ z ad penaz ꝓmissã ex cõuẽtiõe. tũc an solutio vnius tollat obliga-

tionē alteri⁹ nō ē noſtra mā ꝺ lz gl. tāgat: ſed plene exami
nauí in. l. ita ſtipulat⁹. in ꝓtrarijſ vltime ꝓtis. ſ. de v. ob.
qñq; vnus ꝺz rē t ali⁹ penā vel alius extimationē ex di-
ſpoſitiõe legis: t iſta ē mā nr̃a. in qua ꝺic aut actio ē rea-
lis vel mixta illa qua vterq; teneť: t tũc aut ꝑ cõſequor rē
t poſtea nõ poſſũ agere ad extimat onē: vt. l. ſtichũ. §. do
lo. ſ. de ſol. t. l. nec vllã. §. pe. ſ. de peti. here. Aut ꝑ cõſe
quor extimationē ab vno. t tũc aut ille a quo exactũ eſt
fuit cõuẽtus t exactus rõne doli. aut fuit exactus rõe do
li. ſz nõ cõuẽtus. aut fuit cõuẽtus rõne doli. ſz nõ exactuſ
aut neq; cõuẽtus neq; exactuſ rõe doli. ꝑ caſu qñ fuit cõ
uẽtus t exactus rõe doli. puta q⁹ dolo deſijt poſſideř fu
it cõuẽtus t exactus. t tũc aut poſſeſſor qui poſtea ꝓueni
reť eẽt habitur⁹ regreſſũ cõtra ipm ſoluẽtẽ. t iterũ ad rem
nõ poterit agi. ar. hui⁹. l. t no. in. d. l. nec vllã. ſ. de pe. he
re. Aut nõ eẽt hũturus regreſſũ t poterit agi ad rẽ cõtra
poſſeſſorẽ: vt. d. l. nec vllã. §. pe. t. l. ſtichũ. §. dolo. ſ. de
ſolu. Scꝺo caſu quãdo fuit exactus rõe doli ſed nõ con
uentus. exẽplum egi cõtra poſſeſſorẽ. t ſic fuit conuent⁹
rõe poſſeſſionis: ſz q⁹ nõ reſtituebat fuit facta exactio exti
matiõis: t ſic fuit exactus ꝓpter dolũ t tũc ad rẽ nõ po-
terit agi vt. d. l. ſtichũ. §. dolo. Tertio caſu qñ fuit cõuen
tus rõne doli. ſz nõ exactus. exẽplũ egi cõtra eũ q; dolo
deſijt poſſidere nõ fuit exactus ꝑ ſñiam ſz deuenim⁹ ad
trãſactionẽ vl pactũ: t tũc ꝓderit poſſeſſori vt ñ poſſit cõ-
ueniri ſi haberet cãz a me ſiue eẽt hũturus regreſſũ ꝓ me:
q⁹ ẽptor: ſiue nõ q⁹ ꝺonatari⁹ vt. l. ſi tibi. §. cõuẽtũ. ſ. de
pac. Si vo nõ haberet cãm a me tũc ſecus. vt. l. ſi vn⁹. §.
ante oĩa. ſ. de pac. t. l. nã poſtea. §. fi. t. l. ſe. ſ. de iureiur.

Quarto caſu qñ nec cõuẽtus nec exactus rõe doli ſed
forte ſoluit rõe culpe vel al̃. t ꝓderit poſſeſſori ſi hz cauſã
ab eo al̃. ſecus ꝑ iura ꝑal. Ñq; cõtingit q; actio qua
vterq; cõuenit ẽ actio ꝑſonalis t tũc aut ꝓpetit ad ſp̃em.
t eadẽ ẽ adhibẽda diſtinctio. vt nõ. C. de cõdi. fur. l. j. ꝑ
glo. lz Ci. aliter ibi dixit. Aut ꝓpetit ad quãtitatẽ. t tunc
aut quãtitas debeť ſimplr aut reſpectu certe ſpeciei. ꝑ cãu
a⁹ quocũq; ſoluat nõ põt ab eo vl̃ alio peti. vt. ſ. de re iu.
l. ſiqs dolo. §. j. ſo caſu aut quãtitas debeť reſpectu vni⁹
ſpeciei t determinate: t ſolutio facta ab vno liberat oẽs:
vt. l. de illo in fi. ſ. de noxa. t. l. ſi ſeruus nauẽ. in fi. ſ. di
furtis. Aut debeť reſpectu pluriũ ſpecierũ vt vnius fami
lie. t tũc aut queris an vnius ſolutio facta ab vno ꝓſit
alijs: t hz locũ mã. l. nr̃e in qua ꝺic aut ille alius ꝙ quez
vis agere ẽ eiuſdẽ cõditiõis cuius erat primus ſoluẽs vt
puta q⁹ ẽ alius dñs ſotius ignorãs ſicut prim⁹ t illi pro-
derit vt. l. ſi familia. ĵ. eo. t ibi videbitis. Aut nõ ẽ eiuſdẽ
cõditiõis: vt q⁹ eſt alius dñs ſocius qui ſoluit ſciẽs: lz ꝑ
mus eiuſdẽ cõditiõis fuerit ignorãs. t ꝺic. vt. d. l. ſi fami
lia: aut ẽ alius hñs cãm a dño t tũc diſtingue. aut ꝑ ſol-
uit anteq; eũ alienaret vel manumitteret. t ꝓdeſt oĩb⁹ hñ
tibus cãm ab eo ẽt ſi haberet titulũ lucratiuũ vt hac. l. in
ꝑn. v. idẽq; erit aut ſoluit poſtq; eũ alienauerat vel manu
miſerat. t tũc nõ ꝓdeſt niſi ei qui haberet titulũ nõ lucra
tiuũ vt hac. l. in ꝑn. Si vo ille primo ſoluit qui habz cãz
a domino q; ipe dñe: tũc aut ſoluẽs erat talis qui habe
bat regreſſũ cõtra dñz t eius ſolutio ꝓdeſt dño. aut non
t tũc ſecus vt hac. l. v. q; ſi prius. Ñq; cõtingit q; vnus
ad extimationẽ exactus eſt t conuẽtus actione perſonali
contra alium vult agere ad rem actione perſonali. t tunc
aut ille qui conuenitur ad rẽ habet cãm a primo cõuẽto
t nõ põt cõuenĩri vt. l. illicite. ſ. de re. eo. aut nõ hz cãm
ab eo t tũc ſecus. exẽplũ ſi ego egi cõtra cõmodatarium
t habui extimationẽ potero agere ꝓtra poſſeſſorẽ rei licz
poſtea habita re tenear illi redꝺeř extimationẽ vt. l. ſi ful
lo. ſ. de cõdi. ſine cã. t. l. in cõmodato in fi. ſ. cõmo. t ꝑ
Bi. in. c. pro poſſeſſore de reg. iur. li. vi. Ultimo ĩ glo.
mag. eſt quedã glo. corrupta vicio ſcriptoris vide eam t
corrige eam ibi in nõ ſocijs. ſi ab vno rem peto ꝺebet di
cere. ſi ab vno penã peto t ab alio rem nihilominus pe-
to: nõ habetis hic alia.

¶ familia cõmunis. Iſta. l. diuidit in tres partes. primo loquitur quando familia plurium delinquſt vno ſciente nõ tamen iubenti. Se-cundo quando delinquit vno iubente. Tertio repe tit quod dixerat in prin. t circa illud determinat vnam queſtionẽ. ſecunda ibi t ſi ſeru⁹. tertia ibi ſi ergo. v. q; ſi il le. legitur in glo. duobus modis tene quã vis quia vtra q; eſt bona. Oppo. ad princi. t videť q; ille qui ſciuit nil repetat a ſocio vt. l. ſi ex duobus. ſ. de noxa. ſolu. ibi loquitur in iubente hic in ſciente ſimpliciter. Venio ad ſecũdam partem. ꝺicitur hic ſi modo cum eo ex. l. aq lia. vel ex. l. xij. tab. agi poteſt. Quero vtrum aliquo caſu poſſit ſeruus delinquere quo non agatur in domi-num ſocium ignorantem. glo. hic ſe inuoluit circa hoc: t ponit multos caſus t notabiliť loquitur ſic. aut ille qui ẽ ignorans non poſſidet nec dolo deſijt poſſidere t non te netur vt. l. quotiens. §. prꝛetor. ſ. de noxa. t iſto caſu ſi ſol uiſſet repeteret quia ſponte ſoluit non ex neceſſitate. aut poſſidebat eum. t tunc aut ſeruus delinquit coactus ab altero domino inuitus ita q; aliter facere non poterat: et tũc dominus ignorans non tenetur: quia nullum eſt de lictum ſerui. aut potuit aliter euadere. t tunc aut delingt delicto leui t idem quia aliter ſocius non tenetur: cuz ſer uus in hoc deberet domino parere: ſi vero commiſit de lictum atrox. tunc tenetur ſeruus: q⁹ deliquit ſeruus: qm parere nõ debuit ſeruus in hoc. vt. l. ij. §. his qui. ſ. ꝺ no xa. ita colligiť hic ex glo. noſtra.

¶ Ru. Arborum furtim ceſarum.

¶ furtz Hanc. l. declara. p ea q̃ ꝺicta ſunt in. l. j. §. dixe rit aliquis. ſ. de publica. tangã in. l. j. ĵ. ti. j. Bar. de ſaxoferra.

Edere Vide glo. que incipit. ſed qualis. ibi ſic enĩ ꝓpretor. ꝺic immo fuit lex. xij. tabula. vt. ſ. eo. l. j. t. ĵ. e. l. furtim. §. ſi quis radicitus. Item vide glo. ibi ſed certe prꝛetor intel ligebat. nota iſtam glo. q; licz lex vtatur verbo preſen-tis temporis in puniendo actũ intelligiť de tẽpore prete rito t pluſq̃perfecto.

Is cuius. Oppo. de. l. item mela. §. fi. ſ. ad. l. aqui. Sol. ibi habet vtilem ita hic vſufructuarius haberet iſtam actionem vtilem. Sed tunc oppo. de eo quod hic ꝺicitur de emphiteota. Re-ſpondeo emphiteota qui habet dominiũ vtile habz iſtã actionem directã quod tene menti quia actio. l. aq̃ilie directa t iſta actio directo cõpetit ẽphiteote t feudatario t ſimilibus quod nõ.

¶ plures. Nota ſm Bi. q; ex plu ralitate delinquentium pe-na delicti multiplicatur. quod ꝺic vt plene di-xi in. l. ſi in rixa. ĵ. ad. l. cornel. de ſic. t dixi. ſ. ti. j. l. j.

Secundo nota. q; ex pluralitate eorum in quos de-linquitur pena non multiplicabitur. quod non ꝺico hic quia hoza non patitur. ꝺicam. in. l. ij. §. ſi ad plures. ĵ. ꝺ ſepul. vio.

Si radicibus. Circa hoc de iſtis radici-bus ꝺic vt in. l. j. C. de inter-ꝺic. facit q⁹ ꝺixi in. l. de pupillo. §. meminiſſe ꝺ no. op-nun. Ad fi. h⁹. l. op. iſti. de re. diui. §. ſi vicin⁹ t. l. adeo. §. fi. ſ. ꝺ acq. re. do. gl. põit mltas ſo. tene ꝑmã vl̃ ſecũdaz.

facienda

Acienda. Nota hunc tex.i ꝑn. ꝓ hoc dicebam in quadã qõe dicit statutũ castri plebis ꝙ si alicui ẽ diruta domus ꝙ sibi dãnũ emẽdetur. mõ qdã cui erat domꝰ diruta ꝓbauit domũ cẽ dirutũ. Itẽ ꝓbauit ꝙ domus tm̃ valebat. ego dixi ꝙ iste nõ ꝓbabat q̃ntũ erat dãnum. qz nõ ẽ dãnum totus valoꝛ domꝰ seu rei sed illud quod superest deducto valoꝛe soli ꝛ deductis ceme͛ntꝰ dr̃ dãnũ vt hic ꝛ hẽs silẽm tex. in. l. cũ ꝓtoꝛ. §. fi. s̃. de dã. infec. qõ nõ ad formatiõeꝝ articloꝝ.

I gemina. Querit glo. q̃re fuit facta ista lex: dicit gl. boc est vtile scire pp legẽ saltui datã vt ꝓ arboꝛe succisa certa pena ꝓstetur. Quid vult dicẽ pp legem saltui datã: dic hoc ẽ pp statutum factũ super saltibus seu prędijs ꝛ isto vocabulo vtitur. l. ij. C. de noxa. Uenio ad tractandũ mãz nostrã qñ ex pte inferẽtis ẽ vnus actꝰ ex pte recipiẽtis resultant plures. vtrũ vẽiat imponẽda vna pena vl̃ plures. exẽplũ aliqs percussit te cũ bidẽte vl̃ foꝛpice. an puniat vna pena vel pluribus. ꝛ vr̃ ꝙ vna ꝓ hãc l. In ꝛrũ vr̃ ꝙ pluribꝰ qz actus debet ꝓsiderari respectu recipientis. vt. l. j. in fi. ff. de iniurijs. ꝛ. l. si adulteriuz cũ incestu. ff. de adul. ꝛ. l. qm̃ multa facinoꝛa. C. ad. l. iul. ꝺ vi. ꝓterea resultant plures effectꝰ. ergo ꝓ pluribꝰ punitur vt. l. nũq̃ plura. s̃. de ꝓua. delic. So. Iz dubitetur tamẽ ẽ aduertendũ. qñz lex vel statutum punit actũ nõ illatuz in alterũ. sed ꝓut fit seu agit ab agente. verbi gr̃a. Statutuz dicit siquis sagittauerit in rure puniat in decẽ. ꝛ si qs admẽauerit alicui puniat i. xv. tũc si vno ictu semel aliqs sagittauerit plures sagittas si vno ictu admenaret cuz bidente vnus cẽt actus: ꝛ ꝓ vnico actu puniretur qz soluz actum agentis. l. respicit ar. ꝓ h. l. tria onera. s̃. de exec. tuto. qñq̃ punitur actꝰ a lege ꝓut in aliũ infertur vt dicit statutũ. siquis ꝓcusserit aliquem in boc ẽ dubium pp opi. Ja. de are. de qua feci mentõnẽ in. l. nũq̃ plura de licta. s̃. de ꝓua. delic. qui distinguit aut statutum dicit ꝙ ꝓ ꝓcussione seu ꝓ vulnere. ꝛ tunc quot sunt vulnera ꝓ tot punieꝝ. Aut dicit siquis ꝓcusserit ꝛ punietur ꝓ vno tm̃: qz vnꝰ ẽ actus percutiendi. Sed ego puto ꝙ puniatur ꝓ pluribus. quia cum. l. puniat actum qui infertur i alterum non potest considerari ex parte agentis quin ẽt consideretur ex parte patientis. ꝛ ideo ꝓ pluribus punietur per iura. s̃. all. facit ad hoc. l. ticia. §. fi. s̃. de. v. obl. ꝛ l. pluribus in ꝑn. Et ꝑdicta vã si ista fiant vnico ictu. sed si fierent successiue vt percussi aliquẽ in capite ꝛ descẽdit i brachiuz ꝛ postea in crus plura sunt facta successiue licz non vno momẽto. ar. l. ter enixa. ff. de ver. sig. ꝛ. l. aretusa. s̃. de sta. ho. in fi. Idem dico ꝙ si vno ictu percussit in pluribus digitis. nã ex diuersitate locoꝝ dicũtur ꝓcussiones diuerse. vt. l. de pupillo. §. siquis nunciat. s̃. de ope. no. nun. ꝛ facit. l. si seruus fuuz. §. rupisse. s̃. ad. l. aquil. Sed si percussi aliquem in vno loco ꝛ fregi os. ꝛ os fractum fecit vulnus in alia parte coꝛpoꝛis. an puniatur ꝓ vno vulnere an ꝓ duobꝰ ꝛ Rñdeo duo vulnera sũt vnuz ꝑmo aliud subsequẽs vt. l. si fuus fuũ. §. si vulnus. s̃. ad l. aquil. hoc si agatur de vulnerato. secus si de osse fracto ageretur. qz tũc non posset punri de vulneribꝰ quia vlnera p̃cedentia tendũt ad illum effectum. ſ. ad frangẽdum os: ꝛ ideo de solo illo puniret vt. l. illud. s̃. ad. l. aquil.

Quero qd si te fugaui ꝛ dũ fugeres cecidisti ꝛ cadendo vulnerasti te in aliqua parte coꝛpoꝛis. an teneoꝛ q̃si vulnerauerim. respondeo nõ ſz quasi vulnerari fecerim. vt. l qua actiõe. §. pinde. ꝛ. l. si obstetrix. § si fuũ. ꝛ. l. si ex plagis. §. fi. s̃. ad. l. aqui. qõ nõ. Quero quid si ego percussi aliquẽ i cerueleria ꝛ repcussio cerueleric fecit vulnꝰ i frõte vel in capite. an videoꝛ vulneraſſe. puto ꝙ sic vt. l. ũez mela in ꝑn. s̃. ad. l. aqui. quod apparet quia teneoꝛ directa aquilia. Sed quero quid ecõuerso ꝓcussi aliquem bis in eodẽ loco cum cultello vno impetu. an puniꝰ ꝓ duobus vulneribus vel ꝓ vno. respondeo considerauda sunt verba statuti. Aut statutum ponit penaz ꝓ vulnere: ꝛ tunc veritas ẽ ꝙ vnuz vulnus ẽ ꝛ vna scissura licet ampliata per secundam percussionem. Aut ponit penam ꝓ ꝓcussione. ꝛ tunc quia plures sunt ꝓcussiones ꝛ plures ictus ꝓ pluribus punietur. vt. l. nũ quã. s̃. ꝺ ꝓiua. delic. Quero quid si accusatoꝛ dicat ꝙ percussit aliquez pluribus percussionibꝰ de quot intelligitur: certe de duabus adminus. vt. l. vbi numerꝰ. s̃. de testi. nec possumus intelligere de pluribus. vt. l. si ꝓses ꝛ. l. interꝓtatione. ff. de penis. sed si diceret pluribus et pluribus percussionibus puniretur ꝓ quattuoꝛ ar. dictarum. l. ꝛ hoc cõmuniter obseruatur. verũtamen magis ꝓꝓrius modus loquẽdi esset vt diceremus percussit pluries. qz cum dico pluribus ũtelligitur vno impetu ꝛ vno ictu. sed cum dico pluries ũtelligitur de diuersis ictibus.

Ui agrum. Vide glo. que incipit de arboꝛibus in fi. ummo dicas ꝙ ibi competebat actio de damno futuro. ideo transit ad emptoꝛem. hic ꝓ damno pretẽrito ante venditionẽ. ꝛ ideo remanet penes venditoꝛẽ.

Ui bonoꝝ raptoꝝ.

Ui rem. Quando duo delicta ex eodem facto descẽdẽtia se habent vt genus ꝛ species pene tolluntur inuicem quatenus ꝯcurrunt. h. ꝺ.

Oppo. ꝙ ꝓ rapina agatur furti manifesti. vt. s̃. de furtis. l. si vendidero. §. cum raptoꝛ. sed hic dicitur contrarium quare male. Solu. intellige ꝙ hic in rapina non fuit deprehensus. vt quia iuit coadunatꝰ gentibus ad domum alterius ꝛ neminem inuenit. vt. l. siqs ex domo. supra de fur. per quam. l. debet poni casus h.

Item oppo. de. l. pretoꝛ. §. j. ff. de iniurijs. solu. ibi q̃libet actio competebat ad vindictam. vnde vna per aliam tollitur simpliciter. hic vo vtraq̃z persequebatur rem familiarem quod plene dic per Dinum in. l. j. §. dixerit aliquis. supra de publica. ꝛ plenius ibi dixi. Quero statuto cauetur ꝙ ꝓ homicidio sit pena centum modo aliquis est punitus pena statuti vtrum poterit accusari. l. cornel. de sic. vt puniatur in eo quod plus est. Bi. ponit istam questionem hic. ꝛ Cinus ponit eam in. l. qui sepulchra. C. de sepul. vio. breuiter ista questio habet duo dubia. Primo an per. l. nouam scilicet. an per statutum sit sublata pena iuris cõmunis quod quidam dicunt arg. l. qui cum vno. §. qui post desertionem in fi. §. ff. de re milita. ꝛ arg. s̃. ad. l. aqui. l. j. vbi per. l. aquiliam fuit omnibus legibus anteriozibus derogatum. ita hic fiet per statutum. sed contrarium est veritas vt. l. quotiens. supra de actionibus ꝛ obligationi. non enim videtur a lege veteri recessum nisi nominatim sit dictum facit. C. de noua. l. fi. Idem si apparet aliquibus ꝓsumptionibus tacite voluisse a lege antiqua recedi. quia tunc accusatio ex lege antiqua tolleretur saltim ope exceptionis vt habuistis notatum. s̃. de noua. l. ij. facit supra de adi. lega. l. iij. Et ideo cum in multis ciuitatibus itale sint statuta que dicunt ꝙ vbi pena non est determinata in statuto procedatur de similibus ad similia. ꝛ vbi non reperitur simile recurratur ad ius cõe. ex hoc apparet ꝙ volunt penam iuris cõmunis in subsidium impoꝛni. vnde putarem tunc penam iuris cõis eẽ sublatã. p. l. nouã in qua penã expresse imponit. sed dubiũ ẽ vtrum

postq̄ ímposita est pena per statutum possit íponí pēa iuris cōis. ꝛ in hoc oēs ꝓcor. q̄ non. naꝫ vtraq̄ actio tē dit ad vindictam. ꝛ ideo indistincte vna tollit̄ per aliam vt. l. p̄tor edixit. §. j. j̄. de iniurijs. nec obstat hec. l. cum si milibus. qꝛ iste actiones persequuntur rem familiarem vt dixi.

Retor. Quero quot capita habꝫ ist̄ō edictum. re pondeo tria. duo po nuntur hic. tertium in. l. p̄tor. §. j. j̄. eo. Que ro q̄ ẽ dōia int̄ ista capita. rn̄deo dōiaꝫ int̄ primū caput ꝛ fm dic vt hic in glo. tertium differt ab istis manifeste.

Quero vtrum in quadruplo insit simplū. rn̄deo sic ī distincte. licꝫ quidā alit̄ dixerunt.

Hoc edicto. In hoc. §. iacet tota lectio nr̄a Primo ponit vnum dictum. secō ponit opinionē quorundā circa vnū dubiū ōscendens ex edicto. Tertio ponit determinationem illi⁹ dubij. secūa ibi neq̄ debere. tertia ibi sed vtilius. ꝛ legit̄ iste §. in glo. tribus mōis. Prosequamur ꝑ lecturā Jo. tā quā veriorē fm quā breuit̄ hoc dicit. Quando ex eodē facto oriť ciuilis ꝛ crialis ꝓhibetur quis eas sil̄ intentare sed vna peracta poterit ad aliā redire. h. d. ꝛ pone casum. Quesitū fuit quare p̄tor fecit hoc edictum. cū ꝓtra raptores competeret accusatio. l. iul̄. de vi. rn̄det q̄ p̄tor per hoc edictū introduxit actiōem ciuilē licꝫ ei cōpeteret cuius bona sūt rapta accusatio criminalis p. l. iul̄. de vi.

Jn. v. neq̄ debere. querit vtr ꝓposita actione ciuili ī pediatur qs ꝓponere actionē criminalem per. l. iul̄. de vi. Quidā dicebat q̄ nō in. v. sed vtilius iurisconsultus rn̄det q̄ interim donec penderet actio ciuilis non potest quis intentare criminalē accusatiōem tn̄ p⁹ latam sniam sup ciuili nō ꝓhibetur intentare actionem criminalē hoc dicit. vide tex. ibi ꝓsuluit p̄tor. dic actionem ciuilem in ducendo licꝫ accusatio criminalis antea cōpeteret vt statim segtur. Jtem ibi experiri. dic. s. criminaliter. Jteꝫ ibi neq̄ debere dic criminaliter. Jtē ibi publico iudicio dic q̄ ẽ casus datiui. vide tex. ibi p̄iudicari dic etiam interiꝫ ibi p̄uata fiat. dic si interim pendente actiōe vi bo. rap. p posita. ibi de neganda actione dic. i. accusatione. ibi p̄i uatam p̄secutiōem dic. i. actiōem vi bo. rap. ciuilem. ꝛ b ea finita fm Jo. Op. eligendo ciuilem interim nō p̄ iudicatur in criminali. vt. l. rerum amotarꝫ actio. s̄. re. amo. So. fm Bi. hic loquitur quando ciuilis ꝛ crimi nalis actio descendunt ex eodeꝫ facto. ibi quando ex di uersis. hec non videť vera per. l. j. C. qñ actio ciuilis pre iu. crimi. put ibi logtur de liberto qui conuenitur ciuili ter de operis ꝛ accusatur ex lege viscellia que iudicia ori untur ex diuersis factis etiam contra. l. p̄ses. C. de pla gia. possumus dicere sustinendo Bi. q̄ ille leges loquū tur quando sunt duo facta se inuicem contingentia. ita q̄ sentenťia lata in vno pareret exceptionem rei iudicate in alio. sed solutio Bi. loquitur quando sunt duo facta penitus separata. Videte domini ciuilis ꝛ criminalis ꝓ hibentur ꝓponi eodem tempore ratione p̄iudicij. qꝛ absolutoria lata in vno potest parere exceptionem rei iu dicate in alio. ita intelligit dominus Bi. in. c. nullus pli ribus de regulis iuris li. vi. ꝛ infra dicam. ꝛ isto respectu verum dicit Bi. quia quando oriuntur ex diuersis facti separat̄. ista regula non ẽ impedimento. ꝓhibetur etiaꝫ concursus ciuilis ꝛ criminalis ratione maiorit̄atis. vt. l. per minorem. s̄. de iudi. ꝛ. l. fi. C. de ordi. iudi. ꝛ isto re spectu non dicit verum Bi. quia ciuilis ꝛ criminalis nō possunt concurrere: vt dictis legibus. Non obstat lex rerum amotarum: quia intelligo eam secōm aliam lectu ram ibi positam. Secō oppo. q̄ possunt simul intē tari vt. C. qui accu. non pos. l. qui crimen. vbi simul ꝛ se mel peto quem puniri ꝛ condēnari mihi in expensis. ꝛ sic ꝓponitur criminalis in eo q̄ venit pena applicāda fisco. ꝛ ciuilis in eo q̄ pene veniunt applicande parti. vt nō. in. l. ij. j̄. de sepul. viola. solu. dicunt quidaꝫ q̄ ibi lo quitur quando ciuilis ꝛ criminalis oriuntur ex eadem l. tunc possunt simul intentari. alis secus ꝛ ita dicebat do minus Ja. butri. hec solu. non placet. nam cum regla sit q̄ ex quocunq̄ maleficio potest quis accusari criminali ter ex eodem potest agi in factum ciuiliter. vt. l. qui noie j̄. de fal. ꝛ. s̄. p socio. l. nec quisquā. ergo semper posset ꝓponi ciuilis ꝛ criminalis quia ex eadem lege. preterea predicte rationes: quia absolutoria lata in vna pōt pare re preiudicium in alia. etiaꝫ ratione maiorit̄atis habent locum siue ex eadem lege siue ex diuersis. vnde dico si cut al̄. dixi si aliquis vellet intentare ciuilem actionem ꝛ criminalem accusationem non pōt vt hic. ꝛ. l. interdum. j̄. de publi. iudi. Sed si velit intentare accusationem criminalem principaliter ꝛ petere restitutionem rei abla te incidenter per offm̄ iudicis vel restitutionem expēsa rum bene possit. ita loquitur. C. qui accus. non po. l. qui crimen. ꝛ. l. interdum. §. qui furem. ꝛ ibi dixi. s̄. de fur. ꝛ l. q̄ euitandi. C. de ꝓdi. ob cau. ꝛ. l. iij. §. si dicantur. s̄. fi. regun. ꝛ. l. pe. s̄. de calū. ꝛ. l. medicus. j̄. de vari. ꝛ ex or. cogni. Sed siquis vellet principaliter intentare ci uilem ꝛ criminalem accessorie non posset cum ī ea requi ranť ꝓbationes lucidiores vt. l. sciant. C. de probati.

Ulterius opp. dicit̄ ꝟ q̄ peracta vna pōt ad aliaꝫ re diri. Contra in. l. p̄tor edixit. §. j. j̄. de iniurl. solutio ibi vtraq̄ cōpetit ad vindictam. s. ciuilis ꝛ criminalis ꝟ vo ciuilis ꝓsequitur tm̄ rem familiarem quod qualiter itel ligatur dicam ibi. Sumus expediti de lectura Joā. venio ad lecturam Pla. scōm quam hoc breuiter dicit Absolutoria lata in ciuili parit exceptionem rei iudicate ī criminali causa. secus econtra. h. d. Jn prima pte non mutatur casus. sed in secūda ꝛ tertia est variatio. videte ẽ ne vera lectura Pla. certe non. nec reperio aliquem qui teneat eam. qꝛ ẽ ꝫ oēm rationem'. nam si absolutoria la ra in ciuili parit exceptionem rei iudicate in criminali fꝫ eum cum multo magꝭ absolutoria lata in criminali ī qua fit examinatio plenior pariet exceptionem in ciuili. ꝛ sic magis deberet econtra. tene ergo lecturam Jo. Ta mē ꝓ declaratione lecture Pla. quero vtrum snia lata in vna pariat p̄iudicium in alia. Rn̄deo. aut vtraq̄ taꝫ ciuilis q̄ criminalis tendit̄ ad vindictam ꝛ sententia lata in vna parit preiudicium in alia siue fuerit condemnato ria siue absolutoria. vt. l. p̄tor edixit. §. j. j̄. de iniurl. si ꝟ ciuilis actio prosequitur rem familiarem. ꝛ tunc aut super vna fertur absolutoria super facto quasi crimen nō sit commissum. aut super iure quasi non sit probatum. aut est lata absolutoria simpliciter. Primo casu obstat exceptio rei iudicate. primo per tex. in. l. p̄ses. C. ꝺ pla gia. secundo per rationem: quia quandocunq̄ illud qꝺ est examinatum ꝛ decisum in vno iudicio veniet exami nandum in secundo obstat exceptio rei iudicate. vt. l. si quis cum totum. §. plane. ꝛ. §. si ancillā supra de excep tio. rei iudica. ꝛ hoc tenet Bi. in. c. nullus pluribus. de regu. iur. li. vi. ꝛ etiam alij docto. si ꝟ absolutoria fertur super iure quasi non probatum non obstat exceptio rei iudicate. argu. s̄. de iureiur. l. ex duobus. §. a fideiusso re. ꝛ. §. siquis iurauerit. ꝛ. l. fi. eo. titu. ꝛ hoc etiam tenent dicti doctores in dictis locis. Bi. in dicto ca. nullus plu ribus. ꝛ Cinus in. l. j. C. quando ciuilis act. crimi. pre. aut dubitatur ꝛ tunc videtur prima facie iudicatum esse super facto. vt notatur in. l. fi. s̄. de iureiur. ꝛ. l. j. §. si fide iussor supra quarum re act. non datur. sed certe iste le ges loquuntur in iuramento. tamen in sententia mihi

contrarium visum ē q̄ in dubio quis videatur absolu⁹. quia non ꝓbatum per.l.iul'.in prin.ꝛ qđ ibi nō.s.đ cō di.inde.vbi videtur casus ꝛ.l.ꝓcurator ad exibendū.§. j.s.rem ra.ba.ꝛ.l.si inter me ꝛ te in fi.s. de excep.rei iu/ di.rō differentie int̄ iusiurandū ꝛ sniam ē.primo q̄ ius/ iurandum hꝫ vim solutiōis qđ nō ē in snia. scđo q̄ ille qui iurat iurat de eo quod scit.ꝛ de facto suo.vnde pōt recte scire ꝛ iurare eē factum vel non eē factum vel eē cō/ tractum vel non ꝯctum.iudex vđ iudicat de facto alieno ꝛ iō non pure pōt dicere factum eē vel non eē factum vel eē contractum vel non eē ꝯctū.ar. l.cū falsuꝫ.s.đ acqui. here.si vđ sequeretur snia ꝯdēnatoria super vna.tūc nul lo modo ꝓhibetur ad aliam redire.casus ē hic fm lectu ram Jo.ꝛ verā.vt.C.qñ ciui.act.p̄.cri.l.j. Predicta vera qñ iudicium ē finitum snia diffinitiua.sed si eēt fini tum abolitione tūc nullo mō impediretur intentare aliā actionem.vt.l.j.C.de generali aboli.facit.C. de fide in/ stru.l.ij.ꝛ.l.si docueris.C.de fal. Quero absolutoria lata super facto parit exceptionem rei iudicate in alia ac cusatione.vt.s.dixi. Quero an hoc sit verum ēt alio agente seu accusāte: vī q̄ sic vt.l.qui denūciasse.§.fi.j.đ adul.sed ibi specialis ē casus in muliere.vñ ꝯ.puto alio accusante vt hic ꝛ est casus. C. de accu.l.qui de crimine cū glo.sua in co q̄ ꝓmittit q̄ accusatōe intentata ab vno super vno crimine pōt intēari accusatio ab alio sup alio crimine ex eodē facto non ab eodem.rō quia quādo ab eodem absolutoria lata in prima pōt parere exceptiōez rei iudicate in scđa quod non habet locum quando ab alio.ꝛ illa est rō illius legis. Quero vtrum ꝓbationes facte in vna istarum causarum prosint in alia.breuit̄ aut ꝓbationes sunt facte ad absolutionem ꝛ prosunt i alia. vt.l.presef ꝛ.l.j.C.de plagia.Aut facte sunt ad condēna tionem.ꝛ tunc aut ꝓbationes sunt facte in cā ciuili prin cipaliter circa delictum.ꝛ non ꝓsunt in cā criminali. ita tenet glo.in.l.siquis ad se fundum.C.ad.l.iul'.de vi.ꝛ p batur in.l.iij.§.idem diuus.s.de testi. ibi testibus non testimonijs.ꝛ est ratio.quia in criminalib⁹ requirūtur ꝓ/ bationes luce clariores meridiana.q̄ dico non faciūt si dem intelligo.s.plenam tamen adminiculātur.ar.l.que ro in fi.s.de edil.edic.ꝛ.l.capite quinto.j.de adult. aut ꝓbationes sunt facte in cā ciuili. super aliquo admini/ culo ad crimen vt super dominio.ꝛ facit fidem in crimi na li.vt.l.j.ꝛ.l.pses.C.de plagia.aut ꝓbationes sunt facte in criminali.ꝛ tunc ꝓsunt in ciuili quod intelligo int̄ eas dem personas.vt.l.is apud quem.C.de eden.ꝛ ibi nō. ꝛ.l.cum antea circa fi.C.de arbi. Item int̄ alias psonas qbus p̄iudicaret snia.vt dixi in.l.ij.s.iudi.sol.sed videt q̄ debeat distingui.aut fm iudicium tendit ad eundem finē cū primo.ꝛ faciūt fidem.an ad aliud.ꝛ tūc nō faciūt fidem nisi de nouo examinentur.vt ex̄ de testi.c.veniens ꝛ notat̄ per gl.ꝛ Jnn.ex̄ de or.cogni.c.cuꝫ dilect⁹. vbi ꝓ bationes facte super exceptione non ꝓsunt super actiōe nisi de nouo ꝓbetur.dico q̄ illa distinctio an ad eundē finē tēdat.an ad aliuꝫ: mihi nō placet in ꝓposita que/ stione.sed puto sic dicendū.an p̄me ꝓbationes fuerunt facte in cā vbi sufficit sūmaria cognitio vt̄ fuit facta non fuato iuris ordine.vt ante litem contestatam sup aliqua dilatoria.ꝛ tunc nō faciunt fidem in alia cā ēt int̄ easdez psonas.hic ē casus in dicto.c.veniens.ꝛ ita potest intel/ ligi quod nō.in dicto.c.cū dilectus.quia ille exceptiōes fuerūt dilatorie.secus puto in ꝓbatione facta super exce ptione pemptoria.ꝓ hoc quia ēt victoria super exceptio ne quandoqꝫ facit fidē in actiōe vt dixi in.l.qui rome.§. duo fratres.s.de ver.obli.ꝛ ita vī intelligere Jnn.extra de or.cog.c.super spoliatiōe circa fi.glo.ma. Quero quid si ille qui ꝓduxit testes in vna cā velit eosdē vl'ali os ꝓducere in alia cā sup eisdez articulis.an debeat au diri:videt q̄ non inuito eo cōtra quē ꝓducūtur vt. l.fi. C.de testi.ꝛ qđ nō.in.l.ꝓperandum circa fi.C.de iudi. Aduerte in vna ꝛ eadem instātia post dicta testifica/ ta nō p̄nt testes ꝓduci super eisdem articulis. vt in auc̄. qui semel.C.de ꝓba.ꝛ in auc̄.de testi.§.qm̄ vo. Si vo ē alia instantia siquidem ē super eosdem ꝛ ad eundē finez tunc aut testes fuerūt primo recepti coram arbitris ꝛ est locus distinctioni.l.fi.C.de testi.si vo fuerunt recepti co ram iudice ordinario tunc indistincte primis attestatio/ nibus eēt standum dimissa distinctione.l.fi.C.de testi. quia dicta talium testium semper faciunt fidem.vt.l.ge/ sta.C.de re iudi.ꝛ ita tenebat Jaco. butri.ꝛ Jnno. tenz ex̄ de testi.c.cum in tua.licz glo.aliter sentiat in dicta.l. ꝓperandum in fi.C.de iudi.si vo alia instātia tēdat ad alium finem.vt in casu.l.nostre tunc indistincte pōt qs ꝓducere nouos testes:ꝛ etiam testes ātiquos super eis/ dem articulis:vt ex̄ de testi.c.veniens.ꝛ in.d.c.cū i tua. ꝛ ibi nō.per gl.ꝛ per Jnn. Venio ad tertiam lecturā antiquiorum fm quā breuiter.h.d.Donec pōt agi cri/ minaliter non pōt agi ciuiliter.h.d.Jsta lectura pōitur i in glo.super ver.putant.ꝛ hec lec.non applaudet lze.p̄/ terea lex videtur velle indistincte q̄ qs possit eligē quaz vult.s.vel prius ciuilem vel prius criminalicer.vt.l.j.qñ ciui.act.crimi.preiu.ꝛ.l.interdum.j.de pub.iudi.vbi p̄ us ciuilis pōt intentari.ꝛ sic ista lectura nō videtur vera.

Sed cōtra quia ꝓ ista lectura vī casus in.l.prętor e/ dixit.§.j.j.de iniurl.Rñdco fm q̄ gl.ibi expōit tex.ni hil facit.vel dic q̄ speciale ē in cornel.de sicca.vt nō pos sit fieri p̄iudicium per actionem ciuilem iniuriaruz.vt ibi dicam.Item ꝓ ista lectura videtur casus.in.l.j.§. fi.et. l.ij.supra ad carbo.ꝛ.C.vbi cau.fil.l.j.Rñdeo hic logt̄ qñ ciuilis ꝛ criminalis ꝯpetūt ꝯ eūdē delinquētē quo ca su possū eligere quā volo.sz ꝯria loquūt̄ qñ volo intēta/ re ciuilem ꝯ alium q̄ꝫ otra delinquētē quo casu nō possū viuo delinquēte fm Jac.de are.ꝛ nō.Li. C.de fide in/ stru.l.fi.

Homines. Notabilis est.§.iste ꝛ facit q̄ quā/ do in instrumento dic tur testibus vocatis ꝛ rogat̄ ꝛ non dicitur ad hoc non valet.qr̄ dēt eē rogati ad hoc.sed dic q̄ presumūtur eē rogati ad hoc vt scripsi in.l.sciendum.s.de ver.obli. Itē facit ad hoc. l.de his.s.de transac.que dicit q̄ nō pōt transigi nisi in spect̄ ꝛ cognit̄ verbis testi.dz intelligi ad hoc.ꝛ hoc exa minaui in.l.qui rome.§.duo fratres.s.de verb.obl.qđ ē notandū ad multa.

Sed si unus. Nota ar.fz di.q̄ si statuto ca/ uetur q̄ siquis produxerit fal/ sos testes ꝛc̄.habeat locum etiam si vnum falsum tantū testem ꝓduxerit.vt hic.ꝛ.j.e.l.q̄ ait prętor.ꝛ.s.de neg. gest.l.iij.in eo q̄ dicit negocia.i.negocium.facit.s.de li be.ho.exhi.l.iij.§.quid ergo ꝛ de le.iij.l.qui ꝯcubinaz §.si.Fuus fm di.

Doli mali. Nota hic q̄ gen⁹ ꝯtinet i se suam spēm.nā dolus ē gen⁹ ꝛ ꝯtinet i se dolū q̄ fit vi:ꝛ dolū q̄ fit sine vi. Scđo nō q̄ ad positi onē generi nō seq̄t positio speciei. sed ad positiōem spe/ ciei seq̄t positio generi.vt.l.siqs.§. interemptū. s.de le. iij.ꝛ.l.int̄ agnatos.s.vñ legit. Bar.

Si quis non homines. Nota q̄ il/ le qui ē p̄n cipalis ꝛ homines coadunauit tenetur de damno quod dedit ipse ꝛ de damno quod dedit alius. Item nota q̄ ille qui ē int̄ coadunatos nō tenetur de dāno nisi quod dedit ipse.non de eo quod dederunt alij quod tene mē ti in foro conscientie.ꝛ sic dicit glo. hic est arg.q̄ comes

albertus non teneatur de damno dato a bānitis. si ipse non dedit bānum. ratio quia ipse non coadunauit. ſz dī dit eis opem. Ultimo oppo. glo. de. l. iij. §. ſed ꝛ q. ſ. ad. l. iul. de vi publi. dic ꝙ ibi ē factaz tm̄ ꝙ ſufficit ad naturā accuſatiōis: ſed hic nō ē factū tātū ꝙ ſufficiat ad nām iſtius edicti fm Bi.

In hac actione. Iſtud qđ dicitur ꝙ int/eſſe nō quadruplatur in telligas de intereſſe affectionis. vt. l. in furti actione. s̄. đ fur. coniuncto. §. ꝛ generaliter. ſ. e. l. Bar.

Hec actio. Iſtum. §. ꝛ ſequentem examina vt in glo. Bar. ll. doctoꝝ.

Hec actio. Nota tex. ibi ſed aliter mulctabit ꝛc. facit ad id quod dixi. s̄. ſiquis teſt. lib. eē iuſſ. fue. l. j. §. ij. Item facit ad queſtionē de ex bānito cuius bānum non tenebat: vt licet quis excuſet a pena homicidij. ſed tamen aliter mulctabitur vt dixi in. l. pe. ſ. de adulte.

In hac actione. Dictū ē i edicto ſiue cu/ius bōa rapta ꝛc. Quo/do queritur vtruz genitiuus cuius denotet dñiuz. ꝛ hoc intendit hic iuriſconſultus. ex quo nota ꝙ genitiuus de neceſſitate nō ſignificat dñiuz. habes de hoc i. l. ij. s̄. de reli. ꝛ ſump. fu. ꝛ s̄. nau. cau. ſta. l. ij. in pn̄. ꝛ §. ꝙ ām. di xi de hoc. s̄. de oper. no. nūd. ſuper Rubrica. Scđo nota differētiam int̄ in bonis ꝛ ex bonis de quo habes in. l. rem in boniſ. s̄. de aqui. re domi. ꝛ inſti. e. titu. §. in hac actione.

Et generaliter. Glo. ſignat vnum ar. in cō trarium. dicitur hic ꝙ pl̄ de linquit qui facit palam q̄z qui facit clam. contra in. l. ſi. s̄ de ritu. nup. ꝛ l. pupillus. §. ſane. s̄. de aucto. tuto. ꝛ l. ñ intelligitur. ſ. de iure fiſ. ꝛ l. nō exiſtimo. s̄. de admi. tut. glo. nō ſoluit Bi. dicit aut id qđ fit ē oio ꝓhibitū p le/gem vt furtum ꝛ ſimilia. ꝛ tunc magꝭ punitur palam faci ens q̄z clam vt hic. aut nō ē oio ꝓhibitum vt matrimoni um ꝛ vēditio. ꝛ tūc magis punitur clam faciens. vt in cō trarijs fm di. tu dic latius: vt nō. Li. C. de ſūma tri. l. ne mo clericus in fine. Opp. hic innuit ꝙ pro re depo ſita ēt ſi non interſit habet locū actio vi bonoꝝ raptoruz ſed. ſ. ſtatim in. v. ſiquis igitur. innuit ꝙ ad hanc actiōez requiritur ꝙ interſit agentis ſaltiz modice. Huius timo re iſte. §. ibi vtilius viſum ē ꝛc. legitur duobus modis. p̄ ꝙ hic loquitur qñ actio furti ceſſat ꝓ re depoſita qz non intereſt tunc ad. v. ſiquis igitur. Rñdeo dum dicit inter eſt ſua vel modice ſubaudi maxime. iſta ē vna lectura in glo. Scđo modo legitur ꝙ dicitur in iſto. v. vtili. tñ ſi ceſſet actio furti ob rem depoſitā intelligatis ratione p ſone vt quia libertus vel familiaris qui ꝓ modico furto non poteſt conueniri furti ſed actione vi bonoruz rapto rum poteſt conueniri pro modico intereſſe. Iſta ſecūda ē vera ſimpliciter. ſed poſſz ne prima ſuſtineri: videtur ꝙ non. quia ſi non intereſſet ſua non eſſet quid quadruple tur. ꝛ iſta actio datur ad quadruplum. vt. s̄. e. l. j. in p̄nc. ergo non competit ſi ſimplum non repetitur. ſed poſſu/mus dicere ꝙ ſimplum eſt extimatio rei. vt. s̄. e. l. §. ī hac actione. nec poteſt conuentus referre actori queſtionem dñij. vt. l. ſiquis emptionis. §. ſed hoc ſuper bis. C. de p̄ ſcrip. xxx. āno. ꝛ hoc modo procedit iſta lectu. ſed ſi po/neres ꝙ actoꝝ confiteretur rem ſibi depoſitam ꝛ non int̄ eſſet ſua. non video qualiter iſta actio poſſet competere ſibi. Barto.

Hec actio. Nota ꝙ actio ex delicto que de/nominatur ab ipſo delicto nō da tur contra heredes etiam in eo quod ad eos peruēit. qđ dixi in. l. j. s̄. de p̄ina. delic.

Iſerius. Quando vna actio dat cō tra diuerſos negligentia ad hibita contra vnum preiudicat cōtra aliū hoc dicit. Nota tex. ibi qz cum quocūq; ꝛc. ſed dicitur ꝺ ſi actum ē cum dño non poteſt agi cum manumiſſo. an hoc ē verum ſiue dominus fuerit condemnatus ſiue ab/ſolutus. dicit glo. ꝙ ſi dñs fuerit condemnatus ꝛ ſoluit ſine dubio hoc ē verum qđ dic vt dixi in. l. quotiens. s̄. ſi ſami. fur. fe. dica. Idem ſi fuit abſolutus: vt. l. licz. §. ſi. s̄. nau. ca. ſta. Oppo. C. de inoffi. teſta. l. ꝓtra maio/res. glo. nō ſoluit. tu dic ibi non erat negligēs. ſed ꝓſeq̄ batur illud ius quod credebat ſibi competere: preterea ibi erant plura remedia. hic vnum tm̄ licet contra diuer/ſos. Secūdo op. de. l. item in p̄nc. s̄. de alie. mu. in. cau. fa. vbi negligentia contra vnū non preiudicat cōtra alium. Huius timore dic tria verba. quandoq; ē vna et eadem actio numero que competit cōtra diuerſos. tunc negligētia adhibita ꝓtra vnum preiudicat contra alium vt hic. quandoq; ſunt actiones diuerſe. ꝛ tunc aut cōpe/tunt contra diuerſos ex diſpoſitione contrahentiuz aut ex diſpoſitione legis. primo caſu vtrum negligentia ad/hibita contra vnum preiudicet contra alium. dic vt dixi in. l. cum quis. §. ſi quis pro reo. s̄. de ſolu. ſecundo ca/ſu aut negligentia adhibita contra vnum tollit illud qđ erat cauſa dande actionis contra alium. ꝛ tunc contra a lium preiudicat. vt. l. fi. C. de his qui a nō do. ma. aut ñ tollit illud quod ē cauſa dande actionis contra alium ꝛ non preiudicat. vt. l. item in p̄nc. s̄. de alie. mu. iud. cau. fac. ꝛ ibi de hoc per glo. Ex hoc patet ꝙ falſa ē gl. C. qđ me. cau. l. iij. que dicit ꝙ ſi ē emptor liberatus p̄ſcriptio/ne non pōt agi contra metum inferentē. nā cū dñiuz nō ſit cā actionis. quod me. cau. ſed metus. non debet tolli actio qđ me. cau. preſcriptione dñij. vt dicta. l. item. ꝛ ita tenent doc. in. d. l. iij. ꝛ bene.

Retor. Hic ponitur tertium caput edi/cti pretoris Nō quot homines faciunt turbam. Opp. de. l. neratius. ſ. de ver. ſig. ſo. ibi loquitur de collegio qđ fit ex tribus. p idē dicit glo. in vniuerſitate per illā. l. in. l. ſicut. §. penult. s̄. quod cuiuſq; vniuer. nomi. ꝛ in familia. ita nō. i. l. de te ſtam̄to. §. fi. ſ. de. v. ſig. hic loquitur de turba. Scđo op. inſti. de iure perſo. in fi. glo. nō ſoluit. tu dic ꝙ hic ex ponit qđ ſit turba. ibi vo exponit qđ ſit multitudo q̄ po teſt eē maioris ꝛ minoris nūeri. vt ibi nō. Quero quot hoies faciūt cetū: certe hic hēs in tex. ꝙ idē ē dicē cetum hoium ꝛ turbā hoium. Quero quot hoies faciūt cō/gregatiōez. gl. q̄ ē ex̄ de ele. c. j. dicit ꝙ duo hoies faciūt ꝯgregatiōem. Quero quot hoies faciūt pplm. credo ꝙ ad min̄ requirāt decē. ita nō. gl. ex̄ de elec. c. j. ꝓ hoc iſta. l. ꝛ l. oues. ſ. đ abige. ꝺiūcta. l. rex mixtura. s̄. de vſu ca. Quero qđ de gēte quot homines faciunt gentē: iam vidi queſtiōem de facto in ciuitate iſta. Dicebat ſta/tutum ſiquis coadunauerit gentem. Reſpondeo qđ eſt idem qđ populus quod ꝓbatur. s̄. de iuſti. ꝛ iure. l. oēs populi coniuncto. §. omnes populi inſtitu. de iure natu. gen. ꝛ ciui. naz in vno loco dicitur gens ꝛ in alio dicitur populus ꝛ ponitur pro eodem ergo ꝛc. puto tamen ꝙ ſiquis coadunauerit homines equites minori numero diceretur gens forte quattuor vel quinq; ar. dicte. l. ouel ſ. de abigeis.

Hoc autem edicto. Nō ad iſtud qđ dixi tibi ꝙ debz inſpici locus vbi ē maleficium cōmiſſum non locus vbi quis mandauit cōmitti maleficium vt hic. facit. l. ſi vt ꝓ ponitur. s̄. de fide. ꝛ ibi dixi. dicam in. l. non ſolum. §. ſi mandato. ſ. de iniur. Bar.

Hoc edicto. Dicit hic si intra turbā sit ꝛc. Contra.s.§.pr.vbi sufficit etiam si ē absens.gl.dicit q turba pōt ptinē magnū spaciū.vñ regritur q gs sit i turba lz nō sit i codē loco vbi dānū dat. Aduerte ꝛ mēti tene. Dicit statutū siqs coadunauerit gentē reputur ne q oēs sint coadunati in vno loco vel in vna domo vl in vna ecclia: Rñdeo nō. sufficit eni si sint coadunati licz distent p magnū spaciū. ita vides hic in hac gl.ꝛ iō si vnus famulus staret in vna domo.ꝛ alius in alia.ꝛ sic de singulis eēt coadunatio licet sint in diuersis locis.sz licz gl.soluat istud ꝯriū multum nōbiliter.tñ Ja.de are.soluit istud ꝯriū alr ꝛ sic.s.§.proximo logr de eo q cōmisit dolū in coadunatiōe turbe.h cū eēt in turba dolo fecit vt dānū daretur.fateor tñ q idē locus nō dz sic stricte accipi p eo pūcto.vt latꝰ examinabo in.l.j.§.ex incendio.ff.ti.j.

Siquis aduentu. Nō q licet miaz clamare offenso dicēdo ꝛ clamādo succurrite succurrite. Itē nō q qñ plures determiationes respiciūt vnū verbū quelibet p se determinat vbū.nec determinār inuicē iste determinatiōes. ōclaro.dz in edicto ptoris.ptor ait cuius dolo malo in turba dānum qd datū ve factū eē dicet.istud participiū datum vl factū eē hz istas duas determinatiōes q sit datū in turba ꝛ q sit datū dolo malo.tñ nō regritur q turba sit coadunata dolo malo vt h qd tene mēti ad multa.

Eritqz hec differentia. Nō h q dicta in pcedēti capite in subsequēti nō intelligūt repetita.nā vbum coactis hōibus nō intelligit repetitū vt hic: vl raptū ēt non coactis ꝛc. Cōtra.s.ad.l.aquil.l.quemdmodū. i fi.ꝛ in fi.ad.l.aquil.§.hoc tñ capite. Rñdeo dicta in pcedēti capite que ptinēt ad dispositiōem in sequēti intelligunt repetita vt in ꝯriis sec in his q ptinēt ad facti narratiōez vt hic. Contra hoc op.q ēt ea que ptinēt ad facti narratiōem intelligūtur repetita in sequēti.vt.ff.ti.j.l.j.in pncipio ꝯiūcta.l.iij.§.q ait ptor.nā cū oia ab eodē verbo regūt q̄litas q respicit illd vbū respicit ipm vniformit quo ad oia.ita debetis intelligē hūc articulū.p hac solutione.s.de fun.instruc.l.scie.§.gaio. Latius ergo in ista mā distingue sic.vtz dicta in vno capite intelligāt repetita in sequētibꝰ. Dic aut ē vna.l.hñs plura capitula. aut sūt plures leges sepate ꝛ distincte. Primo casu aut q̄ris de his que pertinent ad facti narratiōem. aut de his que ptinēt ad iuris dispositiōem. Primo casu aut illa plura capla inserūt sub diuersis oronibꝰ ꝛ nō intelliguntur repetita in sequentibꝰ.vt.l.ij.in pn.s.e.ꝛ boc.§. Aut inserūtur sub eadem oratiōe ꝛ intelligūtur repetita.vt.l.j in pn.ꝯiūcta.l.iij.§.ait ptor.ff.ti.j.ar.l.scie.§.gaio.s. de fun.instruc. Sc̄do casu q̄ñ q̄ris de his que ptinēt ad iuris dispositionē.ꝛ tūc aut dicta in pcedentibus sūt ꝯ ius cōe ꝛ exorbitāt a iure cōi ꝛ nō intelliguntur repetita in sequentibꝰ.ar.ad hoc.l.vxori.§.vxori.de le.iij.qd nō.per glo.in.l.talis scriptura in fi.de leg.j.facit ex de re.iur. c. ea que a iure cōi.li.vi.ꝛ.l.qd vero.ꝛ.l.i his.s.de legi. Et per hoc posset determinari qō quā disputauit Ja.d belui.in vno caplo statutoz cauetur q hēat locū in futuris ꝛ futuris.certe hoc exorbitat a iure cōi cum nā legis sit dare formam futuris negocijs.vt.l.leges.C.de legi.ꝛ iō in sequentibus nō intelligēt repetita.ꝛ ita determinat Ja.de belui.licz p alias rōes.ꝛ eius disputatiōem hētis in auc.vt cū de app.cog.circa pn.si vo ñ exorbitāt a iur cōi.tūc aut q̄ris vtr itelligāt repetita in sequētibꝰ caplis pris ꝛ itelligūt repetita.vt.l.quēadmodū in fi.s.ad.l.aquil.ꝛ isti.ad.l.aquil.§.h tñ capite.ꝛ.ff.de adul.l.mariti.§.hoc quinquēniū.aut q̄ris vtrū intelligātur repetita in alijs caplis distātibꝰ mediatꝫ a plibꝰ alijs capitulis et non intelliguntur repetita.vt insti.de re diui.§.itē.lapilli.ꝛ ibi ita nō.per glo.quā nota bene ꝛ hoc ē verum.nisi pūt statim dicam in diuersis legibus sepatis. Secūdo casu pncipali quando diuerse leges seu diuersa statuta. aut vna lex ꝓcedit per modū rle ꝛ i oibꝰ alijs intelligit repetita.ar.l.regula.circa fi.de iuris ꝛ fac.igno.exēplum in.l.de vnoquoqz.s.de re iudi.vbi ponitur regula q in vnoquoqz negocio dz pars citari.superuenit postea.l.ij. C.de senten.ex.peri.re.que tradidit formā qualiter feratur snīa.ꝛ nō repetit de citatione partis ꝛ certe illud intelligitur repetitum.quia in alia lege per modum regule ē traditum.ꝛ per hoc Old. disputauit vnam questionem dicebat pmū statutuz q iudex teneatur dare quālibet sētentiam cum consilio sapientum.demū aliud statutuz dicebat q in quibusdā casibus iudex debeat ꝓcedere sūmarie.certe intelligitur repetituz q iudex det snīam cuz ꝯsilio sapientis.quia illud pmum statutum ꝓcedit per modum regule.si vo non procedit per modum regule.ꝛ tunc aut vna lex venit ad interpretationem alteri.ꝛ tunc omnia que dicunt in lege interpretata intelliguntur repetita in.l.interpretante.vt.l.nihil.s.de ꝯiūgen.cū emā. libe.ꝛ in auc.de filijs ante instru.do.natꝫ.§.j.si vo vna.l. non procedit ad interptationem pme.tunc dicta in vna non intelliguntur repetita in alia.vt.l.j.§.meminisse.ꝛ§ quid tamen.s.de ven.inspi.

Hec autem actio. Aduerte glo.in hac.l signat contra.ꝛ nō solu it.vide glo.que incipit sic.ff.ibi.sed ar.ꝯ ꝛc.so.hic agitur rōne dominij ibi rōe alterius iuris quod quis habz in re vel ex re.ar.l.si vendidero.§.j.s.de furtꝫ.non habetis hic alia.

Docereqz. Facit ad ea que dixi in.l.denūciasse.§.quid tñ.ff.de adulter.ꝛ dic vt ibi. Bar.de saxoferato.ll.doctor.

On prodest. De hoc dic.vt.l. ea mēte.s.de furtꝫ.Bart.

Aod ui. Opp.ꝛ videtur q suffici ciat reuerti in potestatem violentiam passi.vt.l.cetere.§.j.s.de precar.ꝛ ibi nō.so.intellige q hic fuit vi possessum aliquid mobile. ita q cadit in vitium furti.alias secus vt in ꝯriis.

De incendio ruina naufragio. Rubrica.

Retor. Dicitur hic q dānī ve dedisse dicet. Quero vtrū sufficiat dicere tñ: vel requiratur probatio. Respondeq dicit dicetur subaudi.ꝛ probabitur vt nō.in.l.pretor in princ.s.ti.j.ꝛ.l.i.in pnc. s.si quadru.pau.fecisse di.quod ē verum ꝛ tene mēti ad multa. Bar.

Ex incendio. Nota q dictio ex hic significat causam remotaz. ponitur enim ex incendio idest propter incendiū regulariter ē cōtra quod denotat causam proximam.vt.l.non dubium C.de legi.ꝛ.l.j.C.si seruus exte.ꝛ.l.eo tēpore in fi.s.de pecul. Idem de dictione de vt.l.j.§.nunc videamus.s. de coniungen.cum eman.libe.eius. simile i dictione de qd denotet causam remotam.vt.l. si finita.§.j.s.de dā.

infec. ibi de eo opere ꝛc̃. cum glo. ſua. licꝫ regulariter de notet cãm ꝓximam vt. s̃. dixi. Ultimo iſte. v. quem admodũ ꝓſueuit induci ad cõnem de equo vulnerato in bello qui poſtea moꝛitur in ciuitate an debeat emẽdari ſicut ſi fuiſſet moꝛtuus in bello ffꝫ pactũ factũ cũ ſtipẽdarijs. ꝛ hic ẽ ar. q̃ ſic facit. l. ait lex. ꝛ. l. huic ſcripture. s̃ ad. l. aquil'. ꝛ. l. dãni infec. §. ſabini. s̃. de dam. infec. ita dicit Bꝛ. Ultimo vide glo. ſuper iſto verbo ſi ſuſpicio. que incipit nota ergo ꝛc̃. ibi. §. is quoq; ſolu. dic vt ibi q̃ ibi in odiũ denũciatoꝛis ſuperueniẽtis. Itẽ ibi. §. q̃ dicitur. ſolu. dic vt ibi. Itẽ ibi. l. ſiquis. ꝛ. l. quãuis ſed ibi ẽ legis ſuſpicio hic hominis non habens adminiculũ iuꝛis. vt. j. de penis. l. abſentem. Bꝛ. Itẽ ibi. ffꝫ ibi ſolues. dic q̃ loquitur in accuſatione criminali. hic ī actione ciuili

Item ait prætor. In fi. cũ. l. ſequẽti. Nota q̃ quando ad aliquez actum requiritur certꝰ locus ꝛ certum tempus debet iſtꝺ ꝓbari. vt hic quod tene menti. Bar.

De naufragium.

Deinde. Nõ q̃ ablatini abſoluti ſꝫ ſint ꝓteriti tẽpoꝛis vificãt i ꝓſenti. nã dꝺ ꝺ rate naue expugnata. ꝛ tamẽ ſufficit ſi fiet dũ expugnatur quod tene menti.

Non ſolum Nota q̃ iſte qui recipit exbãnitũ ignoꝛanter nõ tenetur pẽa ſtatuti. vt hic. ꝓ hoc. j. de receptato. l. ij. ꝛ. j. de penis. l. metrodoꝛ ꝛ quod ibi dixi.

Quod autem. ait prætoꝛ. Iſtum. §. intelligas ffꝫ q̃ habuiſtis ī. l. ſi aliꝰ §. ẽ ꝛ alia. s̃. qꝺ vi aut clam.

Senatus Vide glo. que incipit ꝛ merito.

p Edius Diuus pius.

Nõ t ex. ibi necꝫ aut diuꝰ. Nota ex hoc §. q̃ maleficiũ extimat grauꝰ ꝛ leuius reſpectu rei rapte. Item reſpectu perſone rapientis. Oppo. circa ꝑmũ ꝛ videtur q̃ plus puniatur nobilis q̃ꝫ ignobilis. vt. C. ꝺ epiſ. ꝛ de. l. preſbyteri. glo non ſol. tu dic vt per Ci. C. de ſum. trini. l. fi. ꝛ dixi. j. de pẽis. l. quedã delicta. Quero factus ẽ ꝓceſſus contra iſtum rapiẽtem ex naufragio q̃ abſtulit rem talem ꝛ de rei valoꝛe non appaꝛet que pena erit imponenda: certe conſilium ẽ q̃ rei valoꝛ ponat ī ꝓceſſu vt ſimus certi. vtrum pena maioꝛ vel minoꝛ debeat imponi. nam ſi valoꝛ rei apponitur tunc aſſumimus penam que ẽ minoꝛ. vt. j. de penif. l. preſes ꝛ. l. interpꝛetatione. ꝛ. l. hec enim. s̃. de ſuſpec. tu. quod tene mẽti ꝑ ſtatuta huius ciuitatis que limitant penam actionis furti ſm valoꝛem rei ſubtracte.

J quis De eo quoq;

Nõ hunc. §. tu habes q̃ ex naufragio dicitur fieri quod fit trepidatiõe naufragij. ꝛ ſic parum ante naufragium vt. s̃. proxima. l. in prin. Itez qꝺ fit in ipſo naufragio vel ſtatim poſt vt hic. ꝛ eundem intellectum habẽt iſta verba rate naue expugnata. hoc ẽ ꝓticipium preteri temporis. ꝛ tamen requiritur q̃ fiat in ipſo actu inſtantꝫ expugnationis vel modicum ante. vel modicum poſt vt hic qꝺ eſt mirabile. nõ dico nunc plus. iſta ſufficiãt ad preſens. Bar.

Equid. In prima pte huiuſ reſcripti dꝳ q̃ poſſeſſoꝛes locoꝝ vbi fit naufragium non debent aliquid recipere: ꝛ ab eis poteſt repeti. Quero in q̃ſtum cõtra eos detur iudicũ iſtud. gl. dicit q̃ in quadruplũ ſi ibi rapuerit. vt. s̃. e. l. i. in ꝓn. Quero qd ſi illi quoꝝ opa vtitur. vt coloni ꝛ alij poſiti ad cuſtodiã illiꝰ agri vel ville recipiũt q̃liꝫ domini locoꝝ tenebũtur. gl. dicit q̃ ſorte eodẽ mõ. ar. inſti. ꝺ obli. q̃ ex q̃ſi delic. naſ. §. fi. Iſtud nõ plꝫ mihi. nã domini nõ teneꝫ ex delicto ſuoꝝ familiariũ niſi q̃n ipſi deliquunt in miſterio in quo eoꝝ opa vtebaꝫ dñs. vt ſi publicanꝰ ꝓpoſuit familiã ad exigendũ vectigal de delicto ꝓmiſſo circa exactiõem vectigalis teneꝫ nõ de alio vt. s̃. ꝺ publica. l. j. §. familie. Itẽ ille q̃ ꝓpoſuit aliquẽ caupone teneꝫ de delicto facto in caupona ſi circa illud deliquit ꝑ titulũ furti aduerſus nau. caupo. vñ puto q̃ de facto colonoꝝ nõ teneaꝫ dñs. ſꝫ ſi ponẽs aliquẽ eẽ ꝓpoſitum ad cuſtodiã totiꝰ territoꝛij ne furta ꝛ robaria cõmittantꝫ. ꝛ tũc teneꝫ ꝺ facto iſtiꝰ rapiẽtꝫ qꝛ ꝺliqt circa id ad qꝺ ꝓpoſitꝰ ẽ. Scꝺo q̃ro an dñs loci teneꝫ ꝺ robaria facta ibi ꝑ exneũ: gl. dicit q̃ ſic ſi fuit ſciẽs teneꝫ in ſimpluꝫ qꝛ dñs tenebaꝫ ad cuſtodiam ſui loci. vt. l. j. §. fi. C. de falſamo. ꝛ ꝺ his q̃ latro. oc. l. j. §. dñi ẽt ꝑdioꝝ. vide illã gl. q̃ ẽ multũ nõbilis q̃ icipit rapiẽtib'. Quero ꝛ reuoco i dubiũ. vtꝝ dñs teneaꝫ de robaria facta i territoꝛio ſuo.

Itẽ q̃ro de villa vl̃ caſtro ꝛ comitatu an teneanꝫ: tex ꝛ gl. in auc̃. vt nulli iudi. §. qm̃ vo. colla. viij. dicit q̃ nõ teneꝫ. ꝛ ibi ẽt hoc vꝝ tenere dñs. Ja. de belui. In ꝓriuꝫ facit iſte tex. gl. hic vꝝ diſtinguere mirabl'r q̃ ſciẽs teneaꝫ i ſimplũ ignoꝛãs nõ q̃ſi teneaꝫ ad cuſtodiã vt dictũ ẽ qꝺ examinem. Pꝛio in eo q̃ dicit dñm teneri de quo domino loquaꝫ hic. an de dño poſſeſſiõis vnꝰ ſorte ꝺ quo dã ruſtico. an de dño vl̃i vt de dño caſtri vel ville vel de ipſa vniuerſitate: tex. hic vꝝ dicere de dño agri. duꝫ dicit intra fines agri. ꝛ. j. ſeqtur a dño quoq; poſſeſſionis ꝛc̃. Credo q̃ de vtroq; poſſet itelligi de dño agri ſi ipſe ẽ ſciens intellige ꝛ ꝓhibẽ valẽs. vt. s̃. ſi fami. fur. fe. di. ꝛ ibi dixi. ꝛ. l. ſi ſciẽte. ꝺ parici. ꝛ quãdo ꝺlinquitur ſua ſola ſcientia faciet ipſuꝫ teneri ciuiliter. criminaliter vꝺ non tenetur niſi in caſibus quos dixi in. l. ſciendum. j. de ꝓuari. facit ad hoc. C. de here. auc̃. ſi vꝺ dominus temporalis. ꝛ intelligo vniuerſitatem hoc ſcire quando maleficium factum ẽ ita palam q̃ ſciuit maioꝛ pars vniuerſitatis: vt. l. quod maioꝛ. j. ad munici. ꝛ. l. aliud. j. de reg. iur. §. referre. Sed tu dices qualiter reſpondebis ad tex. qui dicit intra fines agri: Reſpondeo agri id eſt ville. ſimile in. l. ſciendum. ſcꝺo rñſo qui ſatiſda. cog. vel accipias ꝓpꝛie ꝛ ſic congruit vtriq; dicto. vides ergo qualiter tenetur de iure cõmuni. ſed in multis partibus italie ſunt ſtatuta de hoc q̃ communia comitatuum teneantur emendare dãnum in territoꝛijs eoꝝ. Quero tunc quando agitur cõtra villam vel contra dominum qualiter ꝓbabitur dãnum contra eum: dicunt quidam q̃ per iuramentum. vt l. ſi quando. C. vnde vi. doctoꝛes determinant cõtra. qꝛ illa loquitur quando agitur contra ipſum ꝺlinquentez ſecus quando alius conuenitur ex quaſi maleficio ꝓpꝛ alterius delictum. vt. l. j. s̃. quando ex facto tuto. ꝛ ibi ꝑ Bꝛ. ꝛ per Ci. in. ꝺ. l. ſi quando. C. vnde vi. dixi vobis in l. j. s̃. furti aduer. naufra. cau. ſtabu. ꝛ ꝓbabiꝫ ergo eodẽ modo quo ibi dixi. Quero quando tenetur villa vtꝝ teneaꝫ qlibet de villa ſolidũ: ꝛ vꝝ q̃ ſic qꝛ in delictꝫ qlibꝫ ꝺ villa inſolidum teneꝫ. vt. l. ſiquis id quod. §. fi. ꝛ. l. ſe. s̃. de iuriſdi. om. iudi. cum ſimilibus. Bꝛ. determina-

uit contrarium. qz vno soluēte oēs liberant qm̄ ex delicto alteri⁹ tenēt. vt. l. ex maleficijs. §. is quoqz. s̄. de acti. ⁊ obli. Sed quero in vniuersitate dz imponi collecta ꝑ soluēda ista cōdēnatione qualr imponet. an imponatur ꝑ solidū ⁊ libram an ꝑ capita. ⁊ vr̄ q ꝑ capita quia vniuscuiusqz par delictum est ergo ꝛc̄. vt. l. si quēqz. C. ō epi. ⁊ cle. In ꝯriū q imponat ꝑ quantitate patrimonij. facit. l. j. C. de mune. patri. li. x. ⁊. l. si. de naufra. C. li. xj. ⁊ b dicit Bi. eē verius. Idē videtur tenere spe. in ti. de rapto. §. i. ver. sed pone vniuersitatis. tetigi in. l. aut facta. ī fi. j. de penis. plenius examinaui in. l. iiij. §. si actor. s̄. ō re iudi. Venio ad ver. de his ār. ⁊ opp. ō. l. pedius. s̄. e respondeo ibi loqtur in eo qui semel tm̄ tale delictū cōmisit. ille vo qui pluries cōmisit puniretur tāqz latro. vt hic ⁊. j. de penis. l. capitaliū. §. famosos. Item dicitur hic vt facilior sit ꝑbatio de hoc apud perfectos dz testari. quero qualiter fiet ista testatio: dicit glo. q debet hoc corā testibus notificare. hec expositio non videtur vera. qr̄ per notificationē factam pñtibus testib⁹ maleficiū non ꝑbatur. vt. l. metū. C. qō me. cau. non iactationib⁹ sz tex. hic dicit debere hoc fieri vt sit facilior ꝑbatio. ⁊ ideo alij intelligunt hic testari. i. apud eos testes ꝑducere. ⁊ sic casus erit specialis in quo testes ꝑducūtur ante litē contesta. qō satis placet. ar. l. de submersis. C. de naufra. vbi dicit q iste cāe debent examinari leuato velo hoc ē sum marie. dicitur hic vel vincti vel sub fideiussorib⁹ ad presidē mittantur. Quero de quo p̄side hic loqtur. dicit gl. de p̄side cui subest actor. vide gl. ⁊ sic ē casus specialis in quo reus cōsegtur for actoris. doctores dicunt ꝯ istam gl. q imo mittit ad p̄sidē eius ꝑuincie ī qua deliquit fm Ja. de ra. ⁊ Pe. ⁊ Li. ⁊ refert. C. vbi de crimi: agi opz auc̄. qua in ꝑuincia in. iiij. q. qō magis placet. tñ tenendo lecturam. glo. allegabā istū tex. ad qōem. ciuitas ista facit statutū q quicūqz offenderit perusinū in quacunqz parte mūdi possit puniri hic. an valeat tale statutū. determinaui q non. qr facit statutum de eo qō ad suā iurisdictionem non pertinet. Fallit in casu huius. l. fm lecturā gl. facit qō nō per Inno. exī de foro cōpe. in. c. significasti. tu dic ꝑut dixi plene in repetitione mea. l. cūctos populos. C. de sum. tri. ⁊ fide ca.

Atis. Oppo. ⁊ vr̄ q de dāno preterito teneri non debeat cū non fuerit ī culpa. sed hic fuit casus cui nō pōt ꝑuideri. vt l. ꝯck. j. de reg. iur. ergo ꝛc̄. So. hic ꝓsequit retinēdo iure retētionis qō iure actionis consequi nō possit fm Bi nū. facit qō nō. in. l. celsus. §. sed ⁊ si rates. s̄. ad exhibē. ⁊ rō ē qr cū quilibet sit ī pari cā potior ē ꝺditio retinentis ꝛc̄. vt. l. si suum. §. segtur. s̄. ad. l. aquil. Ultimo ē ī argu. ista. l. q si inuenio pec̄ tuū dans mihi dānum ī meo q ipm possum retinere. sed de hoc hēs casum q nō pōt retineri in. l. qntus. s̄. ad. l. acql. ⁊ ē rō qr dño predij est ꝓsultū alia actiōe qz per retētionē. dic vt ibi.

Ai ędes. Opp. s̄. e. l. si fortuito. so. intellige hic casu culpa tam ꝑcedente. Circa mām hui⁹. l. qualiter imponat pena incendiarijs. Ci. ponit vnam distinctionē satis longam. C. qui accusa. non poss. in. l. data opera. dic vt ibi.

Ultimo nō q pro culpa pena criminalis imponitur de hoc dixi in. l. respiciendum. §. delinquūt. j. ō pēil.

De iniurijs ⁊ famosis libellis. Rubrica.

Iniuria. Iniuriā. Opp. ⁊ videt q actiones ex delicto semper oriantur ex re non ex verbis. vt insti. de obli. que ex ō li. nas. in princi. solu. qō ibi dicit ex re dic. i. ex ipso male ficio. Bartolus.

Et si forte. Nota q quando aliquis infamat defunctuz est iniuria heredis.

Usqz adeo. Notabilis ē. §. Op. q iniuria fiat in volentez. vt. C. ō rap. vir. l. i. ibi siue volētib⁹ ꝛc̄. solu. ibi iō qr ꝓsumitur subducta ⁊ decepta. vt nō. per Bi. in. c. scienti. de re. iur. lib. vi. Quero pone q iniuria ē remissa per partē. vtrum poterit accusari criminaliter vel iudex inquirere vt imponat penam applicādā fisco. ⁊ vr̄ q non. vt. l. non solum. §. j. j. e. ⁊ insti. de iniu. §. fi. ⁊. s̄. ad sill. l. ij. In ꝯriū ē vitas per istum tex. quia ista remissio ꝑdest tm̄ quo ad actionem competentē ipsi remittenti. secus quo ad vindictam publicaz. facit. j. ad. l. iul. de vi. publi. l. qui cetu. §. qui vacantez. ⁊ de pac. l. iurisgentium. §. si paciscar. et ita tenet Bi. Sed quero. s̄. ꝑimo dixi quādo iniuria ē remissa. quero quid si ab initio quis recepit alapam vl aliam percussionem voluntarie an poterit ex hoc accusari ad penam applicandā fisco: ⁊ videtur q non qr in volentem non fit iniuria. vt hic. ⁊. l. iij. j. eo. In contrarium facit iste tex. in ꝑncipio. videte domini ista ē veritas. quā doqz quis patitur inferri in corpus suum id quod de iure pati nō potest. vt aliquid per quod corpus suū scindatur. vel os frangatur. vel similia. hoc enim si ipse sibimet faceret puniretur vt. j. de bo. eoz qui mor. sibi cōsci. l. fi. §. si quis autem. eodez modo nō pōt alij permittere hoc qr nemo est dominus mēbroz suorum vt. s̄. ad. l. aql. l. liber homo. Isto casu poterit criminaliter accusari vt hic ar. dictarū legū. Quandoqz quis permittit id qō sibi licet permittere. s. vt sibi detur alapa vl aliquid ꝑ qō corp⁹ non frangatur neqz destruatur: ⁊ tunc nullum esset maleficium. ⁊ ideo non possit accusari ad vindictam publicam. vt. l. fi. j. eo. sed consensus eius sibi preiudicat quo ad ciuilem actionem iniuriarum. ita loquitur hic. permisit enim filius se hic vendi quod non poterat. facit quod nō. per Guil. de cu. s̄. de pac. in. l. si vnus. §. pacta q̄ turpem. predicta vera si voluntas adest tempore quo percutitur. Sed quid si ī initio adest voluntas: sed tunc cum percutitur abest voluntas. verbi gratia permittit tibi rusticus q si eum inuenies in vinea tua q posses euz verberare. certe tempore verberationis non adest voluntas. ideo tale pactum non valet. vt. l. non est singulis. infra de reg. iur. ⁊. l. generaliter. s̄. de verbo. oblig. quoniam continet turpe scilicet q maleficium posset committi ⁊ per hoc apparet q quedam consuetudo que est pisis est contra ius videlicet q offendens debeat se ponere in manibus inimici. ⁊ q inimicus possit ei facere signum in manu vel in vultu. nam non potest se de iure committere in manibus inimici ⁊ pati hoc in corpus suum. de hoc est expressum extra de senten. excom. c. cum contingit el. j. Bartolus.

Quotiens. Oppo. insti. de perpe. ⁊ tempora. actio. §. non autem omnes. sol. vt in glo.

Idem ait. Nota hic q licz filiasa. sit nupta adhuc remanet in potestate pīs. vt hic ⁊. l. si vxorē. C. de cōdi. inser. trāsit. n. in prātē mariti quo ad opa ⁊ fuitia maritalia. vt nō. institu. ad tertul. §. ij.

Quero qd si fiat iiuria famulo. an cōpetat actō dño vel si fiat iniuria dico an competat actio epō. vel si fiat iniuria ciui an competit actio ciuitati: ⁊ videtur q sic quia domini iniuriam patiūtur per tales vt exī de re iudi. c. ad apostolice. li. vi. ⁊ ibi glo. sup. v̄. offendere. In ꝯrium videtur determinandum q aut fit iniuria famulo ī contumeliam domini vel clerico in contumeliam episcopi

vel ciui in cõtumeliã ciuitaꝫ. ꝛ tũc dño competit actio in iuriaꝝ ciuilis quasi ꝑ iniuria illata sibi. vt. j. e. l. itẽ apd labeonẽ. §. pe. ꝛ fi. sed si nõ fit in contumeliã dñi tũc fec' vt ibi. criminaliter aũt dñs bene posset accusare. qz sua i terest idẽ si fiat iniuria colono. de hoc per Jnn. extra de appel. c. dilectis ꝛ extra de sen. ex. c. contingit.

Illud Nõ tex. ibi cũ enim ꝛc. Item nõ tex. ibi. aut dũ certat ꝛc. Jstã legẽ hẽs canonizatã. xv. q. i. c. illud. Nõ hic licere hominib' inuicẽ certare ꝛ hẽs. s. ad. l. acq. l. si fuus fuũ. §. siquis in colluctatione. Querit glo. vtꝫ i dubio ꝑsumatur fieri per iocũ. glo. dicit ꝙ non nisi ꝑbeat. habes in. l. si nõ. ꝓuicij. C. e.

J cum seruo. Nota istũ casuꝫ qui quotidie euẽit ꝑ manibus. ꝛ ẽ rõ qz non habui animũ ꝑcutiendi te Jtẽ qz dabam operã rei licite qz ꝑcutere volebã fuũ meũ. Sed qd si volẽs ꝑcutere illũ quem non licebat mihi ꝑcutere ꝛ ꝑcussi te cogitabiꝫ sup hoc.

Ex cornelia. Opp. ꝛ videt ꝙ habeat locũ actõ iuriaꝝ in istis casibus. vt. j. e. l. §. illud. glo. fatet ꝓtra ꝙ ista ꝛ illa actio nõ hẽant locũ. Sed tũc oppo. ergo ista ẽ supflua: vt in ꝓma ꝓsti. C. §. quib'. solutio ista nõ ẽ supflua. qz inꝺ illã ꝛ istam multe sũt differẽtie. vt glo. dicit. Ulteri' venio ad fm caput ad. v. q. l. dicit hic ꝑ' ve coꝛ. Contra in. l. nõ facile. §. gradus. s. de gradi. sol. ꝙ hic dicit ꝑ' ve coꝛ nõ referas ad affines in qb' nõ ẽ gradus. vt gl. dicit. Itẽ oppo. s. de iudi. l. in ꝓuat. ꝛ de arbi. l. quin ẽt. solu. dicũt qdã hic in criminali ibi in ciuili. certe ista actio ẽ ẽt ciuil vt videbitis. j. e. l. ꝓtoꝛ. §. j. dic ergo ꝙ hic loqtur qñ agit de delicto cõmisso circa ꝑsonam quo casu siue crialiter siue ciuiliter agaꝫ. nõ potest eẽ iudex ꝓsanguineus vel affinis: vt hic ibi qñ de tali ꝺ licto nõ agitur. ꝛ ẽ rõ fm glo. qz quando iniuria fit vni de cognatiõe toti cognatiõi videt fieri.. Ꝓro qua gl. facit. l. j. cũ. l. se. de libera. cau. qꝺ nõ. ꝛ ꝑ hoc dicim' ꝙ lz consanguinei possint eẽ testes ꝓ ꝓsanguineis. vt nõ. i. l. parẽtes. C. de testi. ꝛ. s. de testi. l. lege iul'. tñ in tali crie testis eẽ non põt. qz videtur eẽ testis in cã ꝓꝓria. qz oib' videt eẽ facta iniuria per hũc tex. nõ tamen ꝺ fieri iniuria toti cognationi. vt ꝑ hoc cuilibet cõpetat actio iniuriarũ ciuilis. qz nõ cõpetit nisi ei qui hz ipm in potestate. vt. l. j. in fi. s. e. sed qꝺ ꝓpter hoc admitteretur ad criminaliter accusandũ. lz sit ꝓuatũ crimen tetigi in. l. fi. s. ꝺ ꝓtua. delic. Opp. de. l. senat'. s. de offi. ꝓsi. sol. ibi in subsidiũ vsqꝫ ad litꝭ ꝓꝭ. põt eẽ iudex ne actio pereat.

Ultimo facit hec. l. ꝙ ptãs nõ põt eẽ iudex de iniuria facta familie. qꝺ dic vt dixi. j. de penis in. l. siqs forte. §. i. Qualiter ãt formetur libellus in actione iniuriaꝝ ex. l. cornel. dicem' in. l. iniuriaꝝ extimatio. j. e.

Lex itaqꝫ. Opp. dicitur hic hospitio. Contra. j. ꝑ. §. in fi. sol. intelligas hic receptus nõ tñ ad momẽtũ. sed vt ibi habitaret ꝑ tẽpus. Ex quo nõ ꝙ nõ solũ dñs domus hoc ẽ principalis habitator domus ꝛ caput familie. sed qlibet de familia põt ꝓhibere aliquẽ ne domũ ingrediatur ꝛ cõtra ingredientem eo inuito hz actionẽ ex. l. coꝛ. Opp. ad id qꝺ dicit de colono. j. ꝑ. §. solu. hic loqtur quando colonus habitabat in fundo conducto. secus si non habitaret. vt j. ꝑ. §.

Si tamen in funduꝫ. Jste. §. diuid it primo ponit dictum labeonis. scꝺo responsionẽ dicti. tertio ponit vnaꝫ determinationẽ generalem circa ꝓmissa. scꝺa ibi ego puto. tertia ibi tñ igit. Primo op. ad rõem labeonis et videt ꝙ qs posset habere domiciliũ in pluribus locis. vt. l. assũptio. §. viris. j. ad munici. ꝛ. l. si quis a pluribus so. dico ꝙ labeo ꝙ dicit quẽ nõ posse habere domiciliũ ꝑ oẽs villas suas intellexit de habitatiõe. qz quis nõ potest habitare in plurib' villis nõ intellexit de domicilio ꝑ ut accipit in ti. ad muni. vel si de illo itellexisset male dixisset. ꝛ de hoc fuit reꝛhensus Ulpianus. vt pꝫ in exẽplo de eo qui ẽ rome cã studioꝝ. Item si intellexisset de hitatione silr reꝛhẽditur de hoc vt pꝫ in fi. §. Ad fm dictũ op. ꝛ videt ꝙ male reꝛhendaꝫ labeo qz dñs fundi locati non habet actionem ex. l. coꝛne. vt. s. ꝓxi. §. So. dicunt quidã ꝟ fundus colebatur per operarios suos quos mittebat in fũdũ dietim. s. colebatur ꝑ colonũ ꝑ petuũ. vel ibi loquit de colono ptiario. ꝟ de eo qui nunmis colit. ꝛ iste solu. ponũtur in glo. super. v. colebatur. que solones nõ habent in se rõem. Alij dicunt ꝙ labeo reꝛhenditur in rõe sua non in dicto. alij dicũt ꝙ ꝟ dñs colebat per se. s. ꝓx. per alios. ꝛ iste alie sol. ponũtur in glo. sup. v. nõ possit. tu dic fm Ja. de are. non refert per quem colebatur sed. s. ꝓx. loquit quãdo colonus habitabat in fundo merito sibi cõpetit ista actio. sed hic loqt qñ colonus nõ habitabat in fundo. sed ibi dñs quãdo qz habitabat. Uenio ad. v. ponamus. ꝛ op. ꝙ scholaris hẽat domicilium. vt. l. ij. C. de incol. solu. dicit glo. contrariũ loquit quando scholaris stetit per decẽnium ꝺ. dicit ꝙ hoc non ẽ verum. qz ẽt si per mille ãnos staret semper habet aiũm reuertendi ad domũ. ꝛ sic nunqꝫ ad locũ studij videt constituere domiciliũ. ar. s. de lega. iij. l. quesitum. §. j. ꝛ. l. nihil. j. de cap. Uidete dñi speculetur tenere glo. nostrã in ti. de reo. §. j. i. v. porro scholaris. tu dic ꝙ quandoqz ẽ certum ꝙ scholaris figit sedes suas nec habet aiũm recedendi. tũc sine dubio constituit ibi domiciliũ. vt. l. domicilium. j. ad munici. quãdoqz ẽ certum ꝙ hẽat animũ redeundi. ꝛ tũc si per mille annos staret non ꝺberet domicilium fm Bi. ꝛ bene qñ qz ẽ dubiũ. ꝛ tunc ex cursu. x. ãnorum ꝓsumitur ꝙ inde noluerit recedere ꝛ ꝙ ibi domiciliũ ꝺbat. ꝛ hoc tenetis. Ulterius venio ad vltimum dictũ ꝛ videtur ꝙ in vltimo dicto labeo bene dixerit. nam hitatio perpetua ñ põt eẽ in pluribus locis. sed hic requiritur habitatio ꝑpetua. ergo ꝛc. sol. intellige hitatio perpetua hoc ẽ non ad modicum tps ita exponitur. s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. j. §. pe. Ex hoc concludo ꝙ si quis in quibusdã locis habitat in estate in quibusdam in hyeme in quibusdam in vno anno ꝛ in quibusdam in alio. ꝛ sic introitus in illam hitationem habet actionem ex. l. coꝛ. Opp. quia istud videt ꝺ id qꝺ ꝟ dicitur ꝙ ad meritoria vl' stabula non pertinet. qz in his quis habitat ad tempus. respondeo in meritoꝛijs ꝛ stabulis non videtur quis stare causa habitandi ꝛ quiescẽdi ibi. sed magis cã lucrãdi ꝛ laboꝛandi. ideo reassume sic. quedã ẽ domus in qua quis perpetuo habitat ꝛ ꝑ ista sine dubio habet locum l. coꝛ. vt in. §. domũ. v. ꝛ si dñs. cõpeteret tñ ista actio alteri inhabitãti colono vel silr vt ibi. quedã ẽ domus in q̃ quis habitat ad tempus ꝛ ad tps nõ habitat. ꝛ dic aut habitat ibi cã laboꝛandi ꝛ querendi non tamen ibi quiescit cũ familia. ꝛ tũc nõ habet locuꝫ ista actio. aut ibi cũ familia sua quiescit aliqñ licꝫ non tũc quiescerꝫ cum ibi ẽ introitus. ꝛ habet locum ista actiõ vt. §. isto. Ultimo ista mã inducitur in ar. ad duas q. prima. dicit statutum siquis fecerit insultũ ad domũ alterius puniat certa pena certe domus intelligitur vt hic dicitur. facit infra de adul. l. cui domum ꝛ. s. de alea. l. i. §. domum. Secunda questio ẽ. pmittitur in quibusdaꝫ casibus a iure ꝛ etiam a statutis ꝙ citatio fiat ad domũ. modo queri. vtrum citatio facta ad domuꝫ vel ad apothecã valeat. ꝟ

videtur

videt eē tex. q̄ non in. v̄. igitur tm̄ ad meritoria. z est tex. exp̄ssus i. l. j. §. j. s̄. d̄ lib. ag. Jn contra. fac. j̄. c. l. itē apd labeonem. §. conuicium v̄o. sed ibi sol.

Hac lege. Quero vtrū reus possit hoc iusiurandū sibi delatū referre: z videt q̄ non in. l. marcellus. s̄. re. amo. So. q̄dam sunt delicta d̄ q̄bus potest esse certus reus z nō actor vt de furto: z isto casu reus non pōt referre actori vt. d. l. marcellus. Quedam sunt delicta in q̄bus vterq̄ pōt esse equaliter certus vt in iniuria facta de die in facie: z tūc potest equaliter referri ar. l. delata. C. d̄ iureiu. sed si iniuria diceret facta de noete vel de retro vel p̄ p̄iectionē lapidis z sic a longe: ita q̄ actor nō potest esse certus: tūc nō permittitur relatio vt. d. l. marcell'. De hoc vtrū in criminalibus possit iuramentū deferri nō per glo. in. l. iiij. de iureiurā. z vidi stis in. l. maritus. j̄. de q̄onibus. Ultimo h̄. l. facit q̄ in criminalibus debeat q̄s rñdere positionib'. tetigi i. l. int̄ oēs. §. recte. s̄. de fur. plen' dixi in. l. marcell'. s̄. re. amo:

Siquis libellum. Hic incipit tractare de secunda parte rubrice. ſ. de famo. libel. z p̄mo ponit verba senatusc̄sulti secūdo exponit aliq̄liter illa verba in. l. q̄ senatus. Op. in isto. §. dicitur q̄ de ea re agē liceret z sic inuit q̄ est actio ciuilis: sed in. l. q̄ seuatus dicit q̄ est accusatio criminalis. So. expone agē h̄. i. accusare fm Ja. de are.

Quero circa istū. §. siqs libellū. dicit h̄ ei q̄ iudicassz datur p̄emiū q̄lr q̄s dz iudicare sufficit ne ire ad iudicē vel ad nōriū z dicē sibi: certe nō. nā iudicare dī q̄s accusando vt. l. iudicasse. j̄. de v̄. obl. qd̄ tene mēti. ppē mlta statuta. Ad. l. q̄ senat' op. dī h̄ q̄ ē publica accusatio ex h̄ senatusc̄sulto. p̄ q̄ nō iuratur in litez vt. j̄. de pub. iudi. l. j. so. vt ibi dixi. Itē op. q̄ actio ciuilis p̄ criminalem nō tollitur vt. l. fi. C. de or. iudi. So. ibi intētabatur vi cissz hoc ē vna ab vno alia ab alio: sz hic vtraq̄ ab vno eodē. Itē op. C. q̄ ciui. act. cri. p̄iu. l. j. z. l. ij. §. j. s̄. vi. bo. rap. fm lec. Jo. So. hic logtur q̄ ciuilis z crīalis p̄ tinēt ad vindictā ibi quādo ciuilis ꝓsequitur rē familiarē hoc ꝓbatur. j̄. l. p̄xi. §. j. z ibi statī dicā. Ultimo nō ex hac. l. q̄ q̄ncūq̄ est crimē qd̄ nō cōmittit̄ in certā p̄sonaz tūc accusatio cōpetit cuilibz d̄ pplo: vt si dicat statutū q̄ cūq̄ maledixerit deo vel portauerit cultellū vel de nocte iuerit vel si. que non committuntur in certam personam. dixi in. l. j. j̄. de publi. iudi.

Retor dixit. Oppo. q̄ procedat libellus incertus. vt s̄. l. p̄x. so. fallit ibi vbi nō cogit dicē p̄sonā passi iniuriā: sed p̄sona inferentis iuuriam semp debet dici vt hic. ista est vera. Alij dicūt ibi in accusatione criminali hic in actione ciuili trufa est. nam multomagis in accusatione criminali debet q̄s ponere certū vt. l. libellorū. j̄. de accu. Alij dicūt q̄ debet dicē certum. ſ. genus iniurie qd̄ in idem recidit cū p̄ma. Quero vtrū q̄n de delicto agitur ciuiliter debeat inseri locus z tp̄s fm formam. l. libellorū. j̄. de accu. Roff. q̄n formal libellū super actiōe iniuriarū nō ponit locū vel tempus. ſpe. in ti. de iniur'. z dā. da. cū formal libellū in actiōe iniuriarū ponit locū z tp̄s. sed cū formal libellū in actiōe. l. aql. de dāno dato nō ponit. do. Ci. in. l. si nō ꝓuicij. C. e. nil tetigit vbi ponit mām de iniurijs. tu dic q̄ q̄ncūq̄ agitur ciuiliter aliqua actiōe q̄ infamat: tunc debeo ponere certū ponēdo tp̄s z locū vt hic z. l. idē exigit. s̄. de dolo. z in. c. tue. extra de ꝓcur'. z intelligo siue infamat de iure siue de facto hoc dico p̄ iura q̄ volūt q̄ etiā in exceptionibus continētibus delictū inseratur locus z tēpus vt. c. p̄sentiū. extra de testi. li. vi. dixi in. l. j. s̄. de excep. sed si est actio ciuilis q̄ nō infamat: tūc nō cogitur q̄s dicere locū z tp̄s. q̄ tūc cessat rō huius. l. z. l. idē exigit. s̄. de dolo. nā tex. dicit q̄ famosā accusationē tē. z sic eadē rō est q̄n nō est famosa q̄ in alijs ciuilib' descēdentibus ex contractibus in quibus nō inseritur locus z tp̄s vt. s̄. de edē. l. j. in p̄n. z ibi nō in glo. mag. z ex hoc sequtur q̄ cū actiones descēdentes ex q̄si maleficio nō infamēt nō est necesse q̄ inseratur locus z tēpus. ꝓbo fortius certū est q̄ p̄sona delinquentis debet exprimi in libello vt h̄ q̄si agitur ex delicto qd̄ infamat. sed si agitur ex q̄si delicto nō cogor certā p̄sonaz deliquēt̄ exp̄mē vt. l. lz. §. pe. s̄. nau. cau. sta. z qd̄ ibi nō. facit ad hoc. l. si cū exceptiōe. §. i bac actiōe. s̄. qd̄ me. ca.

Si dicat. Iste. §. bonus est z solēnis z diuidit in partes. iiij. p̄ ponit duas. q. z rñsiones. secūdo opponit z soluit. tertio ponit aliā. q. z rñsū. quarto similiter ponit aliā. q. z rñsionez. fa ibi at qn. tertia ibi qd ergo de lege. quarta ibi qd ergo siqs. p̄ma ps legitur vno modo fm glo. alio modo fm Ja. de are. i fa z tertia parte legitur vnifozmiter fm oēs. in quarta parte legitur duobus modis fm glo. tertio modo fm Ja. d̄ are. z fm' gl. iste. §. h. d. Si actū est actione ciuili q̄ competit ad vindictā tollitur accusatio criminalis. secus si ad rem familiarē ciuiliter sit actū. h. d. Op. s̄. vi bo. rap. l. ij. §. j. z. C. q̄n ac. ci. cri. p̄iu. l. j. so. habet̄ in tex. h̄ loqtur quādo vtraq̄ cōpetit ad vindictā ibi quādo altera sequitur rē familiarē. Pro hac so. est videndum quādo actio dicatur cōpetere ad vindictaz z q̄n ad rē familiarē. Di. s̄. l. p̄xi. dicit sic nō est dubiū q̄ accusatiōes criminales sūt p̄dite ad vindictā vt. l. licitatio. §. q̄ illicite. s̄. d̄ publ. z. l. fi. s̄. de p̄ua. delic. z. l. fi. s̄. de fur. z. j̄. e. l. vl. sed de actionibus ciuilibus dubitat: sed dic aut agitur p̄ delicto circa rē extimabilē cōmisso nō dicitur p̄dita ad vindictā sed ad p̄secutionē rei vel dāni rei familiaris lz ratiōe delicti detur vt in actiōe vi. bo. rap. z. l. aql. z furti. aut agit̄ p̄ delicto circa rē inextimabilē cōmisso: z tūc dicit ad vindictā p̄dita vt in actiōe iniuriarum vt hoc. §. z. s̄. l. p̄xi. z. l. penales ad. l. fal. ita dicit Di. hoc displicet in p̄ membro. q̄ videtur cōtra casū huius. §. nā hic agit̄ d̄ delicto circa suum cōmisso z tamē si agit̄ iniuriarū dicitur cōpetere ad vindictam. Itē displicet in fo mēbro: q̄ p̄ furto filij potest agi actiōe furti. vt. l. eum q. §. si filius. de furt̄. z tamē ꝓstat q̄ actio furti ꝓsequitur rē familiarē vt. l. j. s̄. vi. bo. rap. Contra Di. facit etiā. s̄. de li. bo. exhi. l. iij. §. j. dicamus igitur vt dicit glo. nr̄a nōbiliter in. l. ij. §. emācipatus filius. s̄. de colla. nā q̄ncq̄ ago ad extimationez cōtumelie z iniurie: q̄ dico p̄ tanto nolle esse passus talē iniuriā: z tūc dicitur p̄dita ad vindictā. aut agitur ad extimationē damni simplicē vel peto illā extimationē duplari vel q̄druplari: z tunc dicit q̄s p̄sequi rē familiarem hoc ꝓbat exp̄sse hic in. v̄. qd ergo. de. l. nā cū damnum sit diminutio p̄imonij' z rei familiaris vt. s̄. de dā. infec. l. dānuz. merito q̄ p̄sequitur emendationē damni p̄sequitur rem familiarē. Op. ad. v̄. qd ergo. z videtur q̄ in actione iniuriarū veniat extimatio dāni vt. C. e. l. dñz. sol. vt dicā. j̄. e. l. itē apud labeonē. §. siqs seruo. ista est lect: quā tenet glo. in vltio rñ. huius. §. glo. ponit vnam aliaz lec. quā nō p̄sequor: q̄ nullus est effectus. ista lec. glo. lz in se sit vera tñ nō applaudet lr̄e: nam lr̄a hic nō q̄rit vtq̄ si actū ē vno iudicio possit agi alio: immo p̄ cōstanti ponit q̄ nō possit agi alio: sed p̄ vnū alteri p̄iudicat. sed. q. tex. est an p̄tor debeat hoc p̄mittere q̄ p̄ponatur accusatio iniuriarū p̄ quā p̄iudicetur accusationi. l. cor. z iō fm Ja. de are. l. ista breuiter hoc intēdit. nō debz p̄tor p̄mittere actionē ciuilē p̄poni p̄ quā p̄iudicetur accusatiōi criminali ex. l. cor. de sica. descēdenti. h. d. fm eū. v̄. at qn solemus. in hoc. v̄. potes legere vnifozmiter fm oēs vt dixi Itē pōt mutari p̄sequēdo lecturā Jac. de are. z sic pone

casum cõtra nõne est licitũ intẽtare primo quã vult ciuilem vel crimínalẽ vt.ff.l.pxi.t.l.ij.§.j.ff.vi bo.rap.t.C. qñ ci.act.cri.piu.l.j.ad hoc rñdet iurisc̃sultus vt in tex. vide tex.ibi publicã executionẽ.i.ad vindictã bois occi si Ja.de are i.v.qd ergo de lege nõ mutat casus. Op. t videt q possit intẽtare ꝑmo quam vult vt.l.ij.§.j.ff.vi bo.rap.t.C.qñ ci.ac.cri.piu.l.j. Rñdeo ibi qñ ciuiles nõ piudicant ad inuicẽ nõ interim: qz altera prosequitur rẽ familiarẽ: sed ħ qñ piudicat inuicẽ. Cõtra hoc op. ff.l.px. Sol. dico q speciale est in.l.coz.de sic.t venefe/ficis vt ꝓtoz nõ debeat prmittere intẽtare actionẽ ciuilem ꝑ quã ei piudicetur. secus si esset alia accusatio criminal: t hoc ꝓbatur expsse ħ in fi.huius.§.vbi inuit q alij accusationi possit piudicari ꝓterq̃ accusatiõi.l.coz.de sic. t hãc lec.puto verã t verissimã. Prio ꝺclaratiõe.ꝑmo q̃ro an ille ti. C.qñ ci.act.cri.piu.habeat locũ i ꝑuatꝫ crimínib⁹.ħ tex facit q nõ: sed tu dic vt nõ.in.d.l.j.C. quã do ci.act.cri.piu. Quero q̃ ꝺ̃ia est inter actionẽ.l.aql. t actionẽ iniuriarũ: glo.dicit ꝺ̃ia est in formatione libelli: qz qñ ago actiõe.l.aql.debeo expmere certã quãtitatẽ damni: sed qñ ago actiõe iniuriarũ nõ debeo certã quãtitatẽ expmere. vide glo.q̃ incipit: t iõ cessat quã nõ. Si ista glo.esset va destruerent multi libelli cũ in eis dicatur peto mihi dãnũ emendari cũ dãnũ non extimet in libello. Videte id qꝺ gl.dicit de actione.l.aql.nõ puto esse verũ de necessitate. nã actio.l.aql.cõpetit ad interesse t q agit ad interesse nõ cogit certã q̃titatẽ expmere in libello vt.l.certi cõditio. t ibi nõ.ff.si cer.pe.t ego tenui in.l. qdã. t in.l.stipulationes nõ diuidunt.ff.de ver.obli. sz q dicitur de actiõe iniuriarũ an debeat expmi certa quãtitas dicã.ff.e.l.iniuriaꝝ extimatio. ꝓterea nõ ħ in.v.nec eni ꝓtoz ferre debet q iudex põt istũ libellũ sua auctẽ reijcere. facit.ff.de iur̃ dotꝫ.l.si exneus. t.l.fr̃ seru⁹.C.de bis q ad ec.ꝓsu. Itẽ nõ q ista exceptio q iniuria nõ ẽ atrox põt opponi ante litꝫ.cõtꝫ. Circa fi.huius.§. q̃ro quid si pz filio in ptãte cõstituto fecit atrocẽ iniuriã: certũ ẽ q nõ põt agi ciuiliter vt ħ. sed an criminaliter poterit accusari t puto q sic ar.ff.de penis.l.respicienduz.§.furta domestica. t.ff.ad.l.pom.de parici.per totũ. Bar.

Quod autem. Nõ q alternatio inducit incertitudinẽ. Secũdo nota q incertitudo viciat libellũ. Op.q valeat stipulatio alternatiua vt.l.vbi aũt.§.q illud.ff.de ver.obli.t.l.int̃ stipulantẽ.§.si stipulianteꝫ.eo.ti. So.illud verũ in his que ꝓcedũt ex volũtate ꝯtentiũ. idẽ in legato qꝺ consistit ex mera voluntate legãtis ħ in libello qui ꝺaꝫ inuito. Itẽ cõtra qz libellus t sñia alternatiua admittit vt.l.eũ qui certaꝝ.in fi.ff.de ver.obl.t instí.de actio. §.curare. So. illꝺ ẽ verũ qñ actoz nõ põt expmere certũ: qz nõ ẽ ei⁹ electio: sz ħ põt expmẽ certũ vt.l.vbi aũt.§.q illꝺ.ff.ꝺ v. ob.

Si mihi. Op.de.l.nõ est nouũ.ff.de act.emp. glo.nõ sol.tu dic q cogit oẽs ꝓponere in vno libello tñ ex q̃libet sequet condẽnatio ac si ꝓponerent in diuersis libellis: vt.d.l.nõ est nouũ.t qꝺ ibi nõ. Op.de.l.illud.ff.ad.l.aql. So.aut ex plibus actibus sequit vnus effectus t ille solus punit vt ibi.aut sequuntur plures effect⁹: t tunc ex quolibz punit: ita loqꝫ hic.t p hoc.§. iste inducitur ad illã.q.de eo qui ꝺdit alicui plẽs alapas sil de qua dixi in.l.nũq̃ plura.ff.de pz. delic. Quero aliquis est accusat⁹ in vno libello de pluribus delictis an cuilibz delicto sit attribuẽda distincta sũma in condẽnatiõe an ꝓ oĩbus vna sũma: Ci.põit hãc q.C.e.l.si nõ cõuicij.in.xij.q. Breuit qcquid ipe dicat puto esse verissimũ q vtrũq̃ põt facẽ.hoc ꝓbaꝫ expsse i l.j.§.j.ff. q̃ sen.sine app.re. Secũdo q̃ro q cũ plẽs iurie essent simul facte tñ vnã quis est ꝓsecutus postea vlt ꝓsequi aliã an possit: Rñde qꝺ oẽs iniurias ponere cogit in vno libello. hoc faciendũ est reo postulãte: sz si rẽ nil diceret: tũc iudiciũ ꝓcederet in diuersis libellis hoc posset petẽ ar.ꝓ hoc.ff.iudica.so.l.iã tamẽ.§.penliio.

Re atrocem. Dicit hic in fi. si vulnus illatũ sit qd dicaꝫ vulnus. Rñdeo vulnus dicit qñ fit scissura seu sepatio in corpore.ħ ẽ tex. ad lr̃am in.l.si seruus seruũ.§.rupisse.ff.ad.l.aql. Sed q̃ro qd si factus est tumor seu tumefactio vtꝫ dicaꝫ vuln⁹: Rñdeo siqdẽ sit tumor cuius cã sit facta scissura seu sepatio intrisecus sz non appareat vel oportet q rũpatur: qa facit saniem tunc etiam dicitur vulnus vt.d.§.rupisse.

Ed et est questionis. Nõ hunc tex.q qñ scindit vestimẽtũ ꝺ̃ iniuria fieri i cor p⁹ ꝑ.ff.de bis q deie.vel effu.l.j.§.ħ aũt verba. Sol.in illo edicto regritur q sit nocitũ corpori qꝺ non fit scissis vestimẽtꝫ.ħ aũt sufficit iniuriã fieri corpori qꝺ fit scissis vestimẽtꝫ.ꝺ ħ⁹ plene dixi i.l.licitatio.§.illicite.ff.ꝺ publica.

On solum. Op.q ille q fecit mandato alterius nõ teneaꝫ: vt.l.liber homo.ff.ad.l.aql.so.ibi in psona q hẽbat necesse parere t delictũ erat leue. stati dicã.ff.in.§. si mãdato. Quero vtrũ iste q mãdauit ꝓcuti aliquez teneatur iniuriaꝝ ex.l.coz.vl teneatur iniuriarũ ꝓtoria: gl. dicit q teneatur ꝓtoria qz nõ facit directe sz p ꝓ̃tiam vt l.lex coz.§.illud.ff.e. Nõ glo.q si statutũ loqtur de faciente non porrigitur ad fieri faciẽtẽ. Quidã tamẽ reprehendũt istã glo.p.l.sed si vnius.§.seruus meus.ff.e.breuiter Ci.tractat hoc in.l.nõ eo minus.in.v.q. C.de accu.quãtũ ad.q.dico: q ista glo.nõ dicit verũ: qz ũmo tenet.l.coz.directa. nã si vba.l.coz.respicis sunt scripta in rẽ ex parte offendent̃.in psonã ex parte offensi: sed in eo q dicit pulsatũ imperſonaliter apparz q est in rẽ ex pte offendent̃ vt.l.aut q aliter.§.pe.t fi.ff.qꝺ vi aut clã.t.l. hec verba.ff.de adul..sed ex parte iniuriã passi nõ ꝓtinetur qꝺ patitur iniuriã p ꝓsequẽtiã vt.l.lex coz.§.illud.ff. e.dicam tamẽ de hoc plenius.ff.e.l.§.si mãdato meo.

Iniuriarum actio. Op.q actio iniuriarũ sit ex delicto nõ ex bono t equo instí.de ob.q̃ ex delic.nas.in ꝑn.sol. ibi loqtur ex parte rei. nã causatur ex delicto: sed ex parte actoris ex bono t equo. vel dicas q ex parte rei est eqtas q ipe puniat: t p hoc dico q in obligatione ex delicto inest obligatio nãlis vel est de iur̃.gen.qꝺ apparet: qz est ex bono t equo vt hic vides. Op.q nõ sufficiat remissio patientꝫ tm̃: sed regratur vtriusq̃ cõsensus vt.l. põponius scribit.ff.de neg.ges.so.illud qꝺ ħ dicit est verũ ab ipso initio quo tpe sufficit dissimulatio sola nõ revocare ad annũ: ex postfacto vo regrit r̃missio alit̃.s. cũ pñtia partis: ita nõ.instí.e.circa fi. vel aliter siẽ ex bono t equo ista actio est inducta: ita eadẽ eqtate sola remissione t dissimulatione etiã sine partꝫ pñtia tollit actio iniuriarũ ab initio vl ex postfacto. ita videt velle ħ tex. t p hoc dicit glo.in.d.§.fi.instí.e.q si aliqs in testõ suo remisit iniuriã: t postea cõualuerit nõ põt agere actiõe iniuriarũ:

Quero iuꝝ hoc ego conuẽtus actiõe iniuriaꝝ facio ad mei defensionẽ talẽ positionẽ q tu post illã iniuriã receptã fuisti cõfessus tãq̃ fidelis xpianus pccã tua tu confiteris hoc an ex hoc sit ꝓbata iniurie remissio. Guilel.de cu.tangit in.l.si tibi.§.q̃dam.ff.de pac. veritas est q nõ videt remissa actio iniuriaꝝ: qz de necessitate ad salutem aĩe sue nõ tenetur remittere actionẽ iniuriarũ: sed bene tenet remittere rancorẽ quẽ habet in aĩo ad offendenduz: ita dicit Guil. Ego repi in libro sñiaꝝ dicit in oꝛone dominica. Dimitte nobis debita nr̃a sicut t nos dimittim⁹ debitoribus

debitoꝝbus nr̃is ꝛc̃. Ex hoc colligit̃ q̃ sicut mihi nõ dimittitur nisi petam: ita nõ teneor dimittẽ inimico meo nisi petat: tamẽ vtrũ hoc sit verũ vel nõ nõ affirmo: tñ si eẽt verũ esset determinatio p̃dicte. q. qr nõ teneor tibi remittere si a me nõ petis. Vltimo iste. §. facit ad. q. isti officiales ecclie cõsueuerũt facere pacta ꝛ cõuẽtiões cũ rebellibus redeũtibus ad obedientiã hoc modo. liberamus ſ remittimus vobis oĩa delicta ꝛ oẽs ſnias oẽs penas ſpirituales ꝛ tpales q̃s incurristis vſq; in p̃ntẽ diẽ hoc acto q̃ si de cetero ſilia attẽtabit̃ reincidet̃ in oẽs istas ſnias.

Quero an valeat ista adiectio vt possint in dcãs ſnias reincidẽ. ꝛ videt̃ q̃ nõ. nã iste obligatiões ex delicto bñ possũt tolli pacto: sed nõ possũt ꝛuiuiſci pacto vt hic ꝛ. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. s̃. de pac. vidi magnam. q. de hoc nõ examino modo.

Si mandato meo. Iste. §. est nõ. ꝛ dicit in partes q̃ttuor. p̃mo loqtur in eo q̃ mãdauit ex̃neo q̃ delictũ cõmitteret. ſecũdo loqtur in cõducente. tertio in mãdante ſubditi sibi personis. quarto loqtur in ꝑſuadẽte. Fa ibi proculus. tertia ibi idẽq;. quarta ibi attilianus. Op. ꝛ vi q̃ nec mandans nec cõducẽs teneat: qr rei turpis nullũ est mandatũ ꝛ nullus est ꝟctus vt. l. ſi vo nõ remuneranda. §. rei turpis. s̃. mã. ꝛ. l. a reo. §. fi. s̃. de fideiuſſo. nullũ est mandatũ vl̃ ꝟctus est nullus q̃ſtũ ad actionẽ p̃iendã inter mandantẽ ꝛ mãdatariũ ꝛ cõducentẽ ꝛ conductñ: ſz q̃ſtũ ad actionẽ p̃iendã ei in cuius p̃nitiẽ mandat vel aliqs conducit sic vt hic. Op. in eo q̃ dicit de filio de. l. liber homo. s̃. ad. l. agl. ſo. ibi in leuibus hic in grauib⁹ dicã. ĵ. Op. dz hic in fi. als nolenti ꝟ. l. j. §. ꝑſuadẽ. s̃. de ſeruo cor. ſo. dicũt qdã ſubaudi hic maxime. alij dicũt ibi loqtur in delicto qđ ſola corꝛuptiõe ai cõmittit̃ ħ in his in qbus reqrit̃ factũ qđ ſatis placet q̃ſtũ ad. l. ꝟriaz ĵ. tamẽ plenẽ dicã. Venio ad mãm. §. ꝛ p eius declaratione q̃ro q̃ ſit dꝛia inter mandantẽ ꝛ ꝟducentẽ ꝛ ꝑſuadentes de qbus loqtur iſte. §. Rñ. mãdatoꝛ dicit̃ ille q̃ mandat delictũ cõmitti ꝓpter ſeipſũ mandantẽ ꝛ ad satisfactionẽ volũtat̃ ſue nulla data pecunia. ꝟductoꝛ dicitur ille q̃ hoc facit data pecunia. ꝑſuaſoꝛ dicit̃ ille q̃ ꝑſuadet alicui ꝓpter ipſũ cui fit ꝑſuaſio: ꝛ iõ nõ curo qbus vbis vtat̃ ſiue mando ſiue rogo ſiue qbuſcũq; vbis ſi hoc ſit gr̃a eius cui fit mandatũ ſeu ꝑſuaſio. iſtud nõ dicit̃ mandatũ ſed dicitur ꝑſuaſio ſeu conſiliũ. ar. ꝓ hoc i. l. ij. s̃. manda. Hoc p̃miſſo q̃ro circa mãdatũ ſeu circa personam mandatoꝛis qd ſi aliquis mandat nec ſecutũ ẽ maleficiũ an teneat̃: ꝛ videt̃ q̃ nõ vt. ĵ. e. l. itẽ apud labeonẽ. §. ſi curauerit. ꝛ. ĵ. de vb. ſig. l. ſepe. in fi. ꝛ qđ ibi nõ. ꝛ §. ope. inſti. de ob. q̃ ex delic. naſ. Jn ꝟriũ videt̃ q̃ ſic in. l. j. circa p̃n. ĵ. de ex̃oꝛ. cri. breuit̃ aut est delictũ atrox: ꝛ tũc ex ſolo mãdato quis teneat̃ vt extraordinarie puniat̃ vt. ĵ. de ex̃oꝛ. cri. l. j. nõ vt puniat̃ ex ipo delicto qđ mãdat fieri. aut est delictũ leue: ꝛ tũc nõ tenetur vt. d. l. itẽ apud labeonẽ. §. ſi curauerit. ꝛ ibi ꝑ Bi. Sed q̃ro q̃ñ est secutuz delictũ an teneat̃ mandãs. Rñ. certũ est q̃ tenet̃ tã ipe q̃ mãdat q̃z ille qui mandatũ ſuſcipit vt hic niſi ille q̃ mandatũ ſuſcipit excuſet̃. iſta aũt excuſatio cõtingit q̃ñq; rationem p̃sone eius cui mandat: qr mandatariꝰ nõ putabat delictũ: q̃ñq; rõe mãdantis cui debebat obediri. Circa p̃mũ dic aut illd qđ mãdat̃ poterat eẽ ſimplr licitũ ꝛ mãdatariꝰ excuſat̃. vbi gr̃a mãdaui tibi vt laboꝛares in tali fũdo vel in tali domo ſeu vinea quã tu putabas esse meam. certe excuſaris: vt nõ. in. l. in rẽ. §. tignũ. s̃. de rei ven. q̃ñq; illud qđ mandat̃ nõ est licitũ niſi certe p̃sone eius p̃iuilegio vtputa mariꝰ põt occidẽ adulterũ vilẽ inuẽtũ cũ vxoꝛe. certe cũ hoc ſit ex p̃uilegio ꝓceſſo p̃sone nõ põt bꝰ mãdare alĉi niſi forte filijſ ſuis vt. l. gracchꝰ. C. d' adul.

Circa ſz q̃ñ mãdatarius p̃tẽdit excuſatiõez qr hẽbat ne ceſſe parẽ. hoc ẽ verꝫ in leuibꝰ. ſecꝰ in grauibꝰ vt. l. liber homo. s̃. ad. l. aqui. ꝛ qđ ibi nõ. ꝛ. l. ſi ꝟuus. s̃. de act. ꝛ ob.

Sed gr̃a buiꝰ q̃ro q̃ dicũt delicta leuia: ꝛ q̃ grauia. gl. tãgũt in. d. l. liber hõ. ꝛ. l. auxilium. §. in delict̃. s̃. de minor. ꝛ. ĵ. de accu. l. leuia. ꝛ de re. iur̃. l. fere in oĩb⁹. ꝛ. l. ad ea. e. ti. Tu vo dic clariꝰ q̃ q̃dã sũt delicta leuia quedam grauia q̃dã grauioꝛa q̃dã grauiſſima. leuia delicta sũt illa in qbꝰ nõ reqrit̃ dolꝰ vt dãnũ iniuria datũ vt. d. l. liber hõ. ꝛ ibi nõ. ꝛ. s̃. hac. e. l. in p̃n. ꝛ ibi gl. Jtẽ ẽ delictuz leue illud in quo reqrit̃ dolus: tñ ꝓmittitur circa modicaz rẽ vt furtũ rei modice vt. l. ad ea. ꝛ ibi nõ. ĵ. de re. iur̃. facẽ l. ſi liberꝰ. §. de furt̃. ĵ. d' peñ. l. reſpiciendũ. §. furta dome ſtica. ſunt ẽt crimia leuia de qbꝰ põit exẽplũ. ĵ. de accu. l. leuia. q̃dã sũt delicta grauia vt cria p̃uata que reqrũt dolũ ꝛ magnũ p̃iudiciũ pariũt. ꝛ meret̃ magnã penã vt furtũ rei magne vt. d. l. reſpiciendũ. §. furta. ꝛ. d. l. auxilium §. i delict̃. s̃. d' minoꝛi. ꝛ nõ. i. d. l. ad ea. ĵ. de re. iur. Jdẽ puto de q̃libet iniuria q̃ iferet̃ in p̃ſonã q̃ dicat̃ grauis. vt hoc. §. i eo q̃ dicit teneri filiũ lz obediat p̃i ex quo ſequtur qđ ẽ maleficiũ graue ꝑ quo facit: qr q̃libet iniuria p̃ſonalis ẽ grauioꝛ q̃uis reali vt. l. in ꝟuoꝫ. i fi. ĵ. de pẽis. q̃dã sũt delicta grauioꝛa vt d'licta publica. ꝑ qbꝰ nõ ip̃oit pẽa moꝛt̃. q̃dã sũt delicta grauiſſima vt delicta publica. ꝑ qbꝰ ip̃onit pẽa moꝛt̃ ꝛ in iſti duobꝰ loqt̃ gl. i. d. l. auxiliũ. §. in delict̃. s̃. de mioꝛi. Quero dixi q̃ tenet̃ mandãs ꝛ mãdatariꝰ. q̃ro an teneãt eadẽ. l. ꝛ. an sit idẽ delictuz vtriuſqz: d' hoc tetigi. s̃. e. l. i p̃n. dicã in. l. ſz ſi vnus. §. ꝟuus meꝰ. ĵ. e. Quero vñ oꝛit̃ obligatio q̃ tenet̃ mandãs an ex mãdato an ex delicto p' ea ſubſecuto. ꝛ vi q̃ ex mãdato ad ſilitudinẽ ꝟctuũ vt i toto ti. s̃. manda. ad idẽ. i. l. j. §. ꝑſuadere. s̃. de ꝟuo coꝛ. i ꝟriũ ẽ vitas ꝓ cui⁹ d' declaratiõe debes ſcire q̃ nos nõ loqmur ħ d' obligatiõe q̃ oꝛit̃ int̃ mãdantẽ ꝛ mãdatariũ q̃ nulla ẽ vt dixi. s̃. in ꝟrijſ ꝛ ita titul' mãdati nihil ad ꝓpoſitũ. ſz ħ loqt̃ de obligatione q̃ qs teneat̃ ei in cui⁹ p̃nitiẽ mãdat̃ vt ſicuti cũ mando cum aliquo ꝟbi celebꝛato ꝟctu illi obligoꝛ pp mãdatuz ñ ex mãdato. ita ħ obligoꝛ ex d'licto pp mandatũ nõ ex mãdato. hoc tz gl. i. d. l. j. §. ꝑſuadẽ. s̃. de ꝟuo coꝛ. ꝓ quã apparet rñſio ad illũ. §. Jdẽ tz inſti. d' ob. que ex delic. naſ. §. ope. hoc ꝓbat̃ in. l. ſiqs vxoꝛi. §. neqz vbo. s̃. de fur. ꝛ. l. qui ꝟuo. §. j. ĵ. e. ti. vbi apparet q̃ tũc tenet̃ cũ maleficiũ ẽ ꝓmiſſũ ꝛ ex hoc ſeqt̃ q̃ in accuſatiõe dz poni locus ꝛ tẽpꝰ ꝓmiſſi maleficij. nã locꝰ ꝛ tẽpꝰ mãdati ꝓbatur. s̃. vi bo. rap. l. p̃toꝛ ait. §. hoc ãt edicto. ſic ẽt inſpicit̃ locꝰ ꝛ tẽpꝰ ꝓmiſſi delicti quo ad penã delicti augendã vl̃ minuendã vt. d. §. ꝛ apparet q̃ ibi dz puniri vbi d'lictũ ẽ cõmiſſũ vt dixi in. l. ſi vt ꝓponit̃. s̃. de fideiuſ. Quero qd ſi tibi mãdaui vt alij mãdares. an tu teneaꝛ. dixi in. l. j. §. incidit. ĵ. ad turpil. ꝛ. l. aut q̃ alr. §. pe. s̃. qđ vi aut clã.

Quero mãdaui tibi vt tu delinq̃res ꝛ diu poſtea tu ꝓmiſiſti delictũ an ego teneoꝛ. Jnn. põit iſtã q̃em ex̃ d' homi. c. ad audientiã. ꝛ dicit q̃ ſp teneat̃ mãdãs niſi mãdatũ ſit reuocatũ tacite vl̃ exp̃ſſe. vt qr fecit pacẽ cũ inimico ſuo vl̃ parẽtela. ar. l. iiij. s̃. de adimẽ. le. ꝛ hec ſufficiãt circa mãdatũ. Venio ad ꝟductorẽ q̃ro vtrũ int̃ ꝟducentem ꝛ mãdãtẽ ſit aliq̃ dꝛia. Rñdeo. p̃ma dꝛia ẽ qr in cõductiõe datur pecũia in mãdato nõ. tñ q̃ſtũ ad eius p̃ſonã in quã delinqtur nulla ẽ dꝛia ſicut dicim⁹ i mãdato licito. ſi ego mãdo tibi aliqd nõ interueniẽte mercede est mandatũ ꝛ actio mãdati int̃ te ꝛ me. ſi interuenerit preciũ est locatio ꝛ ꝟductio ꝛ actio locati ꝛ conducti inter te ꝛ me. vt. s̃. man. l. j. ſed q̃ſtum ad eum cum quo contrahitur vel cum quo agitur nihil ad propoſitum. eodem modo obligatur per vnum ſicut per alium ꝛ eodem modo acquiritur nobis per vnũ ſicut per aliuz. s̃. d' p̃ſcrip.

ver.l.nãlis.§.pe.vel añpenl'.in hoc tñ ẽ plus.qz quãdo aliquis facit vl' fieri facit mediãte pecunia dicit' delictum magl atrox.z pp hoc pena posset augeri z de facto vide mus augeri in istos qui ĩ vulgari dicũt assessini.ar.j. de penis.l.cicero.z.l.venalis.C.qñ ꝓpuo.nõ ẽ ne.z vr̃ exp̃s sum hodie ex̃ de homici.c.j.li.vi.vnde hoc excepto oĩa que dixi.s̃.in mãdãte z in mandatario intelligas repeti ta in ꝺducẽte z ꝺducto Veniam' ad psuasorẽ.z q̃ro vtz differat a mãdatore.certe sic vt dixi in.j.q.nam psua dere ẽ pp ipsũ cui fit psuasio. Quero vtrum in psuadẽ te debeam' distinguere.an ille cui facta erat psuasio erat alis factur' vel non.glo.h vr̃ tenere qz non dum subaudit hic maxime.Jdẽ in.l.ꝓsilij.j.ꝺ re.iur. Jdẽ tz Di.in.c. nullus ex ꝺsilio.de re.iur.li.vj.5 nõ.insti.de ob.que ex delic.nas.§.ope.z.s̃.de ꝓuo.cor.l.j.§.psuadere z.l.sepe in fi.j.de vb.sig.quid dicemus: qdã dicũt qz in maleficijs leuibus ꝺz distingui vtrũ erat alis facturus vel nõ.et ita loqtur hic in tex.z gl.s̃.alle.in grauibus secus.z ita intelligit dcñ Di.z glo.h.Hoc nõ placz qz h loquitur in maleficijs grauib'.qꝺ apparz.qz iussus pris nõ excu sat filiũ.z iõ nõ ẽ nou' iste itellect'.alij dicũt aut loqmur in maleficijs que cõmittũtur circa rẽ vt in furto.z tũc hẽt locũ dicta distinctio erat alis factur' vel uon.z ita loquũt gl.ꝯrie.aut in maleficijs que ꝓmittũt circa psonã: z ista distinctio nõ hz locũ.z ita loqt ista gl.que vr̃ psupponẽ hoc. vide gl.que incipit alis volẽti zc.ibi dũ dicit vt ĩ fur to z sic psupponit qz in furto illa distinctio sit adhibẽda in alijs non.ita vr̃ sentire glo.ego tenerez ĩdistincte opi. Di.qz ista distinctio sit al' factur' vel non nõ hẽat locuz. istud ꝓbat'.j.ad turpil'.l.i.§.incidit.ibi ãt q istigat zc.et j.de adul.l.h vba.ibi psuasit zc. Prꝛea psuadẽ z dar' cõ siliũ ẽ opẽ pbẽ vt.l.q ꝓuo.v.plus põp'.s̃.ꝺ fur.sz in pstã te opẽ absqz dubio ñ adhibet distinctio pdicta.ergo zc. pdicta va qñ psuadet illud qꝺ cadit i ꝺlictũ. si vo psua sio siue ꝓsiliũ fieret circa aliud qꝺ in ꝺlictũ nõ cadit. tũc adhibet illa distinctio.aut fecit dolo aut nõ.z an al' erat facturus vl' nõ vt.l.si cum sciret.s̃.de dolo.z.s̃.mã. l.ij.i fi.z.l.si remunerãdi.§.si tibi.s̃.man.ista ãt distinctio an erat alis facturus vel nõ nõ hz locũ in mandatore. qz ꝓ certo psupponit qz nõ erat facturus nisi gza mandãt. vt s̃.dixi. Quero an puniat.e.l.faciens z psuadens seu dãs ꝓsiliũ:dicã.j.e.l.sz z si vnus.§.fuus me'. Quero quar ista psuasio z istud ꝓsiliũ nõ possint reuocari.vide te mãdatũ sola volũtate z phibitiõe reuocar.qz ẽ vsimi le cũ gza mei facias qz statim cessabis cũ phibeo.sed per suasio z ꝓsiliuz fit gza tui.z iõ si ex meo ꝓsilio z ex mea p suasione solũ concepisti hoc facere opz qz tibi persuadeã ꝯriũ qz sim cert' te mutasse ꝓpositum alis debeo denũci are ei in cui' psonam debet maleficiũ ꝓmitti qz se custodi at ne offendatur.ita tenet Jnn.in.c.ad audiẽ.ex̃ ꝺ ho mici. Quero vtrũ aliqua dria sit inter persuasionẽ con silium instigationem z instructionem z similia.certe non. omnis enĩ actus qui fit vbis tm̃ fit gratia faciẽtis nõ gra tia ꝓsulentis seu instruentis põt dici consilium.vt ꝓbat. s̃.de fur.l.in furti.§.ꝓsilium.sed qñ puenit ad actũ.tunc dicit quis pstare opem z auxiliũ.vt.ꝺ.l.in furti.§.ope.z ibi plene dixi de ope z dẽ auxilio.predicta vera quãdo tractat de aliquo puniendo de maleficio commisso mã dato vel persuasione precedente.sed si tractaretur de pu nienda ipsa persuasione.tũc distinctiones z opi.pdicte non habent locum.sed simplr puniretur vt. s̃. de seruo cor.l.j.§.psuadere.

Quáquam. Quero statuto cauetur qz qui nõ soluerit collectam non audiatur neqz in ciuili neqz in criminali:mõ ꝓtingit qz nõ soluens collectã fuit pcussus de qua percussione iudex inquirit. q̃ritur vtrum possit.qz videtur quia statutũ denegat sibi audientiã non denegat iudici qui ĩgrat.ar.ꝓ boc.l.j.§. vl' ꝓadeo .s̃.e. Jn contrariũ videtur casus hic.naz si nõ potest ipse ꝯqueri nec res publica conqueri potest: z ita disputanda determinauit Ja.bu.

Iniuriarũ. Is qui iure.

Nõ qz id qꝺ fit ex precepto iudicis non cadit in actionem iniuriarum.

Idem labeo. Nõ hunc tex.zc. Op.s̃.e: l.§.siqs p iniuriã.So.ibi lo quit de parte q̃ procurat aio iniuriãdi vt aliqs vocet ad tri bunal iudicis.vel aliter ibi cõstabat qz iudex ibi faciebat aio iniuriãdi in dubio nõ psumitur.vnde debet ꝯueniri actiõe in factuz ex quasi maleficio nõ actiõe iniuriarum.

Siquis. Doct.dicũt qz pro violẽtia turbatia nõ est ꝓdita aliqua accusatio publica ita di cit' Jaco.de are.j. de re.iur.l.hoc iure.sed actio iniuriar ciuilis z etiã criminalis vt hic. Ultio in.l.sane si maris. Nota pro venetis qui dicũt ex longa cõsuetudine se ba bere iurisditionẽ in mari eor. Nõ etiã qz qñ aliquis tur batur in iuribus z iurisditionibus suis cõpetit sibi inter dictum vti pos.vt hic exp̃sse dicitur in tex. Barto.

Tem apud. Siquis pul

satus. Nõ hic de admenatiõe qꝺ tene mẽti: qz nescirẽ forte tibi dare concordantiã.dicit hic vtili iur' riarũ q̃ro.qua actiõe p̃toria vel ciuili gl.q̃ ẽ hic dicit p̃to ria:certe p̃toria tenet directa.vñ deberet expõi vtili.i.effi caci.vl' dic.ꝓpe qz tenet vtili ex.l.cornelia q̃ ptiet ad oẽm iniuriã manu factã vt.l.lex cornelia.§.appet fm Ja.ꝺ ar.

Ait pretor. Nõ hic qz lz sit vborũ plalitas:ta men vnã vociferationẽ z vnũ cõui cium facit sicut multa, vba faciũt vnã stipulationẽ vt.l.ti cia.in fi.s̃.de ver.obli.ita dicit Jac.de are.z ꝓ hoc dicit ipse qñ aliqs dat plres alapas sil' debemus aduertere q̃li ter statutũ loquat vt recitaui tibi in.l.nũq̃ plura.s̃.ꝺ pi ua.delic. Pro huius declaratione pone dicit statutuz qz quolibet vbo iniurioso qs puniat in certa q̃ntitate q̃li ter intelligat verbũ z q̃liter intelligat iniuriosũ. Ad pri mũ dico qz verbũ intelligit vna oro significatiua hic est casus z.s̃.e.l.j.§.verbis.z iõ puto qz si illa oro idẽ signifi cans plres repetat qz vnũ verbũ sit vt.s̃.de testa.l.vnũ. z l.cũ filius.§.eũ.s̃.de le.ij.z.C.ꝺ testa.l.testamẽta.sed si sunt diuerse oones significantes diuersa.tunc dicũt plu ra verba iniuriosa.vel si esset vna oro cõtinens plura ten dentia ad diuersos effectus vt dicta.l.ticia.§.fi.de verb. obl.z.l.plibus.in.pn.e.ti. Jdẽ puto qñcunqz apponat vnũ nomẽ tm̃ significatiuũ vt nomẽ meretrix vl' latro:cer te debet intelligi tu es vt.l.j.s̃.de hẽ.isti.z.l.verbũ volo: C.de fideius.sed si in oro apponeret aliqua dictio ad qualificationẽ alterius nõ credo qz faciat verbũ iniurio sum:vtputa dico qz interfecisti aliquẽ ꝓditorie. Videa mus qd sit vbũ iniuriosũ. Rñdeo qñcũqz tibi reipropo aliqꝺ maleficiũ p te cõmissũ vel aliqꝺ crimẽ commissũ p te vt ꝓbatur in.l.j.in fi.s̃.de obseq.patro.prel. Jdẽ si ti bi reiproperat aliqua iniuria in te vel in tuos cõmissa vt l.si inimicitie.s̃.de his q.vt indig.z ibi nõ.z hoc puto ve rũ siue exp̃mat maleficiũ seu iniuria siue in gnẽ dicã latro homicida fur z filia vt nõ.in.l.ij.in pn.s̃.de libe.z pos. z iõ puto qz si dicit tibi tu mẽtiris qꝺ est verbũ iniuriosũ qz tibi reiproperat maleficiũ an tñ hic sit distiguendum an illud qꝺ iproperatur sit verũ vel nõ dicã.j.e.l. euz q nocentẽ in pn. Quero vtz iter blasphemare z maledi cere sit aliqua dria: Rñdeo prout ista verba referuntur ad deum vel ad sanctos dei omne maledictũ de his est

blasphemia

blaſphemia vt probatur extra de cleri. male. c. j. ⁊ i euangelio quando princeps ſacerdotum ſcidit veſtimenta ſua ⁊ dicit audiuiſtis blaſphemiã: q⁹ filium dei ſe dicit. ſed ꝑput iſta verba referũtur ad hoies in vſu cõi maledicẽ eſt dicẽ aliqd mali de ꝑterito vel ꝓnti blaſphemare eſt optare aliqd malũ in futuro. ⁊ iſte ẽ cõis vſus loquẽdi. Sz ꝙro vtrũ blaſphemia eſt verbũ iniurioſũ: ⁊ puto ꝙ ſic. ꝑ q⁹ dicitur contra bonos mores ciuitaꝭ vt hic. Jtẽ ꝑpter hũc tex. q dicit ad infamiã vel ad inuidiã alicuius ſpectaret. i eo ꝙ dicit ad infamiã loqtur de eo q dicẽ malũ de ꝓnti vel de ꝑterito. ſed in eo ꝙ dicit ad inuidiã loqtur de eo q optat malũ in futuro ꝑpter inuidiã quã ei habet.

Conuitium. Die it hic ad domũ. Quero qualiter intelligatur ad domũ: certe nõ debes intelligere ꝙ domũ intrauerit: q⁹ tũc tenetur. l. cor. nõ actione ꝑtoria vt. l. lex cornelia. s. e. ſed ſufficit ꝙ venerit iuxta domũ. Et per hoc dicẽ Ja. de are. ꝙ ſtatuta q̃ dicũt de faciẽte inſultũ ad domũ verificant i eo q venerit in ꝓtinẽtijs domuſ: vt. s. qõ vi aut clã. l. ſi vitẽ. §. q ad ianuã. ⁊ facit. l. q filiũ. §. j. s. ad trebel. glo. tñ alibi videtur dicẽ ꝙ illud ſit ad domuz qõ ſit ꝑpe p. v. pedes vt nõ. in. l. qdam iberus. de ſer. vr. prę. facit ad hoc ſ. q̃ ſint ꝓtinẽtie domus. l. vltima. s. finiũ regũ. decretiſte tñ habent vnũ decretũ quo cõtinetur ꝙ de circunſtãtijs eccłie eſt. xxx. pedes circũ circa eccłiam. Venio ad finẽ. §. i eo ꝙ dicit de ſtatiõe facit ꝙ valeat citatio ad ſtatiõẽ cuius ꝓtrariũ tibi dixi in. l. lex cornelia. §. ſi tñ. s. e. ratio q̃re citatio eſt faciẽda ad domũ in qua habitat: q⁹ eſt viſile ꝙ ibi ſit familia q̃ ei referat. q̃ ratio ceſſat in ſtatione: ſed hic ſiue cõuitiũ fiat ei in domo ſiue ad ſtationez eadẽ ratio eſt: quia nõ debet ei denunciari.

Cui non ſine. Nõ ꝙ ſi cõuitiũ nõ ſit certe perſone nõ punit. Cõtra i. l. lex cornelia. §. ſi. s. e. ſo. ibi in famoſo libello hic in cõuitio. puto tñ ꝙ ſi appareret ꝙ dicẽt de aliquo lz nõ exprimeret. vel diceret de aliquo ⁊ itelligeret de alio ⁊ hoc appareret puniretur vt. d. l. lex cornelia. §. ſi. s. e.

Si cũrauerit quis. Nõ ꝙ ex ſolo mãdato nõ ſecuto effectu gs nõ tenetur: qõ eſt verũ in leuioribus. ſecus in grauioribus vt. l. j. ꝯ. de ex̃or. crimi. dixi in. l. nõ ſolũ. §. ſi mãdato meo. s. e. Ultimo vide glo. q̃ incipit non ſufficit ibi. l. iij. §. ſufficit. ſed ibi in q̃ſi cõtractu hic i delicto. Jtẽ ibi. ꝯ. ti. j. l. j. ſed hic in delicto leui ibi in atroci vt. s. dixi

Siquis uirgines. Talis gs eſſe ꝓſumitur in quali habitu ꝛpetitur hoc dicit. facit iſta. l. ꝙ ille qui verberat clericũ quez credit laicũ: q⁹ vadit in habitu laicali ꝙ nõ tenetur ⁊ nõ i. l. ſi ignorãs. s. loca. ⁊ eſt tex qui allegat banc. l. extra d̃ ſẽ. ex. c. in audientia.

Aliud eſt. Nota tex. ibi aſſidua enim frequentia ⁊c.

Hoc edictum. Nota tex. ibi ea eniz que notabiliter ⁊c.

Siquis libello. Nõ ꝙ q̃ tu proponis libellũ cõtra aliquẽ i quo ꝓticeſ delictũ alicuiꝰ ꝓpoſitio libelli ẽ iſamar eũ tene mẽti.

Idem ait. Nota ꝙ iniuria q̃ fit officiali vt officiali põt vindicari per ſeipſum. tetigi in. l. lex cornelia. in princi. s. e. vide ibi.

Siquis bona. Nõ ꝙ pro violẽtia ablatiua vel etiaz turbatiua poteſt agi actione iniuriarũ: ita etiã vidiſtis in. l. iniuriarũ. §. ſiquis. s. e. Jtẽ aduerte cuz iſta iniuria de qua loqtur hic habeat cãm manẽtem cũ ſemp detines rem meã mihi facis iniuriã, ve nit in actione iniuriarũ reſtitutio rei ꝑ quã dam ꝓñtiam: q⁹ debet ab iniuria deſiſtere ſicut in interdicto retinẽde poſſeſſionis ꝑ quandã ꝓñtiam venit reſtitutio vt nõ. in. l. clam poſſidere. §. qui ad nũdinas. ⁊. l. naturaliter. §. nihil. s. de acqui. poſ. ⁊ nõ. per Jnn. extra de ſen. ex. c. contingit.

Siquis ſic fecit. Nõ verbũ video referri ad oculũ intellect ſic. l. ſi ticio ⁊ mihi. de le. ij. ⁊. l. videamus. in ꝓn. s. de vſuri. ⁊ l. videamus. s. de in litẽ iuran. cũ ſi. ⁊. s. de acq. poſ. l. an tepenſ. circa fi. Jtẽ nõ diſtinctionẽ huius. §. aut qs ꝑueratur in iniuriã dñi aut in iniuriã ꝓpriã. Jtẽ allegãt quidam hunc. §. ꝙ iudex põt de oi iniuria iquirere ⁊ ꝑ officiũ ſuũ vt hic ibi iulta a ꝓtore relinqui. ⁊c. ⁊. j. §. ꝓxi. ⁊ dicitur ibi iudicẽ debere inquirere: tu dic circa hoc vt dixi in. l. ij. §. ſi publico. ꝯ. de adul.

Siquis ſeruo. Opp. ⁊ videt ꝙ in actione iniuriarũ habeat rõ dãni vt l. q ſeruũ. s. de ac. ⁊ ob. ſo. iſta intelligit ſm illã. Jtem op. de. l. ſi colonus. s. ar. fur. ce. ſo. vt ibi. Jtẽ op. de. l. dñm. C. e. ſo. dicũt qdam ꝙ ibi loquit in actione. l. aql. hic iniuriarũ ⁊ ſic eſt ſimplex relatio. alij dicũt ꝙ loquit ibi in actione iniuriarũ in qua dãnum venit ſecundario qõ glo. reꝓbendit: q⁹ tũc agendo vna repelleret alia. mihi videtur ꝙ in actione iniuriarũ habeat rõ dãni: tñ diuerſimode q̃ in actione. l. aglie. nam ſi iniuria habz actũ manentẽ bẽtur ratio dãni. q⁹ alz non põt deſiſti ab iniuria vt dixi. s. e. l. §. ſi per iniuriã. Jtem ſi nõ habz cãz manẽtem põt haberi ratio damni ꝑ quandã ꝓñtiam. nã cũ hec actio deat ad extimationẽ iniurie hoc eſt ad id ꝑ quã to qs nollet eſſe paſſus talẽ iniuriã in hoc põt cõſiderari damnũ videlicet intrinſecũ vt debilitatio ſerui ⁊ expenſe facte in curando ſeruũ: ſed in actione. l. aql. venit etiã pl⁹ q⁹ venit dãna extrinſeca vt ſi hereditatẽ amiſit vt. l. ide neratius. §. idẽ iul. s. ad. l. aql. ⁊. s. de cõdi. fur. l. ſi cũ dicatur: ⁊ iõ lz ſit actũ actiõe iniuriarũ põt agi. l. aqli. in eo qõ pluſ eſt: ⁊ ſi ẽ actũ. l. aql. poteſt agi iniuriarũ in eo qõ plus eſt vt. l. qui ſeruũ. s. de ac. ⁊ ob. vbi eſt caſus. Ultimo gl. op. de. l. illud de acq. hẽ. vbi eligẽdo vnũ ius vz alij renuntiare. ſo. ibi ſũt iura ꝓſus ꝓria ꝫ diuerſa. Bar.

Jtem ſi liberum. Quero qd ſi fuit facta iniuria ꝓcuratori vl̃ geſtori negociorũ meorũ vel familiari meo libero. an cõpetat actio iniuriarũ. Roff. tangit hoc in libellis ſuis. Ci. tangit in. l. ſi nõ conuitij. in. iiij. q. C. e. ⁊ Jnno. in. c. delicti. extra de app. ⁊ i. c. contingit. extra de ſen. ex.

Si ſeruum. Oppo. inſti. eo. §. ſi cõi. glo. ponit plẽs ſol. ſolo vera eſt aut fit ad ſigillationẽ dominorũ ⁊ loqtur. l. cõtraria. aut nõ fit ad ſigillationẽ dñorũ: ⁊ loquitur hic. facit ad id qõ dicã in. l. j. §. ſi ad plures. ꝯ. de ſepul. vio. Bar. ll. doctor.

Ed ſi unius. Seruus meus. Op. dicit hic i fi. ꝙ agit de dato. ꝓtra in actione iniuriarũ nõ venit dãni extimatio vt. l. itez apud labeonẽ. §. ſiquis ſeruo. s. e. ſo. intellige hic in fi. ꝙ agitur l. aql. Ultimo ſcias ꝙ quidã dicũt ꝙ hic eſt caſus cõtra glo. quã habuiſtis in. l. nõ ſolũ in ꝓn. s. e. vbi dicẽ ꝙ ille q fieri facit nõ tenetur cornelia: ſed tenetur ꝓtoria qõ videt cõtra banc. l. in eo ꝙ dicit ꝙ agitur inq̃ſtuz iudici videbit. ⁊ ſic eſt ex. l. cor. vt. l. cõſtituꝭ. in fi. ꝯ. e. ſi eni ageret ꝓtoria ageret inq̃ſtũ pars extimaret vt nõ. in. l. iniuriarũ ꝯ. e. veritas eſt ꝙ hic agit ꝓtoria. qõ apparz: q⁹ ꝫ agit dominus nõ iniuriã paſſus in ſe vt. l. lex cor. §. illud. s. e. ad id qõ dicit ꝙ tunc deberet agi inq̃ſtũ pars extimaret dicã. ꝯ. e. l. iniuriarũ. Quero circa banc. l. vtrũ ille q mãdat aliquid fieri ſecuto facto dicat ipſe vere facẽ vel dicat

facē itp̄tatiue. vī q̄ vē faciat sicut ille q̄ aliquē pcutit cū pila vl sagitta vē pcutit ut.l.itē mela ī p̄n.s̄.ad.l.aql.qđ apparet:qz tenet directa.l.aql.ut ibi:ita eadē rōe ille qui te p aliū pcutit vē pcutit,p hoc vī tex.s̄. de ui z ui ar.l.i. §.qđ igit.ibi cetez si iussit ipse vi deiecit ꝛc.lz gl.uideat illū tex. destruere ,p hoc.s̄.de manu.uindic.l.pī.i fi.ibi cetez ipe manumittit.,p hoc i.l.sigs id qđ.circa fi.s̄.đ iurisdi.o.iu.exp̄sse.ex de sen.ex.c.mlieres. Jn p̄riuz fac. s̄.đ vi z vi ar.l.i.§.deieciſſe. ibi facē vī:z.l.si pī.s̄.đ bis q̄ ī frau.cre.z ibi nō.exp̄ssū.s̄.ad.l.aql.l.itē si obstetrix. in p̄n.z.§.j.vbi ille q̄ per aliū facit non dicitur facere: lz dicitur causam p̄bere. Quid dicemus z istam mām alis tetigi in repetitione.l.si is qui ,p emptoze.s̄.de vsuca. in q.illa de fictiōe trāslatia de psona ad psonā:imo tñ latiꝰ z itelligibilius dico qdam sunt actus q̄ non possunt expediri per instrumentū sepatū ab ipso coꝛpoze vt adulteriū.tunc q̄ per aliū facit ipse vē nō facit z hoc voluit dicere glo.in.d.l.j.§.quoţ.s̄.de vi z vi ar.C.de cadu.tol. l.j.§.ne aūt interp̄tatiue bene potest committi p aliuz vt ibi dixi.idē dico in falso testimonio.cū enī requirat actū psone testificantis non potest ,ppie cōmitti per aliū eadem ratione:quedā sunt facta q̄ possunt explicari per instrumentū sepatū a coꝛpoze vt percussio homicidiū z similia q̄ possunt perpetrari sagitta vel lapide emisso.z h aduerte:qñq̄ illud instrumentū quo mediante talis actus ppetratur agit de necessitate nec pōt non agere:z tūc qui facit mediante tali instrumento vere facit: ita logtur l.item mela in p̄n.s̄.ad.l.aql.qñq̄ illud instrumentum quo mediāte ppetraꝝ aciꝰ agit i vtute libtatis sue vt si mādo hōi bñti itellectuz pcutias vl occidas talē:tūc ille libere occidit:merito ipe vē facit:lz ego q̄ mādo dicoz p̄bere cāz:qz mādatū meū non est cā necessaria illi⁹ actus: ita logt.d.l.itē si obstetrix.z mlte alie.ll.s̄.ad.l. aql.mō ad ,ppositū qñ ego mādo tibi aliqd qđ pꝰ susceptū mādatū tu hēs necesse facē necessitate ciuili: qz es obligatus ad hoc vtputa: si mādaꝝ tibi aliqd qđ ē honestū uel si dñs mādat seruo aliqd qđ nō cadet ī graue delictū:z tūc ille vē facit cꝰ mādato sit.qñq̄ instr̄z quo mediāte agit đ necessitate agit:dico necessitate ciuili h̄ est casus i.l.pī.in fi.s̄..đ manu.vidic.z.s̄.qđ q̄lq̄ iurī.l.uj.§. si,pcuratoz. lz.n.vba illiusedicti loq̄nt ī psonā qđ q̄lq̄ iurī.statuerit ꝛc.tñ hz locū i eo q̄ ipetrauit p ,pcuratoz.cū.n.mādatūt de ipetrādo sit licitū ille ,pcuratoz de necessitate impetrauit:z sic dñs vē ipetrauit:z ē casus.s̄.đ admi.tu.l ita āt §.gessisse.p hoc dicebā i.q.đ fco Assisij statutū dicebat siqs ,pduxerit exceptōez aliquā p̄ istr̄m ꝓfessionatū nec ,pbauerit puniaꝝ i tñ.mō qdam produxit exceptōez p̄ istr̄m p ,pcuratoz hñtē mādatū ad hoc nec ,pbauit.dico q̄ ex vbis statuti dñs punit:qz vē dñs ,pduxit.qz,pcuratō tanq̄ instr̄z hoc fec̄ de necessitate.s̄.ciuili nec tūc dz in spici vtrū vba statuti loquāt ī psonā uel i rē:lz si mādatuz nō esset licitū.z iō ille p quē qs fecit ñ fecit hoc de necessitate nāe:qz libez hz arbitriū nec ex necessitate legali: qz rei turpis nullū ē mādatuz:tūc ille q̄ mādat non facit vē:lz itp̄tatiue:ita logt.l.i.§.dieciſſe.de vi z vi ar.z.s̄. đ bis q̄ i frau.cre.l.si pī.z.d.l.si obstetrix.s̄. ad.l. aql.z. oēs.l.q̄ hoc dicūt dēbt itelligi fm modū p̄dictū Nō ob c.mulieres.ex de sen.ex.ubi dicit q̄ vē facit.dicūt qdam canoniste vē facit.s.q̄tuz ad peccatuz.uult dicē qz canoniste magis ꝓsiderāt aīm q̄ actū:lz nos magis actum q̄ aīm ut nō.p Bi.i.c.pcēm ex de re.iurī.li.vi.z iō q̄tum ad peccatuz mōtale i foꝛo ꝓsciē ille vē facit:qz ꝓsistit i aio lz respectu actus quē nos ispicimus vē nō facit. Quēo vtz mādantz z faciēt sit idem delictum nūero. istā.q.ꝓsuluit. By.z đimiauit q̄ sic .cy.refert i.l.nō eo minus.C. de accu.z p.l.i.C.si rēvl acca.mō.fu.mihi vī dicēduz q̄ ista.q.pōt cōsiderari. p̄ sic vtz sit idē delictū hoc ē vtz ex eodē delicto teneaꝝ mādans z faciēs. z dico faciēs in mediate fieri faciēs ,ppī mādatū vt dixi.s̄.e.l.ñ solū.§.si mādato.z mō pōt itelligi vtz sit idez delictū nūero hoc ē vtz sit eadē obligatio z h Rñ.q̄ nō.nā tot sūt obligatiōes quot sunt psone delinquētū vt.l.si plēs.j.e.z.l.si id qđ.§.fi.cū.l.se.s̄.de iurisdi.o.iu.cū si. 3ª pōt intelligi vtrū,sit idē delictū.hoc est vtrū eadē accusatiōe vel actiōe puniātur:z hic est aduertendū.aut loqmur in casibus in in q̄bus ille qui mandat fieri vere facit:z tunc sine dubio eadem.l.punitur non attento vtrum verba sint scripta in rez vel in psonam.aut loquimur in casibus in q̄bus ille qui mādat fieri nō facit vere:z tunc distingue.aut verba sunt scripta in rē aut ī psonā:vt.l.hec verba.de adul. z.l.iij.in fi.s̄.qđ vi aut clā.z.s̄.de acqui.hē.l.si seruū.§. admonere. Quero vtrū ille q̄ mandat fieri teneatur vt p̄ncipalis vel vt p̄stans opē.banc.q.tāgit Ci.in.l.nō eo minus.C.de acc.finaliter nil est dictū.nā faciens est p̄ncipalis mandans tenet vt mandans.p̄stans opē tenetur vi p̄stans opē z oīa ista sūt distincta z seperata vt dixi tibi i.l.nō solū.§.si mādato.s̄.e. Et aduerte:qz obligationes q̄ bus isti tenēt q̄libet per se est p̄ncipalis nec obligatio accedit obligationi:lz factū accedat facto qđ dic vt.l. qui seruo.§.j.s̄.de fur. Sz qd de eo qui p̄stat opē: an videatur vere facē:dic vt dixi in.l.is qui opem.s̄.de fur.

Quedam iniurie. Nō q̄ ispicimus psonā facientis iniuriam.

Cum seruus. Op.q̄ q̄titas sola sit ī obligatione noxe dedītio sit ī solutione vt.s̄.de re iudi.l.miles.§.cū.x.ergo nō est in ptāte dñi eum tradere verberandū.so.dicit glo.hoc est verus actoꝛe postulante.alibi habes glo.q̄ indistincte tenet q̄ ī q̄libet actione noxali sit in ptāte dñi tradere seruū verberandū vt liberetur a noxe deditiōe:ita nō.s̄.de mino.l. q̄ si minoꝛ.§.si seruus. Sed azo in summa.C.e.ti. dicit z melius q̄ in qualibet actione noxali q̄ ,psequitur vindictā dñs habet eam ptātem de qua hic dicit.s.tradē eū verberandū vel dare eū pro noxa.z hoc vult iste tex.duz dicit:sed in arbitrio dñi ꝛc.si enī requirētur q̄ actoꝛ,hoc peterz nō esset in dñi arbitrio.in alijs vo noxalibus actionibus q̄ nō ,psequūtur vindictā sed rē familiarē nō habet dñs illam potestatem: sed debet soluere vel dare pro noxa vt.d.l.miles.§.cū.x.s̄.de re iudi.z sic glo.que est in.d.l.q̄ si minoꝛ.§.si seruus.nō bene dicit.habes ergo notare inter actiones q̄ dantur ex facto serui noxalit ad vindictam z aliā noxalē duas dīas.ꝑma est illa de qua mō dixi.ꝑa dīa est:qz in alijs noxalibus abñte dño pueniť ad ꝑmū z secūdū decretū vt.d.l.ij.s̄.si ex noxali causa aga.in ea vo q̄ ,pseqtur vindictā absēte dño pueniť ad diffinitiuā sniaz vt.l.lz est qōnis.§.si atrocē.s̄.e.B.

Pretoꝛ ait. Nota q̄ iudex dicit bonus vir vt hic z.l. cōtinuus.§.cū ita.s̄.đ ver.obli.z nō.in.l.si societatē.§.arbitroꝛ.s̄.,p so. Et est iste.§.in ar.cōsuetudo est pisis q̄ ille qui facit alicui iniuriam ponat se in manibus iniuriati vt de eo sumat vindictam etiam in psonā.que cōsuetudo lz non valeat de iur vt.l.j.§. vsq̄adeo.s̄.e.tamē posito q̄ valeat si ille excedit modum in vindicando potest puniri:qz arbitrio boni viri debet hoc facere ar.huius tex.

Si ante iudicem. Formaꝝ Bi.talē.q.h fecisti mihi furtū demū posuisti te ī manib⁹ meis z mihi rē restituisti an p h⁹ tollaꝝ actio furti ī duplū vl q̄druplū:certe nō vt.l.q ea mēte.s̄. đ fur. Nec ob.l.ista.qz h actio ,pseqť vindictam illa ,psequitur rē familiarem.

Filiosa.

Filiofa. In prio dicto hẽs q furioſus hr̃ loco abñtẽ. Cõtra.ſ.d̃.pcu.l.ij.§.j.ſo.vt ibi z.l.ij.§.volũtate.ſ.ſo.ma. Uẽio ad v̊.plane.nõ ex iſto v̊.q pr̃ põt remittẽ iuriã factã filio:qd̃ nõ.pp ſtatuta b̃ ciuitat̃ q̃ minuũt penã,ppt̃ pacẽ ſeu ꝯcordiã Op.q pr̃ nõ poſſit remittẽ in p̃iudiciũ filij vt.l.i.C.de bonis.mr̃. ſo.ibi iõ qz magꝭ vr̃ iniuriã pati pr̃ q̃s filius vt.l.iſti qdẽ. ſ.qd̃ me.ca. Jtẽ op.ſ. de ioffic.te.l.pap.in p̃n ſolu.ibi erat iuria ſoli filio q̃ nõ trãſibat ad pr̃ez:iõ p pr̃ez ñ põt rmitti:z vide circa hũc.§.qd̃ nõ.p gl.ſ.d̃ pac.l. i pſonã z p Jnn.ex̃ de ſẽ.ex.c.nõ dubiũ. Uenio ad .v.iterdũ nõ q qñ pr̃ ẽ vilis pſona nõ pmittit ci q remittat iuriã filij.p hoc ego dicebã in.l.ij.ſ.de vul.z pup. i mã ſbſti tutionis pupillar.q qñ pr̃ ẽ uilis nõ põt filio pupillarit ſubſtituẽ.ſic.enĩ ei auferr̃ admiſtratõ bonoꝝ filij in uita: ita in morte vt h̃ z.l.fi.C.de ſen.paſ. Uenio ad v̊.ſi pr̃. dr̃ hic q trãſferr̃ iudiciũ de pſona pr̃is i filiũ:q̃ro an ſup eadẽ inſtantia dẽat ꝓcedi.glo. determinat q ſic vt.l.tã ex ꝛctibus.ſ.de iudi.z.l.i.§.videamus de rei vx.act̃.z bñ dicit p hũc tex.z.l.ſcienduz.ſ.de ac.z ob. Uenio ad. ſi.glo.itelligit hũc tex.qñ filius fuit emãcipat̃ poſt iniu riam ſibi factam. Quero qd ſi iuria erat facta tpe quo erat emãcipat̃ vtr̃ ex tali iniuria cõpetat actio iniuriarũ pr̃i.glo.vr̃ q ſic iſti.e.§.patimur. Ly.hoc tractat in.l.ſi. non conuitij.C.e.in.iiij.q.

Procuratorem. Nõ tex.,pcurator au tẽ ꝛc. Nõ q,pcuratoꝝ. oium bonoꝝ põt agẽ:lz in mandato nõ ſit dẽm ad agẽ dũ z dfẽdendũ ꝛc.vt hic.z.l.iij.§.i.ſ.iudi.ſol.z de hoc eſt caſus ex̃ de,pcu.c.q gñalr li.vi.fa.ſ.d̃.pcur.l.q ,ꝑo §.fi.z.l.nã z nocẽ.ſ.de pac.z p Jnn.ex̃ de fideiuſſ.c.fi. circa p̃n.magne gl.de hoc in ſpe.ti. de,pcur.§.i.v̊.penl.

Quod autem. Tene mẽti vos ſcit̃ q pp abñtiã aduocati dr̃ dilatio parti vt.l.ait p̃tor.§.fi.ſ.ex q.cau.ma.hoc aũt itellẽ ſi ad uocatus eſt reuerſurus de ,prio ut h̃.ſecꝰ ſi eẽt lõgo tpe abſutur̃:tũc deberz ſibi aliũ aduocatũ q̃rere.ar.hui⁹ tex ꝓ hoc.ĵ.de excuſa.mu.l.pe.§.fi. Demuz nõ tex.ibi ad cui⁹ inquit officiũ ꝛc.z i v̊.idem iul.nõ ibi oib̃ enĩ q ꝛc.

Am qui nocentẽ. Nõ ratiõnẽ b̃ tex. z p hoc dñt doc. q ſi non expedirz reipublice talia q̃ p iuriã dicũt manifeſtari dẽrz ,pferẽs talia ꝟba. puniri.ꝟbi gra aliqs dixit tibi tu es cec⁹ vl claud⁹:tũc te neret actõe iniuriaꝝ:qz reip.nõ iterẽ. Sz quid ſi dixit alicui tu fuiſti mitriat̃,p falſo vl es ſpurius:certe puto q ſi eſt vtz nõ teneat̃:qz iterẽ reip.q iſamia illi⁹ manifeſtet ne admittat̃ ad teſtimoniũ. Jtez ne ſpuri⁹ admittatur ad dignitates q̃ruz nõ eſt capax.circa hoc vide cy.C.e.l.ſi nõ ꝓuitij in.viij.q.Bar.

Si iniuria. Qñ iniuria ꝓferr̃ in aliquẽ p̃ncipa lr̃ inſpicir̃ potius vitas q̃s opin. at cũ infertur in aliquez p ꝑſtiaz inſpicit̃ poti⁹ opio q̃s verí tas.h.d. Op.ĵ.,pr.§.ſo.hẽt̃.i ſũmario. Jtez op.de.l. illd̃.§.fi.ſ.e.ſo.ibi nõ hẽbat animũ inferẽdi iuriã alicui h̃ ſic. Jtẽ op.ſ.ex q.cauſ.i poſ.ea.l.fulcin⁹.§.ſi ad uerſuſ.gl.nõ ſol.ſo.ibi latitatõ ñ erat fraudulola ꝑ illas pſonas q̃s fraudẽ nolebat:ſz h̃ erat anim⁹ iuriãdi ꝑ eũ cui fẽ iuriaz. Jtem op.C.de hr̃.iſti.l.ſi pr̃.gl.nõ ſol. tu dic.lz ibi teſtator errauerat heres iſtitut⁹ nullũ paſſus eſt dãnuz:vñ ꝑ teſtatoris ,ppoſitũ agẽ non põt.hic vo lz in ferẽs iuriaz errauerit tñ iniuriatus paſſus eſt dãnũ z in iuriaz z iõ agit ne alĩ⁹ error ſit ſibi dãnoſus. Jtez op. de.l.ſi p errorez.ſ.de iurĩ.o.iu.ſo.glo.ibi logr̃ in actu i quo regrit ꝓſenſus duoꝝ hic nõ. Uenio ad.§. at cũ aliqs.z op.de.l.itẽ apud labeonẽ.§.interdũ.ſ.eo. dicit glo.aliud in ſeruo vt ibi.aliud i filio vt hic.nã in ſuo lo qtur q qs ſciat cui⁹ ſuus ſit qd̃ eſt vtz ſi dñs vult ag ere tãq̃ ſibi ſit facta iuria.z eſt rõ qa ad hoc vt cõpetat dño actio ſuo noie oz q ad iuriã dñi ſuus ſit pulſatus vt.ſ. e.l.itẽ apud labeonẽ.§.ſi qſ fecerit. ſz ſi iuria fiat filio vl uxori etiaz ſi nõ fiat ad iuriã patris vl viri pr̃i z viro cõ petit actio ſuo nomine.Bartolus.

Iniuriarum. Fac hec.l.ad ea. q̃ dixi i.l.i.ĵ.de penĩſ Jtẽ facit q i libello dẽat inſeri tps fce iniurie dixi de hoc in.l.p̃tor edixit in p̃n.ſ.eo. Quero q̃lr fiet iſta eſtiatio iurie.glo.dic̃ q aut agit̃ ꝓtoria z fit eſtiatio p iuramẽtũ actor̃.aut agitur.l.coꝛ.z fit eſtiatio officio iu dicis vt.l.ꝓſtitutiõib⁹.§.fi.ĵ.e. Jſtaz opi.tẽt glo.i.l.lex coꝛ.in pr̃i.ſ.e.z iſti.e.§.pena. idez tz roſ.z cy.i.l.ſi non ꝓuicij.C.e.i.x.q. Cõtra hoc vr̃ exp̃ſſe.ſ.eo.l.ſz ſi vnus §.ſuus meus.vbi agit̃ pretoria z tñ eſtiat̃ iudic̃ officio. ſo.q volũt ſuſtinẽ hãc opi.dicũt q i ꝓtoriis eſtiat̃ iuria p iuramẽtũ actoris taxatũ tñ p̃iudicez ſicut dicim⁹ in iura mẽto in litez vt.l.videam⁹cc̃ fi.ſ.de i lit̃.iurĩ.azo i ſũma tñ hui⁹ti.videt dicẽ q idez ſit in ꝓtoria qd̃ in ciuili z iſtã opi.putarem viorem de iur̃ p.d.l.ſz ſi unus.§.ſuus me us:z p.l.item apud labeonẽ.§.qd̃ ait p̃tor. 2° q̃ro retẽ ta illa opi.q eſtimetur iniuria p iuramentũ actoris vtr̃ actoꝛ dẽat ſe referre ad dãnũ hoc eſt q dicat poti⁹ voluiſ ſem eẽ paſſus tm̃ dãnũ q̃s pati tãtam iuriam vl oz ſe re ferre ad lucrum ut dicat voluiſſez eẽ lucratus tm̃ z pati tãtam iuriã.quidã dicunt q nõ oz referri ad lucrũ p.l. ſi ſteril.§.cum p venditorez de ac.ẽp.ſz nõ ob.cum enĩ hic agat̃ pp maleficiuz hẽt̃ ro cuiuſcũq̃ itereſſe etiã ex triſeci vnde teneas glo. 3° q̃ro vtrum certa q̃ntitas dẽat exprimi in libello cum agat̃ iniuriarum. qdam dicũt q ſic p iſtũ tex.cũ glo.ſz glo.hũiſtis ꝓriã.ſ.e.l.ꝓtor edixit §.i.in glo.ſup ꝟbo ſortiat.br̃ puto ſic dicendum eo cãu. quo debet fieri extimatio p iudicem nõ debet poni certa q̃ntitas in libello qz pars non debet ponẽ,p certo illud qd̃ non eſt in ea ſed ſi extimatio debet fieri ab ipſa parte tunc in libello debet poni certa q̃ntitas vt.l.cõtinu⁹.§.q illd̃ aut illo.ſ.de ver.obl. z.l.ĵ.§.qd̃ autẽ.ſ.quoruz le.

Ultimo vide glo.q̃ incipit alĩs act̃.ibi mãdati. ſed ibi actio datur ad intereſſe quo variato variatur z actio.hic ꝟo agitur ad vindictã que non variatur ex varietate per ſone. Jtẽ ibi.§.diui.fratres.ſed ibi ex augmẽtatione rei creſcit extimatio futura ſed hic ex augmẽtatione dignita tis non creſcit extimatio iniurie iam facte.

Statua. Opp.ĵ.de ſepulc.vio.l.iſ. Sol.ibi erat in monumẽto hic iuxta monumentũ z ſic ponit̃ in ,p iux̃.z ſic nõ q cã euitãde ꝓrietat̃ in ponit̃ ,p iux̃.z iõ fac̃ ad ꝯcordiã teſtiũ quoꝝ vn⁹ dixit hoc fuit in boſtio.alĩ⁹ dixit iux̃ boſtiũ.de hoc dixi i.l.gall⁹.§.ille caſus.ſ.de libe.z poſ.

Iniuriarum Opp.q ſit in bonis noſtris qz,eã exercem⁹ per,pcuratorẽ vt.ſ.e.l.ſed ſi vnius..§.idẽ ait z ſi nepoti.ſol.q̃ſtũ ad tranſmiſſionẽ nõ eſt in bonis nr̃is ſed q̃ſtũ ad alia ſic:z ſic actio iniuriaꝝ põt cedi vt hic nõ z nõ in.l.ſi nomẽ.ſ.de hẽ.vel ac.vẽ.z.l.vlt.C.de hẽ. vel ac.vẽ.p glo.z etiã ibi ci.tãgit. Sz op.illd̃ qd̃ nõ ẽ trãſ miſſibile ñ ẽ ceſſibile vt.l.ſi ex plib⁹.ſ.d̃ admi.tu.ſz actio iuriaꝝ nõ ẽ trãſmiſſibil̃ g⁹ nõ ẽ eſt ceſſibil̃.ſo.l. contraria loquitur in eo qd̃ nõ eſt tranſmiſſibile ſimpliciter ſed hic loquitur in eo qd̃ ſit tranſmiſſibile per cõteſtationem.

Ec magiſtratibus. Op. C. ad.l. iuli. repe.l.iubemus. So.qdam ſunt magiſtratus ſola dignitate ſine adminiſtratiõe vt qdam q vocãtur co

mites marchiones ꝛ si. ꝛ isti sine dubio possūt cōueniri: vt. l. ij. C. vbi sena. vel cla. qdā sūt habētes dignitatē cuz administratiōe: isti siqdē delinquūt in officio pñt cōueni ri vt. l. iubemus. C. ad. l. iul. repe. ꝛ in auc. vt diffe. iu. §. si tñ. ꝛ ī auc. vt iudi. sine quoq; suf. §. necessitate. aut nō de linquunt in officio ꝛ tūc distigue vt h. d̄ h p doc. i. l. si p̄ ses. C. de epi. au. ꝛ plenu⁹ in. l. senat⁹. s̄. de offi. p̄si. Bar.

Quod rei publice. Pone exemplū in ci uitate ī mitriaꝫ ob falsitatē. Bar.

Si plures Nō tex. ibi imo ēt. Op. de. l. si familia. s̄. de iuri. o. iu. So. intellige hic qñ erāt serui plium dñoꝝ si enī essent vnius dñi tūc haberēt bñficiuz ti. s̄. si fa. fur. fe. di. qd̄ dic vt nō. in. d. l. si familia. Ultimo nō tex. ibi dū dicit occiderūt simul. q dicit fierī simul qd̄ fit successi ue vnū post aliud. qd̄ fac̄ ad dicta testiū ꝛ intelligit actu successiue cōtinuato tñ vt. l. antiqua. s̄. si pars hēdi. pe. ꝛ C. de tes. l. testium. ꝛ ibi p Li. de hoc in. v. q.

Iquis iniuriam. Quero vtꝝ debeat ad h⁹ fieri vn⁹ ꝓcessus tñ vel duo vt sic ferant due sē tētie. Rñ. vī q due snie. p̄ma in qua fiat ꝓdēnatio pecu niaria. ſa in q̄ quertatur pecuniaria ī corporalē iō qz solꝝ uere nō pōt. vel hoc fiat vno ꝓcessu vt cōdemnet in pe cunia quā si soluē nō pōt fustiget. ꝓ hoc. C. vñ vi. l. non ab re. ꝛ. l. conductores. C. loca. de hoc p Li. C. e. l. si nō conuitij in. xv. ꝛ xvj. q. Bartolus de saxo ferrato.

I filiū nomine. Quero q̄ est rō h⁹. l. q p̄ ꝛ ei⁹ fili⁹ cogit̄ satꝭ dare. dic glo. qz p̄ nullū vsufructū hz ꝛ p hoc dico q in casib⁹ in qb⁹ p̄ nō cōpetit vsufruct⁹ nō ē legitim⁹ auctor filio mior dixi in. l. fi. §. j. s̄. de. ver. obl.

Constitutio nib⁹. §. ēt de hoc. v. dic vt dixi in. l. iniuriaruz. s̄. e.

Ius. Oppo. de. l. ꝛ si seuerior. ꝛ. l. ꝛ si possidoneū. C. d̄ his q no. īfa. so. ibi fuit pena minuta cā cognita hic sine cāe cognitionr. Et p hoc dicimus q si iudex obfuauit notario ius faciēdi instrā: siqdē fec̄ cā cognita valz alis si sine cāe cognitiōe tūc nō valet ꝓ hoc in. l. siqs in p̄n. testi. §. mi les. s̄. de le. iij. ꝛ. l. ex militari. d̄ mili. testa. C. ꝛ ibi p Li.

E iniuria. Nō qñ agit̄ crialr actiōe iniuriaꝫ q̄ est pena ꝛ videt̄ q hic pēa ponit̄ alēnatiue fm q̄litatē psonarū: ex q̄. l. cōiuncta. l. fi. C. e. Nō q vbicūz ē possibile penā corpalē īponi nō admittit̄ ꝓcurator. Quero vtꝝ ad pe nā q̄ iferī alicui ad vidictā publicā q̄s dicat̄ obligat⁹ dicā ī se. lec. Ad hāc. q. rñ. q nō qz illa pēa iferī officio iudic vt isti. e. §. ī sūma. ꝛ sic nō p̄suppōit oblōnē vt. l. cū postu lasse. ī p̄n. s̄. d̄ dā. ifec. ꝛ. l. q p collusionē. s̄. de ac. ēp. ve rūtñ largo mō sumēdo oblōnē pōt dici obligat⁹ ꝛ ita nō. i gl. l. rescriptū ī p̄n. s̄. de pac. ī gl. sup vbo hypotechas.

De extraor. crimínibus.

Glo. ꝓtinuat rubricā duob⁹ modis vt habes ín ea.

Ollicitatores. Op. īmo debēt puniri q̄ten⁹ si p fecisset vt. l. sigs nō dicā rape. C. d̄ epis. ꝛ cle. lz gl. all. eā ꝓ cōcor. So. fm pe. ibi puenit ad actū facti hic puenit solū ad actū vbi ꝛ fm hoc glo. q̄ est hic q̄ dicit q puenit ad colloqa vel ad basia male dic̄ in eo q dicit basia qz tūc puniret ac si esset pfectū delictū p dictā. l. sigs nō dicā rapē. qz puenit ad actū facti. Itez op. de. l. q aūt in p̄n. de his q no. īfa. so. vt ibi. Itē op d̄ l. j. in fi. s̄. q siqz iurl. dicit glo. h ín atrocioꝛib⁹ ibi ī leui oꝛibus. vel alit ibi logt ín eo qd̄ delictū nō ꝓtinet circa h vide Li. ín. d. l. siqs nō dicā rape. ín. ij. op. Itē op. de. l. cogitatiōis. ī. de penis. so. ibi nō puenit ad aliquē actuz sed h puenit ad actū vbi. Ultimo distingue vt doc. di stinguūt in. d. l. siqs nō dicam rapere. C. de epis. ꝛ cle.

Qui puero. Op. ꝛ vī q ꝓ stupro mulieris nō sit pena capit̄ vt insti. eo. §. itē lex iulia. so. ītellige q h īteruēit aliq̄ violētia īpellādo vl ꝓducēdo eā vl cōmittēdo alis secus. vt ibi fm Ja. de are.

Ab pretextu. Per banc. l. puto q ptātes ꝛ capita nei trarū pñt̄ vidē statuta ꝛ ordinamēta istoꝝ disciplinatoꝝ ꝛ si repierint ibi aliqd qd̄ nō spectat ad re ligionē pñt illud collegiū dissoluere. Bartolus.

Ius. Op. ꝛ vī q teneat⁹. l. pōpeia d̄ pa ricidijs q̄si suū filiū īterfecerit vt. l. j. ī. ad. l. pō. de pari. so. dic̄ glo. aut h fuit factū anteq̄ part⁹ esset aīatus ꝛ procedit hec. l. ꝛ. ī. ad. l. cor. de sic. l. si mlierē. qd̄ ītellige nisi hoc feciss̄et p pecuniā qz tūc puniret capite vt. l. cicero. ī. de penis. si vo post partū aīa tuz tūc teneret. l. pompea de paricidij. vt. ī. ad. l. pōp. de parici. l. j. Istā distinctionē de partu aīato hēs ex̄ de ho mici. c. sicut. Quero in q̄sto tpe dicat̄ part⁹ aīat⁹. glo. hic vī dicē q post. xl. dies: qd̄ est verū in masculo partu. alis audio q aīat⁹ ptns dī post. xl. dies hoc relinquo. nālib⁹.

Nona. Quero q̄ ē pēa hoiuz locuple tū q frumētū nolūt vēdē. gl. dic̄ nul la nec. n. vēdē cogūt nec puniūt si nō vēdūt. alij dñt q hoies locupletes nō puniūt si nō vēdūt pcio iusto vt. l. ānonā. ī. ad. l. iul. de anno. sed iusto pcio cogūt vē dē vt h. ꝛ. l. j. §. cura carnis. s̄. d̄ offi. pfe. vr. ꝛ si pcepto ñ perēt posset puniri ꝛ hoc puto vez de vltimis. s. de adul terinis stater. dic vt nō. ín. l. arbitrio. §. d̄ eo. s̄. de dolo.

Accularii. Ex p̄n. huius. l. Nō q ille q expendit monetā fal sā nō punitur. l. cornelia de falsis. sed punit̄ pe na exordinaria. casus est hic fm vnā lec. qd̄ est vez nisi i casib⁹ enumerat⁹ ín. l. lex cor. ī. de fal. ꝛ ibi dixi. Ex fa par te. l. nō q ille q vadit aio furādi ꝛ nō furat lz ciuiliter nō teneat⁹ vt. l. vulgari. §. q furti. s̄. de fur. tñ exordinarie pu nit̄ casus ē hic. Sūt q̄daz nō. tex. ín eo q dic̄ moze. p uinciaꝫ ꝛc. nō. ín hoc. §. q delicta debēt puniri fz moze ꝓuinciarū vbi delicta cōmittunt nō fm moze loci vbi de delicto cognoscitur vt hic. habuistis p Bi. ín. l. si cui i fi. ī. de accu. ꝛ per ci. ín. l. cunctos plos. C. d̄ sū. trini. in. j. q. ꝛ ego plenius ín repetitione illius. l.

De sepulchro violato.

I sepulchra Op. d̄. l. si statuta s̄. d̄ iurl. so. vt ibi.

Retor ait Op. q dicta pena sit x. pōdo auri vt. C. e. l. q sepulchra. So. d. glo. ibi qñ agit̄ crialiter ad penaz iferendaz fisco hic qñ ciuiliter ad penaz ínferē dam pti. nō ex hac glo. q tūc dī ciuiliter agi qñ parti de bet applicari id qd̄ petit̄ sed qñ debet applicari fisco tūc dī pena criminalis. alibi vī dicē glo. q cilit̄ dicit agi qñ īponit̄ pena pecuniaria: crialr qñ īponit̄ pēa corpalis: ita nō. ín. l. si q̄ p calūniā. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ. l. q sepulchra. C. e. ꝛ. l. j. C. qñ ciuilis ac. cri. ꝓiu. in gl. sup vbo ciuilit̄. ꝛ. C. de his q ex pup. ra. l. fi. li. x. ꝛ. l. obseruare. §. pficisci ī fi. glo. s̄. de of. pcō. ꝛ le. alibi vī velle glo. q qñcūq; agitur de crie siue ad penā applicandā parti siue ad penā appli candā fisco dicat̄ agi crialiter qz de crie agit̄ ita nō. ín. l. lex cor. circa p̄n. s̄. de iniurijs. lz ibi reprobaueri. sed veri tas est qd̄ ín hac glo. dicitur ꝛ oēs tenēt hoc ꝛ p hoc. c. tue ex̄ de ꝓcur. Itē aduerte qz hoc est vez qñ pena iferī alicui ex accusatione ꝛ sic applicatur fisco sec⁹ si fisci no mine aliq

mine aliq̃ actio moueret vt petitio hereditatis ꝛ simlia qꝛ tũc diceret ciuilis vt.l.j.C.de his qui.vt indig.ꝛ.l.j.ꝛ.l. deferre ꝛ qsi p totũ ti.j.de iure fisci.

Siquis in heredi tariũ. Nõ q testatoꝛ põt iura sepulchroꝝ vni heredũ applicare facit.C.de lega.l.monumenta.

Diuus adrianus. Nõ.v.qd tñ nõ. q.l.generalit cogit statutũ spale pceds.facit ad idẽ.C.de testa.l.fi.lz illa cũ violẽtia ad hoc iducit. ibi enĩ dicit q rustici obseruẽt cõsuetudinẽ eoꝝ in testis suis ordinãdis quasi inuãt q p.l.hac ꝓsultissima esset ei cõsuetudini derogatũ nisi spãliter esset ꝓ ea statutũ.ꝫ hoc tñ videt casus ex de ꝓsti.c.j. li.vj.so.istã.q.exaiat Ci.in.l.fi.circa fi.C.de testa.ꝛ.l.ij. C.q̃ sit lõga cõsue.in vltia.q.pncipali circa pin.cõit te nemus q debeam⁹ itelligẽ q hic impatoꝛ specialẽ mẽtio nẽ fec de illis statuꝫ vt nõ.i.d.c.i.de cõsti.li.vi.

Qui de sepulchri. Op.ꝛ videt q ista actio nõ det ad interesse sz ad vindictã vt.l.sepulchri ꝛ.l.q̃situ.j.e.so.nõ dat ad interesse sz dat ad vindictã pp id qd interest.

Si ad plures. Gl.hic fõmat vnã.q.quaz solue vt in glo.p.l.istaz ego dico q lz in accusatiõib⁹ publicis nõ admittãt ples vt.l.si ples.j.de accu.h ẽ vex nisi pliuz interfit eq̃li p hũc tex. Itẽ dico q si ples accauerũt ꝛ nõ fuit opposita exceptio q accatio ꝓcedit vt.l.si accusatorib⁹.C.d accu. ꝛ ibi nõ Jux hãc.l.q̃ro qñ delictũ cõmittit in ples.vtz glz poset agẽ uel accare vt pena inferat i solidũ ex psona vnius cuiuscz.h vi tex. ꝛ gl.q nõ:sz it oẽs vna pena. ꝓ h fac l.si ples in ꝑn.s.ar.fur.ce.mihi vi sic dicendũ q̃cz delictũ cõmittit ꝓncipli i iniuriã eoꝝ i quos cõmittit:ꝛ tũc q lz bz actiõez p se in solidũ vt.l.i.i fi.s.de iurl.ꝛ.l.eũ qui nocẽtez.§.si nupta.e.ti.q̃z delictũ cõmittit ꝓncipali cẽres ꝛ tũc oẽs quoꝝ interest hñtur loco vni⁹ vt hic ꝛ. d.l.si ples.s.ar.fur.ce.ꝛ.l.itez ap.labeonez.§.fi.cũ.l.sc.s. de iniurl.p h⁹ reducam⁹ in practica dicit statutũ ples sũt possessores vni⁹ fũdi aliqs ingredit possessionẽ illã ꝛ turbat illaz possessionez vtz ql bz ex dñis possessoribus possit agẽ pse vt imponat pẽa isolidũ ex psona vni⁹ cuiuscz.puto aduertẽda vba statuti aut denotãt actũ ꝓut iferi psõe seu i psonaz:qꝛ dic statutũ siqs aliquẽ turbauerit in possessiõe sua uel si qs turbanerit alicui possessiõez ꝛc.ꝛ tũc cũ vex sit quẽlz eẽ turbatũ qlz poterit acare in solidum sic cũ vn⁹ fu⁹ verat i iniuriã plium dñoꝝ qlz actiõe iuri az agit suo noie vt.d.l.ap.labeonẽ i fi.ꝛ ibi nõ.s. de iniurl. Si vo statuta denotãt actũ ꝓut ifertur in rẽ non hito respectu ad psonã vt qꝛ dicit statutũ si qs itrauerit possessiõez alci⁹ tũc oẽs dni vni⁹ psõe vicẽ repñtãt vt hic ꝛ.d.l.si plures.s.ar.fur.ce. Quẽo qd eꝫ qñ ples iferũt iniuriã vni.certe sine dubio oẽs tenẽt vt i.l.si ples.s. de iurl.qd plẽe exaiaui tibi i.l.si i rixa.j.ad.l.coꝛ.de sic

Quero qd si ples plib⁹ fecerunt iuriã ꝛ pono vnũ exẽ plũ.x.hoies fecerũt insultũ ꝫ.x.hoies pũiẽt ne isultãtes de tot insultibus quot sẽ psõe insultãtes.credo q sic qꝛ certuz est q qlz insultãtiũ fec insultũ ꝫ quẽlz eoꝝ q sunt isultati vt.d.l.si plures.s.d iurl.ꝓiũcta.l.si qs in graui §.si⁹ oñs dñi ad sill.

Si is cuius. Nõ q admittit pñia añ litꝫ ꝓp .ꝫ.j. de adul.l.si marit.§.si negauerit.so.ut ibi. Itez op.C.q ac.nõ po.l. accusatio. ꝛ.l.si ea.e.ti.vitas est q ibi destitit postq̃ accationez ꝓ posuerat:vñ postq̃ dsistit nõ põt postea accusare vt.l.q. destitit.j.ad turpill.h vo accusatõez nõ ꝓposuit. Itẽ. op.de.l.postq̃ litꝫ.C.d pac.so.ibi litꝫ. ichoauit ꝛ ei exps se renũtiauit h aũt solũ dixit se nolle acare. Itẽ op.d.l. nõ solum.§.i.s. de iurl.so.dicit glo.alid i actione iuriarũ q̃ facil⁹ remittit nõ placz qꝛ eodẽ mõ tollitur actio iuriaꝝ sicut alie actiões ex delictis vt.l.si tibi.§.q̃ dã.s. de pac.nõ ob.l.ꝫ qꝛ fateoꝛ q actõ iuriaꝝ tollit dissimlatõe h est ei⁹ natiuitas impedit sz postq̃ ẽ nata tollit sicut alie actiões criales ut isti.de iniurl.§.fi. Querit glo.vtz si qs renuntiat expsse huic actiõi an tollat. Jo.dic q non imo postea volens agẽ auditur vt.s.de pac.l.iurl.gẽtiũ §.si paciscar.alij dicũt ꝫ quos puto vũ dicẽ:qꝛ actio in iuriaꝝ nõ ꝓpetit ꝓncipali ad vidictã sz ad puatũ ꝓmodũ ꝛ sic ñ ob.§.si paciscar.d hac mã h⁹.§.dic ple vt dixi i.d. §.si negauerit. Ultio vide gl.q̃ icipit siue dicas i fi.ibi ar.ꝫ.s.d fur.l.q ea mẽte.ꝛ vi bo.rap.l.nõ,pdest.so.ibi i dlcõ ne maleficia rmaneãt ipũita ñ ẽ loc⁹ pñie ex pte dliq̃nt h ex pte ei⁹q petit pũiri. Itẽ vide gl.ibi.§.stichũ.so. ibi fuit statim ius quesitum ex sola electione hic non nisi secuta renuntiatione.

Timur eo iure. Nõ istã gl.q̃ icipit .i. circuit vl ãbit ꝛc̃.q si cui ꝓcessa ẽ securitas venidi videat cẽ ꝓcessa securitas rce dẽdi ꝛ h puto vex.nõ ãt venit secur ille q nõ põt rcedẽ vt l.scienꝺ.§.j.j.de lega.ꝛ.l.de etate.s.ad treb.de hoc tetin.l.relegati.j.de penis.

Epul chri violati. Op.q abñs reuersus possit itex acare si doceat se ignoras se vt.l.si cui crimẽ.§.hisdẽ.j.d accu.so.ibi loqt qñ fuit rc⁹ absolut⁹ h qñ fuit ꝺdenat:ꝛ soluit h.l.ẽ ar. q si d maleficio ẽ aliqs ꝺdenat i min⁹ pp aliq̃ qlitatẽ omissa ꝛ soluit q occasiõe ill⁹ qlitatis nõ possit de nouo accusari qd ꝑz qꝛ ista acatio dat ad pl⁹ qñ dat dño q̃ qñ dat exneo vt.s.e.l.iij.§.q de sepulchri.ꝛ tñ h simplr dño de negat si sel fcã ẽ ꝺdenatio de q⁹ plene dixi.j.de accu.l.senat. Itẽ est ar.ad.q.i q̃ plies ꝓsului aliqs pusin⁹ cõmisit maleficiũ i ducatu ꝓcedit ibi ꝫ eũ ꝛ ẽ ꝓtũax:demũ accat h q̃rit an possit. Jsta.q.bz duo pũcta ꝓncipalit.p an pẽ dẽte p,pcessu possit ꝓcedi h i loco oꝛigis.so an lata snia ꝺdenatoꝛia ibi ꝫ ꝓtumacẽ obstet h excep. Circa pmũ ẽ vidẽdũ an excep.litꝫ pñ.vl puentiõis possit opponẽ ipse re⁹ ꝓtũax ꝛ dico q nõ cũ eni coꝛã eodẽ iudice coꝛã q⁹ ꝓtu max ẽ ipe nõ põt uti illa istãtia nisi sua ꝓtũacia purgauerit ꝛ expẽsas reficiat vt.l.sacim⁹.C.d iudi.multo min⁹ poterit uti bñfici⁹ ill⁹ istãtie coꝛã alio iudice ꝛ sic nõ põt uti bñficio ill⁹.l.vbi ac.s.de iudi.ꝓtea si h eẽt seqret q i ei⁹ptãte eẽt eludẽ penã:nã h nõ possz ꝓueiri qꝛ,pcessus ẽ alibi cept⁹ ibi nũq̃ ꝓceret ꝛ sic penã eludẽt qd eẽt absurdũ ar. s.de ar.l.ne i ptãte.ꝛ ẽ videdũ an istã exceptionẽ possit opponẽ iudex q p incepit vt dicat p scdz nõ posse,pcedi cũ ipe puenerit. Rñ.iudicib⁹ ꝓcessũ ẽ iurisditionẽ suã defendere vt.l.j.s.siquis ius di.nõ ob.ꝛ siqs turbat in sua iurisditione habet interdictũ uti possi.vt dixi in.l.vlti.s. uti pos.facit.l.sane mẽtis.s.de iniurl.ꝛ ex de offi.delc.c. j.vnde si p ,pcessũ secũdi iudicis ,pcessus ꝑmi impedire tur quoquo modo ipe posset opponẽ ꝛ impedire.impedimentũ autẽ est manifestũ de iure cõmuni fm q fit rmissio reoꝝ vt in auc.vt nulli iudi.§.siquis vo cõprehenseruz.ꝛ.l.si cui.§.fi.j.de accu.sed fm consuetudinez italie fm quam remissio non fit non video q impedimentum primus iudex patiatur ꝛ sic primus iudex impedire non posset.libere enim procedit non obstãte ,pcessu secundi.

Tertio ẽ videndũ an ille q coram ꝑ iudice acauit possit istã exceptõez opponẽ coram ꝺo iudice ne coꝛã eo ,pcedat cũ coꝛã ꝑ i accusando puenit. Rñ. idẽ qd.s.si p h pcessus ei⁹ quoquomõ ipediret hẽret istaz exceptiõez alis sec⁹ ar.ad h.j.de adult.l.ij.§.fi.cũ.l.sc.sz nõ video ad qd ,pcessus ei⁹ ipediat cũ i ꝑ iudicio ille sit ꝓtñax.fateoꝛ tñ q si re⁹ i ꝑ iudicio cõparet ꝛ ꝓtũaciaz suã purgaret tũc

posſz iſtã exceptõez opponẽ qz ceſſarẽt ratiões ꝓcedẽtes z iterẽ ſua ne de eodẽ dlicto ſepi⁹ ꝯ eũ q̃rat vt.l.p.§.fi.ſ. nau.cau.ſta.z.l.ſeatus.j.de accu. Circa fm qñ eſt lata ſnia ꝯ eũ tãq̃ ꝯ ꝓtũacez an ꝓcedi poſſit corã ꝯ iudice.

Iſtã.q.diſputauit Ja.de bello viſu z eã põit i ſolone ꝯrioz i.l.i.C.vbi de cri.agi oz. z dcłauit q poſſit itez ꝓcedi z ꝺdẽnari ar.b⁹.l.vbi dr̃ q liẗ extiatõez ſb̃ſtulerit Si ergo priaz ꝺdẽnatiõez ſoluiſſz hẽret exceptõem ex ea ſz ille q fuit vt ꝓtũax ꝺdẽnat⁹ nõ ſoluit ꝺdẽnatõez ex ea ergo cẽ.p h etiã.j.ꝺ cuſto.reo .l.diu⁹.v.ſic z diu⁹.vbi apparet q nõ obſtante q qs ſit cõtumax exbãnitus pro maleficio nihilomin⁹ oz de maleficio itez conſtare:ſz ibi loqr̃ de iure cõmuni fm qꝺ abſens nõ põt ꝺdẽnari in crimin⁹ grauioz⁹ vt .l.abñtem .j.de penis :ſz ꝺ iure municipali fm qꝺ abñs hẽt pro ꝓſeſſo: z põt cõdẽnari nõ eẽt neceſſe facẽ nouũ ꝓceſſũ ut ibi dixi:tñ puto vã determinatiõem dñi Ja.p̃ p .l. euidẽt.ſ. de excep. rei iudi.vbi nõ ꝓdeſt exceptio rei iudicate niſi ei q ꝺdẽnationez ſoluerz.ſcꝺo ar.l.q repudiãt.ſ.de ioffi.teſta.vbi ſnia lata ꝯ abñtẽ nõ põt p̃iudicare alteri niſi abñti ita h per hãc ꝺdẽnatõem nõ p̃iudicat alteri iudici qñ poſſit ꝓcedẽ z ita plies de fco iudicaui aſſedendo z ꝓſulendo

Quero iuꝛ p̃dca qd ſi i duob⁹ locis fuẽit ꝺdẽnat⁹ tãq̃ ꝓtumax de eodem maleficio.an poſſit cogi vtrãq̃ cõdẽnatiõez ſoluẽ puto q ſic z iputẽt ſibi cur h paſſus ẽ ar.ad hoc.ſ.rẽ ra.ha.l.ſi ſine.§.cũ aũt i eo q ꝺdẽnatus eſt dño z ꝓcur.vt ibi dixi.

Ne ſitũ. Facẽ ad.q.filiꝰfecẽ pacẽ de morte pr̃is accepta pecũia vtruz p h videat adire hẽditatẽ.vl põe ſtatuto hui⁹ ciuitat⁹ cauet q occidẽs ꝺdẽnetur i certa q̃ntitate cui⁹ medietas applicetur filio an fili⁹ accipiẽdo illã medietatẽ videat adire:z habetis hic tex.q non z.l.pro herede.§.fi.ſ.de acquiher edi.vbi eſt idem caſus.

Si ſepulchrorum. Oppo.q pũiatur i.x. pondo auri vt.C.e.l.q ſepulchra. ſo.qñq̃ ꝓ ſepulchro violato agit ciuiliꝛ qñz criaIiter qꝺ dic vt hic in gl.z.l.qui ſepulchra.C.eo.

De concuſſionibus. Rubrica.

I ſimulato. Glo.ponit exẽplũ in nũcijs cõmunis Quero qs tẽat h crie.dic gl.q gcũz ꝓcuſſionẽ intulit hñs offic.vel etiã ſine offic.vt j.l.pr.q̃ro q̃nto tpe duret h accuſatio.cete qdã hñt h in tex.oi tpe z tũc ẽ hic ſpãle q iſta accato ẽ ppetua ꝯ regulã poſitã i.l.q̃relã.C.de fal.alij hñt huiuſmõi tpe z tũc nullũ ꝓtineẽt ſpãle.tenerẽ pmã lec.fz quã habes aliquid ſingularitaẗ. Querit glo.q̃ eſt pena huius crũſ:dic gl. q ẽ pena exoꝛdinaria tu dic q eſt pena fm modũ q dicetur.j.l.proxi. Bar.ll.doc.

Concuſſionis. Glo.ponit duas lectu.vna eſt azo.Jo. z Hug.z alioz gloſatoꝝ.alia eſt accur.z eſt p pria opi.accur.quã nõ.qz in paucis locis reperies ſuas ppias opi.vide glo.j.huius.l.q̃ incipit ſemp. Facẽ ad q.ſtatutũ punit aliqꝺ maleficiũ publicũ vtz accuſatio ex illo ſtatuto ſit publica vel p̃uata.fm azo.vr̃ q ſit publica fm accur.ſecus quod dic vt.l.j.j.de publi.iu.z ibi dixi. Quero quot modis puniat q hoc crimẽ ꝓmiſit dic vt h in glo.z plenius in.l.j.ſ.de calũ.Bartolus.ll.doctor.

De abigeis. Rubrica.

Quidã hñt de ambigeis.alij habẽt de abigeis z iſta melioꝛ.deſcẽdit enĩ ab abigo gis.i.ſubtrabo ſubtrabis.

E abigeis. §. Quãq̃. Videtis hic q magis punitur igno-

bilis q̃ nobilis qꝺ dic vt.j.ꝺ penis.l.q̃dã ſũt.z i.l.pedius.ſ.de incẽ.rui.nau.B.

Qui pecora. Quero qd ſi in iuſti.glo.dic idẽ ar.ſ.ꝺ libera.cã.l.igit.§.ij. Ad hoc op.inſti.vi bo.rap.§.qz tñ.ſo.h iõ qz iſta accuſatio requirit dolum.ibi ſecus z dic vt dixi.ſ. ſiquis teſ.li.iuſ.eſſe fu.l.j.§.j. Bar.ll.doc.

Jes. Op.q ſubtrahendo vnũ nõ eſt abigeus vt.ſ.e.l.j.§.j.ſo.qñq̃ qſ ſubripuit totã gregẽ z tũc ſine dubio eſt abige⁹ vt hic.qñq̃ ſubripuit vnũ vel alterũ aĩal z tunc aut ſubripuit ſepius q̃ſi artẽ de hoc faciẽdo z eſt abigeus vt hic.z l.j.§.j.ſ.e.aut nõ ſubripuit ſepius z tũc aut ſbripuit vnũ ex aĩalibus groſſis vt equũ vel bouẽ tũc abigeuſ eſt vt h aut ſubripuit vnũ ex aĩalibus paruis z tũc nõ eſt abige⁹ vt.ſ.e.l.j.§.ſed q porcũ. Vltimo nõ q in ouibus.x.faciũt gregẽ in porcis.v.faciũt gregẽ:in eqs nõ dr̃ h ſz gl. dicit idẽ q quattuor vel qnq̃ faciũt gregẽ qꝺ tene menti ad id qꝺ dixi in.l.ꝓtor edixit.§.j.ſ.vi bo.rap.q.iiij.vel v.boies eqtes faciũt gentẽ ſed in peditib⁹ requirerẽtur plies vt ibi dixi. Vltio nõ banc.l.cõiuncta.l.j.§.ſed q porcũ. ſ.e.ad ſtatuta q̃ diſtinguũt beſtias minutas a groſſis.nã vides q porci nũeranꝛ inter beſtias minutas ſed equus bos z mulus nũeranꝛ inꝛ beſtias groſſas. Bar.

Receptatores. Op.ꝺ.l.j.j.ti.j.ſo.vt ibi dicam.Bar.ll.doctor.

De ꝓuaricationibus. Rubrica.

Quidã aduocat⁹ flozẽtin⁹ pro miſerat pſtare pꝛocinĩũ in q̃dam cã z.p hoc accepit certã pecunie q̃ntitatẽ:z vidit inſtra oĩa partis.demũ hũit aliã partẽ z oĩa ſecreta ꝑme partis reuelauit ſecũde parti:z facto pacto de quota liẗ cũ ſecũdo q in veritate nõ fouebat iuſticiã z fuit cũ eo palã coram iudice z coram eo petitionẽ dictauit z.pduci fecit z ſniaz obtinuit.q̃ritur vtrũ iſte aduocatus cõmiſerit crimẽ falſi:dicebaꝛ q nõ:ſed crimẽ ꝓuaricationis.Cõſului ꝯ nã crimẽ ꝓuaricatiõis eſt q̃ tu es cũ vna pte copore: cũ alia aio vt hic z.l.athletas.§.ꝓuaricatoꝛ.ſ.de his q no.inſa. ſz in.q.ꝓpoſita in totũ ꝑmam partẽ dereliquerat z cũ ſecũda erat aio z coꝛpoꝛe ergo nõ eſt ꝓuaricatoꝛ ſed crimẽ falſi cõmiſit ꝙp tria.p̃ qz pecuniã accepit vt facẽt falſaz accuſationẽ cũ p̃ſciret ſe nõ fouere iuſticiã vt.l.j.§.ij.ad.l.coꝛne.ꝺ falſo.ſo qz faciẽdo pactũ de quota liẗ:cũ ſciret eũ nõ fouere iuſticiã facit ſocietatẽ in necẽ inocentũ q incidit i l.coꝛ.de fal.vt.ꝺ.l.j.§.j.j.ad.l.coꝛ.de fal.q̃ videt hẽ locũ ſiue hoc fiat in accuſatiõe criali ſiue in ciuili actione:vt l.ex ſenatus.j.ad.l.iuli.de vi p̃ua.ſz cõtra hoc faciat.C. ad.l.iul.r̃pe.l.iij.facit ad hoc qꝺ nõ.in.l.j.§.j.ſ.ꝺ calũ. vbi diſputat etiaz glo.an hoc ſit verum ſiue iſta ſocietas fiat in actione ciuili ſiue in accõne criali.ſecũdo incidit i crimẽ falſi qz reuelauit ſecreta partis vt.l.j.§.his qui de poſita ad.l.coꝛ.de fal.z de penis.l.ſigs aliquid.§.ſigs i ſtrumentũ. Item incidit in.l.coꝛ.de fal. qz per obrepctionẽ impetrari fecit z obtinuit ſententiam.z ſic incidit in l.ſigs obrepſerit.j.de fal.

Reuaricationis. Nõ qñ accuſatoꝛ eſt ꝓuaricatus in crimine publico crimen eſt publicum alꝭ eſt priuatum. Item nõ q ſuper replicatione preuaricationis debet pronunciari. Op.ſuper icidẽti non ꝓnũciaẽ vt.C.ꝺ oꝛ.iudi.l.j.hic dicit ꝯ ergo male.dic gl. ſpãle ẽ h q ſup incidẽti ꝓnũciaẽ.tu dic q iſta nõ ẽ icidẽs ſed emergens nam opponitur ad proceſſum:cum enim me accuſas ego excipio nõ eſſe procedenduz ſuper accuſatione quouſum abſolut⁹ de eodẽ crimine: tu replicas

q̄ fui absolutus p̄ p̄uaricationē: vnde hic disputatur an sit ꝓcedendū vel nō. non enī disputatur de meritis cause sed de ꝓcessu. ⁊ hic est vnus modus quo de p̄uaricatione cognoscitur. s. p modū replicationis. Itē est aliꝰ modus. s. p accusationē hoc modo tu accusas me ego excipio q̄ fui absolutus. tu dicis me fuisse absolutū p̄ p̄uaricationem ⁊ vis accusare p̄mū accusatorē de p̄uaricatiōe certe pendēte illa accusatione p̄uaricationis supsedebit super ista accusatione secūda. istos duos modos ponit glo. hic q̄ incipit hic est speciale. Quero q̄ñ p̄mus accusator accusatur de p̄uaricatione ⁊ cōuincitur vtrū h̄ p̄iudicet reo. Rñdeo q̄ nō nisi ipse fuerit citatus vt illi iudicio adesset vt. l. denunciasse. §. fi. ī. de adul. ꝓ hoc optime fa. glo. l. cū miles. s̄. ex q. ca. ma. ꝓ h̄ qđ dicimus de sñia lata p̄ notariuꝫ de falso nō p̄iudicat parti si non fuit citata vt. l. si docuerit. C. de fi. istr. ꝓ hoc qđ nō. p ci. C. q. ac. nō po. l. j. in vltima. q. ⁊ facit qđ nō. p Ci. ī. l. j. C. đ aduo. diuer. iudi. ⁊ p Ci. in. l. sigꝭ homicidij. C. de accu.

Quero qd si p̄mus accusator đ p̄uaricatiōe fuerit absolutus: glo. dicit hoc indistincte si ꝓnūciat nō p̄uaricatū siue sup replicatione siue super accatiōe de cetero non poterit redargui de p̄uaricatiōe. ita dicit glo. ⁊ nihil allegat de hoc habes casū. s̄. de collu. detegen. l. fi. in p̄n.

Si ideo quis. Duobus modis legit iste. §. Nō q̄ crimē publicū nō ē nisi aliqua. l. caueat. fac ad. q. si aliqꝭ accāt ex aliquo statuto vtrū dicatur accusatus de crīe publico vl nō. đ quo dixi in. l. j. ī. de pu. iud. Secūdo nō q̄ pena turpilliani est. v. aureorū. p̄. ī. de custo. reo. l. iiij. so. ibi logt de pena conuentionali p̄ eū q reū nō exhibuit: hic de eo q restitit. Scđo opp. C. q ac. nō po. l. q crimē. so. ibi logt in eo q̄ nō cōparuit in termīo statuto a iudice h̄ i eo q renūciauit expsse. Itē op. C. vt. ī. certū tempus q̄ō crimi. ēmi. l. fi. so. ibi logt in eo qui passus est labi tpl tacite ⁊ iō vt tibi liqueat ista mā ita distingue: aut qs nō accusauerit ⁊ nullo modo punīt vt hic fm p̄mā lec. fallit in casib̄ in qbus tenet vlcisci mortē defūcti vt. l. j. C. de his qui. vt indig. ⁊ l. cū mortē cū si. ī. de iuꝛ fis. aut accusauit ⁊ tunc aut expsse destitit nō ipetrata abolitiōe ⁊ punīt pena. v. libraꝝ auri vt hic. aut tacite. tūc aut patiendo labi tēpus statutū a iudice punīt extraordinarie vt. l. q crimē. C. q ac. nō po. aut patiendo tps labi legale ⁊ tūc punīt pena posita in. l. j. C. vt intra certū tempus cri. q̄ō ēmi. punitur etiam q̄ñq̄ pena conuentionali vt. l. iiij. ī. de custo. reo.

De receptatoribus. Rubrica.

Essimum genus. Opp: de. l. si. s̄. de abig. So. dicit glo. speciale est in recipiente abigeū h̄ in eo q recipit alios fures. vel dic q̄ istō ꝓpinde nō īducat omnimodā similitudinē. q. d. sicuti punīt delinquēs ita receptator nō tñ eadē pēa qđ est nōndū. dic statutū q̄ q fugerit añ familiam puniat pinde ac si inuētus fuerit cū armis: ⁊ ꝓ armis est statutū q̄ de nocte pene duplicēt vtq̄ huic fugienti de nocte pene duplicentur: ⁊ videt q̄ nō vt h̄ qꝛ dictio pīde nō refert ad q̄litatē vt eodē modo puniat tamē hoc nō puto verū qꝛ iste dictiones referūt ad oēs q̄litates vt. l. a filio. §. penl. s̄. de alimē. le. nō ob. hic qꝛ hoc ē verū cā tollēde p̄rietatē sile de dictione pinde hēs. ī. ad. l. iul. pecul. l. sacrilegij. §. his añt. ⁊ ibi gl. magna dat multas concordan. Barto. ll. doc.

In pari. Nō q̄ in duob̄ casib̄ qs tenet si nō apprehēdit latronē cū possit videlicꝫ si accepit pecuniā vel partē reꝛ ꝑceptaꝝ. Sꝫ qd si gratis dimiserit eū ire. dicit glo. tūc sec. istā glo. intellige in casibus in qbus qs nō tenet defendere territoriū suū fm ea q̄ dixi in. l. ne qd. §. j. s̄. de incē. rui. na. Itē intellige i eo q nullo mō receptauit qꝛ tūc ille teneret q receptauit p. l. j. C. de his qui latro. ⁊. s̄. ꝓxi. §. In p̄n. l. diuisi vnā q. h̄ in p̄n. habes q̄ receptator ⁊c. quero an hoc sit verꝫ i sciēte ⁊ ignorāte: dicit glo. in sciēte tm̄ quā glo nō. ⁊ p ea est casus in. l. ij. §. sꝫ etenī. s̄. de incē. rui. na. ⁊. ī. de penis l. metrodoꝛ. Sꝫ q̄ñ ꝓbabit q̄ receptor hoc sciuit. dic gl. q̄ hoc ꝓbabitur si est notoriū p̄ p̄ctū qđ nō. sile habes in l. pe. C. de pi. tu. qđ tene mēti ꝓ statutꝫ loquentꝫ de receptātibus exbānitos.

Os apud. Aduerte dicit statutū q receptauerit exbānitū punīa tur in certa quātitate an habeat locū i receptāte exbānitū agnatū vl cognatū suū. ⁊ h̄ videt q̄ nō. vide te dñi. si qđē exbannitus est talis q̄ pōt impune occidi ex forma statuti tūc dicit hostis ciuitatis. ⁊ sic pdit eū ciuitas ita eū agnati ⁊ cognati pdūt. vt. l. postliminiū. §. filium. ī. de cap. facit qđ dixi in. l. si adulteriū cū incestu. §. liberto. ī. de adul. q̄ si nō pōt impune occidi ⁊ sic nō ē hostis ciuitatis tūc sigdē p statutū ē determinata pena certa illa eēt iponenda pena. nec ob. ista. l. qꝛ hic loquit de iure cōi quo nō ē limitata certa pena. tamen iudex si velet vti arbitrio p legē sibi ꝓcesso fm. l. qđ ergo. §. pena q̄ uiorꝛ. s̄. de his q no. ifa. cā cognita possꝫ penā minuē.

De furibus balnearijs. Rubrica.

Tres nocturni. Hic habes duplicē litterā vno mō extra ordinē audiēdi sūt hoc ē p officiuꝫ iudicis. Scitis enī q̄ vbi. l. dicit extraordinē intelligit iudicis officio. vt. l. si cui. s̄. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ fm h̄ habes q̄ ꝓtra fures nocturnos ⁊ balnearios pōt iudex ingrere ex suo officio. Venio ad. l. ij. dicit h̄ q̄ remittit ad ius ordinariū qđ ē h̄ dictum dic glo. i. ad actionē ciuilē vt puniat in duplū vl in quadruplū. Sed an grauius puniat crīminalit. glo. dicit q̄ sic. vt. l. si. s̄. de p̄ua. delictis. tu dic plene vt dixi in. l. capita liū. §. famosos. ī. de penis.

De effractoribus ⁊ expilatoribus.

E bis. §. expilatores. Nota tex. ibi iccirco ⁊c. q̄ q̄ñ pena nō est limitata in iure remanet iponenda officio iudicis qđ tene menti. Op. q̄ nullus sit improbior fur q̄ꝫ raptor. vt insti. vi bo. rapt. in p̄n. ⁊. l. si te. C. ex q. cau. infamia irroga. so. fateor ⁊ debetis scire q̄ q. dā ē fur īprobus. vt simplex fur. qdā ē īprobior fur vt ille q expilat hereditatē vt hic. qdā sūt improbissimi vt raptores. vt. l. cōtraria. Quero q̄ñ. l. imponit plures penas alternatiue cuius dꝫ esse electio. text. h̄ videt dicere q̄ sit electio iudicis. ꝓtra videt tenere glo. in. l. qcūq̄ꝫ. C. de ser. fu. Ci. variat. nā aliud dicit in. l. qcūq̄ꝫ. ⁊ aliud in l. si fugitiui. eo. ti. tu vđ dic sic. q̄ñq̄ verba. l. sunt directa ad iudicē. q̄ñq̄ sūt directa ad reū. q̄ñq̄ sūt simplicit ꝓ plata. si sūt directa ad iudicē tūc ē electio iudicis h̄ ē tex. ī. l. si fugitiui. C. de ser. fu. nā tex. dicit aut pede amputato đ bilitent aut alia pena afficiantur ⁊c. ⁊ sic verba referūt ad iudicē. si vđ referunt ad reum tūc rei ē electio. vt. l. qcūq̄ꝫ ibi reddat: ⁊ sic refert ad reū. aut sūt verba simplicit ꝓ plata ⁊ tūc dubito. nā h̄. l. videt velle q̄ sit electio iudicis tm̄ cū cāe cognitiōe dicit debere eligi. In dubio putarē esse electionē rei. ar. l. interptatiōe. ī. de penis. simile distinctionē sa. glo. in verbo testatoꝛ. l. lutio. s̄. de le. ij.

De crimine expilate hereditatis.

I quis. Quero que est pena expilantis hereditatem. habuistis ī. l. j. §. expilatores. s̄. ti. i. Quero vtrū ꝓ isto crīe sit inducta aliq̄ actio ciuilis

glo.hic dubitat. veritas est q̄ sic saltim actio in factuz vt plene nō in.l.fi.C.e. Bartolus.ll.doctoz.

Jexpilate. Jstam.l. prosequere vt in glo.Bar.ll.doctoz.

Es hereditarias. Op.q̄ gesta cū vno ex heredibus nō ꝓfūt nec nocēt alīi vt.l.vlt.C.q. res iudi.nō nocet.z.l.sepe.s̄.de re iudi.dicit glo.verum est q̄ alijs prodest quo ad p̄sumptionē nō q̄ hēat ꝓ plena ꝓbatione.z assignat mtrabilē rationē.sicut enī ꝓducēti tibi testes nō ꝓdessēt nisi fuissēt: ita illa dicta nō p̄fūt alij ꝓdesse.alij dicūt q̄ ꝓdest quo ad plenā ꝓbationez: qđ posset esse verū si ponēs istā cām esse talē q̄ ꝓ pte expediri nō p̄ot.tūc enī qlibet socius posset isolide rē in iudiciū deducē: vt.l.si oēs.s̄.de neg.gest.z.l.si fuo.s̄.si ex noxa.cā aga.z.l.hēdes.§.itē si vnus.s̄.fam.herd. merito facta per vnum heredum alij coheredi ꝓdesset q̄ saltim in hoc habet mandatum a.l. Bar.ll.doc.

Ereditariam. Nō bonuz casuz. nota tex.ibi z nihil mutat cē.facit ad.q.ego interfeci exbānitū quē poterā occidē impune an dēat distingui vtrū ego sciuerim vel non:certe non.nā scientia mea nō debet attēdi.dixi i l.inter omnes.§.recte.s̄.de fur.

De crimine stellionatus.rubrica.

Tellionatus. Op.đ.l.qđ ergo.§.fi.s̄.đ bis qui no.infa.so.vt ibi.

Tellionatus. §.maxime. Opp. dc.l.si duobus.ff.đ fal.so.aliud si duob⁹ vēdidit q̄ tūc icidit i fal sū vt.l.ꝓria.alīđ si duobus obligat vel ꝓmittat vt hic.

Jtem siquis. Dicāt hic sigs īpostura qd est hoc dictū dicit glo.i.bonis viris mendacia īposuit. hoc nō placet q̄ tūc tenetur iniuriarū q̄ infamādi alteri⁹ cā hoc fecit vt.l.itē apud labeonē. §.ait p̄tor.s̄.de iniur.vñ dic īpostura fecit hoc est īposuit ꝑ p̄ciū alicuius rei.nā ibat in plateā z ꝓmittebat dc frumēto plus debito vt alij sic emerent.vel in aliqua ꝓmissione promisit plus debito in alterius detrimentum.ita intellige hanc.l.quod est notandū.

Qui merces. Op.đ.l.si is q̄ rez. in p̄n.s̄. đ fur.so.intellgas hic merces nō eē obligatas vel obligatas gnāliter z eas nō tradiderat creditoi alīs incideret in crimen furti vt.l.contraria.

E periurio. Op.q̄ solū deū hēat vltorē vt.l.ij.C.đ rebus credi.so.hic iurauit aliquo nō deferente vt aliū deciperet. Sed.l.contra.loquitur in eo qui iurauit aliquo deferente ad litis decisionem qđ dic vt ibi per Ci.

De termino moto. Rubrica.

Jnus. Op.de.l.siqs id qđ.§.doli s̄.de iur.o.iu.so. intellige h̄ fortuito q̄ in hoc fuit casus fortuit⁹ q̄ ignorabat illū lapidē esse terminū tamē habebat aīum furandi z iō opinio circa qualitatē rei nō attenditur.s̄.ti.ij.l. fi.alij dicūt q̄ illud qđ hic dicit ignorantia z fortuito dz intelligi negligentia z culpa p̄cedente vt.l.qui edes.s̄.đ incen.rui.nau. Hic dicit qualiter puniunt splendidiores q̄ro qualiter puniūtur alij qui sūt conditiōis inferioris: Rñ.iste tex.pōt legi duobus modis.vno modo vt distinguatur vtr̄ splēdidior hoc fecit cā sui vel cā gerēdi negociū alterius z tunc de alijs hoibus inferioris cōditionis nul đ h̄.fz hec lec.ñ placz.q̄ castigatio z cedē vberib⁹ ē pēa remota a nobiliorib⁹ vt.l.j.§.j.s̄.đ effrac.z.l.pedius.s̄.đ incē.rui.nau.legas ergo istā.l.alī vt i isto. v.si vo alij.icipiat loq đ plōis iferiorī gradus.z apostilla:sic tex.ibi si vo alij.s.hoies ñ splēdidiores z sic alij ē cāus notati plis:ibi negociū.s.p̄dictū occnpādoz finium qđ sequitur in tex.ē clar.

Braria. Op.z vī q̄ nulla sit pēa peculiaria statuta.vt.s̄.e.l.j.so.añ hāc.l.nulla erat pēa pecūiaria statuta.fz p⁹hāc l.icepit pēa eē statuta. Jtē op.đ.l.j.C.đ accu.vbi idez dī q̄ pēa pecūiaria ñ erat.so.dic gl.si qs euulserit terios int̄ edes z edes nulla ē pecūiaria pēa statuta tpe ātiquo nec p.l.agrariā q̄ loq̄t solū đ agris.vt ibi.fz si euellāt termini int̄ agros tūc sic vt h̄.alij alī dicūt vt ci.refert in.d. l.j.C.đ accu.z iō distingue vt ibi p eū z h̄ i vltia gl. Quero cui applicet ista pēa.l.aureoz:vī q̄ fisco q̄ tex.h̄ dic in publico dare. Jn ꝓriū vī q̄ pti q̄ h̄ dicit actionem z actio ē ius,pseq̄ndi i iudicio qđ sibi debet.g⁹ ps petit qđ sibi debet.teneo q̄ det fisco vt h̄ dī.ad rōem in ꝓriū rñ debo incōtinēti. Quero qñ.l.īpōit penā simplr cui applicet ista pēa vl fisco vl pti:z vī q̄ pti vt in oīb⁹ ppl̄ar⁹ actiōib⁹ vt.l.si cui ex ppl̄ar⁹.ff.de.v.sig.z.s̄.đ sepl.vio. l.iij.circa p̄n.z nō.i.l.si qs id qđ.s̄.de iurisd.om.iu.in q̄dā.gl.pua z vī tex.in.l.fi.s̄.de litigi. Jn ꝓriū q̄ applicetur fisco vī tenē gl.in.l.iubem⁹.§.his iudicib⁹. C.de sacrosan.ec.z vī tex.in.l.multaz.C.de mō mulcta.z.x.colla.q̄ sint regalia.c.j.z hic.alibi vī velle q̄ medietas applicet pti alia medietas fisco vt.l.iij.§.h̄ at.s̄.đ his qui de re.vel effu.z.l.lege cornelia.s̄.ad sille.z tangit h̄ in glo: dico sic qñqz.l.imponēs penā introducit actiōem.qñqz introducit accusatiōem qñz simplr loq̄t.p̄ cāu rla ē q̄ applicat pti vt.l.si cui.ff.de.v.sig.z.l.iij.circa p̄n.s̄.de sepl. vio.z.l.siqs id qđ.s̄.de iurisd.om.iu.fallit si in.l.alr exp̄meret vt h̄ z.l.fi.s̄.đ litigi.z.l.lege cornelia in fi.ad sille. qñqz introducit accusationem z tūc applicat fisco vt.d.l. mulctaz.C.de mō mulcta.z.x.coll.q̄ sint regalia.c.j.fac ad h⁹ gl.in.l.iij.in p̄n.s̄.de sepul.vio.nisi alr exp̄metur. qñqz.l.simplr loquit z tunc puto q̄ in dubio itroducat accusatiōem z penā fisco applicā dā vt.d.l.iubem⁹.§.his iudicib⁹.C.de sanctosan.ec.z.d.l.mulcta.C.đ mō mul. z.x.coll.q̄ sint regalia.c.j. Ultimo di.inducē hāc.l. q̄ si aliquis plēs testes falsos ꝓduxerit q̄ ꝑ quolibet puniatur.tu distingue an isti plēs testes ꝓducūtur ad eundem effectū an ad diuersos vt dixi in.l.insiciando.§.insās.s̄. de fur.z.l.nūqz pla.s̄.de p̄uat⁹ delic.

De collegijs illicitis.

Querit gl.quot ꝓstituāt collegiū:z rñ.q̄ tres vt.l.nerat⁹.ff.đ.v.sig.z dicē bñ vide tñ q̄ dixi i.l.p̄tor p⁹p̄n.s̄.vi bo.rap.2°gl.q̄rit q̄ sit dīa int̄ collegiū z corp⁹so.collegiū dī ꝓp̄e qñ sil hītāt.q̄ sic dcm ē qm̄ sil colligūt. corp⁹ dī ꝓp̄e siue sil hītāt siue ñ bñt ēt ex ꝓsuetudie alia noia.naz q̄dā collegia appellāt societates.vt.s̄.q̄ cuiusqz vni.no. in.l.j.circa.p̄n.q̄dā appellāt frnitates.vñ illi đ illo collegio dñt ꝓfrēs vt videbit̄ i.l.fi.ff.e.q̄dā appellāt sodalicia vt i.l.j.i.p̄n.ff.vñ illi đ coll'.dñt sodales.bñt ēt alia noia q̄ ꝓsuetudo eis attribuit fz diuersitatē regionū ñ sē alia.

Andatis. Nō q̄ ad offi. p̄sidis spectat ne sint ista coll'. ꝓhita z ex h⁹ apparz q̄ collegia sūt sub isti iudicib⁹ seclaris⁹ z h⁹ tz Jnn.ex đ excel.p̄la.c.dilecta i fi.magne gl. 2° nō q̄ milites ñ p̄nt facē istas collegationes z societates insil'. Contra hoc opponitur quia immo sunt legiones z ale militum vt hēs plene in.l.ij.s̄.de his q̄ no.in.solu.non potest fieri sine

mandato ducis belli. cum eius mãdato sic vt in ꝓtrario.

Sed permittitur. Nõ ꝙ paupibus mi-litib⁹ conceditur facere collegium causa ꝓcu. ea vnde debent viuere ad alia. effectus huius coll. extendi nõ potest dicam. j. e. l. fi.

Sed religionis. Nõ ꝙ causa religionis collegia sũt pmissa de iure cõi vt hic & l. j. circa pũn. s. qõ cuiuscꝫ vniu. no. & ibi nõ. vnde collegia disciplinatorũ & ista collegia miserico-die & similia que pietatẽ respiciunt sunt approbata de iure cõi. Secũdo nõ ꝙ prætextu huius nõ debẽt tractari alia que respiciant ad regimẽ ciuitatis & similia & si hec fierẽt punirentur vt. l. ij. de exõr. crimi. s. & dicaz. j. eo. l. fi.

Non liceat. Nõ ꝙ qs nõ põt esse in plu-ribus collegijs. qõ q̃liter intelligat dicã. j. e. l. fi. Secũdo nõ ꝙ illud qõ est vniuersitatis est singulorũ qõ apparet: qr qlibet recipit partẽ suaz. Ad hoc op. s. de re. diui. l. in tantũ. §. vniuersitatꝫ. & l. sed & si hac. §. q manumittit. s. de in ius vo. quidam dicunt ꝓcedo ꝙ q̃ sunt vniuersitatis sũt singulorũ nec ob. contra. qr in q̃libet illarũ statutũ est ꝓpter magnum impedimentuz quod alis esset. ita dicunt gdaz vt glo. refert sed ista opi. nõ est vera: nã qõ est vniuersitatꝫ nõ est singulorũ qm̃ vniuersitas est psona repsentata per se vt. l. mor tuo. s. de fideius. Nec ob. iste tex. qr fateor ꝙ qñ dissoluitur vniuersitas quo ad oẽs vl quo ad vnũ tm̃ res que erant vniuersitatis efficiuntur singulorum vt hic. Quero & reuoco in dubium quando quis recedit de vniuersitate de quibus rebus debz habere partem: glo. tãgit hic dicam de hoc. j. e. l. fi.

Vis illicitum. Nõ ꝙ illi q faciunt collegia illicita & sunt auctores huius tenentur. l. iulia. maiestatis vt hic in tex. & glo. Itez tenentur. l. iul. de vi publica quasi hoibus armatis & coadunatis hoc fecissent: vt hic dicitur in tex. Item hec est pena actoris. que autez sit pena aliorũ de collegijs videbitis. j. ꝓ. l.

Collegia. Nota ꝙ lz auctores collegij puniantur tamẽ hoies de collegio non puniuntur aliter nisi quia collegium dissoluitur vt hic. Secũdo nõ quando dissoluitur collegiũ & res q̃ sũt in collegio diuidunt iter eos dicã. j. l. fi.

In summa Nõ regulam ꝙ omnia collegia sunt illicita nisi reperiant pmissa.

Seruos Nõ ꝙ serui possunt esse in collegio volente domino nõ aliter. & intellige ꝙ sit tale collegiũ cui status seruilis nõ repugnet vt hic vides.

Odales Quidam nõ habent in tex. nisi vsqꝫ ibi si aũt plebis. qa abinde infra est interpretatio greci & diuiditur: qr ꝓmo ponit q̃liter vocent q sunt de vno collegio. secũdo dicit qd possunt facẽ inuicẽ collegiati. tertio dicit vñ ꝓdicta habuerũt originẽ. s. a lege solonis greca. quarto ponit interptatio illius. l. grece. fa ibi is aũt. tertia ibi sz hec lec. q̃rta ibi sin aũt plures. Nõ ꝙ illi q sũt de eodẽ collegio vocant sodales vt hic in ꝓn. vocant etiã cõfrẽs vt hic in vltima parte. dixi. s. e. super rubrica. Itẽ nota ex fa parte ꝙ collegia possũt facere statuta & leges inuicẽ inter eos vt. j. dicã. Nõ tertio ex particula tertia ꝙ predicta sumpserũt originẽ ex. l. greca. Sed q̃ro qd est ꝟ qõ dicit in tex. ibi nã illicita est eadẽ ꝛc. glo. dat plures exposities. qdã dicũt illicita est eadẽ. s. talis res vel talis societas. vel si habes in accusatiuo casu. s. illicitã eẽ eãdez intellige scilz legem vel societatẽ: & qõ dicit illicita dic. ú valde licita vt. l. gall⁹. §. ille casus. s. d lib. & pos. vl dic illicita. i. nõ licita q̃stũ esset cõtra publicas. l. Ex vltima parte nõ ꝙ simul habitantes possunt facere collegiũ licitum & sic posset facere sindicũ & fm hoc habes casũ illius qõnis quã format gl. j. l. ij. §. j. s. qõ cuiuscꝫ vni. no. vtꝫ tres vel quattuor scholares simul habitãtes faciãt collegiũ. certe sic. hic dum dicit simul habitantes. Itẽ qr permittit tenuioribus ꝓ eoꝝ victu hñdo vt. s. e. l. j. fo rñso: & hoc ꝓut habes hic in littera sil' hitantes: alij habent ꝙ multi sil' hitaturi sũt expoñ. & oẽs q multa habẽt facere & tractare sil' possunt facere collegiũ approbatũ de iure cõi vt ꝟ & ista Inno. allegat. ex de excess. ꝓla. c. dilecta. Venio ad mãm & ꝓmo q̃ro quot ꝑsone constituãt collegiuz dic vt dixi. s. e. sup rubrica. Secũdo q̃ro ex qbus causis possunt cõstitui collegia. regula est ꝙ oia collegia sũt ꝑobata nisi appareãt pmissa vt. s. e. l. ꝓxi. §. in sũma. Videam⁹ ergo ex qbus causis collegia de iure cõi sunt pmissa. ꝓ cuius euidẽtia debes scire ꝙ q̃dã coll. sũt pmissa de iure gen. q̃dã de iure ciuili. De iure gen. collegiũ qõ appellatur ꝓplus vnius ciuitatis castri vl ville vt l. ex hoc iure. s. de iusti. & iurl. ibi edificia agris terminis positis ꝛc. & hoc tenet glo. in. l. ij. §. j. s. qõ cuiuscꝫ vni. no. Inn. tñ. in. c. cũ ab eccliaꝝ. ex de offi. ordi. videt tenere ꝙ nõ gaudeat ꝓuilegio ciuitatis castri vel ville nisi approbet a supiore. sed nõ puto ꝙ ista approbatio sit necessaria cũ a iurl gen. sit pmissũ. Itẽ a iure ciuili nõ est ꝛprobatũ nisi qñ illa edificioꝝ collectio tẽderet ad emolumẽtum alicui⁹ ciuitatꝫ vt. l. opus. s. de ope. pub. & l. ꝓ. puin ciã. C. de edi ꝓua. & ista vera quãtũ ad hoc vt dicat ꝓplis q̃ztũ vo ad hoc vt illa edificioꝝ collectio sit ciuitas vl castruz seu villa reqreret auctoritas supiorũ: nã in vsu nro nõ appellat ciuitas nisi vbi epatum hñs: sed epatuz hẽ nõ posset sine supioris auctoritate. diceretur tñ castrũ terra seu cõmunantia fm modũ diuersũ loquẽdi & ppls cẽt seu collegiũ licitũ. fatet tñ Inn. ꝙ tale collegiũ ciuitatꝫ castri vel ville eẽt approbatũ eo ipo ꝙ supior sibi rescriberz tanq̃z ciuitati castro vel ville ita dicit ipe. tñ vt puto nulla cõfirmatio reqritur. Quedã collegia approbant ꝺ iurꝭ ciuili vt collegia q̃ sunt cã religiõis vt. s. e. l. j. §. sed religiõis. vñ collegia disciplinatorũ & collegia miricordie & collegia iuuantiũ oppssos & silia sunt approbata de iurꝭ cõi. Sed ꝛ hoc op. exꝭ de religi. domi. c. religionũ diuersitas li. vj. vbi nullũ collegiũ religiõis põt institui sine auctoritate sũmi põtificis. So. aut qs vult istituẽ collegiũ cã religiõis ita ꝙ remaneãt ꝑsone seculares vt sẽ collegia disciplinatorũ & alia de qbus. s. feci mẽtionẽ & sunt pmissa de iure cõi vt hic. aut vult qs instituere collegiuz cã religiõis ita ꝙ ecclĩastice ꝑsone efficiant & istud nõ potest fieri sine auctoritate sũmi pontifid vt in ꝛrio. Itẽ ẽ approbatũ de iure ciuili collegiñ doctoꝝ & scholariũ: vt. C. ne filꝰ ꝓ patre auc. hĩta. & exꝭ de rescrip. c. antepe. & de ꝓ/cu. c. sup his. Itẽ approbata sũt de iurꝭ cõi collegia plurĩũ facientiũ vnã artẽ in vna ciuitate vel loco: vt hac. l. fi. adeo qõ dicit glo. in. l. j. s. qõ cuiuscꝫ vni. no. ꝙ oẽs iste artes q̃ enumerãt. j. ꝺ iurꝭ imuni. l. fi. hñt collegiũ approbatũ. Permittit etiã de iurꝭ cõi paupib⁹ ꝑsonis facẽ collegiũ sil' ad substentationẽ eoꝝ vite. dũ tñ nõ ꝓueniãt pl' q̃z sel'i mẽse vt. s. e. l. j. §. j. oia alia collegia & oẽs alie secte & colligatiões sũt ꝓhibite: & iõ iste secte q̃ fiunt in citatib⁹ q̃ nõ fiũt sup his q̃ hñt sil' tractare. Itẽ iste lige q̃ fiunt inter citates & inꝭ ꝓncipes & barões nõ valẽt. ita tenet Inno. in dicto. c. dilecta exꝭ de excess. ꝓla. Nec ob. l. nõ dubito. j. de cap. vbi dr ꝙ citates inicẽ federant & colligant qr istud est verũ ꝙ citates alie nõ amice vel libere federant pplo romano hñti iperiũ. sed plures citates vel plures barões q esset sub vno rege dño vel ꝓncipe nõ pñt inicẽ facẽ illã federationẽ. Ista enĩ sẽ sodalicia & collegia ꝓhibita vt. s. eo. l. j. & ex istis colligitur ꝙ ciuitates tuscie

que nō cognoſcūt de facto in tēporalibus ſuperiorē poſ ſunt inuicē ſimul federari tanq̄ libere. Sed plura ca/ ſtra vel ville que eſſent ſub vna ciuitate vel vno domino hoc non poſſent vt dictum eſt. Quero per quas perſo nas regent iſta collegia permiſſa. pro cuius declaratiōe debes ſcire q̄ de eſſe collegij nō eſt q̄ hēat rectorez. pōt enī eſſe ſine rectore ſeu p̄ore ita nōt Jnno. in. c. cū nō. ex̄ de p̄hēb. tñ ſi volūt poſſūt ſibi inuicē rectorē facē: vt. l. fi. C. de iur. om. iudi. z. ſ. de pac. l. itē magri z. ſ. l. p̄xi. §. fi. ibi curatores horū corporū ꝛc. z hac. l. in eo q̄ p̄mittit inuicē facere leges. Sed circa hoc dubitaſ ſi eſt colle/ giū clericoꝝ vel laicorū ſimul: vt eſt vniuerſitas ſcholari um: z iſte vniuerſitates diſplinatorū an poſſit fieri rector laicus: videt q̄ nō: q̄ nulla pōt hāe iuriſditionē i clicos vt in auc. ſtatuim⁹. C. de epi. z cle. z ex̄ de fo. cōpe. c. ſi di/ ligenti. Sed debeſ ſcire q̄ q̄dam ſūt collegia quorū rec/ tores hñt iuriſditionē: vt rector ſcholariū z rectores artifi cū: vt dicta auc. hīta. z. l. fi. C. de iur. om. iudi. in iſtis nō pōt effici rector laicus ita q̄ habeat iuriſditionē in cleri/ cos q̄ ſūt de collegio vt dicſ iuribus. fateor tñ q̄ ſi aliqs laicus eligeret vt rector eſſet tñ illi clerici eſſēt ab ei⁹ iuriſdi tione exempti z iō nō cogunt iurare mādata eius: q̄ nō p̄ñt ſe ſubijcere eius iuriſditioni. nec eſt nouū q̄ aliq de collegio ſint exempti z p̄uilegiati: vt. l. j. ī. ad muni. z ibi tāgit in glo. q̄dam ſunt collegia quoꝝ rectores nullā ha bent iuriſditionē: ſed magis hñt quādam p̄eminentiam fraternalē: vt in iſtis collegijs q̄ cā religiōis celebrant. nā p̄ores eoꝝ nō p̄ñt ad ius aliquē eoꝝ trahere inuitū ſz cor ripiūt ipſū volentē: z ſi nō vult obedire non pōt grauari vltra niſi expellat de collegio. Jſta ptās eſt ſilis illi ptāti quā habet frater maior q̄ dicit dñs domus: vt. l. p̄ncia tio. §. familie. ī. de ver. ſig. Jtē exemplū in collegio tenui orū: q̄ ad ſuſtentandā eoꝝ vitā faciūt collegiū. nā rector illius collegij habet illā curā vt cōgreget z vt inueniat p alijs: in iſtis dico q̄ etiā laicus poſit eſſe rector z punire clericū deliquentē. nō enī punit eū vigore iuriſditiōis: ſz magis more fraterno vt dcm̄ eſt. Quero corā qbus cō uenient iſta collegia z corpa: Rñ. corā ſuperioribus iu dicibus ſecularibus ſi ſūt collegia ſeculariū: vt. ſ. e. l. j. in p̄n. vel corā iudice eccliaſtico ſi eſt collegiū dicorū: vt di/ cta auc. ſtatuim⁹ z auc. cleric⁹ lite pulſatus. e. ti. Sz ſi col legia ſunt clericorū z laicorū ſil. Hic aduertendū eſt ſiq/ dē maior pars eſt laicorū diceret collegiū laicorū: qm̄ ma/ ior pars trahit ad ſe totū. vt. l. q̄ maior. ī. ad munici. z iō poſſet conueniri corā iudice laico. hoc dico ſi p rebus tpalibus cōueniat. nā de rebus ſpūalibus iudex laicus nō ſe intromittit ſm iura can. ſi vo ps maior eſſet clerico/ rū conueniret corā iudice eccliaſtico eadem rōne. Si vo eſſent equales vel equalis eoꝝ ptās: vt eſt in ciuitate iſta collegiū miſcordie quo regit hoſpitale vbi tanta ptātem hñt clerici q̄ztā laici: tūc puto q̄ debēt conueniri corā iu dice eccliaſtico q̄ſi pars dicoꝝ dignior trahit ad ſe partē laicorū. ar. l. qcquid. §. cū partes. ſ. de acq. re. domi. z. l. q̄ religioſis. ſ. de religio. Quero q̄ p̄ſone p̄ñt eſſe ī col legio: Rñ. oēs maſculi z etiā femine ſi tñ illud cui⁹ cā col legiū celebratur nō repugnet ſtatui mulieꝝ. nā i collegio decurionū nō poſſet eſſe mulier vel in collegio doctorū vt. l. femine. ī. de re. iur. eſt cui eis docēdi z iudicandi of ficiū interdictū ſm aplm: ſed in collegijs q̄ celebrātur: vt dentur elemoſyne optime p̄ñt eſſe: ſicut etiā vt videmus q̄ ſunt collegia mulierū religioſarū. Quero vtz mona chus vel dicus poſſit ingredi aliquod collegiū ſine licē/ tia ſuperioris: Rñ. nō ſicut nec ſeru⁹ ſine licētia dñi. vt. ſ. l. p̄xi. in fi. z qđ habuiſtis notatū. ī. de re. iur. l. ex pena libus: z dixi in. l. j. ſ. de ſti. ſer. Quero an aliquis poſ/ ſit eſſe in duobus collegijs: tex. ſ. e. l. j. §. nō lz. videt di/ cere q̄ nō. tu dic q̄ q̄dā ſūt collegia q̄ ſubalternant ad i/ nicē z habēt ſe vt totū z pars ſeu vt corpus z mēbra. exē plū in vniuerſitate nr̄a eſt tota vniuerſitas q̄ diuidit ī mē bra. videlicet vniuerſitas vltramontanorū z citramōtano rum z diuiditur etiā p̄ natiōes. Jſto caſu pōt eſſe qs ī to to z in vno mēbro illius totius ſicut poteſt eē qs de vno populo z de vna p̄ouincia vel de vno burgo ſub vna ci uitate z ſimilia. Quedā ſūt collegia q̄ habēt ſe vt ſpēs ſe parate in iſtis eſt aduertendū: aut q̄ris vtrū qs poſſit eſſe in vno collegio neceſſario z in alio volūtario: z pōt poni exēpluz tu es ciuis iſtius ciuitatis orīgine: z ſic es de col legio iſtius ciuitaſ neceſſario certe poteris effici alteri⁹ ci/ uitaſ vel collegij voluntarie: vt. ī. ad muni. l. domiciliuz z. l. aſſumptio. z. l. nihil. Si vo q̄ris an poſſit eſſe in plib⁹ collegijs volūtarijs. dico ſicdē exercitiū eius ad qđ vnū collegiū fit eſt ipedimēto ad exercitiū alteri⁹ ad qđ aliud collegiū celebrat: z tūc nō pōt eſſe in pluribus collegijs: vt. d. l. j. §. nō lz. ſ. e. Si vo exercitiū vniuſ nō eſt impedi mēto exercitio alcius. vbi gra tu es de collegio vnius ar tis qđ nō p̄hibet q̄ ſis de collegio diſciplinatoꝝ certe ñ video. ar. ī. ad muni. l. aſſumptio. §. viris prudētib⁹ z. l: libertus. §. p̄ſcriptio. e. ti. facit. C. de poſtu. l. qſquis. z de aſſeſ. l. vlt. Quero vtrū qs poſſit exire de collegio qđ ī trauit z intrare ſine ꝺdictiōe cuiuſq̄. Rñdeo i collegijs iſtis voluntarijs pōt qs libere ingredi z pacta ſeu leges collegij q̄ eſſent de admittēdis tm̄ certis p̄ſonis z nō vl/ tra eſſent. ll. iprobate: vt. l. j. C. de monopo. niſi hoc fieret ex cā legitima: vt qz vellet ingredi aliqs rixoſus vl turbu lentus hō: vt. l. fi. ſ. de offi. p̄cur. ceſa. Jtē exire pōt qs li bere vt. ſ. e. l. j. in fi. Quero ſup quib⁹ poſſūt facē ſtatu ta ſeu leges talia collegia: Rñ. ſuper his q̄ p̄tinēt ad ar/ tē ſuaz nō ſuper alijs: vt. l. fi. C. de iur. om. iudi. z ibi nō. z hac. l. ita tñ q̄ nō faciāt inuicē legē per quā alij p̄iudice tur: vtputa ſi faciūt. l. vt certe perſone poſſint tm̄ illā artē exercē z nō alij z q̄ quibuſdā doceat z qbuſdā nō. Jtez ſi faciūt pactū vt opus ceptum ab vno alius nō perficiat iſte eoꝝ. ll. ſunt reprobate: vt. d. l. j. C. de monopo. Jtem poſſūt facē ſindicū z eoꝝ coadunatiōes p̄ eoꝝ iuſticia cō ſuanda de his q̄ ſimul habēt facē: vt nō. in. l. j. ſ. qđ cui iuſq̄ vni. circa p̄ncipiū de alijs vo nō vt dcm̄ eſt. Que ro qualiē collegia diſſoluant: Rñ. q̄dam eſt diſſolutio q̄ fit oībus de collegio volentibus vt. ſ. e. l. j. in fi. vl om nibus mortuis nullo remanente vt. l. ſicut municipiū. ſ. qđ cuiuſq̄ vniuer. z qđ nō. in. l. ei⁹. in. ſi. ī. ad muni. que dam eſt diſſolutio in vita q̄ fit mandato ſuperioris p̄pē aliqđ delictū collegiatoꝝ vtputa ſi p̄retextu collegij liciti ꝓmittant illicita vt. l. p̄xi. in p̄n. z. l. j. ſecūdo rñ. ſ. e. z. ſ. de exor. cri. l. ſenatus. Quero qd fiet de rebus collegij diſſoluto collegio: Rñdeo q̄dam ſunt collegia q̄ poſſūt habere in cōi z nihil in particulari vt collegia religioſoꝝ z in iſtis diſſoluto collēgio remanet apud ſuperiorez vel cui ipſe cōceſſerit: z ita fuit obſeruatū q̄ñ fuit deſtructum collegiū templarioꝝ per ſummū pōtificem. ſunt enī bona vacantia z ſic debent fiſco: vt. l. j. ī. de bo. va. z. l. j. ī. de iu re fiſ. q̄dam ſunt collegia que poſſunt habere aliquid in particulari. z in communi. Et hic eſt aduertendū q̄ que dam ſunt collegia que habēt aliquid in remuneratione laborum vt collegiū vnius eccleſie. habēt enim bona p̄/ pter officium z propter laborem quē ſuſtinent pro ciui/ bus z parochianis z tūc diſſoluto collegio ſiue in totuz ſiue quo ad vnū recedentē bona eorū nō ꝺſequūtur ſz re manent apud ipm̄ collegiū: vl eo in totū deſtituto rema/ nent apud ſuperiorem: ceſſante enī labore debet ceſſare premium vt. l. ſeyo. in p̄n. ſ. de annu. lega. facit ad hoc qđ nō in dicta. l. ſicut municipiū. ſ. qđ cuiuſq̄ vniuerſ. quedā ſūt collegia q̄ habent aliquid nō p̄pter ſe ſed vt

distribuant int alios vt collegium mie qđ habz bona vt nutriat pueros z alat infirmos. z tunc etiaz destructo collegio nō remanet apud eos: z si aliquis exit nihil inde exhibit: nō enim habent hoc ꝓpter eos sed magꝫ ꝓpt vtilitatem publicā ciuitatis. vt. l. ciuitatiꝫ. s. de le. j. z illi de collegio sūt quodāmodo nudi ministri apud quos nullum debet remanere cōmodum. vt. l. siquis ticio. s. đ le. ij. quandoqz sunt collegia que hñt aliquid ꝓpter se z h aduerte. qñqz ē in cōmuni aliquid ꝓpt se p̄cipaliť z directo. exemplum in pecunia quā simul conferunt tenuiores vt inde ematur aliqd ad eoꝝ victum vt. s. l. px. §. seruos z. s. e. l. j. Scđo rñdeo tunc si aliquis recedit vl collegium dissoluitur debet recipere de ista pecunia ꝓput eū ꝓ rata tangebat vt dicta. l. j. in fi. s. e. z isto casu ꝓprie intelligitur illa. l. i. in fi. eodē modo dico si erat in cōmuni aliqua res deputata ad ꝓprium vsum eius. vt puta ī fraternitate disciplinatorū ē vestis ad cuiuslibet ꝓpū vsum deputata certe ille qui recedit debet illam vestem sibi habere vt. đ. l. j. in fi. s. e. Si vo habent aliqua ad cōmoditatem vniuersitatis nec respiciunt ꝯmodum singulorum principaliter vt sunt redditus z predia pascua z nemora que habētur ab vniuersitatibus ex quiꝫ onera vniuersitati incumbentia persoluūtur. isto casu si aliquis inde recedit nihil inde debet habere. ratio quia tex. in. l. j. in fi. s. e. dicit ꝙ debet accipere illud quod ei competit ex rōe sed hic ex rōe nihil sibi competit sed ipsi vniuersitati cōpetit ergo z̄c. ad hoc facit. l. in tm̄. §. vniuersitaſ. s. de re. diui. z. l. sed z si hac. §. qui manumittitur. s. de ī ius vo. z ita obseruaſ de facto. si vo vniuersitas dissoluaſ in totū isto casu dz diuidi inť eos de vniuersitate. vt. s. e. l. iij. in p̄n. z iō q̄dā vniuersitates qñ aliqs ingredit spēalē ꝙuentionem faciūt. vt si ꝙtingēt eū inde recedē nil possz repetere z vēdicare de rebꝰ illaꝝ vniuersitatum. Sed quero isto casu qūo bona debēt diuidi inť eos. vtrū diuidunť ꝓ capita an ꝓ solidū z libr̄ā. Rñdeo quedā sunt bona q̄ hz vniuersitas ex collatiōe eoꝝ ꝓpria z tūc debēt diuidi habito respectu ad modum fm quē ꝙtulerunt. vt. đ. l. j. ī fi. s. e. z qđ ibi nō in gl. facit insti. p̄o so. §. illud. quedā sunt bona habita ex largitiōe alioꝝ q legauerūt vel dōauerūt z isto casu dz fieri diuisio fm eū modū fm quem đ seruiebant oneri vniuersitaꝫ vt nō. in. l. incola. j. ad municipa. ar. ad hoc. s. ad trebel. l. nō nūq̄. z. đ. §. illud. insti. ꝓ so. sed oneri vniuersitaꝫ defuiebant illa ꝓ solidum z libr̄ā qz cū collecte imponāť ꝓ libr̄ā vt. l. oēs. C. đ op. pu. z ista bona minuebāt onera collectaꝝ. ergo apparet ꝙ ꝓ solidū z libr̄ā defuiebāt vniuersitati. igr̄ eodē mō fiat diuisio. si vo nō appareat qualr vniuersitas habuerit dicta bōa p̄sumēdū ē ꝙ fuerūt hīta ex alioꝝ largitiōe. ita tz Inn. ex̄ de testa. c. relatū. Quero destructo collegio an pereāt ꝓ uilegia ipsius collegij. Rñdeo qñ collegiū destruiť ꝓ supiorē pp illuꝰ collegijꝰ defectū tūc pereūt oīa ipsiꝰ ꝓuilegia. vt. l. si vsufruct. s. q. mo. vsufruct. amittit. vr. n. pati maximā capitis diminutiōem z sic eꝰ iura ī totū ꝙsumēť. vt. l. cognitionū ī fi. j. đ var. z ex̄ cogni. qñqz collegiū nō đstruiť sz dispgiť. vbi gr̄a vniuersitas huꝰ studij tpe mortalitaťꝫ recessit totalr. ita ꝙ nulla erat vniuersitas studij pusij vl pone pp aliū casū vniuersitatē vl collegiuz recedē isto cāu ꝓuilegia z iura nō peūt. imo ipsa iura dicunť retineri ꝓ illū locū a quo denoiabať vniuersitas fz opi. moysi nō ꝓ gl. i. l. sic mūicipiū qđ cuiusqz vni. facit ad p̄dicta qđ nō ꝓ Inn. ex̄ de op. no. nū. c. ij. z de verb. sig. c. abbate ī vltima gl. Bar.

De popularibus actionibus Rubrica.

Glo. q̄rit vtrū actiōes populares sint rei psecutore vl tendāt ad vindictaz. dicit gl. ꝙ tendūt ad vindictā z bñ. Secūdo q̄rit glo. quare dicūť ꝓplares. dicit glo. qz cōpetūt cuilibet de pplo. Tertio q̄ro vtrū ꝓ pena iponēda ex crimine ꝓuato admittať qlibet accusator. glo. dicit aut agitur ad iponendā penā corporalē z tūc nō admittitur qlibet. sed ille tm̄ admittiť cuius interest. aut agitur ad penā pecuniariā z tūc qlibet de populo admitteť: sed si plēs veniūt admittiť idoneor qđ nō multū ꝓ statuťꝫ q̄ iponunt ꝓ delictis penā pecuniariaz vt admittať ad accusandū qlibet de pplo qđ tene mēti. ar. ad hoc. l. sepulchra. C. de sepul. vio. facit. j. de iure fis. l. j. ibi ab accusatione receſſū z̄c. cōiuncta. l. iij. §. fi. s. de ꝓuari. factt etiā. đ. l. j. j. de iure fis. ibi vel aduersus. l. z̄c. z ibi vel rez litigiosam z̄c. cōiuncta. l. fi. C. de litigiosis. z ibi ꝑ glo. q̄ idē dicit qđ ista. nec ob. qđ nō. s. de ꝓua. delic. l. fi. qz illā glo. intellige fm istā vt ibi dixi. nec ob. si dicis. : ergo est accusatio publica q̄ cōpetit cuilibet de pplo qz nō est verū vt dixi. j. ti. j. l. j. Quero cui applicet pena qñ agitur actione populari: dic vt dixi. s. ti. ij. l. agraria. cetera que sunt in hoc titulo prosequere per te ipsum. Bartolus.

De publicis iudicijs rubrica.

Glo. cōtinuat rubricā ad p̄cedentia. Dictū est. s. de accusationibus q̄ pecuniariter mouēť. Nūc ꝓseqť de accusatiōibꝰ q̄ mouēť ī corpꝰ z qdā hñt h de actiōibꝰ alij hñt de accusationibꝰ. si habes de accusatiōibns dic tūc vt. s. dixi: qz dictū est. s. de accusatiōibus pecuniarijs: nūc sequitur de accusatiōibus corporalibus. sed ista ꝯtinuatio nō est bona: qz etiā in p̄cedētibus dictū est de accusatiōnibus q̄ mouent in corpus: vt. l. diuus. z. l. vlt. s. de iuri. z. l. vlt. de fur. z. l. vlt. de ꝓ. delict. z de exord. cri. per multas. l. itē z. j. e. l. ij. tractať. de accusationibus pecuniarijs z etiā. j. ad. l. iuť. de anno. l. ij. vñ. s. z. j. tractať de accusatiōibus pecuniarijs z corporalibus. vñ hec ꝯtinuatio non est bona quare alij hñt in glo. de actionibꝰ: z ista est melior qz dictū est. s. de accusatiōibus ciuilibus que intentant ad partꝫ ꝓsectū: nūc seqť vidē de accusatiōibus crialibus q̄ mouent ad vindictā: z si dicis. s. dictū ē etiā de accusationibus crialibus. Rñ. nō dī. s. de accusationibus p̄cipaliter. sz accessorie: sz h z in toto isto libro dicit de accusatiōibꝰ p̄cipaliť. Itē dat glo. aliā ꝯtinuationē. dictū est. s. đ ꝓuaťꝫ delictꝫ. seqť h đ đlictꝫ seu đ iudicijs publicis vt in toto hꝰ libro. Querit gl. q̄re ista iudicia dicāť publica: Rñt. gl. dicunť publica qz cuilibz de pplo ꝓpetūt: vt insti. e. in ꝓn. z. l. iij. §. cōsequens. s. de suspe. tu. hoc declarabo. j. e. l. j. Quero q̄re dicūť iudicia cū in hoc ti. nō tractetur de iudicijs hoc est de instantia: sed de. ll. qbus iudicia intētanť dicit glo. expone de iudicijs hꝰ ē de. ll. publicoꝝ iudiciorū. vel aliť hꝰ ē de accusatiōibꝰ publicorū iudiciorū: z ista est bona expositio. sicut etiam in iudicijs ciuilibus sunt ꝓdite accusationes q̄ sunt ius ꝓsequēdi z̄c. vt insti. de act. in ꝓn. ita in crialibus ꝓdite sūt accusationes. hoc dicit tex. isti. e. in ꝓn. tractat ergo totus iste liber de accusatiōibus q̄ oriūtur ex delictꝫ publicis seu de. ll. qbus delicta publica puniūtur. Ultimo scias ꝙ alibi dicit imperator ꝙ iste liber est terribilis terret enim hoies ne delicta cōmittāt: vt. l. ij. §. septima. C. đ veteri iur. enu. nō hētis alia circa rubricā. Bar.

On omnia. Hec. l. diuidit ī duas partes. ꝓmo ponit regulā seu q̄dam verba ex qbus colligit regula. scđo ponit exceptionē a regula. ptes ꝑ se patent z breuiter. h. đ. Oia delicta sunt ꝓuata exceptꝫ qbusdā hic enumeratꝫ. tex. ibi veniūt pinde ē ac si dicēt oīa delicta sūt ꝓuata: nisi ea que ex legibꝰ z̄c.

Bi.nō.qđ dixi in sūmario ⁊ pbatur hec regula ⁊ exceptio ħ ⁊.s̄.de puarica.l.puaricatores in fi. ⁊ insti.e. ꝑ totū. Opp.⁊ vr̄ q̄ sint alia publica iudicia q̄ ea que numerāt ħ.vt.l.iulia de sacrilegijs ⁊ residuis. Rñ .glo. fm pla.q̄ cū dicit de.l.iulia maiestatis.cōphēdit ēt đ residuis qđ satꝭ plz.posses ēt dicere q̄ oīa publica iudicia nō sūt ħ enūerata. Itē opp.q̄.l.iulia repetūdarū ⁊ lex iulia de annona nō sint iudicia publica.sz sūt iudicia ex ordinaria: vt.j.ad.l.iul'.repetūd.l.lex iulia.§.hodie ⁊.s̄ de ex̄or.cri.l.in ānonā. Rñ.nō repugnant q̄n sint publica vt hic.⁊ q̄ ex̄ordinaria pēa ꝑponat vt ibi.hoc vlt dicē glo.sup vbo repetūdar.lz nō alle.l. Extra gl.op. ⁊ vr̄ q̄ sint alia iudicia publica.vt.l.q̄ senat'.s̄.de iniur'. Ja.de are.vr̄ tenere q̄ iudiciū illud de famoso libello sit publicū.⁊ ħ.l.supplet ꝑ illā ⁊ ita sentit glo.j.ad turpil'.l. ab accātione.§.fi.sed dñs azo intelligit melꝰ⁊ dicit sic q̄ iudicia dñi publica q̄ꝫ q̄ ex.l.publicoꝝ iudicioꝝ đscēdunt.⁊ hoc mō sumit ħ.Alio mō dicūt iudicia publica oīa q̄ ad vindictā publicā ꝓponūt.⁊ hoc mō oīs crialis accusatio pōt dici publicū iudiciū:⁊ hoc mō sumit in. l. q̄ senat'. Ita tz azo.i sūma insti.de publi.iudi.in ꝓncip.

His expeditꝭ venio ad qōnes.hic dī.q̄.l.cornelia đ testīs dī publicū iudiciū. Quero qđ de alio instro falsario dicato falso:dicit pla.q̄ tūc nō ē publicū iudiciū.hꝰ ꝓbat ꝑ hāc.l.q̄ restringit se ad.l.corneliā de testīs.Itē ꝓbat per.l.paulus.i.rñ.j.de falsis ⁊.j.ti.j.l.ij.§.j.Azo.sumit in ꝯria opi.⁊ dicit q̄ ꝓ quolibet instrūto falso cōpetit.l.cornelia de falſ.⁊ ē publica accusatio.vt insti. eo.§. itē.l.cornelia.de falſ.⁊.s̄.de ꝯcussio.l.ij.i.rñ.⁊ ꝓbat.C. q̄ ac.nō pos.l.senat'.⁊.l.si vt ꝓponis.C.si reꝰ vl' acc.mor. sue.⁊.l.si a te.C.de falſ.⁊ plene nō.C.de fal.l.eū q.⁊ ibi gl.⁊ doc.tenēt istā opi.⁊ bñ.nō ob. hec. l.q̄ supplet de alijs instrīs:vt dicit Azo.Itē nō ob.l.paul':vt gl.dicit:

Itē querit gl.qđ de.l.fauia de plagiarijs:qđ de viscellia ⁊ de turpil'.⁊ đ crīe suspecti tutoris vtr̄ sint publica vl' ꝑuata.examinemꝰ de qnolibet ꝑ se.⁊ videamꝰ ꝑ vtr̄.l.fauia sit publica vl' ꝑuata.pla.q̄ sit ꝑuata accusatio. q̄ hic nō nūerat.azo.ꝯ ꝑ.l.plagi'.C.ad.l.fa.de pla.sed pla.respōdet q̄ ibi loq̄t tm̄ q̄n liber hō plagio adducit secꝰ in alijs.sz azo dicit melꝰ⁊ ꝓbat insti.e.§.pe.⁊ ēt appet. q̄ illa.l.fauia ponit ⁊ enūeratur in hoc libro: vt ꝑz.j.ad.l. faui.đ plagi.q̄ liber appellat publicoꝝ iudicioꝝ: vt.l.ij. §.pꝰ originē.C.de ve.iu.enu.nō ob.qđ dicit pla.q̄ ħ nō enūerat.q̄ fateor q̄ ħ nō enumerāt oīa publica iudicia. q̄ alia sūt. Quero de.l.viscellia.qdā dicūt q̄ ē publica accusatio.q̄ i.C.pōit inē publica iudicia.C.ad.l.iul'. viscell'.Alij dicūt q̄ nō ē publica accusatio.q̄ ñ ponitur ħ.hāc fm ptē vr̄ tenē Bi.⁊ Ja.de ra.vr̄ tenē q̄ sit publica accusatio.nā rei publice ītereſt ne dignitatū ordo turbetur qđ respicit.l.iulia viscellia:vt.l.j.§.pe.s̄.de ven.in spi.⁊.l.de statu.C.de qō.videte ⁊ aduertatis. ego puto q̄ sit publicum iudicium.nam.l.viscellia punit libertuz: qui tanq̄ ingenuus dignitatem assumit. vt.l.j.C.ad.l. iul'.viscel. sed assumere dignitatem quā quis habere ñ pōtē crimen falsi.vt.l.eos.§.fi.j.ad.l.cor.đ fal.ergo ⁊c. ⁊ sic apparet q̄ illa.l.punit crimen publicum.⁊ licz illa l.sit noua vel sepata a.l.cornelia de falſ.tamen non desinit esse publica accusatio ⁊ crimen publicum.vt.j.latius dicam:⁊ hoc videtur sentire glo.C.quando ciuil' ac. crimi.preiudi.l.j.vbi solum furtum dicis ibi poni.vt ꝑuatum crimen. Quero vtrum accusatio ex senatusco sulto turpiliano sit publica:quidaz dicunt q̄ est publica ⁊ ē trufa:tex est q̄ est ꝓuata.vt.l.iij.in fi.s̄. de prevarica.

Sed opp.nōne quilibet potest accusare de suspecto tutore qui incidit in turpil'.vt.l.j.j.de iure fis.ergo ē publica accusatio.vt dicta.l.iij.§.consequens de suspectis tu. ⁊ dixi.s̄.in rubrica. Rēspōdeo hoc nō est verū:vt dicaz j.in se.q. Quero vtrū accusatio suspecti tutoris sit accusatio publica vel ꝑuata:dicit glo.q̄ est publica:vt insti. đ suspec.tu.§.cōsequēs.⁊.l.iij.§.cōsequēs.s̄.de suspect. tu.⁊ in hoc residet glo. In cōtrariuz fac.q̄ potest in illo crimine interuenire,pcurator:vt.l.nō solū.in fi.s̄.de procurat'.ergo nō est publicū crimē:vt.j.e.l.pe.§.ad crimē. Breuiter quātuz ad hoc vtrū possit iteruenire,pcurator: ⁊ qualiter dicā in.§.ad crimē.sed quātū ad ꝓpositū dico q̄ accusatio suspecti tutoris nō est publica accusatio: q̄ nulla.l.repitur q̄ sit publica ergo ⁊c.vt.l.iij.in fi.s̄.đ ꝑuarica.⁊ q̄ nō enumeratur hic ⁊ est expssum.j.ad turpil.l.j.§.suspecti.nō ob.§.cōsequens.q̄ ibi loquit de accusatione suspecti tutoris ciuili qñ agitur ad remouēdū: nō de criminali qñ agitur ad puniendū.vt dicā in.§.ad crimē. Preterea nō seqtur q̄libet potest accusare ergo ē iudicium publicū. Pro cuius declaratione debes scir̄ q̄ iudiciū dicit publicū tribus modis.vno modo largiſsime:vt oē iudiciū qđ fit ad vindictaz seu ad vtilitatē publicā dicatur publicū.⁊ isto modo accipitur.j.e.l.inēdū ⁊.l.q̄ senatus.s̄. de iniurijs.⁊.l.licitacio.§.q̄ illicite.s̄.đ publicis.Alio modo dicitur large q̄ñ q̄libet đ pplo potest accusare.hoc modo accipitur in.§.cōsequens insti.đ suspec.tuto.⁊.l.q̄ senatus.s̄.de iniur'. Circa qđ do tibi regulā vnā quam nō.Oē iudiciū qđ non respicit offensam certe psone ꝓncipaliter de illo pōt accusare q̄libet de pplo.Exemplū dic statutū siqs iurauerit per corpus xp̄i puniatur in.c.⁊ similia:ista nō respiciunt offensā certe psone ꝓncipaliter:sed malos mores:⁊ q̄libet pōt accusare:⁊ ita loqtur.l. q̄ senatus.s̄.de iniur.nō aūt iste talis punitur pena infamie sicut condēnatus de publico iudicio stricte sumpto. Tertio modo accipitur publicū iudiciū stricte ⁊ hoc modo accipitur in hoc libro ⁊ hac.l. ⁊ ista sunt iudicia de q̄bus dānatus statim efficitur infamis:vt.l.j.s̄. de his q̄ non ifa.vnde nō seqtur q̄libet pōt accusar':ergo est publicū iudiciū,put accipit hic vt fiat infamis.⁊ sic strictū publicū iudiciū.⁊ ita sētit azo.in sūma đ istito.e.ti.Et si dicas ego reperio q̄ dānatus crimīe suspecti tutoris est infamis vt.l.iij.in fi.⁊.l.hec eni.s̄.de suspec.tuto. Rñdeo nō est infamis ex edicto ptoris.posito in.l.j.s̄.de his q̄ no.infa.qđ patet q̄ in multis casibus damnatus de crimine suspecti tutoris nō efficitur infamis:vt ibi dicit. Quero quid de.l.agraria.an est publicū iudicium:pla.in summa de publi.iudi.dic forte q̄ sic:q̄ hic accusatio cōpetit cuilibet de populo:vt.l.agraria.s̄.de termino mo. Sed veritas est in cōtrariuz:quia ex.l.agraria nō est introducta accusatio: sz actio ad partis profectum:vt ibi videbitis. Sed nos loqmur de publicis iudicijs que intētantur ad publicā vindictaz: ⁊ iō non est ponenda in hoc ti.sed in ti.de ppla.actō.differt enim popularis actio a publicis iudicijs. Quero qđ de.l.renua:dic vt.j.ad.l.turpil'.l.j.§.j. Quero qđ de crimine ꝑuaricationis:dic vt.l.iij.in ꝓn.s̄.de prevarica.

Quero qđ de crimine qđ punitur per.l.siqs in hoc genus.C.de epi.⁊ cle.dicūt qdam q̄ illud est crimē publicum:⁊ per illā.l.illud adijcitur huic.l.⁊ ita dicit. Ja.de are.breuiter ego dico q̄ hoc nō est verū q̄ per illā.l.aliquid addatur huic.l.q̄ per illā.l.punitur quoddam crimen sacrilegij:sed crimen sacrilegij est numeratū hic sub l.iulia maiestatis.vt hic dicit gl.⁊ apparet.j.in processu libri.ergo patet q̄ nullus nouū publicum iudiciū additur huic.l.per.l.illam. Ulterius quero statuto alicuius ciuitatis est alterata pena homicidij ⁊ falsitatis ⁊ similiū delictoꝝ an desinat esse crimē publicū ⁊ iudiciū publicū: ⁊ huius questionis effectus est magnus ꝓpter.l. pe.§. ad crimen.j.e.ti. Itez propter infamiam quam incurrit

dānatus

dãnatus de publico iudicio. Ja.butri. disputãdo vnã qõem determinauit q̃ non desinat eẽ crimẽ publicũ: licz p statutũ sit alterata pena. z hoc ꝓbat sic. alterata ẽ pena l.iulie de adulţ. per. l. q̃uis. z auc̃. sed nouo iure. C. de adulţ. z tñ nemo dicet q̃ desinat eẽ crimẽ publicum crimẽ adulterij: lz pena sit alterata p. ll. illas. ꝓterea altera ta ẽ pẽa legis iulie peculat': z tñ nemo dicet q̃ desinat eẽ crimẽ publicũ. Jtẽ alterata ẽ pena. l. iulie repetũdaꝝ. vt. j. ad. l. iul. repe. l. lege iulia. §. hodie. z tñ nẽo dicet q̃ desinat eẽ crimẽ publicũ. Jtẽ ꝓbatur p. l. si qs in hoc genꝰ z auc̃. ibi põita. C. de epi. z cle. Sed ꝫ hoc vꝛ casus i l. nr̃a qꝛ illa dicũtur publica iudicia q̃ ex. l. iudicioꝝ publicoꝝ descendũt. lz nũc vꝛ q̃ non accuset ꝓ homicidio ex. l. coꝛ. de sic. sed ex illo statuto. Ꝓterea ꝫ Jac. but. vꝛ casus in. l. j. §. de ꝑcussio. fm opi. gl. lz fm opi. azo. ẽ casus ꝓ eo. Quid dicemus? aduerte q̃ꝫ ꝑ statutũ seu per aliam. l. nouã efficitur aliq̃d delictũ qđ ꝑus nõ erat delictũ. exẽplũ dicit statutũ si qs iuerit de nocte in tãtũ puniaţ: isto casu ille q̃ accusatur accusaţ accusatiõe descẽdente ex. l. mũicipali. q̃ñꝫ ꝑ statutũ seu ꝓ aliã. l. nouam inducit noua spẽs delicti z nouũ nomẽ delicti. z tũc ex illa. l. noua punieţ. hic ẽ casus in. l. j. §. de ꝑcussio. fm lec. gl. ibi. n. dꝛ q̃ qdã falsitati nomẽ ĩposuit nouũ. s. ꝑcussio z iõ nõ ẽ publicũ iudiciũ. vt ibi nõ. q̃ñꝫ statutũ nõ ĩponit nouũ nomẽ delicti. sed solũ penã alterat z tũc non accusatur ex statuto seu ex. l. illa noua. sed ex. l. ãtiq̃ publicoꝝ iudicioꝝ cui' pẽa ꝑ statutũ ẽ alterata. ꝓbatio huius. nã hoc videm' in iuramẽto si aliqs iurat fozmit̃ se emisse vl locasse daţ accusatio ex illo ꝫctu nõ ex illo iuramento vt. §. de iureiu. l. si duo patroni. §. idẽ iulian'. z. §. se. sed si iurat ĩfozmit̃ tũc daţ accusatio ex iureiurãdo. ita ẽ in ꝓ posito si statutũ disponit sup certo delicto noĩato agetur exilla. l. antiq̃ nõ ex statuto alias ageţ ex illo statuto. ꝑterea si lex disponit sup certo ꝫctu. vt circa emptionẽ locationẽ z siles ꝫctus tũc ex illis ꝫctib' agit̃. vt in ti. de ꝫbẽ. emp. z in ti. loca. z si. lz si. l. nouũ ꝑctũ inducit agit̃ ex nouo ꝫctu ꝓditiõe ex. l. exẽplũ in ꝫctu ẽphiteotico. vt. C de iure ẽphi. l. j. z insti. loca. §. adeo. Si. doc. dicũt in. l. ij. C. q̃ sit lõga ꝓsu. ĩ ꝓsuetudie. nã dicũt aut ꝓsuetudo disꝑõit fozmit̃ aut ĩfozmit̃ sic ĩ iuramẽto. ꝓ bẽs exẽplũ in sti. e. ti. §. itẽ si. l. iulia de vi. z. §. se. vbi apparet q̃ lz rapt' vgis puniaţ p. l. raptozes. C. de rap. v. tñ dꝛ publicũ iudiciũ. l. iulie de vi. cui' pẽa alteraţ p. l. raptozes. rõ qꝛ nõ inducit nouũ delictũ nec nouũ nomẽ delicti. lz pena tñ alteraţ sup eodẽ delicto. Nũc ad ꝓpositũ si ꝑ statutũ alteraţ pena sup hõicidio nõ accusaţ accusatiõe descẽdẽte ex statuto. lz accusabit̃ ex. l. publicoꝝ iudicioꝝ. s. ex. l. coꝛ. de sic. cui' pẽa ẽ alterata ꝑ statutũ. sed si statutũ inducit nomen nouũ delicti z nouã spẽm vtputa qꝛ ĩponit falsitati nomẽ baratariã seu mogobellũ. tũc accusaţ accusatione descẽdẽte ex statuto z dãnaţ nõ efficeţ ifamis. qꝛ nõ est dãnaţ publico iudicio. Quero qđ si ꝑ statutũ seu aliam. l. restringaţ accusatio ex aliq̃. l. publici iudicij. vt nõ oẽs sed certi pñt accusare desinit ne eẽ publicũ iudiciuꝫ: bꝛenit̃ dico q̃ nõ. casus ẽ. j. de fal. l. lege coꝛ. §. de ptu. z. l. q̃uis. C. de adulţ. Ex hoc apparet verificatum id qđ ꝫ. dixi q̃ nõ ẽ bõa ꝓsequẽtia. qlibz potest accusare. ergo ẽ crimẽ publicũ. qꝛ nõ ẽ vꝛ. vt. ꝫ. dixi accipiendo publicũ stricte ꝓut accipit̃ hac. l. z in toto isto libꝛo. nã milli ñ pñt accusare z tñ ẽ crimẽ publicũ. Quero i statuto dꝛ q̃ qlibet possit accusare vtꝝ ex hoc q̃ dic̃. q̃ quilibz possit accusare seq̃t q̃ crimẽ sit publicũ accipiẽdo publicum ꝓut hic dicit tex. vꝛ q̃ sic. vt. l. iij. in fi. ꝫ. de ꝑuarica. ꝫ. puto q̃ ex hoc nõ sit publicũ iudiciũ q̃tũ ad effecꝰ publici iudicij de quib' vꝛ in ꝓcessu. rõ qꝛ hoc nõ dꝛ ꝫ nec in toto isto libꝛo terribili. sed ẽ crimẽ publicũ q̃tũ ad alios effecꝰ assumẽdo publicũ alio mõ. ꝓut. ꝫ. dixi. Jtẽ qđ dixi đ ifamia dicã latꝰ in. l. ifamie. alꝫ icipit ñ ex oi. j. eo.

Publicoꝝ Illa sũt iudicia capitalia ex quib' ꝓdit̃ vita ciuitas vl libertas. alia nõ. h. d. Et diuidit̃ hec. l. ĩ tres ptes. ꝑ põit diuisionẽ bimbꝛẽ. scđo ꝓsequit̃ ꝑmũ mẽbꝛũ. tertio ꝓsequit̃ fm mẽbꝛũ. Ka ibi capitalia. tertia ibi nõ capitalia. Et nõ q̃ siue sit moꝛs nãlis siue ciuil dꝛ crimen capitale. vt hic z. l. edicto. §. rei capitaliţ. ꝫ. đ bo. po. z. l. lz z siqs. §. rei. ꝫ. siqs cau. z. j. de penis. l. rei capitalis. z ẽt l. capitaliũ. Opp. q̃ exiliũ nõ sit moꝛs. vt. l. nemo in fi. C. de epi. audi. z. l. exiliũ de interdic. z rele. dicit gl. ibi dꝛ exiliũ ipꝛopꝛie. Opp. de hac. l. ad se ipsã. nã ħ dicitur in fi. q̃ coertio in coꝛpꝰ nõ ẽ crimẽ capitale. sed moꝛs ẽ coertio ĩ coꝛpꝰ. ergo moꝛs ñ ẽ crimẽ capitale. So. q̃ dic̃ in fi. coertio dic. s. modica alꝫ ẽ crimẽ capitale. Dis expediţ vẽio ad ꝑmũ mẽbꝛũ. s. ad cria capitalia. Quero ħ dꝛ q̃ ex genẽ pene dꝛ crimẽ capitale vel nõ. Quero qđ si ꝓ crie ĩponit̃ due pene alternatiue vna capitaliţ z alia nõ. vtrũ ĩ dubio dicet crimẽ capitale. Rñ. si pp vnã ptẽ alternatiue q̃ hoc ꝓtinet. sicut. n. legatũ dꝛ ꝓditionale q̃ñ vna ꝑs alternatiue ẽ pura altera ꝓditiõalis. vt. l. cũ illud. z. l. cũ ita. q̃ñ dꝛ. le. ce. ita ħ erit crimẽ capitale totum cuꝫ vna pẽa sit capitaliţ. facit. l. si ex toto in fi. ꝫ. de le. i. Secũdo q̃ro qđ si nõ ĩponit̃ pẽa alternatiue sed ꝓditionaliꝛ qꝛ dicit statutũ q̃ ꝓ homicidio quis puniaţ i. v. libꝛis. z si nõ soluerit. j. x. dies puniaţ ĩ capite. an ẽ crimẽ capitale. Dꝛ. ponit hãc. q. hic z qdã hñt. j. e. l. plt. §. ad crimen z mouet eã ẽt in. l. si q̃ñ. §. hẽs. ꝫ. de le. j. z dicit q̃ ẽ capitale. rõ qꝛ pecũia ñ soluta remãet caput ĩ obligatiõe. vt. l. j. ꝫ. đ peñ. le. z. l. j. §. itẽ. si ita. ꝫ. ad. l. fal. ita dic̃ Bꝛ. z ita alij ptrãseũt. Cõtra hoc vꝛ tex. expꝛsse in. l. j. ꝫ. de in litem iurã. videte puto Bꝛ. dicẽ vitatẽ. nõ ob. l. j. ꝫ. de in li. iuran. qꝛ ibi loquit̃ q̃ñ illa augmentatio vẽit ex offõ iudicis nõ ex nã obligatiõis ꝓncipalis. sed in casu nõo pena capitiţ venit ex vtute ciusdẽ. l. z ciusdẽ accusationis. vñ ex eadẽ. l. venit nõ iudicis offõ. hec solutio ꝓbaţ ꝑ. l. centũ capue. ꝫ. de eo qđ certo lo. Ꝓꝛo huiꝰ declaratiõe habem' videre. ꝓmo q̃ñ cognoscem' vtrũ augmẽtatio pene fiat ex vigoꝛe ciusdẽ. l. accusatiõis seu officio iudicis.

Circa hoc do vobis hãc doctrinã. q̃ñꝫ hoc exꝑmit̃ in. l. q̃ hoc fiat offõ iudicis: tũc nõ ẽ dubiũ. vt. l. quicunq̃ de ser. fugi. C. q̃ñꝫ hoc nõ exꝑmit̃ in. l. tũc siqdẽ ista augmẽtatio pene inducit̃ ex alia. l. q̃ ex illa ex q̃ inducit ꝓria pena: z tũc hec ꝓma pena dꝛ inspici non hoc q̃ põt augeri vel minui. ar. ad hoc. ꝫ. de iniur. l. siqs iniuriã et dicta. l. i. ẽ. đ i litẽ iurã. Si vo iducit eadẽ. l. tunc aduerte. siquidẽ pena ꝑ loco ĩposita transfunditur i scđam. ita q̃ ꝓma pimit̃. z in scđam trãsfundit̃ tunc ẽ vꝛ qđ dicit Bꝛ. qꝛ totũ qđ sequit̃ ẽ pena delicti cũ ꝓma pena sit nouata z in scđam trãslata: vt. l. j. ꝫ. de pe. le. z. l. i. §. item si ita. ꝫ. ad. l. fal. z. l. obligationũ fere. §. fi. ꝫ. de. ac. z ob. sic̃ ẽ i casu ꝓpositi si non soluerit amputeţ caput. sed si prima pena nõ pimitur sed augeţ. exẽplũ dicit statutũ puniatur in tñ z si nõ soluerit infra. x. dies puniaţ in quarto pluri. istud quartũ plus erit ne pena delicti an pena cõtumacie quia non soluit. dico q̃ tu hẽs ꝓsidẽrare hec vba statuti. nam q̃ñꝫ soluere debẽ. j. certũ terminũ venit in dispositione. q̃ñꝫ vẽit in ꝓditiõe tñ non in dispositione. exemplũ in dispositiõe dicit statutũ puniaţ in tantũ z q̃ debeat soluẽ. j. x. dies. z si nõ soluerit puniaţ i q̃rto pluri. tũc si non soluerit illud quartum plus ẽ pena contumacie quia nõ soluit. vt. d. l. j. ꝫ. de in litem iuran. z. l. fi. C. de vsuris rei iud. q̃ñꝫ hoc non ẽ in dispositiõe. ꝫ in ꝓditiõe tñ. exemplũ puniatur in centum z si non soluerit. j. x. dies puniatur in quarto pluri. z tunc quantuꝫ

.s.

plus ē pena maleficij qualificati cū hac conditione si nō soluerit. j. x. dies. qđ apparet quia cū nō sit in dispositione soluē. j. x. dies nō pōt dici deliquisse ille qui. j. x. dies non soluit. qz illud qđ ē in cōditione non ē in obligatione aliqua. vt. l. siquis sub ꝯditiōe. ff. siqs omi. cā te. ē ergo pena maleficij nō pēa ꝓtumacie. ar. ad hoc. l. i ista stipulatione si calendis. ꝓuncta. l. si hō mortuꝰ de verb. obli. hoc habui examinare infinitis vicibus. z maxie tuderti. nam tuderti fuit quis condēnatus in certa quantitate, p falsitate z ī quarto pluri. si ñ soluerit. j. x. dies z dicebat statutum si puenerit in fortiā cōis amputet sibi lingua: modo ille venit in fortiā cōis z volebat soluere sine quarto z euadere linguā z remanere in carcē, p quarto. Querebat vtz possit. z sic querebat. an illud quartū essz pena maleficij vel ꝓtumacie. Itē dicit statutū ħ q, p falsitate nō posset fieri excōputatio in apodissis. mō queritꝰ an possit fieri in illo quarto pluri: z doctrinā hēs ex pdictis. Alteriꝰ q̄ro aliqs ex vigore statuti pp aliqđ delictum pōt impune defendi. exemplū dicit statutū si quis declinauerit iurisditiōem ptātis vel capitanei possit impune offendi. an ē pena capitalis ex eo q, pōt impune offēdi vī q, nō quia donec viuit caput non eximitur de ciuitate qz pōt ire p ciuitatē si aliqs eū non offendit. ergo ꝛc. vt hic dicit. ꝓtra. puto q, sit pena capitalis. nā illud qđ hic dī pp qđ caput eximit de ciuitate hoc ē ab his q̄ sūt iurī ciuilis. sed p istā penā q, posset impune offendi perdit ea que sunt illius ciuitatis qz nō obediuit ciuitati. vt. l. amissione. §. q deficiūt de capi. dimi. ergo erit pena capitalis: z hoc intelligas vt. j. dicā. Quero vtz excōicatio sit pena capitalꝭ. gl. vī dicere q, sic in. §. media. insti. de capi. dimi. vbi dī q, excōicatio equipatur deportato. Contra. dico per tex. exī de sen. ex. c. cū medicinalis li. vj. vbi illa pena excōicationis dī medicinalis non mortalꝭ. z iō dī medicinalis. qz illa pena nō ponitur ꝑpetuo. sed vt a delicto desistat z emendet qđ facit. sic dicerem si p statutum citatis vt solet fieri exbānitus a centum libris supra pōt offendi impune erit ne pēa capitalis. certe non ga ponitur vt delictum purget z emendet soluēdo penā: et sic ē pena medicinalꝭ nō mortalis. ſz q̄ñ pena ponit declināti iurisditionem pena ē ꝑpetua z nō pōt purgari. iō ē pena capitalis. Quero aliquis est dānatus ad ꝑpetuū carcerē. an ē pena capitalꝭ: certe licz dē iure nr̄o gs non debeat dānari ad ꝑpetuū carcerē. vt. l. aut dānuz. § solent. j. de penis tñ si dānatur ad ꝑpetuū carcerē vel in ꝑpetuis vinculis erit pena capitalis. qz equipat damnato in metallum ita tenet Inn. in. c. qualiter z q̄ñ extra de accusa. Quero quidā erat dānatus ꝑpetuo ad opꝰ publicū: vt erat quidaz bononie q, erat dānatꝰ vt dānatos ad mortē ipse cruciaret. an est pena capitalis: rñdeo aut hoc fuit ipositū in penā ī perpetuū aut ad tps. ꝑ cāu eqparatur dānato in metallū. qz ꝑpetuo dz defuire huic negocio. z sic ē fuus pene z ē pena capitalis. ſcdo nō vt l. capitaliū circa ꝓn. z. l. quidā sūt. j. de pe. z hec sufficiūt circa istam ꝑmā pticulā. Venio ad secūdam ptē hic dī q, nō capitalia sūt ex qbꝰ pēa pecuniaria aut coertio ī corpꝰ infert. Quero exemplū q̄ sūt publica iudicia in qbꝰ ē pēa pecuniaria. rñdeo hēs exēplū ī. l. ij. j. ad. l. iul. de anno. Scdo q̄ro vtrū mēbri abscissio sit pena capitalꝭ vl nō. vī q, nō qz illa tm̄ dicūtur capitalia ex quibꝰ moꝛs nālis infert vel ciuiliter vt hic dī. ſz p mēbri abscissionem infert coertio in corpus. z sic non ē crimē capitale. In ꝑium determinat Bi. qz membri abscissio equipat morti. alī. §. ad hoc. in auc. de coll. z nō. in. l. ij. C. de offi. eius qui vicē alterī obtinet. alij dicūt ꝑ per banc. l. non ob. iura ꝓpal. per Bi. qz loquūt quo ad iudicis competētiā. ille enim pōt mēbꝝ abscindere q, pōt auferre vitā. videtur qui habet merū iperiū nō tñ ē capitalis pēa. z ita ptranseūt. mihi vī q, mēbri abscissio nō sit, pēa capitalꝭ, prie loquēdo. qz p hoc caput de ciuitate nō eximitur ciuiliter vt dixi. ff. quod pz. qz ille cui āputat manꝰ vl pes pōt facere testamentū. vt. l. cui manꝰ. ff. de testa. cū ergo ñ pdat ea que iuris ciuilis sunt ergo pena capitalis non ē sed largo mō loquendo pōt dici q, sit pena capitalis qz licet non iferatur moꝛs toti corpi tñ moꝛitur mēbruz qđ abscinditur. z hoc respectu pōt dici pena capitalis ipropie. z ideo tāta ptās z auctoꝛitas requiritur in iudicāte super mēbri abscissione quāta regꝛitur in iudicante sup toto corpoꝛe. quia regꝛitur mex impiū. vt. l. allī. per Bi.

Sed quero quid appellet mēbꝛum vtz digitus sit mēbꝛū. vī q, non tex. enim cum glo. in. l. non sunt liberi. de sta. ho., pbat q, digitꝰ ē offm̄ membri non mēbꝛ. ad idē l. idem offilius. ff. de edi. edic. vbi ponitur alternatia inē digitum z membꝛū ergo sūt diuersa. nā enī ꝓiūctionis ē vt cadat inē diuersa. vt nō. in rubꝛica dē iurī. z facti igno. z. l. si is qui ducenta in ꝓn. ff. de re. du. ad idē facit. l. que rit. §. si digitꝰ. ff. de edili. edic. In ꝓtrariū facit quia eadē ratione dicerem, q, neq; lingua neq; oculi sint membꝛa. quia sunt partes capitꝭ. z offm̄ ipsius capitꝭ prestant. qđ tñ vī ꝑ. l. is cui lingua. dē edili. edic. quid dicem. ad hoc facit exī de coꝛ. vitia. c. j. aduerte dico sic membꝛ dī a metioꝛ metiris qđ ē partiri z diuidē. vñ membꝛ dicitur q̄si coꝛpis ps. ita dicit Aug. super vbo metioꝛ. mō si largo mō assumimus membꝛ, p qualibet pticula coꝛpis quelibet particula coꝛpis dicetur membꝛū. nā sicut dī domꝰ z quilibet lapis est pars domꝰ. vt nō. in. l. eum qui edes de vsuca. ita in ꝓposito quelibet pars coꝛpoꝛis pōt dici membꝛum largo mō sumendo. sed ꝓpe loquendo illas appellamus ptes rei que distinguūtur p partes officioꝛ seu mīsterioꝛ. verbi gratia domus habet plures partes camerā coquinam aulā: in vna manducatur in alia cogit in alia doꝛmit z iste ꝓpe dicūt domus ptes: vt. l. si finita §. ex hoc edicto. ff. de dā. infec. v. sed si in plures. ad idē facit. l. j. C. de edifi. ꝓua. ibi edifices z ꝯcameres. mō in, p posito ille dicūtur ꝓpe membꝛa que hñt diuersa officia vt pedes ad ambulādum: aures ad audiendū: oculi ad videndum: z manꝰ ad palpandum: z si. ista alia que coadiuuant offm̄ membꝛi ꝓpe appellātur officia non mēbꝛa. ꝓbatur in auc. sed nouo iure. C. de ser. fug. vbi manus appellatur membꝛuz. quid si aliquis ꝓuat dente nūquid dicitur mutilatio mēbri vl debilitatio. dic q, nō vt. l. cui dens de edi. edic. z dic predicta vera nisi de mēte disponētis aliter appareat vt alias dixi. verbi gīa dic statutum qui abscinderit alicui membꝛ sic mēbrū sibi abscindatur. mō si abscidit sibi digitū silis digitus debet sibi abscindi ex relatiōis q̄litate. ar. ad hoc ī. l. non nunq; ff. ad trebell. Circa hoc q̄ro vtrum debilitatio mēbri sit pena capitalꝭ. Rñ. q, nō. ille enim cui debilitat nō morit. vt. l. qua actiōe. §. siquis suum ad. l. aqui. z. l. ita vulneratꝰ. e. ti. Sz q̄ro qd ē debilitare de quo loquunt quotidie statuta. Rñ. mēbrū dī tunc debilitari qñ officium mēbri aliqualr impedit. vt. l. item offilius. ff. de edili edic.

Alica Quidā hñt in lr̄a perimitur alij hñt pmittitur. ſz primam lec. habes q, moꝛtuo accusato vel accusata accusatio extinguitur. ſm aliam lecturam dicitur q, reo seu accusato vel rea defunctis actio pmittitur z sic durat z sic iste lr̄e sunt ꝑrie. ſz ꝑmam lr̄am examinabo mām. j. co. l. dūcto. ſm ſcdam lr̄am exaīabo. j. e. l. accusatoꝛe.

Interdum Pendēte iudicio super actiōe ciuili ñ pōt ꝓponi accusatio crimialis sup eodē crie. h. d. ista lex.

Opp.de.l.ij.§.hoc edicto.s.vi bo.rap.z C.quãdo actio ciui. piudi.cri.l.j.vbi p actiõem ciuilẽ nõ piudicat criali.ſo.in tm̃ piudicat.q2 pẽdẽte vno iudicio non põt aliud intẽtari.vt hic ſec9 eo finito.vt ibi plene dicã i.l.ij.§ hoc edicto.s.vi bo.rap.z p gl.z doc.C.qñ ciuilis ac.cri. piudi.l.j. Itẽ op.z vi q p actiõem ciuilẽ nõ piudicet criali.ſz ecõtra.vt.l.fi.C.de o2.iudi. Rñ. ibi loqtur qñ a diuerſis ptibus ꝓponũt: vtputa ab vno ciuilis ab altero criminal.hic vo qñ ab eodẽ ꝓponit ciuil z criminal

Itẽ opp.exẽ gl.de.l.rex amotarũ actio ob adulteriuz s.rex amo.vbi illa q̃ ẽ ciuil nõ differt per aliã que ẽ crial dicit Bi. q hic loquitur qñ iſte actiones ciuiles z criales deſcẽdũt ex eodẽ crimine.vt hic ſec9 ſi a diuerſis criminibus.ita dicit Bi.hic z ibi.ego ꝓſueui per illã legez reſpõdere aliter.vt plene dicã in.l.ij.§.hoc edicto. s. vi bo.rap. Itẽ opp.exẽ glo.s.de iniur.l.pẽtor edixit.§.j. vbi dicitur q iudex nõ o3 pmittere q per ciuilem piudicetur criali. Rñdeo ſm vnã expõem quã ibi ponit glo. illa.l.nõ ẽ cõtra ſz ꝓcordat.ſed ſm lec.quã ibi põit Ja. de are eſt ſpẽale.in.l.cornelia de ſica . vt ibi videbitis.

Uenio ad aliã gl.z op.o2 hic furto zc. Contra ex furto non deſcendit publicum iudicium.vt.l.vlt.s.de fur. ergo per actionẽ furti ciuilẽ nõ põt fieri preiudiciũ iudicio publico:q2 ex ea nõ deſcẽdit publicũ iudiciũ.ſed hic o2 ꝫ.quare glo.dicit hic intelligas de tali furto ex quo erit crimẽ publicũ vt in plagio alicui ſerui z bñ dicit.ſed potes dicere q hic publicũ iudiciũ accipit largius. ſ.p quolibet iudicio criminali qđ ad vindictam publicã pro ponitur vt dixi.s.e.l.j.mãm ãt huius.l.dicem9.s.vi bo noz rap.l.ij.§.ex hoc edicto.

S qui reus. Iſta lex ẽ ita difficilis ſicut aliq̃ que ſit in hoc libro z nũq̃ vidi eã q nõ mihi difficilis videret.Et diuiditur ꝑncipalr in duas ptes.ꝑma loquit vtrũ accuſat9 poſſet accuſare ſuũ accuſatorẽ pẽdẽte iudicio.ſa vtrum poſſit reaccuſare poſt ſententiam.ſecunda ibi illud. Item ſcõa ſubdiuiditur i alias duas ptes.q2 ꝑma loquit vtz p9 cõdẽnatiõem poſſet de nouo reaccuſare.ſa an poſſet ꝓſequi accuſationes iam ichoatas.ſa ibi ichoatas plane.Et breuit hoc intẽdit. Recept9 iter eos non põt ſine accuſatore reaccuſare niſi fuerit abſolutus.ſecus ſi fuerit ꝯdẽnat9 pẽa que auferat ciuitatẽ vel libertatẽ poterit tñ accuſationẽ inchoatã pficẽ.h.d. Nõ tex.ibi cõſtitutionib9.n.zc.nõbilia ſũt clara. Op.ad ꝑmã ptez z vi q qs poſſit reaccuſare ſuũ accuſatorẽ.vt.l.j.C.q ac. nõ poſ.ſo.dicit gl.nõ põt eũ reaccuſare de pari vl miori crie sz de maiori crie poſſet.vt.l.ꝫ.vide gl.q̃ incipit .ſ. accuſatorẽ ſuũ. Ad iſtud op.lenocinũ ẽ magꝭ adulterio vt.l.att'ethas.§.ait ptor.s.de bis q nõ.infa.ſed accuſat9 de adulterio nõ tñ reaccuſat de lenocinio.vl.l.ij.§.ſi exne9.j.de adulẽ.ergo ſo.pcedẽs è falſa.rñ.glo.q ſo.pcedens o3 intelligi añ nomẽ rei receptũ inẽ reos.poſtea.n nõ põt reaccuſare ẽt o maiori.vt.o.§.ſi exne9 z h. Intelligit ergo gl.nña q nullo mõ qs reaccuſat ſuũ accuſatorez p9 nomẽ rei receptuz inẽ reos. ita ẽt ſentit gl.magna i diſtinctiõe rug.ibi poſita.breuit dñi nõ ẽ dubiũ.q .l.nña logt p9 nomẽ rei receptũ inẽ reos.q2 tex.dic h'is q re9 zc. Sed tñ.l.j.C.q ac.nõ poſ.nõ o3 ſic diſtingui. ſed debem9 ſic dicẽ ibi logt qñ accuſat9 reaccuſat accuſatorẽ ſuum de crie piudiciali.ad ꝑmũ q põt indiſtincte.h vo loquit qñ reaccuſat de crie ñ piudiciali.iõ qñ crimẽ piudiciale ꝓponit ex eo reſultat q̃dã exceptio pẽptoria.vt i iſto exẽplo gl.poſito in.o.l.j.C.qui ac.nõ poſ.z poſito h i glo. vlt. Sz exceptões pẽptorie pñt oppõi qñcũq̃ añ ſniaz. vt.l.ſi marit.§.pſcriptiõe.j.de adul.ergo zc.z iſtud tene as qcq dicat pe.z Ci.z ẽt rug.h. Tertio opp. de.l. negãda i fi.C.q ac.ñ poſ.vbi idiſtincte pmittit reaccuſatõ ſo.ſiqdẽ accuſat9 vlt reaccuſar ſuum accuſatorẽ vt,pceda ſup accuſatione nõ põt.vt hic. Si vo vlt accuſare vt differatur effect9 illius accuſationis hoc põt.vt.l.ꝫ.effect9 illius accuſatiõis ẽ q2 p9 ꝯdẽnatiõez poterit eã ,pſeq.caſus ẽ hic in fi.hoc dicit.gl.ij.in fi. Uenio ad alias gl.q̃ tãgunt ꝑmã ptẽ.z vr q indiſtincte accuſat9 poſſet reaccuſare ſuũ accuſatorẽ.vt.l.j.C.de calũp.rñ.ibi nõ accuſat ſed offm̃ iudicis iplorat:vt puniat illeq calũnioſe accuſauit ita dicit glo.z optime h.z.l.j.C.qui ac.nõ poſ.vel dic q ibi accuſãdo de calũnia ,pſequtur ſuã iniuriã ſibi factam in accuſãdo calũnioſe qđ põt.vt.l.neganda.vl dic q ibi logt qñ vnũ crimẽ qđ refert ẽ ꝓnexũ crimini,ꝓpoſito qđ põt fieri vt ſtatim dicã.q̃libz iſtaz ſo.ẽ vera. Quinto op po.de .l.ij. §.ſi publico. ſ.de adul. vbi refert crimẽ ẽt p9 nomẽ receptũ inẽ reos gl.magna dicit ibi nõ accuſat ſz excipit.z ita nõ.ẽt in.l.negãda. Iſta ſo.nõ ẽ bona.nam exceptio ẽ ,ꝑpe actionis excluſio.vt.l.ij.s.de excepts. ſed in.§.ſi publico.illa exceptio ,ꝓpoſita nõ repellit accuſantẽ.ſz facit eũ puniri.ergo hz magꝭ vim accuſatõnis q̃ exceptionis.dicit pe.z bñ q ibi loquit qñ crimẽ qđ refert ẽ cõnexum crimini p̃ loco ,ꝓpoſito.ſic ẽ adulteriũ z leno cinium eiuſdẽ adulterij.z hoc vr ẽt ſentire gl.in.o.l.ij.§ ſi exneus qđ placet. Sexto op.de.l.negãda.C.q ac. non poſ.vbi indiſtincte accuſare pmittitur accuſatorem ſuũ de maiori crie.Aduerte qm̃ itellect9 illius.l.in nulla pte.C.declarat.ſed iſte glo.declarãt eam.l.illa neganda põt intelligi duob9 mõis. Primo qñ accuſat9 vult reaccuſare ſuũ accuſatorẽ tunc ſo.ꝫrij ẽ q hic loquit p9 nomẽ rei receptũ iter reos quo caſu nõ põt reaccuſare ẽt o maiori.ibi vo loquitur añ nomẽ rei receptũ inẽ reos.z ita intelligit ſa gl .bur9.l.hic in fi.ſco mõ legitur.l.illa q ibi loquitur qñ accuſatus vult reaccuſare exneum quo caſu diſtinguitur de minori vel maiori vt ibi.hic loquitur qñ vult reaccuſare accuſatorem ſuũ.iſta lec.põit i gl.ſup verbo inchoatas ibi porro.z põt cẽ va.z ſm hanc lect. bẽs q accuſatus põt reaccuſare exneum de crimine maiori ñ diſtincto.vtrum nomen receptũ ſit inẽ reos vel nõ. Contra hoc vr tex.in.l.reũ.C.de ,pcur.pp quã.l.quidaz dãnant hanc opi.ſed in vitate iſta opi.ẽ vera. nam ſuo nomine ẽt accuſatus receptus inẽ reos,põt accuſare ſecus ſi aliũ vellet defendere vel alio nomine accuſare.,pbatur i l.pe.j.ti.j. Pro declaratione iſtarum glo.q2 doc. hanc mãm nõ bene ſũmarunt. vt hec mã tibi liqueat diſtigue. aut accuſatus vult alium accuſare añ nomẽ receptum inter reos aut p9 nomẽ receptum inẽ reos añ ſniam aut p9 ſniam.ꝑmo caſu aut accuſando ,pſequitur ſuã vel ſuorũ iniuriã z põt indiſtincte vt.l neganda.aut nõ.z tuuc aut accuſat de maiori crimine aut de minori vel pari.prio caſu põt.ſo cãu non põt accuſare vt ,pcedatur.ſed põt accuſationem ,ꝓponere vt differatur.vt.o.l.neganda in oib9 tñ caſib9 i qb9 dicam q p9 nomẽ rei receptũ inẽ reos põt reaccuſare in illis põt reaccuſar añ p iura que.j.,px.dicam.ſcõo caſu aut vult reaccuſare ſuũ accuſatorez aut exneum.primo caſu.aut reaccuſat implorando offm̃ iudicis aut excipiendo aut reaccuſãdo ꝑncipaliter.prio caſu põt.vt.C. o calũ.l.i.2o caſu aut ẽ exceptio pẽptoria z põt ,ꝓpoi . aut ẽ dilatoria.z tunc ſecus.vt.l.ſi maritus.§.prescriptione.j.de adulẽ.tertio caſu dicunt quidã q indiſtincte nõ põt reaccuſare. ita ſẽtit glo.hic z pe.z Ci.C.q ac. non poſ.l.j.z ibi nõ. Tu vo diſtingue aut crimen quod ſcõo refertur ẽ piudiciale ad ꝑmũ z põt.vt.l.j.C.q accu. non poſ.rõ q2 ex hoc reſultat quedã exceptio pemptoria vt.s.dixi.aut nõ ẽ piudicial z tũc aut crimẽ qđ ſcõo ,ꝓponitur ẽ p̃ crimini ꝯnexum z põt accuſare:vt.l.ij.§.ſi publico de adulẽ.z nõ.in.§.ſi exneus.e.l.aut non ẽ co

No declaracõne iſtig materie

nexum ꝑmo ⁊ tũc aut vult reaccusare vt ꝓcedat ⁊ indistincte nõ pot vt ff. nisi suã vel suoꝝ iniuriam ꝓsequatur. vt l. neganda. C. qui ac. non pos. aut vlt solũ se inscribere. vt differat ꝑ sniam ⁊ pot. vt. d. l. neganda in fi. si vo vult reaccusare exneũ. tunc stam̃ distinctioni. l. neganda. aut vlt reaccusare de maiori ⁊ pot idistincte. aut vlt reaccusar̃ de pari vel de minori. ⁊ nõ pot nisi suã vel suoꝝ iniuriã ꝓsequat. pot tñ accusatiõem ꝓponere vt differatur. vt. d. l. neganda. Expediũ de ꝑijs venio ad. q. dixi q pot reaccusare suũ accusatorẽ si suã vel suoꝝ iniuriã ꝓsequat

Quero qd si ꝑmus accusator suã ꝓsequat iniuriã. an ſcõus poterit reaccusare suam iniuriã ꝓsequẽdo. gl. hic dicit q nõ. idẽ tꝫ glo. C. e. l. negãda. odof. ⁊ Ja. bal. tenent ꝓriũ q indistincte accusat̃ pot reaccusare suuꝫ accusatorem ꝓsequẽdo iniuriã suã. ẽt si accusator ꝑm̃ ꝓsequt suam iniuriã allat. l. qui cũ maior. §. si libertus. s̃. de bono. liber. ⁊ l. si qs in graui. §. vtꝫ ad sille. hoc etiã tenuit Bui. de suza. dicen q nõ ẽ ꝯgruũ q per. l. assiduis q. l. loqtur in ꝛctibus ⁊ sic in ciuilibus determinẽt iura que loquuntur in crialibus. Dicitur in gbusdam additionibus q tenuit gl. in quibusdã q tenuit ꝯ. Ja. de ra. ⁊ pe. tenẽt glo. vt refert Ci. in. l. negãda. q sicut qñ neuter ꝓsequtur suã iniuriaꝫ ⁊ sic sunt in pari cã nõ ꝑmittit reaccusatio ita eadẽ rõe qñ vterqꝫ ꝓsequit suã iniuriã qr ĩ pari cã remanẽt. Cõiter fuatur ꝓriũ ꝑ oẽs ptes italie ⁊ maxime bonoñ. ideo aduerte qñqꝫ crimẽ qd̃ scõo obijcitur ẽ ꝯnexum ꝑ. quia tu accusas me ⁊ ego te de criminibus factis in eadem rixa. ⁊ tunc nõ ẽ dubiũ q reaccusatio admittitur. quia ꝓpter vnitatem temporis videtur vnum factum ⁊ vnũ delictum. vt nõ. gl. C. vnde vi. l. i. in fi. magne glo. ⁊. s̃. dixi q qñ cria sunt ꝯnexa idistincte ꝑmittitur reaccusatio. sed si cria eẽnt sepata vt qr accuso te de crimine ꝑmisso hodie ⁊ tu accusas me de crie ꝑmisso añ ⁊ tunc hñt locum p̃dicte opi. finaliter tamẽ ego credo q illud quod consuetudo obseruat sit verius q̃ opi. glo. ⁊ sic Ja. bal. ⁊ odof. dicunt vez per. l. p eos all. Ad ꝯ. rñ. ⁊ ꝑmo ad. l. assiduis. quia ibi qd̃ ꝯ daretur denegaret̃ ꝑmo. iõ ꝑmo non aufertur. sed in. q. ꝓposita vtriqꝫ ꝯceditur q possit accusare ⁊ nemini aliquid aufertur ſꝫ ibi alteri aufertur si secundo ꝯcederetur cũ non possit vtriqꝫ concedi. Ad id quod dicitur q remanet in pari causa vt dicit Jacob. et Ci. ⁊ pe. Respondeo q paritas cause quando vterqꝫ ꝓsequitur suam iniuriam nõ hꝫ cãdẽ rõem que ẽ qñ neuter ꝓsequitur qd̃ pꝫ. qr qlibet ꝓsequt vindictam ꝓpe iniurie ⁊ iõ ꝓsequitur quodãmodo prior principium interesse ⁊ ideo admittitur reconuentio sicut ĩ ciuilibus. vt. l. cum papinianus ⁊ auc̃. ꝯsequẽt. C. de sen. ⁊ iterlo. om. iu. nec ob. si dicis q ꝑ̃ appellat prior agat qr credo q prius terminabitur ꝑma q̃s ſcõa: sed super vtraqꝫ simul ꝓcedetur ⁊ poterit vtraqꝫ accusatio eadẽ die terminari ꝑm mãm ꝯuẽtionis ⁊ recõuentionis. vt. l. cum papi. ⁊ auc̃. ⁊ ꝯsequẽt. ⁊ nõ. in. l. qui prior. de iudi. dñ hic p̃ nomẽ rei receptũ int̃ reos. q̃ro qñ nomẽ rei dñ receptuꝫ iter reos. gl. vi dicẽ q recipit p̃ lit. ꝯte. ita nõ. ff. d̃ adul. l. si marit̃. §. ꝑscriptiõe. ⁊. C. d̃ adult̃. l. adulterã. idẽ nõ. ff. ti. i. l. bos accusare. ⁊. §. j. ⁊. l. absẽtẽ. ff. d̃ pẽis. pe. vo vr̃ dicere q h̃ fit p lit. ꝯt. sicut. n. in ciuilib̃ facta lit. ꝯt. ñ pñt ꝓponi dilatorie exceptiões ita ĩ crialib̃. vt. l. pẽptorias: C. sen. resci. ñ pos. ſꝫ h̃ ñ vi vez qr reo absente nomẽ ei̇ recipit iter reos. vt. l. miles. §. ij. ff. d̃ adul. ⁊. l. adulteram C. d̃ adul. g̃ ñ fit p lit. ꝯt. q̃ regrit ptis pñtiã. Alij vt Ja. d̃ are. dicũt q tũc dñ recipi int̃ reos qñ ꝯ reũ icipit eẽ aliq̃ ꝑsũptio. ita q hꝫ se necesse purgare. ſꝫ certe pot eẽ q ẽt ẽ ꝯ cũ aliq̃ ꝑsũptio añ ꝯtestatiõem: ⁊ pot eẽ q non erit ꝑsumptio ꝯtra eũ vsqꝫ ad sniam. Di. vo dicit q tria sũt tpa. vnum ante litꝫ. ꝯtest. aliud post lit. ꝯte. quo ad recipitur inter reos ⁊ est tertium tempus quo recipitur inter reos qd̃ pot fieri absẽte pte. qualr̃ añt ⁊ qñ hoc fiat non dicit. pe. dicit q post lit. cõt. fiebat qd̃dam p̃ceptũ seu p̃ coniũ. exẽplũ pateat oĩbus q talis accusat̃ cõpuit. ⁊ li. ꝯt. est. ⁊ dicit q hoc p̃coniũ est recipi inter reos. ⁊ dic q si nõ fieret p li. cõt. diceret recipi inter reos sed diuinare ẽ. Ja. bu. dicit q pozzigit̃ accusatio ⁊ notarius ponit in filza ⁊ oẽs citatiões quoad reus cõpet. reo ꝯpente ponit eũ in libro reoꝝ ⁊ oẽs citatiões scribit in libro accusationũ. ⁊ oĩa acta. ⁊ tũc dicit̃ recipi inter reos. sed nihil ẽ qr multi notarij stati scribũt in libro reoꝝ. ⁊ oĩa acta. quare dico q ꝓposita accusatiõe ꝓponũt̃ exceptiões dilatorie. videlicet q accusatio nõ ꝓcedat. vos nõ estis iudex ⁊ similia. ⁊ tũc discutit̃ an super accusatiõe sit ꝓcedẽdũ. ⁊ tũc nõ dꝫ recipi inter reos. sed si ꝓnũciat iudex esse ꝓcedẽdũ tũc dicit̃ recipi inter reos ⁊ pot recipi absente reo ⁊ ita loqt̃ h̃ ⁊ in. §. ꝑscriptiõe. ⁊ de hoc est tex. in. l. accusatiõe adulterij. C. de adul. nõ ob. l. adulterã. C. de adul. qr intelligo aliter q̃ glo. vꝫ q ibi erat accusatio ĩchoata per accusatiõis ꝓpositionẽ. sicut in fi. hui̇. l. ⁊ erat reus absens inter reos receptus per ꝓnũciationẽ de quo. s̃. dixi. fateor tamẽ q si dicta ꝓnũciatio nõ ꝓcessit lit. ꝯt. hꝫ vim receptiõis inter reos. Sed quero quomõ cũ. s̃. dixerim q lit. ꝯt. nõ sit parte absẽte. qd ẽ hoc q tota die videmus q accusatus ꝯpet ⁊ respõdet accusatiõi parte absẽte ⁊ postea ꝓcedit cũ ꝯte. dꝫ fieri per interrogatiõem ⁊ rñsionẽ vtriusq̃ parti. vt. l. j. C. de lit. ꝯte. Rñ. in crimi nalibus sup ꝓcessu iudex potest assumere si vult partes accusatoris ⁊ eius ꝓpartes sustinere. vt dicaꝫ. ff. e. l. pe. in p̃n. ita hic qñ iudex interrogat reũ sustinet vices accusatoris. vnde ex interrogatione iudicis ⁊ rñsiõe ptis videt facta lit. ꝯte. ꝑ hoc qr nõ refert in lit. ꝯte. iterroget iudex vel pars glo. est bernardi extra de dolo ⁊ ꝯtu. c. ꝓput. et ideo assessores qñ ꝯpet accusator faciunt iurare q nõ ꝓposuit animo calumniandi: ⁊ facit sibi dari licentiam expediendi ꝓcessum eo absente ⁊ eandem licentiã facit sibi dari a reo: sꝫ si non eẽt data ista licentia iudex posset interrogare absente parte: vt dicam. ff. e. l. pe. Quero qd si ista exceptio eẽt omissa qr reaccuso meum accusatorem ⁊ ipse non excipit: an valeat ꝓcessus: dicit gl. q sic in. l. reum. C. de ꝓcu. idem in si. nõ. in. l. ij. C. cõi. di. ⁊. l. si mãcipium. §. j. s̃. de euic. non habetis hic alia circa p̃mam partem. Venio ad scõam ptem ⁊ op. h̃ dñ q si ꝑ sniaꝫ non perdiderũt ciuitatem vel libertatẽ pñt reaccusare de nouo. Op. ille q ẽ dãnatus de publico iudicio ẽ infamis. vt. ff. eo. l. infamen. ergo non pot accusare. vt. l. q accusare. ff. ti. ꝓ. ergo male dicit gl. so. infamis non potest alium accusare nisi accusatorẽ suũ aliũ vo non nisi suam vel suoꝝ ꝓsequatur iniuriã vt. l. qui cum maior. §. si libertus de bo. liber. Scõo op. q ille qui ẽ semel calũniatus non admittitur iterũ ad accusandu: vt. l. si cui §. ijsdem. ff. ti. ꝓ. so. ibi loquitur quando ẽ calũniat̃ accusando h̃ quando ẽ calũniatus se defendendo. tũc nõ ꝓhibetur ab accusando. Venio ad aliam glo. dñ h̃ ĩchoatas accusationes pot̃ ꝓsequi. Contra imo dicit tex q ex euentu iudiciorꝝ apparebit vtrũ possit quasi si fuerit ꝓdẽnatus non posset inchoatam ꝓsequi: vt. l. j. C. q ac. non po. so. h̃. ⁊ ibi sunt multe opi. illa ẽ vera q ibi crimẽ secundo loco ꝓpositum erat ad aliud p̃iudiciale. exẽplum ponit glo. ⁊ ista est vera so. ⁊ omnes sequunt eam

Item op. quõ poterit ꝓsequi accusationem inchoatam si perdiderit vitam vel libertatem vel ciuitatem. glo. dicit est videndum an pena sit differenda vel non vt ꝓsequatur accusationem inchoatam. glo. arguit ꝑ ⁊ cõtra. finaliter glo. dicit aut imponitur per sententiaꝫ pẽa mortis: ⁊ non differtur pena. vt. l. cum reis. C. de penis. ⁊ iõ

accusatus

accusatus nō,psequī.ꝛ de hac sententia ħ.l. non logtur Aut non ponitur pena mortis ꝛ tūc aut ē crimē quod pōt,psequi per,pcuratorem ꝛ non differtur pena. aut ē tale crimē qđ nō pōt,psequi per,pcuratorē ꝛ differtur ꝛ ipse stabit ad,psequendū.qñ ergo queritur vtrum p'sententiā accusatus possit reaccusare suū accusatorē.sic distigue.aut fuit absolut'.ꝛ sine dubio pōt reaccusar' nisi pp aliud impediatur.vt ħ in p̄n.ꝛ.l.qui accusare.j.ti.j. aut fuit condēnatus.ꝛ tunc aut illa ꝓdēnatio infamiam non irrogat. ꝛ idem vt.l.qui accusare.aut irrogat infamiaz'ꝛ tunc aut vult accusare exneū ꝛ non pōt nisi suam vel suorum iniuriam,psequar'.vt.l.qui accusare.j.ti.j.sed īchoatas potest,psequi.vt hic.ꝛ.l.negāda.C.qui ac.nō pos. aut vult accusare suum accusatorē ꝛ pōt.vt bac..l nō obstante q̄ sit infamis.aut pena ademit ei vitā ciuitatē vel libertatē ꝛ tūc de nouo non pōt accusare in accusationibus antea inchoat̄.distīgue aut accusatio ex qua fuit condemnatus erat p̄iudicialis ad aliam.ꝛ non poterit,psequi illam.vt.l.j.C.qui.ac.nō pos.aut nō erat p̄iudicialis ꝛ tūc si ē pena per quam pdit ciuitatē vel libertatem poterit,psequi,p se vel p,pcuratorem.vt hac glo.dz.aut ponitur pena mortis.ꝛ non poterit,psequi. vt.l.sic reis ꝛ.l.si vindicari.C. de penis.fm glo.sed doc.in hoc passu oēs concordant cōiter in ꝓrio:rō quia eadem rōne p quā differt deportatio que ē mors ciuilis per eandē debet differri mors naturalis.nō ob.l.cū reis.ꝛ.l.si vendicaueris.q̄ enim ibi dr q̄ mors non debet differri.fateor nisi ex cā.vt,pbatur in.l.j.C.de bo.dam.ꝛ.s̄.de publi.li.in p̄n.ꝛ.l.p̄gnant̄.j.de penis.ꝛ ita tenet Ja.de ra.pe. Ci.ꝛ Rai.ꝛ oēs:ꝛ hoc puto verum. Venio ad questiones circa glo.hic in vltima glo.ponitur exemplū q̄ te accusabā,p delico ꝓmisso tali die.q̄ro cū in accusatiōe de necessitate nō debet poni dies ꝓmissi criminis.vt.l.li bellorum.§.j.ti.,pxi.aliquis posuit diem. ꝛ non,pbauit diē an debeat succumbere.ꝛ vr q̄ non.qz dies de necessitate ñ dz apponi.vt.l.libellorꝫ.ꝓriū determinauit.Ri. malūbze.imputet enim sibi quia se ad diē astrinxit.vt.l. habebat in p̄n.de īnsti.Pro hoc qz variatio dici facē videri diuersam rē eē ,ppter temporū varietatem.vt i.c.abbate sane.ante fi.extra de re iudi.li.vj.facit arg. l.si non sortem.§.libertus.de cond.inde.si'facit videri aliud maleficium ergo ꝛc̄.vt.l.denūciasse.§.qđ tamen. de adult̄.ꝛ.l.p̄tor.§.docere.s̄.vi bo.rap.ꝛ hoc puto verum. Sed quero cum in accusatione non debeat poni dies criminis de necessitate quomodo reus poterit,pbare defensionem suā vt recte concludatur.exempluz.tu accusas me q̄ ego vulneraui te tali mense.Ego volo me defendē ꝛ,pbare q̄ feciſti insultū tu.ꝛ sic volo,pbare p meos testes. q̄ feci ad mei defensionē.vel dico q̄ feci ad vindictam īpetēti cū statutum hoc pmittat ꝛ,pduco testes ad,pbādum meā defensionē.quō testes mei poterunt,pbare dfensionē cū testes tui accusatoris,pbent q̄ ego te vulneraui ꝛ testes mei dicūt q̄ ego feci ad meā defensionē.potest eni eē q̄ i vno mēse fuerūt plures rixe ꝛ vulneraui te insultatus a te:ꝛ alia vice feci nō īsultatus a te.vidi quosdam aduocatos q petūt q̄ vulneratus debeat exp̄mere diem ꝛ horā ꝓmissi criminis seu maleficij vt reus possit se defendere.,p hoc quia libellus debet eē ita certus q̄ reus sit instructus velit cedere vel contēdere.vt.l.j. i p̄n. s̄.de eden.ꝛ ar.eius qđ nō.e.l.§.editiones .f.q̄ dz edi dies ꝛ consul qñ quis vult redarguere de falso circa diē ꝛ consulē.ꝛ ar.etiam.s̄.quod vi aut clz.l.aut qui aliter §.i.ꝛ hoc puto satis equum q̄ vbi equitas mouerit iudicem q̄ ipse faciat talē interrogationem.ar.l.pe.s̄. đ inter act̄.ꝛ ar.l.certum.s̄.de ꝓfes.ꝛ.l.p̄tor edixit in p̄n. de iniur.ꝛ debet hoc iudex facere:qz in libello debent exp̄mi ea per que defensio non auferatur reo:vt.l.iij.§. j. s̄. de eo quod certo lo.sinautem iudex accusatorem nollet cogere ad hoc tunc siquidem delictum,pbatur per meā confessionem tm̄ tūc intentio rei ꝓfitentis ē optime fūdata quia eius ꝓfessio debet intelligi fm suam intentionem vt.l si quis intētione.s̄.de iudi.ꝛ ideo debet intelligi ipsum eē ꝓfessum de illo vulnere qđ,pbauit postea ad sui defensionē se fecisse. Si vo crimen,pbatur contra reuz per testes tūc si reus vult q̄ eius exceptio concludat dz eē cautus in formando articulos vt concludat sic dicendo q̄ vna tm̄ rixa interuenit inter me ꝛ te in qua fuerunt p̄sentes testes tales in accusatione ascripti. Item q̄ in illa rixa ego fui p̄ius insultatus a te.testes ergo p̄mi ex parte accusatoris hoc de facili,pbabunt.s.vulnus eē factum si verum ē ꝛ alij testes poterunt,pbare defensionem vt.d.c.cum.Jo.de fide instru.in dubio aūt si non appareret de p̄ozitate ꝛ posteriozitate quid iuris sit dixi in.l. nō solum.§.sed vt probari supra de noui op.nunt̄. Item dr hic inchoatas. quero qualit̄ dicitur hic p̄ma accusatio īchoata:dicit Ja.đ are.hic per lit̄ cont̄.ego puto sat̄ eē īchoatā per solā inscriptionem.vt.l.neganda in fi.C.qui ac.non po.als inscriptio quam permittit illa.l.nihil operetur. Ulteri' quidā determinant per banc glo.s.vltimam huius.l.vnam notandam.q.quidā exbānitus est de ciuitate ista in persona accusatur de aliquo crimine đ nouo hic.vtrum iudex possit sibi dare licentiaz veniēdi:quidam dicunt de hoc eē casū in auc̄.de manda.princi. §.neqꝫ āt homicidium coll.iij.Sed illa.l. nihil facit qa loquitur de fidantia que datur a pte.sed questio nīa loquitur de ea q̄ datur a iudice.Preterea ibi logtur quādo datur fidantia vt effugiat cognitionē delicti qđ non potest fieri.hic vo de fidātia que datur vt cognoscat de delicto.ꝛ ideo vr q̄ possit dari per hunc tex.cum gl. q̄ dicit q̄ ille qui debet deportari differtur eius pena: vt possit accusare ꝛ pmittitur ei stare i ciuitate.Ol.disputauit banc.q.ꝛ determinauit sic aut ē tale crimen i quo nō admittatur,pcurator.ꝛ debet dari fidantia.vt. l. i.§.rēo uet.s̄.de postulan.vbi deportat' remouetur a postulando nisi pp se.Item̄,pbatur per glo.istam.si vo est crimen in quo potest,pcurator interuenire non pōt dari fidātia per banc glo.,pbatur per.l.papinianus exuli.s̄.de mīori. Si enim ibi eēt certus casus de fidantia,tunc ille iurisconsultus qui reprehendit alterū de insufficientia deberz reprehendi etiam ipse de insufficientia:cum tam̄ posuerit duos casus in quibus alium iurisconsultum reprehendit đ insufficientia.dico tamen q̄ fidantia si datur est seruāda ita dicit ipse licz dari nō debeat.ego āt dico q̄ iudex potest dare indistincte fidantiam si velit.ar huius.l.cū sua glo.nam inuestigando crimen presentia persone multū facit qua trepidatione quo vultu loquatur.vt.l.de mīore.§.tormenta infra de questionibus.ꝛ ideo cum sint q̄dam que per,pcuratorem non possunt expedīr' iudex si vult potest dare fidantiam per banc.l.cum sua glo.

Ulterius habes ex hac glo.q̄ in casibus in quibus seruus potest esse in iudicio illis casibus potest dare,pcuratorem.nam vides q̄ ille q̄ amisit libertatem potest dare procuratorem ad accusandum per banc generalitatem q̄ quicunqꝫ habet actionem in ea potest constituere procuratorem siue sit seruus siue liber.facit. l.si'dom' §.pe.supra de iniurī.pro hoc etiam supra rem rat. ba.l. iij.circa princi.ad idem facit de manu.vindic.l.etiam.§. absens.ꝛ quod not.in.l. diuus.§.fi.s̄.qui pe.tu. ꝛ extra de restī.spo.c.ex parte. Item per banc glo.habes q̄ ille qui detinetur in carceribus cōmunis ,pter aliquam condēnationem.si citatur ibi ꝛ non compet imputet sibi cū possit,pcuratorē mittere.hoc tangā in.l.ij.circa fi.de

custo. reo. Ultimo facit. l. nr̃a in ar. ad. q. aliqs accãuit aliquẽ pẽdẽte actione accusator ẽ exbãnir̃ an debeat su/per accusatiõe ꝓcedi. h̃ tex. facit q̃ sic: ibi ichoatꝫ. r̃c. dicã in. l. vranius de fideius. Ultimo vide glo. sup v̄bo i/choatas: r dic ibi ẽ ifamatus: imo r si fuerit ifamat̃ cum accãtio fuerit ichoata añ dãnationẽ vt dictuꝫ ẽ. s̃. e. glo. qñ accusabat accusatorẽ suũ. Item istud q̃ dr̃ q̃ põt ꝑ alĩũ iscribẽ accãtꝫ. añ dãnationẽ dic̃. pe. ẽ vex ante dãna/tionẽ r anteq̃ sit in cã ꝓclusũ qd̃ satꝫ plꝫ. ꝓ hoc iduco. c. pastoralis ex̃ de cã pos. r ppie. r dixi circa hoc i. l. nãlr̃ §. nihil cõe. de acq. pos. nõ habetis hic alia.

Efuncto. Nota q̃ defũcto reo ẽ extin/cta pena. sile habuistis. s̃. e. l. iij., put est in lr̃a pimit̃. Op. ꝺ. l. ex iudicio/rum in p̃n. ĵ. ti. i. sol. gl. h̃ loqtur i reo defũcto añ sniam: sꝫ ꝑria loqtur i reo defũcto ꝓ sniaꝫ: tũc. n. remanet pena pe/cuniaria. i qbusdã ẽt casib̃ ẽt mortuo reo ante sniam du/rat pena: q̃ casus in illa. l. enumerant̃. Itẽ oppo. r vr̃ q̃ pena duret idistincte: vt. l. defũctus. C. si reus vl̃ accu. mor fue. r. l. fi. ĵ. de bo. eor̃. sol. hic loqtur i eo q̃ morit̃ ca su. ꝑria loquũtur i eis q̃ se occiderũt vel mortẽ sibi ꝓsciue/rũt. Op. r istud ꝑ. ẽ i se. §. r vr̃ q̃ pena pecuniaria in/distincte duret: vt. l. fi. C. si reus vel accu. mor. fue. et. l. iij. si pen. ap. mor. interue. Aduerte circa hoc sũt opi. qdam vt hu. fatent̃ ꝑ. q̃ h̃ dꝫ intelligi i pena corporali ibi in pe/cuniaria. alij vt cyprian̄ antiquus glosator dicit q̃ h̃ dꝫ itelligi i pena corporali r i pecuniaria. glo. hic non bñ se firmat: sꝫ. ĵ. ti., px. l. ex iudicior̃ i fi. tꝫ expresse opiniones Cypriani. Cy. tãgit banc. q. C. ne ex delic. defũ. l. i. r ibi dicit multa verba r finalr̃ nihil concludit: ego teneo opi. Cypriani quã tꝫ glo. ĵ. ti., px. i. l. ex iudiciorum in fi. q̃ h̃ intelligat̃ de pena corporali r pecuniaria. hoc ꝓbo p. l. ex iudicior̃. ĵ. ti., px. i p̃n. q̃ dicit q̃ ex publico iudicio pe/na non transit ꝑ heredes nisi facta ꝓdẽnatione: sꝫ in pu/blicis iudicijs ẽt ẽ qñq̃ pena pecuniaria: vt. s̃. e. l. ij. r. l. ij. ĵ. ad. l. iul̃. de anno. ergo pꝫ q̃ ꝑ heredes pena pecuni/aria nõ transit. ꝓterea ẽ casus recte intelligẽdo. l. eꝰ qui delatorem. ĵ. de iu. fis. nõ ob. l. ꝑrie vꝫ. l. ult. C. si re. vl̃ ac/mor. fue. r. l. iij. C. si pẽ. ap. qr̃ ille. ll. intelliguntur qñ iaꝫ lata ẽ snia a q̃ ẽ appellatũ. sile habetꝫ i. l. iij. §. idem scribit s̃. de pecu. vbi ex delicto non datur actio de peculio ni/si ꝓdemnatione secuta. rõ qr̃ secuta ꝓdẽnatione iam inci/pit teneri ex q̃i ꝑctu. ideo trãsit ꝑ heredem.

In quacunq; Notabilis. §. est iste pone/ casum. Reus principalis mortuꝰ ẽ volo agere ꝑ heredẽ ex hoc edicto an ꝺbeo age re corã iudice cãruꝫ ciuiliũ. Rñt. iurisco. q̃ debeo agere corã iudice cãr̃ ciuiliũ. Op. si crimẽ ẽ extinctũ ergo de eo nõ debet cognosci: vt. s̃., px. so. nõ dꝫ cognosci crimi/naliter sꝫ põt cognosci agendo ciuiliter ꝑ heredem in ca sib̃ in quibus põt agi ꝑ heredem vtiliter: vt ꝑ defunctũ vel si ad heredem aliqd peruenit. vt. l. i. C. ne ex delic. de func. Scꝺo ex̃ glo. opp. q̃ iudex maleficiorum debe/at cognoscere de re restituenda: vt. l. interdum. §. q̃ furꝫ s̃. de fur. so. qñ principalis delinquens viuit: tunc iudex maleficiorum cognoscit p̃ncipalr̃ ꝺ delicto secũdario seu incidenter r de re restituenda: vt h̃. r. l. solemus. §. latrun/culator. s̃. de iudi. tene bene menti.

Ifamem. Damnatus publico iudi/cio ẽ ifamis secus si priua/to: nisi sit tale crimen cuius ciuilis actio infama/ret. h. d. Et diuidit̃ in duas ptes. ꝑ ponit vnum dictũ in publicis iudicijs. scꝺo aliud i iudicijs p̃uatis. Fa ibi ita/q̃: r est ista lex multum notanda. Nota q̃ condẽna/tus de maleficio sit infamis. dr̃ hic q̃ damnatꝰ publico iudicio fit infamis. ꝑ. s̃. de riru nup. l. palam. §. siqua. ꝺi/cit glo. ibi est infamis in veritate: sed non habetur tanq̃ ifamis quo ad matrimoniuꝫ r bene dicit. Itez opp. ĵ. e. l. fi. vbi damnatus ex publico iudicio non ẽ infamis so. ibi specialis casus ẽ in patre. Item opp. dicit h̃ q̃ dãnaꝰ de p̃uato crine non ẽ infamis. contra dãnatus de crimine priuato communiter coercet̃ in corpus vt. l. vlt. s̃. de iiur. r. l. vlt. s̃. de fur. ergo vr̃ infamis: vt. l. ictus. s̃. de his q̃ no. infa. dicit glo. q̃ hic dicit dãnatũ: itelligẽ ñ punitum: tunc entm eẽt ifamis ex genere pene. Aduer/te videte licet qs sit punitus r ex punitiõe seq̃tur ictus fu/stium vel alia coertio in corpus non tamẽ est infamis: ni/si cã ꝓcedens sit talis ex qua infamaretur si ordinarie dã/naretur: vt. l. ictus in tex. r glo. vñ h̃ ñ curo sit punitus vl̃ non quia ictus fustiũ non ifamat nisi ꝓcedat causa bilis ad infamiam inducendam. Itẽ dicit̃ hic nisi id crimẽ ex ea accusatione descendat r̃c. r sic innuit q̃ crimen ex ac/cusatione dñdat. ꝑ immo accusatio descendit ex crimine vt isti. ve ob. q̃ ex deli. nas. in rubro r nigro r. l. ex male/ficijs de ac. r obli. huius timore glo. exponit h̃ duobus modis: vt i ea hẽtis. Itẽ opp. dr̃ h̃ veluti furti. vi bo. ra. iiuriarum innuit q̃ actio vi bon. rap. descẽdat ex cri/mine priuato. contra immo descendit ex crimine publi/co cum raptus sit crimen. l. iul̃. de ui publica vel priuata vt. ĵ. ad. l. iul̃. de vi pub. et vi p̃ua. dicit gl. intellige de ta/li rapina q̃ non cadat in crimen publicuꝫ: vt. l. siquis ex domo. s̃. de fur. vt si aliquis iuit ad domum causa rapiẽ/di et neminem inuenit. His expeditis venio ad qõnes glo. Quero dr̃ h̃ damnatus de crimine publico ẽ infa/mis. q̃ro an sit vex siue ciuilr̃ siue crialr̃ agat̃ cũ i crimine possit agi ciuilr̃: vt i. l. q̃ nomine. ĵ. de fal. dicit glo. siue ci/uiliter siue crialiter condemnet̃ semper est ifamis: ita di/cit glo. qdã repbendunt banc glo. nam cũ i iudicijs pu/blicis agatur actione in factũ ciuilr̃: vt. l. q̃ nomine. ĵ. de falr̃: actio i factũ non ifamat: iõ dat̃ ꝑ patrem vel patro/num q̃ non ifamat: vt. l. non dꝫ. s̃. de dolo. r iõ si ciuiliter cõdẽnetur nõ est infamis ita dic̃. Ja. de ra. videte actio i factum q̃ datur contra patrẽ vel patronũ tẽperat̃ verbis vt bonefidei mentio fiat: vt. l. non debet i fi. s̃. de dolo: q̃ si dicat cõtra patrẽ cõcludit̃ ꝑ mediũ bonefidei: quia bo/nefidei nõ congruit: vt ipse cũ aliena iactura locupletetur iõ nõ infamat: sed actiones in factum q̃ nõ tẽperãtur ver/bis sed directo orũnt̃ ex delicto alteri̊ ifamant: q̃ suffi/cit q̃ habeãt cãm publici iudicij vt hic dr̃: licꝫ nõ sit pu/blicũ iudicium: iõ gl. bñ dic̃. Itẽ dr̃ hic nisi sit crimen ex quo actio ciuil̃ ifamat. quero que sũt crĩa ex qbus actio ciuil̃ ifamat r q̃ non: tu habes hic glo. q̃ ponit exempla clarissime. Ex̃ glo. ꝓcedo r q̃ro vtrum sit aliquod cri/men publicum qd̃ nõ ifamet. glo. vacillat de. l. iulia ꝺ vi ꝑua. finaliter determinat q̃ infamat: ita nõ. in. l. si ꝑsens ĵ. de penis. Item quero vtr̃ damnatus ex inqsitione sit ifamis glo. s̃. de suspec. tu. l. iij. §. preterea. videtur te/nere q̃ nõ: r Byr̃. ibi dicit q̃ illa glo. non est alibi: sꝫ idẽ tenet i. l. vlt̃. C. de suspec. tu. r. l. ij. C. de mõ mulcta. Cy. tenet opi. Byr̃. i. ꝺ. l. fi. C. de suspec. tu. tali ratione q̃ iu/dex grauat reuꝫ plus debito vr̃ super ifamia dispensare vt. l. qd ergo. §. pena grauior. s̃. de his q̃ no. ifa. sꝫ ingrẽ/do iudex grauat reũ qñ de maleficijs non debet sine ac/cusatore cognosci: vt. l. rescripto. §. si quis accusatorem. ĵ. de mu. r. ho. Ex hoc concluditur q̃ non sit ifamis. ꝑ vr̃ tenere ol. r andre. de pis. rõ qr̃ non debet inspici ordo ꝓ/cedendi: qr̃ si hoc esset vex nullus hodie condemnatus etiã p accusationem esset infamis: quia cessat ordo anti/quus: vt. ĵ. l. prima. ego aliter dico r sic. q̃ñq̃ quis ẽ dã/natus ex inquisitione et punitus aliqua coertione q̃ euꝫ ifamat: r tunc est in famis: vt. l. ictus fustiũ. vñ illi q̃ ho/die mitriantur puto q̃ sint ifames sꝫ mitrientur ex inqui/sitiõe

sitione. si ãt nõ est punitus sz solũ ꝺdẽnaꝺ aduerte: quan doqz inquisitio pmittit tanqz iudiciũ p se sepatuz a iudi cio publico. exẽplũ in.l.nullum.C.de testi. z qꝺ ibi nõ.i vltia gl. vbi dr qꝺ ille q tulit falsũ testimonium damnatur officio iudic: qz aures iudicis offendit non aũt.l.cozne lia de falsis: sz solũ qz aures iudicis offendit officio iudi cis punitur tũc nõ ifamaꝺ.rõ qz nõ est dãnatus publico iudicio ergo non est infamis vt h. Si vo inquisitio succe dit directo in locũ actiõis publici iudicij tunc dãnaꝺ est ifamis: z ꝓbo p tex.cũ glo.i.l.adlethas.§. calumniatoz ẽ.de his qui.no.infa. videbitis.j.e.l. vltꝫ p locum a spã li.nã ibi est speciale i patre qꝺ nõ efficit infamis ergo i cõ trarium ẽ ius cõe: preterea licz varietur modus ꝓceden di non variatur pena: vt.l.nec expressum ẽ i.l.j.e. Item penam ipsam.l.imponit que ex ptãte iudicis non depẽ det: qz qstio facti i arbitrio iudicis ẽ nõ iurꝫ auctoritas: vt.l.j.§.j.ad turpil. preterea non dispensatur super ifami am ex mõ ꝓcedendi: sed alr causa cognita: vt.l.quid er go.§.pena grauioz.ẽ.de his q no.infa. pterea verba edi cti pretoris dñt damnatus publico iudicio ẽ infamis: vt l.i.ẽ.de his qui no.infa. sz damnatus ex inquisitione ẽ damnatus de publico iudicio ergo zc. succedit enim in quisitio in locum accusationis vt.l.ij.§.si publico.j. de adultꝫ. ergo eius naturam z officium assumit: vt.ẽ.si qs cautꝫ.l.si eum.§.qui iniuriaz. non ob ꝛria i.l.i.C.si tu.ñ gesserit qz ibi non dicitur qꝺ non sit infamis: nõ ob glo: i ꝛ.alla. qz debẽt intelligi fm hanc distinctionez. nõ ob. qꝺ dicit qꝺ propter grauamen iudex videtur dispẽsare cũ infamia quia grauamen consistens i ordie ꝓcedẽdi non dispensat cum infamia: vt.j.e.l.ordo. Ulterius quero vtrum damnatus pena alicuius statuti sit ifamis. cõiter aduocati dñt qꝺ non qz conditio non ifamat: vt.l. cessat de ac. z ob. sz i casu ꝓposito damnatus ẽ conditione ex l.ergo zc. z istud dñt qdam Bi. sic tenuisse. Aduerte vt alr dixi regula ẽ qꝺ damnatus publico iudicio est ifamis vt.l.j.ẽ.de his qui no.infa. z ꝓbatur hac.l.si ergo aliqs damnatur ex forma statuti videndũ ẽ an sit damnaꝺ pu blico iudicio. de hoc dixi.ẽ.e.l.i. z si reperitis dãnatum publico iudicio est infamis alias non. Quero vtruz confessus de crimine sit infamis si non est secuta sentẽtia glo.i.l.ictus fustium. vr tenere qꝺ sic. Idem azo.in sũma z idẽ vr tenere Inno.ex de pe.c.super bis. qꝺ videtur ꝓ bari p.l.qm̃.ẽ.de his q no.infa. In ꝛrium videtur tex. i.l.si reus.ẽ.de ꝓcurꝫ. vbi dici vr i tex. qꝺ confessus ꝺ cri mine non sit ifamis. Aduerte cõfessus de crimine ex iu dicium i duobus tm̃ casibus est infamis. primus si post confessionem secuta ẽ castigatio: vt.l.ictus fustium. cum sua glo. secundus si hoc confitetur paciscendo de crimi ne: vt.l.quoniã. z vr colligi ex verbis pretoris. in.l.i.ẽ.ꝺ bis q no.infa.q̃ dñt dãnatus pactus ve alr secue Si vo confitetur in iudicio non est infamis. nam edictum ptoꝛ ris requirit ad hoc vt quis sit infamis qꝺ sit de crimine damnatus: vt.l.j.ꝺ bis q no.infa.mõ i accusatiõe crimi nali ꝓfessus de crimine non est dãnaꝺ nec habeꝫ ꝓ dã nato: vt.l.si confessus.j.ti.ij. ergo non est infamis: sed in ciuilibus cum confessus habeatur pro ꝓuicto z condem nato: vt.l.i.C.de cõfess. dicerem eũ infamem: z sic intelli go glo. predictas si possent ad hoc adaptari alr malr dice rent. non ob.l.si reus.ẽ.de ꝓcurꝫ. qz aliud est confiteri aliud soluere: ille enim q confitetur vel cõfiteꝫ vt dãnetur vl vt hẽatur ꝓ dãnato merito cuz sit damnatus efficitur infamis ex edicto ptoꝛis: sed si vult soluere tũc nõ ꝓfiteꝫ vt condemnetur vl pro ꝓdemnato hẽatur: sed vt propter solutionem iudicium euadat: z iste non est ifamis ex edi cto ptoꝛis: qa non est damnatus sz vr magis absolutus absoluctur enĩ ab instantia iudicij: vt insti. de ppe. z tẽ. ac.§.fi. z io remediũ ẽ si aliquis debet dãnari vt soluat ante condemnationem vt iudicium euadat z sic absolue tur: quia soluit z non erit ifamis: vt dicta.l.si reus supra de procur. z tene menti hanc practicam Item dicitur hic damnatus de crimine iniuriarum est infamis. Que ro vtrum damnatus de crimine iniuriarum pro modicis verbis iniuriosis fiat ifamis. Rñ. tex. videtur qꝺ sic in.c. cuz te. ex de re iudi. z ideo tunc ne aliquis sit ifamis erit remedium qꝺ soluat anteqz condemnetur: z tunc absol uetur quia soluit: vt.l.si reus. Quero quis possit su per infamia dispẽsare. Rñ. tex. dicit qꝺ solus ꝓnceps vl senatus: vt.l.j.§.pe.ẽ.de postulã. Idem dicemus de pa pa in terris ecclesie qz põt cum infamibus dispensare. id i collegio cardinaliũ vacante pastoꝛe: secus in regibus et principibus: ita tz Inno.i dicto.c.cum ad te. de re iudi.

Quero vtrum ciuitas vna possit infamiaz irrogare vl super infamiam dispensare. vr qꝺ non qz ciuitas vna nõ potest facere statutum super bis q̃ non sunt sue iurisditio nis: vt.l.fi. z ibi nõ.ẽ.de iurꝫ.om.iu. z.l. cuz vnus.§.pe. ẽ.de bo.auc.iudi pos. sz cã ifamie nõ est de iurisditione ciuitatis cum sit reseruata principi: vt.l.j.§.pe. de postu. ergo zc. sol. dicerẽ cum q̃libet ciuitas italie hodie z preci pue i tuscia dñm non recognoscat i se ipsa habet liberuz pplm z hz merum imperium i scipsa: z tantã ptãtem ha bet i pplo q̃tã imperatoꝛ i vniuerso: vt.l.hostes z ibi nõ j.de capti. an aũt tales ifames possunt conficere instru menta dicam alibi. j. ad.l.iulꝫ. repetun. l.eadem.

Rdo. Nota qꝺ licz varietur ordo proce dendi: non tamen variatur ptas. l tene menti.

Ater accusatoꝛem. Difficilis lex ẽ z hz duas lec. i glo. fm primam lec. l. ista diuiditur in duas partes ꝓncipales. p vnũ dictũ ponit scꝺo ponit aliud dictũ distinctũ et sepatũ a p̃ dicto. z fm istam pone casum. Et fm hãc lec. p̃ nõ qꝺ qlibet admittiꝫ p ab ñte ad allegandas cãs absentie. de hoc dicam in. §. ad crimen ideo hic omitto. Scꝺo nõ qꝺ trina citatio non sufficit ad faciendum aliquẽ ꝺdẽnari z fm hãc lec. habeꝫ i lra nec. Scꝺz alia lec. hec. l. diuidit i duas ptes p̃ ponit vnum dictum. scꝺo ponit effectum illius dicti: et fm hoc debeꝫ hãc i littera ne p triduũ zc. z ibi est fa pars fm hãc lec. Nõ qꝺ absẽs p̃ trinam citationem ñ con demnatur si aliqs alleget cãs absentie: secus si nõ alle garet cãs absentie. Uides ergo qꝺ hec fa lec. cõtradi cit p̃me quare p declaratione quero que istaz sit verioꝛ. quidam tenẽt vnã z qdam tenent aliam z glo. se nõ fir mat tu vo dicas sic sigdem itelligis nostram. l. qꝺ accusa tio esset proposita de crimine cuius pena esset a relegatio ne. ẽ. in q̃ absens nõ põt damnari: tunc p̃ma lec. ꝓcedit sine scrupulo: qz post trinã citationẽ nõ damnabitur re us vel accusatoꝛ. Si vo intelligas i crimine cuius pena ẽ a relegatiõe. j. in q̃ absens põt dãnari. Hic aduerte aut tu vis reum absẽtẽ ꝺdẽnare solũ ex illa cã qz ter citatus non compet z tunc nõ põt fieri: z hoc mõ ꝓcedit prima lec. Si vo velles eum damnare qz citatus nõ cõparet et iudex ꝛ eũ absẽtẽ de maleficio plenas ꝓbationes iuene rit tunc absens potest ꝺdẽnari: vt.l.absentez. j. de penis nisi aliquis accusatoꝛ iustas cãs absẽtie allegaret: qz tũc expectaretur: vt hac.l. z h mõ fa lec. procedit. Proce do vlteriꝰ dr h nec post triduũ p singulos dies zc. Que ro qualiter fiat ista citatio tres opiniones sũt. qdã dixe rũt qꝺ citaꝺ tribus diebus nouẽ vicibꝰ. s. p singulos dies ter alij intelligunt qꝺ itelligaꝺ de. ix. diebus z p singulos dies citeꝫ semel: z ita vr sẽtire glo. vide glo. que icipit alꝫ neqz. Tertia opi. est Ja. de are. qui intellexit hanc. l.

aliter. ſ. q̃ per nouem dies citetur tribus vicibus ꝛ ſic tribus citationibus: ꝛ poſt ſingulas citationes expectetur per tres dies: ꝛ ſic erunt nouem dies ꝛ tres citationes. ꝛ expone tex. ſic ne p̃ triduũ. ſ. expectatus per ſingulos dies ꝛc̃. ꝛ hanc opi. vr̃ ẽt tenere ſpe. ī ti. de accuſa. §. i. v. ſed q̃liter citatio. ꝛ hoc plz mihi: q̃. l. abñtem. ī. de penis dicit q̃ ad inſtar p̃uatoꝝ iudicioꝝ fit citatio in crialib⁹ ſz in p̃uatis fit citatio illo mõ. ſ. p tres denunciatiões vl̃ p oibus vna: vt. l. ad pemptoꝝium cũ. l. ſe. s̃. de iudi. ꝛ. l. tres denũtiatiões. C. quõ ꝛ q̃n iu. ergo ꝛc̃. hoc ſuat ꝯſuetudo. ad p̃dicta facit qđ nõ. C. đ accuſa. l. ſi accuſatoꝝib⁹

Quero vtrũ iſta dilatio triũ dieꝝ hodie ſit ampliata vt debeat eẽ. x. dieꝝ vl̃. xxx. ſicut in ciuili: vt. l. p̃perãdũ §. j. C. de iudi. ꝛ ī auc̃. qui ſemel. C. quõ ꝛ q̃n iu. glo. q̃ eſt ħ vr̃ tenere q̃ ſic. Aduerte iſtud nõ vr̃ eẽ verum. nam ex idẽtitate rõnis nõ iducit legis correctio: vt p̃batur. C. de appel. l. p̃cipimus ꝛ. l. ſi vo. §. de viro. s̃. ſol ma. ꝛ nõ. in auc̃. q̃s actiones. C. de ſacroſanc. ec. cum ergo dilatio ſit mutata ī ciuilib⁹ ñ dz itelligi mutata ī crialib⁹ lz ſit eadez rõ. rñdeo dico hãc glo. dicere vitatẽ nec fit mutatio p bonẽ ſz p. l. antiq̃ q̃ dicit q̃ eodẽ mõ dz dari dilatio in criminalibus ſicut ī ciuilib⁹: vt. l. abñtẽ. ī. de peñ. ſz ī ciuilib⁹ dãt. xxx. dies ergo ꝛ ī crialib⁹. ad ħ facit qđ nõ. in. l. qđ vo. s̃. de. legi. q̃ dicit q̃. l. ſiqs ſuo. C. đ furt q̃ ẽ. l. noua trahit ad filiũ p. l. antiquas. Pro declaratiõe q̃ro q̃n citat⁹ re⁹ ad qd dz citari et vtꝝ debeat ſibi mitti tenoꝝ accãtiõis vl̃ inq̃ſitiõis. videte ī ciuilib⁹ vtrũ libell⁹ debeat mitti cũ citatoꝝio ẽ qõ ſatis ꝓlixa quã Ly. refert ī auc̃. of ferat ꝛ cõiter tenem⁹ q̃ nõ: ꝛ idẽ dico ī crialib⁹: nã dico q̃ dz qs citari vt veniat reſponſurus accuſatiõi: nec ẽ neceſſe q̃ mittat copia ſeu tenoꝝ accãtionis. probat ex̃ de accuſa. c. licz ī beato petro. Cõtra. tñ ſeruat in curia puſina ꝓ cuius obſeruatiõe ẽ glo. ordinaria i. c. i. ex̃ de dila. li. vi.

Scđo quero vbi debet citari iſte reus: dicũt qđã q̃ dz citari p̃ſonaliter ita q̃ ad eius noticiã pueniat. ꝛ hoc refert ſpe. tenuiſſe odo. vt refert ī ti. de accu. §. i. v. ſz nunqd ſufficit veritas ẽ q̃ ſufficit q̃ citetur ad domũ vl̃ alibi: ita q̃ veriſimile ſit q̃ ad eius noticiã puenerit. hoc probat. ī de requi. re. l. j. Itẽ q̃ro vtrũ ſicut in ciuilibus regrit q̃ in quolibet termino actor repreſentet ſe: ꝛ rei contumaciam incuſet vt reus ſit contumax: ita eodez mõ ſit neceſſe in crialibus: reſpondeo q̃ ſcđz cõſuetudinẽ italie: vbi iudex recipit licentiã ab accuſante ꝛ ab accuſato perficiẽ di proceſſũ: ꝛ ſic iudex ſumit locũ accuſatoris: vt dixi in l. is q reus: nõ eſt neceſſe q̃ accuſator ſe repreſentet cum ibi ſit iudex q eius p̃ſonam repreſentat: ſed alias eſt neceſſe q̃ ſe p̃ſentet cũ in iſtis ꝓcedatur ad inſtar iudicioꝝ ciuiliũ: vt. d. l. abſentem. Vlterius quero accuſato nõ compente qd faciat iudex: reſpõdeo ſiquidẽ eſt crimen ī quo ponitur pena a relegatiõe. s̃. tc̃ iudex nõ ꝓcedit ad condẽnationẽ: ſz ꝓcedit ad ãnotationẽ bonoꝝ: vt. l. j. ī. de requir. re. in cribus vero quoꝝ pena ẽ a relegatione. ī. iudex exaiabit teſtes ꝛ ꝓcedz ad ꝯdẽnationez habita fide de maleficio: vt dicta. l. abſentẽ. ī. de penis. ſz ſm ſtatuta italie etiã elapſo termino bãni indiſticte bẽtur p cõfeſſo ꝛ tanq̃ ꝯfeſſus cõdẽnabit. p̃dicta ī accuſato abſente. Sed qd fiet accãtore abſente: bz dico q̃ poſſũt duo q̃ri p̃mo qd fiet abſente accãtore ꝯ ipſũ accuſatorẽ. ſcđo qd fiet abſente accãtore de ipſo ꝓceſſu. Ad p̃muz dico q̃ ſi accãtor abſẽs ẽ legitie citat⁹ poterit procedi cõtra eũ ad penã de q̃ dicit tex. in. l. q crimen. C. q accu. non poſ. poterit ẽt cognoſcere de ei⁹ calũnia ꝛ de calumnia eũ cõdẽnare ſi ẽ pena a relegatiõe. ī. nec allegatio pro eo iuſta allegat: q̃ tc̃ expectaret: vt hac. l. Sz ſi ẽ pẽa a rlegatiõe s̃. tc̃ fiet annotatio bonoꝝ ſic̃ dictũ ẽ ī reo. s̃. Si vo q̃rit qd fiet de ꝓceſſu. aduerte de ꝓceſſu pot iudex p̃ſẽtez ab ſoluere ab iſtãtia. Itẽ pot ꝓſeq. ꝓceſſũ ſi vult ꝛ abſoluere vl̃ ꝯdẽnare eũ ꝓut reperiet eũ culpabilẽ. vt. ī. c. l. penl. di cã plene. ī. ti. j. l. libelloꝝ in fi.

Eruus. Dicam cras in. §. i crimen.

Aſtodias Diuiditur hec. l. ī duas partes. primo loquitur q debẽt adeſſe examinationi reoꝝ. ſcđo loqtur quo tẽpore debet fieri examinatio reoruz. ſcđa ibi ꝛ feriatis. Prio oppo. ad prin. ꝛ videtur q̃ conſuetudo hoc non obſeruet q̃ conuocentur aduocati quando examinantur rei dicit. glo. intellige q̃ conuocentur patroni cauſarum nõ aduocati ipſi⁹ rei ꝛ ita obſeruatur bononie ita dicit glo. ꝛ dicit verum etiam q̃ olim obſeruabatur. Iſtud dictuz glo. videt contra. l. ſi poſtulauerit. §. queſtiõi. ī. de adul. vbi dicitur q̃ aduocatus ipſius rei debet adeſſe queſtioni. hoc etiam glo. tenet in. l. legis virtus. s̃. de legi. breuiter veritas eſt iſta: ꝛ ita obſeruat communis conſuetudo q̃ examinationi reoꝝum hoc eſt diſputationi an ſint examinandi ꝛ torquendi bene interſunt aduocati. ita intelligitur. l. ſi poſtulauerit. §. queſtioni. ſed ipſi queſtioni ꝛ examinationi non debent intereſſe ita tenet glo. ī auc̃. de teſti. §. quia vero. in gl. ſuper verbo aduocatoꝝum: et hoc videtur velle. gl. C. de iurĩ. calump. l. ij. circa prin. in glo. ſuper verbo vtriuſq̃. dum dicit aduocatum non debere ptem inſtruere. hoc etiam probatur ad ſimilitudinẽ teſtium quia partes adſunt iuramento teſtium non examinationi que fit in ſecreto ꝛ hoc puto verum ꝛ conſuetudo obſeruat. Quero quid ſi iſti aduocati ad hoc ñ fuerunt adhibiti an propter hoc vitiabitur proceſſus vel ſententia puto q̃ non. ar. eius qđ nõ. in. l. cũ ſententiam C. de ſẽtẽ. fac̃ qđ nõ. ī. l. i. C. de ſententijs aduerſus fiſcũ la. Venio ad ſecũdã ptem ꝛ op. q̃ dieb⁹ feriat̃. nemo trahit iuitus: vt. l. i. ꝛ. ij. s̃. de ferijs ſolu. glo. itelligit hoc volente reo. vel aliter illud quod ibi dicitur loquitur in perſonis non detentis in carcere que perſone poſſũt occupari circa menſes vel vindemias in iſtis autem detentis in carcere iſte ſerie non obſeruant propter ſe niſi forte diceremus obſeruari propter aduocatos ꝛ alias perſonas que debent adeſſe. tamen iſtud erit ſpeciale hic q̃ volente reo etiam accuſatore inuito procedet iſtis dieb⁹ feriatis. Item op. s̃. de feri. l. ſi feriatis. ſol. hoc intelligo de ferijs inductis ob neceſſitatem hominum non in honorem dei niſi in caſu ſpeciali in. l. prouintiarum. C. de feri. ſed hodie ſm ſtatuta italie communiter ferie meſſium ꝛ vindemiarum ad caſus criminales non porrigũtur. Vlterius dicitur hic q̃ iſtis diebus feriatis. innocentes dimittat nocentes differat. Quero que eſt ratio huius diuerſitatis. reſpondeo ratio forſan eſt quia cum iſta examinatio fiat volente reo ꝛ aliter nõ: vt. s̃. dixi. iſtis ferijs ꝛ dilationibus poteſt renuntiare ad ſui cõmoduz vt abſoluatur. ſed ad ſui damnum vt citius ꝯdẽnet non poteſt renũtiare. iſti ergo q̃ dãnant ad mortẽ nõ videtur q̃ poſſit iſtis dilatiõib⁹ iducẽ. a. l. ſeu a ſtatuto renũtiare vt hic. p ħ. l. nõ tantũ. ī. de appella. nõ tñ hoc p certo dico. Bartolus.

Ecuſatore. Hic habet tres litteras ꝛ ſz vna hẽt iudicante. alij habẽt ichoata. alij iudicata. Secũdum p̃mas duas litteras hec. l. dicit: q̃ accuſatore defũcto iudex poteſt proceſſum proſeq ꝛ ipſum finire ꝛ terminare. Cõtra hoc videtur expreſſe in. l. libelloꝝ. in fi. ī. ti. i. ꝛ ibi dicam Secundum tertiam litteram habes q̃ res iudicata ab alio poteſt executioni mãdari p̃ p̃ſidem etiaz accuſatore defuncto ꝛ nõ petente: hoc enim facit ex ſuo officio. vide glo. que incipit al iudicante.

ad crimen

Ad crimen. Hic. §. diuidit in duas ptes. ꝑma loquit de eo qui venit ad ꝓsequẽ dum crimẽ publicũ. ꝛa de eo qui venit ad allegãdas cãs absẽtie. scda ibi sed excusatiões. Itẽ ꝑma subdiuiditur i partes. in ꝑma loqt de procuratore ex pte actoris. scda i procuratore ex pte rei. scda ibi multo magis. Itẽ secũda subdiuidit in duas ptes. ꝑma ponit dictũ. scda effectũ illius dicti. scda ibi z si iustã. Et breuit hoc. dicit in crimine publici iudicij nõ põt interuenire procur. ad allegãdas cãs cãe. ſz ad allegãdas cãs abñtie admittet. h. d. Notabilia habetis ex his que dixi in sũmario. Venio ad ꝺclarationẽ materie q̃ ẽ multũ. pfũda z habet mltas opi. z ꝟz modicas. l. Quero ꝑmo anteq̃ꝫ op. quare ꝓcurator nõ admittit ad crimẽ publici iudicij: ꝺicit glo. in reo potissime est rõ qz procurator debet dãnari. vt. l. j. C. ꝺ sẽtẽtijs. z ío nõ esset cõgruũ q ꝓcurator dãnaret ad mõtem vel ad aliã penã. ista ratio nõ est bona. nam q ꝺicit q ꝓcurator dãnat vel absoluit est verũ quãdo in ꝓcuratorem põt cadere sentẽtia alĩ nõ vt. l. vltima. C. de iurĩ. z plene no. in. l. nihil. C. de procur. ꝓ hoc qꝺ no. i. §. publice z facit. l. ij. C. de accusa. que est ergo ratio videte ex parte rei assignãtur iste rõnes per doc. iudicia nõ debẽt eẽ eluſoria. vt. l. si ꝓtor. in ꝑn. ſ. de iudi. Sed si procurator iteruenerit ex pte rei iam sequeret iudiciũ eluſoriuz qz reus si videret se dãnari nũq̃ cõperet z absẽs nõ põt dãnari vt. l. absẽtẽ. j. de penis. Itẽ alia rõ est ne maleficia remaneãt impunita: vt. l. ita vulneratus. ad. l. agl. Adde aliã rõnẽ ío nõ admittit ꝓcurator etiã ex pte rei: qz ipe diligẽtiꝰ ꝺesẽdet cãm suã q̃ꝫ procurator. vt. l. j. in fi. ſ. ad carbo. Videamus rõnez ex pte accusatoris dicebat Ja. but. rõ est qñ crimẽ est publicũ z sic accusatio cõpetit cuilibet de pplo nõ põt ꝓstitui procurator. qz hec cã ita ptinet ad ꝓcuratorẽ sicut ad cõstituẽtem vt. l. licet. et ibi no. ſ. de procur. hec rõ est bona nõ tñ est generalis: qz ꝺcludit qñ accãret tãq̃ꝫ quilibet de pplo. ſz pone q ac cusatꝰ accãz. ꝓsequẽdo suã iniriã. ista rõ cessat vt dicta l. lz. quid ergo dicunt alij rõ est qm̃ si accusator repiret i calũnia cõdẽnaret in simílitudine supplicij. Itez accusator ꝺz detineri in carceribꝰ sicut accusat vt. j. ad turpil. l. j. §. j. z. C. de accu. l. fi. vñ sunt eedẽ rões in accãtore que in accãto ꝺicte sũt: satis hoc placet de cõi. ſz cũ hodie de iure statutoz nõ puniat accusator in pena taliõis nec ponit in carcerẽ accusator sicut accusatus iste rõnes cessant. Sed alia rõ est qz vsilr diligẽtiꝰ aget cãm suã ꝑ se q̃ꝫ ꝑ procuratorẽ qz quis ꝓpio dolore mouet ad agẽdũ diligẽtius cãm suã q̃ꝫ alienã. vt. l. ij. §. fi. j. ꝺ adulẽ. z sic eedẽ rõnes hñt locũ ex pte accãtoris z accusati. Oppo. i crimine suspecti tutoris põt interuenire ꝓcurator vt. l. non solũ. §. fi. ſ. de procur. sed crimẽ suspecti tutoris est publicũ. vt no. ſ. e. l. j. z ꝓbat in. l. iij. §. cõsequẽs. ſ. de suspec. tu. ergo male ꝺicit iste. §. buiꝰ timore ꝺicit gl. hic debet i telligi de tali crimine publico cuius pena sit a relegatiõe ſ. quãtũ ad ꝓpositũ puto q hec so. nõ sit bõa. nã qñq accusatur aliqs de suspecto solũ vt remoueat tũc ista cã ꝺicit ciuilis nõ criminalis qm̃ ꝑ eã nihil applicatur rei publice. vt. l. iij. ſ. de sepul. vio. Itẽ agitur ad vtilitatez ꝑuatã. s. pupilli. ergo ẽ ciuilis. ſz. §. nr̃ loqt qñ criminaliter accusatur qs z q hoc sit verũ q illa causa ꝺicatur ciuilis canoniste hñt expressius q̃ꝫ nos casus est in. c. tue. de procur. z de testi. c. ex parte. z ibi glo. sed si ponerem q tutor accusaretur suspectus vt puniretur: tũc essz causa criminalis qz agit ad vindictã. vt. l. j. ſ. de suspec. tu cũ l. se. z. l. j. §. solẽt de offi. ꝑfec. vr. z. C. de admi. tu. l. nisi. z l. si liberti. tũc isto casu admittere ꝓcurator sicut in accãtione iniuriaz: ſz sicut nec in alijs accãtionibus ꝑuatoruz criminũ vt infra videbiẽ. Secũdo oppo. de. l. sed z he. §. j. ſ. de procur. vbi libertus accusatur vt ingratus vt reuocetur in suitutẽ z admittitur ꝓcurator. z ꝺicit glo. eodem modo ibi pena iponitur. j. relegationez hic. ſ. ꝟ nõ placet ad. l. illaz quia ibi iponitur pena. ſ. relegatꝫ: qz suitus que est moꝛs. vt. l. ij. ſ. e. z. l. capitaliuz. j. de penis z. l. suitutẽ z. l. qꝺ attinet ꝺ re. iurĩ. quare ꝺic q ibi qñ actio est ciuilis quia ad ptis cõmodum redigitur in seruitutem hic loquitur in criminalibꝰ. Tertio oppo. de. l. seruuz quoq̃. §. publice. ſ. de procur. vbi ꝺicitur q vbi cũq̃ absens potest cõdẽnari admittitur ꝓcurator: sed in quibusꝺã criminibus potest dãnari quis absẽs. vt. l. absẽtez. j. de penis ergo ꝛc. huius timore glo. stat in so. prima q hic. §. restringat qñ in criminalibus venit imponẽ da pena. ſ. relegationẽ. secus si. j. relegationẽ. ar. l. j. j. an per alium cã appellatiõis vide illã. l. Istã opi. tenet gl. in hoc. §. ad crimen. z latius in. §. publice z latius in. l. ꝑma. j. an per aliũ causa appella. z hanc opi. tenet. Ja. ꝺ are. odo. Jaco. but. z Guil. de cu. dñs Rai. z oẽs quasi. Ja. de ra. videt tenere cõtrariũ z cuz sequitur Pe. et marcelli: qz Ja. ꝺicit q in crimine publici iudicij vel nõ publici nõ curo nõ potest interuenire procurator nisi qñ causa est pecuniaria. vnde si pena imponeret relegatiõis nõ poterit interuenire procurator z illud vsq̃ quod ponitur in. l. j. j. an per aliũ causa appel. ponitur ĩclusiue ſz eos z per illũ tex. hanc opi. probant. z q ponatur inclusiue probatur ibi duz ꝺicit capitalis. nã capitalis causa ẽ que adimit vitã libertatem vel ciuitatem. vt. e. l. ij. z ꝺicũt ipsi si vsq̃ poneret excluſiue ille ver. sed si ea nihil importaret. qm̃ cũ ꝺicit capitalis cã omnia ista cõprehẽdit ita ꝺicunt ipi. preterea probat per hunc tex. qui generaliter loquitur ꝺ crimine publici iudicij prosequẽdo nec ꝺicit de qua pena. Item ꝓbatur per. l. ij. C. de procur. cũ ꝺicit rem pecuniariaz. ꝛc. ergo si nõ est pecuniaria nõ potest interuenire procurator. preterea ꝺñt casus est in. l. vltima. C. de iniurĩ. vbi est speciale in personis illustribus q admittitur procurator in crie iniuriarũ. ergo incontrariuz est ius cõmune. sed in crie iniuriarũ potest iponi pena relegatiõis vel alia. j. relegationẽ. ergo ꝛc. vt. l. vltima ſ. de iniurĩ. ita ꝺñt ipi. Li. in. l. reos. C. ꝺ accusa. nõ ꝺicit plus nisi q opi. glo. tuatur per consuetudinem itale.

Ad. §. publice rñdet q ille. §. nõ diuiditur in tres ptes prout glo. legit. sed totus ille. §. loquitur in eo qui venit ad allegãduz causas absentie. ista eoruz opi. reprobatur a nostris modernioribus. nam in. §. publice ꝺicitur ĩno cẽtiam excusantez z sic loquit de eo qui venit ad excusãdum inocentiã nõ ad excusãdas causas absẽtie ſz ad allegãdas causas causę. z ita ꝺicebat Ja. but. Ad. l. j. j. an per alium cã appe. Rñdebat Ja. de are. vide illuz textum ꝺicit capitalis z exponit sic stricte accipe ꝓ ea que vere ingerit penã mortis vel sanguinis. vt. C. de transac. l. transigere. postea agit de alijs capitalibus q̃ continent dãnationem in metallum ve deportationem. In ver. ſz si ea. ita ꝺicebat Ja. de are. Ol. z omnes illi qui tenẽt opini. glo. non ob. §. ad crimen. qui loquitur generalit qz distinguit per alias. l. eodem modo. Rñ. ad. l. ij. C. de ꝓcurĩ. nõ ob. l. vltima. C. de iurĩ. cõiũcta. l. vlt. ſ. ꝺ iurĩ. qz ad illã rñdet Guil. ꝺ cu. sic: id qꝺ ꝺicit in gl. nostra q qñ pena iponit a relegatiõe. j. põt intuenire ꝓcurator intelligo in pena priuatiua: vt relegatiõis vl remotiõis ab ordine z interdictionis z si. sed quando imponitur pena afflictiua in corpus vt ictus fustium z si. tunc nũq̃ potest interuenire procurator ita loquũtur cõtraria z si ꝺicit quomodo in. l. contraria. s. vlẽ. de iniurĩ. supra quãdoq̃ iponit pena exilij vel alterius interdictiõis. Rñ. sufficit q posset imponi pena afflictiua z q sit dubium. et ideo cum in crimine inuriaruz possit iponi pena

afflictiua arbitrio iudicis ī dubio non poterit interuenire procurator. qd dicem⁹ ꝓmunit tenem⁹ opinionē gl. nr̄oꝝ z minime imutāda sūt q̄ interptationē certā semp habuerūt z sic iudicarē tñ qcqd esset tenēdū gr̄a disputatiōis z forte de iure. ī. dicā. Sz ꝑmo quero pone qꝫ in cā vbi inferr̄ pena mortis pōt absens dānari sicut est in tribus casib⁹. vn⁹ ē. ī. ad. l. co. de sic. l. lege co. v. z qz hoc crimē ali⁹ ē. C. de pe. l. ne dui. expresse in quadā ꝓstitutiōe ben rici ī peratoris: quā ipse fecit in ciuitate pisaꝝ in qua statuit qꝫ in crimine lese maiestatis absēs pōt dānari: poterit ne tunc intuenire ꝓcurator. dices tu casus ē qꝫ sic ī. §. publice. Aduerte q̄ñ quis pōt ꝓdēnari absēs z qlibet q vult allegare ꝑ eo cās inocētie admittit: vt in. §. publice ipe ēt iudex si nemo allegaret pro eo dz querere de eius inocētia: vt. l. j. i fi. ī. de q̄stioni. z. l. si nō defēdat. ī. de penis. z est ista regula vbicūqꝫ pōt ferri sētētia diffinitiua in absētez tūc iudex de facto pōt supplere z querere eius defēsionē: vt in auc. qui semel. C. quō z q̄ñ iudex z. l. ā ꝓlio rē de ap. lz glo. dicat ibi qꝫ ē speciale i cā appel. z male dicit: qz hoc ē ius cōe. hoc ēt sētit Jnno. in. c. veniēs ex̄ de accu. z ego dixi plene hoc in. l. iiij. §. boc aūt iudiciū. s. ꝺ dā. ifec. in repetitiōe mea: tñ lz glibet admittat ad allegādū pro eo cās innocētie iste nō ē ꝓcurator q boc facit sicut dz in. l. nō tm̄. ī. de appel. si. n. vellet facere aliquem actū ꝑ quē fieret ꝓiudiciū reo absēti nō posset. rō qz ad crimē publici iudicij fruſtra ꝓcurator iteruenīret: vt ħ z i §. publice: nō logt̄ de ꝓcuratore: sz generalr̄ de quolibet nā si ꝓcurator eēt ꝓiudicare posset dño qꝺ tñ nulla. l. reperīt. z qꝫ hoc sit vz, pbat̄ in. l. j. ī. an ꝑ aliuz i cā app. sē tētia pōt ferri absēte ꝑte vt. l. fi. §. illꝺ. C. ꝺ tēp. appel. tñ i cā appellatiōis in crīe capitali ꝓcurator nō admittit. dico ergo qꝫ in. q. ꝓposita nō admittit ꝓcur. qui posz domino obesse z ꝓdesse. casus ē ħ z. ī. an ꝑ aliū cā ap. l. j. sz posset venire tanqꝫ glibet ad allegādū ꝑ absēte cās innocētie cris: vt in. §. publice. Hoc p̄missō in. q. que ē int vltramōtanos z glo. dico qꝫ vz qꝫ vltramōta. dicāt meli⁹ q̄ꝫ glo. qꝫ in crimin⁹ nō posset intuenire ꝓcur. nisi vbi ponit pena pecuniaria z illud vsqꝫ ponit inclusiue casus est ibi z qz generalr̄ logt̄ hec. l. ad. §. publice. Rñ. glibz pōt iteruenire: cōcedo qꝫ pōt intuenire ad excusandū eū nō tñ tanqꝫ ꝓcurator vt posset dño obeē z ꝓdesse: z hoc gr̄a disputatiōis sit dictū p̄terea casus est. s. de iniur. l. vltima coniūcta. l. fi. C. de iniur. non ob. rationes Guil. vt dicā. ī. in se. q. Op. de. l. reos. C. de accusa. Rñ. ibi logt̄ de eo qui venit ad allegādū cās absentie sz gl. Itē oppo. de. l. inter accusatorē. s. eo. solu. eodē mō: qa ibi venit ad allegādū cās absētie. Itē op. de. l. lutius. ī ꝺ ap. z. l. si cuiusdā. C. de accusa. z. l. seruus. s. e. z. l. sciē dū. solu. dicūt quidā qꝫ in illis. l. admittit dominus ad defēdendū seruū ꝑ suo interesse. videte fateor hanc so. qꝫ dñs admittat̄ pro suo interesse eadē rōne pater pro filio abbas pro monacho. ar. ad hoc. s. ꝺ li. ho. exhi. l. j. qꝺ ē notandū pp statuta quarūdā ciuitatū que dicūt qꝫ siqs accusatus vel inquisitus de crimine declinauerit iurisdictionē ptātis vel capitanei posset ipune offēdi. quid ergo faciet clericus inquisit⁹ nō declinabit ipe sz abbas vel superior: z eodē mō pater declinabit pro filio pro suo interesse: z sic penā euitabūt. possumus ēt dicere alio mō z ē vez z ꝓsuetudo approbat accusati ponūt ī viculis z i viculis agūt cāz vt. ī. ti. ij. l. ij. mō q̄ñ qs ē in viculis admitti tur procur. pro eo ad allegādū cās cause. ergo in crimine capitali. p. l. s. all. Itē ꝑbat̄ rōne qz oēs ratiōes supra dicte cessāt qz iudiciū nō erit eluforiū. Itē per alios z p se maturius defendet cām suā q̄ꝫ per se tm̄ qz alij magis poterūt adesse z ideo potit interuenire procu. etiā in crimine capitali z hoc est verum z ꝓsuetudo approbat. lz ordo. dixerit cōtra. Quero dicitur ħ publici iudicij quero quid in accusatiōe priuati iudicij. gl. arguit pro et ꝓtratra. finaliter dic z sic tz sic tz glo. idē in ꝑuatj dūmō i ponat̄ pēa supra relegationē: z ita tenerē ꝓsulēdo qz hoc fuat ꝓsuetudo: sz gr̄a disputatiōis dico. z boc omisi. s. qꝫ si ponit̄ pena relegatiōis procurator nō pōt interuenire casus ē in. l. vlti. C. de iniur. ꝓiūcta. l. vlt. s. de iniur. non ob. rō Guil. de cu. qui dicit qꝫ sufficit qꝫ sit possibile qꝫ ponat̄ pena afflictiua. nā q̄ñ ponit̄ pena pro delicto arbitrio iudicis illa pena videt̄ determinata que pro tali delicto ꝓsueuit poni: vt nō in. §. pena grauior. l. quid ergo s. de his qui no. infa. vñ pōt eē talis psona que debet relegari: z tñ nō pōt interuenire procurator p̄terea pena relegatiōis ē q̄ñqꝫ vt quis ꝺbeat certo loco morari vt. l. relegatoꝝ circa p̄n. ī. de interdic z rele. ergo eadē rō est i relegato que eēt in deportato: qz nūqꝫ veniret vt poneretur in certo loco. Secūdo quero vtrū ad vnū tm̄ articulus possit ꝓstitui procurator in causa capitali. z ista questio ē glo. ħ Bi. videt̄ tenere qꝫ ꝓcurator posset ꝓstitui ad oēm articulū preterqꝫ quo ad sētētiaz spe. tangit in ti. ꝺ ꝓcur. §. j. v. sed nūquid. z est glo. ordinaria ex̄ de accusa. c. licet z Jnno. hoc ponit in. c. veniēs. e. ti. Breuiter puto si ille est in carcerib⁹ pōt ꝓstituere procuratorē ad oēm articulū preterqꝫ ad sētētiā vt dixi. s. sed si nō est in carceribus nō posset cōstituere procuratorē etiā ad vnum articulū ꝑ regulā: qz a quo remouet genus z quelibet eius spēs: vt. l. j. in fi. de suis z legi. nam hic indistincte dz qꝫ ad crimē publici iudicij prosequēdum nō pōt interuenire procuratō sed examinatio vnius articuli est examinatio criminis ergo etiā ad vnū articulū tantū nō pōt ꝓstitui procurator.

Quero extra glo. quid si pro homicidio ponit̄ pena pecuniaria per statutū an poterit procurator interuenire Breuiter ex genere pene iudicat̄ crimē capitale vel non plene dixi. s. e. l. ij. Luz ergo pena sit pecuniaria poterit interuenire procurator. ita tz Bi. hoc verum ex parte rei sed an ex parte accusatoris possit interuenire procur. ē videndū an sit crimē publicū vel nō vt plene dixi. s. e. l. j. z si est publicū nō potest interuenire procur. simplr̄ nisi secundum distinctionem. l. licet. s. de procura. Quero quid si in defectū pene pecuniarie imponit̄ pena corporalis. Rñ. vt dixi. s. e. l. ij. Quero z ītro mām. l. nostre z tāgo fam ptem. Bi ħ qꝫ excusatiōes abñtie rc̄. Quero qꝺ est officiū istius accusatoris. quas excusatōes proponet. Jnno. in. c. veniēs ex̄ de accu. dicit sic qdā ē simplex excusator sine mādato. z iste nō pōt ꝑponere excusationē nisi circa factū: vt qz ē infirmus: z fuit impeditus z si. z de tali accusatore logt̄ ħ z. l. inter accusatorē. s. e. z l. liberto in fi. de neg. gest. Excusator vo circa ius: vtputa nō venit qz ñ tenet̄ venir̄ vt tu es excōmunicat̄ z si. excusatiōes circa ius nō possūt proponi p simplicē excusatorē sed oz qꝫ habeat mādatū. probat̄ in. d. c. veniens z de do. z ꝓtu. c. dilecti. Aduerte: ad euidētiā p̄mitte qꝫ talis excusator q nō hz mādatū nō curat̄ an sit mulier vel minor vt no. in. d. §. publice. Itē nō tenet̄ cauere ꝺ rato. ita no. in. l. in eo qꝫ. §. j. ī. de re. iur. z Jnno. in. c. veniēs. Bi co ergo sic qꝫ q̄dā sūt excusatiōes necessarie q̄ ipediūt reū venire velit nolit: vtputa infirmitas: vel ē ab alio īcarcerat̄: vel⁹ nō pōt trāsire ꝑ iter. Jste cāe p̄nt allegari p quēlibz nec regrit̄ qꝫ caueat de rato: qz velit nolit abñs pur sic ē. Quedā sūt excusatiōes ꝓbabiles que eū excusāt a venirē do probabilr̄ posz tñ venire si vult vtputa: qz in illo loco hz inimicitias: z sic excusat̄ a veniēdo: vt. l. ꝺ etate ad treb. z de legat̄. l. sciēdū. §. j. tñ si vult venire pōt: tūc talis excusator simplex nō admittit̄ sine mādato ad allegādū talem excusationem: quia nescit quid ille absens velit.

Quedam sunt excusatiōes mere volūtarie: vt puta tu

nō es meus iudex. hoc casu si vult reus pōt ꝓrogare iu risdtionē. iō excusator nō pōt ꝓponere siñ mādato: cum hoc cōsistat in volūtate absentis: ita debēt intelligi p̄dicta. c. ⁊ dicū Jnno. Uidi q̄ p̄dictarū excusationū q̄daꝫ possunt ꝓponi sine mādato. quedā nō. Quero ꝓcuratō bñs mādatum quas exceptiões poterit ꝓponere in crimine publici iudicij. Aduerte q̄dā est exceptio dilatoria ex quo nullo mō crimē tangit vtputa dico q̄ libellus nō ꝓcedit. tu nō es meus iudex. Jtez accusator nō pōt accusare ⁊ si. vt p to. ti. qui acu. non pos. Jsta possūt ꝓponi per procuratorē. per regulam. l. j. §. vlus. s. de procur.

Nec ob. iste. §. qz loquit tm̄ in istis exceptionibus per quas crimen examinatur. Quedā sunt exceptiones q̄ ꝫ opponant ad processū. tñ tangunt crimen. vbi gra opponitur exceptio rei iudicate. nō potest procedi quia de crimine iam est cōdēnatus vl̄ absolutus vel nō potest accusari. qz interfectus poterat impune occidi ex forma statuti. tunc quid iuris sit aduerte. Jstā. q. disputauit Ja. de are. ⁊ finaliꝫ sic determinauit. Aut est notoriū illam exceptionē cē verā ⁊ admittit ꝓcurator. al' secus. ar. ad hoc in. l. fulciniꝰ. §. siquis actione. qui ex cau. in pos. ea. ꝓiūcta. l. eo tēpore. s. de pecu. ⁊ qō dicit in solu. cōtrariarum ll. ar. pro hoc. l. qui cum maior. §. si libertus de bo. lib. hoc etiam tenet Bi. in. l. reos. C. de accu. ⁊ hoc tenꝫ Ja. de bello. viso in quadā. q. quam disputauit. ⁊ ita consuluimus pis. dñs francis. tigr. ⁊ ego etiam consului in ciuitate ista ⁊ addidi talem rōnem. rō huius est qñ ē notoriū q̄ nō debet procedi iudex ex se nemine petēte oꝫ absoluere reū vt. d. l. qui cū maior. §. si libertus. ⁊ quod ibi nō s. de bo. liber. ⁊ quod no. in. l. ibi pactum. C. de transac. sed quādo essꝫ dubiū tunc nō admittitur procurator ne factum procuratoris possit reo nocere. vt. s. vidistis. Si vō esset exceptio pemptoria: tunc ꝓcurator sine dubio ñ posset intervenire. qz discutit crimen qz ꝓnunciatur sup crimine nō super ea. vt. l. j. C. de ordi. iu. Quero qd si ē dubiū ō illa exceptiōe pp ius: ñ pp fcm̄ vt qz ñ ē dubiū an qs sit exbānit' sz ē dubiū an sit exbānit' ō iur̄ an possit intervenire, ꝓcurator ad examinationē illi' exceptionis ⁊ ad examinādū illud dubium. Rñ. non sicut enim cum est dubium sine facto nō potest intervenire ꝓcurator vt. s. dixi. ita nō poterit intervenire si est dubiū super iure qō probo per. l. cuꝫ plaꝯ. s. de re iudi. ⁊ qō no. s. de legi. l. ñ pñt. ⁊. C. de legi. l. cū de nouo. ⁊ in p̄ma consti. C. §. qbus vbi exp̄sse dicitur. dubietas super iure equipatur dubietati super facto. ⁊ ibi no. in glo. Quero: quid si ista exceptio dubia quaꝫ dixi nō posse examinari per ꝓcuratorē veniat examinānda sepatim a crimine. Jsta est. q. de ranagese que fuit inter dñm Ja. but'. ex parte vna. et Ja. de bello viso ex parte alia que talis est qdam. Ranagese nomine fuit interfectus. filius eius accusauit occisores. illi excipiebant q̄ poterat occidi: qz erat exbannitus reputebatur cancellatus de banno: sed erat dubiuꝫ an cācellatio valeret: quia iudex maleficiorum modicū sciebat Cōsiliuꝫ ciuitatis commisit examinationeꝫ illius exceptionis tm̄ collaterali. queritur an possit intervenire ꝓcurator coram collaterali. Ja. but'. disputauit hanc. q. et determinauit q̄ sic ⁊ ratio finalis quam ipse fecit est talis Exceptio que tangit crimen qñcunqꝫ venit examinanda separatim a crimine: in ea potest intervenire procurator: vt. l. j. ⁊. l. p̄ses. C. ad. l. fa. de plagia. Sz ista exceptio venit examinanda separatim a crimine. qz tm̄ de ea cognoscit collateralis ⁊c. Ja. de bel. disputauit contrarium ⁊ rō potissima fuit ista. illō qō dr̄ q̄ qñ exceptio que tāgit crimen venit examinanda separatiꝫ a crimine potest iterue nire procurator. est verum quando examinatur ad aliuꝫ finē q̄ ad examinationem. ⁊ decisionem criminis. ita loquit'. l. j. ⁊. l. p̄eses. C. ad. l. fal. de plag. sed quādo. q. examinatur sepatim a crimine. tamē tendit ad excludendum crimen seu tendit ad decisionem criminis videtur vna causa ⁊ vnum iudicium cum crimine ⁊ coram eodeꝫ iudice debet examinari vt. l. arbitrio ⁊. l. ab arbitro. s. q satis. cog. ⁊. j. a qui app. nō lz. l. si. p hoc. C. ō iudi. auē. ad hec. Et ita fuit obtentū ⁊ determinatum. quod satis mihi placet. Et pro ista parte multa consilia venerunt. Quero quid si procurator non debuit admitti ⁊ fuit admissus: Rñ. banc. q. format glo. in. l. q̄uis. C. de adul. ⁊ in hac. q. dubito. Ego consueui dicere al'. aut procurator fuit admissus ex parte accusatoris. aut ex parte rei. Si ex parte accusatoris valet processus. ratio quia pars ⁊ iudex potest remittere accusatori penā calūnie: ⁊ solū propter penaꝫ calūnie erat q̄ deberet admitti p̄ncipalis Si vō ex parte rei: tunc non potest intervenire nisi post cause conclusionem. vt. l. q̄uis. Nunc dubito ⁊ forte esset melius dictum q̄ processus non valerꝫ: quia vna de rationibus quare procurator accusatoris non pōt intervenire est: quia diligentius agit quis suam causam per se q̄ per alium. esset enim in detrimentum reipublice q̄ propter procuratoris factum reus absolueret. Preterea ꝓ hoc tste. §. q dic̄ ad crimē publici iudicij frustra ⁊c. ⁊ sic nullo mō pōt itervenire sec̄ si possꝫ itēnir̄ si nō r̄pelleret exceptiōe. qz tūc ñ eēt frustra: ⁊ hoc nō post cāe conclusionem. vt. d. l. q̄uis. Nō habetis alia circa hūc §. q. §. fuit repetit' p̄ do. Bar. die. xxij. mēs octobris.

Eneri Sententia iniusta patrem prosequentem necem filij non infamat. h. d. No. q̄ pat' accusat ō morte filie sine metu calumnie. Secūdo no. q̄ iniusta sententia p̄sidis patrem non infamat. Ad primuꝫ no. oppo. de. l. si pater. j. de adult. Sol. de euidenti calūnia tenetur vt ibi al' non vt h̄. Ultimo no. q̄ accusatus de furto quod nō cōmisit non infamatur. Glo. nostra tenet cōtrariuꝫ. ⁊ dic plene vt i ea nōtum habes ⁊ vide dictaꝫ glo. Quero: dicit q̄ pater tenetur de euidenti calūnia. quero que dicatur euidēs calūnia. Rñ. illa que apparet ex actis vel legitimis p̄sūptionibus. probatur in. l. licet de le. j. vbi dicitur euidēs qō ex p̄sūptionibus ⁊ cōiecturis patet. facit. l. siquis locuples de ma. te. ergo sentētia fuit mala. Jtem induco in argu. ad. q. scitis q̄ seruus nō infamat' quia famam non habet vt. l. si. j. ō vari. ⁊ extraor. cogni. Et modo dic: siquis accusat seruum ⁊ calūniose de publico crimine infamat' vt hēs: qz hic est ꝑticiale in patre. in contrarium est ius cōmune. Bar.

De accusationibus ⁊ inscriptionibus. Ru.

Cōtinua rubricā sic. Dictū est. s. de publ. iudi. vuꝫ qz publica iudicia exercēt p accusatiōes. iō ponit Ru. ō accātiōibus. Jtē qz ī accationib' ponit iscriptio. iō seqt' ō iscriptionib'. ō qb' habet. j. e. l. libelloꝝ. ⁊. l. sicut in p̄n.

On est permissum. Qz l. ista glosat' p sequētē. iō h̄ nihil dico. sz dicā in l. sequenti.

Ertis No. hāc nōbilez. l. No. bñ tex. ibi veluti si mortem ⁊c. Op. dr̄ h̄ q̄ mulier nō pōt accusare nisi ī istis crimīb' Cōtra ī. l. in q̄stionib'. j. ad. l. iul. ma. So. qō h̄ dicit q̄ mulier nō pōt accusare. fallit ī casib' h̄ posit. Jtē fallit in alijs casib' pp imanitatē crimis. q cai' ponūt ī gl. p ordinez quam vide. Jtem dicitur hic ⁊ de testamento paterni liberti. sed quid ad ꝓpositum. nonne de quolibz testamento potest mulier accusare: vt. s. proxi. ergo

ad quid fuit positus iste. ꝟ. So. ħ alia rō videbaꝫ impedire mulierē: q2 contra eam cogi inuita nō poterat dicere testimoniū. ergo eodē modo videbatur: quia ñ posset accusare ꝙ hic remouet. Hec rō non est bona. si enīz nō pōt dicere testiomoniū. ergo magis videt admitti ad accusandū: vt in ꝓn. hui⁹. l. Quare dic ꝑm Ja. de are. ꝙ ħ senatusc̄sultuz nō fuit necessariū: q2 nō solū pōt accusare ex hoc senatusc̄sulto. sed etiam ex ꝓn. l. de iure c̄ōi ex precedenti regula. Quero vtꝝ mulier possit accusaꝛ de morte mariti. Rñ. ꝙ sic. nam de morte soceri potest: vt in ꝓn. huius. l. cōiuncta. l. lege iul. s̄. de testi. ergo multo magis de morte viri. q2 est propinquior vt. d. l. iul.

Item vos videtis ħ ꝛ. s̄. l. prox. ꝙ siquis ꝓsequeret suā vel suoruz iniuriā potest accusare. Et tex. dicit de liberis ꝛ pentibus. Quero quid de filia naturali vel spuria vtrū admittaꝫ ad vindicādum necem pentum. Breuiter hanc. q. tangit Inno. in. c. nōnulli. extra de rescrip. circa fi. ꝛ ibi finaliter se nō firmat. Ego dico ꝙ filia vel paꝫ naturalis vl̄ mater naturalis admittit. ar. l. iij. s̄. d̄ li. cā. vbi videt tex. sed de spurijs potest dubitari: q2 filij spurij nō sūt nominādi: vt in auc̄. ex cōplexu. C. de ince. nup. ꝛ in corpore vnde sumitur. Itē dubito de filio sacerdotis vel monachi: q2 illi sūt nepharij ꝛ nō possūt demōstrare patrē: vt. l. vulgo ꝛ qd̄ ibi nō. s̄. de sta. ho. Finaliꝛ ergo credo omnes illos admittēdos tanq̄ idoneores: quasi propēsiores doloze ad hoc accedat. ar. l. ij. i fi. ff. d̄ adul. Pro hᵒ ego video ꝙ ad matrimōiū isti tales naturales ꝛ spurij dicūtur cōsanguinei ꝛ affines. vt nō in. l. nō facilē §. affines. s̄. de gradi. Preterea. ll. loquētes de hac materia loquunt quodā vocabulo naturali. s. pentum ꝛ liberoꝝ vt hic. sed quando. l. istis vobabulis vtit nō attendimus dispōnem iuris ciuilis: vt. l. tutelas. s̄. de cap. di. Preterea iure naturali omnes liberi ꝛ legitimi nascebāt bur: vt in auc̄. qui. mo. na. effi. sui. §. licet. Cum ergo. l. vtatur vocabulo naturali: vt ħ pz ꝛ. l. tutelas. ergo ꝛ tales liberi admittent. ar. predictorū iurium. Secūdo quero quid in alijs criminibus nō mortis. vtrū possit accusare de publico crimine cōmisso in patrem vel similes personas. hic enim nō loquitur nisi de morte ꝛ de testamento. certe puto ꝙ idem ar. l. j. ꝛ. l. se. s̄. de lib. cā cōiūcta. l. lege iul. s̄. de iniu. Quero cū dicatur in. l. sed et hec. s̄. de procura. ꝙ ꝯiuncta psona admittaꝫ ꝓ ꝯiuncta ad agendum sine mādato qualiter intelliget. intelligetur ne fam istam. l. Certe satis videt. facit ad hoc qd̄ no. in l. si femina. C. ad turpil. tñ Inno. videt dicere ꝙ ꝯiuncta persona intelligatur vsq3 ad illū gradū quo potest succedere. ita no. ipse in. d. c. nonnulli de rescrip. ꝛ forte tenēt.

Pupillis. Vides ꝙ pupilli possunt accusare de morte patris cum cōsilio tutoruz vt hic videtis. Oppo. ꝙ nō pupillus accuset sed tutor: vt. l. ij. C. qui accu. pos. Glo. dat plures so. sed illa ē va. aut pupillus est maior infante. ꝛ pōt accusare cū auctoritate tutoris al' tutor accusat. Querit glo. quid de adulto: certe dicūt quidam ꝙ adultus poterit accusare cum nō prohibeatur nisi pupillus. Sed cōtra hoc facit. l. in testimoniū. s̄. de testi. vbi minor. xx. annis ad testimoniū nō admittit in crimine publici iudicij. Hug. ħ fatetur ꝙ nō admittatur nisi sit. xx. annoꝝ. hoc tenz Ja. d̄ ra. ꝛ Pe. vt refert Ci. in. l. ij. C. qui accu. non pos. ꝛ Ja. butt. ꝛ oēs. ꝛ spe. in ti. de accu. ꝟ. quid de accusat. Quero ħ permittit exequi de morte aui ꝛ de testamēto patris quid ergo de testamēto aui ꝛ de morte patris. Dicit gl. idem ꝛ multo magis. Extra gl. quero dicit ħ ꝙ tutor accusat quero qñ tutor accusat cuiꝰ nomine accusat. Tex. in. l. ij. C. qui accu. nō pos. videt dicere ꝙ accusat suo nō nomine pupilli. Cōtrariū videt in. l. polla. C. d̄ his qui. vt indig. vbi videt dicere ꝙ accusat noie pupilli. sed glo. in dictis. ll. exponit ꝙ accuset nomine pupilli. i. nomine suo ad vtilitatē pupilli. Ego dico ꝙ tutor potest accusaꝛ tutorio noie pupilli. casus est in. l. polla. ꝛ. l. tutorē. Non ob. d. l. ij. q2 fateor ꝙ inscribit se noie suo. tñ noie pupilli accusat. simile ꝙ vnus accusat aliter se inscribit. vt. l. vlt. C. de iniurl. Et istam opi. tenz Richar. mal. qd̄ puto verū de iure. Quid ergo faciet aduocatus cautus qñ tutor accusat. Rñ. dicet talis tutor accusat. nō dicet tutorio nomine. ꝛ ex hoc saluabit vtraq3 opi. Si enim dz accusare tutorio noie. ex hoc ꝙ dicit tutor intelligit tutorio noie vt. l. cū post. §. j. s̄. de admi. tu ꝛ. l. si post mortē in ꝓn. s̄. qñ ex fac. tu. Sed si nō posset accusare tutorio noie itelligeret ꝓpio noie ꝓut pōt. Quero quid si tutor accusat tanq̄ tutor pupilloꝝ ꝛ tanq̄ ꝯsanguineus talis defūcti an admittet talis accusatio: Certe sic: q2 ex vtraq3 parte pōt accusare sed ad petitionē ꝙuenti teneꝫ eligere quo iure accusat: q2 interest ꝙuenti: q2 si tanq̄ tutor accusat ñ teneꝫ nisi de euictiōne calūnia. vt. l. tutorē ꝛ. l. polla. ꝑalle. Sed si accusat tanq̄ ꝯsanguineus teneꝫ de calūnia sicē quilibet extraneus. ideo cū interest ꝙuenti dz eligere. vt. l. si duobus. s̄. de solu. facit. l. quotiens in ꝓn. ꝛ qd̄ ibi no. s̄. de admi. tu. Ultimo quero vtꝝ sindicus ꝓ vniuersitate possit accusare. Bi. ꝯsuluit banc. q. ꝛ determinauit ꝙ sindicus ꝓ vniuersitate nō pōt accusare sindicario nomine. sicut nec tutor tutorio nomine. nam equipant sindicus ꝛ actor. vt. l. j. §. quibᵒ. s̄. qd̄ cuiusq3 vniuer. no. Item equiparatur actor ꝛ procurator. vt. l. item eoꝝ. §. actor itaq3. e. ti. sed per procuratorem nō potest quis accusare. vt. s̄. ti. j. l. pe. §. ad crimen. ergo ꝛc. Breuiter q̄stū ad ꝓpositum puto ꝙ sindicus possit accusare nomine vniuersitatis sicut tutor nomine pupilli. vt. s̄. dixi. ar. ad hoc l. orphanotropos. C. de epis. ꝛ clerid. pro hoc ēt facit. l. tā collatores. C. de re mili. li. xij. sz illa. l. logt magis in sindico vniuersitatis accusate q̄s accusāt.

Ibellorum. Vidistis de materia q̄ accusare non possūt hic incipit de materia accusationis. Oppo. d̄ duobus modis. ꝛ videt ꝙ debeat iseri dies ꝛ hora. vt. l. aut qui alr. §. j. s̄. qd̄ vi aut clam. Glo. nō soluit vt ibi. Secūdo oppo. ꝙ persona nō sit inferenda. vt. l. iij. in ꝓn. j. de app. Glo. nō soluit. tu dic ꝙ ideo nō debet inseri persona. q2 ex actis prime cause apparet persona cum qua lis est mota. hic vo non apparet persona que accusatur nisi in libello apponatur. Quero vtruz debeant scribi anni domini ꝛ nomē imperatoris. Glo. videtur velle ꝙ sic vt hic. ꝛ no. in. l. in causis. C. e. ar. in auc̄. vt prepo. no. imp. in ꝓn. vitaꝫ est ꝙ tex. ħ hoc ñ decidit. nec vtimur ista solēnitate. sz anni dñi ꝛ nomē iperatoris scriptū est i ꝓncipio q̄terni notarij videt hic repetita. nō tñ vtimur illa solēnitate. Bz hic ꝯsul. q̄ro d̄ quo ꝯsule ħ loquaꝫ. Rñ. dicūt quidā de ꝯsule apd̄ quē accusatio ꝓducit hoc est falsū vt appz ex tex. vbi accūatio ꝓducit coraꝫ ꝓtore vl̄ ꝑsi de. ꝛ tñ nomē ꝯsulis apponebaꝫ q̄re dic ꝙ ħ loqt d̄ ꝯsu lib'ppli romani q hodie nō sūt in vsu ꝛ ita dicit gl. Quero de qua die ħ loquaꝫ. Rñ. de die dati libelli. nō d̄ die ꝯmissi criminis. nā ille nō dz iseri in hac. l. sz dies dati libelli in criminalib' dz iseri ab accatore in ciuili a reo. vt i aut. de exhi. re. §. suscepto. tñ ista solēnitate nō vtimur sz notarius ipe scribit die in qua accusatio ponigit. ꝛ illud suffi.cit. Quero extra glo. ħ dz ꝙ ponit locus. tēpus et psona. ꝓmo ergo quero vtꝝ in accatiōe dz apponi locus loci. vt in tali domo ꝛ in tali camera. an sufficeret solum dicere in tali loco videtur ꝙ sufficiat dicere in tali domo quia aliud est domus: ꝛ aliud est camera. vt. l. j. §. eodem autez tecto. s̄. ad sill. ꝛ tam hic nō dz nisi d̄ domo.

Breuiter dico sic qñq; factū de quo quis accusatur ē uniformiter punibile in quacūq; parte loci crimen fiat: tē sufficit ponere domo nec habemus ponere locū loci vt ħ sed si nō esset punibile uniformiter. vbi gra. potest homo ingredi palatiū ciuitatis in aula inferiori. sed in superiori nō sine pena: tūc siquis vellet accusare me de introitu palatij: dz dicē q; intraui in superiorē aulaz. ⁊ sic debz ponere locū loci vt cōcludat. ar. l. de pupillo. §. qui nūciat. s. d̄ op. no nūci. Secūdo q̄ro ħ dicit ciuitas. quid si sunt duo castra vel due ciuitates eiusdem nominis: vtrū debeat expresso nomine demōstrari. Breuit dico sic. siquidē una tm̄ ciuitas ptinet ad iurisditionē iudicis coraz quo fit accusatio ⁊ intelligetur de illa ciuitate: castro vel villa que ad eius iurisditionē ptinet hoc probatur in. l. q̄ conditio. §. fi. s. de condi. ⁊ demō. Sed si ambo castra vel ciuitates equaliter spectant ad iurisditionē illi⁹ iudicis. verbi gra in ducatu sūt duo castra: ⁊ quodlibet vocatur gualdū ⁊ in ista ciuitate sunt plures ville eiusdē nominis sed diuersificātur per agnomen. tūc debet declarari ⁊ certificari: ita q; certus sit libellus de qua villa vl ciuitate sē tiat: al' libellus ñ valet tanq; incertus. ⁊ obscurus: vt. l. ita fidei circa fi. ff. de iu. fis. lz faciat in cōtrarium. l. que cōditio. §. j. s. de p̄di. ⁊ demō. So. vt. ibi. facit. c. fi. extra d̄ rescrip. Quero dixi q; debet inseri locus. quero qualiter debet certificari. Cōiter aduocati dicūt q; debet poni⁹ locus maleficij certus: ponēdo duo confinia. vt. l. forma. ff. de censi. quod puto verū nisi ille locus sua demōstratione est ita certus q; alia demonstratione nō indiget: si dico in palatio potestatis vel capitanei vel in ecclesia. nam tunc nō eget alia demōstratione. vt. l. j. circa fi. s. de do. pla. ad idem. l. qui fūdū in fi. de cōtraben. em. Sz q̄ro: aliquis pcussit ticiū in platea q; postea moritur i alio loco. accusat de homicidio: quero quis locus debeat inseri. Rñ. locus pcussionis: nō locus vbi moritur q; ibi vī interfectus vbi est pcussus: vt. l. ait lex. s. ad. l. aquil. ⁊ l. j. §. ex incēdio. s. de icē. rui. nau. Et ex hoc statim segtur ad multa. nam si maior pena imponit in platea q̄z alibi: certe locus vbi quis pcutit inspicit nō locus vbi moritu

Ulterius quero: quid si aliq; existens in platea cum balista percussit aliquē extra plateā quis locus inspiciet Pe. in simili. C. vbi de pos. agi op. l. j. videt tenere q; debeamus inspicere locū vbi erat pcutiēs. ar. dicte. l. ait lex s. ad. l. aquil. Certe mihi nō videt hoc esse verū. naz in homicidio inspicimus locū vbi quis pcutitur: q; ex actu percutiendi quis punitur: ex quo sequit postea mors. Dicit enim homicidiū a cede seu a cedēdo: vt. l. ita vulneratus. s. ad. l. aquil. Ideo inspicitur locus vbi quis pcutitur: sed in questiōe ꝓposita debemus aduertere ad vba statuti. Aut. n. statutū punit sagittātē: vt siquis sagittauerit ꝓtra aliquē puniat in tantū tūc dicit verū. Pe. q; actus sagittādi fuit factus in loco vbi erat percutiēs. s. i platea. ideo ille locus inspicit. Si vo statutum punit pcutientē: quia dicit siquis percusserit puniatur in tātū: tunc actus pcutiendi fit extra plateā lz sagittatio fiat in platea pcutere enim est tangere cutē que fit extra plateam. ideo ille actus inspicitur ⁊ ille locus vbi quis pcutit punit. iō ille locus debet inspici. puto tm̄ q; de cautela sit q; vtroq; casu vterq; locus inseratur. Itē quero. dicit statutū huius ciuitatis siquis miserit gentē cōtra aliquā terraz vicinam puniat in tātū. accusatio fit ꝓtra mittētem gentē qs locus ꝓfinabit. si ꝓfinabimus locum vnde mittit eēt nimis durū. si ꝓfinabit locus p quē iuit gens adhuc eēt durum: q; forte iuit gens p plura loca. si cōfinabimus locū ad quem iuit: forte nō est locus delicti. veritas est q; loc⁹ ad quē mittit ꝓfinari debet: q; in istis que habent causaz successiuam tēpus ⁊ locus perfecti delicti debet inspici: vt l. semp. §. annus. s. quod vi aut clam. Quero volo accusare aliquem quia occupauit aliquaz ciuitatē quomodo formabitur accusatio: ita q; procedat cum debeat inseri ciuitas ⁊ domus. Rñ. quādo maleficiuz respicit uniformiter totam ciuitatē nō puto q; sit necesse q; demōstretur locus particularis ciuitatis. arg. l. de pupillo. §. qui nunciat. s. de op. no. nunci. Predicta in maleficijs q̄ committūtur in faciendo. Sed quid in maleficijs q̄ committuntur negligendo seu omittendo qualiter ponetur locus: Ego repperi Bi. dientem in uno cōsilio q; in alijs maleficijs negatiuis non debet apponi locus: ⁊ nihil allegat. Breuiter puto sic dicendum negationes seu priuationes non cognoscunt nisi respectu habitus: vt. l. si decem de solu. ⁊ l. dēcem de verbo. obli. ⁊ s. de iusti. ⁊ iu. l. manumissiones. Aut ergo illud quod est omissum seu neglectum debebat fieri certo loco: vt sindicus ciuitatis debebat denūciare maleficia in curia potestatis ⁊ malefactores ibi pſentare. vel aliq; debebat facere custodiā in tali loco ⁊ non fecit tunc debet inseri locus vbi debebat fieri. q; est ibi omissū ⁊ neglectū vbi debebat fieri et nō alibi. ar. ad hoc. ff. de re. mili. l. desertorez. §. qui stationis. ⁊. §. se. Si vo illud qd̄ debebat fieri nō habebat locū determinatū: tūc nō debet inseri locus q; nō est. nec ob. l. ista: q; vt videbitis statiz. ff. e. l. v. sed si aliud. Illud qd̄ dicit de loco ⁊ mēse ⁊ similibus intelligit i adulterio ⁊ maleficio simili siue positiuo. secus in dissimili: vt ibi videbitis. Et hec sufficiant circa locum. Circa tempus quero: hic dicit q; mensis nō dies debet inseri. quero an ē verū simplr: Rñ. aut factū de quo quis accusat est uniformiter punibile in quacūq; parte mensis tūc nō debet inseri dies. sed si in aliquo die illius mensis illud factum non est punibile: tunc inseri debet dies vel qualificatio iuris. ita vt cōcludat illud eē delictuz. verbi gra. naz quedam sunt delicta in festo sācti Herculani que in alio tempore nō sūt delicta. tūc debet inseri dies. Idē dico de hora quia per statuta terrarum quedā sūt delicta aliqua hora que alia hora non sunt delicta. ideo hora debet inseri al' non cōcluderet q; sit delictum. argu. per ħ. l. eum actū ⁊ qd̄ ibi nō. s. de neg. gest. ⁊. l. actor. C. d̄ proba. ⁊ quod nō. in. l. nō solum. §. sed vt probari. s. de op. no. nūci. et extra de rescriptis. c. fi. in cle. ad idem facit. s. de incē. ru. nau. l. j. §. fi. Eo tamen casu quo dixi q; quis non cogit diem neq; locum inserere in accusatione concedo q; ad petitionē partis iudex pōt cogere d̄clarā de q̄ die itelle xit vt reo sit defensio: vt dixi in. l. is qui reus. s. ti. j. non tamen per hoc accusator cogitur ad probādum diem: sz cogitur declarare vt reus possit se defendere: ⁊ ħ est qd̄ dicit tex. neq; autem diem neq; horam inuitus comprehendet ꝛc. Quero aliquis percussit aliquem uno tēpore ex quibus percussionibus est mortuus alio tempore. certe debet inseri tempus percussionis nō mortis: vt l. dāni. §. sabini de dā. infec. ⁊. l. huic scripture. §. j. s. ad l. aquil. cū si. Sed q̄ro: aliquis insultauit aliquē d̄ die ⁊ fugauit illū per magnū spaciū: ita q; eum pcussit d̄ nocte post pulsationē cāpane. qd̄ tps ponatur in accusatione. Glo. in. l. qui de crimine. C. e. vī velle q; insulⁱ ꝓfūdatur cū pcussiōe. ⁊ idē ibi Li. q ponit hanc. q. vt inspiciat tēpus percussionis. Ego dico q; debem⁹ inspicere verba statuti qualr dicāt siqdem dicūt siqs percussit: tūc ispicit tempus percussionis. sed pone q; dicat siqs fecerit insultū contra aliquē ⁊ secuta est percussio puniat in tātū. tūc isto casu insultus punit principalr. sed aggrauatur propter percussionem. tunc debet poni locus insultus ⁊ tempus insultus. non locus ⁊ tempus percussionis. ar. eoz que. s. dixi. debz enī inspici qd punit lex vel statutū.

Quero. aliq; percussit aliquē per aliquos dies añ festū

natiuitatis. demum posuerit accusationem per aliquos dies post festum natiuitatis ꝛ dixit sic: talis accusat talez de eo ꝙ hoc anno. ꝛ ꝙ de presenti mense decembris eū pcussit ꝛc. Quero cum annus mutet a die natiuitatis. an libellus iste ꝓcedat ita ꝙ cōprehēdat maleficiū commissū ante natiuitatē. vī ꝙ nō: qꝛ nō fuit hoc anno. Ja. buc. posuit hāc. q. insti. de acti. in ꝓn. ꝛ ibi dicit ipe ōbe tis scire ꝙ duplex est annus. vnus legalis qui ē. cccl xv. dierū: vt. l. cū heredes. §. stichus. de sta. li. ꝛ. l. ita vulnera tus. s̄. ad. l. aql̄. Et isto modo loquēdo quicḡd est factū inter istos. ccc xv. dies potest dici factū hoc anno. Quidā est annus cōmunis ꝛ vulgaris qui denominat a natiuitate dñi. ꝛ isto respectu nō potest dici maleficium cōmissū hoc anno. Cum ergo v̄ba libelli debeant itelligi fm intētionē ꝓferētis: vt. l. siquis intētione. s̄. de iudi. intelligimus de anno legali vt cōprehēdat maleficiū. Isto tñ nō vī vez ē nā cum in accusatiōe debeant inseri anni dñi fm opi. glo. ꝛ nos dicamus ꝙ annꝰ dñi qui ponuntur in ꝓncipio quaterni ponant in loco annoꝝ qui debēt inseri i accātione. ō necessitate sequit ꝙ si dicatur hoc anno dz intelligi hoc millesimo: qui millesimus debz inseri in ꝓncipio accātionis ꝛ est insertus in ꝓncipio quaterni. iō putarē ꝙ libellus illud maleficium nō comprehendat. Sed pone ꝙ aligs tenuit occupatā aliquā terrā per vnū annū: ꝛ ego volo accusare eum. l. iul. maiestatis quia tenuit cōtra ꝓncipem: sufficit ne dicere ꝙ tenuit per annū: an debeo dicere etiam mēsem. videt ꝙ debeam dicere mēsem: vt ff. Sed credo ꝙ hoc qō dicit de anno ꝛ mēse intelligi debeat de maleficijs momētaneis. sz ī maleficijs que hñt causam cōtinuam vel successiuā credo ꝙ sufficit annū exprimere vel mēsem fm ꝙ ipse tenuit. ar. C de hereti. auc. credētes. ꝛ auc. si vus dominus temporalis. Sumus expediti de tempore. Circa psonam quero qualiter debeat exprimi. Rñ. debet persona ita exprimi ꝙ reddatur certa per duas demōstratiōes: vt Petrus talis de tali loco. vel si esset ita singulare nomē ꝙ redderetur certa sufficit: vt. l. hac cōsultissima. ꝛ ibi nō. C. qui te. fa. pos. Quero vtrū est necesse ꝙ accusator formet libellum in persona ꝓma seu tertia persona: vt ego talis accuso. vel talis accusat ꝛc. hic est tex. cum glo. ꝙ nō ē curandū. ita dicit glo. s̄. v. lucius. ꝛ etiā in. l. pe. C. eo. Ultimo nō ex. l. ista ꝙ nō videt ꝙ sit necesse ꝙ in libello criminali pars cōcludat aliquid iudici: ꝙ dicat quare peto talem puniri ꝛc. sufficit enim ꝙ dicat talē ꝓmisisse maleficium: pro hoc facit. j. ad turpil. l. j. §. j. Ulterius esset videndū quid ō inquisitiōe an ōbeat ꝓtinere ista. ō hoc dicam. j. de adul. l. ij. §. si publico. vbi de inquisitōe tractabimus. Bar.

Quod si libelli. Nota ex hoc. §. ꝙ quādo libellus. non est bene cōceptus absoluitur accusatus ab instātia iudicij. ꝛ fz ꝙ vos videbitis videt hac. l. ꝙ nō sit necesse ꝙ ps hoc opponat. sufficit enim ꝙ libellus sit male formatus. ꝛ ita obseruatur. Quero quid est dicere abolet: dicit glo. i. cancellat. ꝛ ista cācellatio fit a notario diuersimode. Vel dic ꝙ aboleri est illa pronūciatio qua iudex ꝓnūciat nō esse ꝓcedēdū ꝓpter ineptitudinē libelli. An autē ista absolutio ab obſuatōe iudicij sit interlocutoria vl̄ diffinitiua: videbitis. j. e. l. cū ticia.

Item subscribere. Aduerte ista subscriptione non vtimur. sz notarius pro quolibet acēante subscribit. Qualiter āt debeat fieri hec subscriptio glo. hic dic. dicā. j. e. l. si cui.

Sed etsi aliud. Iste. §. duobus modis legitur. primo ꝙ formetur sic qō. Quero nūquid qō dixistis in accusatione adulterij ꝙ debet formari cū illis solēnitatib⁹: an habeat locuz talis solēnitas in alijs criminalibus. dicit iurisc̄sultus ꝙ sic. Et fm hāc lec. breuit. h. d. Eodē mō debz formari libellus in alijs crimīnibus similibus sicut ꝛ in adulterio Secūdo modo legit alr ꝛ hoc dicit. Nō solum de crimine adulterij sed etiā de pluribus alijs simul quis poterit accusari. h. d. Circa banc fam lec. quero vtrū quis posset accusare simul ꝛ semel quē de pluribus delictis. Glo. que est hic vacillat. ꝛ dicit ꝙ Azo dicit ꝙ de diuersis delictis potest. de vno nō. vt. l. qui de crimine. vult dicere ꝙ de diuersis delictis descēdentibus ex diuersis factis potest quis accusare vnū simul. sed de diuersis delictis ex eodem facto descēdentibus: tūc quis non potest vnū simul accusare. vt. l. qui de crimine. Doc. tangunt ꝛ glo. in. l. qui de crimine. ꝛ nō bene declarant. Quid dicemus: Aduerte. qñq; alicui obijciuntur plura delicta que puniūtur eadē lege. tūc de omnibus pōt accusari simul ar. l. nō est nouū. s̄. de acti. ēp. ꝛ. l. cū duob⁹. §. si plures. s̄. ꝓ sod. ꝛ fami. hercisc. l. heredes. §. de pluribus. Ad idē. s̄. de iniurijs. l. pretor. §. si plures. Si vo ista ō licta puniūt diuersis. ll. tūc bene fateor ꝙ pōt ō oībus accusari simul hoc est eodē tēpoꝛ. sz nō eodē libello. ar. ad hoc. l. nō est nouū ꝛ qō ibi nō. s̄. de act. emp. Et p̄dicta v̄a qñ ex diuersis factis oriūt. secus si ex vno. vt. d. l. qui de crimine. ꝛ ibi nō. Juxta hoc quero dic̄ statutū ꝙ q cūq; vuult desistere ab aliqua accusatione soluat tm̄ cōi ꝛ possit desistere. mō quero accusaui aliquē de plurib⁹ crimīnibus vno libello ꝛ volo desistere an soluā pro vna accusatiōe. qꝛ vn⁹ libellus. an soluā ꝓ plurib⁹ accusationibus. quasi tot sūt accātiōes quot sūt crimina. Breuiter Ja. buc. cōsuluit hanc. q. ꝛ dixit sic ꝛ multū bene. hoc vocabulū accusatio pōt sumi duobus modis. ꝓmo fz ꝙ accipit in iure. ꝛ tūc accusatio est idē qō ius accusādi. sicut actio ē idē qō ius agēdi ꝛ ꝓsequēdi in ciuilibus vt isti. de pub. iudi. in ꝓn. ꝛ hoc mō quot sūt delicta tot sunt accusatiōes. sicut quot sūt res in ciuilibus tot dicūtur actiones ꝛ obligatiōes. vt. l. scire debemus. §. pe. s̄. ō ver. ob. ꝛ. l. si pluribus. e. tī. Alio mō accipit accusatio ꝓ libello seu charta in qua accusatio describit ꝛ tūc debet accipi ꝓ vna accusatiōe. ꝛ sic dicit ipe ꝙ ps desistēs dz ꝓbare ꝙ cōis vsus loquēdo sit ꝙ ipsa charta in qua ponit accusatio dicat accusatio: lz sint plēs accusatiōes tm̄ appellatur vna ꝛ hoc vsu loquēdi ꝓbato soluat ꝓ vna accusatione al' tot diceret accusationes quot sunt cria.

Si accusator Accusatore defūcto vel alr ipedito rei nomē abolet. ꝛ infra. xx x. dies repetitio cōcedit. Tex. ibi accusare. i. ꝓsequi accusationē. Iste ē difficilis. §. ꝛ glo. ipm nō declarat. Op: C. de aboli. l. j. vbi post factā abolitionem nō cōceditur repetitio. So. glo. optime. quedā est abolitio ꝑuata que postulatur ab accusatore. ꝛ in illa nō pmittitur repetitio rei aliquo tēpore. vt. l. cōtraria. Quedā est abolitio generalis que fit a ꝓncipe. vel legalis que fit a lege: vt ī cāu nr̄i. §. ꝛ in. l. abolitiōe cū. l. se. j. ad turpil. tūc pmittit r̄petitio. j. xxx. dies. Venio ad aliā gl. quero pone ꝙ nomē rei ē abolitū. qꝛ libellus nō erat bñ ꝓcept⁹: ifra q̄stū tēpus pōt repeti. Quidā dicūt. j. xxx. dies vt ff. ꝛ hoc vult dicere tex. ibi alia q̄ ue cā. s̄. libelli male ꝓcepti. ꝛ sic̄ referat ad oia. Glo. tz ꝓriū ꝛ bñ. Aduerte. l. illa q̄ limitat terminū. xxx. diez ad repetēdū logt qñ tenuit ꝓma accusatio vt. l. aut ꝑuati. §. j. ꝛ ibi nō. j. ad turpil. Sz qñ accusatio fuit nulla tūc pōt repeti ex itegro. hoc ē ifra tātū tps i fra q̄stū durat ius accusādi. vt. l. q̄rela. C. ō fal. ꝛ ꝓbat p tex. l. accusatur⁹. j. ō adul. qō vī sētiē gl. s̄. e. l. v. ꝙ si libelli. ꝛ ēt ff. Ulteri⁹ q̄ro: qd si nom̄ rei abolet. i. ꝓnūciat nō eē ꝓcedēdū iō qꝛ accusator accusare ñ pōt. qd iuris: po

terit ne repeti reus tm̃. ī. xxx. dies vel sēper: videtur tm̃ infra .xxx. dies habz locum quando accusatio tenuit: vt hic ibi quo minus accusare possit. Contrarium est veritas. nam vt dixi ista mā de repetēdo reo infra. xxx. dies hz locū qñ accusatio tenuit. sed qñ qs nō potuit accusar accusatio nō tenuit. iō ⁊c. Et ideo debes exponere qđ ħ dicit quo minus accusare possit. i. accusationē prosequi: vt dixi sup tex. Dicit ħ q ꝓnūciat nō eē ꝓcedēdū postulāte reo. quero qd si reus hoc nō petit quer̄ erūt ptes iudicis. Dicūt quidā q iudex tūc nō pōt abolere eius nomen. ar. huius. l. a ꝯtrario sensu. veritas est in cōtrarium nā vt dixi in criminalibus etiā reo nō postulante iudex potest sumere partes rei ⁊ eius defensionem. vt. l. si non defendatur. ī. de pe. ⁊ l. j. in fi. ī. de q̄stioni. iō poterit iudex si vellet ꝓnūciare nō eē ꝓcedēdū. Itē quero an' iudex si vult' pōt cāz istius accātionis ꝓsequi ⁊ ad finē ꝓducere vꝫ q̄ sic: vt. l. ij. C. de aboli. In cōtrariū facit hec. l ⁊ ita tenēt quidā. Alij dicūt vt Ja. de are. q hoc nō ē vū qz abolitio de qua logt ħ est abolitio legalis vt. l. aut pr uatim. §. j. ī. ad turpil'. In hac ergo abolitione solū ħ declarat iudex abolitū: nō aūt abolitionē facit cū lex ipsa abolitionē faciat: merito si iudex vult ꝓcedere nō pōt cuz. l. faciat abolitionē de reo: vt. l. aut ꝓuati. §. j. nō ob. d. l. ij. C. de aboli. ibi enī logt in actore desistēte absq; iusta cā merito lex abolitionē nō facit. ita dicit ipse. Puto cōtrariū q iudex possit ꝓsequi hāc cām. ꝓ hoc habuistis tex. fm vnā lec. in. l. pe. in prin. s̄. ti. j. nō ob. hec. l. ⁊ silēs: vt. ī dicā. sed q̄ro qd ē hoc dictū q. ī. xxx. dies tm̃ iste reus pōt repeti nōne accusatio durat regulariť. xx. annis. vt. l. querela. C. de falsť. quomō ergo finiť. xxx. dieb'. Bl. nō declarat. Pe. vt refert Li. C. e. l. qui de crimine. in. ij. q. dicit sic: q id qđ ħ dicit de. xxx. dieb'. logt đ abolitiōe ī petrata a ꝓncipe ⁊ ab eo cōcessa. sec' si ꝓnceps nō cōcesserit: tūc pōt accusare infra tēpus infra qđ durat accusatio vt. l. querela. sz certe nō logt hic de abolitione concessa a ꝓncipe. nec hoc dz̄ in. l. aut ꝓuatim. §. j. ad turpil'. quare Ja. de are. dicit sic repetere ꝓprie est ad pstinam accātionē redire. ita intelligit glo. ī. ad turpil'. l. aut ꝓuati. §. xxx. dies. Aut ergo qs vult repetere reū. hoc est ꝓmaz accusationē ꝓsequi. ⁊ hoc pōt facere tm̃ infra. xxx. dies. ita logtur ħ. Sed cōtra hoc facit tex. qui diē ex integro ⁊c. ⁊. l. siqs repetere. ī. ad turpil'. ⁊. d. l. aut ꝓuatim. §. xxx. dies. Si vo vellet de nouo accusare ꝓnciplr ⁊ per se. ⁊ tūc pōt infra tēpus infra qđ durat accusatio: vt. l. accusaturus. ī. de adulter. ita dicit ⁊ bene. nec mireris quomō fiat trāslatio instātie: inchoate ꝑ vnū in aliū: qz simile videtis. s̄. de iniurī. l. sed si vni'. §. interdū. ⁊ in. §. fi. Sed cōtra videtur fortiter id qđ habetis. e. ti. l. publica ꝓut est ibi in lr̄a pmiť. vbi dicit q pmiť instātia. Rñ. ibi logt in reo dñō to: hic in accusatore. accusatore ergo defūcto nō pmiť instātia si aliqs reū. ī. xxx. dies repetere velit. Cōtra hoc vꝫ tex. ⁊ glo. in. l. fi. §. j. C. si reus vel accu. mor. sue. vbi dz̄ q sicut perit instātia mortuo reo: ita perit mortuo accusatore. ⁊ ꝑ hoc apparet eē vūz qđ. s̄. dixi in iudice q iudex pōt hāc accusationē pficere si vult: vt. l. accusatore. s̄. ti. j. Qđ dixi đ iudice puto eē vūz maxime fm canonistas. p. c. j. ⁊. ij. ex̄ de collusio. ⁊ ēt fm opi. quā teneo q vbicūq; maleficiū nō inotescit iudici: pōt iudex postea ex suo officio ꝑ inquisitionē ꝓcedere vt videbitis in. l. ij. §. si publico. ī. de adult. Procedo vlterius. dicit hic accusator defūcto vel alia causa impedito. Quero đ quo impedimēto đbeat hoc itelligi. Bl. in. l. aut ꝓuati. §. j. intelligit đ tali impedimēdo per quod duo anni labantur. ita intelligit in. l. aut ꝓuatim. §. j. Credo sic esse dicēduz: aut est impedimētum verisimilr recessurum de proximo: ⁊ talis abolitio rei nō pmiť: Aut est impedimētum duraturum verisimili longo tempore. ⁊ pimitur abolitio đ qua hic dicit. pbať. ī. de legatis. l. pe. §. fi. Quero ħ logtur accusatore mōtuo durante prima instātia queritur quid si accusator moritur pendente appellatione post latam sētentiam. Dicit glo. q idem q instantia appellationis perimitur: ita nō. s̄. ti. j. l. publica. veritas est. Aut pē debat appellatio. quia reus erat condēnatus ⁊ appellauerat. ⁊ verum dicit glo. Aut pendebat appellatio: qa reus erat absolutus. ⁊ accusator erat condēnatus ad penam talionis. Eadem distinctio seruatur in accusatore que in accusato. an sententia ademerit bona etiaz exprēsse vel non. vt habuisti. s̄. titu. j. l. defuncto. ⁊ dicta. l. publica. Bartolus.

S qui iudicio. Clara. l. ē. Op. ⁊ vī q dānať đ publico iudicio possit aliū accusare: vt. s̄. ti. j. l. is q reus. So. vt ibi dixi. ⁊ etiam hic dico accusationes inchoatas posse perficere. Item suum accusatorem potest accusare vt ibi extraneum non nisi suam vel suorum iniuriam prosequatur. ita dicit glo. hic. ⁊ ibi. Item oppo. q infames possiut accusare. vt. ī. ti. ij. l. famosi. So. infames possunt accusare in quibusdam casibus exceptuatis. de quibus videbiť. ī. eo. l. qui accusare. Fallit si est infamis ideo quia damnatus publico iudicio tunc non potest accusare nisi mortem suorum exequatur. Ita dixit glo. quam tenemenți. an verum dicat. non dico modo non habetis hic alia. Item dicitur hic iudicatus fuerit Oppo. q non est necesse q sit iudicatus. sed sufficit q sit conuictus. vt. l. testium. §. pe. s̄. de testi. Sol. illud est verum si tractetur de repellendo aliquem a testimonio. hic tractamus de repellendo aliquem ab accusādo. Ad dicit glo. eadem est equitas vt quicunq; repellitur a testificando repellatur ab accusando. ita dicit glo. ⁊ optime. ⁊ q dicit iudicatus. subaudi vel conuictus ad idem facit quod habuistis. s̄. ea. l. §. j. ⁊ videbitis. ī. e. l. qui accusare.

Eruos. Quia. l. ista ponit qnq; casus ideo non summo. Et hz vnum bonum nōbile in. ver. sed qui prohibetur. Nō mirabilem casum q ille qui prohibetur accusare liberum prohibetur accusare seruum. Seruus ergo lz sit infamis. hoc est sine fama. tamen potest alteri obijcere non potes me accusare: quia tu es seruus. tu es infamis tu es mulier. Et ex hoc sequitur si exbannitus accusare tur ab alio exbannito. potest dicere. non potes me accusare: qz es exbannitus. nec ille potest replicare contra actum. ⁊ tu es exbannitus. tex. est hic. ⁊ idem in excōicato. nam excommunicatus defendere potest se a me si accuso eum ⁊ poterit dicere. non potes accusare: quia es excommunicatus. nec ego potero replicare contra eum dicens tu non potes excipere. quia es excommunicatus vt hic. ⁊ est casus in. c. cum dilecti extra de rescriptis licet facit in contrarium glo. in. l. iij. §. lege iulia. s̄. de testi. quod examinaui plene in. l. cum mulier. s̄. solū. ma.

Euia. Hec est aliquātulum difficilis. Pro declaranda hac. l. primo q̄ro que sūt leuia cria. Glo. que ē ħ dicit. Leuia cria sūt vt puto. l. iulia de annona. ē ne verū: videte cria dicuntur leuia vel atrocia fm qualitatem pene vt. l. ij. s̄. ti. j. Sz qñq; ī accusatiōe. l. iulie de ānona īponit pēa grauior. vt. l. in ānonā. s̄. de exor. cri. ergo nō est crimen leue. Sz dic q in. l. iul'. de annona imponitur in quibusdaz pena leuis. ⁊ in quibusdaz pena grauis. vt. d. l. i annonā. s̄. de exor. cri. ⁊. l. ij. ī. ad. l. iul'. de anno. ⁊ fm hoc saluabitur glo. quia in casibus intelligitur vbi imponitur pena leuis. Item ponit exemplum glo. in priuatis

criminibus ꝙ sint leuia. hoc exēplū nō est vex simplr. Nam qñq; in priuatis delictis homo suspēdit vt ꝑ furto: vt. l. capitalitū. §. famosos. j. ꝺ penis. Qñq; amputat manus: vt auc. sz nouo iure. C. de ser. fug. Qñq; grauius punit. vt. x. coll. de pa. iura. fir. §. siqs furtū. tñ sustinendo gl. intellige in priuatis criminib⁹ vbi leuior pēa im ponit. Itē dat glo. exēplū in crimine de submersis nauibus: vt. l. ꝺ submers. C. de naufra. Hoc nō vr bonū exēplū. nā pro tali delicto iponitur pena grauius: vt. l. pedius. §. j. s̄. de incen. rui. nau. ergo ꝛc. Sed potes itel ligere h quādo qs abstulit modicā rē: ꝛ sic erit crimē leue fm distinctionē. l. pedius Itē ponit glo. exēplū in crimine abigeatus. vt. l. j. C. de abigeis. hoc exēplū nō videtur bonū generalr loquēdo. l. ij. s̄. de abigeis. vbi imponitur pena grauis. Itē dat exēplū ꝙ sit crimē leue. s. cognitio custodū vt. l. vnius. §. fi. j. de questi. hoc nō videt bonū exēplū. vt videbit, j. ti. ꝑti. l. nō est facile. sz intelligamus de custodib⁹. hoc est de custodiētibus nisi ponamus ꝙ aliquid facile fecerit circa psonas custoditas: vt. l j. C. de custo. reo. Idē si dicerem⁹ de psonis custoditis si cōmittāt aliqd leue: qz erit crimen leue. Itē ponit gl. exēplū in crimine lenocinij. hoc exēplū nō videt vex. naz lenocinij grauius est adulterio: vt. l. adlethas. §. ait preto. s̄. de his qui nōn. infa. sed adulterij est graue crimē vt. l. auxiliū. s̄. de mino. ergo ꝛc. Sed sustinēdo gl. potes dicere ꝙ intelligitur de lenocinio cuius adulterij nō est pfectū: vel de lenocinio vilis pſone. ꝛ sic est crimē exordinariū: vt. l. j. s̄. de exor. crimi. Itē dat glo. exēplus in. l. nec qcq̄. §. de plano. s̄. de offi. ꝑcōsu. ꝛ le. vt si filius patri libertus patrono nō est obediēs. istud ē crimē leue ꝛ de plano cognoscit. ꝛ est bonū exēplū. Potes etiam ponere exēplū de iniurijs leuibus: vt. l. nō solū. §. q̄q̄. s̄ de iniurijs. Vel ponas exēpla quotidiana que sūt in ciuitate. aliqs est cū cultello reptus vel reptus ire de nocte vel reptus ludere: ꝛ si ista talia sūt leuia crimina de qb⁹ ista. l. loqtur. tene mēti. Sed cōtra hoc facit quomodo appello crimina leuia ex leuitate pene. nōne ictus fustiuz est grauior pena q̄ quauis pecuniaria: vt. l. in ſuoz. j. ꝺ penis. nō ergo ex leuitate pene debēt intelligi leuia sz aliunde. So. itellige. l. nostrā qñ fustigatio fit in locū pene pecuniarie: qz ille nō pōt soluere: vt. l. qui edes. s̄. de icē. rui. nau. ꝛ. s̄. de iniurijs. l. si qs iniuriā. vl erat talis pſōa cui illa fustigatio pena modica ē. Quero quomā ꝺz intelligi de plano. Glo. que est hic dicit de plano. i. sine libello. Vel fm alios sine inscriptiōe interueniēte tñ libello. Sz glo. dicit ꝙ in omnib⁹ est necessaria inscriptio Aduerte tex. facit expositionē h⁹ verbi de plano in. c. sepe cōtingit. de ver. si. in de. ꝛ docto in. l. ne qcq̄. §. de plano. s̄. de offi. ꝑconsu. ꝛ le. ꝛ bona ē expositio glo. Ego sic practicabam hāc. l. in istis leuibus criminibus: quia faciebā solū scribi ꝙ talis erat reptus ad ludendū: ꝛ statim postq̄ hoc fuerat ꝓfessus precipiebaz ꝙ solueret tñ: ꝛ si nō pōt soluere ꝙ fustiget. nō enim ꝺz fieri processus in istis causis breuioribus: vt in auc. nisi breuiores. C. ꝺ sen. ex pericu. reci. ꝛ ꝑ hoc feci absolui hic quēdā capitaneū. dicit statutū ꝙ nulla cōdēnatio fiat a capitaneo nisi prius fiat a reo deposituꝫ sub pena. l. libraz: modo capitaneus cōdēnauit quēdam in. xx. solidis nō facto prius deposito a reo. postea in sindicatu agebat cōtra capitaneum ad penā. l. libraz. ex eo ꝙ nō fecit ꝺpositū fieri a reo anteq̄ rēū cōdēnaret. Ego dixi ꝙ nō poterat agi cōtra capitaneū: qz in istis criminib⁹ leuibus nō debet fieri ꝑ cessus nec requirūt iste tales solēnitates q̄ regrūt in grauibus: ꝛ fuit absolutus ꝑ hanc. l.

Jcui. Quero vtr sit differētia inter inscriptionē ꝛ subscriptionē. Glo. dicit ꝙ sic. Bui. de zus. reprehendit glo. hanc dicēs ꝙ non ē differētia inter inscriptionē ꝛ subscriptionē. Breuiter glo. dicit veritatē: qz inscriptio est ipse libellus accusatorius cōtinēs crimina. vt. l. libellorū. Sed subscriptio est que fit i fine in qua se subscribit ꝛc. vt h ꝛ. l. libellorū. v. itē subscribere. tñ qñq; vnū ponit ꝑ alio: vt. l. j. C. q accu. nō pos. Secūdo quero que ꝺz eē forma istius subscriptiōis. Glo. tractauit in. l. libellor. v. itē scribere. Itē tractat i hac glo. ꝛ quattuor forme ponūtur de subscriptiōe. ꝑma ꝙ qs subscribat se pseueraturū in crimine vsq; ad finem vt in hac. l. Alia forma est ꝙ qs subscribat se ita ꝓfessū eē sicut scriptū est: vt. l. libellor. v. item subscribere. Tertia forma ꝙ qs ꝓfiteatur se velle sustinere similē penā si i probatione defecerit: vt. l. ij. C. de fi. instru. ꝛ. l. vltima. C. eo. Glo. nō firmat se hic. sz in. l. ij. C. de fide instru. firmat ꝙ debet scribere ꝓfiteri ꝙ sustinebit penā talionis: qz hoc itelligit etiā si nō sit dictū. Idē nō. C. q accu. nō pos. l. iij. Tex. ex de ꝓcu. c. tue. duas formas ponit vt qs ꝓfiteatur se pseueraturum vsq; ad sniam: ꝛ se velle pati similē penā. facit. c. sup his ex de accu. ꝛ hanc formā seqtur specu. in ti. de accu. tñ ꝙz cōsuetudinē nō vtimur ista subscriptiōe: sz in curia romana forte est in vsu. Querit Bi. vtrū ille qui opponit crimē per modū exceptiōis debeat se ad penā talionis subscribere. videt ꝙ sic: qz ille ꝓtra quē excipit punit. vt. l. ij. §. si exneus. j. de adul. Preterea qui excipit agit: vt. l. j. s̄. de excep. Preterea ꝑ hoc vr tex. in. l. vlt. C. ꝺ fi. instru. In cōtrariū vr ꝙ actiōis verbo nō ꝓtinet exceptio vt. l. verbū oportebit. §. accusationē. j. de ver. si. Preterea qñ crimē oppoint ꝑ modū exceptiōis qs nō punit: vt. l. luti⁹. s̄. de his q nō ifa. ꝛ. l. ij. §. si publico. j. ꝺ adul. Et hanc ptem Bi. tenet ꝛ Li. C. qui accu. nō pos. l. iij. in j. ꝛ. ij. q. Nō ob. . l. fi. C. de fi. instru. qz ibi opponebatur falsū per modū accusatiōis. ita dicit ipse. Qbi aūt vr sic dicēdum qñq; exceptio criminis opponit solum ad repellēdū aliquē. tūc nō debet qs subscribere se. sed qñ opponit nō solū ad repellēdū aliquē: sed ad eū puniendū: vt in casu. l. ij. §. si exneus. tūc debet se qs subscribere sicut in accusatione: quia est eadem rō. probat in. c. sup his. de accu. Et eodem modo si q̄reret qñ crimē opponit in modū exceptiōis vtr posset interuenire ꝓcurator qz debet distinguī: aut crimē opponit ad aliquē repellendū. et potest interuenire vt videmus in crimine suspecti tutoris: aut opponit ad aliquē puniendō. ꝛ nō pōt interuenire procurator. vt ex de accu. c. super his in fi. hoc tetigi in. l. pe. §. ad crimen. in primo ꝛ. ij. contrario. s̄. ti. prox. Barto.

Hisdem. Absolutus nō potest de eodem crimine accusari ab eodem vel ab alio: nisi fuerit igno rās. ꝛ suam iniuriā prosequat. Itē idē accusator nō potest ibi de alio crimine accusare nisi suam prosequatur iniuriam: secus in filio eius. hoc dicit vsq; ad §. idem impator. Venio ad primū dictū. dicitur hic ꝙ absolutus ꝛc. Quero que sit ista magna causa. Gl. dic magna causa est si doceat de ꝓuaricatione ꝑmi hoc non videt verus. quoniā sola preuaricatio sufficit ad tollēdā exceptionem rei prius iudicate. vt. l. iij. s̄. de preua. Dicit glo. hoc qꝺ dixi verum est si incipias ab ignorantia: qz regrunt duo. sed si incipias a ꝓuaricatōe sufficit vnus tñ. Breuiter siue incipias a primo siue a secūdo vnum tñ sufficit. ita tenet glo. s̄. de libe. ho. exhi. l. iij. §. si tamē ꝛ idē ibi Bi. ꝛ h. hoc etiā ꝑbat de adulte. l. si maritus in fi. ꝛ facit qꝺ nō i. l. qui ꝺ crimine. C. eo. sufficit ergo ꝙ vl ꝑbet ꝓuaricatio vl ꝑbet ignorātia ab eo q solū dolorē ꝑ seqt. Et qꝺ h dicit in tex. ꝛ ex magna cā subaudi maxie fm vnā opinionez positam in glo. ꝛ est va. Itē dicitur hic doceatq̄

hic doceat ꝙs se ignorasse. quero quomodo ꝑterit docere de sua ignorãtia. Dicit glo. ignorãtia ꝓbat eoipso ꝙ nõ ꝓbat cõtrariũ. vt. l. sup seruis. C. qui mili. nõ pos. qz quilibet ignorare ꝑsumit. vt. l. verius. s̃. de ꝓba. vel doceat de ignorãtia suo sacramẽto. tene mẽti hãc gl. Quero dicit ipe se ignorasse t iurat: ego volo ꝓbare ꝙ sciuit. quõ potero ꝓbare. Rñ. hoc ꝓbabo, pbãdo ꝙ erat ꝓximus t vicinus in loco. qz ex vicinitate loci ꝑsumit scia. vt in. c. j. t. ij. extra de ꝑsump. vel pbãdo publicã famaꝫ ꝙ erat publica fama de hoc in loco vbi versabat. hoc nota in glo. in. l. v. C. de pi. tu. qõ tene mẽti. Quero hic loquit de absoluto p accusationem: quid de absoluto p inqsitionẽ: vtr habeat locũ distinctio huius legis. Rñ. sic: qz inquisitio succedit in locum accusatiõis. vt dicã in l. ij. §. si publico. ff. de adul. p hoc optime facit tex. t qõ ibi dicit ꝑ Inno. in. c. cũ dilectus. circa fi. extra de elect.

Quero quid de absoluto sup exceptiõe. Rñ. aut exceptio fuit ꝓposita ad eũdẽ finẽ ad quẽ ꝓponit accusatio s. ad puniendũ: t tũc ꝓcedit sicut hic. vt. l. ꝙ in diem. §. si rõnẽ. s̃. de ꝓpẽsa. si vo ad aliũ finem ꝓponit: tũc secus ar. l. vendicatẽ. cũ. l. se. s̃. de euic. Quero qd si aliqs ẽ absolutus trãsactiõe. glo. remittit ad no. in. l. transigere. dicã in. l. si maritus. §. si negauerit. ff. de adult. Quero qd de absoluto p iuramẽtũ. glo. remittit ad no. in. l. euꝫ ꝙ. §. in popularibus. s̃. de iurciurã. dicã in. l. maritus. ff. de q̃stio. Venio ad secũdã ptẽ. dicit hic qui semel malus semp ꝑsumit esse malus t ecõuerso. Sed cõtra de. l. cũ te. C. de ꝓba. Rñ. ibi loquit in his q̃ cursu solo tpis mutant. vt in etate. ar. ad hoc in. l. spadonẽ. §. qui absolutus. t qõ ibi dici ꝓsueuit de excu. tu. In alijs vo que solo cursu tpis nõ mutant debes dicere sic vtr de ꝑterito ꝑsumamus in pñs tps. quedã sũt que de facili pdũt: t nuda volũtate vt possessio de hoc hic. vt in. l. siue possidetis. C. de ꝓba. quedã sũt que nõ pdunt ita de facili: t tũc siquidẽ pñs quasi possessio rei hz se ꝓtra illud ꝙ res fuit in ꝑteritũ: tũc dic vt plene dixi in repeti. l. si ꝑus. s̃. de op. no. nũ. Si vo pñs quasi possessio rei nõ hz se in ꝓtrariũ ad id qõ fuit in ꝑteritũ tũc loquit. l. nr̃a. t qõ nota. ꝑ Bi. in. c. q semel malus. extra de reg. iu. li. vi. Itẽ op. dicit hic ꝙ delictũ pr̃is filio nõ noceat ꝓtra in. l. sigs C. ad. l. iul. ma. glo. nõ soluit. dic ꝙ ibi est casus spãlis. Dicit hic nõ facile. Quero q̃re dicit h nõ facile. Rñ. qz si, pseqũt suã vl suoꝝ iniuriã admittet. vt. l. hi tñ. in ꝑn. ff. eo. Itẽ vidi ꝙ de ꝑterito ꝑsumit in pñs. quero an ecõuerso de pñti ꝑsumat in ꝑterito fuisse qualis est nũc. dic plene in. l. j. §. magistratus. s̃. de magist. cõue.

Idem imperator. Ibi debet qs puniri vbi qs deliqt. Querit Bi. fm q̃s. ll. punit an fm. l. loci. vbi deliquit an fm l. loci. vnde ẽ. Bi. determinat ꝙ dz puniri fm. l. loci vbi deliquit. ita determinat hic. de hoc ꝑ Li. in. l. j. C. de sũ. tri. t fide ca. t ibi hoc dixi in repetitiõe mea.

Cum sacrilegium. Quis debet ꝓius suũ ꝓcessum expedire q̃s reũ etiã ꝓ maiori crimine ad iudicẽ alterũ remittẽ. h. d. Opp. ꝙ iudex nõ cogatur remittere reuꝫ ad petitionẽ alterius iudicis: qm̃ par in parẽ nõ habet imperiũ vt. l. nã magistratus. s̃. de arbi. t. l. ille a quo. §. tempestiuum. ad trebel. dicit glo. speciale in duobus casibus. primus in naufragio: vt. l. ne qd. d̃ incẽdi. rui. nau. aliuꝰ casus est hic: sed certe qualiter intelligat. l. ne qd. ibi dicaꝫ. sed q̃stum ad. l. nr̃am dico ꝙ hic nõ est speciale. vel dicit glo. ꝙ iudex hoc facẽ ex vbanitate nõ ex necessitate. Li. sequẽdo pe. in auẽ. qua in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi oz. in. iiij. q. dicit ꝙ hec ẽ trusa. sz ꝙ iudex hoc faciat ex necessitate: qz tex in. §. si vo qs comprehensorũ. in auẽ. vt nulli iudicẽ. t ponitur in auẽ si vo criminis. C. de adulteriis. quã allegat glo. ponit verbũ iubemus qd̃ est verbũ necessitatꝭ. t hoc puto verꝫ. Sed quero per quẽ poterit cogi vnus iudex ad remittẽdum alteri. videt ꝙ nõ ꝑ alium iudicẽ: qz par in parẽ nõ. t ita sentit glo. sed Li. seqn̄do pe. dicit ꝙ par cogat eũ: qz in hoc est maior. sed hoc nõ placet: qz tex. in. c. or. dicit ꝙ debz adiri Impator cuꝰ auẽte hoc fiat t punier iudex si nõ remisit malefactorez: t sic cogetur ꝑ imperatorẽ. Quero delictũ aliqd̃ est factũ in eccliã: an debet punire iudex laicus vel eccliasticꝰ: certe iudex laicus. nec debet fieri remissio ad iudicẽ eccliasticũ: vt. l. siqs in hoc. C. de epis. t cleri. t ꝑ hoc optime extra de ĩmuni. eccle. c. ĩmunitatẽ. Secũdo quero aliqs est captus ꝑ rectores terre vicine in territorio huius ciuitatꝭ. an talis homo potest repeti per ciuitatẽ istã cũ nõ potuerit iure capi. ꝓ quo facit. s. ꝙ nõ potuerit. l. qs sit fugitiuus. §. idẽ celius. s̃. de edi. edic. dico ꝙ põt r̃peti vt ex̃ de ver. si. c. ex parte. Vltimo facẽ hec. l. ꝙ si ptãs habet aliquẽ recommendatum in carceribus ꝓ aliquo delicto ꝙ cepitaneus põt facẽ eũ ibi recõmendari ꝓ alio delicto ita tñ ꝙ ꝓcessus ptãtis ꝑus inchoatus nõ impediat vt h vides: qz tenet remittẽ expedito ꝑus ꝓcessu cris de quo cognoscit. dixi in. q. quã disputaui tangam in. l. ij. in fi. ff. ti. pxi. Omisi hic vnaꝫ. q. quã format Bi. Quero si vnus fec vnũ maleficiũ in ciuitate ista t alibi plura maleficia cõmisit vtrũ in ciuitate ista hic possit puniri de maleficijs alibi cõmissis: videtur ꝙ nõ ꝑ istũ tex. t ita tenet Bi. Istud dictũ Bi. intelligo esse verũ nisi in ciue istius ciuitatis q rõne originis hic põt puniri de delicto cõmisso alibi: vt. l. j. C. vbi de cri. agi oportet. Itẽ dictũ Bi. intellige ꝙ delictũ alibi cõmissum nõ põt puniri ꝑncipaliter hic sed põt penã delicti h cõmissi aggrauare. nã furesꝫ publici t famosi suspenduntur. vt. l. capitaliũ. §. famosos. ff. de penis. modo si aliquis alibi fecit plura furta: t h vnũ tñ tũc ꝓpter furta alibi cõmissa hic acrius punit: qz suspenditur. nam furta alibi cõmissa qualificãt furtũ factũ h vt acriꝰ puniat: vt. l. iij. circa fi. C. de epi. aud. t. l. seruos. C. ad. l. iul. de vi. t. l. j. s̃. de iurepatro.

Ali accusare. Cognito vno d̃ cõtrarijs cognoscit alii t contrarioꝝ eadẽ est disciplina. vel alit. Oẽs regulariter possunt accusare: nisi pone hic prohibite. h. d.

Nõ tex. ibi vt sunt qui minus tẽ. ex quo habes ꝙ pauper dicitur qui nõ habet. l. aureos in bonis. Quero hic aliqua dubia. dicitur hic ꝙ mulier ab accusando repellitur an est verũ simpliciter. So. si suã vel suoꝝ iniuriam ꝓsequat põt accusare: vt. l. j. t. ij. s̃. e. ti. alꝭ nõ vt hic. nisi in casibus notatis hic in gl. t no. etiã. s̃. e. l. ij. Itẽ quero de pupillo an ẽ verꝫ indistincte. Rñ. aliqñ admittunt ad accusandũ cũ tutoris auctoritate. vt. s̃. eo. l. ij. in fi. t ibi no. t etiã gnãliter si suam vel suoꝝ iniuriã ꝓsequat vt. ff. e. l. hi tñ. t. s̃. ti. ij. l. mulieri. alꝭ nõ vt hic. Sed qd de adulto. Rñ. põt si est maior. xx. ãnis. vt no. s̃. e. l. ij. §. fi. t etiã no. hic. alꝭ nõ admittit vt hic. nõ ob. l. q cum maior. §. sed si mino. s̃. de bo. liber. t. l. post legatũ. §. etati. de his q. vt indig. qz intelligo de minore. xxv. annis. maior tñ. xx. hec so. ad illas. ll. nõ ẽ bona: qz loquũtur etiã de pupillo. vnde. ll. ille debẽt intelligi in casu in quo etiã pupillus admittit ad accusandũ. Itẽ dicat hic de infamibus: an ẽ verꝫ indistincte ꝙ repellant ab accusando. Rñ. quidã sũt infames de iure. qz condemnati publico iudicio. t isti nõ admittunt nisi suã vl suoꝝ iniuriã ꝓsequant vt hic. vel nisi in casibus exceptuatis. vt. l. mulier. ff. e. t. l. famosi. ff. ti. ij. t nisi cõtra suũ accusatorem qz tũc dãnatus de publico iudicio admittit ad accusandũ suũ accusatorem. vt. l. is qui reus. s̃. ti. i. Infames vo

de facto nō repitur ꝙ appellant ab accusando: ꝛ de istis infamibus de facto tāgit spe. in ti. de accu. §. j. v. ſz quid de his. Itē hic dicit de eo q̄ habz plures accusatores hoc examinabo in. l. hos accusare. §. lege. j. e. Quero vtz sint alij q̄ repellāt ab accusando q̄s numerati hic. gl. ponit plures inter quos numerat socios eiusdē criminis vt. l. si filiū. de libe. cā. ꝛ bene dicit. Sed qualit̄ poterit opponi exceptio tu es socius criminis. nōne ſm hoc videt excipiēs ꝓfiteri crimen: de hoc habes glo. q̄ hoc declarat in si. l. filium. ꝛ extra de testi. c. j. li. vj. circa si. p Joan. ꝛ plures alios q̄ repellunt ab accusando. vide spe. d accu. Itē dicit in. l. nulli. ꝙ pauper ē q̄ nō bz. l. aureos i bonis. qd tene mēti ad modū ꝓbandi paupertatē. hoc plene examinaui in. l. si cōstāte. in p̄n. s. so. ma. in repetitiōe quā feci. Venio ad. l hi tñ. ꝛ op. ad eā. j. ea. l. §. si. Rñ. fallit in liberis ꝛ libertis: vt ibi videbitis. Itē op. de. l. si maritus sit in ma. in p̄n. j. de adul. Rñ. ꝙ ibi etiam fallit ꝙ nō pōt accusare suā vl̄ suoꝝ iniuriā ꝓsequendo. vide glo. que incipit vt mulier. Op. s. px. So. fallit in istis ſm quosdā. alij dicūt ꝙ isti etiam in grauibus criminibus ꝓtra eos cōmissis p̄nt eos accusare. vt. l. pp. C. e. qd glo. nr̄e nō placet excepto crimine maiestatis ꝛ ad ulterij. Ja. de are. videt h dicere hoc esse verū indistincte vbicūq; atrox iniuria in istas psonas inferāt: vt mutilatio mēbri vl̄ si. vt. l. si adulteriū cū incestu. §. liberto. j. de adul. Quero vos videtis ꝙ quedā psone sunt q̄ ab accusando repelluntur. quid si nō fuit eis oppositum an valeat ꝓcessus. breuit̄ de hoc dicam. j. ad turpil. l. j. §. accusatorem. ꝛ ibi videbitis tex.

Ab alio. De hoc qualiter accusar̄ possit ab alio accusari videbitis. j. co. l. senatus. de eo cuius nomen est abolitum qualiter posset accusari videstis. s. co. l. libelloꝝ. §. fi.

b **Os accusare.** Vidistis qualit̄ accusatio dz formari. Itē que psone p̄nt accusare. ꝛ que nō. hic autē incipit dicere que psone p̄nt accusari. ꝛ que nō. No. tex. ibi legatū ꝓuinciale. i. de ꝓuincia missū ad ciuitatem romanā seu ad p̄ncipē. Op. ꝙ ille qui ē in officio posset accusari. vt. l. si adulteriū cū incestu. §. fi. j. de adul. So. pōt accusari nō vt ꝓcedat: sed vt differat donec desinat ē officialis: ꝛ ideo in ciuitate ista ꝑores p̄nt accusari nō vt ꝓcedat ſz vt differatur quousq; desinant esse ꝑiores. Quero qd si ista exceptio nō possū accusari sit omissa vtz ꝓcessus remaneat validus. Rñ. ista est exceptio dilatoria: ꝛ iō nō pōt obijci nisi vsq; ad litis ꝙtest. seu quousq; nomen est receptū inter reos. vt. l. si maritus. §. prescriptiōe. j. de adul. ꝛ ꝓbatur. j. ꝑxi.

Hoc beneficio. Iste ē valde notabilis. §. ego dixi. s. ꝙ iste exceptiones ego nō possuz accusari debēt opponi ante nomen rei receptū int̄ reos non post. Quero ergo qd si istas exceptōes ego nō opposui ante nomē receptū inter reos demū facta noīs receptiōe nomē fuit abolitum ꝛ alius vult me repetere ſm. l. libelloꝝ. in fi. ꝛ. s. ꝑxi. in fi. an cōtra repetentē potero istas exceptiones obijcere. rñdet iurisc̄onsultus ꝙ sic. h. d. No. ꝙ post nomē rei receptū int̄ reos iste exceptiōes ꝙ quis nō possit accusari nō possūt opponi nisi abolitio sit facta. ꝛ de nouo repetat. Opp. de. l. siquis repetere. j. ad turpil. dicūt quidaz hic loquit extraneo repetente: ibi repetēte ꝑmo accusatore. Alij dicūt ꝙ hic loquit in dignitate supueniēte post nomē receptū inter reos. ibi vo in dignitate q̄. ꝓpetebat añ nomen rei receptū int̄ reos. vñ ī puto sit i si nō excepit ante. que libet istaꝝ solu. ē vera. ꝛ ideo ꝓiūge eas simul. ꝛ habebis hāc doctrinā satis bonaz. aut dignitas ex qua ista exceptio dilatoria seu declinatoria ꝙmuniter superuenit post litis ꝙtest. seu post nomē rei receptū int̄ reos: ꝛ tunc indistincte pōt opponi ista exceptio. vt hic ſm vnaz lec. ꝛ ar. C. de cōsor. eiusdē lit̄. l. ij. Si vo ante nomē rei receptuz int̄ reos erat illa dignitas: ꝛ nō fuerit opposita exceptio tūc aut vult eā opponere in eodē iudicio ꝛ nō pōt. vt. l. si maritus. §. p̄script̄. j. de adul. aut vult eā opponere cum repetit̄ post abolitionē cōcessam: ꝛ tūc aut p̄us accusator repetit ꝛ nō pōt opponere. vt. l. siquis repetere. ad turpi. aut ē extraneus repetēs: ꝛ pōt opponi vt hic ſm hāc lec. ꝛ ſm p̄dicta videt hic casus ꝙ si post lit̄ cōtest. qs ē effectus clericus vl̄ p̄sbyter ꝙ pōt opponere exceptionē declinatoriā iudicij. casus ē hic ſm illā lec. ꝙ si dignitas superuenit post lit̄ ꝙtest. ꝛ hoc nō exāo hic. ſz examinabo i l. j. i fi. j. de penis. Quero qualit̄ fiet exceptio int̄ reos dicit glo. post lit̄ ꝙtest. dixi plene in. l. is q̄ reus. s. ti. i.

Itez hic loquit̄ de repetito. an loquit̄ de repetito ante xxx. dies. vel post. quidā de repetito post. xxx. dies. sed tūc nullū esset dubiū: qz tunc nō posset repeti nisi sup nouo ꝓcessu vt diximus in. l. libelloꝝ. in fi. s. co. intelligit glo. de repetito infra. xxx. dies.

Lege iulia. Op. fortit̄ ꝙ possit qs cōqueri d duobus. vt. s. e. l. qui accusare. v. alij ꝑpt̄ turpē. vbi innuit ꝙ duo p̄nt accusari ab eodem Tres sūt so. p̄ma ꝙ vn⁹ nō pōt accusare duos vno libello ſz pluribus sic. alij dicunt ꝙ nec diuersis libellis p̄nt duo ab eodē accusari. nō ob. l. ꝑria. qz ibi fuit factū lz fieri nō debuerit. ex hac so. no. ꝙ si duo accusantur ab eo dē: lz nō possit fieri valet iudiciū si nō opponat. ad idez facit qd no. in. l. si accusatoribus. C. e. ꝛ. l. j. C. si reus vel accusa. moꝝ. fue. Tertij soluūt hic. de diuersis criminib⁹ ibi ex vno. qualit̄ hoc debeat intelligi dicam incōtinēti.

Op. ꝙ vno libello p̄nt accusari duo. vt. l. q pupillā. §. fi. ꝛ. l. vim passā. §. incesti. j. de adul. glo. so. ibi. ꝛ intelligit ibi in diuersis libellis. breuit̄ hoc est trufa. veritas est aut qs vult accusare plures de vno delicto: qz aliqd sil̄ fecerūt tūc etiā si eēnt mille p̄nt accusari vno libello regulariter. vt. d. l. vim passaz. §. incesti. ꝛ. l. q pupillā. in fi. ꝛ. C. si reus vl̄ accu. moꝝ. fue. l. j. Et intelligo vnū delictū ēt sil̄ pla facta: vt puta plures pcusserūt vnū diuersis pcussionibus sil̄. vnus cū gladio alius cū baculo. vl̄ duo se inuicē pcusserūt. totū hoc reputo vnū factū ad hoc vt vno libello possint accusari. tex videt. C. e. l. siqs homicidij. ar. ad hoc qd̄ no. C.. vñ vi. l. j. in fi. mag. gl. Itē intelligo vnuz factū mādāt̄ ꝛ faciētis. tex. ē in. l. nihil. §. fi. j. de adul. facit. C. si reus vl̄ accu. moꝝ. fue. l. j. ꝛ qd̄ ibi no. doct. lz se multū inuoluāt dicā in. l. nihil. Fallit qd̄. s. dixi in crie adulterij vbi duo nō p̄nt sil̄ accusari masculus ꝛ femina vt. l. si maritus. §. fi. j. de adul. ꝛ. C. de adult. l. reos. ꝛ rō colligit ex. l. denūciasse. §. fi. j. de adul. Si vo vult accusare diuersos. ꝛ de diuersis criminibus diuersis temporibus cōmissis tūc duos pōt. vt. l. cū rōnibus. C. e. ꝛ. s. e. l. q accusare. nō tñ vno libello vt hic. plures vo nō posset accusare nisi suā vl̄ suoꝝ ꝓsequat iniuriā: vt hic ꝛ. d. l. cū rōnibus. tene ista mēti. Quero qd si plures accusant̄ vno libello cū nō possint accusari nec ē oppositū an ꝓcedat iudiciū. gl. hic ſm vnā so. tenet ꝙ sic. ad idem facit. l. si accusatoribus. C. e. ꝛ qd̄ ibi not. in cōtrariuz facit l. si maritus. §. fi. j. d adul. vbi videt ꝙ nullū sit omnino iudiciū. So. potes dicere ꝙ in illo crimine ē spāle non habetis hic alia dicenda.

Si seruus. Op. de. l. domicianus. j. ad turpil. ꝛ. l. ij. j. ti. i. so. in custodia carcerali fallit. Itē op. C. de adul. l. qm̄. so. glo. fallit in illa exceptiōe lenocinij quā liber pōt opponere ꝛ nō seruus. breuit̄ exceptio lenocinij si opponat̄ ad grauādū accusatorē nō potest

non potest opponi per seruum vt ibi: sed si opponit ad defensionem: tunc potest opponi per seruum vt hic t. l. seruos. ſ. eo. ti.

Omnibus autem. Iste. §. scholaribus videt difficilis. ſz mihi videt vtilis t clarus. Et diuidit in tres ptes. ꝑmo qñ pena nō cadit in seruū iō q nō pōt ꝑuari bonis que nō habz. qñqz pena nō cadit in seruū. q nō pōt ꝑuari statu quē nō hz. Quādoqz pena nō cadit in seruū: q in eum verba. l. nō cadūt. istis tribus casibus loquit hec lex. secūda ibi idēqz dicēdū. tertia ibi itē nec. l. pōp. q̄rto redit ad primū. ibi itē cornel. quinto ꝓsulit in oībus ꝓdictis. ibi sed durior. t sic quinqz pticulas hz. aduerte videt q iste pene cadant in seruū qñ hz aliqd. ſ. peculiū: vt. ſ. de peculio p totū. So. peculiū nō auferr dño: vt. l. j. t. l. si filius. C. de bo. ꝓscrip. Secūdo op. dicit hic q serui. l. iulia de vi ꝑua. accusari nō pñt. ꝓtra. C. ad. l. iuliā. ꝺ vi. l. seruos. t. l. t. si criminis. Rñ. non pōt accusari seruus vt puniat in bonis: ſz vt puniat corporalit sic: t iō est in spiciēda cōclusio: q si dicis q̄re peto puniri in tertia pte bonoꝝ nō ꝓcluderes. Si vo. simplicit peteres eū puniri intelligeret de pena corporali ꝓut dicūt ꝓdicte. ll. ſ. all. Itē dicit hic q pena capit nō cadit in seruū: vt hic in fi. ſz ꝯ. q. in ꝑn. dicit ꝯ. So. qdā habēt in lra cōuenit. qui dā habēt in lra nō cōuenit. gl. dicit sic pena capit quātū ē ad penā corporalē cadit i ꝑuū. ſz quātū ē ad adēptiōez bonoꝝ nō cadit in seruū. Itē op. q pena relegationis cadat in seruū: vt. l. ij. ſ. q t a qbus. t. l. ij. C. de sepl. vio. So. quātū ad penā corporalē cadit in seruū: ſz nō quātū ad adēptiōez bonoꝝ. Pro declaratōe q̄ro ꝑ vtq pena capitalis ad delictū loquēdo vl mēbri abscisionis cadat in seruū. Rñ. sic vt hic. t. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. t in auc. ſz nouo iure. t. l. si criminis. ad. l. iul. de vi. t. l. seruos. t insti. de pub. iudi. §. itē. l. cor. de fal. Quero vtq pena dānatiōis in metallū cadat in seruū: videtur q nō: q ꝑ penā dānatiōis in metallū pdit qs ciuitatē t libertatē. ſz seruus nō pōt pdere ciuitatē vl libertatē ergo ꝛc. Jn cōtrariū ē veritas: vt. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. t. l. aut dāna. §. fi. ff. de penis. t si dicis qd facit dānatio in metallū seruo. Rñ. q ē magis astrictus: t affligit in corpus ꝓpt onus metalli. Itē pdit spem libertat consequēde a dño: qm ē seruus pene. Itē q̄ro vtq pena deportatiōis t relegatiōis cadat in seruū. Rñ. quātum ad hoc vt pdat ciuitatē vl libertatē nō cadāt in eū: q nō hz t hoc vult dicere iste tex. ſz quantū ad hoc vt pdat spem habēde ciuitat t libertatis cadit in eū: vt. l. ij. ſ. q t a q. t. l. ij. C. de sepul. vio. Quero vtq pena pecuniaria cadat in seruū. Rñ. q̄daz ē pena pecuniaria ꝑ respectū ad bona serui: vt tertia ps bonoꝝ publicet vl oia. t ista nō cadit in seruo: vt hic in ꝑn. quedā ē pena pecuniaria i genere: vt puniat in cētum libris vl mille. t ista pena nō video quare nō cadat in seruū: q seruus pōt hāe pecuniā quā dabit cōniuentibus oculis dñi: vl alius dabit ꝑ seruo: vt. l. iiij. in ꝑn. t. §. j. t. ij. ſ. de manu. t idē dico i monacho: q hz pena pecuniaria respectu bonoꝝ omniū vel quote ptis bonoꝝ nō cadit in eū: q bona non hz: tñ pena pecuniaria in genere bene cadit in eū: q alius potest soluere ꝓ eo: hoc tangit in spe. de reo. §. j. v. ſz an monachus. t Jnno. alibi videt velle q oia iura q̄ loquūtur ꝺ seruis pñt trahi ad monachū: vt ex de ꝑuile. c. cū olim. ſz ꝯ ꝓdicta multū facit iste tex. q dicit. Jdē ē dicēdū in ceteris legibus qbus pena pecuniaria irrogat. Sed ego intelligo pecuniaria. ſ. publicatiōis bonoꝝ omniū vl certe ptis: secus si iponit certa pecuniaria pena simplicit nō ꝑ respectū ad certa bona. si enī seruus pōt se redimere q̄re nō pōt redimere penā nō video. Itē dicit hic nec propeia de parricidijs. Op. q cadat in seruū: naz seruus pōt hāe patrē t matrē: vt. l. iij. ſ. de liber. cā. t de in ius vo. l. parētes. ſo. debes scire q ista nomina pr̄ t mr̄ pñt accipi duplicit. ꝑmo q sint significatiua cognatiōis q̄ ē de iuregent. t isto mō nō cadit in seruū: q nō hz cognationē vt insti. de seruili cogna. in ꝑn. Secūdo pñt accipi vt sint significatiua nature: vt pat dicat generato. filius gnātus. t isto mō cadit in seruū: t ita loquit iste tex. notabilis. q aūt ista verba pat t mr̄ sint significatiua nature: t nālit psonas designet ꝓbat in. l. tutelas. ſ. de capi. dimi. t ꝑm hoc facit optime. §. iste ad id qꝺ dixi. ſ. eo. l. ij. ſ. q filius spurius t filia spuria admittant ad accusandū. t hāc. l. ibi adiūge. Ultimo ibi ſz durior. No. mirabilē casū q qñ pena q̄ ponit a. l. nō cadit in seruum: tūc officio iudicis alterabit pena: qꝺ ꝓpetuo tenementi ad. q. statutū dicit q q fecerit sanguinē in platea amputet sibi manus dextera. q si nō hz manum dexterā certe nō cadit in eū ista pena. t ideo puniet extra ordinē arbitrio iudicis. casus est hic. doc. tangūt in auc. ſz nouo iure. C. de ser. fugi. Sed lz alia pena arbitrio iudicis ponat. quero vtq erit accusatio ex illa. l. anti qua vl erit noua accusatio extraordinaria. Rñ. erit accusatio ex illa. l. casus est in. l. si criminis. C. ad. l. iul. de vi cōiūcto. h. §. t l. seruos. C. e. ti. facit qꝺ dixi. ſ. ti. i. l. j.

Enatus. Hec ē vna solēnis. l. ꝓ declaratiōe q̄ro exēpla. l. glo. ponit exēplū in eo q occidit filiū. teneret eniz. l. cor. de sic. t. l. pōpeia. de parricidijs. ſz lz vtraqz. l. teneatur tñ nō pōt vtraqz. l. puniri. t q dicit glo. non tollit vetus ꝑ nouā. vez ē quo ad originē: qñ vtraqz. l. tenet. sed quātū ad executionē tollit: vt dicit ī tex. Ad hāc casus pōnē op. tex. dic ob idē crimē. ſz casus positio ꝓdicta loquit de duobus crimibus. ſ. homicidio t picidio. lz ex vno facto oriant. ergo ista positio casus lr̄e nō congruit. Preterea ista casus positio videt falsa: q̄ qñ ex vno fcō oriūt duo crimia ex vtroqz punit: vt. l. si adulteriū cū incestu. j. de adul. Sustinēdo hāc lec. possumus dicere q textui applaudet: nā qꝺ dicit ob id crimē intelligo. i. ob idē factū. ad. l. si adulteriū cū incestu. Rñ. t aduerte qñ qz ex vno facto resultāt duo crimina seu duo ti. criminis q̄ se hñt vt genus t spēs: vt homicidiū qꝺ ē genus: t picidium qꝺ ē spēs homicidij. isto casu nō pōt puniri nisi vna. l. tm̄. hic ē casus. h no. ꝑm hanc lec. t ad idē. l. ꝓtor edixit. §. j. de iniur. Si vo resultāt duo crimina q̄ se hñt vt spēs sepate t distincte: tūc ex vtraqz punit. casus ē in l. si adulteriū cū incestu. j. de adul. Exempla de hoc pñt eē plura. pone exēplū in delictis notatis. aliqs interfecit vnū hominē in ecclesia: t sic vno actu homicidiū cōmittit: q occidit hominē. t sacrilegiū: q turbat diuina officia. vt. l. siqs in hoc. C. de epi. t cle. tūc resultant duo crimina distincta t sepata: t ex vtroqz punit. Itē pone exemplū in delictis nō notatis: vt q extrahēdo tibi cultellū de manu vulneraui te: t derobaui te. tunc ex vno actu resultāt duo crimina distincta t sepata. t ex vtroqz venit puniēdus. nec hz locū hec. l. secus si illa duo crimina se hñt vt genus t spēs vt hic. alij ponūt exēplū in eo q fecit societatē ꝓtra innocētē q tenet. l. iulia de vi ꝑua. t. l. cor. de falſ. ſm quosdā. qꝺ exēplū gl. reprobat: vt in cadez habetis. Tertio pōt poni exēplū in eo q accepit pecuniā ob negociū faciendū vl nō faciēdū q tenet. l. iul. repetūdaz. t. l. cor. de fal. hoc exēplū est optimū: q ex eodē facto nō resultāt plures tituli criminis. ſz vnū crimen ꝓ pluribus. ll. pōt puniri. vñ vna. l. tm̄ pōt puniri t accusari: vt hic dicit. His sic ꝑmissis anteqz veniā ad alias q̄ stiōes op. de. l. cuz ex vno. ſ. de ac. t ob. Rñ. ibi loqtur qñ agitur ciuilit. hic qñ criminalit ad vindictā illo casu

cum ciuiliter agitur ponit Bal. distinctionem plenam in l. j. §. dixerit aliqs. de publi. Itē op. C. e. l. qui de crie. ij. nū. Sol. dicūt qdā a diuersis psonis pōt qs accusari diuersis. ll. vt. l. q de crie. a ꝓrio sensu nō ab vna ⁊ eadē tu dic. l. q de crie. loquit qñ ex eodē facto plura crimina oriūt seu tituli cris q̄ se habent vt spēs sepate: hic qñ ex eodē facto plura crimia oriunt: vl si plura crimia oriunt habēt se vt genus ⁊ spēs: vt dixi. Itē opp. C. qñ ci. ac. cri. pīu. l. j. sol. ibi vna actio erat ciuilis alia criminal hic vtraq; erat criminalis. Itē opp. C. ad. l. fal. de pla. l. j. Rñ. ⁊ ibi oriunt diuersa crimia. s. plagiū ⁊ rapina. Circa hāc. l. q̄ro vtr̄ ista exceptio ego sū de crimie accusatus ipediat ꝓcessū accusatiōis secūdo loco ꝓposite. ⁊ sic est dilatoria. an vo ē exceptio pemptoria: ⁊ veniat examinā/da ⁊ determināda p diffinitiuam sniam. Jn glo. sūt tres opi. vna q talis exceptio ꝓcessū ipediat: ⁊ ista est vera p tex. q hic dicit. ne qs ob idē crimē pluribus. ll. reus fie/ret. nō dicit ne puniat pluribus. ll. q; tūc respiceret cōdē nationē: sz hic dicit reus fieret: ⁊ sic nō pōt accusari. ⁊ p/cessus ipedit ad idē. l. pe. in fi. s. nau. cau. sta. vbi dicit q nō dz de delicto eiusdē hominis sepius q̄ri. ⁊ sic ipedit ꝓcessū: ⁊ sic modus ꝓponēdi talē exceptionē ad ꝓcessū ē talis dico q hec accusatio nō ē admittēda nec est ꝓce/dendū: q; ab alio sū accusatus. alij dicūt q ista exceptio ꝓcessū nō ipedit: sz ꝓcedet sup vtraq; accusatiōe: sed fa/cta ꝓdēnatiōe sup vna tollet accusatio sup alia hoc nō ē vex: q; ꝯ tex. huius. l. vbi ipedit ꝓcessū. Tertij dicunt q ista exceptio ipedit ꝓcessū quatenus pene cōcurrūt: sed nō q̄tenus pena vnius. l. aliam excedit. vt. l. plā. de ac. ⁊ ob. ⁊. l. idē. §. pe. s. nau. cau. sta. Jstor opi. ē falsa. q; in accusatiōibus q̄ dāt ad vindictā nō inspicit vtr̄ sit plus in vna q̄ in alia: sz supta vindicta ex vna. l. alia lege non pōt puniri: vt. l. ꝓtor edixit. §. j. de iniur. vnde ꝑma opi. ē vera: q; ꝓcessū ipedit vt hic. siqs tñ esset ita stultus q nō opponeret eā ad ꝓcessū: sz ad ꝓdēnationē dicēs talē nō esse ꝓdēnandū de hoc crimine: q; ē ab alio accusatus tūc ꝓcederet secūda opi. ⁊ iudex ꝓcederet sup quacūq; vellet: sz facta ꝓdēnatiōe sup vna nō posset sup alia cōdē nari. expediui oēs gl. Extra glo. q̄ro si vno iudicio est omissa vna q̄litas an possit pp illaz q̄litatē inchoari no uum iudiciū. Exēplū tu es accusatus q vulneraſti ticiū. sz ibi nō ē dictū q vulnus est tale q remanet cicatrix: an ꝓpt cicatricē posz nouū iudiciū inchoari. vl non fuit di ctū ꝑma accusatiōe q maleficiū fuit cōmissū de nocte: vl nō fuit dictū q ex illo vulnere ille moriebat. Rogo q aduertat̄: q; iste passus est mihi difficilis. naz qñq; scōa accusatio cū illa q̄litate ꝓducit post ꝑmā ante nomen re ceptū int̄ reos: tūc iudex debz audire scōm accusantem omissa ꝑma accusatiōe. Justa enim cā est admittēdi ꝑm potius q̄ ꝑmū qñ magis ponit veritatē: vt videbitis. j. e. l. si plures. ⁊. j. de adul. l. ij. §. fi. cū. l. seq. qñq; illa secū da accusatio supuenit post nomē receptū int̄ reos sup ꝑ ma accusatiōe: tūc idē q; supsedebit sup prima ⁊ ꝓcedet sup secūda: q; grauior est ⁊ p̄iudicialis. nō enī dz fieri p̄ iudiciū p minorē maiori. vt. l. p minorē. s. de iudi. ⁊. l. j. C. qui accu. non pos. qñq; supuenit ista noua accusatio post sniaz latā sup ꝑma. hic est aduertendū. qñq; prima snia fuit absolutoria ⁊ in isto casu loquit. l. in delictis. §. si detracta. s. de noxa. ⁊ qd iuris sit tūc dicā in. l. denūci asse. §. qd tñ. j. de adul. qñq; ꝑma snia fuit ꝓdēnatoria. ⁊ hoc videt dicere spe. q nō debeat admitti accusatio secūda. lz adijciat illa q̄litas vltra. ita tenet in ti. de accu. §. j. circa p̄n. p vnā colū. allat. l. ꝓtor edixit. §. j. s. de iniur. vbi si actuz ē iniuriaz nō pōt agi de occiso. videte ꝓ ista sua opi. videt casus in. l. q seruū. in fi. s. de ac. ⁊ ob. Jn cōtrariū videt casus expssus in. l. qñ q̄rit. in fi. s. cōmo. ꝑm cōmunē lr̄az. quid dicemus? credere q possit accusa ri de nouo ꝓpt illā qualitatē omissaz in ꝑmo iudicio: ⁊ accusabit̄ de toto crimine cū adiectiōe illius q̄litat̄. ar. d. l. vnde querit. in fi. ⁊ ar. in. l. iulianus. §. j. s. de ver. ob. ⁊ de solu. l. etiā. ⁊ de le. i. l. hmōi. §. edes. ⁊ qd no. in. l. ele/gant. §. nō solū. s. de dolo. ꝓterea ego video q factuz ꝓ curatoris colludēt̄ nō dz nocere dño. vt. l. elegant. §. si ꝓ cura. s. de dolo. eadē rōne. factū accusatoris omittēt̄ illā q̄litatē nō dz nocere fisco ⁊ rei publice: q; ꝓsequunt̄ suaz vindictā. Preterea si de toto crimie esset absolutus ⁊ ꝓ/baret̄ ꝑuaricatio itez posset accusari sine dubio. vt. l. iij. s. de ꝑuari. ergo eadē rōne si ē ꝑuaricatū in ista qualita/te. ꝓ hoc: q; vt alis ē q qñ ista talia omittant a fraude ⁊ dolo ꝓsumunt omitti. vt. l. ij. §. j. j. de iure fis. qd maxime puto vez si ille secūdus venerit q addit illā qualitatē, ꝓse quit̄ suā vl suoz iniuriā: ⁊ ꝑmū ꝓcessuz ignorauit. vt. l. si cui. §. j. s. e. nō ob. l. ꝓtor edixit. §. j. s. de iniur. ⁊ aduerte q; ego intelligo illū tex. qñ in ꝑma accusatiōe iniuriarū fuit expsse dictū q erat occisus. ⁊ sic qualitas fuit expssa in ꝑmo iudicio: lz vindicta essz minor ꝓ actionē iniuriaz q̄ ꝓ. l. cor. hic vo in ꝑmo iudicio qualitas fuit omissa. vl dico etiā ibi si illa qualitas non esset expssa in ꝑmo iudi cio: sz solū fuit dictū q talis ꝓcussit talē q nō pōt accusa ri. Secūdo ꝓpt adiectionem qualitat̄: q; ista qualitas mort̄ de iure cōi nō debebat expmi: q; illa. l. cor. de sic. nō requirit q ꝓcussus moriat̄. sed sufficit q qs ꝓcusserit aio occidēdi. ideo illa qualitas d occiso si postea addat nihil opabit̄: sz ꝑm formā statutoz que requirūt q aliqs vere occiderit esset necesse q in ꝑmo iudicio de illa qua litate esset cognitū: ad hoc vt secūdo nō posset agi seu ac cusari. ar. ad hoc. quod no. in. l. j. ⁊. ij. C. si ex fal. instru.

Quero qñ secūda accusatio admittit̄ ꝓpt illius quali tat̄ adiectionē qd erit officiū iudicis sup secūda accusati one. aduerte siquidē pena ipposita in prima bz similitudi nē cū pena iponēda in secunda ꝑm minus ⁊ plus. verbi gra. ꝓ vulnere simplici imponit̄ pena. c. ꝓ vulnere cū ci/catrice iponit̄. cc. pena. tūc officiū iudicis erit punire euz ꝓ secūdā sniaz in tantum in quātū fuit omissum in ꝑma ar. l. vnde querit. in fi. s. cōmo. ⁊. l. iulianus. §. j. s. de v. ob. cū si. Si vo pene predicte differūt spē: puta ꝓ vulne re simplici est pena. c. cū cicatrice est pena manus. tūc offi ciū iudicis erit ꝓdemnare ex secūda integra. prima autē pena si nō est soluta nō soluet: q; deuenit ꝓdemnatio ad nō cāz. vl si est soluta repetitur ꝓ ꝓditionem sine cā. vt. l. si fullo. s. de ꝓdi. sine cā. et. l. incōmodato. §. fi. s. ꝑmo. sed si essent iste pene differentes spē: ⁊ prima ꝓdemnatō exacta non posset repeti puta ꝓ vulnere simplici dz fusti gari. sed ꝓ cicatrice ē pena manus: si non est facta execu tio ꝑme clar̄ est. sed si est facta iam executio. quid habe bit facere iudex. punier̄ ne iste de eodē delicto bis. videt absurdū in hoc est cogitandū. Quero quid ecōtra ali qd factū est deductū in ꝑmo iudicio ꝓ modū cuiusdam qualitatis. vtr̄ de eadē qualitate posset principaliter accu sari. Si de ea resultat crimen ꝓ se. dicā. j. e. l. pri. Al terius quero accusat̄ quis de eodē crimine a diuersis. tñ est ista differentia q vnus nominat locuz vno mō. alius nominat alio mō. vl vnus ponit quedā latera. alius po nit alia. quid erit faciendū. vl pone q maleficiū est reite/rabile. nōne pōt esse q bis eodē mense. ego ꝓcussi te eo dē loco. certe in istis casibus ego ꝓsulo q tu qui formas exceptionez declares in exceptiōe tua ⁊ facias articulos ad ꝓbandū quō talis locus sit laceratus in ꝑma accusa tiōe: ⁊ locus laceratus in secūda accusatiōe ē vnus ⁊ idē locus. ⁊ quō talis rixa de qua fit mentio in prima accu/satiōe. ⁊ in secunda est vna ⁊ eadem. ⁊ hoc modo facien do tu reus posses absolui.

Nam. Nō cogit quis omittere actionē ciuilez t ꝓponere crialē descendentē ex eodē facto. Op. s. de iniur. l. p tor edixit. §. j. breuit fm opi. gl. ibi posita nō ꝯdicit: sz fz lec. Ja. de are. ꝯdicit. Rñ. q ē spāle in. l. cornelia. de sic. nō enī oz ꝓmittē iudex q p actiōz ciuilē ꝓiudicet accusatiōi. l. cor. de sic. q̄ punit de occiso. est enī mali exempli.

Quero ꝓmissū ē maleficiū rei ñ vult accusare an iudex pōt eū cogē q accuset. Spe. pōit in ti. de accu. §. j. v. qd si null'. t ibi vī dicē q nō pōt cogē ō iure p. l. j. C. vt nēo inuit. tc. Sed dicit q bñ faciet iudex si coget. breuit di co q iudex nō pōt cogē. casus est ḥ. fallit vt puto in crie homicidij in quo iudex pōt cogē accusar: vt. l. ꝓtor. §. j. s. de iniur. fm lec. Ja. de are. t tex. ē expssus si gl. nō de strueret ipm in. l. siqs hōicidij. C. e. ti. Itē ꝓbo p rōnem ego video q. l. punit eū. s. beredez si nō accusat: qz pdit hereditatē defūcti si ei mortē nō vlciscit: vt. l. j. de his q. vt indig. C. t p ples. ll. illi ti. ergo iudex pōt ipm cogere accusare ne delinqt. hic ē q si iudex videt q tu vis delinq̄rē pōt te cogē ne delinqs: vt. l. j. in fi. s. de offi. pfec. vr. t. l. ꝯgruit. ō offi. psi. sz in alijs crib nō puto q qs possz cogi accusare. Itē pone q ego accusaui te q mihi desisti dānū hoib coadunatz. Istud qō dixi hoib coadunatz venit vt q̄litas ad q̄lificādū istud delictuz: qz desisti dānū an potero te accusar de coadunatiōe tm qō est crimen. l. iul. ō vi pub. vt. l. vl. C. ad. l. iul. ō vi. t videbit. j. ad. l. iul. ō vi. l. j. vl an potero te accusar ō hoc qō est deductū i p iudicio p modū cuiusdā q̄litatz. breuit puto q nō. q enī egit de toto q fecit dānū hoib coadunatz non pōt postea agē de pte. s. de coadunatiōe: vt. l. siqs cuz totuz. de excep. rei iudi. p ḥ. s. l. pxi. ne de eodem delicto quis bis puniatur. nō habet hic alia.

Plures. No. tex. ibi vl alia iusta cā. Op. de. l. j. §. si ad ples. s. de sepl. vio. vbi ples admittūt. so. ibi plib inter erat pncipalr: iō ples admittūt. iō si essent ples filij vni pris occisi: oēs sil ad accusandū admitterēt: qz cuiuslibz interest pncipalr: sz qñ duo veniūt t nulli pncipalr interest: tūc iudex eligit vnū: qz tm interest vni quātū alteri. t ita loqt ḥ. Quero quō itelligit hoc si ples existāt an ē necesse q veniāt ples sil: vl ē necesse q vn veniat. Rñ. ḥ oz intelligi si ples veniāt añ nomē rei receptū int reos ita no. in. l. q de crie. C. co. t. l. reos. Quero qd si ples accusatores vellēt dare vnū ꝓcuratorē an possent: Inn. q sic in. c. sicut oli. ex de accu. sz nō plz: qz aut oiuz interest: t tūc qlibz pōt accusar: si vo null interest: tunc nullus pōt dare ꝓcuratorē. vt. l. lz. s. de ꝓcur. Quero quid si ples accusauerūt vnū nec fuit exceptū. Rñ. si nō fuit exceptū ꝓcedet iudiciū: vt. l. si accusatorib. t ibi no. C. eo. Item oī hic iusta cā. Quero que erit iusta cā. Rñ. si vnus ponit magis omnes circunstantias maleficij q̄z alius iusta causa erit magis admittendi istum q̄z alium: vt l. ij. §. fi. cum. l. seq. j. de adul.

Jcia. Hec ē. l. solēnis. t in gl. legit duob mōis. p in gl. mag. Fo in glo. pua. t fm ꝓmā lec. pone casū. Ticia accusauit aliquē q testm falsificauerat fratri: t qz libell nō fuit bñ ꝯcept fuit accusat absolut ab obfuatiōe iudicij. deinde iudex statuit terminū ticie vt accusaret ifra certuz tps si vellet. q̄ nō accusauit: iō iudex ꝓnūciauit nō eē audiēdā: q̄rit cū ticia nō appellauerit a iudic ꝓnunciatiōe: an itez possit accusar: t oī q nō. Ex hac. l. no. q iudex pōt statuere tps accusatori ifra qō possit accusar. Scōo no. q iudex elapso t̄mino pōt ꝓnūciar eū nō eē audiēdū. Tertio nō q ab hac sntia pōt appellari. Quarto no. q si nō appellat tal sntia trāsit in aūctez rei iudicate. His vīs venio ad exaiationē gl. t fm istaz lec. fuerūt date due snie. Op. a snia iterlocutoria nō appellat: vt. l. pe. quoz ap. nō re. t. l. ij. j. ō ap. re. hic oī ꝑ. ū q̄re male. In gl. sūt tres opi. ꝓma q hic fuerunt due snie. t q̄libz diffinitiua. Cōtra hoc op. q snie diffinitiue nō pnt ferri circa idem: sz ꝓsonātes sic. certe istā opi. nō tenēt ibi doc. vl alit due snie ñ pnt fieri circa idē. vez ē ex eadē istātia: sz ex diuers sic: vt l. duob. s. de excep. rei iudi. sz an sint diffinitiue vl non ifra dicā. alij dicūt q iste fuerunt due snie t q̄libz interlocutoria. Ad ꝑ. ū rñ. ab interlocutoria nō pōt appellari: vez ē nisi habeat vim diffinitiue: sz ḥ hz viz diffinitiue ergo tc. t ista ē opi. al. t ē sat bona: sed an sint interlocutorie infra dicā. Tertia ē opi. gl. q hic fuerūt due snie q̄z ꝓma fuit interlocutoria ab obfuatiōe iudicij pp libel sū male ꝯceptū: t ab illa nō pōt appellari: ita dicit gl. nostra. Pro exaiandis istis opi. habem exaiare duo. p mū cuz hic due snie sint ambe absolutorie ab obfuatiōe iudicij ꝓma absoluo te ab obfuatiōe iudicij pp libellum male ꝯceptū. scōa absoluo te qz accusator nō pōt accusare: qz infra terminū te nō accusauit: q̄re nō ē vna diffinitiua sicut alia: vñ p declaratiōe q̄ro an snia absolutoria ab obfuatiōe iudicij sit diffinitiua vl interlocutoria. Rñ. sniaz esse diffinitiuā pōt assumi duobus mōis. vno mō quo ad solēnitatem ti. C. de sen. t pic. reci. t isto respectu snia absolutoria ab obfuatione iudicij nō est diffinitiua qz nō regrūt ille solēnitates. nec ē necesse q ferat in scriptis t isto respectu ē interlocutoria: vt oī in hac glo. t. l. baz. s. si fui. vē. t. l. iul. i ꝓn. mag. gl. s. de ꝑdi. ide ad idē. l. p perādū. §. sz t siqdē. C. de iudi. vbi oī q si liquet ex actis absolui diffinitiue: alis ab obfuatione iudicij facit. l. di ui. s. de libe. cā. secundo mō pōt videri an sit diffinitiua hoc ē q̄ diffiniat cāz iponēdo finē: ita q ō cetero nō agatur t isto respectu est q̄dā diffinitiua. quedā interlocutoria. interlocutoria est q̄ lata pōt itez accusare: vt absoluo te pp libellū male ꝯceptū: vl pp absentiā accusantz: nam pōt itez accusari: ita loquit hec gl. t. l. ꝓperādū. C. de iudi. §. sz t siqdē. quedā ē absolutoria ab obfuatiōe iudicij que iponit finē ꝯtrouersie sic vt ō cetero agi nō possit vt absoluo te: qz alis absoluisti: vl qz occisus poterat ipe offendi: t isto mō pōt dici diffinitiua: qz finē ꝯtrouersie iponit: ita loquit scōa gl. facit insti. de ppe. t temp. ac. in fi. Quero vtz a snia absolutoria ab obfuatiōe iudicij posset appellari. gl. vī hic velle dicer q nō nisi qñ est tal interlocutoria que cāz diffiniat q de cetero nō posset agi: ita dic gl. breuit in quātū gl. dic posse appellari dic vez vt hic: sz in quātum negat ab interlocutoria que nō diffinit cāz totalit non posse appellari mihi displicet: qz regula est q ab interlocutoria postq̄z nō spat diffinitiua possit appellari ita est tex. ḥ ꝓut habes i lra q̄s: ita tz gl. in auc. bita. C. ne fi. ꝓ pa. ꝓ hoc. l. ait ꝓtor. §. ꝓmittit. s. de mino. t. l. intra vtile. e. ti. Preterea ab interlocutoria illa pōt appellari qñ ḡuamen illatū p eaz nō pōt repari p appellatiōez a diffinitiua: vt. l. arbitro. t. l. ab arbitro. s. q sat. co. t. l. ij. j. de ap. re. vbi plene dicaz. t. d. l. intra vtile. sz qñ alia diffinitiua nō fert: tūc nō pōt repari p appellatiōz a diffinitiua illud ḡuamen illatū p interlocutoriā. ergo ab ista interlocutoria poterit appellari. Quero de duab. q. p dixi q absolutoria ab obfuatiōe iudicij nō est diffinitiua respectu solēnitatz: quid si iudex vult solēnit ꝓcedē t sniaz in scriptis ꝓferre. Rñ. pōt t erit interlocutoria diffinitiuo mō ꝓlata. Quero vtz qñ fert snia absolutoria ab obfuat one iudicij debeat itez citari ps: aduerte qñ absoluit re ab illo termino nō citato actore vt. l. t post. §. circūducto. s. de iudi. sz qñ absoluit a toto iudicio tūc est necesse q ps citet: vt no. Inno. in. c. ꝓsulu it. ex de offi. dele. dic vt ibi. Scōo mō legit hec. l. q ḥ

fuerunt due sententie tales. ꝑma qua iudex statuit termi nū ad ꝓbandū crimē: ꝛ ista fuit ꝑma sniа interlocutoria ſa sniа interlocutoria fuit q̄ iudex ꝓnūciauit post t̄minū ñ eē ꝓcedēdū hec lec. colligit ex qbusdā gl. quis vide gl. sup vbo miaret ꝛ alia ē sup vbo iplcuit: ꝛ pōt esse bona.

Quero vtꝝ iudex possit statuē accātori t̄minū ad ꝓbā dū seu accāndū: ita q̄ ꝺ cetero nō audiat: gl. ꝟ q̄ sic. ꝛ. l. si ea. C. q̄ ac. nō pos. Bi. hic ꝛ i. c. indultuꝫ. de re. iur. li. vj. vī dicē q̄ accātori pōt statui termin⁹ sine cāe cognitōe reo vo nō pōt statui terminus ad suas defensiōes nisi cā cognita: vt. l. ij. s̄. de re iudi. Ric. malū. vī velle q̄ nec ēt accusatori pōt limitari tps nisi cā cognita. ꝛ hoc vī tenē gl. in. l. j. C. vt nemo inuit⁹. qꝺ plus plꝫ. facit. l. sīqs insti tuat. s̄. de here. insti. ꝛ. l. mācipioꝝ. ꝺ op. le. ꝛ. l. j. ꝺ cura. bo. dā. ē aūt iusta cā statuēdi terminū. si vadis tu me in famādo ꝛ ego accusabo te de tali crīe: vl̄ petā talē possessionē: tūc ē iusta cā statuēdi terminū tibi infra quē accu sare possis. al̄ nō audieris: vt. l. diffamari. C. ꝺ inge. ma nu. ꝛ ꝟ dū dicit arguere miaret cē. ꝛ ꝓ hoc tex. C. de ad ul. l. ob ꝓmissa. in fi. ꝛ hoc tꝫ Inn. i. c. ꝓquerēte. in gl. ij. ex̄ de of. ordi. Itē sūt alie cāe vt no. gl. in. l. j. C. vt nēo iui. sꝫ si iudex statueret istū t̄minū sine cāe cognitiōe tūc possꝫ appellari: ꝛ ꝓ appellatiōꝫ rescideret. Ultio no. ex l. ista q̄ interlocutoria postq̄ nō spat̄ diffinitiua trāsit in auctē rei iudicate: sec⁹ in alia interlocutoria: vt no. in. l. q̄ iussit. s̄. de re iudi. ꝛ in. c. cum cessante. extra de appel.

Jui fratres. In ꝑma pte no. q̄ in stātia accusatiōis crial̄ non transit ad heredem accusatoris. an posset heres tanq̄ quilibet extran⁹ admitti. dic vt vidistis. s̄: e. l. libelloꝝ. in fi. Item dicit̄ in secūda pte q̄ non ꝓpellit̄ qs accusare plures. an hoc est vez̄ indistincte. Rñ. vt di xi. s̄. eo. l. in eū. qz in crīe homicidij est spāle: vt si plures sint occisores ꝓpellit̄ qs accusare omnes: vt ibi dixi.

X iudicioꝝ. Bona ē. l. ꝛ diuidit. ꝑ ponit vnā regulā i accu satiōib⁹ crialib⁹. scꝺo ponit exceptiōꝫ. tertio po nit vnā determinatiōꝫ dubij dependētē ex ꝓdict̄. q̄rto ꝛ vltio ponit vnā regulaꝫ in ciuilib⁹. ſa ibi exceptio. tertia ibi adeo. q̄rta ibi ex ceteris vo. sicut sūt iste q̄tuoꝝ partes ita ꝛ qualibꝫ ptē ꝑ se exaiem⁹. Circa ꝑmā ptem quero qd si lata sniа ē appellatū: ꝛ pendēte appellatiōe decedit re⁹. certe de hoc tex. ē q̄ distinguit in. l. iij. C. si pen. ap. ꝛ l. si. C. si re⁹ vl̄ ac. mor. fu. Scꝺo quero qd si re⁹ decessit post latā sniaꝫ infra. x. dies. q̄ dat̄ ad appellādū. nō tñ ē interposita appellatio. dic̄ gl. idez ꝛ forte ista. q. nō repit̄ alibi: ꝛ ipaꝫ simplr Bi. tꝫ. vide gl. que incipit que secuta ibi. si appellatū ñ ē. ē tñ infra tps appellādi. qꝺ no. qz sic alibi nō inuenies. ita dic̄ Bi. Ja. de ra. ē in cōtraria opi. dicit ipe si re⁹ decedat interi infra tps qꝺ dat̄ ad appellā dū ꝛ ipe nō appellat verificat̄ ꝑn. l. nre. qz decedit lit̄ cō test. ꝛ ꝓdēnatiōe secuta. ad hoc agit̄ vt heres hoc bñficiū hēat ꝺz appellare ꝛ appellatiōꝫ ꝓseq. vt. ꝺ. l. iij. C. si pē. ap. ꝛ Ci. hoc refert in. l. si. in. ij. q. C. si re⁹ vl̄ ac. mor. fue. qꝺ satis plꝫ. Quero pone q̄ sm statuta italie ꝓferī i ab sentē exbānitū sniа diffinitiua lit̄ nō ꝓtest. ex solo bāno vtꝝ mortuo reo ad heredē pena trāseat. breuit̄ vī q̄ non qz tex. regrit duo copulatiue. s. q̄ lis sit ꝓte. ꝛ secuta sniа sꝫ in. q. ꝓposita nō fuit lis ꝓte. ergo cē. Bi. nō dicit plus breuit̄ in cōtra. ē veritas. qz sufficit ꝓdēnatiōꝫ eē secutam iō enī ꝟ ponit̄ de lit̄ ꝓtes. qz sm hec iura alit̄ nō pōt fieri ꝓdēnatio. ꝓbo. hoc ego video in casib⁹ in qb⁹ infert pe na a. l. ipo iure. sine ꝓdēnatiōe q̄ pena trāsit in heredes vt. l. ꝓmissa. s̄. de publi. vñ hec. l. respicit ꝛ requirit q̄ pe na cū defuncto incepit. qꝺ fit regl̄r. lit̄ ꝓtest. ꝛ secuta sniа sꝫ si ponerem⁹ casum in quo nō requireret ꝓtestō sufficit sententia. Idem si reperiremus casum vbi nō requireret lit̄ ꝓtest. nec sniа vt in casib⁹ in quib⁹ pena ipo iure inferī vt dixi. Venio ad secūdā ptē. vī q̄ in crīe lese maiesta tis nō trāseat pena ad heredē. vt isti. de pu. iudi. §. ij. so. ꝟ ꝺz intelligi sm illā. l. in duob⁹ casib⁹. l. si ꝑ ꝑncipem vl̄ rem publicaꝫ. Quero vtꝝ sint alij casus in quib⁹ pena transeat ad heredes mortuo accusato. Rñ. sic. ꝛ gl. enu merat. sꝫ qꝺ gl. dicit de septio casu. s. de. l. luti⁹. dic vt ibi no. Item qꝺ dicit gl. de. §. cuꝫ abñte. q̄ alio casu loquit dicit vez̄. Itē adde ad gl. ibi itez̄ alius. vt. j. de bo. eo. l. fi. Itez̄ est ali⁹. s̄. de adi. le. l. pe. §. seia. Venio ad ter tiaꝫ ptez̄. ꝛ op. s̄. de solu. l. reo. so. gl. ibi loquit in crīe nō exceptuato. vl̄ alit̄ ex̄ gl. ibi loquit in alienatiōe necessa ria: hic in alienatiōe volūtaria. vt no. in. l qui pene. ꝺ ma nu. Item op. de. ꝺ. l. qui pene. de ma. breuit̄ hāc māꝫ q̄lit̄ possit fieri alienatio ab accusato. dic plene in. l. post ꝓctū. s̄. de dona. ꝛ ibi dixi. Venio ad q̄rtaꝫ ptez̄. ꝺi ꝟ q̄ ī alijs pena incipit ab herede lit̄ ꝓte. quero vtꝝ sit vez̄ siue ciuilit̄ siue crialit̄ agat̄. opi. sūt in gl. sꝫ veritas est q̄ iste v. vltimus ꝺz intelligi qñ ciuiliter agitur. ita intelligit glo. s̄. ti. i. l. defuncto. ꝛ ibi plene examinaui.

Apitis. Op. de. l. reū. C. de ꝓcu. so. fal lit̄ hic fauore fisci. ad alter⁹ enim vtilitatem causam agere non posset. Quero quid est dictū suspenso crimine. Rñ. q̄ criminalis cau sa ꝓpt̄ istam dilationem differat̄ lꝫ alis causa criminalis faciat differri ciuilem. vt. l. fi. C. de ordi. iudi. tñ hic econ tra ciuilis faciet differri criminalem fauore fisci. qꝺ ꝓbo q̄ qñq̄ faciet differri penam ꝛ executiōeꝫ pene. vt in di latiōib⁹ iam inchoatis sicuti in accusatione. vt. l. deferre. circa ꝑn. j. de iure fisci. ꝓiucta. l. is qui reus. s̄. tit. i. ꝛ qꝺ ibi no. in vltima glo. ꝛ hoc tñ ego puto vez̄ nisi iudex vi deret q̄ causa differendi ꝓponeret̄ ista dilatio tūc iudex nō deberet admittere. vt. l. si cum reis. C. de penis. ꝛ. l. ij. C. de fals. extra de in integ. resti. c. suscitata.

a **Literius.** Op. imo vī q̄ miles debe at remitti ad eū sub quo mi litat. vt. l. j. j. de re mili. sol. dicit glo. intellige in milite qui cōmisit crimen cōmune ꝛ graue. secus si cōmi sit delictū militare: quia tunc remittitur ad eum sub quo militat: vt ibi.

De custodia ꝛ exhibitiōe reoꝝ. Rubrica Dictū ē. s̄. de accusationibus vez̄ qz accusati custodi untur ꝛ exhibentur: ideo ponitur hic ista rubrica.

X custodia. Accusatus custo ditur arbitrio iudi cis causis inspectis que hac. l. ponunt̄. b. ꝺ. Op. ꝛ videt̄ q̄ debeat statim mitti in vinculis. vt. l. iij. j. eo. dicit glo. aut accusa tus ꝓfitet̄ de crimine ꝛ statim ponēdus ē in vinculis. aut nō ꝓfitetur de crimine: ꝛ tūc aut ē valde graue scelus qꝺ obijcit̄ ꝛ ponet̄ in carcere custodiēdus. vt. j. c. l. diu⁹. aut nō est valde graue scelus: ꝛ tūc adhibet̄ distinctio q̄ po nit̄ in hac. l. aduerte quō est istud cū nos videmus tota die q̄ ꝑ quolibet crimine ex quo venit̄ inferēda pena in corpus quis carcerat̄. Ja. de are. intelligit hāc. l. alit̄ ꝛ i tellectui suo applaudet ꝓsuetudo etiā forte. l. vt dicamus sic. q̄ñcūq̄ venit aliqua pena inferēda corporalis qs ꝺz psonalit̄ detineri ne alis penā eluderet. sꝫ in hoc est diffe rētia: qz si ipe ꝓfitet̄ crimē nō solū ponit̄ in carcere. sꝫ etiā ponit̄ in vinculis aut cathenis vl̄ cippis. vt. j. eo. l. si ꝓfes sus. idē si nō ꝓfitet̄. ꝛ ē graue scelus. ita loq̄t. l. diuus. j. e. si vo crimē nō ꝓfitet̄. nec est scelus ita graue tūc pōt po ni in carcere. nō q̄ vinculet̄ vl̄ ꝓmittet̄ custodiēdus mili tib⁹. vl̄ ꝓmittet̄ fideiussoribus q̄ crūt fideiussores de stan do in certo loco q̄ accusatus stabit ꝛ inde non recedet.

nō autem

non autem erũt fideiussoꝛes de repꝛesentando istã diffe rẽtiã carceris z vinculoꝝ: facit tex.in.l.vex ẽ.j. de v̄.sig. ꝑ q̄libz ergo cã ex qua venit iponẽda pena coꝛpoꝛal de tineri dz.sz ī mõ detinẽdi ẽ differentia: vt.s̄.dixi. Quero qd si venit iponẽda pena pecuniaria z ī defectũ venit pena coꝛpoꝛal iponẽda: vtꝝ tũc debeat pꝓsonaliꝛ detineri? puto q sic: qꝛ possibile erit penaz illã iponi ex hoc delicto: vt dixi.s̄.ti.ij.l.ij.z iõ tenẽdꝰ ẽ eodẽ mõ quo.s̄. dixi Sz qd si vult dare fideiussoꝛes idoneos: vl vult facẽ de positũ de illa pecunia ī q̄ venit ꝯdẽnãdꝰ: an tũc ẽ relaxãdus fideiussoꝛibꝰ. Rñ. nõ ẽ relaxãdꝰ fideiussoꝛibꝰ. cũ. n. pena coꝛpoꝛalis debeat solui in defectũ si soluẽ nõ poterit pecuniariã penã. possibile ẽ q fideiussoꝛes efficiãt interi nõ soluẽdo. vl pecunia deposita forte piret. z sic si ille reꝰ nõ essz pñs. pena deludereꝰ. z p hoc apparet rñlũ ad l.nẽo dubitat.j. de reg.iu. qꝛ fateoꝛ q ille q facit depositũ vl dat fideiussoꝛes ẽ soluẽdo. tũc cũ dat eos. sz nõ est certũ q erit soluẽdo tpe facte ꝯdemnatiõis. qs ergo erit modꝰ si vult nõ detineri illo casu. Rñ. q soluat pecuniã fisco. trãsferẽdo dñiuz in eũ sub hac ꝯditiõe si ꝯdẽnabit vt.l.si sub ꝯditiõe.s̄. de solu. tũc eni nõ põt accidẽ q pena nõ sit soluta: qꝛ nõ ẽ dꝓsita in spẽ. sz iã soluta ī quãtitate. z sic pire nõ põt. Ulterius ꝑ exaiatiõe gl. quero vtꝝ ꝯfessus de maleficio semel sit necesse q itez ꝯfiteatur dicit gl. q sic. vt hic z.l.siqs ī ea. C.e. breuit Frã. accur. ẽt hoc tenebat. sz Azo ī sũma. C. de cõfes. dicit aut quis ꝯfiteꝛ crimẽ spõte. z sufficit vna ꝯfessio. aut ꝯfitetur metu tormẽtoꝝ. z requirit q pseueret ī ꝯfessiõe. hoc ꝓbat.j.e. l.si ꝯfessus. ꝓbat ẽt.j. de questio.l.j.§.qõ. z.§. siquis vltro. Ita etiã sentit Ci.in.l.siquis in capitali. C.e. z ita tz Guil.ꝺ suza. z Ꝺo. z ita seruat consuetudo.

J quis seruus. In causis capitalib⁹ seruus ex vincul cãz dicit nisi ꝑ eo dñs vl exẽe⁹ satisfecerit ad qꝺ admittẽt etiã postqz seruus fuerit vinculatus. h.ꝺ. Jn.§. solet poni bon⁹ casus. Ꝺo. ergo ex.l.nr̃a illud qꝺ dixi ī sũmario. Scꝺo no. v̄. illũ. dubitatiõz auget q abolitio gnãlis nõ referꝛ ad eos q sũt in carceribꝰ. qꝺ pstat ar. ad. q. q qñ fit statutũ q exbãniti possint exhibi de bãno soluta certa quãtitate nõ pozzigat ad exbãnitos q sũt capti z carcerati. dicã de hoc.j. ad turpl. l. domician⁹

Jtẽ op.j.e.l.pxi. Rñ. q istud qꝺ hic dz de fideiussoꝛibꝰ nõ hz locũ vbi ẽ gue scelus. Jtẽ op. z vz q fui nõ possent accusari de crie capitali. vt.l. hos accusare.§. omnib⁹.s̄.ti.i.so. vt ibi dixi. Item vz q in crie capitali nõ admittat aliꝰ. vt.l.pe.§. ad crimen.s̄.ti.ij.sol. vt ibi dixi. Jtẽ qꝺ hic dicit de satisdatiõe intellige de satisdatione de stando in certo loco: vt dixi.s̄.l.pxi.

Qui exhibendi. Hic ẽ valde not.§. q pp vnũ crimẽ detinet vel ad iudiciũ euocat pp aliã cãz euocari nõ dz. h.ꝺ. Op. de l.sz etiã si qs.§. illud.s̄. si qs cau.so. ꝑ crie ante admisso nõ põt citari vt hic. secꝰ in crie ꝓmisso post. vt.l.j. cũ eni ex suo delicto z sua culpa accidit q ꝺ nouo trahat ad iudiciũ ẽ qd sibi iputet. Scꝺo opp. de.l.q de crie. C. de accu. due possent esse solutiões vtraqz ẽ vertissima. prima citatus ob vnã cãz nõ põt citari ob aliã ꝑ illo eodez termino: vt hic z.l.qcũqz. in p̄n.s̄. de in ius vo. sz ꝑ alio sic vñ vna die rñdebit alteri cãe qꝺ põt fieri. vt. ꝺ.l. qui de crie. z ita intelligit gl. z bene. vl aliꝛ ibi loquit qñ citat coꝝ eodẽ iudice ħ vo qñ citat coꝝ diuersis iudicib⁹ z ẽt ẽ vera so. Jtẽ op. de.l.j. pu.§. q ad maiuſ.s̄. de re iudi. Rñ. ibi loquit qñ vnũ tribunal ẽ maius altero: tũc ad illud dz accedere. ħ vo loquit qñ ista tribunalia sunt eq̄lia. vide gl. q̄ incipit. s. cũ in p̄ma cã. Pro huius ꝺclaratiõe lz alis dixerim in.l.j pupillũ.§. q ad maius. tñ ex hoc distinguitur quando quis citatur ꝑ duabus causis vtꝝ ꝑ vtraqz debeat rñdere. dic sic. aut cã aliq̄ pp quã citat emergit suo facto post p̄mã citatiõz z tũc imputet sibi qꝛ in vtraqz rñdere tenetur. vt.l.sz z si quis.§. illud.s̄. si quis cau. aut vtraqz cã emergit ante z tũc aut citat coraz eodẽ iudice aut coꝝ diuersis. p̄ casu in vtraqz rñdere tenet. vt.l. qui ꝺ crie. C. de accu. Scꝺo casu aut vnũ adiutoriũ ẽ maius altero tũc dz accedere ad maius adiutoꝛium. vt.l.j pupillũ.§. qui ad maius. s̄. de re iudi. aut auditoꝛia sũt eq̄lia: z tunc aut vna cã ẽ tpe pitura alia nõ. z ad illã dz ꝓpere vt hic. aut nulla cã est pitura tpe. z tunc aut vna cã ẽ maioꝛ z grauioꝛ altera z ad illã tenet rñdeꝛ vt.l. ꝓtumacia.§.j.s̄. de re iudi. si vo cãe sũt eq̄les tunc si quidẽ citatiões ꝓcesserũt successiue vna post aliaz dz cõpere coꝝ p̄mo. vt hic z.l. quicqz. s̄. de in ius vo. si vo prꝛocesserũt simul citatiões tũc ẽ locus gratificatiõi: qꝛ dz ad vnã p̄us accedere quã vult. ar.l.si quis ī graui.§. si plures. s̄. ad sill. vbicũqz aũt dixi vnã cãz pferendã. itelligaꝰ nõ vt alia cã simplr relinquit sz pẽdẽte necessitate p̄me citatiõis nõ rñdeat alteri cãe. postea ad aliã cãz rñdeat ita dicit gl. hic. z in.l. qui de crie. C. de accu. Circa hoc q̄ro quid si iudex ꝯ talẽ qui pp iustã cãz nõ tenebat ire ꝑ cessit tanqz ꝯ ꝓtumacẽ. an valeat ꝓcessus vel sit ipso iure nullus. Rñ. si quidẽ iudex cãz istã sciebat. tũc ꝓcessus est nullus ipo iure alis deberet irritari p appellatiõz. ita no. p gl. in.l. quesitũ. s̄. de re iudi. z ibi tetigi. facit qꝺ dixi in.l.ꝯ pupillũ.§. qui ad maius. de re iudi. Ulteriuꝰ quero vtꝝ positus in carceribus ex vna cã. posset ex alia cã ibi recõmendari? ꝑ qua. q. exaiãda sciendũ ẽ q qñqz quis ponit in carceribus ad executiõez criminiñ faciendã. qñqz quis ponit in carceribus ad ꝓcessum donec ꝓcessus expediat. Circa p̄mũ ẽ aduertendũ. qñqz vtraqz executio dz esse coꝛpoꝛalis. z ħ aduerte. qñqz cã ꝓpt quam p̄mo incarceraꝛ hz extinguere executionem secunde cause. verbi gra. p̄mo ẽ carceratus ꝓpt vnam ꝯdẽnatiõez capitis. Secũdo carceraꝛ ꝓpt vnã ꝯdẽnatiõez furarũ. z isto casu debet aduerti vtꝝ executio fiat ꝓpt illud crimẽ qꝺ erat grauius. z ideo illa recõmendatio preualebit que fit ꝓpt grauius crimẽ. ꝓbatur in.l.j.§. fi.j. nil in noua. ap. pen. si vo executio facta ex p̄ma cã nõ absoꝛbz executiõz que dz fieri ex secũda. qꝛ p̄mo ẽ re cõmendaꝰ ꝓpter vnam ꝯdẽnatiõz que repit in amputatiõe manus Secũdo recõmendaꝛ ꝓpter ꝯdẽnatiõz que repit in amputatiõe pedis. tũc etiaz p̄ma recõmendatio ꝑualebit vt p̄us executio illius ꝯdẽnatiõis fiat. Jtẽ secunda valebit vt facta executiõe ꝯdẽnatiõis p̄me fiat executio ꝯdemnatiõis secũde. etiaz si fiat a diuersis iudicibus. vt.l.si cui. ī fi.s̄.ti.i. qñqz vna executio ẽ pecuniaria: alia coꝛpoꝛalis verbi gra recõmẽdatus ẽ quis in carceribus qꝛ damnatus in capite. alius facit eũ ibi recõmẽdari ꝑ pecunia. vl vt reddat rationẽ alicuius administratiõis. tũc isto casu si quidẽ habita modica dilatiõe executiõis pene coꝛporalis posset esse ꝓsultũ ei qui petit executiõz eius pecuniariam ꝯcedeꝛ ista dilatio. alis secus. vt.l.j. C. de bo. dam. facit.l.fi. circa p̄n.s̄. de publi. qñqz vtraqz executio ẽ pecuniaria. verbi gra vnus facit poni aliquẽ in carceribus ꝑ debito. alius facit etiam ibi recõmendari ꝑ eodez debito vl ex forma statuti vel de iure cõi fm.l.j. C. qui bo. ce. po. z isto casu sine dubio vtraqz recõmendatio tenet nõ enim ẽ aliqd qꝺ repugnet. sicut eni in vna re pñt mitti plures creditoꝛes z vna res obligari pluribus. vt.l. si finita.§. si plures.s̄. de dam infec. z.l.cũ vnus.s̄. de bo. auc. iudi. poss. ita eadẽ rõne ħ. videamus ergo qñ recommendatio fit ad ꝓcessũ seu pp ꝓcessũ. z ħ aduerte qñqz vterqz ꝓcessus ẽ criminalis. z ħ semp ꝑualet recõmẽdatio p̄ma. vt sup ea p̄us ꝓcedaꝛ etiam si sit crimen leuius

vt. l. si cui. in fi. s̄. ti. i. recōmendatio vo secunda valebit vel finita ꝑma cā ꝓcedat sup secūda. vt hic no. fm gl. ꝛ. l. q de crie. C. de accu. ꝛ hoc siue fiat ab eodē iudice siue a diuersis iudicibus. vt. l. si cui. in fi. s̄. ti. i. qñq; vtraq; cā ē pecuniaria. tūc dicas idē qd̄. s̄. dixi in citatiōe verbali. qñq; vna cā ē pecuniaria alia corpalis ꝛ crialis tūc pre ferꝛ crial' ciuili. vt. l. p minorē. s̄. de iudi. ꝛ. l. fi. C. d̄ ordi. iudi. qd̄ itelligе nisi cā pecuniaria eēt tpe pitura. vt hic i fi. Tertio ē videdū qd si vna recōmēdatio ē facta pro executiōe. alia ē facta ꝓ ꝓcessu. vtr̄ scda recōmendatio impediat ꝑmā executiōez: breuit̄ absq; dubio vt dixi vtra q; recōmēdatio vz q̄ten' inuicē se nō impedirēt: sz si inuicē se impedirent. exemplū. p pena capit̄ ē recōmēdat' qs ꝛ accusat' de alio crie ex quo ponit̄ pena capitis certe exe cutio ꝑma differt si cā sup q̄ dz scdo cognosci erat delictū grauī q̄ essz ꝑmū delictū. vt. l. j. in fi. ff. nil noua. ap. pen. qd̄ tene mēti: qz poterit vobis esse vtile qñ velleт fa cere differri ꝑmā executiōz. Modo hēs qñ qs pōt in carcerē recōmēdari: ꝛ ex q̄ cā. ꝛ ea q̄ dixi ꝓ alios non di cunt: ꝑdicta vera qñ vna incarceratio fuit facta iuste. sed pone ꝑmo fuit incarceratus iniuste. an pōt pp aliā iustā causam recōmendari ibi videatis in disputatiōe mea q̄ incipit lap'.

Juus pius. Istā. l. intelligat d̄ fide iussorib' d̄ nō separando se de loco. vt dixi. s̄. e. l. j. plene.

J quis. Hec ē bona. l. tex. ibi pena pecuniaria plectit̄ dic q̄ erat quan ta fuit ꝓmissa vl' quātū ē ꝓsuetudo vl' quantuz iudex decreuit ab initio vl' arbitrio iudic. vt. ff. in v. sed si neqz. quē h̄ iūge tex. ibi statuit ꝛ hoc qñ sine dolo. si vo cū dolo tūc hz locū v. puto tñ cē. quē h̄ i fi. l. hēs. vides ergo. l. istā q̄ ponit distinctiōz suā pfecte q̄lis veniat pu niēd' ille q' nō exhibz reū quez ꝓmisit. Cōtra hoc op. q qs veniat puniēdus in silitudine supplicij q̄ pena de bebat puniri ille q debebat exhiberi. vt. l. ad ꝓmētarien sem. C. e. ꝛ. j. e. l. milites. so. h̄ loquit̄ in fideiussore qui se obligauit q ex suo ꝓpctu nō pōt se obligare ad penā mor tis. vt. l. liber hō. s̄. ad. l. aql. Sz ꝓria loquit̄ in officiali quē. l. ad hāc penā obligat. Itē op. de. l. ij. C. ad turpl'. Rñ. illa dz itelligi hz istā. Circa hāc. l. formā' aliq̄. q. ꝑ vsq; ad qd̄ tps fideiussor tenet repsentare istū. gl. dicit vsq; ad sniaz nō post. vt. l. grece. §. an ergo. s̄. de fideius. ꝛ ita dicit gl. videte ego puto q gl. dicat veritatē qñ fide iussor ē simplr recept' de iudicio sisti. lata. n. snia nō ē ne cesse q āplī sistat sz regrit̄ q talis fideiussor sit in mora ante sniaz. vt. ll. ꝓ. sz qñ fideiussor accipit̄ d̄ ꝓsentādo eū qñcūq; curie placuerit' tūc isto cāu nō ē simplr fideiussor de iudicio sisti. cū ergo psona rei ēt post sniaz reqrat' vt i eū possit fieri executio credo q teneat' sistere als tenet pe na q̄ h̄ ponit̄. sicut dicim' in eo apud quē res deponitur in seqstr̄ qz tenet seqster ad illā reddēdā ei cui iudex iu dicauerit. vt. l. si oleū. s̄. d̄ dolo. ꝛ. l. ꝑꝛie. s̄. depos. ꝛ. l. se. ꝛ. l. ei apud. §. i seqstr̄. e. ti. Quero vtr̄ fideiussor iste cogat' ꝓmittere certā pecunie quantitatē Di. vī dicere q nō. vt. l. j. s̄. de ꝑto. sti. breuit̄ i istis cauſ vbi pena corpal' vertit̄ cū ibi nō cadat extimatio interesse dz qs ꝓmittē cer tā penā vt ꝓbat' ꝑ tex. s̄. rē ra. ha. l. ꝓcurator ad exhibē dū. §. fi. Sz q̄ro quāta erit ista quantitas'. gl. h̄ dicit q ista quātitas nō pōt excedē modū positū in. l. eos. C. de mo. mulc. Itē q̄ro cui applicabit̄ ista pena pecuniaria h̄ repit q̄dā additio Di. q̄ vī dicere q applicet actori si fuit pñs ꝛ fuit stipulat'. vt. l. si ꝓcur. s̄. si qs cau. sed ꝓsue tudo obtuat q iste pene applicēt fisco sicut qñ ꝓcurator stipulat' applicat' dño ꝛ sp hēt respect' ad psonaz dñi. vt l. si ꝓcurator. s̄. si qs cau. Quero infra quātū tps iste fideiussor cogatur hūc exhibere. Di. dicit q post. vj. mē ses. vt. l. sancim'. C. d̄ fideius. videte. l. illa logt i fideiusso re de iudicio sisti. sz hodie ista fideiussio sit alio mō: qz ꝑ mittit repsentare ptē statī ꝛ renūciat exptē bñficio. l. san cim'. ꝛ alijs beneficijs q̄ fideiussorib' ꝓpetūt. ꝛ ita ꝓsulo q̄ faciat'. Quero vtr̄ pena ista dz exigi ab isto fideius sore dato sibi libello ꝑ sindicū cōis ꝛ secuta snia vl' si iu dex hoc faciat ex suo officio. h̄ vī in fi. q̄ iudex faciat ex suo offō qd̄ sat' puto cē ver. facit ar. qd̄ no. i. c. ad nr̄am ex d̄ inīur.' vbi dī i q̄rēdis bonis fiscalibus iudex pōt ex suo officio ꝓcedere. ar. ad hoc. C. de bo. va. l. j. li. x.

J confessus. Videtis h̄ q ꝓfessus de crie nō habetur ꝑ ꝓdēnato. Contra. C. de ꝓfes. l. j. Rñ. ibi in ci uilib' hic in crialib'. Itē opp. de. l. ꝓinde. §. fi. s̄. ad. l. aql. so. vt ibi. ita dicit gl. sz ē veritas q̄ quātū ad on' faci ende ꝓbatiōis ab aduersario hēt ꝑ iuicto vt i ꝓrio. sed nō quo ad ꝓdēnatiōez dz enī ꝓdēnatio seq vt h̄. Item op. s̄. de ꝓfes. l. iul'. so. ibi ex iudicium. Circa hāc. l. for mo tibi vnā. q. notabilē ponam' q ꝓcessus ē inualidus rōne accusatoris. vl' alia rōne re' ē ꝓfessus crimen: vtr̄ ex sola ꝓfessiōe posito q ꝓcessus sit inualid' possit ꝓdēna ri. gl. nr̄a iuris ciuil' vī dicere q nō. i. l. si filiū. C. de libe. cā. Inno. tz exptē ꝛ. ex de accu. c. q̄lit̄ ꝛ qñ. breuit̄ veri tas ē qñq; qs ꝓfitet ex iudiciū. ꝛ tūc ex illa ꝓfessiōe non ꝓcedēte ꝓcessu nō pōt ꝓdēnari: vt videbit̄ i. l. capite qui to. ff. d̄ adul. facit qd̄ no. i. l. ict' fustiū. s̄. de bis q no. ifa. ad idē. ff. l. pxi. in ꝑn. sz si ꝓfitet i iudicio tūc aduerte aut ꝓfitet delictū ꝑncipalit̄ ꝛ ꝑ se. aut ꝓfitet delictū ꝑ quādaz ꝓsequentiam incidenter. ꝑmo casu pōt ꝓdemnari. casus est hic. ꝛ qd̄ no. Inno. in. d. c. qualit̄ ꝛ qñ. extra d̄ accu. facit ex de accu. c. j. li. vj. Scdo casu nō pōt ꝓdēnari nisi ꝓcederet ꝓcessus ita loquit̄ glo. in. l. si filiū. C. de libe. cā ad hoc facit qd̄ dicam in. l. ij. §. si publico. ff. de adult. vz qñ ē aliquis ꝓfessus crimen sup exceptōe vl' alit̄ ꝓuictus an debeat ꝓdēnari.

Juus. Hec ē vna nō. l. Denūciatoribus nō ē credēdū quo ad ꝓdēnationē sz ex eis pōt ꝓcedi ad inqsitiōz: ꝛ veritate ꝓpta absoluet vl' ꝓdēnabit denūciatū. ꝛ diuidit h̄. l. i. tres ptes nā in ꝑma dicit q denūciatio nō ꝓdest quo ad ꝓdēna tionē. ꝛ hoc ꝓbat duob' exēplis. Scdo dicit q denūci atio ꝓdest vt ꝓueniat ad inqsitiōez ꝛ hoc ꝓbat duob' re scriptis. Tertio dicit q̄le dz eē iudic offm sup ꝓcessu qđ facit sup inqsitiōe. scda ibi sz ēt caput. tertia ibi ꝛ iō cum qs. ex ꝑma pte. l. habeт. q ex ꝓfessiōib' fact' coꝝ officia li remittēti nō pōt qs ꝓdēnari ab eo cui remittit qd̄ facit ad multa q̄ occurrūt quotidie. Specialit̄ facit vnū du biū. abbas sci petri cepit monachos suos q ꝓfessi sūt cri mē coꝝ eo. demū eos remisit ad legatū cū eoꝝ ꝓfessioni b' q̄rebat an ex illa ꝓfessiōe eēnt ꝓdēnādi a legato: dcm fuit q nō. casus ē h̄. sz dicet' vos nō ē dubiū q ista ꝓfessi ones nō ꝓsūt ad aliquē ꝓdēnādū tanq̄ facte coꝝ iudi ce nō ꝓpetēti. vt. l. ij. C. si a nō ꝓpe. in. ꝛ ꝑ totū. ꝛ ex de in di. c. ac si clerici. sz possz dubitari qd de ꝓfessiōe facta co rā iudice ꝓpetēti. exēplū inqsitor hereтice ꝑuitat' ꝓcessit ꝙ quendā ꝛ eū ꝓdēnauit de heresi. ꝛ eū tradidit iudici se culari: an iudex secularis debeat credere illi snie ꝛ illi ꝓ cessui ꝛ sic executiōz facere: an vo debeat de nouo forma re ꝓcessū. tex. vī q debeat executiōz facere. ff. c. l. nō ē du biū. Guil. de cu. tangit hāc. q. in. l. mgr̄atib'. s̄. de iurisd. om. iudi. finalit̄ veritas ē ista: qz casus ē q iudex nō hz necesse illi ꝓcessui ꝓsentire: sz pōt de nouo facere ꝓcessū ꝛ de nouo crimē exaiare. ꝛ fm q sibi videbit̄ poterit euz punire vt in auc. de sanct. epi. §. si vo crimē. col. ix. Alte ri' vos videbit̄ hic in v. ꝛ sic ꝛ diu' pius. q annotati nō

debent

debent haberi ꝑ ꝯdemnatis sed dꝫ ex integro queri ꝑ hoc dicit Bi. no. ꝙ nūq̄ alibi inuenies ꝙ exbānitꝰ nō debeāt stari puniri cū capitūl. ꝛ nō hñt pro ꝯfessis nisi cō tineat i. l. municipali. sed dꝫ q̄ri de crie q̄si de re integra ꝫ multū faciat ꝯ eos fuga. videte dñi qd opꝫ fuga non dico h. sꝫ dixi in. l. lege coꝛ. s̄. ad sil. ꝛ si ibi nō dixi alibi repetā. Spe. tāgit h dubiū in ti. de accu. §. seq̄. v. sꝫ pone. a. ꝛ ibi vī dicere idē. q̄ verba sine dubio vera sunt fm iura cōia. sꝫ fm statuta ciuitatū Italie fm q̄ exbānitꝰ habēt ꝑ ꝯfessis ꝛ snia ferꝫ in eos tanq̄ ī ꝯfessos: tūc cū sint capti post ꝯdēnatiōꝫ nō ē opꝰ nouo ꝓcessu: sꝫ sola executio ꝛ hoc pluries ꝓcticaui ꝙ exbānito ꝓducto coꝛā te facias repiri bānū: ꝛ facias ꝯfiteri ꝙ ē ille talis q̄ repitur exbānitꝰ ꝛ ꝯdēnatꝰ ꝑ tali crie ꝛ tali tpe ꝛ facias postea executiōꝫ q̄n vis. Ulteriꝰ de istis denūciatiōibꝰ q̄ramus aliq̄ ꝑ q̄ro qs possit cōstituere istos denūciatoꝛes. Rñ. glibet iudex vī vniuersitas q̄ haberet merꝫ iperiū nō mixtū. nā isti pñt istos denūciatoꝛes ꝯstituere. vt. s̄. de offi. ꝑ. vī. l. j. §. ges. facit. C. dꝰ curioꝝ. l. j. li. xij. facit ad hoc. l. ista. ꝛ. l. ab accusatoꝛe. §. denūciatoꝛes. j. ad tur. ꝛ. l. ea q̄ dē. C. de accu. Scōo q̄ro q̄ possint ꝯstitui denūciatoꝛes. breuit circa hoc do vnā regulā ꝙ qcūq̄ nō pōt esse accusatoꝛ ille nō pōt eē denūciatoꝛ. vñ illi q̄ nō admittūtur ad accusandū q̄ ponūt. s̄. ti. i. l. q̄ accusare. illi nō admittūt ad denūciādū hoc ponit tex. ꝛ gl. Bern. in. c. in omni. eꝝ de testi. Tertio q̄ro qs sit effectꝰ denūciatiōis ꝛ vī ꝙ denūciatio habeat ꝑ plena ꝓbatiōe credit enim nūcio ꝛ credit officiali in officio. vt. l. si quis decurio. C. de falꝝ. ꝛ. l. magis puto. §. nō tñ. s̄. de re. coꝝ. In p̄riū vī tex. hui⁹. l. in pn. ij. rñ. ꝛ. C. de curio. l. j. li. xij. ꝛ. l. ea quidē. C. de accu. breuit quātū ad ꝓpositū ista ē veritas q̄ dā sūt maleficia grauia ꝛ in istis denūciatoꝛibꝰ nō creditur nec alteri iudici coeq̄li credit. vt. s̄. dixi. hoc ꝓbat h ꝛ. l. j. C. de curioꝝ. ꝛ. pal. l. ea qdē. q̄dā sūt maleficia non grauia. ꝛ h aduerte. qñq̄ ponit denūciatoꝛ ad denūciādū illud qꝺ re ipa inuenit ꝛ vere ꝛ illud qꝺ vidit. Exemplū mittit alios ad ꝑscrutādū p ciuitatē ludētes vī poꝛtātes arma ꝛ silia leuia: ꝛ in istis credit tali officiali referēti se sic inuenisse ita loqt. l. j. §. ges. s̄. de offi. ꝑ. vī. facit s̄. ti. i. l. leuia. si vꝺ officialis nō mittit ad referendū illud qꝺ videt: sed illud qꝺ repit ex auditu ꝛ fama alioꝝ tunc istis officialibꝰ nō credit. sꝫ sufficit ad inquirendū nō ad puniēdū. ita pōt itelligi. l. ista. ꝛ fi. s̄. all. quātū vꝺ ad inquisitiōꝫ faciēdā sup ista denūciatiōe tunc talis denūciatio ꝓdest vt h. Quero vtꝝ ille q̄ denūciat debeat se subscribere sicut ille q̄ accusat. breuit tex. hēt ꝙ nō. vt. l. ea q̄ dē. C. de accu. ꝛ eꝝ de accu. c. sup his. sed dicet vos hoc ē ꝯ hāc. l. i fi. vbi si nō ꝓbat punit. ꝛ idē dꝫ i. l. ab accusatoꝛe. §. denūciatoꝛes. j. ad tur. so. fateoꝛ ꝙ denūciatoꝛ q̄ nō ꝓbat punit qꝛ dꝫ ad ꝓbādū assistere denūciatiōi: vt hic ꝛ. l. ab accusatoꝛe. §. denūciatoꝛes sꝫ nō punit ad penā talionis sꝫ punit eꝝ ordinē vt h dꝫ hoc ꝓbat extra ꝺ calūp. c. si. ꝛ qꝺ ibi no. Ulteriꝰ q̄ro qd sit officiū iudicis sup denūciatiōe: ego dico ꝙ iudex sup denūciatiōe pōt ꝓcedere duobꝰ mōis. vno mō sup denunciatiōe simplicit ꝓcedēdo ꝛ isto casu possent opponi oēs exceptiones q̄ ꝯ accusatoꝛē possent opponi dicēdo talis nō est legitimus denūciatoꝛ ꝛ si. vt. s̄. dixi. pōt etiā iudex ꝓcedere p inquisitiōꝫ quā facit pp illā denūciatiōꝫ tunc ille exceptiōes ꝯ psonā denūciatoꝛis cessarēt. hoc ꝓbat p tex. eꝝ de simo. c. ꝛ hely. Ulteriꝰ q̄ro vtꝝ absolutoꝛia lata sup denūciatiōe ꝓfit reo sicut absolutoꝛia lata sup accusatiōe. vt dixi in. l. si cui. §. hisdem. s̄. ti. j. tex. vī h velle ꝙ nō. nā si bene respicias tex. si iudex nō ꝛpit veritatē maleficij sic denūciati dꝫ ꝓnūciare illū denūciatoꝛē nō bene denunciasse nō dicit ꝙ debeat reū absoluere. vt dꝫ h irrenarchā minus retulisse ꝛc. finaliter credo idez iuris eē sive quis absoluat sup denūciatiōe sive sup accusatione sive sup inqsitiōe. vt dixi in. d. §. hisdē. pp idētitatē rōis nō ob. tex. iste. qꝛ tex. iste tm̄ loquit de ꝓnunciatiōe que fit respectu ipi⁹ denūciatoris vt sic ipe veniat puniēdꝰ vel nō. sꝫ respectu rei denūciati tex. iste nō dicit. Ulterius circa. l. nñaꝫ quero qd si talis denūciatoꝛ nō denūciauit qꝛ malefactoꝛes ignoꝛauit. breuit excusatꝰ ē. vt. l. si iō. C. de his q. vt indig. sꝫ qd si nō denūciauit ifra tps sibi statutū: qꝛ maleficiū fuit ꝓmissū occulte ꝛ clā. Rñ. non venit puniēdꝰ. vt. l. oēs. s̄. de calūp. ꝛ. l. j. §. occisoꝝ. s̄. ad sill. ꝛ l. sp. §. hoc interdictū. s̄. qꝺ vi aut clā. Quero quid si talis denūciatoꝛ nō denūciauit p̄ētus ab alio forte ab iniuriato accusante certe si nō fuerit negligens nō punit vt. l. edicto. §. cū aūt. j. de iure fis. ꝛ. l. j. §. elegāt. de libe. ag. Ulteriꝰ quero an denūciatoꝛes isti teneāt denūciare delictū illud de quo nō venit ꝑponenda pena. de hoc dic vt dixi. s̄. de publi. l. j. §. dixi fratres. dixi in. l. si quis in graui. s̄. ad sill. Itē quero vtꝝ isti denūciatoꝛes tenēant denūciare oēz psonā delinquētem: Rñ. puto ꝙ nō qꝛ illā psonā quā denūciatoꝛ nō pōt accusare non tenet denūciare. vt. l. pe. ꝛ vltia. C. qui ac. nō pos. ꝛ p mltas. ll. illius ti. ꝛ ēt illas psonas in qs inuite testimoniū nō dicūt non potest denūciare qm̄ denūciatio hꝫ vim accusatiōis ꝛ attestatiōis. vt. d. c. in oī. eꝝ de testi. Et ex hoc ꝙ dicit denūciatiōez habere vim testis si iudex ꝓcedit sup crimine denūciato p inquisitiōꝫ pōt dictum denuncianteē in testē admittere qꝺ nō est in accusatoꝛe. vt in. c. ꝛ hely. extra de simo. Ultimo no. ex hac. l. in pn. fm Ja. de are. ꝙ delictū nō pōt ꝓbari p instrumētū. de quo dicam plene in. l. senatus. circa pn. j. ad turpi. vidistis plene de denūciatiōe.

Olent. De hac remissione dic vt dixi. s̄. ti. i. l. si cui. in fi.

E militibus. Uidistis de hoc. s̄. ti. tu. j. l. fi. in fi. ꝛ videbitis in. l. j. ꝛ. ij. j. de re mili.

On dubium. Uide glo. que incipit alꝫ cōstituitur ibi i. ꝓnunciatum est vult dicere probatuꝫ vl̄ vult dicere. i. pronunciandum. ꝛ fm istam litteram fm quaꝫ videtis ꝙ remittitur executio. facit ꝙ iudex secularis cui traditur ꝯdemnatus ab inquisitoꝛe debeat solū exequi ꝛ punire sine alio processu vt dixi in. l. diuus. in pn. s̄. eo. sed potest respōderi ꝙ hoc est verum respectu remittentis. nam remittens solā executiōꝫ remittit: sed ille cui remittitur nō habet hoc facere necesse: sed pōt de nouo facere processū ꝛ est expressū in auc: de sanct. epi. §. si vꝺ crimē. de quo plene p Buil. s̄. de iurisꝺ. om. iu. l. mgrātibus. ꝛ hoc in criminalibus. in ciuilibus autē dic. vt. l. a diuo pio. §. j. s̄. de re iudi.

Jlites. No. casum in quo ex delicto cōmisso sine dolo quis punitur ad mortem.

N eos. Uos habuistis. s̄. q̄liꝫ puniūt psone que nō custodierūt bene nūc sequit vidē de psonis custodiēt. Et no. hāc l. ꝙ illi qui eruptis carceribus effugiūt puniūt de effractiōe carceris illa pena qua punirentur si vere illud malefictū ꝯmisissent propē qꝺ in carcere sūt missi. videbitis j. de effrac. l. j.

On est facile. Nota hāc. l. ꝛ tene mēti. ꝛ no. v. interdū ꝙ si vnꝰ de custodibus fugit cū psone custodita ꝙ petur alteri custodi remanēti.

Ad. l. iul. maiestatis.

Dixi.s.in genere.s.de publicis iudicijs nunc sequit in specie.z primo incipit dicere de grauioribus crimib⁹.

Roximū. No.gl.q̄ icipit.i.eos q acceperūt tc̄. z pōit hic duas lec.z vtraq; ē notāda:vt.j. dicā Tu hēs h̄ q crimē lese maiestat; ē illō qō sit aduersus securitatē ppli romani. Cō tra hoc op.q ipune hostis ppli romani possz offendi et fides data hosti nō ē fuāda:vt.l.j.§.nō fuit.s.de dolo. Rñ. fides data a p̄uato hosti z inimico ciuitat; nō ē ser uāda:vt ibi.sz fides data a ciuitate vl' a mgro exercit⁹ est fuāda:vt h̄ z.l.q̄uētionū.i p̄n.s.ō pac. Circa hāc.l. q̄ ro ō q̄ securitate logt h̄. Rñ.dēs scire q q̄dā ē securitas q̄ dat ō iuregēt; vt legat; z ābasiatorib⁹: z ist ō iuregēt. hñt securitatē z nēo ipune pōt eos offendē.vt.l.fi.j.ō le ga.z.l.scm.s.de re.di.q̄dā ē securitas q̄ dat p iura ciui lia.exēplū vt qcūq; vadit ad nūdinas nō dz ingetari:vt l.j.C.ō nūdi.tūc ista securitas q̄ dat p iura ciuilia nō poz rigit ad hostes.vt.l.mercatores.C. de p̄mer.z mercē.z iō lz statuto hui⁹ ciuitat; det securitas venientib⁹ ad nūdinas nō tñ poterūt venire exbanniti hui⁹ ciuitat; ex vigore illi⁹ securitat;:nisi exp̄sse sit actū q exbāniti possent venire. z ita pōt intelligi h̄ q si pplo romano det exp̄sse securitas hosti ē fuāda fides. Quero fuit data securitas p hanc ciuitatē cuidā z socijs suis secū venientib⁹.mō cū illo veni ebat qdā iudex z fuit capt⁹ z derobat⁹ an illa securitas poz rigat ad istū z q̄lit intelligat z socijs suis nō dico nunc qz pēdet ō fcō.sz tāgā i.l.itē apud labeonē.§.tenet.s.de in iur. Tertio q̄ro si ē data securitas alicui venientī. an vī data securitas recedēdi.istā.q.tāgā vob.s.ō sepl.vio.l. vtimur.dic vt ibi. Quarto q̄ro data est alicui securitas eūdi z redeūdi an intelligat ista securitas p vna vice tm̄ an p plurib⁹.do.Ol.disputauit quādā.q. i silī z ex illi⁹ so.possum⁹ solue hāc sic. q̄nq; securitas fuit determiate petita z determinate data tūc qō nō hz dubiuz qz stamus certo.vt.l.p̄tinu⁹.§.cū ita.s.de v.ob. q̄nq; illa securitas fuit determiate petita z indeterminate data tūc itelligit illa in determiata p̄cessio fm determiatā petitiōz.vt insti.de inuti. sti.§.p̄terea.z.l.si sine.§.q iterrogat⁹.s.ō iterro.ac.q̄nq; fuit indeterminate petita:sz fuit determiata p̄cessio: z tūc stam⁹ p̄cessiōi determiate.vt.l.j.s.ō so. sic iudex q indeterminatuz iuramētū taxat z limitat.vt.l.j.§.pe.s.ō i lite iurā.ē enī i ptāte iudic limitare indeterminatā petitiōz. Itē ē in ptāte ei⁹ p̄cedē vl' nō.si vo fuit indeterminata petitio z indeterminata p̄cessio tūc itelligit p p̄ma vice tm̄.vt.l.bone.§. hoc fm̄oe.j. ō v.sig.cū sit ita dic Ol.p̄dicta itelligo va nisi p̄cessio sit facta p certa cā vtputa p̄cessa ē securitas veniēdi z redeū di p pace fieda tūc dz itelligi q possz ire z redire donec pēdet iste tractat⁹ pad.ar.l.p̄tinu⁹.§.q isulā.s.ō v.ob.fa cit.l.veteres.cū.l.se.s.ō itinē ac.q; p̄.z h̄ sufficiant circa p̄mā securitatē. Itē pōt intelligi h.l.in securitate.hoc ē qñ due ciuitates faciūt pacē insil' z p̄cordiam hec ē lōga mā qñ aliqs offendit aliquē ō ciuitate cū q̄ ē facta pax vī q icidat i.l.iul'.maiestat;.vt h̄ dī. sz qz lōga est mā nō di co h̄. Itē dī hic q armāt boies. q̄ro aliqs p̄gregat gē tē i alia ciuitate q̄s i ciuitate romana.an icidat i.l.iul'. ma iestat;.dicit gl.nō hz locū in alia ciuitate. qz cū h̄ dicat ō vbe itelligit de ciuitate romana nō aūt itelligit de alia z all'.suas.ll.sz aduerte q q facit p̄gregatiōz gēt; in alia ci uitate tenetur.l.iul'.de vi.vt.l.j.cum se.j.ad.l.iul'.de vi.z l.vl.C.ad.l.iul'.de vi. Ultimo nota q illi qui mittunt nunciū vel lras hostibus incidunt in banc.l.

Ex.xii.ta. No.istos casus qz sūt mul tuz cōes. z ex hoc q hēs h̄ dic q eccl'ia romana p̄dēnat oēs istos q dicūt se reges ceciliē cū nō habeant regnum licite incidūt in.l. iul'.maiestat;. Scdo no. q ille q̄ p̄parat exercitiuz sine iussu superioris incidit i.l.iul'. maiestat;. sz hodie ciuitates italie p̄nt licite p̄pare exercitū p̄ subditos z inimicos su os cum dñm nō recognoscant:vt videbitis in.l. hostes. j.de capti. Itē no. q'nō solū ille qui facit sed qui face re curauit tenetur hac.l.

Quisq;. No.q qcunq; dat auxilium hostibus z fauorē tenet.l.iul'. maiestat;. Itē no. q qcūq; mutuat pecuniaz dī auxiliū p̄rare z fauorē. ex quo hēs q si statutū dic q qcūq; dederit auxiliū z fauorē tal' puniat in tm̄.si qs mu tuat pecuniā illi dī p̄stare auxiliū z fauorē. de hoc auxi lio z fauore q̄lit itelligat regrit magnā indaginē dicā in l.furti.§.ope.s.ō fur. Itē no.tex.ibi. ite q p̄fessus. ex q⁹ hēs q̄lit dz p̄ire ille q abstulit a fāilia aliquē p̄dēnatū vl' p̄dēnādū cū eēt p̄fessus ō crie icidit.n.in.iul'.maiestat;.vt h̄.qō tene menti.si vo aliqs eripit aliquē nō p̄dēnatū vl' p̄fessū hēt casū spālē q dz p̄ire ad mortē: vt i casu.l. fi. C.ō male.z mathe. In alijs āt casib⁹ q̄lit puniat eripiēs hēs i coz.auc̄.vt oēs obe.iudi.p.§.eripiāt.sz si qs inter fecerit captū a familiarib⁹ reū q̄lit puniat:Di. tāgit i.l.in laqueū.s.de acq.re.do. Ja.de are.hoc disputauit.tāgā in.l.in laqueū.z.l.eiusdem.§.fi.j.ad.l.coz.de sic.

On cōtrabit. No.q aurifex q re ficit calicē iam conse cratū vel ecclesiam iam cōsecratam non incidit in.l.iul'.maiestat;. Item ille qui vendit calicem nō conse cratū nō incidit in.l.iul'.maiestat;.als si est cōsecratus vē dere nō pōt.vt.l.sancimus.C.de sa.san.ec.

Amosi. Vides hic q infames admittū tur ad accusandū in hoc crimi ne sed an admittantur ad testificandum. Rñ. sic.vt.j.e.l.p̄xi.z ibi statim dicam.

Hoc tñ crimen. No.tex.ibi nec lubricuz tc̄.non.aut qs delinquit p̄ncipē vbo z hz locū.l.j.C.si qs ipa.maledix. aut qs delinquit aliquo facto vl' tractatu:z tūc si est de capitibus exp̄ssis.s.l.j.ij.iij.z iiij.tunc debet puniri vt ibi.si vo est de alijs capitibus:tunc debet puniri inspectis q̄litatibus q̄ hic ponūt. Uteri⁹ no.ar. vtq mine alicui⁹ inducant iustū metuz:certe ex qualitate p̄sone minantis inducitur iustus metus als nō:vt hic z.l.j.C.si quis ipa.maledix. z glo.no.in.l.metū.C.qō metus causa.

A questiōibus. Videt ergo q illi q als ad ac cusandū vl' ad testificādum nō admittūt tñ ad mittūt i hoc crie. Quero q̄lit dz itelligi q samosi z alij q nō hñt accusandi ius nec testificādi admittūt i hac cā Rñ.ō testimonio loquor q̄dā ē cā q repellit aliquē a testi ficādo qz.l.timet ne dicat mendaciū p reū forte qz ē su⁹ in imic⁹.z i isto cāu nō admittet ēt z i istis crib⁹ exceptuat;.q dā sūt q repellūt a testimonio pp aliquā cāz q non respi cit singularit inimicitiā z odiū accusati z isti admitterent hanc distinctiōz facit.c. p tuas. ex de simo. Itē dī hic q in q̄stiōib⁹ lese maiestat; admittunt iste p̄sone. q̄ro vtq admittant ad p̄bādū quedā alia admincula.exēplū in crimine lese maiestat; volo p̄bare q rector p̄uincie non admisit successorē venientē:certe bene admittent q̄si testes q ille noluit admittere: sz an admittunt isti ad p̄bandū admincula.s. q ille q venit erat legitimus successor cer te nō admittūt qz admittūt ad p̄bandū ea que respiciūt tm̄ delictū:nō aūt ad p̄bandū admincula:ita dicit.c. p tuas.ex de simo.qō ppetuo tene mēti.

Ozum. Op.C. de bo.li.l.j.z.l.iij.C.de interdic.z rele.so.vt hic in glo.z dicemus in.l.iij.j.de inter.z rele.

S q in reatu. Qualiter autē ferat sententia cōtra mor tuum in crimine lese maiestatis: z ſi. plene habes inſti. de ſucceſ. ab inteſt. §. per contrarium.

Ad.l.iul.de adulterijs z stupro.

Continua rubrica qr crimē adulterij ē gen⁹ crimē: qr oē crimē ꝓmittit ex corp⁹. fornicatio vo ꝓmittit in corp⁹: vt p ad corint beos. vj. circa fi. ió ponit hec rubrica ad.l. iul. de adul. Quero qd ꝓtinebat. l. iul. de adul. Rñ. eius precepta z capitula habes. s. de mino. l. auxilium.

Ec lex. Op. z vī q si hoc est vex ergo ab auctore dr denoiar. z sic dr denoiari. l. augusta nō. l. iul. cū aūt auctor suus vocet diu⁹ augus⁹ ergo zc. vt inſti. ꝺ dona. §. alie. ſo. vt in gl. duob⁹ mōis vel dic z iſta est vera q ille qui hanc. l. inuenit vocabat Iul⁹. nec ob. qō hic dicit qr quilibet impator vocat diuus augustus. de hoc per Li. C. eo. ti. ſuper rubrica.

X lege iulia. Iſta. l. tractat qſdam exceptiōes que oppo nuntur contra crimen adulterij. z primo ponit de quadam exceptione de qua videbitis. ſ. eo. l. denunciaſſe. Et nota tex. ibi peregiſſet autem zc.

Marito. De hac exceptiōe videbit. ſ. ad tur. l. q deſiſtit. z. l. abolitiōibus. C. ad tur.

Lenocinii. Hic loquit de tertia exceptiōe. ſ. lenocinij: z in hac. l. ponunt due ſpēs lenocinij. vnū manifeſtū qñ dat operaz vt vxor ſua adultet vt inde aliqd lucraret. Scōa ſpēs lenocinij qñ vxorē adulterā retinet. z de his duab⁹ ſpēbus loqr ħ. §. z hic quidam habent nō ꝓfligitur: alij habent ꝓfligitur Op. de vna littera ad aliam. ſo. vt in glo.

Qui hoc crimen. Opp. dc. l. ſi vxor. §. iudex. z. §. fi. ſ. e. ſo. ille. §. intelligit ſm iſtū. §. qr poſt nomē rei receptū int reos nō pōt obijci hec exceptio. Itē op. s. ſo. ma. l. cū mulier. z. l. ſi marit⁹. §. ꝓſcriptōe. ſ. e. z. C. e. l. ita pudor. bene iſta exceptio lēocinij ē dilatoria nō pēptoria. ió oz opponi añ nomē rei receptū int reos: vt i. d. § ꝓſcriptōe cetera circa banc exceptionem dicam. ſ. e. l. §. ſi publico.

Si publico. Exceptō lēocinij oppoſita a muliere int reos recepta maritū nō repellit ſz eū pūiri facit: ſz ſi obijciat ab exneo nihil ipor tat. ħ. d. iſta. l. z hēo būc. §. z el⁹ māz mltū ꝓ ſubtili. z diuidit iſte. §. i q̄tuor ptes. p pōit vnū dcm. ſcō illatiōz ex dcō. tertio determiat vnā. q. ex pdict⁹ depēdētē. q̄rto pōit aliud dcm. ſcōa ibi lenocinū igit. tertia ibi vñ queri pōt q̄rta ibi exne⁹ āt. Op. z vī q exceptio lenocinij maritū accuſantē repellat: vt. l. ita pudor. C. e. z. l. cuz mulier. s. ſo. ma. ſo. illō vex qñ iſta exceptō obijcit añ nomē rei receptū int reos: ſec⁹ ſi poſtea. Itē ad idē op. d. l. viro at qz vxore. s. ſo. ma. Rñ. ibi loqr qñ agit ciuilit tūc. n. illa exceptio vl rplicatio lenocinij ē pēptoria merito poſtlitis ꝓte. vēit exaīanda: vt ibi. ſz ħ qñ accāt crialr tūc illa exceptio lēocinij ē dilatoria: ió dr ꝓpōi añ nomē receptū int reos. quō āt hec exceptio ħ ſit dilatoria z ibi ſit pēptoria ex te ipo ppēdas qm ibi primit cāz ħ differt. Venio ad §. ſi exne⁹. z op. z vī q glbz exne⁹ poſſit opponere exceptiōz lenocinij: vt. C. e. l. qm alexādrū. gl. ſoluit duobus mōis. ꝓ ħ opponebat hec exceptio poſt nomē rei receptū int reos ibi añ. z iſta ē vera. rōez dixi. s. dat gl. aliaz ſo. q lenocinū pōt opponi triplr. vel q marit⁹ conſensit vxori adulterate: vl poſt adulteriū ipaz retinuit z ipi⁹ vicius approbauit z hec exceptio ſp pōt oppōi vt in ꝓrio. Tertio mō op. q duxit vxorē ꝺēnatā de adulterio: tūc pōt oppōi tm añ rei nomē receptū int reos. ego miror mltū de hac ſecunda ſo. qr est ꝓtra hunc tex. l. §. qui hoc dicit nā pcedens. §. loqr de crie lenocinij qñ vir ꝓſenſit vxori adulterate z tñ exne⁹ nō pōt hāc exceptiōz opponē poſt nomē rei receptū int reos. Itē est ꝑ būc. §. q loqr qñ vir retinuit depbēſā z dānataz i adulterio: z tñ hec exceptio nō pōt opponi ab exneo q̄re tene pcedētē ſol. Itē op. s. dc. §. ſi publico. ad. §. ſi exne⁹. ſo. aliud i muliere obijciēte marito aliud i exneo. rō differētie ē iſta ſi mulier objcit marito lenocinū qđ ei⁹ volūtate fecit pſumit mulier ſubducta a marito: vt. l. raptores. C. de rap. vir. ió tanq̄ pſequēs ſuā iniuriā admittit ad hāc exceptiōz q̄ hz vim accātiōis qm ex ea mari⁹ punit. z hoc ēt poſt nomen rei receptū int reos: vt plene dixi i. l. is q re⁹. s. de pu. iu. in l. negāda. C. q ac. nō poſ. hoc āt in exneo nō pōt dici qr ex hoc exneo nō ē illata iniuria ſi marit⁹ fuit leno vxoris ſue. pterea ſi nos dicemus de alia exceptiōe lenocinij q vxorem adulterā retinuit adhuc pōt objici a muliere ad maritū puniēdū qm hec duo crīa ſe ꝓtingūt ad inuicem qr vnū ab altero deſcendit. ió admittit mulier ad hoc p ponēdū vt dixi i. d. l. is q re⁹. z ē iſtud crimē ꝓmiſſū int eaſdē pſonas qm illa mulier q accāt ē illa q ab accātore retēta ē. ſz i exneo nō poſſum⁹ hoc dicere qr lz illa crīa ſe inuicē ꝓtingāt tñ int diuerſas pſonas ꝓmittūt qm lenocinū reſpicit vxorē z ei⁹ iniuriā. z ió pōt oppōi a mulier ſz nō ab exneo accāto cū ei⁹ pſonā nō reſpiciat. Pro declaratiōe hui⁹ diſtinguc. aut exceptio lenocinij objcit marito agenti ciuilit aut objcit eo accānte crialit. p caſu pōt ſp opponi. vt. l. viro atq vxore. s. ſo. ma. Scōo cāu aut objcit ante nomē rei receptū int reos aut poſt. ꝓmo pōt objci a quolibet extraneo niſi ſit ſuus accuſatoris vt. l. qm alexādrz. C. e. aut objcit poſt nomē rei receptuz int reos. z tūc aut objcit ad repellēdū maritū accuſatorē. z tūc nō pōt fieri. vt hoc. §. z. s. ꝓxi. aut ad ipm maritū puniēdū. z tūc aut a muliere. z pōt aut ab exneo z opponi nō pōt. Op. dr ħ q ſine accātore fuit punit. ꝛ ſi ne accātore nēo dānat. vt. l. reſcripto. §. ſi qs accuſatus. ſ. de mu. z ho. dicit gl. q regula ē q ſine accuſatore nēo punit. fallit ħ z in aliis caſib⁹ no. in gl. quā vide. Pro declarāda gl. habem⁹ videre duo. ꝑ q̄lit crimē poſſit puniri per moduz inquiſitionis. ſecundo qualiter poſſit puniri p modū exceptiōis. Circa ꝓmū cōis doctrina glo. ē q regulariter de crie nō pōt ingri. fallit i caſib⁹ no. ħ. Idē no. i. l. iij. §. pterea. s. de ſuſpec. tu. Idē ſentit ſpe. in ti. d inqſitiōe. §. ij. Idē ſentit Bi. ħ z cōit oēs doc. ego tamē in hac mā vidi vnū dcm do. Nico. de matha. i q̄dā ſua diſputatiōe q vī mihi q tetigerit melio⁹ veritatē hui⁹ māe q̄ alij. ió ſequēdo ei⁹ doctrinā z addēdo aliq debeō ſcir q q̄dā inqſitio ē q fit ad ꝓuatā vtilitatem. z iſta aliqñ fit ad crimē inueniēdū aliqñ ad crimē puniēdū. ad crimen inueniēdum fit triplr. ꝓmo faciēdo denūciatores z alios officiales q denūciēt maleficia q ꝓmittūt. de qb⁹ vidiſtis plene. s. ti. ij. l. diu⁹. z. l. j. §. ges. s. de offi. ꝓfec. vrb. z. l. j. C. de decurio. li. xij. qñq fit iſta inqſitio p inſpectionem oculoz. vadit enim iudex pſonalit z inſpicit quēdam. vt l. ſi. C. de cuſto. reo. z. l. iudices. C. de epi. au. Tertio mō fit p inquiſitionez generalē in qua inquirunt latrones z alij male ꝓditionis z fame. vt. l. congruit. s. de offi. pre. Iſta tñ inquiſitio generalis pōt fieri trib⁹ mōis generaliter. ꝑ mō gnālis quo ad pſonas z quo ad delicta vtputa iudex ingrit a teſtibus ſi est in ciuitate iſta aliquis homo male ꝓditionis vt fur latro homicida zc. qñq ē generalis de pſonis. de delict⁹ vo ē ſpālis. vtputa ſi est in ciuitate iſta aliquis qui fecerit tale crimē. z de iſta inquiſitiōe ſecunda pōt intelligi. l. j. C. de ꝓua. car. z. l. ſi. C. ad l. iul. de vi. z. ſ. ad. l. iul. peculia. l. iiij. §. j. pōt etiā eſſe gnālis quo ad delicta: ſpālis quo ad pſonas. Exēplū inqui

ro ꝫ tutorē de suspecto tūc interrogabo an ꝫmiserit i ad
ministratiōe dolū vl culpā vl negligētiam z sic crimē nō
expssit ita pōt itelligi.l.hec enī.in ꝑn.z qđ ibi no. in gl.
s.de suspec.tu.z.c.fi.ex de purga.cano. Isti sūt tres mo
di ad inueniēda maleficia non ad puniēda qz ex neutro
istoꝝ segt ꝓdēnatio:sz solū crimē inuenit. qñqz fit inqui
sitō ad maleficiū puniēdū.z hic aduertēdū ē lz gl z Bi.
h tencāt q regulariť inquisitio ista nō pōt fieri tñ veritas
aliť se hz:qz.ll.q̄ h ponūt vt casus spāles faciūt regulam
vt infra dicā.nā scīt q nō pmittit alicui de facili accusare.
vt.l.si cui.in ꝑn.s.de accu. ita nō pmittit de facili iudici
ingrere.sz in qbusdā casibus in qb⁹ đ facili pmittit accu
satio z sine metu calūnie ex eisdē rōnib⁹ inqsitio de faci
li pmittit.do ergo regulas. ꝑma est q iudex pōt ingrere
ppt officiał denūciationē.vt.l.diu⁹.s.ti.ij.z.l.ea qdē.C.
de accu.z de decurio.l.j.cū si.z.l.j.C. de custo.reo. huj⁹
rō ē qz sicut tutor excusatur a calūnia rōne officij si ē insti
gatus a mre z ab alijs ꝓsanguineis z alijs officialib⁹: vt
l.tutorē.s.de his q.vt indig. ita eadē rōne iudex excusa
tur a pfūpta calūnia pp officialis denūciationē. Secun
da regula ē iudex pōt īgrere ppt incidētē cognitionē.re
gula enī ē q vbicūqz iudex incidenť cognouit de crimi
ne:de illo crie ipe pōt p inqsitionē cognoscere.casus ē h
pbať optime in.l.pe.C.si aduersus lib.sile vides q ppt
incidentē relationē cris qs excusať a metu calūnie. vt.l.
q cū maior.§.si libertus.s.de bo.li. Tertia regula est q
iudex pōt ꝓcedere p inqsitionē ppt pcedētē gnālē inq
sitionē.vbicūqz enī iudex in gnāli inqsitiōe ꝓpijt aliquē
deliquisse in codē casu pōt ad inqsitionē spālē descende
re z illū reū ꝓdēnare.z ita dz intelligi.l.ꝓgruit.tex.pbat
expsse in.l.iiij.§.j.ad.l.iul.pecł.ita pōt itelligi in auē.de
col.§.iubem⁹.vides sīles in accusatore si accusator repijt
in testō eⁱ cui⁹ heres ē q tal fecit tale delictū excusať a p
fūpta calūnia si accusať illū de quo testator dixit z hoc p
pter notificationē testatoris.vt.l.qui cū maior.§.fi.s.de
bo.li.z.l.mr.C.de calū.ita h z in pcedēti. alia regula est
ppt notificationē factā iudici ppt incidētē cognitionē vl
ppt gnālē inqsitionē pōt ingrere z descēdere ad spālē i
gsitiōez. Quarta regula ē pp magnū dolorē seu magnā
offensā.vbicūqz enī crimē ꝓmittit coram iudice de illo pōt
iudex p spālē inqsitionē ꝓcedere:hoc ꝓbať i calūniato
re.C.de calū.l.j.z in falso teste.vt.l.nullū.C.de testi.z in
falsa charta.vt.l.pe..C.de ꝓba.z idez in alijs delictis si q̄
delicta coram iudice ꝓmittūt de qb⁹ tāgā in.l.cos.j. đ fal.
vides sīle in accusatore marit⁹ de adulterio vxoris z mr
de morte filij:z sīles psone ꝓiūcte sine metu calūnie accu
sant pp nimiū dolorē.vt.l.fi.s.de pub.iu.z.l.mr.C. de
calū.cū si. Quinta regula ē pp ineēsū crimē:sūt enī q̄daz
cria ita enormia in qb⁹ pōt quis accusare sine metu calū
nie:vt in falsa moneta.vt.l.j.C.de fal.mo. z no. in.l.ad
lethas.§.calūniatores.s.de ifa.ita in oib⁹ crib⁹ in quibus
sine metu calūnie admittit accusator.in illis pōt iudex in
quirere.z facit.l.si quis i h.C.de epi.z cle.ita debeť itel
ligē.z sic iudex inquirēdo hz magł largas habēas q̄s cre
daťz.z h de iure cōi: sz de iure municipali in quibusdaz
terris sūt statuta q idistincte iudex possit p inquisitionē ꝓ
cedē. Quero vtr i inquisitiōe debeāt poni ān⁹ mēs loc⁹
z alie solēnitates q̄ ponūt i.l.libelloꝝ.s.ti.ij.gl.instī. de
pu.iu.circa ꝑn. vl dicē q nō. Inno. expssissime dicit q
delicta pticulariť nō sūt expmēda i inquisitiōe nec loc⁹ ita
dicē i.c.fi.ex đ pur.ca.z dicē aliđ i iqsitōe aliud i accātiōe
do. Ja.bu.isti.đ acti.cē ꝑn.dicē q eadē solēnitas regrit i
inquisitōe q̄ regrit i accātiōe ꝓterq̄ i solēnitate iscriptiōis
ad penā tlionis qz illa cessat ibi.z ita logt isti.de pu.iu.i
ꝑn.ita dicit ipe.nā cū ista inquisitio succedat i locū accu
satiōis:z iudex vices accusatoris sustineat merito erit eius
dē nāe cui⁹ ē accusator.vt.l.j.§.h.actō.s. si quis testa.li.
iussus cē fue.ad dictū Jn.nō rndet qz đ eo nō fac mēti
onē.ego h dcm Ja.bu.puto vez nō ob.dictū Jn.in.c.
fi.qz ibi loquit qñ inquisitio fit spāl quo ad psonas.gnāl
quo ad delicta.z fit ad aliquē remouēdū nō ad puniēn
dū crialit.z h idē ē đ iure nro.vt.d.l.hoc enī. cū sua gl.
s.đ susp.tu.nā eadē ē rō ne quis i tāto crie vaget cū ali
eno dispendio.vt.l.ꝓtor edixit.i ꝑn.s.đ inīur. Tertio
q̄ro vtr inquisitio dēat hīe ꝓcłoez.rn. nō ē necessariū q i
inquisitiōe ponat ꝓcło sic nec in accātiōe.vt.l.libelloꝝ.s.
đ ac.ꝓsuetudo tñ obstat q ponūt z ꝓcludūt sic.sup qb⁹
oib⁹ itēdit ꝓcedē z punire reptū culpabilē sz forma iuris
seu statutoꝝ qđ no.qz sic i accātiōe pōt itētari noua.l.ita
i inquisitiōe qz pōt dicē itēdit punīr culpabilem reptū sm
formā iurī ciuil vl statuti. Querit vtr ꝫ iudicē inquirētē
possint opponi ille exceptiōes q̄ pnt oppōi ꝫ accātorem
puto q sic excepta exceptiōe illa q mgratū hz cuz enī iō
pmittať inquirē qz hz mgratū. nō dz eē idē cā admissiōis
z expulsiōis.vt.l.cū his.§.j.s.đ ꝓdi.ide.z.l.qui hoiem
§.fi.s.đ so. Jdē puto q illa exceptio q hēat plēs reos đ
latos đ q̄ loquit.l.qui accāre.s.đ ac. nō hēat locū i iudi
ce ingrēte.nā pp offm i eo cessat turpis suspicio.vt.l.j.s.
đ offi.p.z.l.fi.C.ad.l.iul.repe.alias āt exceptiōes puto
inquirēti posse obijci. p h optīe fac ex đ cle.ꝓiu.c.diuers
z qđ ibi no.vbi dī q inquirenti pōt oppōi q est inimic⁹
sic pōt oppōi accātori vl testi. Ulteri⁹ q̄ro vtr i inquisiti
one testes possint exaīari post dicta testificata vl đ no
uo ꝓduci. Jn.tz q sic i.c.cū clamor.ex de testi.qz cessat
mel⁹ subornatiōis:cuz sp iudici testes fuissent apti. Ego
plus dico q i q̄libz cā crialī iudex ex suo offō etiaz post
aptūrā testiū pōt testes đ nouo rcipe tā ad offensā q̄ ad
defensā:vt.l.iij.i fi.j.đ qō.z tāgā ibi. Ulteri⁹ q̄ro cuz
inquisitiōe iudex assumat ptes accātoꝝ.vtr possit assumē
ptes accātoꝝ ꝓsequntz suā vl suoꝝ iniuriaz.vl simplr ptes
accātoꝝ cuiuslibz.rn.cū inquisitio nō pmittať ad ꝑuatam
pt vtiliatē.vt.s.dcm ē.nō pōt assumē ptes accātoꝝ ꝓse
q̄ntz suā vl suoꝝ iniuriā nisi q̄ suū officiū ē ꝓncipaliť offē
sū:vt i falso teste z calūniatoribus z si.h ať scīr ē magni effe
ct⁹ pp mlta ad q̄ admittūť illi qui ꝓsequūť suā vl suoꝝ in
iuriā.z alij nō.z h sufficiāt đ inquisitiōe.nā spe.de h mo
dicū tractat. Ultio sciaſ q qñ crimē essz notoriū iudex
pōt idistincte ꝓcedē p inquisitiōz.vt.l.ea quidez.C.đ ac.z
gl.h dic.z māz đ notorio crie.dic đ h p spe.i ti.de noto.
crie.tāgā aliquid i.l.ab accātore.§.denunciatores.j.ad
tur. Ulteri⁹ q̄ro vtr supueniēte accātor cessz inquisitio
dicā i.l.iij.in fi.j.e. Uenio ad scdaz māz de exceptiōe
cris q̄ro vtr qđ h dī de exceptiōe lenocinij q ista excep
tiōe ꝓbata punit marit⁹ sit vez i aliis exceptiōib⁹ cris vt
fla charta z silib⁹.dic gl.q nō:qz exceptō lenocinij tollit
accātiōz lenocinij sz exceptio falsi nō tollit accātiōz falsi.
Exaiem⁹ hāc gl.Bi.dic h finaliť q p exceptiōez falsi nō
tollit accātio falsi vl ꝓbari p.l.sz z si exceptio.s.de euic.
Itez fac ꝓ gl.qz hic tm đ lenocinio dī ergo cē.vt.l.si vo
§.đ viro.s.so.ma.sz ꝫ gl.fac.C.đ ꝓba.l.iubemus.z de
fal.l.vbi.z.j.đ fal.l.diu⁹ pl⁹. sz pōt dici sm Jo. q ibi in
modū ordīarie accātiōis ꝓponebať exceptio falsi qđ vī
bñ dictū ad.l.vbi pōt rnderi p lrāz q̄ ibi dic nec accusa
tiōi tm cē.ad.l.diu⁹ pl⁹.pōt rnderi q loqt in eo falso qđ
sine accātore punit:vt i falsa charta vt dcm est. si enīz ne
mie opponente possz pūiri mltomagł aliquo opponen
te i modū exceptiōis.ꝓcludo ergo sic:aut crimē i modū
exceptiōis obiectū z ꝓbatū poterit puniri sine accusatoꝝ
aut nō:vt ex ꝓdictis pz.ita dicē Bi. Pe. alit dicit vt refert
Ci.in.l.vbi.C.de fal.vbi recitat istam opi.dicit enim ibi
ipe q exceptio potest opponi quādoqz ad repellenduz
accusatorem.qñqz pōt opponi ad eum puniendum. pri

mo casu nunqꝫ punietur ille ꝓtra quem exceptum est argumentū ad hoc in.l.lutiuſ.s.de his qui no.infa.z qđ no.hac.glo.ſi vo opponit ad eū ꝺdemnādum tūc poterit eū ꝺdemnare:ita loquit hic.vnde dicit ipſe q ista exceptio que opponit hic:opponebatur ad hunc finem vt condemnaretur:z ita intelligit hūc text.C.e.in.l.ij dictū ℙe.nō ē verꝫ p.l.qm alexandrū.C.e.vbi dicit q ſeruuſ nō pōt exceptionē lenocinij opponere.rō ē qz ſeruuſ nō pōt dñm accuſare eadē rōe nec exceptionē opponere ex q dñs veniret puniēdus:ſz ſi hec exceptio ſimplr opposita nō faceret dñm puniri opponi poſſet a ſeruo ſicut a libero:vt.l.ſeruos.s.de accu.qđ tñ illa.l.oio,phibz.Cōcludo ergo q quocūqz mō ſit opposita iſta exceptio lenocinij facit accuſatorē puniri. qđ dicemus.breuit nos habemus de hoc tex.in iure canonico. ex de excep.c.j.z ij.vbi dicit q ſi crimē qđ obijcit cāz ꝓtingit de q agit q tūc pōt iudex ex eo punire alis ſec. intelligo aūt iſtud crimē ꝓtingere cāz ſi reſpicit illud idē factū de quo ꝓncipalit agit z easdē ꝑſonas vtputa teſtis dicit falſū in hac cā ꝺme excipio q ē falſus teſtis.Itē ꝓduxit falſū inſtrm ꝺme excipio q iſtrm ē falſū.vl dico q feci adulteriū te volēte.cū ergo exceptio ꝓtingat id de quo agit z easdē ꝑſonas iudex pōt punire vt hic.ſecus ſi diuerſas ꝑſonas cōtingeret vt hic in verſu exneus. tūc enī iudex ex vigore eiuſdē exceptiōis nō poſſz punire.ſz fateor q ex hoc z cognitiōe hita poſſet ingrere itez z ſup ingſitiōe punire z nouo ꝓceſſu.z ita obſeruat. Ulterius q̄ro ꝓ declaratiōe gl.vtz exceptiōe ꝓpoſita ſup eodē facto tollat accuſatio ſup eodem facto.breuit iſta.q.pōt itelligi triplicit. vno mō vtz exceptio tollat accuſationē pēdente iudicio z hoc puto q nō ſicut ingſitio nō tollat accuſatiōez vt dicā in.l.ſi marit. in fi.ita nec exceptio vt ibi dicaz.facit.l. ſz ſi añ.s.de excep. z qđ ibi dicā. Secūdo pōt intelligi vtz exceptio tollat accuſatiōez poſtqꝫ abſolutio ſecuta ē ſup exceptiōe ad qđ rñ.vt dicā i.l.ex duob.s. đ excep: rei iudi.z aliqnātalū tāgā in.§.duo fratres.Tertio mō pōt itelligi vtz exceptio tollat accuſatiōez poſtqꝫ obtētū ē ſup exceptiōe. z hic dico q ſup exceptiōe pōt obtineri duob mōis. vno mō q accuſator ſimplr repellat. z iſto caſu nō ꝓiudicat in accuſatiōe qm̄ ad aliū finē tēdit.naz ſicut ciuilis z criminalis nō tollūt exceptiōe nā vna aliā nō ipedit.vt.l.j.C.qñ ciuilis ac.cri.ꝓiudi. qñqꝫ ē ſecuta victoria ſup exceptōe q accuſator punitus ē tūc gl.videt dicere q exceptio nō tollat accuſationē vt hic z.l. nullū. circa fi.C.de teſti.ſz gl. ibi reꝓbēdit a doc.z bene. cū enī iſta ſint duo iudicia ad vindictā tendētia: vnū indiſtincte tollit pp aliud nō attēto vtz ſit plus in vno q̄ in alio.vt l.ꝓtor.§.j.s.de iniur.Circa ꝓdicta tāgūt multa que faciunt ad hoc.extra de pur.cano.c.pe. Quero vtruz qñ opponit crimē p modū exceptiōis debeat poni locus z ſi.dic vt i.l.j.s.de excep. Itē an in exceptōe cris debeat ſe gs inſcribere dixi in.l.ſi cui.in ꝑn.s.de accu.

Si ſimul. No.hic q id qđ dicit.s.de accuſatoribus q ſit pluribus ꝯcurrētibus prefor idoneorē eligit dz intelligi pluribus venientibus ante nomē rei receptū int eos vt hic in v.in tm̄.z v. ſz z quotiēs.hoc ēt no.C.de accu.l.q de crimie.Itē i.l. ſi plures dicit q iudex ex cā ꝑfert vnū alteri.certe cā punit hic:qz ſi repijt vnū colludere vl eſſe infamē ꝑfert aliuz.z ex hoc dico q ſi ꝓpinquior accuſat occiſores ſimplr alius accuſat illos adiecta aliqua qualitate p quā puniunt acrius tunc iudex pōt vlteriorē ꝑferre ꝓpinquiori ſi apparet in dicī illā qualitatē ee verā.ar.huius.l. Itē no.q ſi ego accuſor a pluribus habeo exceptionē ſine dubio vt non poſſim accuſari pluries de eodē crimine:vt.l.ſi cui.§.biſ dē.s.de accu.z.l.q de crimie.C.de accu.ſz nūqd ꝑmus accuſator pōt dicere ſecūdus accuſator nō ōz admitti: ſz certe hic videt tex.q ſic:vt hic niſi ergo pat z̄c.dicā latius.j.l.pxi. Itē dicit hic ꝓbatiōibus inſiſtēte.q̄ro q̄lit ꝓbabit adulteriū.Rñ. nō pōt ꝓbari directo aliqua ratiōe:qz ſi videres i camera duos vl i lecto neſciret tñ qd facerēt.ſz dico q ꝓbat ex ꝑſūptiōe:vt in.c.ꝓterea. ex de teſti.z de ꝑſūp.c.lris.z.c.tertio loco.tene mēti predicta.

J maritus. Ad euidētiaz huius.l. debetis ſcire q glo. dicit hic eadē.l.§.j.ſ.q̄ ſint tpa accuſationis adulterij.Et no.p̄n.huius.l. ad multa q qñ duo pñt admitti ad aliqd donec vnus ꝓoccupet vtqꝫ cedāt tpa. z ſic facit ad māz.l.eū q.z.l.ꝫ maiores.C.de ioffi.teſta.q anteqꝫ vnā accuſationē intētare icipiat i vtraqꝫ tpa currūt.facit ēt ad.q.duob ſūt ꝓceſſe lre de p̄bēda vacatura quā infra mēſem duxerit acceptādā a quo tpe incipiat currere mēſ facit ad hoc.C.q admit.ad bo.poſ.l.ſi.nā debemus ſic diſtinguere:aut admittūt ordine ſucceſſiuo z loquit illa l.ſi.aut admittuntur pariter lz locus ſit ꝓoccupatiōi et bz locū.l.iſta.nō habet alia.

Si autem extraneus. Hic ē notāduz text.aduerte in iſto.§.no.duo. Primo q maritus ſupueniēs pēdente ꝓceſſu ſup accuſatiōe inchoata ab extraneo ꝑfert extraneo.Secūdo no.q ēt marito ſupueniēte poſt abſoluti onē ſecutā admittit.rō qz ſuā iniuriā ꝓſequit. z iō ſufficit ſi doceat ſe ignorāſſe de ꝓmo ꝓceſſu lz de ꝓuaricatione nō doceat vt ꝓbat hoc tex.z dixi in.l.ſi cui.§.hiſdem s.de accu. Op.s.de ſepl.vio.l.ſepulchri violati.Rñ. ibi reus accuſatus ꝺdēnatus fuit in ꝓmo iudicio z cōdēnatus ſoluit. iō alius ſupueniens q ꝓſequit ſuā iniuriā repellit ne qs de eodē delicto bis puniat.hic vo in ꝓmo iudicio fuit abſolutuſ. Ultimo iſta.l.inducitur p Bi. ad.q.q ichoata inquiſitiōe ſupueniēte accuſatore añ lata ſniaz ceſſet inquiſitio.iſtud tenet Bi.in.c.actū legitie ex de reg.iur.li.vj.z ita habēt ēt quidā hic p eū.alij habēt p Bi.in.l.in ꝓuinciali.s.de no.op.nū. z quidā habēt p eū in.l.pe.s.de ſuſpec.tu.Ci.C.de accu.in.l. ea q dē.in fi.vl tenere ꝓriū.ꝓma rō ē iſta qñ auxiliū extraordinariū ē introductū cā adiuuandi ordinariū vnū p aliud nō tollit.vt.l.j.§.p hāc.z ibi no.s.de rei vēdi. ſz iſtō ē hmōi ergo z̄c.rñdeo z dico q illo caſu ordinariū non tollit extraordinariū.ſ.quātū ad originē ſz quātū ad executionē ſecus. ꝑfert enī auxiliū ordinariū hoc appet ex notat in.l.cū in ſecūdo.s.de iniuſto rup.ſecūda rō quā ponit Ci.ē talis qñ ſūt duo auxilia q̄ tendūt ad eundez effectū nō refert qualit fiat:vt.l.gallus.§.ſi eius.s. đ li. z poſ.z.l.cū ſeruus.de v.ob.Rñ. dico q accuſatio z inquiſitio nō tendūt ad eūdē effectū ſm opi.multoꝝ q dicūt q p inquiſitionē nō infamat ꝺdemnat ſm aliā opi. illoꝝ qui dicūt q dānat p inquiſitiōez infamat ſicut dānat p accuſatiōez. Rñ. vt ſtati ꝓxime dicam.Tertia rō eſt:qz.l.magis ꝓfidit de iudice q̄ de pte.ergo z̄c.ſed ad iſtā rōnez rñdeo q vbi accuſator eſt erit hoc plus: quia erit accuſator z erit etiā iudex qui pōt defectū accuſatoris ſupplere.vt.l.ij.C.de aboli.ita etiā in p̄cedenti rōe videtur dicendū q nō tendūt ad eūdem effectū cū habeam hic plus.ſ.accuſatorem z iudicez:z ſic rōnes Ci.nō ob. Bi.q̄re poſt multa videt dicendū ſic.ſi quidem inquiſitio eſt inchoata ad petitionem accuſatoris ſupuenientis vl ad eius iſtigationem:vl eſt inchoata accuſatore negligēte z retardante:z tunc nō admittit accuſator ſupueniens ar.bui.l.z.s.e.l.ij.in fi.ad hoc facit qđ no.in ſpe.de inquiſi.§.pe.v.pe.in fi.ſi vo iſta nō poſſent opponi accuſatori ſupuenienti.ſi quidem accuſator ſupueniens ꝓſequat ſuaz iniuriam ꝓferet vt hoc.§.z.l.ſi cui.§. hiſdem.

s̄.de accu. nisi iudex videat q̄ accusator superueniat cā trāsigēdi aut colludēdi sup crimine.vt.s̄.l. ꝓx. si vo suā iniuriā nō ꝓsequit:tūc silit dico accusatorē eē ꝑferendū pēdēte iudicio p illā rationē:qr supueniēte ordinario auxilio cessat extraordinarium.vt.l.in ꝓuinciali.s̄.de op. no.nū.z qđ no.p Bal.i.c.actū legitime. extra de re. iur. li.vj.nisi z hic appet iudici accusatorē venire aio colludē di vl trāsigēdi sup crimine. vt.s̄.l.ꝓxi. z ideo putarē in istis casibus q̄ iudex licite posset de hoc interrogare accusatorē an intēdat illi accusatiōi renūciare qđ erit forte ſm statuta terrāꝫ:z si hoc reperit nō admitteret eū:vt.s̄. l.ꝓx.ꝑdicta vera de iure cōi.ſz cū p formā statutoꝝ quarūdā terrāꝫ ingsitio sit auxiliū ordinariū:qr indistincte p mittit iudici ingrere etiā nō exñtibus illis causis quas dixi in.l.ij.§.si publico.s̄.e.tūc dicerē accusatorē supue nientē nō tollere ingsitionē p̄cedētē sicut nec aliā accusationē legitime ūstitutā. Quero reus pōt obijcere istam exceptionē nō ꝓcedat sup ingsitione qr supuenit accusator:vt hac.l.z.l.si cui.§.hisdē.s̄. de accu. sed an poterit eā opponere accusator:casus videtur q̄ sic.s̄.l.ꝓx.certe nō videt dubiū qñ iudex nollet admittere super accusatiōe:sed vt nostra.q.sit dubia pone ingsitionē fieri a capitaneo accusationē ponigi corā ptāte: vñ ptās admittit accusatorē vtꝫ ille accusator possit opponere coraꝫ capitaneo ne ꝓcedat sup inquisitōe.videt q̄ nō quasi sua nō intersit cū sup accusatiōe nō admittat. ⁊trariuꝫ puto nā si capitaneus p̄us illū reū puniret: tūc obstaret illi accusatori exceptio rei iudicate:vt.l. sepulchri violati accusatio.s̄.de sepl.vio.z accusator ex sua accusatiōe nō posset reportare sniaꝫ:ideo sua interest. Idē puto in iudice q̄ iudex ipe corā quo ꝓposita ē accusatio pōt opponer alteri iudici ingrēti ne ꝓcedat sup igsitiōe qm illa cā pēdet corā eo.interest.n.sua vt defendat suā iurisditionē: vt l.j.s̄.si qs ius di.nō obtēp.facit.c.si duo.exī de of.or.

Ater liberas. Querit gl. q̄ ē pēa adulterij certe pēa adulterij est.C.e.l.q̄uis.z auc.ibi posita qđ ē vetꝫ ſm iura noua:sed ſm iura antiqua est alia pena: vt l.siquis viduam.ī.de questio. Item quero que est pena stupri z que incestus z que lenocinij.dic vt in glo.

Filiusfamilias. No.ergo ex hac.l.casuꝫ ꝓtra glo. que ē in.l. fi.§. necessitate.C.de bo. q̄ li.q̄ in publicis accusatiōibus filius admittit sine ꝓsensu patris:vt hic z.l.post legatum §.si filius.s̄.de bis qui.vt indig.z hoc tenet Bal.qr ī bis que publici iuris sūt nō curat patria ptās:vt.l.nā q̄.s̄. ad trebel. Spe.variat:nā in ti.đ accu.videt tenere istud idē.in ti.de actore videt tenere ꝓriū:z illi q dicūt ꝓriū dicūt q̄ hec.l.cōsigit vt hic tangit p glo.ſm vnaꝫ opi. veritas ē q̄ iste.§.nō cōsigit:nā tūc ē vetꝫ q̄ patris consensus requirit cum agitur de rebus in quibus patri queritur vsufructus alis secus:vt no.ī.d.§.necessitate. ſm vnā lec.z veram opi.Otto.p qua est hodie casus in.c.fi. extra de iudi.li.vj.

Maritus. Quero qd ē dictū qm ex cā nō cedit in numerꝫ ⁊c.rñdeo qr suā iniuriā ꝓsequit.ergo ⁊c.vt.l.hoc accusare.§.lege.s̄.de accu.

Quero vtꝫ ex eadē cā eodem libello possent accusari plures.glo.hic videt tenere q̄ nō: sed dicit q̄ requirunt plures libelli.hoc etiā tenet.ī.l.ꝓxi.in fi.z.l. vim passaꝫ §.si.ꝓtrariū est vetꝫ:vt no.gl.C.si reus vl accu.mor. fue. l.j.z ꝓbat.ī.l.ꝓxi.in fi.z.l.vim passā.§.si.ī.eo.z hoc tenet Bal. p rōnē arguēdo de ꝓtractibus ad delicta: vt.l. oēm.s̄.de iudi.z in auc.vt oēs obe.iudi.ꝓuin.§.z hoc ꝓsiderātes.z.l.ij.§.fi.C.de custo.reo. sed in ꝓtractibus videmus q̄ plures obligati eadē obligatiōe pñt ꝓueni ri eodem libello:vt in auc.de duo.re.§.sin autē. z.C.de duo.re.auc.ibi posita.ergo idem in delictis. de hoc dixi in.l.hos accusare.§.lege.s̄.de accu.

Si pupillā. No.tex.ibi despōsatā vl destinatā vl testō ⁊c. ar.ad statutū qđ dicit q̄ mulier dotata ñ succedat qđ itelligat đ dotata a pte:vl si ē tradita nuptui vl đ spōsata seu destinata sub certa dote:vl si dos est ꝓstituta in testamento vt hic. ꝓ hoc facit.l. cum in plures.§.j.s̄. de admi.tu.

Incesti. Qđ dicit simul intellige eodē libello: vt dixi.s̄.ea.l.ꝓxi.in fi.

Si domum. No. q̄ dicitur in fi. q̄ appellatiōe domꝰ comprehenditur habitatio quod facit ad statuta que dicunt siquis facit insultum ad domū vt intelligatur domus siue sit ꝓpria siue sit ꝓducta.vt hic z.l. lege cor.§.domū.s̄.de iniur.z insti.de iniur.§.domum.

T si amicis. Sed z si. No.casuꝫ istū z facit ar. ad q̄stionē q̄ si aliqs tractauit z ordinauit hic q̄ aliqs iterficeret q fuit postea iterfectus florētie q̄ de isto tractatu z ordinatiōe pōt puniri hic:z itellige q̄ puniat de ordinatiōe z tractatu facto aliter q̄ī mēte sua:qr sola cogitatio nō punit.hoc ātspāliter ī mādatore.vtꝫ puniat ī loco mādati vl ī loco delicti. dicā i.l.nō solū.§.si mādato.s̄.de iniur. Itē p̄dicta va i eo q ordinauit cū alio vt ab illo qs occideret:ſz si ipe ordinauit h̄ q̄ occideret alium ipemet z alibi occidit vī q̄ pena tractatus pp sequēs homicidiū sit extincta:vt.l. illđ in fi.s̄.ad.l.aq̄l.z ar. eius qđ dicim⁹ de insultu p̄cussiōe secuta vt no.in.l.q de crīe.C.de accu. ſz pōt rñderi z nō male q̄ istud ē vetꝫ si de homicidio eēt punitus z ꝓdēnatus vl possz puniri z ꝓdēnari: sed si est cōtumax in loco homicidij ꝓpetrati:ita q̄ ex homicidio pena nō pōt habere effectū:tūc satꝫ ꝓbabilit pōt dici q̄ ex tractatu veniret puniēdus:tūc enī p̄ncipale extinguit accessoriū qñ p̄ncipale hꝫ accusatiōis vim.al sec⁹:vt.l.heres a debitore.§.si h̄ fuus.s̄.de fideiuſ. Ultimo no.q̄ ille qui p̄ stat domū aliquibus vt cōmode possit loqui de maleficio cōmittendo videt dare auxiliū z fauorē ad illud maleficiū ꝓmittendū:vt hic qđ tene menti.

Mater. §.Mulier. Querit glo. vtꝫ p hoc euitetur pena adulterij si est publica meretrix vl lena z est nupta:dicit q̄ nō.sed eui tatur pena stupri dicam.ī.e.l.si vxor.

Iles. §.Eaqꝫ. Per istū.§.dicūt quidam q̄ receptio inter reos fiat alit q̄ per litꝫ ꝓtest.qm̄ absens int reos pōt recipi vt hic: de h̄ dic vt dixi in.l.is qui reus.s̄.de pu.iu.

Socer. Opp.z videt q̄ ista.l. nullā recipiat dubitationē:nā qui semel destitit accusare iterū nō pōt:vt.s̄.e.l.ij.§.j. So.fateor ꝓriū. sed hic nō dedit libellū ſz.l.cōtra.loquit qñ dedit libellū in quo dicebat se velle accusare ī futuꝫ nō q̄ accusaret mō ita dicit Bal. Alterius dicitur h̄ q̄ maritus nō inique repellit quero a quo repellit.dicit gl.q̄ repellitur ab accusando ſm hāc lec. No. q̄ ab accusando repellit nō solū ille qui destitit ab accusatiōe ſz etiā ille qui destitit ab illa ꝓfessione q̄ ē ꝓfessus se accusaturꝫ qđ ē notandū: an aūt q̄ destitit añ litꝫ cōtest.icidat ī turpl.gl.tāgit hic z Bal. dicā ī l.i senat.§.q̄ post.ī.ad turpil. Itē pōt intelligi q̄ h̄ dicit nō iniq̄ repellat a petitione dotꝫ.z h̄ videt queri in tex. z hoc ē vetꝫ qm̄ nisi vir accuset z se inscribat dotē nō lucratur:vt in auc.vt liceat ma.z auie.§. qr vo plurimas.col. viij.z no.in.l.cōsensu.C.de repu.

Quidam. Nota q dies quibus qs ē in custodia nō cōputāt z hoc iō ē verū: qz ista cā p procuratorē nō poterat agitari. alis secus. vt.l. pap. exuli.ſ.de mino. z būistis no.in.l.is q reus.ſ.d pu.iu.

Sexaginta dies. No.tex. ibi qm de pla no quoq z cē. Op.gl. ſ.siqs in ius vo.nō ie.l.ij.§.fi. dicit glo.ſpāle ē hic. z sic no.casū mirabilē q libellus pōt dari die feriato. z itelligūt doc. esse verū in qualibet cā etiā in ciuili. vt no. i ſpe. de ferijs.§.sequit.v.ij. ibi itē libellus cē. ad hoc facit.C. de ferijs.l.j. z p hoc ego semel habui de facto cū cā erat agitata diebus feriatis ꝓnūciatū fuit ꝓcessum esse nullū vsq ad dationē libelli exclusiue quasi datio libelli tenuit. Itē plus dico q sicut libellus pōt dari die feriato per actorē: eadē rōne exceptio possit dari p cū die feriata. vt l.nō dz. de re.iur. terminus tñ ad ꝓponēdas exceptiōes nō pōt dari feriata die. nā cū terminus dz dari z limitari cā cognita. vt.l.ij.ſ.de re iudi. nō pōt dari die feriata.

Ultimo finem huius.§.all. Bi.ad.q. maritus dedit vxorē in testamēto tutricē filijs suis: postea cassauit illaz pticulā. vtz vxor possit admitti ad tutelā tāq legitima: hic videt q sic. nā lz excludat a testamētaria tutela. tñ remanet aliud ius cōe. ſ. q' sit legitima. ar. huius tex. z all. etiaz.l.j.§.qbus.ſ.de suc.edi. ꝯ determinauit p.l.scire. §.j. de tu. z cu. datis ab his. z.l.cū hi.§.cū lis. de trāsac. z.ſ.quaz re.ac. nō da.l.j.§.exceptiōes. sz ego puto Bi. dicere verū si ideo illā pticulā cassauit quasi eā indignaz reputauit. sz si illā pticulā cassauit volēs intestatus decedere quātū ad illā tutelā: tūc secus ar.l.cācellauerat. ſ. d bis q in testamēto delē. z qd in dubio collige ex ibi no.

Queritur. Istaz.l.inducit Bi. in ar.ad.q. vos scitis q si aliqs cōtrahit spōsalia vel matrimoniū cū minore. xij. ānis ea pubescēte tacite mrimoniū cōfirmat. vt.l.si vxor.§.si minori. ī.e. sed pone q spōsus anteq puella pficēt. xij. ānos duxit aliā vxorē q ē mortua. qrit an illa puella pubescēte matrimoniū recōualescat. Bi. q nō qz illud est verū si spes ꝓmi matrimonij nō fuit finita. ꝓ quo facit. ſ. de condi. ob cāz.l. q seruus. z qd ibi no. sed p secūdū matrimoniū fuit spes primi matrimonij finita. hic ergo nunq recōualescit. vt.l.q res.§.areā. ſ. de solu. ita determinat Bi.

Defuncto. Op. ſ. de vē. in pos. mit. l. antepe. Rñ. vt plene no. C. de fal. l.j. z. ſ. de car. edicto. l.j.§.pe.

Nolenti. Uxor nō repudiata nō pōt de adulterio accusari. h.d. Op. ī. eo. l. vim passam.§.nupta. So. vt ibi. Secūdo op. C.e.l. q̄uis So. quidaz dicunt q ibi loquit in certis psonis. alij dicūt q ista p illā corrigit. qdā alij dicūt q illa fm istā dz intelligi hoc ē post mrimoniū solutū. z q ibi dicit ꝓnubia dz intelligi scda ꝯcta tene quā vis. Itē op. in auc. vt licc. ma. z auie.§.qz vo plimas posita. C. eo. auc. nouo iure. dicit glo. p illā auc. corrigit ista. l. qz etiā cōstāte matrimonio de adulterio pōt accusari vt ibi dicitur.

Licet ei. Adultera scdo nubēs nō pōt accusari nisi ꝑ cōuicto adulterio. h.d.

Mulier. Hic.§. ē satis notādus fama excusat a dolo nisi habuerit originē ab eo q ꝓpt famā se vult excusare. h.d. iste no.§. Nota ex isto.§.q fama publica excusat quē a dolo ꝓ hoc facit. l.j. in fi. ſ. de arbi. z qd ibi not. z ad.l.faui de plagia. l. si plagij. tñ ad h vt fama hic quē excuset videt reqrere hec. l. duo. ꝑ q fama ista lōgo tpe fuerit. vt hic ibi lōgo tpe cē. z gl. dicit. i. x. vl. xx. ānis. h aūt quāto tpe debeat durare fama dicā. ī. de q̄stio. l. de minore. §. tormēta. tetigi vobis hoc anno in. l. labeo. de suppel. lega. tñ quātū ad ꝓpositum spectat quāto tpe mulier debeat expectare vir: dic plene C. de repu. auc. sz hodie. fo vī regrī ad famā q nō sit fama ꝓcurata seu īmissa ab eo q ꝓcurat eā: sz dz cē īmissa ab alijs psonis fidedignis: vt h dicit dicā i. d. §. tormēta.

Ream Nō videt in culpa q dimittit eā quā retinere nō pōt vt hic. Bi. inducit hūc. §. ad q. qdā religt fratribus ꝓdicatoribus. c. si cū sepelirēt in tali loco in ecclesia ille occidit seipm. vel est reptus excōi catus ita q nō pōt sepelirī in sacro: an fratres debeāt habere legatū lz ibi eū nō sepeliant. determinauit Bi. q sic cum facto defuncti z eius culpa hoc acciderit vt hic: nec ob. q nō sit impleta cōditio sub qua legatū est relictum: qz illa cōditio est impossibilis que legatū nō viciat. vt.l. obtinuit. ſ. de cōdi. z demō.

Ec uerba. Hec ē solēnis.l.no. q hic dicit lra hec verba ptinent ad eū q suasit: z sic innuit q ille q suasit vl mādauit z fieri fecit tenet ex ꝓpria vboz significatiōe nō ex interptatiōe. Cōtra hoc ergo op. de.l.j.§. deiecisse. ſ. d vi z vi ar. vbi dicit q ex interptatiōe tenet ille q fieri facit So. ē ista qnq vba legi sūt scripta i rē: tūc p.ꝓpria significationē ꝓphēdit ēt eū q fecit fieri vt hic: dicit. n. adulteriū stupz ve factū iudex nō ipune relinqt. z sic.l. respexit factū z factū punit. qnq vba. l. sūt scripta i psonaz. verbi gra siqs vi fecerit: tūc ille q vi fieri facit nō ꝓprie facit: sz ex interptatiōe. vt.l.j.§. deiecisse. ſ. de vi z vi ar. hanc distinctionē facit tex. in. l. aut q. §. fi. ſ. qd vi aut clā. Ja. de are. tetigit hoc in. l. si seruuz. §. amouisse. ſ. de acq. here.

Itē no. hūc tex. in eo q dicit si iussit: z sic innuit q suasio facta etiā ei qz alis erat facturus veniat puniendā qd dicā in. l. nō solum. §. si mandato. ſ. de iniur.

Uxor. Circa ꝑmū rñsū no. q accessus ad ꝯcubinā alteri' ē punibil' qñ illa ꝯcubia ē tal' q nomē mrone hoc ē honeste mulieris nō ꝑdebat vt qz erat ꝯcubina ꝓpria ꝓni sui. alis est coit' ipunit' sic ī alia meretrice nisi ponas q violēt fuerit fact' coit'. Querit gl. vtz isto cāu ꝓpon' possit accusare d adulterio vl d stupro: qdā d adulterio alij d stupro. z hoc puto verū: qz adulteriū ꝓprie ꝓmittit in nuptā. vt.l. inē liberas. §. j. ſ. e. Uenio ad scdm rñsū dicit hic mulier siue iusta siue iniusta. Quero q̄lit intelligat de muliere iniusta. gl. dat tres expositiōes: z quelibet est bona tñ aduerte qz fm tertiā expositionē fm quā exponit iniusta. i. nō legitima. dic q nō posset accusare iure mariti sz iure extranei. vt. ī. ꝓxi. §. Uenio ad tertiū rñsū dicit hic q vir q bz vxorē q̄ fuit vulgaris pōt accusare de adulterio ꝯ. C. de adul. l. q̄ adulterium. z.l. si ea. gl. dat hic tres so. vna q ibi nō erat vxor: z ista cōit tenent ibi. aliā so. ponit hic z hec plus placet z multi doct. tenēt ipaz q ibi loqt in ea q̄ lz eēt vxor. tñ ꝓstāte mrimonio erat meretrix. hic loqt in ea q̄ iā fuit meretrix: tñ facto mrimonio icepit eē honesta mulier. Ultio no. ex hoc tex. in fi. q ea que semel fuit vulgaris si postea stat īnupta sine viro accessus ad eā ē ipunit' fm hoc delictū remanet ipunitū.

Ad qd op. glo. de. l. ita vulneratus. ſ. ad. l. agl. Rñ. ꝓpter vtilitatē vite delictū hic habetur ꝑ nō delicto.

Diuus. No. q dicit neq spem ad id qd plures dixi. nā plures ī instrō dī remisit oē ius qd habebat z hāe spat qd ē dictuz spat. certe spes ꝓprie dī ex aliq cā de pñti: vl q̄ habebat dependētiā de pñti: sic hic spes mrimonij dī qñ spōsalia sūt ꝯcta de pñti. secus si nō eēnt ꝯcta spōsalia: nā tunc nō diceret spes mrimonij vt. ī. e. l. §. siqs vxorē. ꝑ hoc. l. q fui'. ſ. de ꝓdi. ob cām. ꝓ hoc optīe in. l.j. ſ. de sta. libe. vñ illa verba remittit oē ius qd bz vl hāe sperat debēt intelligi hāe sperat. ſ. ex cā de presenti qd tenementi z hoc pluries cōsului.

Sed ſi ea. Nota quando accuſas aliquem de adulterio ad hoc vt ille puniaꝛ de adulterio ſufficit te ꝓbare ꝙ illa mulier habebaꝛ ꝛ tractabaꝛ vt vxor. nō eniꝫ requiritur ꝙ ſit vxor vere. ꝛ hoc qñ accuſas iure extranei. ſꝫ ſi vis accuſare iure mariti opoꝛtet te ꝓbare ꝙ vere ſit vxor. alis non potes accuſare iure mariti. ita dicit iſte tex. quē tene menti. tamē aduerte eo ipſo ꝙ ꝓbas ꝙ ipa habebaꝛ ꝛ tractabatur vt vxor preſumit vxor. vt. l. in libere. ſ. de ritu nup. ꝛ. l. in cōcubinatu de cōcubi. ſi ergo ex alia parte. ſ. ex parte accuſati rei ſieret ꝓbatio ad ꝓbandū ꝙ illa nō poterat eſſe vxor non releuat quin cōdēnetur de adulterio. ſed debet ꝓbare ꝙ nō tractabatur nec habebatur vt vxor ꝛ hoc ꝓbato reus abſoluetur: vñ ſcias facere articulos tam ad ꝓbandum adulteriū q̄ ad defenſionē qđ tene mēti.

Judex. Uides ergo ꝙ exceptio lenocinij aggrauat maritum nō mulierē releuat qđ ē verꝫ poſt nomen rei receptum inter reos vt vidiſtis. ſ. e. l. ij. §. ſi publico. ante nomē vo receptum inter reos dico ꝙ exceptio lenocinij repellit maritum ab accuſando: nō tamē mulierē liberat. vt videbitis. ĵ. l. ꝓxi. §. j. ꝛ. l. ſi maritus. §. ꝓſcriptiōes. ĵ. eo. ti. ꝛ ibi dicā.

Siquis uxorem. Ex iſto. §. nota ad hoc ꝙ quis accuſet iure mariti oportet ꝙ tempore adulterij cōmiſſi eſſet maritus. ꝛ ideo ſic deberet poni in libello ꝙ tempore cōmiſſi adulterij erat eius vxor. Secūdo nota ꝙ ꝓfirmatio ſequēs nō operaꝛ vt de tempore antecedēti poſſit accuſare. ꝓtra hoc facit. l. ſiquis plane. ſed rñdeo ibi loquiꝛ de ea que ab hoſtibus eſt reuerſa. ꝛ ſic fictio poſtliminij fingit eam retro fuiſſe in ciuitate: ſed in iſtis tribus ꝑmis caſibus loquiꝛ qñ fictio nō vendicat ſibi locū. Cōtra hoc oppo. ꝛ nō videꝛ bene dictū. nam qñ cōcubina nupſit amaſio retrofingiꝛ fuiſſe vxor ꝛ filij legitimāꝛ. vt inſti. de nup. §. fi. ꝛ. l. pe. ꝛ antepe. C. de nā. li. Sol. hic trahiꝛ retro quo ad legitimationē liberoꝝ nō quo ad alia. Item op. ad verſum vel in filia ratihabitio ſequens retrotrahitur. vt C. ad mace. l. fi. ergo conſenſus patris debet retrotrahi. Rñ. illa regula ꝙ ratihabitio retrotrahaꝛ loquiꝛ in his que nomine noſtro geſta ſūt. ſed ḃ matrimoniū cōtractū ꝑ filiā nomine patris nō fuit ꝓtractū. vnde illa regula ꝙ ratihabitio retrotrahiꝛ ad hūc caſum nō porrigiꝛ. vel aliter ratihabitio retrotrahiꝛ verꝫ eſt exiſtentibus rebus integris. ſecus ſi alia mutatio ſupuenit. arg. l. bonoꝝ. ſ. rē ra. ha. ꝛ hoc inducit Bi. in ar. ad. q. ſi quis fecit pacem ꝓ ſe ꝛ ſuis cōplicibus ꝛ ſequacibus demū vnus ex complicibus fuit offenſus anteq̄ ratū haberet ꝙ ratihabitō ſequēs nō porrigaꝛ ad delictū cōmiſſum ante ratihabitionē. hoc nō examino mō. Ultimo volo voſ ſcire vnū aliquis accuſauit aliquē ꝙ ꝑ vim cognouit quandā mulierē qualiter debet verba cōcipe. vidi quoſdā qui ſic dixerūt ꝙ cognouit talē violenter certe nō bene dicit quia verbū violēter pōt intelligi actiue ꝛ paſſiue. nā poteſt intelligi ꝙ fecit violēter. vel qꝛ fecit viz mulieri. vl qꝛ paſſus fuit vim ab ea. nā iſta nomina verbalia poſſūt intelligi actiue ꝛ paſſiue. vt. l. filius. ſ. de teſta. ꝛ. l. ij. ꝛ ibi no. ſ. đ duo. reis. Idem ſi diceret cognouit talem per violētiam ideo debet dicere in libello expreſſe ꝙ talis cognouit talem paſſam ab eo vim in cōmittendo adulteriū vt dicit ḃ ꝛ. l. vim paſſam. ĵ. eo.

Si minor. No. ꝙ illa q̄ ē minor. xij. ānis excrescēdo penes maritū i etate legitia incipit eē vxor. qđ itellige niſi ſpeſ ſpōſalioꝝ eēt ſoluta vt dixi. ſ. e. l. miles. §. q̄rebaꝛ. not. tex. i fi. ibi aboleuit eni ꝛc.

Idem dicendum. Nota tex. ibi ſecūdo enim accuſat ꝛc.

S cuius ope. No. ergo ꝙ iſti mādatores iſtaꝝ pactionū illicitaꝝ tenentꝫ eadē pena qua tenentꝫ ipi facientes qđ tene menti.

Si uir. Uides ergo ꝙ lenocinium mariti nō excuſat mulierē. ſꝫ iſta exceptio repellat maritꝫ ab accuſando ſi opponaꝛ ante nomē rei receptū inter reos. ꝛ ex hoc pꝫ ꝙ iſta exceptio ē dilatoria nō peremptoria ſꝫ glo. dicat ꝓriū. ĵ. l. ꝓxi. §. ꝓſcriptiōes. ꝛ ibi dicaꝫ.

Jure mariti. Op. ꝛ videꝫ ꝙ ille qui accuſat iure mariti teneaꝛ de calūnia. vt C. eo. l. q̄uis. ꝛ. l. iure mariti. ꝛ. l. auxiliū. ſ. de mino. gl. dat plures ſo. breuiꝫ iūge ꝑmā cū vltima ꝛ erit vera: aut accuſat poſt. lx. dies. ꝛ tunc teneꝫ de calūnia maritus: qꝛ nō accuſat iure mariti ſed iure extranei. vt. l. mūles. §. ſexaginta. ſ. eo. ti. aut accuſat. infra. lx. dies. ꝛ tūc nō teneꝫ de calūnia ꝓſumpta vt in cōtrarijs: ſed de euidenti calūnia bñ teneꝫ vt hic. Quero qđ ꝓuilegiū hꝫ pater ꝛ maritus. dic vt in glo. ꝛ bene.

J maritus. Tene mēti iſtud ꝑn. qñ duo habēt equale ius et ē locus ꝓoccupatiōi ſi vnus impeditus eſt impediꝫ ſocius ita vides hic qđ ē notādū. quid ergo dices in ciuitate iſta poteſtas ꝛ capitaneus quilibet habet eq̄lem iuriſditionē in maleficijs eſt ne locus ꝓoccupationi Item in quibuſdā terris vidi vt ff. ꝙ duo dñi habēt iuriſditionē: videlicet vt ille qui ꝓoccupauerit ille ſibi habeat cognitionē de maleficijs. vacante ergo officio poteſtatis hic poterit ne ꝓoccupare capitaneus. hic videtur tex. eſſe ꝙ nō cogitabitis tamē.

Legis iulie. Aut ē abſens cauſa rei publice ꝛ in alia ꝓuincia aut in eadē. ꝑ caſu aut fuit abſentia ꝓcurata ꝛ ſibi nō ꝓdeſt alis ꝓdeſſꝫ vt ꝓtra eū nō ꝓcedaꝛ. ſecūdo caſu pōt ꝓtra eū ꝓcedi vt ḃ dicit. ꝛ hec eſt vna de all. que poſſūt fieri ꝑ excuſatorem vt dixi in. l. pe. §. ad crimē. ſ. de pub. iu. Item nota in hac. l. aliud eſt quē eſſe abſentē. aliud eſt vice abſenti haberi vt hic. ꝛ aliud ē meretrix. ꝛ aliud ē hūi loco meretrici vt. l. meretrix. ĵ. đ v. ſig. ꝛ aliud ē remiſſio: aliud ē vice remiſſionis haberi. vt. l. pretor. §. j. ſ. de op. no. nū. ꝑ hoc ſ. de ſuis ꝛ legi. l. j. ī ꝑn. ꝛ ſic facit ad. q. ꝙ aliud ē quē eē ciuē aliud loco ciuis haberi. Aduerte in his que ſūt facti vere. aliud ē tale eſſe. aliud eſt haberi ꝑ tali vt hic. aliud eſt eſſe abſentem. ꝛ aliud haberi ꝑ abſente vt hic dicit. nō enim poſſet facere lex ꝙ ille qui eſt preſens eſſꝫ vere abſens. ſed pōt facere ꝙ habeaꝛ ꝑ abſente. vt. l. in libello. §. facte. ĵ. de cap. ꝛ poſtli. reuer. ſed in his que ſūt iuris idem eſt eſſe tale vl haberi ꝑ tali niſi rōne cōtrarietatis aliud dicaꝛ. exemplū qđ vide. dic ſtatutū ꝙ filia nupta in omnibus habeaꝛ vt ſui iuris. Ego dico ꝙ iſta eſt vere ſui iuris: qꝛ ſtatutū pōt hoc facere. vt in auc. cōſti. q̄ de dig. p totā conſti. ꝛ in auc. ſed ep̄alis dignitas. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ idem dico in omnibus que ſūt iuris. vbi lex dicit ꝙ factū habeaꝛ ꝑ nō facto: qꝛ vere nō eſt factū quo ad id qđ iuris eſt qꝛ obligatio nō naſciꝫ. vt. l. nō dubiū. C. de le. ſed ſi ex eo reſultaret cōtrarietas. tunc eſt aliud eſſe tale ꝛ aliud haberi ꝑ tali. exemplū filiuſſa. in caſtren ſi peculio habeꝫ vt paterfaſ. vt. l. ij. ſ. ad mace. nō eſt vere paterfa. qꝛ nō pōt eſſe ꝑ parte paterfa. ꝛ ꝑ parte filiuſſa. qꝛ ſic reſultaret cōtrarietas qđ eſſe nō debet. vt. l. ſi pariꝫ in fi. ſ. de libe. cā. hoc dico plenius in. l. ſi is qui ꝑ emptoꝝ. ſ. de vſuca. ad ꝓpoſitum ſi ſtatutū huius ciuitatis dicat ꝙ aliquis habeaꝛ ꝑ ciue quid importēt iſta verba ḃ eſſent videnda duo. primo an ex hoc ille ſit vere ciuis ꝛ ex precedentibus pōt colligi ꝛ dixi plene in. l. ſi is qui ꝑ emptoꝛe. ſꝫ nūc nō exaio. Secūdo ē videdū poſito ꝙ nō eſſet

si eēt ve ciuis qd ipoztēt bīi ꝓ ciue: Rñ. in his q̄ ciuitas ista posset concedere ciuib⁹ bn̄etur ꝓ ciue ⁊ vt ciuis tractabitur. sz i his q̄ bn̄t ciues istius ciuitat⁹ aliūde q̄ ex concessione ciuitat⁹ vt puta rescripto principis vl̄ pape tūc ñ haberēt nec tractarēt ꝓ ciue. hoc ꝓbo per. l. codicill. §. fi. ff. de le. ij. vbi dixit testator qꝫ volebat volūtatē suā haberi pro ꝓ legitīe facta illa verba ipoztant in his q̄ pōt testator. s. vt valeat iure codicillorū: nō aūt impoztāt qꝫ solennitas testi videat diminuta que veniebat auctoritate l. vt. l. nemo potest. ff. de le. i. Ideo cum ciuitas ista habeat ꝓuilegiū a sūmo pontifice vt ciues huius ciuitatis non possent trahi ad iudiciuz extra ciuitatē. istud ꝓiuilegium non trahīt ad terras subditas q̄ruz ciues habentꝫ ꝓ ciuib⁹ h⁹ ciuitat⁹: sz hēt locum tm̄ in veris ciuibus huius ciuitatis.

Si negauerint. Iste. §. habet duas lec. ꝑncipales. prima i eo qui renunciauit añ accusationē ꝓpositā. ꝯa i eo q renunciauit post accusationē ꝓpositaz. Op. dr̄ hic qꝫ ille q negauerit non auditur postea. ⁊ sic īnuit qꝫ pactio de non accusando de adulterio valeat. ꝯ i. l. transigere. C. de transac. dicit gl. h̄ non fuit transactio nec pactū: sz fuit q̄dam illicita repudiatio. ⁊ est ratio qr repudiando accātor vī dicere se nō hr̄e ius: vt. l. si aduersarius. C. de fi. instru. qō nō fit ꝓ transactionē. videte dn̄i ista so. nō plz mihi: nā ista ratio bene ꝯcludēt iter renuntiationē ⁊ trāsactionem: sed in pacto simplici ē eadē rō q̄ in renunciatione: nam paciscendo sine pecunia reus nō dr̄ crimē ꝓfiteri: vt. l. furti. §. si pact⁹. ff. de bis q nō. infa. sz. l. transigere dic̄ trāsigere vl̄ pacisci. ⁊ sic logtur de pacto simplici ⁊ de transactione. qd ergo dicemus dico ꝙ put. l. ista intelligīt in eo q negauit post accusationem ꝓpositā: Rñ. qꝫ h̄ nō audīt iō qr desistēdo est infamis: vt. l. qui destitit. ff. ad turpil. ⁊. l. ij. §. i. ff. e. ⁊. C. q ac. nō pos. l. accusationē. transactio tamen nunq̄ valuit: vt. l. trāsigere. vñ non obstat illa. l. sz prout hec. l. itelligīt i eo q desistit ante accātionē ꝓpositā. So: vt dicā. ff. primo contrario. Op. de. l. iij. §. si is. ff. de sepul. vio. So. plēs dantur. vna est qꝫ ibi distulit h̄ oio destitit. ista bona ē in se. vel alīt hec ītelligitur fm illaz qꝫ non auditur. s. si est ab alio ꝑuentus. ⁊ hoc itelligēdo qꝫ dixit se nolle agere añ accusationem ꝓpositā. ⁊ fm h̄ nō ob. l. transigere. alij vt Jo. dn̄t spāle i crie adulterij vt qꝫ dixit nolle se agere de cetero non auditur. hāc opi. puto verā ꝓbat̄ ꝓ casum. ff. e. l. miles. §. socer. Item ꝓbatur ꝓ rōnē: ille enim q negligit vindictā domus sue quodāmō in crimen lenocinij icidit vt habuistis i. l. ij. §. ij. ff. e. fm hoc rn̄detur ad. l. transigere qꝫ non valet transactio cum ille q transigit repellētur nō ex vigore transactionis: sed qr suspect⁹ ē i accātione. Ulterius op. de. l. q destitit. ff. ad turpil. So. illa. l. facit pro. Item op. de. l. siqs libellos. C. de ap. Rñ. ibi fuit iusta pnīa. h̄ iusta. codez modo rn̄det ad. l. non nunq̄. ff. de col. bo. His visis q̄ro de tribus. q. ꝓ q̄ro vtz istud desistere seu renūciare ꝓcessui iā ichoato impediat iudicē ꝓsequi crimen sup eodē ꝓ cessu: Rñdeo aut ē crimē sup quo licz transigere: ⁊ tunc impediet iudicē ꝓsequi crimen sup eodē ꝓcessu. ⁊ h̄ est casus in. l. transigere ⁊. l. fi. ff. de ꝑuari. si vo nō licz transigere: ⁊ tunc iudex sup eodē ꝓcessu poterit crimen ꝓsequi: vt. l. ij. C. de abo. Scdo q̄ro vtrum istud desistere seu renunciare ⁊ pacisci seu transigere faciat reum br̄i ꝓ ꝓfesso: Rñdeo aut sunt casus i q̄bus licz transigere ⁊ ñ habetur ꝓ ꝓfesso reus: vt. l. fi. ff. de ꝑuari. ⁊. d. l. transigere. aut sūt alij casus: ⁊ tunc aut desistit accātor recepta pecunia a reo ⁊ habetur reus ꝓ cōfesso. aī. secus: vt. l. athletas. §. fi. ⁊. l. se. ff. d bis q nō. infa. Tertio eēt vidēdū an istud dsistere seu renūciare faciat icidere i turpil. dsistētē. ⁊ h̄ eēt vidēdū. aut renūciauit añ accātionē ꝓpositā: aut ꝓ accātionē añ litꝫ ꝓte. aut ꝓ litꝫ. ꝓte. desistat. ꝑ casu nō icidit i turpil. vt. l. miles. §. socer. ff. e. ꝯ casu ⁊ tert o dic vt i. l. senat⁹. §. q ꝓ. ff. ad turpil. Quarto est videndū vtrū ille qui desistit seu renūciauit admittat̄ itez ad accānduz ⁊ ē hec nr̄a mā i q̄ distingue: aut loqmur in casib⁹ in q̄b⁹ licz transigere ⁊ de cetero nō admittet: vt. l. trāsigere. aut i casib⁹ i q̄bus non licz transigere ⁊ tūc aut renūciauit añ q̄ accātio ꝓponeret aut ꝓ. ꝑ casu si q̄dē ē ab alio ꝑuentus ⁊ non admittīt ad accāndū itez vt. l. iij. §. si is. ff. de sepl. vio. si non est ꝑuentus admittet ad accānduz vt ibi fallit in crie adulterij vt h̄: ⁊ ꝓbat̄ in. l. miles. §. socer. ff. e. ꝯ casu qñ desistit ꝓ accusationē ꝓpositā: tūc de cetero nō poterit accāre nec audīt non qꝫ pactio illa de desistendo valuerit: sz repellīt ꝓpter suspicionem ⁊ ꝓpter infamiaz: vt. l. qui destitit. ff. ad turpil. ⁊. l. accāre. C. qui ac. non pos. Ultimo quero vtrum hoc sit verum de iur̄ canonico: dic de hoc vt nō. ꝓ Inno. extra d̄ colluſi. c. ij. dic vt ibi.

Lex iulia. Minor non pōt accāre de adulterio nisi de commisso cum vxore sua ⁊ in eo de facili calūnia nō ꝑsumīt. h. d. nō in pria pte qꝫ minor. xxv. annis nō pōt accusare de adulterio ⁊ ē spāle i hoc crimine aī. de publico crie pōt accusare si est maior xx. annis: vt. l. ij. ⁊. l. q accāre ⁊ ibi nō. ff. de accu. Sedo hēt qꝫ suā iuriā ꝓsequenti nulla exceptio obijcīt. Contra. ff. e. l. i ꝑn. vbi obijcīt ei qꝫ ē magistratus. h⁹ tior dic̄ gl. qꝫ due exceptiones. s. etat⁹ ⁊ lenocinij nō obijciuntur minori sz cetere exceptiōes sic. aduerte istud qꝫ glo. dicit qꝫ exceptio lenocinij nō obijcīt minori ē verū sic̄ ñ obijcitur maiori. s. p⁹ nomē rei receptū iter reos: sz eo casu quo pōt obijci maiori pōt obijci mīori: qr ē doli capax ⁊ i eo cadit d̄lictū. ergo i h̄ d̄licto puniet vt maior vt. l. ipuberē. ff. de fal. ⁊. l. auxiliū. §. i delictis. ff. de mīo. Pro declarāda hac glo. aduerte q̄dā sūt exceptiōes q̄ mē respiciūt p sonā accātoris ⁊ iste nō opponunt suā iuriā ꝓsequenti casus ē h̄ fallit in illa exceptione qꝫ sit magīatus vt hac. l. i ꝑn. rō qr m gīat⁹ pōt esse reo terribilis. ⁊ ēt qr hoc rei publice ꝓiudicaret: vt. l. q accāre. ff. de accu. q̄dā sūt exceptiones q̄ respiciūt ipz delictū tm̄ vt exceptio ꝓscriptiōis vl̄ alia q̄ respicit delictū: ⁊ ista pōt opponi ciuilz accātori vt dic̄ glo. ⁊ bn̄. q̄dā ē exceptio q̄ respic̄ psonā actoris ⁊ accusati mixti vt qñ sili⁹ vl̄ liber⁹ accāt ꝓrem vl̄ patronū: vl̄ suus dn̄m: ⁊ iste exceptiōes ꝑnt obijci fm qꝫ vidistis i. l. hi tm̄. §. j. ff. de accu. si āt vult̄ scire i q̄b⁹ casib⁹ mīor. xxv. annis tanq̄ maior admittat̄ i iudicio. vide Inn. ex d̄ resti. spo. c. ex pte. i glo. sup vbo mīor. Ultimo i. §. mīno rem. vide gl. q̄ incipit. s. sic. ff. de mīno. l. iij. ⁊c. ibi ar. ꝯ. ⁊c. so. vt nō. in. l. iij. §. mīno ⁊c. ff. de mīno.

Prescriptiones. Hic ē bon⁹. §. multum Op. C. sē. rescin. non pos. l. pemptorias. gl. dic̄ fateor hoc cē verꝫ i exceptiōib⁹ dilatoriis. pemptorie vo pn̄t opponi vsq̄ ad sniam sic̄ i ciuilib⁹. hec est vera opi. alij dn̄t qꝫ in crialib⁹ pemptorie dēnt oppōi sp añ nomē rei receptū iter reos: hoc ñ placet qr idē modus ꝓcedēdi i crīali ē sic̄ i ciuili: vt. l. absētem. ff. de penis. ꝓterea defēsiōes reoꝝ pquirūtur q̄nq̄ p sniaz vt. l. j. i. fi. ff. de q̄sti. mlto magis añ sniaz qō ēt appet qr i crīali dātur plēs dilatiōes q̄z in ciuilib⁹ vt. l. in pecuniarijs. ff. de ferijs. ideo tene primā so. Sz ꝯ hoc op. de. l. ij. §. si publico. ff. e. So. dic̄ glo. spāle ē i lenocinio q̄ exceptio licz sit pemptoria: tm̄ p⁹ receptū nomē rei iter reos nō pōt opponi. hoc nō ē bn̄ dictū qr exceptio lenocinij nō ē pemptoria qr p eam delictū nō pmīt sz accātor ab accāndo repellīt. ⁊ sic tm̄ psona reijcīt: vt. ff. l. pr. §. i. ⁊. l. si vxor. §. iudex. ⁊ sic nō est peremptoria sed dilatoria. iō

dz opponi añ nomẽ receptũ iter reos. Item op.dixi eodẽ mõ ꝓponit exceptio in criminalibus sicut i ciuilib⁹ ꝫ i crialibus exceptiones dilatorie ꝓponuntur tm̃ ante litꝭ ꝓte. vt.l.exceptiones.C.de proba.ꝛ.l.fi.C. de.pba.ꝛ. l.fi.C.de excep.ꝛ.l.pomponius.§.rati.s̃.de ꝓcu.sed in criminalib⁹ ꝓponũtur post litꝭ.ꝓte.quo ad nomen recipiendum iter reos qꝺ fit p⁹ litꝭ.ꝓte.vt nõ. hic ꝛ.s̃.e.l.§.j.ꝛ. l.absentẽ.ſ.de pe.l.adulterã.C. e.ꝛ.l.hos accusare .§.j. s̃.de accu.ergo apparet qꝙ dilatorie opponunt post litꝭ. ꝓte.Bi.fatetur qꝙ hoc ẽ plus in criminalib⁹ qꝙ vsqꝫ quo recipit nomen inter reos pñt dilatorie exceptiões opponi.videte ista questio pẽdet ex illa qñ dicat nomẽ rei recipi inter reos:de quo dixi in.l.is q reus ꝺ publi.iu. nam tenẽdo opi.Bi.ipe dicit vitatẽ:ſz tenẽdo aliã opi. quã ibi tenui dñt idẽ ẽ i crialibus qꝺ in ciuilib⁹. de hoc dixi ibi:iõ hic nõ insisto.

Siquis adulterium. Hic ẽ bon⁹ casus ꝛ plies fec̃ me dubitare. Op.ſ.ad turpil.l.i.§.accusationẽ.dic̃ glo. vꝛ ẽ qꝙ nihil agit sed necesse hz petere abolitionez.ꝺ hoc dicam in.l.ꝫria.sed q̃stũ ad ꝓpositũ hoc spãle puto i adulterio qꝙ iste libellus nõ ꝓcedit ẽt si nõ opponat:ſz i alijs puto qꝙ si nõ opponat iudiciũ ꝓcederet:vt.l. si accusatorib⁹.ꝛ ibi nõ.C.de accu.ꝛ Bi.s̃.de accu.l.hos accusare §.lege.

Ali uxori. Diuiditur cum.l.se.ꝓmo ponit vnum dictuz.ſo circa illud formal.v.q.ꝓ ordinem vsqꝫ ad.§.q̃rit in.l.denuntiasse.ꝛ ista ẽ solemnis mã ꝛ.l.denuntiasse est glo.l.q vxori. Nõ qꝙ sufficit denunciationem seu ꝓtestationẽ fieri ex iudiciũ qꝺ tene menti. Idem nõ ꝓ glo.s̃ de vbo.ob.l.q rome.§.coheredes i gl.pua sup verbo testõ.idẽ nõ.i.l.fideiusſor.§.fi.s̃.de fideiuſſ.i glo.sup vbo reus. facit.s̃.de li.ag.l.i.circa ꝓn.

Quid ergo. Nõ qꝙ libellus nõ habet vim denunciationis:ꝛ iõ si aduertaꝫ bene omnes.ll.q̃ tractant mãz more dñt qꝙ nisi ꝓcedat mora incipit teneri de interitu a die litꝭ ꝓte.nõ dñt a die libelli dati:vt nõ.in.l.moza.s̃.de vſur.ꝛ.l.qꝙ te.s̃.si cer.pe.ꝛ l.vinũ.e.ti.ꝛ.l.in hac.s̃.de tritica.ꝛ potest esse rõ qz ante litꝭ ꝓte.non dicitur qs petere ſz velle petere:vt.l.amplius s̃.rẽ ra.ba.libellus enĩ tibi offertur vt deliberes vtrũ velis cedere vl̃ ꝓtendere:vt in auc̃.offerat.C. de litꝭ ꝓte.ꝛ.l. j.in ꝓn.s̃.de eden.ſo habes hic alia nõ.qꝙ licz qs sit certus:tñ ꝺz ei denunciari.qꝺ facit ad.q.quam ponit glo.i l.emptor.C.de euic.vtꝫ venditori scienti litigium debeat denunciari:quam.q.tractat ibi.Ci. multum leuiter.ꝛ Bi.in.c.cũ q certus ex̃ de re.iur.li.vj.ꝛ ibi Bi.p⁹ multa dicit sic.qñꝫ denũciatio ẽ de substãtia:ꝛ tunc simplex scia nõ sufficit ita logtur hec.l.qñꝫ sola scia est de suba non denuntiatio:ꝛ tunc in istis casib⁹ denunciatio non ẽ necessaria:vt.l.j.in fi.s̃.de ac.emp.ꝛ.l. j.§.intelligitur.s̃ de edi.edi.in dubio dic̃ Bi.presumenduz vꝝ sciam potius esse de substantia q̃z denunciationem cũ denunciatio fiat vt qs certificet.ꝛ in isto casu dubij loquitur illa regula eũ q certus est amplius certiorari non debet ꝛc.ista vba licz videantur multũ pulchra:habent tñ modicum saporis. In isto casu dubij dñi dico ispicienda esse vba l.qñꝫ denunciatio fit solum ad hoc vt qs sciat aliquid qꝺ est de presenti ne fiat aliqd de nouo:isto casu regrit denuntiatio.casus est hic:nam maritus ꝺz denunciare vxori ne nubat ꝛ qꝙ abstineat a nubendo qz intendit eaz accãre vt hic ꝺr̃:nam ex sola scientia qꝙ vir vult accusare vxorem non inducitur illa ꝺnunciatio ne nubat. modo ad propositum in materia ꝺ emp.ꝛ ven.l.i.C.de pi.ꝛ cõmo.rei vendi.dic̃ qꝙ emptor ꝺz denunciare venditori qꝙ venditor veniat ad suscipiendum iudiciũ ꝛ ad eũ defendendum non ergo sit ei denunciatio soluz vt sciat sed vt aliud fiat propter illud qꝺ scit:ideo denuntiatio requiritur.casus est hic quia ex sola scientia venditoris qꝙ mouetur litigiũ nõ inducit denunciatio qꝙ vẽditor veniat ad defẽdẽdũ ꝓput dicit.l.i.de pi.ꝛ cõmo.re.ven.ideo denũciatio requiritur.

Quid ergo. Nõ qꝙ in denuntiatione seu protestatione regrit cã nec vꝝ qꝙ sit necesse qꝙ specificetur cã sed generaliter ponatur.fallit i nũciatione noui op⁹ vbi nõ ꝺz inseri cã nisi petatur:vt.l.j in ꝓn.ꝛ ibi nõ.s̃.de no.op.nũ.hunc passũ de insertione cause tractabo cum tractabo mãm ꝓtestationis. Ultimo in hoc.§.dic̃ Bi. qꝙ habemus glo. corruptam que incipit qz non decedit ibi nõ admitti denunciationez ꝛc. ꝛ dicit qꝙ est corrupta vicio scriptoris : quia ꝺz dicere nõ nõ admitti:sed nos possumus dicere gl.dicere vitatẽ nõ admitti ꝺnũciationẽ sine cã.ſ.expressa ꝛ specificata quia sufficit qꝙ in genere fiat mentio ꝺ adulterio:ſz si oio omitteret tunc non valeret vt dic̃ tex. Item vide gl.ibi:ſz arcõtra.s̃.de ac.ẽp.l.i.ĩ.fi.sed ħ denuntiatio ẽ de suba dixi in precedenti.v̄.

Quid tamen. Pone casum ego uidi qꝙ sufficit qꝙ cã inseratur in genere.ſz qd si in denunciatione iseruit cãm limitate: dixit eniz qꝙ accusat talem de adulterio cõmisso cum tali.dicit iurisco sultus qꝙ tunc hz illã nec̃ ꝓseq:nec põt ꝓsequi aliã ex vigore illi⁹ denũciatiõis.h.d. Iste.§.fac̃ qꝙ non dẽat ifi dies in accãtione:vt.l.libellor.s̃.de ac.tñ si accãtor ifit die ꝺz illum ꝓbare vt ħ dixi i.l.is q reus.s̃.de pub.iu. Itẽ iste.§.iducit i ar.ad.q.quotidianã.aligs accãuit aliquẽ de pcussiõe cũ sãguie vl̃ de pcussiõe de nocte vel de alio delicto cũ alia q̃litate q̃ q̃litas nõ ꝓbat:ſz ꝓbat tm̃ delictũ qz ꝓbat pcussio ſz nõ cũ sanguie vl̃ de nocte:vtꝫ ex illo delicto possit seq ꝯdẽnatio. Istã.q.ponit Ci.C.ꝺ ꝓba.l.iij.ꝛ ibi vꝝ tenere qꝙ non possit seq ꝯdemnatio ꝙ hãc.l.ꝛ.l.ꝓtor.§.docere.s̃.vi bo.rap. Bul̃.de cu.ponit eam in.l.quid ergo.§.pena grauior.s̃.de his q nõ.isa. ꝛ ibi videtur dicere qꝙ possit seq cõdemnatio ar.l.bouẽ §.aliqñ.s̃.de edi.edi.alij ꝯsueuerunt dicere qꝙ illa qualitas debet detrahi pendente iudicio:ꝛ hoc modo sequatur condemnatio de delicto:vt.l.in delictis .§. si detracta.s̃.de noxa.mihi autem videtur dicendum qñꝫ illa qualitas que non ꝓbat fac̃ cessare ꝓpositã actionez seu accusationẽ:ꝛ tunc ꝺz seq absolutio ita loqtur.l.ꝓtor.§. docere.nã nisi hoies sint coacti vl̃ sit factũ i turba non hz locũ illa accusatio.qñꝫ illa q̃litas nõ facit cessare accusationẽ ꝓpositã:ꝛ tũc qñꝫ alterat factũ seu crimen qz facit illud esse aliud factũ:tũc nisi qualitas ꝓbet nõ põt sequi condẽnatio.casus est hic.qñꝫ non alterat factũ:tunc ex eodẽ ꝓcessu põt sequi condemnatio.casus est hic.tamen hic est aduertendum quia si effectus condemnationis ẽ diuersus propter illã qualitatẽ ꝺz detractio illius qualitatis fieri pendente iudicio al̃.non põt seq cõdemnatio: vt.l.in delict⁹.§.si detracta.s̃.de noxa.nec ob.l. bouem. §.aliqñ.quã alle. Bul̃.de cu.qz ibi verba petitionis pñt adaptari ad redibitoriaz sicut ad actionẽ quanto minoris:naz qꝺ nihil ẽ min⁹ ẽ vt ibi ꝓz:ita debetis intelligere hanc mãm. Tñ ꝓ declaratiõe oz nos videre q̃ sũt illa q̃ mutant delictũ ꝛ alterant actionẽ.aduerte.bñ. Primo ergo q̃ro vtꝫ variatio tp̃is vl̃ loci faciat videri aliud delictũ:vꝝ qꝙ sic.C.de testi.l.testiũ.ꝛ qꝺ ibi nõ.i glo.facit ad ħ.s̃.de incẽdi.rui.nau.l.ei.§.fi. In ꝫriũ probat sic.duo rei nõ pñt ꝓstitui si teneant ad diuersa:vt.l.si id qꝺ .s̃.ꝺ duo.reis.ſz diuersitas tp̃is vel loci nõ ipedit ꝓstitutionẽ duorũ reor̃:vt.l.ex duob⁹ el.j.ꝛ.l.can dẽ in fi.s̃.ꝺ duo/

bus

bꝰ reis. ergo ꝛc. Rñdeo quoddã ẽ tps i quo aliqd fit et istud facit videri diuersã rẽ esse z diuersum factum: vt. d. l. testium z. l. j. in fi. s̃. de incen. ru. nau. quoddaz est tps i qꝺ ꝓfertur effectus alicuius rei vtputa solutionis effectus z istud non facit videri rem diuersam. Idem dico ꝺ loco p eadem iura. nunc ad ꝓpositum si ego dicerem qꝺ ticius interfecit seium tali die z ꝓbaret de alio non posset seq cõdemnatio quia alia res ẽ. nec posset fieri detractio qz esset nouam rẽ i iudicium deducere z ñ esset adij cere vel detrahere qualitatem primo. sed si ego posuissez in libello accusatorio diem effectus qꝺ ex tali vulnere tali die ẽ mortuus pꝰ: tunc diẽ istũ possũ mutare qz non facit videri nouũ ꝺictũ: neqz alterat ipz p iura ꝓalle. z idẽ dico in loco. per ea tñ q̃ dixi non denego qn qñ mensis est tm̃ ꝓpositus nõ posset declarari dies illius mensis: qz illud non est mutare tps: sz magis declarare z limitare. ℞ ãt posse fieri dixi i. l. is q reus. s̃. de pub. iu. Videamus vltra vtz adiectio vel detractio qualitatis imutet actionẽ: nã qualitas non imutet subiectum: sz an actionem imutet vt faciat videri nouam actionez dubito: sz tñ aduerte qñqz. l. disponens sup certa qualitate delicti ponit penã p se z non respectiue ad penã q̃ imponitur ꝓ delicto simplici tũc inducit noua actio z noua accusatio. Exẽplũ ꝓ pcussione simplici est actio iniuriaz ꝓ percussione facta oibus coadunatis ẽ actio. l. iulie de vi. q̃ ẽ alia pena: vt. l. iij. C. ad. l. iul. de vi. illa ergo qualitas coadunatis hoibus inducit actionẽ nouã. Idẽ in parricidio qz punit homicidium sub illa qualitate qz filiuz occidit z ẽ noua accusatio vt habuistis in. l. senatus. s̃. ꝺ accusa. sz si pena ꝓpter illam q̃litatẽ augeret vl̃ minueretur respectiue ad penã q̃ponit ꝓ delicto simplici: tunc non esset noua actio vel accusatio: sz eẽt adijcere q̃litatem veteri actioni. exẽplum actio. l. aql. datur in simplum z ꝯ negantẽ in duplũ ꝓpter negationẽ ergo augeꝫ pena ad duplũ eius qꝺ erat primo: qñ pena ponit respectu ad primam non p se simpliciter. Itẽ aliud exemplum ꝓ delicto fui teneꝫ dñs: tñ si fuit sciens exigeꝫ insolidũ si fuit ignorans põt liberari de pena dando fuũ ꝓ noxa. Iste qualitates non disponunt p se: sz respiciunt ꝑmaz penã io dñt adiectiones: vt. l. in delict. §. si detracta. s̃. de noxa. Idem in ꝯctu ꝓ ꝯctu serui dñs teneꝫ actione ex contractu: z si iussit teneꝫ insolidũ prꝛa actione quia iussit. si non iussit de peculio tenetur. si non est peculium tenetur quatenus est in rem vsum: z sic iste q̃litates disponũt circa ꝑmam actionẽ z circa exactionem eius qꝺ veniebat i prima actione. z io non dñt noue actiones sed adiectiones primaz accãtionũ: vt. l. si filꝰ i fi. s̃. de in rem verso z l. iij. §. cui congruit. s̃. de pecul. nõ in. l. iij. i fi. s̃. ꝺ exer. mõ ex ꝑdict̃ ha bes perpendere statꝫ vtrum statuta ꝓpt aliqz qualitatẽ ponunt penam. vt si nobilis interficiat popularem puniaꝫ in tm̃: tunc esset noua accusatio. si vero dicerent statuta pena quadruplicet: tũc esset adiectio noue accãtionis: z ista qualitate ꝓbata vel non scies quid habes facere detrabere vel non. Quero si absolutoꝛia est secuta ꝓpter qualitatẽ adiectã nõ ꝓbatã an potest de nouo itez accãri ꝺtracta illa qualitate: z vr̃ qꝺ non vt. l. i delict̃. §. si detracta. s̃. de noxa. in ꝯrium qꝺ sic in. l. habebat i ꝑn. s̃. de insti. bz. dico sic sigdem absolutio esset secuta sup facto quia factũ non erat ꝓbatum: tunc concedo qꝺ de nouo non põt accãri ꝓpter qualitatem: vt. l. si quis in totum. §. si ancillam. s̃. de excep. rei iudi. z. l. egie. ti. sz si p illã qualitatẽ tm̃ fuisset secuta absolutio cũ factum esset de se vez: tunc si qdẽ aliqs ꝯuenit ex delicto alterius ꝯcedo qꝺ itez ñ põt accãri vt. d. §. si detracta. sed si ꝯueniretur ex ꝓprio delicto: tũc valde bñ posset accãri de illo facto ar. d. l. habebat in ꝑn. z. s̃. si fa. fur. fe. di. l. i. §. i. z facit ad ℏ ar. qꝺ nõ. i. ꝺ. §. si ꝺtracta. Ulterius quero pone qꝺ qualitas in ꝑmo iudicio nõ fuit ꝓposita vtz ꝓpter illã qualitatẽ posset de nouo accãtio itentari. certe si ex ꝑmo iudicio sup facto simplici esset secuta ꝯdẽnatio dixi in. l. senatus. s̃. de accu. sed si ex primo esset secuta absolutio. hic est aduertenduz. si qdẽ ista talis adiectio que de nouo fit alterat delictum qꝺ qñ fit pz ex his que. s̃. vidistis: tunc sine dubio põt accãtio de nouo proponi qz alia res ẽ vt. l. cũ querit̃. s̃. de excep. rei iudi. sed si nõ alterat delictũ sz alterat accãtionẽ seu ꝯdẽnationem tunc aduerte vt dixi. s̃. aut fuit secuta absolutio quia nõ factũ z nõ põt de nouo accãri: aut iõ fuit secuta absolutio qz illa q̃litas que fuit necessaria nõ fuit ꝓposita: tunc põt de nouo accãri: vt. l. habebat in prin. s̃. de insti. z. l. j. §. j. s̃. si fa. fur. fe. di. fallit si ex delicto alteriꝰ ꝓueniaꝫ gs vt. l. i. delictis. §. si ꝺtracta. s̃. de noxa.

Sed z si per procuratorem.

Utrum denuntiatio seu ꝓtestatio posset fieri p ꝓcuratorem z nunqd regraꝫ spãle mãdatũ. Di. tractat i. l. de popillo. §. nũciatio. s̃. de no. op. nun. z. e. l. §. q ꝓcuratorio z ibi hoc tetigi. facit. l. aut q alit̃. §. j. s̃. qꝺ vi aut clã. z. l. j. §. j. s̃. de li. ag.

Queritur.

Qꝛ. qꝺ mulier ñ sit absoluta ꝺ adul. vt. j. l. prꝛi. i fi. so. absoluta est donec durat nupta vt ibi dicet. Ultimo. tene menti. l. nr̃az. ꝓmo qꝺ in maleficijs ita ꝯnexis z ita ꝯiunctꝫ sicut ẽ adulterium inter adulterũ z adulterã. tñ condemnato vno ñ est condemnatus alius. ex quo habes qꝺ licet ꝓducens falsos testes sit condemnatus non sequitur de necessitate ꝯ testes qꝺ ipsi sint falsi. z eodẽ mõ lz nõrius condemnatus sit de falso instr̃o nõ prꝛiudicat domino ad quez spectat instr̃m: vl̃ si ẽ ꝯdẽnatus de falso vnus ex cõreis stipulandi non ꝓiudicat alteri: vt. l. si docueris. C. de fide instru. Ultimo habes hic casũ spãlez de snia absolutoꝛia q̃ lata ꝓ vno socio ñ ꝓdest alteri socio eiusdẽ crĩs regularit̃ fallit i muliere vt ℏ qꝺ facẽ ad. q. quã dicã in. l. ꝓpri. §. si eo tempore.

Dulter.

Ulde glo. sup vbo pena alia. dicit glo. vt relegationis vel similis. innuit ergo ista glo. qꝺ relegatus non põt cõuenirꝫ in eo loco vñ est relegat̃. qꝺ facit ꝓ bãnito qꝺ ñ possit ꝯueniri ibi vñ exbãnit̃ ẽ. sz ꝯrium ẽ vitat̃ quaꝫ dic vt nõ i. l. eius in fi. j. ad munici.

Si eo tempore.

Iste. §. facit i ar. qꝺ cã ꝓuilegij superueniẽs lite pẽdente nõ ꝓsit licz ꝓdesset subsistẽs ab initio: z sic facit qꝺ delicatus supueniẽs nõ excuset reũ cuiꝰ ꝯriũ vr̃ sẽtire glo. s̃ de accu. l. hos accusare. §. ℏ bñficio. de quo dicã vob. j. de pe. l. j. ℔o facẽ ad qõnem quandã quã Di. ponit in. c. ratihabitio ex̃ de re. iur. li. vi. vtz absoluto malefactore videat absolut̃ mãdatoꝛ. z ibi distinguit Di. aut absoluitur ideo qz ꝓnunciat̃ delictũ nõ fuisse ꝯmissũ: aut absoluit̃ qz ꝓnunciat̃ ipz non fuisse i culpa. primo casu, ꝓdest mãdatoꝛi. ℔o nõ. alle. Di. de re. iur. l. duobꝰ. §. a fideiussore z. §. si ei. istꝺ dictũ Di. i eo qꝺ dicẽ si absoluit̃ qz nõ erat i culpa: z sic ꝓnũciat̃ sup iure nõ sup facto dicẽ bñ ꝓbat̃ j. ad. l. coꝛ. de sic. l. nihil interest. z qꝺ ibi nõ. i glo. nã licz furiosus absoluet̃ nihilominꝰ mãdatoꝛ teneꝫ. sz i alio mẽbro quo dicẽ ꝓnũciatiõez absolutoꝛiã latã sup facto ꝓdesse mãdatoꝛi male dicẽ fz Ricar. malũbre qz ℏ determinauit ipẽ i publica disputatiõe p hãc. l. nã ℏ vides delictũ ita ꝯiunctũ sicẽ adulteriũ inter adulterũ z adulterã: z tñ absolutoꝛia lata ꝓ vna ñ ꝓdest alteri nisi i cãu spãli mulieris nupte tpe quo cõmittit̃ adulteriũ vt ℏ dr̃. nõ ob. l. duobꝰ. §. a fideiussore qz ibi logt̃ i iuramento qꝺ bz vim

solonis vt ibi dr̃.aliud i ſnia q; ſnia lata ꝑ fideiuſſore ñ ꝑdeſt ꝑncipali: vt.l.aduerſus.s̃.de arbi.ita dic̃ Ricar: malũ.z bene.

Nupta. Nõ ceſſãte cã ceſſat effect᷒.iſtũ tex.indu cit Bi.in ar.ad.q.gdã ſcholaris iuraue rat creditori ſuo ñ recedere ſine ei᷒ lnia de ſtudio q ſcho laris habuit licẽtiã a creditore eũdi mutinã z iuit z reuer ſus eſt vſq; poſſet de nouo recedere. z Bi.dic̃ q nõ ar. h᷒ lic̃ q; illa lnia videat eſſe ꝓceſſa q̃diu illõ ire z redire fiat nõ vltra.ad h̃ fac̃.l.plãe.s̃.de opi.lib.tu vo diſtingue i hac.q. vt dixi i qõne ſecuritat᷒ i.l.j.s̃.ti.j. Sc̃o indu cit ꝑ Bi.i ar.ad aliã.q.aliqs fact᷒ ẽ monach᷒ ꝑpt̃ qõ li berat᷒ ẽ ab oĩbus debitis z monaſteriũ tenet᷒ ꝑ auc̃. igreſ ſi.C.õ ſa.ſanc.ec.querit᷒ ſi monaſteriũ exeat an reicidat in obligationẽ vi᷒ q ſic q; illa liberatio ſibi ꝑdeſt q̃diu manet monachus vt hic queſtio determinat᷒ ꝑ Bi.per.l ſeru᷒ effect᷒ z qõ ibi nõ.s̃.de ac.z ob.

p **Atri.** Quero qd eſt dictũ ſimul cum filia: Reſpondet gl.duob᷒ modis: z vtra q; expoſitio ẽ bona. Itẽ i.l.ſic eueniet nõ tex. ibi eni in ſua ptãte ꝛc̃. Nõ q appellatione pr̃is non ꝓtinet᷒ auus hoc tñ vr̃ vez in iſta mã ſic odioſa.al᷒.ſic qñ eximit᷒ ex ptãte vt.l.iuſta de verbo.ſig.z ſic facit iſta.l.q l.qſqs.C.ad.l.iul᷒.ma.q̃ logtur i pẽ nõ habeat locuz in auo. Venio ad.l.ſic eueniet. Op.q filiuſſa. poſſit ba bere aliquem in ptãte q; põt eſſe tutor: vt inſti.de le.tu.§ j.ſed tutor habet in ptãte pupillũ vt.l.j.s̃.õ tute.ergo ꝛc̃ So.ille q ẽ in ptãte alter᷒ nõ põt habere aliũ in ſua ptã te vez eſt i ptãte eiuſdẽ ſpeciei: ſed in ptãte ſepata ab illa in q̃ ipſe eſt bene põt habere: vt.l.ꝓria. Ultimo hec.l.ſa cit ad.q.ſi pater ingrediat᷒ monaſterium an fil̃ij efficiant᷒ ſui iuris: puto q ſic q; ipſe efficit᷒ poteſtat᷒ alter᷒ totaliter ergo aliũ i ptãte habere non põt.efficit᷒ enim ptãt᷒ alter᷒ eiuſdez ſpeciei.imo maioris: q; gcgd querit᷒ monaſterio q̃rit z velle ſuũ poſuit i velle mõaſterij.

Ec in ea lege. Nota tex. ibi ſz do mus. Item nota.v. ſz q occidere. Itẽ nõ tex.ibi q plerũq; ꝛc̃. No ta qualiter itelligit᷒ domus.ſ.ꝑ habitatione: vt hic z.l.ſz amicis.§.j.s̃.eo.z ideo ſufficit q in domo habitet licz ñ ſit ſua ſz conducta vel gratis accepta: vt.l.lex.co;.§. do mum. s̃.de iniur. Itẽ nõ ſufficeret domũ eſſe ꝑpriam ni ſi habitaret ibi: vt.l.ꝑxi.§.i. Sc̃o nota q ille q põt occidere multomagis põt cõtumelijs afficere. hoc eſt no tandum ad ſtatuta q̃ ꝑmittũt᷒ aliquos occidi ipũe nã ſi ꝑñt occidi ipune multo magis poterũt ipune v̈berari et ꝓtumelijs affici vt hic qõ tene mẽti.

Quod ait lex. Tex. ibi occiſum .i. non ſine cauſa vel ſi ne miniſterio ſm Ja.de are.z ſic habes hic qd ſit verbũ occiſuz. Querit᷒ glo.q̃ dñt᷒ res veneris. glo. reſpondz multũ bene i ciuitate iſta ẽ ſtatutũ q licea᷒t vi ro occidere adulterũ deꝑhẽſũ cũ vxore ſua certe intelligi tur deꝑhenſus ſi reperiret᷒ cũ vxore i camera in iſtis reb᷒ veneris. Itẽ nõ iſta talia ꝑparatoria veneris: q; per iſta veriſimilia ꝑbatur adulterium vt dixi.s̃.e.l.ij.i ſi.z dicã j.l.capite quinto.bar.

Quod ait lex. Nõ.hũc tex.in ſi.q; ẽ notabilis valde. Item nõ.q in malefici cijs dr̃ incõtinenti fieri qõ ſit vno ipetu licet durat ꝑ ho ras illa rixa. Sc̃o nõ.q iſpicit᷒ iniciũ quo ad locuz z quo ad tempus.nam vides hic q patri ꝑmittit᷒ occide re domui ſue tantũ vl᷒ generi ſui vt.s̃.l.ꝑx.§. ius occidẽ di. Item incõtinenti tñ licet occidere.z tñ hic hẽs q ſi il lo fugiẽte ꝑ horas alibi interficiat᷒ vi᷒ i illo loco z illo tũc i.illo tpe iterfect᷒.ſz ꝓ oĩa iſta ꝓcedẽtia ad homicidiũ ꝓsũ dũtur cũ homicidio z homicidiũ tm̃ inſpicit᷒: vt.l.illud i ſi.s̃.ad.l.aquil᷒.z iõ vi᷒ q inſpicere debeam᷒ locũ homici dij nõ locũ vl᷒ tẽpus icepte rixe: vt dixi i.l.libello ꝓ.s̃.de accuſa.ad hoc. Rñ.q iſta ſũt vera qñ vtrũq; z iniciuz z finis fuerũt illicita.naz tunc inſpicim᷒ finẽ z hoc ẽ fauore rei ne ꝺ vtroq; puniat᷒.ſz qñ ꝓncipiũ ẽ licitũ z hẽt cauſaz licitam: tũc illꝺ ꝓncipiũ iſpicim᷒ vt h̃ ꝑ hoc facit optime l.q cũ maior.§.j.s̃.de bo.lib.z hoc facit ad multa.pone qdam cepit aliquẽ ꝑ ꝓſonaz i platea z portauit eum ex plateam z ibi ꝓcuſſit eũ: an puniat᷒ tanq; ꝓcutiens i pla tea: iſte tex.facit q ſic.tñ icõtra.ẽ veritas vt appz ex ꝓdi ctis. Idẽ ſi aliqs iſultaret aliũ i platea z fugaret eũ vſq; ex plateam z ibi eũ ꝓcuteret nõ ꝓcuteret i platea.ſed po ne aliũ caſũ. Cauet᷒ ſtatuto hui᷒ ciuitat᷒ q qs poſſit offẽ dere aliũ igrediẽtẽ i poſſeſſionẽ ſuam i ipſa poſſeſſione ſine pena.mõ aggredior illũ igredientẽ poſſeſſionẽ me am z illũ fugientẽ ꝑſequor ex poſſeſſionẽ meaz z ibi eũ ꝓcutio. certe licite ꝓcutio ſeu occido vt h̃ ratio q; iniciuz fuit licitũ tene predicta menti.

Arito Illud. Quõ vtrum pa tri liceat occide re magiatũ inuẽtum cũ filia ſua.dñt qdam q nõ: q; magiatus nõ põt accuſari iure mariti vt.l. ſi mari tus i pr̃i.s̃.e.z.l.hos accuſare.s̃.de accuſa.ego dico ꝓri um.nam q magiat᷒ ñ põt accuſari.vez ẽ niſi accãtio tpe eẽt pitura tũc ſecus: vt.d.l.hos accãre z.l.ſenat᷒.s̃. de of fi.pr̃ſi.intñ q ſi eẽt cauſa q̃ ꝓteſtatione nõ ꝓpetuaret᷒ age ret᷒ cauſa vſq; ad ſentẽtiaz: vt nõ.in.l.ſz z ſi reſtituat᷒.§.ſz z ſi dies.s̃.de iudi.nũc ad ꝓpoſitũ ius occidẽdi adulte rũ ẽ tpe piturũ.nam niſi ille tũc occidat nõ põt occidere poſtea vt.s̃.l.ꝑx.i fi.z.j.l.ꝑx.ſicut ergo põt accuſare ſi accuſatio ẽ tpe pitura ita poterit iterficere cũ iſtud ius oc cidẽdi ſit tpe piturũ.ꝓdicta vera in patre. marito vero ñ licz magiatũ occidere: q; nõ ẽ turpis ꝓſona magiat᷒.

Quõ vtr̃ ſi vxor ẽ ignominoſa vl᷒ ducta ꝓ.l.an liceat occidere adulterũ marito vl᷒ pr̃i.vi᷒ q nõ: q; non põt ac cuſare iure mariti: vt.l.ſi vxor.§.plane z.§. ſed z ſi ea.s̃. e.ergo nõ põt occidere.z hoc ẽ verũ licz gl.dicat ꝓ z ma le.j.ad muni.l.pe.§.ſi. Quõ qd ſi ipe marit᷒ ẽ vil᷒ hõ vl᷒ pr̃ vtrum liceat adulterũ occidere. Rñ.nõ: q; ſi ẽ vil᷒ ꝑ ſona nõ põt accãre iure mariti: vt.l.iij.s̃.e. z ibi nõ.i gl. ergo nõ licet ei occidere.

Apite quinto. Op.q teſtimo niuz de quo loquit᷒ hic nõ releuet aliqd.nã teſtis nõ poterit dicere niſi q vidit eũ captũ z dicebat᷒ q erat deꝑhenſus i adul terio z ſic erit teſtimoniũ de auditu qõ nõ valet: vt.l.teſti um.C.de teſti.dñt qdã ſpãle h̃ q teſtimoniũ de auditu valet. Pla.dicebat h̃ teſtioniũ nõ multũ appꝛobo: vt.l metum.C.qõ me.cauſa.glo.dicit q teſtes dicent q vide runt eũ captũ z q audierũt eũ cõfitentem q fuit captus: q; fuit deprehenſus i adulterio.z ſic cõfeſſio ſua extra iu dicium valet vt poſſit poni ad torturam: nõ q faciat ple nam ꝓbationẽ qõ tene menti.tenet ergo.gl.q ꝓfeſſio fa cta ex iuſ ẽ ſufficiens iudiciũ ad torturam.qõ placet ar. l.quero i fi.s̃.de edi.edic.facit qõ nõ.i.l.fulciniu᷒.§.i.s̃. ex q.cauſa.i poſ.ea. Circa.l.noſtram q̃ro q̃ ſũt ſufficiẽ tes ꝓbationes adulterij.gl.hic dicit z bñ q ſit iuentus i rebus veneris.nõ ergo q ſi teſtis dicit q eũ iuenit i reb᷒ veneris: vt q; inuenit eũ i camera ſolũ vl᷒ oſculantẽ vl᷒ tan gentem: q; iſta ſufficiũt ad ꝓbationẽ adulterij vt hac gl. canoniſte habẽt exꝑſſius ex de teſti.c.ꝑterea.de preſũp. c.lr̃is.z.c.tertio loco. Ulterius nõ banc.l. ad aliud q̃ aliquis dicatur aliquẽ detinere i ꝓuato carcere de qua habemus ti.de ꝓua.car.C.breuiter circa h̃ aduerte ad tria verba.gdam ꝓuati ſunt q habent ius capiendi z detinendi

ñ q fuit ſufficiente ꝓbationes adulterij

dtinendi vt dñs seruũ ⁊ pater filiũ: vt. l. i. ⁊. l. ij. C. de pa. po. ⁊. s̃. de li. bo. exhi. l. iij. §. j. ⁊. ij. ⁊ isti sine dubio ꝑua tũ carcerem nõ cõmittũt. tãgitur in. l. j. C. de ꝑua. car. q̃ dam sũt qui habẽt ius capiendi non detinendi. ⁊ isti ita demũ videtur ꝓmittere carcerẽ ꝑuatũ si vltra. xx. horas detineant. hic est casus i. l. ista. vnde si aliqs capit falsificatorem monete ex forma. l. j. C. de fal. mo. vel si caperet furez ex forma. l. itaq; ad. l. aqui. ⁊. l. si qs i serui circa fi. s̃. de fur. ⁊ similibus cãibus nõ põt retinere vltra. xx. horas. al' diceret ꝓmittere ꝑuatũ carcerẽ. Idẽ dico de eo q̃ capit debitorẽ fugiẽtẽ: vt. l. ait ꝓtor. §. si debitorem. s̃. de bis q̃ i frau. cred. ad q̃d fac. q̃d nõ. isti. de ac. i ꝓin. q̃dã sunt q̃ nõ habent ius capiendi nec detinendi. i istis ẽ aduertendũ ob quã cãm aliquẽ capiãt. si enĩ capiũt vulnerant ⁊ occidũt incõtinẽti inspicim⁹ solũ illd delictũ pp q̃d capiebant: vt. l. illud. s̃. ad. l. aq. sed si ex iteruallo occiderit tunc de vtroq; tenent. s. de ꝑuato carcere ⁊ de occiso: vt. l. nunq; s̃. de ꝓiua. delic. Quõ vtrum tenere aliquem in ꝓiuato carcere sit offensa i persona. dic de hoc ꝑ Jnno. exẽ de sen. exc. c. nuper i ꝓima gl.

J postulauerit. Opp. hic inuit q̃ seruus est accusatus de adulterio dñi dicit seruo adulterij accusato ⁊. j. inuit aliũ eẽ accusatũ. dñi dicit tãtã pecuniã adulteriũ ⁊c. sed duo accusari simul de adulterio nõ possunt vt. l. reos. C. e. ⁊. l. si mari⁹ i fi. s̃. e. ergo male. h⁹ timore legitur h. l. duobus mõis vno mõ. ⁊ h lec. ponit i fi. glo. q̃ accusat mulier de adulterio ⁊ ꝓuus accusatur de auxilio seu de cõsilio quod põt vt. j. e. l. nihil i fi. Alia lec. est q̃ hic solũ exneus accusabat ⁊ nõ ꝓuus ⁊ q̃ h i lra dr̃i i ꝓuo adulterij accusato legũt sic vt pũctetur post dictionẽ ꝓuus ⁊ q̃ dr̃i adulterij accusato dic. s. aliquo alio. alij hñt lĩam vt h sit adulterã que lĩa nullo modo ꝓgruit. iõ gl. nõ, pse quitur eã. retenta ergo hac q̃ ꝓuus nõ fuit accusatus tũc oppo. q̃ ille q̃ i testẽ eũ ꝓduxit solum debeat soluere cõdemnationẽ vt. l. q̃m. C. de tes. Quidã fatẽtur ꝑ. s. q̃ tãtum debeat soluere accusatori si succubuit q̃tũ accusat⁹ s. q̃ ipse succubuit ⁊ ille qui succubuit debet soluere ꝓ h facit. s. e. l. §. pe. Jsta lec. ẽ vera hito respectu ad finem ſz tpe diffinitiue snie i qua vict⁹ victori i expensis ꝯdẽnat etiã i cã criminali ſz opi. vam ꝓut est casus in. l. fi. C. de fruc. ⁊ lit. expẽ. ⁊ fac. l. q̃ crimẽ. C. q̃ accu. nõ po. de qua opi. dicam in mã. j. ad turpil. ſz principium. l. nostre loquitur q̃n qs debeat soluere illo tunc cum petit torqueri. quare alij dñt q̃ qlibet soluit totam ꝯdemnationez. s. accusator totũ ꝑciũ sui ⁊ accusat⁹ totũ ꝑciũ sui quod ẽ ꝑ cãum. j. e. l. i fi. alij dicunt q̃ vterq; soluit dimidiã ⁊ hãc lec. tenet glo. j. e. l. §. pe. i fi. ⁊. C. e. l. vba. ad. l. q̃m. nõ rñ dẽt. tu vero rñdeas sic aliud est i ꝓductione testis aliud cum seruus petit torqueri. rõ q̃ i ꝓductione testis ille solum ꝑbet cãm q̃ ꝓducit ſz q̃n quis petit aliquẽ torqueri ꝑbet cãm vterq; tã ꝓducẽs q̃ ꝑ etiam accusat⁹ ꝑ quẽ oportet q̃ appareãt aliq̃ indicia anteq̃ ꝓueniat ad torturam vt. l. j. i ꝓin. ⁊ p mlitas. l. j. de qõ. ꝑ h fac optime. l. iiij. § j. s̃. fi. regũ. vbi expresse mẽfatori dz solui de cõi: ⁊ iõ q̃n cõmittit qõ ꝯsulẽda sapiẽti cui⁹ expẽs dz ꝓmitti tũc distigue. aut iudex sentiebat ꝓ vna pte ⁊ alia ps petit cõsiliũ sapientẽ tunc dz ꝓmitti expẽs illius q̃ petit cõsiliũ q̃m ille sol⁹ ꝑbz cãz huic ꝓmissioni. si vo iudex visis allegationibus vtriusq; ptis sup qõne dubitat tũc si qõnez ꝓmittit ꝯsulẽdaz sapienti dz fieri expensis cõibus q̃m vtraq; pars prebet causam ꝓmissionis ⁊ idem dicas i similib⁹ actibus qui fiunt in iudicio per ea que dixi. s̃. ⁊ facit. l. generalit. §. his q̃ pñtibus. C. de iur̃ iur̃. tene menti.

Sed dispiciamus. Dicit h q̃ bonefidei possessori ⁊ creditori datur h ꝯ i. l. j. §. j. s̃. ad sill'. ⁊ de edi. edic. l. sciendum. §. dẽm. glo. nõ sol. ſz dic ibi lex loquit de dño hic q̃ eo ad quẽ ea res ptinz q̃ verba sũt latiora. Itẽ op. de. l. non solum. §. q̃rit. s̃. de ꝓcur. Rñ. ibi actio queri ꝑ hominẽ h q̃ dat per. l. Itẽ op. ⁊ vr̃ q̃ ista pena debeat diuidi iter dñm ⁊ bone fidei possessorẽ vt. l. furtiua. s̃. de furtis glo. q̃ ẽ h ꝓcedit ꝯ. sed istud ẽ ꝯ istũ tex. i quo totum tribuit dño. dicendũ est ergo q̃ ibi loq̃t i eo q̃ ẽ mera pena: vñ vnicuiq; duplatur, put sua itерest. h q̃ loq̃t i ꝓcio q̃ rei q̃ totũ bone fidei emptori dat vt h q̃ intelligo q̃n n apparet dñs: q̃ tũc ipe ꝓferretur vt. l. bona fides s̃. depo. istud aũt q̃ h dr̃ q̃ soluit creditori itelligas creditori ei⁹ vt. l. inter oẽs i fi. s̃. de fur.

Si liber homo. Quõ ad q̃d detur ista actio vtil'. Rñ. ad extimationem oparũ amissarũ ⁊ amittendaz q̃m liberũ corpus ñ recipit extimationẽ vt. l. ex hac. s̃. si q̃. pau. fe. di. ⁊. l. q̃ actio. §. j. s̃. ad. l. aql. Itẽ h dr̃ dat actio vtil' q̃ro q̃ sit ista actio vtil'. quidã dicũt q̃ cõditio ex. l. vt. j. l. px. ſz ꝯditio ex. l. habet locũ q̃n i. l. nõ ẽ expressũ ꝺ alia vt. l. j. de ꝯdi. ex le. sed in. l. ẽ expssũ q̃ ex sententia iudicis datur actio i factum seu iudicati vt. l. iiij. per totam. l. s̃. de re iudi. quidam dicunt q̃ hec concurrit cum illa. Alij dicunt q̃ sunt casus diuersi ⁊ h placet. si enim iudex precepisset pecuniã dari haberet locũ actio i factũ ſz h logtur q̃n iudex ñ ꝓcepit vl si estimabit istum liberũ tanq; seruũ ⁊ sic snia iudicis nõ ꝓcessit. Ex h nõ. q̃ ex snia interlocutoria iudicis oritur actio i factũ vt plene dixi i. l. a diuo pio. §. j. s̃. de re iudi. Bar.

Haberi questionem. Hucusq; hũsil q̃n petit torq̃ri ꝓuus exneus hic q̃n petit torqueri ꝓu⁹ ꝓpri⁹ accusati ⁊ etiã q̃n petit torqueri ꝓuus exneus. Opp. s̃. q ⁊ a q. l. pspexit dñt quidã q̃ h dic de ꝓuis exneorũ hẽri qõem ẽ verum si ⁊ ipi sunt traditi ad vsum mulierũ. alij dicunt ⁊ melius q̃ illud q̃d i. l. pspexit deficit de ꝓuis exneoz supplet h. vl. l. prospexit logtur q̃tũ ad impediẽdam libertatẽ vt nõ possit manumitti q̃d i ꝓuis exneorum ñ bz locũ sed solum i ꝓpriis ⁊ h puto vex. gl. sũmat hãc materiam. C. e. l. verba.

Questioni. Qualr aduocat⁹ dẽat interesse qõi dixi i. l. custodias. s̃. d̃ pu. iudi. q̃ dz itelligi h ẽ estimationi an debeat torq̃ri ⁊ eodẽ mõ q̃ h dr̃ q̃ patroni possit interrogare intelligo. i. interrogatoria facere ſz q̃ examinatur iste q̃ erit testis ꝓductus. d̃ istis interrogatoriis hẽm⁹ exẽ de testi. c. j. li. vj. ⁊ i spe. i ti. de testi. Ad h q̃ aduocati ⁊ ptes debeãt itерesse examinationi testiũ fac iste tex. sed cõsuetudo ꝓuat q̃ iuramento sint pñtes ptes nõ aũt examinationi: q̃ illa debẽt fieri in secreto vt. l. si q̃m. C. de testi. ⁊ ibi nõ. ⁊ ita obꝺuatur. Item allegat ista. l. q̃ q̃n rñdet positionibus ꝑ pt̃ẽ debeat esse aduocat⁹ pñs ſz i qbusdã terris h obseruatur i qbusdaz ñ vñ serua ꝯsuetudinẽ. ſz mihi placet q̃ aduocat⁹ dz esse pñs. serua tñ ꝯsuetudinẽ.

De eo. quoq;. Opp. ⁊ vr̃ q̃ i isto. §. q̃ seruus alicuius dicatur esse i quo bz vsufructũ vel ei bona fide seruit ꝯ i. l. j. §. q̃ seruuz. s̃. ad sil. ⁊. e. l. §. fui appellatione ⁊. §. ſz i eo. ad vtrumq;. Rñ. ibi tractatur d̃ pena inferenda seruo: ⁊ ideo significatio domini restringitur. h vo loquitur de vitate idagãda: ⁊ ideo significatio domini extẽditur.

Jubet. Quero dr̃ h q̃ publicabitur. Querit gl. an fiscus dabit ꝓciũ serui publicati ⁊ dic q̃ sic vt i gl. Ulterius iste. §. facit ad. q. de filiosa. delinquente vtrum publicet ꝓprietas eius quam habet ⁊ facit q̃ sic. Idem si publicantur bona patris vt publicetur

vsufructus pceptio quem hz pater ī bonis filij.ego banc q.latius examinaui ī.l.si finita.§.si de vectigalibus.s.d dan.infec.

Sed ꝛ si. neganerit. Nō.q licet testꝫ anteqꝫ torq̃atur dicat vnū ꝛ postqꝫ torqueꝛ dica aliud ē ei credendum qđ tene mēti. Scđo nō. ex hoc tex. vbi vī casus expssus q testis posset corrigere dictuz suū: vt si p dixerit mēdaciū postea possit dicere veritatem gl.tñ ī auc.de test.§.q vo.videtur dicere q possit corrigere dictū suū icontinēti: sed si iret ꝛ loqreꝛ cū partib⁹ ñ posset postea corrigere dictū suū. ita nō.ibi ꝛ ita cōir obseruaī: sed illa gl.logtur ī correctiōe dicti qđ facit testis spōte: hz si metu tormentoꝝ vellet corrigere dictū suuz puto ei standū semp añ publicationē p hūc tex. tñ boni assessores faciūt q ñ reperīt nisi vnū dictū.s.illud qđ dicunt post tormenta.

Si reus. Op.q fiscus soluat pciū ꝛ sic extimari nō hz vt nō.i.§.iubet. Rñ.fiscus soluit pciū serui qđ ē p⁹ torturā.ꝛ iō sit extimatio vt sciaī q̃tum valebat plus ante torturā. Vltio nō.hic q̃i casum q ī crialib⁹ vict⁹ victori dēat ꝓdēnari ad expensas ꝛ ad alia dāna sicut ī ciuilib⁹: vt.l.non ignorat.C.de fruc. ꝛ litꝫ.expen.ꝛ facit qđ dixi.s.e.l.i pn.ꝛ vī tex. hz vnā lec.i.l.fi.C de fruc.ꝛ litꝫ expen.facit.l.q crimen.C.q ac.nō po.

Quod ex his. Nō.q cōditio ex.l. hēt locū i.l.istis antiqs.ꝛ tñ.l.j.C.de condi.ex.l.dicit q si ex noua.l.cātur obligatio hz locum conditio ex.l.ꝛ sic iste.ll. ffoꝝ dicūtur noue.ll.dic vt ibi.bar.

Ariti. Hec.l.corrigīt hodie p auc.vt lice.ma.ꝛ auie.§.si adulterā positā.C.eti.auc.nouo iure.

Qui questum. Iste.§.facit ad.q.aliqs ē hospitaī aliquē semel tūc ille talis semel recepī aliqd pdidit.q̃ritur an ille talꝫ hospitatoꝝ teneaī ex illo ti.nau.caupo.sta.gui.d suza.tz q sic p hūc tex. Ego ꝓsueui dicere ꝛriū: qꝛ ista noīa vbalia q̃ sunt significatiua alicui⁹ officij qđ qs assumit sua auc̃te vt mercatoꝝ ꝛ hospitatoꝝ ꝛ silia nō verificātur ex actu vno: sed requirūt assiduitatē: vt.l.j.§.j.de tributoria: ꝛ iō nō teneī illa actione directa sed vtili sic: vt ibi dī.dixi plene in.l.legatis seruis in pn.s.de le.iij.ꝛ ibi videatis. hz in istis nominibus q̃ sūt significatiua delicti vt effractoꝝ raptoꝝ expilatoꝝ ꝛ si. vno.actu verificantur vt h ple dixi ī palle.l. legatis seruis ī prin.

Sex mensium §.iste legīt duobus modis ī gl.pone casum aliq̃ ꝓmisit adulteriū pp qđ fuit dimissa a viro suo q̃rīt sex mēses a quo tpe icipiunt currere. Rñ.si qdē ista repudiata dura uerit vidua incipiunt currere a die ꝓmissi crimīnis. si vo nupsit fo a die diuortij.h lec.ponīt circa prī.gl. vide gl. q̃ incipit de adulterio.ꝛ ibi sed in adultera dic hic incipit ponere casū.ꝛ ibi dū dicit.j.px.§.dic hec eadez lec. ponīt.j.ea.gl.v.vel verius. Scđo mō legitur ista.l.vt ponat casū sic.q̃ro a quo tpe incipiat currere tempus sex mensium. Rñ.iurisconsu.q si qdē fuit vidua illa q̃ ꝓmisit crimē a tpe cris ꝓmissi: si fuerit nupta a tpe diuortij. hec lec.ponīt ī glo.ibi vel forte loqtur ī vidua cc.hec lec. nō placet gl.ꝛ bñ ꝛ rō ē qꝛ ī accātione filie vidue nō sūt statuta tpa sex mensiū ī qb⁹ vir accuset.j.xl.dies iure mariti ꝛ.j.alios q̃tuoꝝ mēses iure exīnei: vt.l.nec in ea.§.j.s.c.

Querit gl.qđ si aliqs stetit in adulterio ꝓtinuo p trieniū quo tpe ilspiciem⁹ tps.dicūt qdā a prī.vt.l.ei q.s.d fur.alij dicūt q ab vltio ꝛ sic vī dicere gl. q de quolibet adulterio possit accāri.nō bñ hāc gl.q̃ gl.vī ꝫ id quod nō.i.l.vulgaris.

Hoc quinquēnium Nō.q tps statutū i fi.l. vī q porrigatur ad oīa capita.l.de b tāgā.s.vi.bo.rap.l.ait ptor §.si quis aduentu.bar.leg.doc.

Quinquennium. Nō.ex.l ista q pscriptio statuta accātioni cria li ūterrūpit p solā ꝓpositionē libelli ꝛ sic ppetuaī. ad qđ facit.j.px.v.ibi postulationis dies ꝑma ꝛ.s.e.l. miles. §.sexagita.qđ secus ē in ciuilib⁹ vbi requirīt citatio vl litis ꝓtes.qđ ē notādū. Itē ex.v.se.nō.q ciuilis interruptio q̃ fit p dationē libelli nō ꝓdest nisi ūterrūpēti.plene nō.i.l.sicut.§.illo.C.d pscrip.xxx.an. Cōtra hūc.§.op. q tps accātionis alteri⁹ ꝓsit alteri accusāti: vt.j.e.l.quinquēniū: so.vt ibi dicā.cc.bar.

Eum autem Quō an p⁹ quinqueniū dz accusari.l.iulia de adul.vl dz accāri.l.iulia de vi publica vl ꝑuata. Rñ.qdā dicūt.l.iul.de vi.sz gl.dicit.l.iul.de adul.ꝛ h inuit ista aduersatiua aūt dicit eni eū aūt cc qđ nō. Ex hac gl.nō q significatio h⁹ ꝓiūctionis aūt ē aduersari: vt.l.h ampli⁹.§. d his aūt s.de dā.ifec.ꝛ ei⁹ nā ē aduersari his q̃ sūt eiusdē generis vt hac gl.ꝛ iō si dicerez sic scholares legūt petr⁹ aūt currit ūtelligetur petrus.s.scholaris vt aduerseī his q̃ sunt eiusdem generis.

Alter. Op.de.l.fi.s.de pub.iu.so. intellige hic de ꝓuidenti calūnia vt plene dixi i.l.is cuius ope.§.fi.s.eo.

Sexaginta. Dic hic.lx.dies a diuortio sz.s.l prī.§.sex mēsiū dicit a die diuortij.ꝛ sic est idez dicere ex die diuortij ꝛ a diuortio.ꝛ sic vī q ī vtroq ꝓtinueī tēpus de momēto ad momētū: vt.l.i. §.biduum ꝛ §.se.j.quando appel.sit qđ tene menti pro statutis.

Quinquennium. Nō.q istud quinq̃nium ē ꝓtinuū quo ad ꝓcessū sz ē vtile quo ad initiuz Op.s.l.prī.v.hoc ampli⁹.vbi tps accusatiōis alterius ñ ꝓnumeraī. bz ibi loqtur qñ scđs accusatoꝝ ñ detulit accusationi ꝑmi imo ab acusādo eū remoueri fec.h vo loqtur qñ accusationi ꝑmi detulit ipe tñ postea nō ē ꝓsecutus vel ē ꝑuaricatus.

Ibi. Ibi nō tñ cc.dy.cōsuluit vnā.q. an ꝓducens falsos testes ꝛ etiam ipsi testes possint eodē libello accāri ꝛ determinauit q sic p.l.j.C.si reus vl accusa.mor.fu.ꝛ ibi p Ci.de qua qōne vī hic cāus facī.j.de fal.l.athletas.ad h facī glo.l. si post ī pn.s.e.in fi.magne glo.

Iquis adulteriuz. Nō.dicit h Ja.de are.q sic añ litꝫ.ꝛc.nō debent recipi testes ita nec dz aliqs torqueri añ litꝫ.ꝛc.ī pīudiciū alicui⁹ accusādi. Quero qd vl dicere tex.ī pīudiciū ei⁹.gl.dicit vno mō ꝛ bñ. Itē exponit.scđo mō ꝛ male i.l.seruos.§.fi.s. de accu.

Siquis adulterum. Op. hic dī diuortium factum dz durare ppetuo.ꝛ.j.de penis.l.sine pfinito so. ibi tpl pp ipitiam fuit omissū vt ibi dicam. Facī ad.q. Ciuitas vl castꝝ fuit ꝺdēnatū q dstruerēt muri ꝛ fuerūt destructi an possint reponi. Bi.dicit q fuit dterminatū q nō qꝛ qđ h dicit dz itelligi q sint destructi ppetuo facit.l.seruus.C.de penis vbi dānatus fuus in vinculis stare intelligitur ppetuo ꝛ ibi Ci.hoc ponit. ꝫ hoc videī i.c.ex lris ex de cōstitꝫ.so.si pena iponit ob contumaciam tūc cessante cōtumacia cessat ꝛ pena vt.d.c.ex lris ꝛ ibi Jn no.hoc tz.sed si ob aliam cām pena iponit tūc loquitur

precedens

precedens determinatio.

Tcusaturus. Hec est bona. l. z. h. d Per porrectionem libelli male ꝓcepti ñ iterrumpitur ꝑscriptio adulterij. h. d. ista. l. Op. s̃. de arbi. l. q arbiter z. l. si is cui s̃. de le. ij. glo. non soluit: sz rñdeo ibi totum ius suũ cõsũpserat ille q volebat mutare z variare: h vo secus. Vel terius quero dz hic si tpa largiant quero d quib' tpibus logtur hic. gl. dat tres rñsiones. ꝑmo q logtur d tpe statuto a iudice vt. l. ticia. s̃. d accu. z hec est satis bona. alia q loquat de tpe. xxx. dicrũ de quo logtur. l. libellorum in fi. sed ista ẽ falsa z reprobat i. l. libellorũ i fi. tertia so. ẽ q h logtur de tpe quinquẽnij de quo logtur. l. qnquennium. s̃. e. z ista est bona. Sz ꝯ h op. p porrectionẽ libelli fuit ista accusatio ppetuata vt. l. mariti. §. qnquẽniũ s̃. e. so. ibi libellus erat bene ꝓcep' hic male. Sz ꝯ h op. ego video q ꝑscriptio interrũpit per solã citationem vt. l. cũ notissimi. C. de ꝑscrip. xxx. anno. ergo multomagis p dationẽ libelli licz male ꝓcepti. Circa hunc passuz habetis glo. in auc. offerat z ibi se non bene firmat z ponit varias opi. iõ dico sic. quedã ẽ prescriptio que p dationẽ libelli iterrũpitur z in illa respicit vtrum libellus sit bñ ꝓceptus vl' nõ. casus ẽ hic coniũcta. l. mariti. §. qnquẽnium. s̃. e. quedã est ꝑscriptio q̃ p solã citationem interrumpitur vt ꝑscriptio. xxx. an. z in illa inspicit an citatio sit bene facta. non curo vtrũ libellus sit bene conceptus vel nõ vt. l. cũ notissimi. C. de ꝑscrip. xxx. anno. z ita loquitur opi. illoz i auc. offeratur quedã ẽ prescriptio que p solã litẽ. pt̃. interrũpit vt. l. ij. i. fi. s̃. p empt̃. z ī ista inspicimus an lis sit bene ꝓtestata vt ī auc. offerat sz aliã opi. z. l. si pater. C. ne de sta. defunc.

Iliumfa. Nõ. q in publicis iudicijs põt ee filꝰ sine patris voluntate vt h z hũistis in. l. inter libas. §. si filꝰ. s̃. e. z ibi dixi.

I adulteriuz. Hec ẽ bona. l. z sub til' z difficil' si ꝓmittit adulteriũ cum incestu mulier punit vt vir. idem si ꝓmittit stuprum z incestus sz ab incestu excusat propt ignorantiam q̃ presumit ī mulicre minore z statim penitente. h. d. vsq; ad. §. impatores. z diuidit principaliter ī tres ptes vl' iij. ꝑmo loquit qñ ꝓmittit adulteriũ cũ incestu. scdo qñ ꝓmittit stupruũ z incestus a masculo. tertio qñ ꝓmittit stupruz z incestus a muliere sub colore matrimonij. quarto qñ masculus aliqualr excusat. quinto qñ in totum liberat. sa ibi stupruũ. tertia ibi quare mulier. quarta ibi non nunq;. quita ibi fratres deniq;. Op. ad pri mã partẽ imo aliter punitur mulier q;̃ vir vt ī auc. sz hodie ꝓiũcta. l. q;uis. C. e. so. i adulterio simplici h. l. ẽ correcta: sz in adulterio cũ incestu nil ẽ innouatũ p illa iurar. ad h. ī. l. ꝑx. §. ꝑscriptione z. §. incesti. Querit gl. q̃ est pena incestus. gl. dicit q eadem pena ẽ incestus q̃ est adulterij vt h colligit z hũistis nõtũ i. l. inter liberas. §. j s̃. e. nõ habet alia circa ꝑmã partẽ. Seqtur. §. stupruũ vbi ẽ sa ps z difficilis. §. z legit duob' mõis in istis gl. p q h loquit simlr de adulterio z incestu. scdo mõ q loquatur de stupro z incestu. z q h. l. logtur de adulterio z incestu p facẽ tex. q dicẽ an adulterij pena sufficiat. huic lec. applaudet gl. sup verbo stupz z gl. sup vbo filiã z gl. super vbo cõcurrũt. scdo modo legit. h. l. vt dixi de stupro z incestu. p hac lec. facẽ tex. qui dicẽ stuprum. huic etiã applaudz gl. sup verbo adulterij z gl. sup vbo duplex z gl. super verbo errore. Quero igit q̃ istarum lec. sit vera. Rñ. h logtur de stupro z incestu. de adulterio. n. z incestu nõ põt log qz cuz ī nupta nulla cadit excusatio vt. ī. e. l. v. fres. Ulteri' q̃ro p declaratione. l. vtrum d vtroq; delicto puniat. s. de stupro z incestu vl' de adulterio z incestu. gl. dicit q sic z bene. z h vult dicere tex. h ibi: qz multum interest vbi soluit hanc. q. qz vr̃ velle q qñ facẽ scienter puniatur de vtroq;. facẽ. l. qd de crimine. C. de accusa. Ad h op. de. l. senatus. s̃. de accusa. so. ibi dicẽ ob id crimen h vero sunt diuersa delicta licz ex eodẽ facto descẽdant. Contra hoc op. de. d. l. senatus. put legit paricidio z homicidio que sũt delicta diuersa z tñ nõ põt qs puniri de vtroq;. Rñ. illa delicta hñt se vt genus z spẽs sed delicta de qbus h logtur hñt se vt excedentia z excessa seu vt spẽs sepate Sz ꝯ h op. de. d. l. senat'. put hic logtur de stupro z incestu. nã stupruũ vr genus ad omnẽ coitũ illicitũ. Rñ. nõ ẽ verũ imo stupruũ ẽ spẽs sepata: qz nõ ꝓmittitur nisi i viduã vel in virginẽ vt habuistis. s̃. e. l. stupruũ. §. j. z. l. inter liberas. §. i. dixi q tenet de vtroq; s. de adulterio z incestu seu stupro z incestu. Quõ qd releuat de vtroq; teneri. si enī ẽ equalis pena: qz ẽ pena capitis nil releuat teneri de vtroq; cuz semel tñ possit de capitari: vt. l. vulgaris in ꝑn. z ibi dixi. s̃. de furtis. Rñ. istud est vtile. ꝑ qz si sequatur absolutoria sup vno poterit ab alio sup alio crimine accusari vt. l. qui de crie. C. d accu. Item si seq̃tur ꝯdẽnatoria prodest ī hoc: qz sz tpa hec non erat pena capitis sz minor vt nõ. i. l. filꝰ. §. miles s̃. de bis qui. nõ. ifa. z. l. siquis viduã. ī. de qõi. z. ī. de re mili. l. qui cũ vno. §. adulterij. z iõ ꝓdest ẽt scire pp statuta ciuitatis q̃ hodie minorẽ penam ponũt p adulterio. Item qñ ista delicta sunt simul ꝓiuncta vnꝰ pena augetur pp aliud vt. ī. e. l. ꝑx. Itẽ dz hic an errore tẽ. q;ro de quo errore loquit hic. dicit gl. de errore facti iustissimi. alij dicunt de errore iuris: z tunc dic q logtur de errore qui declarabitur iferius. Quõ quid vult dicer ꝓtumacia iuris z ꝓtumelia sanguinis. Rñ. vult dicere qz sciebat ius z sciebat pentelaz z vtrũq; ꝓtenit. nõ habet alia hic circa hãc ptẽ. Sequit ẽtia pars q̃ icipit q;re mlr ex h. §. nõ. q si mulier ꝯhit matrimoniũ ꝯ ius gentium punitur: sz ꝯ ius ciuile excusat. Op. z vr̃ q etiã qñ ꝓtrahit ꝯ ius gentium excusct mulier. ī. e. l. v. fres. So. hic hoc fecit sciẽter volẽs ꝯhere matrimoniũ. sz i. v. fref fecit ignoranter ꝯhendo matrimoniũ qd credebat se ꝯhere licite z hoc eodẽ mõ de ea q̃ ignoranter fecit dz intelligi. v. nam si sola qui ponit hic vt. ī. dicet. Expeditus vz de tertia pte venio ad quartã q̃ icipit nõnũq;z hic ñ habet alia nã eius mãz. ī. ꝑx. §. dicã. Sequit quita ps q̃ incipit fres. z diuidit ī ptes. iiij. ꝑ ponit rescriptũ qñ qs excusat pp etatẽ. scõ ponit aliud rescriptũ qñ qs excusat pp pñiaz oñsã p diuortiũ. tertio ponit aliud rescriptũ qñ quis excusat pp pñiam oñsam p supplicationẽ. quarto iurisco. reassumit oia pcedẽtia. sa ibi idẽ iperatores. etia ibi idez pollioni. quarta ibi testium añt. Op. de. l. qui ꝯ. C. de icest. nup. hꝰ timore glo. distinguit hic dicens q ibi erravit ī facto. hic ī iure. z annectit gl. vnũ verbũ q ī incestu si qs errauerit ī iure nãli vl' gẽtiũ nullo mõ excusat licz aliqualiter releuet. hoc dictũ nõ placet mihi p tex. ī. v. idẽ ī peratores. nam matrimoniũ cõtractũ cũ noverca ẽ illicitum de iu. gẽ. quia illa matrimonia dicuntur de iure gẽ. illicita que sunt prohibita ratione consanguinitatis vel affinitatis. ita intelligit azo in summa de incest. nup. z in summa de interdicto matri. in prin. Et iõ pro declaranda ista mã volo vos scire q habetis tres glo. in hac mã vna est hic alia est i. l. qui contra. C. de incest. nup. alia q̃ est perfectior z melior ī auc. d incest. nup. §. j. col. ij. sz tamẽ nõ bñ declarat. ideo p hꝰ declaratione volo te scire q qñ qs coitꝰ fit sine colore matrimonij: tunc isto cãu punitur idistincte iste talis coitꝰ. z puto q punitur pm illud qd ẽ in veritate nõ secũdum illud qd putabat. si erat ꝓsanguinea punietur de incestu. si nupta punietur de adulterio.

qm̃ dabat ab initio operã rei illicite ꝛ erat ĩ dolo ar.s.d̃ fur.l.vulgaris.§.siquis ea.ꝛ.s̃.de iniurijs.l.eum q̃.§.si iniuria qñq̃ iste talis coitus fit sub colore matrimonij ꝛ hic est aduertendũ aut tu q̃ris vtruꝫ ipse puniatur.l.iul. de adul.ꝛ de stupro ꝛ de incestu.aut tu q̃ris an puniat ex cõstitutionibus q̃ puniunt ꝓhentes nuptias incestas. ꝑ mo.casu aut ipsi sciuerint ius ꝛ factũ ꝛ puniuntur vt hic ĩ.§.stuprum ibi cõtumacia iuris ꝛ sanguinis:qz punitur de stupro ꝛ incestu vt hic dicitur.aut ignorauit vterq̃ et sunt excusati vt.l.q̃ contra.C.de incest.nup. ꝛ hic ꝑput di cit errore matrimonij illicite cõtrahebatur. aut ignorabat factum ꝛ sciebat ius:ꝛ tunc idem q̃ excusetur vt hic ꝑput dr̃ errore.ꝛ.d.l.qui cõtra.C.de incest.nup.aut ecõtra scie bãt factũ ꝛ ignorabãt ius ꝛ in isto casu si qdẽ mulier est excusatur vt in.v̄.fres ꝛ in.v̄.quare mulier.ibi naꝫ si sola ꝛc.si erat masculus:tunc aut minor ꝛ excusatur: vt.d.v̄. fratres.aut maior:ꝛ tunc si statim cum cognouerit eum penituerit q̃ pña oñdr̃ ꝑ diuortiũ vel ꝑ supplicationeꝫ ei parcitur similiter vt hic in.v̄.idem pollioni.ꝛ in.v̄.ideꝫ impatores.aut statim ñ penituit ꝛ tunc punit̃ sed mitius vt.i.v̄.nonunq̃.aut dubitat vtꝫ sciuerit vl̃ ignorauerit:ꝛ tũc aut matrimonium ẽ ꝓctum clã ꝛ ꝓesumitur scientia vt.l.vlti.s̃.de ritu nup.ꝛ.l.i.C.de interdicto matrimonio fm intellectum glo.quẽ ponit hic.ꝛ ibi.aut fecit palam: ꝛ tũc ꝑsumit̃ ignorãtia:vt.d.l.vlti.de ritu nup.que maxi me ꝑsumitur in muliere ꝛ minore ꝛ in eo quẽ statim pe nitet facto diuortio vel supplicatiõe porrecta vt vidistis hac.l.si vero queris q̃liter qs puniat illis ꝓstitutionibus que puniũt incestas nuptias ẽ aduertendũ: qz in hoc ẽ triplex pena.vna est q̃ matrimonium non valeat ꝛ ista ĩ distincte habet locũ ꝛ excusat̃ ignorãtia vl̃ etate:vt.l.i.C. de interdicto matri.ꝛ hac.l.v̄.fratres. vbi oio ꝓcipiũt cõ iunctionẽ distrahi.alia ẽ ꝑ quã amittit̃ lucrũ seu a lucro repelletur.ꝛ in hac.l.distinguit̃ aut fuit sciẽs ꝛ habet lo cũ illa pena.aut ignorãs:ꝛ tũc aut fuit ignorantia iusta: ꝛ tũc a pena excusat̃.aut iusta ignorãtia:ꝛ tũc nõ excusa tur vt.l.q̃ ꝓ.C.de incest.nup.Et ex hoc segtur q̃ si errẽt in iure cũ esset ignorantia iniusta nihilominus teneret̃ pe na illius.l.q̃ ꝓ.C.de incest.nup.Tertia est pena ꝑ quã pu nitur ꝛ ĩ ꝑsona ꝛ in bonis ꝛ illa pena non habet locum nisi tales nuptias contraxerit dolose ꝛ scienter:ꝛ iõ que cũq̃ ignorantia ab illa pena excusaret.ita loqtur auc̃.in cestus.C.de incest.nup.ꝛ auc̃.de incest.nup.§.j.ꝛ qd̃ ibi nõ

Querit gl.qd si vnus sciuit alẽ ignorauit. dic vt nõ. h̃ ĩ.l.q̃ ꝓ.C.d̃ incest.nup.q̃ ĩ sciẽte hẽt locũ:vt.s̃.dixi igno rans excusatur vt ibi vt.s̃.dixi. Vltimo ex hac.l.nõ. duo.ꝑ q̃liter iuris error ꝓbat̃ ꝛ habes q̃ probat̃ ex istis q̃litatib9 qz fecit palã ꝛ stati cũ fuit sibi dictuꝫ dimisit vel erat mior ex istis ꝑsumit̃ error iur̃ vt h̃ i.v̄.fres ꝛ.§.icestũ plene dixi i.l.ij.s̃.de cõfess.scdo nõ q̃ nõ sufficit q̃ ap pareãt ꝑsumptiones sufficiẽtes ad ꝓbationẽ erroris ni si etiã error allegetur.h.d.h̃ ĩ fi.tex.nõbilr ibi vtiq̃ si er ror allegat̃ ꝛc.vñ memẽto q̃ facias positionẽ erroris qd̃ ppetuo tene menti. Vltio possem9 etiã dicere q̃ ille q faceret exceptionẽ de ꝑsũptionib9 erroris tunc hoc faciẽ do vl̃ allegare errorẽ sic̃ dicim9 ĩ libello vt.l.oẽs.§. luti9 s̃.de his q̃ ĩ frau.credi. Op.hic vl̃ q̃ ex pña qs ꝓse q̃tur ipunitatẽ delicti ꝓ.s̃.de fur.l.q̃ ea mẽte.solu.hic pe nitẽtia oñdit ꝛ declarat ĩ preterito nõ fuisse doluꝫ ibi vo secus. Vltimo q̃ro ego video q̃ ꝑpter ignorãtiã quis excusatur:sed an puniatur alia pena extraordinaria. videt q̃ sic vt.l.respiciendum.§.deliquũt.j.de penis ꝛ.l.ij.§. hac actione.s̃.vi bo.rap. Jn ꝓ.ẽ ista.l.nisi in casu vt.s̃. dixi.sz Rñ.q̃ delictũ nõ ꝓmittitur ĩ iuriã alicui9 ꝑnci pli tũc si cessat dol9 nulla pena venit iponẽda vt h̃:secus si alicui9 iuriaꝫ respicerꝫ ꝑncipaliter vt.j.e.l.pe. videbit̃ ꝛ ibi taugam. Bar.

Imperatores. Tene mẽti hũc casũ:qz bo nus casus est.

Liberto. Nõ.tex.ibi.nã cui9 fame ꝛc. Bi.dic̃ q̃ ar.b9.§.dici põt q̃ si contineat ĩ sta tuto q̃ exbannitum qs possit occidere q̃ non ideo eius vigore filius poterit occidere patrẽ exbãnitũ sicut nec li bertus prõnũ,nec vasall9 dñz.ꝑ h̃ facit ĩ auc̃.de ices.nup. §.j.de obse.pa.p̃s.l.pe.fac̃.l.mutus.§.manẽte.s̃.de iu re do.sz aduertaꝫ ista qõ fuit semel facta tuderit ꝛ cũ esset ꝓmissa cuidã collegio fuit cõsultũ q̃ fili9 potuit p̃em ipu ne occidere nescio ꝑ q̃ iura ꝛ h̃ puto verũ q̃ fili9 tũc pos sit p̃ez occidere ipune.nã lz h̃ libert9 reperiat patronũ ĩ adulterio remanet patron9 ꝛ hz iura patronat̃ sz nõ sic ĩ exbãnito q̃ efficit hostis ꝛ transfuga ciuitaꝫ vt.l. amissio ne.§.qui dficiunt.s̃.de capi.di.ꝛ sic̃ ius pdit̃ ciuitati ita pdit̃ filio vt.l. p̃liminiũ.§.fili9.j.d̃ capti. ꝛ postli. reuer. ad qd̃ facit.l.eos ĩ fi.j.de re mili.ꝛ est casus exp̃ssus.s̃ de reli.l.minime.

Im passam. Prescriptione. Hic ẽ nõndũ.§.fac̃ ad.q.q̃ fuit disputata.Bo nonie.legat9 hẽbat ptãtẽ dispẽsãdi cũ spurijs ꝛ incestuos. Nõ qdã erat spur9 ꝛ incestuosus siml̃ ꝛ semel nat9 ex cõ sanguinea vxorata an possit dispensare.hic vi q̃ nõ: qz ea q̃ dicunt̃ ĩ sepatis nõ hñt locũ ĩ simul iũctis vt h̃ dixi ĩ.l.ij.ĩ ꝑn.s̃.de v̄.ob.ꝛ.l.si ita.s̃.de libe.ꝛ posthu.

A crimine. Op.q̃ in criãlib9 dẽtur ꝑtes dilationes vt.l.si. s̃.de ferijs.dic̃ gl.spãle ẽ in adulterio vbi nul la dat̃ vl̃ saltiz dat̃ vna tm̃ fm istã lec.gl.hẽs ex hac.l.ca sum q̃ ꝓbationes facte nõ data dilatione ad,ꝓbandũ va leant.nã hic vides q̃ ĩ crie adulterij nulle dant̃ dilatiões ad ꝓbãdũ ꝛ tm̃ ĩ eo fiunt ꝓbationes vt.l.ij.ĩ fi.s̃.e.ꝛ.l. capite q̃nto.s̃.e. ergo apparet q̃ ꝓbationes facte sine di latione data valẽt ꝑ hac all̃. Ja.de are.j.de qõnibus.l. vnius.§.cognituꝫ.ad qd̃ fa.qd̃ nõ.spe.ĩ.ti.de dila.§.vi dendum.v̄.vtrũ. Sz fz ista lec.q̃ro vsq̃ ad q̃tuꝫ tps poterit ꝓbare accusator:videtur dicenduꝫ q̃ possit pro bationes inducere quoad durat ĩstantia cãe criminal̃ h̃ est.j.totũ biẽniũ vt.l.j.C.vt intra certũ tps:nisi ex cã vel let iudex dilationẽ statuere vt hac.l.dr̃ ꝛ hic possz eẽ vn9 modus legendi al̃.si alr diceres ista.l.ꝓtineret absurdũ. alij vero continentes absurditatẽ huius.l.que absurdi tas in hoc consisteret.si enim per totum biennium possz probatiões inducere ergo causa adulterij esset longior sz ll.faciũt causã adulterij breuiorẽ vt.l. quiquenniũ.s̃.e. cõiuncta.l.querela.C.de fal.hui9 timore legũt hãc.l. alr q̃ h̃ nõ loq̃tur de his dilatiõib9 q̃ dantur ad probãduꝫ sed de ea q̃ datur ad accusãdũ fm.l.ticia.s̃.de accu.ꝛ.l. si ea.C.qui ac.nõ po.ꝛ ponũt casuꝫ sic.ad accusandum seu ad ꝓponendã accusationẽ nulla dat̃ dilatio cũ suffi ciat dilatio legal̃.hoc verum nisi iudex statuerit ex causa aliud.hanc.lec.ponit pe.quam Ci.refert.C.de dila.l.j. ibi modo accedamus ꝛc.ꝛ vtraq̃ lec.est bona. Item dr̃ hic nisi dilatio det̃ ad exhibẽdas personas q̃ est ista dilatio. Rñ.q̃ est ista dilatio q̃ dat̃ ꝑ.l.ij.C.d̃ exhi.reis hic ñ habetis alia.

Jus qui ius. Nõ q̃ illi q ipetrãt ius annulorũ aureo rũ habent̃ vt liberti ꝓ h̃ tñ facit.s̃.d̃ excu.tu.l. cũ ex ordine.glo.nõ soluit sed ibi apparet so.si bñ ispicie tis. Bar.

Jex lege. Hec.l. quotidie allegatur hic in fi.ꝛ ẽ duplex littera. vna est ne is.alia est sine ne.ideo reuoco in du bio hanc

biũ hanc lr̃am aliquis scies aliquam repudiatã nõ iuste duxit cã in vxorẽ vtr̃ ꝓmittat adulteriũ.fm vnã lr̃am cõ mittit adulteriũ fm alã lr̃am nõ:sz glo.ꝓcordat istas litteras vt si hẽt nõ ꝓmittit dic verũ est vt puniat ea pena q̃ punit aliꝰ adulteri:sz mitigat:qz sub color qualisqualis matrimonij fuit factũ.si hẽt ℔ affirmatiuã:tc idẽ sz nõ punit tãta pena q̃s puniret si sub colore mrimonij nõ esset factũ.Hec.l.allegat ad.q.de eo q interfecit nõ ltime exbãnitũ z dñt si interficies ℔ sciebat tũc punit.sec9 si ℔ ignorabat p hãc.l.ita dic Bl.p ℔ q sciens puniat facit.l.iiij.§. ꝓdẽnatũ.s̃.de re iudi.z ibi põit hoc Bl.p alia parte q ignorãs nõ puniat.qz decept9 ẽ auctoritate publice scripture facit optie.s̃. de vẽtre inspi.l.j.§.ceterũ.z ibi ℔ etiã põit Bl.z.l.de etate.§.si ex cã.s̃.de inter. acti.z.l. qs sit figitiu9.§.ap.labeonẽ.s̃.de edi.edic.mihi tñ vr̃ vt al. dixi vobis q in cãu in quo sciuit dicit vez Bl.sz in cãu in quo ignorauit dico q nõ punit tãq̃ de homicidio facto dolose sz qz fuit in culpa q nõ vidit bãnũ adhibẽdo cõsiliũ vtrũ bãnũ fuit recte latũ tũc ex ista culpa puniet vt.l ij.§.hac actõe.s̃.vi bo.rap.z.j.ad.l.cor.d̃ sica.l.lex cor. z qd̃ ibi dicã.z.l.respiciẽdũ.§.delinquũt.j.de pe.maxie cũ ignorãtia seu error iuris sit lata culpa vt.l.libellor.§. notant.z ibi glo s̃.de his q no.infa.ꝑterea si ille qui cõtrahit cũ alio est in culpa nisi diligẽter exploret cõdẽnationẽ psone vt.l.qui cũ alio.j.de re.iu.multo magꝭ:qz alium occidit pp ei9 ꝺditionẽ de hac cõditione debet esse cert9 pro hoc facit optie.l.q in alteri9.j.de re.iu.vbi ille q agit semp ẽ in culpa nisi de suo iure bñ deliberet ẽt si ageret ex psona alterius.

Ad.l.iul.de vi publica.

Ege iulia. Tractat hic de istis armis. iõ formo tres.q.p̃ vtr liceat hẽ arma. tex.ẽ hic q nõ liceat hẽ arma nisi rõne itineris vl̃ venatiõis.hodie vo idi stricte nõ licet habere arma vt in auc. de armis p totã illã ꝓstitutiõez:sz illaz ꝓstitutionẽ vl9 cõis nõ approbat. ſo q̃ro vtrũ liceat portare arma. Rñ.hic ẽ triplex ius.nã de iure.ffor.si quidẽ aliqs vult portar arma ex ciuitatẽ eundo p itinera tũc põt vt hic ibi itineris. aut vult portare p ciuitatẽ vl̃ in aliquo loco in quo sit adunatio gẽtiũ.aut in aliquo loco vbi sit for iudicij: z ℔ nõ lz:vt ℔ in.l.iij.§.j.j̃.e.l.qui dolo malo.§.j.sz ad hoc ẽ ad uertẽdũ q̃ istd̃ est vez de armis offẽdibilib9.nã iste.l. ꝓ bibẽtes nõ loquũt nisi d̃ telo qd̃ ẽ ad nocẽdũ vt in eis appet:sz arma d̃fẽdibilia nõ reꝑitur q̃ sint ꝓhibita portari p hec iura imo ẽt offẽdibilia põt portare ille cui expedit vt.j̃.e.l.pe.§.si.z hoc de iure.ffor.sz de iure.C. idistricte ñ lz arma portar nisi de ꝓncipis lnia.C.vt armor vl̃.l.j. li.xj.d̃ iur̃ vo auc.exꝑmit pl̃ qz exꝑmũt ẽt arma d̃fẽdibilia vt scuta z silia:vt in auc.d̃ armis.§.pe.Fallit i gladijs puulis qui nõ sũt in vsu nocẽdi z quib9 quis in plio non utit:sz sũt ad icidẽdũ panẽ vl̃ ad tẽperãdũ calamũ z silia vt in auc.de armis.§.pe.Aduertẽdũ ẽ in ℔ ne fiat fraus ne quis dicat se portare cultellum aptuz ad incidẽdũ panẽ cũ sit ad offẽdẽdũ panẽ:qz tũc talis cultellus armorũ appellatõe ꝓtinet cũ sit tal9 qui nocẽ põt vt.j̃.e.l.armatos z.l.pe.§.telor.sz p statuta ciuitatũ nõ punit ille qui portat nisi cũ eis sit iuent9 d̃ q̃ iuentiõe dixi.s̃.de acqui.pos. l.j.in ꝑn.z tãgũ doc.in.l.lz.C.d̃ acq.pos. ẽtio ẽ videndũ vtr liceat vendere arma.tex.hic vr̃ q̃ sic in.l.excipiũt.sed hodie est correctũ:qz nemini lz facẽ arma vl̃ vendẽ nisi ꝑ sõis d̃putat̃ ad hoc:vt.d.auc.de armis.z nõ.C.d̃ fabri. sup Ru.tamẽ consuetudo fm q̃ vos videtis hoc nõ approbat.Quõ vos videt̃ hic q̃ q hõies hũt i armis hac.l tenet.q̃ro vtr possit puniri iste d̃ publico dicto qz hõies hũt in armis:z qz hũt arma.puto q nõ:qz ista duo tenũt ad eũdẽ finez.nã arma nõ hñt nisi vt habeãt hõies in armis ergo tc̃.vt.l.illd̃ in fi.s̃.ad.l.aqui.z qd̃ nõ i.l. nũq̃ pla.s̃.de ꝑua.delic. Ulteri9 q̃ro dicit statutuz cõis tuderti q̃ dãnat̃ ꝓ uiolẽtia nõ põt appellar.aliquis fuit ꝓdẽnat̃:qz hũt hõies ꝓgregatos in armis vtr dicatur ꝓdẽnat̃ ꝓ violentia.tex.vr̃ q̃ sic hic z in.l.fi.C.e. nã vt videt̃ tenet.l.iul.de vi.sz puto ꝺ. qz ad hoc vt violẽtia sit facta ipet9 requirit cui resisti ñ põt:vt.l.ij.s̃.qd̃.me.cã sed hic nullus ipetus factus fuit in aliũ.ergo nõ põt dici violẽtia est tamẽ quid ꝓparatoriũ ad violẽtiã.ideo punitur hac.l.

Eadẽ lege. Tribus mõis sit iuria mihi exñti in domo vl̃ in castro meo.ꝑ mõ expellẽdo me p vim z hoc vult dicẽ cũ dicit diecerit.alio mõ dãdo mihi pliũ lz me nõ possit vincẽ z hoc vult dicẽ expugnauerit.tertio mõ faciẽdo aliquẽ redimi dicẽdo depdabor te nisi dederis mihi tãtã pecuniã.z hoc vult dicẽ ꝓcusserit hoc est p vim pecuniã extorserit. vt.l.j.s̃.de cõcussio.nã oẽs isti talia faciẽtes z q adhibẽt hoies vt hec fiãt.hac.l tenẽtur.z hec.l. facit cõtra pusinos qui mittũt gẽtez ad talia faciendũ exꝰ ciuitatẽ.qz tenẽtur hac.l.vt hic ibi homines ꝓmodauerit.

Ji cetu. §.si de vi. Op.q hoc sit superfluũ:q idẽ d̃ in ꝑn. z i fi. glo.so.q̃ in ꝑn.respicit ad alteri9 postulationez postea decernit ꝓprio motu. Op.q sit in arbitrio actoris eligere ꝑus ciuilẽ vl̃ criminalẽ accusationẽ.vt.l.j.C qñ Ci.ac.cri.ꝑiu.qdã fatẽt ꝺ.sz ℔ iõ sic d̃ qz accusatio d̃ vi ꝑus erat instituta.vl̃ dic sz Bl.q hic ꝓponebat criminalis accusatio ab vno z iudiciũ ciuile ab alio. Jtez opp.C.de ap.l.j.vbi d̃ q̃ cã ꝓprietatis z possessiõis simul agitari nõ possit hic vr̃ cõtra.so.quidaz dicũt q̃ ista duo vilz possessiõe vl̃ dñio ꝓ vno ponũtur vel exponamus vt glo. dicit dñio.i.ꝓprietate z q̃ dicit ꝑ possessione.i.ꝑ iure possessiõis vt vsufructus vl̃ emphiteosis z si.

Jtẽ opp. de.l.ordinarij.C.de rei.vẽ.z de interdic.l. incerti.so.eo.mõ.vel possumus intelligere z erit alia lec. z cõcor.cũ illa vt dicamus q̃ hic dicit̃ si de vi z possessione hoc est de violẽtia possessõe seu violent̃ turbata. z qd̃ segtur vel dñio.i.ꝓprietate z ꝑz hoc põt hic ordinẽ petitorij z possessorij ita loqtur gl.s̃.de iudi.l.si d̃ vi. Tertio mõ põt legi q̃ cũ aliqs cõueniret interdicto recuperã de possessiõis:vt interdicto vti pos.z opponebatur exceptio dñij dicitur certe hic q̃ prius cognosci debet de vi seu de violenta possessione q̃ de exceptione.hoc autem qualiter debeat intelligi q̃ exceptio dñij repellat agentez possessorio dixi in.l.naturaliter.§.nihil commune.s̃.de acq.pos.

Et si pater. Quero vtrũ remissio facta per patrem valeat.dicit gl. dic vt.l.si maritus.§.si negauerit s̃.ti.j.certe ibi dicitur de adulterio non de raptu. Quero vtrum valeat translatio facta de raptu .gl.mouet hãc q.in.l.transigere z ibi ponit opi.C.de transac.quidã q̃ sic alij q̃ non allegat.l.j.C. qui pro premio liber.ac.sed doc.ibi tenent q̃ non potest transigi de raptu.quia pat transigens punitur:vt.l.j.§.pe.C.de rap.vir.ergo non licet transigere.ergo puto contrarium per.l.transigere vbi non excipitur nisi adulterium ergo licet transigere.
Jtem probo per.l.j.C.qui pro premi.liber.acci.inducẽdo eam prout inducit. Jo. preterea ratio quare nõ põt trãsigi de adulterio est propter frequẽtiã que ratio in rapina cessat .nõ ob.l.j.§. pe.C. de raptu. vir.quia fateor q̃ transigẽs puuitur ex parte accusatoris:qz nũq̃ sibi p mittitur sed ex parte accusati bene licet transigere.

Ege iulia de vi. Tenemẽti iſtud ꝓncipiũ: q2 iſti tales officiales q nõ edũt tũc appellãtes tenẽt hac.l. ⁊ cõdẽnati erũt ifames. Fo nõ tex.ibi aut qd in collũ iiecerit q qñ aliquis mittit aliquẽ ad aliquẽ iudicẽ ſeu ad eꝑm cũ mitra i capite q tenẽt hac.l: tertio ex.v. Itẽ ad legatoſ.nõ q ſi aliquis vberat aliquẽ nõ eſt crimẽ publicũ niſi i tribus cãibus.ꝑ qñ aliquis eẽt ãbaſiator vt h.Fo qñ appellaſſet vt hac.l. Itẽ qñ h factũ eẽt hõib⁹ coadunatꝫ vt.j.e.l.qui dolo.§.pe.⁊.j.ti.j.l.ij.⁊.C.e.l.iij. Itẽ qñ aliquis h fecerit aio occidẽdi licet nõ occiderit.vt.j.ti.ij.l.j.§.j.

Ali dolo. Nõ cõtra poſſeſſores huius ciuitatis qui minanꝫ rectoribus ne iudicent ſicut debẽt: q2 tenentur hac.l.

Ege iulia.cũ.l.armatos.De h dicam.j.e.l pe.§.teloꝝum.

J qui. Teloꝝum. Dicũt qdam q appellatiõe armoꝝũ ꝓtinẽt tm̃ arma offẽdibilia ꝑ hãc.l.ſz nõ ẽ verꝫ q2 hic dicit teloꝝ ⁊ fateor q appellatiõe teloꝝ nõ ꝓtinẽt niſi arma offẽdibilia:ſz appellatiõe armoꝝũ ꝓtinẽt ẽt defendibilia vt.l.armoꝝũ.j.de vb.ſig.⁊ dicitur in auc.de armis exꝓeſſe.

Ad.l.iul.de vi ꝓuata.

E ui. Opp.q ille q aufert aliqd ex naufragio teneat.l.iul.de vi publica vt.s.ti.j.l.iij.in fi.ſo. ibi cũ armis h ſine armis. Itẽ q2 vtꝫ iſta publicatio boꝝ fiat ipo iure vel ꝑ ſniam.h ſũt opi.ſed puto vaz illã opi.q ꝑ ſniaz.nõ.n.dic̃ tex.publicata ſint ſed dic̃ publicãt qd denotat q ꝑ ſniaz vt.l.in crimiali.C d iurſ.o.iudi. Quero dz̃ h i eũ ordinẽ ſedeat ⁊c.dz̃ h q dãnat hac.l.nõ põt eẽ iudex q2 dẽ hac exceptiõe q̃ opponit iudici:q2 nõ põt eẽ iudex q2 infamis. Rñ. vt dixi in.l.qdã ꝓſulebãt de re iudi. Quero ſi h nõ opponit an ꝓcedat iudiciũ.dic vt nõ.in ſpe.de iudi.dele.§.excipitur.v.ſed nũquid infamis.

Ec intereſt. Nõ tex.ibi nec min⁹ ⁊c. ex quo habes q cõuocati tenẽt hac.l.⁊ eodẽ mõ tenẽt ſicut ille q ꝓuocauit.Fo nõ q qñ ꝓmittit vis ablatiua nõ req̃rit q hõieſ ſint coadũati.ſec⁹ vz̃ i vi expulſiua vt.j.e.l. ſigſ aliquẽ.

Egis iulie de vi. Nõ bñ hãc.l.nã toto die d facto occurrit. nã ille dz̃ ꝓmittẽ vi ꝑuatã q facit coadũari gẽtẽ ne aliqs ꝓducat ad iudiciũ.ſimꝫ in auc.vt oẽſ obediãt iudi.ꝓuici.§.arripiãt.ſz qñ qſ arripit aliquẽ ꝓdẽnatũ ad mortẽ tenẽt ad.l iul.maieſ.vt.l.cuiuſq.s.ad le.iul.maieſ. fac̃.l.addictos C.d ap.⁊.l.addictos.C.d epi.audi. an aũt liceat occidere exbãnitũ q ꝓducit i ius: Bi.põit i.l.in laq̃.s.de acquir.re.do.dicã .j.ti.j.l.iij.i fi.

Reditores. Hec. l. bz eũdẽ tex. quẽ bz.l. extat.s.qd me.cã ⁊ ibi h decretũ ple declarat. Opp.s.d fur.l.q vas circa ꝑn.ſo.vt ibi. Itẽ opp.s.de bis qui in frau.cre.l.ait ꝓtor.§.ſi debitorẽ ⁊.l.nullꝰ.C. de iudeis. Rñ.ibi nõ poterat hz̃ copia iudic.erat.n.piculũ ſi expectaret q iret ad iudicẽ iõ ꝓmittit q ſua auctoritate faciat. Ulterꝰ opp.de.l.j.§.rdigũt.s.quoꝝ lega.ſo.vt ibi vidiſtis:q2 ibi logt in re vacãte a nemine poſſeſſa. Itẽ op.de.l.ſiqs in tãtã.C.vñ vi.dicit gl.illa ẽ magiſ generalis q̃ iſta. Itẽ opp.C.vi bo.rap.l. iij.dic de hoc vt dicã in.l.creditores.s.d fur. Itẽ opp.de.l.generalr.C.d decurio.ſo.ſpãle ẽ ibi qñ nõ põt hz̃ copia iudic. Querit glo.quid ſi aliqs accepit aliquã rẽ nõ ſibi debitã.gl.de h diſputat in.l.extat.s.qd me.cã dic vt ibi. Ex glo.q̃ro d duabꝰ.q. ꝑ ad h vt habeat locũ iſtd decretũ vtꝫ ſuffic ꝓbare q itrauerit poſſeſſionẽ tm̃ an hẽat neceſſe q ꝓbat q itrauerit ⁊ q aio poſſidẽdi itrauerit.ꝑ ꝑ tex.in ꝑn.vz eẽ q ſufficiat q ꝓbz ſolũ intoitũ:ſz puto q debeat itelligi ẽt de poſſeſſiõe vt poſſideat vt apparet ex vbis decreti ibi tenere ⁊ poſſidere. Fo q̃ro vtrũ requirat dolꝰ vt hẽat locũ iſtd decretũ.certe vz̃ q nõ:q2 tex.dicit temere ⁊ dria ẽ inẽ temeritatẽ ⁊ dolũ ſeu calũniaz:vt.l.j.§.q̃ri põt.j.ad turpil. Ultio q̃ro dz̃ h ius crediti nõ hẽat q̃ro vtrum ad h regrat ſnia vt quis pdat ius crediti. Rñ. puto q ex hoc decreto quis hẽat exceptionẽ ipo iure. Itẽ hẽat actionẽ ne iure crediti ꝑuer.ꝓ h induco.l.metũ.§.ſz q ꝓtor.s.qd me.cã.

J creditor. Differt h.l.a ꝓcedẽti:q2 ibi logt de pena q̃ iponit ciuiliter ex decreto h logt de pena que iponit criminaliter.

Ad.l.cor.de ſicarijs ⁊ veneficis.

Ege corne. Circa hãc.l.q̃ro qd ẽ h dcz q qs falſũ iudiciũ ꝓfiteat.dic̃ gl. j.put ꝓferret falſã ſniaz.ſz h bẽs ſi vnꝰ magiſtrat vtputa ptãs fac̃ cũ iudice ſuo vt ferat malã ſniam tenet.l.cor.de ſica. idẽ ſi ꝓres hoc facerẽt cũ ptãte vt falſã ſniam ferret q2 tenet hac l. Itẽ tenet.l.iulia de vi publica vt.s.ti.ij.l.qui dolo malo.alij exponũt q quis falſũ iudiciũ ꝓfiteat.i.falſum teſtimoniũ ꝓferret ⁊ ſz hoc bẽs caſũ ꝓtra ptãtes ⁊ rectores terrarũ qui cogũt teſtes per tormẽta vt dicant falſum q2 tenent hac.l.cornelia de ſic.

Diuus. Nõ hũc.§.qui ponit duo dicta vſq ibi ⁊ ex re.⁊ in verſiculo ⁊ ex re ponit qualr fiat ꝓbatio animi.tex.ibi cucuma ⁊ ẽ q̃dam pars freni: vt.C.vt nulli lice.in fre.aut in po.l.j. Cõtra hũc.§. op. de conſuetudine que nõ ſeruat hoc per totam italiã. ad hoc reſpondet ſpe.licet .l.caueat tamẽ cõſuetudine non ſeruatur vt nõ in ſpe.de accu.§.j.v.ſed quid ſi poſt. Ja. de are. rſpondet aliter.dicit enim q.l.cor.tenet tamẽ mitius punit q2 nõ ẽ ſecut⁹ euẽt⁹ q euẽt ꝓſideraꝝ in delictꝫ:vt.l aut fcã.§.euẽt⁹.j.d pe.dñi qcqd ipi dicãt vitaſ ẽ iſta ꝑ italiã maleficia puniũt fz ſtatuta nõ fz.ll.⁊ iõ cũ ſtatuta dicãt ſiqs occiderit ⁊c.ſtatutũ illd nõ vificat niſi morte ſecuta:iõ aniuſ occidẽdi nllo mõ attẽdit ſed videbitꝫ in.l.aq. vbi dz̃ ſiqs occiderit: vt.l.iij.s.ad.l.aq.ſi aliquis nõ occidẽit:ſz al⁹ mortꝫ cãz ꝑbuit nõ tenet directa.l.aquil.q2 vba h ñ ſonãt.vt.l.ſi obſtetrix i ꝑn.s.ad.l.aql. ⁊ videbitꝫ nõ j.e.l.nihil.ſz in.l.cor.d ſica.erat expſſũ d eo q hũit aiuz occidẽdi merito iſta.l.tenet.ita debetꝫ itelligere iſtã.l. Fo q̃ro q̃r aius occidẽdi ꝓbabit.dic̃ tex.hic ex q̃litate pcutiẽdi.ita ꝓbat ẽt.C.e.l.j.⁊.iij. debem⁹.n.iſpicere ꝑ ꝓpoſitũ vtꝫ hoc faciat ex ꝓpoſito an fiat in rixa vl ex quodã i petu ut h appz. Itẽ ſi i rixa fiũt dbem⁹ iſpicẽ cũ quo pcuſſit an cũ gladio an cũ baculo vl lãcea. ⁊ ſi cũ lãcea.aut cũ ferro aut cũ haſta. vt gl.dic̃ ⁊ ſi cũ baſtone.an pcuſſit i capite aut in alia parte corpoꝝ.ita nõ glo.in.c. ſignificaſti in fi.ex d ho.

Item diuus. De mã huius.§. vidiſtis in.l. ſi marito.s.de adul.⁊.l.ſi adulteriũ .§. ſi impatores.

Nauditum. Quo qd vult dicere tex.iauditũ filiũ:dicit gl.inauditũ filiũ.i.ſuppoſitũ filiũ ita q nõ ẽ filius ⁊ ſic nõ põt eũ accare ⁊ dicẽ q nõ erat filꝰ.itellige ſi erat doli capax qñ fuit ſuppoſit⁹ vt filꝰ:q2 forte pz erat abiſ h ẽ vna expoſitio gl. alio mõ expõit gl.iauditũ.i. ñ accatũ vl iauditũ.i. ꝓmittẽtẽ aliqd iauditũ.i.graue ſceꝰ ꝓ pẽm.

Sz ꝓtra hoc op. q̄ qs ñ possit accusare p̄sonā ita ꝓuūctā vt l. hi tñ. §. j. s̄. de. so. si q̄ris an filius possit accusare patrē. dic vt. d. l. hi tñ. sed si q̄ris an pat possit accusare filiū tē si qdē delictū eēt graue ꝛ ꝓmissū ꝫ ipm patrē, pōt ipm accusare: vt hic sz si delictū eēt leue vl ꝓmissū ꝫ alios pat accusare nō posset: vt. l. pp. ꝛ. l. si magnū. C. q accu. non po. Itē op. q̄ p̄r liceat occidere filiū: vt. l. nec in ea in fi. s̄. de adul. so. in cāu illo lz occidere. in alijs sec⁹ fz hec tp̄a lz olī indistincte licebat occidere: vt. l. in suis de lib. et posthu. nō habetis alia.

Jusdē. Adiectio. Vides q̄ triplex ē spēs veneni vt in tex. appet p totā. l. q̄ tractat de medicamēt⁹ ꝛ venenis. Op. de. l. siqs aliqd §. q̄ abortiōis. j. de pe. vbi ille qui ōdit tenet ꝛ punit vltimo supplicio. so. hic a pri. ōdit medicamētū cā ꝓceptiōis ꝛ sic cā rei licite: sz hic cā abortōis ꝛ sic cā rei illicite. ꝛ hāc l. de qua op. all. glo. p̄o cōcor.

Trāsfugas. Vides ergo q̄ trāsfugas ꝛ hostes quis pōt licite occidere. statutū ē q̄ possit exbānit⁹ impune occidi ꝛ fuit capt⁹ a familia. q̄ro vtrū in māib⁹ familie possit impune occidi. Di. ponit hāc. q. in. l. i laqueū. s̄. de acq. re. do. ꝛ ibi se nō bene firmat. Finaliter vr dicē q̄ melⁱ ē q̄ ipse puniat q̄ hōiez de familie manib⁹ arripuit vt in auc. vt oēs obe. iudi. ꝓuic. §. arripiāt. ꝛ. l. lege iul. s̄. ti. j. q̄s q̄ puniat de occiso. Ja. de are disputauit hāc. q. ꝛ determinauit sic q̄ nō possit occidi ꝛ hoc ꝓbat sic. p cāuz hui⁹. l. hostes lz occidēr vt hic sz postq̄ hostis est capt⁹ nō pōt occidi: sz ds seruari: vt. l. ꝛ fuor. s̄. de sta. ho. ergo exbānit⁹ postq̄ ē captus nō potest occidi. ita dic ipe cuius determinatio mihi placz. ꝑ q̄ hōies positos in carcerib⁹ nō licet occidere: vt. l. fi. s̄. de custo. reor: sz iste q ē a familia dētus vl ducit pōt dici in carceratus vt. l. q ncq. j. de v. sig. ergo ꝛc. ꝓterea illi qui veniūt ad ciuitatē de necessitate dñr hre securitatē iterim a lege vt dicimus in legatis: vt. l. fi. j. de le. ꝛ. s̄. de iudi. l. ij. §. legatis. vt ēt dicimus in testibus q̄ testimonij cā in iudicio vocāt vt. d. l. ij. §. eū qui testimoniū. s̄. d̄ iudi. sed iste q ducit a familia venit de necessitate. ergo ds hre securitatē ille ergo q occidit ipm facit ꝫ securitatē datā a. l. ꝛ sic incidit in. l. iuliā maiestat⁹. vt. l. j. s̄. ad. l. iul. maiest. facit ad hoc. l. vltia. C. de male. ꝛ mathe.

Ege cornelia. Vides ergo q̄ lz. l. ꝓmissū nō sit q̄ rector q torquēt testes vel reū ꝫ iusticiā vt ex h̄ alig sl moriat tenēt hac. l. vt hic ꝛ ēt vidist. s̄. e. l. j. i p̄n. ꝛ. §. j.

Cum quidam. De hoc videbitis. j. e. l. in lege. bar.

Et qui hoc crimine. Nō hūc. v. vide gl. q̄ incipit: q̄ nō veniūt ꝛc. glo. nō dicit vez imo puniūt. l. cor. de sic. ꝛ hic ē cāus spāl i quo abnss damnatur in pena que ē vltra relegationem ꝛ q̄ pena sit vltra relegationem apparet ex precedentibus ꝛ etiam. j. ea. l. in fi. alium cāum habetis. C. de pe. l. ne diu. hēmus hodie tertiū cāuz in quadā ꝓstitiōe hērici ipatoris quā ꝓmulgauit Pisis in qua cōtinet q̄ in crimie lese maiestat⁹ abnss pōt dānari.

A lege. In penis corporalib⁹ lata culpa nō eqparat dolo sz mitius punit. h. d. Opp. s̄. l. lege cor. §. j. Rñ. q̄ hac. l nō punit vt h sz punit ex ordinē iudicis officio minori pēa vt ibi. ꝛ. l. respiciēdū. §. deliquūt. j. de penis. Alter⁹ op. ꝛ vr q̄ nullo mō puniantur pp latā culpam vt. l. si adulterū cū in cestu. §. nō nūq̄ ꝛ. §. iperatores. s̄. d̄ adul. Rñ. hic loquit de delict⁹ q̄ p̄ncipalr in alterū cōmittūtur in. l. vo cōtraria loq̄t de delict⁹ q̄ p̄sonā alicui⁹ p̄ncipalit nō r̄spiciūt. nā pp stupr̄ū vl incestū ñ dr offēdi aliqs p̄nci palr vt. l. nec i ea. §. j. d̄ adul. Itē op. d̄. l. j. §. j. s̄. si messor fal. mo. di. vbi lata culpa eqparat dolo. Rñ. vt glo. dñt h ꝛ in. l. in accusatiōibus circa p̄n. s̄. de in lite iurā. ꝛ ponit ēt in. l. si culpa. s̄. so. ma. tñ vitas ē, put dixi in sūmario q̄ in penis corporalibus lata culpa nō eqparat dolo in alijs aūt qd iuris sit, dicā in. l. j. §. j. s̄. siquis testa. lib. eē iussus fue. dic vt ibi dicā. hic nō hēs alia.

J mulierē. De hoc dic plene p glo. in. l. diuus. §. j. d̄ extraor. crimi.

Item. Opp. q̄ indistīete possit occidi dūmō cū clamore testificet. vt. l. itaq̄. s̄. ad. l. aqui. dñt quidā q̄ hic dr si ꝓcere ei ꝛc. sub. maxie. Alij dñt q̄ illa. l. logit fz rigorē. l. xij. ta. hic fz eqtatē iur⁹ cōsultor⁹ q̄ equitas p̄ualet. Alij dñt ꝛ ita est va opi. q̄ furē nocturnū ego possū indistincte occidere si nō possū eū dimittere sine piculo p̄sone vel rei⁹. sic ꝓpt̄ res lz hominē occidere ꝛ hoc in fure nocturno. Sz in fure diurno nō est piculum: q̄ si ego eū cognosco potero rehērē, ꝓpter hoc dñt doc. nr⁹ attēta ista rōne q̄ si de nocte cognoscerē furē nō liceret eū occidere ꝛ ecōuerso si de die eū nō possē cognoscere eū tāq̄ furē nocturnuz lz occidere. ita tenēt doc. C. e. l. si vt allegas. hēs ergo ex. l. ista q̄ p̄o defensiōe rerū mearū ego possū hominē interficere. ꝑ hoc al dixi ꝛ dico nūc dr i. l. j. C. vī vi. q̄ qs pōt d̄ fēdere vi cū moderamine inculpate tutele quō intelligit cū moderamie: gl. ibidē, ponit mlta vba. sz tex. in. l. sciam §. qui cū alr. s̄. ad. l. aql. hoc declarat dic. n. sic cū alr se d̄ fēdere nō posset tūc dr in cul pata tutela. hoc aūt itelligo sic cū alr se defēdere nō possz a piculo rei⁹ vl p̄sone. vñ ñ debeo pati q̄ me dāmifices in aliquo si dānū eēt irrecuperabile al secus vt hic. Et ex hoc ꝓseq̄t aliꝺ q̄ si nō possū effugere qn me petutias nisi ego te iterficiā possū te interficere p hāc. l. cū si. rō ē cū enī quelibet iniuria p̄sonal est maior quis reali vt. l. in fuor in fi. j. de pe. ꝛ ꝓpter iniuriā realē irrecuperabilē possū occidere igit multo magis ꝑ p̄sonali qꝺ tene mēti.

Juus. P̄o declarāda hac. l. q̄ro exēplū ꝛ tria exēpla p̄nt poni p̄mū q̄ñ aliqs nō būit animū deliquēdi. tñ ꝺliqt. certe iste nō tenet vt hic. ꝛ. l. j. §. diu⁹. s̄. eo. hic tñ an puniat mitius pp culpā ꝛ q̄lit dixi vobis. s̄. e. l. i. lege ꝛ videbit. j. d̄ pe. l. respiciēdū. §. deliquūt. so mō pōt pōi exēplū in eo qui būit animū deliquēdi tñ nō p̄fec delictū. nā punit fz animū nō fz effectū vt. s̄. e. l. j. §. diuus. Sz ꝫ h op. gl. j. de pe. l. cogitatiōes. Rñt. gl. ibi stetit in finib⁹ cogitatiōis h puenit ad actū. Itē op. de. l. j. in. fi. s̄. qꝺ qsq̄ iur. so. ibi loquit in leuioribus h in grauioribus. vl alr ipetrare r̄scripti nō ē delictū iō nō fac ad ꝓpositū. Itē op. de. l. q falsā. j. de falsa. so. ibi potuit delictū p̄ficere ꝛ noluit hic ñ potuit hec ꝓria tāgit in gl. ꝛ mā ista expedit p mlt⁹ i. l. siqs nō dicā rape. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ tāgit. s̄. de exor. cri. l. j. ꝛ ibi dicā. ctio pōt poni exēplū de eo q̄ voluit delinq̄re ꝛ tñ deliqt pl⁹q̄ vellet vt cū vellet tm̄ pcuter ifec vl aliquid aliꝺ quid iur⁹ sit tē gl. hic nec alibi tāgit doc. tāgit in. l. qm̄ mlta facinora. C. ad. l. iul. de vi. quā mām volo expedire p ples qōes. P̄o ro quid si aliquis ꝺliquit pl⁹q̄ cogitaret. circa res distīgue tres cas: q̄ aut ꝺlictum qꝺ facer ꝑposuerat ad h tēdit ꝛ tē ispicit ꝺlictū seu euēt⁹ ꝛ nō aīm⁹ vt. l. qm̄. C. ad. l. iul. d̄ vi. ꝛ iō ibi violētia punit fz euētū: q̄ visilr illꝺ delictū tēdit ad vbera ꝛ homicidia ꝛ si. vnde si aliquis ꝑposuisset mittere incēdiū in domo vna ꝛ ꝓpter hoc essēt conbuste plures alie tenet de oibus q̄ oē incendiū ad hoc tēdit visilr q̄ domus ꝓtigue comburantur silr. vt. l. j. §. ex incendio. s̄. de incen. rui. nau.

Si vo delictū nō tēdit ad ħ ⁊ tūc aut deligt in plus circa eādē rē. ⁊ ispicit euēt vt.l.vulgar.§.siqs es.s. de fur. ⁊ iō siquis furaret vas ꝓsecratū cū putaret nō ꝓsecratū tē ispicit qđ ē secutū nō qđ putabat. si vo deligt in plus circa diuersas res tūc ispicit animꝰ nō euēt vt.l. vulgar.§. sz ⁊ siqs. Fo q̄ro quid si aliqs deliquit in plus circa psonā offēsā. ħ est aduertēdū. nā q̄dā.ll. vidēt velle q ispiciat animꝰ vt.l.itē ap.labeonē.§.siqs vgies.s. de iurī. ⁊ qđ nō in.l.si ignorās.s.loca. Jn ꝯriū vī.l.eū qui nocētē.§. pe.s. de iur. ⁊ istā vltiaz ptē vaz puto q ispiciat euēt nō ob.§.siqs vgies: qz ibi in nullo hūit aiuz ꝓmittēdi aliqđ punibile. credebat. n. illas vgies cē meretrices q̄s appellare nō ē pūibile: sz nra qō logt in eo qui ab initio ꝓposuit deliq̄re. nō ob. gl.l.siquis ignorās.s. loca. qz illđ in telligo cē vuz in pēa excōis. seu in quauis alia pēa. s. spirituali vbi animꝰ ⁊ cogitatio magis ispicit. sz in pēa tpali euēt ispicit. p̄dicta va q̄ deliquit quis in plꝰ circa psonā ipam q̄ ꝑncipalr offēdebat: sz si deliquit in plꝰ circa psonas alias istđ pōt cē duplr vno mō q vtrāq psonā offēdit vt cū vellz pcutere vnū pcussit duos tūc de vtroq tenet vt.l.sciaz.§.q cū alit.s.ad.l.aql.facit.d.l. eū qui nocētē.§.pe.⁊ fi.s. de iurī. Si vo nō offēdit aliū tāgendo eū. sz ꝑ q̄đā ꝓnitiaz vtputa faciēdo iuriā filio vel vxori ꝑ ꝓnitiā facit iuriā pri vel marito ⁊ tūc vī aīmus ispici debere potiꝰ q̄ euēt sz q dr in.l.eū qui nocētē.§.pe.⁊ fi.s de iurī. Sz de vno posset dubitari qd si nō apparz de quo cogitauerit. qz pcussit quēdā nec aliqd apparet vtr cogitauit đ patre vel de viro vl vtrū sciuerit ħ. s. bāe pcussū patrē vel maritū qd in dubio. Rn. sufficit de ħ nō cogitasse vel nesciuisse ħ vt.l.eū qui nocētē in fi.s. de iurī. ⁊ fac optie in.l.falsus.§.si actū in fi.§. Quero qd si deliquit in plicidēdo in aliā spēz delicti: ħ aduerte si qdez dlictū qđ ꝑncipalit facē ꝓposuit tēdit ad illū finē q secut ē ⁊ tūc ispicimus euētū cas ē nō. in.l.fi.s. de crie. expila. hāi. ⁊ ex de homicidio. c. fi. li. vi. facit. l. qm̄ milta facinora. C. ad. l. iul. đ vi. si vo ad ħ nō tēdebat delictū qđ ꝑnci

ita debet intelligi ħ. Sed adhuc ob. cōtra licet nō ꝑ cesserit ꝓposituz per tēpus potest esse q illo tēpore tūc quilibet habuit animū occidēdi. ⁊ iō nō debet ispici ict. sed animus vt in pal. l. Rn̄deo dico q ictus inspicit ad hoc vt videam quē animū hūit quis occidēdi vel nō. vt d. l. j. §. diuus. s. e. Aduerte istud dictuz glo. videt verū de iure cōi in. l. cornelia in qua habet plus respectus ad animū q̄ ad actuz: sed in. l. aqui. que magis respicit actum q̄ aīmū inspicit vt videamus ex quo ictu secuta est mors nō vt videamus aīum ꝑncipalit. vt. l. item mela. §. sed si plures. s. ad. l. aquil. Querit gl. quid si nō pōt apparere cuius ictu ꝓcut dicit gl. oēs tenent: vt. l. itē mela. §. sed si plures. ita dicit glo. cōtra istā glo. videt glo. in l. itē mela. §. sed si plures. s. q in dubio deberet absolui per. l. abstem. ff. de pe. Bi. in. c. in obscuris. circa finem regle li. vi. tenet istam glo. alij doc. moderni. dicunt q si quidem maleficium fuit factuz ex ꝓposito loquitur glo. ista al si nō ex proposito loquitur glo. cōtraria vt si non apparet cuius ictu ꝓcut omnes debēt absolui ⁊ ħ verum in. l. corne. que requirit dolum: sed in. l. aquile. in qua venit leuissima culpa. tunc omnes tenent: vt. d. l. item mela §. sed si plēs ⁊ ħ tenet Ci. C. ad. l. iul. de vi. l. quoniā milta in vltima. q. Jstud dictuz satis ꝓcederet de iure cōi sz q punit animus lz homicidiū nō sequatur: sed ſm iura municipalia puniunt homicidium tm̄ secutum. ista vba sunt valde dubia: ideo ꝓ declaratiōe huius materie de pluribus delinquētibus ad euidētiā debetis scire quando plures delinquunt q̄q tractatur de puniēdo alio ꝓpter illos deliquentes: tunc oēs illi cōmittētes vnum delictum reputātur ꝓ vno: vt. l. si cum exhibuissent. §. fi. s de publi. ⁊. l. j. ⁊ per totū. s. si fa. fur. fe. di. fallit in cāu. l. si familia. s. de iur. o. iu. ⁊ per ħ. possumus determinare q. villa tenetur capere malefactores. tenetur etiā denunciare ⁊ si nō fecerit certā penā soluat. contingit q plures fecerunt vnum homicidium villa nō cepit eos tenebitur ne pluribus penis ꝓ quolibz homicidio vl vna tm̄: Bi. determinauit q vna tm̄ teneat pena nō tamē per rationē predictā: sed per aliam: qz statutū quod loqt indiffinite equipollet vli. ⁊ ideo cuz dicit si nō cepit malefactores resoluitur. i. si omnes malefactores nō cepit ergo ⁊c. vt. l. si plēs. s. de le. iij. ⁊. l. si pluribus. s. de le. ij. Jta determinauit Bi. Scđo facit ad illud vnus prestitit auxilium duobus cōmittētibus homicidiū punieť ꝓ quolibet homicidio pēa sua q̄si cuilibet ꝑ se pstitit auxiliū ⁊ sic pstiterit duo auxilia ⁊ cōsuluit Bi. q vna tm̄ pēa teneat ꝑ eandē rōem: qz statutū qđ dicit siqs dederit auxiliū malefactori resoluit in vlem ħ est malefactoruꝫ oibus ꝓ hoc ēt facit regla quā. s. tradidi: qz cū tractat de puniendo alio pp maleficiū cōmissuz a plibus illi plures habentur ꝓ vno vt. s. dixi. Sz ꝯ hoc facit. s. si familia fur. fe. di. l. j. § j. vbi si dns fuit sciens tenet ꝓ quolibet suo nō tanq̄ ꝓ vno. sed iste prestans auxiliū fuit in dolo ergo ⁊c. Rn. illa. l. facit ꝓ. si eni dns cōuenitur suo nomine ꝓ suo iussu vnus est iussus ⁊ vnū maleficiū reputat: sed si cōueniretur noie sui tunc teneret ꝓ quolibet suo. ꝓ hoc facit qđ habuistis. s. ti. j. l. iij. vbi coadunās tenet ⁊ tamē dicit coadunans nō tenet nisi vna. l. ꝓ vno delicto. nō autem tenetur ꝓ quolibet coadunato. ⁊ per hoc potest solui qō q siquis mādauerit pluribus vt faciant homicidium vel aliđ delictum vt sit semp vnum delictuz per ea que. s. dixi. secus si mandaret vt facerent diuersa delicta tūc ꝓ quolibet dlicto tenet nec est nostra mā. q̄q tractatur de puniēdis ipis pluribus delinquētibus: ⁊ tc q̄q isti plures delinquētes habebant officiū publicuz tunc omnes habētur ꝓ vno ⁊ vna pena puniuntur: vt l. si multi. s. de publica. ⁊. l. rres tutores de admi. tut.

Jbil. interest. Opp. đ. l. itē si obstetrix ī ꝑn. s. ad. l. aql. So. aliud i. l. aquilia. et aliđ in. l. cor. rō est: qz ħ. l. punit expsse eū q habuit aīmuz occidēdi lz nō occiderit. sz in. l. aqlia dr expse siqs occiderit q̄ verba nō verificāt in dāte opē qđ tenet mēti. Scđo q̄ro exēplū eꝰ qui mortuū cāz ꝑbuit dic gl. pōe exēplū in illo qui posuit gladiū in manu furiosi. vt se vel aliū occideret ita dic glo. Sz opp. cū. n. furiosꝰ nō teneat vt. l. infās. s. e. ⁊. j. ti. j. l. fi. ⁊. l. diuus. s. đ offi. pси. ergo vī q pstās opē nō possit teneri vt. l. is qui. §. si tu ticiū. s. de fur. dic vt ibi dixi ⁊. l. is qui opē. e. ti. ⁊. l. siquis vxori. §. neqz de fur. ⁊ nō ꝑ glo. j. l. siquis id qđ. §. pe. s. de iurī. om iudicum.

Ji cedē. Opp. de. l. curionū. C. đ penis vbi vane voces popli ñ sint exaudiēde. Rnt Bi. ꝓpter tumultū populi nō occidit ille qui nō ē culpabilis. vt. l. ꝯ. sz pena pōt bñ accelerari cāus est hic.

Jn rixa. Videt q op̄z cōtēplari ictus vniuseniusq vt ille q occidit teneat alij nō. Op. q ict nō sit cōtēplādus: sz aius. vt s. e. l. j. §. diuus. ⁊. s. e. l. dinus. glo. dic q iō iurisco. dicit ħ caute in rixa. qz si iuisset ex ꝓposito occidēdi oēs teneret licet vnus tm̄ pcusserit. ita dicit gl. tua in fi. intelligit ergo vt vides q hic nō fuit ex ꝓposito. Sz cōtra ħ fac: qz dicit in hoc collēoꝝ. ergo vī q ad hoc fuerūt coadunati ⁊ ex ꝓposito fuerit factū. Rn. intelligo collēoꝝ in hoc ex quodā accidenti nō ex ꝓposito vt euenit i rixa.

ꝛ ibi nõui tãgã vobis in.l.sacrilegij capite.§.j. ad.l. iul. pecul. ꝛ ex hoc vidi sil in ciuitate ista q̃tuoꝛ ꝯmẽtariẽses qui p̃erãt carceribꝫ q extoꝛserũt aliquã pecuniã idebite ſz foꝛmã statuti debebãt ꝯdẽnari in quadruplo. certe oẽs d̃ bebãt ꝯdẽnari ī vno q̃druplo nõ qlibꝫ p se vt.s. vidistis qñqꝫ plẽs deliquẽtes ꝛ ꝯmittẽtes vnũ delictũ nõ sũt offi ciales. ꝛ h aduerte si qdẽ oẽs eq̃lr deliquũt. oẽs eq̃lr pu niũt vt.l.ita vulneraꝫ in fi.s. ad.l.ag. ꝛ.l.si plẽs.s. d̃ iuꝝ. ꝛ.l.si plẽs.s. arbo. fur. ce. ꝛ.l.iij.s. ti.j. ꝛ.l. vulgaris .§. si duo.s. d̃ fur. Si vo deliquũt ineq̃lr tũc qlibꝫ punit ſz q̃ litatẽ delicti sui ꝛ ad h factũ vniuscuiusqꝫ oꝛ ꝯtẽplari vt h ꝛ.l. itẽ mela. §. ſz ꝛ si plẽs. s. ad. l. ag. daꝫ his regul' ad q. ꝓpositã accedam. plẽs pcusserũt vnũ ꝛ ille moꝛtuꝰ est. dñt doc. aut ex ꝓposito ꝛ oẽs tenẽt al' secꝰ. dic vt dixi vo bis. ꝓpositũ ſm statuta italie nõ ita attẽdit sic fcm. iõ de bemꝰ dicẽ sic. qñqꝫ appet cuꝰ ictu decesserit. isto cãu si q dẽ inferẽs vulnꝰ moꝛtale pcussit p̃ alij iferẽtes alia vlnera pcusserũt ſo tũc qlibꝫ tenẽt de occiso. nã ista vlnera ſo illata lꝫ in hõie sano nõ cẽnt moꝛtalia tñ ī hõie iã debili tato p p̃mũ vulnꝰ moꝛtale vulnꝰ ẽ: vt.l. qua actiõe. §. sigs fauũ egrotũ. s. de ad. l. aqui. ad idẽ facit. l. ita vlneratus ī p̃n. e. ti. Si vo pcusserũt pꝛꝰ illi qui intulerũt vlnera nõ moꝛtalia: tũc tenẽt de occiso tm̃ ille q ītulit vlnus moꝛta le. nã ex illi' ictu pijt: vt h ꝛ. d. l. itẽ mela. §. ſz si plẽs. tñ ad uerte. qꝛ ille qui p̃ pcusserit poterit pũiri tãq̃ p̃stãs auxi liũ hõicide assistẽdo sibi ad maleficiũ ꝯmittẽd. vt.l.ī acti tiõe. §. ope. s. de fur. põt pũiri ẽt q̃si coadunaꝫ ad h. ſ. ad homicidiũ ꝯmittẽdũ: vt. s. ti. j. l. iij. ꝛ suffic ẽt si solus vnꝰ eẽt ad h coadunaꝫ: vt.l.ij.§. ſz ꝛ si vnꝰ. s. vi bo. rap. ꝛ p hoc scies qualr debes foꝛmare iquisitiõez ꝛ accusationẽ. Si vo nõ põt appere quis p̃mo ꝛ qs post pcusserit. dic vt. j. dicã. qñqꝫ nõ põt apparere cuꝰ ictu qs decesserit et hoc põt ꝯtigere duobꝰ mõis. p̃ qꝛ nullũ vulnꝰ per se erat moꝛtale: ſz vulnera vtriusqꝫ simꝫ iũcta erãt moꝛtalia. isto cãu oẽs puniũt de homicidio qꝛ oẽs occiderũt vt.l. itez mela. §. si plẽs trabẽ. s. ad. l. ag. ꝛ.l. ita vulneraꝫ in fi. e. e. ti. ar. s. arbo. fur. ce. l. si plẽs. ꝛ hoc tz Jn. in. c. significasti ex de homicidio. qñqꝫ nõ põt apparere c'ictu pierit qꝛ ignoraꝫ quis eoꝝ illã pcussionẽ fecerit. cõstat. n. q oẽs pcusserũt: ſz nõ ꝓstat quis eoꝝ illã pcussionẽ fecerit q̃ est moꝛtalis nec ꝓstat de p̃oꝛitate vl posteꝛioꝛitate. ꝛ isto cãu dico q oẽs puniẽt. nã oẽs p̃sumũt simul vulneraſſe sic alibi vbi de oꝛdine nõ apparz p̃sumũt simul decessisse vt l. si inter virũ. ꝛ.l. ſz ꝛ in illo. s. de re. du. ꝛ iõ oẽs tenẽt vt l. itẽ mela. §. si plẽs trabẽ. ꝛ. §. ſz ꝛ si plẽs. ſo rñ. ꝛ.l. ita vul neraꝫ in fi. s. ad. l. aquil. ꝛ qd̃ dixi. s. ꝓx. mẽbꝛo qnãdo nullũ vulnus erat p se moꝛtale. ſz hic insurgit dubiuz an hoc sit veꝝ in statutꝫ. nã. l. itez mela. §. ſz si plẽs dicit q si nõ apparet oẽs q̃si occiderint tenẽt. ergo nõ tenẽt de occi so cũ dictio q̃si sit nõ diminutiõis ꝛ hoc Bi. vꝫ tenuisse ī quodã suo cõsilio. mihi aũt hoc nõ placet ſz dico q dictio quasi ẽ exp̃ssiua vitaꝫ ibi qm̃ veꝝ ẽ oẽs occidisse cũ oẽs simul pcusserũt ꝛ pcussisse simul p̃sumãt. vt. s. dixi. ꝛ q istud sit veꝝ apparet ex. d. §. ſz si plẽs. i. Rñ. vbi dr̃ q ille cuꝰ ictu decesserit quasi occiderit tenẽt: certe illd̃ q̃si ẽ vitaꝫ exp̃ssiuũ ꝛ ita ibi in rñ. ij. debeꝫ ergo eẽ istructi qñ foꝛmaꝫ accusationẽ seu ingsitionẽ vtꝝ accuseꝫ vnũ de ho micidio ꝛ alios dedisse auxiliũ ꝛ fauoꝛẽ. an vo dicaꝫ oẽs homicidiũ cõmisisse simul vt ex p̃dictꝫ põt ppẽdi. Pos sem̃ q̃rere qd si aliquis pcussit aliquẽ qui postea p iter uallũ decessit vtꝝ ex illis vulneribꝰ p̃sũatur decessisse. gl. C. de emẽ. ſuo. l. j. vꝫ dicere q in dubio si surrexit ꝛ ãbu lauit post triduũ nõ vꝫ decessisse ex illis vulneribꝰ tex. est etiã ex de clerico pcusso. c. ij. dic q ex diuturnitate tpis nõ p̃sumit decessisse ex illo vulnere. ista posset eẽ va ī du bio. in casu certi staremus certo ꝛ in hoc ꝛ in ꝓtẽplatiõe pcussionñ eẽt recurrẽdũ ad iudiciũ medicoꝝ vt.l. si semel C. de re mili. li. xij. ꝛ.l. j. §. j. d̃ vẽ. inspi. ꝛ.l. ꝓpatiões. C. d̃ fide instru. ꝛ exp̃sse in hoc cãu ex de homicidio. c. significasti. ꝛ si plẽs medici, nõ reperirẽt stamꝰ dicto vniuſ vt in auẽ. d̃ nõ alie. §. qd̃ aũt coll'. ij. Habeꝫ ergo ex p̃dictis ex peditã mãm de pluribus deliquẽtibꝰ. mãm vo de pluri bus ꝑ quos delictũ ꝯmittit dicã in. l. si plures. s. arbo. fur. ce. mãm vo de pluribus delictis ab vno ꝯmiſſ vnico actu hũistis tractatã in. l. senatus. s. de accu. ꝛ.l. si adulte riũ cũ incestu. s. de adul. ſz mãm de pluribus d̃lictꝫ com missis ab vno pluribus actibꝰ dixi in. l. nunqꝫ plura. s. d̃ p̃uaꝫ delic. p̃dicta que dixi de pluribus deliquẽtibus in hac. l. intelligas quo ad criminalẽ accusationẽ. ſz quo ad actionẽ ciuilẽ dicaz. s. qd̃ vi aut clam. l. semp. §. ij. nõ ha betis hic alia.

Ad.l.põpeiã de paricidijs.

Lege põpeia. Hec. l. diuiditur in quiqꝫ partes vt glo. dicit. Primo dicit d̃ eo qui occi dit ascendẽtes. ſo d̃ eo q occidit collatera les. tertio de eo qui occidit affines. quar to de eo qui occidit illum cui debetur reuerẽtia p̃nal'. quinto de eo qui occidit descendentes. ſeda ibi frem. ẽtia ibi vxoꝛẽ. q̃rta ibi patronũ. quita ibi ſz ꝛ si mater. Opp. dr̃ h q tenẽt pena q̃ est. l. coꝛ. de sic. ꝓtra. j. e. l. fi. ꝛ C. e. l. j. ꝛ insti. de pub. iu. §. alia. glo. q̃ est h dat multas ſo. sed ista ſo. mihi placet de iure ãtiquo qui occidebat ascẽdẽtes puniebaꝫ pena ſpãli. alij puniebãt. l. coꝛ. d̃ sic vt. j. e. l. fi. q̃. l. distinguit ꝛ declarat istã. hodie vo indiſti cte oĩbus imponit vna pena q̃ ponit in. d. l. j. C. e. ꝛ. l. fi. j. e. ꝛ insti. de pu. iu. §. alia. Vltio nõ. tex. huius. l. in fi ne q ille q emit venenũ vt daret alicui licet nõ d̃derit pu nietur perinde ac si d̃disset qd̃ nõ cõtra illos monachos qui dicũtur voluisse venenare abbatem sãcti Petri.

Rater. Nõ casum in quo ex sola scien tia quis punitur hoc declarabo j. e. l. vtrum.

Ed sciẽdũ. Nõ bene hũc tex. q ſz fa ciat mẽtionez de his qui sunt in gradu vlteriori nõ refert se ad eos qui sunt in gradu ꝓpinquiori ſm verba nec ſm mentem seu sententiã nisi extendaꝫ p iurisco. hñtes auctoꝛitatez exten dendi ita dic gl. quã nõ. Jsto dicm̃ glo. q̃ dic q añ mar tianũ nõ ꝓtinebãt illi qui sũt in pari vel ꝓpiquiori gra du h snia nõ placet mihi. nã nõ posset facere iurisco̅sult nec Jmpeꝛatoꝛ q illud qd̃ p̃ nõ cõtinebatur in snia nũc ꝓtineaꝫ: ſz bñ põt extẽdere si vult nõ q in snia illa ꝓtine aꝫ: vt. l. iij. in fi. cũ. l. se. s. de le. tu. facit ad hoc. s. de vsur ea. re. que vsu. ꝓsu. l. ij. dico ergo q añ ꝓtinebaꝫ ex snia q̃ snia p martianũ est declarata. Quero ergo nũquid illi qui occidũt eas personaſ q̃ cõprehẽdũt ex snia nõ ex verbis accusent. l. põpeia de pari. an accusabuntur ex. l. ista mar. Rñ. ex illa põpeia: qꝛ illud qd̃ est ex snia legis ẽ ex. l. vt. l. nominis ꝛ rei. §. verbũ ex lege. j. de verbo. sig. aliud ergo est esse ex. l. ꝛ aliud ex verbis. l. ꝛ in statutis ī quibus ſm quosdam nõ recedimus a verbis. iste p̃sone que ꝓprehendũt ex snia nõ cõtinentur quia nõ cõtinent vbis. sed snia ꝛ mente.

Am pater. Hec. l. continuaꝫ cuz precedeñ: ꝛ ponit vnã rõnez dc̃i ī p̃cedenti. l. ꝛ põe casũ sic: qꝛ sponsa ꝯtinet ex snia. l. Rñ. ī h sic q pr̃ ꝛ mr̃ spõsi ꝓtinẽt appel latiõe soceri sic spõsi vel spõse filioꝝ cõtinẽt appellatiõe generi. eadẽ ergo appellatiõe vxoris ꝓtinet spõsa. Que ro vtꝝ h sit ex ꝓpria significatiõe verbi vl ex interpretatiõe

Rñ. ex inꝑpretatiõe: vt. l. nõ sine. C. de bo. q̃ lib. z. l. lege iulia. s̃. de fũdo dota.

Ius. No. tex. in fi. ibi nã patria ptãs. Opp. q̃ pat debeat totalr excusari: vt. l. marito. s̃. de adul. so. ibi logt qñ eũ iuenit in reb⁹ veneriis. Itẽ opp. q̃ debeat excusari indistincte vt. l. in suis. s̃. de lib. z po. so. ꝺ infecit vt latro nõ vt pat ita dicit gl. vl̃ ius illꝺ verꝫ de iure antiqssimo qꝺ ius est hodie sublatũ vt. l. ij. s̃. de bis q̃ sũt sui vl̃ alieni iu. Item videt q̃ debeat puniri pena .l. põpeia q̃ est maior deportatiõe. vt. j. eadẽ. l. fi. z vidistis. s̃. e. l. j. ab illa pena pr̃ excusat pp filij adulteriũ. filiꝰ ergo q̃ adulterat vxorẽ pr̃is sui pdit ꝓuilegiũ filij. idẽ hẽs in auc. cũ de ap. co. §. cãs. z qꝺ ꝺ dicit de adulterio nouerce. idẽ de illo filio q̃ ꝓmisit aliqs cãs igratitudis pp quas põt exheredari vt pdat p̃ uilegiũ filij nec pp eꝰ morẽ hz locũ. l. põpeia. Itẽ ꝓ bat alia rõne qz pp illas cãs pdit ius alimẽta petẽdi: vt l. siqs a liberis. §. siqs ex bis. s̃. de li. agno. z ꝺnegare alimẽta ẽ necare: vt. l. necare. c. ti. ergo patz q̃ pp oẽs illas cãs pat excusat a pena paricidij. Idẽ puto si pat ꝓmitteret aliquã cãm pp quã põt a filio exheredari q̃ perdet ius paternũ: z filius patrẽ occidẽs nõ tenet pena picidij idez dico de collateralibus.

Ttrũ No. tex. ibi pinde tc̃. z vide glo. q̃ icipit plus punit. Quero qũo ẽ hec. l. dicit q̃ p aliũ fac̃ p se facẽ vr̃: vt. l. j. §. deiecisse. s̃. de vi. z vi ar. sz si ipe occidisset nõ teneret. l. põpeia de paricidijs qũo ergo tenet hac pẽa: ꝺ glo. ꝺ mirat z insti. de pu. iu. §. alia. z Azo in sũma bꝰ ti. addo cãm ad miratiõis. nã ẽ q̃dã fictio q̃ p aliũ facit p se ipm facẽ vr̃ z in fictiõibꝰ regrũt extrẽa babilia vt no. in. l. ij. C. de inof. dona. z ꝓbat. s̃. ad. l. aq. l. huic scripture. cũ ergo nõ põt facẽ picidiũ p se qũo põt fingi fecisse p aliũ. Rñ. fictio regrũt extrẽa babilia. s. in genere suo nõ in cãu illo ꝺ quo logmur. sufficit ergo q̃ ille q̃ mãdauit hoc vl̃ fuerat ꝓscius potuit ꝓmittere paricidiũ in genẽ i pẽtes vt plene scripsi i. l. si is q̃ p ẽptore. s̃. de vsuca. circa fictionẽ trãslatiuã Et istã. l. in pte ista iduco ad. q. si ꝓpl'ari mandat nobili q̃ faciat homicidiũ vl̃ ei pstet auxiliũ punieꝫ pẽa qua puniet nobilis licet ipe sit ꝓpl'aris: vt hac. l. cãus ẽ ꝺ: qz inspicit q̃litas que ẽ in faciẽte nõ q̃litas q̃ ẽ in mãdãte vel auxiliãte. hũc passũ de diuersitate q̃litatũ int faciẽtẽ z auxiliãtẽ z si. dicã in. l. isq̃ opẽ. s̃. de furt. Itẽ dr̃ ꝺ q̃ cõscius teneꝫ de picidio. ꝝ: qz de scia sola qs nõ dz puniri: vt. l. culpa caret. ff. de re. iu. z. c. nõ ẽ sine culpa de re. iur. li. vi. glo. bꝰ timore dicit ꝺ ꝓscij subaudi. z pticipes z nihil allegat forte mota ẽ p illꝺ qꝺ no. i alijs. l. Cõtra hãc gl. vr̃ cãus in. l. ij. s̃. e. so. dñi si volumꝰ sustinẽ glo. dicamꝰ sic q̃ ex sola scia quis non dz puniri nisi qñ maleficiũ dz ꝓmitti in psonã cuiꝰ ptãti ẽ subiectꝰ vt si fuꝰ ẽ sciẽs de morte dñi: vt. l. j. §. si fuꝰ. s̃. ad sil. vl̃ in filio si fuit sciẽs de morte pr̃is: vt. s̃. e. l. ij. Idẽ de vasallo si fuit sciẽs de morte dñi eadẽ rõne. Idẽ de eo q̃ fuit sciẽs ꝺ turbatiõe ciuitatꝫ sue vl̃ de alio ꝓmisso in ciuitatẽ suã vl̃ in ꝓncipẽ vt l. qsqs i fi. ad. l. iul. ma. In alijs aũt vr̃ q̃ nõ sufficiat sola scia nisi sit pticeps delicti. vt no. ꝺ z. ꝺ. l. culpa caret. z in d. c. nõ ẽ sine culpa. sz ꝝ hãc gl. vr̃ tex. fortit instit. de pu. iu. §. alia. vbi põit de ꝓscijs p se z de pticipibꝰ p se sz possumus eã itelligere fm distinctionez ꝓcedẽtẽ lz videat fieri violẽtia illi lr̃e.

Ena picidij. Hic possumꝰ formar. q. ꝺ dormiẽte qui dormiẽdo aliã pcussit dicã alibi z vr̃ q̃ teneat: vt. l. si fuꝰ fuũ. §. si fornicariꝰ s̃. ad. l. aqui. In ꝝriũ vr̃ q̃ nõ: qz pcẽdũ ẽ vicio nãli. l. fluminũ. §. vitiũ. s̃. de dã. infec. so. fz gui. ꝺ cu. nã aut iste talis sciebat ꝺ euenire sibi: z tũc sibi dz ꝓuidẽ vt iaceat solus vl̃ nemo sit in camera sua. z si nõ fecit ẽ in culpa z ꝓ pr̃ culpã tenet sic putator arboris qui nõ admonuit transeũtes: vt. l. iij. s̃. ti. j. z. l. si putator ad. l. aqui. Si ꝺ ꝺ nõ sciebat sibi euenire. tũc ei pcit. nã dormiẽs equiparat furioso: vt. l. j. §. j. s̃. de acqui. po. z ibi. no. sed furiosꝰ non teneꝫ vt. l. infans. s̃. ti. j. ergo tc̃.

I sciente. No. hãc. l. q̃ qui mutuat pecuniã z ista talia vr̃ dare auxiliũ z fauorẽ. sile habuistis ĩ. l. iij. ad. l. iul. ma. vltio no. gl. que dicit nõ ar. ꝝ ꝓsenetas.

Ad. l. cor. de fal.

Ena legis. Diuidit in tres ptes. p̃ lo quit de eo qui ve falsũ ꝓmisit z i hoc ponũt. vij. vl̃. viij. cãus. so loquit ꝺ eo qui ꝓmisit q̃si falsũ. tertio ponit pena falsi z q̃si falsi. Fa ibi ad testã. ctia ibi pẽa. z dic pria ps loquit in scribẽte falsũ vl̃ in eo qui tradidit dicta testiũ falsa iudici. ꝺ falso teste dicã. ff. Quero qd si quis accepit pecuniã vt dicat testimoniũ verꝫ. dic tenet pẽa falsi sicut dicim⁹ in iudice qui accepit pecuniã vt vaz sniam det: vt. l. ij. s̃. de ꝓdi. ob. tur. cãm. rõ ẽ qz audiẽtes testes ꝺ bẽt facẽ gratꝫ nõ ob. pecuniã vt. ff. pr̃. §. ergo tc̃. nã quicquid dz fieri gratꝫ si fit p pecuniã turpit fit: vt no. i. l. iij. §. si tibi. s̃. de ꝓdi. ob tur cãm. ꝝriũ vr̃ nõ rein. i. c. lz cãm ex ꝺ ꝓba. sz itelligo vt bẽtur in. l. diuꝰ. s̃. ꝺ re. iudi.

Sed z siquis. Hẽs ꝺ q̃ siue iudex accipiat pecuniã ob recipiẽdũ vl̃ remittẽdũ testimoniũ tenet. l. cor. ꝺ fal. idez si testis recipit pecuniã vt dicat testimoniũ vl̃ nõ: qz tenet. l. cor. ꝺ fal. z tõ si aliqs facit q̃ testes ñ veniãt ad ꝺponẽdũ testimoniũ: tẽ tu assessor faciaꝫ ꝓcessũ ꝝ testẽ q̃ accepit pecuniã ob testioniũ ñ dicẽdũ. qz tẽ poteris eũ cõdẽnare. l. cor. de fal. z huius timore ductus veniet ad testificãdũ.

Qui. in rõib⁹. Istã. l. debet itelligere qñ aliquis cõmisit flm in aliq̃ re scriptura vl̃ ꝓsignatiõe q̃ aliquã fidẽ faciebat vl̃ ꝓbationẽ saltẽ semiplenã vl̃ indiciũ al'ec⁹ vt no. in. l. dam⁹. C. e. in gl. super vbo ꝓuatas.

Is qui depõita. No. bonum cãz nõ. ꝝ nõnium aduocatũ vl̃ ꝓcuratorẽ qui istrumẽta vniꝰ partis oñdit alteri vt teneat crimine falsi.

Ad testã. Hic icipit ꝑa ps in q̃ incipit tractar̃ de crie q̃si falsi. Aduerte op. q̃ milites possit testari quõ velit z quõ possit vt. l. j. s̃. de testa. mili. ergo ibi põt aliũ sibi ascribeꝛ. Rñ. ꝓuilegiũ datũ militi ñ hz locũ nisi i bis q̃ p ipm milite sũt expediẽda. ad ea vo q̃ expediũt ꝓ aliũ ꝓuilegiũ militꝫ se nõ extendit vt ꝺ z. l. i fraudẽ. §. siquis se. de testa. mili.

Inter filiũ Op. de. l. filꝰ. ff. c. z. l. diuꝰ. §. j. bꝰ ti more gl. distinguit plr vt i ea hẽt. Itẽ op. q̃ filio pcat idistincte. vt. C. e. l. ij. dic gl. so. vt ibi vitat ẽ ibi loquit i hẽditate q̃ erat filio ꝺlata ẽt nullo ꝓdito testõ ꝺ vo loquit ꝺ legato: vñ si filꝰ de hẽditate plus sibi ascriberet q̃ ei ab itestõ deberet eẽt eadẽ rõ q̃ i legato. Itẽ dr̃ ꝺ q̃ subscriptio fit qñq̃ generalr qñq̃ spãlr. q̃ro q̃ dicat subscriptio special vtz ẽ necesse q̃ exꝑmat psõa legatarij z res legata an sufficiẽ simplr noiat̃ psonã dicẽdo qꝺ ticio legaui approbo. gl. se nõ firmat. vitas ẽ q̃ sufficiẽ noiare simplr psonã legatarij. ꝺ. ꝓbat ꝺ dũ dic̃ q̃ illi dictaui z recognoui approbo lz gl. ꝝ dicat. s. q̃ tẽ sit gñalis subscriptio: sz z ꝝ hũc tex. ibi dũ dic̃ dictaui z recognoui tc̃. z ꝝ glo. l. ij. C. e. sufficiẽ. n. q̃ psona simpliciter noiet: secus si generalr diceret q̃ i testõ dictaui approbo z ꝓfirmo qz illa ẽ general subscriptio. putarẽ tñ q̃ ista general subscriptio haberet viz spãlis subscriptiõis qñ testm̃ habeꝛz vnũ

ſolũ caſſũ. vt.l.j.s̃. de li. ꝛ po. tene tñ mẽti hãc glo. ad. q. i caſib⁹ in qb⁹ debꝫ habere ꝓcurator ſpãle mãdatũ q̃lr dꝫ itelligi ſpãle mãdatũ vt nõ. s̃. de negl. geſ. l. põp. an ꝺbet exꝓmi cã ꝛ ꝓſona cũ qua dꝫ lis agitari an ſufficiat cãm exꝓmere ſimplr. ꝑdicta faciũt ad h̃ qꝺ ꝺixi hoc anno i. l. ſigs mihi bona. §. iuſſũ. s̃ de acq. hꝛdi. ꝛ ſcripſi in. l. ſi filiuſſa. s̃. de dona. ꝛ doc. ponũt in. l. j. C. ẽt per ꝓcura. i inte. reſti. pe. poſ.

Ex illa quoqꝫ Legit duob⁹ modis vno mõ q᷑ ſit. §. alio mõ q᷑ non ſit. §. ꝛ glo. legit hũc tex. duob⁹ modis. Querit gl. vtꝫ pena ſcribẽtis ſe in teſtõ habeat locũ in teſtõ nũcupatio q̃rit gl. ꝛ ñ ſoluit. Aduerte Ꝺdo. tenebat q᷑ ñ nã teſtm̃ nũcupatiuum coꝝ teſtibus ꝓmulgat ꝛ oẽs teſtes ſciũt qꝺ in eo ꝓtinet. vñ ita ꝺe facili falſitas in eo ꝓmitti nõ po teſt. h̃ tãgit ſpe. in ti. ꝺ iſtru. edi. §. iſtrm̃. v. qd ergo. Ꝺi. ꝺetminauit ꝫ ar. j. e. l. diu⁹. ꝛ l. ipuberem. §. q codicillos vbi apparet q᷑ tenet ille q̃ ſibi aſcribit in codicill' nec ibi ꝺr q᷑ ſint celebrati in ſcriptꝫ. ꝓ h̃ facit. C. de teſta. l. dictãti b⁹ vbi vꝝ ꝓmiſſũ dictare: ſꝫ ſcribere nullo mõ ẽ ꝓmiſſũ. ꝑterea ẽt i teſtõ nũcupatio vñ q᷑ ſubſit rõ falſitat᷑ ſic i teſtõ in ſcriptꝫ fꝫ opi. de ꝓſuetudie approbtaꝫ q̃ ꝺic q᷑ teſtm̃ ꝓ bar᷑ ꝑ iſtrm̃ vt no. C. ꝺ fideico. l. vltia. ꝛ l. j. C. ꝺ teſta. Li. in. l. j. C. de his q ſe aſcribũt in teſtõ vꝝ tenere idẽ ꝺicẽdo ſic. ſi qdẽ ẽ teſtm̃ nũcupatiuũ qꝺ ꝓbar᷑ ꝑ iſtrm̃ tũc ẽ eadẽ rõ qꝺ i teſtõ i ſcriptꝫ. ſec⁹ ſi eẽt teſtm̃ nũcupatiuũ qꝺ ꝓbaret ꝓ teſtes qꝛ tũc ceſſat rõ q̃ ẽ in teſtõ in ſcriptꝫ. ita ꝺic ci. qꝺ placꝫ. ꝛ ita vult ꝺicẽ. di. ꝛ iõ ꝓcludo q᷑ ſi beret ſcripſit totũ teſtm̃ manu ſua ꝛ ipm̃ tradidit nõrio qui ꝺe hoc fuerat rogat᷑ tũc beres in penã falſi nõ icidit: qꝛ teſtm̃ nõ ꝓ bar᷑ ꝑ ſuã ſcripturã: ſꝫ ꝑ ſcripturã nõrij ꝛ pena falſi habe ret locũ q̃ñ qs ſcripſit ſic q᷑ illa ſcriptura ꝓbet ꝛ fidẽ faci at vt ei ſtet᷑. Quero hr̃s ſcripſit teſtm̃ ꝺefũcti ꝛ tradidit nõrio nõri⁹ in eadẽ cedula ſcripſit ſe ꝺicẽs actũ ſic ꝛc. ꝺemũ mouit nõri⁹ ꝛ factũ eſt ſtatutũ iſto tpe mortalitat᷑ q᷑ ille cedule aliorũ manu ſcripte ꝛ ſubſcripte a nõrio publi cẽt vtrũ heres poterit petere iſtã cedulã publicari. vꝝ q᷑ ñ niſi ſit fili⁹: qꝛ ſubſcriptio general' nõ ꝺꝫ vt. s̃. e. §. int᷑ filiuꝫ vñ ipe vr̃ incidiſſe in penã falſi: qꝛ ex illa ſcriptura hodie vigore illi⁹ ſtatuti ꝓbar᷑ teſtm̃. ꝫ credo nã illa ſcriptura ab initio nõ fuit facta vt ex eo ꝓbaret᷑ teſtm̃ nec vt ex ea age ret᷑. lex ergo ſupueniẽs que illã ſcripturã validat nõ ꝺbꝫ ſcribẽti nocere ar. ꝓ h̃ optimũ. j. e. l. de ea. §. fi. facit. l. iubemus in fi. C. de teſta.

Tutorel Hic põit ꝺ alio q̃ſi falſo. ille ergo qui ẽ obligat᷑ pupillo. ſi rõnẽ non reddidit punitur pinde ac ſi falſũ ꝓmiſiſſet.

Sed ad illos. Quero qd vlt ꝺicere tex. excuſationẽ admiſiſſe: ſed fraudẽ excluſiſſe. glo. in p̃n. ponit duas expoſitiões aliã põit in fi. ꝛ illã ẽtiã teneat᷑ vt ꝺicas ſic. p̃nceps nõ admittit excuſationẽ a tutela qꝛ qſ ẽ obligat᷑ fiſco: ſꝫ excludit fraudẽ q̃ eẽt ſi eẽt obligat᷑ pupillo ꝛ ꝫberet cũ fiſco. Quero an ille q ꝫbit cũ fiſco habeat ꝓ h̃ excuſationẽ a tutela. gl. arguit ꝓ ꝛ ꝫ ꝛ finalr tꝫ q᷑ nõ ꝛ h̃ ẽ caſus h̃. ad idẽ. l. colo ni. C. ꝺ. excu. tu. nec ob. l. j. C. ne tu. ꝛ cura. vectigal. ꝓdu. vt ibi. Ultio no. q᷑ h̃ eſt magis ꝑuilegiat᷑ fiſcus q̃ pupil lus vt in glo.

Sed ſi iure. Tene mẽti hũc caſũ. ꝺic h̃ ſtatutũ q᷑ nobilis nõ poſſit recipere ceſſio nẽ ꝫ poplarẽ ꝛ habeſ ti. ne lice. po. C. ſꝫ qd ſi ſuccedit no bilis in aliq̃ actiõe iur̃. hr̃ditario ꝫ popularẽ: certe nõ in cidit in ſtatutũ caſus eſt h̃.

Pena falſi. Hic ponit ẽtia ps de põa falſi ꝛ quaſi falſi. Op. q᷑ ſit põa dã natiõis in metallũ vt. j. de põis. l. ſigs aliqd. §. q vnã. ſo. qꝺ h̃ ꝺr de ꝺportatiõe ꝺꝫ locũ in hoie nobili in ꝺignita te poſito in quo ẽ pena ꝺportatiõis: ſꝫ in alio plebeio ẽ pena dãnatiõis i metallũ. in fuo ẽ vltiuꝫ ſuppliciũ vt h̃. Ꝺr h̃ falſi vl q̃ſi falſi. q̃ro qd ẽ iſtꝺ q̃ſi falſũ: ꝺicũt qdã⁹ q᷑ q̃ſi falſũ ẽ qñ qs nõ facit falſũ inſtrm̃: ſꝫ vñ eo. iſta expoſitio q̃ſtũ ad hãc. l. nõ ẽ bõa. vt. j. e. l. falſi. §. ordine. qꝛ ꝓ illo minor pena iponit: ſꝫ in ſe va eſt expoſitio. q̃re exemplũ põt eẽ de eo q ſe aſcribit in teſtõ vt vidiſtis. s̃. e. §. ad teſtã. ꝛ j. e. l. diu⁹. vel ẽ exemplum de tutore vel curatore vt ꝺixi. s̃.

Si teſtamẽtũ. Ꝺr hic ille qui receptat teneꝫ pena falſi. ꝫ. j. e. l. falſi. §. j. ſo. intellige iſtã ſm illã q᷑ mit⁹ puniat᷑. Itẽ op. j. de penis. l. ſigs aliqd. §. teſtm̃ ſo. ibi teſtm̃ qꝺ fuit ſubtractũ erat nullũ ipo iur̃. Item ꝺr h̃ q᷑ ille q̃ ſignauit teſtm̃. i. ſigilla aperuit hac. l. tene tur. Quero qd de eo q apuit aliq̃s lr̃as. Rñ. ſi qdez alias lr̃as apiret ꝛ aduerſario mittẽt oñderet: tc̃ icidet i penã falſi: vt. s̃. l. px. §. is q depoſitã. ſi apuit ipemet ꝛ vi ꝺit nõ alij oñdit: tũc nõ puto q᷑ icidat in penã falſi qꝺ appet: qꝛ ẽ ſpẽale in eo q apuit teſtm̃ ſꝫ puniet᷑ alr ex᷑ or ꝺinẽ crie ſtellionatus. ꝓ hoc facit optie ex᷑ de offi. dele. c cum olim magiſter

Si ignorans. De hoc vtrũ ille q ꝓduxit inſtrm̃ poſ ſit poſtea ꝺicẽ nullũ vl falſũ ꝺixi pleniſſime i. l. poſt legatũ in p̃n. ꝛ §. j. de his q. vt indig. nã hic vides q᷑ ſi ignorãs ꝓduxit poſſit poſtea ꝺicere falſũ vel nulluꝫ ꝺic plene vt ibi ꝺixi.

Iquis cũ falſo. No. h̃ turpia lucra ex torquẽda eẽ ab hr̃dib⁹ ꝓcor ſẽ i gl.

Iquis. legatũ. Hec ẽ bona. l. ſi legatuꝫ eſt inualidũ rõe rei legate vl alteri⁹ vitij inuiſibilis aſcribẽs pena falſi teneꝫ. ſe cuſ ſi vitiũ eẽt viſibile. h. ꝺ. nõ. p̃n. no. tex. ibi nã id teſtm̃ eẽ falſũ ꝺr. Opp. ad p̃n. q᷑ ſi ꝺictũ nõ habeat effectuꝫ nõ ſeq̃t᷑ põa vt. l. j. in fi. s̃. qꝺ qſqꝫ iuris. ſo. ibi in leuiori bus ſꝫ h̃ in atrociorib⁹. Itẽ vꝝ q᷑ int᷑dictũ de tabulis exhibẽdis hẽat locũ ꝓ quolibꝫ teſtõ q̃ſtũcũq̃ nullo vl nõ iure fco vl ipfecto vt. l. j. §. j. s̃. de ta. exhi. ꝛ l. ij. §. j. s̃. quẽ admodũ teſta. aperi. ꝺicit glo. illa. l. ꝺꝫ itelligi ſm iſtaꝫ: qꝛ ibi loq̃t᷑ de teſtõ nõ iur̃ facto vel ipfecto: q̃ſtũ ad petitiõez vel exhẽdationẽ tñ teſtm̃ hꝫ debitã formã teſti. ſ. ſo lẽnẽ numero teſtiũ. ꝛ ſi al' int᷑dictũ de ta. exhi. nõ haberꝫ locũ. alij vo alit᷑ ꝺicũt ꝓ teſtõ falſo ꝛ ipfecto q᷑ ſi vtrunq̃ ꝓcurrit nõ hꝫ locũ nec iſta. l. nec int᷑dictũ de ta. exhi. vt h̃ ſꝫ qñ teſtm̃ eẽt falſũ ꝛ pfectũ vel vex ꝛ ipfectũ habẽt locũ vtrũq̃. ita ꝺicũt quidã. mihi vꝝ q᷑ debeam⁹ ꝺicẽ ſic: qñq̃ teſtm̃ ẽ ipfectũ ipfectiõe volũtatis: qꝛ teſtõ icepit facẽ teſtm̃ ꝛ nõ pfecit mõte ꝑuẽt᷑ vl alia cã: tc̃ nõ hꝫ locũ nec iſta l. nec ẽt int᷑dictũ de ta. exhi. ita loq̃t᷑ h̃ tex. fac. l. ſi is qui. ꝛ qꝺ ibi no. s̃. de teſt. qñq̃ teſtm̃ ẽ ipfectũ ꝓp ꝺefectũ ſolẽnitat᷑: tñ volũtas pfecta fuit ꝛ iſto cãu ſiqdẽ ibi aſcribitur aliqd ad qꝺ ſuffic̃ teſtm̃ ipfectũ vt puta int᷑ liberos: vt. l. hac ꝓſultiſſima. §. ex ipfecto. C. de teſt. vl ẽt al. vt. ꝺ. l. hac ꝓſultiſſima. §. ſigs aũt. ꝛ in cãu. l. vltie. s̃. de re. eo. ꝛ i cãu l. j. C. de fideiuſ. ꝛ i cãu. l. i teſtõ. C. ꝺ fideico. liber. ꝛ i relict᷑ ad pias cãs ſm cãn. vt in. c. relatũ ex᷑ ꝺ teſta. tũc i cãu iſto puto q᷑ habeat locũ int᷑dictũ ꝺ ta. exhi. ꝛ ẽt hec. l. qꝛ quo ad hoc hẽtur ꝓ teſtõ: vt in dict᷑ l. ꝛ hoc cãu põt log. l. j. §. hoc int᷑dictũ de ta. exhi. ꝛ l. ij. §. j. s̃. quẽ admodũ teſta. api. qꝛ cũ ille act⁹ ꝓtineat itereſſe opꝫ q᷑ illꝺ qꝺ petit in ea interſit exhiberi. Si vo illa volũtas ipfecta nihil cõtineat validuꝫ ad aliquid tunc nõ habꝫ locuꝫ hec l. nec int᷑dictuꝫ ꝺ ta. exhi. ꝛ h̃ mõ põt itelligi h̃. ſi vo fuit voluntas perfecta. ſed eſt teſtm̃ inualidum non ex defec

tu solēnitatis: sed ex alio defectu extriseco vt ex causa exheredatiōis vel p̄teritiōis vel alterius testi vel ꝑpter capitis diminutionē testatoris. tūc hz locū interdictuz de tabu. exhi. ⁊ ēt h. l. vt pz h in p̄n. ⁊ l. ꝓtrarijs. Hoc p̄miso hec. l. inducit p Bi. ad. q. nōri fecit instrumētū falsum qđ instrumētū pp aliud viciuz erat nullū querit vtruz notarius posſit de falso puniri. ⁊ hic in. v. cetez est ar. q nō ⁊. j. de penis. l. siquis aliqd. §. testamētū. ad idē. j. e. l. in puberē. §. j. ⁊. §. j. si ei seruo. ecōtra q sic. s. de exor. cri. l. j. cū si. ⁊ hac. l. in p̄n. naz tabellio pucnit ad aliquē actuz ⁊ ad pfectionē instrumēti q̄uis sit inutile nec ex eo posſet aliqd peti. ⁊ sic debet puniri ex quo scient fabricauerit ⁊ h est ipa veritas dicit Bi. Vult ergo dicere ipe q hz delictū nō sit perfectū tñ sufficit q inchoauerit cū hoc sit de delictis atrociorib⁹ solet dici in. l. siquis nō dicā rapere. C. de epi. ⁊ de. Li. formal hāc. q. C. de sepul. vio. l. j. ⁊ nō stat in determinatiōe Bi. sed dicit sic hz vltramon: aut vitiū est visibile ⁊ nōrius nō punit de falso. aut vitium est inuisibile ⁊ tūc punit de falso p hanc. l. hz hoc nō videt bene dictū p p̄ncipiū hui⁹. l. vbi ponit de vitio visibili. qz legauit rē sacrā vel fūdū albanū. nā satis ex ipso legato h visibile est ⁊ tñ puniet. quid dicem⁹. Ricar. malū. disputauit hanc. q. ⁊ dicit sic q̄ hz est peccatū in materia ⁊ nō i forma ⁊ substātia ⁊ pp h instrumētū fddit nullū ⁊ tūc fabricās falsū instrumētuz tenet vt hac. l. in p̄n. ⁊ facit l. j. C. de sepul. vio. q̄ hz est peccatū i solēnitate instrumenti: ⁊ tūc quedam est solēnitas instrumēti qua cessāte instrumētū nō habet formā suā. exēplū si sibi nō ē dies ⁊ ꝓsul. ⁊ si isto casu nō punit tā hz de falso ⁊ h est casus hic ꝑput logtur de testamēto ipfecto nō signato. · Si vo est ibi alio vitiū extriseū pone ñ ituenit tutoris auctoritas ⁊ si. tūc nōrius puniet de falso p hāc. l. ꝑput logtur o testamē to defectio ex cā p̄titiōis. ista verba sūt satis bona: sed p hoc nō appz rñsum ad rōem Bi. qui dicit ex eo q icepit lz nō pfecerit oz puniri cū sit de delictis atrocib⁹. iō ego vtor alijs verbis nō recedēdo multū a p̄dictis. vos debetis scire q instrumētū ꝓtinet quedā que ptinēt ad notariū ⁊ ista est solēnitas instrumēti. quedā sūt que pertinēt ad partes ⁊ ista est solēnitas cōtractus. Aduerte appello instrumētum ipam chartam ꝓtinētem id qo partes faciunt. ꝓtractū vo appello id qnod partes faciūt vt emptionem vēditionem ⁊ locationez ⁊ si. nō autez appello ꝓtractum ipm instrumētum seu chartam. aut ergo instrumētuz est ualidū hoc est ꝓtractus qui ꝓtinet in instrumēto est invalidus: sed instrumētū in se hz debitā formā ⁊ suas solēnitates. ⁊ tūc idistincte nōrius ꝓmittit falsum siue defectus iste sit visibilis siue inuisibilis. casus est hic in p̄n. perfecit enim ipe notarius in eo qo est i se. q̄ instrumētum est nullū ꝑpter defectum ipius instrumēti tūc siquidem est nullū oio ita q ex eo nullū p̄iudicium possit alteri pariri: tūc nō punit de falso casus est hic ꝑput dicit de testamēto nō signato. ratio qz notarius nō pfecit qz noluit cum posset pficere. ergo nō punit: vt. l. qui falsuz. j. e. sed si ex hoc posset aliqo p̄iudiciū parari vt qz licet nō esset publicū esset tale q posset peti q publicetur vel si ꝓcedere tur ad ꝓpationē vel ad aliqo aliud tūc notarius punieť h est tex. cū glo. C. e. l. dam⁹. Juxta h quero quid i teste q deponit falsū testamētū cū eius dictū nō valeat vtrum puniat. dñs Ricar. malūbre i dicta disputatōe sua dixit idē de teste qo in instrumēto. aut eni dictū suū est nullum ex defectu forme. verbi gra testis nō deposuit in iudicio sed cora quodaz notario dixit scribe q ego testificor sic tūc in casu isto nō punit. ar. hui⁹. l. qz testimoniū isto nō est testimonium ad qo facit qo nō in. l. hac ꝓsultissima. § pe. C. de testa. Sed si dictū testis haberet debitā formaz sed al esset ualidū tūc puniret vt h. Quero p hui⁹ declaratione testis deposuit non iuratus diceret ne habere formā debitā videt q nō vt. l. iurisiurā di. C. de testi. ꝓtra dicit idē Ricar. malū. nā iuramētū potest remitt a ptib⁹ vt nō i. l. j. s. de fidei. ergo apparet q iuramētū nō est de forma vel substātia testimonij. ꝑterea dicit ipe iuramētuz nō est introductū in fauorē iudicis: sed ptiū qo apparet qz si i fauorē iudicis eēt introductū partes nō posſēt rmittere. ergo testes dicēdo falsū testimoniū lz nō iurati etiam aures iudicis offēdūt. vt. l. nullum. C. de testi. ergo merito puniēt. Quero qd si testis deposuerit aliqd extra articulū ⁊ ꝑpter h nō valet vtz istud testimoniū dicat peccare in forma: Li. tangit in. l. j. C. de sepul. vio. sed nō examinat. puto q nō peccet in forma: qz dictū testis ex arti culū iō nō valet qz i eo deponere videt nō iurat⁹ iō ē eaō rō que est. j. i. q. p̄cedēti.

Si patronus. Opp. de. l. j. C. e. so. ibi i filio h in patrono. hereditas enim patris ē magis debita filio q̄ hereditas liberti patrono ex h habes q filio⁹ eq̄parat̄ vo creditori ⁊ nō patronus vide glo. que icipit. secus i filio i fi. glo. de hac glo. dixi vobis in. l. patron⁹. s. o dona. tamē q̄dā glo. est j. l. iij. C de iur. ⁊ fac. igno. que dicit q id qo dz q hereditas p̄ filio debita est dz exponi. i. quasi debita per tex. i. l. fi. §. j. de cura. furi. ⁊ ibi nō. ⁊ est etiā tex. in. l. ⁊ quia plerūq s. pro so.

Licunq; Oppo. C. de falsa mōeta. l. j. ⁊. ij. glo. q̄ est h nō sol. bñ si aliqs falsat monetā ciuitat̄ punit vt ibi. si falsat monetam p̄ncipis aliter punit vt in eodem ti. l. ij. illi enim qui aliter radūt vel tīgunt puniuntur vt h dicitur ⁊ ex de iureiur. c. q̄to.

Ege cor. No. ꝓtra aurifices q faciunt aurū ⁊ argentuz de minori lega q̄ ciuitas requirat vt puniantur de falso ad qđ h dicit ꝓflauerit. i. de nouo fecerit. alio mō ꝓflauerit i. factos ⁊ bonos destruxerit. h mō potest puniri de falso si facit dolose vt ille nūmos occultet. Tertio habet q qui potest prohibere ⁊ non prohibuit tenet hac pena ratio potest esse: qz facere nūmos adulterinos ledit p̄ncipaliter rē publicam. ⁊ ideo ꝓscij debent indicare al. puniuntur fz ea que dixi. s. ti. j. l. vltimū. vel dicamus spāle in istis atrocioribus criminibus vt. l. iul. maiest. ⁊. l. gsqs in fi. C. ad. l. iul. ma. ⁊ in crimine paricidij vt. d. l. vtrum ⁊ in falsa moneta vt h qđ dixi in. l. vtruz magis placet. Quero vtrū ille qui expendit falsam monetam teneatur crimine falsi. h videt casus q sic vt h in eadē. l. expāmit ⁊c. tñ credo q tūc demū cōmittit falsū ⁊ incidit in. l. cor. de fal. qñ expēdit nūmos nominatos h plūbeos vel stāneos al nō incidit in. l. cor. de fal. sed punit extraordinarie vt. l. saccularij circa p̄n. ⁊ ibi nō. s. de exor. crimi. ⁊ p hoc plies euasi a pena. l. cor. de fal. Item dicitur hic dolo malo ⁊c. quero quare dicit dolo malo. Rñ. qz potest emer qs bōe fide causa calculandi rōnem ⁊ tūc nō tenet. l. cō. de fal. tñ illi nūmi cā calculandi nō debēt esse forma publica percussi.

Cui delatorem. Nota hunc. §. ꝓtra sindicos comitat⁹ q accepta pecunia aliquem denunciāt falso. Item cōtra ciues qui faciunt aliquem denunciari falso vt teneātur pena istius l. quod tene mēti.

E eo. s. filio vel suo. et dicit glo. putaticio ⁊ dic. s. patri vel dño. Hic dī q committit in. l. hz p quē an p patrē vel p filiū: dicūt quidam q filius ⁊ suus icidūt in penaz: qz filius ascribēdo acqrit sibi cū dicat quodāmō bonoꝝ pāt dñs: vñ ē suū cōmodū. Itē seruus ex hoc sperat cōmodum. alij dicunt

dicunt q tenetur illa pena pater vel dominus. Aduerte ista est veritas. ꝑma opi. habet locū qñ pater ꝛ dñs non iussit ar. ĩ. e. l. impuberē. §. itē non continetur. v. imo magis. ꝟa opi. hz locū qñ pater vel dñs iussit. ꝟm Ja. ð ar.

Illud constat. Hic est nōbilis casus ꝛ mē ti ꝑpetuo tenēdus. Op. ĩ. de decurio. l. ij. §. in filijs. glo. nō rñdet. breuiter hic tractatur de odio ibi de fauore. Per istam. l. determinant doc. vnam notabilē. q. quidā notarius fuit rogatus de quodā instrumento cuiusdam sempronij demuz notarī qui est rogatus successit illi sempronio. an notarius ille qui est mō heres possit illud instrumentuz conficē. Di. dicit q sic ꝛ illo instrumento vti pōt ita dicit di. p hāc. l. sufficiēni q ab initio fuit rogat ꝑ alio vt h qð tene mēti

J pater. Per hanc. l. dicunt doc. q si pater est tabellio pōt facere instrumentū ꝑ filio emancipato. sed an possit cō ficere instrumentū ꝑ filio in ptāte exīte in aduēticijs. vī q sic sicut pōt in castrensibus vt hac. l. circa hoc tamē dicit vt. ĩ. e. l. impuberez. §. j. Sed cōtra hoc op. de. l. parentes. C. de testi. Rēspōdeo ꝛ dico q lz pater nō possit ꝑ filio testificari pōt tamen tanq̄ notarius instrz filij scribere. ratio q hic instrm scribitur de mandato partiuz ꝛ sicut partes cōsentiendo possunt ꝓrem in iudicē ꝛ in arbitrum eligere vt. l. quin etiam. §. de arbi. ita possūt partes eligere ꝓez in notariū que ratio cessat in teste. Quero an econuerso filius possit esse notarius ꝛ instrumētuz scribere de cōtractu patris. tex. videtur q nō. §. l. proxi. in prin. quod est verū in filio in potestate vt ibi vidistis. de quo per Di. in. l. qð dicimus. §. fi. §. de auc. tut. ꝛ in spe. de instru. edi. §. postremo. v. itē qð est domesticum.

Et cum matri. Nota casū q filius pōt cōficē instrz pro mre rō q nō est in ptāte mris sic. §. l. prox. dixi de filio emācipato.

Alsi nominis. Op. C. de mu. nominis. l. j. Rñ. debetis scire q noia ponunt ad hoies recognoscēdos. C. de inge. ma. l. ad recognoscendos. aut g ista mutatio nois fit fraudulose ꝛ ad aliū decipiendū: ꝛ. tūc mutans nomē punit. l. cor. de fal. aut fit ob aliaz cām nō fraudulose: ꝛ tunc fieri pōt vt ibi: nā qñ quis mutat statū semp mutatio nois fit puta qñ efficit miles vl doc.

Ordine. Op. q tanto tpe ðbeat vacare quāto tpe pena durauit: vt. ĩ. ad muni. l. ordine. in ꝑn. so. dicūt qdam hec ītelligit ꝟm illam. alij dicūt q aut fuit ꝺdēnatus de crimine qð infamat: aut de alio glo. istam reprehendit. quoniam. l. cornelia cū sit publicū iudiciū īfamat. Ultimo glo. solvit ꝛ dicit sic: nouū honorez nō pōt qs aspirare nisi tanto tpe uacaret q̄to tēpore durauit pena: sz ueterē uacantē icōtinenti recupat cum pena cessauerit. Cōtra hāc so. vī tex. in fi. vbi logit de honore creādo de nouo. Rñ. q licz possit creari decurio ītelligo tñ q ðz uacare tāto tpe q̄nto tpe pēa durauit ita intelligo. l. istā. Sed op. si iste est infamis: ergo nullo mō pōt eligi ad dignitatem: vt. l. ij. C. ð dignita. gl. q̄ est in. l. qd ergo. §. pena grauior. intelligit q pena fuit aucta uel minuta: ita q vī cum infamia dispensatū: ita ītelligit hunc tex. glo. ibi.

Jlius. Nō q filius emācipatus nō excusatur propter iussū patris: sed. filius in potestate existens excusaretur: ꝛ etiam seruus. dicā. ĩ. e. l. §. fi. uidistis. §. co. l. j. §. īter filiū. B.

Sequens questio. Hic ē nō. §. aduerte ꝑ ðclaratōe tex. q̄ro qñ aliqs ascribit sibi ꝛ ticio legatuz vtrū aliquid acgrat ticio iurisco. hic non dicit. gl. determinat q acgrat sibi ꝛ ticio portio sua: ꝛ portio alterius ꝑ ius accrescēdi. ꝛ istð est vm. nam tex. vī loqui q legatum non ualeat qñ pso na illa in qua principaliter consistit legatum subducit tā q̄ falso scripta: sz qñ qs ascribit sibi ꝛ ticio pona ticij ñ subducit tanq̄ falso scripta. ꝛ ex hoc habes so. multaꝝ q. notarī scripsit instrm qð ptinet ad eum ꝛ aliū. i. ad cōmodum suū ꝛ ad cōmodū alterius: stabit ne illi instro: Respōdeo aut illud instrm rīspicit directo pson̄ notarij p ꝺsequntiā ad aliud ponit: ꝛ tūc in pte illa valz: vtputa si stipularetur seruitutē fūdo cōi vel aliquid aliud facerz ex quo cōmodū deberet habere socius lz nō esset noīat sed si notarius ascriberet noīatiz sibi ꝛ alteri ita q instrz substantiat in se ꝛ in alio ꝑncipalr tūc q̄tū ad se nō valet sed q̄tū ad aliū sic. casus est hic nō. Secūdo fac ad. q. quā vidi de facto. gdā notarius scripsit se ꝛ aliū esse obligatos insolidū q̄ritur an huic instrumēto credat: certe ꝝ se creditur. alis nō. vt. l. nō putauit. §. sigs sua manu. s. ð contratabu. Itē creditur cōtra extraneū inq̄stuz istud instrumentū faceret ꝓ ipso notario. ꝛ ipse notarius ex eo possit coreum conuenire. istud instrumentum nullū effectū haberet. vt hic ꝛ videbitis. ĩ. proxi. §.

Baritus. Hic ē difficilis. §. ī tex. ꝛ diuidit. ī. v. ptes. ꝑ ponit thema ꝛ qōnez. Fo pōit duo euidētialia ad solutōez. tertio ponit so. qōis q̄r to ponit vnū dictuz ꝝ so. ꝛ illud sol. qnto pōit aliud dictum ꝛ illð determinat: ꝟa ibi rñdi. tertia ibi ergo. q̄rta ibi an iō. quita ibi an iō Ad euidētiaz ꝑmitte q si marit manumittat fuū dotalez valz māumissio tamen soluto ma. tenet mlieri reddē gcqd ei occasiōe ad eū puenerit: ul dolo malo fec quomin puēiret: vt. l. dotalē. s. so. ma. ꝛ. l. si vo. §. j. ꝛ §. dabit. eo. ti. ita dicit Di. Op. ad primū: ꝛ vī q filus emācipat se ascribēs teneat: ut. s. e. l. ī ꝑn. hui timor. v. ꝛ filiū emācipatū. legit duob modis vno mō q filus emācipat ascribens se heredē pōt petē bonoruz pos. fz ta. ꝛ ī hoc differt a pcono: vt h. ꝛ. C. e. l. j. lz q dam hēant eā ꝑ ꝟa. tūc ad ꝑn. hui. l. Rñ. q ibi logit in legato. h in hereditate q̄ erat sibi debita si alius nō instituat vnð sec puto si hereditas sibi debita nō eēt. nec ob. qð. dī q filus potest ꝑteriri: q lz possit ꝑteriri tñ ab ītestato succederet pūi. Itē intelligo q sibi ascribat illam partē tm quā ab ītestato hēret. alis īcideret in. l. sicut qñ sibi legatam ascriberz eandē rem. Itē legit ꝓ mō. v. ꝛ filiū: ut loq̄t ð bo. pos. q̄ dat filio pōni ī bonis liberti. de hac. lec. nō curo tēat ꝑmā. Itez dī h ī fi. q ille q ascribit sibi cum onerī fideicōmissi nō pōt petē legatum. ꝝ. s. ð ioffi. tes. l. papian. §. memisse. ꝛ. l. legatarī. s. ð excusa. tu. l. j. §. sz ꝛ si legatum. s. sigs ali. tes ꝑbi. vbi legatario dat petitō ut alij restituat. so. ibi delictū legatarij nō faciebat legatum ꝑ nō scriptum: sz faciebat ipm legatariū idignū q̄ idignitas nō attēdit cum alij debeat restituer: sz h legatum efficit ꝑ nō scriptum. Sz tūc op. quō ꝑ non scriptum remanet cū onerī apð heredē ꝝ. l. j. §. ī p. C. de cadu. tol. Rñ. vitas ē h. legatū ꝑmū ē ꝑ nō scriptū: q ꝑsumit testatorē hoc nō dixisse. deducit enim legatū tāq̄ falsū: ut s. ꝑx. §. merito remanet fideicōmissū qð ab hēde ðbet. sz in. l. ꝝ. legatū erat ꝑ nō scriptū ex ðfectu psōe legatarij nō ex defectu voluntatis defuncti. Bar. legū doc.

Juus. Jsta lex tota tractat de isto q̄si falso. Nō ex isto ꝑn. q ignorāti nō peūt in hoc delicto. Cōtra hoc op. C. ð his q ascri. se in te. l. pe. Rñ. ibi fuit ignorātia ꝛ sex mliebris. Itē op. ð. l. ij. C. ð his q se ascri. in tes. so. ibi in filio emācipato in quo est spāle vt uidistis. s. l. ꝑx. in fi. Tertio op. sic. falsum q̄rit dolū: vt. l. nec exēplū. C. e. ergo p ignorātiā ðz excusari ab isto dolo: vt. l. siqs in graui. §. siquis ignorans. s. ad sill. ꝛ. l. sigs id qð. §. dolo. s. de iurī. om

iudi.gl.fol.dicit enim q̄ nō ſi ignorar̄ iſtud edictū ſz iſtaſ l.ſic hoc nihil eſt dicē.q̄r dic vt in.l.nec exēplū. C.e.ubi did.q̄ falſū regrit dolū:q̄ vm eſt i eo qđ eſt ve falſū.ſec̄ in eo qđ eſt q̄ſi falſuz:vt h̄ in.l.j.in fi.s̄.e.z ſic apparz rn̄ ſio ad alia ꝯria:nā ignorātia excuſat a delict̄ in gb̄ vus dolus r̄grit: ſz in iſto delicto nō regrit ver̄ dolus ergo ꝛc.dic đ h̄ p Bi.in.c.ignorātia.ex̄ đ reg.iur̄ li.vi. Ex. hoc hēs q̄ ualz ſtatutuz quo caueť q̄ qs non poſſit alle gare ignorantiam illi⁹ ſtatuti ſicut hic fit.

Scribere. Vides ergo q̄ q̄ ſibi aſcribit p fili um ul⁹ fuū teneť hac.l.h̄ eſt vex̄ qñ fili⁹ ul⁹ fu⁹ aſcribit eo mandāte vt hūiſmōi nō.s̄.e.l.de eo i p̄n. Sz op.vba edicti ſūt ſcripta i pſonā:dicūt enī ſigs ſua manu aſcripſerit:vt.s̄.i p̄n.ergo eū q̄ fac̄ p aliū non ꝓhendūt:vt.l.aut q̄ alič i fi.s̄.qđ ui aut clā.z dixi i.l.h̄ vba.s̄.de adulť. Rn̄ poſſum⁹ dicē q̄ iſta vba huius.§. ſcribere ſūt vba edicti diui claudij:z hoc vr̄ ſentire glo.q̄ ē.j.ſup verbo dari.i.v.nec geneālē:q̄ dicit q̄ vſq̄ illud durāt vba edicti.fm hoc iſta nō eſt iterp̄tato iuriſcōſulti ſz ꝓſtitutio p̄ncip̄.uel aliter puto q̄ iterp̄tatio iuriſcōſulti incipit hic ſcribere aūt ꝛc. Ad ꝯriū rn̄deo q̄ vr̄ facere. p ſe q̄ fac̄ p aliū.ſ.p fictiōez:z ita dicit hic.dic enī videri. z ſic p fictiōez nō aūt q̄ vbis ꝓbn̄dar̄:vt in ꝯrijs.

Plane. Vides q̄ ſpālis ſubſcriptio ꝑdeſt ad euitandam penā: z ad capiendum relic tum.ſed generalis ſubſcriptio prodeſt tantū ad penam euitandam.

Item ſenatus. Nō q̄ gnālis ſubſcriptio ꝑdeſt quo ad oīa filio uel ſeruo ſcribente.ſecus extraneo ſcribēte.quia nō prodeſt vt hic in.v.q̄ tn̄.z.s̄.e.l.§.inter filium.niſi ad euitādam penā.vt.s̄.c.v.nec generalē.z.C.e.l.ſi teſtō.iſtud ꝑdeſt ad ifinita.aliqs ſcripſit vnaz cedulam in q̄ ꝓtinenť q̄daz facta in fauorē ſui z in fauorē mei.ego ſubſcripſi me di cens omīa dicta approbo:z mea voluntate eē ſcripta di co z ꝓfirmo ualet ne iſta cedula ꝯ me: Rn̄.nō ſz dz ſeq ſbſcriptio ſpālis hoc mō dicēdo qđ ſcm̄ eſt de tali ꝯctu inter me z talez approbo.iſta enī dī ſpālis ſubſcriptō vt dixi.s̄.e.l.j.§. inter filiū. Itē qñ nōu⁹ eſt mltuz ipedit⁹ z ipe nō p̄ot ſcribeř:p̄ot alij ſcribendū cōmittē.ar.l.j.s̄. de offi.ei⁹ cui mā.eſt iur̄.z.C.de iure dēli.l.ſi.§.ſinaūt du bius.ibi uel ſcribeř ipedit⁹ ꝛc.certe ſi ille nōri⁹ poſtea in ſi.ſe ſubſcribit dicēdo q̄ oīb⁹ q̄.s̄.ſcripta ſūt ipe interfuit z de eis fuit rogat⁹ dz facē ſubſcriptōez ſpālē dicendo oī bus q̄.s̄.ſcripta ſūt iter talem z talē.nō aūt dz facē gene ralē p hāc.l.niſi ꝓmittēt filio ſuo vt p hāc.l. Itē facit ad aliud q̄ qñ nōu⁹ in ſi.iſtri facit vnā ſubſcriptiōez dicēdo qđ.s̄.raſuz uel cancellatuz eſt ꝛc.fm formā.l.j.s̄.de his q̄ i teſ.delē.certe eſt vtile z forſan neceſſariū q̄ faceret ſub ſcriptōez ſpālem:al̄ ſubſcriptio generalis nō porrigereť ad ea de qbus eſſz dubium:an eſſent manu ſua facta p hanc.l.

Queri tamen debet. Pone caſum qd ſi aliqs aſcri pſit ſibi de mandato teſtatoris puta fili⁹ uel fu⁹ q̄ neceſſe hēbat ei pareř.an iſta neceſſitas obediētie eū excuſet.rn̄ deť iuſta excuſatio z hōeſta eſt vt excuſetur a pena.nō tn̄ hēbit legatū. Tex.ibi ſubſequēdi.i.obediēdi neceſſitas ſubaudi excuſet z ſic apparz q̄ loq̄t in filio uel in fuo q̄ hz obedire neceſſe:z in alijs que.j.dicenť.hōeſta nūc rn̄ dz. Itē ibi.q̄ nō ſit ꝓceſſū q̄ſi.d.ſat̄ eſt q̄ excuſenť quo ad penā.lz non capiat legatū vt probat̄.C.eo.l.vlt z.s̄. §.pxi.z.s̄.e.l.pxi.i p̄n.z nota.s̄.e.l.j.§.iter filiū.Bart.

Patri quoqz. cum ſe Ex hac ergo.l.uoſ bētis q̄ excuſat a pena fal ſi qui ſibi aſcribit ꝑdē geneālez ſubſcriptōez ſpālis non ſufficeret etiam quo ad capiendū:vt.s̄.§.plane. Itē ꝓpt neceſſitatē obedlendi. Itē propter iuris erroreż:vt i mli ere vt hic.in maſculo ſec⁹ vt vidſtis.s̄.ea.l.i p̄n.Barto.

Siqs duobus. Op.s̄.eo.l.j.§.ad teſta mēta.z.s̄.e.l.i p̄n. Rn̄.h logtur in eo q̄ ſibi aſcripſit ſub conditione in cōtrario ſi bi aſcripſit pure. Sed contra hoc opp.j.e.l.impube rē.§.j. Rn̄. hic i eo q̄ ſibi aſcripſit ſub duab⁹ ꝯditionib⁹ iō pcit̄ ſibi quo ad pāz z quo ad capiēdū:ibi vo aſcri pſit ſub vna cōditiōe tm̄.z hec eſt va.oēs alie ſolu.q̄ po nūt in glo.diuiatiōez ꝓtinēt.

Aulus. Vides hic in p̄n.q̄ q̄ ſubtra hit iſtrm̄ teſti nō incidit in penā falſi niſi in teſtō.ſec⁹ in alio inſtro.ꝯ.j.e.l.in fi. vbi ſubſcripſerūt.glo.ſoluit z bñ.ex furto ſolo nō icidit qs in penā falſi:ſz ſigs furat z corrūpet iſtrm̄ ponendo illud in ignez uel alio mō deſtruit:tūc p quolz inſtro ſb tracto:z ita deſtructo qs icidit i falſū.ita logt̄ finis. Itē vides in hoc.§.q̄ qui celat aliqd vt vex̄ nō appareat in cidit in crimē falſi.hoc debes intelligeř i eo q̄ celat aliqd ſimpliciter vt nemi⁹ appareat:ſec⁹ ſi celaret ꝯ vnā pſonam tm̄:vt i.l.iij.§.ſigs dolo.s̄.de tabu. exhi. Itē dz hic reſi gnauit. Nō q̄ qcūq̄ dirūcaret bullas de lr̄is papali bus ul⁹ alijs lr̄is i penā falſi icidēt vt hic.nō hēt̄ h alia

Im quidam. Pro nō ſcriptū iſtud g̃ remāet apō bēdes cū onere ſuo. de q⁹ dic vt.l.fil⁹.i fi.s̄.e.

Nori. Nō dicit hic Bi.ex iſto p̄n. qđ vir tabellio pōt ꝓficē iſtrm̄ p vxor ſua:ſz nō poſſz eē teſtis tanq̄ domeſtica pſona.ratione differētie inter teſtē z notariū dixi.s̄.eo.l.ſi pater.

Qui ſe filio. Hic eſt nō.ca⁹. Nō tex.ibi con ſenſiſſe ꝛc. Nō.ex.l.nr̄a.arg. opti.q̄ teſti q̄ vltro ſe offert ſit ſuſpect⁹:z ei⁹ dēz nō ualet: vt hic ibi q̄ vltro tutelam ꝛc.fac̄.l.q̄ oīa.s̄.de ꝑcur̄. dixi in.l.poſt legatū.§.is vo.s̄.de his q.vt indig. Secūdo nō ar.qđ dixit glo.q̄ ſi aliqs aſcribat ſe fideicōmiſſari um z executorē in teſtō nō pōt poſtea illā fideicōmiſſari am recuſare.fm hoc ille q̄ ſe aſcribit fidei cōmiſſū erit exe cutor datiuus nō executor teſtārius:de quo executor da tiuo loq̄t.l.iij.s̄.de ali.z ciba.le. Vltio nō q̄ ille qui ſponte ſe ingerit p̄ſumitur ſuſpetus.tamen nō eſt p̄eſūp tio iuris z de iure.quia admittitur ꝓbatio in ꝯriuz caſus eſt hic ibi ſi idoneus eſſe approbetur.tene menti.

Ji falſā. nō q̄ ille q̄ inchoauit delinq̄re z nō pfecit q̄ noluit excuſar̄:ſec⁹ ſi non pfecit.q̄ nō potuit de hoc p doc.in.l.ſigs non dicā rapere.C.de epi.z cle.dixi in.l.q ea mēte.s̄.de fur.

Quero q̄ dicatur moneta falſa:rn̄.q̄ nō ſit ab eo q̄ hz auc̄tatē faciēdi a p̄ncipe.vt.l.ij.z vlt.C.đ fal.mone. Se cūdo q̄ro qualiter dz fieri moneta ab eo q̄ hz auc̄tatē fa ciēdi ne alias dicat̄ moneta falſa z adulteria. Inn. in.c. q̄to ex̄ de iureiur.dicit q̄ moneta debet eē taliſ in forma q̄lis eſt in mā deduct̄ expeñ cudēdi:z hoc obſeruat cō ſuetudo: Sz tex.l.vī dicē ꝺ.q̄ moneta dz eē talis in for ma q̄lis ē i mā nō deduct̄ expeñ cudēdi.z ſic vī q̄ expē ſe cudēdi dēant fieri de publico.vt.l.j.circa p̄n.z ibi gl. s̄.đ.ꝯhē.emp. Quero vtr̄ aliqs cogat̄ r̄cipe monetā ꝑ ea extiatiōe q̄ taxata ē a publico.caſus ē h̄ q̄ ſic z ſi ñ r̄ci pit pūit vt ē cāus.C.de vete.nūmis.poteſta.l.vltia.li.xj.

Ji duobus. Op.s̄.de crie ſtel li.l.iij.breuit̄ ibi ven didit rē alteri obligatā.h̄ vo vēdidit rē alteri vē ditā. Et aduertat̄ iſtā.l.ego intelligo ſtricte ꝑut iacet q̄ qs vēdidit rē duob⁹ diuerſis cōtractib⁹.ſec⁹ putarē ſi duo bus in diuerſis ꝯctibus rē donaret vl⁹ alios ꝯct⁹ facēt.nā lz incidat

lz incidat in crimẽ ſtellionat⁹: vt.l.iij.ſ.de cri. ſtelli. non icidit in crimẽ falſi. ⁊ qđ dico de alijs ꝯtib⁹ q nõ icidit in crimẽ falſi eſt vm ſi nõ dixi aliqd đ donatiõe ꝑma ul de obligatõe ſecus ſi interrogat⁹ dixit ſe nõ donaſſe ul nõ obligaſſe alteri ꝑus: ⁊ mẽtit⁹ eſt qz icidit in crimen falſi. vt.ĩ.eo.ſi a đbitore. ⁊ iõ aduẽte ſĩ iſtro ẽ poſita illa clauſula q đ dicta re nemini ius dedit q ꝓiudiciũ fieri poſſet ⁊c. tũc ſi alteri dõauẽit ꝑus vel obligauerit punit⁹ pẽa falſi. vt.ĩ.eo.l.ſi a debitore.

Opuberem. Op.đ.l.pupillũ. ſ.đ iniur. ſo. hĩ eo pupillo q nõ ẽ doli capax nec ꝓxim⁹ pubertati Quero an pupill⁹ poſſit eẽ nõri⁹: ⁊ dicũt qdam q ſic p hãc.l.dy. ⁊ alij doc. dicũt ꝯ. nã offm notariat⁹ ẽ publicũ offm: vt.l. genẽalit⁹. C. đ tabula. Sz impuberes ad talia officia admitti nõ ꝑñt: vt.l.ij. ſ. ipuberes đ iur. imũitat⁹. ⁊.l.ij. in fi. de re. iuris. ergo ⁊c. nõ ob. hec. l. qz hic logit de eo q adhibebat⁹ ad ſcribẽdũ nõ ad publicandum ad qđ pot adhibẽi ſeru⁹: vt. ſ. đ teſta. l. fu⁹. ⁊. ĩ. e. l. v. item nõ ꝓtinet. Itẽ pot mulier adhiberi ad ſcribendũ: vt. ſ. e. l. diu⁹. v. idẽ in filia. Quero vtz pupillus poſſit eligi⁹ nõ n⁹ vt poſt pubertatẽ vel fact⁹ maior poſſit tabellionatus officiũ exercẽ. Rñ. tex. vr velle q tpe quo eligit⁹ qs ad offm debeat eſſe idoneus: vt.l. excuſatur. ſ. j. ſ. đ excu. tu. ⁊ extra de reſcriptis. c. ſi eo tempore. li. vj.

Si ei filio. Op. q nõ inſpiciat⁹ euẽtus: ſz ſufficit aſcriptio: vt.l. ſiqs legatũ. ſ. e. in ꝑn. dicũt qdaz hic illud legatũ erat ꝯſi ꝓditiõale ibi puz nihil ẽ. ꝯre dic ibi aſcribebat directo ſibi hic p obliquũ rõ qñ aſcribit directo ſolũ inſpicit⁹ qđ ſibi aſcribat: ⁊ nõ. curat⁹ vtz ei. ꝯrat⁹ vel nõ: ſz qñ ſibi aſcribit p obliquũ ſenat⁹ nõ inſpicit aſcriptõez: qm̃ ſibi nõ aſcripſit: ſz inſpicit euẽt⁹ an ei ꝯrat⁹ vel non. Venio ad fm: hic đ q filio emãcipato põt pz aſcribi. Quero vtrum hodie poſſit aſcribere filio ĩ poteſtate ꝓſtituto in aduẽticijs cũ pri nõ ꝯrat⁹ ꝓprietas. qdã q ſic: glo q nõ: qz ſaltũ pri ꝯrit⁹ uſu fruct⁹ quã glo. ſigna. Cõtra hãc glo. vr qđ nõ. ſ. de auc to. tu. l. j. vbi vr dici q ualeat quo ad ꝓprietatẽ nõ quo ad uſufructũ qđ qdã dicũt: ſz nõ puto hoc vm: cũ enim nomẽ filij ꝯſi falſuz ſubducat⁹: vt.l. fili⁹. ſ. ſeqns. ſ. eo. nihil ex illo legato põt deberi alicui: vt ibi. ꝑ hoc fac tex. ĩ. eo. ſ. ſi dñs. vbi ille q aſcribit nullo mõ đz ſuum ꝓmodum aſpicẽ. fateor tñ q ſi pz aſcribẽdo filio dixiſſet ita q ipi pri nõ ꝯrat⁹ uſufructus: tunc excuſat⁹ pz: qz eẽt eadem rõ ꝯ in emancipato. Venio ad. v. ⁊ ſi ei. Op. q inſpiciatur animus nõ effect⁹: vt.l. diuus. ſ. ad.l. cor. de ſic. glo nõ ſo. Rñ. hic logit de ꝯſi falſo qđ nõ põt ꝓmitti aſcribendo alij niſi aſcribenti ꝯrat⁹. ⁊ iõ cũ ad pfectõez delicti regrat⁹ euẽt⁹ acqſitõis: iõ inſpicitur euẽtus nõ animus. ſz ĩ l. ꝯria ad perfectõez illi⁹ delicti ſuffic animus cũ aliquo actu: vt colligitur ex verbis. l. cor.

Eadem et de filio. Bl. dicit h q ꝯdã mulier hẽns genez ⁊ ex filia ꝑmortua inſtituit nepotẽ heredẽ iſto genero pie iſt⁹ nepot⁹ ſcribẽte teſtm̃: ⁊ addidit in fi. q teſtm̃ ſcriberz ad ſẽſũ cuiuſlibz ſapiẽt⁹: ⁊ ĩ eodẽ teſtõ illũ nepotẽ heredẽ inſtituit. iſte gener accuſabat⁹ de falſo: qz aſcripſit hẽditatẽ filio ſuo dicit Bl. dediſſe ꝓſiliũ q ꝑpt illa vba poſita in fi. teſti q pz q ſcripſerat teſtm̃ adijcẽt illa vba q filiũ ⁊ nepotẽ quo ad teſtatricẽ inſtituebat ſb ꝓditõe ſi emãcipare tur ab eo pze: ⁊ ſic euaſit penã pz aſcribenſ. ita dicit Bl. aduerte mihi vr q cũ ipſe pz ꝑus icideret ĩ ꝯſi falſũ. Bl. dedit ſibi cõſiliũ q incidẽt in vez falſũ: nã p illa vba q teſtm̃ ſcriberet ad ſenſũ ſapiẽt⁹. iſta extriſica nõ poſſũt ad di vt dixi plẽ in. l. illa inſtitutio. ſ. de here. inſti. ⁊. l. ex ea parte. ĩ ꝑn. ſ. đ vbo. obli. ⁊ nõ ĩ. l. ſi mãdato ticij. ſ. mã. ĩ fi. ⁊ ideo apponẽdo illa vba icideret ĩ vez falſũ. ſz rectius ꝓſiliũ eẽt q ipſe emãciparet filiũ ſuũ añ aditã hẽditatẽ ⁊ ſic cũ ſibi pzi nil quereret nõ puniret. ⁊ hoc vult dicere tex. hic eadẽ ⁊ de filio poſtea emãcipato. ⁊c.

Qui codicillo. Oppo. p ꝓfirmatõez codicillo⁹ mihi nihil acqrit cũ codicilli remaneant firmi: vt iſti. de re. di. ſ. ſed tamẽ. ſo. hic loquitur fm iura antiqua fm que codicilli antea facti erant nulli niſi expreſſe ꝓfirmarent. hodie vero cum per ꝓfirmationẽ aſcribenti nil quereret nõ icideret in crimẽ falſi. Venio ad vſi. b⁹ ita. Quero qd vult b⁹ dicere. ⁊ op. q ſiue volẽte ſiue nolẽte teſtõre illa aſcriptio nihil valeat: vt.l. diu⁹. ſ. e. quidã dicũt q iſte. v. hoc ita. nõ dz eſſe hic. alij dicũt q debet eſſe nec debet uacare. ⁊ rñdẽt ad cõtra. q iſta talis ademptio libertatis ſi eſt facta ſine teſtator⁹ voluntate ſeruo nõ nocet: ⁊ incidit in penã aſcribens. ſed ſi eſt facta cũ dñi uolũtate ualet quo ad ꝓiudiciũ ſerui: nõ quo ad ꝓmodũ aſcribentis. hoc tñ placet ſi de uolũtate domini probaret⁹ alit⁹ qz per illã aſcriptiõez. nã cũ illa aſcriptio ſubducat⁹ vt falſa nõ pot ꝑdeſſe aſcribenti nec alteri: vt.l. filius. ſ. ſequens. ſ. eo. Barto.

Qui liberti. Quid vult dicẽ q nõ tenet⁹ vbis ſed ſnia ſenatuſcõſulti. glo. dic q vbis tenent⁹ illi q aſcribũt res extiabiles. ſed libertas nõ eſt res extiabilis. ergo ⁊c. Cõtra hoc facit. ĩ. ꝑti. ſ. vbi ille q aſcribit libertatẽ tenetur lz libertas ſit res inextiabil⁹. vt.l. libertas. ĩ. de reg. iur. Rñ. ergo aliter in ſe. ꝓſul. incidit ille q aſcribit in teſtamẽto legatũ vel fideicõmiſſuz. vl aliqd ptinẽs ad vltimã voluntatẽ. ſed aſſignatio libti nõ ꝓprie ptinet ad vltimã voluntatẽ. vt.l. aſſignare. ſ. de aſſigna. libe. ergo ⁊c. ⁊ iõ dicerem q ſi aliquis aſcriberz in teſtamẽto contractũ pro ſe q ipſe incideret in penam falſi ex ſententia ſe. conſulti non ex verbis vt hic facit qđ nõ. in. l. heredes palã in fi. ſ. de teſta.

Si teſtamentarius. v. q autẽ. Quero quõ nõ tenet⁹ vbis: nonne ſibi aliqd aſcribit. Rñ. tex. in. l. j. ſ. ad teſtamẽta. ſ. e. ⁊ l. diuus. in ꝑn. ſ. e. loqtur de eo qui ſibi aſcribit legatũ vel fideicõmiſſũ. ſed exheredatio nõ eſt legatũ vel fideicõmiſſuz. ergo ⁊c. ꝑtea nã caſus datiui aſcribit ſibi ⁊c. eſt vt ſignificet p modũ acqſitiõis: ſed ille qui aſcribit exheredationẽ nõ aſcribit aliquid poſitiuũ qđ acquiratur merito nõ continet⁹ vbis nec ſentẽtia. Vltio nõ ex hoc tex. Bl. dicit q notari⁹ poſſet inſtrm̃ ſcribẽ quo ipſe obliget alt⁹. nõ quo alt⁹ obliget ſibi. facit. l. vxori. ſ. j. ſ. e. vel nõ putauit. ſ. ſiquis ſua manu. de cõ. ta. ⁊ qz ei ꝯ ſe ẽ adhibẽda fides. vt.l. publia. ſ. fi. ſ. depo. An aũt pz nõri⁹ poſſit ſcribẽ inſtrm̃, p filio dixi. ſ. eo. l. ſi pz. ⁊ tãgit p Bl. in. l. qđ dicimus. in fi. ſ. de auc. tu. Bartolus.

Quid ſit falſum. Alis eſt imutet. ⁊ tũc eſt plana. alis eſt imutet: ⁊ tũc expone qz conat⁹ lras facere eadẽ forma q̃ facit alius: ⁊ ſubſcribẽ nomẽ ſuũ ſz Jac. de are. Opp. ois mutatio vitat⁹ eſt falſũ: vt in auc. de inſtru. cau. ⁊ fide. circa. ꝑn. Rñ. falſũ vno modo đ largiſſime: ⁊ iſtud eſt oẽ qđ nõ eſt vez ſiue doloſe dicat⁹ ſiue ſine dolo. ⁊ hoc modo ſumũt dialetici. ⁊ probat⁹ in. l. ſi is q ducẽta. ſ. vtz. ſ. de re. du. ſecũdo modo đ falſum large ois mutatio vitat⁹ q̃ in ſe hz dolũ. vt ĩ dicta auc. de inſtru. cau. ⁊ fide. circa ꝑn. facit. l. nec exemplũ. C. e. ⁊ hoc modo loquẽdo ois ille qui cõmittit dolũ poſſet dici q cõmitteret falſũ. ſed hoc nõ eſt vez q̃ſtũ ad accuſationẽ de falſo. tertio modo dicitur falſũ ſtricte: ⁊ tũc illud đ tm̃ falſũ qđ incidit in aliquod caput. l. cor. de fal. caſus eſt hic. vñ nõ puto q pro quolibet dolo ⁊ q̃libet deceptione qs incidat in falſũ vt puniat⁹. l. cornelia de fal. vel in capitul⁹

exp̄ssis in hoc ti. ⁊ puto qđ statuta que dicūt q̄ cōdēnatus ꝓ falsitate nō admittat ad officia ⁊ similia intelligo de ꝯdēnato ꝓ falsitate ex aliquo caplo qđ nūatur i hᵒ ti.

Theletus. In crie falsi pōt qs libē desistē añ sniaz fz glo. Et in hac. l. ponit Bi. casū. quidā instituit duos ī vndecī vncijs filiā in vna athleto reliqt libertatē. Jtē duas vncias dātes ab illis heredibus. cetera sunt clara.

Oppo. de. l. post legatū. §. an libertas. s. đ his qui. vt indig. so. ibi tulit testimoniū. hic vero dixit q̄dam v̄ba. ſ. se probaturū quod tñ nō fecit. Jtē opp. ī. ad turpil. l. j. §. incidit. Rñ. dicit gl. spāle in hoc crie vt ante sniam liceat desistere. ista est vera. licet gl. videat aliter dicere in l. lucī. ī. ad turpil. ⁊ ibi dicam. Jtē op. de. l. post legatū. §. sūt qui putant. s. de his q. vt idig. Rñ. l. istā intelligę q̄ ibi pseuerauit vsq; ad sniam hic nō. Ex hac. l. nō ꝑmo q̄ vī hic esse caᵘ illiᵘ qōnis an mandās ⁊ fieri faciēs possit in eodē libello accusari: ⁊ hic v̄ casus q̄ sic: qz in scribit simul ⁊ semel ꝯ scriptorē ⁊ ꝯ ꝓculū coheredem ꝓ hoc. l. nihil. in fi. s. de adulter. ⁊ p doc. in. l. j. C. si reus vl accu. mor. fue. Scđo nō q̄ istigatio fui nō releuat accusatorem a pena qđ tene menti. secus eēt in eo qui accusaret ex necessitate officij: ⁊ tūc iste instigatōes eum a calū nia releuarent: vt. l. tutorē. s. de his qui. vt indig. Jtem puto q̄ secus esset si iste instigatōes fuissent facte a psois qbus ꝺberet v̄silīter credi: vt. l. q cū maior. §. pe. ⁊ fi. de bo. liber. Et ista nō pro sindicis comitatus q denunciāt maleficia ad alioꝝ instigatōez. ꝺz enim eis instigātibus credere uel nō credere fm q̄litatē psonaꝝ. Tertio nō in hac. l. casum istius q̄stionis. dicit statutū qui nō ꝓba uerit accusatōem codēnet in. x. libr. vtz in eadem snia q̄ absoluit reum possit iudex cōdēnaſ accusatorē. caᵘ v̄ hic q̄ sic. ibi pronunciauit ⁊ maximillam ⁊c. ad qđ facit. C. de calum. l. j.

Ji nomine. Nō ꝯ nuncios facientes falsas relatiōes ⁊ citationes falsas. puniūt enim hac. l. Scđo nō q̄ ex iudicijs publicis oritᵘ actio in factum ciuiliter vt h. ⁊ l. nec quicq̄. s. ꝓ so.

Jquis patris. Nō. dic gl. q̄ ꝓpter delictum pr̄is aufertur hereditas nepoti. ar. ꝯ dicit glo. s. de senato. l. emancipatū in fi. ⁊ s. de in ius vo. l. adoptiuū. in fi. glo. non sol. sol. vt nō. s. de iure patro. l. diui. ⁊ per Bi. in. c. nō debet aliqs. de regu. iur. li. vj.

Os qui. Hec. l. diuiditur in tres ptes ꝑma loqt đ eo qui dixit varia ⁊ diuersa testimōia eodem tpe: ⁊ corā eodē iudice: ⁊ in eadem cā. scđa loquit de eo cuiᵘ testimonium variat ab eo qđ alīs dixit exī iudiciū. tertio de eo cuiᵘ testimonium suuz uariat ab alio eius testimōio qđ alīs dixit in alio iudicio. Fa ibi. ⁊ eum qui ꝯ signū. tertia ibi. đ im prudentia eius. Oppo. q̄ tertiū rñsum sit supfluū cū dicat idem qđ in ꝑmo. glo. vult dicē q̄ ī ꝑmo rñso dixit testimōia varia: ⁊ diuersa ꝓ eadem parte super diuersis articlis. fz in tertio rñso dixit varia ⁊ diuersa testimonia ꝓ diuersis ptibus. ſ. ꝓ actoꝝ ⁊ reo in eadem tñ istātia. ul dic vt dixi dice ndo ꝑn. l. loqt qñ dixit varia testimōia ⁊ diuersa ineadē cā inter easdez psonas. sed tertium rñsū loquit quādo variauit inter psonas diuersas in diuersis causis seu instātijs qđ ē nōbile: qz lz acta facta in vna cā nō faciāt fidem in alia cā inter diuersas psonas: vt nō. ī. l. is apud quem. C. de eden. tñ dicta vniᵘ testis ī una cā faciunt fidem ꝯ eundem testem testificantē in alia cā. qđ tenet Jnn. exī de testi. c. veniens. Ad fm rñsum op. q̄ debeat stari vltimo dicto; vt. s. de adult. l. si postulauerit §. rō. v. fz si negauerit. bz ibi vltimū dcm̄ est fcm̄ cum tormentis: ideo illi vltimo dicto stat. hic vo ipe idē sine tormentis variauit. Jtē op. ad idē: testi lz incontinenti se corrigere vt nō. in auc. de testi. §. qz vero. in glo. magna. ⁊ est caᵘ exī de testi. c. ꝓterea. Rñ. q̄ testis pōt se icōtinēti corrigere si iustam cām erroris ⁊ correctōis alleget: ⁊ hᵒ iudici videat. sed qñ simplicīt dicit diuersa: nec dic̄ h se facere aio corrigēdi: tūc hēatur vt testis varias: iō punit ita debeţ intelligē. l. nr̄az. ⁊. l. qui falso. s. de testi. Op. ad idē ⁊ videt q̄ debeat stari ꝑ dicto. ⁊ dictū suū scđz nō eneruat nec ꝑmū tollit: vt. l. generalis. C. de non nu. pe. ⁊ exī đ testi. c. sicut. Rñ. ibi scđz dictum testis fuit dictum pōt publicationem ⁊ exī iudiciū nō in forma testionij. l. vo nr̄a hic loqt qñ vtrūq; dictū fuit in iudicio ⁊ ī forma testionij. Et iō ꝓ declaratōe pñtis materie debeţ reassumere sic. qñq; testis variat in eadē cā ⁊ inter easdē psonas ⁊ tunc aut scđm dictū est cū tormētis: ⁊ stat secūdo aut si ne tormētis: ⁊ tūc aut dicit hoc aio se corrigēdi aut nō. vt patet ex p̄dict̄. qñq; testis variat ī iudicio ab eo qđ dixit exī iudiciū. ⁊ tūc aut ꝑ testificatus est ī iudicio. secūdo dic̄ ꝯrium extra iudiciū: ⁊ tūc stat ꝑ dicto: vt. l. gnāliter. C. de nō nu. pe. ⁊. c. sicut exī de testi. aut ꝑ dixit exī iudiciū postea ꝯrium dixit in iudicio: ⁊ tūc punit vt falsarius: vt hic in fo rñso. aut ꝓfert varia testionia ⁊ diuersa ⁊ iter diuersos: ⁊ tūc punitur vt falsarius. vt hac. l. iij. Rñ. ⁊ ita intelligatis Quero q̄ dicant testimonia diuersa: qdā dicūt i. falsa. vel dic. i. varia. vl. i. aduersa. ita dicit glo. Pro huiusmodi declaratiōe debes scīr q̄ falsa testionia dicūt qñ ꝯ veritatē qs dicit falsū dolose. Varia testionia st qñ vnū dicit in vno articulo in alio articulo aliud dicit. De his duobus ponit in. d. l. q. filio. ⁊ intellige q̄ sit ista varietas circa ipm negociū p̄ncipale: vel circa circūstātias ipsius negocij p̄ncipalis: nā si ista varietas esset circa aliq̄s demōstrationes: vt circa ꝓnomē vel agnomē vniᵘ ex partibus vel circa locū originis vnius ex partibus: nō dicet ꝓpter hoc varius testis. ar. l. his. v̄bis in fi. s. de hē. isti. ⁊. l. pe. đ re. du. Sed tūc diceret varius qñ variaret circa locū ꝯctus vel etiā circa tp̄s ꝯctus vel delicti. ad qđ facit quod nō. C. de testi. l. testiū. ⁊. l. ob carmē. in fi. s. đ test. Aduersa ⁊ ꝯria dicunt dicē illi q dicūt incōpassibilia: vt puta in vno articulo dixit vnū in alio articulo dixit aliđ qđ est impossibile ꝯcurrē cū ꝑmo. facit ad hoc qđ nō. ꝓ Jnn. exī de testi. c. ꝓterea. ⁊ fi. ⁊ in spec. de testi. §. j. §. item qđ est varius. ⁊. v. itē qđ aliqd. Quero pro declaratione. testis deposuit semel super vno articulo ꝓducit iterū in alia cā sup eodē articulo vtz sibi sufficiat dicē dico me tantū scire q̄tū dixi ī alia cā: an valeat tale testioniuz: vel dixit dico qđ dixi in tali alia cā. Bī hunc p̄ctū nō reperio tactū: sed puto q̄ sit in arbitrio iudicis admittē istaz testificationē si vult. sicut alīs testator testm̄ qđ añ fecerat inualidū pōt ꝯfirmare sine aliq̄ exp̄ssione verborū ꝓtēto rum in ꝑmo testō: vt. l. j. §. filiussa. s. de le. iij. ⁊. l. qdaz ex liberl. §. testō. s. de bo. po. fz ta. ⁊. l. querebatur. de testō militis. sed si iudex nollet tale testimoniū admittē quod pōt si vult vt videat ipe qua trepidatione ⁊ qua cōstantia loquatur: vt. l. de minore. §. tormēta. ī. de qō. tūc do istō cōsiliū testi. q̄ ipe petat illas testificationes sibi ꝑus exhiberi: vt de dicēda veritate possit informari. ar. l. cū si exhibuissent. s. de publi. ⁊ qđ ibi dixi. Sed qd si testimonium qđ ꝑmo dixerat nō erat adhuc publicatū: Rñdeo hoc nō obstante potest ipi testi ostēdi: qz quantū ad ipsum testē eius testimoniū nō est secretū: sed sēper fuit publicū sicut dicimus de iudice requirēte: vt in. c. cum clamor. exī de testi. ⁊ dixi in. l. ij. §. si publico. s. de adult. cōsulo tamē semper testi q̄ in secūdo testimonio verba ista apponat q̄ ipe dicit ꝓut sibi videtur mō. ⁊ si apparuerit

aliter

aliter dixisse in alia cā: ex nūc corrigit hoc dictū secūdū: ꝛ reducit ad dictū ꝑmū cū illo tpe melius recordaretur. Ultimo nō bonū consilium ex hac.l.ij. Rñ.qñ habes testem qui dicit ex̄ iudiciū: ego scio hoc tm̄ ꝛ nō plus facias scribi dictū eius. vl̄ facias dici corā testibus: qz si aliud diceret in iudicio puniretur de falso. tñ boies cauti q dubitāt ne ꝓducantur in testes si interrogātur respōdēt. qñ ero in iudicio dicā id qō mihi videbitur. ꝛ bñ dicunt ne postea incidāt in falsum. Itē scias q illud qō dicit tex. qui diuersa inter se testimonia ꝛc. nō intelligatis de diuersitate testimonij inter vnū testē ꝛ aliū: qz diuersitas reducitur ad concordantiā: vel stabitur dignioribus: vt l. ob carmē. s̄. de testi. in fi. sed intellige q testimonia vnius ꝛ eiusdē testis erāt inter se diuersa ꝛ varia. tunc enim habet locum hec.l.

Qui se pro milite. Nō ꝓ eū q se appellat doc. cū nō sit doc.

I a debitore. Glo. ponit exemplū plurib⁹ modis ꝛ vltimū magis placet sed pōt esse vtrunq; bonum. Quero quid si dixit fundū nemini obligatū esse: ꝛ si apparet cōtrariū promisit eū liberare. mō apparet contrarium: tenetur ne crie falsi: certe nō puto si luat ante sniam. als secus. arg. C. de crimi. stelli. l.j. ꝛ C. rem alie. ge. l.j.

Iquis obrepserit. Dicit hic siquis obrepserit pfidi nil agit. Cōtra imo snia valet: sed ope restitutionis rescindit: vt. l. diuus. s̄. de re iudi. so. vt ibi dixi ꝛ nō in. l. si ptor. §. marcellus. s̄. de iudi. Quero aliquis ꝓduxit falsā accusationē vtrū ex hoc possit accusari. l. cornelia. de fal. quidā doc. dicūt q nō. sz debet accusari tanq; calumniator: vt. ff. ad turpil. l.j. §.j. glo. videtur dicere contrariū. s̄. de calum. l.j. circa ꝑn. ꝛ. s̄. ō cōsuli. l.ij. ꝛ ꝑ glo. videtur casus hic in fi. breuiter puto q diuersus est modus accusandi. nā in accusatione tua tu potes concludere q accusauit te calūniose de falso crimine: ꝛ nō vero: quod nō probauit. ꝛ tūc est pena calumnie que est ex. l. re vna. ꝛ. l.j. §.j. ff. ad turpil. nō est propzie. l. cor. de fal. ita loquuntur ꝓdicti doc. sed si vellē accusare te q tu posuisti falsam accusationē cōtra me ꝓpter quā obtinuisti a ptore me citari: ꝛ ptra me procedi fecisti: ꝛ sic per obreptionē a ptore impetrasti tūc est pena falsi. casus est hic. Secūdo q̄ro de. q. quā habui de facto. pone q cōsuetudo est in partibus qbusdā q partes dant nōrio cedulā q̄liter ipe debeat mittere in actis: vt est florentie ꝛ tuderti. q̄dam pars dedit notario quādaz cedulā continentē falsū. ꝛ notarius credēs bona fide sic fuisse in actis publicis illā cedulā scripsit. ex hoc pars obtinuit sniam pro se. an ex hoc possit puniri de falso? Aduerte aut accusatur iste talis de falso hoc est q fieri fecit falsū instrm̄. ꝛ hoc non est verū. nā cū notarius q scripsit nō fuisset in dolo ipe nō fecit falsū instrm̄. ergo nec ego feci fieri. vt. l. si is qui. §. si tu ticium. s̄. de fur. aut tu vis eum accusare eo q obrepserit ptori ꝛ ꝓ obreptionez habuit sniam pro se ꝛ tunc de falso punietur. casus est hic ꝛ est falsum. tum quia obrepserit ptori tum etiā ex eo q falsaz scripturam posuerit notario vt eam registraret ꝛ scribet inter veras. vt ex̄ eo. ti. c. licz ad regimē. v̄. illos quoq;. Sed cōtra h̄ videtur tex. C. plus va. qō agi. l. fi. so. ego fateor q illa cedula quā quis dedit notario est falsa. sed q instrm̄ qō scripsit notarius bona fide sit falsū hoc non est verū. ꝛ de hoc querimus ꝛ ī istud qō in dicta. l. fi. ponitur falsū. alibi dicit q est q̄dā deceptio vt. l.ij. C. ō re. alie. nō alie. Ista sunt vtilia scire: qz in statuto ciuitat⁹ tuderti in q̄ ciuitate fuit ista contētio continetur q si qs fecerit fieri falsuz instrm̄ puniebatur magna q̄titate: pro alijs falsitatibus punitur q̄titate minori. aliud ergo est si accusaret de obreptione falsi. aliud si accusatur q fecit fieri falsū instrz vt dixi. Quero cū pars dictaret q̄dam acta notario scienter ꝛ dolose obmisit facere scribi q̄dam necessaria. ꝛ notarius bona fide scripsit instrm̄ quero vtr̄ iste teneat qui secerit fieri falsum instrm̄? hanc. q. ꝛ supiorē habui ō facto videtur q nō qz nōcius nō est in dolo.: vt. s̄. dixi. ꝓcium est veritas. nā ea que. s̄. dixi habent locum in faciēte pl⁹. vel aliter scribi q̄ sit. vnde scriptura ꝓncipalis fit a notario merito si ipe nō facit falsū ille qui facit fieri scripturaz non facit fieri falsū: vt. d. §. si tu ticiū. sed. q. nr̄a loquitur in omittente qui actus omittēdi ꝓncipaliter radicatur in ipo dictante: ꝛ ideo ipse dicitur facere omitti, ppter quod instrm̄ est falsū hoc est nō continet totū verū: ꝛ ideo cum est in eius psona hoc radicatū ꝓncipaliter eius tm̄ psona inspicitur. ꝛ ipse punietur nō notarius. ar. ad hoc in. l. ꝑsbyteri. C. de epi. ꝛ cle. facit. l. ea que commēdandi. s̄. de cōtrahē. empt. Quero vtrū iudex ex officio suo poterit punire istū qui per obreptionez aliqnid impetrauit? hic videtur tex. q nō hic in fi. ibi si accusatus fuerit ꝛc. ꝛ etiā in ꝑn. ibi si accāt. ꝛ sic ita demū potit puniri si fuerit accusatus. In contrariū facit. l.ij. §. si publico. s̄. de adulteriis. ꝛ regula quaz dedi ibi qz de delictis factꝫ corā iudice ipse pōt ingrere. ꝛ hoc puto veruz. Circa qō debes scire q qñq; delictū fit corā iudice in offensā iudicis: nō in actu iudiciario: vtputa si dicitur sibi verecundia si percutitur ipse vl̄ eius familia. iste nō est actus iudiciarius. tūc an possit ipe iudex procedere ex suo officio. vidistis in. l. cor. circa ꝑn. s̄. de iniur. qñq; ī actu iudiciario fit aliqua iniuria seu aliqō delictuz corā iudice vel a parte: vl̄ a notario: vel a teste: vel ab aduocato. ꝛ tūc iudex ex suo officio poterit punire. vt. l.j. C. de calū. ꝛ. l. atheletus. s̄. c. ꝛ. l. falsi. §.j. s̄. c. ad qō bene facit qō nō. per Inno. extra de penis. c. vlt. ꝛ antepenul. Sed quero quid si tale delictum fit corā iudice causarū ciuilium vtrum ipe posit de hoc punire. vel debet ad iudicem maleficiorum remittere? videbitis statim. ff. e. l. diuus.

Ege cornelia. Intelligatis in eo qui pfecit sigillum adulterinū dolo malo punit vt. l. nec exemplū. C. e. ti. ꝛ iō aurifices qui faciūt sigillū in quo ipsimūt signū publicū. vel qō est auctatis magne: tunc statiz illud signum exprimunt in cera ꝛ ponunt in carta: ꝛ omnibus ostendunt vt appareat q bona fide fecerunt.

Ius. Opp. hic dicit que vera nō possunt ꝓbari. Cōtra immo ꝙa in dubio presumūtur si nō pōt probari contrariū vt. l. cū precibus. C. de proba. solu. instra ꝓma facie videbantur falsa: vt. l. iubemus. C. de ꝓbati. ꝛ. l. prebemus. C. e. Quero infra q̄tū tempus pōt docere iste q ꝑ errorē talia instra protulit? Rñ. vsq; ad sniam: vt. l. error. C. de iur̄. ꝛ fac. igno. iō est practica q. tu aduersarius cōtra quē tale instrm̄ producitur protestari ei q si ipe vtitur tali instro q eū accusabis de falso. tūc aut ipse desistet ab vsu ꝛ illi instrumēto nūq; adhibebitur fides. vt. l. si vter C. de fi. instru. aut ipse nō desistet. ꝛ tunc ipse punietur vt l. si falsos. C. e. ti. Sed q̄ro qd si ille cui fit talis protestatio dicat ego vtor isto instrumēto q̄tenus apparet vex ꝛ si nō apparet verū profiteor me nō eē vsur. Rñ. iudex debet statuere terminū ad deliberandū an velit vti illo instrumēto vel nō. vt. l. ticia. s̄. de accusa. ꝛ. l. mancipioꝫ de opt̄. le. qō dixi de instro idē dico de attestationibus: vt si post publicationē attestationū apparz q testes falsa dixissent. tūc producēs dicat se nolle vti illis attestationib⁹ ꝛ pena falsi euitabit cū ꝓ solo vsu tenebit pena falsi vt h̄. ꝛ. l. si falsos. C. eo. Istud qō dixi q si abstinet ab vsu ex

cusatur a pena est verū nisi ꝓcurauerit vt diceret falsū. vt l.si falsos.C.e. Vltimo quero vtrū qlibet iudex coraz quo fit talis falsitas possit punire.tex.in.l.nullū.C.de testi.videtur dicere q̄ sic.ibi data cōtes.ꝛc̄. In ꝓriū videt tex.hic q̄ ille demū possit de tali falsitate punire q̄ alis hz auctatē puniendi alias debet remittē ad maiorē iudicem vt hic.ꝛ hoc puto verū vt in auc̄.de testi.in secūda colum na ibi ꝛ siqdē iudices ꝛc̄.fac̄ qđ nō.p Inn.ex đ pe.c.pe nul.ꝛ antepenul.ꝛ melius in.c.dilectus . eo.ti.p eundē.

Iquis. Nō ex hac.l.q̄ qui allegat fal sas leges punitur pena falsi. fac̄ C.de iusti.co.cōfir.§.falsi. Quero qd est di ctū nullo auctore.dicit glo.qm̄ ista cōtestō nūq̄z fuit fac ta vel est facta sed est correcta.ita dicit glo. Nō hāc.l.ꝫ eos q̄ allegant apostillas ꝛ dicta tāq̄ aliquoꝝ doctoruz que tñ nō sunt.ꝛ hoc qñ nūq̄ habuerit ab aliquo.sed si publice dicebatur in scholis q̄ erāt dicta talis doc. tunc talis allegans excusaretur. Itē opp.q̄.ll.abrogatas ꝛ correctas qs possit allegare ꝛ ꝓducē:vt in auc̄.vt cuz de ap.cog.circa p̄n.so.aut qs vult allegare.ll.correctas ad decisionē cāꝝ q̄ habuerūt cām de preterito.s.tpe quo.ll. correcte vigebāt:ꝛ pōt allare vt ibi.aut ad decisionē cārū futurarū.ꝛ tunc aut vult eas in argumentū inducē:tūc si gdem inserte sunt in corpore iuris pōt fieri hoc vt in.c. auc̄te ex đ pben.li.vj.vbi papa allegat.ll.correctas ī ar. aut nō sunt in corpore iuris inserte:ꝛ tūc nō licet assumē ar.ex eis:vt.C.de lati.li.tol.l.j.circa p̄n.ꝛ allegans tenet pena falsi.vt.d.§.falsi. C.de iusti.co.cōfir. Si vo qs vult allegare.ll.correctas ad decisionē cāꝝ tūc tenet pena fal si:vt hic.ꝛ hoc nota contra eos qui allegant ꝛ ostendunt iudici statuta ꝛ reformationes correctas.

Ad legem iuliam repetundarū Rubrica:

Atur. Op.ꝛ videtur ex publi cis iudicijs nō teneātur heredes:vt.l.ex iudicioꝝ.ſ.de accu. so.fallit in ista.l.vt ibi nō. Itē op. j.e.l.§.hodie.sol.ibi loqtur de pena qñ agit crialiter.hic qñ agitur ciuilit he due opi.sunt in fi.glo. Querit glo.q̄ est ista actio q̄ datur in heredē:glo.dicit q̄ est actio in factū vel ꝑditio ex hac.l.p̄ma magl placet:qz ex oibus publicis iudicijs actiones ciuiles in factū dantur:vt.l.qui noīe.ſ.ti.j.ꝛ.l. nec qdq̄.ſ.p so. Sed quero ad qd datur ista actio: Rñdeo.j.annū ad q̄druplū.post annū in simplū:vt.ſ. de calū.l.j.ꝛ.C.e.l.j. Sed quero cui applicat:dic vt in glo. Secūdo quero qñ incipit currere iste ann?: Rñ. a tpe depositi officij.vt.l.pe.ſ.e.lz.qdam aliter dicāt. in herede vo incipit currere tps a die quo heres eē incepit: vt hac.l. Quero ꝑ qbus delicta dat ista actio: Respō deo ꝑ delicto cōmisso p ipm officialē p̄ncipalē ꝛ ꝑ delicto ꝓmisso p eius comites ꝛ socios.vt.ſ.l.px.ꝛ.j.e.l.i co mites.ꝛ aduerte qz ꝑ eo q̄ acceperūt comites socij ꝛ fa miliares:non solū ipsi accipientes possunt ꝓueniri: vt.l. in comites.j.eo.sed etiā ipe officialis p̄ncipalis: vt.C.e. l.j.tñ exhibendo illū accipientez ipse debet liberari:vt.l. cū si exhibuissent.ſ.de publica.ꝛ ibi dixi. Vlteri? que ro q̄liter ista actio det ꝓtra heredes: Rñ.triplex est opi. dicit glo.nā qdam dicunt dari.j.annū contra heredez si fuerit lis contes.cū defuncto.ꝛ sic est spāle hic cū regula riter debet dari ꝑpetuo:vt.l.j.C.ex.delic. defūcto.ꝛ.l.ex iudiciarū.in fi.ſ.de accusa. Secda opi.est q̄ heres tenet insoliduz.j.annū si ad eū nihil puenit:ꝛ ſm hoc erit hic spāle:qz regulariē in aliquo teneri nō debent vt.l.j.C.ex delic.defun.ꝛ.l.j.ſ.de ꝑua.delic. vides ergo q̄ iste due opi.quasi sibi contradicūt ad inuicē:qz in ꝑma est spāle vt mitius teneatur heres q̄z alis cōsueuerit ex alijs delictis ſm aliā heres tenetur in plus q̄z alis consueuerit. Tertia est opi.azo.qui dicit q̄ sēper tenetur heres.j. annū etiaz de eo qđ puenit ad eū.ꝛ sic erit spāle cū deberz teneri ꝑ petuo:ꝛ istud est tolerabilius. dicit glo.ista opi.azo.vt puto debet gnāliter itelligi vt teneat.j.annū đ eo qđ per uenit ꝛ de eo qđ nō puenit.ꝛ sicuti est spāle cōtra eū vt te neatur de eo qđ nō puenit:ita est spāle ꝑ eo vt de eo qđ puenit teneatur tm̄.j.annū nō post.hoc satis mihi placet.

Ad istā ergo lec.azo.ꝛ ad opi.hugo.op.ſm hoc seq̄ rentur ista incōuenientia q̄ tenet in lōgius tps heres q̄z defunctus vt in glo.sol.glo.ꝛ cōcedit oppo. Vlterius op.C.vt oēs tā ciui.q̄z mili.l.j.vbi dicit q̄ lis debet ter minari.j.xx.dies.sol.ꝛ est nōbilis so.illa.l.loqtur qñ cō uenitur in ꝓria in qua officium exercuit.secus si in domo ꝓpria conueniatur.hec est vna so.ꝛ bona.fz quā habes q̄ officialis forēsis in ciuitate ista lz nō possit cōueniri ni si tpe sindicatus tñ ad domū suā poterit conueniri ꝑpe tuo.ꝛ qñcunq̄ ꝓ delictis ꝛ excessibus ſm nāz actiōis vt hic. alij dicunt ibi de his q̄ admīstrauerūt in ꝓincia aliena.ß de eo q̄ admīstrauit ī ꝓincia sua.ꝛ ē ēt bona so.

Comites. Glo.intelligit hāc.l. duobus modis. ꝑ in comites.i.cōscios ꝛ socios huius cris.bñ dic cōscios ꝛ socios.qz si esset ꝓscius tm̄ regulr nō teneretur vt.l.vtq.ſ.ad.l.pōpo.de parri.ꝛ ibi vidisti.ꝛ.l.lege coz. ſ.ti.j.alij dicūt comites.i.socios in officio. Bartolus.

Adem. §.Hac.l. Quero vtrū dāna tus hac.l.vel sili possit eē nōxius ꝛ publica instra ꝓficere? Aduertaz siqdē nota rius delinqt in officio notariatus faciēdo falsū instrumē tū vel aliā falsitatē circa officium notariatus:tūc ei? instru mētis nō credit vt.l.si aliqd.C.de suscep.ꝛ archa.li.x. ꝛ nō.in.l.siqs ex argē.§.j.ſ.de edē.nec curo vtrū eēt infa mis notarius vel nō vtputa damnatus ex inquisitiōe fz opi.qūoꝝdā vel ex forma statuti.de qua opi.dixi in.l. infamē.ſ.de pu.iu.nam satis est q̄ scienter ꝛ dolose in officio falsū commiserit. Si vero notarius fecit falsitatez nō in officio notariatus.tunc Inno.videt dicere q̄ in stra facta p eū nō valeāt vt ipe notauit in.c. fraternitaz.ex tra de hereti.tamē ego tūc idē puto qđ dicā stati de alijs infamibus. Quero ergo simpliciter vtrū notarius dā natus ex aliqua cā que eū facit infamē possit cōficere in stra publica:videtur q̄ nō.nā notarius videt quodam modo testis vt.l.domicius.ſ.de testa.fz infamis nō pōt testificari.vt hic ꝛ.l.iij.§.lege.ſ.de testi.ergo ꝛc̄.pro hoc l.ij.§.miles.ſ.de his qui no.infa.ꝛ ibi glo.que dicit ibi q̄ infamis repellit ab oi dignitate.ꝛ ab omni officio pu blico.fz notariatus est officium publicū vt.l.gnāli.C.de tabula.li.x.ꝛ nō in.l.siqs ex ar.§.j.ſ.de edē.ergo ꝛc̄.ꝑ terea dicitur in.l.j.C.de man.p̄n.q̄ tabellionatus est di gnitas.sed ifamis repellitur ab omni dignitate.vt.l.ij.C. de digni.li.xij.ergo ꝛc̄. In contrariū facit qđ alibi dicit q̄ officiū tabellionatus nō est dignitas:sed est munus. vt.l.fi.in p̄n.C.q mili.nō poss.li.xij.ꝛ ibi gl.p̄ma.sed in fames nō repellūtur a muneribus:vt.l.neqz infames.C. de decurio.li.x.ꝛ.C.de his qui nō imple.sti.l.j.ꝛ de in fami.l.j.li.x Preterea video q̄ infamis pōt esse ꝓcura tor ꝛ arbit:vt insti.de excep.§.fi.ꝛ.l.pedius.ſ.de arbit. Itē pōt esse tutor vel curator ſm azo.in sūma triū librorꝝ sup dicto ti.de infa.ꝛ sentit hoc glo.in.l.athelete.ſ.đ ex cu.tu.in p̄n.ꝛ est casus in.l.j.§.sed est equissimū.ſ.đ po stul.ꝛ.§.fi.vbi infamis admittitur ꝑ suo pupillo ꝛ adul to ad postulanduz.ergo cadē rōne poterit esse tabellio. Preterea infamis pōt esse curialis.i.nūcius curie:vt.d.

.l.neqz

l.nec infames.ꝛ.l.j de infami.ergo ꝛc. qd dicemus pro hoc etiã habemus q̃ndã gl.ꝛ tex.in.l.iij.§.q̃rí põt.s.de suspec.tu.vbi videtur dicere q̃ q est suspect̃ ppter dictũ cõmissũ alibi q̃ in tutela nõ debet,ppter hoc remoueri a tutela eadẽ rõne hic infamis,ppt dictũ commissũ alibi q̃ in officio nõriatus debet ab isto officio seu munẽ remoueri,ppie loq̃ndo.dubito in hac.q.tñ finaliꝛ dico sic añ oia scias q̃ tabelliõnaꝝ officiũ nõ est dignitas sꝫ munus:vt.l.fi.in ꝓn.cũ sua glo.C.q mili.nõ po.ꝛ.l.j.C.de mã.ꝓn.logꝫ de notario ꝓncipis assũpto ad scribendum negocia ꝓncipis:tũc ille notariaꝝ q eligit̃ p ꝓncipẽ est dignitas.nõ tñ officiũ nõriatus in se est diguitas simplr sumendo notariatũ.dico ergo q infamis nõ põt exercẽ officiũ tabellionaꝝ q̃ hẽat in se diguitatẽ vt.l.ij.C.de dig. vel q̃ haberet officiũ aliqd iniunctũ ex publico:vt q̃ eẽt notarius ad bancum vel similia:vt nõ.in.d.l.ij.§.milesꝫ.s.de his q no.infa.sed si ipse a partibus volentibus assumaꝝ vt faciat publicũ instrm̃ nõ video qd repugnet qn dicit̃ publicũ munus ꝛ est seruꝰ publicus qd infamibꝰ nõ remittit̃.sed eis magis cõpetit.ꝛ sic̃ põt assumi arbiter a partibus volentibus ita põt assumi notariꝰ a ptibus volẽtibus.Itẽ sicut infamis assũptus iudex a ptibꝰ volẽtibus ꝛ nõ opponẽtibus valet eius iudicium:vt dixi in.l. qdã cõsulebat.s.de re iudi.ꝛ nõ.in spe.de iudi.dele.§. excipit.v.itẽ nũqd piurꝰ ꝛ infamis.ꝛ.v.seq̃nti.hoc aũt maxime puto esse verꝫ qñ nõ obstante infamia ipe ẽ ĩ possessione notariaꝝ ꝛ bone fame tũc ppt̃ multitudinẽ gestorũ p eũ debꝫ valere:vt.l.barbarius.s.de offi.pto.ꝛ C.de sen.l.ij.nec ob.q̃ infamis nõ põt eẽ testis:qꝛ in testimoniũ qs vocaꝝ ab vna parte alia iuita:sꝫ nos loqmur ĩ cõtractu q celebraꝝ vtraq̃ parte mãdante.vltio eẽt videndũ an excõitaꝝ possit instrm̃ ꝟficẽ.de b iterrogab canõistas.

Lege iulia. In fi. vtrum possint accipe munus dicam.j.l.prí.§.j.

Ex iuliaꝝ .§.apparet. Opp̃.ꝛ videt q̃ nullo modo liceat accipe: vt in auc̃.scriptũ exẽplar p totã ꝟstõem.sol.gl. q̃ est in.l.plebiscito.s.de offi p̃si.dicit q̃ iste.ll.q̃ aliquid pcipe pmittunt hodie conuigũtur.Bul.videt velle q̃ corrigatur p̃terq̃ quo ad esculenta ꝛ poculẽta.nã illa lꝫ accepere.ꝛ hoc videtur determinatum hodie in.c.statutum: extra de rescriptis.li.vj.

Hodie. Nota tex.ibi quod enim ꝛc. Bartolus legum doctor.

Aod cõtra legẽ. Nõ istud est viciũ q̃si reale qd impedit vsuca.vt nõ.in.l.vicia.C.d acq. pos.ꝛ.l.põp.§.cũ qs..s.de acquiren.posse. Bartolus.

Ad.l.iuli.de annona. Rubrica

Onstitit. Hic est casus specialis in quo fuus potest accusare dominum. Barto. legum doctor.

Ege iulia. In fi.alia est pena.l.iulie de annona quam vidistis in.l.in annonam.s.de extraordi. criminibus.

Operatores. Aduerte videe b q̃ citas nõ potest statuere preciuz frumẽto ꝟ.s.de offi.pre.vr.l.j. §.cura carnis.ꝛ.l.ſ.C.de epis.audi. Rñ.q̃ nõ põt statuere pciũ nõ iustũ vt b.pciũ aũt iustũ põt statuc̃:vt ĩ ꝟxij.

Ad.l.iuliam peculatus. Rubrica:

Ege iulia. .v.ne quis. Ista.l. est in ar.cõtra illos officiales qui habent florenos in sigillo ꝛ in illo sigillo alii quos florenos non bonos immittunt.

Eculatus. Dicit Bi.q̃ ista.l.est ar. q̃ bannitus ex eo maleficio ex quo deberet seq deportatio nõ possit eẽ arbit̃:nã illa verba arbitratu ꝛc.iuꝰ significãt vt.l.illa verba.ĩ.de vbo.sig.sed deportatus amittit p̃stina iura vt b ergo ꝛc.dicam in.l.illa verba.ĩ.de verbo.signifi.

Ege iulia. .§.mandatis. Hic est notabilis tex.ex quo habes q̃ p̃mo põt fieri inquisitio generalis taz de delictis q̃ de delinquẽtibus postea ꝓcenitur ad inquisitionẽ spãlem de eo q inuẽtus est culpabilis in iq̃sitiõe gnãli vt hic.dixi in.l.ij.§.si publico..s.de adult.tene menti.

Non fit locus. Nota textum ibi q̃ enizꝫ sepelire ꝛc.

Iuus. Cõtra imo sacrilegium fit.nã locus facit sacrilegiũ:vt.l.aut facta §.locꝰ.ĩ.de penis.dicit glo.subaudi hic tm̃.q̃si dicat etiã sacrilegiũ est ꝛ ad banc expositionẽ dat gl.multas cõcordantias.al.ꝫ dicũt aliter ꝛ hoc cõiter tenet̃ q̃ locus facit sacrilegiũ.verũ est si sacrũ inde auferaꝝ: vt hic ꝛ l.cõtraria.ergo duo oportet ꝟcurrẽ vt sit sacrilegiũ.vide licet q̃ sacrũ auferatur ꝛ de sacro loco:sed ꝫ canones secus est:qꝛ sufficit vnũ tm̃.allat glo.xvij.q.iij.in.c.quisquis.sed iura nr̃a sũt in contrariũ vt videtis. Itẽ qd gl. dicit ar.ꝟtra.C.de epis.ꝛ de.dic ar.ꝟ.s.ꝟtra canones cuz iuribus nostris cõcordat.

Acrilegii. **Is autem.** Nõ hũc tex.dicitur hic tenetur ꝓinde ac si essꝫ ꝓdẽnatus furti manifesti. Cõtra ille q p̃stat opez furto nõ tenet̃ ꝓditõe furtiua:vt.l.,piñ.s.de cõdi.furti.sed fur mãifest̃ tenet̃ cõdi.furti.ergo non est ꝓinde ꝓdemnatus. dic̃ glo.ꝓinde ꝓdẽnand̃.s.crialiꝛ nõ ciuiliꝛ.ꝛ ista ẽ bona. Vl dic ꝓinde cõdẽnatur:nõ tñ p oia.ꝛ ad istã expositionẽ dat glo.multas ꝟcoꝛ.quam gl.nõ ꝓ statutꝫ ꝛ ẽt ꝓ legibus.vbi dr̃ q̃ ꝓinde hr̃:qd intellige nõ tñ p oia.vꝫ si eẽt alid statutũ in eod volumĩe qd illi ꝟdiceret nã tũc dz p illd restringi vt h.ꝛ ĩ oibꝰ ꝟcoꝛ.alle.b in gl.q̃s tene mnti b dr̃ q̃ tenet̃ in q̃druplũ: nõ districto dã vl palã:cõtra.ĩ. de iure.fis.l.aufertur.§.q aliqd. Rñ.ille q accepit pecũ iam iã incoꝛporatam in fiscũ tenetur indistricte ĩ q̃druplũ nõ districto dã vel palam accepit:vt h.ꝛ.l.auferr̃ ĩ fi.de iure fis.ꝛ.C.d his q̃ ex pub.ra.l.q in ꝟctib.ꝛ.l.defensiõis factas de iure fis.li.x.sꝫ qñ accepit pecuniã nõ incoꝛporatazꝫ in fiscũ:vt puta a debitoꝛe fiscali in fraudẽ fisci:tũc tenet̃ in duplum:vt.l.ꝟ.

Ai tabulam. Nõ ꝟ eos q scripturas factas ĩ muro aliquid ꝟtinentes destruunt.

Acrilegi. Oppo.dr̃ b q̃ sacrilegi capite puniũt. Cõtra.s.e.l lege iulia.§.mandat. So.ois pena q̃ ibi iponit̃ est capitalꝭ. Quero quotuplex est sacrilegiũ.gl.dic̃ q ẽ triplex.p̃mũ est qñ accipit̃ sacq̃ de sacro ꝟsecrato publice vt b dr̃.Scdz est qd appellatur q̃si sacrilegiũ.qd est qñ accipit̃ de aliquo ꝟsecrato ꝓuatim:vt hac.l.ij rñ.ctiũ genus sacrilegij põit̃ in fi.gl.de quo dr̃ in.l.j.ꝛ.ij.ꝛ.iij.C.e.Circa istã.l.q̃ro q̃ sũt res ꝟsecrate publice vel ꝓuatiz.gl.dic̃ multa verba Tu dic q̃ res ꝟsecrata publice dr̃ eccla q̃ ẽ ꝟsecrata ad publicũ vsum oiuz.sũt ẽt q̃dam eccle ꝓuate vt oratoria q̃ nobiles hñt in domibus eoꝝ ꝛ frnitates:et tũc ista dicunt ꝟsecrata ꝓuati ꝓ se tm̃ non ad vsũ aliorũ:

Eculatum. Vidistis.s.ꝓximo dict miatũ quid ẽ sacrilegiũ.

hic iuriscon.q̄rit qd est pecusak̄ z adducit diffinitionē la beonis. Ex hoc hēs q̄ massari⁹ cōis.l.iul.peculak̄ nō teneť: sz tenetur.l.iuk̄.de residuis siqd apud eū remāsisz de pecunia cōis. Hic dī q̄ ille q̄ crimē peculak̄ cōmittit cuius piculo res nō fuit. Quero qd si plēs peculiarit̄ ꝓmisserť: Rñ. crimē peculak̄ vt videt̄ ꝓmittit ab eo cui⁹ piculo res nō fuit: z sic ab eis q̄ officiales nō fuerť. z iō qlibet teneť isolidū: vt.l.j.C.de ꝓdi.fur.z.l.siqs id qd̄.§.fi. s.d̄ iuri.o.iu.sz si eēnt officiales q̄ pecuniā publicā sbtra herēt: z sic teneret̄.l.iul.d̄ rfiduis.vt.s.eo.l.lege.§.l.iuk̄. z tūc oēs tenent vna pena: vt.l.si multi.s.de pub.z.s. d̄ admi.tu.l.tres tutores.dixi i.l.fi.s.ad.l.cor.d̄ sic.Bar.

Im eo. Als est.§.Labeo.z est bon⁹ § Nō modos exigēdi a debitore fiscali. Nō q̄ dicit corp⁹ retinēdo. Ex hac.l.nō q̄ ille q̄ accepit pecuniā fisco debitā vt det fisco nō teneť.l.iul.de residuis nisi post annū. Et ex h apparz so.ꝛuj.s.e.l.§.eodē capite.nā ibi nō accepit pecuniā vt referret fisco: sed accepit ꝓ se fingēs creditorē fisci Secdo nō q̄ debitor pōt psonaliter capi ꝓ debito fiscali. Circa qd̄ q̄ro vtrū z qñ qs possit capi. circa qd̄ dico: siqdē q̄rī an possit capi ꝓ ꝑuato: tūc ꝓ debito pecuniario regulariť capi nō pōt: vt.l.nō est singulis.j.de re.iurī. Fallit in casu.l.ait ꝓtor.§.si debitorē.s.de bis q̄ in frau.cre.ꝓ crimine vo in ipo actu cris vbicūq̄ crimē capitale cōmittitur vt crimē qd̄ ingerit penā corporalē pōt qs psonaliť capi a quocūq̄ ꝑuato: vt.C.de rap.vir.l.j.z.l.siqs in seruitute.in fi.s.de fur.z.l.capite quinto.s.de adul. duz tñ ducať ad iudicē infra tps statutū: vt.d.l.capite quinto.s. de adul.ad idē facit.C.de male.z mathe.l.fi.z.l.ij.C.de fal.mo. Si vo q̄ris an possit capi a iudice seu iudic auc toritate: z ꝓ cā criali indistincte pōt capi: z ēt de domo extrahi: vt.C.de offi.diuer.iu.l.j.z nō.j.de re.iurī.l. nemo de domo.z qd̄ nō.in.l.plerīq̄.s.de in ius vo. Fallit in muliere: vt.d.l.j.C.de offi.diuer.iu.z auc.ibi posita. Si vo querī an possit capi ꝓ cā pecuniaria: tūc aduerte aut est debitū fiscale: z pōt psonaliter capi. ita loqtur hic.nō tñ in carceribus ponit̄: vt.l.nemo carcerē.C.de exac.tribu.li.x.nisi psistat in cōtumacia vt ibi dī. Si vo ꝓ debito ꝑuato: z tūc si aliquo tpe fuerat in iudicio z de sistēdo iurī ꝓmisit z nō stetit dz capi: vt in auc.de exhi. reis.§.si vo qdā.z.C.quō z qñ iu.l.ꝓsentaneū.z ibi nō.sz si in iudicio nūq̄z fuit z cautionē nō dedit: tūc iudex non cogit eū facē capi nisi ꝑus eñ citet: vt.d.l.ꝓsentaneū.z ibi nō. pōt tñ si vult cū facē capi vt veniat: nō vt in carcerē ponat vt nō.d.l.plerīq̄.s.de in ius vo. dū tñ de domo nō extrahat: vt ibi dī. ponē vo in carceribus nō pōt ꝓ debito iudex nisi eū q̄ cōdēnatus est: vt.l.j.C.qui bo.ce poss.a qb⁹ carceribus liberať cedēdo bonis: vt ibi dī. z iō est ꝓsi liū qñ debitorē tuū nō potes facē capi: qz nūq̄z exit d̄ domo q̄ tu facias eū cōdēnari de ꝓceptu mādati: z sic criaľiter fisco tenetur. Poterit etiā capi in domo: qz ꝓ criali capiť vt dictū est. z.d.l.plerīq̄ de in ius vo. z nō.in.d.l. nemo de domo.j.de re.iurī. z sic poterit in domo capi. z cū erit in carceribus positus poterit ibi pro debito pecuniario in carceribus recōmēdari fm mām quā dixi vob s.in.l.ij.in fi.de custo.reo. Quero iuxt̄ p̄dicta an ī causis fiscalibus bonorū cessio admittať. Istā.q.tangit Li. C.qui bo.ce.pos.l.j.in.j.q.z ibi,dicit.siquidē fuit ꝓtūax in soluēdo: tūc nō admittit cessio bonor: als sic. vt.d.l. nemo carcerē.C.de exac.tribu.li.x. Bartolus.

Ad.l.iuliam ambitus. Rubrica.

Ec lex. Nō ex hac.l.q̄ ī curia romana cessat.l.iuk̄.ambit⁹: qz hec oia ptinēt ad papā: z h⁹q⁹ ad ipz papā. Sz vtinā h⁹ obſuareť q⁹ ad ipos q̄ sūt adherētes pape. Et iō sciaš q̄ decretiste fecerūt mltas ꝓstōnes: tñ in tractatu de simo.que est idē qd̄ ambit⁹ nullā nouā ꝓstitutionē fecerť rō qz simonia nō punit̄ vt dz. Op.q̄ liceat dare pecuniam ꝓ hñdo honore: vt.l.hoc iurī.s.de dona.z.l.j.§.j.s. de pollici. Glo. dicit dare palā licet. sed clā z in secreto ñ licet: vt hic. istud tene mēti. Istud est verū ꝓ honore sine administratiōe: qz tūc licet dare pecuniā palā: sed ꝓ honore cū administratiōe nullo modo licet dare. ita loquit̄ titu. vt iudi. sine quoquo suffra. p to. Querit glo. vtrū licet pcibus petē honorē: vel quid si alī⁹ dedit pro me me ignorāte pecuniā: dic vt in glo. Ultimo tene qd̄ dī h q̄ qui ꝓuicerit aliū restituit̄ in integr̄. qd̄ ē vtile scīr ad multa pro multš mitriaš qui sūt i ćra ista vt ꝓuincēdo alios fleuēt z admittant̄ ad honores si ex iusta cā fuerūt mitriati.

Itē is q. Op.s.ad.l.iul.d̄ vi.pub.l.fi. So. ille q̄ istituit nouū vectigal etiā si nō exegit teneť hac.l.z ꝓstitutiōib⁹ ꝓncipū positš.C.no.vectiga.l.fi. sed si instituit z exercuit tūc etiā teneť.l. iuk̄.vt.l. ꝓtoria.

Et siquis. Hēs hic tres casus in quib⁹.l.iuli. ambit⁹ hz locū. Quero vtrū sit alius casus. Gl.addit q̄rtū casū vt.C.e.l.j.dic vt ibi. Quero que fuit ista.l.iudiciaria: dicit gl.quedā.l.que fuit facta ad interp̄tationē.l.iuk̄. ambit⁹. Quero que sit pena huj⁹.l. Rñ. due.sūt pene. vna est centū aureor d̄ q̄ logt hic.alia est pena q̄drupli. vt.l.fi.C.ad.l.iul.repe. tñ vna exacta tollit̄ alia. cū vtraq̄ cōpetat ad vindictā vt.l.ꝓtor §.j.s.de iniurī. Quero vtr hoc sit ver idistincte q̄ ingrediēs domū iudic hac.l.teneat: Rñ. nō nisi qs studiose ītrauerit vt captet cū eo fāiliaritatē vt ei faueat qd̄ tē mēti.

Ad.l.fauiam de plagiarijs. Rubrica.

I libez. Vides h q̄ ēptor z vēditor bois libi teneť hac.l. Quero citas fac statutū qcūq̄ duxerit talē boiem captū ī fortiā cōis hēat tñ a cōi an valeat statutū vī q̄ nō qz est ꝫ bonos mores. z est delictū emē vl vēdē libez hoiem vt hic. z hoc est verū nisi ille sit hostis ciuitaš qz tūc pōt statui pciū capiēti. vt.l.nō oēz ī fi.j.de re mili.

Ege fauia. Quero quō facīt isti cardinales seu magni dñi q̄ vnū gnanū vel vnū cātorē vel vnuz aptum fuitorē sibi inuicē donāt. an incidāt in hāc.l. Rñ. nō qz nō donāt eos vt eos sua libtate ꝑuēt sed donāt vt ita sint liberi z stent liber apud aliū sicut libere stāt apud donantem: z sic illo volēte. z sic cū nō faciant dolo malo non tenētur hac.l.vt.s.de lib.ho.exhi.l.iij.§.j.z.§.sequenti.

On statim. Quero in hac.l.quō cognoscať plagiarius a fure Circa hoc sunt due opi. vna est glo.in.l.si abducta.C.de fur.q̄ dic q̄ ille est plagiarius q̄ hz in ꝓsuetudie faciēdi hoc.s. suos alienos subtrahē z sibi hre. Alia est opi.s.e.l.j.z Azo in sū.huius ti. dicūt aut hz aliuz celandi dño: z tūc dicit plagiarius. Aut nō habet animuz celādi domino sed tm sibi vult habere: z tūc nō dicit plagiarius sed fur vt hac.l.z hec opi.cōiter teneť. Barto.

Lege fauia. Qui ergo hoiem liberū subtrahit z celat dicitur plagiarius. z tempore quo eram hic in studio quidā erant condemnati.l.fauia de plagiarijs ex eo q̄ vnū iuuenē subtraxerūt.

Ad senatusconsultum turpillianuz. Rubrica.

Cusatorum. Primo dic accusatores triplr delinq̄re. fo illa tria delicta enumerat. ctio ꝓsequit illa tria delicta ꝓ ordiez. fa ibi calūniari. tertia ibi calūniatoribus. z ibi vsq̄ ad. §. ꝑuaricato rē pōit d̄ calūniatore. abiñ vsq̄ ad. §. siqs āt. pōit d̄ ꝑuaricatore. 3⁹ ī. §. sigs aūt ab accātiōe pōit de egiuersator vsq̄ ad

ꝑ ad si. l. Et ista ps q̃ icipit calũniatorib⁹ diuidit in tres ptes. p̃ dic calũniatore punire. ſo pot modũ, pcedẽdi. ter tio modũ ⁊ effm̃. pnũciãdi. ſa ibi: ſz nõ vtiqꝫ. ttia ibi nã ſigdẽ i. §. q̃ri pot. Nõ tex. q alid est calũnia. alid est te meritas. Circa. l. ista q̃ro vtr accãtio ex. l. remia. sit publici iudicij l' p̃uati. gl. q̃ ẽ h vr dicẽ q publici iudicij. di. vr repbẽdẽ ista gl. dicẽs q lz ex plublico crie dscẽdat: tñ ẽ p̃uata ut. l. iij. §. fi. s. d p̃uari. ſz certe illa. l. ñ logr de calũniatore: ſz logr i dsistẽte. Sz p di. ꝯ gl. vr ca⁹ expſſus i l. palã. §. siq calũnia. s. de ritu nup. ſz gl. ibi rñdet q ñ vr dãnari publico iudicio q̃tũ ad ipediẽdas nuptias. ſed q̃tũ ad alia sic. ita ibi dic gl. quã glo. puto eẽ vaz: cũ pena calũnie sit silitudo supplicij ⁊ silitudo pene si ñ eẽt publicũ iudiciũ sicuti p̃mũ ñ eẽt eqlitas pene. 2° q̃ro q̃ ẽ pena calũnie. Sl. dic ⁊ bñ silitudo supplicij i bis q̃ bñt pnã ordiariã. in bis vo q̃ bñt penã extraordinariã tũc est, p iudicis motu: vt. l. fi. C. d acca. cũ si. Uẽio ad faz ptẽ. Circa quã q̃ro qs ẽ modus, pcedẽdi i crie calũnie. Et h aduertatis circa hoc h sũt mlte gloselle. ſz vitas est q' vn⁹ ẽ modus, pcedẽdi, pposita accãtõe ordiaria. ⁊ iste mod⁹ põit in. ij. gl. h⁹. §. q̃ incipit. est ergo publica i fi. ⁊ nõ. i. l. atheletas. §. calũniatore. s. d bis qui no. isa. ⁊ h nõ ẽ dubiũ. Alĩ⁹ ẽ mod⁹, pcedẽdi q iudex ex suo offo mercenario añ snĩaz latã sr crie, ppositio cognoscat d calũnia ⁊ d ipa, pnũciet in ipa snĩa cũ, pnũciat in p̃ncipali. iste mod⁹ põit i. l. j. C. d calũ. ⁊ iste mod⁹ tãgit h i gl. h⁹. §. sr vb. icipit: ibi vel absoluto reo. s. dstiatiõe. tertĩ⁹ mod⁹, pcedẽdi ẽ q post reũ absolutũ iudex igrat d calũnia ex suo offo nobli: ⁊ d calũnia cognoscat. q h sit vm, pbat p hũc tex. h q dic clare ⁊ rotũde nõ calũniando tex., pbat p rõez: q cũ istd dlictũ ꝓmittat coram iudice: merito d h ipe potit igrẽ ſz regliſ q̃s d̃di i. l. ij. §. si publico. C. d adul. Sz circa h q̃ro. i. q̃tũ tps potit h facẽ iudex. gl. vr velle dicere incõtinẽti: nõ ex inſuallo. ita dic gl. q̃ icipit incontinenti. mihi aũt vr q dẽam⁹ sic dicere. siqd q̃ri d mõ procedẽdi ⁊ pnũciandi ex offo iudicis mercenario: tunc fateor qd dic gl. q incõtinẽti iudex dz h⁹ facẽ ꝯdẽnare. s. cadẽ die: vt. l. paul⁹. s. de re iud. Si q̃ri d alijs modis, pcedẽdi. s. p accãtionẽ ordinariã vl' p igsitõz tũc ego puto q ista accãtio durz tãto tpe q̃to tpe durabit dlictũ p̃ncipale seu accusatio p̃ncipal' sr q calũnia ẽ ꝓmissa: cũ ista ad ei⁹ silitudinẽ dscẽdat vt dictum est. s. Ulti⁹, pcedo q̃r probabit calũnia. i b⁹ st opi. nã qdã dicũt q eoipo q non, pbatur ẽ, pbata calũnia. ⁊ h vr, pbari i tex. C. de calũ. l. q nõ, pbasse. imo illa. l., pbat ꝯriũ. ſz, pbat i. l. j. C. d aduo. diuer. iu. nec ob. ista. l. q̃ dic q ille q nõ, pbat nõ psumit calũniari: qr h logr in casib⁹ ⁊ psõis exceptuat. ita tz Jo. c⁹ opi. glo. segr h: ⁊ i. d. l. qui nõ, pbasse. Alibi gl. dic melĩ⁹ i. l. atheletas. §. calũniatore. s. de his q nõ. insa. vt dicam⁹ sic. i casib⁹ exceptuat q h i glo. ponũt nõ psũit calũnia ꝯ ñ, pbantẽ. al' reglr ꝯ nõ, pbantẽ est psũptio calũnie. ſz nõ est psumptio iur ⁊ de iure: qr admittt, pbatio in ꝯriũ. ⁊ h est qd dic h tex. põt enĩz eẽ q ostẽdet errorẽ iustũ. puto aũt q sit errõ iust⁹ publica fama: vt. l. milet. §. mulier. s. d adul. vl' si ei eẽt dcz a psonis fide dignis: vt dixi in. l. athelet⁹. s. d fal. ⁊ h puto vz ñ obst. qd ci. nõ. s. d aduo. diuer. iu. l. j. in. iij. q. vbi de h tãgit. ⁊ iõ iudex añq̃ ꝯdẽnet de calũnia debẽt dare pti t̃minũ ad faciendã sr b⁹ suã dfensiõez. Uẽio ad tertiaz ptẽ. dr h q si iudex, pnũciat sr delicto q. l., pnunciat d pena. q̃ro vtr hoc sit vm simplr. Rñ. ⁊ aduerte bñ. q̃dã st delicta que bñt nom̃ a iur ⁊ ex vi nois ꝓhibẽt dlictũ: vt furtũ: falsũ: calũnia: plagiũ: ⁊ sisa. ⁊ i istl siqdẽ ẽ a iur iposita pẽa certa: tũc suffic iudicẽ pnũciare dlictũ eẽ ꝓmissũ: ⁊ ita logr h. nã tc succedit. l. q̃ pnũciat sup pena. ſz si pena ordinaria a. l. nõ eẽt iposita tũc idẽ: ⁊ succedẽt, pnũtiato. l. sr ea pena que cõit ꝓsueuit imponi p illo delicto: vt nõ. Rsili in. l. qd ergo. §. pena grauior. s. d his q nõ. infa. ⁊ i. l. hodie. j. d pẽis. Quedaz vo sũt delicta inoiata: vt si iudex, pnũciet te pcussisse ticiũ: vl' te incidisse arbores ticij: vl' te ꝓbussisse domũ. ista talia sũt magis noia fci q̃ delicti. q̃m põt eẽ q tu vulnerasti sine delicto. incidisti sine delicto. ꝓbussisti domũ sine delicto. vñ sũt magis noia fci q̃ delicti. ⁊ in istis si iudex, pnũciat te pcussisse ⁊ si. nõ vr, pnũciatũ super delicto: qr hoc d necitate delictũ nõ includit. ⁊ iõ magis eẽt absolut⁹ q̃ ꝯdẽnat⁹: nisi iudex adijcẽt penã: ⁊ dicẽt dolose vel culpabilr te pcussisse. ⁊ hoc, pbat iste tex. ibi dũ dic., pnũciauit: nõ, pbasti pepcit ei. nã nõ, pbare põt eẽ cũ dolo ⁊ sine dolo. ⁊ iõ vr absoluẽ in dubio. Sz si dic. calũniatus es: tũc cũ calumnia d necitate ꝓcludat doluz: tũc i dubio vr ꝯdẽnare. ita, pbat iste nõ. tex. quem tex. mlti nõ. ia enĩz vidi hoc deduci in practicã, ppt ignorantiã assessorz cuz eẽt dubiũ de delicto q̃ pena eẽt imponenda., pnũciauit aliquez deliqsse: nõ tñ penam imposuit: ⁊ sic succedit. l. in pena. q̃r aũt debeat illa pronũciatio fieri. s. vidistis.

Sz ꝯ pdicta vr. qr nõ est in ptãte iudic iudicare: imo d necessitate: vt in. l. munex. §. iudicandi. j. d mu. ⁊ ho. Sl. sol. q in ptãte iudic est donec cogat. vel alr ⁊ melius iudex hz i ptãte sua absoluẽ vl' ꝯdẽnare. nõ aũt hz i potestate sua penã statuẽ: qr illa statuit a. l. Sed ꝯ hoc op. qr i ptãte iudicis est penã augẽ vl' minuer: vt. l. qd ergo. §. pena grauior. s. d his q nõ. in. Rñ. añ snĩam est i potestate iudic penã augẽ vel minuer. p⁹ snĩam vo hoc nõ põt. ita debet intelligere hãc. l. Sz iux hoc q̃ro: quid si iudex statuit minorẽ penã q̃ debẽt vtr. l. suppleat maiorẽ penã: Rñ. quedã est pena q ifligit a. l. ipo iure: vt pẽa infamie ⁊ silliuz. ⁊ i ista nil valz dispõ iudic nisi cã cognita: vt. s. d fur. l. nõ põt. ⁊ d iur. l. diu⁹. quedã est pena q̃ iponit facto hois: ⁊ i ista iudex añ snĩam põt augere vel minuer p⁹ snĩam vo fuctus est offo suo ⁊ amplĩ⁹ nõ põt se itromittẽ exigendo maiorẽ: vt. l. iudex. s. de re iud. ⁊ qd nõ. i hac gl. tñ in hoc est aduertendũ: qr si cã cognita minuẽt tũc nõ facẽt litẽ suã: nec puniret ipe: vt. d. §. pẽa grauior. als sec⁹ Sz q̃ro: qd si iudex appõit i fine snie istã clausulam: q̃s ꝯdẽnatiões dam⁹ ⁊ pferim⁹ fm formã iur ⁊ statutor. ⁊ si in aliquo eẽnt vltra vel infra penas a iure statutas: ex nũc ad formã statutorum ⁊ iuris reductus: an hec clausula aliqd operet. Ja. d belui. disputauit hãc. q. ⁊ ego scripsi i. l. iudex. s. d re iud. Uenio ad. v. queri põt. p hũc tex. põt detmiari illa. q. an sacz calũnie excuset abexpẽt. ⁊ glo. vr dicẽ q sic i aut. d iudi. §. oz. sac qd nõ. C. de iu di. l., ppãdũ. §. sin aũt rc⁹. ⁊ ibi p doc. ⁊ aucẽ gñalr. C. d epis. ⁊ de. ⁊ tãgit per Buil. d cu. i. l. iij. §. ij. s. d iureiu. bz vitas est ista. iuramẽtuz calũnie excusat a psũpta calũnia: vt. d. l. iij. §. ij. d iureiur. ⁊. s. si muli. ven. no. calũ. cã esse dica. l. ij. §. j. Aut ergo quis vult cõdẽnare aliquem in expẽt, ppt calũniã: ⁊ tũc nõ põt: qr, ppt hoc calũnie iuramẽtuz ille excusaret vt dixi nisi d euidẽti calũnia appet. Aut vult ꝯdẽnare i expẽt, ppt ꝓtũaciã fm form. l. sancim⁹. C. d. iud. ⁊. d. l., pperandũ. §. sin aũt rc⁹. ⁊ põt: qr iuramẽtuz nõ excusat a ꝓtumacia: sed soluz a calũnia. Aut qs vult ꝯdẽnare aliquez i expenſ, ppt temeritatẽ. qd vr posse fieri: vt. l. euz quẽ temer. s. d iudi. ⁊ isti d pe. te. litigã. §. j. ⁊ tũc vr q fieri possit: qr iuramentuz lz excusat a calumnia: non tamen excusat a temeritate que ẽ sepata a calũnia. casus ẽ h. Jux b⁹ q̃ro: qd si appet euidẽs calũnia in parte iudicij ⁊ i pte nõ: vt puta post, pductos testes vel instrumẽta a reo: actor repperit manifeste se nõ habere ius. quid fiet: Rñdeo: qdã sunt casus in q bus quis põt desistere ⁊ renũciare quãdo vult iuri suo: vt i cilib⁹ ⁊ i criminalib⁹ quibusdã: vt habuistis. s. d fal. l. athelet⁹. ⁊ istis casib⁹ p eo tpe quo fuit i euidẽti calumnia

condēnabitur in expensis pro anteriori nō: vt. l. siqs insti ciatus. ſ. depoſi. debuit enī icōtinēti deſiſtē: vt. l. ſi adul teriū cum incestu.. §. j. v. idem pollioni. ſ. de adulterijs. Jn casib⁹ vero in quibus deſiſtere non licet: vt sunt fere omnes accusatiões crimiales vt videbitis statim in. §. ac cusatiõem. z per totum istū titu. tunc nō imputatur sibi quare nō deſiſtit: quoniaz nō licet deſiſtere: sed debz im petrar abolitiõez. z siue ꝓcederet sibi siue nō ab expēsis: excusaret. sz si abolitõez nō imperaret: tūc eēt ꝓsumptio calūnie: vt. d. l. si adulteriū cū incestu. §. j. ſ. de adult. fm ista ergo ꝓcludit q i crialibus fiet ꝓdēnatio expensarū.

Quero vtrū hoc sit verz. cōiter dī ḃ q sic: vt. l. q crimē. C. q accu. nō poſ. Ja. bu. disputauit hāc. q. z determinauit q expēse nō veniūt reficiende iudic offō mercenario in crialibus: lz possint via ordinaria peti p actõem in fēm. Et mouebar istis rōnib⁹. nō est dubiū q refectō expēsaz succedit in locū decie pti liti q olim ꝓstabat: vt insti. d pe: te. liti. §. j. sz ꝓstatio decie pti nō hēbat locū in crialibus. ergo nec ꝓstatio expēsaz q eius loco succedit. Preterea dicit ipe ca⁹ vī in. l. nō ignorat. C. de fruc. z liti. expē. Et glo. vī hoc tenere ī ꝓhemio insti. ibi p legitios tramites calūniantiū iniqtatem expellat. in gl. sup vbo tramites in fi. Qd etiā persuadebat tali rōe: ciuilis z crialis non pñt simul agitari: vt. l. interdū. ſ. de pub. iu. sed si de ca lūnia ꝓdēnaret crialr: z ꝓdēnaret in expēsis ciuilr sil z sel' ergo sil z sel' ꝓcederet iudiciū ciuile et criale. nō ob. l. qui crimē. C. q accu. nō pñt. qz ibi fit cōdēnatio in expensis rōe cōtūacie: nō rōne calūnie. z ita intelligit gl. in. l. fi. C. de accu. ita dicebat ipse aduertaz: cōiter teneī ꝓriū q expē se veniant officio iudic. z de hoc vī ca⁹ fm fam lect. i. l. si. C. de fruc. z liti. expen. z de hoc p canō. ex de pe. c. calū niam. qd vī ten ere Jnn. i. c. cū oporteat in fi. mag. glo. ex de accu. q hoc sit verz ꝓbo. iudex q de crie cognoscit potit ex suo offō cōdēnare crīosum ad restituendā rem seu dāna q alīs venirent in actõe ciuili: vt. ſ. de fur. l. iter dum. §. q furem. z. ſ. fi. regun. l. iiij. §. si dicat. z de va. et exor. cog. l. medicus. z. C. de cōdi. ob tur. cau. l. q euitā di cū si. dicam in. d. l. interdum. §. q furem. ſ. de fur. z d predicta. q. est ca⁹ in. l. si postulauerit. §. fi. ſ. de adult. et ibi tetigi. Bartolus.

¶Preuaricatorem. Vidim⁹ de ꝓ. ſ. de ca lūniatore. videam⁹ d fo. ſ. de ꝓuaricatore. Quero vtz crim ꝓuaricationis sit crimē publicū. dic vt in. l. iij. i pn. ſ. de preuari. Scdo quero qualr puniat preuaricator. rñ. ex ordinē: vt. l. ij. ſ. de ꝓuari. Tertio quero qualr ꝓcedatur sup preuarica tione. rñ. trib⁹ modis. ꝑ incidēter p modum replicatōis vtputa si ego accuso te de crimie de quo es absolutus: z tu excipis de sñia absolutoria: ego replicabo d preuari catõe: vt. d. l. iij. ſ. d preuarica. Secūdo potest etiaz de hoc cognosci ꝓncipalr accusādo: vt. d. l. iij. z ḃ. Tertio pōt etiā cognosci ingrendo. qd appet: qr hoc delictū cō mittit coram iudice. ergo ꝛc. fm regulas datas in. l. ij. §. si publico. ſ. d adul. Quero qualr ꝓbet preuaricatio. rñ. modus clarus eēt probare p testes q dicant accusato rez colludere cū reo. verūtñ puto q si iudex videat accu satorem cū reo vti z inuicem ꝓuersari: istud sit sufficiens indiciū q iste sit ꝓuaricator. ꝓbo. qr ex accusatiõe cōsue uerūt oriri inter accusatorem z accusatū inimicitie capita les: vt. l. si inimicitie. ſ. d his q. vt indig. z. l. iij. §. fi. ſ. de adi. lega. Si ergo re⁹ ex hac accusatõe nō indignat ꝓsu mit collusio. sic vir presumit leno q ex adultio sue vxoris nō indignat: vt. l. mariti lenociniū cū si. i pn. ſ. d adulte.

Siquis autem. Hic incipit tractare de tertio. ſ. de tergiuersatore. Quero vtz accātio turpil. sit publica vl ꝓuata. dixi i. l. j. ſ. de publi. iud. z que sit pena turpil. z est. v. librarum auri: vt. l. iij. in fi. ſ. de preuarica. Sed ad hoc oppo. q deſiſtenti pena imponatur extraordinaria. vt. l. q crimen C. q accusa. non poſ. So. qñqz aligs ostitit expē esse z ma nifeste: z tunc punitur pena turpil. vt hic. z hoc est qd di cit tex. in. l. j. in pn. ſ. e. vbi in vniuersū deſtitit ꝛc. i. in to tū. Qñqz qs nō expē esse deſtitit: sed tacite. Et hoc tribus modis cōtingit. nā qñqz termīus statuit absēti z ipse nō venit: z tūc punit ꝓpter cōtumaciā pena extraordinaria nō pena turpil. vt. l. q crimē. C. qui accuſ. nō poſ. Qñqz sta tuit termin⁹ pñti ad ꝓsequendū z nō ꝓsequitur: z tūc videt deſiſtē: z punit pena turpil. vt. l. ſi ea. C. q accuſ. nō poſſ. Qñqz nullus terminus statuit a iudice: sed ipe accusator infra tps statutū a. l. nō ꝓsequit ifra biēnium: tunc puni tur pena illius ti. C. vt infra cer. temp. q. cri. ter.

Abolitio. De hoc videbitis in. l. abolitio. z l. sequē. ī. eo. ti.

Si plura. Jste. §. facit ad plres. q. Una est ta lis vtrū de plibus crībus quis possit accusari vno z eodē libello. Jtē facit ad aliud. si statutū dicit q volēs deſiſtē soluat tantū. p qlibet accusatiõe: vtz intelligatur qlibet accusatio p se ꝓ quolibet delicto: vel vna accusatio intelligatur. i. vnus libellus lz in eo plura ꝓtineant delicta: de his duabus dixi in. l. libelloz. §. pe. ſ. d accu. Jtē facit vtrū exbānitus plibus exbānimentz debeat plies rebānīri: vel sufficiat vna rebānitio pro om nibus bannimētis. Di. format hanc. q. hic. dixi de hoc in. l. de pupillo. §. si in plibus. ſ. de ope. no. nūci. Bar.

Accusationem Primo ponit vnū dictū. So ponit dictū pap. qd vi detur sibi aduersari. tertio ponit aliud dcz pap. qd vide tur sibi cōsonare. qrto ponit determinationē z ꝓclusionem oīum ꝓcedentiū. secūda ibi at qn. ctia ibi at quidē. qrta ibi merito. Nō q qui deſiſtit ab accusatione inualida sine abolitione incidit in turpil. excepta muliere z mino re. Op. de. l. si femina. C. e. Solu. vt dicā. ī. e. l. mulier.

Jtē opp. de. l. qrebatur. ī. e. so. vt ibi. Jtez opp. de. l. auxiliū. ſ. de min. Glo. sol. ḃ z bñ. ibi volebat restitui vt posset accusare sine metu calūnie. qd nō licet: qr restitue retur aduersus dolū ꝓsumendū in futurū. sed ḃ vult fisti tui: qr deſiſtit qd pōt fieri qm restituitur aduersus doluz presumptuz in preteritū. Ad hoc facit qd nō. p glo. z per di. in. l. j. §. aduersus. ſ. de no. op. nūci. Circa. l. istā ex glo. qro si plone prohibite accusare q ponūtur in. l. qui accusare. ſ. de accu. accusant: an accusatio sit nulla: etiaz si nō excipiatur: vel est opus exceptionē proponi. tex. ḃ in. v. at quin papi. videtur velle q debeat exceptio pro poni. dic enīz q ista accātio pōt habere effectū. pro hoc etiam fac: qr vt videtis necessaria est abolitio: z sic videt q tenuerit accātio. z hoc puto verū. iste enī sunt exceptio nes q debēt proponi ante liti cōtes. de quibus loquit. l. si maritus. §. preſcriptiones. ſ. de adul. eodē modo dico quando quis accusatur de crimine de quo nō potest ac cusari propter temporum cursū. nam debet proponi ex ceptio: vt hoc. §. in pn. ibi preſcriptione poterat submo ueri. z probatur in. d. l. si maritus. §. preſcriptiões. idem dixi tibi quando plures accusantur eodez libello procē dit iudicium si nō opponat: vt. l. si accusatoribus. C. de accu. z ibi nō. sed certe ibi loquit; plres accusant vnū cum nō possint: qr tunc procedit iudiciū si nō opponat. tetigi in. l. hos accāre. §. lege. C. de accu. z nō. etiā fz vnā opi: q est tertia opi. glo. in. l. j. C. si re⁹ vel accu. mor. fu. Fallit in crie adulterij: vt. l. si maritus sit in mag. §. fi. ſ. de adul:

Jste. §. fac ad. q. de q vobis plies dixi. cōmittit in co mitatu maleficiū ex quo nulla pena dz īponi: an sindic⁹ debeat denūciare. z iste tex. in pn. ibi z ꝯ mouet ꝛc. fac q

sic: q̄ q̄lecūq̄ sit maleficiū in cognitōe iudicis est an me reatur penā vel nō: non in cognitōe sindici: vt hoc. §. in p̄n. qō tene menti. De hac. q. dixi ꝛ dicā ī. l. j. §. diu⁹. s̄. de publi. Itē facit ad aliā. q. aligs rē cōparet in iudicio rñsurus accusatōi: ꝛ audita accusatōe ipe rñdet vl negat se cē culpabilē: debz ne iudex admittē istā rñsiōez. Rñ. nō: q̄ rē debet rñdere sup facto vtr̄ fecerit vl nō fecerit id sup quo accusat. nam illō vtr̄ sit culpablis vl nō spectat ad iudicē: vt h. ꝛ. s̄. c. l. iij. in p̄n. p hoc facit optime ex de pur. ca. c. fi.

Suspecti. Suspecti accusatio tm̄ dz a p̄side examinari: ꝛ desistens ab ea vel ab accusatōe turpil. in hoc senatuscōsultū nō incidit. h. d. Aduertaz̄ 3̄ hāc. l. op. q̄ ō suspecto tutore possit cognosci a quolibz delegato: vt. l. cognitio in p̄n. s̄. de offi. ei⁹ cui mā. ē iurisd. ꝛ. l. j. §. q aūt. s̄. de suspec. tu. Glo. dicūt p⁹ multa v̄ba in ll. 3̄ūs. s. q p̄ses solus ꝓnunciat ꝛ nullus alius excepto legato a ꝓconsule ꝛ p̄tore. ꝛ sic illud qō h dz p̄ses, puincie ponaī large vt comp̄hendat etiā istos legatos ꝓconsul ꝛ p̄tor. Ja. baldu. dicebat alr. quedā est remotio q̄ fit a iure eoipso q̄ qs postulaī suspect⁹: ꝛ de h⁹ pōt cognoscē qlibet delegatus: vt. l. cognitio in p̄n. s̄. ō offi. eius cui mā. est iurisd. Quedam est remotio q̄ fit per diffinitiuā sniam: ꝛ illā pōt facere solus p̄ses vt h. Istaz opi. Ja. bald. di. tenuit sc̄l cum legēt, p Fran. accur. d. l. cognitio. Do. frā. i sequenti die legit ti. de iurisd. om. iud. vbi fuoluit eandem mām meri ꝛ mixti imp̄ij: ꝛ tenuit gl. sui patris: tūc qdā scholaris recessit de schol ꝛ iuit ad dñz Bi. ꝛ dñs Bi. incōtinenti misit per scholas q̄ volebat disputare illā. q. ꝛ tenere opi. Ja. bal. ꝛ r̄ ꝓbare opi. gl. ꝛ istā dissensionem audiui ozeten⁹ a dño Li. ꝛ refert ipe in. l. fi. C. de suspec. tu. i lec. subuenit postea ☙ Bar. sili. h̄ tetigit vitatē huius. q. nō tm̄ perfecit vsquēq̄z. veritas est Vos debet sciī q̄ accusatio suspecti fit ad duplicē finē. q̄ñq̄z ad rēouendum tutorem. q̄ñq̄z fit ad puniendum. accusatio q̄ fit ad remouēdū bñ pōt demādari quo ad cognitōem. ita loquī. l. cognitio i p̄n. s̄. de offi. eius cui mā. est iurisd. ☙ Remotio aūt ē duplex vt dicebat Ja. baldu. vna q̄ fit a. l. eoipo q̄ postulaī suspect⁹: vt. l. q̄ si forte §. j. s̄. de solu. ꝛ. C. de suspec. tu. l. eum quem. ꝛ istā remotōem posset bñ iudex delegatus declarare: q̄. l. ipa fac. Alia ē remotio q̄ fit p̄ sniaz: ꝛ illa nō pōt fieri a delegato nisi sit delegat⁹ ꝓconsulis vl prętoris: vt. d. l. j. §. qui aūt s̄. de suspec. tu. Q̄ñq̄z fit accusatio suspecti tutoris ad puniendū. ꝛ de ista accusatōe solus p̄ses ꝓuincie cognoscit. ca⁹ est h. nec de hac pōt cognoscē legatus p̄toris vel ꝓcōsulis. Q̄ñq̄z etiā ipse p̄tor de hac nō cognoscit: sz ad p̄fectū vel prelidem remittit: vt. l. j. in. fi. cū. l. se. s̄. de suspec. tu. ꝛ. l. j. §. solent. s̄. de offi. pre. vr. Et q̄ iste. §. debeat sic itelligi appet ex mā in q̄ iste. §. est situatus. s. in accusationib⁹ crimialibus ad vindictaz publicā. ꝛ ista est vitas. Ultius ꝓcedo: dz h q desistit a crie suspecti non incidit ī turpil. Cōtra. crimē suspecti est publicū iudiciū vt. l. iij. §. ꝓsequēs. s̄. de suspec. tu ergo desistēs incidit in turpil. So. nego p̄maz: q̄ nō est publicū iudiciū. ꝛ iō non punit senatuscōsul. turpil. sz alis ex ordinem: vt. l. ꝛ in p̄uatis. ꝛ. l. siqs repetē. §. j. j. e. ti. Et q̄ non sit publicū iudiciū. dic vt dixi in. l. j. s̄. de pub. iu. ꝛ in. l. dāni. s̄. de dā. infec. Dz h: qui desistit ab accusatōe simplr non incidit in turpil. Contra. s̄. e. l. §. j. vbi desistēs ab accusatione simplr incidit in turpil. Huius timore quidā vari ant lec. hui⁹. l. ꝛ fatent 3̄ūs. s. q̄ incidūt in turpil. ꝛ qō h dz 3̄ defectorē ꝛc. intelligūt desertorem militie. Hec opi. ē falsa: q̄ turpil. est crimen p̄uatum: vt. l. iij. s̄. de preua. iō desistēs a turpil. in turpil. non incidit vt h. ꝛ. j. e. l. in p̄uatis. Quero: h dz qui accusat hoc senatuscō. non est accusator. qd est hoc dcm̄? Glo. dic non est accusator vt desistens incidat in turpil. sed bñ est accusator al. Sed possemus forte dicē alr. qui accusat hoc senatuscon. non est accusator sz magis delator deferens in fiscū cāz ciuilē ꝛ pecuniariā. hoc vī ꝓbari in. l. j. j. de iure fis. Bar.

Incidit. Hic est nōbilis tex. vides ergo q̄ tres puniuntur. s. māans ꝛ ille per quem factum est mandatum. ꝛ mandatarius. et etiam puniunt isti instigatores ꝛ submittentes. Oppo. glo. de. l. athe letus seruus. s̄. de fal. So. vt ibi. Itē op. de. l. ob hoc s̄. de bis q no. infa. So. vt ibi. Itē op. ex gl. de. l. aut qui aliter. §. penul. s̄. qō vi aut clā. vbi iste p quē qs māmdauit non tenetur. So. hic loquitur in delictis grauibus: ibi in leuibus. ꝛ dicam de hoc plenius in. l. nō solū. §. si mandatuz. s̄. de iniur. Istis 3̄ūs expeditis: ex hac. l. nō ꝛ tene mēti q̄ crimine turpil. ꝛ calūnie tenet nō solum falsus accusator sz oēs isti submittētes ꝛ instigātes. Sē cūdo nō q̄ instigantes ꝛ māmdantes possūt, pseq accusationē etiā p̄ncipali accusatore desistente. qō est nōnduz. qō apparet ex eo q̄ instigator vel mandās incidit in turpil. si nō, pbat ꝛ nō, pseqtur vt hic. Dices tu iste. tex. hoc nō dicit. imo incidit in crimē calūnie vel turpil. ꝓpter ca lūniam vel desistētiam ipsius veri accātoris: vt dic h tex. nisi suborn⁹atus accusator, pbauerit. Sed certe hoc non obstāte dico q̄ pōt, psequi. casus est in. l. in senat. ī p̄n. j. e. qō tene mēti. Ultio nō q̄ illud qō dicit de isto nūtio p quē mandatū tale est factū nō 3̄ nūcios p quos fiunt isti tractat⁹ maleficioz: vt puniāt. ꝛ sic est casus p glo. q̄ dic. nō ar. 3̄ ,psenetas vt. l. sciente. s̄. de parrici. Bar.

Reus. Nō q̄ per appellationē extinguit, pnunciatū Opp. gl. q̄ nō extinguatur sed suspēdat: vt. l. furti. §. j. de bis q no. infa. ꝛ de tē. ap. l. fi. §. illud. Glo. dicit illud est verū fictiōe iuris. Alibi tz glo. 3̄ium. s. q̄ vere nō extinguatur sz suspendat: vt. l. tale pactū. §. qui ,puocauit. s̄. de pac. ,p quo facit. l. qm̄ milta fa cinoza. C. ad. l. iul. de vi ꝛ. l. ꝓcipimus. ante medium. l. C. de app. vitas est q̄ in totū extinguitur. vt, pbatur hoc. §. qō apparet q̄ secuta condēnatoria sentētia ozit actio ex snia ꝓfirmāte nō ex ꝓma: vt nō. C. de ap. l. eos. in prin. ꝛ q̄ in totū extinguatur tz gl. h. ꝛ in. d. l. furti. ꝛ. l. j. s̄. de re iudi. Ultimo vides h casū q̄ accusator dz ,pseq appellationē: ꝓ hoc ꝓsului sc̄l in curia ducat⁹. aligs ꝓdemnat⁹ appellauit: vtrū ad ,psequendū appellationis cām debeat citari ,procurator fisci. ꝛ videt q̄ sic: q̄ fisco est condēnatus. Cōtrariū determinaui p hāc. l. q̄ accusator ipe dz, p sequi cāz appellatiōis: vt hic ꝛ. l. iij. C. si rē vel accu. mor. fuc. videt eni sensisse. l. talē accusatorē sindicū ꝛ ,procuratorē fisci ad istā cāz. Preterea ,pbat p rationē. nā iter fiscū ꝛ ꝓuatū est iudex ,procurator cesaris. sz inē ꝓuatū ꝛ ꝓuatū est iudex p̄ses: vt. C. vbi cā fiscal. p totū. sz cāe criminū lz tractent de pecunia applicāda fisco debēt corā p̄side tractari: vt. l. j. C. vbi cau. fis. ꝛ sic pz q̄ tractat inē priuatos. ꝛ hoc ē verū. Quero vtr̄ iudex a cui⁹ snia appellaī dz citatari qñ appellaī a cā crīali vt iudex veniat ad defēdendū sniaz suā. Inn. pōt i. c. cū spāli ex ō ap. dicā ī mā ō ap.

Si desistit. Lex ista hz duas lec. ꝛ vna ē bōa: ꝛ alia melior Nō ex vna lec. q̄ q ōsistit ab accātiōe cūli ñ admittit ad accandū crīalr sr̄ eodē fcō. qō tene ppetuo mēti

T in priuatis. Quero qd vult dicere ꝛ i ꝓuatis ꝛ exor. crib⁹? Glo. ponit plres expositiōes. tene p mā: vt ꝓuata dicāt noiata. exordinaria dicant innoiata.

Mulier. Op. de. l. si femina. C. eo. Plures solutiones dantur in glo. tu potes tenere de duabus vnam. vel q̄ mulier h

destitit pacto. in contrario destitit presentia. Vel aliter hic loquitur in crimine falsi: in quo licet desistere vt. l. athele tus seruus. §. de fal. & ibi nō. & vtraq; solu. est bona.

¶Post abolitionem. Opp. j. e. l. siqs repetere. Solu. hic loquitur in abolitione p̄uata. secus. in publica.

Desitum. Oppo. & vī q; desistens añ lit̄ p̄test. teneatur crie turpil. vt. j. eo. l. in senat. §. q; post. Huius ꝓuj timore fuerūt opi. inter Jo. & azo. ex vna pte. & Hug. ex alia pte. dic̄ Jo. q; d̄sistēs añ litem p̄test. incidit i turpil. i. i sniam turpil. vt dc̄a. l. in senatus. §. q; post. Hug. dic̄ ꝓ. p hoc alle. l. istam. Sz Jo. ad istā. l. rn̄det q; nō tenet vbis sz snia. Itē fac̄ p hug. q; añ litē p̄test. nō dī qs agē sz agē velle: vt. l. āpli nō peti. §. rez ra. ba. Ad hoc p̄ō rn̄deri q; hoc vez est in ciuili: sec̄ i crīali. Itē p hug. fac̄. l. miles. §. socer. §. d̄ adul. sed ibi libellū nō dedit. Itē fac̄ p hug. §. d̄ in ius vocā. l. liber & l. q̄uis. sz ibi tex. loq̄t in casib⁹ in qbus lz desistē. Itē fac̄ p hug. l. sine metu. C. d̄ adul. sed ibi loq̄t in psonis q̄ pñt desistere: vt. l. in senatus. §. eos. j. eo. Quid dicem⁹? Glo. cōiter tenent opi. Jo. p. d. l. miles. §. socer. §. d̄ adulter. & l. j. C. ad turpil. & Bi. etiam. sz Li. in. d. l. j. C. eo. dic̄ q; post datum libellum & post datum fideiussorem d̄ p̄sequenda lite incidit i turpil. vt ibi. secus añ lit̄ p̄test. quam opi. refert gl. i. l. j. C. vt intra cer. tēp. q. cri. ter. Dibi aūt vī sic dicēdū qdam sūt ca⁹ in qbus licet desistere ex q̄litate psone accusator: vt. §. e. l. j. §. accusatores i fi. & j. e. l. i senat. §. eos. Quidam etiam sūt casus i qbus licet desistere ex q̄litate delicti: vt. l. athelet seruus. §. d̄ fal. Et d̄ istis nō est q̄rē dum an incidant in turpil. & hoc mō p̄ō itellegi h̄. Quidaz sūt casus in qbus nō licet desistere: & tūc est aduertē dū de tpe. quodā ē tps post lit̄ p̄test. & tūc nullo mō licet desistere: vt. j. e. l. i seatus. §. q; post. & h⁹ fm oēs. Quod dā est tps añ lit̄ p̄test. post datū libellū & post datū fideiussorem d̄ p̄sequēda lite: & tūc etiam nō licet desistere: vt. l. j. C. ad turpil. & qd̄ nō. i. l. j. C. vt intra cer. tēp. q. crimi. ter. Qd̄ā est tps añ datū illū fideiussorē: post p̄ductā tñ accusatōem. Et h̄ est aduertēdū: aut rē est iā citatus vl nō: vt reo citato nllo mō liceat d̄sistere: vt in auc̄. q sec. C. qūo & qñ in. p̄iūcta. l. absētem. j. d̄ penis. añ citatōem vo rei liceat desistere fm q; in ciuilib⁹ licet. Quoddam ē tps añ accusatōem p̄positā: tñ postq̄ qs minatus est se accusaturꝝ. lz de hoc dederit libellū p̄sidi uel p̄cipi. s. q; volebat accusare: nō q; accusabat: & tūc indistincte licet d̄sistere: vt. §. de adul. l. miles. §. socer. & h̄.

B accusatione. desistit. id est expresse depo suit p actū accusatōi ꝓriū vt. l. q̄situ. §. de adul. e. j. pri. §. potes ēt ponere exēplum. Bartolus

Desistisse. videt. l. tacite. Circa hūc. §. dic vt dixi. §. eo. l. j. §. siqs autem. Bar.

Nūciatores Nota. §. est p̄ sindicis comi tatu. Quero exemplū h⁹. l. Gl. pōit in curiosis & alijs officialib⁹: qui sine inscriptōe h̄nt denūciare: vt. l. ea qdez. C. d̄ accu. & C. d̄ curiosis. l. j. Sc̄o circa. l. nr̄az q̄ro: q; h̄ est duplex lr̄a. qdā h̄nt assistē. qdā h̄nt abstinere q̄ lr̄a. est vior. Rn̄. & p huiusmōi declaratōe p̄mitto uob⁹ q; isti sindici & ceti officiales qui denunciant ex necitate officij nō tenentur nisi de euidenti calūnia: vt. l. tutorem. §. de his q. vt idig. & l. post legatū. §. aduocatos. eo. ti. Hoc p̄missō siquidē hēs assistere: tex. stat p̄pe: q; debēt p̄bare crimia q̄ intēdūt: alis punirent de euidēti calūnia. Si hēt abstinē: silr p̄cedit. q; pōt abstinere: nec punietur de p̄supta calūnia: sz puniretur de euidenti calūnia. Quero qualr puniāt isti sin dici. punient ne crie turpil.? Gl. vī uelle q; sic. sz vltas est q; nō puniūt turpil. sz puniūtur ex ordinem: vt. l. diuus §. fi. §. de custo. reo. Dī h̄ notoriis. quero q̄ dicuntur notoria cria. Tractatū de notoriis crimib⁹ nō hēmus in iure nr̄o: sz canōiste h̄nt tractatū longuz: & spe. ponit i ti. de noto. crimi. & est modus p̄cedendi per se de notorio crimine. quod dic vt i dicto titulo de notoriis cri. et Li. C. de accu. l. ea quidez. tangit aliq̄lr: tñ q̄tuz ad p̄positū nostꝝ fm doc. nr̄os notoriū dī p̄prie illud qd̄ hz cāz pmanētem. illud vo qd̄ hz cāz momētaneam: dī magis manifestum q̄ notoriū: vt. l. ciues & ibi nō. C. de app. h⁹ p̄bat tex. i auc̄. q semel. C. q̄o & q̄ñ iu. vbi p̄ponē edic ta p̄ō facere aliq̄d transiri i notoriū: q; hz cām pma nētem. sed vox p̄conia paud innotescit: q; hz cāz momē tāeā. p hoc fac̄ qd̄ nō. §. q; satisd. cog. l. si vo. §. q; p rei. Sz canōiste dicūt alr. Sed circa hoc instat. si cria notoria sūt denūciata: ad qd dz assistē nunciator? Rn̄. potes intelligere notoriū p̄pe. i. valde mānifestū: & tūc hz ne cesse assistē vt p̄bet eē notoriū. Itez p̄ō itelligi notoriū: vt dicat notoriū ipsa denūciatio q̄ iduc̄ crimē i notoriū: & tunc debet assistere vt p̄robet crimen: & iste due expositōes tangūtur hic in gl. j. & in glo. super verbo assistere.

Calumnie. Opp. q; teneat crie iniuriaꝝ: nō de calūnia: vt. l. lex cornelia. §. siqs li. §. de iniur. & l. qd̄ senat. e. ti. Gl. fatet q; punit crie in iuriaꝝ: nō crie calūnie. sz fm hoc nō facēt ad hūc ti. iō gl. dicit intātū fac̄ ad hūc ti. q̄si dicat ille qui in illa accusati one calūniat crie calumnie punitur: & sic apparet q; illud est crimē publicū Sz certe ego dixi in. l. j. §. de pu. iu. q; crimen de quo loq̄t. l. q; senatus non est publicū iudiciū eo mō quo appellant publica iudicia i. l. j. §. de pub. iu. sed tñ h̄. l. nō p̄bat q; in. l. q; senatus illd crimē sit publicū: q; etiam qui calūniat in p̄uato crie punit de calūnia: vt. nō. in. l. j. §. j. §. §. e. ti. Barto

Iquis repetere. Uos habui sti in. l. libellorū §. fi. §. de accu. & videbit̄ stati. j. e. i. l. aut p̄uati §. fi. q; post abolitiōez ipetratā licet repetē reum. i. xxx. dies mō q̄rit vtꝝ tpe quo re repetit possint obijci excepti ones que añ obijci nō poterāt: rn̄det h̄ in tex. ꝓ hūc tex. hūistis casum. §. de accu. l. bos accusare. §. hoc bñficio. Sol. vt ibi dixi. h̄ non repeto.

Si stellionatus. Uides q; in p̄uat̄ crimi bus nō hz locū senatus con. turpil. sz punitur offō iudicis ex ordine vt h̄ & in. l. & in p̄uat̄. §. e. & l. j. §. suspecti. §. e. Querit glo. aliqs: egit ꝓ me ciuili actōe calūniose: an possit ꝓuēiri actōe iuriaꝝ. vī q; nō: q; in ciuili iuratur de calumnia. per hoc. tollitur actō iniuriaꝝ q̄ cōpetit p̄o calumnia: vt instī. de. pe. te. li. §. j. In ꝓrium vī: q; etiam in criminali iuratur de calumnia: vt. C. de iu. calū. l. j. sed in crīali quis p̄ō d̄ calumnia accusari. ergo ēt in ciuili. respōdeo. q; actōe in iuriaꝝ potest ꝓuēiri. ca⁹ est in. l. apd̄ labeonem. §. siquis non debitorē. §. de iniur. & l. si creditor. & l. si iniurie. §. de iniurl. nō ob. qd̄ dī de iuramēto calūnie: q; fateor q; excusat a calumnia p̄sumpta: nō ab euidenti: vt dixi. §. eo. l. j. §. q̄ri potest Bartol

Bolitio. Hic iurisco. incipit tractare ſam partem rubrice. s. d̄ abo litōibus. Nō id qd̄ dic̄ tex. q; ē nō. q; triplex est abolitio. s. publica: legal & p̄uata. Barto.

At priuatim.

Triginta dies. Quero an per abolitio nem publicam recedat to talr a p̄ma istātia. Gl. h̄ vī dicē q; ñ: q; ista p̄petitio q̄ fit

sit redeũdo ad p̃mam instantiã. nec enĩ totaliter p̃ma ac cusatio p̃imitur. vide glo. quc incipit licẽtia ibi ꝛ nõ. ꝛc. Ci. in. l. j. C. de aboli. dicit q̃ ista glo. est falsa p. l. libello rũ. v. q̃ si libelli. s̃. de accu. dicit enĩ q̃ abolitio nil aliud est q̃z nomẽ rei aboleri inter reos: ꝛ eũ a iudicij instantia absoluere. ꝛ hoc videtur ꝓbari. j. e. l. interueniẽte. circa fi. ꝓ hoc etiã diffinitio abolitiõis quam ponit glo. C. de aboli. in rub ꝛica. tñ ħ nõ obstante puto glo. ver. dicẽ. naz rei nomẽ abolet̃ p publicã abolitionẽ ꝛ p legalẽ cũ licẽtia redeũdi ad accusationẽ. j. xxx. dies: ꝛ sic cũ licẽtia repetẽ di. non est ergo abolitio simplex sed cõditionata: merito ad eandem instantiam potest redire. hoc ꝓbat hic tex. ꝛ glo. dixi etiam in. l. libellorum in fi. s̃. de accusa.

Cerebatur. Q̃ñ qs accusationez nõ prosequitur qz iudex exceptionẽ tpis obstare ꝓnunciat ĩ turpill. nõ incidit. h. d. ſm verã lec. Op. de. l. j. §. accusatiões. s̃. e. Glo. dat plures so. breuiter teneaţ istã q̃ ħ omisit ꝓ seq cãz: qz iudex ꝓnũciauit illã exceptionẽ obstare. ꝛ ista ꝓnunciatio hz vim abolitiõis. merito ĩ turpill. nõ icidit.

J interueniente. Qui reum nõ repetit publica abolitiõe interuentẽte in senatuscon. nõ incidit. h. d. Hic videtur tex. q̃ p abolitionẽ instantia extinguaţ ꝛ q̃ reus a iudicio eximaţ. ſz vt dixi volẽ ĩ. l. aut ꝓuati in fi. s̃. e. ista exceptio sit sub ꝺditiõe nisi. j. xxx dies ꝛpetaţ.

Juus. Vide glo. q̃ incipit nõ noie ꝛc. Videţ ħ glo. q̃ dicit tutorez non posse accusare noie pupilli. ſz ego tenui vobis ꝛriũ ĩ. l. ij. s̃. d accu. tñ ex hac. l. hẽţ practicã vt tutor dicat se accãre cã pupilli ꝛ ꝓ pupillo: lz nõ dicat noie pupilli.

A senatus. Nõ tex. q dicit. ħ autez verbũ pegisset. dz ergo accusationẽ pagere nõ solũ q̃ accusat sed etiam instigator vt hic. ꝛ dixi. s̃. e. l. j. §. icidit.. Quero qd vult dicere tex. ibi qqz chirographũ: Glo. exponit duobus modis. vno modo q̃ loq̃tur in chirographo in quo cõtinetur se daturũ pecuniã si accusaret ꝛ iste dicitur instigator ꝛ punitur vt. s̃. e. l. j. §. incidit. Et alio modo dicẽ glo. chirographũ quo cõtinebantur ꝓbationes p q̃s dictũ poterit ꝓbari. ita nõ. hic in. j. glo. in fi. Ex hac glo. nõ q̃ instigator dicitur qui parat accusatori probationes. vi distis. s̃. e. l. j. §. incidit. Scdo nõ ſm hanc lect. ex ista glo. q̃ delictũ põt ꝓbari p instrm. hãc. q. disputauit Ja. de are. quã refert Ci. in. l. pe. C. de ꝓba. q̃ p instrm possit probari delictũ videt casus nõbilis hic. ꝛ nõ in. l. contra negantẽ. C. ad. l. agl. ꝛ C. quo. ap. nõ reci. l. ij. Jn cõtrariũ videtur tex. in. l. diuus. s̃. de custo. reo. ꝛ. s̃. d testi. l. iij. §. idẽ diuus. ibi testib' nõ testionijs eẽ credend'. Dic breuit̃ quoddã est maleficiũ qd cõmittit̃ ꝛbendo: ꝛ illud põt ꝓbari p instrm vt hic. facit. s̃. de his q no. infa. l. qm̃ ꝛ C. desepul. vio. l. j. si enĩ facimus societatẽ ob aliquem accusãdũ vl nõ accusandũ certe poterit probari ista societas p instrm. Quedã sũt delicta q̃ alit̃ cõmittunt̃: ꝛ tũc si volo ꝓducere instrm ad ꝓbandũ aliqd admiculuz circa delictum: vt qz volo ꝓbare q̃ dedisti dãnũ in re mea. ad ꝓbationẽ dñij ꝓduco instrm tũc possũ. idẽ ad ꝓbationẽ adulterij produco instrm quo probat mrimoniũ. hoc põt fieri vt. l. ꝯ negantez. ꝛ qd ibi nõ. C. ad. l. agl. sic possz itelligi. l. ij. C. quoz ap. nõ reci. hoc etiã modo posset intelligi ħ. Si vo volo probare ipm maleficiũ directo p instrm: vt qz cũ tu peuteres aliquẽ ille dixit nõzio seribas q̃ talis me pcussit: tũc delictũ p instrm nõ põt ꝓbari: vt. l. diuus. s̃. de custo. reo. ꝛ. l. ij. §. idẽ diuus. s̃. de testi. quia iudex debet audire testes q̃ dicãt hoc: ꝛ in auc. apud eloq̃ntissimũ. C. de fi. instru. ꝛ. in. d. §. idez diuus.

An ad eos. Circa. l. istã quero de duabus. q. ꝓma an cõtra iudicẽ ingrentẽ de maleficio habeat locũ senatuscõ. turpil: ꝛ tex. hic videt q̃ sic. ibi ex ordinẽ cognoscũtur. sed glo. volẽs hoc euadẽ exponit cognoscũt. i. cognosci postulãt: ꝛ sic nõ loqtur d̃ iudice. qd dicemus: breuiter iudex ingrens ex necessitate officij a calũnia p̃sumpta excusat: vt patet ex oibus regulis quas dedi in. l. ij. §. si publico. s̃. de adul. ergo excusatur a pena turpil. nisi sit in euidẽti calũnia. vt. j. px.

Secũdo q̃ro: an ille cuius instigatiõe iudex ingrit teneaţ pena turpil. ꝛ hic est tex. q̃ sic. ibi ex ordinẽ cognoscũt. i. cognosci postulãt ꝛ sic isti tales ꝺdẽnabũtur in expensis sicut p̃ncipales accusatorez. ar. ad hoc. s̃. px. ꝛ. s̃. e. l. j. §. incidit. Jtẽ nõ ex hac. l. ar. cõtra illos q hodie ex forma statutorũ accusant incidere in crimen turpil.

Eos. Opp. C. de adul. l. abolitionẽ. ꝛ de. l. q cum maior. §. sed si minor. s̃. de bo. libe. Solu. spãle est vt p̃dicti. s. maritus ꝛ p̃on' excusant a calũnia: nisi sint in euidẽti calũnia: vt vidistis. s̃. d adul. l. si vxor. §. fi. ita hic si sunt in euidenti calũnia q̃ desistũt: vt quia euidẽter cõstat q̃ p̃t ꝓbare maleficiũ ꝛ desistũt vel desistant p pecuniã: ꝛ sic p calũniam. ꝛ tũc incidũt in turpil. vt. ll. cõtrarijs. alis secus vt hic. verũtamẽ alij vt Azo. legunt hanc. l. alio modo vt ponitur in fi. glo. q̃ lec. est va ĩ se tñ nõ congruit lre: qz tex nõ q̃rit vtrũ possit accusar vl nõ. sed vtrũ incidat in turpil. vl non.

Si propter mortem. Nõ ex hoc tex. q̃ accusator etiã post mortẽ rei debet prosequ crimẽ propter bona qd̃ ẽ in casu in quo nõ tollit crimẽ morte. quos casus habuistis s̃. de accu. l. ex iudicioz. Ultimo vide glo. sup verbo nõ ideo ibi. Sed ar. ꝯ in. §. si hõi. So. dic vt ibi. Jtẽ ibi in. l. j. §. fi. So. vt nõ. ꝓ di. in. l. totũ. s̃. de impẽ. in re. do. fac. ꝛ ꝓ Ci. in. l. ad cõparãdas. C. manda. Bar.

Qui post. Hic vl̃ tex. q̃ añ litꝭ ꝓtes. qs nõ possit desistẽ nisi sit ipedit'. ſz Hug. ſbaudi maxie. alij nõ ſbaudiũt. Dic vt dixi. s̃. e. l. q̃situm. Bar.

Quãꝯ. Hic est bonus ꝛ nõ. casus. h. §. cõsueuit cõiter allegari ꝓ casu in. q. pulcherrima statutũ ħ est q̃ cõmittẽs homicidiũ ꝺdẽnetur in mille: ꝛ stet ad cõsinia p. xx. annos a die facte ꝺdẽnatiõis. ꝓtigit q̃ vnus fecit homicidiũ: ꝛ pendẽte p̃ decẽnio iterũ aliud homicidiũ cõmisit. q̃rit vtꝯ decenniũ secũdũ icipiat a die finiti decẽnij p̃mi an a die ꝺdẽnationis sup scdo late? Et dicũt qdã hic est tex. q̃ a die ꝺdẽnatõis late sup fo: nõ ĩ specto decẽnio p̃. ita dicũt qdã. banc. q. vidi ter disputatã. p̃ qdã antiqui disputauerũt: ꝛ postea disputauit eam Ja. buť. ꝛ Rai. de forli. in diuersis ťminis sed pũcť erat idẽ. Vos debeţ scir q̃ spẽs nõ recipiũt duplicationẽ: vt l. lucius. §. impuberez. s̃. de le. ij. ꝛ. l. plane. §. j. s̃. de le. j. Nõ ad propositũ istud decẽniũ quo qs debet star ad ꝓsinia põt poni q̃ñqz vt spẽs. vbi gra. stet ad ꝓsinia p. x. annos a die ꝺdẽnatiõis fcẽ: ꝛ tũc ponit̃ tps vt spẽs. loqť enĩ ita de illo decẽnio q̃ nõ de alio. ita ꝓcedit dcã decẽmi natio q̃ a die ꝺdãnatiõis fo fcẽ currat decẽniũ scdm. nõ ob. q̃ decẽniũ p̃mũ ñ sit finitũ. eẽt enĩ alid decẽniũ. vt. l. si vsufruct' mihi in biẽnio. s̃. de vsufr. le. Sz si tps apponitur simplicit̃ ꝛ determiate: vtputa stet ad ꝓsinia p decẽniũ: nec dr d quo decẽnio. tũc vr q̃ debeat incipe nouũ decenniũ a die finiti decẽnij p̃mi: ꝛ tps quo fuit ad cõsinia ꝓpter aliud nõ iputeť illi tpi. ar. pro hoc. l. fuus q ĩ testamẽto. §. j. s̃. de sta. li. ista videť mihi vitas. Bar.

Omicianus. Habui semel de facto banc questionem. factum fuit statutũ in ciuitate pisana q̃ exbanniti liberenť a bãno soluẽdo certã q̃titatẽ taxatam ſm quali

tatem maleficij p̄o quo erāt exbannīti. modo quidā ex bānitus erat posit⁹ in carceribꝫ. Quero vtr ex vigore illi⁹ statuti dēat relaxari: Ego dicebā videt q̄ nō p casū hꝫ. l. r idē vī tex. in. l. ij. s̄. de custo. re. puto q̄ vltas sit i ꝓrinz. P̄o cuius euidentia debeꝫ scīr q̄ ista gnālis abolitio nō dimittit crimē: q̄ ex eo crie pōt repeti ab eodē vt. l. si qs repetē. r. l. aut p̄uati. §. fi. s̄. e. r iō carcerati nō relaxāt ne iudiciū finiat: q̄ si relaxarent forte fugerēt. r sic iudiciū eēt frustatoriū. q̄ postea nō posset repeti. hec ē rō hic. sed pone in spāli abolitiōe postq̄ repeti nō pōt qs: verū ē q̄ nō pōt repeti ab eodē vt ibi: sed ab alio sic: vt. l. hi tñ. §. fi. s̄. de accu. r. l. mulier. in fi. s̄. e. r. l. j. C. de abolit. r certe illa abolitio spālis porrigeret ad carceratos vt. l. fi. circa p̄n. C. de abolit. ita dico in ꝓposito cū p tale statutuz exbānitus soluēdo certā q̄titatē dimittat de bāno r ei dimittit crimē: ita q̄ āmodo ipe repeti nō pōt merito tal re formatio porrigit ad talē exbānitū carceratū: sed si eēt facta reformatio p quā qs totalr de bāno nō eximit: ita q̄ delictū nō remittit: sed differat. vbi gr̄a tpe guerre ē factū statutū q̄ exbāniti habeāt securitatē durāte guerra: tunc talis reformatio nō extēdit ad carceratos p hāc. l. Ulti mo dicit Bi. q̄. l. ista est i ar. q̄ si caueī statuto q̄ soluēs j. x. dies hēat bñficiū q̄rte pt̄z q̄ istud ad carceratos non porrigitur. sed veritas est in contrariū vt dixi. s̄. q̄ bñficia per que pena tollitur ad carceratos ptinet. secus i beneficijs per que pena differtur vt. s̄. dixi.

Ultius. Ad cria in qb⁹ ex vtraq̄ parte incūbit on⁹ p̄bādi abolitio nō porrigit. h. d. Op. de. l. si inueniēte. s̄. e. vbi qs nō cogit repetē accusationē p⁹ abolitionē. so. ibi logt in crib⁹ ad q̄ abolitio se extēdit h̄ secus. Sed ꝑ hoc vī q̄ in crie falsi licet desistē, etiā sine abolitōe: vt. l. athe letus. s̄. de fal. Respondeo duas solutio. possum⁹ dare q̄ ibi ē speciale. s. quando loquitur de crimine falsi scilicet testi vt ibi. vl alr ibi logt in eo q̄ nō accusauit: sed quedaz vba dixit. s. p̄batuz se r ista forte ē melior. nā regl videt q̄ in crie falsi nō admittit desistētia. qđ appet: q̄ in q̄busdā psonis est spāle vt possint desistē: vt. s̄. e. l. q̄situz. r. l. mulier. r. l. j. §. accusationē. v. at qn. s̄. e. r istō putarē vī. vel alr possum⁹ dicere sustinēdo hāc opi. quā. s̄. dixi mō q̄ oēs. l. q̄ dicūt q̄ in crie falsi licet desistē sunt ve q̄tū ad hoc vt nō p̄dat cōmodū ex illo testō vl scriptura qnā dic falsā vt. l. atheletus. s̄. de fal. r. l. paꝑ. §. memisse. s̄. de in offi. testa. r. l. alia. C. de his q. vt idig. sed q̄tū ad penaz turpill. nō licet desistē sine abolitiōe cōcessa ex certa scia vt. j. dicā. Itē op. C. de fal. l. si docuer. dic. glo. ibi ex certa scia fuit cōcessa gnālis abolitio vl spālis vt porrigatur ad crimē falsi alis secus. Quero qđ de abolitiōe spāli: Rñ. idē q̄ nō pōt i illi cribus ꝓcedi vt. l. fallacit. §. fi. C. de aboli. fm hoc hēt ar. imo est casus q̄si q̄ statutū qđ fit ō carceratꝫ relaxādis nō porrigit ad carceratos ob crimē falsi nisi hꝫ spālr sit dictū vel senserit de hoc statuētes vt. s̄. dixi idē si fit statutū de aliqbus rebāniendis vt nō porrigat ad exbannitos de crie falsi.

Operatores rc̄. Vides hic i p̄n. q̄ abolitio spālis nō pōt peti nisi causa cognita r aduersario ꝓsentiēte. qđ dic vt. l. fallacit. C. de abol. In vltimo vsu hēs q̄ ipetrata spāli abolitiōe: tūc ꝓcedit r̄petitō ꝑ. s̄. e. l. mulier. in fi. r. l. j. C. de abol. Rñ. hꝫ logt q̄n abolitio spālis fuit ꝓcessa absq̄ cāe cognitiōe: r ita intelligit hꝫ glo. ibi vo fuit ꝓcessa abolitio specialis cā cognita. B.

De requirendis reis. Rubrica.

Cōtinua rubricā sic. dictū est. s̄. de varijs r diuerſ de licꝫ. Itē dictū est. s̄. q̄lr ꝓcedat ꝑ accusatorē nō ꝓsequētē vel ꝓsequētem: sed calūnioſe. segt vidē q̄lr ꝓcedat ꝑ reum. sed q̄ reus q̄ñq̄ est ꝓtumax: iō p̄mittit q̄lr ꝓcedat ꝑ reū ꝓtumacē vt in hoc titulo. q̄ñq̄ vo q̄ re⁹ est pñs ponit q̄lr ꝓcedat ꝑ reū ad cris exaiationē: vt. j. in ti. de questi. post maleficiū vero inuentū ponit qualit̄ p̄rocedatur cōtre reum ad pene impositionē. vt. j. in ti. de penis.

Qui seueri. Sinaūt ponit ꝓ certe. nō aūt aduersatiue. Dicit hic q̄ absēs nō dānat. ꝑ. j. de penis. l. absētez. so. ibi i penis a relegatōe. j. hic i alijs penis a relegatiōe. s̄. vt dixi in. §. ad crimē. Sed op. C. de penis. l. ne diu. so. regl absēs crie capitali nō dānat. fallit vt ibi. Itē est alⁱ casus in. l. lege. §. r q̄ hoc. s̄. de sic. Tertⁱ casus est in crie lese maiestatꝫ vt in ꝓstitutiōe exuagāti ipatoꝛ henrici. Quero qs erit mod⁹ ꝓcedēdi ad ānotationē bonoꝝ: Rñ. p̄nciplr ꝛ formā l. int. s̄. de publi. iudi. r ipo exīte in cōtumacia. tūc enim bona distribuūt r ānotant in fiscū vt hic: sed post annotatōez sibi hꝫ notificabit: vt. j. p̄x. §. r si venerit infra annū bona recupat. post annū vo pdit bona. nō tñ p ꝓfesso habet de ōlicto. ꝛ ipo veniēte sēp debebit ōlicz exaiari: vt. l. diuus. v. sic r diuus. s̄. de custo. reo. Hec sunt va de iur cōi: sed ex forma statutoꝝ citatuz italie ꝓtumax r exbānitus habet p̄o confesso r postea de crimine nō audi tur vt. s̄. dixi. in. d. l. diuus. v. sic r diuus. Bart.

Presides. Hic. v. ponit q̄ postq̄ facta est annotatio dēat absēti notificari. Tex. ibi ānotatos logt de notificatiōe q̄ fit post aīnotationez iā factā Et nō q̄ dicit sed r lras rc̄. q̄ est puleherrimus modus. Nō hic q̄ post ānotationē dꝫ annotatio reo notificari r sic est ar. q̄ termin⁹ bāni currat a die notificatiōis nō a die bāni dati. sic hic ann⁹ currit a die notificatiōis nō a die ānotatiōis. in hoc tñ serua ꝓsuetudines r statuta ciuitatū. Scdo nō modū citandi eū q̄ est in alieno t̄ritorio q̄ scribant lre illi iudici in cuius t̄ritorio ē re⁹ vt ipe iudex illi reo notificet. hic est tex nō. hic ibi: ꝛ litteras rc̄. Facit ad. q. illā vtrū iudex istius citatꝫ possit citare aliquē ex t̄ritoriū suū exītez p suū nunciū vel p lras decretalis dicit q̄ nō ex de sē. r re iudi. c. pastoralis i de. vbi papa reprobat sniam iperatoris latā pisis. vbi p edicta citauerat regē robertū exītem in terris eccīe. r sic i alieno t̄ritorio. dicit enī papa q̄ ipe papa dꝫ regni ab iperatore vt citaret regē in suo t̄ritorio. nō aūt potuit ipe iperator citare. Ci. disputauit istā. q. senis r dicit q̄ ista citatio q̄ fit vbo vel p edicta pōt fieri ō eo q̄ est in alieno t̄ritorio vt. C. de epis. r de. l. oēs. §. si vo apparitor. vbi vī casus. C. de offi. pfec. vr. l. ij. Citatio vo realⁱ capiendo psonā nō posset fieri vt in auc̄. vt nulli iudi. §. si vo qs cōprehēsorū posita. C. de adul. auc̄. si vo cris. sed ad illā decretalez dicit ipe nō pōt dari rñsuz in pace. sed ptranseat cū alijs erroribus canonistarū ita dicit ipe. Ego ꝓsueui tenere illā decreta. tancꝫ exīs in terris eccīe dicēs eaz esse vam de iure. nam debeꝫ scire q̄ q̄ñq̄ sūt plēs iudices hñtes iurisditiones sepatas. tñ ille iurisditiones hñt dependentiaz ab vno p̄ncipe vt diuersi p̄sides diuersaz ꝓuinciaz cōstituti a p̄ncipe vel ab vno rege. tūc vnus pōt citare in t̄ritorio alt̄ius vbo. ita loqt̄. l. omnes. §. si vo apparitor. cū si. q̄si hoc videat p̄missū ab illo p̄ncipe q̄ eos cōstituit. facit ad hoc in ar. l. quero. s̄. de so. r. s̄. de admi. tuto. l. ticium. §. tutores. Quidam sunt habentes iurisditiones separatas r distinctas ita q̄ vna ab alia non dependet nec sub eodem dño vt papa r imperator. tūc vnus nō pōt citare in territorio alterius. ita loquitur. c. pastoralis, sed debet requirere illū iudicē in cuius t̄ritorio est vt illū citet vt hic dī. r hoc, put tenem⁹ illaz opi. quā tenuit dātes, put illā ꝓperi i vno libro quē feē q̄ vocat monarchia i q⁹ libro di

ſputauit tres qõnes quaꝝ vna fuit: an imperiũ depẽdeat ab eccl̃ia. ⁊ tenuit q̃ nõ. ſed poſt mortẽ ſuã q̃ſi ꝓpter hꝰ fuit damnatus de hereſi. nã eccl̃ia tenet q̃ imperiũ depẽ deat ab eccl̃ia pulcherrĩs rõnibus quas omitto. tenendo iſtud q̃ iperiũ depẽdeat ab eccl̃ia. Rñ. alio modo. ⁊ dico q̃ vnus iudex põt citare in t̃rritorio alterius iudicis cui nõ ſubeſt: vt in. §. ſi vo apparitor. cũ ſi. ſed in t̃rritorio illius iudicis maioris a quo habet iuriſditionẽ ꝓpter eꝰ reuerentiã nõ põt citare. ar. ſ. de dam. infec. l. iiij. §. ſi taz vicinũ. ⁊ qõ ibi dixi non habetis alia.

Sed hoc papinia. Nõ q̃ ſi exbannit⁹ ꝓpter iſra t̃minũ bãni bãnũ extinguit. ꝛ nõ q̃ exbãnito mortuo iſra terminum bãni bannũ totaliter extinguitur caſus eſt hic nõbilis.

Ani ſpaciũ. Hãc mãz d̃ ꝓſcriptõe x. ãnoꝝ ꝓ fiſcũ dic plene in. l. in oĩbus. ſ. de diuer. ⁊ temp. ꝓſcrip.

In ſumma. Hoc eſt verũ de iure cõi. ſed aliter obſeruatur ꝓ ſtatuta ciuitatũ italie. dixi. ſ. e. l. j. in ꝓn. ⁊. l. diuus. ſ. de cuſto. reo.

Andatis. Dicitur hic bona obſignari. q̃ro qd eſt hoc dictũ. quidam dicũt. i. obſignari in publico. alij dicũt. i. ſub ſigillo poni vt nõ diminuãt. Per hanc. l. poſſum⁹ dicere vnũ ſciẽs q̃ regulariter ſeq̃ſtratio eſt ꝓhibita an ergo interim poterit fieri deſcriptio ne bona peant. certe caſus eſt hic q̃ ſic. ⁊. l. j. §. pe. ſ. de ven. in po. mit. Nec ob. l. defenſionis facultas. als incipit facultas. C. de iure fiſ. li. x. vbi innuit ꝓtra q̃ nõ ſit facienda deſcriptio q̃ ibi loq̃tur in deſcriptione q̃ eſt idẽ qõd publicatio: vt deſcribẽ ex̃ vel ponere arma cõis ex̃. alia eſt deſcriptio ſeu nũciatio q̃ fit a notario ꝓ modũ cuiuſdã inuẽtarij. ⁊ iſta põt fieri: vt hic ⁊. l. j. §. pe. ſ. de ven. in po. mit. Bartolus. ll. doc.

Et intra annum. Nõ caſũ q̃n fit ſeq̃ſtratio vel capit̃ tenuta ex ꝓ decreto eĩ rei q̃ ſine ꝑiculo ſuari nõ põt ⁊ ſine magno incõmodo: q̃ res dz vẽdi ⁊ ꝑcium ſuari vt h. ⁊. l. is cui. §. q̃ri põt. vt in po. lega. ⁊. l. litibus. C. de agri. ⁊ cen. li. xj.

Curandũ. Nõ q̃ exbãnito nõ põt ſolui durãte t̃mio bãni caſus ẽ h nõ. Op. d. l. reos. ſ. de ſolu. ſo. ibi logt̃ in reo cõparẽte h ĩ reo abũte.

De queſtionibus. Rubrica.

Continuatio rubrice colligitur ex his que ſupra dixi ĩ proxima rubrica.

A criminibus. Hec l. diuidit ꝓncipaliter in tres partes. ꝓ logtur qualiter pueniat ad qõnez ſeu torturam. ſo logt̃ q̃ ꝓſone debeant torq̃ri ⁊ que nõ. tertio de effectu qõnis ſeu confeſſiõis hũte p tormẽta. ſa ibi diuus adrianus. tertia ibi antoninus ſeuerus. Itẽ quelibz ps in plẽs ptes diuidit̃ iõ ꝓſeq̃r p particulas. ⁊ in iſta ꝓma pte ꝓ iuriſcõſultus dicit quedã gnãlia poſtea deſcẽdit ad ſpeciẽ. Nõ duo ⁊ ꝓ q̃ nõ eſt inchoandũ a tortura Secundo nõ q̃ tormẽt̃ nõ eſt vſqzquaqz credendũ. adhibẽdũ ſ Baudi vt ei credatur. ⁊ nõ q̃ hic dicit in ſpẽ q̃ eſt ĩcipiendũ a tormẽt̃ q̃n ꝑcedũt indicia. Itẽ dicit q̃liter. ſ. q̃ debemus incipẽ a ſuſpectiſſimo. Ad ꝓmũ op. q̃ debeamus incipere a tormẽt̃: vt. l. ꝓus. ſ. ad ſill. ſo. intellige ibi ꝓuſ. ſ. q̃z alij. nõ ꝓuſq̃z habeant indicia. alij dicũt q̃ in. d. l. ꝓus. erit ſpãle. ⁊ illã tenet di. Ulterius dicit hic q̃ dẽmus incipere a ſuſpectiſſimo. ꝯ imo videt q̃ incipiamus ab eo q̃ eſt magis debilis vt. l. vnius. in ꝓn. j. e. Rñ. ꝓus debemus incipe a ſuſpectiſſimo vt hic. Si vo oẽs ſunt eq̃liter ſuſpecti tũc debemus incipere a debiliori vt. l. ꝯtia. vl̃ ali ter debemus incipẽ ab eo q̃ vtiliꝰ melius dicet vitatez. ſed q̃n nõ eſt magis vtile de vno q̃z de alio: tũc incipiemus a magis ſuſpecto vt hic: ſed ꝑcedẽs ſolutio magis placet Lucro quare iſti ſerui torquebant hic: Rñ. duobus modis põt intelligi. vno modo vt torquant teſtes ꝯ aliũ. alio modo q̃ torquebant tãq̃z rei ꝓncipaliter accuſati: ſed ꝓma opinio videt vtiq̃ ꝓ tex. q̃ dicit q̃ ad tormẽta ſeruorũ ita demũ pueniat cũ ſuſpectus eſt reus. ⁊ ſic innuit q̃ alius eſt reus q̃z ſerui. ꝓm hoc habes q̃ ad tormẽta teſtium nõ pueniꝝ niſi ꝑcedant indicia ꝯ reũ. hoc probat iſte tex. quẽ tenc. mẽti. Utrũ aũt ꝯ ipm teſtẽ debeant eſſe aliq̃ indicia anteq̃z torqueat vt teſtis dicã. j. e. l. ex libero in ꝓn. de indicijs vo que haberi debẽt contra reũ ꝓncipalem dicã in. l. vlti. j. ⁊ dicã in proſecutione ti.

Ad queſtionem. Nota tex. ibi nec facile ⁊c. nõ q̃ nõ debet torqueri domeſticus ꝓ domeſtico habetis. C. de teſti. l. ẽt. ſo nõ in. v. nec facile ⁊c. q̃n reus habet aliqua indicia ꝓ ſe debẽt eſſe idicia magi grauia ꝯ ſe: ita q̃ prepõderẽt vt poſſit pueniri ad tormẽta. qõd tene mẽti. Ulteri⁹ nõ practicã quã faciũt aduocati tota die. faciũt ẽni ꝓmũ articulũ de filiatione q̃ talis fuit filꝰ talis. aliũ articulũ de q̃ſi poſſeſſione filiationis q̃ pater habuit ⁊ tractauit eũ vt filiuz certe ex hoc ſo. ſ. ex ꝓbatione q̃ſi poſſeſſiõis preſumitur q̃ ſit filius. niſi ꝓbetur contrarium vt hic ⁊. l. non nudis ⁊. l. non epulis. C. de probat̃.

Idez cornelio. Uides hic q̃ dicto vniuſ ſerui nõ credit̃. ⁊ ſic innuit q̃ dicto pluriũ crederet̃. Sed cõtra. ſ. e. l. in ꝓn. vbi pluribus ſeruis nõ creditur ſine alijs indicijs. glo. fatet̃ ꝯ.

Sed quõ hoc ꝓcedit nõne dicunt glo. q̃ vnus teſtis facit ſufficiẽs indiciũ ad torturã vt nõ. in. l. ſigs. C. ad. l. iul. maie. ⁊. j. e. l. maritus. ⁊ hic dicit̃ cõtra. Rñ. dictum vnius teſtis integri facit ſufficiẽt indiciũ ad torturã vt in ꝯrijs: ſed iſte erat ſeruus vel infamis vel vilis. nã vt dixi totũ iſtud ꝓncipiũ loquit̃ in his indicijs q̃ debẽt ꝑcedẽ antez fiat tortura. Itẽ op. nõne duo teſtes ſufficiũt vbicũq̃z vt. l. ubi nũerus. ſ. de teſti. rñdeo eodẽ mõ duo teſtes integri faciũt fidẽ ſine alijs. argumẽtis: ſed teſtes iſti viles quibus ſine tortura nõ credit̃ nõ debẽt torqueri niſi ꝑcedant indicia: ⁊ iõ ſi eſſent torti ſine indicijſ eis nõ credẽt vt dicit glo. ad qõd facit. j. ꝓxi. §. ⁊. l. marit̃. ⁊. l. pe. j. e. qõd ibi dicã. Ultiõ vides hic caſũ: an dictũ vnius teſtis cuz alijs idicijs faciat plenã ꝓbationẽ: hic videt̃ caſus q̃ ſic glo. bẽtis in. l. iij. §. j. ſ. de excu. tu. ꝓ hoc optie ex̃ d̃ teſti. c. de teſtibus. ⁊. l. inſtra. C. de ꝓbat̃. Sed cõtra ꝑdicta facit qõd dicim⁹ q̃ nõ ꝓſũt ſingula nec multa iuuant vt. C. q̃ numero tu. l. j. ⁊ qõ ibi nõ. Rñ. breuit̃ q̃ñq̃z plura tẽdũt ad ꝑficiendũ vnũ totũ tũc q̃ nõ ꝓſunt ſingula multa tñ iuuant. exemplũ paries ꝓ ſe vl̃ tectũ ꝓ ſe nõ facerẽt domũ vnã ſed ſil̃ iũcta ſic. Itẽ inſtitutio ſine teſtibus ⁊ ecõtra nõ facerẽt teſtm̃: ſed ſimul iũcta faciũt teſtm̃: ita hic cũ oĩa iſta tendãt ad faciendũ vnũ totũ. ſ. ad faciendam fidẽ indici: tunc que nõ proſũt ſingula multa iuuant. ſed quando tendunt plura ad perficienda diuerſa tota tunc que non proſunt ſingula nec multa iuuant. exemplum mãle: vnus paries vel domus iuncta cũ teſtibus vnius teſti nihil ad ꝓpoſitũ: ita logt̃. l. j. C. q̃ nũero tu. nã vna tutela ⁊ duo libi nõ faciũt vnã excuſationẽ: q̃ ad diuerſas excuſatiõeſ faciẽdas tẽdũt: ꝓ hoc dicẽdũ eẽt q̃ dicto vnius teſtis cũ publica fama deberet credi tenendo opi. quã glo. tz in. l. iij. §. diuus. ſ. de teſti. ſ. q̃ fama faciat ſemiplenã probationẽ: ⁊ quod nõ. in. l. in bonefidei. C. de iureiur. ⁊. l. admonẽdi. ſ. de iureiu. ⁊ qõ nõ. ꝓ gl. extra d̃ appel. c. j. tñ an hoc ſit verũ q̃ fama faciat ſemiplenaz ꝓbationem tangam. j. e. l. de minore. §. tormenta.

Diuus. Hic incipit .ta pars q̃ tractat de ꝑsonis que debẽt torqueri ꝛ que nõ.nõ ꝙ testi q non debet exaĩari:exaĩatus non facit iudiciũ : videbiꝫ ĵ.e.§.antoninus seuerus ꝛ videbitis ín.l.maritus . ĵ.e.

Diui fratres. Opp.ĵ.e.§.sigs dicaꝫ.so. non dz torq̃ri vt hic nisi ꝑus ꝑstet an vẽditio fuerit ímagiaria vt ibi:ꝛ dic vt ibi dicã.

Seruum. Nõ ar.ꝙ vn⁹ de vniuersitate põt ferre testimoniũ in cã vniuersitaꝫ: quod díc vt in.l.ín tñ.§.vniuersitatis.s̃.de re.di.ꝛ ibi ꝑ doct. Cí.tangit in.l.parentes.C.de testi. Bartolus.

Si seruus. Nõ bonũ tex.ibi addita rõne ꝛc. ex quo habes ꝙ in eum in quẽ qs non cogítur testimoniũ dícere ínuitus ín eũ non põt torqueri:ꝛ sic tortus forte non faceret índicium.

Seruum. Cõtra hoc opp.glo.s̃.ad sill.l.j.§.si vir.glo.non soluit:tu dic fm Bi. hic ꝛ ibí fauore ampliande probationis statuitur contrariũ: ad hoc facit.l.si seruo.s̃.de sta.li.ꝛ quod ibi nõ.

Idem nummio. Aduerte quero aliquis erat meus famul⁹ tpe celebrati ꝓtractus nũc cũ debet testificari desíjt esse meus⁹ famulus queríꝫ vtrũ possit testificari ꝑ me:rñ.qñqꝫ lz desínat qs esse meus domesticus⁹:tñ remanet debita reuerentia:vt seruus meus manumíssus q remanet líbert⁹ vel fílius q est emãcipatus tũc ad testificandum nõ admittiꝫ vt.s̃.proxi.ibi sed nec libertum.ꝛ.l.lege iulía.s̃.dẽ testi.

Qñqꝫ desíjt eẽ domesticus:ꝛ nulla reuerẽtia debita remanet:tũc põt ꝑ me testificari:casus ẽ hic.ꝛ ĩ.l.seruos.C. e.ti.ꝑ hoc facit qõ videbiꝫ statim.ĵ.pr.§.sed qd ecõtra tpe ꝯctus nõ erat míhi domesticus⁹:de hoc dicã.ĵ.pr.§.

Si seruus. Ad euidentiã debeꝫ scíre ꝙ líberi hoíes nõ ita de facili torquent sicut serui vt.ĵ.e.l.ex líbero. Nõ hũc casũ.illud enĩ qõ dicit in.l.iij.§.l.iulía.s̃.de testi.ꝛ ibi glo.ꝙ ínspicit cõditio testis q̃ est tpe quo deponit est vex:nísi testis ꝓditionẽ suã mutauerit ín fraudẽ testimonij.casus est hic ín vtroqꝫ.§. qõ est nõ.ad mlta. Vos sciꝫ ꝙ socij ꝛ partícipes crís nõ admittunt ad testificandũ.C.de libe.cã.l.si filiũ. ꝛ vidístis in.l.q accusare.s̃.de accu.mõ aliqs vt a testimonío subducaꝫ fecit se accusari de eodẽ crie:certe hoc nõ nocebit:qz nihil crís testificabítur ar.hui⁹.l.ꝛ.ĵ.e.l.§.cũ quís.

Itẽ possẽ ponere exẽpla:formo vnã.q.aliqs tpe ꝓtractus non erat meus domesticus: nũc effectus est me⁹ domesticus:an ꝑ me poterit testificari:hic videt tex.ꝙ sic. In ꝓtrariũ all. Bi.s̃.de testi.l.iij.§.lege iul.qz debet ĩspici tps ꝑñs vt.l.peto.§.frẽz.s̃.de le.ij.ꝛ.l.si cognatus.s̃. de re.du.breuiter ista est vítas.qñqꝫ testi mutat ꝓditionẽ suam absqꝫ opera alicuius ex partibus : tunc ínspicitur tps quo testioniũ ꝑfert vt.d.§.lege iulía.ꝛ.l.notionẽ.§: ínstrumẽtoꝝ.ĵ.de ver.sig.qñqꝫ mutat conditionẽ fcõ alicuius ex partibus:tũc ei cuius facto ꝓditionẽ mutat non põt ꝑdesse talis mutatio vt hic ín eo q emít aliquẽ seruũ ꝛ fecit fieri eũ suũ:h⁹ nõ posset sibi ꝑdesse:nocẽ ãt bñ poſset sibí vt.d.§.lege iulía. Fateor tñ vnũ ꝙ si q̃litas supueníẽs eẽt q̃litas q̃ posset mutari de facili deberet fieri mutatio qualitatis.nã si est factus seruus dñi:dñs cogit eũ vendere vt.l.si postulauerit.§.iubet.s̃.de adul.ita dicam si impertasti iudicẽ delegatũ illũ quẽ habebã testẽ ꝯ te:vt sic ín cã testificari nõ possz.tũc possũ petẽ vt det ali⁹ iudex quía illum volo ín testem ꝓducere:casus est in.c.dilecto extra de testi. Bartolus.

Siquis dicatur. Op.ꝙ solũ vna exceptio impediat testis examinationẽ.s.si dicãtur esse ínimícitie capitales.alie exceptiones nõ ímpediunt exaĩationẽ:sed reseruantur postea vt nõ.ín.l.iij.§.j.s̃.d testi.ꝛ est tex.ín auc.si dicaꝫ.C.d testi.so.in teste q debet exaĩari sine tormentꝫ ꝓcedũt illa iura:sed ín teste q exaĩatur cuz tormentꝫ ante oia sẽ exaían de oẽs exceptiones ne testis torqueaꝫ sine cã:casus ẽ h̃.

Antoninus Hic ponit tertia ps in qua dicit de effectu qõnis seu cõfessionis habíte ꝑ tormẽta. Nõ ꝙ testi q nõ debet exaĩari exaiaꝫ nõ facit indiciũ vt.s̃.e.l.§.diuus.videbitis.ĵ.e.l.mariꝫ.

Diuus seuerus. Non staꝫ ergo ꝓfessio facte in tormentꝫ.ĵ.s̃. de custo.reo.l.si ꝓfessus ꝛ.l.q ꝑ sníam.C.de penis.dicit glo.vz si perseueret alꝫ nõ vt hic ꝛ.ĵ.e.l.§.siquis vltro.vl aliter ibi loquitur de confessione facta sponte ꝛ sine tormentis.hic vo de confessione facta cũ tormentis.hec placet ĵuncta cum príma. Item oppo.C. de confess.l.j. so.eo.modo ibi spõte hic formidíne tormẽtoꝝ:iõ nõ staꝫ nisi pseueret. Quero q̃ cõfessio dicaꝫ facta ꝑ tormenta:rñ. si est facta adhíbita tortura vel est facta ꝑ torturã alíquo legato ꝛ ꝑcedentibus mínis de ponẽdo ad torturã nõ autẽ q̃libet leuis critio facit videri ꝓfessionẽ esse factã formidine tormentoꝝ:sed dz esse posítus ín tormẽtis vel ductus ad ea. Idẽ si esset ín carcẽ ín quo de fame ꝛ ꝺ frígore multum patiebatur.nam tunc formidíne tormentorum videtur facta ar.ad hoc.s̃.de ínjurijs.l.itez apud labeonem.§.questione facit.s̃.de vi ꝛ vi ar.l.iij.§.siquis autem vísis ibi dum dicit sufficit terror armoruz. Sed quero quõ dicatur pseuerare in cõfessione:hunc passuz declarat tex.C.de cu.reo.l.ij.qz oportet ꝙ post cõfessionẽ factam ín tormẽtís reducatur ín loco publico iudicij ibí coram notario ꝛ psonis publicis cõfiteatur vt ibí ĩ tex. dicitur. Sed quero dixi ꝙ postea debet reduci:quero quõ ĩtelligi debet ístud postea:ꝑ puto ꝙ debet ĩtelligi arbitrio iudícis q debet arbitrari eque:vt reducat eũ ílle tpe quo cessauerit dolor tormẽtoꝝ.si enĩ statí reducerz eũ ad bancũ ínstãtibus his doloríbus totũ hoc videret dictum formidíne tormẽtoꝝ:eadẽ enĩ formídine dicẽ videt ar.l.qõ ait.§.fi.s̃.de adul. Quero qd si ísta confessio fuerit facta nõ ꝓcedentibus índicijs:dicam.ĵ.e.l.pe.cõtra hoc opponí posset:quod dic vt dicaz.ĵ.§. questioni.

In causa tributorum. Jste.§.põt legi trib⁹ modis.vno modo dic sic:seruus cuius est omissa profeſſio potest torqueri contra omittentẽ etiam si sit seruus rei publice. Secũdo sic.seruus rei publice põt torqueri contra omittentẽ ꝑfessionẽ alicuius alterius rei. Tertio sic seruus põt torqueri si ipse dicatur omisisse ꝑfessionẽ alicuius rei:ꝛ ꝑ oẽs ístos casus ĩtellige esse omissã ístaz ꝑfessionẽ ín causa tributoꝝ:ꝛ si seruus est capitaliter puniend⁹. Op.de.l.licitatio.§.si seruus.s̃.de pub. so.ítelligẽ h̃ de alío seruo alterius reipublice q̃ cítatis romane.

Qui questionem. Vides hic ꝙ seru⁹ torqueri non debet de aliquo ínterrogari sed.ĵ.pr.§.dicitur contrariũ. vbi seru⁹ torqueri põt ínterrogari de se.aduerte qñqꝫ fit ĩquisitio generalis qz cõstat homicidiũ esse cõmissũ.sed ignoratur a quo.ꝛ tunc debet fieri tortura vt dicitur ín.§.h̃ q qõnez. sed quando fit ínquisitio siue accusatio spãlis cõtra aliquem ꝛ torquetur ín illum.ꝛ tunc ille debet ínterrogari vtrũ sit ípe vel alius vt.d.§.diuus. Sed op.qñ fit ĩquisitio gnãlis quõ põt fieri tortura.cũ cõtra eum nõ appareant indicia ꝛ.l.vult neminẽ torqueri nisi appareant índicia cõtra reũ vt.l.j.§.j.s̃.e. Respõdeo in hac ínquisitione gnãli debet p̃us constare maleficiũ esse cõmissum vt hic ꝛ.l.si is qui.§. si tu⁹ticiũ.s̃.de fur.ꝛ est casus.s̃.ad sil le.l.j.§.itẽ illud. Item debent esse aliqua indicia cõtra testes ꝙ debeant h̃ scire.vel qz ipsi vacillãt vel qz alíj dicũt

ipsos

ipsos interfuisse vt.l.ex libero i pñ.ꝛ.l.vnius.§.testes.ff. e. Nec obstat.l.j.§.j.ſ.eo. qꝛ ibi loqtur i inquisitione spāli vl̄ accusatiōe spāli. Circa fz qñ torqueꝫ testis ꝯ certam personā:lz de illo interrogeꝫ:de alijs circunstantijs ñ debet interrogari vtputa interrogabo eū si ticius iterfecit seyū:nō tñ interrogabo eū noiatim de modo:sz dicaz q̄liter fecit istud ꝛ qñ ꝛ in q̄ pte corporis percussit: nō āt interrogabo eū limitate vt percussit sic vl̄ sic:qꝛ istud eēt suggestio vt h̄ i tex.ꝛ h̄ ē verū i illis q examinātur p torturā. alij vero testes q sine tortura examinātur:exāinātur limitate sup articul̄ pducti vt i.c.pñtiū ex̄ de testi.

Diuus. Ver.ꝛ siqdē. si nō hēt.§.dz iungi cum fine precedentis.§.vz ergo fm lec. banc dictū eius q dicit q vltra q̄ fuerit interrogatus. Sed ꝯ ſ.de peti.here.l.siquis libertatē i fi.ꝛ.l.si duo patroni.§ ij.ſ.de iureiu.nō in.l.momentanee.C.qui legi.perſo. videte veritas est ista.qñq testis interrogaꝫ dicit vltra interrogationē suā aliq̄ prorsus extranea ꝛ ad cām nō facientia:tūc dictū eius nō valet:sed si dicit aliq̄ facientia ad cām:licz sit extra articulū:tūc si quidē ipse iurauerit dicere veritatē sup articulis illud qd̄ vltra dicit nō valet:qꝛ illud deponit nō iuraꝫ vt.l.iurisiurandi.C.de testi.sed si iurasset dicere veritatē super tota cā valeret dictū ei⁹ i his q̄ adminiculantur ad cāz vt in.c.preterea ꝛ ibi nō. extra de testi. Itē facit ad hoc qꝛ testis hic generaliter interrogaꝫ:ꝛ ſō q̄cd dicit in illa tota generalitate illud facit fidē:ꝛ h̄ put iste.v. refertur ad p̄cedentē.§. vt dixi.glo. tñ vī cū referre ad pxi. vt interrogaꝫ de se dixit de alijs cōsocijs p̄indicaꝫ socijs:sz fm h̄ istud erit vz i illꝫ casibus i qb⁹ qs de socijs iterrogaꝫ q ponūt i.l.fi.C.de accu.

Questioni. Nō q fragilis est pfessio facta per tormenta.ꝯ imo cōfessio q̄ habetur per tormenta dēt ēe validior vt in auc̄.de testi.§.j.ꝛ nō.i l.cū pbatio.§.j.ſ.de pbaꝫ Rñ.tres sūt casus.qñq qs torqueꝫ i se tm̄:ꝛ tūc ē validior pfessio facta sine tormentis q̄ cum tormētis vt.ſ.px.§.diuus.ꝛ hic ꝛ.j.§.siquis vltro.qñq qūis de alio tm̄ interrogaꝫ:ꝛ tunc ē validior cōfessio cum tormentis vt.d.§.j.i auc̄.de testi.ꝛ.l.cū probatio.qñq torqueꝫ i se ꝛ i aliū sic:tūc debilior ē cōfessio cum tormentis vt hic.

Preterea. Quō qd vtitur i cāe cognitiōe dicit glo.debemus aduertere an sint inimicitie magne vel parue:de quib⁹ inimicitijs debz intelligi.vide p Inn.extra de accu.c.cū oz.nā in bello licito licitum ē ēt mētiēdo decipere hostes.xxiij.q.ij.c.dñs deus nr̄ ꝛ nō.xx.q.ij.c.vtilē.vt hētis in glo.

Cum quis. Nō q si socius criminis ducit alium socīū ad iudiciū sibi ꝓpter h̄ non parcit casus est hic. In ꝯ fac̄ l.non oēs.§.si j.d̄ remili.ſo.ibi plura interuenerūt.nā ibi sponte cōfitebaꝫ se reum ꝛ querebat veniā:qꝛ al̄.pducebat:h̄ vo ñ dicebat nec allegabat se reū imo mētiebaꝫ.preterea ibi demōstrauit plures ꝛ cepit plures hic vnū tm̄.pterea ibi cepit trāsfugas ꝛ hostes ciuitatis:hic aliū malefactorē qui adhuc hostis ciuitatis nō erat. Ego vidi in ciuitate ista: cū quidam non haberet ꝯ eū nisi vnū testē vidi fieri hāc malicia m:qꝛ dedit reus illi testi vnā alapā:postea cū ille testis ꝯ cū pduceret:ꝯ eū opposuit q erat suus inimic⁹.ꝯ istaz maliciā hētis remediū hic.nam inimicitia supueniēs facto ei⁹ ꝯ quē pducit testis non repellit testem oīo:sz hoc iudici ꝓmittit:ita vides tex.h̄ i fi.facit qd̄ dixi vobis.ff.e. l.§.si seruus.

Si quis ultro. Hic ē.§.multū nō. Si postea ex ꝓma cōfessione lata de inocētia rei constiterit dz condēnatus restitui a pri cipe non ab inferiori.h.d. Et cum dicit hec epla logtur iurisconsulte.hic dicit iure ē nōndū q seruus restitutus p⁹ sniam ad dñm ptinet. Sed ꝯ de.l.aut dāna.§.seruos.ff de penis ꝛ.l.frustra.C.de sen.pass.so.hic fuit restitutus: hoc ē i pristinū statū repositus:ibi vo indulgentia nō cō cessa:ita tz glo.ex qua nō iūcta cū tex.q ista verba potest itaq decreti grām facere:licz nō sonēt idulgentiā vel restitutionē in dubio p̄sumitur restitutio:ita intelligit iurisc̄. ꝛ gl.in h̄ rescripto qd̄ nō q̄ dic̄ statutū q bāniti rebāniantur:an videntur restituti vl̄ hr̄e simplicē indulgētiam:ꝛ hic vī q restituti p̄sumūtur de hoc cōsueuit dici i.l.fi.C.de sen.pas.dicā.ff.de sē.pas.l.fi.hic dī q p̄ses nō pōt restituere.ꝯ i.l.i cāe.§.fi.ſ.de mino.ſo. ibi ratione etatis restituit non alia. Alia so.ē q ibi in ciuili h̄ in crīali:sed trūsa ē:ideo dic q quedā ē restitutio que cōceditur per offm̄ iudicis ꝛ ex edicto p̄toris mortui. vl̄ ex causa etatis vel absentie ꝛ silium:ꝛ illā pōt cōcedere p̄ses vt i ꝯrio.quedā ē que fit ex sola misericordia:ꝛ istam solus p̄nceps cōcedit vt hic i h̄.§. Nō tria mirabilia p̄ quero i.q.quā disputauit:an iudex maleficiorū possit ex suo offō exaiare testes a parte nō pductos:ꝛ dixi q sic p.l.ij.C.de abo.ꝛ hic vbi iudex querit de partis innocentia parte nō postulāte:p hoc.l.si non defendatur ff.ti.j.de qua feci mentionē i.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ſ.d dā.ifec. Secdo nō q i cāis maleficior̄ pñt recipi testes ēt p⁹ cōclusionē cāe ꝛ ēt p⁹ publicationē vt hic:ꝛ ē casus. ff.e.l.vni⁹.§.reus fz vnā lec.ꝛ ibi nō.ꝛ audio q Jo. an. tz h̄ i.c.fraternitatis extra de testi. Tertio nō ad qōnē disputatā p ricardum vtrū defēsiones facte preo pſint mādatori vel econtra:ꝛ dicit aut reus recipiebat testes p vtroq ꝛ tūc vterq pdest vt hic:ibi aūt ad certiorē de se confessus pueniret ꝛc̄.si aūt exaiaret p vno tm̄ ꝛ tūc nō pdesset alteri vt.l.denuntiasse.§.fi.ꝛ quod ibi dixi.ſ.de adul. Itē nō ad aliud qd̄ tota die occurrit si aliqs est i carceribus pdemnatus:ꝛ añ executionē sniē pstat de i⁹ nocentia:certe ptās q cū condēnauit nō pōt cum absoluere vt hic i fi.ibi p̄cipi:tñ tenet dare petitionē cōi vt absoluat vt hic i fi.ibi p̄cipi ꝛc̄.nā cū sit cōdemnatus i pecunia que dz puenire ad cōe:merito cōe pōt ꝛ dz absoluere.idem dico si eēt in pson pdemnaꝫ:qꝛ hoc pōt fieri ꝛ loquor de ciuitatibus que nō recognoscūt p̄ncipem.

Nō ēt hoc ad aliud. cōtinetur in actis q talis sponte confessus est:ꝛ tñ verū est q pfessus est p tormēta:erit ne notarius falsus.ꝛ h̄ vī q nō in p̄n.ibi siqs vltro ꝛc̄. ꝛ.j. seqtur ibi cū in tormentis cōstiterit ꝛc̄.ꝛ sic dī sponte confessus ille q i tormentis est cōfessus:ꝛ fm hoc debemus exponere cōstiterit.ſ.de cōfessione illius serui:ꝛ si dicis qūo dī sponte cōfessus cū dicit p tormenta. dicit q ipse perseuerauit in confessione vt.ſ.e.l.§.diuus seuerus ꝛ.l. ij.C.de custo.reo.vel aliter si confessus est in actu torture h̄ non potest dicere notarius.nec ob.ibi cōstiterit ꝛc̄. qꝛ expone constiterit.ſ.de inuocentia:ꝛ sic nō refert se ad cōfessionem sz ad serui innocētiam vt h̄ pz:ꝛ nō bene omnia predicta.

Exheredari. Op.de.l.ſ. pxi.§. si qs dicatur.vbi debet pr⁹ examinari ad quē pertineat anteq̄ torqueaꝫ.h̄ dicitur econuerso.ſo.ibi erat in possessione serui ille cōtra quē petebatur torqueri iō possessio faciebat ꝯ cū p̄sumptionem al̄.secus:hodie ēt si cōstaret cui⁹ eēt seruus posset seruus torqueri in caput domini vt.l.fi.C.e.ti. ita dicit glo.

Incestu De hoc videbitur.ff.l.px. ꝛ.l.se.et vidistis.ff.l.si postulauerit.ſ.de adul.

Iquis uiduam Op.de.l.q̄uis in fi.C.de adul.

ꝛ auc̃. ibi posita vbi nō deportantur ꝓpter adulterium. glo. dicūt quedā ꝙ alia pena erat olī alia hodie. ita nō. i. l. ij. §. miles. s̃. ꝺ̄ his qui no. ifa. ꝛ. l. qui cū vno. §. adulteri. j̃. de re mili. ꝛ. l. offidius de his qui. vt idig. alia glo. dicit hic ꝙ ī crīe adulterij fit variatio pene fm ꝯditiones pſone: qꝛ aliter punit nobil aliter ignobil: ꝛ hanc opi. vr tenere ci. ī. l. cōtraria. Bar.

Atre Cum defalso.

De hoc vidistis. s̃. e. l. hereditatj.

Questionis. Dz hic qōnis modū ꝛc. ile. j̃. e. l. ꝺ̄ minore. §. tormenta. Sed quid si iudex torsit aliquē tm̄ ꝙ mortuus est vt. l. aut damna. §. j. j̃. ti. j. vz dicere iudicem teneri. bz dico sic si iudex excessit mōz consuetum ꝛ mōz q debebat adhiberi fm q̄litatē pſone tortе tenet al̄ secus ħ accidit mihi: qꝛ dū viderē iuuenez robustū torsi illum ꝛ statim fere mortuus est: ꝛ iō īspiciendū ē an possit iudici imputari culpa ꝛ silia vt dicto ꝓrio ꝛ per ci. ī. l. graccus C. de adulte.

e Dictum. Nō nō semper quēlibet debere poni ad torturam sz aliter fieri: ꝛ cū nō sufficit ad tormētuz peruenire. Nō ꝙ ad tormenta pueni ī subsidium cum aliter veritas explorari non pōt. Item nō tormenta regri ī cāis gravibus: q̄liter āt ī cā pecuniaria pueniat ad tormenta videbiꝫ. j̃. l. pxi.

Ius pius. Nō ꝙ ī subsidiuz ī causa pecuniaria ꝺ̄uenitur ad tormenta seruoꝝ. Quero q̄ sit ꝺ̄ia q̄stuz ad tormenta iter cās pecuniarias ꝛ capitales ꝛ graues. dico ꝙ in cā pecuniaria torquētur tm̄ serui non liberi ne q̄z statuliberi vt hac. l. ī fi. sz ī crialib' ꝛ gravibus ēt liberi torquētur vt. s̃. e. l. Itē non ita de facili pueni ad tormēta ī cā pecuniaria sic ī cā capitali ꝛ gravi vt ħ.

Ex quibus. Tex. ibi idicia sine tormētis vel aliter. s̃. dixit qñ deposuit seruus ꝓ dñm super ipso facto: ħ qñ super aliquo idicio. Nō ꝙ testis qui nō debet examinari examinatus non ꝓbat nec facit indiciū vt. l. j. §. diuus ꝛ. §. idē seuerus. s̃. e. ꝛ dicā. j̃. e. l. maritus.

Deco. Duobus modis legitur. p̄ qñ quis est deportatus an seruu quis añ eius erat possit ꝓ eū torqueri ꝛ dicit ꝙ nō: ꝛ isto mō ponendo casum eēt ꝓ. l. j. §. item nūmio. s̃. e. vbi suus damnati torqueī ꝓ eū iō non ꝓcederet. Sc̄ꝺ̄o mō potest poni casus ꝙ seruꝰ nō dñs fuit dānat': ꝛ tūc nō pōt haberi qō ī dñm vt hic ꝛ est bona ista lec. per. l. extraneo. §. fi. j̃. e. tertio mō pōt poni an deportatus ī insulā possit vt seruus torq̄ri ꝛ dic ꝙ nō: qꝛ remanet liber hō: ꝛ hāc tz ꝺ̄i. ꝛ tāgit ħ glo. j. ī fi. ibi vl̄ dic de libo: ꝛ pōt eē satꝫ bona.

E minore. Opp. ꝙ minor torq̄at vt. l. j. §. ipuberes. s̃. ad sille. so. non pōt torqueri ea tortura q̄ torquent maiores: sed dicūt ferula vel habena cedi vt in ꝓrio: ꝛ nō de his q. vt indig. ꝛ ad sille. ꝛc̄. l. tal' ī p̄ma gl. Sz quero ad qd torquetur minor ī cā crīali cū non possit esse testis vt. l. ī testimoniū. s̃. de testi. rñdeo ꝛ dico ꝙ torquetur vt faciat idiciū: ꝛ sic erit casus vbi ille qui non debet torq̄ri tort' tm̄ fac̄ idictū de quo dicā. j̃. e. l. maritus. bar.

Tormenta Nō de mō tormētorū ꝛ de eorum moderamine vt dixi. s̃. e. l. questionis. Itē nō ꝙ de domo rei non ꝺ̄z iniciū ꝓbationis assumi vt. l. nimis graue. C. de testi.

Plurimum. Nō ex ħ solēni. §. primo id qꝺ̄ dicit vox ipsa: ex quo collige ꝙ si iudex vult ꝙ ps veniat psonalit̄ ad rñdendum ꝙ non sufficit mittere ꝓcuratorē q̄stumcunq; īstructū: qꝛ pñtia pſone et cognitio vocis requirit. dixi ī. §. ad crimē. Sc̄ꝺ̄o nō ꝙ. j̃. dicit cognitionis subtilis ꝺ̄ligentia: ex quo colligе ꝙ iudex pōt interrogare ꝓ iuestigāda veritate de circunstantijs qbuscūq; ēt remotis ad qꝺ̄ facit qꝺ̄ nō. C. de testi. l. testium. Pōt ēt se fingere velle facer̄ qꝺ̄ nō vult vt videat quē actuz facit reus vel testis q examinatur ꝛ q̄liter se gerit: ħ ēt ꝓbaī extra de ꝓsūp. c. afferte. ꝛ ista ē cognitionis subtilis ꝺ̄ligentia. Itē sequitur q̄ quis ꝛstantia ꝛ trepidatione loquit̄: ꝛ sic vides ꝙ constantia ꝛ trepidatio idicāt aliqd iudici. Et ex hoc dicit Inno. extra ꝺ̄ ꝓba. c. qm̄ ꝯ. ꝙ ille qui exaīat testeſ hoc debet facere scribi in actis ħ dicebat trepidando ꝛ balbuciendo et silia: idē tz spe. ī ti. ꝺ̄ teste nō recordor ī quo. §. Et ex hoc etiā hēs ꝙ ēt vbi alia idicia extrinseca non p̄cedunt ex eo ꝙ reus facit corā te loquēdo trepide pauendo ꝛ variando pōt hīe indicia sufficientia ad torturā: ita vides hic: ꝛ iō ꝺ̄z iudex exaīator eē cautus vt faciat dicta eius sic varia ꝛ ꝺ̄uersa scribi ī actis: ꝛ faciat scribere trepidationē et similia: ne ei possit dici ꝙ fecit poni ad torturā nō p̄ceden tibus indicijs. ꝺ̄ ħ dicā lati°. j̃. e. l. fi. Itē ꝺ̄r̄ hic cuius exaīationis ꝛc̄. exponit glo. i. fame. Ex quo hēs duo. p̄ ꝙ fama alicuī ē indiciū ad torturā vt hic. Sc̄ꝺ̄o nō. ꝙ dicit in ciuitate sua: ex quo nō ꝙ vz ꝙ debeat eē fama ī ea ciuitate de q̄ ipse ē: de q̄ fama dicā ī ħ. §. et de alijs ī dicijs dicā. j̃. e. l. fi. qꝛ oia ista indicia faciūt ad illuminā-dam veritatem vt ħ ꝺ̄r̄. Veniamus ergo ad videnduz de fama: et de hac fama modicū tractatur ꝓ glo. nisi q̄stū ponitur in. l. iij. §. eiusdem quoq;. s̃. de testi. De hoc etiam fecit vnū tractatū ī quo dixit modicū ꝛ bonū. quidaz q est vocatus ꝺ̄ns thomas de pipata de bononia: ꝛ vbi cūq; ipse aliqd dicit ego dicā vobis. spe. ēt ī ti. de noto. crimine ēt ponit de fama ꝛ modicuz ꝛ non clare. ꝓ declaratione ergo debetis scire ꝙ duplex ē fama vna est fama hoīs alia est fama inter homines. fama hoīs. ꝺ̄r̄ ī bona parte: ī mala parte ꝺ̄r̄ infamia. de qua fama ꝛ infamia hē tis. j̃. de va. et exor. cog. l. cognitio. §. i. ꝛ ī ti. de his q no. ifa. C. et. ff. ꝛ ꝺ̄ illa nihil ad pñs. quedā ē fama iter hoies ꝛ ista est duplex. nā q̄dā ē fama de vno hoīe ī genere bonitatis vel malicie. nā fama ē ꝙ ē bonus vel malus ꝙ ē fur vel latro: ꝛ de ista fama loquit̄ iste tex. ꝛ. l. capitalium §. famosos. j̃. de pe. ꝛ. l. nō oēs. §. a barbaris. j̃. de re mili. cū si. quedā ē fama de aliquo facto particulari vt ꝙ tale qd sit vl̄ nō de qua loquit̄. l. iij. §. eiusdem quoq;. s̃. de testi. ꝛ alia iura multa q̄. j̃. allegabo. de istis duabus videamus ħ. Et ꝓ quero qd ē fama. rñdeo fama ē cōis opi. voce manifestata ex suspiciōe, pueniēs q̄re dico cōis opi. rñdeo ad dr̄am opi. singularis vt. l. cū quidā. §. qꝺ̄ dr̄. s̃. de acqui. here. ꝛ. l. labeo. s̃. de supellec. lega. q̄re dico voce manifestata. rñdeo qꝛ al̄. nō ēt fama sed staret in nomine generis sui. s. opinionis cōis. nā qñq; opi. cōis manifestat̄ vsu vt. l. labeo. s̃. de supellec. lega. ꝛ rebus ipsis ꝛ factis vt. l. de qbus. s̃. de legi. ī fi. tunc ñ ꝺ̄r̄ fama sz ꝺ̄r̄ extiatio vel opinio cōis. Fama. n. fm hugo. ꝺ̄r̄ a fando ħ est a loquendo: ꝛ ħ ponit ipse sup vbo famulor. vn de nisi sit locutio nō diceret fama. illꝺ̄ ergo ꝙ dicūt multi doc. ꝛ thomas de pipata ꝙ fama ꝛ cōis opio ꝛ cōis extimatio sūt idez: ē vm qñ cōis opio ꝛ cōis extimatio voce manifestant̄ al̄. secus vt dcm ē: ꝙ dixi ex suspicione ꝓ uenienſ: hoc dixi ad dr̄iam manifesti nam si diceret cōit aliqd qꝺ̄ esset certū ꝛ visū a populo illud eēt manifestuz vl̄ notoriū ñ fama vt. l. ciues. C. de appel. ꝛ. l. si vero. §. q ꝓ rei. s̃. qui satꝫ cog. ꝛ qꝺ̄ dixi ī. l. ab accusatione. §. nunciatores. s̃. ti. ij. ꝛ hec sufficiāt circa diffinitionē. Quero so ī quo loco ꝺ̄z eē fama. rñdeo fama de aliquo hoīe in genere

in genere dz eē i loco sue originis vt ħ ꝓput dicit in ciuita te sua vel i loco i quo cōuersaī vt.l.ij.z qđ ibi nō.C.vbi de cri.agi oz z.l.nō oēs.§.a barbaris.ī.de re mili. z ex pressius ex de elec.c.iij. Sz fama alicuⁱ rei vel facti z po namus exemplū i delictis qz in istis plurimum q̄rit đ fa ma vī q̄ debeat esse i loco delictⁱ vt.l.j.C. vbi de cri.agi oz z i auc̄.q̄ i ꝓuintia z.l.si cui.§.pe.s̄.de accus.breuiter mihi vī q̄ fama non requirat locū de necessitate.naz illđ qđ dixi.s̄.de fama q̄ fama ē cōis opio dz intelligi cōis opinio.s.eorum q ħ scire debēt z ad quos spectat đ hoc scire vt nō.ꝑ glo.i.l.cū qdam.§.qđ dī.s̄.de acq.hē.z ꝑ babo statim.nōne possemus dicere famā alicuⁱ rei i ista vniuersitate vtrum aliqs scholaris studeat bene vl̄ male vel vtruz fecerit furtū alicuius libri vl̄ nō:z tñ ista vniuer sitas nō hz certū locū:ħ ꝓbaī i.l.in ratione.§.qđ vulgo s̄.ad.l.falci.z.l.filius.§.fm vulgarem.s̄.đ leg.j.z.l. vul garis in ꝑn.s̄.de fur.vbi dī:q̄ vulgo dicitur z i quo vul go dicitur illud.respondeo q̄ inter sapientes z studētes qui hoc debent scire. Jtē est qđ vulgaris.i.vulgi ħ ē iter studentes. de necessitate ergo non requirit locum: z vbi cunqz reperies locū ibi non ponitur locus vt significet lo cum sz vt significet vniuersitatē q̄ morarur in loco. vndē cum dico fama est in ciuitate ista ħ est inter hoīes huius ciuitatis.vel fama est in vicinia ħ est inter hoīes illius vi cinie ad quod facit.l.inter omnes i ꝑn.cū sua glo.s̄.qui saţ.co. Jtem ex eo q̄ dixi q̄ dēt eē cōmunis opinio iter eos inter quos spectat ħ scire nō attento loco appa ret q̄ si aliqs ciuis hⁱ ciuitaţ mortuus est vltra mare: dū esset in exercitu ꝓ sarracenos vel i aliqua militia in parte longiqua sufficit q̄ sit fama i terra sua i q̄ sunt homines ad quos spectat scire de morte ipsiⁱ vt in auc̄.hodie.C.đ repu.z.s̄.de adul.l.milef.§.pe.z.l.vl.s̄.de here.isti. Jtē ex eodem verbo qđ dixi cōis opio eorum ad quos spe ctat ħ scire.hēs q̄ñ regratur fama totiⁱ ciuitaţ z q̄ñ regra tur fama vicinie.nā in negocijs magnis regrit fama totī us ciuitatis:vtputa si esset vnus magnus hō mortuⁱ vel q̄ñ sit aliquid valde magnū:sz i negocijs paruis sufficit fama vicinie seu ꝓcte vt.d.l.cum qdā.§.qđ dī i glo.z ex tra de ꝓsūp.c.illud.z ħ dicit thomas de pipata: lz.l.ñ alleget. Jtem ex eo q̄ dixit cōis opio eoꝝ ad quos spe ctat hēs aliud.s.quot hoīes faciunt famā.nā debetis sci re q̄ illđ qđ dī cōis opinio dz intelligi oīum vl̄ maiorⁱs partis illius vniuersitatis ad quā spectat vt.ī.ad munici pa.l.qđ maior.z.l.aliud.§.refertur.ī.đ reg.iuris.z iō cō siderato nūo ꝓsonarū illiⁱ vniuersitatis tot hoīes regrū tur quot hoīes faciūt maiorē ptē illius vniuersitatis : nō est ergo vm qđ dī q̄.x.hoīes vl̄.xx.faciunt famā nō cō siderato nūo ꝓsonarū que sunt i ciuitate castro villa vl̄ vi cinia i q̄ dī eē fama . Jtē ex eodē verbo hēs q̄ nō regrit q̄ dicat ħ maior ps oīum q sūt in ciuitate mulierū vl̄ pue rorū z filia sz sufficit q̄ dicat ħ maior ps hoīuz.s.decuri onum z consiliariorꝝ ad quos spectat regimen ciuitaţ vt l.municipes.ī.ad municipa.z.l.municipibus eo.ti. Et istud vī mihi q̄ ponat Jnn:extra đ.v.si.c. veniēs i glo. ministerium.puto tñ q̄ i his q̄ non spectant ꝑncipaliꝝ ad istos q regunt ciuitatē sz magis ad alios ꝓticulares ho mines q̄ sufficiat esse famā i vicinia seu iter mulieres vel ad maiorē ptē mlierꝝ q̄ ꝓuersant ad q̄s spectat scire ħ: vt. d.§.qđ dī. Tertio q̄ño a qbⁱ ꝓsonis dz oriri fama. di cit decretalis q̄ dz oriri a ꝓsonis nō maliuolis neqꝫ ma leficis sz a fide dignis vt i.c.q̄liter z q̄ñ extra de accu. el. ij.istud ergo puto verum.ħ vī ꝓbari ꝑ tex.i.l. miles.§. pe.s̄.de adul.z ibi dixi vobis:ħ tñ itelligo q̄ñ fama hz originē solum ex dicto ꝓsonarum.qz ꝓpⁱs iō credit:z iō dicit qz tales dixerunt:oz.n.illos auctores esse tales qbⁱ debeat fides adhiberi vt non reprobentur eorū persone vt.l.siqs decurio.C.de fal.z.C.de repu.auc̄.hodie. vbi dz explorari a magīo militū.sz q̄ñ fama hēret originem ab aliquo alio actu q̄ a dicto personarū:tūc pōt habere originem ēt a vilibus ꝓsonis vt dicā.ī.px.q. Quarto quero ex quo tp̄e dz oriri fama.quidā dicūt q̄ fama dz oriri tp̄e cōmissi maleficij al̄.fama ē suspecta sicuti ē suspe ctus testis:q̄ ex interuallo reuertit ad corrigendū dictuz suū:vt nō.in auc̄.de testib.§.qz vo.z dicā.ī.e.l.repeti z di xi i.l.eos i ꝑn.s̄.de fal.z istud posuit vbertus de gau.ħ ē trufa. Ego dico q̄ fama pōt hīe originē tpe commissi maleficij:z postea ante accusationē z pⁱ accusationez fm q̄ manifestaī cā ex q̄ ꝓpⁱs vl̄ vicinia i suspicionē z credu litatem deducitur ex q̄ postea credulitate dicunt q̄ dictū vocaī fama:dixi q̄ pōt hīe originē tpe ꝓcti maleficij: qd n.si ꝓ furē inuentū i domo exiuit dñs vl̄ famulus ꝑ platc am gridando obuieţ furi z ex isto actu.s.fuge illius z in secutionis alteriⁱ oritur fama i cīate q̄ talis fecit furtuz:z isto casu vides q̄ fama pōt hīe originē etiā a vili perso na.sz vt vius loquar nō a vili ꝓsona būit originez sz ma gis ab illo actu ex quo ꝓpⁱs i suspicionem deducitur.ħ ꝓbatur.s̄.ad.l.aq.l.itaq̄.sic potest itelligi.l. capite q̄n to.s̄.de adul.vbi qz alius visus est z deprehēsus: z dice batur q̄ erat deprehensus in adul.ex illo actu isurgit fa ma i ciuitate q̄ talis iuit ad adulterandū.pōt ēt oriri fa ma tp̄e ꝓcti maleficij ex cā añcedenti.exēpluz aliqs erat ꝑ hō male ꝓditionis z male fame cōsueuit furari z similia facere:z qz hēbat notā domū vbi est factum furtū statim facto furto icipit rumor ꝓ eū z fama.potest ēt ex pⁱ facto isurgere fama ex aliquo actu manifestato ex quo incipit qs credere q̄ fecit furtū:qz reptus cū rebus alicuⁱ defun cti z derobati:tūc ex illo actu cepit rumor z fama q̄ talis occidit illū z eū derobauit:z ħ ꝓbatur i silⁱ i.l.si adulte rium z silibus nō.ī glo.C.de adul.z ista ē ꝓbe fama ex suspicione proueniēs q̄ñ iusta cā suspicionis ꝓcessit istaz famā z istum rumorē:al̄.si ista suspicio non ꝓcessisset mo dicū oparet ista fama vt.d.l.miles.§.pe.s̄. de adul.z.ī. dicā. ista.n.fama est illa q̄ dī vana vox ꝓpⁱ q̄ñ ñ ꝓcedit iusta cā huiⁱ credulitatis vt.C.de pe.l.decurionū.z q̄ ex istis actibⁱ ꝓbent idicia z fama ꝓbaī i.l.iij.s̄. ad mace. ibi sic agebat sic ꝓhebat sic muneribⁱ fūgebaī ⁊c. nam ex istis ibi ꝑsumitur q̄ sit hō sui iuris. Quō q̄liter ꝓba bit fama.glo.ī.d.l.iij.§.eiusdem quoqꝫ ꝑnci.dicit q̄ suf ficit ꝓbari ꝑ duos testes q dicāt maiorē partē ꝓpⁱ ħ sē tire in eo q̄ dicit ꝑ duos testes ħ plz mihi nisi ꝑ formam statuti requirētur plures:sz illud qđ dicit glo.q̄ testis hz deponere q̄ maior pars ꝓpⁱ ħ sentit:itellige ꝓut dixi.s. ꝑs ꝓpⁱ vl̄ altius vniuersitaţ vt dixi. Jn eo q̄ dicit senti re an sit vm pōt dubitari.nā deponit de eo qđ nō ꝓcipit sensu:qđ.n.ꝓpⁱs sic intelligit nō ꝓcipiter sēsu ergo vī q̄ testimonium nō valeat vt.l.q testō ī fi.s̄. de testis.z.l.j.i ꝑn.s̄.de his q in tes.de.et qđ nō.ꝑ Jnn.ī.c.cū cāz ex đ testi.sz ꝑ glo.vī casus ī.l.si arbiter.s̄.de.ꝓba.vbi vī tex. dicere q̄ testis dz deponere qđ ē oīum opio. finaliī ego credo q̄ testis debeat deponere aliqd qđ percipiat sen su vt dicţ.ll.z iō vt testioniū ꝓlatum fm glo.saluet opor teret q̄ reddat cām sui dicti.s.dico maiorem ptez ꝓpⁱ ħ sētire:qz audiui maiorē ptē populi sic dicere:ita itelligo d.l.si arbiī:z qđ nō.Jnn.ī.d.c.veniens.al̄.non esset ꝑ bata fama.nam maiorem ptem ꝓpⁱ ħ sentire posset con prehendi ex alio q̄ ex voce:z sic nō ēt fama vt dictū est s̄.z ꝓbatur i.l.labeo.s̄.de suppel.lega. Quero quid si dicit testⁱ q̄ audiuit ħ dici a maiori pte hoīuz seu gen tium istius ciuitatis:' certe est probata fama qz ex ħ colli gīt q̄ maior ps ꝓpⁱ ħ sētit:nemo.n.ꝑsumīt dicē nisi qđ agitauit i mēte vt.l.labeo.s̄.de suppel.lega.sz si ñ adij ceret illa verba citaţ istⁱ:sz diceret audiui a maiore parte

ppli an sufficiat: vñ q sic: q2 dz intelligi i dubio de pplo illius citatj i q̃ fert testimonium vt. l. q̃ conditio. §. fi. s. dõ cõdi. z de. z. l. si cum dies. §. si arbiter. s. de arbi. Cõtrarum puto vm q2 dictũ testj dz de necessitate concludere vt. l. ñ h. C. vnde legi. z extra de ꝓba. c. in pñtia. sz istud dictũ nõ concludit de necessitate vbi ẽ fama ista ergo ꝛc. sis ergo cautus q testis dicat q ẽ publica vox z fama: interrogatus qõ scit rñdit: q2 publice dr p ciuitatez vel a maiore pte ppli huius ciuitatis in citate castro vl villa vt dixi: sz qd si testis dic q ẽ publica vox z fama. certe non ꝓbat q2 nõ reddit cãm p aliqd qd ꝓcipiat sensu: ñ. n. dicit se audiuisse a maiori pte ppli sz dicit q hoc dr. Sed qd si dixit q audiuit publice dici. Rñ. non sufficit quia põt cẽ q vnus hõ publice dicebat: dz ergo dicere audiui publice dici a maiore pte hoiuz buj citatj. Quo si testis interrogat a qbus psonis audiuisti dici vtrum debeat de h interrogari: z ipse de h debeat rñdere. Inn. dicit q sic. nã cũ fama debeat hẽ originem ab honestis psonis nõ posset scire an hẽat originem ab honestis psonis vel nõ nisi ille psone manifestẽtur: ita ponit Inn. i. c. qlit z qñ extra de accu. z spe. i ti. de iquisitione. §. nunc tractemus. vbi ponit verba Inn. ad lram: adeo q si testis neminẽ nominaret: sz diceret se nõ recordari: ei testimoniuz nõ valeret: sz dz testis noiare aliquẽ z postea dicere et audiui a pluribus alijs de qbus dicit se nõ recordari. nam nõ dz de his oibus recordari cum memoria hoiuz sit labilis vt. l. pegre et ibi nõ. i ꝑn. s. de acqui. pos. Sz quid si testes diuersi dixerunt se a diuersis h sciuisse: q2 vn nominat aliquos: alter noiat alios: vel qd si ipsi diuersificant i loco: q2 vnus dicit se audiuisse in platea: ali i burgo. vel qd si diuersificant i tpe: q2 vnus audiuit tali die: alius dicit de alia die. rñdeo ꝑpter h non viciat ꝓbatio vt. l. ob carmẽ i fi. z qd ibi nõ. s. dõ testi. z Inn. z spe. hoc tenẽt in locis. s. alle. Quo vtrum possit fama ꝓbari negatiue vtputa ticiũ nõ fecisse. rñdeo sic nec dicor ꝓbare negatiuã sed affirmatiuã q publica vox z fama ẽ ticiũ non fecisse vt. d. l. arbiter. s. de ꝓba. Quid ergo. si ẽ ꝓbata fama ab vna pte affirmatiue z ab alia pte negatiue. rñdeo statur testiũ dignioz. vl si testes eẽnt eqles stat illi probationi seu illi fame q̃ ꝓcessit ex visilioribus ꝓsumptionibus ar. s. de testi. l. ob carmẽ i fi. cũ sua glo. z qd nõ. per spe. et Inn. i pal. locis z in ti. de noto. cri. §. fama. z quod nõ. ex de spõ. c. cũ in tua. Sed qro pdicta ꝓcedũt qñ ꝓbata ẽ fama ciusdem loci z tpis: qd si ꝓbata ẽ fama ab vna pte cõmissi maleficij vno tpe: ab alia pte ẽ ꝓbata fama innocẽtie alio tpe q̃ ꝓualebit. rñdeo fama est ex opione vt. s. dictum ẽ: sed opinio põt mutari z ꝓualet vltima vt. s. de dam. infec. l. q bona. §. si qs stipulatus ita hic ꝓualebit fama vltima z est casus. s. qs ordo in bo. po. seruc. l. ij. circa prin. Quero qd si ꝓbata ẽ fama ꝓria diuersoz locoz vtputa in castro comitat vbi ꝯmissũ ẽ maleficiũ est fama q sic. in ciuitate ista ẽ fama q nõ: cui stabitur magis: rñdeo idem. debem. n. ispicere qualitatem testiũ z debemus inspicere cãs ex qbus fama ꝓcedit vt sciam qb sit magis credendũ al si oia eẽnt eqlia putarẽ q iste ꝓbationes sibi inuicẽ derogarent z neutri adhiberetur fides vt. d. l. ob carmẽ in fi. z C. de fide istru. l. scripture. facit ex de ꝓba. c. lz. Quero qd si testis interrogatus ẽ super articulis z sup qbusdã ẽ testificat sup qbusdam dixit se nihil scire. sup vltimo articulo de fama dixit q erat publica vox z fama vtrum referat ad ea de quib dixit se nihil scire. dic vt nõ. i. d. ti. de noto. crimi. §. famã v. fi. Vltimo ꝑncipaliter qro qs sit effect fame de h habemus glo. varias. qdã vñr dicere q fama faciat plenaz fidẽ vt nõ. s. de neg. gest. l. at q nã. §. fi. z C. dõ ꝓbatj. l. iiij. z dõ iur do. l. vbi adhuc. z alibi glo. vñ velle q faciat semiplenã ꝓbationẽ vt. d. l. iij. §. eiusdẽ quoq ꝓncip. s. dõ testi. z. l. admonẽdi. s. de iureiurã. z. l. i bonefidei. C. de iureiuran. z ex de appel. c. j. z facit qd nõ i. l. ij. §. j. s. de excu. tu. z qd ibi nõ p di. alij videntur dicere q fama nullo modo ꝓbet. sz ꝓbationes iaz factas ꝯfirmat: vñ si ex vtraq pte eẽnt ꝓbationes eqles z altera hẽret plus famã illa vinceret: vt. d. l. iij. §. eiusdem quoq principis. z ibi consentiens fama confirmat: z ideo dicunt isti q vnus testis z fama non faciunt plenam probationem: quia fama habet confirmare probationem iam factam: sed dic tum vnius testis nõ est ꝓbatio ió nõ põt a fama ꝯfirmari. h tenebat Ja. dõ are. z and. de pis. z Ja. bu. idẽ ꝑter q̃ i causis breuioribus. ar. C. de sẽ. ex pi. reci. auc. nisi breuiores. sz di. i. d. l. excusant. §. j. s. dõ excu. tu. vñ dicere q fama cũ vno teste facit plenã ꝓbationẽ i ciuilibus non i crialibus i quibus requiruntur ꝓbatiões luce clariores h idẽ tz Ci. i. l. fi. C. e. z idem vñ tenere i. l. iiij. C. de ꝓbatj nubi ãt vñ sic dõm q̃dã sunt in quibus sufficit sic esse famã. licz i vitate sic ñ sit tunc sufficit ꝓbatio fame: vt. l. barbarius. s. de offi. ꝑto. z. l. j. C. de testa. z. l. arbit. C. de sẽ. nã in. d. ll. nõ regrit vitas sed sufficit fama q sic reputabat. ad idẽ. s. ad mace. l. iij. qñq requirit probatio vitatj q ita sit: z tũc q̃dã sũt i qbus ipsa fama seu cõis opio veritatẽ facit z inducit z tunc sufficit ꝓbatio fame vt. l. j. §. j. s. de flumi. z facit. l. labeo. s. de suppl. le. z. l. cũ delanionis. §. azinã. s. de fã. istru. cũ si. q̃dã sũt i qbus ipsa fama seu cõis opio nõ inducit veritatẽ: z h dico q siquidẽ ẽ fama ꝓbata solũ ex voce ppli nõ ꝓbata aliq ꝑsũptione ex qua dicta opi. z fama originẽ traxerit. dico q ista nõ ꝓbat. sz dr magi vana vox ppli q̃ nõ ẽ exaudiẽda vt. l. dõ curionũ. C. de penis. sz lz nõ probet tñ coadiuuaret ꝓbationẽ tã factam. vt. l. iij. §. eiusdẽ quoq ꝓncip. s. de testi. Si vo ista fama esset ꝓbata q̃ traxit originẽ ex aliquib ꝑsumptionibus legitimis precedentibus: tunc dico q in qbusdaz casibus facit plenam ꝓbationez vtputa i causis breuioribus vel modici preiudicij. ita intelligo glo. i l. vbi adhuc. C. de iure. do. vbi sufficit ꝓbatio fame: quia est causa modici ꝑiudicij: vt plene dico in. l. fi constante i ꝑn. s. so. mat. in. j. ij. z. iij. questionib. Idẽ dico q qñq hz effectũ q transfert onus ꝓbãdi in aliam ptẽ vt i casibus i qb cõis opinio seu fama ꝯstituit aliquẽ i possessionẽ alicuius q̃litatj vt libertatj vl seruitutj z filium vt. l. si mr. C. ne de sta. defũ. z. l. ij. C. si seru aut liber ad decu. pue: li. x. vel aliter ista fama non facit plenam ꝓbationem sed an faciat semiplenam ita q probet cum vno teste. dico q debemus considerare illa indicia z illas ꝑsũptiones ex qbus fama traxit originẽ q̃liter vrgeant z ꝙm q̃litatem illaz dicã istam famã facere semiplenã ꝓbationez vl nõ facere ita dz itelligi gl. in. l. excusãtur. §. j. s. dõ excu. tu. z. d. l. iij. §. eiusdẽ quoq. s. de testi. z ex h etiam hẽs ꝓpẽdere vtz fama sit sufficiens indiciũ ad torturã vel nõ

Quero statutũ h citatj i qbusdã casib dicit q sufficiat ꝓbare maleficiũ p publicã famã q̃lit intelligã de publica fama. Rñ. intelligã de fama q̃ traxit originẽ ex ꝓbabilib cãis q̃ inducunt pplm ad sic credendu z dz al nõ esset fama sz magis vana vox ppli q̃ non debz exaudiri: vt. l. decurionũ. C. de pẽis. z ió iudex sit caut. nam nõ credo q sufficiat ꝓbare famã simplr. nã dz intelligi de fama legitima. Vltimo quero an sit dzia inter famã simplicẽ z publicã. tho. de pipata dicẽ q nõ q2 eo ipso q dico famã itellr de fama publica. al nõ eẽt fama: vt pz ex diffinitione fame quam. s. dedi. secus in. cõi opinione z i cõi extimatiõe q̃ põt diuidi i publicã z ꝑuatã vt. s. dixi.

In causis. Op. de. l. qcũq. §. fi. z. l. cũ seruuz C. de ser. fugi. h timore dicẽ glo: q ꝯtrouersia fit q̃tuor modis. vide glo.

Etiam

Ttiam. De itellectu hꝰ.l.vidistis.s̃.eo. l.diuus in fi. ꝛ videbitis.j̃.e.l. vnius.§.seruus.Bar.

J quis. De intellectu huius.l.dic vt supra.e.l.j.§.siquis dicatur.

Erto. Dic de hoc plene in.l.si postulauerit supra de adulterijs.

Tatuliber. Oppon.de.l.statu liber a ceteris in prin.s̃. de sta.li.so.vt plene dicam de intellectu huius l.j̃.ti.i.l.j.

X libero Hec est bona.l. Nō ꝙ quando non vacillat non potest torqueri liber hō.al̃.secus. Quero vtrum ħ habeat locum in cā ciuili.glo.dicit ꝙ sic vt.l.diuus.j. rñso s̃.e. Pro huius declaratione quero an liber hō ꝓducti testibꝰ possit torqueri. Circa hoc debetis scire.qdā sunt liberi hoīes positi in dignitate clericali:ꝛ isti non pñt torqueri sz al̃.de falso puniūtur vt.l.pſbyteri.C.ō epi.ꝛ cle. qdā sūt alij positi ī alia dignitate vel nobilitate vel offō seculari ꝛ isti pñt torq̄ri ꝓ testimonio in vno casu tm̃.s.si vacillāt:ꝛ sic aures iudicis offēdūt:vt.l. nullū ī pn̄.C. de testi.qdā sunt alij testes ī dignitate nō positi : ꝛ tūc siqdē sunt diuites ꝛ bōe opionis nō pñt torqueri nisi ī duobꝰ casibus.ꝑmus est si vacillat vt ħ fuus si ꝓuicit de mēdatio eo ipso ꝙ assat se ñ iterfuisse negocio ꝛ ab alijs ꝓuicit ꝙ interfuit vt.l.vnꝰ.§.testes.j̃.e.qdā sunt liberi hoīes viles artifices faciētes viles artes obscuri ꝛ ignoti.forsan et isti ſm quosdā nūcꝫ admittuntur nisi cū tormentis vt in auc̄.ō testi.§.si vo ignoti ꝛ.§.si vero huiusmodi ꝛc̄.ꝛ ibi glo.qō vī tenere azo ī sūma.C.ō testi.ꝛ ī sū.auc̄. mihi vī ꝙ ħ nō sit bñdictū p.l.diuus.§.fi.s̃.eo. vbi deportatus ī insulā ꝛ ēt statu liber nō torquent sic alij libi hoīes ꝛ constat illos eē viles ꝛ obscuros.ꝑterea tex.ī.d.§. si vo ignoti.ad hoc vt torq̄ant regrit duo ꝙ sit viles ꝛ ignoti. Itē ꝙ tentet corrūpeꝛ vitatē tūc pñt torqueri.ꝛ ī ō dico ꝙ isti viles hoīes admittūtur ad testimoniū sine tortura:nō tñ adhibetur eis tanta fides sicut alijs:vt.l.ij.ꝛ.iij.s̃. de testi.pñt tamen torqueri i casib⁹.ꝑ si vacillant vt hic ꝛ.d.§. si vero ignoti.fo si conuincātur de mendacio:vt.l.vnius §.testes.j̃.e.tertio qñ sponte vadunt ad dom̄ testimonium:vt dicto.§.si vero ignoti in verbo festinantes:ꝛ ꝓbatur.v.q.v.§.bi qui.

De minore. Op.s̃.ad sille.l.i.§.impuberes. so.minor nō pōt torq̄ri vt ex eius dicto aliqs ꝺēnet vt ħ:sz vt ex eⁱ⁹ dicto sumat iudiciū ꝓpter qō veritas ingratur bene pōt torq̄ri.ħ ē ferula vl̄ baculus bena cedi vt nō.i.l.talis ī ꝑma glo..C.ad sille.

Epeti. Op.de.l.vnius.§.j.j̃.e. so. vt ibi dicam ꝛ ibi appebit intellectus hꝰ l. Ultimo iducit glo.banc.l.ī ar. ad reuersionē testiū.vide glo.q̄ icipit.nō ar.ad reuersionē.de reuersione testiū dēs scire.bī qñqꝫ testis a iudice repetit vt puta vt dictū suum declaret vl̄ rōem sui dicti reddat:ꝛ ħ pōt iudex eī de testi.c.cum clamor.ꝛ notatur in autē.de testi.§.q2 vo in glo.magna.ꝛ.ar.huiꝰ.l.qñqꝫ testis reuertit suo motu:ꝛ tūc si reuertitur incontinēti audit. secus si ex iteruallo vt nō.ī dicto.§.q2 vo.ꝛ eī ō testi.c.ꝑterea ꝛ dixi vobis.s̃.de fal.l.eos.

Js qui. Op.de.l.pr̄i.s̃.ad sille.gl.dicit ꝙ ħ est rsa ꝙ nō ꝺz de alijs interrogari q de se ꝓfitetur:vt ħ.ꝛ.l.fi.C.de accu.fallit in casibus q ponunt in dicta.l.vlti.C.de accu.ꝛ fallit in.d.l.ꝑus.s̃.ad sillē.sz istud dicere fallit ē leue:sed mihi vī ꝙ debeamus dicere sic.q̄dam sūt delicta q̄ nō cōmittūtur ꝑncipaliter i offēsam alicuⁱ⁹ seu odiū:sz ꝓp cōmodū ꝓmittentiū vt falsare monetā seu fabricare falsā monetā. Item latrocinia facere.nam latrones non odiunt aliquē sed diligunt eos alterius.ꝛ isto casu pōt interrogari de socijs.vt ꝓbatur in.l. diuus.s̃.de custo.reo.ꝛ.l.,puincia.C.de ferī.ꝛ.l. fi.C. de male.ꝛ mathe.ita intelligo.l.q vltimo.j̃.ti.j.ꝛ ita intelligo.l.fi.s̃.ad exhi. q̄dā sunt delicta q̄ cōmittuntur ꝑnci paliter ī alteriⁱ⁹ iniuriā ꝛ odiū ꝛī istis cōfessus de se nō ꝺz iterrogari de alijs vt ħ ꝛ.l.fi.C.de accu.fallit ī cāu.d.l.si ꝑus.s̃.ad sille. Ex p̄dictis dico ꝙ fures pñt interrogari ō socijs ꝛ de receptatorib⁹:ꝛ silibus:ar.d.l.diuus.s̃.de custo.reo. Rō p̄dictoꝝ ē qñ cōmittit delictū ī alterius iniuriam q alios delinquentes pōt accāre sz nō ita ī delicta q̄ non committuntur ꝑncipaliter i alteriⁱ⁹ iniuriā.iō magis ꝑmittitur iudici inquirere.

De questione. Nō ꝙ seruus cōis torquetur pro vno domino.cōtra aliū dñz.facit ad.q.vtrum aliq̄ ꝺiuicta psona possit eē testis ꝓ psona sibi ꝺiuicta ꝑ aliā psonā eq̄ sibi ꝺiunctā.ꝛ ħ vī ꝙ sic.ꝛ.l.ħ qō plz.C.e.ti.ꝛ vī tex.ī.l.ñ.solū.§.i.s̃. de ri.nup.ꝛ in spe.de testi.§.j.

De seruo. Op.de.l.j.§. item nūmio .s̃.e.so. ibi desijt eē dñi delicto ipsius dñi hic delicto serui nō sūt alia.

Mius. De hoc dic vt.l.j.§.j.s̃.e.ti.

Reus. Hic est bonus.§. Oppo.s̃.e.l.repeti.in ꝑn.so.illa intellr ſm istā vt ita demum possint repeti tormenta si de nouo superueniunt indicia euidentiora a primis ita intelligit banc.l. Jacob.ō arc. ꝛ Li.C.e.l.fi.ī fi.ꝛ ita tenebat dominus Ray. ſm hanc lec.hēo casū ħ ꝙ ēt pⁱ⁹ publicationē testium ī cā criali pñt recipi testes ad offensam qō apparet.nā ꝑ pcedebant indicia ꝓpter q̄ fuit tortus illa indicia nō poterūt apparere nisi publicatis testibus cum sup illis indicijs debuit disputari vt vidistis in.l.custodias.s̃.de pu.iu. cum de nouo superuenerunt idicia.ergo de nouo fuerunt testes examinati ad defensam.nō ē dubium ꝙ pⁱ⁹ publicationez testium testes pñt de nouo recipi:vt vidistis.s̃.e.l.j.ꝛ videbitis statim i.§.cogniturū.j̃.e.l.lz ista.lec.sit nō.tñ cōsuetudo nō obstuat imo qō repetit idistincte cū iudici videatur.ꝛ iō itelligo.l.nr̄am alio modo:ꝛ ita practicatur. q̄ñqꝫ apparent ꝯ reū indicia leuia nō multū nec multuz manifesta ꝛ multum vrgentia:tunc qō de eo nō ꝺz repeti. Q̄ñqꝫ ꝯ reū apparent idicia manifesta ꝛ euidētiora ꝛ multum vrgentia tūc si in ꝑma tortura reus nil dicit ꝛ ꝙ stat durus poterit itez torqueri ꝛ repeti:vt hic ꝛ.l. repeti supra eo.sed hoc qō hic ꝺr̄ euidentiorib⁹ argumentis expone euidētiorib⁹ argumētis quā sint alia argumēta leuia q̄ꝫ q̄ ꝓsueuerūt apparē ꝯ reos:sz fz ꝑmā lec. expone euidētiorib⁹ argumētis.s.q̄ꝫ fuerūt ꝑma argumenta ꝯ reuz hīta. Quō ꝺr̄ hic maxie si ī tormentis animⁱ⁹ corpus qꝫ durauerit.q̄ro q̄ñ durat ī tormēt̄ aīus ꝛ corpus. Rñ. q̄ñ ,ppē tormēta nō hz aīum ꝓsitēdi nec ꝓsitet sz q̄ñ ꝓsitetur ꝛ ñ pseuerat.tunc ñ durat aīmus ꝛc̄. ꝛ tūc pōt repeti in qōe qō apparet ex eo ꝙ textus dicit maxie.

Jn ea causa. Ꝺr̄ ħ nō facile ꝛ sic inuit ꝙ q̄ñqꝫ ad tormēta ,pcedat nō p̄cedētib⁹ idicijs qō pōt eē ī cāu.l.si ꝑus.s̃.ad sille.regulariter ꝯ vt hic ꝛ.s̃.eo.l.j.§.j.

Judex. Ꝺr̄ ħ nisi cū facto interueniſſe dīt.qūo a quo istos testes ꝺz ꝺici interuenisse facto vt sit locⁱ⁹ torture. Rñ.ꝺz ꝺici ab alijs testib⁹:vt.j̃.l. ,pri. sz q̄ro vtz sufficiat ꝺici ab vno tm̃ ex testib⁹.puto ꝙ sic si ille vnⁱ⁹ sit dignior isto q se iterfuisse negabat:q̄m vnⁱ⁹ testis facit sufficiens idiciū ad torturā.dic vt dicā.j̃.e.l.maritus. Scꝺo q̄ro vtz ī his iudicijs q̄ regrunt ad tor-

quēdū testē debeat hīi illa disputatio circa iudicia q̄ req/runt ad torquēdū reū vt dixi i.l.custodiaſ.s̄.de pu.iud. Rñ.quedā veniūt examinānda ꝓ tortura testis que cām principalē de q̄ agit̄ non tangūt vtputa an sit seruus vl̄ li ber. Itē an sit vnus de litigatoribus an non ꝛ ista indi cia ꝓpus examinant ꝛ executiūtur: vt.l.siqs ne.s̄.e.ti.ꝛ.l.j. §.si qs dicat.s̄.e.ti.q̄dā sūt iudicia que ꝓpendunt ex di ctis que cām p̄ncipalem tangūt tē cē illa ñ dz hīi dispu/tatio cū aduocat̄ sz ꝓmittūtur iudici ita dz itellígi h̄ ꝛ.ſ.l ꝓx.ꝛ i auc̄.de testi.§.si vo ignoti.ꝛ.C.de testi.l.nullū. ñ habetis hic alia.

Seruus. in caput eius. Fac ar.q̄ ille q̄ fuit dōe/stic⁹ alicui⁹ nō possit̄ i cā ei⁹ eē testis ꝛ exa minari lz desierit eē dōesticus de h̄ dic vt dixi.s̄.e.l.j.§. si seruus.

Cogniturum. Judex dz dare pti terminū ad facie dum suā defēsionē: lz possit fieri defēsio si/ne terminis.h.d. Nota q̄ iudex dz dare t̄minū ad facie das defēsiones seu statuere dię ad audiēdas allegatiōes facit.C. de iudi.auc̄.iubem⁹. Ito nō q̄ defensio valet sine termino vt h̄ in.v.q̄uis. Tertio nō ex eo q̄ dicit quo cunq̄ tpe quo ad defensā ēt p⁹ publicationē possūt reci/pi testes vt hic ꝛ.l.j.i fi.s̄.eo.

Scui. Jbi nisi aliorū qōnib⁹ itellígo q̄ p ali os demendacio ꝓuicat̄ ꝛ dicat̄ interfuisse ſco: vt dixi.s̄.ꝓx.§.testes.

Aritus. Testis q̄ nō dz exaiari pp ptis reuerētiā exaiat̄ nō facit idiciū neq̄ ꝓbat.h.d.nō tex.ibi ꝛ testionū vnu⁹ hoīs ꝛc̄. Op.ꝛ vr̄ q̄ debuit huic actori deferi iuramētū q̄ ha bebat p se vnū testē: vt.l.i bōefidei.C.de iureiurā.ꝛ.l.ad monēdi.s̄.de iureiur.ſo.h̄ mariꝰ ñ poterat scire vitatem de negocio qz agebat ex psōa alter⁹ ꝛ ex eo q̄ erat fcz eo abñte: vt dic̄ glo.qđ i se sat̄ plz.alia so.ē q̄ h̄ loqtur i cri minibus.sz.l.ꝛie i ciuilib⁹.hec ñ plz quo ad.l.istā: qz ēt h̄ loqtur i ciuilib⁹: sz an i crialib⁹ sit loc⁹ delatiōi iuramē/ti vl̄ nō dicā stati. Tertia so.ē ꝛ ista est va q̄ ex dicto vnius testis deferī iuramētū q̄ñ testis ē idone⁹ sz filiꝰ liber ti nō ē idoneus test̄ qz pōt reuocari i fuituē vt.l.fi.C.de liber.ꝛ.e.li.ꝛ iō ex ei⁹ dco ñ pōt dferri iuramētū. Scdo op.ꝛ vr̄ q̄ dco vni⁹ test̄ stet vt.l.ñ oēs.§.a barbaris.j.d̄ re mili.ſo.stat̄ vt faciat idiciū ñ vt faciat ꝓbationē ad id. l.teopōpus.s̄.de do.ple. Sz ad h̄ op.ergo debuit h̄ per uenirī ad qōz ancille qz ꝓ se hūt vnū testē.glo.dat ples so.sz vitas colligit̄ ex duabus.s.ex p̄ma ꝛ vltia. nā h̄ fuit reprobata qō pp duo.p̄ qz tota fuit ācilla ꝓ dño Scdo qz nō p̄cedebat idiciū ꝛ illd̄ qđ dr̄ q̄ vnus testis fac̄ idi/ciū ē vm i teste idōeo: sz h̄ nō erat idone⁹ test̄ qz erat fili⁹ lib̄ti.ꝛ q̄ vnus test̄ faciat indiciū ad torturā.hēs glo.in. l.q̄sqs.C.ad.l.iul̄.ma.facit qđ nō.i.l.i bonefidei.C.de iureiur.ꝛ.l.admonēdi.s̄.de iureiur.ꝛ h̄ ē va so. Itez sol.glo.alio mō.qz h̄ fuit p̄us hīta qō p⁹ ea fuit exhānit⁹ test̄.ꝛ sic idiciū segī ꝛ ñ p̄cedit qđ nō. nā idicia sequētia non ꝓfirmāt qōz seu torturā p̄cedentē. Alter⁹ op. ex glo.q̄ test̄ q̄ nō dz examinari exaiat̄ faciat indiciū: vt.l. j.§.ipuberes.s̄.ad sille.ꝛ dixi.s̄.e.l.ex libero.§.j. Pro cui⁹ declaratiōe dēs scire q̄ testis q̄ nō debuit exaiari ꝓ pter reuerentiā psonaꝝ: ꝛ tūc exaiatus non facit idiciū vt h̄ et.l.diu⁹.s̄.e.ꝛ.l.j.§.diu⁹ ꝛ.§.idē seuerus.q̄ñq̄ test̄ nō dz examinari ꝓpt̄ etatē: ꝛ tūc examinat⁹ nō facit idicium plenū: sz q̄le q̄le vt.d.l.j.§. ipuberes.s̄.ad sille.nō.i.l.ta lis in.j.glo.C.ad sille. Idē puto de teste q̄ nō dz exaiari ꝓpter sexū vt i muliere.eadē rōne q̄ñq̄ testis nō dz exa minari ꝓpter ifāiaz ꝛ tūc exaiatus facit indiciū q̄le q̄le: vt l.q vltio.j.ti.j.q̄ñq̄ ñ dz exāiari pp inimicitiā tūc exaia tus facit idiciū vl̄ ñ facit sz q̄litatē inimicitie: vt.s̄.e.l.j.§. p.q̄ñq̄ test̄ ñ dz exaiari rōe ordis: qz añ lit̄ ꝓt̄. vr̄ pte nō citata: ꝛ tūc puto q̄ nō facit idiciū vt.l.siqs adulteriū.s̄. de adul.ꝛ.C.de testi.l.si qñ i fi.facit qđ dicā.j.e.l.si.

Ultio q̄ro an i crialib⁹ sit loc⁹ delatiōi iurisiurādi.glo. h̄ dicit q̄ nō. ꝛ tz.glo.i.l.iij.cc̄.p̄n.s̄.de iureiurā.ꝛ.C.de iureiu.l.in bōefidei.bī qcqd dicāt doc.ego dicā illd̄ qđ puto vz. Aduertat̄ q̄ñq̄ agitur de crie ciuili tūc siqdem ē actio p̄uata ē loc⁹ delatiōi iuramēti vt.l.iij.i p̄i.ibi pēa li ꝛc̄.et.l.si duo p̄roni.§.iulian⁹.s̄. de iureiu.sz si agetur actione poplari.dic vt.l.eū q.§.i popularib⁹.s̄.d̄ iureiu. si vero agī criminaliter tunc aut loquitur de iuramento deferēdo a parte aut de iuramento deferendo a iudice. ꝑ cāu siqdē accusabat̄ de aliquo iudicio publico non ē loc⁹ delatiōi iurisiurādi añ lit̄ ꝓt̄.qz negociū ñ est adhuc ꝓpuz accānt̄: vt.l.si cui.j.de.v.sig.sz p⁹ lit̄ ꝓt̄. idē qz nō est locus delatiōi iurisiurādi.rō ē nā siqdē re⁹ i lit̄ ꝓt̄.fue rat ꝓfessus nō pōt sibi dferri ad absolutionē: qz actor cēt i manifesta calūnia ergo ꝛc̄. vt.l.eū q.§.i ppl'arib⁹.s̄.d̄ iu reiu. Itē si negauerit ē visile q̄ item neget vt.l.si cui.§. hisdē.s̄.de accu.ꝛ iō deferēdo sibi iuramētū vr̄ calūniari p̄terea i iudicio publico q̄s vr̄ noie publico accusar̄ ꝛ cāz publicā agere.sz illi q̄ agit cāz aliená nō pōt deferri iu/ramētū nisi ei spāliter sit mandatū. vt.l.iusiurādū qđ ex ꝓuētiōe.§.fi.ꝛ.l.tutor.s̄.de iureiur.p̄terea siqs pōt defer re iusiurādū reo tā tota mā turpill' cēt destructa qz daret līa accātori deferēdi iuramētū reo ꝛ d̄sistendi ipune qđ tñ nō pōt sine abolitiōe.ꝛ h̄ ē vm q̄ nō pōt deferri reo ad absolutionē vt dixi: sz an reus possit deferre accātori ad ꝓdēnationē vt qz dic̄ volo eē cōdēnat⁹ si accusator iurave rit. Jn hoc sunt opi.inter guil.d̄ cu.ex vna pte q̄ dicit q̄ non pōt fieri.qz de domo accātoris nō dz ꝓbatio recipi vt.l.de minore.§.tormenta.s̄.eo.ergo nō dz stari ei⁹ iura mento. p̄terea i crialib⁹ debēt esse ꝓbationes luce clario/res vt.l.sciant.C.de.ꝓba.ergo.sed iste rationes cōcludūt in iuramento qđ deferī pte inuita: iō dñs Ja.d̄ bu.dicit q̄ pōt deferri iuramentū actori ad ꝓdemnationē rei etiā i crialib⁹ qđ pz qz ille q̄ defert iuramētū vr̄ cōfiteri sub cō ditione si iurauerit vt.l.q iurasse i fi.s̄.d̄ iureiu.sz ꝓfessio est ꝓbatio luce clarior ergo ꝛc̄. ita dicebat ipse qđ satis plz.si vero loqueris in iudicijs p̄uatis tūc anteq̄ perue/niat ad iudiciū pōt qs iuramentū deferre vt.d.l.iij.i p̄n. ibi penali ꝛc̄. ꝛ ar.l.iurisgen.§.si paciscar.s̄. de pac.sed postq̄ deuētū ē ad iudiciuz accātor nō pōt desistere: vt. l.ꝛ i p̄uat̄ ꝛ.l.siqs repe.§.fi.C.ad turpi. ꝛ iō tunc dicerē sicuti in publicis. Si vo q̄ris de iuramēto qđ deferī a iudice in defectū ꝓbatiōis tūc reo ad absoloez bñ pōt deferri: vt.l.p̄nti.C.de his q̄ ad ec.ꝓfugi.ꝛ dr̄ iuramētuz purgatiōis.actori vo ad ꝓdemnationez ñ pōt deferri qz reqruntur ꝓbationes luce clariores.vt.d.l.sciant.ꝛ ita i/telligatur glo.hic posita.

Mestionis. Jsta.l. legī in glo.mult̄ modis. nam ꝑ ponit̄ ca sus q̄ ex cōfessione fca i tormentis qs nō dāna tur ꝛ tūc exponit̄ hīde.i.hīte.ista.lec.est va i se.vt.l.j.§. idem diuus.s̄.e.sz tñ ista lect.violat tex.h̄.sio mō expo/nit̄ hīde.i.hīte sine indicio ꝛ tē dic̄ q̄ ex ofessione facta i tormentꝫ nō p̄cedente idicio qs nō dānatur. Et ista ē nō lec.ēt intelligo istā lecturam siue sit ꝓfessio hīta a teste: vt s̄.l.pxi.siue sit ꝓfessio habita a reo p̄ncipali eadē rōne: ꝛ intelligo etiam si i tali ꝓfessione pseueret.tertio mō legī ista.l.vt dicat sic.ille qui vult venire ad secunda tormen/ta ꝓpter h̄ non dz damnari. Circa istam lectu.quero aliqs citatus ꝓparet ꝛ dat fideiussores ꝛ negat maleficiū apparent ꝛ eū postea sufficiētia indicia ad torturā: iudex nō pōt eū hre quid faciet iudex.glo.dat hic remedium s.q̄ cogat eū pignoribus capt̄ ꝛ mulcta indicta.ita dicit

glo hic

glo.ℏ.domini istud ẽ vz de iure cõi fm q̃ absens nõ po test dãnari ẽt vbi ẽ pena pecuniaria nisi de maleficio cõ stet vt.l.absẽtẽ.ĩ.de penis.sz fz statuta terrarũ fz q̃ abñs ꝓtumax hr̃ ꝑ confesso dico q̃ sic ante cõparitionẽ si fu isset ꝓtumax ⁊ pateret se põi ĩ bãno haberet ꝑ confesso. ita qñ citat' ẽ q̃ veniat ad subeũda tormenta ⁊ ẽ ꝓtumax ⁊ patit se poni ĩ bãno dz hũ ꝑ confesso.ℏ ꝑbat ĩ.l.cõsen taneũ .C.qũo ⁊ qñ iudex.⁊.l.pperandũ.§.sin ãt reus.C d iudi.ĩ qbus dr̃ q̃ sic ꝯ ꝓtumacẽ añ lit ꝓt̃.pceditur ad missionẽ ĩ possessionẽ ex p̃ ⁊ fo decreto:ita põt ꝑcedi p' lit ꝓt̃.⁊ ita iã plies practicaui qd̃ tene mẽti:qz ẽ multum nõ.alie lec.sũt clare q̃ ponuntur in glo.

Ali sine. Põe casũ ꝯ aliquẽ ꝑceditur ꝑ ingsitionẽ vtz possit torque ri.rñdet q̃ nõ nisi p̃cedẽtib' legitis idicijs.ℏ di cit.⁊ sic hic logtur qñ ꝑcedit ꝑ ingsitionẽ.dicit ℏ nisi' alí gbus suspicionib' ⁊c.⁊ sic innuit q̃ ex suspicionib' qs dã netur ꝯ.ĩ.ti.p̃.l.abñtẽ.dic glo.q̃ ex suspicionib' qs tor quetur ad eruẽdã vitatẽ:ñ tñ ex suspiciõe qs dãnat iõ di co ℏ q̃ sũt qdã iudices stulti q̃ stati cũ hñt idicia ꝯ reuz cogũt eũ ad ꝓfitendũ.certe ℏ nõ dz fieri qz ꝯdemnarent eũ ex indicijs ⁊ suspiciõibus:sz dz adhibere tormẽta cũ moderamie ⁊ ex istis vitatẽ inuestigare:⁊ ita iã feci plies fieri.sz si hĩta tortura nõ iueniebat vm absoluebã eum:⁊ hoc faciebã scribi ĩ actis hĩta tortura cũ moderamie non reperij eũ culpabilẽ.⁊ ℏ ne tpe sindicat' possit dici tu de buisti eum torq̃re.sz qz ℏ de suspicionib' ⁊ indicijs sit mẽ tio:iõ circa idicia aliq̃ videam'.Et ad euidẽtiã scias q̃ qñq̃ de maleficio sit ingsitio gñal' non ꝯ certã psonam. qñq̃ de maleficio ꝑcedit spãliter ꝯ certã psonam.ꝑ cãu añq̃ ad iuestigationẽ aliquã ꝑcedat dz ꝓstare de malefi cio:vt.l.si is q.§.si tu ticiũ.ℏ.de fur. ⁊ iõ rectores mittũt militẽ vl' aliũ officialẽ ad videndũ hoiem mortuũ ⁊ vidẽ duz vulnera ⁊ ℏ faciũt scribi:vt sup ℏ possit postea iquiri puto tñ q̃ sic fama ẽ sufficiẽs vt possit spãliter ingri ꝯ ali quẽ vt dixi.ĩ.l.ij.§.si publico.ℏ.de adul.ita fama de ma leficio ẽ sufficiẽs vt possit de maleficio fieri ingsitio gña lis.qd.n.si fama ẽ q̃ fuit factũ magnũ furtũ ⁊ nõ põt cõ stare iudici directo de maleficio bñ sufficit fama. hĩta cer titudine de maleficio vl' fama iudex põt mittere ꝑ vicis nam vicini dẽnt visilr scire poti' q̃z alij:vt.l.si ita ĩ fi.ℏ.de fundo istruc.nõ.ĩ.l.ij.circa p̃n.ℏ.de testi. ⁊ ex̃ de p̃sũp. c.quosdã.⁊ q̃nto.⁊ siqdẽ a vicinis reperierit aliquez de quo sit suspicio eũ ad se adducet diligenter ⁊ eũ iterroget de circũstantijs multis vbi stetit illa nocte cũ quo ꝓme dit vl' cenauit.ista ẽ.n.subtilis cognitio de q̃ dic.l.de mi noze.§.plimũ.ℏ.eo.⁊ tunc ex fmonib' ⁊ ex voce ⁊ ex tre pidatione seu ꝓstantia poterit ꝯ eũ aliquã p̃sumptionem hẽe vl' nõ hr̃e.nã si reptus erit ĩ mẽdacio erit maxia pre sũptio ꝯ eũ:vt.l.vnus.§.testes.ℏ.e.⁊ ex̃ de p̃sumpt̃.c.lit teras ⁊ i hac ingsitione gnãli poterũt testes torq̃ri sic in spãli vt vidist ĩ.l.j.§.qui qõnẽ.ℏ.e.⁊ iste ẽ modus inesti gandi maleficia.Veniamus ad idicia spãlia ꝯ aliquez pone ꝯ aliquem,pceditur de aliquo crie q̃ sunt indicia q̃ possunt eẽ sufficientia ad torturã.doc.cõiter dicunt ⁊ be ne q̃ de hoc nõ põt dari certa doctrina:sz relingtur arbi trio iudicis vt.l.iij.§.eiusdẽ quoq̃ supra de testi.ita nõ. per doc.ĩ.l.vltia.C.eo.ti.sz ego dabo doctrinã quã po tero ⁊ pone i termis.aligs accãt de furto ꝯ eũ pñt eẽ indi cia q̃ est hõ male ꝺditiõis ⁊ fame ⁊ ꝓsuet' facere silia:vt.l de minoze.§.plurimũ.ℏ.e.⁊.l.nõ oẽs.§.a barbaris.ĩ.ℏ re mili.q̃ ipse erat vicin' ⁊ hẽbat notã domũ illã qz ꝓuer sabatur ibi ℏ ẽ casus ĩ.l.dñs horeoz.cc̃.p̃n.ℏ.loca.⁊ q̃ ipse p' furtũ factũ aufugit ⁊ se absc̃odit:vt.l.lege coz.⁊ ibi de fuga plene dixi.ℏ.ad sille.⁊ p' furtũ reper' ẽ expẽdere pecuniã cũ añ eẽt pauper hõ ⁊ nec repitur vñ hẽat:vt ar. l.quintus.ℏ.de dona.inter vi.⁊ vxo.Item q̃ illa res sub tracta cedebat ad ꝓmõz suũ ⁊ nõ alteri'.vbi gza istiꝰ qd̃ ad eũ ptinebat nõ reperit: vt.l.j.§.sed siqs instrumenta C.de lati.liber.tol.Itẽ q̃ res furtiua ẽ repta penes cum vt.l.in cilem.⁊.l.ciuile.C.de furt̃. Iste tñ p̃sumptiones q̃ sũt ꝯ reũ pñt elidi.vbi gza si res furtiua reperiat penes me oñdo eũ a quo habui:vt dict̃.ll.⁊ idẽ eẽt repire in ali is indicijs similib'. Itẽ si offensus esset ex̃ iudiciũ vt.l. capite qnto.ℏ.de adul.Itẽ si fuisset fugat' cũ rumore q̃ ℏ eẽt ꝑpt furtũ seu ꝑpt tale maleficiũ vt.l.itaq̃ .ℏ.ad.l. aq.⁊ dixi ĩ.l.de miore.§.pe.ℏ.e.possumus ẽt ponere ca sum i alio maleficio vt in homicidio.reptus ẽ hõ mortu us ĩ aliquo loco de quo aligs iculpatur pñt ꝯ eũ appa rere idicia q̃ erat suus inimicus vt.ℏ.e.l.j.§. cum aligs Item q̃ fuit visus facere ꝑparamenta ad ℏ vt emere gla dium ⁊ silia.fuit visus illo sero p aliq̃ loca ibi vicinia cuz non ꝓsueuerit ire ⁊ sic de silibus q̃ iudex arbitrio suo sci et igrere:vt.d.l.iij.§.eiusdẽ quoq̃ nõ insisto. Sz q̃ ro vtz requirant' pla indicia an sufficiat vnum indicium ad torturã.ll.oẽs vñr log ĩ plurali:vt.l.i.circa p̃n.ℏ.e.ibi alijs argumẽtis ⁊c̃.⁊.l.vnius.§.j.ℏ.e.⁊ hic.⁊.l. militẽ.ℏ. e.glo.vr̃ log ĩ singulari dũ dicit.sz p̃cedente suspicione ⁊ etiã ĩ.l.siqs.C.ad.l.iul.ma.vbi glo.dicit indiciũ.dñi.lz. ll.loq̃ntur i pl'ali tñ ℏ nõ cogit vt debeam' intelligere de plurib' idicijs:vt.l.ij.§.hoies.ℏ.vi.bo rap.tñ vtrũ sufficí at vnũ idiciũ vl' pla:vt dixi.ℏ stat i arbitrio iudicis.vt.d l.iij.§.eiusdẽ quoq̃ ꝑncipis.ℏ.de testi.nã possũt cẽ q̃dã indicia generalia ⁊ remota ⁊ ista nõ sufficerent sine alijs. vtputa ẽ hõ male ꝺditiõis est indiciũ q̃le q̃le:vt.l.de mi noze.§.pe.ℏ.e.Istud puto nõ sufficere ad torturam sine alijs indicijs.sz si eẽt vnitũ istud idiciũ cũ alio:vt qz ẽ hõ male ꝺditiõis ⁊ quersabat' i domo illa certe ista duo ge nerant suspicionem vt.d.l.dñs horeoz.ℏ.loca .sz si eẽt vnũ indiciũ nõ remotũ sz propinquũ ⁊ tãgens negociũ de quo querit vt vnus bon' testis de visu de quo dixi.ℏ e.l.ꝑx.vel ꝓfessio ex̃ iudiciũ vl' capl' ibi ⁊ dr̃ q̃ ẽ ꝑpter ℏ vt.l.capite qnto.ℏ.de adult.vl' ẽ res repta apud eu.põt emim idiciũ vnũ esse ita ꝓpinquũ q̃ erit sufficiẽs ad tor turam ita intelligo hãc glo.dũ dic suspiciõib'.⁊.gl.l.sigs C.ad.l.iul.ma. Quero q̃lit dẽat ꝑbari idiciũ. Rñ.q̃ per duos testes.glo.ẽ.i.fi.C.fa.ber. Illd enim quod dixi q̃ vnus test̃ facit indicium est veruz de vno teste qui testificatur de maleficio ipso.sed quando non testificatur de maleficio sed de indicio quodam dicens ipse fuit ta li nocte reptus in loco ibi vicino qñ fuit factum furtum istud idiciũ dz ꝑbari p duos testes nec sufficit ꝑbare p vnum:vt nõ.in.l.fi.C.fa.ber.fac.ad hoc.ℏ.de testi.l.vbi numerus. Quo vtrũ de idicijs dẽat fieri copia parti Rñ.q̃ sic.nã sup his debet disputari merito dz fieri co pia parti:vt.l.vnius.§.cognituz.ℏ.eo. ⁊ qd̃ dixi ĩ.l. cu stodias.ℏ.de pu.iu. Quo an idicia hĩta sup gnãli in gsitiõe p̃iudicẽt reo vt possit torq̃ri qñ fit ingsitio vl' accu satio spãlis puto q̃ nõ qz illi testes nõ fuerũt exaiati ipo citato ⁊ ipso exñte ꝯdictoze.ergo nõ p̃iudicat sibi: vt.C. de testi.l.si qñ.vñ debebãt iterũ exaiari p' lit̃ ꝓt̃.facit ad ℏ qd̃ dixi vobis ĩ.l.sigs adulteriũ i p̃in.ℏ. de adul.⁊ ℏ sufficiant.

De penis. Rubrica.

Querit glo.qd ẽ pena. Rñde vt in glo.

Notiens. Hic ẽ nõ.l. i imponẽ dis penis tps delicti ñ tẽpus snie ispicit ℏ dic̃,p ide.ℏ.dixit i ge nere ℏ i spe. Op.de.l.statu liber.ℏ. ti.j. glo.dic fallit i statu libero.tu dic qñz mu tat ꝺditio ⁊ tpe delicti nulla suberat spes mutatiõis : tũc logtur ℏ.l.q̃ñq̃ tpe delicti suberat spes mutatiõis status

ꝛ tunc debemus inſpicere ꝰ ſtatū mutatū ſi hoc ꝓdeſt reo: vt.d.l.ſtatulib̄. ꝛ.j.eo.l.moꝛs.§.fi.ſecus ſi reo obeēt: vt ar.l.interpꝛetatione.j.c. Et ſ̄ puto ꝙ ſi aliqs eēt electus ꝓꝛ: ſz nō intraret adhuc offm̄ nec intraſſet adhuc ꝛ deli queret ꝛ ſibi ꝓdeſſet officiū ꝓꝛatus ad minuendā penā haberet vt ꝓꝛ alī.ſecus ꝑ dictas.ll.facit ad hoc.l.ſtatuli beri a ceteris in pꝛin.ꝛ qđ ibi nō.s̄.de ſtatuli. Scđo op. ꝛ iſtud ꝓriū ē multū difficile ꝛ op.de.l.pe.s̄. ſi ex no. cā aga.dicit.glo.hec.l.coꝛrigit illā qđ nō plz qꝛ euitanda ē legū coꝛrectio.vl aliter dicit glo.i.l.ꝓ.ibi loqtur ī publicis iudicijs hic vo loqtur ī ꝓuatis.iſta ſo.vī ꝓ tex.l. ꝓrie ibi dum dicit iniuriarū ꝙ ꝓtat eē ꝓuatū iudiciū.ſz glo.itelli git crimen iniuriarū eo caſu quo ē crimen publicuz vt.l. ꝙ ſenat ꝰ.s̄.de iurī.ſz vt dixi vobis ī caſu dēe.l.qđ ſenat ꝰ nō ē crimen publicū eo reſpectu quo dī publicū iudiciū in.l.j.s̄.de pub.iud.ꝛ ibi pꝛeterea iſta ſo.eſt falſa. nā ibi loqtur de actione noxali:ſz ꝑ publico iudicio nō datur actio noxal vt.l.qs fugitiuus.§.noxal.s̄.de edi.edic.ꝛ. l.h̄ ſtipulatio.s̄.de.v.ob.pꝛeterea ibi nō eſt viſile ꝙ iurīs conſultus h̄ loq̄t ī ꝓuatis delictis cū ſcim ꝰ in mā publi/ coꝝ iudicioꝝ.q̄re di.ſol.alio mō:ꝛ dicit ꝙ ibi inſpicitur mutatio ꝑſone q̄ſtū ad cuſtodiā.vt in eadē cā ſiſti nō vi/ deatur q̄ſtū ad cuſtodiā qꝛ aliē ſeruus aliter liber vt.l.ij. C.de cuſto.reo.iſta ſo.di.ē cōtra tex.l.cōtrarie.ibi enī dī de vindicta nō dī de cuſtodia:vī.guil.de cu.dat aliam ſo.ꝛ dicit totū ꝓriū a glo.rñdet ꝙ ibi loqtur de ꝓuatis de/ lictis.h̄ loqtur de publicis.rō ē qꝛ delicta pꝛiuata non ha bent penā limitatā:ſz īponit ex ordinē.vt.l.ſi.s̄.de ꝓua. delic.ꝛ.l.ſi.de fur.ꝛ.l.ſi.de iniurī.ſz delicta publica hñt penas limitatas ſ̄ in eis inſpicit tꝑs delicti ita dic̄ guil. Huic ſol.videbaī applaudere Ja.de bu. ꝛ ēt dñs ray. iſta ſo.vī ꝓ.l.iniuriarū extiatio.s̄.de iurī.ꝛ ꝓ tex.i auc. vt iudi ſine quo.ſuffra.§.pe.pꝛeterea illud qđ ipſe dic̄ ꝙ ī cribus publicis ē pena ordiata nō ē vm ſemꝑ vt.l.lege §.hodie.s̄.ad.l.iul.repe.ꝛ.l.i annonā.s̄.de ex̄or.crimi. ſ̄ ego putarē ſic dom ꝙ nō diſtiguam ꝰ crimē publicum a pꝛiuato:ſz ī oī crie dicam ꝰ. aut īponit pena ordiaria ꝛ limitata a lege ꝛ loqtur hec.l.aut īponitur pena arbitrio iudicis ꝛ tunc iudex in arbitrando īponit penā ſecūduz tꝑs ſnie hic eſt caſus i.l.pe.s̄.ſi ex noxa.cā aga.rō eſt in ꝓmptu.nā cū pena ē certa ꝛ ſtatī cū deliqt fuit aſtrict ꝰ ad illā penā.ſz qñ īponitur pena arbitrio iudicis nō pōt di ei aſtrictus ad illam penā niſi cū iudex fuerit arbitratus vt.C.đ ꝓhē.emp.l.fi.ꝛ iſtā puto verā. Jux̄ pꝛedicta q̄ro de illa.q.cū aliqs p ꝰ delictū ē effectus dic ꝰ a quo dz puni ri vel a iudice ſeculari vl a iudice eccliaſtico. Iſtā q̄nez ponit di.i.l.itē vulpian ꝰ.s̄.de excu.tu. Guil.de ſuza. po nit ī.l.pꝛealle.ſi ex noxa.cau.aga.ſpe.pōit eā ī ti. de reo dñs Jo.an.pōit eā multū late ex̄ de obli.ad rō.c.j.ꝛ qꝛ iſta q̄ eſt multū vulgata non iſiſto ī allega.ſz nemo ad deciſionē.di.vī diſtinguere ꝛ p̄dicti doc.vñr cōcordare. aut fecit ſe clicū in fraudē ꝛ tunc iſta allegatio ꝙ ē clicus ſibi nō ꝓdeſt vt.l.ſi marit ꝰ.§.legis.s̄.de adulē.ibi ſine đ tractatione.ꝛc.ꝛ.l.hos accāre circa ꝑn.ibi ſi nō detractā di.ꝛc.s̄.de accu.aut ē certū ꝙ fecit hoc ſine fraude ꝛ pꝛo deſt ſibi iſta exceptio:vt.l.hos accuſare.§.h̄ bñficio.s̄.đ accuſ.aut ē dubiū:ꝛ tūc ſiqdē erat accuſat ꝰ vl diffamatus de crie p̄ſumit̄ h̄ facere ī fraudē:vt.l.fi.in ꝑn.j.đ bo.eo. qui mor. ſibi ꝓſci.ꝑ h̄ vide.l.ſi adulter.§.ſi eo tꝑe.s̄.de adulē.ꝛ qđ ibi dixi.alī.ſecus vt ibi pz. Iſta eſt determia/ tio di.cōcludit di.ꝙ ſi ī fraudē h̄ fecit nō ꝓdeſt ſibi h̄ al legatio.ſz q̄liter poterit iudex ſecularis punire clericū.di cit guil.ꝛ Ja.bu.ꝙ degradari dz ab epō ſuo:vt.l.q cuz vno.§.reus ꝓ.de re mili.ꝛ auc.clericus:C.de epi.ꝛ.cle.ꝛ iſta determinatio di.tota loqtur anteq̄ ꝓceſſus ſit incho atus ꝓ eū.ſz ſi ꝓceſſus ē ꝓ eū inchoat ꝰ qđ iuris vel quid ſi eēt lata ſnia ꝛ p ꝰ ſniaz efficiatur dictus:vī tex.cuz glo.ꝙ nō pꝛoſit iſta allegatio:vt.l.ſiqs p ꝰ ea.s̄.de iudi.vbi glo. exponit de clerico ꝛ.l.cū q̄dā puella.s̄.đ iurī.om.iu.qđ ē vm niſi ad illū clericatū ꝓuenerit nō ſuo motu ſed fortē tract ꝰ a ſupioꝛe:vt.l.q ātī ꝑn.s̄.ſiqs cau.ꝛ.l. iurīſpitos. s̄.đ excu.tu.ꝛ.l.tutoꝛ petit ꝰ.eo.ti.ꝛ.j.đ excu.mu.l.ꝓtoꝛī ꝑn.ꝛ.d.l.idēvulpianus đ excu.tu.do. Jo.an.ī.đ.c.j.ex̄ đ obli.ad rō.dicit ꝙ iſtud ē veꝝ q̄ſtū ad executionē faci endā ī reb ꝰ.ſz ꝙ perſōa poſſit capi ꝛ detineri ī carceribuſ vel decapitari hoc fieri nō pōt cuz ꝑſona clerici oīo ē exē pta a manu iudicis ſecularis. Et q̄ de clerico dicta ſunt ipſe idē dicit de monacho ſeu alio q regl̄arē ꝓfeſſionē fe cerit q q̄ſtū ad mūdū eſt moꝛtuus vt.l.deo nobis .C.de epiſ.ꝛ cle.ſz vt ego dixi vobis ꝓcedo ꝙ iudex nō pōt fa cere niſi pꝛ ꝰ degradet vt dictū ē.qꝛ epi ipāz degradatio/ nem nō facerēt.ex iſto īconueniēti ſeqtur aliud īcōueniēs ꝙ iudices ſeculares ſz ꝓ iuſticiā faciāt iuſticiam de eis ꝛ eos puniūt.p̄dicta vā niſi faceret ꝓfeſſionē exñs ī carce/ rib ꝰ.ita dicit ibi Jo.an. Jtē p̄dicta puto vā ī illis q effi ciūtur clerici: vel faciūt ꝓfeſſionē ita ꝙ efficiūtur religio/ ſi:ſz ī iſtis q mutāt habitū ꝛ efficiūt beccbecti ſeu milites gaudētes pōito ꝙ hēant ꝓuilegiū ꝙ ſint exempti a curia ſeculari talis hītus mutatio nō ꝓdeſſet ſibi qꝛ illa rla ñ facē eū clericū nec facit eū religioſū:ſz dat ſibi quēdā mōz viuēdi.nā retinēt ꝓꝑum ꝛ retinent vxoꝛē ꝛ filios.ꝛ ī illis ꝓꝑie hñt locū.ll.q̄ dñt ꝙ ꝓꝑ ꝓmutationē foꝛi ſeu ꝓꝑ ꝓuilegiū ſupueniēs ad ſui ꝓcurationē qs nō excuſatur vt.d.l.ſiqs poſtea đ iudi.ꝛ ita fuit obſeruatū:đ ſco tñ dēt exauctoꝛari.i.ꝓuari illis inſignijs ill ꝰ oꝛdis: vt.d.l. qui cū vno.§.reus.j.de re mili.ꝛ iſta ſufficiant ſalua ſemper ſnia canoniſtarum.

Generaliter. Vides h̄ q nō poteſt ſoluere ī pecunia punit̄ ī coꝛpus. Sz ꝓ h̄ op.fz hoc puniet maioꝛi pena: qꝛ quelibet pena coꝛ poꝛalis ē maioꝛ q̄uis pena pecuniaria: vt.l.ī ſeruoꝝ ī fi.j e. Huius timoꝛe dicebat martin ꝰ ſille ꝙ h̄.l.ꝛ ſiles q̄ dñt ꝙ pena pecuniaria cōuertit̄ ī coꝛpoꝛalē ſūt vere: q̄ñ iſte q ꝓmiſit delictū ſciēt ꝓmiſit ſciens ſe nō poſſe ſoluere pecu niā vt hic dicit tex.ibi egētes deludūt. Hec ſua opīo ē ꝓ caſū.l.qui edes.s̄.de incen.rui nau.vbi ꝓ euz qui nō delinquit dolo pena pecuniaria cōuertitur in coꝛpoꝛalē ꝛ ꝙ hic dī penam deludunt.dicit glo.deludere dicuntur eo ipſo ꝙ nō poſſunt ſoluere. Ad id quod dicit ꝙ queli bet coꝛpoꝛalis eſt grauioꝛ quauis pecuniaria.dico ꝙ in perſonis vilibus hoc non contingit: vt.l.hoc opere in fi. s̄.de oper.lib. Jtem oppo. de.l. illicitas.§.ſi. ſupra de offi.pꝛeſi.ſolu.ibi loquitur in mulcta hic ī pena.

Si capitalis. Habuiſti in.l.ij.s̄.de pu.iud.

Conſtat. Quomodo procedat hoc ꝙ pꝛeſes po teſt damnare ad moꝛtem ꝛ damnare in metallum quod plus eſt ꝛ non poteſt depoꝛtare in inſu lam quod eſt minus.tangit glo.in.l.illicitas.§.qui vni/ uerſas.s̄.de offi.pꝛeſi.di.ponit in.c.cui licet quod plus eſt extra de re.iur.li.vj.dicam in.l.relegatoꝝ.j.de inter/ dic.ꝛ relega.

Eum. Nota hunc tex.nota ꝙ iſte qui ē dānat ꝰ ad moꝛtē ab eo q dānare nō potuit:nō efficitur ſeru ꝰ pene.ꝛ ſic teſtm̄ ei ꝰ valeret ꝛ quelz ei ꝰ vltima volun tas.hētis ī.l.ſiquis exheredato.§.irritū.ꝛ.§.ſe.s̄.de in/ iuſto rup.teſt.

Regnantis. Nota ꝙ non dz fieri exꝑcutio ad moꝛtem đ muliere pꝛegnāte nec dz toꝛqueri: ꝛ ſic partus ꝓdeſt mulieri.cōtra de.l.q ī vtero.s̄.de ſta.ho.ſo ꝓdeſt alij per quandam conſequentiam non pꝛincipaliter.

Quero

Quero vtz debeat differri pēa.ſ.illos.xl.dies in qbus mulier iacet recēs de partu vī q ſic vt.l.ij.§.ſi nō pp.ſ. ſiqs cau.glo.nō ſol.di.ſol.valde bene.dicit Bi.in hac.l ponūtur duo cāus ꝓmus q differt executio.z in hoc nō deberet differri executio.ſ.illos.xl.dies: qz ceſſat ratio que h ponit pp partū.alius caſus eſt de tortura z tūc dz differri:qz tūc cū ſit debilis morereť.z iō iudex excedēs modū puniret. dz ergo differre donec ſit fortis ad tortu rā. Quero qd ſi pariat nec reperit qui puerū velit nutri re. Rñ.ſiquidē nō reperit pp defectū pecunie qz nō ē qſ qui velit ſoluere nutrici nutrix nō reperit graſ tūc dz ſol ui nutrici de publico nec executio differebať.ar.l.j.C. q ꝓ pmi.li.accep.z.l.lege.ſ.ad ſille.ſz ſi nō reperit nutrix aliq pp defectū pſōe tūc dz ſuari mr ad nutriēdū donec nutrix repiať qz ē rō eaď in ꝓfuādo eo iā nato q erat i cō fuādo eo dū erat i vētre ar.l.ſz ſi is.§.an aūt.ſ.ad carb. z ita tz ol. z ita dic fuiſſe obſeruatum padue.bar.

Elegati. No.tex.ibi z hoc ita zc. z ibi z nemo pōt zc. Op.z videť q debeat duplicari tps nō in ppetuū dānari vt.j e.l.aut dāna.§.quiſqs.ſo.hic intelligit ſm illā:qz hoc ē vez qñ duplicatio excederet decēniū. Ultimo nō hāc l.ad q̄ſtionē.ꝑ dicūt theologi q ſi aliqs ē dānať ad mō tez z ipe aufugit q peccat.h vī eſſe.tex.nā ille qui aufu git penā ſibi ipoſitā punit acrius.ergo appz q peccat. Ulterius nō q equal eſt pena nō accedētis ad ꝓfinia q̄ ē ei⁹ q poſtq̄ iuit nō obediuit. Circa h q̄ro ego dico ꝑ aliquē q ipe nō ſtetit ad cōfinia. ipe dicit q nūquaz ru pit ꝓfinia ſz obediuit cui incūbit onuſ ꝓbādi:vī q illi re legato.nā cū ab initio eſſet in ciuitate pſumit ibi ſēp fuiſ ſe niſi ꝓbet ſe exiuiſſe:vt.l.ſiue poſſideť.C.de ꝓba. In ꝓriū ꝓbať qui dicit eū nō ſuaſſe ꝓfinia ſeu rupiſſe ꝓfinia arguit cōtra eū delictū vt hic pz. ergo ei incūbit ꝓbatio vt.l.ei qui.ſ.de ꝓba.z.l.in executiōe.§. qui dolo eo ti. breuit dico hic ſicut dicim⁹ d minori etate.aut enī qs dic ſe obſeruaſſe vel nō rupiſſe cōfinia: ſed ad fūdādaz ſuaz itentionē z ipe dz ꝓbare.aliqs dic ipz rupiſſe ſeu nō ob ſeruaſſe cōfinia ad fūdandā ſuā intētionē vt exceptionez ille dz ꝓbare:vt.l.ſi minorē.C.de inte.reſti.mino.quod nō.in.l.ſi vo.§. qui ꝓ rei q̄litate.ſ.qui ſatiſ.co.z.d.l.ei qui.ſ.de ꝓba.Itē dī hic in fi.z nemo pōt zc. No.hūc tex.q relegato ſeu miſſo in exiliū nō pōt dare iudex licē tiā veniēdi z q reuertať:ſz ſolus ꝓnceps pōt z nō alius. z q hic dicit ex aliq cā intelligaſ,qz cā iuſta eſt volūtas ꝓncipis.z idē itelligo in iſtis ciuitatib⁹ italie: qz ipe ſunt ꝓnceps ſibi ipiſ qz pñt exuli dař licētiā ꝛuertēdi.Idē pu to de oīb⁹ ciuitatib⁹ q̄ hñt licētiā cōdēdi ſtatuta in iſtiſ ne gocijs magnis.nā ipi pñt facere leges vt exules reuertā tur:tūc habebūt licētiā reuertēdi aucte.l.z aucce ꝓncipis q ſibi cōceſſit q poſſint facē.l.z ſtatuta.ar.l.ſ. qđ vi aut clā.l.phibem⁹.§.plane. Itē dico q qlibet iudex poteſt dare licētiā reuertēdi exuli ex cā iuſta:vtputa ſi eſt accuſa tus de maleficio pp qđ pñtia accuſati requirit: vt plene habuiſtis in.l.is qui reus.ſ.de pu.iudi. Ultio no.ex hac.l.q h dī nemo pōt ꝛmeatū ꝛmeatūue. q̄ro quid ē h dictū.glo.exponit cōmeatū.ſ. eūdi ſpaciatū ꝑ mūdū.vel remeatū.ſ.redeūdi ad domū.vel poſſum⁹ exponere aliter vt dicam⁹ ꝛmeatū remeatūue dare.hoc ē habeat licētiam eundi ſeu redeundi. Et ſm hoc faceret ad.q.an ille cui ē conceſſa licentia eundi videatur habere licentiam rede undi.quod tetigi vobis in.l.j.in pēn.ſ.ad iul.ma.dicā ſ.de ſepulchro vio.l.vtimur.z ita remiſi ibi.

Bſentem. Hec eſt bōa.l.ꝑ ponit vnū dictū.ſo ponit aliud dictū qđ videť ꝑ dcō cōtrariū.tertio ꝓrietatē ſoluit.ſe cūda ibi.ſz nec de ſuſpicionib⁹.tertia ibi pōt qs. No.tex: ſancti⁹.n.eſt zc.no.abñtē in criminib⁹ nō dānādū.ꝺ.C.d iudi.l.ꝓperādū.§.j.ſo.ibi in ciuilib⁹ in quib⁹ abñs dā nať poſt litꝭ.ꝛte.hic in criminalib⁹ grauioꝛib⁹.in quib⁹ ēt abñs poſt litꝭ.ꝛte.nō dānať ſm vam opi.qđ tñ.ſ.recita bo p.q. Scđo op.đ.l.ſuū quoq.§.publice.ſ.đ.pcu. ſo.illa itelligit ſm iſtā. Itē ꝓtra.C.e.l.ne diu.ſo.ibi ſpe ciale.alia ſpālia dixi in.l.j.in pn.ſ.de requir.re. Itez op.C.de adul.l.q̄uis indubitati.ſz vaz opi.ſo.ſic ibi ac cuſať erat pñs.z ꝺ eū crimē erat ꝓbatū:ſz accuſator erat abſens vnde ibi nō ꝓferť ſentētia in abſentē.ſed ꝑ ab ſēte iam liquidato negocio. Item opp.ſ.ti.j.l.fi.ſo. vt ibi.vlterius op.C.de req.re.l.j.Rñ. libellus bñ poteſt dari cōtra abñtez nō q ꝓcedať cōtra eū ad condēnatio nē vt hic. Itē op.C.de accu.l.abſētē.ſo.libellus nō dať ſ.vt procedať.ſed vt requirať ſic z hoc mō intelligi debet d.l.abſentem. Ultimo ad ſm hic habetis q nemo đ bet dānari ex ſuſpicionibus z pſumptionibus.cōtra.C. de adul.l.ſiquis adulter.z in auc.vt lice.ma.z auie.§.is illud.dic gl.ibi eſt preſumptio.l. nō hominiſ.bona ſo.ē z eſt preſūptio iuris z de iure. Ultetius habetis hic q cōtra contumaces proceditur more priuatorū iudicio rum.cōtra aliter datur dilatio in priuatis iudicijs aliter i criminibus:vt.l.inter accuſatorē.ſ. de pu.iudi.ſo.dic vt ibi:quia eodem modo fiūt ettationeſ z dantur dilatiōes ad veniēdum vt ibi dixi. Item opp.ad idez de.l.ꝓfi. ſ.de feriis. Reſpōdeo ibi loquitur de dilatiōe que dať ad probandum in quibus plures dantur in criminalib⁹ q̄ſ in ciuilibus. Item oppo.de.l.j.§.diuus.ſ.ti.j.ꝓiū cta.l.j.C.de cōfeſ.ex quibus apparet q aliter procedit in confeſſum in ciuilibus q̄ſ in criminalib⁹. Reſpōdeo q hic dicit more priuatorū iudiciorum intelligatis non per omnia:quia in multis eſt differentia vt patet ex p̄di ctis z.j.dicam. Venio ad.q.glo.circa.l. Quero du as queſtiones in glo.z duas alias extra glo.prima ē. di citur hic q in criminibus capitalibus non poteſt dānari abñs. Quero vtrū hoc ſit verum ſiue ſit abſens poſt litꝭ.cōteſ.ſiue ante:quidā dicunt poſt litꝭ conte.poſſet dā nari abſens.pro hoc facit.C.de adul.l.adulteraz. z.l.ſi quis adulterij.pro hoc q dicitur hic in tex.ſm morē pri uatorum iudiciorū. ſed in priuatis iudicijs hoc eſt vt.l. properāduz.§.j.C.de iudi.igitur zc.azo z bug. dñt indi ſtincte abñtem nō dānandum etiā litꝭ ꝓteſ.per hunc tex. q generaliter loquitur z p.l.j.C.de re.eo.nō ob.l.adulte rā:qz ibi nō dicitur q dānetur: ſed q inf reos recipitur Nō ob.l.ſiquis adulterij:qz ibi reus erat pñs ꝓtra quē ſnia proferebatur lz accuſator eſſet abſēs. Itē nō ob. h tex.qui dicit ſm morem priuatorū iudiciorū: quia eſt verū in iudicijs nō grauib⁹ in quibus eſt pena a relega tione.ſ.z h de iure noſtro. canoniſte vo dubito ne aliter dicant de iure eorū.quod dic vt in ſpe.de accuſa.§.ſequi tur.v.porro. Scđo quō dz h q in criminib⁹ in qb⁹ē pēa a relegatiōe.ſ.abñs poteſt dānari. Quero vtrū hoc ſit verū ſi abñs eſt ante litē ꝓteſ.dicit glo.q ſic.ſiue ſit abñs ante litꝭ cōtꝭ.ſiue poſt litem ꝓteſ.ita dicit glo.hic.ꝓtra gl. habemus.C.de digni.l.quotꝭ.li.xij. Ja.de are. tenet gl. ꝓtra per hunc tex.qui dicit more priuatorum iudiciorumz hoc eſt ciuilium iudiciorum:ſed in ciuilibus nō procedi tur ad ſentētiam lite nō conteſ.ergo zc.ita dicit ipſe.C.de accu.l.abſentez z ibi Ci.refert.Ja.de ra.pe.z omneſ mo derni teneant iſtam glo.z ego ſemper eam tenui.ratio in ciuilibus cōtra cōtumacem ſunt prodita remedia ꝓmi z ſcđi decreti. in criminalib⁹ grauib⁹ ſūt prodita remedia ānotationis bonoꝝ.in criminalib⁹ nō grauib⁹ iſta reme dia ānotatiōis bonoꝝ nō ſūt ꝓdita vt.ſ.de regſ. re.l.j. merito cū alia remedia nō habeam⁹ puenitur ad ſenten tiam etiam lite non conteſtata. non ob. hec.l. que dicit

more priuatorū iudicioꝝ: qz intelligas nō per oīa vt supra dixi. Tertio extra gl. q̄ro dicit hic q abñs ꝑdēnatur vtq; sola ꝯtumacia sit plena ꝓbatio de delicto an vo alia ꝓbatio requat. Rñ. q dz de crie cōstare p ꝓbatiōes legitimas sicut in ciuilib⁹ qñ ꝯtra absētē ꝓceditur ad diffinitiuā vt in auc. qui semel. C. quomō z qñ iudex. ibi per quisita veritate ꝛc. z. l. ꝓperādū. §. ꝓmo. C. d iudi. qñ vo fuga seu cōtumacia faciat quē haberi ꝓ ꝓfesso vel nō dico hic. dixi plene in. l. lege cornelia. s. ad sille. z hoc d̄ iure ꝯmuni ꝛz secūdū statuta italie ex sola ꝯtumacia habet pro ꝓfesso z habet ꝯtumacia pro ꝓbatiōe legitia. vñ vbi sūt statuta statuta fuabis. Quarto circa hoc formo q̄stionē quā habui de facto duo statuta sūt hic. vnū q cōtumax habeat pro ꝓfesso. Scd̄m q testes examinati cōtra magnates nō possūt redargui de falso: ꝯtingit q testis examinat⁹ ē ꝯtra magnatē ꝯtra eū fuit de facto ꝓcessū z ipe fuit ꝯtumax z passus est se poni in bāno: vñ habit⁹ est pro ꝓfesso an possit ꝓdēnari. videt q sic. ꝓmo qa valet ꝓcessus. nam licz agēs careat accusatiōe. tamē pro cessus de se valet qd̄ patet: qz ex eo potest seq cōdēnatio lz indebite. vt. C. de ꝓdi. inde. l. j. z. s. man. l. si fideiussor §. oibus. z est tex. supra fami. her. l. cū putarē. z extra de re iudi. c. abbate sane. v. qñ z si petitū ꝛc. li. vi. Preterea licz sit p̄sūptio iuris z de iure q talis testis nō dixerit falsū cōtra dictū magnatē ex forma dicti statuti: tamē cōtra hāc p̄sūptionē haberi potest ꝓbatio in cōtrariū per ꝓfessionē vt in auc. de equali. dot. §. aliud z ibi nō z per azo. in sūma. C. de dona. ante nup. z per Ci. in auc. sed tā. ea ti. qz iste patiēdo se poni in bāno videt confiteri ergo ꝛc. Preterea quādo accusatio est extincta potest pati quis se cōueniri z se cōdēnari de facto: vt. s. ad exhi. l. siquis §. quātū autē. de rei vēdi. l. si post acceptū. z qd̄ dixi vobis in. l. si ticius. s. de verbo. ob. ergo hic patiēdo se pōi in bāno poterit cōdēnari. In cōtrariū iudex dz querere defēsiones rei vt. l. j. s. ti. j. in fi. z. l. si nō defēdat. j. eo. ergo z hic debuit querere defensiones istius. Preterea videt tex. in dicta auc. qui semel ibi perquisita vitate ꝛc. vbi videt q semper quādo ꝓceditur ad diffinitiuā sentētiā cōtra absētem iudex debet querere defensiones absentis facit ad hoc qd̄ nō Inno. in. c. veniēs extra de accusa. Quid dicemus. aduerte qz ista questio est multū notabilis. z dic sic quādoqz liquet iudici quē nō cōmisisse d̄lictū vel eū nō esse culpabilē z tūc iudex absentē nō potest cōdēnare. quid enim si viderit viuuz hominem quez abñs occidisse dicat: certe nō cōdēnabit euz etiam ex va cōfessione nō solum ex ficta. vt. l. inde neratius. in fi. z. l. sequēti. s. ad. l. aquiliā. z hoc est q dicit iudicez debere querere defensionem rei: vt. s. ti. j. l. j. in fi. Quandoqz constat iudici de maleficio per hanc fictā cōfessionez: sed cōstat iudici pro reo q poterat se tueri propter p̄sumptionem iuris z de iure vt in questione proposita tūc puto q iudex possit eū condēnare propter fictam cōfessionez: qz ista ficta confessio tollit p̄sumptionē iuris z de iure que ducebat per statutum vt. ll. supra allegat⁹ debz ergo reus comparere z maleficiū negare. z tunc ꝯtra ipm nō admittetur probatio. qñqz constat iudici maleficiuz esse cōmissum: sed constat q reus poterat se tueri aliqua exceptiōe vtputa exceptiōe temporis seu p̄scriptionis. isto casu dico idem. s. q iudex poterit cōtra eum procedere ad condēnationez ex hac ficta confessione. nam exceptio prescriptionis nō facit maleficium nō esse commissū z non esse punibile. qd̄ appet: quia punietur ista exceptiōe omissa vt. l. si maritus. §. prescriptiones. s. de adulterijs. Item potest pati se cōueniri de facto vt dictum est. sed patiendo se poni in bāno hoc patit ergo ꝛc. Cōcludo ergo ex omnibus istis q cōtra absentem qui habet pro confesso nō potest procedi ad condēnationem quādo iudici liq̄ret aliquid per quod apparet illud nō esse maleficiuz. se cus si ei apparet aliquid p quod potereat ille se tueri maleficium tamen remanet commissum vt ex ꝑdict⁹ apparz.

In accusatorem. Dic de hoc vt dixi supra ad turpil. l. j. §. siqs autem.

Refert. De hoc. §. dic vt dicā in. l. respiciendum §. delinquunt. j. e.

Iquis. Nō hoc ꝑn. Contra hoc opp: q pena debeat differri vt. l. is q reus in fi. s. de pub. iudi. cum sua gl. so. ibi differtur ꝓpter accusationem ante sniam inchoatā nō antē differt propter id quod allegabat post sniam. Item op. C. de bo. dan. l. j. so. pena differtur ad postulationē alteri⁹ scilicet domini vt sibi reddat rationē nō ad postulationem dānati. Item ad idem oppo. s. ti. j. l. j. in fi. respondeo pena differtur motu iudicis: vt ibi nō ad postulationez ipsius dānati. vel aliter ibi allegabat aliquid ꝓpter quod ostendebat delictū nō esse cōmissum hic allegabat quedam extrinseca.

Siquos. No. bonū casum cōtra istū tex. habetis glo. de verbo ad verbum. s. de offi. pre. l. senatus. vbi dicit glo. q si officialis ꝑmittit delictum ꝑ ses nō potest cognoscere. so. quandoqz officialis delinqt in officio tunc rector potest eum punire casus est hic. z. l. ij. C. de spectulis. facit in auc. de man. prin. §. festinabis z de questore. §. maximum. Si vo delinqueret extra officium in alium tunc non posset iudex de eo cognoscē vt nō in. d. l. senatus. qz eēt suspectus iudex. sed si crimē esset notorium: ita q rector nō haberet nisi punire tunc posset z ita potest intelligi hec. l. que nō loquitur nisi de puniendo. non enim dicit de procedendo aliquid. facit ad hoc qd̄ nō in spe. de compe. iudi. adi. §. sequitur. v. item nō. Quero quid si aliquis delinqueret contra officialem: z etiam famulum vtrum potestas possit procedere. hanc. q. disputauit. Ja. de are. quaz ponit Ci. de verbo ad verbum. C. ne quis in sua causa ius si. di. l. j. z ponit determinationem suam in his verbis. Breuiter si qdē crimen est notorium ipse potest punire: quia cessat tunc ratio suspiciōis sicut enim ab executore non appellatur eadem ratione executor nō postulatur vt suspectus vt. l. fi. C. de sen. ita hic cū solā executionem habeat facere de notorio crimine. ar. ad hoc. l. ea quidem. C. de accu. z canoniste hñt plē materiā de notorio crimine: quod dic vt in spe. de noto. crimi. si vo crimen nō est notorium tunc siquidem delictum cōmittit circa officium ꝑncipaliter nō circa psonā suā: tunc pōt ꝓcedere z punire vt hic z alijs. ll. s. alle. si vo delinquit circa psonā: tūc nō pōt ꝓcedere vt. l. senatus. s. de offi. presi. z. l. lege coz. s. de iurisdi. Ista fuit determinatio Inno. extra de penis. c. fi. et de sen. ex. c. ex parte z ibi plenius.

At damnuz. Hostes. Ibi q̄uis plene. quando aliquis morit in tormētis an iudex puniatur dic vt dixi in. l. questiōis. s. ti. j. z. l. gracchus. C. de adul. per Ci.

Quisqz. No. tex. ib ꝛz duplicar z ibi. s. ne illō ꝛc. No. q ille qui rūpit ꝓfinia dz stare duplicato tpe z duplicar illō qd̄ superest q d̄ facit ad id qd̄ dī insti. de excep. §. tēporales. vbi dī q ille qui petit ante tps duplicant inducie z itellige q duplicant inducie q̄ superant p hūc tex. Scd̄o nō q tps quo qs stetit i carcere nō duplicat. ex quo potes notare q tps quo quis stat in carcere nō cōputat in tpe exilij. ꝛz illud tps cōputat a tēpore quo accessit vt. l. relegati. s. e.

Solent. Nō tex ibi carcere.n.ꝛc.sed cañ. seruant contrariū.Bartolus.

Deniqꝫ. Nō ex hoc.§.fm glo.q̄ furus efficitur plus furus.sic excōicat' pōt plus excōicari ꝛ infamatus infamari. similē glo.habes in.l.ij.C.vt intra certū tps qō.cri.ter.sic exbānit' pōt iterū bānirī vt nō in spe.de accu.§.segt.v.q̄ si aliqs. Vltio vide gl.q̄ incipit vt ꝛ.C.de sen.pas.ibi.§.si furus sciēte:sꝫ ibi fauore religionis hic ex delicto.vnde sic statuit' in odium domini patientis vel tenentis talem furum.

Oris. Istefere. Hic dī q̄ sīa tenuit nec iudex potest liberare.sꝫ remittit ad p̄ncipē. ff.ē.de iniusto rup.tes.l.siqs exhereda.§.siqs fuerit .so. vt ibi. Vlteri' op.de.l.ij.in fi.ē.e.ti.so.ibi loquit' i eo qui nullā habebat iurisditionē cognoscēdi de cā illa. h̄ vo in eo qui habebat ptātē cognoscēdi sꝫ in positiōe pene excessit quā ipe postea mutare nō poterit vt hic vides tex.sꝫ hoc nō pōt efficere ꝛc.ex hoc nō hic casū q̄ iudices in fine sīaꝫ apponūt cōit' vnā clām huius tenoris. has ꝺdēnatōes,pferimus fm formā statutoꝝ ꝛ eatenus quatenus cēt vltra vel p̄ter formā statutoꝝ cassamus ꝛ annullamus ꝛ ad formā statutoꝝ reducimus: certe nō pōt hoc facere post iam latā sīam vt hic vides.cū ergo p̄cesserit v̄bum ꝺdēnamus eum in tantū illa clausula nil operat'.preterea illa clausula est incerta ꝛ incertitudinē ꝓtinet ergo nō valet vt.l.j.C.ꝺ sē.que.si.certa quāti.ꝛ ita disputauit Ja.de bel.vi de hac clā dixi plene in.l.iudex.ē.de redi. Vltimo vide glo.que incipit vsqꝫ ibi.l.libelloꝝ so.hic agit' de p̄uilegio.ibi agitur de iure cōi.

A seruorum. No. q̄ statim lata sententia qs mutat statum.ff.ē.de iniust.rup.test..l.siqs exhereda tus.§.eius.glo.so.ꝛ bñ. Vlteri' no. exhac.l.p bis q ꝺdēnant' in hac ciuitate vt debeāt stare in exilio tāto ꝛpe q̄ si añqꝫ vadant ꝺliquerint puniunt' vt exules cāus ē h.

In personis. Nō tex.ibi qꝛ ꝛ solus ꝛ sic no. q̄ pēa corporalis ē grauior q̄ uis pecuniaria.māꝫ hui'.§.habetis.plene in.l.qd ergo §.pēa grauior.ē.de his q no.infa.ꝛ p doc.in.l.ꝛ si possidoneū ꝛ.l.ꝛ si seuerior.C.de his qui no.infa.

Espiciēdū. Furta. Hic ē bonus cāus. No.h̄ q̄ lꝫ fiat furtū ab istis psōis:tñ criminalit' nō veniūt puniēde. Idē dico in vxore subtrahēte viro.lꝫ enīꝫ possit agi ciuilit' vt.l.j.ꝛ.l.se.ē. re.amo . tñ criminalit' nō pōt accusari si furtū ē leue. Dicit' aūt furtuꝫ leue vel magnū fm qualitatē ꝛ q̄titatē rei subtracte vt nō ff.de re.iur.l.ad ea. Vltimo nō hūc tex que dicant' p sone domestice q̄ repellūtur a testimonio.s.que in domo morant'.isto mō quo dī hic de hoc ꝓcordātie sūt in glo. que incipit nō ꝛc.Et habetis aliā glo.insti.de testa.§. in testib'.ꝛ.C.ꝺ testi.l.etiā ꝛ in spe.de teste.§.j.v.itē excipit q̄ domesticus.ꝛ.v.se.ꝛ.v. quid si testis domesticus.ꝛ p Inno.extra de testi.c.in litteris.

Delinqūnt. Aduertatis dī h̄ aut ꝓposito delictū fit q̄ñqꝫ ex ꝓposito ante cedēti ꝛ istud delictū ꝓmittit' duob' modis.vno mō īsultādo.est aūt insult' in aliū salt': vt ꝓbat' in.l.j.§.cū arietes ē.si qua.pau.fe.di.ꝛ.l.is qui aggressorē.C.ad.l.cor. de sic.alio mō ꝓmittit' ex ꝓposito ꝓditorie.est aūt ꝓdē vnū actib' ostēdere aliud in mēte gerere vt nō.ē.de p̄eua.l.j. ꝛ.ē.ad.l.iul.ma.l.iij.in p̄n.ꝛ iō si veniēs tecū tanqꝫ soti us itineri nulla interueniēte rixa te p̄cutio nō possū dici ꝫ te fecisse insultū sed dico hoc fecisse ꝓditorie: quia aliud gerebam in animo q̄ illud quod gerebam in actu.pro hoc.C.de delato.l.si.li.x. vel si sedēs tecū in mēsa hoc faciebam. vel si cuꝫ tibi essē amicus saltim inter te ꝛ me nullus erat rācor percussi te de retro . secus si esses mihi inimicus:ita q̄ esset rācor inter te ꝛ me: ꝛ tūc te proditorie nō percutio:quia illud qꝺ facio in actibus ostendebam scilicet me tibi deseruire velle.sequit' in tex.aut impetu.dicitur contrahi maleficiū impetu quando inter duos sil' instantes oritur subito rixa seu propter v̄bum nouuꝫ vel contentionez nouiter emergentem seu propter ebrietatez vt hic dicit tex.ad hoc facit .l.si in rixa.ē. de sic. ꝛ.j.c.l. aut facta.§.qualitate.ꝛ tunc in illo maleficio nō potest dici insultus commissus nec potest dici factum proditorie: sed impetu ꝛ in rixa. Sed quero an maleficiū factuꝫ in ebrietate veniat puniendum:hic habes tex.q̄ sic pro hoc.ff.de re mili.l.omne delictū.§.qui se. Venio ad tertiū dicitur in tex.aut casu.istud quod hic dicit' casu intelligit glo.dum tamē ibi sit aliqua culpa scilicet lata leuis vel liuissima alꝫ si nulla esset culpa nō puniret': vt.l. absentem in fi.ē.e.tꝫ ergo glo.q̄ ꝓpter culpā leuem ꝛ leuissimā veniat puniendus criminaliter.de lata nō est dubium vt.l.in lege.ē.ad.l.cor.de sic.sed dominus Ci.videtur tenere contrariū in.l.siquis nō dicam rapere in fi. C.de epis.ꝛ ele.vbi dicit q̄ pro leui ꝛ leuissima culpa nō agitur criminalit':sed male dicit ꝛ cōtra hunc tex.ꝓ hoc l.qui edes.ē.de incē.rui.nau.tamē mitius punietur.

Querit glo.quid si aliquis delinquit per ignorantiā iurīs:glo. distinguit aut errauit in iure ciuili aut naturali vl gētiū quod prosequere vt per Bi.in.c.iurīs ignorātia de re.iurī.li.vi. Ea que dixi q̄ pro culpa leui vel leuissima quis punitur intellige fm ea que dixi in.l.si adulterium cum incestu.ē.de adul.in p̄in.ꝛ.l.in lege.ē.ad.l.cor.de sica.quia est verum in maleficijs que in certam personaꝫ inferuntur vt hic.alꝫ secus vt.d.l.si adulterium cum incestu. Vltimo pono q̄ volebam percutere ticiū percussi seiuꝫ vtrum puniar:h̄ videtur tex.q̄ nō:quia si volebam percutere feraꝫ ꝛ percussi hominem nō teneor.certe veritas est in contrarium.in.l.euꝫ qui.§.pe.ꝛ fina.ē.ꝺ iniurī.ꝛ.l.scientiam.§.fi.ē.ad.l.aquil.nō ob.hec.l.quia hic dabat operaꝫ rei licite:sed in.q.nostra dabat opam rei illicite.

Aod ad statum. Hic est bonus tex.

Opp.q̄ talis fētia nō valeat:quia cōtinet expressuꝫ iurī errorē:qꝛ cōdēnat aliter q̄s debeat.dicit glo. certe nō ꝓtinet:qꝛ pena pōt augeri vel minni arbitrio iudicis . ex gñe ergo pene nō ex cā fit ista mutatio status. Op.de.l.ictus fustiū.C.de his qui no.infa.vbi ꝺꝫ ispici cā.So.q̄ñ infert pēa mortis nūq̄s ispicit cā.sꝫ solū pena cāus ē h.sꝫ q̄ñ infert alia pena:tunc inspicimus penā ꝛ causaꝫ vt.l.contraria.

Odie Oppo.q̄ iudex nō possit mutare penā vt.l.j.§.j.ē.ad turpil. Rñ deo quedaꝫ sūt crīa ordinaria q̄ h̄nt penā ordinatā:tūc iudex pōt augere vel minuē tñ cā cognita' vt.d. l.qd ergo.§.pēa grauior.ē.de his q no. infa.sꝫ si nō habēt penā limitataꝫ.tūc iudex ponit penā suo arbitrio vt videbitis.ff.e.l.factio legiꝫ ꝛ.ē.de cri.stel.l.ij.ꝛ.l.lege.§. hodie.ē.ad.l.iul.repe. Querit glo.quādo pena est extraordinaria quo ꝺꝫ pena augeri vel minui.dicit glo.respectu eī' qꝺ fieri ꝓsuevit.ita dicit glo.hic ꝛ.d.l.qd ergo §.pena grauior.ē.de his qui no.infa.

Aedam. Nō q̄ plus punit' posit' in dignitate q̄s vilis. Op.glo. de.l.pedī'.ē.de incē.rui.nau.§.j.ꝛ.l.iij.§.pe.ē de sica.cū si. So.di.aut delictū cedit in derogationē officij vl dignitatꝫ:ꝛ tūc plus punit' exñs in dignitate q̄s alī'

vt hic. Si vo non cedit in derogationem officij vel dignitatis: tūc aut tractaī de iponenda pena corporali et magis punit minor q̄ maior vt l. pedius. cū suis ꝓcor. Si vo pecuniarit tūc magis punit maior q̄ minor vt l. pperādū. §. siaūt vtraq;. C. de iudi. r ꝓbaī. C. de cōduc. r ꝓcu. do. aug. l. j. li. xi. ita dicebat Bi. r do. Ol. alī autē generalit loquēdo qñ pauptas vl diuitie noceāt vl ꝓsint dic p Li. C. de epis. r cle. l. siqs ad declinādaz.

Jus. Iste. ll. que dicūt q decurionib⁹ iste pene nō iponantur nō seruantur p statuta terrarum q̄ generalr loquuntur.

Jt facta. Jsta. l. pōit vnā mām pulchram. Ex isto ꝑn. no. q q̄dā sūt malefacta quedā maledicta quedā malescripta quedā malecōsulta. Cōtra qr oia cria dicūt maleficia vt. l. ex maleficijs. in ꝑn. §. de ac. r ob. r insti. d ob. q̄ ex dlict. nas. in ꝑn. Pro huiusmōi declaratiōe dēs scire qd iportat delictū qd crimē qd dic vt nō. C. si aduer. delict. l. j. Circa maleficiū dico q qñq; sumit large: r tūc oē maleficiū ꝓprehēdit siue fiat re siue verbis vt in ꝓtrario. Qñq; sumit stricte: r tūc accipit pro eo qd ꝓmittit facto: qr maleficiū dr quasi malefactū. r iō nō ꝓphēdit maledictū vel malescriptū vt h r per hoc dico q si statuto caueī q in maleficijs cōmissis de nocte pene duplicent q hoc nō habebit locū i vbis iniurioslr r si. qr i tali statuto odioso debem⁹ accipe vba stricte vt sit benignior iterptatio vt. l. interptatiōe r. l. si pses. j. e. Sile in macedoniano cū sit odiosū vbū pecunie stricte accipit vt plene dixi. §. de le. j. l. talis scriptura. Quid de illo q ꝓsiliū malū dedit de nocte: Rñ. nō duplicabit pena: iō qr de nocte ꝓncipalr sz iō qr dz puniri ea pena qua ꝓncipal delinquēs qd dic vt dixi. §. de fur. l. is qui opē nō habetis alia.

Causa. Bi hic cā r. de hac correctiōe qs habeat ptātē corrigēdi dic vt. C. de emē. fuo. et de emēda ppi. Quō cū tu r ego essem⁹ inimici fecim⁹ pacē. dmū ego pcussi te q̄rit an pax videat rupta. Bi dico q ꝓsiderāda ē cā. nā sic dicim⁹ in trāsactiōe p quā recedit a lite vt. l. si fr̄is. C. de trāsac. r iureiurādo qd est finis litiū vt. l. j. §. de iureiurl. vl qs ꝓtra sniaz venire r trāsacti onē qñ agit ex cā añ decisa r terminata: vt. l. cū q̄rit. §. d re iudi. r. l. si de certa. C. de transact. Sz si ageret ex noua cā nō diceret venire ꝯ trāsactionē vel sniam vt in. d. ll. ita in ppōsito si ego pcussi te ex cā añcedēti ppē quā fuerā tibi iimicus de q̄ fuerat facta pax tūc rūpo pacē: sz si ego te pcuterē ex cā supuenīēti de nouo qr de nouo supuenit inē te r me rixa ex ioco vel ex ebrietate. tūc nō rūpo pacē sz de nouo facio r ex noua cā aut nō retracto veterē cām rūpendo pacez. pro hoc fac q hic dr in maleficijs eē cō siderandam causam.

Persona. Circa personā inferēt habuistis plene tractatū. §. e. l. j. in ꝑn. circa pso nā ei⁹ cui inferr puto idē vt debeamus inspicere tps commissi delicti vt. l. iniuria z. supra de iniurl.

Locus. Dicit statutū q si maleficiū fiat in ecclia vel in domib⁹ eccle pene duplicēt. Alio statuto caueī q sigs ꝓmiserit sacrilegiū puniat in mille. ali qs ꝓmisit sacrilegiū aliqd sacrū de ecclia subtrahēdo duplicabit ne pena: certe dico q nō. nā cū sacrilegiū nō possit alibi ꝓmitti q̄ in ecclia vt hic r. §. ad. l. iul. pecu. l. diui iō nō pōt fieri duplicatio: qr illd dr duplicari qd al erat simplādū vt. l. si cū exceptiōe. §. triplicādū. §. qd me. ca. r. l. hoc edicto. in fi. §. de publi. sz simplū nō repit als: qr alibi nō pōt ꝓmitti q̄ in ecclia ergo nō pōt duplicari. Preterea ꝓsideratio ist⁹ loci est hīta in eo statuto qd punit sacrilegiū: qr alibi q̄ in loco sacro non pōt ꝓmitti: si ex vigore alter⁹ statuti tu duplicares penā ergo bis hēt ꝓsideratio ist⁹ loci. r sic bis puniret de eodem delicto. ꝯ. l. senat. §. de accu. r. l. pe. §. fi. §. nau. cau. sta. r idez dico dic statutū h q in maleficijs in palatio ꝓmissis pene duplicēt. Alio statuto iponit pena certa, p falsa accatiōe duplicabit ne pēa: puto q nō qr falsa accusatio nō ꝓducat alibi q̄ in palatio. ergo rc. p rōes pdictas. nā illa vba q dicūt q in maleficijs duplicēt pene debent intelligi d penis maleficioz q̄ indifferēter ꝓmittunt in quolibz loco ñ de illis maleficijs q̄ ꝓmittunt in palatio: ita q nō alibi. Sed qd de eo q fert falsū testimoniū in palatio an pēa duplcabit: vī q sic: qr falsuz testimoniū pōt fieri etiā ex palatiū corā arbitris. ꝯ puto. nā. l. dz referri ad ea q̄ frequent accidūt vt. l. nā ad ea. §. de leg. cū ergo frequēter accidit q istud fiat in palatio. l. q̄. iponit certā penaz ꝯ sequentes falsa testimonia hūit ꝓsiderationē loci in quo frequēter fit r iō. l. generaliter loquēs de duplicād is penis in palatio nō pōt referri ad illas penas in quib⁹ illi⁹ loci consideratio nō est habita.

Tempus. Jn hoc. §. ꝓsiderat tps duob⁹ modis. vno mō q̄titate alio mō q̄litate quātitate in p exēplo in quo discernit emāsor̄ a fugitiuo nā emāsor est q vagat modico tpe fugitiu⁹ est q, plixo tpe vt. l. iij. §. emāsor. j. de re mili. Jn fo exēplo ꝓsideratur tps qualitate vilz an sit dies vel nox. Circa pmū formo tibi. q. scholares debēt tractari hic vt ciuel mō qdā scholaris q stetit certo tpe quo nō est reuersus ad studiū: q̄rit an dsinat eē scholaris: ita q possit vt forēsis offēdi. vī q sic. nā eo ipo q pdidit cōsuetudinē reuertēdi vī pdē bnficiū scholar. vt. l. nālē. §. pauonū. r. §. se. §. d acq. re. do. r insti. de re. diui. §. pauonū r. §. se. Bī q̄n scholaris recedit r alid exercitiū assumit: qr incipit ire vt assessor r incipit eē aduocat: r tūc desinit eē scholaris vt. l. legatis fuis §. si ex officio. §. de le. iij. Sz q̄n istud nō appet dico q ex q̄titate tpis apparebit vtz desierit eē scholaris vel nō q̄titas autem temporis videtur q relinquatur arbitrio iudicis vt. d. l. iij. §. emāsor. j. de re mili. Tn dico vobis q bēmus hoc limitatuz q p qnquēniū nō reuertēdo qs desinit eē in matricula vt. C. de pmicerio. l. ij. circa mediū r de domesti. r ptec. l. iij. li. xij. Venio ad secūdum. s. q̄l tatē tpis: q̄ro vtz sero vel mane dicat dies vel nox. ista q̄stio fuit multū antiqua r dicūt isti antiqui q in dubio assumat mitior via vt intelligat in dubio q sit dies. vnde l. dicit qñ sol est sup terraz dies est: r qñ nō: tūc nox ē vt l. hec verba. j. de vbo. sig. mō sero pōt eē qñ sol ē adhuc sup terrā: sz est in actu recedēdi de ꝓrio: r tūc est dies qr sol est sup terrā. qñq; sol recessit: r nō est sup terrā: tn qr de ppiquo recessit adhuc remanet aliquod lumē ppē claritatē celi: tūc nox est: qr nō est sol super terraz. r eodē mō dico de mane. mane potest intelligi qñ nō est sol sup terram: sed de proximo venit: qr celum iā albescit: tunc nox est vt. l. ticius. §. j. §. de li. r post. sed sol cū de proximo incipit esse super terram tūc dies est: iō consulo q tu qui eris assessor facias q declarer in accusatione vel q testes declarent: cū dñt de sero post occasū vel ante occasū r idē de mane ante solis ortū vel post solis ortuz facit ad hoc. l. j. C. de custo. reo. sz si nihil eēt declaratū tūc in dubio intelligeremus in benigniorez partē vt. l. si pses r. l. interpretatione. j. e. ti.

Qualitate. Nota q punitur grauius quod fit manifeste q̄ illud quod fit secrete Contra. C. de sum. trini. l. nemo clericus. dic vt ibi per Li. Jtem dicitur hic in tex. acrassaturis. quid est hoc dictum: glo. exponit vno modo: sed fateor q potest accipi illo modo vt dicit glo. sed hic accipitur aliter acrassaturus. i. aggressuris. nā alit fit rixa sine aggressura alr cū aggressura vt dixi. §. e. l. respiciēdū. §. declinquūt

de iſtis qualitatib⁹ an ſit iniuria atrox vel nō dicā. ſ. d' in iur'. l. item apud labeonez. §. atrocem.

Quantitas. No. q̄ſtitaſ diſcernit abigeū a fur & ſic in multis locis ſtatutuz ipo/nit penā furi ſm q̄ſtitatē furti & ió tūc iudex dz exprime re q̄ſtitatē furti in ꝓceſſu alis nō poſſz punire niſi pēa mi tiozi vt. l. ſi preſes. & l. interpretatione. ſ. eodem.

Euentus. Tex. ibi facta ſubaudi puniaſ vt a ſa/pienti. Fm glo. bēs q̄ punitur factum a demētiſſimo. Cōtra. ſ. ad. l. pōpei. de pari. l. pe. in fi. et l. inſans. ſ. de ſica. So. intellige ꝟ demētē. i. temerariuz & ſubiectū hoiez nō tñ hñtem alienationē mētis. Scdo op. de eo qđ dicit ipemet tex. q̄ euētus nō debet cōſide/rari vt. l. j. §. j. ſ. de ſic. So. Fm vba. l. nō conſideraſ euen tus in. l. coz. de ſica. qz ſufficit animus deductus ad actū tñ iudex de equitate ſua p. §. pena grauioz. poterit penā augere vl minuere ꝯſiderato euētu: ita itelligit Ja. d' are. hūc tex. Itē op. dz ꝟ q̄ caſus foztuit⁹ pūit. ꝯtra foztuit⁹ caſus eſt cui reſiſti nō pōt vt. l. cōtract'. ff. de re. iur'. ergo videt q̄ qs ex eo nō debeat puniri: qz ſi hoc eſſz puniret ſine culpa ꝯtra. l. alio' eſt fraus. ff. de re. iur'. So. intellige ꝟ caſū p̄cedēte aliqua dpa vt. l. reſpiciēdū. §. delinquunt & ibi dixi vobis. ſ. eo.

Nonnunq̄z. De hoc habet⁹ in. §. pena grauioz. No. q̄ ꝓpter multitudi/nē dlinquētiū pena exercebaſ: qñq̄z totū ecōtra q̄ ꝓpter multitudinē delinquētiū pena minuiſ: qđ. n. ſi oēs hui⁹ ciuitaſ vel ſaltz maioz ps hoiuz delinquūt minuet ne pe na: dicit glo. detrahēdū eſt ſeueritati. vbi ſtrages multoz hoiuz iacet vt. l. q cedē. ſ. da ſica. Iſta glo. vī. ꝯdicere textui: qz in tex. multitudo eſt cā augēdi penā: ſed in gl. eſt cā minuēdi. Rñ. qñq̄z delictū ē ꝯmiſſū a multz & hoc ꝯſtat: & tūc ꝓpter multitudinē pena minuet vt in glo. Qñq̄z delicta nō ſūt ꝯmiſſa a multis: ſz ē dubiū ne com mittāſ ꝓpter multas pſonas aptas ad hoc: tūc exarceba tur pena: ita logtur tex. Iſta glo. inducit p doc. ad. q. d' vniuerſitate delinquēte vt mitius puniaſ. iſta q̄ſtio ē mul tū ſubtilis ſubaudi iudicio meo. nā ꝑmo eſt videduz an vniuerſitas poſſit dliquere. Scdo eſt videndum an poſ ſit puniri. Et q̄ poſſit dlinquē vī tex. ī. l. metū. §. aīaduer tēduz. cū ſua gl. ſ. qđ me. cā. & no. in. l. ſicut. §. j. ſ. quod cuiuſq̄z vniuer. no. & j. de re. iur'. l. alio'. §. refert. & ibi gl. In ꝯtrariū vī tex. ī. l. ſz ſi ex dolo. §. j. ſ. de dolo. Pre terea vniuerſitas eſt nomē iuris & nō hz aīam nec habet intellectū. ergo nō poteſt delinquere: vt. l. j. §. j. ſ. ſi qua. pau. fe. di. & l. infans. ſ. de ſica. & hoc videt tenere. Inn. extra de ſen. exc. grauē. Alij dicūt q̄ vniuerſitaſ poteſt d' linquere omittēdo: vt. l. iubem⁹ nullā nauē. C. de ſac. ſan. eccl. nō aūt ꝯmittēdo p rōnes p̄dictas. Hoz opi. refert Li. C. vñ vi. l. ſiqs in tāta. in vlt. q. circa pſonas. hoc nō placz: qz video vniuerſitatē dlinquere ꝯmittēdo vt ī auē. itez nulla cōitas. C. de epiſ. & cle. & x coll'. de pace tenen/da. c. j. & de ſta. ꝯtra lib. ec. §. itez nulla cōitaſ. Quid di cemus: breuit ad intellectū huius. q. debemus videre. ꝑ an vniuerſitas ſit aliud q̄ hoies vniuerſitatis. quidā di/cūt q̄ nō vt no. ī. d. l. ſic. §. j. ſ. qđ cuiuſq̄z vni. no. & l. j in fi. ſ. de colle. illi. & hoc tenēt omnes phi & canoniſte q tenēt q̄ totum nō differt realit a ſuis partibus. vītas eſt q̄ ſiquidem loquamur realiter vere & pprie ipi dicūt verū. nam nil aliud eſt vniuerſitas ſcholarium q̄ ſcho lares: ſed ſm fictionem iuris ipſi nō dicūt verum. nā vni uerſitas repñtat vnaz perſonā que eſt aliud a ſcholarib⁹ ſeu ab hominibus vniuerſitaſ vt. l. mozuo. ſ. de fideiuſ. quod apparet qz recedentibus omnibus iſtis ſcholari/bus & alijs redeūtibus eadez tamē vniuerſitas eſt. Itē mozuis oībus de pplo & alijs ſubrogaſ idē eſt ppli vt l. ꝓponebaſ. ſ. de iudi. & ſic aliud eſt vniuerſitaſ q̄ pſo/ne que faciūt vniuerſitatez ſm iuriſ fictionez: quia eſt que dam perſona repreſētata: vt. d. l. mozuo. hoc etiā premiſ ſo. ſi queris an vniuerſitas poſſit delinquere. Rñ. ꝑpe nō poteſt delinquere quia ꝓprie nō eſt perſona vt dictuz eſt. tamē hoc eſt fictuz poſito ꝓo vo ſicut ponimus nos iuriſte. Si queraſ an vniuerſitas deliquat dico q̄ pec catū omiſſionis poteſt ꝯmittere vniuerſitas. naz ipa vni uerſitaſ tenetur aliquid facere quod ſi omittitur vniuerſi tas omittit ſz hoc cōtingeret negligētia regentium ciuita/tem: tamē ipſa dicit negligere vt. l. iubemus nullam na/uem. C. de ſa. ſanc. eccl. ꝯiuncta. l. ſi ꝓcurato'. §. tutoreſ. ſ mā. in fi. §. Jn delicto vo cōmiſſo ſeu quod ꝯmittitur fa/ciendo debes aduertere. nam quedam ſunt que tm fieri poſſunt per ipam vniuerſitatez vt facere ſtatuta dare iuriſ ditionē ponere collectas & ſi. iſto caſu vniuerſitaſ poteſt delinquere vt. d. auc. item nulla cōitas. & de ſā. ſac. eccl. auc. caſſa. & de ſta. ꝯtra lib. eccl. in pn. & §. itē nulla cōitaſ nec enī pōt dici q̄ aliqs priuatus hoc faciat: ſed hoc fac ipa vniuerſitas in qua eſt iſtud ius. vt. l. oēs ppli. ſ. d' iu ſti. & iure. & l. ſi. C. de iuriſ. om. iudi. Quedā ſūt q̄ nō re ſpiciūt iſta iura reſidētia apud vniuerſitatē vt ꝓmitter ho micidiū vel facere violētiā & ſi. & tūc vniuerſitas nō poteſt hoc facere ꝓprie qm iſta requirunt pſonā vam vt. d. l. ſz & ſi ex dolo. §. j. ſ. de dolo. Sz dī ꝯmitti impoſe p ali/os regētes ciuitatē ſeu alios qbus ciuitas cōmiſit vigoze ſtatuti vt. l. j. in fi. cū. l. ſe. ſ. de acq. poſ. & de lib. vniuer. l. j. & ita intelligo. l. metū. §. aīaduertēdum cū ſua glo. ſ. qđ me. cau. & l. aliud. §. refert cū ſua glo. ff. de reg. iur'. Hoc premiſſo q̄ro an vniuerſitas poſſit puniri. doc. dicūt q̄ ſic. ſz alterabit pena p hāc glo. ita Li. dicit in pal. l. ſiqs in tanta. ſz do. Inn. tenz q̄ vniuerſitas nō pōt puniri cri minaliꝝ ſz pōt ꝙueniri ciuiliter. ita dicit in. c. dilectus. el. ij. ex de ſimo. & d. c. grauē. de ſen. ex. Vbi videt q̄ dicat ꝯtra caſuz. x. coll'. d' pace tenēda & iura. fir. §. j. vbi dī q̄ ſi ciuitaſ vel caſtrū deliquerit rūpendo pacē punitur. quid ergo dicemus: aduerte rōnes que mouebāt Inn. erant iſte ſi vniuerſitas puniret criminaliter. ergo puuirētur pu/pilli & infātes qui nō conſenſerūt qđ eēt iniquū. Pre/terea cū mozuis oībus hoibus & alijs ſubrogatis eadē ſit vniuerſitas ergo illi qui poſtea naſcerētur punirentur qđ eſſet abſurdū. Vbi videt ſic dicēdum q̄ pro delicto nō eſt dubiū q̄ pōt vniuerſitas conueniri ciuiliter in eo qđ ad eā pueīt vt. d. l. metū. §. aīaduertēdū. ſ. qđ me. ea. & l. ſz ſi ex dolo. §. j. ſ. de dolo. d' eo vo qđ nō pueniꝝ an poſſit ciuiliter vel criminaliter cōueniri puto idem iuris eſſe in quo dico ſic. Quedā ſūt delicta ꝓpter que filiuſ pūitur ꝓpter pzem vt in crie. l. iul. maieſ. & in crie hereſis vt. C. ad. l. iul. maieſ. l. q̄ſq̄. & ex de hereti. c. ſtatutū. li. vi. & de pe. c. felicis. li. vi. tūc iſto caſu pōt vniuerſitas cria liter puniri vt fuit factū de carthagine q̄ paſſa eſt aratrū vt ſ. q. mo. vſufr. amit. l. ſi vſufruct'. Et ego vidi ſniaz diſ finitiuā Jmpatoriſ hērici quā dedit ꝫ ciuitatē brixie q̄ fu it ſibi rebellis in q̄ dicebat illā ciuitatē eē ſubijciēdā ara/tro: quā penā ex mia relaxauit q̄ ſnia diffinitia ē lex. vt. l ij. ſ. de legi. & in iſtis ceſſāt rōeſ. Jn. vbi pñt pūiri puuli pp maiozes & deſcēdētes pp ciuitates ſuaſ & ita fec papa Boniſ. qa pp dlicta quoꝝdā tēplarioꝝ totū collegiū tē plarioꝝ fuit dſtructū: qz erāt hētici. Quedā ſūt dlicta in gb⁹ filiꝰ nō puniť pp pzez & hoc in caſib⁹ in gbuſ dixi vni uerſitatē dliquē vniuerſitas ipa pūiet. tñ in mō pūiendi ē dña: qz ſiqdē pēa cadit ita ī vniuerſitatē: ita q̄ nō ī ſin glos de vniuerſitate: vt ſi dz publicari aliq̄ res vniuerſita tis ipa vniuerſitaſ puniet vt. d. l. iubem⁹ nullā nauē. C. d' ſa. ſāc. ec. ſz ſi eēt taľ pēa q̄ eque cadēt in vniuerſitatē & in ſingulos vt eſt pena pecūiaria: & tūc ſiqdez eſt collegium

vt collegiū ꝓzū qui ſūt numero. x. vel ſiliuz nō puniẽtur oēſ de collegio: ſz tm̃ illi qui ꝓſeſerunt. cāus ē in. l. j. circa ꝑn. s̃. de ma. cōue. in eo q̄ dicit qui pñtes fuerūt ꝛc̃. Sz ſi eſſet collegiū magnū ⁊ diffuſū vt eſt ppls ſeu aliqua cō munitas: tūc q̄ diſcernere ꝓſentiẽtes a nō ꝓſẽtiẽtib⁹ eſſet difficile tota ciuitas ⁊ tota vniuerſitas puniet vt. d. auct itẽ nulla cōitas ⁊ de pa. iura. fir. §. j. Si vo eẽt delictū quod nō cadit in vniuerſitatẽ ꝑprie vt homicidia ⁊ rapine. ⁊ ſi tūc dico vniuerſitatez puniri more priuatoꝝ: ſi pena pōt in vniuerſitatẽ cadẽ vt. d. l. metū. §. aĩaduertẽduz Sed ſi nō poſſet cadere talis pena vt eſt pena decapitatiōis. nā vniuerſitas nō poteſt decapitari: q̄ nō habz caput verū ſed fictū tūc alla pena alterabit in aliaz. ar. hui⁹ glo. ⁊. l. quid ergo. §. pēa grauioꝝ ⁊. l. hos accuſare. §. oĩbus in fi. s̃. de accu. dices tu q̄re nō amputat illd̄ caput fictuz. hoc ē diſſoluat collegiū ſeu vniuerſitas illa. Rñ. q̄ ſeq̄ret illud iucōueniēs qd̄ dicebat Jnn. q̄ puniret̄ nō cꝑabiles: dices tu certe ⁊ in pena pecuniaria illud cō tingit incōueniēs q̄ collecta ꝑponet illis qui non deliq̄runt certe ⁊ in vitate ego cōcederē iſtud: q̄ lz ſupioꝝ totā vniuerſitatẽ ꝓdēnet vt dixi tm̃ illi q̄ nō deliquerūt nō debent ꝓtribuere in ſolutiōe collecte de iure. ar. d. l. j. circa ꝑn. s̃. de ma. cōue. ⁊ hoc vidi in quadā ſnīa diffinitiua ĩperatoꝛis hērici. Alteri⁹ q̄ro omnes hōies de iſta vniuerſitate iuerūt ad occidēdū quēdaz vtz dicatur vniuerſitas occidiſſe. gl. i. l. ſicut. §. j. s̃. qd̄ cuiuſq̄. vniuer. no. mouet hāc. q. ⁊ nō determinat. ſz vitas eſt iſta q̄ tūc videt facere vniuerſitas qñ d̄liberato ꝑpoſito ⁊ cōſilio �somo facit alis nō dicit facere vniuerſitas: ſz dicūt facere ſinguli: caſus ē iudicio meo in. l. ſemp. §. ij. s̃. qd̄ vi aut clā: ⁊ hoc videt tenere glo. in. l. aliud. §. refert. j. de re. iurl. iſto ergo caſu nō poſſet fieri ingſitio ꝓtra vniuerſitatẽ ſz ꝓtra illos hoies ſin gulares q̄ hoc fecerūt. pl⁹ dico q̄ ſi leuato vexillo ⁊ pulſata cāpana iuerūt ad hoc faciẽduz q̄ nō dicatur delinq̄re vniuerſitas: ſi deliberatio nō precefferit: vt. d. ll. ⁊ iſto caſu illi q̄ eleuauerūt vexillū ⁊ cāpanā pulſauerūt magiſ dicūtur incitatores pſonaꝝ q̄z vniuerſitas dicat hoc facẽ de hoc loqtur. C. de ſeditī. p totū ti. ⁊ iſto mō q̄ p̄cedat deliberatio intelligo glo. l. metū. §. aĩaduertẽdū. s̃. quod me. cā. puto tm̃ q̄ poſſet ſeq ratihabitio qd̄ ſufficeret ad puniẽdū vniuerſitatẽ: vt ſi per vim expulerit me de caſtro ⁊ vniuerſitas illud ſibi retinet: vt. d. l. ſz ſi ex dolo. §. j. s̃. de dolo. ⁊. l. j. §. deieciſſe. s̃. d̄ vi ⁊ vi ar. qd̄ ēt tz Jn. i. d. c. graue. Quero an ex delicto officialis teneat vniuerſitas: videt. q̄ nō: q̄ vniuerſitas nō videt mādaſſe officiali q̄ deliquat vt. l. ſi ꝓcurator. s̃. de cōdi. inde nō ob. l. iubemus nullā nauē. q̄ ibi officialis negligit nō faciẽdo aliqd: ⁊ iō videt q̄ ex facto officialis nō teneat niſi ſecuta ratihabitiōe vel mādato p̄cedẽte. de hoc tm̃ Li. diſtinguit latius in p̄al. l. iubemus nullā nauē. Quero ſi eſt punita vniuerſitas an poſſint puniri aliq hoies ſingula res videt q̄ nō: q̄ fm hoc de delicto eiuſdē hois bis q̄reret. dico ſic q̄dā ſūt delicta que dicūtur fieri p vniuerſitatẽ vt dixi ⁊ in illis ſola vniuerſitas poteſt puniri tanq̄ faciēs. alij ſingulares poterūt puniri tanq̄ inſtigatores ⁊ fieri faciētes. vt. l. j. §. incidit. s̃. ad turpil. ⁊. l. h verba. s̃ de adul. cū ſi. ſz in delictis q̄ nō fiūt ꝓprie per vniuerſitatẽ erit totū ecōtra: q̄ faciētes puniẽtur de delicto. vniuerſitas vo pūiet tanq̄ fieri faciēs vel tanq̄ ratū hñs ſuo nomine vt ex p̄dictis apparet ⁊ ex hoc hēs practicā. Ultimo q̄ro ꝺdēnata vniuerſitate vtz ponet collecta p ſolidū ⁊ libꝛā vl̄ p capita dixi in. l. iiij. §. ſi actoꝝ. s̃. d̄ re iudi.

Vidam ſūt ſerui. Op. ⁊ videt q̄ dānatis in metallū poſſit reliqui vt. l. ſi in metallū. s̃. de bis q̄ ꝓ nō ſcrip. ha. ⁊. l legatū. s̃. de capi. di. So. qd̄ h dicit fallit in cā alimētoꝝ vt ibi ⁊ h facit ad. q. an fratres minoꝛes vel alij q̄ nō pñt ꝓpriū habere ſalti poſſint petere ex cā alimētoꝝ qd̄ dixi plene in. l. Fuos. s̃. de ali. ⁊ ci. lega. Scd̄o op. dī h de portati retinēt ea q̄ ſūt iurl gētiū. ſz nō ea q̄ ſūt iurl ciuilis ſz h: q̄ ex ꝯctu iurl gētiū actio q̄ ē iuris ciuilis ⁊ obligatio ciuilis q̄ ē de iure ciuili: vt iſti. de obli. in ꝑn. ergo iſti nū q̄ poterūt petere aliqd. Rñ. in iſtis in q̄bus obligatio reſuat de iure gētiū ꝓcedit eis habere actionē vt. l. ſi mā dauero. §. is cui⁹. s̃. mā. ⁊ de re iudi. l. ſi victū cū ſua glo. iō illud qd̄ glo. dicit q̄ pñt vēdere ⁊ emere nō eſt ſine effectu: q̄ habebūt actionē licet ſint iuris ciuilis. Item opp. q̄ nemo fiat ꝙ⁹ ex ſupplicio vt in auc̃. ſz hodie. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. dixi plene in. l. ſi victuz. Rñ. q̄ iſte. ll. in hoc hodie cognūtur q̄ nullus dānatus q̄ dbz ſupuiuere efficit hodie ꝙ⁹: ſecus ſi nō debet ſupuiuere vt. j. e. l. q vltimo. ⁊ ibi dicā. Ultimo iſta. l. facit qd per dāt exbāniti vtz exbāniti eqparētur deportatis vel in metallū dānatis nō examino h: ſed examinaui in. q. quam feci de hoc.

Ogitationis De hoc dic ꝑ doc. in l. ſiqs nō dicā rapere. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ ꝑ Di. in. c. peccatuz. ex̄ d̄ re. iurl li. vi. ⁊ tangā in. l. j. s̃. de extra. crimi.

J nō defēdātur No. q̄ iudex pōt iḡrē ex ſuo officio defēſiōes rei nemie defēdente vt h ⁊ in. l j. in fi. s̃. ti. j. ⁊ ibi dixi: ⁊ ſic facit q̄ iudex ĩ cā criali poſſit inducē teſtes a pte nō ꝓductos: ⁊ ita ꝑ hanc. l. determinaui in. q. quā diſputaui piſis.

A metalluz Facit ad. q. q̄ doctō vel aduocatus antiquus poſſit fuire p ſubſtitutuz. de quo dixi vobis in. l. nemo ē q̄ neſciat. s̃. de duo reis. ⁊. l. ꝓtinu⁹. §. cū qs. s̃. de vb. ob. doc. tāgūt in. l. j. §. ne autez. C. de cadu. tollen. Bartolus.

Jne prefinito Hec. l. eſt no. ⁊ ſingularis et forte non reperi ſibi ꝓcordantiaz. Op. C. e. l. fu⁹. Rñ. qñq̄ qs dānatur in metallum ſimpliciter: tunc intelligit ꝑpetuo vt ibi. Qñq̄ dānatur ad tēpus. ſed tempus nō exprimit: ⁊ tunc intelligitur de decēnio caſus eſt h nō qñ q̄ dānatur ad beneplacitū iudicis: tunc dic vt dixi in. l. cēteſimi. s̃. de vbo. ob. ⁊ per doc. in. l. ſi. C. d̄ ꝓtra. emp.

Ozum No. qñ aliqs ē expulſus d̄ ciuitate ꝑ ꝓditionē vbicūq̄ arma ei⁹ ſūt depicta in ſui honorē debēt deſtrui.

J diutino Op. ⁊ vī q̄ ꝑ diuturnitatez tpis pēa aggraueť: vt. l aut facta. §. tps. s̃. e. ti. va. ſo. ē iſta q̄ tāgit ĩ p̄n. glo. q̄dā ſūt delicta momētanea q̄ reiterationez nō recipiunt ⁊ tūc ſiqs tale d̄lictū ꝓmiſit ātiquo tpe ⁊ nūc de eo puniť pēa dz aliqualr ſubleuari: ⁊ ita logť h qd̄ itelligo ſi tē poze rcēti maleficij ꝓmiſſi de h nō fuit cognitū: ſec⁹ ſi ĩ rcēti tpe fuit cognitū ſz ꝑ ei⁹ abñtiaz ⁊ ꝓtumaciā pēa fuerit dilata vt. l. ij. C. de req. reis. Quedā ſūt maleficia q̄ lz ſint momētanea: tm̃ ſūt reiterabilia vt ĩ adulterio. ſi aliqs tenuiſſz aliquā vxorē ſuā in adulterio lōgo tpe debēt ꝑ h acri⁹ puniri: vt. l. mariti. §. ſex menſiū. ⁊ qd̄ ibi no. s̃. de adul. fac. j. e. l. capitaliū. §. ſolēt. ⁊. §. famoſos. Quedam ſūt delicta q̄ nō ſūt momētanea. ſz hñt actū ſucceſſiuū. vt qñ aliqs eſt fugitiuus vl̄ emāſoꝝ: tūc pena debet augeri nō diminui vt. l. aut facta. §. tps. s̃. eo. ti.

Jiui frā tres. Tene mēti hāc. l. ⁊ nūq̄ obliuiſcariſ. No. q̄ poſt ſnīam diffinitiuā ſi appet d̄ inocētia rei p̄t abſolui ex gra ſpāli vt h ⁊ dixi i. l. j. §. fi. s̃. d̄ qōi. quod tene menti.

Secūdo nō casū in quo sniā rescindit̄ ptextu istrumē torū de nouo repertorū. Cōtra hoc opp. de. l. impatores ff. de re iudi. So. nō rescindit̄ de iure cōi: sz ex pncipis beneficio sic. Ex hac. l. credo q̄ post cōclusionē cause z post testiū publicationē admittit̄ ꝓbatio per instrumēta in causis criminalibus sicut dixi de testibus recipiendis in cā criminali q̄ possūt recipi post cause cōclusionem z testium publicationem in causis criminalibus vt dixi in. l. j. in fi. ff. de questi.

Capitaliuz. **Solent.** Tex. ibi accōmodare. i. acclamare vt turbēt pplares dum falso clamāt foras vel ad arma.

Nonnūquam. Oppo. C. de seditio. l. j. dicit glo. illa. l. debet intelligi fm istā. tu dic q̄nq̄z isti faciūt tumultū p lasciuiā z tūc dz ꝓcedi eo ordine q ponit̄ h. q̄nq̄z faciunt rumorem ex ꝓposito acclamando fortiter q̄ moriantur illi qui regunt z tunc habet locum titulus de seditiosis.

Serui cesi. Nō q̄ sicut homines nobiles ex cōsuetudine nō suspēdūtur nec patiuntur istas viles penas. Idem de alijs popularibus z diuitib⁹ z honestioribus.

Ad statuas Nō. tex. ibi cū eni leges omnib⁹ hominibus ꝛc̄. No. q̄ leges omnibus pbēt securitatem. vnde securitas nō potest postulari nisi appareat cā. nō eni presumitur quis velle offēdere aliquē nisi causa appareat.

Trassatores. Op. j. e. l. §. famosos. Rñ. hic logrur de aggressoribus tm̄ q maleficiū nō perfecerūt. sed in contra. loquitur de his qui maleficium perfecerūt.

Qui ob inimicitias. Nām huius. §. hēs plene. C. d̄ accu. l. qui data opera. per Ci. dicā in. l. qui edes. ff. de incen. rui. nau.

Jn exu libus. De hoc vidistis. ff. eo. titu. l. relegati. Bar.

Famosos §. noster intelligit̄ duobus modis vno modo intelligit̄ vt latro dicat̄ fur q̄ clam furat̄ alio mō itelligit̄ de latronibus hoc est d̄ robatoribus stratarū q̄ hoc faciūt publice. Sc̄z ꝓmaz lec. op. de. l. fi. ff. de fur. z in auc̄. vt nulli iudi. §. peli. vbi pro furto quis nō moriat̄. So. aut est fur famosus z suspēdit̄ vt h. aut nō est famosus: z tūc nō suspēdit̄ sed alit̄ punit̄ vt in ꝓtrario. ita dicit glo. h̄ z in auc̄. sz nouo iure. C. de ser. fug. z in cor. vñ sumit̄. Jtē op. q̄ pro furto q̄nq̄z solidoz quis indistincte suspēditur: vt in auc̄. d̄ pa. tenē. §. siquis q̄nq̄z solido. x. col. So. cōcedo q̄ per illā ꝓstitutionē sic punit̄ z per hoc est recessū a. ll. antiqs. dicūt tm̄ q̄daz q̄ per aliā ꝓstitutionē que ē i. x. coll. de pa. iu. fir. §. iuria vbi dicitur iniuria z furtū legitime punit̄ videtur reduci ad istas. ll. ātiquas. sz glo. ibi finaliter ꝓtrariū tenet at. tm̄ q̄cq̄d hodie sit in qualibet ciuitate Jtalie sūt statuta de hoc. sed de iure cōi tenerem illā glo. Sc̄do opp. put secūdo mō legit̄ z videt̄ q̄ debeat puniri. l. iul. d̄ vi publi. z. l. iiij. in pn̄. ff. ad. l. iul. de vi publi. So. ibi quā do semel tm̄ fecit secus si eēt famosus latro tūc pena q̄ mētaretur ꝓpter illaz qualitatez vt hic. Quō quis dicat̄ famosus latro vel fur: dicūt quidā illi qui hoc sepius fecerunt: ita dicit glo in auc̄. sz nouo iure. C. de ser. fug. q̄d puto verum si contra eos de hoc fama publica laborabat vt colligit̄ ex hac līa dū dic̄ famosos. z itellige h̄ d̄ his q̄ pfecerūt d̄lictū al'sec̄. vt. ff. e. l. §. crassatores. Ultimo glo. dicit q̄ per lombardiā aliter punitur furtum. quod dic vt in glo. z plenius in dicta glo. de pa. iura fir. §. iniuria.

Baiores. Op. ꝓtra. §. nostrum de. l. pbyteri. C. de epis. z de. dic vt dixi. ff. e. l. quedam delicta. Bartolus.

Ji ultimo Jbi statim ꝛc̄. Nota q̄ ad mortez dānati statim efficiuntur serui pene vt hic z vidistis supra eodez titulo. l. quod ad statū. sic ista sentētia trahit secuz executionē vt no. in. l. siquis exheredatus. §. irrituz. d̄ in iusto rup. testa. z hac glo. z ideo istoruz dānatorum ad mortez nō valet testamētū quod intelligē in dānat⁹ ab eo qui habuit iurisditiōem: vt. l. ij. §. fi. ff. eo. z puto hoc idē esse etiā si euaserint: vt si essent abrepti de manibus famulie post sētētiā latam in pntes nō dico: ita de bannitis vt dixi in questiōe quaz disputaui de exbānitis. Ulterius nō q̄ licet isti sint serui pene: tamen possūt examinari ad aliquale indiciū contra alios vt hic in fi. dixi in. l. marit⁹. ff. ti. j. Oppono in auc̄. de nup. §. quod aūt posita. C. de dona. inter vi. z vxo. auc̄. sed hodie. Rñ. illud quod hac. l. dicitur hodie corrigitur in ingenuo: secus in liberto: sz illud q̄d hic dicitur q̄ corrigit̄ est verum in dānato in metallū: sz ī dānato ad mortē nō corrigitur ista. l. sed remanet firma vt no. in dicta auc̄. sed hodie. facit. l. eius qui z q̄d ibi no. p glo. z Bi. ff. de testa. Ulterius. l. ista inducit̄ per glo. nostraz cōtra canonistas q̄ dicunt q̄ snia excōicationis secum trahit executionē: z iō ab ea nō potest appellari vt extra de appel. c. pastoralis quod videt̄ ꝓtra hāc. l. cōiuncta. l. siquis exheredatus. § hi qui. ff. de iniusto rup. testa. z q̄d no. per glo. C. si a nō cōpe. iudi. l. si. Sz qcqd. glo. dicat dico q̄ sētentia excōicatiōis ē alterius nature q̄z ista q̄ illa ē medicinalis nō mōtalis vt ī. c. j. extra d̄ sē. ex. li. vi. z iō circa illā tene opi. canonista. vt no. in. d. c. pastoralis. z in spe. de appel. §. in quibus vsi. xvij. z. v. se. Ultimo q̄ro circa hāc. l. vtr̄ sentētia corporalis possit mādari executioni. j. x. dies q̄ dantur ad appellandū. videt̄ q̄ nō. j. nil. no. ap. pen. l. j. circa pn̄. z ibi no. in glo. Jn ꝓtrariū videt̄ hic tex. qui dicit statim z glo. dicit hoc super verbo perdunt z p hoc videt̄ expressū in. l. addictos. C. de epis. audi. per quas ll. hoc tenet Guil. de cu. non ob. l. j. ff. nil no. appel. pen. quia ibi loquitur in ciuilibus. Ratio diuersitatis est fm eum quia in criminalibus potest quilibet appellare pro eo. vt. l. nō tantum. ff. de appel. quod in ciuilibus non est in quibus nō potest appellar̄ nisi tantum ille cuius interest vt. l. a sententia. ff. de appel. spe. videtur tenere contrarium in ti. de senten. §. videnduz. ver. porro. Breuiter debet̄ scire q̄ quedaz ē executio que fit a iure vt q̄ efficiatur seruus vel infamis z similia. z tunc talis executio fit statim lata sententia vt hic. z. l. quo ad statum. ff. eo. z. l. furti in pin. ff. de his qui no. infa. Quedaz est executio que debet fieri ab homine z ista vt puto debet differri post. x. dies vt dicta. l. j. z quod ibi no. j. nil. no. ap. pen. Non ob. l. addictos: quia ibi fiebat executio ante et malefaciebat iudex qui hoc faciebat. vel forte renunciauerat appellationi: ideo permittitur alij appellare: z hoc videtur sentire glo. q̄ soluz executio iurisfiat. j. decē dies z hoc putarem verius de iure. sz de cōsuetudine fuat cōtrariū: q̄ illi decem dies nō expectantur.

J preses Nota q̄ sententia refertur ad libellum. Sc̄do no. q̄ in dubio vī itētata mitior. l. vt h. Op. d̄ h̄ si pses ita interlocut⁹ ꝛc̄. ꝓtra ex interlocutoria qs nō in fama: vt. l. vbuz. z. l. interlocutio de his q̄ no. infa. So. q̄ hic dicitur interlocutus est intelle. s. diffinitiue ad hoc facit. C. de senten. l. post sniam. Cōtra hoc extra glo. opp. pmo prout loquit̄ in inf̄dicto: ista snia nō potest dici diffinitiua: quia cōtinet incertū. nō. n. dicit circa quam

tem vis sit cõmissa. z ideo nõ declarat quid veniat in re
stitutiõe ergo sẽtentia nulla: vt. C. de sen. qne sine cer. q̃
per to. So. debes intellgere q hic dicitur vim feci sti. s.
tibi obiectã in libello z sic per relationẽ ad libellũ: vt. l.
ait pretor. §. j. s̃. de re. iudi. z q̃ ibi plene dixi. Item
oppo. ad idez prout hec sẽtentia refert ad accusationem
criminalẽ. nã vis quedã est licita quedaz illicita vt proba
tur in. l. creditores. C. de pig. ergo si iudex ꝓnunciat viz
feci sti nõ sequit ergo est puniẽdus. vt. l. j. §. j. s̃. ad turpil.
z ibi dixi. Rñ. eodẽ modo q hic dicit vim feci sti. s. obie
ctam in libello: ita q ad illaz se retulit vel expresse vel ex
presũptiõe istius. l. Vltimo oppo. z videt q ista. l. in
fi. sui maledicat. vbi dicit vtriusq;. l. crimia obiecta sunt
cõtra in. l. senatus. s̃. de accu. vbi dicit q quis nõ potest
accusari diuersis legibus. So. q hic dicit vtriusq;. l. cri
mina sunt obiecta. i. crimẽ qd̃ potest vtraq;. l. puniri fm
diuersas circũstantias: vt si fuisti accusatus per aliquẽ de
iecisti inferendo sibi violẽtiã nec dixisti cũ armis vel sine
armis z sic põt vtraq;. l. ꝓhẽdi fz diuersas qualitates: tẽ
intelliget mitior ita logtur hic. Ex quo nõ q in crimi
nalibus procedit libellus per circũstantias nõ declara
tas z poterit postea in processu declarari: fz si nõ declara
retur mitior intelliget vt hic. Sed si omitteret aliquid
de substãtialibus que requirũtur in libello vt. l. libellor
s̃. de accu. tũc libellus nõ ꝓcederet vt vidistis in. l. libel
lorũ. §. q si libelli. z ex hoc apparet q procedit talis libel
lus accuso te q percussisti me cũ ense etiam si nõ dico in
qua parte corpore: z etiã si nõ exprimo cũ sãguinis effu
sione vel sine. vltimo Hug. dicit per hãc. l. q dãnatus. l.
iul. de vi priuata nõ infamatur: sed maledicit z reprehen
ditur hic in glo. vt plene apparet in glo.

Fratres. Nõ tex. ibi quia tempora zc. Nõ ex hac. l. q pẽa
que imponit ad tempus post tempus videt re
mitti vt hic z. l. imperatores supra de postul. Secũdo
nõ tex. ibi dñ dicit ratio iuris z cõstitutiõis. ex quo nõ q
debemus stare z seruire verbis legis z verbis edicti vt h̃
z. l. j. §. si is qui nauẽ. supra de exerci. z. l. prospexit qui et
a qui. supra z. l. cõstitutum supra de mili. testa. z. l. cõstitu
tionibus infra ad munícip. quod facit ad statuta.

Eruus. Eos. Ad euidentiam scias q delator qui non perficit delationem punitur vt. l. defer
re infra de iure fis.

A metallum. Vidistis. s̃. e. ti. l. qui vltimo.

A dardanarios. Vidistis. s̃. in. l. i annonã s̃. de extraordi. crimi.

Iquis aliquid. Oppo. z sol. vt in glo.

Fautores. De hoc vidistis. s̃. e. l. capitaliũ §. solent.

Qui abortionis. De hoc dic vt. s̃. de si
ca. l. iij. §. ex senatusco.

Testamentum. Dic de hoc vt. l. siquis le
gatum. s̃. de fal.

Instrumenta. Nota contra aduocatos et notarios qui instrumenta eis
producta z exhibita dant alijs.

Miles. Nota q ille qui percutit seipm venit pu
niẽdus sic. j. d̃ re. mili. l. oẽ dictũ. §. q se.

Icero. Nota q grauius punitur quod fit per pecuniã q̃ quod fit sine pe
cunia quod facit cõtra assassinos qui occidunt
aliquẽ per pecuniã de quo dicã in. l. nõ solũ. §. si mãda
to. z. §. peculus. s̃. de iniurii. de materia huius. l. qualiter
puniatur ille q facit aliquẽ aboriri videbit in. l. diuus. s̃
de extraor. criminib us.

Etrodorum. Nota hãc. l. otra eos q receptant exbãnitos de quo videbitis in. l. ij. de recepta.

Anctio legum. Hec est. l. multuz notabilis. glo. itel ligit hãc. l. si multe sũt pene limitate a iure in de
lictis. est etiã in iure quedã cla gñalis que dicit q vbi pe
na nõ repitur limitata ponit arbitrio iudicis vt. l. ij. s̃. d̃
crimi. stel. certe ista cla nõ porrigit ad specificata. Ad
istã lec. oppo. qz fm hũc casũ glo. illa cla generalis non
ponit certã penã. sz arbitrio iudic. tex. h̃ dicit certã penã
irrogat ergo mala est positio casus. glo. Rñt imo est cer
ta: qz illa videt expssa quã iudex declarabit. ar. ad hoc. l.
vnũ ex familia circa ꝓn. s̃. de lega. ij. z. l. asse toto. s̃. d̃ he
te. insti. z. l. illa institutio. s̃. de cõdi. insti. quod nõ. Se
cũdo ad hãc. l. op. qz in fi. h̃ dicit eadẽ. l. sz fm hãc positi
onẽ casus diuerse sũt. ll. que loquũtur generalit vel spãli
huius cõtrarij timore dicit gl. eadẽ. l. s. in genere nõ eadẽ
in specie. Ista lec. licet possit sati sustineri tñ facit ma
gnam violẽtiaz lĩe. z ideo Bi. intellit hãc. l. alio mõ po
nẽdo casũ sic. pone q aliqua. l. vl statutũ plura capla hz
in quibus est iposita certa pena postea in fine est apposi
ta cla generalis. certe illa nõ porrigit ad specificata: ita in
telligit Bi. h anc. l. quod mihi plus placet. Tamẽ ad
hãc lec. op. de. l. j. §. j. s̃. de op. no. nũ. z. l. j. §. dixerit ali
quis. s̃. de publi. So. qñq; pena specialis z pena gene
ralis iponũtur eadẽ. l. seu eadẽ cõstitutione habente plu
ra capla: tũc cla generalis nõ refert ad specificata casus ẽ
h̃. Qñq; ponit in diuersis legibus z cõstitutionibus
pena generalis z specialis. tũc vtraq;. l. locũ habz. ita lo
quũtur ꝛria. plus quidã dicũt. s. q vtraq; pena habz lo
cum quo ad originẽ z quo ad executionẽ. hoc ipsi. pbãt
per. l. iubemus de sac. san. eccl. C. cõiũcta. l. nõ dubium
C. de legi. nã in. l. nõ dubiũ: pena ponit generalis ãnul
latiõis ꝓtract facti cõtra legem. in. l. iubemus ponit spe
cialis pena alienatiõis ꝓtra. l. z tñ vtraq; pena hz locuz
etiã quo ad executionẽ. hoz opi. fert Li. C. d̃ sepul. vio.
l. qui sepulchra. Ista opi. videt cõtra casũ. l. senatus. s̃.
de accu. fm vnã lec. put ibi loquit de homicidio z parici
dio z tamẽ ex vna tm̃ lege dz fieri executio: vt ibi dicitur
z ideo do. Rai. de furti. in quadã sua disputatõe dixit
vnũ bonũ verbum q siquidem pena generalis imponi
tur per. l. z specialis per hominẽ. tũc vtraq; cõcurrũt etiã
quo ad executionẽ: vt. d. l. nõ dubiũ cõiuncta. l. iubem
sed quãdo vtraq; pena venit ponẽda per hominẽ. tunc
quo ad originẽ habẽt locuz nõ quo ad executionez: vt. l
pretor. edixit. §. j. s̃. de iniurii. z. l. senatus. s̃. de accu. cuz
si. Et ideo ex p̃dictis habes recolligere quattuor verba
quando super eodem reperitur pena specialis z pena ge
neralis: tunc siquidẽ pena generalis est incerta z arbitra
ria nõ refertur ad specificata siue in eadem. l. siue in di
uersis vt hic fm lect. glo. Si vo vtraq; pena est certa
tũc aut vtraq; pena est in eadez ꝓstitutiõe z generalis nõ
refertur ad specificata vt hic fm lec. Bi. Aut imponitur
diuersis legibus: z tũc aut vna pena infertur a lege z alia
ab homine z vtraq; hz locum etiaz quo ad executionez
aut vtraq; ab homine. z tũc non hz locum quo ad exe
cutionez: sed quo ad originẽ sic vt ex predictis pz. Que
ro que est ratio diuersitatis vtrũ iste pene imponant in
eadem. l. aut in diuersis legibus vel ꝓstitutionibus. Rñ
deo ratio ponitur hic in fi. ibi nec sane est vsimile dictũ
vnum zc. quod declara qz licet vna. l. habeat plura capi
tula tamen vnũ ius est accusandi ex ominibus capitulis
nec enim

nec enĩz quot capitula habet tot accusatiões seu tot iura accusãdi nascunt. vna enĩ ẽ accãtio. l. coꝛ. de fal. vl' de sic. ls habeat plura capitula ꝛ sic de singul' vt pz. s̃. de publ. iudi. l. j. ꝛ isti. de pub. iudi. ꝓ totũ. ꝛ tõ eadem accusatio seu idẽ ius accusãdi nõ oz hr̃e ita varias ꝛ ita ꝑrias nãs circa idẽ delictũ: ꝛ ita logt̃ hic. Sz qñ ex diuersis legib⁹ ponũt. tũc sũt diuerse accusatiões ꝛ diuersa iura accusãdi tõ pñt se in pl⁹ ꝛ min⁹ hr̃i. Circa hoc q̃ro duo sunt ꝟ statuta. vnũ q̃ testis possit de falso testionio accusari infra mẽsem tm̃. aliud ẽ statutũ q̃ qs possit accusari ꝺ falsitate ĩfra. x. ãnos. Quero vtꝝ ex vigoꝛe ist⁹ statuti generaľ vltimi qs possit de falso testionio accusari post mẽsem ꝛ vr̃ q̃ sic: qꝛ cũ iste sũt diuerse leges iudex põt eligẽ quã vult gnãlẽ vl' spãlẽ vt dc̃m ẽ. ꝑriũ determinaui qꝛ ꝓdicta sũt vera q̃n. l. gnãlis ꝛ spãl' ponũt diuersas accusatiões seu diuersa iura accusandi: sz si hoc nõ faciũt sz circa vnũ ꝛ idẽ ius accusandi disponũt: tunc clausula gnãl' ñ referť ad specificata: qꝛ eẽt iniquũ vt vna ꝛ eadẽ accusatio seu ius accusandi eẽt annale ꝛ ꝑpetuũ ꝛ hoc vult tex. hic. vñ ad hoc debes respicere vtꝝ ille leges diuerse iducãt diuersũ ius accusandi: an circa idẽ ius disponãt. ꝟ ẽ veritas. Vltio q̃ro ꝓ ciuitates italie sũt plura statuta q̃ inducũt duplicatiõz penaꝝ vt puta si qs ꝓcusserit in platea vl' de nocte pene duplicẽť. Itẽ si in festo vl' in die foꝛi pene duplicent. Quero qd si aliquẽ ꝓcussi i platea de nocte die festo an ex q̃libz q̃ltate fiat duplicatio. ꝟ vr̃ casus q̃ nõ. naz vt dixi vobis in. l. denũciasse. §. qd tm̃. s̃. de adul. ista statuta q̃ inducũt duplicatiõz nõ inducũt nouã accusatiõz sz q̃lificant ꝑmã. mõ eadẽ accusatio nõ oz quẽ punire diuerſ estiatiõib⁹ ꝛ diuersis respectib⁹. casus ẽ hic ibi nec sane ꝛc̃. Jn ꝑriñ vr̃ casus. s̃. e. l. aut facta. vbi dicit in quolibz delicto veniũt ꝓsideranda septẽ ergo oẽs iste q̃litates ꝓsiderabũť: qd dicem⁹? dicũt qdã q disputauerũt banc. q. nõ oz duplicari pluries qꝛ sena ť cẽsuit ne qs ob idẽ crimen plurib⁹ legib⁹ fiat re⁹. vt. l. senať. sz certe illa. l. senať. nihil' facit ad ꝓpositũ qꝛ ꝟ non punit diuerſ legib⁹: sed vna in q̃ habeť respect⁹ ad diuersas q̃litates. Dicam⁹ ergo sic. qñqz ꝑ istas q̃litates pene augent nõ tm̃ ꝑ noĩa multiplicatiua vt dupli tripli q̃drupli: tũc oẽs iste q̃litates ꝓsiderãť. vt. d. l. aut facta. Qñqz pene multiplicãť ꝑ ista noĩa multiplicatiua ꝛ tũc lz de iure debeat hr̃i respect⁹ oĩuz. vt. d. l. aut facta. tm̃ nulla põt fieri duplicatio q̃ excedat q̃druplũ. vt isti. de acti. §. oẽs. vñ vsqz ad q̃druplũ poterit multiplicari nõ vltra. Nõ ob. hec. l. q̃ dicit q ead̃. l. nõ oz qs puniri varijs estiatiõib⁹: qꝛ ꝓcedo varijs estiatiõib⁹. s. eodẽ respectu sed diuerſ respectib⁹ ꝛ diuerſ q̃litatib⁹ ꝓcurrentib⁹ bene põt varie puniri nihil ẽ qd repugnet. vt. d. l. aut facta. ꝛ de hoc dixi in. l. fideicõmissa. §. siqs decẽ. s̃. de leg. iij. Itẽ nõ ob. si dicas q tex. isti. de acti. §. oẽs. logt̃ qñ pena ꝑ ista noĩa multiplicatiua ponit: qꝛ ibi logt̃ ciuilit̃. q. nr̃a qñ crialit̃. nã non recoꝛdoꝛ aliq̃. l. istã penã crialit̃ ponĩ vnde illaꝝ legũ. ar. hoc dico rõne idẽtitatis rõnis. vt. l. oẽm. ꝛ. l. tã ex ꝑctib⁹. s̃. de iudi. Preterea cũ statutũ sit q̃dam ciuiũ ꝓuẽtio. vt. l. j. s̃. ꝺ legi. ꝛ pena ꝓuẽtionalis nõ põt excedere q̃druplũ ergo ꝛc̃. vnde statutũ simplicit̃ loquẽs trahit̃ ad ius cõe vt q̃druplũ non excedat. ar. ſ. de mu. ꝛ bo. l. j. §. j. ꝛ. C. de noxa. l. ij. Sed q̃ro iuxta ꝓdicta qd duplicabit̃. Rñ. illud qꝺ erat simplãdũ. vt. s̃. qꝺ me. cã l. si cũ exceptiõe. §. j. ꝛ. §. q̃druplabit̃. ꝛ. §. iulian⁹. Sed q̃ro an in duplo insit simplũ. Rñ. ĩ dubio sic nisi aliud appeat. vt. l. hoc edicto. §. j. s̃. ꝺ publ. vnde in. q. ꝓdicta aliqs deliquit de nocte in platea in die festo ꝛc̃. si ponis q simplũ sit cẽtũ: qꝛ ꝺ nocte erũt ducẽta qꝛ ĩ platea erũt tricẽta: qꝛ in die festo erũt. cccc. ꝛ si esset alia q̃litas posset ascẽdere vsqz ad quinq̃ginta. q enĩ dixi q posset ascẽde re vsqz ad quadruplum ad plus intellige illud quadruplũ vltra simplũ: vt pz in actiõe furti manifesti. Sed ꝯ ꝓdicta vĩ. d. l. si cũ exceptiõe. §. q̃druplat̃. vbi dĩ q oz q̃ druplari simplũ cũ oi sua cã sic ergo hic inclũda rõ vĩ vt sit simplũ cẽtũ ꝑ noctẽ. cc. ꝑ locũ. qꝛ ĩ platea. cccc. hoc ẽ vt duplet̃ illud simplũ cũ illa sua cã. s. noct⁹ ꝛ sic ꝺ aliis q̃litatib⁹. Rñ. oẽs iste q̃litates insũt eodem instãti tpis ipi maleficio. ꝛ si bene respicis illa q̃litas loci cũ incipit ineſſe nõ repit maleficiũ ꝓmissũ cũ illa q̃litate noctis vel alia sz repit eũ in actu ꝓmittẽdi. nã eodẽ tpe iste q̃litates accidũt vt dc̃m ẽ. Hoc ꝓmisso debes scire q ille q̃litates q̃ habent duplare nõ pñt opari suũ effectũ nisi in eo qꝺ repit duplandũ. ar. s̃. de ꝓdi. ꝛ demõ. l. in testõ qdã. ꝛ ꝺ leg. j. l. qdã testõ. §. si tibi. sz iste q̃litates nõ reperiũt nisi maleficiũ simplex vt ẽ ostẽsũ. ergo ill⁹ penã simplicẽ duplicat ꝛ nõ vltra: nec sufficit si illas q̃litates repijt in fieri ĩmo oz q eas repiat in facto eẽ ꝑm ꝓpriã significatiõz vt s̃. de iurisꝺ. om. iudi. l. si qs id qꝺ. §. si dũ ꝓponit. Preterea aut dices q q̃litas loci duplicat delicti penã cũ q̃litate tpis ꝛ tũc eadẽ rõne tps duplicabit pp locũ cũ vtraq3 eodẽ tpe ꝓcurrat ꝛ sic essz repugnãtia ꝛ pplexitas. vt l. si ticius. s̃. de ꝓdi. insti. Preterea nõ ẽ dubiũ q ꝑma q̃litas solũ inducit duplicatiõz simplici. sz hic q̃libet istarũ q̃litatũ ẽ ꝑma cũ eodẽ tpe ꝓcurrant vt dc̃m ẽ. ergo qꝺ libet simplũ duplicat. vt. l. qui duos in ꝑn. s̃. de re. du. Preterea hoc ꝓstat salti q nulla istaꝝ q̃litatũ ẽ posteriꝛ altera ergo nulla inducit duplicatiõz respectu alterius vt. l. eũ q duob⁹. s̃. ad trebeľ. facit qꝺ not. in. l. eũ actũ. s̃. de neg. gest. in fi. ꝑ glo. sz si ponerem⁹ q essz q̃dã q̃litas q̃ ineſſet ipi maleficio post eũ pfectũ cũ oĩb⁹ q̃litatib⁹ suis tunc duplicaret cũ oi sua cã etiã si excederet q̃druplũ. vt .j. tãgã. exẽplũ dicit statutũ q ꝯ negantẽ pena duplicet vl' augeat in q̃druplo certe istud negare venit post maleficiũ pfectũ cũ oi sua cã. tõ duplicat illud totũ tãq̃ illud sit simplũ. vt. d. §. q̃druplat̃. Sz poteris dicere ergo nec ipa pena maleficij simplicis duplicat: qꝛ ipm maleficiũ cũ ipa q̃litate in cẽ ꝓducit̃. Sz rñ. sicut ignis ꝑcedit caloꝛẽ quodã oꝛdine nãe lz nõ oꝛdine tpis ꝛ sicut obligatio ꝑcedit actiõz. vt. l. lz. §. ea obligatio. s̃. de ꝓcur. qꝺ ẽ quodã oꝛdine nãe seu intellect⁹. ita maleficiũ ꝑcedit ĩ nã ꝛ intellectu oẽs suas q̃litates. vñ puto q si ex verbis apparet q aliquo oꝛdine intellect⁹ vna q̃litas ꝑcederet aliã lz in instãti tpis ꝓducereť in esse tm̃ tũc vltima q̃litas duplicaret penã maleficij cũ oĩb⁹ illis q̃litatib⁹ q̃ in intellectu ꝑcedũt vt ostẽdã infer⁹. Quero ergo pone dicit statutũ h⁹ ciuitat⁹ q si nobil' offenderet populare ꝓuniat̃ q̃ druplici pena ei⁹ q̃ puniret popularis offendẽs populare. ꝓtingit q nobil' offendit populare de nocte in platea ꝛ die festo q̃rit̃ q̃ sit pena ei⁹ posito q illi⁹ offense simplicis eẽt pena cẽtũ. Rñ. tota pena q̃ ponereť ꝑuato habita rõne oĩuz illaꝝ q̃litatũ est simplũ ꝛ illud totũ q̃druplicabit̃: ꝛ sic mltũ poterit ascẽdere. hoc ꝓbo pone ex significatiõe verboꝝ q hz respectũ ad penã q̃ ponereť popularí qꝺ oz intelligi cum oĩb⁹ suis q̃litatib⁹. casus vĩ. s̃. si fa. fur. fe. di. l. j. ꝛ. l. ij. cũ sua gl. nã illo edicto sufficit prestare quantũ ꝑstaret liber hõ si hoc fecisset. vt. l. j. illi⁹ ti. ꝛ hoc intelligit cũ oĩb⁹ q̃litatib⁹ suis hoc est ꝑ furto⁹ manifesto q̃druplũ ꝑ alio duplũ ꝑ hoc. s̃. de parici. l. vtꝝ. vbi ꝑstãs opẽ tenet̃ pena q̃ tenet̃ ꝓncipal' cũ oĩb⁹ suis q̃litatib⁹. Preterea regla ẽ qñ vna relatio fit ad aliqꝺ referť ad illud cũ oĩb⁹ suis q̃litatib⁹. vt. s̃. de ali. ꝛ ciba. le. l. a filio. §. testatoꝛ. ꝛ intelligo de qualitate circa tps circa locũ ꝛ circa modũ ꝛ alia sil'ia vt ibi pz. Preterea hoc ẽ vꝝ apparebit. Rñdẽdo mltis q̃ possent dici in ꝑriũ in q⁹ determinabo mltas q̃stiões ad hoc ptinẽtes. nõ ob. qꝺ dc̃m ẽ supra videlicet q pena simplicis maleficij duplicat qꝛ

illud est verꝝ qñ statutū simpliciter loquit ꝑ hec verba pene maleficioꝝ duplicēt vl pene duplicēt ⁊ silia: secꝰ si dicit puniat pena q̄drupli eius qđ alis puniret. ⁊ silia verba ꝓ rōnes supra dictas: ⁊ h̄ ꝓbo esse verꝝ. si fideiussor intercedit simplr nō tenet in augmēto ꝓtingēte obligatōi ex aliqua q̄litate. vt. l. j. cū si. s̄. de in litē iurā. Sꝫ si fideiussor intercessisset, ꝑmittēdo iudicatū soluere tenet in oi eo qđ veniret in snīa. vt. s̄. iudi. sol. l. iudicatū solui. ita in ꝓposito istius statuti verba referūt ad snīaꝫ hoc ē ad illud in quo puniret ergo illud totuꝫ ꝓ vno simplo hēt. Et p̄dicta intelligo qñ circa p̄mas q̄litates quas dico ꝓputari i simplo statutū loqt ꝓ verba simplicia. s. pene maleficioꝝ duplicent ⁊c. ⁊ in alio statuto se refert ad id in quo puniret ⁊c. Sꝫ si circa oēs q̄litates loq̄ret eodē mō. s. q̄ se referret ad tps snīe seu punitiōis tūc pena tm̄ simplid maleficij duplicaret vel q̄druplicaret. rō qꝛ nulla dictaꝝ q̄litatū respicit maleficiū ante aliā in ordine tpis vl in ordie intellect⁹ sꝫ eodē tpe ocurrūt vt dictū est. sꝫ si ponerem⁹ q̄ statutū circa aliqs q̄litates loq̄ret simplr circa alias se referret ad tps punitiōis tūc ille p̄me q̄litates ꝓputarēt in simplo ꝓ easdē rōnes. Itē p̄dict⁹ vꝫ obstare. l. itē veniunt. §. cū p̄dixim⁹. s̄. de peti. her. ⁊ qđ no. s̄. si cer. peta. l. certi ꝓdito. in p̄n. circa fi. ij. gl. vbi vꝫ q̄ iste q̄litates nō ꝓsideret. Rñ. q̄daꝫ sūt q̄litates q̄ insūt ab ipo initio ⁊ in illis ꝑcedit qđ. s̄. dixi. Quedā sūt q̄litates q̄ ex postfacto supueniūt ⁊ ille nō attēdūt. vt in p̄ris: ⁊ iō si statutuꝫ diceret q̄ pp negociū vl pp ꝓtumaciā pena duplicaret vl al augeret dico q̄ adiectio pene q̄ fieret pp illas q̄litates supueniētes ex postfacto venirēt i illa duplicatiōe vl aug mentatiōe ꝓ dictas leges. sꝫ q̄litates q̄ insūt ab initio bene p̄nt augeri ꝓ eas q̄ supueniūt ex postfacto. vt. s̄. dixi.

Itē p̄dict⁹ vꝫ obstare. l. in furti. in p̄n. s̄. de fur. vbi verꝝ p̄ciū duplicat nō interesse singulare. So. iō ibi id nō duplicat qꝛ nō venit in petitiōe: secꝰ in alio interesse qđ i petitiōe venit regularit. Et iō dico cū statutū dicit q̄ nobil puniat pena q̄drupli eiꝰ qđ puniret pplaris intellige regularit: secꝰ si in psona aliquoꝝ tale maleficiū hꝫet singulare pena. Itē ꝫ p̄dicta facit: qꝛ ꝛꝫ hoc tal pena excedit q̄druplū ꝫ. §. oēs. insti. de acti. So. nō ē verꝝ qꝛ totū illd p̄mū accipit ꝓ simplo. sile vsura nō parit vsurā verꝝ ē nisi vsura redigat ad sortē. vt. s̄. mā. l. deniq̄. §. ij. Quero an in penis q̄ nō sūt limitate sꝫ īponūt arbitrio iudicis hēat locū statutū qđ loq̄t de duplicatiōe penaꝝ. vꝫ q̄ nō vt. l. scio. §. medicos. s̄. de annu. lega. ꝫriū dico ⁊ dupli cabit id qđ ꝓ tali maleficio ꝓsuetū ē īponi. ar. eiꝰ qđ no. in. l. qd ergo. §. pena. s̄. de bis q no. infa. ⁊. s̄. e. l. hodie.

Ultio scias q̄ statuta q̄ loquunt⁹ d̄ duplicatiōe penaꝝ nō hñt locū i spēbꝰ sꝫ solū i quantitatibꝰ. vt. l. lucꝰ. §. īpuberē. s̄. d̄ leg. ij. ⁊ iō si ꝓ maleficio deberet āputari manꝰ certe si fieret de nocte nō duplicaret. ⁊ vide circa hoc qđ dixi in. d. §. īpuberē. ⁊ in. l. meuꝰ. §. duobꝰ. s̄. de lega. ij. in vltia ⁊ penultia. q. Quid in tpe relegatiōis an duplicetur dic vt dixi in. l. senatus. §. fi. s̄. ad turpil.

Ater pretatione. In hac. l. potes ponere casum p. l. si preses. s̄. e. ⁊. j. ti. ij. l. iij. §. siquis. ⁊ p. l. be enim. s̄. de suspec. tuto.

Quero dicit statutuꝫ q̄ ex aliq̄ cā pena duplicet vtꝫ in duplo insit simplū. Rñ. q̄ sic qꝛ iterp̄tatiōe legū ⁊c. ⁊ vꝫ tex. in. l. hoc edicto in fi. s̄. de publi. ⁊ qđ me. cau. l. si cū exceptiōe. §. si quis aūt. in fi. ⁊. §. q̄tenus. in p̄in. §.

Operator. Oppo. C. de postu. l. j. Sol. ibi interdicit artez suā solēnit lit⁹ ꝓtest. ⁊ cā cognita ⁊ data snīa diffinitiua. hic vo simplr interloquēdo interdixit alicui artē suaꝫ. hec opi. tenet cōit ꝑ doc. hic ⁊ in. l. ꝫria. ⁊ Jnno. tenet eā in. c. qđ ad trāslatiōꝫ. extra de offi. dele. Jsta. l. i ducitur. ad. q. p̄ quosdā vtꝫ statuta ciuitatis sint annalia vl ꝑpetua: ⁊ vꝫ q̄ sint annalia. nā statuta firmāt iuramēto ptāt⁹ cuiꝰ officiū durat ano tm̄. ꝫriū est dicēdū. nā statutū nō dī ius ꝓtoriū nec pēdet ex ptāte ꝓtoris sꝫ dī ius ciuile. vt. l. oēs ppli. s̄. de iusti. ⁊ iure. ergo ē ꝑpetuū vt in sti. de ppe. ⁊ tēp. act. circa p̄n. ⁊. §. j. ita dicit Bi. Qbi vꝫ q̄ debeam⁹ aduertere ad duo. p̄ an statutū sit ꝑpetuū ⁊ dico q̄ sic siue sit fcm̄ a pplo qꝛ ē ius ciuile siue sit fcm̄ ab aliquo habente ptātē vt ab ep̄o legato ⁊ p̄fecto duce marchiōe ⁊ si. casus ē ex d̄ of. lega. c. fi. in. x. col. de sta. ꝫ li. eccle. fact. §. cassa. ꝓut ibi dicit de ptātibus ⁊ rectoribꝰ ⁊ silibꝰ. facit. l. falso. C. de diuer. rescrip. Scđo pōt q̄ri de actiōe descēdēte ex statuto ⁊ tūc aduerte: siquidem statutū sit a pplo ⁊ tūc ē ius ciuile ⁊ actio erit ꝑpetua vt i sti. de ppe. ⁊ temp. act. Sed si statutū sit ab aliquo p̄si de vt quotidie fieri videm⁹ a duce marchiōe ab epis tūc actiōes descendentes ex eis siquidem sunt penales durant anno. videt eni ius ꝓtoriū qđ est factum a magistratibus ergo ⁊c. vt in dicto ti. isti. de ppe. ⁊ temp. actio.

De bonis damnatoꝝ.

Applicii. Op. i auc. vt nulli iud. §. fi. posita. C. e. auc. bona dāmatoꝝ. dic gl. q̄ ista iura i h̄ hodie cōrigūt ꝑ illā auc. Pro h⁹ declaratōe q̄ro alia q̄stiōes q̄ hic i gl. formāt. Primo q̄ro qd iuris de iure antiquo qñ ꝓdēnabat aliqs liber hō gl. dicit si p dā nationē nō pdebat ciuitatē neq̄ libertatē neq̄ vitam qꝛ forte erat relegatus vl aliter dāmat⁹ tūc nō pdebātur bōa sine dubio vt. j. ti. ij. l. relegati. sꝫ si pdebat vitā libertatez vel ciuitatē erat distinguēdū an habebat liberos an non ⁊ si habebat liberos an publicabant oīa bona an ps bonoꝝ ⁊ an hēbat paucos liberos an multos. ita tāgit hic i p̄ma gl. ⁊ i gl. mag. q̄s vide. istud qđ erat de iure ātiquo est indubitādū. Sed q̄ro quid ē innouatū ꝑ iura noua circa istā publicationē. Circa qđ sciendū est q̄ publicatio q̄ñq̄ fiebat cōtra ꝓtumaces annotatos p ti. de requi. re. Jn hoc an sit īmutatū. Ci. dubitat in. l. j. C. de requi. re. ⁊ nihil determinat. do. Ja. buc. dicebat nihil ē īmutatū circa h: qꝛ aut loquit⁹ in bonis dāmatoꝝ seu proscriptoꝝ ⁊ dāmati dicūtur ad mortē sꝫ ꝑscripti dicūtur illi qb⁹ vita refuat tm̄ ciuitas vl libertas amittit sed illi ꝓtūaces nō sūt dāmati de crie. vt. l. j. s̄. de req. re. ergo ⁊c. non eni ē nr̄m leges extēdere. vt. l. si vo. §. de viro. s̄. sol. ma.

Preterea. l. q̄ loq̄t de vno ꝓtumace puta de ꝓtumace in nō veniēdo nō hꝫ locum in alio ꝓtumace puta de nō restituēdo. vt. l. creditoꝛ. §. iussus. be sūt rōnes suc. Cōtra dictū suū vꝫ casus. x. col. de pa. tenē. §. si vo pacis violatoꝛ. vbi dī q̄ ꝫ ꝓtumaces sit publicatio bonoꝝ mobiliū. īmobilia vo heredib⁹ refuāt. veruntm̄ gl. in alio ti. de pa. tur. fir. §. iniuria. x. col. in gl. q̄ ē sup v. homicidiū. vꝫ dicere q̄ ille. §. si vo pacis violatoꝛ. hēat locū tm̄ in pad violatore in alijs seruent alia iura ⁊ h̄ ꝓ mō sat⁹ plꝫ p rōnē quā dicā: dico ergo q̄ ti. de reg. re. in quātū loq̄t de publicatiōe bonoꝝ nō ē correctus nisi in violatore pacis Qñq̄ sit publicatio bonoꝝ ꝑ snīaꝫ ꝓdēnatoriā latā sup delicto ⁊ in hoc qualit̄ sit innouatū sūt opi. nam qdā dicūt q̄ circa hoc sūt ꝓsiderāda q̄tuoꝛ iura. primo ius antiquū in quo hꝫ locū qđ. s̄. dixi. Scđo ius auc. fm qđ ēt ē locus publicatiōi bonoꝝ. vt in auc. de incest. nup. §. j. coll. ij. Tertio ius auc. fm in ti. de man. p̄n. §. oꝫ. col. iij. scđm qđ bona nō publicāt. q̄rto ius auc. nouissimū vt i auc. vt nulli iudi. §. fi. vnde sumit auc. bona dāmatoꝝ ꝑ quā. l. conigit. l. illa. de incest. nup. ita vꝫ tenere. Azo. in sum. ⁊ gl. j. de iure fis. l. j. in gl. q̄ ē sup v. aduersus leges Alij vt Al. dicūt sic aut ꝑ dāmatiōꝫ qs amittit ciuitatez vel libertatē vel vitā ⁊ tūc iura antiq̄ sūt correcta. aut ista

non pdit

non ꝑdit vt relegatus ꝛ iſto caſu iura antiqua non cozri
gunt: ita logt ti. de inceſt. nup. §. j. ꝛ qđ ibi in text. dicit
de exilio expone. i. relegatiõe. rõ hui⁹ ẽ qz in ꝑmiſs caſib⁹
ipe nõ põt retinere bona: vñ ſi applicarẽt fiſco eſſz pena
ſuccedẽtiũ ab inteſtato magis q̃z ipius. ſz eo caſu qñ re
legat põt retinere bona ꝛ retinet teſtamẽti factiõz. vt. l. re
legati. j. ti. ij. Ideo ſi auferũt bona ẽ pena ſibi nõ venien
tib⁹ ab inteſtato. Tertij vt Pe. dicũt aut p. l. auferũt ex
ꝑſſe bona ꝛ iura antiq̃ nõ cozrigũt: ita logt in auc. de in
ceſt. nup. aut auferũt tacite ꝛ tũc iura antiq̃ cozrigunt: ita
logt auc. bona damnatoꝝ. iſta opi. recidit in idẽ cũ opi. ꝑ
cedẽti. nã relegato nõ auferunt bona niſi exꝑſſe dicat. vt
j. ti. ij. l. relegati. vnde iſta opi. q̃ in idẽ ſonat cũ ꝑcedenti
cõit tenet. in illis igit caſib⁹ in gb⁹ ꝑponit pena adempti
onis bonoꝝ exꝑſſe nõ in ꝑñaz alterius pene: ſz exꝑſſe ꝛ
p ſe iura antiqua nõ cozrigunt: ꝛ p h facit q nõ ſit cozre
ctus ti. de req. re. vt. §. dixi. Hodie aũt circa publicatiõz
bonoꝝ ſũt ſtatuta p ſe ꝛ illa ſũt fuãda. qñqz fit publica
tio bonoꝝ: qz aliqs interfecit ſeipm. vt. j. ti. j. l. üj. in ꝑn.
ꝛ §. j. an illud ius p auc. ſit cozrectũ dicem⁹ ibi. Tertio
q̃ro qđ ſi dãnat aliqs q ẽ filiusfamilias vl ſeruus an pu
blicabit peculiũ eius: de ſeruo nõ ẽ dubiuz p. l. j. C. e. ti.
de filiofamil. dicit glo. hic q nõ publicabit peculiũ etiaz
caſtrẽſe: ita dicit glo. no. q dicit etiã caſtrẽſe: ꝛ ſic innuit
q nec aduẽticiũ nec ꝓfecticiuz: ꝛ eodẽ mõ logt Azo. in
ſũ. hui⁹ ti. qđ an ſit vez pleniſſime examinaui in. l. ſi fini
ta. §. ſi de vectigalib⁹. ff. de dã. infec. Quero qđ ſi dam
nat aliqs curialis aſtrictus curie nexib⁹: dic vt no. in gl.
ſup v. portiões. Quero qđ ſi dãnat mr aliquoꝝ filio
rũ. dic vt. C. e. l. de matris. Quid ſi dãnat liber⁹ vl va
ſallus alicui⁹ dicit gl. dic vt in. l. ſi. §. ſi in liberto. j. eo. tu
dic de hoc vt plene dixi in. d. l. ſi finita. §. ſi de vectigali
b⁹. Sz qđ ſi vxoz alicui⁹ dãnat an dos veniat publicã
da: videbim⁹ ſtati. j. e. l. quinqz legib⁹. Quero dz hic
q publicat bona vtz publicẽt oĩa bona: dicit glo. q nõ
publicant vilia. vt. j. eo. l. diuus. Quero qđ de bonis
q̃ſitis poſt ſniaz glo. nõ declarat hic. Rñ. q illa retinet
dãnatus q nõ erat effect⁹ ſeruus. vt. l. ſi mãdauero. §. is
cui⁹. ff. mã. tñ in illis nõ habebit heredẽ poſſ mortẽ ſuaz
vt. l. deportati. C. e. facit qđ no. in. l. ſi deportati. in prin.
ff. de leg. iij. dãnat⁹ vo in metallum nihil põt acqrere niſi
ex cã alimẽtoꝝ. vt. l. üj. ff. de his q ꝑ nõ ſcrip. ꝛ hoc mõ
dz intelligi. q. gl. quã vide ꝛ incipit aut erat i fi. ibi ſz qđ
de q̃ſitis. Itẽ poſſet intelligi hec glo. alio mõ vt intelli
gam⁹ ſic. q̃ro qđ de filijs q̃ſitꝫ poſt publicatiõz. vz ſi qdez
ſũt ꝓcepti ꝛ nati poſt dãnatiõez nihil bze debeãt p hunc
tex. a ꝓrio ſenſu ad hoc facit. l. j. §. ſi qs ꝓxioz. ff. vñ cog.
ꝛ l. ex facto. ff. ad treb. Sz certe iſtud ꝑcederet ſm iura
antiqua ſm q̃ p deportatiõz mrimoniũ ſoluat. Sz cum
hodie matrimoniũ nõ ſoluatur ꝛ ſic filij naſcũt legitimi.
vt in auc. de nup. §. qđ aũt. videt q filij ſupuiuentes de
beant habere ptẽ de bonis patris dãnati. vt. l. ſi nunqꝫ.
C. de reuo. do. ꝛ hoc inducat fauoz liberoꝝ. vt. l. fi. §. pe.
j. eo. Quero qñ publicat ꝑs bonoꝝ an iſta iura ſint
cozrecta p auc. pe. tenet q nõ in dicta auc. bona dãnato
rũ. ſed glo. tenet ꝓriũ. j. de iure fiſ. in. l. j. in gl. ſup verbo
aduerſus legem. ꝛ illam teneatis.

On ut quis. No. dicit glo. ꝓtra nũcios bononienſes qui ſtatim cum ali
quem capiunt ſpoliant eum.

Ainqz legib⁹. Op. in auc. de nup. §. q aũt priuus. So. qñqz mulier dãnat ad mortẽ tunc ſm iura antiq̃ dos dz du
plicari in quinqz caſib⁹ tm q ponũt hic ꝛ marit⁹ ꝓ fiſcuz
actiões ſuas hz ꝛ etiã retentionẽ: mlto magis ſi pact⁹ erat
de lucrãdo dotẽ extra caſus q ponũt hic marit⁹ lucratur
dotez ita quaſi culpa mulieris ſoluat mrimoniũ. Si vo
mulier nõ dãnat ad mortẽ ſed dãnat in metallũ tũc de
iure antiquo erat idẽ: ſed hodie h ẽ cozrectũ p. d. auc. de
nup. §. q aũt. qz nõ efficit ſerua ꝛ ſic mrimoniũ nõ ſolui
tur ꝛ dos nõ publicat: ita dicit glo. hic. Cõtra iſtũ in
tellectũ op. q dos indiſtincte publicet. vt. l. ſi ꝓſtãte. §. j.
ff. ſo. ma. hui⁹ timore Bi. intelligit iſtã. l. aliꝫ q̃z glo. naz
nos debem⁹ intelligere iſtas. ll. qñ marit⁹ interpoſuit pa
ctũ de lucrãda dote in cã mortis tm: quo caſu qz mulier
nõ moriꝫ vere dos publicat tm i quinqz caſibus qui po
nũt hic in aliis caſib⁹ maritus lucrat ex ſtipulatiõe quaſi
mortua ꝛ hoc ẽ qđ dicit. l. ſed ſi alia. in ꝑn. non enĩ que
rit iſta. l. de eo lucro qđ facit marit⁹ ex culpa vxozie. ſed
ex ſtipulatiõe: ꝛ ideo ſi eẽt interpoſitũ pactũ de lucranda
dote indiſtincte ſm formã. l. ſi qs ſic ſtipulet. ff. ſo. ma. in
diſtincte dos nõ publicaret: ſed ſi nullũ pactũ eẽt inꝓ
poſitũ dos tũc indiſtincte publicaret vt. d. l. ſi ꝓſtante. §. fi.

In hoc vltimo mẽbzo differt Bi. a glo. qz gl. dicit nõ
publicari niſi in. v. caſibus. Bi. dicit indiſtincte qñ nul
lũ ẽ pactuz. puto glo. veri⁹ dicere q̃z Bi. qz iſta. l. loquit
ſimplr nõ ob. l. ſi ꝓſtãte. in fi. qz intelligo illã. l. in. v. legi
bus de qbus hic logt. vl veri⁹ ſm Ja. de are. ibi mulier
dãnat ſoluto matrimonio: ideo dos indiſtincte publica
tur. hic vo ꝓſtãte matrimonio. glo. colligit ar. ex hac. l.
q ꝑ debito vxozis nõ põt fieri miſſio in rebus dot niſi
in iſtis. v. caſibus: ita dicit glo. quã no. Ulterius q̃ro
qñ dos publicat ꝛ marit⁹ dz aliqd lucrari ex pacto vtrũ
debeat ꝫ fiſcũ agere via ordinaria libello dato. tex. vz q
ſic hic ibi ſaluas actiões ꝛc. Dico ſic aut poſſidet mari
tus ꝛ tũc ſufficit ſibi exceptio: qz cui damus actiõz mlto
magis exceptiõz ꝛ hoc tenet gl. hic. Aut poſſidet fiſc⁹
ꝛ tunc nõ dz h agitari via ordinaria ſed ſũmaꝛ cognito
q ſit creditoz dz ſoluere fiſc⁹ viro. vt. l. res. §. res. j. de iu
re fiſ. cognoſcẽdo ſũmarie ꝛ de plano vt ibi dz. Ultio
hec. l. facit q actio de dote naſcat. ſoluto mrimonio ibi
dũ dicit humanitatis intuitu ꝛ ſic ſi hic naſcat humanita
tis intuitu naſcit h ſoluto mrimonio ergo alias naſcit cõ
ſtãte mrimonio qđ plene examinaui in. l. ſi ꝓſtãte. ff. ſo.
ma. in ꝑn. ꝛ. l. ij. ff. de do. ple. Quero in quo ẽ iſta hu
manitas qcqd dicat glo. dic q iſta humanitas ẽ h in h
q mulieri dãnate q̃rit actio de dote q̃ ẽ de iure ciuili ipe
tñ ꝓctus dotis ẽ de iuregẽtiũ. vt. l. eas. ff. de capi. dimi.
facit qđ dixi. ff. ti. j. l. gdã ſũt. Scđo ẽ hũanitas qz cuz
iſta actio naſcat hodie videbat debere trahi retro. vt. l. j.
ff. q po. in pig. ba. ꝛ iõ ſic bona añ dãnatiõz q̃ſita publi
cata ſũt ita dos: ſz ex hũanitate ſtatuit ꝓrium vt retro nõ
trahat i iſtis dãnat⁹. ad idẽ fac. l. quotiẽs. i fi. ff. de noua.

Juus. Per iſtã. l. dicunt doc. q illi q ce
dũt bonis nõ debẽt ſpoliari veſti
bus: ita no. ꝑ doc. in. l. j. C. qui bo. cede. poſſ.

Scđo no. hãc. l. q appellatiõe pãnoꝝ cõtinet zona q̃
quis ꝑcingit. ſile habetis in. l. veſtis. circa ꝑn. ff. de au. ꝛ
ar. lega. Tertio no. q leue quid dz qđ ẽ valoris. v. au
reoꝝ. alibi dz vſq ad duos aureos. vt. l. ſi oleuz. cũ. l. ſe.
ff. de dolo. h aũt dz graue vl leue ꝑ q̃litatẽ ꝑſonaꝝ. vt. l.
ſed ꝛ ſi ſuſceperit. in prin. ꝛ qđ ibi no. ff. de iudi. qđ facit
ad auc. niſi breuiores. C. de ſen. ex pi. reci. q̃ dicãt cãe vi
les ꝛ breuiores. Ultimo videt h q appellatiõe pãno
rũ ꝓtinẽt ea quibuſ quis induit: ꝛ ſic vz q appellatio ve
ſtis ſit largioz q̃z appellatio pannoꝝ. vt. d. l. veſtis. ff. de
au. ꝛ ar. lega. ꝛ j. de ver. ſig. l. verbo vict⁹. cũ duab⁹. l. ſe.
tñ cõis vſus loquẽdi aliꝫ ſe bz qz appellatio pannoꝝ eſt
largioz q̃z appellatio veſtis. ꝛ ideo cũ h anno quidã le
gaſſet alicui oẽs pannos ſuos lini ꝛ lane: ꝛ ille haberet
aliquas petias panni lini nõ aptas ad vſũ hois: adhuc
ego dixi q ſiquidem ille habebat illas petias panni cã

faciendi pannos líneos ad vſ ,m q cedebant legato: ſe cus ſi habebat venales.vt.l.pediculis.§.itē cū quereret. ſ.de au.ꝛ ar.lega. in dubio dz videri quātū ſibi expedi ebat ,p vſu illius anni ꝛ illud cedit legato . aliud videt eē venale.vt.l.cū quereret.§.lana.ſ.de lega.iij. Ulterius no.qñ tu es iudex maleficioꝝ ꝛ vis aptare cameraz tuā nec potes habere pecuniaz a cōmuni vl̄ vis ſoluere aliqb̄ nūtijs ,p ueſtigādo aliquo maleficio dico q hoc potes licite facē ex pecunijs q̄ redigūt ex qbuſdā mīctis extraordinarijs ꝛ paruul. ar. huj. l. in fi. ſufficit enim q iſta vilia quis nō ꝓuertat in ſui vtilitatē ſz in vtilitatē officij.

Im ratio. Iſte ē pulcherrim̄ text. hec. l. facit ad. q. vtruz p ſtatuta poſſit minui portio filioꝝ de q̄ p Bl. i c. indultū. d reg. iur. li. vj. ꝛ p Cy. i. l. ſancim̄. C. de nup. libertinū. Bl. inducit hūc. §. i ar. ad queſtiōz

Si in de vaſallo delinquēte vtz publicet feudū d̄ q̄ p Bl. in. l. ſtatius. §. cornelio. ī. de iure fiſ. Ego plene dixi in. l. ſi finita. §. ſi de vectigalibus. ſ. de dam. infec.

Ex bonis. Nota præſumptionez fraudis qd̄ facit ad. q. de delinquente qui alienauit bona ſua. de quo plene dixi in. l. poſt contractum. ſ. de dona.

Si plures. Nota q rectores debēt ampliare ciuita tē numero hominū ꝛ q iſta ē iuſta cā expendendi de bonis cōis. Item no. hic ar. ,p poꝛibus iſtius ciui tatis qui habēt arbitrium ſuper bono ſtatu huius ciui tatis ꝛ augmento ꝛ vigoꝛe illius arbitrij faciūt mīras re formationes. Ultimo nota hic q dicit tot poſſeſſoꝛes ꝛc. quia eſt arg. vt quot filij remanſerūt ex aliquo tot di cunt familie. ar. cōtra. ſ. de excu. tut. l. tria onera. qd̄ dic plene vt dixi in. l. q fundū. §. coheres. in fi. §. ſ. ad. l. fal.

Pre terea. Nota q quis non poteſt ſuccedere ei quem ipe interfecit ſed talia bona veniunt in fi ſcum intellige niſi ſit alius nō interficiens qui in eodem gradu ſit cum interfectoꝛe. vt. l. j. §. fratris. ſ. ſi quis ali. te. ,phi. Item op. q ad fiſcū nō veniant. vt. l. ſi ab hoſti. ſ. ſo. ma. So. vt ibi dixi. ꝛ. l. etiā. ſ. de biſ qui. vt indig.

De bonis eorum qui ante ſententiam mortem ſibi conſciuerunt.

De pꝛima parte rubꝛice tractatur in. l. fi.
De ſecūda pte rubꝛice tractaꝛ in. l. i. ꝛ. ij.

A ca pitalibus. Oppo. ꝛ videtur q qui dat pecuniam habeaꝛ ,p ꝓſeſſo. vt. l. eius qui delatoꝛez. ī. de iure fiſ. ꝛ. l. quoniā. ſ. de biſ qui no. infa. Rñ. ſpāle ē in crimine capitali vt hic ꝛ. l. trāſigere. C. de tranſac. Fallit in crimine adulterij vt ibi dicit. Ulteri' ꝓtra hoc op po. in cauſis criminalibus iuraꝛ de calūnia. vt. l. j. C. de iura. calū. ergo nō lz aduerſariū corꝛūpere: qꝛ eſſet cōtra iuramētū ſuū: preterea in iuramēto calūnie iuraꝛ q pecu nia nō dabit vt in auc. ,pncipalis eo. ti. Rñ. hoc facit. l. pmittēte. ideo ñ vī facē p calūniā nec dare pecuniā illici te ſicuti qñ daꝛ pecunia cōſultoꝛi vl̄ daꝛ ſpoꝛtule iudici vl̄ nūtio. l. ꝑcipiēte. nō incidit in illud capitulū iuramen ti q nihil dabit ꝛc. Quero vtz ille qui aufugit p̄ſuma tur ex hoc deliquiſſe. bꝛeuit' ſiquidē aufugit anteq̄ accu ſet ex hoc ē ſuſpicio ꝑ eum. vt. l. lege cornelia. ꝛ ibi plene dixi. ſ. ad ſill. Sed ſi poſtq̄ ipe ē accuſatus aufugit vel ſtat cautus non eūdo p terrā in crimine capitali loquoꝛ nō eſt p̄ſūptio ꝓtra eū qꝛ iuſte facit ſi timet ar. huius. l. q̄ pmittit corꝛumpere aduerſariū.

Operatoꝛ. **Si is.** Opp. q ficta ꝓfeſſio nō faciat tranſire penā ad heredes vt. l. manicheos. C. de hereti. ꝛ de iure fiſ. l. eius qui delatoꝛē dicit glo. ſpeciale in latronibus ꝛ in crimine leſe maieſta tis. vt. l. quiſquis. C. ad. l. iul̄. ma. certe idē ē hodie in cri mine hereſis. vt in. c. cū ſm leges. ex̄ de hereti. li. vj. Item op. latrones ſuſpēdunt. vt. l. capitalium. §. famoſos. ſ. de pe. ergo licet eis aduerſariū corꝛūpere. vt. ſ. l. pxi. So. intellige latrones. i. fures vl̄ alios latrones nō famoſos Item op. ī. l. pxi. So. vt ibi videbit̄.

Si rei. Not. q poſtq̄ qs accuſatus vel deprehēſus p̄ſumit in dubio facere ob ꝓſcientiā cris vt hic: ꝛ facit. l. cū rō. §. ex bonis ſ. ti. j. Item facit q cōtract' facti poſt accuſationē p̄ſumā tur facti in fraudē de quo in. l. poſt ꝓctū. ſ. de dona. alia circa māz videbit̄. ī. e. l. §. ſi.

Si quis aūt. Nota tex. ibi q enī ſibi non pepcit ꝛc. Ex iſto. §. no. duo p̄ iſtā p̄ſūptiōez q̄ ē ,p pte cum magis doloꝛe filij q̄ ob ꝓſciētiam cris videaꝛ feciſſe qd̄ mīt̄ū eſt vtile in hac mā vt dicā. ī. e. l. §. ſi. Scdo no. q pcutiēs ſeip̄m punit̄ vt hic ꝛ. ſ. tit. ij. l. ſi qs aliquid. §. ſi. ꝛ. l. oē delictū. §. ſi. ī. de re mili.

De illo. Innuit q debeat ,pbari de crimine poſt q̄ qs ſe occidit. Cōtra. C. qui teſta. fa. poſ. l. ij. So. glo. q ibi ,pbaꝛ innocētia eo ipo q nō ,pbaꝛ ꝓrū p hāc. l. Iſtud videt ꝓ hāc. l. in ꝑn. vbi dicit q ille qui ſe occidit habeꝛ ,p ꝓfeſſo. ergo ē fundata intētio fiſci q ille ꝓmiſit crimē ex h̄ ficta ꝓfeſſiōe: vnde gl. in. l. ꝓria dat ali am ſo. ꝛ hāc puto eē verā. qñq̄ qs deꝑhēſus ē in crie vl̄ accuſaꝛ ex eo ꝛ tūc ꝓp mortē quā ſibi ꝓſciuit habeꝛ ,p cō feſſo vt hac. l. in ꝑn. tñ heredes p̄ñt ,pbare de innocētia ſi vellēt. vt. d. l. ij. C. q teſta. fa. poſ. qñq̄ nō erat deꝑhen ſus vl̄ accuſaꝛ ſed ꝓ eū erat aliqua ſuſpicio leuis: tūc bo na ei' nō p̄ñt auferri heredib' niſi fuerit ,pbatū de crimie ꝛ hoc vult dicere tex. ibi nulla iuſta cā ꝑcedente in reatu deceſſerit intelligo q nō ꝑcedebāt p̄ſūptiōes vrgētes vl̄ vrgentiſſime nec erat accuſaꝛ: ſed erat ſola ſuſpicio leuis ita intelligit glo. que ē ſup v̄. in reatu. Quero qñ here di incūbit onus ,pbādi innocētiā qualit̄ poterit eā ,pba re. Rñ. innocētiā qñq̄ pōt ,pbari directo. vt no. in. l. pā tonius. §. rei pduelliōis. ſ. de acqui. here. Qñq̄ pōt ,p bari p ꝓſumptionē vt ſi heredes oſtenderēt illū qui inꝛ fecit ſeip̄m habere aliquā cāz vehemētiſſimā doloꝛiſ ani mi vl̄ coꝛporis: tūc in dubio p̄ſumet magis ſe interfeciſſe ob illā aliā cām q̄ ꝓp delictū. vt. ſ. e. l. §. videri. Quero vtz bona ſint publicata ipo iure an vo requiraꝛ ſnīa. gdā tex. vident̄ requirere q ferat ſnīa: vt hac. l. circa ꝑn. ibi ergo poſtulati eē debēt ꝛc. dum dicit ꝓfiſcent̄ ꝛ etiam in hoc. §. Jn ꝓrū facit hec. l. in eo q dicit heredē nō ha bēt ꝛ ibi in v̄. vt aūt. ibi dū dicit fiſco vendicāda ſūt ergo ipo iure ꝓfiſcata. Rñ. ſiquidē erat deprehēſus vl̄ poſtu latus de crimine ſe interficiēdo habeꝛ ,p ꝓfeſſo ꝛ odēna to niſi heres ,pbaret ꝓtra qd̄ apparet qꝛ teſtamētū eius ē nullum. vt. l. ij. C. qui teſta. fa. poſ. ita loquitur hec. l. in ꝑn. Nec ob. q ibi dicit ꝓfiſcentur: quia ibi loquit̄ de cō fiſcatiōe que eſt facti hoc eſt de incoꝛporatione que fit in patrimonium fiſci ꝛ in hac opi. videntur doc. vltramon tani in. l. ij. C. qui teſta. fa. poſ. in vltima queſtiōe. Si vo nō erat accuſatus ideſt poſtulatus tunc debet ꝑus d̄ cri mine cognoſci ꝛ ,pnūciari q̄ publicent̄ bona ꝛ fiet iſtud eo modo qui no. inſti. de here. que ab inteſt. de. §. p contrarium. ꝛ qd̄ dixi in. l. qui a latronibus. §. j. ſ. de teſta.

Ultimo quero an hodie iſte ti. ſit coꝛrectus per auc. bona damnatoꝝ. quidam dicūt q nō: qꝛ iſte qui ſe occi dit nō fuit damnatus. preterea plus deliquit. ꝓmiſit enī ꝑus delictū ꝛ poſtea occidit ſeip̄m. doc. tenēt ꝓtrarium. nā p iſtū tex. bona publicant̄ eo caſu ſolo quo ſi ſnīam pateret eſſent publicāda. vt. ſ. eo. l. j. §. j. ergo in caſibus illis in quibus nō publicarent̄ ſi ſnīam fuiſſet paſſus p

auc. bo/

auc̃. bona damnatoꝝ. in illis nō publicabuntur si seipm occidit. idē dicit glo. C. de iure fis. l. fi. in fi.

De interdictis ꝛ relegatis.

Im. Ista. l. ē nota. Op. s̃. de iure pa. l. iiij. vbi dicit q filius nō pdit libertatē. glo. que ē hic dat plures solu. Ista est vera in libertis. sunt quedam iura que trāseūt ad quemlibet extraneū heredem. ꝛ ista transeunt in fiscum: ita loquitur hic. quedam sunt que ad heredem trāsire nō possunt vt ius successiōis opere in faciendo ꝛ similia: ꝛ ista remanent apud filiū. vt. l. ꝓtraria Ista opi. tenet Bi. ꝛ omnes ꝛ eodē modo debet respōderi ad. l. eoꝝ. s̃. ad. l. iul. maiest. cū simi. Ultimo hec l. inducitur hic p Bi. in arg. ad. q. de vasallo delinquēte an ꝓpter hoc filius eius pdat feudum. de hoc vos habuistis glo. s̃. ad. l. coꝝ. de fal. l. si qs patris. ꝛ. l. emācipatum. in fi. s̃. de sena. Bi. determinat aut feudum fuit paternum. ꝛ filius pdit illud p hanc. l. aut feudum fuit auitum ꝛ illud nō pdit. ar. d. l. emācipatū. ꝛ. ar. huius. l. habet enim ab auo nō a patre. ita dicit Bi. in. c. nō debet aliquis. circa fi. extra de reg. iur. li. vj. do. Li ponit hanc questionem. C. de li. ꝛ coꝝ. li. l. ij. i fi. q. ꝛ ibi dicit sic. aut quis debet habere feudum ex suo iure vt qꝛ pater est stipulatus sibi ꝛ suis filijs vnde ia filio est quesitū ius: tūc delictū patris nō nocet filio. arg. huius. l. Aut hz ex successiōe paterna ꝛ tūc pderet ex delicto patris. arg. huius l. Iste determinatiōes videnť ꝓtra casum. x. col. si vasal. feu. ꝑue. an. de. c. j. vbi loquit de feudo auito. ꝛ no. p gl. si de feu. defunct. fue. ꝓtro. c. si vasallus. p quas videtur q indistincte filius pdit ꝓpter delictū patris etiā feudū auitum. Quid ergo dicemus: dico sic qñq quis committit aliquod delictū ꝓpter qd̃ debet directo feudo puari: vt qꝛ delinquit ꝓtra dñm vl aliquid facit ꝓtra cōuētionem feudi: tūc delictū patris nocet filio. vt dicto tit. si vasal. feu. ꝑue. c. j. ꝛ no. in. d. c. si vasallus. simile videꝫ qñ ꝓximoꝝ cōmittit delictū ꝓpter qd̃ aufertur sibi hereditas vt indigno nocet sequentibus in gradu vt vidistis s̃. ti. ij. l. fi. in fi. ꝛ. l. j. §. j. ꝛ §. fratris. s̃. si quis ali. test. ꝓbi. ꝛ hoc intelligo in feudo iaz patri acquisito: sed si non esset quesitum sed erat querendū: quia erat apud patrez suum auum quo ad nepotem: tūc hoc nō noceret nepoti: immo nepos incipit tenere locuz p̃mi ex ꝑsona sua. vt l. gallus. §. quid si tantū. s̃. de lib. ꝛ post. ꝛ facit. l. nō tantū. §. emācipatū. s̃. de bo. pos. ꝓtra tabu. Si vo ꝓpter delictū aliud nō debebat quis p̃ncipaliter feudū amittere sed ꝓsequēter cadit ab illo vt quia nō delinquit cōtra dñm vl ꝓtra pmissiōes factas in feudo. isto casu recurro ad distinctionē quā ponit Li. in. d. l. ij. in fi. C. de libe. ꝛ eoꝝ li. que ꝓbatur p hāc. l. Aut tale feudum debet transire ad filiū ex ꝑsona patris tanq̃ ad patris successionez ꝛ hoc perdit. Aut transit ad eum suo iure vt quia filius non quia heres ꝛ tunc illud sibi retinet. vt ꝓbatur in iure libertoꝝ ꝛ dicitur euidenter hac. l. Per hoc dico in cōtractu emphiteotico quando quis recipit emphiteosim pro se ꝛ suis filijs ꝛ nepotibus si primus vl secundus delinquit circa ipm contractuz emphiteosis nō soluendo canonē vl alienando sine licentia domini hoc nocet sequentibus per preall. iura. Sed si als delinqueret ꝓpter qd̃ bona publicarenť ista bona debent remanere apud filios ꝛ nepotes: quia non transeunt ad eos vt ad heredes sed habent suo iure. vt. l. iurisiurandi. §. si liberi. ꝛ ibi dixi. s̃. de op. libe. vbicūq; autem dixi filio non nocere delictuz patris intellige ita tñ q ꝑi nihil q̃rat. vt l. diui. fratres. ꝛ ibi no. s̃. de iurepa. ꝛ. l. paul. s̃. d̃ bo. li.

Ater penas. Op. q ꝑses possit d̃ portare ī insulā. vt. j. l. px. in ꝑn. So. vez ē si hz sub se insulā vt ibi als sec̃ vt hic. vl dic q hic loq̃t in deportatiōe ibi in relegatiōe q̃ istaz sit verior dicā statim. j. l. px.

r Elegatoꝝ. Op. q ꝑses non possit h facere. vt. s̃. l. pxi. in ꝑn. ꝛ l. ij. §. j. s̃. de penis. dicūt qdā aliud in deportatione vt ibi aliud in relegatione vt hic: hoc nō videtur bene dictum: quia cum presees ꝓincie possit damnare ad mortem ꝛ in metallum qd̃ plus est. vt. l. illicitas. §. q vniuersas. s̃. de offi. presi. ergo debet posse qd̃ est minus vt in. c. cui. qd̃ plus est. lz extra de regu. iur. li. vj. ꝛ ideo dicunt ipi q lex precedens intelligitur fm istam: ꝛ tunc nō possit deportare in insulam quando nō habet insulā ꝛ sic hoc est magis ꝓpter defectum insule q̃z ꝓpter defectum iurisditiōis quod tenet glo. in dicto. §. qui vniuersitas. ꝛ Bi. in dicto. c. cui qd̃ plus est. lz Jaco. de are. tenet contrarium: quia legeſ indistincte dicunt presidē nō posse deportare in. d. l. ij. §. j. s̃. de penis. ꝛ. s̃. l. ꝓxi. Et ideo dicit ipe aliud in relegatione vt hic: aliud in deportatiōe vt in ꝓtarijs. Ad id quod dicitur presidi lz qd̃ ē plus ergo debet licere quod est minus. Rñ. q deportare est plus. nam deportare idem est dicere qd̃ extra portare hoc est ponere extra ea que sunt iuris ciuilis. vt. l. q̃dam sūt. s̃. de penis. sed cum ea qne sūt iuris ciuilis qs habeat a p̃ncipe merito preses nō potest ei auferre. vt. l. si arrogatoꝝ. s̃. de adop. Et si dicis quomodo hoc cum damnat ad mortem vel in metallum ꝓpter qd̃ ista talia pduntur: dicit ipe istud est p quandā ꝓsequentiam a lege nō: quia hoc fiat a presside directo ita dicūt. hoc etiaz tenebat Bar. sill. hoc mihi nō placet: quia eadem ratione nō posset deportare pfectus qd̃ est ꝓtra. l. ij. §. j. s̃. d̃ penis. ꝑterea quando aliquis deportatur in insulaz nō auferuntur expresse ea que sunt iuris ciuilis. sed in cōsequentiam illius pene vt patet ex. l. quedam sūt. s̃. de penis. Alij dicunt ꝛ hoc dicebat Oldra. q ratio differentie inter deportationem ꝛ damnationem ad mortem vl in metallum est: quia damnatus ad mortem fit p crimi nibus grauioribus. ideo nō debet differri pena. vt. l. cū reis. C. de penis. ꝛ. l. siquis exheredatus. §. irritum. ꝛ. §. ei qui. s̃. de iniust. rup. testa. Sed deportatio in insulaz fit p leuioribus criminibus merito debet differi vt rescribatur p̃ncipi. ꝛ ista est ratio quare pmittitur illud quod est plus nō illud quod est minus. certe nec ista ratio placet: quia quandoq; p criminibus grauioribus fit deportatio in insulaz ex qualitate ꝑsone. vt. s̃. l. px. in fi. teneo ergo opi. glo. ꝛ Bi. q ꝑses nō potest deportare quādo nō habet insulaz secus si habet vt hic. Ex quo no. q iudex nō pōt quē mittere in possessionē rez nō existentiuz in territorio suo. ita dicit glo. ꝛ habeť in. l. cū vnus. §. si is. s̃. de bo. auct. iudi. pos.

Hec est differētia. Iste. §. innuit q non possit ad tp̃s deportari qd̃ videť ꝓtra. l. siue p̃finito. s̃. ti. j. so. vt in glo.

Ad tempus. Op. qd̃ sit ꝓtra. l. nullum est vt C. d̃ legi. l. nō dubiū. sed istud est huiusmodi ergo ꝛc̃. So. sententie ante late hac. l. nō infirmantur sed que fuerūt post hāc. l. late bene infirmabuntur. hec est vna solu. gl. Alij vt Pe. dicūt sic q ista sententia nō infirmatur a iudice sed infirmatur a lege qꝛ ipo iure ē nulla. vt. l. ꝓtra. ita refert Li. in. vj. oppo. Bi. in. c. que ꝓtra ius fiūt. de regu. iur. li. vj. dicit q sententia valet. ideo quia. l. nō ꝓcedit vltra infirmādo. Mihi videtur q debemus dicere sic q ideo hec sententia nō est nulla: quia in ea nō est expressus iuris error: lz enim nō

debeant bona auferri relegato tamen ex causa iudex po
test auferre ⁊ augere penam. ⁊ ideo in maleficijs non ap
paret q̄ sit error expressus. ita not. s̄. de penis. l. q̄ ad
statum.

Est quoddam genus. Per hūc. §. vidi cassari q̄
dam confinia data in marchia ⁊ in ducatu si ciuitas p̄
cepit suo ciui q̄ debeat morari in aliqua ciuitate sibi nō
subdita nō valent ista cōfinia. casus est hic ideo p̄sides
que cognoscūt de appellatiōe cassant ista ꝯfinia. in ciui
tatibus vō que p̄ncipem nō recognoscūt nō sūt qui talia
ꝯfinia cassent. ideo pisani relegāt in sardiniā. q̄ñq̄ in in
sulā rodi vl̄ in aliā ꝓuinciā nō subditā sed nō potest fie
ri de iure: nam tantū possūt relegare in terras sibi subdi
tas vt hac. l.

Interdicere. Nota hic q̄ de iure primeuo
quis non poterat interdicere
nisi ei ꝓuincie cui p̄erat. Sed ad hoc oppo. interdice
re potest ꝓuincie cui p̄est. ergo iubet eum alibi morari ī
loco sibi nō subdito hoc autem nō potest fieri. vt hac. l.
in prin. ergo ⁊c̄. Sol. nō potest de hoc directo disponē
do: sed per quandam consequentiam ad hoc confertur
dispositio hoc nō est ꝓhibitum. Item contra. ego vi
deo q̄ municipium vl̄ ciuitas potest statuere q̄ quis nō
vadat ad faciendum mercantias extra municipiuz vl̄ q̄
quis nō vadat ad faciendum mercantias in tali ciuitate
vt. l. fi. in fi. ff. de decre. ab or. fa. ⁊. l. mercatores. C. de cō
mer. ⁊ merca. ⁊ sic quis poterit disponere in ꝓuincia ali
ena. Solu. dispositio que fit in penam alicuius non po
test directo egredi locum iurisditiōis disponentis vt hic
sed si nō fit in penam eius sed in penam hominum illi
us loci ad quem nolo aliquez accedere vl̄ in commodū
istius ciuitatis: tunc valet dispositio ⁊ ita loquuntur con
traria. Eodem modo dico q̄ si iudex interdicit tibi bo
nis nō ꝓpter delictum tuum in penam sed in commo
dum tuum: quia est ꝓdigus ne bona tua pereant istud
interdictum porrigitur ad omnē locum. vt. C. de emanci
pa. libe. l. j. ⁊. l. cui bonis. de verbo. obliga. ⁊. l. is cui. s̄.
de testa. Secundo nota hic q̄ si Imperator rescribit
vni p̄sidi ex hoc videtur rescriptum omnibus vt hic in
v̄. sed imperator noster. Sed contra hoc videtur. j. e.
l. v̄. quibusdam tamen. Sol. hic rescripsit simpliciter in
v̄. quibusdam rescripsit. concedendo ꝓuilegium quibus
dam quod dic vt. l. j. §. fi. s̄. de consti. ꝓnci. Tertio no
ta q̄ iudex loci vnde quis est incola. potest quem puni
re de delicto alibi commisso quod ē nota. faciat ad hoc
l. j. ⁊. ij. C. vbi de crimi. agi. oportet. ⁊. l. iij. s̄. de offi. ꝑsi.

Ulterius nota in v̄. dubitandum. q̄ interdicto mino
ri videtur interdictum maius sed nō econtra. ⁊ ideo qui
interdicit locum incolatus videtur interdicere locum ori
ginis nō ecōtra: quasi locus originis sit nobilior ⁊ dele
ctabilior p̄sumptiōe huius. l. Ultimo nota q̄ hic ita
lia appellatur prouincia in v̄. si quis eam sententiam. si
mile habetis in. l. superuacuam. C. de temp. in integ. re
sti. pe. tñ ꝓuincie bodie aliter appellātur. s. que sunt sub
vno p̄side. vt no. in. l. fi. C. de ꝑscrip. lō tēp. nō habetis
hic alia.

Solet. No. q̄ cui interdicitur minus officium nō
potest accedere ad maius. ſz istud nō hz lo
cum ecōtra vt cui interdicit maius officiū nō possit acce
dere ad minus tene mēti.

Sed muneribus. Vide glo. que incipit
no. ex eodem ibi ſz ar.
contra sed ibi ex eodem facto consequitur quis penam
⁊ premium diuersis respectibus sed eodem respectu: se
cus vt hic facit quod notatur per Bi. in. c. q̄ ob gr̄az.
de regu. iuris. libro. vj.

De sniam passis ⁊ restitutis:

D successionem. Nota ꝑ bannitis
quibus bona restituuntur ⁊ teneantur cre
ditoribus alis nō.

A insulam. Nota differentiam int̄
restitutum ⁊ euz cui pe
na ꝑ indulgentiam est remissa. Sed quid si
verba sunt dubia: dicit statutum q̄ aliquis rebāniat̄ vtz
videatur restitutus in integrum vl̄ videatur indulgentia
concessa tetigi in. l. j. §. fi. s̄. de questio.

De cadaueribus punitoꝝ.

Oꝛꝛoꝛa. Nota tres negatiōes nō
faciūt vnam affirmationē
sed remanet negatio: sed due negationes
faciūt vnā affirmatiōz ō quo per Ci. in. l.
j. in. vij. q. C. de ser. fugi. ⁊ videbitis in. l.
duobus. j. de ver. sig. ⁊. l. j. s̄. de here. instī.

J quis in insulam. No. hāc
l. q⁊ forte
nō reperies alibi. ⁊ habes hic q̄ ille qui in vi
ta nō potest morari in ciuitate post mortem nō potest re
duci ad ciuitatem ad sepulturam.

Oꝛꝛoꝛa. Dicitur hic q̄ quibuslibz pe
tentibus potest dari ad sepul
turam: sed an potest dari medicis ad notomi
am faciendam. cogitabitis.

De appellatiōibus ⁊ relatiōibus.

Cōtinuatio ꝑ se patet: ideo videamus ad māz:

Appellandi usus. Pri
mo iu
risco̅sultus in hoc p̄ncipio. cōmendat tra
ctatū de appellatiōibus ſm Bi. Alij di
cūt q̄ in hoc p̄ncipio ponit cā quare intro
ducta est appellatio. Et diuiditur istud p̄ncipiū in duas
ptes. nā p̄mo ponit cāz inducende appellatiōis. Scō̅o
rñdet cuidā tacite obligatiōi. secūda ibi nōnūq̄. Et for
ma casum querit quare introducta est appellatio ꝙrñdet:
q⁊ vsus eius est frequēs ⁊ necessarius ⁊ cā necessitat̄ ap
paret ex eo q̄ ꝑ appellatiōz corrigit imperitia vl̄ iniqui
tas iudicātis ⁊ hoc p̄mo. Sed instatur sepe vidi iudicē
appellationis petius iudicare q̄s p̄mus iudicauerit. Re
spōdet regulariter ꝑ iudicem appellatiōis sentētia refor
mat̄ in melius lz nōnūq̄. i. aliq̄n ꝙtrariū ꝙtingat. nō est
enim semp melius ꝓnūciatū ⁊c̄. Circa istud p̄ncipium
p̄mo q̄ro qd sit appellatio. Ad qō respondeo q̄ Pla.
in sūma sua dicit. Appellare est iudicis sniaz aduersus
se latā iniquā dicere ⁊ de ea querimoniā ꝓponere. vt. s̄.
de mino. l. prefecti. Sed certe nō ponit diffinitiōz appel
latiōis ſz describit actū appellādi. ideo Azo in sū. huius
ti. dixit sic. appellatio est snia a minori iudice lata ꝑ iuo
cationē maioris iudicis pretextu iniquitatis ꝑme snie re
scisio. vt. d. l. prefecti. ⁊. s̄. ad turpil. l. j. §. fi. Sed hec dif
finitio ē ꝫ casuz. d. §. fi. nā ibi dicit q̄ effect̄ appellatiōis
est rescisio seu extinctio snie ꝑme. ⁊ sic aliud est appella
tio q⁊ est cā. aliud est rescisio q⁊ ē effectus eius. Differt
enim cā a suo causato sicut mater a filio. vt. l. licz. §. ea ob
ligatio. s̄. de ꝓcur. ⁊. l. ⁊ an eadē. §. actiōes. de excep. rei
iudi.

iudi. Male igitur dicit Azo cum dicit q appellatio est rescisio imo ex appellatiõe rescisio sequitur. z ideo Bos. doctor iuris canonici in sum. de ap. dixit q legalis diffinitio appellatiõis est q appellatio ẽ p inuocationẽ maioris iudicis ptextu iniquitatis pme sniẽ rescisionẽ iplorãs. vt. d. l. pfecti. Sed hoc nõ videtur verũ. nã ipo iure sine aliquo alio iudice ad quem appellatur p interpositionẽ appellatiõis pma snia extinguitur fm verã opinionem. vt. d. l. j. in fi. ad turpil. z ibi dixi. Preterea dicta diffinitio describit ipm actũ appellãdi nõ substãtiaz ipius appellatiõis nõ ipam appellationẽ: vnde eodem morbo laborat quo diffinitio Azo. Preterea p nouationẽ potest tolli z suspẽdi effectus pme sententie. vt. l. iiij. §. si ex cõuentiõe. s. de re iudi. igitur nouatio est appellatio qd est absurdum. Boff. etiã dicit q fm canones appellatio aliter diffinitur: z sic appellatio est a minori ad maiorem iudicẽ ꝓuocatio. vt. ij. q. vj. c. omnis oppssus. z. c. seq. z maxime i. c. placuit. que diffinitio esset vera largissime assumendo nomẽ appellatiõis. nã quãdocunqz te ad iudicium prouoco appellatio potest dici. vt. l. item apud labeonem. §. appellare. s. d iniur. z eodem modo si te vocarem ad cenã. nã potest dici appellatio. vt ibi patet. Sed assumendo appellationem stricte: put h titu. accipitur alio modo diffiniẽda est. Dic ergo. Appellatio est ius quo interim pma sententia extinguit z interim cause cognitio ad iudicẽ superiorẽ deuoluit z h ꝓut loqmur de appellatiõe a diffinitiua. De alijs vo generibus appellationũ. j. in suis locis dicemus. Dixi appellatio ẽ ius zc. ne videar diffinire ipm actũ appellãdi ꝓut fecerũt alij. quos. s. reprehẽdi. Item dixi q interim snia extinguitur. hoc dixi vt ostẽderẽ appellatiõis effectũ no. in d. l. j. in fi. s. ad turpil. Item vt p h notetur differẽtia a iure dicẽdi nullũ quo pmus iudex superior quãdoqz aditur. vt. l. absentẽ. C. de accu. tamẽ p illud ius snia nõ extinguit. qz antea nulla erat: sed h erat aliqua vt dicetur i l. si expressim. j. eo. Itẽ ideo dixi interim vt p h differat a snia lata in causa appellatiõis vl in integz restitutiõis p quã sentẽtia rescinditur vl ꝓfirmat totaliter: sed p ipaz appellationem extinguit interim z expectat ꝓnũciatiõis euẽtus. vt. d. l. j. in fi. ad turpil. z. l. furti. in prin. s. de his qui no. infa. z de pac. tale. §. qui ꝓuocauit. Itẽ dixi z p eã cause cognitio ad superiorẽ deuoluit. vt. C. de app. l. eos. z. l. a ꝓ ꝓsulibus cũ ssinitis si. z p hoc differt a no uatiõe p quã lz snia possit extingui vl suspendi cause tñ cognitio ad superiorẽ nõ deuoluit. Juxta ꝑdicta quero dixi. s. q appellatio ẽ ius quero qd ius ẽ vtz sit actio vl officium iudicis vl exceptio vl quid rñdeo nõ ẽ actio. nã actio ẽ ius petendi in iudicio qd sibi debet: sed p appellationẽ nihil peto in iudicio cũ ipam interpono. nam appellatio interponit coram iudice a quo z ab eo nihil petit: sed postea petet coram iudice ad quẽ. p ipm ergo actũ appellatiõis nõ peto. Itẽ nõ est officiũ iudicis: qz absqz aliquo iudicis officio appellatio ꝓducit suũ effectum. s. extinguẽdi sententiã z deuoluẽdi cãz ad superiorẽ. Itẽ nõ est exceptio qz nõ extinguit sentẽtiam ope exceptiõis sed ipo iure. dico igitur q ipsa appellatio est quoddam ius per se diffinitũ p modũ antedictũ qd vocatur appellatio. vt. j. ꝓxi. §. j. Secundo quero quotuplex sit appellatio. Rñ. ꝓncipaliter triplex. quedã est appellatio a diffinitiua quã. s. diffiniui. z istã cõmunit ꝓsequit p totũ istũ tractatũ. quedã est appellatio ab interlocutoria. z istã late ꝓsequit. j. de ap. re. l. ij. quedã est appellatio ab alijs actibus extraiudicialibus z istã sequit. j. qñ ap. sit l. j. §. solet. Tertio quero quare introducta est appellatio. Rñ. iuris cõsultus in hoc ꝑn. determinat q ideo introducta est vt equitas vl imperitia iudicantis corrigat: lz quandoqz aliud contingat. Contra hoc op. quia si sentẽtia ꝓtinet iniquitatem est ipo iure nulla nec est opus appellatiõe. vt. l. j. in prin. j. que sen. sine ap. re. z. l. ij. C. quando ꝓuo. nõ est ne. so. intelligas h errorem nõ fuisse expressũ in sentẽtia. Item op. quia sentẽtia potest p iudicem appellatiõis rescindi ex nouis ꝓbatiõibus. vt. l. eos. C. de ap. z sic nõ detegeret iniquitas seu imperitia iudicãtis. so. iniquitas est re ipa respectu litigantis qui debuit vincere z succubuit nõ autem est iniquitas respectu iudic. vt no. in. l. eos. C. eo. in gl. magna. Ultimo nota glo. hic posita que dicit q vtroqz casu iudex facit litez suã. z sic innuit q lz pars possit appellare nihilominus hz regressũ cõtra iudicẽ male iudicantẽ de quo dic vt in q. quã de hoc disputaui de qua faciã mẽtionẽ. j. de var. z extra. cog. l. fi.

Quesitum est. A sentẽtia lata fm rescriptuz ꝑncipis potest appellari non ab ipo rescripto vl ꝓnũciatiõe facta de ꝓncipe ꝓsulendo b. d. ꝑmo ponit questionẽ. secundo ponit rescriptum ex quo colligit decisio questiõis. tertio ponit decisionem cuiusdam questiõis que tacite colligit ex rescripto. secũda ibi de qua re. tertia ibi huic cõsequẽter. Nota ex ꝑma parte tex. ibi dñs dicit ius appellãdi zc. z sic appellatio ẽ ius. vt dixi. s. ꝓxi. Secũdo nota ex fi. tex. ibi dñs dicit post rescriptũ ꝓuocaꝝ ex quo apparet q qñqz grauamẽ ẽ tale qd inferat ante sentẽtiã. qd p appellationẽ a diffinitiua põt reparari tũc ab illo grauamine nõ põt appellari. Op. q ꝓnceps nõ sit ꝓsulẽdus. vt. l. eũ quẽ. §. j. s. de iudi. so. glo. q hic ꝓnceps ꝓsulit de iure nõ de facto: z subdit glo. q isto casu ꝓnceps nõ dat dilatiõz. vt. C. d dila. l. cũ a nobis. qd no. ad hoc vt ꝓsultor assũpt vt cõsulat de iure no põt nouas ꝓbationes seu noua instrumẽta recipere: sed dz ꝓsulere sup his que a iudice transmittũt. vt. l. cũ a nobis. C. de dila. Op. q nõ possit appellari. aut enim dicis appellari ab ipa relatiõe z hoc videt falsũ: qz relatio nõ fit nisi cũ iã lre sũt a ptibus apprObate quo casu nõ appellat. vt. j. qñ ap. sit. l. fi. aut dicis appellari ab ipo rescripto ꝓncipis nõ ab ipo rescripto. z tũc videt ꝓtra. l. j. in ꝑn. j. a quib ap. nõ lz. so. dicit glo. intelligas h appellari a snia lata fm rescriptũ ꝓncipis. z fm h tex. qui infra dicit ab enũciatiõe debet exponi. i. a snia lata sm formã rescripti. tamẽ glo. posita sup illo verbo enũciatõe aliter intelligit vt dicã infra. tamẽ predicta so. est vera in se vt statim dicã. Opp. in auc. in medio li. §. j. glo. ponit tres solu. tene ꝑmam quam sequit Bi. Ja. de are. z Oldra. Op. dicitur hic in fi. q ab interlocutoria qua ꝓnũciatur ꝓncipem cõsulẽdũ nõ appellatur ꝓtra. j. qñ ap. sit. l. j. in prin. C. d rela. l. j. in fi. so. Jo. z Azo. dicũt q hic dicit nõ esse appellãdũ. s. d necessitate bene aũt potest appellari. vt in ꝓtrarijs: sz hoc nõ placet qz ꝓtra hũc tex. vnde alij dicũt q in illa. l. j. qñ ap. sit ꝓnceps ꝓsulebat post sententiã hic ante. z in. l. illa. i. C. d rela. nõ dicit q appellet sed dicit refutatoriaſ preces hoc ẽ ꝓtra ꝓnũciationẽ que fit ꝓtra ꝓsultationẽ. z hãc sequitur Pe. z quidã alij moderni qd nõ placet. qz in. d. l. j. j. qñ ap. sit. nõ dicit q esset lata snia diffinitiua. sed etiaz intelligi potest q nõ erat lata vt ibi no. vnde glo. ponit tertiã solutionem que cõtinet ipam veritatem. Pro cui declaratiõe sciendũ est q tria sũt ꝓsiderãda. ꝑmo ꝓnũciatio de ꝓncipe ꝓsulendo z ab isto nõ appellat quia p eã nemo grauatur. vt hic. Secũdo est ipa relatio seu littere que mittuntur principi p consilio z ab istis potest appellari si quis senserit se grauatum si iudex in eis mẽdacia inseruerit vl veritatem tacuerit. z ita loquitur hic. z fm h ꝓcedit illa glo. posita super verbo ab enũciatiõe que exponit. i. a mendacij relatione ꝓncipi facta. sic loquit. l. j.

in prin.ſ. quando ap.ſit. Et eſt aduertendum q̄ cuz ab iſta relatiõe appellaſ̃ dz rõnẽ grauaminis exp̃mere.ſ. q̄ falſũ ſit inſertũ z vez̄ ſit omiſſũ vt ibi.ſi.n.docuerit vl̃ ſla zc̃.vt.d.l.j.ſ̃.qñ ap. ſit.ſicut ī q̄libz appellatiõe ab inclo cutoria vt plene dicã.ſ̃.de ap.re.l.ij.tertio ẽ appellatio a diffinitiua ſnĩa lata ſm reſcriptũ z p̃ſilium p̃ncipis. z ab iſta põt etiã appellari vt hic ſm aliũ intellectũ quẽ.ſ̃.po ſui in ſecũdo p̃rio z in.l.j.in p̃n.ſ̃.qñ ap.ſit.z.C.eo.ti.l. ij. Sz p̃ hoc inſtaſ̃ ſi a reſcripto p̃ncipis nõ põt appel lari.ergo nec a ſnĩa ſm reſcriptũ p̃ncipis lata.nõ enĩ po teſt ps cõqueri de facto q̄ p̃ſultatiõez approbauit.vt.l. j.ſ̃.qñ ap.ſit.nec de iure q̄ p̃nceps ſic p̃ſuluit qđ eſt ius Rñ.ſi dicis ptẽ nõ p̃ſenſiſſe relatiõi planũ ẽ idẽ ſi dice rẽ ptẽ p̃ſenſiſſe tñ fuit decepta in tenore ip̃ius relationis ar.C.pl̃ va.qđ agit.l.fi.ſed ſi p̃ſenſerit nõ decepta tũc ẽt põt appellare vt cã repet̃ ex nouis,pbatiõibuſ z all̃.vt.l. eos.C.e. Itẽ p̃ pdicta inſtaſ̃ ſi grauamẽ qđ inferr̃ p mẽ dacẽ relationẽ põt repari p appellationẽ a diffinitiua vt dictũ ẽ. ergo ab ipa appellatiõe nõ põt appellari vt hoc §.in fi.cui p̃riũ.ſ̃.dixi.ſo.p appellationem a diffinitiua iſtud grauamẽ nõ põt repari ſine magno p̃iudicio ptis nã poſt p̃ſiliũ p̃ncipis datũ durior ẽ cã nr̃a q̄ iudices fa tient p̃ſilio p̃ncipis.vt ar.l.iij.§.j.ſ̃.de alie.iudi.mu. cã fac.pp qđ p̃iudiciũ dz admitti appellatio.ar.ſ̃.e.l.a ſnĩa z dicã in.d.l.ij.de ap.re. Vltio no. q̄ lz cã p̃ſulẽda đ p̃ſenſu ptiũ ſit cõmiſſa: tñ a ſnĩa lata ſm dictũ p̃ſiliũ põt apellari vt hic cũ ſi.facit.ſ̃.eo.l.ex p̃ſenſu.in p̃n.

Si quis in appellatione. Se ip̃m ſũmat in fi.er ror in appellãdo iudicẽ maiorẽ vl̃ parẽ appellationẽ nõ viciat. ſecus ſi minorẽ appellauerit.h. d.p̃ ponit.q.ſcdo ſolutionẽ. tertio eaz approbat p reſcri ptũ.ſecũda ibi z ſi qdẽ.tertia ibi denicz. Opp. q̄ error iuris non nocet in damnis. vt.l. error.ſ̃. de iurĩ. z fact. igno.ſo.dicit gl. hic ſpãle q̄ ad iuris rigorẽ p̃ſeruandũ đ inducit̃ ad qđ facit in.l.q exceptionẽ.ſ̃.de p̃dĩ. inde. z.l. iul̃.e.ti.ī p̃n. Opp. hic dĩ q̄ ſi minor iudex appel laſ̃ nõ valet appellatio: ſz p̃fect̃ minor ẽ p̃ſule q̄ p̃ſul eſt ſupilluſtris z p̃fect̃ illuſtris vt ī auc̃. vt cũ de ap.cogno. §.id.z in auc̃.vt ab illuſ.z q.ſ̃.coſ ſũt.§.j.z in auc̃. p̃ſti. q̃ de dig.§.j.ſo.dicũt qdã maior ẽ quo ad dignitatẽ nõ quo ad adminiſtrationẽ q̄ nõ bz niſi volũtariam. vt.l. ſ̃.ſ̃.de offi.cõſul.qđ gl.reprobat q̄ bz etiam cõtẽtioſam vt.ſ̃.de arbi.l.ij.in fi.z.l.ſeq. alij dicũt q̄ hic loq̄t de ill̃ q̄ hñt dignitatẽ ñ adminiſtratiõz quã dicũt qdã Bi. tenu iſſe ſz nõ plz: q̄ ſi ñ haberẽt p̃ſules adminiſtratiõz nõ poſ ſent đlegar̃.vt.C.q.p ſua iur.l.j.vñ qdã ſoluũt tertio mõ q̄ hic loq̄t đ iudice minore eo q̄ iudicat: ſz p̃fect̃ ẽ mior eo q̄ iudicaturus eſt.ſ.p̃ſule non minor eo qui iudicauit Sed hec nõ ẽ vera q̄ cũ đ fuerit iudicatũ p iudicẽ dele gatũ a p̃ſulib̃:ſi p̃ſules diceret̃ maiores p̃fecto z ei̇̃ dele gatus diceret̃ maior q̄ ei̇̃ iuriſditiõe vtit̃.vt.ſ̃. de of.ei̇̃. cui man.ẽ iur.l.j.§.q mãdatã. z ideo dicẽdũ q̄ hic tex. dz intelligi de maiore vl̃ minore eo q̄ iudicatur̃ eſt in cã appellatiõis qđ tenet glo.in p̃n.nr̃i.§. Ad p̃rium rñdet ſm p̃mã ſo.ſ̃.poſitã.vz q̄ p̃ſul ẽ maior quo ad dignita tẽ.minor vo quo ad adminiſtrationẽ.nã p̃fectus bz co gnitionẽ omniũ q̃ in vrbe occurrunt.vt.l.j.§.cũ vrbẽ.ſ̃. de offi.p̃.vr.z.C.de off.p̃.vr.l.j.z ẽ illuſtris p̃ſul autẽ ſu perilluſtris.z ſic habes maiorẽ dignitatẽ nõ aũt maiorẽ adminiſtrationez. ſimile videm̃ in cardinalib̃ q̄ nõ hñt maiorẽ dignitatẽ q̃ habeãt epi:ſed maius officium.qđ aũt dicebaſ̃ in p̃ma ſo. q̄ p̃ſul habebat ſolã volũtariam nõ eſt vez̄:q̄ imo habet etiã mez̄ imperiũ.vt.l.ij.in p̃n. ſ̃.de in ius vo. Opp.q̄ error vitiet iudiciũ.l.ſi p errorẽ ſ̃.de iur.om.iu.glo.nõ ſol. Bi.dicit q̄ ibi loquit̃ de er rore q̄ habuit originẽ ex actu p̃cedente iudiciũ.iſtud nõ placet quia non videtur habere rationem. Dic ergo q̄ ibi loquit̃ de actu q dz habere robur ab ipo iudice coz̃ quo fit in quo ſi ẽ erratũ vitiaſ̃ actus ,ppt̃ defectũ iudic vnde etiã dicerẽ hic q̄ ſi qs ,pſequeret̃ appellatiõz coraz iudice cõpetẽti ,pſecutio eſſet nulla ſed hic loquit̃ de ap pellatiõe q̃ robur aſſumit ex.l.ptãte.nõ aũt ex aliquo fa cto iudicis ad quẽ appellaſ̃ cũ nõ appellet̃ coz̃ eo.ideo ſi in ei̇̃ pſona erraſ̃ z ad maiorẽ appellaſ̃ dictus error p. l.corrigit̃. Opp.ſ̃.de aqua plu.ar.l.ſed hoc ita.ſo.di cit Bi.ibi loquit̃ de errore extra iudicium h̃ in iudicio. tu dic ibi error impedit volũtatẽ z cõſenſum. hic vo fuit talis error q nõ impedit volũtatẽ appellantis imo oſten dit eius voluntas q̄ a iudice a quo appellat vult recede re in eo vo in quo errat.ſ. in iudice ad quẽ in illo impe dimẽto.nõ enĩ ad ip̃m p appellationẽ cã devoluit:ſz ad eũ ad quẽ in veritate debuit appellari. Quero que eſt rõ q̄ error in appellando minorẽ vitiat appellationẽ: ſe cus ſi appellaſ̃ ad maiorẽ.reſpõdet glo.q̄ pluris ẽ vtiqz tm̃ eſt.vt.l.cũ furti.de in lit̃.iur.z.ſ̃. quẽadmodũ ſerui. amit.l.is cui.in p̃n.vnde appellando ad maiorẽ dignitatẽ vĩ appellari etiã ad mediã.ſecus ſi ad minorẽ appel lat. Quero qđ ſi fuit appellatũ ad p̃ncipẽ omiſſis me diis.Rñ.idẽ vt ad ,primũ ſupiorẽ cã devoluaſ̃.vt.j.e. l.impatores.in p̃n.ſed ſummus pontifex quantuz ad ſe p̃riũ ſtatuit vt ad eũ ſolũ appellari poſſit omiſſis mediis vt extra eo.c.duob̃.qđ forte factũ ẽ vt maiorẽ curiã ha beat de qua nõ curauit impator. Quero dicit hic q̄ ſi appellauit ad minorẽ error ei nocet ſed in quo?Rñ. q̄ ex virtute ei̇̃ appellatiõis nõ ,pcedit ac ſi appellatũ non eẽt.fateor tñ q̄ ſi ẽ infra tpa appellatiõis q̄ interim pote rit appellare.arg.ſ̃.de accu.l.libellor̃.§.q ſi libelli.z de excu.tu.l.cũ ex orone.z.ſ̃.vt ex le.z ſe.p̃ſul.bo.poſ. deſ l.j.z hoc tenet Bi.z oẽs. Quero qđ ſi aliqs appella uit ſimplr dicẽdo appello vl̃ dixit appello ad iudicẽ cõ petentẽ vl̃ ad ſuperiorẽ z ſilia:an appellatio valeat.Rñ. ſic.arg.bui̇̃ tex.z.j.l.,px.z.ſ̃.de ver.ob.l. q romc.§.pe.

Quero dicit hic q̄ dz appellari ad ſupiorẽ qs ẽ ordo int̃ iſtos iudices.tex.videt̃ h̃ ponere.C.e.l.p̃cipim̃. ſed certe ibi loq̄t de appellatione q̃ interponit̃ ad p̃ncipẽ qs ſit ordo cognoſcẽdi in curia p̃ncipis. alibi ponit̃ etiã ap pellatio interponit̃ iſte ordo in auc̃.đ ap.§. nũc tractem̃ ſz q̄ h̃ ẽ limitatũ ſm diuerſas p̃ſuetudines curiar̃. iõ ,p ſeq omitto. Quero tñ de qbuſdã de qb̃ poſſet dubi tari pone q̄ ẽ ciuitas q̃ nõ recognoſcit ſupiorẽ eligit ipa ſibi rectorẽ nec bz aliũ officialẽ qs erit iudex appellatio nis. Rñ.ipe pplus ſeu ordo q ip̃m officialẽ facit:q̄ ſo lus repit̃ ſupior ipi pplo z ſibi p̃nceps eſt. vt no.in.l.ho ſtes.ſ̃.de capti.z h̃ colligit̃ ex.l.ij.§.exact̃.ſ̃. de ori.iur. vbi pplus romanuſ liber faciebat officiales z ab eis erat ius appellandi niſi exp̃ſſe eẽt inhibitũ. Quero in aliq̃ ciuitate ẽ aliqđ collegiũ qđ facit ſibi aliquem rectorẽ cui dat iuriſditionẽ qđ põt.vt.l.fi.C.de iur.om.iud.qs erit ,prim̃ ſupior ad quẽ appellabit̃?Rñ.ille q ẽ iudex ip̃i us vniuerſitat̃ vt rector ciuitat̃.ar.bui̇̃.§.z extra.eo.c.di lecti filij.p̃dicta vera niſi ciuitaſ ,ppriã.l.habeat ſm quã aliud iudicaſ̃. Quero qđ ſi ,prim̃ ſupior nõ poſſit ha beri.Rñ.ſi qdẽ ipedimẽtũ ẽ diutius duratur̃ ad alium ſupiorẽ appellabit.arg.l.ſi lõgi̇̃.in p̃n.ſ̃.de iudi.z.j.de va.mu.l.pe.in fi.z h̃ cũ ſit ipedimentũ iuris ſiue facti. vt ex̃ de offi.dele.c.is cui.li.vj. z iõ ſi ponerem̃ ex caſu de eadẽ.q.cognouiſſe iudicẽ inferiorẽ z ſupiorẽ z ſit̃ ,pnũci aſſe appellaret̃ ad ſupiorẽ omiſſo medio quo ad aliuz p̃ mũ iudicãtẽ minorẽ. q̄ ,prim̃ eũ p̃cedẽs ipedit̃ eo q̄ ſe cũ iudicabit.vt.l.eos.C.de ap. Quero pone ex cã iu dicauerũt ſil̃ iudex ſecularis z eccleſiaſtic̃ ad quẽ appel labit̃.Rñ.ad ſupiorẽ iudicẽ eccleſiaſticũ.,nõ enĩ põt ap

pellari

pellari ad ſuperiorem iudicem laicum: quia ei nō poteſt ſubijcere ſe etiā ſi vellet clericꝰ. vt in.c.ſi diligēti. extra de fo.ꝑpe. nec eſſet equum q̄ vtriuſq; ſuperior appellaret: q̄ forte in locis diſtantibꝰ ꝛ ſeparatis ſūt: nec pñt ſil cōuenire appellabit ergo ad ſuperiorē iudicē eccleſiaſticū cui pōt ſe ſubijcere iudex laicꝰ vt p ipſz tota cā decidat ne cāe cō tinētia diuidat. vt.l.ij.ſ. de qbꝰ re. ad eū. iudi. ea. ꝛ.l. nulli. C. de iudi. ꝛ ar.l.ſi cōmunē. ſ. quēadmodū ſer. amit.

Quero pone q̄ aliq̄s epūs vl alius clericꝰ nō cognoſcit vt epūs: ſed vt cōes alicuius cōitatus qs erit ſuperior an in ſpiciemus ſuperiorē reſpectu clericatus vl epatus. canō iſte tangūt ħ extra. e. c. romana. §. debet aūt. li. vj. vbi videt tex. q̄ ad ſuperiorē iudicē eccleſiaſticū. Jmmo. tangit extra de ma. ꝛ obe. c. ſolite. ſpe. in. d. §. nūc tractem. ꝟ. penl. veritas ē iſta q̄ ſi qdē illa dignitas cōitat ē incorporata in patrimoniū eccleſie libere nec p illa dignitate recognoſcit dñm tēporalē q̄ appellat ad forꝝ eccleſiaſticū. vt. d. c. romana. Si vo recognoſcit dñm tpalē vt q̄ haberet in feudū tūc ad aliū appellaret ſm decre. in. ſ. all. c. ſz ſi ponerem. q̄ clericus factus eſſet rector alicuius ciuitat: tūc appellaret ad ſuperiorē illius ciuitat. nō enī iudicat vt epūs ſeu vt clericus: ſed vt rector talis ciuitat. ꝛ idē dicerem ſi vnus rex haberet comitatū ꝛ in illo iudicaret vt cōes appellaret ad ſuperiorē ipius in quātū cōes nō ad ſuperiorez in quātū rex vt ē caſus. C. e. l. ſi qñ duciano. ꝛ ħ qñ appellat ab ordinario qñ vo appellat a delegato dicetur i l. j. §. j. ī. qs ꝛ a quo ap.

Libelli. Libellus appellatorius dz ꝓtinere pſonā appellantis iudicis a quo appellat ſniaz a qua appellat. pſonā vo eius cōtra quē appellat de neceſſitate nō dz ꝓtinere ſz tpe ſnie pōt vno verbo appellari dicēdo appello. h. d. cū. l. ſe. ꝛ pn. ſe. Op. d pn ci. l. ſcio. gl. ſol. duobꝰ modis tene pmā. Quero de q̄bus libellis hic logt. Pro cuius cuidētia ſciēdū ē q̄ vn ē libell appellatiōis ħ ē ipa appellatio. alius ē libellus q̄ dat iudici ad quē ē appellatū. vt ſup appellatiōe ꝓcedat ꝛ iſtos duos modos ꝓſeq̄t ſpe. in ti. de ap. in quarta pte in. §. nūc dicēdū reſtat. ꝛ in. §. ꝓcedēti. ſz ſz ſic d cō ſuetudine admittat tñ nō eſt neceſſe. ſufficit enī q̄ coram iudice appellatiōis ꝓcedat appellatio facta coraz iudice a quo appellat ꝛ petat ſup ea ꝓcedi abſq; nouo libello ħ videt velle tex. in auē. de his q̄ ingre. ad ap. §. volum ꝛ Jnno videt tenere d off. dele. c. cū ꝓtingat. circa fi. magne gl. tñ circa formas ꝑdictas aliqd videam. ꝛ p circa appellatiōz q̄ fit viua voce apparet formā eſſe vulgarem ſufficit enī dicere appello vt hic ꝛ ſubintelligatis appello a te a ſnia quā ſtati ꝓtuliſti inf me ꝛ aduerſariū meū i tali cā hoc ꝓbat hic ꝛ in. l. litigatoribꝰ. C. e. Sed quero quāto tpe duret iſta facultas appellādi viua voce. dicūt quidā tota illa die. ar. buꝰ tex. dū dicit ipo die. ꝛ. j. e. l. a ſnia. in fi. nā cū ipa die liceat. ergo ī qualibet pte diei dz licere. Jn ꝓriū videt q̄ ħ poſſit facere ſtati anteq̄ iudex ad alia faciēda diuertat. vt. l. litigatoribꝰ. C. e. Alij dicūt q̄ ħ pōt facere iudice ſedēte ꝓ tribunali. ar. l. diuus. ſ. d in integ. reſt. ꝛ illud cōit obſuat. Scdo q̄ro qñ appellatio nō fuit iterpoſita viua voce qñ poſſit appellari. rñ. tūc de neceſſitate ē appellādū in ſcriptis vt hic ꝛ. j. e. l. a ſnia. in fi. ꝛ. l. litigatoribꝰ. C. e. ꝛ iſti dicunt libelli appellatorij. ꝛ dz iſte libellus appellatoꝝ ꝓtinere ea q̄ hic dicūt ſ. pſonā appellantis iudicis a quo ꝛ ſniam ꝓtra quem. Sed dubitat circa ꝑmū quid ſi ꝓcurator ē odēnatus ꝛ appellat an debeat appellare ꝓprio nomine an ꝓcuratorio noīe dñi. nā cū ipe ꝓcurator ſit dñs lit effectus ꝛ ī eū ferat ſnia. vt. l. j. C. de ſen. ꝛ interlocu. om. iudi. videt q̄ ipe debeat appellare. veritas ē q̄ dz ꝓcuratorio noīe appellare. vt. j. qñ ap. ſit. l. j. §. j. puto etiā q̄ poſſit ꝓprio nomine appellare. vt. j. e. l. ab executore. §. j. ꝛ ibi no. q̄ ſi ſimplr diceret appello nec adijceret cuius nomine itel ligeretur ꝓcuratorio noīe dñi. vt. l. fi. ſ. d inſti. ꝛ. l. pe. ſ. ſi quis cau. Quero qd de his q̄ appellāt ꝓ alijs cum nullū habeāt mādatū. dicā. j. e. l. nō tm. Sup ſcdo. ſ. d pſona iudicis a quo puto q̄ ſufficiat ſi ponat nomē iuriſdictiōis vl tribunalis: lz nomē ꝓpriū nō exꝑmat. nā nō dz appellare aduerſus eū vt aduerſus ꝑſonā: ſed tanq̄ a tali dignitate. igit ſufficit ſi nomē dignitatis exꝑmat. vt. l. ſi ſeruus cōmunis ita. ſ. de ſti. ſuo. Sup tertio. ſ. ſup ſnia a qua appellat. dicit glo. q̄ debz inſeri reſ ſup qua eſt lata ſnia. puto tñ q̄ ſufficiat ſi exꝑmat tm q̄ ſnia certa demonſtrat: vnde cū dico appello a ſnia lata. tali die p vos nō eſt neceſſe q̄ inſeratur res ſup qua ē lata ꝛ ſi dico rem nō eſſe neceſſe q̄ dicā diem. q̄d enīz vna d monſtratiōe demonſtrat amplius demōſtrari nō eſt neceſſe. vt. l. j. in fi. ſ. de do. ꝑle. vnde quocunq; modo appareat q̄ certa ſnia ē ſatis ē. Querit glo. vtr in ipſo libello appellatorio debeant peti apli. quidā dicunt q̄ ſic veritas eſt q̄ nō ē neceſſe ꝑm Bi. ꝛ alios. q̄d apparet: q̄ tempora ſūt diſtincta. nā aliud eſt tempus appellatiōis ꝛ aliud tempus petendorum apl̄oꝝ quod eſt. xxx. dierū vt. C. eo. l. iudicibuſ. ꝛ. j. de libell. di. l. j. cōmuniter tamē obſeruatur q̄ in ipa appellatiōe apli inſtanter petunt. vt extra de ap. c. ij. in cle. in pn. tamen ſi ſeparatim fieret valeret p ea que dicta ſunt. Queritur vtrum in ipo libello appellatorio poſſit quis dicere dico ſententiam nullā ꝛ ſi qua eſt appello. glo. q̄ ſic in. l. j. C. qñ ꝓuo. nō ē necdicā in. l. ſi expreſſim. j. e. Quero vtrum in libello appellatorio debeat fieri mētio d iniquitate ſententie videt q̄ ſic vt hac. l. in pn. ꝛ. l. pfecti. ſ. de mino. ꝛ ita cōmunit obſeruat. puto tñ q̄ etiā ſi ħ non exꝑmatur ꝓcederet appellatio vt hic cum nō dicatur q̄ debeat ħ exꝑmi. ꝓterea dicendo appello video dicere iniquā. Quero cui debeant dari iſti libelli appellatorij. glo. dicit ꝛ bene q̄ debent dari iudici a quo appellatur ſi haberi poteſt alis iudici ad quem. vt. j. quādo ap. ſit. l. j. §. dies. ꝛ. §. ſi quis. Jtem ſi aliquis timeret iudicem a quo appellatur ſufficeret ſi interponeretur appellatio cora pſonis honeſtis vt. l. j. C. de his qui p me. iudi. nō ap. Jſte aūt metus q̄liter ꝓbet dixi in. l. de pupillo. §. ſed ſi ipſi pretori. ſ. de no. op. nū. Quero vtr ſufficiat iudici offerre libellum appellatoriū an debeat cora ipo legi. tex. ē q̄ nō requiritur legi. extra eo. c. appellatio. li. vj. ꝑdicta vera in appellatione a diffinitiua. appellatio vo ab interlocutoria an debeat in ſcriptis fieri. glo. tangit ħ dicā in. l. ij. j. de ap. re. Tertio ē videndū de libellis q̄ dant iudici ad quē eſt appellatū. ꝛ ſi qdē ſi teneremuſ id q̄d. ſ. dixi q̄ hoc cāu libellus nō ſit neceſſarius: tūc ħ nō eſſet videndū vlterius ſed q̄ cōis practica ſe hz in ꝓrium ideo iſtoꝝ libelloꝝ videamus formas ꝛ in iſtis libellis debēt inſeri oia que dicta ſūt in libello appellatorio. dz etiā inſeri tenor appellatiōis iā interpoſite ꝛ in eo dz eē concluſio talis. quare peto p vos ꝓnunciari p me bene ꝛ iuſte appellatū eſſe ꝛ male ꝛ inique iudicatum eſſe vt ꝓall. l. eos. in prin. C. e. Alij vo addūt dicentes peto dictam ſentētiam tanq̄ in iquā remedio appellatiōis caſſari ꝛ irritari. ꝛ iſtā formā videt ponere ſpe. ꝛ ꝓſuetudo obſeruat. Sed huic op: ſnia p ſolā appellationem ē caſſata ꝛ irritata. vt. ſ. ad tur pil. l. j. in fi. ꝛ dixi. ſ. eo. l. j. in pn. quō ergo petit a iudice caſſari iterum ꝓtra. l. que ſub ꝓditiōe. in fi. ſ. de cō. inſti. Rñ. p appellationē ſnia extinguit nō tñ irreuocabiliter q̄d aūt in libello petit caſſari ꝛ irritari intelligitur irreuocabiliter. poſſet etiā dicta ꝯcluſio aliter formari ſm diuerſitatem caſuum ſup quibus formatur appellatio. quid enim ſi reus abſolut eſt ꝛ actor appellet: certe recte pote

rit actor ꝯcludere sic peto ꝓnũciari bene ⁊ iuste appellatũ ⁊ inique iudicatũ ⁊ reũ peto mihi ꝯdẽnari in quãtitate petita. ħ enī casu iudex appellationis ẽt ꝯdẽnare dz. vt l. cũ aꝑ. s. iudi. so. ⁊ ibi dixi ⁊ no. in. l. offidius. s. de le. iij. Itẽ si snia nõ diceret in totũ iniq̃ seu iniusta: sz esset alio mõ reformãda posset in ꝯclusiõe adijci peto ꝙ vos dictã sniam in melius reformari ⁊ ad debitũ statũ reduci. vt. s. e. l. j. in ꝑn. puta si aliqs ẽ iuste ꝯdẽnaꝺ qz ꝯdemnari debebat: sz iniuste qz iudex nimis excessit. vt. l. si q̃ pena. ff. de ver. sig. ⁊ ibi no. in glo. mag. facit ad predicta l. creditor. §. j. s. de sol. vbi iudex snīam reformauit ⁊. s. fa. her. l. quedã mulier. ⁊ de iurepa. l. carmelia. sz si ponemus appellationez eẽ factã ꝑ illa verba dico snīaz nullã ⁊ si qua ẽ appello tũc dz in libello ꝯcludi peto ꝙ vos dictã snīam ꝓnũciari nullã ⁊ si q̃ eẽt ⁊c. vt. s. dictũ est.

Sed illud. Breuit ħ intẽdit. Si quorũdã ex his aduersus quos appellat in appellatiõe noīa inserãt aduersus oẽs appellari videt sz si quorũdã ex his qui appellant noīa inserãt eis sol' ꝓdest appellatio. h. d. hz duas ptes. scda ibi certe si plures rõ ꝑmi dicti est qz nomẽ aduersarij nõ dz inseri de necessitate ī appellatiõe. vt. s. ꝓxime. ergo si quorũdã nomina nõ expressit nõ nocet qz idẽ si nulli⁹ nomẽ expressisset ⁊ satis ẽ ꝙ de dicta snīa fiat mẽtio vt. s. ⁊ hoc verꝝ si vna erat cã ⁊ vna snīa. secus si diuersa vt dicit glo. rõ secundi dicti ẽ qz ꝓsona appellãtiũ dz inseri in appellatiõe. ergo si aliquor noīa dimittãt nõ ꝑt videri appellasse. Sed ꝓtra secũdũ dictũ op. C. si vnus ex plurib⁹ ap. l. j. ⁊. ij. so. illi soli quoꝝ noīa sunt expressa videnꝫ appellasse vt hic victoria tĩ eoꝝ ꝓderit alijs etiã ꝑm distinctionẽ. l. cõtra. vt no. ff. e. l. si qui sepatim. ⁊ ibi dicemus ⁊ hec ẽ vera so. alie so. ponunt hic in gl. que possunt esse vere in se ⁊ eas examinabo in. d. l. si quid sepatim. tñ nõ sunt necessarie quãtũ ad. l. istam.

Quid ergo. Qui certã cãz in appellatiõe expsit põt illã ꝓsequi ⁊ ab illa discedere ⁊ aliã quãcunqz voluerit assumere. h. d. qõ no. ⁊ ẽ verꝝ in appellatiõe a diffinitiua: secus si appellet ab interlocutoria. vt extra eo. c. j. li. vj. dicã vt. l. ij. ff. de ap. re. Op. s. de adul. l. denũciasse. §. quid tñ. so. patet ex his que ibi dixi. Op. C. de codicil. l. fi. so. ibi in his q̃ de electõe tollunt ⁊ ẽ ibi rõ ne ex eadẽ scriptura cã diuersis modis amittat. Querit glo vtr in appellatiõe debeat inseri cã. breuit aut loquimur in appellatione a diffiniti ua ⁊ nõ est necesse ꝙ cã inserat cũ ad illã nõ astringatur Nec. ob. ff. ea. l. qõ apparet. qz. s. l. ꝓx. in fi. nulla fit mẽtio de cã vt hic. ad quid enī necesse ẽ ꝙ cã inserat cuz ad illã nõ astringit: nec ob. ff. eo. l. appellanti. in fi. qz expone vt ibi ꝑ glo. si vo appellet ab interlocutoria tunc dicit gl. de iure canonico causa ẽ inserenda. vt extra de ap. c. vt debitus. ⁊ expssius hodie extra. eo. c. j. li. vj. ego puto idẽ de iure ciuili. vt dicam in. d. l. ij. ff. de ap. re. Quero quid si appellet ab vno capitulo sententie. vtr videat ab alijs appellatũ: dicam in. l. appellanti. in ꝑn. ff. eo. Ultimo scias ꝙ Pe. ꝑ hunc. §. dicit ꝙ in actiõe reali in q̃ de necessitate nõ debet inseri causa: tamẽ si inseratur ꝑ illam nõ astringit immo totũ ius suũ in iudiciũ deducere videtur sicut hic cum in appellatiõe nõ debeat iseri causa. si tamẽ vnam inserit nõ astringitur ad illã cuius opi. refert Ci. in. l. edita actio. C. de edendo. sed eius opi. falsa est. vt. l. si mater. §. j. s. de excep. rei iudi. ⁊. l. ⁊ an eadẽ §. actiões. in ꝑn. eo. ti. ⁊ in eis dixi. aliud est in causa appellatiõis in qua si ꝑdat in totum ꝑdit ideo in fauorem appellantis est inductum vt omnem causam prosequi possit. aliud est in causa ꝑncipali vbi si perderet ex vna causa poterit iterum agere ex alia vt in eius ffauorem inductum vel alie cause deducte in iudicium nõ videãtur. an autem causa in actione ꝑncipali debeat inseri dic plene vt in dicta. l. ⁊ an eadẽ. §. actiones. s. de exceptio. rei iudi.

B executore. Ab executore non appellatur sed ab iniqua sententie interpretatiõe sic. ⁊ tunc solũ de iniusticia interpretatiõis queretur. h. d. tres partes habz vt ex sũmario cõprehenditur. secũda ibi ab eo. tertia ibi ita tamen. Ex ꝑmo nota ꝙ ab executore nõ potest appellari. Contra. C. eo. l. in maioribus. so. gl. h ⁊ in. l. ab executione. C. quorum ap. nõ reci. dicit ꝙ ab executiõe facti nõ potest appellari: sed a ꝓnunciatione de exequẽdo vel non exequendo bene appellatur. arg. d. l. in maioribus. quod nõ placet Odoffre. ⁊ quibusdam modernis: quia eadem est ratio in ꝓnunciatione de exequẽdo que est in ipa executiõe. vt Ci. refert in dicta. l. ab executiõe. C. quorum ap. nõ reci. hoc patet ex tex. qui dicit ab executiõe. q. d. ab officio iudicis exequentis. ħ autem intelligendum est. vt. ff. ꝓxi. ꝓtrario dicaz. Cõtra hoc oppo. ꝙ ab executore possit appellari. vt. l. ab executione. C. quorum ap. nõ reci. so. ista. l. determinatur ꝑ illam. s. ꝙ nõ possit appellari nisi in exequẽdo modum excedat ⁊ sic partem grauat ⁊ sic apparet ꝙ. l. vult ꝙ cum appellatur a diffinitiua possit appellari sine aliqua cã. vt. s. ꝓxi. §. dictũ est. sed quãdo appellatur ab executiõe siue intelligas de ꝓnũciatiõe de exequendo siue ab ipa executione facti. l. requirit. ꝙ inseratur causa qualiter excedat modus qõ potest ꝓtingere multipliciter vl' nõ admittendo exceptiões impediẽtes executionem vl' exquẽdo ante tempus vl' in re in qua nõ debet vl' alis vt no. ꝑ glo. in d. l. ab executiõe. C. quo. ap. nõ rec. ⁊ ꝑ Ber. plenius extra de re iudi. c. ꝙ ad ꝓsultationem. in fi. an autem videatur excedere modus iudex si ꝓcederet parte nõ citata ad executionem: Ci. videtur tenere ꝙ sic in. d. l. ab executione. in ꝑma. q. ego aliter dixi in. l. a diuo pio. circa prin. s. de re indi. Quero pone ꝙ iudex misit nuncium ad exequendum qui excedit modum in exequẽdo ad quẽ appellabit. doc. in. d. l. ab executione. dicunt ꝙ appellabitur ad superiorem iudicis nõ ad ipsuz iudicem: quia exequi ipse videtur cum per alium exequatur tu dic aut iudex dedit nũcio mãdatum limitatum qualiter exequeretur ⁊ tũc sit vera ꝑdictoꝝ opi. qz ipe iudex h mãdãdo granat partem ⁊ ipius iudicis factũ tãgit. ⁊ ideo ad euz appellãdum nõ est. extra de offi. dele. c. si a subdelegato li. vj. Si vo in mandato nõ est defectus sed in nũcio exequente tũc appelletur ad ipsum iudicem. arg. s. qui saꝝ. co. arbiter. ⁊. ff. a quibus ap. nõ li. l. vl. lz autem per modum appellatiõis posset quis cõqueri de iniquitate executoris: tamẽ potest etiã absqz appellatiõe quandoqz iudicis exequentis implorare officium ꝑm formam. l. a diuo pio. §. si super rebus. s. de re iudi. Veniamus ad secundam partem ex qua nota ꝙ potest iudex suã sentẽtiam interpretari ⁊ qz istud est singulare h melius q̃z alibi: ideo circa h aliqua videamus. Primo quero quis potest suã snīam interptari. Rñ. quidã dicunt ꝙ iudex ordinarius potest interptari sentẽtiam sui delegati. vt. l. duo. s. de re iudi. ⁊ ita intelligũt hic. snīam autẽ ꝓpriam nullus quia ꝑ h posset deuenire ad retractationẽ sententie qõ iudex facere non potest. vt. l. j. C. sen. rescin. non posse. ⁊. s. de re iudi. l. iudex. Alij dicũt ꝙ põt interptari snīaz suã. ⁊ h ꝓbat h glo. ꝑ a sili sicut ꝓnceps põt. sed illud ar. nõ ꝓcedit maior põt ergo minor. ꝓterea ẽ ꝓtra tex. in. l. j. in fi. s. de questio. scdo ꝓbat per sile testatoris qõ ꝓcedit: qz testator põt testamẽtum in totum tollere ⁊ mutare. ex sua enim libera volũtate dependet. tertio ꝓbat

per ſimile de pretore.vt.l.j.in fi.ſ.de preto.ſti.z iſtud ali qualit facit.q̃rto ꝓbat p ſil̃e de tabellioñe: z iſtud etiã ali qualit facit:qz tabellio nihil immutare põt de voluntate ſua ſm Bi.ꝓ h etiã.ſ.de re iudi.l. actoris.ſed tex. iſte melꝰ ꝓbat q̃ꝫ aligs aliꝰ.glo.etiã hoc determinat p alias ll.ſ.de teſta.l.heredes palã.§.ſed ſi notã.z hoc ẽ verꝫ in iudicibꝰ ordinarijs habẽtibꝰ merꝫ ĩperiũ vt h pz:ſecꝰ ĩ minoribꝰ.collige igit ex hac gl. aut q̃rit ꝺ iterp̃tatioñe ſnie ꝺ legati a ſe z qlibet põt h facere. aut de interp̃tatione ſnie ꝓprie z tũc aut ẽ delegatꝰ z nullo mõ põt.aut ẽ ordinariꝰ z tũc aut ẽ de maioribꝰ aut minoribus vt ex p̃dicꝫ patet

Quero ſcꝺo quã interp̃tationem põt facere iudex de ſnia ſua cuz interp̃tatio aſſumat mltis modis. vt.l.j.§.ſi qs operas.ſ.ad tert.z no.in.l.ij.ſ.de ori.iur. Rñ. qñꝙ interp̃tatio aſſumit ꝓ correctioñe totali. z iſtud nõ põt facere niſi ſolus p̃nceps.vt.ꝺ.l.j.in fi.ſ.de queſti. z.l.iu dex.ſ.de re iudi. eaꝺẽ rõne nõ põt etiã ei ſnie abrogare in pte.lz qñꝙ ꝓtra generalitatem ſnie replicatiõis remeꝺio ſuccurrat.vt.l.licet.C.ꝺ iudi. qñꝙ interpretatio ponit ꝓ extenſione z illud etiã nõ põt facere iudex niſi circa acceſſoria ipo ꝺic.vt.l.paulus.ſ.de re iudi.qñꝙ interpretatio ponit ꝓ congrua verbi vl oratiõis expoſitioñe z iſtã interpretationẽ põt facere iudex vt hic. nihil enim de nouo facit:ſed factũ declarat.vt.ꝺ.l.heredes.§.ſed ſi notã.ſ.de teſta.exẽplũ iudex ꝓnũciauit aliquẽ violentiaz cõmiſiſſe poterit poſtea declarare vtz intellexit de violẽtia publica vl p̃uata.lz ſi hoc nõ interpretaret intelligeret de vi p̃uata.vt.l.ſi p̃ſes.ſ.de pe. Itẽ ſi iudex ꝓdemnauit ad centũ nec ꝺixit de qua pecunia lz in ꝺubio intelligit de minori.vt.l.nũmis.ſ.de le.iij.tñ poterit interpretari iudex de qua ſenſerit. Itẽ ſi ꝓdẽnauit ticiũ filiũ ſem proniꝫ z repiant duo ticij poterit declarare de quo ſenſerit. ſed ſi vellet facere interp̃tationẽ vnã penit extraneaz vt in exẽplo poſito h in gl.ſ. ſi ꝓdẽnauit in nouẽ boues z ipe vult interp̃tari.i.in nouũ bouem nõ põt hoc facere Itẽ ſi verba eſſent oio clara z ipe vellet alit interp̃tari nõ admitteret.vt.l.ille.aut ille.§.cuz in verbis.ſ.de le.iij.z ſ.de ver.ob.l.qcqd aſtringẽde.v.nec rurſũ.fm lec.Bi.

Quero qualit fiet iſta interp̃tatio vtz ꝺebeat ps citari puto q ſic.vt.l.de vnoquoq.ſ.de re iudi.z.l. naz ita diuus.ſ.de adop.z ar.eiꝰ qꝺ ꝺicimꝰ de arbitris q ꝺebẽt arbitrari p̃tibꝰ ptibꝰ.vt.l.ſi qſ arbitratu.ſ.ꝺ ver.ob.alie tñ ſolẽnitates nõ requirunt q̃ requirunt in ſnia.arg.ꝺ.l. heredes.§.lz ſi notã. de teſta. Quero vtz vnus iudex poſſit interp̃tari ſniaz p̃deceſſoris ſui.videt q nõ ſic heres nõ põt interp̃tari libellũ defũcti.vt no.in.l.põp. ſcribit ſi frumentũ.§.fi.in gl.ſ.de rei vẽ.z.l.int ſtipulantẽ.i p̃n.z.§.j.ſ.de ver.ob. Jn ꝯriũ videt qꝺ.ſ.ꝺictũ eſt.ſ.q ꝺelegãs interp̃tat ſniaz ꝺelegati ſui. z iſtud puto verꝫ qz accipiẽꝺo iudicẽ ꝓ iuriſꝺictiõe ſeu ꝓ ipo tribunali vere ẽ idẽ iudiciũ z idẽ iudex.vt.l.ꝓponebatur.ſ.de iudi.nec enim ius interp̃tandi ſibi ꝓpetit vt p̃uato lz vt iudici.heres vo z defunctꝰ nõ ẽ eaꝺẽ p̃ſona vere ſed ficte.z de hoc apparet ſo.ad.q.iudex ꝓdẽnauit reũ in expenſis reſeruata ſibi taxatioñe nec ꝺixit in ſucceſſoribꝰ ſuis: q̃rit vtz ſucceſſor poſſit taxare. z ex p̃dictꝫ patet q ſic. refuauit enim ſibi vt iudici;nõ ſibi vt p̃uato.nec enim h vt p̃uatꝰ poſſit facere. ar.ꝓ h in.l.poſt mortẽ.§.j.z qꝺ ibi not.ſ.qñ ex fac.tu. Itẽ p̃ꝺicta faciũt ad alias.q. ponẽ q ꝺelegatꝰ ꝓdẽnauit in expẽſis refuata ſibi taxatioñe.an talis refuatio valeat videt q nõ: qz taxare expẽſas ẽ ꝺeclarare z interp̃tari ſniaz ſuã:ſz ꝺelegatꝰ nõ põt ſuã ſniaz interp̃tari vt ꝺictũ eſt. ergo nec h poterit ſibi reſeruare:qꝺ puto verꝫ niſi eẽt talis ꝺelegatꝰ cuiꝰ iuriſꝺictio aꝺhuc remaneret aꝺ exequẽꝺam ſniaz:qꝺ qñ ſit ꝺixi.ſ.de re iudi.l.a ꝺiuo pio.in p̃n.vbi gl.tãgit. Sed tũc quero qñ ꝺelegatꝰ ꝓdẽnauit in expẽſis reſeruata ſibi taxatione cum reſeruare non poſſit an ꝓdẽnatio expẽſarꝫ valeat videt q nõ qz remanet ſnia incerta ergo tẽ.vt in.l.vlti.C.de ſen.q̃ ſine cer.quãt. Jn cõtrariũ videt q valeat z taxatio videt reſeruata ꝺeleganti z illa aꝺiectio ſibi nihil releuet.ar.ſ.de bo.poſ.ſe.ta.l.ſi ita.§.qui filio. q optie facit z hoc vi verꝫ qꝺ vi tenet ꝺo. Ja.bu.in quaꝺã ꝺiſputatioñe z aſſignabat rõnẽ: qz ꝺelegatus reſeruauit ſibi nõ reſpectu p̃ſone ſed reſpectu iuriſꝺictiõis:ſed iuriſꝺictio ꝺelegati z iuriſꝺictio ordinaria ẽ ea ꝺẽ.vt.l.j.§. q mãꝺa.ſ.ꝺ offi.e.cui mã.ẽ iur.ergo ipe ꝺe legatus quaſi iꝺẽ poterit facere ꝺictã taxationẽ.tñ vt pre ꝺicte ambiguitates ceſſent ꝓſulẽꝺum ẽ in iuꝺice ordinario q reſeruet ſibi z ſucceſſoribus ſuis in ꝺelegato vo q reſeruet ſibi z ꝺelegãti. Sed iuxta p̃ꝺicta quero an ab interp̃tatioñe ſeu expẽſarꝫ taxatioñe poſſit appellari. videt q nõ.C.qñ ꝓuo.nõ ẽ ne.l.fi.in p̃n. Jn ꝯriũ videt caſus h qz appellari põt ab aliq̃ interpretatioñe . z iſtud ẽ verꝫ ſi iudex moꝺũ excedit in taxãꝺo ſiue iniq̃ interpretando.

Nõ ob.l.fi. qñ ꝓuo.nõ ẽ ne.qz ibi nõ licet appellare victori.iõ qz reꝰ ipſe appellauit: vñ appellatio rei ſibi ſufficit:ſecꝰ ſi reꝰ nõ appellaſſet.vt ibi no.ꝓ doct.z ꝓ Ja. de are.in.l.paulus.ſ.de re iudi. h ẽt q ab iniqua taxatioñe poſſit appellari tenet Jnno.ex.e.c.ſepe.in gl.ſup verbo expẽ. Venio ad tertiã ptẽ q̃ro q̃lit iniqtas interpretatiõis detegat. Rñ.i iſta cã nulla admittit ꝓbatio ꝓ quã p̃ncipal ſnia infringat.z hoc vult ꝺicere h tex.ꝺñ ꝺicit h ſolũ q̃rat an in iuꝺic interpretatione ſit iniqtas.q.ꝺ.iniq tas p̃me ſnie nihil attendit ad iꝺẽ.ſ.de iureiur.l. ſi duo patroni.§.iul.i fi.iniqtas ãt iterpretatiõis poterit appare ex mltꝫ.ꝓ ex his q̃ geſta z ꝓbata ſũt vt ꝺicit gl. Itẽ ex q̃litate rei.exẽpluz iudex ꝓdẽnauit me i.x.libris.ꝓ pcio tal libri poſtea iterp̃tat q itellexerit ꝺ.x. libr bo.groſſorũ.certe ex libri q̃litate poterit int̃pretari eqtas vl iniqtas int̃pretãt.vt.l.ſp in ſtipulationibꝰ.z qꝺ ibi no.ff. de reg. iur. Itẽ ſi iudex me ꝓdẽnauit i.x.libris ꝓ ſallario aduocati z poſtea int̃pretat ꝺe.x.libris groſſor ex q̃litate cãe z facũꝺia aduocati z ꝓſuetuꝺine fori vl loci apparebit iiqtas vl eqtas int̃pretãt.vt.ff. de va.z.ex.co.l.j.§.in honorarijs.z eoꝺẽ modo ſi taxauit expen. ex qualitate cãe z actorꝫ mltitudine z fori ꝓſuetuꝺine ꝓpenꝺi poterit eqtas vl iniquitas interpretãtis.vt.l.nõ ignoret.in fi.C.de fruc.z litꝫ expẽ.z ibi no.in glo.

Alio cõꝺẽnato. Breuit hoc itẽꝺit. Alio ꝓdẽnato nõ appellãte vl appellatiõz nõ ꝓſequẽte aliꝰ cuiꝰ intereſt poterit appellare z appellatioẽz int̃poſitã ab alio ꝓſeq. h.ꝺ. Nota. q gl. poſita ſup vbo ſuo q̃ ꝺicit.i.ꝺñi vl ſuo ꝓprio ꝓcuratore.z ſic facit q ꝓcurator ꝓdẽnat poſſit ꝓprio noie appellare de quo ꝺixi in.l.j.§.fi.ſ.e. Scꝺo no.aliã gl.q tenet q quando emptor ẽ cõꝺemnatus vt contumax nõ poteſt venditor appellare. Quero quando emptore victo appellat venditor vl econtra.ff.quantũ tempꝰ poſſit appellare fm iura iſta. Rñ.ff. biduum vt in ꝓpria cauſa.vt.l.ij.§.j.ff.quando ap.ſit.z ex hoc apparet q vnus ꝓ alio in tali cauſa teſtimoniuz ferre non poteſt facit qꝺ no.in.l.nullus.ſ.de teſt.z per ꝺocto.C.de teſti.l. omnibus. Ultimo q hic ꝺicitur q ſententia lata contra ꝺebitorem non preiuꝺicat creꝺitori intellige ſi eſt lata poſt rem obligatam.vt.l.ſi mater.§. fi.in fi.ſ. de ex.re.iudi. z.l.ſi ſuperatus.ſ.de pigno.alia circa hunc.§.ꝺicent.ff. l.pxi.in p̃n.

Si ꝓcurator qui in iuꝺicio. Procuratorꝰ q litem conteſta. eſt ſi vincatur ꝓ procuratorem appellare poteſt hoc ꝺicit. Nota q per litꝫ conteſta. procurator efficitur ꝺominus litꝫ. Contra ꝺominus litꝫ ꝺicitur ille ad quem cõmoꝺũ z incõmoꝺũ

victorie pertinet. vt. C. eo. l. dominus liţ. ꝛ de sen. l. j. sol. hec appellatio dñs liţ ꝑōt duob⁹ modis intelligi. ꝑmo dñs liţ. i. instātie: ꝛ ita logt̄ h̄. Secdo dñs liţ. i. cāe ꝛ eoꝝ sup quib⁹ litigaī ꝛ hoc mō sumt̄ in ꝓrijs. Quero qd ī causis vbi nō sit liţ ꝓtest. an ꝓcura. efficiaī dñs liţ. ꝛ idē ꝑōt queri de ꝓcuratore q̄ interuenit post liţ ꝓtest. pe. ī. l. nihil. C. de ꝓcur. videt dicere q̄ statim q̄ ꝓcurator incipit de meriţ cāe tractare efficit dñs liţ. ar. l. ij. C. de ꝓfor. e. li. ꝛ hoc indubitanter est verꝫ. casus ē in. l. nulla. C. de ꝓcur. vbi tex. dicit post cāz in iudicio agitatā nō dic̄ post liţ ꝓte. quocūq; ergo mō cāz incipit agitare legitime dñs liţ efficit. q̄ ergo hic dī ꝛ in silib⁹ hic all̄. in gl. liţ ꝓte. ꝛc. supple vl̄ alio mō cā agitata p. d. l. nulla. sic ēt dz ītelligi l. si ꝓcurator. §. j. s̄. mā. vbi dī añ liţ ꝓte. nō pōt facere ꝑ cur. subaudi vl̄ añ litē alio mō agitatā cuz igit̄ ꝑpatoria tractāt̄. s. an sit ꝓcurator an sit iudex an si libell⁹ ꝓcedat ꝛ silia p h̄ nō efficit dñs liţ: sed cū incipit tractare de meriţ cāe tunc efficit dñs liţ. vt. d. l. nulla.

a **Sententia.** A snia inter alios dicta appellare pōt is cui⁹ int̄est rōe plene vl̄ q̄l̄t q̄lis ꝓiudicij ꝛ cāz appellatiōis a victo interpositā pōt ꝓseq̄ h̄ dicit cū duobus. §. se. No. ex ꝑn. q̄ pp quale quale ꝑiudiciū gs pōt appellare a snia int̄ alios dicta. ꝛ h̄ facit q̄ testes examinati ꝑ vnū ꝑ aliū faciūt indiciū sicut de snia. si enī nullā ꝑbationē faceret appellare opus nō esset. de h̄ dixi. s̄. de iureiur. l. admonēdi. Secdo no. fideiussorem posse appellare a snia ꝑ ꝑncipalē lata subaudi: lz enim nō faciat plenū ꝑiudiciū vt in ꝑcedēti rñso dictuz ē ꝛ h̄ colligit̄ ex dictiōe. itē hic posita que ē repetitiua fm ea q̄ dixi in. l. j. in ꝑn. s̄. de pub. Ex quo Buil. de cu. inducit. l. istam q̄ snia lata ꝑ principalē nō mādat̄ executiōi ꝑ fideiussorē qd̄ dic vt plene dixi in. l. j. s̄. iud. so. Tertio no. fideiussorem vēditoris appellare emptore victo. ꝛ h̄ vsqz ad §. si heres. Op. de. l. lucius. s̄. de his q no. insa. so. vt ibi. Quero dicit h̄ vl̄ similē cāz q̄ ē silis. dic vt in glo.

Quero vtꝫ snia lata ꝑ isto tertio appellāte prosit ei q victus fuerat. tex. videt q̄ nō ex̄ de re iudi. c. cū sup ꝓtro uersia. ꝛ ideo in forma libelli porrigēdi coram iudice ad quē ꝛ in forma sniandi in cā appellatiōis est diuersitas. nā Inno. in eo. c. in prima glo. videt tenere q̄ siqdē gs appellat rōne q̄lis q̄lis ꝑiudicij tūc appellans dz petere pronūciari snīaz latā sibi nō ꝑiudicare ꝛ ita iudex dz ꝑ nūciare: ꝛ ita intelligit hāc. l. Si vō appellat rōne pleni ꝑiudicij tunc petit snīaz cassari ꝛ irritari postea in. e. c. in glo. magna sup verbo ꝓstituerit aliquātulū ante finē gl. ponit opinionē quorūdā q dicunt vtrāq; petitionē ꝑcedere nec aliud firmat. mihi videt q̄ iudex appellationis si qdē ꝑnūciaret appellanti nullū facere ꝑiudiciū. h̄ non posset facere nisi qz snia ē iniqua: ideo sup iniquitate ꝑ nūciare videt. vt. l. j. C. de ordi. iu. semp ergo de iniquitate vl̄ equitate snie ꝑnunciat tacite. An aūt victoria istius appellātis ꝑsit victori: sic dico: aut victus appellauit ꝛ etiam ille tertius ꝛ vterq; ꝑsecut⁹ ē suā appellationē tñ ille victus in cā appellatiōis de iure suo nō docuit ille tertⁱ⁹ docuit de iure suo: tūc fateor q̄ talis snia ferēda a iudice appellatiōis ꝑderit solū illi tertio ꝛ quātū ad eū snia infirmabit̄ h̄ ē casus in. d. c. cū sup. qd̄ ꝑbat̄ p rōnē: qz cū vterq; suā appellationē interposuit: ꝛ sic vterq; sibi ꝑuiderit renūciare videt ꝑuisiōi q̄ ē, vt snia lata ꝑ vno ꝑsit alteri que ꝑuisio. l. est ꝓtra cōmunē regulam res int̄ alios acta: ꝛ ideo tūc libellus appellatorius deberet sic formari. peto talē snīam quantū ad mei ꝑiudiciū infirmari Si vō victus nō appellauit: sed solū ille tertius cui⁹ int̄est: ꝛ tūc aut ille victus acquieuit snie ꝛ eam ratā habuit ꝛ tūc idē: qz snia infirmabit̄ solū quo ad ꝑiudiciū appellantis non quo ad ꝓiudicium victi quod probtur. ī. c. l. ꝓx. vbi ponit̄ spāle in cā capitali q̄ victo approbante sententiā tertius audit̄ appellans. ꝛ sic in ꝓtrariū est ius cōmune ꝛ etiā illo casu iurisc̄sultus dubitauit: vt patet ī. ꝓxi. Si vō victus nō acquieuit dicte sententie: sed nō appellauit cōtentus appellatiōe interposita per tertium tunc debebit sententia irritari in totum ꝛ ꝑderit appellāti etiam victo: ita debet intelligi hec lex qd̄ ꝑbatur p. l. si qui sepatim. in fi. ī. e. ꝛ C. si vnus ex plu. l. j. vbi si vn⁹ appellauit ꝑ parte sua: lz non appellet ꝑ parte alterius ꝑdest alteri habenti eandem causaz defensiōis mlto magis hic vbi a sententia appellat lata ꝓtra alterꝫ: ꝛ isto casu puto q̄ etiā si expresse in appellatiōe ꝛ etiā in eius ꝓsecutiōe appellans diceret se appellare respectu sui preiudicij tm̄ q̄ nihilominus effectus victorie porrigeret ad victum. vt. l. si post mortem. in fi. de bo. pos. ꝓtra ta. lz in ꝓtrarium faciat quod not. in. l. ꝛ per iusiur. §. si legatoꝝ. s̄. de accep. ꝛ. s̄. qd̄ met. cau. l. si cum excepţ. §. labeo. in glo. super verbo dederit in quibus dicitur q̄ licet effect⁹ acceptilationis porrigatur ad fideiussorem tamen hoc ē nisi contrarium agatur: sed acceptil. dependet ex consensu partium: secus in sententia ꝛ eius effectu. vt. l. non potest. s̄. de furţ. ad quod facit quod no. C. de transac. l. si diuersa. qualiter autem videatur acquiescere sententie vl̄ non dicam in. l. si qui separatim. ī. eo. Sed contra ꝑdicta oppo. tertius veniēs ratione alicuius preiudicij in nullo est grauatus. si ergo vult petere q̄ sententia nullaz faciat sibi preiudicium non debet adire superiorem iudicem appellationis. Rñ. dicit Inno. q̄ hoc ideo est quia sententiando contra vnum facit iniuriam sibi quod nō videtur verum. non enim potest quis inferre iniuriaz in eum quem non cognoscit. vt. l. eum qui nocentem. §. si. s̄. de iniur. dic ergo q̄ ideo permittitur appellare: qz ad hoc vt huic tertio non fiat preiudicium nō potest peruenire nisi ratione iniquitatis nec debet ipemet de ratione iniquitatis sue cognoscere. vt. l. eos. in princi. C. eo. preterea ex hoc sentit iste tertius appellans commodum q̄ causa ad superiorem deuoluitur. si enim coraz primo iudice principaliter ageretur sententie sue faueret. Quero si primo victus est in prima ꝛ in secunda causa appellationis: vtrum ab hac sententia secunda poterit tertius appellare: dicit Inno. q̄ sic. satis est enim q̄ sententia nō transiuit in rem iudicatam: preterea eadem est ratio que in sentētia prima. Quero quid si primus est victus in causa ꝑncipali ꝛ in ꝑma ꝛ secunda causa appellationis: vtꝫ ab ista tertia snia poterit tertius appellare. dicit Inno. aut sciuit causam agi ꝑ victū ante latā tertiam snīaz ꝛ nō pōt appellare. imputet enī sibi qz sciebat suā cāz agi ꝛ nō ꝑuidit. ar. C. de euic. l. si parentes. ꝛ. l. sepe. s̄. de re iu. q̄ si ignorauit pōt appellare: qz sine culpa sua nō dz dānificari: tñ huius appellatio ꝑmū victū non releuabit fm eum cui in h̄ assentio. Quero vtrum in ista appellatione ꝑcedatur vt in appellatiōe a diffinitiua. an vt in appellatione ab interlocutoria vel tanq̄ omissa extra iudicium videtur q̄ sit quedam appellatio extraiudicialis nam iste tertius appellans causam non fuit prosecutus. Inno. dicit istam esse appellationem factam a diffinitiua sententia. pinde enim ꝑcedetur ac si victus ipe fuisset ꝑpter preiudicium qd̄ sibi patur vt hic. Ego autem puto q̄ hec appellatio quo ad quid habet vim appellationis ab interlocutoria: nam a diffinitiua potest victus appellare simpliciter absq; exp̄ssiōe alicuius cause. vt. s̄. c. l. iij. in fi. ꝛ ibi no. sed iste tertius appellās nō audit̄ simpliciter appellans nisi in appellatiōe aliquam causaz exꝑmeret ꝑpter quam sua diceret interesse. vt hac. l. in ꝑn. exp̄sse ꝑbatur.

Si heres. Sūmaui cuz ꝑce. No. q legatarij ꝑñt appellare a ſnīa lata ꝯ heredez ꝯ tex. h vī requirere q tūc poſſint legatarij appellare cū di cūt p colluſionē eē ſnīatū ſz. s. l. px. ī ꝑn. ꝓmittit appella re ei cuius intereſt ergo ꝛc. ſo. non intelligas q de collu ſiõe habeat neceſſe ꝓbare: ſed ſi legatarij de hoc dubitāt poſſunt appellare. z ideo glo. h ſup verbo querat expo nit. i. ſi dicat. h ꝓbat ī. l. ſi pluſorio. in ꝑn. ī. e. z ibi dicā.

Idēq; reſcripſit. Sūmaui cū ꝑce. No. q ille cu ius intereſt põt ꝓſeq appellatiõz interpoſi tā a victo idē de cā ꝑn. vt. ī. e. ſi pluſorio. §. j. z ibi hoc ex aminabo. Scdo no. q lz victꝰ q appellauit rāſigat de lite vl ꝯfirmet ſnīaz nihilomīꝰ is cuꝰ intereſt põt appel latiõz ab illo interpoſitā ꝓſeq nõ tñ põt p ſuā approba tionē ſnīe vl renūciādo appellationi ꝓiudicare iuri q̄ſito tertio p appellatiõz: iõ tex. ibi dū dīc iõ dicēdū ē dz ſup pleri. ſ. vt appellationē ꝓſequat alſ maneret rata ſnīa. vt ſ. de pac. l. tale pactū. §. q ꝓuocauit. ſm Ja. de are. z ol. z gl. q̄ ē ſignata ſup illo verbo dicendum ē dz eſſe ſigna ta ſup illo verbo qꝺ ſeq̄t videndū eſt q̄ fuit facta timore oppoſitiõis quā ſtatī faciā. Op. ad ſi. buiꝰ. §. hic innu itur q a tranſactiõe appellat ꝯ ab actibus extraiudiciali bus nõ appellat. vt. l. fi. ī. de ap. reci. ſo. nõ intelligas q appelleꝫ hic a tranſactiõe ſed q dicit idē reſcriptū ē. ſ. vt agant cām teſtamēti petēdo legata. ſed an ſit hoc verꝫ q nõ põt appellari ab actibus extraiudicialibus dicam in d. l. ſi. ī. de ap. reci.

Si qs ipo dic. Hunc declara vt dixi. s. eodem. l. j. §. ſi.

On tantū. Cuilibet lz ꝓuocare ꝓ eo q ad ſupplicīū ducī etiam eo inuito. h. d. No. q humanitaſ z offiñ qꝺ eſt inē hoīem z hoīem facit vt cuiuſlibet intereſt ne alꝰ pi mat̄ ꝓp qꝺ intereſſe admittī ad appellādū. Op. q h tertius nõ admittit qz ſua nõ intereſt. vt. s. l. pxi. in ꝑn. ſo. hic nõ intereſt eiꝰ pecuniariē ſz intereſt eius rõne dicti officij vl hūanitaz qꝺ ſufficit vt h. ſz ꝯ h facit q: ſi ꝓ ſuo intereſſe admittī ꝓꝓio noīe appellat. vt. l. ſi ꝓcur. ī. q̄ ap. ſit. ſz hic dicit q appellat noīe eiꝰ q dānatus eſt ergo ꝛc. ſo. potes dicere q h caſu appellauit noīe alieno qꝺ ſaz plz. vl dic q appellauit noīe ꝓꝓio z q hic dicit no mine eiꝰ dicit. i. ad eiꝰ vtilitatē. ſile. C. de his qui. vt indig. l. polla. z. s. de his q. vt indig. l. tutorē. vl dic noīe eius ſ. appellantis: ſed ſi diceret appello ſimplr nec exꝑmeret noīe ſuo vl noīe victi ꝓcederet appellatio z prudenē fa ciet iudex ſi eū non coget exprimere. vt dicit Jnno. in ſi mi.. extra de teſti. c. cuz oli. Op. cāe capitales nõ p̄t agi p aliū. vt. l. pe. §. ad crimē. s. de pu. iu. z. ī. an p al. cā ap. l. j. ſo. dicit gl. hic venit ꝓ ſuo facto z ſuo intereſſe nõ vt ꝓcuratoꝛ qꝺ repugnat aliquantulū huic lre que dicit nomine eius niſi exponas vt dixi. Ad. §. ad crimē. dic q aliud in cā ꝑncipali aliud in cā appellationis: ita ſen tit glo. puto q q̄ reus ē in carceribꝰ vl in fortia alteriuſ ſicut erat hic: qz ducebat ad ſupplicīū etiā in cā capitali põt interuenire ꝓcuratoꝛ. vt dixi in. d. §. ad crimē. z ſi re us nõ defenderet nec ꝓcuratoꝛē daret glibet poſſet eum defendere. vt. l. ſi nõ defendat. z. l. j. in fi. C. de queſtioni.

Op. q ꝓfeſſus nõ appellat. vt. C. quo. ap. non re. l. ij. ſo. gl. tu dic q ibi erat ꝓfeſſus z ꝓuictus hic ſolū ꝓfeſſus ſm Bi. z no. in. l. ꝯria. Alia ꝯria dic vt in gl. Hec. l. vī ꝓbare q in cauſis capitalibus poſſit fieri executio. ī. x. dies q dant ad appellādū qꝺ apparet: qz infra terminū appellādi ducebat ad ſupplicīū qꝺ dic vt dixi in. l. q vl timo. de penis. Nota remediū ꝓ illis qui ducuntur ad ſupplicium q iudex facit eos abauagliare ita q̄ loq nõ poſſunt vt quilibet ꝓ eis poſſit appellare ſile. C. eo. l. ad dictos. z. C. de epi. au. l. addictos.

Am quidam. Propter metum iudicis ſufficit ap pellationem proponi coram vicinis z honeſtis ꝑſonis de hoc habes rubricaz. C. de his qui ꝓ metū iu. nõ ap. dixi in. l. de pupillo. §. ſed z ſi ipi. s. dꝺ no. op. nū.

Lud ſciendum. Appellās nõ debet iniuria ri ei a quo appellatur alſ punīt hoc dicit. z pu nieꝫ pena extraordinaria officio iudic cū nõ ſit pena de terminata. vt. l. j. §. expilatores. s. de effrac. ſm doc.

Lud ſciendū. A ſententia lata ꝓ liber tate poteſt appellari nõ in integꝝ reſtitutio peti. h. d. ſed q̄ro q̄ eſt rō. Rñ. qz ap pellatio extinguit ꝓnūciatū. ac ſi nunq̄ eēt ꝓnūciatum. vt. l. furti. in ꝑn. z qꝺ ibi no. s. de his qui no. infa. qꝺ nõ facit reſtitutio: ideo libertas q̄ ſeq̄ ꝓpetit reſtitutione tolli nõ poteſt. Op. de. l. j. C. ſi aduerſus li. dic vt ibi.

Jqui ſepatim. Si plēs ſunt diuerſis ſen tentijs ꝯdēnati plurib⁹ appellatiõi bus opus ē niſi vna probatio eēt q̄ oēs ꝓuin ceret. h. d. iſtud ꝑncipiū cū v. ſed cū aduerſus. qui dz iū gi cū iſto ꝑncipio. z iſtꝺ ꝑncipiū ē planū. z facit ad ea q̄ dixi. s. de no. op. nun. l. de pupillo. §. ſi in plibus. ſ. vbi ſūt plēs ꝯdemnationes vl pla bannimenta plēs abſolu tiones ſunt neceſſarie. Venio ad v. ſed cū aduerſus z quero in quo differt a ꝑn. huius. l. dicit gl. q hic oēs fu erūt ꝯdemnati ſil: ideo vna appellatio ſufficit dicit h gl. ſup verbo nocerent. Sed tex. hoc non dicit: ſed dicit q vno titulo ꝯprobataz rationū omnes ꝓueniebant: ideo aduertendū: qz poteſt eſſe q plēs tutores in diuerſis iu dicijs z diuerſis ſententijs ꝯdēnant ex diuerſis ꝓbatio nibus: lz ex eadem cā puta ꝓtra vnum ſūt examinati te ſtes in vno iudicio. z illi idē ſunt examinati ꝓtra aliū in alio iudicio. ita loquitur ꝑn. ſed pone q ſint ꝯdemnati diuerſis ſentētijs z diuerſis iudicijs. vnica autem erat ꝓ batio que ꝓducebatur ꝓtra vnūquēq;. tunc vna ſufficit appellatio: quia vno titulo ꝯprobataz rationū z ſm hūc ītellectū dedi ſūmariū: ideo mlto magis ſi poneres vnū eſſe iudicium ꝓtra omnes tamē ſnīas eē diuerſas qꝺ po teſt eſſe. vt. l. non iccirco. s. de iudi. z. l. de vnoquoq;. in ꝑn. s. de re iudi. Ultimo no. ex h ꝑn. cum. §. ſe. q q̄ñ plēs tenent ex vno ꝓtractu vl quaſi poſſunt omnes con uenīri in vno libello z etiam ſepatim qꝺ plene dixi in. l. tij. s. de duobus reis.

Si quis cuz vna. Plures ſūme ex diuerſis ſpe ciebus que eadē rōe ꝯprehēdūt debēt iſpici cumulate nõ ſepate. h. d. Op. s. de iur. om. iu. l. ſi idē. cū eodē. gl. dat plēs ſo. ꝑma ē vera. ſ. q h oēs iſte ſūme vna actiõe cōprehendebantur ibi diuerſis actioni bus. z facit ad ea que dixi in. l. vbi fideiuſſor. s. de ſolu.

Quotiens Si plēs vna ſententia condemnā tur quilibet ī virilem tenetur. h. d. Materiam huius. §. examina. vt. C. ſi plures vna ſen. ſue. ꝯdem. l. j. z. s. de re iudi. l. paulus rñdit eos. Que rit glo. vtꝝ iſto caſu ſint neceſſarie plēs appellatiões. gl. dicit q ſic qꝺ eſt falſum ſm omnes. vt. s. pxi. §.

Quod eſt reſcriptuz. Jn cōi causa vnius appella tio alteri ꝓdeſt ſi vtriuſq; eſt eadem cā ap pellatiõis: ſecus ſi diuerſa. h. d. Op. C. ſi in cōi ea. q causa in integꝝ reſti. po. l. j. So. aliud in reſtiū. in integ. que eſt de iure ſpeciali aliud in appellatiõe que eſt de iu re cōi qꝺ dic. vt. C. ſi vnus ex plu. ap. l. ij. Secundo op. q victoria vnius nõ ꝓſit alteri niſi q̄ñ res eſt indiui dua. vt. s. ſi ſeruitus ven. l. loci corpus. §. ſi fundus. ſo. dicit Azo iſtud ē verꝫ q̄ñ ē ꝯdemnatio de re incorporali

secus si de re corporali vt hac.glo. videtur hic in fi.gl.ħ reprobat: qz in iurib⁹ incorporalib⁹ diuiduis vt ē in vsufructu magis deberet ꝑdesse snīa lata ꝓ vno alteri q̄ꝫ in rebus corporalib⁹: qz in vsufructu ē ius accrescēdi ī alijs rebus secus vt in.l.j.in fi.de vsufr.accre. z ideo dicit gl. q̄ illa distinctio vtz res sit diuidua vel indiuidua hz locū in cā ꝑncipali nō i cā appellatiōis in q̄ ēt si res ē diuidua vni⁹ victoria ꝑdest alteri si ē eadē cā defensiōis vt ħ in cā ꝑncipali secus vt.l.si cuz vno.s̄.de exce.re.iudi.lz gl.ibi aliť dicat z male ſm oēs pōt eē rō: qz in cā appellatiōis agit de ipa snīa q̄ est indiuidua.vt.l.in ħ iudicio s̄.fa.ber. Hoc ꝓmisso qz gl.ħ sūmat istā mām: ideo dic aut in cā cōi ferť snīa in cā ꝑncipali aut in cā restī.in integrū.aut in cā appellatiōis.si in cā ꝑncipali dic aut est de re diuidua aut de indiuidua.vt.d.l.loci corp⁹.§.si fund⁹ si in cā restitutiōis dic.vt.C.si in cōi ea.q̄ cā in integ. resti.pe.l.j.si in cā appellatiōis tūc sumus in mā nr̄a in q̄ dic aut plurimū ē sepata cā defensiōis.aut eadē.ꝑmo casu vnius appellatio vel victoria alteri nō ꝑdest. vt hic ī v.cetez. Scōo casu aut sunt ꝯdēnati diuersis sententijs aut vna.si diuersis aut ex diuersis ꝓbatiōb⁹ z pluribus appellatiōib⁹ ē opus. z vnius victoria alteri nō ꝑdest.vt hac.l.in ꝑn.aut ex hīsdē ꝓbatiōib⁹ z tūc vna appellatio sufficit z victoria vnius alteri ꝑdest.vt.s̄.e.l.v. sed q̄ aduersus.qō intellige cū illa distinctiōe vt stati dicā.s.cum oēs eadē snīa ꝯdēnati fuerūt.quo casu dic aut vterq; appellauit z victoria vni⁹ alteri nō ꝑdest p ea q̄ dixi in.l.a snīa.in ꝑn.s̄.e.aut appellauit vnus tm̄.z tūc aut ali⁹ approbauit snīaz z tunc victoria alterius sibi nō ꝑderit.vt l.nō tm̄.s̄.e.p locū a spāli.aut alter nō approbauit z tūc alterius victoria sibi ꝑderit.vt hic z.l.j.C. si plures vna sen. Approbare aūt snīam dicit si eā approbat expresse idē si tacite p.x. dies cū ignoraret ꝯsociū suū appellasse nā si sciret tacēdo nō videret approbare snīaz: sed videt esse ꝯtētus ꝑuisiōe.l. q̄ facit vt appellatio socij sibi ꝑsit q̄ rō cessat cū ħ ignorat. z ista ꝓbant in duabus sol.s̄.e. l.iij.§.j.sup verbo hi soli. q̄s so.nō extimaui ibi: sz dixi me examinatuz hic.ꝑma so.ē qñ vnus appellat absenti bus alijs: tūc alijs absentib⁹ nō ꝑdest. intelligo absenti b⁹ z ignorātib⁹ p rōnē quā dixi. Alia so.ē q̄ appellatio vni⁹ nō ꝑdest alijs q acquiescūt snīe q̄ so.lz p glo.ibi nō teneant qz diuinare ē z respectu illius.l.tñ in se vere sunt vt.s̄.ꝑbatū ē. z facit ad ea que dixi.s̄.e.l.a snīa.in ꝑn.

Quero quid si plures vicerunt z ꝯtra vnū appellatur an ꝑiudicet quo ad alios.glo.dicit q̄ sic in.l.iij.§.j.s̄.e. qō intellige quando appellatur ꝯtra vnū nō tamen approbatur sentētia ꝓ alio. Item intellige quando plures vicerunt vna snīa p ea que dicta sunt.

Am ex causa. Executio facta appellatiōe pendēte officio iudicis appellatiōis in statū pristinum reducit facit.s̄.de admi.tu.l.chirographis.§.j. z quod ibi no.z.j.de ap.reci.l.si cuius.

J constat. Si electio z ꝯfirmatio est inualida appellatio nō est necessaria.h.d. Op.s̄.de re iu.l.pses.so. ibi tenuit se. Op.s̄.rē ra.ha.l.cū minor.§.j.dicit glo.certe nec ibi fuit necesse appellare.tu dic vt dicemus in.l. si ex presſim.j.e. Ultimo no.ex hac.l. q̄ vox ꝓpli ē inualida nec sufficit ad electiōz inualidā nisi debita solēnitas seruet. facit ex de elec.c.ij. qō facit vt populus nō possit alicui auferre ius ad idē.s̄.q z a quib⁹.l.si ꝑuatus. z de pollicita.l.totiēs.in fi.facit qō dixi in.l.anthiocēsiū.s̄.d ꝑui.cre. Scōo no.q̄ ex ꝯfirmatiōe superioris nō ꝯfirmat electio inualida. vt.C. de mune. z accu.l. munera. qō intellige nisi ille qui ꝯfirmat ꝯfirmaret ex certa scia z est talis qui sua spōte posset dare ħ ſm Jnno. extra de electione.c.dilectus. z hec vera q̄ñ electio peccat i forma q̄ñq; vo ē peccatū ex pte psone elegentis z ꝯfirmantis z tunc idem q̄ nō validat.l.ex ꝯsensu.§.j.ī.eo.quandoq; est defectus ex pte psone electe z tūc hz locum mā.l.barbarius.s̄.de offi.p̄.dic vt ibi.

Appellanti. Seip̄z sūmat. Que rit glo. vtrum appellās in vno articulo possit appellationem exercere i alio. dicit glo. q̄ sic. vt.s̄.l.scio.§.fi. quod est falsum ſm omnes. vt.l.cum vno.in princi.s̄.eo. Nec obstat.l. scio §.fi. quia ibi non dicitur q̄ fuit appellatum ab vno articulo sed fuit vna causa appellatiōis expressa fuit tamē vt a tota sententia vel simpliciter appellatum. ideo Bi. distinguit hic tres casus quando sententia continet plura capitula. aut appellaui ōtermīate ab vno capitulo z tūc appellatio nō porrigitur ad alia capitula nisi sint connexa. argu.l.etiam.§.j.s̄.de mino. sed si appellarē simpliciter tunc in dubio refertur ad omnes partes sentētie. vt hac.l.facit.s̄.de tutel.l.qui habet.§.fi. z.l.qō dicitur. z l.fi.de an.excep.

Non solent. Plana est z potest intelligi de eo qui in libello appellationis solum vnam causam expressit. Item in eo qui expressit plures tamen vnam ꝓbabilem qō sufficit lz alie nō sint legitime. potest etiam intelligi qui plures in eo legitimas ꝓposuit vnam tamen ꝓbauit z quelibet est vera non tamē necesse hz in appellatione a diffinitiua ꝓponere aliquam cāz. vt.l.j.§.fi.s̄.eodē.

J perlusorio iudicio. Aduersus sententiam latam cō tra testamentum permittitur legatarijs appellare.h.d. Op. sententia lata p collusionem alijs non p̄iudicat. vt.l.pses.C.de pig. z sic non est opus appellationem hic autem innuitur q̄ p̄iudicet si p collusionez sit lata qō apparet dum dicit si perlusorio iudicio ꝛc. quasi dicat in iudicio iniquo perluditur z infra cum dicit per collusionem ꝛc. So. de collusione non cōstabat: z ideo lz in princi. cum formatur questio dicatur z ꝓ constanti ponatur q̄ actum sit perlusorio iudicio: tamen in respōsione cum verba rescripti ponuntur diceretur per collusionem ꝛc. quasi dicat ex hoc solo q̄ dicit z sic ē timor collusiōis ꝓmittit appellare lz de collusiōe nō sit necesse ꝓbare. si enī ħ ꝓbaret tūc legatarijs ħ nō p̄iudicaret etiaz sine appellatiōe. vt.d.l.pses. postea iurisconsultus hic in fi. dicit ħ iure vtimur vt possit appellare nec repetit si per collusionem dicatur iudicatū quasi dicat etiam si in nullo fuit suspicio collusionis appellaret. potest enim esse q̄ heres negligenter z ipite causam ꝓsecutus ē absq; collusione z sic appellare potest quia eorum interest. vt.l.a sententia.s̄.eo.

Sed z agere causam. Si legatarij de fide heredis dubitant possunt in ꝑma causa in qua de testamento queritur assistere z testamentū defendere.h.d.facit.s̄.de inoffi.testa.l. si suspecta.in ꝑn. Pro declaratiōe huius v. videamus quid possit facere tertius qui venit ad causam per alium inceptā. circa quod est sciendum q̄ tertius potest venire ad triplicem effectum. quandoq; venit vt causam quam ille incepit agat seu defendat. quandoq; venit vt ei assistat ꝓbationem inducat z alia faciat ad victoriam consequendam. quandoq; venit post sententiam ad impediendaz executionem. Redeo ad primum dico q̄ quandoq; tertius venit ad impediendum ne p tertiū qui causaz cepit cā agat seu defendatur. circa qō dico q̄ quandoq; ille q̄ cepit cāz agere ē ille ad quem negociū ꝑncipaliter per

tinet sicut ad tertium venientem. z tunc tertius nō pōt eū impedire agere vl defendere. vt. l. sepe. ff. de re iudi. aut ad eū nō ptinet ꝓncipalr. sz in quādā ꝓñaz. ad istū aūt tertiuz ptinet ꝓncipalr. exēplū in venditore q ageret cāz sup dñio rei vēdite. nā hec cā ꝓncipalr ptinet ad ipm ēptorē lz p quādā ꝓñaz pículū ēptiōis reuertat ad vēditorem. idē in alijs silib⁹ tūc si qdē iste tertius venit ante litꝫ ꝓtest. poterit impedire cū agere vl defendere sup hoc adhibebit cāe cognitio. vt in. d. l. sepe. de re iudi. z so. ma. l. ticia. q̄ ē notabil ad hoc. Si vo iste tertius veniret post litꝫ ꝓtest. si qdē veniret ad impediēduz illū agere tūc si ignorauit ea q̄ ante facta sūt adhuc veniēs impediret eū ꝓseq cām pdictā cū ea q̄ facta sūt sibi ignoranti nō ꝓiudicēt. vt. d. l. sepe. vnde illa ꝓtest. litꝫ. nō ē sibi impedimētū. Si vo litꝫ ꝓtest. sciuisset tūc posset ei assistere nō aūt eū ab agēdo repellē qz sicut snīa sibi sciēti ꝓiudicat eadē rōne litꝫ ꝓtest. z alia acta vt dixi in. d. l. sepe. Si vo venit ad impediēdū illū: defendere tūc pōt impedire ne ille defendat in ꝓiudiciū ipius tertij. Eodē mō quo dixi. ff. ꝓxi. §. sz ne ille defendat in ꝓiudiciū suū ꝓꝓriū ꝫ nō pōt ꝓhibere qz inuituz pōt qs defendere. vt. l. solutiōz cū si. ff. de solu. Sc̄do ē videndū qñ tertiꝰ venit vt cāe assistat z aliū adiuuet ad victoriaz z hic ē q̄rēdū an ipe tertiꝰ possit testes ꝓducere quos ꝓncipal nō ꝓduxit. gl. q sic z bene in. l. si suspecta. ī ꝓn. ff. de inoffi. testa. sz hic dubitat qd si iste tertiꝰ venit post elapsas dilatiōes datas ad ꝓbādū vl post publicatiōez testiū factā tūc poterit de nouo testes ꝓducere Jnno. in c. cū sup. de re iudi. vī dicē q nō: qz q ꝓmū ꝓcessū ꝓseq tur nō inchoat nouū. Dibi vī dicēdū q acta gesta p illū ꝓmū ita demū huic tertio ꝓiudicant si sciuerit: secus si ignorauerit sicut snīa. vt dixi plene ī. d. l. sepe. Aut ergo iste tertiꝰ veniēs sciuit istas dilatiōes dari z testes examinari z publicari: z tūc ista acta sibi ꝓiudicarēt nec audit volēs d nouo ꝓducere sicut nec audiret ille ꝓmꝰ. Si vo ignorauit tūc audit qd ꝓbo fortius. nā si ꝓncipal de cā trāsegisset vl ipi instātie exp̄sse renūciasset iste tertiꝰ admitteret ad ꝓsequēdā dictā cāz. vt. ff. e. l. a snīa. §. itē rescripserūt. mlto magis ꝫ vbi tacite ē exclusus. Quero qd si ille ꝓmus aliqd cōfiteret qd displiceret huic veniēti an huic tertio ꝓiudicet. Rñ. nō p ea q̄. ff. ꝓxi. dixi d trāsactione z pdicta sūt vera siue qs veniat ad assistēdū reo siue ad assistendum actori. vt. C. de litigi. auē. nunc si heres.

Quero vtꝫ dicta testiū facta cum isto tertio in isto iudicio faciant fidē ꝯ eū in alia cā. Rñ. q sic p ea q̄ dicta sūt p ꝫ optime extra de rescript. c. ꝓstitut in pñtia. z quod ibi p doc. Tertio ē videndū qñ tertius venit post snīaz ad impediendū executiōez. z hic dicas aut venit infra tpa appellandi z pōt appellare. vt. ff. ꝓxi. z plene examinauī in. l. a snīa. ff. c. Si vo venit post tpa appellatiōis elapsa tpe quo sit executio dic vt. l. a diuo. §. si sup rebus. ff. de re iu. z ibi plene dixi.

Quotiens. Snīa lata ꝯ testamētū ī ꝓtumaciā heredū non facit ius nisi ꝯ ipm heredē. h. d. Op. ff. de inoffi. test. l. pap. §. fi. solu. hic heres fuit abñs ibi vo snīa fuit data cā cognita ꝯ pñtem z ꝓcor. huic. ff. de inoffi test. l. q repudiāt. facit ēt. l. pap. §. meminisse. e. ti. z. l. pr̄eses. in fi. C. de pig. cū mlt̄is si. z ꝫ facit ad mlta. Quero lz snīa lata ꝯ absentē nō preiudicet alijs an alia acta ꝯ pñtē heredē ꝓiudicēt illis qbus ꝓiudicaret snīa si int pñtes fuisset lata. Rñ. sic dixi in. l. sepe. ff. de re iudi. facit qd dixi in. l. j. ff. iu. so. Dicit ꝫ q pōt agi aduersus eum qui vicit ꝫ examinaui in. l. iij. in ꝓn. z. l. ꝓtrouersia. ff. de transac.

Erui. Dñs z alius pōt appellare a cōdēnatiōe facta de seruo z etiā ipe seruꝰ in subsidiū. h. d. facit. ī. eo. l. lutius.

Onstitutiones. In tribus casib⁹ hic expr̄essis non auditur appellās alij ponūtur. C. eo. per totuz z plenius in spe. de ap. §. in quibus. vbi isti casus melius examinantur q̄ꝫ alibi. Quero qui sint isti insignes latrones de quibus dicitur. ff. de pe. l. capitaliū. §. famosos fm Ol. Quero qui sūt seditionū ꝓcitatores. dic q illi de quibus fit mentio. ff. de penis. l. capitaliū. §. solent. z. l. si quis aliquid. §. auctores. z. C. de sedit. l. j.

Quero qui sunt duces factionū. Rñ. hic. factio sumitur in mala parte z accipitur ꝫ pro proditione: vnde illi qui sunt corporales alicuius proditiōis illi dicuntur duces factionū ꝫ ꝓbat. C. ad. l. iul. ma. l. quisquis. in ꝓn. z intelligo ꝫ de qualibet ꝓditiōe cū generaliter loquitur

Quero vtꝫ in istis casibus requirit q sint ꝓfessi z ꝓuicti vt ꝓuenit appellatiōis remedio videt q sic: vt. C. quorū ap. nō re. l. ij. alij dicūt z melius q in istis casibus sufficit alterū tm̄ z ꝫ tenet Dī. z omnes. z ideo dic q qñq quis est ꝓfessus z ꝓuictus z tūc indistincte nō appellat vt. d. l. ij. quo. ap. nō re. C. z hoc est verꝫ de ꝓfessiōe q̄ fit ante sententiā: secus de ea que fit post sententiā ꝓtra euz latam ī causis capitalibus: aut ē ꝓfessus tm̄ vel ꝓuictus tm̄ z nō impedit appellatio poterit enim in causa appellatiōis ꝓbare errorē sue ꝓfessiōis vel aliam suam defensionē: vt no. ff. e. l. creditor. §. iussus. fallit in casibus hic positis vt hac. l. Quero quid si is qui appellat negat se esse insignē latronē z similia vtꝫ poterit appellare puto q ex eo q sit ꝓdēnatus est tanq̄ꝫ insignis latro vel seditionū ꝓcitator vl dux factionū qd sufficit vt iudex nō cogatur appellatiōi deferre nec executio impediatur nisi iudex velit proprio motu. an tamē iudex debuerit deferre vl nō deferr̄ veniet postea examinādū cora supior. vt l. d pupillo. §. si qs rīuos. ff. de no. ope. nū. in. v. totiēs.

Am in vna. Vbi duplex fertur snīa ibi duplex appellatō ē necessaria. h. d. qd dic vt dixi. ff. eo. l. si qs sepatim. §. j. z. §. fi.

Tutor. Pēdēte executiōe tutoris seu curatoris interī pupillo dabit curator z curatoris pupilli auctas ad adeundā hereditatē nō sufficit. iō ad id ex cā tutor spāl dabit. h. d. Opp. C. de admi. tu. l. cū qdaz. solu. ibi loq in curatore adulti hic in curatore pupilli. Que est ratio inter tutorem z curatorez pupilli: dic vt in gl. Quero qñ dabit tal tutor vtꝫ dabit spāl ad adeundam hereditatem quidaz dicūt q nō ne sit datio ꝯ. l. certaꝫ. ff. de test. tutel. z sic videt tenere in. l. si heredes in ꝓn. ff. de testa. tu. Alij vt Jac. de are. dicūt q ꝫ casu dabit spāl tutor ad hanc actꝫ. vt. l. ipuberem. ff. de tu. z cu. da ab his z ꝫ plz.

Acius. Dominus appellatiōz quam interposuit ꝓ seruo pōt ꝓseq p ꝓcuratorē. h. d. Hoc examinaui in. l. penul. §. ad crimen. ff. de pub. iu. necessaria.

J expressim. Sententia que continet expressum iuris errorem ē nulla z appellatio ab ea non necessaria z si appellaretur z deseratur sententia non confirmatur. h. d. Primo ponit dictum secundo illud declarat. tertio infertur ad declarationem noue questionis. secunda ibi non iuris. tertia ibi vnde si qs. Et in hac tertia pte sic infert iurisc̄sultus ex eo q dictum est appellationem non esse necessariam sic si nullo mō appellet nō nocet mlto minꝰ nocebit snīa si appellet z deserat. Op. ad ꝓmū de. l. pr̄ses. z. l. cū ꝓlatꝫ. de re iudi. so. vt in qualibet coꝛ no. Op. ad secūdū q p appellatiōez sententia confirmet. vt. l. cū minor. §. j. ff. rē rababe. so. dicit glo. ibi valuit iudicium inter litigantes: lz nō in preiudiciuz domini. hic nullo modo tu dic q ibi

erat ſententia nulla ſolũ ratione defectus ꝓſensus dñi: ſz appellãdo ꝓſentit ergo ꝛc̃. h̃ ſnia erat nulla ex alia cã ſile dicim⁹ ꝛc̃. C. de teſta. l. nõ dubiuz. Quero dz hic q̃ cã de vno induci põt. q̃ro an ex eisdez act̃. gl. h̃ diſputauit finaliť determinat q̃ ex eisdẽ actis. idẽ in. l. ſi vt ꝓponis C. quõ ꝛ q̃n iu. ꝙriũ vz no. in. l. cũ querebať. s̃. d̃ re iudi. dic q̃ q̃cz defecť ex quo ſnia ẽ nulla reſpicit vniformiter acta ſiue ſniaz vt ſi litigatũ eẽt cũ minore idefenſo tũc oia oia de nouo debẽt fieri ita põt intelligi. l. ꝙria. q̃cz defecť reſpicit ſniaz ſolã: vt q2 fuit lata die feriata vel pte nõ citata ꝛ ſilia: tunc ex iſtis act̃. dz itez iudicari vt hic ꝛ ita ĩtelligiť hec gl. ꝛ. ll. all. i ea. q̃cz defecť reſpicit ſniaz ꝛ ptẽ actoris: vt q2 deceſſit reꝰ ꝛ proceſſũ eſt ꝙ eũ mortuũ vſq̃ ad ſniam certe acta poſtea facta ꝛ ſnia ſunt ipo iure nulla: ſz ea q̃ ꝓceſſerũt valẽt. vt. l. pel. ꝙ. q̃ ſen. ſine ap. re. ꝛ ita põt intelligi gl. d. l. cũ q̃rebať. ꝛ ibi de h̃ dixi. Secũdo q̃ro qd ſi fuit appellatũ ꝛ p iudicem appellatiõis ſnia q̃ erat nulla cõfirmata. an poterit adhuc nulla dici gl. dicit h̃ indiſtincte ñ ꝓfirmari all. l. eũ. C. de ioffi. teſta. Bi. alle. s̃. de teſta. in. l. iure nr̃o. ꝛ. s̃. e. l. ſi ꝓſtat. ꝛ quod ibi no. C. de iure fiſ. l. inſtar. gl. huic ꝙriã habem⁹. C. q̃n ꝓuo. nõ ẽ ne. l. j. vbi diſtinguit. aut iudex ꝓnũciauit appellatioz iniuſtã inſerta cã: q2 ſnia ẽ nulla ꝛ nõ ꝓfirmat eã vt hac. l. ſi exꝑſſũ. niſi in caſu. l. iij. §. falſus. s̃. rem ra. ha. vbi ex ſola appellatiõe ſnia ꝓfirmať: ſz ſi cãz nõ adiũciat iudex ſz ſimplr ꝓnũciet male appellatũ vl̃ appellati onẽ nõ tenere: ꝓfirmare vz̃ ſniaz maxime ſi appellator dicat in appellatiõe dico ſniaz ipo iure nullã ꝛ ſi q̃ ẽ appello. cã enĩ appellatiõis ẽ qõ ꝓncipal ꝛ in ea incidẽt q̃riť d̃ nullitate: ita dicit gl. in. d. l. j. Bi. volẽs reducere iſtã ad ꝓcordiã q̃cz dixit ſic aut ille q appellauit ſciebat ſniaz nullã ꝛ tũc ꝓfirmabat vt in gl. ꝙria. ſecꝰ ſi ignorabat vt h̃ ꝛ iſtã opi. tãgit ſpe. in ti. de ſen. §. iuxta. v̄. ſi ergo appellator. ꝛ v̄. ſe. ſz hec opi. nõ ẽ vera. nã pt̃ ꝓſensus nõ põt validare ſniaz vt valeat vt ſnia: ſz bene poſſet facere q̃ valeat vt pactũ. vt. l. ij. C. co. vtriuſq̃ iudi. facit qđ dicim⁹ i teſtamẽto. C. de teſta. l. nõ dubiũ. ꝛ qđ no. p gl. in. l. j. C. q̃ ꝓ ſua iur. ſz male vt ibi p doct. vl̃ aliť dicit Bi. aut ſup appellatiõe fuit diſputatũ de nullitate ꝛ tunc vz̃ ꝓfirmari ita vz̃ loq gl. l. ꝙrie. alꝭ ſecꝰ ꝛ ita loq̃ť glo. iſta. ar. l. ſi ex teſtamẽto. ꝛ. l. ſi cũ argẽtũ. i ꝑn. ꝛ. l. ſi mr̃. §. ea. s̃. de excep. rei iudi. ſz iſtud vz̃ ꝙ gl. l. ꝙrie. q̃ dicit maxie ꝛ dicit nullã ꝛ ſi q̃ ẽ appello. vñ Fran. accur. q tenuit iſtã opi. quã vltimo poſuit Bi. dicebat q̃ illud maxie poſitũ abundat ſz h̃ vz̃ ꝙ mẽtẽ illi⁹ gl. que vz̃ velle q̃ ſiue exꝑſſe dicať ſiue nõ in cã appellatiõis incident q̃riť de nullitate ꝓbať. s̃. fa. ber. l. q̃dã. de iurepat. l. carmelia. vnde alij ſe referunt ad ꝓceſſũ dicẽtes: aut qs ẽ ꝓſecuť cãz nullitať aut nõ: vt ſi nõ ẽ ꝓſecuť iudex de h̃ nõ vz̃ ꝓnũciare. C. d̃ iudi. l. lz. Vbi vz̃ ſic dicẽdũ. q̃cz ſnia ꝑma ẽ ipo iure nulla exꝑſſo errore in ſnia. ꝛ tũc iudex appellatiõis nõ põt illam ꝓfirmare: q2 idẽ error eſſz in ſcda q̃ in ꝑma. caſus ẽ in. l. j. q̃ ſen. ſine ap. reſcin. ꝛ ita loq̃ť h̃ gl. referẽdo eã ad. l. ſi vo erat nulla. alꝭ tũc ſi qdẽ iudex dicat ſimplr appellationẽ nõ tenere vl̃ male appellatũ eſſe: nec dicat bene iudicatũ ſeu iuſte iudicatũ fuiſſe tũc ꝑma ſnia nullo mõ vz̃ cõfirmari: q2 eiꝰ verba h̃ nõ ſonãt ꝛ verba ſnie debẽt ſtricte intellígi ꝓut iacẽt. vt. l. j. C. ſi pl. vna ſen. ꝛ. s̃. de lib. cã. l. diui. ꝛ. l. ſi a te. de ex. rei. iudi. iſto cãu ꝓiũgerẽ opi. tertia q2 ſnia ſp refertur ad acta dico ꝓbatoria nõ petitoria. vt C. de ſen. q̃ ſine cer. q̃. l. iij. ꝛ. l. ait ꝓtor. §. j. ꝛ. l. i ſũma. s̃. de re iudi. nec curo an in libello dato iudici a quo vl̃ ad quẽ ſit facta mẽtio d̃ nullitate p ſupra dicta: q̃uis gl. dicat maxie i. l. j. C. q̃n ꝓuo. nõ ẽ ne. an ſit ꝓſecuť cãz nullitať lz nõ dixit in libello dico nullã: q2 vtroq̃ caſu ꝓfirmať. alꝭ ſi fuit dictũ in libello dico nullã nec fuit ꝓſecuť

cauſam nullitatis: tũc nõ puto⁹ q̃ ſententia preiudicet de nullitate. vt. l. eũ q. C. de inoffi. teſt. ꝛ in cle. j. ex̃ de re iudi. Et rõ q2 ꝑſumiť q̃ iudex ꝓnũciauit bene iudicatũ reſpectu iniqtať nõ nullitatis quã ignorabat eẽ: ſz ſi adiũceret in ſnia ꝓnũtio bene iudicatũ ꝛ male appellatũ: tũc bene vz̃ ſniaz ꝓfirmare. vt. l. cos. C. de ap. ꝛ ſic dz intelligi gl. d. l. j. C. q̃n ꝓuo. nõ ẽ ne. Videdũ ẽ an in caſib⁹ in q̃b⁹ ſnia nõ vz̃ ꝓfirmari expreſſe videať ꝓfirmari tacite ita q̃ appellãs nõ poſſit dicere de nullitate. Rñ. aut appellãs dixit dico ſniaz nullam ꝛ ſi q̃ ẽ appello ꝓut dz in gl. d. l. j. vl̃ cãz nullitať exꝑſſe ẽ, ꝓſecuť ꝛ tũc de nullitate iterꝫ q̃ri nõ poterit cũ ſemel ſit de hoc iudicatũ ꝛ q̃ſitũ: vt l. ij. C. ſi ex fal. inſtru. ꝛ. l. ſi. de fide inſtru. nã ẽt cũ ꝓnuntio male appellatũ videor ꝓnũciare dictã ſniaz nullã q̃n appellãdo dixi ſniaz nullã ꝛ ſi q̃ ẽ appello: vl̃ cãm nullitať ꝓſecuť ſũ vt ꝙ. dicã. ſz ſi de nullitate nõ fuiſſet dictuz neq̃ q̃ſitũ poterit de nullitate poſtea dicere. arg. C. de inoffi. teſt. l. eũ q. ꝛ. s̃. de pe. here. l. legitimã. ꝛ eſt hodie ex ꝓſſũ ex̃ de re iudi. c. j. in cle. nec ob. ſi dicit in appellatiõe venit nullitas ẽt ſi nõ exꝑmať: q2 dico q̃ venit incidẽt ꝛ ea q̃ incidẽt veniũt in vno iudicio ſi in eo plene nõ examinãť nõ veniũt in alio. vt. l. ſz ſi ante. s̃. de excep. ꝛ. l. pe nul. s̃. de hiſ q ſũt ſui vl̃ alie. iur. ꝛ qđ ibi no. ꝛ p̃dicta vera q̃n ꝓnũciať male appellatũ pp defectũ iuſticie: ſecꝰ ſi pp curſũ fataliũ q2 tũc dic vt ꝙ. dicã. Tertio q̃ro ad declaratiõez. p̃dictoꝝ vtꝝ valeat taľ appellatio dico ſniam nullã ꝛ ſi q̃ ẽ appello. gl. ſimplr trãſeũdo vz̃ dicere q̃ ſic ĩ d. l. j. C. q̃n ꝓuo. nõ eſt ne. Alij dicunt ꝙ q2 appellatio ꝛ nullitaſ ſũt ꝙria. ſi enĩ ẽ nulla non põt p appellationẽ reſcindi. vt. l. naz ꝛ ſi. v̄. poſt defectũ. s̃. de iniuſto rup. ꝛ ir. te. Bi. diſtinguit aut appellat reꝰ ꝛ ꝓcedit talis appellatio: q2 lz reo ꝓponere plures exceptiões ꝙrias. vt. l. nẽo s̃. d̃ ex. aut appellat actor. ꝛ tũc ſecꝰ: q2 actor nõ põt duaſ exceptiões ꝙrias ꝓponẽ. C. de fur. l. j. cũ ſi. Inno. in. c. ꝓſtituť. de in integ. reſt. h̃ aſſerit ꝓ ꝓſtanti q̃ iſte libelꝰ ꝛ iſta appellatio ꝓcedit. ꝛ ſup vtroq̃ tã ſup iniqtate q̃ ſuper nullitate admittanť ꝓbationes ſil̃. Nec ob. ſi dicis i mo dz eligere. vt. l. q̃ i heredẽ. §. eligere. s̃. ad trebl. q2 h̃ reꝰ nõ ẽ certꝰ q̃liť ꝓbabit i cã appellatiõis ergo ꝛc̃. vt. l. j. §. qđ aũt. s̃. quo. le. ſz certe iſta incertitudo ꝓbatiõis ſiende nõ vz̃ ſufficere de ꝓbatione duaꝝ actionũ ꝙriaruz vt. l. eũ q. ꝛ. l. ꝙ maiorẽ. C. de inoffi. teſta. vnde Inno. exẽ de ap. in. c. dilecto. vz̃ dicere q̃ cã nullitaſ ꝛ iniquitaſ nõ ſũt ꝙrie imo bene ꝓnũt i eodẽ libello cumlari qđ ꝑz q2 ꝓ vtrũq̃ cã ad ſupiorẽ devoluiť: vt infra dicã. Hoc etiaz tenẽt qdã nr̃i doc. vt Ja. de are. ꝛ ſui ſeq̃ces cũ in cã appellatiõis q̃rať de nullitate ẽt ſi nõ exꝑmať. vt. d. l. q̃dã mulier. s̃. fa. ber. ꝛ de iurepa. l. carmelia. ꝛ. C. de libe. cã. l. ſi is. iſta nõ vz̃ vera. nã appellatio hz duplicẽ effectũ. Primo q2 extinguit ꝓnũciatũ. vt. l. j. in fi. s̃. ad tur. ꝛ dixi. s̃. e. in. l. j. in ꝑn. ꝛ in h̃ effectu appellatio ꝛ nullitas ꝙdicũt ſecundus effectus ẽ q2 ꝑ eã cã ad ſupiorez devoluiť ꝛ in h̃ nõ ꝙdicũt ſed ſaltim remanet ſecundus effectus. In ꝑma ergo iſtaꝝ cãꝝ ꝓcurſus ꝛ cumulatio non admittetur Nec obſtat q̃ dicit q̃ in appellatiõe queriť de nullitate q2 nõ queriť de nullitate vt de cã ad appellationem imo queriť de ea vt de cã excluſiua appellatiõis: q2 ſi ẽ nulla nõ tenuit appellatio. queſtio aũt nr̃a loquiť q̃n nullitatẽ ꝛ iniquitatẽ pono in libello vt cãm appellatiõis: quid ergo dicemus dicẽdũ ẽ breuiter ꝓſuetudo talẽ appellationem admittit: facit tex. in. c. ꝓſtituť. extra d̃ in integ. reſt. ꝛ minime mutanda ſunt que interꝑtationem certam ſemper habuerũt: tñ ꝓ clariori intellectu p̃dictoꝝ ꝛ ad ꝓbãdũ q̃ opinio p̃dicta ẽt de iure ꝓcedit h̃ examinare habemus circa tria. Primo circa ipaz appellationẽ que ponit coram iudice a quo. Secdo circa libellu⁹ qui dať

iudici

iudici ad quez.tertio circa ꝓsecutionē ipsius libelli ꝛ ap
pellatiōis. Circa ꝑmū dico ꝙ ꝺ iure possū dicere dico
snias nullā ꝛ si q̄ ē appello qꝺ ꝓbo. Appellatio si recte i
spicit ñ ē ꝓpe actꝰ iudiciarⁱ qz i ea cā nullꝰ iudicis actus
regrit ꝛ pōt fieri die feriato: vt.l.j.C.ꝺ ferⁱ. solū.n.ex libe
ra ptāte dependēt sed inbis que ex libera ptāte dependēt
ñ prohibemus duas causas cōtrarias conditionaliter seu
alternatiue ꝓponere etiam ad vnum effectū. vt ꝑmitto ti
bi.x.si nauis ex asia venerit vl̄ nō venerit: vt.l.iul̄.de cō
di.ide ꝛ.l.huiusmōi.qñ di.le.ce.ꝛ eodē mō dicte cāe ꝓ
rie ꝓnt ꝓponi ad diuersos effectꝰ vt ꝑmitto tibi.c.si na
uis ex asia venerit si nō venerit ꝑmitto equū.ita ꝫ q̄tuz
ad effectū ꝺuoluēdi cāz ad supiorē possū istas duas cās
cumlare q̄si dicat supiorez ꝓuoco siue snia sit nulla siue
aliq̄ sit. q̄ntū aūt ad effectū rescidēdi nō ꝓpono nisi vnā
cām sub ꝺditione ꝺ pnti q̄ ñ bz suspēdere. dico.n.si aliq̄
ē appello hoc ē bñficiū appellā di quo rescidit snia ꝓpo
no facit.l.cū ad pñs.s.si cer.pe.ꝛ.l.ꝺditiōes iplēde.s.ꝺ
here.insti.sz posito ꝙ appellatio eēt actꝰ iudiciarⁱ adhuc
idē ē. nā lz appellatio ñ sit exceptio nec actio: vt dixi in.l
j.i ꝑn.s.eo.tñ ē qꝺā ius defensionis.ꝑ illud.n.defendi
mur a snia q̄ ius nostꝝ ipugnat. siue ergo appellatio ꝓ
ponat ex pte rei lz ei ꝓponere duas ꝺditiones ꝓrias cō
ditionalr: vt.l.si qdē.C.ꝺ except.ꝛ dcm ē.s.ꝑ Ci. siue ap
pellet ex pte actoris: ꝛ idē. nā actor ꝓhibet plres actiōes
ꝓrias ꝓponere ñ āt plures replicatiōes ꝓrias imo acto
ri lz. nā dicit.l.ꝙ replicationes exceptiōes sūt: vt.l.ij.s.
de except.ꝛ alia.l.dicit ꝙ nemo ꝓhibet plrib⁹ exceptioni
bus vti. nō. ꝙ dicit nemo q̄si dicat nec actor nec reus: vñ
q̄ꝺo actor appellat ē quoꝺdā replicare ꝓ snias que sibi
obiecta ē. pōt ergo dicere nulla ꝛ si q̄ ē appellare. Sc̄ꝺo
ē videndū circa libellū appellatoriū q ꝺat iudici ad quē
ꝛ ꝫ ē aduertendū qz cū appellatio sit iā iterposita ꝛ sic ꝑ
nūciatū sit extinctū vr̄ ꝙ cā nullitatis ꝛ appellatiōis nō
sint ꝓrie immo q̄libet tēdit ad oñdēdū snias nulla: ꝛ iō
talis libellus ꝓcedit ꝛ possūt dicte cāe accumulari. ꝛ si q̄
ꝓrietas repieⁱ: qz ē spes exceptiōis seu ꝺfensiōis vt.s.ꝑx.
dixi. Circa tertiū. ſ. an quo ad cāe ꝓcessū ꝑdicta duo re
media simul ꝓseq possit videndū est. nā q̄ñq̄ iste due cāe
hēnt originē ex diuersis fōtibꝰ vtputa dico snias nullaz:
qz lata ꝓ minorē idefensū: iō eā iniustā respectu tenoris ipi
us certe potero facere articulos: ꝛ ꝓbatiōes sil̄ sup vnaq̄
q̄z cū i hoc nulla resultet ꝓrietas. q̄ñq̄z iste due cāe habēt
originē ex eodē fonte ꝛ ꝫ pōt eē duplicit. nā q̄ñq̄z eadez
cā pōt eē nullitatis ꝛ iniqtatis diuersis respectibꝰ. exēplū
dico snias nullā: qz lata ꝓ minorē idefensū. Itē dico iniq̄ꝫ
qz ꝓmissio ex q̄ sū ꝺdēnatⁱ fuit facta a me minore sine cu
ratoris auctoritate certe admittētur ꝫ ꝓbatiōes sil̄ super
vnaq̄q̄z. pōt. n. eē ꝙ bz originē ex eodē fonte tñ mōis ꝓri
is. exēplū dico snias nullā qz ille cuⁱ auctoritate fui i iu
dicio ñ erat meus curator ꝛ sic dico eā iniquā ꝑ ea q̄ fa
cta sūt ab illo eodē meo curatore ꝫ sū mihi ꝓiuſ: iō i ꝓse
cutiōe nō audior: vt.l.ij.§.sz si aliⁿ. ꝛ iō donec ꝓsequor
cāz nullitatis ñ currūt tꝑa i cā appellatiōis: vt.l. cū q ꝛ
l.ꝓ maiores. C.ꝺ inoffi.tes. Quarto videndū ē ꝺe mō
sniandi q̄ñ ista duo iudicia sic cōiūct ꝓponūt ꝛ si qdem iu
dex repiet sniam esse nullā ꝺz ꝓnūciare eā esse nullā. ꝺe
appellatiōe āt si vult pōt nihil dicer. nā fuit appellatū ſꝫ
ꝺditione ꝺe pēti. ſ. si aliq̄ ē: sz nūc apparēt ꝙ nulla ē er
go nūq̄ꝫ fuit appellatū. Sz si aliqꝺ vult addere sup hoc
in snia dicat supuacue appellatū vl̄ frustratorie appella
tiōi qr̄ snia erat nulla ꝛ hāc practicā ponit tex.i.l.ex ꝺfensu
circa ꝑn.ꝛ.§.j.ī.e. Si vo repiⁱ sniaz eē aliquā ꝺz ꝓnūtia
re ꝑm ea q̄ dixim⁹ ꝓnuntiādo i cā appellatiōis: vt.l.j.§.
fi.s.e. nec necesse ē dicere aliqꝺ ꝺe cā nullitatis. nā ex eo
ꝙ dicit si q̄ ē appello. vz dicere ꝛ i dicto casu ēt dico. nul
lam. sub ꝓrijs. n. ꝺditionibꝰ videtur iste cāe ꝓpositē sicut
dicimus i nouatione ꝛ adeptione legati facta ſꝫ ꝺditiōe
pōt ēt ꝺ nullitate facere mētiōez si vult. ſ. ꝓnūtiar̄ aliquā
ꝛ ipsā eē iustā vl̄ iniustā ꝛ si nō faceret tacite vz eā ꝓnūtia
re aliquā ar.l.j.C.ꝺe oz.iudi. Et i ꝑdict⁹ ē multū aduer
tēdū. nā si iudex ꝓnūciaret male appellatū nec pl̄ diceret
puto ꝙ ꝫ cāu. ſ. qñ libell⁹ ꝓcessit dico nullā ꝛ si q̄ ē appel
lo vz ꝓnūtiare tā sup nullitate q̄ꝫ sup iniqtate. ad vtrūq̄z
eni ꝑnt dicta v̄ba referri. nā qñ ē snia nulla si iudex dic̄
male appellatū pōt intelligi. i. male ad supiorē ꝑ cā nul
litat⁹ ꝓuocatū vt ꝑz ex bis q̄. s. dixi. Quero qꝺ i cā re
stitutiōis an ꝓcedat tal̄ libellus dico snias nullā ꝛ si q̄ ē
peto restitui ꝛ idē i alijs actibꝰ qbuscūq̄z. tex. vz ꝙ sic ex̄
de i ite. rest. c. ꝓstitut⁹. ꝙ ꝓsuetudo approbat ꝛ ꝺe iure vz
verū qz i integrū restitutio ꝺtinet quāꝺā spēz defensionis
ꝫ ē exceptionē vl̄ replicatiōez aduersus illū actū q ledit
minorē sic. s. dcm ē ꝺe appellatiōe. Quo qñ ista duo
iudicia sūt simul ꝓpositā. ſ. nullitas ꝛ appellatio si qdez
appareat ꝙ appellatio sit deserta ex aliq̄ cā. an defta vi
deat cā nullitat⁹. tex. i hac.l.i si. vz ꝙ ñ qꝺ ē nōbile. Sz
istud vz verū qñ simplr appellauit idē tñ puto qñ exꝑssit
dico nulla ꝛ si q̄ ē appello: nō. n. ꝓpt ꝫ cā nullitat⁹ pdit
nām suā. Sz aduertēdū qz pēdente appellatiōe ꝑmi iu
dex offm̄ qesit: vt. j. nil. no. pen. ap. l. j. sz appellone de
serta lz cā nullitatis remaneat iudicis ꝑmi offm̄ ñ ipedi
tur i executiōe ꝑme snie nisi cū distinctione quā dixi i. l.
si cū nulla. s. de re iudi. et ꝑdicta qñ cā appellationis ꝛ
nullitatis iunguñt simł. Nūc aliq̄ videam⁹ qñ ꝑ se de
nullitate agit. Et ꝑmo videam⁹ q̄liter de nullitate cogno
scet. Rñ. duob⁹ mōis. vno mō icidēt: alio mō ꝓncipalr
icidēt ꝫ pōt eē duob⁹ mōis. Primo qz cū petit executio
snie ille ꝓ quē petit excipit de nullitate vt.l.j.i ꝑn.j.q̄ se.
sine ap.re.ꝛ.l.si ꝑtor. §. marcellus. s. de iudi. Fo mō qñ
vna ptiū iterū petit sniari dicēs sniam ꝑmo latā eē nullā
vt ꝫ ꝛ.l.j.C.ꝺe sen.ꝛ.l.ꝫ snia de sen. q̄ sine cer. quan. cū
si. ꝓncipalr vo cā nullitatis agit petendo ꝓncipalr sniam
nullaz ꝓnūtiari ꝛ istū mōz ponit glo.i.l.j.ī.q̄ se. si ap.re.
facit.l.j.§.j.s.ꝺe ferⁱ. Quero quo iure agit qñ ꝓncipalr
nulla snia ꝓnūtiari petit. Inno. dic̄ ꝙ officio iudicis ex̄
de offi. iudi. c. fi. ꝑbat i. d. l. j. §. j. s. de ferⁱ. ꝛ. C. qñ. ꝓuo.
nō ē ne. l. si pr̄ tuus q̄ bene fac̄ ꝛ.l.j.e.ti. Quo coram quo
iudice dēat agi ꝺ nullitate ꝛ qñ ꝫ ꝓncipalr petunt. Rñ.
aut snia ē lata a iudice delegato ꝛ de nullitate supior co
gnoscet ñ ipe. C. quō ꝛ qñ iu. l. si vt ꝓponis. aut a iudice
ordinario ꝛ tūc glo. i. l. iij. C. de acc. dicit ꝙ pōt agi coraz
eodē iudice vl̄ supiore vt. ꝺ. l. iiij. ꝛ. l. absentē. j. e. ti. Ja. ꝺ
are. i. d. l. si vt ꝓponis ꝛ ibi Ci. ꝛ. s. de re. iu. l. iudex dicit
aut snia ē nulla ꝓpt iniqtatē seu turpitudiez iudicis ꝛ ꝺz
adiri supior vt. d. l. absētē. aut ē al̄ nulla tūc ipe idē iudex
ꝺz adiri vt. s. all. ll. Ja. bu. idistincte dicebat ꝙ pōt adiri
vt. l. carmelia. s. de iurepa. ꝛ. l. q̄ꝺā mulier. s. fa. her. ꝛ si
opponat vbi semel ē acceptū iudiciū ibi ꝺz finez accipē
vt. s. de iudi. l. vbi. ñ ꝺebat ipe si volo ire ad supiorē vt
ꝓnūciet nullā ꝛ possū: sz si volo ꝙ snia annuleⁱ ꝛ iterum
ꝓnūtieⁱ tunc idē ipe iudex ꝺz adiri vt. l. si pses. C. quō ꝛ
qñ iu. ꝛ. ꝺ. l. iiij. C. de accu. ego dico aut ego volo petere
ꝓncipalr ꝙ itez snietur ꝛ sic q̄ nullitatis veniet icident
ꝛ tūc ipe idez iudex ꝺz adiri vt dicta. l. iiij. C. de accusa. ꝛ
ꝫ ꝛ.l.j.C.ꝺe sen. cū si. Sz si simplr dico snias nullaz sic i
hac. l. possū petere vl̄ coraz iudice ꝑ vl̄ coram supiore vt
dicta. l. absentē. C. ꝺ accu. ꝛ. l. j. §. j. ī. q̄ sen. sine ap. re. Et
dico ꝙ iudex nullitatis ñ solū poterit sup nullitate ꝓnū
ciare sz ēt poterit sup cā ꝓncipali sniare vt dicta. l. absētez
C. de accu. i eo ꝙ dicit ꝙ snias reformat exꝑssū est i. l. j.
§. j. ī. q̄ sen. sine ap. re. ex qb⁹. ll. habes ꝙ sic cā appella
tiōis deuoluit totā causaz ad supiorez vt possit sniam re

ꝛ

formare ēt ex noua cā vt.l.j.i p̄n.s̄.e.t qđ cū eo.l.fi.t.C de tēp.ap.l.p hanc.t.C.eo.l.eos.ita cā nl̄itaţ deuoluit totaz cāz ad supiorez vt possit cāz p̄maz reformare qđ ē multū nōndū h̄ ēt vī sentire Innocē.lz.ll.nō all̄.i.c. cuz p̄tigat.ex̄ de offi.deleg. Quero si ꝓsecut̄ ē vnā cāz nl̄ litaţ t succūbit vtz postea poterit aliaz ꝓseq.qdam q sic ad qđ facit ex̄ de ꝓcur.c.ex insinuatiōe. Dibi vī dicēdū q cā nullitaţ ē simílis cāe mote sup actiōe reali.nā sicut dn̄ium alicui⁹ rei nō pōt eē meū ex cāis plibus diuersis tpib⁹ ꝓcurrentib⁹ vt.l.uj.§.ex plūmis.s̄.de acqr. poss.ita snia ñ pōt eē nulla ex plibus cāis ꝓcurrētib⁹ diuerſ tpibus lz ex vna tm̄:q2 qđ ē nullū semel nō pōt itez annullari vt.l.nā t si.v.p⁹ defectū.s̄.de iusto testamē.t iō si q dem snia fuit dicta nūa simplr nō expressa aliq̄ cā lz im̄ i vna cā fuerit ꝓsecut⁹ p̄iudicaret sibi i oib⁹ secus si vnam cāz tm̄ expssit in libello vt dicim⁹ i reali vt.l.si mr̄.§.j.t.l. t an eadē.§.actiōes.s̄.đ ex.rei.iudi. Quero vtrū sicut ꝓdēnat⁹ pōt dicere snīam nullā p̄ncipalr agēdo:ita actor possit petere p̄ncipalr agēdo snīaz ꝓfirmari. decretiste di cūt q sic t habent de h̄ rubricā de confir.vti. vel inuti.q̄ statī seq̄t p⁹ti.de ap.vt innuat q sicut victus appellat ita actor possit petere snīaz ꝓfirmari.h̄ puto vm̄ de iure nō aut.n.vict⁹ appellauit t nō fuit ꝓsecut⁹ t tūc victor pōt ingredi iudiciū sup appellatione illa ꝓposita t petere snīaz cōfirmari vt.l.fi.C.qñ ꝓuo.nō ē ne.t i auc̄.de his q ingredi.ad ap.§.volum⁹.aut vict⁹ ñ appellauit tūc vī idem q possit adiri superior t petere snīaz ꝓfirmari t illi victo ꝑ snīam ꝑpetuū silentiū iponi.vt.C.vt li.pen.l.fi.qđ ꝓbaī p rōnē necessariā.pone q vict⁹ i executione opposuit de nullitate snīe t hīta sūmaria cognitiōe fuit ꝑ eū victorem ꝓnūciatū.certe qñ ipi victori remanet ius itegrū t ordiario iudicio:vt.l.a diuo pio.§.si sup reb⁹.s̄.đ re iudi. certe nisi p̄ncipalr posset petere snīaz ꝓfirmari ñ reperiet iudiciū ordiariū quo.huic victori succurret. Quero an iudex q adit vt snīaz ꝓfirmet posset snīare snīam nullam Rñ.vt dixi.s̄.i iudice appellatiōis:q2 eadē ē rō:t p̄dicta vera qñ dicit snīa nulla.sinautē diceret nullā vēditionē vl̄ aliū ꝑctū vel testamentū:dic vt dixi in.l. q̄ sub ꝓditione.§.si.s̄.de ꝓdi.instī.Barto.

Al suspectum. Hanc totam ,l.prosequere vt in glo.

Operatores. Prio loq̄t qñ fuit appellatū a magistratu municipij ad p̄ncipē omisso p̄side medio.sc̄o qñ fuit appellatū a delegato p̄sidis ad p̄ncipē p̄mū examinaui:vt.s̄.ea.l.j.§.siqs i appellando. Ad sc̄m op.j.qs t a quo.l.j.§.fi.glo.soluit h̄.dicemus plenius i ꝓrio. Op.glo.ex̄.e.c.nos i eminēti:lz illa decretalis hodie ñ reputur sz ē de offid.dle.c.sup qōnū.§.porro.solue vt i glo.t dicem⁹ pleni⁹.j.qs t a quo ap.l.j.§.fi.

Si magistrat⁹. Quero circa finez dō q iudex ap.ꝓz ex p̄mere cui h̄ damnū sit adscribenduz.q̄ro cui scribet. Rñ.noiatori vl̄ ei cui⁹ dolo malo facta ē noiatio vt l.quotiēs.t.l.fi.C.quo qs or.cōue.li.xi.t nō.j.si tu.vel cu.ap.l.j.Bar.

Idem rescripserūt q̄uis. Si timet de dilapidatiōe fructuuz pēden.appellatiōe seq̄strabant.h.d. Op.C.q⁹ap.ñ re.l.ab executiōe:vbi idistincte dī pē dēte appellatiōe seq̄strationē fieri. Sc̄o.q̄nq̄ ab executione appellat t tūc idistincte fit seq̄stratio fructuū:vt.l.ꝑria q̄nq̄ ab ipa snia appellat t tūc ñ seq̄strant fruct⁹ nisi cuz timet de dilapidatiōe vt h̄.t ē h̄ casus spālis i q⁹ pmissa ē seq̄stratio:lz regula sit i ꝓriū:vt.C.đ ꝓhibita seq̄strat⁹. l.j. Aduerte tñ q2 i oib⁹ casib⁹ in q⁹ seq̄stratio ē ꝓhibita puto q iudex possit facere tpe q⁹ fruct⁹ recolliguntur eos seq̄strari vt sciat quot fruct⁹ recipiant:vt.s̄.de vētre i pos. mit.l.j.§.pe. Ultio q̄ro cui⁹ iudicis auctoritate fiat ista seq̄stratio fructuū. Rñ. iudicis appellatiōis vt.j.de ap. re.l.si cuius.§.sz t sigs.

D principem remissa. Hec .l. legitur duobus modis vno mō ſm glo.ſm quaz breuit̄.h.d. Qui repit se iudicez incōpetentez pōt cāz ad iudicez ꝓpetentem remittere t acta apđ se hīta circūducere.h.d. Op.s̄.đ re iudi.l.acta i p̄n.sol.ibi tenuit cognitio: t iō iud̄x ñ potuit circūducere acta nisi ꝓsentiētib⁹ ptib⁹ h̄ nō tenuit cognitio iō pōt facere iudex ex suo officio. Sc̄do mō legit ſm Bui.đ suzaria.iud̄x q qōnē ꝓsulendā remisit ad p̄ncipē pōt remissionē circūducere t ipe đ cā cognoscere.h.d.t ſm hāc nō.q si iudex cām ꝓsulēdā omisit pōt ꝓmissionē reuocare t ipe ꝓnūciare t sic facta ꝓmissiōe pendēte nō fūt nulla. Sz q̄ro vtz i reuocatiōe hui⁹ ꝓmissionis regrat ꝓsensus ptiū:tex.in.l.ad ipatorē.j.e.sc̄z vnā lec.vult q sic.ꝑriū puto q2 hec est q̄dam interlocutoria: vt.l.qđ iussit.s̄.de re.iudi.

X consensu. A iudice delegato ex ꝓsensu ptiū pōt appellari hoc dicit.fac̄ q a iudice cui⁹ iurisditio đ cōsensu ptium est ꝓrogata possit appellari.fallit i epo:vt.C. de epi.au.l.epalē ſm Bi. Querit di.vtrū valeat pactū q a snia arbitri ꝓmissi possit appellari de h̄ p Ci.C. de ar.l.j.t plene dixi i.l.nemo pōt.s̄.đ.le.j. Itē facit q a snia lata ſm ꝓsiliū sapieñ.assūpti ex ꝓsensu ptiū posset appellari dixi in.l.j.§.q̄situ.s̄.e.ti.

Tum ꝓcurator. A snia lata a iudice incōpetenti frustra appellat̄. Nō formā ꝓnūciationis qñ appellat̄.a snia nulla q2 dz prōnūciare frustratorie appellatū:q2 snia non tenebat.

Filiussa. In ꝓfecticijs fil⁹ pōt noie p̄is tantū appellare.h.d.

Eum q. Uerus ꝓtumax ñ appellat.h.d. Op.s̄. đ iudic.l.t p⁹ edictū.§.fi. So.h̄ loqtur in vo ibi i ficto ꝓtumace. Quo qs ē verus t qs est fict⁹ ꝓtumax.glo.disputat hic t in.l.fi.s̄.de in integ.resti. Ci.ponit in.l.ꝑpetuā.§.sin autē reus.C.de iudi. Jo.an. ex̄ de do.t con.c.j.in clemē.q̄ plene oia examinaui in dcā l.fi.s̄.de in integ.res.iō h̄ nō recito nisi q̄tenus est necessariū ad declarationem tex.t glo. Et ē sciendū q ad hoc q qs sit verus ꝓtumax duo requruntur.s. q cognouerit se citatū legitime. Item q potuit venire vt h̄ expsse ꝓbatur in tex.quocūq̄ ergo mō cognouerit satis est. vt.l.ité venit.§.a quo.s̄.de peti.hereditā.t iō citat⁹ ad domū si ad ei⁹ noticiā cōgruo tpe puenit dicet verus cōtumax.t licet iudex a quo eius appellationem receperit:q2 eū habuisse noticiā citatiōis ignorabat tñ si de scia,ꝓbat coraz iudice ad quem sup ea⁹ appellatiōe ñ ꝓcedet:t eodē mō si fuit citat⁹ psonalr t cū vellet venire fuit ipedit⁹ aliq̄ iusta cā licet iudex a q⁹ ei⁹ nō recepit appellatiōem q2 eū vm ꝓtumacē reputabat tñ h̄ ꝓbato coram iudice appellatiōis ꝓcedet i sua cā vt h̄ dī i glo.t colligit ex tex. Nō. bñ ergo istū tex.q2 meli⁹ declarat qs sit ver⁹ ꝓtūax q̄s aliqs alius tex. Item aduerte q glo.h̄ i p̄n.dic vm̄ ꝓtumacē eū q i uēt dic̄ se nolle venire. Idē nō.i mltis loc quā glo. Jo. an. itelligit qñ h̄ i iudicio dic̄ secus si dixisset nūtio ex̄ iudiciū vt ex̄ de sen.ex̄.c.vener.§.secus i glo.sup vbo.i iudicio.qđ forte posset ꝓcedere q̄stū ad h̄ q si citat⁹ ecē nō pemptorie itez esset citād⁹ nec hz locū glo.l.fi.s̄.đ i interrestit.q̄ dic̄ eū ñ esse citādū vlteri⁹. Sed si ponerem⁹ eum pemptorie citatū siue i iudicio siue ex̄ dixit nolo venire sat̄ est vt sit ver⁹ ꝓtumax q2 vt dixi sufficit q sciat se citatū q glo.h̄ dic̄ q iusta cā ñ veniendi est si dic̄ se nō venisse ꝓp̄ oblīonem vl̄ q2 nō credebat iudicem festinare.nā illud qđ

illō qō de obliuiōe dr̄ nō ē vex.ñ.n.p̄sumit obliuio nisi ex longo tp̄e vt.l.si id qō i p̄n.z ibi nō.s.de acqr.pos.z l.furtū.§.fūdū.s.de vsu. Itē id qō dr̄ q nō credebat iu dicē festinare ñ ē iusta cā.ñ.n.dēmus ispicere id qō dic̄ se credidisse:sz id qō credere debebat vt.l.qō te.s.si cer. pe.z.l.q fūdus.§.fuus.s.p emp.z ibi glo.q̄ cōtradicit huic i eo qō dr̄ de obliuione.

Egociorū gestor.Hāc.l.declara vt. l.fi.s.de re iudi.

Curator iuuenis.Adolescens fact⁹ maior dz p seq appellōnē interposita a suo curato re.b.d.Cōtra.j.e.l.tutor.so.h reddiderat rōnes z instia ad cām faciētia ibi secus.

Operator. Al'.§.qdā libri ñ hēnt hāc.l.vt dic̄ gl.ē.n.gre ca.l.trāslata in latinū z iō ē obscura z ex ea q̄si ñ hz itellect⁹ z vr̄ velle dicere.p̄ q qdā appellātes dicebāt se ñ posse venire ad p̄ncipē,ppt quosdā milites p̄ncipis q stabāt i certo loco quos iperator redarguit dicēdo q alia via erat veniēdi ad eū q̄ illa vbi stabāt milites z cui⁹ veniebāt z h nō.vt q ,pbat ipedimētū itineri nō suffic̄ ,p bare ipedimētū p vnū it̄ tm̄.dēnt.n. boies ire p itinera magis secura lz sint aliquātulū magis lōga vt.s. de fal.l. eos.§.fi.Ho impator ,phibz ne ponant custodes i itineri bus ad ipediēdū ambulātes venire ad eū z oñdit ō hoc multum sibi esse cure.

D imperatorem. Clara ē z vi de qō dixi. s.e.l.ad p̄ncipē.Bar.ll.doctor.

Ictor. Dic vt.l.negociorū.gestorūz.§.i s.eo.

Reditor. Seruus p dño nō pōt ap pellare.h.d. Op. dr̄ h q creditor ñ affuit ergo snia nō valet vt.l.de vno quoq;.s.de re iudi.so.dic̄ glo.itellige q fuit ltīe citatus sz p̄ q̄ fm h tp̄a ex pte actorj nō ꝓhebat hermocidiū vt l.z p̄edictū.§.j.s.de iudi.iō dic q h nō affuit ipe credi tor:sz ,pcurator su⁹. Ultio h.l.fac̄ q appellatio sit act⁹ iudiciari⁹ qō apparet:q nō pōt iterponi aseruo qō ē vex nō tñ ē ,p̄pe iudiciari⁹ vt dixi.s.e.l.si exp̄ssim.

Jussus ēt.Cōtumax i nō exhibēdo audit̄ appel lās. Op.s.eo.l.ex.ꝓsēsu.§.fi.so.ibi loq tur i ꝓtūace i nō veniēdo h i ñ exhibēdo rōez dic vt i gl. Quero an ille q noluit iurare de calūnia z iō pdit actio nē audiat̄ appellās: gl.dic̄ q sic p hūc tex. Querit glo. nūqd ꝓfessus z ꝺdēnat̄ possit appellare.glo.dic̄ q sic q; pōt qs suā ꝓfessionē reuocare vsq; ad sentētiā vt.l.error C.de iur.z fac ignо.z iō appellet z reuocz i cā appellati onis qō ē nō.z ē casus.C.de cr.aduo.l.fi.secus si eēt cō uict⁹ z ꝓfessus vt.l.ij.C.quo.ap.ñ re. Querit glo.an h ca su iudex appellatiōis faciat reū iurare:dicit glo.q nō sed pōt taxare si viderit min⁹ iuratū tene mēti istā glo. Itez aduerte q glo.s.qō me cā.l.si cū ex h.§.hec aūt actio i telligit.l.istā qñ fa snia q̄ qs ꝺdēnat̄ ad itereſſe estiatio nis ,ppt iuramētū i lit̄. fuit lata.j.x.dies a die p̄me snie de exhibēdo qō puto fallū q; potuit p̄ma snia esse iusta z fa iiusta q; forte ex cāu fuit ipedit⁹ exhibere vt.l.si cum ex.§.q si bō.s.qō me.cā.z qō ibi dixi.fateō tñ q i hac appellatione nō admitterētur ,pbatiōes p q̄s detegat̄ ini qtat⁹ p̄me snie vt.l.ab executōe i p̄n.v.ita tñ.s.e.z qō ibi dixi. Ultio nō.p hūc.§.q lz i cā momētanee possio nis nō sit appellādū tñ h ē vm qñ iudicat̄ de ipsa possess sione secus si aliqs ꝺdemnaret̄ ad itereſſe rōe possessiōis nō restitute seu turbate p istū tex.nā ꝓstat q i actione ad exhibēdū ñ appellat̄ q min⁹ ē exhibere q̄ restituer̄ possi onē z tñ a snia q̄ ꝺdēnat̄ ad itereſſe appellat̄:vt h z boc sentit spe.de ap.in.§.z i qb⁹.v.sed quid in appellatione ad exhibendum.

Substituti. Finito officio tutoris ad petitiōez cor̄ ꝑ quos litigabat ex cā litem exercere cogetur.h.d.tex.ibi si vellet cām exeq intellige si vellent illi ꝑ quos appellatū ē vt.s.q̄rēdo posui.nā di cebāt adultos nō ita eē legales vl' nō ita scire vitatē.Bi. p hūc.§.determinat.q.z ē q̄si casus fm di.ciuitas vl' aliq̄ vniuersitas ꝓstituit sindicū ad litigādū vsq; ad annū:iste sindic⁹ litigat z pēdēte cā finit̄ officiū z ꝓstituit ali⁹.aduer sarij dñt se pot⁹ velle litigare cū antiq⁹.q; ē legalior z scit melī⁹ vitatē an audiat̄ z dic̄ q sic p hūc.§.secus si nouus eēt eq̄ legal' z eq̄lr sciret vitatē vt.s.e.l.nego.§.curator ad h z C.de ꝓcur.l.fi.z.s.de ꝓcur.l.si actor z.s.ex q.ca.in pos.ea.l.ij.§.defendēdi cū si.fz di.Et pdca va si q̄ratur an possit cogi ad petitiōez ei⁹ cū q⁹ litigabat talis sindic⁹ vl' officialis:sz si q̄rat̄ an possit cogi ad petitionē ei⁹ cui⁹li tez agebat vr̄ q ñ vt.j.de excu.mu.l.legato z de le.l.pau lus.als incipit eū q:qō itellige si rōnes reddidit z instra restituit al' secus vt.s.e.l.tutor z de admi.tu.l. ita aūt.§. fi.z.C.vt cāe post pub.assit.tu.l.j.

A quibus appellare nō licet Rubrica.

Ractandum. A p̄ncipe vel a senatu nō ap pellat̄.hoc.d.

Siquis ante sniam. Scipm sūmat. Nō q qs añ snīam pōt appellationi renūciare. Cōtra de iurī. z fac.ignо.l.cū falsa.so.ibi fuit facta ,pfessio ex̄ iudicium h i iudicio.Cōtra hoc op.C.de temp.appel.l.fi.i fi.so.h loqtur qñ ps simplr̄ ē ,pfessa se nō appellaturā vl' appel lationi renūtiauit ibi qñ ad iuicez ptes fecerūt pactū z sic ibi renūciatio nitit̄ ꝓsensu duoz h vni⁹:z iō distigue aut i iudicio aut ex̄ vt.s.dixi ad qō fac̄.l.j.C.ō pac.z quod ibi nō.i glo.z sic nō fm Bi.q tm̄ valet simplex assertio apō acta q̄tū pactū vt h nō.z.s.de acq.here.l.is q.z ō cu.bo.dan.l.j.z taciturnitas apud acta hz vim stipula tionis vt.s.de fideiuſ.tu.l.cū oñdim⁹.§.fi.Sz posset op poni de eo qō dicim⁹ q iuri petēdi reduci ad arbitrium boni viri nō possit renuntiari vt dixi in.l.quidā cū filiuz s.de vbo.ob.z de re.iur̄.l.scienti.Buil.de cu. sol.in.l. si vnus.§.illud.s.de pac.z dicit q rō est qr iudices eli gūtur cū maiori idustria vt.l.j.s.de offi.p̄fec.p̄.z iurant in' auc̄.iusiu.qō p̄s.ab his qō nō ē i arbitro. Op.glo. s.quo.le.l.j.§.qō ait.so.ibi iō q; id qō sequit̄ nō ē vlti mū.s.possessionis appbensio h sic.s.snia fm glo.pterea dicit Bi.ꝓsensus q interuenit ibi magis accedit repudia tioni q̄ pacto:z iō nō valet ex̄ iudiciū. Itez op.glo.ō. l.q supstitis.de acq.here.z de succes.edic.l.j.§. de certa z nō soluit.Bi.so.eodē mō q ibi loqt̄ i repudiatiōe ex̄ iudiciū h i iudicio.ad qō facit qō nō.in.d.l.j.C.ō pac. z de cu.bo.dan.l.j.

Interdum imperator Impator po test delegare cāz appellatiōe remota ñ ali⁹ h dic̄. Op.fz glo.q; talis remotio appellatiōis ñ ipedit nisi appellationē friuolaz vt ex̄.de appel.c.pastoralis i p̄n.z.c.vt debit⁹.z ibi ple ne nō p glo.so.dic̄.glo.aliō fz.ll.vt h.aliō fz cañ.vt ibi z assignat glo.rōez z rōez rōnis q̄ rōnes ñ ꝓcludūt:q; ēt fz.ll.pōt appellari añ snīaz i mult⁹ casib⁹ vt dicem⁹.j. de appel.re.l.ij.dico ergo q idē ē ō iure ciuili z de iur̄ cañ. nā.l.phibet ne appellatio idistincte remoueat̄ a delegato vt.l.fi.C.de senten.ergo si simplr̄ remoueat̄ nihil valz vt l.ñ dubiū.C.ō legi.z ita tenuerūt qdā antiq glo.i.l.fi.C de senten.lz Jo ꝑdixerit.z lz dicta.l.vlt.loq̄tur i alijs iu

dicib⁹.tñ idē credēdū ē ꝓncipē fuare i ſe vt.l.digna vox C.de legi.ſi igitur ꝺmittat cā appellatiōe remota ſimplr nō valet nec ſz leges nec ſm can̄.ſed ſi exꝑſſe remouerē appellatio a diffinitiua:tūc valeret ꝛ ſm.ll. ꝛ ſm can̄.vt h. Qp.de.l.fi.C.de ſen.vbi inuit q⁹ aliꝰ iudex poſſit ēt delegare appellatiōe remota.ſo.glo.ibi dic:q⁹ aliꝰ iudex pōt remouere appellatiōez ab iterlocutoria nō a diffinitiua vi hic.qđ itelligo đ appellatiōe friuola. naz ſi ltūme appellareꝫ ab iterlocutoria:tūc nō poſſz p iudicē iferiorē remoueri:qz p h ꝓiudicaret iuriſditiōi maiorī.ad quem deueniretꝫ ſaltē i fa appellatiōe.ergo nō ſz.ar.l.pe.de aq̄ plu.ar.ꝓ hoc ex̄ de iureiurī.c.ad aures. ſz ſi eſſet aliqs rex vl̄ dñs q i tēporalib⁹ ſupiorē nō recognoſceret:tūc putarē i eo idē qđ i ꝓncipe:qz ē eadē rō. Quero ipator remouit appellationē i reſcripto an ktius veniens ꝓ ſuo itereſſe audiat appellās ſz.l.a ſnīa.s.e. Rñ.audiet.naz reſcriptū ñ porrigit effectū ſuū vltra ꝑſonas i reſcripto ꝓtē tas vt.s.de ꝓſti.ꝓnci.l.j.i fi.ꝛ ē exꝑſſū ex̄ đ offi.đle.c.ex pte. Quo qđ ſi ꝓnceps dixit i reſcripto nlla exceptiōe obſtañ. Rñ.vt dixi đ appellatiōe qđ itelligit remota exceptōe friuola ꝛ ē exꝑſſū ex̄ đ offi.đle.c.ex pte tua. Querit glo.nūqd qñ cā ꝺmittit appellatiōe remota iudex poterit recuſari añ litꝫ.pꝛ.glo.h dic̄ q⁹ poterit recuſari ꝺ nō. in.l.fi.C.de ſen.ſz h ē vera.nā ad remotiōez vni⁹ iurī.nō ſeqtur remotio alteri⁹ vt.s.đ ſerui.vr.ꝑ.l.ſi dom⁹.nec ob ex̄.e.c.ſup eo qđ glo.allegat:qz ibi itelligit remota excuſatio friuola. Vltio.glo.dic̄ q⁹ h ponūtur caſus q̄tuor i q⁹ nō pōt a iudicib⁹ appellari rōe iuriſditiōis addit glo.i pfecto ꝓtorio ꝛ i arbitro.ſz de arbitro dic vt dixi i.l.nemo pōt.s.de le.j.Et ē aduertēdū qz ab arbitrīq eliguntur ex ꝓcepto legis pōt appellari.C. de iudi.l.fi. i.fi.qđ nō ꝓ ſtatutꝫ terraꝝ italie q̄ ꝺpellūt ꝓtes ad electiones arbitrorum.

Quesitum A delegato ad ꝓbādū arbitros pōt appellari pōt ēt ex officio delegatiōis qđ factū ē p eos corrigi. h.d.Tex.q̄rit ꝛ nō ſoluit:ſz Rñdet p.l.arbitro.s. q ſatiſ.co. Qp.de.l.j.C.de ar.ſo.hic loqtur i delegato.

Quero đ h q̄uis qdā putāt an illi bene putauerint glo.tenet q⁹ nō qz poſtq̄ ē lata ſnīa non pōt mutari niſi appellatiōis remedio vt.l.j.C.ſen.re nō poſ.ſed puto q⁹ bñ putauerit nā iſta ē ſnīa interlocutoria ergo pōt reuocari vt.l.qđ iuſſit.s.de re iudi.ꝛ ſic poterit delegās reuocare ſnīaz delegati ſui ſicut poſſet totā iuriſditionez reuocare vt.s.de iudi.l.iudiciū ſoluit.ꝛ hoc mō itellexit bul. l.arbitro.s.q ſatiſ.co.ſ.q⁹ ibi ſuccurrit ꝓ officiū iudicis ñ p modū appellatiōis:ſz vt dixi vtraq̄ via locū hz.ꝛ ſi dicis quō appellat ab interlocutoria. Rñ.vt dixi.s. de appell.re.l.ij.

Quis ꝛ a quo appellet. Rubrica.

Quod dicitur. A iudice appellat ad eum q eū dedit vel ſucceſſorē ſuū.h.d. Iſtud principiū itelligit ſiue loq̄mur i eo q đdit iudicē đlegatū ſiue i eo q dedit iudicē ordinariū. Qp.ī.pr.§.ſol.vt ibi dicam:

Ab eo. A ſubdelegato nō appellat ad ꝓximum delegātē ſz ordiariū.h.d.ſm lec.glo.vl̄ aliter.a vicario nō appellatur ad illū q dedit eū vicariū ſed ad ſupiorē ipſius dant̄.h.d. Qp.s.pr.§.ſo. ſz Jo.s delegauit ordiari⁹.vnde ab ei⁹ delegato ad ipſū appellat h delegauit delegat⁹. Sz ꝺ hoc op.qz delegat⁹ nō pōt ſubdelegare:vt.C.de iudi.l.a iudice.ſo.ibi loqtur i delegato ad vnā cām q eā ſubdelegare nō pōt.h đo i delegato ad vniuerſitatē cāꝝ.ita tz glo.h ꝛ.s.de offi.ꝓcō.l. legat⁹.ꝛ.C.de iudi.l.a iudice.qđ ēt tenent canoniſte.alij dicūt q⁹ ēt h pōt log de delegato ad vnā cāz ad iſtar ꝓcuratoris vt.C.de ꝓcur.l.neq̄.qđ ſtare pōt ſm glo.ſed docto.moderni i.d.l.a iudice dñt ꝺ q⁹ nec ēt p⁹ litꝫ.pꝛ. poteſt ſubdelegare non eniz efficitur dñs litꝫ.per litꝫ.pꝛ. qđ apparet qz pōt remoueri ab adminiſtratiōe vt.l. iudicium ſoluit.s.de iudi.hoc tenet glo.h.ex̄ de re iudi.c. cuz bertoldus de ap.c.cū cām. Jo.an.de.ꝓcur.c.j.li.vi.qđ forte ē ver⁹. Itē op.q⁹ debeat appellari ad ipm delegātū ſubdelegātē.vt.C.q ꝓ ſua iu.l.j.put ē ibi ī lāa ad eos q̄ lāa ē cōis.ſol.ibi i delegato a ꝓncipe:h ab alio ordia/rio.decretiſte tñ circa hoc ex̄ de offi.dele.c.ſup qōnū.v. porro diſtiguūt.aut delegat⁹ ꝺmiſit i totū vices ſuas.aut ſibi reſeruauit aliqđ vt ꝑmo caſu nō poſſit appellari ad eum.ſo ſic.ſz illa loqtur i foro eoꝝ h in foro noſtro.hoc vult ſētire glo.s.ti.ij.l.impator.ij.rñ.alij vt ol. vz q⁹ hec ſit quedā dinatio cū h nulla fiat mētio de delegato ſub delegante.ꝛ iō dicit ipſe aut iudex mādat alicui cām cognoſcendā:ꝛ tūc ipe delegat⁹ appellat.aut mādat iuriſditionē.ꝛ tūc ille appellat a delegato q appellareꝫ ab ipſo delegāte vt h.dicit.n.tex.mādauit iuriſditionem ꝛc.ꝛ ibi mādata ē iuriſditio.ꝛ ēt aſſignat glo.rōem.qz qñ mādat iuriſditionez nō vr ſibi iuriſditionē reſuare.nec ob. s.de offi.ꝑ.l.legat⁹.qz ibi volebat đſtinere hr̄e iuriſditionē p mōz illicitū.h p mōz licitū qđ ñ plz glo.ꝛ bñ qz ſm h ꝺmittēdo cāz quālz q̄ poſſz ꝓtigere i curia ſua abdicarz a ſe oēm iuriſditionē qđ fieri nō pōt vt.d.l.legat⁹. alij vt pla.dñt q⁹ pōt appellari ad delegātē ꝓximuz ꝛ ēt ad ſupiorē vt h.qđ nō plz vt.l.ipator.s.ti.ij.ꝛ.l.ij.§.ſi i appellatione.alij moderni dñt q⁹ hic nō loqtur i delegato: ſz i vicario ſeu vicē gerēte alicui⁹ iudicis ordinarij.ꝛ hoc ꝓbat p.c.romana ex̄ de ap.li.vi.ꝛ đ ꝓſti.c.ij.e.li.ꝛ ita refert Ci.i.l.a iudice.C.de iudi.q̄ opi.plz qz ꝓ hoc ē cāus C.de ap.l.ꝑcipimus in ꝑn.ibi vl̄ vicarijs ꝛc.qđ pz quia iſti vicarij ſūt ordiarij ꝛ eandē iuriſditionē ꝛ idē auditoriū tenēt qđ tenēt hi quoꝝ vicarij ſunt vt.C.de his q vi. alt.ge.l.j.ꝛ.ij. Qp.q⁹ qñ appellat a delegato non appellat ad ipſū delegātē:ſz ad aliū vt.C.de ap.l. precipimus.§.hnic.ſo.dicit glo.fallit ibi.tu dic q⁹ ibi nō fallit. nā appellat ad ꝓncipē delegātē:ſz ꝺgnoſcit ali⁹ iudex q ē i curia ꝓncipal ꝑ diſtinctionē.l.ꝺ.nec.n.ibi dī ad quē appellat:ſz qs ꝺgnoſcat de appellatiōe q̄ fit ad ꝓncipem erāt.n.i curia ꝓncipis diuerſa auditoria deputata ſuper appellatiōib⁹. Itē op.ad idē.C.de ap.l.eo caſu. ſo.dicit glo.fallit ibi qđ verū puto.ad quē ergo debeat appellari:dic plen⁹ cū gl.h.aut appellat ab ordiario:ꝛ dic vt dixi ī.l.ij.ꝛ.l.j.§.ſi i appellatione.s.de ap. aut appellat a delegato:ꝛ tūc appellat ad ipſū delegantē vt hac.l. in ꝑn.fallit.C.de ap.l.eo.caſu.aut appellat a ſubdelegato ꝛ tūc aut a ſubdelegato ꝓncipis.aut a ſubdelegato ordinarij.ꝺmo caſu appellatur ad ſubdelegātē vt.C.q.ꝓ ſua iur̄.l.j.ſz ſm canoniſtas diſtiguit aut ſibi reſeruauit aliquid de iuriſditione.aut nō aut a ſubdelegato ordinarij ꝛ tūc aut appellat ad ipm ordinariū omiſſo ſubdelegante medio vt hoc.§.ꝛz lec.glo.aut appellat a vicario ꝛ tūc nō appellat ad illū q eū fecit vicariū: ſz ad ſupiorez vt h ſecūdū alias lec.vt.l.ꝑcipim⁹.C.de ap. Sz q̄ro quō ꝺgnoſcā vtr̄ ſit vicari⁹ vl̄ delegat⁹.Rñ.vicarium itelligo eū q gerit vices ordinarij i eodē loco ꝛ eodem tribunali quo conſueuit ipe ordiari⁹:ꝛ tūc vere dī auditoriū idem rō qz đ vno non appellatur ad aliū.ꝛ qñ ꝓmitterz alicui vniuerſitatē cāꝝ exercendaꝝ in alio loco vtputa ī aliquo caſtro ſui territorij:lz diceret facimus vos noſtrū vicarium non diceretur vicari⁹ ſz delegat⁹ nec appellaretur ad ſuperiorem ſed ad ipſum qui eum vicariū feč.quod apparet:qz nō eſt idē auditoriū vtriuſq̄:ita colligitur ex dictis Jnno.

ctis Jnno.ex de offi.or.c.romana.

Quãdo appellãdum sit. Rubrica.

Jquid. Põt appellari cum pn cipi rescribit z secũdũ eius rescriptam sententiatur.h.d. Op.s̃.de ap.l.j.so.vt ibi plene dixi.

Siquis tutor. Si on' ẽ mun' publicuz aucte sz vtilitate puatũ dz excusari ñ aũt appellari si vo publicũ vtroqz dz appellari.h.d. Et põt esse rõ qr qñ ẽ munus publicũ aucte z vtilitate vtitur maius piculũ.z iõ vt cit' finiat statũ voluit lex q appellaretur vt.C.vt infra cer.tẽ.qõ cer.termi.l.j.z.ij. Op.d̃ l.cũ in vna.§.tutor.s̃.de ap.so.illã intellige secũdũ istaz

Op.dz h q dz appellari qñ est mun' publicũ auctoritate z vtilitate p̃.l.si pstat.s̃.de ap.so.intellige qñ notatio vz vt hic:secus si nõ valet vt.d.l.si pstat z.l.si ad scribatũ.C.qñ prouo.nõ est nec. Quero infra quantum tẽpus dz appellari:z dicũt qdam q.j.duos menses nõ ẽ verũ.imo.j.biduũ vl triduũ vt statim videbit̃.j.e.l.§.q in snijs. Quero qd si aliqs vocet ad aliquod offm̃ ab aliquo collegio. Rñ.aut ille vocat' nõ erat de collegio z nõ bz necesse appellare nec se excusare:qr ei impari non põt vt.C.q p sua iur'.l.j.aut erat de collegio: z tunc aut erat collegiũ ecclesiasticum:z tũc illud vr offm̃ publicuz aucte z vtilitate vt.l.j.§.publicũ.s̃.de iusti.z iur'.iõ dz appellari vt h z ex de his que fiũt a ma.p.ca.c.j.z ibi p Jnno.aut erat collegiũ seculare:z tunc idez qd̃ i tutoribus. ar.s̃.d̃ pac.l.tutor'.z.l.itẽ magr̃i z.s̃. qd̃ cuiusqz vniuersitat̃.l.j.i fi.vbi habetur loco puatorum.

Solent. A decreto electionis nõ a notiatione appellatur z ab ordine appellat' ad psidem lz ipe eũ notiauerit vl de collegio fuerit.h.d. Nõ q ab actib' exiudicialibus appellat'.de quo dicã.j.ti.j.l.fi. h solũ exaiabo mãm pñt̃.§. Op.q appellet a notiatione vt.C.de ap.l.si ad scribatũ.z.C.de decurioni.l.notiationum.dic̃ glo.ibi ponit notiatio p electiõe.tu dic quedaz ẽ notiatio que nullum ius tribuit notato nec p̃ eum sicut si quilz exneus diceret i psilio talis cẽt bonus rcõr vel plias scriberz.tunc a tali notiatione nõ appellaret vt h.q̃dam ẽ notiatio q̃ tribuit ius:lz nõ pfectũ qr forte dz pfirmari a supiore:z tũc dz ab ista appellari vt.d.l.si ad scribatũ z.l.notiationũ piuncta.l.si quos.C.de decurio. facẽ ex de elec.c.cũ dilcs.z qd̃ ibi nõ p Jnno.q̃dã ẽ notiatio que tribuit pfectũ ius sine supior decreto vt decretũ decurionũ sup eligendo sindico vl actore:z tunc ab illo debet appellari vt h.an aũt sufficiat decretũ decurionũ dixi in.l.actor.s̃.rem ra.ba. Quero an a decreto ordinis puta porum possit appellari ad rectorẽ ciuitat̃. Rñ.de iure cõi nõ.rõ est qr defensor ciuitat̃ ñ bz merum vel mixtum impium p ea q̃ nõ.i.l.ea q̃.§.magistratus.j.ad munici.z in auc̃.de defen.ciui.§.iusiurãdum:sz cã appellationis est mixti impij.vt.C.de iudi.auc̃.ad h.qd̃ etiã appet qr expedit offõ iudicis nobili vt dixi.s̃.de ap.l.j.in p̃n. z qr non transit i delegatuz vt.s̃.ti.j.l.j.z iõ appellat' ad psidem ꝓuicie vt h:sz in ciuitatibus q̃ bñt merũ z mixtũ impium est aduertendum.aut eor rcõres eligũtur ab ipso ordine:z tunc cum ordo sit supior non poterit appellari ad rcõrem cũ sit inferior vt.s̃.de ap.l.j.§.sigs in appellatione z ibi dixi:sz si ordo nõ eligeret rcõrem: sz forte poneret in ciuitate ab aliquo rege p̃ncipe vl maiore ciuitat̃:tũc ad ipsũ rectorem appellaret.hz eniz ius psidis ar.h'.§.z qd̃ nõ.C.de sentẽ.ex piculo reci.l.ij. z eodem mõ dico de his q eliguntur ab aliquo collegio qr nõ appellat' ad supiorem collegij.si vero hz mer̃ z mixtũ imperium tũc posset iudicare:tut' tñ fieret si delegauerit vt.l. ptor.s̃.de iur'.o.iu.sz cũ cã appellationis delegari non possit vt dixi ꝓgnoscet ipse vt hic.z melius faciet si iudicabit de cõsilio alterius.ar.d.l.ptor.Jtẽ facit q canonicus factus eps possit iudicare de his q̃ fecit cũ alijs qñ erat i caplo de quo p bernar.ex de iureiu.c.sicut lãt.z p Jn.de offi.or.c.irrefragabili z de ꝓcess.p̃.c. pastoralis.

Biduum. Tempus appellationis interponẽde currit a tpe snie late etiam si snia fuerit conditionalis hoc dicit.nõ qd̃ dixi i sũmario. nõ q illud quod fieri nõ dz factũ tamẽ tenz. qd̃ apparet qr debet appellari. Op.de.l.relegatorũ.§.ad tempus. s̃.de interdic z rele.so.illa concordat. Op.de.l.q testõ.s̃.de excu.tu.i p̃n.z.l.j.in p̃n.s̃.de feri.glo.nõ soluit sz dic vt soluã.j.pr.ꝓtra. Op.de.l.nõ dubiũ.C. de legi.quidã soluunt q hic de ꝓsuetudine tenet.pe.sol.alr teneat̃.so.Bi.q̃ ponit i.c.q̃.a iure cõi ex de re.iur'.li.vi. q q̃ nõ debent fieri facta tñ tenẽt qñ.l.vltra.procedit.

Op.de.l.cũ iudex.C.de sen.z.s̃.de re iudi.l.a. diuo pio.§.j.so.quedã ẽ ꝓditio penitus remota vt si nauis ex asia venerit z sic est extrinseca z sub illa snia ferri nõ dz. sed si ẽ conditio cohẽns negocio vt si ẽ pbatum vl q capiantur imobilia si non reperiant' mobilia z sic intrinseca:z tunc põt ferri sub conditione. Uenio ad p̃n.magne glo.dz hic q currit tempus a die late snie.p̃ id qd̃ ñ ẽ nõ põt tolli vt.l.naz z si sub cõditione.s̃.d̃ iusto rup. testa.z.l.decẽ.s̃.de v.ob.glo.soluit duobus mõis z vna vr p̃riãi alti.z vna ẽ q valet snia vt pura sz conditio vitiatur:sz nescio qd istud sit dicere cũ actus legitimi q ꝓditionem nõ recipiunt si apponit cõditio i eis vitiat' actus nõ ꝓditio vt.l.actus.j.de re.iu.z.c.actus ex de re.iu.li.vj.ñ ob.§.ipossibilis:qr ibi ipossibilitas vitiat'.sol.alr Bi.q hic nõ pendet snia sed eius effectus vt in acceptilatione vt.s̃.de dona.inter vi.z vx.l.cũ hic status.§.siue aũt.sed ista nõ vr va qr ibi secũdũ vba nõ ẽ ꝓditionalis sz scom effectũ sic.hic fm vba z fm effectũ ẽ ꝓditionalis.so.glo. alr q tenet ꝓditio q nõ possit agi actione iudicati.potest tñ z dẽt ante appellari.dic tu q quedã sunt q̃ non sunt re nec spe:z ista non possunt tolli.sed illud qd̃ est spe.lz non re bñ põt tolli vt .l. sempronius attalus.s̃.d̃ usufr. le.vñ ista snia que ẽ in spe bene põt tolli.mõ si dẽs mihi aliqd sub ꝓditione obligatus es spe nõ re nũqd possuz tollere spẽ.certe sic qr z donari põt vt.l.spem.C.d̃ dona. Sed p̃dictis multũ ob.l.pen'.§.j.s̃.de excu.tu.vbi datus ẽ tutor sub cõditiõe a quo tpe icipit currere tempus excusationis:z dic q a tpe conditionis exñtis nõ creationis vt.l.non tm̃.§.si sub ꝓditione.s̃.de bo.pos.p̃.ta.nõ video q alr posset dici nisi q hic sit spãle.pptcr auctẽ rei iudicate z hoc vr velle hic iurisco̅sul. Quero qd i restitutiõe i integr.pone cõtraxi sub cõditiõe snia ẽ lata sub cõditione:an currat tps ad petẽdũ beneficiũ restitutiõis i integr a tpe exñtis cõditiõis vl a tempore late snie vl celebrati contractus cogitabit̃.

Quod in sententijs. Tempus appellationis interponẽde ẽ vniforme a quocũqz actu interponat'.h.d. Nota q dictio altera est distributiua duorũ tantũ p̃.C.de furt̃.l.ancille.so dicit glo. ibi q illud est notatũ q̃si dicat iproprie ibi ponit cuz regula sit cõtra.tu dic q ibi dr de duobus tantũ.s. cum altera sit penal' z altera psecutoria.nã lz psecutorie sint due tamen ambe ab vna pte z p vna pnuntur. Op.C.de tẽ.appel.l.j.glo.nõ soluit.dic q ibi loqtur de tpe appellationis exercende. Quero vtruz vniformiter interponatur appellatio h ẽ semp i scripts.vl semp sine scriptis.glo.dic̃ z bene q nõ.dicã.j.ti.j.l.ij.

Dies. Tempus appellationis interponẽde ẽ vtile quo ad initium continuum quo ad ꝓces

sum.h.d. Vel alr tempus appellationis iterponēde curit a die sntie sī ē facultas adeūdi iudicē a quo vl ad quē ⁊ tūc videtur eē facultas cū iudex ī publico se ostēdit.

Querit glo. qd si ꝑpt defectū supueniētē ī personam litigatoris iudex nō pōt adiri. dic glo. q̄ currit tempus: sz restituit qd̄ ꝓbat. s. de in inte. resti. l. fi. ⁊ q̄ ħ logt solū de impedimēto ex pte iudicis. Itez querit an posit appellari die feriato: ⁊ dicit q̄ sic p. l. j. C. de dila. ⁊. l. miles. §. sexaginta. s. de adult. sz illa. l. C. de dila. nil facit voluit allegare. l. j. C. de ferī. vbi est casus. Itez q̄rit quō ꝓputetur istud tēpus. dic glo. de momento ad momentum. ad qd̄ vide qd̄ dixi. s. de adult. l. pater. §. i.

Ultimo lz qñ per iudicē stat tēpus appellationis ipso iure nō currat vt hic tñ ꝓsulo q̄ hoc ꝓtestetur ⁊ appellationē publice coraz honestis psonis interpōt vt. s. de appella. l. cū qdā. ⁊. C. de his q̄ ꝑ me. iudi. non. app. l. j. Nō ēt diligenē q̄ qs nō tenetur requirere iudicē nisi in publico hoc ē in eo loco vbi ius reddere cōsueuit. vñ ēt si ī domo ꝑpria cōsueuit reddere ius: tūc regrendus est ibi. de alijs tpibus appellationū dicaz in. l. j. infra de libel. dimis.

In propria. Propria cā dr in q̄ ꝓmodum ⁊ incommodum ad aliquem spectat ī totum: sed si ī ptem pro parte dr̄ ꝑpria. h.d. Ibi suo noie. i. adeo q̄ si patī dānū ab alio nō ē repetiturus vel si lucrum alteri nō est restituturus ⁊ hoc inuūt sequētia. Opp. s. si ex noxa. cā. a. l. si cū vno. glo. nō soluit. dic q̄ ibi ex necessitate litigat: ⁊ iō tota cā dr̄ sua illo respectu: sz quo ad hūc. §. forte hz tertiaz diem ꝑ pte socij. nā esse in iudicio alieno noie dicitur multis modis vt. s. de his qui no. infa. l. furti. §. q̄ alieno. Op. C. de ap. auc. hodie. so. vt ī glo. Ultio fac̄ ad. q. an ꝑcurator in rē suā dēat iurare de calūnia de quo dic vt. l. nō solum ī ꝑn. s. de ꝑcur. ⁊. C. de iura. calumnic. l. ij.

Tutores. Tutores ⁊ defēsores videtur eē ī iudicio alieno noie: iō hñt triduum ad appellandū. Op. q̄ in defensorē fit executio vt. s. de ꝑcur. l. plautius. ⁊ sic vr̄ ꝑpria cā. so. glo. tu dic q̄ hic qñ vt defensor intercedit si succūbit bētur pinde ac si recuperaturus eēt a dño q: nō pōt dicere victor se iuste vicisse ar. s. de. le. j. l. si seruus plurium. Op. q̄ defēsor iterueniē noie ꝑprio qñ aīo nouandi vt. l. solutionē. s. de solu. so. glo. q̄ hic nō interuenit aīo nouādi: ⁊ iō ī ista mā distingue. aut qs ē in iudicio suo noie ⁊ ad suā vtilitatez ⁊ hz biduum. aut alieno noie ⁊ ad alienā vtilitatem ⁊ hz triduū. aut alieno noie: sed ad suā vtilitatē. ⁊ tūc aut ꝓstat hoc ī iudicio vt q: agit tāq̄ procurator ī rem suam: idez si defendit aīo nouandi vl vt ꝑcur ī rem suam: ⁊ tūc hz biduū vt. s. ꝑx. §. ⁊ mō dixi. aut ħ non apparet ī iudicio q: ē vt simplex defensor q: possibile ē q̄ bēbit regressum ⁊ q̄ ñ: ⁊ tūc hz triduū vt ħ. aut ē ī iudicio suo noie: sz ad ꝓmodū alienū: ⁊ tūc dicerē eodē mō. aut cōstat ī iudicio aut ñ vt. l. q ex pte ⁊. l. q fuū. s. d̄ iter. act. ⁊ sic sup ħ stādū ē actis ꝓmi iudicij nec sup ħ attēdēt noue ꝑbatiōes.

Si aduersus Iste ē nōbilis. §. Nō. q̄ a tēpore ꝓtumacie currit ꝓscriptio

Nota q̄ ꝓtumacia ꝑcur. ī nō appellando nocet domino. Op. q̄ non ꝓcedat ī abñtē ante lit. cont. q: nō pōt ferri diffinitiua vt. l. fi. §. illud. C. d̄ temp. app. nec p lit. cōt. q: tūc aut citatio puenit ad noticiā ⁊ non pōt appellari. aut nō puenit ad eius noticiā: ⁊ tūc ē sentētia nulla ipso iure nec ē opus appellare. glo. respondet q̄ fuit citatus ad domū nec citatio ad eū puenit: sed si pueniſſet tunc esset vere contumax ⁊ nō esset opus appellare ergo citatus ad domum fuit ħ. ⁊ nō puenit ad eius noticiam vt. l. ab eo. C. quomodo ⁊ qñ iu. ⁊. l. iiij. §. totiens. s. de dā. infec. dixi ī. l. ex ꝓsesu. §. fi. s. de app. dico q̄ nō audiatur nisi ex iusta cā. q̄ est iusta causa dic vt in glo. Quero heres emphiteote nō soluit debituz canonē. an cadat a iure suo. de hac. q. dixi ī. l. cū filr. §. in hac. s. de. v. ob. ⁊ tetigi ī. l. ad diem. eo. ti. ⁊ doc. ī. l. ij. C. de iure emphi. vbi glo. dicit ⁊ ibi p. Ci. i. xij. q. ⁊ per Bi. ex de re. iurī. c. siquis ī ius. Quero circa fam partē procurī ē citat ⁊ est vere ꝓtumax: an ipediat dñs appellare ꝑpt ꝓtumaciā veram procuratorī. dic q̄ qñq̄z ex ꝓtumacia procurī. vis ꝑcedere ꝑ dominum fz solitū ordinē iudicioz: ⁊ tūc bene pōt facere vt. l. eū q̄ res. C. de ꝑcurī. ⁊. C. de dignita. l. quotz. li. xij. qñq̄z vis ex ordinē dñm punire ꝑpter ꝓtumaciā ꝑcurī: ⁊ tūc nō nocet dño si illud nō respicit ordinē iudicij vt. l. j. §. si ꝑcurator. s. siquis ius di. ñ obtē. mō ad ꝑpositū ꝑpter cōtumaciam ꝑcuratoris pōt procedi ad diffinitiuā sniam. Itē tacēdo per triduū oli hodie p. x. dies pditur ius appellandi. ⁊ hoc ē ex ordie iudicioz. iō taciturnitas preiudicat domino vt hic. sed esse vere ꝓtumax ē delictū ⁊ nō posset appellare ꝑpter ꝓtumaciam. istud ē mera pena ꝓtumacie: iō dño nō nocz. q̄ sit pena mera ꝓtumacie est tex. ī. l. ꝓtumacia. s. de re iudi. ⁊ hoc determinat Inno. ī. c. j. extra vt lite nō pt̄. ꝑterea vt dictū ē vera contumacia est delictum. sed ħ q̄ delinq̄t nūq̄z vr̄ mandatum nisi spāliter iniungatur vt. l. j. §. si ꝑ cur. s. siquis ius di. nō ob. et. l. si ꝑcurator. s. de condi. inde. ⁊ de his que ī frau. cre. l. si pr̄. iō talis contumacia nō ꝓiudicat dño: sed non appellare pōt nō eē delēm. q: forte expedit dño non appellare: ⁊ iō forte nō appellando facit fm mandatū: ⁊ sic dño ꝓiudicat: sed si constaret q̄ fraudulenter colludendo obmiserit appellationē dñs pōt appellare. ar. s. d̄ dolo. l. cū te. et. l. elegant. §. pe. idē forte si euidenter appareat ex eisdem actis q̄ procurator debuit appellare ⁊ non appellauit. ⁊ sic euidenter deliq̄t ⁊ tunc audietur dñs appellans ⁊ hoc ē q̄d̄ hic dicit tex. difficile est q̄ hic audiatur quasi diceret quandoq̄z auditur si collusio vl gr̄a iteruenerit euidens. fac̄. C. d̄ iudi. q̄ male iudi. l. fi. ⁊ q̄d̄ dixi in dicta. l. j. §. si ꝑcur. s. siquis ius di. nō obtē. idē si ꝑcur nō est soluēdo vl ex ltūa cā fuit abñs vt ħ dicit glo. ⁊. C. de ap. auc. hodie.

I procuratorio nomine. Vide tur velle ista. l. q̄ ꝑcur datus ad agendū possit appellare et ꝑse qui. Contra. l. inuitus. C. de ꝑcur. cū sua glo. sol. dñt q̄dam q̄ ꝑcurī. nō tenet ꝑsequi pōt tñ si vult vt hic gl. melius dicit. C. de ap. l. si actor. ⁊ dicit q̄ ꝑcur pōt ꝑseq nō vt ꝑcurī sz vt qlibet. ad hāc. l. rñdz itelligēdo hic q̄ non fuit ꝑsecut vt procurī sz vt cōiūcta psona: vl alr ⁊ melius ibi logtur de ꝑcurē spāli cui mādatū ꝑ sniam finitur: iō nō potest ꝑsequi. hic ī generali procurē cui mādatū durat. d: hoc videbitis. ī. an per alium cā appella. l. fi.

Sed si alius. Nō practicaz si fideiussor vult appellar dicet q̄ suo nomine ⁊ ꝑ suo interesse nō noie illi. Itē nō q̄ tota die allatur ħ q̄ quis sibi ꝓrius repellitur. rō q: ħ ē ꝓrietas circa idē fac̄ q̄d̄ dixi. s. de excep. l. nemo ⁊ modū ꝓnuntiādi circa hoc dixi. s. de ap. l. a snia.

Si pro eo. Op. de. l. nō tñ. s. de app. duplex ē so. vna est q̄ ħ in necessaria psona ibi in alia que nō est ita ꝓiuncta. credo q̄ ſa opi. gl. quā nō tenet glo. sit vera q: ī. l. nō tñ. fec̄ noie illius nō dicit suo nomine: iz ad suam vtilitatez. ⁊ iō putarē q̄. ī. biduum appellaret si ad suam vtilitatem: sz si vt quilibet. ī. triduum. ⁊ q̄ appellat ꝑ suo itereſſe ñ appellat nomine alterius vt. s. ꝓx. §. sed si alius.

Illud uideamus. Op. s. e. l. ī. ī pr̄n. sol. vt glo.

vt glo.q̄ nō appellaī ab ipſis lr̄is ſz ab ipſa ſententia. Op.s̄. de ap.l.j.§.j.ſo.eodē mō.vl' alr̄ b nō ſoluī dic vt dict̄.ll. Sz op.q̄.a lr̄is nō appellaī vt.l.j.§.j.in fi.s̄. de ap.ſo.hic.loquitur de reclamatione ñ de appellatiōe vt.l.j.in fi.C.de rela.vl' alr̄ a relatiōe appellatur q̄ reſcriptum p̄ncipis pat plenū p̄iudiciū qñ remiſſio fit ꝺ volūtate ptium vl' p̄ſidis vt.l.apud p̄ſidem.s̄.de ap.ꝛ de hoc dixi plene i.d.l.j.§.q̄ſitū.ꝛ hoc inducebā ad qōez.i ſententia ponīt coꝛā nobis lite ꝓt̄.ꝛc̄.ꝛ omia ponit in ſnīa. an illa ſnīa probet lit̄.ꝓt̄.ꝛ dico q̄ ſi ſnīa lata fuit ptibus volētibꝰ ꝛ p̄ntibus ꝛ nō ꝯdicentibus ſnīa ꝓbat lit̄.ꝓt̄.ꝛ alia acta p̄ceſſiſſe.ar.huius.l.ꝛ.l.ij.C. de rela. ita ſi fuit p̄ns tēpoꝛe ſnīe ꝛ nō reclamauit: tūc ꝓbat acta p̄ceſſiſſe illā ſnīam ꝛ dic vt p Jnno.ex̄ de offi.dele.c.cum in iure ꝛ p Ci.i auc̄.ſiqs in aliquo.C.de edē.ꝛ.l. emancipatione.C.de fide inſtru.hoc intellige q̄ nō p̄ot a relatiōe appellari niſi in ipſa relatione fuerit deceptus vt.s̄.de ap.l.j.§.j. Ultimo dicit glo.ar.q̄ p̄ ſatiſdationē nō poteſt obijci lr̄is. Jn ꝯ.eſt caſus.C.de lit̄ ꝓt̄.auc̄. offeratur,vbi pꝰ p̄eſtitā ſatiſdationē recuſat iudicē.facꝫ.qꝺ dixi in.l.q̄dam ꝓſulebat.s̄.de re iudi.ꝛ iſtā qōnem tangit Ci.in.l.fi.circa finem.C.de ſponſa.

De appellationibus recipiendis. Rubrica.

On ſolent. Vide glo.q̄ incipit j.biduū ꝛ p̄ma opi. eſt vera q̄ ꝺz hr̄e ratum.j. illud tempus. j.qꝺ p̄ot appellatio interponi vt.d.l. bonoꝛum.qꝺ tenēt Di.ꝛ ſpe.ti.de ap.§.j.v. poꝛro. Jtē nō p̄mā glo. Op.inſti.de ſatiſda.§.ſi.ſo. vē fideiubet:ſed no n vī intercedere vt iuuet' velleiano ſic s̄.de,pcuī.l.feminas.ſile in minoꝛe in caſu in quo poteſt aliū ꝺfendere vt.C.ꝺ procu.l.exigēdi. qꝺ nō.ad multa.

Ante ſententiam. Ab interlocutoꝛia q̄ infert grauamen qꝺ non p̄ot reparari p appellationē a diffinitiua appellari poteſt.b d.fm lec.Jo.veram. Alioꝛ lec.non plz quia qñ poteſt eſſe ꝓſultum p appellationem a diffinitiua ab interlocutoꝛia non appellaī vt.l.j.i fi.s̄.de ap. Op.C.quo.ap. nō reci.l.ante ſententie.ꝛ.l.ij.C.de epi.audi. glo. ſoluit q̄ vbi interlocutoꝛia meretur executiōez:tūc ab ea appellatur:vt b.i ꝯ.nō q̄ nō mereī executionē.ſed iſta ſo.non plz q̄ interlocutoꝛia in momētanea poſſeſſione meretur executionē.ꝛ tñ nō appellaī vt.l.j.C.ſi ꝺ mo.po.ſu. ap. ſoluūt alij q̄ hic ē ſpāle ꝛ ratio ē q̄ tale grauamē nō p̄ot repari p appellationē a diffinitiua. Op.de.l.ſi ab arbitro.s̄.q ſat̄.co.glo.ſol.q̄ ſi ibi itelligaī q̄ fuit ꝓmiſſus ſolū vnus articulis.ſ.de approbatione fideiuſſoꝛum:tūc fuit diffinitiua illius articuli illa approbatio.ſi vo fuit cō miſſa tota cā tunc ē ibi ſpāle:ſz nō credo verū:q̄ dixi in l.fi.s̄.a quibus ap.nō lz.q̄ delegans p̄ot reuocare ſine appellatione ſnīam iterlocutoꝛiam:lz ſit diffinitiua in illa incidenti.dic ergo q̄ ibi ſpāle vt b:q̄ p appellationē a diffinitiua non p̄ot tale grauamen repari.ſi enim dedit mihi fideiuſſoꝛes nō idoneos ꝛ quō poſſum appellare a diffinitiua q̄ eſt lata fm me. Tertio op.de.l.iter vtile.s̄.de minoꝛi.glo.b ſol.pluribus modis.ꝛ fz vnā lec. ibi ob.ꝛ ſol.glo.q̄ ibi talis erat interlocutoꝛia q̄ decidit quaſi totā cām:ſecus i interlocutoꝛia que decideret vnū articulū vel caplm qꝺ qualr̄ ,pcedat ſtatim dicaz. Op. s̄.de p̄uari.l.p̄uaricationis.vbi ꝺr̄ q̄ ꝺz pronunciari ſuper illa emergenti.glo.ſol.ꝛ dic̄ q̄ lz pronuntiet̄ ñ tamē appellatur. Sed nōne illa interlocutoꝛia decidit q̄ſi totā illam cauſam pluſ q̄z in.l.intra vtile.ꝛ tñ vides q̄ nō p̄ot appellari.ꝛ credo q̄ in.l.intra vtile non ſit ſola rō iſta q̄ decidit totā cām:q̄ idē eēt i qualibet iterlocutoꝛia ſuper p̄eiudiciali. Sed credo q̄ rō ſit q̄ ſi eſt minoꝛ ꝛ pronū ciatur q̄ ſit minoꝛ tunc nō p̄ot illud repari p appellationez a diffinitiua q̄ quolibet actu p̄ot minoꝛ petere reſtitutionē i integrū.l.minoꝛ.xxv.ānis omiſſā.s̄. de minoꝛibus. Jdē ſoꝛte iudicatur p aſpectū qui nō crit tp̄e ſnīe ſe rende ꝛ iō probatio etat̄ ꝺr̄ cā q̄ requirit celeritatē.qꝺ apparet q̄ p̄ot agitari ꝺie feriata vt.l.ij.s̄.de feri. Op.C. de ap.l.ſiqs ,puocatiōe.ſolu.ibi erat quedā executio cū iniuria ꝛ ab illa appellaī:vt.l.ab executoꝛe.s̄.de ap.alia lec.ē q̄ ibi appellatur ab iniuria ſca nō q̄ poſtq̄z recepit alapā appellet:ſz renuntiat ꝛ renuit ſuam iuriſditiōem ꝛ ſupponit ſe iuriſditiōi minoꝛi vt.C.ſi q̄.p̄.po.l.j.ꝛ b tenet guil.de cu.i.l.ſi ab arbitro.s̄.qui ſat̄.co. Op.de.l.ab executoꝛe i p̄n.s̄.de ap.ſo.ibi ē interlocutoꝛia que fertur pꝰ ſnīam:ꝛ ſic non ſpatur alia diffinitiua.vñ p appellationem a diffinitiua nō p̄ot eē ꝓſultuz:ꝛ iō hic dicit ante ſē tentiam. Op.de.l.ait p̄toꝛ.§.p̄mittit.s̄.de mīo.ſo.ibi nō ſpabaī aliqua diffinitiua iō appellatur. facꝫ ,p hoc.l. ticia.s̄.ꝺ accu. Ex his ergo habes breuit̄ doctrinā quā dat iuriſcon.i.l.j.§.queſitū.s̄.de ap.ab interlocutoꝛia ñ p̄ot appellari niſi qñ p appellationē a diffinitiua nō p̄ot eſſe ꝓſultū ꝯ grauamē illatū p in integꝝ reſtitutionē.vl' ñ p̄ot reparari q̄ nulla diffinitiua ſpatur ferri.vl' pꝰ diffinitiuam ferī interlocutoꝛia. Jtē ꝓtingit hoc i cāu.l.nr̄e ꝛ in caſu.l.arbitro.ꝛ i cāu.l.intra vtile.s̄.de mino. Quero q̄ ē rō q̄ a ſnīa i momentanea poſſeſſione non poſſit appellari:nō eſt vez̄ q̄ ea ſit rō q̄ interlocutoꝛia. ſed dic q̄ q̄ p̄it modicū p̄iudiciū.b tz glo.b ꝛ dixi i.l. qꝺ iuſſit s̄.de re iudi.q̄ dānū tale p̄ot repari p iudiciū petitoꝛiuz vt nō.C.ſi de mo.poſ.ſu.ap.l.j.ꝛ ideo puto q̄ ſi p ſnīaz latā ſup mo.poſ.petur p̄iudiciū tale ad qꝺ ñ cēt alio mō ꝓſultū q̄ tunc poſſet appellari p hāc.l.ꝛ rōnes quaſ alr̄. in interlocutoꝛia.exēplū i.l.q excep̄t̄.§.ſi ps.s̄.de cōdi. ide.nō enī poſſet ad illā retentionē aliquo iudicio eē cōſultum ſi pderet i illo poſſeſſoꝛio:ꝛ iō tex.C. in rubꝛo ꝛ i nigro dic̄ ſi de mo.poſſ.ꝛc̄.hoc ē de poſſeſſione q̄ momento duratura ē hoc ē qñ de poſſeſſione q̄ritur ſolum cā oꝛdinandi lit̄ē circa iudiciū petitoꝛiū vt.d.l.j.C.ſi de mo.po.ꝛ hoc ē iudiciū retinendꝰ poſſeſſionis fm oēs vt ibi nō.ſz in iudicio adipiſcende poſſeſſionis gl.tz idem vt nō.i.d.l.j.qꝺ intelligo qñ ille q̄ ꝓuenit̄ deuictus eſt ꝛ appellat q̄ occupauerat bona defūcti vl' bō ꝺfuncti vacabant vt.l.[illegible].C.quoꝛ ap.nō re.ꝛ idē i iudicio recuperande.nulla enim ei fit iniuria ſi res reponitur i p̄ſtinū ſtatū.ſicut.n.añ poterat petere:ita mō poterit.ſed ſi actoꝛ ſuccubuerit:q̄ forte nō hz aliud auxilium niſi poſſeſſoꝛium vl' ſi ſuccubuerit reus q̄ nō occupauit q̄ ñ hz niſi remediū retētionis:tūc puto q̄ poſſit appellare.b.n.nō reperio ,phibitū ꝛ remanet regl'a gnālis vt.l.ꝛ i maioꝛibus C.de ap.,p b vī caſus.s̄.de ap.l.creditoꝛ.§.iuſſus.vbi i actionibꝰ ad exhibendū que minoꝛi p̄iudicij ſūt q̄z reſtō poſſeſſionis:tñ p̄ot appellari ſpāliꝛ qñ deuenītur ad extimationē:ꝛ ſic nō p̄ot repari p iudiciū petitoꝛiū.p̄terea vides q̄ ſi omittit oꝛdo petitoꝛij ꝛ poſſeſſoꝛij p̄ot appellari vt.C.de ap.l.j.q̄re ergo ñ p̄ot appellari ſi ꝯ iuſticiam mihi ius poſſeſſiōis auferet̄ qꝺ plus ē.p̄terea i cauſis ſūmarijs p̄ot appellari vt.C.quoꝛ ap.nō re.l.j.lz.poſſit p aliud iudiciū repari vt.s̄.de his q̄ ſūt ſui vl' alie.iu.l.pe. nō tñ ſine difficultate ꝛ ſine magna leſione.,p b facit qꝺ. j.dicā q̄ qñ ab iterlocutoꝛia illatū g̃uamē ñ p̄ot repari ſine g̃ui leſiōe p̄ot appellari.poſſum̄ et dicer̄ q̄ p̄dict̄ nō ob.C.ſi de mo.po.ſu.ap.l.j.nā ibi nō dr̄ q̄ nō poſſit appellari:ſz q̄ ñ obſtāte appellatiōe ſnīa ſortitur effectū. nā appellā a diffinitīa tollit effz ſnīe vt.l.j.i fi.s̄.ad turpil.ſz appellā ab interlocutoꝛia ñ tollit effz iterlocutorie niſi ſecuta victoꝛia vt.j.dicā. Jtē ſi appellaī ab executiōe lz dicaī ſuſpēdi executio ñ tñ i totū:q̄ executoꝛ a qꝰ ap-

pellaꝛ põt rẽ cuiꝰ possessionẽ recep̃at seq̃strari facere si est mobil' vl' frucꝰ rei ĩmobil' faciet seq̃strari. C. quoꝝ ap. nõ re. l. ab executione. ꝛ qꝫ ibi loq̃tur de iudice exequẽte pꝫ ex eo qꝫ ibi dr̃ de fructibꝰ q erãt tp̃e appellatiõis. h̃ pmis-so snia lata i cã momẽtanee possessiõis: lz sit diffinitiua vt dr̃m ẽ: tñ i hoc hz nãz ĩterlocutoꝛie: qz p appellatiõez taꝫ snia ñ tollit ꝛ iudex poterit eã exeq salua, p̃petuꝫ qõe. h̃ ẽ qꝫ iudex ab eo cui restituit ꝓmissiones ꝛ fideiussiões re-cipiet: ita qꝫ res nõ possit pdi qn sit salua i cã, p̃petuꝫ. itel ligo qñ illa cã põt agitari ꝛ facilr̃ qõ apparꝫ ex eo qꝫ dr̃ ibi momẽto ꝛc. aꝫ durabit apõ eũ quoad p iudicẽ appel latiõis aliõ fuerit iudicatũ vt dr̃ tex. i. d. l. ab executoꝛe. ꝛ aduerte qa logr̃ ibi qñ executoꝛ excedebat capiẽdo pos-sessionẽ. ꝛ sic ĩ illa executiõe erat magis qõ possessoꝛij q̃s petitoꝛij. ista qdẽ eq̃ sũt ꝛ iuri ꝓsona. õ iur̃ canõico ñ est dubiũ qꝫ i cã momẽtanee possessiõis põt appellari. Jtẽ hz vr̃ appellatiõis ab ĩterlocutoꝛia ĩ h̃ qꝫ qñ appellaꝛ dz ĩseri cã. ita vr̃ sẽtire Jo. an. i. c. pastoraꝫ ex̃ de offi. dele.

Redeo ad mãz. l. ꝛ p̃ q̃ro qd ẽ appellõ ab ĩterlocuto-ria. hos. i. c. vt debiꝫ ex̃ de ap. ĩ ꝓmẽto qõ põit i sũma dif finit sic. appellõ ab inflocutoꝛia ẽ ab audia mioꝝ iudicꝫ ad supioꝛẽ, ppẽ grauamẽ illatũ vl' ꝓmiatũ vocaꝰ fca. ista n. ñ. ẽ bõ diffiꝰ. nam diffit actũ appellãdi ñ ipaz appel-lationẽ vt dixi. s̃. de ap. l. j. repbẽdẽdo diffinitiõez appel latiõis. p̃terea si iferioꝛ grauat me denegãdo mihi iusꝫ va do ad supioꝛẽ vt eũ cogat qꝫ reddat mihi ius vt i auc̃. vt diff. iu. §. si vo coll. ix. ꝛ tñ ñ ẽ appellõ. vt. C. vt lite pẽ. l. j. ꝛ i auc̃. de mã. p̃n. §. ꝛ ñ pmittẽ. p̃terea illõ qõ dr̃ õ gra-uamine ꝓmiato lz tãgaꝫ p gl. C. de ap. l. siqs, puocatiõe dz ĩtelligi qñ ꝓmiaꝫ tale qõ qõ p appellationẽ a diffitia vl' ab ipo actu ñ possz repari vt i casu huiꝰ. l. secꝰ si ꝓmiare tur se daturũ inflocutoꝛiã ꝫ eũ. tũc. n. possz ab ipa inflo cutoꝛia appellari si eiꝰ eẽt nãe ñ ab ipa ꝓmiatiõe. ar. d. l. j §. q̃sitũ. s̃. õ ap. dr̃ ergo qꝫ appellõ ab ĩterlocutoꝛia ẽ iusꝫ quo, ppẽ grauamẽ illatũ a mioꝛe iudice qõ p appellonẽ ab actu sequẽti ñ põt restaurari seu retractãi iuõx supioꝛ ,puocaꝫ ꝛ ĩ euẽtũ victoꝛie tota cã deuoluiꝫ. qꝫ sit ius de-claraꝫ. s̃. õ ap. l. j. qõ ãt dixi ĩ euẽtũ victoꝛie cã õuoluiꝫ p h̃ differt a diffitiua q̃ stati deuoluiꝫ vt. s̃. dixi ꝛ. j. dicã. p baꝫ de ap. c. ñ solũ. li. vj. Scõ p̃nciplr̃ q̃rr̃ a qbꝰ ĩtlo cutoꝛijs possit appellari. ꝛ h̃ p oẽs ptes iudicij, pseq̃mur p̃mo an liceat appellare a citatiõe. cañ. dñt qꝫ sic siue qs graueꝫ ĩ citatiõe: qz assigneꝫ termin' breuis vt ex̃ õ dila. c. j. siue citeꝫ ad locũ suspectũ vt ex̃ de ap. c. ex pte. i tm̃ qꝫ fm Jnno. nõ ẽ neẽe qꝫ ps pueniat ad iudicẽ ꝛ locũ tutũ assignari petat: lz ho. ꝫ. sz Jo. an. tz opionẽ Jnn. ĩ. d. c. ex pte. ꝛ eadẽ rõe vr̃ idẽ vbicũq; qs p citatiõez grauaꝫ si-ue, ppẽ defcm iurisditiõis eiꝰ q citat: siue, ppẽ ꝓuilegiũ p sone citate siue rõe rei sup q̃ litigaꝫ fz eos. ar. ex̃ õ dila. c. ij. ꝛ qõ ibi nõ. p Jnno. sz de iure ciuili puto qꝫ sigdẽ ad locũ suspectũ citeꝫ qs citatiõe reali: qz psonalr̃ ducr̃ qꝫ tũc possit appellari. qz tale grauamẽ ñ põt repari p appella-tionẽ a diffinitia. ar. huiꝰ. l. Si vo citeꝫ citatiõe vbali tũc sigdẽ ĩ citatiõe exp̃miꝫ aliqd, ppẽ qꝫ appareat maifeste qꝫ ñ tñr ire ꝛ certũ ẽ qꝫ citatio nulla ẽ vt. l. si cũ dies. §. pe. s̃. de arb. ꝛ nõ. i. l. ij. s̃. sigs ĩ ius vo. ñ ie. plene p Jnno. ĩ. d. c. ij. de dila. si vo ĩ citatiõe nõ exp̃maꝫ aliqd tale. tũc si qdẽ ẽ notũ iudici qꝫ citaꝫ ire nõ tñr citatio ẽ ipo iure nulla vt nõ. i. l. q̃sitũ. s̃. de re iudi., pbaꝫ ex̃ de re iudi. c. pasto-raꝫ i de. Si vo iudici ñ ẽ notũ tũc citatio vz vt. d. l. ij. sigs ĩ ius vo. nõ ie. ꝛ de iudi. l. sigs ex aliena. ꝛ neutro dcoꝝ casuũ appellare põt de iure ciuili: tũ, ppẽ regꝫ q̃ ẽ qꝫ añ sniaz ñ põt appellari vt. C. quo ap. nõ re. l. añ snie. ꝛ de epi. au. l. ij. ꝛ õ iudi. l. aptissimi. tũ qz tale grauamẽ põt re pari p appellonez a diffinitiua vl' ab illo actu q sequr̃ pꝰ citationẽ si taliẽ a qꝰ possit appellari. ergo a citatiõe non appellaꝫ vt. l. j. §. q̃sitũ. s̃. de ap. qꝫ dico qꝫ põt appellari a diffinitiua q̃ segr̃ nõ ẽ dubiũ ab inflocutoꝛia. põe exẽ-plũ puta, ppẽ ꝓtumaciã bõ adnotaꝫ vl' põit i bãno q̃ ad notatio seu bannum nõ tolliꝫ p ꝓdẽnationez q̃ sequereꝫ sup delicto vt. l. j. s̃. de req. re. ab isto bãno seu adnota-tione poterit appellari vt. C. si pẽ. ap. mors ĩterue. l. ij. fz vnũ itellectũ. verumtamẽ ẽt qr̃ leges dñt qꝫ tales citati si hũerũt iustã cãm nõ ꝓpendi restituũtur nõ aduersus ci-tationẽ: qz h̃ nulla. l. cauet: sz aduersus snĩam vl' actũ ali um q emanat vigoꝛe illiꝰ citatiõis. vt. s̃. de in ĩteg. resti. l. fi. ꝛ de re iudi. l. quesitũ. Scõo q̃ro qr̃ pꝰ citationẽ dis putaꝫ de psona iudicis: an a, pnuntiatione q̃ qs, pnũtiat se iudicẽ eẽ vel nõ eẽ ps possit appellare. de iur̃ cañ. nõ ẽ dubiũ qꝫ põt appellare p regulã gnãlẽ qr̃ põt appellari a quolibz grauamine de iur̃ ciuili. gl. dr̃ qꝫ põt vt nõ. C ne filius, p pa. auc̃. hĩta ĩ penl. glo. qõ puto vez. nã si, p-nuntiat se nõ eẽ iudicẽ pꝰ interlocutoꝛiã istã nõ sperat ur alia ergo põt appellari vt dictũ ẽ. aut, pnuntiat se iudicẽ cũ nõ sit: ꝛ tũc tale grauamẽ nõ põt reparari p appellati-onez a diffinitiua. nã ista vexaꝰ qꝫ cogaꝫ coraã nõ suo iudi ce litigare nõ põt tolli sicut nec tortura vt hac. l. nã execu tio taꝫ, pnuntiatiõis fit cohercẽdo psonã vt. s̃. de offi. eiꝰ cui mã. ẽ iur̃. l. j. ꝛ. l. ꝓsentaneuz. C. quõ ꝛ qñ iudex. ergo ꝛc. ꝛ eadẽ rõe idẽ dico vbicũq; persona grauaꝫ ad aliqõ fcm coherẽs persone. hoc enim si fit nullo appellationis remedio poterit tolli vt. l. in bello. §. facte. ĩ. de capti. ꝛ pꝰ li. reuer. secus si eẽt factũ nõ coherens persone vt restitue re possessionẽ vt. s̃. dixi. ꝛ hoc facit ad multa q̃. ĩ. dicẽtur preterea q negat iudicem eẽ aliquem diffinitiuam snĩam diceret nullam. nõ autem appellaret ꝛ sic stante hoc qꝫ ñ sit iudex nõ põt seq snĩa q̃ sit snĩa vera. Tertio q̃ro qz pꝰ ltimam psonam iudicis ꝓsueuit queri de personis liti gantiũ. q̃ro an a, pnuntiatione qꝫ pars hẽat ltimam per sonam standi ĩ iudicio vl' nõ possit appellari: õ iure cañ nõ ẽ dubium. sed de iure ciuili examinemus primo ĩ, p curatoꝛe siquidem, pnuntiatur nõ esse, pcuratoꝛez potest procuꝝ appellare quia cum eo non speratur alia diffiniti ua. Si vo pronuntiatur procuꝝ aduersarius si grauatur potest appellare quoniam ex hac, pnuntiatione non effi citur procuꝝ nec acta cuz eo ꝑiudicarent domino vt. l. cũ nõ iusto. s̃. de collu. dete. ꝛ nõ. in vlt. q. C. de furtis. l. fal sus. iõ si, pcederetur ꝛ vinceret aduersarius non, pdesset nec per appellationem a diffinitiua istud grauamen põt reuocari sicut diximus. s̃. qñ non idoneus fideiussoꝛ ap probatur vt. l. si ab arbitro. s̃. q satisd. co. ꝛ. s̃. ti. ij. l. fi. Sz in tutoꝛe si iudex, pnuntiat eũ non eẽ ltimum tutoꝛẽ: idẽ quod in procuratoꝛe eadem rõne. Si vo, pnuntiat euz eẽ tutoꝛem: tũc siquidẽ adiecit iudex decernens ratũ esse qõ eo auctoꝛe factum erit nõ põt aduersariꝰ appellare: qz nõ graueꝫ qm̃ valẽt gesta p euz vt. s̃. qõ fal. tu. auc̃. l. j. § idẽ pomponius. Si vo, pnuntiat ipsum esse ltimum tu-toꝛem simplr̃: tũc possit appellari sic̃ in, pcuratoꝛe. qz ge-sta p eũ nõ ꝑiudicãt pupillo vt. C. in q. ca. inte. re. nõ est ne. l. si tutoꝛ. Si vo in p̃ncipali psona iudex, pnũtiat eũ ñ hr̃e ltimam psonã stãdi ĩ iudicio vl' si pronunciet eũ ñ esse ltimum vt minoꝛem ex aspectu: tũc non potest appel lare: qz non grauatur. qm̃ statur huic, pnuntiationi nisi sit persoua cui possit imputari: quia debbeat scire vitatez vt. l. minoꝛ. xxv. ãnts ex aspectu. s̃. de mino. ꝛ sic potest intelligi. s̃. de mino. l. ait p̃toꝛ. §. pmittitur. Quarto q̃ ro quia post examinatas personas disputatur sup obie ctꝫ ꝫ libellũ circa serĩe ipsius: vtꝝ si iudex pronuntiat nõ esse, pcedendum vl' eẽ, pcedendum non obstã. obiectꝫ ꝫ libellum pars que grauatur. an possit appellare. de iure cañ. nõ ẽ dubium qꝫ potest vt extra de ap. c. significan-tibus. vbi si non facit declarari rez q̃ obscure posita eẽt

in libello

ī libello appellaꝫ ꝺ iurꝫ ꝟo ciuili ſigdē ꝓnūciat nō eē ꝓce
dēdū certū eſt q ꝑt appellaꝫ qz nō ſperatur alia diffiniti
ua. Si ꝟo ꝓnūciet eē ꝓcedēdū. tūc ſigdē exceptiões ꝓti
nebāt aliqd ꝓp qꝺ ſimplr ſup libello nō erat ꝓcedēdū tē
pōt appellare. vexat. n. me in litigādo qꝺ grauamē ñ po
terit tolli p appellationē a diffinitia vt ḃ. Si ꝟo nō ipe
diebat ſimplr ſꝫ regrebat q ps declararet vl rē vel cāz vl
aliꝺ ſimile tūc ē dubiū. poſſet. n. eligeꝛ rē vl cāz ſup q̄ ſim
plr nō dēret ꝓcedi z poſſet eligē cāz ſup q̄ eēt ꝓcedēduz
in dubio aūt intꝛpretamur in cāz ipedītē vt. l. ſuffic. s. de
ꝓdi. ide. dicā ergo poſſe appellari. vt. ḋ. c. ſignificātibꝰ.
Quīto q̄ro ſi obijciaꝫ aliq̄ exceptio dilatoꝛia z iudex ſu
per ea ꝓnūciauit. an ps q̄ grauaꝫ poſſit appellare. rñ. ſi
gdē ꝓnūciauerit nō eē ꝓcedēdū obſtañ. exceptiõe. tunc
idē ē qꝺ abſoluē ab obſtuatõe iudicij. z tūc ñ ē dubiū q
pōt appellari ēt ꝺ iurꝫ ciuili: qz nō ſperaꝫ alia ſnīa ſup ꝺi
cta iſtātia. Si ꝟo ꝓnūciat eē ꝓcedēdū cū nō debēt tē pt
appellari ſi exceꝑ q̄ opponebaꝫ erat ltīa cū tale grauamē
nō poſſit repari p appellationē a diffinitia. ſi. n. iudex co
git me litigare tꝑe quo nō debeo talꝫ moleſtia ñ potit tol
li p appellationē a diffinitia: qz cōtinet grauamē ꝓſiſtēſ i
ſcō qꝺ cohēt ꝑſone vt dcm̄ eſt ꝓ ḃ ē caſ. ꝯ. e. l. px. vbi iō
ꝝobaꝫ appellatō. qz exceꝑ ḋilatoꝛia ñ fuerat iuſta. ergo
a ꝯrio ꝑt appellari vbi ꝓponēt exceptio ḋilatoꝛia ltūma z
idē vꝫ ḋicēdū p eādē rōez in oī exceptiõe q̄ opponit ad
ꝓceſſū etiā ſi ſit pēptoꝛia vt exceptio rei iudicate trāſactio
nis iuriſiurādi z ſiliuz. Sexto q̄ro qz q̄ñq̄ poſt citatõez
ꝓcedīt ꝯ ꝓtumacē ad ꝑmū vl ſm ꝺcretū: vtꝫ poſſit appel
lari de iurꝫ canonico nō ē dubiū q ꝑt ꝺ iurꝫ ꝟo ciuili. Bi.
tractat ī mā ꝑmi z ſcꝺi ꝺcreti quā pōit ī. l. ſi finita. §. iul.
s. ꝺ dā. infec. z ego ꝛcitaui ī. d. l. ſi finita. §. ſi forte. z ḋicē q
ſnīa ꝑmi ꝺcreti ē inclocutoꝛia. tñ qz ius agēti nō obſoꝛbz
vt ī auc. ei q iurat. C. de bōis auc. iu. poſ. iō nō potit ap
pellari. ſnīa ꝟo ſcꝺi ꝺcreti ſilr ē inclocutoꝛia ſm eū qꝺ pz
qz ꝑt ferri pte abñte z litꝫ. ñ ꝓteſ. vt ibidē ipe ḋic. tñ qz ab
ſoꝛbet ius ptis ꝑt appellari p hāc. l. Ego ḋico q a ꝑ de
creto nō ꝑt appellari. nā cū p ꝑmū decretū nō trāſeat ni
ſi ꝺtentatio nuda qꝺ ē minꝰ q̄ꝫ momētanea poſſeſſio nō
potit appellari ſic a ſnīa momētanee poſſeſſiõis. ḃ tñ ſic
limito. nā ſi p ꝑmū decretū acgreret miſſo ī poſſeſſionez
ius q̄rēdi fructꝰ. qꝺ ē q̄ñq̄ vt l. fulcinius. §. fi. z ibi nō. s.
ex qbꝰ cāis in poſ. ca tē poſſz appellari. qz ī illa pte aufert
irreuocabilr ius ꝑt. nec ſup ḃ ſpaꝫ alia ſnīa. faē qꝺ nō ꝑ
Ei. C. ꝺ bōis auc. iu. poſ. l. cū ꝓpōas circa fi. Itē ſi reus
veniēs vellet ꝺfēdē z allegare aliquā cāz pp quā ñ dērēt
expēſe ꝺ iure rſtitui z iudex ꝓnūciaret ipm̄ ñ eē audiēdū
niſi refect expēſis. tūc ab hac ꝓnūciatione poſſet appel
lari ſic. s. dictū ē q̄ñ ꝓnūciat actoꝛē nō eē audiēdū cadez
rōe. Itē ſi iō qz miſſus ex ꝑmo ꝺcreto ñ admitteret ī poſ
ſeſſionē pſ multaret vl ꝓdēnaret ad intereſſe poſſz appella
ri. vt. l. creditoꝛ. §. iuſſus. s. de ap. In eo ꝟo q ḋic de fo
decreto q ꝑt appellari itelligo eo caſu quo pōt ꝓferri ꝯ
abñtē z nō latitātē vt. ḋ. l. ſi finita. §. ſi forte. s. de dā ſec.
z ibi dixi. Si ꝟo ꝓferꝛ ꝯ latitātē: tē eēt ve ꝓtumax z ñ au
diret appellās ꝝz ea q̄ dixi in. l. ex ꝓſēſu ī ſi. s. ꝺ ap. z eſt
expſſū. ī. e. l. fi. ꝫ ꝓncipalr ē vidēdū de inclocutoꝛijs q̄
occurūt poſt litꝫ. ꝑt. ꝑ q̄ro ſi ꝺaꝫ nimis breuis ḋilatiꝰ ad
ꝓbādū. an poſſit appellari. ḋico q nō: qz nō grauaꝫ ps.
nā ſi nō pōt ꝓbari in ꝑma petet ꝑam z ꝺabit vt. l. fi. s. ꝺ
ferī. Sz ſi petit ꝝaz ex iuſta cā z ſibi ꝺnegeꝫ. an poſſit ap
pellari vꝫ q ſic. ar. eiꝰ qꝺ dcm̄ ē. s. ſ. qñ audiētia ꝺnegaꝫ
ſz iſtud verū, eſt qñ denegaꝫ in totū: ita q nō ſpaꝫ alia diſ
finitiua ḃ denegaꝫ certꝰ actꝰ. z ſic tale grauamē potit repa
ri p appellationē a diffinitiua z iō ḋico q nō pōt appel
lari niſi forte ex ḋilatõe facilitas ꝓbatōis depiret qz teſtes
eēnt ſeneſ valitudinarij moꝛituri vl ſbito abſuturi vt. l. i. l
aglia ſi ꝺeletū. s. ad. l. agl. vl. ſi eminēt aliqs caſus iſtāꝫ
piculi ī ꝑſona teſtiū. ex biſ q̄ dñt in. l. ij. z. iij. s. de. do. cā
moꝛtꝫ. tē poſſet appellari: qz tale grauamē nō pōt repari
p appellationē a diffinitia gꝝ tē. vt hac. l. ꝓſulo tñ q talꝫ cā
exꝑmaꝫ coꝛā iudice vt ſic cā grauamiſ euidētꝰ appareat
Scꝺo q̄ro qd ſi ꝺaꝫ ḋilatio nimis magna vl ꝺaꝫ ḋilatio
ſa cū dari nō dēat ꝝz formā. l. ſi. s. de feri. an ps q̄ ex hoc
aſſerit ſe grauatā poſſit appellarī? de iurꝫ ciuili vꝫ q ſic ſtē
qñ aliqs admittit ad ꝓcedēdū cū ñ dēat admitti vt dictū
ē. In ꝯriū facē qz tale, grauamē pōt repari p appellationē
a diffinitiua. ſo. ḋic qñq̄ ꝛminus ē ita lōgus q certū vl
viſilr appz litē nō poſſe finiri. ī. tꝑs cōſtitutū lege vl ſtatu
to: tūc pōt appellari: qz nō ſpaꝫ diffinitiua. tm̄. n. ē ꝺaꝫta
lē ꝛminū q̄ꝫtū abſoluere ꝑtes ab obſtuatõe iudicij qꝺ eſt
vez ſi ꝺeꝫ actori vt. C. de tēp. inte. re. pe. l. pēdente. faē. C.
de iudi. l. ꝓperādū. §. ſin autē vtraq̄ꝫ. ſi ꝟo dictū ſpaciū ñ
excedaꝫ ſigdē dicta ḋilatio q̄ ꝺaꝫ ē. ī. ꝛminū ꝓſtitutū. C. ꝺ
ḋila. l. ij. tūc nō pōt appellari qz iudex nō grauauit ꝑtez
eſt enī in ſui ꝑtāte hoc facere. vt ibi pz. ſi ꝟo ꝛminū exceſ
ſit. tūc idem qz iudex nō grauat dādo ḋilatiões tali gra
uamine q nō poſſit repari p appellationē a diffinitiua.
ſz ſi. ī. ꝛminū exceſſit tūc idē. nā nō grauat dādo ḋilatio
tionē tali grauamine q nō poſſit repari p appellationez
a diffinitiua. Sed ſi. ī. terminū vel ḋilationē quam non
debet dare recipiat ꝓbatiões quas nō debet. tūc poteſt
eſſe q grauat vt ḋicā in ſe. q. nec ob. ſi ḋicis admitteꝛ ad
ꝓcedendū illū qui nō debet. eſt grauare: qz vez eſt in eo
q nullo mō ꝺz admitti: vt dcm̄ ē. s. in biſ q̄ fiūt añ litꝫ. ꝓꝫ
ſz poſt ꝙꝫ lis eſt ꝓꝫ. z ꝓſtat ꝑtem debere admitti ad litigā
dū totū id tꝑs qꝺ eſt ꝓſtitutū inſtātie eſt in ꝑtāte iudicis
ita tñ q tꝑs nō proroget vt. C. de iudi. l. ꝓperādū. §. ſin
autē vtraq̄ꝫ. Tertio q̄ro põe q iudex admittit ꝓbatio
nes quas nō debet admittere. an ille cōtra quē fit poſſit
appellare. Rñdeo aut ſūt ꝓbationes oīo īptinētes z ps
nō grauaꝫ. aut ſūt ꝓbatiões ſuper aliqua re que admini
culātur ad cām. z tūc ꝛz iudex nō debeat nec poſſit ad
mittere vt qz elapſi ſūt ꝛmini vel publicati teſtes vl teſtes
inimici ꝓducūtur vel qd ſimile ſi tūc iudex admittt gra
uat partē in tm̄ q ꝑt appellari. rō qz p appellationez a
diffinitiua tale grauamē nō poteſt repari qꝺ ꝓbo. naz
teſtis qui nō ꝺbet examinari qz minoꝛ vel infamis vl qz
ſit elapſus terminus ſi examinaꝫ z depōit, p parte faē ali
quod iudiciū vt. s. ad ſille. l. j. §. impuberes z de pe. l. q
vltimo. facit qꝺ nō. C. de fide. inſtru. l. ſicut iniquū vbi in
ſtrumentū etiā nō ſolenniter factū facit indicinm. Si
ergo ꝓtingeret ꝓbationes eſſe dubias tñ iudex ꝓpter il
las ꝓbationeſ: licet nō debueri admitti faueret pti taz in
cauſa ꝓncipali q̄ꝫ appellationis. eſt ergo iuſta cauſa ap
pellādi. ar. opptimum. s. de alī. iudi. mu. cauſa facta. l.
iij. §. j. ꝓo hoc. s. de appel. l. a ſnīa. vbi propter iſtud q̄
le q̄le ꝑiudiciū ꝑmittiꝫ appeſlari. Et iſta ſit vna regula
ſatis nō. q quādo p appellationem a diffinitiua nō po
teſt reparari ꝑfecte quin aliquale ꝓeiudiciū faciat po
teſt appellari. z ꝓo hoc. s. de appel. l. j. §. queſitum. vbi
permittitur appellari a mendaci relatione. ratio qz ſi ꝓn
ceps cōſuleret z ſentētia ꝺaretur iudex appellationis fa
ueret ſententie late ſm cōſilium ꝓncipis. z ſic per appel
lationem a diffinitiua nō eſt plene cōſultum contra tale
grauamen. z iſta ſufficiāt circa appellationem ab inter
locutoꝛia ſupereſt z videamus qualiter ſit appellandum
cum appellatur ab interlocutoꝛia. ſ. vtrum in ſcriptis vel
ſine z de modo procedendi ſuper ea de quo dicā ſtatim
ī. e. l. eius qui. Bar.

Jus qui. Propter ſupplicatio nem factam principi iu
dex inferioꝛ nō impeditur proceꝺeꝛ. z q ob eā

causam appellat non auditur.h.d. Ex hac.l. nō q̄ qñ iudex nō obstañ.exceptiōib⁹ oppositis ad ꝓcessū ꝓ nūciet eē ꝓcedēdū si iuste ꝓnūciaret nō appellaret.ergo a ꝯrario si iniuste ꝓnūciaret a tali grauamine posset ap pellari qđ est nō.z nō p glo.C.ne fili⁹ ꝓ pa.auc̄. habita rationē dixi in.l.p̄cedēti:q̄ tale grauamē nō pōt repari p appellatōez a diffinitiua. Scđo nō q̄ i appellatōe ab īterlocutoria dz inseri cā.qđ appet.q̄ si cā nō deberet in seri appellatio intposita ob cām iustā nō reijceret: quia posset appellatio iustificari ex alijs cāis vt.s̄.de appel.l. scio in fi.z hoc pz de iur̄ ciuili:q̄ dcas .ll.tractātes đ ap pellatiōe ab inflocutoria ꝓmittunt ex cā alicui⁹ gcauami nis illati ꝯra iusticiā appellare.vt.s̄.e.l.ij.ibi.si ꝯra le ges hoc faciat.s̄.de appel.l.j.§.q̄stū. ibi gd enī si in cō sulēdo mētit ē ꝛc.z.C.quoꝫ ap.nō reci.l.ab executōe ibi nisi forte modū executiōis excederet vt.s̄.de mio.l.ait p̄ tor.§.ꝓmittit.ibi ab iniuria iudicū ꝛc.ktio est nōnduz q̄ appellatio ab inflocutoria dz iustificari ex cāis inserti in ipa appellatōe nō ex alijs qđ pz h eadē rōe:q̄ si ex alijs cāis posset iustificari nō reijceret appellatio qđ ē nō.z sin glre h z.l.ait p̄tor.§.ꝓmittit.s̄.de mio.de iur̄ canonico ē clarū vt ex̄ de ap.c.cozdi.li.vi. Ꝑimo q̄ro vtꝫ qñ ap pellat ab inflocutoria sit appellādū in scripto.glo.mouet s̄.e.l.ij.z de ap.l.j.in fi.z ibi determinat glo.q̄ nō sit neces se appellari in scripto:q̄ ipa inflocutoria nō est ꝓferēda in scripto.sz de iur̄ canonico determinatū ē ꝯ vt ex̄ de ap.c cozdi.li.vi.qđ p̄t ꝓsuaderi ēt de iure ciuili eē vuz sic i ap pellatiōe facta ab inflocutoria dz inseri cā.vt dcm̄ est. et dari iudici in scripto:vt ex īsertiōe cāe possit deliberar̄ vtꝫ ptē grauet vl nō:sicut dicim⁹ in libello vt.C.de lit̄. ꝯtest. auc̄.offerat. Itē in appellatiōe ab inflocutoria nō lz va gari:sz oz q̄ ꝓsistat in cā ꝓpositā.z sic dz dari in scriptis sicut dicim⁹ in libellis accusatoris.vt.l. libelloꝝ.s̄.de ac cu.fac.s̄.de iur̄.l.p̄tor edixit i p̄n.z.l.itē exigit.s̄.đ do lo.z ita obꝛuat ꝯsuetudo.fac̄.C.de p̄uil.scholarū .l.fi.li xij. Scđo q̄ro qs sit effect⁹ appellatiōis intpositе ab interlocutoria.z vī q̄ statim ea interposita debeat supse dere a ꝓcedēdo iudex a quo appellat vt.C.quoꝫ.appel. ñ re.l.ab executiōe in fi.ibi si eos ꝑperā itētionē cogniti onis suspēdisse claruēit ꝛc.ꝓ hoc.s̄.de mino.l.intra vti le. Jn.ꝯ.vī casus de appel.c.nō solū.li.vi.so.dicēdū est q̄ ē i ptāte iudic a quo appellat vl ꝓcedē vl appellatōi đ ferre.z istđ ꝓbat tex.in.d.l.itra vtile.ibi pses in enētū ap pellatōis ceteras cognitiōes distulit:z sic appz q̄ ipa ap pellatio a grauamie nō suspēdit officiū iudicis a quo ap pellat.sz ipemet iudex de⁹ crēdo appellatiōi suspēdit of ficiū suū.z sic appz q̄ dcm̄.c.ñ solū.ꝓcedat đ iur̄ ciuili vt dicam⁹:aut iudex detulit appellatiōi z suspēsa ē ei⁹ iurisdictio vt in.c.cū appellatiō ib⁹ ex̄ de appel.li.vi.q̄ ipemet suspēdit.aut nō detulit appellatiōi z p̄t ꝓcedere in cā do nec sibi inhibeat ꝓ superiorē:vt.d.c.nō solū.z valet ꝓcessus interi fact⁹:sz si ꝓnūciabit bene appellatū oīa reuoca būtur.al firm⁹ remanebit ꝓcessus vt ibi pz.z ē nō.q̄ post q̄ꝫ qs appellauit ab inflocutoria iudex p̄mus nō bz ipz in ꝓcessu de cetero citare cū appellādo videat recusar̄ se nolle cozā eo litigare z ꝯparere z sic est ver⁹ ꝯtumax q nō est āplius requirēdus vt nō in.l.fi.s̄.đ i inte.resti.z.l.ex ꝯsensu.§.fi.s̄.de appel.z est exp̄ssū extra de do.z ꝯtu.c. ij.li.vi.qđ itelligo si iudex a q⁹ ē appellatū appellāti de dit apl̄os refutatorios ꝓut dz al secus. nā eoipo q̄ ei ñ daret apl̄os grauaret vt ꝓbar̄ ex̄ de appel.c.ab eo.l.vi.z e.ti.in cle.c.j.z sic ipe suo facto suspēdit suā iurisdictionē. Tertio q̄ro qñ app ellat ab inflocutoria.vtꝫ in cā appel latiōis debeat lis ꝯtestari.in appellatiōe a diffinitiua cer tū ē q̄ pte abñte pōt ꝓcedi litꝫ nō ꝯt.vt.C.de tēp.appel. l.fi.§.illđ.sz qñ ꝓcedit pte p̄nte dz lis ꝯtestari.vt.C.ne li ceat in vna ea.q̄ cā ter.ꝓuo.l.vna.sic ēt i appellatōe ab inflocutoria ē determinatuz p canones ex̄ de appel.c.inter posita .in fi.ibi p bar. Quarto q̄ro đ mō iustificādi z im pugnādi appellatōez ab inflocutoria z cū appellat a dif finitiua.ceriū est q̄ possūt noui articuli z noue ꝓbatiōes fieri ꝛz ea q̄ habemus in.l.eos.C.de appel.z de tēp.ap. l.p hāc.ꝛz in appellatiōe ab inflocutoria determinatū ē ita q̄ solū ex ꝓmis actis iustificari vel ipugnari debeat vt ex̄ đ appel.c. eppellāti in cle.z hoc vez est de iure ciuili vt.l ait p̄tor.§.ꝓmittit.s̄.de mino.vbi tex.ita demū appella ri ꝓmittit occasiōe minoris etatꝫ si illa minor etas allega ta fuit in ꝓcessu iudicio.h declarat p rōnem.appellatio ab inflocutoria fit rōe grauaminis illati a iudice:q̄ aliqd fa cit ꝯ.l.vt.s̄.dcm̄ ē.ꝛz si aliqs vellet iustificare appellatio nē suā ex aliq̄ cā q̄ nō fuisset iudici nō nō ꝓbaret iudicez intulisse sibi grauamē.z iō appellatiōez nō iustificarz.oz ergo q̄ h faciat ex ꝓmis actꝫ qđ nō ē itelligēdū simplr vt cozā iudice appellatiōis nihil sit ꝓbādū ꝛz est recurren dū ad distinctiōez posita in tex.in.c.intposita ex̄ đ appel. q̄ aut ille q allegauit cāz cozā iudice obtulit se ꝓbaturū z iudex nō admisit z stati appet grauamē ēt si cā nō esset va.aut nō obtulit se ꝓbaturꝫ.z tūc cozā iudice appellatio nis dz ꝓbari de vitate cāe vt ibi dī. Itē si iudex a q⁹ ap pellat nō fuisset passus acta fcā cozā se scribi vl appellāti copiā dari potit ps appellās p testes cozā iudice appel latiōis h ꝓbare.ar.C. vt lite.pēdēte.l.ij. Quito q̄ro q̄ litꝫ sit sniandū cū appellat ab inflocutoria vz vtꝫ in scri ptꝫ vl siñ scriptꝫ. Et vī q̄ siñ scriptꝫ:q̄ ista snia vī inflocuto ria.sic ꝓma.ar.ei⁹ qđ nō in.c.fi.ex̄ de re iudi.in cle.ꝯ vī q̄ debeat sniari in scriptꝫ sic appellat in scriptꝫ z ꝯtestat lis q̄ñ agitat pte p̄nte vt dictū ē.z sic vī lis ordinaria.z sic ob seruat.nā in cā appellatiōis vtil⁹ pl⁹ cognitiōis q̄ꝫ inflocu torie q̄ ꝓ h tota cā devoluit ad supiorē vt stati dicā.sex to q̄ro si ꝓnūciat bene appellatū.an tota cā devoluit ad iudicē appellatōis.de iur̄ can.nō ē dubiū vt ex̄ đ appel. c.cozdi.li.vi.de iur̄ ꝺo ciuili p̄t dubitari. Ci.C.de temp. appel.l.p hāc.in.vij.q.vī tenere idē de iur̄ ciuili z nihil all.ad h.tñ h puto vez q̄ casus ē in.l.sigs.ꝓuocatōe.C. de appel.ꝛz lec.pla.vbi ab iuria facti vl dicti pōt appel lari.z tota cā trāsfert ad supiorē.nō qđ dic̄ de iuria dicti si enī appet q̄ iudex grauauerit ptē appet q̄ ei fecit iuri am dicto ergo ꝛc. Si vo ꝓnunciaret male appellatū tūc reuerteret cā ad p̄mū iudicē vt.l.intra vtile.s̄.đ mio. qđ ē vuz si appellatus voluerit al sec⁹.vt.d.c.cozdi qđ sa tis pōt dici vuz de iure ciuili.cū.n.appellādo ab eo dixe rit se grauatū z cozā supiore ē p ꝯsequēs litigādū.nec p̄t recusare illū iudicē quē ipe elegit.vt.C.de lit̄.ꝯt̄.auc̄.of ferat. et.l.cū pap.C.de sen.

J cuius. Appellatiōe intpositа sive sit recepta sive nō dz officiū iudi cis ꝯgescere z attentata reuocar̄ p supiorē .h.d vsqz ad.v.plāe. Nō q̄ facta appellatiōe pēdēte reuo cātur p offiñ iudicis ad quē de quo.s̄.đ admi.tu.l.chi rographis.§.j.z p Jo.an.de appel.c.nō solū.li.vi.z di cā.ī.ti.ij.l.j.v.plāe.videte p vos.

Jntra cōstituta. De isto tpe z de alijs di cā.ī.ti.j.l.j.Bar.

Tiendū. Etiam appllatione nō recepta nihil inouari debet. Itē apl̄i ēt refutatorij ita đbēt dari q̄ ptes qd i eis con tinet itelligāt.h.d.Op.C.quoꝫ appel.nō reci.l.ij.z.iij. z fi.so.h itellige nisi i casib⁹ i qb⁹ ē notoriū đ iur̄ appellati onē ñ debē recipi vt in ꝯrijs.sz h q̄ñ erat certū q̄ đbebat recipi vl erat dubiū. Itē đ h an appellatio đbeat recipi cognoscit supior.vt.ti.ij.l.j.q̄ cognitio sit summati.vt.C. quoꝫ appella.non re.l.j.z licet glo.ibi dicat q̄ requirit

plena ꝓbatio intellige plena quo ad probationē sūmari am nō quo ad ordinē.qz fiat forte parte abñte fm Inn. z Host.vt ipsi dicūt extra de offi.dele.c.pastoralis.

J res. Primo pōit regulā qꝫ si res dila tionē nō recipit nō pōt appellari. Fo hāc regulā declarat ꝑ tria exēpla.tertio po nit duos casus in qbus nō licet appellari qui nō ponūt in dicta regula fa ibi veluti.tertia ibi. Itē si ex. Ad ꝑ mū scz circa regulā.gl.ponit exēplū de.l.ꝓstitutōes.s.d appel.z bene. Di.ponit aliud exemplū.s.in causa alimē torū cui ꝯgruit qd.j.segtur in tex.de annona in vsu mili tū destināda ꝓ hoc facit in auc.vt lice.ma.z auie.§.illud z hoc verū si alimēta petūtur officio iudicis.z sic ꝓpt in opiā.ar.s.de re iudi.l.ij.z de ferl.l.ij.secus si iure actio nis vt.C.d appel.l.z i maioꝛib⁹.ita dic Guil.de cu.s.de bis qui sūt sui vel alie iurl.l.ij.z fuit opi.antiqua Mar. de fano.vt refert spe.in ti. de appel.§.in qbus v.sed nū quid quādo.z idē in alijs causis q dilationē nō recipiūt vt dicto.§.in qbus.v.viij.dic vt ibi. Sequit ne testamen tū aperiatur.z.j.ne heres scriptus in pos.mittat cui con cor.C.quoꝫ appel.nō re.l.gsgs. Jo.an.extra d of.dele. c.j.intelligit qꝫ nō pōt appellari:nisi adiecta cā z sic debz inseri cā.sicut in appellatione ab interlocutoria.dixi.s.e. l.ij. Segt tex. si ex ppetuo edicto aliquid decernat nō licet appellare.gl.all.s.de appel.l. ex cōsesu.§.fi.ex quo intelligit b qꝫ si ꝓtra ꝓtumacē perēptoꝛio edicto citatū ali qd decernat nō licz appellare. alij itelligūt ppetuo edicō .i.l.ppetua.z sic dñt hic casū qꝫ ab iniqtate legis vel statu ti nō postet appellari.facit .j. de vb.sig.l. siqua pena.fm Di.istā.q.posui in.l.oēs ppli.s.d iusti. z iurl.z ibi dixi sic.si statutū sit generale nō pōt appellari.vt hic fm Di. z.l.siqua. z.l.ij.§.ex actl.s.de orig.iurl. vbi videt casus. sz si fieret ꝓtra certā psonam tunc posset appellari.vt.s.q z a qui.l.si ꝑuatus.z de pollici.l.quoꝫ.i fi.z.s. d appel. l.si cōstat.dico etiā si statutū ꝑma facie est factū generale sed in veritate cōtra vnā psonam factū est vt sepe accidit potest ꝑ superioꝛē corrigi ar.s.de do.excep .l.j.in fi ꝓput ponit de dolo q ꝓmittit in legibus cōdendis.verūtamē Ci .C. q̄ sit lon. consue.l.j.in.iiij.q. principali circa fi. qꝫ si ille qui ex tali statuto leditur cōtradicit nō nocebit si bi.qd limita fm ea que nō Inno.in.c.cuz accessissent ex de cōstit. Segtur in tex. Itez quo minus pignus vēde dere liceat appellare nō potest.duobus modis intelligit glo.vno qꝫ a sentētia iudicis in qua cōtinetur qꝫ facte sūt dēnūtiatiōes debitoꝛi a creditoꝛe nō potest appellari.qd intellige sine cā.si eniz iudex grauaret ex cā potest appel lari sicut si excederet modū in exequēdo vt.C.quoꝝ ap pel.nō re.l.ab executiōe. Alio modo intelligit qꝫ ab ipa venditiōe nō potest appellari cum nulla ꝑcessit sen tentia.z sic nō est actus iudiciarius.z sic fm hoc habes casum qꝫ ab actibus extraiudicialibus nō potest appel lari.Cuius rei gratia istud examinemus vtrū sit verū qꝫ de iure ciuili ab actibus extraiudicialibus nō potest ap pellari.tex.videt qꝫ sic.s.de appel.l.a sentētia.§.item re scripserunt.vbi dicit qꝫ a transactiōe appellatur.licet glo. ibi destruat illū tex.z dicat qꝫ legatarij nō appellant. sed actione ex testamēto petūt legata. Sed anteq̄ꝫ proce dam vlterius quero quid releuat vtrū ibi legatarius ap pellet vel agat actione ex testamēto.respōdeo si dicimus posse appellari a die appellatiōis interposite omnia attē tata reuocabūtur ꝑ officium iudicis ad quem appellat etiam anteq̄ꝫ vincat in causa appellatiōis.vt.s.eo.si cu ius.z.j.ti.ij.l.j.z ibi dicam si nō possz appellari hoc nō cōtingeret.quid ergo dicemus:de iure canonico non est dubiū qꝫ ab actibus extraiudicialibus ex quibus quis grauatur vel dubitat ex causis verisimilibus ne grauet potest appellari vt extra de appel.c.bone.z talis appel latio.nō est proꝑe appellatio sed prouocatio ad cām. vt extra de appel.c.cuz sit romana.ver.si vo.hoc ꝑmisso.ar guo sic solū in nūciatione noui operis reperitur vt facta nūciatione extra iudicium siquid attentetur cōtra destru etur solū ex hoc qꝫ attentatum post nūciationem .vt.l.j. s.de no.op.nū.ergo in cōtrariū est ius cōmune.z pro b videt hic casus.so.dic quidā sunt actus qui fiūt extra iu dicium per modū cuiusdā iurisditionis vt electiones ad officia.z in istis sine dubio potest appellari cū distinctiōe vt dixi.s.quando appel.sit.l.j.§.solent z idem de alijs que fiunt inter plures ad quos spectat aliquid facere. vt ad vniuersos vt extra de his que fi.a ma.ꝑ.ca .c.j. z ibi de hoc.z.C.de appel.l.si ad scribatum.z.l.ciues cuz si. gdam sunt actus qui exercentur aliter qꝫ ꝑ modum iu risditionis:nec spectant ad plures vt vniuersos sz vt sin gulos:z tunc aut sunt actus qui ponunt finē litibus .vt transactio vel iusiurandū:z tunc sine dubio nō possunt appellare partes quoꝝ cōsensu factum ē.sz alij qui le derētur appellare possunt vt dicta.l.a sentētia.§.idez re scripserunt.nō faciendo vim littere. Et aduertenduz qꝫ in tali appellatione opz qꝫ inseratur causa legitima z pro babilis vt si dicant in fraudem eoꝝ factuz vt expresse di cit tex.in dicto.§.idem rescripserūt.sic ergo ille tex. cum iure cañ.concordat nec est quid repugnet. quare illum tex. glosando destruimus .z sic inducimus discordiam inter ius cañ.z ciuile. Et eadem ratione dico qꝫ cuz ar bitramētuz arbitratoꝛis assumpti super aliqua lite finiat litem z sit transactio qꝫ ille cōtra quem fertur ex iusta cau sa poterit appellare z habebit predictuz effectum vt attē tata interim reuocētur vt dictum est per dictū.§. idem re scripserunt:z debebit obseruare tempoꝛa appellatiōis vt in.c.sicut appellationem de appel.in cle. si tamen nolit appellare .sed als iure actionis vel officio iudicis pete re ad arbitrium boni viri reduci nō tenetur obseruare il la tempoꝛa:sed seruatur id quod dixi in.l.si societatez.§ arbitroꝝ.s.proso. Si vo nō est actus qui litem fini at.tūc aliquando est actus factus ceptus z pfectus aliqñ ceptus tm nōdum perfectus.alij nec ceptus nec perfect⁹ sed cōminatus.primo casu nescio de iure ciuili qꝫ possit appellari.sunt tamen alia ꝑdita remedia:vt quod inde bite factum est tollatur vt interdictuz quod vi aut clam. z actio aque plu.ar.z multa similia z omnia interdicta re stitutoꝛia.secūdo casu habemus nunciatione noui ope ris :tamen in illa hoc est speciale qꝫ talis nunciatio vl ꝑ uocatio ad causam nō requiritur vt.l.j.in prin.z ibi no. s.de no.op.nū.in alijs vo hoc nō reperio. sed ꝑ eo qd timemus perfici possumus dicere idem quod statim di cam.tertio casu quādo actus nō est ceptus nec pfectus: sed cōminatus vel de eo verisimiliter dubitatur ex iustis causis tūc dico qꝫ in omnibus casibus in quibus iudex potest adiri z eius officiū implorari ne fiat in illis ex iudi ciū pōt appellari hoc est supponere se ꝓtectiōi tal iudicis z ꝓtestari ex eius pte vt nulla fiat nouitas:tūc si postea inue rit ad iudicē ꝛuocabūt attētata iteriz vt.l.de pupillo.§. si qs ipi ꝓtoꝛi.s.de no.op.nū.z.d.c. bone memoꝛie extra de appel.sed isto casu debebit tal appellatio seu ꝓtesta tio fieri iserta iusta z vīsimili cā vt.d.c.bōe.z ar.C.d his q ad sta.ꝓfu.l.j. Pdōe aliqua exēpla timeo ne qs me of fendat in psona vt.C.de his qui ad eccle.ꝓfugi.l.decer nimus.vl timeo ne res mee indebite occupent vt.l.iij.C. qui bo.ce.pos.vl pone in casib⁹ in qbus stat sētētie plus creditoꝛ vl maioris ptis vt.s.de pac.l.maioꝛē.z.l.si plu res.quod intelligo nisi ps minoꝛ ostēderet euidenter qꝫ opinio illoꝝ manifestā contineret iniquitatem.ar.s. de inoffi. te.l.si pars.isto casu pars minoꝛ poterit appella

late a sententia inserta illa causa manifeste iniquitatẽ. z per hoc maior pars ꝓhibet vltra aliquid attẽtare z sigd fecerit reuocabit. Idẽ exemplũ est in plurib' ꝓsãguineis cũ discordãt de maritãda puella: q2 appellabit ad superiorẽ. ar. C. de nup. l. j. z l. vidue z. l. in cõiũctõe. nunc in ꝓposito casu hui'. l. a vẽditiõe pignoris nõ põt appellari. s. simplr z sine cã. sz si creditor vellet, p modica q̃titate vẽdere rẽ magni precij. vel cũ debitor esset patus soluere noluit recipere iudex vẽditionẽ fieri. z si dicto modo appellet venditio inhibet. vt si fiat rescindet. vt. C. d distr. pig. l. si residuũ. z. l. q̃diu. z qd ibi nõ. z. s. de rescin. vẽ. l. pe. q̃. l. hoc satꝭ apte ꝓbat. Ad p̃dicta optime facit. C. si qua. predi. po. l. j. vbi fit simul ꝓtestatio z supponit quis se iurisditiõi alterius iudicis vt ibi p Li. si dices illa facit cõtra: q2 si ibi est spãle. ergo in ꝓtrariũ est ius cõe. sed ibi est spãle in hoc q ex iusta cã appellat ab omni grauamine futuro. etiã per viam ordinis iudiciarij. z suspenditur iurisditio ordinaria. p̃dicta autem que dixi loquũtur in actibus extraiudicialibus.

De libell' dimissoriis. Ru.

Ost appellationez.

Quero qd sit istud tẽpus. dicit glo. q trigita diez vt. l. iudicib'. C. e. z gl. male dicit in. l. j. in fi. s. de ap. Quõ an sufficiat si dico peto. z iteruz peto cer te nõ ar. ei' qd nõ. i. l. iij. s. d pig. ac. sz ꝓsuetudie ẽ bo die approbatũ. vt extra. de appel. c. ij. in cle. Quero dz hic q debet ꝓtestari. sz. j. qd tẽpus bũistis nõ in. l. eius q in fi. s. ti. px. q si nõ ꝓtestor hoc modo vel si nõ petam aplos tũc videor appellationẽ deserere. Quero quid si iudex statuit terminũ ad accipiendũ aplos pars non vadit: dic q tũc cadit ab appellatione vt dicto. c. ij. extra de appel. cui' gra videamus generalr de tẽporibus que statuta sũt circa appellationẽ. z dic q est qdam tempus appellatiõis inꝓponẽde qd olim erat biduũ vltriduũ bodie. x. diez. vt. C. de appel. auc. bodie. Itẽ ẽ tẽp' petendor aplor z istud nõ est ĩmutatuz. s. xxx. dierũ vt hic sed videt q. j. eundẽ terminuz appellator debeat petere copiam sententie z actorũ al' appellatio videt deserta. vt. C de appel. l. quoniã nõ nulli. forte est spãle ibi in debitore fisci ꝓdẽnato nam illa. l. generalr nõ obseruat. Item est aliud tempus ꝓponẽdi querelã de iudice qui appellationẽ nõ recepit vel aplos denegat vt. s. ti. j. l. sciendũ ĩ fi. qd si nõ fit vꝫ appellatio deserta. Itẽ est aliud tps quãdo appellatio a iudice ꝛcipit põt ei parti statuere certũ tps arbitrio suo ad ꝓpendũ cora iudice ad quẽ vt. C. de appel. l. pses. exẽ. e. ti. c. psonas. z. c. sequẽ. z. c. oblate. z ĩ istis nihil ẽ ĩmutatũ. erant olim alia tpa: q2 q̃q̃ statue bat' a. l. tps ad, pducẽdã appellatorez cora iudice ad quẽ C. de appe. l. in offerẽdis. z de tẽp. appel. l. fi. §. in his. Statuebat' ẽt tps inchoãdi, pcessũ sup appellatiõe vt. C de tẽp. appel. l. ij. z. l. fi. in ꝑn. Itẽ erat tps appellatiõis exercẽde z finiẽde vt. e. ti. l. fi. §. illud. Sz ista sũt hodie ĩmutata z ad oia dat' ãnus. z ex cã biẽniũ vt in auc. ei q sz ex cã dant maiora tpa vt auc. si tñ z auc. itẽ si appellatore. Itẽ nõ currit tps si cã dz examinari in cõsistorio ꝑncipis vt auc. sz lis. e. ti. itẽ p̃dicta q̃ appellat a sẽtentiis. sed si a nominatiõe ad munera. tũc ad appellationez interponẽdã est idẽ tps qd supra vt. s. q̃ appel. sit. l. j. § q in sentẽtijs. sz ad prosequẽdum sũt duo menses vt. C. de tẽp. appel. l. j. Itẽ q dixi q datur annus z ex cã biẽnium. dico q legitima cã est si appellãs in vltimo termino hoc est in vltimo mense ꝑmi anni cõparuerit z p eum nõ stetit vt. C. de temp. appel. auc. itẽ si appellationi. z nõ p Inno. extra de appel. c. ex ratiõe. z ibi plene de hoc p Jo. an. quẽ vide si expedit. Bar.

Nil nouari appellatione pendente Ru.

Ppellatiõe.

Op. de. l. posteꝛ §. impator. s. vt le. no. ca. dic q oia que pẽdente ꝑncipali iudicio poterãt peti pendẽte appellatione possũt peti. z q dr nil nouarj ꝛc. verũ est in his que ꝑncipali iudicio pẽdente fieri nõ poterãt. Item q dr nil nouari ꝛc. intelligo. s. per iudicẽ a quo est appellatũ cuius officiũ ꝙquiescit. sed per iudicẽ ad quẽ est appellatũ multa possũt inouari. Itẽ. l. multa inouant z cessãt oia cõtraria que ponunt. C. de appel. l. iij. Op. ĩ auc vi spõ. lar. §. aliud. so. vt glo. Itez op. q2 vi q fiat de reo actor in cã appellatiõis si ꝑus erat reus. dic vt. l. bi. q ad ciuilia. C. e. z dicã. j. si tu. vel. cu. l. j. Itez predicta ĩ mutatione que fit a. l. q̃ro an ante appellationẽ. j. biduum vel triduũ vel bodie. x. dies possit fieri executio: glo. dicẽ q nõ ar. l. fi. §. sinautẽ. C. cõia dele. sed hoc intelligo q nõ potest fieri executio facti sed iurĩ sic vt. l. furti in prin. s. de bis qui. no. infa. sed dices tu trufa est querere. quia habet tps quadrimestre ad solutionẽ faciẽdã vt. l. fi. C. d ex. rei iudi. dicaz intelligẽdo istam vt, pcedat in realibus vbi habet locũ officiũ iudicis vt instit. de offi. iudi. §. j. et pe. z ex causa abbreuiat iudex tẽpus. Quero quis iudex cognoscit an debuerit recipi. dic vt in glo. z dicit q iudex superior z bene. Sed q̃ro facta interim per quẽ reuocabũtur. Rñ. p eundem iudicez scilicet superiorem z eius officio implorato vt. s. de admi. tu. l. chirographis §. j. sed an reuocabũtur anteq̃ vincat appellans in causa ꝑncipali videt q nõ vt. s. de appel. cũ ex cã. z dicta. l. chirographis. §. j. In cõtrarium est casus exẽ de appel. c. nõ solũ. li. vi. z hoc satis põt tolerari ex hac. l. que vult q interim nullaz penam sustineat. Nec ob. dicte. ll. q2 licet pmittant reuocari post victoriaz nõ tamen prohibẽt quin ante reuocetur. z ita dicit Inno. extra de excep. c. dilecte. sed si in libello appellationis peto, pnunciari bene appellatum: reuocari attentata caueat appellator ne contesteretur lis super libello. z nõ. spe. in ti. de appel. §. nouissime circa fi. de quo per Jo. an. dicto. c. nõ soluz

Quero quid si appellat in causa manifesta que nõ debet recipi: z nihilominus potest procedi. dic vt in glo. et in fine eiusdem glo. dic q continuatur cum ista glo. q̃ incipit vt imperator. j. e. Sed op. aut q nõ recipiatur est expressum: z tunc non recipitur. aut nõ est expssum z recipitur. glo. dicẽ q fit dubium negatione. z dico q negatione iuris nõ fit res dubia cũ nõ debeat interrogari in articulo iuris. vt. l. ornamentorum. s. de au. z arg. leg. Bat gl. aliud exemplum per. l. siquis in tantam. quod ẽ dubiũ. vult dicere in cã momẽtanee possessiõis. sz nõ ẽ dubiũ q põt appellari vt determinat. C. si d mon. po. su. appel. l. j. z bñ. q2 in. l. sigs in tantã est q̃stio etiã de, ppri etate. qd est ergo exẽplũ dic q in facto: vt q2 ẽ dubiũ an sit verus ꝓtumax. vt. l. ex ꝓsesu. §. fi. s. de appel. Itẽ põt esse dubiũ, ppter casus in qbus sũt opi. ppter opi. doc: vt dixi. s. ti. ij. l. fi. z in istis casibus in qbus est dubiũ credo q possit appellari. Querit Bi. an exbãnitus qui appellauit possit iterĩ offẽdi. de quo dic vt dixi. s. d acq. pos. l. iij. §. fuus. Quero qd si cã est ꝓmissa ꝓsulẽda an valeant que interi fiũt. Rñ. si cõmissio fiat de necessitate interiz nil debet fieri. sz si fiat valet sz reuocat p appellationez vt. C. de rela. l. j. sed si fieret voluntate: secus puto. quia cũ iudex nõ teneatur stare cõsilio. ergo nec expectare tenetur. cõmittit tñ quãdoqz de necessitate ex forma

ſtatutoꝝ. Quero elapſo termino ad appellandū quid habet facere iudex a quo. dñt qdā q̄ mādat ſnīam executioni ſine alia citatione. alij dñt q̄ debet citari appellans: vt opponat quicquid vult: quare non debeat fieri executio. ⁊ ſi nō oñderit de ꝓſecutiōe ⁊ ipedimento mādabit ſnīa executioni vt ꝓbabit. C. de tēp. ap. l. fi. §. illud. qō placet ⁊ ē expſſū. C. de ap. l. ſi ꝑtra maiorē. vbi dī q̄ ptor dz ꝑſtari de negligētia in ꝓſequēdo appellationē. ſz nō pōt liq̄re niſi pte citata. ergo ⁊c. Itē q̄ dixi de tēpore elapſo intelligit. ſ. biēnij nō enī ſufficeret p̄muꝝ ānum elapſū. ⁊. C. de tēp. ap. auc. ei. qui licet. doc. iurī canonici inuāt p̄riū in. c. ex ratiōe ex̄ de appella. Bar.

Si quis. Declara plene ſm ea que dixi in. l. ij. s̄. de cuſtodia reoꝝ.

Que ſnie ſine appellatiōe reſcindūtur. Rub:

Illud Opp. C. de erro. calcu. l. j. ſo. vt gl. verū tñ Ja. de are. et Pe. dicūt aliter q̄ ſi erroꝝ apparet ex actis ſnīa eſt nulla: qz ſnīa dz diffiniri ſeu declarari ex acta vt. l. ait ptor. s̄. de re iudi. ſi bñ inſpiciatis illā. l. Op. de. l. relegatoꝝ. §. ad tēpus. s̄. de interdic. ⁊ relega. ſo. ⁊ ibi dixi. Op. de. l. pſes ⁊ de. l. cū platis. de re. iudi. dic vt in q̄libet earū dixi. Quero volo dicere ſnīam nullā quo iure peto. glo. dic q̄ poſſum petere p̄nciplr petēdo vel cū petit executio incidenter excipiēdo ⁊ vide iſtā glo. que icipit qua petebat ⁊c. qō plene examinaui. s̄. de appel. l. ſi expſſiz. Quero an iſta ſē tētia ſit nulla in totū vl in eo in quo eſt erratū. ⁊ eſt gl. in. l fi. s̄. de iurī. om. iu. ⁊ eſt ꝑtra glo. in. l. res iudicata. C. de re iudi. dic vt ibi dixi ⁊ ibi p Ci. Vltio nō q̄ ſnīa confirmatoria eſt nulla ſicut p̄ma quando expſſus eſt erroꝝ. dixi in dicta. l. ſi expreſſim.

Item cuꝝ ex edicto. Iſtō q̄ dic ī notīciā. dic vt ī glo.

Si apud. De hoc qō habes hic gl. in auc. ⁊ ꝑſequēter. C. de ſeten. ⁊ de interloc. om. iu. ⁊ in. l. qui ꝑor. s̄. de iudi. dic q̄ qñ ſūt mutue petitiōes de bēi t̄minari eodē tempore aliter per appellationē reſcinduntur: cano. habent ti. extra de mu. pe. in appellatiōe: neſcio textum alibi qui melius dicat q̄ hic:

Aulus. Vide gl. q̄ incipit. nō nō valere ⁊c. ⁊ limita. glo. ſi eo viuo nō ceperit deſēdere tūc al valeret vt ar. l. ſi defunctus s̄. de ꝓcur. ⁊. l. nulla. C. de ꝓcuratoribus. Bar.

Aulus. Quero aliqua reſ petit que nō extat in quo debet fieri cōdēnatio et dic vt in gl. quā vide ⁊ incipit. s̄. qui ſatiſda. cogun. ⁊ de eo q̄ dicit gl. tutī ⁊c. ē tex. in. l. iul. s̄. de ꝓteſ. ⁊c.

An per alium cauſe appellationis ⁊c. Ru.

Dictum eſt. s̄. de appella. ⁊ a quibus ⁊ quando ſit appellandum. Sequitur videre per quos appellationis cauſe debeant exerceri. Bartolus.

Ieri ſolet. Iſta. l. eſt declarata in. §. ad crimē in l. penul. s̄. de publi. iudi. ⁊ illa ē dclaratio iſtius. l. ⁊ ideo nō legemus modo niſi tex: ⁊ vide in dicto. §. ad crimen vbi declaratur hec. l.

I procurator. Nō q̄ ſi ꝓcurator rōnes reddiderit nihilominus in cauſa habet ꝓſequi. ⁊ qñ cāmceptā ꝓcurator habet ꝓſequi expediui in. l. ſi antea. s̄. iudi. ſol. Op. C. de ꝓcu. l. inuitus. glo. q̄ eſt hic dat. iij. ſolu. Una eſt q̄ hic in ꝓcuratore habēte generale mandatū ibi in habēte ſpeciale. ⁊ iſta eſt nō. alia ſolutio ē etiā bona. Tertia ſo. eſt q̄ exponas debet. i. poteſt ſi vult ⁊ intellige ſm glo. in. l. ſi actor. C. de appella. q̄ poteſt vt q libet nō vt procurator. ⁊ dixi in. l. ſi procurator. s̄. quando appellan. ſit. Opp. de. l. tutor. s̄. de appel. ſol. alīō in tutore vt ibi aliud in procuratore vt hic. Vltimo nō q̄ inſtātiam ceptam pōt dominus proſequi vt. l. procurator. C. de procurī. ⁊. l. ſi dominus de appellatio. plene dixi in. l. ſi antea. s̄. iudi. ſolui. Bartolus.

Si tutor vl curator appellauerit. Ru.

I hi qui Hic dicit nec cauſas ꝓbauerit ⁊ ſic videt q̄ qui appellat debeat cām appellationis ꝓbare ſic. C. de appella. l. hi qui ad ciuilia.

Sed glo. dicit ibi q̄ probat eoipō q̄ nō ꝓbatur cōtrariū qō nō placet cum de iure quilibet debeat munera ſubire niſi habeat ſpecialē cauſam imunitatis vt. j. de iurī. immu. l. j. ⁊ ad municipa. l. incola. glo. de h dicit. cōtra glo. noſtrā extra de renun. c. in preſentia. dic ergo aut tractatur de probādo hoc ſcilicet q̄ ſit recte appellatū. ſ. j. x. dies ⁊ petiti apoſtoli ⁊ ſimilia. ⁊ hoc debz ꝓbare appellator. hoc enī ſibi incūbit vt. C. dō tēp. appel. l. ſi. §. penulti. Aut querit quis debeat ꝓbare de iuſticia: vel iniuſticia: ⁊ tūc aut vnus proſequtur tantū. ⁊ tūc ſi vlt obtinere debet ipſe ꝓbare vt in auc. de his qui ingredi. ad appellan. §. illud. ⁊. C. de appel. l. ampliozz in prin. aut vtraq̄ pars ꝓſequtur. ⁊ tunc dico q̄ quedā eſt probatio per modū abnegatiuū. vt dico videas acta in qb ꝰ apparet nihil eſſe ꝓbatum ꝓpter quod debuerim cōdēnari. vel dic actor victus cum intētio mea ſit fundata nihil eſt ꝓbatum propter quod reus debuerit abſolui inſpiciantur acta quibus nō continētur iſta probatio incumbit appellanti. ⁊ ideo petet copiam ſētentie ⁊ actorum omnium. vt. C. de appella. l. quoniam nō nulli. ⁊ per inſpectionem probatur iſta negatiua vt. C. de rebus credi. l. fi. q̄dam eſt probatio per inductionem teſtiuz ⁊ inſtrumentorum ſuper nouis vel antiquis articulis ⁊ tunc ille habet probare in cauſa appellationis qui debebat probare in prima vt. C. de tempo. appellatio. l. per banc. ita intelligitur gl. in dicta. l. hi qui ad ciuilia. ⁊ hoc quando appellatur a ſententia. ſz ſi appellat a nominatiōe ad munera. tunc non eſt reperire cām ꝓmam ⁊ ſcdam: ſed ille debet probare qui appellat vt hic. ⁊ predicta ſūt vera qñ ſententia per appellationem ſuſpenditur. ſi vo ſententia tacitumitate firmatur. tunc nō poteſt ei opponi: quaſi cā nō ſit iuſta. nec de hoc poteſt queri vt. l. ſi pretor in prin. s̄. de iudi.. Sed ſi opponatur de nullitate dixi. s̄. de re iudi. l. ſi cum nulla.

Ajtor. Si ergo eius appellatio reprobatur tenetur pro anteriori tēpore. Contra dicit glo. C. de tempo. appella. l. ſi. §. illud in glo. ſuper verbo appellatum ⁊ male nec. ll quas all. faciunt pro ea.

Apud eum ad quem appellatur aliam cauſaz agere compellendum.

I quis Dicunt quidam q̄ hoc eſt de iure ciuili. ſed de iure canonico videtur ſecus extra eo. c. ad hec. ⁊ c. propoſuit. ſed Jo. an. in dicto. c. ad hec intelligit illud ſi cauſa ſuſpicionis proponit ⁊ ꝓbat coram arbitris coram quib ꝰ debebit ſe ꝓbari gratuatū a iudice pp qō appellauit ⁊ q̄ iudex illō grauamē tulit ſcienter. certe iſtō facit eum ſuſpectū. ſz ſi ſimplr ꝓbet

appellatū nō sufficit. z ista opi. placet. nam hoc ꝓbato ꝓbatur iniuria verbalis ꝓpter quā pōt appellari ꝫ opi. pla. C. de appel. l. siqs ꝓuocatiōe. que appellatio ꝓpter iniuriā habet impedire iurisditiōem iudicis in alia causa vt. C. si qua. ꝓsidi. pos. l. j. z ita sentit Guil. de cu. in. l. si ab arbitro. s. qui satisda. cogū.

Si pendēte appellatiōe mors inf̄uenerit.

Appellatore ꝯp. d. l. si fu. §. bōe. s. d ꝓdi. fur. huⁱ ꝯrij timore. glo. dat vnā distinctionez facilē z sine scrupulo. Jsta. l. vī fortit ꝓtra Pe. z Li. q in. l. iij. C. eodē q̄rū. pone q erat casus in quo tacite veniebat adēptio bonoꝝ iudex exꝑmit adēptionē bonoꝝ in ſnia an heres teneat ꝓseq z dīt q nō: qz exꝑssio eoꝝ q̄ tacite insūt nihil operat vt. l. iij. s. de lega. j. z. l. nō recte. C. de fideiusso. qd dicēdū do minus bartolutius de petris. bononie disputauit hāc. q z tenuit idē. rndeo ad legē istā q h fecit exꝑsse cā cogni ta volēs penā augere. ſz ista sua determinatio ꝓtinet diuinationē ad istā. l. licet va sit. ſz rndeo sic. exꝑssio eoꝝ q̄ ta cite inst nihil operat vuz ē ſz si p eū modū exꝑmit p quē insūt vt. l. iij. §. j. s. de libe. z posthu. z. l. siquis sempro nium. s. de here. insti. modo ad ꝓpositum ademptio bonoꝝ omniū venit tacite in deportatiōe p quādaz cōse quētiā. vñ si iudex dixit cōdēno eū in deportatiōe cū publicatiōe omniū bonoꝝ suoꝝ. tūc ista exꝑssio nihil operatur: qz hec dictio cū cōiungit p ꝓsequētiā. z sic nihil operat vt. l. j. z. ij. s. de pecu. lega. z insti. de lega. §. siqs ancillas. sed qñ ꝓncipli ꝓdēnauit: vt qz iudex in deportatiōe dixit z eius bōa publicamus. tūc exꝑmit p aliū modū q̄z ꝑus inerat vt. d. l. j. z. ij. s. de pecu. lega. z sic pōt itelligi hic. z licet littera ad vtrūq posset adaptari tñ ad istud melius. z iō vel vtilit rndere vt dñs bartholucius de bononia potestis vl vt mō dixi qd magis applaudet lre.

De iure fisci. Rub.

Glo. ꝓtinuat rubricam istam duobus modis vt in ea habetis.

Arie. Examinemus istas causas. prima est qñ quis ꝓfitet tacite sibi relictū qd capere nō pōt. Et p̄ pro huⁱ declaratiōe q̄ro qs est ille qui nō pōt capere glo. ꝑmo enumerat deportatū vt. C. d hē. insti. l. j. istud ē dubiū. nā quidā dicūt deportatū nō capacē simplr. Alij dicūt deportatū esse indignū. z sic capit licet nō cū effectu. qd examina p doc. in. d. l. j. C. de hē. insti. z dixi in. d. l. si deportati. s. de le. iij. Jtē dicit glo. de hereticis z dānatis in metallū. in hoc dicit vez. Jtem de natis ex dānato coitu vt in auc. quibⁱ mo. natu. effi. sui. §. fi. z isti sūt incapaces a pte eoꝝ: ab alijs vo possūt capere: vt no. in. d. §. fi. z ꝓbat in. l. si is qui ex bonis de vulg. z pupil. Alij. ēt enumerant insti. de le. §. legari.

Scdo q̄ro dz hic q tacite relictū est ꝓfitet quid si est relictū exꝑsse gl. dicit idē vt. j. e. l. edicto. §. j. z hoc dicit in q̄daz glo. parua sup vbo tacite. videte dñi quādo relinq nō capaci palā. istud nō dz venire in fiscū. vt. j. e. l. nō intelligit in ꝑn. sed si eēt relictū indigno. tūc bene venirz in fiscū posito q esset relictū palaz et ita dz itelligi. l. edicto §. j. z statī videbit in alijs casibⁱ hic enumerat in tex.

Quō qñ aliqs se defert vtꝝ ꝓsequt aliqd ꝑmiū: dic gl. q sic videbit. j. e. l. edicto. §. j. z hoc circa ꝑmū casū. Sequit in tex. vel ab alio ꝑuētus defert. Quero qñ dicat qs preueniri. d hoc videbit. j. e. l. edicto. §. extat. z. §. sequē. Secūdo q̄ro quis est modⁱ deferēdi aliū rndeo vt statī dicā i. ꝓxi. Sequit in tex. Vel q mors ab heredibⁱ nō vidicat. Quero infra quātū tēpus tenent heredes vindicare mortē defūcti. dic vt no. C. de his q. vt indig. l. j. Quero q̄ est practica huⁱ delatiōis. rndeo dicūt qdā q heres q est idignus dz accusari de hoc q mortē defūcti nō vindicauit. z sic erit q̄dā accusatio z hoc vī no. C. d his q. vt indig. l. j. circa fi. ītie gl. ꝑ h facit. l. in cognitiōe. s. ad sil. ſz alit ibi nō. Alij dicūt q aget ꝯ talē heredē petitiōe hereditatis. q̄si hereditas ipo iure sit delata in fiscū occisoribⁱ punitis absq heredū accusatiōe si fuerūt accusati ab alio extraneo z h tz gl. in. l. j. C. d his q vt idig. in aūpenult. gl. qd est vez z ꝓbat. s. de peti. here. l. itē veniūt. §. prīdie. z C. de peti. here. l. j. vñ practica est hec q occisoribⁱ punit glibet pōt agere ꝯ heredē peti hē. nōie fisci. z ista vocat dilatio. q nōie fisci agat ꝓbat. j. l. ꝑx. in ꝑn. z qd nō in. l. fiscus. j. e. s. d diuers. z tēp. pre. l. j. quattuor. §. j. z ibi nō z nō etiā in. l. si ꝗuus pluriū. §. j. s. de le. j. z eodē modo dicā in casibⁱ sequētibⁱ qñ alia ratiōe qs est indignus q ius illud qd ꝓpetebat indigno sit translatū in fiscū. z fiscus agit actiōe qua posset agere ille indignus si indignⁱ nō eēt vt. j. e. l. imperator. Sequit in tex. vel q indignⁱ quis heres nūciat exēpla huius habes. s. de his qui. vt indig. ꝑ totū z practicā habes ex his q̄ dixi ꝑx. Sequitur in tex. vel q princeps heres institutⁱ est z testamētum vel codicilli subrepti esse nūciant. Quero quare requirit q testamētum sit ſbreptū. dicit glo. qz si priuatus heres esset ipe petit hereditatez z accusat. vel dic verius ſm Ja. de are. z ideo requirit testamētū vel codicillos eē subreptos: qz si boc apparet z fisco notū esset nō esset necessaria nūciatio seu alterius delatio vt. l. edicto. §. id autem deferri. j. e. ti. Sequit in tex. vel magni pcij rez minorisz fisco ꝓparasse. Quero qd ꝓuilegiū habeat fiscus i h respōdeo vnū tm. qz quilibet ad deferēdū admittit. sed in iure agendi z defendēdi vtit iure priuati. si enīz dolus abest distinguit. aut fuit deceptio vltra dimidiaz iusti p cij vel nō. si vo dolus adesset. tūc pro modica lesione restitueret: vt habes in glo. Sequit in tex. vel ex ꝑuaricatiōe fiscū victuz esse. glo. determinat hic quādo fuit preuaricatū cū procuratore vel aduocato fisci. naz tūc quilibz potest agere de ista preuaricatiōe z sētentiaz retractare vt. l. j. C. de sen. aduer. fi. la. Sequit in tex. vel euz decessisse qui in capitali crimine esset. hoc intellige vt dixi. s. de accusa. l. ex indiciorū. z eodē mō intellige casū sequentē dū dicit vel post mortē aliquez reū esse. Sequitur in tex. vl domū destructā esse. istud exponit glo. duobⁱ modis vel q sit destructa p vim: ita q possit accusari. l. iul. de vi publica vel priuata: vel q domus sit destructa cā negociādi ꝓtra. l. senatus. s. de ꝓtrahē. emp. z de dā. in fec. l. fi. primū exemplū nō placet: qz accusatio legis iulie de vi nō est delatio in fiscū ꝑut voluit. l. ista z totus iste ti. sed accusatio q̄ dz fieri cora presidē. ſz delatio fit coraz ꝓcuratore cesaris vt. C. vbi cau. fis. l. j. ſm exēplū magis placet. Sequit in tex. vel ab accusatiōe recessū cē. aduertat qñ quis ab accusatiōe recedit incidit in crimen turpill. cuius pena est pecuniaria. vt preuaricatiōis in si. s. de preuarica. z ꝓstat q crimē turpil. est priuatū. vt ibi. ꝫ hoc est hic casus q vbicūq ex crimine priuato venit imponēda pena pecuniaria admittit ad accusādū quilibet de populo vt hic z ita notat gl. sup rubrica. s. d popul. actionibus. probat in. l. fi. z ibi nō. C. de litigio. z. j. i se. exēplo. Cōtra ꝑdicta op. dc. l. j. C. vbi cāe fis. gl. h itelligit q iste ꝑus a pside dbebat ꝓdēnari q̄ꝑ procurator cesaris se de bōis itromittat. ſz certe. l. illa ad istū casū nō pōt adaptari quia ibi loquit quādo agitur ꝓtra aliuz ciuiliter in preiudiciū criminosi. hic vo agit ꝓtra ipm criminosū. Seqt in tex. vl rē litigiosā venūdari. glo. pōit exēplū p. l fi. C. de litigi. z bñ dicit tñ oz nos dicē q isto sit addituz

a ꝓpositorib⁹ noui iurĩ. sic dicit gl. in sili. s. d inoffi. testa. l. si vt ꝑpõis. hoc dico qz d iure ãtiquo nĩla pẽa erat .sta tuta applicãda fisco ei qui emẽt rẽ litigiosã. ſz solũ excẽ ptio litigiosi erat statuta. vt. l. j. z. l. fi. s. de liti. Sequit in tex. vl penã fisco ex ꝯctu ꝑuato deberi gl. põit exẽplũ du ob⁹ mõis vt in ea habeẽ. Tu potes h ponẽ exẽplũ ſz di. magi nõ. put tota die accidit de fco. Duo faciũt pacẽ in simul z ꝓmittũt se iuicẽ nõ offẽdẽ sub certa pẽa cui⁹ me dietas sit fisci. alia sit offẽsi. Jsto casu ex tali ꝑuato ꝯctu potit agẽ quilibet ꝑuat⁹ ad vtilitatẽ fisci. z h cas⁹ vĩ h. Sz ꝯ hoc vĩ. s. de arbi. l. arbit intra certũ diẽ. vbi tex. vĩ i ꝯtrium. Di. distiguit sic aut ꝓuenit nudo pacto vt pena ꝺbe ret fisco z tũc nihil q̃rit fisco ex illo pacto vt. s. de fuis ex poz. l. fu⁹ ea. z ar. C. de vsurĩ. l. iij. si aũt intercessit stipulatio tũc aut ista ꝓmissio fuit facta ꝑuato z nihil valet: qz alĩ stipulari vl pacisci nemo põt vt i. §. alteri. ita nec etiã fisco aut ꝓmisit nõcio tanqꝫ publice pſõe recipienti noie fisci. z tũc fisc⁹ ex tali ꝯctu poterit agere: sic ẽt posset pupill⁹. vt s. rez pupil. sal. so. l. nõ q̃si. cũ res publica z pupill⁹ eqpa rẽt vt. l. illd. s. de appel. z. C. de inre rei pub. l. rem publi cã li. xi. qd tene mẽti qz cotidianũ est. Sequit in tex. vel aduerĩ⁹. ll. ꝓmissũ factũ est. exẽpla hui⁹põe vt in gl. Sz ꝯ hoc op. de auc. bona dãnatoꝝ. C. d bõis dã. z i corpore vñ sumit. sol. dñt qdaz has. ll. hodie corrigi. tu dic de h vt dixi in. l. j. s. de bõis dã. Quõ vtz iste cause deferẽdi q̃ hñt locũ in fiscũ habeãt locũ hodie i qualibet ciuitate dicam de hoc statim. in. l. proxima in prin. Bartol.

An bõa. Quero vtz bõa acgrãt fisco siñ aditiõe gl. dic q nõ. vt. l. j. s. de offi. ꝓcu. cesa. imo hoc pl⁹ est in fisco: qz aditiõe secuta si bõa nõ sit solũedo fisco nõ q̃rit hẽditas. ita dicit gl. vt hic. videte dic Di. z bñ qñ fisco defert hereditas. tũc dic vez ista gl. ſz qñ bõa veniũt publicãda occasiõe alicui⁹ delicti q̃ publicatio sit ipo iure vl ꝑ sniam bõa stati fisco acgrunt sine aliqua aditiõe vt. l. gsgs. C. ad. l. iul. maiest. fa. l. ꝓmissa. s de pub. Ultio nõ. ex hac. l. q fisc⁹ vl alĩ⁹ qui vtit iure fi sci vt dicã. j. l. px. i ꝑn. nõ hz necesse facẽ iuẽtariũ: qz ñ te neẽ ꝑ vltra vires hẽditarias. tex. ẽ h z. j. e. l. ñ ꝑñt tene mẽti.

Diuus pius. Hũc. §. cũ se. bũistis in. l. in oib⁹ z. l. intra q̃ttuor. s. de diuer. z tẽ. pscrip. Tex. ibi mutatiõez. i. nũciatioꝝ petitionẽ ptinere potuit lz nũtiatio facta nõ fuerit. Op. ad. §. istos d. l. intra q̃ttuor. s. de diuer. z tẽp. ꝑſ. so. distigue vt. l. i oi bus. e. ti. z ꝑ Li. C. de q̃dri. prescr. l. j. Querit gl. in fi. l. qd si destitit nõ corrupt⁹ pecũia alis ꝑcio: ſz grã z sic dlatus nõ habeẽ ꝑ ꝓfesso. vt. l. in fisci. j. e. ti. dicit glo. rñdeo idẽ qd hic dz qd intellige vt ego idẽ admittar ad nũcian dũ post q̃driẽniũ z ẽt post. xx. ãnos ad ꝓsequẽdũ quasi mihi ĩtruperi ꝑscriptionẽ. z q gl. sic intellexerit. patz ex sequẽti. q. fo q̃rit gl. an eo casu admittat ali⁹ delator post xx. annos. gl. rñdet nõ puto. nõ. n. minus ꝑscribit sic de lat⁹ q̃ nĩlo mõ. Alij dicũt vltra. xx. ãnos aliũ admitti. ꝑ oz opi. est va nã ea delatio fuit q̃dã ciuil ĩtruptio. z alijs nõ ꝓdest vt. l. ĩtra q̃tuor. s. de diuer. z tẽp. ꝑscrip. ſz qñ fu isset quis corruptus precio. tunc planum est vt hic dicit in tex. Barto.

Ex quibus dã. Forma casũ sic. Que ro vtz deferẽs aliquã cãm in fiscũ z succũbẽs sit infamis. rñdet iurisc̃ sulti⁹ q regulr infamat fallit in trib⁹ casib⁹ qui ponũtur i hoc ꝑn. ꝑm⁹ casus hic posit ẽ clarus. Cõtra fm casũ op. q nõ liceat vlcisci. vt. l. sciẽtiã. §. pe. s. ad. l. aqui. sol. vltio ex iudiciũ nõ ꝓmittit reglr: ſz in iudicio sic vt h. Ve nio ad ẽtiũ casũ. Quero qd velit dicẽ gl. dic hic logit qñ quis defert aliquã cãz rei publice alicuius ciuitatis vtputa aliquã hẽditatẽ. Sz ꝯ hoc op. ciuitati nõ deferunt bona vacantia vt. C. de bo. va. l. j. li. x. dicit gl. intellige hic d hereditate decurionũ q̃ deferit reipublice illi⁹ ciuitatis: sc⁹ cus in hereditate alteri⁹: vt in ꝯrario. in eo q gl. hic itelligit de hẽditate decurionũ nõ bñ dicit. nã eoꝝ hereditas nõ deferit ciuitati nec fisco ſz ordini vt dicto ti. C. de here. decurio. z iõ istud exẽplũ nõ est h bonũ. in eo q dic q ciuitatib⁹ nõ deferũtur bõa vacãtia vt. l. j. C. de bo. vacã. di cit, veritatẽ de iure cõi. Sz debeẽ scire q q̃dã sũt ciuitates q̃ nõ recognoscũt superiorẽ: z sic populus liber ẽ. z sic ip semet sibi est fisc⁹ vt. l. hostes. j. de capti. tũc bõa vacãtia acgrent sibi vt fisco q̃dã sũt ciuitates q̃ licet recognoscãt superiorẽ. tñ hñt mer z mixtũ iperiũ exꝑncipis ꝓcessiõe: z hñt alia q̃ regalia sũt q̃ ponuntur in ti. q̃ sũt regalia. x. coll. z tũc idẽ q bõa possũt illi ciuitati deferri pp delicta. z ẽt pp alias causas de iure cõi secus. ita debeẽ intelligẽ hic cũ igit intellect⁹. gl. nõ sit bonus in hac. l. q̃r debetis intelligẽ cũ dicat tex. q noie reipublice causas suas quis exeqt. z sic iste tex. ꝓtinet repugnãtiã nã in eo q dic reipublice noie inuit q cã nõ est sua in eo q dicit suas inuit q ad eũ ptinet. quid dicem⁹. sol. dicas eẽ suas rõne officij z reipublice rõe ꝓmodi. ita ponit exẽplũ. j. e. ti. l. fiscus in q. §. fi. z tũc exponet h reipu. i. fisci. vel dic reip. alic⁹ citatis vt. C. de dela. l. ex varia. z dz cã sua rõne executiõis ciuitatẽ rõne ꝓmodi. vel dic q hic agebat ex iure sibi cesso ab aliq̃ ciuitate vel a fisco. vñ causa dz ꝓpria rõne ꝓmodi aliena dz qz habet ius cessũ ab alio. z ista exẽpla nõ ponũtur in gl. ſz tangũtur ꝑ Ja. de are. z ol. vl dic q causa cõiter ptinebat ad delatorẽ z ad rẽ publicã. vñ ꝓ ea pte quaz ipe habet dz causa sua ꝓ ea pte q̃ ẽ reipublice dicit alieno noie agere. z istis casib⁹ nõ infamat vt. j. e. l. deferre. §. ſz z cõem. z hoc tangit hic glo. Habes ergo ex supra dictẽ dicẽ sic. aut qs defert cãm alicuius ciuitatis. z nõ infamat vt hic ſz vnã lec. z. l. ex varia. C. de delato. aut defert causaz fisci. z tũc aut defert ad suam vtilitatẽ: qz habz ius cessũ z nõ infamat vt h fm aliam lec. aut defert causaz ad vtilitatẽ fisci: z tũc aut facit ex necessitate officij z nõ infamat vt. l. fiscus in q̃stione. in fi. j. e. z hoc fm aliam lec. z. l. post legatũ. §. aduocatũ. s. de his qui. vt indig. aut nõ facit ex necessitate officij: z tũc aut ipe habet in causa aliquam cõionẽ: z nõ infamatur vt h fm vnã lec. z. j. e. l. deferre. §. sed z cõem. aut nulla cõionem habet z tũc reglr infamatur. fallit in duob⁹ casibus qui hic ponũtur. Ultio no. ex hoc tex. q in hac dilatiõe quis debet agere noie reipublice vl fisci vt dixi. s. l. pxi. in ꝑn.

Diuus. Jste ẽ valde nõ. §. z mẽti tenenc⁹. Op. de. l. apd quem. C. d. edẽ. vbi acta cria lia exhibent sic ciuilia. h⁹ timoz. hec. l. legit. ꝑ ibi logit qñ exhibitio actoꝝ postulat a iudice h logit qñ postulat a pte. q ipa ps instra exhibeat ꝯ se z in cauf crialib⁹ nõ põt iudic officiũ itentari vt h. nec actõe ad exhibẽdũ. vl acti ne in factũ agi: qz in cã capitali nõ agit d pecuniario int eẽ vt. l. si liber. s. ad exhi. ita dic gl. h. vid gl. q̃ icipit: imo vĩ. z ista lec. ẽ satis bõa. alij dñt q in cã pecuniaria qs cogit edẽ z si nõ edit ꝑsumit fisco sbtraxisse z tenet furti. vt h in ꝑn. sed in cã capitali silr tenet edẽ: vt. l. ꝯria. tñ ñ ꝑsumit sbtraxisse nec tenet furti vt hic vide gl. ibi vl dic i cã zc. ista lec. lz approbet ꝑ gl. ñ plz mihi. ꝑ i eo q dic i causa ciuili tenet furti nõ est verum: quia tex. hic dicit q ista presumptio furti non nocet nisi i ista causa q̃ mota est ſz hanc lec. noceret i actiõe furti z ex ꝑsũptiõib⁹ i actiõe furti ꝺdemnaret. qd est ꝯ. l. hanc z ꝯ. l. abñtẽ. s. d pe. In eo vo q dic q i ea causa capitali qs cogit edẽ istra ꝯ se. istd vĩ ẽt male dcm: qz nõ ꝺbent ꝓbatiões assumi d domo rei: vt. l. d minoꝝ. §. tomta. s. de qõi. posses tñ hãc lec. sustinet in. v. itẽ diui. q i illis casib⁹ qs cogat edẽ istra ꝯ se in cã capitali in quib⁹ fuus ꝯ dñm torquet qui casus

ponunt in l.j.C.de q̃stiõi. vt sicut testis de domo rei assumit eadem rõe instra z hoc satis placet. Tertio mõ legi git ista.l. vt dicam⁹ sic.acta ciuilia quis cogit exhibe fisco: vt hic in pn.z.l.ne quisq̃.s.de eden. acta vo crialia nõ cogit edẽ ipa ps ꝺ quaz crialit agit.ita loquit hic.sed tertius q haberet illa acta bñ cogit exhibẽ: vt.l.is apud quẽ.C.ꝺ edendo differt ergo ista lec.a pma qz in hac.l. is apud quem intelligitur in tertio puato bñte acta: sed in prima intelligitur in iudice et etiam ista lec. placet.

Quarto mõ legit q ibi logt in rõnib⁹ h in instris.sz ni hil ẽ dicẽ. Quinto mõ legit q hic acta habebat qdã tu⁹ ibi aduersari⁹.ista lec. est ꝺ vbo ad vbũ ꝺria ad tiã lec. quã.s.posui.vñ qz illã tenui istã reprobo.nã q aduersari⁹ cogat edere ꝺ se.z tu⁹ nõ in cã capitali ẽ iniquũ cũ ꝺ domo rei ꝓbatiões assumi nõ debeãt: vt.l.de minore.§. tormẽta.reasstio ergo istũ vltimũ passũ.put loquit de cã riali.vtz acta crialia debeãt exhiberi.dic aut exhibitio petit a iudice.vel ab aliquo publico officiali qui hz acta publica z ꝺz indistincte fieri editio: vt.l.is apud quẽ.C.ꝺ edẽ.fm pmũ modũ itelligẽdi hic positũ.recepta tñ cautiõe.de q̃ loquit.l.in fraudẽ.§.necz istra.j.e.qꝺ tene mẽ ti:qz p hoc dico q acta armarij cõis ptinẽtia bãnũ vl cõ dẽnationẽ alicui⁹ vl infamiã vl ẽt acta epi ptinẽtia excõicationẽ debẽt cuicũq postulãti edi cũ talis excõicatio seu ifamia liget apud oẽs vt.s.de postu.l.ex ea cã.aut exhibitio petit ab ipa pte ꝺ quaz crialit agit: z tẽ regulr nõ cogit vt hic fallit in casib⁹ in quib⁹ fui torquent aduersus dñz in quib⁹ ẽt ꝺ se quis cogit edere instra in capitali cã ar.l.is apud quẽ.C.de edẽ.z ita itelligit hic.fo mõ. aut exhibitio postulat a tio.z tũc idistincte cogit exhibẽ. vt d.l.is apud quẽ.z ita itelligit h tio mõ. Redeo ad pn. hui⁹.§.de exhibitiõe actoꝝ in cã ciuili z puata q̃liter ista exhibitio fiat nõ tracto hic.dic vt.l.j.§. editiones .s. de edẽ.l.fi.C.de edẽdo.fisco vo vl indistincte debẽ edi: vt h z.l.ne quisq̃.s.de edẽ.. Sz dubitat quid vult dicer hic tex.q psumit subtraxisse z q̃lit iste tex.practicabit.aduerte ad hoc vt subtraxisse psumat z fidẽ ꝺ eũ faciat requirit q ꝓbet qdã instra fore ad cãm fisci ptinẽtia.q ipse pt exhibẽ z nõ exhibet quo ꝓbato ve:tũc psumit subtraxisse z psumit illa instra sibi nocitura esse. z io fidẽ facit ꝺ eũ vide hic tex.qui dicit hoc subtilit itelligẽdo.quid ẽ hoc dicẽ si ego ꝓbo instra esse ptinẽtia ad cãz fisci.z sic ꝓbo instrm z tenorẽ instri nõne dz mihi hoc sufficere sicut si ostẽderẽ ipsa instra: vt.l.testiũ.s.de testi.ad quid ergo recurrit ad istas psũptiões. Rñdeo qñ quis ꝓbat instrm z tenorẽ instrumenti ad hoc vt faciat fidẽ pinꝺ ac si istz ostẽderet requirit q illud ꝓbet p psonas istructas z per nõrium vl iudicẽ vl iuristas qui sciũt discernere istrm publicũ z q̃litates istri.nõ aũt sufficẽt glibz testi.hic casus ẽ j.e.cũ oli ex de pui.sz in fisco hoc est spãle q ẽt si ꝓbet p cões testes psumit ipsũ subtraxisse.z psumit ipsũ illꝺ cõtinere qꝺ sibi nocituꝝ erat vt hic.illi enim testes cões non sufficiebãt nisi fisci fauore.sz si furtũ instroꝝ ve ꝓbaretur tũc illa istra facerẽt fidẽ ꝓtra eũ idistincte. vt.l.si ꝺ possessione.C. de ꝓba.ita debet intelligẽ istam materiã.

Senatus cẽsuit. Primo loquit qñ delator et possessor ẽ ꝓtumax fo qñ delator tm.fa ibi quoꝺ.tñ in pma pte fit absolutio ab istantia iudicij. In fa fit absolutio a petitiõe. Ex pma pte nõ casũ mirabilẽ.q etiã vbi actor z rẽ ẽ ptũax iudex pot ꝓcedẽ ex suo officio z citare vtrũq z absoluere reuz ab istantia iudicij. Cõtra hoc op.s.de iudi.l.ad pẽptoriũ vbi ꝺ ꝓtumacẽ nõ ꝓcedit nisi pte petẽte.z.C. ꝺ iudi.l ꝓperãdũ.§.j.ibi pte istãte ꝛc. z i auc. q sel.C.qũo z qñ iudex. So.spãle est i causis fiscalib⁹.fo nõ q fideiussores ꝺlatoris tenẽt videbit i.l.senat.§.senat.j.e. Sz circa hoc q̃ro ad quid teneant: dic glo.in sũma petita: vt.ꝺ.§. senat z in boc bñ dic vl ad dãnũ.C.ꝺ lit.ꝛ.z auc.libel lũ z in hoc nõ dicit vez. nã illud emẽdare dãnũ respicit ꝓmodũ rei ꝓuẽti ꝓncipr.nec tangit cãm fiscalẽ.z iõ quo ad hoc nõ pot ꝓcedere vtroq ꝓtumace.neut enim pot alteri ꝓtumaciã iputare: vt.l.ij.§.j.s.siquis in ius vo. nõ ie. Venio ad tiã ptez nõ q actore abñte ꝓcedit ad diffinitiuaz sniam qꝺ est spãle hic fm ista iura.bodie vo ẽ gnãle p.l.ꝓperãdũ.§.j.C.de iudi. Itez nõ q in snia absolutoria inserit cã.qꝺ dic vt in.l.rome.§.duo fratres.s. de vb.ob.z ibi dixi z p doc.in.l.ꝓperãdũ.§.illo.C.ꝺ iudi.

Diuus. Op.s.de edẽ.l.siquis ex ar.§.rom.sol. vt in glo. Ultio nõ.ar.optimũ ꝓ recto rib⁹: vt aliquos possint in carcerib⁹ ꝺtinẽ vt manifestãt socios vl mãdatores.vl aliud faciãt qꝺ de iure debent. et ista ẽ legitia cã icarcerãdi vt hic.ibi vt i vicula ꝺducerẽt.

Copula. Op.z vñ q error indistincte noceat vt.l. nõ fatet.s.de ꝓfes.bui⁹ timore hec.l.legitur duob⁹ mõis.vno mõ vt loq̃tur in errore facti.qui nõ nocet vsq ad sniam.ibi in errore iuris. Cõtra banc.lec. op.de tex.qui dicit ignarus iuris sui.z in fine dum dicit ignorauit ius suũ.rñ.sustinendo hãc lec.dico q errabat hic in facto ꝓncipali.z p ꝓsequens ius suũ nõ ignorabat ita dicit gl. Itẽ ꝺ hac lec.opp.de.l.edicto.§.fi.j.e.vbi vñ q error facti excuset quemlibz.sz hic dz ꝺ muliere z rustico tm ergo ꝛc. Jo.itelligit illaz fz istaz.sz certe hec lec. nõ plz.qz regula est.q error facti excuset quemlibet: vt.l. error.C.ꝺ iurl.z fac.igno.ꝓiucta.l.ij.s.ꝺ iurl.z fac.igno. z.l.non fatetur.s. de ꝓfes.z.l.edicto in fi.j.e.vñ alij itelligũt hic in errore iurl.z ponũt exẽplũ: qz credebat posse reiici vnaz vxorez.z accipẽ aliaz.vl credebat aliquaz desinere esse vxorez eo ipso q nõ habitat cũ viro.z sic credidit se spuriũ esse p errorez iurl.ꝺ banc lec.remanet ꝺriuz vt.ꝺ.l.nõ fatet.so.ibi logt qñ qs ꝓfitet in iur pñte aduersario.hic loquit qñ qs ꝓfitet aduersario abñte. aduerte ista so.ꝓtinet vitatẽ in ꝓfessiõib⁹ z rñsionib⁹ q̃ fiũt simplr vt.s.de inter.ac.l.fi.z.s.de ꝓfes.l.certũ.§.sigs abñte.sed in ꝓfessiõe q̃ fit in libello q dat iudici vt det pti hoc nõ ẽ vuz vt.l.cũ pcib⁹.C.de ꝓba.z.l.cũ pcũ.C.de li.cã.iõ ista nõ est bõa dic ergo q.l.ꝺria determinat p istaz.error iuris nõ pot revocari vt ibi nisi pp etatez rusticitatez vl sexũ.et sic hic logt de iuris errore.z hec lex approbat per glo.C de iuris z fac.igno.

Onitelligit. Op.de.l.q testamentũ.s.ꝺ ꝓba.So.aut relingt nõ capaci palaz z tũc relictũ nõ valet q̃tũ ad ipm nõ capacẽ. sz remanet apꝺ eũ a quo relingt.nec.n.dz pati penaz ex eo q ipe nõ delingt.sz qñ delingt claz z assũit ipe tacitaz fidẽ ꝺ restituendo nõ capaci.tũc ꝺlingt z facit fraudẽ merito patit penaz:qz applicabit fisco: vt videbit in sequentib⁹.z vidistis.s.e.l.j.in pn. Quero in qb⁹ casib⁹ excuset qui accõmodat tacitaz fidez ꝺ restituendo nõ capaci. dic vt habes hic in glo.

Sed cũ quidẽ. Op.de.i.rñso.ad.v.q̃rit aũt.so. dicũt qdaz q iulian⁹ in pn.male dixit.iõ corrigit p iurisconsultũ in sequẽti. Alij dicũt q iulian⁹ illud dixit allegando z sic ꝺ illaz allegatiõem determinat postea. Alij dicũt q diuersis casib⁹ logt Julianus z iurisconsult⁹ auctor bui⁹.l.vt ex solutiõe ꝺrij sequent apparebit. Item op.de.l.ita fidei.j.e.so.ista est vitas ista vba gnãlia. rogo q pstet illud qꝺ a vobis petij siquidẽ pñt certificari ex vbis appositis in testõ vl codicill ita q appareat quid z cui relingt: vñ reliqui palaz z ita loquit.v.iste q̃rit aũt. si aũt ex testõ vl codicill nõ possũt ista vba obscura declarari:tũc vñ relictũ claz vt.ꝺ.l.ita fidei.z ita loquit hic Julianus quod tene menti.

Siquis

Siquis palã. Saꝑ nõ. §. est. Nõ q̃ ispicit id qd ꝓdest nõ id qd̃ nocet. ꝛcor. sũt in gl. Sz ad hoc op. de. l. fi. §. fz ꝛ siqs. s̃. nau. can. sta. ꝛ. s̃. ex q. cau. in pos. ea. l. fulcini. §. qd ergo. ad. sill. l. siqs in graui. §. fi. gl. nõ soluit. tu dic q̃ hic illd̃ qd̃ nocet obfuscaꝫ p id qd̃ prodest. nã ex eo q̃ relictũ est palã nõ põt dici eẽ factum claz. est enĩ illa clãdestinitas patefacta. fz ĩ ꝑtis sec. p hoc facit qd̃ nõ. s̃. de donato. l. si vir. p. gl. ꝛ ibi dixi. ꝛ p Bi. in. c. possessor. in. vj. questione de reg. iuris li. vj.

Quãdo aũt. Bon. §. est. p declaratiõe hu. §. sunt duo videnda. ꝓmo an heres puniaꝫ. fo an relictũ valeat qñ tpe mortꝭ tm̃ capax repit. circa ꝓmũ dic gl. aut vtroqꝫ tpe quis erat nõ capax. ꝛ relictũ nõ valet ꝛ heres patit penã. aut vtroqꝫ tpe fuit capax ꝛ nõ est dubiũ q̃ valet relictũ ꝛ cessat pena. aut tpe fideicõmissi ĩ iuncti erat capax. fz nõ tpe mortꝭ ꝛ tunc fideicõmissuz nõ vz: hẽs tñ qz nõ peccauit nõ patit penã: sed apd eũ firmanet vt. s̃. de his q. vt idig. l. in fraudẽ. §. j. aut eꝫ tpe fidei cõmissi inĩucti nõ erat capax: fz tpe mortꝭ sic. ꝛ tũc nõ patit penã vt hic. an aũt valeat relictũ: ꝛ vi q̃ nõ: vt insti. de hẽ. q̃. ꝛ differẽ. §. ĩ exneis. ꝛ. s̃. de his q. vt idig. l. ĩ fraudẽ. §. j. Jn ꝓtũ vi. s̃. de le. pl. l. iterdic. ꝛ doc. determinãt ꝛ bñ. sufficẽ legatariũ eẽ capacẽ tpe mortꝭ. ita nõ. p. glo. s̃. d̃ le. iij. l. si deportati fuo. in p̃n. ꝛ i. l. ĩ mortꝭ de do. cã mortis. ꝛ. s̃. de her. isti. l. si alieno. §. j. ꝛ de regu. catho. l. j. in eo q̃ ibi dr̃ q̃ qñ legatũ deficit ex psona ei cui relingit. ñ bz locũ regla catboniana. nõ obstat. §. ĩ exneis. qz ibi loquit i hẽde ĩ quo alid̃ est qꝫ i legatario. Sz ꝫ hoc opponam casũ in. l. nra q̃ hic sit relictũ filio spurio. qd̃ exẽ plũ ponit in multꝭ partib hui ti. qñ logmur i nõ capace vt nõ. s̃. eo. l. j. i p̃n. certe rlictũ tũc dfic mixta ꝓsideratiõe legãtꝭ ꝛ legatarij. nã a quolibz alio põt capẽ ptqꝫ a pze: vt dixi. s̃. e. l. j. in p̃n. fz qñ legatum deficit mixta ꝓsideratiõe legãtꝭ ꝛ legatarij bz locũ regla catboniana q̃ dicit q̃ tps testi dz ispici vt. l. si fuus. C. de le. Rñ. vt dixi. s̃. de re. cato. i. l. j. qz illd̃ est ve ꝙ qñ ẽ tal defect ꝫ quẽ testator põt ꝓuidẽ sua ꝓuisiõe vt manumittere fuũ ꝓpriũ: fz legitimare filiũ spuriũ sua ꝓuisione non potest exgo ꝛc.

Tacita. Jste est nõ. casus. ꝛ vide gl. q̃ icipit manu ꝑuati. Quero q̃lit intelligit hic de chirographo ꝑuato: Rñ. qz si eẽt instrm publicuz iaz ñ eẽt fcm̃ clã: fz palaz. vt. s̃. e. l. in p̃n. in eo q̃ dic si appetente stamẽto vl codicill. p hoc. s̃. de le. j. l. in tacit. qd̃ tene mẽti ad ea q̃ dicunt i. l. fi. s̃. d̃ ritu nup. aut fit claz. ꝛ psumit fraus. aut palaz: ꝛ tunc sec. q̃ si est factuz ide publicũ instrm nõ vr fcm̃ clã qd̃ vr duꝫ. puto autẽ qd̃ ẽt si publicũ instrm eẽt fcm̃: tñ celaret vt fit quotidie p notarios quos daz amicos tenẽdo i secreto qd̃ videat esse factũ clã. claz enĩ dr̃ fieri id q̃ talit fit qd̃ nõ põt deuenire in noticiam aduersarij vt vidistis i. l. claz possidẽ i p̃n. s̃. de acq. pos. ꝛ. l. phibẽ. §. claz. s̃. qd̃ vi aut clam. Nõ ex hac gl. q̃ p ꝑuataz scripturaz alicui pbat delictũ ei. qd̃ intellige vez qñ delictũ ꝓmittit ꝓmittẽdo vel ꝙhendo sic dixi in istro publico i. l. i senat i p̃n. s̃. ad turpil. fo vide gl. q̃ icipit vt p ꝓfessionẽ rogati ꝛc. ex q̃ hẽs q̃ tacita fideicõmissa detegunt p ꝓfessionẽ: ꝛ sic nõ q̃ huic positiõi tenet qs rñdẽ. an gl fuerit rogat de rstituẽdo nõ capaci. ad idẽ. l. quotꝭ. §. ptor. s̃. de noxa. vbi cogit qs rñdẽ. an possideat vl dolo desierit possidẽ: ꝛ sic positiõi q̃ ꝓtinet delictũ qs cogit rñdẽ boc dixi i. l. marcellus. s̃. re ammo. ꝛ quantũ ad hũc passũ dixi plene anno. in. l. fi. s̃. de his q. vt indig.

Tũ ex cã. Primo nõnt qdam h q̃ fisc ad quẽ ꝓtinẽt oĩa bona hẽt loco hẽdis: vt h ꝛ. C. ad. l. iul. de vi. l. ij. hoc q̃lr debeat itelligi: dixi. s̃. d̃ fideiuss. l. iter eos. §. fi. fo notant hic qdam q̃ qñcũq bona veniũt ad aliquẽ vl ille põt ꝓueniri a creditorib tãqꝫ hẽs. ꝓcor. sit i gl. fz ar. ff. s̃. de iur. do. l. mulier. ꝛ de vsufr. le. l. fi. ꝛ. l. ij. §. fi. s̃. de hẽ. vl ac. ven. so. h dixi multũ late i. l. ꝓnceps bona. ꝛ ibi p Bi. ff. de vb. sig. tetigi i. l. j. s̃. d̃ bo. po. ꝛ i. l. li fuuz. §. fi. ꝛ. l. se. ij. rñ. s̃. de le. qꝫtũ ad ꝓpositũ hic aut bona deueniunt ad aliquẽ ex dispõe. l. ꝛ transeũt ad eum debita ꝛ credita. vt hac. l. cum si. aut ex dispositione bois. ꝛ tunc secus vt. l. mulier bona. s̃. de iure dotꝭ. cum si. de hoc etiam per docto. C. ad. l. iul. de vi. l. ij.

Diui fratres. Nõ tex. ibi ꝛ iusta pcia ex pseti extiatiõe pstitui qd̃ vtile ẽ p testib q reddũt rationẽ de valore rei. naz debẽt se referre ad tps de quo agit siue tractat de pñti tpe siue de preterito. nam ad illud tempus debet se referre vt hic. Jtem debet dicere q̃ tm̃ potcrit vendi homini scienti conditionem rei. vt nõ. s̃. de dona. causa mor. l. mortis causa.

Diuus. Oppo. glo. de. l. quotiens. §. fi. solu. vt ibi.

Oulta. Quero i q̃ sit hec specialitas ĩ fisco: gl: dic in duob ꝓmis casib. qñ debitor fisci desijt soluẽdo eẽ vl qñ debitor debitoris fuit fact ex pecunia fiscali. Jn ꝫ vo casu logit fm ius cõe qz dz intelligi qñ debitor fisci est ꝓdẽnat. ꝛ sic fit execu ꝫ debitorẽ d̃bitoris fm formã legis a diuo pio. §. sic quoqꝫ. s̃. de re iu. Azo vo dic q̃ etiaz hic ĩ ttio casu loquit de iur speciali ĩ fisco. vt debitore nõ ꝓdẽnato pueniat ad eũ. fz gl. dic q̃ fm hoc semp fisc posset agẽ ꝫ debitorez d̃bitoris. ad qd g iuris cõsult duos casus pcedẽtes exprssisset q̃re ñ video vidẽ vt colligo ex dict Ja. de are. ꝛ gl. ꝛ etiaz Azo. bene possũt dicere. nã intelligẽdo tex. vt glo. dic. glo. dic. vez: fz possum itelligere q̃ sint tres casus spãles in fisco. primus qñ debitor fisci desijt eẽ soluẽdo. scds qñ ex rõne fisci noia facta sũt. i. p fisci rõnalẽ: vt. s̃. d̃ admi. tu. l. quotꝭ. in p̃n. tti qñ ex ꝫctu fiscali debitores ꝓueniũt hoc est ex ꝫctu ad fiscũ extẽso: vt qz accepit mutuã pecuniã a fisco. ꝛ eã alij mutauit: ꝛ sic de pecunia fisci debitorẽ sibi pstituit: ꝛ sic erũt tres casus spãles fm Ja. de are. ꝛ do. Ol.

Quero qñ fisc agit ꝫ debitorẽ debitori q̃ actiõe agat: Rñ. ĩ casib i qb agit de iur spãli agit actiõe vtili: vt. C. qñ fisc vl p̃ua. l. nõ pu. si vo teneba ĩ diẽ agit ꝓditõe ex l. vt. l. j. C. de ꝓdi. ex le. si vo agat contra debitorẽ debitoris de iure cõmuni: tunc debet agi officio iudicis fm formam. l. a diuo pio. §. sic quoque. s̃. de re iudi ꝛ ibi dixi.

Diuus. Hunc. §. declara vt in glo.

Si in locis. In eo q̃ dic de loc religiosis est ꝫ isti. de re. di. §. thesauros. gl. solui plibus modis de duabus primis tene quã uis. B.

J procurator. Jsta est multũ notabilis. l. aduerte. video q̃ fisc nõ tenet nisi ad simplũ. Quero an procurator ipse salti teneat ad duplum. qdam dicũt q̃ sic. Azo dixit q̃ nõ. puto q̃ teneat ipse procurator. ar. l. si ciuitas. s̃. si cer. pe. Quero qd in alio procuratore vẽdente ꝛ promittẽte duplũ noie euictiõis. vtr dñs teneat ad duplũ. Rñ. si ꝓsuetudo pũie est q̃ in vẽditiõe promittat duplũ noie euictiõis: tũc tenebit dñs: qz procurator põt promittere ea q̃ sunt de ꝓsuetudie: vt. l. q̃ si nolit. §. quia assi dua. s̃. de edi. edic. ꝛ. s̃. de aqua plu. arcen. l. si prius. §. j. ꝛ expressius in. l. si cõuenerit. §. fi. s̃. de pig. ac. si aũt de ꝓsuetudine nõ esset: tunc dñs non tenet: sed procur. bene tenẽtur fm ea que. s̃. dixi: ꝛ fm mãm. l. procur. qui procuratione. s̃. de procur. Ultimo scias q̃ ista lex corrigitur hodie. nam qui emit a fisco ab eo non potest euinci: vt. l. ij. in prin. C. de quadri. prescript.

Si ab eo. Jste. §. est bonus. nõ tex. ibi. precio soluto. nõ dicit glo. q̃ procur. fisci non

põt hẽ fidem de p̃cio. Idem in eo qui vendidit res mi-
noris vl̃ res ecclẽ. vide ꝛ nõ gl. q̃ incipit. vel aliẽ satisfacõ.
ibi nõ aũt fide habita ꝛc̃. vsq; ad finẽ. Circa hoc an isti
q vẽdũt noĩe alieno possint fidẽ habẽ ꝺ p̃cio. vide plene
p Cy. C. de reiuen. l. iciuile. ꝛ p Buil. de cu. s̃. ꝺ isti. l. q
cũq;. §. si ei. ego dixi plen⁹. s̃. de re iudi. l. a diuo pio. §.
sed si emptor. i fi. §. vbi gl. tãgit. Quero qd si ꝓcur̃ ce
saris ꝓfiteꝛ p̃ciũ sibi solutũ: an sufficiat talis cõfessio. tex:
hẽt q; sic. in. l. ij. §. fi. C. de qua. prescrip.

Iscus. Nõ. l. ista ẽ nõ q̃n p̃uilegiat⁹ suc-
cedit nõ p̃uilegiato: ꝓ tpe ãterio
ri vtiꝛ iur̃ ei⁹ cui successit: ꝓ posteriori iur̃ vtiꝛ suo
ꝺ hoc plene p doc. ꝛ Li. C. de sa. san. ec. auc̃. q̃s actões.
i. v. q. dixi supra de vbo. ob. l. cuꝫ filius. §. in hac.

Altius ticius. Istã est solẽnis. l.
nõ tria. p̃ q; heꝛditas p̃is etiã nõ adita trãsmittiꝛ ad matrẽ. ca⁹ ẽ
hic. vide ibi itaq; oĩs heꝛditas ad mr̃es ꝛc̃. ꝓ h⁹. s̃. ꝺ re.
du. l. q duos. §. cũ bello. ꝛ l. apꝺ hostes. C. ꝺ suis. ꝛ legi
ꝛ ibi ꝓ doc. dicã i. l. heꝛditatẽ. §. fil⁹. j. de castren. pecu.

Scꝺo nõ. q; q aliquẽ occidit succedeꝛ sibi nõ põt ne-
q; ei⁹ heredi: vt hic. ꝛ l. cũ rõ. §. fi. s̃. ꝺ bo. dãp. Tertõ.
nõ. q; oĩa scelẽ quesita applicãt fisco. His p̃missis op.
C. si reꝰ vl̃ accu. mor. fue. l. fi. ꝛ C. si pen. ap. mors int. l.
iij. vbi p⁹ mortẽ nõ durat cã bonoꝝ si nõ fuerũt adempta
exp̃sse. ad idẽ. s̃. ti. i. l. j. Sol. dico q; põ bonoꝝ extinguiꝛ
morte accusati certe dico publicãdoꝝ ꝓ sniaz: sed põ bo
noꝝ q̃sitoꝝ durat ꝛ agitabiꝛ ista cã facta noua declaratõe
vt hic i fi. dicit. Itẽ op. q; ista bõa nõ auferãt huic dño
nõ eniz succesꝰit marito: sed filio. so. qs nõ põt in effectu
succedẽ ei qui occidit nec heꝛdi ei⁹ i bonis q̃ hũt ab illo
occiso vt hic. secus si aliunde hũisset. ar. s̃. de vul. ꝛ pupil
l. si is qui ex bonis. Barto.

On pũto. Di. ponit exẽplum. repiũt
duo istra eo. die ꝓfecta. cer
te erit p̃sũendũ p̃uatũ p⁹ ꝓxisse. põt ẽt põi exẽ-
plũ i dubijs emanãtib⁹ cc̃. l. vt i dubio. fiat iẽptatõ ꝺ fiscũ.

On possum. Hũistis. s̃. e. l. j. §. an
bona.

M metallũ. Hoc ꝺclara vt. s̃. ꝺ his
q; ꝓ nõ scrip. ba. l. iij.

Dicto Dicit hic ꝺferꝛ palã vl̃ tacite. ꝺ
illo qꝺ palã reliqt̃ nõ capaci nã
acqriꝛ fisco: vt. l. nõ itelligit. i p̃n. s̃. eo. ergo ꝛc̃.
so. vt dicã i. l. fin. Quero q̃ir ꝓbabiꝛ ad fiscũ ptineꝛ.
Rñ. ꝓfitẽdo se nõ eẽ capacẽ ex tali cã ex q̃ fisco debeat.
Ista enĩ ꝓfessio p̃iudicat sibi: sꝫ cõtra alios est opus pro
batione. facit qꝺ hũistis nõ. s̃. e. l. ij. i fi.

Item diui. Dicit hic vlgaꝛ p̃miũ. Quero
qd sit p̃miũ vulgaꝛ. gl. dic̃ h. dicã
j. e. l. senatus. §. senatus.

Eos qui. Op. supra eadẽ. l. §. j. ibi nihil aũt i
test. ꝛc̃. so. illa limitat̃ p istã. Scꝺo
ex̃ gl. oppo. scꝺz hoc hec. l. circa p̃cipiũ sui nõ videtur
posse ꝓcedẽ i eo qꝺ dic̃. q; qs põt ꝓfitẽi relictũ palã. aut
erit enĩ nõ capax: ꝛ tũc illꝺ nõ ꝺz deuenire ad fiscũ: vt. l.
nõ itelligit. i p̃n. s̃. c. aut erat idigⁿ: ꝛ tũc nõ ꝺz heꝛ dimi
diã: vt hic. So. potes dicẽ. q; hic legt̃ i casib⁹ spãlib⁹ q̃n
qs est idigⁿ iõ qꝛ testm̃ ipugnat i iudicio. rõ: qꝛ cũ hoc
sit manifestũ ex eo qꝺ factũ ẽ i iudicio nõ ꝺz hẽre p̃miuz
delatõis: vt. s̃. ea. l. §. vbi id deferri. vl̃ dic q; p̃cipiũ logt̃
i eo q; dic̃ ꝺ relicto palã de eo q est idigⁿ absq; aliq⁹ fcõ
suo: vt qꝛ testator reputauit eũ idignũ: vt. l. hereditas. C.
ꝺ his q. vt idig. hic logt̃ q̃n qs est idigⁿ fcõ suo. ꝓ hoc
optime. s̃. ꝺ his q. vt indig. l. p⁹ legatũ. §. finali. ꝛ ibi nõ.

Ei qui. Hoc exammina: vt. supra. e. l. ij. in fine.

Icitur. Op. ꝺ. l. cũ fil⁹. §. si. s̃. de le. ij.
so. hic logt̃ q̃n bona auferũt ex
delicto heredis. ibi q̃n ex delicto defũcti quo
cãu nõ valent relicta sicut nec donationes: vt. l. ꝓpia. ꝛ. l.
donationes. §. fi. supra de dona. Barto.

Enatus. §. Si qs delatorem. Opp:
glo. ꝛ sol. bene: vt habes i ea.

Senatus. Iste. §. est bon⁹. aduertaꝫ. ꝓmo. ꝓ ꝺ-
claratõe q̃rit̃ de quo nõ capace logt̃
hic. gl. dic̃ siue de herede siue ꝺ legatario. siue ꝺ fideicõ-
missario. Sꝫ ad hoc op. q; heres nõ ꝺz hẽre nisi ẽtiaz
vt. C. de his q se ꝺ. l. j. solu. hic loquit̃ i heꝛde nõ capace
nec rogato de restituẽdo. ꝛ iõ lucraꝛ dimidiaz: qꝛ defert
illꝺ qꝺ ꝺz remanere apꝺ eũ si eẽt capax. sꝫ. l. ꝓpia loquit̃
in rogato ꝺ restituẽdo. ꝛ iõ: qꝛ defert illꝺ qꝺ ꝺz eẽ alter⁹
lucraꝛ ẽtiaz. ꝛ iõ ꝓ declaratõe hui⁹. ꝛ eoꝝ que nõ. s̃. e. l.
edicto. §. extat. distingue scꝺm Di. sic. aut quis defertur
ab extraneo. aut se ipꝫ defert. ꝓmo cãu deferẽs ꝓsegt̃ ẽtiã
vt. s̃. e. l. edicto. §. extat. ſo cãu q̃n qs defert se. aut ipse
erat nõ capax ꝓpt̃ suuz delictũ. ꝛ nihil ꝓsegt̃: vt. l. edicto
§. eos. s̃. e. qꝺ dic vt ibi. aut erat alꝭ nõ capax. ꝛ tunc aut
deferẽs se nõ erat rogat⁹ de restituẽdo ꝛ lucraꝛ dimidiaz
vt hic. aut erat rogat⁹ de restituẽdo: ꝛ lucraꝛ ẽtiaz: vt. C. ꝺ
his q se defe. l j. fallit i vxore defũcti vt ibi. Idẽ dico in
fideicõmissario vt si se deferat lucreꝛ dimidiã ei⁹ qꝺ ipse
erat habitur⁹: vt. j. e. l. cũ tacitũ. q̃n; ꝺferꝛ quis se. ꝛ ꝺfer
tur ab extraneo. ꝛ tũc añ apertas tabulas potior est ꝺditio
occupãt̃: sed ob. hẽ huic. §. s̃. e. l. edicto i p̃n. vbi dat ptẽ
fisco: ꝛ sibi ptẽ retinz. so. q̃n se deferẽs possidet logt̃. l. ꝓ-
pria. q̃n nõ possidz: sꝫ ab alio exigiꝛ logt̃. l. ista qꝺ nõ. ꝓ
statut̃ Italie. q̃ dicũt siqs accauerit hẽat medietatẽ bãni
ꝺz eni itelligi q; totũ bãnũ ꝺeꝛ camerario cõis. ꝛ camera
rius cõis dat dimidiã sibi. sile hẽt. C. de vẽ. re. fisca. cum
p̃ua. l. j. li. xi. ꝓ hoc hẽs practicã q̃ir debes formare vba
ꝺdẽnatõis. dicas enĩ ꝺdẽno talẽ i tãta q̃titate dãda cãe
rario cõis. cui⁹ meditas sit cõis alia medietas accusatoꝝ.
datio ergo ꝺdẽnatõis ꝛ exactõis tota ꝺz fieri p camerari
um cõis. ꝛ medietatẽ dare ꝺz illi accusãti. ꝛ sic ad petitõ
nem cõis fiet exactio tot⁹ ꝺdẽnatõis. cũ cõi totũ debeat.
p̃dicta vã nisi forte illꝺ qꝺ dẽbat applicari fisco noĩe pẽe
eẽt apud eũ q; debebat p̃miũ cõsequi: qꝛ tũc ptẽ fisco da
ret ꝛ ptẽ sibi retinerz: vt. s̃. e. l. edẽo i p̃n. Scꝺo nõ. q;
q̃n qs ꝺz diuidẽ cũ fisco. fiscus ꝺz facẽ ptẽ ꝛ dare electio
nẽ alti: vt. C. de his qui se defe. l. j. ꝛ q̃n ꝛ qui. q̃rta ps de
l. ij. ꝛ nõ s̃. e. l. edicto in p̃n.

Quod si tribus. Hũc. §. declara secũdũ
ea que dixi. s̃. e. l. ij. §.
senatus. Bar.

Siquis arguatur. Vide glosa super
verbo detulusse. i. tra
didisse fisco vt alium quasi debitorem exigeret qui non
erat. Bartolus.

It diuus. §. Quicunq;. Nota q;
pronomen quicunq; cõ
tinet masculinum ꝛ femininum habes etiam. j.
de verbo. signif. l. j. Bart.

M summa. De hoc habes rubricã.
C. de pe. fisca. credi. pre
ferri. l. vna. li. x. dicã. j. e. l. placuit.

Eferre. Ex hac. l. nõ. q; damnatus non
potest deferre: sed causam ante i
ceptaz potest complere. qꝺ facit ad. q. de exbã
nito qui non potest accusare de nouo vt accusationẽ añ
ceptaz possit cõpleꝛ vt hic. ad hoc. l. neganda. C. q; accu.
non pos. ꝛ. l. is que reus in fi. s̃. de publi. iudi. ꝛ ibi dixi.
Scꝺo in. v. Idez decreuerũt. nõ ar. q; ꝓcurator põt eẽ
testis in

testis in causa quã ꝓcurat. sed glo. tz hic ꝓriũ per. l. fi. ff. de testi. nõ ob. hec. l. qz hic nõ introgabat vt testis. itelli ge fm gl. q hic introgabat vt ps. z sic dñs teneť rñdẽ. ita ꝓcuratoz: vt. ff. de ꝓcu. l. nõ solũ in ꝓin. z. l. oiuz. istõ dictũ glo. ꝓcedẽt i ꝓcuratoze qui durat ꝓcuratoz z cãm agit. sed tex. vĩ loqui in eo q dessijt esse ꝓcuratoz vl tutoz vl gestoz. vt hic in. v. itẽ eos. z in seqñti. z iõ vĩ dicẽdũ q hic fuit introgatus vt testis. tũc ob. l. fi. ff. de testi. z glo. ibi vĩ tenẽ ꝯ istã glo. quid ergo dicemus. dñt qdã q ꝓcuratoz nõ põt esse testis i illa cã quã ꝓcurat vt ibi i tex. i alia sic vt hic. ita loquit glo. l. ꝯria. alij dicũt hic in ꝓcuratoze ad negocia ibi in ꝓcuratoze ad iudicia. alij dñt q h finitũ erat officium ibi durabat. Ci. tangit h. C. de testi. l. qm liberi. z nihil boni dicit. tu dic bz sigdẽ loquimur. ꝺ ꝓcuratoz ad iudicia. siquidẽ ipse agitat cãm: tũc nõ põt i trogari vt testis: vt. ff. l. fi. ff. de testi. sic nec ẽt tutor: vt. l. qui testõ circa ꝑn. z qꝺ ibi nõ. ff. de testa. z ibi dixi. põt tñ bñ itrogari vt pars: vt. ff. l. nõ solũ in ꝓin. ff. de ꝓcu. z hic fm intellectũ glo. si aũt cã essz finita: z de gestis in ea cã introgaret. idẽ qꝺ in ꝓcuratoze ad negocia q itrogat vt testis de eo qꝺ ipe gessit. quo casu distiguit. qñq ad eũ ptinz ꝯmodũ vel incõmodũ. z tuc nõ est idoneus testis: vt. l. oib⁹. C. de testi. z. l. nullus. ff. de testi. exẽpluz ego volo, pbare q tu teneris mihi ad cẽtũ. hoc ꝓbo per ticium qui dic se tibi portasse pecuniã quam si dedi tuo mãdato. dico q iste nõ est idoneus testis. nam si ipe tibi tradidit ipse est liberatus a me si tibi non tradidit ipse re manz obligatus mihi: z sic testificat in eo qꝺ ad eũ ptinz qꝺ nõ. si vero ad eũ pertinz ꝯmodũ vl incõmodũ: z tũc idẽ q nõ põt esse testis nisi vtraq parte volẽte sic dicim⁹ in ꝓseneta: vt in auc. de testi. §. pe. z hoc tz gl. ex de testi. c. romana li. vj. hoc est verũ q non põt esse testis pro eo cui⁹ fuit procurator: sed ꝯ eũ ꝓduci põt testis eo inuito: vt hic est casus i. §. nostro. z hoc tenuit Jnno. ex de testi. c. insuper. si vero aliquis vellet ꝓcuratorẽ ꝓducere in testem in alia cã quã ipse non gessit tũc põt: sicut dixi i eo q iam fuit famulus vt dixi. ff. de qõi. in. l. j. §. si seruus. Quid i eo q fuit aduocat vl iudex. an i cã quã aduocauit possit esse testis. dic vt i. c. romana ex ꝺ testi. li. vj.

Papinianus: Hic dicit in. §. papinianus. q dat directa: sed in. l. tz reuocata infra. eo. ꝺz q dat vtil: z sic ꝯdicũt so. expõe vtil. i. efficax z mãz b⁹. l. ꝺclara vt plen dixi. ff. ꝺ so. l. sigs aliã.

Es que. §. Res aũt. Aduerte fiscus occupat aliqua bona alicuius exbanniti p executorẽ ad hoc deputatũ veniũt creditores, ꝓducẽtes instra ꝺz ne executor eis facere solui summarie. an vero debebũt creditores dare libellũ z expectare sniam. z ꝓcedere ordinarie. dic q debẽt suũ iudicem adire. hoc est procurator Cesaris. z q debeat solui sumati. cãus est i. l. sigs post hac. C. ꝺ bo. ꝑscrip. ibi dñ dicit stati. qꝺ verbũ significat sumariã cognitionẽ: vt. C. vnde vi. l. momẽtanee. quod tene menti.

Plane. Ad. v. plane. Opp. de. l. ij. §. diuus. ff. e. ti. sol. ibi noiauit mãdatorẽ coacte h eũ spõte i iudicio noiauit. Itẽ op. de. l. de eo. so. hic lo qt qñ egit in iudicio ex mãdato alterius: sed in. l. de eo. loquit qñ dixit se facere ex mandato alterius.

St et decretum. Nõ beñ hunc casum.

Jm quidam. Jntellige istã legẽ q nõ vĩ factum in fraudem fisci: vt patiatur penam dupli. ita nõ. C. ea. l. defensionis. li. x.

Jm mortem. Op. ad hanc. l. de lege si ab hostibus ff. so. ma. so. ibi mariť ipse occidit. vñ nũqz fuit lucrat g merito debeť herdibus vxoris. hic fuit occisa ab alio: vn de maritus lucratus est: sed est indignus: q mortẽ nõ vindicauit. z ideo non applicatur fisco fm Ja. de are. lz glo. allegauit illam. l. ꝓ cõcordanti.

Jisqui. Licet priuatus habeat hypothecam gñalẽ anteriorem in tempore: tamẽ fiscus prefertur i bonis post suã obligationẽ quesitis. hoc. ꝺ. Op. ff. q po. i pig. ba. l. fi. j. rñ. vbi in postea quesitj preferť prioꝛi. plures sũt so. prima ibi prioꝛ ꝓuilegiũ duplex hẽbat. ff. tutele z tpis. h tpis tñ. istã reprobat Ol. qz ibi ꝓuilegiũ precedẽtis tutele, ꝓpter nouationẽ volũtariã que ibi fuit subsecuta videbat extictũ: vt. ff. de noua. l. aliã. sed nõ plz ista reprobatio vt j. dicã. alij intelligunt illã secũdũ istã: vt prioꝛ ꝓferatur in postea quesitis vsqz ad tps quo cũ fisco cõtractũ est. nec ista est bona: qz ibi dicit tex. de quesitis donec ꝑma creditrix vniuersũ debitũ hẽat. tertij dicũt q hic cũ fisco cõtraxit añqz mecũ: z secũdũ hoc q hic dicit i postea quesitis subaudi etiã. nã idẽ de antea quesitis. z pro hac lec. videť tex. huius. l. in fi. ibi preuenit enim causã pignoris fiscus. z sic innuit q fiscus ꝑor cõtraxerit. sed hoc est cõtra mentẽ huis. l. que vult ponere priuilegiũ fisci. nõ ob. hec. l. duz dicit preuenit enim: qz itelligo istud preuenit q sit presentis tẽporis nõ preteriti. quasi dicat fiscus suo priuilegio preuenit causã pignoris. vnde fit preuẽtio ꝓp priuilegiuz non, ꝓpter tps. alij dicũt z hec non est in glo: q in. l. cõtraria loquitur de iure cõi nõ ispecto priuilegio fisci. hic vero logtur de iure spãli. ego puto q in. l. contraria fuit habitus respectus de priuilegio tamen qz priuatus habebat aliud priuilegiuz. ff. tutele est equalis cõditionis cũ fisco. quia vterq priuilegiatus. merito preferetur in postea q̃sitis. ita loquitur ibi. hic ꝺo priuatus nulluz habebat priuilegiũ: nisi tẽporis prioritatẽ. q̃ contra fiscũ non attenditur in postea q̃sitis: vt hic. z sic est vera prima solutio posita hic in glo. ar. pro hoc. C. de priuil. fisci. l. j. z ij. non obstat quod dicit Ol. q ibi ꝓuilegium tutele erat sublatuz per nouatorẽ: qz nouatio voluntaria non tollit priuilegiũ nisi hoc specialit sit actũ. vt dicta. l. aliã. ff. de noua. z ibi dixi. Jtem op. C. de remi. pig. l. si ignorãte. vbi ꝓor generalis prefertur rei publice. so. dicit glo. intellige illã secũduz istã. ff. in quesitis ante obligationez fisci. ista glo. dicit verũ. si illã. l. intelligas de re publica romanoruz q̃ hz priuilegiũ sicut fiscus: vt. l. auferť. §. fiscus. j. eo. sed si intelligas in alia re publica: tũc non essz contra: qz illa non hz priuilegiũ neqz hypothecam nisi sicut ꝓuatus. vt. C. de iure rei pub. l. ij. li. xi. nõ. j. ad mũi. l. sile. Quero z reuoco i dubiũ si plr q̃ hypotheca ꝑferatur hypothece fisci. quidã distinguunt an ꝑcedat hypotheca spãl. vel gñal tacita vl expressa qꝺ nihil est. dic ergo fm glo. q siue precedat gñal siue spãl prefertur fisco in q̃sitis ante obligationez fisci: vt hic. z. C. q po. in. pig. ba. l. si fũduz. Itẽ dico fm Bi. siue ꝑcedat tacita hypotheca siue expressa prefertur fisco: vt. C. rem alie. gere. l. j. lz ꝯrium nõ. C. q po. in pi. ba. l. si pignus. z male: vt nõ p Bi. in. l. priuilia. ff. dẽ priuil. cre. z in. c. qui prioꝛ. ꝺ reg. iuris. li. vi. Quero qd si duobus priuatis obligo bona mea presẽtia z futura diuersis tẽporibus: an prioꝛ erit potioꝛ in postea quesitis an sil cõcurrant. Glo. dis putat hic z videtur tenere q sil cõcurrant. Jdẽ tz in. l. idẽ qꝺ. ff. q po. in pig. ba. Ja. de are. disputauit istã. q. z ꝺ terminauit ꝯriũ. ff. q prioꝛ sit potioꝛ in postea q̃sitis p. l hac edictali. §. oibus. C. de his nup. z. C. qui po. in pig. ba. l. lz. z ibi Ci. refert disputatõez Ja. de ar. z. C. de iur ꝺo. l. i rebus. in eo q ibi ꝺz q est spãle i mliere q ꝓferat in re quã dedit in dotẽ, ergo ius cõe se hz in cõtrarium.

Jstã opi.tz ẽt ol.ꝛ puto vez.ꝛ est casus in dca.l.vlt.C.q po.in pig.ba.q̃ qñ sũt duo creditores paris priuilegij prior preferꝛ in oibus:ẽt in postea q̃situs. Vltimo q̃ro qs dz ꝓbare:an posterior illa bona eẽ quesita postea:an ꝓ̄ior ꝓmo eẽ q̃sita in cãu.l.nr̃e. Rñ.si prior agit ꝑ fm dz ꝓbare prio q̃sita.ar.C.de rei uẽ.l.quoꝺ.ꝛ ꝺ pe.hẽ.l.itez si fu⁹.hoc est si fiscus agẽt ꝑ primũ dẽret,pbare postea q̃ sita:vt.C.de rei uẽ.l.mr̃.ꝛ ꝺ noxa.l.quotiẽs.ꝛ ꝺ iurr̃ur.l. iurasse.ꝛ qꝺ ibi nõ.ꝛ sic ei q dic̃ ꝓzitatẽ vl̃ posteriozitatẽ icũbit ꝓbatio.ita dic̃ Ol.qꝺ puto vez ꝛ ꝓbaꝯ in.l.non solum.§.sed vt ꝓbari.s̃.de no.op.nũ.ꝛ.l.eũ actuz.in fi. ꝛ ibi glo.s̃.de nego.ge.ꝛ.l.si matrẽ de ꝓba.ꝛ extra de rescrip.c.fi.in de.Bartolus.

Jus qui delatorẽ. Jsta est solẽnis .l. valde ꝛ diuidit.ꝑ ponit vnuz dictũ.ꝓ determiat vnã qõnez depẽdentẽ ex dcõ tertio rñdet cuidã tacite obiectiõi.q̃to rñsionẽ illã determinat ꝛ declarat.secunda ibi.sz ꝛ enĩ.tertia ibi nec enĩ.q̃rta ibi plane ꝛ hec est pria.l.q̃ dedit mihi bonorez in ciuitate ista.aduerte:qz glo.nihil dicũt. Nõ.q lz defunctus hẽaꝯ,p cõfesso.hoc tñ nõ nocz hẽdi ꝛ hanc.l.int alias allegabã ꝓ casu in qõe illa.q si filius est cõtumax ꝛ sic habitus ꝓ ꝓfesso q taꝯ ficta cõfessio nõ ꝓiudicz pri.hãc.q. disputaui ꝛ eã tangit Di.ꝛ ibi ego scripsi in.l. cũ filius i prin.s̃.de.v.o.ꝓ nõ casũ exꝑssũ q ista ẏba habeaꝯ pro cõuicto seu habeaꝯ,p confesso intelligunꝯ nõ ipso iure:sz per sniam vt hic.ꝛ hoc idez vl̃ probari.C.ꝺ iura.ca.auc̃. ꝑncipales in fi.hoc nõ.glo.Bern. ex̃ de iura.ca.c.fi.ꝛ Jo.an.ex̃ de cõfes.c.ij.li.vj.ꝛ sic glo.C.de pena iudi.q male iudi.l.j.q̃ dicit q ipo iure dic̃ male.nec ob.l.venales quã allegat:qz verꝛ est q snia est nulla i se ipo iure:tñ totũ ius cãe ipso iure nõ pdiꝯ vt hic ꝓ. Sz dubiũ est i hoc sup quo dz snia ferri.an dz esse quedaz inclocutio ꝑticulari talez debẽ hãi,p cõfesso.vel expectẽ snia diffinitiua sup tota cã:vt sic iudex ꝺemnet vl̃ absoluat tanc̃ si essz cõfessus:ꝛ tex.in auc̃.ꝑncipales vl̃ loqui de snia diffinitiua:sed hec.l.vl̃ regrere sniaz ꝑticularẽ.qd dicemus rñ.forte possum⁹ sic dicẽ.q̃q illꝺ ex q⁹ qs dz hãi,p cõfesso est liquidũ iudici:qz manifeste gestuz corã eo.vt si fuit cõtumax i iurãdo de calũnia vl̃ rñdẽdo:vt nõ i.l.certũ i ꝑn.s̃.de cõfes.ꝛ tũc regritur ꝑticularis ,pnũciatio.si vo hoc nõ liquet iudici vt in cãu.l.nr̃e:nã corruptela nõ fit iudice pñte ꝛ intelligẽte.ꝛ tũc dz pu⁹ de crie cõstare ꝛ,pnũciari vt ḃ.hoc nõ multũ plz: qz nec ꝓtumax liquet oino iudici.qd enĩ si bz aliquaz iustã cãm ,ppter quaz iurare vl̃ rñdẽ recusat:certe ista iusta cã regrit ,pbatiõem extrinsecus sicut corruptela.ꝛ iõ puto q hic sit casus expressus q iudex dz super hoc ,pnũciare exꝑsse.aduerte tñ qz nõ credo q sit necesse iudicẽ ,pnũciare ipm hãi,p cõfesso vel cõuicto.sz sufficit q iudex ,pnũciet ipm ꝓtumacẽ in non rñdẽdo.vel i nõ iurãdo.ꝛ hoc ẽ qꝺ ḃ dic̃ tex.q iudex ꝺ crimie ,pnũciet.saꝯ enĩ eẽt hic si iudex,pnũciaret ipm corrupisse delatorẽ.pena aũt sequit̃ a iur̃:vt.l.j.§.j.s̃.ad turpil̃.p̃dicta ẏa nisi ẏbis statutoꝝ aliud inducẽt. Tertio ꝛ vltimo tene menti:qz puto q añ illã pronũciatõz quã dixi mõ ẽt in cãis cilib⁹ talis pena nõ trãsiret ad hẽdes p hãc.l.ciuil̃ enĩ ẽ hec cã.facꝯ ad hoc qꝺ dixi vobis i.l. j.circa ꝑn.s̃.de ꝑua.delic.ꝛ.l.ex iudicioꝝ.s̃.de pu.iudi.

Sz q̃ro aliqs hẽt ,p cõfesso per sniam diffinitiuã vtrũ ista ficta cõfessio faciat fidẽ in alis cãis:tñ habuistis text. exꝑssũ q nõ.s̃.e.l.ij.§.j.qꝺ ppetue tene menti.

Eum qui. Hic est nõ.§.Illud qꝺ dr in multis ptibus iur̃ q qñ est institutus indign⁹ bona applicanꝯ fisco vl̃ debẽ itelligi adita hẽditate pindignũ.al̃ sec⁹.ita vl̃ velle tex.ḃ.Bl.tñ vl̃ circa hoc dubitasse i.l.recusare.§.fisco.s̃.ad treb.facꝯ.l.ex fco.§.j.vl. lõginus.s̃.de vul.ꝛ pupi. Jtẽ nõ q accusãdo testm̃ de falso qs nõ vl̃ adire vt hic uidet̃.qꝺ est verꝝ indubitãter q nõ vl̃ adire ex testõ qꝺ dicit falsũ.an aũt videaꝯ adire ab itestato:dic vt in.l.cũ quidã .s̃.de bo.pos.ꝛ ibi dixi.

Jnus. Dicit hic q bona obsidũ ꝺbent fisco. Quero an hoc debeat itelligi viuentibus eis an post eorũ mortem.glo. dicit q dz intelligi post mortẽ nõ in eoꝝ vita: hoc nõ ꝓbaꝯ.l.tñ glosatori nr̃o sic est visũ:ꝛ ita vl̃ equũ. Sc̃ꝺo q̃ro de quib⁹ bõis loquaꝯ hec.l.glo. dicit de bonis q̃sit̃ in obsidatu.nã de bonis q̃ relict domi nõ põt intelligi q applicẽt fisco:sic nec bona captiuoꝝ relicta apud suos ꝛ hoc satꝯ,plz.alij dicũt ẽt de bonis añ quesit̃.qꝺ põt esse verꝝ:si secũ portauerit i obsidatu Quero de qb⁹ obsidibus loquit̃ hic.dic de obsidib⁹ daꝯ ipatori pro aliquo pacto seruando vl̃ pro aliquo captiuo redimendo quos constat testari non posse licz non sint capite minuti:vt.l. obsides.s̃.de testa.ita dic̃ gl. Jtẽ dr ḧ sicuti captiuoꝝ. Quero de qbus captiuis loqꝯ hic.dic̃ glo.põt itelligi ꝺ hostibus.q ,ppt̃ ẏtutez bellicã capiunt̃.tũc enĩ oia bona sua publicãt̃.ꝛ ipi serui efficiũt̃.aduerte dñs Ja.ꝺ bello. in auc̃.de heredi.ꝛ fal.circa prin.i iij.op.dic̃.q qñ capit̃ vniuersitas psonarũ vt quedã ciuitas non est verũ q ipi fui efficiant̃.sed qñ capit̃ vnus singularis hõ:tũc secus ꝛ fm hoc nõ procederet dictũ huius glo.ꝺ hoc tangaz.j. ti.j.l.hostes.alij intelligunt hic q loquaꝯ de captiuis nõ propꝛie vt ꝺ deportatis in ĩsulam qui propt̃ eorũ delicta sũt capti ꝛ detenti:tũc bona per eos quesita nõ publicãt̃ eis viuis sz eis mortuis:vt.C. ꝺ bo.dã.l.ꝺportati.ꝛ tũc est vera similitudo obsidũ qꝺ satis plz. Vltimo Ja.ꝺ are. inducit istas.ll.in ar.ad.q. vtrũ forẽsis possit testari hic fm statuta huius ciuitatis.ꝛ hic vl̃ cãsus q nõ.nam obsides populi romani lz nõ efficiãtur fui:qz non sunt capite minuti vt dictũ est:tñ apud romanos nõ possũt testari:nisi assumpto vsu toge fiant ciues romani. plene dico i repeti.C.de sum.tri.l.cunctos populos. Quero vtz iter citates ꝑuatas possint dari obsides.vide.C.de pa.q.fi.distra.l.ij.i gl.ꝛ p Azo in sũma ꝛ per cañ.ex̃ de iureiuran.c.ex rescripto. Bart.

Quod iulia. Jstaz.l.exaiaui in.l.si post litem.s̃.de excep. ꝛ examiatur per Di.in.l.iperatores in ꝑn.s̃. de publica.vbi glo.tangit.

Rediis. Jstã materiam examia vt ex aminatur per Di.in.l.imperatores in prin.s̃.ꝺ public.vbi glo.tangit.

Quod placuit. Quidã itelligũt hoc vt priuilegiũ. s.pignor̃.alij dicũt aliter. ꝛ sic facit ad.q.an fiscus hẽat bona ,ppter penã tacite obligata.de q̃.q.dicã. j.e.l.aufertur.§.fiscus. Barto

Jscus. Jsta est difficil̃.l. Quero dicit hic bona pertinent ad fiscum cõtrouersia mota.de qua ꝓtrouersia logt̃ ꝛ ḧ pria glo.magna intelligit de ꝓtrouersia prima:sz glo.vltima pua itelligit de ꝓtrouersia fa.,p prima lec.facit tex.dum dicit post primã litez ad sumi rc̃. Jn ꝓmiz facit:qz videt̃ q effectus litis ꝓꝺ. nõ porrigaꝯ ad aliã litẽ seu psõaz:qz ẽ act⁹ ciuil̃:vt nõ.i.l.cũ notissimi.§.sz ꝛ si qs.C.depscrip. xxx.an.facꝯ.l.ij.§.j.s̃.eo.qd dicem⁹ ꝛ aduerte dico q litis cõtꝺ.facꝯ quẽ malefidei possessorẽ snia postea ꝑ eũ secuta: si enĩ seqret̃,p eo:tũc secus eẽt:qz ꝓstaret eũ bene litigasse.ar.ad hoc in.l.de pupillo.§.memisse.v.totiens.s̃.de no.op.nũc facꝯ.l.illꝺ.s̃.ꝺ peti.hered.ꝛ hoc voluit hic glo. magna.i ꝑn.si vo cã nõ est finita: sz oportz q i choetur noua instãcia.siqdem fit ex eadem cã puto q litis cõtꝺ.in

prima

ꝑma ſ̄inducat ꝑſūptionē malefidei: ⁊ proficiat in fa: vt. l. ꝓpādū. §. j. ⁊ ibi nō. C. de iudi. dixi ī. l. cū lite. s̄. d̄ iudi. ſo. licz glo. videatur velle ꝯtrū. in. l. ij. C. de fruc. ⁊ li. exp. ſi vo liſ moueret ex alia cā. tūc ego nō video quō litꝫ. ꝓꝫ. facta in vna cā inducat ꝑſūptiōez malefidei ī alia iſtātia ex alia cā ꝓ rōnez ꝑdictaz. ⁊ ſic teneo vltimā glo. puulā. nō o b. hic tex. q dicit poſt prīaz litē aſſumi nō oportuiſſz qz ſ̄intelligo aſſumi aliē q̄z glo. vt ſtet ꝓpte poſt litez prī maz aſſūi nō oportuiſſz a fiſco. q. d. fiſcus nō hēbit illos fructus. ⁊ q hoc ſit verū apparz ex tex. q dicit aſſūi p. d. vel ꝓ geminū. ff. vt cōitꝫhētur q iportat. i. ꝓſequi nec pōt expōi. i. ꝓſūi vt dicit gl. Quero qūo ex cauſa falſi teſti bona deferebātur in fiſcū. potes intelligē q in alio teſtō ꝑus facta erat inſtitutus fiſcus vel ꝑnceps: vt. s̄. e. l. j. in prī. ibi vel q prīceps Ultio nō. q iſti ōlatores deferūt nōie fiſci: vt ſentit glo. hic in ꝑn. dixi. s̄. e. l. ij. in ꝑn. ⁊ ibi allegaui hanc. l.

Delatoris. Illud q dicit ꝓpria. intellige reſpectu officij: ſi vere cauſa erat publica: vt. l. ij. in ꝑn. ſm vnā lec. s̄. e. ti.

b **Ona.** §. eū q. Iſte eſt bonꝰ caſus. glo. intelligit iſtā. l. q poſt lataz ſnīam inē duos mgr̄atus. vnꝰ eoz̄ petebat diuidi cō dēnationē: vt. l. j. ⁊ ij. C. ſi plu. vna ſē. cōdē. fue. Iſta lec. nō eſt vera. naz lata ſ̄ētia cōdemnatoria intelligit ipo iure diuiſa: vt ibi patz. ⁊ iō intellige hoc q petebat diui di ꝑiculū cōdēnationiſ future: ⁊ ſic ante factā ꝯdēnatōez ḃ poſtulabat. ita intelligit Ci. in dicta. l. j. Quero qñ magiſtratu vl̄ tutoꝛ vl̄ fideiuſſoꝛ dicit ꝯſociū eē ſoluēdoꝛ ꝛp hoc actōez eē diuidēdaz: an poſſit petere q in bonis ſocij cōputent bona aliēata in fraudē. hic videt caūs q ſic. qō intellige ſi eſt notoriū bona in fraudē eē alienata. alꝰſi dubiteť oportz q ille q hoc allegat offerat cautiōem vt ſuo ꝑiculo reuocent aliēata: vt. l. ſi dubiteť. s̄. d̄ fideiu. ⁊ tūc ſi in illa reuocatōe non ſ̄probabitur de fraude non punietur tanq̄ delatoꝛ.

Ta fidei. Nō tex. ibi non enī palā ⁊c. ¶ Op. s̄. ea. l. nō ſ̄intelligit. §. j. ſo. illō eſt verū qñ ex teſtō pōt ꝯꝓbendi qd reliq̄rit. vñ ex iſto teſtō vl̄ codicill' verba obſcura ōclarant. ḃ ſecꝰ. Ultimo nō. qd eſt relnquere palā vt ḃ. qō dic vt dixi in. l. nō intellr. §. tacita. s̄. e. Ultimo nō. q diuerſitas reꝝ facꝫ legatū obſcurū ꝓpter qō dixi vobis ſi in accuſatōe cōtineť ōlictū eē cōmiſſū ī villa ſācti martini cū in cōitatu puſij ſit plures ville hoc nōie nōiate non videtur appoſitus certus locus. caſus eſt hic dixi in. l. libelloꝛum. ſupra de accuſa.

Patronus. Nōbilis caūs eſt iſte. ꝑ hūc. §. dicit Bi. vī poſſe cōſuli prī q hz filiū nō capacē: vt inſtituat amicū ſuū ⁊ grauet eū de dādo illi filio nō capaci de bōis ipīꝰ heredis inſtituti: ⁊ valebit ꝑ hūc tex. ꝯtrū eſt veritaſ: qz illō qō grauaťdat ō ſuo: ſuccedit loco illius qō hz a defūcto: vt. l. q cōditio. ⁊ ibi nō. s̄. de do. cā. mortꝫ. dixi vobis plene in. l. ſi. C. ō his q. vt indig. ad hāc. l. rñdeo q hic patronus q aſſūp ſit tacitaz fidem nihil de bonis defūcti ꝓcipiebat quod tene menti. Bartolus

Am qui. Iſtud eſt verū in eo q emit bona ſeu hereditatē a fiſco ſecus ī eo q emeret a ꝑuato: vt. l. j. C. de hē. vē. ⁊ l. hereditatez. s̄. de dona. Itē hꝰ ē verꝫ ī eo q emit bona ſb̄ nōie vniuerſitat. ſecus ſi emerz certā rem: vt. l. ij. C. de quad. prēſcrip. ⁊ l. bene a zenone.

Operator. Nō. dic gl. q heꝛs ꝓp ſuū delictū ſtatī cadit a dñio: ⁊ ſic dicit Bi. eſt ar. ꝯ hereticos: vt ipo iure ꝓdāt dñiū rerū: cū cepīnt eē hēnici. ſz circa hoc dicaſ cū delinq̄t circa rem ꝯ ꝓhibitiōez. l. ipo iure dñiū appli caī fiſco: vt hic. ⁊. s̄. de publi. l. cōmiſſa. ⁊. l. j. §. an bona s̄. e. qñq̄z nō deliq̄tur circa rem: ſz alꝰ vt cōmittēdo hōici diū vl̄ crimē leſe maieſtatis vl̄ herſis: ⁊ tūc eſt neceſſaria ſnīa ſup crimē: vt bō publicentur: vt. l. ex iudiciozū. s̄. d̄ accu. ⁊. l. poſt ꝯctū. s̄. de dona. ⁊. j. e. l. aufertur. §. ī reatu. tū ī crimīe leſe maieſtatiſ ⁊ herſis ꝑdit icōtinēti reꝝ dñiuz: vt. C. ad. l. iul̄. ma. l. pe. ⁊. fi. ⁊. l. dona. in fi. s̄. de don. ⁊ dicta. l. iudiciozū. Iſta ſūt v̄ba Bi. certe ꝑmū dictū Bi. qñ delictū cōmittur circa rē eſt v̄m: ſz qñ ōlictū cōmittiē exꝰ rē. bona nō publicāt niſi ſecuta ſnīa: hoc eſt v̄m in dubio. ſecus ſi. l. alr exꝑmeretur vl̄ vteretur. l. verbo mox vt mox vl̄ incōtinēti amittat ⁊c. vel diceret ſtatim amittat ⁊ ſilia qz tūc ipſo iure admitterētur: vt in auē ō ī ceſ. nup. §. j. licz Ja. de bello. ibi alr dicat. Idē ſi. l. vteretur verbo ꝑteriti tpis vt ſit ꝑuatus: qz tūc intelligētur ipo iure: vt. l. iubemꝰ. §. ſane. C. de ſa. ſā. ec. et ibi nō. ętiū dictū Bi. q ī crīe leſe maieſtatiſ ⁊ herſis bona publicent ipo iure. hoc nō eſt verū qz nō ꝑdit dñiuz: ſed ꝑdit ius adminiſtrādi: vt dictꝫ legibꝰ all'. per eū. ⁊. l. q̄ſitū. s̄. qui ⁊ a qui. tamē de iure canonico eſt hodie expeditum in crimine hereſis: vt ipſo iure perdatur dominium: vt exꝰ de hereticis. c. cum ſecundum leges. li. vi. Bartolus.

Elator. Glo. allegat leges per quas ponitur exēplum in. l. noſtra.

In fraudem. Prīn. l. in eo q dicē q donationes fce renocātur ōclarat: vt dixi ī. l. poſt ꝯctū. s̄. d̄ dōa Ad ſm rñſuz op. s̄. e. l. cū quidā. vbi ille q nō acqrit mō vī facē in fraudē fiſci. ſo. expone ḃ q̄rat. i. ꝓq̄rat ⁊ ſic loq̄t de amittente ⁊ ꝯtrū nō ob. Sēdo mō pōt legi q̄ratur. i. acquiratur ſm ḃ. l. ꝯtia ob. Primo tñ op. de. l. q aūt in ꝑn. s̄. de bis q̄ in frau. cre. ſo. aliud in ꝑuato vt ibi alō in fiſco vt ḃ. Cōtra hāc ſo. op. de. d. l. cuz quidā. glo. ſoluit tribus modis. vno mō q ḃ lucrū erat delatū iam ibi nō. hec nō eſt va: qz ibi erat delata hereditas: vt ibi dī. vl̄ alr ḃ nō acquirebat ex fructibus rerū delatarū in fiſcū: ⁊ ſic idē qō ꝑdē. Iſta ſo. nō plz. vl̄ alr ibi ille q nō ē lucraťnō erat adhuc debitoꝛ fiſci: qz nōdū erat ꝯdēnaťt: ⁊ ſic ab eo nihil poterit peti vt. l. ꝓhibituz ⁊. l. fi. C. e. ti. ⁊ s̄. e. l. res q̄. ⁊ qō dixi vobis in. l. fi. s̄. de iniurī. hic vero loquitur in debitoꝛe fiſci non lucrante.

Ex his bonis. Quero de quibus inſtrīs loquit ḃ. Rñ. qz erant ꝓ prīa vel cōia vel alio mō de iure debita poſtulāti. Sz tunc quero vtrū iſte petens ōbeat fiſco prēſtare cautōez. de q̄ loqtur. j. prī. §. glo. dicit q ſic. doc. dñt ꝯ. nā. §. j. prī. loqtur qñ quis petit acta a fiſco nō ptinentia ad eū petētem aliqua ex prędictꝫ cāis vt ſtatim dicam.

Neqz inſtrumenta. Bl. in fi. ſui pōit verum intellectuz huius. §. prīno loquit qñ eſt cōtentio inē duos ꝑuatos. Op. ⁊ vī q inſtrā ⁊ acta edantur ꝯ fiſcū vt. s̄. pr. §. ⁊. j. pr. rñdeo qñq̄z qs petit editionē iſtroū ad eū ptinētiū iure dñij vel cōionis. vel qz cōfecta eo mandāte tūc indi ſtincte eduntē ꝯ fiſcū vt. ll. ꝯtijs ⁊. C. ō edē. l. pcurī. ⁊. l. iuſtū. qñq̄z qs petit inſtrā nō ptinētia ad eum. ⁊ tūc ꝯ fiſ cū nō debent edi. ita loqtur iſtud prī. Venio ad ſm rñſū. nō q exēpla ꝓbant. nā ſi nō ꝓbarent ad qd cauēť fiſco de nō vtendo ꝯ eū ⁊ ſic op. C. de eden. l. ſi pcuī. ſo. ꝓbāt ꝯ eū q dat exēplū vt ḃ qō nō. Item puto q ꝓbēt qñ dať exēplū manu eiuſdem nōrij q ſcripſit auctēticū. qō apparz: qz eadem aūcte nitit q̄ primū. ⁊ hoc mō pōt ſtelligi. s̄. de eden. l. ſiqs ex arg. §. ꝓhibet. vbi ille q edit petit ſibi exēplū qō ediderat exhiberi qz ipſe idē argēta

rius vtrūq; fecerat. Itē ꝓbat qñ est solēnit̄ publicatum vt.d.l.si ꝓcura.ꝛ.s̄.de fi.instru.l.j. Itez op.ꝛ vī q fisc⁹ edat instrā ꝯ se: vt.l.ꝓcur̄.C.de eden.sol.eodem mō ibi logtur qñ a fisco petebāt̄ istra tāq; ptinētia ad petētez hic vo qñ a fisco petūtur instra ꝓpria fisci.qđ apparz ex tex.q dicit actoz̄ suoz̄ ꝛc.q̄ acta.dcit glo.fisc⁹ nō edit si nō vult.sz eo cāu quo vult edit p̄stita cautōe. Contra hoc.op.ꝛ vī q actoꝝ editio debeat idistincte fieri: vt.l.ij. §.j.s̄.e.so.ibi loquit̄ qñ fiscus postulat sibi edi ab alio. qđ dic vt ibi dixi hic qñ aliqs postulat a fisco. vel aliter possum⁹ dicere.q fiscus hz quedā istra seu acta publica: qz succesit alicui ꝓuato. vel qz ipe litigauit ꝛ acta fieri fec̄ vt qlibz ꝓuatus: tūc illa nō cogit̄ eder̄ si nō vult.ꝛ si vult edit p̄stita cautiōe vt hac gl.q̄dā vo sūt acta publica hoc est ad publicā vtiliatē cōfecta: vt acta maleficiozū ꝛ cōdē nationuz ꝛ similia ꝛ ista debent edi cuilz postulāti: ita lo qtur ibi.ꝛ hoc facit ad.q.ciuitas ista fecit statutū q qcū qs recepit aliquā donationem ab aliq̄ cōitate teneatur ea oñdere.mō mittit vna ciuitas ad aliā terrā vt sibi mittat liber massarij.vel exēplū. certe illa ciuitas illa acta non cogitur mittē vt hac glo.qz illa acta nō sūt publica ꝛ ad publicā vtiltatē cōfecta: sz est liber rōnū admīstrationis illius ciuitatis q liber bētur tāq; ꝓuatus: vt.l.ij.§.j.s̄. ne qd in loco publico. Ultimo iste.§.facit ad duas.q. ꝓma ꝓtinetur statuto q q fecerit falsū instrz comburat. cōtingit q aliqs falsificauit acta: vtz videat fecisse falsū instrm.hic vī casus q nō ꝛ ēt in p̄cedenti.§.nā inter istra ꝛ acta ponitur copula.ergo videtur diuersa: vt nō.s̄.de iurī.ꝛ fac.ig.sup rubrica.puto ꝯrium de iure vt.s̄.de fi. instru.l.j.vbi testionia hoc est testiū dcā q̄ cōstat eē đ actꝰ dicūtur instra.ꝓ hoc.C.de fi. instru.l. emācipatōe. vbi appellatur instrm emācipatōis.ꝛ tñ cōstat q illud est de actis curie.ꝓ hoc.C.de re iudi.l.gesta.vbi dī q gesta.i. acta redigūtur ī instra publica.ꝓ hoc cōis vsus loq̄ndi. oēz enī scriptrā publicā appellat instrm publicū: vt in strm venditōis ꝛ donatōis. Itē instrm testi: vt.l.si idē. C.de codicill' ꝛ.l.nō codicillū.C.de testa. eadē rōe possum⁹ dicere instrm snie.instrm citatōis ꝛ similia. nec ob. hec.l.qz nō est incōgruū q inter genus ꝛ ispez cadat qñz copula: vt.l.si.§.cui dulcia.s̄.de vino tri.ꝛ oleo le.ꝛ.l.q̄ situ.§.pe.s̄.de fundo instruc. Itē q̄ro vtrū appellatione actoz̄ cōtineatur snia. hic vī casus q sic cū glo.q̄ est sup verbo acta in fi.ꝓo hoc vide Li.C.vt lite pend.l.ij.facit ex̄ de ꝓba.c.qm̄ ꝯ falsam.

Quotiens Nō.dicit glo.q falsitatē cōmittit in causa pdit eā.hoc est vez̄ si falsitas cōmittatur circa acta vt hic dī in tex. secus si circa alia vt circa testes vel instra: vt.l.qui agnit̄.s̄. de excep. ꝛ.l.diuus.s̄.de re iu.ꝛ ita dz intelligi.C.đ foꝛ.subla.l.j.

Qui ꝓo alio Nō tex.ibi ī q̄ēt adiuuari ꝛc. q ꝓ officiū iudicl petit̄ cessio fieri actōis. qđ dic vt plene dixi ī.l. modestin⁹.s̄. de so.

Si principalis. Op.q qñ creditoꝛ succedit reo principali fideiuss foꝛ liberat̄: vt.s̄.de fideiuss.l.generaliter ꝛ.l.vranius eo. titu. dicit glo. itelligo.q hec bona sūt occupata: ideo qa nō soluebat.secus si occupasset vt heres vt in contrarijs. hoc nō puto vez̄.immo quocūq; modo occupauerat fideiussoꝛ nō liberatur.si bona nō sūt soluēdo: vt.l.j.§.an bona.s̄.eo.ꝛ.l.nō possūt.cetera dic vt in glo.

Conductoꝛ Per istū tex.Bi.determinat q emphiteota vel feudatarius nō pōt de fūdo arboꝛes fructiferas cedere. ita pōitur in.l. diuoꝛtio.§.si fūdū.supra so.ma. Bartolus.

Alfertur. Op.C.de here. instit.l.si pater.ꝛ.l.nec apud.so.lz hoc auferatur tāq; ab indigno nō tamē fisco applicat Sz. op.qz ꝑm hoc nō facit ad titulū. dicit glo. dicas hoc q đ fructus nō hūit heredē: ꝛ sic applicat fisco tāq; vacātia nō tāq; ab indigno. Sed cōtra hoc op.q̄ ab indigno au erūtur applicant fisco: vt.l.luciuss.s̄.e.ꝛ.l.papꝰ.§.meminisse.s̄.de inoffici.testa. dicit glo.fallit hic illa regula. ita⁹ nō glo.hic ꝛ.l.hereditas.C. đ his qui.vt indi. videte nō est verū q hic fallit regula. imo ille.l.faciūt regulaz ꝓ se. nā qđ aufertur ab indigno applicatur fisco. verū ē ab eo qui est indignus suo đlicto: secus si est indign⁹ absq; suo facto: vt in casu.l.nostre quādo putabat filiuss ꝛ non erat.idē in spurio q est indignus absq; suo delicto.ꝛ iō nō applicatur fisco si reliquit palā. vt nō.s̄.eo.l.nō intelligitur. in ꝓin.qđ intellige secūdum determinatōez.l.j. C.de nā.li.ꝛ dixi.s̄.de his qui.vt indig.l.j.

Quod a ꝓside. Op.q in q̄druplū vēdicetur: vt.l.nō licet.s̄.de cōtraben.ēp.so. vt hic ī glo.ꝛ ēt ibi pleniuss ꝓ Li.C.qđ me.cā.l.si ꝑ impſſiōez.sz qđ ibi dicit mihi nō placet vsq; q̄q; iō dico sic.qñq; qs hēt officiū sine aliqua iurisditione: vt si est ei cōmissa aliqua admīstratio rerū publicarū: ꝛ tūc si vigoꝛe illius admīstratiōis aliqd vēdit̄: nō lz sibi emere. alias pūitur pena q̄ statuta est.s̄.de ꝯhē.ēp.l.non licz ex officio.nisi emerz palam ꝛ bona fide: vt.C. de ꝯhen.ēp.l.si cū ipe.ꝛ ibi nō.facit qđ nō.C.de ꝯcti.iudi.l.vna.idē si hērz iurisditionē ꝛ admīstrationē p̄dictā ꝛ ex ea emeret ꝓ dictas. ll.ꝛ hoc vult dicere dicta.l.nō licz ex offō ꝛc.q.d. de eo qđ vēdit̄ ꝓtextu dicti officij: nō lz emere.qñq; qs vult emere ex̄ id qđ vēdit̄ rōne dicti officij: ꝛ tūc aut emit iferē do metū occasiōe dicti officij: ꝛ tūc hz locū.l.si ꝓ ipressionez.C.qđ me.cā q̄ logtur ēt ī mediocribus officialibus: vt in his q positi sūt ad denūciādum maleficia ꝛ similib⁹ si vero emit nō inferēdo metū: ꝛ tūc sigdē est talis q hz iurisditionez nō licz sibi emer̄ nisi vt dicatur in .l.j.C.de contracti.iudi.in tex.ꝛ si emerz hz locū hec pena que ponitur in hoc.§.si vero nō hz iurisditionez non impeditur emere aliquo iure.ar.C.q me.cā.l.ad inuidiam. Itez op.đ.l.solēt.s̄.đ offi.ꝓcō.so.h⁹ fallit ī esculēt̄.ꝛ poculēt̄

Fiscus. Op.s̄.ea.l.fisc⁹.so.hic logtur quādo ipe fiscus cōtraxit ibi qñ successit ꝓuato. Secundo op.s̄.e.l.q placuit.so.ex suo ꝯctu fiscus hz hypothecā: vt h̄ secus in penis debitis ob delicta.ita hic dicit glo. Idē nō.s̄.de pac.l.rescriptū.in ꝓin. Contrariū nō.C.de penis fisca.cre.p̄fer.l.vna.li.x. Bi.dicit q in penis habz tacitā hypothecā: vt ī gl.dicte.l.vnice: sed illo priuilegio nō vtitur ꝯ creditoꝛes.vt.l.q placuit. s̄.e.vbi tex hoc innuit tñ ꝯ ipm delinquētem bene possz vti isto ꝓuilegio. Li.tāgit hoc.C.de bo.dāp.l.si qs post hoc.ego examino hoc.s̄.de dona.in.l.post cōtractum. ꝛ videtur mihi q ego determinē ꝯriū q fiscus nō habeat bona obligata ꝓ penis: qz ꝑm hoc possz indistincte revocare alienata post delictū cōmissū.qđ est falsū vt ibi dicitur.preterea ante snia pena nō dicit debita iur̄ obligatōis: vt dixi.s̄.eodē.l.in fraudem.in ꝓin.ꝛ.l.fi.s̄.de iureiur.ergo bona non possunt esse obligata.

Qui cōpensatōez.dicitur in.l.fi.C.de compen.q đ biti liquidi potest poni ꝓpensatio. vl si liqdar tur in continenti. secus si requireret altiorem indaginez.

Quero infra q̄tū tps dz fieri ista liquidatio. dic Bi. infra duos mēses ꝓ hunc tex. vt ipe nouit insti. de acti. §. ꝛ in bone fidei. alij dicunt arbitrio iudicis.ꝛ ita videtur sētire glo.in p̄dicta.l.fi.C.de cōpen.in glo.q̄ sic incipit. nō sic ergo.ꝛ ibi ꝓ Li.in.x.q.tu dic breuiter ad hoc sciendū oportet videre q̄ est rō q hic statuunt duo menses vos scitis q cōpensare est soluere: vt.l.amplius.s̄.rē ra. ba.sed ad soluēdum daretur tēpus duoz̄ mēsiū: vt.s̄.

l.pxi.

l. px. §. in fiscalibus. eodē mō ad liquidandū ōbitū: vt hic. ió dico indistincte q̄ qñ oppōitur cōpēsatio oz admitti liqdatio infra illud tps qđ reo daret ad soluēdū: vt hic facit. l. si is. in pri. s̄. vt in po. le. ꝛ si reo ad solendū nullū tps daretur: tūc nullū tps daretur ad liqdandū. ita intelligo hanc materiam.

In reatu. De hoc dic in. l. post ꝯctū. s̄. ō dona. Itē q̄ dicit solutionez intellige verum in reo cōparente: secus in reo ꝓtūace: vt. l. fi. s̄. ō r̄qui. re.

Si multi. Op. C. de ꝓdi. fur. l. j. ꝛ. l. sigs id qđ i fi. s̄. de iurisd. om. iudi. vbi in delictis glibz tenet isolidū. dicit gl. in hoc est deterior ꝓditio fisci. trufa est: sed veritas est qñ plures hñtes officiū ōliquūt: tūc puniūttr oēs, p vno siue pēa debeatur fisco siue ꝑuato: vt hic. ꝛ. l. si multi. s̄. de publica. ꝛ. l. tres tutores. s̄. ō admi. tu. secꝰ si sūt plures nō hñtes officium: vt ibi dixi. ꝛ. l. fi. s̄. ad. l. cor. de sic. Itē op. ō. l. hoc edicto in fi. ꝛ. l. si multi. s̄. de publica. dic vt ibi. Bartolus.

Oschis. Op. q̄ debeat cōueniri possessor tm̄ vt. l. cū possessor. §. fi. j. de cēsi. so. aut fiscus agit, ppter tributa: ꝛ solꝰ possessor cōuenit: vt. l. ꝯ. ꝛ. l. impatores. s̄. de publi. ꝛ. l. p̄dijs. s̄. eo. aut agit, ppter alia debita: ꝛ tūc ꝑus conuenit p̄ncipalis debitor q̄ possessor: vt hic. Itez op. C. de pig. l. pſecutōnez. so. fateor q̄ hypotheca expressa prꝰ pōt ꝓueniri possessor q̄ ōbitor de iur ātiquo. sz i tacita prꝰ dēbat ꝓueniri ōbitor q̄ possessor. qđ ē hodie idē in expssa: vt in auc. ibi posita. ꝛ sic ēt oli i tacita hypotheca erat locꝰ discussiōi. Itē dī h i reliquo oēz possessorē eē ꝓueniendū Quero plures sūt possessores bonorū. an creditor possit eligere quemlibz quem vult vel debeat quēlibz ꝓuenire pro rata. qdā dñt quēlibz, p rata p̄ hūc tex. q dicit oēz qđ est nom collectiuū: vt nō. in. l. si plibꝰ s̄. de. le. ij. alij dñt ꝯ. ꝛ exponūt h oēz. i. quēlibz q̄ ē vior. dico q̄ pōt eligē quē vult. nam, p puo debito tota res q̄ uis magna tenet: vt. l. q̄diu. C. de dis. pi. Ita dicit gl. ꝛ est expssū. s̄. de dis. pig. l. creditores. Rñ. ad hūc tex. q dicit oēz possessorē tu debes scire. q̄ oms in pāli nūo ē collectiuū. ita logtur glo. in. l. si plibus. sz in singulari numero ē distributiuū vt idē sit dicē ois qđ qlibz. hoc nō. p gln. i. l. iij. s̄. de sta. ho. ꝛ ibi est tex. merito ergo gl. exponit oēz. i. quēlibz. ꝛ scripsi in. l. hoc articlo. s̄. de bē. in sti. lz quādoq̄ quilibz possessor cōueniatur pro rata in casu. l. fi. C. debi. rei. pu. li. xi. Bart.

Tacius. Reuocato testō nō vī reuocatū fideicōmissū tacite ūūctū. h. ō. aduerte. Op. s̄. de ꝓba. l. cū tacitum. so. imo cōcor. q̄ tacitū fideicōmissū nō itelligit reuocatū p ꝓñs testm̄: sz r̄petitū sic. Cōtra h op. s̄. ō. le. iij. l. si iur fco testō. so. ibi in legat relict in p̄ testō q̄ vident reuocata p sim. h vo in onē legati tacite iniūcto qđ ex vi illiꝰ testi nō petit. Jux. l. nr̄az q̄ro. qd si, p relicto facto in testō viuo testatore hēs cauit legatario: an testō reuocato possit legatū peti ex cautiōe. h vī tex. q̄ sic. ꝯiū est vitas: vt. l. cū qs. §. s̄. de l. iij. nec. ob. hec. l. q̄ h in odiū hēdis q̄ tacitā fidē assūpsit de restituēdo nō capaci. Querit Bi. pone q̄ in aliquo testō est relictū aliqđ legatū vt nō alienet exfamiliā. Jn so testō est relictū simplr an videat repetitū ne possit alienari vī q̄ sic: vt hic ꝛ. s̄. de adi. le. l. legatū. ꝯiū determinat ipe: q̄ sūt diuerse volūtates ꝛ bñ dicit: vt i. ō. l. si iure fco testō ō le. iij. nō ob. hec. l. vt. s̄. dixi. nec o b. l. legatū: q̄ ibi logtur q̄ñ fit trāslatio legati in aliū: qō nr̄a logt q̄ñ tota volūtas cassat ꝛ ad aliū peruenitur.

Cornelio. Fideicōmissū relictū in diem mortis nō cedit añ diem mortis nālis h. ō. ꝛ est bonꝰ ꝛ quotidianꝰ. §. p istā. l. dicit Bi. q̄ institutus rogatus de restituēdo post mortē si intrauit monasteriū nō dz sbstitutus admitti vt h. ꝛ. l. cū pr̄. §. hēditatez. s̄. ō. le. ij. ꝛ ad treb. l. ex fco. nec ob. l. deo nobis. C. ō epi. ꝛ cle. q̄ ꝯtū ad mr̄imoniū religio ꝛ mors nālis eqpant: q̄ sī etiusdez effectus. qđ nō ē ꝯtū ad istud fideicōmissū.

Alerius. Quero q̄lr fuerūt h ista vēdita. Rñ. dicit glo. sb pcō adictōis in diē: vt i. i. gl. huiꝰ. l. istō nō vī vez. nā. j. stati inducit p exēplū ō p̄dijs vēdit sb pacto adiectōis in diē. ió dic q̄ fuerūt vēdita simplr: tm̄ fiscus, p suo p̄uilegio hz hoc vt aliꝰ offerēs meliorē cōditōez audiat. ꝛ sic adiectio in diē tacite intellgit: vt. l. lucr. §. fi. j. ad munici. ꝛ. C. de fi. instr. ꝛ iur aste fi. l. si tpa ꝛ ibi nō. Item op. j. §. px. so. ibi p̄dia erant locata: ideo fruct ptinent ad colonū pēsiōes ad ēptorez. Itē op. s̄. de in diem adiec. l. id qđ dictū ꝛ. l. lz ꝛ. l. se. so. si p̄diū remanz apud p̄mū ēptorez, p pcio p̄mo, pmisso: tūc ad eū ptinent oēs fructꝰ postea pcepti: sz si remanz apud eū, p nouo precio maiori promisso: tunc fructus anteriores non debet hīe sicut si esset nouus emptor. ita loquitur hic.

Papinianus. Op. C. loca. l. ēptorez ꝛ. l. si merces. §. j. s̄. loca. so. spēciale est hic in fisco vendēte p̄uilegiū.

Triphonio. Iste est multū nō. v. ispicit dies quo pensio dz p̄stari non dies quo fructꝰ pcipiūtur. h. ō. Cōtra hoc op. s̄. ō vsufruc. l. defūcta. so. aliud in vsufructuario vt ibi q̄ non restituit fundū de volūtate sua aliud in ēptore ꝛ venditore vt hic. ꝛ ió dicit Bi. p hāc. l. se determinasse. q̄ si aliqs vēdat prediū post fructꝰ pceptos: tm̄ añ pēsionez solutaz: q̄ tota pēsio debeat ēptori: sz ꝯ hoc facit. s̄. ō ac. ēp. l. iul. §. si fructus. so. dicit Bi. fateor q̄ vēditor pcipit pēsionez: tm̄ emptori restituē tenet. hoc mihi nō plz: q̄ tex. i gl. ibi dñt q̄ pēsio diuidit, p rata tpis. ꝛ ió dic q̄ qñ vēdit q̄ñz sī fructꝰ nāles extātes: tūc q̄ ps rei sunt sine dubio cedūt rei vēdite vt. s̄. de his q̄ in frau. cre. l. fi. §. vt fructus ꝛ. ō. l. iul. §. si fructibus. s̄. ō ac. ēp. fallit in fisco cuiꝰ fauore emptor tenet stare colono. qñq̄ ex re sūt pcipiēdi fructus industriales: q̄ forte nāles ibi nulli sūt vt in suo naue domo ꝛ silibus: vt. l. si nauis. s̄. de rei uē. tūc, p preterito tpe añ vēditōez debēt esse vēdent, p futuro debēt esse ēptoris: vt. ō. l. iul. §. si fructibus. s̄. de ac. ēp. ꝛ qđ ibi. nō. qñq̄ i re sūt fructus nāles: sz eius occasiōe debet p̄ciū vī pensio vt in fundo locato, p fructibus. isto casu dico q̄ qñq̄ est talꝰ emptor ad quē ius coloni trāsit de necessitate vt i eo q̄ emit a fisco vt hic: tūc trāsit ad eū ius coloni ispecto tpe quo pensio dz solui vt hoc. §. q̄ñq̄ ad eū nō trā sit ius coloni vt in ēptore ꝑuati. tūc puto q̄ debeat inspici tēpus quo fructus pcipiūtur. qñq̄ respectu fructū debet pensio: vt. ō. l. iul. §. si fructibus ꝛ ibi nō ꝛ hoc est magis equū ꝛ magis iudicat nā actionis bone fidei. Bar.

De captiuis ꝛ postliminiū reuersis ꝛ redemptis ab hostibus. rubrica.

Auibus. Tene menti casum huius. l. propter res q̄ capiuntur et recapiuntur in bellis.

Ostlimini. §. Antequam in prēsidia. Nota hunc ver. ꝛ sequentez. Nota q̄ non dicitur quis ꝓprie captus. donec ducat intra p̄sidia gentis inimice. ꝛ sic bello instāte nō dicit vere captus. Sc̄do nō. q̄ tūc dz reuersus q̄ñ it nr̄a p̄sidia reuertit ꝛ h faciūt ad multa.

Et ideo marcio. Nō q̄ q iurat aliqd p̄ sūitur hēre aium fuādi iuramētum nisi ꝯiū appareat: vt hic

Oñ dubito. Ista est nō. l. multū. Nō. q̄ ista castra que sūt de comitatu alcuius ciuitat̄ possūt dici p̄o p̄ie nō liber populus. ⁊ homies de illis castris dicūtur ciues illius ciuitatis: vt. l. qui ex vico .ff. ad munici. sed castra ⁊ ville huic ciuitati recomēdate q̄ in signū maiori tatis huic ciuitati dāt palliū vl aliqd aliō dicūtur populi liberi nec sūt huius ciuitat̄ ciues. quod facit ad multa. tā gaz ō his plenius. ff. e. l. hostes. Ultiō nō q̄ dicūt qdā: q̄ hic est casus q̄ si alique ciuitates federate sūt q̄ exbā nitus in vna sit exbānitus in alia qō nō placz ⁊ vsus nō approbat. Sz q̄ro qd velit dicere hic tex. q̄ ex ciuitati bus federatis rei apud nos fiūt. aut enī illi ō ciuitatibus federatis deliquūt in t̄itorio nr̄o ⁊ nō est mirū: q⁊ rōe ō licti fortiūtur forū nostruz vndecūq; sit. aut nō deliquūt apud nos: ⁊ videtur q̄ apud nos nō possūt pūiri: q⁊ nō est aliq̄ causa ꝓpter quam hic fortiātur forū. ⁊ est casus in c. romana. ex de fo. cōpe. li. vi. vbi deliquēs in dioc. epi sōditi nō pōt pūiri in curia archiep̄i. qualr ergo dicem⁹. dico q̄ ex spāli statuto ciuitatis h̄ pōt fieri: vt deliquētes de federatis ciuitatibus possūt apud nos puniri p̄ hūc tex. ita determio i. l. cūctos populos. possz ēt iste tex. alr intelligi: vt hic tex. velit dicere q̄ cōtra hoīes de ciuitati bus federatis nō ꝓcedimus tāq; ꝓtra hostes. sed si deli quūt iure ordinario ꝓcedit ꝓtra eos reos sicut contra nostros reos. ⁊ sic poterit puniri sicut quilibet forensis delinquens non hostis.

Ater. Cū. l. se. Ad euidētiaz hui⁹. l. ⁊ se. p̄mitte. q̄ ad hoc vt substitutio pupillaris valeat ūter cetera req̄rit̄ q̄ filius sit ī potestate ⁊ q̄ efficiat̄ sui iur̄ p̄ mortē p̄ris: ⁊ q̄ adeat̄ hēditas vt. l. ij. s̄. de vul. ⁊ pupil. hoc p̄mitto diuide hāc. l. cū. l. se. i q̄tuor ptes. p̄ma loq̄t q̄n p̄ mort̄ ī captiuitate filio exñte in ciuitate. fo q̄n filius mortuo p̄e ī ciuitate capit. ctio q̄n filiꝰ p̄mort̄ in ciuitate p̄e viuēte ī captiuitate. q̄rto q̄n ambo capiunt̄. Fa ibi si mortuo. ctia ibi. q̄ si filꝰ. q̄rta ibi sz si ambo. Tex. ibi sui iuris effectus fuisset: cū de substātia pupillaris substitutōis regrat̄ q̄ mortuo patre filꝰ sit sui iur̄: vt. l. cohēdi. §. cū filie. s̄. ō vul. ⁊ pupi. Itē ibi necessario tenet: q⁊ vnū ⁊ idē tps videt̄ exēptionis a patria ptāte ⁊ tps mortis. Itē ibi ⁊ ideo nō esset. hoc cō cludit iurisc̄sult̄. Itē ibi p̄is vocātis substitutos exclu sis agnat̄. Itē ibi volūtate faciētis bona alicui⁹ captiui eē hērditatis q̄ vere hērditas eē nō pōt cū fuus succesſorē hēre nō pōt. Itez ibi dare. cū ergo iure ptorio admittat erit hoc cau necessaria bo. pos. seūduz tab. qō nō. secun dū Ja. ō are. ⁊ bene. ⁊ ē rō q̄ filius in vtroq; cau ē hēs: q⁊ substitutio pupillaris nō pōt hēre locū nisi hērditate adita: vt. l. ij. §. adeo. s̄. de vul. ⁊ pupi. sz donec p̄ viuit apud hostes nō potest adiri hērditas: vt. C. e. l. nec nos. ergo substitutio pupillaris nō potest habere locū. ⁊ hec est ratio huius. l. in ꝓin. Item nisi filius reuertatur ab hostibus non potest adire hereditatez ⁊ hec est ratio hu ius. l. in si. Oppo. s̄. de vul. ⁊ pu. l. lex cor. so. quod ibi dicitur q̄ fit lege cor. intelligo. i. beneficio pretoris exten dentis. l. cor. Ultimo glo. hoc distinguit satis bene: sed in vltimo membro sunt opi. ideo vide eam ⁊ adde. vide gl. que incipit h̄ impubes ꝛc̄. in si. glo. hec vera fm Bi. q⁊ nunq̄ fuit possibile p̄is capti adire hereditatez. ⁊ ideo secunde tabule irritātur: vt. l. ij. s̄. de vul. ⁊ pupil. ad trebel. l. apud iul̄. §. idem iul̄. Cetera circa hāc mām dic vt dixi in. d. l. lex cor. ⁊. l. si p̄ capt̄. de vul. ⁊ pupi: Itez per hanc. l. q̄ si filius. Bi. determinat. q. q̄ filio de cedente in vita patris substitutus pupillarit̄ nō possit ad mitti ex tacita vulgari: q⁊ tex dixit de fil̄ tabul̄ nihil ē qō tractari possit. ⁊ sic nō pōt admitti ex vigoꝛ tacite vulgari cōp̄hense in ea: sed vt scit̄ glo. j. l. lex cor. dic ꝓxiū. dic vt ibi dixi. ⁊ plenius dixi in. l. ij. in tractatu pupillaris sub stitutōis. s̄. de vul. ⁊ pupi. Itez in hac. l. q̄ si filius. est vna glo. magna super vbo ex inde. quā glo. plene exāio in. l. si is q̄ p̄ eptoꝛ. i mā fictōis trāslatiue. s̄. de vsuca.

A bello. Dic. i. captis in bello q̄ re cuperātur in bello in pace. i. per pacē reducti. Nō in hoc p̄ncipio tres cāus. aut enī qs capiat̄ in bello ⁊ recupat̄ in bello. aut ca pit̄ in bello ⁊ recupatur in pace. aut capit̄ in pace ⁊ recu patur in bello: ⁊ in oibus istis casibus habet locū post liminiū nisi cōtrariū appareat vt h̄.

Siquis capiatur. Vide tex. ibi nunq̄ nō. dicit glo. i. sēper. ⁊ sic negatō post posita eqpollz suo ꝓxio fm logicos. sile in. l. legitios. §. an ergo. s̄. de legi. tu. Itē nō. q̄ status ali cui⁹ est ipēdenti qō dic vt insti. q. mo. ius. pa. po. so. §. si ab hostibus. plenius p Ci. C. de sen. pas. l. fi. ego dixi in l. vsufructus. supra de sti. fuo.

Facte. Istā. l. ⁊ oēs glo. ei⁹ declara plene: vt dixi in. l. si is q̄ p̄ eptoꝛe supra de vsuca.

Medio tēpoꝛ. Nō casum in quo filiusfa. pōt ꝓ her mrimoniū sine p̄is ꝓsensu. Itē nō rōez de iure ciuili q̄re filiusfa. nō pōt sin cōsēsu p̄is acci pe vxoꝛē: q⁊ nepos nascitur⁹ ex filio est futur⁹ su⁹ ipi auo: ⁊ hz necesse ipz instituē filio p̄mortuo. vñ ne qs hēat in uitus suū hēdē vult. l. q̄ ipe ꝓsentiat cū filius accipit vxo rez. vt hic. ⁊ hoc de iur̄ ciuili. sed ō iure canonico cōtra.

Codicilli. Op. ō. l. qdā referūt. s̄. ō iure codi. so. hic loqtur q̄n qs fec̄ testm̄ in ciui tate codicillos apud hostes ⁊ reuersus est: sed ibi loqui tur quando reuersus non est.

Siquis seruū. Valde nō. §. est. nō duo q̄ fuus est redmētis. Itē q̄ redimens vsucapit. Op. ad p̄mū immo est obligatus redimenti. vt. l. sena tus. §. si. s̄. de le. i. ergo nō est ꝓprius redimentis: q⁊ res sua nemini ē obligata: vt. l. neq; pign⁹. ff. ō re. iur̄. gl. so. q̄ hoc cau tolerat̄ sicut tolerat̄ q̄ liber hō sit obligatus. tu dic q̄ res mea irrenocabilit̄ nō pōt eē mihi obligata. vt in ꝓxio. secus si reuocabilit̄ sit mea: vt hic ⁊. l. ex sextā te. §. latin⁹. s̄. de ex. re. iudi. Op. de. l. seqtur. §. lana. s̄. de vsuca. so. vera ponit̄ in tex. eodē mō: q⁊ res mea irre uocabilit̄ nō pōt vsucapi vt ī ꝓxio. sec⁹ si reuocabilit̄ vt h̄. hoc hūit̄ nō. in. l. seqtur. §. fruct̄. s̄. de vsuc. ⁊ ibi dixi ⁊ ibi allegaui hūc. §. Ultiō nō q̄ dñiuz ītroductū ō iure spāli ex aliquo fauoꝛe nō pōt allegari ꝓ hñtē illud. ⁊ per hoc dicim⁹ q̄ cōpetit actio ex testō ⁊ reiuēdicatio ꝓ lega to: ⁊ sic cōpetit actio ꝓ re ꝓpria qō iō est: q⁊ illud dñiuz hētur ex iure spāli fauoꝛe vltie volūtat̄ fm Albertū ō sa let̄. ⁊ fm Ci. ⁊. l. ij. C. cō. dele. licz glo. aliē dicat insti. ō le. §. sz nr̄a. ⁊ nō ista maxime: q⁊ ille q̄ est dñs reuocabiliter potest p̄scribere ac si non esset dominus.

Banumittēdo. Nō. q̄ qlibz pōt statuē ō ciuitate sua qō vlt. nō aūt ō dñio ita dic̄ h̄ tex. ō h⁹ dicā. ff. ad mūici. l. assūptio.

Si natum. Hic est casus. l. si q̄ ex pamphi la. s̄. de. le. ij.

Am due. Nō q̄ due fictōes ꝛcurrūt cc̄ idē de quo hūistis gl. i. l. si fuus cois meuij ⁊ castrēs peculij. s̄. ō sti. f. ⁊ dixi plene in. l. si is qui ꝓ emptoꝛe. s̄. de vsucapio. in vltima questione.

Etro. Hec. l. ⁊ l. se. ponūt effectū postli minij. ⁊. l. cor. vt in eis patet.

Ostliminium. .§. Filius quoq; ē nō. Nō tex. ibi quia pater

quia pater sic illum. allo vobis hūc. §. an p̄em damnatum possit filius occidē ꝛ dixi p hūc. §. q̄ sic. in. l. si adultuz. §. liberto. ſ. de adul. Jtē inducit hec. l. p guil. de cu. dic. l. veluti. ſ. de iusti. ꝛ iu. vt parētib⁹ ꝛ patrie peam⁹. ſz cui debemus magis parere an patrie vel parentibus. ꝛ dicit ipse q̄ patrie vt in hoc. §. pbat.

Jquis ingenuam. In ciuilibus. Jste est nō. §. nō q̄ p dissētiones ciuiles publica res ledit. hoc facit p̄ p̄ozibus huius ciuitatis q̄ hñt arbitriū sup bono ꝛ pacifico statu citat̄ vt possint facē statuta vt tollat mā brigaz ꝛ dissētionū int̄ ciues q̄ p hoc reipubli. consulitur. nō q̄ inter partes que sunt in ciuitatibus non est ius postliminij captiuitatis.

Ona eozum. Ad hoc q̄ hic dī. ꝛ si viuo p̄e decesserit ē ꝯ. j. de castrē. pe. l. pponebat. in fi. dicūt q̄dā ꝛ deest non. tu dic q̄ pertinet ad heredem patris redeuntis ꝛ decedentis in ciuitate post mozte filij vt in vltima solu. glo. que est vera.

Siquis cum pregnantē. Vide glo. super vbo testm̄. nō istā glo. que tz q̄ auctētica ex cā habeat locū i p̄teritiōe posthumi sui. silēs. gl. hēt. ſ. de fideicōmiss. li. l. gnāliter. §. si testō. ꝛ. l. si pat. in p̄n. ꝛ de testa. l. j. ꝛ. l. si quis facto testamēto. ſ. de le. ij. dixi de hoc in. l. filio preteritō. ſ. de iniusto. rup. ꝛ irr. testa. vbi glo. hoc tangit.

Ostes. Hec. l. diuidit in q̄ttuoz ptes: q̄ p̄ dicit q̄ sūt hostes. fo qui sūt latrūculi. tertio qd iuris sit de captis a latrūculi. q̄rto qd iuris de captis ab hostibus. fa ibi ceti. ttia ibi ꝛ iō q̄rta ibi ab hostibus. Op. ꝛ videt q̄ quelibz citas habeat suos hostes vt illos qbus quelibz citas bellū publicū indic̄: vt. ſ. e. l. siqs ingenuā. §. fi. dicit glo. fateoz q̄ illi hostes sūt. nō tñ tales inter quos sunt iura captiuitat̄ ꝛ postliminij q̄ nō sūt ppli romani. sed citat̄ illi⁹ ꝛ dic̄ vez ego tñ dico q̄ licut hostes ppli romani pdūt ea q̄ sūt iuris ciuilis romanoz ita hostes cuiuslibz ciuitat̄ pdūt ea que sūt iuris ciuilis ꝑpꝛij illius citat̄. vñ si q̄ priuilegia si q̄ statuta illa citas haberet illis statut̄ se iuuare nō posset. ita dixi in disputatiōe in q̄ tractani mām exbānitoz. ꝛ Ja. de are. tāgit in. l. ex facto. §. ex facto. ſ. ad treb. scripsi hoc late in. l. qdaz sūt. ſ. de penis. bis p̄missis glo. h dic̄ q̄ qnq̄z sūt gnā gentiū ꝑ qua glo. declarāda nō fuato ozdie glo. vos debet̄ scire q̄ duo sūt gnā gentiū p̄incipalit̄. p̄ pplus romanus. fo ppli exnei. vt. ſ. e. l. nō dubito probat. Circa p̄mñ q̄ro qs dicat̄ ppls romanus. glo. dic̄ h accipit̄ ꝑ toto impio romano. vt. l. roma. j. ad munici. Sz dicēs tu cū modice gētes sūt que romano iperio obidiāt. ergo videt̄ q̄ sit paru⁹ ppls roman⁹. Rñ. quedā sūt gētes que ipio romano obediūt ꝛ iste sine dubio sūt de populo romano. quedam sūt que nō obediūt romano impio in toto sed i aliquib⁹ obediūt vt q̄ viuūt ſm legē ppli romani. ꝛ impatoꝛē romanoꝛū esse dñz omniū fatētur vt sūt ciuitates tuscie lōbardie ꝛ silef. ꝛ isti etiā sūt de populo romano. nā cū ppls romanus in eis exerceat iurisditionem in aliquo articlo totā iurisditionē retinēt vt. l. si pr⁹. in p̄n. cū si. ꝛ ibi nō. ſ. de aq̄ plu. ar. quedam sūt ppli q̄ nullo modo obediūt p̄cipi nec istis legibus viuūt. ꝛ hoc dicūt se facē ex priuilegio ipatoꝛis. ꝛ isti siliter sūt de pplo romano vt faciūt veneti. nā cū illā libertatē ipsi hāe se dicāt ab ipio romāo ex p̄uilegio quodā modo p̄cario tenēt ab eo ꝛ posset priuiligiū illud reuocare q̄n vellet cū ei liceat mutare volūtatē suā vt. l. siqs. in p̄n. testi. ſ. de le. iij. preterea illud priuilegiū eis ꝺcessuz ꝺz eis esse ad cōmodū vt nō p̄uent̄ ciuitate romana ar. ſ. e. l. in bello. §. siqs seruū. quidā sūt ppli q̄ nō obediūt p̄incipi. tñ asserūt se hāe lib̄tatē ab ipso ex cōtractu aliq⁹ vt p̄uincie que tenent ab ecclia romana que fuerūt donate ab impatoꝛe ꝓstantino ecclie romane posito ꝑ ꝓstanti q̄ donatio tenuerit qd̄q̄z reuocari nō possit. adhuc dico istos de pplo romano esse. nā ecclia romana exercet i illas tras iurisditionē q̄ erāt iperij romani ꝛ istud fatētur. nō ergo desinūt esse de populo romano sz administratio istaz ꝑuinciaz est alteri ꝓcessa. vide in silī iurisditio i clericos est ꝓcessa totalit̄ pape desinūt ne ꝑpter hoc dici cē ciues romani: certe nō qd̄ apparet q̄ retinēt ius succedē di. vt. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ idē dico de istī alijs regibus ꝛ p̄incipib⁹ q̄ negāt se esse subditos regi romanoz. vt rex frācie anglie ꝛ silēs. si enī fatēt ipm eē dñz vniuersalē lz ab illo vniuersali dñio se subtrahāt ex priuilegio vl̄ ex prescriptōe vl̄ ꝺsilī nō desinūt esse ciues romani p ea que dicta sūt. ꝛ scdm hoc q̄sī oēs gētes que obediūt sancte mr̄i ecclie sē de pplo romano. ꝛ forte siqs dicēt dominū Jmpatoꝛē nō esse dñm ꝛ monarchā totiꝰ orbis eēt hēticus q̄ dicēt ꝯ determiationē ecclie. ꝯ tex. scī euāgelij dū dic̄ exiuit edictū a Cesare augusto vt describeret vniuersus orbis: vt habes Luce. ij. liij. ca. ꝛ ita etiā r̄cogno uit xp̄s Jmpatoꝛē vt dñm. predcā vera nisi bellū publicū esset indictū ꝯ aliquos ex istis tūc eni efficerēt hostes ꝑpter idictionē belli. vt. j. dicā. Scdo dixi q̄ alij ppli sūt exnei. ꝛ ppli exnei sūt ꝑpꝛie q̄ nō fatent Jmpatoꝛē romanū esse dñm vniuersalē: vt greci qui nō credūt ipatoꝛē romanū esse dñz vniuersalē sz dicūt Jmpatoꝛē ꝓstātino politanū esse dñm totius mundi. Jtē tartari qui dicunt grācban esse dñm vniuersalē. Et saraceni qui dicūt dñm eoz esse dñz totius mūdi. ꝛ idē in indeis. vez int̄ istos ē ꝺzia. nā quidā ex istis sūt nobis federati vt erāt greci nobis federati ꝯ turchos. qdā sūt cū qb⁹ hēmus pacē vt tartari. nā mercatores nr̄i vadūt ad illos ꝛ illi ad nr̄os. quidā sūt cū qbus nō hēmus pacē nec guerrā nec aliqd facere: vt cū illis de india. qdā sūt cū qbus hēm⁹ guerrā idictā vt cū saracenis. ꝛ hodie cū turchis. sed modicū ad nos de illis q̄ foris sūt. Hoc p̄missō videam⁹ q̄ possunt indicē bellū ꝛ qs est idicti effect̄ belli. ꝛ hoc videam⁹ iter nos. Rñ. q̄ qd̄ā est bellū qd̄ pōt idici a quolibet ꝑuato vt pro defēsione sue rei vl̄ ꝑ recupatiōe incōtinēti pōt facē adunationē gētiū ꝛ pugnare cuz alijs iuste. vt. l. vt vi. ſ. ꝺ iusti. ꝛ iure. ꝛ. l. iij. §. cū igit. ſ. ꝺ vi. ꝛ vi. ar. ꝛ ibi nō. Jtē ꝑ recupatiōe rei tue potes idicē bellū ex intuallo si nō est copia iudicis p quē tibi cōsulat̄ vt. l. nullus. C. de iudi. ꝛ. ſ. qd̄ vi aut clam. l. si alius. §. bellissime. ꝛ. l. ait pretor. §. si debitoꝛē. ſ. de his que in frau. cre. ꝛ istud bellū lz sit licitum tamē nō est publicū. ꝛ ideo nō dicūtur ꝑ ꝑe hostes inuicē. ꝛ q̄ ibi capiunt nō efficiūt capientiū: q̄ regrit̄ q̄ sit bellū publicū vt hic dī in tex. ꝛ. l. hostes. j. ꝺ ver. sig. lz homicidia ꝛ iurie q̄ ibi fiūt ex pte bellū iferent̄ licite nō p̄nāt vt. l. qm̄ mlta. C. ad. l. iul. ꝺ vi. ꝛ. l. scīaz. §. q̄ cū alr. ſ. ad. l. aql. Jtē pōt idicē bellū licitū qlibz hēns iurisditionē ꝑ exercitio sue iurisditiōis: vt. l. qui restituē ſ. de rei vē. ꝛ. l. nō ē singul. j. ꝺ re. iur. ꝛ. ſ. ne vis fiat ei q̄ i po. mit. l. siqs missū. ꝛ istꝺ bellū lz sit iustū tñ nō ē publicū eodē modo q̄ꝰ dī h. ꝛ iō q̄ ibi capiūt nō efficiūt capiētiū. nec capti efficiūt sui nisi siplr hꝰ eēt fcā aliq̄. l. ab alio duce vl̄ p̄fecto vl̄ rege q̄ illꝺ bellū idicerz. ꝛ ita tz Jnn. exde resti. spo. c. olim cām. ꝛ de iureiuran. c. sicut. lo. vlti. ꝛ per hoc dico q̄ si rector in ducatu vl̄ in marchia idic̄ bellū alicui terre q̄ illa que capiunt non efficiūtur capientium. ꝛ capti non efficiuntur serui: nisi super hoc ꝓcesserit constitutio vel sentētia. hoc tamen videt̄ q̄ siqs est rebell̄ officiali vel rectori ecclesie sit rebellis toti ecclesie que tenet locū imperij in istis partibus: sed infra respondebo.

Tertio modo indicit bellū publicū: quādo indicitur a populo romano vel ab impatore in quē trāslata est ois iurisditio populi romani: vt hic ꝛ l. hostes. ff. de ver. sig. Itē quādo aliquis inducit bellū Impatori: vt hic. ꝛ. d. l. hostes. ꝛ iō puto q ciuitates Italie ꝺtra quas Impera tor indixit bellū: vt cōtra ciuitatē Florentie ꝛ similes sint vere hostes impij ꝛ capti efficiūtur serui. ꝛ res que ibi ca piūtur efficiūtur capientiū. nō intelligas capientiū perso nas simpliciter: q̄ quādoq; publicant. vt dicā. ff. e. l. siqs in bello. Circa p̄dicta quero qd si aliqua ciuitas vel ra resistit alicui officiali dñi Imperatoris vel sūmi pōtificis in terris in q̄bus tenet imperiū: an ex hoc dicant hostes vere? Rñdeo quādoq; quis rebellat officiali nō ꝓpter officialē sed ꝓpter p̄ncipem. iō q̄ nō vult obedire p̄nci pi tūc p̄ncipi videt rebellare ꝛ p̄ncipi indicere bellum. ꝛ ita logtur p̄allegata cōstitutio Imperatoris Federi. ar. ff. de aqua plu. ar. l. pe. Pro hoc facit optime quedā de cretalis ex de offi. deleg. c. si a subdelegato. li. vj. que dic q si appellatur a subdelegato ex cā que respicit personā subdelegātis debet appellari ad primū ordinariū sed si appellet ex cā que respicit psonā subdelegati appellatur ad ipm sbdelegantē. sed siquis rebellaret rectori propter factū ipsi⁹ rectoris q̄ eos male tractat vt faciunt ciuitates ducatus ꝛ marchie. ꝛ tūc nō dicerent hostes p̄ncipis vel summi pōtificis sz ipsi⁹ rectoris. ꝛ ita loquūtur ea que di cta sūt. vlteri⁹ quero qd de istis bellis que fiūt inter ciui tates ꝛ ciuitates. an dicant inuicē hostes vt sit locus iuri captiuitat; ꝛ postli. ꝛ videt q nō vt videt casus in. l. siquis ingenuā in fi. ff. e. in cōtrariū videt q̄ cū quelibet ciuitas ꝑ se hodie faciat pplm libez. videt q sint iura captiuitat; ꝛ postli. sicut q̄n est ꝺtentio inter pplm romanū ꝛ saracenū breuit q̄n est ꝺtētio inter aliquas ciuitates que sūt sb vno dño tūc inter eas nō est loc⁹ iuri captiuitat; ꝛ postli. vt. l. siqs ingenuā. ff. e. q̄ncq; est cōtentio inter duas ciuitates q̄ supiorē nō recognoscūt vt inter ciuitatē florētie ꝛ ciuitatem pisanā ꝛ pono vt tollā oēz dubitationē q quelibz istarū sit hostis impij. certe de iure gen. antiqs morib⁹ introdu cto debet eē ius captiuitat; ꝛ postli. vt. l. postliminiū i p̄n. ff. e. et hic. sed fm mozes moderni tpis ꝛ ꝺsuetudis anti quitus obseruate inter xp̄ianos q̄tū ad psonas hoiuz nō obseruamus iura captiuitat; ꝛ postliminij nec vēdūt nec habent serui captiui. sed q̄tū ad res iura ista seruam⁹ cui cōsuetudini est standuz vt. l. postliminiū in p̄n. ff. e. qua liter autē ꝛ quo iure indicatur bellū cōtra saracenos dic per Inno. extra de voto. c. q super his. Bartolus.

Ibi. Nota q quis ibi esse creditur vbi habet animum reuertendi.

Iquid in bello. Pro pōit vnū ꝺictū. Fo pōit li mitationē iurisco̅sulti. circa illud tex. ibi in pre da ē. i. efficiūt capiēt; nō glo. q illud qō capit in bello effi cit capiēt;. nec reuertit ad pozē dñm iur postli. nisi prioz⁹ dñi acq̄siuisset ex vtute sue occupatiōis. Fo nō q firmi⁹ re tinet qō qs hz ex acq̄sitiōe sua q̄ qō hz ex acquisitione alteri⁹ nō. ff. ꝺ fideico̅. li. l. si fili⁹. §. j. fac. ff. ꝺ le. ij. l. qō p̄n cipi. ꝛ. l. si auguste. ꝛ qō ibi dixi in solone ꝓxio. Op. ꝛ videt q illud qō capit in bello publicet ꝛ nō efficiat ca piēt; vt. ff. e. l. si captiuus. §. j. So. itellige hoc q̄n capitur in bello aliqd mobile. nā imobilia efficiūt reipublice idi cētis bellū vt ibi. ad hoc op. q etiā mobilia debeāt publi cari vt. xxiij. q. v. c. dicat aliquis ꝛ ibi nō. ꝛ. C. de dona. l. pe. ij. rii. So. fateor q efficiūt capiēt; vt h. tñ teneat ea assi gnare duci belli q postea distribuet iter milites fm meri ta vt in ꝓxijs. ꝛ ita videm⁹ fuari de fco̅ q̄ victo prelio res oēs assignāt ꝛ vocant el botino ꝛ postea vēdunt ꝛ distri buunt inter milites. Itē op. q etiā res mobiles reuertāt ad prioz̄ dñm iur postli. vt. l. ij. ff. e. So. intellige hanc l. fm distinctionē illius. l. quia quedā sunt res in quibus hz locū postliminiū ꝛ quedā sūt in quibus nō hz locuz.

J postliminio. Istam. l. exami na vt dixi i. l. si is qui pro emp. ff. de vsucapionibus.

De re militari. Rubrica.

Eſertorem. Pena. militū. Vide glo. q̄ incipit nec alias pe nas ibi. ꝛ iō hodie nō. q ex delicto ex quo debet suspēdi plebei⁹ miles nō suspēdit sed decapitat. ꝛ ita seruat in italia sed in frācia fuat ꝓxiuz. q̄ qlibet et no bil suspēdit nec hēt illa moz⁹ ita ignomiosa sicut i italia.

Si ad diem. Iste est nō. §. aduerte citat⁹ trib⁹ edict; nō cōparet an possit ꝓnū ciari ꝺ eū tāq; ꝺ ꝺtumacē absq; alia citatiōe. tex. vī velle q noua citatio reqrat vt possit doce̅ de impedimēto vt h ꝛ h⁹ videt velle tex. i. l. ꝛ post. ff. de iudi. vz q post pēpto riū de nouo citet. sed glo. exponit ibi. dz. i. pōt ꝛ ita de fa cto fuat nō ob. iste tex. q̄ debem⁹ sic dicē quedā est pena ꝺtumacie que respicit p̄mū processū sup quo ꝺtumacia ē admissa vt ꝺ ꝺtumacē ferat snia vl̄ pueniat ad primū de cretū vl̄ scd̄m ꝛ tūc nō regrit noua citatio vt in ꝓxio. que dā est pena q̄ ipm ꝓcessū nō respicit sz extrisec⁹ venit vt si ꝓpter cōtumaciā vellet qs aliquē in certa q̄ntitate dānar vel ab officio remouere ꝛ tunc regrit noua citatio vt hēat eminū. ff. quē doceat de sua excusatiōe vt hic. facit. ff. vbi pu. edu. de. l. pe. fac ad h qō nō ꝑ Inn. ex de offi ꝺle. c. ꝺsuluit. So nō. q i ꝺlict; negatis vī fūdata intētio iudi puniētis nisi p reū, pbet esse factū. casus est hic nōbil de boc dixi. ff. ꝺ ver. obl. l. boc iure. ꝛ ibi plenissime scripsi.

Sed si ex improuiso. Nō tex. ibi in specto iur ei⁹ p̄ cedēt; ꝛc. q̄. pbatio bone vite hz minuē iudicia q̄ faciūt ꝺ malefactorē vt h. ꝛ. ff. l. px. §. si. ꝛ. l. nō oēs. §. a barbaris.

In bello. Nō tex. ibi etiaz si res bñ gesserit. vi de glo. sup ver. gesserit quā glo. non puto fuisse Accursij ꝛ in fi. dū dicit. l. q̄n iudices. dic so. vt nō. ff. de re. iur. l. nō videt. Itē ibi. l. si alius. §. pe. sz ibi qui prohibebat nō habebat ius. prohibēdi. Nota etiam ex hoc. §. q qui intrat ꝑ murū vel per vallū capite punitur ꝛ habes etiam. ff. de re. diui. l. fi.

Ji cum uno adulterii. Vide glo. q̄ incipit. ff. de his q no. infa. q̄ dicit q isto tēpe prio adulterio nō erat pena imposita capitis. Idem habes in. l. siquis viduam ꝛ ibi dixi. ff. de questi. ꝛ. l. ij. §. miles. ꝛ. l. claudius. ff. de his qui nota. infam.

Qui post desertionē. Per hāc. l. di cūt qdaz q si ꝑ statutū iponit, p homicidio pena pecuniaria videt fcessū a pena. l. Cōtrariū dixi tibi. ff. vi. bo. rap. l. j. dic vt ibi.

On omnis q trāsfugit. Aduerte per istuz tex. ego puto q priores qui habent arbitriū super regimē ciuitatis possint facere sta tutū q qui ceperint exbannitos similes sibi rebāniantur non tamen auderem dicere per istum textum q potestas vel capitaneus posset aliquem exbannitum rebānire. si alium exbannitum sibi repzesentet per hunc tex. qui di cit posse ei parci. nam puto q hoc non pertineat ad re ctores ciuitatis sed ad superiorem vt. l. j. in fi. ff. de questi onibus. Ultimo nota q multa pollicenti nō est fides adhibenda.

OSne delictum: Nota ex hoc principio ꝛ ex v. contumacia. q̄ contumacia est delictum. ꝛ sic videtur casus constitutionis. an ille qui est exbānitus p cōtumaciā videat esse bānitus ꝓpter maleficiū. quā qō nē ponit Ei. C. de cri. stelli. sup rubrica. tu dicas sic oīs exbānitus exbānit ꝓpter ꝓtumaciā: vt. s̄. de req. rei. l. j. statuta ergo q̄ dicūt q̄ exbānitus p maleficio puniat vo lūt dicē q̄ cā illa ꝓpter quā qs citabat in qua qs contu max fuerit sit maleficiū. ꝛ iō siqs fuerit citatus in cā pecu niaria vl̄ p testimonio ꝛ fuerit ꝓtumax ꝛ ꝺdēnat q̄ non dicit exbannit᷒ p maleficio. sed siqs fuerit citat᷒ p maleficio aliquo seu ad aliquā penā ꝛ fuerit ꝓtumax ꝛ in isto p cessu fuerit ꝺdēnatus dicet ꝺdēnatus ex maleficio: vt h. largo modo sumēdo maleficiū p eo qō ē in nō faciēdo: sz stricto modo loq̄ndo maleficium dicit omne maleficiū vt. s̄. de pe. l. aut facta. facit quod nō. C. si aduer. de. l. j.

Ji comeatus. Nō tex. ibi dñ ñ tard᷒ ꝛc. ex q᷑ hēs q̄ qñ tu allegas impedimentū debes ꝓbare te tantū fecisse q̄ pfecisses nisi impedimentū supuenisset.

De castrensi peculio. rubrica.

Jliisa. Filiussa. nō habet heredez ab intestato. secus si fuerit testatus. h. d. cū. l. sequēti. Op. ad p̄mam l. de. l. q duos. s̄. de vul. ꝛ pupil. Sol. vt i glo. Sc̄do op. ꝛ. videtur q̄ pat᷑ possideat bona q̄ aliū de obuenerūt filio eo iure quo bona filij vt nō. s̄. d̄ peti. here. l. iij. j. ñ. So. vt ibi. Ad. l. sequentē op. q̄ filiussa milias habeat heredem: vt. C. de epis. ꝛ de. l. sacro fācte ꝛ. l. j. §. nepos. s̄. si qs a p̄e fue. ma. so. fateor q̄ iure anti quo filius nō habebat heredē nisi in duobus casib᷒ spe cialibus q̄ ponūtur in. l. q̄ijs. ad hoc aduerte. Innuit glo q̄ de iure antiquo ffoꝛ. filiussa. nō habebat heredez nisi in vno casu: vt. d. l. j. §. nepos. ego dixi vobis alit: q̄ in dote filiasa. habebat heredē de iure ffoꝛ. vt. s̄. de pact᷒ dot᷒. l. anus. ꝛ ibi nō. ꝛ. l. post dotē. s̄. so. ma. ꝛ ibi tangit ꝛ ibi plenissime dixi. Jtē innuit glo. de iur. C. filiussa. nō habebat hēdē nisi in casu. l. sacrosan. C. de epis. ꝛ de. q̄d nō est verū imo indistincte habet heredē de iure. C. i om nibus aduēticijs. vt. l. q̄ scitis. C. de bo. q̄ lib. de iure vo auc. nō est dubiū ꝑm glo. ꝛ oēs q̄ filiussa. in oībus habz heredem: vt in auc. de here. que ab intest. §. si igit defun ctis. ꝛ ista inuestigatio est vtilis ꝓpter ea que dixi in. l. post dotē. s̄. so. ma. Bartolus. ll. doctoꝛ.

J mulier. Nō si aliqs reliqt filiosa. aduocato aliqd ad emen dos libꝛos: vel forte aliqua dña dat sibi equū cā eūdi p officia istō ānumerabit i q̄si castrēsi peculio. qd si darz scholari q̄ adhuc ñ militat sz militar᷑ addiscit. dic vt dixi in. l. j. §. nec castrēse. s̄. de colla. bonoꝛū. Barto.

Jles. Actionē. Per istū. §. repḧenditur glo. que est. C. de bo. q̄ liber. l. cū nō solū. §. ne cessitate. que dic̄ q̄ filio agēti i castrēsi peculio requiritur patris consensus quod est contra hunc textum.

J forte. Jsta est nōbilis. l. Opp. s̄. e. ti. l. si militi. in fi. ꝛ. j. eo. l. castrē se. so. intellige q̄ hic donabant res nō apte ad militiā vt p̄dia ꝛ cetera īmobilia. secus si darētur res ad militiā apte: vt in. ll. q̄ijs. ꝛ ꝓbat᷑ hec distinctio. C. e. l. j. li. xij. Sed quero qd si relinq̄tur p̄diū vt vēdat᷑ ꝛ inde sibi emat equos ꝛ arma ꝛ silia: an enumerabit in castrēsi peculio: rñ. sic. vt. s̄. e. l. iij. Nō ob. hec. l. q̄ hic fuit dcm q̄ ille res eēnt in castrēsi peculio que tñ ad hoc apte non erāt. Jgit vt ista mā liqueat distingue sic. q̄ñq̄ donat᷑ vel relinq̄t filiosa. ab eo qui sibi p militiā erat nol᷑ ꝛ tūc indi stincte peculio castrēsi aggregat᷑: vt. s̄. e. l. gnta. q̄ñq̄ dona tur ab alio. ꝛ hic distigue. quedā sūt res nullo modo ap te ad castrēse peculiū: vt īmobilia. ꝛ ista nō sūt castrensis peculij. etiā si fuerit exp̄ssum vt hic. nisi fuerit dictū q̄ vē dant: vt supra dixi. quedā sūt res oīno apte ad castrense peculiuz: vt equi ꝛ arma. ꝛ sunt castrēsis peculij. vt. s̄. e. l. iiij. in p̄n. ꝛ. l. j. C. eo. ꝛ. j. e. l. castrēse. quedā sunt res que possunt esse apte ad castrense peculiū ꝛ ad alia vt serui. ꝛ tūc in istis distinguit᷑ aut fuerūt donate vel relicte ad hoc noiatim. et erūt castrēsis peculij. aut fuerūt simplr donate vel relicte. et tūc secus vt. s̄. e. l. si militi. Jtez op. in auc. vt lice. mat. ꝛ anie in p̄n. So. ibi suffic̄ sola exp̄ssio volū tat᷒ iō nihil extrinsec᷒ regrit hic. vo nō suffic̄ sola volūtas ad ꝓstituēdū castrēse peculiū. iō r̄grit᷑ q̄ probentur alia. Ultimo hec. l. facit in argumentū ad infinita. nos dici mus in. l. optimā. C. de ꝓtraben. et comi. stipula. q̄ vba enūciatiua in cōtractibus ꝓbāt inter easdez partes. ego dico q̄ illud est verū q̄ñ illa verba enūciatiua emanāt su per eo sup quo partes possūt libere renūciare: et sibi p̄e iudicare alis nō p̄sumitur nisi ꝓbet᷑ vt hic. et p̄ hoc dico i qōne si aliquis donauit aliquid alicui ꝓ meritis et᷑ bonis seruitijs habitis ꝛ recept᷒ ab eo. siquidē ista donatio fit ab eo qui possit donare libere nulli p̄cedētibus meritis tūc ista verba enūciatiua inducūt ꝓbationē iter easdē partes sed si de necessitate requireret merita p̄cessisse. et al᷑ dona re nō posset tūc illa verba nō ꝓbarēt merita p̄cessisse vt hac. l. et nō. C. de colla. l. si donatiōe. Et p̄ hoc dixi si i instrumēto venditiōis facte a capīo alicuius ecclie cōtine retur p̄cedētibus legitimis tractatibus ꝛc. Jsta verba inter easdē psonas nō ꝓbant vt hic. hoc etiā dixi vobis s̄. de ver. oblig. l. sciendū ꝛ ibi plenius scripsi. Barto.

Roponebatur. Op. ꝛ videt q̄ post q̄ psona pa tris deficit nō possit fingi sibi retro quesitū vt. l. quot. s̄. de noua. ꝛ ar. l. eū qui ita. §. fi. s̄. de ver. obli. so. hic nō fingit᷑ p̄ quesitū sed fingit᷑ in bonis eius sēp fuis se. iō sufficit sēp extare bona p̄is sz psona defecerit. B.

X nota. Hāc. l. declara vt in. l. fu᷒ cōis meuij. i p̄n. s̄. de stipul. seruo.

Astrense. Hanc. l. intellige vt dixi su pra eodem. l. si forte.

Otem. Op. q̄ hereditas vroꝛis non sit in castrēsi peculio vt. s̄. e. l. militi so. intellige q̄ hic istituit virū ꝓtēplatione mili tie ꝛ hoc ꝓstat vt ibi dictū est. ꝛ. l. si forte. s̄. e Quero qd vult dicere tex. hic q̄ liberis cōibus qui sūt in aui familia cōferr᷑: glo. ponit. iij. lec. p̄ia q̄ p̄ filiā cui data est dos cō ferr᷑ fratribus ꝛ fratr᷒ filijs. vt. s̄. de colla. do. l. j. §. j. ꝛ §. fi lia. Jsta lec. nō habet dubiū p̄terea nō bene adaptaret᷑ ad tex qui nō loquit᷑ de collatione faciēda fratribus mu lieris. sed de collatione faciēda fratribus viri. ꝛ iō dicūt alij q̄ hic vxoꝛ decesserat viuo patre viri. vnde cum dos debeat restitui tam ab ipso filio p̄o quo habita fuit dos q̄ etiam ab alijs fratribus debet alijs fratribus dos cō ferri. ꝛ loquitur ista lec. quādo ex dote nihil est lucrāduz ex pacto. vel ex. l. commoduz ergo quod est apud alios fratres quibus cōfertur erit vt lucretur interusuriū medij temporis. vel si heredes vxoꝛis non peterent remaneret apud eos quod est nota. quia est nō. lec. Tertia lec. est quādo ex dote debebat aliquid lucrari ex pacto vl̄ ex. l. puta ex forma statutoꝛum Jtalie vir lucratur tertiam vel quartam. an istud lucrum debeat esse p̄cipuum illius filij cuius fuit vxoꝛ. an debeat conferri fratribus: certe glo sa distinguit. aut vxoꝛ decessit viuo patre viri ꝛ confertur

fribus oĩbus vt ħ. aut deceſſit poſt mortẽ pr̃is v̄iri ꝛ tũc erit p̃cipuũ illiuſ filij q̃ eſt vir: nec teneť alijſ cõicare: vt. l. ij. C. fa. her. ita dicit glo. ꝛ hoc idẽ tz Bi. ſ. ſo. ma. l. ſi cũ dotẽ. §. tãſgrediamur. ꝛ p Ci. in. d. l. ij. C. fam. her. Iſtõ dictũ Bi. ꝛ Ci. nõ videť verũ: nã q̃d lucrať ex dote etiam viuo p̃z eſt aduẽticiũ: vt. C. de bo. q̃ li. l. j. ſz aduenticia nõ cõferunť vt. l. ſi. C. de col. ergo lucra iſta nõ ꝓferũť ꝛ hõ puto vez ſi ſtatuta diceret mliere p̃decedẽte vir lucreť tertiã ꝛ ſic circa pſonã viri diſponerẽt: ſed ſi ſtatuta diceret lucreť tertiã ille q̃ dotẽ recepit ꝛ ſic cõprehẽderẽt pſonã aui ſeu ſoceri recipiẽs tũc putarẽ diſtinct. Bi. ꝛ Ci. veram. Quarta lec. eſt q̃ hic nõ loquať de tali collatiõe. ſed ꝓdicamus confertur. i. ad vſũ datur. ꝛ iſta eſt magis p̃pria ſed p̃cedẽtes ſuſtineri poſſunt vt. §. dixi. Barto.

Ater qui caſtrẽſe. Iſta eſt multũ nõ. l. tam in p̃n. c̃ in. §. j. Opp. in auc̃. de here. que ab inte. de. §. j. ſo. fateor q̃ hodie idiſtincte filiuſſa. hz hereditẽ ꝛ ſic pať teneť vt heres ſiue filius decedẽt itestatuſ ſiue teſtaťvt dixi. ſ. e. l. j. ꝛ ij. Pro declaratiõe. l. in gl. ponũtur aliq̃. p̃ queritur cũ dicať q̃ pater ex ꝓtractu filij teneať de peculio vt. ſ. i ti. de peculio. de quo peculio dz̃ intelligi. hic glo. mirabiliť rñdet de iure antiquo pať teneť de peculio. ſ. p̃fecticio qõ ipe ꝓceſſit filio ꝛ paſſus eſt eũ bz̃e. Itẽ de peculio aduẽticio q̃ de iure antiquo nõ diſtinguebať peculiũ aduẽticiũ a p̃fecticio cũ q̃d querbat filius querbat p̃ri. de caſtrẽſi vo peculio nõ teneť pať filio viuo. ſed ipe filius cõueniť vt. ſ. e. l. iiij. §. j. Itẽ hodie in aduẽticio peculio pať nõ teneť in actiõe de peculio ſz poteſt ꝓueniri vt legitim⁹ adminiſtrator filij vt. l. j. C. õ bo. ma. qõ nõ q̃ p hoc hẽs itellectũ totiꝰ ti. de peculio. ꝛ hec vera viuo filio Sc̃o quero q̃liter filio mortuo p̃ teneať de peculio? ꝛ hic rñdendũ eſt de iure antiquo de peculio aduẽticio ꝛ p̃fecticio tenebať infra annũ p ti. q̃ actio de pecu. eſt an. de peculio vo caſtrẽſi ſigdẽ pať occupat iuꝛ peculij incipit aſſumẽ vires peculij p̃fecticij poſt mortem ꝛ iõ teneť de peculio infra annũ ſecus ſi occuparet vt heres vt hac. l. ij. Rñ. hodie vo cũ indiſtincte occupet vt heres in aduẽticijs ꝛ caſtrẽſibus vel quaſi nõ teneť de peculio ſed ciuili ꝑpetua. Cõtra iſta op. ſi pať ſuccedat filio quõ põt de peculio teneri. naz pať q̃ teneť de peculio hẽtur vt fideinſſor. vt. l. cũ filius. in p̃n. ſ. de ver. obl. ꝛ ſi fideiuſſor ſuccedat p̃ncipali extinguiť obligatio fideiuſſoria vt. l. heres a debitore. §. q̃ ſi idẽ. ſ. de fideiuſ. ſo. vt in glo. Vltimo queriť glo. an pať q̃ ſuccedit filio i peculio poſſit petere reſtitutionẽ in itegz̃ ſic ipe filius? glo. multũ ſe inuoluit veritas eſt vt dicam⁹ aut pater ſuccedit filio vt heres ꝛ põt impetrare reſtitutionẽ ex pſona filij: vt. l. iij. §. filius. ſ. de mino. aut occupauit pater iure peculij ꝛ nõ põt petere reſtitutionẽ vt. l. iij. §. ſed vtrũ eo. ti.

Pater a filio. Nõ q̃ iſtud inteſſe qõ eſt in tempore iure actiõis nõ eſt inſpiciendũ. de hoc habes glo. nõ. in. l. qui bis. ſ. de verbo. obli. ꝛ ibi alle. hunc tex. qui eſt valde nõ. ꝛ hunc §. dicit a Pe. de bello par. in quadam diſputatione.

Ex caſtrenſi. In p̃n. dicit ſtatutũ hic filiuſſa. nõ poſſit obligari ſine cõſenſu p̃ris vtrũ iſtud habeat locũ i cõtractu fcõ a filio ex̃ ciuitatẽ puſij? ꝛ dico q̃ ſicut q̃n inꝺicitur alicui adminiſtratio in certo actu a iudice illa inꝺictio porrigit effectũ ſuũ ad oẽm locũ vt. ſ. de verb. obl. l. is cui bonis. ita arguit hic iuriſconſultus. ꝛ ita dixi in repetitione. l. cũctos populos. quam feci per banc. l.

Ereditate. Filius. Nota caſum q̃ hereditas patris non adita tranſmittitur ad quẽcunq̃ extraneum ſucceſſorem ꝛ hoc operatur exiſtentia ſui heredis. de hoc dixi in. l. ſi filius qui p̃ri ſ. de vul. ꝛ pupil. ꝛ. l. ex militari. in fi. cum. l. ſe ſ. de mili. teſ.

Pater peculii. Hũc. §. vſq̃ ad fi. ti. diui de in tres partes. p̃ q̃n pater manumiſit in teſtamẽto ſeruũ filij ꝛ filius itestatus deceſſit. ſo q̃n inſtituit extraneũ q̃ nõ adiuit. ctio q̃n pať fuit inſtitutus. ſa ibi nõ tñ fuit heres ꝛẽ. tertia in. l. ſi. que ꝓtinuať cũ iſta. Nõ q̃ vna res nõ põt eſſe pluꝰ iſolidũ vt hic in. l. ſi vt certo. §. ſi duob⁹. ſ. cõmo. Sc̃o nõ q̃ quedam ſũt res que ſunt in pendẽti qõ dic vt. l. qui res. ſ. de ſol. ꝛ. l. ſi vſufruct⁹. ſ. de ſti. ſer. Tertio nõ q̃ liberas data ſeruo ꝓfirmatur ex dñio poſtea ſupueniẽti. Ad hoc op. glo. de. l. qui ſeruos. ſ. q̃ ꝛ aq̃bus. glo. nõ ſol. tu dic q̃ hic eſt aliq̃d qõ retro fingitur ſec⁹ in. l. p̃ria ꝛ ħ ſo. collgiť. j. p̃ri. ꝛ plene dixi in. l. cum vir. ſ. de vſuca. B.

De veteranis rubrica.

Oneſte. Tene mẽti hanc. l. nõ q̃ ille qui habet p̃iuilegium per vnũ actũ contrariũ nõ videť renũciare p̃iuilegio. dicam de hoc vobis. j. de decu. l. ij. in fi.

Jectigalia. Nõ tex q̃. vectigalia dicuntur munera patrimõialia vt hic de boc. C. de vetera. l. j. li. xij.

Eteranos. Iſte tex. ibi ſz veťani ꝛc. eſt cõtra. l. ij. ſ. e. naꝫ ħ videť q̃ p vnũ actũ quis ꝑdat p̃iuilegiũ ſuũ gl. ibi ſoluit aliud eſt q̃n quis patitur ſe eligi in decurionez aliud q̃n ad aliud munus dicam in. l. ij. in fi. j. de decu.

Ad municipales ꝛ de incolis.

Glo. nõ ꝓtinuat rubricã. Tu ꝓtinua. q̃tuor ſũt cognitiones. ſ. de re pecuniaria. aut de extiatiõe aut de crie capitali. aut de munerib⁹ ꝛ honorib⁹ vt. l. cognitionũ i p̃n. j. de varijs ꝛ exor. cog. de trib⁹ p̃mis eſt dictũ. ſ. ſeq̃ť videꝫ de q̃rta. ſ. de munerib⁹ ꝛ honorib⁹. vez̃ q̃ ꝑdicta inducũť cib⁹ ꝛ icolis. iõ p̃mittit titulũ ad municipales ꝛ de incol.

Unicipem. Primo põit q̃liter efficiať municipes ipo fcõ. Sc̃o q̃liter fiant ex diſpoſitiõe citaꝫ. Tertio qd ipor tat nomẽ mũicipis largo mõ ꝛ ipropꝛie ſumẽdo. Quarto ꝑdicta induc̃ũt ad determinatiõnẽ vniꝰ qõniſ. Quito ad ꝑdictã determiationẽ ponit vnã exceptionẽ quã ꝓbat p reſcripta p̃ncipũ. Sexto circa ꝑdcã ponit quoꝝdã falſã opi. quã reprobat. ſa ibi ꝓpie. ctia ibi ſed nũc abuſiue. q̃rta ibi q ex duob⁹. q̃nta ibi niſi forte. ſexta ibi q̃ bñficiũ. Pone caſũ ſic q̃ro q̃liꝛ qs efficiať municeps alicui⁹ citaꝫ vl̃ municipij. Rñdit iuriſcõſulꝰ municeps ſit q̃nq̃ ipo facto ſeu ipo iure. q̃nq̃ p̃ ꝓſtõnez ipo iure faċ aliquẽ municipẽ natiuitas manumiſſio ꝛ adoptio. ꝛ hoc in p̃ma pte. ꝓſtõne ſit q̃n aliq̃ ſũt recepti in citate vt munera nobiſcũ facerẽt ꝛ iſti p̃pie dicunť mũicipes q̃ſi muneri ꝑticipes ꝛ hoc in ſa pte Sz q̃rit an illi q ſũt in citate ciues origie ſi aliq⁹ p̃uilegio nõ ſubeãt munera an dicanť mũicipes? Rñdz iuriſcõſulꝰ q̃ hodie vtimur iſto vocabulo large ꝛ ipropꝛe vt q̃libz ciuis citaꝫ dicať municeps ẽt ſi munera nõ ſubeat aliq⁹ p̃uilegio ꝛ hoc in ctia pte. ceťa ſũt plana. In p̃ma pte dicit municipẽ. q̃ro q̃liter itelligať hoc nomẽ municeps? glo. C. de icolis. l. ciues. dicit q̃ mũiceps eſt nomẽ generi. ciues ꝛ icola eſt nomẽ ſpẽi. ꝛ idẽ dic Bi. In ꝓtariũ videť hec rubrica q̃ dicit ad mũicipales. ꝛ de icol⁹ quaſi incola ſit ſpẽs per ſe diſtincta a municipe. Pro hoc quia i. C. habemus rubricam de municipibus ꝛ originarijs p ſe. ꝛ rubricã de incolis p ſe. ergo ſunt diuerſa

vt.C.de codicill.l.si idē. Credo glo.dicē verū q incola est species ad municipē vt.pbaī in.l.filij.§.municipes.ff.e.ti.nec est incōgruū vt qñq cadat copula inter genus z spēm vel q vna rubrica fiat de genere alia de specie vt in multis ptibus iuris. Dico tñ latius q verbū ciuis nō potest adaptari oībus municipibus:vtputa aliqs est oriūdus de quodā castro libero ꝫ nō poterit dici ciuis illi⁹ castri nec incola.sed appellabit municeps hoc noīe gnāli vel originarius vt.C.de munici.z ori.sup rubrica.z sic apparet q hoc nomē municeps est genus ad ciuē ciuitatis z ad castellanū alicui⁹ castris ꝓstitutū origie vel ꝓstitutiōe vel quo alio modo cōprehēdit etiā vt dictū est Set qr i tex.natūtas.vides q natūtate qs efficit ciuis z dic gl. natūtate pēna vl pēa:vt.ff.e.l.assūptio.z ibi dicā. Itē qr nascit i comitatu ī aliq villa vl castro subdita citati efficit ciuis illi⁹ ciuitatis:vt.ff.e.l.q ex vico. Sz circa hoc dubitatur vtr comitatēsis natus ī ciuitate sit ciuis:vl ciuis natus in comitatu sit comitatēsis:vel forēsis filius natus in comitatu sit comitatēsis:qdam dicūt q sic.qr inspicitur origo vt hic cū si. Ad declarationē istius.q.oz te scire verū de iure cōi aliq sit differētia iter ciuē z comitatensē. Rñ.sic:qr comitatēsis tenetur ad maiora onera.pōt enī eis īponi collecta pro ea pte q vocat capitatio q ciuibus nō pōt imponi:vt.C.de capitā.ciui.cen.exi.l.j.li.xj.z ibi nō.z.C.ne rusti.ad vllus obseq.deuo.l.j.e.li. hoc etiam faciūt statuta ciuitatū vt videt.nūc ad ꝓpositū debet scir q tā ciuis q comitatēsis dicit ciuis:sed psona comitatēsis est obnoxiata quodā nexu.s.quodā munere vt maiora munera subeat vt vidistis. Sed in istis sic obnoxiatis nō inspicitur locus in quo nascit:sed psone ex quibus oriūtur vt.l.cū sat in ꝑn.C.de agri.z cē.li.xj.z sic natus ex ciue vbicūq nascat erit ciuis. Itē natus ex comitatēsi vbicūq nascat erit ciuis comitatensis.natus vo ex nō comitatēsi erit ciuis nō comitatēsis qr nō parētib⁹ comitatēsibus. Utrū aūt in ꝓdict inspiciat cōditio patris vel mris de iure cōi dicam alīs in hoc tractatu. Quero aliqs est natus in quodā castro subdito ciuitati pusij q est in tuscia.tñ castrū ē in ducatu:nō ē dubiū q iste nascitur ciuis pusinus vt.ff.e.l.qui ex vico. Sed dubitat vtr iste erit tuscus vel erit ducatanus. Pro huius declarationē debet scire q municeps pōt qs dici respectu ciuitatis z respectu ꝓincie.vñ est q̄dam ꝓpria cōis vt tota ꝓincia. q̄dam ꝓpria singularis vt ciuitas ꝓpria:vt.l.roma.ff.e.ti. z nō ꝑ glo.in.l.hostes.§.de captiui.z.l.ꝓincialis.ff.de verbo.sig.z.C.de natura liber.l.iij.z.l.vxor.§.si legauerit.de le.iij. Dico ergo q est perusinus q̄tū ad munera ciuitatis:sed q̄tū ad munera ꝓincialia diceret ducatan⁹ in qua ꝓincia est castrū vñ sibi origo est. Et iō si q collecte īponerent hic ꝑ oneribus ꝓincialibus nō deberēt subire illi q sūt in ducatu:vt dict legibus lz de facto non seruetur. Quero ciuitas ista distinguit ꝑ portas z per parochias vtrū natus in aliqua porta vl parochia debz dici de illa porta vel parochia ratiōe origis:videte ciues ciuitatis sūt vniformes z ciuilitas q̄ per originē cōtrahitur est vniformis toti ciuitati vt hic patet.z.§.dictū est. Distinctio vo portarū z capellaruz fit gra maioris notitie z gra facilioris diuisiōis de oneribus z munerib⁹ faciēdis vt.l.nā salutē.§.de offi.pfec. vigilū.sicut dicim⁹ de agro: qui diuidit gratia vberioris culture:vt.l.gayus.§.de le.ij.z iō natūtas in aliqua capella vel porta nō facit cū illius porte vel capelle.sed illa distinctio fiet vt in qua capella munera subit illius capelle dicat ar.ex de pochi.c.fi. vel dicat illius capelle in qua ipe habitat vbi magis cōuersat:vt.l.ciuis qui.§.j.ff.e.z ita in facto cōsuluit Ja.bu. ſz nō p istas.ll. Sequtur aut manumissio dicit glo.q manumissus sequit originē manumittēt non eius qui iussit manumitti vt.C.e.l.ij.li.x. Et pbat.ff.e.l.libertus.§. ex causa. Sed quero vtrū baptizatus hic efficiat ciuis huius ciuitatis.qd videt nā p baptismū quis liberat a pecca to z a seruitute qua tenebat sathane z angelis ei⁹ ergo videtur q̄dam manumissio p ꝓsequēs videt q cōtrahat ciuilitas.videte nō credo q q̄tū ad tpalia p baptismū ꝓtrahat ciuilitas:qr certi sūt modi p quos ciuilitas ꝓtrahitur vt hic z.l.ciues.C.de incolis.inter quos nō est iste.ſz q̄tū ad spūalia relinquo canonistis. Sequtur in tex. aut adoptio p adoptionē qs sequtur originē adoptantis nec p hoc pdit pmā suam originē:vt.ff.e.l.ordine.§.fi.z durat ista q̄litas donec durat adoptio vt.l.ſz z si is.ff.e.ti. Iuxta p̄dicta quero vtrū forensis factus monach⁹ sci petri vl canonicus sācti laurētij huius ciuitatis efficiat ciuis huius ciuitatis. Anteq̄ declarē istā qōnez oportet q multa videam⁹.primo an ciuis hui⁹ ciuitatis q efficit monach⁹ vel alē religiosus desinat esse ciuis:Rñ.nō.nā ꝑ monachationem qs nō pdit iura ciuilia:vt.l.deo nobis. C.de epis.z cle. Itē ille qui monachat ascēdit ad maiorē statuz:vt in auc.de mo.in ꝑn.sed p dignitatē supuenientē pma ciuilitas nō tollit:vt.l.filij.§.senatores.ff.e.z.§.de sena.l.vlt. Ita ꝑ monachationē nō desinit esse ciuis: z lz nō teneat ad munera realia vel psonalia nō minus ꝓpter hoc dicit ciuis:vt hac.l.v.sed nūc.est enī ciuis ꝓuilegiatus. Quero etiā an caplm alicuius ecclie pusine dicatur ciuis hui⁹ ciuitatis.vos scitis q caplz est psona repñtata vt.l.mortuo.§. de fideius.si ergo ista psona repzesentata originē hūit hic qs dubitat q rōne originis erit ciuis.certe ciuis erit vt hic.sed si esset caplm qd alibi hūisset originē. Exēplū caplm hierosolymitanū venit ad ciuitatē istā z posuit se i ecclia sancti luce certe caplm habet hic domiciliū rōne incolat:nō aūt est ciuis qr nec originē nec alio modo quo ciuis ꝓstituit. Quero etiā si aliqs forēsis efficiat abbas sancti petri an erit ciuis huius ciuitatis. Idē q̄ro de rectore cuiuslibet ecclie z videt q sic.z videt casus ex de tēpo. ordi.c.cū nullus.li.vj. Preterea miles q est positus in aliquo loco ad exercēdā militiā efficit ciuis illius loci:vt.l. municeps.§.fi.ff.e.z ita intelligit glo.C.de incolis.l.ciues ergo ꝓpositus regimini alicuius ecclie z sic illi⁹ militie ratiōe efficiet ciuis.ꝑterea nō est dubiū q abbas efficit de caplo:sed caplm ē ciuis vt dixi.ergo cē.ꝑterea vir trahit ad se vxorē suā vt efficiat ciuis illius ciuitatis vñ est vir vt l.fi.§.itē rescripserit.ff.e.ergo eadē rōne ecclia trahit ad se platū vel rectorē suū qd puto verū. Ad ꝓpositā qōnez respondeo q monachus efficiat ciuis illius citatis ꝑ monachationē sicut ꝑ adoptionē.trāsit enī in ptātez caplī z in ptātez abbatis,q sūt ciues vt.§.dictū ē.verūtñ ista ciuilitas durat donec durat adoptio.z sic si de illo caplo recederz z transiret ad aliud caplm vt faciūt frēs p̄dicatores mīores z heremite desinerēt esse ciues hui⁹ citatis z essent ciues illius capli in qd trāsierūt. Segt in tex.z ꝓbe qdez.ꝫ nō q fm ethymologiā vocabuli municeps dicit q̄si munerē ꝓticeps:z sic videt q ꝓba significatio assumit ex ethymologia vocabuli:de quo plene dixi i repetit.l.oēs populi in tractatu statutoꝝ.z.l.j.§.de testa.z.l. tignuz.ff.de ver.sig. Secūdo nō q aliq pñt recipi in ciuitate vt munera nobiscū faciāt:z sic receptōe ꝓhibit cīlitas:vt hic i tex. dū dicit recepti in citate cē. Posset etiā ꝫ tex. intelligi alit vt dicāt recepti in citate.s.ipo fcō p eos modos q ponūt in ꝑn.l.tñ prior lec.magis placet vt receptiōe ꝓpria z ꝓctu hito cū alio citas sibi faciat ciuē.hoc videmus fuari de consuetudine.hoc probatur in.l.edificia cū sua gl. ff.de verbo.sig.hoc mō intellige.C.de incolis.l.ciues vbi dicitur q ciues facit origo manumissio adoptio z electionam ibi recitatur ista.l.in eo q ibi dicitur electione intelligo quentione vl ꝓstitutione citatis facta cū aliq⁹ lz z gl.

ibi aliter itelligat lz etiã intelleck glo. ibi posit' est ver'i se.

Veniamus ad tertiã pticulã dicitur hic q etiã illi q nõ subeũt munera dicunt mnnicipes sed abusiue z im proprie. Quero vtrũ statuta que loquũtur de ciuibus locũ habeãt in illis ciuibus qui munera nõ subeũt: videtur q nõ q2 debẽt intelligi statuta fm ꝓpriã significationẽ: vt. l. j. §. si is qui nauẽ. de exerci. z. l. nõ aliter. de le. iij. z. j. e. l. ꝓstitutionibus. sed illi nõ dicũtur ꝓprie ciues vt hic. ergo zc. Cõtrariũ dico fateor q nõ dicũtur ꝓprie municipes. cũ enĩ nõ subeãt munera repugnat allusio vocabuli: sed ꝓprie dicitur ciuis castellanus seu terrigena illius ciuitati castri vel terre z hoc ꝓbat iste tex. dũ dicit sue cuiuscũq ciuitatis ciues z sic innuit q vere z ꝓprie dicitur ciuis lz nõ ꝓprie municeps. Veniam' ad quartã pticulã hic habes q quis sequit originẽ patris nõ originẽ matris. Quero quid in comitatẽsib' vtrũ natus ex matre comitatẽsi sit comitatẽsis: dicã. j. e. l. eius qui iustũ. Scdo ex ista pticula nõ q idẽ est dicere perusinus z ciuis pusinus seu municeps pusinus vt ī hoc v. qui ex duobus. z in. v. sed si ex patre. z. C. e. l. j. qd est verũ si perusinus assumatur vt nomẽ appellatiuũ. naz si aliquis ꝓprio noĩe vocaret pusinus nõ sequitur ergo ciuis pusinus: vt. j. e. l. vltꝫ §. pe. Idẽ puto si dicat talis de pusio q intelligat. i. ciuis pusinus. Idẽ enĩ est dicere de pusio z perusinus: vt exĩ de spon. c. j. z. est tex. z glo. s. de excu. tu. l. sed reprobari. §. amplius. v. si enĩ. In glo. super verbo cõmanẽs lz enĩ predicea verba ipoꝛtent aliquẽ esse ciuẽ pusinũ videtur q nõ ipoꝛtẽt de necessitate ipz esse habitatoꝛẽ in pusio: vt. C. e. l. j. lz incõtrariũ faciat. j. de verb. sig. l. ꝓuinciales. dic vt ibi. Veniam' ad qn' tam pticulam hic habes q ex ꝓuilegio põt ꝓcedi aliquibus ciuitatibus vt nati sequantur originẽ matris. Veniamus ad vltimã particulã dicit hic q vulgo quesiti se quũtur originẽ matris quia nullã habent aliã originez:

Quero qd si est aliqs cuius ignoꝛat oꝛigo patꝛna matꝛna z ꝓpꝛia. exemplũ in infantib' expositꝫ ad hospitale ignoꝛatur pater z mater z locus oꝛiginis ꝓprie hoc ãno cõsului dico q est ciuis illius ciuitatis vbi est expositus z nutritus cũ nulla alia repiatur oꝛigo vt hic dicit tex. ibi q3 enĩ aliã originẽ hic habet zc. Preterea in dubio ꝓsumitur: vt. s. de fũdo instruc. l. si ita in fi. Querit glo. qd de filio bastardo legitimato p principẽ certe ꝺicit glo. q sequtur originẽ patris cũ sit legitimus vt. l. oꝛdine in fi. j. e. ti. z idez tenet glo. C. e. l. filios. Ultimo nota q frustra a ꝓncipe impetrat qꝺ a iure cõi conceditur: z verba debent intelligi vt aliquid operẽtur. cõcoꝛ. sũt in glo. viꝺ glo. que incipit. s. legitimus in fi. Sol. hec verba possũt operari ibi non. ar. s. pro socio. l. sed z si adijciatur.

Notiens. Nõ ex hac. l. q pater tenetur ꝓ filio tanq3 fideiussoꝛ facit qꝺ habuistis in. l. cũ filius. in ꝓn. s. ꝺ ver. ob. Ad istud op. j. e. l. lucius. §. idẽ rñdit. solu. vt ibi.

Scꝺo nõ q pater q nõ cõtradicit videt cõsentire cõcoꝛdan. sũt in glo. Ad hoc op. de. l. lucius. el picolo. s. ꝺ admi. tu. Rñ. hic loqtur qñ iniũgit officiũ publicũ auctoꝛitate z vtilitate. ibi vꝺ erat vtilitate ꝓuatũ. rõnez dic vt ibi: z tangũt doc. C. q cũ eo. l. ſ. Tertio nõ q ad officiũ ordinis decurionũ ptinet facere ea q̃ ponũtur hac. l. in. v gestũ aũt. que vide z nõ ex quo habes q massarius cõis tenetur soluere pecuniã de mãdato ꝓncipis. z omnia ista ptinẽt ad officiũ ꝓncipis de iure cõi vt hic: nisi aliter cautum sit. Quarto nõ ex. v. sed z si filius. q ad decuriones ptinet dare tutoꝛes qꝺ intellige qñ eis spãliter esset pmissum alis nõ possent nisi qñ alij iudices deficerẽt: vt. l. vbi absũt. s. de tu. z cu. dã. ab bis. Et p hoc dixi all' in simili ciuitas habet potestatẽ tm̃ nec habet iudicẽ appellatiõis vtrũ possit appellari ad ꝓncipem: dico q sic. ar. ꝺ. l. vbi absunt. ꝓ hoc facit optime. s. de appella. l. j. §. siqs in appellatione. in eo q ibi loqtur de cõsulibus. Ultimo nota q ille q ꝓmittit rẽ publicã saluã fore nõ tenetur de dãno ꝓuate psone vt hic. z. s. de ma. ꝓue. l. j. in ꝓn. z. j. e. l. libertus. §. si. Sed cõtra hoc op. q2 rei publice vtilitas ẽ: vt isti. de bis qui sunt sui vel alij iuris. §. si. So. ad vtilitatẽ publicã ptinet vtilitas ꝓuatoꝛũ. secũdario vꝺ principalr Et p hoc facit in ar. q si ꝓncipes habẽt arbitriũ sup publica vtilitate cõis q ipsi nõ possũt statuere nisi de bis q̃ pertinẽt ad publicam vtilitatem principaliter quod nõ.

Lacet. Nõ q filiusfa. põt sibi ꝓstituere domiciliũ sine ꝓcẽsu pris. Quero qualiter ꝓstituat domiciliũ: Rñ. aio z facto vt dicit glo. z ꝓbatur. j. e. l. domiciliũ Quero qd sit domiciliũ dic vt. l. ciues. C. de incolis. Quero vtrũ pupillus possit sibi cõstituere domiciliuz: videt q nõ. quia nõ habet animũ nec intellectũ integrũ. puto cõtrariũ q si in aliquo loco pupillus habeat maioꝛẽ partẽ facultatũ sua rum z ibi habitet. dicit re z facto habere domiciliuz hoc ꝓbatur. C. vbi pe. tu. l. j. z ibi p Azo. in sũma. Nec ob. q nõ habet aiũm q2 aiũs requirit in eo q habet alis sec' ar. l. pe. in fi. C. de emanci. li. Bartolus de saxo ferrato.

Ssumptio. Op. s. de postu. l. j. §. bestias. glo. nõ soluit. sz dicũt qdam illud contingit ꝓpter mitigandã penã. sed tu dic q hic est q̃dam qualitas ꝓpter quã quis colligatur alteri. s. ciuitati sue ad munera subeũda iõ mutari nõ põt sine ciuitatis cõsensu. In cõtrario est q̃dam qualitas p quam qs alteri nõ obligatur vt bestiã esse ferocẽ. Itẽ op. s. de rei ven. l. fi. z. C. de nõ nu. pe. auẽ. ꝛ q ꝓpriã. glo. nõ sol. tu dic q mẽdaciũ nõ nocet q2 p hoc nõ mutat veritas vt hic cũ ꝓcoꝛ. sed bene nocet mẽtienti q2 ipe punieꝫ vt in cõtrarijs. Exĩ glo. op. q ciuilitas possit mutari ex libera volũtate ciuis: vt. l. in bello. §. manumittẽdo. s. de capti. z postli. reuersis. so. domiciliũ seu incolatus põt mutari lĩba volũtate vt. l. nihil. j. e. sz cilitas ꝓcta vel natitate vel alijs modis quos vidisti i. l. j. s. e. z l. ciues. C. de incolis. nõ põt mutari libera volũtate. nec ob. §. manumittẽdo. q2 citas ibi erat amissa ex dispositione legali ꝓpter captiuitatẽ. vñ libera ptas z volũtas est alicui ciuitatẽ nõ reacqrẽ. Quero vtrũ ista cõfessio faciat fidẽ ꝓtra ipm mentientẽ: puto q sic: vt. l. j. C. de ꝓfes. z l. inde neratius. §. fi. s. ad. l. aq. donec ꝓbatur ꝓtrarium.

Filius Iste est difficil. §. z hẽs hic duo. ꝑ q filius sequ originẽ pris q̃tum ad ciuitatẽ. ſo q filius nõ sequ domiciliũ pris. s. ꝓstõne. Ad ꝓmũ op. fm hoc qlibet eẽt ciuis illius loci vbi natus est adaz vel alij nri antiq vt noe vel silles qꝺ dicere eẽt absurduz. glo. dicit fateor q sequ originẽ pris tm̃ nõ aui: z sic cessat ꝓdictũ incõueniẽs. ita tenet glo. hic. z. C. e. l. filios. Cõtra hoc videt tex. isti'. l. in fi. ibi libertini zc. dũ dicit: item q ex his nascũt zc. Itẽ videt tex. j. e. l. liber'. §. q in ad optiua. Di. dicit q. ll. ꝙie loquũtur qñ pat z auus erat eiusdẽ citatꝫ merito sequ originez aui. Istud est diuinare. Ja. de are. i hoc variauit. nã h dixit simplr istas gl. nõ dicere vez p. ll. ꝙias. Ad illꝺ incõueniẽs rñdit. q gs sequ originẽ pris z aui nõ aũt alioꝛ parentũ antiquoꝛ: ita dixit h. Et ita etiaz tenebat dñs Ol. sz. C. de iurl. om. iu. l. ij. dixit alit vz aut nepos nascit viuo auo z sequ originez aui. vt in ꝙijs. aut post eo mortuo: z tũc sec' vt in istis gl. ar. l. emãcipatũ. i fi. z qꝺ ibi nõ. s. de sena. qꝺ puto verũ si enĩ nascit viuo auo z sic i ei' ptãte merito ei' originẽ sequ sic ꝺicim' de filio adoptato vl legitiato vt vidisti. s. e. l. j. Quero circa istꝺ ꝓmũ dictũ quo ad qd sequ filii' originẽ pris. Tres opi. sunt in glo. ꝓma q sequatur originez

patris q̄z̄tum̄ ad honores ꝛ q̄z̄tū ad tutelas quas in loco originis patris necesse habet agnoscere: vt. C. vbi pe. tu. vel cu. l. j. ꝛ nō q̄z̄tum ad alia munera q̄ ibi subire nō cogit. nec etiā ibi poterit cōuenīri qđ probat glo. exēplo ciuis translati ad dignitatē senatoriā vt. j. e. ll. municeps ꝛ. s̄. de sena. l. pe. vñ nisi alis in origie pēna fi ius ꝓstituat sibi domiciliū ibi munera nō subibit. Et idē dicit glo. đ eo qui sequitur originē manumissoris. ꝛ ista ē ꝑma opi.

Videam⁹ an sit vera ꝛ certe in eo q̄ dicit q̄ q̄z̄tū ad honores ꝛ ad tutelas seq̄t pāis originē vex dic̄ vt. j. videbiꝫ ſz inq̄z̄tū glo. all. ad hoc. l. j. C. vbi pe. tu. male dic̄ qz ibi đ̄ q̄ alicui pōt dari tutor ī loco origis patne qđ est eis ꝓmodū ñ aūt dic̄ q̄ qs ibi cogat̄ eē tutor qz illđ eēt on⁹.

Jtē in eo q̄ dicit q̄z̄tū ad alia munera nō seq̄t pāis originē male dic̄ vt. j. videbiꝫ. Jtē in eo q̄ dic̄ q̄ in origine pēna nō pōt ꝓuenīri male dic̄. p. l. īcola. el primo. j. e. ti. Sed Ja. de are. dic̄ q̄ ī hoc pōt substineri gl. vt nō possit ibi ꝓuenīri subaudi si ibi non repiatur: vt. s̄. de iudi. l. heres absēs. j. rñ. ꝛ. l. flegatoꝝ. §. nō dubitādū. s̄. đ̄ inē. ꝛ rel̄. qđ sat̄ pōt esse bene dictū. Secđa opi. est ī glo. q̄ in origie ꝑpria subit oia munera. In origie v⁹ pēna habet locū qđ. s̄. đ̄. Jsta opi. nō est vera vt. j. dicā. Tertia opi. est gl. q̄ ī oibus subit munera rōne origis patne vel manumissiōis vt hic: nisi alibi hēat domiciliū qz tunc nihil ibi subit oner⁹ vl̄ honoris. vt. C. e. l. filios. Nec ob. qđ dictū est de senatore qz ī eo est spāle ꝑpter dignitatez vt libereī a muneribus municipij sui. ita dicit gl. Jsta gl. ī eo q̄ dicit q̄ đz subire munera in oibus dic̄ vex ī eo q̄ excipit nisi habeat alibi domiciliū dic̄ male. Et ista exceptio reprobat̄ h ī fi. glo. q̄ dic̄ ſz hec reprobat̄. C. de muni. ꝛ origi. l. fi. p quā. l. ista exceptio reprobat̄. in alijs ista opi. approbat̄. ꝑ hoc. j. e. l. liberī. §. pscriptꝫ. ꝛ. C. đ̄ icol. l. ciues. ꝛ ista est vera quā tenet Ja. đ̄ are. ꝛ Li. in. l. ij. C. de iu. om. iudi. Nō ob. l. filios. quā gl. all. ad ꝑbādū dictā exceptionē qz ibi nō dicit filiū nō ꝓuenīri in originali citate pāis si alibi habeat domiciliū ſz dicit nō ꝓuenīri in originali ciuitate mris si ibi nō hēat domiciliū: vt igit tibi liq̄at ista mā dic. aut loqmur de muneribꝰ psonalibꝰ aut de pātimonialibꝰ aut de honoribꝰ aut de iure conueniēdi. primo casu illa habet necesse subire rōne originis ꝑprie vl̄ patne vt. j. e. l. liberī. §. pscriptꝫ. ꝛ. C. de icol. l. ciues. ꝛ. l. fi. C. de muni. ꝛ origi. ꝓbat̄ oibꝰ alijs opi. s̄. dictꝫ. Secđo casu. ſ. de pātimonialibꝰ tūc certū est q̄ illa subit si ibi hz possessionē. ſ. ī loco originis ꝑprie vl̄ patne: vt. j. de cēsi. l. forma. §. si vo qs. ꝛ. j. de muneribꝰ ꝛ honoribꝰ. l. vltia. §. pātimonioꝝ. ꝛ. l. rescripto. §. fi. ꝛ. C. đ̄ mulier. ꝛ in quo loco mu. sub. l. j. li. x. Tertio casu. ſ. de honoribus dico q̄ illa subit ī loco origis ꝑprie vl̄ pāne: vt s̄. de sena. l. pe. Quarto casu. ſ. de iure ꝓueniēdi dic q̄ potit ꝓuenīri ī loco origis ꝑprie vl̄ pāne: vt. j. e. l. incola. qđ est verū ſm Ja. de are. si ibi inueniat̄ p. l. hēs absēs. j. rñ. s̄. de iudi. ꝛ p. l. relegatoꝝ. §. nō dubitādū. s̄. de inē. ꝛ rele. Venio ad fcđz đ̄ hic q̄ domiciliū ꝓstitꝫ. pāis qs nō seq̄t. q̄ro aliqs est ciuis buⁱ ciuitat̄ ex ꝓstitꝫ. an ista ciuilitatē fili⁹ seq̄tur: vr̄ q̄ nō qz est cīlitas acq̄sita. ꝛ sic videtur eadē rō q̄ in domicilio. Jn ꝓriū fac̄ qz cīlitas acq̄sita ꝑ adoptionē vl̄ ꝑ manumissionē trāsit ad filios vt. j. e. l. in fi. ꝛ. l. liberꝫ. §. in adoptiua. j. e. ſz cīlitas q̄sita ꝑ ꝓuētionē p̄dictꝫ eqpat̄ qz vtrūq; fit ꝑ ꝓuētionē. ergo ꝛc. ñ det mino mō: qz ista qō est ī ciuitate clusina ꝛ forte exaiabit̄ in ciuitate ista. sed dicam de hoc. j. e. l. libertus. §. patris.

Viris prudētibus. Vide circa hⁿ qđ nō. ꝑ Bern. ꝛ Jn no. ex̄ de maio. ꝛ obe. c. iiij. vbi vr̄ dicē q̄ qs pōt hīe plā domicilia ſz vnū ꝑncipali⁹ altero vt videm⁹ in regib⁹ q in q̄libet ciuitate hñt domiciliū tñ in vna ciuitate hñt ꝑncipalit̄. Jtē nō q̄ statū cū qs recedit cū reb⁹ suis de loco presumitur habere animū mutandi domicilium. ita nō. per Jnno. extra de renun. c. iij.

Libertini. Nota q̄ manumissus sequitur originem ꝛ domicilium patroni. sed filius sequitur tm̄ originem non domicilium.

On debere cogi. Habuistis de hoc in. l. in annonam. s̄. ad. l. iuliam de annona.

Jus q. Quid si origo mris ignorat̄ dixi. s̄. e. l. j. Quero an in cōdiꝫ. illa que est aliquem esse comitatēsem vel nō comitatensem quis sequatur conditionē patris vel matris dicam vobis. j. eodē. l. fi. §. idez rescripserunt mulierem.

Municipes. Nō ꝛ ꝓcordātie sūt ī gl. qđ ē vtile ad multa vz vt sciam⁹ q̄ sit citādi ꝛ qb⁹ ēdiēda nūciatio seu ꝓtestatio qñ ē fiēda citati. fac̄ ad hⁿ qđ hūit. s̄. qđ vi aut clā. l. aut q alr. §. ꝛ si forte. dicā. j. đ̄ re. iur̄. l. ñ pt dolo carē.

Rdine. Materiā huius ꝑncipij exaia plene. s̄. de his q no. infa. l. qđ ergo. §. pena grauior. ꝛ. l. ꝛ si seuerior. ꝛ. l. si post domum. C. de his qui no. infa. ꝛ ibi per Li. Bartolus.

Jn fraudē. Nō cōtra comitatēses qui suas alienant possessiones ciuibus ficte in fraudem. Et ponas hic casuz per. l. pe. C. de rescin. ven.

Jus originis. Cū. l. sequēti. facit ad id qđ dixi de ciue buⁱ ciuitatis monacho alibi q̄ ꝑpt̄ hoc nō desinit eē ciuis dixi. s̄. e. l. j.

Jbertus.

Filiū. Op. C. đ̄ fideiuss. l. iur̄ nr̄o. Sed de iure antiq⁹ pōt ꝓuenīri pr̄ fideiussor⁹ q̄z ꝑncipalis vt ibi rō qz spōte fideiussit. Sed h lo q̄t in patre q tacite fideiubere videt vt. l. ij. s̄. e. ꝛ nō. C. de decu. l. ij. Jdē vidistis in pignore qz ex tacita hypotheca nō ꝓuenit̄ ad pignoꝝ possessores nisi excusso ꝑncipali vt l. moschis. s̄. de iure fisci. hodie est idē ī quolibz fideiussore nisi fuerit renūciatuz huic bñficio: vt. C. de fide. auc. pñte. ꝛ iō si pr̄ exp̄sse iussisset filiū suscipe officiū vl̄ aliuz ꝛctū facē nō deberet filius ꝓius discuti ſm Ja de arena vt. s̄. de vbo. obli. l. si fuuz. §. an filius ꝛ ibi dixi ſm eū.

Prescriptio. Ante oia premitte q̄ dant̄ vacatiōes vt qui fuerit ꝑpetuꝰ q̄nquenniū q̄ nō sit ꝑpetuꝰ: vt habes in glo. lz de iure statutorum aliter disponit̄. Hoc ꝓmisso scias q̄ iste. §. intelligitur duobus modis. Primo modo vt itelligat̄ int̄ eos dē. ſ. hoies. Alio modo vt intelligat̄ inter eosdē. ſ. municipes vt habes in glo. super verbo alios. que debet stare super verbo eosdem. ꝛ clarius intelligeretur. Barto.

Cū simul. Nō q̄ quis nō potest habere duos honores in diuersis citatibus. ꝛ sic facit ad ea q̄ tota die contingunt in citate pusij q̄ quandoq; qs extrahit̄ rector duarū ciuitatū. Jtem predicta intellige vera q̄ñ duo honores deferūtur simul ꝛ eodem tpe qz tunc preferī cā origis. si vo deferunt̄ successiue ille ꝓferet q ꝑ⁹ vocat̄ ita nō. C. de icolis. l. ciues. ī gl. mag.

Sola. Nota q̄ ꝑpt̄ solā possessionē non pōt quis grauari. Quero an possessoribus forensibus possit tponi collecta? doc. oēs dicūt q̄ nō. nā collecta est munus quod imponitur persone pro rebus ergo si persona non est subdita ratione domicilij vel originis non potest ei imponi: vt hic. ꝛ est expressū in. l. rescripto. §. fi. j. de mune. ꝛ one. Predicta vera nisi ciuitas haberet de hoc speciale priuilegium: vt hic Jtem hoc nō habet locuz in ciuitate perusij in qua omnia predia effecta

sūt tributaria coīs. Et iō on' collecte iponūt reb' nō pſōis p rebus. Et sic erūt mūera patrimōialia q̄ possūt possessoribus iponi: vt. C. de muli. z in quo loco. l. j. li. x. z. j. d cen. l. forma. §. q vero. hodie vo ciuitates sibi occupauerunt hoc priuilegiū. Bar. ll. doctor.

Postliminio. Op. de. l. i bello. §. manūitī tēdo. s. d capti. So. dic gl. istud ē verū qñ ē i alia ciuitate nō aio pstitutēdi domicilium. al' sec' vt i. l. cōtraria. Tu dic q ibi loqtur i eo q voluit recupare ciuilitatē romanā. al' de necessitate recuparet domiciliū rōne origis: qd mutari nō pōt vt. l. assumptio in prin. s. e. z ibi dixi.

Ex cā. Istū. §. itlige i eo q ē manumiss' ab boie ex cā fideicōmissi. sec' si eēt manumissus ex pstitutōe ppt ptumaciā eorū q dberēt manūittē. tūc enim seqret origiem testatoris qñ testatoris libert' efficit. si enī efficeret libertus rogati seqret originē rogati qd dic vt. l. cū vo. p totā. l. s. de fideicō. lib. z. l. infantes. eo. ti. Et nō. p azo. i sūma. C. de mu. z ori. Bart.

In adoptiua. Hūc. §. examia vt dixi. s. e. l. assūptio. §. filius

Patris. Nō qñ dōiciliū ē mutable ex volūta te bñs ipm nō trāsit ad filios sec' si nō est mutabile. z ex hoc pōt solui qd q̄sui. s. e. l. assūptō. §. filius i vltima. q. s. q ciuilitas cōtracta ex puentōe trāseat ad filios qr qs ē obligatus ciuitati nec pōt libera volūtate recedere. pro hoc faciūt alie rōnes quas dixi ibi.

Facit etiā qr pulegia acqsita p dignitatē trāseūt ad filios: vt. j. e. l. filij. §. senatores. p hac pte fac qd videmus in alijs cōtractib'. naz cōtractus mādati societatis pcarij qr mera volūtate possūt reuocari nō trāseūt ad heredes. sec' i alijs: vt. l. sicut. C. de acti. z obli. z. l. i cōmodato. §. sicut. s. pmod. simile i hac ciuilitate cōstituta ex cōuētōe: z istam partē puto verā nō sunt alia.

In qōnibus. Op. C. de suspec. tu. l. eū z. s. de so. l. q si sorte. §. j. vbi accusatus de suspecto tutelā quā pr' hēbat administrare nō pōt. So. qñq accusat qs de crie cōmisso extra officiū z tūc retinet interim officiū z administratōem vt hic. qñq qs accusat de crie pmisso i officio: z tūc iterim retinet officiū sz iteri lite pēdēte inedicit administrato qd dic vt ibi dixi.

Sola domus. Nō q lz qs emat domū in ciuitate nō tñ ex hoc est incola nisi alia fiāt.

Nominati. Op. s. e. l. fi. so. aliud in patre aliud in fideiussore z sic in hoc conditio patris est grauior.

Fideiussores Hūc. §. habuisti. s. de fideiuss. l. fideiuss. magistratū. z facit ad ea que ibi dixi.

Jus. Nō q d iure cōi ille q hz vnū honorez nō pōt refirmari. fallit in casibus q hac glo. ponuntur.

Jod maior. Op. C. d decurionibus. l. notationum.

So. dico q omnes dbēt vocari z debēt eē pntes due ptes: tūc qd facit maior pars psumūtur omnes facer' z omnes facē videt ita loqt h: z nō i. l. nulli. s. qd cuiusq vniuersi. no. vnde de iure cōi suffic q ptū vicat per maiorem partem. vnde si ex vna parte vnus eēt plus alia pte diceret ptū eē obtentū: tamen ad min' due ptes debēt esse pntes vt dixi. Ad istud op. C. de aucto. pst. l. fi. z. s. de aqua plu. ar. l. sin aūt. z. l. p fundū. s. de serui. rus. prē. cū silibus h allegat. glo. nō soluit Dy. ex de regu. iuris. c. qd omnes tāgit. dicit sic. quedā sūt cōia pluribus vt vniuersis. z tūc qd facit maior ps oēs facere vi denī vt h cū silibus. Quedā sūt cōia plurib' vt singulis z tūc qd facit maior ps nō piudicat alijs vt i pxis nūc allegat. fallit fauore liberatōis vt. l. si plures. z. l. maiorē. s. de pactis. z cā ipediende cessionis bonorū vt. l. vltia. C. q bo. ce. pos. ita dic Dy. Cōtra pmū mēbrū Dy. ē. s. de ma. pue. l. j. i prin. vbi tenenī solū hi q fuerūt pntes. So. qd fac maior ps oēs videt facē q̄tū ad pīudicādū ipsi vniuersitati. sed q̄tū ad iudiciū singulorūz hoc faciētiū sec' vt in pxio. Jtē ad idē op. ex de psti. c. cū oēs. So. dic ibi Jnno. z etiā bern. tangit qd facit maior ps videnī facē oēs. verē est qñ faciūt aliqd ad vtilitatē cōem ipi' vniuersitat. sec' si facēt aliqd ad vtilitatez singulor q tūc oēs debēt cōsentire vt ibi. Jtē p istā ptē fac in auc. d defē. ciui. §. fi. ibi. nllo fluctāte zc. Et q appet q vn' pdicto ipediret. so. spal' casus ē i quo oīuz psēlus regrit. Ex pdict pmū mēbr dicz sbdistigui. qd facias p teipz Ad fm mēbr dic ipe qd sit a maiori pte nō pīudicat aliis qñ ē cōe plurib' vt singul'. fallit fauore liberatōis z cessionis. ita dic Dy. dico q sūt plures alij ca' i qbus fallit. primus qñ qs vult vti re ad euz vsū ad q̄m ē destiata: vt l. i im. §. i cōe. s. de re. di. z. s. cōi diui. l. si edes. z de vsufruc. l. arborib'. §. nauis. Fallit ēt fauore admīstratōis pupilli bonor vel debitoris absēt vl fugiēt: vt. l. iij. §. fi. s. d admi. tu. z. s. de cura. bo. dan. l. ij. i pn. z de bo. au. iu. pos. l. fi. i pn. Tertō fallit fauore dirimēdar litiū: vt s. de re. iudi. l. duo ex trib' z. l. itē si vn'. §. fi. s. de arbi. Fallit etiā i casu. l. si plures. s. p so. sed possum' dicere q ibi ē fauor liberatōis: z sic claudat sub exceptiōe dy. tñ i casu est si oēs nemie pdicēte psētirent nō valeret qd actū ē vt si facerēt. l. phibente: vt. l. iubemus. §. scientes. C. de sa. san. eccle. nō sūt alia.

Omicilium. Aduerte dico q facto trāsferī domicilinz qñ qs cū reb' suis recedit: vt nō. ex. de renū. c. iij. p Jnno. z dixi. s. e. l. assūptō. §. viris prudētibus.

Jcius. Jaulus. Quero que est ratio huius. l. Respōdeo qr principalis ad vsuras nō tenet vt. j. e. l. pstitutōes. z iō nō tenēt fideiussoīs z fm hoc cessāt oīa pria h facta i glo. Qñ aūt pncipalis tenet ad vsuras vtz fideiussor sipli itercedēs tēat. dic vt. l. q̄ro. s. lo. z. l. cētū capue. s. de eo qd certo loco.

Idem respondit. Nō q heredes patris tenēt p mūere iuncto viuo pre. sec' p eo qd iūgit mortuo pre. Et p hoc dicit di. q si pr mīsit filiū ad studiū z postea decessit q expēse studij debēt fieri de cōi ex eo q pat viuēs istud on' suscepit ar. s. fami. her. l. ex pte. §. fil' z. l. si filia. §. idē scribit z. s. de colla. bo. l. j. §. sed an hic. sed ego determinaui ibi pxiū. ratio qr ille. ll. loquūt qñ p munerī iūcto pr erat iaz obstrict' z obligat' merito illa obligatō transit p herdez. sed qñ pr mittit filiū ad studiuz nō ē obligat' pr ad pplēdū studiū filio. vnde eo mortuo nō est aliqua obligatio que transeat p heredes.

Idem respondit cōstāte Jste ē valde nōbilis cāus. Op. z vr q vir debeat soluere collectas p fūdo dotali: vt. s. de ipen. i reb' do. fact. l. neq. so. quedā sūt mūera patrimonialia z i istis ille debz sbire q possidet: vir aūt possidet ergo zc. Quedā sūt munera que iponūt psone p reb' z ista etiaz debz subire vir: vt i. l. pxia. fac i spe. de censi. §. nūc videdū. q̄dā st munera merē psonalia: tñ i eis habet respect' ad substantiaz. Exēpluz dic statutuz null' possit esse por nisi habeat bona extimata mille libris. Jsto cāu ad bona dotalia nō habet respect' vt h. ita debz itelligi. l. subeunda. C. de decuri. tene mēti pdicta. Bartolus.

Imperator. Nota q̄ potest creari curio mi nor. tamen donec ē minor. xviij annis non habet vocem in concilio. videbitis etiaz. ff. ti. l. spurij. §. j.

Idem respondit si ciuitas. Nō q̄ venditio rerum fiscaliuz semper videtur fieri sub pēo adiectionis i diem in h. t. C. de fi. istru. t. in. bas. fis. l. si tpa li. x. Item nō q̄ in ciuitatibus secus est nisi ō hoc hēant. l. ppriam. Quero qd vult dicere legem p ppriaz: dicit glo. prima priuilegium. idē dicit. C. de rebus ci. l. j. t. l. ij. tu potes dicere nullā ppriā. l. hoc ē ppriū sta tutum. pōt enim ciuitas facere statutū ad suaz vtilitatem inter suos ciues vt h. t. l. anthiocensium. s. de priuile. creditorum.

Ilii. Vidua. Nō q̄ mulier retinet domicilium viri mortui. ratio quia videtur stare in primo matrimonio donec est vidua: vt. l. fi. C. de bo. ma. t nō. in. l. j. §. exactio. C. de re. vx. actō. Uerū aūt mulier dicatur esse ciuis illius ciuitatis vnde est vir. dicam. ff. e. l. fi. §. idem rescripserunt mulieres.

Relegatus Intelligit glo. quo ad onera non quo ad honores. tene menti. p cōfinatis vt ibi sortiantur domicilium: t sic possunt conueniri vt hic.

Senator Dicit di. nō t ē casus q̄ si aliqs abbas eligitur i epm t postea remoueat ab episcopatu propter suam turpitudinem nō recupat abbatiā nili spāliter impetret.

Uniceps. Viles Glo. intelligit istam. l. q̄ efficiatur ciuis illius loci vbi meretur stipendia. Ita nō. C. de incol. l. ciues. quod est nō q̄ stipēdiarij sūt ciues huius ciuitatis donec hic merentur stipendia. Idem in doctore q ē miles legalis militie

Idē i rectoī t platis ecclie vt dixi. s. e. l. j. Bar.

Onstitutionibus. Tex. ibi ex de trimēto. i. propter malam administrationē. q. d. ñ ex eo q̄ i vsus suos conuertit sz ex eo q̄ rē publicā p culpā lesit. Op. s. de vsuris. l. cū qdā. §. pe. So. dicit glo. h honor fuit delat: ibi vo munus. arg. ff. de mu. t ho. l. honor. j. rñ. t. §. j. tu dic fz Ja. de are. q̄ ibi tenetur qz pecuniaz publicam in vsus suos cōuertit hic vo qz per culpam malē administrauit: vt ex tex. colligit. Di. inducit banc. l. in ar. q̄ statuta sunt stricti iuris qō apparet qz actio descendens ex eis ē stricti iuris cū vsure non veniant vt h videtis. Aduertaz quidam semel ad hoc opponebat q̄ ista nō ē bona ꝓñtia. actio descendens ex statutis ē stricti iuris ergo statuta sunt stricti iuris: t ꝓbat sic. actio descendit ex cōtractu iurisgentium t ꝓstat q̄ actio est ciuilis. Item ꝓtractu sunt facti. vt. s. de cu. fur. l. ꝓsilio i fi. t tamen ex eo ō descendit obligatio que ē iuris: vt insti. de obli. in ꝑn. Itez vsucapio ē iuris ciuilis t tñ p eam acquiritur dominiuz quod est de iuregentiuz. Breuiter veritas est q̄ cōsequētia tenet. Pro cuius euidentia dēbz scire q̄ q̄dā sūt q̄ respiciunt effectū q̄dā sunt que respiciunt originem. in his que respiciunt effectum tenet consequentia: de q̄ loquit hic. verbi gratia effectus alicuius rei est bonus ergo res est bona. Ita in proposito effectus statuti est stricti iuris qz producit actionem stricti iuris. ergo ipsum statutū est stricti iuris. quod apparet insti. de acti. §. actionū. vbi dicitur que actiones sint bone fidei t que stricti iuris. ō contractu tamen nulla fit mentio t tamen ille contractus dicitur stricti iuris q ꝓducit actionem stricti iuris: t ille contractus dicitur bone fidei q producit actionem bone fidei vt. l. cōsensu in fi. s. de actioni. t obligati. t. s. ō dona. l. eum qui. similiter illa obligatio dicitur diuidua t indiuidua cuius effectus est diuiduus vel indiuiduus: vt l. in executione. §. secunda species. s. de ver. obli. In his vero que respiciunt originem loquuntur cōtraria: vt cū dico obligatio oritur de iure gentium: ergo t actio q̄ oritur ex obligatione ē de iure gentium. t eodem modo loquuntur alia contraria. vnde ibi in his que respiciunt originem hic in his que respiciunt effectum.

Agistratus. Nota q̄ plures magistratus repreſentāt vicē vnius quod potest itelligi dupliciter. Primo q̄ si deliquerint nō puniatur quilibet insoliduz: sed oēs vna pena. vt. l. aufertur. §. fi. s. de iure fis. t de publi. l. si multi. t. l. tres tutores. s. de administratione tu. Secundo modo pōt intelligi vt omnes habeantur loco vnius quasi diceret eorum officium est indiuiduum t cuilibet eorum videtur concedi insolidum: vt. s. eo. l. imperator quod dic vt ibi. Item nota q̄ officia videntur concedi secundum consuetudinem sicut t contractus confecti simpliciter presumuntur confecti secundū consuetudinem: vt. l. si prius supra de aq̄ pluui. ar. t. l. q̄ si nolit. §. qz assidua. s. de edili. edic. Querit glo. vtruz sententia lata p vnū ex pluribz sine alijs valeat: t dicit q̄ nō qō itelligē scōm distinctionē positaz in. l. pomp. scribit al. incipit si vni. s. de re iudi.

Aque. Magistratibus Nota q̄ de iure cōi magistratus municipales hoc ē defensores ciuitatum nō habēt merū t mixtum imperium. quod intellige vt plene scripsi. s. dam. ffect. l. j.

Scōo nō q̄ magistratus municipalis nō pōt in integrum restituere. Ad hoc op. C. vbi t apud quē. l. fi. ista est vera. solu. q̄ hec. l. hodie in hoc corrigitur p illaz q̄ quilibet magistratus possit restituere in integruz fauore minorum. Tertio nota q̄ magistratus municipalis non possit mittere in pos. ex ꝑmo decreto. Ad hoc op. de. l. j. t. l. iiij. §. duas. s. de damno infec. dicit glo. ibi ex primo decreto hic vo ex secūdo: qō non est verū quia hic de ꝑmo decreto loqtur qō apparet qz dicit rei seruāde cā vt. l. j. s. qui. ex ea. in pos. ea. dic ergo q̄ est speciale in cā damni infecti in qua magistratui municipali pmittitur interpositio primi decreti. Item ꝓtra hoc op. de l. cognitio. §. fi. s. de offi. eius cui man. est iurisd. Sol. cognitio bene potest demādari: sed ūterpositio nō.

Jus qui Opp. de. l. assumptio. §. fi. s. eo. ti. So. q̄ hic dicitur domiciliū subaudi tantū. Ista est vera quia non domicilium sequitur.

Siquis negocia Nota textū mirabilez ad ꝓbandum qualiter contrahit incolatus: t etiam quando quis habet i loco maiorem partem fortunarum suarū: vt notat. ff. e. l. de ire i prin. t ibi dicam.

Celsus si quis instructus. Ad hūc textū oppo. t videtur q̄ qs ñ possit esse sine domicilio. nam saltē hz domicilium rōne originis q̄ mutari nō potest: vt. s. eo. l. assumptio in ꝑn. t. C. e. l. origine: So. dicūt qdam aliud est habere domicilium aliud originem. qō glo. nō placet q̄ dicit q̄ q̄ hz originē hz t domiciliū. vnde ēt infantes stati cū nascuntur habent domicilium: vt. s. eo. l. assumptio i fine. t. l. filij. ꝑmo rñso. Cōtra hoc edictū vī. j. de v. sig. l. puinciales. Solu. domicilium pōt accipi duobus mōis. vno mō ꝓ habitatione

ꝛ tūc licet qs ſortiaꝫ oꝛiginē pōt tamē nō ſortiri domiciliū.hoc ē habitationē habere. Alio modo pōt aſſumi domiciliū,p quodā iure cōueniēdi ꝛ munera ſubeundi.

Et iſto modo,ver dicit glo.q bz oꝛiginē bz domiciliū ꝛ ſcōm hoc remanet cōtrariū:qꝛ nullus videtur qui nō hēat domiciliū ratione oꝛiginis.dicit glo.hoc pōt.contigere:qꝛ terra vñ oꝛiundus eſt caſmate pīſt vl' eſt capta vt troya:vt.l.cū locus.ſ.de releg.vel paſſa eſt aratrum :vt.l.ſi vſufructus.ſ.qui.mo.vſufruc.amit.vl' oēs receſſerūt ꝛ ſic eſt facta inhabitabilis vt.l.iij.i ꝓncipio.ſ.de colle.illici.vel p priuilegiū deſinit eſſe ciuis vt.ſ.e.l.filij.§. ſenatoꝛes.ita dicit glo.Sed ī eo q glo.dicit de ciuitate capta:intellige ſi eſt capta ab hoſtibus populi romani vt a ſarracenis qꝛ tunc pditur omne beneficiū ciuilitatis illius ciuitatis.ſecus ſi vna ciuitaſ capiaꝫ ab alia vt.l.ſi qſ ingenuā.§.fi.ſ.de capt̄.ꝛ qđ nō in.l.hoſtes.e.ti. Itez intellige qñ ciuitas ē capta cū toto territoꝛio:ſi enim aliquam ptem ciuitatis vel territoꝛij retinerent in eo retinerent ius ciuilitatis.ar.C.de iure emphi.l.j.ꝛ.ſ. de acq. poſ.l.qđ meo.§.fi.ius enim ciuilitatis nō ē ꝓpꝛium ciuilitatis:ſed totius territoꝛij.vt.j.eo.l.q ex vico ꝛ de ver. ſig.l.pupillus.§.territoꝛium. Itē q dicit de ciuitate que caſmate pīſt eodē mō intelligo q pīſt ciuitas cū territoꝛio. Item q dicitur de ciuitate q̄ paſſa eſt aratrū vel qñ oēs receſſerunt.ſ.de ciuitate ꝛ territoꝛio.ſi enim receſſerunt de vno loco ꝛ iuerunt ad aliū locuz eiuſdem territoꝛij eadez ciuilitas dicitur ꝛ eadē ciuitas.per ea q̄ dicta ſunt ſupꝛa. qꝛ ciuilitas reſpicit vniformiter totuz territoꝛium. Iſtud ꝓtigit in marchia ī ciuitate calij q̄ fuit deſtructa in vno loco ꝛ repoſita in alio eiuſdez territoꝛij. Pro hoc facit.ſ.de aqua cotī.l.hoc iure.§.ſi aquam. ſed ſi receſſerunt de vno loco ꝛ poſtea tranſtulerunt ſe in locum alterius territoꝛij:tunc illa ciuitas eē deſinit. ꝛ ita logtur ħ glo. Pro hoc facit qđ nō.per Inno.extra de ver.ſig. c.abbate in fine. Ultimo dicit glo.q per ꝓuilegium eē deſinit:eodē modo dico ſi per penā. Nam puto q ſi aliqua ciuitas p ſententiā pꝛincipis ſit ꝓuata omni iuriſdictione ꝛ ciuilitate q ipſo iure pdit ſicut dicimus ī ꝓuato condemnato vt.l.qđ ad ſtatum.ꝛ.l.qui vltimo ſupꝛa đ penis.ꝛ iō dico q ciuitates tuſcie que fuerūt condēnate p impatoꝛem henricū ꝛ ꝓuate oī beneficio ꝛ ꝓuilegio ꝛ ciuilitate paſſe fuerunt tunc capitis diminutionē ꝛ amiſerunt tūc vſufructū ſi quē habebant:ꝛ ciues illaruz ciuitatū deſierunt eſſe ciues licet ꝓpter potentiā illarum ciuitatum fieri nō poſſit executio ꝛ dicaꝫ vacabūdi ꝛ poſſunt vbiq̄ ꝛueniri.dic vt nō.ſ.de dāp.iſec.l.iiij.§.ꝓtoꝛ. v.ſi nec habitationē.vbi ē gloſella.ꝑria huic glo.ꝛ illam appꝛobat ricar.lz alij voluerūt ſuare contrarium.

Domicilium. Hunc.§.examina.vt in glo. Bar.

Ater conuenientes. Quō vtrum magꝛatus poſſit,progare iuriſdictionem vt poſſit cognoſcere de cāis meri ꝛ mixti īperij. Rñ.non Nā ꝓgatio debet fieri ī his q̄ ſunt eiuſdem ſpeciei.vñ ſi bz iuriſdictionē ī cauſis pecuniarijs vſq̄ ad certaz quantitatem ī cāis pecuniarijs poterit,progari ñ ī cāiſ meri ꝛ mixti īperij q̄ ē alteri' iuriſdictiōis. ſz ſi bz iuriſdictiōez ī cauſis mixti imperij tunc ī cauſis mixti īperij poterit fieri ꝓrogatio.ꝛ idez puto in eo qui bz iuriſdictiōez meri impij vt poſſit fieri pꝛozogatio in cauſis meri īpij qđ dic vt.l.j. ꝛ.ij.ſ.de iudi.ꝛ per doc.ī.l.ſi q ex ꝓſenſu.C.de epi.au.

Ncola. Nō iſtā.l. Op. de.l.aſſūptio ſ.e. dic vt ibi dixi.

Ji ex uico. Hanc.l.dimitto nūc legam alias.

Jbil eſt. Dic de ħ vt videbitis.ī.eodē. l.de iure in pꝛin.

A que alas roma. Quō ad qd dicaꝫ cō munis pāa romana. Rñ.qꝛ qlibet pōt ibi cōueniri vt glo. dic. preterea qlibet de īperio romano ē ibi ciuis vt nō.C. de īcoliſ.l.ciues.ꝛ l.hoſtes.ſ.de capt̄.facit qđ dic.ſ.e.l.i.

Ncola. Iſta ē bona.l.mlīū nō. poſtq̄ ē iam īmpoſita collecta nō pōt qs renuntiare īcolatui niſi ſoluat.b.d. Quō q̄liter dicatur qs muneribus deſtinat'.dicit glo.p impoſitionē vt qꝛ erat iam īmpoſita collecta nam ꝛ ante pōt libere recedere vt.l.nihil.ſ.eo. Quero qd ſi fecerit ſe allibꝛari ꝛ extimari in loco an poſſit inde recedere:ꝛ videt q non dicit glo.in.l.ſi.in ꝑn.C.de pequatoꝛib'.li.xi.ſz certe glo.debet dicere đ cen.ꝛ cēſi.ꝛ pequatoꝛib'. Iſtđ qđ dicit glo.eſt verū ī illis oneriḇ que iniūguntur perſone ,p reb' q̄ aſſignantur in extimo. Nam nō pōt renūciare niſi forte illaſ res vēderet ꝛ faceret alteri īdoneo ad ſoluendū collectas poni in extimo.ar.l.ij.ꝛ auc. ibi poſite. C.ſine cenſu.vel relī.q̄ꝫtū vero ad munera mere perſonalia pōt īcolatui renunciare qñ vult vt.l.nihil.ſ.eo. Et ħ videtur velle glo.ī.e.l.đ iure. in ꝑn. Querit glo.qd ſi erat iā ꝫctum debitum vl' iam denūtiatū ꝓſulibus illius terre an per hoc videatur īcola muneribus deſtinatus. glo.dicit in ꝑn.quando debitum erat ꝫctum vī deſtinatus oneribus hoc eſt collectis que īponuntur ,p illo đ bito.ſicuti enim partem rerum ſuarum recipit ita ꝛ onus ,p pte ſua ſubibit:vt.l.j.i fi.ſ.de colle.illicitiſ. ita dic gl. hic an ille q reddit debeat habere partē reꝛ que erant in cōitate:dicam in.l.j.ſ.de colle.illicitiſ. tamē quātū ad,p poſitum puto glo.dicere veritatē.ſufficit enim q cā ,ppē quā collecta īponitur habuerit oꝛiginem eo tpe quo ille erat ī illa cōitate ſiue ſocietate vt.l.ſi vn' ex ſocijs ī ꝑn.ſ. p ſocio.puto tñ q ſi debitū erat cōtractū ī cōitate anteq̄ ille ibi ꝫberet īcolatū nō tenētur ſoluere collectā que īponeret ,p illo debito.ꝛ ita tenet di.ꝛ all'.C.đ decuri.l.pꝛouidēdū.lib.x.ego alle.C.vt nullus ex vica.,p alienis debi.exi.l.j.li.xi. Circa fm qñ denūciatuz erat ꝓſulibus illius terr'e qđ fit qñ ciuitas maioꝛ īponit collectā ꝛ denūtiat conſulibuſ comitatus vt eam ſoluant.tūc dicit gl. idē q videtur deſtinatus ꝛ nō pōt recedere niſi ſoluat qꝛ ei īpoſita videtur ar.C.e.l.municipes. Itez quero qd ſi aliquis municeps poſt collectā īpoſitam fiat cōuerſus alicuius monaſterij:videtur q nō ſit idē imo fit liber ab oīḇ oneriḇ':qꝛ perijt ꝑſona ꝛ eius res ar.ſ.,p ſocio.l verū.§.fi. Ecōtra videtur q ſit idē ꝛ q poſſit monaſterium cōueniri reuocatoꝛia vt.ſ.q̄ in fraud.credi.l.oēs.§ lucius glo.non determinat di.tenet iſtud vltimū.qdam đ dicunt ꝫriū q̄ſi in conuerſo nō pꝛeſumatur fraus.ſicut nec in moriente:vt.l.ex hoc edicto.§.ſed beredem.ſ.de alī.iu.mu.cauſa fac.puto di.verū dicere qꝛ ēt in cōuerſo ꝑſumit fraus.vt.l.q ſub ꝓtextu.C.đ ſa.ſā.ecc. Nec ob.d l.ħ edicto.§.ſz beredē. qꝛ ibi loqtur ī moriēte ī quo nulla ꝑſumitur fraus.Et ꝓdicta tene mēti ,ppter eos q quotidie recedūt de vna villa ꝛ transferūt ſe ī aliam villaz vt efficiuntur conuerſi.

Jcio Qui exercet actum alteri mādatuz ſub certo ſalario ſalariū petere pōt hoc.d.nō.eſt.l.iſta. Et foꝛmantur hic tres q̄ſtiones:ꝛ ſolū reſpondetur ad ꝓmā vt vides. Ad iſtā: l.oppo.ex dolo ſuo nemo debet ꝓſeq actionē vt.l. itaq̄ fullo.ſ.de furtis.glo.reſpondet q non lucratur qꝛ illud viaticū tenet reſtituere illi ticio cui ī veritate mittebat.qđ an ſit verū infra dicā. Sz iſta ſo.nō ē bona qꝛ ꝫriū dicitur q qs in ſua ipꝛopꝛietate non debet ꝓſequi actionem ſed hic

ſed ꝫ ꝺſequitur ſꝫ nõ in effectu ſcꝺꝫ glo. Dic ergo ꝙ iſte nõ cõſequitur ex ſua ip̃ꝛopꝛietate actionẽ nã i eo ex quo oꝛitur actio nõ ꝺeligt ſꝫ in alio ſic vt infra oñdaꝫ:et ꝺixi in.l.itaq; fullo. Et ꝑ huius ꝺeclaratione ẽ vidẽdũ q̃ actione ipſe petat viaticũ ſuũ.ꝺicunt qꝺam ꝙ petet actio ne ex locato contracto ꝑ illas litteras.eſt enim contract9 q epiſtola contrahit vt.l.cõſenſu.ſupꝛa ꝺe actiõi. ꝛ obli.

Nec ob.ſi ꝺicis iſta epiſtola nõ fuit ꝺeſtinata lucio ſꝫ alteri.ſ.ticio:quia ꝺebes intelligere ꝙ ibi nomen ꝑ̃pum non fuit expꝛeſſũ tanq; ſignificatiuum certe ꝑſone ſꝫ ma gis exp̃mebatur vt ſignificaret eum q illud officium iple ret.ar.s̃.ꝺe verbo.obli.l.eum qui ita.§.te.ꝛ ticium.ꝛ.s̃. ꝺe pac.l.tale pactum.§.ſi.faciat.l.cum poſt.§.j.s̃. ꝺe ad mi.tu.ꝛ hoc vꝫ tenẽre Jaco.ꝺe are.qꝺ nõ plꝫ.nã ꝺr̃ hic in textu colluſione facta.ſꝫ ſi p̃ꝺicta ſol.cẽt vera nulla fu iſſet colluſio. Pꝛeterea hic mãꝺabatur certe ꝑſone certũ officiũ ergo viꝺetur electa ei9 induſtria:vt.l.inter artifices s̃.ꝺe ſolu. Dicendũ ẽ ergo ꝙ hic petatur ſalariũ actio ne p̃ſcrip.verbis ſeu in factũ.cũ enim alteri mandaret il lud officiũ conſtituto certo ſalario equũ ẽ ꝙ huic iplẽti tale ſalarium ꝺetur qꝺ eſt notandũ:qꝛ ſepe ꝺe facto põt contingere. facit ad hoc.C.ꝺe rerum pmu.l.j.facit etiaꝫ C.loca.exceptio.ꝛ qꝺ ibi nõ.ꝛ ꝺe agri. ꝛ cenſi.l.ꝺñi pꝛe ꝺiozũ.li.xi.ꝛ qꝺ ibi nõ.Et ſcõm hoc apparet ꝙ iſte non ꝺeliquit in illo actu ex quo actio oꝛitur.ſ. in poꝛrigendo ꝺecretũ p̃ncipi:ſꝫ ꝺeligt in alio.ſ.in colluꝺendo. Se cundo op.ꝛ viꝺetur ꝙ tic9 p̃us poſſit petere ſalariũ vt.s̃ ꝺe ne.geſ.l.ſi pupilli.§.ſi qs pecuniã pferendam ſo.aut qs recipit pecuniã,p ſoꝛte ſimplr ꝛ bẽt locũ.l.ꝙtraria.aut recipit pecuniã pferẽdã alicui rõe oneꝛ ſ̃beũdi: ꝛ tũc nõ põt petere pecuniã niſi onus ſ̃beat vt ꝫ ꝛ ar.s̃.ꝺe ali.ꝛ ci ba.le.l.alũne.§.ab heredibus. Jt̃op.ꝛ vꝫ ꝙ tic9 poſ ſit petere pecuniã cũ p eũ ñ ſteterit q9 minus impleret of ficium:vt.l.ab admiſtratione.C.ꝺe le.Sol.aliuꝺ i vltiſ volũtatibus vt ibi:aliuꝺ in ℈ctibus vt hic qꝺ plene ꝺic: vt.l.ſi vno.§.item cũ qꝺã.s̃.loca.ſ.qñ non remanet per eum qꝺ iuris ſit. Uenio ad ſcꝺaꝫ qõnez ꝛ quero i qꝺ ꝺelictũ icidit is q nõ reſtituit litteras ei cui reſtituere mã ꝺatum ſuſcepat.iſta qõ nõ ſoluitur hic i tex.nec i gl.ꝺi cunt qꝺã ꝙ incidit in crimẽ ſtellionatus.ego puto ꝙ in cidat i crimẽ falſi:qꝛ lr̃as alteri pandidit ꝛ manifeſtauit: vt.l.j.§.is q ꝺepoſita.s̃.ꝺe falſis.ꝛ.s̃.ꝺe penis.l.ſi qs ali quiꝺ.§.qui viui.ꝛ.§.ſe. Uenio ad tertiã qõnem ꝛ q̃ ro in qꝺ ꝺelictũ icidit q abꝛaſit nomen alterius ꝛ poſuit nomẽ ſuum. Rñ.cõmittit crimẽ falſi:vt.i.§.in oĩb9 .s̃. ꝺe falſis. Quero vtrum iſte ſic abꝛaꝺens teneatur illi ticio cui mittebat.glo.ꝺicit ꝙ ſic:vt.l.q noĩe.s̃.ꝺe falſis.

Aꝺuerte fateoꝛ ꝙ ei tenet actione i factũ ꝺeſcendente ex crie falſi nõ vt petat illã pecuniã tãq; ſalarium:ſꝫ vt pe tat ſuum intereſſe qꝺ põt eẽ plus vel minus: vt.ꝺ.l.qui noĩe. Ultimo glo.iꝺucit iſtã.l.i ar.ad qõnẽ ſi tutoꝛ fecit ſibi relinq i teſtamento illuꝺ qꝺ teſtatõ pupillo vole bat relinquere ꝙ nõ teneat reꝺꝺere pupillo ꝺe ꝫ habes glo.in ℈rium.s̃.ꝺe le.ij.l.lucius.§.ſempꝛonia.ꝺi. ſoluit ꝙ tenet ad ꝺuplũ ei9 qꝺ pupillo teſtatoꝛ relicturus erat: ꝛ iꝺẽ eſſet i quolibet alio vt i auẽ.vt nulli.iuꝺi.§.ꝛ ꝫ per uenit.ꝛ iꝺẽ tenebat ꝺñs oldra.tu ꝺic ꝺe ꝫ aliquantuluz latius vt nõ.p Ly.C.ar.tu.l.qcquiꝺ vbi glo.tangit iſtaz queſtionem.

Ticius. Si ſequentes officiales appꝛobant no men ℈ctum a p̃cedentibus.p̃cedentes a piculo liberẽt ſecus ſi ñ appꝛobauerit.ꝫ.ꝺ. Nõ caſuz ꝙ valz pactũ ꝺ vẽꝺẽꝺo pignoꝛ nulla notificatiõe p̃cedẽte.

E iure Iſtud p̃ncipiuz legitur ꝺuobus mõis.vno mõ fm ꝺi.alio mõ fz Ja.ꝺe are.ꝛ oldꝛ.fm lecturam ꝺi.ꝺiuiꝺo ſic.ꝑ logtur qñ ciuitas vendicabat aliquẽ i ſuũ ciuẽ. ꝛ intelli gas aliquẽ ſingularẽ vl vniuerſitatẽ alicui9 ville. Scꝺo logtur qñ aliqs negat ſe eſſe ciuem vel incolam alicuius ciuitatis.ſcꝺa ibi eum tñ. In tex.ibi p̃ſiꝺium qꝫ ſubeſt vtraq; ciuitas q̃ eum ad munera vocat ꝛ ꝫ fz ꝺi. Sed ſe cũꝺũ Ja.ꝺe are.legitur aliter:qꝛ p̃mo logtur qñ ẽ ꝙtenꝫ tio ĩter ꝺuas ciuitates q̃ ſũt ſub ꝺiuerſis p̃ſiꝺibus: quia tunc vterq; p̃ſes ſil cognoſcit vt ꝫ i tex.ꝺum ꝺicit p̃ſiꝺuz ,puinciarum in pꝛali hoc,pbatur ex̃ ꝺe reſcriptis.c.paſto ralis ꝛ.c.cũ ꝙtingat. Secũꝺo logtur qñ eſt contentio inter ꝑuatũ ꝛ rẽ publicã ꝛ ꝫ ſecũꝺũ Ja.ꝺe are. ꝛ oldꝛa. Credo ꝙ vtraq; lec.ſit bona. Oppo. ꝙ nemo ꝺ̃beat eſſe iuꝺex in cã,ppꝛia:vt.C.ne quis in ſua cã.l.j.So.ꝺi cit glo.hic ad p̃ſiꝺẽ nullũ pecuniarium cõmoꝺũ ptinet ꝛ ío ſi ad eũ ſpectaret ꝙmoꝺũ qꝛ ꝺeberet habere ꝙmoꝺũ ipſe ſup ꝫ cognoſcere non poſſet. Uide glo ſuper verbo ,puincie. Ex hac mirabili glo.nõ.ꝙ qñ iuꝺici applica tur ꝺecimum ꝙ ipſe nõ põt cognoſcere an ipſe ſit iuꝺex competens:ſꝫ ꝺebebit cognoſcere aliu s ꝛ ſic ꝺz ꝺeterm nari.l.ſi qs ex aliena.s̃.ꝺe iuꝺi.ꝛ qꝺ nõ.i.l.ij.s̃.ſi quis i ius vo.non.ie. Secundo oppo.ꝙ ſuper incolatu nõ poſſit eſſe contentio cum poſſit mutari libera volũtas vt.s̃.eo.l.nihil. ſo. ꝺicit glo.qꝺã eſt icolatus q̃ ꝙſtituit ſola voluntate ꝛ ille põt nuꝺa voluntate mutari: qꝺam i colatus ꝙſtituitur ideo qꝛ habet maioꝛem ptem ſoꝛtuna rum ſuaruz:vt.l.ciues.C.ꝺe icolis.ꝛ nõ.i.l.heres abſes s̃.ꝺe iuꝺi.ꝛ hic nõ põt mutari nuꝺa voluntate: ſꝫ opus eſt ſco vt.l.ꝺomiciliũ.s̃.e.qꝺ nõ.qꝛ per ꝫ viꝺi ſemel quẽ ꝺam foꝛeſẽ ꝺuentum ,p qbuſꝺam mercantijs q̃s hẽbat i ciuitate opponebãt ꝙ nõ ꝺebebat ibi conuenirí cum ibi non ſoꝛtiebatur foꝛum. Reſpondebat qꝺam ſolennis aꝺuocatus immo ſoꝛtitur qꝛ ꝫ hz maioꝛẽ ptẽ foꝛtunaꝝ ſuarum.Conſtat enim ꝙ hic habet iſtas mercantias nec conſtat ꝙ alibi habeat aliaſ ſeu aliuꝺ ꝺomiciliũ ergo eſt incola ꝛ ſoꝛte non male ꝺicebat niſi,pbaretur alibi habe re aliuꝺ:vl niſi ,pbaret ꝙ illas mercantias habebat tan ꝙ tranſiens non tanq; ibi regeſcens ar.l.ei9.§.celſus.s̃. e.vl ſolue ꝙ ꝫ ꝺr̃ ꝺe iure icolarũ .i. ciuium.ponit enĩ qñ q; ip̃ꝛopꝛie.vt.j.eoꝺem.l.iperatoꝛes.§. item reſcripſerũt mulierem ꝛ ibi ꝺicã. Quero qñ ẽ ꝙtentio ꝺe aliq̃ ciui tate apuꝺ quã ꝺ̃beat agitari cã. Rñ.aut ẽ ꝙtẽtio ĩter ꝺu as ciuitates q̃ vendicant tertiũ ſingularẽ hoĩez vl vniuer ſitatem.aut ĩter illum q vẽꝺicatur ꝛ vendicãtem. ꝑ caſu aut vtraq; ciuitas ſubeſt eiꝺez p̃ſiꝺi:ꝛ ille erit iuꝺex vt ꝫ nõ.in p̃ma glo.aut ſubſũt ſub ꝺiuerſis p̃ſiꝺiꝫ,ꝛ tũc aut vna ciuitas ẽ in poſſeſſione alia nõ.aut neutra poſſiꝺet. ꝑ cãu ẽ iuꝺex p̃ſes illi9 ciuitatiꝫ q̃ poſſiꝺet q̃ ſuſtinet locuz rei:vt.l.ij.C.vbi i rem actio. Si vero neutra poſſiꝺet tunc vterq; p̃ſes ſimul cognoſcet:vt ꝫ i p̃n.ꝛ ex̃ ꝺe reſcri pt̃ſ.c.paſtoꝛalis.ꝛ.c.cũ ꝙtingat. Si ꝺo ẽ ꝙtẽtio ĩter ciuita tem ꝛ eũ qui ꝺr̃ ciuis tũc aut ille negat ſe ciuẽ ꝛ agit coꝛã pꝛeſiꝺe cui ſubeſt ciuitas cuius negat ſe ciuem vt ꝫ.ij.rñ: aut ciuitas eũ vẽꝺicat ꝛ tũc aut erat in q̃ſi poſſeſſione il lius incolatus ꝛ tũc erit iuꝺex p̃ſes illi9 ciuitatis q̃ vendi cat:vt.C.vbi qſ ꝺecuriali vl coar.l.j.ꝛ quaſi p totũ ti.Si vero nõ ẽ in quaſi poſſeſſione ꝛ tunc vẽꝺicabit eũ coram pꝛeſiꝺe illo cui ſubeſſe ſe ꝺicit:qꝛ actoꝛ ſequitur foꝛum rei vt.l.iuris oꝛꝺinẽ.C.ꝺe iur9 om.iuꝺi.Si vero ꝺubitatur vtꝝ ſit in q̃ſi poſſeſſione vl nõ cognoſcetur ſũmati coram iuꝺice ſub quo nũc eſt ꝛ ſic remittetur:vt.C.vbi cauſa ſta tus.l.j.Bartollus.ll.ꝺoc.

Libertos Nota libertos in ꝺuobus locis ſub ire onera ſcilicet in loco oꝛiginis pa troni ꝛ in loco ꝺomicilij.aꝺꝺe tertium ſcilicet in loco ꝺo micilij patroni:vt.l.aſſumptio in fi.s̃.eoꝺem. ꝛ.l.filij li bertoꝛum in pꝛin. Bartolus

Mulieres. Quero vtrum matrimonium nũ legitimũ habeatur pro ultimo quo ad aliqd. glo. h dic q quo ad duo scz qr omittitur adul terium. Item quia patri ius occidendi datur qđ forte non est verum vt dixi in. l. marito. §. fi. s. de adulte.

Operatores. Nota. q in iuramẽto itelligitur excepta auctoritas superioris. nõ enim valet iuramẽtum quo quis iurat nõ facere quod superiores pcipiũt.

Item rescripserunt. Hic habes tractare aliqua. Hic videtur q prius conueniantur principales qm fideiussores. Cõtra in. l. iure nostro. C. de fideiuss. dicit glo. subaudi maxime. Tu dic hic speciale vt. l. iij. §. fi. z ibi notatur. j. de admi. re. ad ci. perti. Bartolus. ll. doctor.

Item rescripserunt mulierez. Dicitur hic qdiu nupta est. quero qd đ vidua. Rñ. idem qdiu est vidua vt. s. eodem. l. filij. §. vidua. Quero. quid de desponsata. Respondeo si est desponsata p verba de futuro non mutat domiciliũ. secus si p verba đ presenti nundum tñ ducta vt. s. eodem. l. ea q desponsata z ibi glo. Tertio quero qd de pcubina. Respondeo non mutat domicilium sicut nec mulier que illegitime nupserit: vt. s. e. l. px. in. fi. q dico non mutat. s. propter amasiũ. sed possibile est q mutaret. s. ex ppo aio: vt qr ibi transfert maiorẽ ptem fortunarum suarz vel suã sedem ibi collocaret. Quero vtrum vxor efficiatur ciuis illius ciuitatis vnde est vir an fiat solum icola: tex. hic videtur dicere eam incolam. nec scio. l. dicentem q efficiat ciuis. glo. tñ in. l. ciues. C. de incolis. dicit ipsam effici ciuem. similiter in. l. originem. C. de munici. z origi. li. x.

Et q hic dr incolam ipropie logtur qđ satis puto verum. ar. eius qđ dicim9 de filio adoptato. s. e. l. j. in pn. z quia efficitur vna caro cum viro. Ulterius quero an desinit esse ciuis illius ciuitatis vnde originẽ habuit mulier alibi nupta videtur q nõ: qr origo mutari nõ põt. vt l. assumptio. in pn. s. e. ti. Contra. determinat glo. C. e. l. fugi. l. fi. z qđ ibi notat. Quero cũ vxor ñ seqtur in pdictis viri pditionẽ an filij sequantur pditionem patris vl matris quãtũ ad hoc vt dicãtur cõmitatẽses vl ciues. habeo istã qõez p difficili. vr q debeãt seq pditionẽ mris vt. l. seq. z. l. ne diutius. C. de agri. z censi. cũ ceteri casus ĩ qbus reperiatur q in bui9 pditionib9 filij sequantur cõditionẽ patris sint casus spales vt in dictis. ll. nõ. sz h ñ ẽ de illis ergo zc. Aduertatis breuit dico sic qtũ ad fututẽ z libertatẽ sine dubio ptus seqtur pditionem matris. vt. l. partũ. C. de rei ven. sed qtuz ad honores z munera q pferunt rõe ciuilitatis seqtur pditionẽ patris vt. l. j. s. e. Item ad alias pditiões p qs qs obnoxiat z ei9 libertas minuit vt ĩ qõne ppposita est aduertendũ. qr quedam ẽ qlitas q nullo mõ põt pgruere mulieri vt decurionatus officiũ z similia tũc ĩ hoc mris conditio nõ attenditur sz semp patris. vt. C. de decurio. l. nullus. z ibi de hoc ẽ tex. nõ. Quedã sũt qlitates q possũt idifferenter cõgruere z patri z matri vt ĩ qõne ppposita. vt eẽ ciuem vl comitatensem: esse ascripticiũ vel ascripticiam z similia z in istis est regula q qs seqtur conditionẽ matris vt. d. l. ne diutius. z. l. si q. de agri. z censi. Fallit in casibus ibi nõ. inter. quos est h casus de comitatensi duz excipit ibi casũ. l. meminim9. e. ti. Nam debetis scire q qdã sunt ascripticij q sũt multũ ascripti glebe. z debẽt semper morari in fundo z đ illis loquitur dicta. l. ne diutius cũ si. qdã sũt q vocãtur iniquilini seu coloni q sz teneãtur colere agros tñ possunt morari vbi volũt z de istis loquitur. l. meminimus vt tenet ibi glo. z azo in sũma de agri. z censi. z isti ppie sunt comitatenses qui tenentur colere agros z possũt morari vbi volunt tenete ista menti.

Item rescripserunt. Nõ hunc. §. ex q9 habes q si qs vocatur pusinus non sequitur q ex solo nomine sit de perusio. Secundo nõ q nomina propria nõ sunt significatiua sz ad placitũ iponuntur vt. l. si qs in fundi vocabulo. s. de le. j. z notatur. s. so. ma. sup Rubrica.

Continuatur sic. dixi supra de municipibus segtur videre de bis qui regunt municipia. Querit glo. qui dicantur decuriones: glo. dicit dic vt. l. pupillus. §. decuriones. j. de vb. sig. sed p illã. l. nihil habetis vtilitat. Alibi dicit glo. q hodie dicũtur consiliari ciuitatis. ita nõ. C. e. sup. Rubrica. Et alibi dicit q ciuitatis psiliũ totũ populum repzesentat. ita nõ. C. q sit lon. cõsue. sup Rubrica z. s. qđ cuiusqz vniuersitatis. l. nulli. in qdam glosella verumtñ ista psilia hodie habent formã limitatam z formã statutoz qb9 ẽ stãdũ. Itẽ debes scire q decuriones de quibus loquitur h z. C. e. ĩ quibusdã habebant priuilegia. ĩ qbusdã substinebãt onera inexcusabilia qb9 hodie ñ vtimur: z in bis consuetudini ẽ standũ vt. l. magistratus. s. ti. j. z. l. nõ tñ. §. fi. j. e. nõ. n. hodie vtimur illo priuilegio vt res eoruz nõ possint sine decreto alienari qđ habent de iure cõi sm formam ti. C. de pdiis decurionum z idez in multis similibus que habebis in ti. isto. z in ti. C. eodem.

Decuriones. Querit glo. qto tẽpore decuriones pscribant libertatem dic. vt in ea. Itez q actione z coram quo iudice petantur. dic vt in glo. Quero si aliquis est decurio z habitat in comitatu an cogatur redire in ciuitatẽ z ibi habitare. dic q sic per ti. C. si curialis omissa ciuitate rus habitare voluerit.

Ji ad tempus. Hec. l. hz materiam. §. pena grauior

grauior i. l. qd ergo. s. d bis q no. insa. Ista. l. fuit pra cticata bononie in doctoribus quibusdam expulsis tpe romei de populis q postea fuerunt restituti tpe legati vt nō recuperent in collegio locū eor si collegiū ē plenus: r tūc nō recuperabit pmus gradū vt tanq̄ antiqor pferat i dando pmam vocem: sed habebitur vt quidā de nouo perueniens in collegio.

In filiis. cum se. Facit vtrum filius plebei q plebeius militauit p̄ natiuitatē illi⁹ filij dicatur nobilis sicut pater ei⁹ milite factor. r hic vī q nō propter statuta q̄ dicunt q nobilibus delinquentibus pena aggraueť. mō qdam natus ex plebeio cuius pater post q̄ natus est fili⁹ ē effectus miles deliquit querit an debeat puniri vt nobilis. vī q nō p hanc. l. facit. s. d mili. tes. l. militē. §. j. Bartolus. legum doctor.

Baiores. Oppo. de. l. volūtarie. C. de excu. tu. r. j. de vaca. mu. l. pe. §. fi. glo. ñ soluit. tu dic q h consensit decurionatui q ē actus vniuersalis adijciens honores oēs ibi cōsensit cuidā officio particulari. Ita soluit glo. s. d p̄uile. vetera. l. ij. Ex quo colligę solutionē questionis an ille q p̄ p̄uilegium suū patitur fieri aliqd in vno articulo p̄iudicet sibi in alijs. Ad qd dic aut erat act⁹ particularis aut vniuersalis de quo plene per cy. in. d. l. voluntarie. C. de excu. tu.

Eneraliter. Istud p̄ncipium examina. vt. s. e. l. ad tēpus. r. l. quid ergo. §. pena grauior. supra d bis q no. insa. Bartolus. ll. doctor.

Eos qui iudaicam. Nota vtrū iudei possint haber honores iter nos r hic dicit q sic ꝫ hodie dic p̄riuꝫ. r sic ñ possūt habere aliquē honorē inter nos. sed inter eos sic vt notatur hic in glo. r. l. nullus. C. de iudeis. iō puto q non possint esse doctores iudei.

Ecurio. Nota q que prohibent titulo singulari p̄mittūtur titulo vniuersali. vt. l. quedam supra de acqui. re. domi.

D tempus. Istam. l. examina. vt. l. qd ergo. §. pena grauior. supra de bis q no. insa. Bar.

Purii. Nota q icestuosi r spurij nō d linquūt sed alieno morbo laborant vt hic r. l. lege. C. de naturali. li. Bar.

Minores. Nota q minores .xxv. annis nō habent vocem in cōcilio qd nota bene. Barto. ll. doctor.

Riuilegiis. Tex. ibi suffragijs. i. pluribus dignitatibus p suffragia r tene bene menti qs habeat p̄mam vocē in cōcilio. Bar.

Onores. In p̄ncipio tex. ibi. sꝫ pitioribus quibuscūq̄ iungenda sunt. Op. C. de offi. p. vr bi. l. p̄micerius. gl. nō sol. dic q ibi loqtur d electis r nominatis q̄liter ordinentur hic de eligendis r nominādis

Itez oppo. glo. j. de mu. r bono. l. vt gradatim i p̄ncipio dicit glo. ibi de ordine honor. hic de ordine oneris tu dic q ibi loquitur de ordine honorum in eadem persona hic in diuersis. Et solu. glo. non ē bona qr hic etiā loqtur de ordine honorū. Bartotus. ll. doctor.

Ad decurionatum. Facit iste tex. q pater potest consētire filio agenti ēt ex iudicium.

Erennius. Hec lex est ar. q ꝫ qs pro bet aliquem plura instrumenta fecisse r tanq̄ notarius solutionem recepisse r se exegisse q ꝓpter hoc nō ꝓbetur ipsum esse tabellionem de hoc dic in spe. de istru. edic. §. restat. verſ. illō r. verſ. qd si is. r per Inno. extra de fide istru. c. i. r. cum. p. tabellio. r de resti. spo. c. in litteris.

On tantum. Nō q in istis honoribus decernendis ē inspicienda consuetudo r statuta ciuitatis quod approbať per istam. l.

Os qui. Op. C. d dig. l. nullus r. l. ne quis. scdo dico q hodie isti q faciunt istas artes viles indistincte ꝓhibentur admitti ad aliquos honores. qd intelligo vex nisi i casu necessitaťꝫ si alij nō reperiūtur vt ista. l. i fi. r. s. eo. l. generaliter. §. spurios.

Operatores Item rescripserunt. Iste ē nō. cāus. Istam. l. itelligūt di. i eis q interfuerunt r ꝓsētierunt electioni al. semp posset opponi vt. j. ti. ij. l. reus in fi. Et hoc tenet dy. ex de reg. iur. c. qd semel. li. vi. ibi Item pōt poni exemplum regle i electione tē. r tangā hoc ēt. j. ti. ij. l. reus delatus in fi.

E decurione Hanc. l. vide p di. plenissime i. c. decet ꝓcessū ex de reg. iu. li. vi. r ibi plenissime d hac materia Barto. ll. doct.

De albo scribendo. Rubrica.

Ecuriones cū. l. se. Nō q noīa decurionū scribēda sunt in albo ordine quo h di. Itez nō ex. l. ij. q canonici recepti auctoritate pape ꝓferuntur i sētētijs dicendis alijs canonicis electꝫ auctoritate legati vel alterius inferioris. Itē ista. l. facē q scripturis factis i muro sit credenduꝫ. Circa qd facē qd nō i speculo d ꝓbatꝫ. §. videndū. v. nono. In ꝓrium facē. s. de relig. in. l. monumentor. sed dic vt ibi in glo. Item p istam. l. dicē In. q q̄ vniuersitas vel collegium nō hꝫ rectorē q ille q ē antigor i collegio vel ille qui alias deberet ꝓferri in sententijs ferēdis secundū formam istⁱ. l. r. l. spurij. §. fi. s. ti. j. pōt cōuocare collegium r alij tenentur ire r si nō vadūt nō possūt mulctari p euꝫ. sed ipsis nō eūtib⁹ pōt eis nō expectatis ꝓcedi ad electionem. Ita dicē Inno. in. c. j. ex de maio. r obe. Itez facit q in sindicatu alicuius collegij debēt poni noīa illorum q sunt de collegio. Et istam qōnem ponit specu. in ti. de sindico. §. j. v. itē opponit q noīa. veritas ē ista q̄ꝫ sit sindicat⁹ ad vēdendum seu alienandū r tūc ē necesse q noīa scribant vt. C. de ven. re. ciuili. l. fi. li. xi. de sa. san. ec. auc. hoc ius porrectū. r in corpore vnde sūmitur.

Q̄ñq̄ tractať de alijs actib⁹ seu alio negocio r tūc siquidem ē magnuꝫ collegiū vt populus vni⁹ ciuitatis vel vnū ꝓciliū magnū tūc nō ē necesse q noīa scribant vt ex de ꝓcura. c. fi. vbi est tex. Et miror q speculator non allegat tñ dꝫ dici in instrumēto oēs fuisse ꝓsentes: vl tot q facerēt duas ptes vt. l. q maior. s. ti. ij. Si aūt ē collegiū paruū vtputa ꝓrum q sūt. x. vl canonicor tūc credo q eor noīa debēt iseri ar. istarū legū. r. C. d legationib⁹ l. fi. li. x. nō habetis hic alia.

De muneribus r honorib⁹. Continua vt i glo.

Finem ꝓmo loquitur d muneribus personalibus publicis auctoritate r vtilitate. Secundo de muneribus publicis aucte r vtilitate ꝓuatis. scda ibi eq̄ ꝓsonale. In ꝓma pte op

ponitur dicitur hic ꝙ officiū.ꝛ. ꝑmatus ē patrimoniale contra.ī.e.l.fi.§.mixta.dicit glo.ꝙ etiam pōt dici mixtū illud munus ex eo ꝙ istam exactionē facit suo piculo si non bene exigit. Aduertatis scd̄m hoc omne officiū dicetur mun⁹ patrimoniale qꝛ tenet sēper si male gerit vt apparet in tutela ꝛ cura ꝛ similib⁹: vnde dic ꝙ ideo dicit patrimoniale: qꝛ tenet ꝑstare de suo patrimonio illd̄ qd̄ nō pōt exigere a deficientibus. vt.ī.e.l.iij.§. decapꝛotos ꝛ.ī.e.l.fi.§.mixta.qd̄ qualit̄ ꝓcedat ibi dicā. Item in hac ꝑma pte habes ꝙ ꝓsonalia munera dicunt ēt q̄ d̄ ferūtur ex lege alicuī ciuitatis vl̄ ex ꝓsuetudine si hꝫ curā ꝓsone tm̄. Ex quo nota ꝙ lꝫ statuta ñ recipiāt iterꝑtatiōnē extēsiuā actiue qꝛ ipsa statuta ñ extēdūt se ad alios casus i statuto nō ꝓsitos: vt.l.si vo.§.de viro.s̄.solu. ma. ꝛ.l.,pspexit.q.ꝛ a q.tm̄ bene recipiūt extēsionē passiue qꝛ ll.ꝯmunes se extēdūt ad statuta: nā si statutū ūungit aliquod officiū lex se extendit ad illd̄ vt dicat illud mun⁹ ꝓsonale vl̄ ꝑmoniale scd̄m distinctionē huius.l. Idez dico i multis similib⁹ casib⁹. vbi gratia dicit statutū ꝙ filiussa: possit facere testamētū certe lex extēdit se ad istud vt itelligat ꝙ faciat legitime ꝛ secūdū leges: ꝛ ex ea adiet hereditas ꝛ falcidia detrahet ꝛ oēs leges testamētarie habebūt locū i eo vt.l.j.§.ij.s̄.ad.l.falci.ꝛ sic statuta recipiunt iterꝑtationē extensiuā passiuā. ita dixi ꝛ plen⁹ in.l. omnes populi in mā interꝑtatiōis extensiua statutoꝝ.

Aod ad honoꝛes. Jsta.l. legitur tribus mōis. ꝑmo quo ad honoꝛes. i. honoꝝ subeūdoꝝ picula scd̄m ꝑmā lect. vl̄ dic quo ad honoꝛes i. ad excusādoꝝ honoꝝ secūdū secūdā lect. vl̄ dic .i. quo ad honoꝛes. ſ. decernēdos scd̄m tertiā lec. ꝛ q̄libet ē bona ꝛ nō. ꝓut patet in glo. Op.s̄.de adulte.l.sic euenit ꝛ.s̄.de bis q sūt sui vl̄ alie.l.fil⁹. Solu. q est ī ptāte nō hꝫ filios regl̄iter in ptāte. Fallit in istis trib⁹ casib⁹ in gb⁹ fingit̄ habere filios in ptāte. Barto.

T qui His qui Jbi ꝑfie. i. ciuitati. Et sic qs dī hr̄e duplex domiciliū .ſ. ciuitat̄.ꝛ ꝓuinciale: vt h̄ ꝛ dixi.s̄.ad municip̄.l.j.

Si in metallum Nō ꝙ lꝫ qs fuerit exbānitus ꝛ hosť ciuitatis tm̄ reuersus potest ad honoꝛes admitti.

Quamuis. Nota tex. ibi ideo enim. Bartolus.ll.doctoꝛ.

Liberti. Nota ꝙ liberta ꝑoni nō ꝓdest libert⁹ to. Et sic nō ꝙ liberta vnius de familia non ꝓdest alijs de familia. dixi.s̄.ad municipal.l.lutius.§.idem rñdit ꝓstante vbi ē tex.

Decapꝛotos. Nō ex isto.§. ꝙ a muneribꝰ mixt̄ q̄ tm̄ magis sūt patrimonij seu rerū q̄s ꝓsone nō excusantur minoꝛes.

Exactionem. Jstud ꝙ dicit exactionē intelige passiue ita ꝙ ab eo exigitur al̄ eēt munus ꝓsonale vt.s̄.e.l.j.

Pꝛeſes. Nota munera ꝛ honoꝛes debere distribui equaliter vt h̄ vides.

Si is qui duos. Nō ꝙ lꝫ pī fecerit expēsas ꝓ vno filio militādo vl̄ doctoꝛādo vl̄ vxoꝛādo moꝛtuo pr̄e ꝓ alio filio ñ dñt fieri expēse de cōi vt h̄ i tex.ꝛ glo.quā nō.ꝛ vide glo. q̄ icipit dic ꝙ de nouo.ī fi.ibi ꝓ militia exercēda: ꝛ eā nō. adeo ꝙ si ali⁹ fī vult ipendia facere de cōi nō audit̄ ſz debet facere sumptus de ꝓꝓio. Barto.

Aſra. Deficientium Nō nō.§.ꝑmo h̄ vī casus ꝙ exceptiōe ne qs exigat̄ nisi iquātū facere pōt ē tpal̄ dixi.s̄. d̄ excepť.l.iij.

Scd̄o nō ꝙ ī his q̄ cursu tpis mutationē recipiūt ꝓbationes facte in vno iudicio nō faciūt fidē ī alio vt h̄.ꝛ. l.spadonē.§.q absolutus.s̄.d̄ excu.tu.tene mēti hūc.§.

Qui obnoxius. Vide glo.quē icip̄.ar.ꝯ hoies.de istis ffibus de penitētia: ꝛ d̄ alijs dicā.ī.de iure imu.l.semp.§.qbusdā.

Eſcripto. Debi toꝛes. Jste.§.de fco ſua tur pisis ꝙ null⁹ official̄ exñs i aliquo offō añq̄ sit sindical̄ ꝛ reddat rōez illi⁹ officij pōt eligi ad aliqd̄ aliud officiū. Scd̄o nō ꝙ si qs ꝑstat idoneos fideiussoꝛes ꝑstatio fideiussoꝝ hētur ꝓ solone ꝛ ē spālis cāus h̄.

Si quis accusatoꝛem. Nō. ꝙ si qs vult opponere ꝯ aliquē electū d̄ crie ñ audit̄ i mōꝝ exceptiōis ſz dꝫ eum d̄ crie accusare vt h̄ dabo vobis remissiones vt.ī.l.ꝑx. Scd̄o nō ꝙ nemo sine accātoꝛe punit̄: fallit in casibus quos dixi ī.l.ij.§.si publico.s̄.de adulterijs. Bartolus legum doctoꝛ.

Sciendum Hic ponit altā diuisionē muneruꝫ ꝛ ē nō. distinctio ꝛ hꝫ nō.gl. Nō distinctionē q̄ ponit̄ v.nā q̄dā ꝛc̄. vide glo.q̄ icipit vt colecta. Aduerte quero q̄ sūt mūera mere ꝑmonialia q̄ idicunt possessionib⁹ tex.h̄ dic ꝙ sūt retributiōes q̄i dicat tributa qñ sūt ꝑdia tributaria: vt.C.de epis.ꝛ cle.l.d̄ bis

Jtē ꝙ glibet muniat viā añ domū suā h̄ ē onus domus. vt.l.ediles.s̄.de via publi. Jtē ꝙ recipiātur hospites ī domo ē onus dom⁹ vt.s̄.e.l.iij.§.mun⁹.ꝛ iō pōt imponi h̄ onus cuilibet possessoꝛi ēt foꝛēsi ꝛ etiā ecclijs ꝛ clericis vt.l.de his.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ de sacro.sā.ec.l. iubemus nullā nauē. nisi aliq̄ eēnt eis spāliter remissa. vt.l.j. C.de epi.ꝛ cle. vbi clerici nō tenēt suscipe hospites. Collecta vo dicūtur q̄ iponunt ꝓsone ꝓ reb⁹ ꝛ iō clericis nō possūt ipoi collecte: vt.C.de epis.ꝛ cle.auc̄. itē nulla cōmunitas.ꝛ.d.l.de his. nec ēt forēsib⁹ vt h̄. Sz q̄ro vtruꝫ possit adhiberi remediū ꝙ clericis seu ecclijs ꝓ suis possessionib⁹ iponat collecta: videte pluries iā vidi fieri ꝓ possessiōib⁹ iā q̄sitis ecclie vl̄ clericis ñ pōt adhiberi remediū qꝛ nō possim⁹ facere legē ꝓ quā libertas ecclīaruꝫ ifringeret vt ī auc̄. cassa. C.de sacro. sanc. eccl̄e. ꝛ ex̄ de cōsti.c.cū ī ecclīaruꝫ. Sz ꝓ his q̄ nō sūt q̄sita ecclijs vl̄ clericis possūt fieri statuta talia ꝙ ēt si puenerint ad ecclīaz vl̄ clericos poterit ipoi collecta h̄ mō: ꝙ p̄dia oīa ciuiuꝫ q̄ sūt i comitatu sint tributaria ꝛ affecta onere tributoꝝ ꝓ collectis iponendis Jstud colligit̄ ex dictis. Jnno. ex̄ d̄ so. ꝓpe.c.postulasti. ꝛ ita fecerūt pusini merito imponūt collectas oīb⁹ possessionib⁹ q̄ puenerūt ad ecclesias vel clericos p⁹ dictā.l.factā. Egubini tenuerūt vnū aliud mōꝝ securū ꝙ qlibet ciuis etiā comitatensis donauit cōmuni oēs eoꝝ possessiōes q̄s habebat noiatim distinguēdo possessiōes singulas: ꝛ illas possessiōes recipiebat a cōi sub tributo ꝛ cēsu collectaꝝ ꝛ ꝙ semp ī q̄libet alienatione vel testamēto itelligat̄ exceptū hoc ius cōis. Jste cautele fuerūt necessarie qꝛ ecclie ꝛ clerici tm̄ excrescebant ī diuitijs ꝙ possessiones nō remanebāt ad onera subeūda ciuitatis Predicta dico salua correctione ꝛ determiatiōe sācte matris ecclesie qꝛ si aliud determinarꝫ ꝛ ego aliter determino. Bar.ll.doctoꝛ.

Eus. Dicit Di.ꝙ iste casus alibi nō repitur. nō. ꝙ reus accusat̄ nō pōt habere honoꝛes qd aūt si crimē ei infligat̄ ꝓ moduꝫ exceptiōis denūciatiōis vl̄ ingsitionis vide ꝑ Jnno. ex̄ de accusationi.c.accedens. ꝛ plen⁹ ꝑ eū ex̄ de simo.c.accusatum. vide ibi. Bartolus.ll.doctoꝛ.

D rē publicā. Circa hāc.l. vide q̄ plenissime scripsi.s̄.de re.iudi.l. qdaꝫ cōsulebat

consulebat. Bartolus:

Jqs magꝛatus. No̅ ex hac. l. q̄ qs cogit̄ ad suscipiendū officiū iudicis officio. Sed quero si ipe no̅ cogit̄ ꝫ ipse vult petere officium qo̅ delatū e̅ q̄ actione petet: vide Jnno. ex̄ o̅ concef. p̄be̅. c. qꝛ cunctis. in p̄ma glo. magna q̄ oliz erat exua gans hodie e̅ posita li. vj.

Onoꝛe. Nota q̄ ille q̄ est de p̄oribus ciuitatis no̅ p̄t p̄poni alicui officio sine dignitate. Scdo no̅ q̄ q̄ hz officium sine dignitate hoc no̅ obstante p̄t vocari ad dignitatez vel ad honoꝛes dicit glo. no̅. hic ar. q̄ ꝓsules no̅ tenet̄ solueꝛe collectā. hoc ar. no̅ e̅ veꝝ qꝛ collecta est onus patrimoniale qo̅ iponitur persone p̄ rebus ciuilibus ꝛ icolis: vel oz te dicere q̄ est munus mixtū vt vidistis. s̄. e. l. rescripto. §. fi. ꝫ ab istis nemo excusatur: vt no̅. j. e. l. fi. § huiusmodi ꝛ. s̄. e. l. iij. §. decapꝛotos.

T gradatim. Sed si lege. Nota q̄ statuta recipiunt interp̄tationez restrictiuaz plene dixi in. l. oēs populi i mā interpꝛetatiōis quā materiā sigs poneret hic optime staret.

T si filiū. Dicit By. q̄ ista. l. oz itelligi q̄n pat̄ no̅ fuit p̄testatus se velle alioꝝ oneꝝ onera substinere. alias secus: vt. C. de peri. succes. l. ij. li. x. ꝛ ibi no̅. s̄. fami herd. l. si filia. §. idē scribat al̄. e̅. l. se. §. j.

Xtimationem. Glo. intelligit istō p̄ncipiū q̄n quis p̄misit pecuniā p̄ habēdo honoꝛe quo casu ñ oz audiri. de quo dic vt. l. j. s̄. ad. l. iul̄. de ambitu. Tu vo potes ponere casū de eo q̄ vult dare pecuniā reipublice ad hoc vt respublica faciat illud officiū adimpleri per alium quo casu no̅ oz audiri: vt. l. iperatoꝛes. j. de polli. ꝛ. l. fideicōmissa. §. vltimo. s̄. de lega. iij.

Ponte. Op. s̄. e. l. honoꝛ. §. fi. So. q̄dam e̅ honoꝛ cū sumptu ꝛ illum p̄t̄q̄s reiterare et̄ si vult vt i contrario.

Jnerū. Hic ponitur alia distictio munerum.

Judicandi. No̅ q̄ munus iudicandi e̅ necessarium. ꝛ sic no̅ q̄ q̄ cogit̄ iudicare ꝛ est ar. iste tex. q̄ tabellio cōpellitur facere instr̄m ar. et̄. s̄. fur. aduer. nau. cau. l. ij. §. viatoꝝ ꝛ. C. de assess. l. fi. ꝛ de aduoca. diuer. iudi. l. sancimus.

Patrimoniozū. No̅ q̄ munus p̄moniale dr̄ p̄stare equos vl̄ mulos quos qs hz reipublice: ꝛ io̅ imponit etiā cuilibet forēsi q̄ i ciuitate illa reputur hze ista talia. Ex quo no̅ q̄ p̄stantia dr̄ munus patrimoniale: no̅ enim iponit̄ persone p̄ rebus ꝛ sic vr̄ q̄ possit iponi forēsibus. Sed quero si aliqs no̅ hz equos vel mulos an possit cogi ad emendū ipsos ad hoc vt possit reipublice p̄stare. Rñ. q̄ qs cogat̄ ad emēdum eēt on' ipositū psone p̄ rebus ꝛ io̅ forensibus no̅ possit iponi. fallit in his q̄ exercent fenus qui lz. sint forenses: tñ p̄t̄ imponi eis istud onus p̄ pecunia quā ibi habent. ꝛ et̄ p̄t̄ eis imponi collecta. vt hic ꝛ. l. filij. §. fi. s̄. ad munici. qo̅ tene mēti. Jtē ex. v̄. huiusmodi no̅. q̄ a muneribus p̄monialibus nullus hz excusationē nec nobilis nec pontifex: ꝛ sic ecclesia no̅ hz excusationē vt h̄ ꝛ. l. iubem' nullā nauē. C. o̅ sacro sā. eccle. Fallit si spāliter eēt eis remissū: vt. l. j. C. de epi. ꝛ cle. Jtē i. v̄. pterea no̅ q̄ ciuitas ñ p̄t̄ iponer collectā forēsib' nisi hēat spāle p̄uilegiū qo̅ itellige vt dixi. s̄. e. l. r̄scripto. §. fi.

Dixta. Nota q̄ notando ꝛ disputando veritas inuenitur. Secūdo nota q̄ illud qo̅ exactoꝛ tributoꝝ non p̄t̄ exigere tenetur solueꝛe de suo.

Ad hoc op. s̄. e. l. §. ſz ꝛ curatoꝛes ꝛ. §. parimo̅. vbi dicitur q̄ susceptio collectaꝝ e̅ mun' personale tm̄. Jtez oppo. quia vr̄ q̄ onus deficientium debeat esse toti' vniuersitatis de q̄ erat ille deficiens no̅ illi' exactoris: vt. l. j. C. de om. agro. deser. li. xij. So. de iure cōi onus deficiē tium nullus tenetur solueꝛe seu subire: vt i p̄mis p̄ꝛijs ꝛ. C. vt null' vica. pꝛo alio debi. exig. l. j. li. xj. Fallit si aliter lege municipali vel cōsuetudine cautū sit vt hic ꝛ. d. l. j. de omni agro deserto: tunc enim illi legi seu ꝓsuetudini stādū e̅ vt damnum substineat collectoꝛ vl̄ vniuersitas fm̄ formā legis vel cōsuetudinis.

De vacatione ꝛ excusatione munez.

Quid differt iste ti. a sequenti vibebitis. j. ti. j. super rubꝛica.

Obnis excusatio. No. q̄ omnis excusatio nititur eqtate q̄ equitas habet i fringere rigoꝛem iuris vocant̄ oēs pariter ad munera ꝛ honoꝛes. Sic etiam dicimus q̄ omnis exceptio nititur equitate: vt. s̄. de doli ex. l. q eqtate.

Qui excusatione. No. q̄ acta facta i vna cā no̅ p̄sunt in alia simplicit̄ qo̅ itellige in his q̄ cursu tp̄is mutātur vt. s̄. ti. j. l. cura. §. deficientium. ꝛ. l. spadonem. §. q absolutus. s̄. de excu. tu. Bar.

Extumdecimum. §. Qui pueros. Hic videtur casus q̄ q̄n aliquis electus ad aliquod officium excusatur vel remouetur q̄ electio alterius loco eius deuoluatur ad ipsum iudicem remouentem vel excusantem. nam hic vides q̄ electio istoꝝ officialium pertinet ad decuriones vt. s̄. q̄n app. sit. l. j. §. solēt. ꝛ ad municipal. l. ij. ꝛ tñ non remittit̄ ad eos: ſz p̄ses ipe eligit vt hic vides. Jn p̄ꝛiū facit. s̄. de op̄t. le. l. ij. ꝛ ibi dixi. doc. tā gūt. C. o̅ p̄hē. emp. l. fi. dicatis vt ibi. Cano. tamē dñt q̄ oz distīguendum an aliqs eligit aliquem scienter indignum ꝛ p̄uat̄ p̄ illa vice p̄tāte eligendi als secus. Jdem si peccauerūt i forma eligēdi vt ex̄ de elect. c. qꝛ. ppter. Et istā. l. possumus itelligere q̄ ipe p̄ses vocauerat h̄ aliquē ad istud munus p̄ferende pecunie ꝛ hic dr̄ q̄ ex suo officio absq̄ appellatione: si viderit manifestū ipsū eē grauatū senio vl̄ coꝛpoꝛis ībecillitate p̄t̄ ipz dimittere: ꝛ alium loco sui ꝓstituere: ſz supioꝛ no̅ p̄t̄ sine appellatione vt. l. ciues. C. de appel.

Empus. Ibi abesse desinit. i. redire cepit sed postq̄ rediit: dū tamē legitimo tpe de h̄ sequit̄ur.

Decurio natu. Jstam. l. prosequere vt in glo.

A honoꝛibus.

Philosophis. No̅ tex. ibi ꝛ. enī. philosophā tes vere.

Js honoꝛibus. Jntelligas h̄ de p̄uilegijs generalibus: secus si de hoc p̄uilegio spāli mentio fieret vt. j. l. p̄ima.

Auctis. De. allegat hūc tex. q̄ exceptio supueniens pendente iudicio elidit actionez: ita tetigit in. l. j. s̄. de excep. ꝛ ibi latius dixi.

Jnt munera. Hoc qo̅ hic dr̄ p̄ter eos qbus p̄nci

pali beneficio intellige de beneficio ſpāli indulto ſuper hoc alīs ſecus vt.ſ.l.px.in p̄n. Quero an eccl̄ia ſubeat iſta onera dic vt in glo.

Egato Oppo.C.d̄ lega.l.vniuerſis.dicit Bi.q̄ hic excuſant durante eorum officio tantum non autem poſt.

Retor: Duo. Dicit glo. h̄ nō diligenter diſtinctionē quā facit iſte.§.tangam.ĵ.ti.j.l.ij.

Si poſt cauſam. Nō pro arbitro vel cōſultor̄ q̄ cepit audire cauſam:an poſtea poterit cogi.z certe ſic. Nō tex.ibi ſemel enim agnoſcendo.nā ſemel agnoſcēdo vī renūtiare ſuo p̄uilegio in illa cā:an aūt in alijs p̄iudicet dixi in.l.ij.in fi.ſ.de decurl.z hūiſtis nō.ſ.de p̄uil.ve.l.ij. Scōo nō q̄ ſi iudex cui cā eſt delegata ſe abſ̄tauit q̄ iudex delegās pōt alteri cām cōmittere qd̄ intellige,ſi abſentia eēt longa vt.h̄ dī. Tertio dico q̄ id qd̄ dī.ſ.ex q cau.ma io.l.itē ait p̄tor.§.fi.q̄ ppter abſentiā aduocati dat dilatio intellige ſi i breui eſt reuerſurus alīs alium aduocatū debet ſibi querere vt hic dicitur. Bar.

De iure immunitatis. Rubrica:

Quero ī quo differt h̄ ti.a p̄cedenti:glo.ponit duas dīas vt habes in ea.Bi.dicit q̄ in ti.p̄cedenti tractatuz fuit de cauſis excuſationū ſeu vacationuz.h̄ de perſonis que excuſationē petunt.

Ji ob hoc. Quid vult dicere tex. agendi cā:gl. dat duas expoſitiones tene ſecundam q̄ hic loqtur in his qui erant i naui z ppter ſuā p̄uatā vtilitatem q̄ īmunitatē ñ h̄nt qd̄ itellē vt.l.ſemper.§.negociatores.ĵ.e.

Perſonas. Nō q̄ p̄uilegia data tibi tuiſq̄ poſteris non extenduntur ad natos ex fēis qd̄ nō bene z vide Bi.ex̄ de re.iurī.c. p̄uilegium p̄ſonale.li.vi.

Jqui. Pro dēclarāda iſta.l. Quero vtz alicui poſſit dari īmunitas ab oneribus. Rñ.certum ē q̄ p̄ p̄incipem ſeu p legē pōt concedi īmunitas ab oībus oneribus z muneribus ēt realibus vt.ſ.ti.j.l.ſunt munera.verumtamen ſcias q̄ omnia p̄iuilegia per p̄incipem conceſſa fuerunt reuocata per.l.C.de his qui vaca.a p̄in.rece.l.j.z de decurl.l. vacatis.z ibi nō.Ciuitates autem etiam concedunt īmunitatem aliquibus ciuibus iaz ſubditis ciuitati:z nō valet pactuz vt.d.l.vacatiſ.z de īmunitate nemini conce.l.j.z maxime ſi iſta īmunitas concederetur a muneribus patrimonialib⁹:vt.C.de mune.patri.l.neq̄ z.l.patrimoniorum.Sivero īmunitatis conceditur alicui qui de nouo ciuis efficitur:tunc poteſt ei de nouo concedi z eſt ſibi ſeruanda vt hic. Sed quero per quos poſſit concedi.Rñ.doctoribus z medicis poteſt concedi per decuriones hoc eſt per ordinem ciuitatis.alijs vero non poſſet concedi per illos z ſic requireretur adunantia generalis vt.C.de decre.decurl.l.j. Quero qualiter debet concedi iſta īmunitas.Rñ.debet concedi ſpecialiter z diſtincte vt fiat mentio de muneribus realibus z p ſonalibus ordinarijs vel extraordinarijs.nam ſi concederetur īmunitas a muneribus ſimpliciter non haberēt immunitatem a patrimonialibus vt.ſ.ti.j.l.bis oneri⁹ z.ſ.ti.ij.l.fi.§.pe. Jtem non intelligeretur de muneribus ordinarijs:ſed de extraordinarijs vt.ſ.ti.j.l.hi q muneris.z.ſ.de mune.z one.l.cui muneris z.C.de his qui pu.mu.va.acci.l.j. Jtem iſta īmunites nō porrigitur ad honores:vt.d.l.cui muneris.ſ. de mu. z one. vnde etiam de his expreſſa mentio debet fieri. vnde ſis cautus quādo dictas iſta talia p̄uilegia. Quero que dicantur munera ordinaria z que extraordinaria. Rñ. ordiaria ſūt ea q̄ iponūtur a p̄ncipe vl̄ a lege vt dicta.l.j. C.de his q pu.mu.vaca.acci. z iō puto q̄ collecte q̄ ipo nūtur a.l.municipali lata ī ciuitate ſuper hoc a toto populo dicaī mun⁹ordiariū.Et idē puto d̄ his q̄ iponūt a papa clericis vel ab Jmpatore alijs:ſz collecte que ipo nerēt ab aliqb⁹ magr̄atib⁹ vt a p̄orib⁹ vl̄ a maiorib⁹ gabellarijs q hñt ſup hoc anctoritatē diceret mun⁹ ex̄ordinariū vt.ſ.ti.j.l.in bonorib⁹.§.q muneris z.d.l.j.C.de hiſ q pu.mu.va.acci. Quero vtz ciuitaſ q̄ iſtd̄ p̄uilegiū d̄ dit poſſit p ſuā.l.ip̄m reuocare.Rñ.qñq̄ tale p̄uilegiū trāſiuit in formā pacti vel conuentōis:z tūc ciuitas nō pōt ip̄z reuocare alīs ſecus:vt.l.qd̄ ſemel.z ibi dicā.ĵ.d̄ dēre. ab or.fa.vbi glo.tangit z dixi in repetitiōe.l.omnes populi.

Emper. Legem. Videſ h̄ q̄ q habet ſexdecim liberos excuſatur a muneri⁹

Contra immo ſufficiunt.xij.vt.C.de d̄ curl.l.ſiqs decurio.alias ſufficiunt.v.vt.C.qui numero.li.l.fi.So.veritas eſt q̄ quandoq̄ numerus quinq̄ liberorum excuſat a perſonalibus muneribus non a patrimonialibus vt.ſ.ti.j.l.iij.§.que patrimoniorum:ſed numerus .xvj. vel.xij.liberorum excuſat a muneribus patrimonialib⁹ z perſonalibus.vnde non tenētur ſoluere collectas vt h̄. z.d.l.ſiquis decurio.

Negociatores. Hūc.§.proſequere.vt habes in glo.

Jmmunitati. Quero an p̄uilegium cōceſſum alicui tranſeat ad liberos vel ad vxores eorum viduas dic vt no. per Ci.in.l.iij. C.de epiſ.z clerid. Bartolus.

Negociatio. No.ar.q̄ excreſcentibus facultatibus eccleſie debet excreſcere numerus canonicorum vt in.c.cum omnes z.c. cū acceſſiſſent.extra de conſti. Jtem nō in.§. ꝓductores q̄ immunitas data aliquibus mercatoribus:ita demuz eſt ſeruanda ſi maiorem partem ſuarum facultatum tenent in illis mercantijs.

Quibuſdam. Ex hoc.§.nō duo. Primo⁹ q̄ iſta collegia non poſſunt conuenire niſi ſui cauſa ſcilicet cauſa tractandi ea que ad collegium ſuum ſpectant alias poſſet puniri vt.l.ſub p̄textu.ſ.de extraor.cri. Scōo nō q̄ illi qui ſunt in collegio artis nec exercent artem non debent gaudere p̄uilegio artis.facit.C.de ſacro.ſan.ec.l.qui ſub p̄textu.z.ſ. e.l.§.negociatores in eo q̄ ibi dicitur cꝫdiu in eo actu eſt et cetera. Quero an collegium militum gaudentium z collegium fratrum de penitentia tertij ordinis ſancti franciſci habeant īmunitatem ab oneribus z muneribus.Videte vos debetis ſcire q̄ iſti fratres non ſūt religioſi:quia non renuntiant proprio. Jtem quia habent vxores. Jtem non ſunt clerici: quia nullum ordinem clericalem habent.habent tamen quendam modū viuendi ab eccleſia romana approbatum:vt nō. de reli. domi.c.i.in cle.ſed licet ibi non ponatur niſi de fratrib⁹ tertij ordinis ſancti Franciſci:ſunt tamen perſone eccleſiaſtice qui vocantur deo deuoti: vt habetur .xij.q.j.c. duo ſunt genera: z ſunt exempti a iuriſditione ſeculari vt ibi dicitur.) Et iſti milites gaudentes habent de hoc expreſſum p̄uilegium. z ideo vidi conſilia plurium doctorum iuris canonici z ciuilis q̄ iſti ſunt exempti a muneribus ſecularium: z collectis z ab alijs ſicut clerici

clerici: ⁊ ita consuluerunt multi aduocati de curia do. Guido de baisio archi. bonoñ. ⁊ Bi. de mugello. ⁊ ista cōsilia eoꝝ vidi ⁊ eorū consilia fuerūt tātū in fratrib⁹ gaudētibus. Sz idē est in fratribus tertij ordinis sācti francisci: tñ hic cōtrarium vt videtis obseruat. naz cōueniunt sub iudice seculari ⁊ soluūt collectas. Puto tamē indubitāter ꝙ si apparere posset ꝙ assūpsisset illū ordinē seu habitū in fraudē oneruz ꝙ eis nō prodesset. vt. s. e. l. § diuus quoq; pius. ⁊. s. de mune. ⁊ one. l. cura. §. fi. vbi glo. tāgit de fratribus de penitētia. facit qđ no. extra de obliga. c. j. ⁊. l. sub pretexu. C. de sacro sanct. eccle.

Aibusdā. Nō ꝙ appellatōe baliste ñ ꝓtinet arc⁹ nec ecōtra. nā vt videt̄ h ponūt̄ ꝑ se balistarij ⁊ ꝑ se arcarij.

De legationibus.

Am queritur. Ista. l. exami nat. s. de consti. pecu. l. eum qui. §. iulianus. Barto.

Iendū. Si accusa tio. No. ꝙ mihi est suspectus nō solū inimicus meus sed etiaz amicus vel domesticus inimici mei. Secūdo no. ꝙ si aliquis citat̄ ad locū suspectū vel sibi inimicū nō cogit ꝓparere ar. s. ad trebel. l. de etate. Et per hoc cassauit papa sententiam Imperatoris hērici quā ꝓtulit contra regez robertū. nam Imperator citauit regem ad ciuitatē pisanā ipsi regi capitaliter inimicam. vt in. c. pastoralis extra de senten. ⁊ re iudi. in clementinis.

Egato. Probatur autē hoc ꝙ sit legatus per lr̄as q̄s defert sue legationis vt. l. si publican⁹. §. j. s. d̄ pub. ⁊ ibi dixi.

Ilio. No. hāc distinctionē qñ ē officiū cū sūptu officialis filiusꝫ hz vacationē ꝓpter patrem alꝫ secus quod tene menti.

Ilius. Hic videt esse casus ꝙ vicerector studij nō habeat imunitatez. facit ēt. j. e. l. vicari⁹. In ꝓriū videt casus. C. vt digni. or. fuer. l. fi. in fi. So. quādoq; vicerector ꝓstituit ab ipo rectore ⁊ tūc ipe rector videt gerē ꝑ eū ⁊ nullā imunitatē habebit vicerector seu vicarius eius vt hic. ⁊. l. vicarius. j. e. Qñ qz ꝓpter recessū seu mortē rectoris ipa vniuersitas facē vicerectorez. tūc hz imunitatē quā haberet si ꝓncipalr ipse esset creatus rector. vt. d. l. fi. in fi. C. vt digni. ordo fuer. de istis loqtur ti. C. de offi. eius q vicez al. ge. Tertio opp. s. de leg. iij. l. j. §. a prefectis. Sz q̄sto tpe oz ꝙ qs gerat officiū ad hoc vt qs habeat vacationē: Rñ. toto tpe officij: si gerit minus minuit sibi vacatio dūmodo scias ꝙ si nō gerit officiū vel gerit minori tēpore quarte partz totius tpis nullā oz habere vacationē seu imunitatē. vt l. ⁊ milites. §. qñqz. ⁊. §. plane. ⁊ qđ ibi nō. ⁊. §. fi. s. de excu. tuto. ⁊. C. de cōsuli. l. iij. li. xij.

Aulus. Paulus.

No. ꝙ legatus nō debet attēdere ad aliud qz ad officiū legatiōis. Itez no. pro doctoribus huⁱ ciuitatis qui nō possūt esse aduocati nam si mittūt vnā cedulā iudici vl ei loquūt ñ ꝓp hoc videt aduocar̄ tene mēti. §. j. De materia huius. §. dicaz vobis in. l. j. §. diuus. i. j. de varijs ⁊ extraor. cogni.

Egatus. Facit ad questionem de vicerectore.

Icarius. Glo. intel ligit hic de

S qui legatione. libello ꝓuētionali idē in libello supplicatorio ad impetrādū aliquid cū generalr ꝓhibitus sit aliqd facere vt vi distī. s. e. l. eū q. als incipit paulus. §. paulus.

Indez. Ante legatōez.

Videes hic casuz ꝙ ex pte rei oz mitti ꝓcurator ad defēdendā cām inceptā quod dic vt dixi plene in. l. j s de diuer. ⁊ tēpo. pre. ⁊ ꝑ Li. in. l. j. s. de resti. mili.

Iquis legatum. Per hanc. l. dicimus ꝙ ambasiatores nō possūt capi pro repsalijs: qz habēt imunitatē de iure cōi vt hic ⁊. l. ij. §. legatis. s. de iudi. Scdo nō ex hac. l. ꝙ exbānitus de ciuitate desinit eē ciuis illius ciuitat̄ vt hic ibi qz quē semel populus ⁊c. qđ puto verū qñ est talis exbānitus qui pōt ipune offendi. nā habet loco hostis ciuitatis illius: vt. l. amissione. §. q deficiūt. s. de capi. dimi. Idē puto si esset talis exbāni tus q esset ꝓhibitus receptari ar. eius qđ hic dicit de eo cui interdictum est aqua ⁊ ignis.

De administratione rer̄ ad ciuitates pertinētium.

Iod ad certam. Dic vt dicaz. j e. l. legatam. Bartolus.

On utiqz. Quod q̄s videt gl. q̄ incipit hic nō. iiij. ⁊ i fi. gl. addc ⁊ dic d̄ hac materia vt nō ꝑ Bi. extra d̄ re. iurī. c. qđ alicui nō licet. ⁊ c. potest quis ⁊. c. qui per alium.

Quod de frumentaria. Vide glo. sup ver. inanis. ⁊ sic vides ꝙ valet ſnia lata cōtra abñtez nō cōtumacē. als nulla eēt specialitas. Est. n. hic spāle ⁊ pōt eē rō. qz officiał restituit rei publice libr̄ rationū in q⁹ cō tinebaꝫ itroit⁹ ⁊ exitus vt. l. j. §. officio. s. d̄ tu. ⁊ ra. di. ⁊. s de statulib. l. statuliberi pene i fi. ⁊ iō cū nō regrat̄ alia cognitio nisi cōputatio rōnis merito pōt ꝓferri ſnia in absētē. ⁊ sic no. ꝙ isti reuisores rationū cōis pñt ꝓnūciare officialē ꝓteritū esse debitorez cōis eo abñte. Bar

Grani. Ex isto tex. no. ꝙ si officiał aliqd exigat indebite ⁊ detur camerario cōis ꝙ d̄ cōi oz restitui. hoc ē vuz si exigat de facto. secꝰ si ꝑcessit ſnia ꝓdēnatoria. lz iūsta. tūc. n. a cōi nō pōt repeti ꝓditō ne idebiti vt. l. j. C. de cōdi. inde. ⁊. s. rē. ra. ha. l. si sine. §. ꝙ si ꝓcurator ꝓ iudicē. ⁊. l. cum putarē famil̄ herd.

Iratores. Pre dium. No. ꝙ si aliqs officiał locat ꝑdia publica tenet̄ solū d̄ tpe exꝑsso in locatiōe nō de tpe quo tacite recōducit. Itē no. ꝙ lz aliter oli fuaret in vectigalib⁹. tamen quantū ad hoc hodie idē fuat̄ i vectigalib⁹ qđ in alia locatōe.

Ñ eum. Iste ē valde notabil̄. §. Opp. ⁊ vī ꝙ sin dici q vēdunt aut locāt ꝑdia publica finito officio nō teneātur. ꝛ. s. de ꝓcur. l. ꝓcurator q pro euictiōe. Huⁱ timore Azo fatet̄ ꝛriū ⁊ dic hic in tex. dū dic̄ simil̄ etenī vī. l. is q nouat q̄si dicat in oi ꝛctu tenetur officiał public⁹ ēt finito officio ꝑterqz in ꝓstituta pecunia ⁊ ē rō. qz ꝓstituit, aio se nō obligādi. lz ad fidem debitam manifestādā ſm Azo q̄ opi. Hugo. nō placz. naz tutor nō tenet̄ de euictiōe finito officio: qz officiū assumit ex ne cessitate. eadē rōe nec tal̄ officialis: ⁊ sic nō obstat. d. l. ꝓcurator q ꝓ euictiōe. qz ibi loqt̄ in ꝓcuratore cuⁱ officiū ē volūtariū. nec ob. ꝓn. huⁱ. §. qz h ꝓmisit penā aio nouādi ⁊ se ꝓncipalr obligādi ⁊ ista ē va. Alij vt Al. aliter distiguūt vt i gl. de q̄ distictiōe nō curo circa hoc tñ vid̄ s. qñ ex fact. tuto. l. post mortez. ⁊ quod ibi plenius no. hic tamen non examino.

Pro magiſtratu. No.q iſti qui fideiu bēt pro officialibus nō poſſūt ꝓueniri pſonali vel hypothecaria niſi excuſſo principali quod eſt ſpeciale de iure antiquo alis ſecus vt l.iure noſtro.C.de fideiuſſo.

Egatam. Nō ibi circa ꝑncipis.iſta eſt nobilis.l.Circa hoc dic qñz relingt vt fiat aliqd op' qd fieri nō lz:t tūc pōt cōuerti in aliū vſū auctoritate ꝓximi ſupioris cā cognita vocatis his quoꝝ interē vt.l.legatū.s.de vſufruc.lega.Si vo pōt licite fieri:tūc aut pecunia ab h' relicta ſuffic.t nō pōt ꝓuerti in aliū vſū niſi auctoritate ꝑncipis vt h in ꝑn. Aut nō ſuffic.t tūc pōt ꝓuerti in aliū vſū ēt ſine auctē ꝑn cipis vt h in fi.t.j.ti.ij.l.vlt.

Sed municipio. Nō.hūc.§.ad id qd dixi.s.e.l.j.in ꝑn.

Alculi. Iſtam materiam erroris calculi proſequere vt in glo.que hic ita ponit bene ſicut alibi.

De decretis ab ordine faciēdis. Ru:

Edicorū. No.q de iure cōi ordo ciuitatis hoc eſt ꝓoreſ ſeu anciani poſſūt ꝓſtituere ſalariū medici. Scdo nō q h nō pmittit pſidi. Oppo. C.de epiſ.t de.l.parabolani.dic gl.ibi eſt ſpāle in ciuitate alexādrina in q electio medicoꝝ pmittit epo. Itē q̄rit gl.quot medici poſſint eligi i minoribus ciuitatibus vl i maioꝝ'. dic vt.l.ſi duas.§.j.d excu.tu.

Lla decreta. Cū.l.ſequēti. Nō q nō valēt decreta decurionum ſi ibi non ſint due partes decurionum ſeu due ptes cōcilij t itellige q iſtaꝝ duaꝝ partiū maior pars cōſentiat vt.s.ad municip.l.qd maior.t ibi dixi.t j.de re iu.l.aliud.§.refert. Sed q̄ro an pñtiū nomina debeāt ſcribi dic vt.s.dixi de albo ſcriben.l.j.t.ij. Itē dz hic adhibiti,ſed q̄ro q̄liter iſti vocabūtur vtrū debent noiatim vocari. Rñ. ſuffic q vocent ſono tube vel cāpane vt.l.ij.t ibi no.C.de decurl.t no.in.d.l.aliud.§.refertur.j.de reg.iurl.plenius dixi in repetit.l.oēs populi.et debēt vocari ad curiā hoc eſt ad palatiū publicū vt.d.l. ij.C.de decuri. libro decimo. Bar.

Obitiosa. Habeo iſtā.l.pro diffici li. Opp.dz hic ambitiosa decreta reſcidi debēt.hoc eſt decreta q̄ cōtinent donationē.ſi debēt reſcidi.ergo ꝓſupponit q tenēt vt.l.nā t ſi ſub cōditiōe.§.j.s.de iniuſt teſt. Sed hoc vz falſū: qz imo vident nulla ipo iure vt.l.j.§.itē ꝓtra ſacraſ s.que ſen.ſine appel.reſcin.dicit gl.ibi in ſnia hic in decreto. Iſta ſo.nō eſt va qz eodē mō diſtinguit in decreto quo in ſnia vt.C.de appel.l.ſi ad ſcribatū t.l.noiationeſ eo.ti.t.s.de appel.l.ꝓſtat.vñ gl.dicit aliter q hic decretū nō fuit ꝓtra.l.nō eni decreuerūt donationē valē.lz donauerūt. Certe nec etiā iſtud placet:qz illud dz ꝓtra ius qd a iure iprobat:vt.C.de pact.l.pacta que ꝓtra.ſed iſta donatio iprobat a iure ergo ꝛc. Qualiter ergo ſoluem' ꝓtrariū:an decreta decurionū ambitioſa ſint nulla ipo iure vel debeāt reſcindi:tex hic videt ꝓtradicere.nā primo dicit reſcindi debēt. Scdo in vſi.,pinde dicit nihil valet huiuſmodi decretū t ſic inuit q ipo iur ſit nullū. Idē videt dicere tex.C.e.l.ordinis.,ppter qd dicūt quidā talia decreta eē nulla ipo iure.t q hic dicit reſcindi debēt.ſ.q̄ ten' de facto,pceſſit.ſi.s.d iu.fiſ.l.ne,pcuratores.t.C.ſi,p pter pub.pē.l.j.Nihi videt ſic dicēdū quādoqz in decreto nō interuenit ſolēnis numerus decurionū.t tūc ipſo iure ſūt nulla vt.s.e.l.ij. Quādoqz fuit ſolēnis numerus.ſed ꝓtinet donationē.t tunc ſiquidē ꝓtinet donationē apte decretū eſt nullū vl ſi eſt interpoſitū ſup eo qd ē expreſſe a iure iprobatū vt h in verſi.,pinde.t.C.e.l.ordinis. Quādoqz nō ꝓtinet donationē apte.ſed in veritate ꝓtinet donationē vtputa ſi in calculāda rōe decreuerūt rationē bene redditā cū in ueritate nō eſſet vel locauerunt aliquā rez vilioꝛi mercede t ſic ꝓtinet donationē velate.tūc talia decreta debent reſcindi cū valeant nec cōtinēt expreſſū errorē iuris vt hac.l.in prin.t.s.ti.j.l.calculi in fi.vt ſic diſtinguat h ſicut in ſnia vt.l.j.in prin.s.q̄ ſenten.ſine appel.re.poſſet etiā iſte tex.aliter intelligi vt dicā.j.in queſtionibus. Oppo.s.ti.j.l.calculi. So. vt apparet ex precedētibus. Quero vtrū liceat decurionibus aliquo caſu donare.videt q nō cū hic indiſtincte pbibeat .In cōtrariū videt q poſſint remunerare bñ facientes vt donare aliqd ambaſiatoribus t legatis venientibus inſpecta magnitudine ciuitatis donātis t eius cui donat:vt.l.iubemus.§.ſcientes t ibi no.C. de ſacr.ſā.eccl.t.l.cū i plēs.§.pe.s.d admi.tuto.t.l. tutoꝛ fz dignitatē in ꝑn.c.ti.t.s.de bo.dam.l.diuus.§.ſi.ſz donare ſine cauſa legitima t iuſta nō pōt:t ita loquit h.Et iō ſi in donādo fuit appoſita aliqua cā ficta t colorata non tamē va:tūc decretū deberet reſcindi t ſi nulla iuſta cauſa fuit appoſita decretū eſſet nullū ipſo iur t hoc etiā mō poteſt intelligi iſte tex.in.j.t.ij. rñſo. Itē quero dixi q poſſūt remunerare benefaciētes vtrū iſta facultas rmunerandi tranſeat ad ſucceſſoꝛes vtputa aliquis fecit vnū magnū fuitiū huic cōi tempoꝛe iſtoꝝ prioꝛū t iſtoꝝ camerarioꝛū ipi nō remunerauerūt vtrū ſequētes poſſūt remunerare. Rñdeo q nō. nā remuneratio eſt perſonalis ex parte remunerātis adeo q quis nō pōt grauare heredem ſuū q aliquez remuneret vt ſit remuneratio in pſona heredis:ita probat.s.ſiquid in frau.pa.l.diuus. Et ex his poteſt colligi alius intellectus hui'.l. Primo dicit q decreta ambitioſa debent reſcindi vtputa ſi aſſerentes colorate ſe velle alicui remunerare eū liberauerūt a d bito t largiti ſūt.nā valet decretū lz reſcindat:ſed ſi ipi nō fuerūt largiti:ſed fecerūt decretū q ei largiret aliqd in futurū:certe tale decretū eſt ipo iure nullū.ſicut.n.quis nō poteſt grauare heredē ſuū de remunerādo vt dixi.ita decuriones nō poſſūt grauare ſuos ſucceſſoꝛes.t ſic habes in hoc ꝑncipio ſi bene aduertis .v.lect.vna ſm glo.q ſē per reſcindant alia ſm alios q ſemp ſit nulla ipo iure.lz reſcindant quatenus de facto proceſſerunt.tres alias lecturas poſui vobis.s. Itē quero hic dicit decreta debere reſcindi quero a q' t ad cui' petitionē. Rñdeo reſcindentur a ſuperioꝛe ſi eſt vtputa a pſide.vel ſi nō eſt pſes puto q poterit reſcindi p cōciliuz maius ciuitatis vt.l.vbi aſſūt.s.d tuto.t cura.da.ab his.t dixi in.l.ij.s.ad municip.t fiet hoc ad petitionē cuiuslibet de populo ꝓditione ex hac.l.vel officio iudicis vt no.p Inno.ex de offi. ordi.c.ꝓquerēte. ſeu in ti.de maio.t obe. Quero poſito q decuriones ipi nō poſſint donare vt dictuz eſt. an populus totus poſſit donare.puto q ſic.quod apparet quia poteſt de donādo.l.facere vt.l.prohibē.§.plane.s. qd vi aut clā t ibi.qd ſine dubio ꝓcedit in illis ciuitatibus q̄ de facto in tēporalib' nō recognoſcūt ſuperioꝛē et ſic ipi in ſe hñt impiuz. Circa mām pñtis.l.qz repit q decuriones t ordines ciuitatū in multis caſibus hñt arbitria t ad que dicta arbitria extēdātur ꝓſueuit ſepiſſime dubitari:iō de his aliqua videamus.t ꝓſueuerūt qñqz hre arbitriū ſup bono t pacifico ſtatu ciuitatis.qñqz ſup abūdantia habēda in ciuitate. qñqz ſuper cuſtodia ciuitatis.quādoqz ꝓſueuerūt habere arbitriū vt pecunia veniat in communi t ſuper multis alijs que factorum varietas introducit. Sciendu eſt ergo q ex virtute dicti

arbitrij vel alicuius eorũ nõ possũt rebãnire exbãnitos nisi hoc sibi expresse permiserit populus qui in ciuitate sua dicitur princeps vt.l.relegati in fi.ff.de penis ꝛ ar.ff. de offi.procu.ce.l.fi. Ex causa tamen vna possent rebã nire.s.si multos alios exbãnitos apprehenderint ꝛ demostrauerint vt.l.nõ omnes.§.a barbaris.ff.de re mili. ad ciuitatem tñ veniendi ex causa legitima licentiam pñt ꝓcedere ẽm ea q̃ dixi i.l.is q re. circa fi.ff. d̃ publi.iudi. Itẽ nõ pñt aliquã sniaz ꝓdẽnatoriã tollẽ vt.l.j.§.fi.ff. d̃ q̃stio.ꝛ.l.j.§.de qua.ff.de postu. Itẽ nõ pñt executionez alicui⁹ sniẽ suspẽdẽ vltra tps triũ mẽsiũ vt.ff. d̃ iure fis.l.i fraudẽ.§.debitorib⁹.ꝛ sic apparz q̃ d̃curiões q qñq; su spẽdũt executionẽ sniẽ in tpa ꝓlixiora nõ iuridice faciũt totus aũt ppls q in penis a se ipositis loco principis ha beꝫ possz h facẽ vt dicto.§.debitorib⁹. Itẽ nõ pñt ex vtu te dicti arbitrij vel alicui⁹ eoꝝ mutare ordies ꝛ regimina ciuitatũ.ar.ff.de iure fis.l.bõoriũ.ꝛ.l.ne ꝓcuratores.ꝛ.l. auferꝫ.§.actores.nã arbitriũ qd̃ hñt sup bono ꝛ pacifico statu ciuitatis itelligit de pñti vt.l.si ita.ff.de au.ꝛ ar. le. sz reuocare seu mutare ordies ꝛ regimina eẽt facẽ nouuz statũ ergo ꝛc. Predicta va nisi eẽt eis hoc spãliẽ pmissũ Itẽ imobilia ciuitatz nõ pñt alienare nisi specialiẽ hoc eis pmittat vt.l.fi.C.de ven.re.ad ciui.pti.ꝛ.d.l.ꝓhibere.§. plane.ff.qd̃ vi aut clã. Itẽ ex vigore dicti arbitrij non pñt statuẽ aliqd qd̃ sit ꝯ statuta ꝛ ordinẽ a toto pplo a q⁹ ipi auctoritatẽ hñt nisi de nouo supueniss cã vel cã anti q̃ q̃cẽt de nouo manifestata quã tpe legis condite ppls ignorabat vt.l.si hominẽ.ff.man. Itẽ ex vtute dicti ar bitrij vl alicui⁹ eoꝝ nõ pñt facẽ statutũ p qd̃ ius ꝓpriũ iã q̃sitũ alicui auferat.lz.n.totus ppls posset vt.l.vẽditor.§ si ꝓstat.ff.cõia p̃dioruz.ꝛ.l.anthiocensiuz.ff.de puil.cre di.ꝛ dixi in.l.totiẽs.ff.de pollicit.tñ cũ alicui ꝓcedit ar bitriũ itelligit hoc ꝓcedẽ sine alteri⁹ iniuria vt.l.ij.§.merito ꝛ.§.sigs a pncipe.ff.ne qd i loco pub.ꝛ iõ ex vtute talis ar bitrij nõ possẽt debitores aliquoꝝ liberare vl similia fa cere. Sz iuxꝝ pdicta q̃ro an debitorib⁹ possint dilatio nez ꝓcedẽ ex vtute alicui⁹ arbitrij p̃dictoꝝ. Rñ. nõ puto vltra tps triũ mẽsiũ vltra illd̃ qd̃ alis debitores habeant ar.ff.de iure fis.l.in fraudẽ.§.debitoribus ꝓiuncta.l.j.§. pe.C.de cadu.tol. Sz an possint iudicib⁹ ciuitatũ au ctoritatẽ tollẽ vl interdicẽ iurisditionẽ sup petitõe dicto rum debitoꝝ. Rñ.siquidem iudices predicti nõ hñt iu risditionẽ ab ordine illo.sz magis a maiori ꝯcilio vl statu to ꝓfecto a maiori cõcilio ipsi nõ pñt iurisditionẽ illaz au ferre. Si vo habẽt ab ordie illo.tũc auferre possẽt cũ ipe ordo remanẽt iudex.vt.l.vbi absũt.ff.d̃ tuto.ꝛ cura.da. ab his ꝛ iõ si interpellat ordo a creditorib⁹ ꝛ iusticiã non redderet puniret ꝛ teneret pti ad interesse i auc.vt diff.iu di.§.j.col.viij.ꝛ dicã.j.d̃ va.ꝛ exor.cog.l.fi. Itẽ an ex vtute alicui⁹ arbitrij d̃ p̃dict⁹ possit nouas gabellas ꝛ vecti galia iponẽ.ꝛ intelligo p̃dictã q̃stonẽ posito ꝓ cõstãti⁹ q ciuitas ipa seu populus possit ꝓut de facto videmus fa cere.sz de iure nõ possint vt.l.ij.C.noua vectigalia. Rñ. siqdẽ in illa ciuitate vectigalia ꝛ gabelle nõ sũt solite ipo ni ordo eas iponẽ nõ potẽit nisi spãliẽ sit eis pmissũ. hic n.est casus q reseruat ẽ populo q in sua ciuitate ipiũ ha bet seu obtinet vicẽ pncipis sicut refuat pncipi vniuersa li p dictũ ti.C.noua vectig. Si vo ciuitas ꝓsuenit tpe ne cessitatis iponẽ gabellas.tũc iponere poterũt.h.n.põt ve nire in illo arbitrio qd̃ de more ppli ẽ.ar.l.vl vniuersoꝝ ff.de pig.act.cũ si. Itẽ an possit ex vtute alicui⁹ arbitrij de p̃dictis institui noua guerra. Rñ.põt ꝓ defensiõe ci uitatis ꝛ suoꝝ iuriuz als aũt pro recuperatiõe rex pdita rũ ex inducallo vt pro iuadẽdo res alteri⁹ nõ posset sine au toritate ppli vel maioris ꝯcilij ar.ei⁹ qd̃ no. p Jnno.ex̃ de resti.spol.c.oliz cãm.ꝛ qd̃ dixi.ff.de capt̃.l.hostes.

Visis ergo quibusdã pticularib⁹ q̃ fieri nõ possũt virtu te alicui⁹ ex dict arbitrijs videam⁹ aliqs regulas genera les q̃s reducemus ad practicã ex quib⁹ apparebit virtus predictoruz. Prima regula est affirmatiua q̃ haben tes arbitrium super aliquo possunt omnia facere que ꝑn cipalit spectant ad id super quo habent arbitrium.

Secunda regula est q̃ possũt statuere ꝛ facere omnia antecedẽtia pp que ad illud pueniri põt. Tertia regu la ẽ q̃ possũt statuere ꝛ facere oia ꝯsequẽtia sine qb⁹ illd̃ explicari cõmode nõ põt. Quarta regula est negatiua q̃ nõ possũt aliquid facere vel statuere super eo qd̃ non spectat ad id sup quo eis est cõcessuz arbitriũ. Quinta regula est q̃ nõ possũt aliquid facere vel statuere sup eo qd̃ est accessoriũ alteriusꝫ qd̃ nõ spectat ad id sup quo cõ cessũ est arbitriũ lz illud accessoriũ videat ad illud spe ctare. Declaremus istas regulas.prima regula ẽ q̃ ha bẽtes arbitriũ sup aliquo possũt oia facere ꝛ statuer̃ que principalit spectãt ad id super quo habẽt arbitriũ.ꝓbat ff.de arbi.l.nõ distinguem⁹.§.de officio ꝛ.ff.man.l.dili genter.de exerci.l.j.§.nõ autẽ ꝛ.§.igit ꝛ de instit.l.sed ꝛ si pupill⁹.§.ꝯditio.cũ si. ꝛ ista regula videt indubitabil. Subijciamus exẽpla datum est prioribus ciuitatis arbi triuz sup bono ꝛ pacifico statu ciuitatis certe hui⁹ vigore poterũt hoies hñtes ilsimul inimicitias cogẽ ad pacẽ vt.l egissimũ.ff.de vsufruc.ꝛ.l.si fur.e.ti.nã p istas ciuiles cõ tẽtiões respublica ledit vt.ff.de capti.l.siqs ingenuã.§.si. facẽ.ff.de offi.pfi.l.ꝯgruit in pn.d̃ offi.pfec. vr.l.j.§.qes. Sz ꝯ opp. qr istd̃ nõ vr pncipalr ptinẽ ad publicã vtilita tẽ:sz p quãdã ꝓntiam vt.d.l.siqs ingenuã.§.si. ꝛ sic vr q̃ nõ veniat i arbitrio eis ꝓcesso vt.ff. ad municip.l. liber tus.§.fi.ꝛ d̃ fideiusso.l.fideiussor magistratuũ ꝛ de magi stra.ꝓuẽ.l.j.§.j. Rñ.b q̃ dico pncipalr põt itelligi duo b⁹ mõis.vno mõ vt denotet ordinẽ nãe vt i h exẽplo vbe rat fil⁹.certe ipe fil⁹ pncipalr iuriat ꝛ pr p ꝓntiã vt.l.j.§.j de iurr.certe isto casu dictio pncipalr nõ denotat ordinẽ tpis qr eodẽ istãti fit iniuria pri ꝛ filio.sz d̃notet quẽdaz ordinẽ nãe⁹ q itellectu pcipit.ſo mõ põt itelligi vt d̃notet ordinẽ intellect⁹ in quo ẽ sciẽdũ q̃ in itellectu finis dr pn cipiũ ꝛ illd̃ dr pncipalr eẽ finis ad qd̃ itellect⁹ finaliẽ tẽdit exẽplũ mãdator ꝛ fideiussor lz añ reũ incedat dr teneri accessorie reus pncipaliẽ rõ:qr ad hũc finẽ ꝯbẽtes tẽde bãt. Itẽ põt põi exẽplũ p.l.ꝛ si nõ sint.§.pueniam⁹.ff.d̃ auro.ꝛ ar.lega.ꝛ d̃ arbi.l.ñ distiguem⁹.§.pncipalr. ꝛ iste secũd⁹ mõus ẽ ꝓbor.h pmisso si ponerem⁹ q̃ in itellectu fieret aliqd ad duos fines eq̃lr rspectu cuiuslibz diceret pncipalr fieri.exẽplũ in duob⁹ reis.vn⁹ obligat hodie ali us cras.lz sit ꝓor in tpe tñ quilibz dr pncipalr obligat vt.ff. d̃ duo.reis.l.iij.in pn. Itẽ ex h sequit q̃ si sint ples pſõe q̃ faciũt vnũ actũ.si tñ faciũt ad diuesos fines i pſõa cuiuslibz diceꝫ pncipalr fieri res rspectu finis itellecti p eũ Exẽplũ ẽptor ꝛ vẽditor faciũt vnũ ꝯctũ cui⁹ finis pncipa liẽ tẽdit vt hẽat rẽ alter pncipalr vt hẽat ptiũ vt.l.j. de ꝯ. ẽp.ꝛ.l.j.de rer pmuta.ꝛ h respectu dico q̃ qñ filio fit iuria a sciẽte eũ filiũ famil.vtriq; lex dat pncipalr actõez.ff. pri ꝛ filio vt.l.eũ q nocẽtẽ.§.fi.ff. d̃ iurr.fac.d.l.j.§.ado d̃ iurr. Dõ ad ꝓpositũ.lz iimicitie ꝛ brige tẽdant pnci palr ad dãnũ puatoꝝ ispecto ordie nãe secũdario ad rẽ publicã tñ ispecto ordie itellect⁹ iuris ius imaginat vtrũ q̃ pncipalr ledi.ff.puatos ꝛ rẽpublicã. Nec ob.ff. d̃ ma gistra.ꝓue.l.j.in pn.qr lz respublica ledat pncipalr vt di xi tñ nõ ledit dãno pecuniario ꝛ examinabili.q̃ ille fide iussor pmiserat istã solutõez põit tex.ff.ad municip.l.ij. circa fi. Scias ergo q̃ istd̃ arbitriũ sup bono ꝛ pacifico statu ẽ mltum latũ ꝓbẽdit.n.arbitriũ sup abũdãtia sup q̃rimonia ar.l.j.§.cura carnis.ꝛ.§.sequẽti ff. d̃ offi pfec. vr.alia plia exẽpla possẽt põi cc hãc pmã rgliaz q̃ omitto.

Secūda regula est q̄ possūt statuere ꝛ facere oia antece dentia id super quo habēt arbitriū ꝓpter que ad illud peruenīri potest ꝓbat in. l. cui iurisdi. s̄. de iurisdi. om. iudi. ꝛ. s̄. de procur. l. ad rem. ꝛ. l. ad legatum cum si. pono exēplum habētes arbitriū super abūdantia volūt facere statutuz q̄ rustici nō possūt detineri in ciuitate pro testimonio vltra vn̄ diem. vel q̄ rustici nō cogantur per sonaliter venire ad custodiā ciuitatis. sed possint seruire per substitutū adiecta cā vt cūra agrorū nō impediatur ꝛ habeatur abūdātia in ciuitate: certe q̄ sit abūdātia istō est principale super quo habent arbitriū. q̄ rustici non vexent est quoddā preambulū siue antecedēs per quod peruenīt ad illō. hoc poterūt facere casus est. ī. de nūdi. l. ij. in greco facit. C. que res pig. ob. pos. l. pignor. ꝛ auc̄ agricultores ꝛ in corpore. vnde sumit. Item posset acq rere pecuniā mutuo pro expediēdis his que pertinēt ad abūdantiam. ar. l. j.. §. ne autem de exercito. Item po/ test poni exemplū habent arbitriū prouidēdi vnde pecu nia veniat in cōmune huius vigore possūt statuere q̄ q/ cūq̄ vocatur ad aliqō officiū possit illud gerere vel serui re per substitutū soluēdo cōmuni certā quātitatē pecunie certe q̄ pecunia soluatur est id super quo habent arbitri um. q̄ possint retinere vel per substitutū seruire est antece dens ipsius ꝛ hoc possūt per iura. s̄. allegata. facit etiam q̄ de iure est permissū polliceri pecuniā pro honore ha bendo vt. l. hoc iure in prin. de do. ꝛ. l. j. de pollci. Ita eadem ratiōe licz reipublice polliceri remissionē. Plu res etiaz casus similes posset pōi quos omitto. Ad vnū tamē aduerte: quia vigore dicti arbitrij nō posset statuere vel ordinare seu legē facere super aliquo graui etiaz pon deroso ꝛ arduo negocio pretextu modice pecunie q̄ da/ retur cōmuni. ar. l. quēadmodum. C. de agri. ꝛ censi. li. xi. Esset enī decretū ambitiosū. ambitiosum enīz dicitur cupidum inde ambitus. i. cupiditas proprij honoris vt s̄. ꝛ. C. ad. l. iul. de ambit̄. ꝛ ideo talia decreta dicuntur ambitiosa idest facta ex cupiditate potius q̄ zelo iusticie

Sed quero pōe habētes arbitriū vñ vēiat pecunia in cōmuni statuerunt q̄ mercatoribus reddatur ius sūma/ rie vel aliquid aliud adijcientes cām qz propter hoc mer catores desisterent venire ad nūdinas ꝛ secūduz hoc aui dius venient ad ciuitatem ꝛ ex hoc ciues efficiūtur ditio res. vnde eis collecte melius ꝛ facilius imponentur an ħ statutū valeat videtur q̄ sic. quia disponit super antecedē ti q̄ possunt vt dictum est. So. dico q̄ si hoc facerent ex virtute arbitrij qō habēt super bono statu ꝛ pacifico ciui tatis puto q̄ valēt quia predicta pertinent ad statū ciui/ tatis augēduz ꝛ cōseruanduz vt dictum est. sed ex virtu te arbitrij quod habēt vnde pecunia veniat in cōmuni ħ nō possunt: qz predicta pertinēt ad hoc. ꝛ illud quod di ctum est de antecedēti est verum quando illud antecedēs de necessitate infert illud cōsequens super quo habēt ar bitriū vt in exemplo predicto quando statuūt vt qs pos sit se excusare a muneribus soluēdo certam quātitatez. se cus si ex antecedēti consequēs sequi potest casualiter seu possibiliter. tunc nō possunt vt in casu proposito. naz ex sta tuto premisso scilicet q̄ ius reddatur summarie possibile erit q̄ inuitabuntur alij ad veniendum vt ciues efficiant locupletiores ꝛ forte hoc nō sequetur. ar. pro hoc. s̄. de neg. ges. l. si negocia. vbi noua negociatio que potest ha bere se ad lucrum ꝛ ad damnū nō debet instituī. prete/ rea vt dixi q̄ possūt disponere sup antecedenti intelligi debet de antecedenti proximo vł modicū remoto vt in exemplis premissis. Sed super antecedenti multuz re moto vt in questione nostra nō possunt. ar. ī. de verbo. sig. l. in. l. censoria. §. ij. vbi dicitur vsus sue causa. quod preparatum est ad vsuz sue persone immediate vel medi ate modicis medijs proximis. vt coci ꝛ similes. secus si es set multis medijs mediati vt cultores agrorum pro hoc. s̄ de au. ꝛ ar. leg. l. vt quis. ꝛ ibi dixi ꝛ predictas duas no tabiles limittationes tene menti. Tertia regula ē q̄ possunt statuere ꝛ facere omnia consequētia ad illud sin̄ quibus explicari illud commode nō potest vt. d. l. cui iu risditio. s̄. de iurisdi. om. iudi. ꝛ no. in. d. l. nō distinguem⁹ §. de officio. s̄. de arbi. ꝛ ibi no. ex hoc sequit q̄ possunt terminos certos ponere ad implendum quod statuunt ꝛ mandāt. vt. l. quid. tamē. §. solutionem. s̄. de arbi.

Possūt etiaz penam imponere nō obtemperantibus. vt. l. j. in fi. s̄. siquis ius di. nō ob. Possunt etiam offici ales ad predicta etiam exequenda statuere vt. l. ij. s̄. ad municip. quod intellige nisi als ordinati essent per cōi ne vt dixi. s̄. circa casus speciales. Cōtra predicta op. et videtur q̄ nō possint penaz imponere quasi hoc nō veni at in arbitrio eis cōcesso vt. l. quid tamē. §. fi. de arbi. So. quandoqz cōmittitur arbitrium generalit̄ vt super abundantia: tunc si faciant super vno particulari dicti of ficij per quod dictuz officiū nō finitur poterūt vt. l. nō ex omnibus. s̄. de arbi. Si vō cōmittitur arbitriū super vno negocio particulari. tūc puto idem q̄ possint penaz imponere vt. s̄. de verbo. obli. l. ex ea parte in prin. ꝛ qō ibi no. Non ob. l. quid tamen. §. j. quia ibi committe batur decisio alicuius litis vnde lite decisa nō potest se vlterius intromittere. ħ vō committitur dispositio ꝛ or/ dinatio certi negocij in quo accessorie venit pena. Que ro quid si in predictis ꝛ circa predicta statuūt quedaz q̄ per quandaz consequētiam veniunt ꝛ venire possunt cō tra illos particulares casus ad quos dixi arbitriuz non extendi. an valeat vtputa quia ex hoc ius alterius ledit̄ vel si. Respōdeo quādoqz hoc contingit per quandaz consequentiā ex culpa eius cui⁹ ius ledit̄. exemplū factū est statutuz ab habentibus arbitrium super bono statu ꝛ pacifico statu ꝛ publica vtilitate cōmunis. q̄ qui nō pe tierit debitū per decem annos de cetero nō audiatur. Certe ex hoc leditur ius creditoris p̄cedēte tamē culpa ꝛ negligentia sua tunc dico q̄ statutū valebit vt. l. j. s̄. de vsucap. pro hoc tex. optimus. s̄. de rebus eorum. l. si pu/ pillorū. §. j. Quandoqz hoc potest contingere ex de fectu alterius. exemplū ex vigore dicti arbitrij fecerūt sta tutuz q̄ habētes questiones cogantur ad compromittē dū insimul. certe per hoc posset ledi ius partis si arbiter male iudicaret pars lederetur. circa hoc dico q̄ si aliqs habet sentētiam vel instrumenta guarentigie que secun/ dum statuta tuscie merentur executionem. tunc si statutū tale nō expresse dicit q̄ ō his cōpromitteret hoc nō pos/ set. quia ꝛ sub generalitate nō veniunt quia hoc nō esset ius partis ledere. vt. l. minor. xxv. ānis. cui fideius. ī p̄n. s̄. de mino. Circa alias vō lites dico statutuz valere nec debet attendi q̄ vna partiū posset ledi ex hoc: quia hoc esset a casu. ꝛ ita potest tangere actorem sicut reum arg. l. fideius. C. de transac. Et iō dico q̄ quando ciuitas ipa potest facere statutuz q̄ nō liceat appellare quod ē quā/ do prima ꝛ secunda causa appellationis pertinet ad eaz fm ea que dixi in. l. omnes populi. s̄. de iusti. ꝛ iure: q̄ tūc ordo ciuitatis ex virtute dicti arbitrij possz hoc statu ere. Sed contra predicta facit. s̄. de mino. l. si minor xxv. annis filio. §. j. ꝛ quod ibi no. vbi dicitur q̄ eo ipso q̄ quis compromittit leditur: ꝛ sic est contra primum di ctum. Item assignatur ibi etiam ratio quia perdit be/ neficium appellandi ꝛ sic apparet q̄ tollere beneficium appellandi est ledere partem. Respondeo ibi in minore compromittente quem verisimile est non ita diligenē cau sam suam acturum sicut maior. vnde non est equalis conditio abinitio que ratio cessat in questione nostra.

Puto tamẽ ex predictis q; si decurionum statutum diceret q; non possit appellari vel in integrum restitutio peti ex virtute talis arbitrij q; hoc valeret in restitutione que peteretur ratione erroris vel alia que vniformiter po test tangere vtrũq; litigantem: sed ad restitutionem q̃ im petratur ex causa minoris etatis nõ potest porrigi etiam si exprimeretur quia tũc manifeste ius vnius ptis lederet ita q; non alterius arg. dict. l. si minor. ⁊ intelligo de resti tutiõe que peteretur ratione minoris etatis ad recupera tionẽ iuris amissi. secus si peteret restitutionẽ q; perdide rat lucrũ. hoc enim bene põt fieri per talia decreta nec ẽ re gula ipediẽs. Quãdoq; per psequẽtiã puenit ad vnũ de casib⁹ supra enũeratis, phibit; absq; culpa ⁊ fco alicui⁹ ⁊ tũc si h cõtingeret in psequẽtiã alicui⁹ iuris pmissi vale ret alis secus. vt. l. j. s̃. de auct. tuto. ⁊ qõ ibi no. p Di.

Quarta regula negatiua est q; nõ possũt aliqd facẽ vel statuere sup eo qõ nõ spectat ad id sup quo eis pcessũ ẽ arbitriũ. h regla ẽ clarissima vt. l. diligent. s̃. mã. ⁊. C. si a nõ ppetẽ. iudi. l. j. ⁊. ij. ⁊ d̃ arbi. l. nõ distinguem⁹. §. d̃ offi cio. Quita regla negatia ẽ q; nõ possũt aliquid facẽ sup eo quod est accessoriũ alterius quod nõ spectat ad id su per quo eis pcessũ est arbitriũ licet istud accessoriũ videat ad illũ spectare. Exẽplum habẽt arbitriũ vt pecunia ve niat in cõmuni. ideo statuerũt aliquid esse delictũ cũ pri us nõ erat ⁊ penã iposuerũt: vt siquis opposuerit aliquã exceptionẽ ⁊ eã nõ probauerit. puniat in tãtũ: certe h nõ valet nam pena semper ⁊ omni respectu est accessoria ad delictã vt. l. aliud est fraus infra de verb. sig. vnde cũ ip̃z deliciũ nõ sit id nec ipsũ antecedẽs nec consequens eius super quo habent arbitriũ super eius accessorio statuere nõ poterunt licz ipsuz accessoriũ videatur ad illud perti nere. nã accessorium nõ trahit ad se principale vt. l. ex pu pillari. s̃. de vul. ⁊ pupil. ⁊. l. si pacto quo penã. ⁊ qõ ibi no. C. de pact. ⁊ quod no. s̃. de pact. l. iurisgentiũ. §. gn ĩmo in. ij. glo. Visis ⁊ examinatis dictis regulis vide amus aliquas questiones. ⁊ primo quero habẽtes talia arbitria faciũt suas prefationes ex quibus inferũt id qõ statuunt ptinere ad eorũ arbitrium an his prefationib⁹ sit credenduz: videtur q; non nisi pbent vt. l. fi. s̃. de exer ci. ⁊. s̃. de castren. pecul. l. si forte. Ecõtra q; sic vt. s̃. d̃ be re. insti. l. fi. ⁊ de exerci. l. j. §. ne autem. versi. q; si in preti is. So. quantũ ad ipsos statuentes scilicet. qz ipsi illa cã ⁊ illa ratione quã in prefatione exprimũt moti fuerint ad faciendum statutũ bene est eis credẽdum vt. s̃. de here. insti. l. fi. q̃tum ad alios credo idẽ q; illis prefationibus est credenduz. casus est in hac. l. scd̃m vnaz lecturã in eo q; dicit q; dz rescindi. si enĩ nõ rescinderentur essent d̃cre ta ipo iure nulla nisi probaret. Cũ enim ista arbitria nõ concedantur nisi electis ⁊ grauibus personis credenduz est eis in eo scilicz quod asserũt vt. l. j. s̃. de offi perfec. pre to. ⁊ per hoc patet respõsio ad contraria. Preterea in istis extraiudicialibus videtur eis credẽdum secundum glo. extra de proba. c. post cessionez. facit de proba. c. j. in cle. Nec dicas q; ibi est speciale in papa: quia fateor q; est speciale ne admittatur probatio in contrariũ in his que narrat que pendent ex facto. sed cõtra istos admit titur probatio in contrariuz. pro hoc facit q; dicitur spe ciale in mutuo q; confessioni prelati statur preterq̃ i mu tuo vt in auc̃. hoc ius porrectum in fi. C. de sa. sanc. eccl.

Et per hoc potest responderi ad. l. fi. s̃. de exerci. quẽ mutuo loquit q; idẽ putarẽ hic vt. l. ciuitas. s̃. si cer. pe. predicta va nisi euidẽtia facti doceret contrariuz eius qõ in dictis prefationibus asseritur vt in dicta. l. si forte su pra de cast. pecu. Quero quando decretũ petitur resci di coraz quo iudice fiet: dixi. s̃. q; fiet coram superiore ⁊ puto q; ille qui est iudex appellationũ in ciuitate sit supe tior. vt. l. j. solent supra quando appel. sit. Et hoc ve rum quando ipi facerent auctoritate eorũ officij. Si vo facerent auctoritate alterius ordinis vel concilij hoc sibi cõmittentis. tunc si ista rescissio peteretur per modũ ap pellationis ⁊ deberet appellari ad illud cõcilium quod delegauit cuius auctoritate fit vt. l. j. s̃. quis ⁊ a quo ap pella. sit. Si vo ista rescissio peteretur officio iudicis. vl iure actionis: tũc peteret corã eisdẽmet ⁊ corã quolibz iudice equali vel maiori. vt. s̃. de mino. l. prefecti. ⁊. l. se. quo aũt iure petat dicaz. j. prox. questione. An autẽ gs videat facere iure sui officij an tanq̃ d̃legatus ab alio ẽt dicam. j. prox. questione. Quero quo iure petat ista rescissio. Respõdeo quãdoq; decretuz interponitur ptra certaz personaz ⁊ tunc quãdoq; petitur per modũ excu sationis quandoq; per modũ appellatiõis vt. l. j. §. solẽt supra quãdo appella. sit. quãdoq; vniuersalit. tũc credo q; petat iure actionis scilicz conditõe ex. l. ista. vt. s̃. de cõ di. ex le. l. j. ⁊ hoc videt pbari exp̃sse. C. de censi. l. qui se grauatos li. xi. Quero infra q̃tum tẽpus potest peti ista rescissio decreti. Respõdeo quãdoq; istd̃ petit p mo dũ appellatiõis vel excusationis. ⁊ tũc hoc petit infra tẽ pora ad hoc cõstituta vt dicta. l. j. §. solẽt. ⁊. C. de temp. appel. l. j. ⁊. s̃. de excusa. tuto. l. sciẽduz. §. j. Quãdoq; hoc petitur iure actiõis ⁊ tũc siquidẽ aliquis vult petere rescindi pretẽdens, ppriuz interesse debet hoc petere in fra annũ vt dicta. l. qui se grauatos. Si vo pretẽdit in teresse publicũ. tũc infra decẽniuz vt. s̃. de diuer. ⁊ temp. prescrip. l. in omnib⁹. §. j. ⁊. s̃. ti. j. l. carculi. Quero qd si in r̃formatõe seu d̃creto sit dictũ si ⁊ in q̃tũ de iure pos sunt quid important hec verba. Respõdeo ista verba i portãt si de iure fieri possũt effectualiter vt. l. in tẽpus in prin. s̃. de here. insti. ⁊. l. hec conditio. s̃. de condi. ⁊ de mon. ⁊ ideo vbi alis decretũ veniret rescindẽduz propter ista verba erit nullũ ipso iure cũ dicta conditio si possũt esset de presenti que deficit. ergo dispositionẽ reddit ipo iure nullã vt. l. cum ad pses. s̃. si cer. peta. ⁊ de vbo. obli. l. cõditiões in preteritũ. Ex hoc sequit q; de hac nullita ter poterit opponi coram quocũq; iudice incidenter co ram quo tale d̃cretũ induceret vt. l. quotiẽs. C. de iudi. ⁊ de ordi. iu. l. j. Itẽ ex hoc seqtur q; de hac nullitate po terit perpetuo excipi vt. l. pure in fi. s̃. de doli. exce. ⁊. l. lz C. de excep. quod nõ esset si deberet riscindi vt. l. necnõ §. exemplo. s̃. ex qui. cau. maio. ⁊. l. exceptione in fi. s̃. d̃ excep. Quero an decretuz seu reformationẽ factum ab eis ipsimet possint reuocare: Respõdeo quandoq; cõ ceditur arbitriuz super certo actu. tũc si arbitrantur ⁊ sta tuunt circa ip̃m actũ: ita q; sunt functi eoz officio nõ po terunt postea reuocare vt. s̃. de re iudi. l. iudex de arbi. l. quid tamẽ in prin. Quãdoq; cõceditur arbitriũ inde terminate vtputa prioribus huius ciuitatis concessũ est arbitrium super abundãtia omni tempore vel certo tem pore ex forma statuti cuius arbitrij vigore aliquid statui tur. tunc an ipi possint illud reuocare videndũ est an eis fuerit cõcessum dictuz arbitriũ per moduz cuiusdaz po testatis seu iurisditiõis ordinarie. ita q; eorũ officio hoc incũbat vigore iporum officij. tunc ipsimet poterũt reuo care. quia nemo potest sibi legem imponere a qua nõ sit licituz recedere vt. l. siquis in principio testamẽti. s̃. d̃ le. iij. Quandoq; eis hoc conceditur per modum cuiusdã potestatis delegate ita q; ipsi possint auctoritate cõci lij maioris hoc cõmitentis. ⁊ tũc ipimet reuocare nõ po terunt nisi eo mõ quo posset reuocare ea q̃ fca eẽnt a dco maiori cõcilio. naz ipsum concilium maius videt hoc feci sse per ipos qbus hoc cõmisit vt. l. item eorum. §. si decu riones. s̃. qõ cuiusq; vni. no. An autẽ videat cõcessũ p modũ ciuiusdã iurisditiõis ordinarie vel delegate dico

verba statuti seu reformationis cõcedẽtis arbitriũ esse di ligenter inspiciẽda. si enim hoc cõcedit officio: vt qz dicũt illa verba ad officiũ priorũ ptineat ꝛc. tũc videt cõcessus officio: z tũc priores poterũt vigore sui officij ex potesta te ordinaria. Idẽ in alijs bonis hominibus qbus hoc ꝓmitteret. Si vo dicerẽt verba q hoc possent auctorita te pſẽtis cõcilij generalis z similia verba. tũc hoc nõ pos sent vigore eoꝝ officij. hoc ꝓbatur in ꝓbemio institutio nũ circa mediũ ibi nostra auctoritate ꝛc. z. C. de vete. iu. enuclean. ꝛc. l. j. §. omnia enim. z de offi. eius cui mand. l j. qui mãdata z hoc est magis expressũ de cle. egro. c. j. li. vi. z de supple. negl. prela. c. j. in cle. z de reli. domi. quia cõtingit in cle.. Si vo verba sũt dubia vt qz dicũt tales habeãt arbitrium ꝛc. tũc aut cõmittitur vnus factus parti culare inter ceteras personas vl de certa re z in dubio in telligit q faciãt auctoritate cõcilij cõcedẽtis nõ ipsoꝝ au toritate ꝓpria vt extra de rescrip. c. cũ aliqbus li. vi. Ju risditio enim ordinaria nõ cõceditur in re certa vel in casu particulari arg. §. de testa. tu. l. si certaꝝ. sed debet cõcedi super quadã vniuersali administratiõe vt statim dicã. Si vo ꝓceditur arbitriũ super vno negocio vniuersali vt super abũdantia: tũc videt cõcedi iure potestatis ordina rie. vniuersitas enim hoc potest vt. l. fi. C. de iuris. om. iudi. z. l. z quia. §. de iurisdi. om. iudi. sed cõcedendo super a liquo facto vniuersali videt ꝓcedẽ iure ordinarie potesta tis. vt. l. j. in prin. z. §. cũ vrbez. §. de offi. prefe. vrb. z. C. vbi z apud quos. l. fi. ibi certe administratiõi cui z iuris ditio inest ꝛc. z in ꝑma consti.. ffoꝝ. §. pe. z in auc. habi ta. C. ne filius pro patre. vbi doctoribus cõceditur iuris ditio in scholares que sine dubio ẽ iurisditio ordinaria

Et predicta tetigi in quadam disputatione quam di sputaui que incipit adunantia generalis ꝛc. Ulti mo quero quid si predicti habẽtes arbitriũ aliquid statuũt. nec exprimũt se facere ex vigore dicti arbitrij. vel exꝑmũt se facere ex vigore cuiusdã arbitrij ad hoc nõ sufficiẽtis. cũ alis habeãt arbitriũ ad hoc sufficiens. dic vt dixi in ꝑ dicta questione quam disputaui super hoc. z hec suffi ciant.

Quod semel. Opp. de. l. qõ iust sit. §. de re iudi.

So. aliud in sentẽtia interlocutoria. aliud in dẽ creto. Itẽ oppo. §. qõ cuiusq vniuer. nomi. l. itez eorũ §. q si actor. vbi etiã decretus rescindit nuda volũtate. di cit glo. ibi speciale q nullius interest actorẽ reuocari ante litis cõtestatio. secus si post vt. e. l. §. ex his. quã glo. no. ex qua habes q quãdo decretũ transit in formã contra ctus vt habeat immunitatez a collect vsq ad decẽ ãnos certe impletus est quasi ꝓtractus qz ille facẽ vt habeat im munitatẽ: z ciuitas dat imunitatẽ vt ille vadat merito ciui tas nõ poterit reuocare. Idẽ si pactũ speciale est factũ cum aliquo vt plene Dinus dicit hic. z ego plenius di xi in repetitiõe. l. oẽs populi. §. de iusti. z iure.

Principii. Nota q ciuitas potest fa cere statutũ ne aliquis va dat extra suũ territoriũ z euntes punire. qõ dic vt plene dixi in repetitiõe. l. cũctos populos. C. de sum. tri. Itez nota q pena statuti nõ ligat ignorãtes qõ intel lige nisi ignorantia crassa fuerit vel supina vt glo. dicit ℔ est tex. in. c. vt animarũ. extra de consti. li. vi. z dixi in. l. qõ nerua circa fi. §. deposi.

De operibus publicis. Ru.

Prator. Curam Nota q quis potest sustinere plura mu nera nisi excusetur vt hic dicitur.

Ni libertate. Curatores Nota q curator operũ si agit ꝓtra fabros agit suo nomine. res vo publica agit cõtra ipsum curatorem seu suprastantem.

Ne eius nomine. Nota contra fratres. vel alios religiosos q capellã aliquorũ defunctorũ attribuũt nomini alterius quia hoc facere nõ possũt vt hic videtis. Item no. ar. contra eos qui abradunt arma alicuius z ponunt arma sua vel alterius.

Nus nouum. Opp. q in publi co nullo modo li ceat opus facere p ti. supra ne quid in loco pu bli. z ideo nõ vr q hec lex possit intelligi de opere qõ fit in publico. Idez nec de eo opere qõ fit in priuato quia cuilibet licet in suo facere qõ vult vt. l. p prouinciã. C. de edifi. pri. So. potest intelligi q quis hic volebat edifica re in publico ad vtilitatẽ ciuitatis volens sibi donare z sic nõ obstat. ti. §. ne quid in loco publi. qui loqr quãdo qs vult edificare ad vtilitatẽ ꝓpriaz. Itẽ potest intelligi qñ quis vult edificare in priuato qõ potest dñ tamẽ nõ ten dat ad iniuriã vl emulationẽ alterius ciuitatis qõ nõ qz si aliquis facit munitionẽ in aliquo loco que posset esse periculosa alicui ciuitati non dz sibi permitti z intellige si esset periculosa vel esset verecũdia alteri ciuitati cui ei cui subiecta est z hoc est qõ hic dicitur ad emulationẽ alteri ciuitatis. no. q dicit alterius. Quero quid vult hoc di cere vel circũ theatrũ vel anfitheatruz sit glo. dicit. i. aliq tumba. Tumbe appellantur casalia que sũt in comitatu que habent aliquaz munitionem. vtputa fossata vel mu ros. vel dic notabilius. q dicit circũ theatruz vel anfithe atruz. i. circa muros ciuitatis vel intra muros. dicit enim anfitheatrũ ab ambio ambis qõ ẽ circũdare. facit. §. de re. diui. l. sacra. §. muros. Et sic no. arg. cõtra istos q fa ciunt domos ꝓpe muros ciuitatis ex quibus posset da ri introitus ciuitatis vel exitus inimicis vt possint ꝓhi beri z facta destrui. C. e. l. edificia que vulgo. Ulterius quero vtrũ liceat alicui ciuitati muros sibi fieri facere. dicit glo. q sic sumptu suo nõ sumptu publico ciuitatis roma ne. Itez aliquis priuatus hoc nõ posset sine principis auctoritate vt no. i. l. sacre. §. muros. §. de re. diui. Cõtra no. C. e. l. omnes. vbi no. q semp requirit auctoritas ꝑn cipis siue ciuitas relit sibi muros de nouo facere siue an tiquos reparare. sed ista glo. cõmuniter tenet. Ex qua habes q castra que sunt in comitatu possũt sibi ipsis fa cere muros suo sumptu sine licẽtia ciuitatis qõ tñ intelli ge nisi spectet ad emulationẽ ciuitatis vt. §. dixi.

Legatum. Istam legem prosequa re vt in glo. Barto.

Ecuniam. No. ar. ꝑ episcopo vt pos sit relictũ ad eccl̃am vel mo nasteriũ de nouo cõstruẽdũ cõuertere in eccl̃iaz vel monasteriũ iã ꝓstructũ cũ mlta sint monasteria vel ec cl̃esie constructe.

De nundinis. Ru.

Nundinis. No. q q ꝑuilegio nõ vtit spacio decẽ ãnoꝝ pdit ꝑuilegiũ. z sic facit ꝯ Aretinos q cuz fuẽit eis ꝓcessũ ꝑuilegiũ doctorãdi z eo nõ fuerũt vsi p decẽniũ q ipsz pdiderint. de ℔ q̃to tẽpe pdat ꝑuilegiũ dic p Li. C. d diuer. rescriptꝫ. l. fal so. z exd ꝓsti. c. cũ accessisset z p Boff. extra d rescriptis §. durat.

Iquis ipsos Nota contra statuta ciuitatum que dicunt q̄ tricoli a rusticis nō debeant emere q̄ ista statuta sūt cōtra publicā auctoritatē vt hic videtis. Barto.

De pollicitationibus Ru.

I pollicitus. Nō q̄ spāle ẽ ī ciuitate q̄ nō valz promissio facta sine causa ergo apparet q̄ in priuatā promissio facta sine causa hz vī donatōis valide. simile habet̄ .ſ. d̄ dona. l. ſ iuſ in p̄n. ⁊ ibi dixi. facē qđ. no. ſ. de doli excep. l. ij. § ſi ex causa. Scđo no. in v. cepisse. mirabiles modos incipiendi. Tertio nō q̄ quis obligatur re in mutuo. Querit glo. qua actione petatur tale promissū: dicit gl. aut interuenit stipulatio ⁊ agitur ex stipulatiōe vel agitur actione in factuz vt in glo. Barto.

Siquis opus. Nota istud q̄ hic dicit assignauerit vt postea gs nō teneatur de periculo vidistis in. l. ⁊ iō. ſ. de v̄bo. ob. ⁊ habes in. l. mortuo. ſ. loca. Bartolus.

Iquis Oppo. ⁊ videt q̄ dominiū trā seat incōtinenti vt. l. ſi. C. de ſac. ſāc. eccle. dicit glo. tria verba quedā p̄mittuntur ex contractu celebrato duoꝝ ꝓsensu ⁊ in illis nō transit dominiū regulariter sine traditione. fallit in casibus dicte. l. vltime. C. de ſac. ſanc. eccle. Quādoq̄ aliquid ẽ qđ dep̄ndet ex cōſēsu vnius tm̄: ⁊ tunc nō transfertur dominiuz etiam in eccleſiā vel ciuitatez vt hic. Ratio est scđm Buil. de cu. quia concurrēt tunc duo specialia vnū q̄ ex pollicitatōe quis obligaretur. aliud q̄ sine traditōe trāsferī dominiū quod esse ñ debet. vt. l. j. C. de do. promiſ. ⁊ Buil. ponit in. l. ab emptiōe. ſ. de pac. Quādoq̄ aliquid relinquit seu quis vouet in voltima voluntate ⁊ tūc transfertur dominiū iura sunt vulgaria. Querit gl. qs petet hoc votū. Respōdeo ecclesia vel episcopus vt. C. đ epiſ. ⁊ cle. l. nullus ⁊ in auc̄. de eccle. titu. §. siquis autem Quero qua actiōe petaī votū. dic vt in glo. Bar.

Actum. Nota istas diffinitiones Bartolus.

Haridemus. Hic est duplex littera vna negatiua alia affirmatiua. Prout habes litterā negatiuā legitur duobus modis. scđm p̄mam hoc dicit. Epistola nō obligat quez ad munus edēdum hoc dicit. Cōtra hāc lecturā oppo. ſ. de pac. l. ij. ⁊. C. de donationibus. l. siquis aliquid. ⁊ de fideicōmi. liber. l. ⁊ in epistola. Breuiter respōdeo quandoq̄ epistola accipit p̄o voluntate. ⁊ tūc obligaret heredes disponētis: vt dicta. l. ⁊ in epistola. ſ. de fideicōmi. liber. Quādoq̄ cōtinet donationez inter viuos. ⁊ tūc de iure antiquo nō poterat fieri p epistolā quia pacto nudo nō cōtrahebaī qđ est verū nisi sequeretur traditio. ita debet intelligi. C. de dona. l. sigs aliquid. Sed si talis donatio in rēpublicā fiebat. tūc nō obligat aliquez vt hic intellige nisi sit facta ex iusta causa vel opus sit ceptū. vt. ſ. e. l. j. Alio modo legitur scđz dictā formā negatiuā ⁊ dicit sic. Excusatio ab iniūcto munere nō potest fieri per epistolā hoc dicit. Ista lectura est satis bona in se sed tamen nō congruit nostre littere. Alia est littera affirmatiua ⁊ scđz eā dicit q̄ per epistolā quis obligatur ciuitati ad implendū quod promisit qđ intellige si epistola habuit iustā causam vel opus sit ceptum vt. ſ. dixi. Bartolus.

Otiens. **Si cui** Nota q̄ ciuitas p̄ suū statutū nō potest auferre ius alteriuſ. ita habes casū hic ⁊. l. ſi priuatus. ſ. qui. ⁊ a qui.. quod intellige verum singulariter p̄cipiendo vni homini vl̄ quibusdā hominibus. facit ad hoc. ſ. ad munici. l. nō debere. ⁊ ad. l. iul. de anno. l. ſi. ⁊. ſ. de adminiſt. re. ad ciuita. perti. l. đ curiōes. sed generaliter faciendo statuta bene posset. vt. l. venditoz. §. si constat. ſ. cōmunia prędio. ⁊. l. anthiocenſiuz. ſ. de priuil. credi. facit. l. luciuſ. §. ſi. ſ. ad municipa. intelligēdo ibi. l. j. statutū. Aduerte tamē q̄ licz ciuitaſ ipsa possit. tamē hoc est veruz si vult. sed concedendo arbitriū aliquibus alijs super quibusdaz. vtputa vt pecunia veniat in cōmuni vel vt abūdantia habeatur ⁊ similia ex virtute huius arbitrij nō venit vt ipi possint ius alterius ledere. sed vt sine alterius iniuria hoc faciant. vt. l. ij. §. merito. ⁊. §. siquis a principe. ſ. ne quid in loco publico. ⁊. l. ne auus. C. de emācipa. libe. ⁊. l. impuberi. ſ. de adminiſtra. tuto. Barto.

E pollicitationibus. No. tex. ibi cū ⁊ absens ⁊c. No. q̄ ille qui promisit facere opus debet facere per se si potest vt hic ⁊. l. imperatozes. in p̄ncipio. ī. e. hoc autez q̄ dico per se intelligo secundū qualitatez persone si ipse faber faciat suis manib⁹ adhibitis suis ministris secundū qualitatez ⁊ quantitatem operis. Si vo nō est faber intelligo q̄ faciat per se boc est sua cura ⁊ solicitudine. nō enīz liberaret p̄stando pecuniaz vt dicta. l. imperatozes. ī. eo. ⁊. l. continuus §. item qui insulam. ſ. de verbo. obliga. Secundo nota q̄ si nō potest quis facere per se potest facere per. aliū adhibendo amicos. Tertio nota q̄ quādo est suspicio đ aliquo ne fugiat potest interdici vēditio seu alienatio bonoz̄ immobiliū sicut possūt mobilia sequestrari qđ nota ⁊c. Bortolus.

I quis. ob ho. Nota seruandam esse formam pollicitationis. facit quando aliquis relinquit aliquam ecclesiam fieri sub cōditiōe q̄ talis sit ibi rector q̄ ille debeat p̄referrei.

A priuatis operibus.

Idest in operibus publicis de priuatoz̄ pecunia factis. Barto. de saxoferato.

Cum quidam. Nota q̄ si aliquis dat pecuniam ne grauetur in muneribus publicis perdit pecuniam ⁊ nihilomnus debet grauari muneribus.

Operatores. Principiū huius legis examina vt dixi ſ. e. l. de pollicitationibus.

Item reſcripserunt. Nota textū ibi esse enim tolerabilia. ⁊c. q̄ facit ad multa. ⁊ hic videt casus ex consuetudine iuri exigēdi vectigal. seu passagiuz p̄scribaī de hoc vt dixi. ſ. de publicanis. l. ſi publicanus. §. ſi.

De varijs ⁊ extraordinarijs cognitionibus.

Reſes. Ad euidentiam nostre legis debes scire q̄ ħ tractantur multi casus in quibus iudicis officium imploratur p̄o constituenda mercede seu salario alicuius laboris. Nota q̄ doctoribus liberalium artiuz ⁊ medicis ⁊ obstetricib⁹ constituitur salariuz officio iudicis. Secundo nota q̄ medicus dicitur qui alicui parti corporis medicinā p̄bet. Tertio nota q̄ incantator non dicitur medic⁹ nec potest petere sibi cōstitui salariū officio iudicis. Barto.

An et philosophi. Querit glo. primo quid est hoc dictum in ingressu sacramenti dic vt in glo. Secundo arguit an pro donis que fiunt doctoribus hodie possit agi. z determinat glo. q sic. videtur enim promissuz z salariū promissum potest peti licite vt. l. medicos. circa finem. C de profess. z medi. non promissum non potest peti constitui. Bartolus.

Ludi quoqz. Nota q magistris qui docent abacum hoc est artez numeri extra ordinem constituitur salarium. isti proprie sūt ludi litterarij: quia cantando docentur. Secundo nota q librarijs seu tabularijs hoc est notarijs. z alijs qui faciunt alias artes nō competit officium iudicis pro eorum mercede. Sed quero qualiter eis consuletur. Respōdeo si quidem salarium est eis promissum agent ex promissione alias ille qui tales operas fecit consuevit locare operas suas: videtur locasse secunduz suam cō suetudinem: vt. C. loca. l. excepto. z insti. loca. post principium. Bartolus.

Sed et si comites. Nota q hic comites exponitur idest assessores qō nota p assessoribus q tempore sindicatus possint petere sibi cōstitui salariuz ex officio sindicatus si eis non est constitutū salarium. Bartolus.

In honorariis. Ex hoc. §. nota q aduocati possunt implorare officium iudicis vt eis cōstituatur salariuz. Habent etiā alias actiones quas dic vt notat. C. de suffra. l. prima.

Secundo nota que sunt consideranda quando aduocato cōstituit salarium. Bar.

Aduocatos. Quero vtruz illitterati dicātur aduocati. hic videt q sic. Glo. tua determinat cōtrariuz. quod enim hic dicitur in textu suppletur per alias leges. nā aduocatus dicitur qui quo quo studio operat in causis agēdis z oportet q studuerit in iure per quinquēnium z q doctor iuret eum iuris peritiam instructū vt. C. de aduocatis diuerso. iudi. l. nemini. per hoc apparz q illitterati nō sūt aduocati. Sed ꝫ hoc facit iste textus qui dicit quoquo studio operātur Respōdet glo. intellige siue debeat adesse in allegationibus tātum siue vsqz ad litem tātum siue in causa principali z nō in causa appellatiōis. sine in vtraqz siue in vno loco siue in quolibet. Et per hoc etiam soluitur questio. an procuratores z tutores qui assistunt cause possūt dici aduocati. Respōdeo nō quia in eis nō concurrunt ea que supra dicta sunt. z per hoc patet q procurator non potest petere sibi constitui salarium officio iudicis. sz habebit alia remedia de quibus dixi supra eadē. l. §. iudi. Item quero quid est hoc dictū quod hic dicitur nō tamen qui pro tractatu ꝛc. Vos debetis scire q hic est duplex littera vna pro tractatu. Alia pro contractu. secūdum primam ponit glo. duo exempla. vnum si aliquis vadit ad iudicem ad roganduz eum vt sibi det vnam dilationē nō dico allegādo de iure sz rogādo: certe iste nō dicit aduocatus. vel aliter si quis stat in curia z pars cō silium habet cum eo nō tamē vadit ad causam aliquam vel in aliqua parte litis. certe iste nō dicitur aduocatus. quia in iudicio nō assistit. z ista faciūt pro doctoribꝰ bus ciuitatis qui habēt pacta cuz communi vt nō sint aduocati. nam nō prohibentur a iudice gratis aliquid impetrare vt hic z supra de lega. l. euz qui in fine. alias incipit paulus. Item prohibet dare cōsilium in camera vt hic. nam aduocare seu postulare est pandere alienū desiderium in iudicio vt. l. j. post principiū. §. de postula. Alia littera est pro cōtractu. qui ergo interuenit vt aliqs cōtractus fiat inter aliquos inducendo vtranqz partem iste nō dicitur aduocatus. z ideo videtur q ille qui ē coram arbitratore z introducit iura vnius partis nō dicat aduocatus. nam cū arbitramētum sit quidam contractus transactionis vt. l. si de meis. §. recepisse supra de arbi. et in autentico vt diffe. iudi. post principiū. z in autentica si vo contigerit. C. de iudi. videtur adesse pro contractu nō interesse liti. vt ħ. Ex his etiā habes q in omnibꝰ istis casibus in quibus nō potest iudicis officiū implorari pro salario licet alias iuste reciperet vt. §. dixi.

Diuus seuerus. ꝛc. Nota textū ibi licita aūt Nota ergo q p singulis causis potest aduocatus recipere centū florenos z nō plus. Secūdo no. de pacto quote litꝭ ꝫprobato. Tertio nota q post litem finitam promissio quote nō est improbata. Quarto nota q id qō supra dixi q aduocati in singulis causis nō possunt recipere salariuz vltra sūmam centū aureorū. Sed aduocati curie Romane ħ interpretātur sic in singulis causis idest capitulis z sic obseruant de facto. sed hoc est cōtra mentē huꝰ legis q videtur velle q particulares solutiones ꝓputent in istā sūmā Preterea cōtra eos facit. C. de iureiur. l. generaliter. §. sz iuramento ibi casa vel capitulū. Bar.

Diuus Iste est valde solēnis. §. z male intellectꝰ per glo. z peius per doctores z hoc dicē Licet aduocatus nō possit aduocationē implere per casuz fortuitū in eius psonaz cōtingentez tamē totū salariū debet habere hoc dicit. Oppo. C. de condi. ob causā l. si. Solutio ibi stetit per aduocatū hic stetit per casū fortuitū in eius personaz contingētez. Contra hoc opp. C. de aduoca. diuer. iudi. l. post duos. §. j. vbi stetit p casuz scilicet mortꝭ aduocati. z tamē nō cōsequitur totū salariuz. sed salariū pro rata tēporis tm̄. So. qñqz aduocatus conducitur respectu certe cause nō terminato tempore. z tunc si impeditur casu debet habere totū salariuz illius cause vt hic. z. ar. s̄. de lega. l. legatus. §. fi. Quandoqz nō cōducitur respectu certe cause. sed respectu temporis: vt pro omnibꝰ cāis que mihi emergerēt in isto biēnio certo salario constituto ānuatim. tūc pro illo anno quo incepit tātū debet habere salariū: vt in contrario. Contra hoc opp. q etiā pro illo anno nō debet habere totū. vt. l. petitionē. C. de aduo. di. iudi. So. speciale. vt ibi plene notatur z concor. Item oppo. q nō debeat habere salariū nēsi pro rata eius quo seruiuit residuum possit repeti. vt. l. si vno. §. itez cū quidā. s̄. loca. dicit gl. ibi speciale est in aduocato vt in isto. §. istud nō placz qr idē est in legato. vt. d. l. legatus in fi. s̄. de lega. Idem in multis alijs dignitatibus vt. j. dicam. Et si dicis in quo libet est speciale nō assignatur ratio spālitatis z ideo dico q hic ideo est. qr salariū debet ex beneficio legis vel ex cōtractu qui succedit in locū dispositionis legis. z ideo tanqz in beneficijs plenior fit interpretatio. sz sibi debet mere ex cōtractu vbi fit interpretatio stricta. vt. l. inꝰ testamētis. j. de reg. iur. l. z ibi nō. z. l. vltima. s̄. de cōstitu. p̄n. z ista latius declarabūtur infra. Pro declaratione igit̄ presētis materie est videndū: qr qñqz vnus debet salariū alius debet operam ex cōtractu mere. quandoqz ex vltima volūtate. qñqz ex legis dispositiōe. qñqz ex cōtractu qui succedit in locū dispositionis legis. Et aduertatis qr in omnibus predictis intendo examinare quādo aliqs impedit prestare operā ꝓpter casū. si enim impeditur factu eius qui debet operas vel facto eius cui debent. ista materia habet modū dubitationis z ideo late non prosequar. glo. tāgit hic in principio z plenius in dicta. l. si vno. §. item cum quidā. Assumo ergo p̄muz z quero qñ vnus debet salariū z alius debet operas ex ꝫctu mero z

opere

opere non possunt prestari casu fortuito: vtrum salariuz debeaī. z videī q debeaī totū. vt. l. si pecuniā. i p̄n. s̄. de p̄di. ob cau. z. l. cuz in plures. §. pe. s̄. loca. Jn p̄riū vī q debeaī ꝓ rata. vt. d. l. si vno. §. itē cū qdā. s̄. loca. Alibi videī q debeaī nihil. vt. l. si vehēda. i p̄n. s̄. ad. l. rhodiā. de iactu. Dic aut p̄dicta debētur ex ꝓtractu notato aut innoiato. Primo casu aut ex ꝓtractu bonefidei aut stricti iuris. Si bonefidei tūc distingue. aut euenit casus in psona ꝓducēt hoc ē eius q debet operas z salariū debeī ꝓ rata. vt. d. l. si vno. §. itē cū quidā. fm verā opi. ibi positam in p̄n. z in medio glo. vbi all. oēs leges q̄ dicūt hoc reprobata opinione glo. ibi posite in fi. glo. quam opi. ponit etiā Azo in sū. C. loca. q. ē ꝓtra casū. §. itē cū qdā. Si vo debēī ex ꝓtractu stricti iuris: tūc aduertēdū ē qualiī sint verba ꝓcepta: aut enī sūt ꝓcepta ꝓditionaliī hoc mō. si tale qd feceris dabo tibi tm̄: tūc quocūq mō ptingat q illud factū nō possit ipleri stipulatio nō ꝓmittit tanq̄ deficiēte ꝓditiōe z nihil debeī. vt. d. l. si vehēda. i p̄n. s̄. ad. l. rhodiā. de iactu. Si vo nō debēī ꝓditionaliī: tūc talis stipulatio videī succedere in locū ꝓtracī locationis z ꝓductiōis. vt. l. v. §. ꝙuētionales. s̄. d̄ ver. ob. z iō erit idem qd̄ in ꝓtractu locati z ꝓducti. vt. s̄. pxi. dixi. z notaī in. d. l. si vehēda. in p̄n. Si vo p̄dicta debenī ex ꝓtractu innoiato: tūc aut qs vult repetere pecuniā quam dedit. ideo q. penitet eū cū in ꝓtractu innoiato ē locꝰ penitētie. aut ideo q. cā nō ē secuta z factū nō ē impletum. Primo casu pōt pecuniā datā repetere dū tm̄ ei q debebat operas vl aliud factū facere de idemnitate satisfaciat vt. l. üj. §. sed si stichus. z. l. si pecuniā. in p̄n. z. §. fi. s̄. de p̄di. ob cau. Secūdo casu debemus distinguere eodē mō quo dictū ē supra in ꝓtractibus notatis: q. ꝓtractus innoiati diiudicanī fm naturā ꝓtractuū noiatoz quibus assimulāī. vt. l. j. §. si qs seruū. s̄. depositi. z. l. naturalis. de pscrip. verbis. p multos casus illius legis. facit ad p̄dicta: C. de cōdi. ob cau. l. si militē. z. l. penul. z vlti. Secūdo q̄ro q̄ vnus dz pecuniā z alius dz operas ex vltima volūtate z casu nō pñt pstari ope an debeat cōsequi pecuniā. z aduerte ad ista verba questiōis q̄ stat vl p̄sumit relictū cōtemplatiōe eius cui debenī opere z eius fauore ne intrez in materiā legis prime. C. de p̄di. infti. z s̄. de cōdi. z demon. l. illis libertis. z. de annu. lega. l. annua. in p̄n. cū si. dico sic. aut vna ē pstatio facienda z tūc debeī totū: lz qs impediaī casu pstare. vt. C. de lega. l. ab administratiōe. z. s̄. de lega. ij. l. peto. §. mater. Si vo sūt faciēde pstatiōes annue. tūc ꝓ anno q inceptus ē debeī integra pecunia ꝓ alijs nō. vt. l. seio. in p̄n. s̄. de an. leg. z. l. q cōcubinā. §. si vxori. s̄. de lega. iij. Et p̄dicta sūt vera siue casus cōtingat in psonā eius q dz operas siue in psonā eius q debet pecuniam. vt dictis legibus patet.

Ex p̄dictis habes q vltime volūtates differūt in duobus ꝓtractibus. Primo q. si in a ꝓtractibus euenit casus in psona eius q debet operas debeī salariuz ꝓ rata. vt. d. l. si vno. §. itē cū quidā. hic debeī totū vl ꝓ vno anno iam incepto. z ē rō fauor vltime volūtatis in quibus sit latior interpretatio q̄ in ꝓtractibus. l. in testamentis. j. d̄ reg. iur. Et ideo ex quo dies talis legati cessit debeī totū. Jtem habes q q̄ casus cōtingit in psona eiꝰ cui debenī ope q ꝓ annis sequentibus nihil debeī. vt. d. l. seio. in p̄n. de an. leg. sed in cōtractibus debeī totum vt dictū ē. z in hoc ē deterior cōditio eius cui ē relictū q̄ eiꝰ cui ē ꝓmissū. rō q. in cōtractibus facta ꝓmissiōe stati debeī lz exigi nō possit. in vltimis volūtatibꝰ nō debeī nec cedit dies nisi in p̄ncipio cuiuslibet anni. vt. l. senatus. in fi. s̄. de dona. cau. mor. z in. l. in annos. z. in. l. in singulos. de an. leg. z in legatis sit plenior interpretatio q̄ in cōtractibus postq̄ dies cessit. vt. l. ē receptum. in fi. z q̄d ibi no. s̄. communia predio. z quod dixi vobis in. l. si vsufructuarij. s̄. de stipula. seruo. Tertio casu q̄ ex dispositiōe. l. vnus debet operas. alius mercedē si impediī casu an; debeaī merces. Jn hoc videnī leges variare. Quedā dicūt q debeī ꝓ rata tpis quo seruiuit. vt. C. d̄ eroga. mili. an. l. bis scholaribus. z. l. penī. in fi. Quedā dicūt q debeī ꝓ illo anno tm̄ quo officium incepit. vt. l. post duos. C. de aduoca. diuer. iudi. Quedam dicūt q salariū debeī ꝓ tanto tpe nō facta distinctiōe annoz. vt C. de domesti. z ptect. l. vltima. z de p̄po. sacro. scri. l. si qs in sacris. z de p̄mipi. l. j. z de agē. in rebus. l. matricula. z hic. z. l. legatus. in fi. s̄. de lega. Jn oibus istis casibus dicunī deberi salaria ex dispositione. l. q. eligebaī qs ad aliq̄d officiū z statiz facta electiōe debebat p. l. habere certū salariū. vt videtis z hodie statuta similia p ciuitates italie. Pro hac legū ꝛcoz. debetis scire q qdaz q̄ñq̄ eligūī ad aliqua officia habētia p̄ncipaliī laborem vt isti stipēdiarij q̄ñq̄ ad aliq̄d officiū q̄d respicit z labore z ꝓbitatē scie vl intellecī vt officiū aduocaī vl assessoris z legatiōis z doctoratus. Q̄ñq̄ ad aliq̄d officiū q̄d respicit vtrūq̄: vt q̄ñ aliqs preest alicui legioni militū q. ꝓpter laborē z animi discretionē p̄ponīt ad illud. Q̄ñ q̄ eligīt ad aliq̄d officiū habēs dignitatem p̄ncipaliī: vt ad ista officia magna. vt q sit p̄fectus vl domesticus p̄ncipis vl p̄ses. Primo casu nō debet habere stipēdiū suum nisi ꝓ rata tpis quo seruiuit. vt. d. l. pe. in fi. de eroga. mil. an. z. C. de re mili. l. j. z q̄d no. s̄. de re mi. l. desertorē. §. bis q ad hostem. in vlt. glo. Ratio q. illud q̄d si bi daī ē quedā remuneratio laboris: sicuti in eo qui alterius operas cōducit merito iudicamus sicut in cōtractu

Scōo casu si qdē erat vna pstatio faciēda z totū salarium dz habere. vt hic z. l. legatus. §. j. s̄. de lega. Si vo erat faciēda pstatio annua: tūc dz habere ꝓ eo āno quo incepit tm̄. vt. l. post duos. C. de aduo. diuer. iudi. Ratio q. istud nō ē mere beneficiū sed est partim remuneratio beneficij partim ꝓpter laborē. vt. l. j. C. de anno. ciui. li. x. z ideo nō fit plenissima interp̄tatio sicut in beneficijs nec fit stricta sicut in ꝓtractibus: sed fit plenior: vt sicut p̄dictū ē in vltimis volūtatibus: q. videt eadē mēbra esse vbiq̄. Tertio cāu dic sic q̄ñq̄ illud q̄d daī in premiū prudētie z remuneratiōis laboris nō pōt separari: z tūc debeī totū fm distinctionē p̄cedētē: vt dixi in doctore z aduocato z si. Si vo pōt separi exemplū ꝓnestabilis vni bāderie bz stipendiū duplicatū vnū simplū: q. milesi: aliud ꝓpter prudētiā: q. ꝓnestabilis. isto casu q̄d debeī vt stipēdiario puro dabiī ꝓ rata tpis: lz quod debeī ꝓpter prudētiā dabiī ꝓ toto tpe fm p̄cedentez distinctionē. casus ē. C. de ero. mil. an. l. bis scholarib⁹. Quarto casu debeī totū salariū z ꝓ toto futuro tpe nulla habita distinctiōe. vtz sit salariū annuū vl nō. vt. l. si qs in sacris. C. d̄ pxi. sacro. scri. z de agen. in re. l. in matricula. z de p̄mipi. l. j. li. xij. Jn casu etiā debeī heredi salariū vni⁹ anni plus q̄ deberet defūcto: vt de domest. z ptect. l. fi. li. xij. Ratio q. cū istud deī ꝓprie ꝓpter dignitatē dicīt mere beneficiū: z ideo fit plenissima interp̄tatio vt totū debeaī vt. l. vlt. s̄. de ꝓsti. p̄n. z q̄d ibi no. Ex p̄dictis apparet soluta q̄stio gl. qd in potestate mortuo: Rñ. cū potestates remaneaī hodie loco maioz iudicū. vt no. C. de sen. ex peri. reci. l. ij. in fi. Dico q debeī salariū totꝰ tpis nō distincto vtz esset electio vl solutio mēstrua vl annua vel quō. Jtē est soluta q̄stio de doctore vl assessore vt distinguamus sicut. s̄. dictuz ē in aduocato. Quarto quero q̄ñ vnus dz pecuniā z alius opas ex ꝓtractu q succedit in locū dispositiōis legalis. exemplū ꝓmittit salariū aduocato p stipulatioz vl ꝓmittit doctori salariū vl potestati: certe istud succedit i locū salarij q̄d debebaī ex dispo-

fitione legali. vt l. fori. z ibi no. C. de aduo. di. iudi. merito iudicam⁹ idez q̄ qñ debeꝫ ex. l. diſpõe. vt. d. l. fori. z l. ſi ſtipulaꝫ. de vſur. z de leg. j. l. ſi legati ſerui noie. z. l. j. §. ſi ſub ꝯditiõe. ſ. vt le. no. ca. z de dã. infect. l. dãni infecti. z. ſ. de noua. l. aliã. Ulteri⁹ q̄ro q̄d ſi aduocatus ē mortuus anteq̄ aliqd faciat. dicit gl. q̄ idē: q̄z dz hẽ totũ ſalariũ. alia opi. ē in gl. q̄ diſtinguit vt ſi q̄dē aduocat⁹ ē ꝯduct⁹ ab actore diſtinguat. an actor fuerit in mora ꝓcedendi z obtinet qđ hic dī als de eqtate reddit. in reo indiſtincte dicũt reddi ſi nihil erat factũ. vt. ſ. de cõdi. ob cau. l. ſi pecuniã. z q̄ hic dī p ipm non ſteterit ſub audiũt: ſz p cliẽtulũ iſtor opinionẽ tenebat q̄dã doc. vltramõ. q vocaꝫ ē Bertrãdus de mõte fauẽtino q fuit cõcurrens. d. Guil. de cu. z deceſſit tpe mortalitaꝫ z allegabat ꝓ hoc tex. C. de aduo. di. iudi. l. poſt duas. ibi ex quo id officiũ pagere cepit. Ego teneo opi. gl. Nec ob. l. ſi pecuniã. quã gl. all. in ꝯtra. q̄z ibi loquit in ꝯtib⁹ in noiatis: in q̄b⁹ ē loc⁹ pnie hic qñ debeꝫ pecunia ex diſpoſitiõe legali vl ex ꝯctu vt dixi ita q̄ pnie nõ eſt loc⁹. vt di cã. j. pr. q. Non ob. l. poſt duos. q̄z debeꝫ ſcire q̄ aduocaꝫ cõducit qñq̄z reſpectu vnius cãe nõ limitate certo tpe z tũc illi⁹ debiti ſtati dies cedit vt hic. qñq̄z ꝯducitur ad annũ ſub certa annua mercede nõ reſpectu alicuius certe cãe ſz reſpectu ei⁹ qđ in illo ꝯcurrit. z tũc dies hui⁹ obligatiõis vl hui⁹ iuris nõ cedit niſi ann⁹ ſit incepi⁹. vt l. cõtraria. Quero q̄d ſi ſtat p electũ z q̄d dices de aliquo q ē elect⁹ ptãs z anteq̄ incipiat officiũ moriat. an debebit habere ſalariũ. tex. in auc. de admi. §. j. coll. vij. vī velle q̄ ſalariũ nõ debeat niſi poſtq̄ ingreſſus ē ꝓuinciam q̄ ſibi regẽda cõmittit. Item oẽs leges quas all. ſuꝑa. q̄ dicũt q̄ iſti officiales debent hẽ totum ſalariũ loquũt in officiali q iã geſſerat. gl. iſta vī velle ꝯriũ. q̄d dicem⁹: certe in iſtis poteſtatib⁹ z capitaneis q hodie aſſumũt q tenẽt locũ maior vt dixi ē dicẽdũ q̄ a die electionis ſibi p̄ſentate dignitatẽ ꝯſequũt. vt no. C. de epi. z cleri. auc. ſed epalis dignitas. z. C. de cõſuli. l. fi. li. xij. z in auc. de admi. §. j. coll. vij. z not. inſti. q. mo. ius pa. po. ſol. §. ſi fil⁹. z iõ ſtati cedit dies hui⁹ obligatiõis z totus ſalariũ debebit p iſtã gl. z p ea q̄. ſ. dixi. Nõ ob. tex. in auc. de admi. §. j. q̄z fateor q̄ nõ dz hẽ ſalarium niſi poſtq̄ ingreſſus ē ꝓuinciã. ita poſtq̄ ē mortuus nõ dz hẽ ſalariũ niſi p eo tpe quo debebat in ꝓuincia morari. Sed q̄d dices ſi tp̄s nõ erat limitatũ quo debebat ſtare in ꝓuincia: vt q̄z arbitrio ſuperioris ꝓ quãto tpe ſalariũ ꝓcipiet: puto q̄ ꝓ p̄mo anno tm̄ ſicut dicim⁹ in annuis legat⁹. nec eni poſſum⁹ dicere q̄ ꝓ toto tpe debeat cũ tp̄s nõ ſit limitatũ. vt. l. ſi cũ p̄ſinitiõe. in p̄nc. ſ. qñ dies le. ce. Sed q̄ro z redeo ad gl. q̄d ſi ſtetit p clientulũ. dicit gl. q̄ aduocaꝫ nõ reddit ſalariũ. vt. l. q opas. §. aduocati. ſ. loca. Idē ſi ſtet p caſũ fortuitũ ex p̄ſona clientuli z idē puto in ptãte aſſeſſore z doctore z ſilibus vt dixi. Sed iuxta hoc q̄ro aliqs ē elect⁹ ptãs hui⁹ ciuitatis poſt acceptum beneficiũ anteq̄ vadat ciuitas mutat ſtatũ z ibi inſurgit q̄dã tyrãn⁹ vl aliqua ſecta: ita q̄ exercitiũ iuſticie nõ remanet libe ptãti. an debeat hẽ ſalarium. Rñ. ſic integr. vī eni ſtare p ipaz ciuitatẽ vl p caſuz fortuitũ in ipa ciuitate ꝯtingẽtẽ vt ſupra dictũ ē. iuſte eni timet q nõ vult accedere ſub ipo tyrãno. vt. ſ. ex q̄bus cau. in poſ. ea. l. fulcini⁹. §. q̄d ſit latitare. Itẽ ſm mores nr̄e ciuitaꝫ turpe z verecũdũ ē accedere ad illũ locũ vbi q̄s nõ poſſit iuſticiã libere exercere: ideo vī nõ poſſe accedere cũ honeſte nõ poſſit. vt. l. fil⁹. ſ. de ꝯdi. inſti. z. l. ꝯditiões. eo. ti. z eadẽ rõe dico q̄ ſi durãte officio inſurgit tyrãn⁹ in ciuitate vl aliqua ſecta vl aliqd fit ex quo rector nõ põt remanere ſine verecundia: q̄z põt reuerti z dz hẽ totũ ſalariũ z ita fuit obſeruatũ Bononie in p̄ſona. d. Ja. de gabrielibus quando venit legatus. Et idẽ etiam fuit obſeruatũ Piſis. Iſtud aũt an poſſit remanere ſine verecũdia vl nõ dz intelligi ſm mores ciuitatis nr̄e. vt l. ille apud. §. cuiũ. ſ. de iniur. vñ illud q̄d reputaret verecũdũ apud bonos z graues hoies illud deberet teneri. iuſta. n. cã ē omittere aliqd facere pp ſuã verecũdiã vt l. quid⁹. ſ. mã. Ulteri⁹ q̄ro quo tpe debeat ſolui ſalarium. gl. hic dicit q̄ ē ar. hic q̄ debeat ſolui in p̄n. vt. C. d̄ iudi. l. ꝓperãdũ. §. in honorarijs. z de ꝯdi. ob cau. l. fi. z. ſ. loca. l. q opas. §. j. z. ſ. ea. l. §. pinde. ita dicit glo. ꝯ riũ vī no. C. de p̄mipi. l. j. li. xij. gl. ſe nõ firmat. C. loca. l. ij. Breuit dico q̄ in locatiõe rei tene gl. q̄ ē. C. loca. l. edẽ. ſz in locatiõe operaꝝ debes aduertere: q̄ñq̄z daf pecunia ꝓ ſũptib⁹ magis q̄ ꝓ mercede laboris: vt pecunia q̄ daf legaꝫ vl q̄busdã alijs z illa dz ſolui in initio: vt. l. legaf. §. j. ſ. de legaꝫ. z. l. ſi vo nõ remunerãdi. §. fi. ſ. mã. z. C. de lega. l. ij. li. x. q̄ñq̄z debeꝫ pecunia ꝓ mercede. z h ē aduertẽdũ ꝑ qđ veriſile ē: vtputa ſi eſſet talis q nõ poſſet opas ꝓmiſſas exhibere niſi pecunia ſibi ſolueret: tũc vī tacite actũ q̄ in initio ſoluat vl in mẽſes ſingulos vl ſi ē appoſitũ aliqđ pactũ ꝑ qđ vī actũ q̄ ſoluat i fi. vt. l. op⁹ q̄ in aduerſiõe. ſ. loca. tũc inſpicim⁹ qđ eſt veriſimili⁹. vt l. ſp. in ſtipulatiõib⁹. j. de reg. iu. Si vo iſta veriſilitudo nõ apparet: tũc i obligatiõib⁹ q̄ deſcẽdũt ex ꝯctu dico ſalariũ deberi in fi. tpis: ſz dies cedat in initio: vt no. in. d. l. edẽ. C. loca. z dixi in. l. fu⁹ cõis. meuij. §. fi. ſ. de ſtipu. ſer. In his vo q̄ debeꝫ ex diſpõe. l. ſi qdẽ ē vnũ tm̄ ſalariũ ꝯſtitutũ debeꝫ in initio vt hic cũ ſi. Si vo eſſz cõſtitutũ ſalariũ annuũ: tũc deberet in initio cuiuslibz ãni. vt. l. poſt duos. C. de aduo. diuer. iudi. z. d. l. j. C. de p̄mipi.

Juxta h q̄ro dixi. ſ. q̄ aliq⁹ caſib⁹ ē diſtinguẽdũ an ſit vna p̄ſtatio an ſit ãnua vl mẽſtrua. Quero aliqs eſt ꝯduct⁹ ad legẽdũ vl ad aliqđ offm̄ ſub certa mercede p̄ſtãda oi mẽſe vl oi anno. vtz ſi interi decedit debeat hẽ ꝓ illo mẽſe tm̄ ſeu ꝓ illo ãno tm̄ qđ. ſ. dixi. Ad hui⁹ euidẽtiã debes ſcire q̄ ope ſũt aliq̄ alicui⁹ q̄ nõ limitant tpe reſpectu alicui⁹ certi facti. exẽplũ i aduocato fiſci z in aduocaꝫ monaſterior q recipiũt certã quãtitatẽ ꝓ qualibet cã q̄ occurrerit illo anno. q̄dã ſũt ope q̄ limitãt reſpectu certi facti limitati certo tpe. exẽplũ in doctore q eligit ꝓ vno ãno ad lecturã. C. vl. ff. nã ꝯducit reſpectu illi⁹ lecture: tñ illa lectura ē limitata vt fiat infra illũ annũ. Primo caſu nõ ē dubiũ: q̄z vna ē obligatio ꝓ vnũ factũ ad qđ ꝯducit: z iõ lz p̄ſtatiões ſint faciẽde diuerſ tpib⁹ totũ ſalariuz dz hẽ vt hoc. §. Sc̃o caſu debes aduertere verba ꝓmiſſiõis. aut eni ꝓmittit vnũ ſalariũ ꝓ tpe z poſtea fit diſtributio ſolutiõis p mẽſes vl annos: tunc vna dī obligatio z ſilit deberet ꝓ toto tpe: vt. l. lecta ē in audi torio. ſ. ſi cer. pe. Si vo ꝓmiſſio ſit annua vel menſtrua tũc videt tot obligatiões quot eſſent anni vl mẽſes z in obligatiõe legali loquor vl q̄ ſuccedit i locũ eius. vt. d. l. poſt duos. C. de aduo. diuer. iud. Tertio caſu i doctore dico idẽ q̄ reſpectu cuiuslibet facti nõ attẽto tpe dicaf vna obligatio z vna ꝯductio. Itẽ nõ attẽta ſolutiõe. vñ lz debeat fieri ſolutio ſingul⁹ ſex mẽſib⁹: tñ q: hoc totũ fit ꝓ lectura vni⁹ libri vna ē obligatio z totũ ſalariũ dz hẽ ſz ꝓ lectura. ff. erit alia obligatio. ar. hui⁹. §. facit. ſ. loca. l. ea lege. §. locaui. Ulterius q̄rit gl. an debeat fuire p ſubſtitutũ ptãs doctor vl aduocaꝫ q moriũt vl aliter infirmant. gl. determinat q̄ nõ; q̄z fuit electa induſtria p̄ſone vt. l. inf artifices. ſ. de ſo. Quidã vltramõtani dicebant q̄ imo dz fuire p ſubſtitutũ illud eni qđ dī q̄ ē electa induſtria p̄ſone ē in fauorẽ eligẽtiũ vñ in eor leſionẽ retor q̄ri nõ dz. Ego dico q̄ i iſtis officijs z dignitatib⁹ q̄ñq̄z q̄s ipedit pp dignitatẽ ſibi ſupuenientẽ: z tũc tenet fuire p ſubſtitutũ. vt. l. null⁹ q in fi. z qđ ibi no. C. de decurio.

li. x. q̄ñq̄z

li. x. qñqz impedit casu. z tūc nō tenetur dare substitutū ſm q gl. tz hic. Et ꝓbat. C. de agē. in reb. l. matriculaz. in fi. z de ꝓx. sa. scri. l. fi. circa f i. fallit in qbusdā officijs q̄ ponūt. C. de agē. in re. l. penū. li. xij. Quero qd si ste tit p aduocatū doctorē vl ptātē vl pp eū culpā. an debeat hāe salariū totū. certū ē q nō debeat hāe ꝓ futuro tpe vt. l. diē fūcto. z qō ibi no. s. de offi. assess. Sz dubiū est an ꝑuet salario totius tpis futuri quo p eū seu p eū culpā stat. Rñ. q̄dā sunt officia ita indiuidua q̄ ali quo omisso nō releuat qō ē factū: tūc totū salariū reddit vt. C. de legat. l. ij. si vō ē offm qō ꝓ ea pte tpis quo est prestitū prebet vtilitatē sui: vt in officio aduocati potesta tis z assessoris z doctoris: z tūc dz habere ꝓ preterito tpe sz ꝓ futuro tpe tenet alteri pti ad intēresse: vñ si ptis non interesset ad nihil teneret. vt. l. si fundus. v. verisimiliē. s. loca. dixi in. l. meuia. in ꝑn. s. de annuis le. z ibi vide.

Ad nutricia. Vides q̄ iudex cui offm ex ordinariū iploraī cognoscit de mutuis petitiōib z sic cora eo ē loc rcōuētōi. Et sic vī ꝯ determinatioz pe. quā refert Li. in auc. z ꝯter i. viij. q. Sz sustinēdo opi. pe. tanqz verā. Rñ. sic. qñqz iudicis offm iploraī ex ordiarie. si qdē cā essz magne quātitatiz dō beret dari libell z lis ꝓtestari z ordinarie ꝓcedi: vt ex de off. iudi. c. iudicis offm. tūc merito ē loc recōuentiōi. qz vtraqz cā ordinarie tractaī. Si vō ipetraretur ꝑ modica quātitate tūc ordo iudiciari nō obſuaret. vt in auc. nisi breuiores. C. de sen. ex pi. reci. illo casu possz admitti re cōuētio de alia cā sili q̄ eodē mō sūmariā cognitioz req reret. z b ēt mō pōt loq hec. l. sz si qs vellet recōuenire dō alia cā q̄ regreret ordinariā cognitioz nō possz p modū recōuētiōis: qz cū ei nā sit q, vtraqz cā eadē snia termiet vt. l. fi. s. q̄ sē. sine ap. re. z no. i. l. q ꝑor. s. dō iudi. ñ possz fieri si vna cā ē sūmaria alia ordiaria: z ita loq opi. pe.

E usu. Ista ē singularis. l. z eā legit rosfr. i libell in ti. de off. iudi. qō daī in iiij. casib q ponūt in. l. de vsu. Prim casus ē de vsu aq̄ quō ꝓpetit hic iudicis offm exor. cū habeat lo cū actio ordiaria. s. negatoria z ꝓfessoria. Rñ. istō offm exordinariū ē introductū cā adiuuādi auxiliū ordinari um z iō cū eo ꝓcurrit. Potest ēt intelligi z sic ēt intelligit Rof. q hic loq̄t qñ vsus aq̄ nō ꝓpetit iure fruitut: quia tūc ꝓpetit cū essz negatoria z ꝓfessoria: z hoc puto vez z de hoc habes casū fm veā lec. s. de dona. l. aglis. in fi. z ibi gl. vbicūqz enī qs hz vsū alicui fruitut nō ius fruitut subueniē sibi p offm iudicis si ipediaī vt hic z ibi qō te ne mēti. Segl in tex. de riuis nouis inciuiliē institutis certe hic vī ēt posse ꝓpetē negatoria z ꝓfessoria: z iō cum eis ꝓcurrit offm iudicis introductū cā adiuuādi offm or dinariū. pōt ēt itelligi q istud officiū sit necessariū qñ ri uus nouiē istituī alicui nocet non hñti ibi pdiū sz als ei nocet: tūc nō hz ꝓfessoria vl negatoria: iō ad istud iudicī offm recurriē qō tene menti. facit ad hoc. s. de via pu. l. vlt. Tertius casus ē de egs alienis a sciēte possessis fetuqz earuz: certe ēt hic vī q ꝓpetat rei vēdicatio sive publicia na z offm istud sit introductū cā adiuuādi illas actiones vl dic q hic istud officiū iudicis ē necessariū qñ ille q iplo rat nō pōt ꝓbare de dñio nec de q̄si dñio sz de possessi one tm. vt no. C. de fur. l. inciuilē. z. l. manifestissimi. §. sz cū i scda. e. ti. dixi i. l. rē q̄ nobis. s. de acq. poss. z hic vī eē casus qō tene mēti: z addit de fetu ipaz eāz q̄ nunqz fuerūt possesse qō ēt tene mēti. Quart casus ē dō dāno dato i pdio ꝛc. gl. ponit exēplū huius qñ ponit exercitus i aliquo loco z tota gēs ponit i pdio meo cum deberet di stribui p plura pdia. vl qñ fit bastiludiuz ex citatē z tota gens ponit se in pdio vni cū deberet diuidi per plura p dia potest iudicis officium imploraī tene menti.

Edictus. Ista est singularis. l. No. hic offm iudicis ꝯ istū medicuz z de hoc habes p Roff. in libell sub rubrica de officio iudicis qō daī ꝯ medicū i. l. medic. de varijs co gni. Et aduerte quare ē introductū istud offm hic iō qz actio qō met cā nō habebat locū cū hic ñ inferebaī met mortz vl cruciat corpis vt putabaī z eger ꝓmittēs ñ ꝓmit tebat metu quē crederet sibi illatū ab alio sz pp volūta tē euadendi. Itē offm iudicis de quo loq̄t. l. j. §. q̄ ho norāde. s. q̄z rez act. nō daī. iō nō hz locū: qz eger nō ꝓ mittebat pp reuerētiā quā haberet ad medicū sz pp sani tatē quā sperabat ab eo hāe z sic fuit equū sibi subueniri spāli ꝑuilegio p hāc. l. Scdo no. q iudex punit crialiē z iubet rē restitui. z sic sil z semel cognoscit crialiē z ciuiliq̄ qō dic vt dixi in. l. interdum. §. qui furem. s. de fur.

Ognitionū. Hanc. l. ꝓsequere vt i glo.

Judex. Facit ad h isti. de ob. q̄ ex q̄si delic. nas. in ꝑnc. z. s. de act. z ob. l. ex maleficijs. §. si iudex. z. l. si filius. s. dō iu di. Circa hāc. l. ꝑ q̄ro. vtz ista pena sit mera pena vl cō tineat interesse ex pte agēt. Scdo q̄ro qd si a snia iniq̄ ps potuit appellare z nō appellauit. Item qd si appella uit z succubuit. Itē qd si appellauit z obtinuit z appella tio pēdet tpe sindicat. Item qd si snia est ipo iure nulla Istas q̄stiones examina vt in. q. illa quā disputaui q̄ ici pit iudex p ipitiā iudicauit lz ista vltima q̄stionē qñ snia ē ipo iure nulla gl. ponit hic. Itē q̄ro vtz ista. l. habe at locū sive i iudice delegato sive ordiario sive ꝓpromis sario. gl. dicit q sic. vt. l. si qs i ꝓscribēdo. C. de pac. Sz qd in arbitratore certe nō repio. l. cautū. finaliē in q̄dā q. dixi sic arbitrator ē quodāmō qdā pseneta adhibit ad ꝓponēdas ptes. vt. l. si dō meis. §. recepisse. s. de arbi. z iō sicut pseneta tenet de dolo z lata culpa tm. vt. j. ti. j. l. ij. in fi. ita eodem mō arbitrator tenebit de dolo z lata culpa. ē aūt lata culpa errare in iure. vt. l. late. j. de v. sig. z no. s. de his q no. insa. l. liberoz. §. notant. Quero qd si iudex noluit recipe tuas ꝓbatiōes vel noluit dare snias cū possz: vel alia q̄ dō iure petebas ab eo noluit ex plicar. glo. videt dicē q tenet actiōe i factū dō q̄ loq̄t ista lex. ita nō. i. l. argētari. §. fi. s. de edē. Sz ego puto q ꝯ iudicē negligētē expedir id qō ab eo ē postulatū i qbus daz casib sūt ꝓdite actiones spāles: vtputa si noluit dare tutorē hz locū actio i factū ex edcō dō magl. ꝙue. Itē ꝯ pi torē negligētē facē ea q̄ sibi icūbūt in cautiōe dāni ifecti. Itē ꝓuidet ꝯ iudicē i alio cāu. i. l. mācipia. C. dō fuis su. Itē ꝯ iudicē negligētē recipe testes, puidet ꝓditiōe ex. l. si q̄ñ. C. dō testi. als aūt regulariē puto q iudex negligens facē alti iusticiā teneat actiōe i scūz ad iteresse nō p hāc. l. z si. sz p ti. in auc. vt differ. iudi. i quo ipōit iudici negligēti pena crimial. Et rla ē q vbicūqz qs pōt accusar crimaliq̄ ex eodē scō daī actio ciuil ad iteresse. vt. l. q noie. s. de fal. z. s. ꝑ socio. l. ne gcqz. Sz nūqd ꝙsultor faciat litē suam dic vt dixi de actio. z obli. l. ex maleficijs. Bar.

De proseneticis. Ru.

Rosenetica. Nō q proseneta hz officiū iudicis pro salario suo. Bartolus.

Jproseneta. Nota q ꝓseneta tenet tm de dolo z lata culpa. omnia se quentia ꝓsequere vt in glo.

De censibus.

Tatem. In fi. no. ꝑuilegiū psona le extinguit cū psona: sed ꝑuilegiū reale trāsit cū re vt hic habuistis in. l. in omnibus. j. de reg. iur. z per Bi. i

in.c.priuilegiū perſonale.extra de reg.iur.li.vj.

Oma. No.q ad hoc vt fundus ſit certꝰ dꝫ poni locꝰ ⁊ duo fines. dic de hoc vt dixi in.l.libelloꝝ.ſ.de accuſa.

Illam eqtatem. No.q officialꝭ ſup cataſtro dꝫ minuere libꝝ ſi res ẽ a flumine exportata vel vinea ẽ exſiccata ſine culpa poſſeſſoris. Scdo no.q ꝺ agro dꝫ ſolui gabella i loco vbi ẽ. Cõtra hoc op.q forẽſibꝰ nõ poſſit iponi collecta.vt.l.ſcripto.ſ.fi.ſ.ꝺ mu. ⁊ ho.ſo.rog.intelligit q hic citas habebat de hoc ſpale priuilegiū.vt.l.munerꝝ.ſ.j.ſ.ꝺ mu. ⁊ ho. Sꝫ tu dic q h loqꝫ de vſu vl tributo qꝺ ẽ onꝰ reale ibi loqꝫ ꝺ collecta q iponiꝫ pſone ꝓ rebꝰ. Quero ſi ꝓ fũdo q eſt in hac ciuitate poſſum hic cõuenire forenſem; Rñ.aut ago actione reali ⁊ poſſũ.vt.C. vbi in rẽ act.l.j.⁊.l. ſi. aut volo agere actione mixta:⁊ idẽ.C.vbi de heredi.agi oꝫ.l.j.⁊.ij.aut volo agere actiõe mere pſonali ⁊ nõ poſſũ.ar.ſ.ad muni.l.libertꝰ.ſ.ſola.⁊ hoc notet hic dicit glo:

Quãꝫ. Quero vtꝝ i dubio imunitas videaꝫ cõcedi rebꝰ vl pſone.gl.hic. vꝫ itelligẽ q videaꝫ in dubio ꝓcedi rebꝰ niſi aliud agaꝫ.vt i gl. ſup vbo extinguaꝫ.qꝺ exacta vt dixi in.l. penul.ſ. de fuitute leg.

Si cũ ego. Nota q non debet aſſignare rem in cataſtro ille qui habet ius petẽdi ſed qui poſſidet vt hic qꝺ tene menti.

Si qs veniã. No.hũc.ſ. ex quo habeſ q qs põt petẽ vt emẽdet cataſtꝝ eꝰ. Sed q̃ro infra qꝺ tps. Rñ. infra ãnũ tm̃.vt.C.e.l.q ſe grauatos.

De verboꝝ ⁊ rerꝝ ſignificatiõe.

Erbum hoc ſi qs. Opp.de le.iij.l. lutiꝰ.ſ.q̃ſitũ. So. illud verũ cũ de intẽtiõe pſerẽtꝫ apparet. Op. de l.j.ſ.q̃re.ſ.de vẽ.in poſ.mittẽ. Sol.ibi de odio.hic de fauore. Iſta verba gl.nõ videt vera p.l.ſi qs id qꝺ.ſ.j.ſ.de iuriſ.om.iudi.vñ qdã vt Ja. de arc. dicit aut tractamꝰ de odio rõnabili: ⁊ tũc maſculinũ cõcipit femininũ.vt.l.ſiqs id qꝺ.ſ.j.de iuriſ.om.iudi.aut ꝺ odio irrõnabili ⁊ nõ concipit.vt.ꝺ.l.j.ſ.q̃re. Bi.diſtinguit hic Li.i.l.qcũqꝫ.C.de ſer.fu.recitat opi.ego diſtinguo ſic cũ q̃rit an maſculinũ cõcipiat femininum.dic aut maſculinũ ꝓferr ſub noie ꝓprio ⁊ nõ ꝓcipit.vt.l.ſi quis ita.cũ ſua gl.in ꝑn.de teſta.tu.fallit qñ ꝓferr a.l.ius cõe ꝺẽdo.vt i ꝑma ꝓſtitutiõe circa fi.⁊ no.ꝓ Li.in.c. q alicui.ex̃ de reg.iur. li.vj. Aut ſub noie appellatiuo ꝓferr ⁊ tũc aut ꝓſtat de mẽte ꝓferẽtꝫ ⁊ illi ſtamꝰ.vt.l.lutiꝰ.ſ. q̃ſitũ.de le.iij. Aut de mẽte nõ ꝓſtat:⁊ tũc aut maſculinum ꝓferr i mã differẽti q̃ ꝺgruit maſculino ⁊ nõ femenino:⁊ tũc maſculinũ nõ ꝓcipit femininũ.vt.l.vlt.ſ.de tute. ꝓiũcta.l.feminę.j.ti.j. Si.in vell.ꝑ oẽs.ll.ſ.de fideiuſ. Si vo i mã idifferẽti.ſ.q̃ ꝺgruit maſculino ⁊ feminino:⁊ tũc aut tractaꝫ de fauore ⁊ ꝓcipit vt hic.⁊.l.ſi qs ita.ſ. de teſta.tu. Aut de odio:⁊ tũc aut de odio rõnabili:⁊ tũc ꝓhẽdit femininũ.vt.l.ſi qs id qꝺ.ſ.de iur.om.iu. Aut ꝺ odio irrõnabili ⁊ nõ ꝓhẽdit.vt.l.qſqs.C.ad.l.iulꝫ.ma.⁊.l.ij.ſ.q̃ritꝫ.ſ.de vẽ.in poſ.mittẽ. Quero vtꝝ ꝓcipiat femininũ ex ꝓpria ſignificatiõe vl ex interꝓtatiõe.⁊ gl. ꝺ dicit q ex interꝓtatiõe. Ex ꝺ dicit Bi.q i ſtatutꝫ maſculinũ nõ ꝓcipit femininũ:qꝛ iſtud ẽ ex interꝓtatiõe qꝺ nõ hꝫ locũ i ſtatutꝫ.vt.l.ꝓſtitutioeſ.ad munici.⁊.l.ſi vo.ſ.ꝺ viro.ſ.ſo.ma. Cõtrariũ tꝫ i.l.qcũqꝫ.C.de ſer.fu. q nihil allegat. Ego dico q ex ꝓpria ſignificatiõe maſculinũ cõcipit femininũ:qꝛ dĩ ꝓplectit vt hic i tex.ſi cõplectit ergo nõ ẽ ex interꝓtatiõe extẽſiua ſꝫ ex ſnia ſua. Jn q̃riũ fac.l. pnũciatio.i.e.vbi dicit porrigẽ.dic ergo quoddã eſt nomẽ cõe vt hõ ⁊ ꝓhẽdit maſculinũ ⁊ femininũ.vt.l.boiſ i.e. Quedã alia noia ſũt maſculina vt equꝰ ⁊ ſi.⁊ iſta ſine dubio nõ ꝓhẽdũt femininum ex ſignificatiõe ꝓpria ſꝫ ex interꝓtatiõe qñꝫ.vt.ll.ſ.all. quedã ſũt adiectiua ⁊ ſigna.vt qſqs qlibꝫ ⁊ ſi.q̃ reſpiciũt alia ſubſtãtiua:⁊ i iſtiſ cui applicẽt dic aut iſtud ſignũ adijcit ẽmio cõi vt qſqs hõ quilibꝫ hõ ⁊ ſi.⁊ tũc ꝓhẽdit femininum ex ꝓpria ſignificatõe eadẽ rõe q̃ ſimplr dicerẽ hõ. Qñꝫ adijcit alicui ſigno maſculino tm̃:⁊ tũc eo caſu quo porrigit ad femininũ ẽ ex extẽſiõe. vt.ꝺ.l. pnũciatio.⁊.l.qſquis. Aut iſta ſigna ponũt i oꝛone ſine ẽmio vt ſi qs corrũpit ⁊c. ⁊ tũc oꝫ q habeat determinationẽ a noie cõi: vt quiſquis hõ:⁊ tunc ex ꝓpria ſignificatiõe ꝓhẽdit vt hic: ⁊ ſic dꝫ intelligi.l.ait diu.ſ.j.ſ.de iure fiſ. Quero quid ecõtra.an femininũ ꝓcipiat maſculinũ. dic vt in glo.

Rbis appellatio. Op.de.l.j.ſ.cũ vrbẽ ſ.ꝺ of.p.vr.gl.ibi ſoluit q illud ẽ verꝫ i bñficijs. Et ex hoc no. q ſi ipatoꝛ cõcederet mihi iſtã ciuitatẽ:tũc itelligereꝫ cũ oi ſua iuriſditione vt ibi ⁊.C.de bo.vacã.l.ſi qñ.⁊ hoc tꝫ Ja.de are.i.l. ſi finita.ſ.ex hoc edicto.ſ.de dã iſec. Quero qd i alia ciuitate q̃ romana. Rñ.idẽ qꝺ i vrbe romana.vt.l.naꝫ qꝺ liqde.ſ. ſi idez.ſ. de pe.le. Quero qꝛ tex. dicit hic de appellatiõe vrbis qd i appellatiõe ciuitatꝭ: certe idem qꝺ i vrbe.ar.c.ſi ciuitas.ex̃ de ſen.ex.li.vj. Quero qd i caſtro ⁊ idẽ.vt.ꝺ.c.ſi ciuitas.C.de fund.limitꝫ.l. qcũqꝫ li.xj. Quero quid ſi dicã vtrũqꝫ vt ſi dico lego tibi qꝺ habeo i vrbe romana qd ꝓtineꝫ.⁊ gl. dicit ꝓtinẽt edificia ⁊ gl.nõ rñdet q vrbs ſimplr ſũpta itelligit ꝺ romana:vt iſti.de iur.nã.gẽ.⁊ ciuili.ſ.ſed ius.q ergo poſtea dĩ nõ põt videri adiectũ cã demõſtrãdi ſꝫ cã ãpliãdi:qꝛ qꝺ ſe mel ẽ demõſtratũ fruſtra demõſtrat ãpliꝰ niſi cã ãpliãdi vt.l.ij.ſ.vlt.ſ.de ꝺo. ple. Procedo vlteriꝰ qd i alia ciuitate vt ſi dico i citate puſina.certe tũc dicebat ꝺo. ray. iſpiciã id qꝺ ꝓcedit.vt.l.ſi fuꝰ cõis ita.ſ.de ſtip.fuo.ſed ꝺo.Ol.tꝫ q̃riũ p.l.vxorẽ.ſ.legauerat.de le.iij.vbi ꝓtinẽtur ꝓtinẽtia edificia.⁊ lꝫ ibi dicaꝫ patria: tñ patria ⁊ ciuitaſ eqpant.vt.C.ꝺ curiaꝭ.reli.ciui.rus ha.li.x.ꝓ hoc facit.ſ.ad mũici.l.ticio. Quid dicemꝰ:tenerẽ azo.⁊ ray. hic q iſpiciamꝰ qꝺ ꝓcedat.facit.l.nã qꝺ liquide.ſ. ſi ita legaꝫ.ſ.de penu le. Ad q̃ria rñdeo:qꝛ vbũ ꝓpria ponit large ⁊ latꝰ q̃ vrbs vl ciuitas.vt.l.iij.C.de nãl.li.⁊.l.veluti.ſ.de iuſt.⁊ iur. Ut ergo iſta tibi liqueãt diſtingue. aut loquimur i bñficijs ⁊ tũc l. ꝓtinet totũ tritoriuꝫ.vt.l. ij.ſ.cũ vrbẽ.ſ.ꝺ of.p.vr.⁊ ibi no. Aut i alijs actibꝰ vt i q̃ctibꝰ ⁊ i vltimis volũtatibꝰ ⁊ alijs.l.⁊ tũc diſtigue.aut dixit patriã aut dixit ciuitatẽ vt puſinũ aut aſſiſiuꝫ vl vtrũq. Si dixit patriã ⁊ tũc ꝓtinenꝫ ꝓtinentia edificia. vt.l. vxorẽ.ſ.legauerat.ſ.de le.iij. lꝫ qñꝫ largiꝰ ſumaꝫ. vt.l. iij.C.de nãli.li.l.veluti.ſ.de iuſt.⁊ iur. Si vo dixit ciuitatẽ ⁊ tũc muris finiꝫ.vt.l.nã qꝺ liqde.ſ.ſi ita.ſ. ꝺ penu le.fallit in caſu ſpãli in.c.ſi ciuitas.extra de ſen. ex.li.vj. Tertio caſu qñ dicit bononia puſia ⁊ ſilia: ⁊ tunc ꝓtinẽt ꝓtinẽtia edificia vt hic ⁊.l.nã qꝺ liquide.ſ.ſi vñ.ſ.ꝺ penu.le. Quarto ⁊ vltio caſu qñ dixit vtrũqꝫ:⁊ tũc aut in ciuitate romana:⁊ tũc gra ãpliãdi idẽ ẽ ac ſi dixiſſet rome ⁊ ſic ꝓhẽdit ꝓtinẽtia edificia vt hac gl.aut logmur i alia ciuitate ⁊ tũc iſpicias qd ꝓcedat aut ciuitaſ:⁊ tũc muris finiꝫ aut nomẽ:vt puſinã ciuitatẽ:⁊ tũc ꝓtinẽtia edificia ꝓtineꝫ ⁊ hoc fm Azo.i.l.ſi fuꝰ cõis.ſ. de caſtrẽſi pe. hoc ẽ verꝫ qñ ciuitas ponit ꝓ loco. Sꝫ q̃ro qñ ciuitas ponit ꝓ pſonis: vt lego huic ciuitati vl ꝓtinebaꝫ in puilegio qꝺ dicebat ꝓcedimꝰ ciuibꝰ: an ꝓtineãt comitatenſes vꝫ q nõ ꝓtineãt.vt i.c.rodulfus.ex̃.de reſcriptꝭ.cum ſua gl.⁊.C.ne ruſtici ad vllũ obſequiũ.l.j.li.xj. Breuiter dixim̃ q appellatiõe ciuis ꝓtinet comitatẽſes lꝫ appellatione comitatẽſiũ nõ ꝓtinenꝫ ciues. ꝓbaꝫ p.l.qui ex vico. ſ.ad munici.ꝓiũcta.l.ciuibus.C.de muni.⁊ oꝛ.li.x. qꝺ

idem eſt

idē est dicere ciuē p̄usij ⁊ p̄usinum.l.j.s̄.ad munici. Sz video cū dico p̄usinū:tūc ē p̄usin⁹ ēt comitatēsis:vt ē gl. ī.l.q ex vico.s̄.ad munic. Preterea ciuitas qñ ponit̄ ꝓ loco fateor q tūc muris finit̄: sz qñ ponit̄ ꝓ pplo.tūc ꝓtinētur comitatēses.vt.l.ij.C. de nūdinis. Preterea pone lego ciuib⁹ q̄ro qui ꝓtinent:⁊ dico q curatores rei publice debent accipe nō dico q curatores ciuitaꝫ.vt.l. luci⁹.s̄.de le.ij.⁊.l.ciuib⁹.s̄.de reb⁹ dubijs. Ex hoc dico ad.q.qñ quis ꝑdēnat ciuitatē videat cōdēnare comitatēses nisi aliud appareat.vt.l.ciuitatib⁹.s̄.de leg.j.⁊.l. ciuitas.s̄.si cer.pe.⁊.l.ciuitaſ.s̄.qđ cuiuſq vniuer.no.⁊ l.oīb⁹ ciuitatib⁹.s̄.ad trebel. Sz pone ista ciuitas habet muros ātiquos ⁊ hz muros nouos: an ꝓtineat id qđ ē a muris ātigs int̄:an qđ ē a muris nouis:⁊ nos posse m⁹ itrare illā.q.quō possent ex se hoies ꝓstituē ciuitates an possint sua aucte an regrat̄ auctas supioris:⁊ dic Jn no.q hoies sua spōte pñt sine aucte supioris.ex de off. or.c.ab eccliaꝫ.⁊ ibi dic ipe nō itelligas de ea q̄ hz ep̄m sz ī alijs q̄ nō habēt ep̄m:q ist̄ ē ī italia qñ habēt ep̄m ē ciuitas:⁊ certe gl.ē ī.l.ex h iure.s̄.de iust.⁊ iur.qđ ē ex iuregētiū:⁊ sic nō ē necesse ipetrare: ⁊ p h gl.q̄ ē i.l.j.s̄. qđ cuiuſq vniuer.no. Ex hoc ꝯcludo q statī cū ciuitaſ desinat muros veteres hre: vt augeat̄ citas illa erit ciuitas que ē.j.muros nouos:vt.l.pupillus.§.vrbs.j. eo. Jtem si faciat fossam vl̄ pallentatum.

Cuiuſq diei. Quero q̄ ē rō.mar.dixit rōnē suam:q de mane ascēdit ⁊ de sero descēdit:sz ipe nō fuit bon⁹ astrolog⁹:q sol non mutat̄ in suo circulo pl⁹ vna vice q̄z alia. Glo.dat aliā rōnē. Jsta ē vera: q de mane qs surgit ⁊ ī mane maiorē laborē pōt sufferre. Op.q hz hoc vī q dies habeat.xxiiij.horas. ꝫ C.de ma.l.j.so.gl.q nō habeat nisi.xij.tē.vt glo. Sz ꝫ hoc op.si h est verꝫ q dies habeat.xij.horas:⁊ tūc nō decrescit dies nec accrescit: dic q ē dies nālis qui habet xxiiij.horas:vt dies cū nocte: quidam est dies artificial ⁊ tūc dies qñq crescit qñz decrescit:⁊ sunt hore artificiales q̄s dies habet sp.xij.⁊ nox.xij.lz qñq sit maior dies nocte verꝫ est:q habet maiores horas.

A itinere. Op.de.l.ꝓtinu⁹.§.cū ita s̄.de ver.ob. Gl.dicit. aliud ī ꝯtib⁹ ⁊ nō ē verꝫ vt ibi dixi vobis fm pe. q ibi nō sūt miliaria limitata. Quero quot pedum est passus:⁊ dicit gl.q qnq pedū.sz qualit̄ dz itelligi pes dic q fm ꝓsuetudinē ciuitaꝫ.vt.l.sp.j.ti.j.⁊.l.nūmis.s̄. de le.iij.sz a quo dz īcipi ⁊ dicit gl.q a ꝓtingentib⁹ edifi cijs forte debem⁹ dicē alit̄ fm ea q̄ dixi.s̄.l.px.aut dixit a ciuitate aut a pusio ⁊c. Sz an debeat fieri mēsuratio p directū an p viaſ q̄ sūt torte. vl̄ ē vall̄. si mēsuro p decliui um vall̄ ē pl⁹ q̄z si recte.⁊ p aerē ⁊ forte si eēt curren⁹ tunc dz fieri p viā quaz vadit.vt.l.eos. in fi.⁊ ibi no.s̄.ad.l. cor.de fal. Jdē quoquo mō tractem⁹ de spacio rōe itineris vt ibi pz. Sz qñ dz si ciuitas pusina distat tantū a tali loco:tūc forte sec⁹:nā nō vī curādū de via p quā itur sed termino qui ē in medio inter vnū locū ⁊ alium ⁊ fiet mēsuratio per terram si per eam potest iri alis per aerē.⁊ hoc determinatū ē in quadā ꝓstit.clement̄. exuagantis que statuit numerꝫ itinerum inter vnū locū ⁊ alium.

Ei appellatio.§. Opere legato: Op.de.l. ⁊ si nō sint.§.qd ergo.s̄.de au.⁊ ar.lega. Glo.dicit hic q ibi de fauore:sed solutio glo. nō ē vsqquaq vera:q hic loquit̄ in legato ⁊ in ꝯtibus dic ergo q propria significatio est q intelligat̄ de perfecto:sed qñq ꝓpter fauorem ampliat̄ vt ibi.⁊ vide.s̄.ad l.fal.l.si is q quadringēta.§.quedam. ⁊ qđ ibi dixi.

Omnis ⁊ rei. Op.dc.l.quit̄.§.argento.s̄.de au.⁊ ar.le.vbi appellatio rez ponit̄ ad eas que sūt in dominio nr̄o. Dicit Bl.qñq qs dicit res cū hac adiectiōe mea.⁊ tūc restrigit̄ ad ea q̄ sūt ī dñio nr̄o:qñq apponit̄ signo singulari vt relinquo stichū meū:⁊ tūc dic vt.l.impator.de le.iij.⁊ l.stich⁹ q me⁹ erit.ō le.j.qñq simplr apponit̄ h nomē res sine adiectōe meo:⁊ tē dic q ad res nob ōbitaſ ponit̄ vide de h p guil.ī.l.j.s̄.sta.bo. ⁊ plē dixi ī.ō.§.argento

Erbū oportebit. Op.q futuꝝ nō ꝓtineat pñs.vt.l.nouissima.s̄.de iudi. So.ibi de pñti tñ fuit ꝓbēsū: mō q tria sūt tpa ꝑteritū pñs ⁊ futuꝝ. Quero qd cōtineat futuꝝ:⁊ sine dubio ponit̄ ad futuꝝ p se ⁊ pñs vt h. Jtē ad ꝑteritū vt vbū erit: ita dicit gl.sz ad ist̄ op.fm h.ll.q̄ sunt ꝓ late ī futuro ad ꝑteritū vidēt extēdi ꝯ.l.leges.C.de legib⁹. Bl.dicit quoddā ē ꝑteritū pfectū ⁊ finitū ⁊ ad id futuꝝ nō extēdit̄.vt.ō.l.leg.⁊ in auc̄.vt cū de ap.co.in ꝑn. Quoddā ē ꝑteritū nō finitū sz extēsuz ī futuꝝ ⁊ ad ill̄ futuꝝ extēdit̄.vt.j.e.l.vbū erit. Quoddā ē ꝑteritū pte finitū ⁊ pte nō finitū:certe ad ill̄ qđ nō ē finitū ꝑteritum extēdit̄.vt.l.penl̄.C.de vsur. Quero de tpe pñti qd cōtineat ⁊ ꝓtinet seipm ⁊ ꝑteritū.vt.j.e.l.vbū erit.futuꝝ nō vt.l.si stipulaꝫ fuerī.§. cū stipulamur.⁊.l.si a colono.s̄. de v.ob. Jta dicit̄ ista gl.sz sicuti dixi mō nō ē verꝫ q cōtinet pñs ꝑteritū rōe sui:sz bñ pōt eē q ꝑteritū durat vsqz ī pñs tps vt troia capta ē.i.durat:⁊ hoc ꝓbaſ ī.l.ver bū erit.⁊.l.aurel⁹.§.ticius.s̄.de libe.le.⁊.l.si. Vel dicaſ clari⁹ qñ cū vbo pñt̄ tpis iūgit̄ pticipiū ꝑriti tpis sp p̄sens dī ꝓtinē ꝑteritū duratiōe vt troia capta ē.i.durat ꝓ baſ.s̄.qđ vi aut clā.l.is q ī puteū.§. qđ ait ꝑtor.vbi est exp̄ssuz:sec⁹ si nō duraret vt dict̄ legib⁹. Qualit̄ aūt porrigaſ ad futuꝝ dic plene: vt.l.si ita.s̄.de aur.⁊ ar.lega.

Venio ad preteritū qd ꝓtinet ⁊ dic vt gl.q preteritus nō contineat futuꝝ nisi extensiue vl̄ rōne rei cui adijcit̄ vt q legauī.vt.l.talis scriptura.in ꝑnci.s̄.de le.j.qđ plene dic vt dixi in.l.si ita.s̄. de auro ⁊ ar.lega.

Actionis verbo. Vide q actionis verbo non cōtinetur exceptio,ꝓprie vt hic:improꝓrie sic vt in.l.j.s̄.de excep.sic dz intelligi gl.ī.l.j.C.de iur. ⁊ fact. igno.qđ esset verū nisi exceptio esset quia actio.vt.l. amplius non peti.in fi.s̄.rem ra.ha.

Reditores. Jbi accipiēdos id.est ad cōponendos ad hoc ne possit dicere in eorum fraudem datas libertatem: vel vt possit impetrare seperationē ab heredibus fm Ja. de are.

J cui ex empto. Op.isti.de act.§.j.so.vt ī gl. Op.ī.l.nāles.s̄.de act.⁊ obli. Rñ.ille cui nālit̄ debeat ⁊ sibi actio non daſ nō ē creditor vt hic: sz si daſ actio ē creditor. Opo.q creditor non dicaſ nisi ex ꝯctu.vt.l.j.s̄.si cer.pe.breuiter pōt accipi creditor fm alluſionē vocabuli ⁊ tūc dr̄ creditor ꝓprie a credendo: alio modo dicitur creditor fm cōmunē vsū loquēdi ⁊ tūc dicit is qui hz alium obligatū.

Minus soluit. Jdest soluē vult ⁊ ibi tardi⁹ soluit i.soluē vult.ibi ⁊ tpe.i.sine accessiōe tardati tpis. Jbi min⁹ soluit lz ergo sorti solutioꝫ sine accessiōe nō recipiā ⁊ perdaſ pecunia nō liberatur debitor:vt C.de solu.l.obsignatione.⁊.l.tutor.§.lutius.s̄. de vsur. ⁊ si acciperem nō posse petere accessiōes ex tali mora debitas.vt.l.iiij.C.depositi.lz glo.alit̄ dicat fm Ja.ō are. ⁊ sabin⁹. Dicit h fz gl. p̄ciū succedit loco rei id ñ bñ colligit h:q si res mihi abest p̄ciū abest. dicit tex.nō g⁹ dic q p̄ciū ritū deb̄ sicut res. Op.ad id qđ h no.ꝯ imo vī q ñ succedat.vt.l.q vas.§.fi.s̄. de fur.⁊.l. vēditor.ī ꝑn. s̄.de heredi.vl̄ act.vē.gl.dicit fallit ⁊c. Et ī eo q dicit q fallit in actiōe qđ mea cā nō bñ dicit:q illa ē ī rē scripta

r datur ad id qđ est lucratus. vt. l. metuz. §. q autem. s. qđ me. cā. r iō si pciū hz id venit i actiōe qđ met cā. Itē dicit gl. fallit i petitiōe hereditatis r i trebellianica restitutiōe. in vniuersalib ē vez q pciū loco rei succedit. vt. l. si rē r pciū. s. de peti. here. r de le. ij. l. ipatoz. i fi. r doc. ponūt i. l. mr. C. de rei vē. Jn singulari ē sec sz in ꝯriū facit l. vēditoz in pn. s. de heredi. vl act. vēdita. sz falsuz ē. so. cogitabit in eo q dicit de re dotali dicā in. l. j. s. so. ma.

Abeo libro. Cōtractū

Tene menti glo. que dicit ꝓprie ē ꝯctus qñ vltro citroq nascitur obligatio. iproprie quando ex vna parte tantum r hoc nota pro statutis.

Erba ꝓtraxerūt. Ja. de are. ponit casuz ꝟ valde notabilē: pone q minoz se cit testm vult restitui aduersus id an posset: certe nō p istā. l. facit. l. ait pretoz. in pn. s. de minoribus.

Rinceps bona. Glo. hic tractat an appellatiōe bonoz ꝓtineāt debita r credita. Op. de. l. mulier bona. s. đ iur. dotiū. gl. soluit. q qñq vbū bonoz ponitur i puile gio seu beneficio r tūc large idem i testamētis rc. Et sic vides q i ꝯctu si ꝓferas nomē bonoz itelligitur deducto ere alieno ꝯ. l. j. r. ij. C. de heredi. vl act. vē. So. ibi transserūt bona sub noie hereditatis hic sub noie bonoz. habuistis i. l. hereditatē. s. de bona. Op. s. đ iure fi. l. eū q. so. spāle ē fauore fisci. Uenio ad id qđ dicit gl. i vltia volūtate large iterptatio dz fieri. Op. de. l. si qs seruū. §. fi. cū. l. se. s. de le. ij. r ad idē. l. nēo āplī. §. fi. s. de le. j. Di soluit qñq bona reliquūt i vltia volūtate sub noie fideicōmissi r tūc ꝓtinēt debita r credita: aut i legat r tūc nō ꝓtinēt. Pe. dicit ꝯ q exeq̄ta sūt fideicōmissa r legata: vt. l. j. s. de le. j. r. l. j. C. cōia. đ legat. Et dicit ipe pe. alit aut logt si relinquūt oia bona r tūc loquit ista glo. aut relingt ptē bonoz tūc logt. l. si qs seruū. §. fi. de leg. ij. hoc refert Ci. C. cōia. dele. l. ij. tu circa hoc dic vt dixi plene i. đ. l. si qs seruū. §. fi. s. de le. ij. Quero q̄lit intelligāt bona dic: aut ꝓfert a lege rescripta debitis r creditis vt. l. j. s. de bo. auc. iudi. possi. r. l. iij. C. ad. l. iul. de vi. r l. marito. s. so. ma. Et ex predictis habes distin. p te q aut ꝓfertur a ꝓncipe in beneficijs aut a lege aut a cōtrahentibus aut in vltimis voluntatibus.

Ei appellatiōe. Glo. ponit exēplū i libello generalit ꝓcepto r vide gl. q̄ icipit puta sic generalit rc. Sz quō fuit admissus libell ꝯ casū. l. i actiōe. s. de fur. r. l. si rē. s. de rei vē. dicunt q dā q ex stultitia rei q nō opposuit. vt. l. vlt. C. de anna. excep. vl possum dicē q logt hic de libello supplicatorio nō cōuētionali. Quero an ꝓcedat tal libell peto a te oēs res q̄s possides i tali villa vos videbitis in. l. ticia cū testō. §. j. s. de le. ij. r de le. iij. l. vxorem. §. legauerat. r ex de resti. spo. c. cū ad sedē. p Jnno. Pone q peto talē fundū an videar petē fututē fundo debitā. gl. hic dicit q nō. sz ꝯ istud vī. l. via. §. si fundus. r. §. q̄cūq. s. de serui. ru. pdi. Breuit gdā dicūt q ista gl. dicit male. sed mihi vī q bene dicat q ibi logt qñ fundus petit dari r sic psonali nō ꝓpterea venit futur. imo est sepatū iudiciū ꝓfessorie r rei vē. vt. l. fundi. r. l. fundū. s. de excep. sz cū ago psonali ago vt det mihi oē ius cū fūdo qm peto fūdū mihi dari.

Ecte dicim. Op. s. de vsuf. l. iij. so. vt in gl. q̄ i oīb ptib iuris male soluit nisi ꝟ r vide glo. que incipit ibi placet ista ē vera q subiectiua ē sicut gen r spēs ps integral dom ē pars. r ista ē gl. vera r glo. q̄ ē in. l. qui vsufructū. s. de verb. r i. l. si mater. §. siquis iter. s. de excep. rei iudi. nesciunt quid dicant ibi vos remissi semper ad istam glo.

Quod quint muti. Quō rndet fu ad rōnē pcedētē dic vt gl. q hoc ē vez q remanet vn fund sz sit diuisus si hoc diuidētes voluerūt q vnus remaneret alis sec vt dixi i. l. int quos. s. de dā. ifec. r. l. p regiōe. s. de acq. re. do. r plene pono i. l. stip. nō diuidūtur. vbi tractam istā māz diuisibiliū r idiuisibiliū r i dictis legib habet q dom pōt ee diuisa r paries i medio ē idiuisa r tūc dom dī diuisa r sic ē in arboze q ē in pfinio r est bonum scire illud an sit vnus fundus vel duo ppter id quod habuisti in. l. iiij. in pn. s. de acqui. poss. q si est fundus vnus sufficit intrare in qualibz parte sui si plures oportet q in omnes ingrediatur.

Lienatiōis verbū. Nota q res q̄ prohibetur alienari r vsucapi prohibetur. vt. l. vbi. s. de vsuca.

Oratio. Dic qd sit ꝯiūcta r diuisiuncta r soluta dicā in. l. sepe. j. e. Glo. formal vnā. q. not. r dicit q soluta in dubio habetur pro cōiuncta: cōtrariā glo. habes. j. de reg. iur. l. in eo q. §. vbi. sz qđ hic dicit verius ē r no. p di. in. c. in alternatiuis. extra de reg. iu. li. vj. et dicam. j. eo. l. sepe.

Ilua cedua. Nonalis.

Pone exēplū extra eo. c. j. r. c. quid sit.

Itis nomē. Quero an lit appellatiōe intelligat añ lit ꝓte. vl post r gl. hic q ante lit ꝓt. r vide in. l. cās. C. de trās act. r. in. l. j. s. de testi. tenui vobis q ante r post in. l. amplius. s. rē ra. ha. r vī mihi q sit casus ex eo. c. ex parte.

Ji neqz. Solutum:

Tene menti glo. que incipit ciuitatis forte i si. glo. r. l. q in carcere. s. qđ met. cā. loquit qñ fit ꝓmissio a carcerato ei qui ipm incarcerauerat indebite sec si debite: qz valet instrm etiam existens in carcere.

Epe ita ꝓputatū. Dñi ista ē vna pulchra lex r hz pulchrā māz que hoc dicit. Oratio ꝯiūcta ponit ꝓ diuisiuncta nisi iuris dispositio als repugnaret. diuisiuncta vo posita int genus r spēz ponit ꝓ ꝯiūcta. soluta vo in aliā resoluit ad quā facti q̄litas r iurī dispositio adaptat. Ex p dicto habes q iterdū ꝯiūcta ꝓ diuisiuncta ponit. ꝯ i. l. si heredi plēs. s. de ꝺdi. isti. r. l. si ita qs stipulet sibi. s. đ v. ob. so. istđ ē vez nisi iuris dispositio repugnaret. qz tūc assumit ꝓ disiunctiua. sz ista so. ē vera i se. sz quātū ad tex. istū nō ē necessaria. iste tex. ponit copulaz int duo adiectiua copulatiue nō respectiue vt agnatoz gētiliuz q̄ quo casu talia adiectiua assumūt ꝓ duab oīonib. r tūc nō regrit concursus ābox. vt. l. ea tñ. s. de le. iij. Sz qñ poneret respectiue vt petr alb r niger. ista duo adiectiua ponūtur respectu substātiui. r tūc regrit ꝓcursus ābox. vt. l. ticie textores. s. de le. j. Ex istis vbis ego solit sū dare vnā distinctionē quā plene dic. vt. l. si is q ducēta. §. vtz. s. de reb du. vbi tractaui mām copulatiue. Quero de dictione nec r de dictiōe neqz an sint copulatiue vel disiunctiue r hoc āno feci te notare vnū tex. i. l. si ita qs stipulet. s. de v. ob. vbi hz vim aduerbij negādi copulatiue. Uenia m ad māz disiūctiue. hic dī q disiūctiua ponit ꝓ ꝯiuncta ꝯ. l. si heredi plures. s. de cōdi. isti. r. l. hec verba ille aut ille. j. e. Rñ. hic cadit disiūctiua int gen r spēz ideo accipit ꝓ ꝯiūcta vt hic. ita intelligūt qdā in. l. si qs ita. đ dictiōe seu. s. de au. r ar. le. r ibi dicebā. Sz op. cōtra istud de. l. j. s. de re. du. fm vnā lec. ibi positaz. breuiter disiūcta q̄ cadit int gen r spēm r sic int totū vniuersale r ptē subiectiuā seu predicamētalē. tūc sumit ꝓ ꝯiūcta. sed

quando

quando ponitur inter totum ⁊ partes integrales tunc se cus. vt. l. locus. ff. c. Sed op. ⁊ videt q̄ diſiũcta ſumat p̄ ideſt. vt. l. iij. ſ. ad. l. aq̄l. vbi cadit inter genus ⁊ ſpēm So. iſtud fit ꝓpter. ll. que poſtea ſequũt vt repugnātia iura euitent: ꝺ iſto ſecũdo nō dico. plus dixi anno in. l. cũ quidā. C. de ver. ſigni. ⁊ ibi ꝓ doc. ⁊ dicā plene in. l. ſi is qui ducēta. §. vtr̄. ſ. de re. du. Ueniamus ad ſolutā dicit hic' q̄ ſoluta q̄ñq̄ accipit ꝓ ꝯiũcta ⁊ q̄ñq̄ ꝓ diſiũcta: ꝓtra. ff. c. l. triplici. vbi ꝓ ꝯiũcta videt accipi. In hoc ſũt glo. ꝓtrarie: vna ē in. l. alienatiõis. §. fi. ſ. eo. q̄ in dubio accipit ꝓ ꝯiũcta. Quidā dicũt ſic aut loquimur i iudicijs aut in ꝓtractibus aut in vltimis volũtatibus aut i legib'. Si in iudicijs: ⁊ tũc niſi aliud de mēte ꝓferēt ap pareat interp̄tamur ſm mentē ꝓferentis: vt. l. ſi quis intē tiõe. ſ. de iudi. ⁊ no. ꝙ glo. in. l. alienatiõis. in fi. ſ. e. Si in vltimis volũtatibus: ⁊ tũc aut iſta ſoluta cadit inter p ſonas ⁊ accipit ꝓ ꝯiũcta. vt. l. triplici. ff. eo. Et rō q̄ etiaꝫ diſiũcta ꝓ ꝯiũcta accipit. vt. l. cũ quidā. C. de ver. ſigni. aut cadit int̄ res ſeu onera iniũcta: ⁊ tũc aut iſta onera in iũgunt̄ ꝙ modũ legati ſeu fideicõmiſſi: ⁊ tũc ꝓ legatarijs interp̄tamur ⁊ hꝫ vim copule. vt. l. cũ delanionis. §. pe. ſ. ꝺ fundo inſtru. aut iſta onera iniũgunt̄ ꝙ modũ ꝯditi onis. ⁊ tũc fauem' heredi. ⁊ accipi pōt ꝓ diſiũcta. vt. ff. e. ti. j. l. in eo. §. vbi verba. ⁊ p. l. ſi qs ſub ꝯditiõe. ſ. ſi qs omiſſ. cā teſta. ⁊ ibi ē rō. aut iſta ſoluta ponit̄ in ꝓtractib' ⁊ tũc glo. q̄ ē in. l. alienatiõis. in fi. dicit q̄ ꝓtra ꝓferentē fiet interp̄tatio. vt. l. veterib'. imo ꝺz dicere ꝓtra eũ ꝓ quo ⁊ ad cuius vtilitatē ꝓferunt̄ verba ⁊ ſic in dubio in fauo rē debitoris. vt. l. in eo. §. vbi. ff. de reg. iur. ⁊ qꝺ no. in. l. veterib'. ſ. de pact̄. Si ꝺo ponũt̄ in legib' ⁊ tũc habem' l. iſtā. q̄ aut apparet de mēte ⁊ illi ſtamus ⁊ in dubio ac cipit̄ ꝓ ꝯiũcta vt in ꝑn. iſti'. l. vbi interdũ ſoluta ponit̄ ꝓ ſeparatꝫ igit̄ i ꝓtrariũ ē regula q̄ ꝓ ꝯiũcta accipiat. De nio ad vltimā ptē ꝺi hic q̄ q̄ ꝑſtat opē furto teneť ꝯditi one furtiua. ꝓtra de fur. l. pinde. ſo. gl. q̄ ē hic dat mul tas ſolutiões. qdā tenēt q̄ teneť hic furti. alij dicũt ꝯditi one furtiua ſi ad eũ puenit: q̄libet ē va in ſe. dic ſm Ja. de are. q̄ ille qui p̄ſtat opē furto nō teneť ꝯditiõe fur tiua niſi in ſubſidiũ cũ fur nō ē ſoluēdo. vt. l. peculiũ. §. ſi opas. ſ. de peculio. Itē op. ꝺi hic q̄ q̄ p̄ſtat opem ſeu ꝯſiliũ teneť. ꝓtra: qr nemo ex ꝯſilio obligat. vt. l. iij. ſ. fi. ſ. mā. Breuit̄ diſtingue vtꝫ eſſet alias facturus vl̄ nō glo. ħ tractat. dixi vobis in. l. nō ſolũ. §. ſi mādato. ſ. de iniur. ⁊ videbit̄ in. l. ꝯſilij. ff. ti. j. ⁊ ꝑ Bi. in. c. ex ꝯſilio. ex tra de reg. iur. li. vj. Ulterius op. q̄ vulpianus ꝓtradi cat labeoni. glo. nitit̄ ſoluere. ſed nihil ē qꝺ glo. dicit. ſꝫ verus intellectus ē q̄ nō ꝯdicit. Debes ſcire q̄ ꝯſiliũ ſu mit̄ duobus modis. vno mō ꝓut refert ad altũ vt occi dat illũ ⁊ hoc mō ſumit̄ in. l. furti. §. ꝯſiliũ. ſ. de fur. ⁊ in ſti. de fur. §. ope. alio mō ꝯſiliũ ꝓ dolo vt in ti. de his q̄ in frau. cre. ⁊ i ti. q ⁊ a q. manu. li. nō fiat. mō labeo log tur de ꝯſilio qꝺ iptit̄ alteri pap. cep. ꝯſiliũ ſcꝺo mō nā ñ ꝑt dici dari opē furto niſi ſim i ꝯſilio ibi i fraꝺ ⁊ dolo.

Ognoſcere. **Liberoꝝ** appellatiõe. Uide gl q̄ incipit ēt nāles i fi. dic q̄ ibi dixit generi vl̄ poſteris ħ loquit̄ de appellatiõe li beroꝝ. facit quod no. ꝑ Bi. i. c. priuilegiũ perſonale ex de reg. iur. li. vj.

Enes te. Pone exemplũ p. l. ticia. §. gaius. ſ. de le. iij.

La uerba. Facit ad. q. an excõica tus poſſit eē arbitrator do. Ja. diſputauit bono. nec determinauit di cā in. l. cũ pr̄. §. hereditatē. la p̄ma de le. iij. ⁊ in. l. ex facto ſ. ad tret. el. ⁊ videt tex. q̄ poſſit eſſe. qr videtur capax in

ris ciuilis cum poſſit contrahere ⁊ nō eſt omnino exclu ſus a iure ciuili tamen videtur contra iſtam. l. ibi dicaꝫ.

Tiendũ eſt heredē. Quero ⁊ quādo di citur filijs tuis ad quos extenditur: dicā in. l. gallus. §. nūc de le. ſ. de liberis ⁊ poſthu.

Liud eſt capere. Pone exemplum p ea que notantur in. l. ī oī bus. ſ. de dona. cauſa mortis.

Rugem ꝓ redditu. Uide gl. que incipit. ſ. lupinũ ⁊ faba in fi. facit ad. q. ſiqs ꝓmittat. x. corbes frumen ti intelligitur de iſto meliori ſeu nobiliori ſm cōmunem vſũ loquēdi vt hac. l. labeo. ſ. ꝺ ſup. leg. Ja. de are. facit l. ſemper in ſtip. ff. de reg. iur.

Illi appellatiõe. Dicem' plene i. l. liberoꝝ. ff. c.

Oues §. Hoc ſermone. Uide gl. q̄ inci pit dedi. c. pro libertate in. l. hoc edicto dic vt ibi. Item q̄uis dos ⁊ rō nō. ibi. Item ibi a ſcio. ſed ibi ſũt alia vba extenſiua alter' nāe.

Quentium. Querit glo. an noia de' bitoꝝ ſint mobilia vl̄ im mobilia' ⁊ dic vt glo. quā tene mēti. ſed. l. quaꝫ gl. allegat q̄ñ ⁊ q̄bus quarta ꝑs loq̄t̄ de quarta. nos q̄' rim' de iure obligationis dicit di. in. l. pōt. ſ. de auc. tu. aut actio ꝓtinet mobilia ⁊ tũc mobile erit ⁊ hoc ſentit gl. in auc. de nō alie. vl̄ ꝓmu. §. j. col. ij. ⁊. C. de ſa. ſanc. eccl'. l. iubemus. ⁊ in. l. j. C. ſi aduerſus tranſac. qd dicemus: dico q̄ noia nō ſũt mobilia nec imobilia ⁊ hoc qr nō tā gibilia ⁊ eſt gen' ꝑ ſe. vt. l. a diuo pio. §. j. ſ. de re iudi. ⁊ l. q̄ſtuberonis. §. j. ſ. de peculio. de fructibus ⁊ intereſſe. tamē hꝫ nō ſint mobiles vl̄ imobiles tamē q̄ñ habemus iudicare an ſint mobiles vl̄ immobiles hꝫ locū dcm̄ di. ⁊ glo. qr iudicat̄ ſm naturā eoꝝ que deueniũt in ea.

Am biſextus. Dicit̄ hic q̄ biſe xtus ē in calēdis poſtea dicit̄ q̄ quinta die calendaruꝫ in ea ꝑte menſis que denoiat̄ a calendis. Op. ſ. de diuerſis ⁊ tpalibus preſcript̄. l. ij. vbi illi duo dies nō ponũtur ꝑ vna. Breuiter dic q̄ñq̄ tempus apponit̄ ꝑ dinumerati onē dier̄ vt. xxx. dier̄ ⁊ tũc dies itercalaris ē dies. q̄ñq̄ ꝑ cōputationē menſis ⁊ anni ⁊ tũc dies intercalaris nō auget menſem vl̄ annũ. Quero iudex dat terminũ vniuſ menſis de quot diebus intelligitur menſis ⁊ videt q̄ de xxix. vt hic. In ꝓtrariũ q̄ de. xxx. vt. l. miles. §. ſexagita ſ. de adul. ⁊. l. ediles aiunt. in ꝑn. ſ. de edilicio edicto. ⁊ l. ſancimus. §. ſin aũt dubius ꝯiũcto. §. in hac. de iure ꝺ liberādi. imo videt q̄. xxx. dies accipiant̄ cum dimidia vt. l. vbi. ff. ti. j. Ulterius videt q̄. xxxi. dies accipiãtur vt. l. ij. §. j. ⁊. l. fi. §. j. C. de temp. ap. do. An. format iſtaꝫ q. extra de elec. c. q̄ſ ſit periculoſuꝫ. li. vj. ⁊ determinat q̄ ꝺz intelligi ſm q̄ mēſis currit. vt mō ſumus in auguſto qui habet. xxxi. diē ⁊ ſeptember hꝫ. xxx. mō ſi vigeſima tertia die auguſti daꝫ dilatio vnius mēſis tũc hodie inci pit terminus ⁊. xxiij. die ſeptēbꝛis finiaꝫ mēſis ⁊ hoc eſt vtꝫ niſi aliud exp̄mat. Sed in cōtrariũ facit. l. vbi lex. ff. ti. j. Sed intelligamus ſm diſtinctionē iſtā.

Otionem. Nota iſtam. l. ad vnum q̄ in partibus iſtis dicit ego de ꝓuincia tuſcie de ꝓuincia ducatus ⁊ de ꝓ uincia marchie tc̄. hic videtur ꝓtrariũ. qr ſolũ illa eſt ꝓ uincia que eſt ſepata ab italia. gl. alit̄ videtur velle in. l. penl̄. C. de preſcrip. lō. temp. ⁊ ibi ꝑ Ci.

Inſtrumentoꝝ appellatiõe. Glo. di cit q̄ teſtes appellati

one instrumentoꝝ ꝓtinent interꝓtatiue. certe non placet qz interpretatio sumit ex allusione vocabuli. vt.l.j.s. si cer.pe.t.l.tignū.j.eo. sed allusio vocabuli est. qz dicitur instrumētū qđ instruit causam vt.l.j.de fi.instru. t sic testes t sorte fm hoc ista glo. nō bene diceret sed glo. ista respexit cōmunem vsū loquēdi fm quē allusio vocabuli nō habet locū tūc qñ diffinitio nō cōpetit hoc posui in l. omnes populi. Querit glo. an seruus factus liber possit ferre testimoniū de eo qđ vidit in seruitute et minor factus maior de eo qđ vidit in minori etate: t dic vt in glo. que optime dicit. similez glo. habes in.l.iij.§. lege iulia. s. de testi. t.l.ad testium. s. de testamen. sed limita glo. in eo q dicit in pupillo. quod verum est si erat ꝓximus pubertati qui aliquid potuit concipere. vt.l.excipitur. §.j.s. ad sill.

Ec uerba. Ista lex facit ad questionez de qua dixi in.l. qui duos. §.j.s. de ma.te. qñ dicatur dies t quando nox t dixi in.l. aut facta. s de pe.

Epos proculo. Illud dicimur posse qđ ꝓmode possum⁹. de verbo pōt dixi vobis in.l.j. de iusto testamēto. t.l. gallus. in pn. de lib. t posthu.

J cum fundum. Nota istū casū q sequentia restringunt precedentia. facit ꝓ his que fiūt in instrumētis. ꝓmitto defendere aduersus omnes tc. lz hodie in ꝓtractibus ponantur verba multū larga que non restringūt: tn casus est hic nota.

Dificia. Ista. l. cum glo. facit q ciuitas statutum facere potest q quis sit ciuis. facit. l.j.s. ad munici. t allego vobis in.l.si is qui ꝓ emptore. qñ qro qñ dicit habeat ꝓ ciue.

Perfeciſſe. Tene menti glo. Bar.

Riplici modo. Nota q verba ista ticius t seius heredes sunto inducunt coniunctionē re t verbis qđ est ꝓtra opi. Pe. recitatam per Ci. in.l.j.§. is ita C. de cadu. tol. Item no. q inter eos qui sūt positi in diuersis orationibus verbū vl ꝓiūctio nō cadit quando solute orationes sunt. Item quando ꝓiuncte. vt.l.j.§. is ita. C. de cadu. tol. t casus est in.l.si cū in annos. §.j.s. quibus mo. vsufr. amit. multa alia dixi in.l. re ꝓiuncti. t vide glo. que incipit iūgit nouū complexus ibi de dimidia. s. eadē: t tūc erūt ꝓiūcti re t vbis. vt no. gl.j.q incipit re t vbis ibi in q° ē ꝓiūctio re nō vbis imo vbis t nō re.

Jgurii. Vide glo. que incipit alis regatur ibi taberna. so. arg. ab etymologia vocabuli est ꝓbabile nisi repugnaret natura vocabuli vt ibi vl diffinitio. dixi. s. de testa. l.j. đ iusti. t iur. l. omnes ppli.

Roninciales. Oppo. s. ad muni ci. l. assumptio. sol. huius ꝓtrarij timoꝛe. l. nostra legitur duobus modis. vno modo eos qui ex ꝓuincijs nati sūt t sic cōcordat. vl nō subaudi tm̄ t tūc dic ad. l. assumptio. q aliud est in ciuitate t aliud in ꝓuincia. t vide istā glo. Sz formemus questionē ad hui⁹ declarationē. Concesse fuerūt repsalie in ciuitate Padue cōtra Mediolanū. mō quidā de mediolano habitabat placētie cū trāsiret p ciuitatē padue fuit ibi captus: an possit ibi capi: t hec lec. videt facere q nō ē mediolañ. Jn ꝓtrariū facit gl. hic posita qz aliud dicit esse in ciuitate aliud ī ꝓuincia. Ja. de are. t Ol. sequendo eum dicunt q illud quod glo. dicit nō ē vez in eo q dicit q aliud ē in ꝓuincia aliud in ciuitate. ad. l. assūptio ꝓsiderat veritatē t rigorē iuris. ista. l. ꝓsideranit cōem vsū loquēdi. Et ꝓ hoc ꝓcludit q Padue nō possit capi. Sed illud nō videt vez. qz q cōis vsus loquēdi sic se habeat ē facti t in partibus nostris ē ꝓtrariū. qz etiā Aretini vocant qui habitāt hic t nō hñt domiciliū aretij. Dñs lābertinus de rāponibus de bononia disputauit istā. q. t ꝓsuluit in ciuitate lucana in simili. q. qz fuerūt ꝓcesse repsalie vni de luca ꝓtra florentinos t hoies florēn. mō quidā origine florentinus habitabat Luce an possit ibi capi: t dixit q nō. qz florētin⁹ seu de florentia dicit qui ibi ꝓuersat t morat. ar. l.j.§. bestias. s. de postul. qz magis inspicimus accidēs q̄z originē. sed credo q ipi vez dicant nō ꝓ ratiōes eoꝝ sed ꝓ aliam. qz repsalie ꝓcedunt ꝓpter delictū populi. t ideo đ bēt intelligi repsalie cōcesse ꝓtra florentinos. s. pntes t ad hoc induco. s. de magistra. cōue. l.j. in pn. Et ibi videt tex. cū glo. qđ sine dubio ē vez fm opi. Ja. de bel. q dicit q repsalie nō pñt ꝓcedi nisi ꝓtra illos de populo qui delinquūt vt ipe no. in auc. vt nō fiāt pignora. i pn. Sz an predicta sūt vera dubito intēdo tamē facere vnū tractatū de repsaliis t eis que ibi dicā stabo. bec ín ꝓ cessu lectiōis sufficiāt. Sed ꝓ hoc sciēdo vt sciam⁹ interptationē hoꝝ nominū. sed pmo examinemus an glo. dicat vez an sit differētia inē ciuitatē t ꝓuinciam t dico q nulla differētia ē. qz dz intelligi dū dico pusinū intelligo origine vl q hic habeat domiciliū t hoc ꝓbat hic t ín. l.j.s. ad munici. t ibi dixi. Sz qd si nō dico pusinū sed dico talis de pusio qd significat an q habeat ibi domiciliū vl habeat originē: t credo q significet fm cōmunē vsū loquēdi. s. originē. t nō domiciliū. vt. l.j. i fi. s. đ tu. t cu. da. ab his. t ꝓbat ín. l. assumptio. s. ad munic. vbi de hoc tetigi t in. l.j. illius ti.

Ronūciatio. §. Familie. Jn tex. i fi. ibi ꝓstat. i. certis ꝓ sonis de vna familia ad qđ facit. j. e. l. liberoꝝ ibi totiēs tc. Ja. de are. ibi q in domo dñium hz tc. i. p eminētiā t ptātē administrādi ita q nulli tenet reddere rōnē Ja. de are. ibi ꝓficiscūt lz inē eos hodie nō repiat gradus vt differat a versiculo cōi iure. s. e. l. Ja. de are. istā lec. ꝓsuenit allegare ad. q. de bastardo an cōtinetur appellatiōe familie seu domus. t videt q de domo nō dicant bastardi vt in. v. cōi iure. vbi sūt illi de domo qui sūt agnati sz vulgo quesiti nō babēt agnatos. vt insti. de succes. cogna. §. q vulgo. vez puto aduertēdū qualit̄ verba sūt ꝓcepta vtꝝ ꝓ verba significatiua nāl̄t an ꝓ verba significatiua ius. pmo casu pone exēplū dicit statutū pisis ois q ē de pentela nobiliū tc. t tūc credo q bastard⁹ dicat de pentela. Quedā sūt que significant ius vt agnatio. t tūc ius nō dicitur cadere in bastardo vt hic: sz pī t mr̄ sic. ista sūt verba in. l. tutelas. s. de capi. dimi. Quid ergo dicemus nūqd bastardi vident eē de domo: videt q nō. qz domus exponit. i. agnatio. vt. s. ad sill. l.j. ī pn. vbi hoc exponit Ja. de are. t. s. de ali. leg. l. cū vnus. in pn. ꝓ gl. Jn ꝓtrariū facit. qz mulier sue familie caput t finis ē vt hic in fi. sz mulier dicit bne domū. vt. C. si qua cūq; p. po. l.j. §. fi. ergo ꝓtinent alij q̄z agnati facit. C. ne liceat potentioꝛibus. l.j. t sic ꝓtinent bastardi. vt insti. đ succes. cogna. §. vulgo. puto multū inspiciēdū māz in q loquimur t cōmunē vsū loquēdi. pōt enī habere varias significatiōes vt ex pdictis apparet tamē hac. l. circa fi. dicitur q comprehendunt qui ab eiusdez sanguine ꝓficiscuntur t sic natura magis q̄z ius inspicitur. sed bastardi t spurij procedunt ex eodem sanguine sicut legitimi. ergo tc. h etiam videt tāgere Di. s. de le. ij. in. l. cum pater. §. ij. sed nō bene declarat. idem si nō facerem mentionē de domo. sed dicerē illi de bastardis t similia.

hec stipu-

Ecstipulatio. Per istã. l. reprobat opt. q̃ ẽ i. l. penlt. s̃. si ex noxa. cã. aga. vbi vi tenere q̃ in publicis cribus ibi loq̃t. Rñ. ad p̃riũ. l. j. s̃. de pe. Sz p̃ illã glo. ẽ iste tex. q̃ noxa non habet locũ in publicis iudicijs.

Ista interp̃tatione. Dic vt dicẽs. j. eo. l. liberorum.

Plege censoria. Vide tex. ibi an dumtaxat sua cuiusq; rẽ. sac̃ q̃ q̃ hz domiciliũ in p̃uincia nõ p̃sumẽ de p̃uintia nisi origine. dixi vobis i. l. p̃nuntiatio. s̃. e. tene mẽti istã. l. ad id r nõ qualiter intelligitur sui vsus causa.

Ercis appellatione. Tene mẽti glo. q̃ incipit r suorũ i fine. r allegani tibi q̃ alibi ẽ ciuẽ cẽ r alibi ẽ p̃ ciue haberi hũistis i. l. si mari⁹ sit in magiatu. §. j. s̃. de adulti. r. l. pretor. supra de operis noui nunciatione.

Oramticio. Ego vidi sel vnã. q. q̃ nõnul scripsit p̃tib⁹ talib⁹ r testes deposuerũt q̃ nunq̃ viderũt siue itellexerũt illud r sic cõsului q̃ instrm nõ erat verũ: qr nõ dz fieri in p̃tia nisi intelligat: sz dicebat nõnius hoc ad suã excusationẽ. ip si fuerũt p̃tes sz ipsi non itellexerũt forte: q̃ nihil ẽ facit p hoc. l. dies. §. corã. s̃. de ar. r. C. de errore aduo. l. j.

Edere diem. Op. r vr̃ q̃ in obligatiõe pena nõ cadat r veniat statim dies vt l. qd̃ dicim⁹. s̃. de solu. r insti. de inutili. sti. in fi. Dic q̃ q̃dã ẽ dies q̃ adijcit miserationis cã r tũc dz venire cũ sacco pat⁹ vt in p̃ris: sz qñ adijcit obligatiõi tũc loqtur hic ar. l. si cũ milite. §. j. s̃. de ꝓpensa. dixi in. l. ita stipulatus. s̃. de. ver. obli.

Unus p̃pe ẽ. Vide gl. q̃ incipit ꝓiuncti accipit r vide q̃ ista glo. vult tenerẽ q̃ ista sũt necessaria ꝓiuncti ad vectigalia. s. lex r ꝓsuetudo. dixi vobis i. l. si publican⁹ in fi. s̃. de publica vbi di. formatistã. q. r ñ allegat istã. l. Cõiter tenet q̃ alterũ sufficiat vl ꝓsuetudo vel. l. qr qñ duo ꝓiunctim a lege inducũt quorũ qlibet ẽ sufficiẽs p se si alter dsijt sufficit alter vt. l. si ventri. §. i bonis. s̃. de p̃ui. creditor r vi disti nõ. i. l. sigs ad exhi. s̃. de re iudi. Bar.

Pter illã Bño Oldr. dic̃ q̃ nos possumus intelligere istã. l. q̃ dictio cum significat fm potentiã nãlem. nãliter. n. vsq; ad septenniũ dr̃ infans r sic significat cõem vsũ cuz fari potest. Sz dictio postq̃ significat fm actũ r nõ fm potẽtiaz q̃ mut⁹ potẽtia posset log: sz non actu sed diuinatio est. dic vt sol. Oldr. vel glo.

Jta data ꝓditionez. Vide Bi. in. c. pluralis locutio ex̃ de reg. iuri. li. vj.

Erbum facere. Dixi vobis q̃ dria ẽ iter dicere r facere i. l. aut fca i p̃n. s̃. de penis. Bartolus legum doctor.

Pconuẽtionib⁹. Habetis h̃ tex. q̃ appellatione heredis ꝓtinetur legatari⁹ q̃si sit heres r hũisti in. l. id tempus in fi. s̃. de vsuca. r. s̃. de ex. re. iudi. l. si a te i fi. r. l. pom. §. si legatarios. s̃. dõ acqri. pos. Vide h̃ textũ q̃ fundus emphiteoticus põt legari qd̃ tenet glo. in. l. fi. C. de iure emphi. r. l. si domus §. fi. s̃. de le. j. glo. ẽ q̃ non põt donare nec vẽdere per. l. j. C. de fundis p̃ri. r illã semp tenui per. l. fi. C. dõ iure emphi. qr non põt alienare sine volũtate dñi vel dẽnũciatione facta: q̃ iõ hz emphiteota dño denunciare: qr non hz actionẽ dño nisi realẽ. r probare de dño est difficile qd̃ nõ est in fundo vectigali fisci q̃ hz actionẽ p̃ vnumquẽq; possessorẽ: vt. l. iperatores. s̃. de publi. Et hoc p̃cedit sine dubio i emphiteosi eccie q̃ nullo ti. põt alienari vt. C ne rei domi. vl templorũ. l. ij. Op. dõ. l. ex facto. §. j. s̃. ad trebel. Et di. dicit q̃ appellatio heredis assumitur largius q̃z i vltimis volũtatib⁹. De ista mã q̃liter here sumat dixi i. l. gallus. §. nũc de lege. s̃. de lib. r posthu.

Jberorum appellatio. Hec. l. posita ff. de vbo. sig. q̃ breuiter. h. d. Appellatio liberorũ oẽs cõp̃hendit nisi p̃ p̃ferẽtez aliter limitetur. Appellatio vo filiorũ ad vlteriores nõ extendit nisi de dura sepatione tractaret. Jtez q̃ vnicũ nepotẽ relict ñ vr̃ sine liberis decessisse. h. d. Et diuiditur. p̃ ponit q̃ ꝓprehendant appellat⁹. liberorum. Scdo dicit ad qd fuit inuenta denõiatio filiorũ r nepotum. Tertio oñdit p auctoritatez papyrij nepotes q̃nq; ꝓtineri appellatiõe filiorũ. Quarto oñdit idẽ ex allusiõe vl driuatiõe vocabli. p̃ia durat vsq; ad. v. totiẽs fa vsq; ad. v. pyri⁹. ttia vsq; ad. v.. sz postea. q̃rta vsq; ad finẽ. Nõ ex p̃ dicto q̃ appellatiõe liberorz oẽs ꝓp̃hẽdũt qd̃ ꝓbat auctoritate legis. xij. tabu. r rescripto diui marci. Scdo nõ. q̃ regulariter filij vel nepotis appellatio non extẽdit ad vlteriores. Tertio nõ. q̃ appellatio filij extendit ad nepotes cũ de dura sepatione tractat. Quarto nõ. q̃ fili⁹ dr̃ a filos qd̃ ẽ amor r sic cũ nepotes eq̃liter seu plus diligamus q̃z filios: merito fm allusionẽ vocabuli filij appellatiõe ꝓp̃hẽdunt nepotes. Ultio nõ. q̃ fili⁹ põt dici seu derivari a filo: qr p eũ filus r ordo gnãtionis ꝓseruat i posteris vt h̃ ꝓbat hac. l. i fi. r hoc ẽt ponit p Augustinẽ. Op. i p̃n. dr̃ q̃ appellatione liberorũ cõp̃hendũt nepotes r sic vr̃ q̃ sit ex ꝓpa significatione. Cõtra imo vr̃ q̃ sit ex interp̃tatiõe extẽsiua vt. s̃. de excusa. tu. l. ij. §. ñ solũ. ibi appellatio aũt hec ad nepotes extendit. so. expone ibi extẽdit fz sui ꝓpaz significatiõez r sic p se nõ p interp̃tationẽ factã ab alio. Scdo op. de. v. totiẽs ad. v. seu papyri⁹. so. r iõ filij appellatione cõtinent r nepotes: qr de dura sepatiõe tractat al secus fm glo. posita h̃. r. l. vxor. §. ꝓcubine. s̃. dõ le. iij. Tertio op. ad istud r vr̃ q̃ semp filij appellatione ꝓtineãt nepotes: qr vba debẽt intelligi fm ꝓpam significationẽ: vt. l. non aliter de le. iij. Sz ꝓpa significatio filij extẽdit ad nepotes: qr dz a filos seu a filo vt dictũ ẽ hac. l. i fi. ergo ꝛc. So. dicit glo. insti. q̃ dari tu. p̃nt. §. fi. q̃ p̃rium ẽ verum fm veram significationẽ vocabuli: sz oẽs. ll. q̃ dicũt nõ cõtineri nepotes itelligũt fz cõmunẽ vsũ loquẽdi. Jdẽ nõ. i auc. de nõ eligẽ. fo. nubẽ. §. cũ igit. Jn gl. q̃ incipit hac appellatiõe. Jsta glo. vr̃ falsa. nã vbicũq; nepos ꝓtinet appellatione filij vr̃ eẽ ex interp̃tatione nõ ex ꝓpa significatione: vt. l. insta. s̃. eo. r ibi hoc tenet di. Quid dicemus: p huius declaratione mãe hẽmus videre. p̃ q̃ filiorum appellatione ꝓtineãt nepotes. Scdo an eo cãu quo nepotes ꝓprehẽdunt sit ex ꝓpa significatiõe vel ex interp̃tatione extẽsiua. Redeo ad p̃mũ an appellatione filiorz ꝓtineãtur nepotes. glo. dicũt istud qd̃. s̃. vidistis: do. Fran. accur. i q̃dã sua disputatione dixit aliter. aut vbũ filij ꝓferr̃ ab ascẽdẽte: r tũc ꝓtinet nepos: vt. l. filij r. l. insta. s̃. e. Aut ab alio: r tũc nõ ꝓtinet vt. l. q̃ si nepotes s̃. de tute. r isti q. da. tu. po. §. fi. Sz istud ẽ p̃ dictaz. l. q̃ si nepotes. s̃. de tutelis: qr ibi ꝓferebat ab ascẽdẽte. Jaco de are. i hac. l. distiguit sic. aut lex vtit vocabulo liberorũ aut filiorz. p̃ cãu adaptat ad oẽs: vt hac. l. i p̃n. nisi lex itellexerit d̃ libris p̃mi gradus: vt. l. moris. §. iste fere s̃. de penis. ꝓiuncta. l. diuo marco. C. de qõnib⁹ p quam hoc p̃n. declarat r restrigit. Si vo lex vtit vocabulo filiorum. tũc aut lex logtur stricte: r tũc aut distincte seu discretiue aut idefinite. Primo cãu q̃n logt distincte seu discretiue volẽs discernẽ eos quos noiat ab iferioribus tũc sequẽtes ñ itelligũt vt hac. l. v. tot⁹. r. C. dõ iceſt. nup. l. si qs iceſtu r. s̃. de ritu nup. l. lege iulia. §. boc capite r

ſ. de adul. l. pſ. Si vo logt idefinite tũc vlteriores ꝓtinẽ tur vt ħ in. v. ſz t pap. vſq; i fine t. ſ. e. l. iuſta t. l. filij t. ſ de ritu nup. l. ſenatuſcõſulto. Si vo dubitat an lex loq̃t diſcrete vl idefinite. t tũc aut lex ſtatuit ad alios nõ extẽ dit: t eſt certum q̃ loquitur diſcrete: vt. C. ad trebel. l. iu bemus. aut hoc non exprimit: t tunc aut indulget aliqd contra ius commune in filijs: t non extenditur ad vlte riores vt in. l. ſed t militeſ. §. j. ſ. de excu. tu. t. C. de que ſti. l. milites. Idem ſi ratio legis que loquitur in filio ad nepotes nõ porrigat: vt. C. d̃ naturali. li. l. fi. ar. ſ. d̃ leg. j. l. lz. Sz iſta diſtictio d̃ficit i multis vt patebit ex his q̃ j. dicã. Alij vt. d. an. de piſis fecit ſup hoc ſuã diſtictio nem lõgiorẽ ſic dicẽs aut tractam⁹ de larga ſignificatiõe vocabuli: t tũc ꝓtinent nepotes appellatiõe filioꝝ vt hac l. i. fi. t. l. filij. t. l. iuſta. ſ. e. t qd̃ nõ. i. d. §. fi. iſti. q dari tu poſ. Aut tractam⁹ de ꝓpa effectuali ſignificatione voca bli: t tũc aut nomẽ filij ꝓferr ab hoie aut a. l. ſi ab hoie: tũc aut ſi nõ ꝓphenderet nepos incurreret qd iiquũ. vt ſi fieret dura ſepatio t ꝓphẽdit nepotes vt ħ i. v. ſz papyri⁹ t. l. vxorẽ. §. cõcubine. ſ. d̃ le. iij. ar. l. poſſeſſionuz. C. co munia vtriuſq; iudi. aut nõ ſeq̃r qd iniquũ: tunc nõ cõ tinẽtur nepotes vt ħ i. v. totiẽs. t. d. l. q̃ ſi nepotes. t pro bat i. d. l. gallus. §. iſtituẽs. t p totã illã. l. vbi iſtitutio fa cta de filio nõ extẽdit ad nepotes. aut ꝓferr a lege: t tũc aut i cãu fauorabili ꝓ aliquo ꝓncipalr t ꝓtinet nepos: vt d. l. ſenatus de ritu nup. t i auc̃. de nõ eli. ſo nu. §. cũ igi tur. t i auc̃. vt exac. iſtan. doct. §. ij. Idẽ ſi in cãu odioſo i aliũ ꝓncipalr. nã ex alia pte vertit fauor: vt. l. filiũ habeo ſ. ad mace. ſic ẽt referebat do. Rai. de ſor. t circa iſtaz. l. Mibi aũt vr iſta verba eſſe iperfecta t i multis nõ vera

Et iõ ꝓ eorũ declaratione ꝑmo q̃ro q̃ſdo vbum filio rum ꝓfertur a teſtatore an cõphẽdat nepotes Circa qd̃ dic aut teſtator diſpoſuit circa filios eos honorãdo t eis ꝓuidẽdo aut ipſos grauãdo. aut nõ ꝓuidet nec diſpoſu it de eis t circa eos: ſz de eis circa alios. aut nõ diſpoſuit circa eos nec de eis circa alios: ſz appellatio filiorũ ponitur i diſpoſitione per modũ cuiuſdã cõditiõis vel cãe. ꝑ caſu aut ꝓuidet eis tutores dando t appellatio filioruz nõ porrigit ad nepotes vt dicta. l. qd ſi nepotes. t dicto §. fi. rõ q; lz ex pte filij ſit fauor tamẽ ex pte tutoris dati ẽ onus t lz nepotib⁹ tutor nõ itelligat datus ẽ eis modicũ ꝓiudiciũ qm̃ ſupeſt ꝓuiſio legis t iudicis dãtis tutores legitimũ vel datiuũ t hoc forte voluit dicẽ glo. in. l. iuſta. ſ. e. dum dicit ſpãle ẽ i datione tutoris. Aut eis ꝓuidet eos inſtituendo vl aliter relinquẽdo t tũc fz pdictos do. An. t Rai. ẽt nõ porrigit ad nepotes t dicũt q̃ ẽ caſus in. l. gallus p totã illã. l. t maxie in. §. inſtituẽs. vbi iſtitu tio facta de filio nõ porrigit ad nepotẽ. Sz mihi vr ſal ua eor reuerentia q̃ illa. l. nihil faciat. nã tota lex gallus ſigs eã bñ inſpiciat loqtur qñ qs inſtituit filiũ certũ t no minatũ quo cãu appellatio filij ad aliũ nõ porrigit ſine dubio vt nõ. i. l. ſi qs ita i ꝑn. ſ. de teſ. tu. Sz mã nra lo qtur qñ qs inſtituit filioſ ſimplr quo caſu dico q̃ inſtitutio ſeu alia ꝓuiſio facta de filio extẽdit ad nepotes. hoc pro batur i. l. luti⁹ lo finale. ſ. de heredi. inſtituendis vbi teſta tor fratri ſuo ſubſtituit ſub cõditiõe ſi deceſſerit ſine filijs t ħ facit volẽs filijs ſuis ꝓuidere. Et conſtat q̃ ibi appel latione filioꝝ etiã cõtinẽt oẽs liberi vt ibi apparet. Pro ħ etiã facit dicta. l. gallus. §. inſtituẽs ſm lec. quã ibi po no ita dz itelligi. l. iuſta t. l. filij. ſ. eo. Scdo caſu qñ teſtator eos grauauit vtputa exheredando tũc appella tione filioꝝ non cõtinent nepotes vt nõ. i. l. filij. ſ. eo. qd̃ probat: q; ea eqtate qua maſculinũ ꝓtinet femininum ea eqtate t appellatione filiorũ porrigit ad nepotes vt. l. iu ſta. ſ. e. ſz in illis odioſis maſculinũ nõ cõtinet femininũ vt. l. j. §. querit de ven. inſpi. ergo ꝛc. Tertio caſu qñ te ſtator nõ diſponit circa eos ſz de eis circa alios vtputa ſi legat ancillã cũ filijs vel filios ancille; t tũc aut fieret di cta ſeparatio dura t appellatio filij porrigit ad nepotes vt hac. l. vſi. ſed papyrius. t dicta. l. vxorem. §. cõcubine ſ. de le. iij. alis ſecus vt ibi nõui. Quarto cãu qñ ver bum filij apponit in diſpoſitione p modũ cuiuſdã cõdi tionis vel cauſe tũc aut illa cõditio vel cã fauorẽ filiorũ reſpicit t tũc appellatione filiorũ ꝓtinẽtur nepotes alias ſecus: q; cõditio vl cã fauorẽ filiorum reſpiciens debet i pleri i forma ſpecifica t prout vacent verba vt. l. q heredi in ꝑn. t. l. menius de cõdit. t demonſ. ħ ẽt ꝓbatur p ea que dicam. i. qñ ꝓfertur a lege. Scdo q̃ro qñ vbum filij profertur a lege vtrum porrigatur ad nepotes circa quod dico procedendum eſſe quaſi per eadem membra que dicta ſunt. nam aut. l. diſpoſitio continet prouiſionẽ filiorum circa tutele dationem t non porrigitur ad nepo tes vt. l. ſed t milites. §. j. ſ. de excu. tu. ratio eſt ea quam ſ. dixi. Aut continet prouiſionem filiorum circa alia t idem: quia porrigitur ad nepotes ſiue diſpoſitio ſit facta in fauorem filiorum principaliter ſiue in odium alterius tamen redundat in fauorem filij principaliter vt in auc̃. vt exact. inſtan. do. §. ij. coll. vij. t. ſ. ad ma. l. filium ba beo. Aut continet odium filiorum principaliter t non porrigitur ad nepotes vt. l. pater. ſ. de adul. t. l. lege. iu lia. §. hoc capite. ſ. de ritu nup. Si vero continet odiuz filij conſequenter tunc extenditur ad nepotes vt. l. ſena tuſconſul. ſ. de ritu. nupti. ratio: q; ſaltim ibi eſt fauor re ſpectu pupillorum. Nec ob. predictis quod nõ. per Ly. in. l. quiſquis. C. ad. l. iul. maieſta. quia ibi appella tio filiorum extenditur ad nepotes ex vigore conſtitutio nis Imperatoris Federici ibi relate per eum que loqui tur de liberis vt ibi patet. Aut de filijs nihil diſpoſuit principaliter: ſed appellatio filiorum ponitur in diſpoſi tione cauſaliter vel conditionaliter t tunc aut illa condi tio reſpicit principaliter fauorem filij vtputa dicit ſi ma ter tutorem filijs non petierit ius vendicandoruz bono rum non habet. certe porrigitur hoc ad nepotes vt. ſ. ad tertul. l. ij. §. ſi mater in prin. t. v. filijs autem. Aut nõ cõ tinet fauorem filiorum principaliter: vtputa ſi pater ha buerit tot filios habeat excuſationem a tutela tunc non extenditur ad nepotes niſi. l. vteretur vocabulo libero rum vt. l. ij. §. j. ſ. de excuſa. tu. Ratio quia verba condi tionum debent impleri in forma ſpecifica. vt dictum eſt. Ubicunq; autem dixi filiorum appellationem porrigi ad nepotes intelligo niſi ſper. l. aliter reſtringatur t limi tetur vt. l. iubemus. C. ad trebell. cum ſimilibus allega tis. ſ. in diſtinctione Ja de are. Item predicta vera quando lex diſponit aliquid circa filios ea contempla tione: quia filius. Si vero diſponeret reſpectu alterius qualitatis inherentis filio tunc non porrigitur ad nepo tes ad quos non porrigitur dicta qualitas vt in caſu. l. vlt. C. de naturalibus liberis. vbi lex diſponit circa filios non q; fil⁹ ſimplicit: ſed quia filius ſpurius licet illa diſpoſitio non ſit propter odium filij: quia in nullo deli quit vt. l. ſpurij in prin. ſ. ad munici. tamen nõ porrigi tur ad nepotes: quia ad eos non tranſit illa qualitas q̃ ſint filij ſpurij teſtatoris. Quero quid i reſcriptis prin cipis an appellatio filiorum porrigat ad nepotes. Re ſpondeo aut reſcriptum illud continet beneficium vt ſi Imperator concedit caſtrum alicui t filijs ſuis tunc in telligatur de nepotibus. quia largiſſime eſt interpretan dum vt. l. vltima. ſ. de conſtit. prin. Si vero continet priuilegium aliquod contra ius commune tunc quia p uilegia ſunt ſtricte interpretanda vt. C. d̃ ioffi. te. l. ſi quã do in prin. intelligam ſtricte ita poteſt intelligi dicta. l. ſed et milites. §. j. ſ. de excu. tuto. pro hoc etiam facit

quia

quia si priuilegium loquitur de liberis seu posthumis restringitur ad descendentes per lineam masculinam. vt l.j. ꝯ. de iure īmu. Quero qd si appellatio filiorum ꝓ ferr̃ a ꝯtrahētibus. Rñdeo intrpretari debemus ꝯ eū ꝓ quo ꝓferr̃ fm mām. l. veterib⁹. ꝯ. de pacti. Scdo ꝑncipa liꝫ est vidēdū in casib⁹ in qbus dixi q appellatiōe vel interꝑtatiōe filiorū ꝓtinētur nepotes an hoc sit ex ꝓpria significatiōe vel ex interꝑtatiōe extēsiua. glo. tenet q sit ex ꝓpria significatiōe vt dixi in vltio ꝯrario. ꝯ. Et istā opi. tenuit Ja. buꝛ. in quadā sua disputatōe qꝺ ꝓbat ipe sic. ꝓpria significatio sumꝫ ex allusione vocabuli. vt. l. ij. §. appellata. ꝯ. si cer. pe. ꝛ. l. tigurij. ꝯ. e. ti. ꝛ. l. pupilus. §. territoriū. j. e. sed fm allusionē vocabuli appellatio filij cōprehēdit nepotes vt h ergo ꝛc. Preterea glo. in. d. §. vlt. insti. qui da. tu. pos. dic̃ q ille. ll. que dicūt q filij appellatiōe nō ꝓtinētur nepotes loquūtur fm cōem vsū loquēdi: sz cōis vsus loquēdi nō est intellectus ꝓprius sz figuratiꝰ ꝛ interpretatiuus. vt. l. cū dilatiōis. §. asinā. ꝯ. ꝺ fūdo instructo ꝛ instru. le. ꝛ. l. labeo. ꝯ. ꝺ supellec. le. ergo ꝛc. Preterea cōis vsus loquēdi nō pōt alterare ꝓ prium rei significatū. vt. l. ij. ꝯ. de vsufruc. earū rerū que vsu ꝓsu. ergo remanet q nepotes ex ꝓpria significatōe ꝓphē dant̃. Ego hoc ꝓbo p. l. istā. v. sed papy. vbi dicitur nepotes cōtineri. nō q dicit ꝓtineri nō aūt dicit extēdi. ad idē. l. iusta. ꝯ. e. Cōtrariū tenet Di. s. q ex interꝑtatōe extēsiua sit hoc vt ipe nō. i. ꝺ. l. iusta. ꝯ. c. nō tñ se extēdit i. p bādo hoc. ꝛ istaz opi. puto veriꝰ qꝺ ꝓbo ex. l. iusta. ꝯ. e. vbi dicit tex. iusta interꝑtatiōe ꝛc. Preterea ex ea. l. ꝓbat̃. nā ibi dicitur q appellatio filij porrigit̃ ad nepotes ea interꝑtatiōe q̄ masculinū porrigit̃ ad femininū. sed hoc est ex interpretatiōe extēsiua. vt nō. ꝯ. e. l. j. ergo ꝛc. sed ad istā respondebat Ja. buꝛ. q ibi logtur ex interꝑtatiōe declaratiua hoc est ꝓgrua verbi exꝓsitiōe. ꝛ hoc prout refertur ad appellationē filiorū erga nepotes. Sz ꝓut referr̃ ad appellationē masculini erga femininū. tē ponitur pro interꝑtatione extēsiua ꝛ sic verbū semel positus debet determinare vtrūq; vnifomiter. l. certi ꝓditio i ꝑn. ꝯ. si cer. pe. Sed hec respōsio nō placet imo verbum semel positū debet determinare vnifomiter vtrūq;: vt. l. iaz hoc iure. ꝯ. de vul. ꝛ pu. ꝛ. C. de testō. mili. l. in testō cum si. ꝛ alie rōnes facte p eum nō vrgent vt. j. dicetur. Preterea ꝓbat̃ q ꝓpria significatio verbi sumitur ex diffinitiōe. ꝛ qñ diffinitio repugnat allusioni vocabuli stam⁹ diffinitioni. vt. l. j. ꝯ. de testamēt̄ ꝛ ibi dixi: sz filius diffinitur ille qui ex viro ꝛ vxore eius est natus vt. l. filiuz. ꝯ. de his q sunt sui vel alieni iurīs. sed ista diffinitio nō porrigit̃ ad nepotes. cum enīz dictio ex denotat cām proximam ꝛ immediatā. vt. l. eo. tempore in fi. ꝯ. de pecu. ꝛ. l. nō dubiū. C. de legibus cū si: Sed ꝓstat q nepos nō ē natus ex auo ꝛ vxore eius imediate ergo diffinitio eius non congruit nepoti respectu aui vt dicatur filius ꝛ per hoc tollūtur omnes rationes facte per do. Ja. buꝛ. ꝛ hāc rationē ipse nō soluit nec etiā tetigit eaz. Preterea ꝓ ꝓpria significatō sumitur ex auctoritate vt. l. ꝓprie ꝛ. l. munus ꝓprie. ꝯ. e. ꝛ hac. l. in ꝑn. Sed infinitas auctoritates habemus q appellatio filij nō ꝓtinet nepotes vt hic in versi. totiēs ꝛ. l. quid si nepotes. ꝯ. de testa. tu. cū si. immo appellatio nepotis ponit̃ vt spēs distincta ꝛ separata a filio. imo qꝺ plus est vnus dicitur eē in ꝑmo gradu alius in secūdo vt. l. iurisco⁹sultus. §. j. ꝯ. de gradibus. ꝛ isti. ꝺ gradi. §. ꝑ gradu. ꝛ. §. secūdo gradu. Pro h etiā videt tex. in preal. l. filiū habeo. ꝯ. ad ma. ꝛ illud puto verū simū nō obstāte q ibi dicit̃ cōtineri: qz hoc intelligo ex interꝑtatiōe extensiua vt dictū est. Nō ob. l. senat̃. ꝯ. de ritu nup. qz qꝺ ibi dicit intelligo ꝑ interꝑtationē. vt nō. in. l. heres qñq. ꝯ. de acq. here. His ꝑmissis reducamus hāc materiā ad quēstiōes de facto. Pone statuto cauetur q filia femina nō succedat extātibus filijs masculis sed sit dote cōtenta. Cōtingit q aliquis decessit relicto nepote ex filio masculo. an ille nepos succedat in totū ꝛ filiā excludat̃ ꝺo. Ja. buꝛ. ꝺīminauit q sic. qz appellatione filij ꝓtinent̃ nepotes ex ꝓpria significatōe vt dcm̃ est secūduz eū. Sed ista ratio nō placet vt. ꝯ. dixi. Adducebat ipe aliā rationē posito q appellatio filij nō porrigat̃ ad nepotes ex propria significatiōe. tñ an beneficiū datū filio porrigat̃ ad nepotes per statutuz nihil dispōnitur. Remanet ergo in hoc ius cōe. ꝛ certū est q beneficiū datū filijs ꝑuilegiū ꝛ honoꝛ trāsit regularit̃ ad nepotes. vt. C. de q̄stionibus. l. milites ꝛ. l. a diuo marco. e. ti. de pe. l. decurionuz. ꝛ de senato. l. emācipatū. ꝛ. C. de priui. ꝺo. l. j. Hoc ergo ꝑuilegiuz seu beneficiū a statuto cōcessū filijs ex dispositiōe iuris cōis transibit ad nepotes

Preterea nepos filio sublato de medio locū filij incipit tenere vt isti. ꝺ exhere. libe. §. posthumoꝝ. ꝛ de hēdi. q̄ ab intesta/dese. §. cū filꝰ. ꝛ. l. gallus. §. vidēdū de libe. ꝛ posth. Sz si filius statuti beneficio hoc ꝑuilegiū habeat vt preferat̃ filie. ergo ꝛ nepos loco eius succedēs. Ad hoc facit qꝺ dicit̃ q subrogatū sapit naturā eius in cuius locū subrogat̃. vt. l. j. §. hoc. ꝯ. siquis testa. li. eē iussus. fu. Et hec opi. placet p rōnes predictas sicuti enim nepos succedit in locū patris sui ꝛ incipit tenere ex ꝑsona ꝑis ꝑmuz gradū licet in veritate in secūdo gradu sit. ergo eadem rōne assumit priuilegiuz patris sui licz ex persona sua nō cōpetat. Et ex hoc apparet respōsū ad argumēta que fiūt in contrariuz si dicatur statuta nō recipiūt interpretationem extensiuam concedo: qz statutuz nō extēdit̃ ad casū in eo nō comprehēsū ꝛ ideo ex veritate statuti nō cōprehēditur nepos ex ꝑsona filij: sed statutuz recipit interpretationē extensiuā passiue: qz ius cōmune se extendit ad illud vt. l. j. §. j. ꝯ. de mune. ꝛ ho. et ibi dixi. vnde lex se extendit ad statutū vt nepotem faciat assumere priuilegium concessum filio. hoc etiam tenet Jacob. ꝺ are. in quadam sua disputatione dicens q ratio statuti est vt agnatoꝝ salua sit benignitas que agnatio conseruatur in filios masculos vt insti. de legiti. agna. suc. ergo eadem ratione in nepote. Sed prima ratio magl placet: quia hec ratio vt agnatoꝝuz salua sit dignitas nō est expressa in statuto. Quero pone retento eodē themate filius decessit superstite ex eo filia femina nepte defuncti aui ꝛ femina filia an ista neptis excludat filiaz istaz

Jstam quēstionez tāgit Li. C. de adul. l. j. ꝛ videtur tenere q neptis non excludat filiam: quia in nepte cessat ratio vt agnatoꝝum salua sit dignitas. Determinatio mihi placet non tamen per rationem predictam quoniā de ratione dicti statuti non apparet: Veritas autē istius determinationis apparet ex eo qꝺ dictum est. ꝯ. naz tunc appellatio filij porrigitur ad nepotes de iure communi quando profertur simpliciter sub ea appellatione quia filius. secus si respectu alterius qualitatis vt dictuz est. ꝯ. per. l. vltimam. C. de naturalibus liberis. Sed hic filius non excludit filiam: ideo quia filiuꝰ simpliciter sed quia filius masculus. Sed ista qualitas masculus non transit in neptem ergo apparet q in ea nō transit. l. dispositio ꝛ sic non potest assumere locum patris.

Quero quid si filia dotata decessit relicto filio masculo an talis nepos excludatur a filio: ꝛ videtur q non: qz statutum loquitur de filia femina excludēda: sed ad istū nepotem non transit ista qualitas q sit femina ergo ꝛc.

Jem nō reperitur. l. cautum q appellatione filie contineatur nepos ex ea. Contrariū est veritas. Aut enīz iste nepos ex filia vult succedere. ex persona sua et tunc ipse excludetur a patruo cum ipse teneat secundum

gradū ꝛ filius teneat ꝑmū aut vult ſuccedere in locū matris ſue.ꝛ tūc ſicut mr̄ excludebaṫ ita ipſe vt.l.illā.C. de coll.ar.l.pomp.§.cū qs.s̄.de acqr̄.poſſeſ. Preterea maṫ eⁱ nō excludiṫ ꝓpt̄ delictū:ſz pp fauorē filij vt.j.dicā. Quero pone q̄ aliqs deceſſit relicto filio maſculo ꝛ nepote ex filia femina an dictus nepos ex filia excludatur per filiū.dico q̄ ſic q̄ filia ꝑmi gradus q̄ mediāte nepos admittiṫ fuit talis ꝯditiōis q̄ ipa excludebaṫ ergo ꝛ nepos ex ea nō obſtāte q̄ ipſe ſit maſculꝰ vt.l.diuo marco.C.ō q̄ſtionibꝰ.facit qō dicā.j.pr.q̄ſtiōe. Quō pōe q̄ aliqs deceſſit relicto nepote ex filio ꝛ nepote ſeu nepte ex filia an dicti nepotes ex filia excludāṫ.iſta.q.vēit ad illā opiniōez an cū nepotes iſimul ſuccedūt dicāṫ ſuccedere in locū p̄is eoꝝ.de qua fuerūt opi.inṫ noſtros gloſatores in auc̄.ceſſāte.C.de legṫ.heredi.in q̄ teneo q̄ etiam dicti nepotes dicātur in locū p̄is ſuccedere vt in auc̄.de heredi.q̄ ab inteſtato defe.§.ſui aūt cū ſe.v.illō palā ē qz in locū p̄is defūcti ⁊c.ꝛ plene dixi in.l.ij.§.j.s̄.de ſuis ꝛ ꝛ leg.heredibꝰ. Preterea ad declarationē p̄dictaꝝ q̄ſtionū q̄ tāguṫ de nepote ex filia dotata vt ceſſēt ꝓtraria q̄ hic poſſēt obijci eſt ſciēdū q̄ q̄ñz filia excluditur morte vel repudiatione tūc ſuccedit nepos ex ea ex ſua ꝑſōa vt dicta iura dicūt vulgaria.rō qz effectio que erat i filia trā ſit in nepotē. Itē ceſſat id qō obſtabat nepoti. Q̄ñz filia excludiṫ ꝓpter eⁱ delictū ꝛ ingratitudinē. Et idē.qa nō nocet nepoti q̄ñ illa ingratitudo in nepote ceſſat vt.l. ſi qs filiū.C.de inoffi.teſtō.ꝛ.l.iij.§.ſi emācipaṫ.de ꝓtra tabulaṫ.facē.s̄.ad tertullaṫ.l.ij.§.fi.ꝛ qō ibi dixi. Q̄ñz filia excludiṫ pp fauorē decedētis vl̄ alteriꝰ ꝛ tūc ſicut excludebaṫ filia ita nepos ſeu nepṫ ex eo. rō qz ille fauor durat mortua filia ſicut ea viua.de fauore decedētis pono exē plū.dicit ſtatutū ciuitaṫ eugubij q̄ filia dotata nō poſſit venire ꝓtra teſtm̄ p̄is.certe idē erit de nepote ex ea. Laſuſ ē.s̄.de teſtamē.mili.l.q iure militari cū.l.ſe.vbi fauore militū ē inductū q̄ poſſū p̄terire vel exhedare filios ſine cā.pone ergo q̄ miles fuit buiꝰ ꝓpoſiti q̄ naſciturꝰ ſibi nō ſuccederet.no.q̄ dicit ſibi ꝛ ſic de naſcituris ex filia nō cogitauit tm̄ nati ex filia excludūṫ vt ibi.ita in ꝓpoſito ō fauore alteriꝰ.pone exēplū in themate p̄allegate.q. vbi filia excludiṫ pp fauorē filij maſculi.certe dēſūcta filia durat adhuc fauor filij ꝛ ſic excludit etiā nepotez ex ea. nā ſtatutū qō dicit q̄ filia femina nō ſuccedat extātibuſ filijs maſculis ⁊c.in ꝑſona maſculoꝝ ꝓtinet diſpoſitionē q̄ſi dicat maſculi ſuccedāt ꝛ filia femia nō vt.l.fideicōmiſſa.§.cū eſſet de le.iij.ꝛ ad.l.fal.l.in rōne.§.tā ꝛ ſi.lz ergo nepos ex filia nō excludiṫ ex vigore illoꝝ vboꝝ qbꝰ dicit filia femina nō ſuccedat tm̄ excludit ex vigore illoꝝ vboꝝ qbus dicit q̄ maſculi ſuccedāt.videt enī alios excludē.vt.l.cū ꝓtor.s̄.de iudicijs.ꝛ de hoc videt caſus.x coll.qui ſeu.da.poſ.c.j.§.hoc aūt.vbi ſicut filia femina excludiṫ.ita nepotes ex ea ꝛ eſt ibi ratio fauor domini.

Quero an appellatiōe nepotū cōtineantur ꝓnepotes ⁊ vlteriores:ꝛ videt q̄ nō vt in v.totiēs ꝛ.s̄.ō libe.ꝛ poſthu.l.gallus.§.inſtituēs. Jn cōtrariū videtur:quia ſicut in appellatiōe nuri cōtinetur pronurus ita appellatione nepotis cōtinet pronepos vt.s̄.e.l.nurus.ꝛ.l.generi ꝛ.l.ſoceri.ꝛ ideo puto q̄ eo caſu quo appellatiōe filij ꝯtinetur nepos eo caſu appellatiōe nepotis continet pronepos. Ad ꝓtraria reſpōde vt dixi in dicto.§.inſtituens. Quero quid ſi in aliqua diſpoſitiōe fiat mētio de filijſ ex ſe natis vt inſtituo filios naſcituros ex tali vl̄ ſimilia verba vtrū iſto caſu appellatiōe filiorū comprehēdantur nepotes:ꝛ videtur q̄ nō vt dicta.l.gallus.§.idez credendū. Jn rōtrariū videt dicta.l.lutius.s̄.de hr̄dibuſ inſtiṫ. Reſpōdeo tu debes ſcire q̄ nepos non poteſt naſci ex aliquo niſi p̄ius ſibi naſcatur filius vt hac.l. i fi.mō ſiquidē per natiuitatē filij diſpoſitio collata in perſonā filiorū natorum vel naſciturū ex aliquo vel cōditio diſpoſitiōis eſt impleta.tūc perſona nepotis nō cōprehēditur. Exēplū in dic.l.gallus.§.idem credēduz.vbi qs inſtituit nepotez qui ſibi ex ſuo filio naſcetur extūc nato nepote inſtitutio habet ſuū effectū in eius ꝑſona merito ad pronepotez naſciturū ex eo nō extenditur ar.l. bone §.hoc ſermone.s̄.e. Si vō in perſona filij primo nati nō cōmittitur.tunc ad perſonam inferiorū extendiṫ.exēplū in dicta.l.lucius.s̄.ō hēdi.iſti.vbi teſtator grauauit aliquez ſi filiuz filiamue ex ſe natū nō habuerit. naz illa verbaꝰ intelliguntur ſi eos nō habuerit tempore mortis ſue.vt.l.ex facto.§.ſiquis aūt ad trebel.ꝛ dicta.l.lucius. ꝛ ideo licet filius naſcatur adhuc verū nō eſt ipſum tempore mortis ſue filiuz habuiſſe.ꝛ ideo ſi filius decedat ꝛ remanet nepos ad perſonaz talis nepotis dicta conditō extenditur.vt dicta.l.lutius. Quero dicitur hic in ꝑn. q̄ appellatione liberorū cōtinentur omnes. Quero nūquid hoc ſit intelligendū de omnibus inferioribusꝰ et in infinitū. Reſpōdeo nō.ſed proprie verbuz liberoruz porrigitur vſq̄ ad nepotem.vltra eoſ poſteriores vocantur vt.l.iuriſcōſultus.§.parētes.s̄.de gradibus. Quero quid ſi in teſtamēto alicuius illitterati reperiṫ hoc verbum liberorum an habeat p̄dictā ſignificationē. Rug. videtur dicere q̄ nō.qz talis modus dicendi nō cadit in ideotā.vt nō.i.l.q̄ ſi nepotes.s̄.ō te.tu.vult dicere vt puto q̄ illud verbū liberorū nō habz vulgare ſecūdū ideoma noſtrum.ꝛ ideo ab eo nō potuit proferri. Sed poſito q̄ a teſtatore illitterato tale verbum ſit ꝓlatum. tamen credēdum eſt notario qui tale teſtamentū ſcripſit ſcripſiſſe.verba importantia illud qō teſtator exprimebat ꝛ volebat ar.eius quod nō.C.de vſuris.l.j.ꝛ.s̄.de verbo.ob. l.ſciendū.ꝛ quod ibi dixi. Quero an appellatione patris cōtineatur auus. Reſpōdeo in diſpoſitione hominis nō habemus iura de hoc tractātia.ratio qz pater nō dicitur niſi reſpectu filij. Et ideo cū ab homine verbum patris proferatur ad certaz perſonaz ſcilicet ad patrē alicuius filij ſe refert. ꝛ ideo ad aliaz perſonaz nō extendiṫ vt.l.ſiquis ita.in principio.s̄.de te.tu. Sed hoc verbū filij poteſt proferri ſimpliciter nō reſpectu alicuius iā nati vt ex.l.s̄.allegata apparet. Sed in diſpoſitione legali pluriēſ reperitur verbuz pater ſimpliciter ꝓlatū licet non habeamus tot leges quot de verbo filij. ꝛ ideo diſtingue aut profertur in caſu fauorabili ꝛ extenditur ad auum vt.l.iuſta.s̄.e. ꝛ qō nō.in.l.nōnūq̄.s̄.de coll.bon. i gl. parua. Si vō in caſu odij.tūc ad auū nō extenditur.vt.l lege iulia.§.hoc capite.s̄.de ritu nupti.ꝛ.l.p̄i.s̄.ō adul. Alias leges loquētes ſpecialiter de patre ꝛ auo nō habemus tamen ſi aliqua diſpoſitione legis vel hominis caſus accideret puto ex bis membris que poſita ſunt.s̄ circa appellationez filij poſſe ꝛ illas queſtiōes de patre ꝛ auo decidi.hz enī eandē rōnem vt.l.iuſta.s̄.eo.ti.

Ranſacta. Per iſtum textuz dixi q̄ exceptio preſcriptionis impedit liṫ.ꝓp̄.dixi in.l.cum querebatur .s̄.iudi. ſol.ꝛ in.l.ſi.s̄.pro ſuo.

Jobus. Due negationes faciūt vnaz affirmationez vt hic ſunt treſ negationes. Due affirmant ꝛ alia eas deſtruit ꝛ ſic remanet negatiua.vt.l.j.§.j.s̄.de heredi.inſti. ꝛ.l.j. s̄.de cadauer.puni.l.nonnūq̄.s̄.de coll.bonorum. Et vide Li.in.l.j.C.de ſer.fugi.

Jpillus. Territorii. Ciuitas iſta iuit ad exercitum. modo aliquis

in illo exercitu delinquit an potestas hui⁹ ciuitatis possit illū q deliquit in exercitu punire ⁊ doctores determinant per.l.istam q sic. q⁹ territoriū dicit⁹ a terrendo ⁊ sic q⁹ illū locū terret ibi ideo ⁊c.

Verbum. Vide glo. que incipit causa tollen de dubitatiōis ⁊c. An ille q negat in iudicio interrogatus scilicet an debet. xx. negat ⁊ debet decem. an ille dicat deierare ⁊ credo q sic: q⁹ in iudicio interrogatus nō solū de vniuersalibus debet respondere sed etiā de qualibet eius parte. Vltimo glo. dicit q⁹ cōmune est meū est ⁊c. dic p Bi. in. c. q⁹ omnes tangit extra de reg. iur. li. vj.

Iqua pena. Op. dr̄ b q a pena nō pōt appellari. contra. s. de his qui no. infa. l. furti. in principio. Dicunt quidam q aliud in publicis ⁊ aliud in priuatis.

Istud est trufa propter. l. non tantū. s. de appellatiōi: Alij q ab executiōe non appellatur trufa est. per. l. ab executione. s. de appellati. Alia solutio est ⁊ bona q a pena non appellatur quando est confessus delictum ⁊ vult appellare arguendo iniquitatem iuris q nimis grauauit eum: tunc non potest: sed ab iniquitate iudicis sic. ⁊ sm hoc Paulus debuisset reprehendi non labeo. Et istam omnes doctores communiter tenent ⁊ est vera in se: sed propter ea non habes intellectum huius. l. q⁹ nulla esset differentia inter mulctam ⁊ penaz. ⁊ sic Paulus non videtur bene respondisse quod non est verisimile. Bul. de cu. in. l. addictos. C. de epis. audi. tenuit. q i causa capitali potest fieri executio infra decem dies: licz possit appellari. si illa opi. est vera habes casum hic q i penis non est ꝓuocatio hoc est ius prouocandi non impedit executionem ⁊ hoc innuit tex. ibi q de pena ꝓuocatio non est simul atq⁹ enim ⁊c. Sed istam lecturam nō tenui in. l. fi. s. nil noua. appella. peñ. ⁊ glo. tangit in l. qui vltimo. s. de penis. Quid ergo voluit dicere paulus: respondeo nō vult aliud dicere nisi illud quod gl. format in. l. ex iudicioz. s. de accu. si infra decendiū moriatur delinquēs: trāsit pena ad heredē: quia statim debet. Boc. vltramon. reprehendūt istā glo. Sed dz dicti gui illa opi. p istam. l. q quādo decedit ille qui est dam natus ad penā infra decē dies trāsmittit ad heredes: q⁹ statim debet: sed mulcta nō nisi trāsacto decēdio. ⁊ ideo nō transiret ad heredē. Et istas duas lecturas do ego. Et ista lex facit an ab iniquitate legis possit appellari dixi vobis in. l. fi. s. de appe. reci. Dicitur hic q mulcta ita demū debetur si imponitur ab eo qui potest ⁊ sic omnis iudex ponere nō potest. Cōtra. s. siquis ius dicen. nō ob. l. j. breuiter quidam sunt magistratus maiores ⁊ possunt imponere maiores mulctas ⁊ in magnis negocijs vt hic. ⁊. l. maiores. C. de modo mulctā. Minores possunt minores imponere nō magnas. vt. l. defensores C. d defen. ciui. paruas sic. vt. l. j. s. siqs ius dicē. nō obtem. Judex delegatus non potest imponere nisi sit sibi cōmissum. vt. l. aliud. s. eo. ⁊. l. iij. in fi. s. de iudic. An arbiter possit imponere dic vt. l. nō ex omnibus. s. de arbi. Oppo. q mulcta est limitata vt. l. eos. C. de modo mulc. Glo. huius contrarij timore dicit quedam verba que vide ⁊ incipit quandoq⁹ enim. l. ⁊ sm istam glo. potuit verū dicere labeo. ⁊ scire quid est pena ⁊ quid ē mulcta est bonū scire ꝓpter ꝓuocatiōes. Quero statutū dicit q ꝓ furto iudex possit imponere penaz vl̄ habeat arbitriū li ꝺēnct an est mulcta vl̄ pena: ⁊ ista glo. videt dicere q mulcta vbi nō est certa, dico si potestas habet arbitriū in re ⁊ in persona ⁊ tūc nō est mulcta sed pena: q⁹ mulcta semper pecuniaria est. Et ideo si potest eē corporalis istud arbitriū nō est mulcta. vt. l. aliud. ℌ. inter mulctam. s. eo. si potest solam penam pecuniariam imponere ⁊ tunc etiam est pena: quia pena est delictorū coertio siue sit certa siue nō cū p⁹ delicto imponitur semper est pena ⁊ q⁹ iudex declarat est. l. vt. l. sanctio legum. s. de penis. mulcta est cuiusdam delicti specialis pena quasi ex proprio motu iudicis procedit. vt. l. aliud. ℌ. inter. s. eo. vt si iudex punit eum qui nimis cridauit cor̄ eo vel nō obediuit p̄cepto suo: sed furtum est delictuz cōmune omnibus. ⁊ ideo illud q⁹ glo. hic dicit q in. l. siquis reum. s. de custo. reo. est mulcta ⁊ non pena. sed in alio dicit q in. l. aliud. interest mulcta ⁊ bene vt ibi patet. Vltimo ego formo vnam questionē potestas habet arbitrium puniendi me ꝓ vili percussiōe condēnauit me in decētis libris possum ne appellare. q⁹ male arbitratus est ⁊ hic est glo. que incipit imo contra ibi tu dic tertio ⁊c. ⁊ sic vides per istā glo. q possit iudex appellationis ad congruū modum reducere. Sed qñ in penis extraordinarijs dicit iudex excedere: dic qñ excedit modum q⁹ vex est. vt. l. qd ergo. ℌ. pena grauior. s. de his q no. infa. ⁊ in. l. bodie. s. de penis. ⁊ in qualibet ea⁹ no. Bar.

De regulis iuris.

Quia nō est nouum vt quibusdam specialiter enumeratis ⁊ declaratis generalis regula ponatur. vt. l. si seruus seruum. ℌ. inquit lex. s. ad. l. aquil. ideo hic iurisc̄onsultus. quia supra posuit de iure ciuili ⁊ iure p̄torio nūc subijcit illoz regulas.

Regula. Glo. nostra diuidit in quatuor partes ⁊ bene. Sumamus ꝑmā partē dicit b q regula ē que rē ⁊c. Cōtra istud op. ⁊ videt q q̄libet lex dz dici regula. vt. l. iij. s. de legibus. huius ꝺtrarij timore scias q istud v̄bū regula sumit duob⁹ modis. vno mō regula q regit ⁊ ordinē dat vt regula fratrū minoz ⁊ inscriptoribus q hñt regulas q dat ordinē scribēdi. ⁊ hoc mō accipit in oī. l. q regit ⁊ dat ordinē viuendi. ⁊ alio mō sumit vt hic. Scdo mō ꝓcedo quero q⁹ lit ꝓstituat regula. Et debes scire q quedā sūt signa vniuersalia. quedā indiffinita. quedā adiectiua. Vniuersalia sūt vt oīs ⁊ nullus semp ⁊ nūq̄. p ista signa regule fiūt p diuersas ptes hui⁹ ti. vt. l. ois hereditas. ⁊. l. oīa fere. ⁊. l. nihil. tā naturale. ⁊. l. nūq̄. ⁊. l. semp. j. e. Scdo mō p verba indiffinita qñ ponitur terminus cōis sine signo vt homo femina. q⁹ nō magis de vno q̄ de alio: et seruus. ⁊ p ista fiūt regule in isto titulo. Pro hoc querit Bi. extra eo. in rubrica. li. vj. an idiffinita eqpolleat vniuersali. ⁊ dic vt ibi. ⁊ dicā in. l. plurib⁹. s. de le. ij. ⁊ ibi late pono. Sz an idiffinita eqpolleat vniuersali ex interp̄tatiōe vl̄ ꝓprio significato. ⁊ videt q de interp̄tatione. vt l. si seruitus. s. de fui. vr. pre. Sz qcq̄d sit dñi dico q si ue in. l. siue in statuto siue sit mā odiosa siue fauorabilis hz locum extēsio. sed q⁹ nō ē rō quare magis ad vnū q̄ ad aliū referat ideo refert ad oēs. vt. l. ij. C. de li. prete. ⁊ posui in. l. oēs ppli oīa ista. mō nō vides q aliqua regula ad aliā referat vt ē in alijs legib⁹ q̄ sp ad illas referunt vt. l. nepos ꝓculo. s. ti. j. ⁊ interdicta que sūt scripta inter duos. Quedā fit p adiectiua. vt. j. eo. l. eius est nolle. vt p quis vl̄ p qui. qui nō faciūt particularē vl̄ vniuersalē vt precedēs ⁊ in dubio eqpollet indiffinite ⁊ determinat termino cōi vt eius ē nolle. ſ. bois. ⁊ vide gl. que incipit quatuor. No. ibi sed qualiter ⁊ ibi dñ dicit. j. e. l. vbi. ⁊ melius. j. e. l. nūq̄. ⁊. l. oēs. ℌ. nunq̄ ⁊ illud vbi nō est aduerbiū loci Ja. de are. ⁊ tene mēti loco aūt vniuersalis ⁊c. Quero que est ptās regule. iurisc̄onsultus respōdet q ex regula fiat ius. est ne hoc vex: ⁊ gl. dicit q facit ius ⁊c. vt in gl. ⁊ glo. bene dicit que videt dicere q

regula non facit ius in casibus iure non statutis vt statu tū est in insula maris qđ nullius in bonis est. ꝛ tūc si ē casus similis regula facit ius ī illo nō determinato. Bi. extra eo. oppo. de. l. iij. s̄. de regula cato. ꝛ dicit qñq; re gula sit de legibus ꝛ statutis: ꝛ tūc regula facit ius. vt. l. j. s̄. de regula cato. do. Jo. an. dicit contra Bi. per istuz tex. Non ob. l. j. s̄. de regula cato. qz ibi est regula per se nō iure. sed Bi. habet casum ꝓ se in. l. cum legato. s̄. qñ dies lc. ce. ꝛ sic ꝓtra dominū Jo. an. sed vtrunq; po test saluari: qz per istam rubricā nō curo cum possit legi transitiue de regulis iuris hoc est de eo iure qđ est regu la. vt. l. j. C. de condi. inde. ꝛ. l. j. C. de ꝺi. ob cau. ꝛ pōt dici regula iuris que est ius ꝛ sic trānsitiue. ꝛ credo do. Jo. ꝙm. dicere vez in istis regulis que hic ponunt ꝓ istū tex. Non ob. regula cato. qz dz dici regula iuris hoc est regula que est ius. ꝛ sic intelligo transitiue. vt. l. cū le gato. s̄. qñ dies legati ce. ꝛ fateor ꝙ faciat ius. ſz nulla ē que nō habeat materiam precedentē seu materiam iuris antiqui ſz modo nō sit. ꝛ ideo dic̄ regula iuris. i. ius qđ est regula. Quero quid sit officium regule. ꝛ opi. ē in ter Jo. ꝛ pla. tene opi. ꝺ. pla. quā sequitur Bi. ꝛ glo.

Quero an exceptio sit de regula. ꝛ in hoc ē discordia inter glo. ꝛ quidam dicūt ꝙ sic ꝛ quidam ꝙ nō. Tu dic ꝛ istud est vez ꝙ quantū ad verba exceptio est de regula sed quantū ad iuris dispositionē nō. Quero vtz excep tio ꝺeclaret regulā ꝓpendere plura q̄ꝫ sui natura sit ꝛ Ol. allat ꝙ nō. l. generali. §. vsum. de vsufruc. le.

Emine. Opp. C. de nup. ꝛ in quo loco l. j. so. fateor ꝙ subeunt munera realia nō psonalia. Oppo. de. l. femine. s̄. de senato. so. quedaz sunt munera mere realia ꝛ ista subijt mulier. vt. l. j. C. de muliere. ꝛ in quo loco. Quedaz im ponunt psone ꝓ rebus. ista subijt mulier. vt. l. rescripto. §. fi. s̄. de mu. ꝛ ho. ꝛ. no. in. l. j. C. de mulie. ꝛ in quo lo co. Quedam sunt dignitates ꝛ officia mere personalia ꝛ tūc quoddā est officiū publicū auctoritate ꝛ vtilitate si ne administratiōe ꝛ potest mulier subire. vt. l. femine. s̄. de senato. Item potest habere ex rescripto ꝓncipis. vt l. imperialis. C. de nup. dignitatem vo cū administratio ne pōt habere in duobus casibus puta si ꝓnceps ꝓcesse rit dicēdo nō ob. tali. l. ꝛ ex ꝓsuetudine. alis secus vt. l. fi. C. de arbi. Quoddā est officiū publicū auctoritate: sed vtilitate ꝓuatū ꝛ istud regulariter mulier subire non pōt vt. l. penul. s̄. de tutel. ꝛ fallit ħ. C. qñ mulier tu. off. fun. potest ꝓ totū. fallit etiā in. l. j. in fi. s̄. de postbu. Quod ꝺā ē ꝓuatū auctoritate ꝛ vtilitate vt ē ꝓcuratoz ꝛ tūc aut ē explicandum in iudicio ꝛ mulier nō pōt subire ꝓ alio ar. l. aliena. C. de ꝓcu r. fallit in casu. s̄. de ꝓcura. l. femi nas. Si vo ē explicandū extra iudiciū ꝛ tūc mulier pōt vt. l. iij. §. j. s̄. de negoc. gest. fallit in fideiussoze. vt. s̄. ad vellei. ꝓ totū. qz fideiussor nō pōt esse. Quero an muli er possit esse executrix in testamento. Ex predictis appa ret ꝙ est officiū ꝓuatū vtilitate ꝛ auctoritate ꝛ tūc si est ex plicandū in iudicio nō pōt. vt. l. aliena. C. de ꝓcur. aut ē explicandū extra iudiciū ꝛ potest. vt. l. iij. §. j. s̄. de nego. gest. facit. l. cū pater. §. hereditatē. ꝛ §. a filio. s̄. de leg. ij. nisi fauoze defunctoz simplr dicas ꝙ pōt esse ꝛ dixi. s̄. de ali. ꝛ ci. legat. l. a filio. in ꝑn.

Jus est nolle. Opp. s̄. de bo. pos. l. tutor so. vt glo. in fi. qz eius ē nolle cuius est velle. s. iure suo. secus ecōtra eius ē velle cu ius ē nolle. s. iure alieno. ꝛ facit. l. ait ꝓtor. s̄. de iur. deli. tene mēti supra dicta.

N negociis. Tene menti glo. que est hic ꝛ dicam vobis in. l. ij. §. voluntatem. s̄. so. ma.

Js nostrū. Opp. de. l. circa. s̄. de inoffi. test. so. non pōt esse pro parte testatus ꝛ pro parte intestatus. s. ab initio ex postfacto sic. Quero vtrū causa testati tra bat ad se cām intestati vl ecōtra: ꝛ ꝙ trahat cā testati ad se cāz intestati est casus in. l. j. §. si ex fundo. s̄. de here. in sti. ecōtra videt. l. penl. s̄. de iniusto testamēto. dicaz ibi.

Emper in obscuris. Oppo. ſ. eodez l. semper in stipulatiōe. So. vt in glo. Dic cir ca banc. l. vt no. ꝓ Bi. in. c. in obscuris. extra de reg. iu li. vj. ꝛ in. c. inspicimus. eo. ti. in ꝑn.

Ecundam naturam. Opp. instru. de legi. tu. glo. dicit ibi propter sextū. ꝛ vult di cere glo. Aut est eadem ratio concedendi cōmoda que est concedendi incōmoda ꝛ procedit regula. Et ex glo. colligit ꝙ contrarioz eadem est disciplina. dic ꝓ Bi. in c. is qui sentit onus. extra eodem. li. vj. vbi examinat cla re istam glo.

D quod nostrum. Opp. de l. ij. s̄. de cōdi. insti. ꝛ. l. j. C. qui testamen. face. pos. ꝛ qđ no. in. l. si. s̄. ti. ꝑmo. glo. soluit. ꝛ no. qđ cōmune ē meū est. hoc est vez ex interpretatiōe nō vere ꝛ ad hoc est. l. il lud. de ritu nup. Sed an illud sit vez qđ cōe meū est di xi in. l. serui electiōe. §. j. s̄. de le. j.

N testamentis. Vide glo. que incipit plenius ī testamētis ibi. l. ij. §. licet. hoc ē falsum: qz idez in venditiōe qđ in legato. vt. l. si cui. §. si vnū. ꝛ. l. seruum §. j. s̄. ꝺ le. j. Item ibi. l. si mihi ꝛ tibi. §. j. ꝺ le. j. ſz hoc ē fal sū. Dic ꝛ melꝰ vt not. in. ꝺ. §. heres. ꝛ. s̄. de publid. l. im peratores. Item ibi. l. ab hostibus. §. j. ꝛ hoc non est ve rum: qz esset contra regulā cato. dic vt no. in. l. id qđ. s̄. de leg. j. in ꝑma charta.

Oñ videtur Allego istā. l. ꝙ q ex ceptiōe remouet ē ꝓ fi ctionē vt dico ī. l. si is q ꝓ emptoze. s̄. de vsur.

N omnibus. Istam materiam ex amina. vt in. l. ita sti pulatus. s̄. de verbo. obli. ꝛ tene menti istā gl. ꝙ si est dies incerta, cessit dies obligatiōis sed nō venit: sed glo. videtur sentire contrariū ꝛ male in. l. j. C. vt act. ab hered. ꝛ contra hered. incipiant. dixi in dicta. l. ita sti pulatus.

Je legata. Plene de hoc ī. l. vxo rē. C. de condi. inser. Et dixi in. l. quidā cū filium. §. fi. ꝛ. l. si filius. s̄. de ver. ob. ꝛ in. l. fi. s̄. de stip. seruoꝝ.

Ji cum alio. Glo. ponit exem plum de soluēte pu pillo nec probatur illud exemplum. l. sed con tra est. l. qđ si forte. §. fi. s̄. de so. Nota ergo ista regula facit regulam contra illam que est de iure antiquo regu la non facit ius ꝓtra ius antiquū. vt. l. j. s̄. eo. Qualiter ponemus casuz habuistis in. l. j. ꝛ. l. apud iul. s̄. ex qui. ca. in pos. ea. ꝙ nō pōt fieri venditio ꝓ debito ꝓuenien ti a pupillo sed a defuncto sic ponit glo. aliter casum ibi in glo. pone elegātissime.

On debet. Dic vt no. per di. in. c. cū lz. extra eo. li. vj.

N personā. Generali ter. Glo. simlē habetis de verbo ad verbuz ꝛ latius ibi in. l. in mentis. C. de ꝓtrabē. emp. ꝛ ibi ꝓ Ci.

Ontractus qdã. Totã gl. que est ꝺ examinaui i. l. ꝙ nerua ſ. depoſiti. quã repetij: ⁊ ideo ꝺic vt ibi.

Hactenus. Quero ꝓmiſi ꝺare ſeruũ ſub pena nõ ꝺedi an iter eſſe ꝓſideraꝝ i pena: ꝺic ꝙ nõ: qz ẽ intereſſe ex rẽ de quo nõ habeꝝ reſpectꝰ. vt. l. ſi ſterili. §. cũ ꝙ vẽditorẽ ſ. de ac. emp. ⁊. l. iul. i ꝓn. Quero vtr̃ ſit vnũ itereſſe vl plura. ⁊ ꝺo. Ja. bu. ꝺicit ꝙ vnũ ꝙ iſtã. l. ⁊ ẽ intereſſe ſingulare ꝗtenꝰ ad ꝓſonã referꝝ. Bi. i. c. moza. ex̃ de reg. iu. li. vj. aliter examinat ⁊ glo. in. l. j. in ꝓn. ſ. ꝺe acti. emp. ⁊ l. j. C. ꝺ ſententijs que ꝓro eo quod intereſt. ⁊ ibi ꝙ ꝺoc. ⁊ ibi ꝺixi ⁊ ꝺicam. ſ. de act. emp. l j.

Lus cautiõis. Iſtam. l. allegaui i. l. ꝓtorie. ſ. ꝺe ꝓto. ſti. an ille qui teneꝝ ſatiſdare liberetur ꝺando pignoza ⁊ ibi ꝺixi.

Hi pót inuiſ. Opp. ꝓ ꝺe. l. duo ex tribꝰ. ſ. ꝺe re iuꝺi. ⁊. l. ſi i tres. ſ: ꝺe arbi. ſo. ꝺicit gl. illud ẽ vez: qz pñtia ipſius poſſet alios trahẽ i ꝯriã ſniam: ſz illud ẽ nihil ꝺicẽ: qz ẽt alterꝰ pñtia poſſet aliũ ad ſe trahẽ ẽ i ꝯriã ſniaz. ꝺicas ergo qñqz ego poſſũ aliqꝺ facẽ inuito aliquo ex vigoze ſui ꝓſenſus ꝓceꝺẽtꝫ ⁊ tũc facere poſſũ eo abſente: ita logit. C. ꝺebi. vẽꝺi. pig. l. j. ⁊. ij. ⁊ in caſu gl. hic poſito ꝓ. ⁊ rõ ẽ: qz qñ ſemel ꝓſenſit ſp ꝺurat ꝓſenſus. vt. l. j. §. ꝓꝺeſt. ſ. quo rũ lega. Qñqz poſſũ facẽ alio inuito pp ꝺefectũ iuris in ꝓſonã ipius tũc aut ille alꝰ eraꝝ taꝝ ad quẽ negociũ non ꝑtinebat ⁊ tũc qꝺ poſſũ facẽ eo inuito poſſuz facere eo abſente vt hic ⁊. l. ũj. poſt ꝓn. ſ. ꝺe fideicõ. liber. Si vo negociũ ad illũ aliquo' mõ ꝑtinet ⁊ tũc factũ eo abſente nõ valet ſz factũ eo pñte ⁊ ꝯꝺicẽte valet. vt. l. ꝺuo ex tribꝰ. ꝑ al. ⁊. l. ꝺe vnoquoqz. ſ. ꝺe re iuꝺi. ⁊. l. ſi i tres. ſ. ꝺ arbi. ⁊. l. nã ita ꝺiuꝰ. ſ. ꝺe aꝺopt. fallit ſi certa forma ſit ꝺata negocijs. vt. l. ticiũ ⁊ meuium. i ꝓn. ſ. ꝺe admi. tu. ⁊. l. j. §. ſi plures. ſ. ꝺe exercito. ⁊. l. coram. ſ. ꝺe ver. ſig. Circa hoc autem aliter ꝺixi in. l. alio. ſ. ꝺe ali. ⁊ ciba. lega. in illa. q. an heres ſit requirendus.

Ec ex ꝓtorio. Op. ꝺe. l. ſi tibi. §. qꝺã. ſ. ꝺe pac. ſo. iſta intelligit fm illã ꝙ anteqz obligatio naſcaꝝ pactũ ꝓtra eã nõ valet Quero an ſtatutũ poſſit facere ꝙ ex tali facto teneaꝝ i aliquo vt puta qcũqz ꝑcuſſerit aliquẽ ſoluat collectaſ. ꝺicit gl. ꝙ ſic: qz ſz pacto ꝑuatorum nõ poſſit fieri: tñ p vniuerſitatẽ poſſet fieri. Et no. ad illud gnãle qꝺ nõ põt fieri p pactũ nec p. l. vt no. i gl. i rubri. C. ꝺ ꝺecre. ꝺecu. gl. ẽ huic ꝯria. j. eo. l. neqz pign. §. ꝑuatorꝫ. ego ſolui in. l. oẽs pplẽ. i illa. q. qñ ſtatutũ poſſet fieri ⁊c. ꝙ iſta ſo. qꝺ non põt fieri p pactũ rõne turpitudinis nec p. l. põt fieri. hoc mõ põt itelligi gl. C. ꝺe ꝺecre. ꝺecu. i rubrica: ⁊ eſt etiam vnũ ꝺecretũ. viij. ꝺi. que cõtra mozes. Si vo nõ põt per pactũ fieri: qz ꝯ publicã vtilitatẽ: tũc p. l. põt fieri: qz res publica poteſt ꝺerogare ſue publice vtilitati non autem poteſt facere contra bonos mozes.

Hod in initio. Hanc regulã exaia ꝓpter no. p ꝺi. ex̃ eo. c. non firmaꝝ. li. vj.

Hptias. Quero an i nuptijs ꝯhẽꝺis regrãt vba. Quedã glo. ẽ in ꝓn. l. cũ notiſſimi. C. ꝺ ꝓſcrip. xxx. an. ⁊ vi ꝺicẽ ꝙ ñ ſolũ ſufficiat ꝓſenſus ſz ẽt regrãt vba. Sz itellige ꝙ nõ regrunt vba. i. verboꝝ ſolẽnitas: qz ſi aliꝫ ꝺiceres nõ poſſet fieri per alium quod eſt contra caſum extra ꝺe ꝓcura. c. ꝓcuratoz. li. vj. ꝺe ritu nup. l. mulierem. ⁊. l. in cõcubinatu. ſ. ꝺe concubi. Querit glo. an poſſit contrahi ſub conꝺitione. habetis extra ꝺe conꝺitio. appoſit.

Erũ eſt. Ego allegaui iſtã. l. in. l. ſi is q ꝓ emptoze. ꝺe vſuca. ꝯ illos q ꝺicunt ꝙ fictio non eſt ſuper facto. immo ꝺic ꝙ non fingitur niſi ſuper facto. ⁊ vide iſtam glo. que incipit vẽꝺebas ⁊c. ibi lz quandoqz lex ⁊c. ꝺic plene vt ibi.

A eo qꝺ. Vide ꝙ Bi. extra eo. c. cum ſint partium iura. li. vj.

Emper in ſtipulatiõe. Iſta eſt nõ. lex. ⁊ ꝑ inſpiciꝰ id qꝺ ẽ actũ. ſ. tacite vl exꝑſſe. pone vẽꝺidi tibi vnũ libꝝ ꝓ. x. floze. nõ ꝺixi ꝺe qꝺ. certe inſpiciꝫ qꝺ eſt actũ ex ꝙlitate libri ⁊ ex ꝙlitate rei vẽꝺite ꝓſumiꝫ qꝺ ẽ actũ. Et vide gl. q̃ icipit ſtip. ſũ. Interꝺũ tacite agiꝫ ⁊c. tene menti iſtũ caſũ poſitũ q facit ad mlta. ⁊ ꝺixi gr̃a exempli. Pone vẽꝺo tibi iſtã domũ vſqz ad talẽ domuz ꝓ. c. an incluꝺaꝝ illa ꝺomꝰ: qz ꝺixi vſqz ad talẽ domũ: ⁊ ꝺic ꝙ ex qualitate ꝑij ꝓſumiꝫ. Scꝺo no. ꝙ ſi nõ appareat qꝺ actũ ẽ inſpiciꝫ mos regionis. Pone floꝛẽtie ẽ talis ꝓſuetudo ꝙ qñ ꝺico volo tres libras i mercãtia itelligiꝫ tres floz. q valent xxviij. ſol. Itẽ i ciuitate iſta vendo tria brachia pãni, lini: tũc itelligiꝫ ꝺe maiori brachio fm mozẽ regiõis in q̃ actũ ẽ. Et habes exemplũ hic ego exñs puſij vẽꝺo tibi vnũ fũꝺũ poſitũ Eugubij ꝓ. c. i tali loco ꝺe q̃ moneta itelligiꝫ ⁊ certe ꝺe iſta. Itẽ vẽꝺo tibi. xxx. modulos terre poſitꝫ eugubij i tali loco certe ⁊ tũc itelligiꝫ ꝺe moꝺulꝫ fm ꝙ hic itelligiꝫ. ſ. fm regionẽ i q̃ ẽ actũ vt hic itelligiꝫ fz regionẽ i q̃ ꝯtiꝫ. vt. l. ſi fũꝺũ. ſ. ꝺe euic. quãtũ ad foꝛ itelligiꝫ ꝺe loco in quez. vt. l. ꝯxiſſe. ſ. ꝺe act. ⁊ ob. Quero an i ꝯctibus iſpiciaꝝ ꝓſuetudo: ⁊ certe caſus ẽ hic ꝙ ſic. lz ſnia nõ fuerit lata ſup illa ꝓſuetuꝺine hoc ꝺixi i. l. ꝺe qꝰ. ſ. ꝺe legiꝰ. ⁊ certe ꝙ ꝓſuetuꝺo iſpiciaꝝ caſus eſt hic ⁊ l. ſi ꝓpus. §. j. ſ. ꝺe aq̃ plu. ar. ⁊. l. ꝙ ſi nolit. §. qz aſſiꝺua. ſ. ꝺe eꝺil. eꝺic. Itẽ iducebã ad. q. i mlꝫ ptiꝰ ẽ ꝓſuetuꝺo ꝙ ſtipulaꝝ qs ꝺotẽ ſibi reꝺꝺi ſi ꝺeceſſerit ſine liberis vl cũ liberis infra pupillarẽ etatẽ. vnꝰ nolebat hoc mõ ꝓ mittẽ ꝺixi ꝙ i hoc ꝺz iſpici ꝓſuetuꝺo regiõis: ſz ꝓſului illi q̃ habebat ꝓmittẽ ꝙ ſi ille q̃ petebat ſtipulatiõz ſic ꝓcipi iꝺuceret inſtr̃a i qꝰ eẽt ſtipulatio illo mõ quo ſibi volebat ſtipulari ꝙ tũc ipe q nõ vult talr ꝓmittere inꝺucat inſtr̃m a qꝰ nõ ſic ſit ꝓmiſſũ: ⁊ tũc optinebit p iſtã. l. i fi.

Alpa eſt. Vide circa iſtã regulam ꝓ ꝺi. ex̃ ꝺe reg. iur. li. vj. c. nõ ẽ ſine culpa. ⁊ guil. ꝺ cu. ſ. ꝺ iuſti. ⁊ iur. l. vt vi.

Emo qui. Vide glo. que facit ad illud quod ꝺixi tibi in. l. ij: ſ. ꝺe pe. ꝙ ille qui eſt laicus ⁊ ꝺelinquit ⁊ efficit ꝺericus ꝙ ꝺz ꝺegraꝺari ⁊ puniri.

Hrioſi. Quero prodigus non habet conſenſum ad alienanꝺuz: ſed ad acquirendum ſic. vt. l. is cui. ſ. ꝺe verb. ob. Sed an ad ꝺelinquendũ habeat ꝓſenſũ. ꝺixi tibi ꝙ eſt glo. in. l. ſi quis in tãtã. C. vnde vi.

On ꝺebet. Dic vt no. per Bi. ex̃. e. i c. nõ licet. ꝺe re. iur. li. vj.

In re obſcura. Pone caſum per. q. Nota in. l. cum quiꝺ. ſ. ſi cer. pe.

Hi in alterius. Iſta eſt nota. l. Recoꝛꝺetis ꝺe eo quod ꝺixi in. l. j. ſ. ꝺe oper. no. nunciati. ꝙ quando quis nunciat alteri ꝺebet ſic nunciare vt ſibi credatur: vtputa ſi volo ꝓteſtari ꝺebitoꝛi ꝺebitoꝛis mei ꝙ ſim creꝺitoꝛ eius ⁊ ꝙ eius nomẽ eſt mihi pignoꝛi obligatum habeam oſtenꝺere ſibi ꝺebitoꝛi inſtrumentum mei ꝺebiti ⁊ legere ⁊ ꝺare ſibi copiam ⁊ poſtea ꝓteſtari ꝙ hoc nõ ꝺz fieri caſus eſt hic cũ glo. ⁊ in. l. nomẽ. C. q̃ res pigno. ob. poſſ. facit. l. ſi quis inficiatus. ſ. ꝺepoſi. ⁊ c. cãz. ex̃ ꝺe elec. in cle. circa finẽ fm ꝙ ꝺicit glo. Ego ꝺo cuiꝺe vnam practicaz Innocentij vicꝰ victoꝛi ꝓꝺenaꝝ in

expensis nisi habeat instam causam litigãdi recepi libel lũ ꝛ litẽ ꝓtestat' sũ ꝛ sumus in ꝯclusione cãe ꝛ tu ꝓducis instrm̃ p qđ declaras q̃ nõ habeo iustaz cãz ignorãtie ꝛ tũc certe ab illo tpe postea debeo i expẽs ꝯdenari. Item post publicatiõz testiũ: si ante habebã iustã cãz ignoran di: ꝛ istud ẽ verꝫ i ꝑsona rei. vt. l. siqs ifician'. s̃. depositi. Sz sec' i actore q̃ dz cẽ cert' anteq̃ agat vt hac. l. in fine Põt ẽt ex pte actoris esse iusta cã q̃ stati eo cognito de bebat desistere ꝛ releuabitur ab expensis. vt. l. destitisse. s̃. de iudi. ꝛ. l. eũ quẽ temere. eo. ti. De ista mã dixi in. l. cum filius. §. in hac. s̃. de ver. ob. vide per. Bi. extra. e. c. cum qui's in ius. de reg. iur. li. vj.

Emo ex his. Tene mẽti gl. q̃ ẽ hic ꝛ dixi vobis in. l. nẽo ex his. s̃. de excep. Et p di. in. c. nullus pluribus. extra eo. li. vj.

Quotiens. Hic eẽnt mlta dicẽda adeo q̃ eẽnt due lectiões. nã hic venit examinã da tota mũ cumulationis que tractatur per di. in. c. nul lus plurib'. dixi vobis in. l. edita actio. C. de eden.

Eqz pignus. Jstaz. l. exaiaui in. l. si rẽ aliquã. s̃. d ac. pos.

Jrinatoꝛ. Tene menti glo. que est hic que concordat cum glo. que est in. l. nec ex prętorio. s̃. eo. ꝛ ibi examinaui.

Onsilii. Bi. tractat in. c. nullus ex con silio. extra eo. li. vj. ꝛ dixi i. l. nõ solũ. §. si mandato. s̃. de iniur.

Jicqd. Aliqs iratus ꝯ ꝓsanguineos suos vẽdidit alicui illo calore bona sua ꝛ vĩ q̃ non valeat nisi ꝓbaret postea perseuerãtia ad ħ all'. ij. q. iiij. c. si quis iratus.

Jlpa caret. Glo. format hic vnam. q. Aliqs vadit ad occidẽdũ alium possũ ꝓhibẽ ꝛ si nõ facio an teneoꝛ. Et dic gl. q̃ verbis debeo ꝓhibẽ ꝛ nõ facto. Et vide gl. que incipit casus ponit ꝛc. i. c. negligẽ. ij. q. iij. de hoc ex̃. c. c. nõ ẽ si ne culpa. ꝛ p gl. ꝛ p guil. i. l. vt viz. s̃. de iust. ꝛ iure. sz qđ dicem' nos: ꝛ de iure nr̃o habem' q̃ nõ debeo me inter ponẽ regulariter ꝛ ꝓbat' p. l. j. §. si sibi. s̃. ad sill'. ꝛ hoc ꝓ bat' p rõnẽ si teneoꝛ te iuuare ergo si acciperẽ salariũ tur pit' facerẽ. vt. l. penl'. ꝛ vlt. s̃. de ꝓdi. ob tur. cau. sz habeo de iure q̃ possũ accipe salariũ vt te iuuem. vt. l. metũ. §. lz. s̃. qđ met. cã. Fallit i casib' q̃ñ qs tenet denũciare. ar. l. ij. s̃. de pici. ꝛ illud vertꝫ rõe ꝯsanguinitat'. als sec' vt ha buistis no. in. l. vtꝫ. e. ti. s̃. de pici. cũ si. ꝛ. l. siqs. s̃. ad. l. iul. ma. Quero qđ si cã iuuãdi ex̃neũ offẽdo te an pos sũ. gl. q̃ ẽ i. l. vt viz. dicit q̃ põt fieri: qꝛ ꝯsiderat affectio. i telligo nõ solũ affectiõz ꝯsanguinitat'. sz societat'. vt. l. itẽ apud labeonẽ. §. teneꝫ. s̃. đ iniur.. Jtẽ qlibz ex̃ne' vt. s̃. de fur. l. siqs i fuitute. si i reb' põt mlto magis i ꝑsona ꝛ hoc fieri põt maxie si facit mandato alterius: qꝛ iuste ser uit illi. vidisti in. l. iij. §. cum igitur. s̃. de vi ꝛ vi ar. ꝓ hoc allego. s̃. vi bono. rap. l. prętor ait. §. siquis aduentu. ibi dum misericordiam inuocat ꝛc. ꝛ sic quando aliquis cla mat succurrite alius potest eum iuuare.

On videt defendere. No. istaz. l. ad. q. ali qs ẽ pñs ꝛ nõ vult lit' cõtest. an possit ꝓcedi ꝯ eũ tãq̃ ꝯ absentẽ: certe sic vt hic ꝛ gl. i auc̃. qui semel. C. quõ ꝛ qñ iudex. ꝛ. l. quotiens. §. ꝓtor. s̃. de noxalibus. dixi. l. si finita. §. inl'. s̃. de dã. infec.

Jius p errorẽ. Jstã. l. exaiaui i. l. cũ qs C. đ iur. ꝛ fac. igno. ꝛ. s̃. de ꝓdi. i de. l. j. Item an ista talis donatio indigeat insi nuatione: glo. est in. l. j. s̃. de dona. ꝛ ibi dixi.

Emo plus. Dic vt no. ꝓ Bi. in. c. nemo põt plus. extra eo. ti. li. vj.

Jllus videt. Hoc i dubio sec' si de mẽ te ꝓstaret. vt. l. ij. §. deniq̃. cũ si. s̃. de aq̃ plu. ar. Querit gl. vendo rem vni de mũ vẽdo alteri puniorꝫ ne cũ iur̃ meo hoc faciã. vt. j. dicã ꝛ dixi sup tex. qđ ẽ verꝫ si ex alio ñ appet dol'. Sz p vẽ ditiõz tal' dol' ꝓbẽdit vide gl. q̃ incipit ibi vl dic eoipo rc. ꝛ de hoc dixi in. l. prętor edixit. §. j. s̃. de op. no. nũ.

Ona fides. Vide Bi. extra eo. c. bona si des. li. vj.

Eredem eiusdem. Dic vt no. per Bi. in. c. siquis in ius. ex̃. e. li. vj.

Emper. Videtur q̃ ratihabitio pariat actionem mãdati qđ nõ est ve rũ: sed parit actionẽ negociorꝫ gest. ꝛ vide glo: q̃ incipit ꝓ te. dic vt no. p Bi. i. c. ratihabitio. ex̃. e. li. vj.

Ji sine. Jdest sine dolo malo ꝛ clpa vt no. s̃. si cer. pe. l. q̃ te. in fi.

Jotiens idez. Jn. l. oẽs ppli. allego istã. l. ꝛ dic q̃ñq̃ idẽ sermo hz duas significatiões: vnaz ꝓpriã ꝛ aliã ipro priã: tũc stam' ꝓprie ꝛ nõ ipropꝛie ꝛ nõ ẽ casus hic: sed q̃ñq̃ hz duas significatões ꝓpas: tũc ẽ casus ħ ꝛ stam' ei q̃ magꝭ aptior ẽ vt ħ ꝛ dico i. l. oẽs ppli. Quõ dico si qs fuerit exbãnit' ꝛc. q̃lit' accipiem' ħ vbũ fuerit cũ vbũ fuerit possit trahi ad futurꝫ ꝛ ad p̃teritũ: qꝛ reperit' i futu ro ꝛ in preterito: certe in futuro accipit' que magis apti or est: qꝛ lex ad futura negocia nõ ad preterita trahitur.

N om nibus. Vide di. in. c. ꝓuilegium personale. extra eo. ti. li. vj.

Jo tutela. Quero de q̃ tutela dicit hic: ꝛ dic vt i gl. ꝛ no. eã i si. quã di. dicit alibi nõ repiri. Sz ꝯ istã glo. tz Ja. de are. ꝛ Ol. sequẽdo eũ p. l. j. C. vnde vir ꝛ vxor. Quid dicem': qdã dicũt q̃ hic q̃rit' an regula faciat ius vl nõ. ꝛ dixi. s̃. e. i. l. j. ꝛ ibi dz q̃ nõ facit ius. Sz argua m'. tutor hz ius i ꝑsona pupilli: vt isti. de tute. i p̃n. ꝛ. l. j. s̃. đ tutel. si hz ius i ꝑsonã dz succedẽ vt patron' liberto q̃ hz ius i ꝑsonã. Jtẽ soc' succedit alij de societate. vt. l. iij. ꝛ. l. si. C. de here. decu. ꝛ societas hz ius i suũ collegia tũ. vt. l. vlt. C. de iurisd. om. iu. Jn ꝯriũ credo gl. nõ bñ dicẽ p. l. nutritorib'. C. cõia. de succes. ꝛ de ifanti. exposi. l. si. Nõ ob. q̃ dz hz ius i ꝑsonã pupilli: qꝛ illud nõ se q̃t cũ ciuitas hz ius i ciue suo. vt. l. j. §. p hãc. s̃. de rei vẽ. ꝛ tũ nõ succedit. vt. l. j. C. đ bo. va. Nõ ob. q̃ dz đ soci etate: qꝛ illud ẽ ibi ꝓcessũ. vt. l. illi' ti. Nõ ob. q̃ dz đ pa trono: qꝛ facit libertũ de nihilo aliqđ: sz in tutore nõ sic igit' ista gl. nõ bñ dicit nisi itelligẽdo de legitima tutela.

On debet. Dic vt no. per di. in. c. non de bet aliquis. extra eo. li. vj.

Ctus legitimi. Jsta ẽ nõ. lex. ꝛ gl. addit aliquos actus. Bi. examinat istam l. extra eo. c. actus legitimi. li. vj. sed melius de clarat Roffredus in libellis suis in ti. de acti. confes.

N ambiguis. Nõ est nouũ. Et vide ꝓ di. ex̃. e. c. act' legitimi. li. vj.

Jlla. Vide di. extra eo. c. nõ est in mo ra. li. vj. ꝛ ego examinaui tibi i. l. si pupillus. s̃. de ver. ob.

Juádin Opp. de. l. si quis ita insti tuatur heres. s̃. de heredi. i sti. so. aliud ꝓpter voluntatem stipulantis.

J librarius. Videt q̃ error notarij ñ nocet vt ħ. ꝛ. l. errore C. de testa. ꝛ. l. ipator. s̃. de sta. ho. Sz de vno dubitat' an possit corrigere errorẽ notarius. dic ꝓ Guil.

de cu. in.l.imperator.s. de sta.ho.z in spe. in ti. de in/ stru.edi.§.postremo.v.sed nūquid ꝓfecto. Ja.de bel.in auc. de eqli. do.§.illud. Sz vos debetis scire q; ī instro publico cōtinentur duo. vnū qđ spectat ad notarium.s. anni dñi.indictio z dies z alie solēnitates. Ho vo ꝓtinet substātia ꝯct. aut ergo ē erratū in eo qđ nō reddit īstru mētū nullū vt mala latinitas: z tūc nō vitiat instrm.vt.l. īpator.s. de sta.ho. z pōt p notariū corrigi in.l. actor vba.s. de re iudi. Quīqz ē erratū i eo ex quo instrm vitiat z tūc qnqz ꝓstat q; ē erratū. z in quo erratū est exēplū in instro deficit indictio z defect indictiōis vitiat instrm: vt in auc. vt ꝓpo. nomē īpatoris. in ꝑn. z in auc. q mo. na/ tu. effi. legi. §. quātū vo. z ex de fide instru. inc dilectos. z ibi no. Jsto casu appet de errore z in quo ē erratū pote rit corrigi iste error ne scribēti error noceat ptib vt.l. si qs in noie. z.l. errore. C. de testa. qnqz ꝓstat q; ē erratū sz nō ꝓstat in quo vt q; fuit omissa dies z sic ē erratū sz nō cō stat de quo die ē erratū: z isto casu dico q; notario dicēti se recordari vz credi. ꝓbo sic. officiali credit ī officio sibi ꝓmisso. vt. C. de exacto. tribu. l. apparitores. z.l. si qs đ curio. C. de falc. z.l. magis puto. §. ne tñ. s. de reb eor. z de of. ꝓfec. vr.l.j. §. cura carnis. z. §. se. maxie cū hoc đ die sit mūuz qđ apparet: q; si testis de die nō recordat nihilomin ꝓbat. vt.l. testiū cū gl. C. de testi. z hoc qñ est erratū ī omittēdo. Sz qñ cēt erratū i ponēdo puta posu it vnā diē vl mēsem cū deberet ponē aliū isto casu nō po terit se corrigē nisi de errore ꝓstet p testes vl alijs modis vt.j. dicet. z.l. qcqd astringēde. iij. rñ. fm vnā lec. s. đ v. ob. z qđ dixi ibi. Jtē q; fūct est officio suo sicut iudex vt.l. iudex. de re iudi. z sic testis. vt.j. dicā. sz hoc nō, pōt dici qñ omisit diē: q; instrm non valet: z sic nō pōt dici funct officio suo. vt.l. qlē. s. đ arbi. z qđ no. i. d.l. iudex

Quīqz ē erratū alio mō rōe cuiusdā alteratiōis vt dico anno dñi indictiōe tali: z nō ꝓcordat indictio cū annis dñi. hic ꝓsuluit Bi. z dixit q; sz indictio vitiet ꝯctū vt di xi tñ si ē posita z erratū nō vitiat instrm. vt.l. quotiēs. s. de here. insti. Sz dubitat in quo vr erratū vl in annis dñi vl indictiōe: z dicit q; in indictiōe: q; dol nō ꝓsumit nisi ꝓbet. vt.l. quotiens. §. q dolo. s. de ꝓba. Dō si ꝑ supponeres eē erratū i annis dñi diceres eē erratū i do/ lo vl lata culpa: q; cōit oēs sciūt ānos dñi. vt.l. late. z.l. cedē diē. §. late. s. ti. j. sz idictio nescit ab oib: iō ita ꝓba bili ꝓsumit error z credo Bi. vez dicē. z iduco ꝑ eo gl. q; ē in.l. siqs i fūdi vocabulo. s. de le. j. z.l. penl. s. de re. du. z hoc puto vez qcqd dicat gl. in. d. c. inc dilectos. ex de fide instru. Sz ꝯ hoc facit. q; notari q; facit instra ꝯ formā iuris punit vt falsari. vt.l. iubem. ī fi. C. đ testa. z sic nō pōt āpli corrigē: sz dic q; hoc ē spāle i testamēti vl meli ibi loqt qñ solēnitas nec fuit fuata nec scripta i testō: hic qñ fuit fuata: sz nō scripta. Quīqz ē erratū ī eo qđ ptinet ad ptē z hic dixit Guil. ī spe. aut notari vult corrigē incōtinēti z admittit. Aut ex interuallo z nō pōt nisi ꝓbato errore p. §. illud ī corpore. in auc. de eqli. do. hoc ēt ꝓbat testis z notari eqparāt. vt.l. domic. s. de te sta. sz testis pōt incōtinēti ñ ex iteruallo corrigē dcm suū vt in. c. ꝓterea. ex. de testi. z in. §. q; vo. in auc. de testi. in gl. magna. sic ī notario. Sz qlit ꝓstare poterit de erro re si notari trāscripsit scripturaz alteri. Rñ. tūc ꝓducto originali z error facilit ꝓbat vt hic. z.l. ij. C. de erro. ad/ uocator. Si vo scripsit scripturā ꝓpriā tunc si hz ꝓtho collū ꝓbat ꝑ ostēsionē ꝓthocolli. vt in auc. de tabellio. §. penl. nā ex illo verificat instrm extēsū: z sic vr erratū in trāscribēdo vt hic. Sed posses dicē q're magis dī ꝑnci pale ꝓthocollū qm instrm publicū. nōne potuit cē q; no tari ab ipo initio ꝓfecit publicū instrm. Rñ. nō ꝓsumit vt. d. §. penl. nā originale retinet notari apud se vt alijs edat cū op fuerit. vt. s. de edē. l. argētari. §. j. z iō ipi no tario nō deberet dari copia instrumēti. vt.l. ꝓtor. §. phi/ bet. s. de edē. z iō dicit lex q; ps possit petē q; exhibeat a notario originale qñ instrm qđ ē restitutū plene nō cō tineat oia. vt.l. veluti. circa ꝑn. de edēdo. Predicta ve ra nisi ꝓsona notarij esset ꝓsona suspecta. vt. d.l. siqs ex argētarijs. §. j. z q; illud qđ remanet apud notariū presu mat originale ꝓbar: q; sic solitū ē fieri z sic ꝓbar ꝑ argu mētū a solitū. qđ ē validum in iure. vt.l.j. §. merito. s. ne qd ī loco pub. z.l. certi ꝓdictio. §. si nūmos. s. si cer. pe. Jtē pōt ꝓbari ꝑ testes ascriptos ī instro q; ad hoc appo nunt. vt in auc. de instru. cau. z fide. §. sed z si instra. z. s. quēadmo. te. api.l.j. in fi. Sz qd si testes dicūt alit fu isse qz instrm dicat: sz nō recordāt qlit fuerit: Rñ. si hoc ꝓtingit circa ea q; ptinēt ad notariū vt circa diē mēsem z silia z tūc q; ꝓstat q; est erratū restat q; credat notario vt dictū ē. Si vo hoc ꝓtingit circa ea q; ptinēt ad ptes tunc notari nō possz corrigere: q; lz ꝓstet q; sit erratū non tñ scit notari qd habeat ponē vt dictū ē. Jtem pōt ꝓbari error ꝑ pñtes z alios qui fuerunt mediatores inc pñtes ptes sic ꝯbētes. vt. i. auc. đ instru. cau. §. si vo moriāt. v. ī his. i gl. q; incipit ad numeratiōz z puto q; sufficeret di ctū vni testis cū notario: q; remanēt duo. vt. d. v. in his

Jtem pōt ꝓbari qnqz error ꝑ ipos facientes vt si qđā vniuersitas fecit sindicū vl aliū ꝯctū hoies de vniuersita/ te poterūt ꝓbare sic fuisse tunc actū vl nō fuisse. vt ex de ꝓba. c. tertio loco. nō dicerem idem in eo q; alibi ꝯbunt vt singuli nisi partes essent in cōcordia vl esset aliquid p qđ nulli fieret preiudiciū vt si testator adhuc viueret z di ceret notarium in suo testō erasse.

Emo dubitat. Facio tibi vnū dubiū. di cit statutū huius ciuitatis si nō solueret cētū āputet sibi mar. mō iste ꝓparet ī iudicio z dat fideiussores. qd dicemus? dubito: z iō relinquo. vr q; sufficiat. vt.l. rescripto. §. debitores. s. de mune. z ho:

On pōt videri. Jam dixi tibi tu petis a me centuz ego nego lite ꝓtis. tu ꝓbas de quinqginta an per litis ꝓte. ꝓstituar in mora z vr q; nō ꝑ.l. istā. sz credo q; ista. l. sic loquit. q; si ē rō iplicita: q; dixi tibi nescio quātū debeā litez ꝓtestor nō tñ ꝓstituor in mora vt h z.l. ī fideiuss. in ꝑn. s. đ usur. sz si scirē quātū debeo tūc videor eē im mora a tpe ꝓtest. litis. vt.l. pupillus. §. fi. z ibi dixi. s. ti. j. z.l. qui solid. in ꝑn. s. de le. iij. z istam q̄stionem habui pisz de facto.

Ere in oib. Jstā gl. hic allego tibi in.l. nō solū. §. si mandato. s. de iniur. z dic vt ibi tene menti istam glo.

A eo qđ plus sit. Dic per Bi. ex eo. c. plus. li. vj. dixi in.l.j. §. j. s. de v/ bo. obli.

Nemo aliene. Quero quid in cā crimina li z dic vt glo. tene mēti z vi de eam q; incipit si aliquis obtulit. z istaz gl. allegaui ti/ bi in. §. ad crimē. Ulteri no. q; glo. dicit in ꝑn. q; ꝓto ria satisdatio intelligit cū fideiusso. Contrariū tenui tibi in.l. ꝓtor. s. de ꝓto. stipu. z ibi gl. videtur tenere.

A obscuris. Vide Bi. ex. c. c. in obscuris. z. c. inspici/ mus. li. vj.

J qs ob. No. gl. h q; dic đ liberatiōe fcā cū insinuatiōe. sz an egeat dixi vobis ī.l. modestinus. s. de dona.

Liud. Tene mēti gl. q; ē i ꝑn. hui. l. q: alibi ita dare nō dicit.

Refertur. Tene mēti istā gl. sup isto. §. z vide gl. q; incipit si publice ꝓplus ī fi. dic

so. vt ibi p Bi. ⁊ ex. e. c. qđ oēs tāgit. li. vj. Et no. q̄ ista l. ē vera quo ad oia. oēs enī tenent quo ad penā q̄ infligit vniuersis vl singulis vt vniuersis: ꝫ si tāgit aliquos tūc pītes teneant. vt. l. j. in p̄n. s. de magistra. ꝓue. ⁊ dixi vobis in. l. qđ maior. s̄. ad munic̄p.

Ale ꝓpter. Vide di. i. c. i argumētū ex. e. li. vj. ⁊ dixi i. l. q̄ ꝓ rōnē. s̄. de legi. ⁊ in. l. si ꝓstāte. s̄. so. ma.

Alm qs. De hoc dic plene in. l. si fūdū. ℣. j. s̄. de pigno.

On uidetur. Qui iussu. Vide circa hoc Bi. extra de reg. iur. c. q̄ quis. li. vj. ⁊ Li. C. vñ vi. l. j. ⁊. in. l. vt vim. s̄. de iust. ⁊ iu. tene mēti glo. hic posita pleniorē q̄s habeamus.

Actū a iudice. Vide Bi. i. c. ea q̄ ex. eo. li. vj.

A cōdemnaitōe. No. gl. q̄ dicit q̄ donator nō pōt agere ꝓ donatarium vt eū alimētet. Cōtrariū no. in. l. fi. C. de reuo. dona. ⁊ p Li. ibi:

Alnicuiq; Vide Bi. in. c. mora. extra eo. li. vj.

Dolo facit. Vide extra eo. c. dolo. ⁊. s̄. de doli except. l. doli. dicā plene in l. si socer. ℣. lutius. s̄. solu. ma.

Ali in ius. Dic p di. in. c. cū quis extra eo. li. vj.

Alm principalis. Dic vt p di. in. c. accessoriū. ex. e. li. vj. ⁊ p Li. i. l. itelligē. C. de lui. pig.

Jnemo. Vide gl. q̄ incipit hāc regulā ibi. qđ non plꝫ q; fm hoc ꝑus esset obligatio q̄s contractus qui eaꝫ itroducit qđ est absurdū. Barto.

Osposſibilium. Dic per di. in. c. nēo pōt extra eo. ti. li. vj.

Jqs. pregnantem. Vide glo. que incipit instituite ⁊ ibi. ℣. rogatus. ⁊ dic vt ibi per glo. ⁊ Bi.

Alpillus. Hic ē melior gl. q̄s sit alibi in ista mā ⁊ totū examinauī vobis in. l. j. s̄. de nouatio.

Eratius. Tene mēti glo. pleniorem in mā sua q̄s sit alia ⁊ tractat materiā. l. j. in fi. s̄. q̄ sen. sine appella. rescin.

On potest. Glo. q̄rit si citat sindic⁹ vniuersitatis an ꝓstituat i dolo. Et vide gl. q̄ incipit pone in officiali ibi ītē qđ si citet. Jsta ē nōbil gl. ⁊ vī dicē ꝓ casū. l. aut q alit ℣. idē ait. s̄. qđ vi aut clā. ⁊ ista glo. dicit optīe. Nō obstat illa. l. qꝛ ibi dr q̄ valet denūciatio facta sindico in quantū ad excusandū vicīū clādestinitatis nō quātū ad ꝓtumaciā inducēdā in psonā vniuersitatis. Pone q̄ vniuersitas nō vult coadunare capitulū vl arēgā. gl. q̄ ē ex đ ꝓcess. p. c. si capitulo. li. vj. dicit q̄ debēt citari illi q regūt vniuersitatē ⁊ tūc pinde hēt ac si citas vl vniuersitas eēt citata.

Emo alieno:

Tēporalis pmutatio. Hic ē nōbil gl. q̄ icipit cū ꝓsuetudo sit. vide qđ no. per Li. in questiōe p̄ncipali ibi circa hoc quero. C. que sit longa ꝓsue.

Jbertas. Hic tꝫ ista gl. q̄ res dotal nō possit alienari. fallit in seruo. l. iul. loquitur de fundo dotali. ⁊ cum ista glo. concordat C. de rei vx. ac. ℣. ſꝫ cū lex. ⁊. l. j. s̄. so. ma. Sꝫ obstare vī gl. istituta qb⁹ ali. lꝫ. vl nō in p̄n. ſꝫ est gl. bona. C. ad vel leia. auc̄. siue a me. dixi. in. d. l. j. solu. ma.

Anorabiliores. Dic de hoc vt p di. in. c. cū sūt iura partiū obscura extra eodem ti. li. vj. ⁊c̄.

Osperitia culpe. Dic vt ex. e. c. non est sine culpa.

Ones actiōes. Habet h̄ q̄ actio ppetuat ⁊ interrūpit p litē ꝓtest. secꝰ p citatiōꝫ. Sꝫ q̄ro qđ si p modū exceptiōis est actio i iudicio ꝓposita vtꝝ ppetuet. do. frād. accur. dic q̄ sic ⁊ ē hic casus ibi dū dicit semel icluse ⁊c̄. ſꝫ si p modū exceptiōis iducit i iudicio includit. vt. l. duob⁹. s̄. de ex. rei iudi. ⁊. l. sin autē. ℣. fi. s̄. de neg. gest. ⁊. l. q̄ si in diem. ℣. j. s̄. de ꝓpen. si est inclusa ergo interrumpit vt hic. ⁊ p hoc. l. amplius nō peti. s̄. rē ra. ba. ſꝫ illud intelligo q̄n ꝓposita per modū exceptiōis tendit ad eundem finem cum actione vt exceptio compensatiōis alꝫ secus: ita loquitur glo. extra de or. cogni. c. cum dilectus.

Aod ꝓtra rōnē. Vide p di. extra eo. in c. que a iure cōmuni. li. vj.

Ali tacet. Vide per Bi. extra eo. c. qui tacet. li. vj.

Aod ipius. Vide per Bi. extra eo. c. si quis in ius. li. vj.

Oc iure. Hoc est vex in violentia ablatiua compulsiua seu expulsiua: secus in violentia turbatiua. Jsta materia nō cadit hic. ſꝫ in. l. siquis. s̄. de ac. ⁊ obli. ⁊ ibi dixi.

Alm par delictū. Quero qđ si vn⁹ ē i culpa leui in faciendo ⁊ alius in culpa leui omittendo ⁊ certe ꝓponderat culpa in faciendo dixi in. l. quod nerua. s̄. deposi.

Jlli debet. Jstud expediui in. l. itaq̄ fullo. s̄. đ furt. ⁊ ibi feci tibi mentionem de ista glo.

Actū. Non videt. Habes q̄ si p vim es expulsus tu ēptor q̄ venditor nō tenetur. vt. l. vi pulsos. C. de acti. empti. sed si alius vi licita te expellit tunc venditor tenetur ⁊ vide istam legem.

Nuitus. Quod cuiq̄ No. gl. sup isto. ℣. q̄ si statutū dicit q̄ notarius ꝓxī dꝫ accipe salariū de aliq̄ scriptura an ego possū renūcia re: qꝛ volo ei dare: certe nō possū renūciare. qꝛ nō disponit circa volētes dare sed circa notariū. ⁊ ad hoc no. istā gl. ⁊ sic nō pōt renūciari cū de eo non disponatur.

Lerūq; Gl. h̄ q̄rit de legato sub ꝓditione an interi tenet alienatio dixi i. l. suo legato. ℣. j. s̄. de le. j. ⁊ ibi p di.

Alre. Vide di. in. c. locupletari. extra eo. li. vj.

Es iudicata. Vide gl. h̄ no. de qua ego in l. ingenuum. s̄. de sta. ho. plene dixi.

Ale ab initio. Vide di. in. c. non firmatur extra eo. ti. li. vj.

Finis secūde partis eximij legū doctoris dñi Bartoli sup. ff. nouo. venetijs impsse p Andreā de thoresanis đ asula. Anno dñi. M. cccc. lxxxvj. die vo. xxij. nouēbr

a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t v x y z ⁊ ꝓ aa. Oēs iste lre se extendunt q̄ q̄ternū vnū dēpt̄ c ⁊ aa quaꝫ que libet per quinternum.

dicetur. ī. e. ad audiẽtiam. ⁊ dic carere si constiterit de istis exceptionibus. s. q̃ ñ fecerint mentionẽ de causa sue remotionis ⁊ excõicatõnis qua tenebant astricti. ⁊ merito de cã excõicatõis tenebant facere mẽtõem: q̃ qui petit absolui ab excõicatõe tenet exprimere cãm excõicatõis sue: alias ñ ualẽt lr̃e impetrate sup absolutõe: uel si aliã cãm exprimeret q̃ illã pro qua fuit excõicatus. ī. de offic. ex. ex pte. ⁊. ī. ō fi. instru. q̃ super his ī illa decre. ex parte notat de hoc ī glo. que incipit ex eo. ⁊ ī. de sen. ex. cum pro causa. in glo. que incipit illud tangit̃. ⁊ in hoc casu non ualent lr̃e impetrate ab excomunicato tacito ō causa excõicatõis seus si aliquis impetrat litteras ad agẽdum contra aduersarium tacens de sua excõmunicatione q̃ tunc ualent littere eo absoluto. ī. de excepti. pia. ubi de hoc in glo. que incipit: sed mirum. alia etiam ō causa non ualuerunt huiusmodi littere: quia non fecerunt mentionem: q̃ per sententiam spoliati fuissent propter suos excessus a qua nõ fuit appellatum. C. sen. rescin. non pos. impetrata. ⁊ ita duabus de causis non ualuerunt littere istorum presbyterorum. olim consueuit decre. ista allegari ad probandum: q̃ littere impetrate ab excomunicato ad agẽdum non ualebant: sed hoc non probatur per hanc decre. que non loquitur in tali casu. b.

p Postulasti p sedẽz apostolicã edoceri: utrũ alicuius ecclie petuo uicario de prouentibus uicarie bonisq̃ paternis habenti unde ualeat cõmode sustentari: tenearis per illam formam communez: cum[c] secundum apostolum in ecclesiastico beneficio prouidere. Ad quod sic duximus respondendum: q̃ cuz per formam predictaz necessitatib⁹ pauperum clericorum: qui nullum sunt ecclesiasticum beneficium[f] assecuti se. apo. duxerit succurrendum: perpetuus uicarius: nisi de uicaria fecerit mentionem: commodum reportare non debet ō huiusmodi litteris: utpote ue: itate tacita impetratis: non enim carere beneficio debet dici: cui[g] competenter de perpetue uicarie prouentibus[b] est prouisum: ⁊ pro habente beneficij suffitientis subsidium ex certa scientia superobtinendo alio beneficio de lui non scribimus: quin faciamus ō primo in nostris litteris mentionẽ. Bem in concilio generali.

n Nnulli gratia se. ap. abutentes[i] litteras eius ad[k] remotos iudices impetrare nituntur: ut reus fatigatus laboribus ⁊ expensis litigare uel importunitatem actoris redimere compellatur. Cum autem per iudicium iniurijs aditus pateꝛ non debeat: quas iuris obseruãtia interdicit: statuimus ne quis ultra[m] duas dietas extra suaz dioc. per litteras apostolicas ad iudicium possit[n] trahi nisi de assensu partium fuerint impetrate uel expressam ō hac constitutione fecerint[o] mentionem. Sunt ⁊ alij: qui se ad nouum genus mercimonij[p] conuertentes ut uel sopitas possint suscitare[q] querelas: ut̃ nouas immittere: e questões: fingũt causas sup quibus a se. ap. litteras impetrant absq̃ dominoꝝ mandato: quas uel reos: ne ꝓpter eas laborum uel expensarum dispendio molestetur: aut actori: ut per ipsas aduersarium indebita molestatione fatigent: uenales exponunt. Cum aũt lites restringende[r] sint potius q̃z laxãde: hac generali constitutione sãcimus: ut si aliqs super aliqua questione deceteꝛ ō sine speciali[s] mãdato dñi lr̃as ap. impetrare ꝓsumpserit ⁊ lr̃e ille non ualeant: ⁊ ipe tãq̃z falsarius puniatur: nisi forte de illis communi usu intelligenda sunt. ī. de spon. ex litteris. i. nõ. n. ex opinionibus singulorum: sed ex cõi usu nomina exaudiri debẽt. ff. de sup. lega. l. labeo. ⁊ ꝓ suetudo ẽ optima legum interpres. ī. de cõsue. cum dilectus. ⁊. ff. de leg. si ō interpretatione: ⁊ plus stat usui q̃ significatõi uocis. ff. de leg. iij. nõ aliter immo usui stat ꝑ naturã uocis. ff. de le. iij. uxori in prin. de hac materia multa argumenta notãtur. xij. di. illud. Et dicas q̃ ō uulgaribus dictis istud est intelligẽdum: q̃ lex debet ꝓ uenire consuetudini regionis. iiij. di. erit autem lex. Sed pone q̃ aliquis impetraret litteras ultra duas dietas ñ facta constitutõis istius mentiõe: sed iudices citent ad locum ultra duas dietas non remotum a sua dioc. ipm reum nunqd ire tenetur credo q̃ sic ꝓ hoc q̃ dicit ultra duas dietas non trahatur: ⁊ est expressum. ī. de except. olim sed in expensis actoris debent iudices ad locum ire alias fieret fraus constitutioni huic. ar. ad hoc. ff. de eden. pretor ait. in fi. Sed uidetur q̃ nõ ualent littes q̃ sunt impetrata tacita ueritate tali: qnã si dixisset lr̃as ñ habuisset. ō. e. super lr̃is. ergo nõ debent ualere: quia cadẽ equitas que mouet delegãtem mouere dz delegatum: ut dicit illa decre. sup litteris. ī fi. Sz cadẽ zõne uidetur: q̃ uale ant: quia si dixisset: q̃ non trabẽt ille aduersariuz ultra duas dietas: lr̃as habuisset: ergo debẽt ualẽ ⁊ bene ualent ut dictum ẽ: q̃ iste purgat uicium ⁊ fmouet exceptõz: q̃ posset opponi: quare nõ ualent: q̃ lr̃e bene sunt nulle ipso iure: sed ꝓ exceptõnem annullantur. ar. ī. de usur. quia frustra.

n Trabi possit. non dicit q̃ littere non ualent: sed ne trabat̃ per eas ultra duas dietas.

o Mentionẽ. ut si ita dicat̃ non obstante tali constitutõe: ⁊ sic patet ex ℔ loco: q̃ rescriptum debet facẽ mentionem ꝑstitutionis ad hoc ut ei ꝓiudicet. ar. ī. de eta. ⁊ qua. eam te. sic debet etiam facẽ mentionem de ꝓilegio. ō. e. cum ordiné. nec habet locum illa regula: spãle derogat generali: lz nõ faciat mentõnem de illo. ō. e. c. i. ⁊. c. pastoralis. sed ℔ rescriptum speciale non derogat generali constitutioni. ⁊ illa est causa: quia constitutio illa cõtinet ius ꝓmune sed ius ꝓmune non tollitur ꝓ rescriptum. cum r̃scriptum cõcedi debeat secundum ius ꝓmune ⁊ non ꝑ xxv. q. ij. rescripta: ⁊ ideo necesse est: ut semper rescriptum impetratum ultra duas dietas facit mẽtionẽ de hac ꝑstitutione: ⁊ quia papa ignorat locorum distantiam.

p Mercimonij. si. ī. e. q̃ nõnulli: ubi aliq tradunt lr̃as alijs eiusdẽ nois.

q Suscitare. ꝓ rescriptum principis lites sopite suscitari non debẽt. C. de transl. causas uel lites. immo tales a limine iudiciorum debent expelli qui uolunt lites sopitas suscitari. C. sen. rescin. non pos. l. ult. ⁊. ō. e. dilectus.

r Restringende. sic de pe. di. i. pene. ⁊. ff. de libe. ⁊ posthu. cuz quidã. ⁊. ff. si certuz pe. qdã. ⁊ sic uidetur q̃ in rescriptis ꝟba potius sunt r̃strigẽda q̃ amplianda. ī. de offi. dele. cum olim abbas. in fi. ⁊c. p. ⁊. g. nisi indulgeant beneficia. ī. de dona. cum dilectus. in fi. ⁊. ī. de ꝟbo. sig. olim tibi.

s Speciali mandato. sic ergo generalis ꝓcurator non sufficit ad ipetrandum litteras. quod est bene notabile sicut r̃quirit specialis ꝓcurator i tãs actione. C. de transacti. transactionis placitum. ⁊. ī. de arbi. ꝓ tuas. ⁊ de integ. resti. petenda. ff. de mi. illud. §. si tales. ⁊. ī. de resti. in integ. coram. ⁊ in dilatione iuramenti: quia ꝓcurator non debet deferre iuramẽtum alteri ꝑti ff. de iureiur. iusiurandum. §. procurator. Sic per ꝓcuratorẽ generalẽ nõ potest fieri acceptilatõ: nisi habeat speciale mandatum. ff. de acceptil. l. ij. Sed nonne ratihabitio domini sufficit ad hoc ut ualeant littere: seu ualeꝛ incipiant: que prius non ualebant? q̃ uidetur. ff. de iudi. l. licet. uerum ⁊ ratihabitio retrotrahitur. ff. de pig. si fund⁹. §. si nesciente. ⁊. ī. de clã. despon.

p̄ nobis.z.j̄.de elec.cp sicut. Item littere q̄ primo non valēt: postea quale scunt.j̄.de fo.ppe.l3.z.c.ex tenore. Ad hoc ñdeo: cp l3 ꝓcuratio q̄ nulla est possit ratificari: non tñ valent littere iste aduersario p̄dicente.j̄.e.ex pte. p ptez ratiō em que in littera ipsa redditur: quia lites ꝛ̄ stringende sunt ꝛc̄. Sz nnuquid lr̄e iste sunt nulle ipso iure? uidetur cp sic: qz tanq̄ falsariꝰ punitur z sic iste lr̄e false sunt sic̄ sē tētia uenalis nulla est.ū.q. vi.§.diffinitiua.v.uenalef. z.j̄.de vi.z bo.cle.cum ab oi i fi.dico cp p exceptiōnē sunt annullande.in utroq3 casu istius capituli si reꝰ ni hil obijceret ualerent. Sz quis debet probare cp sin̄ mādato sunt impetrate an ille qui excipit cp nō sunt impetrate per ꝓcuratorez an dominus qui utit̄ ill? uidet̄ cp dominus q utit̄ ill̄ litteris: z exhibet eas ꝺ beat probare mandatum: quia executor non tenet̄ obedire mandato iudicis: nisi primo probet̄ mādatum.j̄.de of.dele.cum i iure.s̄.e.cum contigat. qualiter eniz possit reuſ pbaꝛ cp ñ essent ipetrate p ꝓcuratorē cuz sit pura negatia z negantis factuz p rez naturam nulla est ꝓbatio.j̄. de elec.bone.z.vi.q.v.§. actor cp asseuerat. Pretia lz aliquis ostēdat istra ec clesie: non tñ ei creditur: nisi caueat de rato.j̄.de of.dele.cōā.in p̄n.z gnā liter traditur cp quotiēs de mādato dubitat̄: uel ꝓcurator debz ꝓbare mādatum uel cauere de rato.C.de ꝓcu.l.i. Preterea nōne iubetur cum autē tico exhiberi libellus porrectus pape.lxxxi.di.maximianus az.vij. q.i. p̄ncipium. sed ad quid nisi ad hoc: ut sciat̄ hoc.s.per quē fuerit ipetratuz? nā forte p excōicatum sint impetrate: q̄ non ualent.az.j̄.de ꝓba.post cessionez.z.s̄ e.dilectus.de hoc dic ut in decre.pia.de excep. Nec obstat si dicat cp istr̄m appareat nō inciatuz: ergo stādum est ei donec p̄rium ꝓbet̄. C.ꝺ cdic.diui. adri.tol.l.ult.hic enim non impugnatur scriptura: qn uera sit bulla z uerus sit actor: sed tñ de mādato impetrantis dubitatur. Ad hoc dicit io. cp si ita p̄tineatur in rescripto: ꝓquestas est talis ꝓcurator de tali: tunc ñ est necesse ꝓbare mādatum: quia per litteras illas satis apparet ꝺ mandato: ex quo papa appellat cum ꝓcuratorem: quia constet cp uidit mandatum. Sz si cō tinetur in litteris: significauit nobis talis uel conquestus ē nobis: cum ille non fuerit in curia: sed alius qui dicit se fuisse ꝓcuratorem legitime ꝓstitutum: tunc tenet̄ ꝓbare mandatum: quia pleriq3 fingunt se esse alios: z sub noīne alioz lr̄as impetrant. z nisi doceat de mādato non dz audiri ut h dic̄ In cā.ap.dicebat ipse io. cp ñ tenet̄ ꝓbare mandatum: qa non est credendum cp aliquis negligat ius suum in ꝓsequēdo appellatōm: qui alias diligens est ar.C.qui z adue.quos.l.i. Si āt p simplicē querelam sint lr̄e impetrate: necesse est semper ꝓbare mādatum. ꝓstꝫ ista nō bene seruabatur: nec admittebant iudices talem exceptionē. sed certe bene debet admitti: qa nō ualent lr̄e nisi sint impetrate p ꝓcuratorē. z hoc ꝓbatur i decre. g. eg. j̄. e. ti. ex parte. ut ibi dicemus. secus credo in litteris super beneficijs obtinēdis qr ibi ñ exigitur mandatum: cuz sup nulla lite impetrant̄: sed de gratia tm̄ concedant̄. sed rescripta ad lites iaz ortas z ñ futuras impetrāt̄. j̄.e.ti.ca. ult. curia romana non consuevit hanc exceptionem de mandato admittere: nec nos admittere debemus. z si ꝓpter hoc appellaretur non darēt̄ littere super tali appellatione.

a Debet exigi. que sint ille ꝓsone: habes. ff. de ꝓcu. sed he.

b d Electus filius. concilij. s̄.e.c. pri.

c Domicilium. ex hoc uidetur cp licet aliquis habeat p̄bendam uł ee clesiarum alibi: cp propterea ñ habeat ibi domicilium: nā sola possessio domus que in ciuitate alia cōparatur non facit domicilium. ff. ad municipa. libert⁹. §. sola. uerumtamen bene potest quis habere domicilium i pluribus locis: dummodo se in utroq3 equaliter collocasse uideatur. ff. ad municip. l. assumptio. §. iuris prudentibus. z.j̄. de fo.compe. ex parte. b. alias. dicit̄ ibi habere domicilium ubi maiorem partem reruz suaz possidet: z assidue

personis extiterit: a quibus non dz exigi⁹ de iure mandatū. Inoc. iij. cātuarien̄: archiepo z cōiudicibus suis.

d Electus filius. i. sarracen⁹ clericus exposuit coram nobis cp cū iordanus clericus dumelien̄. ipz super ecclesia sancti nicolai dumelien̄. corā nobis auctōitate litterarum nostrarū traxisset in causam: ex pte ipsius. i. fuit excipiendo prōpositū cp auctoritate ipsarum litteraz non poterat ꝓueniri: eo cp ultra duas dietas a dio. ubi predicta ecclia erat cōtra statuta concilij[b] generalis de quo i eisdez litteris nō fiebat mētio: distabatis. z qr huiusmodi exceptionem admittere ōnegantes procedebatis in causa: pro eo cp idē. i. i ropben. z belien̄. diocesi beneficia obtinet: quasi ex hoc domiciliū [c] intelligeretur habere: ipse nostraz audientiam appellauit: z infra. Cunqz idem. i. appellationem interpositaz ꝓsecutus ad eboracen̄. archiepm z eius collegas super premissis litteras impetrasset: uos in causa ipla nil hominus, ꝓcedentes eisdē iudicib⁹ ne in ꝓmisso sibi ꝓcedāt negocio inhibetis[d]. Quo circa mandam⁹: q̄tenus si est ita: cause supersedeatis eidem: cum non uos: sed[c] dicti iudices cognoscere habeāt: ad quos iurisdictio debeat pertinere. Dem epo z archidi. legionū.

c Capitulum sancte crucis cāeracen̄: exhibita nobis petitōne monstrauit: cp caliaco clico sup p̄bendali beneficio in eorū ecclesia obtinendo litteras nostras ad eos monitorias: z demum preceptōias impetrāte. b. clericus contra eos super consimili [f] beneficio in eadē sibi ecclesia ꝓferēdo ad. i. archidi. tor. et eius collegas de p̄dictis litteris ñ hita mentione[b] executorias a nobis litteras impetrauit: qui post appellatiōez[g] ad nos interpositam in eos suspensionis[k] z excommunicationis sententias protulerunt: ac dictus. c. pectu dioc̄. ubi ē res de qua quis ꝓuenit̄. j̄. de fo.ppe. ex parte b. licet. j̄. illas habeat beneficium l' quandoq3 inueniatur: ut hic dicitur. Sed in personali actione secus: q: pōt conueni ubicunq3 bz domicilium.

d Inhibetis. z male: qz post quaz cā appellatōis est ꝓmissa ex certa scia: iurisditio prioꝛum iudicum est suspensa. j̄. de of. dele. pastoralis. §. p̄terea. lz iudex appellationis potest inhibere iudici a quo appellatum est: ne in eadem causa procedat j̄. de of.ordi.romana v̄. silitez. z. §. a quib⁹. et. j̄. de ap. romana. §. si autem.

e Sed dicti iudices. nam iudices appellationis debēt cognoscere an sit legitime appellatum. z si legitia ē appellatio: ipi cognoscāt: alꝰ remittāt ptes ad pōres iudices in expensis pdēnando appellātē. j̄. de app. ut debitus. z. c. cum spāli. z ita qñ iudices ad appellatōem dati sunt semper debent cognoscere de huiusmodi iurisditōe: nec conuenire cum prioribus: sicut qñq3 uidi fieri. illud. n. habet locum qñ diuersi iudices cōtēdunt se habere iurisditionem principaliter. s̄.e. pastoralis. b.

f f Capituluz. ꝓsili. g° ñ sup eodē bñficio: lz diuersis: alꝰ ñ diceret ꝓsili: q: si ꝓsile ergo aliud ē ñ idē. uterq3 istoz ipetraueat ut ei ꝓuideret̄ i bñficio p̄bēdali: sed ñ sup uno: sed ita simplr: q: nihil ē idē cui sile ē. ar. ff. si mēsor fal. mo. dix. l. i. § hec actio.

g Ad eos p̄us. z ita q p̄cit aliuz: ille obtiet. j̄. de ap. ut debit⁹. z. j̄. e abbatē. z ē si. ff. ꝺ ꝓcu. plurib⁹. z. j̄. de ꝓcu. ñ iuste. ubi potior ē conditio occupātis. z si. ff. ꝺ v̄. ob. si titi⁹. Sz uł cp ille p quo fuit lata sniа p° dēret obtinere: ñ ille q p° p̄ntauit rescriptuz: sic̄ si qs a plib⁹ p̄cipitur ex uoxa ciusdē fuit: ñ. n. q p° egit: sed ei q ad sniā pri⁹ p̄cit dz dari. ff. ꝺ nox. siqs a multis. sic ēt i actōe ꝺ pecl'. ff. de pecu. si v̄o adhuc forte idē posset dici h ille. n. obtinuisset: q p̄us recept⁹ fuisset. ar. j̄. ꝺ p̄bē. dilect⁹. ij. sed h neuter ad sniam uēit. h p̄nt assignari multa p̄ria. j̄. de of. dele. ex pte. i. z. s̄. e. ti. cetez. z multa ꝓsilia. sed iura illa hodie correcta sunt p id qꝺ hēs. j̄. de ap. ut debitus. z p id qꝺ dicit h de hac mā dicas ut dixi. s̄. e. c. i. sed illa decre. ex pte. j̄. de of. dele. loquit̄ i alio casu: cum iā lr̄e sunt p° p̄ntate añ p̄ntatōem scōaz: z ita p cordat cum ista. Alij dicunt z forte bñ: cp ꝑme lr̄e nalēt z ñ scōe: qr ꝺ ꝑmis ñ faciunt mētōez: si ñ fuit negligēs i ꝓsequēdo ius suuz: z h ꝓstet: lz p̄us p̄ntēt fe: dumtñ ñ recipiat̄ fns añ p̄ntatōez pōz: z ita cessāt p̄ria. Sz si p̄m⁹ ñ ꝓsequat̄ i° suuz dolo l' négligētia cuz ꝓseq possit: ualebunt scōe: lz ꝺ ꝑmis ñ faciat mētōez. sec⁹ i rescripti ad lites obtēt̄: ubi p sollicitudinē p̄ntaꝝ pdict̄ ꝑmuz rescriptuz lz fz ꝺ p° ñ faciat mētōez. j̄. ꝺ ap. ut ꝺbit⁹. ibi. n. firmāet i⁹ saluuz utriq3 ipetrāti.

b Mētōe ñ hita. p hoc uidebat̄ cp lr̄e ñ ualebāt. s̄. e. cetez. z. j̄. ꝺ of. del. ex pte. ij. lz ꝑme ibi iā fuerāt p̄ntate añ p̄ntatōez scōaz: z sic ñ p̄dicit sed concordat huic. z ibi nō. z etiam ñ ob. c. ceteum.

i Appellonē. uñ uł cp sniа postea lata ñ tenuit. j̄. ꝺ sē. ex. p tuas. lz p̄ dr. j̄. ubi dic̄ sniаs p̄fatas r̄laxet̄: lz ibi dicet̄ rō qr tenuit sniа l' intellige cp ex insta cā appellatum. ē: qr forte lr̄as alteri⁹ recepерāt l' aliā iustā cām allegauerit: z sic ñ tenuit sniа: l' dicas ut i vl. notla.

k Suspensionis. ar. cp suspensus potest ꝑplius suspendi: sicut

cā poſ.ꝛ ꝓprie.paſtoralis et.C.de ꝛeſ uen.o:dinarij.ꝛ ideo caſſatu:
i.caſſus ꝛ irritus nunciat' b ꝓceſſus iudicum:q: articulu3 ꝑncipaliꝫ
ꝓmiſſum omiſerunt :ꝛ ō alijs inordinate plurimu3 cognoſcendo ut
dr in lra:ꝛ infra penitus habes.j.de of.dele.uene:abilis. Sed qua
re nō ꝓfi:mauit q legitie factum fuerit.j.de ꝑben.dilect⁹ .i.ꝛ .j. de
arbi.cum tpe. ꝛ.j.de
ꝓuile.cu3 olim.ij.ℜ.
quia nō ſeruauerunt
formam ſibi datam:
ꝛ quia cum principa
le ſit caſſatum: acceſ
ſoria etiam caſſata i
telliguntur.j.de fide
inſtru.inter dilectos.
uerſus fi.ꝛ.ij.q.vi.
.§. ſiquis ex pluri
bus.b.

f De alijs articul'.
.ſ.de electione ꝛ per
tinentijs ſuis.

g Juris ordinem.
iuris o:do exigit ut
ꝑmo de ſpollatione
cognoſcatur q̄ ō ꝓ
prietate:ut.ij.q.i.c.i.
ij.ꝛ quaſi per totum
ꝛ.ij. q.ij.per totum.
ꝛ.C.de ꝛei uendi.or
dinarij.ꝛ.C.de inter
dic.non eſt iuris ce:
ti.ꝛ .ff.de iudi'.ſi de
ui.ꝛ poſſeſſione.ꝛ.j.
de ꝛeſti.ſpo. ex con

iuris[s] ordinem attentatum irritū [b] ō
cernimus ꝛ inanez. Jdeoq3 manda
mus:quatenus.g.ꝛ quibuſda3 alijs
ſororibus .eccleſie ſicut iuſtum fue
rit ſtituatis[t] ꝛ forma mādati noſt:i
exacta diligentia obſeruata i nego
cio ipo ratōe ꝑuia ꝓcedatis. Bē

p Lerūq3 ꝓtigit[k] q aliqui no
ſtris litteris ipetratis illiſ uti
multo tēpore poſtponentes:tūc de
mum eas exhibent:cum aliarū auc
toritate ab eis cōtra quos primit ꝓ
lras impetrarāt ceperit ꝙēiri dicē
tes poſteriores litteras ñ ualeꝛ: ut
pote nō faciētes de prioribus men
tionē.Cū igitur non ſit malicijs ho
minū idulgendum:ſtatuim⁹ ut ſiqs
noſtras litteras impetrās:ꝛ infra[l]
nū poſtq̄ copiam iudicu3 habuerit
ex malicia uel negligentia [m] poſtpo
ſuerit uti eis:auctōitate poſteriorū
lrārū ualcat conueniri:licet i ipſis
nulla de ꝓrioribus mentio habeat'
Bē rothomagen.archiepo:

c Uz ꝓtingat':ꝛ infra. Preteꝛa
cum qdā ſuper aliquo litigā
tes ad diuerſos iudices litteras ipe
trāt:quoꝝ quidā obtenti a parte al
tera tibi mādat:ut partē aduerſam
denūcies excōicatiōis ſnie ſubiace
re:alijs iudicibus poſtmodū tibi in
iungentibus:ut eandē denūcies ab
ſolutam:q̄ris an utriſq3 an neutris
uel alterutris ſaltez obedire ōbeas
in hac parte.Super quo tue pru.
reſpondentes credimus diſtinguē
dum:an cum primū mandatum re
cepiſſe dignoſceris:tibi forſan ino
tuerit inter illos ꝛ alios ſup iuriſdi
one diſcordiam ſuſcitatā:an ſuper
hoc nihil oīno ſciuiſti.ꝛ quidem ſi
ſuper contentōe huiuſmodi nil tibi
penitus innoteſcat:cū primū man
datum recipe te ꝓtigat:illud ōbes
humiliter-executioni mādare°.Sed
ſi poſtea contrarium tibi ab alijs ō
mādatur:tunc[p] litteraꝝ ad utroſq3
a ſe.ap.obtentarū copia poſtulata:

einns:et ſi tunc negligens fuerit:imputatur ei exquo habuit tps proſequē
di ſuum ius:et huiuſmodi negligentia late culpe comparatur.arg.C.ſi tu.
non geſ.l.i.et.ij.xxiii.q.i.dominus noſter.Dicunt quidam q̄ incipit currer
a tempore preſentationis litteraru3 facte iudici.j.de ap.ſuper eo.ij.Alii di
cunt q̄ a tempore q° ꝓpoſuit ſarcinulas ſuas:ꝛ potuit aduocatum q̄rere
.ff.ex qui.cau.ma. l.ab ho
ſtib⁹.§.ſz q̄ ſimplr. Quar
ti dicunt et male: q̄ a tpe
date lraꝝ.ſ.e.ti.eā te.et.c.
eōſtitutus.qō primum dr
ueꝝ ē ut dicit lra iſta. ho
die uero iſta locum ñ hñt
ſed potiꝰ ē ꝓditio occupā
tis:licet ſecunde littere ſi
faciāt mentioue ō ꝑmis.j.
de ap.ut debitus honor.
ꝛ.j.e.capitulu3 ſancte cru
cis. Be hoc tū dictum ē
ſatis.ſ.e.ti.c.i.qualiter in
telligatu: hoc. c.et illud.ſ
e.ſi autem.

m Uel negligentia.Sed
quis ꝓbabit hāc negligē
tiam? ℜ.tranſcurſus anni
ꝓbat hoc nec alia ſterpel
lato eſt facienda.j.ō loc.ꝛ
conduc.potuit.niſi ille uel
let oſtendere cōtrariu3:ſic
dicitur de anno appellatō
nis.j.de app.cum ſit ꝛoma
na:tamen iſta ñ operātur
aliquid hodie:quia ille ob
tinet q ꝑmo litteras ſuas
exhibz iudici ut dictum eſt:niſi primus copiam iudicis habere non potue
rit:anteq̄ ſecundas litteras ſuas ꝑſentaſſet:tunc excuſatur:ꝛ hoc ē:ſi hoc
fuit publice ꝓteſtatus:quia iudicis copiam habere non potuit:ꝛ ita ꝓe
miſſa iſta proteſtatione ſecundus non cum poterit preuenire.j.de appel
lat.ſi iuſtus metus.

n c Um ꝓtigat.nihil oīo ſciuiſti nec ꝑ famā uel alio modo.j.de ſen.ex.
cum deſideres.§.ſcōe queſtioni.boc.n.dicimur ſcir q̄ ab alijſ audi
uimus.xxij.q.v.hoc uſ.ſed quid ſi audiuit ab aliquo leuis opinionis: nu n
quid hoc ſufficit ut nō debeat parere mādato iudicis:uſ q̄ ñ.j.ō ſpō.cum
in tua.ꝛ.xi.q.iij.in cunctis ꝛ.j.de teſta.licet.ſed uſ q̄ ſic:qr i dubijs potiuſ
obediendum ē:ut.xxiij.q.i.qd culpat'.in fi.ꝛ.j.ō ꝓſcript.cuz ex officij.ꝛ il
la ē nō quare executio ſententie deferri nō dz niſi incontinenti ꝓbet' exce
ptio.j.de teſti.ueniens.ij.ꝛ.j.de reſti.ſpo.litteras.dico q̄ ñ ſufficit aliogn
retardaret executōm ſnie:qui diceret ſe habere priores litteras q̄ reuoca
te non eſſent:uel qui poſteriores litteras diceret ſe habere:que ꝝuocaret
primas:ꝛ ſic ſequeret' q̄ nullus iudex poſſet excōmunicar' l' abſolueꝛ uel
ferre ſētentiam:ſi diceret aliquis ante ꝓlatōem ſētentie cauſā illā alijs eē
ꝓmiſſam:ꝛ ſic daret' occaſio figmentis:q̄ eſſe non dz.xxxij.q.i.dixit dñs.I
ſti. ui bo.rap.§.ſed nedum talia.ꝛ.C.unde ui ſiquis i tantā.ff.ad ca: .l .i.§.
ſiquis ñ.ff.de litig.l.i.immo ꝓbabilē cām dz hre ille q recipit mandatum
ō diuerſitate litteraꝝ ātēq̄ credat.xxij.q.iij.q̄ magnuz.ꝛ.j .ō cler.ex .mi.
illud.ff.q̄ cum falſo tut.l.ij.in fi.uel dic q̄ qualiſcunq3 notificatio ſufficit i
ſecundo caſu:ut iudex nō debeat dici dubius.i.q.iij.§.ult.in fi. v.ſiquis di
xerit idolatricis ꝛc.j.de ſponſa.preterea.ij.ff.ō peti.here.itē ueniunt.§. ex
quo autem.ꝛ.ff.de admi.tu.quidam decedens.§. a quo.ꝛ boc uidetur inn
ere littera iſta nihil omnino ſciuiſti.

o Mandare.qō ꝛ fecit.ſ.qr denunciauit partem illam excōicatam.

p Tunc litteraꝝ.Sd qualr pōt illud ppēdi ex ſola inſpectōe litteraꝝ .naz
licet ſecunde expreſſam faciant mentionem priorum iudicum ꝛ reꝛ ꝓten
tarum in prioribus litteris:per hoc non conſtat primas litteras eē ꝝuoca
tas:cum poſſint eſſe impetrate per falſi ſuggeſtionē ꝛ ita ñ reuocant ꝑmaſ
j.de of.dele.coīā.ꝛ.j.c.ex parte.circa ꝑn.ꝛ.j.de re iudi.inter mōaſterium.
ꝛ ar.ſ.e.cetez.j.ō do.ꝛ ꝓtu ex litteriſ.Ad hoc ergo ut executori nullaten⁹
ſit dubitandum : oportet ut diſcat per aſſertionem partium:qa cauſaꝝ me
rita partium aſſertione panduntur.C.ſi per uim uel alio mō.l.ulti.j.de re
ſti.in inte.cum ex litteris.ꝛ ſic uidetur q̄ aliquam poſſit exercer' iuriſditōez
inter partes:quod falſum eſt:ut dicit i fi. alias autē non poterit ſcire utꝝ
ſecunde reuocent primas:ꝛ boc uerum eſt ut dicit io.qō nunq̄ ex ſola ſpe
ctione poterit ſcire:niſi aliquid itelligat ō boc ex partiu3 aſſertōe ſz ꝑ boc

b

nullam habet iurisditionem inter partes: sed hoc uerum est si ille qui habz priores litteras: aliquid ñ obijciat contra secundas: alias iudex psumeret primas esse reuocatas: exquo in secundis fit mentio expressa de primis. s. .c. ceterum. si autem aliquid obijcit. statim executor debet supersedere: qz p negationē res fit dubia. C. qui ad li. pcla. nō li. l. iij. z in hoc casu itelligit quod legit. s. c. pastoralis ut ibi dicitur. s. q tunc dubium est ō reuocatiōe lrarum quādo fit mentio expressa: z iudicuz z rex: sed ab aduersario obijcit literas impetratas eē p falsi suggestionē p decre. predictas. Jtē licet executor dubitet an debeat absolure uel condemnare: nō tñ secundum regulam arriani pronior erit ad soluendum q̄ ad condemnāduz. Regulam illā habes. ff. ō ac. z obli. arrianus. z. j. ō proba. ex litteris: hoc iō dicit: quia non constat an ille iudex hēat iurisditō ex. p ō tñ ñ iudicat ō iurisditōe quoz sit iurisditio. sed tñ dic se dēre exeq māda tum ul' ñ dēre. j. e. ex pte.

q Precipimus. Sz qd si ñ exhibent' secunde: ñ exequetur secundum mandatum: si ad terminum p fixum ñ exhibeantur: ut .j. de excep. pastoralis. nā littere que ñ apparēt non sunt. ff. de ꝓben. emp. in lege. z. l. rutilia polla de cō se. di. i. solennitates. nō potest tñ cogere aduersariuz ad exhibendum: quia non habet iurisditionem inter partes: ut dicit i fi. nec ēt tenent' obedire mādato: nisi uideat rescriptum. j. ō of. dele. cum in iure.

r Dubitandum. uī q̄ executor non debeat petere copiam rescripti: nisi ubi fecipit contraria mandata: sz nō est uerum ut dictuz est in proxi. nō.

s Secundo loco. Sz qua re reuocatur quod legitīe factum est per primas litteras contra id quod legit' j. de resti. spo. audita. s. co causam que. sed p istuz executorem nihil reuocat': sed denunciant' illi absoluti: qui prio fuerant excōmunicati.

quas tibi auctoritate pstitū districte pcipim⁹ exhibere: si ex ipsaz te noze deprehēderis euidenter ita q̄ ñ sit aliquatenus hesitandū: q̄ littere que ad illos a quibus secūdū mādatū receperis impetrate noscūtur expresse reuocēt lras alioz: tu illō interpidus exequaris: qō tibi secūdo loco⁹ mandatur. Si uero ex litteraz inspectione manifeste tibi ꝓstet q̄ littere obtēte ad illos qui primū dedere mādatū p alias minime reuocant' secundū mādatū nullatenꝰ exequaris. Dō si super hoc tibi merito fuerit dubitandum ad exequendum secundū mandatū te procedeꝛ non oportet: donec iuxta cuiusdaz nostre cōstitutionis' tenoze ēt eos huiusmodi cōcertatio sopiatur: ēt" id facere ōbes si primo mādato recepto: z nondum executiōi mandato tibi forsan inotuerit q̄ iter sesup iurisdictione demandata ceperit dissceptare. Ceterū i his omnibus purā z puidam te ꝓuenit intentionem habere: ne uel ad declinandum mandatum dubitare te dicas ubi dubitādum non est: uel etiam ad exequendum te asseras esse certum ubi certus esse nō debes. Licet aūt ex his certa tibi detur doctrina: qualiter i his te debeas habere: nulla tamen tibi attribuitur ptās: ut inter ōlegatos aut partes de iurisditione ōbeas iudicare[x]. Dem magistro. g. z p. de firmisca.

o Lim ex litteris sācti nichasij remen. sarginen. z uallis fgie abbatū fuit nostris auribus intimatum: q̄ cum ad eos semel z iteruz[y] a nobis littere processissent supez eo q̄. p. clericus sancti remigij parrochiā de salice: quā. z. decliuio p itez[y] positā psonā sibi collatā fuisse ꝓposuit: detiebat: ipsi partes semel secūdo z tertio citauerunt: z dictum. p. quia citatus pluries compareꝛ noluit per se uel per ñsalem aliquem coram eis excōmunicatōnis uinculo innodantes fecerunt fructus ipius pa:: ochie[z] sequestraz. Cūqz postmodū idem. p. accedens ad eos se

iūri promiserit pariturū. ac obtinuerit se absolui: ipi absolutōis litteraz concedentes diem ei assignaucrūt z locuz: qbus corā eis q̄ ꝓmiserat adipleret: qui dié z locū ex lris illis radens in locum rasure rscripsit q̄ ipsi ei sequestratos fructus assignari mandabant q̄ coraz duobus eorum tandem tertio sui absentiaz excusante per litteras est ꝓfessus. Nos igitur cū tante temeritatis excessus falsitatis scrupulo non carerz: uobdedimus in mandatis: ut si ēt ita: ipi psumptori sup dicta parrochia ꝓpetuū silentiū imponētes pfato. z. de cliuo assignaretis eandē cū fructib⁹ sequestratis. Verū sicut uos p uestras nobis litteraz intimastis: cū dictus. r. rasurā pfatā corā uobis p testes idoneos ꝓbauisset: z ob hoc postulasset sibi dictā ecclesiaz assignari: uos utrum clausula illa si ēt ita ō oībus superioribus: z an ō articulo tantū rasuꝛ deberet intelligi dubitastis. Nos igit' respondemuz q̄ clausula illa⁹ ad oia dz superiora referri. ad hoc ut ipi. r. pfata eccla conferat': qr licet uicium falsitatis ad imponendū ei ꝓpetuū silētiuz su p ecclesia ipsa sufficiat: qui falsitatē huiusmodi ꝓpetrauit: non tamen ꝓpter hoc eadē ecclesia est aduerario assignanda: nisi superz alijs facta fuerit plena fiōs. Dem episcopo imolen.

d Jlectus filiꝰ abbas sancti ste phani bonoñ. per suas nobil' litteras intimauit: q̄ cum ipe cui uisitationis officiū in ciuitat' ac dio. bonoñ. ꝓmisimus. b. z a pbros ab ecclesijs suis ꝓpter eorum grauces z manifestos excessus duxerit amouendos. ijdez super restitutione sua nostras ad te in cōmuni forma litteras impetrarunt: de amotionis sui causa: [b] z excōmunicatōis [c] qua tenē tur astricti nullaz facientes penitus mentionem. Nos igitur. f. t. mandamus: quatenus si ēita: litteraz ipsas tanqz per uezi suppressionem obtētas uiribus carere decernas. Dē episcopo ueratisamen.

a Ad omnia. uī q̄ p hanc clausulā si est ita: uel per hanc si premissa uera sunt: teneatur impator ꝓbare oia ꝓmissa eē ꝑa: licet aliquod ex premissis sufficeret ad ꝓpositum ꝓbandum: sic. s. e. ex pte ꝓuētre neñ. ff. de excu. tu. qui testamēto. nā nisi quis plene probet suā intentōnē succumbit. C. de rei uen. l. ult. fines enim mandati, diligēter sunt obseruandi. s. e. cum dilecta. z imputet sibi qui plura narrauit: quoz unum sufficeret p se. Ar. contra q̄ sufficit unum probare. ff. ō ꝓdi. z demon. falsa. i fi. z. ff. de ꝓdi. instit. l. .ij. §. ult. ff. de manumiss. testa. si ita. j. de pbē. cum iam duduz dic ut dixi. s. eo. ex parte. Jtem arg. est b q̄ sequēs clausula respicit oia ꝓmissa. j. de ap. secundo regris. z. c. ingsitōi ar. ꝓ. j. ō dona. cum dilectus. ubi non respicit oia superiora clausula illa de foresta: sed ꝓximā donationē z inferiorē ij. q. v. cōstituim⁹. z de con. di. ij. cum oē in prin. sed melius ē q̄ ad oia referatur z sic facit p alia pte. ff. de in rem uer. o si ꝓ parte. §. pe.

b d Jlect⁹ filiꝰ. cā. Nō. q̄ ñ sufficit narrare secundum facti i lris papē: nisi cā facti adijciat' ar. xxiij. q. ult. occidit j. de testi. cum cāz: z cā fci potius que rēda ē q̄ ipm fcm. xv. q. vi. c. i. i fi. z. ff. ō fur. uez. z. j. ō acc. cum dilectus. C. de adop. l. .ij. z ēt modus facti. C. de trās ac. ut rñsum.

c Excōicationis. b hēs q̄ si excōicatus impetrat litteras ul' rescriptum tacēs' ō sua excōicatōe: q̄ ñ ualēt; lre. tuz q̄ tacuit, processuz iudicis. j. ō re iud. itez. tuz q̄ tacuit uiciuz suuz: tuz iō qr igessit se cōiōi hominum ꝓpter q̄ puniēdus ē. j. de cle. ex. mi. illud. z. xi. q. iij. placuit. nñ incōueniēs ēt: q̄ ex eodē facto ꝓsequeret' penā z ꝓmoduz. ff. ō neg. ges. l. sine. xvi. q. i. legi. Cōtra. j. ō excep. significaueꝛt. z. c. uenerabilē. ubi dr q̄ excōicati nō rpelluntꝰ a psecutione appellonis. sz isti pbri erāt ri: ergo ñ deberēt rpelli: de b dicem⁹. j. ō exce. uenerabilē. z. c. significauerunt. So. ñ erāt isti rei: sz actores q petierunt rsti tui nec appellauerāt: i quo cāu loquunt' ꝓria: z sic ē ar. q̄ qstio spoliatiōis ñ sit ꝓuilegiata. An lre ab excōicato ipetrate ualeāt eo absoluto: dic sup hoc ꝓut no. j. de excep. pia. i glo. q̄ incipit: sz mirum.

d Uiribus carē. ut. s. e. cum dilecta. z sic uidet' q̄ si aliquid fcm̄ sit p litteras surrepticias: illud ōbeat reuocari. De hac materia plēius

t Constitutiones. s. e. pastoralis.

u Et idipsum. i. ut non exequaris mādatum. z iste. §. respicit proximuz. §.

x Judicare. hic fallit illa regula. ff. de iudi. de qua re.

y o Li ex lris. p interposita psonā q̄ pōt fieri. j. de ꝓben. accedens.

z Sequestrari q̄ de iure fieri nō debuit: nisi cā subesset. j. de sequest. ad hoc. z duobus. c. sequen. ubi de hoc. in quibus duobus dicitur: q̄ quando fructus dissipantur: dz fieri sequestratio. C. de ꝓhibita sequest. l. una. de b nō. ij. q. vi. quoticns. ij. sed in casu isto. s. propter contumaciam bene fit sequestratio: ut mitius agatur cum reo. j. de do. z contu. ex litteris. sed in cāu isto nō dicitur ꝓprie sequestratio ꝓut traditur. j. de sequest. per totum: qa ibi non fit sequestratio propter contumaciam.

terras:que tunc regi adherebant prestando auxilium.ꝛ ē simile.ff. de v̄.sig.liber homo.sicut excōicatio extenditur ad illos q̄ pstant auxiliuꝫ excōicato.j̄.de sen.ex.nuper.ꝛ.c.si pcubine.uel quia terra illa erat de iurisditione ipsius:lꝫ pprietas legis ñ esset:ꝛ ideo regnuꝫ totum ꝓpter ꝓtumaciam suā fuit suppositus iterdicto.j̄.ō of. dele. sane.ꝛ.j̄.de spon. nō est nobis. ꝛ. j̄.de iudi.nouit.

c Interptatus. nō q̄ legat⁹ interptatur mādatum dñi pape Ar.ō.j̄.de sent. ex.iter alia. ꝛ.xi.q.i.§.ex his omnibus.ꝛ.C.ō legi.l.ult.ꝛ.j̄.de iudi.cum uenissent de hoc ibi so. Unde nō quod quedam interptatio est gnālis ꝛ necessaria ꝛ redigēda in scriptis ut principis:ut dicunt hic iura signata in cōtrarium.ar. Alia est generalis ꝛ necessaria sed nō est in scriptis redigenda ut cōsuetudinis.ff. de legi.si de interpretatione. ś.ti.pxi. cum dilect⁹ ꝛ hic silr. Alia non est generalis sed necessaria ut in scriptꝫ redigenda ut iudicis. ff. de legi. non pñt arg.ꝛ.l. nam ut ait. Qō possit iudex interpretari sniam suam:est arg.ff. de reiud. paulus. ubi potest supplere que desunt snie: sic ꝛ interptari sicut pretor pōt.ff.de pto.sti.in ptorijs.ꝛ alia ē que nec est generalis nec necessaria nec redigenda in scriptis ut magistroꝫ.C. de pfes.ur.constan.l.una.li.xij. Interpretatio p̄cipis ius facit quo ad oēs.ś.de pst.c.fi.

d Metropolitanam.xij.di.de his.

e Inobedientiam.xxiij.q.vi.c.i.

f Ulcisi.immo potius deberet parcere:cui sanctitas ignoscēdi gloriam delingt.C.de epis.ꝛ cle.siquis in hoc genus.uñ dcm̄ fuit ō cessare:Qui uincis semper:ut uictis parcere possis. Parce:e pstraꝫ sit nobil' ira leonis.

g Obedientia.ij.q.v.quanto.

o Contemptus.nā facilitas uenie ictētium tribuit ōlinquendi.xxx. iij.q.iij.est iniusta.ꝛ.j̄.de vi.ꝛ ho.cle.ut clericoꝫ.

i Canonicas.xxviij.di.q: sicut culpe.ꝛ qr maleficia impunita remanere nō debent.j̄.de sen.ex.ut fame.ꝛ.ff.ad.l.aqui. ita uulneratus. ff.de solu.stichum.§.i.

k Persona.ꝛ hoc ideo:qr uiciuꝫ fuit materie ꝛ ñ artificis.ff.ad.l. acq.si fuus.§.si calicē. Et ita hēs b:q̄ q ñ seruat interdictum: inligibilis est:nec potest postulari:nec posset dici:q̄ est irregularis ꝛ suspēsus:ꝛ ideo nec elegi nec eligere dꝫ nec excōicare nec bñficiuꝫ ꝓferre pōt.qr claues eccl'ie ptēnit.j̄.de excess.p̄.c.ult ubi ē b exp̄ssuꝫ

l Privare. Ergo fuit pstitutuꝫ i pcilio laty.j̄.de elec.cuꝫ i cunctꝫ. ut qui scienter indignum eligerint: eligendi ea uice ptāte noueritꝫ se p̄uatos:ꝛ ad postalationē extendit' ut hic ꝛ.j̄.de elec.bōe memorie. in fi.ꝛ boc ideo est:qr p postulationē pueni' ad electionem.ar.ś.ō consti.nam ꝓcupiscentiā.ꝛ.ff.de spon.oratio.secus tamen est cuꝫ postulatur illegitimus:ut dispens' cuꝫ eo:l' legitime'.lvi.di.cenomanensem.ꝛ.j̄.de elec.innotuit.

m g Ratum cassata.ś.c.proximo.

n Cassatam.i.non admissam.

o Miterentur.postulando eundem altissimodof.ꝛ male:q: exquo alicui⁹ electio uel postulatio cassatur uicio persone non est assumendus ad eandem .j̄. de elec.super eo.

p Pauciores.hic pz q̄ si maior ps deliquit in electione eligēdo l' postulādo idignum:electio devoluit' ad alios lꝫ numero pauciores.j̄.ō elec.bone.ij. ꝛ.c.cum i cunctꝫ.ꝛ.c.cuꝫ uitonien. Sꝫ qd si oēs delinquunt ꝓter unum: nunqd ille unus poterit eligē:uī q̄ sic:q: univsitas remāet i uno siue ius univsitatꝫ. ff. qō cuiusqꝫ univsi sicut municipij.i fi.ꝛ.lxv.di.si forte ꝛ dicit lex boib⁹ coactꝫ sic accipere debemus:ut siue unus solus uiꝫ fecerit siue ēt hoibus coactis quātuꝫ enim ad uerba ñ refert an solus uim faciat an hominib⁹ coadunatꝫ :q: adhuc ñ deficiunt vba .ff.ui bona.ꝓpter ait.§.hoies .sic si ue un⁹ solus sit siue pluresꝫ ille pōt eligē. Jo. dixit q̄ un⁹ solus ñ pōt eligere: ꝛ i eo solo ñ pōt ius illud retinere.ar.iducit ad ħ.j̄.ō ele.c.i.ꝛ.x.q.ij.unio ꝛ. ff. ō v̄.sig.neraci⁹.q: cuꝫ duo siue tres faciāt collegium q̄ debēt sibi eligē platuꝫ: ñ pōt ħ eē i uno:cum iam desinat eē collegiuꝫ: sicut grex desinit eē:si unuꝫ tm̄ aial remānsit ō grege. ff.de leg.i.si gregē.ꝛ ad hoc inducit ēt .xlv̄.di.si forte:q: si unus sol⁹ eps remanet i ꝓuincia:dꝫ ipe alios cōuocare ad ꝓsecrādum electum:ut.j̄.ō electi.bone.ij.

Tu dicas q̄ unus sol⁹ potest eligere:ꝛ ius eligēdi remanet i uno solo p iura ꝓmo iducta:ꝛ iura que i ducit Jo.ñ ꝺdicunt. Primo illud caplm si forte ñ ꝓtradicit :q: ipe solus ñ pōt aliquē cōsecrare:imo ad minus debēt eē tres:ꝛ ē de sba ꝓsecrationis ita q̄ alias ñ eēt cōsecratus.lxvi.di.porro .ubi forma consecrationis traditur .sed ad illa sola que solus facere pōt :ñ uocabit alios: ꝛ illa decre. bōe nō ꝺdicit :q: cum ꝓma electio ñ esset nulla ipo iure.immo ille.h.q solus elegit scōo eam poterat ꝓfirmare.j̄.de elec. q̄ sicut ñ debuit ꝓcedere ad scōaꝫ nisi ꝓma cassata :q̄ si fecisset debeat postea solus eligere: ut uī ꝓpter cul pā illoꝫ. Sed in casu illo dicit Jo.q̄ non devoluitur potestas eligendi ad ꝓtemptos :sed tunc qñ eligunt indignum .Satis pōt dici :q̄ ꝓpter talē cōtemptum nō devoluitur ius eligendi ad cōtēptum:q: non tm̄ peccāt illi q̄ ptēnunt quātum illi qui eligunt indignum. ꝛ sufficit q̄ cassetur electō:qa non est nulla:in quo casu tm̄ priuati sunt.j̄.ti.pxi.cum in cunctis. Sed debent tunc priuari per sniam sicut quando peccatur in forma. j̄.tit.pxi.qa ꝓpter.ꝛ in.c.bone. Alia iura q̄ dicunt q̄ desinit esse collegium ñ ꝺdicunt qr licet collegium desinit esse collegiuꝫ omnib⁹ mortuis ꝓter unuꝫ:nihilo minus ius collegij siue univers̄itatis remanet in illo per .l.sicut municipij. .§.ult.ꝛ hoc idem dicunt lau.vin.ꝛ.t.

q Provideris.de nostro speciali mandato.alias non posset illum t:ās̄fer: j̄.de of.leg.nisi spālis.ꝛ.c.q̄ translationem .ꝛ ideo benedixit ꝓvidisti. ñ.n. debuit dicere ꝓfirmamus.qr nihil est quod ꝓfirmaret:cum p postulatōnē nullum ius acquirit'.j̄.e.c.pen'. Sed debet dicere superior postulationeꝫ admittimus.ucl postulationem uestram non duximus admittendā .j̄.c.c. pxi.ꝛ.ś.e.c.pxi.

r b Nec memorie. curauimus allegare.sic ergo pz q̄ iuōr pōt supplere que aduocatus omisit sicut papa hic supplz.ꝛ.C.vt q̄ desunt ad uoca. iudex.sup.l.una.ꝛ de iure dꝫ supplere: ꝛ non de facto:nisi tale sit factum q̄ iā sit ei notum ut indici:put dicit dño azo. ꝛ alij etiam dicunt sic̄ pla.q̄ etiam de facto:ꝛ inducunt ad hoc.ff.de pe.here.l.vlt. Sed primum uerius est:q̄ de tali facto supplere tantuꝫ debet: quod est ei notuꝫ tanquā

iudi.ar.C.de ap.l.ult in fi.i.℟.7 ē ar.insti.de ac.§.si minus.ff. de edil. edi. bouē.§.aliqñ.7 dz supplere: ut iudex sedendo 7 nō stando: ne aduocati offi cium sumat.C.de postula.quisquis inducendo legem uel decretum uel de cre. Inuenio q̄ qñq̄z iudex supplet altera parte absente. C.de temp.ap.l.ij. §.ult.7.C.de ap.l.ul.in prin.sed utraq̄z pte presente supplere ñ dz nisi in ca su p:opter publicam utili tatē repellēdo militē a p curatōe ēt tacēte altera p te.ff.ō pcu.filiusfamilias. §.uete:ani.7.C.ō pcur.mi litē.7 lex quā iducit pla.ff ō pe.here.l.ult.ñ obstat.q: potius ꝓsulitur illi iudicis officio q̄ iure o:diario 7 ē sīle ei qō dixi de milite nam iudex ex officio suo si scit aliquē excōicatum pu blice: ipm dz repellere ab agēdo ēt si ab adue:sario ñ excipiat.ĵ.de excep .ex ceptionē.7 sic offō iudicis ꝓsulit aduersario sicut i le ge ō pe.here.l.ult. 7 ℞ pa pa supplet ex offō suo.ĵ.ō elec .cum nobis olim. ubi de hoc dr: quare i hoc ca su offiñ iudicis locum hz

g Generali.Ar.q̄ papa 7 cardinales curā 7 solici tudinē gerāt p statu eccle sie gene:alis: 7 impato: ut subiecti gete uiuāt noctes ducit insōnes. in aut. ut iu iudi.sine quoquo suffra .i pn.coll.ij.7 idē dic uolun tarios labo:es appetim⁹: ut quietē aliis ꝓpa:emus. pñtia utilior sit nō solum ro.sed ēt ecclesie generali⁹taz apud ap.se.q̄z apud ecclesiam raueñ. unde nō ime rito pferētes speciali utilitati[b]cōez 7 minor maioré pdictū cardinalez postulatiōi uestre non duximus cō cedendū.attēdētes aūt ex altera p te: q̄ pdictus eps a mino:i q̄z te:tia pte fuerit postulatus: 7 q̄ ap.se. po stulatōes huiusmodi nō ꝓsueuerit i tāta' diuisiōe ac contradictione ſ cipere cū ēt quando aliquis ab alijs unanimiter postulaĉ: ad admitten dam postulatōem corum nō tā ex iustitia q̄z gra[k] moueaĉ: postulatio nem ipsius nō duximus admitten dam: mandātes quatenus cum his qui[l] uocem in electōe hr̄e noscūtur p electōem postulatōem seu[m] noia tionē canonicaz i psōam idoneam conueni:e curetis. Dem proposi to 7 ca.strigoñ.

b One me.gu.archiepō uro ui az uniuerse carnis igresso cū in coloceñ.a fepm phstulāō a nobis ꝓtulissetis unanimiter uota ura suf f:aganei strigoñ.ecclesie quinqz ec clesieñ: uidelicz ut quidā alij postu

totum. Judicis enim officium ꝓponitur p actione cuz deficit actō ĵ.de of.iudi.c. iudicis officiuz.sz ñ ꝓpe imploratur iudicis officiuz in casu isto: sed potius gratiam debent implorare a supiore.b.

l Qui uocē. hoc iō dicit: qr forte erāt aliq eligēdi potestate p̄uati ĵ.de elec.cum uintonēñ.uel qr oēs sunt uocandi: qui ius habēt eli gendi.ĵ.de elect. q̄ sicut.

lationi uestre se opponere curaue rūt asserētes q̄ cis ꝓtemptis⁹q i⁹ba bebāt eligēdi: uobiscū postulatō ea dem fuerat attentata: sz uestri nūcij ꝓponerēt ex aduerso q̄ sup p:efici endo uobis pōtifice de[p] gratia mul tociēs suffraganeo: fuerat regsit⁹ assensus: sed ipsi uobis consilium ō negauerunt. Nuncijs igit in nra p sentia ꝓstitutis 7 ꝓponētibus aduez sarijs quedā alia cōtra postulatōis uestre ꝓcessum: q: nobis de ꝓpositis nō constabat: ita duxim⁹ p̄uidē dum: ut si suffraganeis psistentib⁹. ꝓtradictōne sua: 7 uos postulatōni uestre uelletis instare: per p:ocura tores idoneos per se.ap.ueniretis. Si aūt illi a contradictione sua ces sarent 7 uos instaretis ꝓposito uro ad presentiam nostrā mitteretis p sonas idoneas: que super his: que opportuna forēt: nos redderēt cer tio:es. Quod si contradicentibus episcopis memoratis uos contige ret de iure uest:o diffidere': aliā per sonam idoneam prouideretis uob canonice in pastorē. Ceterū q̄dā uest:um a postulatōe ura q̄z nobis

gendi.ĵ.de elect. q̄ sicut.

m Nominationez. nominatio canonica pōt dici q̄ñ omnes concordāt in aliquo ineligibili assumēdo 7 uadunt ad eum a quo petendus est cō sensus 7 requirunt eius consensum: ut cuz ipo dispenset. Et hec pōt dici nomina tio canonica: que nō potest dici postula tio proprie: quia po stulatio solenniter de bet fieri: quia talis nomiatio satis simi lis est postulationi: immo quasi idem est unde dicit postulatō nē seu nominatōem habes de hac noia tione.xvi.q.ult. que sanctorum.ij.q.vi.§. diffinitiua.v̄.nomina ioannes.

n b One memo rie. ꝓtulissetj ipm postulando.

o Contemptis. 7 ideo cassanda erat electio: si ue:um dicebant.ĵ.de causa. poss. cum ecclesia.7.lxiij.di.obeuntibus.7.ĵ.de elec.q̄ sicut.7.c.uenerabilem.7 c.bone.ij.

p Be gratia. si hoc esset q̄ ō gratia uocati essent: nec ius nec aliqō ꝓmoduz sibi acqsituz fuisset.ĵ.de v̄.sig abbate.7.x.q.iij.q: cognoui mus.7.C.de serui.l.i.7.ff.de aqua quoti.7 esti.l.i.℟.i. unde ipse qui dedit potest reuocare 7 illos ulterius non admittere: ut.x.q.iij.quia cognouimus.7.C.de agri.7 censi.l.litibus.li.xi. ff.de aqua quoti.7 esti.7.l.i.§.aristo.7.§.trebacius. Nec tali daĉ restitutio: quia nō di citur spoliatus cum non possederit: sicut ille qui sub conditiōe pos sidet.ĵ.de resti.spo.olim causam. Consulo tamen alicui facienti gra tiam: ut hoc ꝓtestetur. nec p̄sumat sibi ius creare i posteruz: ut.vij. q.i.pontifices.7 infra de iurepatronatus.ex litteris.7.c. consultatō nibus.ar.ĵ.ti proxi.cumana. Preterea qui non est de collegio 7 di cit se debere interesse electioni: debet exprimere quo iure debeat in teresse. ĵ.de elec.constitutis. unde isti satis uidebātur excludendi i prioribus.ĵ.e.postulatio.

q Certiores. De modo postulandi 7 de persona postulata an sit idonea. dicit.ĵ.de elec.nihil est. ubi dicitur q̄ de idoneitate psōe sit querendum.

r Diffidere. Ar.q̄ si prelatus diffidat de iure suo: debet dimittē rem quam tenet.ĵ.de simo.per tuas. in fi.liij.di.generalis.in fine .q: bonam fidem agnoscere debet.ff.mandati quintus mutius.i. rñso. Sed hoc uerum est: si de iure proprio diffidat: quod tantum suam tangit persōnam. sed si diffidit de iure ecclesie: constituat alium de fensorem nomine ecclesie argu.ff.de nego.ges.at qui natura. §.cum me absente. Et nota q̄ diffidentia iuris permittit uarie: ubi non est ius alteri acquisitum: ut hic.7.ĵ.c.pxi.7.ĵ.de electi.q̄ sicut. nisi pre sentatio iam facta esset superiori: ut.ĵ.e.c.7.ĵ.de elect.q̄ sicut. sed ℔ poterant uariare de licentia pape: alias ñ: cum postulatio iā esset presentata: ut.ĵ.sequitur: uel nisi iam publicatio scrutinij fuerit fac ta.ĵ.de elect.publicato. Si uero ius est alteri acquisitum: sz diffidāt uariare non possunt in eius preiudicium.ĵ.de elect.cum inter cano nicos. in fi. quia nemo potest mutare ꝓsilium suum in alterius p̄n dicium.ff.de reg.iur nemo.

i Jn tāta diuisione. ad hoc enī ut postulatio p̄iudicet electioni: requiritur ut numerus postulātium sit duplo maio: numero eligētiuz.ĵ.de elec. scriptum est. de hoc tñ dicas fm q̄ nō.ĵ.ti.pxi. scriptum. in glo. que incipit: hic dicit papa. Videt tñ q̄ minima pars eligētium deberet pferri multis postulāti bus: q: postulātes soli gr̄e nituntur: ut hic. Sed eligētes iure cōi iuuant silij 7 electus sed hoc ñ ē uer.nā patronus laicus i pñtando soli gr̄e nitit.xvi. q.ij. siquis epo: 7 tñ iniuria fit pñtato si ñ admittat.xvi.q.vij. decernimus. ĵ.de iure pato.pastoralis. gratia ergo fit postulatio si admittat: iniuria si repellat.ff.de aqua quoti.7 esti.l.i.§.pe. unde ñ solum postulato: sed postu lātibus fit iniuria si postulatus ē idoneus 7 repellit.ff.qui satisdare cog.l. si vo.i.fi. Alia rō pōt melio: assignari q̄ huiusmōi uideat: sz eligētes nitā tur iuri 7 postulātes gratiā: ñ debēt pferre electo:es: exquo sunt minima ps capituli: q: nunquā tenet electio: nisi fiat a maiori parte capituli.ĵ.ō elec. eccl'ia uestra.7.c.cumana. ita tñ q̄ maio: pars ñ peccet: ut ex hoc ipo iure p̄uetur q: tunc ualet electio minoris partis capituli.ō.c.proxi.

k Ex gratia. hoc ideo dixit. qr p huiusmodi postulatōem siue gratiā ius ſ acquiritur postulato.ĵ.e.ti.c.penul.7 ideo qr gratia est: non compellit p latus concedere postulatum.lxiij.di.litteras. in aut. de sanct. epis. §. nullus coll.ix. si tamen iusta causa exigit: debet compelli per superiorē: ut illuz ꝓcedat.ĵ.de iurepa.nullus. Item indirecte quodāmō ꝓpellit illuz ꝓcedē si est idoneus: qr tenet ei p̄uidere i ꝓsili bñficio.ĵ.de iurepa.pastoralis. Itē idem supior istum pōt ꝓcedere uel repellere: qr nō tenetur ei facere gr̄am nisi uelit: qr nemo inuitus de suo cogitur facere beneficium.x.q.ij. pcarie. Non igitur quicquid iudicis potestati permittit: iuris necessitati subicit. ff.de iudi.ñ quicqd.ar.ĵ.de of.dele. consuluit. sic ergo p̄z q̄ in huiusmodi postulatōibus implorādum est officium iudicis: 7 non iuris actōe agēduz est ut.ō.e.ad hec v̄sus fi.7.ĵ.de in inte.resti. per totum. 7 insti.de of.iudi.p

b Cōmunē. 7 ita publica utilitas pfertur p̄iuate'.vij.q.i.scias.7.ff.p socio actōe.§.labeo.7.C.de cad.tol.una.§.penul.7 i aut.de test.7 ea que parit.§. ea.n.que cōiter.col.iiij.7 hoc uerum ē cum in cōi utilitate p̄uata icludit sicut fit i prelatura: als quilibet debet ptoriam utilitatem preferre cōi. ar.xix.q. ij. due sunt inquit.7.xxiij.q.v. si non licz. ar.C.de seruitu. preses 7 .ff. de ar bi. licet autem.

potest.xxiiij.q.i.audiuimus.ita eadem ratione nec suspensus ab hoste.

f Cassauimus.i.cassam nunciauimus .j.ut lite nō contes.accedens.

t Nec iure cōi.sicem interpretation ē habes.j.de fi.instru.iter dilectos.v.cetez.ubi.n.aliquid a iure cōi discrepare uī: reducendum est ad ius comune si potest fieri ne pereat: qr ꝓmtum est leges legibus concordare C.de inof.do.l.una z augus.concordat euangelistas de pe.di.i.periculose.z etiam testes debent ad concordiam reduci: ne de periurio notē tur.j.de testi.cuz tu. sic enim facienda est interpretatio:ut nulli sit onerosa z scōm ius.s.ti.pr cāz que. z.j.de priui. ex ore z.s.e.cum oliz.Itez sm quod mīº est captiosa.ff. de re.iur. quotiens in fi.ti.z hoc ita uerum est qꝺ ad ius commune reducatur :si uerba illa patiuntur:ut hoc uersi.electio eius penes fratres eiusdem loci z capitulum karofen zc.nam a vbis priuilegiū non est recedendum:ubi certa sunt.j.de priuilegijs porro.z infra de decimis ad audientiaz. ubi enim uerba non sunt ambigua : non est locus interpretationi.ff.de leg.iij ille aut ille . sed ubi sunt dubia necessaria est interpretatio.

a Ꝓreiudicet prescripta uidelz:qm̄ alia nō ꝓdest.j.s cā pos. cum ecclesia.que ꝓsuetudo iuri ꝑiudicet z que nō dicet .j .e.c. ult.z. viij. d..c.frustra.

b c Um ꝓsuetudinis.C .que sit longa ꝓsuetudo.l.ij.z.j.e.c.ulti. z ibi expon tur.z.xi.di.consuetudinis.

c Consensu.benedic consensu:quia sine ipsius ꝓsensu obtento hoc facere non possunt.Sed uidetur qꝺ non teneantur habere ꝓsensum dummodo consilium z tractatum cum eo habeant.ar.j.de arbi. cum olim.Sed hoc non est uerum quia illud obtinet ex forma arbitrij. imo eps z canonici unum corpus z unum collegium sunt:ita qꝺ ipe caput z ipsi canonici mēbra.j.de bis que fi.a prela .nouit. z ē expſ sum:qꝺ si aliquibus mandet ut cum ꝓsilio aliquorum aliquid faciāt eorum ꝓsilium expectare tenent:nec sufficit qꝺ tantum requirat .j. de elec.cum in ueteri lege.

d Uel nouas.nouitates enim sine cā inducende non sunt:qz lex dicit qꝺ in rebus nouis ꝓsuetudinis cuidēs dz esse utilitas.ff.de le. z cōsti.prin.in rebus.az.s.de ꝓsti cognoscentes z reprehundunt qui nouitates inducunt.xi.di.quis nesciat.

e e Ex parte uestra.indigena.i.inde genitus.

f Prodigalitatis uicio.quod se esse uirtutez sepe mentit.xli. di.sepe.Prodigus est qui dat danda uel non danda :auarus qui tenet tenenda z non tenenda.largus medium tenet inter utrunqz.unde uersus:Prodigus exanimi uicio retinenda . profundens .Qui retinet cupide quod z es depo scit auarus.Largus qui sumptum facit ex ratione libenter. Sed non uidetur quod huic sit subueniendum: qr culpa sua z uicio incidit in egestatem.ff. quod me causa. l.si mulier.lxxx vi di. non satis.z dignuz est: ut male meriti egestate laborēt ff.depositi bona fides.taliter enim non fuerat subueniendum huic ratione premissa:z cum alterius lesione : sed elemosinam dare possūmus ne pereat.lxxxvi.di.pasce famē morientem.zc.

g Incuria .i.negligētia:z.iō ei ñ ē subueniendō :qz uigilātibus z non negligētibus iura subueniunt.j.de rep pmu.cum uniuersorum . z.j.de dona .inter dilectos.ff.ad uell.l.ij.§. uerba.qz stultus non consueuit subueniri:sed errantibus .ff.de iuris z fac.igno.l.pe.§.siquis ius.z.C.si mi.se ma. dix.si is . z utilius esurienti panis tollit: qꝑ si securus de cibo iusticiā negligat .v.q.v. non omnis.z.xxij.q.iij.minimum sunt inquieti:z iō talis cōsuetudo merito reprobatur.

b Alienat. quod de iure fieri ñ debet.ff .ō fundo. fundus .z.l.lex iul'.nec etiam ꝓpter delictum mariti bōa mulieris sunt distracta bēda.C.ne ux.p ma.l.i.ij z.iij.C.ad.l.iul.ō ui.p.l.i.z j.ō pig.ex lris.i casu tamē quādoqz distrahunt bōa mulieris pro uiro:ut in cā primipillarij bōa mulieris ꝓ marito obnoxia sunt fisco si omnia bona mariti exhausta sunt.C.in quibus ca.pig.ta.cōtra.l.satis.nec ualet alienatio fundi dotalis:ēt si mulier cōsentiat. C.ad uell.aut.sine a me z in aut.ut imobilia āte nup. dona.§.si propzie coll. v. Sed si iurauerit non contrauenire tenet uenditio.j. de iureiur.cum contingat si sine ui z dolo prestitum sit iuramentum sponte cō stante etiam matrimonio i tali casu cum icipit vgeſ ad inopiam mulier pōt repetere dotem.C.de iu.do.

c Uz tanto sint grauiora pcā. qzto diutius infelicē animā ō tinent alligatā:nemo sane mentis intelligit naturali iuri:cuiꝰ trāsgressio periculū salntis iducit quacūqz ꝓsuetudine q dicēda ē uerius i hac pte corruptella:posse aliquatēus ō rogari. Licet etiam longeue cōsuetudinis nō sit utilis auctas:nō tñ est usqz adeo ualitura:ut uel iuri positiuo dēat ꝑiudicium generare :nisi in rebus.z.l.ubi.

i Bonus.z ēt dotem suam ꝓp adulterium ꝓdere dz.C.de iure do.si dotē z.C.ad.l.iul.de adul.libertatē.z.j.de dona.ter ui.z ux.plerunqz . ubi ō b.

k Obseruandas.iuri ꝓrias :ut dictum ē p primam consuetudinem inuitabantur uiri ad dispensandum bona sua :per alteram mulieres proniores erant ad ꝓmittēdum adulterium ut.ff.de pac.dota.conuenire.talis compensatio non est admittenda.

l c Um tanto.diutius.j.ō simo.cum in ecclesie.z.j.de eo qui du .i matri.quam polluit:cum haberet .

m Jure naturali .quod immobile perseuerat .v.di.§.ius naturale .xxv.q.i. sunt quidam z hoc uerum est quantum ad precepta uel prohibitiones q̄ moralia sunt z non mutantur:ut non occides:ñ furtum facies:bōra patrem zc.vi.di.§.is ita:z naturalia quidē intra immutabilia sunt :ciuilia vo mutabilia:insti.de iure na.§. sed naturalia.j. de ꝓsan.z affi.nō dz.z ō nulla consuetudo ꝑualet contra ius naturale etiam si omnes homes de mundo cōtra facerēt.xxxij.q.vij.flagitia.cuius ignorantia nem iné excusat. i.q. iij.§.notādum.z ibi:nihil interest in uicio decipere uel decipi.xviq.i.si cupis z de ignorantia dicitur qꝺ q ignorat ignorabitur.xxxvij.di.§.ut itaqz. z de ignorantia iuris naturalis z ciuilis tractatur in summa.i.q.iiij. §. notandum z ibi recurrendum est.

n Utilis auctoritas.sed queritur dz qua consuetudine B inte.lexit greg.si dicis de bona cōsuetudine:illam nulla rō sine ius tollit imo equiparat ei xi.di.in his.si de mala.de illa non potest dici qꝺ non sit utilis.Super hoc dicunt quidam:z qꝺ principium istius.§.debet intelligi de bona cōsuetudine z finis de mala z ita diuersimode intelligunt:sed hec non fuit intentio legis :unde.§.iste sumit .C.que sit long.ꝓsue.l.ij.z io inepte dicunt .Alij pro maiori parte exponunt litteram istam :non tamen est adeo ualitura :ut iuri positiuo debeat ꝑiudicium generare : supplent generaliter non ꝑiudicat iuri:sed in eo loco ꝑiudicat uni:ubi consuetudo seruatur : z iste intellectus planus z facilis est:sed de hoc nulla dubitatio est:qꝺ cōsuetudo uni⁹ loci iuri positiuo .generaliter ꝑiudicet in oib⁹ locis z iō sic dz itelligi

ier illa quã habes.xi.di.ꝓsuetudinis.quãuis ꝑticularis consuetudo non est nulis:non tamen iudicat iuri positiuo nisi fuerit rationabilis ⁊ legitie sit ꝑ scripta.⁊ hec expositio reprobat duas primas expositiones uel opiniones: quas facit hic grego.in fi.⁊ sic intellige.xi.di.ꝓsuetudinis.

o Rationabilis.Et qnã ꝓsuetudinem dices rationabilẽ.illã dico rõnabilẽ quã nõ improbãt iura.ĩ.ꝺ cã pos.cuz eccla.⁊.s.e.cuz dilect⁹.⁊.ĩ.de v.sig.abba.e.ut si qñq admittãt aliq ad electõem:ad quos ñ ꝑtinz de iur cõi ⁊.ꝺ alio col legio:ista ꝓsuetudo non ꝓbat a iur:ut dicunt iura ꝑdicta.⁊ illa ẽ rõnabilis: qꝝ tñ caplm eligat cãoni cos sibi ⁊ alios iferiorꝰ ꝑ latos irregsito epo.ĩ.de elec. cum ecclesia ultera na. Episcopus solꝰ ꝺ.fa ciat.ĩ.de bis q fi.a.ꝑ.si ꝓ sen.ca.ea noscit.licet ꝺ iu re unum corpus sint.ĩ.de bis q fi.a pre.si conscẽ.ca. nouit.⁊ de iure cõi ꝺbeꝛz fieri ab oib⁹ cõiter ab epi scopo ⁊ canonicis ut quã doqz fit.ĩ.de ꝓcess.ꝑbẽ.po stulastis.⁊ illã dicerẽ ratõ nabilẽ qꝛ absẽt ñ uocẽt ad electõem:ut i multis lo cis ptigit:ut in tuscia ⁊ in mltis ecclesijs:⁊ huiusmõi ꝓsuetudines legitime pre scribunt:ut ꝑz ꝑ ꝑdicta e xẽpla:illã dico generaliter rationabilẽ:que ñ obuiat canonicis institutis.ir nabilis ẽ ꝓ õ est que improbat a iure:qualis est illa.ĩ.de insti.ex querimonijs.s. e.cum uenerabilis.⁊.s.c.pxi.⁊ cneroſa ꝓsuetudo.s.e.c.i.⁊.s.e.cuz iter uos ⁊.ĩ.de re iudi.cuz cã.⁊ generalit⁊ ubi aliquid sit ꝑ neruuz ecclesiastice disci pline siue libertatem.ĩ.de elec.cum terra.⁊.c.sacrosancta.⁊.ca.massana.Be hac mã habes plene viij.di.frustra.

p Legitie sit ꝑscꝛpta.spacio.xl.annoꝝ.ĩ.de cã pos.cuz eccl'ia.⁊.ĩ.ꝺ ꝑscrip. auditis.de hoc potestis habere multa iura.ea.n.soluz locuz habẽt in rebus ecclesiasticis. xvi.q.iij.§.quas actões. Ad hoc ergo ut ꝓsuetudo iuri cõi ꝑ iudicet:ꝛgrit pꝛio qꝛ ñabilis sit ⁊ qꝛ sit ꝑscripta:ut h.⁊.c.cuz eccl'ia. Itẽ qꝛ ex certa scia ⁊ ñ p errorẽ sit inducta.ff.de legi.qꝛ non rõne ⁊ sciẽte illo q põt ius ꝓdere.ff.de legi.de qbus.in fi.⁊ qꝛ sit tale ius qꝛ possit ꝑscribi.nam qꝺam sunt q ñ pñt ꝑscribi saltẽ a laicis.ĩ.de ꝑscrip.cãz que.⁊.c.cuz ex offi cij.⁊.c.cuz ñ liceat.⁊ qꝛ nõ sit ꝯ ius naturale.xxxij.q. vij.flagitia.uel saltẽ qꝛ sit obtẽta in ꝺictorio iudicio.ff.de legi.cum de cõsuetudine.⁊.ĩ.ꝺ v.sig.ab ba.c. Itẽ requirit qꝛ sis usus illa ꝓsuetudine siue uicibus illis : qbus usus ..aio :ut ite as siue credas te ius hẽre : ⁊ ut i postez id facias. ff. de ..actuqz pua.l.i.iulianus rẽte ait.⁊.l.ult.alꝰ ñ prodest ut ibi dr : ⁊ sic sole uices ñ inducunt ꝓsuetudinẽ:qꝛ ñ explio sed legibus iudicandum ẽ. C. de sen.⁊ interlo.om.iud.nemo sed ꝑm cõsuetudinẽ talẽ bene iudicat ut dcm ẽ ff.de l.. nã impator. Item requirit qꝛ maior pars populi usa sit illa ꝓsuetu dine :ad hoc ut ꝑm illam iudicet :qꝛ sicut minor pars populi non posset i ducere legem.ita nec consuetudinem. Item ⁊ illa consuetudo preiudicat iuri :cuius ñ ext.. memoria hominum.iij.q.vi.hoc quippe.⁊.ĩ.de v.sig.sup quibusdam .§.i.. .. aqua quoti.⁊ esti.hoc iure .§.ductus.aque.⁊. ff.de a qua plu.ar.in sum.ma.§.idem labeo.⁊.ff.de ꝓba.si arbiter. ⁊ sic uidetur qꝛ difficile sit probare ꝓsuetudinem ⁊ prescriptionẽ. Sed quam differentiam facis inter cõsuetudinẽ ⁊ prescriptionẽ illa põt assignari ut quidam dicunt qꝛ ubi cõsuetudo ptendit.. admitti posset ꝓbatio in ꝯrium : ut ꝓbet idebi tum fuisse qꝺ ꝓsuevit pcpi.Ar.ꝺ.C.de agri.⁊.censi. litibus. li.xi.sed ubi ꝑ scriptio ẽ ñ admittit ꝓbatio in ꝯrium ad ꝓbãdum indebitum fuisse.Arg.a ꝯrio.ĩ.de ꝑscrip.si diligẽti.ubi dr qꝛ bona fides ⁊ iustus titulus requirun tur :⁊ ibi dr qñ exigitur titulus ⁊ quando non.C.de pig.act.nec creditores Itẽ q petit aliqd sibi deberi uel fieri ex ꝓsuetudine :debet allegare cãm pe tẽdi ⁊ tunc .. it ꝓba.. solum tepus :lz ñ ꝓbet c.. m :⁊ tunc ñ admittitur ꝓbatio i .. ꝑm hoc ñ uꝺ differẽtia inter cõsuetudinẽ ⁊ ꝑscriptionem qꝛ i ꝑscri.. ꝛ ꝓbat titulus.ita dicunt qꝺã.quare solum tẽpus ñ ẽ cã indu.. gationis sicut nec tollẽde.ff.de act.. obli.obligationum.§ placet.⁊ hec opinio magis placet ꝑm Jo.b.Alij dicunt qꝛ sola ꝓsue tudo sufficit ẽt sine cã.ar.ĩ.ꝺ cã pos.cum eccla.ubi de hoc ubi uero aliquis ẽ in possessione percipiẽdi aliquid: ⁊ ei qõ mouetur tuẽdus est in possessione quousqz ꝓbet cõtrarium.ſ. indebitum:qꝛ possidet rõne cõsuetudinis.xvi.q.iij.uolumus:nisi ui ꝓcario seu clam possiꝺ at: tunc qꝛ dedu sua auctoꝛitate põt reuo care ut.x.q. iij. qꝛ co gnouimus.ĩ.de isti cum uenissent. Item in alio põt esse dria iter cõsuetudinem ⁊ ꝑscriptionẽ:qꝛ cõsue tudo qñq debet eẽ obtenta ꝑdictorio iu dicio populi. ꝑscrip tio uero non. Item qꝛ i consuetudine re quirit qꝛ maior ꝑs ppli utat illa:ut dic tum ẽ i ꝑscriptõibus ñ requirit. Sic ergo itellige ꝓsuetudinis nõ est ullis auctas tñ ñ uicit ius positiuuz illa particularis con suetudo : in eo loco ubi est consuetudo ni si fuerit rõnabilis ⁊ legitime ut ꝑscripta: .. bene uincit ius: .. ci preiudicat ꝓcur rentibus ꝑdictis in ca prescriptione.sed ꝑm hanc decre.satis sufficere uidet si consuetudo solummodo sit rõ nabilis ⁊ prescripta.b. Be postulatione prelatoꝝ.

q a Bhec.appellatum.que appello nõ tenet :nisi cã iusta fuerit allegata.ĩ.de elec.cum nobis.in pin.⁊.ĩ.de ap. ut debitus.

r Non negauit.p h.uꝰ qꝛ ꝓfessio ꝓcuratoris dño ꝓiudicet.ĩ.de ca pel.mo.dilect⁹.⁊ de re iudi.suborta.sicut ⁊ ꝓfessio aduocati.ĩ.de cẽ si cum olim.⁊.ĩ.de ap.cum cãm.Contra. ff.de iterro.ac.si sine.alꝰ ẽ lex ille.§.si defensor.⁊.ff.de ꝓfes.certum.§.penl.Qñ ꝓfessio ꝓcura toris siue factuz ꝓiudicet ipsi dño :dicet.ĩ.de cã pos.cum olim.⁊.ĩ. uel.li.non ꝓtes.c.i.ubi ponitur hec materia.

f Allegãs.hec allegatio bona uidebat qr quilibz ꝑsumitur ignorãs nisi ꝓbet scies.ff.de ꝓba.uerius.⁊ decretum non ligat ignoratẽs. ff. de decre.ab or.fa.l.ult.⁊.lxxxij.di.ꝓposuisti.circa fi.⁊ ar.ꝺ.de consti. cognoscẽtes.imo nõ sufficit denunciare ꝓcuratori. ff.de pe.hẽ.item uenium.§.petitã.sed ñ ẽ ita:qꝛ cuz publice snia illa fuerit ꝓmulgata: eã ignorare non põt neqz dz ⁊ ꝑsumit eã scire.xij.q.ij. q ⁊ bum .. ⁊.xvi.di.qꝛ dicit.ar.ff.de isti.ac.sz ⁊ si pupillus.§.ꝑscribẽ.⁊ ar.ĩ.de ꝓ sumpt.cõto ubi.n.allegat ignorantia'circa ea q ple.iqz sciunt ⁊ q pu blice fiunt:nõ credit ei:nisi hoc ꝓbet.ĩ ꝺ elec.inotuit.v.nec ꝓbare cogim⁹ ⁊c.ĩ.q ma.ac.pos cuz ĩ tua.⁊.ĩ.de sen.ex.si vo.⁊.xxxiij.q.ij.in lectuz.sed ubi circa ignota allegat ignorãtia ñ cogit ꝓbaꝛ ignorãtiã ff.de admi.tu.b at t Publice ꝓmulgauit.sufficit edicta propõi in publico:⁊ sic ad citatuz ñ ꝓcniãt.ar.ꝺ do.⁊ ꝓtu.cãz q ar.ff.de dã. infec.l.iiij.§.toties.⁊.C.de an.excep.ut pfectius.⁊.C.ꝺ iudi.ꝓpõꝺ .§. ⁊ siquidẽ.nec obstat.ff.q sen.si.ap.rescin.l.i. §.item cum ex eo.qꝛ ubi edictum non fuit solennit ꝓpositum:⁊ iõ non excusatur nisi pro baret ꝯrium:ut dixi i glo.ꝓcedenti hec allegatio imo uꝰ sufficere qꝛ ꝑ solã famã ad ipm puenerit.ĩ.ꝺ sen.ex.cuz ꝺsidẽs.§.scꝺe qõni.Et si dubitaret:qꝛ solummõ ꝑ famã itellexit i tali dubio ꝺbuit potꝰ ꝑ uaꝰ sñiã itꝺicti qꝛ ecclesiastica sacra pꝰ ea ptractaꝝ.ĩ.ꝺ cle.ex.mi.illꝺ.

u Soleniter editur.ut expresse legit i aut.ut facte no.consti. circa ꝑn.coll.v.ubi dr qꝛ post duos menses nullus ꝺz excusatione:si uel let ignorantiam allegaꝝ:nisi ut dixit in illa glo.hec allegatio.

x Canonica.xvi.di.qꝛ dicitis.

y Terraz ꝓpriam.bona uꝰ fuisse allegatio hec:⁊ mala interpretatio cardinalis:quia cum dicimus sexuum suum uel ipsius : domino da mus actionẽ.⁊ cum dicim⁹ in alterius locuz:de dño itelligẽꝺ ẽ .ff. de flig.⁊ sump.fu.l.ij.§.i locuz.ꝺ tam large sit interpretatio ad oẽs